

શ્રી ગુલાબવીર ત્ર્યંબાળા રત્ન ૪ થું.

ૐ શ્રી મહાવીરાય નમઃ ૐ

જૈનાગમશબ્દસંગ્રહ

અર્ધમાગધી—ગુજરાતી કોષ.

સંપાદક:

પૂજ્યપાદશ્રી ગુલાબચંદ્રજી સ્વામીના

[શિષ્ય—

૨૨

શતાવધાની પં. મુનિ શ્રીરત્નચંદ્રજી મહારાજ.

(લીંબડી સંગ્રહાય).

પ્રકાશક:

સંઘવી ગુલાબચંદ જસરાજ.

શ્રી લીંબડી.

(ઘડીયાવાડ)

ઈ. સન્ ૧૯૨૬.]

વિક્રમ સંવત ૧૯૮૩

[વીર સંવત ૨૪૫૩.

પ્રથમાવૃત્તિ.

પ્રત ૧૦૦૦.

મૂલ્ય રૂ. ૩—૮—૦. પોસ્ટેજ જુદું.

ધી જયન્તસિંહ પ્રી-ટીંગ પ્રેસ લીખડી—કાઠિઆવાડ.

અર્પણપત્રિકા.

શુરવર્ય પૂજ્યપાદશ્રી શુભાભયદ્રશ્વભી તથા મહારાજશ્રી વીરશ્વભી !

આપ બન્ને સહોદરોએ ઘણા વર્ષથી આ સેવકને અભ્યાસ કાર્યમાં

અને લેખન કાર્યમાં ઘણી સાહાય્ય આપી ઉપકૃત કર્યો છે. એટલુંજ

નહો પણ શાસનોપયોગી સાહિત્યપ્રચારના કાર્યમાં

આજસુધી સહાયતા આપતા રહો છે તેથી

આભારવશ આ સેવક ભાષાસા-

હિત્યના અંગરૂપ આ પુસ્તક

આપના કર કમલ-

માં અર્પણ

કરે

છે.

લિં મુનિ રત્નચંદ્ર.

પ્રસ્તાવના.

કોપ, કોશ, નામમાળા, શબ્દસમય, શબ્દસંગ્રહ, શબ્દાર્ણવ, શબ્દરત્નાકર અભિધાન
કોપની જરૂરીઆત ચિતામણિ, શબ્દકોટપદ્મ, શબ્દરત્નાવલો, વગેરે અનેક શબ્દો લગ-
ભગ એક અર્થવાળા છે. એ બધા શબ્દો છુટી છુટી પડેલી વસ્તુને
એકત્ર કરી સમૂહરૂપે ગોઠવવાનો અર્થ સૂચવે છે. ભાર અથવા ખજાનાને પણ આ ૧૫
શબ્દ લાગુ પડે છે. પૃથ્વીના જુદા જુદા ભાગમા જુદા જુદા નિમિત્તોથી ઉત્પન્ન થતા દ્રવ્ય
માથી મહેસુલરૂપે કે જકાતરૂપે અમુક અમુક અથ ગ્રહણ કરી, ગમ્મતો રાજ્યના રક્ષણ માટે
યા પ્રજાનુ પાલન કરવા માટે રાજ્યનો ખર્ચનો ભાર છે અને તે ખર્ચનો રાજ્યની સમૃદ્ધિ
ગણાય છે. તેમ જ ભાષાના જુદા જુદા પુસ્તકોમા વપરાયેલા શબ્દોના અર્થનો સંશોધન
પૂર્વક સંગ્રહ કરી નિદાનોએ કોપરૂપે શબ્દના ખર્ચના તૈયાર કર્યા છે રાજ્યના રક્ષણ માટે
ધનના ખર્ચનાની જોટલી જરૂર છે, તેના કરતા પણ વધારે જરૂર તરતના રક્ષણ માટે અને
ધર્મના પાલન માટે તે તે ભાષાના કોપરૂપે શબ્દના ખર્ચનાની જરૂરી છે કોપ એ ભાષાની
સમૃદ્ધિ છે, ભાષાનું બળ છે, સાહિત્યનું જીવન છે, તરવેને વિસ્તારવાનું મુખ્ય સાધન છે.

ભારતવર્ષના ધર્મસાહિત્યની મુખ્ય બે ભાષાઓ છે. સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત અનુયોગદ્વાર
સૂત્રમા આ બે ભાષાઓને પ્રશસ્ત ભાષા કહી છે યદુર્ક્ત—
આર્યાવર્તની પ્રાચીન ભાષાઓ “સંલયા વામયા ચેવ પસ્તયા હસિમાસિયા” અર્થાત્ સંસ્કૃત
અને પ્રાકૃત એ બે ભાષા અભિભાવિત અને પ્રશસ્ત છે કાલ
પરંતુ સંસ્કૃતભાષામા બે ભેદ પડ્યા છે. એક પ્રાચીન સંસ્કૃત અને બીજી અર્વાચીન
સંસ્કૃત. વેદની સંસ્કૃતભાષા એ પ્રાચીનસંસ્કૃત અને મહાભારત આદિની સંસ્કૃત ભાષા તે
અર્વાચીનસંસ્કૃત છે ખરીરીતે તો પાણિનીય આદિ વ્યાકરણકર્તાઓએ સરકાર પમાડ્યા
પછીજ સંસ્કૃત નામ પ્રસિદ્ધિમા આવ્યું હોય તે સંભવિત છે. ગમે તે હોય વૈદિકધર્મનું
સાહિત્ય ધણું ભારે સંસ્કૃત ભાષામા લખાયેલું છે તેમા વેદો વૈદિકસંસ્કૃતમા અને મનુસ્મૃતિ
આદિ ધર્મગ્રંથો નવીન સંસ્કૃતમા રચાયા છે. બીજી ભાષા છે પ્રાકૃત તે સાધારણ જનોની
બોલાતી ભાષા હતી સંસ્કૃત ભાષા વ્યાકરણના નિયમથી બધાયેલી દોરાથી આજ. સુધી
અનિભક્ત રહી, પણ પ્રાકૃતભાષા તો લોકભાષા હોઈને દેશભેદ અને ક્ષણભેદથી
બદલાતા લાગી એટલે તેના અનેક ભેદ પડ્યા માગધી, શૌરસેની, પેશાની, અપભ્રંશ
વગેરે અનેક નામો ધારણ કરતી પ્રાકૃતભાષા આખા ભારતવર્ષમા પ્રસરી આમા
અર્વાચીન પ્રાકૃતભાષાને દમણ બાબુએ મુઠી પ્રાચીન પ્રાકૃતભાષાનો વિચાર કરીએ
કેમકે તેમા આર્યાવર્તના મુખ્ય બે ધર્મોનું-બૌદ્ધધર્મ અને જૈનધર્મનું સાહિત્ય ઉતરેલું છે
પ્રાચીન પ્રાકૃત ભાષાના મુખ્ય બે ભેદ થયા, પાલી અને અર્ધમાગધી તેમા મૌદ

સાહિત્ય પાત્રીલાપામાં વખાણ અને જૈન આગમસાહિત્ય અર્ધમાગધીલાપામાં રચાયું. મગધદેશનો અર્ધ ભાગ અને ગરસન દેશનો અર્ધ ભાગ એમ અને દેશની સરહદ ઉપર પ્રાચીન સમયમાં બોલાતી લાપાનું નામ અર્ધમાગધી પણ હોય એમ સંભવિત લાગે છે. આવી રીતે અર્ધાન્તરના મુખ્ય ત્રણ ધર્મોના પ્રાચીન સાહિત્યની જુદી જુદી ત્રણ લાપા થઈ

દરેક ધર્મસાહિત્યનો આત્મા તે તે ધર્મના તત્ત્વો છે અને લાપા એ તેનું શરીર છે.

વૈદિક સાહિત્ય

વ્યાકરણ, ૯૬, કોષ, ત્રણે તેના અન્યથો છે. જે સાહિત્યના આ બધા અંગો પૂર્ણ હોય તે સાહિત્યનો અભ્યાસ કરનારી વધારે સરળતા થાય અને બોલોમાં તેનો વધારે પ્રચાર થાય તે સ્વાભાવિક છે. વૈદિક સાહિત્યના વ્યાકરણ, કોષ આદિ અંગો ત્રણ પ્રાચીન સમયથી રચાયા નહીં સંસ્કૃતલાપાના તે વ્યાકરણ, કોષ આદિ ત્રણે કેટલાંએ રચાઈ ગયા છે. અમરકોષ, મેદિનીકોષ, અભિધાન-ચિંતામણિ, શાસ્ત્રકલ્પદ્રુમ, રાજસૂત્રનું સંસ્કૃતિધાન આદિ આવનથી વધારે કોષો આજે પણ નિયમિત છે.

વૈદિકસાહિત્યની માફક બૌદ્ધસાહિત્યના અંગો પણ વ્યાકરણ, કોષ આદિરૂપે ધણાં તેવાર થયા છે તેને લીધે બૌદ્ધધર્મનો દુનિયાના મોટા ભાગ ઉપર બૌદ્ધ સાહિત્ય પ્રચાર થયેલ જોવામાં આવે છે.

જૈનધર્મના તત્ત્વોની ઉપદેશ તીર્થંકર મહાગતે અર્ધમાગધી લાપામાં કર્યો છે એવો ઉદ્દેશ શાસ્ત્રમાં અનેક સ્થળે છે જે લાપામાં તીર્થંકરે અર્થરૂપે જૈન સાહિત્ય તત્ત્વો પ્રકાશ્યા તે લાપામાં મણ્વધરેએ સૂત્રો રચ્યા, અર્થાત્ જૈન-ધર્મનું આગમસાહિત્ય અર્ધમાગધી લાપામાં વ્યાખ્યા શાસ્ત્રો રચાયા પછી લગભગ એક દસમ વર્ષ સુધી તે શાસ્ત્રો પુસ્તકમંદ્રક ન થતા પાઠકોની જીભને ટેરવે રહ્યા ગ્રંથો પોતાના શિષ્યોને મોટેથી સંભળના અને ગિળો મૂળપાર કંઠગ્ર કરી અર્થની ધારણા કરતા. ધારણા કંઠગ્ર અર્થ અને કૌર કરેલા સૂત્ર સિધ્ધો પુનઃ પોતાના નવા શિષ્યોને સંભળતા તેમાં કેટલાક સહોપ સૂત્રોને સ્પષ્ટ ચિત્તવારથી સમજાવવાને લદ્દનાડુ સ્વામી વગેરેએ તેને તે લાપામાં નિર્મુક્તિઓ આપી અને ત્યાર પછી કેટલેક વર્ષો કેટલાક સૂત્રો ઉપર લાખો રચાયા તે પણ પ્રાકૃત લાપામાં. મહાવીરપ્રભુના નિર્વાણ પછી ૬૮૦ થી ૨૭ મે પાટે દેવદર્શિચિક્ષમાત્રમણ આચાર્ય થયા એમણે બીજા આઠ આચાર્યોની મદદ લઈ વલ્લીપુર સહોમમાં ગુરુશિષ્યપરંપરાથી શ્રવણગોચર થયેલ સૂત્રોને પુસ્તકમંદ્રક કર્યા વખત ગળા સૂત્રની લાપા અને જમાનાની ચાલુ લાપા વચ્ચે અત્યંત પડેલ જરૂર હતી. અર્ચાચીન લાપા પ્રાચીન લાપાથી જુદી પડી જુદું જુદું નામ ધારણ કરતી હતી પ્રાકૃત લાપાના દેશ અને કાળ પરત્વે અનેક પ્રકારો પડી ચુક્યા હતા. આ વખતે સંસ્કૃત અને પાલી લાપાની માફક અર્ધમાગધીલાપાને પણ વ્યાકરણ આદિથી નિયમબદ્ધ કરાવી આવસ્થાકળા હતી કદાચ જૈનાચાર્યોએ તે રચ્યા હોય તે પાછળથી અર્ધમાગધીના કાળમાં તે નષ્ટ થયા હોય તો તે જનવાન્નેય છે અને તેમ દો પણ આજે

તે ઉપલબ્ધ નથી અર્વાચીનપ્રાકૃતના વ્યાકરણો જેન અને જેનેતર વિદ્વાનોએ રચ્યા પણ પ્રાચીન પ્રાકૃતભાષા ઉપર જોઈએ તેવું લક્ષ્ય ન અપાયુ અલબ્ધત ત્યાર પછી સુતો ઉપર વ્યાખ્યાઓ-ટીકાઓ રચાઈ પ્રથમ ચૂલિના રૂપમાં અને પછી વિસ્તારથી વૃત્તિના રૂપમાં શીનાગસૂરિ, અભયદેવસૂરિ વગેરેએ ટીકાઓ લખી પણ તે સરકૃતભાષામાં, મૂળ ભાષામાં નહોં યૌદ્ધર્મના મૂળ પુસ્તકો પાળીમાં અને તેની ટીકાઓ પણ પાલીભાષામાં લખાઈ, તેથી પાલી ભાષા આજસુધી એકકરે જગવાઈ રહી નેમ જેન આગમોની ટીકાઓ આગમની ભાષામાંજ રચાઈ હોત તો આગમની ભાષાનો આજ નહોતો વિસ્તાર થયો હોત પણ એમ લાગે છે કે આ વખતે જમાનાનું વલણ સરકૃતભાષા તરફ વળેલું હોતુ જોઈએ પ્રાકૃતભાષા કરતા સરકૃતભાષાનો આજ વધારે થોડો હોય એમ માનવાને કારણ મળે છે તે વખતના રચાયેલ નાટકોમાં ઉત્તમ પાત્રોની સરકૃત ભાષા અને હલકા પાત્રોની પ્રાકૃત ભાષા યોજાયેલી જોવામાં આવે છે બ્રાહ્મણ વિદ્વાનોની આ અસર જેન વિદ્વાનો ઉપર થઈ હોય તો તે અસભવિત જેવું નથી અસ્તુ સમયપ્થ કરોતિ ષત્તાવલમ્' સમયની અનિહારી છે ટીકારચનાકાળ પછી જેનાચાર્યોએ હજારો ગ્રંથો રચ્યા પણ તેમાં તેવું ટકા સરકૃત ભાષાના અને દશ ટકા પ્રાકૃત ભાષાના આવી પરિસ્થિતિ આજસુધી રહી પણ થોડા વર્ષો થયા ક્ષમ વલણ બદલાયુ છે પુરાતત્ત્વોની જેમ જેમ શોધ થતા માડી છે તેમ તેમ પુરાતન ભાષા તરફ લોકોનું લક્ષ્ય ખેંચાયુ છે પુરાતન તત્ત્વોને ધારણ કરનારી બે ભાષાઓ-પાળી અને અર્ધભાગધી શોધકોના વિશ્વાસને પાન બનતા લાગી છે પાલીભાષા, બાકરણ કોઈ આદિ અગોથી પૂર્ણાંબી બનેલી છે પણ અર્ધભાગધી ભાષાના અગોની ખામી જણાઈ ન મળે તેવું વ્યાકરણ કે ન મળે કોય હેમચન્દ્રમૂરિએ એક વ્યાકરણ અને એક કોય રચ્યો પણ વ્યાકરણ સરકૃત અને પ્રાકૃત ભાષાનું અને ટ્રા દેશ્ય શબ્દોનો આર્ષ પ્રયોગોનું પોતાના વ્યાકરણમાં તેમણે સૂચન કર્યું પણ નિરૂપણહલતા જાણી તેની ઉપેક્ષા કરી વિક્રમના ૧૧ મા સૈનમાં મહામ્નિ ધનપાલે પોતાની બહેન સુદરીના શિક્ષણ માટે પાદમ્બલછીનામભાળા નામનો એક ન્હાનો કોઈ રચ્યો જે હાલ થોડા વખત પહેલા છપાઈ બહાર પડ્યો છે તે પણ પ્રમાણમાં બહુ ન્હાનો છે, વળી પ્રાકૃત ભાષાનોજ તે કોય કહી શકાય બસ, પ્રાકૃત ભાષાના કહીએ તો આ એજ કોઈ ઉપલબ્ધ છે તેમાં પણ એક દેશ્યભાષાનો અને એક પ્રાકૃતભાષાનો અર્ધભાગધીભાષાનો તો એજ નહોં

આગમની ભાષાના આ મુખ્ય અગની ખામી દૂર કરવાનો પ્રથમ પ્રયાસ આજથી અલિધાન રાજેન્દ્રની ઉત્પત્તિ. લગભગ ત્રાવીસ વર્ષ પહેલાં શ્રોતુત સર્જનસરિએ આગમના તેમજો વૃદ્ધાગચામાં પણ આગમો ભાષ્યો નિર્ણુમિતઓ વગેરે પ્રાચીન અને અર્વાચીન પ્રાકૃત ગ્રંથોનું દોહન કરી રાષ્ટ્ર સંગ્રહ કર્યાં અ કારાદિ અનુક્રમે શબ્દાલપિ ગાંતી દરેક પ્રાકૃત શબ્દની આગમ સરકૃત પર્યાય ગોઠવ્યા અર્થ લોકભાષામાં આપવાને બદલે સરકૃત ભાષામાં આપ્યો, તે પણ સફળથી નહીં પણ મોટા વિસ્તારથી દાખતા તરીકે અનાથી શબ્દનો અર્થ આપવાનો હોય ત્યાં અનાથીમુનિનું આપ્યુ અ પ્યવન, તેના ઉત્તરી ગીમન પોચેના પામે તેમ ગોપવામાં આયા તેથી તેનો વિસ્તાર અત્યંત

બીજી તરફ કલકત્તામાં પંડિત હરગોવિંદલાલે એક પ્રાકૃત કાપ તૈયાર કરવા માંડ્યો. તે

માત્ર હિંદી ભાષામાં જુદા જુદા ભાગમાં યોજી તેમણે કલકત્તામાં પ્રાકૃત-હિંદી કાપ.

બહાર પાડ્યો. આજસુધી તેના ત્રણ ભાગ બહાર પડ્યા છે. લ અક્ષર સુધીના શબ્દો તેમાં આવ્યા છે. રયા. કે. ના કાપમાં પ્રાચીન અને અર્વાચીન પ્રાકૃત ભાષાઓનો ભેદ દર્શાવવાને માત્ર પ્રાચીન પુસ્તકોનાજ શબ્દો લેવામાં આવ્યા છે. ત્યારે પં. હરગોવિંદલાલના કાપમાં પ્રાચીન અર્વાચીન અને જાતના શબ્દો લેવામાં આવ્યા છે. તે ઉપરાંત દેશ્ય ભાષાના પણ ઘણાખરા શબ્દો તેમાં ઉમેરવામાં આવ્યા છે એટલે તેને પ્રાકૃત કાપ કહીએ તો કહી શકાય જ્યારે રયા. કે. ના કાપને ઘણે ભાગે આગમનાજ શબ્દો હોવાથી અર્ધભાગધી કહી શકાય. અર્ધભાગધી કાપનો એક ભાગ બહાર પડ્યો. દરમ્યાન ભંડારી કેસરીચંદ્રજીની તખ્તીયત બગડી. છાપવાનું કામ અજમેરમાં અને વ્યવસ્થા કરનાર ઇંદોરમાં; તેમાં વળી તખ્તીયત નરમ જેથી બીજો ભાગ છાપવાનું કાર્ય વિઠ્ઠા-અમાં પડ્યું.

સદરજુ કાપનો પ્રારંભ કર્યા પહેલા લગભગ વિક્રમ સવત ૧૯૬૭ ની સાલથી પ્રાકૃત

ભાષાનો વિશેષ અભ્યાસ કરી, તેના સાક્ષિત્વની ઉણપ દૂર કરવાનો અર્ધભાગધી વ્યાકરણ. વિચાર વારંવાર મારા મનમાં થયા કરતો હતો. શ્રીયુત હેમચંદ્રા-ચાર્યના વ્યાકરણને અનુસાર એક માર્ગોપદેશિકા બનાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ તેથી મનને પુરો સતોષ ન થયો કારણ કે આગમના ઘણા પ્રયોગો-આર્યપ્રયોગો પ્રાકૃત વ્યાકરણના નિયમથી સાધી શકાતા નથી; તેથી આગમભાષાનું સ્વતંત્ર વ્યાકરણ બને તો હીક; એવી ઇચ્છા થયા કરતી હતી પણ આગમ પ્રયોગોના બહોળા અભ્યાસ વિના અને આગમના શબ્દસંગ્રહ વિના તે કાર્ય પ્રાયે અશક્ય હતું. પરંતુ અર્ધભાગધી કાપ તૈયાર થઈ રહ્યા પછી તે કામ શક્ય થવાથી ઇચ્છાને બળ મળ્યું એટલે તરતજ અર્ધભાગધી વ્યાકરણ બનાવવાનું કામ હાથમાં લેવામાં આવ્યું. પણ કાપનું મેટર બધું ઇંદોર મોકલી દેવામાં આવ્યું હતું અને પહેલો ભાગ બહાર પડ્યા પછી બીજો ભાગ છાપવાનું કામ બોમ્બે પડ્યું હતું. ભંડારીજીની તખ્તીયત ના-દુરસ્ત હોવાને લીધે વ્યાકરણ માટે જોઈતા શબ્દસંગ્રહ મેળવવામાં મુશ્કેલી પડવા લાગી. બીકાનેરના શેઠ અગસ્ત્યદેવ શેરોદાનજી શેઠીઆ તરફથી એક માણસ ખાસ ઇંદોર શબ્દ-સંશોધન માટે મોકલવામાં આવ્યો પણ તેનીએ તખ્તીયત બગડનાં તે કામ પુરું ન થયું એટલે શબ્દોના જુના બ્લોકો અને નવા બ્લોકો ઇંદોરથી મગાવવાની જરૂર પડી. વ્યાકરણ રચનાનું કામ પુરું થયું પણ કાપનું મેટર નાની નાની સ્ત્રીપો ઉપર લખાયેલ હોવાને ને સ્ત્રીપો આઘી પાછી થવાનો સભવ હોવાને લીધે વ્યવસ્થિત રૂપમાં એક નકલ કરાવી લીધી હોય તો તે સુરક્ષિત રહી શકે, તેમજ વ્યાકરણના સંશોધન કાર્યમાં પણ કામે લાગી શકે, એટલુંજ નહી પણ વ્યાકરણ દૃષ્ટિથી તેમાં કંઈ સુધારો વધારો પણ થઈ શકે, આવા ઇરાદાથી અર્ધભાગધી કાપની નકલ કરાવવાનો નિશ્ચય કર્યો.

સંવત્ ૧૬૮૧ ના ચૈત્ર માસમાં બીકાનેરનિવાસી શેઠ અગરચંદ્ર બેરેદારનજી શેઠીઆ તથા પોરબંદરનિવાસી શેઠ વિભોવનદાસ જોડાલાલભાઈની સહાનુ-
 બદ્ધમાગધી ગુજરાતી ભૂતિથી લેખકોદ્દાર નકલ કરાવવાનું કામ ચરૂ કર્યું. દરમ્યાન કેટલાએક
 કોષની માગણી, વિદ્યાર્થીઓ અને જાણસુઓ તરફથી એવી માગણી થઈ કે પં. દર-

ગોવિંદસે હાંદી ભાષા ભણનારાઓ માટે એકલી હાંદી ભાષામાં કોષ બંદર પાડવો છે. તેમ
 ગુજરાતી ભાષા ભણનારાઓ માટે એકલી ગુજરાતી ભાષામાં એક કોષ બંદર પડે તો અ-
 મારા જેવા સાધારણ માણસો તેનો લાભ વધારે પ્રમાણમાં લઈ શકે. વળી સાધુ સાધ્વીઓ
 મોટા કદનું પુસ્તક સાથે રાખી ન શકે પણ એક ભાગમાં ન્દાના કદનું પુસ્તક
 હોય તો સાથે રાખી શકે. આ માગણી કંઈક વ્યાજ્ઞી ભણતાં નકલ કરાવવામાં બીનિ
 હેતુ ઉમેરવામાં આવ્યો અને નીચે પ્રમાણે ફેરફાર કરવામાં આવ્યો. અર્ધમાગધી ત્રિભાષિક
 કોષમાં અને પં. દરગોવિંદસના કોષમાં સમાસવાળા શબ્દો, એક મુખ્ય શબ્દના પેટામાં
 ગોઠવવામાં આવ્યા છે. સાધારણ વર્ગના લોકોને તેમાંથી અમુક શબ્દ શોધવામાં મુશ્કેલી
 પડવાનો સંભવ છે. તેથી આ નકલમાં સમાસવાળા શબ્દોને આખા રૂપમાં ગોઠવી પેટામાં
 ન રાખતાં મૂળશબ્દોની પંક્તિમાં વર્ણાનુક્રમ પ્રમાણે ગોઠવવામાં આવ્યા. જે સમાસને છુટો
 પાડવાથી બંને શબ્દોના અલગ અલગ અર્થ થઈ શકે તેવા કેટલાએક સમસ્ત શબ્દોને કમી
 કરવામાં આવ્યા, ધાતુ અને ધાતુનાં રૂપો પહેલા કોષમાં દાખલ કરવાનો હેતુ ખાસ કરીને વ્યા-
 કરણ રચના માટે હતો. વ્યાકરણ રચના થઈ ગઈ તેમાં ધાતુપાઠ દર્શાવવાની સાથે ધાતુનાં રૂપો
 સાધવામાં આવ્યાં એટલે નવા કોષમાં તેની જરૂરીઆત ઓછી થઈ. વળી આ કોષનું કામ
 જેમ બને તેમ સંક્ષેપમાં કરવાનું હોવાથી ધાતુઓ અને તેનાં રૂપાખ્યાનો પણ બાદ કર્યા.
 ભાષા એક ગુજરાતીજ રાખવામાં આવી. રેફરન્સ-પ્રમાણનિર્દેશો ખાસ વિદ્વાનો અને શોધકોને
 ઉપયોગી હોઈ મોટા કોષમાં આવી ગયેલ હોવાથી નવા કોષમાં તે પણ કમી કરવામાં
 આવ્યા. અર્થમાં પણ કેટલેક ટેકાણે સંક્ષેપથી લખાણ કર્યું છે. તે પણ સાધારણ વર્ગ સહે-
 લાઈથી ન સમજી શકે તેટલો સંક્ષેપ નથી કર્યો. આ બધી કરકસરીથી મોટા કોષ કરતાં
 આ કોષનું પ્રમાણ ઘણું ઓછું થયું. મોટો કોષ લગભગ ચારસો રૂબામાં પૂર્ણ થવાનો
 ત્યારે આ કોષ એક સો બે રૂબામાં પૂર્ણ થાય છે.

ઉપર બતાવેલ ફેરફાર શિવાય બંધારણ બંને કોષનું એકસરખું છે. પ્રથમ અર્ધ
 માગધી ભાષાનો મૂળ શબ્દ; પછી બનતિ અથવા લિંગનો સંકેત

ત્યારપછી કૌંસમાં તે શબ્દનો સંસ્કૃત પર્યાય. સંસ્કૃત પર્યાય આપ-
 વામાં પણ ભાગે આગમની ટીકાઓનું અનુસરણ કર્યું છે. કેટલાએક સંસ્કૃત મર્યાદિત સંસ્કૃત
 કોષોમાં નહીં મળી શકે તેવા પણ અત્રે આપવામાં આવ્યા છે. કેટલાએક વનસ્પતિ કે
 પ્રાણીઓનાં વિશેષ નામો સંસ્કૃત સાહિત્યમાં ક્યાંય ન મળે તેવા હોવા છતાં તેને યોડો
 ઘણા સંસ્કૃત સંસ્કાર પમાડી તેને તે રૂપમાં કૌંસમાં મુકવામાં આવ્યા છે. દેશ
 શબ્દોના સંસ્કૃત પર્યાય ન હોય જ્યાં તેવા શબ્દોની સંસ્કૃત હાથ ન બનાવતાં તેવા શબ્દોમાં
 સંસ્કૃત પર્યાયની જગ્યા ખાલી રાખવામાં આવી છે. ત્યારપછી ગુજરાતી ભાષામાં સંક્ષિપ્ત
 અર્થ બતાવવામાં આવ્યો છે.

ખાને કોષમાં વર્ણાનુક્રમ પણ એક સરખો છે. પ્રથમ અ થી ઓ મુખી સ્વર, પછી અનુસ્વાર, ત્યારપછી ક થી હ સુધીના વર્ણાનુક્રમ.

વ્યંજનો; જેમકે ક ના શબ્દો લઈએ તો પ્રથમ

કચ, કઝા, કહ, કઈ, કડ, કઝ, કર, કમો, કંક, કંટક, કંપણ, કંસ, કક, કહ ઇત્યાદી. ઓ મુખીના સ્વરો પુરા થયા પછી જોડાક્ષરનું સ્થાન રાખવામાં આવ્યું છે; ઉદાહરણ તરીકે ક અક્ષર લઈએ તો, કક્કા, કક્કિ, કક્કો, કક્કુ, કક્કૂ, કક્કે, કક્કો, કક્ક, કક્કજ. ઇત્યાદિ. ક્ક, લ્લ, ઝ્ઝ, ઞ્ઞ, એ સ્વરો આ ભાષામાં આવતાજ નથી. વ્યંજનમાં ક, જ, સ્વતંત્ર આવતા નથી. અનુસ્વારને પરસવર્ણ થાય ત્યાં સંયુક્તરૂપે ક્યાંક આવે છે. તાલબંધ શ અને મૂર્ધન્ય વ ને બદલે આ ભાષામાં કેવળ દંત્ય સહારજ આવે છે. એટલે એકંદરે આઠ સ્વર અને ૨૯ અથવા ક, બ ને સાથે લઈએ તો ૩૧ વ્યંજનો છે. એકંદરે ૩૭ અક્ષરોના શબ્દો આ કોષની અંદર ગોઠવવામાં આવ્યા છે. તેમાં સૌથી વધારે શબ્દો સ્વરમાં ‘અ’ ના અને વ્યંજનમાં ‘સ’ ના છે. સૌથી થોડા શબ્દો ખ, ધ, ઝ, ટ, ઠ, ડ, ઢ, ઘ, ફ, ના છે. આ ભાષામાં વિભતીય વ્યંજનોમાં ફક્ત હની સાથે ન, મ અને લ નો સંયોગ થાય છે તે સિવાયના વિભતીય વ્યંજનોનો પરસ્પર સંયોગ થતો નથી. સમતીય વ્યંજનોમાં વર્ગમાંના પહેલા અક્ષરનો ખીજા અક્ષર સાથે અને ત્રીજા અક્ષરનો ચોથા સાથે સંયોગ થાય છે. તે ઉપરાંત અનુનાસિક વર્ણોનો પોતાના વર્ગ સાથે સંયોગ થાય છે. સિવાય ખીજા વર્ણ સાથે સંયોગ થતો નથી એટલે સંયુક્તાક્ષર સસ્તૃત ભાષા કરતાં ઘણા થોડા છે. ઘણા શબ્દો તો વર્ણવિકાર અને વર્ણ ભેદથી વધ્યા છે. દાખલા તરીકે સંસ્કૃતના અધિકરણ શબ્દના અર્ધભાગથી ભાષામાં, અધિકરણ, અધિગરણ, અહિકરણ, અહિગરણ, એમ ચાર વિકરણ થયા છે એટલે ચાર ઠેકાણે તે શબ્દ યોજવામાં આવ્યો છે. એમ કોષના બે રૂપે, કોષનાં ત્રણ રૂપે, કોષનાં ચાર રૂપે ૬ તેથી પણ વધારે રૂપે થયાં છે. એથી એકંદરે મહોટા કોષમાં ૪૦ થી ૪૫ હજાર શબ્દો અને ન્હાના કોષમાં આશરે ૨૫ થી ૩૦ હજાર શબ્દોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જૈન આગમના પ્રાચે બધા શબ્દો પ્રાકૃત કોષમાં આવી ગયા છે.

મહોટા કોષ અને ન્હાના કોષના પ્રકાશક ભિન્ન ભિન્ન હોવાને લીધે વ્યવહારમાં સંપૂર્ણતા ન થઈ જાય એટલા માટે આ લઘુકોષનું નામ “ જૈનાગમશબ્દ સંગ્રહ ” યા “ અર્ધભાગધી-ગુજરાતી કોષ ” એનું રાખવામાં આવ્યું છે.

જૈનસિધ્ધાંતકોમુદી નામનું અર્ધભાગધી વ્યાકરણ અને જૈનાગમશબ્દસંગ્રહ નામનો અર્ધભાગધી-ગુજરાતી કોષ, આ બંને પુસ્તકો લાડારી કેશરીચંદ્ર અને સ્થા. કાન્હર-સના પ્રયત્નથી નેચાર કરવામાં આવેલ અર્ધ-ભાગધી ત્રિભાષિક કોષના પરિણામ-ફળરૂપ છે એમ, કહીએ તો

કંઈ જોડું નથી. કેમકે તે કોષની લાગતીથીજ ઉપર કહેવ બે પુસ્તકોનું નિર્માણ થોડા વખતમાં થોડી મહેનતથી થઈ શક્યું છે; એટલે મજકુર બંને પુસ્તકો મહોટા કોષનેજ આભારી

છે. વાચકો જાણીને ખુશી થશે કે મલકાપુરની કોન્કર-સમાં અર્ધભાગથી કોપ તરન છપાવવાનો કરાવ થયા પછી ઉદારમાં ભંડારી સરદારમહાશયી દેખરેખ નીચે ખીજે ભાગ છપાવવાનું ગદ્ય સાલથી શરૂ થઈ ગયું છે અને થોડા વખતમાં જદાર પડવા સંભવ છે. ત્યાર પછી ત્રીજે અને ચોથો ભાગ પણ એક બે વરસમાં જદાર પડી સાદિત્યત્રેમીઓને લાભ આપશે. ત્યાંસુધી આ લઘુકોપ ગુજરાતી ભાષાએને માટે મોટા કોપની થોડે ઘણે અંગે ગરજ પુરી પાડશે. તત્ત્વજિગ્ઞાસુઓ અર્ધભાગથી ભાષાના વ્યાકરણ અને કોપની મદદથી આગમોનો અભ્યાસ કરી, માનસિક જીવન અને આધ્યાત્મિક જીવનની ઉચ્ચબુદ્ધિએ ચલાવો પ્રયત્ન કરતાં વીરધર્મનો વિજયવાવટે દરકાવશે તો આ મારો પ્રયત્ન સફળ થશે માનીશ. સુહૃદ્ધે કિં જનના ! ઓ શાંતિ ! શાંતિ ! શાંતિ ! શાંતિ !

સ્થળ પાંકાનેર. }
સં. ૧૯૮૩ માગશર }
શુક્લ પૂર્ણિમા. }

મુનિ રતનચંદ્ર.

પ્રકાશકે તરફથી બે બોલ.

જૈનાગમ રાજ્ય સંગ્રહ—અર્ધમાગધી—ગુજરાતી કોષનું પુસ્તક છપાવી વાચક વર્ગની સમક્ષ જાહેરમાં મુકતાં મહેને અત્યંત આનંદ થાય છે. શ્રી શ્વેતામ્બર સ્થાનકવાસી કાન્દર-સ તરફથી લંડની કેશરીચંદ્રજીની પ્રેરણાથી પંડિતમહારાજશ્રી રત્નચંદ્રજીસ્વામીએ અર્ધ-માગધી ભાષાનો એક મોટો કોષ જુદી જુદી ત્રણ ભાષામાં તૈયાર કર્યા પછી ગુજરાતી ભાષા જાણનારા વિદ્યાર્થીઓ અને જીજ્ઞાસુઓના લાભના માટે કેવળ ગુજરાતી ભાષામાં એક ન્હાનો કોષ તૈયાર કર્યો. ગયા કાગણ માસમાં પંડિતમહારાજશ્રી રત્નચંદ્રજીસ્વામી પોતાના ગુરુવર્ષ પૂજ્ય મહારાજશ્રી ગુલાબચંદ્રજીસ્વામીની સાથે અને પધાર્યા ત્યારે અર્ધમાગધી—ગુજરાતીકોષની કોપી અમારા જોવામાં આવી. જુદા જુદા ચાર ભાગમાં છપાતા મોટા કોષ કરતાં આ ન્હાનો કોષ એકજ ભાગમાં પુરો ચંદ્ર શક અને તે સાધુ, સાધ્વીઓ તેમજ અન્ય જીજ્ઞાસુ લોકોને વધારે ઉપયોગી ચંદ્ર શક એમ ધારી મહારાજ શ્રી પાસેથી તે કોપીની માગણી કરતાં મહારાજશ્રીએ તે માગણી સ્વીકારી. તે ખાતે તેમને તથા મોટા કોષના વ્યવસ્થાપકોનો ઉપકાર માનીએ છીએ.

આ કોષ છપાવવાનો અમારો હેતુ માત્ર સાહિત્ય પ્રચારનો જ છે. નફો મેળવવાનો નથી. આ કોષની જે પડતર કિંમત રાખેલી છે તેમાંથી વસુલ થવાની કીંમત પણ આગમ સંબંધી બીજાં નવાં નવાં પુસ્તકો છપાવવામાં ખર્ચવામાં આવશે.

મહારાજશ્રીએ ધણો પરિશ્રમ લઈ આ પુસ્તક તૈયાર કર્યું છે તો આશા છે કે વાચકવર્ગ મહારાજશ્રીની મહેનતની કદર કરી બનતી રીતે આ પુસ્તકનો લાભ લેશે અને બરાબર રીતે તેનું રક્ષણ કરશે.

આ કોષના મુદ્રક સુધારવામાં વાંકાનેરનિવાસી શેઠ જીજ્ઞાલાલ કીરચંદ તથા શેઠ ખીમચંદ જીજ્ઞાલાલે નિઃસ્વાર્થે લાભ મદદ કરી છે તે ખાતે તે બંને બાઈઓનો ઉપકાર માનીએ છીએ.

પુસ્તક સંશોધનકાર્યમાં મહારાજશ્રીની ઘણીજ ખંત હોવાની સાથે ગ્રેસ મેનેજરે પણ કાળજી રાખી છે તથાપિ સંસ્કૃત ટાઇપની ખામીને લીધે કેટલાએક અનુસ્વાર, રેફ અને બીજા અક્ષરો ઉડી જવા પામ્યા છે તેથી સુદ્ધિપત્રક લાંચું થયું છે તે બીના અમારા વ્યતઃ-કરણેને ડુંખે છે પણ બીજો ઉપાય ન રહેવાથી લાચાર ચંદ્ર વાચકવર્ગ પામેથી ક્ષમા માગીએ છીએ.

આશા રાખીએ છીએ કે સુદ્ધિપત્રક ઉપરથી વાચકવર્ગ બુલો સુધારી લેશે. અને ધાર્યું હતું તેટલા સમયમાં આ પુસ્તક ગ્રેસ મેનેજરે તૈયાર કરી આપ્યું તેથી તે બાબત સંતોષ જાહેર કરીએ છીએ.

સં. ૧૯૮૩ પોસ્ટ મુદી ૧૫.

વાર મોમ.

સ્થળ લીંબડી.

લી. સંઘવી ગુલાબચંદ જશરાજ.

સઘવી ગુલામચંદ જસરાજ-લીબડી

કોષાન્તર્ગત સંકેતોનો ખુલાસો.

પું० પુલિંગ.

સ્ત્રી० સ્ત્રીલિંગ.

ન० નપુસકલિંગ.

પું० ન० પુલિંગ અને નપુંસકલિંગ.

પું० સ્ત્રી० પુલિંગ અને સ્ત્રીલિંગ.

ત્રિ० પુલિંગ, સ્ત્રીલિંગ અને નપુંસકલિંગ.

કિ. વિ. ક્રિયાવિશેષણ.

અ० અવ્યય.

જે જૈનાગ્રંથો અને ગ્રંથોમાંથી શબ્દો લેવામાં
આવ્યા છે તેનું સૂચીપત્ર.

૧ અતગઙ્ગસા સૂત્ર.	૨૧ નિરમાવલિસ્ર સૂત્ર.
૨ અનુયોગદ્વાર સૂત્ર.	૨૭ કપવટિસિયા સૂત્ર.
૩ અનુતરોપવાઇ સૂત્ર.	૨૮ પુત્રિયા સૂત્ર.
૪ આઉરપમ્પદ્ધાણુપદ્ધનો.	૨૯ પુપ્પચૂલિયા સૂત્ર.
૫ આચારંગ સૂત્ર.	૩૦ વહિસા સૂત્ર.
૬ આવશ્યક સૂત્ર.	૩૧ નિસીય સૂત્ર.
૭ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર.	૩૨ ધંચાસક.
૮ ઉપાસકદશા સૂત્ર.	૩૩ પિંડનિપુક્તિ.
૯ ઓપનિપુક્તિ.	૩૪ પત્રપણા સૂત્ર.
૧૦ ઓપપાતિક (ઉવવાઇ) સૂત્ર.	૩૫ પ્રવચનસારોદાર.
૧૧ કર્મમંથ.	૩૬ પ્રજ્ઞાવાકરણ સૂત્ર.
૧૨ કમ્મપથકિ.	૩૭ ભવવતી સૂત્ર.
૧૩ કદપસૂત્ર.	૩૮ ભત્તપમ્પદ્ધાણુ પદ્ધનો.
૧૪ ગમ્મજચાર પદ્ધનો.	૩૯ મહાપમ્પદ્ધાણુ પદ્ધનો.
૧૫ ગણિપિબ્બા પદ્ધનો.	૪૦ રાયપસેણી સૂત્ર.
૧૬ ચક્રસરથુ પદ્ધનો.	૪૧ વિપાક સૂત્ર.
૧૭ ચંદ્રપ્રેરણિ સૂત્ર.	૪૨ વિગેષાવસ્થક.
૧૮ જંબૂદ્વીપપ્રભતિ સૂત્ર.	૪૩ વેદકરપ-મૃદતકરપ સૂત્ર.
૧૯ જીવાલિનમ સૂત્ર.	૪૪ વ્યવહાર સૂત્ર.
૨૦ જ્ઞાનાધર્મકથા સૂત્ર.	૪૫ સંસ્તારક પદ્ધનો.
૨૧ કાણ્ડ સૂત્ર.	૪૬ સમવાયામ સૂત્ર.
૨૨ તંતુસવેચાલીય પદ્ધનો.	૪૭ સુપાસનાદ ચરિત્ર પ્રથમ ભાગ.
૨૩ દશાવેશલિક સૂત્ર.	૪૮ સુવગંધ સૂત્ર.
૨૪ દશાશ્રુતસ્કંધ સૂત્ર.	૪૯ સ્યે પ્રગતિ સૂત્ર.
૨૫ નંદી સૂત્ર.	

॥ श्रीजैनागमशब्दसंग्रहः ॥

मङ्गलावरणम्—

सुरिर्द्विदात्रियपायपोम्भं
कम्माहुर्दंसियभावहोमं
जिणोसरं तं सिरिवद्धमाणं
णमामि णिधं मणसाऽसमाणं ॥ १ ॥

संखेयेण सुत्तेहित्तो
काऊण सहसंगदं
संखेवद्धवोदाण
कांसो इमो रद्धज्ज ॥ २ ॥

अ]

अ

[अङ्गग्र.

अ. प्र० (च) अने; वणी (२) पादपूरुषार्थे
वपशतो अव्यय.

अग्रगर. पु० (अग्रगर) भोरो साप, अग्रगर.

अग्र. प्र० (अति) अतिशय, धर्तुं.

अग्रअर. पु० (अतिवार) अत, के प्रतिज्ञा
लांगनानी तैयारी करवी; अत विराधनानी
केशिश.

अग्रइ. सी० (अदिति) पुनर्वसु नक्षत्रनो
अधिगता देवता.

अग्रउऊस. त्रि० (अत्युत्कर्ष) अलिमान रहित

अग्रकाय. पुं० (अतिशय) दक्षिण दिशाभां
रहेनार महोरम अतिना व्यतर देवतानो
धद. (२) त्रि० भोरा शरीरचाणु.

अग्रकंत. त्रि० (अतिक्रान्त) उल्लंघन करेलुं.

(२) ७० वषात मुक्षर करेल होय तेने
उल्लंघीने करेलु तप अथवा पञ्चभायु.

अग्रकृतचारि. त्रि० (अतिक्रान्तचारिन्) भ-
यांछनु उल्लंघन करी नियरनार.

अग्रक्रम. पु० (अतिक्रम) क्षीयेल दत्त-पञ्च
भायु अथवा प्रतिज्ञा लांगनानी सहस्य
के धम्या करवी ते. (२) उल्लंघन करतु;
अतिक्रमयु करतु.

अग्रक्रमणिज्ज. त्रि० (अतिक्रमणीय) उल्लंघन
करना योग्य.

अग्रगग्र. त्रि० (अतिगम) अग्रचार भरी इरी
तेभाळ उत्पन्न थपेल, पारंवार उपजेल.

અદ્વયમણ. નં (અતિપ્રમન) જગ્યા આવવાનો માર્ગ.

અદ્વયુણ. પું (અતિયુગ) અતિશય પ્રભાવ વાળા યુગ

અદ્વિચ્છેદ. ત્રિં (અતિક્રાન્ત) અતિક્રમણ કરેલ, અન્યત્ર જમન કરેલ (૨) ઉલ્લ ધન કરેલ

અદ્વિજાઅ. પું (અતિજાત) જાતિ અથવા પિતા કરતા વધારે સુપતિ અને કીર્તિ મેળવનાર પરાક્રમી પુત્ર (૨) નિમ્નતીય, ક્ષિપ્રજાતીય

અદ્વિજા. નં (અજિન) આમકુ ચર્મ.

અદ્વિજામધુરુત્ત નં (અતિસ્નિગ્ધમધુરુત્વ) જે વચનમાં અત્યંત સ્નિગ્ધતા અને મધુરતા થી ગોળની માફક રહેલ છે એવા તીર્થકરના વચનનો અતિશય, તીર્થકરની વાણીનો ૧૬ મો અતિશય અદ્વિજા. સ્ત્રીં (અતિજેજા) ચતુર્દશી, ચૌ દશની રાત્રિનું નામ

અદ્વિજા સ્ત્રીં (અદ્વિજા) ભિક્ષા ન આપવાની ઇચ્છા

અદ્વિજાવણા. સ્ત્રીં (અતિસ્થાવળા) ઉલ્લન કરવા યોગ્ય કર્મસ્થિતિ અબાધાકાલ ઉપરાતની કર્મસ્થિતિ

અદ્વિજિય. ત્રિં (અતિસ્થિત) ઉલ્લન કરી રહેલ અદ્વિજા. નં (અદ્વિજા) તાત્પર્ય, ભાવાર્થ ગર્ભિત તત્ત્વ

અદ્વિજાસમા. સ્ત્રીં (અતિદુષ્ક્રમા) દુષ્ક્રમદુષ્ક્રમ નામે અવસર્પિણી કાલનો છટો અને ઉત્સર્પિણીનો પહેલો આરો

અદ્વિજાહિય. ત્રિં (અતિપ્રાહિત) ભનાવેલ

અદ્વિજાકંબલસિલા. સ્ત્રીં (અતિપાણ્ડુકંબલ સિલા) મેર પર્વત ઉપરની દક્ષિણદિશ તરફની અભિષેક સિના

અદ્વિજા. સ્ત્રીં (અતિપ્રજા) પતાકા ઉપર પતાકા, ૧૫મળ ઉપર ૫મળ

અદ્વિપરિણામ. પું (અતિપરિણામ) શાસ્ત્રમાં બતાવેલ અપનાદ કરતા પશુ વધારે અપ વાદનો આશ્રય કરનાર, ઉત્સુકમતિનાજો અદ્વિપાસ. પું (અતિપાર્થ) ભરતક્ષેત્રના કુયુ નાથ સ્વામીના સમકક્ષીન ધરવત ક્ષેત્રના તીર્થકરનું નામ

અદ્વિપ્રસંગ. પું (અતિપ્રસંગ) અતિ પરિચય કરવો તે (૨) અતિપ્રાપ્તિ, લક્ષ્યને મુકી લક્ષ્યથી બહાર લક્ષ્યનું જવું તે

અદ્વિવલ્લ. પું (અતિવલ્લ) આનતી ચોવીસીના પાચમ વાસુદેવનું નામ (૨) ભરત ચક્રીનો પૌત્ર મહાવશાનો પુત્ર (૩) નિ અતિ બલવાન, ધણી શક્તિવાળું

અદ્વિમાર. પું (અતિમાર) ૬૬ ઉપરાતનો ભાર (૨) પહેલા અલ્પનતનો ચોથો અતિચાર

અદ્વિમારોવણ. નં (અતિમારોવણ) અતિભાર ભરવો તે, આનકના પહેલા નતનો ચોથો અતિચાર.

અદ્વિભૂમિ. સ્ત્રીં (અતિભૂમિ) જે જગ્યા ઉપર સાધુઓને જવા માટે ગૃહસ્થની મના છે તે જગ્યા

અદ્વિર્મચ. પું (અતિર્મચ) માયા ઉપરનો માઓ

અદ્વિમદ્વિયા. સ્ત્રીં (અતિમદ્વિયા) માટીની ગાર, કાદવ

અદ્વિમત્ત. } ત્રિં (અતિમાત્ર) માત્રા-પરિમાણ
અદ્વિમાય. } ઉપરાતનું

અદ્વિમાયા. સ્ત્રીં (અતિમાત્ર) અધિક પ્રમાણ

અદ્વિમુત્ત પું (અતિમુક્ત) અતગદસૂત્રના ૭૩ વર્ગના ૧૫ મા અધ્યયનનું નામ (૨) પોલાસપુરના નિગ્ધરાગ્નનો પુત્ર, 'અધ મુત કુમાર સમણ' નામના બાળ સાધુ, કે જેને માટે ભગવતીમાં સ્થવિર સાધુ-ઓએ સિદ્ધિવિધકે પ્રથમ પૂજ્યો હતો (૩) માધવીવતા (૪) તિન્દુનું ગાડ (૫) તાડનું ગાડ

અદ્વિમુક્તગ. પુ. (અતિમુક્ત) માધની વેન
(૨) પૂર્ણ રીતે મુક્ત થયેલો, અતિ છુટો
થયેલો.

અદ્વિમુક્તગચંદ્ર. પુ. (અતિમુક્તચંદ્ર) રાહુથી
મુક્ત થયેલો ચંદ્રમા (૨) હુદારની ધમણ
અદ્વિમુક્તવા સ્ત્રી. (અતિમુક્તિ) માધની વેળ,
વાસતી.

અદ્વિમુક્તલયા. સ્ત્રી. (અતિમુક્તલયા) માધની-
ભોગરાની વેલ

અદ્વિયાળા. ન. (અતિયાન) નગરમા પ્રવેશ
કરવો તે

અદ્વિયાળાહિંદુ. સ્ત્રી. (અતિયાનર્દિ) રાગ ન
ગરમા પ્રવેશ કરે તે વખતે બગર-હાટ
પકિત વગેરે શણુમારવામા આવે તે

અદ્વિયાળાગિહ. ન. (અતિયાનગૃહ) નગરમાં
પ્રવેશ કરતા દરનાગ પાસે જે ઘર
હોય તે

અદ્વિયાય. વિ. (અતિયાત) રક્ષના થઇ ગયેલ
અદ્વિયાયરક્ષ. વિ. (અત્યાત્મરક્ષ) પાપ કે
મંથી આત્માને સસારમા રખાધનનાર

અદ્વિયાર. પુ. (અતિચાર) (૧) જે દોષથી
નત મહીન થાય, કે ભોગે તેલો દોષ
(૨) અતિક્રમ તથા વ્યતિક્રમ પડી અને
અણુઆર પહેલાની જે દોષની સ્થિતિ
તે અપરાધ કે દોષનું ત્રીજું પગથીઉં
(૩) આવક મતના ૮૬ અતિચારમાનો એક

અદ્વિયારચરણ. ન. (અતિચારચરણ) દોરનાણુ
ચારિત્ર

અદ્વિયાર વિ. (અતિરોહિત) નહીં છુપાવેલું પ્રમદ

અદ્વિયાર પુ. (સાગર) સમુદ્ર

અદ્વિયાર ન. (અગ્નિ) આંગણ, ચોક

અદ્વિયાર પુ. (અતિગત્ર) અધિક તિથિ દિન
સની વૃદ્ધિ

અદ્વિયારતંત્રલ. સ્ત્રી. (અતિરક્તમ્મલા) મેરના
શિખર ઉપરની એક શિના

અદ્વિયાર. અ. (અચિત્) તત્કાલ એકદમ

અદ્વિયાર. } સ્ત્રી. (અચિત) ૧૬ મા તીર્થ
અદ્વિયારી. } કર અથવા ૫ મા ચક્રર્તી
શાતિનાથની માતા

અદ્વિયારિત્ત. વિ. (અતિરિત્ત) ભિન્ન બુદ્ધ (૨)
અધિક, વધારે

અદ્વિયાર. પુ. (અતિરુપ) ભૂત દેવતાની એક ભૂત

અદ્વિયારેક } પુ. (અતિરેક) વધારો, વિશેષતા
અદ્વિયારેગ }
અદ્વિયારેય }

અદ્વિયાર. અ. (અતીત) બહુ વધારે

અદ્વિયારવૃણ. ન. (અતિવર્તન) ઉલ્લંઘન કરનું

અદ્વિયારસિય. વિ. (અતિવૃત્તિ) નિર્દોષ, દોષ
રહિત (૨) ઉલ્લંઘન કરનાર

અદ્વિયાર. વિ. (અતિપાતિત્ત) હિ સા કરનાર
ધાતકી

અદ્વિયારાહિત્તાર. વિ. (અતિપાતિત્ત) અતિપા
ત-હિસા કરનાર, નાશ કરનાર

અદ્વિયારાય. પુ. (અતિપાત) હિ સા, નાશ

અદ્વિયારાસા. સ્ત્રી. (અતિવર્ષ) બેરનો વરસાદ,
ધોધમાર વૃષ્ટિ

અદ્વિયારિગિહ. ન. (અતિવિરુદ્ધ) તથા, ચાર,
કે તેથી વધારે ઉત્તરના બેગા કરના તે,
આકરે તપ

અદ્વિયારિજ્ઞ. વિ. (અતિવિચ) આગમના સદ્
ભાવને બળનાર

અદ્વિયારિઙ્ગિ. સ્ત્રી. (અતિવૃષ્ટિ) અતિવૃષ્ટિ, હૃદયી
વધારે વરસાદ

અદ્વિયારેલં અ. (અતિવેલમ) વેળા-કાળ ઉલ્લંઘીને

અદ્વિયારેલા સ્ત્રી. (અતિવેલા) સાધુના આચાર
રની મર્યાદા

અદ્વિયારપ્રયોગ. પુ. (અતિમમ્પ્રયોગ) એક દ્રવ્યની
સાથે બીજા દ્રવ્યનો અતિશય યોગ કરવો તે

અદ્વિયાર. પુ. (અતિશય) અતિશય પણુ
(૨) પ્રભાવ

અદ્વિયારગાણિ પુ. (અદ્વિયારગાણિ) અવધિ
આદિ પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનપુકા

અંદ્રસાદ નિં (અતિવાચિન) કેવલ, મન
પર્યં અને અનધિજ્ઞાનશાળા, પ્રભાવક
પુરુષ

અંદ્રસેસ પું (અતિભેદ) અસાધારણ પ્રભાવ,
તીર્થંકર અને તેમની વાણીનો અદ્ભુત
પ્રભાવ (૨) અશિષ્ટ બાકી રહેલું

અંદ્રસેસિ. વિં (અતિભેદિન) અતિચતુર્થી
યુક્ત, પ્રભાવશાળી

અંદ્રસેસિય વિં (અતિભેદિન) મહિમાનત,
સમૃદ્ધ

અંદ્રહિ પું (અતિધિ) અન્યાગત અતિધિ
અંદ્રિય વિં (અતીત) પસાર થયેન, ઉલ્લંઘી
ગયેન (૨) ક્ષણ કારણસર પરુપણ્ણિ
પરિમા કરવાનું તપ કે પચ્ચખાણું પર
વીત્યા પડી કરતું તે, દશ પ્રકારના પચ્ચ
ખાણુંમાનુ ખીજું પચ્ચખાણું

અંદ્રિયકાલ પું (અતીતકાલ) ગયેલો કાલ
ભૂતકાલ

અંદ્રિયપચ્ચક્કલામ નં (અતીતપ્રત્યાક્ષ્યાન)
ભૂતકાળમાં કરવા થોડા પચ્ચખાણું
પચ્ચખાણુના દશ પ્રકારમાનો એ પ્રકાર

અંદ્રિવ. અં (અતીત) અત્યંત, પશુજ

અંદ્રિમાર પું (અતીતાર) સમકલ્પી નામનો
રાગ (૨) એક રાગનું નામ

અંદ્રજ્ઞ વિં (અવોધ્ય) પરસ્પૃશ્યથી જેમાં
પ્રવેશ ન કરી શકાય તેમાં નગર, મિલ્લા
ગોરે યુદ્ધમાં જેની બરોબરી ખીજે કાઢ
કરી શકે નહિ તે

અંદ્રજ્ઞા સ્ત્રીં (અવોધ્યા) અધિનાત્તી રિ
જનની મુખ્ય રાજધાની (૨) નિનીતાડપર
નામ અવોધ્યા નગરી

અંદ્રણ વિં (અગુણ) રિશિનિ આદિ દશમની
પૂર્વ મૂખનો શબ્દ, જેનો અર્થ એ જોડા
થાય છે

અંદ્રણટ્ટિ સ્ત્રીં (અગુણવટિ) જોડાવવાની
અર્થ ૫

અંદ્રણત્તરિ સ્ત્રીં (અગુણવસતિ) જોડાણ
સીતેર, ૬૯

અંદ્રણત્તીસ સ્ત્રીં (અગુણવિશત) જોડાણ
ત્રીસ ૨૯ ની સખ્યા

અંદ્રણપચ્ચા સ્ત્રીં (અગુણપચ્ચારાત) જોડાણ
પચ્ચાસની સખ્યા ૪૯

અંદ્રણપચ્ચાસ સ્ત્રીં (અગુણપચ્ચારાત) જોડા
ણપચ્ચાસ ૪૯ ની સખ્યા

અંદ્રણપચ્ચાસ સ્ત્રીં (અગુણપચ્ચારાત) જોડાણ
પચ્ચાસ, ૪૯

અંદ્રણવીસ સ્ત્રીં (અગુણવિશતિ) જોડાણત્રીસ,
૧૯ ની સખ્યા

અંદ્રણવસત્તરિ સ્ત્રીં (અગુણવસતિ) જોડાણત્રીસ,
૬૯ ની સખ્યા

અંદ્રણાસીતિ સ્ત્રીં (અગુણાસીતિ) જોડાણા-
એસી, ૭૯ ની સખ્યા

અંદ્રમાણ નં (અપમાન) અપમાન, અનાદર
અંદય પું નં (અયુત) ૮૪ લાખ અઉચ્ચ
પ્રમાણે કાલ નિભાગ

અંદયમ પું નં (અયુતાન્મ) ૮૪ લાખ અ
ર્થનિપૂર પ્રમાણે કાલ નિભાગ

અંદલ વિં (અતુલ) જેની તુલના થઈ શકે
નહિ તેનું અસાધારણ કે અદ્વિતીય

અંદલ્ય વિં (અર્પવ) પૂર્વ ન જોડાણ

અંદ્રો અં (અત) અડીથી (૨) એટલા
માટે, એ કારણથી

અંદ્રો નં (અવળ) લેણું

અંદ્રોઘણ પું (અવણ) લોભનો દયોડો

અંદ્રોઘ્ઞ વિં (અવોધ્ય) યુદ્ધ થોડા નહિ

અંદ્રોપર અં (અતપમ્) એ પડી

અંદ્રોમુદ પું (અવોમુલ) આ નામનો એક
અન્તર્દીપ (૨) ત્રિ તેમાં રહેતાર

અંદ્ર પું (અદ) એ જાતનો સફેદ મણિ
(૨) એક જાતનું રત્ન, સચિત્ત પદ્મીનું

એ પરિણામ (૩) ખોલો ગોદ (૪)

ચિદ વાહન (૫) એકથી ના સુધીના

આકાશ. (૧) આકાશની લિપિ, ૧૮ વિ
પિમાની એક (૭) મનુષ્યના પ્રશસ્ત ૩૨
લક્ષણોમાનો એક
અંકકાંઠ પુ. (અક્ષવાળ) રત્નાપ્રભા પૃથ્વીના
અરકાડનો એક ભાગ
અંકકરેલુગ પુ. (અક્ષરેલુગ) પાણીમાની
એક વ્રતની વનસ્પતિ
અંકકટિહ સ્ત્રી. (અક્ષત્થિતિ) આકાશ તથા
રેખાને વિચિત્ર રીતે રચાપડા તે. (૨)
૭૨ કળામાની ૪૩ મી કળા
અંકકણ નં. (અક્ષ) તપાવેલ સળીયાથી
વાઝરડા વગેરેને આકાશ-શિયાળના પગ
વગેરેને આકારે ચિન્હ કરતુ તે (૨)
આકાશનાર અને ગણતરી મેળવનાર
અંકકળા સ્ત્રી. (અક્ષ) ચિન્હ ઝરનારી
અંકકધર પુ. (અક્ષધર) ચન્દ્ર
અંકકધાર્દ સ્ત્રી. (અક્ષધાર્ત્રી) ખોળામા એ
સાડી બાળકને રમાડનાર ધાવ માતા,
પાત્ર પ્રકારની ધાર માતામાની એક
અંકકમુદ નં. (અક્ષમુલ) પદ્માસનનો અગ્ર
ભાગ
અંકકલિપિ સ્ત્રી. (અક્ષલિપિ) એક લિપિ,
અક્ષર નિપિમાની એક
અંકકરડસય પુ. (અક્ષવત્સવ) ઇશ્વાન
ઇન્દ્રના મુખ્ય વિમાનનું નામ
અંકકરણિય પુ. (અક્ષરણિય) અન્ન રત્નના
વ્યાપારી.
અંકકહર પુ. (અક્ષહર) ચન્દ્રમા
અંકકાર્દ સ્ત્રી. (અક્ષાર્ત્રી) મહામિદેહની
સીતોદા નદીને જમણે કાંઠે આવેલી
રમ્ય નિજ્યની રાજધાની (૨) પશ્ચિમ
મહામિદેહના દક્ષિણ ખાડવાની પહેલી
નિજ્યની સરહદ ઉપરનો વખારાપર્વત
અંકકિલ્લ પુ. () નર, નાયનાર
અંકકિય ત્રિ. (અક્ષિત) અકિત થયેલ ચિ
ન્હ સંદિત

અંકુડગ પુ. (અક્ષુટક) નાગના દાતના
આકાર જેની ખૂની.
અંકુર પુ. (અક્ષુર) પાદ્મનો પ્રથમ નીકળેલ
ફળગો, પાદ્મની શરૂઆતની લાલ મીસી
અંકુરિય ત્રિ. (અક્ષુરિત) અંકુરયુક્ત, જેમા
અંકુર ઉત્પન્ન થયેલો હોય તે
અંકુસ નં. (અક્ષુસ) હાથીના માથામા મા
રનાનું હથિયાર, લોદાનો એક પાસથી
વાળેલ આકડો (૨) અંકુશને આકારે હાથ
પગની રેખા (૩) નક્ષત્ર પદ્ધતિ ઉદ્દેશનું
સન્યાસીનું એક ઉપકરણ (૪) માળા
લટનાવાનો ચદરમામાનો અંકુશાકાર
આકડો (૫) મલાશુકદેવલોકના એક વિ
માનનું નામ (૬) ન્દનાનો ઝોલો (૭)
૮૮ ગ્રહોમાનો એક
અંકુસા સ્ત્રી. (અક્ષુસા) ચાંદમા શ્રી અનંત
નાથ તીર્થકરની શાસન દેવીનું નામ
અંકેલુગ નં. (અક્ષેલન) મોડાને મારવાનો વાલુક
અંકેસાદિની સ્ત્રી. (અક્ષેસાદિની) ખોળામા
સુતાવાળી પુત્રી જેવી
અંકેલ પુ. (અક્ષેલ) અંકેલનું ઝાડ
અંગ નં. (અંગ) અગ્ર ફરકવાના શુભાશુભ
ફલ મતાવાનાર નિમિત્ત શાસ્ત્ર ૨૬ પાપ
સૂત્રમાનું એક (૨) ત્રિ. શરીરનો વિકાર,
શરીરસમધી, શારીરિક
અંગ નં. (અંગ) શરીરના અવયવ, મરતક
વગેરે શરીરના આઠ અંગ (૨) મુખ્ય
અવયવ, પ્રધાન અંગ (૩) પુ દેહ
રિરોપ, જેને હાલ મિહાર કહે છે (૪)
અંગસૂત્ર, આચાર્યાદિ ૧૧ અંગ (૫)
અન્ન વાક્યાનકારમા 'કિમ્બ' એ રૂપે
આવે છે (૬) કારણ (૭) મિત્રતાનું
આમરણ-સંબોધન
અંગદ પુ. (અક્ષત્રિ) ભગવાન પાર્શ્વનાથ
સ્વામી પાસે દિક્ષા અંગીકાર કરનાર એક
શુદરથનું નામ

અંગંગીમાય પુ. (અંગંગીમાય) અબેદલાવ,
અભિનતા-ભિનતા સંકિત લાવ

અંગચૂલિયા સ્ત્રી. (અંગચૂલિયા) આચારાદિ
અગ્ની ચૂલિકા, કાલિક સૂત્રવિશેષ

અંગચ્છરિય ત્રિ. (અંગચ્છરિય) છેદાયેલું અંગ
અંગજળપદ ન. (અંગજળપદ) અંગ દેશ

અંગણ પુ. ન. (અંગણ) આગળુ ફગિયુ

અંગણા સ્ત્રી. (અંગણા) અગ્ની સ્ત્રી

અંગપટ્ટિયારિયા સ્ત્રી. (અંગપટ્ટિયારિકા) શ
રીરની સેવા કરનારી દાસી અંદરનું કામ
કરનાર દાસી

અંગપવિટ્ટ ત્રિ. (અંગપવિટ્ટ) અંગસાત્ત
ન્તર્ગત શ્રુત વિભાગ, આચારાગ આદિ
પાર અંગ

અંગપુરુષા સ્ત્રી. (અંગપુરુષા) અંગતુ
ફરકતુ

અંગવાહિર ત્રિ. (અંગવાહિ) શ્રુતનો એક વિ
ભાગ, ઉત્તરાધ્યયનાદિ અંગ બહારનાં સૂત્રો

અંગમંજળ ન. (અંગમંજળ) આળસ મર
ડી, શરીરના અંગપ્રયોગને મોડા

અંગમગ ન. (અંગમગ) અંગઉપાગ અ
વયરના અવયવ.

અંગમંદિર ન. (અંગમંદિર) અપાનશરીની
બહારનું એક ઉદાન

અંગમદ્ પુ. (અંગમદ્) અંગતુ મદ્દન કરનાર
માણસ

અંગમદિયા સ્ત્રી. (અંગમદિકા) અંગતુ મદ્દન
કરનાર દાસી

અંગય પુ. ન. (અંગય) માણસને બાકુ
આભારણુ

અંગરક્ષ ત્રિ. (અંગરક્ષ) શરીરની રક્ષા

અંગરક્ષણ ત્રિ. (અંગરક્ષ) કરનાર

અંગરાગ પુ. (અંગરાગ) અંગ ઉપર મસા
વાના કેસર અંગ વગેરે સુગંધી પદાર્થ

અંગરાય પુ. (અંગરાય) અંગ દેશનો રાજા
કર્ણ

અંગરુદ્ર ત્રિ. (અંગરુદ્ર) શરીરથી ઉત્પન્ન
થયેલ, પુત્ર

અંગરુદ્રા સ્ત્રી. (અંગરુદ્રા) પુત્રી

અંગલોમ પુ. (અંગલોમ) દેશ વિશેષ

અંગવંસ પુ. (અંગવંસ) અંગ દેશના રા
જાનો વંશ

અંગવિગાર પુ. (અંગવિગાર) અંગ સ્પુરણના
ફલાફલનું કથન

અંગવિજ્ઞા સ્ત્રી. (અંગવિજ્ઞા) અંગ ફરક
વાના શુભાશુભ ફળ જાણનાની વિદ્યા

(૨) નિમિત્તાદિ ફલાફલ જ્ઞાનનાર
એક શાસ્ત્ર

અંગવિચાર પુ. (અંગવિચાર) શરીર સમધે
નિચાર કરવો તે

અંગસંવાલ પુ. (અંગસંવાલ) શરીરના અ
વયવોનું સહજ-થોડુ ચાલતુ તે

અંગામંગપરિટ્ટ ત્રિ. (અંગામંગપરિટ્ટ) અંગ
પરિષ્ટ-આચારાગ વગેરે સૂત્ર અને અનંગ
પરિષ્ટ-આવશ્યક વગેરે સૂત્ર

અંગાદાણ ન. (અંગાદાણ) પુરુષેન્દ્રિય, પુરુષતુ
ચિન્હ

અંગાર પુ. (અંગાર) અગ્નિ, બગતો કાનસો
(૨) સ્વાદિદ અન્ન અને તેના દાતારની

પ્રશંસા કરતા સાધુને લાગતો આદારનો
એક દોષ, ધર્માલ દોષ

અંગારક પુ. (અંગારક) મગધ નામનો ગ્રહ,
૮૮ ગ્રહમાનો એક ગ્રહ

અંગારકાદિગ્ની સ્ત્રી. (અંગારકાદિગ્ની) અગ્નિ
ફેરવવાનો લોદાનો સમીઓ

અંગારુદાદ પુ. (અંગારુદાદ) જ્યાં લોકડા
બાળી કાલસા ખાડામાં આવે છે તે
સ્થાન.

અંગારપતાવળા સ્ત્રી. (અંગાર પ્રતાપના) ટાંઠ
ઉગડાને અગ્નિ પામે જઈ શરીર તપા-
વતુ તે તાપણી

અંગારમહા પુ. (અંગારમર્દક) રૂદ્ધે ના
મના એક અલગ્ય આચાર્ય
અંગારિય ત્રિ. (અંગારિય) અંગાર રાગવાળી
શેરડી, (૨) કાપવાની પેઠે બળી રહેલું
અંગાલ પુ. (અંગાલ) અંગારો, કાપલો
અંગાદિય પુ. (અંગાદિય) અંગ દેશનો રાજા
અંગિરસ ન. (અંગિરસ) અગિરસ-જૌતમ
ગોત્રની એક શાખા, (૨) પુ. આ શા
ખામાં ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ
અંગીરુદ્ધ ત્રિ. (અંગીરુદ્ધ) અંગીરુદ્ધ કરેલું,
અંગીરુદ્ધ રીતીકારેલું
અંગુષ્ઠ પુ. (અંગુષ્ઠ) અંગુષ્ઠ
અંગુષ્ઠસિંચ પુ. ન. (અંગુષ્ઠસિંચ) અંગુષ્ઠ
માં દેવતાનું આનાદન કરી અંગુષ્ઠથીજ
જનાય દેવાની વિદ્યા (૨) ' અશ્વ ના
કરણુ' સંતનુ એક નરનું લુપ્ત અધ્યયન
અંગુલ ન. (અંગુલ) આંગળ, આઠ આંગ
ળવ જેટલા ભરપનું એક માપ, વેંતનો
આરમ્ભ ભાગ
અંગુલિ સી. (અંગુલિ) આંગળી (હાથ
પગની)
અંગુલિકોસ પુ. (અંગુલિકોસ) આંગળીમાં
પહેરનારી અંગુઠડી
અંગુલિજગ ન. (અંગુલીચક્ર) આંગળીના
આભરણો વેદ, વીંટી વગેરે
અંગુલિપ્રોહણ ન. (અંગુલિપ્રોહણ) આંગળીના
ટચાકા વગાડના તે
અંગુલિમુહા સી. (અંગુલીમુહ) કાઉસગ્રાનો
એક દોષ, કાઉસગ્રામાં આંગળીના વેદ
ગણવાથી લાગતો દોષ
અંગુલિયા સી. (અંગુલિકા) આંગળી
અંગુલંગ પુ. (અંગુલંગ) નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ
અંગોવંગ ન. (અંગોવંગ) મસ્તકાદિ અંગ
અને અંગુળિ આદિ ઉપાંગ
અંગોવંગણામ ન. (અંગોવંગણામ) જેના

ઉદયથી શરીર રૂપે લીંગેવ પુદ્ગલો અંગ
ઉપાંગ રૂપે પરિણમે તે નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ, અંગોપાંગ નામકર્મ
અંચિ પુ. (અંચિ) ગતિ કરતી તે, જતુ તે
અંચિ પુ. (અંચિ) આનતુ તે
અંચિન્ન ન. (અંચિન્ન) એક પ્રકારનું નાટક,
દેવતાના ૩૨ નાટકમાંનું ૨૫ મું નાટક
(૨) ત્રિ. પૂજ્ય, રાજમાન્ય (૩) ન.
એકનાર જતુ તે
અંચિય ત્રિ. (અંચિય) પૂજ્યથેલું.
અંચિયચિય ન. (અંચિયચિય) ગમનાગ
મન, આદિથી ત્યા અને ત્યાથી આદિ
જતુ આનતુ તે, ગતિ આગતિ, ગમાગમ
અંચિયરિમિય ન. (અંચિયરિમિય) એક
પ્રકારનું નાટક, દેવતાના ૩૨ નાટકમાંનું
૨૭ મું નાટક
અંજણ ન. (અંજણ) ખેંચતુ તે
અંજણ ન. (અંજણ) આજણ, કાજણ (૨)
સોપીરાજન, સુરમે (૩) રસાજન, રસ
વાળી. (૪) તપાવેલ લોહાની સળીથી
આખમાં દુષ્ક ઉત્પન્ન કરતુ તે (૫)
આખ આજની, આખમાં કાજણ વગેરે
આજતુ તે (૬) રત્નની એકગત (૭)
રત્નપ્રજ્ઞા પૃથ્વીના ખરકાડનો દશમે
ભાગ (૮) રત્ન વિજયની પશ્ચિમ સરહદ
ઉપરનો વચ્ચાર પર્વત (૯) આજનો
દેવલોકનું એ નામનું એક વિમાન
(૧૦) રૂચકવર પર્વતનું સાતમું કૂટ (૧૧)
એ નામનો એક વેનપર દેવતા (૧૨)
દ્રીપકુમારના ઇન્દ્રના ગ્રીભ લોકવાયનું
નામ (૧૩) ઉદયિકુમારના પ્રભજન
નામના ઇન્દ્રના ચોથા લોકવાયનું નામ
(૧૪) વનરપતિ નિશેષ (૧૫) વાલુકુમાર
ગતિના ઇન્દ્રનું નામ
અંજણદે સી. (અંજણકી) એ નામની એક
લતા-વેન

અંજળકોસિયા સી. (અંજળકોસિયા) એ
નામની એક વનરાતિ
અંજળગ પુ. (અંજળ) અંગ ૨૧મય
પરિત વિશેષ, નદીશ્વર ક્ષીપમા આવેન
અંગનગિરિ પરિત
અંજળાગિરિ પુ. (અંજળાગિરિ) કાળા રંગનો
પરિત વિશેષ, નદીશ્વર ક્ષીપમા આવેલ
અંગનગિરિ પરિત
અંજળાજાગ પુ. (અંજળયોગ) ૭૨ કલામાની
સત્તાનીસમી કળા
અંજળાધાડ પુ. (અંજળધાતુ) ધાતુ વિશેષ
સુરમે
અંજળપદ્મય પુ. (અંજળપદ્મ) દીપ્તિ પરિત
પનો એક પરિત
અંજળપુલક નં. } (અંજળપુલક) ૨૮ની
અંજળપુલક પુ. } એક અંગ
અંજળપુલક }
અંજળપુલક પુ. (અંજળપુલક) અંગ ૨૫
લાક કાઠ અરકાકનો ૧૧ મો વિભાગ
અંજળપ્પણ સી. (અંજળપ્રમા) ચોથી નરકનુ
નામ
અંજળપિટ્ટ પુ. (અંજળપિટ) વાધુ કુમારના
બંધનુ નામ
અંજળસલાગા સી. (અંજળસલાગા) આ
જ્યાની સળી
અંજળસિદ્ધ ત્રિ. (અંજળસિદ્ધ) આખમા
આજીવ્ય આજીવે અદ્યથ થઈ જ્યાની
શક્તિનાગા
અંજળા સી. (અંજળા) જીવ્યક્ષના નૈરત્ય
પુણીની એક વાપડીનુ નામ (૨) ચોથી
નરકનુ નામ (૩) એક પુષ્કરિણી
અંજળિયા સી. (અંજળિયા) આજીવ્ય રાખ
વાની રાખી
અંજળિ પુ. સી. (અંજળિ) જોખો, કરસ
પુ. (૨) બે હાથ જોડી મસ્તકે લગા
ડવા તે

અંજળિઉડ પુ. (અંજળિપુ) બે હાથનો
સપુ
અંજળિકર્મ નં. (અંજળિકર્મ) બે હાથ
જોડવા તે
અંજળિપ્રગટ પુ. (અંજળિપ્રગટ) બે હાથ
જોડી નમસ્કાર કરવો તે
અંજુ ત્રિ. (અંજુ) સરસ, માયા પ્રપચ ૨
હિત (૨) સમી, સમધારી (૩)
નિર્દોષ, પરિત
અંજુઆ } સી. (અંજુઆ) સતરમા તીર્થ
અંજુયા } ૨૨ની મુખ્ય સાધીનુ નામ
અંજુ સી. (અંજુ) શકેન્દ્રની ચોથી અંગ્રમ
હિમીનુ નામ (૨) ધનદેવ-સાધનાદની
પુત્રી (૩) 'રિપાક' સૂત્રનુ એક અધ્યયન
(૪) 'સાતા ધર્મકથા' સૂત્રનુ એક અધ્યયન
અંડ પુ. (અંડ) ઇંડુ, કીડી વગેરેના ઇંડા
(૨) રિપાક સૂત્રનુ અંગનામનુ ત્રીજુ અ
ધ્યયન (૩) મોરના ઇંડાના દ્રવ્યતાના
સાતા સૂત્રનુ ત્રીજુ અધ્યયન (૪) ઉત્તર
ભરતમાનો એક દેશ
અંડઉડ નં. (અંડઉડ) ઇંડાનુ મોટલુ
અંડકડ ત્રિ. (અંડકડ) ઇંડામાથી થયેલ,
ઇંડાએ કરેલ
અંડય ત્રિ. (અંડય) ઇંડામાથી ઉત્પન્ન થયેલ
પ્રાણી (૨) કેરોટામાથી ઉત્પન્ન થયો
તાતણો (૩) રેશમી વસ્ત્ર
અંડયગાહિ પુ. (અંડયગાહિ) ઇંડામાથી
ઉત્પન્ન થયેલ પ્રાણીને પકડનાર
અંડસુદુમ નં. (અંડસુદુમ) ત્રીણા ઇંડા
માખી, કીડી, ગરેળી વગેરેના ઇંડા
અંડુ નં. (અંડુ) દસકળા, હાથકડી
અંત નં. (અંત) આતરડા
અંત ત્રિ. (અંત) ખાતા ખાતા વધેલુ
અંત મં. (અંતર) અન્દર, માટે
અંત ત્રિ. (અંતર) અતિમ, છેલ્લુ

અંત પુ. (અન્ત) પર્યંત, છેડા (૨) બેઠ, પ્રગર (૩) રાજદેય (૪) ભૂમિભાગ, પ્રદેશ (૫) સમીપ, પાસે (૬) નિર્ણય, સુકોટા (૭) વિનાશ, ભગ (૮) રોગ, મિમારી (૯) ત્રિ. અસુદર, હૃદયોને પ્રતિકૂળ (૧૦) ક્ષુદ્ર, પુ. ૭

અંતઃ પુ. (અન્તઃ) કામકાનેા છેડા

અંતઃકુલ ત્રિ. (અન્તઃકુલ) જેણે સસારનો અંત કયો હોય તે

અંતઃકર્મ ન. (અન્તઃકર્મ) હુગ્રાની કાર, વચ્ચની કિનારી

અંતઃકર ત્રિ. (અન્તઃકર) સસારનો અંત કરનાર

અંતઃકરણ ત્રિ. (અન્તઃકરણ) નાશ કરવાનાળો
અંતઃકાલ પુ. (અન્તઃકાલ) મરણકાલ (૨)
અન્યમન

અંતઃકિરિયા સ્ત્રી. (અન્તઃકિરિયા) સસાર થા કર્મનો અંત કરવાની ક્રિયા (૨) સકલ કર્મ ક્ષય રૂપ મોક્ષ (૩) પતનપ્રાપ્તિ પીસમા પદ્મ નામ

અંતઃકુલ ન. (અન્તઃકુલ) હૃદય કુળ

અંતઃકલ્પરિયા સ્ત્રી. (અન્તઃકલ્પરિયા) આહી નિપિતો એક બેઠ, ૧૮ લિપિમાની નવમી નિપિ (૨) ૬૩ મી કળા

અંતઃગ પુ. (અન્તઃગ) છેડા, અંત (૨) ત્રિ. વિનાશકારક, અંત કરનાર (૩) દુષ્ટ રિત્યજ મુશ્કેલીથી છોડી શકાય તેવું (૪) અન્નગર્ભ યદ્ય ગયેલુ સમાધ ગયેલુ (૫) પર્યંત, પ્રાંતભાગ

અંતઃગઢ ત્રિ. (અન્તઃગઢ) જેણે સસારનો અને જન્મ મરણનો અંત કયો એના તીર્થ કરાદિ

અંતઃગઢદસા સ્ત્રી. (અન્તઃગઢદસા) " અંત ગઢદસા " નામનું આકંચુ અગ સ્ત્રી જેમા આકં વર્ગમા ૮૦ અધ્યયનનો સમાવેશ કરવામા આવેલો છે

અંતઃગઢભૂમિ સ્ત્રી. (અન્તઃગઢભૂમિ) સસારનો અંત કરનાર નિર્વાણમા મહાપુરુષોની ભૂમિ-નિર્વાણસમય

અંતઃગય ન. (અન્તઃગય) આનુગામિક અવધિ જ્ઞાનનો એક બેઠ

અંતઃચરય પુ. (અન્તઃચરય) ગૃહસ્થે ભોજન કર્યા પછી અન્નશેષ રહ્યું હોય, તેની ગવે પાણી કરનાર અભિગ્રહ ધારી સાધુ

અંતઃચારિ પુ. (અન્તઃચારિ) પુ. ૭ આહાર લેવાનો અભિગ્રહ ધરનાર સાધુ.

અંતઃજીવિ પુ. (અન્તઃજીવિ) ગૃહસ્થે ખાતા રોપ રહેલ આહાર બહારી તેના ઉપર જીવન ચલાવનાર સાધુ

અંતઃજ્ઞાન ન. (અન્તઃજ્ઞાન) ગેય યદ્ય જનુ, અદ્રશ્ય યદ્ય જનુ

અંતઃજ્ઞાનિયા } સ્ત્રી. (અન્તઃજ્ઞાનિયા) અદ્રશ્ય
અંતઃજ્ઞાની } યદ્ય જવાની નિદ્રા

અંતઃપાલ પુ. (અન્તઃપાલ) દેશની સીમા કે સરહદનું રક્ષણ કરનાર પુરુષ

અંતઃમાવ પુ. (અન્તઃમાવ) સમાવેશ

અંતઃમુહુર્ત ન. (અન્તઃમુહુર્ત) મુહુર્તથી અન્ન રનો સમય, મુહુર્તથી ઓછો કાન

અંતર ત્રિ. (અન્તર) અદરનું, અંત કરણ સમધી

અંતર ન. (અન્તર) આતરૂં, બંધાધાન (૨) જે વસ્તુ વચ્ચેનું અથવા એક વસ્તુની જે પરિસ્થિતિ વચ્ચેનું કાળ આથી છેડું (૩) અતરાય, વચ્ચેનો ભાગ (૪) બેઠ, વિશેષતા (૫) વખત, અન્નસર (૬) મર્મ એળ (૭) વિધન, આડખિન (૮) વિના વગર (૯) પુ. આચાર, કદપ

અંતરંગ ત્રિ. (અન્તરંગ) અદરનું

અંતરંગિયા } સ્ત્રી. (અન્તરંગિકા) એ નામની
અંતરંગી } એક નગરી

અંતરકંદ પુ. (અન્તરકંદ) પાણીમા ઉત્પન્ન થતી એક જાતની વનસ્પતિ

અંતરકરણ નં (અન્તરકરણ) અનિવૃત્તિકરણના
અતલાગમા મિથ્યાત્વમોહનીયના દર્શનાને
મે ભામે જ્યેસાની ક્રિયા કરનાર એક પ્ર-
કારના અધ્યવસાય, સમ્યક્ત્વના કારણરૂપ
અધ્યવસાય નિશેષ

અંતરગમ્ય ત્રિં (અન્તર્ગત) અતર્લાવ પામેલું,
અદર આતી ગમેલું

અંતરગૃહ નં (અન્તર્ગૃહ) જે ધરની વચ્ચેનું
અંતર

અંતરજ્ઞાય નં (અન્તરજ્ઞાત) ભાષાના જે
પુદ્ગલો અંતરાલે સમશ્રેણીમા રહીનેજ
ભાષા પરિણામને પામે છે તે ભાષા
પરિણત પુદ્ગલ

અંતરણી સ્ત્રીં (અન્તરણી) મહાનદીની
અપેક્ષાએ નાની નદી

અંતરદ્વીપ પું (અન્તર્દ્વીપ) સુક્ષ્મિભૂત અને
શિખરી પર્વતની લવણસમૃદ્ધ તરફ નીક
જેવ કાઠા ઉપરના દ્વીપ, પદ અંતરદ્વીપ

અંતરદ્વીપમા પું સ્ત્રીં (અન્તર્દ્વીપમા) અંતર
દ્વીપમા રહેનાર

અંતરદ્વીપિયા સ્ત્રીં (અન્તરદ્વીપિયા) છાપન
અંતરદ્વીપમા ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી

અંતરદ્વા સ્ત્રીં (અન્તર્દ્વા) અંતર્ધાન થતું,
બ્રશ-નાશ થવો તે

અંતરદ્વા સ્ત્રીં (અન્તરદ્વા) સમ્યક્તા, વ
અનો સમય

અંતરપહો સ્ત્રીં (અન્તરપહો) મૂળ ક્ષેત્રથી
અદી ગાઉ ઉપરનું ગામડું

અંતરપ્પ પું (અન્તરપ્પ) શરીર અર્પણ આત્મા

અંતરમાત્ર પું (અન્તરમાત્ર) પરમાર્થ

અંતરમામિહ, પું (અન્તરમાપાક) સુનાદિક

મોવના દોષ તેની વચ્ચે ભેરી ઉકનાર સિધ્ધ

અંતરમ્ભૂય ત્રિં (અન્તર્મ્ભૂત) અંતર્મૂલ થયેલ,
બીજનામા મળી ગયેલ

અંતરસ્મૃત્તુ પું (અન્તરસ્મૃત્તુ) કામકોધાદિ
વગેરે શરીરની અદરના સ્મૃત્તો

અન્તરહિય ત્રિં (અન્તર્હિત) ગુપ્ત, અદર્ય
અંતરા મં (અન્તરા) મધ્યે, વચ્ચે, (૨)
પહેલા, અગાઉ

અંતરાદ્ય નં (અન્તરાદ્યિક) દાન આદિમા
વિધ નાખનાર અંતરાય કર્મ (૨)
અંતરાય કર્મજનક પાપ (૩) વિધ,
રોકાઈ જતું તે

અંતરાદ્યકર્મ નં (અન્તરાદ્યિકર્મ) અંતરાય કર્મ

અંતરાપદ પું (અંતરાપદ) જ્યાં જતું છે અને
જ્યાંથી જતું છે તે જે વચ્ચેનો માર્ગ

અંતરામય પું (અન્તરામય) કેવલસમુદ્ધ
ધાત ક્રિયામા મથનાકારનો સમય

અંતરાય નં (અન્તરાય) કર્મનો આક્રમો
ભેદ, દાન, લાલ, ભોગ, ઉપભોગ અને
વીર્ય-સામર્થ્યમા વિધ નાખનાર કર્મ.
(૨) વિધ, નડતર

અંતરાલ નં (અન્તરાલ) વચ્ચેનો ભાગ

અંતરામય નં (અન્તરામય) અદરનું દ્વાર
અંતરાવાસ પું (અન્તરાવાસ) સુસાદરીમા વચ્ચે
વચ્ચે મળ્યા દર મળ્યા મેલાણ કરતું તે

અંતરાસ પું (અન્તરર્વ) વર્ણાકાળ

અંતરિક્ષ નં (અન્તરિક્ષ) આકાશમા
થતા ગ્રહવેધઆદિનું સુભાસુભ ક્ષય જાણા-
વનાર નિમિત્તશાસ્ત્ર

અંતરિક્ષ ત્રિં (અન્તરિક્ષ) આકાશનું,
આકાશ સમધી

અંતરિક્ષજાય ત્રિં (અન્તરિક્ષજાત) જમીનથી
અધર રહેલ મહેલ વગેરે વસ્તુ

અંતરિજ્ઞ નં (અન્તરીય) વસ્ત્ર, કપડા. (૨)
પથારી નીચેનું વસ્ત્ર

અંતરિજિજ્યા સ્ત્રીં (અન્તરીયા) પેસનાડિય
ગળ્થી નીકળેલ નીચ શાખા

અંતરિય ત્રિં (અન્તરિય) આંતરે-છેડે રહેલું

અંતરિયા સ્ત્રીં (અન્તરિયા) આંતરે, છેડે
(૨) નિશ્ચિન વસ્તુની સમાપ્તિ

અંતરુચ્છુય નં (અન્તરુચ્છુ) શેરડીની વ
ચની ગાઠ

અંતરેણ યં (અન્તરેણ) વિના, વગર

અંતરોગ્રય પું નં (અન્તરોગ્ર) પાણીની
અન્દર રહેલ ક્ષીપ

અંતલિન્મ્લ નં (અન્તરીક્ષ) આકાશ (૨)
આકાશમા યતા ઉલકાપાત, ગૃધર્નગર,
ગ્રહવેધ વગેરે (૩) આકાશમા યતા
ગ્રહવેધાદિના ક્ષણકાલ યતાવનાર નિમિત્ત
શીલ્પ

અંતલિન્મ્લોદય નં (અન્તરીક્ષોદય) વર
સાધુ પાણી

અંતરંત્રિ ત્રિં (અન્તરંત્ર) અત-છેડવાળુ

અંતસો અં (અન્તરાસ) છેડ, અંતે

અંતાદિ ત્રિં (આન્તાદિન્) પુનઃ આહાર લે-
નાર, અતાહારી (મુનિ)

અંતાલિન્મ્લ ત્રિં (અન્તાલિન્મ્લ) માહે લિ પેલુ

અન્તાહાર પું (અન્તાહાર) ખાતા ખાકી
રહેલો હોય તે આહાર (૨) હલકુ
ધાન્ય, ચણા વાવ વગેરે.

અંતિ ત્રિં (અન્તિન્) જા યાદિની અપેક્ષાએ
ઉત્તમેતમ

અંતિ ત્રિં (અન્તિ) ૩, છેડુ, અન્તમા ઉ
ત્તમ થયેલ

અંતિમ ત્રિં (અન્તિમ) છેલ્લુ છેડતુ

અંતિમરાઈ સ્ત્રીં (અન્તિમરાત્રિ) રાત્રિનો છેડા-
છેડો ભાગ.

અંતિમલોમ પું (અન્તિમલોમ) ચાર ચોક-
ડીમાની છેડની સજલની ચોકડીનો લોભ,
જેની વધારામા વધારે ૧૫ દિવસની
સ્થિતિ હોય તે લોભ

અંતિમસરીય પું (અન્તિમસારીય) ચ
રમશરીરી ૭૫, છેડુ શરીર ધારણ
કરનાર, અર્થાત્ જેને તેજ લવમા મોક્ષ
જનુ છે તે

અંતિય નં (અન્તિય) પાસે, સમીપ

અંતે અં (અન્તર્) માહે, અંદર

અંતેઝર નં (અન્તપુર) અતપુર, જાના
નખાતુ

અંતેઝરપરિચાલ પું (અન્તપુરપરિચાર) અ
તપુરનો પરિચાર, ઘસ ઘસી વગેરે

અંતેઝરિયા સ્ત્રીં (અન્તપુરિકા) અતપુરમા
રહેનારી સ્ત્રી, રાજની રાણી

અંતેપુરિય ત્રિં (અન્તપુરિક) અતપુર
સમીપ

અંતેચાસિ પું (અન્તેચાસિન્) શિષ્ય, પાસે
રહેનાર હજુરી (૨) આચાર ઉદાવનાર,
સમીપનર્તી

અંતો અં (અન્તર્) અંદર, મધ્યે

અંતોઝોડીઝોડિ ત્રિં (અન્ત ઝોન્ડિઝોડિ)
કોણકોણ સાગરોપમની અંદરનુ

અંતોલ્લરિયા સ્ત્રીં (અન્ત લરિકા) ગામમા
રહેનાર વેશ્યા

અંતોગય ત્રિં (અન્તર્ગત) અતર્જૂત, તેની
અંદર આવી ગયેલ

અંતોદુટ્ટ પું નં (અન્તર્દુટ્ટ) અંદર રહી
પીડ કરનાર શત્રુ

અંતોધૂમ પું (અન્તર્ધૂમ) ધરની અંદર
ધુધનાતો ધુમાડો

અંતોમઝ્યાસામિય નં (અન્તર્મધ્યાવસાનિક)
અભિનયના ચાર પ્રકારમાનો છેલ્લો
પ્રકાર

અંતોમુહુત્ત નં (અન્તર્મુહુત્ત) જે ધડીની
અંદરનો સમય

અંતોમુહુત્તિઅ ત્રિં (અન્તર્મોહુત્તિક) જેનુ
કાળપરિમાણ અતર્મુહુત્તની અંદરનુ છે તે

અંતોલિન્મ્લ ત્રિં (અન્તાલિન્મ્લ) અંદર નિપેલુ

અંતોવટ્ટ ત્રિં (અન્તર્વટ્ટ) અંદરના ભાગમા
ગોળ અતરંગોળ

અંતોવાહિણી સ્ત્રીં (અન્તર્વાહિણી) કુમુદિ
જળની પશ્ચિમ સરહદ ઉપરની મદા-
નિદેહની બાર અન્તર્નદીમાની એક

અંતોસહ વિ. (અંતસાલ્ય) અદરુ શય,
 બહાર ન દેખાતો જામ. (૨) જેણે
 અપરાધ કરી આલોચના નથી કરી તે,
 જેના મનમાં અપરાધરૂપ શય છે તે
 અંતોસહમરણ ન. (અંતસાલ્યમરણ) અતો
 શય મરણ-માયા નિષાલુ વગેરે શક્ય રા
 ખીને મરતુ તે, બાન મરણનો એક પ્રકાર
 અંતોહિયય ન. (અંતર્હય) અત કરણ, મન
 અંદુ સી. (અંદુ) ખેડી, જશર (૨) સાકલ
 અંદોલન પુ. (અંદોલન) હિંડોળો, હિંચકો
 અંદોલિય વિ. (અંદોલિત) આંદોલન
 આપેલું હિંચકોવેલું.
 અંદોલન ન. (અંદોલન) હિંડોળાખાટ
 (૨) માર્ગ નિશેષ.
 અંધ પુ. (અંધ) અંધદેશ, જાનાથની
 નીચે આવેલ એક દેશ (૨) ત્રિ. અ
 પ્રદેશવાસી મનુષ્ય
 અંધ વિ. (અંધ) આધળો, નેનહીન (૨)
 જાનરહિત, અજ્ઞાની
 અંધર્નદુજ્જ ન. (અંધર્નરીય) કાટાપર
 ચાલનાર આધળા માણસની પેઠે અતિ-
 ચારિત ગમન કરતુ તે
 અંધકાર પુ. (અંધકાર) અંધરૂ, અંધકાર
 અંધા પુ. (અંધ) દક્ષ, ઝાડ.
 અંધગરણિ પુ. (અંધગરણિ) બાદર અંજિ,
 ઝાડના લાકડાને આથી ઉત્પન્ન થયેલ
 અંજિ (૨) સંક્રમ અંજિ
 અંધગરણિ પુ. (અંધગરણિ) સમુદ્રિજ્ય
 રાજતુ અમર નામ
 અંધગાર પુ. (અંધગાર) અંધારૂ
 અંધત્તમ ન. (અંધત્તમ) અંધારૂ, અંધારૂ
 અંધપુરિસ પુ. (અંધપુરિ) જન્માધ, જ
 મથી આધળો
 અંધયાર પુ. (અંધયાર) અંધારૂ
 અંધયારગેત ન. (અંધયારગેત) જ્યાં સુધી
 પ્રકાશ ન પડે તે પ્રદેશ

અંધયારપક્ષ પુ. (અંધયારપક્ષ) કૃષ્ણપક્ષ,
 અંધારીઈ
 અંધરૂ પુ. ન. (અંધરૂ) શયાકાર, જેટ
 શરીર અવયવ શય છે તે
 અંધલરિહી સી. (અંધલરિહી) આધળા બ
 નાનવાની એક નિદા
 અંધાર પુ. (અંધકાર) અંધારૂ
 અંધારિય વિ. (અંધકારિય) અંધકારમય કરેલ
 અંધિય પુ. સી. (અંધિક) ચાર. ધર્મિય
 વાળા જીવની એક જાત
 અંધિલ વિ. (અંધ) જન્માધ જન્મથી આધળ
 અંબ પુ. (અંબ) પદર પરમાધામીમાનો એક
 અંબ પુ. (અંબ) આખાનું ઝાડ, આખો
 (૨) કેરી, આખાનું ફળ. (૩) કેરીના
 જોટલાનું ધોણું.
 અંબ વિ. (અંબ) ખાટું
 અંબ ન. (અંબ) ઝાડ વગેરેથી સરકારેન
 પદાર્થ
 અંબલુજ્જ ન. (અંબલુજ્જ) આખાના ફળની
 પેઠે વક્રકારે રિયતિ કરવી તે, આસનનો
 એક પ્રકાર
 અંબદ પુ. (અંબદ) માતાના પક્ષની
 અપેક્ષાએ આર્ય જાતિ, માતાના પક્ષે
 આર્ય (૨) આહાજ પુરુષ અને વૈશ્ય
 ત્રીથી ઉત્પન્ન થયેલ એક અવાતર જાતિ.
 અંબડ પુ. (અંબડ) અંગડ નામે એક સન્યાસી
 (૨) જીવદીપના ભરતખડમા થનાર
 બાવીશમા તીર્થકરના પૂર્વજનું નામ
 અંબડજીવ પુ. (અંબડજીવ) અંગડ નામના
 તાપસનો જીવ
 અંબઘાઈ સી. (અંબઘાઈ) ધાત્રાના, બા
 જાકને ધરાવનારી માતા
 અંબપહ્લવપવિમત્તિ ન. (અંબપહ્લવપવિમત્તિ)
 જેમા આખાના પદનની રચના નિશેષ
 કરનામા આવે એવું એક નામ્ય બત્રીસ
 પ્રકારના નાટકમાનું એક.

અંબપેસિયા. સ્ત્રી. (આમ્રપેશિકા) કેરીની ચીર.

અંબફલ ન. (આમ્રફલ) કેરી.

અંબર. ન. (અમ્બર) આકાશ (૨) વસ્ત્ર.

(૩) ઉમરાનુ ઝાડ.

અંબરતલ ન. (અમ્બરતલ) આકાશનુ તળુ-
સપાટી.

અંબરતિલય પુ. (અમ્બરતિલક) એ નામનો
એક પર્વત.

અંબરવસ્થ ન. (અમ્બરવસ્થ) ૨૧૨૭ કપડુ.

અંબરસ. ન. (અમ્બર) આકાશ

અંબરિસ } પુ. ન. (અમ્બરોષ) હુહારની
અંબરીસ } કોડનો ભાદો, ભટ્ટી. (૨) પદર
જાતિ પેટી બીજી જાતના પરમાધામી.

(૩) કોષ્ટક.

અંબરિસિ પુ. (અમ્બરિસિ) પદર જાતિ પેટી
બીજી જાતના પરમાધામી. (૨) ઉજ્જ-
યિની નગરીના રહીશ એક બ્રાહ્મણ

અંબલસાગ પુ. (અમ્બલસાગ) એક જાતની
વનસ્પતિ.

અંબસાલચણ ન. (આમ્રસાલચણ) આમલકદંપા
નગરીના ઈશાન ખુણામા આવેલુ આ-
ખાનું વન.

અંબા સ્ત્રી. (અમ્બા) માતા, જનની (૨)
નેમનાથ પ્રભુના શાસનની અધિષ્ઠાત્રી
દેવી. (૩) એ નામની એક વહી.

અંબાહન } પુ. (આમ્રાતક) અખાડનુ ઝાડ,
અંબાહય } બહુ બીજવાળા જક્ષની એક
જાત. (૨) અખાડનુ ફળ. (૩) અખા
ડના ફળનુ ધોવણુ

અંબાલિયા સ્ત્રી. (અમ્બલિકા) આંબલી.

અંબારહી સ્ત્રી. (અમ્બલકરી) ખાટા રસવાળી
એક વેવ.

અંબિયા સ્ત્રી. (અમ્બિકા) પાચમા વાસુ-
દેવની માતા

અંબિલ ન. (આમ્બલ) આયુષિય. તપનો
એક પ્રમાર

અંબિલ પુ. (અમ્બલ) ખાટો રસ, ખટાશ.

(૨) ત્રિ. ખટાશ તળુ, ખાટું.

અંબિલ ન. (અમ્બલ) એક જાતની હરી
વનસ્પતિ.

અંબિલચામ ન. (અમ્બલચામ) નામ કર્મની
૯૩ પ્રકૃતિમાંની એક.

અંબિલરસ. પુ. (અમ્બલરસ) ખાટો રસ.

અંબિલિચ્છા સ્ત્રી. (આમ્બિલિચ્છા) આંબલીનુ ઝાડ

અંબુ ન. (અમ્બુ) પાણી; જળ

અંબુચાદ પુ. (અમ્બુચાપ) સમુદ્ર

અંબુચંચમ. પુ. (અમ્બુચંચમ) પાણીને રોક-
વાની એક જગા, ૭૨ કળામાંની ૧૩
મી કળા.

અંબુમન્થિલ. ત્રિ. (અમ્બુમન્થિલ) પાણી ઉપર
જીવનાર.

અંબુવાસિ. ત્રિ. (અમ્બુવાસિલ) પાણીમાં ર-
હેવાવાળો.

અંસ. પુ. (અંસ) ભાગ; હિસ્સો. (૨) અ-
વયવ, ખડ (૩) ભેદ, વિકલ્પ. (૪) પ-
ર્વાય, ધર્મ, અને ગુણ

અંસ. } પુ. (અંસ) સ્કન્ધ, ખખો.

અંસલ. }

અંસિ. સ્ત્રી. (અંસિ) ખુણો.

અંસિયા. સ્ત્રી. (અંસિય) અર્શ, ગુલ્મપ્રદેશમા
મસાનો રોગ.

અંસિયા. સ્ત્રી. (અંસિ) નાનો ભાગ, હિસ્સો

અસુ. ન. (અસુ) આસુ, નેત્રજળ.

અંતુય પુ. (અંતુક) ચીન દેશમા અગા-
ઉના વખતમા જનનુ દ્રીડાની લાળનુ
હીર, ચીનાઇ હીર (૨) વસ્ત્ર વિરોધ,
મુંવાળા વસ્ત્રની એક જાત. (૩) પોશાક;
વેશ

અંસોત્ય. પુ. (અંસોત્ય) પિંપળનુ ઝાડ

અકંડ. ત્રિ. (અકંડિ) અસખ્યાત, અનન્ત

અકંડ. ન. (અકાન્ટ) અનવસર: વખત વ-
ગરનું.

અકંઙ્કયગ } પુ. (અકંઙ્કયક) શરીરમા
અકંઙ્કયય. } ચમ આવે તોપણ ખજવાળે

નહિ તે, અભિગ્રહ વિરોધધારી સાધુ

અકંઙ્કત્રિ. (અકાન્ત) કાન્તિ વિનાનુ સૌ
ર્થ રહિત (૨) અણુગમતુ અગ્રિય

અકંઙ્કવિય. પુ. (અકમ્પિત) મહાવીર સ્ત્રી
મીના આઠમા ગણધર

અકંઙ્કજ. ન. (અકાર્ય) ન કરવા ચોગ્ય
કાર્ય અવરિત કામ

અકંઙ્કણ પુ. (અર્ઘ) લાણ સમુદમા
સાતસો જોળા ઉપર આવેલો એક
અતરદીપ, ૧૭ મો અતરદીપ (૨) નિ
તે અતરદીપમા રહેનાર મનુષ્ય

અકંઙ્કણછિન્ન. વિ. (અર્ઘછિન્ન) અખડ
કાનનાજો, જેણે કાન છેદાના નથી તે

અકંઙ્કતિ વિ. (અકતિ) ગણત્રીમા ન આવે
તેટલા, અસખ્ય

અકંઙ્કતિસંચિય. પુ. (અકતિસંચિત) એક
સમયે અસખ્યાતા ઉત્પન્ન થતા છત્ર

અકંઙ્કવ્ય. વિ. (અકવ્ય) કલ્પે નહિ તેનું
ખપે નહિ તેનું

અકંઙ્કવ્યવિય. પુ. (અકવ્યવિયત) અચેતકાદિ
દશ પ્રકારના કલ્પ-મર્થાદા રહિત વ
ચ્છેના ૨૨ તીર્થકરના સાધુ

અકંઙ્કવિય વિ. (અકલ્પિક) અચોગ્ય અ
કલ્પનિક

અકંઙ્કમ ન. (અર્ઘમ) કર્મનો અભાન, આ
થવ નિરોધ (૨) પુ. કર્મરહિત મુક્તાત્મા

અકંઙ્કમસ પુ. (અર્ઘમસ) કર્મરજ રહિત
(૨) ધાતીકર્મ રહિત સ્નાતકનિશેષ કેશી

અકંઙ્કમકારિ વિ. (અર્ઘમકારિ) અચોગ્ય
કામ કરનાર

અકંઙ્કમમૂમ પુ. (અર્ઘમમૂમ) અસિ, મરતી
અને કસી એ ત્રણ પ્રકારના કર્મ-ભા
પાર વિના કલ્પાદા ઉપર આધાર રાખી
છવન નિર્વાદ કરનાર જુગનિયા

અકંઙ્કમમૂમિ. સી. (અર્ઘમમૂમિ) ભોગ ભૂમિ,
કૃષિ આદિ કર્મરહિત કલ્પાદાની ભૂમિ

અકંઙ્કમમૂમિય. પુ. સી. (અર્ઘમમૂમિય) ત્રીસ
અકર્મ ભૂમિ-ભોગ ભૂમિના મનુષ્ય, જુ
ગનિયા

અકંઙ્કમયા સી. (અર્ઘમતા) કર્મનો અભાવ,
કર્મનો ઉચ્છેદ

અકંઙ્કમવીરિય. ન. (અર્ઘમવીર્ય) પડિતરીષ
પડિતભાવસહિત સામર્થ્ય

અકંઙ્કમ્હા ગ્ર. (અર્ઘમ્હા) એકદમ, અચાનક.

અકંઙ્કમ્હાદંડ. પુ. (અર્ઘમ્હાદંડ) ધાર્યા વગર
ઓચિંતિ એકને હણતા ખીજુ હણાઇ
જાય તે, યોધુ ક્રિયાર્થાનક

અકંઙ્કમ્હાદંડવસિય પુ. ન. (અર્ઘમ્હાદંડ
પ્રત્યયિક) યોધુ ક્રિયાર્થાનક, એકને
મારવાનું ધારી મારતા અર્ધસ્માત ખીજને
મારી નાખતું તે

અકંઙ્કમ્હામય ન. (અર્ઘમ્હામય) બાણ નિમિત્ત
વિના કલ્પના માત્રથી ઉત્પન્ન થતું બય,
સાત બયમનું એક

અકંઙ્કય. વિ. (અકૃત) ન કરેલું (૨) સાધુને
ઉદ્દેશીને ન બનાવેલું

અકંઙ્કયપુણ્ય વિ. (અકૃતપુણ્ય) પુણ્યથી રહિત
હોય તે, જેણે પુણ્ય કર્યું નથી તે

અકંઙ્કયલક્ષણ વિ. (અકૃતલક્ષણ) ખરાબ
લક્ષણવાળું અપલક્ષણ

અકંઙ્કયમુય પુ. (અકૃતમુય) અગીતાર્થ શા
અવેતા નહિ

અકંઙ્કયગમ પુ. (અકૃતગમ) અકૃતાચારમન,
ન ઝરેલ પાપ વગેરેના ફળની પ્રાપ્તિ

અકંઙ્કયણિ સી. (અકૃતણિ) આકાશ વચનથી
કામ કરવાની ના પાડવી તે

અકંઙ્કયેર પુ. (અર્ઘયેર) શરીર રહિત, સિદ્ધ
ભાગ્યાન

અકંઙ્કસાદ પુ. (અર્ઘયવિત) કોષ નિ કપાય
રહિત અકસાદી

અકસાય. વિ० (અકપાય) કપાયનો સર્થ
હાય કરનાર.

અકસાયમોહણિજ્ઞ. ન० (અકપાયમોહનીય)
હાસ્યાદિનો કપાયરૂપ મોહનીય કર્મની
પ્રકૃતિ.

અકસાયિ. વિ० (અકપાયિન્) કોપાદિ કપાય
રહિત; અકપાયી.

અકસિણ. વિ० (અકૃત્સ) અપૂર્ણ, અધુરું.
(૨) જેનાથી મોટો બીજો રકથ છે તે;
અપૂર્ણ રકથ.

અકસિણા. સ્ત્રી (અકૃત્સા) પ્રાયશ્ચિત્તનો
થોથો પ્રકાર, જેમાં વધારે તપ સમાધ
શકે તે પ્રાયશ્ચિત્ત.

અકાદય. પુ० (અકાયિક) કાયા રહિત
શૂન, સિદ્ધ ભગવાન.

અકામ. પુ० (અસામ) ઇચ્છાનો અભાવ,
ઇચ્છા નહિ. (૨) જ્યાં સર્વ ઇચ્છાની
નિવૃત્તિ થાય છે તે; મોક્ષ. (૩) ત્રિ०
વિપય-કામના રહિત.

અકામકિચ. વિ० (અકામકૃત્ય) ઇચ્છા વિના
કામ કરનાર.

અકામકુહા. સ્ત્રી (અકામકુહા) નિર્જરની
ઇચ્છા વિના પરતગપણે ભુખ વેડવી તે.

અકામણિગરણ. વિ० (અકામનિકરણ) જેમાં
અનિચ્છાનું કારણ છે એવું.

અકામણિજ્ઞરા. સ્ત્રી (અકામનિર્જરા) નિ-
ર્જરાની ઇચ્છા વિના પરાધીનપણે ભુખ
તરસ વગેરે સહન કરવાં તે.

અકામતપ્પહા. સ્ત્રી (અસામતૃપ્ણ) નિર્જરાની
ઇચ્છા વિના પરતગવશ તૃપ્તા વેડવી તે.

અકામવંશચેરવાસ. પુ० (અકામવંશચેરવાસ)
નિર્જરાની ઇચ્છા વિના કોઈના દયાણુથી
અન્નચર્ય પાળવું તે.

અકામમરણ. ન० (અકામમરણ) બાલમરણ,
અત્રાનપણે વિપય આદિની આસકિનમાં
થવું મરણ.

અકામિય. વિ० (અકામિક) નિરભિલાષી;
ઇચ્છાવગરનો.

અકામિય. વિ० (અકામ્ય) ન ઇચ્છવા યોગ્ય;
અનિષ્ટ.

અકામિયા. સ્ત્રી (અકામિતા) અનિચ્છા;
ઇચ્છાનો અભાવ.

અકાય. પુ (અકાય) કાયા રહિત શૂન; સિદ્ધ
ભગવાન.

અકારગ્ન. } વિ० (અકારક) અપથ્ય. (૨)
અકારણ. } અકાર્યા; ક્રિયા રહ્ય (૩) અ-
શયિ, જમવાની ઇચ્છા ન થાય તેવો રોગ.

અકારગ્નરાહ. વિ० (અકારકગ્નરાહિન્) આત્મા
નિષ્ક્રિય છે એવું માનનાર.

અકારિ. વિ० (અકારિન્) નહિ કરવાવાળો;
નહિ કરનાર.

અકારિય. વિ० (અકારિત) ન કરાવેલું.

અકાલ. પુ० (અકાલ) અનવસર; કુવખત.
(૨) દુઃકાળ; દુઃકાળ. (૩) ગોચરી આ-
દિનો નિષિદ્ધકાળ; કવેળા.

અકાલચારિ. પુ० (અકાલચારિન્) કવખતે
ગોચરી આદિ કરનાર.

અકાલદોહલ. પુ० (અકાલદોહલ) કવેળાએ ઉ-
ત્પન્ન થતો દોહલ-ગર્ભવતી સ્ત્રીને થતી
ઇચ્છા.

અકાલપરિભોદ. વિ० (અકાલપરિભોજિન્)
રાત્રિ ભોજન કરનાર, રાત્રે ખાનાર.

અકાલપરિહીણ. ન० (અકાલપરિહીન) ધણુ
જલદી; તત્કાલ.

અકાલવાસિ. પુ० (અકાલવાસિન્) માવકાનો
વરસાદ, કવખતે વરસનાર. (૨) વગર
જરૂરીઆતે દાનાદિ દેનાર.

અકાલસમય. પુ० (અસાલમ્ય) વિપરીત
સમય.

અકાલિય. વિ० (અકાલિક) વખત પહોંચ્યા
પહેલાંનું, અકાળે પ્રાપ્ત થયેલ.

અકાહલ. વિ० (અકાહલ) સ્પષ્ટ અક્ષર લાપી.

अकिंचन. वि० (अकिंचन) प्रतिबंधकारक
धनजनकादि रक्षित, निष्परिग्रही.

अकिञ्च. न० (अकृञ्च) न करना योग्य.

अकिञ्चद्वाया. न० (अकृञ्चत्वाय) आरिचना
मूलश्रुत्यादि लाजे तेषु अङ्गुलतु स्थान.

अकिञ्ज. वि० (अक्रेञ्च) परीक्षाने योग्य नहि

अकिञ्चि. स्त्री० (अकिञ्चि) अपकीर्ति, अपवश.

अकिञ्चिह्न. वि० (अकिञ्चिह्न) अपकीर्ति
करवावाणे.

अकिञ्चिम्. वि० (अकिञ्चिम्) रक्षाज निरु, भूण

अकिञ्चि. पु० (अकिञ्चि) अकिञ्चि, अकिञ्चि, अकिञ्चि

आदि सायद्य क्रिया रक्षित (२) स्त्री०

अदि पदार्थानां अस्तीति, नास्तिक्यपक्ष.

(३) वि० अदिना अस्तित्वतु अस्तित्वप

करना, नास्तिक, (४) आगम, निश्चयी.

अकिञ्चिवाह. पु० (अकिञ्चिवाह) अदि

पदार्थानां अस्तित्वतु अस्तित्वप करना,

अकिञ्चिवाह-नास्तिक.

अकिञ्चि. स्त्री० (अकिञ्चि) कुष्ठ क्रिया; नि-

त्यात्वादिपुञ्ज अनुष्ठान. (२) क्रि-

यानां अला. (३) नास्तिकता.

अकिञ्चिवा. पु० (अकिञ्चिवा) आत्माने

अकिञ्चि-क्रिया विनाशे मानवार साध्य

दर्शन वगेरे.

अकीय. वि० (अकीय) साधुना उद्देश्यी

नहि परीक्ष.

अकुलोमय. वि० (अकुलोमय) अने कोष्ठी

लय नथी ते.

अकुल. न० (अकुल) अशुभ; भा. (०)

वि० अशुभ. पक्षपादजनकनी सम

विनाशे.

अकुल. वि० (अकुल) अशुभवादि कुल

रहित.

अकुल. वि० (अकुल) अशुभ.

अकुलिया. स्त्री० (अकुलिया) अने नामनी

अने निरु-मुपरी.

अकुल. वि० (अकुल) पादित; दयापेय

(२) पु. पानेन पृथ्वी साथे संधान

यतां नीकगतो अथित वा. (३) अ

लिभूत; पराजय पामेल. (४) वेरा

अपेय.

अकुल. पु० (अकुल) रक्षु ते; दुःखनी भूम

पादवी ते.

अकुलवरी. स्त्री० (अकुलवरी) अने नामनी

मुद्रा वनस्पति.

अकुलवरीया. स्त्री० (अकुलवरीया) अने नामनी

वेष.

अकुल. वि० (अकुल) परीक्षा योग्य नहि ते.

अकुल. वि० (अकुल) क्रिया रक्षित,

निश्चय.

अकुल. वि० (अकुल) अकुल वयनथी

आलावेव.

अकुल. वि० (अकुल) परीक्षा न शक्य

तेषु; अशुभ.

अकुल. पु० (अकुल) आकुल वयन;

अकुल वयन. (२) साध.

अकुल. न० (अकुल) अने नामनी अति

नशु ०/०, अक्षयपक्ष, पर्वन के

नदी वगेरे उपर्युक्त होय तेषु; साधुने

आभासु रक्षेवते अयोग्य क्षेत्र.

अकुल. स्त्री० (अकुल) निरक्षर;

अकुलपरिपक्ष. पु० (अकुलपरिपक्ष) निर-

क्षर अक्षर वयनने परिपक्ष; साधुना

रक्ष परिपक्षमाने रक्षेवते परिपक्ष.

अकुल. पु० (अकुल) आभासी धरी (२)

रक्षमाना पासा. (३) रक्षाक्षेपे भण्डा.

(४) यार साथ परिपक्ष अने अक्षर,

धनुष. (५) अक्षर, आभा. (६) अक्षर

अकुल. वि० (अकुल) अकुल

पाणीवा. अक्षर पाणीधरी अक्षर.

अकुलवर्म. न० (अकुलवर्म) पाणी का-

पानी का, अक्षर. (२) पक्ष.

અક્ષરણ. ન૦ (અક્ષ્યાન) કહેવું; આખ્યાન કરવું.

અક્ષરમ. ત્રિ૦ (અક્ષમ) અસમર્થ; અનુચિત.

અક્ષર્ય. પું૦ (અક્ષત) અણીશુદ્ધ યોગ્ય. (૨) ત્રિ૦ પરિપૂર્ણ; આખંડ.

અક્ષર્ય ત્રિ૦ (અક્ષય) અવિનાશી; અક્ષય.

અક્ષર્યણિહિ. પું૦ (અક્ષર્યણિ) અક્ષય લં-
કાર; અખુટ લંકાર.

અક્ષર્યણીવિ. સ્ત્રી૦ (અક્ષર્યણીવિ) અખુટ મુદ્રી.

અક્ષર. ન૦ (અક્ષર) સ્વર અંગનરૂપ અ-
ક્ષરમાળા. (૨) સંશાક્ષર, વ્યંજનાક્ષર
અને લઘ્વિ અક્ષર એ અક્ષરશ્રુતના ત્રણ
ભેદમાંનો એક. (૩) અચર; અવિનશ્વર.
(૪) જ્ઞાન; ચેતના.

અક્ષરઅ. પું૦ (અક્ષરક) ઘણ; શુભામ.

અક્ષરગુણ. પું૦ (અક્ષરગુણ) અનંતાગમા,
પર્યાય, ઉચ્ચાર વગેરે અક્ષરના ગુણ.

અક્ષરપૃથ્વિયા. સ્ત્રી૦ (અક્ષરપૃથ્વિકા) અક્ષર
લિપિમાંની નવમી લિપિ.

અક્ષરત્તમ. } પું૦ (અક્ષરત્તમ) શબ્દની
અક્ષરત્તમ. } જાતિ, અર્થ વગેરેનું જ્ઞાન.

અક્ષરત્ત્વશ્ચ. પું૦ (અક્ષરત્ત્વશ્ચ) જે શબ્દમાં
અક્ષર સ્પષ્ટ હોય તે.

અક્ષરસારિણશાય. પું૦ (અક્ષરસન્નિપાત) અ-
ક્ષરોનો સંગ્રહ; અક્ષરોનું જોડણું.

અક્ષરસમ. ન૦ (અક્ષરસમ) હસ્ત, દીર્ઘ,
શ્રુત વગેરે જે અક્ષર જેવા હોય તેવા
બોલવો તે; એવસ્થાવિશેષ.

અક્ષરસમાસ. પું૦ (અક્ષરસમાસ) અકારાદિ
અક્ષરોનો પરસ્પર મેલાપ-જોડણું.

અક્ષરસુચ. પું૦ (અક્ષરસુત) શ્રુતજ્ઞાનનો
એક ભેદ.

અક્ષરણુસાર. પું૦ (અક્ષરણુસાર) શ્રુત અ-
ર્થને અનુસરવું તે.

અક્ષરોપત્તમ. પું૦ (અક્ષરોપત્તમ) શ્રુત જ્ઞા-
નનો ઉપયોગ.

અક્ષરલિય. ત્રિ૦ (અક્ષરલિય) અસ્પષ્ટિત; સ્પષ્ટ.

અક્ષરવત્ત. ન૦ (અક્ષરવત્ત) પૂર્ણનું પાત્ર.

અક્ષરવાદગ. પું૦ (અક્ષરવાદક) ચોરસ આ-
સન; બાજોડ. (૨) અખાડો; કુસ્તી કર-
વાની જગ્યા.

અક્ષરવાય. પું૦ (અક્ષરવાય) આયર્શનના પ્રણેતા
અક્ષપાદ નામના આચાર્ય; જ્ઞાતમ મુનિ.
અક્ષરવિય ત્રિ૦ (અક્ષરવિય) ક્ષય કરેલ નહિ;
અપાવેલ નહિ.

અક્ષરાર્થ. ન૦ (અક્ષરાર્થિક) સાધ્ય ક્રિયાપદ.

અક્ષરાર્થ. ત્રિ૦ (અક્ષરાર્થિક) સ્થાયી; શાશ્વત.

અક્ષરાર્થઠાણ. ન૦ (અક્ષરાર્થિકાત્થાન) કથા-
વાર્તા કરવાનું સ્થાન.

અક્ષરાર્થસ્થિતિ. ન૦ (અક્ષરાર્થિકાસ્થિતિ) જ્ઞાતકથા આશ્રિત જુદાણું; મુખ-જુદાનો
નવમો ભેદ.

અક્ષરાર્થ. સ્ત્રી૦ (અક્ષરાર્થિકા) વાર્તા;
કથિત કથા.

અક્ષરાર્થ. પું૦ (અક્ષરાર્થિક) અખાડો; મહોને
કુસ્તી કરવાની જગ્યા. (૨) ગ્રેક્ષરોને
બેસવાનો ઓટલો; મિત્ર/સહનું સ્થાન.

અક્ષરાર્થ. ત્રિ૦ (અક્ષરાર્થ) કહેવું; પસંદ.
(૨) ન૦ ક્રિયાપદ.

અક્ષરાર્થ. પું૦ (અક્ષરાર્થિક) શુભાશુભ ફળ
કહેનાર; નિમિત્ત પ્રકાશક.

અક્ષરાર્થવચ્ચજ્ઞ. સ્ત્રી૦ (અક્ષરાર્થવચ્ચજ્ઞા) ધર્મ
દેશના સાંભળી બોધ પામીને દીક્ષા લેતી
તે; પ્રવ્રજ્યાનો એક ભેદ.

અક્ષરાર્થ. પું૦ (અક્ષરાર્થ) કહેનાર; કથન
કરનાર.

અક્ષિ. ન૦ (અક્ષિ) નેત્ર; આંખ.

અક્ષિ ત્ત. ત્રિ૦ (અક્ષિ) આકર્ષણ કરેલ;
અપેલ. (૨) લગ્નચાલેલ; લાલચ આપેલ.
(૩) મુકી દીધેલ; ફેટી દીધેલ.

અક્ષિરાગ. પું૦ (અક્ષિરાગ) આંખનું અજ્ઞ
સોષણ આદિ.

અમિલગણ. ન૦ (આલેપણ) ચિત્તનુ વ્યવસ્થા
 અમિલવેયણા. સી૦ (અભિવેદના) આખની
 પીડા (૨) આખનો રોગ
 અમલીણ. વિ (અતીણ) ક્ષય ન પામેલું,
 પુર ન થયેલું (૨) અખૂટ
 અમલીણપટિમોહ. પુ૦ (અલીણપરિમોહિન્)
 સચેત આહાર લેનાર
 અમલીણમહાણસિય પુ૦ (અલીણમહાનસિક)
 જે લક્ષિના પ્રભાવથી હનરો માણસોને
 જમાડે તોપણ પોને ન ખાય તમામુધી અન
 શુદે નહિ તેની લક્ષિ-સંગે માણસ સાધુ
 અમલીણમહાણસી. સી૦ (અલીણમહાનસી)
 જેનાથી થોડા અનમા હનરો માણસોને
 જમાડી શકાય તેની એક પ્રકારની લક્ષિ
 અમલીરમહુસપ્પિય. પુ૦ (અલીરમહુસપ્પિક)
 દૂધ, ઘીઆદિ નળનાર અભિગ્રહધારીસાધુ
 અનલુહિઅ. વિ૦ () ઠેસ લાગેલ,
 આખડેય
 અનલુહ પુ૦ (અનુદ) ગમીર-ઉદાર આવક,
 આવકના એકનીસ શુભમાનો પહેલો શુભ
 અનલુપુરી. સી૦ (અનુપુરી) એ નામની એક
 નગરી
 અનલેસ ન૦ (અલેવ) ખાર જમીન, પાકને
 અયોગ્ય ભૂમિ
 અનલેસગણિ. વિ૦ (અલેક્ષપિન્) ઉપર
 જમીનમાં યત્નસર (૨) જાતજાતની
 પરીક્ષા વિના ઘન હેનાર
 અનલેવ પુ૦ (આલેવ) પૂર્વપક્ષ આશકા
 કરી પૂઠુ તે (૨) ખીખતા હાથમાથી
 દૂધનુ દરણ કરુ તે, ગોણુચોરીનો ૧૯
 મા બેદ
 અવનેમણી. સી૦ (આલેવળી) જેની શ્રોતાનું
 તત્ત્વ પ્રત્યે આકર્ષનુ થાય તેની ધર્મકથા,
 ચાર ધર્મકથામાની એક
 અવનેરે વિ૦ (આલેવિન્) વશીકરણ આ
 દિથી પારકુ ક્ય દરનાર

અમ્લોહ. પુ૦ (અતોટ) અખરોટનુ ઝાડ
 (૨) ન૦ તેનુ ફળ
 અમ્લોમ. વિ૦ (અતોમ) ક્ષોભ રહિત, નિ
 શ્વન (૨) અતગડ સૂચના પહેલા વર્ગના
 આઠમા અધ્યયનનુ નામ (૩) અધક
 વૃષ્ટિ રાગની ધારણી રાણીના પુત્ર
 અમ્લોમ ન૦ (મનોપાક્ક) ગાડાની ધરીને તેન
 વગેરે ચોપડામા આવે છે તે
 અમ્લોમજ્ઞ ન૦ (મનોપાક્ક) ગાડાની ધ
 રીને તેન આદિ પદાર્થ ચોપડાના તે
 અમ્લોહ વિ૦ (અલેમ) ભુઓ 'અપોલ'
 શબ્દ
 અમ્લહ. વિ૦ (અલહ) પરિપૂર્ણ, ભાગેય
 નહિ તે (૨) નિરતર, અનિરતર
 અમ્લંડિય. વિ૦ (અલપિડ) ભુઓ 'અખડ'
 શબ્દ
 અર્લપણ. વિ૦ () સાદ, ૨૧૨૭
 અલ્લજ. ન૦ (અલ્લવ) અખાજ, ખાવાને
 અયોગ્ય પદાર્થ
 અલ્લગ પુ૦ (અલ્લગ) એ નામનો એક
 અનાય દેશ
 અલિલ. વિ૦ (અલિલ) આખુ, સપૂર્ણ
 અમહ. સી૦ (અપતિ) અપ્રશસ્ત ગતિ, નરક
 આદિ ગતિ
 અમથ. પુ૦ (અમથ) નિર્મથ, સાધુ (૨)
 વિ૦ ધનરહિત
 અર્મણ પુ૦ (અમ્લચ) સર્પની એક જાત,
 કે જે આગમા બળવાનુ પસદ કરે પણ
 એર પાણુ સુસે નહિ
 અમડ. પુ૦ (અમટ) કૂવો
 અમડ. વિ૦ (અમટ) ન કરેલ
 અમડદત્ત. પુ૦ (અમડદત) શખપુરના સુન્દર
 રાગની સુવસા રાણીનો પુત્ર
 અમડસુય વિ૦ (અમટસુ) આચારાગ,
 નિતીય આદિ સૂનનો જેણે અભ્યાસ
 કર્યો નથી તે

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) આગ; અગ્નિ.
અગ્નિનાય. પુ. (અગ્નિનાય) અગ્નિના ઇન્દ્ર;
તેઉકાય.

અગ્નિય. પુ. (અગ્નિય) એ નામનો ૮૮
અદર્શનો ૪૫ મો.અદ.

અગ્નિય. પું. (અગ્નિય) અગ્નિયાનું ૩૩
અગ્નિ. ન. (અગ્નિ) આકાશ.

અગ્નિય. ન. (અગ્નિય) જેની ગાથા વગેરે
પરસ્પર સરખા નથી એવું શ્રુત; આચાર્ય
સંગાદિ કાવિક શ્રુત.

અગ્નિય. વિ. (અગ્નિય) જ્વાળાને યોગ્ય નદિ
તે. (૨) રતિ ક્રીડા કરવા યોગ્ય નદિ તે;
મા, બહેન વગેરે.

અગ્નિમિત્ત. પુ. (અગ્નિમિત્ત) મા, બહેન
સાથે વ્યભિચાર સેવનાર. પરદાર સાથે
ગમન કરનાર.

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) આગ-જેમાંથી મેળું,
૩૫ વગેરે ખનીજ પદાર્થ નીકળે તે.
(૨) મીઠાના અગર.

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) એક જાતનો ધૂપ; સુ-
ગન્ધી પદાર્થ.

અગ્નિ. સ્ત્રી. (અગ્નિ) જે વાળીની અંદર
અક્ષર, અર્ધ વગેરે સ્પષ્ટ હોય તે વાળી

અગ્નિ. ન. (અગ્નિ) અગર અદ્ભુત; એક જાતનો
સુગન્ધી પદાર્થ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) ગુરુત્વ નદિ
તે; જે ભારે નદિ અને દયકુ પાણી નદિ
તે-જેના આકાશ પ્રદેશ વગેરે.

અગ્નિ. પુ. (અગ્નિ) કૃષ્ણાગર; કાળો
અગર.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) અગર; કૃષ્ણાગર
અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) આદારાગ્નિ
તપાસ નદિ કહેવ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) જે પુદ્ગલાર્થના
ઓરારિકારિ સંગીરકે પ્રદબ્ધ ન થઈ
શે તે.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) પ્રદબ્ધ
ન થઈ શકે તેવી વર્ણણાને આંતરે રહેલ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) તત્ત્વનિષ્ઠ; જેણે
શાસ્ત્રો અવગ્રહણ છે તે. (૨) વિ. તાવ
વગેરેની સાધારણ વેદના.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) તત્ત્વમાં નિષ્ઠા
પામેથી જેની સમજ છે તે.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) ભવિષ્યમાં
આવવાવાળું.

અગ્નિ. સ્ત્રી. (અગ્નિ) જેની અંદર
કાંઈ ગામ નથી તેવી અટવી.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ધર; મકાન. (૨) ગૃહ-
સ્થાપન; ગૃહવાસ. (૩) છુટછાટ; મોકળ.
(૪) છુટછાટવાળો ધર્મ; શ્રાવક ધર્મ.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ગૃહસ્થ; ગૃહસ્થાશ્રમી.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ગૃહવાસ;
ગૃહસ્થાશ્રમ.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) ગૃહસ્થ; ગૃહસ્થાશ્રમી.

અગ્નિ. ન. (અગ્નિ) ગૃહસ્થનું
કર્મ-આચરણ; સાવધ ક્રિયા.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) અગ્નિ-થાગ વગરનું;
ગંભીર-અદ્ભુત.

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) અગ્નિ; આગ.

અગ્નિ. સ્ત્રી. (અગ્નિ) ખેદનો અભાવ;
ઉત્સાહ-હોંશ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) આનંદનિદિત; ઉત્સાહી.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) પરનો ભાગ કરનાર
(મુનિ).

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) ગૃહસ્થાશ્રમી
નદિ થયેલ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) શાન્તનો અગ્નિ;
અગ્નિનાથ.

અગ્નિ. વિ. (અગ્નિ) શાન્તનો અ-
ગ્નિ. અગ્નિનાથ

અગ્નિ. પું. (અગ્નિ) અગ્નિનાથ, પ્રચાર આદિ
આચરણ (૨) વિ. ગુરુત્વ. ગુરુ વગરનો.

અગુણત્તીસ. સ્ત્રી. (એકોનર્તિશત્ર) એગણ-
ત્રીશ, ૨૯

અગુણપ્રેહિ. ત્રિ. (અગુણપ્રેહિન્) અગુણ
જોવાવાળો દોષદર્શી.

અગુરુ. પુ. (અગુરુ) અગર ચંદન

અગુરુમ્. ન (અગુરુ) અગરલઘુ નામકર્મ
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ

અગુરુલઘુ. ત્રિ. (અગુરુલઘુ) ભુઓ અગરલઘુ
શબ્દ

અગુરુલઘુચંદ્રસ્ક. ન. (અગુરુલઘુચંદ્ર) અગર
લઘુ ૧, ઉપનાત ૨, પરાપાત ૩ અને
આસોચ્ચાસ ૪, એ નામકર્મની ચાર
પ્રકૃતિઓનો સમુદાય.

અગુરુલઘુગામ. ન. (અગુરુલઘુગમન્) નામ
કર્મનો એક ભેદ, કે જેના ઉદયથી શુવ
અનિ ભારે નહિ તેમ અનિ હલકુ નહિ
તેવું શરીર પામે તે

અગા. ન. (અગ) અગ્રભાગ, અગ્રણી ભાગ
(૨) ટોચ, અણી (૩) છેડાનો ભાગ,
પ્રાત ભાગ (૪) ભવોપગ્રાહી-અચાતિ
કર્મ (૫) પરિભાષુ, વર્ણ (૬) પ્રધાન-
રત્નાતિ (૭) ત્રિ. (૮) એક, સર્વોપરી

અગા. ત્રિ. (અગ) અગ્રેસર, શિરોમણિ

અગાઓ. મ. (અગા) આગળ

અગાકેસ. પુ. (અગાકેસ) વાવાઝ, કેશનો
અગ્ર ભાગ.

અગાજીદ. ન. (અગાજીદ) જીભનો અગ્ર
ભાગ ગિરવાઝ

અગાળીઅ. ન. (અગાળીઅ) મોરચાનું સૈન્ય

અગાતાચસ. પુ. (અગાતાચ) ધનિદાનકારનું મોર

અગાત્સ. પુ. (અગાત્સ) ધરતત સેવના ચાનું
ચોરીસીના તેરીસમા તીર્થકરનું નામ

અગાદાર. ન. (અગાદાર) આગળ આરણ્ય

અગાવિંદ. પુ. (અગાવિંદ) શિક્ષા આપના
માટે, અથવા કાળગ કુનરનો નાખવા માટે
પરેડેથી કાઢી ગએતો ખોરાકનો ભાગ

અગાવીય. પુ. (અગાવીય) અગ્રભાગ જેનો
બીજ છે તેની વનસ્પતિ, અગ્રભાગ
રોપનાથી ઉગે છે તે

અગામહિસી. સ્ત્રી. (અગામહિષી) પટ્ટશાળી.
ધંદાશી

અગારસ. પુ. (અગારસ) મુખ્ય રસ, શુભાર રસ

અગાલ. ન. (અગાલ) ૮૬ મા મહાઅલનું નામ.
(૨) ભોગળ-આરણ્યને આકુ મૂકીનું
લાકડું, આગળીઓ

અગાલપાસા પુ. (અગાલપાસા) ભોગળના
પાસા, જેમા ભોગળ નાખનામા આવે
છે તે

અગાલપાસાય. પુ. (અગાલપાસાય) ભોગળ
દેવાના આવે છે તે ધર

અગાલા. સ્ત્રી. (અગાલા) ભોગળ, આરણ્ય
વાસવાનો આગળીયો (૨) સાકળ,
જીર

અગાસિર. ન. (અગાસિર) માથાનો આગળો
ભાગ

અગાસિહર ન. (અગાસિહર) વનસ્પતિની
ટોચ-ઉપરનો ભાગ

અગાસોલ્લા. પુ. (અગાસોલ્લા) હાથીની સ્ત
દનો આગળો ભાગ

અગાહ પુ. (અગાહ) આગ્રહ, હા

અગાહણ ન. (અગાહણ) અરનીકાર, ન અ
લ્પ કરતું તે

અગાહણચમણ સ્ત્રી. (અગાહણચર્મણ) વર્ગણ
રિંગ, ઔદારિક શરીરાદિરૂપે અલ્પ
ન થઇ શકે એવો પદ્યન સમૂહ

અગાહણ. સ્ત્રી. (અગાહણ) ઔદારિકાતિ શ
રીરરૂપે અલ્પ ન થઇ શકે તેના પદ્ય
ગણની વર્ગણ-સમૂહ

અગાહિય પુ. ૧. (અગાહિય) અધરણી,
સીમતોત્સવ

અગાહ્ય. પુ. (અગાહ્ય) હાથનો આગળો
ભાગ

અમાળીય. ન૦ (અપ્રાયણીય) સર્વ દ્રવ્ય, ગુણ અને પદાર્થનું પરિભાષ્ય દર્શાવનાર ૧૪ પૂર્વમાનો બીજો પૂર્વ.

અગ્નિ. પું (અગ્નિ) અગ્નિ, દેવતા (૨) કૃતિકા નક્ષત્રનો અર્ધિષ્ઠતા અગ્નિ દેવતા (૩) ભરનપતિ દેવતાની એક જાત, અગ્નિકુમાર દેવતા

અગ્નિઉત્ત. પું (અગ્નિપુત્ર) ભરતક્ષેત્રના ૨૩ મા પાર્શ્વનાથનામિના સમકાલીન ઇન્દ્રતક્ષેત્રના તીર્થંકર

અગ્નિકાષ્ઠ. પું (અગ્નિકાષ્ઠ) અગ્નિના છત્ર તેઉકાય

અગ્નિકુમાર. પુ (અગ્નિકુમાર) અગ્નિકુમાર નામે ભરનપતિ દેવતાની પાત્રથી જનિ (૨) સ્ત્રી એ જાતની દેવી

અગ્નિશ્વ. પું (અગ્નિશ્વ) ઉત્તર તરફની એ કૃષ્ણરાશીની વચ્ચે આગ્રેશાલ વિમાનમાં વસના આત્મી જાતના લોભન્તિક દેવતા (૨) ન૦ કૌશિક ગોત્રની એક શાખા (૩) પું તે શાખામાનો પુરુષ (૪) ત્રિ૦ અગ્નિ સમૃદ્ધી

અગ્નિશ્યામ ન૦ (અગ્નિશ્યામ) ઉત્તર તરફની એ કૃષ્ણરાશી વચ્ચેનું પાત્રમાં દેવતાકેતુ એક વિમાન

અગ્નિયમગ્નિયા ત્રી૦ (અગ્નિયમગ્નિયા) અગ્નિ જાળન કરનારી પિલા

અગ્નિદત્ત. પું (અગ્નિદત્ત) આર્ય જન્મ્યાદુના સિધ્ધનું નામ

અગ્નિદત્ત. ન૦ (અગ્નિદત્ત) અગ્નિદત્ત મૃત કોનો અગ્નિ સંરમર

અગ્નિદામ. પું (અગ્નિદામ) અગ્નિ દેવતાના સમૃદ્ધી કોઈ માણસનું આપણામાં આવેલું નામ

અગ્નિદેવ. પું (અગ્નિદેવ) અગ્નિ દેવતાના સમૃદ્ધી કોઈ માણસનું આપણામાં આવેલું નામ

અગ્નિધમ્મ. પું (અગ્નિધર્મ) અગ્નિદેવતાના સમૃદ્ધી કોઈ માણસનું આપણામાં આવેલું નામ અગ્નિપયોગ. પું (અગ્નિપયોગ) અગ્નિનો પ્રયોગ, અગ્નિ સળગાવવો તે

અગ્નિપ્યમા. સ્ત્રી૦ (અગ્નિપ્રમા) આરમાં તીર્થ કરતી મનજ્યા પાવણીનું નામ, મનજ્યા મરોત્સરમાં જે પાવણીમાં બેસેલા હતા તેનું નામ

અગ્નિમૂહ. પું (અગ્નિમુનિ) શ્રી મહાતીર આત્મીના બીજા અગ્નિધરનું નામ (૨) મહાતીર આત્મીનું આગના ઘસમાં ભરનું નામ.

અગ્નિમ ત્રિ૦ (અગ્નિમ) આગધુ, આગળનું (૨) શ્રેષ્ઠ, મુખ્ય

અગ્નિમાણર. પું (અગ્નિમાત્ર) દક્ષિણ તરફના અગ્નિકુમાર દેવતાનો ઇન્દ્ર

અગ્નિમિત્તા. સ્ત્રી૦ (અગ્નિમિત્રા) ગોશાગાના સિંચ પોલાસપુગારી શમ્ભાન કુલાગની સ્ત્રીનું નામ

અગ્નિમોહ. પું (અગ્નિમય) અગ્નિની પેરે શરીરમાં ઘડ ઉત્પન્ન કરનાર વરસા

અગ્નિય. પું (અગ્નિય) ભરતક વ્યાધિ, જેમાં આવેલું સર્વ ભગ્નકષય થઈ જાય અને બૂખ મટે નરિ તેવો એક રોગ (૨) વત્સગોત્રનું એક અનાતર-પેગગો ૧

અગ્નિરવિચલ્ય. પું (અગ્નિરવિત્ત) એ નામનો એક માખસ

અગ્નિહ. ત્રિ૦ (અગ્નિય) આગનો, પડેલાનો (૨) ૮૮ મહમાના ૫૫ મા મદનું નામ

અગ્નિયેમ્. પું (અગ્નિયેમ્) પક્ષના યોદ્ધામાં ત્રિસનું નામ (૨) ત્રિમના ૨૨ મા મુદતનું નામ (૩) કૃતિકા નક્ષત્રનું ગોત્ર

અગ્નિયેમાયળ. પું (અગ્નિયેમાયળ) ત્રિસના ૨૩ મા મુદતનું નામ (૨) ગોશાગાના પાત્રમાં રિયાતર સાધનું નામ (૩) મુખર્માઆત્મીનું નામ (૪) ત્રિ૦ તે ગ્રેહમાં ઉત્પન્ન થનાર

અગ્નિસમ્મ. પુ. (અગ્નિસમ્) એ નામનો
કાંઈ આલણ

અગ્નિસિદ્ધ. પુ. (અગ્નિસિદ્ધ) દક્ષિણ દિશાના
અગ્નિકુમાર દેવતાનો ઇન્દ્ર.

અગ્નિસીટ. પુ. (અગ્નિસિદ્ધ) આપુ અવસર્પિણીના
સાતમા અવદેવ અને વામુદેવના પિતાનું
નામ

અગ્નિસેણ. પુ. (અગ્નિસેણ) આપુ અવસર્પિણીમા
જમુદ્રીપના ઇરવત ક્ષેત્રમા ચલેલા ત્રીજા
તથા એકનીસમા તીર્થકરનું નામ. (૨) એ
નામનો એક માણસ.

અગ્નિસેણ. ન. (અગ્નિસેણ) અગ્નિનું મેવન
કરતું, તાપણી કરી તપતું તે

અગ્નિહુય. પુ. (અગ્નિહુત) જેણે અગ્નિમા
હોમ કરીધો છે એવો તાપસ, તાપસની
એક જાત.

અગ્નિહોત્ત. ન. (અગ્નિહોત્ત) આલણધર્મ
પ્રમાણે મત્રોચ્ચારપૂર્વક ધી, જપ, તક્ષ
વગેરે અગ્નિમા હોમાય છે તે દ્રવ્ય
અગ્નિહોત્ત છે, અને જ્ઞાનદ્રષ્ટિએ ધર્મધ્યાન
રૂપ અગ્નિમા કર્મરૂપ ઇષ્ટ્ય હોમવા તે
વાસ્તવિક જ્ઞાન અગ્નિહોત્ત.

અગ્નિહોત્તસાદ. પુ. (અગ્નિહોત્તસાદિન્) દ્રવ્ય-આલણ
અગ્નિહોત્તથીજ સ્વર્ગ પ્રાપ્તિ માનનાર
વાદી.

અગ્નિહોમ. પુ. (અગ્નિહોમ) અગ્નિમા હોમવું તે.

અગ્નિજ્ઞાણ. ન. (અગ્નિજ્ઞાણ) નગરની બહારનું
શ્રેષ્ઠ ઉદ્યાન

અગ્નિજ્ઞ. સ્ત્રી. (અગ્નિજ્ઞ) અગ્નિકાણ, દક્ષિણ
અને પૂર્વ દિશાની વચ્ચેનો ખુલ્લો-વિશિષ્ટ

અગ્નિજ્ઞેદિસા. સ્ત્રી. (અગ્નિજ્ઞેદિસા) અગ્નિખુલો,
પૂર્વ દક્ષિણ વચ્ચેની વિશિષ્ટ

અગ્નિગિય. } ન. (અગ્નિગિય) સાદ પૂર્વમાનો
અગ્નિગિય. } બીજો પૂર્વ

અગ્નિગય. ન. (અગ્નિગય) વસ્ત્રોત્તરી શાખા
(૧) ત્રિ. તે શાખાનો માણસ

અગ્નેસર ત્રિ. (અગ્નેસર) અગ્નેસર-આગેવાન,
પ્રમુખ.

અગ્નેય. ન. (અગ્નેય) લવણ સમુદ્રની
વચ્ચેવચ્ચ દશકુબર જોડાન પ્રમાણે
ડગમાળો છે તેના ઉપર જે એ ગાઉની
પાણીની શિખા વધતી થાય છે તે

અગ્ન. પુ. (અર્ધ) પૂજનની સામગ્રી (૨)
મન્થ કન્થાદિ જલચર જીવ (૩) કિંમત,
મૂલ્ય

અગ્નિાદગ પુ. (અગ્નિાતર) એ નામની એક
જાતની વનસ્પતિ, અપાડો.

અગ્નિાય. ત્રિ. (અગ્નિાય) મુદ્ધેર્ધ, ગંધ લીધેલું.

અગ્નિાદ. ત્રિ. (અગ્નિાદિન્) આત્માના જ્ઞાનાર્થ
શુદ્ધિની ધાત ન કરનાર

અગ્નિાદકમ્મ. ન. (અગ્નિાતિકર્મ) આત્મશુદ્ધિની
સ્વત ધાત ન કરે તેના વેદનીય આદિ
કર્મ.

અગ્નિાકમ્મ ન. (અગ્નિાકમ્મ) આપવાની ગ-
તિનો અભાવ, ન ચાલતું તે.

અગ્નિાકારિયમદ્દા. સ્ત્રી. (અગ્નિાકારિયમદ્દા) ધ-
ન્ય રોકતી પુત્રી, કે જેને પોતાની આરા
ઉઠાવે તેના પતિ સાથે પરણાવી હતી

અગ્નિાકિય ત્રિ. (અગ્નિાકિય) પરિપક્વ આદિથી
અકિત થાય નહિ તેવો, નાસ ન પામે તેવો

અગ્નિાકુ ન. (અગ્નિાકુ) આખ સિવાયની
બીજી આર ઇન્દ્રિયો અને મન (૨) ત્રિ.
આખ વગરનો.

અગ્નિાકુદંસણ ન. (અગ્નિાકુદંસણ) આખ
સિવાય બીજી ઇન્દ્રિયોથી સામાન્ય જ્ઞાન
થાય તે

અગ્નિાકુદંસણારણ ન. (અગ્નિાકુદંસણારણ)
દર્શનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે જેના
ઉદયથી જીવ અચકુદંસણ ન પામે

અગ્નિાકુદંસણિ. ત્રિ. (અગ્નિાકુદંસણિ) અચકુ-
દંસણ વગરનો જીવ, એઃ ઇન્દ્રિયથી નાજ
ઇન્દ્રિય પાતળા જીવ (૨) અચકુ દર્શનાગો

અવનલુકાસ. પું. (અવલુક્તયત) અધકાર; અધાર્.

અવનલુકિસય. પું. (અવલુક્તિય) દષ્ટિગોચર નહિ તે; આંખથી ન દેખાય તે.

અવનલુસ. ત્રિ. (અવાલુષ) આંખથી ન દેખાય તેનું; જેનું આલુપ પ્રલક્ષ ન થાય તેનું.

અવર. પું. (અવર) પૃથ્વીઆદિ સ્થાવર જીવ.

અવરમ. } ત્રિ. (અવરમ) સસાર મધ્ય-
અવરિમ. } વર્ત્ત; સસારને છેડે આવેલા નદિ.

અવલ. ત્રિ. (અવલ) અવાયમાન નહિ; સ્થિર. (૨) દશ દશરમાંના છઠ્ઠા દશાદ્. (૩) મધિનાથના પૂર્વ ભવનો (મહાબલના ભવનો) એક મિત્ર; કે જેણે તેમની સાથે દીક્ષા લીધી હતી. (૪) આધુ અવસર્પિણીના પહેલા બળદેવનું નામ (૫) અતગઙ સૂત્રના બીજા વર્ગના પાત્રમા અધ્યયનનું નામ; અધકટ્ટણિય રાગની ધારણી રાગીના પુત્ર.

અવલપુર. ન. (અવલપુર) અલક્ષીપની પામે આવેલા આબીર દેશમાનું એક નગર, કે જેમાં રેવતીનક્ષત્ર આચાર્યના શિષ્યોએ દીક્ષા લીધી.

અવલમાય. પું. (અવનપ્રાતૃ) મહાતીરસ્ત્રામીના નયમા ગણ્યધર.

અવલા. સ્ત્રી. (અવલા) શકેન્દ્રની સાતમી અમ્રમદિગી. (૨) પૃથ્વી.

અવલિય ન. (અવલિત) વસ્ત્ર તથા શરીર હાલે નદિ એવી રીતે પહિલેદળ કરતુ તે; પહિલેદળનો એક ગુણ. (૨) ત્રિ. અયવ; અવાયમાન ન થયેલ

અવલિયકમ્મ. ન. (અવલિતકમ્મ) અગ્નિન કમ્, ઉદયમા આવેલ નદિ એતુ કમ્

અચાર્ય. ત્રિ. () અચાર, અસમર્થ

અચાય. પું. (અચાય) ન તરતુ. ત્યાગ ન કરવો

અચિઅ. પું. (અચિત) નાટકનો એક પ્રકાર.

અચિત. ત્રિ. (અચિત્ત) અકલ; અતર્ક્ય; કળામાં ન આવે તેનું.

અચિત્ત. ત્રિ. (અચિત) અચેત; નિર્જંવ.

અચિત્તપદ્ધિય. ત્રિ. (અચિત્તપ્રતિષ્ઠિત) અચિત્તને આશ્રી રહેલ.

અચિયત્ત. ત્રિ. () અનિષ્ટ; અપ્રિય. (૨) યુદ્ધ ઉપર પૂર્ય ભાવ નહિ રાખનાર. (૩) સ્ત્રી. અપ્રીતિ, પ્રેમનો અભાવ.

અચિરં. મ. (અચિય) નરદી; તરતજ.

અચિરકાલ. પું. (અચિરકાલ) તત્કાલ.

અચિરવત્ત. ત્રિ. (અચિત્ત) તરતનું, થોડા વખતનું બનેલું.

અચિરા. મ. (અચિરાત્) તત્કાલ; હમણાંજ.

અચિરોમાય. પું. (અચિરોદ્યત) તરત ઉગેલો સૂર્ય; બાલ સૂર્ય.

અચેયકુટ. ત્રિ. (અચેત કૃત) અચેત વસ્તુથી બનેલું.

અચેયણ. ત્રિ. (અચેત) ચેતન રહિત; નિર્જંવ

અચેલ. ત્રિ. (અચેલ) વસ્ત્ર વગરનો. (૨) અસ્થ વસ્ત્રધારી. (૩) અચેલ-વસ્ત્રનો પરિપદ. (૪) ન. વસ્ત્રનો અભાવ. (૫) અસ્પર્શિમતી વસ્ત્ર. (૬) ત્રિ. જર્ણવસ્ત્ર-વાળા (૭) મેષાવસ્ત્રવાળા.

અચેલગ. પું. (અચેલક) વસ્ત્ર ન રાખવાનો અર્થાત્ સદેહ અને માતેપેત અસ્થ વસ્ત્ર રાખવાનો ધર્મ-આચાર, પહેલા અને છેડા તથિકરના સાધુઓનો આચાર.

અચેલગધમ્મ. પું. (અચેલકધર્મ) પહેલા અને છેડા તથિકરના સાધુઓનો આચાર.

અચેલપરિમદ. પું. (અચેલપરિપદ) વસ્ત્રની તરીકેનું કદ અંદા કરતુ તે; ૨૦ પરિ-પદમાનિ હોય વસ્ત્રનો પરિપદ.

અચોક્કવ ત્રિ. (અચોક્ક) અગ્રહ; અપરિવ.

અર્ચારિય. ન. (અર્ચાર) ચોરીનો અભાવ.

અચ્છ. વિ. (અર્ચ્ય) અર્ચનીય, પૂજનીય
(૨) લવ નામનો એક કાળ નિલાગ,
પ્રાણનો સાતપો અને મુહૂર્તનો ૭૭ મો ભાગ
અચ્છા. ન. (અ યજ્ઞ) અનિશન ભોગના અમ
મધ્યમાસાદિ.

અચ્છંત. વિ. (અત્યન્ત) અતિશય, ધણુ (૨)
અત-આરબને હિલ્લેથી ગયેલા, અનાદિ

અચ્છંતિય. વિ. (અત્યન્તિક) અત્યત, ધણુ
(૨) જેનો કદીપણ નાશ નથી એવું શાશ્વત

અચ્છન્નલટ. ન. (અચ્છન્ન) હોત તેથી અધિક
અક્ષર બોલુ તે, જાગનો એ. અતિચાર

અચ્છણ. ન. (અર્ચન) અર્ચા પૂજન

અચ્છણા. સ્ત્રી. (અર્ચના) સુખ. થન આદિનું
પિલેન કરુ તે

અચ્છણિયા સ્ત્રી. (અર્ચનિકા) અર્ચન પિલેપન
આદિ કરના તે

અચ્છણિજ્ઞ. વિ. (અર્ચનીય) પૂજન કરના
યોગ્ય, અર્ચન આદિથી અર્ચના યોગ્ય

અચ્છાત્ય. ન. (અત્યર્થ) અતિશય ધણુ
(૨) નિ. મનીર અર્થનાનું

અચ્છાત્યત્ત. ન. (અત્યર્થત્ત) સત્ત્વરે વાણીના
૩૫ અનિશયમાનો આહ્વાનો અનિશય,

૨૬૨૫નુકા વચન બોલવું તે

અચ્છાવ. પુ. (અચ્છવ) રિધ, નિનાશ

અચ્છવણ. પુ. (અચ્છવણ) પક્ષનો ખારમો
દિવસ, ખારસનું નામ

અચ્છા. સ્ત્રી. (અર્ચા) શરીર, દેહ (૨)
કાષના અધ્ધરસાપની જાગા (૩)

લેરયા (૪) તેજ

અચ્છાસણયા. સ્ત્રી. (અચ્છાસણ) આસન
જમાવું એક જાએ ધણુ વચન મુખી

બેસી રહેવું તે

અચ્છાસણયા. સ્ત્રી. (અચ્છાસણ) અત્યત
ખાતુ તે

અચ્છાસ્યણ. } વિ. (અચ્છાસ્ય) અતિ નજીક,
અચ્છાસ્ય. } એક જાએનું

અચ્છાસાહ્ય. } વિ. (અચ્છાસાહિત) ઉપસર્ગ
અચ્છાસાદિય. } કરેવ, (૨) આશાતના કરેલ

અચ્છાસાયણયા. } સ્ત્રી. (અચ્છાસાહિત) હીનતા
અચ્છાસાયણયા. } કરેલી તે, હવેકુ પાકુ તે

અચ્છિ. સ્ત્રી. (અર્ચિય) કિરણ (૨) રતનાદિના
તેજની જાગા (૩) શરીરમાથી નીક

ળતી કાન્તિની જાગા (૪) અગ્નિની
છુટી પડી ગયેલી જાગા (૫) દીનાની

સિખા (૬) કૃષ્ણરાજની વચ્ચે આવેલુ
એક લોકાન્તિદેવતાનું નિમાન

(૭) સૂર્ય

અચ્છિષ્પમા. સ્ત્રી. (અર્ચિષ્પમા) એક દેવીનું
નામ

અચ્છિમાલિ. વિ. (અર્ચિમાલિન) કિરણોની
માળાથી લીધેલો (૨) પુ. સૂર્ય (૩)

ન. કૃષ્ણરાજની વચ્ચે આવેલુ લોકા-
ન્તિક દેવતાનું એક નિમાન

અચ્છિમાઙ્ગી સ્ત્રી. (અર્ચિમાલિની) સૂર્ય અને
ચંદ્રની રીછ અમ્રમહિવીનું નામ (૨)

અગ્નિ ખુણાના રતિકર પર્વતની પશ્ચિમે
આવેલી શકેન્દ્રની અમ્રમહિવીની શક-

ધાની (૩) ' શાતા સૂર ' ના બીજનું
સ્કંધના એક અવસ્થનનું નામ

અચ્છિય. વિ. (અર્ચિત) અર્ચન, પૂજન (૨)
એ નામનું એક નિમાન

અચ્છુઅરહ. પુ. (અચ્છુઅરહિત) અગ્નીપારમા
અને ખારમા દેવલોકનો ધન

અચ્છુદ્વિય. વિ. (અચ્છુદ્વિત) અત્યત અ-
દિત કાંઈ કરવાને તેપર થયેલ

અચ્છુગરહ. વિ. (અચ્છુગરહ) ધણુ ગરમ

અચ્છુત. પુ. (અચ્છુત) ખારમો દેવલોક
(૨) ૧૧ મા અને ખારમા દેવલોકના

ધનું નામ (૩) ખારમા અચ્છુત દેવ-
લોકનાથી દેવતા (૪) વિ. અવિનાશી
અચ્છુતકણ. પુ. (અચ્છુતકણ) ખારમો
દેવલોક.

અચ્ચુદય. નં (અચ્યુદક) ધણો વરસાદ,
ધણુ પાણી.

અચ્ચુદય. ત્રિં (અચ્યુત) ધણુ ઉચ્ચ

અચ્ચુય. પું (અચ્યુત) ભુઓ 'અચ્યુત'
શબ્દ

અચ્ચુયકાવ્ય. પું (અચ્યુતકાવ્ય) ભુઓ
'અચ્યુતકાવ્ય' શબ્દ

અચ્ચુયર્થસિદ્ધાંત પું (અચ્યુતાર્થસિદ્ધાંત) બા-
રમા દેવલોકેનુ એક વિમાન.

અચ્ચુયા સ્ત્રીં (અચ્યુતા) શ્રીપદપ્રભુ તથા
શ્રીકૃત્યુનાથ સ્વામીની શાસનદેવી

અચ્ચ ત્રિં (અચ્ચ) રક્ષકીના જેવું સ્વચ્છ,
નિર્મળ (૨) પું મેષપરિત
(૩) એ નામનો એક આર્યદેશ
(૪) રક્ષિત.

અચ્ચ પુ (અચ્ચ) રીંછ

અચ્ચ નં (અચ્ચ) આખ.

અચ્ચન્દ્ર ત્રિં (અચ્ચન્દ્ર) પરાધીન, પરતત
અચ્ચણ નં (અચ્ચણ) બેઠક, આસન (૨)
પાપખી વગેરે સુખાસન

અચ્ચણ પુ (અચ્ચણ) અર્ધિસા, દયા

અચ્ચણામ્ર. નં (અચ્ચણામ્ર) સ્નાધ્યાયભૂમિ,
સ્નાધ્યાય સ્થાન

અચ્ચણાચર નં (અચ્ચણાચર) બેઠકનું સ્થાન,
નિશામ સ્થાન

અચ્ચણાજોય. પું (અચ્ચણાજોય) અર્ધિસામય
પ્રતિ.

અચ્ચણિગર. નં (અચ્ચણિગર) ૮૪ લાખ
અક્ષાનિકુરાગ પ્રમાણ કાળવિભાગ

અચ્ચણિગરંગ. નં (અચ્ચણિગરંગ) ૮૪ લાખ
નનિન પ્રમાણ એક કાળવિભાગ

અચ્ચમહુ. પું (અચ્ચમહુ) રીંછ

અચ્ચત્કારક. ત્રિં (અચ્ચત્કારક) આશ્ચર્ય
ઉપગતવે એવું, વિસ્મયકારી

અચ્ચત્તય. પું (અચ્ચત્તય) એક જાતનું
પથારીપર નિહાનવાનું વસ્ત્ર.

અચ્ચરસ. ત્રિં (અચ્ચરસ) અતિ નિર્મળ;
એટલું નિર્મળ કે જેમા પાસેની વસ્તુનું
પ્રતિબિંબ પડે.

અચ્ચરસા. } સ્ત્રીં (અચ્ચરસ) દેવાગના,
અચ્ચરા } અપ્સરા (૨) સૌધર્મન્દ્રની
બીજી અગ્રમહિળી. (૩) શકેન્દ્રની છઠી
અગ્રમહિળી (૪) જ્ઞાતાધર્મકથાનું એક
અધ્યયન.

અચ્ચરા. સ્ત્રીં () ચપટી વગાડવી તે.
અચ્ચરાણિગાય. પું () આખનો
પથકારો મારીએ કે ચપટી વગાડીએ
તેટલો કાળ.

અચ્ચરિય. ત્રિં (અચ્ચરિય) આચ્ચરિત, ઠાંત્રી
અચ્ચરિવિ. પું (અચ્ચરિવિ) કાયાના યોગને
રોકનાર સ્નાતક, ચૌદમા ગુણગણાવાળા
સાધુ (૨) જીવનમુક્ત યોગી

અચ્ચરિવિકર. પું (અચ્ચરિવિકર) પ્રસસ્ત નિન-
યનો એક પ્રકાર, પોતાને અને પરને દુઃખ
ન ઉપજે તેવી રીતે મનને યોગ્યત્વ તે

અચ્ચરા. સ્ત્રીં (અચ્ચરા) વસ્થા દેશની રાજધાની.

અચ્ચિ. નં (અચ્ચિ) નેન, ચક્ષુ

અચ્ચિગ્ગ. ત્રિં (અચ્ચિગ્ગ) બાળકાદિ પાસેથી
છીનની લઇને આહારાદિ સાધુને આપ
વાથી લાગતો એક દોષ, ઉદ્દગમનના ૧૬
દોષમાનો ૧૪ મો દોષ

અચ્ચિગ્ગામ. ત્રિં (અચ્ચિગ્ગ) અવિચ્છિન્ન,
નિરતર

અચ્ચિગ્ગણચ્છેદનદાય. નં (અચ્ચિગ્ગણચ્છેદનદાય)
અચ્છિન્ન-હેદ નયની અપેક્ષાએ રચેલા
સૂત્ર, ગોશાયાના મતના સૂત્રની પરિપાટી

અચ્ચિગ્ગણચ્છેદનદાય. પું (અચ્ચિગ્ગણચ્છેદનદાય)
પરસ્પર અવિભક્તપુત્રોનો હેદ-નિભાગ
છેદનાર નય વિશેષ

અદ્વિત્તિ. સ્ત્રીં (અદ્વિત્તિ) અ.પવરહેદ;
નિ-હેદનો અભાવ (૨) ત્રિં નિત્ય;
નાશરહિત

અચ્છિદ્ધ. વિ० (અચ્છિદ્ધ) જિદ વગરનું, નિગિડ
ધાતુ (૨) એશાળાના ૬ દિશાચર
સાધુમાના એથા દિશાચર સાધુ (૩)
નિર્દોષ

અચ્છિવપ્ત. ન० (અત્તિવપ્ત) આખની પાપણ
અચ્છિવપ્ત. ન० (અત્તિવર્ણ) આખનો
સાધો, બે આખ વચ્ચેનો અતરાવ

અચ્છિમલ. પુ० (અત્તિમલ) આખનો
મેન, પીયો-પોપડ

અચ્છિય. ન० (અત્તિક) કોઇ એક દૃક્ષનું
ફળ, રંગામા ઉપયોગી કોઇ ઝાડનું ફળ

અચ્છિરોહય. પુ० (અત્તિરોહક) ચાર ધન્દિય-
વાળા છત્રની એક જાત

અચ્છિલ. પુ० (અત્તિલ) ચાર ધન્દિયવાળા
છત્રની એક જાત

અચ્છિલ્લ વિ० (અત્તિમલ) આખવાળુ પ્રાણી,
ચાર ધન્દિયવાળો છત્ર

અચ્છિવિચિત્ત. ન० (અત્તિવિચિત્ત) નિશ્ચિત્ત
આખાળો અતુરિચિત્ત છત્ર વિશેષ

અચ્છિવેહા. પુ० (અત્તિવેધ) ચાર ધન્દિય
વાળા છત્રની એક જાત

અચ્છિસૂલ પુ० (અત્તિસૂલ) આખનું શ્વ,
૧૬ રોગમાનો એક રોગ

અચ્છી. સ્ત્રી० (અચ્છી) અચ્છ દેશમા
ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી

અચ્છુસા. સ્ત્રી० () ૨૦ મા તીર્થ-
કરની શાસનદેવીનું નામ

અચ્છુય વિ० (અસ્તુત) આચ્છતિ કરેલું,
દાકેલું

અચ્છેજ્જ. ન० (અચ્છેય) કોઇના હાથમાથી
લઇ સાધુને આપવું તે, આદારનો એક
દોષ

અચ્છેર. પુ० (અચ્છેય) આશ્વકેશરક બનાવ,
અછેર

અચ્છેઝ ન० (અચ્છેઝ) જોરથી પહાડનું-
ગ્રીધુ તે

અજ પુ० (અજ) બકરી

અજઙ્ઙ. સ્ત્રી० (અજતિ) અવિરતિ, અનતીપણ

અજય. વિ० (અજય) યત્ના-જયણા રહિત
(૨) સાવધ ક્રિયાથી નિરૂત ન થયેલ
સાધુ (૩) નિ० અવિરતસમ્યગ્દષ્ટિ,
એથા ગુણધર્માનાજો (૪) ન० યત્નાનો
અભાવ

અજયગુણ પુ० (અજયગુણ) અવિરતિ સમ્ય-
ગ્દષ્ટિગુણવાળુ, એથુ ગુણધર્મ

અજર. વિ० (અજર) જરા રહિત, ધડપણ
વગરનો (૨) પુ. સિદ્ધભગવાન-મુક્તાત્મા

અજરામર. ન० (અજરામર) જરા જરા મરણ
નથી એવું સ્થાન (૨) પુ० જરા મરણ
રહિત, અમર

અજસ. ન (અજસ) અપયશ, અપક્રાંતિ.

અજસોક્તિ. સ્ત્રી० (અજસોક્તિ) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી
છત્ર અપયશ પામે

અજસોક્તિગામ. ન० (અજસોક્તિગામ) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી
છત્ર અપક્રાંતિ પામે

અજસસં. મ० (અજસસં) નિરતર, હમેશા

અજહરણમણુકોસ. } વિ० (અજહરણમણુકોસ) }
અજહરણુકોસ. } જય-ય કે ઉત્કૃષ્ટ
નહિ તે, મધ્યમ.

અજહર્ય. ન० (અજહર્ય) અપયાર્થ નામ,
ગુણહીન નામ

અજા. સ્ત્રી० (અજા) બકરી.

અજાગિયા. સ્ત્રી० (અજાગિયા) અગ્નણી
સ્ત્રી, સમજ વગરની (૨) જાણ્યા વિના
દેખાદેખીથી કે કોઇના કહેવાથી કરેલી
પાપની નિરૂતિ

અજાણુય. વિ० (અજાણુય) અજા, નહિ
જાણવાવાળા

અજાણુ. સ્ત્રી० (અજા) જુઓ 'અગ્નણિયા'
સંદ

અજ્ઞાય. વિ० (અજ્ઞાત) નહિ બનેયુ, નહિ ઉત્પન્ન થયેયુ (૨) અગીતાર્થ, શાસ્ત્રના અમણ્ય

અજ્ઞાયા. સ્ત્રી० (અજ્ઞાતા) સાધુએ નાખી દેવાની ચીજ યતના સહિત પરકાષ્ટી તે અજ્ઞાયાહાર. વિ० (અજ્ઞાતાહાર) નિર્દોષ આહાર ન મળનાથી આહાર વિના ચલાવી લેનાર (સાધુ)

અજિષ્ઠ. પુ० (અજીવ) અજીવ, જીવ નહિ તે અજિષ્ઠા. સ્ત્રી० (અજિષ્ઠા) બીજા તીર્થેકર અજીવનાથની શાસનદેવીનું નામ

અજિણ. ન० (અજિત) દરજી આનિ આમકુ (૨) આમકુ ધારણ કરવું તે (૩) પુ० જીવ-તીર્થેકર નહિ તે, વીતરાજ નહિ તે (૪) ત્રિ० જીવ-ભગવાનની બરોબર સત્ય ઉપદેશક જેન સાધુ

અજિણા. ન० (અજીર્ણ) અપચો, ખોરાક પાચન ન થાય તે

અજિત પુ० (અજિત) અજિત નામે બીજા તીર્થેકર.

અજિય વિ० (અજિત) કાષ્ઠી જિતાય નહિ તેવો, કાષ્ઠી પરાજય પામે નહિ તેવો (૨) ભરતક્ષેત્રની ચાતુ ચોરીરીના બીજા તીર્થેકરનું નામ (૩) નવમા મુનિધિનાથ તીર્થેકરના યક્ષનું નામ

અજિયર્જિન્દ્ર પુ० (અજિતવિન્દ્ર) ચાતુ અવસર્પિણીના ભરતક્ષેત્રના બીજા તીર્થેકર

અજિયમેળ પુ० (અજિતમેળ) જીવહીપા ॥ ધરતક્ષેત્રમા ચાતુ અવસર્પિણીમા થયે નવમા તીર્થેકરનું નામ (૨) અનગદ્ય મના ત્રીજા વર્ણના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૩) લ વપુર વિવામી નામ આ થાપનિની પત્ની સુનસાના પુત્ર (૪) ચોથા કુવગર

અજિયા મી० (અજિજા) ચોથા તીર્થેકર શી અભિનન્દન રસામીની મુખ્ય સાપી

અજીર }
અજીરણ } ન० (અજીર્ણ) અપચો, અજીર્ણ
અજીરય }

અજીવ પુ० (અજીવ) જીવ, ચૈતન્યસંહિત પદાર્થ

અજીવકરણ ન० (અજીવકરણ) જીવના પ્રયોગથી નિર્જીવ વસ્તુને લેપ, રૂપ વગેરે સરકાર કરના તે

અજીવકાય પુ० (અજીવકાય) જીવ સંહિત કાય-ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, આકાશસ્તિકાય અને પુદ્ગલસ્તિકાય

અજીવકાયસંજમ પુ० (અજીવકાયસમ) પુસ્તક, વસ્ત્ર, પાન આદિ લેતા મૂકતા યત્ના રાખવી તે, કોઈ જીવને દુખ ન ઉપજાવવું તે

અજીવકાયારમ્ભ. પુ० (અજીવકાયારમ્ભ) વસ્ત્ર, પાત્રાદિ લેતા મૂકતા જીવને દુખ ઉપજાવવું તે, આરભિયા ક્રિયાનો એક ભેગ

અજીવકિરિયા. સ્ત્રી० (અજીવકિરિયા) અજીવનો વ્યાપાર, અજીવપુદ્ગલનસમૂહનું ધર્મ-પથિકમ્પ કે સાપરાધિકમ્પરૂપે પરિભ્રમવું તે

અજીવગિસ્તિય. વિ० (અજીવગિસ્તિ) અજીવને આશી રહેત

અજીવગિસ્તિય. વિ० (અજીવગિસ્તિ) અજીવથી નીકળેલું

અજીવદ્વય ન० (અજીવદ્વય) અજીવ ૫ ધર્મ, ધર્માસ્તિકાય આદિ ૫ દ્રવ્ય

અજીવદિહિયા. સ્ત્રી० (અજીવદિહિયા) અજીવ ચિત્રામણ્યાદિ જોડાથી લાગતી ક્રિયા, દિહિયા ક્રિયાનો એક ભેગ

અજીવદેસ પુ० (અજીવદેસ) અજીવનો એક નિભાગ, અજીવરૂપ આખી વસ્તુનો એક કક્ષેત્ર

અજીવપણ્ડવ. પુ० (અજીવપણ્ડવ) અજીવના પર્વાપ, અજીવના વિશેષ ધર્મ

અજીવપરણવણા. સી૦ (અજીવપ્રણાપના) અ-
છાનું નિરૂપણ કરતું અછાનું સ્વરૂપ
અને પ્રકાર બતાવવા તે

અજીવપદ. ન૦ (અજીવપદ) પદવણા સૂત્રના
પાંચમા પદનું નામ

અજીવપરિણામ. પુ૦ (અજીવપરિણામ) બંધન,
ગતિ વગેરે અછાનના પરિણામ

અજીવપાડસિયા સી૦ (અજીવપ્રાદેપિયા) અછાન
પદાર્થ-પદાર્થ વગેરે ઉપર દેવ
કરવાથી લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ

અજીવપાદુલ્લિયા સી૦ (અજીવપ્રાતીલિકી) અછાન પ્રત્યે રાગદ્વેષ
કરવાથી લાગતો
કર્મબંધ, પાદુલ્લિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવપુટ્ટિયા સી૦ (અજીવપુટ્ટિકા) અછાનને
રાગદ્વેષે સ્પર્શ કરવાથી લાગતી ક્રિયા-કર્મ
બંધ, પુટ્ટિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવપ્પણ્ણ પુ૦ (અજીવપ્રદેશ) અછાન
દ્રવ્યનો પ્રદેશ, અછાનદ્રવ્યનો ગ્રીણામા
ગ્રીણો ભાગ રૂકંધની સાથે લાગેલ પરમાણુ

અજીવમાનકરણ ન૦ (અજીવમાનકરણ) સ્વાભાવિકરીતે
રિંદનસાભાવે વાદળો
વગેરેનું રૂપાન્તર થાય છે તે

અજીવમિસ્સિયા. સી૦ (અજીવમિશ્નિયા) સલ
મૃયાભાષાનો એક ભેદ, જ્યાં થણા
માણસો મરી ગયેલ છે થોડા છતાં
હોય ત્યાં કોઈ બોલે કે “અહો આ
બધા મરી ગયેલ છે” આમા કંઈ સાચું
અને કંઈ ખોટું અને વળી તે અછાન
આશ્રિત માટે અછાનમિશ્રિત સત્યમૃયા

અજીવવિજય. પુ૦ ન૦ (અજીવવિક્ષય) અનત-
પર્યાયવાળા ધર્માસ્તિત્વાદિ આદિ અછાન
રૂપનું ચિત્તન કરતું તે.

અજીવવેવારમિયા. સી૦ (અજીવવૈવારિકા) અછાનને
વિદારવાથી કે અછાન વસ્તુ
નિમિત્તે કાળને હેતરવાથી લાગતી ક્રિયા-
કર્મબંધ વિદારણિયા ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવસામંતોવણિવાદિયા. સી૦ (અજીવ
સામંતોપનિપાતિકી) પોતાની વસ્તુના
વખાણ થતા સાબળી મનમા રાછ થવાથી
લાગતું કર્મબંધન, સામંતોવણિવાદિયા
ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવસાહચિયા સી૦ (અજીવસાહચિકા) ખૂણ
વગેરે લઈ પોતાને હાથે અછાનને
મારતા લાગતું કર્મબંધન સાહચિયા
ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવવાણવણિયા સી૦ (અજીવવાણવણિકા) અછાન
પરતે વ્યારા આદેશ કરવાથી
લાગેનું કર્મબંધ, આચુનણિયા ક્રિયાનો
એક ભેદ

અજીવવાણવણિયા સી૦ (અજીવવાણવણિકા) અ
છાન પરતે વ્યારા આદેશ કરવાથી
લાગતી ક્રિયા, આનાયની ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવપચ્ચસ્વાણકિરિયા સી૦ (અજીવપ્ર-
ત્યાસ્વાણકિરિયા) મદિશ વગેરે અછાનનું
પ્રત્યાખ્યાન નહિ કરવાથી લાગતી ક્રિયા
અપચ્ચક્રાણુ ક્રિયાનો એક ભેદ

અજીવમિયમ પુ૦ (અજીવમિયમ) શુભ પ્ર
ત્યય અરધિ આદિ જ્ઞાનથી અછાનપુદ્ગ
લાદિનો બોધ થવો તે

અજીવમિયમ સી૦ (અજીવમિયમ) છાન
રૂપને કયેર નિમિત્તે આત્મ કરવાથી
લાગતી ક્રિયા-કર્મ બધાય તે, આશ્ચિયા
ક્રિયાનો એક ભેદ

અજુત્ત વિ૦ (અજુત્ત) અનુચિત અયોગ્ય.
(૨) યોગતાનો અભાવ

અજુત્તકારિ વિ૦ (અજુત્તકારિ) અયોગ્ય
કાર્ય કરવાનાળા

અજુત્તરૂપ વિ૦ (અજુત્તરૂપ) અનુચિત વેગનાળો
અજુરણ્યા સી૦ (અજીર્ણા) શરીરને છૂર્ણ
બનાવનાર રોક ન કરવો તે

અજોગ વિ૦ (અજોગ્ય) અયોગ્ય, યોગ્ય
નહિ તે

અર્જોગ. પું. (અર્જોગ) યોગની સપળતા રહિત
શૈલેશી અવસ્થા; મન, વચન અને કાયાના
વ્યાપારનો અભાવ.

અર્જોગહૃદય. ત્રિ. (અર્જોગહૃદય) અર્જોગ; અધટિત.

અર્જોગિ. પું. (અર્જોગિન્) યોગ રહિત-મન,
વચન અને કાયાના યોગ વિનાનો; શૈલેશી
શુશૃક્ષાવાળો થય તથા સિદ્ધભગવાન.

અર્જોગિકેવલિ. પું. (અર્જોગિકેવલિન્) શૈલેશી
શુશૃક્ષાવાળા શૈલેશી અવસ્થાને પામેલ
કેવલી ભગવાન.

અર્જોગિકેવલિગુણદ્વાળ. ન. (અર્જોગિકેવલિ-
ગુણસ્થાન) શૈલેશી શુશૃક્ષાનું નામ.

અર્જોગિમવત્સ્ય. પું. (અર્જોગિમવત્સ્ય) શૈલેશી
અવસ્થાને પહેંચેલ કેવલી ભગવાન;
શૈલેશી શુશૃક્ષાનકવર્તી કેવલી ભગવાન.

અર્જોગિમવત્સ્યકેવલિ. પું. (અર્જોગિમવત્સ્યકેવ-
લિન્) શૈલેશી અવસ્થાને પહેંચેલ કેવલી.

અર્જોગ. ત્રિ. (અર્જોગ) અનુચિત; અધટિત.

અર્જોગિય. પું. (અર્જોગિક) યોગિરહિત-સિદ્ધ
ભગવાન; મુક્તાત્મા.

અર્જોસિય. ત્રિ. (અર્જોસિય) ન સેવેયું; ન
પામેયું.

અર્જ. અ. (અર્જ) આગ; આલો.

અર્જ. ત્રિ. (અર્જ) શ્રેષ્ઠ; ઉત્તમ. (૨) પું.
માનો બાપ; નાનો. (૩) બાપનો બાપ;
દાદો. (૪) ગોત્ર પ્રવર્તક અગિ વિશેષ;
જેના ગોત્રમાં શાંકિત્વના સિંચ છતધરમરિ
થયા. (૫) વૈભાર પર્વતની નીચેનો
એક દ્વ.

અર્જઆસાદ. પું. (અર્જઆસાદ) શ્રી વીરનિ-
ર્વાણ પછી ૨૧૪ વર્ષ, જે અવ્યક્ત દષ્ટિ-
મન આદ્ય તે અવ્યક્તવાદીના ગુરુ
સ્વેનામિકા નગરીમાં કાળ કરી દેવલોકે
ગયા પછી પોતાના મૃતક શરીરમાં પ્રવેશ
કરી સિંધોને બાળ્યાના જેવી સિંધોને
આશંકા રહ, કે આપણમાં દેવતાનો

પ્રવેશ કેમ ન હોય? માટે કોઈને વંદના
ન કરતી. આમ અવ્યક્તવાદી પંથ થોડો
વખત ચાલ્યો, આ મતના મૂળ નિમિત્ત
આર્યઆપાદ હતા.

અર્જસિવાલિય. પું. (અર્જસિવાલિય) માક-
રસગોત્રી આર્ય શાન્તિશ્રેણિના ચોથા સિંચ.

અર્જસિવાલિયા. ત્રી. (અર્જસિવાલિયા) આર્ય
અર્જસિવાલિયની નીચેથી એક શાખા.

અર્જસુત. પું. (અર્જસુત) ધર્મ મામાપનો પુત્ર.

અર્જસુમાસિ. ત્રિ. (અર્જસુમાસિન્) આર્ય
નદિ છતાં આર્યની પેઠે ભાસતો; આર્યાભાસ.

અર્જકરહ. પું. (અર્જકરહ) દિગમ્બર મતના
સ્થાપક શિવભૂતિના ગુરુ.

અર્જકર. ત્રિ. (અર્જકર) જે આર્યા-
સાધીનેજ દેવે સાધુને નદિ તે.

અર્જકાલગ. પું. (અર્જકાલગ) સ્વાતિમુરિના
સિંચ; સ્વામાર્ય નામના આર્ય.

અર્જકુચેર. પું. (અર્જકુચેર) આર્ય શાન્તિ-
સેનના સિંચ.

અર્જકુચેરી. ત્રી. (અર્જકુચેરી) આર્ય કુચેરથી
નીચેથી શાખા.

અર્જગ. પું. (અર્જગ) બાપનો બાપ; દાદો.

અર્જગંગ. પું. (અર્જગંગ) એ નામના એક
નિદ્ધાનાર્ય; એક વખતે આર્યગંગ નદી
ઉતરના દના, સારે પગે પાણીની ઠંડક
અને માથે તાપ લાગ્યો, એટલે સાથે બે
દિવાનો અનુભવ થાય છે જે આગ વિરૂદ્ધ
છે. આ ઉપરથી તેમણે પોતાનો જૂદો
મત સ્થાપ્યો.

અર્જઘોસ. પું. (અર્જઘોસ) પારંનાથ સ્વા-
મીના ખીમ અબ્ધર.

અર્જવંદ. પું. (અર્જવંદ) એ નામના
એક મુનિ.

અર્જવંદના. ત્રી. (અર્જવંદના) ૪૬૫૨
સ્થામીની પ્રથમ સાધી: ૩૬૦૦૦ સા-
ધીમાં મુખ્ય સાધી.

અજ્ઞજંવૂ. પું. (આર્યજમ્વૂ) સુધર્મા સ્વામીના શિષ્ય.

અજ્ઞજક્ષિણી. સ્ત્રી. (આર્ય્યક્ષિણી) નેમનાથ સ્વામીની પ્રથમ શિષ્યા-સાધ્વી.

અજ્ઞજયંત. પું. (આર્ય્યજયન્ત) આર્ય-વૃજ-સેનના ત્રીજા શિષ્ય.

અજ્ઞજયંતી. સ્ત્રી. (આર્ય્યજયન્તી) આર્યરથ નામના સ્થવિરથી નીકળેલ એક શાખા.

અજ્ઞજસમદ્. પું. (આર્ય્યજસોમદ) આર્ય-શય્યમ્ભવના શિષ્ય.

અજ્ઞજાહ. ત્રિ. (આર્યજાતિ) ભતિએ કરી આર્ય; આર્ય ભતિમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

અજ્ઞજીયધર. પું. (આર્યજીતધર) કૌશિક ગોત્રના શાશિધ્વસૂરિના શિષ્ય; છતધર નામના સુરિ.

અજ્ઞજેહિલ. પું. (આર્ય્યજેહિલ) આર્યનાગના શિષ્ય.

અજ્ઞજ. ન. (અર્જન) બેટું કરવું; એકદું કરવું તે.

અજ્ઞજાંદિલ. પું. (આર્ય્યજાંદિલ) આર્યમંથુના શિષ્ય અને આર્યનાગહસ્તિના સુર.

અજ્ઞજાંકલ્લ. પું. (આર્ય્યજાંકલ) આર્યભદ્રના શિષ્ય.

અજ્ઞજાંહલ. પું. (આર્ય્યજાંહલ) આર્ય વૃજ-સેનના પ્રથમ શિષ્ય.

અજ્ઞજાંહલા. } સ્ત્રી. (આર્ય્યજાંહલા) આર્ય
અજ્ઞજાંહલી. } નાગિલ નામના સ્થવિરથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞજાંયસ. પું. (આર્ય્યજાંયસ) આર્ય વૃજ-સેનના મોથા અંતેવાસી-શિષ્ય.

અજ્ઞજાંયસી. સ્ત્રી. (આર્ય્યજાંયસી) આર્ય તાપસથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞજ. ત્રિ. (અર્જક) આપુનિક; આજ્ઞાકાવનો.

અજ્ઞજિણ. પું. (આર્ય્યજિણ) પાર્શ્વનાથના પદેલા મળપર. (૨) કાર્યપ ગોત્રી ઇન્દ્રદત્તના શિષ્ય.

અજ્ઞદ્ય. પું. (આર્ય્યદિક) મહાવીર સ્વામીના શિષ્ય આર્ય આર્દ્રકુમાર.

અજ્ઞધમ્મ. પું. (આર્ય્યધર્મ) આર્યમંથુના શિષ્ય અને ભદ્રસુપ્તના સુર. (૨) આર્યહસ્તિના શિષ્ય.

અજ્ઞનાગ. પું. (આર્ય્યનાગ) આર્યરક્ષના શિષ્ય.

અજ્ઞનાગહસ્તિ. પું. (આર્ય્યનાગહસ્તિ) આર્યનન્દિ લક્ષમણના શિષ્ય.

અજ્ઞપડમ. પું. (આર્ય્યપદમ) આર્યવૃજના બીજા શિષ્ય.

અજ્ઞપડમા. સ્ત્રી. (આર્ય્યપદમા) આર્યપદથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞપૂસગિરિ. પું. (આર્ય્યપુણ્દ્રગિરિ) આર્યરથના શિષ્ય.

અજ્ઞપોમિલ. પું. (આર્ય્યપોમિલ) આર્ય વૃજસેનના બીજા શિષ્ય.

અજ્ઞપોમિલા. સ્ત્રી. (આર્ય્યપોમિલા) આર્ય પોમિલથી નીકળેલી શાખા.

અજ્ઞપ્રમવ. પું. (આર્ય્યપ્રમવ) કાર્યપ ગોત્રના આર્ય બંધુસ્વામીના શિષ્ય.

અજ્ઞપ્રમિદ્. મ. (અર્જપ્રમુતિ) આજ્ઞથી માંડીને.

અજ્ઞપ્રમુમિત્. પું. (આર્ય્યપ્રમુમિત) આર્ય પુણ્દ્રગિરિના શિષ્ય અને આર્ય ધનગિરિના સુર.

અજ્ઞમદ્. પું. (આર્ય્યમદ) આર્ય શિવજીનના શિષ્ય.

અજ્ઞમદ્વાહુ. પું. (આર્ય્યમદ્વાહુ) આર્ય ય-શોભદના શિષ્ય.

અજ્ઞમાસિ. ત્રિ. (આર્યમાસિ) આર્યભાષા બોલનાર.

અજ્ઞમ. પું. (અર્જમ) અર્થમા; પૂર્વાશાસ્ત્રબી નક્ષત્રનો દેવતા. (૨) ઉત્તરાશાસ્ત્રબી નક્ષત્રનો સ્વામી-દેવતા. (૩) નં. ઉત્તરાશાસ્ત્રબી નક્ષત્ર.

અજ્ઞમંગુ. પું. (આર્ય્યમંગુ) આર્ય સમુદ્રના શિષ્ય.

અજ્ઞમણ્ણ. પું (આર્યમણ્ણ) શય્યભવસરિના શિષ્ય અને પુત્ર.

અજ્ઞમહાગિરિ. પું (આર્યમહાગિરિ) આર્ય સ્થૂલ-ભદ્રના શિષ્ય, કે જે જિનકલ્પી માફક ઉત્તર વિદારી હતો. એમણે આર્ય સુદસ્તીથી આદાર પાણી જૂદું કરી જૂદો ગચ્છ થયાઓ ત્યારથી ગચ્છની લિંગતા થઇ.

અજ્ઞય. પું (આર્યક) પિતામહ; દાદો.

અજ્ઞય. ત્રિ (અર્ચક) ઉપાસન કરનાર; પેદા કરનાર. (૨) એ નામનું એક વૃક્ષ; પુશ્પરીનું ઝાક.

અજ્ઞરફલ. પું (આર્યરજ) આર્ય નક્ષત્રના શિષ્ય.

અજ્ઞરવિચય. પું (આર્યવિચિત્ત) તોસલિપુત્ર આ-આર્યના શિષ્ય, કે જેણે વજ્રસ્વામી પાસે નવ પૂર્વ કરતાં કાંઈક અધિક અભ્યાસકર્મો હતો.

અજ્ઞરણ. પું (આર્યરણ) આર્ય વજ્રસ્વામીના શ્રીંગ શિષ્ય.

અજ્ઞરૂપ. ત્રિ (આર્યરૂપ) જેનો વેપ આર્ય છે તે; દેખવામાં આર્ય.

અજ્ઞરોહણ. પું (આર્યરોહણ) આર્ય સુદ સિના શિષ્ય.

અજ્ઞલ. પું (આર્યલ) દેશ વિશેષ. (૨) ત્રિ એ દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય.

અજ્ઞર. ન (અર્જર) સરજના; માયા કપટનો અભાવ. (૨) દશ શ્રમણ ધર્મમાંનો ત્રીજો ધર્મ. (૩) ૩૧ યોગ સંપ્રદમાંનો ૧૦ મો યોગ સંપ્રદ. (૪) સંવર.

અજ્ઞયર. પું (આર્યવર) આર્ય સિદ્ધિગિરિના શિષ્ય.

અજ્ઞયરમેળ. પું (આર્યવરમેળ) આર્ય વ-રના શિષ્ય.

અજ્ઞયરરી. સ્ત્રી. (આર્યગીરી) આર્ય વજ્રથી નીકળેલ શાખા.

અજ્ઞયયા. સ્ત્રી. (અર્જય) સરજના; માયા, કપટ તથા ત્મનો ત્યાગ. દશ શ્રમણ ધર્મમાંનો ત્રીજો ધર્મ

અજ્ઞવિ. મન (અગ્નિ) આજ સુધી; આજ પર્વત.

અજ્ઞવિ. ત્રિ (અર્જવિત્) સરજ; નિષ્કપટી. અજ્ઞવિગદ્. પું (આર્યવિગ્ન) આર્ય જોડિ-લના શિષ્ય.

અજ્ઞવિય. ન (અર્જવ) માયા-કુટિલતાનો ત્યાગ કરવો તે; સરજતા.

અજ્ઞવુહદ. પું (આર્યવુહ) આર્યસમ્પત્તિક અને આર્યભદ્ર એ બેના શિષ્ય.

અજ્ઞવેદય. ન (આર્યવેદક) શ્રીશુભથી નીકળેલ ચારણ મળનું હટ્ટુ કુલ.

અજ્ઞસંઘપાલક. પું (આર્યસંઘપાલક) આર્ય વૃદ્ધના શિષ્ય.

અજ્ઞસંઘિલ. પું (આર્યસાંગિલ્ય) આર્યધર્મના શિષ્ય.

અજ્ઞસંતિસેગિમ. પું (આર્યસાન્તિમેનક) આર્યદિનના શિષ્ય.

અજ્ઞસંપલિય. પું (આર્યસંપલિક) આર્ય-કાલકના શિષ્ય.

અજ્ઞસંભૂયવિજય. પું (આર્યસંભૂતવિજય) આર્ય યશોભદ્રના શિષ્ય.

અજ્ઞસમિય. પું (આર્યસમિન) આર્ય વજ્ર-સ્વામીના મામા અને આર્ય સિદ્ધિગિરિના શિષ્ય.

અજ્ઞસમુદ્. પું (આર્યસમુદ) સાધિદાય સ્વામીના શિષ્ય ઉદ્ધિ આચાર્ય, જેનું જંગલ જગ દીપ્ત થવાથી અપરાધમ મરણ થયું હતું.

અજ્ઞસામ. પું (આર્યસામ) જેનું બીજું નામ કાલકઆર્ય હતું તે સ્વામાચાર્ય.

અજ્ઞસિહ. પું (આર્યસિહ) આર્ય ધર્મના શિષ્ય.

અજ્ઞમિત્રમય. પું (આર્યમિત્રમય) આર્ય-પ્રજાવસ્તામિના શિષ્ય.

અજ્ઞમિપમૂહ. પું (આર્યમિપમૂહ) આર્ય પતંગિરિના શિષ્ય.

અજ્ઞસીહગિરિ પુ. (આર્યસિહગિરિ) આર્ય
દિનના શિષ્ય
અજ્ઞસુપ્ત મ. (અવશ્વ) આજકાન, આજે
કે કાલે
અજ્ઞસુદૃષ્ટિ પુ. (માધ્યસુદૃષ્ટિ) આર્ય સ્થુલ
ભક્ષના સ્થિર શિષ્ય
અજ્ઞસુદૃષ્ટમ પુ. (આર્યસુવમન) મહાનીર
સ્વામિના પાત્રમા ગણધર, કે જેનો જન્મ
બ્રાહ્મણને ત્રીયો હતો પ. વરસની
ઉમરે શ્રી મહાનીર સ્વામિ પાસે દીક્ષા
લીધી ૩૦ વરસ તેમની સેવા કરી વીર
નિર્નાય પછી ૧૨ વરસે કેનગિજાન ઉ
પન્યુ અને ૧૦૦ વરસનુ આનુષ્ઠ બોમની
જીજ્ઞસામિને પટે બસાડી નિર્નાય પાત્રમા
અજ્ઞસેગિય પુ. (આર્યપ્રગિય) આર્ય શાન્તિ
શ્રેણિકના બીજા શિષ્ય
અજ્ઞસેગિયા સી. (આર્યપ્રગિયા) આર્ય શ્રે
ણિકની નીકળેલી શાખા
અજ્ઞહરિય પુ. (આર્યસ્તિત્ત) આર્ય સન
પાળકના શિષ્ય
અજ્ઞા સી. (આર્યા) શાન્તદેવી અખા (૨)
આર્યા સાધી (૩) આર્યાદ બનાવવા
અને પિત્રનગની કળા ૭૨ કળામાની
૨૧ મી કળા (૪) આર્યા નામે માના
૭૬, પ્રાકૃતમા જેને ગાથા કહે છે તે
(૫) પારમા તીર્થેશ્વરી પ્રથમ સાધીનું
નામ
અજ્ઞાવ્ય પુ. (આર્યાવ્ય) આર્યાએ લાવેલ
આદાર
અજ્ઞિમ ત્રિ. (અર્જિત) મેળવેલુ એમ કહેલુ
અજ્ઞિમા સી (અર્જિત) દાદી, મા કે
બાપની માતા (૨) આરગ્ન, સાધી
(૩) માન્યા પૂજ્યા
અજ્ઞુ પુ. (અજ્ઞ) બહુ બીજાવાળુ એક
બાપનું જણ કથવાનું જાડ (૨) પાસ
પિંગે (૩) સફેદ રંગ (૪) સફેદ સ્વર્ણ

(૫) જોતમ પુન અર્જુન, કે જેના ચરી
રમા ગોશનાએ છરીવાર પરાનર્ત પરિહાર
કર્ચો છે એમ તે કહેતો હતો (૬) પાડ
રાખેનો ત્રીજો પુત્ર અર્જુન (૭) અર્જુન
નામના ટક્કનુ પુષ્પ

અજ્ઞુગાઘ પુ. (અર્જુનક) રાજગૃહ નિવાસી
એક માળી, કે જે યક્ષની મહદ્દથી સાત
માણસોના ખૂન કરતો હતો, પરંતુ મહાનીર
પ્રભુના સમાગમથી દીક્ષા લઈ, છઠ્ઠા ઝંકના
પારણા કરી, સમતા લાવે ૭ માસમા
કર્મ ખપારી, સિદ્ધપદ પામ્યો

અજ્ઞુગાસુવર્ણ ન. (અર્જુનપુર્ણ) સફેદ મોનુ
અજ્ઞેય મ. (અર્જેય) આજે, આજેજ
અજ્ઞો પુ. (હે આર્ય) શ્રેષ્ઠ સમોદ્યન
અજ્ઞાદિષ્ટ ન. (આખ્યાત્મિક) અપરનાય,
પરિણામ

અજ્ઞાત ન. (અખ્યાત) મન, ચિત
અજ્ઞાત્ય ત્રિ. (અખ્યાત) મનમા ઉત્પન્ન
થેલ સુખ, દુઃખ (૨) ન. અત કરણ
ચિત (૩) આત્મધ્યાન, આત્મભાવના
(૪) પુ. આત્મા (૫) ન. આત્મામા
આત્મ વિષયક (૬) મનમા, મન સુગંધી
અજ્ઞાત્યદ્વંડ પુ. (અખ્યાત્મદ્વંડ) કામ્ય કે
આત્મધ્યાનાદિ નિમિત્તથી લાગતો કર્મમુદ્ધ
આદ્યુ ક્રિયાસ્થાનક

અજ્ઞાત્યદ્વંસ પુ. (અખ્યાત્મદોષ) અનરના
કામ્ય ક્રોધ, માન, માયા અને લોભ
અજ્ઞાત્યવત્તિષ્ટ (અખ્યાત્મવત્તિક) આત્માને
આશી ઉત્પન્ન થેલ ક્રોધાદિ કામ્ય, અથવા
આત્મધ્યાનાદિ નિમિત્તે લા તે કર્મમુદ્ધ
ક્રિયાના વેર સ્થાનકમાનુ આદ્યુ સ્થાનક
અજ્ઞાત્યવચન ન. (અખ્યાત્મવચન) અખ્યાત્મ
વચન, વચનના મોળ પ્રકારમાનો સા
તમે પ્રમર

અજ્ઞાત્યમુદ્ધ સી. (અખ્યાત્મમુદ્ધ) ચિત્તનિ
રોધના ઉપાયો બતાવનાર શાસ્ત્ર

અર્જુનવિદ્યા. સ્ત્રી. (અધ્યાત્મિકી) કંઈ પણ કારણ વિના મનમાં બળતરા કર્યા કરતી તે; આદ્યું ક્રિયાસ્થાનક.

અર્જુન. ન. (અધ્યાત્મ) ભુઓ. “અર્જુન” શબ્દ.

અર્જુનયોગ. પું. (અધ્યાત્મયોગ) અધ્યાત્મ યોગ; ધર્મધ્યાન.

અર્જુનયુગ. ન. (અધ્યયન) શાસ્ત્રનું પ્રકરણ; સૂત્રનો પેટા વિભાગ. (૨) ભણતું; અભ્યાસ કરવો તે. (૩) નામ; અર્થવાચક શબ્દ.

અર્જુનયુગ્મકરના. પું. (અધ્યયનપદ્ધતિ) ૭ અધ્યયનના સમુદાયરૂપ આવશ્યક સૂત્ર.

અર્જુનયુગ્મ. } ન. (અધ્યવસાન) અંતઃકર-
અર્જુનયુગ્મ. } યુનીટિ; મનના પરિણામ.
(૨) લેશ્યા.

અર્જુનયુગ્મવરણિજ. ન. (અધ્યવસાનાવરણીય) અધ્યવસાન-ભાવ ચારિત્રને અટકાવનાર એક કર્મપ્રકૃતિ; ચારિત્રમોહનીયની પ્રકૃતિવિશેષ.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યવસાય) મનના સૂક્ષ્મ પરિણામ; માનસિક સંકેત.

અર્જુનયુગ્મ. ન. (અધ્યવસાય) અધ્યવસાય; મનોભાવવિશેષ. (૨) વિ. ચિન્તવેલું.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યવસાય) અત્યંત; અનિશ્ચય.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યારોહ) બીજા આડ ઉપર ઉગતી કામરૂઢ નામની લીલી વનસ્પતિ. (૨) રૂઢવિશેષ.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યાત્મ) ભણતું તે.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યાત્મ) ઉપાધ્યાય; વિદ્યાધાર.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યાત્મ) સદન કરતું તે; પરિસદ બમનો તે.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યાત્મ) આકાંક્ષિત પદનું અનુસંધાન કરતું તે; મુળમાં ન દેખાતું પણ બીજા સૂત્રમાંથી તેતુ તે.

અર્જુનયુગ્મ. ન. (અર્જુન) શાસ્ત્રનું અધ્યયન; પ્રકરણ. (૨) વિ. ક્ષય ન પામેલ; અખૂટ.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યુપન) વિપયભોગમાં ત-મય બનેલો; વિપયાસક્ત.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યુપિત) આશ્રિત; આશ્રયે આવેલ.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અધ્યુત) પાકે કરનાર; ભણનાર.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યુપણ) સત્કારપૂર્વક આજ્ઞા.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યવપૂર) સાધુને માટે આધારણમાં ઉમેરો કરી આહાર પાણી આદિ આપવા તે; આહારનો એક દોષ.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અધ્યુપાદના) વિપય આસક્તિ.

અર્જુનયુગ્મ. } વિ. (અધ્યુપન) વિપયમાં
અર્જુનયુગ્મ. } આસક્ત; મુહિત.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અધ્યુપાત) ચિત્તની એકાગ્રતા; તક્ષીનતા.

અર્જુનયુગ્મ. વિ. (અર્જુન) લોભ રહિત; માયા રહિત.

અર્જુ. વિ. (અર્જુ) શારીરિક યા માનસિક પીડાથી પીડાતો; દુઃખી. (૨) ન. દીક્ષગીર થતું; રૂઢ કરતું. (૩) ધ્યાન વિશેષ.

અર્જુનયુગ્મ. ન. (અર્જુન) આર્તધ્યાન; ચિંતા.

અર્જુનયુગ્મ. પું. (અર્જુન) ઉચ્ચ રસથી હસતું તે; ખડખડ હસતું તે.

અર્જુ. પું. (અર્જુ) અદૃશ્ય નામનો ઉત્કૃષ્ટ ભૂતારસી એક મધ.

અર્જુ. ન. (અર્જુ) અમર કરતું તે. (૨) કસરત કરતી; શારીરિક શ્રમ લેવો તે.

અર્જુનયુગ્મ. સ્ત્રી. (અર્જુન) કસરતશાળા; કસરત કરવાની જગ્યા.

અર્જુ. પું. (અર્જુ) અરુણનું ઝાડ; ગુરુ વનસ્પતિની એક વન.

અટ્ટસ્સર પુ. (આર્તસ્વ) આર્તનાદ, દુ ખનો
શબ્દ (૨) ત્રિ. જેનો અવાજ દુ ખથી
પીડિત હોય તે

અટ્ટાસ. પુ. (અટ્ટાસ) ખડખડ કરીને હસવું તે
અટ્ટાલગ. } પુ. ન. (અટ્ટાલક) ગઢ ઉપર
અટ્ટાલય } રહેનાનું સ્થાન, ઝરખો (૨)
ગઢ તથા કિંદમાના કોસ ઉપર બાધેલ
શસ્ત્ર રાખવાનું મકાન

અટ્ટિ. સ્ત્રી. (આર્તિ) પીડા, દુ ખ.

અટ્ટિય. ત્રિ. (આર્તિત) પીડિત, દુ ખી (૨)
શોકમા હુબેલો

અટ્ટ. પુ. (અર્થ) અર્થ, આચારાગાદિ સ-
ત્રોનો ભાવ (૨) પ્રયોજન, ઉદ્દેશ્ય (૩)
પદાર્થ, તત્ત્વ. (૪) કામ (૫) પ્રસંગ
(૬) પરમાર્થ, મોક્ષ (૭) ધારણા. (૮)
પુ. ન. રૂળ, લાલ (૯) ધન,
પૈસા

અટ્ટ ત્રિ. (અટ્ટ) આઠ, આઠની સખ્યા

અટ્ટા ન. (અટ્ટાક) નવમા પૂર્વની ત્રીજી
આચાર વસ્તુભાથી નીકળેલ શુભાશુભ
સૂચક નિમિત્તશાસ્ત્ર, હોમ, ઉત્પાત, સ્વ-
પ્ન, આતરિક્ષ, આગ, સ્વર, લક્ષણ અને
વ્યજન એ આઠ અંગના નિમિત્તશાસ્ત્ર

અટ્ટંગણિમિત્ત. ન. (અટ્ટાંગનિમિત્ત) જુઓ
" અટ્ટંગ " શબ્દ

અટ્ટંગાઠવેષ્ઠ પુ. (અટ્ટાંગયુવેદ) આઠ અંગ
સહિત આયુર્વેદ

અટ્ટકણિય. ત્રિ. (અટ્ટકર્ણિક) આઠ ખુણા
વાળું

અટ્ટકમ્મ ન. (અટ્ટકર્મ) આઠ કર્મ,
૧ હું જ્ઞાનાત્મણીય, ૨ જીવ દર્શના-
વરણીય ૩ જીવ વેદનીય, ૪ યુ મોહનીય,
૫ યુ આયુષ્ય ૬ હું નામ, ૭ યુ ગોત્ર,
૮ યુ અનરાય એ આઠ કર્મ

અટ્ટકર. પુ. (અટ્ટકર) પ્રધાન, મંત્રી.
(૨) નિમિત્ત પ્રકાશક, નિમિત્તિઓ

અટ્ટકિરિયા. સ્ત્રી. (અર્થક્રિયા) કંઈને કંઈ
પ્રયોજન પડે આરભાદિ ક્રિયા કરતી તે,
ક્રિયાના તેર સ્થાનકમાનું પહેલું સ્થાનક.

અટ્ટગદ. સ્ત્રી. (અગ્નિ) આઠ ગતિ, ૧ નરક-
ગતિ, ૨ તિર્થ ૩ તિર્થ સ્ત્રી, ૪ નર,
૫ નારી ૬ દેવ, ૭ દેવી ૮ સિદ્ધગતિ.

અટ્ટગુણ. પુ. (અગ્નિ) ગીતના આઠ ગુણ,
આઠ ગુણે કરી યુક્ત

અટ્ટજાય ત્રિ. (અર્થજાત) ધનાર્થી, ધનની
જરૂરીયાતવાળો (૨) સયમથી ચલાયમાન
ચલેવ.

અટ્ટટ્ટમિચ્છા. સ્ત્રી. (અટ્ટાટ્ટમિકા) આઠ અર્થ-
વાડીઆ અને ૨૮૮ દાનની એક ભિક્ષુ
પડિમા, કે જેમા પહેલે. આઠ દિવસે
એક એક દાત અન્નપાણી લેનાય, ૫મી
ખીજ અષ્ટકે પ્રત્યેક દિવસે બે બે દાત,
એમ દરેક અષ્ટકમા એક એક દાત
વધારતા આઠમે અષ્ટકે આઠ આઠ દાત
અન્નપાણી લેવાય.

અટ્ટહાણ ન. (અટ્ટસ્થાન) ઠાણાગ સ્થાન
આઠમું સ્થાન.

અટ્ટત્રીસ. સ્ત્રી. (અટ્ટાત્રીસ) આઠત્રીસ, ૩૮

અટ્ટવૈસિ ત્રિ. (અર્થવૈસિ) અર્થવેત્તા, શાસ્ત્રના
અર્થને બાણનાર

અટ્ટદુગ. ત્રિ. (અર્થદુર્ગ) પરિણામે ગહન,
કુર્ગેમ

અટ્ટપડલ. ત્રિ. (અટ્ટપલ) આઠ પડવાળું

અટ્ટપય ન. (અર્થપદ) સદમ બુદ્ધિથી વિ-
ચારવા યોગ્ય વાક્ય

અટ્ટપિટ્ટિગિટ્ટિયા. સ્ત્રી. (અટ્ટપિટ્ટિગિટ્ટિયા) આઠ-
વાર પિસનાથી ઉત્પન્ન થયેલ મદિરા વિશે

અટ્ટફાસ. પુ. (અટ્ટસ્પર્શ) શીત, ઉષ્ણ વગેરે
આઠ સ્પર્શ

અટ્ટમાદ્યા. સ્ત્રી. (અટ્ટમાગિસ) માણીના
આઠમા ભાગ જેટલું રસ માપનાનું માપ
ખત્રીસ પન પ્રમાણે રસમાન વિરોપ

અદ્વૈતભાગવલિઓવમ. નં (અદ્વૈતભાગવલિઓવમ)
પદ્યોપમનો આઠમો ભાગ.

અદ્વૈતમ. ત્રિં (અદ્વૈતમ) આઠમું. (૨) ત્રણ ઉપવાસ;
સાત ટંક ઉલ્લંઘી આઠમે ટંકે આહાર લેવો તે.

અદ્વૈતમંગલ. નં (અદ્વૈતમંગલ) દર્પણ, સ્વસ્તિક
આદિ આઠ માંગલિક પદ્યાર્થો.

અદ્વૈતમન્ત્ર. પું નં (અદ્વૈતમન્ત્ર) અડમતપ;
ત્રણ ઉપવાસ ભોગ કરવા તે.

અદ્વૈતમન્ત્રિય. ત્રિ (અદ્વૈતમન્ત્રિક) અડમ તપ
કરનાર; અદ્વૈત, અદ્વૈતના પારણા કરનાર.

અદ્વૈતમય. પું (અદ્વૈતમય) આઠ મઠ; જ્ઞાતિ,
કુલ, બલ, રૂપ, તપ, શ્રુત, લાભ અને
ઐશ્વર્ય એ આઠ વસ્તુ પરવે મઠ
કરવો તે.

અદ્વૈતમહાવાહિદાર. નં (અદ્વૈતમહાવાહિદાર્ય)
તીર્થકર મહારાજનો દેવતાઓ તરફથી
આઠ પ્રકારે બતાવાતો પ્રભાવ; અશોકટ્ટક,
દિવ્ય પુષ્પટ્ટિ, દિવ્ય ધ્વનિ, આમર,
સિંહાસન, લામડા, દેવદુબી અને છત્ર
ઉપર છત્ર એ આઠ પ્રાનિદાર્ય.

અદ્વૈતમી. સ્ત્રીં (અદ્વૈતમી) અદ્વૈતમી; આઠમ.

અદ્વૈતમીપોસદિય. ત્રિં (અદ્વૈતમીપોષિક) આઠ-
મનો પોસા કરનાર.

અદ્વૈતમુક્તિ. પું (અદ્વૈતમુક્તિ) શિવ, મહાદેવ

અદ્વૈત. નં (અદ્વૈત) આઠનો વસ્થા.

અદ્વૈતયા. સ્ત્રીં (અદ્વૈતયા) અપેક્ષા.

અદ્વૈતસ. પું (અદ્વૈતસ) શૂળાર આદિ આઠ
રસ; શૂળાર, વીર, કરુણા, દાસ્ય, રૈદ,
ભયાનક, બીભત્સ અને અદ્ભુત એ
આઠ રસ.

અદ્વૈતરજ. સ્ત્રીં (અદ્વૈતરજ) અદ્વૈતરજ, ૫૮

અદ્વૈતવીસ. સ્ત્રીં (અદ્વૈતવિસ) આઠ અને
વીસ; ૨૮.

અદ્વૈતવ્યાસી. સ્ત્રીં (અદ્વૈતવ્યાસી) સંકેતો અર્થ
જેમથી હું એકી વાળી.

અદ્વૈતસદ્ધિ. સ્ત્રીં (અદ્વૈતસદ્ધિ) અડમ, ૬૮.

અદ્વૈતસયસિદ્ધ. પું (અદ્વૈતસયસિદ્ધ) અડમદેવ
સ્વામી સાથે ઉત્કૃષ્ટી અવગાહનાવાળા
તેમના ૨૦૮ સાધુઓ એકજ વખતે
સિદ્ધ થયા તે અલેક; દસ અલેકાર્થોનું
એક અલેક.

અદ્વૈતસામય. ત્રિં (અદ્વૈતસામયિક) આઠ
સમયમાં નિષ્પન્ન થાય તે; કેવળ સમુદ્ધ-
ધાત વગેરે, કે જે આઠ સમયમાં પૂર્ણ
થાય છે.

અદ્વૈતસેણ. પું (અદ્વૈતસેણ) વત્સગોત્રની શાખા
અને તેમાં જન્મેલો પુરુષ.

અદ્વૈતસેણ પું (અદ્વૈતસેણ) અર્થસેન નામનો
પુરુષ.

અદ્વૈતસોવણિય. ત્રિં (અદ્વૈતસોવણિક) આઠ
સોનામહોર પ્રમાણ; જેનું વળન આઠ
સોનામહોર જેટલું હોય તે,

અદ્વૈતહત્તરી. સ્ત્રીં (અદ્વૈતહત્તરી) અડોતર; ૭૮.

અદ્વૈત. સ્ત્રીં (અદ્વૈત) મુઠ; લોચ કરવાને કેશ
મુઠિમાં લેવા તે.

અદ્વૈત. સ્ત્રીં (અદ્વૈત) શક્તિ; વિશ્વાસ.

અદ્વૈતણ. નં (અદ્વૈતણ) અસ્થાન; અનુચિત
સ્થાન. (૨) અયોગ; ગેરવ્યાખ્યાની.

અદ્વૈતણ. નં (અદ્વૈતણ) ખેડક; સજા.

અદ્વૈતણક. ત્રિં (અદ્વૈતણક) અદ્વૈતણ; ૬૮.

અદ્વૈતણક. ત્રિં (અદ્વૈતણક) અદ્વૈતણ; ૬૮.
અદ્વૈતણક. ત્રિં (અદ્વૈતણક) અદ્વૈતણ; ૬૮.

અદ્વૈતણક. ત્રિં (અદ્વૈતણક) અદ્વૈતણ; ૬૮.
અદ્વૈતણક. ત્રિં (અદ્વૈતણક) અદ્વૈતણ; ૬૮.

અદ્વૈતણક. ત્રિં (અદ્વૈતણક) અદ્વૈતણ; ૬૮.
અદ્વૈતણક. ત્રિં (અદ્વૈતણક) અદ્વૈતણ; ૬૮.

અદ્વૈતાર્થ. પું (અદ્વૈતાર્થ) પોતાના મુખને માટે
કે પારકા મુખને માટે છાતી દિસા
કરી તે, પ્રથમ દિવાસ્થાનક.

અટ્ટાદંડવત્તિય. પુ. નં. (અર્થદળપ્રત્યયિક)
૬ સમાધાનના તેર ક્રિયાસ્થાનકમાનુ
પ્રથમ ક્રિયાસ્થાનક, પોતાનેઅર્થે કે સ્વ-
જ્ઞતાદિના અર્થે દિસાદિ પાપ કરવુ તે

અટ્ટાપય. નં. (અટ્ટાપદ) જુગરુ, જુગાર
અટ્ટાર. } ત્રિ. (અટ્ટાદરાનુ) આઠ+દસ,
અટ્ટારસ } અઢાર

અટ્ટારસટ્ટાણ. નં. (અટ્ટાદશસ્થાન) સાધુએ
સયમમા મનને સ્થિર કરવામોટે રિયા-
રવાના ૧૮ સ્થાન, વૈરાગ્ય ભાવનાના
૧૮ વિચારસ્થાન.

અટ્ટારસપાવટ્ટાણ. નં. (અટ્ટાદશપાપસ્થાન)
પ્રાણાતિપાત આદિ અઢાર પાપસ્થાન.

અટ્ટારસમ. ત્રિ. (અટ્ટાદશાતમ) અઢારમુ,
૧૮ મુ (૨) આઠ ઉપનાસ બેગા કરના તે

અટ્ટારસસીલંગસદ્દસ (અટ્ટાદશસીલાંગસદ્દસ)
અઢાર હજાર શીલના પ્રકાર

અટ્ટારસસેણિ સી. (અટ્ટાદશસેણિ) અળના
૧૮ વર્ગ, અઢાર વર્ણ

અટ્ટાવણા. સી. (અટ્ટાવણા) અઠાવન,
૫૮ ની સખ્યા.

અટ્ટાવય. પુ. નં. (અટ્ટાવ) ઘૂતકોડા, જુ
ગાર (૨) ચોપટ, શે ૧૨જની રમત. (૩)
શેતરજ રમવાની કળા, ૭૨ કળામાની
૧૩ મી કળા (૪) જુગારનું ચોપટ, શે-
તરજ વગેરેનો પટ (૫) જેના ઉપર
અપભ્રંશ સ્વામી નિર્વાણ પદ પામ્યા તે
પરિત, અષ્ટાપદ પરિત (૬) અષ્ટાપદ
નામનો દીપ

અટ્ટાવય નં. (અર્થવ) અર્થશાસ્ત્ર ધન ધા-
ન્યાદિ ઉપાર્જન કરનાનું શાસ્ત્ર.

અટ્ટાવયસેલ. પુ. (અટ્ટાવયસેલ) અષ્ટાપદ
નામનો પરિત

અટ્ટાવીસ } સી. (અટ્ટાવિસ) } વીસ
અટ્ટાવીસદ. } (અટ્ટાવિસદિ) } અને
આઠ, અઘ્યાવીસ

અટ્ટાવીસદમ. ત્રિ. (અટ્ટાવિસદિતમ) અઘ્યા
વીસમુ (૨) નં. ૧૩ ઉપનાસ બેગા
કરના તે, ૨૭ ટક ઉલ્લધીને ૨૮ મે ટકે
આઠાર લેવો તે

અટ્ટાસીદ સી. (અટ્ટાસીતિ) ૮૮, અઘ્યાસી
અટ્ટાહ. નં. (અટ્ટાહ) આઠ દિવસ આઠ
દિવસનો સમુદાય.

અટ્ટાહિય. ત્રિ. (અટ્ટાહિક) નિરતર આઠ
દિવસનુ (૨) ઉત્સવ

અટ્ટાહિયમહિમા સી. (અટ્ટાહિયમહિમ) આઠ
દિવસનો મહોત્સવ, અઠાધ મહોત્સવ

અટ્ટિ. ત્રિ. (અર્થિત) પ્રયોજનનાજો, અભિવાળી
અટ્ટિ. નં. (અર્થિત) ૮૩૩, હાઠ

અટ્ટિઅ. નં. (અર્થિત) ગોટલી, કળાના કળીઆ
વગેરે.

અટ્ટિઅગમ. પુ. (અર્થિતગમ) વેગવતી નદીને
કઠિ આવેલુ વહેમાનપુર નામનુ ગામ,
જેનુ પ્રથમ નામ વહેમાન હતું

અટ્ટિઅપ્પ. ત્રિ. (અર્થિતપ્પ) જેનો આત્મા
અસ્થિર છે એવો

અટ્ટિકચ્છમ. (અર્થિતચ્છમ) ધણા હાડકાનાજો
કાચમે

અટ્ટિકદિણ. ત્રિ. (અર્થિતકદિ) કંથુ હાડકાજો

અટ્ટિલુદ. નં. (અર્થિતલુદ) હાડકાના હથિયારથી
એકે ખીળને પ્રહાર કરવા તે

અટ્ટિલ્લામ નં. (અર્થિતલ્લામ) કાનુ પડેલુ
હાડકું

અટ્ટિદામ નં. (અર્થિતદામ) હાડકાની માળા

અટ્ટિમંજણ નં. (અર્થિતમંજ) શરીરદડ,
કરોડનુ હાડકુ

અટ્ટિમિંજા. સી. (અર્થિતમિંજ) હાડકાનો માવો
જેમાથી વીરું ઉત્પન્ન થાય છે તે (૨)
હાડકાની ચરખી, હાડકાનું તર

અટ્ટિય નં. (અર્થિત) મોક્ષ સાધક (૨) ત્રિ.
ખંડ કરનાર, યાચક (૩) અર્થનું કારણ,
અર્થ સમધી

અટ્ટિય. ત્રિં (અર્થિત) ધ્યેયલું; પ્રાર્થના કરાએલું.

અટ્ટિય. ત્રિં (અસ્થિત) સ્થિર ન રહેલ; અવ્યવસ્થિત.

અટ્ટિયકપ્પ. પું (અસ્થિતકપ્પ) અનવસ્થિત આચાર મર્યાદા; વચ્ચેના બાવીસ તીર્થ-કરોના સાધુઓનો આચાર, કે જેનો એક સરખો નિયમ નથી. અર્થાત્ તે સાધુઓ મદિનાથી વધારે રહી શકે, અતિચાર ન લાગ્યા હોય તો પડિકમણું ન કરે, રાજ-પિંડ લે, રંગીન વસ્ત્ર મળે તો પશુ વાપરે, વગેરે આચાર એક સરખો નહિ મારે તેઓનો અનવસ્થિત કદપ.

અટ્ટિયગામ. પું (અસ્થિકામ) વર્દમાનપુર શહેરનું અપર નામ, કે જ્યાં શવપાણી પક્ષનું સ્થાન હતું.

અટ્ટિહ્વ. પું (અસ્થિક) કપાસીયા; કપાસનું ખીજ.

અટ્ટિમુહા. સ્ત્રી (અસ્થિમુગ) હાડકાની અંખી; શરીર યા શરીરના અવયવ દબાવવા તે.

અટ્ટુત્તર. ત્રિં (અન્તોત્તર) આડે કરી અધિક; આડે ઉપર.

અટ્ટ. પું (અટ્ટ) રામરાયની પાંખવાળા પારેવા ચક્રા વગેરે.

અટ્ટ. ત્રિં (અટ્ટ) આંત્રી સંખ્યા; ૮.

અટ્ટહ. નં (અટ્ટ) ૮૪ લાખ અડધાં પ્રમાણ કાળ વિશેષ.

અટ્ટહંગ. (અટ્ટાહ) ૮૪ લાખ કુરિત પ્રમાણ કાળ વિશેષ.

અટ્ટળ. નં (અટ્ટ) અટન કરવું; રખડું.

અટ્ટીમ. સ્ત્રી (અટ્ટાક્ષિત) આડત્રીસ; ૩૮.

અટ્ટનહ. સ્ત્રી (અટ્ટનગતિ) અડાણું; ૯૮.

અટ્ટપહાળ. નં () વાદન વિશેષ.

અટ્ટપાલ. સ્ત્રી (અટ્ટપાલિત) અડનાળીસ; ૪૮.

અટ્ટપાલ. પું () પ્રસંસા; કીર્તિ.

અટ્ટપાલીમ. ત્રિં (અટ્ટપાલિત) અડનાળીસ; ૪૮.

અટ્ટવત્ત. સ્ત્રી (અટ્ટવત્ત) અડાવન; ૫૮.

અટ્ટવિ. સ્ત્રી (અટ્ટવી) જંગલ; અટવી. (૨) ભયંકર જંગલ; ધોર વન.

અટ્ટવિજ્ઞા. સ્ત્રી (અટ્ટવીજ્ઞા) જંગલની મુસાફરી.

અટ્ટવી. સ્ત્રી (અટ્ટવી) જંગલ; અટવી. (૨) ભયંકર જંગલ; ધોર વન.

અટ્ટવીવાસ. પું (અટ્ટવીવાસ) જંગલમાં વસવું તે; અટવી નિવાસ.

અટ્ટવીસ. સ્ત્રી (અટ્ટવિગતિ) અડાવીસ; ૨૮.

અટ્ટસટ્ટિ. સ્ત્રી (અટ્ટાપટ્ટિ) ૬૮; અડસડ.

અટ્ટિહ્વ. પું () ચામડાની પાંખ-વાળો એક પક્ષી; ચમગીહ.

અટ્ટોવિય. ત્રિં (અટ્ટોવિત) ભરેલ.

અટ્ટવિયહ્. ત્રિં (અટ્ટવિય) આમતેમ; આધું પાધું.

અટ્ટહ. ત્રિં (અટ્ટ) ધન ધાન્યાદિથી પરિપૂર્ણ; સમૃદ્ધિવાન.

અટ્ટહ. નં (અટ્ટ) અર્ધ; અડધો ભાગ.

અટ્ટહક્ષેત. નં (અટ્ટહક્ષેત્ર) એક અહોરાત્ર પરિમિત ક્ષેત્ર પર્યંત ચંદ્રની સાથે જોગ જોડનાર નક્ષત્ર; ઉત્તરાભાદ્રપદ, ઉત્તરાશ્વિની, ઉત્તરાષાઢ, રોહિણી, પુનર્વસુ અને વિશાખા એ ૭ નક્ષત્ર.

અટ્ટહમરહ. પું (અટ્ટહમ) ભરત ક્ષેત્રનો અર્ધ ભાગ.

અટ્ટહરત્ત. પું (અટ્ટહરત્ત) અર્ધરાત; મધ્ય-રાત.

અટ્ટહાગ્ગ. ત્રિં (અટ્ટહાગ્ગ) અડી; બે અને અર્ધ.

અટ્ટહાગ્ગદીવ. પું (અટ્ટહાગ્ગદીવ) અડીડીપ; જલુડીપ, પાતડીખંડીપ અને અર્ધપુષ્પ-રડીપ એમ અડી ડીપ.

અટ્ટહાપકંતિ. સ્ત્રી (અટ્ટહાપકંતિ) અનુ પ્ર-માણે ૮૫-૯૫, મધ્યમ અને ઉત્કૃષ્ટ તપસવાના પરિમાણમાં વધવટ દર્શી તે.

અડ્ઢોટા. પુ. (અડ્ઢોટા) કેડ અને સાથળ
ઉપર વીંટવાનું સાધીનું એક ઉપગરણ,
કે જે મહત્તી ચડી જેવું, અનુસંધાનતક
પટ્ટની ઉપર કેડને વીંટી લઈ સાથળ
ઉપર કસથી બધાય છે

અગા નં. (અગ) પાપ (૨) ક્રોધાદિ ચાર
કપાય (૩) પુ. શમ્દ, અવાજ (૪)
ગમન, ગતિ (૫) નં. કર્મ (૬) ત્રિં
અરાય

અગા નં. (અગ) કરજ, ખંડ
અગાઈ. અ. (અગતિ) અત્યંત નહિ (૨) અ
નિકમણનો અભાવ

અગાઈવિલંબિયસ ૧૦ (અગતિવિલંબિયસ)
સત્ય વચનના રૂપ અંતિષ્ઠમાનો ૨૮
મા અનિશ્ચય, પિનખે નહિ પણ અખડ
પ્રનાહે બોલવું તે

અગાઈસંધાન. નં. (અગતિસંધાન) અનુસંધાન,
ન છેતરવું તે

અગાં નં. (અગાં) નિયમ સેવનના મુખ્ય
અગ સિવાયના અગ (૨) બનાવની લિખ
આદિ (૩) નિયમ સેવન કે દસ્તકર્મ
આદિની ધર્યા (૪) બાર અગસત્રથી
લિખ (૫) કામ

અગાંકીડા સી. (અગાંકીડા) અનેરે અગે
કામજેષ્ઠા કરવી તે, આવકના ચોથા અ
ણતનો ત્રીજો અતિચાર

અગાંકીડા સી. (અગાંકીડા) ૨નિ,
કામદેવની સી

અગાંકપડિમેવિમ્બી. સી. (અગાંકપડિમેવિમ્બી)
અનેરે અગે નિયમસેવન કરનારી, પર
પુરૂષ સાથે બળિચાર સેનનારી (૨)
અમ્યાદિત રીતે નિયમસેવન કરનારી

અગાંકપડિટ્ટ. નં. (અગાંકપડિટ્ટ) અગ બના
રના રંગા, ઉપવાષ વગેરે સુત્રો

અગાંકસેવના. સી. (અગાંકસેવના) કૃષ્ણ વાસુદે
વના વખતમા દારકાની મુખ્ય ગણિધ

અર્ણવ. ત્રિં. (અર્ણવ) અતઃપરનું અસખ્યા
તને પણ ઉલ્લેખી ગમેલ (૨) નં. કેવળ
શાન (૩) આકાશ (૪) પુ. ભરતક્ષેત્રના
ચાનુ અસપિણીના ૧૪ મા તીર્થકર
અનતનાથ (૫) ત્રિં અત્યંત, પ્રભૂત
(૬) પુ. અનન્ત કાય, કન્દમૂલાદિ (૭)
ત્રિં નાશપરનું સાશ્વત

અર્ણવકાય. પુ. (અર્ણવકાય) અનન્તકાય,
કંદમૂલાદિ

અર્ણવકાળ. પુ. (અર્ણવકાળ) અનન્તકાળ,
છેડા વગરનો કાળ

અર્ણવ નં. (અર્ણવ) આભરણપિરોધ,
ભુગમા પહેરવાનું એક ધરણું (૨) શા-
શ્વત, અરિનાશી (૩) ગણત્રીરૂપ સખ્યા
વિશેષ ભુતઅનન્ત, પરિત્તઅનન્ત અને
અનન્તાનન્ત એ ત્રણ અથવા એકેકના
બધન્ય, મધ્યમ અને ઉત્કૃષ્ટ એમ ત્રણ
ત્રણ ભેદ હોવાથી નવ ભેદમાનો ગમે તે
એક (૪) ઉનનુ વસ્ત્ર, કામળ વગેરે

અર્ણવગુણ પુ. (અર્ણવગુણ) અનન્તગુણ વધારે,
અનન્તગુણ

અર્ણવગુણિય ત્રિં. (અર્ણવગુણિય) અનન્તગુણ-
વધારે અનન્તગુણ

અર્ણવઘાટ. પુ. (અર્ણવઘાટ) આત્માના
મૂળ ગુણની ધાત કરનાર-કર્મ પ્રકૃતિ,
ધાતિ કર્મની પ્રકૃતિ

અર્ણવચન્સુ. પુ. (અર્ણવચન્સુ) અન નિનાનું
ચન્સુ છે જેનું તે, કેવળજ્ઞાની

અર્ણવજિજ્ઞ. પુ. (અર્ણવજિજ્ઞ) ચાલુ અન-
સપિણીના ભરતક્ષેત્રના ૧૪ મા તીર્થકર

અર્ણવજીવ. } ત્રિં. (અર્ણવજીવ) અનન્તગણિક
અર્ણવજીવિય. } છત્રવાળી વનરપતિ, કંદમૂળ
વગેરે સાધારણ વનરપતિ

અર્ણવજ્ઞાણ નં. (અર્ણવજ્ઞાણ) કેવળજ્ઞાન

અર્ણવજ્ઞાણિ પુ. (અર્ણવજ્ઞાણિ) અનન્તજ્ઞાની,
કેવળજ્ઞાની

અણંતશ્વ. પું० (અનન્તશ્વ) ધરવત ક્ષેત્રના આવતી
ચોવીસીના વીસમા તીર્થકરનું નામ.

અણંતદંસિ. પું० (અનન્તદંસિ) કેવળ દર્શની;
કેવળી તથા સિદ્ધભગવાન.

અણંતપાર. સ્ત્રી० (અનન્તપાર) અપાર.

અણંતભાગ. પું० (અનન્તભાગ) અનંતભો ભાગ.

અણંતમિસ્સિયા. } સ્ત્રી० (અનન્તમિષ્ટિ) }

અણંતમીસિયા. } પ્રત્યેક વનરપતિ પાસે

પહેલ અનંતકાય જોઈને એમ કહેવું કે

“ આ બધું અનંતકાયિક છે ” તે સત્ય

મુખા ભાષાનો એક ભેદ.

અણંતમોહ. ત્રિ० (અનન્તમોહ) આંત વિનાનો

મોહ જોને છે તે; મિથ્યાત્વી.

અણંતય. પું० (અનન્તક) રજોદરશ્વ. (૨)

જ્યુડીપના ધરવત ક્ષેત્રના આણું અવ-

સર્પિણીના ચોદમા તીર્થકર. (૩) અનન્ત

કાય. (૪) મુદપતિ; મુખ વચ્ચિકા. (૫)

ત્રિ० અન્તરહિત.

અણંતર. ન० (અનન્તર) અન્તરવિના; અન્તર

રહિત. (૨) પછી; બાદ. (૩) નજીક. (૪)

વિચ્છેદ મળેલ આરમા દ્રષ્ટિવાદ અમના

બીજા વિભાગસૂત્રનો પાંચમો ભેદ. (૫)

પું० વર્તમાન સમય.

અણંતરગંઠિય. ત્રિ० (અનન્તરગંઠિય) આંતરા

વિના એક માંની સાથે બીજી, બીજીની

સાથે ત્રીજી એમ મુલેલ.

અણંતરણિમાય. ત્રિ० (અનન્તરણિમય) આંતરા

વિના એકજ સમયે નીકળેલ.

અણંતરપ્પજાકઠ. ત્રિ० (અનન્તરપ્પજાકઠ) વર્ત-

માનની જોડેનો આગલો સમય, વર્તમાનથી

પહેલાનો સમય.

અણંતરપ્પજ્જત્તગ. પું० (અનન્તરપ્પજ્જત્તગ) પહેલા

સમયનો પર્વાપ્ત; પર્વાપ્ત થવાનો પ્રથમ

સમય.

અણંતરપુરુષવટ. ત્રિ० (અનન્તરપુરુષવટ) વર્તમા-

નની જોડેનો પાછલો સમય, બીજો સમય.

અણંતરવંધ. પું० (અનન્તરવંધ) આંતરા વિ-

નાનો અંધ.

અણંતરસિદ્ધ. પું० (અનન્તરસિદ્ધ) પ્રકૃત સમયમાં

સિદ્ધ થયેલ હોય તે; પ્રથમ સમયના સિદ્ધ.

અણંતરહિય. ત્રિ० (અનન્તરહિત) સચિત; શ્રવ

સહિત.

અણંતરાગમ. ન० (અનન્તરાગમ) તીર્થકરે મણુધરને

સંભળાવેલ આગમ; આગમનો એક ભેદ.

અણંતરાહાર. પું० (અનન્તરાહાર) શ્રવે ઉત્પન્ન

થવા પછી પહેલે સમયે લીધેલો આહાર.

અણંતરાહારગ. પું० (અનન્તરાહારગ) શ્રવના

પ્રદેશની છેક પાસે રહેલા પુદ્ગલનો

આહાર કરનાર નરકી વગેરે શ્રવો.

(૨) ઉત્પન્ન થવા પછી પહેલે સમયે

આહાર લેનાર.

અણંતરોગાદ. ત્રિ० (અનન્તરાગાદ) પ્રકૃત સમ-

યમાં આકાશ પ્રદેશને અવગાહી રહેલ.

અણંતરોચ્ચણિદા. સ્ત્રી० (અનન્તરોચ્ચણિદા) અનન્તર

યોગસ્થાન સાથે તેના પછીના યોગ

સ્થાનની માર્ગચા કરતી તે.

અણંતરોચ્ચયણણ. પું (અનન્તરોચ્ચયણ) પ્રથમ

સમયમાં ઉત્પન્ન થયેલ શ્રવ; જોને ઉપજ્યે

એક સમય થયો છે તે.

અણંતરોચ્ચિયાણુપ્પેહા. સ્ત્રી० (અનન્તરોચ્ચિયાણુપ્પેહા)

શુક્લધ્યાનની એક ભાવના; અનંત

કાળથી ભવ બ્રમણ થાય છે તેનાથી નિ-

વર્તવાનું ચિત્તવન કરવું તે.

અણંતરવિજય. પું० (અનન્તરવિજય) ભરતક્ષેત્રમાં

આવતી ચોવીસીમાં ચનાર ૨૪ મા તી-

ર્થકર. (૨) જ્યુડીપના ધરવતક્ષેત્રમાં આવતી

ઉત્સર્પિણીમાં ચનાર ૨૦ મા તીર્થકર.

અણંતરોચ્ચિય. પું० (અનન્તરોચ્ચિય) ભરતક્ષેત્રના

આવતી ચોવીસીના ચોવીસમા તીર્થકરનું

નામ.

અણંતસંસારિ. ત્રિ० (અનન્તસંસારિ) જોને સં-

સારમાં અનન્તભવ રખાવું છે તે.

અણતસેણ પુ. (અનન્તસેણ) ગદ્ય અસર્પિણીના
૪ થા કુલગર (૨) ભલપુરનિવાસી નાગ
ગાથાપતિની ભાર્યા સુવસાનો પુત્ર, ખરી
રીતે વસુદેવ અને દેવકીનો પુત્ર, કે જેણે
૨૦ વરસ દીક્ષા પાળી ૧૪ પૂર્વનો અવ્યાસ
કર્યો અને શત્રુજય ઉપર સિદ્ધ થયા (૩)
અતઃકાળે નીમ વર્ષના બીજા અધ્યયનનું
નામ

અણતહિય ન. (અનન્તહિત) મેક્ષ

અણતાગત, ત્રિ. (અનનાન) અનત ગુણ
અનત, અનતાગત

અણતાણુવધિ. પુ. (અનન્તાણુવધિન્) અનત
કાળ સુધી આત્માને સસાર સાથે સસર્ગ
કરાવનાર કથાપતી ચાર ચોકડીમાની
પ્રથમ ચોકડી

અણતાણુવધિનોદ. પુ. (અનન્તાણુવધિનોદ)
અનતભવ પર્વે રખાનાર કોષ, કે
જે ઉપજ થયા પછી પર્વતની કાળની
પેઠે મરણ સુધી પણ જુસાય નહિ અને
સમક્રિતને અટકાવે તે કોષ

અણતિય. ત્રિ. (અનન્તિક) પાસે નહિ નજીક
નહિ તે (૨) ત્રિ. અતઃકાળે ઉગ
વગરનું

અણસુવાદ. પુ. (અનન્તસુવાદિન્) માર્ગનો થાક
લાગે હોય તો પણ આસ ન ખેરનાર
ધોણ વગેરે.

અણકર પુ. (અનન્તકર) પાપ કેરનાર, ચોવી-
સમે ગોણુ પ્રાણુતિપાત

અણકર પુ. () મલેઝ દેશ વિશે
(૨) ત્રિ. મલેઝ દેશમા રહેનાર

અણકમિયણ ત્રિ. (અનન્તકમિયણ) નાથના વ
ગરનો, નાથેન નહિ

અણકલ પ () અદેખાદ, રોપ (૨)
ગુસ્સો, કોષ

અણકલર. ન. (અનન્તલર) અનક્ષર
શ્રુત

અણનલરસુય ન. (અનન્તલરસુય) અનક્ષર શ્રુત,
શ્રુતજ્ઞાનનો એક ભેદ, અથા પિના
ઈકથી, ચપટી વગાડી માથુ હલાવી આદિ
સકેતોથી બીજાનો અભિપ્રાય બહુવો તે
અણનાદ. ન. (અનાનાદ) પ્રમળ કારણનો
અભાવ.

અણનાર. પુ. (અનનાર) ત્યાગી, ગૃહવગરના
સાધુ (૨) લિપ્તુક '૩' ભરનક્ષેત્રના ભવિ
ધના પાત્રમા તીર્થકરના પૂર્વભવનું નામ

અણનાર. ત્રિ. (અનનાર) કરજ કરનાર
(૨) દુષ્ટ શિષ્ય અપાત્ર

અણનાર પુ (અનાનાર) દર્શનને ઉપયોગ, જેમા
આકાર સ્પષ્ટ પ્રતીત ન થાય તે ઉપયોગ
(૨) આકૃતિ શૂન્ય, આકાર રહિત

અણનારધર્મ પુ. (અનનારધર્મ) મુનિધર્મ,
સર્વવિરતિ ચારિત્રરૂપ યતિધર્મ

અણનારવ્યાક્રમા. સી. (અનાનારવ્યાક્રમા)
ગદ્ય આથી અનાકાર ઉપયોગને યોગ્ય
પ્રકૃતિ

અણનારમમા પુ. (અનનારમાર્ગ) ઉત્તરાધ્યયન
સૂત્રના ૩૫ મા અધ્યયનનું નામ, જેમા
સાધુનો માર્ગ દર્શાવવામા આ યો છે તે

અણનારવાદ પુ. (અનાનારવાદિન્) સાધુના ગુણ
રહિત હોવા છતાં પોતાને સાધુ તરીકે
ઓળખાવનાર, વેશમાન ધરનાર શાક્યાદિ

અણનારસામાદય. ત્રિ. (અનાનારસામાયિક)
સર્વવિરતિરૂપ સામાયિક, સાધુનો
આચાર

અણનારસીદ પુ. (અનાનારસીદ) મુનિમા સિદ્ધ
સમાન

અણનારસુય. ન. (અનનારસુય) સૂત્રાગ સૂત્રના
બીજા શ્રુત સ્કંધનું પાત્રમા અણનાર શ્રુત
નામનું અધ્યયન

અણનારિ. પુ. (અનનારિ) સાધુ, યનિ
અણનારિય. ત્રિ. (અનનારિય) સાધુ સંગથી
અનુગમન વગેરે

अण्गारिया. स्त्री० (अण्गारिता) साधुपण्डुः
साधुवृत्ति.

अण्गन्ध. वि० (अण्गन्ध) अमृदयः अद्भुतः किम्वती.

अण्गच्छति. पुं० (अण्गच्छन्ति) भद्रं भाग-
नारने भूषणे लागी न गतुं, परंतु छेवट
भुधी भद्रं आपणी ते

अण्गच्छाविय. न० (अण्गच्छति) पडिलेहणु करतां
पोताते तथा वस्त्रेने दुसायवां नहि ते;
पडिलेहणुने अेक शुभु.

अण्गज. वि० (अण्गज्य) अन्धाय युक्तः
अधोऽय.

अण्गज. वि० (अण्गज्य) अनार्यः कूर. (२)
न० पापकर्म; अनार्य अनुष्ठान.

अण्गजधर्म. वि० (अण्गजधर्म) अनार्य स्व-
भावपाशा. (२) धर्मेने नागे अनार्य कर्म
करनार.

अण्गजभाय. वि० (अण्गजभाय) कथादि दुर्भुल्य-
पाशा भायुस.

अण्गजस्तप. पुं० (अण्गजस्तप) निर्विकल्पकान्,
विशेषरदिन साभान्य भोध.

अण्गट. वि० (अण्गट) आर्तध्यानधी रहित.

अण्गट. वि० (अण्गट) अर्थरहित; निरर्थक.
(२) न० हानि; नुकसान.

अण्गट्ट. पुं० (अण्गट्ट) २८ भो गौल्य परिमद.

अण्गट्टादंड. पुं० (अण्गट्टादंड) स्वार्थं विना
आत्मने दंडवे ते; निष्कारण पाप
करवां ते.

अण्गट्टादंडवत्ति. न० (अण्गट्टादंडवत्ति)
पगर प्रयोगने भाव क्रीडा के व्यसनधी
अन दिसादि पापरथान सेवतुं; भीन्तुं
विधास्थानक.

अण्गट्टादंडवेरमण. न० (अण्गट्टादंडवेरमण) अ-
नर्थदंभी निवर्तुं ते; आवकनु आहंभु वन.

अण्गट्टादंडविय. वि० (अण्गट्टादंडविय) विना प्रयो-
गने पञ्चवादीआभां भे नम वार पात्र
पञ्चरेने जय आपनार (साधु साध्वी)

अण्गण. वि० (अण्गण) अलिप्तः अपृथग्भूत.
(२) भोक्षभार्ग. (३) असाधारण; अद्वितीय.

अण्गणदंडसि. वि० (अण्गणदंडसि) यथायोग्य
पदार्थ ज्ञेनार. (२) अन्यथा ज्ञेनार नहि ते.

अण्गणनेय. वि० (अण्गणनेय) भीतधी न
द्वेखाय तेवो; स्वयंभुद.

अण्गणपरम. पुं० (अण्गणपरम) सयम; आरित्र.

अण्गणमण. वि० (अण्गणमण) ऐक्य शित-
पाशा; तक्षीन.

अण्गणहय. पुं० (अण्गणहय) आश्रयनिरोधः
नवां कर्मने आवतां अटकायवां ते.

अण्गणहयकर. वि० (अण्गणहयकर) आश्रय
निरोध करनार; नवां कर्मने आवतां
अटकावनार.

अण्गणविलंबियत्त. न० (अण्गणविलंबियत्त)
अनिविलंब्य रहित भोक्षतुं ते; पयतना
उप अतिसयभानो अेक.

अण्गत्त. वि० (अण्गत्त) अशुधी; करगदार.

अण्गत्त. वि० (अण्गत्त) दुःपथी न असावनार.

अण्गत्त. वि० (अण्गत्त) नहि लेवाअेधुं; नहि
स्वीकारेधुं.

अण्गत्तद्विय. वि० (अण्गत्तद्विय) पोतातुं करेस
नहि ते; अस्वीकारेधुं.

अण्गत्तपण. वि० (अण्गत्तपण) जेनी शुद्धि
आत्महित करवाभां नथी लागी ते.

अण्गत्तवत्त. वि० (अण्गत्तवत्त) कपायधी युक्त.

अण्गण्य. प्र० (अण्गण्य) भीन्ते स्थणे; भीन्ते
टकाजे.

अण्गण्य पु० (अण्गण्य) अनर्थ तेतु; अेक-
वीसभो गौल्य परिमद. (२) अधेरदिन;
निष्प्रयोगन.

अण्गण्यतर. न० (अण्गण्यतर) अेकत्र अधर्वाणो
शब्द.

अण्गण्यदंड पु० (अण्गण्यदंड) प्रयोगन विना
कर्मजनमां पडतु ने; विना मनयने
कर्मधी दडतु ते.

અણત્યદ્વંદ્વય પુ० (અનર્થદગ્ધવ્રત) વિના પ્રયો
જને આત્માને દહાવા ન દેવો તે, આનંદનુ
આનંદુ મત

અણત્યમિયસંરુપ્પ વિ. (અનન્તમિતસરૂપ)
જેને દિવસમા આવોનો સકલ્પ છે તે
અણત્યવાય પુ० (અનર્થવાદ) નિષ્પ્રયોજન
બોધનુ તે

અણધારણ પુ० (જ્ઞાણધારક) કરજદાર, દેણદાર
અણપરિણય પુ० (અણપર્ણિક) કુતૂહલમિય
વ્યતર દેવતાની એક જાત, વ્યતરની સોળ
જાતમાની નવમી જાત

અણપ્પર્મંથ. વિ० (અનન્યપ્રમ્થ) આધ્યાત્મિક
અથની માફક જેને તેને આપના યોગ્ય
નહિ તે, અર્પણ કરવા અયોગ્ય જ્ઞાનાદિ

અણપ્પર્મંથ. પુ० (અનન્યપ્રમ્થ) બહુસૂત્રી.
અણપ્પર્મંથ. પુ० (અનાત્મપ્રમ્થ) પરિગ્રહ રહિત,
અપરિગ્રહી

અણપ્પિય ન० (અર્પણ) અનિર્ણયિત, સા
માન્ય (૨) વિ० નહીં આપેલું

અણપ્પિયણય પુ० (અર્પણિત્વ) સર્વ વસ્તુ
સામાન્યજ છે એમ નિરપેક્ષ સામાન્ય
આદી નયનિરોધ

અણર્મજગ પુ (અજગમજ્ઞ) દેણુ ન આપે તે,
દેવાગીએ

અણમિજ્ઞાત, વિ० (અનમિજ્ઞાન્ત) ઉદ્ધવી ગમેય
નહિ, અનુદ્ધધિત

અણમિજ્ઞાતકિરિયા સ્ત્રી० (અમિજ્ઞાન્તકિરિયા)
જેમા બીજા કોઇ મતના લિપ્તુ ઉત્તરો
નથી એની જગ્યા

અણમિમારિયા સ્ત્રી० (અનમિગૃહીતા) જેના
અર્થ જણાય નહિ એની ભાસ

અણમિરાણ. વિ० (અનમિત્ર) અગ્નિ,
મૂર્ખ.

અણરહ. } વિ० (અનર્હ) અયોગ્ય નાવાયક
અણરિહ. }
અણરહ. }

અણલ પુ० (અનલ) અગ્નિ, આગ (૨) વિ०
અજ્ઞેય, નાવાયક

અણલંકિય. વિ० (અનલકૃત) અવકાર વ-
ગરનો, આભૂષણાદિ રહિત

અણલંકિયવિમૂસિય. વિ० (અનલકૃતવિમૂસિય)
અવકાર અને વસ્ત્રાદિની શોભાથી રહિત

અણલક્ષિય વિ० (અલક્ષિત) અગપ્તુ
અણલુક્ક. વિ (અનલોક્ય) નજરે દેખાય
તેનુ, દષ્ટિગોચર.

અણર્વત પુ० (જ્ઞાણર્વ) દિવસનુ ૨૬ મુ
લોકાત્તર મુદ્ધર્ત

અણર્કલ્પવત્તિ ન० (અનર્કલ્પવત્તિ) જેમા
પરપ્રાણની અથવા પોતાના પાપના
પરિહારની અપેક્ષા રાખનામા નથી
આવતી એવા વર્તનવાળુ વૈર

અણર્કલ્પવત્તિયા સ્ત્રી० (અનર્કલ્પવત્તિયા)
પોતાની કે પરની છદ્મગીની અપેક્ષા
રાખ્યા વિના સાદસથી પાપ દિવા
આય તે

અણર્ગલ્હ વિ० (અનર્ગલાન) ગ્નાનિ રહિત,
જરા વગરનો

અણર્જ્જ વિ० (અનર્જ્ય) સન્તાન રહિત,
નિર્વંશ

અણર્વજ્જ વિ० (અનર્વજ) નિર્દોષ, પાપરહિત
(૨) ન० પાપદોષનો અભાવ

અણર્જ્જમાસા સ્ત્રી० (અનર્વજમાપા) દોષરહિત
ભાષા, નિરતલ ભાષા

અણર્જ્જુપ્પ. ન० (અનર્જ્યાપ્ય) દોષ માટે
સાધુને આપના પ્રાયશ્ચિતનો એક પ્રકાર,
જેમા અમુક વખત સુધી સાધુને વ્રતથી
બહાર રાખી તે પત્રી લેનામા આવે તેનુ
એક પ્રાયશ્ચિત (૨) વિ० અનર્જ્યાપ્ય
નામે પ્રાયશ્ચિતને યોગ્ય

અણર્જ્જિય વિ० (અનર્જિય) અસ્થિર (૨)
અનિયમિત પ્રમાણુરાજો, જેનુ એક સરખુ
પ્રમાણુ નથી તે

અણવદ્વિયકરણ. ન૦ (અનવસ્થિતકરણ) સામા-
યિક્તો વખત પુરે થયા પહેલાં પાળવું તે;
આવકના નવમા વતનો પાંચમો અતિચાર.

અણવદ્વિયસંદાણ. ન૦ (અનવસ્થિતસંધાન)
એક ઠેકાણે સ્થિતિ ન કરવી તે; નિરંતર
ગતિ કરવી તે.

અણવયોયસ. ન૦ (અનયોતલ) કારક, કાળ,
વચન, સિંગ આદિ દોષથી રહિત; સત્ય
વચનનો ૨૫ મો અતિશય.

અણવયોગય. પું૦ (અણવયોગ) વ્યંતર દેવોની
એક જાત.

અણવચ્ચપ્પયા. સ્ત્રી૦ (અનવચ્ચપ્પતા) અંજ
હીનતા.

અણવરયા. સ્ત્રી૦ (અનવચ્ચ) અનવસ્થા દોષ;
જે દલીલનો ક્યાંય પશુ હોય ન આવે
ત્યાં અનવસ્થા દોષ ઉપસ્થિત થાય છે.
(૨) અવ્યવસ્થા.

અણવવચ્ચ. } વિ૦ (અનવવચ્ચ) અત વગરનું;
અણવવચ્ચ. } અનંત. (૨) અપરિમિત;
નિસ્સીમ. (૩) અવિનાશી.

અણવરય. ન૦ (અનવરત) નિરંતર; દમેશ.
(૨) અવિરિચ્છ.

અણવિનરય. સ્ત્રી૦ (અનવેલા) અપેક્ષા ન
રાખવી તે.

અણવસ્થા. ન૦ (અનવસ્થા) દમેશને માટે કે
થોડા વખતને માટે અનવપાળીનો ત્યાગ
કરવો તે; ઉપવાસ અથવા સત્યારો.

અણદ. વિ૦ () નાચ વગરનું; દાનિ
રહિત.

અણદ. વિ૦ (અનવ) પાપ વગરનું; નિરવધ.
અણદય. વિ૦ (અનદા) નવુ; વાપરેલું નહિ તે.

અણદમમ્મ. વિ૦ (અનદમમ્મ) સ્વોસલામત
માન્ય અને કુટુંબવાળો; રસ્તામાં ચોરાદિ-
કથી જેનું ધન હુણ્યોયું નથી તે.

અણદિગય. વિ૦ (અનદિગ) અગીતાર્થો.
સામ્યેના નહિ તે.

અણદીય. વિ૦ (અનદીય) સ્વાધીન; પરંતુ નહિ.
અણદીય. વિ૦ (અનદીય) અભ્યાસ ન કરેલ;
ન ભણેલ.

અણદીયપરમત્થ. પું૦ (અનદીયપરમાર્થ) અ-
ગીતાર્થ; સામ્યેતા નહિ તે.

અણદા. વિ૦ (અનાદિ) આદિ વગરનું; અનાદિ
કાળથી આદ્ય આવતું. (૨) નિત્ય.

અણદાઅ. વિ૦ (અનાદિક) કુટુંબ વગરનો;
એકલો.

અણદાહ. ન૦ (અનાદેય) નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી માણસનું વચન
માન્ય ન થાય.

અણદાહવચ્ચ. વિ૦ (અનાદેયવચન) અનાદેય
વચનવધાનું; જેનું વચન કોઈપણ માન્ય
ન કરે તે.

અણદાહિદય. વિ૦ (અણદાહિદય) જેનાં
આદિ અને અંત નથી તેનું; સામ્યત.

અણદાહાણ. } વિ૦ (અનાદીર્ઘ) સાધુને આ.
અણદાહ. } ચરવા યોગ્ય નહિ; પર
અનાદીર્ઘમાનો ગમે તે એક.

અણદાય. વિ૦ (અણદીય) પાપને પાપ થયેલું;
પાપી.

અણદાય. વિ૦ (અણદીય) કરજવાળો; દે-
હાદાર. (૨) સંસાર; દુનિયા.

અણદાહ. વિ૦ (અનાદિ) સ્વચ્છ. (૨) પાપ
રહિત.

અણદાસ્તતાણ. પું૦ (અનાદિગત્તાણ) અનાદિ
પ્રવાહ; અનાદિ પરપરા.

અણદામ્મપજ્જમિદ્ધ. વિ૦ (અનાદિગમ્મપજ્જમિ)
જેની આદિ નથી જન્મ હોય છે તે.

અણદા. પું૦ (અનાદુર) આપુરું રહિત;
સિદ્ધમ્મવાન (૨) જેને ફરીથી ઉત્પન્ન
થવું નથી તેવા કેવળી તીર્થંકર વગેરે.

અણાઉઞ્ઞિય વિ૦ (અનવચ્ચિય) ઉપયોગ
રહિત, અનાવધાન

અગ્ણાઉત્ત. ત્રિં (અનાયુક્ત) ઉપયોગ રહિત;
ઉપયોગ વિનાનો.

અગ્ણાઉત્તમજ્ઞાયા. સ્ત્રીં (અનાયુક્તપ્રમાર્જન)
ઉપયોગ રહિત પુંજવાથી લાગતું કર્મબંધન.

અગ્ણાઉત્તાદ્વયા. સ્ત્રીં (અનાયુક્તાદાક્તા) વિના
ઉપયોગે વસ્તુ સેવા મૂકવાથી લાગતું
કર્મબંધન; અણુભોગપ્રત્યયક્રિયાનો એક
ભેદ.

અગ્ણાઉલ્લ. } ત્રિં (અનાકુલ) આકુળતા રહિત.
અગ્ણાકુલ. }

અગ્ણાગદ્. સ્ત્રીં (અનાગતિ) ન આવવું તે. (૨)
સિદ્ધશિક્ષા; જ્યાંથી ફરી આવવું નથી તે.

અગ્ણાગમ. પું (અનાગમ) આગમ લક્ષણહીન
આગમ; અપૌરુષેષ આગમ.

અગ્ણાગમણ. નં (અનાગમન) સંયમ લઇને
પાછા ઘેર ન આવવું તે.

અગ્ણાગમણઘર્મિનિ. ત્રિં (અનાગમનઘર્મિનિ)
લીધેલી પ્રતિજ્ઞાનો નિર્વાહ કરનાર; સંયમ
લઇને પાછા ઘેર ન જનાર.

અગ્ણાગય. પું (અનાગત) ભવિષ્યકાળ; આપતો
કાળ. (૨) ન આવેલું. (૩) ત્રિં ભવિ-
ષ્યમાં મળવાનું; ભાવી જન્મ સંબંધી.
(૪) નં પશુપણમાં કરવાનું તપ કંઇ
કારણસર અગાઉથી કરી લેવું તે; દસ
પચ્ચખાણમાંનું એક.

અગ્ણાગયલેષ. નં (અનાગતલેષ) હવે પછી
આવવાનું ક્ષેત્ર; જે ક્ષેત્રમાં ગતી નથી કરી
તેવું ક્ષેત્ર.

અગ્ણાગયદ્વા. સ્ત્રીં (અનાગતદ્વા) ભવિષ્યકાળ.

અગ્ણાગયવયણ. નં (અનાગતવચન) ભવિષ્યકાળનું
વચન; ભવિષ્યકાળ વાચક વિભક્તિપ્રત્યય.

અગ્ણાગલિય. ત્રિં (અનાગલિત) નિવારણ ન
કરેલ; અટકાવેલ નહિ.

અગ્ણાગલિય. ત્રિં (અનાગલિત) પ્રમાણ ઉપ-
રાંતનું; અપરિમિત. (૨) નહિ જાણેલું;
અશક્તિન.

અગ્ણાગદ્ નં (અનાગદ્) સાધારણ કારણ;
ગદ્ કારણ નહિ તે.

અગ્ણાગાર. ત્રિં (અનાકાર) આકાર રહિત;
આકૃતિ શૂન્ય.

અગ્ણાગાર. નં (અનાકાર) પચ્ચખાણમાં દુકાળ,
અટવી વગેરેની છુટ ન રાખવી તે;
અનાભોગ અને સહસા એ એ સિવાય
બાકીના આગાર વિનાનું પચ્ચખાણ. (૨)
આકાર રહિત ઉપયોગ; સામાન્યગ્રાહી
દર્શનોપયોગ.

અગ્ણાગારોવડત્ત. ત્રિં (અનાકારોપયુક્ત) સામા-
ન્યગ્રાહી દર્શનના ઉપયોગવાળો; દર્શનના
ઉપયોગ સહિત.

અગ્ણાગારોવચ્ચોગ. પું (અનાકારોપયોગ) સા-
માન્યગ્રાહી દર્શનનો ઉપયોગ.

અગ્ણાજીવ. ત્રિં (અનાજીવ) આશુવિકા રહિત;
આશુવિકાની ધ્વજા નહિ રાખનાર. (૨)
નિરૂપી.

અગ્ણાજીવિ. ત્રિં (અનાજીવિ) તપના ફલની
ધ્વજા વગરનો; નિરૂપી.

અગ્ણાદિય. પું (અનાદિત) અણાદિઅ નામે
જંમૂદ્રીપના અધિષ્ઠાતા દેવતા. (૨) કાંઈદી
નગરીનો એક ગૃહસ્થ, કે જે સ્થવિરની
પાસે દીક્ષા લઈ પહેલા દેવલોકમાં અણા-
દિઅ વિમાનમાં એ સાથરને આહિમે
ઉત્પન્ન થયો. ત્યાંથી ચવી મહાવિદેહમાં
મોક્ષ જશે. (૩) નં પહેલા દેવલોકનું
“અણાદિઅ” નામનું વિમાન. (૪)
અનાદિપૂર્વકે વંદના કરવી તે; વંદનાનો
પહેલો દોષ.

અગ્ણાદિયા. સ્ત્રીં (અનાદિતા) જંમૂદ્રીપના
અધિષ્ઠાતા અનાદિત દેવતાની રાજધાની.

અગ્ણાણ. નં (અગ્ન) અગ્નિ.

અગ્ણાણા. સ્ત્રીં (અનાહા) આજ્ઞાનો અભાવ.
(૨) ત્રિં જેમાં પીતરાગની આજ્ઞા
નથી તે.

અણાણામિ. ન૦ (અણાણામિ) જે જગ્યાએ
ગાન ઉત્પન્ન થયું હોય તેજ જગ્યાએ
રહે ખીછ જગ્યાએ સાથે ન ગયે એવું
અવધિતાન; અવધિતાનનો એક ભેદ.

અણાણુવૃત્તી. સ્ત્રી૦ (અણાણુવૃત્તી) અનુક્રમ
નહી તેમ બુદ્ધિમંદ નહિ તે.

અણાણુવંધિ. ન૦ (અણાણુવંધિ) પડિલેહણ
કરતાં વસ્ત્રનો કોઈ પણ ભાગ નજર બ-
હાર ન રહે તે; અપ્રમાદ પડિલેહણનો
એક પ્રકાર.

અણાણુવાદ. પું૦ (અણાણુવાદિ) વાદિએ ક-
હેલ હેતુનો અનુવાદ કરવાની પણ
વ્યાકુળપણને લીધે જેનામાં શક્તિ
નથી તે.

અણાણાધિય. ત્રિ૦ (અણાણાધિય) જે સાધુ
પોતાનાં વસ્ત્ર, ખાત્ર વગેરે બિનાશવાળા
ઉપકરણને તડકામાં ન નાખે તે.

અણાણીય. પું૦ (અણાણીય) સંસાર સમુદની
પાર જનાર; સંસારને ઉત્તરથી પેલે પાર
પહોંચનાર જન.

અણાદિ. ત્રિ૦ (અણાદિ) પ્રવાદની અપેક્ષાએ
આદિરહિત; શરૂઆત વગરનું.

અણાદેહ. ન૦ (અણાદેહ) અનાદેહ નામ.

અણાવાદ. પું૦ (અણાવાદ) સ્વાભાવિક સુખ,
મેક્ષ સુખ. (૨) ત્રિ૦ આધારરહિત સુખ;
અઆધિત સુખ.

અણાભિયોગિય. પું૦ (અણાભિયોગિય) સ્વતંત્ર
દેવ; જેનો કોઈ સ્વામી નથી તેવો દેવતા.

અણામોગ. પું૦ (અણામોગ) બેખબર; અ-
ગાન. (૨) અત્યંત વિસ્મૃતિ.

અણામોગપ્રમાણ. ન૦ (અણામોગપ્રમાણ) અત્યંત
વિસ્મરણ થયાનું ભાન આવતુ તે; જેમ
પ્રસન્નચંદ્ર રાત્રિને વિસ્મરણ થયેલ ન-
તની ચાંદિરી થઈ.

અણામોગપ્રતિવેશ. સ્ત્રી૦ (અણામોગપ્રતિવેશ)
આનંદપદ્મે કોઈ દોષ મેળવે તે.

અણામોગવડસ. ત્રિ૦ (અણામોગવડસ) અગ-
વરે દોષ લગાડનાર બહુશ નિયંત્રી.

અણામોગવૃત્તિયા. સ્ત્રી૦ (અણામોગવૃત્તિયા) જ-
ગતનાથી ઉપયોગશૂન્યપણે કર્મ બં-
ધાય તે.

અણાય. પું૦ (અણાય) આત્માથી બિન્ન
પદાર્થ; જડ.

અણાયયણ. ન૦ (અણાયયણ) નાટકશાળા,
વેસ્થાગૃહ આદિ સાધુને નદિ રહેવા યોગ્ય
સ્થાન. (૨) જ્યાં સજ્જન પુરોનો સં-
સર્ગ નથી એવું સ્થાન. (૩) પાસથા
વગેરેને ઉતરવાનું સ્થાન. (૪) પશુ, ન-
પુસક વગેરેના ગ્રહેણયુવાળું સ્થાન.

અણાયર. પું૦ (અણાયર) નિરસ્કાર; અપમાન.

અણાયરણ. ન૦ (અણાયરણ) અનાચાર; ખરાબ
આચરણ.

અણાયરણાયા. સ્ત્રી૦ (અણાયરણાયા) આચરણ
યોગ્ય નદિ તે; માયા અને કળાયનું પ-
ર્યાય નામ.

અણાયરિય. પું૦ (અણાયરિય) આર્ય નદિ તે; કૂર.

અણાયાર. ત્રિ૦ (અણાયાર) જુઓ “અણાયાર”
શબ્દ.

અણાયાર. પું૦ (અણાયાર) સાધુ કે શ્રાવકના
આચાર વ્યવહારનો ભંગ; પચ્ચખાબૂની
દડનું ઉત્તરપન કરવું તે. (૨) સાધુને ન
આચરના યોગ્ય પર અનાચારીઓમાંનો ગમે
તે એક.

અણાયારમુય. ન૦ (અણાયારમુય) મુયગ્રાંથના
બીજા ધ્રુવરૂપના પાંચમા અધ્યયનનું
નામ, કે જેમાં અનેકાંતવાદનું સમર્થન
કરતાં આચારનું કેવી રીતે પાલન કરવું
અને અનાચારનો કેવી રીતે ત્યાગ કરવો
તે બતાવ્યું છે.

અણાયાધિ. ત્રિ૦ (અણાયાધિ) આનાપના
વગેરે પરિસદ સદન ન કરનાર સાધુ;
ગીન, ઉખ વગેરે સદન ન કરનાર.

અગ્રારંભ (અગ્રારંભ) છાને ઉપદ્રવ ન કરવો
તે (૨) ત્રિં સાનલ વ્યાપારરહિત

અગ્રારંભજીવિ ત્રિં (અગ્રારંભજીવિ) સર્વ
આરંભથી નિમ્ત થોલ સાધુ, સા
વધાનુદાન અને પ્રમાદ રહિત જીવિ
ગાળનાર

અગ્રારિય ત્રિં (અગ્રારિય) ન કરવા યોગ્ય કામ
મરનાર, અનાચારી (૨) અનાય્ય દેશનાસી,
મનેચ (૩) નં એચને જાજતુ આ
ચરણ, અસત્ અનુદાન (૪) અનાય્યજીવિ,
અનાય્ય ક્ષેત્ર

અગ્રારિયદ્વાર નં (અગ્રારિયસ્થાન) સાનલ
આરંભનું સ્થાન

અગ્રાલાય પું (અગ્રાલાય) કુત્સિત ભાષણ,
ખરાબ બોલકુ તે

અગ્રાલોર નં (અગ્રાલોર) અગ્રાન

અગ્રાવાય નં (અગ્રાવાય) માણસની આન
ગન નિનાનું સ્થાન, નિર્જન સ્થાન

અગ્રાવિલ ત્રિં (અગ્રાવિલ) રામપરથી
મનરહિત, સ્વચ્છ

અગ્રાવિલ ત્રિં (અગ્રાવિલ) કરજથી
મેયુ

અગ્રાનુદિ. સ્ત્રીં (અગ્રાનુદિ) અનાદિ, વર
સાદની મોસમમા વરસાદ ન વરસે તે

અગ્રાસરણ ત્રિં (અગ્રાસરણ) ડેક પાસે નદિ
બહુ નજીક નદિ તે

અગ્રાસય ત્રિં (અગ્રાસય) મોટાછતી લાવસા
વગરનો, દ્રવ્યથી સમરસરણાદિ ધના
ભાવથી તેના અનાકાક્ષી તીર્થં (૨)
ફળની આશા નિનાનો

અગ્રાસન ત્રિં (અગ્રાસન) કર્મનુધ રહિત
(૨) પું આશ્રમનો અભાવ (૩) પું સ્ત્રીં
યુરના વચન ઉપર લક્ષ્ય ન આપનાર,
યુરનો આદેશ ન સાબળનાર (૪) પું
નં આશ્રમના અભાવનાગા મહાનતાદિ
(૫) પું અદિસા દયા

અગ્રાસાયગા સ્ત્રીં (અગ્રાસાયગા) તીર્થં કરાદિકના
ધર્મની અશાતના ન કરી તે, દર્શન
નિનયનો એક ભેદ

અગ્રાસાયગાનિય પું (અગ્રાસાયગાનિય)
ભુઓ “અભાસાયણ” શબ્દ

અગ્રાસાસ પું (અગ્રાસાસ) અરિશ્વાસ, અ
ભરોસો

અગ્રાસિય ત્રિં (અગ્રાસિય) ભૂખનાણુ

અગ્રાસિય ત્રિં (અગ્રાસિય) આશ્રયરહિત
અગ્રાસેરગા. સ્ત્રીં (અગ્રાસેરગા) અતિચારાદિ
ન સેવ્યા તે

અગ્રાદ. ત્રિં (અગ્રાદ) અશરણ, અનાથ
(૨) રાક, લિખારી (૩) પું અનાથી
મુનિ, કે જેણે શ્રેણિક રાગને પોતે
અનાથ હોવાની ખાત્રી કરાવી ધર્મ
પમાઓ તેનું નિસ્તૃત ચરિત્ર ઉત ૨૦ મા
અધ્યયનમા છે

અગ્રાદપરજ્ઞા સ્ત્રીં (અગ્રાદપરજ્ઞા) ઉત્તરાધ્ય-
યન સૂત્રના ૨૦ મા અધ્યયનનું અપરનામ

અગ્રાદર્પિડ નં (અગ્રાદર્પિડ) અનાથને માટે
તેયાર કરેલો ખોરાક

અગ્રાદરણ નં (અગ્રાદરણ) ધરી રાખવાને
અશક્ત

અગ્રાદાર. પું (અગ્રાદાર) કરજદાર, દેણુદાર.

અગ્રાદાર પું (અગ્રાદાર) આહારનો અભાવ

અગ્રાદારગ } પું (અગ્રાદારક) અનાદારી

અગ્રાદારય. } છા, આહાર ન લેનાર છા

અગ્રાદારિય ત્રિં (અગ્રાદારિય) ભૂતમળની
ખાનાની ક્રિયાથી પરિણામ પામેલું
નદિ તે

અગ્રાદિટ્ટ પું (અગ્રાદિટ્ટ) વસુદેવ રાગથી
થોડા ધારણી રાણીનો પુત્ર (૨) અતગ્ધ
સૂત્રના ત્રીજા વર્ણના તેરમા અધ્યયનનું
નામ

અગ્રાદિટ્ટિ પું (અગ્રાદિટ્ટિ) ભુઓ “અભા-
રિડ” શબ્દ

અગાહુઅ વિ० (અગાહુ) આમનણુ ન કરેલ,
મુનિ આમનણુ નિના આહાર લેવા જાય
માટે તે અનામનિત

અગિદ્ય વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, ચિરંજીવ
નહિ રહેનાર

અગિદ્ય પુ० (અનિત્ય) જેનું રૂપ નિયત
નથી તે, સસાર

અગિપ્ય વિ० (અનિત્ય) અનિયમિત, અ
પ્રતિમદ્ધ

અગિપ્યચારિ. પુ० (અનિયતચારિ) અપ્રતિમદ્ધ
નિહારી, અપ્રતિમદ્ધપણે ચિત્તરનાર

અગિગાલુ વિ० (અનિત્ય) ધ્યાન દોરથી રહિત

અગિદ્ વિ० (અનિત્ય) ધ્વજ નિનાનું

અગિદિય પુ० (અનિત્ય) ધ્વજ તથા તેના
ઉપરોગ નિનાના સિદ્ધભગવાન તથા
કેનથી (૨) વિ० જેણે ઇન્દ્રિયપ્રાપ્તિ
આધી નથી તે (૩) વિ० જે ઇન્દ્રિયોથી
જાણી શકાતા નથી તે અગિદિય

અગિદિયા સ્ત્રી० (અનિત્ય) ઉપરોક્તનારી
છત્રી દિશાકુમારી

અગિદ્ધ વિ० (અનિત્ય) દ્રવ્યથી સ્થૂન
સારીરનાગો અને જાનથી કળાયને વશ
નથી થયાં તે

અગિસ્કાનાદ પુ० (અનિત્ય) પ્રત્યેક
કોઈ અપેક્ષાએ એકપણ હોના છતાં પણ
તેને ન જોતા સર્વથા પ્રત્યેકનું અનેકપણ
સ્થાપિત કરનાર વાદી, અક્રિયાસાદી

અગિસ્તત્ત વિ० (અનિત્ય) ત્યાગ કરેન
નહિ, છોડી દીધેન નહિ (૨) અસ્થિતિ,
નિરંતર

અગિગમ પુ० (અનિત્ય) અકર્મજનિતા લુગ
નિવાનેવશ્યપુગ પાડનાર કલ્પદ્રુ (૨) વિ०
જેઓ નગાસ્થામા નથી, પશુ વસ્ત્રોથી
સ્પર્શેલા છે તે

અગિગમ વિ० (અનિત્ય) પરિમિત (૨)
પુ-૭

અગિગમ વિ० (અનિત્ય) જેણે ઇન્દ્રિયોનો
નિગ્રહ નથી કર્યો તે, અસયતી (૨)
ઉદ્ધત, સ્વચ્છેદી (૩) ના અગીયારમું
ગોણુ અથવા સેવન

અગિચ્ચ વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, કાલુષ્યર
અગિચ્ચજાગરિયા સ્ત્રી० (અનિત્યજાગરિયા)
સસારનું અનિત્ય સ્વરૂપ ચિંતનનું તે

અગિચ્ચમાવળા. સ્ત્રી० (અનિત્યમાવળા)
સસારનું સ્વરૂપ અનિત્ય છે એવી જાનના
જાનની તે

અગિચ્ચા સ્ત્રી० (અનિત્ય) અનિત્યપણું,
નશ્વરપણું

અગિચ્ચાણ્ણેટા સ્ત્રી० (અનિત્યચણ્ણેટા) ધન,
પુન, શરીર તથે સર્વ અનિત્ય છે એવી
જાનના

અગિચ્છિય વિ० (અનિત્ય) ઇન્દ્રિય નહિ,
અનિત્ય

અગિમ્મુદ વિ० (અનિત્ય) મોટા પ્રથમથી
સક્ષિમરૂપે ઉદ્ધાર કરેન નહિ

અગિદ્ધ વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, અગ્રિય
અગિરહરણ ના (અનિત્ય) જેની પામે
અનાસ કર્યો હોય તેનું નામ ન છુપા-
વતું તે, જ્ઞાનનો પાંચમો આચાર

અગિતિય વિ० (અનિત્ય) અનિત્ય, કાલુષ્યર
અગિતિય પુ० (અનિત્ય) લુઓ “અગિદ્”
શબ્દ

અગિચ્ચ વિ० (અનિત્ય) કોઈ કૌશિક
પ્રત્યેકથી ન રહેનાર, અગિ પ્રત્યેકની
સ્થિતિનાગુ સંગમ

અગિચ્ચસઠાળ ના (અનિત્યસઠાળ)
અનિયત સંસ્થાન સિદ્ધોનું સંગમ

અગિદા સ્ત્રી० (અનિત્ય) અનિત્યપણે કરેલી
નિસા, સામા પ્રાણીને અસ્થિતિનામા
મારવો તે (૨) ચિન્ટનનનનનનનનન
જેખરપણું (૩) અનિત્યપણું
નોંધપણું

અણિમિસ ત્રિ० (અનિમિષ) આખનો પનકારો
માર્ગ વગરનું (૨) વનસ્પતિ વિશેષ
અણિમિસણયણ. પુ० (અનિમિષણયન) જે
આખનો પનકારો મારતા નથી તે,
દેવતા

અણિમુસ્ત. પુ० (અનિર્મોક્ત) મોક્ષનો અભાવ
અણિય ન० (અનીય) સૈન્ય, હરકર
અણિય ન० (અનૃત) અસત્ય જૂઠું
અણિય ન० () ધાર, અણી
અણિયદ્ધ. પુ० (અનિર્ત) મોક્ષ મુક્તિ (૨)
એ નામનો એક મોટો ગ્રહ

અણિયદ્ધિ ન० (અનિર્તિત) મુક્તિ મેળવ્યા
વિના નિર્તે નહિ તેવું પદ્ધાન, યુક્ત
પદ્ધાનનો નીચો પાત્રો (૨) પુ० ૭૬ મો
ગ્રહ (૩) જ્યોત્સ્નાપના ભરતક્ષેત્રમાં આનતી
ચોનીસીમાં થનાર ૨૦ માં તીર્થકર

અણિયદ્ધિકરણ ન० (અનિર્તિતરણ) સમકિત
પ્રાપ્ત કરતી વખતે રાગદ્વંદ્વની અધિને
બેદનાર નિશુદ્ધ અધ્ધનસાય નિશેષ, કે
જે અધિને બેદના વિના નિર્વર્તે નહિ
તે કરણ નિશેષ, આત્માનું નિશુદ્ધ
પરિણામ

અણિયદ્ધિવાયર ન० (અનિર્તિતવાયર) નરમે
ગુણદાણે વર્તેલા છાન (૨) નરમાં ગુણ
સ્થાનકનું નામ, આદિ કપાયોદય દસમાં
ગુણ સ્થાનકની અવેક્ષણે સ્થૂન છે વળી
આ ગુણદાણે વર્તેલા ધણા છાવેના
અધ્ધનસાયો પરસ્પર વ્યાર્તિ પામતા
નથી, માટે “અણિયદ્ધિવાયરસપરાય”
એવું સાર્ય નામ છે

અણિયણ. પુ० (અણ) જુઓ “અણિગણ”
સમ્મ

અણિયત ત્રિ० (અનિયત) નિયમિત નહિ તે,
અચોક્કસ

અણિયત્ત ત્રિ० (અનિયત) નિયત નહિ થોડા,
નિગતિ ન પામેના

અણિયય ત્રિ० (અનિયત) અપ્રતિબદ્ધ, પ્રાપ્ત
બધાયેવ નહિ (૨) અન્યારિયત, અનિશ્ચય
(૩) વસ્ત્ર આપનાર કપટક્ષની એક જાત
(૪) ન૦ એકલા નિયતિથી નહિ પણ પાંચે
સમનાપિ કારણથી ઉત્પત્ત થતું સુખ
વગેરે (૫) પુરુષાર્થથી અન્યથા થઈ શકે
તેવો ભાન, ભાતી ભાવથી ભિન્ન

અણિયયચારિ પુ० (અનિયતચારિ) જુઓ
“અણિએઅચારિ” સમ્મ

અણિયાણ ત્રિ० (અનિદાન) જેણે સયમતપ
વગેરેનું ભાવી ફળ માગી નથી લીધું તે,
નિયાણ ન કરનાર (૨) સાનઘાનુદાન
રહિત (૩) ભોગ અને ઋણિની પ્રાર્થના
રૂપ આર્તપદ્ધાન વિનાનો

અણિરુદ્ધ. ત્રિ० (અનિરુદ્ધ) ક્યાય પણ અંગે
નહિ તેવું (૨) પુ० પ્રધુમ્ન કુમારથી થોડા
વેદર્શી રાણીનો પુત્ર, કે જે તેમનાથ પ્રભુ
પાસે દોષા બધા શત્રુગ્રાસ પર સિદ્ધ થયા
અણિરુદ્ધપણ પુ० (અનિરુદ્ધપણ) જેની જુદી
ક્યાય પણ સ્થપિત ન થાય એવા
તીર્થકર, કેરણી આદિ

અણિલ પુ० (અનિલ) નાપુ, પાન (૨) ગદ્ય ચો-
વીસીના ભરતક્ષેત્રના એવીસમાં તીર્થકર

અણિલા. સ્ત્રી० (અનિલા) બાવીસમાં તીર્થ
કરની પ્રથમ સાધ્વી

અણિચારિયા. સ્ત્રી० (અનિચારિકા) જેને સાથ
નરસુ કરતા કોઈ અટકાવનાર નથી
તેવી સ્ત્રી

અણિસ મ० (અનિસમ્) સદૈવ, નિરતર

અણિસદ્ધ } ત્રિ० (અનિચ્છ) ધણીની કે
અણિસિદ્ધ } સહીયારીની અનુમતિ વિ

નાનું ધરના મુખ્ય માણસોએ કણુય ન
કરેલું (૨) ધણા ભાગીદારોની સાધારણ
વસ્તુમાંથી એકની પણ રજા વિના સાધુને
આદારાદિ આપનાથી લાગતો એક દોષ,
૧૬ ઉદ્ભવનના દોષમાનો ૧૫ મો દોષ

અણિસિદ્ધઃ ત્રિં (અનિષિદ્ધ) સંભતિ આપેલ;
નિષેધ ન કરેલ. (૨) સાવધાનુશ્રાનથી
નિવૃત્તિ ન પામેલ.

અણિસ્ત્વ. ત્રિં (અનિસ્ત્વ) સર્વ જ્ઞાનથી ત્યાગ્ય;
નિરાધાર.

અણિસ્તિય. ત્રિં (અનિસ્તિય) અનાસક્ત;
આસક્તિ રહિત. (૨) પ્રતિબંધ રહિત;
મમતા વિનાનો. (૩) અસંબંધ; અપ્રવૃત્ત.
(૪) અનાશ્રિત; કોઈની પણ સહાય ન
ધર્યોતો. (૫) નં લિંગ યા પુસ્તકની
અપેક્ષા વિના થતું જ્ઞાન; અવગ્રહ જ્ઞાનનો
એક ભેદ. (૬) કીર્તિ આદિની અપેક્ષા
વિના વૈયાવચ્ચ વગેરે કરવી તે.

અણિસ્તિઓવહાણ. નં (અનિસ્તિઓવહાણ)
બીજની સહાય વિના કરવામાં આવતું
તપ; નિષ્કામ તપ.

અણિહ. ત્રિં (અનીહ) કોષાદિથી અપીડિત;
સદિબધ્ન. (૨) માયા, પ્રપંચરહિત; કષ્ટ
રહિત. (૩) મમતારહિત; નિરુપદ.

અણિહ. ત્રિં (અનિહત) ઉપસર્ગાદિથી અ-
પરાશ્રુત; ઉપસર્ગથી પરાલભ ન પામેલ.

અણિહ. ત્રિં (અસ્નેહ) શગદ્રેષ વગરનો; સ્નેહ
વગરનો.

અણિહયરિડ. પું (અનિહતરિડ) ભદ્ધિપુરના
રહેવાસી નામ નામે ગાથાપતિની સ્ત્રી
સુલસાનો પુત્ર.

અણિહુત. ત્રિં (અનિશ્ચુત) ઉપશાંત થયેલ
નહિ; શાન્તિરહિત.

અણીદ. સ્ત્રી (અનીતિ) અતિટષ્ઠિ; અનાટષ્ઠિ
આદિનો અભાવ.

અણીય. નં (અનીક) હાથી, ઘોડા વગેરેનું
સૈન્ય.

અણીયસ્ત. પું (અણીયસ્ત) ભદ્ધિપુરના નિ-
વાસી નામ નામે ગાથાપતિની ભાર્યા
સુલસાએ ઉછેરેલ પુત્ર.

અણીયા. સ્ત્રી (અનીકા) સેના; કટક.

અણીહારિ. } નં (અનીહારિમ) જ્યાં
અણીહારિમ. } સમ્યજ્ઞ અગ્નિસંસ્કાર કર-
નાર ન મળે તેવે વિષમ સ્થળે પર્વતાદિની
ગુફામાં સંચારો કરવો તે; સંચારાનો એક
પ્રકાર.

અણુ. અં (અણુ) પશ્ચાત્; પછી. (૨) પાસે;
નજીક. (૩) લઘુ; નાનું. (૪) ક્રમ; પરિ-
પાટી. (૫) અંદર; માંહે. (૬) યોગ્ય;
ઉચિત. (૭) અનુકૂળ; હિતકર.

અણુ. ત્રિં (અણુ) પ્રમાણમાં અનિયોગ્ય.
(૨) સૂક્ષ્મ; આરીક. (૩) પું પરમાણુ;
સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ પુદ્ગલાંશ.

અણુઅ. ત્રિં (અણુઅ) અનુસરનાર.

અણુઅત્તમ. ત્રિં (અણુઅત્તમ) અનુકૂળ વર્તનાર.

અણુઆ. સ્ત્રી (અણુઆ) શુભાર; ધાન્યની
એક જાત.

અણુઆસ. પું (અણુઆસ) વિકાસ; ફેલાવો.

અણુદ્રણ. ત્રિં (અણુદ્રીર્ણ) આવેલ.

અણુદ્રણ. ત્રિં (અણુદ્રીર્ણ) ભરાઈ રહેલું;
બાપ્ત. (૨) સરી નહિ જતું; અપતિત.

અણુદ્રણ. ત્રિં (અણુદ્રીર્ણ) બહાર નહીં
નીકળેલું.

અણુદ્રિષ્ઠ. ત્રિં (અણુદ્રીર્ણ) ઉદીરણ ન કરેલ.

અણુઓદશ. ત્રિં (અણુઓજિત) પ્રવર્તાવેલ;
ગોઠવેલ.

અણુઓગ. પું (અણુઓગ) સૂત્રનો અર્થની
સાથે સંબંધ યોજવો તે; વ્યાખ્યા. (૨)
દ્રવ્યાનુયોગ, ગણિતાનુયોગ, ધર્મકથાનુયોગ
અને ચરણકરણાનુયોગ એ ચારમાંનો
ગમે તે એક. (૩) દૃષ્ટિવાદ અંગનો ચોથો
વિભાગ. (૪) ઉપક્રમ, નિલેપ અનુગમ,
નય ધર્માદિ અનુયોગ દારમાંના ગમે
તે એક દારનું જ્ઞાન; જ્ઞાનજ્ઞાનનો એક
પ્રકાર.

અણુઓગદાયક. પું (અણુઓગદાયક) સૂત્રાર્થ
આપનાર; સુધર્માસ્ત્રામી વગેરે.

અણ્ઞોગદાર. પુ. (અનુયોગદાર) વ્યાખ્યા કરનાના ઉપક્રમ, નિક્ષેપ, અનુગમ અને નય એ ચાર દાર, વ્યાખ્યાની રીતિ અણ્ઞોગદારસમાસ. પુ. (અનુયોગદારસમાસ) અનુયોગદારના સમુદાયનું જ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર
અણ્ઞોગધર. પુ. (અનુયોગધર) સૂતાર્થ ધારણ કરનાર, અનુયોગી
અણ્ઞોગસમાસ પુ. (અનુયોગસમાસ) એકથી વધારે અનુયોગદારોનું જ્ઞાન થતું તે, શ્રુત જ્ઞાનનો એક પ્રકાર
અણ્ઞોગિ. પુ. (અનુયોગિ) સત્ત્વ અનતરણ કરનાને પ્રથમ કરવામાં આવે તે જેમ “ વગર સમર્થ લોગો ” એ સત્ત્વ અવતરણ કરવાને “ વગર સમર્થ ? ” એમ પૂછતું તે.
અણ્ઞોગિઅ. વિ. (અનુયોગિઅ) અનન્યા લીધેલ, દીક્ષિત
અણ્ઞોયણ ન. (અનુયોગ) સમધન જોડી દેતું તે
અણ્ઞકંપગ. વિ. (અનુકમ્પક) દયા કરનાર, હિતચિતક (૨) આત્મહિતમાં પ્રવૃત્ત થનાર.
અણ્ઞકપણ ન. (અનુકમ્પ) કુળી ઉપર અનુકંપા કરવી તે (૨) ભક્તિ, સેવા
અણ્ઞકંપય. વિ. (અનુકમ્પય) ઉચિત પ્રતિષ્ઠા કરનાર, સેવા કરનાર
અણ્ઞકંપા. સ્ત્રી. (અનુકમ્પા) અનુકંપા, દયા (૨) ભક્તિ, પ્રેમની લાગણી
અણ્ઞકંપાદાણ ન. (અનુકમ્પાદાણ) દયાથી કુળીને દાન દેતું તે.
અણ્ઞકંપિ. વિ. (અનુકમ્પિ) અનુકંપાવાળા, દયાળુ (૨) સેવા કરનાર, ભક્ત
અણ્ઞકરિ. સ્ત્રી. (અનુકરિ) અનુકરણ કરતું તે
અણ્ઞકદણ ન. (અનુકરણ) અનુદાદ
અણ્ઞકૂલ. વિ. (અનુકૂલ) અનુકૂળ, સમવક પડતું

અણ્ઞકંત. વિ. (અનુકાન્ત) અનુકાંત કરેલ, સેવન કરેલ (૨) આચરેલ
અણ્ઞકંત વિ. (અનુવાકાન્ત) અનુકાંત કરેલ, આચરેલ
અણ્ઞકમ. પુ. (અનુકમ) અનુક્રમ, પરિપાટી
અણ્ઞકસાદ. પુ. (અનુક્રમ) સત્કાર આદિ-અણ્ઞકપાદિની ઉત્ક્રાંતિ અભાવવાળો. (૨) સ્વરૂપ કપાથી, મદ કપાથી
અણ્ઞકોસ. પુ. (અનુક્રમ) પોતાની અપ્રક્રમ, માનકપાથ (૨) ઉત્ક્રાંતિ અભાવ, ઉત્ક્રાંતિ રહિત
અણ્ઞકોસ. પુ. (અનુક્રમ) દયા, કરેણી
અણ્ઞકિલ્લ વિ. (અનુકલિત) પાછળ ફેરવેલ
અણ્ઞગ. વિ. (અનુગ) અનુસરનાર, પાછળ પાછળ જનાર
અણ્ઞગચ્છુચા. સ્ત્રી. (અનુગમન) સત્કાર કરવાને શરતી સામા જતું તે
અણ્ઞગમ. પુ. (અનુગમ) નિક્ષેપથી પાડેલ બેદમાથી પ્રકરણ યા પ્રસંગને અનુકૂળ અર્થ યોજવા તે, સત્ત્વના અનુકૂળ અર્થનું કહેતું તે (૨) પદ, પદ-કેદ, વિગ્રહ, અન્ય વગેરે વ્યાખ્યાનના પ્રકાર
અણ્ઞગય. વિ. (અનુગત) અનુસરેલ, અનુકરણ કરેલ (૨) જણાયેલ (૩) અગાઉની માફક બરાબર આગળ આવતું. (૪) પ્રાપ્ત થયેલ (૫) વ્યાપ્ત (૬) આશ્રિત
અણ્ઞગામ પુ. (અનુગામ) ગામાન્તર જતા વચ્ચે ગામ આવે તે, ગામ પડીનું ગામ (૨) નાનું ગામ (૩) શહેરની પાસેનું ગામ
અણ્ઞગામિ વિ. (અનુગામિ) અનુકરણ કરનાર, નકલ કરનાર (૨) જનાર (૩) અનુચર, સેવક (૪) સાધ્ય સાધક હેતુ, દોષ વગરનો હેતુ (૫) જે કંઈક અવધિ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું હોય ત્યાંથી બીજો રચો પણ આપની માફક સાથે સાથે જાય તે, અવધિજ્ઞાનનો એક પ્રકાર

અગ્રણામિય. પુ० (અગ્રણામિક) અન્વય વ્ય તિરેથી હેતુથી થતો વસ્તુનો નિર્ણય, આનુમાનિક નિશ્ચય (૨) અકર્તવ્યરૂપ ૧૪ અસદ્ અનુદાન (૩) ક્ષેત્રાતરમા સાથે સાથે જનાર અવધિમાન, અધિમાનનો એક ભેદ (૪) ત્રિ० પાછળ જનાર, ખીજને અનુસરનાર. (૫) ભવ પરપરા સાથે આનતા સુખને ઉત્પન્ન કરનાર (૬) અનુચર, નોકર

અગ્રણામિયતા સ્ત્રી० (અગ્રણામિયતા) ભવ પરપરામા સાથે જનાર સાનુમધ સુખ અગ્રણિતિ. સ્ત્રી० (અગ્રણિતિ) અનુકરણ, નકલ અગ્રણિદ્ધ. ત્રિ० (અગ્રણિદ્ધ) અત્યંત આસક્ત, લોપુપતાનાળો

અગ્રણીય. ત્રિ० (અગ્રણીય) પાછળથી ગાનામા આવેલ, તીર્થેકરાદિની પાસેથી સાલળીને પાછળથી રથવિરોએ સપાદન કરેલ

અગ્રણુણ. પુ० (અગ્રણુણ) ગુણ ઉપર ગુણ કરવા તે

અગ્રણાહ. પુ० (અગ્રણાહ) ઉપકાર (૨) કૃપા, મહેરબાની.

અગ્રણ્યાદમ. ન० (અગ્રણ્યાદમ) ગુરૂ પ્રાયશ્ચિત, મહોદ્ધ તપ (૨) પુ० સ્ત્રી० ગુરૂ પ્રાયશ્ચિતને યોગ્ય સાધુ સાધી

અગ્રણ્યાદય. પુ० સ્ત્રી० (અગ્રણ્યાદય) જેણે એવો દોષ સેવો હોય કે પ્રાયશ્ચિતમા પડાડો કરી શકાય નહિ તે (૨) ન० જેમા અનુદ્વાતિમ પ્રાયશ્ચિતનુ વર્ણન છે એવા અથવા એક ભાગનું નામ

અગ્રણ્યાય. પુ० (અગ્રણ્યાય) પ્રાયશ્ચિતમા ધટાડો ન થાય તે (૨) ત્રિ० ઉદ્વાત રહિત (૩) ન० નિશીથ સૂનો એક ભાગ, કે જેમા અનુદ્વાનિક પ્રાયશ્ચિતનો વિચાર કરેલો છે.

અગ્રણ્યાયણ. ન० (અગ્રણ્યાયણ) કર્મને દૂર કરવા તે, કર્મની ધાત કરવી તે

અગ્રણચરમ. ત્રિ० (અગ્રણચર) અનુચર, સેવા કરનાર

અગ્રણચરિય. ન० (અગ્રણચરિય) ચારિત્રને અનુસાર (૨) ત્રિ० આસેવિત, આચરેલ

અગ્રણચરિયા. સ્ત્રી० (અગ્રણચરિયા) ગદ અને વસ્તિ વચ્ચેના રસ્તાની પાસે

અગ્રણચિણ્ણ ત્રિ० (અગ્રણચિણ્ણ) સસર્ગમા આવેલ (૨) અનુદાન કરાયેલ, આચરેલ (૩) પરિણામ પામેલ

અગ્રણચિય. ત્રિ० (અગ્રણચિય) અધટિત, અથોગ્ય.

અગ્રણુવ. ત્રિ० (અગ્રણુવ) ઉંચું નહિ તે

અગ્રણુચાકુદય. ત્રિ० (અગ્રણુચાકુદય) જેનું આસન ગુરૂ કરતા ઉંચું તેમજ ચલાયમાન નથી તે (૨) નીચા અથવા સ્થિર આસનવાળો.

અગ્રણુજ્ઞતા. સ્ત્રી० (અગ્રણુજ્ઞતા) નીચળું તે, પાછળ જવું તે

અગ્રણુજ્ઞાય. ત્રિ० (અગ્રણુજ્ઞાય) સપતિ અને ગુણ વગેરેથી પિતાતા તુલ્ય થાય તે પુત્ર જેમકે આદિત્યયજ્ઞાનો દીકરો મહાવરણ રાજા (૨) સદશ, સરખું (૩) પાછળ ગયેલ.

અગ્રણુજ્ઞાયવળા. સ્ત્રી० (અગ્રણુજ્ઞાયવળા) રજા અપાવવી તે

અગ્રણુજ્ઞિતિ. સ્ત્રી० (અગ્રણુજ્ઞિતિ) યુક્તિપૂર્વક હેતુ ગર્ભિત દષ્ટાત (૨) અનુકૂળ યુક્તિ, ઉચિત ન્યાય

અગ્રણુજેદ્ધ. ત્રિ० (અગ્રણુજેદ્ધ) સૌથી મહોટા પડી ત્રીજે નમરે જે હોય તે

અગ્રણુજોગ. પુ० (અગ્રણુજોગ) તીર્થેકર, કુનકર, ચક્રાર્તી વગેરેના અધિકાર જેમા દર્શાયા હતા તે દષ્ટિવાદનો એક વિભાગ કે જે હાલ વિચરેલ અથવા ગયેલ છે

અગ્નિજોગિ. પુ. (અભ્યોગિ) જુઓ “ અ-
ગ્નિ ” શબ્દ

અગ્નિજ્ઞા. સ્ત્રી. (અગ્નિ) મહાનીરત્વામીની
દીવરી પ્રિયદર્શનાનુ અપર નામ

અગ્નિજ્ઞ. વિ. (અગ્નિ) સરલ નહિ તે, ડપી
સ્વભાવવાળો

અગ્નિજ્ઞાઈ વિ. (અભ્યગિ) અનુદાન કરનાર

અગ્નિજ્ઞાણ. ન. (અભ્યગ્ન) આચાર, ક્રિયાકલાપ

અગ્નિદ્રિય વિ. (અભ્યગ્નિ) આચરેલ, સેવેલ

અગ્નિદ્રિય વિ. (અભ્યગ્નિ) ઉદેલ નહિ જ્ઞાન,

દર્શન અને આચરના ઉદ્દેશથી રહિત

અગ્નિજ્ઞાઈ (અભ્યગ્નિ) પડઝોડો પડે એની

રીતે બોલનાર, ગર્જના કરતી તાણીના

બોલનાર

અગ્નિજ્ઞાઈ ન. (અભ્યગ્નિ) પડઝોડો પડે

એવો અનાજ, સત્તર વચનના ૩૫ અતિ

શરમાનો એ

અગ્નિજ્ઞાસ્ત પુ. (અભ્યગ્ન) નાકમાંથી ગાતુ

તે, ગાયનના ૭ દોષમાનો એક દોષ

(૨) પુ. ન. નાકમાંથી બોલાતા અનુ

નાસિક અક્ષરો (૩) વિ. અનુસ્વારયુક્ત

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) ઉચ્ચત નહિ તે

ગર્ગરિનાનો (૨) નમ્રતાવાળો

અગ્નિજ્ઞાસ્ત સ્ત્રી. (અભ્યગ્ન) આત્મા, આપણા

અગ્નિજ્ઞાસ્ત સ્ત્રી. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

(૨) અનુભવન દેવ સમતિ આપણી

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) આત્મા આપણે

અગ્નિજ્ઞાસ્ત પુ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અગ્નિજ્ઞાસ્ત વિ. (અભ્યગ્ન) અધિપતિ આપણો.

અણ્વિસો. સી० (અવિસા) વિદિશા; ખુણે.

અણ્વુ. પું० (અનુ) પોતાને વખત નહિ;

પોતાના સમયથી પહેલાં અથવા પછી.

અણ્વિદ્. વિ० (અવિદિ) ઉદ્દેશ દોષ રહિત
આદાર આદિ.

અણ્વદરિ. પું० (અવદરિ) હુદ જનુ; કંથ-
વાની એક જાત.

અણ્વધુય. વિ० (અવધુત) તપાવીને સળગ
કરેલ. (૨) તમથેલું નહિ તે; છાંડી
દીધેલું નહિ તે.

અણ્વધ્મ. પું० (અવધ્મ) ગુદરથધર્મ.

અણ્વધ્મ. પું० (અવધ્મ) અનુકૂળ ધર્મ;
હિતકર ધર્મ.

અણ્વધ્મચારિ. વિ० (અવધ્મચારિ) તીર્થ-
કરારના પરપેલ ધર્મ પ્રમાણે ચાલનાર;
હિતકર ધર્મના અનુયાયી.

અણ્વધ્મિય. વિ० (અવધ્મિક) ધર્મોચિત;
ધર્મને અનુકૂળ.

અણ્વનાદિ. વિ० (અવનાદિ) પ્રતિબ્ધિ કરનાર.

અણ્વજ્ઞા. સી० (અવજ્ઞા) જુઓ “અણ્વ-
વજ્ઞવજ્ઞા” શબ્દ.

અણ્વજ્ઞાય. વિ० (અવજ્ઞાય) જિનસમત; પીત-
રાગે આરા આપેલ.

અણ્વજ્ઞન. વિ० (અવજ્ઞન) પરસ્પર મળી
ગયેલ.

અણ્વજ્ઞણ. વિ० (અવજ્ઞણ) ઉપપત્તિ નહિ
થયેલ.

અણ્વજ્ઞિય. ન० (અવજ્ઞિય) પરિઅમણ
કરવું તે.

અણ્વજ્ઞિય. ન० (અવજ્ઞિય) પરિવર્તન
થવું; ફેરફાર થઈ જવો.

અણ્વજ્ઞિય. પું० (અવજ્ઞિય) પરિવર
તપવાળો જ્યાં જ્યાં જાય ત્યાં ત્યાં તેની
પાછળ ફરી તેને સદાય કરનાર સાધુ.

અણ્વજ્ઞિય. વિ० (અવજ્ઞિય) શિક્ષણ
આપનાર; ઉપાધ્યાય.

અણ્વજ્ઞિય. વિ० (અવજ્ઞિય) પાછળ પ્રવેશ
કરેલ.

અણ્વજ્ઞિય. પું० (અવજ્ઞિય) શુભાશુભ કર્મ
અને તેના પરિણામને જોવાવાળો;
વિવેચક.

અણ્વજ્ઞિય. સી० (અવજ્ઞિય) સંકટ પડ્યે
પણ સંધિલ પચ્ચખાણુ બરાબર પાળવાં તે.

અણ્વજ્ઞિય. ન० (અવજ્ઞિય) પચ્ચખાણુનો એક ભેદ; દુકાળ, અટવી
વગેરે અપવાદે પણ પચ્ચખાણુ બરાબર
પાળવું તે.

અણ્વજ્ઞિય. વિ० (અવજ્ઞિય) આત્મ સંયમની
અનુકૂળતાપણે પાળેલું.

અણ્વજ્ઞિય. ન० (અવજ્ઞિય) અનુક્રમ; પરિપાટી.

અણ્વજ્ઞિય. સી० (અવજ્ઞિય) સંતતિ.

અણ્વજ્ઞિય. ન० (અવજ્ઞિય) અનુક્રમ; પરિપાટી.

અણ્વજ્ઞિય. સી० (અવજ્ઞિય) અનુક્રમ; પરિપાટી.

અણ્વજ્ઞિય. સી० (અવજ્ઞિય) નામકર્મની
એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી જ્ય એક
ચતિમાંથી બીજી ચતિમાં સિદ્ધિ રીતે
જાઈ શકે છે.

અણ્વજ્ઞિય. પું० (અવજ્ઞિય) નિર્ગ્રંથ; પરિ-
પ્રદરહિત. (૨) સંતોષી; અદ્યપરિપ્રદયાળા.

અણ્વજ્ઞિય. વિ० (અવજ્ઞિય) વર્તમાન સમયમાં
જેનું અસ્તિત્વ નથી તે; ઉત્પત્તિ ન થયેલ.

અણ્વજ્ઞિય. પું० (અવજ્ઞિય) નવમા પૂર્વેનું
નામ; નિશ્ચયપ્રવાદ તેનું અપર નામ છે.

(૨) એકના કલા પછી કહેવું તે; અનુવાદ.

અણ્વજ્ઞિય. વિ० (અવજ્ઞિય) પ્રવેશ કરેલ;
પ્રવેશ.

અણ્વજ્ઞિય. સી० (અવજ્ઞિય) એક પછી
એક કામ કરવાની યોજના. (૨) પાછળ
જવાની ક્રિયા.

અણ્વજ્ઞિય. વિ० (અવજ્ઞિય) જન્મેનું; ઉત્પત્તિ
થયેલું.

અણ્વજ્ઞિય. વિ० (અવજ્ઞિય) ઈડ; અનુકૂળ.

અણપ્પેહા. સ્ત્રી. (અણપેહા) લાવના, વિચારણા (૨) સ્વાધ્યાય વિશેષ

અણપ્પેહિ. ત્રિ. (અણપેહિન્) ચિંતાન કરનાર

અણપ્પરિહા. સ્ત્રી. (અણપરિહા) ખાધની સમીપની જગ્યા, ખાધની પાસેનું સ્થળ

અણપ્પાસ પુ. (અણપ્પાસ) અનુભાવ, મહિમા

અણવંધ પુ. (અણવંધ) સતત, નિરતર (૨) શાસ્ત્રના આરભમાં કહેના યોગ્ય અધિકારી વિષય, પ્રયોજન અથવા સમય

અણવંધણા. સ્ત્રી. (અણવંધણા) અનુસંધાન, ભૂલી ગયેલ વાતનું સ્મરણ કરી સાધ મેળવવી તે.

અણવંધિ ત્રિ. (અણવંધિન્) હેતુ સ્થાપન (૨) નિરતર વસ્ત્રાદિ વિભાગ બેગા કરવાથી પડિલેલુમાં અનનુમતી દોષ લાગે તે દોષ ટાળીને પડિલેલુ કરતું તે

અણવદ્ધ ત્રિ. (અણવદ્ધ) બાધિલ, નિરતર મદલ્ય કરેલ (૨) નિરતર, સતત (૩) વ્યાપ્ત (૪) પૂર્વ સચિત, દેય બધનથી બધાયેલ (૫) અત્યત, બહુજ (૬) ઉત્પન્ન

અણવદ્ધિરતર ત્રિ. (અણવદ્ધિરતર) નિરતર; હમેશ

અણવ્મદ. ત્રિ. (અણવ્મદ) અભિમાનરહિત (૨) સ્પષ્ટ નહિ તે, ખુલ્લુ નહિ તે

અણભાગ. પુ. (અણભાગ) કર્મના સંકેપમાં અધ્યવસાયનુસાર જે રસ પડે તે (૨) અનુભાગ, સ્વભાવ (૩) પ્રભાવ, માદાગ્ય (૪) શક્તિ, સામર્થ્ય

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગામનિહત્તાડય. ન. (અણભાગામનિહત્તાડય) નામ કર્મની ગતિઆદિ પ્રતિભા અનુભાગમધની સાથે આયુષ્ય કર્મનો નિયંત્રક કરવો તે, આઉપાના બપોનો એક બેદ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણભાગસ્મ ન. (અણભાગસ્મ) કર્મનો રસ, તીવ્ર, તીવ્રતર, મદ, મદતર વગેરે કર્મ પ્રતિભાનો સુખ અસુખ રસ

અણમરાણા. સી. (અણમરિ) અનુમોદના,
અમરિ (૨) અનુમોદનન્ય એક દોષ

અણમરત, } નિ. (અણમર) અણમર નેયા
અણમરય } પછી પણ નેના ઉપરથી

પ્રીતિ ન ઉતરે તેજુ ઇષ્ટ, ઇચિત (૨)

અનુકૂળપણથી સમત, માન્ય

અણમરાણ. પુ. (અણમરાણ) અદ્યમાન, થોડો
પણ મરિ

અણમરાણ. ન. (અણમાન) હેતુથી થતુ સાધ્યનુ
જ્ઞાન, અનુમાનજ્ઞાન

અણમાય. નિ. (અણમાન) અણમાન, ધણ
થોડુ

અણમોદય નિ. (અણમોદિત) અનુમતિ આપી
ઉત્સાહી બનાવેલ, ઉત્તેજિત કરેલ

અણમોદય નિ. (અણમોદક) અનુમોદન કરનાર

અણમોદય ન. (અણમોદન) } અનુમોદન,

અણમોદય. સી. (અણમોદક) } સમતિ

અણમ. નિ. (અણમ) જુઓ "અણમ" શબ્દ

અણમસ્યા. સી. (અણમસ્યા) કુ ખીની મેરા

કરતી તે, અનુકૂળપણે વર્તતુ તે

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) આચરેલું,
અનુમાન કરાયેલું

અણમરિયાર. નિ. (અણમરિ) પાછળ જનાર,
અનુસરનાર

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) પ્રમથનો નિસ્તાર,
વિરોધ પ્રકાશ

અણમરિય. ન. (અણમરિ) રાજ. આસક્તિ

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) સમઘય
કમથી રજાપેન

અણમરિય નિ. (અણમરિ) સ્નેહજાળો, અનુરાગી

અણમરિય. ન. (અણમરિ) મહેરેથી પોષર
કરવો તે, અવાજ કરવો તે

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) અનુરણ, પ્રીતિ (૨)
વર્ણ, કિરમજ આદિનો રંગ

અણમરિય. ન. (અણમરિ) અનુકૂળઆમન,
અનુકૂળપણે આવતુ તે

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) જુઓ "અનુરણ"
શબ્દ

અણમરિય. સી. (અણમરિ) અનુરણ નામનુ
નક્ષત્ર

અણમરિય નિ. (અણમરિ) લાવક, ઉચિત (૨)
અનુકૂળ (૩) વૃત્ત, સરળ

અણમરિય નિ. (અણમરિ) પાછળ લાગેતુ

અણમરિય. પુ. (અણમરિ) ચારનાર ખોલતુ
તે, ફરીફરી આનાપ કરવો તે

અણમરિય. ન. (અણમરિ) એક વાર લીં
પેતી જુમિ ફરીથી લીંપતી તે, ફરી

રિવેપન કરતુ તે

અણમરિય નિ. (અણમરિ) ચક્ર વગેરેનુ
રિવેપન કરેલ

અણમરિય. ન. (અણમરિ) રિવેપન કરતુ તે

અણમરિય ન. (અણમરિ) કમ, અનુકમ

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) અનુકૂળ, મનને
મમતુ (૨) માહોમાહે અનુકૂળ કરનારે

પૂજતુ તે

અણમરિય. પુ. (અણમરિયલોમ) આપ
ભવ કરતી તે, જતુ અને આવતુ તે

અણમરિય. } (અણમરિ) એ ધર્મિય જન
અણમરિય પુ. } રિવેપ

અણમરિય પુ. (અણમરિ) મોગે ઉદાપ,
કુસિત રીતિથી વર્ણન કરતુ તે (૨)

ખસમ કથન, કુપ્ત ઉક્તિ

અણમરિય નિ. (અણમરિયલોમ) ન્યા સયમ
આદિની ધાત ન થાય તેજુ રચના

અણમરિય. નિ. (અણમરિયલોમ) નેના
આધુધ્યન અપરતન ન થાય તેજા દેવતા,

નારડી વગેરે

અણમરિય નિ. (અણમરિ) ખીજનાર પ્રગત થોડા.

અણમરિય. નિ. (અણમરિ) અનુસરનાર,
સેવક

અણમરિય નિ. (અણમરિ) અનુકૂળ પ્રગતિ
કરનાર. સેવક કરનાર

અણુવત્તિ. સ્ત્રી० (અણુવત્તિ) અનુકૂળ પ્રવૃત્તિ; ચુરનો
મનોભાવ વર્તીને તેને અનુકૂળ વર્તવું તે.
અણુવમ. વિ० (અણુવમ) અનુપમ; ઉપમા રહિત.
અણુવમા. સ્ત્રી० (અણુવમા) ખાવવિશેષ;
મિઠાઈની એક જાત.

અણુવરય. વિ० (અણુવરય) સાવલ વ્યાપારથી
નિવૃત્તિ નહિ પામેલ; અવિરતિ યુક્ત. (૨)
નિરંતર; અવિચિત્ત.

અણુવરયકાયકિરિયા. સ્ત્રી० (અણુવરયકાય-
કિરિયા) અવિરતિપણે શરીરને વાપરવાથી
લાગતું કર્મબંધન; કાયિકીક્રિયાનો એક ભેદ.

અણુવરયવંદ. વિ० (અણુવરયવંદ) મન, વચન
અને કાયાના દંથી નિવૃત્ત ન થયેલ.

અણુવરિ. ઇ. (અણુવરિ) ઉપર નહિ તે; નીચે.

અણુવલલ્લિ. સ્ત્રી० (અણુવલલ્લિ) અભાવ;
અપ્રાપ્તિ.

અણુવસંત. વિ० (અણુવસંત) ઉપશાન્ત થયેલ
નહિ કિન્તુ ઉદ્વેષમાં આવેલ કપાયવાળા;
જેના કપાય ઉપશમ્યા નથી તે.

અણુવસુ. વિ० (અણુવસુ) રાગવાળો; રાગ
સહિત. (૨) સ્થવિર. (૩) આવક.

અણુવાદ. વિ० (અણુવાદિ) પાછળ જનાર;
અનુસરનાર. (૨) કરનાર.

અણુવાદ. વિ० (અણુવાદિ) અનુવાદ કરનાર;
બોધાયેલા અર્થને કહી બતાવનાર.

અણુવાય. પું० (અણુવાય) અનુસાર; અનુસરવું.
(૨) હસારો. (૩) સંપન્ન; સંયોગ.

અણુવાય. પું० (અણુવાય) અનુકૂળ વાણી. (૨)
અનુકૂળ પવનવાળો દેશ; જે દેશમાંથી
અનુકૂળ વાણી આવે તે.

અણુવાલય. પું० (અણુવાલય) અનુપાલક નામે
ગોશાળાનો મુખ્ય આવક. (૨) વિ० ર-
ક્ષક; પરિપાલન કરનાર.

અણુવાસ્તવા. સ્ત્રી० (અણુવાસ્તવા) ચામડાની
નળાથી ચુલ મળે પેટમાં તેલવિશેષ
નાખતું તે.

અણુવાસરં. ઇ. (અણુવાસરં) દરરોજ; પ્રતિદિન.
અણુવાસિઞ્. વિ० (અણુવાસિત) સંસ્કાર વડે
વાસિત કરેલ.

અણુવિત્તિ. સ્ત્રી० (અણુવિત્તિ) પ્રવૃત્તિ; ઇષ્ટ
વસ્તુને પ્રાપ્ત કરવાની ક્રિયા.

અણુવિરહ. સ્ત્રી० (અણુવિરતિ) દેશવિરતિ;
શ્રાવકપણું.

અણુવિવાગ. પું० (અણુવિવાક) કર્મનું અનુરૂપ
પરિણામ.

અણુવેલંઘર. પું० (અણુવેલંઘર) વેલ-ધર જા-
નિના દેવતાના અનુયાયી (દુક્રમ ઉદ્ધવ-
નાર) નાગકુમાર.

અણુવેહ. પું० (અણુવેષ) જોડાણ; મેલાપ.

અણુવ્યવહર. વિ० (અણુવત્તિક) અણુવત સંબંધી;
અણુવતરૂપ.

અણુવ્યવ. ન. (અણુવત) મહાવ્રતની અપેક્ષાએ
નહાનાં વ્રતો; આવકનાં પ્રથમનાં પાંચ વ્રતો.

અણુવ્યવધારિ. વિ० (અણુવ્યવધારિ) અણુવ્રત
ધરનાર; વ્રતધારી આવક.

અણુવ્યવય. વિ० (અણુવ્યવય) પાછળ ચાલનાર;
અનુસરનાર.

અણુવ્યયા. સ્ત્રી० (અણુવ્રતા) પતિવ્રતા સ્ત્રી;
પતિવ્રતા ધર્મે પાળનાર સ્ત્રી.

અણુવ્યસ. વિ० (અણુવ્રસ) વશ થયેલ;
આધીન.

અણુવ્યાણ. વિ० (અણુવ્યાણ) કંઈક સિંગમ
અને ધણે ભાગે કરમાયેલું.

અણુસંગિય. વિ० (અણુપત્નિક) પ્રાસંગિક; પ્રસંગે
પ્રાપ્ત થયેલ.

અણુસજ્જણ. સ્ત્રી० (અણુવ્રજ્ઞા) અનુસરણ
કરવું; અનુવર્તન કરવું તે.

અણુસજ્જિત્ય. વિ० (અણુવ્રજ) કાળ પરંપરાથી
આદ્યું આવેલ.

અણુસદ્ધિ. સ્ત્રી० (અણુવાસિત) સદ્ગુણની
સ્થિતિ. (૨) શિખામણ; ભદ્રામણ. (૩)
દોષ દર્શાવી શિક્ષણ આપવું તે.

અણસય. પું. (અનુસય) ગર્વ; અહંકાર. (૨)
પશ્ચાતાપ.

અણસરણ. નં. (અનુસરણ) રમરણ; ચિંતવન.

અણસરણ. નં. (અનુસરણ) અનુવર્તન; પાછળ
પાછળ જતું તે.

અણસરિયાર. વિ. (અનુસર્તૃ) પાછળથી
રમરણ કરનાર.

અણસાર. પું. (અનુસાર) પાછળ જતું તે;
અનુસરતું તે.

અણમાર. પું. (અનુમાર) અક્ષર ઉપરનું બિન્દુ;
અનુનાસિક વર્ણ.

અણસારિ. વિ. (અનુમારિત્વ) અનુસરનાર;
અનુકરણ કરનાર.

અણસાસણ. નં. (અનુસાસન) શિક્ષા; શિક્ષણ.
(૨) ઉપદેશ આપવો તે. (૩) આજ્ઞા;
હુકમ.

અણસાસિષ્ટ્ર વિ. (અનુસાસિત) જેને શિષ્યા-
મણ આપવામાં આવે તે, શિક્ષિત

અણસિદ્ધ. વિ. (અનુશિષ્ટ) શિષ્યામણ આપેલ.

અણસિદ્ધિ. સ્ત્રી. (અનુશિષ્ટિ) દિતકારક ઉપ-
દેશ; ભેદ.

અણમ્ય. વિ. (અનુમ્યત) બીજાની નેત્રાવે
રહેલ-નહું, માફ વગેરે.

અણમેદિ. સ્ત્રી. (અનુમેદિ) લઘુશ્રેણી, આકાશ
પ્રદેશપક્ષિ, તેને અભિમુખ રહીને અનુ-
કૂળપણે ગતિ કરવી તે.

અણમોચ. નં. (અનુમેચ) નદી વગેરેનો
પ્રવાહ; વેગ.

અણમોચવારિ. વિ. (અનુમેચવારિ) નદીના
પ્રવાહને અનુસારે ચાલનાર માછલા
વગેરે. (૨) અભિપ્રદ વિગેયથી ઉપામય
પામેથી કમસર ગાયરી કરનાર સાધુ.

અણમ્નુય. વિ. (અનુમ્ન) અવધારેલું.
(૨) સાંભળેલું. (૩) નં ભારત આદિ
પુરાણ.

અણમ્નુય. વિ. (અનુમ્ન) ઉત્કંઠા રહિત.

અણમ્નુયત્ત. નં. (અનુમ્નુત્ત) દિવ્ય અને
માનુષિક કામભોગમાં નિરપેક્ષતા.

અણદિયાસણ. નં. (અનુદિયાસન) અડગ રહી
સહન કરતું તે.

અણદ્રુમ. વિ. (અનુદ્રુમ) અનુભવ કરેલ;
અનુભવેલ.

અણદ્રુ. વિ. (અનુદ્રુત) ઓછું નહિ તે.

અણેક. વિ. (અનેક) એકથી વધારે.

અણેકસિદ્ધ. પું. (અનેકસિદ્ધ) એક સમયે
એક કરતાં વધારે સિદ્ધ થાય તે.

અણેકાવાહ. વિ. (અનેકવાદિત્વ) ધણા
આત્માને માનવાર વાદી; અક્રિયાવાદ
મતના અનુયાયી.

અણેગ. વિ. (અનેક) અનેક; એકથી વધારે.

અણેગંત વિ. (અનેકાન્ત) અનિશ્ચય; એકાંત
નહિ તે.

અણેગંતયાય. પું. (અનેકાન્તયાદ) વસ્તુનું એકાન્ત
સ્વરૂપ ન માનવું તે; અનત ધર્મવાળી
વસ્તુનું અનેકાન્તપણે પ્રતિપાદન કરતું તે.

અણેગંતિય. } (અનેકાન્તિય) સાધ્યને મુક્તિ
અણેગંતિય } અન્યત્ર રહેનાર હેતુ;
અભિચારી હેતુ. (૨) એકાન્તિક નહિ;
અનિશ્ચિત.

અણેગલંડી સ્ત્રી. (અનેકલંડી) જેમાં નીક-
ળવાને અનેક બારીઓ હોય એવી નગરી.

અણેગમુલ. પું. (અનેકમુલ) અનેકમૂળું.

અણેગજોગંધર. પું. (અનેકજોગંધર) અનેક
લગ્નિધના ધરનાર; અનેક લગ્નિધંપત્ર.

અણેગમ્નય. વિ. (અનેકમ્નય) અનેક પ્રકારનું
વિવિધ પ્રકારનું

અણેગમ્નયપુણા. સ્ત્રી. (અનેકમ્નયપુણા) વધેા
સાથે પડિવેદવાથી અથવા તપથી વધારે
વખત વચ્ચેને ધુજાવવાથી ભાગતો દોષ;
પડિવેદવા દોષનો એક પ્રકાર.

અણેગસિદ્ધ. પું. (અનેકસિદ્ધ) એક સમયે
અનેક સિદ્ધ થાય તે.

અગ્રણોલિસ. ત્રિ० (અગ્રીલા) અનન્ય સદશ;
અનુપમ.

અગ્રણોસ્થા. સ્ત્રી० (અગ્રેપથા) પ્રમાદદિ
દોષ સહિત એપથા. (૨) ગવેપથાનો
અભાવ.

અગ્રણોસણિજ. } ત્રિ० (અગ્રેપણીય) સાધુને ન
અગ્રણોસણીય. } કદષે તેનું; કાષ્ઠપથુ દોષથી
દુષ્ટ થયેલ.

અગ્રણોડયા. સ્ત્રી० (અગ્રુડયા) ઋતુકાળ વગરની
બી; રજસ્વલા નહિ.

અગ્રણોકંત. ત્રિ० (અગ્રત્રાન્ત) અગ્રિત; જેનો
પરાક્રમ થયો નથી તે.

અગ્રણોજ્ઞ. ત્રિ० (અગ્રજ્ઞ) નિર્દોષ; શુદ્ધ.

અગ્રણોજ્ઞા. સ્ત્રી० (અગ્રજ્ઞા) મહાવીર સ્વામિની
પુત્રીનું નામ.

અગ્રણોમ. ત્રિ० (અગ્રમ) મિથ્યાદષ્ટિ, અવિરતિ
આદિ કર્મબંધના હેતુ જેણે દૂર કર્યા છે
તે; મિથ્યાત્વ, અવિરતિ આદિ કર્મબંધ
હેતુ રહિત.

અગ્રણોમર્દસિ. પું० (અગ્રમર્દસિ) ન્યૂનદર્શી
નહિ; ઉચ્ચ જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રવાળો.

અગ્રણોમાણ. ત્રિ० (અગ્રમાન) છુટા છુટા;
આપ નહિ તે.

અગ્રણોમાણ. ન० (અગ્રમાન) સતકાર; અનાદર
રાહિ તે.

અગ્રણોપાર. ત્રિ० (અગ્રવર્ણકાર) આરપાર વગરનું;
આરપાર રહિત. (૨) અતિવિસ્તીર્ણ.

અગ્રણોવણિદિઆ. સ્ત્રી० (અગ્રીવણિધી) એક
વસ્તુમાં અનુક્રમની ધટના; દ્રવ્ય આનુ-
પૂર્તિનો એક પ્રકાર.

અગ્રણોવદ્ય. ત્રિ० (અગ્રવદ્ય) અંત વગરનું
અનંત.

અગ્રણોવમ. ત્રિ० (અગ્રમ) ઉપમારહિત; તુલના
રહિત.

અગ્રણોવમર્દસિ. પું० (અગ્રમર્દસિ) ઉચ્ચ જ્ઞાન,
દર્શન અને ચારિત્રવાળ.

અગ્રણોવમા. સ્ત્રી० (અગ્રમ) નિદાબની એક
ગત.

અગ્રણોવલેચય. ત્રિ० (અગ્રવલેચક) કર્મબંધનથી
રહિત.

અગ્રણોવસંસ્થા. સ્ત્રી० (અગ્રવસંસ્થા) અશ્વન;
અવિધા.

અગ્રણોસિમ. ત્રિ० (અગ્રપિત) નિવાસ નહિ
કરેલ; અગ્રવપરિથત.

અગ્રણોહંતર. ત્રિ० (અગ્રવંતર) જે પ્રકારના
ઓધને નહિ તરનાર; દ્રવ્યઓધ-નદીપૂર

અને ભાવઓધ-આદિ કર્મને ન તરનાર
અગ્રણોદ્દય. ત્રિ० (અગ્રવદ્યક) ગમે તેમ વર્તતાં
છતાં જેને હાથ પકડી રોકનાર કાષ્ઠ નથી
તે; નિરંકુશ.

અગ્રણોદિયા. સ્ત્રી० (અગ્રોધિકા) જેની અંદર
પાણીનું કાષ્ઠપથુ સ્થાન નથી એવી અટવી.

અગ્રણ. ત્રિ० (અગ્ર) પોતાથી ભિન્ન; બીજું.

અગ્રણ. ન० (અગ્રવ) પાણી; જલ.

અગ્રણ. ન० (અગ્ર) ભાત વગેરે ધાન્ય; અ-
નાજ. (૨) ભોજન; મોદક વગેરે ખોરાક.

(૩) શિક્ષા; ગોચરી.

અગ્રણોત્થિય. પું० } અન્યવૃથિક } તીર્થાન્ત-
} અન્યતીર્થિક } રીય;

જેન સિવાયના શાક્ય, ચરક, પરિમાળક,
કેપિલ, આશ્વક, વૃદ્ધશાક વગેરે.

અગ્રણોત્થિયદેવય. ન० (અન્યવૃથિકદેવ))
અન્યમતિઓએ માનેલ હરિહરદિ દેવ.

અગ્રણોત્થિયપરિગ્રહિય. ત્રિ० (અન્યવૃથિકારિ-
ગ્રહીત) અન્ય તીર્થિઓએ પ્રદણ કરેલ;
અન્યમતિઓએ પોતાનું કરી લીધેલ.

અગ્રણોમિત્તાયક. પું० (અગ્રમિત્તાયક) અન વિના
ગ્લાનિ પામનાર સાધુ; ભુખ્યા ન રહેવાથી
અથવા અભિગ્રહ વિશેષથી સવારમાં
આહાર કરનાર સાધુ.

અગ્રણજંભા. પું० સ્ત્રી० (અગ્રજંભા) જંભા
દેવતાની દસ જનનમાંની પહેલી જન.

અગત્ય. વિ. (અન્યતર) ગમે તે એક; બે-
માંનું કે અનેકમાંનું કોઈ એક.

અગત્યતિથિય. પું. (અન્યતીર્થિક) અન્યમતિ;
અન્યદર્શની.

અગત્યતિથિયપચત્તારામ્રોમ. પું. (અન્યતી-
ર્થિકપ્રત્યક્તુલ્યોગ) કપિશાદિકે પ્રવર્તાવેલું
શાસ્ત્ર; પાપશુનવિશેષ.

અગત્યત્તમાવશા. સ્ત્રી. (અન્યત્તમાવશા) દેહથી
આત્મા ભુદો છે એમ ભાવના ભાવની તે.

અગત્ય. પું. (અન્ય) અર્થથી વિપરીત;
અનર્થ.

અગત્ય. ઇ. (અન્ય) બીજે ક્યાંક; સિવાય.

અગત્ય. પું. (અન્ય) યથાર્થ; વ્યુત્પત્તિને
અનુસારે થતો અર્થ.

અગત્યજોગ. પું. (અન્યજોગ) શબ્દ અને તેના
અર્થનો વ્યુત્પત્તિ અનુસારી સંબંધ.

અગત્યદત્તહર. પું. (અન્યદત્તહર) બીજાએ બ-
ક્ષીય કરેલી હોય તેને રસ્તામાં છુટનાર.

અગત્યદા. ઇ. (અન્યદા) બીજા કોઈ કાળમાં.

અગત્યધર્મિય. વિ. (અન્યધર્મિક) બિન
ધર્મવાળા.

અગત્યપાણ. ન. (અગત્ય) અગત્યપાણી.

અગત્યપુણ. ન. (અગત્ય) અનુક્રાંતિવા
ભોજન આપવાથી થતું પુણ્ય; અગત્યપુણ્ય.

અગત્યપ્રમત્ત. વિ. (અગત્યપ્રમત્ત) આવના લોકપી.

અગત્યમોગ. પું. (અગત્યમોગ) આવ આદિ ભો-
ગ પદાર્થ.

અગત્યમગ. વિ. (અન્યોન્ય) અન્યોન્ય; પ-
રસ્પર.

અગત્યમગક્રિયા. સ્ત્રી. (અન્યોન્યક્રિયા)
સામસામા એક બીજાના પર પુંજા,
ચોગવા, મદન કરતું વગેરે.

અગત્યમગક્રિયા. વિ. (અન્યોન્યક્રિયા) પર-
સ્પર માંથી થતું; પરસ્પર માંથી થતું.

અગત્યમગક્રિયા. સ્ત્રી. (અન્યોન્યક્રિયા)
પરસ્પર ગુંથવાથી થતો નિર્મિત્ત.

અગત્યમગક્રિયા. સ્ત્રી. (અન્યોન્યક્રિયા)
પરસ્પર સમુદાય રચના; પરસ્પર સંબંધ.

અગત્યમગક્રિયા. વિ. (અન્યોન્યક્રિયા) એક
બીજાને અનુક્રાંતિ પછે વળગેલ.

અગત્યમગક્રિયા. વિ. (અન્યોન્યક્રિયા) પર-
સ્પર ક્ષીરનીરની પેઠે અવગાહીને રહેલ.

અગત્ય. વિ. (અન્યતર) ગમે તે એક; બે-
માંનું કે અનેકમાંનું કોઈ એક.

અગત્ય. ઇ. (અન્ય) કોઈ વખતે; ક્યારેક.

અગત્યયાકયાઈ. ઇ. (અન્યયાકયાઈ) કોઈ
એક વખતે; અનિર્ધારિત સમયે.

અગત્યલિંગ. ન. (અન્યલિંગ) અન્યલિંગ; જી-
નેતર વેપ.

અગત્યલિંગસિદ્ધ. પું. (અન્યલિંગસિદ્ધ) જીન
સિવાયના વેગે સિદ્ધ થાય તે.

અગત્ય. પું. (અગત્ય) સમુદાય. (૨) સંસાર.

અગત્યવંત. ન. (અગત્ય) ૨૭ મુ લોકોનાર
મુહર્ત.

અગત્યવવસ્ત. પું. (અન્યવવસ્ત) સાધુ બ્રહ્મ-
રથા આબ્યા હોય ત્યારે પોતાની વસ્તુને
બીજાનો વ્યવહાર કરવાથી સાધુ ન લે

તેથી લાભતા આરમા પ્રતનો ત્રીજો અ-
નિચાર.

અગત્યવાલય. પું. (અગત્યવાલય) એ નામનો
એક અન્યનીર્થિક; કાલોદાયી ધત્યાદિમાનો
એક.

અગત્યવિદિ. પું. (અગત્યવિદિ) અગત્ય ઉત્પન્ન
કરવાની, મોઢવાની અને રાંધવાની કળા.

અગત્યસંમોહ. વિ. (અગત્યસંમોહ) અન્ય-
ગમના સાધુ સાથે આદાર પાળીના
વ્યવહારવાળો.

અગત્યદા. ઇ. (અન્ય) અન્યથા; અમર.

અગત્યદામાય. પું. (અન્યદામાય) વિપરીત
ભાવ; સત્યને અસત્ય માનતું તે

અગત્યદામાય. વિ. (અન્યદામાય) અસત્ય
ભાવનાર

અચાર્યાચ. ત્રિં (અજ્ઞાત) અપરિચિત.

અચાર્યાદ્વ. ત્રિં (અન્વાવિષ્ટ) દેવતાના આવે-
શથી પરવશ થયેલ.

અચાર્યાપસિ. પું (અજ્ઞાતેષિન્) જાતિ, વિદતા
આદિથી અજ્ઞાત થઈને આહારાદિની એવણા
કરનાર; પોતાનું માહત્ત્ય ન જાણતા
હોય તેવા કુળમાં લિલ્લા કરનાર સાધુ.

અચાર્યાણ. નં (અજ્ઞાન) અજ્ઞાનપાતું; ત્રિપરીત
બુદ્ધિ. (૨) મિથ્યાજ્ઞાન, (૩) ત્રિં જ્ઞાન
રહિત; મૂર્ખ.

અચાર્યાણકિરિયા. સ્ત્રીં (અજ્ઞાનક્રિયા) અજ્ઞાન-
પણે કરવામાં આવતી એવાથી લાગતું
કર્મબંધન; અજ્ઞાનક્રિયાનો એક ભેદ.

અચાર્યાણદોષ. પું (અજ્ઞાનદોષ) કુશાસ્ત્રના
સંસ્કારથી દિસાદિ કૃત્યોમાં ધર્મબુદ્ધિ
રાખવાથી લાગતો એક દોષ; શૈદધ્યાનનું
નીનું લક્ષણ.

અચાર્યાણપરિસહ. પું (અજ્ઞાનપરીપદ) અજ્ઞાન
પરિસહ; અજ્ઞાન એટલે વિદ્યા ન આવ-
ડવાથી થતું કષ્ટ સહન કરવું તે.

અચાર્યાણવાહ. ત્રિં (અજ્ઞાનવાદિન્) અજ્ઞાનનેજ
શ્રેય માનનાર વાદી; જ્ઞાનમાં દોષ દર્શાવી
અજ્ઞાનનું સ્થાપન કરનાર.

અચાર્યાણસ્તથ. નં (અજ્ઞાનશાસ્ત્ર) અજ્ઞાનશાસ્ત્ર;
ભારત, કાવ્ય નાટકાદિ લૌકિક શાસ્ત્ર.

અચાર્યાણમિ. ત્રિં (અજ્ઞાનિન્) અજ્ઞાની; જ્ઞાન-
પણાથી રહિત.

અચાર્યાણિય. પું (અજ્ઞાનિય) અજ્ઞાની; જ્ઞાનહીન.
(૨) અજ્ઞાનવાદી; અજ્ઞાનવાદના અનુયાયી.

અચાર્યાણિયવાહ. પું (અજ્ઞાનિયવાદિન્) અજ્ઞાન-
વાદી; જ્ઞાનમાં દોષ દર્શાવી અજ્ઞાનનેજ
શ્રેયસ્ માનનાર વાદી.

અચાર્યાય. ત્રિં (અન્વાય) અન્વાયી; ન્યાય-
રહિત.

અચાર્યાય. ત્રિં (અજ્ઞાત) અજ્ઞાતપું; જ્ઞાન
પ્રાપ્તનું.

અચાર્યાયકંઠ. પું (અજ્ઞાતોન્ઠ) પરિચય કરાવ્યા
વિના ઉચિત લિલ્લા-અતઃ ઉપગરણ વગેરે
સાધુએ ગવેયવા તે.

અચાર્યાયચરમ. પું (અજ્ઞાતચરક) સ્વગત્યાદિ
દર્શાવ્યા વિના ગવેયવા કરનાર.

અચાર્યાયર્પિડ. પું (અજ્ઞાતર્પિડ) અજ્ઞાન
કુળની લિલ્લા; અન્તર્માન્ત લિલ્લા.

અચાર્યાયયા. સ્ત્રીં (અજ્ઞાતયા) અજ્ઞાતપણે
યજ્ઞ કીર્તિની દરમિયાન તપઃયા વગેરેનો
પ્રકાશ ન કરવો તે.

અચાર્યાયસીલ. ત્રિં (અજ્ઞાતસીલ) જેનો રા-
ભાવ પંડિતો પણ ન જાણી શકે તેવો.
(૨) જેણે અલ્પચર્ચ અંગીકાર નથી કર્યું
એવો.

અચાર્યાયકંઠ. પું (અચાર્યાયકંઠ) જ્યેષ્ઠસિંહ
નામે વણિકુપુત્રની પુત્રી અનિકાનો દેવ-
દત્તથી થયેલ પુત્ર.

અચાર્યાય. ત્રિં (અન્વોન્ય) જુઓ “ અ-
વ્યુત્પન્ન ” શબ્દ.

અચાર્યાયસા. નં (અન્વેયણ) તપાસ કરી જોવું તે.

અચાર્યાયસા. સ્ત્રીં (અન્વેયણ) પ્રાર્થના. (૨)
શુદ્ધચર્ચા અપાતી લિલ્લા ગ્રહણ કરવી તે.

અચાર્યાયસિ. ત્રિં (અન્વેયિન્) ગવેયવા કરનાર;
માગણી કરનાર.

અચાર્યાય. ત્રિં (અન્વોન્ય) જુઓ “ અ-
વ્યુત્પન્ન ” શબ્દ.

અચાર્યાયસામગ્રાહિય. નં (અન્વોન્યસામગ્રાહિય)
વચ્ચ વાક્યની અને ૫૬ ૫૬ની ૫૨૨૫૨
સાપેક્ષતા; સત્ય વચ્ચના ૩૫ અનિશ્ચય-
માનો ૧૭ મો.

અચાર્ય. નં (અદ્ય) દિવસ; દિન.

અચાર્ય. પું (અધ્ય) પાપનું દાર; કર્મ
અચાર્ય } આવવાનો માર્ગ. (૨) દિવસાદિ
કર્મબંધનું કારણ.

અચાર્યકર. પું (અધ્યકર) આશ્રય કરનાર
નવા કર્મ આંમનાર.

अव्ययभाषणा. श्री० (आध्यात्मिका) आश्रयाना
अनिष्ट इणु चित्तान्न करु ते, आर
आरनामानी सातमी आरना

अतय वि० (अतय) असत्य, अतय
अतर पु० (अतर) रत्नाकर, सयुद्ध (२) वि०
दुस्तर, तरपाने असत्य

अतरंत. वि० (अतर) रोगी, उनात. (२)
असत्य, असत्य

अतरण वि० (अतरण-लान) दुर्गन्ध, उनात
पाभेने

अतय पु० न० (अतयम्) तपश्चर्याना अवलोकन
अतसी. श्री० (अतसी) वनस्पतिविशेष,
अवसीती छोड

अतह न० (अतह) असत्य, भिन्ना

अतहणा वि० (अतहणा) अव्ययार्थ
अतहणा, अतानी (२) अतहणाते वरा-
नर न अतहणा ५२०७ (३) न० अव्ययार्थ
गत, अनेकाले अनेकाले अतहणा ते

अतार. वि० (अतार) तरपाने असत्य,
अगाध

अतारकरेत्त न० (अतारकरेत्त) तापनु क्षेत्र
नडि ते, रानि

अति म० (अति) धातु, अतिशय

अतिउद्. वि० (अतिउद्) पोताना इत्यने न
अतहणा

अतिविण वि० (अतिविण) निराशाना
इत्ये। दो-राथी इत्ये। अतहणा अतहणा ते
न अतहणा साधु (२) इत्ये। अतहणा साधु
पण अतहणा अतहणा न इत्ये।

अतिशय. वि० (अतिशय) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

अतिउत्त. वि० (अतिउत्त) अतहणा अतहणा अतहणा

अतिउत्त पु० (अतिउत्त) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

अतिउत्त पु० (अतिउत्त) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

अतिउत्त वि० (अतिउत्त) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

अतिउत्त वि० (अतिउत्त) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

अतिउत्त. श्री० (अतिउत्त) अतहणा र
अतहणा

अतिउत्त न० (अतिउत्त) तीर्थकर तीर्थ स्थाना
पदेयानो समय अने तीर्थ अतहणा अतहणा
परीतो समय (२) अतहणा अतहणा
अतहणा, तीर्थनी अतहणा

अतिउत्त पु० (अतिउत्त) तीर्थकर नडि ते,
तीर्थकरनी पदनी न पामना इत्ये।

अतिउत्त वि० (अतिउत्त) तीर्थकर
पद पामना राना सिद्ध अतहणा, अतहणा
अतहणा अतहणा

अतिउत्त पु० (अतिउत्त) तीर्थकर स-
अतहणा अतहणा अतहणा तीर्थ अतहणा
अतहणा अतहणा अतहणा अतहणा
अतहणा अतहणा अतहणा अतहणा

अतिउत्त वि० (अतिउत्त) अतहणा अतहणा, न
अतहणा

अतिउत्त वि० (अतिउत्त) अतहणा अतहणा
अतहणा "अतहणा अतहणा" अतहणा

अतिउत्त पु० (अतिउत्त) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

अतिउत्त म० (अतिउत्त) अतहणा अतहणा
अतिउत्त म० (अतिउत्त) अतहणा अतहणा
अतहणा अतहणा अतहणा अतहणा
अतहणा अतहणा अतहणा अतहणा

अतिउत्त पु० (अतिउत्त) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

अतिउत्त पु० (अतिउत्त) अतहणा "अतहणा"
अतहणा

અતિરાઝલ. ન૦ (અતિરાઝલ) અતિ સમૃદ્ધિ-
વાળું કુળ.

અતિરિત્ત. ત્રિ૦ (અતિરિક્ત) જુઓ “અધરિત”
શબ્દ.

અતિરિત્તસેજ્ઞાસણિય. પું૦ સ્ત્રી૦ (અતિરિક્ત-
શબ્દાસનિક) મર્યાદાથી અધિક શબ્દા, પાટ
પાટલા વગેરે રાખનાર; અસમાધિનું
ચોથું સ્થાનક સેવનાર સાધુ.

અતિરેગ. પું૦ (અતિરેક) જુઓ “અધરેગ”
શબ્દ.

અતિવાતિ. ત્રિ૦ (અતિવાતિન) જુઓ “અધ-
વાધ ” શબ્દ.

અતિવિજ્ઞ. ત્રિ૦ (અતિવિય) જુઓ “અધ-
વિજ્ઞ ” શબ્દ.

અતિવેલ્લ. મ૦ (અતિવેલ્લમ્) જુઓ “અધવેલ્લ”
શબ્દ.

અતિસેસ. પું૦ (અતિશેષ) જુઓ “અધસેસ”
શબ્દ.

અતિદિ. પું૦ (અતિધિ) અભ્યાસત; બોજન
વખતે આવેલો પ્રાણી. (૨) જેને આવ-
વાની તિથિ મુકરર નથી એવા સાધુ.

અતિદિસંવિભાગ. પું૦ (અતિધિસંવિભાગ)
શ્રાવકનાં બાર મત પૈકી બારમું મત;
જન્મતી વખતે પોતાના બોજનમાંથી અમુક
ભાગ અનિધિને આપવાની ભાવના
ભાવતી તે.

અતીત. પું૦ (અતીત) ભૂતકાળ; મત
સમય.

અતીતદ્વા. સ્ત્રી૦ (અતીતદ્વા) અનતા પુદ્ગલ
પરાવર્તન પ્રમાણે ભૂતકાળ.

અતીય. પું૦ (અતીય) ભૂતકાળ. (૨) ત્રિ૦
ભૂતકાળનું.

અતીયદ્વા. સ્ત્રી૦ (અતીયદ્વા) અતીતકાળ;
ભૂતકાળ.

અતીયવચ્ચ. ન૦ (અતીયવચ્ચ) ભૂતકાળવાચક
પદ; જેમકે કયું, ખાધું, પીધું વગેરે.

અતીરંગમ. ત્રિ૦ (અતીરંગમ) કાંઠે જવાને
અસમર્થ; સંસારને કાંઠે નહીં પહોંચનાર.

અતીવ. મ૦ (અતીવ) અતિ; ધણું.

અતુટિ. સ્ત્રી૦ (અતુટિ) અસંતોષ, અનૃપિ.

અતુલ. ત્રિ૦ (અતુલ) જેની તુલના ન કરી
સકાય એવું અસાધારણ.

અતો. મ૦ (અત્ત) એથી; અદિથી.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) દુઃખ હરનાર; સુખ આપનાર.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) યથાર્થદર્શી, શગદ્વાદિ
સર્વ દોષ રહિત. (૨) જ્ઞાનાદિયુક્ત સંપન્ન;
ગુણી. (૩) એકાન્ત દિતકર.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) મહણ કરેલ; સ્વીકારેલ.

અત્ત. ત્રિ૦ (અત્ત) પીડિત; દુઃખી.

અત્ત. પું (અત્તમ્) આત્મા; જીવ. (૨) પોતે;
જાતે. (૩) સ્વભાવ; પ્રકૃતિ.

અત્તમ. ત્રિ૦ (અત્તમ) આંતરિક; આંતરિક.

અત્તમામિ. પું૦ (અત્તમામિન્) આત્માને પ્રાપ્ત
કરવા મોક્ષ માર્ગમાં ચાલનાર મુનિ; મુમુક્ષુ.

અત્તદ્વ. પું૦ (અત્તમદ્વ) ત્રણગણ સૂત્રના
પહેલા અધ્યયનના પહેલા ઉદ્દેશનો પાંચમો
અર્થાધિકાર, કે જેમાં પાંચ ભૂત અને
હૃદય આત્માનું નિરૂપણ છે.

અત્તદ્વ. પું૦ (અત્તમાર્થ) સ્વર્ગ, મોક્ષાદિક
આત્માનો અર્થ. (૧) પોતાની મતલબ;
સ્વાર્થ.

અત્તતા. સ્ત્રી૦ (અત્તતા) આત્માનું અસ્તિત્વ;
જીવની હયાતી. (૨) પોતાના કરેલ કમનું
પરિણામ.

અત્તત્તાસંવુડ. ત્રિ૦ (અત્તમાત્મસંવુડ) આત્મા
વડે આત્મામાં લીન થયેલ.

અત્તપચ્ચોસિ. પું૦ (અત્તમપ્રત્યક્ષ) આત્મ સંબંધી
પ્રજ્ઞાને હજીનાર; પાપ શ્રમણનું એક
લક્ષણ.

અત્તપચ્ચોસિ. પું૦ (અત્તમપ્રત્યક્ષ) આત્મ
જ્ઞાનનો શોધક; આત્મહિતની ગેરવળ
કરનાર જીવ.

અત્તપરહ. ૫૦ (આત્મપ્રગટ્) આત્મ સમધી
પ્રશ્ને દર્શનાર, પાપ અમણુ એ
લક્ષણ

અત્તપ્રોસિ વિ. (આત્મપ્રોસિ) સર્વગી
ઉક્તિનુ અન્વેષણ કરનાર

અત્તમદ વિ. (આત્મમદિ) આત્મધ્યાનમા
લોચાયે

અત્તય પુ. (આત્મય) પુત્ર, દીકરો

અત્તયા સ્ત્રી. (આત્મયા) પુત્રી, દીકરી

અત્તર્ત. પુ. (આત્મર્ત) આત્માના ઉપયો
ગનારો, સારથેન સાધુ (૨) અકપાથી
આત્મા,

અત્તસંપનાહિય. વિ. (આત્મસંપ્રહીત) આત્મ
પ્રસાદ કરનાર

અત્તસમ વિ. (આત્મસમ) આત્મસુખ,
આત્મનત્

અત્તસમાહિય. વિ. (આત્મસમાહિત) સદા
સ્વઉપયોગમા લોચાયે, નિર્વિકલ્પ સમા
ધિપુક્ત.

અત્તહિય ન. (આત્મહિત) આત્મહિત

અત્તગમ. પુ. (આત્મગમ) તીર્થકરની અરે
ક્ષાએ મૂળ સુખાર, અત્તગમ

અત્તુક્તરિસ } પુ. (આત્મોત્કર્ષ) અભિમાન,
અત્તુક્તસ. } આત્મઆધા

અત્તુક્તસિય. વિ. (આત્મોત્કર્ષિક) ગર્વપુક્ત
વાનપ્રસ્થ, અભિમાની

અત્તુરણીય. પુ. (આત્મોરણીત) દુરાશ્રદ્ધ કરી
પોતાનો મત સ્થાપન કરવો તે, પોતાના
મતમા દોષ આવે તેની રીતે પરમતનુ
ઉચ્ચાપન કરતુ તે.

અત્તેય પુ. (આત્તેય) આત્તેય; અતિ-કનિયા
પુત્ર (૨) એક જાન મુનિ

અય ન. (અત્ત) આયમતુ તે, નદ, મું
વગેરેનું ક્ષેત્રાતરમા જતુ તે

અય ન. (અત્ત) તીવ્ર વગેરે ફેકનાના દધિવાર
અય મ. (અય) અદી, છંદ.

અત્ય. પુ. (અર્થ) ધન, દ્રવ્ય (૨) લક્ષ્મીના
અપ્પના રૂપ પરિત, મેર પરિત (૩) તા
ત્પર્ક, મતનય (૪) સન્દેહો અભિધેય;
વાચ્યાર્થ (૫) અપેક્ષા (૬) અભિલાષ
પદાર્થ (૭) સન્દેહિ પાત્ર મિય (૮)
મોક્ષ, પરમાર્થ

અત્ય. પુ. (અત્ત) મેર પરિત (૨) દિ. ૦
અનિચ્છામાન

અત્યગ્નો. મ. (અર્થત્ત) અર્થની અપેક્ષાએ,
અર્થરૂપે

અત્યર્થ પુ. (અત્તાર્થ) ભરતક્ષેત્રના મધ
ઓડીસીના પદરમા તીર્થકરનું નામ

અત્યગ્નય વિ. (અત્તગ્નય) આધમેક્ષો, અસ્ત
પામેક્ષો

અત્યક્ત વિ. (અર્થક્ત) ધન મેળવનાર

અત્યક્તમય વિ. (અર્થક્તમય) દ્રવ્યની
વાળાવાળો

અયક્ત. ન. () અનસર નિના,
વખત વગર

અત્યગ્નહણ ન. (અર્થગ્રહણ) પદાર્થનું જ્ઞાન,
પદાર્થનો નિશ્ચય કરવો તે.

અત્યગ્ન વિ. (અર્થગ્ન) અર્થની જ્ઞાન કરનાર

અત્યગ્ન. વિ. () મધ્યતર્તી

અયજોમિ સ્ત્રી. (અર્થજોમિ) પેસાની ઉત્પત્તિના
સ્થાન, પેસા મેળવવાના ઉપાય, જોયારે
સામ, દામ, દરક, બે વગેરે

અત્યગ્નગરતા પુ. (આત્મગ્નગૃહ) જ્યાં દે
વતા મુએ બેમે જોરા થર

અત્યગ્નય પુ. (અર્થગ્નય) અર્થ પ્રધાનનય, નૈમમ,
સગ્રહ, વ્યવહાર અને નજીમન એ ચાર
નયરૂપ અર્થનો આશ્રય કરનાર (૨) સમ ।
છોડી અર્થનેજ મુખ્ય વસ્તુમાનનારો પદ

અત્યગ્નિર પુ. (અર્થનિર) ૮૪ પાપ
અર્થનિકુશલ પ્રમાણુ કાવિગેય

અત્યગ્નિરંગ પુ. (અર્થનિરંગ) ૮૪ સાપ
નરિન પ્રમાણુકાળ વિશે ।

અત્યથિ. ત્રિ० (અર્થાથિ) ધનનો અર્થા;
ધનનો વાચક.

અત્યવંદ. પુ० (અર્થવંદ) શરીરાદિ નિર્વાહ
અર્થે કર્મબંધ થાય તે; સ્વાર્થે રૂંડતું તે.

અત્યધર. ત્રિ० (અર્થધર) શાસ્ત્રનો અર્થ
ધરનાર; અર્થવેતા.

અત્યનિજ્ઞવચ. ત્રિ० (અર્થનિર્ણયક) નયપ્રમાણ
લાગુ પાડી સૂત્રના અર્થનો નિર્વાહ કરનાર.

અત્યપજ્ઞય. પુ० (અર્થપર્યય) અર્થના એક દેશનું
પ્રતિપાદન કરનાર પર્વાય; અર્થરૂપ પર્વાય.

અત્યપય. ન० (અર્થપદ) " ઉત્પાદ, વ્યય અને
દ્રોણયુક્ત સત્ " ધર્યાદિ અર્થ પ્રતિ-
પાદકપદ.

અત્યપુહ્લત ન० (અર્થપુહ્લત) શુભાદિ પદાર્થના
વિસ્તારરૂપ સ્તુતશાન; સામાન્ય સ્તુતશાન.

અત્યમાવ. પુ० (અર્થમાવ) શબ્દના અર્થમાં
ઉપયોગ જોડવો તે

અત્યમ. ન० (અસ્તમયન) અસ્ત થઇ જતું;
અદૃશ્ય થઇ જતું.

અત્યમણ. ન० (અસ્તમન) સૂર્યનું આથમતું તે;
સૂર્યનું અસ્ત થતું તે.

અત્યમય. ન० (અસ્તમય) સૂર્ય વગેરેનું અસ્ત
થતું તે.

અત્યમાસ. પું० (અર્થમાપ) માસો; સોનું રૂપું
તોળવાનું ૮ રતિભારનું એક વજન.

અત્યમિશ્ચોદિય ત્રિ० (અસ્તમિતોદિત) જે
આથમીને પાછા ઉઠ્યા હોય તે; અર્થાત્
હીનકુળમાં જન્મી મહત્ત્વદ મેળવ્યું હોય
તે, જેવાકે હરકેશી સુનિ.

અત્યમિય. ત્રિ० (અસ્તમિત) અસ્ત પામેલ;
આથમેલ. (૨) ટકાઈપામેલ.

અત્યમિયાત્યમિય. ત્રિ० (અસ્તમિતાસ્તમિત)
આથમીને પુનઃ આથમેલ હોય તે, અર્થાત્
હીનકુળમાં ઉત્પન્ન થઇ પુનઃ એવા
દુષ્ટર્મ કરે કે મરીને દુર્ગુણમાં આત્મા
જાય-જેમ કાલસુરિએ કસાઇ.

અત્યરણ. ન० (આસ્તરણ) આચ્છાદન; ઓળા.
અત્યરણ. ન० (આસ્તરણ) ઓળા. (૨) ગિલાનું;
પથારી કરવી તે.

અત્યરય. ત્રિ० (આસ્તરક) આચ્છાદન કરનાર.
(૨) પું० ગિલાના ઉપરનું વસ્ત્ર.

અત્યરય. ત્રિ० (અત્તરજત) નિર્મળ; શુદ્ધ.

અત્યવાય. પુ० (અર્થવાદ) ગુણવર્ણન. (૨)
દોષનિરૂપણ. (૩) ગુણવાચક શબ્દ. (૪)
દોષવાચક શબ્દ.

અત્યવાયગ. ન० (અર્થવાચક) અર્થવાચક પદ,
જેમકે ૧૨૫ છે, ૫૮ છે છત્યાદિ.

અત્યચિ. ત્રિ० (અર્થચિન્) શબ્દાર્થને જાણનાર.

અત્યચરણ. પું० (અર્થચરણ) અર્થચરણ નામે ચાર
વેદમાંનો એક વેદ.

અત્યસંપય. સ્ત્રી० (અર્થસંપદા) ધનનો વૈભવ,
ધનની સંપદા.

અત્યસત્ય. ન० (અર્થસાત્ત્વ) અર્થશાસ્ત્ર; પૈસો
કેવી રીતે વધે તેની રીત જતાવનાર
શાસ્ત્ર.

અત્યસાર. પુ० (અર્થમાર) પ્રધાનધન; રાકડડોય

અત્યસિદ્ધ. પુ० (અર્થસિદ્ધ) જંતુદીપના ઔરવત
ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમાં થનાર ખીજ
તીર્થકર (૨) પક્ષના દસમા ત્રિયસનું લોકા-
તર નામ (૩) ત્રિ० પુષ્કળ ધનવાન

અત્યા. સ્ત્રી० (આત્યા) જિનશાસન પ્રત્યે
ખડુમાનપણ; શ્રદ્ધા. (૨) વિશ્વાસ.

અત્યાણ. ન० (આત્યાન.) } સલાગ્યું; બે-
અત્યાણી. સ્ત્રી० (આત્યાની) } ઠંક.

અત્યાત્યમણપરિમિતિ. પું० (અસ્તાસ્તમનપરિમિતિ)
જેમાં ચદમા સૂર્ય આથમવાના દૃશ્ય બતા
વવામાં આવે એવો એક નાલ્ય પ્રકાર,
દેવતાના ૩૨ પ્રકારના નાટકમાંનો નવમો
પ્રકાર.

અત્યાદાણ. ન० (અર્થાદાણ) દ્રવ્ય ઉપાર્જન
કરવાના કારણરૂપ અષ્ટાંગ નિમિત્ત; આઠ
પ્રકારના નિમિત્ત પ્રકાસવા તે.

અત્યામિમુહ. વિ० (અર્થામિમુહ) અર્થગ્રહણ કરનામાં અતુર.

અત્યામિસંકિ. વિ० (અર્થામિસંકિ) ધનની આડના કરનાર.

અત્યાલિય. ન० (અર્વાલીક) દ્રવ્યને માટે બહુ બોલવું તે.

અત્યાવગ્રહ. પું० (અર્થાવગ્રહ) પદાર્થોના ઇન્દ્રિયોની સાથે સ્પષ્ટ સંબંધ થાય તે; મતિ-જ્ઞાનનો એક ભેદ. (૨) નિર્વિકલ્પજ્ઞાન.

અત્યાવત્તિ. સ્ત્રી० (અર્થાવત્તિ) પ્રત્યક્ષાદિ પ્રમાણથી જાણાયેલ અર્થ જોના વિના ઉપપન્ન ન થાય, તેવા અદૃષ્ટ અર્થની કલ્પના કરી તે અર્થોપત્તિ, જેમ “ ધીનો દેવદત્તો દિશ ન મુંકે ” એ વાક્યમાં દેવદત્તનું પુટપણું રાત્રિભોજન વિના ઉપપન્ન નથી, તેથી રાત્રિભોજનની કલ્પના થાય છે તે અર્થોપત્તિ.

અત્યાવત્તિદ્વાસ. પું० (અર્થાવત્તિદોષ) જ્યાં અર્થોપત્તિથી અનિષ્ટપણાની પ્રાપ્તિ થાય ત્યાં લાગતો સૂત્રનો એક દોષ. જેમ “ પ્રાક્ષણો ॥ હસ્તઃ ” એવું સૂત્ર આંધું દોષ તો બ્રાહ્મણ ન મારવો સારે અબ્રાહ્મણાદિકને મારવાનું અર્થોપત્તિથી આવી પડે છે, કે જે અનિષ્ટ છે. માટે ત્યાં અર્થોપત્તિ દોષ છે. સૂત્ર રચનામાં તે દોષ રાજવો જોઈએ.

અત્યાદ. વિ० (અસ્તાપ) અગ્રાધ; ધણું ઉંડું. (૨) ગંભીર.

અત્યાદિગાર. પું० (અર્થાદિગાર) પ્રકરણ વગેરેનું અભિધેય; ઉપક્રમનો એક ભેદ.

અત્યિ. મ० (અસ્તિ) છે; વિદ્યમાન. (૨) પું० ધર્માસ્તિશબ્દ આદિના સૂક્ષ્મ અંશ-પ્રદેશ. (૩) પત્રવણા સૂચના ત્રીજા પદના એકવીસમા હારનું નામ, જેમાં ધર્માસ્તિશબ્દ આદિ ૪૪ દ્રવ્યનું આયોજનદ્વારા રજીવું છે.

અત્યિ. વિ० (અર્થિન્) ધનિક; શ્રીમંત. (૨) સૂત્ર અને અર્થને જાણનાર ગુરુ. (૩) માલિક; સ્વામી.

અત્યિ. ન० (અત્યિ) હાડકું.

અત્યિમ્ર. વિ० (અર્થિક) અર્થી; લાલચુ.

અત્યિમ્ર. પું० (અત્યિક) જાડુ ખીજનાળું વૃક્ષ વિશેષ; અગત્યિયાનું ઝાડ. (૨) ન० તે ઝાડનાં ફલ. (૩) હાડકું.

અત્યિઝહેસય. પું० (અત્યિઝહેસ) ભગવતીસૂચના ૨૦ માં સતકના ખીજા ઉદ્દેશાનું નામ.

અત્યિકાય. પું० (અસ્તિકાય) પ્રદેશના સમૂહ ૩૫ કાળ સિવાયનાં પાંચ દ્રવ્ય.

અત્યિક્ર. ન० (અસ્તિક્ર) આસ્તિકપણું; શુદ્ધ, અશુદ્ધ, સ્વર્ગ, નરકાદિને માનવાં તે.

અત્યિત્ત. ન० (અસ્તિત્વ) અસ્તિત્વ; વિદ્યમાનપણું.

અત્યિત્તિનય. પું० (અસ્તીતિત્વ) દ્રવ્યાર્થિકનય.

અત્યિનત્યિવ્યવચાય. પું० (અસ્તિનાસ્તિપ્રવાદ) અસ્તિનાસ્તિ નામનો ચોથો પૂર્વ; મોદ પૂર્વ શાબ્દમાંનું એક.

અત્યિમાય. પું० (અસ્તિમાય) અસ્તિત્વ; વિદ્યમાનપણું. (૨) સત્પદાર્થ; વિદ્યમાન વસ્તુ.

અત્યિમિજ. ન० (અત્યિમજા) હાડકાંની મજાગ.

અત્યિય. વિ० (અસ્તિક) શુદ્ધ, અશુદ્ધ, સ્વર્ગ, નરક, મોક્ષઆદિને માનવાવાજો; આસ્તિક.

અત્યિયા. સ્ત્રી० (અસ્તિયા) અસ્તિત્વ; દેવાપણું.

અત્યિર. વિ० (અમ્થિર) અપરિચિત. (૨) અટકાઉ; ધણો વખત આલે નાદિ એવું.

અત્યિરણામ. ન० (અમ્થિરણામ) જોના ઉદ્દેશી જ્ઞાન, આંખ વગેરે ચરીરના અવયવો અસ્થિર મળે તે નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ.

અત્યિવાય. પું० (અતિવાય) સત્પદાર્થોનું અસ્તિત્વ સ્થાપનું જેમ આત્મા છે, કર્મ છે, મોક્ષ છે, મોક્ષનો ઉપાય છે ઇત્યાદિ સર્વ પદાર્થનું સર્વ અને ચર્યુત્ત, અપુષ્પ આદિ અસત્પદાર્થોનું અસત્તા સ્વીકારનું તે.

અત્યુગ્મહ. પું (અર્ચાવગ્રહ) વ્યજનાવગ્રહ ૫૪ી
અર્ચનું સામાન્યપણે ગ્રહણ કરવું તે; પાંચ
ધૃતિય અને મના સાથે પદાર્થનો વ્યક્ત
સમ્બંધ થાય તે.

અત્યુગ્મહાહ. ન૦ (અર્ચાવગ્રહણ) કરણીના કૃત્તનો
નિશ્ચય કરવો તે.

અત્યુચ. ત્રિ૦ (માતૃત) મિત્રાવેશું
અત્યેગદય. ત્રિ૦ (અત્યેગદ) છે કોઇ એક;
એ તે કોઇ એક.

અત્યેગદય. ત્રિ૦ (અત્યેગ) છે કેટલાએક.
અત્યોગ્મહ. પું (અર્ચાવગ્રહ) ભુઓ “ અત્યુ-
ગ્મહ ” શબ્દ.

અત્યોગ્મહાહ. ન૦ (અર્ચાવગ્રહણ) ભુઓ “ અત્યુ-
ગ્મહ ” શબ્દ.

અત્યોગ્મહ પું (અર્ચાવગ્રહ) ભુઓ “ અત્યુ-
ગ્મહ ” શબ્દ.

અય. મ૦ (અય) ૫૪ી; પશ્ચાત્
અયવરણ. પું (અર્ચવગ્રહ) ચોથા વેદનું નામ.
અયવરણવેદ. પું (અર્ચવગ્રહવેદ) ભુઓ “ અ-
ત્યવરણ ” શબ્દ.

અધિર. ત્રિ૦ (અતિર) ભુઓ “ અતિર ”
શબ્દ.

અધિરણામ. ન૦ (અધિરણામન્) નામ કર્મનો
એક ભેદ.

અર્ચસણ. ન૦ (અર્ચસ) દર્શનનો અભાવ;
આંખિકરી ન જોતું તે. (૨) ત્રિ૦ દ્રષ્ટિ-
વિનાનો; આધણો. (૩) ચિહ્નિ દિનિદ્રાના
ઉદયવાળો. (૪) સમકિત વગરનો; મિ-
થ્યાત્વી (૫) પરાક્ષ, જેને પ્રત્યક્ષ દર્શન
નથી તે

અર્ચસિયા. ન૦ (અર્ચસિ) એક પ્રકારની
મિષ્ટ વસ્તુ

અર્ચસુ. ત્રિ૦ (અર્ચ) અર્વાગ દર્શનવાળો,
કુટી દષ્ટિવાળો.

અર્ચસુ. ત્રિ૦ (અર્ચ) અન્ધ, આધણો.
(૨) અસર્વત.

અર્ચસુ ત્રિ૦ (અર્ચ) અનિપુણ; કુશળ
નહિ તે.

અર્ચસુર્ચસણ. ત્રિ૦ (અર્ચસર્ચસ) અર્ચસ
શાસનના અનુયાયી; અન્ધ દર્શની.

અર્ચસુદર. ત્રિ૦ (અર્ચસુદર) અર્ચસુદીર્ઘ દરનાર

અર્ચસુદાર. ત્રિ૦ (અર્ચસુદાર) ચોર.

અર્ચસુદારિ ત્રિ૦ (અર્ચસુદારિ) ચોર.

અર્ચસુદાણ. ન૦ (અર્ચસુદાણ) અદ્વિતાધન;
ચોરી.

અર્ચસુદાર. પું (અર્ચસુદાર) દીધા વિનાતું
દરનાર; ચોર.

અર્ચમ. ત્રિ૦ (અર્ચ) અનર્ચ; ધણું.

અર્ચમયાહ. ત્રિ૦ (અર્ચમયાહ) ધણો બોળે
ઉપાડી જનાર ધોડા વગેરે.

અર્ચિ. પું (અર્ચિત) ભુઓ “ અર્ચિ ” શબ્દ.

અર્ચિજ્ઞ. ત્રિ૦ (અર્ચ) ન દેવા યોગ્ય. (૨)
જ્યાં દેવા દેવા કરવાની મના કરવામાં

આવી હોય તેનું નગર વગેરે.

અર્ચિ. ત્રિ૦ (અર્ચ) નહિ જોએયું; નહિ
જોણું. (૨) ન૦ પૂર્વજન્મનાં કર્મ.

અર્ચિહલામિય. પું (અર્ચિહલામિય) પૂર્વે નહિ
જોયેલ દત્તાર આપે તોજ લેતું એવા

અભિગ્રહથી ગવેપણું કરનાર (સાધુ).

અર્ચિસેરગ. પું (અર્ચિસેર) દેશ પાર થ
યેલ સેવક; સ્વામિને મો ન બતાવનાર

સેવક.

અર્ચિહહ. ત્રિ૦ (અર્ચિહહ) દીઠા વગર અર્ચ
કરેલ

અર્ચિણાદાણ. ન૦ (અર્ચિણાદાણ) ભુઓ “ અ-
દ્વિતાધણ ” શબ્દ.

અર્ચિણાદાણવત્તિય. પું (અર્ચિણાદાણવત્તિય)
અદ્વિ વસ્તુ અર્ચ કરવાથી આત્મા દં
શય તે; તેર ક્રિયાસ્થાનકમાંનું સાતથ
ક્રિયાસ્થાનક.

અર્ચિણાદાણવેરમણ ન૦ (અર્ચિણાદાણવેરમણ)
અદ્વિ વસ્તુ લેવાનો ત્યાગ; ત્રીજું વ્રત

અદિતિ. (અદિતિ) બુધો “અદિ” શબ્દ.
અદિત્ત. વિ. (અદિત) અદિત્તક.
અદિત્તવિત્તિ. સ્ત્રી. (અદિત્તવિત્તિ) પોતાને કે
પરને અર્થે અણુદીધું લેવાની વૃત્તિ; સા-
તમું ક્રિયાસ્થાનક.

અદીણવિત્તિ. વિ. (અદીણવિત્તિ) દીનવૃત્તિ
વગરનો.

અદીણસત્ત્વ. પું. (અદીણસત્ત્વ) કુરદેશના હ-
સ્તિનાગપુર નગરના રાજાનું નામ. (૨)
બાપીશમા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વભવનું
નામ. (૩) ચંપાનગરીના જિતશત્રુ
રાજાનો અદીણસત્ત્વ નામે ધ્રુવરાજ
કુમાર.

અદુ. મ. (અદુ) પછી; પશ્ચાત્. (૨) અદિ.

અદુસ્ત્રમસુહા. સ્ત્રી. (અદુસ્ત્રમસુહા) જેમાં
દુઃખ નથી તેમજ સુખ નથી તેવી સ્થિતિ.

અદુત્તર. મ. (અદુત્તર) અથવા; હવે પછી.
(૨) હમણાં.

અદુત્તરચર્ચા. મ. (અદુત્તરચર્ચા) બુધો “અ-
દુત્તર” શબ્દ.

અદુર્ય. મ. (અદુર્ય) વિદ્યાર્થી; ઉતાવળે નહિ.

અદુર્યક્ત. ન. (અદુર્યક્ત) સત્ય વચનના ઉપ-
અતિશયમાંનો ૨૭ મો અતિશય.

અદુર્યવધાન. ન. (અદુર્યવધાન) દીર્ઘકાળનું અંધન.

અદુવ. } મ. (અદુવ) અથવા; યા.

અદુવા. }
અદુર. વિ. (અદુર) પાસેનું; નજીકનું. (૨)
ન. પાસે; નજીક.

અદુરસામંત. પું. (અદુરસામંત) અનિદુર કે
અનિ નજીક નહિ એવો ઉચિત પ્રદેશ.

અદ. પું. (અદ) આકાશ.

અદ. વિ. (અદ) બીનું; લીધું. (૨) આદ્ર
રાજાના યંશભે. (૩) પું. આ નામના
એક રાજા. (૪) એક પ્રસિદ્ધ રાજકુમાર
કે જે પાછળથી જૈન યુનિ થયા. (૫)
એ નામનું એક નગર.

અદ્વજ્ઞ. ન. (અદ્વજ્ઞ) સ્વયંગ સત્રના
બીજા-શ્રુત સ્કંધના છઠ્ઠા અધ્યયનનું નામ,

કે જેમાં આદ્રકુમાર યુનિને ગોશાલા
વગેરેની સાથે વાદ થયો છે તેનું વર્ણન છે.

અદ્વજ્ઞ. વિ. (અદ્વજ્ઞ) આદ્રકુમાર સંબંધી.

અદ્વજ્ઞકુમાર. પું. (અદ્વજ્ઞકુમાર) આદ્રકુમારના
આદ્રકે રાજાનો આદ્રક નામે કુમાર, કે
જેને અભયકુમારે મોકલેલ બક્ષીસ
ઉપરથી જાતિ રમરણ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થતાં
પોતાની મેળે દીક્ષા લીધી.

અદ્વજ્ઞપુર. ન. (અદ્વજ્ઞપુર) એ નામનું અનાર્થ
દેશનું પ્રાચીન નગર, કે જ્યાં આદ્રકુમારનો
જન્મ થયો હતો.

અદ્વમુક્ષા. સ્ત્રી. (અદ્વમુક્ષા) કન્દ વિશેષ.

અદ્વ. વિ. (અદ્વ) નહિ જાણેલું.

અદ્વા. સ્ત્રી. (અદ્વા) આદ્રાં નક્ષત્ર.

અદ્વાગ. } પું. (અદ્વાગ) અરીસો; દર્પણ.

અદ્વાય. } (૨) સ્ફટિક મણિ.

અદ્વાગપતિણ. પું. (અદ્વાગપતિ) પ્રશ્નવિદ્યા
વિશેષ. જે વિદ્યાવરે અરીસામાં દેવતાનું
આલ્વાન કરી તેની મારફતે જવાબ
અપાવવામાં આવે. (૨) પ્રશ્ન વ્યાકરણનું
અરીસાની પ્રશ્નવિદ્યાવાળું આંકડું અધ્ય-
યન, કે જે હાલ વિચ્છેદ થઈ ગયેલ છે.

અદ્વ. પું. (અદ્વજ્ઞ) માર્ગ; રસ્તો.

અદ્વ. ન. (અદ્વ) અર્ધ; અર્ધું.

અદ્વકરિસ. પું. (અદ્વકરિસ) એક પક્ષનો આક્રમે
ભાગ; મગધ દેશમાં પ્રસિદ્ધ એક પ્રકારનો
તોલ.

અદ્વકુડવ. } પું. (અદ્વકુડવ) મગધ દેશ
અદ્વકુડવ. } પ્રસિદ્ધ પાન્યનું એક માપ.

અદ્વચ્ચંદ. વિ. (અદ્વચ્ચંદ) અર્ધચંદ્રાકાર. (૨)
અવવિરોધ. (૩) અર્ધચંદ્ર આકારનાં
પગથીયાં.

અદ્વચ્ચક્રવાલ. ન. (અદ્વચ્ચક્રવાલ) ગતિ વિશેષ;
જેમાં અર્ધ ચક્ર પર એવી ગતિ.

અર્ધચક્રવાલ. સ્ત્રી. (અર્ધચક્રવાલ) અર્ધ-ચક્રાકાર શ્રેણી.

અર્ધચક્રિ. પુ. (અર્ધચક્રિ) ચક્રવર્તી કરતાં જેની અરધી સત્તા હોય તે; વાસુદેવ.

અર્ધનારાય. ન. (અર્ધનારાય) જેને એક પડખે મહાદેવ બાધન અને બીજે પડખે બીજી હોય તેવું હાડકાનું બંધારણ; ૭ સંધયજી-માંનું ચોથું સંધયજી.

અર્ધતુલા. સ્ત્રી. (અર્ધતુલા) પચાસ પલની અર્ધતુલા; પ્રાચીન સમયમાં મગધ દેશ પ્રસિદ્ધ તોલ વિશેષ.

અર્ધવ્રત. ન. (અર્ધવ્રત) અર્ધવ્રત; પા ભાગ.

અર્ધવ્રત. સ્ત્રી. (અર્ધવ્રત) દિવસ યા રાત્રિનો એક ભાગ; પ્રહર વગેરે.

અર્ધવ્રતમીસવ. ન. (અર્ધવ્રતમીસવ) દિવસ રાત્રિ આશ્રી મિશ્ર ભાષા બોલવી, જેમ પહેર દિવસ ચઢો હોય છતાં કહેવું કે બપોરનો ધર્મ મધ્યાહ્નિ; સત્યજીયા ભાષાનો એક પ્રકાર.

અર્ધવ્રત. ન. (અર્ધવ્રત) બે કર્ષ પ્રમાણ; અર્ધપલ.

અર્ધવ્રતલિયંકા. સ્ત્રી. (અર્ધવ્રતલિયંકા) અરધી પ-લાડીએ બેસવું તે; એક પગ સાથળ ઉપર અને એક પગ જમીન ઉપર મૂકવો તે; આસનવિશેષ.

અર્ધવ્રત. સ્ત્રી. (અર્ધવ્રત) સાધુ મૂર્ત્યનાં ધરોની ચારે દિશામાં ચાર પંક્તિ કંટપી, તેમાંથી બધે પંક્તિને છેડે વહેરે, વચમાં ખાલી રાખે તે; ગાયત્રીની આઠ વીથી-માંની છઠી વીથી

અર્ધમરહ. પુ. (અર્ધમરહ) ભરતખંડનો અ-રધો ભાગ.

અર્ધમાર. પુ. (અર્ધમાર) અર્ધો ભાર; તોલ વિશેષ.

અર્ધમાગહ. ન. (અર્ધમાગહ) ધર વિશેષ.

અર્ધમાગહ. } સ્ત્રી. (અર્ધમાગહ) પ્રાપ્ત
અર્ધમાગહી. } ભાષાની એક પેટા

ભાષા, કે જે મહાવીર રાખીના વખતમાં મગધદેશના અર્ધ ભાગમાં બોલાતી હતી અને જે ભાષામાં તીર્થંકરોએ ઉપદેશ આપ્યો છે તે ભાષા; જૈન આગમની મૂળ ભાષા.

અર્ધમાગિષ્ઠા. સ્ત્રી. (અર્ધમાગિષ્ઠા) } અર્ધા-
અર્ધમાગિષ્ઠી. સ્ત્રી. (અર્ધમાગિષ્ઠી) } માણી;
૧૨૮ પદ્ય પ્રમાણ.

અર્ધમાસ. પુ. (અર્ધમાસ) અર્ધમાસ; પક્ષ.

અર્ધમાસિય. વિ. (અર્ધમાસિક) પાશ્વિક; પક્ષ સંબંધી. (૨) પાશ્વિકતપ; પંદર દિવસના બેમા ઉપવાસ કરવા તે.

અર્ધરાજ્ય. પુ. (અર્ધરાજ્ય) અરધા રાજ્યનો ધણી; અર્ધ રાજ્યનો માલિક.

અર્ધરાત્ર. ન. (અર્ધરાત્ર) મધરાત; મધ્ય રાત્રિ.

અર્ધવૈતાલી. સ્ત્રી. (અર્ધવૈતાલી) વૈતાલિ વિદ્યાને દબાવનારી વિદ્યા.

અર્ધસમ. ન. (અર્ધસમ) બે ચરણમાં સરખ અક્ષર હોય અને બે ચરણમાં સરખા હોય તેવો છંદ.

અર્ધસાગર. પુ. (અર્ધસાગર) અર્ધસાગરોપમ દશકોડ અર્ધપર્યોપમ પરિમિત કાળ વિભાગ; કાયસ્થિતિ અને કર્મસ્થિતિમાં આ સાગરોપમનો ઉપયોગ થાય છે.

અર્ધહાર. પુ. (અર્ધહાર) નવસરો હાર; ગળામાં પહેરવાનું આભરણ વિશેષ.

અર્ધહારમહ. પુ. (અર્ધહારમહ) અર્ધહાર દીપનો અધિપતિ દેવતા.

અર્ધહારમહામહ. પુ. (અર્ધહારમહામહ) અર્ધહાર દીપનો અધિપતિ દેવતા.

અર્ધહારમહાવર. પુ. (અર્ધહારમહાવર) અર્ધહાર સમુદ્ર અને અર્ધહારવર સમુદ્રનો અધિપતિ દેવતા.

અદ્રહારવર. પું. (અદ્રહાર) અર્ધહાર સમુદ્રનો
અધિશાયક દેવતા. (૨) એ નામનો એક
દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અદ્રહારવરમદ્. પું. (અદ્રહારવરમદ્) અર્ધહારવર
દ્વીપનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

અદ્રહારવરમહાવર. પું. (અદ્રહારવરમહાવર)
અર્ધહારવર સમુદ્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

અદ્રહારવરવર. પું. (અદ્રહારવરવર) અર્ધહારવર
સમુદ્રનો અધિપતિ દેવતા.

અદ્રહારોમાસ. પું. (અદ્રહારાવમાસ) એ નામનો
એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અદ્રહારોમાસમદ્. પું. (અદ્રહારાવમાસમદ્)
અર્ધહારાવમાસ દ્વીપનો અધિપતિ દેવતા.

અદ્રહારોમાસમહામદ્. પું. (અદ્રહારાવમાસ-
મહામદ્) અર્ધહારાવમાસ દ્વીપનો અધિ-
પતિ દેવતા.

અદ્રહારોમાસમહાવર. પું. (અદ્રહારાવમાસ-
મહાવર) અર્ધહારાવમાસ સમુદ્રનો અધિપતિ
દેવતા.

અદ્રહારોમાસવર. પું. (અદ્રહારાવમાસવર) અર્ધ-
હારાવમાસ સમુદ્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

અદ્રા. સ્ત્રી. (અદ્રા) માર્ગ; રસ્તો.

અદ્રા. સ્ત્રી. (અદ્રા) ભૂત, ભવિષ્ય અને
વર્તમાન કાળ. (૨) કાળ આશી મિત્ર
વચન બોલવું, જેમ રાત છતાં કાઠની
કહેવું કે “ ઉઠ ઉઠ દિવસ ઉભી ગે”
મિત્ર ભાષાનો નવમો પ્રકાર. (૩) સંકેત.
(૪) લક્ષિ; શક્તિ.

અદ્રાહવ. પું. ન. (અદ્રાહવ) કાળપ્રધાન
આયુષ્ય; મનુષ્ય અને તિર્વચનું આયુષ્ય
કાળ પ્રધાન છે, એટલે કે એક ભવ
થવા પછી પણ કાઠની પુનઃ તેજ ભવ
પ્રાપ્ત થતાં મનુષ્ય કે તિર્વચનું આયુષ્ય
ફરી બોગવાય છે.

અદ્રાકાઠ. પું. (અદ્રાકાલ) સર્પક્રિયાનાળા
અની દ્વીપમાં વતેલો કાળ.

અદ્રાક્ષેષ. પું. (અદ્રાક્ષેદ) કર્મની સ્થિતિરૂપ
કાળનો ઉચ્છેદ; સ્થિતિધાત.

અદ્રાહવ. પું. (અદ્રાહવ) એક પ્રકારનું પરિ-
ભાણ; આટકનો અર્ધો ભાગ.

અદ્રાણ. ન. (અદ્રાણ) પ્રયાણ કરવું તે;
મુસાફરી કરવી તે.

અદ્રાણ. પું. (અદ્રાણ) માર્ગ; રસ્તો.

અદ્રાપચસ્ત્રાણ. ન. (અદ્રાપચસ્ત્રાણ) કા-
ળની મર્યાદા બાંધી પચ્ચખાણ કરવાં તે;
પચ્ચખાણનો દસમો પ્રકાર.

અદ્રાપલિય. } ન. (અદ્રાપલ્ય) એક જોડ.
અદ્રાપલ્લ. } નો લાંબો, પહોળો અને
ઉંડો કુવો વાળામધી લરેલો હોય, તે-
માંથી સો સો વરસે એક વાળામ કાઢતાં
જેટલા વખતમાં ખાલી થાય તેટલો વખત.

અદ્રામોસય. ન. (અદ્રામિત્રક) } કાળઆ-
અદ્રામોસિયા. સ્ત્રી. (અદ્રામિત્રા) } શ્રી સત્ય
મુળાભાષાનો એક પ્રકાર; જેમકે દિવસ
હોય છતાં “ઉતાવળ કરો રાત પડી ગઈ”
એમ કહેવું તે.

અદ્રાસમ્ય. પું. (અદ્રાસમય) કાળનો ઝીણામાં
ઝીણો અંશ. (૨) વસ્તુનું પરિવર્તન કર-
નાર એક દ્રવ્ય; ૭ દ્રવ્યમાંનું કાળ નામે
એક દ્રવ્ય.

અદ્રિદ્. સ્ત્રી. (અદ્રિત) અધીરાઇ; ધીરજનો
અભાવ.

અદ્રુદ્. ત્રિ. (અદ્રુદ્) સાડા ત્રણ.

અદ્રુવ. ત્રિ. (અદ્રવ) અનિશ્ચય; અસ્થિર.

અદ્રુવવધિયી. સ્ત્રી. (અદ્રુવવધિની) જે પુરુષ
પ્રકૃતિમાંથી એકનો બંધ થતાં ખીણો
બંધ ન થાય તે, જેમ દારૂ અને રતિનો
બંધ થતાં શેક અને અસ્થિનો બંધ ન
થાય તે.

અદ્રુવસંતકમ્મ. ન. (અદ્રુવસંતકમેન) અદ્રુવ
સત્તાનાળા કર્મ; જે કદાચ બંધાય કદાચ
ન બંધાય એવી કર્મે પ્રકૃતિ.

અદ્ધુવસક્રમિયા. સ્ત્રી. (અદ્ધુવસક્રમિયા)
દ્રુવ સત્કર્મની પ્રતિપક્ષ પ્રકૃતિ.

અદ્ધુવસત્તાગા. સ્ત્રી. (અદ્ધુવસત્તાગા) જેની સત્તા
કાષ્ટ વખતે હોય કાષ્ટ વખતે ન હોય
એવી કર્મપ્રકૃતિ.

અદ્ધુવોદયા. સ્ત્રી. (અદ્ધુવોદયા) જેને ઉદય
વિજિત થયા પછી પણ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ,
ભાવ અને ભવરૂપ હેતુના સાનિધ્યથી
પુનઃ ઉદય થાય એવી કર્મ પ્રકૃતિ.

અદ્ધોદ્યા. ન. (અદ્ધોદ્યા) સાધીને સાથગપર
ધારણ કરવાનું વસ્ત્ર; સાધીના રૂપ ઉપ-
કરણમાંનું એક.

અદ્ધોવમિય. ન. (અદ્ધોવમિય) પદ્યોપમ, સા-
ગરોપમ આદિ ઉપમા કાળ; ઉપમા વિના
જેનું પ્રદણ ન થઈ શકે તેવો કાળ.

અદ્ધ. અ. (અદ્ધ) નીચે.

અધરણ. વિ. (અધરણ) અકૃતાઈ; નિઘ.

અધમ. વિ. (અધમ) દલકું; દુષ્ટ.

અધમ. પું. (અધમ) રિયતિહેતુભૂત અ-
ધર્મસ્તિકાય; ૭ દ્રવ્યમાંનું બીજું દ્રવ્ય.
(૨) મિથ્યાત્વ, અવિરતિ, પ્રભાદ, કપાલ
અને અશુભ યોગરૂપ કર્મઅંશ કારણભૂત
આત્મપરિણામ. (૩) સાવધાનુદાન રૂપ
પાપ. (૪) અપ્રભવર્યનું સોળમું ગોણ
નામ.

અધમ્મેક. પું. (અધમ્મેક) અધર્મની જગત
ફરકાવનાર પાપિષ્ઠ.

અધમ્મલાદ. વિ. (અધમ્મલાદિ) અધર્મ ત-
રીકે જેની પ્રસિદ્ધિ હોય તે.

અધમ્મલાદ. વિ. (અધમ્મલાદિ) અધર્મનું
પ્રતિપાદન કરનાર.

અધમ્મજીવિ. વિ. (અધમ્મજીવિ) અધર્મ
રૂપિણી જીવનાર.

અધમ્મજુત્ત. ન. (અધમ્મજુત્ત) તદાપ ઉદાહરણનો
એક પ્રકાર, કે જે સાંભળવાથી શ્રોતાને
અધર્મ બુદ્ધિ થાય.

અધમ્મલિખાય. પું. (અધર્મલિખાય) ૭૧
અને પુદ્ગળની ગતિ અટકાવવામાં સ્થાય
આપનાર દ્રવ્ય; ૭ દ્રવ્યમાંનું અધર્મલિ-
કાય નામે બીજું દ્રવ્ય.

અધમ્મદાન. ન. (અધર્મદાન) અધર્મને અપાતું
દાન કે જે અધર્મને ઉત્તેજન આપે.

અધમ્મદાર. ન. (અધર્મદાર) આશ્રવદાર; પ્રશ-
વ્યાકરણ સૂત્રનું પ્રથમ દ્વાર.

અધમ્મપન્થ. પું. (અધર્મપન્થ) ક્રિયાવાદી,
અક્રિયાવાદી, અજ્ઞાનવાદી, વિનયવાદી
વગેરે પાખંડી; અધર્મપક્ષ.

અધર્મિ. વિ. (અધર્મિ) ધર્મહીન; અધર્મી.

અધર્મિજોય. પું. (અધર્મિજોય) નિમિત્ત,
વસીકરણ આદિ પ્રયોગ કરવો તે.

અધર્મિદ્ધ. વિ. (અધર્મિદ્ધ) પાપીઆને વહાણ.

અધર. વિ. (અધર) નીચેનું.

અધરિત. વિ. (અધરિત) બધાં અમુક વખત
માટે કાષ્ટએ કાષ્ટની પાસેથી કરજ લેવું
- નહિ કે તે સંબંધી તકરાર કરવી નહિ
એવો તુકમ ફરમાવવામાં આવ્યો હોય
એવું નગર વગેરે.

અધરી. સ્ત્રી. (અધરી) વાટવાની છિપ્પર;
ખરલ.

અધરીલોટ્ટ. પું. (અધરીલોટ્ટ) વાટવાનો
પથરો; ઓરસીઓ.

અધરુટ્ટ. પું. (અધરુટ્ટ) નીચેનો હોઠ.

અધા. સ્ત્રી. (અધા) અધોદિશા; નીચનીદિશા.

અધારણિજ્ઞ. વિ. (અધારણીય) જુઓ “અ-
ધરિમ ” શબ્દ. (૨) પ્રાણ ધારણ
કરવાને અસમર્થ; નિર્વાદ ન - થઈ
શકે તેવું.

અધિ. અ. (અધિ) અધિકપણું.

અધિકરણ. ન. (અધિકરણ) કલાદ; કણ્થો.
(૨) એરણ; લોહાર કે સોનીનું એક
ધડવાનું સાધન. (૩) કૃષિઆદિ આરંભનું
દશિયાર.

અધિગમ. પું. (અધિગમ) ગુરુનો ઉપદેશ સાંભળવાથી થયેલ બોધ.

અધિગમરુદ્ધ. પું. સ્ત્રી. (અધિગમરવિ) ગુરુનો બોધ સાંભળી થયેલ તરત જ્ઞાસા; સમ-ક્રિયાનો એક પ્રકાર.

અધિગમસમ્મદૈન્યજ્ઞ. ન. (અધિગમસમ્યગ્દર્શન) ગુરુનો ઉપદેશ સાંભળવાથી થયેલ સમ્યગ્ દર્શન.

અધિગય. ન. (અધિકૃત) અધિકાર.

અધિગય. ત્રિ. (અધિગત) જનજુવામાં આવેલ

અધિગરણ ન. (અધિકરણ) જુઓ “ અધિકરણ ” ૨૭૬.

અધિગરણકિરિયા. સ્ત્રી. (અધિકરણક્રિયા) તલવાર આદિ આરંભ સમારંભના નિમિત્તથી લાગતું કર્મબંધન.

અધિગરણિયા. સ્ત્રી. (અધિકરણિકા) કલેશ કે દિસાદિકનાં સાધનો ઉભાં કરવાથી લાગતી ક્રિયા; અધિકરણિકી ક્રિયા.

અધિગરણી. સ્ત્રી. (અધિકરણી) એરણ.

અધિગરણીસાલા. સ્ત્રી. (અધિકરણીસાલા)

જુહારની કાઠ; જ્યાં લોઢું ધણથ તે ધર.

અધિગાર. પું. (અધિકાર) આપાર.

અધિય. ત્રિ. (અધિક) ધણું; વધારે.

અધીર. ત્રિ. (અધીર) શુદ્ધિ રહિત; ધીરજ વગરનો.

અધુવ. ત્રિ. (અધુવ) જુઓ ‘ અહધુવ ’ ૨૭૬.

અધુવચ્ચિત્તા. સ્ત્રી. (અધુવાચિતા) ધ્રુવ અચિત દ્રવ્યની વર્ગણા પછીની અધુવઅચિત પુદ્ગળની વર્ગણા.

અધુવવંધી. સ્ત્રી. (અધુવવંધી) જે યુગલ પ્રકૃતિમાંથી એકનો બધ થતાં બીજનો બંધ ન થાય તે, જેમ હાસ્ય અને રતિનો બંધ થતાં શોક અને અરતિનો બંધ ન થાય તે.

અધુવસત્તા. સ્ત્રી. (અધુવસતા) જે કર્મ પ્રકૃતિની સત્તા જીવને સર્વદા ન હોય તે.

અઘો. ઇ. (અઘસ્) જુઓ “ અધ ” ૨૭૬.

અઘોગામિ. ત્રિ. (અઘોગામિન્) પાણીના પ્રવાહની પેઠે નીચે જવાર.

અઘોહિ. પું. (અઘોવધિ) પરમાવધિથી ઉતરતા પ્રકારના અવધિજ્ઞાનવાળો જીવ.

અર્નત. ત્રિ. (અર્નત) પાર વગરનું; જેનો પાર આવી શકે નહિ તે.

અર્નતરિય. ન. (અર્નતરિત) મોક્ષ

અનન્ન. ત્રિ. (અનન્ન) જુઓ “ અણુણ ” ૨૭૬.

અનલ. પું. (અનલ) અગ્નિ; આગ.

અનલમ્. ત્રિ. (અનલસ) આલસ્ય રહિત; ઉત્સાહી.

અનવરય. ઇ. (અનવરતમ્) સતત; નિરતર.

અનહ. ત્રિ. (અનય) વિધ વગરનું.

અનાડત્ત. ત્રિ. (અનાયુક્ત) ઉપયોગ વગરનું.

અનાગય. ત્રિ. (અનાગત) આવતા કાળનું.

(૨) ભવિષ્યમાં થનારું.

અનાગાર. ત્રિ. (અનાગાર) આકાર વગરનું.

(૨) પું. દર્શનનો ઉપયોગ.

અનાણ ન. (અજ્ઞાન) જુઓ “ અણાણ ”

૨૭૬.

અનાદેઝ્ઞ. ત્રિ. (અનાદેય) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવે કહેલ દિતકારી વચન પણ કાઢ સ્વીકારે નહિ, અને ઉપકૃત માણસ પણ તિરસ્કાર કરે છે.

અનાવાહ. ત્રિ. (અનાવાધ) જુઓ “ અણા-આહ ” ૨૭૬.

અનાય. ત્રિ. (અજ્ઞાત) જુઓ “ અણાય ” ૨૭૬.

અનાય ત્રિ. (અનાયમ્) આત્મલિપ્ત.

અનાયમાસિ. ત્રિ. (અનાયમાસિન્) યદાતદા ન્યાય નિર્દ્ધ બોધવાર.

અનારિય. ત્રિ. (અનાર્ય) જુઓ “ અણારિય ” ૨૭૬.

અનાસત્ર. વિ. (અનામ્ન) નશ્વક નહિ તે; દ્વરવર્તી.

અનિઘટ્ટિવાયર. પું. (અનિઘટ્ટિવાદર) કપાલના અધકને ખપાવવાના આરંભથી અને નપુંસક વેદના ઉપશમથી માંડી બાદર લોભને ખપાવે કે ઉપશમાવે ત્યાં સુધીની સ્થિતિમાં નવમે શુભદાએ વર્તેલો શુભ.

અનિમ્લિત્ત. વિ. (અનિમ્લિત) નિરંતર; ખાંચો પાડ્યા વિના.

અનિગિણ. પું. (અગ્ન) કદપટ્ટક્ષની દસમી ગત; નમપણાને ટાળવા વસ્ત્રાદિક આપનાર કદપટ્ટક્ષ.

અનિચ્ચ. વિ. (અનિચ્ચ) અનિચ્ચ; અચિયર.

અનિરૂદ્ધ. વિ. (અનિરૂદ્ધ) જૂઠું કદોરું જાં જૂઠું વહેંચી નહિ આપેલું.

અનિદ્ધ. વિ. (અનિદ્ધ) ધષ્ટ નહિ તે; અશુભ.

અનિદ્ધા. સ્ત્રી. (અનિદ્ધા) જુઓ “ અણિદ્ધા ” શબ્દ.

અનિમિત્તી. સ્ત્રી. (અનિમિત્તી) મિષિ વિશેષ.

અનિયદ્ધ. પું. (અનિયદ્ધ) જ્યાંથી ફરી નિવર્તવાનું નથી તે; મોક્ષ.

અનિયદ્ધ. વિ. (અનિયદ્ધ) નિયતિ પામેલ નહિ.

અનિયદ્ધિ. ન. (અનિયદ્ધિ) જુઓ “ અણિયદ્ધિ ” શબ્દ.

અનિયદ્ધિવાયર. પું. (અનિયદ્ધિવાદર) જુઓ “ અણિયદ્ધિવાયર ” શબ્દ.

અનિયદ્ધીકરણ. ન. (અનિયદ્ધીકરણ) જુઓ “ અણિયદ્ધીકરણ ” શબ્દ.

અનિયયવિત્તિ. વિ. (અનિયયવૃત્તિ) અપ્રતિ- બદલણે વિહાર કરનાર.

અનિયા. સ્ત્રી. (અનિયા) જુઓ “ અણિયા ” શબ્દ.

અનિરુદ્ધ. પું. (અનિરુદ્ધ) પ્રભુના કુમારની વૈભવી રાણીને પુત્ર (૨) અતઃ સંતના ચોથા વર્ષના આઠમા અધ્યયનનું નામ.

અનિલ. પું. (અનિલ) પવન; વાયુ. (૨) ભરતક્ષેત્રના મધ્ય ચોડીસીના સતરમા તીર્થકરનું નામ.

અનિલા. સ્ત્રી. (અનિલા) ૨૧ મા તીર્થકર મુનિસુવત સ્વામીની પ્રથમ સાધીનું નામ.

અનિલુડ. વિ. (અનિલુડ) અચિત્ત થયેલ નહિ; સચિત્ત.

અનિહત. વિ. (અનિહત) નિરૂપકમ આયુષ્યવાળો; જેનું આયુષ્ય કોઈથી હણાય નહિ એવો.

અનોઞ. ન. (અનોઞ) સૈન્ય; ભરકર.

અનોઞાદિવદ્. પું. (અનોઞાધિવતિ) સેનાનો નાયક

અનોસા. સ્ત્રી. (અનોસા) પીગમની અપેક્ષાનો અભાવ.

અનોહામિ ન. (અનોહારિમ) જુઓ “ અણીહારિમ ” શબ્દ.

અનુમૂય. વિ. (અનુમૂય) અનુભવેલું; પરિચયમાં આવેલું.

અનુરત્ત. વિ. (અનુરત્ત) અનુરાગી; પ્રેમી.

અનુલામ. વિ. (અનુલોમ) જુઓ “ અણુલોમ ” શબ્દ.

અન્ન. ન. (અન્ન) અનાજ; દાણા.

અન્ન. વિ. (અન્ન) જુઓ “ અણ્ન ” શબ્દ.

અન્નહતિય. વિ. (અન્નહતિય) જુઓ “ અણ્નહતિય ” શબ્દ.

અન્નજીવિય. વિ. (અન્નજીવિત) અન્નને આધારે જીવનાર.

અન્નતર. વિ. (અન્નતર) જુઓ “ અણ્નતર ” શબ્દ.

અન્નતિરિય. વિ. (અન્નતીરિય) અન્યતીર્થી, જેનેતર મતાવલંબી.

અન્નતિરિયદેવ. પું. (અન્નતીરિયદેવ) અન્યમતના દેવ; અહ્યા, વિષ્ણુ, પ્રભૃતિ.

અન્નત. ન. (અન્નત) અન્યત્વ ભાવના; સંકળ સંબંધી વસ્તુતઃ પેતાથી જુદા છે એમ ચિન્તાવનું તે.

અન્યત્ર. ઇન્ (અન્યત્ર) ભુઓ “અણ્ણ”
શબ્દ.

અન્યમત્ર. ટ્રિન્ (અન્યોન્ય) ભુઓ “અણ્ણ-
મણ્ણ” શબ્દ.

અન્યયા. ઇન્ (અન્યા) ભુઓ “અણ્ણયા” શબ્દ.

અન્યયાકયાઈ. ઇન્ (અન્યયાકયાઈ) ભુઓ
“અણ્ણયાકયાઈ” શબ્દ.

અન્યલિંગ. પુંન્ નન્ (અન્યલિંગ) અન્યલિંગ-
નીનો વેપ.

અન્યવ. પુંન્ (અન્યવ) સમુદ્ધ; દરીયો.

અન્યવેલાચરમ. પુંન્ (અન્યવેલાચરક) બેજાનની
વેળા વીતાવીને બિજા કરવાનો અભિપ્રય
ધરનાર સાધુ.

અન્યહા. ઇન્ (અન્યહા) ભુઓ “અણ્ણહા”
શબ્દ.

અન્યાર્થ. ઇન્ (અન્યાર્થ) બીજે સ્થળે.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) આકાન્ત.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) યુક્ત; બોધાયેલ.

અન્યાર્થ. નન્ (અન્યાર્થ) ભુઓ “અણ્ણાર્થ”
શબ્દ.

અન્યાર્થપરિસહ. પુંન્ (અન્યાર્થપરિસહ) જ્ઞાનના
અભાવે ચતુ કંઈ સહન કરવું તે.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) ભુઓ “અણ્ણાર્થ”
શબ્દ.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) સમ્યક્જ્ઞાન રહિત;
અજ્ઞાની. (૨) અજ્ઞાનનેજ શ્રેય માનનાર

વાદી, કે જેના ૬૭ પ્રકાર છે.

અન્યાર્થપરિસહ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થપરિસહ) “અજ્ઞા-
નથીજ શ્રેય થાય છે, જ્ઞાનમાં તકરારો

થાય છે, પુરેપુરું જ્ઞાન કોઈને ચતુ નથી,
અધુરા જ્ઞાનથી અનેક મતો થાય છે

માટે જ્ઞાન મેળવવું નહિ” એમ માનનાર
એક વાદી.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) અપરિચિત; અનિશ્ચિત.
અનિશ્ચયપુત્ત. પુંન્ (અનિશ્ચયપુત્ત) એક પ્રાચીન
ધર્મોપદેશનું નામ.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) યુક્ત; સહિત.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) ભુઓ “અણ્ણાર્થ”
શબ્દ.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) તપાસ કરનાર.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) મરેપતું; તપાસવું.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) ભુઓ “અણ્ણાર્થ”
શબ્દ.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) ભુઓ “અણ્ણાર્થ”
શબ્દ.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) ભુઓ “અણ્ણાર્થ”
શબ્દ.

અન્યાર્થપરિસહ. પુંન્ (અન્યાર્થપરિસહ) એક
બીજાનો શૃંગારાગ્રંથ સંબંધ.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) પર્વ વગરનું; ગતિ વિનાના
આ વગર.

અન્યાર્થ. પુંન્ (અન્યાર્થ) મોક્ષ; મુક્તિ. (૨)
સાતમી નરકના પાંચ નરકના સામાનો

મુખ્યવર્તિ એક નરકના સામાનો.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) પ્રતિજ્ઞાન રહિત;
નિમિષ વિના સ્વભાવે ઉદભવેલ. (૨)

પ્રતિજ્ઞાન રહિત; અશરીરી.

અન્યાર્થપરિસહ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થપરિસહ) જેમાં
અસમ્યક્પણ અને અતિ વિસ્તાર

નથી એવી વાણી; તીર્થકરની વાણીના કપ
અતિશયમાંનો એક.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) પાકેલું નહિ; કાચું.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) પ્રદેશરહિત; અવયવ
વિનાનું.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) મૂર્ખ; અજ્ઞાન.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) અગ્નિ આદિથી પુરેપુરું
પાકેલું નહિ; કાચું.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) અગ્નિ આદિ ઉપર અન્ય વિનાનું
અનાજ ખાવું તે; શાવકના સાતમાવતનો
પ્રથમ અતિયાર.

અન્યાર્થ. ટ્રિન્ (અન્યાર્થ) અપરિચિત.

અપસ્તેયગ. ત્રિ० (અપસ્તેયક) માર્ગની વચ્ચે
જેનું દ્વય-અરચાધ ગયું હોય તે.

અપગંઢ. ત્રિ० (અપગંઢ) નિર્દોષ; દોષરહિત.
(૨) ન૦ ખણીના શીખ.

અપચય. પું० (અપચય) પડતી સ્થિતિ; લીનતા.

અપચસ્ત્રાણ. પું० ન૦ (અપચાસ્ત્રાણ) પચ્ય-
ખાણનો અભાવ. (૨) દેશ વિરતિ પરિ-
ણામને અટકાવનાર કપાય; અપચ્યખાણ
વરણીય કપાયની ચોકડી.

અપચસ્ત્રાણસ્તાપ. પું० (અપચાસ્ત્રાણસ્તાપ)
જેના ઉદયથી દેશ વિરતિ પરિણામ ન
આવે, એવી કપાયની ચોકડી

અપચસ્ત્રાણકિરિયા. સ્ત્રી० (અપચાસ્ત્રાણકિરિયા)
પચ્યખાણ ન કરવાથી લાગતી ક્રિયા;
અપચ્યખાણ ક્રિયા.

અપચસ્ત્રાણકોદ. પું० (અપચાસ્ત્રાણકોદ) જે
કોષ ઉત્પન્ન થયા પછી તળાવની કાટ
પેઠે એક વરસ સુધી ભુંસાય નહિ, અને
કોષપણ પચ્યખાણ આવના દે નહિ તે;
અપચ્યખાણવરણીય કોષ.

અપચસ્ત્રાણિયા. સ્ત્રી० (અપચાસ્ત્રાણિયા)
અપચ્યખાણ નિમિત્તે લાગતી ક્રિયા,

અપચય. પું० (અપચય) અસત્યનું એક નામ.
(૨) અવિશ્વાસ. (૩) અદતાદાનનું સત્ત-
રમું નામ.

અપચયકારક. ત્રિ० (અપચયકારક) વિશ્વાસ-
ધારી; હરેસો તોડનાર.

અપચ્છદ્રાણ. ત્રિ० (અપચ્છદ્ર) યુક્ત નહિ; પ્રગટ.

અપચ્છાણુતાવિ. ત્રિ० (અપચ્છાણુતાવિ) અપ-
રાધ આલોચીને પશ્ચાતાપ ન કરનાર;
ચરની સમીપે દોષની આલોચના કરી
રાચ થનાર.

અપચ્છિન્ન. ત્રિ० (અપચ્છિન્ન) સાથી છેલ્લું;
અંત સમયનું.

અપચ્છિન્નમારણતિયસંલેહણ. સ્ત્રી० (અપચ્છિ-
ન્નમારણાન્તિકસંલેહણ) મરણ સમયે કપા-

યને ઉપરખાતી દેવની મૂર્ત્યારામી કરવામાં
આવતો સંચારો.

અપજ્ઞા. ત્રિ० (અપજ્ઞા) અપયાંતો; જેણે
આદારાદિ છ પર્વાંખિમાંની પર્વાપિ પુરી
નથી કરી તે.

અપજ્ઞત્ત. ત્રિ० (અપજ્ઞા) નામ કર્મના ઉદ-
યથી આદારાદિ પર્વાપિ ખાંધીને પુરી
કરી ન હોય તે; તે બે પ્રકારના હોય,
જે પોતાની જાતને યોગ્ય પર્વાપિ પૂર્ણ
કર્તા વિના મરણ પામે તે સ્થિતિ અપયાં-
તો, અને જેણે હજી પર્વાપિ પૂર્ણ કરી
નથી પણ અવરૂપ પૂર્ણ કરી પર્વાપિ થશે
તે કરણ અપયાંતો. (૨) અપૂર્ણ; પૂર્ણ
નહિ તે.

અપજ્ઞત્તણામ. ન૦ (અપજ્ઞાનામ) નામ કર્મની
એક પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી હજી પો-
તાને યોગ્ય પર્વાપિ પૂર્ણ કરવામાં સમર્થ
થતો નથી.

અપજ્ઞત્તિ. સ્ત્રી० (અપજ્ઞા) પર્વાપિની અ-
પૂર્ણતા; પોતાના સ્થાન યોગ્ય પર્વાપિ
ખાંધી પૂર્ણ કરી ન હોય તે.

અપજ્ઞવસિય. ત્રિ० (અપજ્ઞવસિય) જેનો છેડા
નથી તે; અનંત. (૨) નાસ રહિત.

અપદિકમ્મ. ન૦ (અપદિકમ્મ) જેમાં શરીર
સંસ્કાર, શરીર ચેષ્ટા વગેરે કંઈ ન થઈ
શકે તેવો સંચારાત્મે એક પ્રકાર; પદોષ
મમન સંચારાત્મે એક ભેદ.

અપદિમ્મહા. સ્ત્રી० (અપદિમ્મહા) જે બંધાતી
કર્મ પ્રકૃતિમાં બીજી પ્રકૃતિના દલિયાનું
સંક્રમણ ન થાય તે પ્રકૃતિ ત્યારે ' અપ-
તદ્ગ્રહા ' કહેવાય, જેમ-સંસ્ક્રવલન
કપાયની ચોકડીની એક સમય ઉણી
તણુ આવલિકાની સ્થિતિ શેષ રહે ત્યારે
તે ' અપતદ્ગ્રહા ' કહેવાય.

અપહિંગા. ત્રિ० (અપહિંગ) નિયાણું ન કરનાર;
કરણીનું કળ માગી ન લેનાર. (૨)

ક્રોધાદિના આવેશમાં ' અમુકને ભારીશ, અમુકનું અનિષ્ટ કરીશ ' ઇત્યાદિ પ્રતિજ્ઞા ન કરનાર. (૩) રાગદ્વેષ રહિત.

અપરિવ્રજ. ત્રિં (અપ્રતિવ્રજ) વિષયભોગ કે સ્થાનના પ્રતિગ્રંથથી રહિત.

અપરિવ્રજાસીલ. ત્રિં (અપ્રતિવ્રજાસીલ) જેને જેઠને ચાલવાની ટેવ નથી તે.

અપરિલોમયા. સ્ત્રીં (અપ્રતિલોમના) અનુકૂળતા.

અપરિવાહ. ત્રિં (અપ્રતિપાતિ) અપરિવાહ; આવ્યું જાય નહિ તેવું ક્ષાયિક સમકિત, કેવળજ્ઞાન વગેરે. (૨) નં કેવળજ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય ત્યાં સુધી રહેવાવાળું અવધિજ્ઞાન.

અપદમ. ત્રિં (અપ્રયમ) પ્રથમતારહિત; અનાદિ. (૨) પહેલું નહિ; ખીજું, ત્રીજુંવગેરે.

અપદમસમય. પું (અપ્રયમસમય) પ્રથમ સમય નહિ; ખીજો, ત્રીજો સમય વગેરે.

અપદમસિદ્ધ. પું. (અપ્રયમસિદ્ધ) સિદ્ધપણાના ખીજા, ત્રીજા આદિ સમયમાં વર્તમાન સિદ્ધભગવાન; જેને સિદ્ધ થયાને એકથી વધારે સમય થયા છે તે.

અપત્ત. ત્રિં (અપાત્ત) અયોગ્ય; લાયક નહિ તે.

અપત્ત. ત્રિં (અપ્રાપ્ત) પામેલ નહિ; પ્રાપ્ત ન કરેલ.

અપત્તકારિ. નં (અપ્રાપ્તકારિ) સ્વવિષય સાથે સંબંધ પામ્યા વિના વિષયને અદ્વલ્ય કરનાર ઇદિયો; આંખ અને મન. (૨) ત્રિં વસ્તુને સ્પર્શ કર્યા વિના દૂરથી જ્ઞાન ઉત્પન્ન કરનાર.

અપત્તજ્ઞાત. ત્રિં (અપ્રવજ્ઞાત) જેને પાંખો નથી આવી એવું પક્ષીનું બચ્ચું.

અપત્તજોચણા. સ્ત્રીં (અપ્રાસયીચણા) ચોવન અવસ્થાને ન પ્રાપ્ત થયેલ સ્ત્રી; કુમારિકા.

અપત્તવિસય. નં (અપ્રાસવિષય) અપ્રાપ્તકારી ઇદિય; જે ઇદિય વિષયને પામ્યા વિના વિષયને અદ્વલ્ય કરે તે આંખ અને મન.

અપત્તિ. સ્ત્રીં (અપ્રાપ્તિ) અપ્રાપ્તિ.

અપત્તિગ. ત્રિં (અપ્રીતિક) પ્રીતિ વગરનું.

અપત્તિય. ત્રિં (અપ્રાત્રિક) પાત્રરહિત; જેને કાંઈ આધાર નથી તે.

અપત્ય. ત્રિં (અપ્રપ્ય) અપય; શરીરની પ્રકૃતિથી પ્રતિકૂલ. (૨) નં અપત્ય ભોજન.

અપત્યપ્રતિચ્છ. ત્રિં (અપ્રપ્યપ્રાર્થિત) અનિષ્ટને ઇચ્છનાર.

અપત્યિય. ત્રિં (અપ્રાર્થિત) ન ઇચ્છેલું; ન માગેલું.

અપત્યિયપત્યિય. ત્રિં. (અપ્રાર્થિતાર્થક) જેને કાંઈ ન ઇચ્છે તે મરણ, તેને ઇચ્છનાર; મોતનો અલિલાધી.

અપદ્. પું (અપદ) મુક્ત આત્મા; સિદ્ધ ભગવાન. (૨) દાડિમ, આંખો, ખીજોરા વગેરે ઝાડ. (૩) સૂત્રનો એક દોષ.

અપદ્વાર. નં (અપદ્વાર) નગરની ખાળ વગેરે; દુરુપાર્ગ.

અપમર્જિય. ત્રિં (અપ્રમાર્જિત) રળોદરણ્ય આદિથી પુંજેલું નહિ; પ્રમાર્જન ન કરેલ.

અપમર્જિયચારિ. પું (અપ્રમાર્જિતચારિ) પુંજ્યા વિનાના સ્થાનમાં એસનાર, ચાલનાર, પરકંવનાર સાધુ; અસમાધિતું ખીજું સ્થાનક સેવનાર.

અપમત્ત. ત્રિં (અપ્રમત) મદ, વપય, કપાય, નિદ્રા, વિકથા આદિ પ્રમાદ વગરનો; અપ્રમાદી. (૨) સાવધાન; ઉપયોગવાળો.

અપમત્તસંજય. પું (અપ્રમત્તસંજય) સાતમે ગુણદાણે વર્તેલો જીવ; અપ્રમાદી સાધુ.

અપમત્તસંજયગુણદ્રુણ. નં (અપ્રમત્તસંજયગુણસ્થાન) અપ્રમત્તસંજય નામે સાતમગુણદાણું.

અપમાણ. નં (અપ્રમાણ) પ્રમાણથી શિત્ર; પ્રામાણ્ય રહિત. (૨) પ્રમાણ ઉપરાંત આધાર કરવાથી સાધુને લાગતો એક દોષ; આહારનો ખીજો દોષ. (૩) ત્રિં વિશેષ; અધિક.

અપમાણમોહ. ત્રિં (અપમાણમોહિન્) બનીશ
કવળથી વધારે આહાર કરનાર.

અપમાય. પું (અપમાદ) પ્રમાદનો અભાવ;
બનીશ યોગસંગ્રહમાંનો ૨૬ મો યોગ
સંગ્રહ. (૨) સાવધાની

અપમાયપડિલેહા. સ્ત્રી (અપમાદપ્રતિભા)
પ્રમાદ વળને પડિલેહણ કરતુ તે. “અણુ-
આવિય ” ઇત્યાદિ ૭ પ્રકારે પડિલેહણ
કરતું તે.

અપમેય. ત્રિં (અપમેય) પ્રમાણ માલ નહિ;
જેનું માપ ન થઈ શકે તે.

અપર. ત્રિં (અપર) અન્ધ; પૂર્વે કહેલ હોય
તેનાથી જુદું. (૨) પશ્ચિમ વિભાગ.

અપરક્ષમ. ત્રિં (અપરક્ષમ) સામર્થ્યહીન; જેનું
બંધાબળ ક્ષીણ થયું છે તે.

અપરાદ્ય. પું (અપરાજિત) આવતી ચોવી-
સીના ૭૮૬ પ્રતિવાસુદેવનું નામ. (૨)
આઠમા બળદેવના ત્રીજા પૂર્વ ભવનું નામ.
(૩) પાંચ અનુત્તર વિમાન પૈકી ચોથા
અનુત્તર વિમાનનું નામ. (૪) અનુત્તર
વિમાનના દેવતા. (૫) જંજીરીયા કોટના
ઉત્તર દિશાના દરવાજાનું નામ. (૬) ૮૮
મહાગ્રહમાંનો ૭૨ મો મહાગ્રહ. (૭)
ભવણ સમુદ્ર, માતકીખંડદીપ, કાલોદધિ
સમુદ્ર અને પુષ્કરોદ સમુદ્રના એક દર-
વાજાનું નામ. (૮) અપરાદેવ સ્વામીના ૬૩
મા પુત્રનું નામ. (૯) મેરૂની ઉત્તરે રૂચક
પર્વતનું એક કૂટ. (૧૦) ૧૮મા તીર્થંકરને
પ્રથમ ભિક્ષા આપનાર ઝૂઠસ્થનું નામ.
(૧૧) ત્રિં પરાજય નહિ પામેલ; અજિત.

અપરાધ્યા. સ્ત્રી (અપરાજિતા) મહાવચ્છા
વિજયની મુખ્ય રાજ્યાની. (૨) વચ્ચાવતી
વિજયની રાજ્યાની. (૩) દશમની રાત્રિનું
નામ. (૪) અંજનત્રિરિની ઉત્તર તરફની
વાવડીનું નામ. (૫) અંગારક મહાગ્રહની
અગ્રમહિષી. (૬) બધા મહાગ્રહની ચોથી

અગ્રમહિષી. (૭) રૂચક પર્વતવાસી આઠમી
દિશા કુમારિકા. (૮) બળદેવ અને વામ-
દેવની માતાનું નામ. (૯) આઠમા ચંદ્રગ્રહ
તીર્થંકર દીક્ષા લેતી વખતે જે પાવણીમાં
બેસે હતા તે પાવણીનું નામ.

અપરાજિત. પું (અપરાજિત) જુઓ “અપ
રાધય ” શબ્દ.

અપરાજિતા. સ્ત્રી (અપરાજિતા) જુઓ “અ-
પરાધ્યા ” શબ્દ.

અપરાજિય. પું (અપરાજિત) જુઓ “અ-
પરાધય ” શબ્દ.

અપરાજિયા. સ્ત્રી (અપરાજિતા) જુઓ “અ-
પરાધ્યા ” શબ્દ.

અપરાદ. પું (અપરાધ) શુદ્ધ; અપરાધ.

અપરિક્ષમ. ત્રિં (અપરિક્ષમ્) જુઓ “અ-
પડિક્ષમ ” શબ્દ.

અપરિચેદિત્ત. નં (અપરિચેદિત્ત્વ) અના-
યાસે ઉત્પત્તિરૂપ ૩૪ મો વચ્ચનાતિશય.

અપરિમાહ. ત્રિં (અપરિમહ) નિષ્પરિમહી;
જેની પાસે ધર્મના ઉપગરણ વિના કંઈ
પરિગ્રહ નથી તે. (૨) ધન ધાન્યાદિ પ-
રિગ્રહથી રહિત. (૩) મમતા રહિત.

અપરિમાહિયા. સ્ત્રી (અપરિમહીતા) વેશ્યા;
અનાથ સ્ત્રી. (૨) વિધવા. (૩) દાસી.

અપરિમાહિયાગમણ. નં (અપરિમહીતાગમન)
અપરણેત સ્ત્રીની સાથે મૈથુન સેવનું તે;
શ્રાવકના ચોથા વ્રતનો બીજો અતિચાર.

અપરિણય. નં (અપરિણત) જે વસ્તુ પુરેપુરી
અચિત ન થઈ હોય તે વસ્તુ લેવાથી
મુનિને લાગતો એપણા દોષ; એપણાના
દશ દોષમાંનો આઠમો દોષ. (૨) ત્રિં
રસ, રૂચિરરૂપે પરિણામ ન પામેલ ખોરાક.

અપરિણામ. પું (અપરિણામ) ત્રણ પ્રકારની
શિષ્ય પૈકી પ્રથમ પ્રકારનો શિષ્ય; અર્ધ
શુદ્ધિવાળો અને જિન વચનના રહસ્યનો
અજાણ શિષ્ય.

અપરિતંતજોગિ. ત્રિં (અપરિતંતજોગિ)
કટાળા વિના સમાધિવાજો; અનિશ્ચાન્ત
સંપ્રમવાજો.

અપરિત્ત. પું (અપરિત) અનંત જીવ વચ્ચે
એક સાધારણ શરીરવાજો જીવ. (૨)
અનંત કાળ સુધી સંસારમાં પરિભ્રમણ
કરનાર જીવ; અનંત સસારી જીવ. (૩)
ત્રિં અપરિમિત; અનંત.

અપરિચ્છ. ત્રિં (અપરિચ્છ) જે કર્મક્રમીતિ
પોતાના બંધ કે ઉદય વખતે બીજી
ક્રમીતિનો બંધ અટકાવે નહિ તે, અપરાવ-
ર્તમાન કર્મક્રમીતિ.

અપરિસ્તાહિ. પું (અપરિસ્તાહિ) ખાતાં ખાતાં
નીચે એક ન વેરવી તે.

અપરિસ્થેષ. ત્રિં (અપરિસ્થેષ) નિઃસ્થેષ; સર્વ.

અપરિસ્થેસિય. ત્રિં (અપરિસ્થેસિક) જેમાં કાંઈ
શેષ રહ્યું નથી તે; પૂરેપૂરું.

અપરિસ્સવ. પું (અપરિસ્સવ) કર્મબંધના
ઉપાદાન કારણનો અભાવ.

અપરિસ્સાવિ. ત્રિં (અપરિસ્સાવિ) જેમાંથી
પાણી ઝરી ન જાય તેવા પુખ્ત વગેરે;
ન ઝરનાર. (૨) કર્મબંધ રહિત; જેનો
કર્મ પ્રવાહ આવતો અટક્યો છે તે. (૩)
શિષ્યે આલોચેષ પોતાના દોષ બીજા
કોઈની પાસે ખજી ન પ્રકાશનાર ગુણ;
સાગર જેવા ગંભીર પેટવાળા આચાર્ય
વગેરે.

અપરિહારિય. પું (અપરિહારિક) મૂળ ગુણ
દોષ અને ઉત્તર ગુણદોષનો ત્યાગ કરનાર
નહિ; પાસત્યો. (૨) અન્યતીર્થી ગૃહસ્થ.
અપરિહરિય. ત્રિં (અપરિહરિક) ચારે
બાજુના જ્ઞાનવાજો નહિ; વિશાળ જ્ઞાન
રહિત.

અપરિમા. પું (અપરિમા) મોક્ષ.

અપરિહય. પું (અપરિહય) તવો; તાવડી.

અપરિહ. પું (અપરિહ) ઓરડો; કોઠો.

અપસ્તથકાયવિણય. પું (અપસ્તથકાયવિણય)
દુષ્ટ કાર્યથી કાયને રોકવી તે; અશુભ-
કાર્યમાં શરીરને ન પ્રવર્તાવવું તે.

અપસ્થિ. પું (અપસ્થિ) અશ પૂજ્યા વિના
વિધિપૂર્વક વિદ્યા કે મંત્રના જપવા માત્રથી
શુભાશુભ ફળ કહી સકાય તે.

અપસુ. પું (અપસુ) આપ, ભેંસ, ઘોડા વગેરે
જેની પાસે નથી તે; સાધુ.

અપહય. ત્રિં (અપહય) દણુપેલ; અટકેલ.

અપહિદ્ધ. ત્રિં (અપહિદ્ધ) 'સપદિ ગય ન હવો'
સંપત્તિ મળ્યે યુદ્ધાઈ ન જનાર; શુભ
વસ્તુ મળવાથી રાજી ન થનાર.

અપાણ. નં (અપાણ) ગુદ (૨) પાણી જેવી
ઠંડી પીવાની વસ્તુ. (૪) પું નં અપાણ-
વાયુ. (૪) ત્રિં જલવર્જિત; નિર્જલ.

અપાણ. } ત્રિં (અપાણ) પાણી વિનાનું.
અપાણ. } (૨) દાહને શમાવનાર પાણી
જેવા શીતળ સ્થાળીપાનક આદિ પદાર્થ,
કે જે ગોશાળાને સંમત હતા. (૩) જેમાં
દૂધ, કાવો, સળડી, પાણી વગેરેનો ત્યાગ
કરવામાં આવે એવા ઉપવાસ વગેરે.

અપાવાણ. નં (અપાવાણ) કારકવિશેષ કે
જેમાં પાંચમી વિભક્તિ આવે છે.

અપાર. ત્રિં (અપાર) તીર વિનાનું; જેનો છેડો
નથી તે.

અપારસંસાર. પું (અપારસંસાર) જેનો પાર
નથી એવા સંસાર.

અપાવ. ત્રિં (અપાવ) પાપરહિત; સર્વથા શુદ્ધ.
(૨) નં પુણ્ય.

અપાવય. પું (અપાવય) શુભ ચિંતનરૂપ
પ્રકાશ મનોવિજ્ઞાન. (૨) પાપ વિનાની
વાણી બોલવા રૂપ વાણી વિનય. (૩)
સર્વથા કર્મક્રમકે રહિત.

અપાવા. સ્ત્રીં (અપાવા) બધાં મહાતીર સ્વા
મી નિર્વાણ પદ પામ્યા તે નગરી; દસ્તી-
પાત રાગની રાજધાની.

અપુટ્ટ. વિ० (અપુટ્ટ) જેને પૂછ્યું નથી તે; પૂછવામાં ન આવેલ.

અપુટ્ટલાભિચ્ર. પું० (અપુટ્ટલાભિચ્ર) 'શું આપું ?' એમ પૂછવા વિના લિહ્યા આપે તે લેવી એવો અભિગ્રહ ધરનાર સાધુ.

અપુટ્ટવાગરણ. ન० (અપુટ્ટવાગરણ) પૂછવામાં ન આવ્યું હોય છતાં પ્રતિપાદન કરતું તે.

અપુણ. ઇ० (અપુણ) ફરી નહિ.

અપુણશ્ચ. પું० (અપુણશ્ચ) દેવતામાંથી ચીનીને ફરી તેમાં ઉત્પન્ન ન થતું તે; ફરીને મરવાનો અભાવ.

અપુણર્વચ્ચ. } વિ० (અપુણર્વચ્ચ) જેણે રાગ-
અપુણર્વચ્ચ. } દેવની મળ્યાત માંડ ભેદી
છે એવા; મોહનીયની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ ફરી ન પાંધનાર.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) જેને ફરીને જન્મ નથી કરવો તે; પુનર્જન્મ રહિત.
(૨) મુક્તિપ્રદ.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) પુનરુક્તિ દોષરહિત.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) જ્યાંથી ફરી જન્મ ધારણ નથી કરવો તે; મોક્ષ.

અપુણર્વચ્ચ. પું० (અપુણર્વચ્ચ) ફરીને મરવાનો અભાવ; અમરપણું.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) પ્રવચીન; એનશીય.

(૨) તીવ્ર અસાતા વેદનીયના ઉદયવાળો.

(૩) અનાય; પાપાચરણી. (૪) નં પાપ.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્ણ) અધુરું; અપૂર્ણ મનો-રથવાળો.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપુણર્વચ્ચ) પુન વિનાનો; દીકરા વિનાનો.

અપુણર્વચ્ચ. નં (અપુણર્વચ્ચ) નપુંસક; પુરુષાત્તન વગરનું.

અપુણર્વચ્ચ. પું० (અપુણર્વચ્ચ) નપુંસક; પુરુષાત્તનો અભાવ.

અપુણર્વચ્ચ. પું० (અપુણર્વચ્ચ) નપુંસકવાદ; કોઈના ઉપર નપુંસકપણાનો આરોપ મૂકવો તે.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્ણ) નવીન; વિલક્ષણ. (૨) પૂર્વે ન અનુભવેલ અપૂર્વકરણ; તથા કરણમાંનું એક.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્વકરણ) સ્થિતિધાત, રસધાત, ગુણશ્રેણિ, ગુણસંક્રમ અને અન્ય સ્થિતિ બંધ એ પાંચની પહેલીવાર નિબ્ધિ કરનાર જીવ; આઠમે ગુણકાણે નિરૂપ પાંચ સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરનાર જીવ. (૨) નં જે પરિણામથી સ્થિતિધાત, રસધાતાદિ અપૂર્વ અર્થની એકજ સમયે સાથે સાથે નિબ્ધિપ્રદાય તે પરિણામ વિશેષ; સમક્ષિ આદિને અનુકૂળ લભ્ય જીવના વિશુદ્ધતર પરિણામ વિશેષ. (૩) આઠમું ગુણસ્થાનક.

અપુણર્વચ્ચ. નં (અપૂર્વજ્ઞાન) અપૂર્વજ્ઞાન; નવું નવું જ્ઞાન.

અપુણર્વચ્ચ. નં (અપૂર્વજ્ઞાનમહત્ત્વ) નિરંતર અપૂર્વ અપૂર્વજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરતું તે; તીર્થકર નામ કર્મ ઉપાજ્ઞાનાં વીશ સ્થાનકમાંનું ૧૮ મું સ્થાનક.

અપુણર્વચ્ચ. વિ० (અપૂર્વજ્ઞાન) નિરંતર સંયમભોગમાં વર્તનાર.

અપૂર્વચ્ચ. નં (અપૂર્વચિત્ત) ખોદ્યું પાળે તેવા ઉત્તમ પ્રશ્નોનું વચન; નિરર્થક જાપ તેવું વચન નહિ.

અપૂર્વ. પું० નં } (અપૂર્વ) પુરી; માલપુઆ.
અપૂર્વ.

અપૂર્વિચ્ચ. વિ० (અપૂર્વિચ્ચ) અપૂર્ણ; અધુરું.

અપૂર્વ. પું० (અપૂર્વ) અવાય; નિશ્ચય.

અપેક્ષ. વિ० (અપેક્ષ) મદિરા વગેરે અપેક્ષ પદાર્થ.

અપેક્ષ. વિ० (અપેક્ષ) અપેક્ષા કરનાર.

અપોમ્મલ. પું० (અપોમ્મલ) કર્મપુદ્ગલ રહિત; સિદ્ધ લગવાનું.

અપોરિસિય. } વિ० (અપોરિસિય) પુરુષ
અપોરિસિય. } પ્રમાણથી અધિક ઉંઝ;
અપોરિસિય. }

अपोरिस्तीय. त्रि० (अपौरुषेय) भाष्यसुनुं भ-
नावेक्षुं नहि ते; नित्य.

अपोह. पुं० (अपोह) निश्चयज्ञान; भविष्यज्ञानो
त्रीन्ते भेद. (२) पृथग्भाव; श्रिताता (३)
विपक्षनी कुयुक्तिभ्योना त्याग करवाने वि-
शेष प्रियार करवे ते; बुद्धिनो छद्मे शुशु.
(४) पडिलेहुणुना अेक प्रकार.

अप्य. वि० (अप्य) थोडु; ७२१. (२)
अभाव; नहि.

अप्य. पुं० (आत्मन्) आत्मा; ७२१. (२)
स्वयं; पोते. (३) देह; शरीर. (४) स्व-
भाव; स्वर्प.

अप्यद्विष्टाण. पुं० (अप्रतिष्ठान) लुओ " अ-
पि पद्विष्टाणु " शब्द.

अप्यद्विष्ट. वि० (अप्रतिष्ठित) लुओ " अप-
पि पद्विष्ट " शब्द.

अप्यद्विष्टाणपसरियत्त. न० (अप्रकीर्णसत्त्व)
लुओ " अपपद्विष्टाणपसरियत्त " शब्द.

अप्यद्विष्टाण. वि० (अप्रज्वलित) अपक्षय;
परापर रंधायेल नहि

अप्यकप. वि० (अप्रकल्प) अलग; अत्यक्ष.

अप्यकर्म. वि० (अप्रकर्मन्) छगवा कर्मा;
नेने थोडां कर्म भोगववानां छे ते.

अप्यकर्मपच्चायाय. वि० (अप्रकर्मप्रत्यायाय)
भोगवतां छे भयावतां थोडां कर्मां व्याप्ती

रथां तेथी इरी भनुष्य योनिमां ७२१.मेक्ष;
थोडां कर्मां साधे भनुष्यरूपे ७२१.मेक्ष.

अप्यकालिय. वि० (अप्रकालिक) थोडा
वपत रहेनार; थोडा काणनुं.

अप्यकालाण. न० (अप्रत्याख्यान) लुओ
" अपप्यकालाणु " शब्द.

अप्यकालाणरत्तिया. स्त्री० (अप्रत्याख्यान-
प्रत्यया) पप्यआयु न करवाथी लागती
हिया.

अप्यजुहिअ. वि० () पाडीने तैयार
थोक्ष; रंधाछ रहेल.

अप्यजोग. पुं० (अप्ययोग) ७२१.न्ययोग-
भनव्यादिनो व्यापार.

अप्यजोइ. पुं० (आत्मज्योतिष्) ज्ञानस्वरूप.

अप्यजिकम्म. न० (अप्रतिकर्मन्) लुओ " अ-
पडिकम्म " शब्द. (२) त्रि० संस्काररहित.

अप्यजिकुट्ट. वि० (अप्रतिकुट) अनिचारित;
रोडी न सकाय तेनुं.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिज्ञ) लुओ " अप-
डिअ " शब्द.

अप्यजिम. वि० (अप्रतिम) छद वगरनुं.

अप्यजिअ. वि० (अप्रतिष्ठा) नेनी परोपर
णीजुं २५ नथी ते.

अप्यजिवाह. वि० (अप्रतिपातिन्) लुओ
" अपडिवाह " शब्द.

अप्यजिह्व. वि० (अप्रतिह्व) प्रतिधातरहित;
अपडिन. (२) कथाय पणु रूपलना पामेल

नहि. (३) कोछ अटकावी न शके छे कोछ
तेनुं छेक्षधन न करी सके तेनुं.

अप्यजिह्वगह. वि० (अप्रतिह्वगति) अप्रति-
बंध विहारी.

अप्यजिह्विय. वि० (अप्रतिह्व) थोडी रिद्धिवाणा;
अदप वेलवी.

अप्यण. न० (अर्पण) अर्पणु करनुं ते; भेद
आपवी ते. (२) शुष्प २५थी प्रतिपादन

अछ शके ते.

अप्यण. पुं० (आत्मन्) आत्मा; पोते. (२)
७२१; येतन. (३) देह; शरीर. (४) स्व-
भाव; स्वर्प.

अप्यणद्व. पु० (आत्मार्थ) स्वार्थ; पोतानुं
प्रयोगन.

अप्यणिअिय. } वि० (आत्मीय) आत्म
अप्यणिअिय. } संधी; पोतानुं.

अप्यत्तर्वंध. पुं० (अप्रत्यक्ष) अत्यंत थोडा
कर्माण-ध; न्यारे आठ प्रकृतिनो बंधक
यधने सागनो बंधक थाय तयारे प्रथम
धलो थोडा बंध होय.

અપ્પત્ત. ત્રિ० (અગ્રાસ) ન પ્રાપ્ત થયેલ.

અપ્પત્ત. ત્રિ० (અપત્ર) પાંખથી રહિત.

અપ્પત્તકારિ. ત્રિ० (અગ્રાસકારિન્) ભુએ
“અપત્તકારિ” શબ્દ.

અપ્પત્તિય. ન० (અપ્રીતિક) અપ્રીતિ; દેવ.

(૨) પ્રેમનો અભાવ. (૩) ક્રોધ; ગુસ્સો.

(૪) માનસિક પીડા.

અપ્પત્તિટ્ટાણ. ન० (અપ્રતિષ્ઠાન) ભુએ “અ-
પત્તિટ્ટાણ” શબ્દ.

અપ્પત્તિય. પું० (અપ્રત્યય) અનિશ્ચાસ. (૨)
દુષ્ટ પદાન.

અપ્પત્થ. ત્રિ० (અગ્રાથ્ય) પ્રાર્થના કરવાને લા-
યક નહિ તે; ચાહવા યોગ્ય નહિ તે.

અપ્પત્થણ. ન० (અગ્રાથ્ય) અનિચ્છ; અપ્રેમ.

અપ્પત્થિય. ત્રિ० (અગ્રાથિય) ભુએ “અ-
પત્થિય” શબ્દ.

અપ્પદુટ્ટ. ત્રિ० (અગ્રદિટ્ટ) જેના પર દેવ નથી
તેવું; પ્રીતિકર.

અપ્પપાણ. ત્રિ० (અલ્પપ્રાણ) પ્રાચુરહિત; જ્યાં
કાંઈપણ પ્રાણી નથી તેવા ઉપાશ્રય
વગેરે.

અપ્પપુગાણ. ત્રિ० (અલ્પપુગચ) પુરુષહીન; પાખી.

અપ્પવહુ. ત્રિ० (અલ્પવહુ) એણુંવતું; ઘણું થોડું.

અપ્પવહુઅ. ન० (અલ્પવહુઅ) } એવ્ય-
અપ્પવહુતા. સ્ત્રી० (અલ્પવહુતા) } વતાપણું;

અપ્પવહુલ. ન० (અલ્પવહુલ) } સરખા-

મણી કરતાં કાંઈ કેટલું વધુ એણું છે
તે બતાવવું તે.

અપ્પમક્કિલ. ત્રિ० (અલ્પમક્કિન્) અલ્પાહારી;
મિતાહારી.

અપ્પમાર. ત્રિ० (અલ્પમાર) જેનું મૂલ્ય ઘણું

છતાં ભાર થોડો હોય તે; થોડા વજનવાળું.

અપ્પમાસિ. ત્રિ० (અલ્પમાસિન્) મિતભાષી;
નિકયા આદિથી રહિત.

અપ્પમત્ત. ત્રિ० (અપ્રમત) ભુએ “અપ્રમત્ત”
શબ્દ.

અપ્પમત્તસંજય. પું० (અપ્રમત્તસંજય) સર્વથા
પ્રમાદરહિત સાધુ; સાતમે ગુણકાણે વર્તતો
શુભ.

અપ્પમહઘ. ત્રિ० (અલ્પમહઘ) જેનો ભાર
થોડો અને કિંમત ઘણી હોય તેવું.

અપ્પરય. ત્રિ० (અત્પરજસૂ) કર્મરજરહિત;
અલ્પકર્મી.

અપ્પરય. ત્રિ० (અત્પરય) કીડરહિત અનુતર
નિમાનના દેવતા વગેરે.

અપ્પરિચ્છ. ત્રિ० (અપરિચ્છ) નહિ તાન્યેયું;
નહિ મૂકાયેલું.

અપ્પરિસાહિય. ન० (અપરિસાહિય) ભોળા
પદ્યર્થનું નીચે ખરવું ન થાય તે, અથવા
ચાવતાં ચાવતાં ‘અચ અચ’ એવો
અવાજ ન કરવો તે.

અપ્પરલીણ. ત્રિ० (અપ્રલીન) અસંબદ્ધ; અનાસક્ત.

અપ્પલેયહા. સ્ત્રી० (અલ્પલેયહા) જેથી વાસણ
ન ખરડાય તેવા ચણા, વટાણા વગેરેની
બિજા લેવી તે; એવણાનો એક પ્રકાર.

અપ્પલેયા. સ્ત્રી० (અલ્પલેયા) જેનાથી પાત્ર
ખરડાય નહિ એવા ચણા, પહુંવા વગેરે
આહાર લેવાની પ્રતિષ્ઠા કરવી તે;
પિંડેપણાનો ચોથો પ્રકાર.

અપ્પલોમ. } પું० (અલ્પલોમ) લોભ ધટાડવો
અપ્પલોહ. } થા ન કરવો તે; ભાર
ઉણોઢરતો એક પ્રકાર.

અપ્પવસ. ત્રિ० (અત્મવશ) સ્વતંત્ર; પરવશ
નહિ.

અપ્પવહ. પું० (અત્મવચ) આત્મધાત; આપધાન

અપ્પવાહ. પું० (અત્મવાદિન્) ‘પુરુષ એવે
સ્વં’ જે કંઈ દેખાય છે તે સર્વ આત્મા
સિવાય બીજું કાંઈ નથી આમ એક
આત્મ તત્ત્વને પ્રતિપાદન કરનાર વાદી;
અદ્વૈતવાદી.

અપ્પસત્તિય. ત્રિ० (અલ્પમાત્તિક) સરવવાળા.

અપ્પસાગરિય. ત્રિં (અપ્પસાગરિક) દ્રવ્યા-
દિક્કથી રહિત.

અપ્પસુઅ. ત્રિં (અપ્પસુત) શાસ્ત્રનો અગ્રણ્ય;
અદ્વય.

અપ્પહિદ્ધ. ત્રિં (અપ્પહટ) સમભાવી; સુખ
દુઃખમાં સમભાવ રાખનાર.

અપ્પહિય. ત્રિં (અપ્પવિત) અપ્રસિદ્ધ; અવિસ્તૃત.

અપ્પાહડ. પું (અપ્પાહ્ત) વસ્ત્ર ન પહેરવાનો
અભિગ્રહ ધરનાર; વસ્ત્ર પરત્વે અભિગ્રહ
વિશેષ ધારી મુનિ. (૨) અનાજહિત;
નંગ વા દિગમ્બર.

અપ્પાહરણ. પું (અપ્પાહરણ) વસ્ત્ર ન પહેર-
વાનો અભિગ્રહ ધરનાર; વસ્ત્ર વિના રહેવું
એવી પ્રતિજ્ઞા લેનાર મુનિ.

અપ્પાણ. પું (આત્મન્) આત્મા; છત્ર.

અપ્પાણરક્ષિણ. ત્રિં (આત્મરક્ષિન્) પાપથી
કે દુર્ગતિથી આત્માને બચાવનાર; આ-
ત્માની રક્ષા કરનાર.

અપ્પાવહુઅ. } નં (અપ્પવહુત્વ) બે વસ્તુની
અપ્પાવહુઅ. } સરખામણીમાં પરસ્પર
અપ્પાવહુત્ત. } ઓછાવત્તાપણું કહેવું તે;
મુકાબલામાં ન્યુનાધિકતા બતાવવી તે.

અપ્પામિણિવેસ. પું (આત્મામિનિવેશ) પુત્ર,
કલત્રાદિકમાં પોતાપણના આગ્રહ; જે
સ્વાભાવિક રીતે પોતાના નથી તેને વિષે
આગ્રહપૂર્વક મમત્વ રાખવું તે.

અપ્પાવય. ત્રિં (અપ્પાહ્ત) ઢાંકેલ નહિ; બધ
ન કરેલ. (૨) વસ્ત્રરહિત; નગ્ન.

અપ્પાવયદુવાર. પું (અપ્પાહ્તદ્વાર) દંડ સમક્તિ-
વાળો આવક, કે જેણે ઘરનાં દાર ખુલાં
મુકાબાં છે એટલા માટે કે કોઇપણ દુઃખી,
લાચાર સ્ત્રાય લેવાને આવે અથવા કોઇ
પણ વાદી વાદ કરવાને આવે તો તેનો ઉત્તર
આપવાને સમર્થ છે.

અપ્પાહમિ. પું () સંદેશો;
સમાચાર.

અપ્પાહિત. ત્રિં () સંદેશો મોકલેલ.

અપ્પિણિચ્ચિય. ત્રિં (આત્મીય) સ્વકીય; પોતાનું.

અપ્પિય. ત્રિં (અર્પિત) અર્પણ કરેલ; હવાલે
કરેલ. (૨) વિશેષને મુખ્યતા આપેલ;
વિશિષ્ટ કરેલ. (૩) પું પર્યાવાર્થિક નય.

અપ્પિય. ત્રિં (અપ્પિય) અનિષ્ટ; અશ્ચિકર.
(૧) નં મનનું દુઃખ; ચિત્તની શંકા.

અપ્પિયકારિણી. સ્ત્રી (અપ્પિયકારિણી) અનિષ્ટ
સમાચારવાળી ભાષા; સામાને અપ્રિય
લાગે તેવી બોલી.

અપ્પિયવવહાર. પું (અર્પિતવ્યવહાર) 'આ શાતા
આનું જ્ઞાન' ઇત્યાદિ વચનરૂપે વક્તાએ
સ્થાપિત કરેલ બ્યવહાર.

અપ્પિયાણપ્પિય. નં (અર્પિતાનર્પિત) દ્રવ્ય
સામાન્ય અને વિશેષ ઉભય રૂપ છે એમ
પ્રતિપાદન કરવું તે; દ્રવ્યમાનુયોગનો
એક પ્રકાર.

અપ્પીદ. સ્ત્રી (અપ્પીતિ) અપ્રીતિ; અશ્ચિં.

અપ્પીકય. ત્રિં (આત્મીકૃત) આત્મપ્રદેશ સાથે
એકતા પામેલ; આત્મા સાથે બંધાયેલ.

અપ્પુદ્ધ. ત્રિં (અપ્પુટ) નહિ પૂછેલું.

અપ્પુત્થાઈ. ત્રિં (અપ્પોત્થાચિન્) પ્રયોજન
છતાં પણ વારંવાર ઉઠેસ કરવાનો જેનો
સ્વભાવ નથી તે.

અપ્પેગમ્મ. ત્રિં (અપ્પેગ્ગ) કોઇ એક; ગમે
તે એક.

અપ્પોલંભ. પું (આત્મોપાલમ્ભ) અર્વાધિએ ચાલતા
શિષ્યને ઠેકાણે લાવવાને ગુરુએ આપેલ
દ્રવ્યોત્ત, મુક્તિ અને ઠપકા સાથે
શિષ્યામણ.

અપ્પોહ. ત્રિં () પોલ વિનાનું; નક્કર.

અપ્પોસ્સુય. ત્રિં (આત્મોત્સુક) આત્મ પ્રશંસા
કરનાર.

અપ્પાલણ. નં (આપ્પાલન) હાથે કરી થાપોટા
મારવા; થાપવું તે. (૨) લંબા, હોદામ
વગેરે વાજનું વગાડવું.

અપ્કુડિય. વિ. (અપ્કુટિ) પુટલ નહિ,
અખડ, (૨) સર્વ વિરાધનાનો ત્યાગ
સ્વસ્થી અતિચાર રહિત કરેલ, અખડ
રાખેલ.

અપ્કુડિયવંત. વિ. (અપ્કુટિવંત) મરેરિત
કે વેખાવળા દાતનાળો નહિ મજનૂન
દાતનાળો

અપ્કુરણ. } વિ. (અપ્કુર્ણ) પૂર્ણ, ભરણ
અપ્કુર } ગયેલું

અપ્કોડિય } વિ. (અપ્કોડિય) હાથના
અપ્કોલિય. } થાપોટા મારેલું, આરક્ષા
લિન (૨) નં આરક્ષાવન, પગડુ

અપ્કોયા. સ્ત્રી. () એ નામની
એક વેલ, વનસ્પતિ વિશેષ

અપ્કોવ. વિ. () નક્ષ, શુરુ, શુભ,
શુભ, લતા વગેરેથી વ્યાપ્ત, ગીચ ઝા-
ડીયાળો (૨) નિનિષ, મહન

અપ્કોવમંડવ પુ. () નાગરવેન,
અમરવેલ અને દ્રાક્ષ આદિ ધટુ લતાઓથી
વીરાયેલ મહપ

અપ્કલ વિ. (અપ્કલ) નિષ્ફળ, નિરર્થક.

અપ્કાય. પુ. () વનસ્પતિ વિશેષ

અપ્કામ. વિ. (અપ્કામ) સ્પર્શરહિત, સ્પર્શ
નિનાનુ (૨) અરાય સ્પર્શતાનુ

અપ્કાસુય. વિ. (અપ્કાસુય) સજીવ, સચિત,
(૨) અગ્રાધ.

અપ્કુડિઅ વિ. (અપ્કુટિ) સર્વ વિરાધના
રહિત, અખડિત

અપ્કુમમાણગદ. પુ. (અપ્કુમમાણગદ) અતરાલના
આકાશ પ્રદેશને સ્પર્શ્યાં નિના ઉર્ધ્વગતિ
કરનાર જીવ, સિદ્ધલગવાન

અવંચ પુ. (અવંચ) કર્મના બધનો
અભાવ

અવંચગ વિ. (અવંચગ) કર્મને ન બાધનાર

અવંચદિદ્ધ. સ્ત્રી. (અવંચસ્થિતિ) કર્મનો બધ
ન હોય તે વપનની સ્થિતિ.

અવંધવ. વિ. (અવંધવ) અધુરન રહિત,
અનાથ

અવંમ નં. (અવંમ) અવધાર્ય, મૈયુન

અવમનજ્ઞણ નં. (અવમનજ્ઞણ) મૈયુન સેન-
નો લાગ કરવો તે, શ્રાવકની ઘટ્ટો
પડિમા

અવઝ્મમાળી સ્ત્રી. (અવઝ્મમાળી) જેનો
અવઝ્મા. (અવઝ્મા) ઉદય

થાય પણ બધ ન થાય તેની સમક્તિમા-
હનીય, મિશ્રમાહનીય વગેરે ઝર્મ પ્રકૃતિ.

અવઝ્મા. સ્ત્રી. (અવઝ્મા) મધિના વિજયની
મુખ્ય રાજધાની. (૨) અધોધ્યાનગરી

અવઝ્મ. નં. (અવઝ્મ) પદ્યમધ રહિત ગ્રંથ

અવહિય. પુ. (અવહિય) 'જીવ અને ઝર્મનો
બધ થતો નથી પણ સ્પર્શ થાય છે'

એમ માનનાર એક નિન્દન, ગોપ્તા
માહિલના અનુયાયી

અવલ વિ. (અવલ) બળરહિત, દુર્બળ

અવહિમ્મણ. વિ. (અવહિમ્મણ) મનને ન્યા
ત્યા ભટકાવનાર નહિ, ધર્મિષ્ઠ

અવહિલેસ. } વિ. (અવહિલેસ) સયમમા
અવહિલેસ. } મનોગત રાખનાર,

નિરતર આત્મસયમમા રમી શેલ
(૨) સયત

અવહુવાઈ } વિ. (અવહુવાઈ) વધારે
અવહુવાઈ. } નાહ ખોલનાર

અવહુસંપન્ન વિ. (અવહુસંપન્ન) ધણાને નહિ
દર્શાવેલ

અવાધા સ્ત્રી. } (અવાધા) અબાધાકાળ,
અવાહ પુ. } ઝર્મનો બધ અને ઉદય

અવાહા. સ્ત્રી. } વચ્ચેનો કાળ (૨) જે પ્રદેશ
કે જે વસ્તુ વચ્ચેનું વ્યવધાન, અન્તર

(૩) આક્રમણનો અભાવ, પીડા ન
કરવી તે

અવાહાકાલ. પુ. (અવાહાકાલ) કર્મના બધ
અને કર્મના ઉદય વચ્ચેનો કાળ

અવહાણિયા. સ્ત્રી (મગધોન્નિત) અઆધાકને
ગણી કર્મ સ્થિતિ.

અવિતિજ્ઞ. } ત્રિ (અદ્વિતીય) બીજું કાષ
અવોય. } સાથે નહિ; એકાકી.

અવુદ્ધ. ત્રિ (અવુદ્ધ) તરવને ન બાણનાર;
અવિવેધી. (૨) અજ્ઞાન; મૂર્ખ

અવુદ્ધિય. } ત્રિ (અવુદ્ધિ) બુદ્ધિરહિત;
અવુદ્ધોય. } તરવના ન બાણનાર.

અવુધ. } ત્રિ (અવુધ) અજ્ઞાન; બુદ્ધિરહિત.
અવુહ. }

અવોદિ. ત્રિ (અવોધિ) બોધરહિત; અજ્ઞાન.
(૨) સ્ત્રી નૈનધર્મની અપ્રાપ્તિ. (૩)
નં મિથ્યાજ્ઞાન.

અવોદિકલુસ. ત્રિ (અવોધિકલુસ) મિથ્યાદષ્ટિ;
અજ્ઞાની.

અવોદિવોય. નં (અવોધિવોય) સમ્યગ્ માર્ગના
અભાવનું કારણ; અજ્ઞાનનું બીજ.

અવોદિય ત્રિ (અવોધિક) બોધરહિત; અજ્ઞાની.
(૨) ધર્મપ્રાપ્તિમાં ભંગાણ પાડનાર.

અવોદિયા. સ્ત્રી (અવોધિતા) અબોધિ;
સન્માર્ગની અપ્રાપ્તિ.

અન્મ. નં (અન્) આકાશ. (૨) મેધ.

અન્મંગ. પું (અન્મજ) } તેજ આદિથી
અન્મંગળ. નં (અન્મજ) } મર્દનકરતુ તે

અન્મંગાવય. ત્રિ (અન્મજગરક) તેજ જોળ-
નાર; મર્દન કરનાર.

અન્મંગિણદુય. } ત્રિ (અન્મજ) તેજ આદિથી
અન્મંગિય. } મર્દન કરેલ.

અન્મંતર. ત્રિ (અન્મન્તર) અદર; માંદે.

અન્મંતરણ. } ત્રિ (અન્મન્તર) આંતરિક;
અન્મંતરણ. } નજીકનું.

અન્મંતરકાવગિજ્ઞ. પું (અન્મન્તરકાવગિજ્ઞ)
અંગ નોકર; અમત માણસ

અન્મંતરતત્ત્વ. પું (અન્મન્તરતત્ત્વ) આંતરિક
તત્ત્વ; મોક્ષના અનરજ દેવજાત પ્રાપ્તિ
આદિ ૭ પ્રકારનું તત્ત્વ

અન્મંતરપરિસા. સ્ત્રી (અન્મન્તરપરિસા) સ-
મિતિ નામે દેવેન્દ્રની આંતરિક સલા; મિત્ર
આદિ સમાન માણસોની સલા.

અન્મંતરપાણીય. ત્રિ (અન્મન્તરપાણીય) જેના
પડમાં પાણી છે એવા ચોરપહી આદિ
સ્થળ.

અન્મંતરપુન્નહર. પું (અન્મન્તરપુન્નહર) પુષ્કર
દીપનો અંદરનો ભાગ.

અન્મંતરપુન્નહરદ. નં (અન્મન્તરપુન્નહરદ)
માનુગોતર પર્વતની અંદરનો પુષ્કર દીપનો
અર્ધ ભાગ; અરી દીપ અંતર્ગત પુષ્કરદ
દીપ.

અન્મંતરવાસ. પું (અન્મન્તરવાસ) આંતરિક
નિવાસ સ્થાન; અંદરનો વાસ.

અન્મંતરસંવુક્કા. સ્ત્રી (અન્મન્તરસંવુક્કા) મા-
નની અદરથી સંખના આપર્તનની માફક
ગોચરી કરતાં અદાર નીકળતું અથવા
અદારથી તેવી રીતે ગોચરી કરતાં અંદર
આવતું તે; ગોચરીનો એક પ્રકાર.

અન્મંતરસગઢુદિયા. સ્ત્રી (અન્મન્તરસગઢુદિયા)
પગના જે અંગુલી ભેગા અને પાની પહેળી
હરી કાઢિસબ કરવો તે; કાઢિસબનો એક
દોષ.

અન્મંતરિય. ત્રિ (અન્મન્તરિક) અંદરનો;
અંદર રહેનાર.

અન્મસ્તદ્ધિજ્ઞ. ત્રિ (અન્મસ્તદ્ધિજ્ઞ) કોષના ઉપર
બોક્ષ આરોપ પ્રકરે તે; ચોર ન હોય
તેને ચોર કહી દોષારોપણ કરતું તે.

અન્મસ્તણ. નં (અન્મસ્તણ) કોષના ઉપર
પ્રગટ રીતે બોક્ષ આજ અગ્રણી તે; બુદ્ધિ
દોષ દેવો તે.

અન્મણગણા. સ્ત્રી (અન્મણ) દર્શનાનુગ-
નની અનુમતિ દેવી તે; અનુજ્ઞાન નિર્ણયક
આત્મા.

અન્મણગણાય. ત્રિ (અન્મણ) દર્શનરૂપે
આજા આપેય; દર્શનરૂપે અનુમત.

અન્વય. વિ. (અન્વય) અન્વય કરે, વારનાર આદિ કરેલ (૨) ગુણધાર કરેલ, ગુણેય

અન્વયગા. સી. (અન્વય) આગળથી નહિ પણ તેની ઇન્દ્રિયે કામ કરનાર કહેતુ તે અન્વયિય વિ. (અન્વયિત) પ્રાર્થના કરેલ (૨) સત્કાર કરે

અન્વયહત ન. (અન્વયહત) અન્વય, સચિત કાર્ય પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨) વાદ્યનો સમૂહ

અન્વય. પુ. (અન્વય) અન્વય

અન્વયજ્ઞ. પુ. (અન્વયજ્ઞ) જાણે આપરે પરિણમે વાદ્ય.

અન્વયહત. ન. (અન્વયહત) પાણીવાળા વાદ્ય

અન્વયહાર. પુ. (અન્વયહાર) બોજન, બોરાક

અન્વયહત. સી. (અન્વયહત) અન્વયથી મિશ્રિત થયેની રેતી, કંઠણ બાદર પૃથ્વીનો એક પ્રકાર

અન્વયસંઘ. પુ. (અન્વયસંઘ) વાદ્યોની ધટા

અન્વયસંગ્રહ. સી. (અન્વયસંગ્રહ) સંગ્રહ સંગ્રહે રંગ બેરંગી વાદ્ય દેખાય છે તે

અન્વયસંઘ. ન. (અન્વયસંઘ) વાદ્યથી આ કાશનું જાણે જતુ તે

અન્વયિય. વિ. (અન્વયિય) મિત્રેય નધારે

અન્વયગમિત } વિ. (અન્વયગમિત) સન્નિધિ
અન્વયગમિય. } આવેનો (૨) પુ. આ
અન્વયગમ. } અન્વય, અતિથિ

અન્વયગાસિય ન. (અન્વયગાસિય) જાણી હવાયેની અગાથી

અન્વય. પુ. (અન્વય) અન્વય કરવો, વારનાર આદિ કરેની (૨) સમીપ, નજીક (૩) આદત દે

અન્વયસંઘ. ન. (અન્વયસંઘ) ધર્મથી પતિત થયેલ પાસ્યાદિ પુન ધર્મમાં સ્થાપન કરી તેની સાથે આદાર પાણીને વ્યવહાર કરવો તે સંબોધનો એક પ્રકાર

અન્વયસંગ્રહ પુ. (અન્વયસંગ્રહ) પૂર્વના અન્વયસંગ્રહ સરનારથી ઉત્પન્ન થયેલ ગુણ, જે બાળક જન્મતા સીંચવા નિનાજ સ્તનપાન કરે છે તે

અન્વયસંગ્રહ ન. (અન્વયસંગ્રહ) } ગુરુ
(અન્વયસંગ્રહ) } આ

દિની પામે બેસનામા પ્રીતિ રાખી તે, લોકાપચાર વિનયનો એક પ્રકાર

અન્વયસંગ્રહ સી. (અન્વયસંગ્રહ) નરેન્દ્ર આદિની પાસે બેસતુ તે

અન્વયસંગ્રહ ન. (અન્વયસંગ્રહ) પાસે બેસતુ તે

અન્વય. વિ. (અન્વય) દુ પૃથી દબાયેલ અન્વય. પુ. (અન્વય) બુદ્ધિ “ અન્વય ”

શબ્દ

અન્વયિય. વિ. (અન્વયિય) બુદ્ધિ “ અન્વયિય ” શબ્દ

અન્વયિય વિ. (અન્વયિય) બુદ્ધિ “ અન્વયિય ” શબ્દ

અન્વયિય વિ. (અન્વયિય) અન્વયિય આતરિક (૨) પુ. ન. આતરિક તપ, પ્રાપ્તિ, નિન, રેખામત, સ્વાધ્યાય, ધ્યાન અને કોરોત્સર્ગ એ ૫ પ્રકારનું અન્વયિય તપ

અન્વયિયદુવાર. ન. (અન્વયિયદુવાર) અન્વયિય આરણ્ય

અન્વયિયસુકા સી. (અન્વયિયસુકા) બુદ્ધિ “ અન્વયિયસુકા ” શબ્દ

અન્વયિય. વિ. (અન્વયિય) પ્રાપ્તિ આદિ ૭ પ્રકારનું આતરિક તપ

અન્વયમ. પુ. (અન્વયમ) ઉદય, ઉત્થાન

અન્વયમ. વિ. (અન્વયમ) આકાશમાં પહોંચે તેટલું ઉચ્ચ, ઉન્નત

અન્વયમ. વિ. (અન્વયમ) આરોહણી બહાર નીકળે, ઉઠી આવેલ (૨)

બેનારને ગમણીય લાગે તેની રીતે રહે

(૩) ઉપારેલ, ઉપરી લીધેલ

અમુજય. વિ. (અમુજય) વધવા માટેન,
ત્રિવિધ (૨) ઉચ્ચમુજય, ઉચ્ચ નિહારી
(૩) તૈયાર

અમુજયમરણ ન. (અમુજયમરણ) જિન
કક્ષી આદિ અમુજય નિહારીનું પાદ
પગમનાં રીતે થતુ મરણ

અમુદ્ગમ ન. (અમુદ્ગમ) શુભાંકિ
પામે આવે ત્યારે ઉડી ઉભા થતુ તે,
દસ પ્રકારની સામાયારીમાનો નવમે
પ્રકાર

અમુદ્ગિય. વિ. (અમુદ્ગિય) ઉચ્ચ થયેન
સન્માન કરના અર્થે ઉભા થોલ

અમુદ્ગતાર. વિ. (અમુદ્ગતાર) શુભાંકિની
સન્મુખ જનાર

અમુદ્ગમય વિ. (અમુદ્ગમ) ઉચ્ચ, જાદર
નીકળેન

અમુદ્ગય. પુ. (અમુદ્ગય) ઉચ્ચ, અગ્રી

અમુય. પુ. (અમુય) કાષ્ઠાળ અપૂર્વ વસ્તુ
જોનાથી કે સાલગવાથી આપાર્શ્વ રસ
ઉત્પન્ન થાય તે, નવ રસમાનો એક રસ
(૨) વિ. આશ્વર્જનક

અમુયગમ. પુ. (અમુયગમ) અગ્રીકાર રી
કાર કરવો તે

અમુયગય. વિ. (અમુયગય) પ્રાપ્ત થોલ,
સામે આવેન

અમોચગમિય. વિ. (અમોચગમિય) પોતાની
ધ્મજાથી રીકારેન

અમોચગમિયા મી. (અમોચગમિયા) પોતાની
ધ્મજાથી રીકારેન શિરોધુવન, અમિશ
યન, અમર્યપ, ઉપાસ રગેરે ચારિત્રના
કથરી થતી વેળા

અમમયેજ પુ. (અમમયેજ) વિજયનામે ચો
રના મેનાપતિનો પુત્ર કે જે પુગિમના
નગરને ધરાવ ખૂલે આવેતી સાતની
નામે ચોરપત્રીમા પાચમે ચોળી સાથે
રહેતો હતો

અમમ્પ. વિ. (અમમ્પ) ખાત્રા ચોગર નદિ,
લક્ષણ કરવા ચોગ્ય નદિ

અમમ્પ. વિ. (અમમ્પ) લાગેવ નદિ, અખડ
(૨) ન. વિષાક સૂત્રના પ્રથમ શ્રુત ૨૦
ધના ત્રીજા અધ્યાયનનું નામ (૩) પુ.
આ નામનો એક ચોર

અમમ્પરેસ. વિ. (અમમ્પરેસ) “જ્યા અ-
મુક વખત માટે કાંઈ પણ શુદ્ધ્યને ઘેર
કાંઈ પુષ્પ વધ જાય નહિ” એમ મનાઇ
કરવામા આત્રી છે તેનું નગર રગેરે

અમમ્પ. ન. (અમમ્પ) અત્રીનો ત્યાગ ઉપાસ

અમમ્પટ્ટ. પુ. (અમમ્પટ્ટ) ભોજનનો ત્યાગ
કરનાના પન્થખાણ, ઉપાસ

અમમ્પિ. સી. (અમમ્પિ) ભક્તિનો અભાવ
(૨) વિ ભક્તિરહિત ભક્તિ વિનાનો

અમય ન. (અમય) નિર્ભયપણ (૨) પુ.
એલિક રામની નદ રાણીનો પુત્ર અભય
કુમાર (૩) અહતયેનનાઇ સૂત્રના પ્રથમ
વર્ણના દસમા અધ્યાયનનું નામ (૪)
પ્રાણિ રક્ષા, સપ્તમ (૫) છવિત મરણનો
અભાવ (૬) વિ. ભયરહિત

અમયંકર. પુ. (અમયંકર) સર્વ છત્રને પોતે
અભયદાન આપી ખીજની પામે અભય
અપાવનાર મહાત્મા (૨) વિ. અભાવ
આપનાર, અદિસક.

અમયંકર. મી. (અમયંકર) ૧૭ મા તીર્થકર
પ્રવન્યા લેતી વખતે જે પાનખીમા ભેધ
દત્તા તે પાનખીનું નામ

અમયકુમાર. પુ. (અમયકુમાર) એલિક રામનો
પુત્ર અભયકુમાર

અમયજંદા. મી. (અમયજંદા) નદ રામનીનો
પુત્ર, શુદ્ધિધાન અભયકુમાર

અમયદાણ ન. (અમયદાણ) રૂચિતનાન. કાલને
ભયમાથી ડોચાવતુ તે

અમયવ્વદાણ. ન. (અમયવ્વદાણ) છત્રી
અચરી તે

અમયા. સ્ત્રી. (અમયા) દરડે (૨) દંધરાહન
રાગની અભયા નામે એક રાણી

અમયારિદ્ધ. નં. (અમયારિ) મધ વિશેષ
અમવત્થ. પુ. (અમવત્થ) સસારમા ન કરનાર,
સિદ્ધભગવાન

અમયસિદ્ધિ પુ. (અમયસિદ્ધિ) સિદ્ધિ
પામવાને અયોગ્ય, અભવ્ય છવ

અમયિય } પુ. (અમય) સિદ્ધિ મેળવવાને
અમવ્ય. } અયોગ્ય, અભવ્ય છવ (૨)

ત્રિ. અમુદર, અચાર

અમાન. પુ. (અમાવ) કુત્સિતભાવ, નિષ્ઠ
ભાવ (૨) અભાવ, નિષેધ (૩) અસમજાન
(૪) અશુભ પરિણામ

અમાવિત. ત્રિ. (અમાવિત) બોધ ન પામેન

અમાવિય. ત્રિ. (અમાવિત) સમજાવવાને
યોગ્ય નહિ, અનુભવ રહિત (૨) અયોગ્ય,
અનુચિત

અમાલુક ત્રિ. (અમાલુક) ખીજ વસ્તુનો
યોગ પામીને પણ તેના શુભમા પરિણત
ન થતા પોતાના સંસ્પર્શમા અસ્થિત
રહે તે, જેના પર ખીજના સગની અસર
થતી નથી તે

અમાસ. પુ. (અમાસ) પ્રભા, આભાસ

અમાસગ. } ત્રિ. (અમાસ) ભાષા પયાંમિ
અમાસય } વિનાનો, નદિ બોલનાર
(૨) જેને બોલવાની શક્તિ ઉત્પન્ન થઇ
નથી તેવો (૩) પુ. એકેન્દ્રિય છવ (૪)
મુક્ત આત્મા, સિદ્ધ

અમાસા. સ્ત્રી. (અમાસા) મૃત્યુ અને સત્ય
મૃત્યુ એ બે પ્રકારની ભાષા, જોડુ અથવા
મિથ્ય જોવાનું તે

અમાસિય ત્રિ. (અમાસિય) ભૂમિ આદિ
પ્રમાણ વિનાના પદાર્થ

અમિ. મં. (અમિ) સન્મુખ, સામુ (૨)
ઉદ્ધવન, અતિશય (૩) અત્યન, વધારે
(૪) વધવ (૫) પ્રતિધવ (૬) નિરર્થક

અમિચારણ. ત્રિ. (અમિચારણ) સન્મુખ
આવેવ

અમિદ્ધ નં. (અમિજિત) અમિય નામે નક્ષત્ર
(૨) વીતભય નગરના ઉદાયન રાગનો
પુન અભિજીત કુમાર.

અમિઝોગ. પુ. (અમિયોગ) દયાશુ, બળા
ત્કાર (૨) આસા, હુઝમ (૩) મન, જન
વગેરેથી વશીકરણનો પ્રયોગ કરવો તે,
જેથી આભિયોગિક જાતના દલકા દેન
તામા ઉત્પન્ન થયું પડે તેની ભાવના (૪)
પરાભવ (૫) ગર્હ, અભિમાન

અમિઝોગપરણતિ. સ્ત્રી. (અમિયોગપરણતિ)
વિદ્યા વિશેષ

અમિઝોગિય. પુ. સ્ત્રી. (અમિયોગિક) તાબેદાર
દેવતા

અમિઝોગી. સ્ત્રી. (અમિયોગી) આભિયોગિક
દેવતામા ઉત્પન્ન થયું પડે તેની ભાવના,
મન જન, વશીકરણ આદિ પ્રયોગ

અમિયોગણ. નં. (અમિયોગણ) ભુઓ
“ અભિયોગ ” શબ્દ

અમિકંઠા. સ્ત્રી. (અમિકાન્ઠા) અભિલાષા,
ધમ્મજ

અમિકંઠિ. } ત્રિ. (અમિકાન્ઠિજન) આકાક્ષા
અમિકાન્ઠિર } રાખનાર, ધમ્મજ કરનાર

અમિકંઠ ત્રિ. (અમિકાન્ઠ) ભુવાની ઉલ્લઘ્ની
મયેવ, મોતની નજીક આવેન. (૨) પરા
ભવ પામેવ, (૩) ચેતન રહિત (૪)
પ્રમત થોલ

અમિકંઠત્તિરિયા. સ્ત્રી. (અમિકાન્ઠત્તિરિયા)
ચરક આદિ પથના સાધુઓએ ન સેવેલી
જગ્યા, જે મહાનમા ખીજ કાઢ મતના
ત્યાગીઓ ઉત્તરો ન દોષ તે મહાન

અમિકંઠકૂરકમ્મ. ત્રિ. (અમિકાન્ઠકૂરકમ્મ)
દિસાદિ ક્રિયામા પ્રવૃત્ત થયેવ

અમિક્રમ પુ. (અમિક્રમ) ઉદ્ધવન (૨)
પ્રાપ્ત્ય (૩) સન્મુખ ગમન (૪) ગતિ

અમિક્રમણ. નં (અમિક્રમણ) સન્નુપ જતું;
સામા આવતું તે.

અમિક્ષણ. ઘં (અમિક્ષણ) નિરંતર; વારંવાર.
અમિક્ષણોણાણોચ્છ્રોમ. પું (અમિક્ષણો-
પયોગ) વારંવાર જ્ઞાનમાં ઉપયોગ લગાડવો
તે; તથિકર નામ જોત્ર બાંધવાના ૨૦
પ્રકારમાંનો એક.

અમિક્ષ્ણા. સ્ત્રી (અમિક્ષ્ણા) નામ; સંતા.
અમિક્ષ્ણાલામિય. પું (અમિક્ષ્ણાલામિક)
જોશ્યરી સંબંધી અલિપ્રદ વિશેષ ધરનાર
સાધુ.

અમિગચ્છણયા. સ્ત્રી (અમિગમન) સન્નુપ
જતું તે.

અમિગમ. પું (અમિગમ) સન્નુપ જતું; સામા
જતું. (૨) ઉપદેશ સાંભળવાથી થતો
બોધ; સમક્તિનો એક પ્રકાર. (૩)
સાધુઓની પાસે જતાં ઉપાશ્રયની હદમાં
દાખલ થઈ વખતે આવકાએ સચિત
વસ્તુનો ત્યાગ કરવો, પહેરેલ વસ્ત્રો
મર્યાદામાં રાખવાં, ખસા ઉપર ખેસનો
ઉત્તરાસંગ કરવો, બે હાથ જોડી અંગૂઠિ
બાંધવી અને મનની વૃત્તિઓ એકાગ્ર
કરવી, એ પાંચ નિયમ સાચવવા તે;
આવકનાં પાંચ અમિગમન. (૪) આદર-
માન; સત્કાર.

અમિગમણ. નં } (અમિગમણ) સન્નુપ
અમિગમણયા. સ્ત્રી } જતું; નિરંતર જતું.

અમિગમણિજ્ઞ. ત્રિ (અમિગમણીય) આલીને
સામે જવા યોગ્ય.

અમિગમણ. સ્ત્રી (અમિગમણીય) ઉપદેશ
સાંભળી યોગ્ય તત્ત્વજ્ઞિ; સમક્તિનો એક
પ્રકાર.

અમિગમસમ્પ્રદેસણ. નં (અમિગમસમ્પ્રદેસણ)
નવ તત્ત્વની ખરિદાપૂર્વક સમક્તિ પ્રાપ્ત
પાપ તે; નવ તત્ત્વની સમજણ પૂર્વકનું
સમ્યક્ત્વ.

અમિગય. ત્રિ (અમિગય) જાણેલું; સમજેલું.
(૨) પ્રાપ્ત કરેલું; સન્નુપ આવેલું.

અમિગહિત્ર. નં (અમિગહિક) ગુણ અવગુણ
જન્યતા વિના કુમતનો આગ્રહ કરવો તે;
મિથ્યાત્વનો એક પ્રકાર.

અમિગહ. પું (અમિગહ) આહારાદિ વહો-
રાવવામાં ટૂંકી મર્યાદા બાંધવી તે; અમુક
વેશ કે રંગનો માથુસ અમુક રિયતિમાં
આપે તોજ લેવું ઇત્યાદિ નિયમ ધારવો
તે. (૨) સ્ત્રી જોનો અર્થ બરાબર સમજી
ચકાય તેવી ભાષા. (૩) પું ગ્રહણ કરવું;
હાથમાં લેવું. ૪) આગ્રહ; હદ.

અમિગહિય. ત્રિ (અમિગહિક) કુમતની હદ
કરનાર; દુસમઢી. (૨) નં કુમતની હદ
કરવી તે; અલિપ્રદિક નામે મિથ્યાત્વ.
(૩) સ્ત્રી જોનો અર્થ ૨૫૯ સમજી
ચકાય તેવી ભાષા.

અમિગહિય. ત્રિ (અમિગહીત) જે બાજતનો
અલિપ્રદ લીધેલ હોય તે. (૨) નં અ-
વધારણ; નિશ્ચય.

અમિગાય. (અમિગાય) લાકડી વગેરેથી પ્રહાર
મારવા તે; ગોણુ વગેરેથી ગોળા ફેંકવા
તે. (૨) મારફટ; હિંસા.

અમિગંદ. પું (અમિગંદ) અંધકટુણિ
રાગની ધારણી રાણીના પુત્ર. (૨) અંત
ગત સુત્રના બીજા વર્ગના આઠમા અધ્ય-
યનનું નામ. (૩) દિવસના છઠા મુહૂર્તનું
નામ. (૪) ગાથુ અવસર્પિણીમાં ભરત-
શેત્રના પંદરમાંના દસમા અને સાનમાંના
ચોથા કુચગરનું નામ. (૫) મહાગત રા-
ગનો એક અભિગંદ નામથી પ્રસિદ્ધ મિત્ર.

અમિગયંત. નં (અમિગયંત) માણવગણથી
નીકજેલ કુળનું નામ.

અમિજસ. નં (અમિજગ્) આ નામનું એક
જેન સાધુઓનું કુળ; એક આચાર્યનો
પરિચાર.

અભિજાદ. સી० (અભિજાતિ) કુલીનપણુ,
ખાનદાની

અભિજાદ્ય. } ત્રિ० (અભિજાતિય) કુલીન,
અભિજાદ્ય } ખાનદાન

અભિજાય. ત્રિ० (અભિજાત) કુલીન, ખાન
દાન કુળમાં જન્મેલ (૨) અગીયારસનું
નામ (૩) ઉત્પલ

અભિજાયત્ત. ન० (અભિજાતત્વ) ભૂમિદાને
અનુસરના ૩૫ સ્તંભ વચનના ૩૫ અને
શયમાનો એક

અભિજુત્ત. ત્રિ० (અભિજુત) પડિન, પ્રાણ
(૨) અપરાધી, ગુન્હેગાર

અભિજ્ઞા સી० (અભિજ્ઞા) અસતેષ, લોભ
(૨) રિપય ચિન્તાન, રેફ ધ્યાન (૩)
આસક્તિ, લેખપતા

અભિજિમ્ભય. ત્રિ० (અભિજિમ્ભ) અભિવાપ
નાળો, ધ્વજનાળો

અભિજિમ્ભયત્તા. સી० (અભિજિમ્ભયતા) અનૃપિ,
વસ્તુ મેળવવાને વારનાર ઉદ્દેશવતી
ધ્વજ

અભિજ્ઞુય ત્રિ० (અભિજ્ઞુ) વર્ણવેલું પ્રવસા
કરાયેલું

અભિજ્ઞુય. ત્રિ० (અભિજ્ઞુ) ગભાંધાનાદિ
કુળમાંથી પીડાયેલ (૨) અધનવસાય ૩૫
વ્યાપ્ત

અભિગંદ પુ० (અભિગંદ) આત્મ મહિતાનું
લોભાત્તર નામ

અભિગંદણ પુ० (અભિગંદ) આત્મ અવસ
ર્ગભીમા થએલ ભારત દેશના ચોથા
તીર્થકરનું નામ

અભિગય. પુ० (અભિગય) આગણીસમાં
મહીનાય તીર્થકરના એક ગણધરનું નામ
(૨) અભિગય ભારતગત એવા રિશેષ

અભિગય ત્રિ० (અભિગય) નીલન, નનન

અભિગાય. પુ० (અભિગાય) આત્મમાસનું
લોભાત્તર નામ

અભિણિકંત. ત્રિ० (અભિણિકાન્ત) આચાર-
ગાદિ શાસ્ત્રના અર્થનું મનન કરનારો આ-

રિનરૂપ પરિણામ જેનો દર્શિગત થયો છે તે

અભિણિવારિયા. સી० (અભિણિવારિકા) એકઠા
થઈને નિચરતું તે, સમુદાયરૂપે આવતું તે.

અભિણિવાહ. પુ० (અભિણિવાહ) મનિજ્ઞાન,
આભિનિષેધાધિક્ષાન (૨) મનિજ્ઞાના વર

ણીય કર્મનો ક્ષયોપશમ

અભિણિવટ્ટ. ન० (અભિણિવર્તન) પાળા ફે-
રતું તે

અભિણિવિટ્ટ. ત્રિ० (અભિણિવિટ્ટ) આગ્રહી,
એક નિશ્ચયનાળો (૨) વાત થઈને પ્રવેશ

કરેલ, વ્યાપ્તપણે મળ્યાનું રીતે એકતા
પામેલ

અભિણિવેસ પુ० (અભિણિવેસ) ખોટી વાતની
પકડ, દુરામક

અભિણિવગડા. સી० (અભિણિવગડા) જ્યાં
દરેકની ખડકા જૂદી જૂદી છે તેની જગ્યા

અભિણિવટ્ટ. ત્રિ० (અભિણિવર્ત) સાગોપાગ
નિપજવેલું, પેશીમાંથી અગોપાગરૂપે

પરિણત થયેલ

અભિણિચુડ. ત્રિ (અભિણિચુડ) કાધાદિ કે
પાવને ટાળી રીતળ થયેન, પરમ શાન્તિ

પામેલ (૨) પેશીમાંથી અગોપાગ રૂપે
પરિણામ પામેલ (૩) પુષ્પ, માંડવી

નિરૂત

અભિણિસિદ્ધ. ત્રિ० (અભિણિસિદ્ધ) જેનો અન-
યવ બહાર નીકળેલ છે તે

અભિણિસિદ્ધા સી (અભિણિપયા) જ્યાં
એસીને મુનિ દિવસે સ્વાધ્યાય કરે તે

વસતિ, સ્વાધ્યાય ભૂમિકા

અભિણિસિદ્ધ. (અભિણિસિદ્ધ) બહાર નીકળતું
બનાવેન

અભિણિસેહિયા સી० (અભિણિસેહિયા) નિસે
સ્વાધ્યાય કરીને રાત્રે મુનિ જ્યાં રહે તે
વસતિ

અભિણિસહ. ત્રિ. (અનિનિમ્ન) બહાર
વીડીયો

अभिराम. न० (अभिन्म) भाषा, ३५२

અભિજ્ઞાનકુટ. ત્રિ. (અભિજ્ઞાનકુટ) મા. ૧૬
કર્મથી અભિજ્ઞાન કરેલ

(૨) ગુદ નદિ, એકીબૂત

અમિતભાઈ, પૃ. (અમિતભાઈ) જેણે ત્રિય
લે. જરી એકનાર પણ સમન્નિ પ્રાપ્ત કર્યું
તરી તે જી

અભિગણાય વિન (અભિગ્નાન) ૫૧૭૫૫મા
આવેન, વિનિ થયેન

અભિલક્ષ્મી ત્રિ. (અભિલક્ષ) અભિલક્ષી તથા તેના
ગરુડ પૂજન

અમિતાવ. પુ. નં (અભિયાપ) તાપની શ્લોકે
સૂત્રી સન્મુખ (૨) સત્તા, દુ. ખ (૩)
દાદ, પીડા

अभिषुव. प्रि० (अगिस्त) विगिष्ट सुगु
डीतन डरी पर्थवे। स्तुति कराये।

अभिवृत्ता. न० (अभिवृत्त) अति विमलस्थान
(२) ६ ज्योत्स्नास्थान

અમિદુદય. ત્રિ. (અમિદુત) ૬ ખના આપી
વસાય રૂપે નાખત (૨) મર્બાસસ આપી
૬ ખર્ચી પોણચે

अभिधाद रि० (अभिधागिन्) ध्या नना२,
कहेना२

अभिधारण. न० (अभिधारण) भनभा धारभा
धारनी ते

अभिधारणा स्त्री० (अभिधारण) ओ५.
अ३ओ५.

अभिनंदन, पृ० (अभिनंदन) लुओ = अलि
 ७६७ " ४५

અભિનંદિય. ટિ. (અભિનંદિત) અભિનંદ. ૧
પામે ૧, માન પામે ૧

અભિનય પુ. (અભિનય) ભુખો "અનિ
જ્ઞ" ૫૪૬

अभिनिविष्ट. वि० (अभिनिविष्ट) लुप्प्रो “अलि
लिङि” शब्द.

अभिनिवेशिग्र. न० (अभिनिवेशिक) पोतानु
 वयन स्थापना माटे कुमुत्ति वगशी
 सूनो रिपरीत अर्थ करवो ते, अभि
 निवेशि ग्रिग्र.

अभिनिवृत्त. वि० (अभिनिर्गत) शुभे
 " अभिनिवृत्त " ४५६

अभिनिस्सड. वि० (अभिति मृत) शुभे।
“ अलिगुस्स. ” १५६

अभिज्ञान न० (अभिज्ञान) निराली,
चिन्ह

अभिषुणुद्ध. वि० (अभिषाग) परसेत,
नरसाह थरेन

अभिप्रायस्थानम् पु० न० (अभिप्रायस्थानम्)
अभिप्राय प्रमाणे पाठ्य नाम, जेम्
आमे, अथवा छपाई शुद्ध दिग्दर्श
मरुत मुद्रण पाठ्य नाम

अभिप्राय. पु० (अभिप्राय) स्नान, आसन
अभिप्रेत रि० (अभिप्रेत) धारयु, धृष्टयु.

અભિભવ 'વુ' (અભિભવ) પરાભવ, પરાગત્ય
અભિભવ્ય. ત્રિ. (અભિભવ) છતાંએ ન, પરાભવ

ग्रामे १. (२) दु.पथी पांडित
अभिभूयताणि ३० (अभिभूयतानि) ३११

અભિમન્યુ. ત્રિ. (અભિમત) સમત, ૪૬

अभिमान. पु० (अभिमान) अक्षर, अ
भिमान

અભિમાળ્યદ્ ટિ. (અભિમાળ્યદ્) અભિમાળ્ય
પર, ધણે અભિમાની

अभिमुह. नि० (अभिमुह) सन्मुख यो०.
मोक्ष व्याख्यान

अभियागम. पु० (अभ्यागम) आगमन,
आगम ते

अभियारिता नि० (प्रव्याप्त) भा० अ-
नुनमा तत्पर योय

અભિયોગ. પુ. (અભિયોગ) આલિયોગિઃ
દેવતા, ચાકર દેવતા

અભિયોગિષ્ઠ. ત્રિ. (અભિયોગિક) હુકમ
ઉદાત્તનાર, તામેદાર

અભિરક્ષક. ત્રિ. (અભિરક્ષ) રક્ષા કરનાર

અભિરામ. ત્રિ. (અભિરામ) રમણીય, સુદર

અભિરુદ્ધ. ત્રિ. (અભિરુદ્ધિ) રૂચિગ્રેષ્ઠ,
મનપસંદ પડેલુ,

અભિરુચ (અભિરુચ) ક્ષણે ક્ષણે નવુ નવુ
દેખાય તેવુ સુદર, મનોહર

અભિરુચા સ્ત્રી. (અભિરુચા) મધ્યમ આમની
સાતમી મૂર્તિ

અભિરોહિય ત્રિ. (અભિરોહિત) રોકાઈ ગયેલ,
રોકાનામા આવેલ

અભિલાષ ત્રિ. (અભિલાષ) વાણીથી જેવું
કથન થઈ શકે તેવું, નિર્વચનીય

અભિલસણિજ્ઞ ત્રિ. (અભિલસણીય) હજીના
ચોગ, અભિનાન કરવા ચોગ

અભિલાષ } પુ. (અભિલાષ) શબ્દ,
અભિલાષ } ધનિ (૨) સલામત,
કથન કરવું (૩) શબ્દ સદર્ભ, સૂત્રપાત્ર

અભિલાસપુરિસ પુ (અભિલાસપુર) નરજન
નિના શબ્દ, જેમ પટ, પટ ઇત્યાદિ

અભિલાસ પુ. (અભિલાસ) હજી, પ્રાર્થના

અભિલાયણ. ન. (અભિલાયણ) બધા ઉભા રહે
વાથી દૂરની વસ્તુ દેખી શકાય તેવું સ્થાન

અભિરંદણ ન. (અભિરંદન) નમસ્કાર, સ્તુતિ

અભિવન્દય ત્રિ. (અભિવન્દક) પ્રણામ કરનાર

અભિવંદિષ. ત્રિ. (અભિવંદિત) જેને વદન
કરે તે હોય તે

અભિવંદિય ત્રિ. (અભિવંદિત) અધિકભાસ,

એકનારા દિવસ અને એકમે એવાસીયા

૧૨૧ ભાગેના મહીને (૨) અધિક

ભાસવાગ્રુ વરસ, જે વરસમાં ૧૩ ચાન્દ્ર

ભાસ હોય તે, ૩૮૩ દિવસ અને ૩૩૩

ભાગનું વરસ

અભિવચણ. પુ. ન. (અભિવચન) પર્વાય શબ્દ,
એ ને એ અર્થનો બીજો શબ્દ, જેમ

પટ, કળશ ઇત્યાદિ

અભિવાદણ } ન. (અભિવાદન) વચનથી
અભિવાચણ } સ્તુતિ કરતી (૨) મરતક

નમાની ચરણ સ્પર્શ કરવો તે, પ્રણામ

અભિવાહરણ. સ્ત્રી. (અભિવ્યાહરણ) શુદ્ધ
શિષ્યની ઉકિત પ્રત્યુકિત, સરાદ

અભિવાહાર. પુ. (અભિવાહાર) કાલિક શ્રુત
પરવે શિષ્ય ગુરુનો સરાદ, પ્રશોત્તર

અભિવુદ્ધિ પુ. (અભિવુદ્ધિ) વધારો (૨)
ઉત્તરાભાદ્રપદ નક્ષત્ર

અભિવૃંજણ. ન. (અભિવ્યજ્ઞ) પ્રાદુર્ભાવ

અભિસંક્રા સ્ત્રી. (અભિસાદ્ધા) આશા, સશય
(૨) સદેહ

અભિસંકિ. ત્રિ. (અભિસાદ્ધિ) શકા રાખનાર,
સદેહ કરનાર (૨) બીર, હરનાર

અભિસંગ પુ. (અભિવ્યજ્ઞ) ભાવરાગ,
દબાવિ પ્રતિમધ (૨) આસક્તિ

અભિસંજાય. ત્રિ. (અભિસજાત) કલલ અન
સ્થામાથી પેરીરૂપે બનેન

અભિસંધારણ ન. (અભિસધારણ) પર્વાલોચન,
નિચારણ

અભિસંધિજ્ઞ ન. (અભિસન્ધિજ્ઞ) બુદ્ધિ કે
ધરાદાપૂર્વક કરામા આવતી ક્રિયારૂપે

પરિણમનાર વીર્ય, વીર્યનો એક પ્રકાર

અભિસંધિય ત્રિ. (અભિમહિત) અદ્ભુત
કરેલ

અભિસંતુદ્ધ ત્રિ. (અભિવમ્લુદ્ધ) વિજ્ઞાન
મેળવેન, બોધ પામેન

અભિસંમૂય ત્રિ. (અભિમન્મૂત) પ્રાદુર્ભાવ
પામેન, પ્રગટ થયેન (૨) વીર્ય અને

રૂધિરના મિશ્રણથી કનન રૂપે થયેન

અભિસંતુદ્ધ ત્રિ. (અભિવમ્લુદ્ધ) પ્રસૂતી પામી
વધવા માટેન, જન્મ પામી ઉદરના
પામેન

અભિસમરણાગય. ત્રિં (અભિસમન્નાગય) સન્મુખ રહેલ ઈંદ્રાનિષ્ઠ પદાર્થોનું અવધારણ કરી શબ્દાનુસારે જણાવેલ; સખ્દ સ્વરૂપ સમજીને અવધારણ કરેલ. (૨) મળેલ; સન્મુખ આવેલ. (૩) નં આધ્યા પછી સર્વ તરફથી ઉદ્ધાવલિકામાં આવેલ; વિપાકે અપ્રાગતને સન્મુખ થયેલ.

અભિસમાગમ. પું (અભિસમાગમ) અર્થાભિ-મુખપણે, સંશય રહિત, મર્યાદા સહિત જ્ઞાન; અર્થાત્ અર્થવિષયક સશયરહિત મર્યાદાપૂર્વક જ્ઞાન; (૨) સન્મુખ ગમન. (૩) પ્રાપ્તિ. (૪) નિર્ણય.

અભિસમાગય. ત્રિં (અભિસમાગય) સન્મુખ આવેલ.

અભિસરણ. નં (અભિસરણ) સન્મુખ જતું તે; સામા જતું તે.

અભિસેક. ત્રિં (અભિસેક) અભિષેક કરવા યોગ્ય; મુખ્ય.

અભિસેજ્ઞા. સ્ત્રીં (અભિસેજ્ઞા) અભિનૈરેધિ-ક્રીમાં દિવસની કે રાત્રિની સજાય કરી રાતવાસો રહી સવારમાં યુનિ જે જગ્યાએ આવે તે જગ્યા.

અભિસેવ. પું (અભિસેવ) સર્વ ઔપધિસદ્ગુણ તીર્થના પવિત્ર જગ્યાથી મન્ત્રોચ્ચારપૂર્વક શબ્દ આદિ પદ્ધતિનું આરોપણ કરવાને મસ્તક ઉપર સિંચન કરતું તે; શબ્દ-લિપેક્ષી ક્રિયા. (૨) સ્નાન મહોત્સવ; રનાન. (૩) અભિષેક કરવાનું સ્થાન.

અભિસેવસિલ્લા. સ્ત્રીં (અભિસેવસિલ્લા) મેર પરતના પંડગવન ઉપર આવેલી ચાર અભિષેક સિલ્લા, કે જેના ઉપર ઇંદ્રા તીર્થેકર મહારાજનો અભિષેક કરે છે.

અભિસ્મત. પું (અભિસ્મત) લુઓ “અ-ભિસંગ” શબ્દ.

અભિહૃદ. ત્રિં (અભિહૃદ) સન્મુખ આણેલું. સામે લઇ આવેલ (૨) નં સાધુને મારે

ઘેરથી કે દુકાનેથી ઉપાશ્રયમાં લઇ આવેલ ગ્યાદારોદિ આપવાથી સાધુને લાગતો દોષ; ઉદ્ગમનના ૧૬ દોષમાંનો ૧૧ મો દોષ.

અભિહૃણ. નં (અભિહૃણ) સન્મુખ આવતાને હણવું તે; સામે લાતો મારવી તે.

અભિહૃય. ત્રિં (અભિહૃય) પગથી દબાવેલ; લાત મારેલ.

અભિહાણ. નં (અભિહાણ) નામ; સંતા.

અભિહિય ત્રિં (અભિહિય) ઉક્ત; કહેલ.

અભિહેત્ર. પું (અભિહેત્ર) વાચ્ય; પદાર્થ.

અમીદ. પું (અમિતિદ) લુઓ “અભિષ” શબ્દ.

અમીય. ત્રિં (અમીય) } નીડર; સાત પ્ર-
અમીર. (અમીર) } કારના લય
વિનાતો. (૨) મધ્યમ ગ્રામની એક મૂર્છા.

અમૂય. ત્રિં (અમૂય) અસદ્ભૂત; ન બનેલું.

અમૂયામિસંકલ. પું (અમૂયામિસંકલ) ભૂતોને લય ન આપનાર; જેનાથી પ્રાણીઓ બીએ નદિ તે.

અમેજ્ઞ. ત્રિં (અમેજ) ન બેદી શકાય તેવું; ધાણું મજબૂત.

અમેજ્ઞા. સ્ત્રીં (અમિજ્ઞા) લોભ; લોભુપના.

અમેલ. ત્રિં (અમીલ) નિર્ભય; નિડર.

અમંગલ. નં (અમંગલ) અમંગલ; અનિષ્ઠ.

અમળ. પું (અમળ) મિથ્યાત્વ કાળ્ય આદિ અમાર્ગ.

અમળાચ. પું (અમળાચ) ચોરી ન કરવી તે; કામને મારતું નદિ તે.

અમન્ત. પું (અમન્ત) પ્રધાન; મત્રી.

અમન્ત. ત્રિં (અમન્ત) મધ્ય વિનાનું; જેમાં બે લાય ન થઈ શકે તેવું. (૨) પરમાણુ.

અમળ. નં (અમળ) જાણવું તે; આંતરિક નિર્ણય (૨) અંત; અવસાન.

અમળ. } ત્રિં (અમળ) અપ્રીતિકર;
અમળસ્ત્ર. } ત્રિં (અમળસ્ત્ર) અનિષ્ઠ. (૨)
અસખી; મનરહિત. (૩) વિચાર મન્ય.

અમણામ. વિં (અમનમાપ) } મનને આલ
 (અમનમા) } ન થાય તે,
 (અમનોમ) } હમેત મનને

અપ્રિય લાગે તેડુ (૨) અનિષ્ટ

અમણામ. વિં (અમનામ) ખીડકારક, દુ ખો
 તપાક

અમન. નં (અમન) સુખા, અમન (૨)
 ક્ષીરોપાધ સમુદ્ભવુ જળ

અમતિ. સ્ત્રીં (અમતિ) કુમતિ, કુશુદિ

અમત્ત મં (અમત) પાન, લાજન

અમમ. વિં (અમમ) મધપાત્ર વગુ ઉપર
 જેને મારાપાત્ર નથી તે, નિરૂપી (૨)
 જશુક્રોપના લગ્નક્ષેત્રમા આવતી ચોવી
 રીમા થનાર બરમા તીર્થકર (૩) દિન
 સત્તા ૨૫ મા મુદર્જનુ નામ (૪) દેન
 કુર ઉત્તરકુરની જુગનિયા મનુષ્યની
 એક જાત

અમમના. સ્ત્રીં (અમમના) અગ્નિવિત
 વાણી, જેમા અચમય નદિ તેની વાળી

અમય. વિં (અમય) અસમત અમાન્ય

અમય. નં (અમય) જુઓ " અમત "
 શબ્દ

અમયઘોસ. પું (અમયઘોસ) કાકી નગરીનો
 એક પ્રાચીન રાજ્ય, કે જે સજમ લઈ
 ૫૨મ ૫૬ પાએ હોતો

અમયફલ. નં (અમયફલ) અમતોપમ ફલ,
 અતિ સ્વાદિષ્ટ ફલ

અમયમેહ પું (અમયમેહ) ભરત આદિ ક્ષે-
 તમા ઉત્સર્પિણીનો ખીન્ને આરો બેસતા
 સાત દિનસ સુધી એ થો નરસા નરમે
 તેનુ નામ

અમયરસ પું (અમયરસ) અમૃતરસ

અમયરત્નો સ્ત્રીં (અમયરત્નો) અમરવેલ

અમયવાસ. પું (અમયવાસ) તીર્થકરના જન્મ
 આદિ પ્રસંગે દેવતા યજ્ઞ કરે તે. સુ
 ધારિટ

અમર. પું (અમર) દેવતા, દેવ (૨) મુક્ત
 આત્મા, સિદ્ધભગવાન (૩) નાપભદે
 સ્વામીના તેરમા પુનનુ નામ

અમરકંકા. સ્ત્રીં (અમરકંકા) દ્રોપદીનુ દરબુ
 કરનાર ધાનકી ખડના પંખોતર રાગતી
 મુખ્ય રાજધાની

અમરજિઘ. પું (અમરજિઘ) અમર કુમારનો
 જન, કે જે આત્મી ચોવીરીમા ત્રેતીસમા
 અનતરીય નામે તીર્થકર થયો

અમરવદ. પું (અમરવતિ) જાત રક્ષનો એક
 કુમાર, કે જેએ મક્ષાનાય પ્રભુ સાથે
 પ્રતજ્ઞા લીધી હતી

અમરસામિ પું (અમરસામિ) ધન્ધ

અમરમેળ. પું (અમરમેળ) જાત રક્ષનો એક
 કુમાર, કે જેએ મક્ષાનાય પ્રમુની સાથે
 પ્રતજ્ઞા લીધી હતી

અમરિસ. પું (અમરિ) ધર્મ, અસ્યા (૨)
 કોપ, રોપ (૩) મહાકવિપદ

અમરિસળ વિં (અમરિસ) અપરાધ સદન
 નદિ કરનાર, અપરાધી ઉપર ક્ષમા ન
 રાખનાર (૨) કોપી (૩) સદિન,
 ક્ષમાશીલ

અમરિસળ. વિં (અમરિસ) ઉદ્યમી,
 ઉદ્યોગી

અમલ. વિં (અમલ) નિર્મળ, ૨૫૦ (૨)
 પું સિદ્ધભગવાન (૩) નાપભદેવનામીના
 સાતમા પુનનુ નામ

અમલા. સ્ત્રીં (અમલા) રોકેન્દની પાચમી
 અગ્રમહિષીનુ નામ

અમરસ્તા સ્ત્રીં (અમાસ્તા) અમાતાસ,
 કૃષ્ણ પક્ષનો છેલ્લો દિન

અમાદ. વિં (અમાયિન) માયારદિત, સરન
 (૨) નિષ્કપની

અમાહલ વિં (અમાયાવિન) માયારદિત

અમાઘાય પું (અમાઘાત) જુઓ " અમ-
 ઘાય " શબ્દ

અમાલ. વિ. (અમાલ) અર્થ રહિત. નમ્ર.
અમાય. વિ. (અમાય) માયા રહિત, સરલ
અમાયિ વિ. (અમાયિ) જુઓ “અમાઈ”
શ. ૬

અમાયિસમવિદિ. પુ. (અમાયિસમવિદિ) માયા રહિત સમ્યક્દષ્ટિવાળો છત્ર, કૃત્રિયતા રહિત સમક્ષિતી

અમાવસ્તા. સ્ત્રી. (અમાવયા) } અમાવાસ,
અમાવાસા. (અમાવાસા) } કામ્યક્ષેત્રો
હેતુો વિસ

અમિત્ત. ન. (અમેય) અમિત્ત ૧૨૦ માપીને આપવાની અમુક સમય માટે ત્યાં મનાઈ કરામાં આવી છે એક નમર વગેરે (૨) વિ. માય ન અમ શેકે તે અસખ્ય

અમિત્ત. ન. (અમય) વિષા અયુચિ ૧૨૦ અમિત્તરસ. પુ. (અમેયસ) અમી વિષા, અયુચિ રસ

અમિત્ત. ન. (અમિત) અમિત કરનાર દુરમન
અમિય. પુ. (અમી) જેનો મરણનો પર્મ નથી તે, સિદ્ધાંતના (૨) ન અમન, શુધા

અમિય. વિ. (અમિત) અપરિમિત અસખ્ય (૨) પરિમાણરહિત અનન (૩) દક્ષિણ તરફના શિકાકુમાર દેવતાનો હન્દ્ર

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) દક્ષિણ શિયાના શિકાકુમાર મનિવા દેવતાનો હન્દ્ર બાલ પતિના ૨૦ હન્દ્રમાનો એ

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) અનનતામી, સર્વ (૨) એ રત્નક્ષેત્રના એ તીર્થસ્થ દેવનું નામ

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) જુઓ અમ પમેદ. શ. ૬

અમિયમ્. પુ. (અમિતમિ) ઉત્તર શિયાના શિકાકુમાર દેવતાનો હન્દ્ર બાલ પતિના ૨૦ હન્દ્રમાનો એ

અમિયાસમિય. પુ. (અમિયાસમિય) ૧૫૫૨ દેકાણુ બાળાવનાર, ઉપેસ કરનાર
અમિલ. ન. (અમિલ) અમિલ દેરાની બનાવટનું રત્ન, ઉત્તર રત્ન (૨) પુ. મેય, હેડકે

અમિલક્ષ. પુ. (અમલેક્ષ) મહેન, બાળા ન બાળનાર, આર્થ

અમિલા સ્ત્રી. (અમિલા) ૨૦ મા તીર્થકરની પ્રથમ સિધ્ધાનું નામ

અમિલાય વિ. (અમલાય) ન ક્રમાગેન

અમિલિત્ત વિ. (અમિલિત) એક સુત્રમા બીજા સુત્ર મેળવી ન જોવાનું તે, મિનિત દેવ જેમા નથી એક

અમુચ. વિ. (અમુચ) અમિતમા નદિ આવેલું

અમુચ વિ. (અમોચિ) લાંબો કાળે ન જોવાનાર

અમુચ વિ. (અમુચ) અમુચ, ગમે તે કાળ એ

અમુચિયમ્. વિ. (અમુચિયમ્) જેની સંજ્ઞા નબળામાં નથી તે, અપરિમિત

અમુચ. વિ. (અમુચ) સારાથી ખુબ નથી થો તે, સસારી.

અમુચ વિ. (અમુચ) અમુચ ૧૫, ગમ, રસ અને અર્થ રહિત મર્યાદિતમય અને

અમુચ. ન. (અમુચ) અતીન્દ્રિય મિથ્યા અમુચ. } જ્ઞાન રિશિય જેમ દેવતાનું પુદ્ગલ ગદિત શરીર જોઈને એમ માને કે જ્ઞાન શરીર પુદ્ગલનું અનેક નથી હતાં

અમુચ વિ. (અમુચ) જુઓ “અમુચ” શ. ૬

અમુચ વિ. (અમુચ) અમિતમા નદિ આરેન

અમુચ. સ્ત્રી. (અમુચ) સત્પત્રન

અમુચ વિ. (અમુચ) નિરતર, નામ ન આપી શકે તે

અમુચ. વિ. (અમુચ) મુદ નદિ તે, નામે નામનાર (૨) અમુચ નિર્મળ

અમૂલદિદ્ધિ. સી૦ (અમૂલદિ) અન્યર્થનની
ધામધુમ તરફ મોહ વગરની દષ્ટિ,
સમક્ષિતા આઠ આચારમાનો એવો
આચાર (૨) અનિચ્છિત બુદ્ધિ

અમૂલલક્ષ્ય. ત્રિ૦ (અમૂલલક્ષ્ય) વસ્તુના
સ્વરૂપને યથાર્થ જાણનાર

અમૂલહત્ય. ત્રિ૦ (અમૂલહત) હાથની કળામા
દોશિયાર, હસ્તકળા કુશળ

અમૂલ. ત્રિ૦ (અમૂલ) જુઓ “ અમૂલ ”
શબ્દ

અમોક્ષ. ત્રિ૦ (અમોક્ષ) જુઓ “ અમિત્ત ”
શબ્દ

અમોક્ષ. ત્રિ૦ (અમોક્ષ) અપરિત્ર

અમોક્ષણિ ન૦ (અમુક્ષણિ) પડિભેદથી કરતા
વસ્ત્રને સામેનાની માફક ઉંચુ નીચુ કરી
ઉપર કે નીચે જાળીતને ન અડાડુ તે
પડિભેદણને એક શુભ

અમોહ. ત્રિ૦ (અમોહ) અનૃધ, સફલ (૨)
પુ૦ કાષ્ઠ વખતે સૂર્યના મિત્રની નીચે
નિરજોતા વિમરથી ગાઢની ઉંધને આધારે
કળા કે ખીજ રંગની રેખા દેખાય છે
તે (૩) વાદળા વગરની વિજળી (૪)
એક યક્ષનું નામ

અમોહ. ત્રિ૦ (અમોહ) મોહ રહિત (૨) પુ૦
જામહરના રથક પરિવનું એક કૂટ

અમોહણ. ત્રિ૦ (અમોહણ) મુખ્ય નહિ
કરનાર

અમોહરંસિ. ત્રિ૦ (અમોહરંસિ) યથાર્થ
જેનાર (૨) પુ૦ ચત્ર વિશેષ (૩) ન૦
ઉદાત વિશેષ

અમોહા. સી૦ (અમોહ) જામ સુદર્શનનું
અપર નામ (૨) પશ્ચિમ દિશાના અજન્-
નક પરિવનની દક્ષિણ તરફની એક સારંગીનું
નામ

અમ્મ સી૦ (અમ્મા) માતા, મા

અમ્મગા સી૦ (અમ્મા) માતા મા

અમ્મટ. પુ૦ (અમ્મટ) એ નામનો એક સ-
ન્ધારી, કે જેણે મદારી રાખીના શા-
સ્ત્રના નીચે કરનામ જોત ઉપાકર્તે ક્યું

અમ્મતાથ. પુ૦ (અમ્માત્ર) મા આપ. માતા
પિતા

અમ્મધાદ. સી૦ (અમ્માધાતી) ધાવમાતા, ધાધ

અમ્મયા. સી૦ (અમ્મિયા) માતા; મા (૨)
પાચમા વાસુદેવની માતાનું નામ

અમ્મા. સી૦ (અમ્મા) માતા, મા

અમ્માપિટ. }
અમ્માપિતિ. } પુ૦ (અમ્માપિટ) માતાપિતા,
માઆપ

અમ્માપિયર. }

અમ્માપેદ્ય. ત્રિ૦ (અમ્માપેદ્ય) માતાપિતા
સમ્પત્તિ

અમ્મ. ત્રિ૦ (અમ્મ) હું, પોતે.

અમ્મરિસ ત્રિ૦ (અમ્મારિસ) અમારા જેના

અય. પુ૦ (અય) પૂર્વભાદ્રપદ નક્ષત્રનો અધિ-
લતા દેવતા. (૨) બકરો (૩) આમ્મા
મહાગ્રહનું નામ.

અય. પુ૦ (અય) ગમન; ગતિ (૨) લાભ,
પ્રાપ્તિ (૩) અગ્રભર (૪) ન૦ પુણ્ય

અય. ન૦ (અયસ) લેહુ, ધાતુ વિશેષ

અયતિય. ત્રિ૦ (અયતિય) જેના ઉપર રાગની
મુદા નથી એવો સિદ્ધો વગેરે

અયંપુલ. પુ૦ (અયંપુલ) અયપુય નામે ગો-
શાલાનો એક સેવક

અયંસંધિ ત્રિ૦ (અયસંધિ) જે વખતનું રંગ
ધાય, પ્રવિલેખ આદિ જે કામ હોય
તે વખતેજ તે કામ કરનાર, વખતસર
કામ કરનાર

અયંકરણ. પુ૦ (અયંકર) અક્ષારી અક્ષરોનો
૧૭ મહાગ્રહ

અયંકરણ. ન૦ (અયંકરણ) લોગનો તવો,
લોટી

અયંકુડિયા. સી૦ (અયંકુડિયા) લોગની
કુડી

અયકોટ્ટય. નં (અસ્ત્રોટ્ટર) લોદુ તપાવનાની
ભાગી

અયાર. પું (અજાર) બકરાને પણ ગળી
જનાર, સર્પની એક જાત

અયગોલ પું (અયોગોલ) લોદાનો ગોળો

અયણ. પું (અયન) સૂર્ય અદરને માણેથી
બહાર જાય કે ગહારના માણેથી અદરના
માણે આ રી એક આદૃતિ પુરી કરે
તેટલો વખત. (૨) નં ગમન. (૩)
પ્રાપ્તિ, લાભ (૪) રાગ, નિર્ણય (૫)
નિં પ્રાપ્ત કરનાર

અયણ. નં (અતન) અનાદિ કાગથી નિરતર
ઉત્પન્ન થનામા અનર્તેલુ, હમેશા રહેનાર

અયણ નં (અદન) અત, ખોરાક

અયસ્ત. ત્રિં (અયસ્ત) જમણા મિનાતુ, યતના
રહિત

અયર. પું નં (અતર) સાગરોપમરૂપ કા-
ળપરિભાષુ મિરોત

અયલ. પું (અલ) અધક ઝલિના પુન
છટ્ટા દસાદ. (૨) અતમક સૂચના પહેવા
વર્ગના છટ્ટા અધ્યયનનું નામ. (૩) પ્રથમ
બાદેરનું નામ (૪) ત્રિં નિશ્ચય, સ્થિર.

અયલમાદ. પું (અલમાદ) ભુએ “ અથ
લભાય ” ૧૮૬

અયલા. સીં (અલ્લા) ભુએ “ અથના ”
૧૮૬

અયસીદિ. સીં (અસીધિ) હરત, ચિના,
રેશનિ, વિદ્યાપ્રા અને અનુરાધા એ પાચ
નક્ષત્રની ગતિનું નામ

અયસ્ત. નં (અયગ્ત) અપવશ અપકીર્તિ
અયસી સીં (અસી) અસી, એક જાતનું
તેનણુ પાન (૨) અસીનો છોડ

અયહારિ. ત્રિં (અયોહારિ) સોનુરુપ વચેરને
પડતુ મૂળી લોદાને- ઉપાગાર લોદ
વાળિયો

અયા. સીં (અયા) બકરી

અયાકિવાશિજ. પું (અયાકાશીય) ન્યાય
રિસેય, બકરીના ગળાપર જેમ અણુધારી
છરી આની પડે છે તેમ અણુધારુ આની
પડેલુ કાર્ય.

અયાણમ. ત્રિં (અયાય) અથ, ન જાણનાર

અયાર. પું (અકાર) “ અ ” અક્ષર

અયાગશિજ. ત્રિં (અયાગીય) જેનાથી કાર્ય
ન સરે તેવુ, પ્રયોગન પુરતુ નહિ

અયાચ્ય પું (અચાચ) બકરીનો વાડો

અયાચ્યટ્ટ ત્રિં (અચાચ) અપરિપૂર્ણ,
જેમએ તેટલુ નહિ

અયુત નં (અયુત) ભુએ “ અઉઅ ” ૧૮૬

અયો નં (અયસ) લોદુ, લોદ

અયોકમલ નં (અયકમલ) તલો, લોટી

અયોચણ. નં (અયોષન) લોદુ કુટવાનો ધણુ

અયોમુહ. પું (અયોમુહ) લવણ સમુદ્ધા
વાચ્ય પ્રણામા પાચસો જોગન ઉપર

આવેય એક અતરકીપ, ૫૬ અતરકીપ

માનો ૧૧ મો અતરકીપ (૨) ત્રિં

અયોમુહ અતરકીપમા રહેનાર મનુષ્ય

અર. પું (અર) ચાતુ અનસર્પિણીમા ભરત

ક્ષેત્રના સાતમા ચક્રનર્તી અને અદારમા

તીથિકર (૨) નં ધરી, પેશનુ નયનુ લોકુ

અરઅ. પું (અરજર) ૮૮ મહામહમાનો

૭૦ મો મહામહ

અરઅ. નં (અલ) પાચમા અલદેવોકનો

અરત નામે એક પાથો (૨) ત્રિં

રખરદિન, પ્રીતિ વિગતો

અરદ સીં (અરિ) સયમમા ઉદ્દેગ, ગાન,

છાંન, ચારિત્ર, તપ અને ડીવે એ પાચ

આચારમા એએની (૨) સાધુના આરીય

પરિદમાનો એક પરિપદ (૩) ઇટ

રિયોગ કે અનિષ્ટ સયોગથી થતુ માન

મિક કુ અ

અરદ્ધક્રમ નં (અરિતર્ક) જેના ઉદ્દેશી

છરને સયમ વચેરમા અરનિ ઉત્પત

આય તેની એક નોકાથ મોહનીયની
 પ્રકૃતિ, અરતિ મોહનીય કર્મ
 અરહપરિસહ. } પુ. (અતિપરિપદ) સાધુના
 અરહપરીસહ. } ૨૨ પરિપદમાનો એક
 અરતિ નામે પરિપદ
 અરહમોહગિજ્ઞ. ન. (અતિમાહનીય) અરતિ
 નામે મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ
 અરહટ્ટ. સ્ત્રી. (અતિરતિ) અરતિનિધિ ધમમા
 અરતિ અને પાપમા રતિ (૨) સુખદુઃખ
 અર્તજર પુ. ન. (અર્ત) એ- પ્રમરનો
 પાણીનો ધડો
 અરકાલુરી સ્ત્રી. (અ નાલુરી) ગિરિન્યમ્બર
 રાગની એક નગરી (૨) રાંની અમ્ર
 મદિયી
 અરગ પુ. (અર્ગ) ભુઓ “અર-” સમ્બ
 અરજજુયપાસ પુ. (અર્જજગ) દોર. ૫
 ગરનુ બધન
 અરણિ. પુ. (અરણિ) અરણિનુ લાકડુ જેને
 માહોમાહે ધસનાથી અગ્નિ ઝરે તેનું
 લાકડુ
 અરણિયા સ્ત્રી. (અરણિકા) જેનો બધ બી
 જરૂર છ એની એક વનરપતિ
 અરણ્ય ન. (અરણ્ય) નિર્ગુન જગત, વસતિ
 વિનાની અટની
 અરણ્યાર્કિસગ પુ. (અરણ્યારતમ) અગ્ની
 પારમા દેવલોકનું અરણ્યાનનસકે નામે
 એક વિમાન
 અરતિ. સ્ત્રી. (અરતિ) ભુઓ “અર-”
 સમ્બ
 અરતિપરિસહ પુ. (અરતિપરિપદ) ભુઓ
 “અર-પરિસહ” સમ્બ
 અરતિરતિ સ્ત્રી. (અરતિરતિ) ભુઓ “અર-
 રતિ” સમ્બ
 અરય પુ. (અરક) પૈશના આરા
 અરય. પુ. (અરત્ત) કર્મરજ રહિત, સિદ્ધ
 જગના (૨) ૮૮ ગ્રહમાનો એક મહા

ગ્રહ (૩) પાગમા દેવનોકના વિમાનનો
 એક પાથો (૪) વિ. મેવ રહિત,
 નિર્મળ (૫) ન. રંગેયુગ્મનો અમા
 અરય. વિ. (અર્ત) અનાસક્ત, નિરુદ્ધ
 અરયગિ. પુ. (અર્તિ) નિરુત આગળી
 સહિત હાથ, પરિભાણુ વિગે.
 અરયા. સ્ત્રી. (અર્જા) કુમુ- વિગરની મુખ્ય
 રાગધાની
 અરયગ વિ. (અર્ક) અર્દેશમા રેતના
 મનુષ્ય વગેરે
 અરવિન્દ. ન. (અરવિન્દ) કર્મગ, પદ્મ
 અરસ. વિ. (અર્સ) દીર્ઘ આર્તિ દ્રવ્યથી
 સરકારેલ નદિ, રસવિનાનું
 અરસજીરિ પુ. (અર્સજીવિત્) અરસ આ
 હારથી છપનાર, અભિગ્રહ ધારી મુનિ
 વિરોપ
 અરસમેહ. પુ. (અર્સમેષ) રસ વિનાનો નર
 સાદ, જે વરસાદથી બહોળા પ્રમાણમાં
 અને મીઠું અનાજ ન પાકે તેવો
 વરસાદ
 અરસાહાર. પુ. (અર્સાહાર) રસ વિનાનો
 આહાર (૨) તીરસ આહાર લેનાનો અ
 ભિગ્રહ ધારણ કરનાર સાધુ
 અરહ વિ. (અર્હ) પરિગ્રહ રહિત
 અરહ પુ. (અર્હ) કષ્ટપણુ રહસ્ય જેની
 બાણુ બહાર નથી તે, અરિહત ભગવાન
 ગિર્નદેવ (૨) વિ. મગદ.
 અરહ } પુ. (અર્હ) ઇન્દ્ર આદિના પૃ
 અરહત } જ્ઞનીય, તીર્થકર (૨) અ
 વધિશાની અને મન પર્યવ જાની
 અરહંત. વિ. (અર્હોન્તર) સર્વજ્ઞ, બધું જન
 જાનાર (૨) પુ. જિન ભગવાન
 અરહંત વિ. (અર્હાન્ત) નિરુદ્ધી, મમતા
 રહિત (૨) પુ. જિનદેવ
 અરહટ્ટ પુ. (અર્હટ્ટ) પાણી કાઢનાનું રેટ,
 ધર્મીયત

અરહતગણ. પુ. (અરહત) ચપાનગરી નિ-
વાસી એક વહાણુવદી આવક, કે જેને
સમુદ્રમાં દેવતાએ પરિવહ આપ્યા હતા
(૨) તારી નગરીના દુનનો પુત્ર કે જેણે
પોતાના માતાપ સાથે અર્હન્મિત્ર આ-
ચાર્ય પાસે દીક્ષા લીધી હતી

અરહતપ્રજાપિ. પું. (અર્હતપ્રજાપિ) પોતે અ-
રિંદન નહિ છતાં પોતાને અરિંદન તરીકે
ઓળખાવનાર; છુ “અરિંદન છું” એમ
મિથ્યા પ્રજાપ કરનાર.

અરહસ્ત. ન. (અરહસ્ત) ગુપ્ત ગુપ્ત હે
શાસ્ત્ર ૨૬૨૫.

અરહસ્તમાગિ. પું. (અરહતમાગિ) જેનાથી
કાંઈ રહ્યું ગુપ્ત નથી તે, સર્વજ્ઞ

અરિય. ત્રિ. (અરિય) નિરતર, વિદ્ય
વિના.

અરિ. પું. (અરિ) દુસ્મન, યદુ

અરિહ. પું. ન. (અરિહ) લીધાગુ ૪૭ (૨)
અગીશનું પ્રજ્ઞ અને કૃષ્ણ (૩) પદરમાં
ધર્મનાથ તીર્થંકરના પ્રથમ ગૃધ્રધનુ નામ
(૪) ગ્રામાસુર. (૫) આયુ ચોરીમીના
ગાંભીરમાં તીર્થંકર નેમીનાથનું અપર નામ
(૬) પામમાં દેવસોકના ત્રીજા પાથનુ
નામ.

અરિહનેમિ. પું. (અરિહનેમિ) આનુ ચોરીમીના
હરતદેવના ગાંભીરમાં તીર્થંકર.

અરિહપુત્ર. ત્રી. (અરિહપુત્ર) કન્ધમાવતી
નિગયની મુખ્ય રાજધાની

અરિહ્વા. ત્રી. (અરિહ) મહાકન્ધ રાજધાની
મુખ્ય રાજધાની.

અરિહમણ. પું. (અરિહમણ) મી કુપાખરે
સ્વામીના સિનેરમાં પુત્રનું નામ (૨)
વસંતપુરનો એક રાજા કે જેની સમીપે
ચોરને અન્યથાન આપ્યું હતું

અરિસ. ન. (અરિસ) દુગ્ધ, એક
અરિસા. ત્રી. (અરિસ) પ્રધારનો રોગ

અરિસુ. } ત્રિ. (અરિસુ) હરસના રોગ
અરિસિહ. }

અરિહ. ત્રિ. (અરિ) યોગ્ય; લાયક. (૨) આ-
ચાર્ય આદિની પદ્ધતિને યોગ્ય; પૂજ્ય. (૩)
પું. તીર્થંકર દેવ.

અરિહ. પું. (અરિ) મુદ્ધ; ક્રિંમ્મત.

અરિહંત. પું. (અરિહંત) અરિહંત ભગવાન.

અરિહંતચેદય. પું. ન. (અરિહંતચેદય) અરિ-
હંત સગંધી કાંધપશુ સ્મારક ચિન્હ-સાધુ,
સાધુનો વેશ, યુલ વચેરે.

અરિહંતસાસણ. ન. (અરિહંતસાસણ) તીર્થંકરનું
સામન, જેનું દર્શન. (૨) જેનું આગમ.
(૩) જેનું આગમ.

અરિહંત. પું. (અરિહંત) આર્ય મુનિથન અને
મુખ્યનિશુદ્ધતા પાત્રમાં સ્થિપનુ નામ.

અરિહંતવિષ્ણ. } પું. (અરિહંત) આર્ય સિંહ
અરિહંતવિષ્ણ. } મિરિના મોથા રિષ્ટ

અરહ. ત્રિ. (અરહ) રોગ રહિત; નિગેમી.

અરહ. પું. (અરહ) હરિવાસ ક્ષેત્રના રિષ્ટ-
લવણ નામે વાદલા વૈતાલ્ય પરતનો
અધિગત દેવતા. (૨) ૮૮ મહાપ્રદર્શનો
પત્ર એ ૩૨. (૩) મૂર્ત્યની પ્રત્યા પ્રત્યાનો
સમય. (૪) નદીચરવર સમુદ્ર અને
અંતર્યામી સમુદ્રની વચ્ચેનો દ્વીપ. (૫)
દેવ નિગેમ. (૬) નં. વિમાન નિગેમ.

અરહાગ્ધ. પું. (અરહાગ્ધ) અનુવેનધર દેવોના
મોથા નાગરાજનું નામ (૨) સનનુ
સમુદ્રમાં ઉત્તર દિશાએ ૪૨ દરવર જેવો
ઉપર આવેલ અનુવેનધર દેવોનો આવાસ
પરંત. (૩) રાહુનાં પાત્ર કાન્તિરાગાં
પુરુષમ

અરહાગ્ધ. ત્રી. (અરહાગ્ધ) નવમાં તીર્થ
કરતી પ્રવચના પાવણીનું નામ.

અરહામહ. પું. (અરહામહ) } અરહામહ
અરહામહામહ. પું. (અરહામહામહ) } અનુદો
અરિષ્ણિ દેવતા

અરુણવર્ડિસંગ. પુ. (અરુણવર્ત્તમક) અગીયારમા દેવલોકનુ એ નામનું એક વિમાન.

અરુણવર. પુ. (અરુણવર) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અરુણવરદીવ. પુ. (અરુણવરદીવ) એ નામનો એક દ્વીપ.

અરુણવરમહ. પુ. (અરુણવરમહ) } અરુ-
અરુણવરમહામહ. પુ. (અરુણવરમહામહ) } હુવર
દ્વીપનો અધિપતિ દેવતા.

અરુણવરસમુદ્ર. પુ. (અરુણવરસમુદ્ર) એ નામનો એક સમુદ્ર કે જ્ઞેમાથી તમસ્કાય નીકળેલ છે

અરુણવરોભાસ. પુ. (અરુણવરોભાસ) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

અરુણવરોભાસમહ. પુ. (અરુણવરોભાસમહામહ) } અરુ-
વરાવમાસમહામહ. પુ. (અરુણવરોભાસમહામહ) } ગુપ્ત-
દ્વીપનો અધિપતિ દેવતા

અરુણવરોભાસમહાર. પુ. (અરુણવરોભાસમહાર) } અરુ-
વરાવમાસમહાર. પુ. (અરુણવરોભાસમહાર) } વરોભાસ
દ્વીપનો અધિપતિ દેવતા

અરુણામ. પુ. (અરુણામ) રાહુના લાવકાન્તિ વાળી પુરુષણ (૨) પાત્રમા દેવલોકનુ અરુણામ નામનું વિમાન.

અરુણોત્તરવર્ડિસંગ. પુ. (અરુણોત્તરવર્ત્તમક) પાત્રમા દેવલોકનુ એક વિમાન

અરુણોદ. પુ. (અરુણોદ) અરુણોદ નામે એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર

અરુણોદરા. } પુ. (અરુણોદક) અરુણોદીપને
અરુણોદય. } કરનો અરુણોદય નામનો સમુદ્ર.

અરુણોદયસમુદ્ર. વિ. (અરુણોદયસમુદ્ર) જુઓ "અરુણોદય" ૩૫.

અરુણોવચાય. પુ. (અરુણોવચાય) ૭ સૂત્રમાનુ એક ગ્રંથિક સૂત્ર, કે જેમા અરુણ ૬૪

તાની ઉત્પત્તિ સમગ્રી દર્શાવેલ હતી. હાલ તે વિચ્છેદ થઈ ગયેલ છે.

અરુણ. વિ. (અરુણ) ગ્રંથમ; ધા.

અરુણ. વિ. (અરુણ) નીરોગી; રોગરહિત.

અરુહ. પુ. (અરુહ) તીર્થકર; અરિહત.

અરુહ. વિ. (અરુહ) યોગ્ય; લાયક.

અરુહ. વિ. (અરુહ) ગ્રંથમ રહિત. (૨) પુ. સિદ્ધલગવાનુ; મુક્ત આત્મા.

અરુહંત. પુ. (અરુહંત) અરિહત લગવાનુ (૨) વિ. ઉત્પન્ન નહિ થનાર; ગ્રંથમ નહિ લેનાર.

અરુત્ર વિ. (અરુત્ર) રૂપ રહિત, વર્ણ રહિત.

અરુચકાય. પુ. (અરુચકાય) ધર્માગ્નિકાય, અધર્માગ્નિકાય, આકાશાગ્નિકાય અને હવાગ્નિકાય.

અરુચિ. વિ. (અરુચિ) રૂપ રહિત, રૂપ વગરનું

અરુચિઅગ્નીય. પુ. (અરુચિઅગ્નીય) ધર્માગ્નિકાય આગિ ચાર અગ્નિ ૬૦૫.

અરુચિકાય. પુ. (અરુચિકાય) જુઓ "અરુચિકાય" ૨૦૬.

અરોગ. } વિ. (અરોગ) પીડારહિત; રોગ
અરોગ. } રહિત.

અરોસ. વિ. (અરોસ) યુગ્મ રહિત. (૨) પુ. એક એક દેશ (૩) તેમા રહેનારી એક જાતિ.

અલ. વિ. (અલ) ઈદ કર્મ કરવામા સમર્થ (૨) ન. અધાર્ણીનું સિદ્ધાસન.

અલ. અ. (અલમ) પરિપૂર્ણ, પર્વાત (૨) સમર્થ (૩) પ્રતિપેદ. નિપેદ. (૪) અનિ, વાહુ.

અલંકરણ. વિ. (અલંકરણ) શોભાકારક.

અલંકાર. પુ. (અલંકાર) આભૂષણ, કેશાધાર, માળાવગર, વસ્ત્રાધાર અને આભરણાવગર એ ચાર પ્રકારના અલંકારમાને ગમે તે એક પ્રકાર

અલંકારસમા. સ્ત્રી. (અલંકારસમા) પ્રેરણા પદ્યનાની એક.

अलंकारिय. वि० (अलङ्कारित) आभूषण
पदेरथी अनङ्कृत करेव

अलंकारिय. पु० (अलङ्कारित) दम्भ, नाथ
(२) अनङ्कृत, धरेणु

अलंकारियकम्म न० (अलङ्कारिकर्मन्) केश
आदि सभारवानु कर्म, क्षौरकर्म (२)
दम्भमत.

अलंकारियसभा. } स्त्री० (अलङ्कारिसभा)
अलंकारियसहा. } जया भेमी अनङ्क
पदेराथ तेनु अथान, आभूषण पदेरवानी

अलंकारिय. वि० (अलङ्कृत) अथङ्कृत, सुकुट
आस्थि शशुगारेख. (२) न० अथग
अथग स्थरथी आनु ते, गायननो अेक
गुणु

अलंब. वि० (अलम्ब) बाधु नदि, डङ्क.
अलंबुसा. स्त्री० (अलम्बुसा) उत्तर स्थक
पर्यंत उपर वननारी आङ्भानी पदेवी
मिश्राङ्गभारिका

अलङ्कापुरी. स्त्री० (अलङ्कापुरी) शैवि शास्त्र
प्रभाजे दुमेरनी नगरी

अलङ्का. पु० (अलङ्का) वाराणसी नगरीनो गजन
अलङ्का. पु० (अलङ्का) अनङ्कृत सूचना

अलङ्का. पु० (अलङ्का) अनङ्कृत सूचना
पदेना भोगभा अथपननु नाम (२)
भदानीर आभीना सभयभा नग्रीनगरीनो
अेक शाल.

अलङ्का. न० (अलङ्का) अधनक्षत्र (२)
वि० आरा वक्ष्य गदिन

अलङ्का. स्त्री० (अलङ्का) अभय-यस
आगण, पदा तदा भानु ते

अलङ्कापुरी. स्त्री० (अलङ्कापुरी) लुओ
" अलङ्कापुरी " श.

अलङ्का. वि० (अलङ्का) निरङ्कृत मेधम्भ
अलङ्का. पु० (अलङ्का) आगारेख, अनना

अलङ्का. न० (अलङ्का) रीतिना
आभरनु अेक दधिपार

अलङ्कासिरी स्त्री० (अलङ्कासिरी) अथादेवीनी
पूर्वनी भाता

अलङ्का. वि० (अलङ्का) समर्थ, शक्तिमान्
(२) निषेधक, निवारक

अलङ्का. वि० (अलङ्का) यस करे, न
उरौ अेरी रीति निषेध करनार

अलङ्का. न० (अलङ्का) रीतिनो कटो
अलङ्कापुरी. स्त्री० (अलङ्कापुरी) लुओ " अ.

अलङ्कापुरी ' श.

अलङ्का. वि० (अलङ्का) भौतनतधारी.
अलङ्का. वि० (अलङ्का) आगम, प्रभावी. (२)

भङ्, धीमु (३) पु० अलङ्का. (४)
उत्तर अरतभानो अेक देश

अलङ्का. वि० (अलङ्का) शिथिल शिथिल,
आङ्गनो अेक देश

अलङ्का. वि० (अलङ्का) आगम, प्रभावी
अलङ्का. स्त्री० (अलङ्का) वाराणसी नगरीना

अन गाथापनिनी श्री, धरेणुनी अथा
नाभनी अथभदिपीनी पूर्व अननी भाता.

अलङ्का. स्त्री० (अलङ्का) अलङ्का; धान्य
रिने।

अलङ्का. वि० (अलङ्का) अत्यन्त सुक्ष्म,
नेनाथी गीते अथ नधु नथी ते

अलङ्का. स्त्री० (अलङ्का) धरेणुनी प्रथम अथ-
भदिपीनु नाम (२) शिथिलम्भ अननी

भोगी रीति

अलङ्का. न० (अलङ्का) लुओ
अलङ्का. न० (अलङ्का) लुओ " अलङ्का " श.

अलङ्का. न० (अलङ्का) लुओ " अलङ्का " श.

अलङ्का. न० (अलङ्का) लुओ " अलङ्का " श.

अलङ्का. वि० (अलङ्का) आगम, प्रभावी
गदिनी अथभिनो पदि

અલાય. નં (અલાય) ઉપાધિ; સમગ્રનું
જાણું અથવા લાકડું.

અલાવહિસય. નં (અલાવહિસય) આધારેની
ભાવના.

અલાહિ. કં (અલા) નિવારણ; નિષેધ
(૨) સંપૂર્ણ; પાપાંત.

અલિંજર. પું (અલિંજર) ધડો; ભાગીયો.

અલિંદ. નં (અલિંદ) ઓટલો; ચોનરો.
(૨) કુંડ.

અલિત્ત. નં (અલિત્ત) દલેસું; વાચાને દલા-
વવાનો વાંસડો.

અલિપત્ત. પું (અલિપત્ત) વીંછીની પાછીની
આધારે જેનાં પાંદડાં છે એવું રજા

અલિય. નં (અલીક) નિષ્ફળ; નિર્ધક.

અલિયા. સીં (અલીક) ભુક્ષણવાળી ભાષા;
અસત્ય ભાષા.

અલિસંદ. પું (અલિપ્યન્દ) ચોળાની એક
ગળ; માન્ય નિષેધ.

અલુગ. નં (અલુક) અટાટા; કંદ નિષેધ.

અલુસઝ. વિં (અલુક) અવિરોધક; જરા-
પણ સંપત્તિ વિરોધના ન કરનાર

અલેવકક. વિં (અલેવક) જેનાથી પાત્ર
અરણ્ય નહિ તેવી વસ્તુ, યગીઆ, યગ્યા,
વટાણા વગેરે.

અલેવક. } વિં (અલેવક) ભુખો
અલેવક. } “અલેવક” શબ્દ.

અલેસિ. પું (અલેસિય) લેસ્યારદિન છવ;
સિદ્ધભગવાન તથા અલેસી એકમાત્ર ભુખ-
ણવાળો છવ

અલેસ. પું (અલેસ) લેસ્યારદિન છવ.
એકમાત્ર ભુખણવાળો તથા સિદ્ધભગવાન

અલોગ. } પું (અલોક) જગત બહારનો
અલોચ. } પ્રદેશ; અલોક. (૨) છવ
પુદ્ગળ આદિ રહિત આકાર.

અલોગાકાસ. પું (અલોગાકાસ) લોકાકાશની
બદાર અલોકાકાસ.

અલોમયા. સીં (અલોમયા) લોકોનો અભાવ;
૩૨ યોગસંપ્રદમાનો આક્રોશ યે.વસંત.

અલોચામાન્. પું (અલોચામાન્) ભુખો
“અલેચામાન્” શબ્દ.

અગ્ગોલ. વિં (અગ્ગોલ) અગ્નિ; લોકપતારદિન.

અગ્ગ. વિં (અગ્ગ) લીધું; ભીનું.

અગ્ગ. સીં (અગ્ગ) ગુપ્ત મનની એક
વનસ્પતિ; દૂધી.

અગ્ગ. નં } (અગ્ગ) આદ.
અગ્ગ. પું }

અગ્ગચ્ચૂર. પું (અગ્ગચ્ચૂર) એક મનની
આદ વનસ્પતિ; લીલો કચૂરો.

અગ્ગમુત્થા. સીં (અગ્ગમુત્થા) નાગરભોથ.

અગ્ગિયાવળ. વિં (અગ્ગિયાવળ) કળાય નહિ
તેવો સંધિ.

અગ્ગિયાવળવંચ. પું (અગ્ગિયાવળવંચ) એક
અને બીજા વચની સાથે ચોંટાડું તે;

સંધિ કળાય નહિ તેવી રીતે ગુંદર
વગેરેથી ચોંટું તે.

અગ્ગીળ. વિં (અગ્ગીળ) ગુર્વાદિકને આશ્રિ
રહેલ. (૨) ગંભીર એક કરનાર. (૩)

મન, વચન અને કાષ્ઠથી ગુપ્ત થયેલ.
(૪) ઉત્પલ થયેલ; દહિ પામેલ. (૫)

મનોદર; સુન્દર. (૬) નિઃસંગ; લેપ રહિત.
(૭) નં સરીર.

અગ્ગીળપહોભાગુત્ત. વિં (અગ્ગીળપહોભાગુત્ત)
અગ્ગીળાગ વગેરેને સારી રીતે સંયમમાં
રાખનાર.

અગ્ગીળયા. સીં (અગ્ગીળયા) ગુપ્તદિવપણું.

અવ. કં (અવ) અધિકપણું. (૨) મર્ધાદ.

અવસાલ. વિં (અવસાલ) ઉતરેલું; તરીને
પાર થયેલું.

અવતર. નં (અવતર) એક મરણી તે.

અવતરકર્મધણ. નં (અવતરકર્મધણ) મરણ-
કને મરણીને ભુખ સાથે પીડના ભાગમાં
બાંધવું તે; મુશ્કેટાદ બાંધવું તે.

અવક્રસંગ. નં (અવક્રસંગ) નવ રિના
રડી દાદ વગેરે મહન કરેલા તે, નવ
રિંગેય મેલ્યુ તે

અવક્ર. વિં (અવક્ર) વાક નટિ તે, સરવ
જાગી. પું (અવક્ર) આખનો ખુલો (૨)
વિં અગની જોડ ખાખલવાળો

અવક્રુય. વિં (અવક્રુય) ઉડાડુ મૂકેયુ,
ખુલ્યુ મૂકેયુ.

અવક્રજાગાય. વિં (અવક્રજાગાય) જેને મદી
મૂડ વગેરે ઉડ્યા નથી એવો

અવક્ર. વિં (અવક્ર) વધ નહિ સફળ
મર્થે કર્તા (૨) સફળ (૩) પું ગુણ
ગુણ કર્મતા રિવેચનવાળો ૧૧ મો પૂર

અવક્ર. સીં (અવક્ર) ગધિના રિંગની
મુખ્ય રાજધાની

અવક્રિતુકુમાલ. પું (અવક્રિતુકુમાલ) ઉત્તર
નીનગરીની રાની ભગ્ન ગેયખીનો પુત્ર

અવક્રીંગા સીં (અવક્રીંગા) ગોગાળના
મનને અનુસાર એક દાગ રિંગામ

અવક્રીંગદા. પું (અવક્રીંગદા) એ નામનો
એક રાગ.

અવક્રીંગા. સીં (અવક્રીંગા) ઉત્તરકાંડ,
ઉત્તરતા.

અવક્ર. પું (અવક્ર) કચરો

અવક્રાસિ. પું (અવક્રાસિ) અપકાર, દાનિ

અવક્રાસ. પું (અવક્રાસ) આશય રિંગે

અવક્રીરંગ. નં (અવક્રીરંગ) ગ્રીડી કેયુ, તથા કે

અવક્રીરંગ. નં (અવક્રીરંગ) માથુ નમારી
દાથ સાથે પગાડે જાયયુ તે

અવક્રંતિ. વિં (અવક્રંતિ) મરે નળ બા રી
ખુલ મેલેય

અવક્રંતિ. સીં (અવક્રંતિ) ખરિયામ. નં (૨)
તે. (૨) નિર્મળ

અવક્રંતિ. સીં (અવક્રંતિ) મર ન મનિ

અવક્રમણ. નં (અવક્રમણ) નીકળ્યુ (૨)
પાખા દાંતુ, પાખા મરજુ

અવક્રાસ. પું (અવક્રાસ) અભિગાનથી અથ
થયુ તે, મોહનીય કર્મનો એક બેર (૨)
અનકાર, અધાર.

અવક્રાસ. પું (અવક્રાસ) સમહિતુ અત્યત
અભિમાન રાખયુ તે (૨) દાનિ, ગુસ્માન

અવક્રાસ. પું (અવક્રાસ) ખીલનુ થયાયુ
એવયુ તે, નિન્ન

અવક્રાસ. પુ (અવક્રાસ) માન, અદકાર

અવક્રાસ. પુ (અવક્રાસ) રિંગા, મળ

અવક્રાસ. નં (અવક્રાસ) અપકાર
જોનથા તે (૨) સદાનુબિનો અપકાર

અવક્રાસ. નં (અવક્રાસ) સાનિધ્ય ન
કરુ તે, પ્રસન્ન ન થયુ તે

અવક્રાસ. પુ (અવક્રાસ) રિંગ, આધા

અવક્રાસ. પુ (અવક્રાસ) નામ દેડુ તે.
ઉત્તરપાદિ પાથ કર્મ પેળી ખીલુ કર્મ

અવક્ર. નં (અવક્ર) પાખીમા ઉત્તર થતી
એક તત્ત્વી નવપતિ

અવક્રંટ. નં (અવક્રંટ) તુલસી (૨) પાખીના
શીયુ.

અવક્રાસિય. વિં (અવક્રાસિય) અભિમાન
કરુ, અનાદર કરેન

અવક્ર. વિં (અવક્ર) નંટ થયેય, કાળુ
થયેય

અવક્ર. પું (અવક્ર) નિધય, નિર્મય
(૨) જાન

અવક્ર. વિં (અવક્ર) મરી મળયુ (૨)
કર મળયુ (૩) નાથ પામેયુ

અવક્ર. વિં (અવક્ર) જાગેયુ, અપકાર
કરેય

અવક્ર. પુ (અવક્ર) કચરો.

અવક્ર. વિં (અવક્રાસ) માદ, નિમાડ

અવક્રંટ. વિં (અવક્રંટ) અભિમાનો દેડ, આ
ખીનો દેડ

અવક્રાસિ. વિં (અવક્રાસિ) અપકાર કરનાર
અવક્રાસ. નં (અવક્રાસ) ઉત્તરિય અથ ન

અવગાહ. પુ. (અવગાહ) અવગાહના, સે. ૧
સ્પર્શના (૨) અવગાહ

અવગાહના. સી. (અવગાહના) સારીઝાનિની
ઉચ્ચાર, ગરીશનિ જે આગાહ પ્રદેશને
અવગાહીને રહેલ છે તે-આગાહ પ્રદેશનું
પરિમાણ (૨) અવગાહના આપણે તે (૩)
અવગાહ પ્રદેશ કરવો તે

અવગાહ. ત્રિ. (અવગાહ) બા. ૧, આપણે.
અવગાથ. પુ. (અવગાથ) યા. ૩૦, દાનિ.
અવગાથિય. ત્રિ. (અવગાથિય) યા. ૩૦, દૃશ થયેલુ.
(૧) ૭૫ પ્રદેશ રહિત, અથિય

અવગાહ. પુ. (અવગાહ) બા. ૧, આપણે.
અવગાહની સી. (અવગાહની) મેનો ઓળો.
અવગાહના. ન. (અવગાહના) ચોટલી નીચે
રહે તેની રીતે મનાક નમાવતુ તે.

અવગા. ત્રિ. (અવગા) ન કરેલા યોગ્ય,
અવગાનીય

અવગા. ન. (અવગા) મનાત, પુ. ૧૫, ૧૫
અવગાનીય. ત્રિ. (અવગાનીય) સનાત સમયની
પુત્ર પુત્રાદિકને વળતુ

અવગાહ. પુ. (અવગાહ) વિભાગ, અશ
અવગાથ. પુ. (અવગાથ) પિતાના કરતા ઓ. ૧
શુભરાજો પુત્ર, જેમ ભરત અકરનાની
પુત્ર આગિલયશા

અવગા. ન. (અવગા) પા. ૫, નિ. ૭ કર્મ (૨)
ત્રિ. (નિ. ૭નીય)

અવગામ. ન. (અવગામ) મા. ૬, ધ્યાન,
આત અને ગૌર ધ્યાન.

અવગામ. ત્રિ. (અવગામ) દુધ્યાનનો
રિપા. (૨) નિરુદ્ધારેલુ, અવગામના
કરારેલુ

અવગામ. પુ. (અવગામ) ભોત આલવા ન
ગેરેને ટેકા આપવો તે

અવગામ. સી. (અવગામ) મહાનનનું
આરોપણ કરતુ તે

અવગામ. સી. (અવગામ) મહાનનનું

અવગામ. ત્રિ. (અવગામ) ધિર રહેલ, ૫-
૫૪૮ ન થાય તેલુ (૨) ગામન, નાન
ન ૫ મે તેલુ (૩) પુ. અમરિપાનિ અ-
વગામ આગિપાન, યા. ૫-૭૫૫ પાંત
રહે તેલુ અવગામ (૪) પ્રથમ સમયે
જેટલી પ્રતિ આધે તેટલીજ બીજે ત્રીજે
આદિ સમયે આધે તે અવગામ બધ

અવગામ. પુ. (અવગામ) પહેલે સ-
મયે જેટલી પ્રતિ આધે તેટલીજ બીજે
ત્રીજે આદિ સમયે આધે તે, પ્રતિનિ-
ધનો એક પ્રકાર

અવગા. પુ. (અવગા) કુલો.

અવગા. પુ. (અવગા) બુ. ૫૫.

અવગા. પુ. (અવગા) મે. ૩૦, ભદ-
સાય વનના આદિ ધિગામિય દુ. ૩૦, ૩૦
સા. ૩૦, ૩૦

અવગા. પુ. (અવગા) મુ. ૩૦, નિ. ૩૦
અવગા. ત્રિ. (અવગા) (૨) મે. પાંત

અવગા. પુ. (અવગા) ડા. ૩૦, પા. ૩૦, ભા. ૩૦

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અર્ધ, અર્ધ (૨)
ન. ૩૦, ૩૦

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અર્ધ, ૩૦.
૫૫૨ મુ. ૩૦, મુ. ૩૦, અર્ધ સાથે યોગ
કરનાર નક્ષત્ર.

અવગા. પુ. (અવગા) અર્ધ, ૩૦.
અર્ધ પુ. ૩૦, અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦
ન દા. ૩૦, અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અર્ધ, ૩૦.
અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અર્ધ, ૩૦.
અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અર્ધ, ૩૦.
અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦

અવગા. ત્રિ. (અવગા) અર્ધ, ૩૦.
અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦, અર્ધ, ૩૦

અવગણના, નં (અવગણના) નિષેધ કરવો તે;
દૂર કરવું તે

અવગણવચન નં (અવગણવચન) દોષ દર્શક
વચન, નિન્દા વચન.

અવગિ, સ્ત્રી (અવગિ) પૃથ્વી; ભૂમિ.

અવગીય, નં (અવગીય) નિન્દા સૂચક. (૨)
ત્રિં દૂર કરેલ.

અવગીયચરમ, ત્રિં (અવગીયચરમ) ક્યાંક
મોકલવામાં આવ્યું હોય, એક સ્થાનેથી
બીજા સ્થાને ગમવામાં આવ્યું હોય તેની
ગવેપણા કરનાર, અભિપ્રય વિશેષ ધારી.

અવગીય, પું (અવગીય) દૂર કરવું તે (૨)
વર્ગ કરવું તે

અવગણ ત્રિં (અવગણ) વર્ણવેલ નગરકિં
(૨) નિન્દા.

અવગણવંત, ત્રિં (અવગણવંત) અવગણના
ખોવાનાર, નિન્દક

અવગણવાદ, ત્રિં (અવગણવાદ) અપશીની
કરનાર, નિન્દક

અવગણવાર, પું (અવગણવાર) અવગણના
તે, નિન્દા કરતી તે

અવગણ સ્ત્રી (અવગણ) અપમાન, અનાદર
(૨) નિરંકાર.

અવગણના નં (અવગણના) ખરી નાન છું
પાવતી તે

અવગણના નં (અવગણના) સ્ત્રી મિશ્રિત
ગળાથી આન કરવું તે -

અવગણ ત્રિં (અવગણ) છોડીને પાન કરેલું
અવગણ પું (અવગણ) આ વગસની અદરનો
ખાણ, કાચી વપનો ખાણ (૨) ત્રિં
અવગણ.

અવગણ ત્રિં (અવગણ) કહેવા વાગ્ય નહિ,
અનિર્ણયનીય

અવગણના નં (અવગણના) હાં કે આંકે
સાચી કહેવા વાગ્ય નહિ તે, એકની
સખા

અવગણના ત્રિં (અવગણના) એક સમય એક જ ઉત્પત્તિ થાય તેના
નારકી વગેરે.

અવગણના પું (અવગણના) અવગણના-
બધ, જે કંઈ પ્રકૃતિનો અવગણ થયા
પછી પુનઃબધ થાય તે પ્રથમ સમયે
અવગણનાબધ કહેવાય.

અવગણના સ્ત્રી (અવગણના) ન કહેવા વાગ્ય
હોય.

અવગણના નં (અવગણના) એક જૈનાભાસ
મત, નિન્દવ પ્રચલિત એક મત. (૨)
ત્રિં તે નિન્દવ મનના અનુયાયી

અવગણના નં (અવગણના) પૂર્વાપરના સમય
રિનાની નાન રચના, સુનનો એક દોષ
(૨) ત્રિં નિરર્થક; વ્યર્થ.

અવગણના સ્ત્રી (અવગણના) દક્ષા, રિધિની.

અવગણના નં (અવગણના) રિધિની, એક
કેકાણે સ્થિર રહેવું તે

અવગણના ત્રિં (અવગણના) હાથ,
કેડાગી અને સિદ્ધ એ ત્રણ દરા

અવગણના ત્રિં (અવગણના) પસારેલ, ખીટાવેલ
અવગણ ત્રિં (અવગણ) નિરર્થક, અર્થસંધ.
(૨) પું અભાન

અવગણના નં (અવગણના) અત, છેડા.

અવગણ ત્રિં (અવગણ) દયાર નહિ તે,
તકલાદી (૨) સારવેલ (૩) કાચું

અવગણના નં (અવગણના) અમુક પ્રકારનો ડાહ.

અવગણના ત્રિં (અવગણના) નાન, શુદ્ધ
મતવાય. ત્રિં (અવગણના) મોર સફેદ

અવગણના ત્રિં (અવગણના) વિકસિત,
પ્રકૃષ્ટિત

અવગણના નં (અવગણના) નાની આરી, ખીટી
અવગણના નં (અવગણના) બુઝો "અવ
ગણ" શબ્દ

અવગણના પું (અવગણના) આદિ નથા નેના
કગને નિ.સાર વનાવનાર ખાનના, કે

ને ભાવનાથી અસુગતિકા ઉત્પત્તિ
 થાય તે
 અવહસિ ત્રિં (અવહસિ) ધ્વજ રનાર,
 નાશ કરનાર
 અવધટ્ત ત્રિં (અવધટ્ત) તમ થોન
 અવપુટ્ત ત્રિં (અવપુટ્ત) રૂપાં કરેલ
 અવગોહ પું (અવગોહ) રમૂનિ, રમગ્ય
 અવભાસ પું (અવભાસ) દેખાવ (૨) તેજ,
 પ્રકાશ
 અવભાસ્ય ત્રિં (અવભાસ) ગણનાર
 પત્રધેનો અવભાસ કરનાર (૨) પ્રાણ
 અવમ ત્રિં (અવમ) રીન ઓધુ
 અવમહ પું (અવમહ) મન કરતુ તે
 અવમદ્ગ ત્રિં (અવમદ્ગ) મન કરનાર
 અવમાણ નં (અવમાણ) હાથ, ગજ, ડુ
 વગેરેથી નરતુને ભરતી તે ભરપ વિશે
 (૨) પું નં અવમા તિગ્ગકા
 અવમાણ નં (અવમાણ) અપમાન અનાર
 અવમાણા નં (અવમાણ) અનાદર અવમા
 અવમાણિય ત્રિં (અવમાણિ) અપમાન
 પામેન
 અવમાર પું (અવમાર) રોગ નિશા, વેમા
 પર્વતી હમીડતનુ વિગ્ગરણ થઈ ગયે એવી
 જાતનો એક રોગ ના
 અવમારિય ત્રિં (અવમારિ) અપરમાર
 રોગવાળો વાધના રોગવાળો
 અવય નં (અવય) એ સાધારણ રૂપપતિ
 એવાળ
 અવય નં (અવય) રૂપની પદ્મ
 અવય ત્રિં (અવય) નીચુ હનકુ (૨) જ
 ધ ન અશ્રિષ્ટ (૩) પ્રાણ, ગ
 અવયમા પું (અવયમા) અ ન હો
 અવયમા નં (અવયમા) નિલ રચન અ
 થોગ્ય રચન
 અવયરણ નં (અવયરણ) ઉત્તર નીચે
 આડ

અવયરિસ પું (અવયરિસ) દાનિ અનનિ
 (૨) ત્રિં અટપ, થોડુ
 અવયય પું (અવયય) અવયવ, અવયવિનો
 એક વિભાગ
 અવયવિ ત્રિં (અવયવિ) અવયવના, જેના
 ભાગ પડી શકે એવું
 અવયાર પું (અવયાર) અપકાર
 અવયાર પું (અવયાર) સમાવેશ અનર્થાન
 (૨) સગતિ થોળના (૩) પ્રવેશ
 અવયાસ ત્રિં () ગાણ, મૂર્ખ
 અવયાસ નં (અવયાસ) આલિંગન, બેટુ તે
 અવયાસાનિય ત્રિં (અવયાસિ) આનિગન
 આપેન
 અવર ત્રિં (અવર) અન લીટુ (૨)
 પડી પાડી (૩) પર નહિ તે પોને
 (૪) સ્ત્રી પશ્ચિમ દિશા
 અવરક્કા સ્ત્રી (અવરક્કા) નાનળી પૂના
 લગ્નકરનારી પશ્ચીમ રાગધાની
 અવરક્ક નં (અવરક્ક) અસમક્ષ ચારી
 કરતી તે ચોરીનું નામ
 અવરણ નં (અવરણ) શાકે વિગત
 અવરણ પું (અવરણ) વિસનો પાડો
 ભાગ
 અવરત્ત પું (અવરત્ત) રાત્રિનો પાડો
 ભાગ પાડી રાત
 અવરદક્ષિણ સ્ત્રી (અવરદક્ષિણ) નૈઋત્ય
 ખુલો પશ્ચિમ અને દક્ષિણ વચ્ચેની
 વિદિશા
 અવરદારિય ત્રિં (અવરદારિય) પશ્ચિમ તરફ
 રહી ચ ની સાથે જોગ જોડનાર નક્કર
 અવરદાહિયા પું (અવરદક્ષિણ) પશ્ચિમ અન
 દક્ષિણ વચ્ચેનો પ્રદેશ નૈઋત્ય ખુલ
 અવરદ નં (અવરદ) અપરાધ કરવા તે
 બીબને પા ઊપગતવી તે (૨) ત્રિં
 વિનાશ કરેન (૩) અવરતી
 અવરદિગા સ્ત્રી (અવરદિગા) પાસે દાહી

अवरोद्धिय. पु० (अवरोद्धि) सर्पदंस. (२)
लुता रोगनो होरयो.

अवरोद्धमवेहित. न० (अवरोद्धमवेहित) भी-
जनना भवे विधाथ नदि येतु भोक्षतुं ते;
सत्य वचननो २० भो अतिशय.

अवरोद्धाय. पु० (अवरोद्धाय) पाठनी रात.

अवरोद्धविदेह. पु० (अवरोद्धविदेह) भेरी पश्चिम
तरङ्गनो भद्रविदेह क्षेत्रनो अर्धो लाग.

अवरोद्धविदेहम्. नि० (अवरोद्धविदेह) पश्चिम
भद्रविदेह क्षेत्रमां जन्मेव.

अवरोद्धविदेहकृद्. न० (अवरोद्धविदेहकृद्) निपथ
परितनुं आङ्गु तथा नीलवन परितनुं
सातनु शिपर.

अवरोद्धविदेहवास. पु० (अवरोद्धविदेहवास) लुओ
“ अवरोद्धविदेह ” शब्द.

अवरो. स्त्री० (अवरो) नमिना विजयनी
मुष्प नगरी. (२) पश्चिम दिशा.

अवरोद्धिमा. स्त्री० (अवरोद्धिमा) पश्चिम भद्र-
विदेहना दक्षिण भाङ्गानी पांथभी वप्रा
विजयनी मुष्प राजधानी.

अवरोद्धिमा. स्त्री० (अवरोद्धिमा) राजविजयनी
मुष्प नगरी.

अवरोद्ध. पु० न० (अवरोद्ध) अपराध, शुद्धी.
(२) अतिचार, मत लांगवानी होसीय.

अवरोद्धपय. न० (अवरोद्धपय) धीय क्पाय आदि.

अवरोद्धि नि० (अवरोद्धि) शुद्धेगार, अपराधी.

अवरोद्धि. नि० (अवरोद्धि) पाश्चात्य; पश्चिम
तरङ्गनुं.

अवरोद्ध. पु० (अवरोद्ध) वाच्य जुष्टो.
(२) नि० वाच्य जुष्टाभां रदेव.

अवरोद्ध. पु० (अवरोद्ध) नारङ्गना दाधपय
लागनार परभाषाभीनी जेक मत.

अवरोद्ध. नि० (अवरोद्ध) वेरावेयु

अवरोद्ध. पु० (अवरोद्ध) } उतर अने

अवरोद्ध. स्त्री० (अवरोद्ध) } पश्चिम दि-
शा पम्पेनो प्रदेश; वाच्य जुष्टो.

अवरोप्पर. वि० (पस्पर) अन्धोन्ध.

अवरोह. पु० (अवरोह) अन्तःपुर. (२)
आवरण. (३) अन्तःपुरमां रहेनारी स्त्री.

(४) सक्षेप. (५) अतिशय.

अवरोह. वि० (अवरोह) पग उँया अने
भायुं नीयुं करी लटकनार.

अवरोहण. न० (अवरोहण) वस्तुना सामान्य
तथा विशेष अंशनो अवग्रह. (२) आ-
ग्रह; आधार. (३) ओटलो. (४) भस्त्रक
नभावतु ते. (५) लटकनुं.

अवरोहणवाहा. स्त्री० (अवरोहणवाहा) कोडा;
कोरी.

अवरोहणवा. स्त्री० (अवरोहणवा) अवग्रह;
भतिमाननो जेक जेद.

अवरोहणिय नि० (अवरोहणिय) अवग्रहभन करेव.
(२) लटकी रदेव; आश्रित.

अवरोहण. नि० (अवरोहण) अपमान पूर्वक
भवेष्टु; अनादरणी प्राप्त करेष्टु.

अवरोहण. स्त्री० (अवरोहण) अप्राप्ति.

अवरोहण. पु० (अवरोहण) जेक देशनुं नाम.
(२) अथ अथय पुद्गलणी व्याप्त स्थान.

अवरोहण. नि० (अवरोहण) व्याप्त.

अवरोहण. नि० (अवरोहण) नदि वजेष्टु; धरी
पारेव नदि.

अवरोहण. न० (अवरोहण) दक्षिण; नारते अथ-
वचनुं जेक उपारण.

अवरोहणिया. स्त्री० (अवरोहणिया) वांसनी
उपरी अथ.

अवरोहणिया. स्त्री० (अवरोहणिया) यादण.

अवरोहण. स्त्री० (अवरोहण) वांसनी छोड.

अवरोहण. पु० (अवरोहण) वस्तुना सहभावन
धुपावने ते; असत्यनुं त्रिस्तुं नाम.

अवरोहण. न० (अवरोहण) ८४ लाभ अवरोह
अभाण अग निगे.

अवरोहण न० (अवरोहण) ८४ लाभ अट्ट
अभाण अग निगे.

અવવક્ત્રા. સ્ત્રી (અવવાક્ત્રા) તવી; નાનો તવો.
અવવદ્વાળા. સ્ત્રી (અવવર્તના) એ અધ્યવસાયથી
કર્મની દીર્ઘ સ્થિતિ અને તીવ્ર રસમાં
ઘટાડો કરવામાં આવે તે અધ્યવસાય
વિશેષ.

અવવાઘ્ર. પું (અવવાત) આગમન; આવવું તે.
અવવાય. પું (અવવાદ) નિન્દા; અપભ્રવાદ.
અવવિહ. પું (અવવિધ) જાણાણાનો એક
આવક.

અવસ. વિ (અવસ) પરવસ; પરતન.
અવસક્રણ. નં (અવસક્રણ) પાછળ જવું
તે; પાછળ હકવું તે.

અવસક્તિ. વિ (અવસક્તિ) દૂર રહેનાર;
પાછા હકનાર.

અવસત્ર. વિ (અવસત્ર) નિમગ્ન; તહીન.

અવસપિ. વિ (અવસપિ) એડીને ભાગી
જનાર; તળનાર.

અવસપિણી. સ્ત્રી (અવસપિણી) દસ કેડા-
કેડી સાગરોપમ અમાણ ઉતરતો કાળ;
સમયે સમયે દાન દર્શાવનાર જે આરા
પરિમિત કાળ વિભાગ.

અવસપ. વિ (અવસપ) પુત્ર; અધમ.

અવસત્વસ. વિ (અવસત્વસ) પરવસ; પરતન.

અવસત્વ. નં (અવસત્વ) અદની ચાલ વિશેષ.

અવસહ. પું (અવસહ) ધર; આગમ.

અવસાણ. નં (અવસાણ) છેડા; અંત.

અવસિઞ્ચ. વિ (અવસિઞ્ચ) સમાપ્ત; પરિપૂર્ણ.
(૨) શાત; જાણવું.

અવસિદ્ધંત. પું (અવસિદ્ધંત) અસત્ય
સિદ્ધાન્ત; દ્વિત સિદ્ધાન્ત.

અવસેઞ્ચ. વિ (અવસેઞ્ચ) જાણવા બોલ.

અવસેષ. પું (અવસેષ) આકી; રેષ. (૨)
વિં સર્વ; સમજું.

અવસોહિય. વિ (અવસોમિત) શોભવું;
શોભનીક.

અવસ્સ. નં (અવસ્સ) અવસ; તક્ષી.
અવસ્સય. પું (અવસ્સ) ઓઠિણ અપવાતું
સાધન.

અવહહ. સ્ત્રી (અવહતિ) વિનાશ.

અવહટ્ટુલેસ્સ. વિ (અવહટ્ટુલેસ્ય) જેણે
લેસ્યા દૂર કરી છે તે.

અવહટ્ટુસંજમ. પું (અવહટ્ટુસયમ) ઉચ્ચારાદિ
અનિધિએ પરકવવાથી લાગતો અસંજમ;
અસંજમના ૧૭ પ્રકારમાંનો એક.

અવહહ. વિ (અવહહ) લંબને બીજો મૂકેલ.

અવહરિચ્ચ. વિ (અવહસ્તિત) હાથ પકડીને
બહાર કાઢી મૂકેલ.

અવહરિચ્ચ. વિ (અવહર) અપહાર કરેલ;
લંબ લીધેલ.

અવહાણ. નં (અવહાણ) સાક્ષાત્ અર્થનું જ્ઞાન.

અવહાર. પું (અવહાર) ગણવું અપહારણ કે-
રવું તે. (૨) ચોરી; હરણ. (૩) દૂર કરવું
તે; તળવું તે. (૪) ભાગાકાર. (૫) જલ-
ચર પ્રાણી વિશેષ.

અવહારણ. નં (અવહારણ) અવધારણ કરવું
તે; નિશ્ચય કરવો તે.

અવહિ. પું (અવધિ) અવધિજ્ઞાન; પાંચ
જાનમાંનું ત્રીજું જ્ઞાન. (૨) મર્યાદા.

અવહિચ્ચ. વિ (અવધિચિત) જેનું મન દીન
નથી તે.

અવહિચ્ચ. વિ (અવહન) આકાષાયેલ; એ
ચાહેલ. (૨) અપહાર કરેલ; લંબ
લીધેલ.

અવહિદ્વ. નં (અવહટ્ટ) મેયુન; ઓપુરપ
સમાગમ.

અવહિય. વિ (અવહય) નિયમિત; ચોકસ
કાચેલ.

અવહિય. વિ (અવહિત) કહેલ. (૨) સાવધાન.

અવહિયમણ. વિ (અવહિતમણ) સાવધાન;
તહીન.

અવહિરિય. વિ० (અપહર) અપહરણ કરેલ; લઇ લીધેલ.

અવહીય. વિ० (અવહી) હલકી છુદ્ધિવાળો.

અવહેદિય. વિ० (અવહેદિ) માથું નીચે નમાવેલ; પીઠ સુધી ડોક નમાવેલ.

અવહેરી. સ્ત્રી० (અવહેલા) મળક; દાંસી. (૨) તિરસ્કાર.

અવાદ્ધ. વિ० (અવ્યાદિધ) વક્તાથી રહિત; અવક.

અવાઈળ. વિ० (અવાઈળ) અધોમુખવાળું.

અવાઈળ. વિ० (અવાઈળ) વાડુથી ન પડે એવા દૃઢ મૂળવાળું.

અવાડક. વિ० (અપ્રાક્ત) વસ્તુરહિત; નમ. (૨) નાં વસ્તુનો અભાવ.

અવાડકમ. વિ० (અપ્રાક્ત) નામ અથવા આત્માપના લેનાર.

અવાય. પુ० (અવાય) ઉદાપોદ કરી વસ્તુનો નિશ્ચય કરવો તે. (૨) સ્વચરચિત નિશ્ચયભક્તાન વિશેષ; મનિજ્ઞાનનો એક ભેદ.

અવાય. પુ० (અવાય) રાગાદિથી ઉત્પન્ન થયેલ દોષ; અનર્થ. (૨) ઉદાદરણ વિશેષ.

(૩) વિચોગ.

અવાયદંસિ વિ० (અવાયદંસિ) અનર્થ વગેરે દોષ અતાપનાર; દોષદર્શી. (૨) ભાવી અનર્થને જાણનાર.

અવાયમ્હ. સ્ત્રી० (અવાયમતિ) દક્ષાથી વસ્તુનો નિશ્ચય કરવો તે; મનિજ્ઞાનનો માત્રો ભેદ.

અવાયધિજ્ઞય. ન० (અવાયધિય) રાગદ્વેષ આદિ દોષનું ચિત્તન કરવું તે; ધર્મ જ્ઞાનનો પરિણામ ભેદ.

અવાયાળ. ન० (અવાય) એ વસ્તુમાની એક વસ્તુ, જેનાથી છુટી પડે તે અપાપન. પાંચમી વિભિન્નનો અર્થ.

અવાયાળપેહા સ્ત્રી० (અવાયાળો) આશ્ચર્ય આદિ દોષોનું ચિત્તન કરવું તે. અશ્ચર્ય જ્ઞાનનો એક ભેદ.

અવારિય. વિ० (અવારિ) નિવારણ; તુદિ કરેલ; કાષ્ટએ અટકાવેલ તુદિ. ૫૨૯

અવાવ. પુ० (અવાવ) સ્પોષ. ૧૨૫

અવાવકહા. સ્ત્રી० (અવાવધા) શાકો ભાત વગેરે ભોજન સંબંધી વાતચીત કરવી તે.

અવિ. મ० (અવિ) પણ. (૨) સંભાવના. (૩) નિશ્ચય. (૪) સમુચ્ચય. ૧૨૫

અવિ. પુ० (અવિ) ઘેટા. ૧૨૫

અવિમ્હ. મ० (અવિમ્હ) સમુચ્ચય. ૧૨૫

અવિચ્છારિ. વિ० (અવિચ્છારિ) નિશ્ચયનિર્માન વગેરે યોગોનું પરિપત્ન નથી તે; શુદ્ધ જ્ઞાનનો ખીજો ભેદ. ૧૨૫

અવિદ્ધ. વિ० (અવિદિત) અજ્ઞાનવૃદ્ધિ; તુદિ જાણેલું.

અવિદ્ય. વિ० (અવિદ્ય) જેની સાથે ખીજો નથી તે; એકલો. ૧૨૫

અવિરક્તિય. વિ० (અવિરક્તિય) ઉત્પત્તિ રહિત. (૨) જેમાં શુદ્ધ મરી ગયા નથી તે; સચિત. ૧૨૫

અવિરસરણ ન० (અવિરસરણ) તજવું નહિ તે; પાસે રાખવું તે. ૧૨૫

અવિરસરણયા સ્ત્રી० (અવિરસરણ) અચિત વસ્તુનસ્થ વગેરેને અવરિય રાખવા તે; શ્રાવકનાં પાંચ અભિગમમાંનું, ખીજું અભિગમન.

અવિકંપ. વિ० (અવિકંપ) અચળ; સ્થિર. અવિકલ્પ વિ० (અવિકલ્પ) પરિપૂર્ણ, અચિત નહિ તે.

અવિકારિ વિ० (અવિકારિ) જેનું રૂપાંતર ન થાય તે. અવિકારી.

અવિક્ષરણ વિ० (અવિક્ષર) છંદા કરનાર.

અવિક્ષરણ ન० (અવિક્ષર) અપેક્ષા; પરવા.

અવિક્ષરણિય. વિ० (અવિક્ષરણ) અપેક્ષા કરવા યોગ્ય.

અવિચ્છિન્ન વિ० (અવિચ્છિન્ન) વિદ્યેપરદિન (૨) ઉપયોગપૂર્ક અમન કરનાર.

અવિક્લિય ત્રિ० (અવિક્લિત) નજરે જોયેલું;
દાંડગોચર કરેલું

અવિગદ્ય ત્રિ० (અવિકૃતિક) ઘી આદિ
વિકારી વસ્તુઓનો સાથ કરનાર

અવિગપ્ત પુ (અવિકલ્પ) નિશ્ચય, નિકલ્પનો
અભાવ

અવિગલ્લ ત્રિ० (અવિકલ) દક્ષ, ચતુર

અવિગિદ્ધ ત્રિ० (અવિકૃષ્ટ) છટ્ટની અદરનું
તપ કરનાર.

અવિગ્રહ ત્રિ० (અવિગ્રહ) સરળ, અવક

અવિગ્રહગદ્ સ્ત્રી० (અવિગ્રહગતિ) સરલગતિ,
વાક વિનાની ગતિ (૨) અકુટિલ ગતિ

અવિગ્ધ ન૦ (અવિગ્ધ) નિર્વિધનપાત્ર, અત
રાયનો અભાવ *

અવિગ્ધુ ન૦ (અવિગ્ધુ) બેસુર ન થાય તેવી
રીતે ગાતુ તે, ગાયનનો એક શુભ.

અવિચ્છુદ્ધ સ્ત્રી० (અવિચ્છુતિ) રશ્મિ, ધારણા

અવિચ્છિદ્ધ ત્રિ० (અવિચ્છિદ્ધ) વિચ્છેદ ન
પામેલ, અક્ષતિત (૨) જેમા પ્રતિપક્ષીનો
સદેહ હેવામા નથી આવ્યો તે

અવિચ્છેદ્ય પુ० (અવિચ્છેદ) વિચ્છેદનો અ-
ભાવ, નિરતરપણું

અવિજાણમ્ ત્રિ० (અવિજ્ઞાયક) અજ્ઞાણ,
વિજ્ઞાનરહિત.

અવિજ્ઞા સ્ત્રી० (અવિજ્ઞા) અજ્ઞાન (૨)
કુશાભ.

અવિજ્ઞા પુ० (અવિજ્ઞા) બેઅજ્ઞી, અનિવંધ

અવિજ્ઞીમ્ ત્રિ० (અવિજ્ઞીત) અનિવંધમાન
નિનપરહિત

અવિજ્ઞા સ્ત્રી० (અવિજ્ઞા) અજ્ઞાણે દોષ
સેવો તે. (૨) અનુપયોગ, ખ્યાનનો
અભાવ.

અવિજ્ઞાનવિદ્ય ત્રિ० (અવિજ્ઞાનવિદ્ય) અજ્ઞાણ-
પણે કરેલ ક્રમ

અવિજ્ઞા ત્રિ० (અવિજ્ઞા) ન જાણેલ,
અવિદિત

અવિતહ ત્રિ० (અવિતહ) સત્ય, સાચુ (૨)
ન૦ સમ્યાધ.

અવિતિહાસ ત્રિ० (અવિતૃણા) જેને ધામ
જોગની તૃષ્ણા મળી નથી તે

અવિતિત્ત ત્રિ० (અવિતૃપ્ત) અતૃપ્ત

અવિતિય ત્રિ० (અવિતૃય) જુઓ “અવિ
ધય” શબ્દ

અવિદિશ્વ ત્રિ० (અવિદિત) અણુદીધેલું

અવિદ્યત્ય ત્રિ० (અવિદ્યસ્ત) જેમા શુન
નાશ પામેલ નથી તે, અચેત નહિ તે

અવિવ્વક્ટ ત્રિ० (અવિવ્વક્ટ) નજીક, દુર
નહિ તે

અવિવ્વગ્ધ ત્રિ० (અવિવ્વગ્ધ) અમ્મ ટ,
હુપ.

અવિમજ્જ ત્રિ० (અવિમાજ્ય) જેનો વિભાગ
ન થઈ શકે એવું અવપય વિનાનું

અવિમાદ્મ ત્રિ० (અવિમાગિન) ભાગ શૂન્ય,
ભાગ રહિત

અવિમાદ્ય ત્રિ० (અવિમાજ્ય) જુઓ “અ
વિભાજ્ય” શબ્દ

અવિમાગ પુ० (અવિમાગ) વિભાગનો અભાવ,
અનંતર રતિપણું (૨) ત્રિ० જેના એ

કના બે ભાગ ન થાય તે, નિર્વિભાજ્ય

અવિમાગોત્તરિય ત્રિ० (અવિમાગોત્તર) રસના
એકેક અસે ઉતરોતર વધતું.

અવિમાવ ત્રિ० (અવિમાવ્ય) પરાભવ કરવા
ચોખ્ખ નહિ.

અવિમણ ત્રિ० (અવિમન) શૂન્ય ચિત્ત મગરનું
અશૂન્ય ચિત્તામણો (૨) જોગાદિ વિપયમા

જેનું મન લાગેલું છે તે

અવિમુક્તયા સ્ત્રી० (અવિમુક્તા) પરિશ્રદ્ધ મતિ,
પરિશ્રદ્ધ રાખવો તે

અવિમુક્તિ સ્ત્રી० (અવિમુક્તિ) લોભમતિ, લોભ
કરવો તે (૨) ન મુક્તુ તે

અવિય. (મ) (અવિય) વમી, બીજી

અવિય. પુ० (અવિય) મેટા, ઘેટા

અવિચત્ત. વિ. (અવચક) અસ્પષ્ટ (૨) જ્ઞાન
અને વચમાં અપરિપક્વ

અવિચત્ત. વિ. (અપ્રીતિ) અપ્રીતિનરૂપ.

અવિચત્તજંભા. વિ. (અવચકજૂમ્બક) જંભાકા
દેવતાની એક જાત

અવિચત્તવિસોદિ. પુ. (અપ્રીતિવિસોદિ) પ્રેમ
વગર વિરોધિ થતી તે, વિરોધનો
એક ભેદ

અવિવત્તોચ્ચાચ. પુ. (અપ્રીતિકોપચાત) પ્રેમના
અભાવને લઈને નિનગનો નાશ

અવિવાહ. ઇ. (અપિ વ) વળીપણુ, સભાવના
(૨) સમગ્રે, અનસરે.

અવિચાડરી. સ્ત્રી. (અવિચનચિરી) વન્ધ્યા સ્ત્રી.

અવિચાર. ન. (અવિચાર) એક યોગમાથી
બીજા યોગમાં કે અર્થમાંથી બ્યજનમાં
જડુ આવડુ જ્યાં નથી તે, શુદ્ધધ્યાનનો
એક પ્રકાર (૨) નિશ્ચેષ્ટ, હલન ચલન
નિનાનો સથારો (૩) વિ. વિચાર્યા
વગરનું, અસંગત

અવિરુદ્ધ. } સ્ત્રી. (અવિરતિ) પાપની અનિ
અવિરતિ. } વૃત્તિ, અસંગમ (૨) અથ
હાથર્થ. (૩) વિરામનો અભાન.

અવિરતિવાદ પુ. (અવિગતિવાદ) મૈથુન ૨૦
બધી અર્થાં

અવિરત્ય. વિ. (અગિત) સાવધ જોગથી
નિરૂત થયેલ નદિ, પાપ સ્થાનથી નિગતિ
પામેલ નદિ (૨) અવિરતિસમગદાદિ
આદિ ગુણસ્થાન

અવિરત્ય. ઇ. (અવિરત્તમ) સતત, નિરતર
અવિરત્યમરણ. ન. (અવિરત્તમરણ) અવતીવણે
મરતુ તે, બાળમરણ.

અવિરત્યનાદ. પુ. (અવિરત્તનાદિ) “ અવિરત
પુ ” એમ બોલનાર, પરિચ્છ, ધારી

અવિરત્યસમ્મત્ત. પુ. (અવિરત્તમ્મત્ત) અ
નિરતસમગદિશો, એથા ગુણમ્મ
વાળો જીવ

અવિરત્યસમ્મદિદિ. પુ. (અવિરત્તમ્મદિદિ))
નિરતિ વિનાનો કેવળ સમગ્નિ દિદિવાળો.

એથે ગુણલણે વર્તેલો જીવ

અવિરત્ત. વિ. (અવિરત્ત) છુટાં પવાયા નદિ,
ધટ. (૨) નિરતર આંતર રહિત.

અવિરુદ્ધ. પુ. (અવિરુદ્ધ) નિરુદ્ધનો અભાન.

અવિરુદ્ધિ. વિ. (અવિરુદ્ધિ) નિરુદ્ધરહિત,
નિરતર

અવિરુદ્ધ. વિ. (અવિરુદ્ધ) પૂર્વાપર વિરોધ
રહિત, સમગ્નિપુજા (૨) વિનયવાદી,
દેવતા, મનુષ્ય, તીર્થ, પશુ, પક્ષી વગેરે
સર્વનો વિનય કરનાર (૩) પુ. ન.
પરસ્પર વિરોધ ન હોય એવા રાજ્યના
આમાદિ (૪) વડીલોની મર્માંગુ ઉદ્ધાન
ન કરનાર

અવિરુદ્ધિ. વિ. (અવિરુદ્ધિ) વિરુદ્ધ-
રહિત, ઉતાવળો

અવિલા. સ્ત્રી. (અવિલા) ટેડી, ગાડર

અવિવચાસ. વિ. (અવિવર્ણ) વિવર્ણસ
રહિત

અવિવજ્ઞય. પુ. (અવિવર્ણ) વિવર્ણ શુદ્ધિનો
અભાવ (૨) તત્ત્વના અધ્યયસાધક
સમકિત

અવિવરિય. વિ. (અવિરત) વિવરણ કરેલ
નદિ, અર્થરૂપે બ્યાખ્યાન ન કરેલ

અવિવર્ણ. પુ. (અવિવર્ણ) જોનો સાધા
વિષદે નદિ તે, પૂર્વાપર વિરોધ આવે
નદિ તેડુ

અવિસવાદ. } વિ. (અવિવર્ણ) વિસ
અવિસવાદિ. } વાદી નદિ, અવધાર્ય નદિ.

અવિસવાદગ્ગજોગ. પુ. (અવિગગ) } યથાર્થ
કલયોગ } બોધપુ,
અવિસંગાયગ્ગજોગ. પુ. (અવિગગ) } બોધીને
દ્વાયોગ } ફરી ન

જડુ અને યથાર્થ પ્રગતિ કરતી તે.
અવિસમ. વિ. (અવિવર્ણ) સમતળ, સપાટ.

अविसादः । वि० (अविषादिन्) अस्त्ररहित
अविसाति ।

अविसेसः वि० (अविशेष) । विशेष रहित,
अविसेसण न० (अविशेषण) । सामान्य

(२) पुं०

अविसेसियः वि० (अविशेषित) सामान्य,
विशेष रहित

अविसेसोहिः पु० (अविशेषोवि) निशुद्धिने
अलान् (२) अनिवार, आरिने भयान
करुते

अविसेसोहिकोडिः स्त्री० (अविशेषोहिकोटि)
समभने अनिशुद्ध करनार आधा कर्मादि
छ होयोनो समुद्ध

अविस्सामः न० (अविश्राम) निशानो वीधा
। पिना, निरन्तर

अविहवाः स्त्री० (अविवाया) पतिनाणी अ,
। सधना.

अविहि पु० (अविधि) अनिधि, शास्त्र निहित
पिधिनो अलान्

अविहिंस वि० (अविहित) अहिंसक
हयाणु

अविहिंसाः स्त्री० (अविहिंसा) हिंसानो अ
। लाय, अहिंसा.

अविहिंसिय वि० (अविहिंसित) सारी रीते
निर्जुन धयेक्ष, अशित

अविहेडयः वि० (अविहेड्य) डाधने पीडा
उपगमनार नदि (२) आहार करनार

अवीड वि० (अवीचि) कथायना तरंगथी
रहित

अवीडद्वयः न० (अवीचिद्वय) सम्पूर्ण आहार
द्रव्य, सर्वोत्कृष्ट आहार पर्णेषु

अवीयः वि० (अद्वितीय) अलान्नी सदाय
निनानो, ऐक्यो (२) अनुपम, न्ना
नोवो अलान् न होय ते

अवीयराम पु० (अवीरगम) पीतराम नदि
ते, उद्भव

अवीरियः वि० (अवीर्य) मननी शक्ति
निनानो, वीर्यहीन

अवीसंमः पु० (अविश्रम) अविश्राम, आण्
तिपातनु नीन्नु गौण नाम

अवुकंतः वि० (अव्युत्क्रान्त) मरी न
भयेक्ष

अवुकंतजीवः वि० (अव्युत्क्रान्तजीव) सवेत,
नोभाथी छन नीकणी गया नथी ते

अवुच्छिन्नः वि० (अव्यवच्छिन्न) छन रहित
नदि, छन सहित,

अवेद्यः वि० (अवेद) वेदरहित, अवेदी
अवेदवियः वि० (अवेदिय) अव्यवहाररहित

अवेस्साः स्त्री० (अवेक्षा) अपेक्षा, आशय
अवेत वि० (अवेत्) नृदु, शिन्न

अवेडः वि० (अवेद) वेद रहित, दसभा
गुणधराथी मोडी सध पयंतना छन

अवेयगाः वि० (अवेदन) साता, असाता वे
दना रहित (२) पुं० सिद्धलगयान्

अवेरमण न० (अविरमण) पापथी न निरत
थुते

अवोगडः वि० (अव्याकृत) निभान् नदि
पाडेक्ष लायातोअे चदेथी न क्षयिषु (२)

निशेयलोथी वेद न पाडेय

अवोगडाः स्त्री० (अव्याकृता) गभीर अर्थ-
वाणी लाया (२) अव्यक्त अक्षरनाणी
लाया.

अवोच्छिन्नः वि० (अव्युच्छिन्न) व्यय-वेद
रहित पृथक्तर रहित.

अवोच्छिन्तिगयः पु० (अव्यवच्छिन्तिगय) द्रव्या
सिद्ध नय, वस्तुनु निरन्तर, अस्ति, नय

तावनार नय

अवोच्छेद पु० (अव्यवच्छेद) पृथक्करणेन
अलान्

अयोहः पु० (अयोह) निशय, निर्णय
अयवईमानः पु० (अयवीमान) अव्यवधीमान
सभास, सभासोनो ऐक्य प्रकार

અર્થવિસ્તાર. ત્રિ० (અર્થવિસ્તાર) વિશેષ રહિત;
(૧) વિક્ષિપ્ત; પ્રતિવાજો નહિ. (૨) તત્લીન;
એકાગ્ર.

અર્થગમ. ત્રિ० (અર્થગમ) સ્વસ્થ; ચિન્તા
વગરનું.

અર્થદ્વિભાગ. ત્રિ० (અર્થદ્વિભાગ) અર્થભાગ.

અર્થવ્યક્ત. ત્રિ० (અર્થવ્યક્ત) નામ, ભવિતિ આદિથી
કથન કરવા યોગ્ય નહિ. (૨) જ્ઞાન અને
ઉભયમાં ન્હાનો; આઠ વર્ષ સુધીનો બા-
ળક. (૩) અર્થજ્ઞ; છેલ્લે સૂચના રહસ્યનો
અભાસ. (૪) સાધુતામાં સહેલે રાખનાર
અવ્યક્તવાદી એક નિન્દવ.

અર્થવ્યક્તગમ. ત્રિ० (અર્થવ્યક્તગમ) નામવાને
અસમર્થ. (૨) અરુપે પ્રતિવાજો. (૩)
પું० ગમનનો અભાવ.

અર્થવ્યક્તદર્શન. પું० નં (અર્થવ્યક્તદર્શન) અરુપે
દર્શન; સ્વપ્ન દર્શનનો એક ભેદ.

અર્થવ્યક્તરૂપ. ત્રિ० (અર્થવ્યક્તરૂપ) અવ્યક્તરૂપી
રૂપ; આત્મા.

અર્થવ્યક્તલિંગ. નં (અર્થવ્યક્તલિંગ) અવ્યક્તલિંગ,
જિનકલિંગનો વેપ.

અર્થવ્યમિચારિ. પું० (અર્થવ્યમિચારિ) અવ્યભિ-
(૧) ચારી હેતુ; સાધ્યને છોડી બીજે ન
'વળાડે' હેતુ.

અર્થવ્યય. નં (અર્થવ્યય) વ્રતનો અભાવ. (૨)
'ત્રિ०' પ્રતરહિત.

અર્થવ્યય. ત્રિ० (અર્થવ્યય) નાશરહિત. 'અખ-
'રહિત. (૨) નિત્ય; સાશ્વત. (૩) પું०
આત્મા. (૪) આચારંગ આદિ બાર અંગ
સાથ.

અર્થવ્યસણ. ત્રિ० (અર્થવ્યસણ) વ્યસનરહિત. (૨)
નં પક્ષનો ૧૨ મો દિવસ; બારસનું નામ.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) પીઠરહિત. (૨) દેવ
વગેરેના ઉપસર્ગથી ન બીજે તેવો. (૩)
નં વ્યથાનો અભાવ; શુદ્ધ બ્યવહાર એક
આવશ્યક. (૪) નિશ્ચય બ્યવહાર.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) ઉદાત્ત ચિત્તવાજો;
ધીર. (૨) જોને કાષ્ઠ દુઃખ ન આવે તે.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) અધિપરીત;
ઉલટું મુલટું નહિ તે.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) અવ્યક્ત;
અરુપ.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) થોડું સિન્ધ અને
વધારે કરમાયેલું.

અર્થવ્યવહાર. નં (અર્થવ્યવહાર) જેમાં દ્રવ્યથી
શરીર પીઠા અને ભાવથી મિથ્યાત્વાદિ
દોષની બાધા નથી એવું શુદ્ધિકરને વેદના
કરતી વખતે સુખ પૂજી, તે. (૨) શરી-
રની પીઠાનો અભાવ. (૩) વિવિધ બાધા
વિનાનું સુખ. (૪) બ્યાબાધરહિત, સિદ્ધિ-
સ્થાન, મોક્ષ. (૫) કૃષ્ણરાશીની વચ્ચે
આવેલ મુખપ્રતિજ્ઞાલ વિમાનવાસી લોકા-
ન્તિક દેવતાની એક ભવત.

અર્થવ્યવહાર. પું० (અર્થવ્યવહાર) વ્યામોહનો
અભાવ.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) કરમાયેલ નહિ.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) વ્યાપાર કરવાને
અયોગ્ય વસ્તુ.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) ભેદેલ નહિ;
નાશ પામેલ નહિ.

અર્થવ્યવહારપુરુષાચરણ. નં (અર્થવ્યવહારપુરુષાચરણ)
પૂર્વાપર વાક્યનો વિરોધ ન આવે તેવી
રીતે બોલવું તે; સત્ય વચનના ઉપ
અતિસમર્થનો એક.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) શોક સૂચક અવ્યય.
અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) બુદ્ધિ " અવો-
ગડ " રૂપ.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) બુદ્ધિ " અ-
વોગડ " રૂપ.

અર્થવ્યવહાર. ત્રિ० (અર્થવ્યવહાર) દેવ
વગરનું; માત્ર વિનાનું. (૨) અખંડિત;
છેલ કયા વિનાનું.

अव्वोच्छित्ति. वि० (अव्वोच्छित्ति) ने
 बुद्धि न यथा निरंतर प्रवाद इषे आत्तु
 आवे ते. (२) श्री० व्यवच्छेदने अभाव.

अव्वोच्छित्तिनय. पु० (अव्वोच्छित्तिनय)
 वस्तुने कोषने कोष इषेयी स्थायी मान-
 नारे पक्ष, द्वयार्थिक नय.

अव्वोयडा. श्री० (अव्वोयडा) लुओ "अ-
 वोयडा" शब्द.

असह. श्री० (असति) अनाह मापवानु
 ओक माप, पसति.

असहं. प्र० (असकृत्) वारवार, अनेकवार
 असहं. श्री० (असती) कुलटा; असती.
 (२) दासी.

असहपोसणा. न० } (असनीपोषण) द्विसह
 असहपोषणाया. श्री० } अथवा कुंभनी
 प्राणी वेरया, दासी आदिनु पोषण करु
 ते, सातमा प्रतने ओक अतिथार.

असंक. वि० (असाह) निःशक; शक
 वगरने.

असंकि. वि० (असाहिन) शंका नहि करनार.
 असंकि. वि० (असाहय) शंका करना योज्य
 नहि; शंकानु स्थान नहि.

असंकिलिद्ध. वि० (असहित) दुष्ट नहि;
 विशुद्ध परिशुभवाजो.

असंक्लेश. पु० (असक्लेश) सेकलेशने
 अभाव; परिशुभमनी विशुद्धि.

असंख वि० (असख) संप्रयातीत; नेनी
 गणनी न यथ शक तेतु.

असंखज. पु० (असख्याता) असंप्रयातमे
 भाग.

असंखगुण. वि० (असखगुण) असंप्रयात-
 गणुं, संप्रयाती गुणाय नहि तेतु.

असंखगुणिय. वि० (असखगुणित) असंप्र-
 गणुं.

असंखड. } पु० () कलह; कथओ.
 असंखडि. }

असंखय. वि० (असंस्कृत) संस्कार यथ शक
 नहि तेतु; कायना वासलुनी पडे वृष्टुं
 कोषपणु रीते संघाय नहि तेतु. (२) उत-
 राध्ययन स्रजना योथा अध्ययननु नाम.

असंखय. वि० (असंखय) संप्रयातीत; नेनी
 गणनी न यथ शक तेतु.

असंखिज. वि० (असंखेय) नेनी संप्रया
 यथ न शक भेनुं; संप्रयाते उल्लंघी गयेतु.

असंखिजस. पु० (असंखेयारा) असंप्रया-
 तमे भाग.

असंखियभाग. पु० (असंखियभाग) असंप्रया-
 तमे भाग.

असंखेज. वि० (असंखेय) लुओ "असं-
 खिज" शब्द.

असंखेजइ. वि० (असंखेय) लुओ "अ-
 सखिज" शब्द.

असंखेजगुण. वि० (असंखेयगुण) असं-
 प्रयातगणुं.

असंखेजकाल. पु० (असंखेयकाल) असं-
 प्रयातो जण; पक्षोपम, सागरोपम,
 उत्सर्पिणी, अवसर्पिणी वगेर.

असंग. पु० (असंग) परिग्रह तथा कपायनी
 उपाधि रहित आत्मा. (२) मोक्ष. (३)
 सिद्धलभवान्. (४) वि० व्याख्य अने आ-
 व्यन्तर संग रहित; अनासक्त.

असंगह वि० (असंग्रह) संग्रह न करनार.
 (२) पु० विवादने अभाव.

असंगहइ. वि० (असंग्रहवि) उपगम्य
 आदिने समय करवानी इषि न करनार;
 बोधवृत्तिवाजो नहि.

असंगहिय. वि० (असंग्रहिय) संग्रह नहि
 करनार. (२) पु० नेगम नयने ओक भेद.

असंगहिय. वि० (असंग्रहीत) आश्रय विनातो;
 कोषी संग्रह करपेन नहि.

असंघयणि. वि० (असंघयनि) संघयणु प-
 गरना; नारपी देवता प्रभृति.

અસંજમ. પું. (અમયમ) સંવમનો અભાવ;
પ્રાણુતિપાત આદિ સાવલ અનુશન.

(૨) સંવમની વિરોધના. (૩) અજાન.

અસંજય. ત્રિ. (અસયત) બુદ્ધિ “અવિરય”
શબ્દ. (૨) પું. સાધુથી બિન્ન; મૃદસ્થ.

અસંજયપૂવા સ્ત્રી. (અવંપતજ્ઞા) અસંજય
આત્મિ મિથ્યાત્વની પૂજન, કે જે નવમા
અને દસમા તીર્થકરના આંતરામાં ચાલુ
થઈ હતી; દસ અઢોસમાં ઝોક
અઢોર.

અસંજલ. પું. (અનજલ) ધરવતક્ષેપના ચાલુ
અવસર્પિણીના આઠમા તીર્થકર.

અસંજોગિ. ત્રિ. (અમયોગિ) સયોગરહિત.
(૨) પું. સિદ્ધલભવાન; મુક્તાત્મા.

અસંજાયિવ. ત્રિ. (અસત્વાપિત) સંરક્ષર
વગરનું.

અસંત. ત્રિ. (અમ) અવિદ્યમાન; ખોટું. (૨)
અમુ-દર.

અસંતક. ન. (અમક) જૂઠું, અસત્મ. (૨)
ત્રિ. અમુ-દર.

અસંતવ. ન. (અવન્ત) રાગારિની પ્રવૃત્તિ.
અસંપદ. } ત્રિ. (અસંતુત) અશક્ત;
અસંપદિષ્ટ. } અસંમથ

અસંપ્રય. ત્રિ. (અસંપ્રુત) અસંબદ્ધ; સ-
બદ્ધ નહિ.

અસંવિદ્ધ. ત્રિ. (અમન્દિધ) સન્દેહ રહિત.

અસંવિદ્ધત. ન. (અમન્દિધ્ય) શ્રોતાને
સન્દેહ ન રહે તે; સત્ય વચનનો ૧૧ મો
અતિશય.

અસંવિદ્ધા. સ્ત્રી. (અમન્દિધ્યા) શક્ય રહિત
રહુદ ભાષા.

અસંદીઘ. ત્રિ. (અમન્દીન) પદર દિવસ સુધી
જગમાં મુસાફરી કરતી પડે એટલા
છેટાનું સ્થાન; સિદ્ધલક્ષી આદિ. (૨)
સમુદની વેગ (ભારતી) અડધે પણ પાણીમાં
ફળે નહિ તેવો દ્રાવ.

અસંધિમ. ત્રિ. (અસધિ) સંધાન રહિત;
અખણ.

અસંપમ્પદ. પું. (અસમ્પમદ) અનિ આદિના
મદનો અભાવ

અસંપમ્પદિય. ત્રિ. (અમ્પમ્પદિય) માન રહિત.

અસંપત્ત. ત્રિ. (અમ્પમ્પત્ત) લાગેલ નહિ;
વળગેલ નહિ. (૨) પ્રાપ્ત નહિ થયેલ;
ન પહોંચેલ. (૩) સ્ત્રી આદિના સંમમ
થવા પહેલાની કામની દશા; સ્ત્રીનું
સ્મરણ વગેરે.

અસંપદિદ્ધ. ત્રિ. (અમ્પમ્પદિદ્ધ) બીજાને ધિ-
ક્કારવામાં હર્ષ વગરનો.

અસંપુદિય. ત્રિ. (અમ્પમ્પુદિય) પરસ્પર ન
મળેલ; ખુલ્લું.

અસંપુણ. ત્રિ. (અમ્પમ્પૂણ) અપૂર્ણ; સમ્પૂર્ણ
નહિ.

અસંવદ્ધ. ત્રિ. (અમ્પમ્પવદ્ધ) સમ્બન્ધ રહિત;
પરિબ્રહ્મ આદિકમાં અમૂર્છિત.

અસંવુદ્ધ. ત્રિ. (અમ્પમ્પવુદ્ધ) તત્ત્વવેતા નહિ;
સમન્વયવાળો નહિ.

અસંમંત. ત્રિ. (અમ્પમ્પમંત) જમ રહિત;
ખાન્તિ રહિત.

અસંમય. પું. (અમ્પમ્પમય) ન હોવું; અસ-
મ્ભાવના.

અસંમયિ. ત્રિ. (અમ્પમ્પમયિ) જેનો કપારે પણ
સમ્ભવ ન હોય તે; શૂન્ય.

અસંમોદ. ત્રિ. (અમ્પમ્પમોદ) જેને દેવતા વ-
ગેરેની માયાથી મોહ લાગે નહિ તે. (૨)

પું. મૂઢતાનો અભાવ; શુદ્ધ આત્મનું
એક લક્ષણ.

અસંમોદય. ત્રિ. (અમ્પમ્પમોદય) ઉપયોગ શૂન્ય;
અનુપયુક્ત.

અસંલપ્પ. ત્રિ. (અમ્પમ્પલપ્પ) અનિર્વચનીય;
વાણીચોત્તર ન થાય તેવું.

અસંજોય. પું. (અમ્પમ્પજોય) અપ્રકાશ, (૨)
જ્યાં માણસોનું આવું જનું ન થતું હોય

તેવુ સ્થાન, બીડરહિત સ્થાન (૩) નિં
અપ્રકાશનાળુ, અધારાવાળુ (૪) નં
ન્યા દૂર રહેલ માણસની નજર ન પડે
તેવુ સ્થાન

અસંવચ્ચયા. સ્ત્રીં (અસમ્પન્ના) અરસપરસ
અનાયાધપાણુ અર્થાત્ એક ક્રિયા બીજી
ક્રિયાને વિધરેષ થતા ન પામે તે

અસંવર. પું (અસવર) આશ્રય, સવરનો
અભાવ

અસંવિમા ત્રિં (અસન્નિ) શિથિ ન આચાર-
વાળા, પાસત્યા આદિ

અસંવિમાપક્ષિલય ત્રિં (અવવિમાપક્ષિર)
સુસાધુની જુથુખા કરનાર, પાસત્યાઆદિનો
પક્ષપાતી

અસંવિમાગ પું (અસન્નિમાગ) સનિભાગનો
અભાવ, સરખા ભાગ ન પાડના તે

અસંવિમાગિ ત્રિં (અસન્નિમાગિ) આહાર
રિકમા સરખો ભાગ ન કરનાર, બીજાની
સાથે નિમતા રાખનાર

અસંતુહ ત્રિં (અસન્ન) પાપના નિરોધરહિત,
જેણે આશ્રયના દાર રોક્યા નથી તે
(૨) બકુશ નિયંત્રો એક પ્રકાર, લોક
બજે તેવી રીતે પ્રગટપણે દોન લગાડી
સયમને મલીન કરે તે

અસંતુહવડસ પું (અસન્નવડસ) પ્રગટ રીતે
દોન લગાડનાર સાધુ

અસસદ્ય ત્રિં (અસન્નસદ્ય) અસદ્ય

અસંસદ્ ત્રિં (અસન્ન) બીજાના આહારમા
નહિ મળેલુ (૨) નહિ ખરડાયેલ,
લેપ રહિત

અસસદ્ચરય પું સ્ત્રીં (અસન્નચરય) નિના
ખરડાયેલ હાથે અપાય તેજુ એવી ગ
વેણી કરનાર, અસિદ્ધનિરોધારી સાધુ

અસંસદ્ધા સ્ત્રીં (અસન્ન) હાથ તથા પાત્ર
ન ખરડાય તેવી રીતે બિદ્યા લેવી તે,
પિપ્પેણીનો પહેલો પ્રકાર

અસંસત્ત ત્રિં (અસન્ન) સસર્ગ રહિત,
અભિલિત (૨) અનાસક્ત, આસક્તિ
રહિત

અસંસાર પું (અપમાર) સસારનો અભાવ,
મોક્ષ

અસંસારસમાવચ્ચ પું (અસતારસમાવચ્ચ)
સસારને ઉદનથી થયેલ છાન, મુક્ત છવ

અસક્કય ત્રિં (અસન્નકત) સરગર રહિત

અસક્કય ત્રિં (અસન્નકત) સત્કાર રહિત

અસક્કાર. પું (અસન્નકાર) અસત્કાર, અનાદર

અસક્કારિત. ત્રિં (અસન્નકારિત) અનાદર

અસક્કારિય ત્રિં કરાયેલ, સત્કાર નહિ કરેલ

અસક્કિરિયા સ્ત્રીં (અસન્નકિરિયા) ખોટી
ક્રિયા, ખરાબ ચેષ્ટા

અસમાહ પું (અસન્નમાહ) ખોટો આગ્રહ,
દુરાગ્રહ

અસમ્વ. ત્રિં (અસન્ન) સનાના ન કરવા
થોડ્ય

અસચ્ચ ત્રિં (અસન્ન) મિથ્યા, નિષ્ફળ
(૨) નં અસત્ય, જૂઠું

અસચ્ચમણજાગ. પું (અમત્યમનોયોગ)
મનમા ખોટી રીતે ચિન્તનન કરતુ તે,
અસદ્બુત કે નિષરીત પદાર્થનુ ચિન્તન
કરતુ તે

અસચ્ચમોસ. ત્રિં (અમત્યમુપા) સત્ય નહિ
તેમ અસત્ય પણ નહિ તેવુ વ્યવહાર
માન

અસચ્ચમોસમાસા સ્ત્રીં (અમત્યમુપામાપા)
સત્ય નહિ તેમ અસત્ય નહિ તેવી ભાષા,
વ્યવહાર ભાષા

અસચ્ચમોસમણજાગ પું (અમત્યમુપામનોયોગ)
સત્ય નહિ તેમ અસત્ય પણ નહિ એવો
મનનો વ્યાપાર, મનોરોગનો એક બેદ

અસચ્ચમોસા સ્ત્રીં (અમત્યમુપા) સત્ય
નહિ તેમ અસત્ય નહિ એવી ભાષા,
વ્યવહાર ભાષા

અસંચયજોગ. પુ. (અમત્યવાયોગ) મિથ્યા
વચન વ્યાપાર; વચનજોગનો એક ભેદ.

અસંચયવાદ. ત્રિ. (અમત્યવાદિન) અસંચય
બોધનાર.

અસંચયસંધતણ. ન. (અમત્યસંધતણ) અસંચય
સંકેત; જૂઠું ૨૬ મુ નામ

અસંચય. સ્ત્રી. (અમત્ય) અસંચય ભાષા.

અસંચયમોસ. ત્રિ. (અમત્યમૃણ) જુઓ
“ અસંચયમોસ ” શબ્દ.

અસંચયમોસમાસા સ્ત્રી. (અમત્યમૃણમાસા)
વ્યવહાર ભાષા.

અસંચયમોસમણજોગ. પું. (અમત્યમૃણમનોયોગ)
જુઓ “ અસંચયમોસમણજોગ ” શબ્દ

અસંચયમોસમણવ્યયોગ. પું. (અમત્યમૃણમણ
વ્યયોગ) જુઓ “ અસંચયમોસમણવ્યયોગ ”
શબ્દ

અસંચયમોસવશજોગ. ત્રિ. (અમત્યમૃણવાયોગ)
વ્યવહાર વચનનો યોગ, વાગજોગનો
એક ભેદ.

અસંચયમોસા. સ્ત્રી. (અમત્યમૃણ) જુઓ
“ અસંચયમોસા ” શબ્દ.

અસંચય. ત્રિ. (અમત્ય) અસંચય, અ-
શક્ય.

અસંચયમ. પું. (અમત્યધ્યાય) સંજ્ઞાપતો
વ્યભાષ

અસંચયમિત્ર. ન. (અમત્યધ્યાયિક) સંજ્ઞાપતો
અટકાવનારા સંજ્ઞો, થોડી ૫૩ માસ
વગેરે, અત્યંત અસંજ્ઞાપતી કારણોમા
ગમે તે એક

અસંધ. ત્રિ. (અસં) સંધારદિત, સંજ્ઞાપત
(૨) રાગદેવદિત, ગુદ અત કસ્ય સંજો.

અસંધકરણ ત્રિ. (અસંધકરણ) નિઃસંધ
ભાવથી અનુવન કરનાર

અસંધ. ન. (અસં) બોધન, બોધક

અસંધ. પું. (અસં) બીજમ. માક (૨)
લેખણ. ફેક્ટ ૧

અસંધિ. પું. સ્ત્રી. (અસંધિ) વળ; ધન્વનું
આયુધ. (૨) આકાશમાંથી ખરતો અ-
ગ્નિનો કણ. (૩) કરા.

અસંધિમેહ. પું. (અસંધિમેષ) કરાનો. વરસાદ.

અસંધી. સ્ત્રી. (અસંધી) બેદનના લોકપાળ
સોમની ચોથી અથ્રમહિષી (૨) વૈરાય-
નેદની ચોથી અથ્રમહિષી.

અસંધિ. ત્રિ. (અસંધિ) મનની સજા
રહિત; મનોજ્ઞાનથી રહિત. (૨) સમ્યક્
દર્શિન

અસંધિવર્ણદિવ. પું. (અસંધિવર્ણદિવ)
અસંધી પચેન્દ્રિય શબ્દ; સમુદ્ભૂત
મનુષ્ય, સમુદ્ભૂત તિર્થેય વગેરે.

અસંધિભૂય. ત્રિ. (અસંધિભૂ) મિથ્યા દર્શિ.
(૨) મનરહિત નિર્વેચ પચેન્દ્રિય વગેરે.

અસંધિભૂય. ન. (અસંધિભૂ) જોતેતર
શાસ્ત્ર, મિથ્યા દર્શિનું શાસ્ત્ર

અસંધિવિસંચય. પું. સ્ત્રી. (અસંધિવિસંચય)
જોતી પાસે વાસી ખાવાનું નથી તે;
જુગલિયા.

અસંધિ. ત્રિ. (અસંધિ) જુઓ “ અસંધિ ”
શબ્દ.

અસંધ. ત્રિ. (અસંધ) અસંધત; સામર્થ્ય વગરનું.

અસંધ. ત્રિ. (અસંધ) નિઃસંગ; અનાસક્ત.

અસંધ. ન. (અસંધ) અભાવ; અસતતા (૨)
પારકે રૂપે અવિદ્યમાનપણું, જેમ મા-
ટીનું સુવર્ણરૂપે અસત, સુવર્ણનું માટી
રૂપે અસત.

અસંધ. ન. (અસંધ) નિર્દોષ આચાર-રૂપ
સંજ્ઞા (૨) અગ્નિ આદિ શસ્ત્રનો
અભાવ.

અસંધિપરિણામ. ત્રિ. (અસંધિપરિણામ) અગ્નિ
આદિ શસ્ત્રથી પરિણામ ન પામેય; સંચેત
વસ્તુ.

અસંધિયામ. પું. (અસંધિયામ) અસંધિયામા
નામે એક યાજ્ઞ કુમાર.

અસદ્દશ્ય. નં (અશ્વદાન) અશ્વદા, અવિશ્વાસ
અસદ્દેય ત્રિં (અશ્વદેય) અશ્વ કરવા યોગ્ય
નહિ

અસત્ત્રિ. ત્રિં (અસત્ત્રિ) જુઓ “અસત્ત્રિ”
શબ્દ

અસત્ત્વ ત્રિં (અસત્ત્વ) ૨૧ સખળા દોષથી
દુર રહેનાર, આરિત્રના અતિચાર ટાળી
શુદ્ધ સખમ પાળનાર (૨) અભિચિત
(૩) નિર્દોષ, પવિત્ર

અસત્ત્વ ત્રિં (અસત્ત્વ) અસત્ત્વ, ત્રિવેક
રહિત

અસત્ત્વાવ પું (અસત્ત્વાવ) આકાશ કુસુમની
પેઠે અસદ્ભાવ, ન જાનેત બનાવ (૨)
ત્રિં અસત્ત્વ, અધર્મ

અસત્ત્વાવહયણા સ્ત્રીં (અસત્ત્વાવહયણા)
તે આકાર ન હોય છતાં તેમાં તેની
સ્થાપના કરવી તે, જેમ લાકડીનો ઘોડો
બનાવી ઘોડાની કંપના કરી તે

અસત્ત્વાવહયણા સ્ત્રીં (અસત્ત્વાવહયણા) અસત્ત્વ
ભાવના.

અસત્ત્વાવહયણા પું (અસત્ત્વાવહયણા) ૫૨
પર્યાયની અપેક્ષાએ અસદ્દર્શ પર્યાય

અસત્ત્વાવહયણા સ્ત્રીં (અસત્ત્વાવહયણા)
અસત્ત્વ અર્થની કંપના

અસત્ત્વનુય નં (અસત્ત્વનુય) અસત્ત્વ, બૂઠું,
અસમંજસ. ત્રિં (અસમંજસ) અસમત,
અપટિત

અસમણ. પું (અસમણ) અસાધુ, સાધુ નહિ
અસમત્ત. ત્રિં (અસમત્ત) અપૂર્ણ, અપર્યાપ્ત
(૨) અસમાપ્ત વિધિ

અસમત્ત. નં (અસમત્ત) અસમત્ત, સમ્યક્
નહિ

અસમત્તર્દસિ ત્રિં (અસમત્તર્દસિ) સમ્યક્
દર્શી નહિ, ભિચ્છાદર્શી

અસમત્ત ત્રિં (અસમત્ત) અસમત્ત કરી
આપથી પણ ખીનાર

અસમય. પું (અસમય) અસમય આચાર,
બૂઠું ૨૫ મુ નામ

અસમગ્રાહ નં (અસમગ્રાહ) નૈવાયિક
અથવા વૈશેષિક મત પ્રસિદ્ધ દારબુ
વિશેષ

અસમાણ ત્રિં (અસમાણ) અસાધારણ,
સર્વોત્કૃષ્ટ

અસમાહુત ત્રિં (અસમાહુત) અશુદ્ધ, શુદ્ધિથી
રહિત (૨) રીકારેલ નદિ, અદ્ય
નહિ કરેલ

અસમાહિ. પું (અસમાહિ) અસમાધિ, ચિત્તની
અસ્પૃશ્યતા

અસમાહિદુષ્ટા. ત્રિં (અસમાહિદુષ્ટા) અ
સમાધિના ૨૦ ત્યાગ

અસમાહિમરણ નં (અસમાહિમરણ) બાવ
મરણ

અસમાહિય. ત્રિં (અસમાહિય) બીભત્સ, બૂઠું
(૨) મોક્ષ માર્ગરૂપ બાલ સમાધિથી દૂર
વર્તનાર, શુભ અધ્યસાય રહિત

અસમિત. ત્રિં (અસમિત) શાન્ત ન થયેલ
અસમિતિ. સ્ત્રીં (અસમિતિ) બોલનામા,

આલવામા, વસ્તુ લેના મુકવા કે ૫૨
કવવામા થતા ન રાખી તે, સમિતિનો
અભાવ

અસમિત્ત. પું (અસમિત્ત) ક્ષણિક વાદને
માનનાર અશ્વમિત્ર નામનો ઘોષો
નિહવ

અસમિય પું (અસમિય) બોલના, ચાલવા,
ખાવા, પીના વગેરેમાં ઉપયોગ શૂન

અસમિય } અં (અસમ્યક્) અયુક્ત
અસમિયા }

અસમોહય ત્રિં (અસમોહય) મૂઠડ વખતે
સમુદ્ધાત કર્યા વિના બુદ્ધિના ભગ્ગાની
માફક એકી સાથે જે જીવના પ્રદેશ શ-
રીરને જોડી પરલોક તરફ પ્રયાણ કરે
તે અસમોહિયા મરણે મરનાર જીવ

અસમોહ્યમરણ નં (અમમલતમરણ) બુદ્ધિ
“ અસમોહ્ય ” શબ્દ

અસમ્મ વિં (અમમ્મ) સમન્ન દાહ સંહિત,
સમગ્નિ વિનાને

અસર્ય મં (અસર્યમ્) પોતાના વિના

અસરણ વિં (અસરણ) આધાર સંહિત
શરણુ સંહિત (૨) નં જેમા શરણુ-૪૨
નથી તે, સયમ (૩) અશરણુ ભાવના,
સસારમા ધર્મ વિનાય અન્ય કોઈ શરણુ
નથી એમ ચિન્તનુ તે

અસરણમાવણા સ્ત્રીં (અસરણમાવણા) ‘મરણુ
સમી અરિહતદેવ સિવાય કોઈ શરણુ
આપે તેમ નથી’ એમ ચિન્તનુ તે, માર
ભાવનામાની ખીણ ભાવના

અસરણાણુપ્પેદ્ધા સ્ત્રીં (અસરણાણુપ્પેદ્ધા) છ
વને ત્રિવિધના સિવાય કોઈ શરણુ
નથી એવી ભાવના

અસરિસ વિં (અસરિસ) અસમાન સમા
નપણાથી સંહિત

અસરીર વિં (અસરીર) શરીર સંહિત સિદ્ધ
અસરીરિ પું (અસરીરિ) શરીરસંહિત છંદ,
સિદ્ધભાવના

અસલેસા સ્ત્રીં (અલેસા) અલેસા નક્ષા

અસહ પું સ્ત્રીં (અસહ) દેવકરે અને હિતર
કરે સેવના મનુષ્યની એક જાતિ

અસહાય વિં (અસહાય) સહાયરસંહિત

અસહિજ વિં (અસહાય) સહાય ની ઇચ્છા
ન મનાર

અસટીણ વિં (અસટીણ) પરત્વન પરાધીન

અસહુ વિં (અસહ) ચારિત્રનુ કષ્ટ સદન
કરવાને અસમર્થ રાજકુમારદિ સુકોમળ
શરીરવાળો

અસદેજ વિં (અસદાય) બુદ્ધિ ‘ અસ
દિનના ” શબ્દ

અસાકમ્મ પું (અસાકમ્મ) રાષ્ટ્રપાન નામ
નાનક ભવનાર એ પનિન મુનિ કે

જે વિશ્વકર્મા નટની બે પુત્રીઓ સાથે
લુબ્ધ થયા હતા

અસાદ પું (અપાદ) અપાકમાસ (૨)
એક જાતની ગાઠાળી વનસ્પતિ

અસાદય નં (અપાદક) તૃણ નિશય

અસાય નં (અમાત) વેતનીય કર્મની એક
પ્રકૃતિ, કે જેના ઉદયથી છત્ર અ
સાના પામે

અસાયણ પું (અપાયા) અથ અનિતા
રસજ્ઞે

અસાયમેયગિજ્ઞ } નં (અસાતવેદનોય)
અસાયમેયગિજ્ઞ } વેદનીય કર્મની એક પ્ર
કૃતિ કે જેના ઉદયથી છત્ર અ પામેછે

અસાર વિં (અમાર) સાર સંહિત

અસારમ્ પું (અમરમ્) પ્રાણીના મધનો
સકે પ ન કરશે તે પ્રાણાતિપાતના
સકરપનો અભાવ

અસાચક્કા સ્ત્રીં (અમાચક્કા) નિર્દોષ ભારા
પાપસંહિત ભાષા

અસાસવ નિં (અસાસવ) નાસનત
અનિત્ય

અસાહારણ વિં (અમાધારણ) સાધારણ નહિ
અનુભવ અનુપમ

અસાહારણકારણ નં (અમાધારણકારણ)
મુખ્ય કારણ ઉપાધાન મરણ

અસાહુ વિં (અમાધુ) અનિતીત (૨)

અમમન અમુદર (૩) અનધર્મ, અન
ચહેતુ (૪) જોશના આદિ કુદર્શનના
સાધુ (૫) અસવની, અવની

અમિ પું (અમિ) ખડક, તત્તવાર (૨)
નારખીના છત્રને તનનાર પટે છેતનાર

પરમાધામીની એ જાત (૩) પું નં
તનનાર બાધી મોઝી કરવી તે, તથિ
ધાર કર્મ

અસિદ્ધેઝ્ઞ નં (અમિચક્ર) વરનાર સંહિત
માન

અસિષ્વેચની સ્ત્રી (અસિષ્વેચની) દાઢ
અસિચ્છમપાય નં (અસિચ્છમપાય) તથા
સહિત સ્નાન

અસિદ્ધ. ત્રિં () ન કહેલું.

અસિગાદ. ત્રિં (અસિગાદ) સ્નાન નદિ
કરનાર

અસિગાણ ત્રિં (અસિગાણ) સ્નાન રહિત
(૨) નં સ્નાન નદિ કરતું તે

અસિગાણમહિદ્ધા ત્રિં (અસિગાણમહિદ્ધા)
જેમા સ્નાનનો પ્રતિષેધ છે એટલે અનુદાન
કરનાર

અસિત. ત્રિં (અસિત) પુત્ર કલનાપ્તિ
અગદ

અસિત્ય નં (અસિત્ય) પ્રસાદી આદાર,
કૃપાઆ વગી ન શકે એવો આદાર

અસિદ્ધ. પું (અસિદ્ધ) સસારી જીવ (૨)
ત્રિં અનિષ્પન્ન (૩) તર્કશાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ
કુટ હેતુ

અસિદ્ધિ. સ્ત્રી (અસિદ્ધિ) સિદ્ધિનો અભાન,
મોક્ષનો અભાન

અસિદ્ધિમાર્ગ નં (અસિદ્ધિમાર્ગ) જેમા મોક્ષ
માર્ગ નથી તે, મોક્ષ માંગથી વિખરીત
અનુદાન

અસિધારવચ. નં (અસિધારવચ) તથાવારની
ધારપર ચાલતા જેવું મત અતિક્રાંતિ નવ

અસિધારાન નં (અસિધારાન) જુઓ
“ અસિધારવચ ” શબ્દ.

અસિપંજર નં (અસિપંજર) તલનારનું પાગર
કરતી તલનારથી જનેલું પાગર

અસિપત્ત નં (અસિપત્ત) તલનારની ધાર
જેમા પાદાવાળું ઝાડ, શાદમલી નામે નરકનું
એક ઝાડ (૨) તલનારના જેમા પાદાવાળું
શાદમની નામે વૃક્ષ ત્રિકુર્વા તેની નીચે
જેસાડીને નારકીના કક્કા કરનાર પરમા-
ધામી દેવતાની નમ્રી ભત (૩) તર
વાર (૪) તરવારની પતરી

અસિષ્વજીવિ. પું (અસિષ્વજીવિ) શિષ્ય
આદિ ધર્મો મરી જીવન ચલાવનાર નદિ,
કરીગરી વગેરે સાનધ વ્યાપારને તજનાર

અસિય. નં (અસિય) દરસનો રોગ

અસિય. ત્રિં (અસિય) કૃષ્ણ, અમેત (૨)
અશુભ (૩) વિગ્યાનિકમા ન બધાયેય,
અવગ્નિન

અસિય નં (અસિય) નાની તથા (૨)
મતરકું

અસિરચન. ૧ (અસિરચન) અકર્તાના સાત
એકેદિય રત્નમાનુ એક રત્ન, બ્રહ્મ રત્ન

અસિરચન. નં (અસિરચન) તલનારના
લક્ષણે જાણવાની વ્યાખ્યા

અસિલદ્ધિ સ્ત્રી (અસિલદ્ધિ) તથાવારવાળી
લાકડી, ચુપ્તી (૨) અગ્નિભતા, તથાવાર

અસિલેસા. સ્ત્રી (અસિલેસા) અમરેણા નામનું
નક્ષત્ર

અસિલોચ. } પું (અસિલોચ) અપવશ
અસિલોચ. } અપ્રશસા

અસિર. નં (અસિર) અમરગન, અશુભ
(૨) વિનાશ (૩) દેવતાદિનું ઉપદન,
તાવ, મર્યા વગેરે

અસી } સ્ત્રી (અસી) ૮૦, એશીની
અસી. } સખ્યા
અસીતિ }

અસુદ્ધ ત્રિં (અસુદ્ધ) અપવિત્ર, અશુદ્ધ (૨)
નં અપવિત્રતા, અશુદ્ધતા (૩) નિષ્ઠા

અસુદ્ધ નં (અસુદ્ધ) અશુચિભાવના,
આ શરીર અશુચિનું ભાજન છે એમ
ચિંતિતું તે

અસુદ્ધમાવળા સ્ત્રી (અસુદ્ધમાવળા)
‘ આ દેવ અશુચિમય ’ એમ ચિ
તવતું તે બાર ભાગનામાની છઠી ભાગના

અસુગમકાલ પું (અસુગમકાલ) વિવક્ષિત
સ્થાનમા કોષ બધારથી નવો જીવ આવી
ઉત્પન્ન ન થાય અને તેમાથી મરીને

કોઈ બહાર જાય નહિ તેટલો કાળ, અ
નિરહમળ

અસુદ. વિ. (અસુદ) અશુદ્ધ, દોષ સહિત
(૨) સાનધાનુશાન કરવાર

અસુમ ત્રિ. (અસુમ) અશક્ત, અમથ
(૨) અશુભનામકર્મ (૩) પાપકર્મ

અસુમળામ. ન. (અસુમળામ) અશુભ નામ
કર્મ, નામ કર્મની અનિષ્ટ પ્રકૃતિ

અસુમધિવાળ. ન. (અસુમધિવાળ) અસાતા
વેળનીવાદિ રૂપે પરિણામ આપનાર કર્મ

અસુમાણુવેદા. સ્ત્રી. (અસુમાણુવેદા) સસા
રની અશુભનાતુ ચિત્તન કરતુ તે

અસુમળ. વિ. (અસુમળ) શુભભન વિનાનો,
અપ્રસન્ન

અસુય. વિ. (અસુય) પુન રહિત
અસુય. વિ. (અસુય) નહિ સાબળેલ

અસુયસ્તરપરિણામ સ્ત્રી. (અસુયસ્તરપરિણામ)
શુનાતુસાર રહિત સ્ત્રી માન પરિણામ
વાળી મનિ

અસુયણિસ્તિય. ન. (અસુયણિસ્તિય) સાલના
મિના ઉત્પાતકી આદિ બુદ્ધિથી થતુ જ્ઞાન,
ઉત્પાતકી, વૈનયિકી, કાર્મિકી અને
પારિણામિકી એ ચાર બુદ્ધિ

અસુયપુ ધ ત્રિ. (અસુયપુ) પૂર્વ કદી નહિ
સાબળેલ

અસુયવંત. વિ. (અસુયવંત) જ્ઞાનથી રહિત
અસુર. પુ. (અસુર) ભ્રમનપતિ અને વાણ
અતર એ જે જાતના દેવતા. (૨) અસુર
કુમાર દેવતા

અસુરકુમાર. પુ. (અસુરકુમાર) ભ્રમનપતિ
દેવતાની એક જાતિ (૨) બારમા તીર્થકર
વાસુપુજ્યના વધાનું નામ

અસુરકુમારવાસ પુ. (અસુરકુમારવાસ)
અસુરકુમાર દેવતાનું નિવાસ સ્થાન

અસુરહાર. ન. (અસુરહાર) સિદ્ધાચનનું
દક્ષિણ દાર કે જ્યાં અસુરો વસે છે

અસુરિન્દ. પુ. (અસુરિન્દ) અસુરકુમાર
દેવતાના ઇન્દ્ર, ચમરેન્દ્ર અને બલેન્દ્ર

અસુહ. ન. (અસુહ) દુઃખ
અસુહ. વિ. (અસુહ) જુઓ “અસુહ”

શબ્દ
અસુહગદ. સ્ત્રી. (અસુહગદિ) અશુભ ગતિ,
નરકઆદિ અશુભગતિ

અસુહજોગ પુ. (અસુહજોગ) અશુભજોગ-
બાપાર

અસુહજામ ન. (અસુહજામ) જુઓ “અ
સુહજામ” શબ્દ

અસુહનયમ. ન. (અસુહનયમ) કાળો, નીલો
એ જે ચર્ચ, દુરભિગ્રાધ, તીખો, કડવો એ

એ રસ, ગુર, ખરખરો, જુઓ અને શીત
એ ચાર સ્પર્શ, એ નામકર્મની નવ

પ્રકૃતિઓનો સમૂહ

અસુહાસ ત્રિ. (અસુહાસ) સત્યના નહિ
કરેલ (૨) વ્યભનાદિથી રહિત (૩) કલ્યા-
નના આપેલુ અલ વગેરે

અસુયા સ્ત્રી. (અસુયા) સ્પુટ વચન
અસુરિય ત્રિ. (અસુરિય) સૂર્યરહિત, અન્ધ

કારમય. (૨) પુ. નરકાનાસો.

અસેત્ત. વિ. (અસેત્ત) નિ શેપ, સમગ્ર
અસેત્તિય. વિ. (અસેત્તિય) સાસારિક, મોક્ષ

સમધી નહિ

અસોગ પુ. (અસોગ) આસોપાલનનું ઝાડ (૨)
જેની નીચે ૧૬ મા તીર્થકર મહીનાથ સ્વા

મીને કેળવજ્ઞાન ઉપજ્યુ તે ઝાડ (૩) ચોથા
બાદેવનું નીચ પૂર્વ ભાનું નામ (૪)

અશોક નામે છર મો મહાગ્રહ (૫) સ
ચાંલ વિમાનના અશોક વનનો દેવતા

(૬) અરુણદીપના દેવતાનું નામ (૭)
કિન્નર દેવની સભા આગળનું ચૈત્યરક્ષ

(૮) જે નામની એક લતા, અશોકવતા
(૯) એક જાતનો રત્ન.

અસોગજન્મ. પુ. (અસોગજન્મ) પ્રાચીન
કાગમા રિજ્યપુર નગરના નન્દનના ના
મના ઉદાનનો એક યજ્ઞ
અસોગલયા સ્ત્રી. (અસોગલયા) અશોક /
ક્ષને રીંગને રહેની લતા
અસોગલલિય પુ. (અસોગલલિય) એવા
બાદેશના પૂર્વજન્મના નામ
અસોગવર્ડિસમ. પુ. નં. } (અસોગવર્ડિસમ)
અસોગવર્ડિસમ પહેલા દે
વલોકના સૌધર્મ રિમાની રૂં દિશામા
આવેન રિમનનુ નામ
અસોગવજા પુ. (અસોગવજા) સુધાંભ રિમા
નના પૂર્વે દરનાજેથી ૫૦૦ જોજનને
અતરે સાડાનાર હજાર જોજન લાલુ અને
૫૦૦ જોજન પહેલુ અશોક / ક્ષનુ વન
અસોગવણિયા સ્ત્રી. (અસોગવણિયા) અશોક
દક્ષનુ નાનુ વન
અસોગસિરિ પુ. (અસોગસિરિ) અન્દ્રપ્રથના
દીકરા બિન્દુસારનો પુત્ર અશોક મહારાજ,
પાટલીપુત્ર નગરનો એક પ્રાચીન રાજા
અસોગ સ્ત્રી. (અસોગ) નામકુમાર ઉદના
લોકપાલ હાલની પહેલી અગ્રમહિષી (૨)
શીતગનાથ રામની શાસન દેવીનું નામ
(૩) નલિનનિજ્યની મુખ્ય રાજધાની
અસોમ્મ ત્રિ. (અસોમ્મ) કુર, સૌમ્ય નહિ
અસોવ નં. (અસોવ) અપરિવ્રતા
અસોવ પુ. (અસોવ) બુઓ “અસોગ” શબ્દ
અસોવ પુ. (અસોવ) આસો માસ
અસોવણયા સ્ત્રી. (અસોવણ) શોકનો
અભાવ
અસોવપદ્મવપ્રિભત્તિ નં. (અસોવપદ્મવપ્રિભત્તિ)
મક્તિ જેમા અશોકના પાદપ્રાની રચના
કરનામા આવે છે એવું નાટક ૩૨
નાટકમાનુ એક
અસોવર્ડિસય નં. (અસોવર્ડિસય) બુઓ
“ અસોગવર્ડિસય ” શબ્દ

અસોયા. સ્ત્રી. (અસોયા) કુમુદરિજ્યની
મુખ્ય નગરી (૨) દસમા શીતગનાથ
તીર્થકરની શાસન દેવીનું નામ
અસોદિ. સ્ત્રી. (અસોદિ) અશુદિ (૨)
રિતપના
અસોદિદ્વિષ્ણ. નં. (અસોદિદ્વિષ્ણ) પાપકર્મ
(૨) અશુદિનું સ્થાન (૩) દુર્જનનો
સમર્થ
અસ્ત ત્રિ. (અસ્ત) ૬૦૧રહિત, નિર્ધન (૨)
પુ. નિર્ધન, સાધુ
અસ્ત પુ. (અસ્ત) ઘોડા (૨) અભિની
નક્ષત્રો દેવતા, અશ્વનીકુમાર (૩) એ
નામના એક નદી
અસ્તવણિ. ત્રિ. (અસ્તવણિ) સજનન-
સધવણ રહિત
અસ્તર્કતા. સ્ત્રી. (અસ્તર્કતા) મધ્યમ ગ્રામ
ની પાંચમી મૂર્તિ
અસ્તરુણ પુ. (અસ્તરુણ) એ નામનો એક
અતરદાપ, ૫૬ અતરદાપમાનો એક
અસ્તરુણી. સ્ત્રી. (અસ્તરુણી) ઘોડાના કાન
જેના પાદપ્રાણી વનરૂપિ, એક
ગતનો કંઠ
અસ્તરુણ. નં. (અસ્તરુણ) ન્યા ઘોડાને
બાધવામા આવે છે તે સ્થાન, તમેલો
અસ્તરુણી પુ. (અસ્તરુણી) પહેલા પ્રતિ
વાસુદેવનું નામ
અસ્તરુણ પુ. (અસ્તરુણ) ઘોડાની ચોરી
કરનાર ઘોડાનો ચોર
અસ્તર. પુ. (અસ્તર) એક ગતનો ઘોડો,
ખચર
અસ્તર. પુ. (અસ્તર) પીપજો, અમુરક
મારનુ ચેતન દક્ષ
અસ્તપુર સ્ત્રી. (અસ્તપુર) પશ્ચિમ મહારિ
દેહના દક્ષિણ બાજુની પ્રથમ વિજ્યની
મુખ્ય રાજધાની
અસ્તમિત્ર. ત્રિ. (અસ્તમિત્ર) થમ રહિત

अस्तमुह. पुं० (अस्तमुह) आर्द्धं भुज उ-
परतो ओके अन्तर द्वीप; ५६ अन्तरद्वी
पभांनो ओके.

अस्ममेद. पुं० (अस्ममेद) आ नामनो ओके
यन; तेभां घोषानुं अविद्वान आपराभां
आवे ते यन.

अस्ममेता. स्त्री० (अस्मेवा) अस्मेवा नक्षत्र.
अस्ममेत. पुं० (अस्मेत) २३ भा तीर्थकर
पार्थनाथ स्वामीना पितानुं नाम. (२)
१४ भा अद.

अस्तादिय. वि० (आतादित) प्राप्त करेहुं.
अस्ताय. न० (अस्तात) असाता वेदनीयना
उदयपी प्राप्त भयेहुं दुःख.

अस्तायक. पुं० (अस्तायन) अभिनी नक्षत्रनुं
गोत्र. (२) अथ अभिनी वंशज.

अस्तायगिज्ञ. वि० (आस्तादनीय) स्वाद
लेवा योग्य.

अस्तायि. वि० (आस्तायिन्) अिदवाणुं; तेभां
पाणी आवे ओतु. (२) अरतु. ८५३तु.

अस्तित. स्त्री० (अस्ति) भुजो.

अस्तित. पुं० (अस्तिन्) अभिनी नक्षत्रनो
देवता.

अस्तित्वा. स्त्री० (अस्तिनी) अभिनी नामनुं
नक्षत्र.

अस्तित्व. वि० (आस्तित्व) आश्रय करी रहेय;
हाथने आधरे रहेय.

अस्तित्व. वि० (अस्तित्व) न सांभलेहुं.

अस्तित्व. वि० (अस्तित्व) बाह नदि करेय.

अस्तित्व. स्त्री० (अस्तेता) अस्तेवा नक्षत्र

अस्तित्व. स्त्री० (अस्तित्व) आभो आभनी
पतिभा तथा अभावास्था

अस्तित्व. स्त्री० (अस्तित्व) अस्तित्व नामनी पांयभी मूर्च्छता.

अह. म० (अह) दने. दने पटी (२) अ-
हरण रे वासनी राखान (३) भाग
१५. (४) पदमन्तर देवापु. (५) रिपय

(६) विशेष. (७) वाक्यान्तर. (८) प्रश्न.
(९) उत्तर. (१०) यथार्थता; वास्तविकता.
(११) पूर्वपक्ष.

अह. म० (अहम्) नीये; अधोभाग. (२)
अधोगति; नीची गति. (३) अधोलोक;
पानात्र लोक. (४) अधो दिशा.

अह. न० (अह) दिवस; दृढोडा.

अहम. न० (यथाचम) यथाक्रम; क्रम अ-
नुसार.

अहमत्ताय. न० (यथावयात) यथाव्यात
नामे आरित्रनो पांयभो अक्षर.

अहमत्तायचरण. न० (यथा- } यथाव्यात
व्यातचरण) } नामे पांयभु

अहमत्तायचरित्त. न० (यथा- } आरित्र.
व्यातचरित्त) }

अहमत्तायसंज्ञम. न० (यथाव्यातसंज्ञम) यथा-
व्यात नामे पांयभु आरित्र.

अहमत्तायसंज्ञय. वि० (यथाव्यातसंज्ञय) यथा-
व्यात आरित्रवानु; अक्षाय आरित्रनी.

अहमत्त. पुं० (यथाव्यात) सूत्र रिद्ध आ-
वरण करे अने उत्सृज पक्षपात करे
ते साधु.

अहमत्त. न० (अहमत्त) अहमत्त ११; अहमत्तपाणुं.

अहमत्ता. म० (अहमत्ता) नीये.

अहमत्त. वि० (यथाव्यात) यथाव्यात; तेहुं दोष
तेहुं रहेयुं.

अहमत्त. वि० (यथाव्यात) यथाव्यात; अक्षय.

अहमत्तचिद्विज्ञ. वि० (अहमत्तचिद्विज्ञ) अहमत्त
दायवायो

अहमत्तहाग. न० (यथाव्यात) प्रधानने अनु-
सरीने, मुख्य वस्तुने अनुसार.

अहम. वि० (अहम) अधम; नीय.

अहमति पु० (अहमति) अति आदिना
अभिमानवायो.

अहम. पु० (अहम) अधम; साधन अनु-
यान. (२) वि० अधम देव (३)
अहमति.

અદ્વત્તમજીવિ. વિ० (અધર્મજીવિન્) અધર્મથી
છુડનાર

અદ્વત્તમત્તિકાય. પુ० (અધર્મત્તિકાય) જુઓ
“ અધર્મત્તિકાય ” શબ્દ

અદ્વત્તમદાણ. પુ० ન० (અધર્મદાન) ચોરાદિને
દાન આપતું તે, અધર્મ દાન

અદ્વત્તમસેવિ. વિ० (અધર્મસેવિન્) અધર્મ સે
વનાર

અદ્વત્તમિ. વિ० (અધર્મિન્) જુઓ “ અધર્મિ ”
શબ્દ

અદ્વત્તમિદ્વ. વિ० (અધર્મિદ્વ) જુઓ “ અધ
ર્મિદ્વ ” શબ્દ

અદ્વત્તમિય વિ० (અધર્મિક) જુઓ “ અધ
ર્મિક ” શબ્દ

અદ્વત્ત. વિ० (અદ્વત્) અખડ, કોટેકું વ્રેટેકું
નહિ (૨) નવું, કાપા કુધી વગરનું

અદ્વત્. પુ० (અધર) હોઠ (૨) વિ० ની
ચેતો, નીચલો (૩) નીચ, અધમ

અદ્વત્તગદ્ધ સ્ત્રી० (અધર્મગતિ) અધર્મગતિ,
નીચીગતિ

અદ્વત્તમિ વિ० (અધર્મિ) જુઓ “ અધર્મિ ”
શબ્દ

અદ્વત્તમિય વિ० (અધર્મિય) નિરુપમાર કરેલ
અદ્વત્તી. સ્ત્રી० (અધર્મી) જુઓ “ અધર્મી ” શબ્દ

અદ્વત્તીલોટ્ટ પુ० (અધર્મીલોટ) જુઓ “ અધર્મી
લોટ ” શબ્દ.

અદ્વત્તુ } પુ० (અધર્મોષ) નીચેનો હોઠ
અદ્વત્તુ }

અદ્વત્ત વિ० (અધર્મ) કળ વિનાનું નિષ્કળ
અદ્વત્તેન્દ. પુ० ન० (અધર્મત્તેન્દ) લિંગો દ્વાય
સુકાય તેટલા વખતથી માડી ધ્યાય રાત્રિ
પર્યંતનો કાળ

અદ્વત્તેન્દિ. પુ० (અધર્મત્તેન્દિ) ચિન્તકાંપી જેવી
કદિન ક્રિયા કરનાર

અદ્વત્તોય પુ० (અધર્મોય) નીચેનો લોક,
પાતાન લોક

અદ્વત્ત. મ० (અધર્મ) અધર્મ, અગર
અદ્વત્તણ. મ० (અધર્મ) અધર્મ.

અદ્વત્ત. મ० (અધર્મ) રિક્ત, અધર્મ.

અદ્વત્તવળ. પુ० (અધર્મ) ચાર વેદમાનો ચોથો
અર્થજી વેદ

અદ્વત્તસુહૃદ. પુ० (અધર્મસુહૃદ) મનમાને
મનમા કોષાદિ કુશીલનો સેવનાર, કપાય
કુશીન

અદ્વત્તસ્તિ. વિ० () ખરા
ખોટા કારણ વગર દસરાના રતનાન
વાળો નહિ

અદ્વત્ત. મ० (અધર્મ) નીચે, નીચી શા
અદ્વત્ત. મ० (અધર્મ) જેમ, જેની રીતે

અદ્વત્ત. મ० (અધર્મ) જુઓ “ અધ ” શબ્દ

અદ્વત્તઅર્થ મ० (અધર્મ) અધર્મ, અધર્મ
અદ્વત્તસ્તિ. વિ० (અધર્મસ્તિ) પોતાને માટે
ઉપયોગ કરતા વધે તે

અદ્વત્ત. ન० (અધર્મ) જેટલું આપુલ્ય આપ્યું
હોય તેટલું.

અદ્વત્તઅભિવ્યક્તિકાલ પુ० (અધર્મઅભિવ્યક્તિકાલ)
જેટલું આપુલ્ય આપ્યું હોય તેટલું ભોગ

વધુ તે, અધિક આપુલ્ય પુરેપુરી રીતે
ભોગવાનો સમય

અદ્વત્તઅય ન० (અધર્મઅય) જેટલું આપુલ્ય
આધેલ હોય તે પ્રમાણે ભોગવાનો કાળ

અદ્વત્તકલ્પ વિ० (અધર્મકલ્પ) ગૃહસ્થ પોતાને
માટે કરેલ આહારાદિ, આધારકર્મોદિ દોષ

રહિત (૨) સાધુને માટે ખાસ તૈયાર
કરેલ આહારાદિ, આધારકર્મ આદિ દોષ

અદ્વત્તકર્મ. મ० (અધર્મકર્મ) કલ્પ પ્રમાણે
જે ક્રિયાનો કષ્ટ-નિધિ શાસ્ત્રમા બતાવેલ

હોય તેને અનુસરીને, કલ્પની રીતે

અદ્વત્તકર્મ ન० (અધર્મકર્મ) સાધુને માટે
ખાસ આરજ સમાજ કરી નીપજાવેલ
આહારાદિ, ઉદ્વગમનના ૧૬ દોષમાનો
પહેલો દોષ

અહામહ. ત્રિં (યથાકૃત) ભુજો “અહાકક”
શબ્દ.

અહાચર. ત્રિં (અવચા) દરમાં રહેનાર સાધ
વચેરે.

અહાચક્ર. પું (યથાચક્ર) પોતાની મરજ
મુજમ વર્તનાર; સાતની આસાને આધીન
ન રહેનાં પોતાના અભિપ્રાય પ્રમાણે
વર્તનાર સાધુ.

અહાચક્રંદિવિહારિ. ત્રિં (યથાચક્રંદિવિહારિ)
પોતાની મજજ મુજમ આક્રમણ;
સ્વેચ્છાચારી.

અહાજાપ. નં (યથાજાત) જેમ વખતે જેમ
હાય જોડેલ હોય તેવી રીતે હાય જોડીને
વંદના કરી તે; વંદનાનો એક પ્રકાર.

અહાજાપુત્રી. સ્ત્રીં (યથાજાપુત્રી) અનુક્રમ;
પરિપાટી.

અહાતત્ત્વ. નં (યથાતત્ત્વ) સત્ત્વ; વાસ્તવિક.

અહાતત્ત્વજ્ઞ. નં (યથાતત્ત્વજ્ઞ) સ્વપક્ષ સત્ત્વના
તેરમા અપ્યવનનું નામ.

અહાતદં. મં (યથાતત્ત્વ) જેમ હોય તેમ.

અહાપજ્ઞ. ત્રિં (યથાપર્જાત) ધ્યેય પુરતું
પ્રાપ્ત થયેલ; જોડેલ તેટલું મળેલું.

અહાપદ્ધિ. ત્રિં (યથાપદ્ધિ) ઉચિત;
યોગ્ય. (૨, યથાયોગ્ય.

અહાપદ્ધિવિ. ત્રિં (યથાપદ્ધિવિ) યથા-
વસ્થિત.

અહાપવત્ત. ત્રિં (યથાપવત્ત) અનાદિકાગથી
જે સ્વભાવે વર્તે છે તે સ્વભાવે વર્તનાર,
સ્વભાવાન્તરને ન પામેલ.

અહાપવિત્ત. ત્રિં (યથાપવત્ત) આહુ પ્રગતિમાં
જેટલું જોડેલ તેટલું; યથાયોગ્ય.

અહાપવિત્તિ. ત્રિં (યથાપવિત્તિ) ઉચિત પ્રગતિ.

અહાપવિત્તિકરણ. નં (યથાપવિત્તિકરણ) સ-
મકિતને અનુક્રમ અપ્યવસાય વિશેષ.

અહાવદ્. ત્રિં (યથાવદ્) જોડેલ તેનું મજ-
જન આધિપતિ; દં મેલવેલું.

અહાવાદર. } ત્રિં (યથાવાદર) સ્થૂન; જનું.
અહાવાપર. } (૨) નિરસાર; સાર રહિત.

અહાવુદ્ધ. નં (યથોક્ત) જેમ કહ્યું
હોય તેમ.

અહામૂત. ત્રિં (યથામૂત) જેમ હોય તેમ;
તાત્વિક.

અહામમ્મ. નં (યથામર્મ) જ્ઞાન આદિ મોક્ષ
માર્ગને અનુસરિ.

અહારાયણિય. નં (યથારાયણિય) દીક્ષામાં
નાના મોટા હોય તેના અનુક્રમે અનુસાર.

અહારિય. નં (યથેય) જેમ ધરિયા સમિતિ
જળવાય તેવી રીતે.

અહારિહ. ત્રિં (યથારિહ) યથાયોગ્ય; ઉચિત.

અહારીય. નં (યથારીય) યથાયોગ્ય રીતિ;
આહુ પદ્ધતિને અનુસરી. (૨) સ્વભાવ
માફક.

અહાલંડ. પું (યથાલંડ) જેટલા વખતને
માટે કહ્યું હોય તેટલો વખત; યથાલં-
દકાળ જવન્ય હોય તો પાણીથી બીનો
હાય સુકાય તેટલો વખત, ઉત્કૃષ્ટ યથા-
લંદકાળ પાંચ દિવસ અને મધ્યમ
યથાલંદકાળ તે બેની વચ્ચેનો વખત.

અહાલંદિય. પું (યથાલંદિક) ભુજો “અ-
લંદિક” શબ્દ.

અહાલંદુગ. } ત્રિં (યથાલંદુગ) અનિલધુ;
અહાલંદુહ. } અતિનાનો.

અહાલંદુસમ. ત્રિં (યથાલંદુસમ) કંઈક નાનો
અને દલકો; ન્હાનામાં ન્હાનો.

અહાવગત્. નં (યથાવગત) જેનું ઉત્પત્તિ સ્થાન
હોય તે પ્રમાણે; અવગત અનુસાર.

અહાવય. પું (યથાવય) પુત્ર સ્થાનીય;
પુત્ર સમાન.

અહાવયદેવ. પું (યથાવયદેવ) પુત્ર સ્થાનીય
દેવ; પુત્ર સમાન દેવ.

અહારં. મં (યથાવય) ત્યાર પછી;
પછી બીજું.

અહાવિહિ નં (યથાવિધિ) શાસ્ત્રના ન્યાય
અનુસાર, અરાબર વિધિપૂર્વક
અહાસંધડ. નં (યથાસ્તુત) જેઠાં તેની
રીતે પાથરેલ, સયમયોગ્ય
અહાસંધડ નં (યથાસ્તુત) જેની રીતે ઉપ
ભોગ થઇ શકે તેની રીતે સરકાર પમાડેલું
અહાસંધિમાળ. પું (યથાસ્તુત) ગુરુદેવે
જમતી વખતે પુરાકર્મ અને પચાકર્મ
દોષ ન લાગે તેની રીતે પોતાના ખોરા
કમાથી " અમુક લાગ સાધુ પધારે તો
બોરાતુ " એવી લાવના લાવની તે,
આવકતુ ખારતુ મત
અહાસંધ નં (યથાસ્તુત) વાસ્તવિક રીતે,
અરાબર
અહાસુત્ત. નં (યથાસ્તુત) સૂત્રાનુસાર, સૂત્રમા
કહ્યું છે તે પ્રમાણે
અહાસુત્ય નં (યથાસ્તુત) જેટું સાશાંતુ હોય
તેતુ, સાભાળા પ્રમાણે
અહાસુહ નં (યથાસ્તુત) ધર્મજનુસાર, જેમ
પોતાને સુખ ઉપજે તેમ કરતુ તે
અહાસુહુમ પું (યથાસ્તુત) નિર્ગ્રંથનો એક
પ્રકાર, સર્વ સમયાર્તિ નિર્ગ્રંથ (૨) નં
જેઠાં તેતુ સૂક્ષ્મ
અહાસુહુમકસાયકુસીલ પું (યથાસ્તુત) મનથી સૂક્ષ્મ રીતે કાધાદિનું
સેવન કરનાર
અહાસુહુમગિયંદ પું (યથાસ્તુત) સુ
ભાગ્યવાન સર્વ સમયમા વર્તમાન નિર્ગ્રંથ
ચરમ સમયાદિ વિશેષ બેદરદિન સામા
ન્ય નિર્ગ્રંથ
અહાસુહુમપુલ્કાય પું (યથાસ્તુત) મનથી
ગાન આદિના અતિચાર સેવી સયમને
નિ સાર જનાનનાર (સાધુ)
અહાસુહુમવડસ. પું (યથાસ્તુત) ધરીર
સયધી કે ઉપચરણ સયધી દિવિનદોષ
લગાડનાર (સાધુ).

અહિ. પું (અહિ) સાપ, સર્પ
અહિઆર. પું (અધિસાર) અધિકાર, હોદ્દો
અહિસયા. } સીં (અહિસા) દિસાનો અ-
અહિસા. } લાવ, પ્રાણીના વધનો અભાવ
અહિક ત્રિં (અધિક) અધિક, વિશેષ
અહિકય. ત્રિં (અધિકૃત) જેનો અધિકાર
આલતો હોય તે, પ્રસ્તુત
અહિકરણ. નં (અધિકરણ) જુઓ " અધિ
ચરણ " શબ્દ
અહિકલેવ પું (અધિકલેવ) નિંદા (૨) તિર
સ્કાર
અહિ. ત્રિં (અધિક) જુઓ "અધિક" શબ્દ
અહિમ પું (અધિમ) ઉપચાર, આનંદના
પાત્ર અભિગમનમાનો ગમે તે એક
અહિમ પું (અધિમ) જુઓ " અધિમ " શબ્દ
(૨) જ્ઞાન (૩) સેના, ભક્તિ
અહિમય ત્રિં (અધિમય) જ્ઞાન (૨)
નિર્ણય (૩) પ્રાપ્તિ
અહિમય ત્રિં (અધિમય) અર્થને જ્ઞાનનાર
અહિમય ત્રિં (અધિમય) ઉપદેશ સા
ભાગવાથી થયેલું સમ્પત્તિ, સમ્પત્તિનો
એક પ્રકાર
અહિમય. નં (અધિકૃત) જુઓ "અધિમય" શબ્દ.
અહિમય ત્રિં (અધિકરણ) એરણ (૨)
આત્મલિંગ નાજ વસ્તુ (૩) પાપજનક
ક્રિયા (૪) આધાર (૫) ઉપદાર, ભેદ
(૬) કલેશ, વિવાદ
અહિમય ત્રિં (અધિકરણ) જુઓ
" અધિકરણ " શબ્દ
અહિમય ત્રિં (અધિકરણ) જુઓ "અ
ધિકરણ" શબ્દ
અહિમય ત્રિં (અધિકરણ) જુઓ
જે લોકપ્રમા એરણ ખેસાડેલી દોષ છે
તે લોકપ્રમા

अहिगार पु० (अधिकार) व्यापार, प्रवृत्ति
(२) पैलन, संपत्ति (३) ढक, सत्ता.

(४) प्रस्ताव, प्रसंग

अहिगारि त्रि० (अधिकारिन्) अधिकारी
अहिच्छत्ता. स्त्री० (अहिच्छन्ता) जलन देशनी
मुख्य नगरी

अहिच्छत्ताण्यरी. स्त्री० (अहिच्छन्तानगरी)
लुओ " अहिच्छत्ता " शब्द

अहिजाय त्रि० (अभिजात) कुक्षीन, उखा
कुण्मा उपभ थयेल.

अहिज्जम. } त्रि० (अभ्येतृक) लघुनार,
अहिज्जग } अभ्ययन करनार

अहिगिम्भय. त्रि० (अभिगिम्भय) लोण रङ्गिन,
अधुब्ध

अहिगुग त्रि० (अभिगुग) अधिधाता,
विधायक

अहिगुण न० (अभिगुण) जेसु, आश्रय
करवे ते (२) भागिक जगु ते

अहिगुणार त्रि० (अभिगुण) अनुधान करनार

अहिगुण त्रि० (अभिगुण) निवास करेल,
रहेय (२) पश थयेय, तामे थयेल (३)
आकान्त, आकभलु करेय

अहिगुण. त्रि० (अभिगुण) नवो, नतीन
गुणगुणो

अहिगुणोद्द पु० (अभिगुणोद्द) ज्ञान विरोध,
मनिज्ञान (२) मनिज्ञानना आरम्भनो
शोपशम

अहितत्त. त्रि० (अभिगुण) अनि पीप्रवेयो,
तपेयो (२) सताप पायेयो

अहिताय. पु० (अभिगुण) ताप, गरमी

अहिरुद्ध. न० (अहिरुद्ध) सर्प छ

अहिनर. त्रि० (अभिगुण) लुओ " अहिनर
शब्द

अहिप्राय त्रि० (अभिगुण) समन

अहिमर. पु० (अभिगुण) सामे रटीने भरे
अपता भारे ते

अहिय. त्रि० (अधिक) अधिक, वधारे.

अहिय. त्रि० (अहित) अहित करनार (२)
पु० अहित, असुख

अहियगामिणी स्त्री० (अहितगामिनी) अहित
कारी लापा

अहिया. स्त्री० (अहिता) लघवान् श्री नमि-
नाथ स्वामीनी प्रथम शिष्या

अहियास. पु० (अहियास) परिपुष्ट वगेरे
सारी रीने सहन करनार ते, उपसर्गथी
अनाथमान न यना आरिन अशगर
पागु ते

अहियासण. न० (अभिगुण) अधिक लोचन,
अशुर्षु

अहियासण. } न० (अभिगुण) सहन
अहियासणया } करु, अभु ते.

अहियासिय त्रि० (अभिगुण) परिपुष्टादि
सहन करेय, उपसर्ग आदि छतेय (२)
न० सहन करु ते

अहियासिय. त्रि० (अभिगुण) वधारे नछ
छनु, धाणु पासेनु

अहिरि. त्रि० (अहिरि) अनिष्ट, अभिनोद.

अहिरिअ त्रि० (अहिरि) जेशरम, निर्दोष

अहिरिमण त्रि० (अहिरिमण) वीन, उष्य
आदि परिसद अभिगुणो यान न
राभनार.

अहिलाण न० (अभिलाण) भुजगभन,
लगाभ

अहिलान पु० (अभिलाण) शब्द (३) अ-
वाज, धनि

अहिनाविची स्त्री० (अहिनाविची) शब्द
प्रसाधमा श्री, श्री मनिनो शब्द, नेम
गता, भाता इत्यादि

अहिलाम पु० (अभिलाण) अभिला, इष्ट

अहिनामि त्रि० (अभिलाण) अभिला
वाता इष्टावाता

अहिलोय न० (अभिलाण) उभन भ्यान

આદિશંખરોભાસમહાવર. પું. (મા-
જિનશવભાગમહાવર) } આશિ-
નવરો }
આદિશંખરોભાસવર. પું. (આશિ-
શવભાસવર) } ભાસ-
સમુદ્રો }

અધિશતા દેવતા.

આદિશંખરો. વિ. (આદીશવૃત્તિ) અત્યન્ત દીન
લિશ્તુ ભાગશુ વગેરે.

આદિય. વિ. (આદીય) વિશેષ યાત. (૨)
સંસારમાં ધુમનાર; સંસાર પ્રાપ્ત.

આદિશ. વિ. (આદીશ) લગ્ન ઇતનાર.

આડ. મ. () અથવા.

આડ. સી. (મય) પાણી. (૨) અ-
પ્રકય; પાણીનો શ્વ. (૩) પૂર્વાપાદ
નક્ષત્રો દેવતા.

આડ. ન. (આડુ) નેના ઉદયથી શ્વ
શંકી ભોગવે છે તે: આપુખ્ય કર્મ,
આઠ કર્મમાંનું પાંચમું કર્મ.

આડચણ. ન. (આડચ) અવયવ સંકે-
ચતા તે.

આડદણ. ન. (આડદ) સંકેચન.

આડદિય. વિ. (આડદિય) સંકેચેશુ.

આડકમ્મ. ન. (આડકમ્મ) આઠ કર્મમાંનું
૫ મું આપુખ્ય કર્મ.

આડકાશ્વ. પું. (આડકાશ્વ) પાણીના શ્વ.

આડકાય. પું. (આડકાય)

આડકાશ્વ. પું. (આડકાશ્વ)

આડકાય. પું. (આડકાય)

આડકાલ. પું. (આડકાલ) શ્વકાલ;
મરણનો અવસર.

આડકલય. પું. (આડકલય) મરણ; મોત.

આડકમે. ન. (આડકમે) શ્વન; આવર-
ણનું પાતન.

આડજ. પું. (આડજ) મન વચન અને
કાયાનો શુભ વ્યાપાર. (૨) વિ. શુભ-
પ્રેરિત કરનાર.

આડજ. વિ. (આડોજ) એક ખીન સાથે
નેરેલ.

આડજ. પું. (આડોજ) વીણા આદિ વાદ્ય.

આડજી. ન. (આડજી) મન, વચન અને
કાયાનો શુભ વ્યાપાર.

આડજિય. પું. (આડોજિય) ઉપયોગપૂર્વક
વર્તનાર; યાત્રી.

આડજિયકરણ. } ન. (આડોજિયકરણ)
આડજિયાકરણ. } કેવલસમુદ્ધાતનો
આડજીકરણ. } પદ્ધતિ કરવામાં આ-

વતો શુભ મન, વચન, કાયાનો વ્યાપાર-
ક્રિયા; એક અંતર્ગતરૂપી કર્મપુદ્ગલને
ઉદયાવશિકામાં નાખવારૂપ ઉદીરણ
વિશેષ.

આડટ. વિ. (આડટ) અમુક તરફ વળેલ.
(૨) વ્યવસ્થિત અંગ.

આડટ. પું. (આડટ) પ્રાણીના અવયવો
છેલ્લા તે; દિશા કરવી-મારવું તે.

આડટણ. ન. (આડટણ) પાસુ ફરવું તે. (૨)
અભિપ્રાય. (૩) નિશ્ચિત. (૪) અભિપ્રાય
હોવું; તત્પર હોવું. (૫) બ્રમણ કરવું;
ફરવું.

આડટણશ. સી. (આડટણશ) મતિતાનનો
ભેદ ને અવાય તેનું અપર નામ. (૨)
જુઓ “ આડટણ ” ચૈ. ૬.

આડટણ. ન. (આડટણ) અભિપ્રાય કરવું;
તત્પર કરવું.

આડટિ. સી. (આડટિ) દિશા.

આડટિ. સી. (આડટિ) સન્નિધિ થઈને રહેવું
તે. (૨) ફરી ફરી અભાસ કરવો તે;
વારંવાર સ્વાખ્યાય-આરતિ કરવી તે.
(૩) સૂર્ય તથા ચંદ્રનું અદરશ માંડેથી
જદાર જવું, અને જદારના માંડેથી
અદર આવવું તે.

આડટિ. વિ. (આડટિ) જાણી જુઝી દિશા
કરનાર; ધર્માદ્યપૂર્વક પ્રાપ્તિ હેતુ ભેદન
કરનાર. (૨) અપ્રાપ્ત કરનાર.

આડટિય. વિ. (આડટિય) હેતુ; નિદરેય.

अहिहिया स्त्री० (अहिया) अहिया नामनी
ऐक सती स्त्री

अहिय पु० (अघि) स्त्री, अधिपति
अहिय पु० (अधिपति) लुगो " अहिय "
शब्द

अहियदंभग पु० (अधिपतिदंभक) ललः
दंभनाम अधिपति

अहिवासण. न० (अधिवासण) सुगंधी वस्तु
छादनी ते

अहिसंधारण न० (अधिपत्यागण) अभिप्राय
आधेवा ते

अहिसङ्गण न० (अधिपत्यागण) क्रियाया
अभयने उद्धृष्टीने ते क्रिया करनी ते (२)
आसपास कुटु ते

अहिसहण न० (अधिपत्यागण) सहन करतु ते

अहिसिचण न० (अधिपत्यागण) अभिप्रेत,
उपरती पाष्णीनी धार सिचनी ते

अहिसिक्त त्रि० (अधिपित्त) रोग्याभिप्रेत
करेन

अहिसिताग स्त्री० (अहिसिताग) ऐक त
देहने सुद्धी सर्प

अही स्त्री० (अही) नामधेय

अहीण त्रि० (अहीन) स्त्री, अधीन.

अहीण त्रि० (अहीन) अनिकल, स पूरु

अहीणादित, त्रि० (अहीनातिरिक्त) हीन नदि
तेम अधिक्त नदि

अहीय त्रि० (अहीन) लक्ष्य, पश्य करेव

अहीरग त्रि० (अहीरग) तन्नु रहित, नेने
छेदा रेसा न पडे ते (इहादि)

अहुणा अ० (अहुना) दमभा, आ धडीऐ

अहुणाधाय त्रि० (अहुनाधाय) तत्क्षणनु
धे वज, ने सख परिणत न थयु होय ते

अहुणाभिन्न त्रि० (अहुनाभिन्न) तत्क्षणना
पुटेन, नना अहुर उभेय

अहुणापलित त्रि० (अहुनापलित) तरतनु
लीपेयु

अहुणोचवन्न त्रि (अहुनोपपन्न) तत्क्षणने
उत्पन्न थयेव

अहे अ० (अह्य) नीये, अधी

अहे अ० (अह्य) लुगो " अह्य " शब्द

अहेड पु० (अहेतु) हेतुनासास, अनुमितने
न साधनार हेतु (२) त्रि० अह्युरहित,
नित्य

अहेकर्म. न० (अहकर्म) ने भोजन कर-
वायी साधने अधिपतिमा लु पडे ते
आधाकर्म होपनालु भोजन

अहेकाय पु० (अहकाय) शरीरने नीयले
लाग

अहेचर. त्रि० (अहचर) सर्प वगेरे प्राणी

अहेतारग. पु० (अहस्तारक) पिशाचनी ऐक
नत

अहेदिता स्त्री० (अहोदिता) नीयेनी दिशा

अहेभव पु० (अहोभव) रत्नप्रला आदि
नारकीने लन

अहेलोग. } पु० (अहोलोग) अधोलोक,
अहेलोय. } पाताल लोक.

अहेहाय. पु० (अहोहात) अधोहाय, नीये
दिशाने वातु.

अहेवियड त्रि० (अहोविक्र) लित निनानु
स्थान, भुल्लु स्थान

अहेसखिज त्रि (अहोखीय) सस्कार रहित,
सुधारना, अभावा वगेरे सस्कार वगरतु

अहेसत्तमा. स्त्री० (अहसत्तमी) तमसभा
प्रला नामनी सातमी नरक.

अहो अ० (अहो) आश्चर्य, विस्मय (२)
दीनता (३) आभय

अहो अ० (अह्य) नीये

अहोअहो अ० (अहोअह्य) नीये नीये

अहोअहोय पु० (अहोअह्यय) नालिथी
नीये अहोअहोय तापसने ऐक पर्य

अहोगामि त्रि० (अहोगामि) दुर्गतिमा
लगाव

અહોગિસં } મં (અહોગિસં) રત
અહોગિસિ } દિવસ, અહોરાત્ર

અહોદાણ નં (અહોદાણ) આશ્ચર્યકારી
દાન; બેદ દાન

અહોદિશા. સીં (અહોદિશા) નીચેની દિશા,
અધોદિશા.

અહોનિસં. મં (અહોનિસં) રાત્રિનિસ

અહોમાગિ. ત્રિં (અહોમાગિ) કમભાગી.

અહોમુહ. ત્રિં (અહોમુહ) નરકકાંડા લઇ
જનાર

અહોરત્ત. નં (અહોરત્ત) રત્રિનિસ

અહોરત્તિયા. સીં (અહોરત્તિયા) સાધુ-

અહોરાત્રિદિયા સીં (અહોરાત્રિદિયા) ની ૧૧

અહોરાત્રિયા. સીં (અહોરાત્રિયા) ૫

અહોરાત્રિ સીં (અહોરાત્રિ) ૫

કે જેમા પડેનું તપ કરવામા આવે છે

અને એક અહોરાત્ર પ્રમાણ ગામ બ

દાર રવી અમુક આસને કહિસગ

રવામા આવે તે બિહુની ૧૧ થી

પડિમા

અહોલોભ } પું (અહોલોભ) નીચેનો

અહોલોભ. } લોક; પાતાળ લોક

અહોવાય. પું (અહોવાય) નીચી દિશાનો

વાડ (૨) અધોનાય; અધોનાય

અહોવિહાર પું (અહોવિહાર) આશ્ચર્યકારક

રિવાર, યથોક્ત સંબંધનુ અનુદાન

અહોમિત્ર. ત્રિં (અહોમિત્ર) જેનું માથું

નીચું છે તે

અહોદિ. ત્રિં (અહોદિ) ૫૦૫ અ

અહોદિ. ત્રિં (અહોદિ) ૫૦૫ અ

કેના ઉત્તરના અરધિજાન રાગો (૦)

૫૦ અં. નીચના દરમિયાન અરધિજાન.

અરધિજાનનો એક બેદ

આ મં (આ) મર્યાદા, દં (૨) વાક્યા

વકાર (૩) સન્મુખ (૪) થોડું, ધાત.

વત્સક (૫) વ્યાપ્તિ (૬) રિગેપના

(૭) વિસ્મય, આશ્ચર્ય

આમ પું (આમ) લાભ, પ્રાપ્તિ (૦)

જેનાથી જ્ઞાન આપ્તિ પ્રાપ્તિ થાય તે,

અધ્યયન, પ્રકરણ

આદિ. પું (આદિ) આદિ, પ્રથમ, શરૂઆત

(૨) નાબીની નીચેનો ભાગ (૩) ધૃત્યાદિ,

૧૩૨ (૪) સસાર (૫) સમીપ, પડે

(૬) બેદ, પ્રમાર (૭) અપર, અશ

આદિઅતિયમરણ. નં (આદિઅતિયમરણ) દેદ

અને શરૂ અત્યંત લુપ્ત પડે તે, અત્ય

આદિ મં (આદિ) વાક્યાનમર

આદિલિખી સીં (આદિલિખી) કાંપિયાગિમ

પિલા.

આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) શુભાશુભ કરનાર

આદિઅમ નં (આદિઅમ) કથન, ઉપદેશ

આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) કથન કર

આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) વાર્તા, કથા

(૨) એક પ્રકારની મેરી પિલા

આદિઅમ ત્રિં (આદિઅમ) આદિ શરૂઆ

તમા આચાર્ય આદિ શ્રુતધર્મના કરનાર,

તીર્થંકર.

આદિઅમ પું (આદિઅમ) સૂર્ય, સુરજ (૦)

કૃત્યશક્તિના આનંદમા રહેન અર્થિમાની

નામના રિમાનના વામી લોભનિક દેવના

(૩) ક્રેવેરક રિમાનરિમેષ અને તેના

દેવના (૪) સૂરમાસ. સાપ્તમી નિસ

પ્રમાણ આદિઅમાસ

આદિઅમ પું (આદિઅમ) ભરત મહ

તનિ આદિઅમ મશા નામે પૃ

આદિઅમ પું (આદિઅમ) સૂરમાસ.

૩૦૫ દિવસનો માસ

આદિઅમ પું (આદિઅમ) (આદિઅમ)

૫૦૫ અમર નિમ પ્રમાણ માં. ૧૧

આઝઠિયા સીં (આઝઠિયા) બાણી શુઝીને
ધરણપૂર્વક કરેલું તે

આઝડિમ્મ. ત્રિં (આઝડિમ) અક્ષર કાતરી
નામ પાડેલ. (૨) હજીયેન, મારેલ

આઝસ ત્રિં (આઝસ) ઉપયોગ સહિત,
સાન્થેન (૨) રક્ષાધીન તૈયાર થયેન

આઝત્ત. ત્રિં (આઝત્ત) શુભિચી ગોપલેલ,
રક્ષાથ કરેન (૨) સખત-સાધુની ગતિ
ચેલે વગેરે (૩) સક્ષિત

આઝધાગાર. પું (આઝધાગાર) આઝધશાળા,
હથિયારો રાખનાની જગ્યા

આઝર. ત્રિં (આઝર) આઝર-આઝર (૨)
શેઠી, પીઠિત

આઝરવચ્ચસ્થાળ નં (આઝરવચ્ચસ્થાળ)
૨૯ ઉદાહરણસ્થાનમાં ૨૯ મુ આઝર
પચ્ચપાણી નામે એક પદ્ધતિ

આઝરિમ્મ ત્રિં (આઝરિમ) મદદાડીઓ,
આઝર થયેન

આઝલ ત્રિં (આઝલ) આઝલ-આઝલ, વ્યથ
(૨) વ્યાથ, ભરેલ (૩) પું સમૃદ્ધ

આઝલિય ત્રિં (આઝલિય) વ્યાઝલ થયેલ
આઝલીકરણ નં (આઝલીકરણ) પ્રચુરીક-

રણ-નણ કરેન-નધારેન તે, સસારને
વધારેલો તે

આઝવેય પું (આઝવેદ) ચિકિત્સાશાસ્ત્ર,
વૈદિકશાસ્ત્ર

આઝસ નં (આઝસ) આઝસ આઝસ
આઝસ પું (આઝોશ) આઝોશ ભરેલ નયન,
કપડાના વચન

આઝસ ત્રિં (આઝસમ્મ) દીર્ઘાંયુ,
ચિરંજીવી

આઝસંત ત્રિં (આઝસમ્મ) દીર્ઘાંયુ, ચિરંજીવી
આઝસાળા સીં (આઝસાળા) આઝોશ કરેલો તે

આઝસ્સ. પું (આઝોશ) આઝોશ-કર્કશ વચન
આઝસ્સિય ત્રિં (આઝસ્સ) જરૂરી (૨)
કિ મિ જરૂર, અન્યથા

આઝસ્સિયકરણ નં (આઝસ્સિયકરણ) મન,
વચન ને કાયાનો શુભ વ્યાપાર (૨)

મોક્ષ મેળવનાની પ્રકૃતિ

આઝહ નં (આઝહ) આઝહ, શસ્ત્ર,
હથિયાર

આઝહચર નં (આઝહચર) આઝહચર, આ
યુધશાળા, હથિયાર રાખનાનું સ્થાન

આઝહચરિય ત્રિં (આઝહચરિક) આઝહ
શાળાના ઉપરી.

આઝહિ. ત્રિં (આઝહિન્) હથિયાર ધારણ
કરનાર, યોદ્ધો

આઝસિય ત્રિં (આઝસિય) પ્રવેશ કરેલ
(૨) સંકુચિત

આપજ્ઞ. ત્રિં (આપેલ) પ્રદણ કરના યોગ્ય,
માનનીય

આપજ્ઞામ ત્રિં (આપેલનામ) નામ
આપજ્ઞાનામ. } કર્મની એક પ્રકૃતિ, કે
જેના ઉદ્દેશથી બોલેલું વચન પ્રદણ કરના
યોગ્ય મનાય છે

આપસ ત્રિં (આપસ) આવડ, આવડાનું
આપસ પું (આપેલ) પ્રાણી, પદાર્થો

(૨) પ્રકાર, ભેદ (૩) નિર્ણય, વ્યક્તિરૂપ
(૪) સૂત્ર, આગમ, શાસ્ત્ર (૫) ઉત્પાદ

વ્યય અને ક્રોધ એ ત્રિપદી કે જે ગણ
ધરને પ્રથમ સહજાનામાં આવે છે (૬)

વ્યવહાર, વ્યવહાર (૭) હુકમ, આદા
(૮) મત (૯) ઉપચાર, આરોગ્ય

આપસજ્ઞ. નં (આપસજ્ઞ) ગરબાનું,
સિં પશાળા

આપસસન્નય પું (આપસસન્નય) ઉપચારથી
સર્વ, પ્રચુર અચરા પ્રધાન વસ્તુમાં સર્વનો
ઉપચાર કરેલો તે. જેમ બોળનામાં ઘી
વધારે હોય તેો આજ તેો એકલુ ઘી જ
ખાધુ. આમાં ઘીની પ્રધાનતાને લીધે ઘી
શિનાયની વસ્તુમાં પણ ઘીનો ઉપચાર
કર્ષો

આપસિ. વિ० (આદેશિન્) આદેશ કરનાર.
(૨) અભિલાષી.

આપસિય. ન० (આદેશિક) સાધુને દેવા માટે
કદમી રાખેલ આહારાદિ; આહારનો
એક દોષ.

આમ્યોગ. પું० (આયોગ) દ્રવ્ય સંપાદન
કરવાનો ઉપાય; ધર્મો આપાર વગેરે.
(૨) પૈસાની આવક; વટાવ. (૩)
સંસ્મરણ.

આમ્યોગપ્રમોગ. પું० (આયોગપ્રયોગ) દ્રવ્ય
સંપાદન કરવાનો ઉપાય; દ્રવ્ય વૃદ્ધિ માટે
ધીરધાર કરવી તે.

આમ્યોજિયા. સ્ત્રી० (આયોજિકા) તીવ્ર પરિ-
ણામથી કરવામાં આવતી ક્રિયા કે નેત્રાથી
સંસાર સાથે સંબંધ વધે છે.

આમ્યોજ્ઞ. પું० ન० (આતોય) વાદ્ય; વાગ્મિત્ર.

આમ્યોજ્ઞ. વિ० (આયોજ્ય) મર્યાદાપૂર્વક
નેત્રવા યોગ્ય.

આમ્યોસ. પું० () પરોદિર્ઘ; સૂર્યોદય
પહેલાની બે ઘડી. (૨) પ્રદોષ સમય;
સંપ્રાકાશ.

આમ્યોસણા. સ્ત્રી० (આતોસણા) તિરસ્કાર;
તરછાડવું.

આંતાદ. વિ० (આન્તાદિન્) આતાંપીતાં આપી
રહેલ આહાર લેનાર. (સાધુ).

આંદોલિર. વિ० (આન્દોલિન્) કંપનશીલ.

આકંઠા. સ્ત્રી० (આકાન્ઠા) ધન્ય; અભિલાષી.

આકંઠિર. વિ० (આકાન્ઠિન) આકાંક્ષા
કરનાર; આકાંક્ષણ શીલ; અભિલાષી.

આરઠ. વિ० (આરઠ) સામે ખેંચેલ.

આકરૂદ. પું० (આરૂ) સામે ખેંચવું તે.

આકરૂચિકરૂદિ. સ્ત્રી० (આરૂચિકરૂદિ) આમ
તેમ ખેંચવું તે; ખેંચાખેંચ કરતી તે.

આકરૂગિણય. વિ० (આરૂગિણ) શુભ; સાંભળેલું.

આકરૂમિદ. વિ० (આરૂમિદ) આકરૂમિદ;
અરેવું; કારણ વગરનું.

આકાર. પું० (આકાર) આકૃતિ; ચંદ્રેર;
આકાર.

આકાસ. પું० ન० (આકાશ) ગગન; આકાશ.

આકાસફલોવમા. સ્ત્રી० (આકાસ-
ફલોવમા) } પાદ
વિશિષ્ટ;
આકાસિઆ. સ્ત્રી० (આકાસિકા) } આવા-
નો એક પદાર્થ.

આકિદ્. સ્ત્રી० (આકૃતિ) આકાર; આકૃતિ;
દેખાવ.

આકિચણ. ન० (આકિચલ્ય) પરિશદ્ધ રદિ-
તપણું; મુવર્ણ આદિ પરિશદ્ધનો અભાવ.

આકિતિ સ્ત્રી० (આકૃતિ) આકાર; દેખાવ;
આકૃતિ.

આકીલવાસ. પું० (આકીલવાસ) જ્ઞાનમ
દીપમાં રહેના લવણ સમુદ્રના અધિપતિ
સુસ્થિક દેવતાનો કીર્તવાસ.

આકુંચણ. ન० (આકુંચન) સંકોચવું તે;
સંકેપ.

આકુંચણપટ્ટા. ન० (આકુંચણપટ્ટ) પશાંત્રી
કે કમર બાંધવાનું વસ્ત્ર.

આકુંચિય. વિ० (આકુંચિત) સંકોચેલ.

આકુંદ. વિ० (આકુંદ) જેને આકાંક્ષા ભરેલ
વચન સંભાષણવામાં આવે તે.

આકુંલ. વિ० (આકુંલ) લુપ્તો “આકુંલ”
શબ્દ.

આકૂત. ન० } (આકૂત) અભિપ્રાય; આ-
આકૂત. ન० } સથ. (૨) અભિપ્રેત-શ-
ચિહ્ન વસ્તુ.

આમ્યેવળ. ન० (આમ્યેવળ) આરોપ કરવો તે.

આમ્ય. સ્ત્રી० (આમ્ય) આગમન; પરભવ-
માંથી આ ભવમાં આવવું તે. (૨) ઉત્પત્તિ.

આમ્યમ્ય. સ્ત્રી० (આમ્યમ્ય) આવતું વસ્તુ
તે; ગમનામન; ગત્યામતિ.

આમ્યંગાર. } ન० (આમ્યંગાર) મુસાફર-
આમ્યંગાર. } કાપડ વગેરેને ઉતારવાનું
સ્થાન; ધર્મસ્થળ.

આગંતુ. ત્રિ० (આગન્તુ) } અતિથિ; મુ-
આગંતુગ. ત્રિ० (આગન્તુક) } સાકર.

આગતિ. સ્ત્રી० (આકૃતિ) આકૃતિ.

આગતિ. સ્ત્રી० (આગતિ) જુઓ “આગત”
શબ્દ.

આગમ. પું० (આગમ) આગમ; સિદ્ધાંત.
(૨) આગમપ્રમાણ; આપ્ત વાક્યથી થતું
જ્ઞાન. (૩) આગમ વ્યવહાર. (૪) આકાશ.
(૫) આગમન; આવતું તે. (૬) કેવલ,
મનઃપૂર્વક અને અવધિજ્ઞાન. (૭) નવમા
પૂર્વથી ચૌદ પૂર્વ સુધી.

આગમણ. ન० (આગમણ) આગમન; આવતું તે.
આગમણગિહ. ન० (આગમણગૃહ) ધર્મશાળા;
મુસાફરખાનું.

આગમણાગમણપવિમસિ. ન० (આગમણાગમણ-
વિમસિ) જેમાં ચંદ્ર આદિનું આગમન
ગમન દર્શાવવામાં આવે તેવું બત્રીશ
પ્રકારના નાટકમાંનું સાતમું નાટક.

આગમચવહાર. પું० (આગમચવહાર) નવ
પૂર્વથી ચૌદ પૂર્વ સુધી જાણનાર તથા
કેવલીનો વ્યવહાર-આધારિત જ્ઞાનદિ વિધિ.

આગમચવહારિ. પું० (આગમચવહારિ) પ્રત્યક્ષ
જ્ઞાની; નવ પૂર્વ ઉપરાંત કેવલી સુધી.

આગમિ. ત્રિ० (આગમિન) આવનાર;
આવવાનું.

આગમિસ્સ. } ત્રિ० (આગમિવ્યત્) ભવિષ્યમાં
આગમેસિ. } થનાર; આવતું.

આગમેસિમદ. ત્રિ० (આગમિવ્યમદ) એકભવ
કરી જેને મોક્ષ જવાનું છે તે. (૨)
ભવિષ્યનું કથ્યાણ.

આગમેસ્સ. ત્રિ० (આગમિવ્યત્) આવતા
જાણતું; ભવિષ્યનું.

આગય. ત્રિ० (આગય) આવેલ. (૨) પ્રાપ્ત
યોગ.

આગર. પું० (આગર) સોનું રૂપ વગેરેની
ખાખ. (૨) મીઠાના અથર.

આગરિ. ત્રિ० (આગરિન) } ખાણનો ધણી.
આગરિય ત્રિ० (આગરિક) } (૨) ખાણમાં
કામ કરનાર.

આગરિસ. પું० (આગરિય) આકર્ષણ; ખેંચતું
તે. (૨) ફરીથી ગ્રહણ કરતું તે. (૩) તેવી
રીતના (ખેંચવાના) પ્રયત્નથી કર્મ પુદ્-
ગણેનું ગ્રહણ કરતું તે. (૪) ચારિત્રની
પ્રાપ્તિ.

આગમ્લ. ત્રિ० (આમ્લન) બિમાર; માંદું.

આગમિષ્ઠ. ત્રિ० (આગમિષ્ઠ) સંગ્રહ કરાવેલું.

આગાદ. ત્રિ० (આગાદ) કર્કશ; કઠણ; આકર્ષ.
(૨) ગાંઠું કારણ; પ્રત્યક્ષ કારણ. (૩)
અતિ અશક્ત.

આગાદજોગ. પું० (આગાદયોગ) ગણિયોગ;
આચાર્ય યોગ વહન કરતું તે.

આગામિ. ત્રિ० (આગામિન) ભવિષ્યમાં મળ-
નાર; પ્રાપ્ત થવાનું.

આગામિય. ત્રિ० (આગામિક) ગામ-શહેર
વગરનું.

આગાર. પું० (આગાર) આકૃતિ; સંકાલ. (૨)
આકાર; સિકલ; ચ્હેરો (૩) ભેદ; પ્રકાર.
(૪) સ્વરૂપ; વિશેષ લક્ષણ. (૫) ખાલ-
ચેટા; આંતરિક અભિપ્રાયસૂચક આંખ
મુખ હાથ વગેરેની ચેટા. (૬) કાલિસંજના
અપવાદ-છુટ. (૭) પચ્ચખાણના અપવાદ-
છુટ; પચ્ચખાણમાં મુકેલ આગાર.

આગાર. ન० (આગાર) ધર; સ્થાન. (૨)
ત્રિ० ગૃહસ્થ; ગૃહસ્થાશ્રમી.

આગારચરિત્તધર્મ. પું० (આગારચરિત્તધર્મ)
સમકિતપૂર્વકે ગ્યાર તતરૂપ ગૃહસ્થનો
ચારિત્ર ધર્મ.

આગારધર્મ. પું० (આગારધર્મ) ગૃહસ્થધર્મ.

આગારવાસ. પું० (આગારવાસ) ગૃહવાસ;
ગૃહસ્થાશ્રમ.

આગારવિણય. પું० (આગારવિણય) ગૃહસ્થનો
વિનયરૂપ ધર્મ-ગૃહસ્થ ધર્મ.

આગારવાસ. પું. (આગારવાસ) ગૃહસ્થાવાસ;
ધર સંસારમાં લપટાઈ રહેવું તે.

આગારિ. પું. (આગારિ) ગૃહસ્થ.

આગારિય. ત્રિ. (આગારિક) ગૃહસ્થ સંબંધી.

આગારિય. ત્રિ. (આગારિ) બોલાવેલું. (૨)
તુભ્યેષુ.

આગાલ. પું. (આગાલ) કર્મની બીજ સ્થિતિ-
માંથી કર્મના ફલિયાને ઉદીરણ પ્રયોજે
ખેંચીને ઉદયમાં નાખવા તે; ઉદીરણાનું
અપર નામ. (૨) સમાન પ્રદેશમાં રહેવું;
લાયથી રહેવું.

આગાસ. પું. ન. (આગાસ) આકાશ; લોકા-
લોક વ્યાપી અનંતપ્રદેશાત્મક ૭ દ્રવ્યમાંનું
એક અમૂર્ત દ્રવ્ય; ધર્માસ્તિત્વ આદિ
પાંચ દ્રવ્યના આધારબૂત દ્રવ્ય.

આગાસગ. ત્રિ. (આગાસગ) પ્રકાશક.

આગાસગય. ત્રિ. (આગાસગય) આકાશવર્તિ;
આકાશમાં અધર રહેલું. (૨) અતિ ઉંચું;
આકાશનલ રૂપશી.

આગાસગમિ. ત્રિ. (આગાસગમિ) આકાશમાં
ફરનાર પ્રાણી; પક્ષી વગેરે.

આગાસતલ. ન. (આગાસતલ) આકાશનું
તરીયું. (૨) ગગનતલરૂપશી-ઉચ્ચ મહેલ.

આગાસતલગ. ન. (આગાસતલગ) અગાસી;
ગરબો.

આગાસતલિય. પું. (આગાસતલિય) દરેક
વસ્તુને અવકાશ આપનાર દ્રવ્ય; ૭
દ્રવ્યમાંનું ત્રીજું દ્રવ્ય.

આગાસધિમલ. ન. () ઘરદ
માનનું રવચ્છ આકાશ; વાદળથી છુટું થતું
આકાશખંડ કે જે અતિ સ્વામ દેખાય
છે; ધિગદ્રશ્ય આકાશ.

આગાસપંચમ. પું. (આગાસપંચમ) આકાશ
જેમાં પાંચમુ છે તે; પાંચ મહાબૂત;
પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ, અને
આકાશ.

આગાસપય. ન. (આગાસપય) દર્શિવાદાંતર્ગત
સિદ્ધત્રેણિપરિકર્મનો એથો બેદ.

આગાસપ્યસ. પું. (આગાસપ્યસ) આકાશનો
અવિશાળ્ય અંશ.

આગાસફલિઓવમા. સી. (આગાસફલિઓવમા)
આકાશ અને રશ્મિકના જેવી નિર્મળ
એક જાતની મીઠા રસવાળી ખાદ્ય વસ્તુ.

આગાસફલિહ. પું. (આગાસફલિક) અતિ
સ્વચ્છ રશ્મિક; નિર્મળ રશ્મિક.

આગાસફલિયા. સી. (આગાસફલિયા) એક
મિષ્ટ દ્રવ્ય.

આગાસાતિવાદ. પું. (આગાસાતિવાદ) આ-
કાશમાં ઉડી આકાશમાંથી મુખ્યું થઈ
આદિ કરી દિવ્ય પ્રભાવ દર્શાવનાર.

આગાસિય. ત્રિ. (આગાસિય) આકાશ કરેલ;
ઉપારેલ.

આગાસિય. ત્રિ. (આગાસિય) આકાશવર્તિ;
આકાશમાં રહેલ.

આગિહ. સી. (આગિહ) આગિતિ; આકાશ;
સંકાષ્ઠ.

આગિહિતિગ. ન. (આગિહિતિક) આગિતિ-
સંકાષ્ઠ ૬ સપ્તમ ૭ અને જાતિ પાંચ
એ નામની ૧૭ પ્રકૃતિનો સમુદાય.

આગિતિ. સી. (આગિતિ) જુઓ "આગિહ"
શબ્દ.

આગ્ય. (આગ્યાન) દહેનાર; કંપન કરનાર;
આખ્યાન કરનાર.

આગ્યગ્રમ્યય. ન. (આગ્યાતરદ્યય) સુવ-
ચકાંત સૂત્રના મહેલા શ્રુતરૂપના ૧૦ મા
સમાધિ અધ્યયનનું અપરનામ.

આગ્યંસ. ત્રિ. (આગ્યં) પાણી સાથે પસીને
પીવા યોગ્ય ઓષધિ વગેરે.

આગ્યવળ. ન. (આગ્યવળ) વપસ્યાન.

આગ્યવસ્તાર. ત્રિ. (આગ્યાન) આખ્યાન કર-
નાર; કથા કરનાર.

આગ્યવળ. ન. } (આગ્યાન) આખ્યાન;
આગ્યવળ. સી. } સામાન્ય કથન.

આઘવિય ત્રિ० (આર્યાન) ઠહેલુ (૨)
૨ીકારેલ

આઘાય. ત્રિ० (આઘ્યાત) ઠહેલુ

આઘાય પુ० (આઘાત) મરણ, મૃત્યુ

આઘાયણ. નં० (આઘાતન) વધ્યાન, ફારી
દેવાની જગા.

આઘાયમંદલ. નં० (આઘાતમંદલ) વધ્યાન
માડલો

આઘરણ નં० (આઘરણ) આચાર, અનુદાન

આઘરણ. ત્રિ० (આઘરણ) આચરેલ, આ-
ચરણ કરેલ

આઘેલક નં० (આઘેલક) પરિભાષુ ઉપરાત
વચ્ચ ન રાખતા તે, પહેલાં અને છેલ્લા
તીર્થેવરના સાધુઓને આટો બાધેલી એક
મર્યાદા.

આઘજાય નં० (આઘજન) ઓઠાડ

આઘિંઠાદિત્તાર. ત્રિ० (આઘિંઠ) જગાથુ
પાડનાર.

આઘાદ. સ્ત્રી० (આઘાત) પૂર્ણવમાથી
આતડુ તે (૨) ભવિષ્યકાળ.

આઘાદ. સ્ત્રી० (આઘાત) જન્મતુ તે, જન્મ,
ઉત્પત્તિ (૨) ભવિષ્ય, પ્રકાર (૩) આચાર,
આચરણ

આઘાદટ્ટાળ નં० (આઘાતિષ્ઠાન) ઓઠ-
પાતિ સ્થાન-સ સાર (૨) અઘાતકાળ
નામે દશાશુ નંદુષ દશમ અધ્યયન.

આઘાદટ્ટાળકમ્પન. નં० (આઘાતિષ્ઠાનકમ્પન)
દશાશુ નંદુષ અપરનામ, આચાર દશા
સનતુ ૧૦ મુ અધ્યયન

આઘીવ. } પુ० (આઘીવ) આશુવિકા,

આઘીવન. } ઈતિ, રીત. (૨) આશુ

વિકા પુરતો દ્રવ્ય સચય (૩) ઉપાયજ્ઞના
૧૬ દોષમાનો એથો દોષ, ભવિષ્ય વગેરે
જગ્યાનીને આદારાદિ લેવા તે (૪) ગોશ્વ
લાના મતનું નામ (૫) ગોશ્વનાના મ
તનો સાધુ

આઘીવન. પુ० (આઘીવન) પેસાનો મદ. (૨)
સકળ જીવ

આઘીવણ. સ્ત્રી० (આઘીવણ) આશુવિકા

આઘીવવિત્તિયા. સ્ત્રી० (આઘીવવિત્તિ) ભવિ
કુલ આદિ દર્શાનીને આદાર લેવા તે,
ઉપાયજ્ઞનો એથો દોષ

આઘીવિ ત્રિ० (આઘીવિ) ગોશ્વનાનો શિષ્ય,
ગોશ્વનાના મતનો અનુયાયી (૨) જે
સાધુ પેતાની ભવિ કુલ શિષ્ય તપ વ
ગેરેની પ્રશસા કરી આદાર લેવા તે, પેદ
ભરે સાધુ.

આઘીવિય. ત્રિ० (આઘીવિય) ગોશ્વનાનો
સાધુ, ગોશ્વનાના મતનો અનુયાયી

આઘીવિયા. સ્ત્રી० (આઘીવિકા) નિર્વાહ (૨)
જેન સાધુનો શિક્ષાનો એક દોષ

આઘીવિયોવાસવ. પુ० } (આઘીવિયોવાસવ)
આઘીવિયોવાસવ } ગોશ્વનાના
મતનો આવક.

આઘેવર. પુ० (આઘેવર) ભેદું નગાર. (૨)
વાચનો અવાજ.

આઘા. સ્ત્રી० (આઘ) પાણીમા તરનાર એક
જાતનું પક્ષી

આઘોલિય ત્રિ० () રોકાયેલું, અ
ટકાયેલું

આઘોલિયા. સ્ત્રી० (આઘોલિયા) નાના બા
ળકાને રમવાનું એક રમકડું

આઘોવ પુ० (આઘોવ) વિસ્તાર

આઘોવિય. ત્રિ० (આઘોવિય) આટોપ-આડ-
બરડાનો.

આઘે સ્ત્રી० (આઘે) પુવેરનું ઝાડ, વન-
સ્પતિ વિશેષ.

આઘ્ય. પુ० નં० (આઘ્ય) ચાર પ્રકાર પ્રમાણે
ધાન માપ વિશેષ

આઘત્ત. ત્રિ० (આઘત્ત) આઘેલું (૨)
પ્રારબ્ધ

આઘ્ય. પુ० (આઘ્ય) ચાર પ્રકાર પ્રમાણે
ધાન માપ વિશેષ

આણ. પુ. (આણ) આમેશ્વાસ (૨) સ
ખ્યાન આસનિક પ્રમાણે કાનનો એક
વિભાગ તન્નુરૂપ માણસના એક ઉપાસ
પ્રમાણનો ૫૦

આણસ પુ. (આણ) નરમા દેવોદનુ નામ

આણદ પુ. (આણદ) આનદ, હાં (૨)

એક અહોરાત્રિના ત્રીસ મુહુર્તમાના ૧૬
મા મુહુર્તનું નામ (૩) આનતી ચોરી
સીના ઝાખનદેવના નામ (૪) સીતનાથ

સ્વામીના પહેલા મહુર્ત (૫) ભગવાન

મહાવીર સ્વામીનો અનોસરી એક શિખર

(૬) આણદ નામે એક મૃદપતિ કે જેને

ધેર ભગવાન મહાવીરસ્વામીએ ખીંગ

માસખમણ, પારણ કથું હતું (૭)

મધમાદન નામના વખાણ પરંતો

વસનાર દેવ (૮) ભગવેનના આતુ

ચોરીમીના ઝાખનદેવનું નામ (૯)

વાણીજ નગરનો નિરાગી આણદ

આંક (૧૦) ઉપાશક દશાસનના પહેલા

અધ્યયનનું નામ (૧૧) અપતરોનસાધ

સૂતના ૭ મા અધ્યયનનું નામ (૧૨)

ધ્રુવેના રથની મેનાનો અધિપતિ

(૧૩) રાગ શ્રેણિકના એક પાનનું નામ

(૧૪) “ નિર્યાસનીકા સૂતના એક

અધ્યયનનું નામ

આણદકૂડ ન. (અનન્દકૂડ) મધમાદન નામે

વખાણ પરંતુ સાતમું વિખાર

આણદગ્રીવ પુ. (આનન્દગ્રીવ) આનતી ઉ

ત્સર્પિણીમા યનાર પેચન નામના ૮ અ

તીથિકરના પૂર્વ ભાગ નામ, આનનો

આત્મા

આણદમ્ભયણ ન. (અનન્દમ્ભયણ) ઉપા

સગરસા સૂતના પહેલા અધ્યયનનું નામ

(૨) અનરોસાધ સૂતના ૭ મા અ

ધ્યયનનું નામ (૩) નિગ્ધાગિમ સૂતના

૨ ના પાંચમા નવમા અધ્યયનનું નામ

આણંદપુર. ન. (આનન્દપુર) એક નગર, નામ

આણંદરક્ષિત્ય પુ. (આનન્દરક્ષિત્ય) એ

નામના પાર્થનાથના એકધિતર સાધુ

આણંદા ત્રી. (આનન્દા) પૂર્વ દિશાના રથ-

પરંતુ ઉપર વસનારી આરમાની ત્રીણ

દિશા કુમારિ (૨) પૂર્વના અગ્નિ ૫

વેત ઉપરની એક ચાનનું નામ

આણંદિય ત્રિ. (અનન્દિય) આન પામેન,

આનદનુપત

આણણ ન. (આણ) મુખ, મોઢુ

આણન પુ. (આણ) નરમા દેવનોકનુ

નામ

આણસ ત્રિ. (આણ) આગા આપેન

આણસ ન. (અનન્દ) ૫૨૨૫૨ ભેદ,

લિનપણ ભુદાધ

આણસિ સી. (આણસિ) આગા, હુકમ

આદેશ

આણસિરુકર ત્રિ. (આણસિરુકર) આગા

પાનક નોકર

આણવાળ. પુ. (આણવાળ) આમેશ્વાસ

પ્રમાણમા

આણવ ત્રિ. (આણવ) જેને આગા હુકમ

કરી શકે તે, આગા ઉપર ૧૧૨

આણવ પુ. ન. (અન) નરમા દેવનોક

(૨) નરમા દેવનોકનુ વિભાગ (૩) પુ.

નરમા દેવનોકનામી દેવતા

આણવણ ન. (આણવણ) મહારથી નાનું તે

આણવણવણ પુ. (આણવણવણ) દેવમા

ત્રનો પ્રથમ અનિચાર

આણવદેવ પુ. (અનવદેવ) નરમા દેવનોક ૧૧

દેવતા

આણવણ ન. (આણવ) આદેશ પ્રતિ

ભેદન, પ્રત્યન

આણવગિયા મા. (આણવગિયા) પાપનો

આદેશ-હુકમ કુવાળી અર્થે થાય તે,

૨૫ દિશામાની એક

આણવણી. સ્ત્રી૦ (આણવણી) આણ આપ-
વાની ભાષા; વ્યવહાર ભાષાનો એક પ્રકાર.
આણ. સ્ત્રી૦ (આણ) આણ; આદેશ; હુકમ.
(૨) આમનો ઉપદેશ. (૩) બોધિ; સમ્યક્ત્વ.
(૪) આણાવ્યવહાર. (૫) આગમ; સિ-
દ્ધાંત. (૬) સૂત્રની વ્યાખ્યા.
આણાઈસર. પું૦ (આણેશ્વર) આણ ફરમા-
વનાર માલિક.
આણાકારિ. } ત્રિ૦ (આણકારિ) સર્વજ્ઞની
આણાકારિ. } આણ પ્રમાણે વર્તનાર.
આણાઈદિષ્ઠ. ન૦ (આણાઈદિષ્ઠ) નિર્યાવધિકા
સૂત્રના ત્રીજા ભાગરૂપ પુષ્પિકાસૂત્રનું અ-
પર નામ.
આણાઈદેસ. પું૦ (આણાઈદેસ) રિધિ નિ-
યેધું પ્રતિપાદન કરવું તે. (૨) આણાનો
સ્વીકાર.
આણાપાણ. પું૦ (આણપાણ) આસોઆસ.
(૨) આસોઆસ પરિમિત કાલ.
આણાપાણપજાસિ. સ્ત્રી૦ (આણપાણપર્જાસિ)
જેથી આસોઆસ લઈ શકાય એવી શક્તિ;
આસોઆસ પર્જાસિ.
આણાપાણ. સ્ત્રી૦ (આણપાણ) જુઓ “આ-
ણાપાણ” શબ્દ.
આણાપાણપાંગલપરિયદ્ધ. પું૦ (આણપાણપુદ્ગ-
લપરિવર્ત) લોકની અંદરના બધા પુદ્ગલ
જુદા જુદા ભગવાન. આસોઆસપણે જોડ્યા
વખતમાં લઈ અને મુકે તેટલો વખત.
આણામ. પું૦ (આણમ) ઉચ્છ્વાસ; અન્તઃઆસ.
આણામિય. ત્રિ૦ (આણામિત) થોડું નમાવેલું-
વાંકું કરેલું.
આણાદર. સ્ત્રી૦ (આણાદર) સર્વજ્ઞના વચન-
ફરમાનથી ઉત્પન્ન થયેલી રચિ; સમક્ષિતનો
એક પ્રકાર. (૨) ત્રિ૦ તેવી રચિવાળો;
સમક્ષિતના દશ પ્રકારમાંનો એક.
આણાવ્યવહાર. પું૦ (આણાવ્યવહાર) ગીતાર્થ
બે આચાર્યો જુદે જુદે રચેલા હોય,

અવસ્થાને લીધે એક બીજાની પાસે જઈ
શકે એવી સ્થિતિમાં નથી ત્યારે અગી-
તાર્થ પણ મતિધારણામાં કુશલ એવા
કાંઈ શિષ્યને ગ્રામ અર્થમાં અતિચારો
કરી, બીજાની પાસે મોકલે; બીજા
આચાર્ય તે શિષ્યની મારફત પ્રથમ
આચાર્યની ગ્રામ શબ્દોમાં ફરમાવેલ
આણ પ્રમાણે પ્રાયશ્ચિત વગેરે લ્યે તે
આણ વ્યવહાર.

આણાવિજય. પું૦ (આણાવિજય) ભગવાનની
આણાનો નિર્ણય કરવો તે; ધર્મ ધ્યાનનો
પ્રથમ ભેદ.

આણાસાર. ત્રિ૦ (આણાસાર) આમ વચનને
પ્રધાન માનનાર.

આણિય. } ત્રિ૦ (આણિત) આણેલું; લાવેલ.
આણીષ્ઠ. }

આણાકંપિય. ત્રિ૦ (આણાકંપિક) અનુકંપા
કરનાર; દયાળુ.

આણાગામિષ્ઠ. ન૦ (આણાગામિક) આંખની
પેડે સ્વામિની સાથે સાથે જનાર અવધિ-
જ્ઞાન. (૨) ઉપાર્જિત પાપપુણ્યનું છવની
સાથે આવવું તે.

આણાપુણ્ય. ન૦ (આણપુણ્ય) અનુકંમ; પરિપાટી.

આણાપુણ્યો. સ્ત્રી૦ (આણપુણ્ય) અનુકંમ;
પરિપાટી; પૌર્વાપર્યભાવ. (૨) વિશિષ્ટ
રચના.

આણાપુણ્યવિહાર. ન૦ (આણપુણ્યવિહાર) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જે બલદને નાથની
પેડે છવને જે ગતિનું આયુષ્ય ઉદયમાં
આવું હોય તેજ ગતિમાં લઈ જાય;
બીજી ગતિમાં જવા ન આપે તેવી નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ.

આણાપુણ્યવિહારિ. ત્રિ૦ (આણપુણ્યવિહારિ)
પ્રત્યક્ષકાળને અનુસરી સંપન્નની તે તે
ક્રિયા કરનાર.

આણુલોમિષ્ઠ. ન૦ (આણુલોમિક) મધુર
વચન; મનોહર વચન; અનુકૂલ વચન.

આણંદ. પુ. (આણંદ) સમગ્ર દેશનું રહિત
આણંદમાય

આત પુ. (આતમ) આતમા

આતક. પુ. (આતક) આતકેય રેણ, ચપ
ઝેરી તાર વગેરે (૨) રોગનો પરીણ

આતવડકમયણ ન. (આતવડકમયણ) આતવડક
કથાના બીજા શ્રુતરૂઢના ૭ મા વર્ગના
બીજા અધ્યયનના નામ કે જેમા
સૂત્રની અગ્રમહિતિનો વિસ્તારપૂર્વક
દેખાઇ છે

આતન. ન. (આતન) આતન

આતપ પુ. (આતપ) આતપની એક પ્ર
કૃતિ કે જેના ઉદ્દેશથી આતપ સ્વરૂપથી
ગરમ નહિ દેવા છતાં ઉષ્ણતા અને
પ્રકાશ આપનાર શરીર મેળે, જેમ સ
ર્વમુદ્ય મન પૃથ્વીકાનિક શ્રી

આતપત્ત (આતપ) આતપ, આતપ.

આતર. પુ. (આતર) આતર, આતર (૨)
ન. એ નામનું અલોગનિનું ૨૪ યુ
મુદત

આતરણામ. ન. (આતરણામ) આતરણ
“ આતર ” શબ્દ

આતરવંત પુ. (આતરવંત) એ નામનું
અલોગનનું ૨૪ યુ મુદત

આતવા. મી. (આતવા) આતવા અગ્રમહિ
તિનું નામ

આતવામા. મી. (આતવામા) આતવા અગ્ર
મહિતિનું નામ

આતવાયમ. પુ. (આતવાયમ) આતવાયમ સદન
કરનાર, સર્વની આતવાયમ લેનાર

આતવાય. ન. (આતવાય) આતવાયના
આતવાયમા. મી. (આતવાયમા) આતવાયના

આતવાય. મી. (આતવાય) આતવાયના
મદન કરનાર

આતવાય. મી. (આતવાય) આતવાયના
મિત્રવેધ

આતીય. મી. (આતીય) આતીય અત્યંત
વિશાળ (૨) સમગ્રપણે ઉચ્ચ
ગણે

આતુર. મી. (આતુર) આતુર, આતુર
(૨) વિષયકાવ આદિ દોષાતુર

આતોહ પુ. (આતોહ) આતોહ

આત પુ. (આતમ) આતમા, આત (૨)
શરીર, દેહ (૩) સ્વપ્ન, મોત

આતમા. પુ. (આતમા) આતમા, આતમા
સ્વરૂપ

આતમસ્ત્ર. પુ. (આતમસ્ત્ર) આતમાના
સામીના શરીરનું રક્ષણ કરનાર દેશતાની
એક ભાગ, આતમસ્ત્ર દેશતા

આતદિ. ન. (આતદિ) આતમસ્ત્ર, આતમસ્ત્ર

આતીકય. મી. (આતીકય) આતીકયની
પેર આતમાની સાથે એકમેક કરેલ

આદસ. પુ. (આદસ) આદસ ભાગની વિધિ
(૨) આદસ (૩) આદસને ગણે આદસનું
એક ધરણ

આદસિ. મી. (આદસિ) આદસ વિશેષ,
એક ભાગનો આદસો પદાર્થ

આદર. પુ. (આદર) આદર સત્કાર (૨)
પરિભ્રમ, અસતોષ

આદરણ. ન. (આદરણ) આદરણ

આદરિ. પુ. (આદરિ) આદર “ આદર ”
શબ્દ

આદસ્સલિય. મી. (આદસ્સલિય) આદર
વિધિમાની એક

આદણ. ન. (આદણ) આદણ, ગરમ
કરેલું પાણી, તેનું મોત

આદણ. પુ. ન. (આદણ) આદણ, મદન
કરેલું (૨) કર્મનું ઉપાદાન કરણ

આદણફલિહ. પુ. (આદણફલિહ) આદણ
બંધ કરવાની બોધ.

આદાણમંડમત્તનિક્ષેપણાસમિદ્ સી૦ (આદાણમંડમાત્રનિક્ષેપણાસમિતિ) ઉપગરણુ આદિ યત્નાપૂર્વક લેના મુકના તે, સાધુની પાત્ર સમિતિમાની ચોથી સમિતિ

આદાણમંડમત્તનિક્ષેપણાસમિય. ત્રિ૦ (આદાણમંડમાત્રનિક્ષેપણાસમિતિ) બાઉપગરણુ વત્ત પાનાદિ જતનાથી લેનાર મુકનાર, પાત્રમાની ચોથી સમિતિ પાવનાર સાધુ

આદાણિજ્ઞાન્મયણ. ન૦ (આદાણીયાધ્યયન) સૂચકગણ સૂચના પ્રથમ શ્રુતસ્કધના ૧૫ મા અધ્યયનનું નામ

આદાણીય. ત્રિ૦ (આદાણીય) આદેવચયન, જે વચન સ્વર્ભાન્ય થાય તે

આદાવાર પુ૦ (આદાવૃ) અદ્યુ કરનાર, સીકારનાર

આદિ. પુ૦ (આદિ) જુઓ “આધ” શબ્દ

આદિકર. } ત્રિ૦ (આદિકર) જુઓ “આ
આદિગર. } ધર” શબ્દ

આદિશ્વ પુ૦ (આદિત્વ) જુઓ “આધિશ્વ” શબ્દ

આદિજ્ઞ ત્રિ (આદેય) જુઓ “આએજ્ઞ” શબ્દ

આદિદ્. ત્રિ૦ (આદિ) જુઓ “આધદ્” શબ્દ

આદિહ ત્રિ૦ (આદિમ) જુઓ “આધિહ” શબ્દ

આદી સી૦ (આદી) ગયામા મળતી એક નદી

આદીણ ત્રિ૦ (આદીન) જુઓ “આધિણ” શબ્દ

આદીણમોદ ત્રિ૦ (આદીનમોજિન) દૂપિત આહાર લેનાર

આદીણચિત્તી પુ૦ (આદીનચિત્તિ) જુઓ “આધિણચિત્તિ” શબ્દ

આદીણિય. ત્રિ૦ (આદીનિક) અત્યત ગરીમ સમધી

આદેજ્ઞ ત્રિ૦ (આદેય) જુઓ “આએજ્ઞ” શબ્દ

આદેસ. પુ૦ (આદેશ) જુઓ “આએસ” શબ્દ.

આધા સી૦ (આગ્ર) ખાસ સાધુનેમાટે આહારાદિ બનાવવા તે

આધારુમ્મ. ન૦ (આધાર્કર્મન) ખાસ સાધુને માટે બનાવેલ આહારાદિ લેનાથી સાધુને લાગતો એક દોષ.

આધાર. પુ૦ (આધાર) આધાર-આશ્રય, ટેકા (૨) આકાશ

આધારગિજ્ઞ ત્રિ૦ (આધારણીય) ધારણુ કરનારે ચોગ્ય.

આધિ. પુ૦ (આધિ) માનસિક પીડા

આધુણિય. પુ૦ (આધુનિક) અક્યારી પ્રક્ર માનો પાત્રમો મહામહ

આધોધિય. પુ૦ (આધોધિક) અમુક જ આએજ રહે એવું અધિષ્ઠાન, અધિષ્ઠાનનો એક પ્રકાર

આનંદ પુ૦ (આનન્દ) જલુદીપના ભરત ક્ષેત્રમા ચનાર આહમા તીર્થકરના પૂર્વ ભનનું નામ

આનય. પુ૦ ન૦ (આનત) જુઓ “આણય” શબ્દ

આનામિય. ત્રિ૦ (આનામિત) જુઓ “આણમિય” શબ્દ

આપણ. પુ૦ (આપણ) દુકાન, હાટ (૨) શેરી

આપાદય ત્રિ૦ (આપાદિત) પેદા થયેલ, ઉત્પન્ન કરેલ

આપુચ્છણ ન૦ (આપ્રચ્છન) પુછતુ તે, પ્રશ્ન કરવો તે

આપુચ્છણા સી૦ (આપ્રચ્છના) પુછતુ તે, પ્રશ્ન કરવો તે (૨) વિનયપૂર્વક ચુરપાસે આપણ માગવી તે, દસ સામાચારીમાનો ૩ જે પ્રકાર

આપુચ્છણિજ્ઞ. ત્રિ૦ (આપ્રચ્છનીય) પુછવા ચોગ્ય

આપુરાણ. ત્રિ० (આપૂર્ણ) પુરૂં ભરેલ.

આપૂર. ત્રિ० (આપૂર) પૂરનાર.

આપૂરિય. ત્રિ० (આપૂરિત) મર્યાદાપૂરકે પૂર્ણ ભરાયેલું.

આપૂર્વિય. ત્રિ० (આપૂર્વિક) પુરી કે માલપુવા બનાવનાર.

આપ્તાલિત્તાર. ત્રિ० (આપ્તાલયિતૃ) વગાડનાર.

આવાહા સ્ત્રી० (આવાચ) પીડા. (૨) અન્તર. (૩) અદ્ય બાધા.

આમંકર. પું० (આમદ્) એ નામનો ૮૮ શ્લોકનો ૬૮ એ શ્લોક. (૨) ત્રીજા દેવ-લોકના એક વિમાનનું નામ.

આમરણાણ. ન० (આમ્યાણાણ) ખોટો આ રોપ મુકવો; કલકે અગ્રવતુ તે

આમદ્. ત્રિ० (આમાપિત) બોધાવેલ.

આમરણ. ન० (આમરણ) ધરેણા, અલકાર; આબૂથણ. (૨) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

આમા. સ્ત્રી० (આમા) કાન્તિ, તેજ, પ્રભા. (૨) આકાર, છબી

આમાર. પું० (આમાવર) એ નામનું ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

આમાણ. પું० (આમાણ) પડિલેલું અપર-નામ.

આમાણિ ત્રિ० (આમાણિ) ભાગીદાર, દિ-સ્તેદાર. (૨) ભોક્તા.

આમાસિય. પું० (આમાસિ) એ નામનો ૫૬ અંતરદ્વીપનો એક (૨) તે અન્તરદ્વીપમાં રહેનાર મનુષ્ય. (૩) પું० એ નામનો એક દેવ (૪) તે દેવમાં રહેનાર મનુષ્ય; ગ્લેન્ડની એક જાત.

આમાસિયદીવ. પું० (આમાસિયદીવ) લગભગ સમુદ્રમાં ચૂલકિમવન પરતની પ્રતા ઉપરનો એ નામનો એક દ્વીપ

આમાસી. સ્ત્રી० (આમાસી) આભાસિક દા-વની રહેવાગી બી

આમિઓગ. પું० (આમિઓગ્ય) આભિયોગિક જાતના દેવતા. (૨) નોકરપણું; સેવકભાવ. (૩) નોકર; સેવક.

આમિઓગપણત્તિ. સ્ત્રી० (આમિઓગ્યપણત્તિ) વિદ્યાધરની એક વિદ્યા.

આમિઓગસેદિ. સ્ત્રી० (આમિઓગ્યસેદિ) વેતાલ્ય પર્વત ઉપર વિદ્યાધરની શ્રેણીથી ૧૦ જ્ઞેજન ઉચે અભિયોગી દેવતાને રહેવાની જગ્યા.

આમિઓગા. સ્ત્રી० (આમિઓગ) વિદ્યાધરની એક વિદ્યા.

આમિઓગિય. ત્રિ० (આમિઓગિક) નોકર દેવતાની એક જાત (૨) વિદ્યા, મંત્ર, વશીકરણ, આદિ અભિયોગ કર્મ કરનાર સાધુ.

આમિઓગિય ત્રિ० (આમિઓગિક) વશીકરણ આદિથી સરકારાયેલ.

આમિઓગિયદેવ. પું० (આમિઓગિકદેવ) અભિયોગ જાનના નીચા દેવતા.

આમિઓગ પું० (આમિઓગ્ય) જુઓ " આભિઓગ " શબ્દ.

આમિઓગિય. ત્રિ० (આમિઓગિક) અભિગ્રહથી કાપોત્સર્ગાદિ કરનાર. (૨) અભિગ્રહ ધારણ કરીને કાલિસજા વગેરે કરવા તે.

આમિઓગિયોહિય. ન० (આમિઓગિક) મતિ-જાળ, મન અને હૃદયથી થતું જ્ઞાન; જ્ઞાનના પાંચ પ્રકારમાંનો પહેલો પ્રકાર.

આમિઓગિયોહિયણાણ. પું० (આમિઓગિકિયજ્ઞ) જુઓ " આભિઓગિયોહિય " શબ્દ.

આમિઓગિયોહિયણાણાવરણ. ન० (આમિઓગિકિયજ્ઞાણાવરણ) મનિ જ્ઞાનાવરણીય; મનિ-જ્ઞાનને દબાવનાર કર્મ.

આમિઓગિયોહિયણાણાવરણિજ્ઞ. ન० (આમિઓગિકિયજ્ઞાણાવરણિજ્ઞ) મનિનાવરણીય કર્મ; મનિજ્ઞાનને અટકાવનાર જ્ઞાનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ.

આમિપ્પાદ્ર. ત્રિ. (આમિપ્પાદ્ર) અભિ-
પ્રાયનાળુ, અભિપ્રાયયુક્ત
આમિયોગ. પુ. (આમિયોગ) જુઓ “આભિ
યોગ” શબ્દ
આમિસેફ. ત્રિ. (આમિવેમય) રાજ્યાભિષેક
કરવા યોગ્ય, જેનો અભિષેક કરવામા
આવે છે તે (૨) મુખ્ય, પ્રધાન
આમીરી. સ્ત્રી. (આમીરી) આદિરણ
આમૂચ. ત્રિ. (આમૂત) પેદા થયેલ
આમોદ્ર. ત્રિ. (આમોદ્રિત) જોયેલ, દેખેલ
આમોગ. પુ. (આમોગ) ઉપયોગ વિરોધ
(૨) જ્ઞાન, સમજ, ખબર (૩) જાણી
જુઝીને કરેલ પ્રતિ (૪) વિસ્તાર (૫)
ઉપકરણ, સાધન (૬) પ્રતિષેધન (૭)
ખ્યાલ
આમોગળ. ન. (આમોગળ) વિચારણા
આમોગળયા. સ્ત્રી. }
આમોગળિયસિય. ત્રિ. (આમોગળિયસિય)
જાણી જુઝીને કરેલ (૨) ક્રોધ વિરોધ,
ક્રોધનું પરિણામ જાણના છતાં પણ કરેલ
ક્રોધ
આમોગલડસ. પુ. (આમોગલડસ) જાણીને
દોષ લગાડનાર સાધુ
આમોગિણી. સ્ત્રી. (આમોગિણી) માનસિક
નિર્ણય ઉત્પન્ન કરાવનાર વિદ્યા પ્રિય
આમોય. પુ. (આમોય) જ્ઞાન, સમજણ
આમ. ત્રિ. (આમ) અપકલ, કાચુ (૨)
સદોર આદાર
આમય. પુ. (આમય) રોગ
આમદ્ર. ત્રિ. (આમદ્રિય) રોગી પ્રિમાર
આમંતણ. ન. (આમંત્રણ) સંબોધન (૨)
આમંત્રણ, નોતર
આમંત્રણવચન. ન. (આમંત્રણવચન) સંબોધન
વિલક્ષિત
આમંત્રણી. સ્ત્રી. (આમંત્રણી) દે દેવદન
ધર્યા સંબોધનરૂપ ભાષા, વ્યવહાર

ભાષાનો એક પ્રકાર (૨) સંબોધન
અર્થમા વપરાતી વિલક્ષિત, આઠમી
સંબોધન વિલક્ષિત
આમંતિય. ત્રિ. (આમંત્રિત) પુછેલ, આ-
મનણ કરેલ
આમગ. ત્રિ. (આમગ) કાચુ, અપરિપક્વ
(૨) સચિત
આમગંધ. પુ. (આમગંધ) આધાર્મ આદિ
દોષ
આમયકરણી. સ્ત્રી. (આમયકરણી) વિદ્યા-
વિરોધ, રોગ ઉત્પન્ન કરનાર એક વિદ્યા
આમરણંતદ્રોસ. પુ. (આમરણાન્તદ્રોષ) મરણ
પર્યંત પણ કાળસૂરિયા કસાઈની પેઠે પા
પેનુ પચાતાપ ન થાય એવા પ્રકારનો
દોષ, રોગ પાનનું એક લક્ષણ
આમરિસ. પુ. (આમરિસ) સમધ, રૂપક
આમલ. પુ. (આમલ) આમલાનું વૃક્ષ
આમલક. ન. (આમલક) આમલાનું ફળ
આમલકળ્પા. સ્ત્રી. (આમલકળ્પા) એ ના
મની એક નમરી
આમલગ. પુ. (આમલક) મારી, મરફી (૨)
મરફી સમધી અધિકારનાળુ રિપાક
સંજનું હ મુ અધ્યયન
આમલગ } પુ. ન. (આમલક) આમલાનું
આમલય } ઝાડ
આમિત્રા. સ્ત્રી. (આમિત્રા) કાચી ફળી વગેરે
આમિસ. ન. (આમિસ) માસ (૨) ધન
ધાન્યાદિ બોગ પદાર્થ (૩) આસક્તિનું
કારણ
આમિસાવત્ત. પુ. (આમિસાવત્ત) માસાર્થી
સમગ્રી વગેરે જે આકાશમા આરતન
કરે તે, આરતનનો એક પ્રકાર
આમુદ્ધ. ત્રિ. (આમુદ્ધ) મુદ્ધ (૨) ઉલટું
કરેલું
આમેડળા. સ્ત્રી. (આમેડળા) રિપરીન કરતું,
ઉલટું કરતું

અમેલ } પુ. (આપીડ) મસ્તક જૂથણ,
અમેલગ } મુગટ ઉપરની કૂનની માગા
અમેલન ન. (અમેલક) સ્તનનો અપભ્રાગ,
ખીંડી-ડીટુ (૨) પરપર થોડા સન
ધનાળુ

અમોસ્ત્રા સ્ત્રી. (અમોત્ર) છુટકારો (૨)
પરિભાગ

અમોડા ન. (અમોડ) કૂનોથી વાળને
કૂચના તે

અમોડળ. ન. (અમોડળ) થોડું મરડું તે
અમોય પુ. (અમોય) અચરનો દબેનો
ઉકરડો

અમોસ પુ. (અમોસ) અર્ધ જરવો તે
અમોસ પુ. (અમોસ) ચોતરફથી ચોરી
કરનાર

અમોસહિ સ્ત્રી. (અમોસોધિ) નાથના અર્ધ
માત્રથી સર્વ હૃદ મગી જાત એની જાતની
મેળવેની શક્તિ ૨૬ લક્ષ્મીમાની એ-
(૨) પુ. એની લક્ષ્મીમાનો સાધુ

અય ત્રિ. (અય) બકરીન વાળનું મનેન
બકરી સબધી

અય પુ. (અય) લાભ ધનાઢિની પ્રાપ્તિ
આત્મ, કમાણી (૨) ધર્મની આવક
આત્મ (૩) અધ્યયન તથા ઉદ્દેશાદિ
(૪) કોલાની એમ જાત વનસ્પતિ પ્રિશે.
(૫) કારણુ દેવ (૬) ગમન

અય પુ. સ્ત્રી. (અય) આત્મા, જીવ
(૨) રાય, પોતે (૩) દેહ (૪) આત્મ
ચુચ સાનાદિ

અયઅ ત્રિ. (અયઅ) લાણુ

અયઈ સ્ત્રી. (અયઈ) લક્ષ્મીકાળ

અયફલ. ન. (અયઈફલ) પરબાનું
ધટકા

અઈ મ. (અયમ) વાકાનખર

અયક પુ. (અયક) જુઓ આત્મ
શબ્દ

આયંશુલ પુ. (આત્માશુલ) આત્માશુલ,
શાસ્ત્રોક્ત પ્રમાણોપેત ઉચ્ચવાળા ઉત્તમ
પુરુષના શરીરની ઉચ્ચનો ૧૦૮ મો
ભાગ આત્માશુલ જોવાય છે આ અશુલથી
કુના નદી ધર ક્ષેત્ર વાડી વગેરે પદાર્થોનું
માપ થાય છે

આયંચળિયા સ્ત્રી. (આત્મચળિ) ગાનીનાળુ
પાણી ગાળનાનું કુભારનું વાસણ

આયંચળિયાકુદ્ય ન. (આત્મચળિ)
કુભારના વાસણમા રહેલું મટીનાળુ પાણી
આયંત્રિ નિ. (આત્મત્રિ) ચતુરેલ પાણીથી
હાય મોટું સાફ રેલ

આયંત્રમ ત્રિ. (આત્મત્રમ) સત્તમ વગેરેથી
આત્માને દમનાર (૨) અજ્ઞાની કોપી
આયતા સ્ત્રી. () આચાર્ય સુનના

પાયમા અધ્યયનનું નામ

આયંતિયમરણ ન. (આત્મચિત્તમરણ) એમ શબ્દ
મરી તથા પડી ફરી બીજાનાર તે ચિત્તનું
મરણ ન થાય તે

આયંદમ ત્રિ. (આત્મદમ) આત્માને દમનાર
(૨) પોતાની જાતે અધ્ધાતિને દમનાર

આયવ નિ. (આત્મવ) આ ઇશ્વર-થોડી
રતાશનાળુ

આયંચિર ત્રિ. (આત્મચિર) લાન રચ

આયચિલ ન. (આત્મચિલ) જેમા જાત
રજેરે તુકનું અનામ દિસમા એમ વખત
ખવાય તેનું આયચિન નામનું એક તપ

આયચિલવટ્ટમાળ ન. (આત્મચિલવટ્ટમાળ)
થોડા ૧૨૫ ત્રણ માસ અને ૨૦ દીસે
થનું એક તપ કે જેમા એક આયચિનને
પારણે એક ઉપાસ કરી બે આયચિન
કરવામા આવે છે, ૧મી એક ઉપાસ
કરી ત્રણ આયચિન, એમ એક આયચિન
રધારતા ૧૦૦ આયચિન મુધી થાય છે
આયચિલિય પુ. (આત્મચિલ) આયેનનું
તપ કરનાર

આયંભર } ત્રિં (આત્મમ્મરિ) સ્વાર્થી,
આયંભરિ } પોતાનુજ પોપણ કંઠનાર
આયંસ } પું (આદસ) અરીસો દર્પણ
આયંસગ. } (૨) મળદની ડોકનુ એક
આલરણ

આયંસમંદલ નં (આદસમંદલ) અરીસાને
આલરે મડન-ગુ ળળા વાળનાર સર્પની
એક જાત (૨) મડલાલરે ગોઠવેન અરીસા

આયંસમુદ. પું (આદસમુલ) લયણ સમુદ્રમાં
અગ્નિપ્રણા તરફ રહેલ આયસમુખ
નામનો એક અતરદ્વીપ (૨) ત્રિં તે
દ્વીપમાં રહેનાર

આયંસલિપિ સ્ત્રીં (આદસલિપિ) ૧૮ જા
તની નિપિમાની એક નિપિ.

આયકાય પું (આયકાય) ૧૫રૂપિત નિશેષ
આયન ત્રિં (આયક) બકરીના વાળનુ બ-
નાવેન વસ્ત્ર

આયગુત્ત ત્રિં (આયગુમ) મન વચન અને
કાયાને દ્રી આત્માને પાપથી ગોપનનાર,
આત્મરક્ષક, છતેન્દ્રિય

આયછદ્ધ. પું (અતવજ) આત્મા જેમાં
જો છે એના પાંચ જૂત

આયજસ. નં (આત્મવશ) આત્માના ય
શરૂપ સમમ

આયજોગિ. ત્રિં (આત્મયોગિ) } સદા ધર્મ
આયઢિ. ત્રિં (આત્માર્થિ) } ધ્યાનમાં
નિમગ્ન, મુમુક્ષુ

આયત ત્રિં (આયત) લાણુ, દીર્ઘ (૨)
પું મોક્ષ મુખિ (૩) ત્રિં અંચેન (૪)
પું દીર્ઘાકાર સમ્પ્રાપ્ત

આયતચન્દ્ર ત્રિં (આયતચન્દ્ર) દીર્ઘદર્શી
આયતદ્ધ પું (આયતાર્થ) મોક્ષ મુખિ
આયતદ્વિષ્ટ પું (આયતાર્થિક) લાગ્યા વ
ખનથી મોક્ષની અભિલાષાનાગો

આયતળ. નં (આયતન) સ્થાન, આશ્રય,
નિવાસસ્થાન (૨) દેહદૃ. દેશના (૩)
દેશની બાહુનો આરોહ (૪) કર્મનુ ઉ-

પાદન કારણ (૫) પ્રગટ કરતુ, પ્રશ્નનો
ખુવાસો કરવો તે (૬) વધન્ધાન (૭)
નિર્ણય નિશ્ચય

આયતત્ત નં (આત્મતત્ત) પરમ પદાર્થ,
ગાનાદિ તથા રત્ન

આયતસંઠાળ નં (આયતસન્ધ્યાન) દીર્ઘાકાર,
લાકડીની પેટે લગાડવાનો આલર-સંઠાણ,
પાંચ સંઠાણમાનુ એક

આયતિ સ્ત્રીં (આયતિ) જુઓ “આયધ”
શબ્દ

આયત્ત ત્રિં (આયત્ત) મિશ્રિત કરેલુ,
એકકુ દરેલુ

આયન્નણ નં (આયન્ન) શ્રવણ કરતુ તે

આયન્નવાય નં (આત્મવ્રજાદ) એ નામનો
એક પૂર્વ-શ્રુત નિશેષ, જ્યોત્ પૂર્વમાનો એક

આયમાર પું (આત્મમાર) મિશ્રાતન નિપય
ગુદિપણુ વગેરે (૨) સ્વ-પોતાનો અ-
ભિપ્રાય-મત (૩) આત્મ સ્વરૂપ

આયમણ નં (આયમન) મળ લાગ કર્યા પડી
જગથી શુદ્ધિ કરી તે, લેપ રક્તિપણુ

આયમિત્તી સ્ત્રીં (આયમિત્તી) નિષા નિરોધ

આયવ ત્રિં (આયત) જુઓ “આયત”
શબ્દ

આયવગતુવધાગયા. સ્ત્રીં (આયતગ ગયથાદગતા)
કોઈ સાધુ એક રોરીમાં સિધા આગળ
જઈ પાછા વળતા આવરી કરે તે, ભિ
ક્ષાનો એક પ્રકારનો અભિપ્રદ

આયવણ નં (આયતન) જુઓ “આય-
તણ” શબ્દ

આયવણસેચના. સ્ત્રીં (આયતનસેચના) સાધુ
પ્રભૂનીની સેવના કરી તે, સમક્તિનુ
ત્રીજુ ભૂપણ

આયવસંઠાળ નં (આયતનસન્ધ્યાન) લાકડીના
જેવો લામો આમર-સંઠાણ

આયર પું (આદર) જુઓ “આદર”
શબ્દ

आयस्कल त्रि० (आत्सक) अगस्क्षि०,
आभस्क्षि०

आयस्कलदेव पु० (आत्मस्तव) आत्म
रक्षक देवता

आयस्कल न० (आत्मक) अनुगन करु ते

आयस्कल न० } (आदरक) भाषा-कपट
आयस्कलाया, स्त्री० } निरोपथी कोपण

वस्तुतो रनीजर करणे ते

आयस्कल त्रि० (आचर्य) आयस्कल मोक्ष

आयस्कल पु० (आचारिक) आचार संधी
तरन

आयस्कल त्रि० (आचरित) आयस्कल

आयस्कल पु० (आचार्य) आचार्य साधु
समुदायना नावक (२) तीर्थी (३) युद्ध

आयस्कल त्रि० (आचर्य) पूज्य, पवित्र
(२) न० तरन (३) यु० आचर्यमति,
पाप नष्टि करनार भुज्य

आयस्कल त्रि० (आचर्य) आचर्य

आयस्कल त्रि० (आचर्य) आचर्य
आचर्यभासिय, न० (आचर्यभासित) अत्र
व्याकरण सतनु बोधु अध्ययन

आयस्कल त्रि० (आचर्य) आचर्य
अध्ययन सतनु भावयु अध्ययन

आयस्कल पु० (आदर्श) अरिसे, दर्पण
आधने

आयस्कल पु० (आतप) शुभो ' आतप '
शुद्ध

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.
आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.
आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.
आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

आयस्कल त्रि० (आत्मवत्) आत्मज्ञानवाणे.

આયાણપય. ૧૦ (આદાનપદ) અધ્યયન કે
શ્રુતસ્કંધનુ આદિપદ-શર્યાતનુ વાક્ય-જેમ
' ધમ્મોભગવત્ '

આયાણમંડમત્તગિમ્મ્મેયણાસમિદ્દ સીં (આ
દાનમાણમાનનિકેપણાસમિતિ) જુઓ ' આ-
દાણભકમતણિખેનણાસમિદ્દ શબ્દ

આયાણમંડમત્તગિમ્મ્મેયણાસમિય ત્રિં (આ
દાનમાણમાનનિકેપણાસમિત) જુઓ આ
દાનભકમતણિખેનણાસમિદ્દ શબ્દ

આયાણમય પું (આદાનમય) આદાન-૪ ૨
સબ્ધી ભન, સાન ભનમાનુ એક

આયાણવત્. ત્રિં (આદાનવત્) આદાન જા
નશી અને આરિયનાજો

આર્યગસોદ. નં (આદાનગોતર) દુષ્ટ ધરિય
૩૫સ્તોત-૭મ્ આનનાનુ દાર ધરિયનો
દુષ્ટ-ઉપયોગ૩૫ આશ્રય

આયાણિજ્ઞ ત્રિં (આદાનીય) પ્રહણ કરના
યોગ (૨) શ્રુત, શાસ્ત્ર (૩) કર્મ (૪)
સયમ, સયમાનુગત (૫) મોક્ષ

આયાણીય ત્રિં (આદાનીય) પ્રહણ કરના
યોગ, ગ્રાહ

આયાણકંપય ત્રિં (આત્માનુસ્મયક) આ-
ત્મહિત કરવામા પ્રવૃત્ત, પ્રત્યેકલુહ અથ
વા જિનશ્વપી

આયામ નં (આચામ્લ) આનમિત તપ.

આયામ નં (આચામ) ઓસામણ, યોખા
આદિનુ ૫ છી

આયામ પુ (આયામ) } લગાઇ,
આયામણ્યા સીં (આયામના) } લાગપણ

આયામવિરુદ્ધપુ નં (આયામવિરુદ્ધ)
લગાઇ પટોળાઇ

આયાર પું (આચાર) આરુપિ, આચર

આયાર પું (આચાર) જાનાદિ આચાર
(૨) વ્યવહાર વિધિ માર્ગ (૩) વર્તન,
આરિય (૪) આચારમુસૂ ૧૨ અગ-
માનુ પદેસુ અગમુ (૫) નિપુણ સિધ્ધ

આચારંગ નં (આચારાંગ) ૧૨ અગમુમાનુ
પ્રથમ અગમુ

આચારંગચૂલા સીં (આચારાંગચૂલા) આચારા
મુનના ખીમ શ્રુતસ્કંધનો પાઠલો ભાગ

આચારકન્ય નં (આચારકન્ય) નિરીધ
સૂત્રનુ અપરનામ

આચારસ્ત પું (આચારસ્ત) જુઓ "આ
ચરક" શબ્દ

આચારકલેવણી સીં (આચારાક્ષણી) સા
લણનારને આચાર-અનુગત તરફ ખેચ-
નારી કથા, કથાનો એક પ્રકાર

આચારગ નં (આચારગ) આચારાગ સૂતના
ખીમ શ્રુતસ્કંધનો આગલો ભાગ

આચારચૂલા સીં (આચારચૂલા) } આ-
આચારચૂલિયા સીં (આચારચૂલિકા) } આચાર
સૂતના ખીમ શ્રુતસ્કંધની ચૂલિકા

આચારચિન્તુતિ સીં (આચારચિન્તુતિ) આ
ચારાગ સૂતની નિરુક્તિ

આચારસ્તેણ ત્રિં (આચારસ્તેણ) આચારનો
ચોર, અણુચારી જતા પોતાને આચારી
ઠહેનકાવનાર

આચારદસા સીં (આચારદસા) આચાર
દશા નામનુ સૂત

આચારપરુપ્પ પું (આચારપરુપ્પ) નિસીધના
નણ અધ્યયન સહિત આચારાગ સૂતના
૨૫ અધ્યયન

આચારપણિદિ પું (આચારપણિદિ) આચાર
પ્રતિપાદન કરનાર દર્શનગ્રાંથિક સૂતનુ
૮ મુ અધ્યયન

આચારપત્ત. ત્રિં (આચારપાત) અન્નચર્ય વ્રત
આદિ આચારનાજો

આચારમંડય પું (આચારમાડક) પાના, પાટ,
રબ્બેદગણુ આદિ ઉપચરણ, જાનાદિના
સાધન

આચારવત્થુ નં (આચારવત્થુ) નવમા પૂર્વના
નીમ પ્રકરણનુ નામ

આચારવિણય પુ. (આચારવિણય) વિન. ૧
પૂર્વક આચાર પાળવો તે, વિનયનો એક
પ્રકાર

આચારસમાધિ પુ. (આચારસમાધિ) આચાર-
૩૫ સમાધિ, સમાધિનો એક પ્રકાર

આચારોચગય ત્રિ. (આચારોચગય) ૧૪ મો
યોગસંપ્રદ, આચાર વિશિષ્ટ પાળવો તે

આચાર પુ. (આચાર) અસરકારક ભાવના
દેવતાની એક ભાવ

આચાર્ય ત્રિ. (આચાર્ય) આત્માપના
આચાર્ય ત્રિ. (આચાર્ય) સૂર્યની સન્મુખ
દષ્ટિ રાખી સૂર્યનો તાપ સહેનાર

આચાર્ય ન. (આચાર્ય) આત્માપના, શીખા
કિંતુ સહન કરતું તે

આચાર્યમૂર્તિ સ્ત્રી. (આચાર્યમૂર્તિ) આત્મા
પના લેનાની નૃત્યા

આચાર્યા સ્ત્રી. (આચાર્યા) આત્માપના
લેની

આચાર્યાદિ. ત્રિ. (આચાર્યાદિ) આત્માના
યથાર્થ સ્વરૂપને સ્વીકારનાર, આસ્તિક

આચાર્યા પુ. (આચાર્યા) આત્મવાદ,
પ્રેતાના સિદ્ધાંતનો વાદ, સ્વસિદ્ધાંત
સ્થાપન

આચાર્ય ત્રિ. (આચાર્ય) આત્માપના લેનાર.

આચાર્ય પુ. (આચાર્ય) ચિત્તનો એક (૨)
૧૮ લિપિમાની ૧૫ મી લિપિ (૩) ૫
રિપ્રદ, અસતેષ

આચાર્યલિપિ. સ્ત્રી. (આચાર્યલિપિ) ૧૮
લિપિમાની ૧૫ મી લિપિ

આચાર્યિણ. મ. (આચાર્યિણ) દક્ષિણ તરફથી
માડી, જમણી તરફથી શરૂ કરીને

આચાર્યિણપદાર્થિણ સ્ત્રી. (આચાર્યિણપદાર્થિણ)
જમણી તરફથી શરૂ કરીને ફરી જમણી
તરફ સુધી આવર્તન કરતું તે

આયુ. ન. (આયુ) આયુષ્ય

આયોગ. પુ. (આયોગ) ધનની આવક

આર. પુ. (આર) આલોક (૨) સ સાર,
અલોક. (૩) મુદ્ધપણ (૪) ચોથી
નરકનો એક નરકનામો (૫) ૧૦
અગાઉ.

આરમ્મો મ. (આરમ્મ) આલોક (૨) પહેલા
અર્થ, આપાર (૩) શરૂ કરી

આરંભ. પુ. (આરંભ) પાપકારી વ્યાપાર,
આરંભ સમારંભ (૨) ત્રિ. જેનો આરંભ
થય તેવા શ્રવ

આરંભકરુ. સ્ત્રી. (આરંભકરુ) ભોજનાદિકમા
થતા આરંભ સમારંભના વખાણ કરના તે

આરંભ. ત્રિ. (આરંભ) આરંભ કરનાર
(૨) હિંસક, પાપકર્મ કરનાર

આરંભજ ત્રિ. (આરંભજ) સામઘકિયાના
અનુષ્ઠાનથી ઉત્પન્ન થયેલ

આરંભજીવિ ત્રિ. (આરંભજીવિ) આરંભ-
સામઘકિયાથી આશ્રયિત થનારનાર
(મુદ્ધસ્થ)

આરંભપરિણાય ત્રિ. (આરંભપરિણાય)
શ્રાવકની આંતરિયા પડિમા આદરનાર
શ્રાવક કે જે આંતરિયા મહીના સુધી પોતે
આરંભ સમારંભ કરે નહિ

આરંભ ત્રિ. (આરંભ) જુઓ. “ આ
સ્થ ” શબ્દ

આરંભવજ્રય ત્રિ. (આરંભવજ્રય) આરંભ-
પાપના વ્યાપારનો ત્યાગ કરનાર,
શ્રાવકની આંતરિયા પડિમા સેરનાર

આરંભવિણય પુ. (આરંભવિણય) આરંભનો
અભાવ

આરંભસમારંભ પુ. (આરંભસમારંભ) આરંભ
સમારંભ, પાપના વ્યાપારથી અટકી ધાત
કરતી તે

આરંભિ. ત્રિ. (આરંભિ) પાપનો આરંભ
કરનાર

આરંભિયા. સ્ત્રી. (આરંભિયા) પાપના વ્યા
પારથી લાગતી ક્રિયા.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) } રાગના આરમ્ભ-
આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) } રક્ષક. (૨) પું
ઉત્પેશ. (૩) ત્રિં તે વચમાં ઉત્પેશ
થયેલ.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) કાટવાળ.
આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) ચક્રનો આરો; પેડનો
આરો.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) ઇન્દ્રિયોની સમીપ
આવેલ; ઇન્દ્રિય જોયર થયેલ.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) આકન્દન કરતું તે.
આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) ૧૧ મો દેવલોક.
(૨) તે દેવલોકના વાસી દેવતા. (૩)
નં જુમ પાડવી તે; આરમ્ભું તે.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) ૧૧ મો દેવલોક.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) } આરમ્ભ-વ.
આરમ્ભ. ત્રિં } નમાં નં
આરમ્ભ. ત્રિં } વસનાર;
યાનપ્રસ્થ.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) નિવૃત્તિ પામેલ; ઉપ
રત-વિરામ પામેલ. (૨) આત્મનિવૃત્તિ.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) આરમ્ભ કરેલ.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) જુઓ “ આ-
રમ્ભ ” શબ્દ.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) ઉત્તર ભરતમનો આ-
રમ્ભ નામે એક દેશ; અર્થસ્થાન. (૨)
અરમ્ભસ્થાનના રહેવાસી મનુષ્ય; આરમ્ભ.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) આરમ્ભ; આરમ્ભ
દેશનો રહેવાસી.

આરમ્ભ. સ્ત્રી (આરમ્ભ) અર્થસ્થાનમાં ૬૪-
મેલ દાસી.

આરમ્ભ. નં (આરમ્ભ) ૩૨ નાટકમાંનું
૨૮ મું નાટક.

આરમ્ભ. નં (આરમ્ભ) ૩૨ નાટકમાંનું ૩૦ મું નાટક.

આરમ્ભ. સ્ત્રી (આરમ્ભ) પદ્મિલેખ કરતી
વખતે વચ્ચે ઉતાવળે લેતાં ચુકતાં કે

જોતાં લાગતો એક દોષ; પાડલેખનો
એક દોષ.

આરમ્ભ. નં (આરમ્ભ) નાટ્યની વિધિનો
એક પ્રકાર.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) નિવૃત્તિ પામેલ. (૨)
મયેલ; દૂર થયેલ.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) શબ્દ; અવાજ.

આરમ્ભ. નં (આરમ્ભ) અરમ્ભ પાડેલ;
આરમ્ભ.

આરમ્ભ. સ્ત્રી (આરમ્ભ) આરમ્ભ-માડી વિગેરેના
પેડના મધ્ય ભાગમાં જે લાકડાં જોડાયેલાં
હોય છે તે (૨) આરમ્ભ; અગત્યને મારવાની
લોહની અણીવાળી શાકડી; હાથીવાર વિશેષ.

આરમ્ભ. નં (આરમ્ભ) પાસે; નજીક. (૨)
પૂર્વ ભાગ.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) પૂર્વનો ભાગ;
પાસેનો ભાગ.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) ઉપવન; બાગ;
સ્ત્રીપુરોને આરમ્ભ લેવાનો મંડપ. (૨)

ત્રિં આરમ્ભ કરનાર-આપનાર.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) આરમ્ભ-આમનું
રક્ષણ કરનાર માળી.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) આરમ્ભ; સંપત્તિ
આદિનો પાળનાર.

આરમ્ભ. ત્રિં (આરમ્ભ) આરમ્ભનો
આરમ્ભ. (૨) મોક્ષનો સાધક.

આરમ્ભ. નં (આરમ્ભ) આરમ્ભ; સેવન.

આરમ્ભ. પું (આરમ્ભ) સંધારો.

આરમ્ભ. સ્ત્રી (આરમ્ભ) સંધારો; (૨)
મુન-શાસ્ત્રનું સમ્પન્ન પ્રકારે આરમ્ભ-
આસેવન.

આરમ્ભ. સ્ત્રી (આરમ્ભ) મોક્ષ માર્ગરૂપ
જ્ઞાન આદિની સેવા.

આરમ્ભ. સ્ત્રી (આરમ્ભ) જેનાથી મોક્ષ
માર્ગની આરમ્ભના કરાય એવી ભાષા;
દ્રવ્ય ભાષાનો એક પ્રકાર.

આરોહિય. ત્રિ० (આરોહિત) આરોધના કરેલ.
આરિદ્ધ. પું० (આરિદ્ધ) મંડપગેત્રની શાખા.
(૨) તે શાખામાંનો પુરુષ.

આરિય. ત્રિ० (આરિય) બોલવેલ.

આરિય. ત્રિ० (આર્ય) જ્ઞાની તીર્થંકર. (૨)

પવિત્ર; વિશુદ્ધ; શ્રેષ્ઠ; નિષ્પાપ. (૩)

આર્ય દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ; શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય.

(૪) પું० મોક્ષ માર્ગ. (૫) આર્ય દેશ.

ભુએ " અર્ય " શબ્દ.

આરિયદંસિ. ત્રિ० (આર્યદંસિ) ન્યાય દ-
ષ્ટિવાળો; ન્યાય દષ્ટિએ જોનાર.

આરિયપત્ર ત્રિ० (આર્યપત્ર) પ્રશંસનીય ભુ-
દ્ધિવાળો; શાસ્ત્રીય જ્ઞાનવાન.

આરોગ્ય ન० (આરોગ્ય) નિરોગીપણું; સ્વાસ્થ્ય.

આલસિય. ત્રિ० (આલસ્ય) કાંધી થયેલ.

આરોહણ. ન० (આરોહણ) સ્વાર થવું; અડવું.

આરુદ્ધ. ત્રિ० (આરુદ્ધ) ઉપર ચડેલ; આશ્રિતે
રહેલ. (૨) પ્રાપ્ત થયેલ; ઉત્પન્ન થયેલ;
ઉગેલ.

આરેણ. ઘ० (આરેણ) નજીક; પાસે. (૨)
આતરફ; આ કાઠે. (૩) હાલનું. (૪)
પ્રારંભકર.

આરોગ્ય. ન० (આરોગ્ય) નિરોગીપણું; તન-
દુરસ્તિ. (૨) ત્રિ० રોગરહિત; નિરોગી.

આરોપ્ય. પું० (આરોપ્ય) ભુદ્ધ શાસ્ત્રમાં કહેલ
એક દેવતાની ભત.

આરોવણા. સ્ત્રી० (આરોવણા) આરોપણા-
એક અપરાધનું પ્રાયશ્ચિત કરનાં પુનઃ
તેજ અપરાધ બીજાને કર્યો તેનું પ્રાય-
શ્ચિત પ્રથમ પ્રાયશ્ચિતમાં ઉમેરવું-આરોપવું
તે. (૨) પ્રરૂપણા; વ્યાખ્યાનો એક પ્રકાર.
(૩) પ્રશ્ન.

આરોસ. પું० (આરોસ) એ નામનો એક
દેશ. (૨) તે દેશાસી રહેવાની એક
ભત.

આરોહ. પું० (આરોહ) શરીરની ઉંચાઇ.

આરોહ્ય. ત્રિ० (આરોહ્ય) હાથીની સ્વારી
કરનાર. (૨) હસ્તિપાલક.

આરોહપરિણાહ. પું० (આરોહપરિણાહ) શરીરની
ઉંચાઇ જોટકી બે ભુગ્ગની પહોળાઇ હોય
તે આરોહપરિણાહ.

આલંકૃત. ત્રિ० (આલંકૃત) ગૂઢી; આશ્રય-
વાળા. (૨) અલંકાર શાસ્ત્રના જ્ઞાણનાર.

(૩) અલંકાર સંબંધી. (૪) અલંકાર યોગ્ય.

આલંકૃત. ત્રિ० (આલંકૃત) યથાયોગ્ય સ્થાને
પહેરેલ.

આલંકારિય. ત્રિ० (આલંકારિક) જ્યાં અ-
લંકાર-ધરેલા પહેરવામાં આવે તે સ્થાન.

આલંકારિયસમા. સ્ત્રી० (આલંકારિકસમા)
અલંકાર પહેરવાની સભા.

આલંદ. પું० (આલંદ) પાણીથી બીનો-
લીલો હાથ મુકાય તેટલા વખતથી માંડી.
૫ રાત દિવસ સુધીનો કાળ.

આલંદિય. ત્રિ० (આલંદિક) ઉપર કહેલા
સમયનું વિહંધન ન કરનાર.

આલંદ. પું० (આલંદ) આધાર; આલમ્બન.

આલંબણ. ન० (આલમ્બન) } આધાર;

આલંબણા. સ્ત્રી० (આલમ્બન) } આશ્રય; ટે-

કા. (૨) ધર્માંસમિતિનું આલંબન-જ્ઞાન

દર્શન અને આશ્રિત. (૩) કારણ; પ્રયોગન.

આલંભિય. ન० (આલંભિક) એક શહેરનું

નામ. (૨) ભગવતી સૂત્રના અગીયારમા

શતકના આરંભ ઉદ્દેશનું નામ.

આલંભિયા. સ્ત્રી० (આલંભિકા) આલંભિકા

નામની એક નગરી.

આલંક. પું० (આલંક) હડકાપો કુતરો.

આલંભિયા. સ્ત્રી० (આલંભિક) એ નામની

એક નગરી.

આલંય. પું० ન० (આલંય) રહેવાનું સ્થાન; ઘર.

આલંચણ. ન० (આલંચ) બોલવું; વાનચિત

કરતી.

આલંસિય. ત્રિ० (આલંસિ) આલમ્બ; મન્દ.

આલસ્ટ નં (આલસ્ટ) આલસ, પ્રમાદ.
આલાવ. પું (આલાવ) થોડુ ઓવતુ તે,
આલાપ કરવો તે (૨) શરૂઆતનું ભા-
ષણ. (૩) એકનાર ઓલાએલ

આલાવઝ. } પું (આલાવઝ) આલાવો,
આલાવગ. } એક સમઘનાળા વાગ્યોનો
સમૂહ. (૨) ગ્રંથનો થોડો ભાગ, પેરેઆફ

આલાવણ નં (આલાવણ) ૫૨૨૫૨ એ વસ્તુ
મળવાથી થતો બધ

આલાવણવંધ પું (આલાવણવંધ) ૫૨૨૫૨
એ વસ્તુ ભેગી થવાથી થતો બધ, જેમ
ખડી ભારી અને દોરડુ એ બેનો બધ

આલિ પું (આલિ) એક જાતની વનસ્પતિ
આલિંગ. પું (આલિંગ) મુરુ-માદ્ય ના-
મનુ વાણ (૨) આલિંગ-સાધુનો વેધ

આલિંગણ. નં (આલિંગણ) આલિંગન, થોડો
સ્પર્શ કરવો તે

આલિંગણવટ્ટિ. સ્ત્રીં (આલિંગણવટ્ટિ) શરીર
પ્રમાણે લાલુ ઓસીકુ

આલિંગણિયા. સ્ત્રીં (આલિંગણિયા) શરીર
પ્રમાણે લાલુ ઓસીકુ.

આલિંગપુસ્કર. નં (આલિંગપુસ્કર) મુરુ-
માદ્ય વાણત્રુ મોડુ.

આલિંગિની. સ્ત્રીં (આલિંગિની) ધુણ અને
કાણી નીચે રાખવાનો આકેળા

આલિંગર. નં (આલિંગર) આલિ નામની
વનસ્પતિ રિશેપનું બનાવેલ ધર-મડપ

આલિસ. વિં (આલિસ) નાવાને ચલાન-
વાના હવેસા.

આલિસ. વિં (આલિસ) સર્વ તરફથી
અનિત-મળી રહેલ

આલિસ. વિં (આલિસ) આનિમન કરાયેલ
આલિસ વિં (આલિસ) વાગેન, જોડેલ

આલિસંદગ પું (આલિસંદગ) } ધાન્ય
આલિસિદગ. પું (આલિસિદગ) } રિશેપ,
ચોળા (૨) અગસિ

આલીણ વિં (આલીણ) ઇદ્રિયનિગ્રહ૩૫
મર્યાદામાં તથાલીન (૨) આશ્રિત (૩)
થોડુ લાગેલ-નળગેલ (૪) આલિંગન
કરેલ, ભેટેલ.

આલીણુત્ત વિં (આલીણુત્ત) જેણે ઇદ્રિ-
યોનો નિગ્રહ કરી ગોપની રાખી તે,
જિતે દ્રિય.

આલીયગ } વિં (આલીયગ) આગ લગા
આલીવક } ઝનાર, અગ્નિ સળગાવનાર
આલીવગ. }

આલીવણ નં (આલીવણ) રોશની કરની તે

આલીવિત. વિં (આલીવિત) અગ્નિમાં બાળેન

આલુ પું નં (આલુ) બગાડ, કન્ન નિરોધ.

આલુદ. સ્ત્રીં (આલુદ) એક જાતની વેલ

આલુપ. વિં (આલુપ) હિ સા, ચોરી, દારી
વગેરે અકૃત્ય સેવનારા, છોનની લેનાર

આલુગ. } પું નં (આલુ) સાધારણ વન
આલુય } સ્પતિ નિરોધ, બટાટા.

આલુયવગ પું (આલુયવગ) આયુ-બટાગ
સમઘી લગવતી સૂત્રના ૨૩ મા શત
ક્રમે ખીજો વર્ગ.

આલેવણ. નં (આલેવણ) થોડુ લેપન

આલોઘ. પું (આલોઘ) વિલોકન, સારી
રીતે જોતુ તે (૨) પૃથ્વીનો સરખો ભાગ,
સમ ભૂભાગ. (૩) મનાક્ષ આદિ પ્રમથનું
સ્થાન (૪) જમર સસાર (૫) જ્ઞાન
(૬) પ્રકાશ (૭) રૂપી પદાર્થ

આલોઘત્તાર વિં (આલોઘત્તાર) જોનાર, અ
વલોકન કરનાર

આલોઘ્ય વિં (આલોઘ્ય) નિરીક્ષણ કરેન

આલોઘ્ય વિં (આલોઘ્ય) આયોચન ક
રેલ, નિવેદન કરેલ.

આલોક } પું (આલોક) જુઓ " આ
આલોગ } લોચ " શબ્દ

આલોય. પું (આલોય) અવલોકન, નિરીક્ષણ,
દર્શન, દેખતુ તે (૨) દીરાનો પ્રકાશ

આલોચના નં (આલોચન) દર્શન
 આલોચના નં (આલોચન) } શિષ્યે ગુરુ
 આલોચનાયા સીં } પાસે પો
 આલોચના સીં (આલોચના) } તાના દોષનુ
 આલોચન કરતુ-નિવેદન કરતુ તે
 આલોચનારિહ નં (આલોચનાર્હ) ગુરુ પાસે
 નિવેદન કરનાથી જે પાપની શુદ્ધિ-
 નિવારણ થાય તે આલોચના ચોગ
 પાપ (૨) આલોચના ચોગ પ્રાયશ્ચિત
 આલોચદરિસ્તણિજ્ઞ ત્રિં (આલોચદશનીય)
 જે દષ્ટિગોચર થતા ઉચામા ઉચુ
 દેખાય તે
 આલોચમાયણ નં (આલોચમાજન) જેમા
 પ્રમાણ પડે એવુ ભાજન
 આલોચિય ત્રિં (આલોચિત) આનંદન
 કરેલ
 આપ પું (આપ) લાભ નફા
 આવદ સીં (આપદ) આપતિ-દુષ્ટ
 વિપતિ
 આવતિઅન્નમયણ નં (આવત્યધ્યયન) આ
 ચાગના પ્રથમ શ્રુતકથના પાચમા અ
 પચતનુ નામ
 આવતી ત્રિં (યાવત્) જેટલા
 આવરુદ નં (યાવત્કથમ્) } જાન ૭૭૧
 આવરુદા સીં (યાવત્કથા) } સુધી ૭૭૬
 ગાં પર્યન્ત
 આવરુદિય ત્રિં (યાવત્કથિક) યાન૭૭૫
 સુધીનુ દર્શનનુ ધણા વખતનુ
 આવગા સીં (આપગ) નદી
 આવજગ ત્રિં (આવર્જક) પ્રસન્ન મરનાર
 આવજ્ઞા નં (આવર્જન) કેનશીનો ઉપાગ
 (૨) માનસિન્ વ્યાપાર રો રહેના
 મનનો ઉદ્યાનનિગ્રાહ પ્રસેપ મરનાનો
 વ્યાપાર-ક્રિયા
 આવજીરુણ નં (આવર્જીરુણ) ભુએ
 " આવર્જીરુ " શબ્દ

આવદ પું (આવર્ત) સમુદ્રાદિકમા ચક્રામરે
 ધુમરી ખાતુ પાણી દેખાય તે (૨) રખ
 ઝુ પરિભ્રમણ કરતુ તે (૩) મોહપાશ
 ભૂલપણી (૪) સસાર (૫) સસારના
 કારણરૂપ-નિપયના શબ્દાદિક ગુણ (૬)
 ઉત્કટ મોહના ઉદયથી નિપયની પ્રાર્થના
 કરી તે (૭) ફરીફરીને ઉત્પન્ન થતુ તે
 (૮) મહાધોનામે યથિત કુમારના
 ધના લોકપાલનુ નામ (૯) જ્યુક્તી
 પમાનો એક દીર્ઘ રૈતાય પરત (૧૦)
 એ ખરીવાળા સ્થળચર તિર્યચ પમે
 યની એ જાત (૧૧) અટોરાત્રના રખ
 મા મુદર્તા નામ (૧૨) આનર્ત નામ
 એ રિમાન (૧૩) જ્યુક્તીપના મેરની
 પૂર્વે સીતા મહાનદીની ઉત્તરે આનર્ત
 નામની એ રિજ્ય (૧૪) આવર્તનામે
 ૩૨ નાટકમા એ નાટક (૧૫) મ
 શિ એક લક્ષણ
 આવદકૂડ નં (આવર્તકૂટ) મહા વિદેહમાના
 નાનવકૂટ નામે વખારા પરત એ નામનુ
 એક શિખર
 આવડ પું (આપત) મિરાત દેશના બિલ્લની
 એક જાત
 આવડણ ૧૦ (આપતલ) ભાગતુ કમ્પા કરવા
 આવડિય ત્રિં (આપતિય) ચારે તરફથી
 આવી પડેલુ લાગેલુ
 આવણ પું (આપણ) હાટ દુમાન (૨)
 બગર
 આવણ ત્રિં (આપત) પ્રાપ્ત થયેલ આ-
 થીને રહેલ (૨) ઉત્પન્ન થયેલ
 આવણસત્તા સીં (આપત્તવા) ગર્ભવતી
 સગલાં સી
 આવત્ત પું (આવર્ત) ભુએ " આવર્ત " શબ્દ
 આવત્તકૂડ નં (આવર્તકૂટ) નવિનકૂટ નામે
 રૂપારા પરતના ચાર કૂટમાનુ ની ૭
 કૂટ-શિખર

આવત્તણ ન૦ (આવર્તન) ઉવાડુ નાસુ
 આવત્તણપેટિયા સી૦ (આવર્તનપીટિકા) જેમા
 ભોગ્ય રહે તે સ્થાન
 આવત્તા સી૦ (આવર્તા) આનર્તા નામની
 એક રિગ્ધ.
 આવત્તિ. સી૦ (આપત્તિ) પ્રાપ્તિ (૨)
 ઉત્પત્તિ (૩) દોઢ પ્રસંગ (૪) દુ ખ
 આવત્ત. ત્રિ૦ (આપત) પ્રાપ્ત થયેલ
 આવયા સી૦ (આપદ) આદત-આપતિ
 સંકટ
 આવર ત્રિ૦ (અવર) બીજી
 આવરણ ન૦ (આવરણ) ઢાંચ, બખતર
 (૨) ઢાલ (૩) ઢાંકુ તે ઢાંકણ (૪)
 મજિઠ આદિ દ્રવ્ય (૫) સર્વ વિરતિ
 અથવા દેશ વિરનિરૂપ પચ્ચખાણુને અટ
 કાનનાર કયાય મોહનીય કર્મની પ્રકૃતિ
 • (૬) જ્ઞાન આદિ શક્તિને આનરનાર-
 ઢાંકનાર જ્ઞાનાવરણીયાદિ કર્મ
 આવરણાવરણપરિમત્તિ. ન૦ (આવરણાવરણ
 પ્રવિમત્તિ) ૩૨ પ્રકારના નાટકમાનુ એ
 આવરણાજ્ઞ ત્રિ૦ (આવરણીય) આત્માની
 જ્ઞાના શક્તિને આનરનાર જ્ઞાનાવરણી
 યાદિ કર્મ
 આવરણી સી૦ (આવરણી) આનરણુકારી વિદ્યા
 આવરિય ત્રિ૦ (આવૃત) ઢાંકેલ, આચ્છાદન
 કરેલ
 આવરિસણ ન૦ (આવરણ) સુગ્રધિ પાણીને
 જાકા કરવો
 આવલણ ન૦ (આવલન) અગ મરડુ તે
 આવલિ. સી૦ (આવલિ) દાર, પકિન લાઇન
 આવલિયપવિમત્તિ ન૦ (આવલિયાપવિમત્તિ)
 નાટ્યપરિધિ વિશે
 આવલિયા સી૦ (આવલિયા) અસખ્યાત
 સમય પ્રમાણે એક માત્ર વિભાગ, એક
 શાસોશાસનો સખ્યાતમે ભાગ (૨)
 શ્રેણિ, પકિન

આવસહ પુ૦ (આવસય) મકાન, ઘર, રહે
 ઠાણ (૨) તાપસનો આશ્રમ, મઠ
 આવસહિય પુ૦ (આવસથિક) આશ્રમ-ગ્રુ પ
 ડીમા રહેનાર, સન્યાસી (૨) ગૃહસ્થ
 આવસિય } ત્રિ૦ (આવસયક) અનર્યનુ
 આવસ્સગ } જરૂરી (૨) ન૦ સાધુ
 આવસ્સય. } અને આવકને બે વખત અવરન કરનાની
 ક્રિયા, અતિક્રમણ (૩) તે ક્રિયા પ્રતિપાદક
 આનર્યક નામ] સૂત્ર (૪) આધાર
 આવસ્સયકરણ ૧૦ (આવસ્યકકરણ) કેરળ
 સમુદ્ધાત કર્યા પહેલા કેવળીને અવર્ય
 કરવા મોગ્ય વ્યાપાર
 આવસ્સયસુચલંઘ. ન૦ (આવસ્યકશ્રુત વચ)
 એ નામ] એક સૂત્ર
 આવસ્સયા સી૦ } (આવસ્યકી) સાધુએ
 આવસ્સિયા સી૦ } અવર્યમામ પડે
 બહાર જતી વખતે “આવસ્સદિ” શબ્દ
 બોલવો તે, સામાચારીનો એક પ્રકાર
 આવહ. ત્રિ૦ (આવહ) ધારણ કરનાર
 આવાય પુ૦ (આપાક) નિભાડો
 આવાડ પુ૦ (આપાત) ઉત્તર ભરતમાની
 શિશત નામે લિલ્લની એક જાત
 આવાય પુ૦ (આપાક) નિભાડો
 આવાય પુ૦ (આપાત) આનન્દ, માણસો]
 ગમનાગમન (૨) પ્રથમ મેળાપ
 આવાયમહ. પુ (આપાતમહ) પ્રથમ મેળા
 પમા બોલના આલસા રિગેરેમા સુખ
 આપનાર
 આવાયકહા સી૦ (આવાપચ્યા) બોજન સ
 બધી કથા કરવી તે
 આવાસ પુ૦ (આવાસ) મહેન, હનેલી (૨)
 શરીર (૩) આવાસ નામનો એક દીપ
 અને એક સમુદ્ર (૪) નરકાવાસ
 આવાસગ પુ૦ (આવસ્યક) લુઓ “ આન
 રસય ” શબ્દ

આનાસપત્ર. પુ. (આનાસપત્ર) નાગરાગ્નનો
આનાસ પત્ર

આવાસય પુ. (આવાસ) પક્ષિ ૫૨,
માળો (૨) નં નિત્ય ડમ. (૩) આ
૨૦૬૬

આવાસય નં. (આવાસ) આનાસયક
૨૦૬૫

આવાહ પુ. (આવાહ) વિનાહ પહેના તામુન
દેનાનો ઉત્સવ (૨) નાપરણિત વધુરને
પ્રથમ વેર લાવ્યા તે

આવાહય નં. (આવાહ) આનાસય દેડુ,
બોલાવતુ

આવિ. ઘ. (આવિ) સલાવના (૨) સમુ
આવ, પશુ

આવિ ઘ. (આવિ) પ્રગટ, ગદેર.

આવિઘ ત્રિ. (આવિ) અવિય દેશમાં
ઉત્પત્ત થયેલ

આવિઘ સી. (આવિ) અવિય દેશમાં
ઉત્પત્ત થયેલ સી

આવિકમ્મ નં. (આવિકમ્મ) ખુલ્લુ-પ્રગટ
કામ (૨) ઉત્પત્તિ (૩) અલિ રક્તિ

આવિક્ત. ત્રિ. (આવિક્ત) યુક્ત થયેલ, બેઝ-
યેલ (૨) અધિકૃત

આવિક્ત. ત્રિ. (આવિક્ત) પહેરેલ, ધારણ
કરેલ (૨) વીટલું, યથોચિત બાધેલ

આવિક્ત. ત્રિ. (આવિક્ત) પ્રગટ થયેલ, આ
દુર્લાભ થયેલ

આવિક્ત. ત્રિ. (આવિક્ત) પેદા થયેલ
(૨) પ્રગટ થયેલ

આવિક્ત. ત્રિ. (આવિક્ત) આગુ (૨) ક-
લુપિત, ડાળુ

આવીકમ્મ નં. (આવીકમ્મ) સમયે સ
મયે આયુષ્યના દગનો અપચય થાય તે,
આયુષ્ય સમયે સમયે બોધ થાય તે

આવીકમ્મ. નં. (આવીકમ્મ) આગીય
નામનું મરણ

આવીકમ્મ નં. (આવીકમ્મ) બુધો “આ
નિકમ્મ” રામદ

આવુત ત્રિ. (આવુત) ત્રિ કીધેલ, ૫૨
કીધેલ

આવેદિય ત્રિ. (આવેદિ) આરે તરફથી
વીટલ (૨) એક વાર વીટલ

આસ પુ. સી. (આસ) બોજન

આસ. પુ. (આસ) ફેંકવું

આસ નં. (આસ) મુખ, મો

આસ પુ. (આસ) ધોડા, અથ (૨)
અથિની નક્કરનો અધિકૃતા દેનતા (૩)
અથદેનતાથી ઉપલક્ષિત અથિની નક્કર
(૪) મન, ચિત

આસંગ પુ. (આસંગ) રોગ

આસંદ્ય નં. (આસંદ્ય) એક મતનું
આસન

આસંદ્યા સી. (આસંદ્યા) } એક
આસંદ્યા. સી. (આસંદ્યા) } મતનું
આસન, માત્રી (૨) દાકડીનું માત્રી.

આસંસય ત્રિ. (આસંસય) જેમાં સ દેહ
નથી તેવું

આસંસયગ્રોગ પુ. (આસંસયગ્રોગ) આ
શસા-અલિનાથ કરી તે

આસંસા સી. (આસંસા) કામભોગ મેળ-
વનાની ઇચ્છા, અલિનાથ

આસંસિ ત્રિ. (આસંસિ) અલિનાથી

આસંસય પુ. (આસંસય) લાણ સમુદ્રમાં
પદ અતરડીપમાંનો અથકર્ણ નામનો
એક અતરડીપ (૨) ત્રિ. તે કીપના
રહેવાસી

આસંસય નં. (આસંસય) ધોડને કળા
સીખવનાની જગ્યા

આસંસિ. પુ. (આસંસિ) મતનાન
ધોડા બન્યું, વૃદ્ધ

આસંસિ. સી. (આસંસિ) મતનાન
વૃદ્ધી

આસન પુ. (આસન) શીલ
 આસનગીવ પુ. (અસંગીવ) લરતથેના
 ચાનુ અસપિણીના પહેલા પ્રતિનાસુ
 દેવનુ નામ
 આસનુદ્ધ ન. (અસુદ્ધ) વોડા પુદ્ધ
 આસનુદ્ધ ન. (આસન) કિના રિશેન
 આસન ન. (આસન) આસન, મેકે, સિંહ
 સન ભદ્રાસન મયુરાસન વગેરે (૨)
 આસનનાળી ખેસુ તે (૩) શ્યા
 આસનગીવ ત્રિ. (આસન) નથ પાસે
 આસન ત્રિ. (અસન) ભૂમિમા લાગેન,
 ઉપગી નીચેના ભાગ સાથે લાગેન
 આસન ત્રી. (આસન) પરિવ્રજ અદિમા
 ગૃહિ
 આસનોસત ત્રિ. (આસનોસત) ઉપરના
 ભાગથી નીચેના ભાગને લાગેન
 આસન ત્રિ. (આસન) આરામ લીવેલ,
 ૨૪૨૫
 આસન પુ. (અસન) પીપળો
 આસન ત્રિ. (અસન) ધોડાળો,
 સોદાગર
 આસન ન. (આસન) બુધો “ આસન ”
 ૨૪૬
 આસન ત્રિ. (આસન) બુધો “ આસન ”
 ૨૪૬
 આસનમય પુ. (આસનમય) ધોડા વખતમા
 મોક્ષ જના યોગ લબ્ય શન
 આસનુદ્ધ ત્રી. (અસુદ્ધ) પદારિજ્ઞની
 મુખ્ય નગરી
 આસનોસત ત્રિ. (અસનોસત) ધોડાનો પોત
 નાર, સોદાગર
 આસનમદ્ય ત્રિ. (અસનમદ્ય) ધોડાને
 કળા શીખવનાર
 આસન પુ. (આસન) આશ્રમ, તાપસ લો
 કાને રહેનાની જગ્યા (૨) ચાર આશ્રમ
 પેટી એક આશ્રમ (૩) તીર્થસ્થાન

આસનમિત્રિયા. ત્રી. (અસનમિત્રિયા) ધોડાની
 માખ, બગા (૨) ચાર ધન્દિન ગળા
 શવની જાત
 આસનમદ્ય પુ. (અસનમદ્ય) ધોડાના સમારનાર
 આસનમદ્ય. } પુ. (અસનમદ્ય) ધોડાને મ
 આસનમદ્ય } દેન કરનાર
 આસનમય ન. (આસનમય) એ નામનો
 એક બાગ
 આસનમિત્ર પુ. (અસનમિત્ર) અશ્વમિનાચાર
 નામના યોગા નિહન કે જેણે દરેક
 પદાર્થ છૂટે શણે નાશ પામે છે એમ
 સ્થાપન વર્ધુ
 આસનુદ્ધ પુ. (અસુદ્ધ) લરથુ સમુદ્રમા
 ઝડા ઉપર જતા વિશિષ્ટામા રહેલ અશ્વ
 મુખ નામનો એક અતરદીપ (૨) તે
 દીપમા રહેનાર મનુષ્ય
 આસન પુ. (આસન) આશ્રમ, સ્થાન, મ
 કાન (૨) સેવના યોગ (૩) આશ્રમ,
 આધાર /
 આસન. પુ. (આસન) સ્થિતિ, પરિણામ.
 (૨) અભિપ્રાય
 આસન પુ. (આસન) ખાનાર
 આસનમય ન. (અસનમય) અશ્વરત્ન, ચક્ર
 વર્તિના ચોદ રત્નમાનુ એક રત્ન
 આસનમદ્ય પુ. (અસનમદ્ય) ધોડાગાડી, જેમા
 ધોડા બેસાય એવો રથ
 આસનમય પુ. (અસનમય) અશ્વરાજ, ઉત્તમ
 ધોડા
 આસનમદ્ય } પુ. (અસનમદ્ય) ધોડાચાર
 આસનમદ્ય. }
 આસન ત્રિ. (આસન) સ્વાદ લેના યોગ,
 ખાવા યોગ
 આસન પુ. (આસન) દાર, મદીરા, મદ
 શરાબ
 આસન પુ. (આસન) ૭૨૩૫ તળામમા
 કર્મરૂપ પાણીને આનાના ગરનાનું, કર્મ

આનના હાર, જિંથાત અવિરતિ
પ્રમાદકપાય અને અશુભયોગ એ પાય
માડુ ગમે તે એક (૨) ત્રિ. શ્રોના, ગર
વચન સાભળનાર

આસનર. } પુ. (અશ્વત્થ) અસ્વાર,
આસનર. } ધોડેસ્વાર.

આસનાદશિયા. સ્ત્રી. (અશ્વનાદશિકા) ચેડાની
સ્વારી અશ્વક્રીડા

આસનાદગા સ્ત્રી. (આસનોદગા) મીઠા પા
ણીની નાન

આસસણ ન. (આસમ્ન) દિસા પ્રાણીનો
પિનાશ

આસસા સ્ત્રી. (આસમા) ઇન્દ્ર-આકાશ
આરા

આસસેણ પુ. (અસમ્ન) કારીના રાગન
નામ (૨) ચાતુ અનસારિણીના એથા
ચક્રવર્તીના પિતા (૩) ૨૩ મા તીર્થકર
પાર્શ્વનાથના પિતાનું નામ

આસા સ્ત્રી. (આસા) ઇન્દ્ર અભિનાપા
(૨) ભેગની આપાક્ષા (૩) ઉત્તર
અથક પરત પર રહેનારી એક દેવી
નામ

આસાદિય ત્રિ. (આસાદિત) પ્રાપ્ત થયેલ

આસાદ પુ. (આપાદ) આસા મદિનો
(૨) વજ્રપિશિત (૩) આસાદાચાર્ય નામના
રીઝ નિહાન કે જેણે દરેક વસ્તુ અન્ત-
સદિઅ હે, એટલે કોનામા સાધુતા
છે અને કોનામા નહિ તેનો નિશ્ચય
ન થઇ શકનાથી કોઈને પગે લાગવું નહિ
એમ સ્થાપન કર્યું

આસાદમ્ભૂદ પુ. (આપાત્મતિ) ભુજો ' અ
સાડમ્ભૂદ ' શબ્દ

આસાદા સ્ત્રી. (આપાત) એ નામનું નદન
પૂર્વોક્ત અને ઉત્તરોક્ત નદન

આસાદાચાર્ય. પુ. (આપાત્તચાર્ય) આસાદ
નામના ત્રિઞ નિન્દન આચાર્ય

આસાદો સ્ત્રી. (આપાદો) આસામાસની
પૂર્ણિમા

આસાદણ. ન. (આપાદન) મેળવવું અહણ
કરવું

આસાદણતા સ્ત્રી. (આપાદતા) અનિનય
આશાતના

આસાદિય ત્રિ. (આસાદિત) પ્રાપ્ત કરેલ

આસાદેત્તાર ત્રિ. (આસાદેતિતૃ) સ્નાદ
લેનાર

આસામર પુ. (આસામર) સાતમા વાસુદેવ
અથવા બ્રહ્મદેવના પૂર્વજનના ધર્મગુરુ
નામ

આસાય પુ. (આસ્વાદ) સ્નાદ, રસ

આસાયણ ન. (આસ્વાદન) આસ્નાદન,
રસ લેવા તે

આસાયણ ન. (આસ્વાદન) અહણ કરવું,
મેળવવું

આસાયણ ન. (આસાતન) અનન્તાનુમધી
સાધુ વેળ (૨) અપમાન, તિરસ્કાર

આસાયણા સ્ત્રી. (આસાતના) આશાતના,
નિનય મર્ચાણનું ઉલ્લેખન

આસાયણિજ ત્રિ. (આસ્વાદનીય) સ્નાદ
લેના યોગ્ય આખરા યોગ્ય.

આસાલય ન. (આસાલક) જેના ઉપર
સુધ સમય કે બેસીને આરામ લઇ શ-
કાય તેવું એક આસન

આસાલિયા સ્ત્રી. (આસાલિયા) એ જતને
સર્પ કે જે પદર કંઈભૂમિમા ચક્રવર્તી
સેના નીચે પૃથ્વીમા સમુર્જિતમપણે અ
તર્જુર્જતને આઉએ ઉત્પત્ત થાય છે

આસાલિગી સ્ત્રી. (આપાલિગી) ઊદરાણી
નારા જેમાં પાણી આવે એવી નાન

આસાસ પુ. (આપાસ) આપાસન (૨)
પિત્રામનુ સ્થાન, ચાક લેવાની જગ્યા
(૩) એક ક્ષીપન નામ

આસાસન પુ. (આસાસન) એક જતનું ટકા

આસાસણ. નં (આસાસ) આસાસન ના-
મનો અર્થ

આસાસણ્યા. સ્ત્રીં (આસાસ) આસિર્વાદ
આસાસિય. ત્રિં (આસાસિ) આસાસન
આપેન, પ્રિઆમ સ્ત્રીલ

આસિ. સ્ત્રીં (આસિ) દાદ

આસિત્ત ત્રિં (આસિક) થોડું- જરૂર
જકાન કરેલ

આસિત્તિઆ સ્ત્રીં (આસિક્તિ) એ-
પાથ પદાર્થ

આસિય. ત્રિં (આસિય) આસિય પામેલ

આસિય. ત્રિં (આસિક) બુઝો “ આ
સિત ” શબ્દ

આસિયાયાય. પું (આસીર્વાદ) આસિર્વાચન

આસિલ પું (આસિલ) એ નામના એક
અન્યનીર્થી પ્રાચીન રતિ

આસી સ્ત્રીં (આસી) સર્પની દાદ

આસીણ ત્રિં (આસીણ) બેઠેન, આશ્રય કરેન

આસીચિસ. પું (આસીચિ) જેની દાદમા
ઝેર રહેલુ છે તેવો સર્પ (૨) સીતોદાન-

દાને પશ્ચિમ નિનારે લખ રિજ્યની
પશ્ચિમ સગદ ઉપરનો વખારા પડેત (૩)

નિગ્રહ અથવા અનુગ્રહ કરવામા સમર્થ
આસીચિસત્ત નં (આસીચિય) છટઅ-

નિષ્ટ કરનાર સામર્થ્ય

આસીચિસમારણા. સ્ત્રીં (આસીચિમારણ)
છટાનિષ્ટ કરનાના સામર્થ્ય સમધી દબી

કન જેમા બનાવેન છે તેનુ અથ માલ
એ મનિકસૂન

આસીચિસા સ્ત્રીં (આસીચિ) સીતોદામદા
નદીને નમજો કરે આવેની આસીચિસા

નામ ની નગરી

આસુ મં (આસુ) જલ્દી નીચ એકદમ

આસુશર પું (આસુશર) જેથી તત્તમ
મન ની નિપજે તે, મર મુજો અસર ના

વનાગ સર્પ થ રિમુચિમ વગેરે

આસુચર. ત્રિં (આસુચર) સીધ ચા-
લનાર

આસુપણ ત્રિં (આસુપ) તીન બુદ્ધિનાનો,
ઉત્પાતકી બુદ્ધિમાન (૨) કેવળજાની,

દિવ્યજાની

આસુર નં (આસુર) આસુરી ભાવના, જેથી
અસુરયોનિમા થયા થોડા કર્મ બધાય

તેની ભાવના (૨) ત્રિં અસુર સમધી,
ભાવનપતિ અને વ્યતર સમધી

આસુરત્ત ત્રિં (આસુરત્ત) ક્રોધથી બાવ
ચોળ થયેલ

આસુરત્ત નં (આસુર) આસુરી ભાવના,
અસુર દેવતામા ઉત્પન્ન થુ પડે તેની

ભાવના

આસુરા. સ્ત્રીં (આસુરી) જેનાથી અસુર
યોનિમા ઉત્પન્ન થનાય એની ભાવના

આસુરિય ત્રિં (આસુરિય) અસુર સમધી
(૨) પું પૂર્વભાવમા તીન ક્રોધ કરનાથી

અસુરપણે ઉત્પન્ન થનાર

આસુરિય નં (આસુરિય) અસુરપણુ

આસુરી સ્ત્રીં (આસુરી) અસુરપણે ઉત્પન્ન
થોડા ભાવના, સાધુ યજ્ઞને કહ્યા કરે,

સમમ તપ કરે, નિમિત્ત પ્રકાશે, નિર્દય
પણુ કરે તે

આસુરત. ત્રિં (આસુરત) અનિ ક્રોધા

આસુરત્ત ત્રિં (આસુરત) પમાન થેન

આસુરત્ત ત્રિં (આસુરત) જલ્દી ક્રોધા
માન થનાર.

આસુણિ નં (આસુણિ) મૂળપાનાદિક નનિષ્ટ
આપ કે જેની માનુસ મનમાન થાય

(૨) રસાયણ દિવા

આસુણિય ત્રિં (આસુણિય) કાષ્ટક વાનુ
બનેલુ

આસુય નં () ક્રોધ દેને મા
નવા માનસમા આવે છે તે.

આસેવણ નં (આસેવણ) મેરુ તે

આસેવણા સ્ત્રી (આસેવણા) સયમમા
અનિચાર હોય લગાડના તે (૨) સૂત્રનું
અનુક્રાંત કરતુ તે (૩) આરોપણ કરતુ-
આરોપણ (૪) સયમનું પરિપાતન
આસેવણાલોચન પુ (આસેવણાલોક) પુન
પુન પાપ કરી પ્રાચલિત લેનાર (સાધુ)
આસેવિય ત્રિ (આસેવિત) થોડા રનાદ
લોધિય-આરોલ (૨) આરે તરફથી પાનન
કરારેલ
આસોમ પુ (આસોમ) આસો માસ
આસોઈ, સ્ત્રી (આસોઈ) આસો મુદિ પુનમ
આસોક્તા સ્ત્રી (આસોક્તા) મધ્યમ
આમની એક મૂર્તિના
આસોગ પુ ન (આસોગ) અશોક / ક્ષેત્ર
પુલ
આસોદ્ધ } પુ (આસોદ્ધ) પીપળા, પી-
આસોદ્ધ } પગાનું ઝાડ
આસ્તાદિય ત્રિ (આસ્તાદિ) જુઓ આ-
સાદિય" શબ્દ
આસ્તાયગિજ્ઞ ત્રિ (આસ્તાયગિજ્ઞ) રનાદ
લેના થોડા
આસ્તાયગિજ્ઞ સ્ત્રી (આસ્તાયગિજ્ઞ) જેમા
પાણી ચાલુ આવે તે (નારા)
આહ્ય મ (આહ્ય) ધાતુ કદાચિત્ (૨)
અ (સીધા જલદી (૩) ઉપચિત્ અ
થેન. (૪) વનસ્પતિ કરનાર (૫) લાગ
પાડનાર (૬) છેદનાર
આહ્યા સ્ત્રી (આહ્યા) ધાત કરવો, મારતુ તે
આહ્ય ત્રિ (આહ્ય) આલેખુ આવેલુ (૨)
ચોરેલ, છીનવી નીધેન
આહ્યિયા સ્ત્રી (આહ્યિયા) યદારથી આ-
વેલી લાણી પીરસણુ
આહ્ય ત્રિ (આહ્ય) એ- દેખવેથી બીજો
કેકાણે આલેખુ
આહ્યત્તરીય ન (આહ્યત્તરીય) યાથાનરી
નેધએ તેડુ (૨) યથાર્થ ઉપદેશનુ ૨૧૩૫,

સત્ય, વાસ્તવિક ૨૧૩૫ (૩) સૂચકાગના
૧૩ મા અધ્યયનનું નામ કે જેમા યથાર્થ
ઉપદેશનુ ચરુષ બતાવ્યુ છે
આહ્યમિત્રપય ન (આહ્યમિત્રપદ) અધા
મિત્રપદ ધર્મ નિરૂપદ
આહ્ય ત્રિ (આહ્ય) હજોલુ (૨) વગાડેલુ,
બળવેલુ (૩) પ્રેરણાકરેલ (૪) પુ ઢોલ
આહ્યા સ્ત્રી (આહ્યા) હુલુમિ
આહ્ય પુ ન (આહ્ય) ધરેલુ, દાગીનો
આહ્ય પુ ન (આહ્ય) દષ્ટાત, ઉદા
ધરણુ (૨) લેલુ, સ્ત્રીકાર કરવો (૩)
વ્યવસ્થા કરી (૪) લાડુ, લઈ જતુ
આહ્યત્તરીય પુ (આહ્યત્તરીય) એક દેશી
દષ્ટાત
આહ્યત્તરીય પુ (આહ્યત્તરીય) સદાપ
દષ્ટાત
આહ્ય પુ (આહ્ય) બોલાવતુ
આહ્ય ત્રિ (આહ્ય) ક્ષેત્ર, શિબ, ભાત,
પાણી, વચ, પાત્ર વગેરે
આહ્યત્તરીય સ્ત્રી (આહ્યત્તરીય) તાત્કાલિક
અનર્થ કરનાર એક વિદ્યા
આહ્યત્તરીય ન (આહ્યત્તરીય) નિરૂદ્ધ ગમેન યા
રમા દષ્ટિનાદ અગના બીજા વિભાગ
સૂત્રનો ૧૦ મા લેદ
આહ્યકૃત ત્રિ (આહ્યકૃત) ખાસ સાધુને
માટે નિષ્કલ્પેલ આદારાદિ
આહ્યકર્મ ન (આહ્યકર્મ) આધાકર્મ,
આનારનો એક હોય
આહ્યકર્મ ન (આહ્યકર્મ) પોતાના જેવા
કર્મ હોય તે પ્રમાણે, સ્વકૃત ઝર્માનુસાર
આહ્યકર્મ ત્રિ (આહ્યકર્મ) સાધુના
માટે મનાવેલ આદાર
આહ્યકર્મ ત્રિ (આહ્યકર્મ) પોતાની મરજી
મુજબ નર્મન ર
આહ્યા ન (આહ્યા) સ્થાપન (૨) યથાન,
આથા

આહારતત્ત્વ નં (યાચાતત્ત્વ) જે વખતે જેની હોય તેનીજ દેહથી તે, યથાર્થ સત્ય
 આહારતત્ત્વ. નં (યાચાતત્ત્વ) યાચાતત્ત્વ-
 સત્યવાત જેમા પ્રતિપાદન કરી છે તે
 સુશ્રેયસૂત્રના ૧૩ મા અધ્યયનનું નામ
 આહાર પુ. (આહાર) આહાર, આશ્રય,
 અવલમ્બન, ટેકા (૨) આકાશ
 આહાર, પુ. (આહાર) આહાર, ખોરાક
 આહારહત્તાર. ત્રિ. (આહાર) આહાર કરનાર,
 ખાનાર
 આહારણ. નં (આહારણ) આહારકે શરીર,
 પાચ શરીરમાનુ ત્રીજી શરીર (૨) ત્રિ. (૩)
 આહાર કરનાર, ખાનપાન વગેરે કરનાર
 (૩) પુ. આહારકે શરીરની લક્ષિણા
 સાધુ (૪) આહારકે સમુદ્ધાત, આહારકે
 શરીરમા આત્માના પ્રદેશ નિસ્તારવા તે
 આહારગોપાંગણામ. નં (આહારગોપાંગણામ)
 નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ-
 યથી આહારકે શરીરના અગોપાગ પ્રાપ્ત
 થાય
 આહારગજુગલ. નં (આહારગજુગલ) આહારકે
 શરીર અને આહારકે અગોપાગ એ બે
 નામકર્મની પ્રકૃતિની જોડ
 આહારગણામ. નં (આહારગણામ) જેના
 ઉદયથી આહારકે શરીર મળે એવી નામ
 કર્મની એક પ્રકૃતિ
 આહારગમીસા. સ્ત્રી. (આહારગમીસા) આહારકે
 મિશ્રયોગ, આહારકે શરીર બનાવતી
 વખતે ઉદારિક આદિ શરીરની સાથે
 મિશ્રણ થાય તે વખતનો યોગ-શારીરિક
 વ્યાપાર
 આહારગલદ્ધિ. સ્ત્રી. (આહારગલદ્ધિ) આહારકે
 શરીર બનાવનાની લક્ષિણ શક્તિ
 આહારગમ્મણા. સ્ત્રી. (આહારગમ્મણા) આ-
 હારકે શરીરની રચનામા ઉપયોગી થાય
 તેના પુદ્ગલનો જાતો

આહારગસમુદાય. પુ. (આહારગસમુદાય)
 આહારકે શરીર બનાવના માટે આત્માના
 પ્રદેશ શરીરથી બહાર કાઢવા તે
 આહારગમરીર. નં (આહારગમરીર) આહાર-
 કે શરીર
 આહારગસરીરકાયપ્પત્રોમ પુ. (આહારગસ-
 રીરકાયપ્રયોગ) આહારકે શરીર રચીને તે
 શરીરથી પ્રકૃતિ કરી તે, આહારકે શ-
 રીરનો વ્યાપાર
 આહારગસરીરિ પુ. (આહારગસરીરિ) આ-
 હારકે શરીરનાજો (૭૫).
 આહારગુચ્છ. ત્રિ. (આહારગુચ્છ) આહાર પરત્વે
 મન વચન અને જ્ઞાને પાપથી ગોપની
 રાખનાર.
 આહારણ. નં (આહારણ) દેહાત .
 આહારપજ્ઞાતિ. સ્ત્રી. (આહારપજ્ઞાતિ) જે ॥
 ક્રિયાથી આહાર લઇને શરીરરૂપે પરિણમ
 પમાડી શકાય તે શક્તિની પૂર્ણતા
 આહારપરિણા. સ્ત્રી. (આહારપરિણા) સુચ-
 ગણામ સૂત્રના બીજા અનુવંદધના ત્રીજા
 અધ્યયનનું નામ
 આહારપોસહ પુ. (આહારપોસહ) એક અ-
 હોરાન સુધી ચારે આહારનો ત્યાગ કરવાતે
 આહારવ નં (આહારવ) ૫ શરીરમાનુ એક
 શરીર કે જે ૧૪ પૂર્વધારી લક્ષિણા
 સાધુ બનાવી શકે
 આહારસંપજ્ઞા. નં (આહારસંપજ્ઞા) આહાર-
 રની સપત્-રસને ઉત્પન્ન કરનાર,
 ગીહુ.
 આહારસમણા } સ્ત્રી. (આહારસમણા) આહાર
 આહારસન્ના. } લેવાની સમ્મતિ
 આહારસમુદાય. પુ. (આહારસમુદાય) આ-
 હારકે શરીર બનાવતી વખતે જન પ્રદે-
 શી ઉદારિક શરીરથી બહાર નીકળતુ
 અને પ્રકૃત પ્રકૃતિનું બોધરૂપે કરી
 નિર્કરતુ તે

આહારિત. વિ० (આહારિત) આહાર અર્થે
કરેલ, લક્ષણ કરેલ

આહારિત્તાર. વિ० (આહારિત્તાર) આહાર
કરનાર (૨) અર્થ કરનાર

આહારિય. વિ० (આહારિય) પાણી સાથે ઉતા
રવા યોગ્ય, ખાદ્ય ઔપચાર્ય પગે

આહારિય. વિ० (આહારિય) જુઓ ' આ
હારિત ' સંદર્ભ

આહારોદ્દેશ્ય પુ० (આહારોદ્દેશ્ય) 'પતનના'
સૂત્રના પ્રથમ ઉદ્દેશનું નામ.

આહારોત્તાર. વિ० (આહારોત્તાર) આહાર
કરનાર

આહારોદ્દેશ્ય. પુ० (આહારોદ્દેશ્ય) ઉત્કૃષ્ટ
આચારી એક પ્રકારના જૈન સાધુ

આહારણા સ્ત્રી० (આહારણા) ધારણા,
સંસ્કૃત, ઉદ્દેશ

આહારિય પુ० (આહારિય) એ નામનો
એક અન્તર્દીપ (૨) નિ० નેમા
વસનાર મનુષ્ય

આહારિય. વિ० (આહારિય) આહારથી અર્થ કરેલ
આહારિય. પુ० (આહારિય) અગ્નિને સ્થાપન
કરનાર બ્રાહ્મણ, અગ્નિહોત્રી

આહારિય } વિ० (આહારિય) અમલુલી ૧,
આહારિય. } મુસાફર

આહારિય. વિ० (આહારિય) મોક્ષલેન
આહારિય નં (આહારિય) અધિકારી રીતે
પાપ

આહારિય. સ્ત્રી० (આહારિય) ૬૧,
ઉપન, ખડગ પગે અધિકાર્ય મેળનાથી
લાગતી ક્રિયા.

આહારિય. વિ० (આહારિય) કહેલું પ્રતિષ્ઠાન
કરેલું

આહારિય. વિ० (આહારિય) ધરેલ, આચાર્ય મુકેલ
(૨) સપૂણ દિનકર

આહારિયવિનિયમ નં (આહારિયવિનિયમ) સત્ય
વચનનો એક અનિયમ

આહારિય પુ० (આહારિય) દેશ વિશેષ (૨)
આહારિય નામની હલકી જાત

આહારિય. વિ० (આહારિય) દાતા, ત્યાગી
આહારિય. સ્ત્રી० (આહારિય) અગ્નિમા ધી તત્ત
જ્ય પગે હોમના તે

આહારિય વિ० (આહારિય) આહારના ૬
રના યોગ્ય (૨) હોમના યોગ્ય

આહારિય પુ० (આહારિય) ૮૮ અર્થમાનો
૫ મો અર્થ (૨) નિ० આગ્રહાલુ નીન

આહારિય. વિ० (આહારિય) યોગ્યતાવેન
આહારિય નં () વિનાશ થવા પડી
વરને ત્યા કન્યાને તેડું કરી જમાડે તે

આહારિય વિ० (આહારિય) આહારમા રહેના
યોગ્ય વસ્તુ

આહારિય. સ્ત્રી० (આહારિય) આદિરણ, ભરવા-
કણ, યોગ્યલણ.

આહારિય. નં (આહારિય) અધિકારિપણ,
નાયકપણ, સ્વામીપણ

આહારિય. નં (આહારિય) શરેરને ઘેરા
ધાવવા-થાપો મારવા તે (૨) ક્ષોભ
ઉત્પન્ન કરવા તે

આહારિય. વિ० (આહારિય) જ્ઞાનનો એક
પ્રકાર

આહારિય. પુ० (આહારિય) નિયમિત ક્ષેત્રમા
રહેનાર અવધિ જ્ઞાન (૨) નિયત ક્ષેત્રને
અધિજ્ઞાનથી રેખનાર

૬.

- દ. પ્ર. (૬) પાત્રપૂજણ (૨) વાક્યાયમર
(૩) સમાધિ.
દમ્પ વિ. (દત) પ્રાપ્ત થયેલ સ્થિત રહેલ
(૨) ગયેલ
દમ્પર. વિ. (દત્તર) બીજી, અપર.
દમ્પરણ. પ્ર. (દત્તર) અન્યથા
દ્વ. પ્ર. (દત્તિ) એમ; એવીરીતે (૨)
૩૫ પ્રદર્શન, ૮૪ નિર્દેશ કરી બતાવતું
(૩) અનધિ, ૬૬ (૪) હેતુ, કારણ
દ્વિદાસ. પુ. (દ્વિદાસ) પુરાણ, હનિદાસ
(૨) પુરુષની ૭૨ કળામાની એક કળા
દ્વિષો. પ્ર. (દત્ત) અહિથી (૨) અહીંયા
દ્વિષિણિયા. સી. (દ્વિષિણિયા) } નિ-દા
દ્વિષિણી સી. (દ્વિષિણી) }
દ્વિગાર } પુ. (દ્વિગાર) અગારો, કોલસો,
દ્વિગાલ. } ધુમાડારૂપિત અગ્નિ (૨) કોલ
લાગી મારક અથમને કાળો કરનાર એક
પ્રકારનો આહારનો દોષ (૨) અગાર
નામનો એક ગ્રંથ
દ્વિગાલ. વિ. (દ્વિગાર) અગારો સમધી,
દેવતા સમધી
દ્વિગાલક્ર. પુ. (દ્વિગારક્ર) એ નામનો એક
ગ્રંથ, મુગળ ગ્રંથ
દ્વિગાલક્રમ. ન. (દ્વિગારક્રમ) કોલસો બના-
વવા અને વેચવાનો વ્યાપાર, પદ્મ કર્મા-
દાનમાં } એક
દ્વિગાલકારિયા. સી. (દ્વિગારકારિયા) સમધી.
દ્વિગાલક. પુ. (દ્વિગારક) મુગળ ગ્રંથ.
દ્વિગાલદાદ. પુ. (દ્વિગાલદાદ) અગારો પાડાની
જગ્યા
દ્વિગાલરૂડિસમ. પુ. (દ્વિગાલરૂડિસમ) અગારક
નામે ગ્રંથના વિમાનનું નામ
દ્વિગાલસગડિયા. સી. (દ્વિગાલસગડિયા) અ-
ગારી, દેવતા સમધીની સમધી

- દ્વિગિણી. સી. (દ્વિગિણી) શાસ્ત્રમાં ૩૬૫ હ-
ન્માં રહી વૈષાખ-વ્ય કરાવ્યા વિના સધારો
કરવો તે, અનુસન ક્રિયા.
દ્વિગિણીમરણ ન. (દ્વિગિણીમરણ) સંધારો કરી
વૈષાખ-વ્ય કરાવ્યા વિના ઇષિત-નિયમિત
પ્રદેશની હન્માં રહી સમાધિ મરણ
કરવું તે
દ્વિગિય. ન. (દ્વિગિય) મનોભાવ જાણાવાની
નિશાની, ઇસારો, આંખ વગેરેની સા
ભિપ્રાય એટલા.
દ્વિગિયમરણ પુ. ન. (દ્વિગિયમરણ) જીવો
“ ઇગિણી ” શબ્દ
દ્વિગુરૂ. } સી. (દ્વિગુરૂ) આ જાતનું એક
દ્વિગુરૂ. } નક્ષ, કે જેના દ્વિગમાથી તેવ
ધણ નીચે છે
દ્વં પુ. (દ્વં) ધન્વ, એક. (૨) ધન્વ; દેવ-
તાનો રાગ; પુરુષ (૩) જ્યેષ્ઠા નક્ષ
ત્રનો અધિપતિ દેવતા. (૪) એ નામનો
એક દીપ અને એક સમુદ્ર (૫) પરમેશ્વર,
ધન્વર. (૬) જીવ, આત્મા. (૭) પૃથ્વી
કાયનો એક અધિષ્ઠાપક દેવ (૮) ૧૬
મા તીર્થકરના એક ગણધર (૯) સમગ્રી
તિથિ, સાતમ (૧૦) નં એ નામનું
એક દેવતાનું વિમાન.
દ્વં વિ (દ્વં) ધન્વ સમધી
દ્વંકંત. પુ. (દ્વંકંત) ધન્વકંત નામે એક
વિમાન કે જેના દેવતાઓની સ્થિતિ ૧૬
આગરોપમની છે
દ્વંકાદ્ય. પુ. (દ્વંકાદ્ય) ત્રણ ઇન્દ્રિયવાળો
એક જીવ, ઇન્દ્રોપ
દ્વંકીલ પુ. (દ્વંકીલ) નગરના દરવાજાનો
એક અનુચ, જેને આધારે દરવાજાના
બે કમાડ બંધ રહી શકે તે
દ્વંકુમ્ભ પુ. (દ્વંકુમ્ભ) કવચ મહોટો ઘડો,
બાવિઓ (૨) વીતરોડા નગરના ઇશાન
જુગાનું એક ઉદ્યાન. (૩) નેમનાથના

प्रथम सिंहा (४) २० भा मुनिसुनत
तीर्थिकरना प्रथम गणधरनु नाम
इंदकेड पु० (इन्दकेड) छद्रपट्टि, छद्र म
टोत्सवमा अनावेष स्थल (२) छद्रपट्टि
इंदखील पु० (इन्दखील) लुओ "छद्रपट्टि"
शब्द
इंदग पु० (इन्दग) तेछद्रिप ७५ निरी
इंदगोप पु० (इ इगोप) छद्रगोप, मेमभेले
इंदगद पु० (इन्दगद) व्यन्तर देवना ७५
दरथी यनो शत्रु, वणगाड (२) अछ निरीप
इंदगि पु० (इन्द्रगि) निशाभा नक्षत्रनो
अधिगना देवता (२) ७७ भा अछनु
नाम
इंदजसा खी० (इन्दजसा) पायास देशना
अक्षरामनी राणी
इंदजालि वि० (इन्द्रजालि) निनिध रयना
करी निरमय पभाजनार, छद्रगोपी
(आछगर)
इंदजालिय वि० (इन्द्रजालिक) छद्रगोप ८२
नार, गोडनिधा अताननार
इंदजमय पु० (इन्द्रजमय) छद्रपट्टि, भीछ
धननी अपेक्षाओ भोनी धन
इंदहाण न० (इ इहाण) छद्रपट्टि, छद्रपट्टि
(२) छद्र निरासस्थान
इंदणीज पु० न० (इन्दणीज) छद्रनी ५
भल्ली, नीनम
इंदवत्त पु० (इन्द्रवत्त) छद्रवत्त, योथा तीर्थ
करने प्रथम शिक्षा आपनार (२) १२
भा पाछा १०५ रनामीना नागन पूर
लानु नाम
इंदविण पु० (इन्द्रवत्त) ओ नामना अछि
मन्त्रना ओछ आयाय
इंदधण पु० (इन्द्रधण) छद्रधनप्य,
कायणी
इंदनील पु० (इन्दनील) लुओ "छद्रनील"
शब्द

इंदपाडिन्या खी० (इन्द्रपाडिन्या) लाहरना
सुदी १५ पत्रीने पावो (२) आसो
सुदी पुनम पत्रीने पावो
इंदपुर न० (इन्द्रपुर) ओ नामनु ओड नगर
(२) पु० ओ नामना ओड साधु
इंदपुरग न० (इन्द्रपुर) वेसनायिगणुथी
नीमेल ओ नाम ७७
इंदभूट पु० (इन्द्रभूट) मछारीर स्वा
इंदभूति } भीना प्रथम गणधर, गो
तभरनामी
इंदमर पु० (इन्द्रमर) लाहरनामासनी पुनमे
भतानरे आसो शुभ पुनमे यनो छद्र
महेत्सव
इंदमुखाभिसिच पु० (इन्द्रमुखाभिसिच) प-
भराडीयाना सातमा दिनसनु (सातमनु)
नाम
इंदयगिरय पु० (इन्द्रगिरय) शैथी मोटो
नरकावासो
इंदयाल न० (इन्द्रयाल) ओ नामनी ओड
निधा
इंदयालि पु० (इन्द्रयालि) छद्रगोप निधाने
गणधनार
इंदलाट्टि खी० (इन्द्रलाट्टि) छद्र भरोत्स
वमा ओ स्तल रोपनामा आवे ते
छद्रपट्टि
इंदसिरी खी० (इन्द्रसिरी) पायान देराना
अनिध नगरना अछदत रागनी ओ
राणी
इंदसेणा खी० (इन्द्रसेणा) छद्रमेना नामनी
ओछ नदी के ओ मेरने छितरे रक्तपती
नदीमा भणे छ (२) छद्रनु सेन्य
इंद खी० (इन्द्र) छद्र नामनी नदी के
ओ मेरनी छितरे रक्तपतीने भणे छ (२)
छद्र नामनी ओड देरी (३) धरणे इती
पायथी अग्रभट्टिनीनु नाम
इंद खी० (ऐन्दी) पूर दिशा

દેવાહ. નં (દેવાહ) ૪૬ ધનુષ્ય.

દેવાળી સ્ત્રીં (દેવાળી) ઇન્દ્રાણી, ઇન્દ્રની
અગ્રમહિપી

દેવિય પું નં (દેવિય) આત્માના ચિન્દ
અને ઇન્દ્રિય જાનના સાધનભૂત આખ,
કાન, નાક, જીભ અને ત્વચા-એ પાંચ
ઇન્દ્રિય (૨) પત્તવણી સૂત્રના પદરમા પદ
નામ (૩) પત્તવણીના ત્રાગ્મ પદના ત્રાગ્મ
દ્વાર નામ (૪) અગ્ર, શરીરના અવયવ.

દેવિયગ્રાવણ. પું (દેવિયગ્રાવણ) ઇન્દ્રિયોથી
ઉત્પન્ન થતુ વસ્તુઓનુ નિશ્ચયાત્મક જ્ઞાન.

દેવિયહૃદૈસ. પું (દેવિયોદેશ) પત્તવણી
સૂત્રના પદરમા પદના પ્રથમ ઉદેશાનુ નામ.

દેવિયગ્રાગ્રાહણ. સ્ત્રીં (દેવિયગ્રાગ્રાહણ) એક
પ્રકારનુ ઇન્દ્રિયોદ્ધારા ઉત્પન્ન થતુ જ્ઞાન

દેવિયવચ્ચ. નં (દેવિયવચ્ચ) મન અને
અક્ષુ રાવાયની ચાર ઇન્દ્રિયો; કાન, નાક,
જીભ, અને સ્પર્શ ઇન્દ્રિય

દેવિયદ્વાર નં (દેવિયસ્થાન) ઇન્દ્રિયોનુ ઉ-
પાદાન કારણ

દેવિયગિવ્યસજ્ઞા સ્ત્રીં (દેવિયનિર્ગત્તા)
ઇન્દ્રિયોના આકારની નિષ્પત્તિ

દેવિય ય. પું (દેવિયાર્થ) ઇન્દ્રિયોથી જાણવા
થોમ વસ્તુ, ૨૫, ૨૬, ૨૭, ૨૮ વગેરે.

દેવિયપ્રજ્ઞાસિ. સ્ત્રીં (દેવિયપ્રજ્ઞાસિ) ઇન્દ્રિયની સ-
પૂર્ણતા, ઇન્દ્રિયપ્રમાણિ આધીને પુરી કરેલી તે

દેવિયપદ્ધિસંલીળતા સ્ત્રીં (દેવિયપ્રતિમલીલના)
ઇન્દ્રિયોને વચ કરેલી તે

દેવિયપય. નં (દેવિયપદ) પત્તવણી સૂત્ર !
૧૫ મુ ૫૬

દેવિયમનોગિમિત્ત. નં (દેવિયમનોગિમિત્ત)
ચત્ર વગેરે માંથી ઇન્દ્રિય અને મન ઉ

નિમિત્ત જેમા એનુ જ્ઞાન; મનિશ્રુત જ્ઞાન.

દેવિયમનોમય. નં (દેવિયમનોમય) ઇન્દ્રિય
અને મનથી ઉત્પન્ન થતુ જ્ઞાન, મનિશ્રુત
જ્ઞાન.

દેવિયલક્ષિ. સ્ત્રીં (દેવિયલક્ષિ) પાંચ ઇન્દ્રિ-
યની પ્રાપ્તિ.

દેવિયલક્ષિયા. સ્ત્રીં (દેવિયલક્ષિયા) જુઓ
“ ઉપલો ” શબ્દ.

દેવિયવિસય. પું (દેવિયવિવય) જુઓ
“ ઇન્દ્રિય ચ ” શબ્દ

દેવુ પું (દેવુ) ચન્દ્ર, ચંદ્રમા.

દેવુસરવર્દિસગ પું (દેવુસરવર્તમક) એ
નામનું એક પ્રિમાન.

દેવુરય. નં (દેવુરક) મોટો સુડો.

દેવુકંત નં (દેવુકાન્ત) એ નામનું એક
પ્રિમાન.

દેવુણ. નં (દેવુણ) ઇન્દ્રિયો અપતણુ,
જણુ આકાશ વગેરે. (૨) ઉત્તીપન,
ઉત્તેજન.

દેવિય. ત્રિં (દેવિય) સળગાવેલ; ઉદ્દીપન
કરેલ.

દેવુ. નં () પ્રવેશ, દાખલ થતુ તે
દેવુ ત્રિં (એક) એક સખ્યાવાચક. (૨)
એકલો; અદિતીય

દેવુડ પું (દેવુડ) ચટાઇ સાદડી બનાવવાનુ
ક્રામજ ધાસ. (૨) ઇન્દ્રિયની બનાવેલી

ચટાઇ. (૩) આ નામનુ પર્વજ જ્ઞાતનું ઝાડ.

દેવુમિત્ત. ત્રિં (એક) એક (૨) ૫૨૨૫૨;
અન્યોન્ય, એક ખીજી.

દેવુસીસા સ્ત્રીં (દેવુસીસા) ૨૧; એકનીસ
દેવુસીસા સ્ત્રીં (દેવુસીસા) એકનીસ; ૮૧.

દેવુસા. ત્રિં (એક) અગીયાર, ૧૧
દેવુસાસ }

દેવુસાસગ. પું (દેવુસાસ) આચારાગાદિ
૧૧ અગસુત

દેવુસાસી. સ્ત્રીં (દેવુસાસી) અગીયારસ.

દેવુસા. ત્રિં (એક) એકએક,
પ્રત્યેક
દેવુસા. પું (દેવુસા) અપભ્રંશ રચામીનો
વચ, ઇન્દ્રિય કુલ. (૨) કોસાલ દેશ.

इन्खाणकुल. पु० न० (इन्खाणकुल) लुओ
“ छुआम ” शब्द

इन्खाणभूमि स्त्री० (इन्खाणभूमि) छद्वाकु
पशु न्या छप्पल थो ते भूमि, अयोध्या.

इन्खाणरेश. पु० (इन्खाणरेश) नपलदेव
रथाभीने पशु

इन्खाणकुल. न० (इन्खाणकुल) छद्वाकु
नामनु कुप.

इन्खु पु (इन्खु) शेरडी

इन्खुतेडिया. स्त्री० (इन्खुतेडिया) भेरी,
शेरडी (२) शेरडीना ककडा

इन्खुघर. न० (इन्खुघर) ओ नामनु ओ
छान, आग

इन्खुचोयम न० () शेरडीना कुन्या

इन्खुडालग न० () शेरडीना कक
जो ओ छ आग

इन्खुमेरु न० (इन्खुमेरु) शेरडी

इन्खुस्त. पु० (इन्खुस्त) शेरडीना रस.

इन्खुघर. पु० (इन्खुघर) ओ नामने ओ
छाप आने ओ छ सुद

इन्खुवाड पु० (इन्खुवाड) शेरडीने वाड,
न्या शेरडी भीनाथ ते स्थान (२)

शेरडीनु भेतर्

इन्खुवाडिया स्त्री० (इन्खुवाडिया) छु-शे-
रडीनी वाडी

इन्खुसालग न० () शेरडीनी लाली
शाभा

इग वि० (एक) ओकनी सभा, १

इगतर्ह स्त्री० (इगतर्ह) ओकापु, ८१

इगाला स्त्री० (इगाला) ओकतादीस, ४१

इगनला स्त्री० (इगनला) ओकान-१, ५१

इगवोसा स्त्री० (इगवोसा) २१ नी स
भा, ओकरीस

इगसट्टि स्त्री० (इगसट्टि) ६१, ओकसड.

इगसी. स्त्री० (इगसी) ओकसी, ८१

इगार. वि० (इगार) अगीवार, ११

इगिदिय. वि० (इगिदिय) ओने ओक छन्दय
होय ते, पृथी आदि स्थावर लु

इगुणनउह स्त्री० (इगुणनउह) नव्यासा, ८८

इगुणवोसा स्त्री० (इगुणवोसा) ओग
लीस, १८

इगुणसट्टि. स्त्री० (इगुणसट्टि) ओगलुसा, ५८.

इगुणसी. स्त्री० (इगुणसी) ओगलुओ.
सी, ७८

इग. वि० (एक) ओकनी सभा

इगय पु० (इगय) आ प्रकारेन अर्थ

इगाइ. पु० न० (इगाइ) ओआदि, छत्पादि

इगेन. न० (इगेन) आ प्रकार, ओरी रीते

इच्छकार. पु० (इच्छकार) छत्पापूर्वक गुहरी
आता छमवनी-अनुष्ठान करु ते, दश
सासायरीमानी ओक.

इच्छा स्त्री० (इच्छा) छप्पल, अलिहापा
(२) पणपडीआनी पदर शनिओमानी
अउरभी शनि

इच्छाकाम. पु० (इच्छाकाम) अभात व
सुनी आकाश

इच्छाकार. } पु० (इच्छाकार) लुओ
इच्छाकार. } “ छुआम ” शब्द

इच्छाकन्द. वि० (इच्छाकन्द) छप्पलनुहल,
छप्पल मुष्म पतु ते

इच्छापणीय वि० (इच्छापणीय) ससार वधे
तेरी निपथानुहल प्ररतिना प्रनाहभा
धसपणेन

इच्छापरिमाण न० (इच्छापरिमाण) छप्पलनु
परिमाण-मर्धा छप्परी ते, पायपु
अउरत

इच्छामुच्छ स्त्री० (इच्छामुच्छ) अणन
छप्पल, अलि आसुत

इच्छालोम. पु० (इच्छालोम) प्रण लोम

इच्छालोमिय. वि० (इच्छालोमिक) मदानोनी

इच्छालोल. पु० (इच्छालोल) मदा लोम
(२) मदा लोमी

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પ્રાપ્ત કરનાની
ધર્મનાળો

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મછેલુ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મછેલુ, ધર્મ, વાંછિત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) યાગ, દેવપૂજન

શ્રિચ્છય ત્રિં () મા, જનની

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પૂજનની આ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) બિલાડાનાળો

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ (૨) સેન,

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) આધારિત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મના કંઠક

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મ પકડનારુ સ્થાન

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પ્રિય, વાંછુ, મનગમતુ

(૨) પૂજ્ય

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મક ધર્મ અને

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) ધર્મક અને, સાડ નરસુ

શ્રિચ્છય ત્રિં () ગાડુ, ગાડી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સમૃદ્ધિવાન

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સમૃદ્ધિ, વેલવ (૨) આ

મરી આધારિત આદિ લાંબી, શક્તિ (૩)

પદવી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) નરેન્દ્રાદિકની

તથા આચાર્યની શ્રદ્ધાર્થે અભિમાન કરી

આત્માને ભારે કરવો તે

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રદ્ધિ-આત્મા આ

પદ્ધિ આદિ જેને પ્રાપ્ત થયેલ છે એવો

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રદ્ધિ-આત્મા આ

મરી આધારિત, અકર્મી, બનદેવ,

વાસુદેવ, ચારણ મુનિ અને વિદ્યાર્થ

શ્રિચ્છય ત્રિં () મગધની

એક નામ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) હમણા, અહીં

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) તુલ્ય વિશેષ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) જુઓ “ ધર્મ ” સમ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) પ્રાચીનકાળની હ-

કીકત દર્શનનાર ધર્મશાસ્ત્ર શાસ્ત્ર, પૂર્વ

વ્રતાન્ત (૨) પુરાણ શાસ્ત્ર

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) અર્થથી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) અર્થકાલનુ (૨) અ

ર્થ, થોડુ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા

વખતનેમાટે ગ્રહણ કરેલ વેશ્યાદિ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા

નાની ઉમરની પરણેલ સ્ત્રી (૨) થોડા

વખતમાટે રાખેલી રખાત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા

મન) નાની ઉમરની પરણેલ સ્ત્રી સાથે

ગમન કરતુ-મૈથુન મેનુ તે, આવકના

ચોથા મતનો પ્રથમ અભિપ્રાય

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા વખતનુ, થોડા

સમયનુ (૨) પાટાપગમન મરણની

અપેક્ષાએ થોડા વખતનુ ધર્મિત મરણ

કરતુ તે (૩) જવાનાગુ, ગમનશીલ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) થોડા વખતમાટે

રાખેલ વેશ્યા આદિ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) એવુ, એવી રીતે, આ

પ્રકારે

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) એટલુ, એટલા

પ્રમાણનુ

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) અહિં આ, અહિં,

આ દેકાણે

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) એવી રીતે, આ પ્રકારે.

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) લોકપ્રસિદ્ધ આકારે

રહેલ, લોકિક સર્યાનવાગુ (૨) નિયમિત

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સ્ત્રી, નારી

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સ્ત્રી (રચનાની) સ્ત્રીને

આદેશ કરનારી બોલાવવાની ભાષા

શ્રિચ્છય ત્રિં (શ્ચિત્) સ્ત્રીને વશ કર-

વાનું ક્રમ (૨) હસ્તકર્મ વગેરે સાનઘ

અનુદાન

इतिरुत्ता स्त्री० (स्त्रीरुत्ता) स्त्रीनी योसः
इति॥

इन्धिरहा सी० (सीरुया) स्त्रीसमधी कथा,
यार विक्रयाभांनी ओड

इतिगम पु० (सीतार्थ) श्री सप्तमी गर्भ-
संज्ञ प्रगथ पि०

इत्थिगुरम न० (स्त्रीगु म) स्त्रीगोत्रो नाम्ना समुद्र
इत्थिचोर. पु० (स्त्रीचोर) स्त्रीना रूपना

ચોર, પરત્વી લપટ
 હથિયણામ. નં (સ્ત્રીતમન્) જેથી સ્ત્રીરૂપે
 જન્મ લેવા પડે તેની નામકર્મની એક
 પ્રકૃતિ

इधियणामगोयकम्म न० (सीनामगोत्रमन्)
सीना गोत्रमा-प्रतिभा ७४०३ लेखे प३
लेख कर्म

इति तिथि न० (चैतीर्थ) श्री ३५ ७७-७८
भक्षिनाथ तीर्थ ३२७० तीर्थ-शासन, दस
अष्टोत्तराशः ॥ ७८ ॥

શ્રીપદ્મારુઢ. નિ. (સીપથાત્મ) જેણે
શ્રીપદ્મા પાઠન કર્યું છે-દાશ્યુ છે તે

इतिपद्यराणी. श्री० (श्रीज्ञापनी) श्रीना
वक्ष्यन्तुं अनिपादन करनार मोदजनके आया

इतिपडिगणा म्री० (मीगदिता) सूयम । ग
सूनना येथा अध्ययननु नाम

શ્રીમદ્ધરિશ્વર પુ. (જીવરિપદ) શ્રી સમીપીનો
પરિપદ, કોઈ શ્રી સમીપી ચનાચના
દાખાન કરે તો પગ ચિનિ ન થયુ તે,
૨૨ પરિપદમનો એ. (૨) મળિય

શ્રધ્ધિરક્ષા નં. (મીઠાગ) મીનુ નાના, મી
ના રાત ૧૫૫૦ વર્ષ છે તે

इगिरयत्ता ॥ (मीमंसा) यत्तन्निनी भुज्य
५, २१७, यत्तन्निनी १४ २२५॥ २२५॥ २२५॥

શ્રીગણેશાય નમઃ (ગીતવળ) સામુદ્રિક
સાગ્ર પ્રસિદ્ધ ત્રીના લક્ષણ પર દેખા
માની એક દેખા (૨) એ પ્રતિગદન
દેખાદ પાષ્ટક એક એકાદન

इत्यर्थिग. न० (मीलिङ्ग) स्त्री-यग, स्त्री,
शरीर

इतिरिगसिद्ध पु० (श्रीलिङ्गसिद्ध) श्रीपरो
सिद्ध यः ते श्री लक्ष्मी मोक्ष ज्ञान ते

इथियवड. श्री० (श्रीमव) } श्रीनिग प्र
इथियवण न० (श्रीमव) } तिपाडक व
सन, नारी जनि ॥ शम्भ, वीष्ण, कन्या
आदि

इत्यविष्यजह. त्रि० (ग्रीष्मिन्द्र) स्त्रीना
परित्याग इत्यादि (२) पु० साधु. भूति

इत्थिविपरियासिय. न० (स्त्रीविपर्यामित)
 २५५भा. स्त्री साधे भोग भोगभ्या हो १ ते

इत्येव पु० (मीमेक्ष) स्त्रीवेद, मोक्षनीय
उर्ध्वनी ओष्ठ प्रकृति, स्त्रीने निष्कार थाय ते

इतिप्रोक्तम् } पु० (गीवदर) श्रुतिप्रोक्तम्
इतिप्रोक्तम् } उद्देश्यम् २५

इत्थिमेय पु० (मीवेद) श्रीवेद, श्रीते पु३ ।
साथे भोग भोग । रानी छप्पा थाय ते

(૨) જેના ઉચ્ચથી સ્ત્રીયે પ્રાપ્ત થાય
એવી નોન-પાય મોદતીયની એક પ્રકૃતિ

(3) સ્ત્રી બોગ સમઘી વિધાનુ પ્રતિ-
પાદન દરનાર શાસ્ત્ર, કામશાસ્ત્ર

इतिवैयग पु० (गीवदर) लुआ। " इति-
वेद्य " २५६

શાસ્ત્રમયગણ ૧૦ (જાવદશ) સ્વાવે-સ્ત્રા
ચરિત્રમા નિપુણ, સ્વાવેદ-કામશાસ્ત્રને

મહુનાર
શ્રી મી. (મી) શ્રી નારી

નાથ તીર્થંકર શ્રી રૂપે દત્તા છતા તીર્થં

अत्रे

सत्रन गोथा अभ्यसन । नाम

२४

इत्थीवेद. } पुं० (स्त्रीवेद) स्त्रीने यती
इत्थीवेय. } पुरष सभाभमनी अलिवाया.
इदागि. प्र० (इदानीं) हभषा; अद्भुष्टा.
इदुर. न० (इदुर) सुंलो. (२) मोटी पाट.
(३) गाडी उपरनी छत्री.

इन्हि. प्र० (इदानीम्) अधुना; हवे.
इन्म. पुं० (इन्म) नेटला प्रत्यथी अंग्वाडी
सहित हाथी हंकाय तेटला प्रत्यवाणा
गृहस्थ.

इन्मकुल. न० (इन्मकुल) साढुकारनुं कुण.

इन्मजाह. स्त्री० (इन्मजाति) आर्यमति.

इन्मसेष्टि. पुं० (इन्मसेष्टि) नमरशेक.

इम. पुं० (इम) हाथी.

इम. त्रि० (इम) आ; ओ; प्रत्यक्ष.

इमचण. प्र० (इमचण) ओटलाभां; ते इर-
भ्यान; ओ वभतभां.

इमेयारुव. त्रि० (एतद्वप) आ प्रकार; आ
प्रभावे.

इमेरिस्. त्रि० (एतादृश) आ नेतुं; आ प्रकारनुं.

इय. त्रि० (इत) गयेक्षु. (२) आभ. (३)
गलेक्षु.

इय. प्र० (इति) आ प्रकारे; ओ प्रभावे.
(२) सभाप्ति.

इयर्पिह. प्र० (इदानीं) हभषा; हावभां.

इयर. त्रि० (इतर) भीजुं; अन्य; भिन्न. (२)
हीन; न्यन्य.

इयरत्य. प्र० (इतर) भीजे स्थले.

इयरहा. प्र० (इतरया) अन्यथा; नहि तो.

इयागि. प्र० (इदानीम्) हभषा; अधुना.

इयाज. स्त्री० (एकवक्त्रारित्त) ओकतावीस; ४१
नी संख्या.

इरिय. त्रि० (ईरित) प्रेरणा करेव.

इरियज्मयण. न० (ईर्याज्मयण) व्यापारं
सूत्रनी प्रथम अदिक्षां नीजुं अध्वयन.

इरिया. स्त्री० (ईर्या) भमन क्रिया; उपयोग
पूर्वक आशनुं ते; सभिनिनो ओक प्रकार.

इरियावह. पुं० (ईर्यावह) भार्गभां ननुं. (२)
न्यानो भार्ग-रस्तो. (३) केवण शरीरथी
यनारी क्रिया.

इरियावहिष्म. त्रि० (ईर्यावधिक) तेरमुं क्रिया
स्थानक; समिति शुभियुक्त यत्नावंत सा-
धुने हावनां आशतां आभनी पांपषु
हवावतां योगनिमिते क्रिया लागे ते.

इरियावहिया. स्त्री० (ईर्यावहिकी) इरियावही
क्रिया; १२-१२ अने १३ मे शुलकावे
उपशांत मोह के क्षीय मोहवाणा साधुने
केवल योग निमिते शातावेदनीय कर्म
रूपे कर्मबंध थाय ते.

इरियासमिह. स्त्री० (ईर्यासमिति) आलयाभां
यत्ना राभरी ते; पांय समितिभांनी
पहेक्षी समिति.

इरियासमिय. त्रि० (ईर्यासमिति) यत्नापूर्वक
आशनार; धर्मा सभिनिमुक्त.

इल. पुं० (इल) वाराधुसीना ओक प्रख्यात
गृहस्थ. (२) न० छत्रादेवीना सिंहासन
नाम.

इलसिरी. स्त्री० (इलथी) छत्र नामना गृ-
हस्थनी स्त्री.

इला. स्त्री० (इला) न्यूदीपभांनुं ओक क्षेत्र.

(२) छत्रावर्धननगरनी ओक देवी. (३)

पश्चिम इत्येक पर्वत उपर रहेनारी ओक

दिशाकुमारी. (४) धरणेन्द्रनी ओक अग्र-

महिणी. (५) छत्र नामना गृहस्थनी पुत्री.

इलाकुड. न० (इलाकुट) यत्न दिभवंत पर्वत

उपर छत्रादेवीना वासवाजुं योयुं शिभर.

(२) शिभरी पर्वतनां ११ इटमांनुं नयमुं

इट-शिभर.

इलादेवी. स्त्री० (इलादेवी) पश्चिम इत्येक

पर्वत पर रहेनारी आठ दिशा कुमारि-

काभांनी पहेक्षी.

इलापुत्त. पुं० (इलापुत्र) छत्रावर्धन नगरना

रहेनारी ओक शेडो पुत्र ओशानी कुमार.

इलायद. पु० (इलायति) ऐनापत्त गोमनो
प्रकाशक आदि पुराण

इलायदस्य न० (इलायतक) छनादेरीनो
भलेय

इलायदस्य न० (इलायत) छनायी पुननु
निरासस्थान छनायर्थन नगर

इलिया खी० (इलिया) छनाय, ऐन, योष्वा
वगेरे धान्यभा पडतो ऐक डोडा

इली. खी० (इली) कराय, ऐ धारनागी
तनार

इल घ० (इल) गेडे, पडे, जेतु, भाइक
इलणा खी० (इलणा) अन्वेष्टा, छोट
वस्तुभा प्रगति अने अनिष्ट वस्तुभा
त्याग शुद्धि

इसि पु० (इषि) करि, शानत सधु
भुनि (२) छन्दमोष

इसिगणिआ. खी० (इषिगणिआ) ऐ नामना
अनार देशभा ७०मेय दारी

इसिगुन. पु० (इषिगुन) वशिष्ट गोत्रना
सुदस्ति आचार्यना ऐक धियर शिष्य (२)
न० ऐ नामनु भाष्यगण्युनु प्रथम कुण

इसिगुनिय न० (इषिगुनीय) ऐ नामनु
भाष्यगण्युनी नीकगेन कुण

इमिण पु० (इमि) ऐ नामने ऐक
अनार्य देश

इमिगिया. खी० (इमिगिया) इसिगुननाभक
अनार्य देशनी ओ

इमिद्विषय. पु० (इषिद्विषय) करिगुन धि
वरयी मानगण्युनु नीकगेन भीनु कुण

इमिद्वाम. पु० (इषिद्वाम) आइगुनरीनाभ
अना नीग वजेना नोव अययननु
नाम (२) हाकडी नगरी निवासी अदा
सायगादीनो पुन

इमिद्वामभयण. न० (इषिद्वामभयण) अ
ननरीपपाति सनना गेल वजेना गेल
अययननु नाम

इसिद्विषय पु० (इषिद्विषय) करिगुनना ऐ
रनन क्षेत्रना आनु अययनपिणीना पायभा
तीर्थकर (२) डानीहाक-दहायार्थना
थरिरे शिष्य

इसिपाल पु० (इषिपाल) पायभा वामुदेनना
नीग पूरलनु नाम (२) इसिपाय
गतना व्यतर देवतो छद

इसिपालिय पु० (इषिपालिय) छनन क्षे
नना पायभा तीर्थकर

इसिपालिया खी० (इषिपालिया) जेन भु
नियोनी ऐक शाभा

इसिमद्वपुत्त. पु० (इषिमद्वपुत्त) आनभिभ
नगरीना मुख्य आरक

इमिभासिय न० (इषिभासिय) करि भासित
नामनु ऐक भनिकसन (२) नि० करि-
भुनिऐ छलेन उतराकरन वगेरेना अ
भयपतो (३) प्रथम व्याकरण सूत्रनु
नीनु अययन

इसिभासियगण्यण न० (इषिभासियगण्यण)
प्रथम व्याकरण सूत्रनु उ वतु अययन

इसिया खी० (इषिया) धासनी सणी

इसिरस. पु० (इषिरस) गण्युधर सिनायना
तीर्थकरना शिष्योना वश (२) ते रसनु
प्रतिपान करनार सावे समनायथ वगेरे

इसिराद पु० (इषिरादित) गण्युगतरीनी
१६ जनमाना ११ भी जन

इमिराल पु० (इषिराल) लुओ " इमि
पाय " शब्द

इमिरालिय पु० (इषिरालिय) इसिराल अ
नना जननेना छद (२) भादरसगोरी
आरंशानि सेनिना धियर शिष्य (३)
तेना उपरयी नीकगेन शाभा

इनीयभा. खी० (इषिनीयभा) सिद्ध
शिष्य

इम्य. पि० (इष्या) अरिभयण (२)
थनार, भागी

इस्सर पु० (ईश्वर) दक्षिणना भूतवादी
जतना व्यतर देतानो छिद्र (२) भाविक,
सरदार, सामान्य राज
इस्सरवाइ. पु० (ईश्वरवादिन्) धर्मर जगत
कर्ता छे ओवो पाद करनार
इस्सरिय. न० (ऐश्वर्य) ऐश्वर्य, महोदध
इस्सररीकय त्रि० (इस्सररीक) धनाढ्य नथी
तेने धनाढ्य जनावेव
इस्सा स्त्री० (ईश्या) अहेभाध
इह } प्र० (इह) अहिआ, आ लोकमा
इहं- }
इहं. }
इहगय त्रि० (इहगत) अहिआ रहले
इहत्य त्रि० (इहार्थ) आलोकना अर्थ-सुखनो
अभिलाषी
इहभव पु० (इहभव) आ लन, आ जन्म,
भनुष्य जन्म.
इहभविय. त्रि० (इहभविक) आ लन स
जधी, आ लनमा रहे तेनु
इहत्ता } प्र० (इहत्ता) अन्यथा, जीउ
इहत्ता. } रीते
इहलोकिय त्रि० (इहलोकिक) आ लोक
समधी
इहलोक पु० (इहलोक) आवोके, आ जन्म,
भनुष्यजन.
इहलोकमय पु० (इहलोकमय) भनुष्य नि
वैयान्त्रिकी उत्पन्न थनु लय, सात लय
मानु ओके
इहलोकमेयगोत्र त्रि० (इहलोकमेयगोत्र) आ
लनमान वेनाथी वेगध लय तेनु कर्म,
अप्रभत सपनिओ भन्ना निना मान
कायगोथी आपेन कर्म
इहलोकमेयगोत्री. स्त्री० (इहलोकमेयगोत्री)
आ ससारनु स्वरूप जगुने वैराग्य प-
माय तेरी कथा
इहलोकमेयगोत्रिय पु० (इहलोकमेयगोत्रिय)

आ लोकमा हु राज थाई धत्यादि भन्ना
करपी ते, सथारानो प्रथम अतिथार
इहलोय पु० (इहलोक) लुओ " भदलोम "
शब्द
इहेश्व प्र० (इहेश्व) अहिज
ईश्व } स्त्री० पु० (ईति) (१) स्वयं लय
ईश्व } (२) परयं लय. (३) अति वृद्धि
ईति } (४) अनावृद्धि (५) उद्देश (६) तीव्र
अने (७) शुक्ल ओ सात धनि कहेनाम छे
ईश्व. त्रि० (ईशित) प्रेरणा करेल, डाकेन,
दलावेन (२) कहेन, प्रतिपादन करेल
ईश्या स्त्री० (ईश्या) लुओ " धरिया "
शब्द
ईश्यासमिह स्त्री० (ईश्यासमिति) लुओ
" धरियासमिध " शब्द
ईस पु० (ईश) धर्मर (२) न ऐश्वर्य,
प्रभुता
ईसकल. त्रि० (ईशकल) धर्मर-नायक
तरीके जेनी प्रसिद्धि होय ते
ईसगिया. स्त्री० (ईशगिया) धर्मर देशमा
उत्पन्न थयेव दारो
ईसत्य न० (ईश्वर) धनुर्दे, धनुर्विद्या,
योद्धा धनु अने धनुनु योद्धा लरकर
जनावानी उर कलामानी ओके कला.
ईसर. पु० (ईश्वर) धर्मर, परमेश्वर (२)
मानिक, धर्मी-नायक. (३) पुनराज (४)
सामान्य भाषनिक राज (५) अभात्य,
प्रधान (६) श्रीमत, शेर (७) लयण
समुद्रनी मधमा उत्तर दिशाओ धर्मर
नामनो महा पाताल कण्ठा (८) भूत-
वादि जतना व्यतर देनो छिद्र (९)
अभिमानि नदिमाला. समर्थ (१०)
योथा तीर्थकरना यक्ष देतानु नाम.
(११) वेनधर देवानु रोगण
ईसरिय न० (ऐश्वर्य) ऐश्वर्य, भोग्य, संपति
ईसा स्त्री० (ईसा) अहेभाध,

ઈસા સી૦ (ઈસા) ધર્માણીની અપરની સભા
(૨) વાણુઅતર ધર્મની અવતર સભા
ઈસાળ પુ૦ (ઈસા) ધર્માન નામે બીજો
દેવલોક (૨) એ દેવલોકના નિનાસી દે
વતા (૩) ધર્માન દેવલોકનો ઈદ્ર (૪)
એક અદોરનિના ૨૪ મુર્તમાનુ ૧૨
મુ અથરા ૧૬ મુ મુદ્દતે (૫) ધર્માન
કોણુ-ખુણો (૬) પ્રભુ, સ્વામી

ઈસાળક્રમ્પ પુ૦ (ઈસાલક્રમ્પ) બીજો દેવલોક
ઈસાળાગ પુ૦ (ઈસાલક) બીજા ધર્મા દેવ
લોકનાસા દેવતા

ઈસાળદેવ પુ૦ (ઈસાલદેવ) બીજા ધર્માન
દેવલોકના દેવતા

ઈસાળમર્દિસય પુ૦ (ઈસાલમર્દિસય) ધર્માન
દેવલોકમાનું સૌથી મોટું નિમાન, ધર્માને
નંતું મધ્યનુ નિમાન

ઈસાળા સી૦ (ઈસાળા) ધર્માન ખૂણો

ઈસાળિદ પુ૦ (ઈસાલેન્દ) ધર્માન દેવલોકનો
ઈદ્ર

ઈસાળિયા સી૦ (ઈસાલિકા) ધર્માન ખુણો.

ઈસાલોપ. પુ૦ (ઈસાલોપ) ધર્માનપદો.

ઈસાલુ નિ૦ (ઈસાલુ) ધર્માવાગો

ઈમિ } મ૦ (ઈમ્) ચોટુ અદ્ય, ૦૨૧

ઈસિ. } (૨) સિદ્ધિ, મુક્તબૂમિ

ઈસિવંત. નિ૦ (ઈસિવંત) ચોટી શિક્ષા
પામેલ દાથી

ઈમિપુરવાત } પુ૦ (ઈમિપુરવાત) ચોટી

ઈમિપુરવાય } પૂર્વ દિશાનો વાણુ

ઈમિપમ્મારા સી૦ (ઈમિપમ્મારા) } મિદ્

ઈસિપ્મા સી૦ (ઈસિપ્મા) } સિના,

મુમ્મિશિના

ઈસિમત્ત નિ૦ (ઈસિમત્ત) ચોટીની ચર્યા

તરાળા ચોટી ઉચ્ચ દાથી વગેરે

ઈમી. સી૦ (ઈમ્) મિદ્ સિનાનું એક નામ

ઈમિપમ્મારા સી૦ (ઈમિપમ્મારા) લુઓ

“ઈસિપમ્મારા” ચંદ.

ઈહા. સી૦ (ઈહા) અવલોકન, તપાસીને
જોવું તે

ઈહા. સી૦ (ઈહા) વિચારણા, આયોચના,
અવગ્રહ થયા પછી તે આમ છે કે તેમ
એવી વિશેષ વિચારણા કરી તે, મનિ
જનનો બીજો બેદ (૨) મૃગ વિગેષ

ઈહાપોદ પુ૦ (ઈહાપોદ) ગિરાપોદ, તર્ક
નિતર્ક (૨) સમ્રામ-પુદ્ગલીનિ, એક ગ
તની બૂદ રચના

ઈહામદ. સી૦ (ઈહામતિ) ઈદ્દામનિ-વિ
ચારણા, મનિજાનનો એક બેદ

ઈહામિમ } પુ૦ (ઈહામિમ) વર, નાદર (૨)
ઈહામિય. } નાદરનો એક પ્રકાર

ઈહિય ત્રિ૦ (ઈહિય) ચોટી કરેલ (૨) વિચારેલ.

ઉ.

ઉ ઘ્રં (ઝા) નિપરીત ઉનદુ (૨) અખાન

ન હોવાપણુ (૩) નિરોન વધારે

ઉ પું (ઝ) ઉરોગ રાખવો ખ્યાલ
રાખવો

ઉ ઘ્રં (ટુ) નક્કી નિશાન (૨) મિતકં
(૩) કિન્તુ પરન્તુ

ઉઘ્ઠર નં (ઝર) પેઠ ઉઘ

ઉઘ્ઠવિષ ત્રિં () ઉઘિઘ્ઠ અ
ઘુઘુ (ઘેઘુ)

ઉઘ્ઠાર પું (ઝઘાર) ઉઘાર મરવો તે
ખોનતુ તે

ઉઘ્ઠિ ત્રિં (ઘપ્કુ) દગાલેલ સમય પામેન

ઉઘ્ઠણ ત્રિં (ઘક્તીર્ગ) જૂઠિયાર આવેન
અનતરેલ

ઉઘ્ઠણ ત્રિં (ઝદીર્ગ) ઉઘય પામેન કર્મના
ઉઘયથી પ્રાપ્ત થોન (૨) ઉઘીરણ કરી
ઉઘયમા લાવેન (૩) ઉઘ્ઠટ પ્રગળ (૪)
ફળોન્મુખ (કર્મ)

ઉઘય ત્રિં (ઝદિત) મ્હેતુ (૨) ઉઘય
આવેન

ઉઘ્ઠ ત્રિં (ઝદીવીન) ઉત્ત પ્રદેશ સાથે
સમય રાખનાર ઉત્તર દિશામા ઉત્પત્ત
થોન

ઉઘ્ઠપાર્શ્વ પું (ઝદીવીનપ્રાચીન) પૂર્વીનાર
દિશા ધિશાન ખુણે

ઉઘ્ઠણાય પું (ઝદીવીનયાન) ઉત્તર દિશાનો
પાથ

ઉઘ્ઠરણ નં (ઝદીરણ) પ્રેરણા મરી

ઉઘ્ઠરણયા } સીં (ઝદીરણ) પ્રેરણા સ
ઉઘ્ઠરણ } મય વિના પણુ પ્રત્યક્ષથી
થતો કર્મનો અનુભવ

ઉઘ્ઠરિય ત્રિં (ઝદીરિત) ઉઘીરણ કરેન
પ્રેરણા કરેન (૦) મ્યન કરેલ પ્રતિપાત્ન
કરેન (૩) પેલ થોલ કરેન (૪)

સમય વિના પણુ પ્રત્યક્ષથી ઉઘયમા આવી
ફળનો અનુભવ કરાવનાર (કર્મ)

ઉઝ પું (ઝતુ) ઝતુ બેમાસ પ્રમાણનો
એક કાગપિલાગ, હેમત શિશિર આદિ

ઝ ઝતુ (૨) સ્ત્રીકુસુમ, રત્નેદર્શન

ઝંઝર પું (ઝુમ્મર) ઉઘ્ઠુમ્મરતુ ઝાઝ અને
તેતુ ફળ, યુદ્ધનર

ઝંઝરવત્ત પું (ઝુમ્મવત્ત) પાટનીખડ
નગરના રહેનારી સ ગરદત સાધનાહનો
પુત્ર (૨) પાટનીખડ નગરના ઉદ્યાન
માનો એક વક્ષ

ઝંઝરપણ નં (ઝુમ્મવપણ) ૧ વડ, ૨
પીપળો ૩ ઉઘ્ઠુમ્મર, ૪ પક્ષ, ૫ કાકો
દુરમરી એ પાથ વૃક્ષનો સમૂહ

ઝડદેવી સીં (ઝતુદેવી) વસન્ત ગ્રીષ્મ, વર્ષા,
શરદ વગેરે રતુના નામનાળી દેવી

ઝડવદ પું (ઝતુવદ) ઝતુ બદ્ધકાળ, શીયાળો
અને ઉન્નાળો, ચોમાસા સિનાયનો કામ

ઝડમાસ પું (ઝતુમાસ) રતુમાસ પરિપૂર્ણ
ત્રીસ દિવસ પ્રમાણનો મળ વિલાગ,
કર્મમાસ

ઝડય ત્રિં (ઝતુજ) રતુ સમયી, મોસમતુ
કાગને ઉચિત

ઝડવાસ પું (ઝતુર્વ) ઝતુ મધકાગ ચો
માસા સિનાયના આઠ માસ

ઝડસંધિ પું સીં (ઝતુમંધિ) એક ઝતુનો
આરંભ અને મીઞનો અત

ઝડસન્ઝર પું (ઝતુમન્ઝર) ઝતુ સન
ત્સર ઝ ઝતુ પ્રમાણનો કાગ

ઝઙ પું (ઝન્ઙ) લિક્ષા થોડુ થોડુ અઘણ
કરતુ તે

ઝઙ્ઙીવિયા સીં (ઝન્ઙ્ઙીવિયા) ઝોરણ
થોડો થોડો આહાર લઈ ઇનિકા ચના
વની તે

ઝઙાયળ નં (ઝઙાયન) વસિષ્ઠ ગોનની ઝો
શાખા (૨) તે શાખાનો પુર

ઉંડગ પુ० () મૂનપાન, માત્ર ક-
રનાનુ કામ (૨) માસનો પિણ્ડો, લોચો
(૩) ચાલતા પગને બગાડે તેટલો કામ
ઉંડી સી० (ડગી) પિણ્ડી, પેશી
ઉંડુય ન० (ડન્ડુક) ભોજન કરનાનુ સ્થાન
ઉંડેરિય ન० () રેવડી, ખાવાની
એક વસ્તુ
ઉંડુપાણિય ન० () ઉંડુ પાણી
ઉંદર } પુ० સી० (ડન્દર) ઉંદર
ઉંદર }
ઉંદર. }
ઉંદુરુક ન० () દેવતા પૂજન
વખતે મોટેથી બગદના જેવો શબ્દ
કરવો તે
ઉંદર પુ० (ડુમ્મર) ઉંમરાનુ ઝાડ, યુદ્ધરનુ
ઝાડ (૨) નિર્ભયકુમાર દેવતાનુ ચેત્ય
દક્ષ
ઉંદરવત્ત પુ० (ડુમ્મરવત્ત) એ નામનો વક્ષ
(૨) એક સાધનાદનો પુત્ર
ઉંદરવંચન } ન० (ડુમ્મરવંચક) વડ, પીંપર,
ઉંદરવણન } મૃત ઇત્યાદિ પાત્ર દ્વેશના રૂપ
ઉંદરવુલ્લ ન० (ડુમ્મરવુલ્લ) યુવરાના ઝાડનુ ફૂલ
ઉંદરિ સી० () વનસ્પતિ ત્રિલેપ
ઉંદરિયા સી० (ડરિયા) ધઉ, જવ, ચોખા
વગેરેની ઉમડી-મગરી
ઉંદરિયારિયા સી० () એ નામનુ એક
જનનું ઝાડ
ઉંદુય પુ० (ડન્ડુક) એ નામના એક જન-
દવકુમાર
ઉંદુરિયા સી० () ઉંદરડી ઉંદરડો
ઉંદરણ. ન० () શીએ ચાલ
પાને ઉંચે ઉંચકુ તે (૨) યુગ વગરના
માણસના બોલ રખાણ કરવા તે, ખુ
સામન (૩) મરીજનો વધારે દડ કરવો
તે (૪) કામો હેતરસામા પામે ઉંચેનો
પ્રલો માણસ જાણી જાણે એમ જાણી

વાર્તાયિત બધ રાખરી તે (૫) લાય,
રેવત
ઉંદરણદીપ પુ० (ડન્ડરણદીપ) મસાલ
ઉંદરણયા સી० () મુઝ જાનને
હેતરના દોષ કરવો તે
ઉંદરિય. ત્રિ० (ડન્ડરિય) ઉત્કલાવાળો, ઉ
ત્સુક થયેલ
ઉંદરિય. ત્રિ० () ધોગુ કરેત
ઉંદરણ ન० () ધરની છત
બાધરી તે
ઉંદરિય. ત્રિ० (ડન્ડરિય) વાસની કામ
દીધી બાધેલ
ઉંદરિયયા સી० (ડોપરિય) સાધરીના
૨૫ ઉપકરણમાનુ એક ઉપકરણ, જમણી
બાલુની ધાતીએ કામ સુધી સી પાવ
મર ધારણ કરવાનુ વસ્ત્ર કે જે અરી
દાથનો ચોરસ કટકો હોય છે
ઉંદરિ. સી० (ડન્ડરિ) ઉંદરો
ઉંદર. ત્રિ० (ડન્ડર) પૃથ્વી ઉપર શરીર
રાખીને પરિનતાએ બેસેલ (૨) બેઠક
આસન
ઉંદર ત્રિ० (ડન્ડર) મૃદુ, ઉમત, ઉંચુ
(૨) પસરેન (૩) અધિક, વધારે (૪)
કુતિત, ડોગુ (૫) બગાડાન
ઉંદરુય ન० (ડન્ડરુક) ઉંદકુ આસન, ઉભ
કે પગે બેસનુ તે
ઉંદરુગ પુ० (ડન્ડરુક) ચોરને બોનારી
ચોરી કરનાર (૨) ચોરને મદદ કરનાર
(૩) ચોરની એક જાન
ઉંદર ત્રિ० (ડન્ડર) કાપેન, બામ કરેન
ઉંદરણ ન० (ડન્ડરણ) ખાન ઉનારરી,
ચામડી ઉનારરી તે
ઉંદર પુ० (ડન્ડર) પમાનુપૂર્ણ, ઉંદર કામ
ઉંદરિય ત્રિ० (ડન્ડરિ) પ્રારંભરોએ પ્રાપ્ત
થોવ, (૨) ક્ષીણ.

उत्कर पु० (उत्कर) समूह, सधात (२)
नि० २२ रति

उत्करियामेय पु० (उत्करियामेद) अ२३
गीत जानथी अनग थाय तेम अनग
थु ते

उत्करिस पु० (उत्कर्ष) उत्कर्ष अनिसन
(२) भर्ष, अभिमान

उत्कर्तडिया स्त्री० () उत्कर्तडा मनीन
परुतो सप्रद

उत्कर्त नि० (उत्कर्त) यङी गानाणु वृद्धि
पाभनार (२) तेधदिय छन निरोन
(३) वर्म रति (४) न० योरी

उत्कर्तिका स्त्री० (उत्कर्तिका) उपरा उपरी
वत्तु आननु ते

उत्कर्तिय नि० (उत्कर्तिय) अ२३ प्रक्षरने
अव्यक्त राग

उत्कर्तिया स्त्री० (उत्कर्तिया) वधारे नानो
समुदाय (२) तेधदिय छन निरोन करे
णीओ (३) लहेर-तग (४) वातुनी
माइक यक इरु ते

उत्कर्तियामाय पु० (उत्कर्तियामाय) थोडी
थोडी वारने अनरे वातो अ२३ प्र २२नो
वायु

उत्कर्स पु० (उत्कर्ष) मान, अहकार (२)
वधारेमा वधारे

उत्कर्साद नि० (उत्कर्सादिन्) सम्माननी
लक्षणागो

उत्कर्साद नि० (उत्कर्सादिन्) प्रमण कसप-साणे

उत्कर्स्स पु० (उत्कर्ष) मान, अहकार

उत्कर्स्स नि० (उत्कर्षन्) भदरागु अलि
मानी (२) उत्कर्ष

उत्कर् गी० (उत्कर्) भूग अभिथी धुग
पडेय आगना तपुआ (२) निगद
(३) आकाशमा व्यनगदित अग्नि देवाय
ते (४) तेगरी जगता (५) उत्कर्षात,
तागनु भरु

उत्कर्षाय पु० (उत्कर्षाय) उत्कर्षात, आ-
भशमाथी ताशओनु पधु

उत्कर्षाया स्त्री० (उत्कर्षाया) उत्कर्षात-
ताश भरे तेनु दुलाशुल मलुनानी निघा

उत्कर्षुर पु० (उत्कर्षुय) लवणु समुद्रमा
आम्सो जेगन उपर आवेन उत्कर्षुय
नाभनो अ२३ अतरङ्गी (२) नि० तेमा
रतेनार भनुय (३) गगा नदीनी अधि
गानी देरीनो निवास परत

उत्कर्षालिय. वि० (उत्कर्षालि) यार अकाग
सिनाय वारे परेन लवणु अ२३ सूत,
उत्कर्षादि उत्कर्षालिकसूत

उत्कर्षामाय पु० (उत्कर्षाय) लुओ " उत्कर्षा
पाय " राग

उत्कर्षास पु० (उत्कर्ष) अभिमानथी पोतानी
समृद्धिना वभायु करी ते, मोहनीय
वर्मनी अ२३ प्रकृति

उत्कर्षाद नि० (उत्कर्ष) उत्कर्ष सर्वोत्तम,
अ२३ (२) क्षरिण, दुमग, लीग वगेरेने
भोरीने करेन गीला ककग (३) करेन
वगेरे अमुक वभत भाटे भागु
नदि ते

उत्कर्षाद स्त्री० (उत्कर्ष) अ२३ प्रक्षरनी
देनतानी वेगवाणी गति भनोदर गति

उत्कर्षादि स्त्री० (उत्कर्षादि) आनदगनक
भनि, दर्शो अराग

उत्कर्षागण वि० (उत्कर्षागण) उपेदेयु, जोरी
क्षरु (२) अत्यन्त प्रग, लुपु (३)
कावरेल (४) मिश्रित

उत्कर्षात्त नि० (उत्कर्षात्त) उपेदेय

उत्कर्षात्त न० (उत्कर्षात्त) यउरिस,यो,
योरीस गीर्धकरनी स्तुति

उत्कर्षात्त वि० (उत्कर्षात्त) धार्तन करेन

उत्कर्षात्त न० (उत्कर्षात्त) लीना भाननो लुओ

उत्कर्षात्त वि० (उत्कर्षात्त) उत्कर्षात्त, आनद
भनि

અમ્કુદુમ. } નં (અમ્કુદુમ) ઉલ્લેખ આસન,
અમ્કુદુમ. } ઉલ્લેખણીએ એસનાં આસન,
ઉલ્લેખ આસન

અમ્કુદુયા મીં (અમ્કુદુયા) ઉલ્લેખ એસુ
તે, પાંચ પ્રકારની નિપદા-મેકકમાની એક

અમ્કુદુયાસળ. નં (અમ્કુદુયાસળ) ઉલ્લેખ
આસન, ઉલ્લેખ પગે એસુ તે

અમ્કુદુયાસળિય વિં (અમ્કુદુયાસળ) ઉલ્લેખ
આસને ખેરેલ.

અમ્કુદુય પું () ઉલ્લેખ
અમ્કુદુયિયા. મીં ()

અમ્કુદુય. નં (અમ્કુદુય) મધ્યમ અન્યક્ત
ધનિ

અમ્કુલ વિં (અમ્કુલ) મ-માર્ગે અથવા
ન્યાયના કૂળ-તટથી દૂર કરનાર (૨)

દ્વિ ઓળખી ગયેલ, (૩) ચોરી

અમ્કેર પું (અમ્કેર) રાશિ, સમૃદ્ધ, દગબો
(૨) ત્રિક્ષિ, ઉલ્લેખ, કર્મની સ્થિતિ વગે

રેમા સ્થાપે કરવો તે

અમ્કોદા મીં () વાચ, રૂપ, રૂપ
અમ્કોદિય વિં () રૂપ

આનાર, લાચ લેનાર, વાગીઓ

અમ્કોયા. મીં (અમ્કોયા) લાચ
અમ્કોમ પું (અમ્કોમ) ઉચ્ચ મોટું કરી શ

કરનાર પક્ષી, ચાતક, અંધેરો

અમ્કોમ. પું (અમ્કોમ) ઉચ્ચ, વધારેમા
વધારે, પ્રજામા રાજ (૨) માન, અદ

દાર (૩) ઉત્તમ

અમ્કોસિય. વિં (અમ્કોસિય) ઉચ્ચ, વધારેમા
વધારે

અમ્કોસિય. પું (અમ્કોસિય) એ નામના
ગોળના પ્રસારક સ્થિતિ (૨) નં એ ના

અમ્લંદ પું (અમ્લંદ) ગેરે માવવો, ક
પટ્ટી શરૂના સૈન્યને મારુ તે

અમ્લંમ. પું (અમ્લંમ) બેરથી રોકુ તે

અમ્લંમિય. નં (અમ્લંમિય) બેરથી રોકુ-
અટકાવુ

અમ્લંગા નં (અમ્લંગા) ઉચ્ચ તે.

અમ્લણિય વિં (અમ્લણિય) ઉચ્ચ, ખોદેલ
અમ્લય. વિં ()

અમ્લલ પું નં (અમ્લલ) ઉચ્ચ, ખાણી

અમ્લા મીં (અમ્લા) આળી, લેનારી, દાણી

અમ્લણા. વિં () ખરડાયેલ

અમ્લિત વિં (અમ્લિત) સિંચેલ, રિંચેલ
કરેલ

અમ્લિત્ત વિં (અમ્લિત્ત) ઉચ્ચ કરેલ, ઉ
પાડેલ-ઉચ્ચેલ (૨) જાતાધર્મ કથા સુ

ચના પહેલા અધ્યયનનું નામ (૩)

ગાયના ચાર પ્રકારમાનો એક પ્રકાર,
(૪) આકાશ કરેલ, ખેંચેલ

અમ્લિત્તમ વિં (અમ્લિત્તમ) ગીતનો
એક પ્રકાર, શરૂઆતથી ચડેને સ્વરે

વાગુ તે

અમ્લિત્તચરમ વિં (અમ્લિત્તચરમ) રાધ
અમ્લિત્તચરમ } વાના વામચુમાથી

આના વાસચુમા મુદ્ધે પોતાને ખાસ
કરેલુ દેવ તેજ લેલુ એવો અભિગ્રહ

ધારી ગાયરી કરનાર

અમ્લિત્તગામ. નં (અમ્લિત્તગા) જેએ મ

સવાને ઉમારના પગ ઉપર રાખેલો તે ઉ-

લ્લેખ મેરકમાર, તેનું દાંડાન જેમા આ-

પામા આનુ છે તે અધ્યયન, જાના

ચનનું પ્રથમ અધ્યયન

અમ્લિત્તણિમ્લિત્તચરમ. પું (અમ્લિત્તણિ

મ્લિત્તચરમ) રાધના વાસચુમાથી આના

વાસચુમા કરેલ દેવ તેને ખીન વા-

સચુમા નાખે તે વેનાર. અભિગ્રહધારી

મુનિ

અસ્તિત્વપુલ્કરસહિ પુ. (અસ્તિત્વપૂર્વગતિ)

આ વસતિ-મંદાવમા રહે એમ કહી સા-
ધુને પહેલ પહેલો બતાવેલ ઉતારો.

અસ્તિત્વ નં. (અસ્તિત્વ) ગીતનો પ્રથમ
પ્રકાર

અસ્તિત્વવિવેક પુ. (અસ્તિત્વવિવેક) જ્ઞાત
વજેરેમા પહેલ અણુઅપના ક્વચેને જુદુ

કાદી નાખતુ તે

અસ્તિત્વ. ત્રિ. (અસ્તિત્વ) જાટેલ

અસ્તિત્વવળા ત્રી. (અસ્તિત્વવળા) જ્ઞાતર ફેકતુ

અસ્તિત્વ. પુ. (અસ્તિત્વ) ઉચે ઉપાડતુ (૨)

ઉચે ફેકતુ (૩) પ્રારભવાક્ય (૪)

અધિકાર, અભિધેય (૫) ઉપોદ્ધાત,

પ્રત્યાવના.

અસ્તિત્વ ત્રિ. (અસ્તિત્વ) ઉચે ફેકનાર,

(૨) પુ. એક જાતનો પખો

અસ્તિત્વવળ. નં. (અસ્તિત્વવળ) ઉચે ફેકતુ.

ન્યાય દર્શન સમત પાત્ર કર્મ પૈકી પ્રથમ

કર્મ

અસ્તિત્વવળ. પુ. (અસ્તિત્વવળ) પ્રસ્તાવના, ઉપો-

દ્ધાત (૨) આસાવો, અધ્યાય (૩)

પતન નાખવાનો નાસનો પખો (૪)

ત્રિ. ફેકનાર

અમ નં. (અમ) અમલદેવ પ્રભુએ રક્ષક

તરીકે નીમેષુ કુળ. ઉત્તમશ. (૨) ત્રિ.

ઉત્તમકુળમા ઉત્પન્ન થયેલ (૩) ઉત્ત.

પ્રધાન, જાણાર (૪) ઉત્કટ, આકર.

દુ ખે આચરી શકાય તેવું (૫) ઉચમ

સદિત

અમલજ પુ. (અમલજ) ઉત્તમકુળ, જે કુળને

અમલદેવે રક્ષક તરીકે સ્થાપ્યુ તે કુળ

અમલ નં. (અમલજ) ઉત્તમત્વ, ધર્મી ક

હમ તપત્રમાં (૨) ત્રિ. ઉત્તમત્વ કરનાર

અમલ પુ. (અમલ) સાધુને અર્થે આદારાત્તિ

નિપાતતા શ્રદ્ધાથી વાચના આધારક-

માંદિ ૧૬ દા.

અમલકોટિ ત્રી. (અમલકોટિ) ઉદ્ગમ પક્ષ.

આધારકર્મ અને ઉદ્દેશિકના ત્રણ ત્રણ બેદ-

એકદર છ બેદ ઉદ્દેશકાની તરીકે ગણેલ છે

અમલ નં. (અમલ) ઉત્તમ તે, સર્વનો ઉદ્ધવ

અમલ. નં. (અમલ) જ્ઞાતર નીકળતો બાચ

(૨) ત્રિ. ઉત્પન્ન થયેલ (૩) ઉત્તેન, ઉદ્ધવ

પાયેલ

અમલવિવેક ત્રિ. (અમલવિવેક) દિનસ ઉગના

પત્રી જેને ત્રિ-ખેરાક મેળવનારુ છે તે

અમલ ત્રી. (અમલ) પડવો, જક, અને

અચારસ એ રાત્રિની ત્રણ નિધિનુ નામ

અમલ નં. (અમલ) ઉત્કટ ત્રિ. (૨)

પુ. આકરા વિપરાયો સર્પ.

અમલ. પુ. (અમલ) કસના ત્રિ. ઉત્ત

સેન રાજ

અમલ પુ. (અમલ) મન અને ધર્મિયોની

સાથે વસ્તુનો સમ્બંધ થના પ્રથમ સામાન્ય

બોધ થાય તે, મતિજ્ઞાનના ચાર પ્રકાર-

માનો પહેલો પ્રકાર (૨) ઉપમર,

આશય (૩) આશા, રજા, સમતિ (૪)

અભિગ્રહ, નિયમ. (૫) પરિગ્રહ (૬)

આનાસ, નિરાસસ્થાન (૭) અતર, આતર

(૮) અવધારણ, નિશ્ચય (૯) સાધીઓનું

એક ઉપકરણ (૧૦) યોનિદ્વાર (૧૧)

મદણ કરના યોગ્ય વસ્તુ (૧૨) પોતાની

માલિકીની ચીજ.

અમલ. નં. (અમલ) સામાન્ય અણુ

મદણ કરતુ-ચિચારતુ (૨) સ્થાનની

આશા (૩) ધર્મિયોના ઉત્પન્ન થતુ સા-

માન્ય શા.

અમલત્તાત્તમ નં. (અમલત્તાત્તમ) નાનાને

અમલપદ, } પુ. નં.

અમલપદ, } (અમલપદ, ૪) સાધીનું

એક વસ્તુ કે જેને યુદ્ધ પ્રદેશ ડાકનામા

ઉપયોગ થાય છે, સાધીના ૨૪ ઉપકરણ

માનુ એક

उगहमइ. मी० (अग्रप्रहमति) ध्रिय अने
अर्थनो सपथ थाय ते, भतिमाननो
ओक बेद.

उगहमइसंपया मी० (अग्रप्रहमतिम्पइ)
भनिसपदानो ओक प्रक्षर, सामान्यपणे
वस्तुनु अदणु करतु ते

उगहिय न० (अग्रप्रहिक) पाद्वीआरा उप
गरथ, अभुक् वपत सुधी वापरिने पात्र
धण्णिने मोपरायोअ उपगरथ

उगहिय त्रि० (अग्रहोत) पीरसरा भाटे
उपाडेखु (२) सामान्यइपथी ज्ञापेय

उगहिया. मी० (अग्रहोता) गृहस्थने थाणी
वगेरेभा पीरसेसु भोजन साधुओ यत्ना
पूरक लेतु ते, पिडेपणानो पायभो प्रक्षर

उगाढ त्रि० (उद्गाढ) रसथ, तदुरस्त

उगाढ पु० (उद्गाढ) ओडक्षरनी साथे
अनाज के पाण्णी पेटभाथी मोदाभा
आवे ते.

उगाहणा मी० (अगाहना) शरीरनी उवाध.

उगाहिम त्रि० (अगाहिम) धी आदिभां
नगेरी वस्तु

उगाहिय. त्रि० (उद्गाहित) दाधभा वीरिय.
उपाडेय

उगाहण त्रि० (उद्गाहीण) ओडेय. रमेन

उगाहणा मी० (उद्गाहणा) गोधतु. ओगणा
क्षरी

उगाहिय. त्रि० (उद्गाहिय) मुद्राध गयेन.
आनिभा पडेय (२) मुख डारेय

उगार. त्रि० (उद्गार) गृहस्थाश्रमनो त्याग
करनार, घरगार छोडी सन्यास लेनार

उगास. पु० (उद्गास) होकर लागवी. प्रति-
पात यमे ते (२) लाय पाडी न्दानु
करतु (३) उपोद्घात. भूमिडा के प्र-
माना. (४) क्षीयता (५) न० प्रा-
यमित निनेय (६) निशीथ मुनो ओक
अस के नेमा प्रायमितनु नर्जन के

उगवाइम. न० (उद्वातिम) लघु प्रायश्चित (२)
त्रि० लघु. नातु

उगवाइय. त्रि० (उद्वातिव) लघु प्रायश्चित
(२) नाश पाभेय.

उगवाड त्रि० (उद्वाट) थोडु दाडेखु-नाभेय
थोडु भुइय, भोगय न दीधेल

उगवाडण न० (उद्वाटन) उराउतु. भोगतु

उगवाडपोरिसी. मी० (उद्वाटपोरिणी) पडोरनो
पाठयो लाग, पोडो पडो

उगवाडिय त्रि० (उद्वाटिय) उराडेय, भुइय
क्षरेय

उगवाडियण त्रि० (उद्वाटियण) छेय
मान न्नाभनार

उगवाय पु० (उद्वाय) लुओ ' उगवाय '
शब्द

उगवायण न० (उद्वायण) क्षय-नाश करयो
(२) पून्यभ्यान, उत्तम गरा (३)
सरोवरभा जगानो भाग

उगुट्ट. त्रि० (उद्गुट) धोपणा क्षरेय

उगोसणा. मी० (उद्गोपणा) उद्गोपणा-
दरेयो.

उगोसिय. त्रि० () पसेन, मानेन

उगिय त्रि० (उगित) योग्य, लायक (२)
नेडेय, भगेय.

उग. त्रि० (उग) उच्य, उत्तम, पून्य (२)
उया शरीर तथा उया कुपरायो (३)
गोवर्धननी ओक प्रहृति के नेयी उच्यगोव
प्राप्त थाय

उगंत पु० () दाननो ग, नराय

उगंषिय. त्रि० () नेरधी दरेयो
क्षरेय

उगोय न० (उद्गोय) उय गोव नामे
गोव कर्भनी गुण प्रहृति के नेया
उद्यथी उय उय गोव पाभे

उगच्छेद त्रि० (उगच्छेद) आनी, गे
न्यासी

उच्चत्त न० (उच्छत्त) उच्छत्त (२) ३६
 (३) उच्छत्त, अक्षयानी अमुं १२
 उच्चत्तमयम् पु० (उच्छत्तमयम्) उच्छत्त
 आपी वाम दरीये ते सेरु
 उच्चत्तरिया स्त्री० (उच्छत्तरिया) अक्षर नि
 पिमानी ओ
 उच्छत्ता. स्त्री० () मक्षत्त, ३६ मक्षो
 लेवानी छत्र न दरी ते
 उच्छत्तयगाश्च पु० (उच्छत्तयगाश्च) उच्छा
 मोदानु भाग्य निशेन, यमु
 उच्छय पु० (उच्छय) दक्षो, सभ
 उच्छयवर्ध. पु० (उच्छयवर्ध) उच्छय उच्छरी मुक्षी
 गक्षो करवो ते २५ मक्ष
 उच्छयरा न० (उच्छयरा) अक्षरादिना उच्छाय
 करवो
 उच्छयरिय. त्रि० (उच्छयरित) दक्षित, उच्छ
 उच्छा म० (उच्छा) उत्तम श्रेष्ठ
 उच्छाम त्रि० () थाडी गयेव,
 श्रान्त
 उच्छाकुया स्त्री० (उच्छाकुया) १० मक्षीनथी
 उच्छाकुइया स्त्री० (उच्छाकुइया) उच्छी अने
 दक्षेयाये नक्षी तेनी शय्या
 उच्छाग पु० (उच्छाग) दिभायन परित
 उच्छागय त्रि० (उच्छागय) दिभायनभा उच्छ
 लवेन-उच्छाग येन
 उच्छागोत्त १ न० (उच्छागोत्त) उच्छा ओष्ठ
 उच्छागोत्त २ गोन कर्मनी उच्छा प्रकृति
 उच्छानागरी स्त्री० (उच्छानागरी) ओ नामनी
 उच्छानागरी नक्षी नीक्षेत्री शाष्वा आर्ष
 सनिमेणिङ्गनी शाष्वा
 उच्छा २. पु० (उच्छा) उच्छीनीत, अक्षो,
 निष्ठा (२) उच्छीनीत करी मन त्याग
 करवो (३) उच्छोय अने यत्त
 परिक परिकु. पायभी पादिसानिष्ठा
 सभिनि
 उच्छारण. पु० न० (उच्छारण) ओ नु ते

उच्छारभूमि स्त्री० (उच्छारभूमि) उच्छाग उच्छानी
 उच्छा
 उच्छारिय. त्रि० (उच्छारित) उच्छारेल, उच्छार
 करेल
 उच्छालइय त्रि० (उच्छालयितृ) ६२ ६२ ॥२,
 अक्षेनार
 उच्छालिय त्रि० (उच्छालित) उच्छा करेल,
 उच्छाउल्लु
 उच्छाणय त्रि० (उच्छाणय) उच्छाणीय उत्त
 माधम (२) अनुकूलप्रतिष्ठा (३)
 अयस्थित (४) निरिध, नाना प्रनरतु
 (५) उच्छाणयतर, अनि उत्तम
 उच्छाणय त्रि० (उच्छाणय) मक्षानतधारी,
 उच्छा नतनागो (२) न० मक्षानत
 उच्छाणय त्रि० (उच्छाणय) उच्छा
 उच्छूल. पु० (उच्छूल) उच्छाणी नीये ल
 टके तेनी रीते उच्छा करेल मायु
 उच्छूल. पु० (उच्छूल) उच्छाणीना गगानी ओ
 आलुओ उच्छाणी ओच्छा लक्ष्म पुमक्ष
 उच्छोदय पु० (उच्छोदय) अक्षानत यक्ष
 रतीना ओक्ष मक्षेननु नाम
 उच्छ. त्रि० () नून, क्षीन
 उच्छा पु० (उच्छा) ओक्ष, ओक्षो
 उच्छाणय त्रि० (उच्छाणय) दक्षिण
 उच्छत्त न० (उच्छत्त) ओक्षाना दक्ष अने
 मक्षाना उच्छोने उच्छाणय ते, अक्षानो
 ओक्ष प्रक्षर
 उच्छाणय त्रि० (उच्छाणय) अक्षाना उच्छाणय
 उच्छाणय त्रि० (उच्छाणय) ओक्षो "उच्छाणय" शब्द
 उच्छाणय स्त्री० (उच्छाणय) उच्छाणय ते
 उच्छालिय. त्रि० (उच्छालित) उच्छाणय
 उच्छाणय स्त्री० () अपरतना,
 अपरतना
 उच्छाणय. पु० (उच्छाणय) उच्छाणय शब्द मक्षानत
 उच्छाणय त्रि० (उच्छाणय) आक्षानत
 करेल, दक्षिण

उच्छादणया गी० (उच्छादना) उच्छेदन
करतु ते

उच्छाय. पु० (उच्छाय) ॥ या०

उच्छायणा. गी० (उच्छादना) व्यास-
ध्यायिता करती

उच्छाट. पु० (उच्छाट) उत्साह, उत्थान

उच्छिद्य. न० (उच्छेदन) उच्छिद्य-उच्छाद
हेतु ते

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) चोर निरोध,
भीष्म भीम वगेरे चोरनी मत्त

उच्छिद्य. न० (उच्छेपण) उच्छेप इत्यु.
पक्षर क्षातु

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) आता आना
पथेय

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) उच्छेद करेय,
नाश पायेय.

उच्छिद्य. त्रि० (उच्छिद्य) उच्छेप करेय

उच्छु पु० (शुभ्र) शेरदी

उच्छु. त्रि० () उच्छेप आवेय

उच्छु. त्रि० () वेशयेय, निभेरेय
(२) पतित

उच्छु. त्रि० (उच्छिद्य) चोरमेव (२)
तन्मेव (३) पतिताना स्थानेही दूर करेय
पक्षर करेय.

उच्छेद } पु० (उच्छेद) नाश.

उच्छेप. }

उच्छेपण न० (उच्छेपण) निर्भूय करतु, उ
च्छेदन करतु.

उच्छोम. त्रि० (उच्छोम) शोभन रदिन

उच्छोलण. न० (उच्छालन) अश्रुतनाये हाथ
पथ घेया ते

उच्छोलित्ताट. त्रि० (उच्छालित) उच्छालनाट

उच्छु. त्रि० (उच्छु) सत्य, निष्पक्ष

उच्छ न० (उच्छ) जग. (२) उत्पत्ति रथा
नभा आधार पायेय पुष्टमेवो सधु
(३) आनेय, अनुभव

उच्छ. न० (उच्छ) तेज, प्रताप (२) अग
उच्छम. पु० (उच्छम) विद्यम, धर्म, प्रवृत्ति

उच्छय. त्रि० (उच्छय) तत्पर, तैयार

उच्छयमरण. न० (उच्छयमरण) मरण निरोध

उच्छयंत पु० (उच्छयंत) गिरनार परंत

उच्छयंतसेल पु० (उच्छयंतसेल) गिरनार परंत

उच्छल त्रि० () निर्भय, सत्य,
शोक, शुद्ध; इत्यु रदिन (२) उत्कृष्ट,
तीव्र

उच्छल त्रि० (उच्छल) सुख पसिनाना म-
मेय मेयनुकल, भविन

उच्छलिय. त्रि० (उच्छलित) प्रकाशित, द-
दीपमान

उच्छाण न० (उच्छाण) दूध इत्याद्या आडेयी
व्याम आय (२) उच्छेप वमीन, टेकरे.

उच्छाणगिह न० (उच्छाणगिह) उच्छाणभा आ-
वेय भक्षण

उच्छाणजला गी० (उच्छाणजला) उच्छाणभा
जल ते, उच्छाणनी याता

उच्छाणपाल. त्रि० (उच्छाणपाल) उच्छाणने २
क्षक, भागी

उच्छाणसाला. गी० (उच्छाणसाला) उच्छाण
साला.

उच्छाणिलेण न० (उच्छाणिलेण) उच्छाण-
नीयानी अश्रुत निरोध

उच्छायण. पु० (उच्छायण) पुष्पनक्षत्रनु गोत्र

उच्छालन. त्रि० (उच्छालन) अग्नि सन-
माननार

उच्छालण न० (उच्छालण) सगगारु ते

उच्छालिय. त्रि० (उच्छालित) सगगायेन

उच्छित. पु० (उच्छित) मोर देशभा जु

नाश पाये आवेय गिरनार परंत

उच्छु त्रि० (उच्छु) सत्य, अवक, अनुग

(२) भाषा इत्यु रदिन, भयभयारी

उच्छु पु० (उच्छु) उत्कृष्ट, सत्य पथेय
र-रदिन.

उज्जुकड. वि० (ऋजुकृत) निष्कपट तपस्वी;
सर्ग स्वभावी.

उज्जुग. त्रि० (ऋक्) दृष्टिवाचना ८८ सूत्र-
 मातुं पहेसुं सूत्र. (२) निष्कपरी; सरल
 उज्जुगद. स्त्री० (ऋगति) साधु पोताना
 स्थानथी निष्कणी सिधेसिधु गृध्र पंक्तिअये
 न्ध न्होरे, वप्रातां न न्होरे ते; जौयरीना
 व्या३ प्रकारमातो पहेनेा प्रकार.

उज्जुजड. त्रि० (कजुजड) सरल पलु ७३;
तात्पर्य नहि समज्जनार.

उज्जुस्त. त्रि० (उज्जुस्त) विद्यमान; विद्यमान.
(२) सावधान.

उज्जुवंसि. त्रि० (कमुदर्शिन) मल्लुत्ताव-भो-
क्षसाधकसंयमने ज्ञेयार; सयभाषित्वापी.

उज्जुमइ. खी० (कज्जुमति) भनःपर्ववसाननो
 अकं जेद; साभान्यथी भनना पर्ववाने
 ज्ञाथानार ज्ञान (२) पुं० छंछं न्यून
 (अहीअंशुलनून) अहीद्वीपना संज्ञी
 प्राण्यिआना भनोआवने ज्ञाथानार साधु.

उज्जुय. वि० (प्रनुक) सरतः सीधा; नि-
ष्पत्ती. (२) पुं० जम्बो दाध.

उज्जुयार. वि० (शत्रुघ्न) संयमधारी; संयम
पावनार.

उज्जुवालिया, सी० (कृष्णलक्ष्म) बंलिषा गा.
 मनी अहार वहेती ज्ये क नही, हे ज्येने क हे
 महावीरस्यामीने देवप्रसाद उत्पन्न थयुं.

उज्जुसुत्त. पुं० { कज्जुसुत्त } अतीत अन्तः
अज्जुसुत्त. पुं० { कज्जुसुत्त } यत् क्षणरूपं
वक्तुं विना मात्र वर्तमानकाणं वति
वस्तुनेन के देखाडे, पारकी वस्तु नि-
अप्रयोगन हेतुने असत् समान माने
विंग वयन सिद्ध ज्ञा ओकज पदार्थ
माने, निक्षेपासार स्वीकारे ते; सात्
नयमानो बोधो नय. (२) विच्छेद गयेक
आरम्भा दृष्टिसद अंगना धीम विद्याय
सुयनो प्रथम बोद.

उज्जुहृत्य. पुं० (ऋजुहृत) जमला हाथ.
उज्जेणी. स्त्री० (उज्जयिनी) भाकर देशनी
ओक नगरीनं नाम.

उज्जोइय. त्रि० (उद्योतित) प्रकाशित; अगमगुप्तं.

उज्जोय. पुं० (उद्योग) प्रयत्न; परिश्रम.

ઉજ્જૌય. પુ. (ઉચોત) તેજ-પ્રકાશ-ઉદ્ધોત,
 અજનાજું. (૨) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
 કે જેના ઉદયથી ઉષ્ણ-ગરમ નહીં છતાં
 પ્રકાશ કરનાર શરીર પ્રાપ્ત થાય જેમ
 ચંદ્ર નક્ષત્ર રત્ન વગેરેનાં શરીર.

उज्जोयग. त्रि० (उद्योतरु) उद्योत करनार.

उज्जोयण. न० (सयोजन) ग्नेऽयुः तैयारी
६२५.

उज्जोयणाम्. न० (उद्योतनाम्) नाम कर्मनी
 એક પ્રકારી.

उज्जोयिय. त्रि० (उद्योतित) २११ आदिथी
प्रकाशित.

उज्जयिनी. वि० (उज्जयिनी) सहविषेक पगरनो.
(२) त्याग करनार; छोडी देनार.

उत्तरा. न० (उत्तर) पृष्ठ ६४ अंश.
(२) साग.

उज्जर. पुं० (अज्जर) पर्वतमांथी पडतो
पाणीने। जरो; गिरिनिर्जर.

उत्क्रिय. पुं० (उत्क्रिय) उत्क्रियत नामे वि-
व्यभिक्त सार्ववाहने पुत्र. (२) विपाक
सूत्रना प्रथम सुतरं धना प्पिना व्यध्ययननु
नाम. (३) त्रि० तन्त्रेण; त्याग करेण.
(४) जित. (५) न० परित्याग.

उद्दिश्यधर्मा. स्त्री० (उद्दिश्यधर्मा) ते वस्तु
नाभी देवा येत्येव दोष, जेने दोष देवा न
छे तेची वस्तु ज्योतीरची ते; अथवा
सात प्रकरमांने अंक.

उज्जिमयधम्मिय. त्रि० (उज्जिमयधम्मिय) नाप्पी
देवा योज्य; निरूपयोगी.

उज्जिम्भया. मी० (उज्जिम्भ) धनसाध्यादना
पुत्र धनपात्र साध्यादनी श्री.

હટ્ટ પુ. સી. (હટ્ટ) સાદીઓ, બિટ
 હટ્ટિય વિ. (હટ્ટિય) હટ્ટના પાગનું
 અનેકુ સુત, લાગી વગેરે.
 હટ્ટિયા સી. (હટ્ટિયા) હટ્ટના આગરનું
 લાગી મળાના વાસણ, શિરોષ્ઠ
 હટ્ટિયાસમણ પુ. (હટ્ટિયાસમણ) મોટા
 માટીના વાસણમાં બેસી તપશ્ચર્મા કરનાર,
 મોટાના સાધુની એક જાત
 હટ્ટી સી. (હટ્ટી) હટ્ટી, સાદણી
 હટ્ટીનાલ પુ. (હટ્ટીનાલ) હટ્ટી પાગનાર
 હટ્ટ વિ. (હટ્ટ) હટ્ટના, હિમા થયેન
 હટ્ટ પુ. (હટ્ટ) એક જાતનું જન્યર
 પ્રાણી
 હટ્ટ. પુ. (માટ) ઓટ, ટોટ (૨) વાસણનો
 કાગી
 હટ્ટરના નં. (હટ્ટરના) ઉપાદ્યુ ઉચ્ચ
 કરતુ તે
 હટ્ટા સી. (હટ્ટા) શરીરો ઉચ્ચ કરતુ,
 હિમા થયુ
 હટ્ટાદમ વિ. (હટ્ટાદમ) હટ્ટનાર
 હટ્ટાળ. નં. (હટ્ટાળ) હિમા થયુ ઉચ્ચ ને
 (૨) સાલમણને ચુક પામે જતુ તે (૩)
 ઉગ્રમ, પત્ન (૪) ઉત્પત્તિ (૫) આરબ,
 પ્રારબ (૬) ઉપર આપતુ બહાર
 નીકળવુ
 હટ્ટાળપરિયામિય. નં. (હટ્ટાળપરિયામિય)
 જનમથી માટી હટ્ટીના હિમા ચુકીમાં
 બનેના દરેક જાતનો દેશવ, જનન
 ચરિત્ર
 હટ્ટાળસુવ. પુ. (હટ્ટાળસુવ) કાનિક સુત-
 માનું એક
 હટ્ટારના. નં. (હટ્ટારના) ઉચ્ચ ને, ઉત્થ
 પના કરતી
 હટ્ટારના નં. (હટ્ટારના) સમાપિક ચારિત્ર-
 માથી હટ્ટારના પાલ ચારિત્રનું આગે
 પુ તે

હટ્ટારનાંતેરાસિ. વિ. (હટ્ટારનાંતેરાસિ)
 પાલ મહાનતની ઉપસ્થાપના કરી કરેવ
 દિવ્ય
 હટ્ટિય. વિ. (હટ્ટિય) હિમા, હિમા થયેવ,
 તેવાર થયેન (૨) ઉદય પામેવ, હિમા.
 (૩) ધર્માચરણ માટે તેવાર થયેન,
 પ્રત્યક્ષ લેવાને તેવાર થયેવ (૪) ઉત્પત્તિ,
 પત્નિ વગરનું
 હટ્ટ. પુ. (હટ્ટ) દડીઓ
 હટ્ટ પુ. (હટ્ટ) શક્તિ, જગતે
 હટ્ટય } પુ. (હટ્ટ) તાપસનો આશ્રમ
 હટ્ટવ. } હું પુ
 હટ્ટ. પુ. (હટ્ટ) વસન્ત ગ્રીષ્મ આદિ ૬
 જગત (૨) સી. કુસુમ, સીધમ
 હટ્ટ ૧૦ (હટ્ટ) નક્ષત્ર
 હટ્ટવરિજિયા સી. (હટ્ટવરિજિયા) જો મુ
 નિજોની એક શાખા
 હટ્ટવરિજિયા. સી. (હટ્ટવરિજિયા) ચ
 કરતીની ૩૨૦૦૦ રાષ્ટ્રી
 હટ્ટવ. નં. (હટ્ટવ) હોડી (૨) પુ. ચન્દ્રમા
 હટ્ટવરિજિયા નં. (હટ્ટવરિજિયા) જતુ
 બહારના-જોમાસા ગિરાના વળતમા
 રહેવ-નિવાસ કરેવ
 હટ્ટવર. પુ. (હટ્ટવર) જુઓ = ઉત્પત્તિ
 શબ્દ.
 હટ્ટવરિ. વિ. (હટ્ટવર) રીત અને ઉચ્ચ
 જગત સાધુઓનો માસકરકરિદાર
 હટ્ટવ. પુ. નં. (હટ્ટવ) નાવ, હોડી (૨)
 નાપો
 હટ્ટવર પુ. (હટ્ટવર) નક્ષત્રનો રતામી, ચન્દ્ર
 હટ્ટવર. પુ. (હટ્ટવર) ચા
 હટ્ટવરિજિયા પુ. (હટ્ટવરિજિયા) બહાર
 સ્થિતિથી નીજેન એક મળ.
 હટ્ટવરિજિયા પુ. (હટ્ટવરિજિયા) સીધમ દેવ-
 મોટા પદેના પાલ માનું એક રિમાન
 હટ્ટવર. પુ. (હટ્ટવર) ઉપાવ, ખાંડી

ઉદ્ધુ પુ. (ઉદ્ધુ) ઉદ્ધુ નામનો એક આત્મા
દેશ જોને લાવ ઉડીયા જલે છે (૨) ત્રિ. ૦
તે દેશના રહેવાસી

ઉદ્ધુચગ પુ. () કવચનાદ

ઉદ્ધુચગ ન. (વચન) આકાશ

ઉદ્ધાટ પુ. (ઉદ્ધાટ) ઉપધાન નામ (૨)

પ્રત્યક્ષની લગાઈ કરી તે (૩) તેના

પ્રતિષ્ઠા (૪) લાગી, ન્યૂના

ઉદ્ધાટક ત્રિ. (ઉદ્ધાટક) લાગી કરનાર

ઉડ્ડી. સી. (ઉડ્ડી) લિપિ નિરોધ.

ઉડ્ડીગ ત્રિ. (ઉડ્ડી) આકાશમા ઉડેના

ઉડ્ડમહા. પુ. (ઉડ્ડમહા) એ નામનો એક

દેશ (૨) ત્રિ. ૦ તેના રહેવાસી

ઉદ્ધુ ન. () આકાશ

ઉદ્ધુનાદિય પુ. (ઉદ્ધુનાદિય) ભગવાન

મહાનીરના એક ગણનું નામ

ઉદ્ધુ ન. (ઉદ્ધુ) ઉદ્ધુ ઉપર (૨)

ઉદ્ધુનોક રંગનોક (૩) ઉદ્ધુ દિશા,

ઉદ્ધુ દિશા (૪) વચન, ઉડ્ડી

(૫) ઉત્તમ મુખ્ય (૬) લાકડીની આકૃતિ

ઉદ્ધુ રહેડ (૭) ત્રિ. ૦ ઉદ્ધુ, ઉત્તમ

ઉદ્ધુરુદ્ધય પુ. (ઉદ્ધુરુદ્ધય) નાભિની

ઉપર ખગોળનાર તાપસનો એક પ્રકાર

ઉદ્ધુકાવ પુ. (ઉદ્ધુકાવ) માથા

ઉદ્ધુનામિ ત્રિ. (ઉદ્ધુનામિ) ઉપર જનાર

ઉદ્ધુનારવપરિણામ પુ. (ઉદ્ધુનારવપરિણામ)

આનુષ્ઠ પરિણામનો એક પ્રકાર ૩ જે

નાથી ૭૫ ઉદ્ધુ ઉદ્ધુ ગતિમા આ

ઉદ્ધુચર ત્રિ. (ઉદ્ધુચર) ઉપર ચાલનાર

આકાશમા ઉડનાર

ઉદ્ધુજાણ ત્રિ. (ઉદ્ધુજાણ) જ્યાં ઉદ્ધુ રહે

તેવે આસને બેસનાર

ઉદ્ધુદિશા સી. (ઉદ્ધુદિશા) ઉદ્ધુ દિશા, ઉ

પની દિશા

ઉદ્ધુદિસિપમાણાદિકમ પુ. (ઉદ્ધુદિસિપમાણાદિકમ) ના દિશિ નતનો પ્રથમ અતિચાર.

ઉદ્ધુભાગિ ત્રિ. (ઉદ્ધુભાગિ) આકાશમા રહેનાર

ઉદ્ધુમુદંગ પુ. (ઉદ્ધુમુદંગ) ઉદ્ધુ મોળાનાગો ઢાલ

ઉદ્ધુરુણ પુ. સી. (ઉદ્ધુરુણ) આકાશ સંદેહ સંદિઆ રંગના ભેગા થનારી જાનેના મોટા રંગના

ઉદ્ધુલોગ } પુ. (ઉદ્ધુલોગ) ઉદ્ધુનો,

ઉદ્ધુલાય } રંગનોગ, લોકનો ઉપરનો ભાગ

ઉદ્ધુચાદ્ય પુ. (ઉદ્ધુચાદ્ય) ઉદ્ધુનાનિક

નામનો મહાનીર રસામીના નવ ગણમાનો પાચમો ગણ

ઉદ્ધુચાપ પુ. (ઉદ્ધુચાપ) ઉદ્ધુદિશાનો વાડ

ઉદ્ધુ સી. (ઉદ્ધુ) ઉદ્ધુદિશા

ઉદ્ધુ મ. (ઉદ્ધુ) ફરીથી ફરી (૨) બે,

રિશા (૩) નિશ્ચય (૪) અધિકાર,

પ્રસ્તાવ (૫) પદાન્તર (૬) સમુચ્ચય

ઉદ્ધુમ ત્રિ. (ઉદ્ધુમ) નીચું નમેના

ઉદ્ધુચાનીસ સી. (ઉદ્ધુચાનીસ) ૩,

ઓગચાનીસ

ઉદ્ધુચરિયા સી. (ઉદ્ધુચરિયા) ખેડાક

ઉદ્ધુ વગેરે જોઈએ તે જતા ઓછા

લેના તે

ઉદ્ધુજા. સી. (ઉદ્ધુજા) ઉત્તરિ

ઉદ્ધુચરિયા ત્રિ. (ઉદ્ધુચરિયા) ઉત્તર, ઉચ્ચ

ઉદ્ધુચરિયાસ પુ. (ઉદ્ધુચરિયાસ) ધેગાના

વાળ, ઉત્તર

ઉદ્ધુચર પુ. (ઉદ્ધુચર) નીલિનો અખાન

ઉદ્ધુચર ત્રિ. (ઉદ્ધુચર) ઉચ્ચ ઉત્તર, આનાદ

(૨) નીકળતું ચડતું (૩) ચુકાના (૪)

અભિમાનરૂપ મોહનીય કર્મ (૫) અ

ભિમાની

ઉદ્ધુચાવટ પુ. (ઉદ્ધુચાવટ) ઉદ્ધુ આનર્તન

કરતું તે, આનર્તનનો એક પ્રકાર

उत्तमा. मी० (उत्तमा) उ०.

उत्तमाम पु० (उत्तम) अर्थ; अक्षर, म०.

(२) मन्त्रां परिष्काराथी अध्यानुं मोक्षनीय
कर्म.

उत्तमालोम. पु० (उत्तरोमम्) उ०ना रोम-
रेखा.

उत्तमय. त्रि० (उत्तम) उ०नु. (२) उ०ना
अनेक रत्नेद्वयम्.

उत्तम. त्रि० (उत्तम) अ०म, उ०नु. उत्तम. (२)
पु० अ०मी, उत्तमा, ताप, त०.

उत्तमव्या. न० (उत्तमव्या) उ०नु क०नु ते.

उत्त. त्रि० (उत्त) क०नु

उत्त. त्रि० (उत्त) पावेय (२) अनावेय

उत्तम त्रि० (उत्तम) अ०मा पास उ०नु छे
ते; उत्तम अर्थेय तृणवायु.

उत्तम. त्रि० (उत्तम) आसयुक्त, अ०मी

उत्तम. त्रि० (उत्तम) उत्तम, सर्वोत्कृष्ट, अ
ध्यात (२) सयम, त्याग

उत्तम. त्रि० (उत्तम) अज्ञान रदिन

उत्तम. न० (उत्तमा) अ०म, आधु

उत्तमकृष्ण त्रि० (उत्तमकृष्ण) उत्तम
अप०याये पदो०येय, उ०मी स्थितिने प्राप्त
अर्थेय

उत्तमकृष्ण मी० (उत्तमकृष्ण) अ०म अ०
स्था, उत्तम स्थिति

उत्तमजागित्त. न० (उत्तमजागित्त) अ०मी
अ०म अ०म स०म

उत्तम. पु० (उत्तम) उ०म आ०म.
मोक्ष (२) उ०म अ०मी अ०नु ते. (३)
अ०म

उत्तम. न० (उत्तम) मोक्षार्थ

उत्तमगिर्म्मन्त्र. न० (उत्तमगिर्म्मन्त्र) प्रधान
द्वयान-उत्तम

उत्तमपुत्रि पु० (उत्तमपुत्रि) न०मि अ०
म०मी, अ०म, अ०म अ०म अ०म
पु०

उत्तमा. मी० (उत्तमा) यक्षना धर्मपूर्णमन्त्रनी
त्रीय अग्रमदिगी. (२) पञ्चपादीयानी प०
रुद्रिमांती पदेवी रुद्रि (३) “ णायाध-
म्महा ” नुं ओक अध्यायन.

उत्तर. त्रि० (उत्तर) अ०म, प्रधान; उत्तम.

(२) भीष्म; उत्तर, अन्य (३) त्रि०गत.

(४) अ०रवत क्षेत्रमां आयली उत्तमपुत्रीमा

यनार २२ भा तीर्थक्षर. (५) उत्तरायु;

उत्तरयु ते (६) अधिक. (७) मुख्य नदि,

पेरा भाग; भूयनी शाखा. (८) उत्तर

दिशा; उत्तर प्रदेश (९) उ०प. (१०)

उत्तर दिशागा रह्य. (११) उ०नु अना-

वेय व०, क्षमणी चगेरे. (१२) पु०

व०मी क०म (१३) अ०मिदिना अग्रम

स्थि, ओक अ०म भुनि.

उत्तरा. न० (उत्तरा) अ०म उ०प आ०
लाङ्गु रथापवामां आवे छे ते

उत्तरकुचय. पु० (उत्तरकुचय) ओक अ०म
अ०म.

उत्तरकृष्ण. न० (उत्तरकृष्ण) अ०मिदिने प०म
साथे अ०मी अ०म अ०म साक्षरु ते.

(२) अ०म अ०म अ०म.

उत्तरकृष्ण. मी० (उत्तरकृष्ण) अ०मिदिने अ०मी

क्षम अ०म अ०म ते

उत्तरकुच पु० मी० (उत्तरकुच) अ०मी उत्तरे

म०मिदिना अ०म अ०म अ०म अ०म अ०म

(२) २२ भा तीर्थक्षरनी अ०म अ०म अ०म

नाम

उत्तरकुच पु० (उत्तरकुच) अ०म अ०म अ०म

अ०म अ०म (२) ते अ०म अ०म

(३) ते अ०म अ०म अ०म अ०म

(४) उत्तरकुच नामो अ०म

उत्तरकुच. न० (उत्तरकुच) अ०म अ०म

नाम अ०म अ०म अ०म अ०म अ०म

म०मिदिना अ०म अ०म अ०म अ०म

ઉત્તરકુલજ્ઞાણ. નં (ઉત્તરકુલજ્ઞાણ) એ નામનું
સાકેતપુર નગરની બહારનું એક ઉદ્યાન
ઉત્તરકુલજ્ઞાણ. પુ. (ઉત્તરકુલજ્ઞાણ) ઉત્તરકુલ
નામનો ૨ જો પ્રદેશ.

ઉત્તરકુલજા. પુ. (ઉત્તરકુલજા) એક જાતના
વાનપ્રસ્થ-તાપસ કે જે ગંગા નદીના
ઉત્તર કાંઠે રહેતા હતા.

ઉત્તરકોટિ. સ્ત્રી. (ઉત્તરકોટિ) ગાન્ધર્વ આ-
મની ૭ મી મૂર્તિના.

ઉત્તરગંધારા સ્ત્રી. (ઉત્તરગંધારા) ગાંધાર
આમની પાંચમી મૂર્તિના.

ઉત્તરગિહ. નં (ઉત્તરગિહ) ઉપરનું બીજું ધર
ઉત્તરગુણ. પુ. (ઉત્તરગુણ) મૂળગુણની અપે-
ક્ષાએ ઉત્તર ગુણ; સ્વાધ્યાય પિણ્ડ-
ગુદિ આદિ દશ પ્રકારના પચ્ચબાણ.

ઉત્તરગુણપચ્ચમલાણ. પુ. (ઉત્તરગુણપ્રત્યાસ્થાન)
ઉત્તર ગુણરૂપ પચ્ચક્રબાણ, પચ્ચક્રબાણનો
એક પ્રકાર.

ઉત્તરગુણલક્ષિ. સ્ત્રી. (ઉત્તરગુણલક્ષિ) ઉત્તર-
ગુણ-પિણ્ડવિશુદ્ધિ આદિ તપની લક્ષિ.

ઉત્તરચૂલ. નં (ઉત્તરચૂલ) } વદના
ઉત્તરચૂલિયા. સ્ત્રી. (ઉત્તરચૂલિકા) } કરીને
પછી ' મત્યએણુ વદમિ ' કહેવું તે,
વદનાનો ૧૯ મો દોષ.

ઉત્તરજ્ઞાપ્ય પુ. (ઉત્તરજ્ઞાપ્ય) ઉત્તરજ્ઞાપ્યન
મુત્રના વિન્યાદિ ઇત્રીસ અધ્યયન.

ઉત્તરકુ. નં (ઉત્તરકુ) ઉત્તરકુ; વૈતાલ્યથી
કે મેરથી ઉત્તર બાજુનો પ્રદેશ.

ઉત્તરકુમરત. પુ. (ઉત્તરકુમરત) વૈતાલ્ય
પર્વતથી ઉત્તર નરકનો ભારત પ્રદેશ

ઉત્તરકુમરકુલક પુ. (ઉત્તરકુમરકુલક) ૪૪-
કોપના વૈતાલ્ય પર્વતનું ૮ મું સિખર (૨)
તેનો અધિગત દેવતા.

ઉત્તરકુમરદા. સ્ત્રી. (ઉત્તરકુમરદા) ઉત્તરકુ
ભરતકુલની પામે ઉત્તરકુ ભરતા નામની
રામધાની.

ઉત્તરણ નં (ઉત્તરણ) તરીકનું પાટ ઉતરવું.
(૨) અવતરણ; નીચે આવવું.

ઉત્તરદારિયણમ્મલ્લ. નં (ઉત્તરદારિયણમ્મલ્લ)
ઉત્તર દિશા તરફ મુખ રાખનાર નક્ષત્ર,
સ્થાનિ આદિ સાત નક્ષત્ર.

ઉત્તરદિશા. સ્ત્રી. (ઉત્તરદિશ) ઉત્તરદિશા
ઉત્તરપગડ. } સ્ત્રી. (ઉત્તરકૃતિ) જાનાવ-
ઉત્તરપગડિ. } રણીયાદિ મૂળ આઠ ક-
ર્મના અચાન્તર બેદ, કર્મની ઉત્તર
મૂર્તિ.

ઉત્તરપચ્ચક્રિયમ. } પુ. (ઉત્તરપચ્ચક્રિય)
ઉત્તરપચ્ચક્રિયમિહ } વાચ્ય બુદ્ધિ; ઉ-
ઉત્તરપચ્ચક્રિયમ. } તર અને પશ્ચિમ
ઉત્તરપચ્ચક્રિયમિહ } વચ્ચેનો પ્રદેશ.

ઉત્તરપટ્ટ. પુ. (ઉત્તરપટ્ટ) પથારી ઉપર પાથ
રવા. વલ.

ઉત્તરપયડિ. સ્ત્રી. (ઉત્તરપયડિ) બુદ્ધિ "ઉત્તર-
પયડિ" શબ્દ.

ઉત્તરપુરચ્ચિયમ } પુ. (ઉત્તરપુરચ્ચિય) ઉત્તર
ઉત્તરપુરચ્ચિયમિહ } અને પૂર્વ દિશાની
ઉત્તરપુરચ્ચિયમ. } વચ્ચેનો પ્રદેશ.

ઉત્તરપુરવા. સ્ત્રી. (ઉત્તરપૂર્વા) પ્રદેશ બુદ્ધિ;
ઉત્તર અને પૂર્વ વચ્ચેની વિદિશા.

ઉત્તરપોદુવયા. સ્ત્રી. (ઉત્તરપોદુવયા) ઉત્તર
ભાગપદ નક્ષત્ર

ઉત્તરપાણી સ્ત્રી. (ઉત્તરપાણી) ઉત્તર
દિશાની નક્ષત્ર.

ઉત્તરવલિય પુ. (ઉત્તરવલિય) ઉત્તર અધિય
નામે એક ગણ.

ઉત્તરવલિસદ. } પુ. (ઉત્તરવલિસદ) ઉત્તર
ઉત્તરવલિસદ. } અધિસદ સ્થિતિથી
નિઃકલેષ એક જાતનો ગણ; ભગવાન
મહારીરનો બીજો ગણ. (૨) એક પ્રસિદ્ધ
જૈન સાધુ.

ઉત્તરમહાવ્યા સ્ત્રી. (ઉત્તરમહાવ્યા) ઉત્તર
ભાગપદ નક્ષત્ર.

उत्तरमंदा. स्त्री० (उत्तरमंदा) गंधार २२२
अन्तर्गत ओक भूज्जना; मध्यम आगनी
पहेली भूज्जना.

उत्तरवर्द्धिमान. न० (उत्तरवर्द्धिमान) ओ नामनु
ओक विमान.

उत्तरवाय. पु० (उत्तरवाय) उत्तरवाय.

उत्तरवेद्यविय. त्रि० (उत्तरवेद्यविय) जन्म
पक्षी अमे ते वपते वैद्यविय शक्तिथी
वैद्यविय शरीर जनायनाय.

उत्तरवेद्यविया. स्त्री० (उत्तरवेद्यविया) भूषण रा-
रीरथी न्दातु या भेदातु इय जनायनायथी
आम वयेय शरीरनी अवगाहना

उत्तरसमा. स्त्री० (उत्तरसमा) मध्यम आ-
मनी योथी भूज्जना

उत्तरसाता. स्त्री० (उत्तरसाता) ओक जगतु
धर. मेससातु स्थान-मध्यम पगेरे.

उत्तरा स्त्री० (उत्तरा) उत्तरापादा आदि न-
क्षत्र (२) मध्यम आमनी पहेली अने
त्रीथ भूज्जना (३) उत्तर दिशा (४)
ओक दिशा कुमारी देवी (५) गिअर
मनना आचार्य शिखरुनीनी ज्हेन.

उत्तराहोडि. स्त्री० (उत्तराहोडि) ओ नामनी
गंधार आमनी सातभी भूज्जना

उत्तराभयवय. न० (उत्तराभयवय) ओ नामनु
ओक भूषण यत्र; जनाय अव्ययनना सभ
दरप उत्तराभयवय नामे सत्र.

उत्तराभयवय. स्त्री० (उत्तराभयवय) ओ
नामनु नक्षत्र.

उत्तराभयवय. स्त्री० (उत्तराभयवय) ओ नामनु
नक्षत्र.

उत्तराभयवय. न० (उत्तराभयवय) भूषण दि-
शाभाथी उत्तर दिशाभा जय ते

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) कर्क सहा-
न्तिनो दिस. (२) उत्तराभयवय प्रवेत
करेना भूषण.

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) भूषण
उत्तरने भायथी दिशाभने भायथे जय ने

उत्तराभयवय. स्त्री० (उत्तराभयवय) गंधार आ-
मनी सातभी भूज्जना.

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय देशने
इपानो ओक सिद्धो.

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय
ओक देश

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) भूषण उत्तराभयवय
पक्षी आवतन करतु ते; उत्तराभयवय
करतु ते.

उत्तराभयवय. स्त्री० (उत्तराभयवय) मध्य आमनी
योथी भूज्जना

उत्तराभयवय. स्त्री० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय
नक्षत्र

उत्तराभयवय. न० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय.
(२) त्रि० उत्तराभयवय भूषण करेव

उत्तराभयवय. न० (उत्तराभयवय) जन्म उत्तराभयवय
जगतु वय-भूषण

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय समिनि
पगेरे (२) त्रि० प्रधान, ओक (३) न०
भूषण, जय राभयवय वय

उत्तराभयवय. त्रि० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय
उत्तर दिशा सजथी. (२) उत्तर दिशा या
क्षेत्रभा उत्तराभयवय; उत्तराभयवय

उत्तराभयवय. त्रि० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय.

उत्तराभयवय. न० (उत्तराभयवय) जन्म आ-
लोचना करी छे तेनी यधारे रिगुद्धि
करना क्षोभित्य करेते ते.

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय. ओक
जीवनी क्षेत्र

उत्तराभयवय. पु० (उत्तराभयवय) उत्तराभयवय.

उत्तराभयवय. न० (उत्तराभयवय) ओक प्रधान
पात्र

उत्तराभयवय. त्रि० (उत्तराभयवय) भूषण; सभ; सिद्धि
(२) क्षी-क्षी; क्षी नदी ते. (३) न०
पचभय भाया सिना आय भुमी रा-

अरी ते (४) वि० यत्ता सुमानो अभि
ग्र५ धरनार

उत्ताणग्र } वि० (उन्नत) यत्ता सुमान
उत्ताणग्र } (२) लाघु ऋषेः, पसारेषु
उत्ताणग्र वि० (उन्नत) यत्ता सुमानो
अभिग्र५ धरनार

उत्ताणोदधि पु० (उन्नतोदधि) छी २५
पाणीनामो धरीयो

उत्तार पु० (उत्तर) नदीनो उत्तार, पा
धुनीनो आरौ (२) उत्तरु पाद लाघो
(३) परिष्ठाण

उत्तरण न० (उत्तरण) उत्तरु-पाद
ते (२) आदर नीकगु (३) दूर
वरु

उत्ताज वि० (उत्ताज) ताव अर गातु ते,
गायनो ओ० दौ०

उत्तासहत्तार. वि० (उन्नागवित्) अतिशय
नास आपनार

उत्तासगम } वि० (उन्नागम) नास उ
उत्तासगम } अनार, लाय उत्पन्न
धरनार

उत्तासगिज्ञ. वि० (उन्नागिज्ञ) भदा लभ्य
उत्तामिय वि० (उन्नामि) नास आपेय
(२) परम्पर भजेय

उत्ति मी० (उत्ति) पाणी, वयन

उत्तिल पु० (उत्तिल) श्रीपाद छीतु २२
(२) न० वि०, गाकु. (३) पु० पासना
अग्र भाग पर गेयु पाणीनु गीपु (४)
गिनाडीनो रोप

उत्तिगनेण. न० (उत्तिगनेण) श्रीपाद

उत्तिगण वि० (उत्तिगण) पाद उन्नत

उत्तिपिय वि० (उत्तिपिय) अन्न, गीकपु

उत्तेडग्र } वि० (उत्तेड) उत्सादरागु,
उत्तेडग्र } अन्नागम

उत्तेड पु० (उत्तेड) नास उन्नत
मे० ओम्भना गिदु.

उत्थ. न० (उत्थ) स्तोत्र विशेष (२) याग
विशेष

उत्थय वि० (उत्थय) दाकेयु, आ०
उत्थय } मन् ऋषेः

उत्थय पु० (उत्थय) ओम्भार, उन्नत

उत्थल. न० (उत्थल) धूगो टेकरे

उत्थाण. न० (उत्थाण) उठु, उभा थु
(२) अग, पराक्रम

उत्थिय. वि० (उत्थिय) आ० गान् ऋषेः,
दाकेय

उत्थुमण न० (उत्थुमण) ओ० प्रकारनु
कैतक, थु, थु, अनाज करणे

उद्. न० (उद्) पाणी, २५

उद्द. वि० (उद्द) उद्द पाभनार

उद्दग्र. वि० (उद्दग्र) कर्मनो उद्द (२)
कर्मना उद्दग्रि निष्पन्न यथेय भा०,
७ लारमानो ओ० भा०

उद्दग्रभाप पु० (उद्दग्रभाप) लुओ
“ उद्दग्र ” शब्द

उद्दल वि० (उद्दल) पाणीथी लीनुधमेन

उद्दलचर वि० (उद्दलचर) जगत्तर

उद्दग्रोदर. पु० (उद्दग्रोदर) जगत्तर रोग

उद्दग्र पु० (उद्दग्र) पाणीना ओ० पाननु नाम

उद्दचण न० (उद्दचण) उन्नत देकु, (२)
वि० उद्दे देकुनार

उद्देत. पु० (उद्देत) दण्डित, सभाधार

उद्देत } पु० न० (उद्देत) पाणी, जगत्तर

उद्देत } (२) ओ० जगत्तर ननुपति

(३) जगत्तर (४) पु० ओ० जगत्तर

(५) आ० जगत्तर सातभा तीर्थिकर

उद्दगम. पु० (उद्दगम) पाणीनो गन्ध-

पाणीश्चे यनार पुद्गल परिष्ठाण, ना०

उद्दगजोमिय. पु० (उद्दगजोमिय) पाणीभा

उत्पन्न यनार ७५

उद्दगणाय पु० (उद्दगणाय) भा० पाणीना

द० सातगु जातायननु १२ पु० अन्नागम.

उद्गङ्गाणि, स्त्री० (उद्गङ्गा) पाणी जेथ-
पाणी जेथ (२) न्हाणी होडी, भज्जो.
(३) लोहारनी पाणीनी कुडी के जेभा
तपोयु बोहु क्षरनाभा आवे छे (४)
नामो धो

उद्गङ्गामाल न० (उद्गङ्गामाल) पाणीना
पुद्गङ्गामो समुद्र, पाद्गु. (२) नरसा
उद्गङ्गामञ्जु, पु० (उद्गङ्गामञ्जु) धन धन्यना
उद्गङ्गामञ्जु.

उद्गङ्गामाल पु० स्त्री० (उद्गङ्गामाल) उपर उपर
रहेन पाणीनी शिखा, शिखाजो
उद्गङ्गामाल पु० (उद्गङ्गामाल) नाम आवे तेज्या
पाणिमा आवनु, नदी उत्तरती ते (२)
पाणीना शिखा, पाणीनी लिङ्गानु ते
उद्गङ्गामाल, स्त्री० (उद्गङ्गामाल) पाणीनी
भसक.

उद्गङ्गामारगिञ्ज, वि० (उद्गङ्गामारगिञ्ज)
पाणीने गुद्गङ्गामानी ननु

उद्गङ्गामाला स्त्री० (उद्गङ्गामाला) पाणीनु पर्व
(५२५)

उद्गङ्गामाला, स्त्री० (उद्गङ्गामाला) दरीसानी
वेग, पाणीनी लरती ओढ

उद्गङ्गामाल पु० (उद्गङ्गामाल) ओ नामनो
ओक वेदधर नागराजो आरास पर्व

उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) उत्तर, उत्तर, उत्तर
उत्तर दिशागु (२) प्रधान, मुख्य

उद्गङ्गा वि० (उद्गङ्गा) उत्तर, प्रधान, ओढ
(२) अक्षरान्तरनो ओक अक्षर

उद्गङ्गाम, पु० (उद्गङ्गाम) उत्तर नाम जोननी
ओक नामो अने तेजो पुत्र

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) समुद्र

उद्गङ्गा पु० न० (उद्गङ्गा) उत्तर, पाणी (२)
पाणीमानी ओक चरनपनि (३) पर्व

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उत्तर, पाणी (२)
पाणीमानी ओक चरनपनि, ओक चरनपनि (४)
पु० ओ नामना ओक अन्धपिपि दिक्षन
(५) गोशामना ओक मुख्य आराज

नाम. (६) उद्गङ्गा नामे (अपर नाम पे
दाग पुन) ओक पार्थनायना सतानी ना
निर्धय के जे नाम २५मी राधे स
वाह यो हतो

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उत्तर, प्रथम यतु, उत्तर
यतु ते (२) अन्धपिपि, यतु (३)
उत्तर, उत्तर, (४) उत्तरपना लर
नभसमा यतार सतना तीर्थकरनु नाम
(५) उत्तरपना लरत क्षेत्रमा यतार तीर्थ
तीर्थकरना पूर्व लरनु नाम (६) उत्तर
दिशादिभिर्भुज यतु ते, नामान्तरणी
वादि उद्गङ्गा उत्तर (७) उद्गङ्गा, ८
लारमानी प्रथम लार

उद्गङ्गामाल पु० (उद्गङ्गामाल) लार समुद्रमा
उत्तर दिशाओ आवेये ओक आरास
पर्व

उद्गङ्गामाल पु० (उद्गङ्गामाल) उत्तरमेव ने लर-
सेननो पिता

उद्गङ्गायत, पु० (उद्गङ्गायत) उत्तरायन पर्व
उद्गङ्गा न० (उद्गङ्गा) उत्तर, पर्व

उद्गङ्गा स्त्री० (उद्गङ्गा) उत्तर, उत्तर, उत्तर
उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) पर्वतो शिखी, उत्तर

उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) पर्वतो शिखी, उत्तर

उद्गङ्गा, वि० (उद्गङ्गा) पर्वतो शिखी, उत्तर

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उत्तर, उत्तर, उत्तर

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उत्तर, उत्तर, उत्तर

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उत्तर, उत्तर, उत्तर

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उत्तर, उत्तर, उत्तर

उद्गङ्गा पु० (उद्गङ्गा) उत्तर, उत्तर, उत्तर

उद्विह्वलारी स्त्री० (उद्विह्वलारी) उद्विह्वलारी
जनना लननपनिनी देवी

उद्विह्वलारिस्त्रि० (उद्विह्वलारि) सागराश्रम,
हस कोशकोशी पयोपम प्रभासु अग
निलाग

उद्विह्वल पु० (उद्विह्वल) कुटिलयन जोनमा
नननेन उद्विह्वली नामनो अक भासुस के
ने गोशायानो जो गोद परिचार हतो.
(२) कुटिलिक रागनो उद्विह्वली नामनो अक
दाथी (३) कोशिकनो अ पुन के नोजे
कोशिकनो अरसन पत्री पादनीपुन
नगर रसारी तथा पोनानी रागधाती
स्थापी

उद्विह्वलजीन. पु० (उद्विह्वलजीन) कोशिकनो
पुन-उद्विह्वली रागनो अर के ने आनी
योनीरसीमा नोग सुपाथ नामनो नीर्थ
कर थरो

उद्विह्वल पु० (उद्विह्वल) सिंधुसौरीर देशना
वीतिनन नगरना रागन के नोजे दिवराते
रागन न आपता केरी नामनो लाजे-
नने रागन आपी मलारीरसामी पास
दीक्षा दीधी (२) कोशामी नगरना राग
शतानीकनो पुन

उद्विह्वल. पु० (उद्विह्वल) कोशिक मन्त्ररागनना
दाथीनु नाम

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) उद्विह्वल, प्रधान, अक्ष
उद्विह्वल न० (उद्विह्वल) उद्विह्वल, सत्य
नयनो २२ भो अतिवत

उद्विह्वलस्त्री त्रि० (उद्विह्वली) रागद्वेप रक्षित,
रागन, मन्त्रस्थ (२) उपेक्षा करना

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) उद्विह्वल, दशविन
उद्विह्वल न० (उद्विह्वल) उद्विह्वल, दशविन
(२) नयन, प्रतिपादन

उद्विह्वलरिय } त्रि० (उद्विह्वल) कथन करेन,
उद्विह्वलरिय } व्याख्यान करेन

उद्विह्वल प्र० (उद्विह्वल) विकल्प, अथवा

उद्विह्वलस्त्री त्रि० (उद्विह्वली) आ लोक
अने परयोक ननने आशी उद्विह्वल पाभेन
नेम लरतमलाराग

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) लुओ ' उद्विह्वल '
शब्द

उद्विह्वलमोह त्रि० (उद्विह्वलमोह) उद्विह्वल मो
हना उद्विह्वलमोह

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) उद्विह्वल थयेन, उद्विह्वल
आवेन

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) लुओ ' उद्विह्वल '
शब्द

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) उद्विह्वल पाभेन, उद्विह्वल
(२) उद्विह्वल (३) उद्विह्वल, कथन

उद्विह्वली स्त्री० (उद्विह्वली) उद्विह्वल शिवा

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) उद्विह्वल शिवा
सनध रागनार, उद्विह्वल उद्विह्वल
थयेन

उद्विह्वलपद्विह्वल. स्त्री० (उद्विह्वलपद्विह्वल) धिशन
भूजे,

उद्विह्वलचाय पु० (उद्विह्वलचाय) उद्विह्वल शिवा
पात

उद्विह्वल स्त्री० (उद्विह्वली) उद्विह्वल शिवा

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) उद्विह्वल करनार
(२) अनिरादक (३) प्रेरक, प्रवर्तक

उद्विह्वल न० (उद्विह्वल) उद्विह्वल करनी ते
उद्विह्वलया स्त्री० } (उद्विह्वल) लुओ " उद्विह्वल
उद्विह्वल स्त्री० } रथ्या " शब्द

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) लुओ " उद्विह्वल "
शब्द

उद्विह्वल त्रि० (उद्विह्वल) लुओ, ' उद्विह्वल '
शब्द

उद्विह्वलस्त्री त्रि० (उद्विह्वली) उद्विह्वल,
उद्विह्वल } प्रेरणा करना

उद्विह्वल पु० (उद्विह्वल) ननु, मोसम

उद्विह्वल न० (उद्विह्वल) अ नामनु निपाक
सननु आगु अधिपन

उदुंबरिजिया स्त्री० (ओदुम्बरिका) उद्देस
गणुथी नीकलेन ओक शाखा

उदुम्भेय पु० (उदुम्भेय) परितत आ
दिमाथी पाष्णीनु निङगनु

उदुहल पु० न० (उदुहल) आसुथी, उभन
उद् न० () सिध देशमा थरी उद्देस
गतनी माठनीना आभजानी अनावटनु
पत्र

उद्देस पु० (उद्देस) उद्देस ह्नु करी आने
उद्देसग स्त्री० (उद्देसग) } गतनी ते, तापसनी ओक गत.

उद्देसपुर पु० (उद्देसपुर) उद्देसपुर नामनु
ओक नगर

उद्देस पु० (उद्देस) } उद्देस ओक
उद्देसग स्त्री० (उद्देसग) } गतनी तेध
पि अ० (२) भाकड (३) भधमाथी

उद्देस पु० (उद्देस) रत्नप्रभा पृथ्वीना
सीमन्तप्रभ नामे पूर्ण तरङ्गना आव
निकायध नरकावासाथी २० भा नरका
वासानु नाम

उद्देसमस्मिन् पु० (उद्देसमस्मिन्) रत्नप्रभा
पृथ्वीना सीमन्तप्रभनामे उत्तर आ
वनिकायध नरकावासाथी २० भा नर
कावासानु नाम

उद्देसवर्त पु० (उद्देसवर्त) रत्नप्रभा पृथ्वीना
सीमन्तप्रभ नामे पश्चिम आव
निकायध नरकावासाथी २० भा नरकावासा

उद्देसवासिष्ठ पु० (उद्देसवासिष्ठ) रत्नप्रभा
पृथ्वीना सीमन्तप्रभ नामे पश्चिम आ
वनिकायध नरकावासाथी २० भा नर
कावासा

उद्देस वि० (उद्देस) कर्मरूपी शत्रुने
उत्तराने भगइर थने (२) अलिमानी

उद्देस न० (उद्देस) } भारतु घात
उद्देसग स्त्री० (उद्देसग) } करनी, उभ
दन, भरणात कट

उद्देसविचार वि० (उद्देसविचार) उपदन करनार,
हु भ आभनार

उद्देस वि० (उद्देस) उद्देस उद्देस पाभेय
उद्देसग स्त्री० (उद्देसग) भरडी

उद्देस पु० (उद्देस) अन्नी वगेरेने दाढ
करनार

उद्देस म० (उद्देस) अथवा

उद्देस वि० (उद्देस) उद्देस, उद्देस

उद्देस वि० (उद्देस) लटकी गयेस,
नमायेस

उद्देस पु० (उद्देस) ओ नामनु ओक गतनु
आ (२) रेती वगेरेने पोथो-दिलो थर

(३) अवसरपिष्टी कणनो प्रथम आरो

उद्देस पु० (उद्देस) भोटो दाढ

उद्देस पु० (उद्देस) आग लगाउनार

उद्देस वि० (उद्देस) सामा यपले उद्देस
करेन, कलेस, प्रतिपादन करेस (२) सा
धुने उद्देस अनावेन आकारादि

उद्देसक वि० (उद्देसक) साधु आदिने
उद्देसक वि० (उद्देसक) उद्देसक

उद्देसक पु० (उद्देसक) साधुने उद्देसक
अनावेस ओजन

उद्देसकपरिणाम वि० (उद्देसकपरिणाम)
दशमी पडिमा आदरनार आयक के २
दशभाससुधी उद्देस लकतपान ओटले
पोताने उद्देस करेस लात पाष्णीने
लाभ करे

उद्देस स्त्री० (उद्देस) अभावास्थ अभास.

उद्देस वि० (उद्देस) प्रकृतनित प्रकाशमान

उद्देस वि० (उद्देस) लुओ ' उद्देस ' शब्द

उद्देस पु० (उद्देस) सामान्य आदेश,

सामा य कथन (२) ओध, शिष्याभय

(३) क्षेत्र काण निलाग (४) अध्यापन

के शकने ओक येन निलाग (५)

व्यवहार (६) लक्ष्य (७) अलिप्राय,

मतन (८) श्रुतिप्रतिष्ठा, श्रुति वचन

ઉદ્દેશણ નં (કેવળ) અગમ્ય આદિ
પણ કરુ તે (૨) યોગતા, અધિકારપણ.
ઉદ્દેશાંતેરાસિ. વિં (કેશાન્તેરાસિ) જેને
સત્ર મૂળ પાડે ભણાવવામાં આવ્યા હોય
તે સિધ્ધ
ઉદ્દેશણસાલ. પું (ઉદ્દેશણસાલ) ગર્ગ અખ્યયન
કે શતકનો એક વિભાગ, ઉદ્દેશો
ઉદ્દેશણારિય. પું (ઉદ્દેશણારિય) આચાર્ય
સત્ર આદિ સત્ર, મૂળ પાડે ભણાવનાર
ઉદ્દેશિય. વિં (ઉદ્દેશિય) સાધુએ પચારીની
મનેપણ કરવાને લેનાના અભિપ્રાયમાનો
એક.
ઉદ્દેશિય નં (ઉદ્દેશિય) એક સાધુને ઉદ્દેશી
બનાવેલ આદારાદિ બીજાઓને પણ ન
ખપે એવો મહેતા બને છેલ્લા તીર્થંકરના
સાધુઓનો કૃપ (૨) નિ અચુક સાધુને
ઉદ્દેશીને તીર્થજીવેલ આદાર પાણી,
ઉદ્દેશ દોષનામ
ઉદ્દેશણ પું (ઉદ્દેશણ) એ નામનો મહા-
વીરનામીનો એક ગણ, નન મહામાનો
એક
ઉદ્દેશિયા. સીં () ઉદ્દેશ, નણ
ઉદ્દેશિયા] ઉદ્દેશિયાઓ અવધિશેષ
ઉદ્દે. વિં (ઉદ્દે) ઉચ્ચ
ઉદ્દેશ. વિં (ઉદ્દે) અભિમાની (૨) અતિ
પ્રમન
ઉદ્દેશણ. સીં (ઉદ્દેશણ) તિરસ્કારી વચન
(૨) નિન્દા (૩) હિંસા
ઉદ્દેશણમંથ પું (ઉદ્દેશણમંથ) ઉચે પથ
આધારપ થીરવર
ઉદ્દેશ. સીં (ઉદ્દેશ) મૃત્યુએ પોતાના માટે
રાધનાના વાસણમાંથી જીવ વાસણમાં
થયુ દોષ તે ભિલા લેથી તે, નીક
પિંગળા
ઉદ્દે. વિં (ઉદ્દે) ઉચ્ચ, ઉત્કૃષ્ટ (૨) ઉ-
દ્દે, રમેશ્વરારી

ઉદ્દેશ. સીં (ઉદ્દેશ) દેવતાની ગતિ વિરોધ
ઉદ્દેશણ નં (ઉદ્દેશણ) ખેંચી કાઢુ, બહાર
કાઢુ
ઉદ્દેશિય વિં (ઉદ્દેશિય) ઉખેડેલ, મૂળથી
કાઢી નાખેલ (૨) ધારણ કરેલ
ઉદ્દેશણ. સીં (ઉદ્દેશણ) ભુઓ "ઉદ્દેશણ"
શબ્દ
ઉદ્દેશિય વિં (ઉદ્દેશિય) દોડી આવેલ,
ઉતાવળથી આવેલ
ઉદ્દેશ. પું (ઉદ્દેશ) ગોશ્વળાના મતને અ-
નુસાર કાળ પ્રમાણ વિશેષ (૨) અપદરણ,
ઉદ્દેશણજિગ્રોધમ નં (ઉદ્દેશણજિગ્રોધમ) } એક
ઉદ્દેશણ. નં (ઉદ્દેશણ) } બેન
નના કુવામાં કાસાને ભરેલ વાકાક્રમાંથી
સમયે સમયે એકેક વાવામ અપદરતા
જેટલા વખતમાં કુવો ખાલી થાય તેટલો
વખત
ઉદ્દેશસમય પું (ઉદ્દેશસમય) અમી સામરો-
પમના સમયનો સમય
ઉદ્દેશસાગરોધમ નં (ઉદ્દેશસાગરોધમ) દશ
દોષકાંડ પરોપમ પત્તિમિત કાંડ નિરોધ
ઉદ્દે. સીં (ઉદ્દે) ગાડાની ઉધ
ઉદ્દેશિય વિં (ઉદ્દેશિય) ઉખેડી નાખેલ (૨)
દેશ બહાર કરેલ.
ઉદ્દેશી સીં (ઉદ્દેશી) જે પચના આગવા
ફણ પાસે પાસે રાખી પેતીને વિસ્તારી
પહોળી રાખી કાઉસમ કરવો તે, કાઉ-
સમના ૧૯ દોષમાનો એક
ઉદ્દેશિય વિં () પરિપૂર્ણ, ભરેલ
ઉદ્દેશિય. વિં (ઉદ્દેશિય) ઉચે ફેલાયેલ, ઉચે
ફરકેલ (૨) ઉત્કૃષ્ટ, પ્રગટ (૩) ઉત્પન્ન
થયેલ, ઉચેલ (૪) પ્રકરિત,
ઉદ્દેશિયા સીં (ઉદ્દેશિયા) આકાશમાં ઉડાવી
ધુળના જેવી તરિત ગતિ
ઉદ્દેશિય. વિં (ઉદ્દેશિય) લાયેલ, કપેલ
ઉદ્દેશ. વિં (ઉદ્દેશ) ઉત્તમ, માની.

અનુદય. ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદયસૂત્ર. પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ
નર્ત-અનુદયો (૨) પર્વત ઉપર જતો
કરતો માર્ગ
અનુદય પુ. (અનુદય) માન કથાપનો પર્વાય
(૨) ઉત્પત્તિ.
અનુદયમિત્ર ત્રિં (અનુદયમિત્ર) અમુક નામથી
પ્રસિદ્ધિ પામેલ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ, ન-
અનુદય વગેરે
અનુદયિત ત્રિં () ધીપુ થયેન,
ભિન્ન
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિ
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય પુ. (અનુદય) અનુદયના નામ પથુનાર,
પરોપચીત
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ આપી
સાધન અને સાધનનો સમય મેળવવો તે
અનુદય ત્રિં (અનુદય) બીનુ થયેલ,
પરોપચીત
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ, ઉત્પત્તિનાગુ
સહિત.
અનુદય. } અ. (અનુદય) ઉત્પત્તિ, ઉત્પત્તિ
અનુદય. }
અનુદય ત્રિં (અનુદય) મેડેલ
અનુદય. પુ. (અનુદય) ધરતિ સ્ત્રીના નર્ત-
માન ચોરીસીના પર્વમા તીર્થકરનુ નામ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) જ્ઞાનાદિકને મારે
બીજા ગુરુનો આશ્રમ લેવો તે
અનુદય ન. (અનુદય) તપ વિશેષ
અનુદયપદ્ધિમા. ત્રિં (અનુદયપદ્ધિમા) માર
ભિન્નની અને અગીવાર શ્રાવકની
પદ્ધિમા
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિ, કારણ
અનુદય. ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) મેડેલનાર રહેતો તે

અનુદય ત્રિં (અનુદય) સમય લેતી વખતે
સિદ્ધિની પરે ઉત્પત્તિ સમયને ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય-કારણ મારેલ (૨) ઉત્પત્તિનાગુ, આદેશ,
ઉત્પત્તિનાગુ. (૩) ઉત્પત્તિનાગુ, ઉત્પત્તિનાગુ
(૪) ન. મહાર આનુ, ઉત્પત્તિ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) નેત્રી અનુદયી
અનુદયનાગુ તર્કીયુદ્ધ આવે તેની
શુદ્ધિ, તર્કીયુદ્ધ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) આપી કથા.
અનુદય. પુ. (અનુદય) તેમદ્રિષ્ટીના વિશેષ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ, ઉત્પત્તિનાગુ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ, ઉત્પત્તિનાગુ
આશ્રમ તરફ મતિ કરેલ
અનુદય ત્રિં (અનુદય) ઉત્પત્તિ, આનુદય
અનુદય ત્રિં (અનુદય) તર્કીયુદ્ધ,
સ્વાભાવિક મતિ
અનુદય પુ. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ તે (૨)
ઉત્પત્તિ
અનુદય ન. (અનુદય) ઉત્પત્તિનાગુ તે
અનુદયનાગુ. ત્રિં (અનુદયનાગુ) નીચેથી
અનુદયનાગુ. ત્રિં (અનુદયનાગુ) ઉત્પત્તિનાગુ
કાનાની નિદા
અનુદયનાગુ. પુ. (અનુદયનાગુ) ઉત્પત્તિનાગુ
નીચે આનુ (૨) નામ્ય વિધિનો એક
પ્રકાર
અનુદય ન. (અનુદય) સૂત્ર પિકાશી કમળ
નીચ કમળ (૨) અથવા વિશેષ (૩)
દશમા કમળ ઉત્પત્તિનાગુ નામનુ એક વિ
માન (૪) ૮૪ લાખ ઉત્પત્તિનાગુ પ્રમાણ
કાગ વિભાગ (૫) પુ. એ નામનો એક
દીપ તથા એક સમુદ્ર
અનુદય પુ. (અનુદય) ૮૪ લાખ કુદ
પ્રમાણ એક કાગ વિભાગ
અનુદયનાગુ ત્રિં (અનુદયનાગુ) નેત્રી કમળ
અનુદય પુ. (અનુદય) નામનાગુ પચાસ નેત્રી
ઉત્પત્તિનાગુ એક વાનડી

उपपलवेन्द्रिय पु० (ऊपलवृत्तिक) कभणना
मिद्वजनी लिखा लेनार गोशाखाना मतनो
अनुयायी

उपपलहत्थग पु० (ऊपलहत्तक) कभण हूल
निशेप

उपपला स्त्री० (ऊपला) सारथी नगरीना
रहेवासी शप्प नामना आरकनी स्त्री (२)
पिशाचना ईद्रकाणनी त्रीश अग्रमडीपी
(३) न्यू रक्षना अग्नि भुषुणामाना वन
भुजनी ऐक नावडीनु नाम (४) हस्ति
नापुर निमसी बीम नामना कसाछनी
स्त्री (५) ग्राताधर्म कथाना ओम् अध-
यननु नाम

उपपलिणीकंद पु० (ऊपलिनीकन्द) ऐक गतनी
पाण्डुनी वनस्पति

उपपल्लुज्जला स्त्री० (ऊपल्लोज्ज्वला) न्यू रक्षना
अग्नि भुषुणाना वनभुजनी ऐक वारडी

उपपल्लुहेसय पु० (ऊपल्लोहसक) कभलना
अधिकारवाणे लग्नतीना २१ भा शत
गो ऐक उद्देशो

उपपह पु० (ऊपय) उन्मागं उन्हा भागं
उपपहजाइ त्रि० (ऊपययायिन्) उन्हा रस्ते
नानार, विपथगामी

उपपा स्त्री० (ऊपाद) उत्पत्ति प्रादुर्भाव
उपपाइ त्रि० (ऊपादिन्) उत्पन्न थनार
उपपाइस्तार त्रि० (ऊपादितृ) उत्पादक उत्पन्न
करनार

उपपाइय त्रि० (औत्पातिक) सहज, २५
भाविक (२) न० उत्पात करनार अनिष्ट
सत्यक मनान उत्पातादि उपद्रव

उपपाइण न० (ऊपाण) उभेडी नाणतु
मृण्थी उभेडु

उपपाडित } त्रि० (ऊपाडित) उपाडे ।
उपपाडिय }

उपपातिया स्त्री० (ऊपातिनी) लुओ " उ
पपातिया " शब्द

उपपाय. पु० न० (ऊपात) उडु उये कु-
दु (२) भूतिनो पिडार-इधिर इष्टि
आदि (३) आकाशमाथी दोडी वजेरेनी
इष्टि आय छे तेना वक्षुसुसयक शास्त्र,
२८ पापसूत्रमानु ओऽ

उपपाय पु० (ऊपाद) वृद्धि, वधारो यवो
(२) उत्पत्ति (३) उत्पादनहो । साधुने
पोताथी लागता आहारना धाना आदि
१६ होय (४) यौद्ध पूर्वमानु प्रथम
उत्पाद नामे पूर्वशास्त्र

उपपायक } त्रि० (ऊपादक) उत्पन्न कर
उपपायग } नार

उपपायण न० (ऊपादन) उत्पन्न करतु पेदा
करतु (२) उपपायणुना १६ होय

उपपायणा स्त्री० (ऊपादना) उत्पन्न करतु
पेदा करतु (२) धानी आदि आहारना
१६ होय क ने साधुने पोता आग्नि
ब्राह्मे छे

उपपायपट्टय पु० (ऊपातपट्ट) सुर्वाभनि
मानना वनभुजमानो ओम् परित (२)
सभरंइने उपर आनवानो परित

उपपायपुव्व न० (ऊपावपूर्व) ६ १५ पर्यायना
उत्पादने न्हेमा वरुण छे ते उत्पाद
नामे १४ पूर्वमानो प्रथम पूर्व-शास्त्र

उपपाया स्त्री० (ऊपाता) त्र्यु छद्रियवा गा
छरनी ऐक गत

उर्पि म० (उपरि) उपर, उये
उर्पिजल त्रि० (उर्पिजल) क्षोभाजनक,
नाकुण

उपिब्ब त्रि० () अधर आसे न
वहीथी गातु ते, गाननो ऐक होय

उपिलण न० (ऊप्लवन) शरीर उपर
आणु रेशु

उष्णीलिय त्रि० (ऊपीडि) अंगीने पायेतु
तन करव

અપ્પુય નં (અપ્પુય) આયનનો એક દોષ
(૨) ધિ. ભયભીત

અપ્પૂર. પુ. (અપ્પૂર) પાણીનો પ્રચડ પ્રસાદ
(૨) ધણુ, ઝાઝુ

અપ્પાલગ વિ. () નદારે બોલનાર,
નિદા કરનાર

અપ્પિકંઠ પુ. () તીડ

અપ્પુલ્લ. વિ. (અપ્પુલ્લ) વિશિષ્ટ

અપ્પેળઅપ્પેળિય વિ. (અપ્પેળઅપ્પેળિય) દૂધ-
ના ઉપકાણીની પેઠે ઉકળેલ-કેપાયમાન
થયેલ

અપ્પેસ પુ. () મુગટ, તાજ

અપ્પેચા. નં (અપ્પેચા) ઉચે શાખદિગ્ધા
લટકી મરતુ તે

અપ્પેચ્ચ પુ. (અપ્પેચ્ચ) નિઘા મત્ર યત્ર
રંગેરેમા બહેમાયેલો કે જેને દીક્ષા આપ
વાની મના કરેલ છે

અપ્પેદુ. વિ. () માગેલુ ચાચેલુ

અપ્પેદુ. વિ. (અપ્પેદુ) ખુલ્લું, ઉધાડુ (૨)
નિકાશ, ભયકર

અપ્પેવ પુ. (અપ્પેવ) ઉત્પત્તિ

અપ્પેસુક્ક. વિ. () ઝાડમાને ઝાડમા
ઉભા ઉભા સુગ્રામ ગયલ

અપ્પેમા પુ. (અપ્પેમા) ભિક્ષાને વાસ્તે શ્ર
મણ કરતુ તે (૨) ત્રિ. પરિશ્રમણ
કરનાર

અપ્પેમામ. } પુ. (અપ્પેમામ) જાત, બલિ
અપ્પેમામ. } આરી. (૨) એક જાતનો
વાયુ, રોળીઓ

અપ્પેમામિણી સી. (અપ્પેમામિણી) કુલટા સી

અપ્પેમાણા. સી. (અપ્પેમાણા) પ્રગટ કરતુ
જાહેર કરતુ, ઉત્પન્ન કરતુ (૨) પ્રભા
વના (૩) ઉત્પેક્ષા

અપ્પેમા ત્રિ. (અપ્પેમા) જમીન બેદી કણુગા
રૂપે બહાર આવનાર મેથા વિગેરે ભાજ-
પાલો (૨) અજનક આદિ ૭૧

અપ્પેમા. વિ. (અપ્પેમા) સાધુને ધી આદિ
વહોરાવવા માટે કમાડ ઉઠાડીને કે ઘટે
ઉપેડી આપનાથી લાગતો દોષ, ૧૬
ઉદ્ગમનમાનો ૧૨ મો (૨) અડકુર આ
વેલ (૩) બેદીને બહાર આવેલ (૪)
બોલેલુ

અપ્પેમા. વિ. (અપ્પેમા) બેદીને નીકળેલ-
જન્મેલ, ખજરીડ કેડા વગેરે

અપ્પેમાલોમા નં (અપ્પેમાલોમા) દરિયા પાસે
ખારા પાણીથી ઉત્પન્ન થતુ લવણ,
દરિયાઈ મીઠું

અપ્પેમા. સી. (અપ્પેમા) એ નામની
૨૫૫ વાસુદેવની ભેરી

અપ્પેમા નં (અપ્પેમા) સમુદ્ર આદિમા
ઉત્પન્ન થતુ લવણ મીઠું

અપ્પેમા. ગ્ર. (અપ્પેમા) બે બાળુઓ, બે
તરફ (૨) ત્રિ. બે

અપ્પેમાપાસિ. ગ્ર. (અપ્પેમાપાસિ) બે પડબે,
બે બાળુ

અપ્પેમા ત્રિ. (અપ્પેમા) બે.

અપ્પેમામા પુ. (અપ્પેમામા) ચક્રને બે પડબે
રહી જોય જોડનાર નક્ષત્ર

અપ્પેમાવાય પુ. (અપ્પેમાવાય) બંને તરફનો
વાયુ

અપ્પેમા. ગ્ર. (અપ્પેમા) બે પ્રમારે, બંને
રીતે

અપ્પેમા સી. (અપ્પેમા) જીજ્ઞ વાસુદેવની માતાનું
નામ

અપ્પેમા નં (અપ્પેમા) નિરરનાર, અનાર

અપ્પેમા. નં (અપ્પેમા) પાણીમાંથી ઉપર
આડતુ, તરતુ

અપ્પેમા પુ. (અપ્પેમા) ઉચે આડનાનો
માર્ગ, કુખડી મારીને બહાર નીકળનાનો
માર્ગ (૨) ઉપરો માર્ગ (૩) ઉન્માર્ગ
દર્શન (૪) અકાર્ય કરતુ તે (૫)
જિ

અહ પુ (અહ) ઉપના, ગરમી. (૨)
સતાપ

અય પુ (અય) નસત આદિ નય

અય અ (અ) અથા

અયંસિ ત્રિ (અયંસિ) આગરની, અધિઃ
મનોભગનાજો

અયદ્ ત્રિ (અયદ્) નરક મતિમાથી બહાર
નીકળેન, મૃત

અયદ્ ત્રિ (અયદ્) } અર્ભની વાળી
અયદ્દા નં (અયદ્દા) } સ્થિતિને દુષ્ટી
કરની તે

અયર પુ (અયર) પે, બંદર

અયરિય ત્રિ (અયરિય) જનોધર ચેગનાજો.

અર, પુ નં (અર) વક્ષસ્થન ખાતી (૨)
ત્રિં મુદર

અરંદેશં અ () ખતી સાથે
મુદ્દા કરતુ તે, ખતી સરખો (૨)
સાક્ષાત્

અરગ પુ સી (અરગ) પેટ ચાલનાર, સર્પ વગેરે

અરગપરિસ્પર્શી સી (અરગપરિસ્પર્શી) નાગણ,
ખાતીએ ચાલના સર્પની સી

અરગપીઠી સી (અરગપીઠી) શુકની ઉરગ
નામની વીધિ-અતિ નિશેષ

અરતન પુ (અરતન) ગોશાલાના ઉપાસનુ
એક જાતનુ તપ

અરત્ય નં (અરત્ય) ખાતીમા પહેરનાનુ
આભરણુ

અરપરિસ્પર્શ પુ (અરપરિસ્પર્શ) ખાતીથી ચા-
લનાર પ્રાણી સર્પ ત્રિગેરે.

અરપરિસ્પર્શી સી (અરપરિસ્પર્શી) નાગણ
સર્પની સી

અરભ પુ સી (અરભ) મેદુ ઘેડુ

અરભિય નં (અરભિય) ઉતરાધ્યયન સ્થાન
સાતમુ અધ્યયન

અરય પુ (અરય) એક જાતનો ગુરુએ

અરસ ત્રિ (અરસ) પોતાનો પુન

અરસ્ય પુ (અરસ્ય) ખાતીએ ચાલનાર
તિર્યચ, સર્પ વગેરે

અરસી સી (અરસી) એક જાતનો ગુરુએ

અરસુતિયા સી (અરસુતિયા) ખાતીમા
પહેરનાનુ આભરણુ

અરસ્ય ત્રિ (અરસ્ય) ખાતીનુ ખાતી સ
બધી (૨) સેતાન, બચ્ચુ (૩) દ્વાદિક,
આબ્યન્તર

અરણ ત્રિ (અરણ) સમર્થ, શક્તિમુક્ત
(૨) ઉત્તમ સ્વભાવનાજો (૩) ઉદાર
(૪) પ્રધાન, શ્રેષ્ઠ (૫) અતિ અદ્ભુત
(૬) નિશાળ, નિસ્તારનાનુ (૭) નં
એક જાતનુ શરીર, ઉદારિક શરીર. (૮)
ત્રિં ઉદારિક શરીર સમધી (૯) સ્થૂપ,
પ્રસિદ્ધ. (૧૦) નં પ્રધાન તપ (૧૧)
એ નામની લીલી વનસ્પતિ

અરણમિસ્ય પુ (અરણમિય) ઉદારિક મિશ્ર
યોગ

અરણિય ત્રિ (અરણિય) દ્વાર માસ
શ્ધિરનાનુ શરીર, મનુષ્ય અને તિર્યચનુ
સ્થૂન શરીર

અરણિયમરીર નં (અરણિયમરીર) ભુએ
ઉપયોગ થતું

અરિયા સી (અરિયા) એક પ્રકારની
વિધિ

અરુ ત્રિ (અરુ) નિસ્તીર્ણ, નિશાળ

અરુણ પુ () વનસ્પતિનો પૂર,
એક સુનાજો પાત્ર

અરુનુંવણ સી (અરુનુંવણ) નણ ઇદિય-
વાજો અન

અરુહ નં (અરુહ) સ્નાન (૨) જ્ઞેન
સાધીઓનુ એક જાતનુ ઉપકરણુ

અરોવિસુદ નં (અરોવિસુદ) ચાલનાની શુ
દ્ધિનો એક પ્રકાર

અલ્પમા ત્રિ (અલ્પમા) જ્ઞાન થયેલ, દુર્બલ
થયેલ

उम्भगाजला. स्त्री० (उम्भगाजला) तिभिस-
गुक्षने मध्य छात्रे ओ नामनी ओक नदी
इ जेभा कोल वस्तु पडे तेने उम्भगाजने
अक्षर ईश्री दीओ

उम्भगागा स्त्री० (उम्भगागा) जि, निर
उम्भज पु० (उम्भज) पाण्डुनी अक्षरथी
सप गी उपर आवतु ते (२) ससारनी
सपागी-भोक्ष उपर लक्ष जनार अक्ष
सथम वीर्य उगेरे

उम्भजक } पु० (उम्भजक) स्नान कराने
उम्भजम } ओक वार पाण्डुभा पेसा
तरत अक्षर नीकणे तेवे तापस, ताप
सनी ओक जल

उम्भजगिमजिया स्त्री० (उम्भजगिमजिया)
पाण्डुभाथी उपर आनु अने नीचे
जतु ते, कुपनी भावी ते

उम्भजा स्त्री० (उम्भजा) पाण्डुभा नीचेथी
उपर आवतु ते

उम्भज. नि० (उम्भज) गाडो, उद्धत (२)
गरिष्ठ, भूत वगेरेना वजगाडगाणु

उम्भजजला स्त्री० (उम्भजजला) रम्य नि-
ज्यनी पत्रिम सरस्व उपरनी नदी, भाग
रिद्धेनी आर अतर नदीभानी ओक.

उम्भदगा. न० (उम्भदगा) उद्यगी इरागीओ
भईन वस्तु ते

उम्भदिया स्त्री० (उम्भदिया) उद्यगी इरा
गीओ भईन करनार द्यसी

उम्भगा. न० (उम्भगा) तोयथी परिभाष
थाय ते, रोर गभू कर्ष, भासा उगेरे (२)
जेने तोयता अर्ध छार थाय तेवे पुरग
उम्भानोपेन कटेय (३) साभा त्रा-
न्यामा जेप नाभी वस्तुने जेपनी-
तोयनी ते.

उम्भद. पु० (उम्भद) गाडपण, यित्तिरिभन
(२) अत्यन्त कामथी उम्भत (३) य
क्षान्ति आवेश (४) आनिर्जन

उम्भदगा. न० (उम्भदगा) कामनु उद्योपन
थाय ते

उम्भाय. पु० (उम्भाय) लुओ " उम्भाय "

उम्भि पु स्त्री० (उम्भि) तरग, भोज, लहेर
(२) भोजने आनारे जन समुपय

उम्भिमालिनी स्त्री० (उम्भिमालिनी) सुप्र-
विजयनी पूर्व सरस्व उपरनी अ-
तर नदी

उम्भिलित. } त्रि० (उम्भिलित) विकसित,
उम्भिलिय. } भीलक्ष, उरुक्ष

उम्भिलिर. त्रि० (उम्भिलिर) भीलनार

उम्भिसिय नि० (उम्भिसिय) प्रकाशित (२)

पु० आभ रियाधने उरु तेदेवो काण
(३) न० निक्षस

उम्भिस्त. त्रि० (उम्भिस्त) भेजसेगगाणु,
ओक थोक्ष, (२) ओपगातो उ मे दाय

उम्भिलिय. नि० (उम्भिलिय) भीलक्ष (२)
न० निक्षस

उम्भोस नि० (उम्भोस) लुओ ' उम्भोस '

उम्भुक्क नि० (उम्भुक्क) उये इ केक्ष (२)
संथा त्याग करेक्ष, छोडक्ष

उम्भुगा. त्रि० (उम्भुगा) पाण्डुभा तरनार
(२) न० पाण्डुभा तरतु

उम्भुगानिमुभिया स्त्री० (उम्भुगानिमुभिया)
लुओ ' उम्भुगानिमुभिया ' शम्भ

उम्भुगा. } स्त्री० (उम्भुगा) पाण्डु उपर
उम्भुजा. } आरु. तरतु

उम्भुयगा. स्त्री० (उम्भुयगा) त्याग.

उम्भुलगा स्त्री० (उम्भुलगा) भूजथी उगेरु;
युगी अक्षर कोडु

उम्भुलिय. नि० (उम्भुलिय) नर भूजथी
उगेरु

उम्भेस पु० (उम्भेस) आभ वीर्यनी उना
उरी ते, आभनो पनक्षरे

અમર પુ. સ્ત્રી. (અમર) ઉપજીતા, ગરમી (૨),
સત્તાપ

અપ પુ. (અપ) રસત આદિ અપુ

અપ ઘ. (અપ) અથા

અપેસિ ત્રિ. (અપેસિ) એકાદી અધિ-
મનોભાગાજો

અપદ્ નિ. (અપદ્) નરક અભિમાથી નહાર
નીકળેન, મૃત

અપદ્ નિ. (અપદ્) ૧. કર્મની નાખી
અપદ્ નિ. (અપદ્) ૨. સ્થિતિને ડુકી
કરવી તે

અપર પુ. (અપર) પે, જરૂર

અપરિય ત્રિ. (અપરિય) જોધર રાગનાજો

અપ. પુ. ન. (અપ.) વક્ષસ્થન જાતી (૨)
ત્રિ. કુદર

અપરેણ ઘ. () જાતી સાથે
અપરેણ કરુ તે, જાતી સરસો (૨)
સાક્ષાત્

અપા પુ. સ્ત્રી. (અપા) પેટે માલનાર, સર્પ વગેરે

અપારપરિસ્પર્શી સ્ત્રી. (અપારપરિસ્પર્શી) નાગણ
જાતીએ માલતા સર્પની સ્ત્રી

અપામોહી સ્ત્રી. (અપામોહી) શુકની ઉરગ
નામની વીધિ-ગતિ નિશેષ

અપત્ત પુ. (અપત્ત) ગોશાલાના ઉપાસનુ
એક જાતનુ તપ

અપત્ત ન. (અપત્ત) જાતીમા પહેરવાનુ
આભરણુ

અપરિસ્પર્શ પુ. (અપરિસ્પર્શ) જાતીથી મા-
લનાર પ્રાણી સર્પ વિગેરે.

અપરિસ્પર્શી સ્ત્રી. (અપરિસ્પર્શી) નાગણ
સર્પની સ્ત્રી

અપ્ત પુ. સ્ત્રી. (અપ્ત) મેદુ ઘેડુ

અપ્તિય ન. (અપ્તિય) ઉગરાધ્યયન સ્થાન
સાતમુ અધ્યયન

અપ્ત પુ. (અપ્ત) એક જાતનો યુગ્મ

અપ્ત ત્રિ. (અપ્ત) પોતાનો પુત્ર

અપ્ત પુ. (અપ્ત) જાતીએ માલનાર
તિરેય, સર્પ વગેરે

અપ્તી સ્ત્રી. (અપ્તી) એક જાતનો યુગ્મ

અપ્તુત્તિયા સ્ત્રી. (અપ્તુત્તિયા) જાતીમા
પહેરવાનુ આભરણુ

અપ્ત ત્રિ. (અપ્ત) જાતીનુ જાતી સ
બધી (૨) સેતાન, બચ્ચુ (૩) હાદિ,
આબનતર

અપાલ ત્રિ. (અપાલ) સમર્થ, શક્તિયુક્ત

(૨) ઉત્તર સ્વભાવનાજો (૩) ઉદાર

(૪) પ્રધાન, શ્રેષ્ઠ (૫) અતિ અદ્ભુત

(૬) નિશાળ, નિસ્તારનાળુ (૭) ન.

એક જાતનુ શરીર ઉદારિક શરીર. (૮)

ત્રિ. ઉદારિક શરીર સમધી (૯) સ્થૂન,

પ્રસિદ્ધ (૧૦) ન. પ્રધાન તપ (૧૧)

એ નામની રીતી વનસ્પતિ

અપાલમિસ્ત્ર પુ. (અપાલમિસ્ત્ર) ઉદારિક મિત્ર
યોગ

અપાલિચ. ત્રિ. (અપાલિચ) હાડ માસ

શિરવાળુ શરીર, મનુષ્ય અને તિરેયનુ

સ્થૂન શરીર

અપાલિચમરીર ન. (અપાલિચમરીર) જુઓ

ઉપનો અર્થ

અપ્તિયા સ્ત્રી. (અપ્તિયા) એક પ્રકારની

નિધિ

અપ્ત ત્રિ. (અપ્ત) નિસ્તીર્ણ, નિશાળ

અપ્ત પુ. () વનસ્પતિનો ગુરુ

એક સુનાજો પતથે

અપ્તુનુગા સ્ત્રી. (અપ્તુનુગા) નથુ ધરિય

વાજો જીવ

અપ્તુદ્ધ ન. (અપ્તુદ્ધ) સ્નાન (૨) જેન

સાધીઓનુ એક જાતનુ ઉપકરણુ

અપ્તુવિસુદ્ધ ન. (અપ્તુવિસુદ્ધ) ગાયનની શુ

દ્વિતો એક પ્રકાર

અલ્પમા ત્રિ. (અલ્પમા) જ્ઞાન થયેન, દુર્બલ

યોધ

उपसर्ग } न० (उपदेश) उपदेश, मोक्ष
उपसर्गाया } स्त्री० (२) उपदेश आपो
उपसर्गा } ते, जीमने कोष धर्मभा

प्रस्तावितु ते

उपसर्ग त्रि० (उपदेश) उपदेश कराने
उपसर्ग स्त्री० (उपदेश) उपदेश
देश साधनी ज्ञान यथेय तराश्चि,
श्चि-समकिततो अंक अक्षर (२) नि०
तेरी श्रितानो।

उपसर्ग त्रि० (उपदेश) उपदेश

उपसर्ग पु० (उपयोग) उपयोग दान दर्शन
भय व्यापार, ज्ञान शक्ति (२) साध
धानी, साधनी (३) पनयुता सुनता
२० भा पदु नाभ (४) पनयुता
सुनता निग पदना १३ भा क्षरतु
नाभ।

उपसर्ग न० (उपयोग) पनयुता सुनता
२६ भा पदु नाभ

उपसर्ग पु० न० (उपज्ञ) शरीरना अययना
अयय, भुज्य अययना अययन,
उपाग (२) अययनी पामेना उपाग
सुन, उपसर्ग आदि पार उपागो

उपसर्ग न० (उपज्ञ) उपज्ञ शरीरना
अयोपाग रेष्ठि-शरीरना अयोपाग अने
आदा२० शरीरना अयोपाग अने नथुने
समूह

उपसर्ग न० (उपज्ञ) आदीना पैपने
उपज्ञ हेतु-मीकोष पदार्थ लमायेव ते
उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) उपज्ञ कराने,
अनुगृहीत

उपसर्ग न० (उपज्ञ) साधन, उपज्ञरु,
पञ्चादि परिग्रह (२) ज्ञान धर्मि वि०
उपसर्गमोययि स्त्री० (उपसर्गमोययि)
उपज्ञरुनी विज्ञास्त्री

उपसर्ग न० () शरीरना अ-
यय, भाग

उपसर्ग न० (उपज्ञ) उपज्ञ नक्षत्रनी पा
सेना नक्षत्र, ज्ञान अज्ञानी उप तो
लक्ष्मी उपज्ञरु कृतिज्ञरु तो शक्ति
उपज्ञरु।

उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) पामे लावेव (२)
आरम्भ, प्रस्तावित।

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) उपज्ञ २६ भा पदुने
प्रतिपादन शरीरनी नक्षत्र लावीने निक्षेप
योग करनी (२) ज्ञानी उपज्ञनी अ-
आवे-आरम्भ पुनी ज्ञान ते, (३) अ-
नुज्ञ कर्मने उपज्ञना लावना ते (४)
अज्ञना आरम्भ-शरीरना (५) उपाय,
पनाम (६) ज्ञानी परिज्ञतिना अरु
ज्ञान उपज्ञ प्रज्ञान विशेष (७) ज्ञान,
निज्ञ (८) अनुज्ञान, अनुज्ञान, वृत्ति।
(९) सञ्चार, परिज्ञ

उपसर्ग न० (उपज्ञ) उपज्ञ कराने,
विज्ञता करनी

उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) उपज्ञ
समूह राभनार

उपसर्ग स्त्री० (उपज्ञ) उपज्ञ
क्षरुथी यती पीडा

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) उपज्ञ,
ज्ञान

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) उपज्ञ " उपज्ञ "
ज्ञान

उपसर्ग न० (उपज्ञ) उपज्ञ " उपज्ञ "
वक्ष्यते " ज्ञान

उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) उपज्ञाने आ
उपसर्ग त्रि० (उपज्ञ) उपज्ञाने आ
वारी स्थापित ज्ञान, सञ्चार पमाउव
(३) पु० न० उपज्ञ, पञ्चान

उपसर्ग पु० (उपज्ञ) उपज्ञ उपज्ञरु,
धर्मपरी (२) विज्ञ आदि

उपसर्गसंयोग त्रि० (उपसर्गसंयोग) उप
ज्ञान-विज्ञ आर्थी वधारव

અલ્પા પુ. (અલ્પ) ધુડ, ધુડ (૨)
અલ્પા પેશિક દેવના નેતા કણ્ઠાયુનિ
અલ્પા. સી. (અલ્પ) એક પ્રકારની નિધા
(૨) ધુડની માથ

અલ્પા. વિ. (આદ્ર) બીણ, બીણ
અલ્પા. નં. (અલ્પ) ઉલ્લસ, ઉલ્લ જડ
તે (૨) વિ. નિનય મર્યાદા ઉલ્લનાર
અલ્પા. નં. (અલ્પ) આંખી કાળીએ
લટકતુ માધુ, (૨) કાસી નાખી
લટકતુ તે

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) આંખી લટકેલ
અલ્પા. વિ. (આદ્ર) આદ્ર લિનુ
અલ્પા. નં. (આદ્ર) ઉલ્લ મળ્યથી
નીકળેન એ નામનુ એક કુલ (૨)
કાશ્યપગોત્રથી નીકળેન ત્રીજેને ગગ

અલ્પા. નં. () આસામલ (૨)
બીનું શરીર હુલુ તે

અલ્પા. સી. (આદ્ર) બીના શરીરને
મત હુલુનાનુ વલે

અલ્પા. નં. (અલ્પ) કામદેવ સમન્ધી
વાતચીત કરી તે, કામકથા (૨) વિ.
કથિત, ઉકા

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) ઉલ્લાસ-આનંદ પામેલ
અલ્પા. વિ. (અલ્પ) માગી જાણાદિથી
નિપેક્ષ

અલ્પા. પુ. () પ્રહાર, લાત (૨)
વક વચન (૩) કથન

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) તાલન કરેન,
ઉપાલેન

અલ્પા. પુ. (અલ્પ) વાતચિત (૨) કાકુ
વચન બોનતુ તે (૩) પ્રત્યુત્તર, જવાબ

અલ્પા. પુ. (અલ્પ) પ્રગટ કરતુ તે
અલ્પા. નં. (અલ્પ) ઉલ્લેખ કરેલો તે,
લખતુ તે

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) ધસાયેન, ઉઝ
રપ પાડેલ

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) અલ્પ રહેલ, એકાતમા
રહેલ

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) ઉભેડેલ, ચુટેલ
અલ્પા. સી. (અલ્પ) એ નામની
એક નદી

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) ઉલ્લાસ
અલ્પા. વિ. (અલ્પ) નામની નદીને કહે આ.
વેલુ એક નગર કે જેમા મગાચાર્ય ના
મના નિહન થયા હતા

અલ્પા. વિ. () ધુડ, ધુડ
અલ્પા. નં. (અલ્પ) ખડી માગી વગે-
રથી લિત વગેરેનુ લેખન કરતુ તે (૨)
અલ્પા. માધેન, ઉલ્લેખની શબ્દમારેલ

અલ્પા. પુ. (અલ્પ) જાત (૨) ચદ
અલ્પા. રવે, ઉલ્લેખ (૩) વિ. દે.
ખના યોગ્ય, દર્શનીય

અલ્પા. પુ. (અલ્પ) અચારી, જા
અલ્પા. નં. (અલ્પ) સમીપ-પાસેના અર્થમા

(૨) સમસ્તપણ, સમગ્રપણ (૩) સદ
શતા, સુખતા (૪) એક વાર (૫) બીન, અલ્પ

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) ઉપદેશી,
બોધક

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) મુક્ત (૨) ઉત્ત
(૩) માસન, પુષ્ટ (૪) પુ. એક વતતે
તે દરમિ જાન કે જે જમીનમા ધર કરી
રહે છે

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) ઉપયોગ સદિત
(૨) સાવધાન, સાવચેત

અલ્પા. સી. (અલ્પ) ઉપયોગ, સા-
વચેતી.

અલ્પા. પુ. (અલ્પ) ઉપદેશ, શોધ (૨)
પ્રતિપાદન (૩) સાચ, સિદ્ધાંત

અલ્પા. વિ. (અલ્પ) ઉપદેશ-બોધ
કરના

ઉવપસણ. } નં (ઉવંદશન) ઉપદેશ; બોધ.
ઉવપસણ્યા. } મીં (૨) ઉપદેશ આપવો.
ઉવપસણા. } તે; બીજાને કાષ કાર્યમાં
પ્રવર્તાવવું તે.

ઉવપસય. વિં (ઉવંદશક) ઉપદેશ કરનાર.
ઉવપસરહ. સ્ત્રીં (ઉવંદશરતિ) ગુરુનો ઉપ-
દેશ સાંભળી જાણ થયેલ તત્ત્વશ્રિય;
શ્રિય-સમકિતનો એક પ્રકાર. (૨) વિં
તેની શ્રિયાબો.

ઉવપસિય. વિં (ઉવંદશિત) ઉપદિષ્ટ.
ઉવમોગ પું (ઉવમોગ) જીવનો જ્ઞાન દર્શન
મય વ્યાપાર; જીવન્ય શક્તિ. (૨) સાવ-
ધાની; સાવચેતી. (૩) પત્રવણા સૂત્રના
૨૬ મા પદનું નામ. (૪) પત્રવણા
સૂત્રના ત્રીજા પદના ૧૩ મા પદનું
નામ.

ઉવમોગપદ. નં (ઉવમોગપદ) પત્રવણાસૂત્રના
૨૬ મા પદનું નામ.

ઉવંગ. પું નં (ઉવંગ) શરીરના અવયવના
અવયવ; મુખ્ય અવયવના અવયવ;
ઉપાંગ. (૨) અંગસૂત્રની પામેના ઉપાંગ
સૂત્ર; ઉવવાર્ધ આદિ આર ઉપાંગો.

ઉવંગતિંગ. નં (ઉવંગતિંગ) ઉદારિકશરીરના
અંગોપાંગ વૈદિકશરીરના અંગોપાંગ અને
આદારક શરીરના અંગોપાંગ એ ત્રણનો
સમૂહ.

ઉવંજળ. નં (ઉવંજળ) આડીના પૈદને
ઉંચળ દેવું-ચીકણો પદાર્થ લગાડવો તે.

ઉવકવ. વિં (ઉવકવ) ઉપકાર કરાવેલ;
અનુચીદીત.

ઉવકરળ. નં (ઉવકરળ) સાધન; ઉપકરણ;
વસ્ત્રાદિ પરિમડ. (૨) જાન ઇન્દ્રિય વિશેષ.

ઉવકરળોમોવરિયા. મીં (ઉવકરળોમોવરિયા)
ઉપકરણની ઉભોરી.

ઉવકાસિય. નં () શરીરના અ-
વયવ; જાન.

ઉવકુલ્લ. નં (ઉવકુલ) કુલ નક્ષત્રની પા-
સેના નક્ષત્રો, જેમકે અશ્વિનીકુલ તો
ભરણી ઉપકુલ કૃતિકાકુલ તો રોહિણી
ઉપકુલ.

ઉવક્રંત. વિં (ઉવક્રંત) પાસે લાવેલ. (૨)
પ્રારંભ; પ્રસ્તાવિત.

ઉવક્રમ. પું (ઉવક્રમ) દ્વર રહેલ વસ્તુને
પ્રતિપાદન શૈલીથી નજીક લાવીને નિક્ષેપ
યોગ્ય કરવી. (૨) જેથી જાંઘીનો અંગ
આવે-આયુષ્ય તુટી જાય તે; (૩) અ-
નુક્રિત કર્મને ઉદ્યમમાં લાવવા તે. (૪)
બંધનો આરંભ-શરૂઆત. (૫) ઉપાય;
પ્રયાત્ન. (૬) કર્મોની પરિણતિના કારણ-
ભૂત જીવનો પ્રવર્તન વિશેષ. (૭) જ્ઞાન;
નિશ્ચય (૮) અનુવર્તન; અનુકૂળમંત્રિતિ.
(૯) સંસ્કાર; પરિકર્મ.

ઉવક્રમણ. નં (ઉવક્રમણ) ઉપક્રમ કરવો;
વિશેષતા કરવી.

ઉવક્રમિય. વિં (ઉવક્રમિય) આરંભ
સંબંધ રાખનાર.

ઉવક્રમિયા. સ્ત્રીં (ઉવક્રમિયા) રોગાદિક
કારણથી થતી પીડા.

ઉવક્રમર. પું (ઉવક્રમર) સંસ્કાર;
શુશ્રૂષા.

ઉવક્રમમ. પું (ઉવક્રમ) જુઓ " ઉવક્રમ "
શબ્દ.

ઉવક્રમણ. નં (ઉવક્રમણ) જુઓ " ઉ-
વક્રમણ " શબ્દ.

ઉવમલ્લ. વિં (ઉવમલ્લ) રાંધવાને આ-
ઉવમલ્લિય. } રમેલું; રાંધેલું (૨)
વધારી સ્વાદિષ્ટ બનાવેલ; સંસ્કાર પમાડેલ.

(૩) પું નં રોગાદિ; પકવાન.

ઉવમ્પર. પું (ઉવમ્પર) ધરના ઉપકરણ;
ધરવખરી. (૨) દિગ આદિ.

ઉવમ્પરસંપ્રણ. વિં (ઉવમ્પરસંપ્રણ) ઉપ-
સ્કાર-દિગ આદિથી વધારેલ.

उपसर्गाद्व्या स्त्री० (उपसर्गाद्व्या) उपसर्गा,
प्रासंगिक कथा

उपसर्गाद्व्या. नि० (उपसर्गाद्व्या) अर्थानि-
प्रसिद्धि भेगान्तर.

उपसर्ग वि० (उपसर्ग) पासो बनार

उपसर्ग. नि० (उपसर्ग) पासो, पासो थोडा
(२) युक्त (३) शांत (४) अन्तर्भूत,
अन्तर्गत

उपसर्गस्तलाहत्त. न० (उपसर्गस्तलाहत्त) २४ भे
सत्य वचनो अतिशय.

उपसर्गण न० (उपसर्गण) वस्त्र पान वगेरे
निर्वाहना साधन (२) व्याख्या छन्दिय
विशेष

उपसर्गणद्व्योमोयरिया स्त्री० (उपसर्गणद्व्योमोयरिया
मोयरिया) साधुने राभना मोयरे तेना
करता पथु ओठा उपसर्गण राभना ते,
द्रव्य उल्लोहरीने ओके प्रकार

उपसर्गणप्रणिहाण. न० (उपसर्गणप्रणिहाण)
लोकिक उपसर्गण-गुडाणि अने लोकिकतर
उपसर्गण-वस्त्र पात्रादि तेनु प्रणिधान
उपसर्गण-प्रवर्तन

उपसर्गणसज्जम पु० (उपसर्गणसज्जम) भदा-
मुननागा वस्त्रो त्याग करी सादा घाणा
वस्त्र पहरेया ते, सज्जमने ओके प्रकार

उपसर्गणसंघर. पु० (उपसर्गणसंघर) साधुओ
प्रभाण उपसर्गण तथा अकल्पनीय उप-
सर्गण न लेना ते

उपसर्गणद्विय न० (उपसर्गणद्विय) शब्दादिने
गण्यतामा हेतुशेष शक्ति विरोध

उपसर्ग. पु० (उपसर्ग) उपसर्ग.

उपसर्गण न० (उपसर्गण) उपसर्गण करवा
करावो ते

उपसर्ग. नि० (उपसर्ग) उपसर्गण करनार.

उपसर्गणिलेग. न० (उपसर्गणिलेग) प्रासा-
दभा दाभय यवाने उपसर्गण थाय तेवो
योनरो वगेरे, प्रासादपी.

उपसर्ग. नि० (उपसर्ग) सरपट, अडकल.
(२) युक्त (३) छुपाव रहल, लसार्ध
रहल

उपसर्गण. न० (उपसर्गण) आदिगन

उपसर्गण वि० (उपसर्गण) आदिगन करल

उपसर्ग. न० (उपसर्ग) समीपमा, नजिकमा

उपसर्ग. पु० (उपसर्ग) उपसर्ग, जेथी लय
वधे ते (२) अन्तर्गत, टोका (३)
आजा (४) पुष्टि, पोषण (५) प्रहण,
उपादान (६) उपसर्ग, साधन

उपसर्गकर्म न० (उपसर्गकर्म) लोपोपसर्ग
कर्म, वेनीय आयुष्य नाम अने गोत्र
ओ यारमानु गमे ते ओके

उपसर्गद्विय. नि० (उपसर्गद्विय) पाहीया,
साधुओ थोडा वपत राभी पाधु धडुने
सोपी देवा योअ वस्तु-उपसर्ग

उपसर्गद्विय नि० (उपसर्गद्विय) उपसर्गपन करल

उपसर्ग. पु० (उपसर्ग) प्रस्ताव, उपसर्ग

उपसर्ग. नि० (उपसर्ग) धात करनार,
भारनार.

उपसर्गद्विय. नि० (उपसर्गद्विय) उपसर्ग-नाश
करनार (२) हिंसाभा समर्थ राभनार

उपसर्गद्व्या. स्त्री० (उपसर्गद्व्या) प्रायश्चित्तने
ओके प्रकार, लारे प्रायश्चित्तमाथी थोडा
वपत जाद करी लधु प्रायश्चित्त आपणु
ते (२) २८ आचार प्रकल्पमानु ओके

उपसर्ग. पु० (उपसर्ग) निनाश, भरण,
सहार (२) आधात-श्रीनादि छद्रियोने
वाचन वगेरेना समर्थी धडो लागे ते
(३) पिंड सत्ता वगेरेनु अकल्पनिकपणु,
जेथी साधुने आहार सत्ता वगेरे करे
नदि तेवो दाय

उपसर्गकर्म. न० (उपसर्गकर्म) प्लीगनी
धान थाय तेरी द्विया

उपसर्गणाम न० (उपसर्गणाम) नाभकर्मनी
ओके प्रवृत्ति

ઉવગ્રાયાગિસ્તિય. નં (વગ્રાતનિષ્ઠિત) ઉપ
ધાત આથી મૂળા-ભુઠં

ઉવચય. પુ (વાચ્ય) પુષ્ટિ, વધારો, મદિ
(૨) હૃદય યોગ પુષ્ટિનો સમય કરી
હૃદય પર્વાષિ ગાધની તે (૩) સમૃદ્ધ
(૪) શરીર

ઉવચર્ય ત્રિ (વાચક) સેવાને મિત્રે ખીજને
ઉતારી પાડવાની તક બેનાર

ઉવચરિચ ત્રિ (વાચિત) ઉપચાર
કરેલ

ઉવચાર. પુ (વાચાર) પૂજા સામગ્રી

ઉવચિય ત્રિ (વાચિત) પુષ્ટિ થયેલું, મદિ
પામેનુ (૨) જીવના પ્રદેશથી વામથયેલું
(૩) સનિ (૪) સ્થાપેન, મોઢવેલ (૫)
સમારેલું, કમાવેલું

ઉવજીવિ. ત્રિ (વાજીવિન) આજીવિન ચ
લાવનાર, ઉપકારક

ઉવજુક્ત ત્રિ (વાજુક્ત) ઉપયોગ સદિત.

ઉવજ્ઞોદય ત્રિ (વાજ્યોતિષ્ઠ) અગ્નિ પામે
રહેનાર, રસોષબો (૨) અગ્નિદોત્રી

ઉવજ્ઞોદ ત્રિ (વાજ્યોતિષ્ઠ) જ્યોતિ-અગ્નિ
સમીપરતી

ઉવજ્ઞય. } પુ (વાજ્યય) ઉપાધ્યાય,
ઉવજ્ઞાય } શાસ્ત્રનુ અધ્યાપન કરનાર
(૨) સનના અધ્યાપક જેને મુનિને આ
પદામા આપી એક પત્રી

ઉવજ્ઞમ પુ (વાજ્યમ) ગ્રંથ (૨) અનુગ્રંથ
કરના

ઉવજ્ઞપ્ત ત્રિ (વાજ્યપ્ત) ઉપસ્થિત કરના
યોગ (૨) દીક્ષા લેના યોગ

ઉવજ્ઞપ્તા સ્ત્રી (વાજ્યપ્તા) મદાનનું
આરોપણ કરતું તે

ઉવજ્ઞર્મય ત્રિ (વાજ્યર્મય) જુઓ
" ઉવજ્ઞર્મ " સં

ઉવજ્ઞાન નં (વાજ્યાન) બેઠા મળા
મડપ (૨) સામ અનુગન

ઉવજ્ઞાનસાલા. સ્ત્રી (વાજ્યાનસાલા) સલા
મડપ, સલાસ્થાન

ઉવજ્ઞાણિય નં (વાજ્યાણિક) બેઠા, બક્ષીસ,
નગરગો

ઉવજ્ઞાણિયા સ્ત્રી (વાજ્યાણિકા) પાસે બે
સનારી ઘસી

ઉવજ્ઞાણ્ય નં (વાજ્યાણ) દીક્ષા લીધા
પત્રી સાન દિવસે ચાર મહિને કે છ
મહિને મદાનત, આરોપણ કરતુ-મોની
દીક્ષા આપી તે, છેદાપસ્થાપનીય આરિન
આરોપતુ તે

ઉવજ્ઞાણ્યારિય } પુ (વાજ્યાણ્યારિય)
ઉવજ્ઞાણ્યારિય } મોની દીક્ષા આ-
પનાર આચાર્ય-ગુરુ

ઉવજ્ઞિય ત્રિ (વાજ્યિત) પામે આવેન,
સાગર થએન (૨) આશિત (૩) પ્રન-
જ્યા વેવા તૈયાર થએન

ઉવજ્ઞિતાર. ત્રિ (વાજ્યિતાર) આગનાર

ઉવજ્ઞિત નં (વાજ્યિત) શાખાનગર,
શહેરની પામેનું પર્ક

ઉવજ્ઞિય ત્રિ (વાજ્યિત) તૈયાર કરેન

ઉવજ્ઞિય ત્રિ (વાજ્યિત) પત્રી (૨) પત્રિત, પુક્ત

ઉવજ્ઞિય. પુ (વાજ્યિય) પ્રકૃત વસ્તુની સાથે
ઉપકારગની ધરના કરી તે (૨) બેઠા,
મક્ષીસ (૩) મુખની તારીફ, પ્રશસા
(૪) ઉપસદાર

ઉવજ્ઞિયમ નં (વાજ્યિય) કાચાર્ય પામે
ગાળકને કળા સિખારી તે (૨) ઉપરીન
સરખર નોષ આપી તે.

ઉવજ્ઞિયવચ નં (વાજ્યિયવચ) પ્રશસા
ચમન જેમ અમુક ગ્રંથપાત્ર અને
મુથીન છ તે

ઉવજ્ઞિમિવચ. ત્રિ (વાજ્યિમિ) મુકેન
નાથા કરેન

ઉવજ્ઞિમય ત્રિ (વાજ્યિમય) નીકરેન. ગાળ
આવેન

ઉચ્ચર સીં (ઉચ્ચર) નિરામ, નિર્ગતિ
 ઉચ્ચરમ. પું (ઉચ્ચર) અભાન, નિર્ગતિ (૨)
 નાશ
 ઉચ્ચરય વિં (ઉચ્ચર) પાપથી નિર્ગતિ પામેલ
 (૨) પેરલાન નિનાનો
 ઉચ્ચરાગ. } પું (ઉચ્ચરાગ) અદ્ય
 ઉચ્ચરાય. }
 ઉચ્ચરાય. પું (ઉચ્ચરાય) દિવસ
 ઉચ્ચરિ. } અં (ઉચ્ચરિ) ઉપર, ઉચે
 ઉચ્ચરિ. }
 ઉચ્ચરિચર વિં (ઉચ્ચરિચર) આકાશમાં અધર
 કરનાર
 ઉચ્ચરિપુત્રી સીં (ઉચ્ચરિપુત્રી) સાદીની
 ન ઉપર શીશા તરણાનું મજાનું
 આનંદનું
 ઉચ્ચરિમ વિં (ઉચ્ચરિમ) ઉપરનું ઉપર
 ઉચ્ચરિમોરેજા પું (ઉચ્ચરિમોરેજા) ઐવેય
 ના નર રિમાનમાંના ઉપરના નથી
 રિમાન (૨) ઉપરની નિકના દેવતા
 ઉચ્ચરિમોરેજાગતીય નં (ઉચ્ચરિમોરેજા
 યજ્ઞરૂપાતી) ઉપરની ઐવેયકના મ્પાતીત
 દેવતા
 ઉચ્ચરિમોરેજા પું (ઉચ્ચરિમોરેજા) બુઓ
 " ઉચ્ચરિમોરેજા " શબ્દ
 ઉચ્ચરિમા સીં (ઉચ્ચરિમા) નર ઐવેયકની
 નય નિકમાંની ઉપરની નિક-નય
 રિમાન
 ઉચ્ચરિમાવિમ પું (ઉચ્ચરિમાવિમ) ઉ
 પલિ નિકમાં ઉપર-નામાં ઐવેયકમાં
 રહેનાર દેવતા
 ઉચ્ચરિમાવિમ પું (ઉચ્ચરિમાવિમ) ઉ
 પની નિકમાં મધ્યમ આત્મા ઐવેયકમાં
 દેવતા
 ઉચ્ચરિમાવિમ પું () ઉપની
 નિકમાં અધ્યત્મ સાતમાં ઐવેયકમાં દેવતા
 ઉચ્ચરિલ { () ઉપર-અધ્યત્મ

ઉચ્ચર. નં (ઉચ્ચર) નારડીના અગોપામ
 તોડી દુ ખદે તે ઉપરોક્ત. પરમાધામીની
 ઓ જાત
 ઉચ્ચરિ. અં (ઉચ્ચરિ) એક ખીજની
 ઉપર
 ઉચ્ચરોહ. પું (ઉચ્ચરોહ) દુ મ, પીડા (૨)
 આગ (૩) અટકાવ, રોકાય (૪) શ
 હેર ઉપર ઘેરો
 ઉચ્ચરોહિ વિં (ઉચ્ચરોહિ) અદ્યથા કરનાર
 ઉચ્ચર પું (ઉચ્ચર) પદ્ય, પાછો
 ઉચ્ચરલંકા. પું (ઉચ્ચરલંકા) સાકળાજો
 એક જાતનો દીવો
 ઉચ્ચરલંકા પું (ઉચ્ચરલંકા) હરિપ સાન સાક્ષા
 હાર (૨) સમૂહ
 ઉચ્ચરલંકા સીં (ઉચ્ચરલંકા) હપકા, ઉચ્ચરો
 ઉચ્ચરલંકા નં (ઉચ્ચરલંકા) પરિશાન-
 હપાય, મુખ્ય વસ્તુનું જ્ઞાન થનાથી યોગ્ય
 વસ્તુનું જ્ઞાન નેથી થાય તે
 ઉચ્ચરલંકા વિં (ઉચ્ચરલંકા) જાણનામાં આવેન
 (૨) પ્રાપ્ત થએલ
 ઉચ્ચરલંકા. વિં (ઉચ્ચરલંકા) વસ્તુને સાક્ષા
 તમર કરનાર, વસ્તુને જાણનાર
 ઉચ્ચરલંકા. સીં (ઉચ્ચરલંકા) જ્ઞાન, સાક્ષાત્કાર
 (૨) વાણ
 ઉચ્ચરલંકા નં (ઉચ્ચરલંકા) એક જાતની
 કામચોદા
 ઉચ્ચરલંકા વિં (ઉચ્ચરલંકા) પ્રાપ્ત પડે વિષેય
 (૨) કર્મથી નિમ થયેલ
 ઉચ્ચરેય પું (ઉચ્ચરેય) કર્મનો વેપ (૨)
 સ્વયે (૩) આસ્થે
 ઉચ્ચરેય નં (ઉચ્ચરેય) નય વચેરથી
 વિપુ તે
 ઉચ્ચરેય વિં (ઉચ્ચરેય) અધર રહેન,
 અધ્યત્મને રહેન
 ઉચ્ચરેય વિં (ઉચ્ચરેય) મેનાપતિ, પ્રધાન,
 ગાન, ચેરેને નેસા થાય.

उद्योगिमतण न० (उद्योगिमतण) निमन्त्रण
उद्योगिविद्. वि० (उद्योगिमत) सभाप रहेल,
पासे भेटेल

उद्योगिहि पु० स्त्री० (उद्योगि) पासे लावेल
(२) स्थाना, निर्माणा

उद्योगिहिआ. स्त्री० (उद्योगिहि) लुटी लुटी
अनेक रस्त्यांना पोरनीपर्यंत अनुक्रमणी
येवणा, आनुपूर्वी-अनुक्रमणे ऐक प्रसार

उद्योगिहिय वि० (उद्योगिहिय) पासे स्था
पेल, (२) पु० विशेष नियम धारण
करावर साधु

उद्योगीय वि० (उद्योगी) पासे आवेल,
प्राप्त अथवा (२) लक्ष्मीस आपेल,
समर्पण करेल (३) प्रशंसा, तारीफ,
भक्षिभा (४) सज्जन (५) प्रस्तावना
उपसहाय्य भेरेथी युक्त (६) येवणा करेल

उद्योगीयचरम. पु० (उद्योगीचरम) कथाकथी
आजेल होय के लक्ष्मीस आपी होय तेनी
शेवपणा करानार, अभिग्रह विशेष धारण
करानार साधु

उद्योगीयप्रयत्न. न० (उद्योगीयप्रयत्न) प्रशंसा
इय वयन जेमेक आ आरी इपाणी छे
उद्योगप्रयत्नी स्त्री० (उद्योगप्रयत्नी) आका
शमा अना उतराणी रिघा

उद्योगास्त. पु (उद्योगास्त) प्रस्तावना, उ-
पेक्षास्त (२) दृष्टान्त विशेष

उद्योग्य पु० (उद्योग्य) सत्ताप, पीडा
उद्योग्य. वि० (उद्योग्य) आसपास दृष्टयेत
उद्योग्यागिअ न० (उद्योग्यागिअ) लुओ "उ-
द्योग्यागिअ" शब्द

उद्योग्यागिअ स्त्री० (उद्योग्यागिअ) लुओ
" उद्योग्यागिअ " शब्द

उद्योग्यागिअ वि० (उद्योग्यागिअ) लुओ " उ-
द्योग्यागिअ " शब्द

उद्योग्य. पु० (उद्योग्य) नीचत पर्यंत उप-
रनु न म्मु शिपर (२) देखावत, गवास्त

उद्योग्यकूट पु० (उद्योग्यकूट) नीचत
पर्यंत उपरनु ऐक शिपर

उद्योग्यया. स्त्री० (उद्योग्यया) नामनी अर्थ
साथे येवणा करी वस्तुनु निर्देशन करतु ते
उद्योग्यसि. वि० (उद्योग्यसि) दर्शनेल, प
लावेल

उद्योग्य स्त्री० (उद्योग्य) पाणी आप-
नार दारी

उद्योग्य. वि० (उद्योग्य) उपदेशतु, दर्शनेतु

उद्योग्य पु० (उद्योग्य) उपदेश, धर्मो जेथ

उद्योग्य. वि० (उद्योग्य) उपदेश, धर्मो जेथ

उद्योग्य न० (उद्योग्य) लुओ " उ-
द्योग्य " शब्द

उद्योग्यया. स्त्री० (उद्योग्यया) लुओ
" उद्योग्यया " शब्द

उद्योग्य पु० (उद्योग्य) भक्षक, आक्ष

उद्योग्य वि० (उद्योग्य) पीडापेल, लयलीन
अथवा

उद्योग्याया स्त्री० (उद्योग्याया) अर्थान
अस्तु ऐक नाम (२) धारण करतु

उद्योग्याय. वि० (उद्योग्याय) धारण करे

उद्योग्यभद्र पु० (उद्योग्यभद्र) आपसभूत
नियमा ऐक नामना ऐक शिपर

उद्योग्यन० (उद्योग्यन) सयथ (२)
नियम सयथ हेतु

उद्योग्यागिअ वि० (उद्योग्यागिअ) शब्द अथवा
होय तेनी नष्टकमा जे आकारात होय
तेनी शेवपणा करानो अभिग्रह धरानार.

उद्योग्यागिअ. पु० (उद्योग्यागिअ) लुओ
नियमाने अस्तुपर आपवे ते

उद्योग्यागिअ. } न० (उद्योग्यागिअ) नामनीनिने
उद्योग्यागिअ } अर्थाने प्रसार, पदेव

प्रसारथी दुस्मन वश न थाय तो पक्षी
अथवा आपी-नयासी नेने वश करानो
नीति

ઉચ્ચહ. પુ. (ઉચ્ચહ) સમાન ધર્મિઓના સદ્ગુણની પ્રશંસા કરી તેમના મનને ઉત્સાહિત કરના તે

ઉચ્ચહણ ન. (ઉચ્ચહણ) નિબાન, રક્ષણ, શુદ્ધિ, પોષણ

ઉચ્ચહણિય ત્રિ. (ઉચ્ચહણિક) શુદ્ધિ-પુષ્ટિ કરકે

ઉચ્ચહા. સ્ત્રી. (ઉચ્ચહા) ગુણી જનોના ગુણની પ્રશંસા કરતી, સમક્ષિતા આઠ આચારમાનો પાત્રમે આચાર

ઉચ્ચુત્ત ત્રિ. (ઉચ્ચુત્ત) ભોગવેય.

ઉચ્ચમોગ્ધ. } પુ. (ઉચ્ચમોગ) ઉપભોગની વ
ઉચ્ચમોગ } ત્વ. જેનો વારંવાર ઉપયોગ થઈ શકે તેના સ્ત્રી વસ્ત્ર બૂપણ વગેરે તથા એકવાર ઉપભોગ થાય તેના આ નપાન વગેરે

ઉચ્ચમોગતરાય. ન. (ઉચ્ચમોગાન્તરાય) અતરાય કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી વસ્ત્ર આભૂષણ વગેરેનો ઉપભોગ થઈ શકે નહિ

ઉચ્ચમોગપરિભોગપરિમાણ. ન. (ઉચ્ચમોગપરિભોગપરિમાણ) ગૃહસ્થોના સાતમા નનનુ નામ કે જેમા એકવાર કે વારંવાર ભોગવાય તેની વસ્તુઓનું પરિમાણ માપવામા આવે છે

ઉચ્ચમોગ. } ત્રિ. (ઉચ્ચમોગ) ઉપભોગ કરના
ઉચ્ચમોગ. } યોગ્ય

ઉચ્ચમા. સ્ત્રી. (ઉચ્ચમા) સુકાળવો, સરખા મણી, ઉપમા (૨) ધારણા, માન્યતા. (૩) એક ઈન્દ્રાણી (૪) એક ખાસ યોગ્ય પાત્ર (૫) અનકાર વિશેષ (૬) " પ્રથમ વ્યાકરણ " સૂત્રનું એક ગ્રંથ અધ્યયન

ઉચ્ચમાણ ન. (ઉચ્ચમાણ) પ્રમાણ વિશેષ

ઉચ્ચમિય. ત્રિ. (ઉચ્ચમિત) ઉપમાયુક્ત (૨) ન ઉપમા, સરખાપણ

ઉચ્ચમિય. ત્રિ. (ઔપમિક) જેનું કાળ પ્રમાણ ઉપમા વિના બીજાથી બાણી ન શકાય માત્ર ઉપમાથીજ બાણી શકાય તે, પદ્યોપમ સામરોપમ વગેરે

ઉચ્ચમિય ત્રિ. (ઉચ્ચમિત) ઉપચાર દરેક

ઉચ્ચમિય. ત્રિ. (ઉપચારિત) પ્રાર્થના કરાવેય, અભ્યર્થના કરાવેય (૨) ન. એક જાતની માનતા, કોઈ દામ પુર કરવા વાગતે દેવતાની આરાધનાનો માનસિક સંસ્કૃત

ઉચ્ચમાણ ન. (ઉચ્ચમાણ) પાસે જતું તે

ઉચ્ચાર. પુ. (ઉચ્ચાર) પૂજા સામગ્રી (૨) કારણમા લઈતો અને કાર્યમા કારણનો આરોપ કરવો તે (૩) સમૂહ, દમયો (૪) એક વિષયથી બીજા વિષયનું પ્રહણ કરવું (૫) લોકબચાવ

ઉચ્ચાર. પુ. (ઉચ્ચાર) ઉપદાર, મદદ, બેટ ઉચ્ચારણ. ન. (ઉચ્ચારણ) અન્યદ્વારા ઉપકાર કરવો તે

ઉચ્ચારિ ત્રિ. (ઉચ્ચારિત) ઉપદાર કરનાર.

ઉચ્ચારિત્ર પુ. (ઔચારિક) ઔપચારિક વિનય, વિનયનો એક પ્રકાર.

ઉચ્ચારિયલયણ પુ. (ઉચ્ચારિયલયણ) સૂચના લેના વનખડમાના મધ્ય ભાગનું એક ધર-ભુવન કે જે એક વાષ જોગનનું બાણ પડેલા છે

ઉચ્ચચાલિ. પુ. (ઉચ્ચચાલિ) અત્યંત સૂત્રના યોગ્ય રૂપના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૨) વસુદેવ, રાજની ધારણી બાણીના પુત્ર (૩) અણુતરોનવાદના પ્રથમ વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૪) શ્રેણિક રાજની ધારણી રાણીના પુત્ર

ઉચ્ચયોગ પુ. (ઉચ્ચયોગ) શબ્દાદિ વિષય તરફ ઈન્દ્રિયની પ્રગતિ-વ્યાપાર (૨) પાત્ર જ્ઞાન ત્રણ અજ્ઞાન અને ચાર દર્શન એ ચારમાનું ગમે તે એક

उवरइ स्त्री० (उवति) निराभ, निवृत्ति
उवरम पु० (उवम) आलाप, निवृत्ति (२)
नाश

उवरय. वि० (उवत) पापशी निवृत्ति पापेव
(२) वैरलाप विनाश

उवराग } पु० (उवराग) अक्ष
उवराय. }

उवराय. पु० (उवराय) विष

उवदि. } अ० (उवदि) उपर, उवे
उवदि. }

उवदिचर वि० (उवदिचर) आकाशमा अंधर
करना

उवदिपुंज्जी स्त्री० (उवदिपुंज्जी) सादरीनी
न उपर श्रीधर नरथानु भगवत
आराधन

उवरिम वि० (उवरित) उपरनु, उपर
उवरिमोवेज्ज पु० (उवरिमोवेज्ज) अवेव
ना न विमानमाना उपरनी नथ
विमान (२) उपरनी निवृत्ता देवता

उवरिमोवेज्जगुणपातीय न० (उवरित्वेव
गुणपातीय) उपरनी अवेवकना नपातीय
देवता

उवरिमोवेज्ज पु० (उवरित्वेवगुण) लुब्ध
" उवरिमोवेज्जगुण " शब्द

उवरिमा स्त्री (उवरिता) न० अवेवकनी
न० निवृत्तानी उपरनी निवृत्त
विमान

उवरिमाउवरिम पु० (उवरित्वोवरित) अ
पनि निवृत्ता उपर-नामा अवेवकना
देवता देवता

उवरिमाउवरिम पु० (उवरित्वोवरिम) उ
पनी निवृत्ता अंधम आकाश अवेवकना
देवता

उवरिमाद्विष्टि पु० () उपर
निवृत्ता अंधम आकाश अवेवकना देवता

उवरि वि० (उवरित) उपर . उपर

उवइ. न० (उवइ) नादकीना अंगोपांग
तोडी दु अदे वे उपरोध, परमाधीनी
नी अत

उवरवरि. अ० (उवर्युवरि) अ० पीनानी
उपर

उवरोह पु० (उवरोह) दु अ, पीडा (२)
आग्र (३) अ०, शिला (४) अ
हेर उपर घेरा

उवरोहि. वि० (उवरोहि) अ० अथ करनार
उर पु० (उर) प०, पाडा

उवलंका. पु० (उवलंका) साकगरीगा
अ० नतनी दीवा

उवलंम पु० (उवलंम) अ० अथ साक्षा
तार (२) सभू

उवलंमणा स्त्री० (उवलंमणा) अ०, उ०

उवलमखाण न० (उवलमखाण) परिज्ञान-
अ० अथ वस्तुन साक्षर यथार्थ अथ
वस्तुन साक्षर अथ ते

उवलद वि० (उवलद) अथवाभा आवेव
(२) अथ अथ.

उवलद्वार. वि० (उवलद्वार) वस्तुने साक्षा
तार करना, वस्तुने अथवा.

उवलदि स्त्री० (उवलदि) साक्ष, साक्षात्कार
(२) आक्ष

उवललिय न० (उवललिय) अ० नतनी
अभवेष्ट

उवलित्त वि० (उवलित्त) अथ वदे विवेच
(२) अथ विवेच अथ

उवले पु० (उवले) अ० लेप (२)
स० (३) आ०

उवलेवण न० (उवलेवण) अ० वस्तुनी
निपु ते

उवदीण वि० (उवदीण) अथ देव.
अ० अथ देव

उवज्ज वि० (उवज्ज) मेनापनि, प्रधान,
सम, अथ अथ.

અવગણ નં (અવગ) નાનું વન, વનની
પામેનું વન

અવગણ. વિં (અવગ) ઉત્પન્ન થએલ, પેદા
થેલ (૨) પ્રેરિત (૩) ન ઉત્પત્તિ, જન્મ

અવગતાર વિં (અવગ) ઉત્પન્ન થનાર

અવગતિ. સીં (અવગતિ) ઉત્પત્તિ, ઉપગતુ તે

અવગન વિં (અવગ) જુઓ "અવગણ" શબ્દ

અવગણ. વિં (જ્ઞાનાત્મિક) એક ભાગમાંથી
બીજા ભાગમાં જનાર (૨) દેવતા અને
નારકી જે સેજા અને કુનીમાં ઉપજે
છે તે (૩) જ્ઞાનજુનીય ઉત્ક્રાંતિક સ્વ-
માનુ પામ્યુ અવગણ (જ્ઞાનાત્મિક) નામે
પ્રથમ ઉપાગસૂત્ર

અવગણગમ નં (જ્ઞાનાત્મિક) ઔપપા
તિક સ્વમા દર્શાવેલું છે તે પ્રમાણે

અવગણ. પું (અવગ) ઉત્પન્ન થતું, ઉત્પ
ત્તિ (૨) ઉત્પત્તિ-દેવતા અને નારકીનો
જન્મ થાય તે (૩) નિજી દેવતાની
સહારું નામ (૪) ભગવતી સ્વત્તા એ
કનિયમાં શત્રુ નામ (૫) ઉપાગ,
કારણ (૬) સેવા, લડિ (૭) સમીપે-
નજીમાં સ્થિતિ કરી, પામે બેસતું

અવગણકારિ વિં (અવગણકારિ) આથા
ધાંદિની પાસે નિવાસ કરી તેમનો આદેશ
ઉદાહરનાર

અવગણકારિયા. સીં (અવગણકારિકા) ચરત્ર
સેનનારી દાસી

અવગણગદ. સીં (અવગણગતિ) જીવ અથવા
પુદ્ગલને એક ભાગ જોડીને બીજા ભાગ
મળતું કરવો કે એક સ્થાનેથી બીજા
સ્થાને જતું તે

અવગણસ્થા. સીં (અવગણસ્થા) દેવતાને
ઉપગત્તાની સજ્જા.

અવગણ પું નં (અવગણ) એક દિવસ
અને એક રાત્ર અત્ર પાણીનો નિધિ
પૂર્વક ત્યાગ કરવો તે.

અવગણ નં (અવગ) ચમકાવ, નોકા

અવગણ વિં (અવગ) મુક્ત, સહિત

અવગણ. સીં (અવગણ) ધથાઓના પ
ધર્મજ્ઞાન

અવગણ. વિં (અવગણ) રીકાર કરેલ
(૨) ઉપસહાર કરેલ

અવગણ વિં (અવગણ) શાત કૃતિનાઓ

(૨) આકુળતા રટિ (૩) ક્ષમાનાવ

(૪) સૌર્ય નિરીક્ષણ વગેરે નિગરથી

નિદ્રિત પામેન (૫) ઉદનમાં આવેન

નદિ, દગાથેન (૬) પુ જીવજીવીમાં

અવગણ દેવતા આનુ અવગણપણીના પ

રમાં તીથેન (૭) વિં નં, અવગણ

અવગણકારિ પું (અવગણકારિ) જેના

કોથ વગેરે વાગ્ય નાશ પામ્યા છે તે

અવગણકારિયા પું (અવગણકારિયા

વૈતરણ) જેના કપાલ શાન્ત થયા છે

તે, ૧૧ મા મુલ્યનાર્તી.

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

અવગણ. સીં (અવગણ) ઉપશમ

પરિપદ (૩) દેવતાએ કરેલ ઉપદન
(૪) તીર્થંદર મિચરે ત્યા સપાસો જોજ
નમા માર મરડી ન હોન છતા મહા
વીરસ્વામિના સમનસરણુમા ગોશાળાએ
બે સાધુઓના ઉપર તેજુલેર્યા મુકી
ઉપસર્ગ આપ્યો તે, દશ અઠેરામાનુ
પહેલુ અઠેર

ઉચ્ચસગપરિણામ સીં (ઉચ્ચસગપરિણામ) સૂચ
ગણગ સૂનતા નીમ અધ્યયનનુ નામ

ઉચ્ચસજ્જણ નં (ઉચ્ચસજ્જણ) ઉપસર્ગ, ઉપદવ
(૨) અપ્રધાનભૂત-ગોણુરૂપ (૩) સમથ

ઉચ્ચસત્ત મિં (ઉચ્ચસત્ત) ગાઠ આસક્તિનાજો

ઉચ્ચસમ પું (ઉચ્ચસમ) ક્ષમા, શાન્તિ, (૨)

પપ્પાડીયાના પદરમા ક્રિસનુ નામ

(૩) અહોરાનના નીસ મુદ્દર્તમાના પદ

રમા અથવા વીશમા મુદ્દર્તનુ નામ (૪)

મોહનીયની ઉદયમા આવેલી પ્રકૃતિનો

ક્ષય કરવો અને ઉદયમા આનવાની હોય

તેને દમાવી દેની ઉદયમા આનવા ન દેવીતે.

ઉચ્ચસમગ્ર } પું (ઉચ્ચસમગ્ર) ઉપશમભાવ

ઉચ્ચસમગ્ર } વાળા મુનિ-ઉપશમ શ્રેણિએ

ચાનાર

ઉચ્ચસમાગ્ર સીં (ઉચ્ચસમાગ્ર) જુઓ “ઉચ્ચ

સમ” શબ્દ

ઉચ્ચસમનિષ્ક્રમણ પું (ઉચ્ચસમનિષ્ક્રમણ) જે

પ્રકૃતિનો ઉપશમ કરનામા આવ્યો છે-

ઉપશમની નિષ્ક્રમણ મુકી છે તે

ઉચ્ચસમસમ નં (ઉચ્ચસમસમ) સમન

કરન વિશે.

ઉચ્ચસમસેણિ. સીં (ઉચ્ચસમસેણિ) અનતાનુ

અધિ આપિ પ્રકૃતિઓને સાઅમા કહેન

કમ પ્રમાણે ઉપશમાનતા ઉપશમાનતા

ગુણશ્રેણિ ઉપર અડુ તે, આ શ્રેણિથી

અગીવારમા ગુણગણા પર્વત જવાય છે

ઉચ્ચસમિ મિં (ઉચ્ચસમિ) આપશમિક-

ઉપશમ સમક્રિતનાજો

ઉચ્ચસમિય પું (ઔચ્ચસમિક) મોહનીય કર્મની

પ્રકૃતિનો ઉપશમ (૨) ઉપશમ નિષ્ક્રમ

ઓપશમિક ભાવ (૩) નિં રાત

ઉચ્ચસામ. પું (ઉચ્ચસામ) જુઓ “ઉચ્ચસમ”

શબ્દ

ઉચ્ચસામગ્ર. } પું (ઉચ્ચસામગ્ર) મોહનીયની

ઉચ્ચસામગ્ર. } ૨૮ પ્રકૃતિઓને સૂચ

ઉપશમાવનાર (૨) ઉપશમમા સમથ

શાખનાર

ઉચ્ચસામણ્યા. } સીં (ઉચ્ચસામણ્યા) શાન્તિ-

ઉચ્ચસામણ્યા. } ઉપશમકૃતિ.

ઉચ્ચસામિય. મિં (ઔચ્ચસમિક) ઉપશમ

સમથી. (૨) ભાન વિશે (૩) સમથ

કર્તવ્ય વિશે

ઉચ્ચસુદ્ધ મિં (ઉચ્ચસુદ્ધ) નિર્દોષ

ઉચ્ચસેરગ નં (ઉચ્ચસેરગ) સેરા કરની

ઉચ્ચસોમિય મિં (ઉચ્ચસોમિય) સોમિય

ઉચ્ચસોમિય } ધમેલુ

ઉચ્ચસોમિય મિં (ઉચ્ચસોમિય) નિર્ભગ કરેન,

શોધેન

ઉચ્ચસસય પું (ઉચ્ચસસય) સાધુ સાધીને

રહેનાનુ સ્થાન, ઉપાશ્રય

ઉચ્ચહૃદ. મિં (ઉચ્ચહૃદ) વાસણમા કહેન

દોય તેજ વ્દોરડુ એવે અભિગ્રહ વિશે

(૨) વાસણમા કહેલુ-પીરસેલુ

ઉચ્ચહૃણ નં (ઉચ્ચહૃણ) પાત કરવે તે

(૨) નાસ કરવે તે

ઉચ્ચહૃતિ સીં (ઉચ્ચહૃતિ) વ્યાપાત-અવર.

ઉચ્ચહૃય મિં (ઉચ્ચહૃય) લોકોમા પરાભન

પામેય નાસ પામેય (૨) દુનિ

ઉચ્ચહૃસિઝ. મિં (ઉચ્ચહૃસિઝ) દરની

કહાડેલ

ઉચ્ચહૃણ નં (ઉચ્ચહૃણ) અનશન આદિ આર

પ્રમરનુ તપ (૨) કરડુ તે, વિધાન (૩)

ઓસિકુ (૪) સૂની વાચના ઉપર તપ

કરડુ તે

उपहाणसुय न० (उपधानसुत) उपधान
श्रुत नामनु आचार्यसन्तु आहसु
अध्यायन

उपहार. पु० (उहार) बेट, अक्षीस (२)
नितार, देनायो

उपहारिअ वि० (उपहारि) अनधारित,
निधित

उपहि. पु० स्त्री० (उधि) वस्त्र, धरेष्वा, ध
रमार वगेरे उपधि उपहरण, सामग्री
(२) भाषा ६५०

उपहिय. वि० (उपहित) अर्पण देव, पासे
मुडेन

उपहिय वि० (औधिक) भागानडे पापने
टाकनार

उपाह्वित वि० (उपातिह्वित) वनीन थयेन,
पमार थल थयेन

उपाह्वि वि० (उपाविन) थायेनु छंछेक्षु
(२) देवनी आराधनाथी प्राप्त थयेन
(३) न देवनी भानता

उपायज्ज } वि० (उपावेय) आत्म, अद्वय
उपायय } करवा योजन

उपायय वि० (उपायत) प्राप्त थयेन,
भेगवेन

उपाचिय वि० (उपाचि) लरेन, वनाम

उपाडिय वि० (उपाटिन) उपेडेय

उपाण्हा स्त्री० (उपाण्हा) पगरभा, जेडा

उपादाण न० (उपादान) मुष्ण कारण (२)
त्रदण, स्त्रीकार

उपादेय वि० (उपादय) उपादेय-आहरना
योग्य वस्तु

उपाय पु० (उपायत) आचार्यने निदेश-
आसा (२) भाडा

उपाय पु० (उपाय.) उपाय, साधन (२)
युक्ति (३) प्रतिक्षर

उपायण न० (उपायन) बेट (२) वायना
करनी, भागणी करनी

उपायपञ्चा. स्त्री० (उपायप्रवञ्चा) गुस्ती
सेना करी दीक्षा लेरी ते

उपायाय. वि० (उपायात) पासे आवेन

उपालम्भ. पु० (उपालम्भ) ठपडा आपवे
ते, ओनवे

उपास पु० (उपासा) अरुण, आकाश
(२) उपाश्रय, निवासस्थान

उपासंतर न० (उपासन्तार) धनना त
नया वगेरेनी वञ्चेनु आकाश, आताराप
आकाश

उपासग वि० (उपासग) साधुनी उपासना
करनार धर्म साधनानी अभिधाया
वागा (२) पु० आरु, जैन गुरुस्थ

उपासगदसा स्त्री० (उपासगदसा) उपासक-
आरुना अधिकारना दक्ष अध्यायन जेभा
छे जेना सातभा अगस्तनु नाम, उ
पासदसासुन

उपासगडिमा स्त्री० (उपासगप्रतिमा) उपा-
सकनी-आरुनी ११ पडिमा

उपासय वि० (उपासक) उपासना करनार,
सेनक.

उपासिया स्त्री० (उपासिमा) सिद्धात सा
लगावानी छंछासणी स्त्री, आनिमा.

उपाहणा. स्त्री० (उपाह्ण) पगरपु, भासु

उपाहि पु० स्त्री० (उपाधि) उपाधि, धर्म
जनित निरोपण (२) सामीप्य, समिधि.

उविअ वि० () सस्कार पागेन

उविस्वअ वि० (उपेक्षक) उपेक्षा करनार,
भेदकार

उविस्वा. स्त्री० (उपेक्षा) उपेक्षा

उमीला स्त्री० (उमीला) परने पीडा उ-
पन्नपी ते

उवेअ वि० (उपेक्ष) युक्त, सयुक्त,
सन्तित

उवेहलिय. पु० () कदमगी ओक
मल

उवेहा सी० (उपेक्षा) ज्ञान, समग्रता, (२)
 ४५५५ (३) निश्चय

उपेक्षा स्त्री० (उपेक्षा) तिरस्कार, अन्याय
उपेक्षित. प्रि० (उपेक्षित) उपेक्षा करने

અધ્યયન નિ (હવડુત) નારકી અને દેવતાનો
ભર પુરો કરી બીજી ગતિમા ગયેન

ઉચ્છ્રા નં (અસ્થિતિ) કર્મની સ્થિતિ દુઃખ
થાય એવો જીવનો પ્રવરત.

ઉચ્ચદળા નં (વર્તન) કર્મની કુખી સ્થિતિને
અધ્યવસાય મિષ્ટપથી લાગી કરી તે
(૨) હિયરી રવાઈએ મદન કરતુ તે (૩)
પડખુ ફેરવતુ તે (૪) સરીર પરથી મેલ
વગેરે દૂર કરવો તે (૫) શરીરને નિર્મળ
કરનાર દ્રવ્ય (૬) એક બાજુ પુરો કરી
બીજા બાજુ ખુલ્લું, મરણ

उद्यद्गमा. स्त्री० (द्वात्ता) देवता अने ना-
रक्षीने लन पुरो करी प्दार नीकगवु
ते (२) उग्रस्था, भर्जन निरोध

उपग्रहणादय नि० (वर्तमानास) भाग ३-
२१५५३

उच्चद्वि. त्रि० (वर्द्धित) नरक आदिनो लन
पुरो करी जहार नीकेजेल (२) छिपटल
करेल, पीरी योजेल (३) पदमज्ज थयेल

उत्तरा, त्रि० (ल-वच) उत्तरा.

અવ્યક્ત ત્રિં (જડુત) શેખી ગિનાન કે
સથારે કરનાર સાધુની વૈષાવન્ય કરનાર
નિર્વામક સાધુનો એક વર્ણ કે જે શેખી
ની ઉદ્ધર્તના-પાત્ર હોવાનું પગે રહે
શકે છે

उद्योग न० (सत्र) अधर २६३, ६६
वर्ष

उत्तरिय. नि० () आधारनो ओक
 १५ (२) शुद्ध काल

ଉତ୍ପଳାଣ ନଂ (ଡକ୍ଟର) ଡିଏମ୍. ଶ୍ରୀମତୀ
 ଗର୍ଭିଣୀ କରୁ ଗର୍ଭିଣୀ କରୀ ମେଳ ଉତ୍ପାଦନା ତେ

उद्यत्तणा. सी० (उद्यत्तना) उभेऽपि

उद्दिष्ट नि० (उद्दिष्ट) उद्देश पामेन, अ
शान्त यथेष्ट.

उत्पिद्ध प्रि० (उत्पिद्ध) उत्पु (२) उत्पि०,
उत्पु. (३) गद०, गद०।

उद्दिष्ट पु० (वक्षि) गोशावावा मुध्य
श्री-उत्त नाम

ଉତ୍ପାଦନ (ଉତ୍ପାଦ) ଓ ଉପଯୋଗ

उन्नीह. वि० (रदिद) उरु आषु
३३५.

उचीलय. पु० (ब्रह्मिष्ठ) व्यापारयुक्ता
लेनारने वस्तुन थती होय ते सभजनी
हउ उरुनार

અંગ્રેજીમાં ૫૦ (અઢીગણ) ઉદ્દેગ ઉત્પન્ન થાય એવો રોગ

उन्नेग. } पु० (उन्नेग) उन्नेग, पेह (२)
उन्नेय } वाङ्मय

ઉચ્ચેયણમ. } વિ. (સ્વેચ્છા) ઉદ્દેશ ૬૨
 ઉચ્ચેયણમ. } ૧૧૨, ઉદ્દેશ ૧૧૬

ଉଦ୍ୟୋଗିୟ. ନିଂ (ଉଦ୍ୟୋଗ) ଉଦ୍ୟୋଗିନୀ
ଉଦ୍ୟୋଗିନୀ ନିଂ (ଉଦ୍ୟୋଗ) ଉଦ୍ୟୋଗିନୀ, ୫୨

કચ્છ પુ. (સ્વેચ્છ) જમીનમા ઉ ડાઇ, ઉ ડા
પણ

उद्देहलिया. खी० (उद्देहलिका) ओ३ मतनी
वनस्पति.

उत्तराण १० (उत्तराण) सधमयी थाडेय,
अष्ट साधु

ઉત્તરણ પ્ર. () મોટે ભાગે,
પ્રાચી

उत्सहसगिगुआ } स्त्री० (उज्जुष्णलक्षिणा)
उत्सहसगिहआ } अनत व्यतिहारिक

પરમાણુ બેચા યસાથી બનેલ નહાનામા
નહાના રુધની સમ્યા ઉર્ધ્વરેણો ૧૪ મો
ભાગ

उसत्त त्रि० (ठमक) छिपः आधेन.

उसन्न म० () अङ्गुलता, प्राये

ઉત્તમ. પુ. (કવ્ય) પ્રથમ તીર્થકર, ઋષિ-
ભદ્રેવ સ્વામી (૨) ત્રિ. ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ
(૩) પુ. પદ્મમા કુલગરનું નામ. (૪)
અગદ, ખેન. (૫) અગીયારમા ગારમા
દેવલોકના ધંનુ ચિન્હ (૬) અગદના
ચિત્રનાગુ વસ્ત્ર અથવા આભરણ (૭)
આમગ્નનો પાટો (૮) બ્રાહ્મણ વિશેષ

ઉત્તમકંઠ. પુ. (કવ્યમંથક) એક જાતનું
રત્ન. (૨) અગદની ડોક

ઉત્તમકૂડ પુ. (કવ્યમકૂડ) એક પર્વતનું
નામ (૨) સિંધુ કુડની પૂર્વે ગંગા કુડની
પશ્ચિમે નીચરત પર્વતના દક્ષિણ કાંઠે ઉ-
ત્તરાદ્ધ કન્ઠ નિઝમખાનો આઠ જોડખાનો
ઉંચો એક કૂટ-સિખર

ઉત્તમદક્ષ. પુ. (કવ્યમદક્ષ) ઋષભદત નામે
એક બ્રાહ્મણ કે જેના ધરમા મહાનીર
સ્વામી પ્રથમ આવ્યા હતા (૨) ઉચુપાર
નગરનિવાસી એક ગાથાપતિ

ઉત્તમનારાયણસંઘયણ. ન. (કવ્યમનારાયણસંઘયણ)
જેમા હાડકાના સાત પાટા જેવા પદ્મ-
ધૈથી વિંટાયેલ અને ઉપરા ઉપરિ મડેટ
બધધી બધાયેલ હોય તે સ્તંભય. છ
સ્તંભયમાનું ખીજી સ્તંભય.

ઉત્તમપુર ન. (કવ્યમપુર) એ નામનું એક
નગર કે જેમા નિષ્કયુક્ત નામે એક નિ-
ન્દ્ય થયા

ઉત્તમસેણ. પુ. (કવ્યમસેણ) ઋષભદેવ રા.
મીના મોગમી દ્વાર સ પુત્રોમાના
મુખ સાધુ (૨) ૨૦ મા તીર્થકરને
પ્રથમ બિહ્વા આપનાર મુરત્ય

ઉત્તમા. સ્ત્રી. (કવ્યમા) શાશ્વતી ચાર પ્રતિ
માઓ પૈકી પહેલી પ્રતિમાનું નામ

ઉત્તમાસણ પુ. ન. (કવ્યમાસણ) અગદના
આકારનું આસન

ઉત્તદ. પુ. (કવ્ય) આ નીર્થકર, પહેલા
નીર્થકરનું નામ

ઉત્તદ. પુ. (કવ્ય) અગદ

ઉત્તદકૂડ પુ. (કવ્યમકૂડ) એ નામનો એક
પર્વત ગંગાકૂટ અને સિંધુકૂટની વચ્ચે
ચુલકિમવત પર્વતને દક્ષિણ તરે છે.

ઉત્તદસેણ. પુ. (કવ્યમસેણ) જુઓ. “ ઉત્ત-
દસેણ ” શબ્દ.

ઉત્ત. સ્ત્રી. (કવ્ય) ગાર, ઝાકળી (૨) પ્રભાત

ઉત્તિણ પુ. ન. (કવ્ય) ઉચ્ચપર્શ,
ઉચ્ચતા, ગરમી (૨) ત્રિ. ઉત્તુ, ગરમ
(૩) ઉચ્ચતાળ, ઉનાળો

ઉત્તિણપરિસર. પુ. (કવ્યપરિસર) તાપ-
ગરમીનો પરિપદ.

ઉત્તિણપ્રાસ. પુ. (કવ્યપ્રાસ) ઉચ્ચ ૨૫ર્શ,
ગરમી, આઠ ૨૫ર્શમાનો એક

ઉત્તિણોદ્ગ. ન. (કવ્યોદ્ગ) ઉત્તુ પાણી,
ગરમ પાણી.

ઉત્તિણોસિણ ત્રિ. (કવ્યોસિણ) ઉત્તુ ઉત્તુ
ઉત્તિય ત્રિ. (કવ્ય) વ્યાપી રહેલ, ફેલાયેલ.
ઉત્તિય. ત્રિ. (કવ્ય) નિવાસ કરેલ, રહેલ
ઉત્તીર ન. (કવ્ય) વાળો, એક સુગંધિ
દ્રવ્ય, વીરજીના મૂળ.

ઉત્તુ. પુ. (કવ્ય) બાણ, તીર, કામકુ

ઉત્તુય પુ. (કવ્ય) બાણને આકારે બા-
ળનું એક આભરણ

ઉત્તુકારિજ્ઞ ન. (કવ્યકારિજ્ઞ) ઉત્તરાધ્યયનના
ઐશ્વર્ય અધ્યયનનું નામ જેમા ઇપુકાર
રાગ કમળાનતી રાણી બન્ધુ પુરોહિત અને
તેની સ્ત્રી તથા તેના પુત્રોનો અધિકાર છે

ઉત્તુગાર. પુ. (કવ્યગાર) ધાનકી ખડમા ૬
દિશ અને ઉત્તર દિશનો વિભાગ કરનાર
એક પર્વત

ઉત્તુયાર. પુ. (કવ્યયાર) એ નામનું ઇપુકાર
રાગનું નગર (૨) ઇપુકાર નગરીનો
રાગ

ઉત્તુયાલ. ન. () ઉચ્ચ

ઉત્તલગ પુ. () ખાઈ

ઉત્તોત્તોની. સી૦ (અત્તોત્તોની) સામા મા-
 ધુસને ગાઢ નિદ્રા આવી ગય તેની નિદ્રા
 ઉત્ત. પુ૦ (ઉત્ત) ઓસ, દાર, ઝાકળ
 ઉત્તસ. પુ૦ (ઉત્તસ) ઉત્તિ
 ઉત્તસંકલિત. વિ૦ (ઉત્તસંકલિત) તત્ત્વયેવ
 ઉત્તસંકલ. ન૦ (ઉત્તસંકલ) જેને માટે જે
 કાળ નિર્માણ કરેલ છે તેને ઉત્તસંકલિત
 તે કાર્ય કરતુ તે (૨) ઉત્તે કુત્તુ
 ઉત્તસા પુ૦ (ઉત્તસ) કલિસંસા, કાયાના
 વ્યાપારનો ત્યાગ (૨) મગમૂત્રાનિનો ત્યાગ
 ઉત્તસિગિ વિ૦ (ઉત્તસિગિ) ઉત્તસંકાર
 તથા અપનાદ માર્ગને ગણી માર, શાસ્ત્રીય
 પારીક નિયમોને સમજનાર
 ઉત્તસણ વિ૦ (અત્તસ) નિમજન.
 ઉત્તસણ. મ૦ () અદુલતા, ધણે
 ભાગે, પ્રાચે
 ઉત્તસાહસિદ્ધિયા સી૦ (ઉત્તસાહસિદ્ધિયા)
 અનત વ્યવહારિ પરમાણુ ભેગા થયાથી
 બનેલ રક્ષકની સત્તા
 ઉત્તસ. મ૦ () જુઓ "ઉત્તસપણ"
 શબ્દ
 ઉત્તસિપિત્તી સી૦ (ઉત્તસિપિત્તી) અત્ત
 ઉત્તસિપિત્તીકાલ પુ૦ (ઉત્તસિપિત્તીકાલ) જ આ
 રા પુરા થાય તેટલો કાળ ફરકોડાકોડી
 સામરોપમ પ્રમાણુનો અત્તો કાળ
 ઉત્તસ. પુ૦ (ઉત્તસ) ઉત્તિ, ઉત્તતા
 (૨) અદિસા.
 ઉત્તસંયમુલ. ન૦ (ઉત્તસંયમુલ) તથા પ્રકારના
 અણુલ પૈકી પીળુ ઉત્તેધાણુ, જેનાથી
 અશાશ્વતી રસ્તુની વગાધ પહેલાધ વગે
 રેનો માપ થાય અથવા સરીરની અન
 ગાહના મપાય તે અણુન
 ઉત્તસણ પુ૦ (ઉત્તસ) માન, અદકાર
 ઉત્તસ પુ૦ (ઉત્તસ) ધંદ્ર આદિનો મહોત્સવ
 ઉત્તસણયા સી૦ (ઉત્તસણયા) ઉત્ત કરતુ તે
 ઉત્તસણ ન૦ (ઉત્તસ) ઉત્તસ

ઉત્તસિગિ ન૦ (ઉત્તસિગિ) ઉત્તે આસ
 લીય
 ઉત્તસા સી૦ (ઉત્ત) ઝાકળ
 ઉત્તસાર. પુ૦ (ઉત્તસાર) અત્તે દિવસ ભ
 ધુના થોડા અથનુ છેડત એક પણ દિવસ
 પડત કરતુ તે
 ઉત્તસાર. વિ૦ (ઉત્તસાર) દૂર દરનાર
 ઉત્તસારણ ન૦ (ઉત્તસારણ) દૂર દરતુ
 ઉત્તસાસ પુ૦ (ઉત્તસાસ) પ્રમાપનાના માત્રમા
 પાનુ નામ (૨) ઉત્તે આસ લેવો તે
 (૩) નામ કમંતી એક પ્રકૃતિ કે જેના
 ઉત્તેથી જીવ આમોઆસ વધ શકે તે
 ઉત્તસાસ વિ૦ (ઉત્તસાસ) આમોઆસ
 લેનાર
 ઉત્તસાસનિસાસ. પુ૦ (ઉત્તસાસનિસાસ) આમો
 આસ લેવો તે, ઉત્તેથી નીચે તે નીચેથી
 ઉત્તે આસ લેવો તે.
 ઉત્તસાસપદ્ય પુ૦ (ઉત્તસાસપદ્ય) ઉત્તેસપદ્ય,
 પ્રમાપના મૂત્રના સાતમા પાનુ નામ
 ઉત્તસાસ. વિ૦ (ઉત્તસાસ) જુઓ " ઉ
 આસાસ " શબ્દ.
 ઉત્તસાસવિસ પુ૦ (ઉત્તસાસવિસ) જેના આ
 સમા એર છે એની જાનિનો એક સર્પ
 ઉત્તિય વિ૦ (ઉત્તિય) ઉત્ત કરેલ, ઉત્તે
 ઉપાલેલ
 ઉત્તિચણ ન૦ (ઉત્તિચ) તમાનાનિ પાણી
 ઉત્તેથી પ્હાર કાદતુ તે (૨) કાદતુ તે
 (૩) કાદાનુ સાધન
 ઉત્તિચિત્તાર વિ૦ (ઉત્તિચિત્તાર) પાણી ઉ
 લેયનાર.
 ઉત્તિય વિ૦ (ઉત્તિય) ઉત્તે દરેલ.
 ઉત્તિય વિ૦ (ઉત્તિય) ઉત્તે કાલેલ (૨)
 ગાર્ધ, ઉત્ત
 ઉત્તિય વિ૦ (ઉત્તિય) દેલાયેલ પસરેલ
 (૨) ઉત્તે કરેલ

ઉસ્તીસ. નં (ઇન્ડીય) ઓસીકું.
 ઉસ્તુચ. નં (ઇન્ડીય) ઉત્તરવં.
 ઉસ્તુક. વિં (ઇન્ડીય) કેર રહિત; જાત
 રહિત.
 ઉસ્તુગ. વિં (ઉત્તુક) ઉત્તરવં; ઉત્તરવં.
 ઉસ્તુજ. વિં (ઉત્તુક) સૂત્રથી વિરહ; સિ-
 દ્ધાન્તથી ઉત્તર.
 ઉસ્તુય. વિં (ઉત્તુક) ઉત્તરવં; ઉત્તર-
 દ્વાજો. (૨) પું ઉત્તુક નામના એક
 કુમાર.
 ઉસ્તુય. નં (ઇન્ડીય) ઉત્તુકપણું; ઉત્તર.
 ઉસ્તુજ. પું () દુરમનના લ-
 રકરને પાડ્યા માટે દાંડથી છુપી ખાડ;
 એક જાનની ખાડ.
 ઉસ્તેશ. વિં (ઉત્તેશ) લોટનું ધોવણ;
 ડાંગર વગેરેનો લોટ ઓસાવવામાં આવે
 તે લોટવાળું પાણી.
 ઉસ્તેયળ. નં (ઉત્તેય) ઓસામળનું પાણી.
 ઉસ્તેડ. પું (ઉત્તેય) ઉત્તર; અવગાદના.
 (૨) શિખર.
 ઉસ્તેશુલ. પું (ઉત્તેશુલ) ઉત્તેશુલ;
 આં જન્મથી પ્રમાણ એક લરપ;
 આ અણુથી નારકી નિર્ધેય વગેરે સર્વ
 જીવોના શરીરની અવગાદના-ઉત્તરનું
 પ્રમાણ ગણવામાં આવ્યું છે.
 રાહ. નં (રાહ) નાનું ધર; રહેણાંતની
 પાસેનું ધર.
 રાહાસગમિક્ષા. સી. (રાહાસગમિક્ષા)
 પોતાની ઓગળાવ આપીને બિશા
 લેતી તે.

જ.

જા. વિં (જા) ઉત્તર; ઓણું; નૂન.
 જાગાશિત્તમિચ્છાદંસણ. નં (જાગાશિત્તમિ-
 ચ્છાદંસણ) શરીરના પ્રમાણથી જીવને
 ન્દાનો અથવા મ્હેટા માનવો તે; મિથ્યા-
 ત્વનો એક પ્રકાર.
 જાણિય. વિં (જાણિય) નૂન.
 જાણોયરિયા. સી. (જાણોયરિયા) દમેશના
 ખોરાક કરતાં કષ્ટ ઓણું ખાતું તે;
 જોજોદરી તપ.
 જાણી. સી. () ગાડર.
 જાણીય. પું (જાણીય) ગાડર પાળનાર;
 રજારી.
 જાસ. વિં (જાસ) પોતાનો પુત્ર.
 જા. પું (જા) સાથળ.
 જાણેટ. સી. (જાણેટ) } સાથળ
 જાણેટિયા. સી. (જાણેટિયા) } ઉપર લ-
 ટકતી ઘંટડી.
 જાણાલ. નં (જાણાલ) નંધ મુખી લટકતું
 એક ઘરેણું.
 જાસ. પું (જા) ખારે; લવણમિશ્ર રેતી;
 ખારી માટી.
 જાસડ. વિં (જાસડ) ઉત્તર કરેલ.
 જાસડ. વિં (જાસડ) મદિ સંપદા વગેરેથી
 ઉત્તર. (૨) સાં રસનાર મુગધિ બોજન.
 (૩) ઉછરીને મ્હેટા થઈ આવેલ (જાડવા
 વગેરે.)
 જાસડ. વિં (જાસડ) તળેણું; નાખી
 દેવાનું.
 જાસડપિંડ. નં (જાસડપિંડ) નાખી દેવાનું
 પિંડ-બોજન.
 જાસર. નં (જાસર) ખારી જમીન.
 જાસર. નં (જાસર) ઉપર ગાડનું.
 જાસ. પું (જાસ) ઉત્તર; મ્હેટાસવ.

ऊसविय. वि० () छंयुं करेस.
ऊसस. पुं० (उच्छ्वास) उच्छ्वा आस.
ऊससिय. म० (उच्छ्वासिन्) उच्छ्वा आस लेवेते ते.
ऊसरिय. वि० (ऊसरिन्) पसारेश;
रिरनरेश.
ऊसास. पुं० (उच्छ्वास) आस उच्छ्वा लेवेते.
ते. (२) शायनं ओक यरण् गोवतां
नेटसो वप्पन लामे तेडवा पणत प्र-
भायुतेो क्षण विक्षम (३) यरण्.
ऊसामग पु० (उच्छ्वासक) आस सेना.
ऊसामणीसास. पु० (उच्छ्वासवि.शाम) आमो-
आस.
ऊसासणाम. न० (उच्छ्वासणम्) नाम क-
र्भनी ओक प्रकृति के लेना उच्छ्वाथी अण
आमोआस वधे सके.
ऊसासद्धा. स्त्री० (उच्छ्वासधन) उच्छ्वास
प्रभायु क्षण-समय.
ऊसिय. वि० (उच्छ्वित्) छंयुं करेस. (२)
उन्नत.
ऊसिय. वि० (उच्छ्वत्) छंयुं करेस; छंयुं
धुकेस. (२) व्याप्त.
ऊसिवाटी. स्त्री० () भीक्षात्री.
ऊसीस. न० (उच्छ्वीर्ष) ओसीसुं.
ऊसीसमूल. न० (उच्छ्वीर्षमूल) ओसीसानी
पासे-नीमे.
ऊई. पु० (ऊई) ओध-साथान-य संता;
आदार, भय, भयुन अने परिग्रहविषयके
संता-धर्म. (२) तर्कितई.
ऊह न० (ऊहस) गाय-होस वजेरेतेो आछि;
स्तन.
ऊहसवणा. स्त्री० (ओषमजा) छुयो "ऊह"
शब्द.

ए.

ए. म० (ए) संभोषन. (२) वाक्यावधार.
ए. म० (एत्) आ प्रभावे.
एइय. वि० (एजित) छंई छंयेसुं; धूरेसुं.
एक. वि० (एक) ओक; ओकसुं; ओकम्.
(२) असद्वय; निःसद्वय. (३) अन्व;
भीसुं. (४) समान; तुल्य.
एकचर्ग. म० (एकचर्ग) ओक; डाहओक
एकचत्तालीसा. स्त्री० (एकचत्तारिंशत्) ओक-
तालीस.
एकजडि. पुं० (एकजडि) ओक जटावालो-
पुं०तीसलो अद. ८८ अदभानि ओक.
एकनीसा. स्त्री० (एकनिश) ओकनिश; ३१.
एकपाइया. स्त्री० (एकपाइया) ओक शनिनी
पाइभी शिकु पडिमा.
एकलविहार. } पुं० (एकलविहार) साधुमे
एकलविहार. } ओकसा निचरतु ते.
एकवीसा. स्त्री० (एकविंशति) ओकवीस; २१.
एकवाइह. स्त्री० (एकवति) ओकवाइ.
एकामिय. वि० (एकामिन्) ओकसुं; सदाय
यगरनुं.
एकारस. वि० (एकारसन्) अगीयार; ११.
एकारसंग. न० (एकारसङ्ग) आआरंभादि
११ अर्थसूत्र.
एकारसी. स्त्री० (एकादशी) अगीयारस.
एकावली. स्त्री० (एकावली) कनकापदीना
लेतु ओक प्रक्षरनुं तप; अनुक्रमे अदता
कितरता तपनी आवाची-सधुद. (२) ओक
सरो दार; ओक जलतनुं धरेणुं
एकासण न० (एकासन) आआ दिवसभां
ओकन वप्पत आवातुं मत लेनुं ते.
एकासणिय. वि० (एकाशानिक) हरेशां ओक
वप्पत नभनार.
एकासीद. स्त्री० (एकासीति) ८१; ओकयाशी.

પગતદુસમા સૌં (પગાન્તદુસમા) અનસ
પિંશી કાગનો ધમે અથવા ઉત્સર્પિણી
કાગનો પટેલો આરો

પગતવંડિય ત્રિં (પગાન્તવંડિય) એનાત પ
જિન-પાપથી નિગત, સર્વ રિતિ સાધુ

પગતવલિ, પું (પગાન્તવલિ) સર્વથા પાપ
અમાની છુત, મિથ્યાદષ્ટિ અને અ
નિરતિ

પગતવારિ ત્રિં (પગાન્તવારિ) એનાન્ત-ગ
નરહિત સ્થાનમા નિચરનાર, એનાનરાગી

પગતટ, ત્રિં (પગાન્તટ) એન્એ દિનસને
આતરે આનતા આગિન ઉત્તરાસ ત્રિ-
જેર, એનાનર તપ (૨) અનન્તર સમય,
અન્તર રહિત-એડ સમય

પગતરિય, ત્રિં (પગાન્તરિય) એક એડને
અતરે આવેલ, એકાતર (ઉપરાસ, આ
યનિય વગેરે)

પગતસુત નં (પગાન્તસુત) એનાન્ત-નિશ્ચયે
સુતેય, ભાગનિદ્રા મોહમા ઉધેન

પગતસુસમા સૌં (પગાન્તસુસમા) અનસ
પિંશી કાગનો પ્રથમ અને ઉત્સર્પિણી
કાગનો ઢોલો આરો

પગતસોં પ્રં (પગાન્તસોં) એકાતથી, સર્વથા

પગતિય ત્રિં (પગાન્તિય) “ અવન્યભાષી ”
માનનાર

પગલુર ત્રિં (પગલુર) એક ખરીનાળા
તિર્વચયેદિય થોય અથવા રિજેર,
યનચર તિર્વચ પચેદિયનો એક બેદ

પગમણ ત્રિં (પગમણ) એઅણો, વધું
મધ આનિની સરખામણી કરતા જે
ખમણો નચુચણો ન હોય કિન્તુ એક
મણો હોય તે (૨) પું નં સિદ્ધ-
લિયા અને મણુસસેણિયા પતિકર્મનો
સાતમો બેદ અને પુસેણિયાદિ પાચ
પરિકર્મનો ચોથો બેદ

પગમા નં (પગમ) ચિત્તની એકાગ્રતા,
એક સુ. ઉપર મનની ધિરતા (૨)
ત્રિં ચિત્તની એકાગ્રતાનાળો

પગચમ્પુ ત્રિં (પગચમ્પુ) યુનતાન અને
અનધિજ્ઞાન રહિત માત્ર એડ ચમ્પુચરિત્ર
રૂપ દ્રવ્ય ચમ્પુ ધરનાર (૨) એડ આખ
વાળો, કાળો

પગચરિયા ત્રિં (પગચરિયા) એડન નિહારી,
થુ-એકવા નિચરતુ તે

પગચારિ ત્રિં (પગચારિ) એકન નિહારી,
એકાકી વિચરનાર

પગચ પું (પગચ) એનાનતરી પુરૂષ, જેને
એનાર ફરી મનુષ્યમા અનતાર લલ
મોહો જવાતુ છે તે

પગચક્ર ત્રિં (પગચક્ર) એડન છતુ (૨)
પૂર્વ પ્રભુત્વાળો

પગચંચુય પું (પગચંચુય) ઉદનુગીર નગ
રીની બહારનો એ નામનો એક અગીયો

પગચાદિ ત્રિં (પગચાદિ) જુઓ “ એડ
જાદિ ” શબ્દ

પગજાય ત્રિં (પગજાય) એડપુ, બીગ
નમર વગરનુ (૨) સદાય નિનાતુ

પગટુ ત્રિં (પગટુ) એડનિત, એડુ થોન

પગટુ ત્રિં (પગટુ) એક અર્થનાળો, પર્વાય
શબ્દ

પગટુમા નં (પગટુમા) જેમા દિનસમા
એડ વખત એડ ટેજાણે યેસીનેજ ખનાય
તે તપ, એકસાણુ

પગટ્ટિય ત્રિં (પગટ્ટિય) એક અર્થનાળો,
સમાન અર્થનાળો

પગટ્ટિય પું (પગટ્ટિય) એક મોટલીનાણુ
ફાંકરી વિજેર

પગટ્ટિયપય નં (પગટ્ટિયપય) સિદ્ધ સેણિયા
અને મણુસસેણિયા પરિર્મનો ખીને
બેદ (૨) ત્રિં એક અર્થનાણુ સમાન
અર્થનાણુ

एगट्टिया. स्त्री० (एगट्टिका) नानी नाचा;
छोटी, नरी.

एगणासा स्त्री० (एगणा) એક દિશાકુ-
મારીનું નામ

एगतर. वि (एकर) એ કે અનેકમાનો એક
एगतालीसा स्त्री० (एगतालिंसात्) એક
તાલીસ, ૪૧

एगतिथ पु० (एगृ) કોઈએક

एगत्त. घ० (एकर) એકન, એક સ્થાને,
એકઠા ઠેકાણે

एगत्त न० (एगृ) એકપણુ એકવાપણુ

एगत्तमियङ्ग पु० (एगृवर्तिक) એક દ્રવ્ય
આત્રી રહેતી પદાર્થોનું અભેદરૂપે ચિત્તરતુ
અથવા, અનેકપદાર્થોમાના એક પદાર્થને
અનન્યી ચિત્તરત કરતુ તે

एगत्ताएगपेहा. स्त्री० (एगृतागृपेहा) આ બીજી
એકયો આબો છે અને એકયો જગાનો
છે એમ ચિત્તરતુ તે

एगत्तीकरण न० (एगृतीकरण) } એ
एगत्तीभाजनकरण. न० (एगृतीभाजनकरण) } કા-
મપણુ કરતુ તે

एगत्थ. घ० (एगृ) એક સ્થળે, એક
ઠેકાણે

एगताणि पु० (एगृताणि) કેવળ જ્ઞાનનાબો

एगतासा. स्त्री० (एगृतासा) પશ્ચિમ દિશાના
રૂચક પર્વત પર વસનારી આઠ દિશા
કુમારિનમાની પાચમી

एगतिष्ठमण न० (एगृतिष्ठमण) ગુરૂની
મર્પાદમાથી વદના વખતે એકનાર અર
મદથી બંદાર નિકળતુ તે

एगरसिशा. स्त्री० (एगृसिशा) એક પ્રદે-
શની (શ્રેણી)

एगरस्त वि० (एगृस्त) નિષ્પ્રતિપક્ષ,
પ્રતિપક્ષ વચરતુ.

एगगस्त्रिय वि० (एगृगस्त्रिय) એક ગુરૂના
ચેરા, એક પક્ષના

एगगज्जवसिय पु० (एगृगज्जवसिय) જે સ-
ખ્યાને ચારે ભાગના એક બાકી રહે તે

एगगसग नि० (एगृगसग) તપ કરવામા
એકજ તરફની ભૂમિ સાથે સમઘ રાખનાર

एगमत्त न० (एगृमत्त) એકાસણુ, દિવસમા
એક વાર જમતુ તે

एगमविग्र. वि० (एगृमविग्र) એક ભરને
આતરે જે રૂપે ઉત્પન્ન થનાનુ હોય તે,
જેમ એક ભર પછી શબ્દ રૂપે ઉત્પન્ન
થતુ હોય તો તે એકભવિક શબ્દ કહેવાય

एगभूय वि० (एगृभूय) ભેગુ કરેલ, મેળવેલ

एगमेग. वि० (एगृमेग) એકેક, પ્રત્યેક, દરેક.

एगय. वि० (एगृय) એકવા જગાર

एगय. वि० (एगृय) એકાકી, એકલુ

एगयर. वि० (एगृयर) બેમાનો ગમે
તે એક

एगया. स्त्री० (एगृया) એકત્વભાવના,
જીવ એકલો આબો છે અને એકયો
જગાનો છે એમ ચિત્તરતુ તે

एगया. घ० (एगृया) એકઠા પ્રસ્તાવે, કોઈ
પ્રસંગે, કોઈ વખતે

एगयाइदिशा. स्त्री० (एगृयाइदिशा) એક રાત્રિ
અને એક દિવસની ભિક્ષુપદિમા

एगयाइय वि० (एगृयाइय) એક રાત્રિ સ-
બધી, એક રાતમા થનાર

एगयाइया स्त्री० (एगृयाइया) જેમા અદ્દમ-
તપ કરી એક રાત સ્થલાન ભૂમિમા
કાઉરસમ કરનામા આવે છે તે બારમી
ભિક્ષુપદિમા.

एगयाय न० (एगृयाय) એક રાત

एगलया. स्त्री० (एगृलया) પરુવે વિષે
ઉપવાસ, બીજે વિષે એમસણુ, ત્રીજે
દિવસે એકબીધ, ચોથે દિવસે એકાણુ,
પાચમે વિષે એકજન, છો વિષે નીતી,
સાતમે-દિવસે આયનિય અને આઠમે
દિવસે આકંડવ એમ આઠ વિસ સુધી

ઉપર કલા પ્રમાણે તપ કરવામાં આવે તે એકમતા તપ.

પગકુ ત્રિં (પગકુ) એકાકી; એકલો.

પગવિહારિ. ત્રિં (પગવિહારિ) એકવ વિહારી; એકલા વિચરનાર.

પગપ્રીસા. સ્ત્રીં (પગપ્રીસા) એકપ્રીસ, ૨૧.

પગસટ્ટિ. સ્ત્રીં (પગસટ્ટિ) એકસટ્ટ, ૬૧.

પગસરિયા. સ્ત્રીં (પગસરિયા) એકાવળી દાર.

પગસાહિય નં (પગસાહિય) એક પનાવાગુ સાધ્યાવગરનું વસ્ત્ર, સાડી; ખેલુ.

પગસાલ. ત્રિં (પગસાલ) એક માળવાયુ (ધર), એક ભોંયાળી (મેટી).

પગસિદ્ધ. પું (પગસિદ્ધ) એક સમયમાં એકજ થય સિદ્ધ થાય તે

પગસેલ. પું (પગસેલ) પુષ્કલાવતે અને પુષ્કલાવતી વિજયની વચ્ચેનો વખારા પર્વત.

પગસેલકૂડ. પું નં (પગસેલકૂડ) એકરોષ વખારા પર્વતના આર કૂટમાંનું ખીનું કૂટ-શિખર.

પગસેસ. પું (પગસેસ) વ્યાકરણમાં આવેલ સમાસનું નામ.

પગહા. પ્રં (પગહા) એક પ્રકારનું

પગહ પું (પગહ) એ નામનો એક ફૂર રામીડ

પગગાર ત્રિં (પગગાર) એકાકાર થયેલો; સરખા આકારવાળો

પગાગિ. ત્રિં (પગાગિ) એકલો; એકાકી.

પગાણિય ત્રિં (પગાણિય) એકડુ

પગાળી. સ્ત્રીં (પગાળી) એકલી સ્ત્રી.

પગાણુપેહા સ્ત્રીં (પગાણુપેહા) હ એકલો છુ, માર કાઈ નથી, હુ કાઈનો નથી એવા પ્રકારની ભાવના

પગામોસ ત્રિં (પગામોસ) પડિલેલવાના વસ્ત્રનો મખલાગ પકડી એ તરફના છેડાને એકી સાથે ધસવાથી લાગતો દોષ, પડિલેલુના દોષનો એક પ્રકાર

પગાયય. ત્રિં (પગાયય) એક સાથે બંધાયેલ.

પગારસ ત્રિં (પગારસ) બુઓ “ એકારસ ” શબ્દ.

પગારસી. સ્ત્રીં (પગારસી) એકારસી; અગીવારસ.

પગાયલી. સ્ત્રીં (પગાયલી) મળિ જડિત દાર; એકસરો દાર.

પગાયલીપવિમત્તિ. નં (પગાયલીપવિમત્તિ) એકાવધિ દારની વિશેષ રચનાથી પુકતનાથ વિશેષ; ૩૨ નાટકમાંનું એક.

પગાયાદ. પું (પગાયાદ) સર્વમાં એક આત્મા માનનાર દર્શન; વેદાન્તદર્શન.

પગાસણ. નં (પગાસણ) એક સ્થાનમાં બેસીને દિવસમાં એકજ વખત જમવું તે

પગાસી. સ્ત્રીં (પગાસી) બુઓ “ એકસીઈ ” શબ્દ.

પગાહ પું નં (પગાહ) એક દિવસ.

પગાહચ ત્રિં (પગાહચ) એક ધાપે મારવા યોગ્ય; એક ધાથી બે કટકા કરવા યોગ્ય.

પગાહિય. ત્રિં (પગાહિય) એક દિવસનું (૨) પું એકાંતરીઓ તાપ.

પર્ગિદિય ત્રિં (પર્ગિદિય) ફક્ત એક રપશે દિવવાળા (છપ).

પર્ગિદિયસય. નં (પર્ગિદિયસય) એકદિય સતક; ભગવતી સૂચના ૩૩ માં સતકના ખીન ઉદ્દેશનું નામ.

પર્ગીમૂઝ ત્રિં (પર્ગીમૂઝ) અનેક મટીને એક થયેલો.

પર્ગુતરિય. ત્રિં (પર્ગુતરિય) એક જેનો ઉતર અવધ છે તે; એક વધતુ-જમ-૧૧-૨૧ વગેરે.

પર્ગૂ. ત્રિં (પર્ગૂ) એકજીલુ; એક આહુ.

પદ્યગુચ્છાલીસા. સ્ત્રીં (પદ્યગુચ્છાલીસા) આગળુચ્છાલીસ, ૩૯.

पद्मशास्त्रम्. स्त्री० (एकोक्तवति) नव्यासी-
८६ नी सध्या

पेगूणतीसइ } सी० (एकोनविंशत्) २६ नी
पगूणतीसा. } सभ्या

पद्मराजपद्मराज }
 पद्मराजपद्मराज }
 पद्मराजपद्मराज }
 पद्मराजपद्मराज }

सी० (एकनपद्मराज) ओगल
 पद्मराज, ४८

पगुणयोःसिद्धिः } स्त्री० (एकोनविंशति) १६ नी
पगुणयोःसिद्धिः } सभ्याः योगशील

एगूणसद्वि. ली० (एकोनपत्रि) आगश
साठ, ५६.

पद्मसूक्तं श्री० (एकोनसप्तति) अ०-५०
सीतेर, आगच्छोतेर, ६६

एगूणास्नी स्त्री० (एकोनाशीति) ७६, आ०
आ०

પગુર્ચ્હ સ્ત્રી (એવોલા) એકાદશીપત્ની સ્ત્રી
પગાચ્ચા ૧૦ (એવોલ્ક) એ નામનો એક

દીપમાનો પહેલો (૨) યુ. સી. એ.

पञ्ज. पु० (एत) वायु, पवन, वायवः।

पञ्चमः प० (एतत्) ८४ भाग्य ओङ्काराय नमः

पर्याप्त, स्त्री० (पर्याप्त) दृश्य, भवती

एगीयार पु० (एगीचार) दूरधने आरनार
तथा तेन पोषण करनार

एणेज्ज. पु० (एमेव) गोशाते पहेलेला ग्रौढ
परिवार कर्मा ते (२) त्रि० वरुण स

અધી, મૃગનુ
 ઇત ત્રિ० (ઇત્ત) આ, એ પહેલુ

પતાવંત. ત્રિ० (પાતા) એમ્હુ
 પતોયમ ત્રિ० (પાતુયમ) એની અરોગર,

એના જોડે
 પત્નિય વિ. (ફત્ત) આટલું, આ પ્રમાણનું

एत्तो. म० (इत) आदिथी, हवे प० (२)
आ. (वि०) म०

एत्तोवरं. अ० (अत पर) येना पशु, ओ
विपशु

અર્થ. અ. (અવ) ધ્વા, એ રથને

અમાદ ત્રિ० (એવમાદિ) ધૃત્યાદિ, એ વિગેરે

અમર. મં. (એમર) અનીજ રાત, અમેજ
 યય. ત્રિ. (એત) આ, સામે રહેની બીજ

एय. पु० (एन) गति, आलनु

एयणा. न० (एन्न) इप्पु, पुग्गु
एयणा. स्त्री० (एन्ना) गति याक्षु

एयगुइसथ पु० (एननाइशरु) अगरीती
सुनना पायमा शतकेना आठमा छेदे-

શાનુ નામ
પર્યટકૈ સ્ત્રી (સ્ત્રી) એક જાતની વન

પચારિસ ત્રિં (પ્તાદશ) એડ, એના જેડુ

एथाख्य त्रि० (एतद्रूप) अ० प्र० २२
एथाग्रंति अ० (एतावत्) अ० ६५

(૨) તૃણ નિષેધ

परिचय } पु० () छात्राये कुतरे।

परमाण्वत् न० } (ऐश्वर्यवत्) औश्वर्यवत्
परमाण्वत् प० } नाम्ना २५५५

મિનુ એક ક્ષેત્ર (૨) ત્રિ० તે ક્ષેત્રમાં
વસનાર

પરચય નં (એસ) મેરથી ઉત્તરમા આ-
વેલુ કર્મભૂમિનુ ભરત નેવડુ છેલ્લ સેત્ર

(૨) ત્રિ. ધરવત સ્ત્રેત્રમા વસત્યાર (૩)
પુ. પર્વત વિશેષ

परवयकृद्. पु० (ऐम्बनकृद्) शिपरि परितना
६२ इमानु दशमु इट-शिपर

પરાવચ્ચ પુ० (પેરાવત) જુઓ “ એરવય ”
શબ્દ.

પરાવર્ત. સ્ત્રી० (પેરાવતી) કુલાવાનગરી પાસે
વહેતી ઐરાવતી નામની નદી

પરાવચ્ચ. પુ० (પેરાવચ્ચ) પ્રથમ દેવનોકના
ધર્મનો હાથી, જે દેવતા હાથીનું ૩૫ લઘ
ધર્મને પોતાના ઉપર બેસાડે તે (૨)
શકેન્દ્રના હાથીના લરકરનો અધિપતિ
(૩) એ નામે એક શુચ્છ જાતની વન
રૂપિ (૪) ઉત્તરકુશક્ષેત્રમાનો એક
દ્રુહ કે જેની બે પાસે વીચ કચનક
પર્યંત છે.

પરાવત પુ० (પેરાવત) ઐરાવત ક્ષેત્રના
પ્રથમ ચક્રવર્તી (૨) ઐરાવત ક્ષેત્રનો
અધિરાતા દેવતા

પરાવતી. સ્ત્રી० (પેરાવતી) જુઓ “ એરા
વર્ધ ” શબ્દ

પરિસ. ત્રિ० (રિસ) એના જેવું

પલ. પુ० (પલ) ઘેટો, મેંટો (૨) મૂળની
એક જાતિ

પલદ્વજ. ન० (પલવીચ) ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના
સાતમા અધ્યયનનું નામ

પલગ પુ० (પલ્ગ) ઘેટો, મેંટો

પલગા સ્ત્રી० (પલ્ગા) ગાડર.

પલમૂયસ્ત. ન० (પલમૂવદન) ગાડરની પેરે
(બેબે) ન સમજી શકાય તેવું બોલવું તે,
બોબડાપણું.

પલ્લ પુ० (પલ) બકરી, મેંટો

પલા. સ્ત્રી० (પલા) એલચી

પલાલુય પુ० ન० (પલાલુક) ખટાટા, ર-
તાણું ઇત્યાદિ કદ

પલાવચ્ચ પુ० (પલાવચ્ચ) મહુડ ગોત્રની
શાખા ૩૫ એડ ગોત્રનું નામ (૨) ત્રિ०
તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ

પલાવચ્ચસુત ન० (પલાવચ્ચસગોત્ર) આર્ય
મહાગિરિનું ગોત્ર

પલાવચ્ચા સ્ત્રી० (પલાવચ્ચા) પખવાડીયાની

૧૫ રાત્રિઓમાની ત્રીજી રાતનું નામ

પલિંઘ પુ० (પલિંદ્ર) એક જાતનું ધાન્ય

પલિમ્લ. ત્રિ० (રિંલ) એતુ, એના જેવું

પલ્લુય પુ० ન० (પલ્લુ) ધરનો ઉમરો,
(ઉમરો) (૨) ડેલી

પલ્લ મ० (પલ) અધારણ, નિશ્ચય, નક્કી

પલ્લુલુત્તો મ० (પલાવલુલ્લુત્ત) એપલીસાર.

પલ્લુય. ત્રિ० (પલ્લુ) આટલું

પર્વ મ० (પર્વ) એ પ્રકાર, પૂર્વોક્ત રીતે,
પહેલા કંચુ તેમ.

પર્વપિ મ० (પર્વપિ) એમ પણ

પર્વમૂત પુ० } (પર્વમૂત) જે શબ્દનો જે
પર્વમૂય } અર્થ થતો હોય તે અર્થ

પુરેપુરી રીતે, તે વસ્તુમા જુઓ ત્યારેજ

તેને તે વસ્તુ કહે, એમ માનનાર એક

નય, સાત નયમાનો ૭ મો નય (૨)

રિન્હેડ ગયેલ આગમા દષ્ટિવાદ અગ્રની

ખીજા રિલામ સૂત્રનો ૧૬ મો બેદ

પરતિય ત્રિ० (પલ્લ) જુઓ “ એરવય ”

શબ્દ

પરમાદ. ત્રિ० (પર્વમાદિ) ઇત્યાદિ, વગેરે

પર્વમેન } મ० (પર્વમેન) એમજ

પર્વામેન. }

પસ ત્રિ० (પસ્યત) આનતુ, ભરિધ્યનુ-

ભવિધ્યમા થનાનું

પસકાલ પુ० (પસ્યતકાલ) આવતો કાળ

પસમ. ત્રિ० (પર્વક) તપાસીને જોનાર

પસજ્ઞ ન० (પર્વજ્ઞ) વેલડ, સપતિ

પસળા ન० (પસળ) એપણીય નરતુ, નિર્દોષ

આહારાદિ

પસળા સ્ત્રી० (પસળ) આહારાદિની ગવેષ
જ્ઞામા સાધુ અને ગુરુથી બન્નેથી લાગતા
શકિતોદિ દશ દોષ (૨) ઉપયોગપૂર્વક
આહારાદિની ગવેષણા કરવી, એપણા
નામની ત્રીજી સમિતિ (૩) પ્રાપ્તિ, લાભ.

(૪) પ્રાર્થના (૫) નિર્દોષ બિદ્યા (૬)
બિદ્યાનું પ્રદણ કરવું.

પસળાસમિદ્ સ્ત્રી (દમ્પત્યમિતિ) ૪૨
પ્રકારના દ્વંદ્વ ટાળી શુદ્ધ આહાર પાણીની
ગવેશણ કરી તે, પાચ સમિતિમાની
ત્રીજી સમિતિ

પસળિજ્ઞ] ત્રિં (દમ્પત્ય) મુનિને એ-
પસળિય] યજ્ઞ કરના યોગ્ય, લેતું
કર્યે તેવું, દોષ નગરનું

પસિ. ત્રિં (દમ્પત્) ગવેશણ કરનાર, તપા
સનાર

પસિય ત્રિં (દમ્પત) ગાયત્રીની વિધિથી
પ્રાપ્ત થયેન, (આહારાદિ)

પસિય પું (દમ્પત) અસખ્યાત એકદિય
જીવેની હિંસા થાય એના આત્મ કરતા
એક દાથીને મારી ખાતું તે શ્રેય એમ
માનનાર એક તાપસ, દાથી તાપસ (૨)
ગવેશણ કરનાર, તપાસ કરનાર (૩)
શિકારી (૪) પાપણિક વિગેય (૫)
મનુષ્યની એક નીચ જાતિ

પસિય ત્રિં (દમ્પત) ગવેશણ કરાયેન

પસ્ત. પું (દમ્પત) ભવિષ્યનજ, ભાષી
પદ્ધત્ સ્ત્રી (દમ્પત) શ્રી, ખીજડીના કાંડ,
ધધણ

પદિશ્ચ ત્રિં (દેહિ) આલોકસમન્ધી,
આલોકનું

ઓ.

ઓ ઋં (ઋ) પાત્તપતિ

ઓઞ્સિ ત્રિં (ઞ્ચરિત) મનની ધીરજ
વાળો, ધીરમાન, ધીર

ઓઞ્ચરિશ્ચ ત્રિં (ઞ્ચરિત) પેટ ભરનાર,
પેટ ભરનાની ચિંતા કરનાર

ઓઞ્ચરણ નં () વિજય વશ કરતું

ઓઞ્ચાર પું (ઞ્ચાર) અનનારણ (૨)
પ્રવેશ

ઓઞ્ચણ ત્રિં (ઞ્ચતીર્ણ) અનતરેન, ઉતરી
આવેન

ઓઞ્ચાર પું (ઞ્ચાર) ઠેક દારનો ઉચ્ચાર
કરવો

ઓઞ્ચરિશ્ચ સ્ત્રી (ઞ્ચરિત) જુઓ
“ ઉચ્ચરિશ્ચ ” શબ્દ

ઓઞ્ચરુ ત્રિં (ઞ્ચરુ) જેથી કાઢેન (૨)
નં ઉલટું વર્તન જેવું

ઓઞ્ચરુ પું (ઞ્ચરુ) જુઓ “ ઉચ્ચ-
રુ ” શબ્દ

ઓઞ્ચરુશ્ચ સ્ત્રી (ઞ્ચરુશ્ચ) અપવર્તના

ઓઞ્ચરિત ત્રિં (ઞ્ચરિત) વિરાટ, પરાજિત

ઓગદિય. ત્રિં (ઞ્ચરુશ્ચ) પીરસેલ ભો-
જનમાથી દાયમા લીધેલ

ઓગદ ત્રિં (ઞ્ચરુશ્ચ) આકાશ પ્રદેશને
અગાદી-પદ્ધત્ કરીને રહેન (૨) જ-

મીનમા ઉડું (૩) અગ્નિન, અધિષ્ઠિત
(૪) વ્યાખ્યા (૫) નિમગ્ન.

ઓગદરદ સ્ત્રી (ઞ્ચરુશ્ચ) ઉપદેશ કે
શાસ્ત્રને અગાદપાથી ઉત્પત્ત થતી

ધર્મશ્રેયિ

ઓગદસેગિઆપરિકમ્મ નં (ઞ્ચરુશ્ચ) આગાહનેગિ
વાપરિકમ્મ) દરિદ્રતાના પરિકર્મનો છદ્મો
ભેદ

ઓગદાવત્ત. નં (ઞ્ચરુશ્ચ) ઓગાદ
સંખ્યા પરિકર્મનો ૧૪ મો ભેદ

ઓગાસ પુ. (અગાસ) અગાસ-ખુદની
જમીન

ઓગાહ પુ. (અગાહ) અગાહના, અગા
હાશ (૨) આગાશનું લક્ષણ

ઓગાહના ન. (અગાહના) જીવ શરીર આદિ
વસ્તુ જેટલા ક્ષેત્રને અગાશી રહે એ-
ટલું ક્ષેત્ર

ઓગાહનામ. વિ. (અગાહનામ) અગાહનાર

ઓગાહનાસેમિયા સ્ત્રી. (અગાહનાસેમિયા)
અગાહના શ્રેણી નામે દર્શિતદાનતર્જન
પરિકર્મનો એ- ભાગ

ઓગાહના સ્ત્રી. (અગાહના) શરીર આ
દિની ઉચ્ચાઇ (૨) આધારભૂત આગાશ
પ્રદેશ (૩) શરીર (૪) અવસ્થાન,
અવસ્થિતિ

ઓગાહનાનામનિદક્ષાઉચ્ચ ન. (અગાહનાનામ
નિવતાયુષ્ક) ઔદારિયમદિશીરનાન નર્મ
સાથે આયુષ્ય કર્મનો બધ થાય તે,
આયુષ્યમધનો એક પ્રકાર

ઓગાહનાસંકારા ન. (અગાહનાસમ્બાન)
પ્રસાપનાના ૨૧ મા પદનું નામ

ઓગાહિમ વિ. (અગાહિમ) પ નામ, સુ
ખડી, માનપુત્ર વગેરે

ઓગિશ્વર ન. (અગિશ્વર) અર્થાત્રાદનું
એ- નામ

ઓગિશ્વરનાયા સ્ત્રી. (અગિશ્વરનાયા) સામા
ન્યતાન નિર્ણય અથાત્રાદનું એક નામ
(૨) મનથી બાળુ

ઓગુંદિય વિ. (અગુંદિય) નિષ્પ

ઓગુંદિય વિ. (અગુંદિય) આનિર્જિત

ઓગાહ પુ. (અગાહ) આગા સમતિ રજા

ઓગાહના સ્ત્રી. (અગાહના) ધરિયાના વિ
પાશ્વ પુદ્ગલોનું ગ્રહણ કરતું તે

ઓગાહિય વિ. (અગાહિય) અવગ્રહ જ્ઞાનથી
બંધન (૨) આગાથી લીધેલ (૩)
મધાયેલ (૪) આપવા માટે ઉદાપેન

ઓગાહિય. વિ. (અગાહિય) આગાથી લેનાર.
ઓગાસિય વિ. (અગાસિય) ધરિયાને સાફ
કરેલ

ઓગ પુ. (ઓગ) પ્રસાદ (૨) સમૃદ્ધ રાશી,
જથ્થો (૩) સામાન્ય, સમુચ્ચય. (૪)
સસાર (૫) અરિ-કેદ, અરિ-અગતા

ઓગસગા. સ્ત્રી. (ઓગસગા) મતિજ્ઞાના
વરણ કર્મના ક્ષેત્રપશમથી સામાન્ય બોધ
થાય તે

ઓગસસરા સ્ત્રી. (ઓગસસરા) અમરવચ્ચ
રાજધાનીના દેવતાઓને સંદેશો પોચા
કનારી ધટા

ઓગાદેસ પુ. (ઓગાદેસ) સામાન્ય નિરક્ષા

ઓચાર પુ. (અચાર) ધાન્યનો લાભો
પ્રાપ્ત

ઓચૂલક ન. (અચૂલક) લગામ, ચોકડો

ઓચ્છમ. } વિ. (અચ્છમ) આનંદાદન

ઓચ્છાદ્ય } કરેલ (૨) અટકાવેન

ઓચ્છાણ } વિ. (અચ્છાણ) ઢાકેલ,

ઓચ્છન } આનંદાદિત (૨)

આક્રમણ કરેલ

ઓન્દાદિય. વિ. (અન્દાદિય) આનંદાદિત,

ઢાકેલ

ઓન્દાદિય વિ. (અન્દાદિય) ઉત્સાહનાત

કરેલ નખાણુ કરી ઉત્સાહ મગાવેલ

ઓન્દિય વિ. (અન્દિય) આનંદાદિત

ઓજ ન. (ઓજ) મન તામત

ઓટ્ટ પુ. (ઓટ) હોઠ

ઓણ્ય વિ. (અણ્ય) વાકુ વળેલું નીચે

નમેલું (૨) ન. પ્રણામ

ઓતાર પુ. (અતાર) પ્રવેશ કરવો, અદર

ઉતરતું

ઓતિય વિ. (અતિય) પાર ઉતરેલો

પાર પામેલો

ઓદ્ય વિ. (ઓદ્ય) ઉદન, કર્મનિપાક

(૨) ઉદય નિષ્પત્ત (૩) કર્મોદયરૂપ ઉદય

ભાન (૪) ઉદન પર ઉદય, ઉપરા ઉપર

ઓદણ. નં (ઓદન) ભાત, રાધેના ઓખા.
ઓધારિણી. સ્ત્રી (અધારિણી) નિશ્ચય કા-
રિણી (ભાષા)

ઓનિયટ્ટ. ત્રિ (અનિયત) પાડા હોત
ઓપણ ત્રિ () કુલિકત થએવ

ઓપાદય. ત્રિ (ઔત્પાતિક) ઉત્પાત સમધી
ઓવદ્ય ત્રિ (અવદ્યક) અમુક સમય
સુત્રી કાષ્ઠની મધ્યસ્ત્રીમા આવેના, પરચ

ઓમટ્ટ. ત્રિ () માએવ, યાએલ
ઓમારણ સ્ત્રી (અમારણ) ઉપહાસ, હેનના,
મથરી

ઓમાસ. પુ (અમાસ) ૧૫ મા મહાઅહનુ
નામ (૨) પ્રજ્ઞા, ઝાઈ

ઓમાસણ નં (અમાસન) પ્રજાસતુ તે,
ઉદ્યાત થએ (૨) આનિર્ભાન (૩) પ્રાપ્તિ

ઓમાસિય ત્રિ (અમાસિય) યાચના કરેવ,
માગી લીધેવ (૨) નં યાચના, આર્થના

ઓમુગ. ત્રિ (અમુગ) વક્ર, વાકુ

ઓમ ત્રિ (અમ) ઉલ્લુ, ઓણ, ન્યૂન,
અધુર (૨) નં કુદાળ, કુલિકા (૩)
ત્રિ અસાર, તુલ (૪) લડુ. ન્દા

ઓમથિય ત્રિ () નીચુ મસ્તક
કરીને ઘેરેલ

ઓમચય. ત્રિ (અમચય) આહારનો એક
દોષ.

ઓમકોટ્ટ. ત્રિ (અમકોટ) ઉલ્લોહર, થોડ
ખાધેવ દોષ તે

ઓમવેલગ. ત્રિ (અમવેલગ) જૂના ને
મેના કપડા પહેરનાર

ઓમજાણ પુ (અમજાણ) એક ઝડિતુ
નામ

ઓમરત્ત પુ (અમરાત) કાવતિય, ધટવ
તિય (૨) અહોરાત્ર. રાતદિન

ઓમરાણિય. પુ (અમરાણિક) દીક્ષાએ
ન્દાનો (સાધુ)

ઓમાણ નં (અમાણ) ક્ષેત્રાટિકની ભરપ

ઓમાળ. પુ (અમાળ) અપમાન, માન
ભગ, અનાદર

ઓમિણ નં (અમાળ) પોખતુ

ઓમિસ ત્રિ (અમિસ) મિશ્રિત (૨)
સમીપસ્થ (૩) નં સમીપના.

ઓમુદ્ગ ત્રિ (અમુદ્ગ) ઉલ્લુ મસ્તક કરેલ

ઓમુય નં (ટચુક) અગારો, બળતો
કોવસો

ઓમોય. પુ (ઓમોક) આભૂપણ, ધરેણી

ઓમોયર ત્રિ (અમોદર) ઓણ ખાનાર.

ઓમોયરણ. નં (અમોદર) ઉલ્લોહરી તપ,
નિત્ય જોરાટી ઓણ ખાતુ તે

ઓમોયરિસ નં (અમોદરિક) કુલિકા,
કુલિકા (૨) થોડ ખાતુ, ઉલ્લોહરીતપ

ઓમોયરિયા. સ્ત્રી (અમોદરિકા) ઉલ્લોહરી
તપ, બગાલ તપમાન ખીજી

ઓય. ત્રિ (ઓજ) એક, અસહાય (૨)
મધ્યસ્થ, તટસ્થ

ઓય નં (ઓજ) નિપમસખા, નેવી
કે એક-નયુ-પાય નિગેરે (૩) ત્રિ
નિષ્કિચન, નિષ્કરિયદી (૩) રાગ દૂપથી
રહિત, કર્મમય રહિત-શુદ્ધ (૪) પુ
જન ઉત્પન્ન થના વેત પ્રથમ આહાર
અદ્ય કરે તે, માતાનુ રેતસ અને પિતાનુ
વીર્ય. (૫) તેજ, પ્રજા

ઓયસિ. ત્રિ (ઓચલિન્) મનોજાળવાગુ
(૨) તેજસ્વી

ઓયણ. પુ (ઓદન) રાધેના ઓખા, ભાત

ઓયરણ નં (અવરણ) પાણુ ફરતુ, પાણુ
હડતુ

ઓયરણ. નં (અવરણ) ઉપરથી ઉતરતુ,
હેડે જતુ

ઓયવિય. ત્રિ () પરિઝર્મન, સરકારિત

ઓયસિસ ત્રિ (ઓચલિન્) લુઓ “ ઓ-
યસિ ” શબ્દ

ઓયા. સ્ત્રી (ઓચ) શક્તિ, સામર્થ્ય

ઓયાય ત્રિ० (ઓયાય) આમ ક્રેય, પામે
આવેન

ઓયાર. પુ० (ઓયાર) સમાવેશ, અતર્ણન

ઓયાર્ણ ત્રિ० (ઓયાર્ણ) ઉત્તરનાર, પ્ર
શ્વિત્વનાર

ઓયાહાર ત્રિ० (ઓયાહાર) ઓયા આ
હારનાળા

ઓરસ ત્રિ० (ઓરસ) અનુરાગી, સ્નેહથી
જોડાયેલ

ઓરસ. ત્રિ० (ઓરસ) અગ્નિના પુત્ર સ્ત્રી
નહિ તે (૨) ઉરસ્થ, 'હૃદય'ના

ઓરસસ ત્રિ० (ઓરસ) ગાંધી સમર્થ
(દિગ્ભત)

ઓરાલ. ત્રિ० (ઓરાલ) ઉત્તર પ્રધાન (૨)
સ્ત્રી, મોહક (૩) ઔદારિક શરીર, પાંચ
શરીરમાનુ એક

ઓરાલસરીર ન० (ઓરાલસરીર) ઉદારિક
શરીર, પ્રધાન શરીર

ઓરાલિય પુ० ન० (ઓરાલિય) ઉદારિક
શરીર મનુષ્ય અને તિર્થંકર સ્ત્રી
શરીર (૨) ત્રિ० ઉદારિક શરીરનાળો

ઓરાલિયપોગલપરિચિદ્ધ પુ० (ઓરાલિયપુદ્ધ
ગલપરિવર્ત) ઔદારિક પુદ્ગલ પરાનર્તન,
લોકના તમામ પુદ્ગલોને એક જન જોડવા
વખતમા ઉદારિક શરીર રૂપે મહત્વ કરી
પરિચિદ્ધમા પુરા કરે તેમજ વખત

ઓરાલિયમીસમ પુ० (ઓરાલિયમિશ્રમ)
વેદિક આદિ સાથે મિશ્રિત થયેલ ઉદારિક
શરીર યોગ

ઓરાલિયસરીર ન० (ઓરાલિયસરીર) ઔદારિક
શરીર હાડ માસનાળુ શરીર

ઓરોહ ન० (ઓરોહ) નીચે ઉતરતું

ઓરોહ પુ० (ઓરોહ) અતેપુર, જ્ઞાનમાનુ
(૨) દરનાગની અદરના અવાતર કોઠો

ઓરોહિયા સ્ત્રી (ઓરોહિયા) અતેપુરમા
રહેનાર સ્ત્રી

ઓલંબ પુ० (ઓલંબ) નીચે લટકતું

ઓલંબદીપ પુ० (ઓલંબદીપ) સાગથી
બાધેલો દીવો, લટકતો દીવો

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) દોરડી બાધી
લટકે

ઓલંમ પુ० (ઓલંમ) કપડો

ઓલંમ ત્રિ० (ઓલંમ) ગાંધી પામેલ, મિ
માર (૨) દુર્ગમ

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) બાળ વગેરેથી
લીંપી મુખ બધ કરે (૨) લેપારેન,
ખરડાએન

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) માદો, ગાંધી
પામે (૨) નાસ પામે

ઓલંચિયસરીર ત્રિ० (ઓલંચિયસરીર) દુર્ગમ
સરીરનાળો, માદો

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) જોડેલું

ઓલંચિય પુ० (ઓલંચિય) પ્રગટ

ઓલંચિય સ્ત્રી (ઓલંચિય) વિદ્યા વિશે
ઓલંચિય પુ० સ્ત્રી () નથુ ધિક્ક
યનાળા જતુ

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) ઉપદાર ક
રનાર

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) ગન્ધસા
ધારણ, એકનાનુ નહિ (૨) દડ-લાકડી
આદિ સાધુના પાદીયાર ઉપકરણ

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) ઉપદાર કર
નાર, પીડ કરનાર

ઓલંચિય પુ० () નગ ધનિયાના
જવની એક જન

ઓલંચિય સ્ત્રી (ઓલંચિય) અપરના
ભાગાકર

ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) અપરના કરેલ,
ભાગ પાડેલ

ઓલંચિય સ્ત્રી (ઓલંચિય) બાન
ઓલંચિય ત્રિ० (ઓલંચિય) ગુરુથી
સમીપે આજેન અનાદિની ગવેણા
રનાર

ઔરણિહિયા સ્ત્રી (ઔરણિહિયી) અનુપૂર્ણ
પિરો, અનુક્રમ પિરો

ઔરણિહિયા સ્ત્રી (ઔરણિહિયી) ઉપરથી નીચે
પાડનાની પિદા

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) દેવેન, ધુભાવેન

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) સભાનુ
કામ કરનાર નોર

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) ઉપમા વડે
શાંતિય તેનુ

ઔરણિહિયા નં (ઔરણિહિયી) ઉપમાન પ્રમાણ,
એક નરુની સરખામણીથી થતુ ખીજ
સદશ નરુનુ જાન

ઔરણિહિયા પુ (ઔરણિહિયી) ઉપમા
મત, જેમ મ્હોડુ તમાન જેમ કહે કે
સમુ નેનુ તમાન છે તે ઉપમાસત્ય

ઔરણિહિયા નં (ઔરણિહિયી) પોખનુ ઔરણિહિયા
લેના (૨) નીચે ઉતરનુ, નીચે આનુ

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) જેની ઉત્પત્તિ
થાય છે તે (૨) પુ સસારી, પ્રાણી
(૩) દેવને નરક ગતિના જીવ (૪) નં
જનાગમ ઔરણિહિયા સૂત

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) માનનાથી
પ્રાપ્ત કરેત

ઔરણિહિયા પુ (ઔરણિહિયી) ઔરણિહિયા

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) ઉપસર્ગ
કરનાર (૨) પુ મ, પરા આદિ ઉપસર્ગ
રૂપ શબ્દ

ઔરણિહિયા નં (ઔરણિહિયી) ઉપસર્ગ
સમક્ષિ

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) પોતાના દોષને
ઢાંકનાર (૨) કપાય નિમિત્તક કર્મ

ઔરણિહિયા નં (ઔરણિહિયી) પિદરનુ, ચીરુ

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) પિદરેલુ,
ચીરુ

ઔરણિહિયા } પુ (ઔરણિહિયી) પડનાનુ સ્થાન,
ઔરણિહિયા } દેસાગે તેની આડવાળી જ
ગીન (૨) સેવા, લક્ષિ

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) ઉપાય સાધન સમધી
ઔરણિહિયા પુ (ઔરણિહિયી) ગુર
સેના રૂપ સાધનથી લીધેની દીક્ષા

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) નમ્ર, નિ
નરનાન

ઔરણિહિયા ત્રિ () સરખી રીતે
ગોઠવેન, સમારેલ, જડેલ (૨) પ્રકાશિત

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) ખીજને નિન
જા કરનાર

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) જુઓ " ઉ
નીચ" શબ્દ

ઔરણિહિયા સ્ત્રી (ઔરણિહિયી) જુઓ " ઉવેડા " શબ્દ

ઔરણિહિયા પુ (ઔરણિહિયી) મેલ, ખારી જમી
નમાથી નીકળી તરણા ઉપર જામેન પા
ણીના બિન્દુ (૨) ઝાકળ, ઠાર

ઔરણિહિયા નં (ઔરણિહિયી) અમુક ક્રિયાનો
જે સમય નિયમિત હોય તે પહેલા તેની
શરૂઆત કરી જેમકે ગોચરીનો મધ્યાન્હ
સમય હોય છતાં રાધરાને વખતે ગોચરી
જનુ તે (૨) ઉત્તેજન

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) અનુસ્ય કરના
લાયક ધર્મક્રિયા કરનામા આગસ કરનાર,
સમયમા ખેડ ધરનાર (૨) જુઓ
ઝોન, કસાઈ ઝોન

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) પ્રાપ્તે કરી,
ધણ કરીને

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) અવગતવિહારિ
શિયિન આચારસાગો (૨) સ્વાધ્યાયાદિ
ન કરનાર

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) સમદ, સનુકા

ઔરણિહિયા પુ (ઔરણિહિયી) જુઓ " ઔરણિહિયા "

ઔરણિહિયા ત્રિ (ઔરણિહિયી) જુઓ " ઔરણિહિયા "

ઓસપિળો મી० (અગર્ણિણી) દસ કોડા
કોડી સાગરોપમ પ્રમાણે ઉતરતો એક
કાળવિભાગ, ઉતરતા છ આરા પુરા થાય
તેટલો કામ

ઓમપિળોમકાલ. પુ० (અગર્ણિણીમકાલ)
ઉતરતો કાળ, દસ નામકોડી સાગરોપમ
પ્રમાણુ વાળ વિભાગ

ઓસમિત્ર. ત્રિ० (ઊત્તમિત) શાન્તિ પ્રાપ્ત.

ઓસર પુ० (અગર) અનસર, સમય

ઓસરણ. નં (અગરણ) સાધુઓનો
સમુદાય

ઓસચિય. ત્રિ० (ઊત્તમિત) શાન્ત યજ્ઞેય,
શાન્ત ઋતિનામુ

ઓસહ. નં (ઓષધ) ઓસ-સુદ, વર્વિગ,
મરી, મિગેરે દવા

ઓસહા સી० (ઓષા) પુરુષા મિત્રની
મુખ્ય રાગધાની

ઓસહિ. સી० (ઓષધિ) કળ પાકે ત્યા
મુધી રહેનાર વનસ્પતિ, જીવાર, બાજરા
વગેરે.

ઓસા સી० (અસાય) ઓસ, ત્રેહ (૨)
ઝાડળી.

ઓસાણ નં (અમાન) સમીપ, નજીક
(૨) અત, અવસાન

ઓમાયણ નં (અમાદન) નાશ કરવો તે

ઓસારિય ત્રિ० (અગારિત) અનનમિત,

ઉપરથી કટકેલ

ઓસાસ પુ० (અન્ધાસ) હવે આસ મુકવો તે

ઓસિચિત્તાર ત્રિ० (અમચિત્) છાતનાર

ઓસિત્ત ત્રિ० (અમિત) સિંચેન

ઓસિય ત્રિ० (અમિત) પધારસિત (૨)
ઉપસાન (૩) છતાએવ

ઓસીર નં (સીર) જુઓ “ ઉસીર ”
શબ્દ

ઓસુપ નં (ઓસુપ) ઉત્સુકતા,
હેતુકર

ઓસેમ. નં (અન્નદિમ) લોટ આદિ
ધોનાનુ પાણી, ધોનનુ.

ઓસોવળી મી० (અવવામિની) અવસ્થાપિતી
નિદ્રા, અતિઆદ નિદ્રા

ઓહ. પુ० (ઓષ) સસારસમુદ્ર (૨) અ
સયમ (૩) સહેપ. (૪) સમૂદ; જાત્યો
(૫) પ્રનાહ (૬) સમુચ્ચય. સામાન્ય.
(૭) નં સન, શાન્ત સમધી વાક્ય

ઓહંજલિયા સી० () આર ધર્મ
યનાળા જીવની એક જાત

ઓહંતર. ત્રિ० (ઓષત) ઓન-સસાર
પ્રનાહને તરનાર, સસાર પારગામી

ઓહટ. } ત્રિ० (અગ્રહ) નિવારણ ૦-
ઓહટ્ટય } રનાર, હકાનનાર

ઓહનાળ નં (ઓષનાળ) ઓષિક શાન.

ઓહય. ત્રિ० (અગ્રહ) હજેવ, નિનાશ કરેવ

ઓહ્ય. ત્રિ० (ઊહત) ઉપવાત પ્રાપ્ત

ઓહર નં (ઊહર) નાનુ ધર.

ઓહરિય. ત્રિ० (અગ્રહ) ઉતારેલુ, હેંકે મુકેલુ

ઓહસણા. સી० (ઓષના) સામાન્ય બોધ

ઓહસુય નં (ઓષુત) ઉત્સર્ગીશ્રુત-શાન્ત

ઓહાહય. ત્રિ० (અગ્રહ) આરિન-સમમધી

બ્રહ્મ થયેલ

ઓહાહગી. મી० (અગ્રહગી) અમાડ બધ
કરનાની ટાકી (૨) પાતળી છોઈની

મુથેથી ડાઘા સાદી નિરોધ

ઓહાહિય ત્રિ० (અગ્રહાટિ) આધેલુ

ઓહાણ. નં (અગ્રહા) ઉપયોગ, ખ્યાન

ઓહાહેસ પુ० (ઓષાહેસ) સામાન્ય પ્રકાર,
ડોન સામાન્ય

ઓહામિય. ત્રિ० () નિરંકાર

ઠરેલુ

ઓહાર પુ० () કાચમે

ઓહારદત્તાર. ત્રિ० (અગ્રહાટિ) નિશ્ચયકારી
ભાષા બોલનાર, અસમાધિનુ ૧૧ મુ
સ્થાનક સેનનાર

ઓહારણી. સ્ત્રી (અગ્રાસિની) નિશ્ચયપરિણી
ભાષા, હુ આમજ કરીશ, એવી ચોક્કસ
૩૫ વાણી.

ઓહારણ નં (અગ્રવાન) અપકીર્તિ,
અપદેવના

ઓહાસણ નં (અગ્રમાણ) યાચના, વિશિષ્ટ
ભિક્ષા.

ઓહાસિત્ર ત્રિં (અગ્રમાપિત) ઇચ્છેલુ,
પ્રાર્થનાપૂર્વક માંગેલુ

ઓહિ. પું સ્ત્રી (અગ્રધિ) ઇદ્રિયોની રક્ષાય
રિના આત્મ પ્રકાશથી રૂપી પદાર્થોનું
હરનાનું જ્ઞાન, અધિજ્ઞાન, નિકળ પ્રત્યક્ષ
જ્ઞાનનો એક પ્રકાર (૨) જનવચ્ચુના
તેત્રીશમા પદનું નામ કે જેમા અધિ
જ્ઞાનનું વર્ણન છે (૩) અધિ, હદ,
મર્યાદા

ઓહિજલિયા સ્ત્રી (અગ્રધિજલિકા) ચો
ઇદ્રિય છત્ર નિશેપ

ઓહિજિણ. પું (અગ્રધિજિલ) અધિજ્ઞાન
નાળા સાધુ

ઓહિજાણ. નં (અગ્રધિજ્ઞાન) અધિજ્ઞાન ઇદ્રિય
અને મનના વ્યાપાર રિના માત્ર આત્મ
જ્યોતિથી અમુક હદમા પ્રત્યક્ષરીતે રૂપી
પદાર્થોનું જાણુ જ્ઞાનના પ્રાય પ્રકારમાનો
ત્રીજો પ્રકાર

ઓહિજાણિ ત્રિં (અગ્રધિજ્ઞાનિ) અધિ
જ્ઞાનનાળો છત્ર

ઓહિદંસણ. નં (અગ્રધિદંસણ) દંપ, ક્ષેત્ર,
જાળ, ભૂમની મર્યાદાથી રૂપી પાર્થોનું
જ્ઞેલુ, જે અધિજ્ઞાનની પહેલા થાય
છે તે

ઓહિદંસણારણ. પું નં (અગ્રધિદંસણારણ)
દંશનાવરણીય કર્મનો એક પ્રકાર કે જે
અધિ દંશનને રોકે છે

ઓહિદંસણિ. ત્રિં (અગ્રધિદંસણિ) અધિ
દંશનનાળો છત્ર

ઓહિનાણ નં (અગ્રધિનાણ) અધિજ્ઞાન
ઓહિનાણારણ નં (અગ્રધિજ્ઞાનાવરણ)
ઓહિનાણારણિજ્ઞ પું (અધિજ્ઞાનાવરણ)
જ્ઞાનાવરણીય કર્મનો એક પ્રકાર

ઓહિનાણિ ત્રિં (અગ્રધિનાણિ) અધિ
જ્ઞાનનાળો

ઓહિપદ્. નં (અગ્રધિપદ) પન્નવચ્ચુ સૂત્રના
તેત્રીશમા પદનું નામ

ઓહિમરણ નં (અગ્રધિમરણ) અધિમરણ,
એકનાર એક ગતિના આત્મના દનિયા
ભોગરી મરી, ફરી તેના સ્વીયા ભોગરીને
મરે તે

ઓહિય પું (ઓધિય) સામાન્ય, અપિશેષ,
સમુચ્ચય

ઓહીરિત્ર ત્રિં (અગ્રધિરિત્ર) તિરસ્કાર કરેલ
ઓહીણ નં (અગ્રધીણ) કષ્ટ (૨) ઉપ
ધન (૩) અપૂર્વકરણથી ભોગ્યેન પ્રથિતો
ભેન કરવો તે

ઓહ્ય ત્રિં (અગ્રધી) ઉત્તરન કરેલ,

ક.

ક વિ० (કિમ્) કેલ્ ? શુ ?

કહ વિ० (કતિ) કેટલા ?

કહ પુ० (કવિ) કવિ

કહત્ય વિ० (કતિય) કેટલાયુ, કંઈ સખ્યાનાયુ

કહ્ય વિ० (કયિર) ખરીદનાર, આલેક

કહયય ન० (કેતય) કેપટ

કહ્યા મ० (કશયિત્) કેાઈ વખત

કહર પુ० (કહર) રાસની એક ભત

કહલાસ પુ० (કેલાસ) અનુવેનધર નામે નામરાજ દેવતાનો આરાસ પર્વત (૨) તે દેવતાની રાજધાની (૩) એ નામના એક અનુવેનધર દેવતા (૪) નદીત્વર કીપતા પૂરાંદેવો અધિપતિ દેવતા

કહલાસા સ્ત્રી० (કેલાસા) એક દેવતાનો રાજધાની

કહયય વિ० (કતિયય) કેટલા ?

કહયિયા સ્ત્રી० (કેતયિયા) કૅલિયી મણિનુધ સુધીનો હાથનો ભાગ

કહયિયા સ્ત્રી० () પીકસની

કહયિય વિ० (કતિયિય) કેટલા પ્રકારનુ

કહયિસમ્મ ન० (કયિયસિત) ૨૧૨૦ આકાશમા અચાનક વીજળીનુ ધ્વનિ (૨)

નાદરાની પેઠે નિકુત મુખ કરીને હસવુ તે કહડ પુ० ન० (કહડ) બાહલી ખાધ (૨) ત્રિ પ્રધાન મુખ્ય

કહરિ પુ० (કહર) મુનીરા

કમ્મો મ० (કુત્ત) કાથી, કયાથી ?

કમ્મો મ० (ક) કયા, કયા સ્થાનમા

કમ્મોર્હિતો મ० (કુત્ત) કયાથી

કંક પુ० (કક) એક ભતનુ પક્ષી

કંકડ. પુ० (કકડ) કવચ, બખતર

કંકડકય વિ० (કકડિય) કવચ જડેન

કંકણ ન० (કકણ) કકણ

કંકય. પુ० (કકય) નામના નામની ઓરધિ (૨) સર્પની એક ભતિ (૩)

પુ० સ્ત્રી० નામ ઓળાનુ સાધન, કાકરી કાકાવસ પુ० (કકાવસ) માકનાની વનસ્પતિની એક ભત

કંકિલિ } પુ० (કકેલિ) આગાધાવનુ
કંકેલિ } ગાક, અરોક વક્ષ

કંકોલ પુ० (કકોલ) એક પ્રકારની વનસ્પતિ

કંકા સ્ત્રી० (કાકા) કમ્મ (૨) આસક્તિ, મુદ્ધિ

કંકાપદોસ પુ० (કાકાપદોષ) મિથ્યાત્વ મોહનીયનો એક પ્રકાર

કંકામોહણિય ન० (કાકામોહનીય) ભુઓ ઉપલેા રામ્મ

કંકિ વિ० (કાકિ) કમ્મનાર

કંકિય વિ० (કાકિય) કમ્મોયુ

કમ્મલી. સ્ત્રી० () એક ભતની વેન, કાચની

કંકુ સ્ત્રી० ન० (કકુ) એક ભતનુ ધાન્ય, કાચ (૨) એક વેનનુ નામ

કંકુલયા સ્ત્રી० (કકુલયા) એ નામની એક ભતની વેય

કંકુલિયા સ્ત્રી० (કકુલિયા) લઘુનીત અથવા વડીનીત કરી તે

કંચણ ન० (કાચણ) સુનર્ણ સોનુ (૨) ક્યન નામનો એક પર્વત (૩) ક્યન પર્વતના અધિપતિ દેવતાનુ નામ

કચણવર ન० (કાચણ) કનિય દેશનુ એક પ્રખ્યાત નગર

કંચણકૂડ ન० (કાચણકૂટ) ક્યનકૂટ નામનુ ત્રીજા યોથા દેવલોકનુ એક વિમાન (૨) સોમનસ વખારા પર્વતના સાત કૂટમાનુ ગુહુ કૂટ-શિખર (૩) ક્યન પર્વતનુ એક શિખર

કંચનાન પુ. (કાચનાન) નીલવત આદિ
દશ દ્રવ્યને બાને કઠિ આવેલા વીથ વીથ
પરિતો, એકદર ૨૦૦ પરિતો એ નામના
છે (૨) કાચનાનકે પરિતના નિસાસી
દેવતા

કંચના સ્ત્રી. (કચના) એક પ્રખ્યાત સ્ત્રી
કંચણિયા સ્ત્રી. (કાચનિયા) રૂદ્રાક્ષની માળા
(૯) કચન પરિતના અધિપતિ દેવતાની
રાજધાનીનું નામ

કંચીમેહલા. સ્ત્રી. (કાચીમેહલા) કંદોરો
કંચુદ પુ. (કચુક્તિ) અતેપુર રક્ષક. (૨)
સર્પ

કંચુદમ. ત્રિ. (કચુક્તિ) કાચગીરાળા.
કંચુદજ્ઞ. પુ. (કચુક્તિ) નાજર,
કારપાળ

કંચુગ } પુ. (કચુક) યોળી, કચ્ચો (૨)
કંચુય } સર્પની કાચગી (૩) વાળ,
રોમરાશ (૪) વર્મ, વચ

કંચરુ } પુ. (કચરુ) કોટો (૨) પ્રતિ
કંચગ } પક્ષી (૩) વીંઝોનો આકાર
કંચય } (૪) શત્રુ (૫) કુ ખોતપાદક
વરુ

કંચ પુ. (કચ) કંક ગરદન
કંચમુરય. ૧૦ (કચમુરય) એક જાતનું
આભૂષણ

કંચમુરવી સ્ત્રી. (કચમુરવી) ગળાનું એક
જાતનું ધરણું

કંચમુદ્રી સ્ત્રી. (કચમુદ્રી) માદગિયુ
કંચવિસુદ્ધ. ન. (કચવિસુદ્ધ) ચોકખા કચ્ચી
ગાન કરુ

કંચલુત્ત. ન. (કચલુત્ત) કોકમાં પહેરવાનો
મોનાનો દોરા.

કંચાકંઠિ મ. (કચાકંઠિ) ત્વામ આમે
ગળ પકડુ તે

કંચિયા સ્ત્રી. (કચિયા) કંઠી (૨) કંઠ
પ્રદેશ (૩) પુત્રકંઠુ પુકુ

કંઙ પુ. ન. (કાઙ) ધનુષ બાણ (૨)
એક જાતની વનસ્પતી (૩) પરિતમા
કાનરેલુ ઘર (૪) અગ્યારમા દેવલોકનું
એક નિમાન (૫) કર્મના સ્થિતિ સ્થાન-
કાનો સમૂહ

કંઙગ. પુ. ન. (કાઙક) કાઙ, પાથકા,
પડ (૨) બાણ (૩) સયમના સ્થાનકાનો
સમુદાય.

કંઙય. પુ. ન. (કાઙક) કાળનો એક
સૂક્ષ્મ ભાગ (૨) રાક્ષસની સભા આ
ગળનું ચૈત્ય વૃક્ષ

કંઙરીય પુ. (કચરીય) મૂળદેવની સહા
યથી કોઇ સ્ત્રીને લઇ જનાર લુન્ધો
માણુસ (૨) એ નામના એક મુનિ કે
જે તથા વરસ દીક્ષા પાળી છારે પ
તિત થયા હતા

કંઙવા. સ્ત્રી. (કાઙવા) એક જાતનું વાણ ત્ર
કંઙા સ્ત્રી. (કાઙ) પરિત જાતિનું
એક ઝાડ

કંઙાદેહી સ્ત્રી. (કાઙાદેહી) વનસ્પતિ નિશેષ
કંઙિય. ત્રિ. (કચિત્ત) ખાડેલુ, ઝડેલુ

કંઙિયાયણ ન. (કચિયાયણ) રૈશાલીનગરી
પાસેનું એક ઉદ્યાન

કંઙિલ્લ. પુ. (કાચિલ્લ) કાચિલ્લ ગોત્ર
પ્રવર્તક એક ઋષિ (૨) ન. કાચિલ્લ
ગોત્ર (૩) પુ. સ્ત્રી. તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન
થયેલ

કંઙિલ્લાયણ પુ. (કાચિલ્લાયણ) એ નામના
એક ઋષિ.

કંઙુ પુ. સ્ત્રી. (કંઙુ) તપો (૨) ખસનો
રોગ

કંઙુદય ત્રિ. (કાઙદય) ખસવાળો
કંઙુયણ ન. (કાઙયણ) ખણુતુ, ખુરનિ.
ચર કરી

કંઙ. સ્ત્રી. પુ. (કાઙ) ચર, ખરજ્યાળ.
કંઙિય. ન. (કાઙિય) ખરજ, ચર.

કંઠ્યયગ ત્રિં (કંઠ્યયગ) ખજાણનાર
કંત વિં (કાન્ત) મનોહર, મુદર (૨) ના
સચુદના દેવતાનું નામ (૩) નં અન્તિ.

પ્રભા.

કંત વિં (કાન્ત) આકર્ષણ કરેવ.
કતા. સ્ત્રીં (કાન્તા) મુદરી
કંતાર નં (કાન્તાર) અટલી, જંગલ
કંતિ. સ્ત્રીં (કાન્તિ) યતિ, પ્રભા (૨)

અર્ધિસા

કંતિલુ ત્રિં (કાન્તિમલ્) ધર્મિનાઓ.

કંતેત્તુ પું (કાન્તેત્) મહા ગોત્રની શાખા
(૨) મહા ગોત્રની શાખામાંનો પુરુષ

કંથ્યથ. } પું (કન્થ્યક) ભત્રાનું થોડો
કંથય. }

કંથીકય ત્રિં (કન્થીક્ત) ધ્યાની માફક
થીગમ મારેવ વચ્ચ

કંદ પુ (કન્દ) વ્યતર દેવોની એક ગત.

કંદ પું (કન્દ) કમળ (૨) આડના
મૂળ અને થડની વચ્ચેનો ભાગ (૩)
કમળાકિના મૂળ ઉપરનો ગોળ ભાગ

કંદગાયા સ્ત્રીં (કન્દગ) આકર્ષન કરતું

કંદુષ્પ પું (કન્દુર્) દાષ્ય ગર્ભિણ મોહક
મેદા (૨) કામદેવ (૩) કુતુહલી દેવ
(૪) મામદેવની ભાતના (૫) િ કામી.
કામકુત.

કંદુષ્પિય. ત્રિં (કન્દુષ્પિ) કામચેખા-
દાષ્ય મરહરી કરનાર બાડ વગેરે (૨)
દાષ્ય મરહરી કરી આશ્ચર્યમ અનાન-
નારની એક ગતિ (૩) બાડ બેદા કર્પ
દેવતાની એક ગતિ (૪) ત્રિં કામ
સમધી.

કંદમૂલ નં (કન્દમૂલ) કન્દમૂલ

કંદર. નં (કન્દર) કાષ, પરંતની ચક્ર

કંદરા સ્ત્રીં (કન્દરા) ચક્ર

કંદલ પું (કન્દલ) કેળું આડ (૨)
પના વિશે.

કંદલમ પું (કન્દલક) એક ખરીશાળા
પશુની એક ગત.

કંદલી સ્ત્રીં (કન્દલી) એક ગતનો કં
(૨) કેળું આડ (૩) વાંતી વનસ્પતિ

કંદાહાર પું (કન્દાહાર) ઢનો આહાર
કરનાર વાપસનો એક વર્ગ

કંદિદ પું (કન્દેન્દ) કન્દિદ નામના દેવ
નિકાયના ઇન્દ્ર

કંદિય પું નં (કન્દિત) રિયોગિની સ્ત્રીનું
કન્દ (૨) વાણ્યનાર દેવતાની એક
ગત

કંદુ પું સ્ત્રીં (કન્દુ) લોઢાનું વાસણ,
તાવડી

કંદુક પું (કન્દુક) એક ગતની વનસ્પતિ
કંદુકુંભી સ્ત્રીં (કન્દુકુંભી) લોઢાની કડાઇ,
તાવડી

કંદુકચ્ચ નં (કન્દુકચ્ચ) એક ગતનો ધ્રુપનો
સુમધી પદાર્થ

કંદુ સ્ત્રીં (કન્દુ) નારકીને ઉપજાવાની
કુખી

કંધ પું (કન્ધ) આધ

કંપ પું (કન્પ) સ્પારી, ધ્રુમરો

કંપક નં (કન્પક) સ્પત્ત, ધ્રુમજુ, લલ્લુ.

કંપકચ્ચાદ્ય ત્રિં (કન્પકચ્ચાદ્ય) કંપકચ્ચ
નામના રોચરાણો

કંપિલ પું નં (કન્પિલ) કપિલપુર ના
મનુ કરેખાનાં છાનાનું એક લુનું નગર.
(૨) અનમક સૂત્રના ૧ લા વર્ગના સા-
તમા અધ્યયનનું નામ (૩) અધ્યયનિનું
પુન સાતમા પ્રસાદ.

કંપિલપુર નં (કન્પિલપુર) કપિલપુર નામે
નગર

કંચલ પું નં (કન્ચલ) કમલ; કામગો;
કામલો (૨) ચાવના મળાનું આમકું.

કંચલકદ પું } (કન્ચલકદ) કામગો
કંચલકિડુ નં }

કંતુ પુ. (કન્તુ) શબ્દ (૨) નં કંતુ
નામે પાચમા દેવલોકનુ એક નિમાન કે
જેમા વસ્તા દેવોનુ આર સાગરનુ આ-
યુધ છે

કંતુગીર. નં (કન્તુગીર) કંતુગીર નામે
પાચમા દેવલોકનુ એક નિમાન

કંતુ સ્ત્રી (કન્તુ) એ નામની એક સાધારણ
વસ્ત્રપતિ

કંતોય પુ. (કન્તોય) કંતોય દેવ, કા
શુન દેવ

કંતોય વિ. (કન્તોય) કંતોય દેવમા
જન્મેય.

કંત પુ. (કન્ત) ૮૮ મહામાનો ૨૨ મો
મહ (૨) મથુરાનો સગન, શ્રીકૃષ્ણનો
મામો (૩) કાશુ નામની ધાતુ

કંત નં (કાન્ત) કાસાની એક ધાતુ

કંતણામ પુ. (કન્તણામ) નેત્રીશમા મહનુ
નામ

કંતતાલ નં (કાન્તતાલ) વાધ નિરોધ, કાસાની
ઝાઝર

કંતપારં સ્ત્રી. (કાન્તપારં) કાસાની
થાળી

કંતપાત્ર નં (કાન્તપાત્ર) કાસાનુ પાત્ર

કંતપરણામ પુ. (કન્તપરણામ) અદાનીસમા
મહનુ નામ

કંતવદ્ધ પુ. (કન્તવદ્ધ) કંતવદ્ધ નામનો
મહ

કંતસાલા સ્ત્રી. (કાન્તસાલા) વાગ્ધનો એક
મહારનો અસાગર, તાલ

કંતિશ્રા સ્ત્રી. (કન્તિશ્રા) તાલ (૨) તાલ
નિરોધ.

કંતિય પુ. (કાન્તિય) કાસાનુ વાગ્ધિય.
(૨) કંસાર

કંતીય નં (કન્તીય) કાસાનુ પાત્ર.

કંતરપરિમિતિ પુ. (કન્તરપરિમિતિ) કંસાર
રતી રચનાનાશુ નાટક

કંતુધ } પુ. નં (કન્તુધ) બળદની ખુધ
કંતુદ્ધ } (૨) રાગચિન્ત (૩) પાં
તની રાચ (૪) નિ પ્રધાન, મુખ્ય

કન્ત પુ. (કન્ત) સુગંધી પદાર્થ, એક
કપાચવા દ્રવ્યનો ઉકાળો (૨) નં પાપ
(૩) કપટ, માયા.

કન્ક પુ. (કન્ક) અભદત ચક્રવર્તીના એક
મહેનનુ નામ

કન્કંથ પુ. (કન્કંથ) મૃદાધિગત્ય દેવ નિરોધ
કન્કકુલયા સ્ત્રી. (કન્કકુલયા) કન્કથી બ્રાહ્મણને
છેતરતુ તે

કન્કાલા નં (કન્કાલા) માયા, કપટ

કન્કાડ વિ. (કન્કા) ખગ્ગમર

કન્કાડ નં (કન્કાડ) હૃદયનો એક પ્રકારનો
વાયુ

કન્કાડગ પુ. (કન્કાડ) કાકડી, સાકડી
એક જાત

કન્કાડચ્છ પુ. (કન્કાડચ્છ) કાકડી

કન્કાડચ્છ નં (કન્કાડચ્છ) દેહના યોગના
પેટમા ઉગ્ધતો વાયુ

કન્કાડિયા સ્ત્રી. (કન્કાડિયા) કાકડી

કન્કાડી સ્ત્રી. (કન્કાડી) કાકડી

કન્કાળા સ્ત્રી. (કન્કાળા) પાપ (૨) માયા

કન્કાવ પુ. (કન્કાવ) ઉકાળેલ શેરડીનો રસ.

કન્કાવર પુ. (કન્કાવર) જેને આનતા ૨૨ કો
માય તેની વસ્તુ (૨) કાકડી

કન્કાવરણયા સ્ત્રી. (કન્કાવરણયા) શય્યા ઉપધિ
વગેરેમા દેવ કાકડી પડાવકટ કરતુ તે

કન્કાવર પુ. (કન્કાવર) સુખિક્ષાના દેવ
શીખવવા

કન્કાવરણ નં (કન્કાવરણ) દેવનાનુ આ-
ચરણ (૨) દેવનુ કહેતુ, દેવોનુ મગદ
કરતુ

કન્કાવરી સ્ત્રી. (કન્કાવરી) માગર

કન્કાવર વિ. (કન્કાવર) કાકડી, આકર
(૨) પ્રજા-ચરણ (૩) તીન, અગાદ.

(૪) અનિષ્ટ, હાનિજરક (૫) નિષ્કુર,
નિર્દય (૬) તોષક, ક્રોધ વચન
કન્કાવંસ પુ (કર્કસ) વાસની એક જન
કર્કિય ન (કલ્ક) માસ
કન્કેયણ પુ ન (કર્કેન) એક જાતનું
રત્ન
કન્કોડઈ સી (કર્કોટકી) કારેલા તથા
કોકોડાની વેવ
કન્કોડય પુ (કર્કોટક) વેનધર જાતના
દેવતાનું નામ (૨) કોકોડ દેવને રહેવાના
પરિતનું નામ (૩) અનુવેનધર દેવનાના
રાજાનું નામ (૪) અનુવેનધર દેવોનો
આનાસ પરિત (૫) ના શાક વિરોધ,
કારેલા, કોકોડા
કન્કોલ પુ ન (કર્કોલ) સુગંધી એક
જાતનું ફળ
કન્કલ પુ (કલ) કાખ, બગવ (૨) વન,
જંગલ
કન્કલડ વિ () પુષ્ટ
કન્કલડ વિ (કર્કસ) જુઓ " કક્કસ "
શબ્દ
કન્કલડા સી (કર્કસ) કોકોર વેદના,
કુ સહ પીડા
કન્કલા સી (કન્કા) કાખ બગવ
કન્ક ન (કલ) કર્તવ્ય, કરવાને યોગ્ય
કન્કાયણ પુ (કાલ્યાણ) એ નામના એક
મંત્રિ (૨) કાલ્યાણ પુત્ર શ્રી પ્રહરાજના
ગોત્રનું નામ (૩) ના કૌશિક ગોત્રની
સામાર્ય એક ગોત્ર (૪) પુ ન સી
કૌશિક ગોત્રની સામામા ઉત્પન્ન થયેલ
(૫) ના મૂળ નક્ષત્રનું ગોત્ર
કન્કોલય પુ ન (કન્કોલક) પ્યાયો, કચોજો
કચ્છ પુ ન (કચ્છ) કાઠડી, કચ્છોટો
(૨) કમિ (૩) મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાની એક
નિગમ (૪) ચારેકાર જગતી દશમે
પ્રદેશ (૫) કચ્છ નિગમના વૈનાદ્ય પરિ

તના નવ દુટમાના બીજા અને સાતમા
દુટનું નામ (૬) થોડા જગતુ સ્થાન
(૭) શેરડીની વાડી (૮) નદીના પાણીથી
વીંટાયેલું વન (૯) કચ્છ નિગમના
એક રાજા (૧૦) કચ્છ નિગમના અધિ
રાયક દેવ
કચ્છ પુ (કલ) કાખ, બગવ (૨) વન,
જંગલ
કચ્છકુડ ન (કચ્છકુટ) ચિત્રદુટ વખારા
પરિતના ચાર દુટમાનું નીચું દુટ-શિખર
(૨) માલવત પરિતના નવ દુટમાના
ચોથા દુટ-શિખરનું નામ
કચ્છકાવતી } સી (કચ્છકાવતી) બલ
કચ્છકાવતી } દુટ વખારા પરિતની
પશ્ચિમે અને દ્રહાતી નદીની પૂર્વે અનેની
વચ્ચે મહાવિદેહાતર્જતક્ષેત્ર વિશેષ, એક
વિજય
કચ્છમ પુ (કચ્છ) કાચબો (૨) રાત્રું
નામ
કચ્છમરિગિય ન (કચ્છારિગિય) કાચ
બાની પેઠે આગમ કે પાઠમ મરજી પ્ર
માણે ચાલીને વદના કરે તે, વદનાનો
એક દોષ
કચ્છમાળી સી () કેશરનું ગાંઠ
કચ્છમી સી (કચ્છી) નારદની વીણા
(૨) કાચમી (૩) એક જાતનું પુસ્તક
કચ્છમી સી (કચ્છી) છેડે પાતપુ અને
વચ્ચે પહોલું એવું પુસ્તક, પુસ્તકના પાચ
પ્રકારમાનું એક
કચ્છા સી (કન્કા) હાથીને છાતીમા
બાધવાની રાસડી (૨) મહાવિદેહની
બીસે નિગમમાની એક (૩) કાખ,
બગવ (૪) શ્રેણિ પદ્ધિત (૫) અન્ત પુર,
જનાનખાનું
કચ્છાવદ સી (કચ્છાવતી) જુઓ " કચ્છ
માવદ " શબ્દ

कच्छु खी० (कच्छु) अरज उत्पन्न करनार
औपधि, इपि कच्छु
कच्छुय पु० (कच्छु) अरजवो, असनो
रोम
कच्छुरी खी० (कच्छु) धमासो, धमासानो
गुरुओ
कच्छुल पु० (कच्छुल) शुभ गतनु ओके
माड (२) नि० अरजनाता रोमराजो
कच्छुव पु० (कच्छुव) कच्छुव नामनो
नार
कच्छु खी० (कच्छु) अरज, भा ४, कच्छु
रोम
कच्छुक पु० (कच्छुक) भाग पस
कच्छुल, त्रि० (कच्छुल) शुभानी
हो
कज्ज. न० (कज्ज) कार्य, प्रयोग
कज्जकरि त्रि० (कज्जकरि) सार्धक, स
प्रयोग
कज्जल. न० (कज्जल) आगच्छ, कज्ज
कज्जलगी. खी० (कज्जली) कज्जली भाटे
हीना उपर २भाउ पाव.
कज्जलपभा खी० (कज्जलभा) ०५
वक्षता नैऋत्य शुभानी वनपानी ओके
वापरीनु नाम
कज्जलवेमाण त्रि० () पाण्डी
अराधने कुशु
कज्जसेण पु० (कज्जसेण) अरसेन नामे गध
अवसर्पणीना पायभा कुनकर
कज्जोरम } पु० (कज्जोरम) ८८ भागा
कज्जोवग } अतिरमा अदनु नाम
कदुय पु० (कदुय) कदुयो रस
कदुय पु० (कदुय) (१) अस (२) यटली
(३) गरम मशानो (४) अज, अश
कदु. त्रि० (कदु) कदुयी ओडेन
कदु न० (कदु) कदु, कु अ, मुडेवी
कदु. न० (कदु) वाकु

कदुकमल न० (कदुकमल) वाकुअनु
करमानु
कदुकरण न० (कदुकरण) २५ मके नामनी
गुरुयमा ओके जेतनु नाम.
कदुकर पु० (कदुकर) सुतार.
कदुकोलव पु० (कदुकोलव) आनी आनी
नीये लटको अगलो भाग
कदुखाय पु० (कदुखाय) अभाध लाके
अभा रहेनार ओके गतनो हीडे
कदुपाडया खी० (कदुपाडया) वाकुअनी
आभाडी
कदुपुत्तलिया. खी० (कदुपुत्तलिया) वाकुअनी
पुतणी
कदुपेजा खी० (कदुपेजा) भगनो कनाथ
(२) बीभा करी योआनी राय
कदुभुव त्रि० (कदुभुव) कदुनी पेडे ०४,
जेटन वगरे
कदुमुल न० (कदुमुल) द्विदण धान्य, यलु,
भग वगेरे
कदुहार पु० (कदुहार) नलु धदियवाणा शुव
कदु खी० (कदु) दशा, अवस्था (२)
दिस
कदुहार पु० (कदुहार) वाकुअने भाध
०५ ओके गतनो हीडे, नलु धदिय-
वायो शुव
कदुअ त्रि० (कदुअ) वाकुअनी अनावेकी
भात वगेरे
कदुल. त्रि० (कदुल) कदुल आकर, कदुल
कड त्रि० (कड) खाडी (२) हाथीनु ग
उरथ, गल (३) भायो पन वगेरे
(४) परतनो ओके भाग (५) धास
(६) वस
कड. त्रि० (कड) करेय, आयेय, अनु-
धान करेय (२) यार, यारनी सभ्यातो
सकेत (३) सयिते अरयेय (४) पुग
रिसेन, सत्यपुग

કડઅ. પુ. (કટક) ભીત.

કડંગર ન. (કડંગર) કૃષિશાસ્ત્ર એક જાતનું
ધાસ

કડંગ. પુ. (કડંગ) એક જાતનું વાણવ

કડકલ. પુ. (કડકલ) કટાક્ષ

કડકિલ્લવ. ત્રિ. (કડકિલ્લ) કટાક્ષ ભરેલ

કડગ પુ. ન. (કટક) કંકણ, કંકુ (૨)

સમૂહ. (૩) સૈન્ય-૧૨૩૨નું રહેણનું સ્થાન

(૪) ભિતનું મૂળ, પાથો (૫) પર્વતનો

તટ, તળેટી (૬) પર્વતનો ઉપલેહ ભાગ.

(૭) પર્વતની મેખાના મધ્ય ભાગ (૮)

પુ. આ નામનો એક દેશ

કઢમિવાહ. પુ. (કટમિવાહ) વારાની અગ્નિ

વડે બાળુ તે (૨) આગળ પાળાયી

કટ નામનું ધાસ વીટાળીને સળગાવી

મુકવું તે.

કઢચ્છેજ ન. (કટચ્છે) સોનાના આ

ભૂષણ તથા પર્વતના મધ્ય ભાગને છેદ

વાની કળા

કઢજુગ. ન. (કટજુગ) સત્યયુગ, ૧૭૨૮૦૦૦

વર્ષનો આદિયુગ

કઢજુમ્મ પુ. (કટજુમ્મ) જે સખ્યાને ચારે

ભાગના શત્થ શેષ રહે તે સખ્યા, જેમકે

૧૬ (૨) સમશશિ

કઢજુમ્મકઢજુમ્મ પુ. ન. (કટજુમ્મકટજુમ્મ)

ભાત્ય સખ્યા અને લબ્ધ સખ્યા એ

બંનેને ચારે ભાગના શત્થ શેષ રહે તે

સખ્યા, જેમકે સોળની સખ્યા (૨)

શશિ વિશેષ

કઢજુમ્મકલિગ્રોય પુ. (કટજુમ્મકલિગ્રોય)

જે સખ્યાને ચારે ભાગતા એક શેષ રહે

અને લબ્ધ સખ્યાને ચારે ભાગતા કંઈ

શેષ ન રહે તેવી સખ્યા, જેમકે સત્તર

(૨) શશિ વિશેષ

કઢજુમ્મતેમોગ પુ. (કટજુમ્મતેમોગ) જે

સખ્યાને ચારે ભાગતા ત્રણ ગેષ રહે

અને લબ્ધ સખ્યાને ચારે ભાગતા કંઈ

શેષ ન રહે તેવી સખ્યા, જેમકે ઓગ-

ણીશ (૨) શશિ વિશેષ

કઢજુમ્મશવલુમ્મ. પુ. (કટજુમ્મશવલુમ્મ)

જે સખ્યાને ચારે ભાગતા શેષ છે રહે

અને લબ્ધ સખ્યાને ચારે ભાગતા કંઈ

શેષ ન રહે તેવી સખ્યા, જેમકે અઠાર.

(૨) શશિ વિશેષ

કઢજોગિ ત્રિ. (કટજોગિ) ગીતાર્થ, યાત્રી

કઢચ્છા સી. (કટચ્છા) ધરનો એક ભાગ

કઢપૂવણા. સી. (કટપૂવણા) કંડપૂતના

નામની દેવી, અન્તરી વિશેષ

કઢપ્પ. પુ. (કટપ્પ) સમૂહ

કઢમૂ પુ. (કટમૂ) એ નામનો એક કંદ.

કઢય પુ. ન. (કટક) લરડર, સૈન્ય

કઢય ન. (કટક) શેરડી, જાડ, વગેરેના

સાંઠા, કંઠ.

કઢયડિય ત્રિ. () પાછું ફરેલ,

ફેરવાઈ ગયેલ

કઢવાઈ પુ. (કટવાઈ) સૃષ્ટિને નૈસર્ગિક

નહી માનતા કોઈની અનાવેલી માનનાર,

જગત્કર્તૃત્વવાદી

કઢસકકરા સી. () વાસની

ખીલી-શીલી

કઢહ. પુ. (કટૂ) એ નામનું એક વૃક્ષ

કઢાઈ. પુ. (કટાઈ) ભુએ “કાન્નેગિ” શબ્દ.

કઢાય પુ. (કટાપાસ) સથારે કરનાર

સાધુની સેના ભક્તિ કરનાર કઢાયા સાધુ.

કઢાલી. સી. (કટાલિકા) ધોડાના રનારને

પગ ટેકવવાને પંડાણની એ બાજુએ

લટકતા પેગા. (૨) ધોડાના મોઢા પર

બાંધવાનું મુખ બંધન.

કઢાસણ. ન. (કટાસ) આસન, પથરણું

કઢાહ પુ. (કટાહ) લોઢાનું દામ; કઢાઈ.

(૨) કાચાના પીઠ (૩) પાંસિના

દાઢાં.

કાંડિ સ્રી૦ (કટિ) કેડ, કમર (૨) દક્ષાદિનો મધ્ય ભાગ.

કાંડિ પુ૦ (કટિ) સાદીયાનો

કાંડિષ્ય. વિ૦ (કટિ) સાદીયાથી બાકેલું (૨) સાદીયા સુરોભિન કરેલું (૩) એક ખીન્નમા મેળવેલું

કાંડિષ્યકાંડિ. વિ૦ (કટિ) સાદીયા પદાની માફક એક ખીન્ન સાથે મળેલ, અત્યંત નિષ્ક્રિય

કાંડિય. પુ૦ () વાસના ઉત્પન્ન થતું એક જાનનું ખાસ કે જેથી પુત્ર સુથાપ છે

કાંડિટક ન૦ (કટિ) કટીતલ (૨) મધ્ય ભાગ

કાંડિસ. ન૦ (કટિ) કેડ ઉપર પહેરનાનું ચામડાનું કવચ

કાંડિપટ્ટ. ન૦ (કટિ) પેાતીઉં

કાંડિપત્ત. ન૦ (કટિ) સર્પાદિ દક્ષની સગી (૨) પાતળી કમર

કાંડિવંધ પુ૦ (કટિ) કટોરો

કાંડિવંધ્યા. ન૦ (કટિ) કેડે બાંધનાનું વસ્ત્ર, ચરોટો

કાંડિમિલ્લ ન૦ () શરીરના એક ભાગમા હોનાર

કાંડિપલ્લ ન૦ (કટિ) કમર

કાંડિલ્લ પુ૦ ન૦ (કટિ) મેળોની કપડાં (૨) ન૦ કટી વચ્ચે કમર પર પહેરનાનું ત્ર્ય-પેાતીઉં વગેરે (૩) ઉપકરણ વિશેષ

કાંડિસુત્ત. ન૦ (કટિ) કમરપટો, કટોરો.

કાંડુ. } વિ૦ (કટુ) કટુ કે સસરાણુ
કાંડુષ્ણ } (૨) પુ૦ કંઠો રસ (૩) વિ૦ અનિષ્ટ (૪) પ્રત્યે ભાગ

કાંડુયા. સ્રી૦ (કટુ) કટી પુમડીની વેન

કાંડુચ્છ્રગ } પુ૦ સ્રી૦ () ધૂપનો
કાંડુચ્છ્રુપ } કટોરો, કટી

કાંડુવ ન૦ () એક જાનનું સાધન

કાંડુસર્ગવંધન. ન૦ () એક ભાગ

સૂત્ર, એક ભાગ ઉત્તર અને એક ભાગ કાથો એ ત્રણના મિથ્યાર્થી બનાવેલ દોરો

કાંડુવર. ન૦ (કલ્પ) શરીર, દેહ

કાંડુ પુ૦ (કર્પ) ખેંચતું, આકર્ષણ.

કાંડુણ ન૦ (કર્પ) (૧) ખેંચતું (૨) ખેંચતું

કાંડુવ } વિ૦ (કટ) ખેંચતું

કાંડુવ }

કાંડુકાંડુ સ્રી૦ (કર્પ) ખેંચાખેંચ, તાણતાણ

કાંડુ પુ૦ (કલ્પ) કટુ ઉકાળવું

કાંડિણ વિ૦ (કટિ) કટોર, મળકુત (૨)

વાસની સાદી, ચમક (૩) ન૦ તૃણ

વિશેષ (૪) પર્ણ, પાદુ

કાંડિય વિ૦ (કટિ) ઉકાળેલું

કાણ પુ૦ (કલ્પ) કલ્પકી, ચોખાના ખડિત

દાણા (૨) સાતમા મળકું નામ (૩)

વનગતિ વિશેષ (૪) ચોખા, ભાન

કાણાર પુ૦ (કલ્પ) કટોર નામની

વનગતિ

કાણાર ન૦ (કલ્પ) પથ્થરનું એક જાનનું

હથિયાર

કાણદ પુ૦ (કલ્પ) કલ્પ નામની સાધુ

કાણક પુ૦ (કલ્પ) ખાણ

કાણકાણ } પુ૦ (કલ્પ) નરમા મળકું

કાણકાણ } નામ

કાણકાણિ પુ૦ (કલ્પ) કલ્પ-ખાણ

અથવા શારંગ ધનુષ્ય જેના દાયમા છે

તે સામુદેય.

કાણકુંડ પુ૦ (કલ્પ) ચોખાની બના

વેની ખાસ ચોખ વસ્તુ

કાણ ન૦ (કલ્પ) સુશ્ણુ, મોનુ (૨)

પૂનહીષના દેવનાનું નામ (૩) રેખા-લીંગ

અથવા તેજનો ભાગો (૪) ચાર ઇંદિય-

વાળો એક છત્ર (૫) એક ભત્તનુ બાણ
(૬) એક ભત્તનુ વાજિત્ર (૭) કૂચનો
હાર

કળાગકૂડ નં (કનકકૂટ) વિદ્યુત્પ્રભ વખારા
પર્વતના નવ કૂટમાનુ પાચમુ કૂટ-શિખર
(૨) પુ સુવર્ણમય શિખરવાળો પર્વત

કળાગકેડ પુ (કનકકેડુ) અદ્વિચ્છન્ના
નગરીનો કનકકેડુ નામે રાજા (૨) હસ્તિ
નાપુર નગરનો કનકકેડુ નામે રાજા

કળાગગિરિ. પુ (કનકગિરિ) મેર પર્વત
કળાગગમ્ભવ પુ (કનકગમ્ભવ) તેતીનપુર નમ-
રના કનકરથ રાજાનો પુત્ર

કળાગપુર. નં (કનકપુર) કનકપુર નામે
નગર

કળાગપ્રમા. સ્ત્રી. પુ (કનકપ્રમા) ધૃત
દ્વીપના અધિપતિ દેવતાનું નામ (૨)
દેવી વિશેષ (૩) નં શાતા સૂત્રનું એક
અધ્યયન !

કળાગમાલા. સ્ત્રી. (કનકમાલા) એક વિદ્યા-
ધરની પુત્રી

કળાગરહ. પુ (કનકરહ) તેતીનપુર નગરનો
કનકરથ નામનો રાજા, કે જે આવતી
ચોરીસીમા પહેના મહાપદ્મ તીર્થંકર
પાસે દીક્ષા લેશે

કળાગલયા સ્ત્રી. (કનકલયા) કનક નામની
વેળ (૨) ચમરેદના લોકપાલ સોમની
બીજી અગ્રમહિષી

કળાગચિયાણ પુ (કનકચિયાણ) કનક
ચિતાન નામનો ગ્રહ

કળાગસંતાણ પુ (કનકમન્તાણ) ૮૮માનો
એક ગ્રહ

કળાગસંતાણ્ય પુ (કનકમન્તાણ્ય) સતો
તેરમા મંડનું નામ

કળાગસત્તરિ. નં (કનકપત્તરિ) સુવર્ણની દહી
કેતનાગુ આગમના વખનનું એક લૌકિક
શાસ્ત્ર

કળાગા સ્ત્રી (કનકા) કનકા દેવી (૨)
રાક્ષસના ઇન્દ્ર બીમની ત્રીજી અગ્રમહિષી
(૩) ચમરેદના લોકપાળ સોમની પહેલી
અગ્રમહિષી (૪) “ શાતા ધર્મ કથા ”
સૂત્રનું એક અધ્યયન (૫) ચાર દિવસ
વાળા છત્રની એક ભત્ત

કળાગાવલિ સ્ત્રી (કનકાવલિ) એક પ્રકારના
તપનો સમુદ્ર કે જંની સ્થાપના કનકાનિ
હારને આકારે થાય કે. (૨) સુવર્ણ અને
મણિઓથી બનાવેલ આભૂષણ (૩) પુ.
દ્વીપ વિશેષ (૪) સમુદ્ર વિશેષ

કળાગાવલિપરિવમસિ. નં (કનકાવલિપરિવમસિ)
એક ભત્તનું નાલ્ય

કળાગાવલિમહ પુ (કનકાવલિમહ) કનકા
વલિ દ્વીપનો અધિપતિ દેવ

કળાગાવલિમહામહ પુ (કનકાવલિમહામહ)
કનકાવલિવર સમુદ્રનો દેવતા

કળાગાવલિમહાર. પુ (કનકાવલિમહાર)
કનકાવલિવર સમુદ્રનો દેવ

કળાગાવલિવર. પુ (કનકાવલિવર) આ
નામનો એક દ્વીપ (૨) આ નામનો એક
સમુદ્ર (૩) કનકાનિવર સમુદ્રનો અધિ-
પતિ દેવ

કળાગાવલિવરમહ પુ (કનકાવલિવરમહ)
કનકાવલિવર દ્વીપનો દેવ

કળાગાવલિવરમહામહ પુ (કનકાવલિવર
મહામહ) કનકાવલિવર દ્વીપનો અધિ-
પતિ દેવ

કળાગાવલિવરોમાસ પુ (કનકાવલિવરોમાસ)
આ નામનો એક દ્વીપ (૨) આ નામનો
એક સમુદ્ર

કળાગાવલિવરોમાસમહ પુ (કનકાવલિવરો
માસમહ) કનકાનિવરોમાસ દ્વીપનો
અધિપતિ દેવતા

કળાગાવલિવરોમાસમહામહ પુ (કનકા
વલિવરોમાસમહામહ) કનકાવલિવરોમાસ
દ્વીપનો એક અધિપતિ દેવતા

કળાગાવલિચરોભાસમહાચર પુ. (કલ્પાવલિ
ચરોભાસમહાચર) કનકાવનિવરાવભાસ સમુ-
દ્રનો અધિપતિ દેવતા

કળાગાવલિચરોભાસચર, પુ. (કનકાવલિચર
ભાસચર) કનકાવનિવરાવભાસ સમુદ્રના
અધિગતા દેવતા

કળાગાવલી સ્ત્રી. (કલ્પાવલી) પાંચ વરસ
ના ભાસ અને અદાર દિવસમાં થતું
એક તપ કે જેની આકાશમાં સ્થાપના
કરતા કનકાવનિવો આકાશ યાદ છે (૨)
કોકમાં પહેરવાનો સોનાનો હાર

કળાગૂપલિયા સ્ત્રી. (કળાગૂપલિયા) કલ્પકીની
બનાવેલી ખાનાની વસ્તુ

કળાય પુ. () જુઓ “કલ્પય” શબ્દ
કળાય પુ. (કનક) સોનું (૨) આકાશમાં
અહનું નામ (૩) જુઓ “કલ્પય”
શબ્દ (૪) વૃક્ષ વિશેષ

કળાયર પુ. (કલ્પાયર) કલ્પેર નામનું ગુહ્ય
જાનિતું ઝાડ

કળવા સ્ત્રી. (કલ્પા) અમરેશના લોકપાત્ર
સોમની કનકા નામની મુખ્ય દેવી

કળાયાર પુ. (કલ્પાયર) કલ્પેરનું ઝાડ

કળાયાલી સ્ત્રી. (કલ્પાલી) ધરનો એક
ભાગ

કળાન પુ. (કલ્પાન) કલ્પન નામનું એક જાતનું
ધાસ

કળાવિચારણ, પુ. (કળાવિચારક) દશમાં
અહનું નામ

કળાવીર, પુ. (કલ્પાવીર) કલ્પેરનું વૃક્ષ (૨)
૧. કલ્પેરનું પુત્ર

કળાદ પુ. (કલ્પાદ) વૈશેષિક મતના પ્રવર્તક
એક નામ

કળાય ન. (કલ્પાય) આત્મચર (૨) અ
વાજ, ધ્વનિ

કળાયક ત્રિ. (કલ્પાયક) એક જાતનો મનઃ

કળાય ત્રિ. (કલ્પાય) ન્હાનો, લઘુ

કળાય } પુ. સ્ત્રી. (કલ્પાય) યો-
કળાય } ખાની કલ્પકી (૨) આદાની
કલ્પકી

કળાય સ્ત્રી. (કલ્પાય) એક જાતની વીણા

કળાયાર પુ. (કલ્પાયાર) થણિતકુમાર દેવ
તાનું કલ્પેર નામે ચૈત્ય વૃક્ષ (૨) કલ્પકાર
નામના સાધુ

કળાય ત્રિ. (કલ્પાય) વાજાના સ્વભા
વવાળું.

કળાયસ ત્રિ. (કલ્પાયસ) ન્હાનો, કનક

કળાય ન. (કલ્પાય) આખમાં પડેલું કલ્પ

કળાય ન. (કલ્પાય) કલ્પ, રમકચું રમ
(૨) આમડી રંગે અમર

કળાય } સ્ત્રી (કલ્પાય) કાથળી
કળાય }

કળાય પુ. (કલ્પાય) આ નામના એક નર

કળાય પુ. ન. (કલ્પાય) કાન (૨) અંગ
દેશના આ નામના એક રાજા, યુધિ
શિરના ભાઈ

કળાયક્તા સ્ત્રી. (કલ્પાયક્તા) સર્પ એક મા
ડનેથી બીજો માણે જે મતિએ જાય છે
તે મતિ

કળાયગા સ્ત્રી. (કલ્પાયગા) કુમારિક

કળાયતિય, પુ. (કલ્પાયતિય) એક જાતનો
પાખાળો હિંદુ મોહદ્રિય જન

કળાયધાર, પુ. (કલ્પાયધાર) નારિક, નિર્ધારક

કળાયપાડરણ પુ. (કલ્પાયપાડરણ) કલ્પ સ
મુદ્રમાં સાતસો જોગ્ય ઉપર આવેલ
જુઓનાત્મ નામનો એક અતરદીપ (૨)
તે અતરદીપમાં રહેનારા મનુષ્યો

કળાયપાલિ સ્ત્રી. (કલ્પાયપાલિ) કનકામાં પહે
રવાની વાળી-એક આભૂષણ

કળાયપીઠ ન. (કલ્પાયપીઠ) કાનનું ધરણું

કળાયપૂર, ન. (કલ્પાયપૂર) કાનમાં પહેરવાનું
આભરણ (૨) જુઓ નામે કાથીના મનનું
આભૂષણ

કરાળલોચના પુ૦ (કર્ણલોચન) સતલિપક
નક્ષત્રના ગોત્રનું નામ
કરાળપાલિયા સ્ત્રી૦ (કર્ણપાલિકા) કાનના
ઉપરના ભાગમાં પહેરનાની વાળી
કરાળવેદહારા ન૦ (કર્ણવેદનક) ઉત્સવ ત્રિ
શેષ, કર્ણવેદોત્સવ
કરાળસન્કુલી સ્ત્રી૦ (કર્ણસન્કુલી) કાનનું
છિદ્ર (૨) કાનની લામાઇ
કરાળાસ્ત્રોદહારા ન૦ (કર્ણાસ્ત્રોદનક) કાનને
ખોતરનાની સગી કાન ખોતરણી-ચાકુડી.
કરાળા સ્ત્રી૦ (કન્યા) કન્યા, પુત્રી
કરાળાચોલય ન૦ (કન્યાચોલક) એક ભતનું
ધાન્ય
કરાળાલિય ન૦ (કન્યાલીક) કન્યાની બા
બનમાં ખોલાવે બૂક
કરિણ્યા સ્ત્રી૦ (કર્ણિયા) ખુણે (૨) અમળ-
નો ખીજકાશ કમળનો મધ્યભાગ,
(૩) એક ભતનની નનરપતિ (૪) કાનની
વાળી (૫) છત્રનો અદરનો ભાગ
કરિણ્યાર પુ૦ (કર્ણિયાર) કબેરનું ઝાક
(૨) ન૦ કબેરનું કુલ (૩) પુ૦ ગોશા
લાનો એક ભકત
કરાળીરહ પુ૦ (કર્ણીરથ) એક પ્રકારનો
નિશિષ્ટ રથ કે જે ખાસ અદ્ધિમત
માણસોને ત્યાજ હોય તે
કરાહ પુ૦ (કર્ણ) કૃષ્ણ નામે નવમા નાસુ
દેવ (૨) કૃષ્ણ નામના એક પરિમાજ-સ
ન્યાસી (૩) અત્યત મનિન પરિણામ
(૪) પાચમા જગદેવ વાસુદેવના પૂર્વ-
ભવના ધર્માચાર્ય (૫) કાળો રંગ (૬)
કૃષ્ણ નામની વેન (૭) કાળી તુમરલી
(૮) એક પ્રકારનો ઋદ (૯) સ્ત્રી૦ ૦
લેશ્યામાની કૃષ્ણ નામની પહેની લેશ્યા
(૧૦) નિરધારમિત્ર સૂત્રના એથા અધ્ય
યનનું નામ (૧૧) તિગ્ગર મત પ્રવર્ત-
શિરબિન મુનિના ગુરુ

કરાહબ્રોરાજ પુ૦ (કર્ણબ્રોરાજ) એક ભતની
વનરપતિ
કરાહકન્દ પુ૦ (કર્ણકન્દ) એક પ્રકારની
કદ ભતની વનરપતિ
કરાહકરિણ્યાર પુ૦ (કર્ણકર્ણિયાર) કાળી
કબેરનું દક્ષ
કરાહકુમાર પુ૦ (કર્ણકુમાર) રાત્રી શ્રેષ્ઠિ-
કના એક પુત્ર
કરાહદીવાલય પુ૦ (કર્ણદ્વિવાલય) એ નામના
એક આહાલ્ય સન્યાસી
કરાહપરિણય પુ૦ (કર્ણપરિણય) જેને અર્ધ
પુદ્ગલ પરાવર્તન કરતા વધારે સસારમાં
પરિભ્રમણ કરનાનું હોય તે છત્ર (૨)
ત્રિ૦ કૂર કર્મ કરનાર
કરાહપરિવ્યાયમ પુ૦ (કર્ણપરિવ્યાયમ) નારા-
યણની ભક્તિ કરનાર પરિમાજક.
કરાહવંધુજીવ. પુ૦ (કર્ણવંધુજીવ) શ્યામ
પુષ્પવાળુ એક ભતનું ઝાક
કરાહભૂમ } પુ૦ (કર્ણભૂમ) કાળી જમીન
કરાહમામ }
કરાહરાઈ સ્ત્રી૦ (કર્ણરાજિ) પાચમા દેવ
લોક ઉપર જમીનની કાંઠ જેવી લોકાતિક
દેવતાના નિમાનને ફરતી કાળી રેખાઓ
છે તે કૃષ્ણનજી. (૨) ધિશાનેદની ખીજી
અગ્રમદિધીનું નામ (૩) રાતા ધર્મ કથા
સૂત્રનું એક અધ્યયન
કરાહરાઈ સ્ત્રી૦ (કર્ણરાજિ) કૃષ્ણરાત્રી દેવી
કરાહલેસા સ્ત્રી૦ (કર્ણલેસ્યા) કૃષ્ણલેશ્યા
નામની પહેલી લેશ્યા
કરાહલેસસ ત્રિ૦ (કર્ણલેસ્યા) કૃષ્ણલેશ્યા
નાળો
કરાહલેસસા સ્ત્રી૦ (કર્ણલેસ્યા) કૃષ્ણલેશ્યા
કરાહવર્ડિસયવિમાણ ન૦ (કર્ણવર્ડિસયવિમાણ)
કૃષ્ણાવતમકવિમાણ
કરાહવહ્ની સ્ત્રી૦ (કર્ણવહ્ની) નાગદમની
નામની વેન

કન્ના. સ્ત્રી (કન્યા) જુઓ " ૬૫૫ " શબ્દ

કન્નાલીય. પુ. ન. (કન્નાલીક) કન્ના આશ્રી જુહુ બોવુ તે નન વરસની હોય અને ૧૫ વરસની છે એમ કહેવુ તે

કન્નિયા સ્ત્રી (કર્ણિકા) જુઓ " ૬૬૧૫ " શબ્દ

કન્નીરહ પુ. (કર્ણીરજ) એક પ્રકારનો રથ, પૈસાદારનુ એક પ્રકારનુ વાહન

કન્ન. પુ. (ક્ષણ) જુઓ " ૬૬૫ " શબ્દ

કન્નહસહ ન. (ક્ષણપહ) જેના સાધુઓના કુળનુ નામ

કર્પિજલ પુ. (કર્પિજન) ઠીંગણપક્ષી, ચાતક

કર્પિત્ય ન. (કર્પિત્ય) કોહુ, કોડ

કર્પિલ. પુ. (કર્પિલ) ધાનકીખડમાના ભરતખડની ચપાનગરીના કાંચિન નામના વાસુદેવ

કર્પિહસિય ન. (કર્પિહસિન) વાદરાના દાતીયાની પેટે વાદળા વગર આકાશમા વિજળી થાય તે

કર્પાંત પુ. (કર્પાંત) કણતર, પારેવુ

કર્પ પુ. (કર્પ) કદમ્બ, ચેત્ત, ઉચિત (૨) આચાર (૩) કદમ્બશાસ્ત્ર, વેદધર્મની નિધિ ખતાવનાર એક ધર્મ શાસ્ત્ર (૪) ઓદનાની પટેડી, સાધુનુ એક ઉપકરણ (૫) કદમ્બ નામનો દ્વીપ અને સમુદ્ર (૬) એ નામનુ આચારની મર્યાદા બનાવનાર કાનિકસુત (૭) સૌધર્મ આદિ દેવલોકના નામવાળા દ્વીપ અને સમુદ્ર (૮) ખારમો દેવલોક. (૯) નિ. સરખા, ખરાતર (૧૦) પુ. કદમ્બ (૧૧) ખારમા દેવલોક નિવાસી દેવ (૧૨) અધિવાસ, સ્થાન (૧૩) ત્રિ. સમર્થ શક્તિમાન

કર્પટ. પુ. (કર્પટ) માગક.

કર્પટ્ટિ. સ્ત્રી (કર્પટ્ટિ) સાધુસભા-ચારીની સ્થિતિ-મર્યાદા

કર્પટ્ટિય. પુ. (કર્પટ્ટિય) કદમ્બરિયત, સામા ચારીની મર્યાદામા રહેવ મુનિ

કર્પટ્ટિયા. સ્ત્રી (કર્પટ્ટિયા) તરણ સ્ત્રી કર્પટ્ટ પુ. (કર્પટ્ટ) લુગડાને વળ દબને બનાવેય ગોરા, જીર્ણ વસ્ત્ર.

કર્પટ્ટિય. પુ. (કર્પટ્ટિક) કાપડી, કાપડ બધ લિક્ષા માગનાર (૨) કપડી, મામાની

કર્પણ ન. (કર્પણ) છેલ્લુ

કર્પણા. સ્ત્રી (કર્પણા) કપડા, સહાનના

કર્પણિજ્ઞ ત્રિ. (કર્પણીય) ઉદ્ગમાદિ દોષ રહિત, કપટુ

કર્પણી. સ્ત્રી (કર્પણી) કાતર (૨) ખરી

કર્પતર પુ. (કર્પતર) કપડા

કર્પત્થી. સ્ત્રી (કર્પત્થી) દેવની સ્ત્રી, દેવી

કર્પદુમ પુ. (કર્પદુમ) કદમ્બ

કર્પપાય. પુ. (કર્પપાય) કપડા.

કર્પર પુ. (કર્પર) કપાળ, માથાની ખોપરી

કર્પરસલ પુ. (કર્પરસલ) કદમ્બ; જુગ-નિયા અને દેવતાને વાંચિ દળ આપનાર ગ્રાહ

કર્પરહ પુ. (કર્પરહ) કપડાસી દેવતાના અધિપતિ ધંધ

કર્પરહિસય ન. (કર્પરહિસય) વિમાન વિશેષ (૨) પુ. આ નામના વિમાન વાસી દેવતા

કર્પરહિસિયા. સ્ત્રી (કર્પરહિસિયા) એ નામનુ એક કાનિકસુત.

કર્પરિમાણાસ. પુ. (કર્પરિમાણાસ) દેવલોકના એકદેશરૂપ વિમાનમા નિવાસ

કર્પરિમાણોચલિયા સ્ત્રી (કર્પરિમાણોચલિયા) જેથી દેવલોકમા ઉત્પત્ત થાય તેવી આચરણ

કર્પમુત્ત ન. (કર્પમુત્ત) શ્રી ભદ્રાદુ સ્થામી વિરચિત ૧ મથ.

કવ્યસુય ન૦ (કાવ્યસુય) જ્ઞાન વિશેષ (૨)
એ નામનો એક ગ્રંથ

કવ્યાર્થ પુ૦ (કવ્યાર્થ) સંસ્કૃત-પદ્ય-ગદ્યના
નિયમને ઉપદેશી ગણેલા દેવતા, નવગ્રંથો
અને પાંચ અનુત્તર વિમાનના દેવતા

કવ્યકારિય ન૦ (કવ્યકારિય) કવ્ય અને
અકવ્ય દર્શાવનાર એક ચૌકિય ધર્મશાસ્ત્ર

કવ્યકા પુ૦ (કવ્યક) એક જગતના ધર્મ
માનિકા પૈકી એકને મુખ્ય માનિક કહાયો
તે મેનતરીઓ

કવ્યા પુ૦ (કવ્યા) વિધિ જાણનાર
સાધુ

કવ્યાભિજ્ઞ પુ૦ (કવ્યાભિજ્ઞ) ઉદ્દેશ-પદ્ય-
પદ્યની ચારિત્ર્ય-સ્થાપના યોગ્ય સાધુ

કવ્યાતીત પુ૦ (કવ્યાતીત) કવ્યાતીત દેવ
લોકમાં ઉત્પન્ન થયે નવગ્રંથોથી માઠી
પાંચ અનુત્તર વિમાન સુધીના દેવતા
(૨) સ્થિતિ-પદ્ય આદિ સાધુના આચારની
મુદ્રાને ઉપદેશી ગણે તીર્થંકર, કેરળી
વગેરે

કવ્યાય પુ૦ (કવ્યાય) કર, રાગને આપ
વાનો ભાગ

કવ્યાય ન૦ (કવ્યાય) કવ્ય

કવ્યાસ પુ૦ (કવ્યાસ) એક પ્રાચીન નૈકિક
મત (૨) ક્ષાસથી ઉત્પન્ન થતું સન

કવ્યાસથિ પુ૦ (કવ્યાસથિ) નવ છદિય
રાગો એક ક્ષાસનો છત્ર

કવ્યાસિમ્મ પુ૦ (કવ્યાસિમ્મ) ક્ષાસનો વે-
પારી (૨) એ નામનું ક્ષાસનું જ્ઞાન
આપનાર એક સામ્ય (૩) વિ૦ ક્ષાસનું
બનેતું, સન વગેરે

કવ્યામી સી૦ (કવ્યામી) ક્ષાસમાં રહેનાર
છત્ર

કવ્યમિ. વિ૦ (કવ્યમિ) કાવ્યનું. ઉદેશ

કવ્યમિત્તિ. પુ૦ (કવ્યમિત્તિ) જોગ્ય
રિતિ ઉપાધિક સત્રમાનું શ્રીજી

કવ્યિત્તિ સી૦ (કવ્યિત્તિ) એ નામનું કા-
વ્યિક સત્ર, નિર્યાનિજ અતર્ગત ઉપાગ
સત્ર

કવ્યિય. વિ૦ (કવ્યિય) સાધુને લેના યોગ્ય,
સાધુને કાવ્યે તેનું (૨) ગોપ્યેય, રમેય,
આપેય (૩) વ્યવસ્થિત (૪) ઉદેશ,
કટકા કરેના

કવ્યૂર પુ૦ (કવ્યૂર) કવ્યૂર

કવ્યોગ્મ પુ૦ (કવ્યોગ્મ) પહેલા દેવ-
રુપોગ્મ. લોકથી આરમ્ભા દેવલોક
સુધીના વૈમાનિક દેવતા

કવ્યોગ્મક પુ૦ (કવ્યોગ્મક) લુઓ
“ કવ્યોગ્મ ” શબ્દ

કવ્યોગ્મકિય પુ૦ સી૦ (કવ્યોગ્મકિય) ક-
વ્ય-ગ્મ દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થયેલ વૈમા-
નિક દેવતા

કવ્યોગ્મક પુ૦ (કવ્યોગ્મક) લુઓ
“ કવ્યોગ્મ ” શબ્દ

કવ્યોગ્મ પુ૦ (કવ્યોગ્મ) માથા પિનાનું છત્રનું ધર

કવ્યોગ્મ. સી૦ () પુત્રી, દીકરી

કવ્યોગ્મ. સી૦ () નાની છોકરી,

કવ્યોગ્મ ન૦ (કવ્યોગ્મ) નાના ગદ્યથી વિદાયેય
સંસ્કૃત, નૌકા સંસ્કૃત (૨) દવ્યથી વસતિનું

કવ્યોગ્મ (૩) વિ૦ નકારા સંસ્કૃતના રહેવાગી
કવ્યોગ્મ પુ૦ (કવ્યોગ્મ) કવ્યોગ્મ નામનો ગ્રંથ
(૨) તે નામનો દેવ

કવ્યોગ્મક. પુ૦ () જગતના જો-
વાનું કામ કરનાર મનુષ્ય

કવ્યોગ્મ. પુ૦ (કવ્યોગ્મ) ગ્રંથ વિશેષ (૨)
કવ્યોગ્મ } અધ્યાપિકા દેવ વિશેષ

કવ્યોગ્મ ન૦ () આર, વિનાડી

કવ્યોગ્મ પુ૦ (કવ્યોગ્મ) અનુક્રમ (૨) ગદ્ય, પદ્ય
(૩) મર્ચા, મીમા (૪) નિયમ

કવ્યોગ્મ પુ૦ ન૦ (કવ્યોગ્મ) કમર

કવ્યોગ્મ સી૦ (કવ્યોગ્મ) એક જાનનું
સત્ર

કક્ષા. સ્ત્રી० (કન્યા) બુઓ “ ડપ્પા ”
શબ્દ

કક્ષાલીય. પુ० નં (કન્યાલીક) કન્યા આશ્રી
બૃહુ બોલવું તે, નર વરસની હોય અને
૧૫ વરસની છે એમ કહેવું તે

કક્ષિયા. સ્ત્રી० (કર્ણિકા) બુઓ “ કપિથયા ”
શબ્દ

કક્ષીરહ પુ० (કર્ણરથ) એક પ્રકારનો રથ,
પૈસાદારનું એક પ્રકારનું વાહન

કન્હ. પુ० (કૃષ્ણ) બુઓ ‘ ૧૩ ’ શબ્દ
કન્હસહ નં (કૃષ્ણસહ) જેના સાધુઓના
કુળનું નામ

કર્પિજલ પુ० (કર્પિજન) અપિ-વલપક્ષી,
આતક

કર્પિથ નં (કર્પિથ) કોકુ કોક.

કર્પિલ. પુ० (કર્પિલ) ધાનકીખડમાના
ભરતખંડી અપાનચરીના કર્પિન નામના
વાસુદેવ

કર્પિહસિય નં (કર્પિહસિત) વાદશના
દાતીનાની પેઠે વાદળા વગર આકાશમા
વિજળા થાય તે

કર્પોત પુ० (કર્પોત) ડથુતર, પારેડુ

કવ્ય પુ० (કવ્ય) કવ્ય, ચેત્ત, ઉચિત
(૨) આચાર (૩) કવ્યશાસ્ત્ર, વેદધર્મની
રિધિ બતાવનાર એક ધર્મ શાસ્ત્ર (૪)
ઓઢનાની પછેડી, સાધુનું એક ઉપકરણ
(૫) કવ્ય નામનો દ્વીપ અને સમુદ્ર
(૬) એ નામનું આચારની મર્યાદા બના-
વનાર કનિકસુત્ર (૭) સૌધર્મ આદિ
દેવલોકના નામનાગા દ્વીપ અને સમુદ્ર
(૮) આરમ્ભ દેવલોક. (૯) નિં સરખા,
બગમર. (૧૦) પુ० કવ્યદક્ષ (૧૧)
આરમ્ભ દેવલોક નિવાસી દેવ (૧૨)
અધિવાસ, સ્થાન (૧૩) ત્રિં સમર્થ,
શક્તિમાન

કવ્યટ્ટ પુ० (કવ્યટ્ટ) આગક.

કવ્યટ્ટિદ. સ્ત્રી० (કવ્યસ્થિતિ) સાધુસમા-
ચારીની સ્થિતિ-મર્યાદા

કવ્યટ્ટિય. પુ० (કવ્યસ્થિત) કવ્યસ્થિત, સામા-
ચારીની મર્યાદામા રહેવ મુનિ.

કવ્યટ્ટિયા. સ્ત્રી० (કવ્યસ્થિયા) તરણ સ્ત્રી
કવ્યટ્ટ પુ० (કવ્યટ્ટ) લુગડાને વળ દધને
બનાવેવ ગોટા, છૂર્ણ વસ્ત્ર

કવ્યટ્ટિય પુ० (કવ્યટ્ટિક) કવ્યટ્ટી, કવ્યટ્ટ લખ
ભિક્ષા માગનાર (૨) કવ્યટ્ટી, માયાની

કવ્યટ્ટ નં (કવ્યટ્ટ) છેદવું

કવ્યટ્ટા. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટા) કવ્યટ્ટા, જીભાવના
કવ્યટ્ટિજ્ઞ નિં (કવ્યટ્ટિય) ઉદ્વેગમાદિ દોષ
રહિત, કવ્યટ્ટ

કવ્યટ્ટી. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટી) કવ્યટ્ટી (૨) છરી

કવ્યટ્ટલ. પુ० (કવ્યટ્ટલ) કવ્યટ્ટલ.

કવ્યટ્ટી. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટી) દેવતી સ્ત્રી, દેવી

કવ્યટ્ટમ પુ० (કવ્યટ્ટમ) કવ્યટ્ટમ

કવ્યટ્ટવ. પુ० (કવ્યટ્ટવ) કવ્યટ્ટવ.

કવ્યટ્ટ પુ० (કવ્યટ્ટ) કવ્યટ્ટ, માયાની ખોપરી
કવ્યટ્ટમ્મ પુ० (કવ્યટ્ટમ્મ) કવ્યટ્ટમ્મ, લુગ-
ડિયા અને દેવતાને વજિત ફળ આપ-
નાર ઝાડ

કવ્યટ્ટ પુ० (કવ્યટ્ટ) કવ્યટ્ટી દેવતાના
અધિપતિ ધર્મ

કવ્યટ્ટિસય નં (કવ્યટ્ટિસય) વિમાન
વિશેષ (૨) પુ० આ નામના વિમાન
વાસી દેવતા

કવ્યટ્ટિસિયા. સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટિસિયા) એ
નામનું એક કવ્યટ્ટિસય.

કવ્યટ્ટિમાણાસ. પુ० (કવ્યટ્ટિમાણાસ)
દેવલોકના એકદેશરૂપ વિમાનમા નિવાસ

કવ્યટ્ટિમાણોગ્વત્તિયા સ્ત્રી० (કવ્યટ્ટિમાણોગ-
વત્તિયા) જેથી દેવલોકમા ઉત્પન્ન થાય
તેની આચરણ

કવ્યસુત્ત નં (કવ્યસુત્ત) સ્ત્રી ભદ્રાદુ-
સ્ત્રામી નિરચિત એક જેનું મથ.

કવચસુય નં (કવચ) જ્ઞાન વિશેષ (૨)
એ નામનો એક ગ્રંથ

કવચક્રિય પુ (કવચાતીત) રાજ્યવ્યવસ્થાના
નિયમને ઉપદેશી ગણેલા દેવતા, નવગ્રંથોક
અને પાંચ અનુનાર વિમાનના દેવતા

કવચકરિય. નં (કવચાક્રિય) કદમ્બ અને
અકલ્પ દર્શાવનાર એક યૌકિક ધર્મશાસ્ત્ર

કવચાગ પુ (કવચ) એક ગરજાના ઘણા
માનિકા પૈકી એકને મુખ્ય માનિક કહેવાય
તે, મેજાતરીઓ

કવચાગ પુ (કવચ) વિધિ જાણનાર
સાધુ

કવચાગમિકલુ પુ (કવચાગમિક) હેઠાપદ્ધતિ-
પત્રીના ચારિત્ર સ્થાપના યોગ્ય સાધુ

કવચાતીત પુ (કવચાતીત) કવચાતીત દેવ
લોકમાં ઉત્પન્ન થયેલ નવગ્રંથોકથી માઠી
પાંચ અનુનાર વિમાન સુધીના દેવતા
(૨) રિયતિકદ્વય આદિ સાધુના આચારની
મુદ્રાંગને ઉપદેશી ગણેલ તીર્થંકર, કેવળી
વર્ગે

કવચાય પુ (કવચાય) કર, ગરજને આપ
વાનો ભાગ

કવચાય. નં (કવચ) કવચ

કવચાસ પુ (કવચાસ) એક પ્રાચીન નૈકિક
મત (૨) કવચાસથી ઉત્પન્ન થતુ સન

કવચાસધિ પુ (કવચાસધિ) નવું ધર્મિય
વાગ્દેશ એક કવચાસનો અર્થ

કવચાસિમ. પુ (કવચાસિમ) કવચાસનો વે-
પારી (૨) એ નામનું કવચાસનું જ્ઞાન
આપનાર એક શાસ્ત્ર (૩) વિન કવચાસનું
બનેતું. સન. વર્ગે

કવચાસી સી (કવચાસી) કવચાસના રહેનાર
અર્થ

કવચિમ. પિ (કવચિમ) કવચેતુ હેતુ

કવચિમકવચિમ. પુ (કવચાકર) એક મત
વિદ્ય ઉત્પાદિક સ્વભાવનું બીજું

કવચિયા સી (કવચિયા) એ નામનું કા-
નિક સૂત્ર, નિર્યાદવિદ્યા અતર્ગત ઉપાગ
સન

કવચિય. પિ (કવચિય) સાધુને લેના યોગ્ય,
સાધુને કવચે તેતુ (૨) ગોમ્બેતુ, રમેતુ,
સ્થાપેતુ (૩) વનસ્થિત (૪) હેતેતુ,
વટકા કરેલા

કવચૂર પુ (કવચૂર) કવચ

કવચોગ પુ (કવચોગ) પહેના દેવ-
કવચોચ. } પુ (કવચોચ) લોકથી આરંભા દેવલોક
સુધીના વૈમાનિક દેવતા

કવચોચરણ પુ (કવચોચરણ) ભુઓ
" કવચોચરણ " શબ્દ

કવચોચરણ પુ (કવચોચરણ) ક
દ્વય-ગાર દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થયેલ વૈમા-
નિક દેવતા

કવચોચરણ પુ (કવચોચરણ) ભુઓ
" કવચોચરણ " શબ્દ

કવચે પુ (કવચે) માથા નિનાતુ અનુધા

કવચેટિયા. સી () પુત્રી, દીકરી

કવચેટી સી () નાની દીકરી.

કવચેટ નં (કવચેટ) નાના ગરથી પિંગયેતુ
રહેત. નવગ્રંથ સર્ગે (૨) લગ્ની નસનિતુ
રહેતાયુ (૩) વિન નવગ્રંથ સર્ગેના રહેનારી

કવચેટ પુ (કવચેટ) કવચેટ નામનો અર્થ
(૨) તે નામનો દેવ.

કવચાકમચય. પુ () જ્ઞાનના ખો-
વાનું કામ કરનાર મનુષ્ય

કવચુર. } પુ (કવચુર) અર્થ વિનો (૨)
કવચુરય } અર્થાધિગત દેવ વિનો

કવચુ નં () અર્થ, વિજડી

કવચ પુ (કવચ) અનુધામ (૨) ગરજ, પત્ર
(૩) મર્ચા, ગીયા (૪) નિયમ

કવચેટલુ પુ નં (કવચેટલુ) કવચ

કમકરિયા સી (કમકરિયા) એક જ્ઞાનનું
શાસ્ત્ર

કમલદગ. } નં (કમલક) કમલ, સાધી-
કમલદય, } ઓતુ એક પાત્ર (૨) સાધી
એને પહેરનાતુ એક વસ્ત્ર

કમણ નં (કમણ) આક્રમણ કરતુ
કમણિયા. સ્ત્રી. (કમણિકા) } ઉત્તાનહ,
કમણી. સ્ત્રી. (કમણી) } પમરખા
કમલ પુ. (કમલ) કમળ (૧) એક
જાતનો ફરજી, મૃગ (૩) ઝૂંડા તીર્થકર
લાઇન (૪) કમલાદેવીના પૂર્વ ભાના
પિતા

કમલપ્પમા સ્ત્રી. (કમલપ્પમા) પિત્રાચના
મહારાજ કાળની બીજી અમરમંદિરી (૨)
“ શાતા ધર્મ કયા ” સૂત્રનુ એક અધ્યયન
કમલવર્ડિસયમચળ નં. (કમલાવત્તવચન)
કમલાવત્તસક નામે ભવન, કમલા નામની
ધર્મણીનો મહેલ

કમલસિરી સ્ત્રી. (કમલસી) કમળથી
નામની રાણી, કમલા નામની ધર્મણીની
પૂર્વ જન્મની માતાનુ નામ

કમલા સ્ત્રી. (કમલા) પિત્રાચના ધર્મ કા
ળની અમરમંદિરી કમળા દેવી (૨) “ શાતા
ધર્મ કયા ” સૂત્રનુ એક અધ્યયન

કમલાગર. } પુ. (કમલાગર) કમળાનો
કમલાયર } સપૂડ (૨) સરોવર, જળાશય

કમલાપીઢ } પુ. (કમલાપીઢ) ભરત
કમલામંજ } અકર્મણી અથ રત્ન

કમલારાવહાણી સ્ત્રી. (કમલારાવહાણી)
કમળા દેવીની કમળા નામે રાજધની

કમલાવર્ડે. સ્ત્રી. (કમલાવર્ડે) ધર્મકાર રાજની
રાણી

કમલાસીહાસગ નં. (કમલાસિહાસગ) પિ-
ત્રાચના ધર્મ કાળની મુખ્ય દેવી કમળા

દેવીનુ કમળ સિંચાવન નામનુ આસન
કમ્મો. મં. (કમ્મ) અનુક્રમણી, ક્રમેકરી

કમા સ્ત્રી. (કમા) કમાદેવી, ધર્મજીવની
અમરમંદિરીનુ નામ

કમાડ નં (કમાડ) કમાડ

કમ્મ પુ. (કર્મણ) કર્મણશરીર, પાત્ર
શરીરમાનુ એક (૨) કર્મણયોગ, ૧૪
યોગમાનો એક (૩) કર્મણશરીર યોગ
પુદ્ગલ રક્ષકની વર્ણણા (૪) નિ. કર્મ
સાધી, કર્મનિર્મિત

કમ્મ પુ. નં (કર્મ) ઉત્પાદક, અવશે-
ષણ, આકુચન, પ્રસારણ, ગમન, એ
પાત્ર કર્મમાનુ ગમે તે એક કર્મ (૨)
કારીગરી (૩) કામ, ધર્મ (૪) આરભ,
પ્રકૃતિ (૫) આત્માની શક્તિને દમાનનાર
જ્ઞાનાવસ્થા આઠ કર્મ (૬) છત્ર કાગ
મહાશુ કરતા અત્યંત સૂક્ષ્મ પુદ્ગલ (૭)
જ્ઞા અત્યંત વચેરે પદાવધામા આવે
છે તે સ્થાન (૮) પૂર્વ કૃતિ, ભાગ્ય

કમ્મમ પુ. (કર્મ) આઠ કર્મના જગ્યા
૩૫ કર્મણુ શરીર

કમ્મદયા. સ્ત્રી. (કર્મદયા) કામ કરતા
કરતા ઉત્પન્ન થયેલી શુદ્ધિ, આર. શુદ્ધિ
માની એક

કમ્મત. પુ. (કર્મત) કર્મ અધનનુ કારણ
(૨) કારણાનુ

કમ્મરૂર નિ. (કર્મરૂર) ધરતુ કામકાજ
કરનાર નોકર

કમ્મરૂરણ નં. (કર્મરૂરણ) કર્મનુ કર્મ-
સાધન, છત્ર વીર્ય વચેરે

કમ્મરૂરી. સ્ત્રી. (કર્મરૂરી) મમગરી, કારી
કમ્મરૂર નિ. (કર્મરૂર) કામકરનાર, કાસ

કમ્મરૂરણ. નિ. (કર્મરૂરણ) કામ કરનાર,
કાસ

કમ્મરૂરિવિસ નિ. (કર્મરૂરિવિસ) કર્મ અ-
ચળ, અચળ કામ કરનાર

કમ્મમ નં. (કર્મ) કર્મણ શરીર; કર્મ
સમુદાયરૂપ દ્રવ્ય

કમ્મગર. પુ. (કર્મ) કારીગર, પુદ્ગલ
વચેરે.

કમ્મજોય. પુ. (કાર્મણયોગ) વચીરરણાદિ
વ્યાપાર

કમ્મટ્ટાણ. ન. (કર્મસ્થાન) ઠારખાનુ

કમ્મટ્ટિહ. સી. (કર્મસ્થિતિ) કર્મ પુદ્ગલોના
અવસ્થાન સમય (૨) ત્રિ. સસારી છા

કમ્મણ. ન. (કાર્ણ) મરતી શક્તિથી
કામને વશ કરવું, ગામ બનાવવું વગેરે
(૨) કર્મણુ શરીર.

કમ્મગિસેગ પુ. (કર્મનિપેક) એક જાતની
કર્મ પુદ્ગલોની રચના

કમ્મધારય. પુ. (કર્મધારય) કર્મધાન્ય સ
માસ, સમાસનો એક પ્રકાર

કમ્મનિસેમ્મ. પુ. (કર્મનિપેક) અગાધાકામ
શિખાપતી કર્મસ્થિતિ, અગાધાકામ પત્રી
કર્મનો અનુભવ થાય તેની રીતે કરેલી
કર્મની એક રચના-વ્યવસ્થા

કમ્મપરિસાહણા સી. (કર્મપરિસાહના) કર્મ
પુદ્ગલોનું છા પ્રદેશોથી પૃથક્કરણ

કમ્મપુરિસ. પુ. (કર્મપુણ્ય) કર્મ મહારહાદિ
તત્ત્રપ્રધાન પુરુષ, વાસુદેવ (૨) કારીગર,
શિખી વગેરે કર્મપ્રધાન પુરુષ

કમ્મવ્વવાય ન. (કર્મવ્વવાદ) કર્મ સમધી
વિવેચન જેમા છે તે કર્મપ્રમાદ નામનો
આક્રમો પૂર

કમ્મવૈધ. પુ. (કમ્મવૈધ) કર્મોથી આત્માનું
બંધન

કમ્મવૈધ. ન. (કર્મવૈધ) કર્મનું બીજ,
રાગદ્વેષાદિ

કમ્મમૂલમ ત્રિ. (કર્મમૂલિક) કર્મ બુદ્ધિના
ક્ષેત્રમા રહેનાર અભિમતી અને કર્મી
(તત્ત્વનાર, કનમ અને ખેતી) એ ત્રણ
કર્મ ઉપર નિર્ભર ચલાવનાર

કમ્મમૂમિ સી. (કર્મમૂમિ) કર્મબુદ્ધિ
મનુષ્યને રહેનાના પાંચ ક્ષેત્ર પાંચ ભાગ
પાંચ ધરત અને પાંચ મહારિદિદ એ
પાંચ ક્ષેત્ર

કમ્મમૂમિમ. ત્રિ. (કર્મમૂમિક) કર્મબુદ્ધિ-
કમ્મમૂમિય ત્રિ. (કર્મમૂમિન) મા પેદા
થયેવ મનુષ્ય

કમ્મમાસય. ન. (કર્મમાપક) પાંચ ગુણ
(રતિ) ચાર કામણી અથવા ત્રણ નિષ્પાપ
પ્રમાણનું વચન-માપ

કમ્મમૂલ. ન. (કર્મમૂલ) કર્મનું મૂળ કારણ, મિ
શાત્ત, અનિરતિ, પ્રમાદ, વ્યાપ અને યોગ

કમ્મય. ન. (કર્મય) કર્મણુશરીર (૨)
ત્રિ. કર્મથી ઉત્પન્ન થયેવ.

કમ્મયા ત્રિ. (કર્મયા) કામ કરતા કરતા
ઉપજે તે શુદ્ધિ, ચાર પ્રકારમાની ત્રીજા
પ્રકારની શુદ્ધિ

કમ્મમેહસા. સી. (કર્મમેહસા) નામ કર્મની
પ્રકૃતિ રૂપ છ લેશ્યા

કમ્મમેયય. પુ. (કર્મમેદક) પ્રજાપનાના
પત્નીશ્રમા પદનું નામ

કમ્મમસાલા સી. (કર્મમસાલા) કારખાનું
(૨) કુભારનું વાસણ બનાવવાનું સ્થાન.

કમ્મા સી. (કર્મ) ક્રિયા, વ્યાપાર

કમ્માજીવ. ત્રિ. (કર્મજીવ) કારીગર (૨)
કારીગરીનું કોષ/પણ કામ બતાવી ભિક્ષાદિ
પ્રાપ્ત કરનાર સાધુ

કમ્માદાણ ન. (કર્મદાણ) પદર પ્રકારના
કર્મદાન, આરકને ન કરના યોગ કર્મ-
ધર્મ (૨) કર્મોને આવવાનો માર્ગ

કમ્માવરિય પુ. (કર્મવૈ) કર્મમા આર્ય,
નિર્દોષ વ્યાપાર કરનાર

કમ્માર. પુ. (કર્માર) જુદાર

કમ્માર ત્રિ. (કર્મકાર) મામ કરનાર, નોકર
(૨) કારીગર, શિખી

કમ્માવરિય પુ. (કર્મવૈ) કર્મમાદી, કર્મને
માનનાર

કમ્માસતીર ન. (કર્મણશતીર) કર્મણશરીર.

કમ્મિ } ત્રિ. (કર્મિન) પાપ કર્મ કર-
કમ્મિય } નાર

કમ્મિયા સીં (કાર્મિકા) અભ્યાસ કરતા
કરતા ઉત્પન્ન થયેલ શુદ્ધિ (૨) અવશેષ
રહેલ કર્મ, કર્મઅશ
કમ્મા મં (કમ્માન્) સથી / કયા કા
રણથી ?
કય પું (કચ) બાવ કેશ
કય ત્રિં (ક્ત) જુઓ “ ૩૩ ” શાખ
કય પું (કચ) ખરીદ્યું, લેવું
કય. નં (વન) કમળ
કયમ્મ ત્રિં (ક્ત) કરેલ, આચરેલ
કયંગલા સીં (ક્તગલા) શ્રાવસ્તી નગરીની
પાસે આવેલી નગરીનું નામ
કયત. પું (ક્તન્ત) દેન, ભાગ્ય (૨)
યમરાજ
કયંવ પું (કદમ્બ) કદમ્બનું ઝાડ.
કયવગ. નં (કદમ્બક) કદમ્બના ઝાડના
ફુલ.
કયંવિય. ત્રિં (કદમ્બિત) અનૃત, નિબૃપિત
કયંવુચ. નં (વદમ્બક) કદમ્બ વૃક્ષનું પુષ્પ
કયકજ્ઞ. ત્રિં (ક્તકર્ણ) કૃતાર્થ, સફળ
મનોરથ.
કયકરણ. ત્રિં (ક્તકરણ) અભ્યાસી, અ
ભ્યાસ કરનાર
કયક. પું (વનક) નિર્મળી વૃક્ષ (૨) નં
તેનું ફળ
કયક ત્રિં (ક્તક) કૃત્તમ, કરેલ (૨)
પોતાની ઉત્પત્તિમા બીજાની અપેક્ષા
દરનાર (૩) પ્રયત્ન જન્ય
કયક. ત્રિં (વનક) ખરીદ્યું
કયક પું (ક્તકર્ણ) ભરતક્ષતના મર્મ યો-
ગીનીના ૧૯ મા તીર્થકર
કયક ત્રિં (ક્તકર્ણ) ભાગ્યશાળી.
કયકણ. ત્રિં (ક્તક) કરેલા ઉપકારને જા-
ણનાર
કયક ત્રિં (ક્તક) જેને પોતાનું કાર્ય
સિદ્ધ કરું છે તે, કૃતાર્થ

કયનાસિ ત્રિં (ક્તનાસિન્) કૃત્તમ, કરેલ
શુણનો નાશ કરનાર
કયન્ન ત્રિં (ક્તન્ન) કરેલા ઉપકારને જા-
ણનાર.
કયપડિકા સીં (ક્તપતિકા) શુણનો
અલો વાગવો તે, લોકાપચાર વિનયનો
એક પ્રકાર
કયમાલ પું (ક્તમાલ) એક જાતનું વૃક્ષ
(૨) તિમિસ શુકનો અધિપતિ હોતા
કયમાલય પું (ક્તમાલક) વૈત લ્હની નિ-
મિસ શુકનો રામી હોતા (૨) વૈતા-
લ્હની શુકનું નામ (૩) મેરૂ પર્યટની
પૂર્વે સીતા નદીની ઉત્તરે આઠ દીર્ઘ વૈતા-
લ્હની આઠ તિમિસ શુકના અધિપતિ
હોતા
કયર ત્રિં (વનર) એ કે શય્યામાનો કોણુ-
ઓ એક ?
કયલી સીં (કલ્લી) કેળવું ઝાડ.
કયરત ત્રિં (ક્તરત) કરનાર.
કયરમ્મ પું (ક્તરમેન) તેરમા તીર્થકરના
પિતા.
કયધર પું (વધર) કચરો, પુણે. (૨)
નિષ્ઠા
કયવરગ્મિકયા સીં (કચરોગ્મિકા) કચ
રાને શોધી સાફ કરી બહાર ફેંકનાર
દાસી
કયવોરિય પું (ક્તવીર્ય) કાર્તીર્થના પિ-
તાનું નામ
કયવચ્ચકમ્મ નં (ક્તવચ્ચન્) આરકની
બીજી પડિમા
કયા મં (વધ) કચારો.
કયાઈ મં (વધ) } કોમ વખતે, ક
કયાઈ મં (વધાચિ) } દાચિત (૨) નિ-
તર્ક છોતક અન્યથ
કયામ્મ નં (વયામ્મ) કરીયાણું
કયાર પું () કચરો

કર. પુ. (કર) હાથ (૨) હાતીની સુદ
(૩) ત્રિ. કરનાર (૪) પુ. ૮૨ મા
મધનુ નામ (૫) ડર, વેરા (૬) કિરણ
(૭) રામના ડરની પેઠે અરિહતના કર
તરીકે માની વદના કરે તે, વદનાના
ડર દોષમાનો પચીશમે દોષ (૮) કા
મના ચોનીમ પ્રકારમાનો એક, રતિસભોગ
માટે કામના આસન વગેરે રાખના તે

કરમ્મ પુ. (કર્મ) કરા, જામેયુ પાણી

કરંજ પુ. (કરન) કરંજ નામનું ઝાડ

કરંડ પુ. (કરણ) કરંડિયો

કરંડગ } પુ. (કરણક) કરંડીયો, કામનો
કરંડય }

કરંડિયા સ્ત્રી. (કરંડિકા) નાનો કમો

કરંડુય ન. () પુઠનું દાઢકુ, પીંક
પાસેનું દાઢકુ

કરંવ પુ. (કરમ્વ) દહિ ચોખાના મિશ્રણથી
બનતો એક ખાદ્ય પદાર્થ, કરંવો

કરંવિષ ત્રિ. (કરમ્વિત) કામરચિતરા
રંગાઓ

કરક. પુ. (કરક) કરા (૨) કરંડા જેવું
એક પાત્ર, ઝારી

કરકંટ પુ. (કરકાંટ) એ નામનો એક
ખાત્રણ સન્યામી

કરકંડુ પુ. (કરકાંડુ) કરંડુ નામના
એક પ્રત્યેક છુદ્ધ કે જેને બાળની પા
દાતી અવસ્થા જોઇ વેરાગ ઉત્પન્ન થયો
હતો.

કરકચિય ત્રિ. (કરકચિત) કરવત વગેરેથી
કાંડેલ

કરકાંડ ત્રિ. (કરકાં) કાંડણ

કરકાંડી સ્ત્રી. (કરકાં) એક જાતનું નિન્દ
નીય વસ્ત્ર, જે પ્રાચીન કાળમા કાસીના
કેદીને પહેતાનનામા આવતું

કરકવ પુ. (કરકવ) લામ્બા વેદેરનાનું
ઓળંગ, કરવત

કરકર પુ. (કરકર) વદાણ પાણીમા કુબળી
વળતે કરકર આગ કરે છે તે

કરકરસુંઠ પુ. ન. (કરકરસુંઠ) એક જા-
તની વનસ્પતિ

કરકરિંગ પુ. (કરકરિંગ) કરકરિંગ નામનો
મધ, મદ્યાધિન્યક દેવ વિશેષ

કરકુચિ પુ. () કાસીની સળ
પામેન ટેદીનું એક વસ્ત્ર

કરગ પુ. (કરગ) કરંડો, એક જાતનું
વાસણ (૨) ત્રિ. કરનાર (૩) પુ.

નરસાદનો કાચો મળાં કમ (૪) શાખ
પક્ષિની એક જાત

કરગય પુ. (કરગ) કરંડી, કરંડત

કરમા ન. (કરમા) હાથનો અમ્રભાગ,
આગળી

કરડ પુ. (કરડ) એક જાતનું નાજીત્ર

કરડી સ્ત્રી. (કરડી) એક જાતનું વાજીત્ર

કરડુયમત્ત ન. () મરી ગયેલાની
પાછા જમણ થાય તે, મૃતક જોજન.

કરણ ન. (કરણ) સાધનક્રિયાને સિદ્ધ કર
નામા અથવા સહાયક સાધન (૨) ધર્મિય

(૩) પ્રયોગ કરી બતાવવું (૪) જ્યોતિષ
શાસ્ત્રમા દર્શાવેન જાલન વગેરે અગીયાર

કરણ (૫) કરણ-અભિપ્રાય (૬)
કરંડ (૭) ચારિત્ર ધર્મ. (૮) પિપરિ

શુદ્ધિ આદિ જેન શાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ ૭૦ જો
લનો સમૂહ (૯) પૂર્વે કોઈ વખતે નથી

ઉત્પન્ન થયા તેના અપ્પરસાય વિશેષ,
અપૂર્વ કરણ (૧૦) જે અપ્પરસાયથી

કર્મના બન્ધન, સક્રમણ, ઉદ્ધર્તના, અપ્પર-
તના, ઉદીરણ, ઉપશમના, નિધતિ અને

નિકાચના થાય તે

કરણયા સ્ત્રી. (કરણતા) અનુગ્રાહ, ક્રિયા
(૨) સપમાનુગ્રાહ

કરણગીરિય ન. (કરણગીર) ઉત્થાન આદિ
ક્રિયાએ પરિણામ પામેયુ પીંડ

करणासच न० (करणस्य) क्रिनाभा देणालु
सत्त, पडिलेल्या किंवा यथोक्त रीते
उरती ते

करणि. सी० () सादर, सभानता
करणिज्ज. त्रि० (करणीय) उर्त य करी
नेग

करपत्त न० (करप) उरत, लाव्यावेरानु
साधन

करभ पु० (करभ) ठिठुनु गत्यु

करमी सी० (करमी) अनान्न करानु ऐक
भोटु पात्र

करमह पु० (करमह) उरभानु आः

करय पु० (करय) लुओ " करग " शब्द

करयल न० (करयल) छेगी

करयलपुड पु० (करयलपुड) करतय सपुट,
ओओ

करव पु० न० (करव) नाग्यानागु पाणी
पीलानु पान

करवत्त पु० न० (करवत्त) करत

करह पु० (करह) हाथी अथवा ठिठुनु गत्यु

करही. सी० (करमी) ठंडी, सादणी

कराल त्रि० (कराल) उन्नत गळर नीळणु

करि त्रि० (करिन्) हाथनागो (२) पु हाथी

करिष्म पु० (करिष्म) नाशीभा अळनु नाम

करिह न० () नाशना अळर, कुपन,
पाडानो अभलाग (२) शाकनी ऐक
जल, करेला

करिस्त पु० (करीय) करीनु आः

करिस्म त्रि० (करिस्म) जेती करार, जेकुत

करिस्मण न० (करिस्म) जेयकु जेकु (२)

आस पा.ना जेती करी (३) कृति जेती

करिस्मण पु० न० (करिस्मण) ऐक वन
तलो सिद्धो

करिस्मित } त्रि० (करिस्मित) सुद्ध, पातपु,
करिस्मिय } दुर्ग

करीर. पु० (करीर) करेडानु आः

करीरञ्च पु० (करीर) करेडाने नामे पडेसु
कोष्ठ पुरपुनु नाम

करीस पु० (करीय) अजामु, जाणु

करण त्रि० (करण) दाननक, करेडाना

करणा. सी० (करणा) करेडाननक शब्द

(२) दया

करेण सी० (करेण) हाथशी

करेणुदत्ता सी० (करेणुदत्ता) } अन्नदत्त

करेणुमेना. सी० (करेणुमेना) } अन्ननीनी

ऐक सी

करेणुया सी० (करेणुया) हाथशी

करोडिय पु० (करोडिय) तापस, क्षापासिक

(२) नाभ्युलपटीनो अन्वो वगेरेडपाडनार

सज्जनो भायुस (३) भागीनी भेटा

भोडानी कुडी.

करोडिया सी० (करोडिया) } भोटा भोटा

करोडी सी० (करोडी) } वागुकासतु

ऐक पात्र (२) पानदान (३) भा

गीनु ऐ- जतनु पान (४) लिक्षतु

पात्र

कन त्रि० (कन) मधुर, मनोहर (२) पु

ऐ- जतनु धान्य (३) हृदय अने काने

मधुर लागे तेवो अ-यक्त (४नि) (४)

भान, क्षीय

कर्नक पु० (कर्नक) अथो, ला ज्ञ

कर्लेक पु० () नासनी अन्वोवेनी वाः

कलकल. त्रि० (कलकल) अशुभ अयोग्य

कलकनीमाव पु० (कलकलीमाव) मलनाद,

दु अने गलनाद (२) ससारमा पर्यन्त

करु ते

कलंद पु० (कलन्द) कुपुड निशे। रगनु

कु (२) आर्य ज्ञानिना ऐक जतना

भनु

कलंय पु० (कलंय) ददगनु आः

कलवचीरपत्त न० (कलवचीरपत्त) शस्त्र

निने।

કનકચીરિગાપત્ત. } નં (કદમ્બચીરિગાપત્ત)
 કનકચીરિયાપત્ત } તીક્ષ્ણ ધારવાળુ ધાસ
 કનકવાલુયા સ્ત્રી (કદમ્બવાલુયા) જેની
 રેતી વજ્ર જેની છે એવી વજ્રવેલુકા
 અથવા હરિવેલુકા નામની નરકની
 નદી (૨) હરિમના પુત્ર જેની તેલુ
 કનકુચ પુ (કનકુચ) } એક જાતની
 કનકુચ. નં } પાણીની
 કનકુચા સ્ત્રી (કનકુચા) } વનરપતિ
 કનકલ. પુ (કનકલ) કલકલાટ, વણ
 માણસોનો અનાજ (૨) ચૂરડિ મિશ્ર
 જળ (૩) વ્યક્ત શબ્દ, રપટ અનાજ
 કનકલત ત્રિ (કનકલાવમાન) કલકલાટ
 કરતુ, કલકલ એવો અનાજ કરતુ
 કનકલિત. ત્રિ (કલકલિત) કવકલાટ
 શબ્દ સાહત.
 કનકા નં (કનક) શબ્દ, અનાજ (૨)
 સખ્યા, ગણતરી
 કનક નં (કનક) સ્ત્રી
 કનકોચ નં (કનકોચ) સુનર્ણ, સોનું
 (૨) ચાદી, રૂપુ
 કનકમ. પુ સ્ત્રી (કનક) હાથીનું બચ્ચુ
 કનકમિયા. સ્ત્રી (કનકમિયા) નાની હાથપૂતી
 કનકમ. પુ (કનકમ) ડાઘર, કમોડ (૨)
 ચોર, તરકર
 કનકમલ. પુ (કનકમલ) જરકરમા રહેલા
 ક્રમનો સમૂહ
 કનકમાય. ત્રિ (કનકમાન) ચણામાન, ચગ
 જેડુ
 કનકયલ પુ (કનકયલ) કવકલાટ શબ્દ.
 કનકલ નં (કનકલ) મર્જની પ્રથમ સાન
 નિસની અવગ્યા.
 કનકમ. પુ (કનક) ધડા કાશો (૨)
 આદ્ય માગનિકાનુ છ. (૩) અમિકુચાર
 દેનતાનુ ચિહ્ન (૪) ઝોગપીસમા તીર્થકરનું
 લાઝન

કલસિચ્છા સ્ત્રી (કનકિચ્છા) નાનો કાશિરો
 (૨) નાનો ધડા
 કલહ. પુ નં (કનહ) કલેશ. કલ્પો
 કલહસ પુ (કનહસ) રાગહસ
 કલહોચ નં (કનહોચ) ચાદી
 કલા. સ્ત્રી (કલા) ભાગ, અગ (૨)
 શોભા (૩) કુબર, કારીગરી (૪) ચંદની
 ટળા (૫) પુરોને માણુનાની ડર અને
 સ્ત્રીઓને માણુનાની ૧૪ કળા (૧)
 કાગનો સૂક્ષ્મ ભાગ
 કલાદ. } પુ (કલાદ) સોની
 કલાય }
 કલાય પુ (કનાય) એક જાતનું ધાન્ય
 કલાયરિય પુ (કનાયાર્ય) ડર કળા
 શીખરનાર, કળાચાર્યની પદવી મેળવેન
 અધ્યાપક
 કલાવ. પુ (કનાવ) મોરના પીઠા (૨)
 સમૂહ (૩) ડાઘા પહેરનાનું આભરણ
 કલાવ. પુ (કનાવ) એ નામનું એક
 અનાજ
 કલાયમ. નં (કનાયમ) ડાઘા પહેરનાનું
 આભરણ (૨) ચાર શ્લોકોની એક
 વાક્યતા
 કલાચિ પુ સ્ત્રી (કનાચિ) મપુર, મોર
 કલારિચલિયા. સ્ત્રી (કનાચિચિ) એક
 જાતનું શીંગવાળું ધાન્ય, વદાણુ ચોળા
 ભેરે
 કલિ. પુ (કલિ) એક, એકની સખ્યા
 (૨) કલ્પો, કલેશ
 કલિઝોગ પુ (કલિઝોગ) જે સખ્યાને
 કલિઝોગ નં } ચાગે ભાગતા એક રો
 રહે તેવી સખ્યા
 કલિઝોગકુડુમ્મ પુ (કલિઝોગકુડુમ્મ)
 જે સખ્યાને ચાગે ભાગતા ચાગ ગેવ રહે
 અને લખ્યાકને ચાગે ભાગતા એક રો
 રહે તે સખ્યા મહાપુત્ર સખ્યાનો તે
 રમે પ્રકાર

કલિઝોગકલિઝોગ. પુ० (કવ્યોજ્જયોત)
જે રાશીને આરે ભાગતા એક રોષ રહે
અને લખ્યાકને પશુ આરે ભાગતા એક
રોષ રહે તે સખ્ય, મહા યુગ્મ સખ્યાનો
સોળમો પ્રકાર

કલિઝોગત્તેઝોગ પુ० (ક યોગ યોગ) જે
સખ્યાને આરે ભાગતા ત્રણ રોષ રહે અને
લખ્યાને આરે ભાગતા એક રોષ રહે તે
સખ્યા, મહા યુગ્મ સખ્યાનો ઔદ્યો પ્રકાર.

કલિઝોગદ્વારચુલ્લમ પુ० (ક યોગદ્વારચુલ્લમ)
જે સખ્યાને આરે ભાગતા મે રોષ રહે
અને લખ્યાકને આરે ભાગતા એક રોષ
રહે તે સખ્યા મહા યુગ્મ સખ્યાનો ૫
દરમો પ્રકાર

કલિંગ પુ० (કલિંગ) આર્ય દેશમાનો કનિઝ
નામે યોધો દેશ (૨) તનુચ્ચ, કનિઝ

કલિંગ નં (કલિંગ) કનિઝ દેશમા અનેયુ
વચ્ચ

કલિંગ પુ० (કલિંગ) મુલ્યો (૨) સુકી
ભાડી

કલિન્દ પુ० (કલિન્દ) એક આર્ય જાત.

કલિન્દ પુ० (કલિન્દ) એક જાતનું લોક

કલિન્દ નં (કલિન્દ) કેરો બાધવાનું ધુન
રોમાં બુદ્ધિ ક્ષેત્રો (૨) કેરો ઉપર
પહેરવાનું એક જાત આમણનું કન્ય

કલિન્દ ત્રિ० (કલિન્દ) યુક્ત (૨) રચેયુ

કલિન્દ સિયા સી० (કલિન્દ) કનિઝીયાના
આકારનું એક વાણ

કલુણ ત્રિ० (કલુ) ઝણા ઉત્પાદક, ફા
પાન, ગરીમ (૨) કચ્છારસ, નીચસ-
માનો એક રસ

કલુણ સી० (કલુ) કચ્છ, ફા

કલુસ ત્રિ० (કલુ) કાણુ મેયુ

કલુસ પુ० નં (કલુ) પાપ મેં ચિતની

કલુસ નં (કલુ) ગરીમ, દેહ

કલુસ પુ० (કલુ) એક જાતનું રાસ
કલુસ સી० () વાશનો ગરીમો

કલુ નં (કલુ) આવતીકાવ, બીજો
નિસ (૨) પ્રાત કાળ, પ્રભાતનો સમય
(૩) આરોગ (૪) શાન્ત, અશાન્ત (૫)
સખ્યા, ગણતરી (૬) નિં રોગ રહિત.

કલુકલિ ત્રિ० (કલુકલ) પ્રતિદિન,
દમેશ (૨) પ્રતિપ્રભાત

કલુકલ પુ० નં (કલુકલ) સુખ, કલુકલ
(૨) એ નામનું પદ્ય જાતનું કાક (૩)
એક પ્રકારના પ્રાપ્તિવાનું નામ (૪)
તીર્થસ્થાન ૭ કલુકલમાનું ગમે તે એક
(૫) નિર્વાણ મોક્ષ (૬) સમૃદ્ધિ, વૈભવ
(૭) પુણ્ય, શુભકર્મ (૮) ત્રિં દિવસગ્રહ,
સુખમરક

કલુકલારિ. ત્રિ० (કલુકલારિ) સુખા-
વક, મગ રકાગ્રહ

કલુકલ પુ० (કલુકલ) પડિયેકલુકલ વ
ખત વીત્યા પછી પડિયેકલુકલ થાય તેનું
પ્રાપ્તિ, કલુકલ તપ નિર્ણય (૨)
ત્રિં નિર્વાણ

કલુકલિ. પુ० (કલુકલિ) એક જાતની
નરપતિ (૨) ત્રિં કલુકલિ

કલુકલ પુ० (કલુકલ) છઠ્ઠ તાડી વેચનાર,
પીપાસો

કલુકલ પુ० (કલુકલ) મે ઇન્દ્રિયાઓ છઠ્ઠ

કલુકલ પુ० () દમનીય નામ, સાદ

કલુકલ પુ० (કલુકલ) તરંગ દહેર

કલુકલ નં (કલુકલ) એક જાતનું સેક

કલુકલ ત્રિ० (કલુકલ) અખતરનારો

કલુકલ સી० (કલુકલ) એક જાતનું મામ

કલુકલ નં (કલુકલ) કલુકલ

કલુકલ સી० (કલુકલ) કાડી

કલુકલ પુ० નં (કલુકલ) અખતર, કન્ય

(૨) જાળ, સમૃદ્ધ

कवल. पु० (कवल) कोणीये

कवलिकृत त्रि० (कवल्यमान) भवातु

कवज्जु. पु० () दोहानु क्षम, द्यष्ट

कवज्जी. स्त्री० () गोण उदणानु क्षम.

कवाड न० (काल) जोपरी

कवाड. पु० न० (कपाट) कपाट, आरलु
(२) केरण समुद्रान क्रियाभा केरणी
आत्माना प्रदेशने अहार काही प्रसारि
कपाटने आकारे अनावे ते

कवाडभयम् पु० (कवाटभक्त) जे हाथ
अथवा तथु हाथ जमीन जोडे तो अमुक
पैसा आपीस, ओपी शरत वरी राखेवो
आकर

कवाज्ज. पु० न० (काल) धडनो अर्धलाग
(२) भक्त, जोपरी (३) शिक्षा
पान

कवि पु० (कवि) कविता करनार

कवि पु० (कवि) वादरो

कविजल पु० (कविजल) ओके जलतु पक्षी

कविरुच्छु पु० (कविरुच्छु) ओके जलतनी
वेन क नेने अजता शरीरमा अरज
उत्पन्न थाय छे

कविट्ट पु० (कविट्ट) कोणीनु इग, कोक

कविया स्त्री० (कविता) लगाम

कविल पु० (कविल) कपिन केरणी (२)

भूरो रंग (३) ओके जलतनु पक्षी (४)
कपिनमुनि साध्य शास्त्र प्रयोग अने
तेना अनुयायीओ (५) ओके आवाज
मदपि (६) आ नामना ओके वामुदेव

कवित्रम. पु० (कवित्रम) राहुना पुद्गनना
पदर प्रभारमानो ओके

कविसायण पु० न० (कविगायन) ओके जल-
तनी भक्ति

कविमीमस. } पु० न० (कविमीमस) क्ष-
कविमीमस. } मीसा.

कविहसिय. न० (कविहसित) आकाशभा
अद्भुतात् अगती लरकर जराणा दे-
आय ते

कवेल्लु. पु० } () पान विशेष,
कवेल्लुय } ओहीटी कडाध (२) न
गिया (३) कडाधओ.

कवोड पु० (कोत) पारेवो (२) न०
कुष्माड, कोहपु

कवोतालि स्त्री० (कोततालिवा) पक्षीने पाण-
वानी जगा, ज्युतरपानु

कवोय पु० (कोत) ज्युतर, पारेवो.

कवोयसरोर. न० (कोतशरीर) पारेवाना
शरीरना रगवाजु इग, कोजु

कवोल. पु० (कोल) गाय, लमलु

कव न० (कव्य) काव्य, कविनी अनावेन
इति

कवरड. पु० न० (कर्वट) लुओ "कवपड"
शब्द

कवडड पु० (कवडड) ७६ भा अहुतु नाम.

कस पु० (कस) आलभो, कोरडे

कस पु० (कस) धरिने कोहीटी करी ते
(२) त्रि० दिसक, हार भारनार (३)
पु० न० ससार, लव, जगत (४) न०
कर्म, कर्मपुद्गल

कसट न० () कसनर, कथरो.

कसट्टिय पु० (कसट्ट) कोहीटीने पक्षी.

कसपट्ट. पु० (कसपट्ट) कोहीटीने पक्षी

कसर. पु० न० () भस

कसा. स्त्री० (कसा) आशुके, कोरडे

कसाह. त्रि० (कसाहिन) काय जगराओ
(२) कोध, मान माया ने जोभराओ

कसाय पु० (कसाय) लगरा यम् (२)
कसाययो रम (३) पलपणा मूनना
नाम पना मातमा हारनु नाम. (४)
प्रगापनाना यडिमा पदनु नाम (५)
मान समुद्रधानामानी गीछ अमुद्रपात

(१) कौध भान भाया अने दोल (७)
 ॥३॥ निगेप, लीया, पीणा ॥३॥
 कसायकुसील पु० (कसायकुसील) कपा
 युक्त साधु. ७ प्रकारना निर्ग्रहमानो एक
 कसायपद. न० (कसायपद) पत्ररथा सन्ना
 योथा पदनु नाम.
 कसायमोहणिज. न० (कसायमोहणीय) कपा
 य३५ मोहनीय कर्मनी प्रकृति
 कसायसमुदाय पु० (कसायसमुदाय) कौधा
 दि कपायने उद्ये ज्ञाना प्रदेश शरी
 अदर अने मदार निम्नरनाथी नेत्र नि
 कार क मुष्प निकारनु थनु अने कपाय
 मोहनीयनो भोगरतो करी कपायना पुद्
 गजोने निर्गहरा ते
 कसायात पु० (कसायातम्) कपायनागे
 आत्मा
 कसाहि. पु० स्त्री० (कसाहि) अेद नतनो
 मुद्रित सरे
 कसि. पु० (कसि) भेती, कृषि कर्म
 कसिण नि० (कस्तिन) पुरेपुर (२) अ॥३॥
 अजिन न थरेक्ष (३) पु० परिपूर्ण रक्ष,
 मदाररक्ष, नेनाथी भेटोटी पीने रक्ष
 नथी ते
 कसिण नि० (कृष्ण) जगु, जगोशरागु
 कसिणा. स्त्री० (कस्तिना) ने आयश्रितभा
 अधिक समाध शके नही ते, आयश्रितनो
 अेक प्रकार
 कसेह पु० न० (कसेह) पाणीभा उत्पन्न
 यतो उरोउ नामनो प्रसिद्ध हह
 कसेल. पु० (कपल) जेउ नामनी पा-
 णीभा उगनी ननपति
 कस्सई अ० (कस्सचि) कौध अेकनु
 कह } अ० (कस्म) कस सा भाटे, ३-नी
 कह } रीते ?
 करंरुहा स्त्री० (कक्कया) निकथा, रागदेप
 उ. ॥३॥ करनारी कथा

कहंचि अ० (कचिचि) कौध प्रकारे.
 कहकह पु० (ककह) यथा नथुनो पुशा-
 लीनो अनाम
 कहकहकह. पु० (ककहकह) पुशा-लीनो पोदार
 कदम पु० (कदम) कथा करना
 कदम न० (कदम) } कथन
 कदमा. यो० (कदमा) }
 कहल पु० न० () अ॥३॥
 कहचि. अ० (कचिचि) कौधपग रीते
 कहा स्त्री० (कथा) कथा, वार्ता
 कहाणन न० (कथान) कथा, वार्ता
 कहासमुदाय पु० (कथासमुदाय) प३२५२
 वार्ताथाप
 कहि. नि० (कथि) कहेनार
 कहि अ० (क) कथा, कथे कथाणे ?
 कहिअ. नि० (कथित) कहेयु
 कहि अ० (क) कथा
 कहि. अ० (कथ) कथारे
 कहिचि अ० (स्वचि) कथापपल, कौधथणे
 कहित नि० (कथित) कहेय
 कहित्तर नि० (कथित) कहेनार, जो
 कहित्तर } कहेनार
 कहार. न० (कहार) सन्नानिकारी सहेह
 कभग
 काह. अ० (काचि) कौध, आनति निगेप
 पदार्थ
 काहय नि० (काचि) शरीर सधधी,
 शारीरिक.
 काइया स्त्री० (काचिनी) शरीरना व्यापारथी
 थनी किया, पाय कियामानी अेक (२)
 भूत, पेशाण
 काई. स्त्री० (काकी) जगडी
 काईअडअ. न० (कास्यक) कागडीना छंडा
 काउ स्त्री० (कागोती) कापोतवेरना, आ
 तमाना अेक प्रभरनु परिणाम
 काउवरि पु० (काकोवम्वरि) अेक नतनु जाउ

કાઝબરિય પુ. (કાઝબરિય) વૃક્ષ વિશેષ.
 'કાઝબરી સ્ત્રી. (કાઝબરી) એક જાતની
 એપધિ
 કાઝકામ વિ. (કાઝકામ) સ્વામીની ધર્મકાવળ.
 કાઝજુયયા સ્ત્રી. (કાઝજુયા) શરીર યો-
 ગની સરક્ષતા, સીધાપણું
 કાઝકાવળ ન. (કાઝકાવળ) દૂર રહીને
 ખીજના શરીરનું આકર્ષણ કરતું તે
 કાઝદર પુ. (કાઝદર) એક જાતનો ફેણ-
 વાળો સર્પ
 કાઝરિસ પુ. (કાઝરિસ) કાચર, ખીકણ
 કાઝલિ સ્ત્રી. (કાઝલી) એક જાતની
 વનસ્પતિ.
 કાઝલેસા. } સ્ત્રી. (કાઝલેસા) ૭ લેસ્યા
 કાઝલેસા } માની ૧૭ કાગળ લેસ્યા
 કાઝલેસા પુ. (કાઝલેસા) કાવાના વ્યા-
 પારનો ત્યાગ, કાઝલેસા કરવો તે. (૨)
 આવશ્યક સૂત્રના પાઠમાં અધ્યયનનું
 નામ (૩) શરીર પરના મહત્વનો ત્યાગ
 કાઝોદર. પુ. (કાઝોદર) એક જાતનો સર્પ
 કાઝોદર. પુ. (કાઝોદર) જુઓ "કાઝ" શબ્દ.
 કાઝોલી. સ્ત્રી. (કાઝોલી) એ નામની
 એક વનસ્પતિ; કદ વિશેષ
 કાઝોલગ પુ. (કાઝોલગ) સસાગી આત્મા
 કાઝોલી સ્ત્રી. (કાઝોલી) કાચી નામની એક
 નગરી
 કાઝ. પુ. (કાઝ) કાગડો (૨) અથવા વિશેષ
 (૩) મહાધિકારક દેવ વિશેષ.
 કાઝકિત્તિ પુ. (કાઝકિત્તિ) વેાકરી
 કાઝકિત્તિ. પુ. (કાઝકિત્તિ) } એક જાતની
 કાઝકિત્તિ. પુ. (કાઝકિત્તિ) } મદર્ષિ
 કાઝકિત્તિ. } સ્ત્રી. (કાઝકિત્તિ) જીનસર
 કાઝકિત્તિ } સંગતની કાઝકી નામની
 નગરી. (૨) જાન મુનિઓની એક ગામ.
 કાઝકી સ્ત્રી. (કાઝકી) અઘર્ષિના યોદ્ધા
 રત્નમાંનું એક રત્ન.

કાઝકી સ્ત્રી. (કાઝકી) એક જાતની
 વનસ્પતિ
 કાઝકી. સ્ત્રી. (કાઝકી) સૂક્ષ્મ ગીતિધ્વનિ.
 કાઝકી પુ. સ્ત્રી. (કાઝકી) એક જાતની
 વનસ્પતિ
 કાઝ. પુ. (કાઝ) કાગડો (૨) કાઝ ના-
 મનો અર્થ
 કાઝકી સ્ત્રી. (કાઝકી) જુઓ "કાઝકી"
 શબ્દ
 કાઝકી ન. (કાઝકી) સંખ્ય (૨) એ
 નામની એક વેધ (૩) અઘર્ષિના યોદ્ધા
 રત્નમાંનું એક કે જેથી અઘર્ષિ નિમિસ
 શુદ્ધિમાં પ્રકાશ કરવાને માટે આ-
 લેખે છે
 કાઝકીરચણ ન. (કાઝકીરચણ) અઘર્ષિનું
 કાઝકી નામનું રત્ન
 કાઝકીરચણ. ન. (કાઝકીરચણ) કાઝકી
 રત્નને જોવાની કળા.
 કાઝકી સ્ત્રી. (કાઝકી) કાઝ, એનું રૂપ
 માપમાંનું એક વસ્ત્ર, સવા મજોરી
 ભારનું માપ. માસનો યોદ્ધા ભાગ
 કાઝકીરચણ ન. (કાઝકીરચણ) કાઝકી
 એસનું ને નાખતે પડતું તેમ અનાયામે
 કાઝકી કાઝકી જીન જીવ તે કાઝકી વપરાતો
 આય
 કાઝકીરચણ સ્ત્રી. (કાઝકીરચણ) અઘર્ષિવૃક્ષ.
 કાઝકીરચણ પુ. (કાઝકીરચણ) કાઝકીની પેઠે
 કાઝકી સ્વચ્છી ગાતુ તે, ગાયનનો
 એક દોષ
 કાઝકી. સ્ત્રી. (કાઝકી) અઘર્ષિના યોદ્ધા
 રત્નમાંનું એક રત્ન કે જેને ૭ તળા
 આઠ ખુણા અને ૧૦ દામો દોષ છે.
 (૨) કાઝ, માસનો યોદ્ધા દિવસ.
 કાઝકીમંસ. ન. (કાઝકીમંસ) કાઝકીને
 આકારે કાઝકી જેવું ગાયનના કાઝકી-
 રચણની કાઝકી તે

કાગિળીમસલાઈમ નં (કાગિળીમસલાઈમ)
કોડી પ્રમાણે પ્રમા કરી પોતાનું માસ
પોતાને ખરડવે તે

કાગિળીમસલાઈમ વિં (કાગિળીમસલાઈમ
વિતાઈ) કોડીને આપે માસના કંડા
કરના તે એ પ્રમારની શારીરિક
શિક્ષા

કાગી સ્ત્રીં (કાગી) મગડી (૨) મગડા
સમધી વિધા માં વિધા

કાગાણદ પું (કાગાણદ) આ નામની એ
મેરડા જાતિ

કાણ વિં (કાણ) } કિનાળું ૧૫ (૨)
કાણ } એ આખનાજો કાળો

કાણક નં (કાણક) આણ

કાણક નં (કાણક) શેરડીના એક રોગ
કે જેથી તેમા કિંક કિંક પડી જાય (૨)
તેમા કિંકાળી શેરડી

કાણક વિં () ચોરેલું

કાણક નં (કાણક) પ્રકીર્ણ કાડાના પન
જાળ (૨) ઉપન બગીચો

કાણિકા સ્ત્રીં () મોગી છંદ

કાણિક નં (કાણિક) ૧૫૫૫ સોગ
રોગમાનો એ રોગ

કાદંબ પું (કાદંબ) એક જાતનો સ

કાદંબસિયા સ્ત્રીં (કાદંબસિયા) તમરકાયાના
પ્રભ વધી મદ થયેલી ચાની કાંતિ

કાપાલિક પું (કાપાલિક) કાપાલિક રોગી

કાપિસાયણ નં (કાપિસાયણ) એક જાતની
માદરા

કાપુરિસ પું (કાપુરિસ) મયર પુર

કામ પું (કામ) મનોરા શબ્દ અને મનોરા
૩૫ (૨) શબ્દાદિ પાત્ર વિષય (૩)
છંદના રમના સાસના અભિનાસ
(૪) મકંદપ મથુન સેવા

કામ ગ્રં (કામ) અથવા અનિશય
(૨) અપારણ (૩) રીપર

કામગ નં (કામગ) કામોત્તેજ આન
વગેરે

કામકલ નં (કામકલ) દેવ વિમાન
વિશે

કામકલ વિં (કામકલ) છંદ પ્રમાણે
ગતિ પ્રનાર સ્વચ્છે આનનાર (૨)
લાન નામે છંદ દેવોના છંદનુ મુસા
ફરી વિમાન

કામકામ વિં (કામકામ) વિના ૧૧ છંદ
વાળો

કામકુટ નં (કામકુટ) દેવ વિમાન વિશે

કામક વિં (કામક) અભિનાસવાળો (૨)
આહનાર

કામકામ પું (કામકામ) છંદ દેવોના
છંદનુ વિમાન (૨) છંદ દેવો ના છંદના
આન વિમાનો બનસ્થાપક દેવતા (૩)
ત્રિં સ્વેચ્છાચારી

કામકુળ પું (કામકુળ) મમને-વિષયને
શુભ કરનાર-ઉત્તમ આપનાર શુભો

શબ્દાદિ પાત્ર વિષય (૨) નં મૈથુન

કામકલ નં (કામકલ) સ્નાન પ્રનાર
આજોડ

કામકુળ પું (કામકુળ) પક્ષી વિશે

કામકમ્પ નં (કામકમ્પ) દેવ વિમાન વિશે

કામકમ્પા સ્ત્રીં (કામકમ્પા) મધન
નામની એક વેશ

કામકટિ વિં (કામકટિ) વિવાહિનારી

કામકટિય પું (કામકટિ) જેન સાધુઓનો
એક ગણ

કામકુહા સ્ત્રીં (કામકુહા) જોષ્ઠએ તેલ
દૂધ પૂર્ણ રનાર કામકુહા ગાય

કામકવ પું (કામકવ) એ નામના એક
ગાયક મહારીર સ્વામિના દશ ગાયક
માના એક

કામવિપાસિય વિં (કામવિપાસક) વિષા
ભિનારી

કામપ્પમ ન૦ (કામપ્રમ) દેવવિમાન વિશેષ
 કામકાસ. પુ૦ (કામસ્વર્ગ) ૪૭ મા અહનુ
 નામ
 કામમહાવળ ન૦ (કામમહાવળ) કાશી-
 વાણારસી નગરી બહારનું એક ચૈત્ય-
 ઉદ્યાન
 કામય પુ૦ (કામક) કામની ઇચ્છાવાળો,
 કામી
 કામરૂચિ ત્રિ૦ (કામરૂચિ) ઇચ્છાનુસાર
 ૩૫ બનાવનાર
 કામલેસ્ત. ન૦ (કામલેસ્ત) દેવ વિમાન
 વિશેષ
 કામવર્ણ ન૦ (કામવર્ણ) એક દેવવિમાન
 કામસમગુણ ત્રિ૦ (કામસમગુણ) કામાન્ધ
 કામસિંગાર ન૦ (કામસિંગાર) દેવ વિમાન
 વિશેષ
 કામસિદ્ધ ન૦ (કામસિદ્ધ) દેવ વિમાન વિશેષ
 કામાવદ્ધ. ન૦ (કામાવર્ત) દેવ વિમાન વિશેષ
 કામાલંસા સ્ત્રી૦ (કામાલંસા) વિપથાભિવાધ
 કામિ ત્રિ૦ (કામિ) કામની ઇચ્છાવાળો,
 કામી
 કામિત્ર ત્રિ૦ (કામિક) કામની ઇચ્છાવાળો
 કામિત્રા, સ્ત્રી૦ (કામિકા) ઇચ્છા, અભિલાષ
 કામિત્રુગ પુ૦ (કામિત્રુગ) એક તરેહના
 રૂવાની પાખરાણુ પક્ષી
 કામિટ્ટિ પુ૦ (કામિટ્ટિ) આર્ય સુકરનીના
 શિશ્વ
 કામિટ્ટિયગણ પુ૦ (કામિટ્ટિયગણ) કામિટ્ટિ
 નામનો મહારીર આમીના નર ગણુમાનો
 એક ગણુ.
 કામિય. ત્રિ૦ (કામિત) ઇચ્છુ
 કામુત્તરવાડિસગ. ન૦ (કામોત્તરવત્તક) દેવ
 વિમાન વિશેષ
 કામુય ત્રિ૦ (કામુક) કામની ઇચ્છાવાળો,
 કામી
 કાય. પુ૦ () પાણી લાવનાની કાડ

કાય. પુ૦ (કાક) કાગડો (૨) વનસ્પતિ
 વિશેષ, કાળા ઉચ્ચર
 કાય. ન૦ (કાક) કાય
 કાય. પુ૦ (કાય) કાયા, શરીર (૨) એ
 નામનો એક અનાર્થ દેશ (૩) પૃથ્વી, જળ,
 અગ્નિ, વાયુ, વનસ્પતિ અને વ્રક્ષ એ ૭
 કાય (૪) કાય દેશમાં રહેવાનાળા મનુષ્ય
 (૫) એ નામની વનસ્પતિ (૬) પ્રકાર,
 ભેદ (૭) કાક દેશમાં ઇન્દ્ર નીલમણીના
 રગનો કપાસ થાય છે તે કપાસના સુત-
 નું બનેલું વસ્ત્ર (૮) ૩૬ મા અહનુ
 નામ. (૯) પત્રાણા સૂત્રના ત્રાગ પદના
 ચોથા દારનું નામ. (૧૦) સમૂહ
 કાયંદગ ત્રિ૦ (કાન્દક) કાકડી નગરીમાં
 વસનાર
 કાયંદી. સ્ત્રી૦ (કાન્દી) પ્રાચીન સમયની
 કાકડી નામની નગરી
 કાયંવ ન૦ (કદમ્બ) કદમ્બનું વૃક્ષ
 કાયંવગ પુ૦ (કાદવક) કવલસ
 કાયરુ. ન૦ (કાયક) વસ્ત્રની એક
 જાત
 કાયકોડિય. પુ૦ (કાયકોટિક) કાવડીઓ,
 કાડડી લાર ઉપાડનાર
 કાયગુત્ત ત્રિ૦ (કાયગુત્ત) શરીરને વશ રા-
 ખનાર
 કાયગુત્તિ. સ્ત્રી૦ (કાયગુત્તિ) શરીર વશ
 રાખતું, જીતેન્દ્રિયના
 કાયજોમ્મ. } પુ૦ (કાયયોગ) શારીરિક
 કાયજોગ. } ક્રિયા
 કાયજોગિ. ત્રિ૦ (કાયયોગિ) શરીરનું
 ક્રિયાવાળો
 કાયટ્ટિદ્ પુ૦ (કાયટ્ટિવતિ) પૃથ્વી વગેરે ન
 યમાં અવિનિજનપણે રહેતું તે (૨)
 પ્રત્યાપના સૂત્રના અદ્યારમાં પાનું નામ
 કે જેમાં નરકાદિ જીવોનું કાયમ્યનિનું
 વર્ણન આપેલ છે.

कायशिरोह. पु० (कायशिरोह) शरीरना व्या-
पारनो परिस्थाय.

कायतिगिच्छा स्त्री० (कायचिच्छा) शरी-
रना शैव भटाङ्गानु चित्ति न्शाङ्गानु
शास्त्र व्यापुर्द्वेनो अेड लाग

कायपात्र न० (कायपात्र) काय देशमा
अनेय वस्त्र

कायपुराण. न० (कायपुराण) कायाअे सेना
वरनाथी थपु पुष्ट

कायवलिष्ठ त्रि० (कायवलिष्ठ) भग्नशुत
शरीरनालो, कायाना मग्ननालो

कायभङ्ग्य. त्रि० (कायभङ्ग्य) भाताना म
भेमा गलेन

कायमत त्रि० (कायमत) उँव्या शरीरनालो
कायमति पु० (कायमति) कायनो वरडा

कायमाई स्त्री० (कायमाई) भीडु दण आ
पनारी अेड वनग्ननि

कायय. त्रि० (कायय) काय देशनु अनेपु
कायर. त्रि० (कायर) काय, निर्भात्य, ना
दिभत (२) अे नाभनो अेड देश

कायरिय. पु० (कायरिय) गोशागाना मुग्ध
गान नु नाम.

कायरिय पु० (कायय) दनता विशेष

कायग्न्या स्त्री० (कायग्न्या) भाषा, अपट

कायवज्ज पु० (कायवज्ज) अे नाभनो अेड

कायवायाम पु० (कायवायाम) काययोग,
भाषानो व्यापार

कायसवेह पु० (कायसवेह) शरीरनी
स्थिति

कायसमाधारणाया } स्त्री० (कायसमाधारणा)
कायसमाहारणता } सयभभाज्ज कायानु
अननन करु ते

कायसमिह स्त्री० (कायसमिति) कायाने नृत-
नाये अनर्तानी ते, काय समिति

कायसमिय त्रि० (कायसमिय) यत्पुर्क
कायाने अनर्तानार

कायसुप्पगिहाण न० (कायसुप्पगिहाण) कायानु
सुप्पगिहाण, कायाने शुभ कृत्यमा अेकाग्र-
ताथी गेकनी ते

कायाइक्क त्रि० (कादाचित्क) अेड वधतनु

कायाग पु० (कायाग) नट निशेन, अटुपपी

कायोज्ज त्रि० (कायोज्ज) अेड कायाभाथी
भीछ कायाभा ननार

कार पु० (कार) क्रिया, कृति, व्यापार

कार पु० न० (कार) कारागृह, कैदगानु.

कारंड पु० (कारण) अतक पक्षी

कारण त्रि० (कारक) करनार (२) न०
भरुसगकित, समकितना दश प्रकारमानो
अेड (३) करनार (४) न० कर्ता,
उर्भे वजेरे व्याकरणुप्रसिद्ध करक (५)
उद्यदरणु, दधन्त

कारण न० (कारण) करणु, निमित्त (२)
आहार लेनाना अनावेन करणु सिवाय
आहार लेनाथी यतिने लागतो अेड
दो (३) अयोग्य (४) अप्रवाद

कारणिष्ठ त्रि० (कारणिक) करणु करणुथी
निधन थयेव (२) पु० न्याय करनार,
न्यायाधीश

कार्यारिष्ठ. पु० (कार्यारिक) करलारी,
दिवान (भनी)

कारय १० (कारक) लुओ "कार" शब्द

कारवाहिष्ठा स्त्री० (कार्यवाहिष्ठा) कार्यवहन
करनारी

कारवण न० (कारण) करनार, करनान प्रेरु

काराविय त्रि० (कारित) करवेन, मनावेव

कारि त्रि० (कारिन्) करनार, कर्ता

कारिय न० (कार्य) कार्य, अयोग्य

कारिय त्रि० (कारित) करवेन, अनावेव

कारियल्लुह स्त्री० (काराणी) करेवानी वेव, करेवी

कारिया स्त्री० (कारिका) काम करनारी

कारिल्लुह न० (कारिल्लुह) करेव

कारिल्ली स्त्री० () करेवानी वेव, करेवी.

કારીસ પુ. (કારીય) જાણાનો અગ્નિ
 કારીસંગ ન. (કારીપાત્ર) જેનાથી અગ્નિ
 પ્રવર્તિત કરાય તે અગ્નિ પુકવાનો ધમ્મે
 કારહજ્જ. ત્રિ. (કારહીય) કરીગર સાથે
 સમય સમનાર
 કારહમિય. ત્રિ. (કારહમિક) દયાળુ, દરજ્યાવાન
 કારહલ } ન. (કારહલ) ડરજ્યા, દયા
 કારહમ }
 કારેહ્ય ન. () કરેહ્ય, તરકરી
 નિશેષ
 કારોહિય પુ. (કારોહિક) બિલુકે નિરોધ,
 કાપાયિક (૨) તામ્બુલ વાહક
 કાલ પુ. (કાલ) સમય, વખત અવસર
 (૨) સ્થિતિ (૩) માત કાળ (૪) પદ મા
 અનુ નામ (૫) જાણના, કાળ સ્વરૂપ,
 (૬) વેનમ તથા પ્રભાવન ધનના લોક
 પાણનુ નામ (૭) વાતુકમાર જાનિના
 દેવતાના ધંડનુ નામ (૮) જે નારકાને
 કાળામા રાધે અને પોતે રમે કાળો તે
 કાળ નામે પરમાધામીની એ. જાત (૯)
 ન. આકાશ દેવલોકનુ એ. નિમાન (૧૦)
 પુ. પૂર્વ દિશામાનો કાળ નામનો સાતમી
 નરકનો નરકનાસો (૧૧) ન. જુનીને
 નરી અને નવી વસ્તુને જુની જનાનનાર,
 પર્વાવને પનટાનનાર એક ૬૦૨, ૭ ૬૦૪
 માતુ એક ૬૦૪ (૧૨) અકર્ણના નરી
 નિધાનમાતુ એક કે જેમા મર્ત કરીગરી
 શિષ્ય કર્મનો સમાવેશ થાય છે (૧૩)
 ત્રિ. કાળાસનુ (૧૪) પુ. કૃષ્ણપદ
 (૧૫) પિશાચ જાતના જ્યાર દેવતાનો
 ધંડ (૧૬) મરણ, મૃત (૧૭) ન. નિ-
 રસાવનિશાના પહેલા અધ્યવનનુ નામ
 (૧૮) પુ. પૂર્વના વનજુ સ્થુદ કે પાતા
 જના અધિદાતા દેવ (૧૯) રાજા એગ્નિ
 કના એક પુત્ર (૨૦) કાળ નામના એક
 યુદ્ધપતિ (૨૧) અજ્ઞાન (૨૨) પિશાચ

દેવોની એક જાત (૨૩) ન. કાળી દે-
 વીનુ સિંહાસન
 કાલક ન. (કાલક) કાળા પુદ્ગલ
 કાલકંઠિ ત્રિ. (કાલકાન્ત) કાળ-પ્રપિત
 મરણને આહવાર (૨) સમયની અપેક્ષા
 કરનાર (૩) અવસરના જાણનાર
 કાલકાલ પુ. (કાલકાલ) મૃત સમય
 કાલકૂટ ન. (કાલકૂટ) નિષ, ગેર
 કાલક ત્રિ. (કાલક) કાળા રતનુ (૨)
 પુ. કાળકાર્ય
 કાલમય. ત્રિ. (કાલમય) મરણ પામેન,
 કાલમાહાય પુ. (કાલમહાય) કાળ નામના
 યુદ્ધ પતિ-શી
 કાલચક્ર ન. (કાલચક્ર) વીશ સાગરા
 પદપરિભિત સમય
 કાલચારિ ત્રિ. (કાલચારિ) પોતાના
 કરાવેલ સમયે આવે તે
 કાલદિહ } સ્ત્રી. (કાલસ્થિતિ) કાળ
 કાલદિહિત } પરિભિત ગ્રિથિત, આતુષ્ય,
 કાલદૂરત્ત. ન. (કાલદૂરત્ત) અધારીયા પક્ષની-
 અભાસની અર્ધી રાત્રિ
 કાલજ્ઞાણ ન. (કાલજ્ઞાણ) કાળસમર્થ જ્ઞાન
 કાલજ્ઞાણિ. ત્રિ. (કાલજ્ઞાણિ) કાળજ્ઞાની,
 અધુક માણસનુ કારે મોત થયે તે જા-
 જનાર
 કાલજ્ઞાણ મ સ્ત્રી. (કાલજ્ઞાણ) અવસર વા
 જીવો તે, દેશજાગી ઓળખાણ
 કાલતુલ્ય. ત્રિ. (કાલતુલ્ય) કાળની અ
 પેક્ષાએ મરામર, સમાનમાત્રાસાથે
 કાલવર્મ પુ. (કાલવર્મ) કાલવર્મ, મરણ
 કાલવ્ર ત્રિ. (કાલવ્ર) દર્શન્ય પરાયણ, ન
 અને જાણનાર, ઉચિત અનુચિત સ
 મયને જાણનાર
 કાલપડિલેહયા સી. (કાલપડિલેહયા) કાળ-
 વખનુ નિરીક્ષયુ, જે વખતનુ જે કામ
 શાસ્ત્રમા જનાયુ દોષ તેના પ્રત્યે જાણુન
 ઝટુ તે

કાલપરમાણુ. પુ० (કાલપરમાણુ) સુદૃઢમા
સુદૃઢકાળ, સમય

કાલપરિયાય પુ० (કાલપરિયાય) મોતને વ
ખતે કરવાનો સંવેષનાનિધિ ભક્તપરિ-
ગાદિ પડિતમરણ.

કાલપરિહીન પુ० (કાલપરિહીન) વિચર્ય દીન

કાલપાલ પુ० (કાલપાલ) એ નામના
ધરજેન્દ્ર અને જૂતાનદના લોકપાળ

કાલપિસાયકુમારિન્દ. પુ० (કાલપિસાયકુમાર)
કાળ નામે નિશ્ચયોનો છંદ

કાલપુરિસ પુ० (કાલપુર) ને પુરુષવેદ
કર્મનો અનુભવ કરતા દોષ તે

કાલપ્રમ પુ० (કાલપ્રમ) એ નામનો એક
પરિત

કાલમાસ પુ० (કાલમાસ) મગ્ય સમય

કાલમાસિની સ્ત્રી० (કાલમાસિની) પ્રસન્ન
સમયને પ્રાપ્ત થયેન ગર્ભાવસ્થા સ્ત્રી

કાલમિગ પુ० (કાલમિગ) કાળા મૃગની
એક જાતિ

કાલમુહ પુ० (કાલમુહ) ઉત્તર ભરતમાનો
એક દેશ

કાલય પુ० (કાલય) કાળોનહેલું

કાલલોય પુ० (કાલલોય) કાળની અપે
ક્ષાએ લોક

કાલવર્ણિસયમવણ નં (કાલવર્ણમકમવણ)
કાળીદેવીનું કાળાવસ્ત્રનું નામનું ભવન

કાલવર્ણ પુ० (કાલવર્ણ) કાળો રંગ

કાલવાદિ ત્રિં (કાલવાદિન્) જાતને કાળ
કૃત માનનાર

કાલગાલ પુ० (કાલગાલ) ધરજેન્દ્રના લોક
પાળનું નામ

કાલગાસિ પુ० (કાલગાસિ) સમયે વરસ
નાર, યોમાસામા વરસનાર (મેઘ)

કાલસંસાર પુ० (કાલસંસાર) રાત્રિવિસ,
માસ, વર્ષ પચોપમ, સાગરોપમ પર્યંત
ભટકવું તે કાલસંસાર

કાલસમય પુ० (કાલસમય) કાળરૂપી સમય

કાલસિરી. સ્ત્રી० (કાલસિરી) કાળ મૃદપતિની
કાળસ્ત્રી નામની ધર્મ પત્ની

કાલસીંહાસણ નં (કાલસિંહાસણ) કાળ
નામનાનું સિંહાસન

કાલા સ્ત્રી० (કાલા) કાલેન્દ્રની કાળા નામની

રાગધાની (૨) ચમરેન્દ્રની એક અમ્ર

મદિષી (૩) એ નામની એક વેશ્યા

કાલાઈકંત પુ० (કાલાઈકાન્ત) ભુખને સમયે

નહિ પણ તેને ઉલ્લસીને મળેલો ખોરાક

(૨) કાળની ને મર્યાદા બાધેન હોય

તેને ઉલ્લસી ગયેન

કાલાઈયર પુ० (કાલાઈયર) કાળ-આતુ
ધના પ્રમાણનું અતિચાર-ઉત્સવન કરવું

તે આતુષ્ય તોડી નાખવું તે

કાલાગુરુ પુ० (કાલાગુરુ) ગણુ અગર,

સુગંધિ ધૂપનું દ્રવ્ય, કૃષ્ણાગર

કાલાગુટ્ટાઈ ત્રિં (કાલાગુટ્ટાઈ) વખતસર
અનુદાન કરનાર નામો વખત નહિ

ગાળનાર

કાલાગુપુત્રી સ્ત્રી० (કાલાગુપુત્રી) કાળવિધાયક
અનુપૂર્વ-અનુક્રમ

કાલાદેસ. પુ० (કાલાદેસ) કાળની અપેક્ષા

કાલામિગ પુ० (કાલામિગ) પહેલે પહેલે

રે કે હેતે પહેલે અમુક વખતે મળે તોજ

લેવું એમ કાળ સમયથી નિયમ ધારવો તે

કાલાયસ નં (કાલાયસ) કાળુ લોક

પોનાદ, ગમવેન

કાલાલાણ નં (કાલાલાણ) કાળ પરિતમા

ઉત્પન્ન થતું કાળુ મીઠું

કાલાવમાસ પુ० (કાલાવમાસ) કાળી ગ્રાહ,

કાળી પ્રભા

કાલાસંવેસિયપુત્ર પુ० (કાલાસંવેસિયપુત્ર)

શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુના શાસનના એક

સાધુ પાર્શ્વનાથના સનાનિયા કે નેજે

થિયાર સાધુઓને પ્રભો પુજ્યા હતા

કાલિંગો. સ્ત્રી (કાલિકા) તરશુચ, તર
શુચની વેન

કાલિજર પુ (કાલિજર) એ નામનો એક
પરંત

કાલિંગી સ્ત્રી (કાલિકા) સગા પિરોય
ધણા સમય પહેના થઈ ગયેલી વસ્તુનું
પણ બેનાથી રમરણ થાય છે તે

કાલિજ્ઞ. ન (કાલય) મગજી, શરીરની
અદરનો એક અવયવ

કાલિય. ત્રિ (કાલિક) ગત અને દિવસના
પહેને તથા છે ને પહેરે લણાય પણ
ખીન્ને ત્રીન્ને પહેરે ન લણાય તેનું સૂત્ર,
આચાર્ય આદિ કાનિ- સૂત્ર (૨) કા
લાતરે મગરાનું અનિશ્ચિત (૩) એ
નામનો એ. દ્વીપ-ખેટ

કાલિયદીન. પુ (કાલિકદીન) કાળી ના
મનો દ્વીપ

કાલિયપુત્ર પુ (કાલિકપુત્ર) કાલિકપુત્ર
નામે શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુના શાસનના
એક નિદાન ધિરર સાધુ

કાલિયથાય પુ (કાલિકાત) પ્રથમ વાત.
પ્રતિદૂળનાતુ

કાલિયસુય ન (કાલિકસુત) } આ
કાલિયાણુઓ પુ (કાલિકાનુયોય) } આ
રાગાદિ, કાલે વચાય તે સૂત્ર

કાલિયા સ્ત્રી (કાલિકા) કાગડાદેની (૨)
એક પ્રમરનો તોડાની પતન

કાલો સ્ત્રી (કાલી) અનયક સૂત્રના
આક્રમ વર્ગના પહેના અધ્યયનનું નામ
(૨) શ્રેષ્ઠિક રાગની રાણી અને કાણિ
કની એરમાન માતા (૩) નનસ્પર્શિ
વિશેષ મન્ત્રના (૪) ગળાગળની સ્ત્રી
(૫) ચમરેન્દની મુખ દેની (૬) અલિ
નન આમિની શાસન દેનીનું નામ

કાલીદારિકા સ્ત્રી (કાલીદારિકા) કાળી
કુમારી

કાલીવર્ડિસયમવણ ન (કાલ્યવતમકમવન)
કાળીદેનીનું કાનાનસક નામે ભવન

કાલુણ ન (કાલુણ) દયા, કરુણ

કાલુણવડિયા. સ્ત્રી (કાલુણવડિ) બીખ
માગી આજીવિમ ચલાવનાર

કાલુણિય ત્રિ (કાલુણિક) કલ્યાણનક

કાલેય ન (કાલેય) ભુઓ "કાનિગમ"
શબ્દ

કાલેયણ સ્ત્રી (કાલેયણ) કાગ આશ્રી
એજના-કપન

કાલોગાહણ સ્ત્રી (કાલાગાહના) કાળની
અગાહના ક્ષેત્ર નિસ્તારે અદિદીપ પ્રમાણ

કાલોદ પુ (કાલોદ) } ધાતકી ખ

કાલોદદિ પુ (કાલોદધિ) } અને કરતો

આક લાખ બેજન પ્રમાણનો કાલોદધિ
સમુદ્ર

કાલોદધિ પુ (કાલોદધિ) કાલોદધી
નામના એક અન્ય દર્શની ગુરુસ્થ

કાલોભાસ. પુ (કાલાભાસ) કાળી પ્રભા

કાલોય પુ (કાલોય) ભુઓ "કાલોદ" શબ્દ

કાન પુ (કાન) મવ્ય બનારીને સમ-
ળાનનાર

કાન } પુ () કાન

કાવડ }

કાવલિય પુ (કાવલિક) કવન આહાર

કાવિ. મ (કાવિ) કાવિપણ

કાવિદ્ પુ (કાવિદ) કવિદ નામનું એક
નિમાન

કાવિલ ન (કાવિલ) કપિન શાસ્ત્ર, સા-
ખ્ય દર્શનનું શાસ્ત્ર (૨) ત્રિ સાખ્ય
મતના અનુયાયી.

કાવિલિય ન (કાવિલિક) કપિન મતનો
એક અન્ય (૨) "ઉત્તરાધ્યયન" સૂત્રનું
આક્રમ અધ્યયન (૩) ત્રિ કપિન સમધી

કાવિસાયણ પુ ન (કાવિસાયણ) ભુઓ
"કવિસાયણ" શબ્દ

કાવોય પુ. () કાવડ ફેરવી ભિક્ષા
માગનાર એક વર્ગ.

કાવોયા સ્ત્રી. (કાવોતિમા) પારેની મતિ,
કનૂતરની માફક ધણી સલાળથી આહાર
દિવ લેવું તે

કાસ પુ. (કાસ) ઉધરસ, ખાસી

કાસ પુ. (કાસ) કાસ નામનો ચઢ (૨)

કાસ નામની વનસ્પતિનો શુભો (૩)

રસ (૪) સસાર, જગત

કાસંકસ. વિ. (કાસવ) પ્રમાદી, અસ્વસ્થ
આકુળ-માકુળ.

કાસગ પુ. (કાસ) એકુત, ખેતી કરનાર

કાસગ પુ. (કાસ) એક જાતની વનસ્પતિ

કાસગ. ન. (કાસ) ઉધરસ ખાતી, ખો
ખારતુ

કાસમદગ. પુ. (કાસમદ) એક જાતની
વનસ્પતિ

કાસવ. પુ. (કાસવ) કાસવ ગોત્રીય મ

હાનીરસનામી, ચોપીશમાં તીર્થંકર (૨)

વિ. કાસવ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ, મુનિ

સુવ્રત અને તેમી સિનાયના બાપીશ તી

થંકર ચક્રવર્તી વગેરે (૩) ન. એક

પ્રસિદ્ધ ગોત્રનું નામ, કાસવ નામે ગોત્ર

(૪) પુ. શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુના શાસનના

એક નિદાન સાધુ (૫) ન. અનગડ

સનના હટ્ટા વગના ચોથા અધ્યયનનું નામ

(૬) પુ. રાઘવક નિરાસી એક ગાથાપતિ

(૭) હનમ (૮) ન. ઉત્તરાકાંચણી ન

ક્ષત્રનું ગોત્ર

કાસવગ પુ. (કાસવગ) નાની હનમ

કાસવગુત્ત } પુ. (કાસવગોત્ર) સિદ્ધાર્થ

કાસવગાત્ત } રાજા વગેરેનું ગોત્ર

કાસવનાલિયા સ્ત્રી. (કાસવનાલિકા) શ્રી

પર્ણાનું કલ

કાસવ પુ. (કાસવ) શુભો " કાસ

વગ " શબ્દ

કાસવિજ્ઞયા. સ્ત્રી. (કાસવિજ્ઞા) જ્ઞેન મુ-
નિઓની એક શાખા

કાસવી. સ્ત્રી. (કાસવી) પાચના તીર્થંકરની

મુખ્ય સાધી, યશસ્વ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન

થયેલ સ્ત્રી.

કાસવીર. સ્ત્રી. (કાસવીરતિ) ભગવાન

સુમતિનાથની પ્રથમ શિષ્યા,

કાસાદ્ય ન. (કાપાયિક) નાહીને શરીર

હુળાનું વસ્ત્ર

કાસાદ્યા } સ્ત્રી. (કાપાયી) કપાય રમથી

કાસાદ } રંગેની સાડી, ભગની સાડી

કાસિહ વિ. (કાસિક) ખાસીનાજો

કાસિવદુણ પુ. (કાસિવર્ધન) આ નામનો

એક રાજા, જેણે ભગવાન મહાનીર પ્રભુ

પાસે દીક્ષા લીધી હતી

કાસિહ પુ. (કાસિહ) જગ્યાવારી મત્સ્યાહારી

એક જાતનું પક્ષી

કાસી સ્ત્રી. (કાસી) નર્મીપુર, વધારસી

નગર (૨) કાશીદેશ, આર્ય દેશમાંનો

એક

કાસીરાય પુ. (કાસીરાય) કાશી દેશનો

રાજા

કાહલ વિ. (કાહલ) અસ્પષ્ટ, અવ્યક્ત (૨)

પુ. ન. વાઘ વિશેષ

કાહલિયા સ્ત્રી. (કાહલિકા) કાહલિકા નામે

એક સોનાનું આભરણ

કાહાર પુ. (કાહાર) કાવડ

કાહાવણ પુ. (કાહાવણ) મુદ્રા, સિક્કો

કાહિય પુ. (કાહિક) યૌવસ્થાને ઘેર બનાવી

બનાવી કથા કહેનાર સાધુ

કાહે ગ્રં. (કા) ક્યારે ?

કિહરુમ્મ ન. (કિત્તકમ્મ) સુવાંદિકને નિધ

પૂરક વધના કરવી તે (૨) કાર્ય કરણ

કિં વિ. (કિમ્) કાણુ, શું, કયો ?

કિંકત્તવયા સ્ત્રી. (કિંકત્તવયા) શુ કરનાનું

છે તે બાણુ તે

કિંકમ્મ નં (કિંકર્ન) અત્યંત સૂત્રના
છમ વર્ગના ખીખ અધ્યયનનુ નામ (૨)

રાજ્ય નિરાસી એક ગાથાપતિ

કિંકર. પુ (કિંકર) દાસ, ચાકર

કિંકિરિટ પુ (કિંકિરીટ) ત્રણ ઇંદિરાળા
છાની એક જાત

કિંચ મં (કિંચ) અને, વગી

કિંચણ મં (કિંચ) કષ્ટપણ, કષ્ટ (૨)
નં ૬૦૧, પરિમલ

કિંચિ મં (કિંચિ) કિંચિત્માત્ર, કષ્ટ

કિંચિમ્મત્ત ત્રિં (કિંચિત્માત્ર) કિંચિત્માત્ર

કિંજરક. પુ (કિંજર) પરાગ, પુષ્પરજ

કિંતુ મં (કિંતુ) પણ મિત્રોના બતાવ-
વાને આ અન્ય વપરાય છે

કિંતુચ્ચ નં (કિંતુચ્ચ) ૧૧ વસ્તુમાનુ ૧૧ ચુ
ક-ચુ

કિંનર પુ (કિંનર) કિંનર જાનના વ્યતર
દેવતા (૨) અમરેશ્વરના રથની સેનાનો

ઉપરી (૩) એક ઇંદ

કિંનરકંઠ. પુ (કિંનરકંઠ) એક જાતનું
રત્ન

કિંનરી સ્ત્રી (કિંનરી) એક સ્ત્રી કે જેને
બીધે યુદ્ધ થયું હતું

કિંપાગ પુ (કિંપાગ) કિંપાગ દક્ષ, એક
ઝેરી ફળનાડુ દક્ષ

કિંપિ. મં (કિંપિ) કષ્ટ કષ્ટપણ

કિંપુણ } મં (કિંપુણ) વેમા તો કહેતુજ

કિંપુણો } શુ એની મદદવાળો મિત્ર

દર્શનનામા આનો ઉપયોગ થાય છે

કિંપુરિસ. પુ (કિંપુરિસ) કિંપુરિ દેવતા,

વ્યતર દેવતાની એક જાત (૨) વૈદેયન

ઇશ્વરના રથની સેનાનો અધિપતિ (૩)

મિત્ર નિકાળા ઉત્તર દિશાના ઇંદ

કિંપુરિસકંઠ પુ (કિંપુરિસકંઠ) એક જા
તનું રત્ન

કિંમમ્મ ત્રિં (કિંમમ્મ) અચાર, નિ સાર

કિમય ત્રિં (કિમય) ૨૫૨૫ કે પ્રાધાન્ય
મિષયક પ્રત્યાર્થમા વપરાયું, આનુ શુ

૨૫૨૫ છે કે આમા પ્રધાનપણે શુ છે
એમા પ્રત્યાર્થમા આ ૨૫ વપરાય છે

કિંવા મં (કિંવા) અથવા

કિંસુચ પુ (કિંસુચ) કેશુચનુ ઝાંઝ, ખા-
ખરાનુ દક્ષ

કિંસુચ નં (કિંસુચ) જુઓ "કિંસુચ"
શબ્દ

કિચ નં (કચ) કૃત્ય, કાર્ય, પ્રયોજન
(૨) ત્રિં કૃતિ-વસ્તુને લાપડ, યુર, આ-

ચાર્ય વગેરે (૩) નં પચન, પાચનાદિ

કૃત્ય (૪) કરના યોગ (૫) પું મુદ્ગ્ય

(૬) નં શાસ્ત્રોક્ત અનુક્રાંત

કિચ્ચ નં () ધોડુ

કિચ્ચાકિચ્ચ નં (કચાકચ) કૃત્યાકૃત્ય, કાર્ય
અને અકાર્ય

કિચ્ચ નં (કચ્ચ) કષ્ટ, મુશ્કેલી

કિચ્ચ ત્રિં (કચ) ખરીદવાને યોગ

કિદ. પુ (કિદ) લોહનો કાંટ

કિદ્ધકરણ્ણ સ્ત્રી (કિદ્ધકરણ્ણ) સજ્જનન
લોહની પ્રથમ સ્થિતિના ત્રણ ભાગ વ-

રીએ તેમાના ખીખ ત્રિભાગની સમા
કિદ્ધિકરણ્ણા છે

કિદ્ધ નં (કીર્તિ) મુનિ (૨) રંગન
પ્રતિપાદન (૩) કથન, ઉક્તિ

કિદ્ધિ. સ્ત્રી (કિદ્ધિ) સૂક્ષ્મ

કિદ્ધિક પુ (કિદ્ધિક) એક જાનની વનગમિત.

કિદ્ધિકર ત્રિં (કીર્તિકર) કીર્તિનું ગાન
કરનાર

કિદ્ધિય ત્રિં (કીર્તિય) વર્ણવેલું, ભજવેલું

કિદ્ધિયા સ્ત્રી (કીર્તિયા) એક જાનની
સાધારણ વનગમિત

કિદ્ધિસ નં (કિદ્ધિય) એ ત્રણ જાનના
માથના મિત્રમુથી અનેનું સૂત્ર (૨)

ગોળ, તન આનિ તેન ગદિન ચૂગ,

કિટ્ટી સીં (વિટ્ટી) એક જાતની વનખનિ
કિટ્ટુ ત્રિં (કુટ) હળથી ખેડેલ (૨) ન
દેવ વિમાન

કિટ્ટુ ત્રિં (કિટ) ક્યેશ યુક્ત
કિટ્ટિ પું નં (કુટિ) ત્રીજા ચોથા દેવ
લોકોનું એક વિમાન (૨) નં ખેચતું
ખેડતું

કિટ્ટિકુડ નં (કુટિસ્ટ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન.

કિટ્ટિયોસ. નં (કુટિયોષ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિયુક્ત નં (કુટિયુક્ત) એ નામનું ત્રીજા
અને ચોથા દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિજ્ઞમય નં (કુટિજ્ઞમ) કુટિજ્ઞમ ના
મનું ત્રીજા ચોથા દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિપ્રમ. નં (કુટિપ્રમ) ત્રીજા ચોથા દેવ
લોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિયાપન્ન નં (કુટિયાપન્ન) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિયાવર્ત નં (કુટિયાવર્ત) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિલેસ્સ નં (કુટિલેસ્સ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિસિંગ નં (કુટિસિંગ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિસિદ્ધ. નં (કુટિસિદ્ધ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિસિદ્ધ પું નં (કુટિસિદ્ધ) ત્રીજા ચોથા
દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટુસર્વર્થિસંગ પું નં (કુટ્ટુસર્વર્થિસંગ) ત્રીજા
ચોથા દેવલોકોનું એક વિમાન

કિટ્ટિકિટ્ટિયા સીં (કિટ્ટિકિટ્ટિયા) દુર્બલ
શરીરવાળા માણસના માસ પિનાના હા
કાનો ઉઠતા ખેસતા અનાજ ચાપ તે

કિટ્ટિમ પું (કિટ્ટિમ) કીડીઆર રાષ્ટ્રી
(૨) એક જાતનો રોગ

કિટ્ટુસર. ત્રિં (કીડાસર) કીડાસર

કિટ્ટુ સીં (કીડા) કીડા રમત, ગમત,
રતિ, આનંદ (૨) બાધવાનરથા

કિટ્ટાવિયા. સીં (કીટ્ટા) કીડા રમવાની
ઘસી

કિટ્ટિ. ત્રિં () રથપર, મદ

કિટ્ટિય નં (કિટ્ટિય) એક જાતનું વાણું
કામ, તાપસનું એક ઉપદ્રવ્ય, કાનની
ખે બાળુના ગમડ

કિટ્ટિયપટિકુલ ત્રિં (કિટ્ટિયપટિકુલ)
કાનના આકારની નરતુ

કિટ્ટિયસંકાદય નં (કિટ્ટિયસંકાદય) મારક
કિરણ નં (કિરણ) ખરીદતું તે

કિરિયત્ત } નં (કિરિયત્ત) એક જાતનું
કિરિય } વાજન

કિરિયત્ત સીં (કિરિયત્ત) એક જાતનું
વાજન

કિરણ ત્રિં (કીર્ણ) આકીર્ણ, વ્યાપ
(૨) કિર્ણ, કીર્ણ

કિરણી મં (કિર્) કુ ? કુ ?

કિરણમુંડ પું (કીર્ણમુંડ) એ જાતનું
વાજન

કિરણાર પું (કિર્ણાર) વાનર જાતના દેવતા
ની એક જાત

કિરણા મં (કથમ) કીની રીતે

કિરણાઈ મં (કિર્ણ) કિર્ણિય

કિરણા મં (કિર્ણ) પ્રથમ (૨) નિર્મલ (૩)
સાદરથ (૪) સ્થાન (૫) નિકલ

કિરહ પું (કુળ) કાળો રંગ (૨) ત્રિં
કાળો રંગનું સ્થાન (૩) પું કૃષ્ણ ના-
મના નવમા વાસુદેવ (૪) કૃષ્ણપક્ષ,
અધારીયુ

કિરહકેસર પું (કુળકેસર) કાળો
કેસર

કિરહપડલ નં (કુળપડલ) એ નામની
સાધારણ વનસ્પતિ

કિરહપડિચમ્લ. પુ. (કૃષ્ણપ્રતિજ્ઞ) અધા
રીયુ પખાડીયુ

કિરહપત્ત. પુ. (કૃષ્ણપત્ત) ચાર ધિદિયરાણો
એક થી

કિરહમિત. પુ. (કૃષ્ણમિત) ગળીયાર મૃગ,
દાળો હરણુ

કિરહલેસા } સ્ત્રી. (કૃષ્ણલેસ્યા) કૃષ્ણ
કિરહલેસ્મા } લેસા

કિરહસિરી. સ્ત્રી. (કૃષ્ણસિરી) ઝાંઝા ચક્ર
તીંતી કૃષ્ણશ્રી નામની ગ્રા

કિરહા સ્ત્રી. (કૃષ્ણા) મેરના ઉત્તરમા આ
વેની રક્તા નદીમા જીવે મળતી એક
નદી (૨) કૃષ્ણલેસા (૩) એક જાનની
વનસ્પતિ (૪) કાળી પ્રભા

કિરહામાસ ત્રિ. (કૃષ્ણમાસ) કૃષ્ણ રંગ
જેવું દેખાયું, ગળી પ્રભા

કિરહોમાસ. પુ. (કૃષ્ણાવમાસ) કાળીપ્રભા

કિત્તણ ન. (કીર્તિ) વખાણ, પ્રશંસા,
સ્તુતિ (૨) વર્ણન, અતિપાદન (૩) યતન,
ઉડિત

કિત્તવોરિષ્ઠ. પુ. (કાર્ત્તવ્ય) ભરતની ગા-
દીએ તેજનીય પડી આવેન તેનો પુત્ર

કિત્તિ સ્ત્રી. (કીર્તિ) કીર્તિ, પ્રસિદ્ધિ, યશ
(૨) કીર્તિદેવીની પ્રતિમા (૩) કીર્તિદેવી,
નીલવત પર્વતના કેશરી શ્રદ્ધની અધિષ્ઠત્રી
દેવી (૪) સૌધર્મ દેવલોકની એ- દેવી
(૫) નીલવત પર્વતનું શિખર

કિત્તિ. સ્ત્રી. (કૃતિ) આમણનો ચોખડો
કડકો કે જે ખેસનાને પાથરણમા નામ
આવે તે

કિત્તિઅ ત્રિ. (કીર્તિ) વખાણેન

કિત્તિઆ. સ્ત્રી. (કૃતિકા) કૃતિકા નક્ષત્ર

કિત્તિહૂડ પુ. (કીર્તિકૃત) નીલવત વખારા
પર્વતના નામ કૃતમાનુ પાથમ કૃત-
શિખર

કિત્તિમ ત્રિ. (કૃતિમ) બનાવની, કાઢ્યે કરેલું

કિત્તિય ત્રિ. (કિત્તય) કેટલું

કિત્તિયમિત ત્રિ. (કિત્તિયમિત) કેટલા

કિત્તર પુ. (કિત્તર) કિત્તર જાતના દેવતા,
વ્યતર દેવતાની એક જાત (૨) ધર્મના
ચજના યજ્ઞનું નામ.

કિત્ત પુ. (કૃષ્ણ) જુઓ “ કૃષ્ણ ” શબ્દ

કિત્તિસ ત્રિ. (કિત્તિય) અધમ, નીચ,
ખીલત્સ, ખીલમણુ (૨) ન. કિરિય, માયાનુ પર્વાય નામ, પાપ (૩) પુ. ચાણક્ય સ્થાનીય દેવ જાતિ

કિત્તિસત્ત ન. (કિત્તિયત્વ) અસુર જાન,
અસરપણુ

કિત્તિસિય પુ. (કિત્તિયિક) હલકી જા-
તના દેવતાની જાત, ચકાળ જેવા દેવ-
તાની એક જાત (૨) ખીજાને હસાડનાર,
નિદ્રાપદ (૩) ચતુર્વિધ સધ તથા જ્ઞાનાદિનું
અનર્જુવાદ ખોલનાર (સાધુ) (૪) ત્રિ. અધમ, નીચ (૫) પાપનું કૃષ્ણ ભોગન
નાર દરિદ્ર, પાગળા વગેરે

કિત્તિસિયભાવના. સ્ત્રી. (કિત્તિયિકભાવના)
ગુરુનિદ્રા, ગુરુદોહ, વગેરે કુર્મુણા કે જેથી
કિત્તિય જાતના દેવતામા ઉત્પન્ન થયું
પડે તે

કિત્તિસિયા. સ્ત્રી. (કૈત્તિયિકી) કેળ
વેવાંધારી સાધુની શક્તિ

કિમમ અ. (કિમમ) ‘ કિમમપુણ્ય ’ એ
વિશેષર્થ જાતાનનાર વાક્યમા સહયોગી
તરીકે નપરાણુ અવ્યય

કિમમપુણ્ય અ. (કિમમપુણ્ય) શું મહેનું
નેમા તો કહેનું શું ? અથવા સામાન્ય
આમ છે, વિશેષ વાતતો શું કરેની ?

કિમમ્મ અ. (કિમમ્મ) શા માટે

કિમમ ત્રિ. (કૃષ્ણ) ગરીબ, રક, દીન
(૨) દરિન, નિર્ધન (૩) કાચર

કિમિ પુ. (કૃમિ) એક જાનનો ખીડો,
કરમીયો (૨) લાખ (૩) એક જાતનું નં.

કિમિચ્છિય નં (કિમિચ્છક) આ ચીજછે ?
આ છે ? એમ ઇત્યાદિ પ્રમાણે માગી માગી
લેતુ તે, સાધુના પર અનાચીજીમાનુ
એક

કિમિણ ત્રિં (ક્રમિણ) કૃમિણનુકન
કિમિયકવલ. પું (ક્રમિયકવલ) ઝરમીયાનો
કવલ-કાળીએ

કિમિયા. સ્ત્રીં (ક્રમિયા) ઝઠરમા ઉત્પન્ન
થતા જન્તુ, કરમિયા

કિમિયા } નં (ક્રમિયા) કિરમણ રગ-
કિમિયાય. } વાગુ સૂત્ર, લોહી પાષ ઉ-
છેરેય કીડની લાળમાથી લોહીના રગમા
બનેતુ સૂત્ર (૨) કિરમચી રગ, એક
જાતનો પાકો રગ

કિમિયાસિ. પું (ક્રમિયાસિ) એ નામની
એક વનસ્પતિ.

કિમુ ઘં (કિમુ) શુ ? પ્રશ્ન
કિમુય. ઘં (કિમુત) પ્રશ્ન (૨) ત્રિં-પ
(૩) પિતકં (૪) આતિશય

કિયકમ નં (કૃત્વકમ) કૃતકર્મ વંદના
કિર ઘં (કિલ) નિશ્ચય, ખરેખર
કિરણ પું નં (કિરણ) કિરણ, તેજ,
પ્રભા.

કિરાય પું (કિણ) કિરાત નામનો એક
અનાર્થ દેશ

કિરિકિરિયા સ્ત્રીં () લાડ લો
કેતુ એક નાજીત

કિરિમર પું (કિરિમર) એક જાતનું સુગંધી
દ્રવ્ય

કિરિયવિસાલ નં (ક્રિયાવિસાલ) એ ના-
મનો ચો. પૂરમાનો તેરમો પૂર

કિરિયા સ્ત્રીં (ક્રિયા) કર્મબંધન હેતુ, કા
પિપ્પા આદિ પાચ ક્રિયા (૨) પ્રજાપના
સૂત્રના રીતમા પન્તુ નામ કે જ્યેષ્ઠા
કાશી આદિ પાચ ક્રિયાનું વર્ણન કરેય
છે (૩) આત્મા તથા પરચો છે એમ

માનતુ તે (૪) કૃતિ, પ્રયત્ન (૫) શા-
સ્ત્રોક્ત અનુજ્ઞાન, ધર્માનુજ્ઞાન (૬) સાવધ
વ્યાપાર

કિરિયાઠાણ. નં (ક્રિયાસ્થાન) સુવગડાગ
સૂત્રના ખીજા શ્રુતરકથના ખીજા અધ્યયનનું
નામ (૨) કર્મ બંધનનું દારણ

કિરિયારહ સ્ત્રીં (ક્રિયારહિ) ક્રિયા-અનુ-
જ્ઞાનમા રચિ-ઈત્યાદિ, સમક્રિતનો એક
પ્રકાર

કિરિયાવાદ } ત્રિં (ક્રિયાવાદિન) ક્રિયા
કિરિયાવાદિ } નેજ મોક્ષ સાધક માન-
નાર (૨) ક્રિયાનુ-શ્રદ્ધાશ્રદ્ધા પદાર્થનું
અસ્તિત્વ સ્વીકારનાર

કિરિયાવિસાલપુચ પું (ક્રિયાવિસાલપૂર્વ)
ક્રિયાનિશ્ચય નામે તેરમો પૂર.

કિરીટ. નં (કિરીટ) મુકુટ

કિલ. ઘં (કિલ) નિશ્ચય

કિલંજય પું (કિલિજક) વાસની સુગંધી

કિનંત ત્રિં (ક્લાન્ત) કુ બધી પીડિત

કિલામ પું (ક્રમ) પીડા (૨) થાપ

કિલામણવા સ્ત્રીં (ક્રમણ) પીડા, કુ ખ

કિલામિચ ત્રિં (ક્રમિત) ગનાનિ પામેતુ,
સુખાદિ ગયેતુ

કિલિંચ નં () વાસની અપાદ

કિલિટ ત્રિં (ક્રિટ) સક્રિય પરિણામી,
શબ્દોપના પરિણામશબ્દો (૨) ક્રેશકુશલ,
કુ ખી (૩) અશુભ, કુટ

કિલિણ } ત્રિં (ક્રિમ) આર્દ, બિન્તુ
કિલિન. }

કિલિસ્સ. પું (ક્રેસ) કુ ખ, ક્રેશ

કિલો સ્ત્રીં (ક્રિનો) ચનાકા, સપી, ખીરી

કિલેસ. પું (ક્રેગ) ક્રેશ, કુ ખ (૨)

કુ ખનું કારણ (૩) શુભાશુભ કર્મ

કિન પું (ક્રા) આ નામના એક નરિ,
કૃપાચાપ

કિરણ ત્રિં (ક્રમ) કૃપા, દરિદ્રી, રાક,
નિખારી (૨) કૃત્રીમ, કાપર

કિરાણ. પુ. ન. (ક્રાણ) ખડા, તવવાર.
કિચિણ. વિ. (ક્રાણ) ભુએ. “ કિવણુ ”
શબ્દ

કિસ વિ. (ક્રા) પાતળુ કુપી

કિસલય. પુ. ન. (કિલય) પત્તાડર,
ડીસી, કુપી

કિસિ સી. (ક્રિ) ખેતીવાડી, ખેતી-મં

કિસોર. વિ. (કિસોર) કિસોર અવસ્થાવાળો

કિસોરી. સી. (કિસોરી) કુમારી, યુવતી

કિહ મ. (ક) કયા ? કમે ઠેકાણે

કિહં. મ. (કયમ્) કેમ ? કેની રીતે

કોડ પુ. (કોટ) જાત, કોડા (૨) ચાર
ધિવવાળા છાતી એક વ્યવ

કોદ્ય ન. (કોટન) ડીઝની લાળથી
ઉત્પન્ન થતુ સૂત્ર. (૨) વસ્ત્ર વિશેષ

કોડા સી. (કોજ) ભુએ “ કિડી ” શબ્દ
(૨) માણસની દશ દશાઓ પૈકી બીજી દશા

કોડાકારી. સી. (કોડાકારણ) કીપ કે
રાતનારી દામી

કોળાસ પુ. (કીનાસ) યમરાજ

કોવ ન. (કલીવ) વાથર, નપુસક (૨)
એક ભતનુ પક્ષી (૩) કલીમ કુમાર

કોવ. વિ. (કીત) ખરીદિલ, વેચાણ બીધેલ
(૨) સાધુને માટે આહારાદિ વેચાણ લઈને

આપનાથી લાગતો એક દોષ, ૧૧ ઉદ્-
ગમનમાનો આક્રમો દોષ (૩) ન. કય,
ખરીદ

કોવ પુ. (કીચક) વાસ

કોચકડ વિ. (કોલ્કવ) સાધુને વાતને
અગાઉથી વેચાણ લઈ રાખે

કોચમ પુ. (કોચક) કોચક નામનો રાગ

કોચમડ વિ. (કોચક) ભુએ “ ક્રીચકડ ”
શબ્દ

કોચા સી. (કોરા) આખની કીમી

કોર. પુ. (વીર) કાશ્મીર દેશ (૨) વિ.
કાશ્મીર દેશ સમધી (૩) કાશ્મીર દેશમા
ઉત્પન્ન થો

કોરી સી. (કીરી) નિષિ વિરોધ, કીર
દેશની વિધિ

કોલ પુ. (કીલ) ખીતિ, ખીસો

કોલમ પુ. (કીલક) ખીસો

કોલમ ન. (કીલ) કીડા, રમત

કોલમવાઈ સી. (કીલમવાઈ) બાળને
રમકાનાર દાઈ

કોલા સી. (કીલ) રમત

કોલાવણ ન. (કીલ) રમકાનુ

કોલાવણ વિ. (કીલક) કીડા રમકાનાર

કોલાવણવાઈ સી. (કીલમવાઈ) કીડા
કરાવનારી આ-ધાવમાતા

કોલિય. ન. (કીલિ) કીડા કરવી, રમકાનુ,
ખેલુ

કોલિય વિ. (કીલિ) મત્રાદિથી ખીસી
થો

કોલિયા. સી. (કીલિકા) જેમા હાડકાના
સાધા ખીસીથી જડેન હોય તે સધયણુ,
છ સધયણુમાનુ પાચમુ સધયણુ

કોલિયાસંઘણ. ન. (કોલિકાજનન)
છ સધયણુમાનુ પાચમુ ‘ કોનિજ ’
સધયણુ

કોલિયાસંઘણિ વિ. (કીલિકાજનનિન્)
કીનિકા સધયણુમાળો

કોન પુ. (કીવ) એ ભતનુ એક પક્ષી

કોસ. વિ. (કીસ) કેડુ ?

કોસ વિ. (કિંસ) કેના રસાનવાળો

કુ મ. (કુ) કુસિન, નમર (૨) કુમાર
(૩) અધિ. વિશેષ.

કુચ્ચ વિ. (કુચિ) ખરેલુ, ગરેલુ

કુચ્ચણ પુ. (કુચિર્ણ) ધડીગાયોનો ધણી
જો મડગતો અધિર્ણ (૨) આ નામનો
એક શુદ્ધપતિ

કુડમ્મ પુ. ન. (કુનુપ) આમ નુ ધી ભર-
વાનુ કુડુ, કુડી

કુચ્ચો મ. (કુચ્ચ) કપાળી ?

કુંકળા નં () કાન્થ, રક્ત કમળ
(૨) પુ. આર ધરિયાળો એક જી
કુંકળા પુ. (કોઈજ) દેશ વિશેષ
કુંકળામ્ન ત્રિ. (કોઈજ) કાન્થ દેશમાં
જન્મેન, કાન્થ દેશનો વસનાર
કુંકુમ. નં (કુકુમ) કેશર (૨) ડકુ
કુંચ પુ. (કૌચ) કૌચ પક્ષી (૨) પાચમાં
તીર્થકરતુ લાગળ
• કુંચ. પુ. (કૌચ) કુચ નામનો એક અનાર્થ
દેશ
કુંચિય ત્રિ. (કુંચિ) ગોળ વળેન, કુડ્યા
કારે થોલ, પાકું
કુંચિયા. સ્ત્રી. (કુંચિયા) કુચી
કુંજર. પુ. (કુંજર) હાથી
કુંજરસેળા. સ્ત્રી. (કુંજરમા) કુંજર તથા
વર્તીની એ. રાણી
કુંડ ત્રિ. (કુંડ) નિર્મિત હાથનાળો, કુંડો
(૨) કુંડો, હીમણો
કુંડ નં (કુંડ) કુંડી (૨) જલાશન વિ
શેષ (૩) આરા, આદેશ
કુંડકોલિય. પુ. (કુંડકોલિક) એ નામના
મહાનીર રનામીના એક શ્રાવક, દશ શ્રા
વકમાંનો એક
કુંડગ પુ. (કુંડગ) કંથુસહુ
કુંડધાર પુ. (કુંડધાર) એક જાતના દેન
કુંડધારિ. ત્રિ. (કુંડધારિન્) આરાકારી
કુંડપુર. નં (કુંડપુર) એ નામનું એક ગામ
કુંડમોય પુ. (કુંડમોદ) હાથીના પગના
આકારનું કુંડ જેવું માટીનું હાથ
કુંડય. પુ. (કુંડ) એક જાતનું વાસણ કુંડો
કુંડરીય પુ. (કુંડરીક) કુંડરિક નામનો
એક રાજકુમાર
કુંડલ પુ. નં (કુંડલ) જાનમાં પહેરનાનું
એક આભૂષણ (૨) કુંડા નામે દશમે
હીપ અને દશમે સમુદ્ર (૩) દેન
વિશેષ (૪) પવેત વિશેષ

કુંડલમહ. પુ. (કુંડલમદ્ર) કુંડા હીપના
અધિપતિ દેનતાનું નામ
કુંડલમહામહ. પુ. (કુંડલમહામદ) કુંડાહી
પના અધિપતિ દેનતાનું નામ.
કુંડલર. પુ. (કુંડલર) કુંડાનર નામનો
હીપ તથા સમુદ્ર (૨) કુંડા હીપને આરે
તરફ ફરતો કુંડાનર નામનો પરિત (૩)
કુંડાનર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતા
કુંડલરમહ. પુ. (કુંડલરમદ્ર) કુંડાનર
હીપના અધિપતિ દેનતાનું નામ
કુંડલરમહામહ. પુ. (કુંડલરમહામદ)
કુંડાનર હીપના અધિપતિ દેનતાનું નામ
કુંડલરોમાસ પુ. (કુંડલરોમાસ) કુંડા
વરોમાસ નામનો એક હીપ તથા સમુદ્ર
કુંડલરોમાસમહ. પુ. (કુંડલરોમાસમદ)
કુંડાનરોમાસ હીપના અધિપતિ દેનતાનું
નામ
કુંડલરોમાસમહામહ. પુ. (કુંડલરોમાસ
મહામદ્ર) કુંડાવરોમાસ હીપના અધિપતિ
દેવતાનું નામ
કુંડલરોમાસમહાર પુ. (કુંડલરોમાસ
મહાર) કુંડાવરોમાસ સમુદ્રના દેન
તાનું નામ
કુંડલરોમાસર પુ. (કુંડલરોમાસર)
કુંડાવરોમાસ નામે સમુદ્રના દેવતાનું
નામ
કુંડલા સ્ત્રી. (કુંડા) કુંડાનરની
મુખના રાજધાની
કુંડલોદ. પુ. (કુંડલોદ) કુંડલોદ નામનો
એક સમુદ્ર
કુંડિય પુ. (કુંડિક) કમંડા
કુંડિયા. સ્ત્રી. (કુંડિકા) ભાગ્યન વિશેષ,
કુંડી (૨) કમંડા
કુંડિયાયણીય. પુ. (કુંડિકાયનીય) કુંડિ
કાચન ગોત્રનાગો
કુંત પુ. (કુંત) ભાગ્ય

કુંતમા. નં (કુંતામ) ભાવાની અણી
કુંતમાહ વિં (કુંતામહ) ભાવો રાખનાર
કુંતીદેવી સ્ત્રી (કુંતીદેવી) પાણકુ રાખની
રાણી

કુપુ. પું (કુપુ) કુપુનાથ નામના ચાતુ
ચોડીમીના ૧૭ મા તીર્થંકર અને ૭૬
ચક્રર્તી (૨) નવ ઇન્દ્રિયાર્થો એક છત્ર,
કુચે (૩) ચમરેન્દ્રની હાથીની સેનાનો
અધિપતિ દેવ

કુદ પું (કુદ) પુષ્પમ્લ શિષેય (૨) નં
મયકુન્દુ કુચ, મોગરાનું કુચ (૩) કુદ
નામની વનગર્ભિત, વેન

કુદુક પું (કુદુક) નવગર્ભિત રિશી
કુદુક પું (કુદુક) એક ભતની સાધા
નવ વનગર્ભિ (૨) ચીક-એક ભનનુ
ગુમધી ધૂપ દ્રવ્ય, મીનારસ

કુમ પું (કુમ) ધડો, કાશ (૨) ૧૯
મા નિર્ધરના પિતા (૩) ૧૮ મા અરનાથ
તીર્થંકરના પ્રથમ ગણધરનું નામ (૪)
કુબીમા નારકીને પદ્મનાર પરમાધારી
(૫) કુભ સ્વામ, ચૌદ સ્વામ તીર્થંકર
ગઢનાનીની માતા જુએ છે તેમાનુ એક
(૧) સાદ આદક અથવા ૨૪૦ પ્રાચ
પ્રમાણ માન વિશે

કુંમકાર. પું (કુંમકાર) કુભાર
કુંમકારકડગ. નં (કુંમકારકડગ) એક
પ્રાચીન નગરનું નામ, જ્યાં પાપકે અધ
કના પાપમે શિષ્યોને પાછીમા પીટ્યા
દના

કુંમકારી. સ્ત્રી (કુંમકારી) કુભારની સ્ત્રી,
કુંબારણી

કુંમગ પું (કુંમગ) મિથિન નગરીના રા
જાનું નામ

કુંમગ નં (કુંમગ) મધ્ય દેશનું એક માપ

કુંમય પું (કુંમય) કુંબારાળ, અગિના-
પના પિના

કુંમરાય પું (કુંમરાય) કુંભારાળ

કુંમાર પું (કુંમકાર) કુભાર

કુંમારાચ. પું (કુંમારાચક) કુંભારો
નિભાડો

કુંમિ પું (કુંમિ) ઉત્તર મોહના ઉદયથી
જેનું પુરુષ ચિન્હ તથા જુદા કુલ જેના
મોહા યના હોય તે, દીક્ષાને અપેક્ષ
પુરુષમાને એક

કુંમિય નં (કુંમિય) મગધદેવપ્રસિદ્ધ,
એક પ્રમાણ (૨) વિં કુલ પ્રમાણો,
ધમ જેનું (૩) પું એક ભતની વ-
નગર્ભિ

કુંમી. સ્ત્રી (કુંમી) હાથીનો કુંભાર,
(૨) કુહી (૩) નારકીનું ઉત્પત્તિ
સ્થાન

કુંમીપાળ પું (કુંમીપાળ) કુંભી નામના
પાનમા પકાનુ, (૨) નારકીની એક
પ્રકારની પાનના

કુંમીમુદ નં (કુંમીમુગ) સાંભા મોહારાગી
હાડી

કુંમ પું (કુંમ) કાચો.

કુંમિ વિં (કુંમિ) કુતિન કામ-નયો
કરનાર, કુભાર, કુભાર વગેરે

કુંમ્મ નં (કુંમ્મ) અગામ કામ

કુંમ્મ નં (કુંમ્મ) ઘેરીરાત્રીની અપનાઈ-
કુચી

કુંમ્મ વિં (કુંમ્મ) કુચકુચ એકો
અસાદ કરનાર

કુંમ્મ. પું () ખત્રા

કુંમ્મ પુ- () પાન આદિના
કાગ, બુધે કુસમ રમેરે

કુંમ્મ. પુ- (કુંમ્મ) ખજાનો અગિ

કુંમ્મય નં () એક ભતનું
ધણ

કુંમ્મ. નં (કુંમ્મ) કુંને યા, કામે ૫૪
અન રિગર

કુસ્કુઝા ત્રિં (કુસ્જ) આક્રંદ કરનાર
કુસ્કુઝા. સીં (કુસ્કુવા) ખરડુ, ઝરડુ
કુસ્કુઝા. ત્રિં (કૌકુવિ) ભાડની માફક
કુચેડા કરનાર, કામ ચેડા કરનાર
કુસ્કુઝા નં (કૌકુચ) મુખ નેત્રના ત્રિકાર-
વાળા ક્રિયા-ચેડા

કુસ્કુઝ પું (કુસ્કુટ) કુકડા (૨) એ
નામની એક વનસ્પતિ

• કુસ્કુઝમંસપ. નં (કુસ્કુઝામક) કુકડાનું
માસ (૨) કોળાપાક

કુસ્કુઝા. નં (કુસ્કુઝ) ભુઓ “કુસ્કુપ”
શીર્ષક

કુસ્કુઝાલક્ષણ નં (કુસ્કુઝલક્ષણ) કુકડાના
લક્ષણો જોવાની કળા.

કુસ્કુઝવસમ પું (કુસ્કુઝવસ) મોટા કુકડા

કુસ્કુઝિયા. સીં (કુસ્કુઝિયા) મુરબી, કુકડી

કુસ્કુઝી સીં (કુસ્કુઝી) કુકડી (૨)
માયા, કપડ

કુસ્કુપ. નં () ખુખણા, ધુધરા

કુસ્કુર પું (કુસ્કુર) કુતરા

કુસ્કુસ પું () ભુઓ “કુકુસ”
શીર્ષક

કુસ્કુદ પું (કુસ્કુદ) ચાર દંડિયાળો
છત્ર

કુલગાઢ સીં (કુલગતિ) અશુભ વિદાયસ
મતિ-આવવાની ગતિ

કુલગાઢ પું (કુલગાઢ) મોટા આમદ કદાચદ

કુલગાઢીય. ત્રિં (કુલગાઢીય) નદારીરીતે પ્રદય
કરેલું

કુચર ત્રિં (કુચર) નમદ આચરણ કર
નાર, ચોર, પરચી ગમત કરનાર વગેરે

કુચેલ. ત્રિં (કુચલ) ખરાબ વસ્ત્રધારી,
કુસ્તિન કપડા પહેરનાર

કુચ્ય નં (કુચ્ય) દાતીયા, વાળ ઓળવાનું
સાધન (૨) એક જાતનું ધાસ (૩) ઘડી

કુચંધર. પું (કુચંધર) ઘડી-ગાળો

કુચ્ચા નં (કુચ્ચા) ૨ નામના રોપાનું
પાથરણ જેના કુચ્ચા અને છે તે

કુચ્ચિય ત્રિં (કુચ્ચિક) ઘડી મૂળાળા

કુચ્ચ પું (કુચ) નમિ વિશેષ (૨) જોન
વિશેષ

કુચ્ચા. પું (કુચ્ચ) એક જાતનું ધાસ,
વનસ્પતિ.

કુચ્ચાગિજ્ઞ. ત્રિં (કુચ્ચાગિજ્ઞ) નિદા કરાવે
ચોચ, નિદાપાત્ર

કુચ્ચા. સીં (કુચ્ચા) નિદા

કુચ્ચિ પું સીં (કુચ્ચિ) કુખ (૨) પેટ,
મલગચાન (૩) મેદાસ પ્રમથ મપ, ગળ

કુચ્ચિકિમિ પું (કુચ્ચિકિમિ) પેટમાં ઉત્પન્ન
થતા કૃમિ, જે ક્ષતિપરાળા છત્ર

કુચ્ચિધાર. પું (કુચ્ચિધાર) નાવાનો નિર્ધા
મક, મુકાની (૨) એક પ્રકારનો વહાણનો
વેપારી

કુચ્ચિય ત્રિં (કુચ્ચિય) ખરાબ

કુચ્ચિવેચના સીં (કુચ્ચિવેચના) પેટનો એક
જાતનો રોગ

કુચ્ચિસૂલ પું નં (કુચ્ચિસૂલ) એક પ્ર
કારનો રોગ

કુચ્ચુમરિય પું (કૌસ્તુમરિક) એક જાતનું
ફદા

કુચ્ચ. પું (કુચ) જેનો જય કુદિસત-
નિર્મિત છે તે, ભુમારિ

કુચ્ચ ત્રિં (કુચ્ચ) કુખ, ઠીંગણો

કુચ્ચ પું (કુચ્ચ) સેનતીનું ગાઢ

કુચ્ચિ. ત્રિં (કુચ્ચિ) વાકુચુક, વક

કુચ્ચ પું (કુચ્ચ) પરિચર

કુચ્ચ નં (કુચ) કંટનું મારડું

કુચ્ચા સીં (કુચા) સારીરિક પીડા

કુચ્ચી સીં (કુચી) સામેલું મૂલન

કુચ્ચિતિયા સીં (કુચ્ચિ) અનાજને ખા-
નારી

કુદિમ પું (કુદિમ) જુમિતળ, જોતળીય

કુટિય ત્રિ. (કુટિ) કુટેલ (૨) કપેલ
કુટિલશ્ર. પુ. (કુટિલ) એ નામના એક
સાધુ

કુટ્ટ પુ. નં. (કુટ) કોઠ, એક જાતનો
સુગંધી દ્રવ્ય (૨) કુટરોચ, કોઠ

કુટ્ટ પુ. (કોટ) કોરો, અનાજ ભરનાનો
કોશર

કુટ્ટુદિ ત્રિ. (કોટ્ટુદિ) એકનાર જાણ્યા
પડી નહીં જુવનાર

કુટ્ટા. સ્ત્રી. (કુટ) આમની

કુટ્ટાશ નં. (કુટ્ટાશ) કુટ્ટ આન

કુટ્ટિ. ત્રિ. (કુટ્ટિ) કોઠી

કુટ્ટિઆ સ્ત્રી. (કોટ્ટિ) માગીની કાગી

કુટ. પુ. (કુટ) કોડનો રોગ.

કુટ. પુ. (કૂ) પર્વત (૨) દષ્ટાત, દા
ખયો (૩) અસત્ય (૪) એક પ્રકારનો
પાશ (૫) ધડો, કાગશ (૬) હાથી વ
ગેરેને બાંધનાનું સ્થાન

કુટંગ. પુ. નં. (કુટંગ) ધરનું ઢાકણુ જા-
પડ (૨) એ નામનો એક દીપ (૩)
વાસનું વન

• કુટંગ. પુ. (કુટંગ) પાશ વિશેષ

કુટંગિમ. ત્રિ. (કુટંગિમ) લાકડી ભારી
છીનની લીધેલું દ્રવ્ય

કુટંગ પુ. (કુટંગ) જુએ કુટ " શન

કુટમિ સ્ત્રી. (કુટમિ) ન્દાની ધન્ય

કુટય પુ. નં. (કુટ) ધરજાનું ઝાડ

કુટય. પુ. (કુટ) અનાજ ભરનાનું એક માપ

કુટહ. ત્રિ. () મૂરપો, મેડાગ

કુટાગાર પુ. (કુટાગાર) પર્વતના સિખરમા
કોતરેન ધર

કુટાલ પુ. () દગનો ઉપનો ભાગ

કુટિલ ત્રિ. (કુટિલ) સાકુચુક

કુટિલ્ય પુ. (કુટિલ) ધરમા ગડી હા
માદિ કાપક કે અદમરનો ત્યાગ કરે
તેના પરિવાર

કુટી. સ્ત્રી. (કુટી) ઓરડી ઝુપડી

કુટીર. નં. (કુટીર) ઝુપડુ, નિર્ધનનું ધર

કુટુંબ નં. (કુટુંબ) કુટુંબ પરિવાર.

કુટુંબય. પુ. (કુટુંબક) વનસ્પતિ વિશેષ
(૨) કન્ટ વિશેષ

કુટુંબિ ત્રિ. (કુટુંબિ) સમન્ધી

કુટુંબિય. ત્રિ. (કૌટુંબિક) કુટુંબી, ખાસ
કુટુંબનો માણસ (૨) હઝુરી

કુટુય પુ. () પર્વતની ટોચ શીખર.

કુટુ નં. (કુટુ) દીસાલ, ભીંત

કુટ્ સ્ત્રી. (કુટ્) પાતાળ કાગશાની ઠીંકરી

કુટાવય. નં. () અનુગમન, પડવાડે
જવુ

કુણક પુ. (કુણક) કુણક નામની એક
વનસ્પતિ

કુણાલ પુ. (કુણાલ) કુણાન નામનો એક
દેશ (૨) કુણાન રાજા, જેનું બીજું નામ
સપ્તિ રાજા હતું

કુણાલા સ્ત્રી. (કુણાલા) કુણાલા નામે
ઉત્તર તરફની એક તરરી, ઉત્તરની તર-
રીનું બીજું નામ કુણાલા હતું એમ પણ
કાક લખેન છે

કુણાલાદિવર પુ. (કુણાલાદિવર) કુણાલ
દેશનો અધિપતિ

કુણિ ત્રિ. (કુણિ) હાથ અથવા પગ ન્દાનો
ઢોઢો દોષ એવા ગર્ભના દોષરાજો

કુણિમ. પુ. નં. (કુણ) માસ (૨) શન,
મઝુ (૩) નગમવાસ વિશેષ (૪) શનનું
રૂપિર

કુણિય પુ. (કુણિક) કુણિકરાજા, ક્રિષ્ણકનો
પુત્ર

કુણિયા. સ્ત્રી. (કુણિયા) જેથી એક હાથ
અથવા પગ ન્દાનો ઢોઢો અગમો દોષ
તે, મોગ રેગમાનો એક રોગ

કુમારિ. સ્ત્રી. (કુમારી) કુન્દરી નામનું નં
(૨) એ નામની એક વનસ્પતિ

કુતિત્થ નં (કુતીર્થ) દોષવાળા દર્શન,
કુન્દર્શન.

કુતિત્થિ. ત્રિં (કુતીર્થિ) } પાખડી અ
કુતિત્થિય ત્રિં (કુતીર્થિક) } સલને ભજ
નાર, મિથ્યાત્વી

કુતુંબ પું (કુતુમ્બ) એક જાતનું પાણી
કુતુબ પું નં (કુતુબ) ડબથરના બનાવેલા
આમણનો ડુડો.

કુત્તાર ત્રિં (કુતાર) ખરાબ તાર, પોતે
કુમે અને બીજાને કુનાડે તેવો.

કુતિશ્રાવણ પું નં (કુતિશ્રાવણ) તથા
લોભા નિપજતી દરેક સ્ત્રીજા જ્યાંથી
વેચાતી મળી શકે તેની મહેતી કુકાન

કુતિય નં (કુતિક) સ્વર્ગ, મર્ત્ય અને
પાતાળ એ ત્રણ લોક (૨) તથા
જગતમા રહેતી પદાર્થ

કુત્ય મં (કુત) કથા ?

કુતિચ્છ ત્રિં (કુતિચ્છ) નિન્દિત, ખરાબ
કુન્દ્યમ સ્ત્રીં (કુન્દ્યમ્સત્રી) ધાણનો ચુન્ન
કોથમરી

કુવડ પું (કુવણ) એક જાતનું બધન
કુવંડગ પું (કુવણ્વ) ખેડાર મારવાનો
કોરડો.

કુવડિમ નં (કુવણ) કુતિસિત નં, ચુન્ન
કરતા એણો દડ

કુવંસણ નં (કુવંસ) વિપરીત શ્રદ્ધાન,
મિથ્યાત્વ દર્શન

કુવિદિ સ્ત્રીં (કુવિદિ) મિથ્યાત્વદષ્ટિ, વિપ
રાતદાષ્ટિ

કુદાલ. પું (કુદાલ) કોદાળી. (૨) એ ના
મનુ એક વૃક્ષ

કુદ્ધ ત્રિં (કુદ્ધ) કોઈ, ગુસ્સે થયેલ

કુપસ્ત્ર ત્રિં (કુપસ્ત્ર) નીચ પક્ષનો

કુપ્ત નં (કુપ્ત) આસન સમ્યા વગેરે
રાયરચીપુ, ધરનાખરી

કુપ્પર પું (કુપ્પર) ગાંધારી રચની પિંજતી
(૨) કોખી

કુપ્પાવયણિય. નં (કુપ્પાવચનિક) પાખડી
ઓના પ્રવચનને આધારે તેઓને કરનાર
આવશ્યક દિનકૃત્ય (૨) ત્રિં દ્વિપિત
સિદ્ધાન્તને અનુસરનાર.

કુવેર પું (કુવેર) એક જૈન મુનિ
કુવેરા સ્ત્રીં (કુવેરા) જૈન સાધુ ગણની
એક શાખા

કુવ્વર પું (કુવર) ધોસરી, ગાડાની ધુરી
(૨) મશ્તિનાથ પ્રભુનો યક્ષ

કુમડ પું (કુમાળ) એક જાતના દેવ

કુમહિંદ. પું (કુમાહિન્દ્ર કુભાડ દેવોનો
ધંધ

કુમોદ ત્રિં (કુમોજિત્) દુષ્ટ બોળન
કરનાર

કુમદ પું (કુમદ) સાતમા દેવલોકનું
કુમદ નામે એક વિમાન

કુમર પું (કુમાર) બાળક.

કુમાર પું (કુમાર) કુમાર, કુવર, અગ્નિ
વાહિત (૨) ખરાબ મરણ, (૩) અસુ.
કુમાર આદિ દેવતા (૪) યુવરાજ,
રાજપાલ પુરુષ (૫) લોહકાર, લોહાર
(૬) આશિન માસ

કુમારગામ પું (કુમારગામ) એ નામનું
એક ગામ

કુમારપુતિય પું (કુમારપુત્ર) એ નામના
એક નિર્ગેશ સાધુ

કુમારમિષ્ઠ. પું (કુમારમિષ્ઠ) આનુરોધ શા
અને એક ભાગ કે જેમા ન્દાના છોકરા
ઓના રોગની ચિકિત્સા બતાવી છે

કુમારવાસ પું (કુમારવાસ) કુમાર અન-
સ્થામા રહેતું તે, અભયવાશ્રમ

કુમારસમણ પું (કુમારસમણ) કુમાર
વસ્થામાંથીજ દીક્ષા લીધેલ, બાળ
વહ્યારી

કુમારિચ્છ. પું (કુમાર) ખરાબ શીમરી,
કસાઈ

કુમારિયા. સ્ત્રી૦ (કુમારિકા) કન્યા; કુમારિકા.
કુમારી. સ્ત્રી૦ (કુમારી) કુમારિકા; અવિવા-
દિત સ્ત્રી; કન્યા.

કુમુદ. ન૦ (કુમુદ) સફેદ કમળ; ચંદ્રવિકાસી
કમળ. (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ
ખાંડવાની મેર તરફથી છડી વિજય. (૩)
પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાંડવાની
મેર તરફથી છડી વિજયનો રાગ. (૪)
આઠમા દેવસોકનું કુમુદ નામે એક
વિમાન. (૫) આ નામનું એક શિખર.

કુમુદફૂડ. પું૦ (કુમુદફૂટ) ભદ્રસાધવનનાં
આઠ દિગ્દશિસ્થિતકૂટમાંનું પાંચમું કૂટ-શિખર.

કુમુદગ ન૦ (કુમુદક) એક જાતનું ધાસ.

કુમુદગુમ્મ. ન૦ (કુમુદગુમ્મ) આઠમા દે-
વસોકનું કુમુદગુમ્મ નામે એક વિમાન.

કુમુદપ્રહા. સ્ત્રી૦ (કુમુદપ્રમા) જંબુવૃક્ષના
ઈશાન પુષ્પાના વનખંડમાં પ૦ જોગન
ઉપર આવેલ એક વાવડી.

કુમુદા. સ્ત્રી૦ (કુમુદા) કુમુદ નામની મ-
હાવિદેહની એક વિજય. (૨) જંબુવૃક્ષના
ઈશાન પુષ્પાના વનખંડમાં પ૦ જોગન
ઉપર આવેલ એક વાવડીનું નામ.

કુમુદાગર. પું૦ (કુમુદાગર) કુમુદથી ભરપૂર
વન.

કુમુદ. ન૦ (કુમુદ) ચંદ્રવિકાસી કમળ (૨)
સફેદ ફૂલ.

કુમુદા. સ્ત્રી૦ (કુમુદ) દક્ષિણ દિશાના
અંગનક પર્વતની કુમુદ નામની એક
વાવ.

કુમ્મ. પું૦ (કુમ્મ) કાચબો. (૨) કાચબાના
દર્શનવાળું જાતાસરનું ચોથું અખ્યવન.
(૩) કુર્મ નામનું એક ગ્રામ. (૪) વીરમા
તીર્થકરનું ઘાંઘન.

કુમ્મગામ. પું૦ (કુર્મગામ) મગધ દેશના એક
ગામનું નામ.

કુમ્મપલ. ન૦ (કુર્મપલ) અંરથગ; ગાધ.

કુમ્માસ. પું૦ (કુમ્માપ) એક જાતનું ધાન્ય;
અડદ. (૨) કળથી. (૩) બાદેલા અડદ;
બાકળા.

કુમ્મુશાળ્યા. સ્ત્રી૦ (કુર્મોન્નતા) કાચબાના
જેવી ઉત્તરનોનિ-ઉત્પતિ સ્થાન કે જેમાંથી
અસ્તિત્વ ચક્રવર્તી બળદેવ અને વામુદેવનો
જન્મ થાય છે.

કુચ્ચા. સ્ત્રી૦ () એ નામની એક
વેલ.

કુરમ્મ. પું૦ (કુરમ્મ) એ નામની એક
ફૂલન વનસ્પતિ.

કુરંગ. પું૦ (કુરાજ) હરણ; મૃગ.

કુરજ્ઞ. ન૦ (કુરાજ્ઞ) ખરાબ રાગ્ય.

કુરયા. સ્ત્રી૦ (કુરયા) ન્હાની શેરી-ગાંધી.

કુરપ્. પું૦ (કુરક) એ નામની એક
વનસ્પતિ.

કુરર. પું૦ (કુર) પાણીને કિનારે રહેનાર
એક જાતનું પક્ષી; કુરલ.

કુરરી. સ્ત્રી૦ (કુરી) એક જાતનું પક્ષી;
ટીટાડી.

કુરલ. પું૦ (કુલ) એક જાતનું ફેંબાની
પાંખોવાળું પક્ષી.

કુરલી. સ્ત્રી૦ (કુલી) કરચલી.

કુરવિંદ. પું૦ (કુરવિન્દ) એ નામનું પર્વત
ખતિનું ગાડ.

કુરા. સ્ત્રી૦ (કુરા) અકર્મજનિદેશવિગેષ.

કુરાપ. પું૦ (કુરાજ) ખરાબ રાગન;
સીમાગ્રને રાગન.

કુરિજ. ન૦ () મોટું જંગલ.

કુરુ. પું૦ (કુરુ) કુર નામનો દેશ. (૨)

કુર નામનો દીપ તથા સુમર. (૩) મહા-
વિદેહ ક્ષેત્રમાં આવેલ લુગનીવાનાં ક્ષેત્ર;
દેવકુર અને ઉત્તરકુર નામનાં ક્ષેત્ર. (૪)

પું૦ સ્ત્રી૦ કુર વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલ;
કુર વંશીય.

કુરારાય. પું૦ (કુરાર) કુરદેશનો રાગ.

કુલ્લમ. પુ. (કુલ્લ) માયા કધાય. પર્યાય
વાચક નામ.

કુલ્લકુન્દ ન. (કુલ્લકુન્દ) એક જાતનું ધાસ
કુલ્લકુયા. સ્ત્રી. (કુલ્લકુયા) સ્થિતિએ ગયા પછી
આચમન લેવું, પણ ધોવા વગેરે શાચ-
ક્રિયા કરવી તે.

કુલ્લત્તપુત્ર. પુ. (કુલ્લત્તપુત્ર) કુલ્લત્તપુત્ર
નામના શ્રીમહાવીર ભગવાનના એક શિષ્ય
કુલ્લમર્. સ્ત્રી. (કુલ્લમર્) કુલ્લમર્તી નામની
૧૨ મા ચક્રવર્તીની સ્ત્રી.

કુલ્લપા. સ્ત્રી. (કુલ્લપા) શુભો “ કુલ્લકુયા ”
શબ્દ

કુલ્લવિંદ. પુ. (કુલ્લવિંદ) એક જાતનું ધાસ;
નાગરભોય (૨) કેળસ્તલ (૩) ઉટિલિક
નામનો એક પ્રકારનો જધારોગ.

કુલ્લવિંદાવસ પુ. ન. (કુલ્લવિંદાવસ) એ ના-
મનું એક જાતનું ધરેણું.

કુલ્લવ. પુ. (કુલ્લવ) ખરાબ રૂપ, કદરૂપ
(૨) મોહનીય કર્મ

કુલ્લ. પુ. (કુલ્લ) પૂર્વજ, આપઘાતાની પર
પરા; વશ; ઓશાદ. (૨) પિતાનોપક્ષ,
આપના વડીલોની પાસરા (૩) ચાંદાદિ
કુળ, ગણનો એક ભાગ. (૪) કુળ,
ગોત્ર. (૫) ધર (૬) સમુદય, જમ્થો;
સમુદ. (૭) મહીનાના નામ સરખાં ના-
મવાળાં નક્ષત્રો.

કુલ્લપ. પુ. (કુલ્લપ) આ નામનો એક
અનાર્થ દેશ (૨) તેમા રહેનારી જાતિ
કુલ્લકોટિ સ્ત્રી. (કુલ્લકોટિ) કુલ્લકોટિ, જી-
વની ઉત્પત્તિ સ્થાનના પ્રકાર.

કુલ્લપ્તલ. પુ. (કુલ્લપ્તલ) કુલ્લપ્તલનો મનુષ્ય
કુલ્લપ્તલ ન. (કુલ્લપ્તલ) અપવક્ષણ; ખ-
રાબ ચિન્હ

કુલ્લગર પુ. (કુલ્લગર) જીવલીયાનો રાજા;
જીવલીયાની વ્યવસ્થા કરનાર.

કુલ્લયર. ન. (કુલ્લયર) પિતૃ ગૃહ.

કુલ્લણામ ન. (કુલ્લનામ) કુળપરંપરાથી
લેવાતું નામ.

કુલ્લતિલગ. ત્રિ. (કુલ્લતિલક) કુળમાં શ્રેષ્ઠ.
કુલ્લત્ય ત્રિ. (કુલ્લત્ય) કુલીન; ખાનદાન
વશનો.

કુલ્લત્ય. પુ. (કુલ્લત્ય) કળથી; એક જાતનું
ધાન્ય.

કુલ્લત્ય પુ. (કુલ્લત્ય) કુલ્લત્ય નામે એક
અનાર્થ દેશ.

કુલ્લત્યા. સ્ત્રી. (કુલ્લત્યા) કુલીન સ્ત્રી.

કુલ્લવિનયર. પુ. (કુલ્લવિનયર) કુળમાં શ્રેષ્ઠ.

કુલ્લવીર. પુ. (કુલ્લવીર) કુળપ્રકાશક; કુ-
ળમાં શ્રેષ્ઠ.

કુલ્લધર્મ પુ. (કુલ્લધર્મ) કુળાચાર.

કુલ્લપર્વત. પુ. (કુલ્લપર્વત) પર્વતની માફક
કુળનો રક્ષક

કુલ્લપુત્ર. પુ. (કુલ્લપુત્ર) વંશરક્ષક પુત્ર.

કુલ્લમય. પુ. (કુલ્લમય) કુળનું અભિમાન,

કુલ્લય. ન. (કુલ્લય) સ્થાન કે ગાથાનો સ-
મુદાય; એક સમુદયવાળી આઠ કે તેથી
વધારે ગાથાનો સમુદ. (૨) ચાર સેતિ-
કા અથવા આઠ પસવિમ્ભાજી માન
વિશેષ.

કુલ્લરોગ. પુ. (કુલ્લરોગ) આખા કુળને લાગુ
પડે તેવો વ્યાધિ.

કુલ્લલ પુ. (કુલ્લલ) ગીધ પક્ષી (૨) સ-
મડી (૩) ખીલાડો. (૪) કુરર પક્ષી.

કુલ્લલય. પુ. () પાણીનો કેળગો
કરવો તે.

કુલ્લવહ પુ. (કુલ્લવહ) તાપસમગ્ધનો ઉ-
પરી, તાપસ ગુરુ.

કુલ્લવંસ. પુ. (કુલ્લવંસ) વંશ; કુળરૂપ વંશ.

કુલ્લવંમ. પુ. (કુલ્લવંમ) કુળમાં ઉત્પન્ન
થયેલ; વંશમાં જન્મેલો.

કુલ્લવર્ડિસય. પુ. (કુલ્લવર્ડિસય) કુળજૂવણ;
કુળદીપક.

કુલતવહ. સી૦ (કુલતવહ) કુલીન સ્ત્રી, કે
લાડીના

કુલતિહિ. પુ૦ (કુલતિહિ) જુઓ “ કુલ
કોડી ” સ્ત્રી

કુલસંપણ. ત્રિ૦ (કુલસન્ન) કુલીન, ખા
નદાન કુળનો

કુલસન્નય પુ૦ (કુલસન્નય) કુળાચાર

કુલાજીવ ત્રિ૦ (કુલાજીવ) પોતાના કુળની
આર્થ ભારી આશ્રિત યનાવનાર

કુલારિય. પુ૦ (કુલાર્ય) પિતૃપક્ષની અ-
પેક્ષાએ આર્થ

કુલાલ. પુ૦ (કુલાલ) માગ્નર, મિલાડે
(૨) આશ્રય ત્રિષ્ઠ

કુલાલ. પુ૦ (કુલાલ) કુલાર

કુલાલય પુ૦ (કુલાલય) મિનાડીની પેરે
ચૂંદ ધણ ધરાધર કરનાર લિસુ

કુલાનકુત. પુ૦ (કુલાનકુત) અભિય સન
મિષક, આદ્રાં અને અનુરાધા એ ચાર
નક્ષત્ર

કુલિંગ ન૦ (કુલિંગ) કુલિંગ-શાકર વગેરેનો
વેપ (૨) પુ૦ કીમની એક જાત, માકર

કુલિંગદ્વાય પુ૦ (કુલિંગદ્વાય) જલુ ત્રિમેય

કુલિંગાલ. પુ૦ (કુલાકાર) કુળમા કેનકે
વગાડનાર, દુરાચારી

કુલિંગિ ત્રિ૦ (કુલિંગિ) કુલીધી, પાખડી
(૨) પુ૦ કીમ વગેરે મુદ જલુ

કુલિય ન૦ (કુલિક) કુલીપુ (૨) ૬૧
(૩) નારી

કુલિય. ન૦ (કુલ્ય) જીવ

કુલિયકદ. ત્રિ૦ (કુલિયકદ) કુલપાને
આશરે દબાયે કીપેવ

કુલિયય પુ૦ (કુલિય) એક જાતના
તપ્તની, ધરમા રતી કોપાદિ પર રિજ્ય
મેળવનાર મુદસ્ય

કુલીકામ. પુ૦ (કુલીકામ) જનનસ એક
જાતનું પક્ષિ

કુલામ પુ૦ (કુલામ) મગધ દેશનું એક ગામ
કુલ્લુડિયા. સી૦ (કુલ્લુડિયા) ઘટિકા, ધડી

કુલમ્મ. પુ૦ (કુલમ્મ) અતઃગત્યના ત્રીજા
વર્ણના અગીઆરમા અધ્યયનનું નામ

(૨) દારકાના બળદેવ રાજાની ધારણી
રાણીના પુત્ર

કુલર ન૦ (કુલર) નાનાનો આગવો ભાગ,
નાનાનો મોરચાનો ભાગ

કુલલય ન૦ (કુલલય) કમળ (૨) તીલો-
તપ્ય કમળ

કુલિન્દ. પુ૦ (કુલિન્દ) વલુકર

કુલિન્દવલ્લી. સી૦ (કુલિન્દવલ્લી) એ નામની
એક વેવ

કુલિય ત્રિ૦ (કુલિય) કોપેવ, શુભે થયેવ.

કુલિય. ન૦ (કુલ્ય) શાસ્ય વગેરે ધરનખરી

કુલિયમિહ પુ૦ (કુલ્યમિહ) ધરનખરી રાખ
વાનું ધર

કુલિયસાલા. સી૦ (કુલ્યસાલા) જ્યા ધર
વખરી રહે તેનું ધર

કુલિયાયગ. સી૦ (કુલિયાયગતિ) અશુભ
રિવાજો જનિ, ઉડીયાતી માકરે ખગત
મનિ

કુલુટ્ટિ સી૦ (કુલુટ્ટિ) જાનુ વિનાનો વરસાદ,
માકર

કુલેન્ન પુ૦ (કુલેન્ન) ખરાન વેવ, ઉદરેદ

કુલેન્ની સી૦ (કુલેન્ની) એક જાતનું દધીવાર

કુલકારિયા. સી૦ (કુલકારિયા) એ નામની
વનખપનિ

કુલ્લમા સી૦ (કુલ્લ) કરનુ

કુલ્લ પુ૦ ન૦ (કુલ) દર્બ, દાખડી

કુલ્લમયણ ન૦ (કુલ્લમ) ૬૧કુ અપરજ-
શરીરનો બાધો.

કુલ્લમિય ત્રિ૦ (કુલ્લમિય) ખગત આગરે
રહેવ

કુલ્લમ ન૦ (કુલ્લમ) દબેનો આગનો
તીપ્પ બામ

કુસળ નં () દહીં ગોરસ
કુસળિય નં () દહીંમા છાશ
વગેરે મશાલા નાખીને બનાવેન ડરખો
કુસત્ત પું (કુશક) પથારી ઉપર મિઠા
પનાના વસ્ત્રની એકે ભત
કુસત્ત પુ (કુશાર્ત) કુશાર્ત નામનો દેશ
કુસમય પું (કુમય) કુશાસ્ત્ર પાખડ
મતના શાસ્ત્ર (૨) ત્રિં કુશાસ્ત્રના
અનુયાયી
કુસલ ત્રિં (કુશલ) ત્રિપુલ કુશલ (૨)
શુભ સાર (૦) નં સુખ ક્રિત
કુસત્તર પું (કુશક) એ નામનો એક દેશ
કુસિસ્ત પું (કુશિસ્ત) ખગળ શિખર
અવિનીત એને
કુસીલ ત્રિં (કુશીલ) કુસિત આચારી
અસહર્તનાજો અણાચારી દુષ્ટરતલાવ
વાજો (૨) નં અણાચાર દુષ્ટાચાર
કુસીલપરિમાસિય નં (કુશીલપરિમાસિય)
સુયગડાગ સૂત્રના સાતમા અધ્યાયનું
નામ કે જેમાં કુશીન અસદાચારી કે
નિગીનું નર્ણન છે
કુસુમ પું નં (કુસુમ) મુખ્યાતુ ગ્રા
(૨) એ વતનું ધાન્ય (૩) નં કસુ-
ખાતુ પુષ્પ કે જેનો રંગ બનાવનામાં
આવે છે
કુસુમ પું (કુસુમ) મુખો મુખી
કુસુમ પું (૨) એ (૨) એ વતનું ધાન્ય
કુસુમ નં (કુસુ) પુષ્પ પુલ (૨) પુ-
પદપ્રભ પ્રભુના વક્ત્રુ નામ
કુસુમકુન્ડલ નં (કુસુમકુન્ડલ) પુત્રના
આકારનું મનનું આકારણ મનકુન્ડ
કુસુમદામ નં (કુસુમદામ) ક્રોડી માગા
કુસુમનગર નં (કુસુમનગર) ખાત્રીપુત્રનું
અપર નામ
કુસુમપુર નં (કુસુમ) એ નામનું શહેર
ખાત્રીપુત્ર (પટના)

कुसुमसमव पु० (कुसुमसम्भवं) देशात्
 भासतु दोडोत्तर नाम
 कुसुमसर पु० (कुसुमसर) १ भेदेन
 कुसुमासय पु० (कुसुमासव) पराग पुष्परेपु
 कुसुमित } वि० (कुसुमिन) इत्यादि
 कुसुमिय } गीते
 कुसेजा सी० (कुष्या) दुष्ट रक्षा स्थान
 कुह पु० (कुह) पक्ष
 कुहय पु० (कुह) धर्मज्ञान तुल्य
 कुहव पु० (कुम्भाड) व्यतर देवतानी अत्र ज्ञात
 कुहवय पु० (कु जगद्वक्) दोषोक्त शास्त्रिणी
 अत्र ज्ञात
 कुहविया सी० (कुषाली) दोषोक्तानी वेन
 कुहवी सी० (कुम्भाडी) इधी नष्ट
 कुहक पु० (कुहक) कुट्टु वृक्ष अथवा अनाज
 कुहा पु० (कुहक) कंद विशेष
 कुहण न० (कुहण) अत्र ज्ञातनी वनस्पति
 भूमिक्षिप (२) वि० कुहणक्षिपतो २
 हेवासी
 कुहण वि० (कोषल) दोषी दोष उत्तर
 कुहणा सी० (कुहणा) जनीता आ १२नी
 वनस्पति भूमिक्षिप
 कुहम पु० (कुर्म) भोटा-पापवृद्धम
 कुहय पु० न० (कुहक) धर्मज्ञाति भित्तु
 कुहव न० (कुह) परितनी शुद्ध
 कुहाड पु० (कुहार) कुडाडे (२) इरसी
 कुहिक्षिपय वि० (कुषिपक्षितिक) व्यत्यन्त
 सडेल
 कुहिविय अ० (कुविवि) इया ३ धर्मज्ञान
 कुहिय वि० (कुषिप) दोरी अत्रेत्तु सी
 अत्रेत्तु (२) वि०
 कुहय पु० (कुहण) अत्रेत्तु कुहय रक्षा
 कुहवय पु० (कुहव) अत्रेत्तु ज्ञातनी ३
 कुहव पु० (कुह) अत्रेत्तु अत्रेत्तु अत्रेत्तु
 कुहवय पु० (कुहव) अत्रेत्तु अत्रेत्तु अत्रेत्तु
 (२) वडोक्ति विशेष

કુહડાગ. પું. નં () અગ્રભો.

કૂમળા. નં (કૂમળ) અવ્યક્ત શબ્દ. (૨)

ત્રિં એવો અવાજ કરનાર.

કૂમળાયા. સ્ત્રીં (કૂમળા) પાણિત સ્વસ્થી રહ્યું તે.

કૂદા. નં (કૂદિત) પક્ષિના જેવો અવ્યક્ત શબ્દ.

કૂચિયા. સ્ત્રીં (કૂચિ) પરપોટો.

કૂજિય. નં (કૂજિય) અવ્યક્ત ધ્વનિ.

કૂડ. પું. નં (કૂડ) કૂટ નામનો દ્વીપતથા સમુદ્ર. (૨) શિખર; પર્વતની ડુંક. (૩)

સ્નેહ; રાગબંધન. (૪) કુડ કપટ. (૫)

તોલમાં અને માપમાં ન્યૂનાધિક ન રાખતી

તે. (૬) પાશતો; ફાંસી. (૭) નરક. (૮)

દુઃખનું ઉત્પત્તિસ્થાન. (૯) દરવાજાનો

ઉપરનો ભાગ; માટ. (૧૦) ત્રિં બોલું;

અસત્ય; દગાવાણું. (૧૧) આતિથ્યનક

પરતુ. (૧૨) પર્વતનો મધ્ય ભાગ. (૧૩)

મારવાનું એક પ્રકારનું પાપાણનું યંત્ર.

(૧૪) સમૃદ્ધ; દયલો.

કૂડનાહ પું. (કૂડનાહ) દગાથી શ્વેતોને ફસાવનાર.

કૂડજાલ. નં (કૂડજાલ) પાશપુત્રી તથા; ફાંસી.

કૂડનુના સ્ત્રીં (કૂડનુના) જુદો તોલ.

કૂડપાલ. પું. (કૂડપાલ) મૃતકને ફસાવવા

કપટ કરીને પાશ રચવો તે. (૨) નં

આહવાં પકડવાની ત્રણ.

કૂડપ્રમોગ. પું. (કૂડપ્રમોગ) પ્રચ્છલ પાપ.

કૂડપાળ. નં (કૂડપાળ) બે ટા માપ રાખવા તે; આવકના ચોખ મનનો એક

અનિયાર.

કૂડનેહકરમ. નં (કૂડનેહકરમ) ખોટો લેખ લખવો તે; ખોળા મનનો પાંચમે

અનિયાર.

કૂડપાદિ. પું. (કૂડપાદિ) બેગ; બગદ.

કૂડસમ્મિલ્લ. નં (કૂડસમ્મિલ્લ) ખોટી સાક્ષી પુરવી.

કૂડસામલિ. પું. (કૂડસામલિ) નરકમાં

રહેલ કૂટશાસ્ત્રથી નામનું દક્ષ; (૨) આ

આકારનું એક સ્થાન કે જ્યાં ગરૂડ મન-

નિના દેવતા રહે છે.

કૂડસામલીપેદ. પું. (કૂડસામલીપેદ) દેવ-કુરુક્ષેત્રના પશ્ચિમાર્ધને મધ્યભાગે આવેલ

કૂટશાસ્ત્રથી દક્ષનું પીઠ-ઓટલો.

કૂડાગાર. નં (કૂડાગાર) શિખર બંધ ધર;

શિખર ઉપરનું દેવાલય. (૨) પર્વતમાં

કાતગેલ ધર. (૩) ભંડાનું સ્થાન.

કૂડાગારસાલા. સ્ત્રીં (કૂડાગારસાલા) શિખરને આકારે સાલા-સલા-બેડક.

કૂડાદ્ય. નં (કૂડાદ્ય) એક ધા મારવાથી

પર્વતથી શિખર પડે તેમ ધડ ઉપરથી

માથું ઉતરી નીચે પડે તેને યોગ્ય; એક

ધાએ શિખરની માફક નીચે પાડતા યોગ્ય.

કૂમળા. પું. (કૂમળ) ફળનો ગોટલો.

કૂમિય. પું. (કૂમિય) ચંપાનગરીનો રાગ.

કૂવર. પું. (કૂવર) મધિનાથજીના વક્ત્રનું નામ.

કૂમ્મળા. પું. (કૂમ્મળ) ક્ષયભો.

કૂય. પું. (કૂય) ઘી, તેજ વગેરે રાખવાનું

પાત્ર.

કૂર. નં (કૂર) ભાત. (૨) સાથવો. (૩)

એક જાનતી વસ્તુપતિ.

કૂર. ત્રિં (કૂર) કૂર; અવકેર; નિર્દય; થાતકી.

કૂરમદુમ્મ. પું. (કૂરમદુમ્મ) એક દેવે મદનિ.

કૂરિ. ત્રિં (કૂરિ) કૂર; નિર્દય. (૨) નિર્દય

પરિવારવાળો.

કૂલ. નં (કૂલ) કસિ; કિનારો.

કૂલધમ્મ. પું. (કૂલધમ્મ) નદીને કાંઠે

ઉભા રેડી, સંખ ધમી, રામ શબ્દ પેકારી,

જ્યે નેરા તાપસ; તાપસની એક જાન.

કૂલચાલગ. પું. (કૂલચાલગ) આ નામના એક

દેવે મનિ.

કૂવ. નં () ચોરાઈ ગયેલી વસ્તુને
પાછી વાળતા વારે ચડતુ તે
કૂવ. પું (કૂવ) કુવો
કૂવય પું (કૂવ) કૂવાયલ વહાણનો મધ્ય
થાભલો, કે જ્યાં સદા આધારમાઆવે છે
કૂવય પું (કૂવ) આ નામના એક
જૈનમુનિ
કૂવર પું નં (કૂવ) વડાણનો મુખ ભાગ
કૂવિય ત્રિં () ચોરાઈ ગયેલી વ
સ્તુની વારે ચડનાર (૨) ચોરની તપાસ
કરનાર
કૂડ. પું (કૂમાળ) બાતર દેવોની એક
જાત
કૂહણ નં (કૂહણ) કૂહણ વનરાત્રિ
કેમણ નં (કેતન) નાકી વસ્તુ ધનુષ્યની
કમાન વગેરે
કેમણ } નં (કેત) ચિહ્ન, નિશાન
કેમણ }
કેમ્મા સ્ત્રીં () ૨૦જી, દોરડી
કેદ. ઘં (કેવિત) કોષ્ટક
કેડ પું (કેડ) કેડ નામનો પ્રહ (૨)
પ્રજા (૩) ચિહ્ન નિશાન
કેડલેસ નં (કેડલેસ) નરસાથી અજ
ઉત્પન્ન થાય એવું ક્ષેત્ર
કેડળ. પું (કેડ) કેડ નામનો લગણુ
સમુદ્રના દક્ષિણ તરફનો પાતાળ કળછો
કેડમૂય નં (કેડમૂય) સિદ્ધમેણિઆ અને
મહાસ્સમેણિઆ પરિકર્મનો પાત્રમે ભેદ
અને પુટમેણિઆદિ પાત્ર પરિકર્મનો
સાતમે ભેદ
કેડમઈ સ્ત્રીં (કેડમની) કિનર દેવતાના
ધર્મ કિનરની બીજી અગ્રમદિધી
કેડય. પું (કેડ) લગણુ સમુદ્રની મધ્યમા
દક્ષિણ દિશામા રહેલ કેડ નામનો મહા
પાતાળ કળછો
કેડર પું (કેડ) બાલુમધ, એક આભરણ

કેકઈ સ્ત્રીં (કેકયી) આકંમા વાસુદેવની
માતા (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહની સતિ
લાવતી મિત્રની વીનશોકા નગરીનું
બીજું નામ
કેકય પું (કેકય) કેકય નામનો એક
દેશ (૨) ત્રિં તે દેશના રહેવાસી
કેકયદ પું (કેકયાર્દ) કેકય દેશનો અર્ધ
ભાગ, પરદેશી રાજ્યનો દેશ
કેકાદય નં (કેકાવિત) મોરનો શબ્દ
કેકારવ } પું (કેકારવ) મોરનો શબ્દ
કેકારવ }
કેજા ત્રિં (કેજ) વેચના યોગ
કેતઈ સ્ત્રીં (કેતકી) કેતકી
કેતુ પું (કેતુ) ૮૮ મા પ્રહનું નામ
કેતુમઈ સ્ત્રીં (કેતુમતી) કિનરની બીજી
અગ્રમદિધીનું નામ
કેદાર નં (કેદાર) ક્યારો
કેય નં (કેત) ગુહ, ધર
કેયદમ્પટુ નં (કેકયાર્દ) કેકય દેશનો અર્ધો
ભાગ.
કેયઈ સ્ત્રીં (કેનકી) કેતકીનું ઝાડ
કેયકદલી સ્ત્રીં (કેતકદલી) એક જાતનો
ફલ
કેયણ નં (કેત) ધનુષ્યની કમાન (૨)
મત્સ્યમધન, જાળ (૩) જે પ્રકારનું
કેતન (૪) દ્રવ્યકેતન-આકાશની અચળ
સમુદ્ર (૨) ભાવકેતન-ભોજન, (૪)
માઠની પકડાની જાળ (૫) સ્થાન, જગા
કેયતી પું (કેતકી) કેડાનું વૃક્ષ.
કેયાઘડિયા સ્ત્રીં () દારીને
છે આધેવ ધડી
કેયાર. પું (કેદાર) ક્યારો
કેયાવતી. ઘં (કેચ) કેટલાએક
કેયૂર. પું (કેયૂર) બાલુમધ
કેરિસ ત્રિં (કેરિસ) કેડ કેવા પ્રકારનું
કેના જેવું

કેલાસ પુ. (કલાસ) અન્યસ્યના હકા
ર્ગના સાતમા અધ્યયનનુ નામ (૨)
સાકેતન નગર નિવાસી એક ગ્રાથાપતિ
(૩) રાના નામા પ્રકાશ્ય પુદ્ગલનુ
નામ

કેલાસ પુ. (કેલાસ) કેલાસ નામનો
પરં મેરૂ પરિત (૨) કુમેરના તાનાનો
પરિત (૩) લાણુ સમુદ્રમા પશ્ચિમદિશાએ
બેનાનીસ હવર ભેજન ઉપર આવેન
અણુવેનધર દેવોનો નિવાસ પરં (૪)
આ નામનો નામરજનો આનાસ પરં
(૫) ન મટીનુ એક તરેહનુ પાત્ર

કેલિ સી. (કલિ) ક્રીડા, બેન રમત
કેલી સી. (કર્લી) કેળાનુ જલ ફળ
કેલય ત્રિ. (ત્રિકર) કે'તુ કેટના પ્ર
માણુ ?

કેલચિર } મ. (વિષયિષ્) કે'લો ૧
કેલચિરં } અત ?
કેલચિરેણ }

કેલતિય ત્રિ. (ત્રિકર) ભુઓ ' કે'તુઅ
શ. ૨૦

કેલ ત્રિ. (કેલ) સપૂર્ણ પરિપૂર્ણ (૨)
એ'તુ કે'તુ (૩) અભિચિત્ત દુહ (૪)
અનુપમ અદિતીય (૫) અનન અન
રતિ (૬) ન. સરે શ્રે. ગાન કે'તુ
ગાન સંગીત

કેલકાપ ત્રિ. (કાલકપ) મૂર્ત કે'તુ
ગાનની માફક પરિપૂર્ણ

કેલલાણ ન. (કલલાણ) કે'તુગાન
સપૂર્ણ-રિપૂર્ણ ગાન

કેલલાણાવરણ ન. (કાલલાણ) કે
'તુ ગાનનુ આરંભ-આરંભ ગાન
સ્વીયકર્મની એક પ્રતિ

કેલલાણાવરણિજ ન. (કલલાણ વગેરે)
કે'તુગાને દશાવતાર મ્મ ગાનારસ્વીય
કર્મની એક પ્રતિ

કેલલાણિ પુ. (કાલલાણિ) કે'તુગાની,
કેવળી તીર્થકર અને સિદ્ધભગવાન

કેલલક્ષણ ન. (કેલલક્ષણ) કે'તુલક્ષણ
સપૂર્ણ દર્શન

કેલલક્ષણાવરણ ન. (કલલક્ષણાવરણ)
દર્શનાવરણીયમ્મની એ. પ્રતિ કે
ળના ઉદયથી શ્રી કે'તુલક્ષણ ન પામે

કેલલક્ષણિ પુ. (કલલક્ષણિ) કે'તુ
દર્શની શ્રી

કેલલાણ ન. (કેળલાણ) ભુઓ ' કે'તુ-
ણાણુ ' શ. ૨૬

કેલલાણાવરણિજ પુ. (કાલલાણાવરણીય)
ભુઓ ' કે'તુણાણાવરણિજ ' શ. ૨૬

કેલલાણિ પુ. (કલલાણિ) ભુઓ
કેવનણાણિ ' શ. ૨૬ (૨) અતીત ઉત્સ
ર્ષિપૂર્ણ મગમા થોન પહેના તીર્થકર

કેલમરણ ન. (કેલમરણ) કે'તુગાન
સરિત મરણ (૨) કે'તુ-અદિતીય
મરણ, પડિતમરણ

કેલલાજામ પુ. (કાલાજોક) કે'તુગાન,
પરિપૂર્ણગાન

કેલ ત્રિ. (કાલિ) કે'તુગાની, કે
વળી તીર્થકર અને સિદ્ધભગવાન (૨)
પુ. કે'તુસમુદ્ધાત સાત સમુદ્ધાત
માની મત્તમી

કેલતિયત્રિય ત્રિ. (કેલિયત્રિય) સ્વય-
ભુ (૨) જિનદેવ, તીર્થકર

કેલતિય ન. (કેલતિય) કે'તુગાનપ થાનિ
ક્રમો વિરોધ.

કેલતિય ત્રિ. (કેલિય) કે'તુગાની સ
પરી (૨) કે'તુગાન (૩) ન. કે'તુ-
ગાન, સપૂર્ણગાન

કમ પુ. (કમ) મેરૂ દુ. ૫

કેસ પુ. (કા) ના. ૧ કેસ

કેસંત પુ. (કમ્પા) કે'તુ પર્વત ભાગ,
માથની આમડી

કેસમૂમિ. સ્ત્રી૦ (કેસમૂમિ) કેસની ભૂમિ,
માથાની આમડી

કેસર પુ૦ ન૦ (કેસર) પુલનો કેસર, પણ
વગેરે પુલમાં થતું કેસરના આકારે તત્તુ
(૨) કપિલપુરની ગદારના એક ઉઘાન-
અગીઆતુ નામ (૩) દક્ષની એક જાત,
અકુલનું ગ્રાહ (૪) સિંહની કેસનાળી

કેસરિ પુ૦ (કેસરિ) કેસરી સિંહ (૨)
કેસરી રંગનું વસ્તુ (૩) કેસરિ નામનો
ફ્રહ, નીલનત પરત ઉપરનો એક ડ્રહ
(૪) કેસરી-આનતી ચોરીસીના ચોથા
પ્રતિવાસુદેન

કેસરિદ્ધ પુ૦ (કેસરિદ્ધ) જેમાંથી સીતા
નદી નીકળે છે તે નીનનત પરત ઉપરનો
એક ફ્રહ

કેસરિયા. સ્ત્રી૦ (કેસરિકા) } જમીન કે
કેસરી (કેસરી) } હાથ પણ
સાક કરવાને સન્યાસીને રાખવાનો ભુગ
ડાનો વડો, લાકડીએ આધિન રમાલ
(૨) પાના પુજવાનું સાધન, પૂજણી

કેસલોચ પુ૦ (કેસલોચ) વાળનો લોચ,
વાળ ખેંચી લેના તે

કેસવ પુ૦ (કેસવ) કૃષ્ણ વાસુદેવનું નામ
(૨) અર્ધ ચક્રનર્તી નાચ

કેસવાણિજ. ન૦ (કેસવાણિજ) કેસનાળા
શવેનો વ્યાપાર

કેસવુદ્ધિ. સ્ત્રી૦ (કેસવુદ્ધિ) કેસ-વાળની દૃષ્ટિ
કરી ખતાવવાની વિદ્યા (૨) કેસ-વાળની
દૃષ્ટિ

કેસદય પુ૦ (કેસદય) વેણી, અમેરડો

કેસિ. પુ૦ (કેસિ) પરદેલી રાગને સમ
જાનનાર પાત્રપ્રથુના સત્તાનીયા (૨)
કેસીકુમાર ઉદયનરાગને ભાજેજ
(૩) કેસી વાસુદેન

કેસિ ત્રિ૦ (કેસિ) કેસનાળો, દુ ખરાગો

કેસિયા સ્ત્રી૦ (કેસિકા) માથા ઉપર લાગ્યા
કેસ ધરાવનારી સ્ત્રી

કેસી. સ્ત્રી૦ (કેસી) સાતમા વાસુદેવની
માતા (૨) કેસનાળી સ્ત્રી

કેસી. સ્ત્રી૦ (કેસી) કેવી ? કેવા પ્રમ
રની ? (સ્ત્રી)

કોગ્રાસિય ત્રિ૦ () પદ્મની પેરે
નિકસેલ

કોહ. જ૦ (કથિત) કોહએક

કોહલ પુ૦ સ્ત્રી૦ (કોહલ) કાચવ

કોહલચ્છવ પુ૦ (કોહલચ્છવ) તેનક
નામની એક નનરપતિ

કોહલા. સ્ત્રી૦ (કોહલા) કાચવડી

કોઝગ } ન૦ (કૌતુક) કુતુહલ, (૨) ગ
કોઝય } ભાંધાન નિ સંગ્રહ, મહોત્સવ
વિશેષ (૩) ઉતાર કાઢવો વગેરે કૌતુક
કર્મ (૪) રક્ષા, રક્ષણ (૫) મંગલક્રિયા,
કપાળે નિનક કરવું તે

કોઝયકમ્મ ન૦ (કૌતુકકર્મ) મગલ-સૌભાગ્ય
માટે કપાળે તિવક કરવું તે

કોઝહલ ન૦ (કુતુહલ) કૌતુકભાવ

કોઝહલ પુ૦ (કુતુહલ) (૨) અભુક્તભોગની
ધ્રુજ અને ભુક્ત ભોગની રમ્પતિ

કોઝહલિહ. ત્રિ૦ (કૌતુહલિક) કુતુહલી,
મરકરો

કોઝણ પુ૦ (કોઝણ) એ નામનો એક
દેશ

કોઝણ ત્રિ૦ (કોઝણ) કોઝણ દેશનો
રહેવાસી

કોચ. પુ૦ (કૌચ) કૌચ પક્ષી. (૨) ત્રિ૦
કૌચ દેશનો રહેવાસી

કોચવર પુ૦ (કૌચર) આ નામનો એક
દ્વીપ

કાચરીગ પુ૦ ન૦ (કૌચરી) એક પ્ર-
ધરનું વહાણ

કોચાસણ. ન૦ (કોચાળ) એક જાતનું
આસન

કોચિય. ત્રિ૦ (કુચિય) સકુચિય

कौटिल्य न० () निमित्त शास्त्र
समधी सत्यता

कौटिल्य पु० (कुशलक) ओक ज्ञातनु
पक्षी

कौटिल्यमेलन. पु० (कुशलमिव) ओक ज्ञानर
देननु नाम

कौटिल्य श्री० (कुटिल) लुओ "कुटिल" शब्द

कोत पु० (कुत) लाओ

कोतिय. पु० (कौन्तिक) ओक ज्ञातनु वास

कोती श्री० (कुती) लुओ "कुती" शब्द

कोकतिय. पु० श्री० () डादपु
(२) बोहडी

कोकलय. न० (कोकल) लान कभज

कोकसिय वि० () कोकस-याय
कभजनी पेटे विस्सित, प्रदुषित

कोकिल पु० श्री० (कोकिल) कोकिलपक्षी

कोकुश्म } (कौकुक्षिक) लाओनी

कोकुश्म वि० } पेटे येष्टा करणार

कोच्छ वि० (कोल) उदर समधी, उदर
साथे समध राभना (२) न० उदर
भ्रेश

कोच्छ पु० (कोल) ओ नामना ओक देश
(२) न० मोत्र विशेष (३) पु० श्री०

कोच्छमिनामा उत्पन्न थयेन

कोच्छमरि. पु० (कुच्छमरि) ओक ज्ञातनु
धाम्य

कोज पु० (कुज) कुज्ज ओक ज्ञातनु
मा (२) वि० लुओ "कुज" शब्द

कोटि. पु० (कोटि) अग्रभाग, आपी (२)
करि, सच्चा निशेष

कोटिल पु० न० (कोटि य) नातो भुभन

कोट पु० () मिओ (२) प १ उ.
कुपु

कोट्टिया श्री० (कुट्टिय) लान वगेरे
पक्षिणी थापी

कोट्टिकिरिया श्री० (कोट्टिया) यडिडा,
दुर्गा वगेरे इदर-इप टेली

कोट्टि पु० (कोट्टक) सुनार (२) वीना
इण सुकरवानु आन

कोट्टि न० (कुट्ट) लुओ "कुट्ट" शब्द

कोट्टी श्री० () डिहा उपरनी
भूमि

कोट्टीर. पु० (कोट्टीर) आ नामना ओक
भुनि, आया शिन्धनिना शिष्य

कोट्टि पु० (कोट्टक) सुनार

कोट्टिम पु० न० (कुट्टिम) भोयतणीयु (२)
रत्नभयभूमि (३) इरसमधीनागी जमीन

कोट्टिमरार वि० (कुट्टिमरार) भोय तणीयानो
जानानार.

कोट्टिमरार न० (कुट्टिमरार) भोयतणीयु

कोट्टिल. } पु० (कोट्टिक) भुगण, भोगरी

कोट्टिल } कोट्टिल

कोट्टियाणी श्री० (कोट्टियाणी) जैन भुनि
भालुनी ओक शाखा.

कोट्ट पु० न० (कुट्ट) लुओ "कुट्ट" शब्द

कोट्ट पु० (कोट्ट) कोट्ट, धाम्य लरानो
कोट्ट (२) कोट्ट, धापी (३) ओक

ज्ञातनु सुगधी रूप, कोट्ट (४) धापीनु
ओक नान. (५) शरीरनी अदर पोयाण-

वागो अरथन (६) उद्यान विशेष (७)
आश्रय विशेष

कोट्टि पु० (कोट्ट) कोट्ट, धापी (२)
ओरडो (३) आरती नगरी पदरनो

ओक प्याम

कोट्टिपुडि श्री० (कोट्टिपुडि) कोट्टिपुडि जेली
पुडि, कोट्टिपुडि पेटेन धाम्य जेली सडे

जमरे नदि तेम भोगपेटु ज्ञान ज्ञान
परन नष्ट थाय नदि ओरा भगवती

पुडि-सुनि

कोट्टि पु० (कोट्ट) लुओ "कोट्ट" शब्द

कोट्टिपुडि पु० (कोट्टिपुडि) धाम्यपुडि, कोट्टि.

કોટ્ટિ. વિ. (કુટ્ટિ) કુષ્ટ-રોગી.

કોટ્ટિય. વિ. (કોટ્ટિક) કોઠવાળો; જેની

પાસે કોઠ નામે સુગંધી દ્રવ્ય છે તે.

કોટ્ટિયા. સ્ત્રી. (કોટ્ટિકા) નાનો કોઠો.

કોટ્ટેડ. પું. (કોટ્ટેડ) ધનુષ્ય; કામકું; આણુ.

કોટ્ટેડિય. ન. (કુટ્ટેડ) ભુઓ "કુટ્ટિમ" શબ્દ.

કોટ્ટેવ. પું. (કોલમ્બ) રક્ષની નમેવી શાખાનો અગ્રભાગ.

કોટ્ટેવાળી. સ્ત્રી. (કોટ્ટિવની) એ નામની એક શાખા.

કોટ્ટણ. ન. (કોટ્ટ) કુટુંબું તે.

કોટ્ટાકોટ્ટિ. સ્ત્રી. (કોટ્ટાકોટ્ટિ) એક કોઠા કોઠ; કરોડે ગુરુવા કરોડ.

કોટ્ટાલ. ન. (કોટ્ટાલ) કોઠાલ નામે એક ગોત્ર; અપભ્રંશ અ.લણું ગોત્ર. (૨) પું. આ ગોત્રના પ્રવર્તક પુરુષ.

કોટ્ટાલસગોત્ર. વિ. (કોટ્ટાલસગોત્ર) કોઠાલ ગોત્રમાં જન્મેલ; કોઠાલગોત્રવાળો.

કોટ્ટિ. સ્ત્રી. (કોટ્ટિ) કરોડ; સો લાખ. (૨) ખુણો. (૩) છેડો; અત્ય પ્રદેશ. (૪) હ થીયારની ધાર. (૫) અણિ; અગ્રભાગ. (૬) ધનુષની પશુચ. (૭) પચ્ચખાણુના ભાગા; કરણ અને જોગના સંયોગથી ઉત્પન્ન થતા વિકટપના પ્રકાર.

કોટ્ટિકોટ્ટિ. સ્ત્રી. (કોટ્ટિકોટ્ટિ) ભુઓ "કોઠાકોટ્ટિ" શબ્દ.

કોટ્ટિગાર. પું. (કોટ્ટિગાર) એક પ્રકારનો કારીગર; હથીયારની ધાર સમી કરનાર.

કોટ્ટિણ. ન. (કોટ્ટિ) કોટ્ટિના નામનું એક નગર.

કોટ્ટિણ. } ન. (કોટ્ટિણ) વશિષ્ઠ ગો-
કોટ્ટિજ્ઞ. } ત્રની શાખાશ્ચ એક ગોત્ર.
(૨) પું. કોટ્ટિણ ગોત્રના પ્રવર્તક પુરુષ.

(૩) ત્રિ. કોટ્ટિણ ગોત્રીય. (૪) પું. આ-
ચાર્ય શિવભૂતિના શિષ્ય; એક જ્ઞેન મુનિ.

(૫) મદાગિરિમુરિના શિષ્ય, એક જ્ઞેન મુનિ.

કોટ્ટિજ્ઞા. સ્ત્રી. (કોટ્ટિજ્ઞા) કોટ્ટિજ્ઞ ગો-
ત્રીય સ્ત્રી.

કોટ્ટિમા. સ્ત્રી. (કોટ્ટિમા) ગંધારઆમણી સાતમી મૂર્ચના.

કોટ્ટિય. પું. (કોટ્ટિક) એક જ્ઞેન મુનિ.
(૨) એક જ્ઞેનમુનિગણ.

કોટ્ટિયમણ. પું. (કોટ્ટિયમણ) કોટ્ટિક નામનો મદારીર સ્વામીનો એક ગણ.

કોટ્ટિલ. પું. (કોટ્ટિલ) આ નામના એક નરિપ; ચાણક્ય મુનિ.

કોટ્ટિલય. ન. (કોટ્ટિક) કોટ્ટિલયનું અર્થ સાત. (૨) ચાણક્યપ્રણીત નીતિસાત્ર.

કોટ્ટિસહિય. ન. (કોટ્ટિસહિય) એક પચ્ચ-
ખાણુનો છેડો ખીમ પચ્ચખાણુની શર-
આતને મળતો હોય તેવું તપ.

કોટ્ટી. સ્ત્રી. (કોટ્ટી) કરોડની સંખ્યા.

કોટ્ટીણ. ન. (કોટ્ટી) કોટ્ટિ ગોત્રની શાખાશ્ચ આ નામનું એક ગોત્ર. (૨) ત્રિ. આ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

કોટ્ટીદુગમિલણ. ન. (કોટ્ટિકમિલણ) વ્રતના એ છેડાનું મિલન કરવું તે; એક વ્રત પુરું થવું કે તે પાળ્યા વિના ખીમનો આરંભ કરવો તે.

કોટ્ટીમાતસા સ્ત્રી. (કોટ્ટિમાતસા) ગાંધાર આમણી એક મૂર્ચના.

કોટ્ટીવરિસ. ન. (કોટ્ટિવરિ) ભાટ દેશનું એ નામનું એક નગર.

કોટ્ટીવરિસિયા સ્ત્રી (કોટ્ટિવરિકા) એ નામની એક જ્ઞેનમુનિગણની શાખા.

કોટ્ટીસર. પું. (કોટ્ટીસર) ધનાઢ્ય; કોટ્ટિપતિ-
ચાહુકાર.

કોટ્ટિવિ. વિ. (કુટ્ટિવિ) અહોળા કુટ્ટિ-
વાળો. (૨) સંખંધી.

કોડુંવિળી સીં (કૌટુંબિક) કુટુંબની સ્ત્રી.

(૨) ઘસી

કોડુંવિય પું (કૌટુંબિક) કુટુંબનો નાયક

(૨) સેનક, હજુરી (૩) ગામનો નાયક.

(૪) ત્રિં કુટુંબમાં પેદા થયેલ

કોડુંવિયપુરિસ. પું (કૌટુંબિકપુરુષ) કુટુંબનો

માણસ, હજુરી, સેનક

કોદસ પું (કોદસ) એક જાતનું ધાન્ય,

કોદરો.

કોદ નં () જુઓ " કુડું " શબ્દ

કોદ પું (કુડ) એક પ્રકારનો રોગ, કોદ

કોદિ ત્રિં (કુડિ) કોદ રોગનાજો, કોદીયો

કોણ પું () રીણા વગાડનારો હાથો

કોણ પું નં (કાળ) ખુણો

કોણાલ. પું (કાળાલ) છાત્રિગેય

કોણાલગ પું (કોનાલક) એક જાતનું જ

ખચર પક્ષી

કોણાલી. સ્ત્રીં () ગોળી, ગોડ

કોણિય. પું (કોણિક) અપાનગ્રીનો રાગ,

ત્રિશુક રાગનો પુત્ર

કોતર નં (કોલ) ઉદરના રાગનું બના-

વેલું સ્તન

કોતિય પું (કોતિક) બ્રહ્મિપર સયન ક

રનાર તાપસની એક જાત (૨) નં એક

પ્રકારનું મધ

કોંચ. ત્રિં (કૌંચ) કુત્સગોત્રમાં ઉત્પન્ન

થોડા પુરૂં સિંહાનિ વગેરે.

કોંચ પું (કોંડ) કોયે, ઉદર પ્રદેશ

કોંચર નં () ગાંડની બખોલ

કોંચલ પું () થેનો. કાથળો

કોંચલકાર. સ્ત્રીં (કોંચલકારી) કાથળા

જેનું પર કરનારી બમરી

કોંચલયાદ્યા સ્ત્રીં (કોંચલયાદ્યા) નવ

દિવસના છાત્રી એક જાત

કોંચુમ પું (કોંચુમ) કોંચુ આમળ

(૨) કોંચુમાંથી થતું નામનો મણિ

કોંચુહ પું (કોંચુમ) અગીયારમાં તીર્થ-

રના ૧ લા ગણધરનું નામ

કોંચુમચ પું (કોંચુમચ) કાથમરી

કોંચુડ. પું (કોંચુડ) ધનુષ્ય

કોંચુડિય પું (કોંચુડ) કુત્સિતદંડ, અયોન્યદંડ

કોંચુસ પું (કોંચુસ) એક જાતનું ધાન્ય.

કોંચુસ

કોંચુ પું (કોંચુ) કોંચુ

કોંચુલ. પું (કોંચુલ) એક જાતનું દક્ષ

(૨) કોંચુલી

કોંચુલિયા. સ્ત્રીં (કોંચુલિયા) કુંદાડી (૨)

નાની મહાળી

કોંચુ. ત્રિં (કોંચુ) અગ્રીતિકર, દ્રુષ્ય

કોંચુર. પું નં (કોંચુર) કોંચુ, કાથનો મ-

ધ્ય લાગ (૨) નદીનો કિનારો

કોંચુ. પું (કોંચુ) પક્ષી વિશેષ

કોંચુલ ત્રિં (કોંચુલ) કુંદામળ, કુંદુ (૨)

એક જાતનું દરણ

કોંચુલિયા. સ્ત્રીં (કોંચુલિયા) કુંદામળ સ્ત્રી

કોંચુલમિષ્ટ નં (કોંચુલમિષ્ટ) કુંદામળ

કોંચુલિક કોંચુલ રીને પોપડું તેનું વર્ગન

જેમાં છે એનું શાસ્ત્ર

કોંચુલી સ્ત્રીં (કોંચુલી) કુંદામળ અવસ્થામાં

દોષા લીધેલ સાધી, આગ્રહાશ્વિઆરિષ્ટી.

કોંચુલિયા. સ્ત્રીં (કોંચુલિયા) શ્રી કુંદામળ

વામુદેનું એક બેરી વાગી, બેરી

કોંચુલિયા

કોંચુડ. સ્ત્રીં (કોંચુડ) કોંચુડ પૂર્ણિમા

(૨) અપ્રમા, અન્નપ્રાસ્ના

કોંચુડિયમેરી. સ્ત્રીં (કોંચુડિયમેરી) કોંચુડ

ઉત્સવનું એક સાજી

કોંચુડિયા સ્ત્રીં (કોંચુડિયા) કોંચુડિયમેરી,

વોકોને ખાતર આપવા માટે મહોત્સવ

પ્રસંગે વગાડવાની બેરી વાગી

કોંચુડી. સ્ત્રીં (કોંચુડી) ચાંદની

કોયવ, નં (કોયવ) કોયવ દેશના વચ્ચની
એક જાત (૨) કોયવ નામનો એક દેશ
કોયવી સ્ત્રી () રમધ, શુરદી
કોરંગ પુ (કોરજ) પક્ષી વિશેષ
કોરંટ પુ (કોરજ) કોરંટ જાતનું એક
ઝાડ, પુલના ચુરગરાગુ એક દક્ષ
કોરંટગ પુ (કોરંટક) દક્ષ વિશેષ (૨)
નં કોરંટક દક્ષનું પુષ્પ (૩) એક જા
તનું પ્રાણી
કોરણ નં (કોરણ) કોરંટનું તે
કોરવ પુ નં (કોરક) નાર, મજરી (૨)
કચિ
કોરવ. પુ (કોરવ) કુરંચ (૨) તે વચ્ચમાં
જન્મેન
કોરવિમા સ્ત્રી (કોરવિકા) ૧૩૪ ગ્રામની
ખીજ મૂર્જના
કોરવ્ય પુ સ્ત્રી (કોરવ્ય) કુરંચમાં ઉ
ત્પન્ન થયેન (૨) કોર વ ગોત્રીય (૩) પુ
બારમાં ચક્રવર્તી બ્રહ્મદત્ત
કોરવિયા સ્ત્રી (કોરવિકા) ૫૨૪ ગ્રામની
ખીજ મૂર્જના
કોરંગ પુ (કોરજ) એક જાતનું પક્ષી
કોરંટ પુ (કોરજ) એક જાતનું ઝાડ.
કોરંટગ } પુ (કોરંટક) ભુજો 'કો
કોરંટય } રંટગ" શબ્દ
કોરિલ્લમ ત્રિ (કોરિલ્લ) કોરી ખાધેલું
કોર પુ (કોર) ધુજો, ઉદ્ધ, કીડી વગેરે
(૨) બેરડીનું વૃક્ષ (૩) કુચ્છર ભુડ (૪)
મુલિકના આકારનું કોન નામે પ્રાણી
(૫) ન બોર
કોલ. ત્રિ (કોલ) બોર સમ્બધી
કોલવ. પુ (કોલવ) નમેના ઝાડની શા-
ખાનો અથભાગ
કાલચરિય ત્રિ (કોલચરિક) કુમ્ભક અને
પિતૃક સમ્બધી
કોલચુગા નં (કોલચૂર્ણ) બોરનું ચૂર્ણ,
બોરકુંડો

કોલજ્ઞા સ્ત્રી () ધાન્ય રાખવાની
ખાણ
કોલદ્રિય નં (કોલદ્રિય) બોરનો
હીઓ
કોલવ. નં (કોલવ) કોલવ નામનું નીચું
કરણ
કોલગાલ પુ (કોલગાલ) ધરંગેદના ખીજ
લોકપાળનું અને ભૂતાનદ ધરના લોકપાળનું
નામ
કોલસુગા } પુ સ્ત્રી (કોલસુગ) મોડું
કોલસુગા } કુચ્છર, જમની ભુડ (૨)
શિવરી કુતરો
કોલાલ ત્રિ (કોલાલ) કુભાર સમ્બધી
(૨) નં માગીનું પાત્ર
કોલાલિય. પુ (કોલાલિક) માગીના વાસણ
વેચનાર, કુભાર
કોલાનાસ પુ નં (કોલાનાસ) કાષ્ઠ,
લાકડું
કોલાહ પુ (કોલામ) એક જાતનો ફેણ
વાગો સર્પ.
કોલાહલ પુ (કોલાહલ) શોરંગકોર,
ગુલરાટ
કોલિમ પુ () કરેલીઓ
કોલુગા નં (કોલુગ) દયા, કૃષ્ણ
કોલેજ્ઞા સ્ત્રી () નીચે ગોળ
અને ઉપર ખાધના આકારની કોડી
કોલ પુ (કોલ) કોળ વૃક્ષ
કોલગ } પુ (કોલગ) કોળાક નામનો
કોલગ } સાનવેશ-ગ્રામ
કોલ્લુગ પુ () શિવાગ (૨) શેરડી
ખીલનાનો ચિત્રોડો
કોવ પુ (કોવ) કોવ, કોવ
કોવચર નં (કોવચ) કોવ કરવાનું ધર,
રીસાધને બેસે તે ગ્રામ
કોચિય ત્રિ (કોચિ) પદ્ધિ હોશીઆર,
કુશગ

કોસ. પું (કોસ) ગાલિ; જે હમર ધનુષ પ્ર-
માણ્ય ક્ષેત્ર; કોસ.

કોસ. પું (કોપ) આંખનો ડોળો. (૨)
પેશાબ કરવાનું ક્ષમ. (૩) ગર્ભાશય;
ગર્ભસ્થાન. (૪) હંડાર; ખમ્મનો. (૫)
કમળનો ડોડો. (૬) તલવારની આન.

કોસર. પું (કૌશલ) દારકા II પાંડુ
મથુરા જતાં વચ્ચે આવતું એ નામનું
એક વન. (૨) એ નામનું એક ઝાડ.
(૩) કૌશલ્ય ઝાડનું ફળ.

કોસવિયા. સ્ત્રી (કૌશલ્વિયા) એ નામની
એક શાખા.

કોસંઘી. સ્ત્રી (કૌશલ્મી) એ નામની એક
નગરી.

કોસગ. પું (કોશક) એક જાતનું ક્ષમ-
વાસણ.

કોસજ પું (કોશ્લ) કાશ્ય દેશ. (૨) તે
દેશના રાજા. (૩) ત્રિં કોશ્ય દેશમાં
ઉત્પન્ન થયેલ.

કોસજગ ત્રિં (કોશલક) કાશ્યદેશવાસી.

કોસજા. સ્ત્રી (કોશલા) અયોધ્યા પ્રાંત;
કાશ્ય દેશ.

કોસલિય. ત્રિં (કોશલિય) કાશ્યદેશમાં
જન્મેલ. (૨) પું અયોધ્યા નગરીનો
અધિપતિ રાજા. (૩) ત્રિં કોસલ દેશ
સંબંધી; અયોધ્યા સમ્બંધી.

કોસાગાર. પું (કોપાગ) હમર; ખમ્મનો.

કોસિકાર. પું (કોશિકાર) એક અનન
રેશમનો કાડો.

કોસિજ. નં (કૌશ્ય) રેશમી વસ્ત્ર.

કોસિય. નં (કૌશિક) કૌશિક નામનું ગ્રામ.

(૨) પું સ્ત્રીં કૌશિક ગ્રામમાં ઉત્પન્ન
થયેલ.

કોસિયાર. પું (કોશિકાર) રેશમનો કાડો.

(૨) નં રેશમી વસ્ત્ર.

કોસી. સ્ત્રી (કૌશી) કૌશી નામની નદી
કે જે ગંગામાં મળે છે.

કોસી. સ્ત્રી (કૌશી) તલવારની આન.

કોસેજ. નં (કૌશ્ય) રેશમી વસ્ત્ર. (૨)
તલરનું બનાવેલું વસ્ત્ર.

કોહ. પું () કાપળો; થેલી. (૨)
સાડુ; કોહાનું.

કોહ પું (કોર) કોમ; રોપ; શુભો.

કોહુગરુ. પું (કોમત્તક) એક જાતનું પદાર્થ.

કોહુડ નં (કુવાડ) કહેલું; કુપી.

કોહળ. ત્રિં (કોવ) કાળે કાળે તપીજનાર;
કાધી, અસમાધિનું નવમુ સ્થાનક સેવનાર.

કોહવિંડ પું (કોષવિંડ) આદારનો
એક દાપ.

કોહમુંડ ત્રિં (કોમુગ) કાધ રહિત.

કોહસળ્યા. સ્ત્રી (કોમ્પા) કાધમોહ-
નીયના ઉદયથી કાધિ મનુષ્યના મુખ
નેત્ર દાન્ત ત્રિગેરે અગો ધુળે છે તે;
કાધસગા.

કોહિ ત્રિં (કોધિ) કાધનાળો; કાધી.

કોહિત્ત. ત્રિં (કોધિત્) કાધિનો; ખારીસો;
ઝેરી.

કલોડી. સ્ત્રી () મોટું લાકડું.

સ.

સ્વ નં (સ) આકાશ (૨) ધર્મિય
 સ્વપ્ન નં (જત) ધા જામ
 સ્વદિ નિં (જ્ઞાન) ક્ષયરોગનાગો
 સ્વદિ પું () નભાન
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ડમ્મ પ્રકૃતિને ક્ષન
 પ્રનાથી ઉત્પન્ન થતો ભાન કેવલ જ્ઞાનાદિ
 ક્ષાયિત્વ ભાન (૨) ત્રિં ક્ષય સમધી
 મંક્ષયમા સમધ રાખા
 સ્વદિ નિં (જ્ઞાન) અપાવેનુ ક્ષય
 કરેલુ
 સ્વદિ ત્રિં (સ્વિત) જડેલુ
 સ્વદિ ત્રિં (સ્વિત) અનારેન આધેન
 (૨) નં ભોજન
 સ્વદિ પું (સ્વિત) ખેરનુ વૃક્ષ
 સ્વદિ પું () જુઓ અપ્રમ
 શબ્દ
 સ્વદિ પું નં (સ્વિત) સપારીના ના ડા
 માથી અનાવેન તાપસનુ પાન (૨) ખેર
 વગેરેનો ચીકણો રસ ગુદર
 સ્વદિ પું (સ્વિત) અપસનુ
 એક પ્રારતુ પાન
 સ્વદિ ત્રિં (જુઓ) મેનુ ડાગુ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ઉદયમા આ
 વેલ પ્રના ક્ષય અને ઉપમા ન આવેન
 પ્રના ઉપશમ કરવો તે
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ક્ષો
 પશમ સમધી ક્ષાપશમ ભાવે પ્રાપ્ત
 થતા મતિનાન આદિ
 સ્વદિ પું (જ્ઞાન) ગાઠની ઉંચી (૨)
 એક જાતનુ પક્ષી (૩) દીનાની મેસ
 પ્રાજ્ઞ
 સ્વદિ પું નં (રજ) ભાગ કટકો (૨)
 વનખડ (૩) ખડ

સ્વદિ પું (જુઓ) નિર્જનના વેતાલ
 ઉપરના નવ ફૂટમાનુ ત્રાગુ ફૂટ-શિખર
 (૨) કર્મસ્થિતિના ખડ-૬૫૩
 સ્વદિ પું (જુઓ) જુઓ
 ' ખડપનાયગુડા ' શબ્દ
 સ્વદિ પું (જુઓ) એક જાતનુ
 સિન્ધુ જળપાન
 સ્વદિ પું (જુઓ) અપૂર્વ નુગડાવાળો,
 ગરીમ (૩) જુઓ જુઓ (૩) અનાથી
 વનખડ કરનાર
 સ્વદિ પું (જુઓ) ખોખરા ડોલનાળો
 સ્વદિ પું (જુઓ) વે
 તાલ્ય પરત રચે પૂર્વ ખાલુની એક
 ગુફા જેમાથી ચક્રવર્તી ઉત્તર ભરત દેશે
 સાધી પાઝ દક્ષિણ ભરતમા વળે છે
 સ્વદિ પું (જુઓ) વેતાલ્ય પવત ઉપરના નવ ફૂટમાનુ
 ત્રાગુ ફૂટ શિખર
 સ્વદિ પું (જુઓ) પદાર્થનુ એક જા
 તનુ પૃથક્કરણ
 સ્વદિ પું (જુઓ) ભિક્ષાપાન
 સ્વદિ પું (જુઓ) દાણી દાણુ લે
 નાર (૨) કાઠવાળ
 સ્વદિ પું (જુઓ) રિગ્વેદ નામે
 ચોર સેનાપતિની જ્ઞાનુ નામ
 સ્વદિ પું (જુઓ) મિત્રી સામર
 સ્વદિ પું (જુઓ) ખડખડિ (૩) ખડ
 ક ડા
 સ્વદિ પું (જુઓ) કટક કટકે ભા
 ગુ તે ખડ-ક ડા થાય તેની રીતે ભેદનુ તે
 સ્વદિ પું (જુઓ) શિખર વિદ્યાર્થી
 સ્વદિ ત્રિં (જુઓ) અપિડત ખાડેન
 (૨) એક દેશથી ભગવેન અપિડત થયેલ

સડી સ્ત્રી () ગદમા પાડેલી બારી,
 ઝીડી (૨) ખાખ, ઈંદિયરા (૩) કિધાનુ
 ઊંદ.
 સંદુયગ નં (સ્વદુય) ખાડરા, ખડ, વિભાગ
 સંદેય પુ (વગદય) અનક, પક્ષીરિંગેય
 સંત ત્રિ (જ્ઞાન્ત) ક્ષમારાજો (૨) પુ
 પિના, આપ
 સંતિ સ્ત્રી (જ્ઞાન્તિ) સદનશીનતા, કોધનો
 નિમદ કરવે તે, ક્ષમા
 સંતિસમા. સ્ત્રી (જ્ઞાન્તિસમા) કોધને રોકીને
 સદનશીનતા રાખતી તે
 સંતિયા સ્ત્રી (જ્ઞાન્તિયા) જનની, માતા
 સંદ પુ (સ્વન્દ) કાર્તિકવામી, કાર્તિકેય.
 સંદમાહ. પુ (સ્વન્દમાહ) ૨૬-૬ ફૂન ઉપદન
 (૨) જાનર રિશેય
 સંદમાહ. પુ (સ્વન્દમાહ) કાર્તિકવામિનો ઉત્પન
 સંદ્ય. પુ (સ્વન્દ) અધક સન્ધ્યાસી, ગદ-
 બારીના સિંચ કે જે થી ગોનમસ્ત્રામીના
 મિત્ર દતા, જેને પિંગનનિર્ધે પ્રશો
 પુગ્યા દતા, તે પ્રશોના જન્માન ન આપી
 સમવાથી મદારીરજ્વામી પામે જન્મા
 પ્રશોના ખુનાસા મેગની થી મદારીરજ્વામિ
 પામે દીક્ષા વીધી
 સંદમિત્રી. સ્ત્રી (સ્વન્દમિત્રી) એક નોર
 મેનાપનિની સ્ત્રીનું નામ
 સંદિલ પુ (સ્વન્દિલ) સિદ્ધમિત્રિના સિંચ
 સંદિયાચાર્ય
 સંદ્ય પુ (સ્વન્દ) બોદમનમા ૨૫, વે
 દન, વિજ્ઞાન, સના અને સન્ધાર એ
 પાચને ૨૬.૫ મ્દેશમા આવે કે (૨)
 કાપ, ખરબો (૩) દિમ્પેશ્વરિક વગા ૫
 રમાપુઓ મળીને જોય એક જાંથો
 (૪) માંત્રુ થ.. (૫) અમમ રત્નુ માર્જ
 પદાર્થ (૬) માત્રા રિંગે. (૭) દ્યનો
 (૮) બે ઈંદિયરાજો એ ૭૧ (૯) ક
 મના રકમ.

સંઘકરણી સ્ત્રી (સ્વન્દકરણી) સાધીને
 ખરબે નાખરાનુ વચ્ચ, સથારીઓ
 સંઘગ પુ (સ્વન્દક) લુઓ "અધ" રામ
 સંઘગરણી સ્ત્રી (સ્વન્દગરણી) લુઓ "ખ
 ધરણી" રામ.
 સંઘદેસ પુ (સ્વન્દદેસ) મ્દ-ધનો આખી
 વસ્તુનો એ- ભાગ
 સંઘવ્યવસ પુ (સ્વન્દવ્યવસ) આખી વસ્તુનો
 એ- બારીકમા બારીક અશ
 સંઘવ્યવ પુ (સ્વન્દવ્યવ) અધ-થડકપ
 બીજ જેને કે તે, થડ વાવવાથી જે થાય
 તે, મોગરો, ચપેરી, સક્ષમી, ધુપેડો રિંગેરે
 સંઘમત ત્રિ (સ્વન્દમત) રન્ધનાગો
 સંઘાર પુ (સ્વન્દાર) મેનાનો પડાન,
 લક્ષરનુ નિવાસ સ્થાન-ઠાણી
 સંઘારમાળ. પુ (સ્વન્દારમાળ) સેન્ધને
 ગોડવનાની કળા
 સંઘારાર પુ (સ્વન્દારાર) લુઓ "અધાર" રામ
 સંધિ ત્રિ (સ્વન્દિ) મ્દ-ધનાગો
 સંપણ્ય નં () આપણ, મડા
 ઉપર નાખરાનુ વચ્ચ.
 સંમ પુ (સ્વન્દ) થાબનો, થબ
 સંમ્બાલન નં (સ્વન્દમ્બાલન) થાબના સાથે
 બાંધતું તે
 સંકારણમિત્રિ નં (સ્વન્દકારણમિત્રિ) ખ
 અક્ષરના આખરની ગ્યનારાગુ નાનક,
 ૩૨ પ્રમગના નાટકમાનુ એ-
 રમ. પુ (રમ) પરી
 રમ્મ સ્ત્રી (રમ્મિ) ગાન, ગનિ
 રમ્મ પુ નં (રમ) નનવાગ
 રમ્મપુગ સ્ત્રી (રમ્મપુગ) મુરદ્વિગિતી
 મુખ્ય રાત્રીની.
 રમ્મા સ્ત્રી (રમ્મા) નાનારિત્રી
 મુખ્ય રાત્રીની.
 રમ્મિ પુ (રમ્મિ) મે.

खगो स्त्री० (खगो) लुओ ' अजा ' श०

खगूड त्रि० () अराग रसनाग
लुओ (२) धर्मदीन नागिन (३)
निद्राग (४) रसपट

खचिय त्रि० (खचित) अडेयु भीयेयु
(२) डेशर रिगेरेथी रगेयु

खज त्रि० (खज) आग रिगेरे-आग
गोअय पदार्थ

खज्जू स्त्री० (खज्जू) भुगनी, अरज्जु
रज्जूर पु० (खज्जूर) अजुर ओड जतने
मेवे

खज्जुरी स्त्री० (खज्जुरी) अजुरीनु अड
खज्जोत } पु० (खजोत) पतभीओ
खज्जोय } अलुओ

खट्ठ त्रि० () आट

खट्ठग पु० (खट्ठाग) आटनाना अग-
पाया वगेरे

खट्ठमेह पु० (खट्ठमघ) आग पाएलीनो
वरसाह

खट्ठामह पु० (खट्ठामह) मिभारीने वीधि
आटवाभाथी छेरी शम्ता नथी ते

खट्ठा स्त्री० () आड आध

खट्ठिआ स्त्री० (खट्ठिआ) गधार आभनी
भीछ भूरेण

खट्ठु न० } () आगणीभा पहे
खट्ठु पु० } रानाती वींगी डेरना वगेरे
धरेण

खट्ठुया स्त्री० () आगणीना टकेरा
आगणीथी भारु ते (२) डे २ आघात

खण पु० (खण) अरसर वभन (२)
नानाभा नानो (३) सभ्यान प्राणुरथ
आगविभाग भूदत

खणग त्रि० (खण) ओदनार

खणजोड त्रि० (खणयोगिन) प्रतिक्षेपे नाथ
पाभनार क्षेप

खणन त्रि० (खणन) अरसर नगुनार
खणलव पु० (खणलव) क्षुभमान डे लर
भात्र रैरागवाथी ध्यान भु ते तीर्थ
कर नाम गोन आधनाना वीथ भभर
मानो ओ

खणि स्त्री० (खणि) आग

खणिय त्रि० (खणिक) क्षुभभगुर

खण्य त्रि० () ओदधु

खत न० (खत) धा, आहो अभम

खतम पु० (खतम) रागुना पुद्गगनी पदर
जतभानी ओ जत

खत्त पु० (खत्त) क्षत्रिय (२) गसीपुन
वर्णसकर

खत्त न० () धाज जेवा रसनाग
(२) आतर पाडेन (३) आतर पाडु
लीतभा आकु करु ते

खत्तखण पु० () लीतभा भाग्य
पाडी योरी करनार योर

खत्तखण न० () आतर पाडु
योरी करवने अफर गभल यन लीतभा
आकु पाडु ते

खत्तमेह पु० () धागना रस जेवा
वरसाह

खत्तय पु० (खत्तय) रा देननु नाम (२)
भेतर ओदनार (३) योर

खत्ति पु० स्त्री० (खत्ति) क्षत्रिय जतना
भनुअ

खत्तिय पु० स्त्री० (खत्तिय) क्षत्रिय जति
आर वर्णमानो भीने वर्ण

खत्तियकुडगाम पु० (खत्तियकुडगाम) क्षत्रिय
कुड नामे आभ न्या जभालि रहता दता

खत्तियकुडपुर न० (खत्तियकुडपुर) भटारीर
स्वागीनी अभ भूमिनु गाम सिद्धार्थ
राजनी राजधानी

खत्तियकुमार पु० (खत्तियकुमार) क्षत्रिय
कुमार राजपुत्र

खत्तियकुल. न० (चत्तियकुल) सामान्य क्ष-
त्रिय तस्मिन् स्थितं कुल.

खत्तियविज्ञा. स्त्री० (चत्तियविज्ञा) क्षत्रिय-
धनुर्विद्यादि विद्या; ४० विद्यामांसी ओङ्.

खत्तियाणी. स्त्री० (चत्तियाणी) क्षत्रियनी स्त्री.

खदिरसार. पुं० (खदिरसार) भेरसार.

खद. } वि० (खद) भनीतः; स्थादिभ्यः
खद. } रसभर.

खद्व. वि० () आषड्; प्रभाषुथी
यधारे. (२) भोटुं. (३) अ० ७४६दी;
शिध

खद्वं. प्र० (क्षीग्रम्) ७४६दी; उतावणे.

खद्वान्नागिन्. वि० () सभृद्धिवाङ्.

खपुष्प. न० (खपुष्प) आकाशना द्रुवनी
पेठे शून्य.

खपुस्ता. स्त्री० () ओङ् प्रकारना ओङ्.

खम. वि० (क्षम) शक्तिमान्; समर्थ. (२)
शुभ; दिनकर.

खमग. पुं० (क्षमक) भासभमभ्यु आदि
तप करनार; तपस्वी साधु.

खमण. पुं० (क्षमण) सदनशीलता शम्भनार
साधु. (२) तप; उपवास.

खमय. पुं० (क्षमक) लुओ " अभय "
शब्द.

खमरिह. वि० (क्षमार्ह) क्षमा करवाने योग्य.

खमा. स्त्री० (क्षमा) सदनशीलता; क्षमा.

खमारणया. स्त्री० (क्षमाणा) अपराधनी
भारी भागनी-अभावतुं; मित्रमित्रद्वन्द्व
वेतुं ते.

खमासमण. पुं० (क्षमासमण) क्षमाधारी
साधु.

खय. पुं० (क्षय) भूगर्भी उन्मेष; सभूगर्भो
नाश.

खयनाभि. पुं० (क्षयनाभिन्) सर्वथा आव-
रणता क्षयशी उत्पल यजेव देवय
मानवान्; देवणी.

खयनिष्पन्न. वि० (क्षयनिष्पन्न) कर्मना
क्षयशी प्राप्त थोव भाव; क्षायकलावे
प्राप्त यनां देवणसमानादि.

खयर. पुं० (खदिर) भेरतुं आङ्.

खयस्मज. न० (क्षयस्मज) उदीरीत मिथ्या-
तनो क्षय अने अनुदीरितनो उपशम
करवाथी उत्पल यतु क्षयोपशम समकित.

खयिन्. वि० (क्षायिक) लुओ " अभय "
शब्द.

खर. वि० (क्षर) नाशवंत; अस्थायी.

खर. वि० (क्षर) कठिन; अरभर; कर्दश;
तीक्ष्ण. (२) न० तक्षतुं तेक्ष. (३) वि०
गर्धेत्. (४) पुं० शङ्खतुं अपरनाम.

खरघ्न. पुं० () क्षमभर; नोकर;
घस.

खरद. वि० (खण्ड) तिरस्कारक. (२)
अशुचि पदार्थ.

खरदण. न० (खण्डन) प्रेरणा.

खरदण्णा. स्त्री० (खण्डणा) निद्रा; तिरस्कार;
अपमान.

खरकंद. पुं० (खण्डक) तीक्ष्ण कांटा सरभो;
शीभाभय देनार साधुने दुर्वयन ३५
कांटाथी धीधनार श्रावक.

खरकंड. न० (खण्डक) कठिन लाग. (२)
पहेली नरकनो पहेलो कांड-अंश विशेष.

खरकम्मिन्. वि० (खण्डिन्) अपराध क्षम
करनार (२) काटवाण.

खरडिक्क. वि० () लेप कशयेक्ष.

खरण. न० () भोरडीनी कांटावाणी
प्रणी.

खरपुटवी. स्त्री० (खण्डवी) कठिन पृथ्वी.

खरफल्स. वि० (क्षल्लस) धलुं कंडार.

खरमुह. पुं० (क्षमम्) अरमुभ नामे ओङ्
अनाथ देश.

खरमुहिया. स्त्री० (क्षमुहिया) श्राव विशेष;
शब्दवा.

સ્રમુદી સીં (સ્રમુદી) કાદવા, એક
ગતનુ યાત્રા

સ્રમય પું () સદુ દેવનુ એક
નામ (૨) ત્રિં કડિન (૩) પું કામ
કરનાર નોકર

સ્રસગ્રય નં (સ્રસગ્રય) તલનુ તેન
સ્રસાવિદ્યા. સીં (સ્રસાવિદ્યા) નિષિ રિશેષ
સ્રસાદિયા. સીં (સ્રસાદિયા) અદાર વિ-
પિમાની એક

સ્રસ્સર. પું (સ્રસ્સર) વજ્ર જેના કાટા
વાળા શાદમથી મ્હા ઉપર નારીને ચ
દારીને ગદેગાના જેવો અગાજ કાટા
નારીને આમતેમ એ એ તે પરમાધામી

સ્રસ સીં (સ્રસ) દાથથી આનનાર જનુ
રિશેષ

સ્રસવદ્. પું (સ્રસવત્) કડિન ચકની પેઠે
પાણીનુ ગોળ કુશળ થાય તે, વમગ

સ્રસિયા સીં () દારી

સ્રસિયુ પું (સ્રસિક) કંદ રિશેષ

સ્રસોદિયા સીં (સ્રસોદિયા) અદાર નિષિ
માની એક

સ્રસોદી સીં (સ્રસોદી) જુઓ " ખરો-
દિઆ " શબ્દ

સ્રલ નં (સ્રલ) ખળાનાડ (૨) ત્રિં
જુઓ, જુઓ

સ્રલણા સીં (સ્રલણા) જુન, ત્રિં

સ્રલનાડ પું (સ્રલનાડ) ખળાવાડ

સ્રલિય. નં (સ્રલિય) રખનાના જૂલ,
અતિચાર (૨) ત્રિં તીવથી રખવના
પામેન

સ્રલિય. નં (સ્રલિય) ધોડાની લગામ,
એકડુ (૨) નદીની બેખડ

સ્રલિયમદિયા. સીં (સ્રલિયમદિયા) બેખ
ડની માગી

સ્રલીય નં (સ્રલીય) લગામ એકડુ
(૨) નદીનો ઝિનાયો

સ્રલુ જાં (સ્રલુ) અરધારણ અર્ધમા અને
વાખના અનકર ઉપે ખલુ શબ્દ આવે

છે (૨) પુન, ફરીથી (૩) પાદપૂર્તિ

સ્રલુજ નં (સ્રલુજ) પગની એડી

સ્રલુક ત્રિં (સ્રલુક) અનિતિત, મુદ્ર અને
વાકા રચનાનાળો (૨) પું ગગીયો
બાદ કે ગોડો (૩) કામ મરુડ વિગેરે
મુદ્ર જલુ.

સ્રલુકિજ ત્રિં () ગગીયા મગદ
સમથી (૨) નં ઉતરાધ્યયન સ્ત્રનુ
આ નામનુ એક અધ્યયન

સ્રલુગ પું નં () ખાખરાના પાદ
ડનો પડીયો (૨) બોડા, મોજડી, પગરખા

સ્રલુક. પું (સ્રલુક) એક જાતનો વદ

સ્રલુજ ત્રિં (સ્રલુજ) કર્મોના ક્ષય કરનાર
(૨) પું ક્ષપકશ્રેણિગત સાધુ

સ્રલુગ પું (સ્રલુગ) ક્ષપકશ્રેણિગ્રામ
સાધુ (૨) મોહનીયને ખપાવના રૂપ-
ક્ષપક શ્રેણિ

સ્રલુગસેદિ. } સીં (સ્રલુગસેદિ) ક્ષપક
સ્રલુગસેદિ. } શ્રેણિ, કર્મોના નાશ કરનાની
પરિપાત્રી

સ્રલુગાડ. પું (સ્રલુગાડ) આયુષ્યને ખપાવ-
નાર-સુક્ષ્મસપરાય અને અપૂર્ કરણ
ગુણસ્થાનવાળો જીવ

સ્રલુગ નં (સ્રલુગ) કર્મોના ક્ષય કરવો તે,
અમુક અશે કર્મની નિર્જરા કરવી તે
(૨) પ્રકરણ, અપાનન (૩) પું સાધુ,
મુનિ

સ્રલુગા સીં (સ્રલુગા) અપાનનનુ અપર
નાન

સ્રલુક પું (સ્રલુક) એક જાતનુ માણુ

સ્રલુ સીં (સ્રલુ) રાત્રિ રાત

સ્રલુજલ નં (સ્રલુજલ) દિમ

સ્રલુચિત } ત્રિં (સ્રલુચિત) ખાલેન, ક્ષય
સ્રલુચિય } કરેન.

લસ ૩ (લસ) ખસ નામનો એક
દેશ (૨) પુ. સ્ત્રી. તે દેશના
રહેવાસી

લસલ્હાસિય પુ. (લસલ્હાસિય) ખસખાસિ-
નામનો એક દેશ (૨) પિ. તે દેશના
રહેવાસી માણે

લસર પુ. () ખસનો રોગ, ખસ

લહ. નં. (લ) આકાશ

લહર પુ. (લેહર) પક્ષી

લહરી સ્ત્રી. (લહરી) પક્ષી

લહર પુ. સ્ત્રી. (લહર) પક્ષી (૨)
પિધાધર

લહરી સ્ત્રી. (લહરી) પક્ષી (૨) પિ-
ધાધરની સ્ત્રી

લાગ્ર. પિ. (લાત) ખોદેલું. (૨) નં. ખો-
દેલું જગાણ (૩) ઉપર વિસ્તારવાળી
અને નીચે સાકડી તેમજ ઉપર અને
નીચે સરખી એવી ખાઇ

લાહ સ્ત્રી. (લ્યાતિ) પ્રખ્યાતિ, પ્રસિદ્ધિ
લાહ પુ. (લ્યાતિ) જુઓ “ખાહ”
૨૮૬

લાહ. નં. () શોભાદર્શક અવ્યય
લાહ્યા સ્ત્રી. (લાહ્યા) નીચે અને ઉપર
સરખી ખોદેલી ખાઇ.

લાહમ. વિ. (લાહિમ) સુખડી મેવો ગરે
ખાના લાવક પાત્ર

લાહવ. પિ. (લાહિત) ખનસાવેલું, લાહવ
કરાવેલું

લાહવિ. (લ્યાત) પ્રગટ કરેલ, કહેવ

લાહવ નં. (લ્યાત) લાવકલાવે લાહ
સમકિત કેવળજ્ઞાન વચ્ચે

લાહલહ. પુ. (લાહલહ) એ નામનો ચાથી
નરકનો એક નરકનામો

લાહલિહ. પુ. () જેના શરી-
ર પર ધોળા તથા કાળા પડા હોય છે તેનું
એક પ્રાણી

લાહિ સ્ત્રી. (લાહિ) ખાણ
લાહિયા. સ્ત્રી. (લાહિયા) જુઓ “ખાણ”
૨૮૬

લાહા. પુ. (લ્યાણ) ગ્રામનું દુકું (૨) ખીલો,
ખુટો

લાહાસમાણ. પિ. (લ્યાણમાણ) દુકેવ
ગાડના દુકા જેવો, પોતાની ખોળી હઠ
હોતો નહિ તે, ખોટો આશ્રય કરનાર

લાહ. પિ. (લાહ) ખોદેલું (૨) નં.
ખાઇ

લાહિયા. સ્ત્રી. (લાહિયા) જુઓ “ખા-
ધ્યા” ૨૮૬

લાહ નં. (લાહ) ખાતર

લાહલહાણ પિ. (લાહલહાણ) ખાતર પાડ-
નાર, ચોર,

લામણ નં. (લામણ) ખમાવતું

લામણા સ્ત્રી. (લામણા) અપરાધની માથી
માગરી, ખમાવતું તે

લામિય. પિ. (લામિત) ક્ષમા કરેલ; માથી
આપેલ

લાય વિ. (લાહ) ખોદેલું

લાય વિ. (લ્યાત) પ્રખ્યાત, પ્રસિદ્ધ (૨)
ખાડો, કૂવો (૩) ખાઈ

લાહ વિ. (લાહ) ખાઈ (૨) પુ. જ્યાંખાઈ
વચ્ચે ખાઈપણું (૩) વેર (૪) ખાઈ
રસ (૫) જી. ખાઈવાળી જામિ
(૬) પિ. જુઓ સર્પની એક જાત
(૭) પુ. ક્ષરણ, સચળન (૮)
જામ, ખાખ

લાહાલહા. નં. (લાહાલહા) સાઇખાઈ
વિગેરેને માગનાનું પાત્ર.

લાહલહસી સ્ત્રી. (લાહલહસી) કડી પુનડી,
વનખાણ વિગે.

લાહલહ પુ. (લાહલહ) વાહલહ જામ, આપુંદેનો એક જામ

લાહલિહ નં. (લાહલિહ) ખાઈ તેનું

સાર્વદાહ. પુ. (સાર્વદાહ) સાશ્વત્તારાદિ ૫
કારવાની જગ્યા.
સારમેદ પુ. (સારમેય) સાલદક્ષના રસ
જેના જગવાળો મેધ-૧૨સાદ.
સારવત્તિય ત્રિ. (સારવત્તિય) ખારા પા
ત્રમા જમાવેય, ખારા પાનમા રહેન
સારવત્તિય. ત્રિ. (સારવત્તિય) ખાર લખ
રાવેય, ખારમા નાખેય.
સારવાની સ્ત્રી. (સારવાની) ક્ષારથી ભરેની
વાવ
સારવણ. પુ. (સારવણ) મધ્ય ગોત્રની
શાખાભૂત એક ગાન (૨) તે શાખાનો
પુરુષ
સારિષ્ઠ પુ. (સારિષ્ઠ) ખારિયુ મૂળા
વગેરેના પાદ્યમા મીઠુ ભભરાની અથાણા
જેતુ ખનાવનામા આવે છે તે
સારી સ્ત્રી. (સારી) એક જાનનુ પ્રાણી
સાર્વત્તિય પુ. (સાર્વત્તિય) એ નામનો
એક અનાર્થ દેશ. (૨) ત્રિ. તે દેશના
રહેવાસી
સાર્વતિય ત્રિ. (સાર્વતિય) ધોએયુ
સાર્વત્તિ. સ્ત્રી. (સાર્વત્તિ) પ્રસિદ્ધિ
સાર્વતિય ત્રિ. (સાર્વતિય) જે ખાનામા
આવે છે તે
સાર્વતિય ત્રિ. (સાર્વતિય) જે ખનાધ ગ
યેલું છે તે
સાર્વ પુ. (સાર્વ) ખાસીનો રોગ, ઉધરસ
સાર્વતિય ન. (સાર્વતિય) જુઓ “ સાર્વ ”
શબ્દ
સાર્વતિય પુ. (સાર્વતિય) એ નામનો એક
દેશ (૧) ત્રિ. તે દેશના રહેવાસી
સાર્વ સ્ત્રી. (સાર્વ) પૃથ્વી
સાર્વતિ. } સ્ત્રી. (સાર્વતિ) ધુધરી,
સાર્વતિ. } ધૃતી
સાર્વતિ ન. (સાર્વતિ) નિદા તિરસ્કાર,
અપમાન.

સાર્વતિ. સ્ત્રી. (સાર્વતિ) લોહ સમક્ષ મર્મ
ઉપાડા પાડી અનસા કરી
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિય) તિરસ્કાર
કરના યોગ્ય
સાર્વતિ. સ્ત્રી. (સાર્વતિ) નિદા
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિ) મર્મભેદી વચનથી
તિરસ્કાર કરેય
સાર્વતિયંત, ત્રિ. (સાર્વતિયંત) ખિ' ખિ'
અન.જ કરનાર
સાર્વતિ. સ્ત્રી. (સાર્વતિ) ખેદ
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિય) ખેદ કરવાને યોગ્ય
સાર્વતિ. સ્ત્રી. (સાર્વતિ) ખેદ દ્વિયા,
અશોષ, મનનો ઉદ્વેગ
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિ) ખેદ પામેયુ (૨)
ન. પ્રયુક્તન્ય રાય
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિ) શિદ્ધિદિના કરનાર,
ખેય કરનાર
સાર્વતિ. સ્ત્રી. (સાર્વતિ) પૃથ્વી.
સાર્વતિ. ન. (સાર્વતિ) આનંદ પ્રદેશ (૨)
આર્થ અનાર્થ દેશ (૩) દ્વિપનો એક
ભાગ, ખડ-રિજ, જેમ ભરતક્ષેન આદિ
(૪) ખુદી જમીન, ધાન્ય વાવનાની જમીન
સાર્વતિ ત્રિ. (સાર્વતિ) ફેફડા
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિ) ક્ષેન સ્ત્રીથી ઉપજેલા
છેકન
સાર્વતિ } ત્રિ. (સાર્વતિ) જ્ઞાનંત ચિત્ત,
સાર્વતિ } આડે
સાર્વતિવાલ પુ. (સાર્વતિ) દેવ તરોય, એ
તગપાળ
સાર્વતિ ત્રિ. (સાર્વતિ) ખેદ પામેયુ
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિ) સીધ, તરવાળુ
સાર્વતિ. ત્રિ. (સાર્વતિ) જલદી, ઉનાવગુ
સાર્વતિ પુ. (સાર્વતિ) દિશાકુમારના
લોકપાળનુ નામ (૨) અભિતગતિ તથા
અભિતનાહન ઇન્દ્રના લોકપાળનુ નામ
(૩) ત્રિ. શીત મનિવાળા

खिप्पामेय. अ० (चित्रमेव) ७८५ दीर्घी, पु० तञ्ज
खिल. न० (खिल) अ० ७८५ भूमि
खिलीकृत्य त्रि० (खिलीकृत) भीली भारीने
कर्मने निरुद्ध करेव, निरुद्धित अन्धने
आधेव

खिल्लुड पु० () क०६ विशेष
खिल्लुह पु० () न०५५५, उ०६ विशेष
खिचिय त्रि० (खित) क०६
खीण त्रि० (क्षीण) अपी गयेव, नाश पा
मे० (२) पु० दु०५५, कृश (३) आरमा
क्षीणमोह शुश्रूषानकनु क०६ नाम
मीणकसाय न० (जीणकसाय) आरमु शु
श्रूषानक के ७८५ अपाधने स०५५ क्षी
क०५५ आवे ७

खीणदुड त्रि० (जीणदुख) दु०५५ रक्षित
खीणमोह त्रि० (जीणमोह) मोह रक्षित
खीणराग त्रि० (जीणराग) वीतराग, राग
रक्षित (२) पु० तीर्थेकर दे०

खीर न० (जीर) दुध (२) क्षीर नामने
पाथमे समुद्र अने पाथमे क्षीप (३)
पु० क्षीरनर समुद्रना अधिग्राय० दे०
खीरव त्रि० (जीरवित) जेभा दुध पेदा
थेवु छे ते, सज्जन भीर

खीरकात्राजी. } स्त्री० (जीरकात्री) अ
खीरकाकोलि. } नामनी साधारण्य व
नरूपति

खीरणी स्त्री० (जीरणी) दक्ष विशेष

खीरदुम पु० (जीरदुम) दुधनागा आ३,
थोर आ३३३ विशेष.

खीरघाई स्त्री० (जीरघाई) आ३३३ धर
रावनारी धारमाना

खीरपु पु० (जीरपु) उ०५५५ दुध

खीरपुन पु० (जीरपुन) क्षीरनर क्षीपना
अधिपति देवता

खीरभुस पु० (जीरभुस) अ नामनु पर्जन्य
नानु अ०३

खीरमेह. पु० (जीरमेह) लरतक्षेत्रभा उ०५५५
पिंशीने भीजे आरे मेसता सात दिनस
पु०५५५ स०५५ नामने मे० वर५५५ प०
भीजे मे० सा० दिनसमुधी वरसे
तेनु नाम

खीरवई स्त्री० (जीरवती) धधु दुध आपनारी

खीरवर पु० (जीरवर) क्षीप विशेष.

खीरसमुद्र पु० (जीरसमुद्र) क्षीर सागर

खीरसागर पु० (जीरसागर) क्षीर समुद्र

खीरसाला. स्त्री० (जीरसाला) दुधनी शाणा-
दुक्षान

खीराइय त्रि० (जीरवित) जेभा क्षीर-०५५
उ०५५५ थो० ७ अ०५

खीरसज पु० (जीरसज) जेनु वयन
दुधना जेनु साक्षगानरने मधुर लागे
तेनी शक्ति-वर्धनागे भाषुम

खीरिणि. स्त्री० (जीरिणि) दुधनाणी,
दुग्धणी

खीरिणी स्त्री० (जीरिणी) मी३५५५ आ३५
वे० (२) दुधनाणी

खीरादम } पु० (जीरोदक) क्षीरसमुद्र,
क्षीरोदक } क्षीरसागर

खीरोदा स्त्री० (जीरोदा) पश्चिम मदानि-
देहना दक्षिण आ३५५५५ भी३५ नि३५५५५
पश्चिम स०५५५ उ०५५५ मदानदी

खीरोय न० (जीरोय) क्षीरसागर

खीरोया स्त्री० () लुओ "जीरोया"
श०५

खील पु० न० (कील) भीने.

खील. पु० (कील) लुओ "भीन"
श०५

खीलमगा पु० (कीलमगा) मार्ग विशेष,
जभा धूग वधारे होवाथी भीरी के नि-
शा० क०५५५ आ३५५ होय ते

खीलावण न० (कील) क्षीप क०५५,
रभु

સોલામળધાઈ સીં (સીટ્તમાત્રી) રમાડનાર
રાઇ, ધારમાતા

સુ મં (સુ) વાડ્યાનકાર (૨) નિશ્રે

સુ. સીં (સુર) મુખા, બૂખ

સુર મીં (સુરિ) ઝીં (૨) ઝીંકનું નિશાન

સુંમણ ત્રિં (સોમળ) કોલ ગલગટ ઉ
પમરનાર

સુસુ. પું (સુસુ) દોડના ધોડાને “પુડપુ”
શબ્દ થાય છે તે

સુજા. પું (કુજ) જેના દાથ પગ મગતક
અને ધોના-ડોક લક્ષણુકત પ્રમાણપેત
હોય અને પેટ ઝતી પીઠ વગેરે લક્ષણહીન
હોય તે સરથાનનું નામ, ૫ સમણમાનું
ચોથું સમણ (૨) ત્રિં કુમડો (૩) નં
જે પ્રકૃતિના ઉદયથી ઉપગ્રપણુ પ્રાપ્ત
થાય તે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ

સુજાકરણી. સીં (કુજકરણી) ખંભા ઉપર
રાખનાતા સથારીઆ વસ્ત્રને ખભા
નીચે પીઠ ઉપર એક પટાથી બાધી
રાખતું તે

સુજા સીં (કુજા) કુમડી, ઘસી (૨)
ડુબ્બદેશની ઘસી (૩) યુકનાનું પાન
(યુકંદાની) ધારણ કરનારી ઘસી

સુજિયા સીં (કુજિના) સોળ રોમખાનો
એક રોમ

સુહા } ત્રિં (સુહ) ન્હાનું, લઘુ,
સુહા } ૬૧કું.
સુહિય }

સુહ ત્રિં (સુહ) ન્હાનો લઘુ (૨) પું
નાનો શિષ્ય (૩) પું નં એક પ્રકારની
અગૂરી

સુર પું (સૌર) મદિરા

સુરુસુરુ ત્રિં (સુરુસુરુ) ન્હાનામા ન્હાનો,
બહુજ ન્હાનો

સુરુ } ત્રિં (સુરુ) જુઓ “પુડ”
સુરુ. } શબ્દ

સુરુલય. પું (સુરુલય) થોડા ઝુપડાવાળું
ગામ, ન્હાનું ગામ

સુરુલિય ત્રિં (સુરુર) નાજુક, ન્હાનું

સુરુઅ ત્રિં (સુરુઅ) જુઓ “પુડ”
શબ્દ.

સુરુસુરુ ત્રિં (સુરુસુરુ) ન્હાનામા
ન્હાનો

સુરુમ ત્રિં (સુરુમ) જુઓ “પુડ” શબ્દ

સુરુમણિયંડ. (સુરુમણિયંડ) ઉત્તરાર્ધધ્યન
સત્રનું ડું અધ્યયન

સુરુઆ. સીં (સુરુઆ) નહિ ખોદેલું નાનું
તળાવ (૨) ન્હાની સાધી

સુરુ ત્રિં (સુરુ) જુઓ “પુડિય”
શબ્દ

સુરુવાવિમાણવિમલિ. સીં (સુરુવાવિ
માત્રવિમલિ) એ નામનું એક કાનિક
સડ

સુરુવ ત્રિં (સુરુવ) બુમિ ઉપર ખુદેડું

સુત ત્રિં () ખુચી ગયેલ, કુચી
ગયેલ

સુર ત્રિં (સુર) દુષ્ટ, નીચ (૨) હાકું,
તુડ (૩) લઘુ, ન્હાનું

સુરુમ ત્રિં (સુરુમ) જુઓ “પુડ” શબ્દ

સુરુમા. સીં (સુરુમા) ગાધાર આમની
ખીછ મૂડુંના

સુરુવ ત્રિં (સુરુવ) કુધાતુર, બૂખ્યો
રહેલ.

સુરુવિવાસા સીં (સુરુવિવાસા) બૂખ અને
તરસ

સુરુમિય ત્રિં (સુરુમિય) કોલ પામેન, ડોળા
ચમાન થયેલ (૨) નં કોલ, બળભળાટ
(૩) કપેશ, ઝડો

સુરુમિય ત્રિં () નમેડું, કાચમાની
પેટે ઢળા ગયેલું

સુર પું (સુર) ઉત્તરભરતમાનો ખોરાસાન
દેશ (૨) પગની ખરી

ચુર. પુ. (ચુર) અચો, સચો
 ચુરદુગ ત્રિ. (ચુદિક) ગાય હોસ વગેરેની
 આમડીમા ઉત્પન્ન થના ડીટ વગેરે
 ચુરપત્ત. ન. (ચુરપ) છરી, અચો (૨)
 ૭૨પનો (૩) ત્રિ. છરી જેવા પાદ્ય
 વાગુ (૪) ન. અચાની ધાર.
 ચુરણ પુ. (ચુરણ) અચો (૨) ખરપો
 (૩) દાતરડું
 ચુરમુંદ્ય ન. (ચુલુન્દક) હળમત ડરનાર,
 નાની
 ચુરિ ત્રિ. (ચુરિ) ખરીવાગુ જાનનાર
 ચુલ પુ. ન. (ચુલ) ખે ઈદ્રિયાના છાન,
 નાના શખધા
 ચુલ્લવ. ત્રિ. (ચુલ્લ) ઢાડી
 ચુલ. પુ. (ચુર) નાનો છાડવો
 ચુલક પુ. () ખોખો
 ચુલ. પુ. () અકુશાકાર (૨) અ-
 કુશાકાર આકાશ પ્રદેશની શ્રેણી
 ચુલ્લ મી. (ચુલ) કુલ, જામ
 ચુલ્લિ. ત્રિ. (ચુલિ) ક્ષેત્ર પામેલ, નાસ
 પામેલ
 ચુલિય ત્રિ. (ચુલિ) બુખેન, બુલુક્ષિત
 ચેલ. પુ. (ચલ) સયમ, રિરિતિ (૨)
 શાન્તિ
 ચેલ પુ. ન. (ચેલ) આકાશ (૨) ખેડાની
 જમીન, ખેતર (૩) જમીન, જમિ (૪)
 દેશ, ગામ, નગર વગેરે સ્થાન (૫)
 ભાર્યા, સ્ત્રી
 ચેલર પુ. મી. (ચલ) બુચો “ ખચર ”
 શબ્દ
 ચેલ્લણ મી. (ચેલ્લ) ખેડસયક માણી,
 ખેડ.
 ચેલ્લણ ન. (ચલ્લ) ખાજના, ખાજ
 ચેલ ન. (ચલ) ગામ ડરના મ્હોડું અને
 શહેર કરતા થોડી વચનિનુ ધ્યાન, જેને
 કરતો ધૂળનો મદ દોષ તે ખેડા (૨) આ-

સપાસ નદી કે પર્વત આવેલા દોષ તેડ
 સ્થાન (નગર)
 ચેલ્લ ન. (ચલ્લ) લાવ.
 ચેલ્લ. ન. (ચલ્લ) ખેડુ.
 ચેલ્લ. પુ. (ચેલ્લ) લાકડાની નાની પગી
 ચેલ્લ ન. (ચેલ) ખેલ, ૨૪ કળામાની એક
 ચેલ્લ મી. (કીલ) કીલ, ચોપાટ ગળપા
 વગેરે રમત
 ચેલ્લણ. પુ. (ચલણ) આકાશમાણ, શસ્ત્ર
 રિશય
 ચેલ્લ ન. (ચેલ) આકાશ, જેમા ઝાલિ
 પાઈ નિરાસ કરી શકે તે (૨) દેશ
 (૩) જગ્યા, સ્થાન (૪) ઉનાડી-ખુલ્લી
 જમીન, ધાનના ખેતર, ગગસ (૫)
 રાહતુ નામ (૬) પત્રનજાના ત્રીમ
 પદના ચોવીસમા દારતુ નામ
 ચેલ્લકલ્પ પુ. (ચેલ્લકલ્પ) દેશનો રિનાજ
 ચેલ્લપરમાણ. પુ. (ચેલ્લપરમાણ) ક્ષેત્રઆશ્રી
 પગમાણ, આકાશ પ્રદેશને અનગાવી
 રહેલ પુદ્ગળ પરમાણુ
 ચેલ્લપલિમોપમ ન. (ચેલ્લપલિમોપમ) } ક્ષેત્ર
 ચેલ્લપલિય ન. (ચેલ્લપલિય) } પંચ,
 ક્ષેત્રઆશ્રી પંચોપમ, પંચોપમનો એક
 પ્રકાર
 ચેલ્લજોય પુ. (ચેલ્લજોય) ક્ષેત્રપગોડ,
 ચોકાકાશ
 ચેલ્લચિત્તા મી. (ચેલ્લચિત્તા) ખેતરિયાળી
 કર્મપ્રક્રિયા
 ચેલ્લણુ પી. મી. (ચેલ્લણુ) ક્ષેત્રચિત્તા
 અનુપૂર્ણ-અનુક્રમ
 ચેલ્લદેસ. પુ. (ચેલ્લદેસ) ક્ષેત્રની અપેક્ષા,
 ચેલ્લિ ત્રિ. (ચેલ્લિ) ક્ષેત્રચોગ, ખેતરનો
 ધગી
 ચેલ્લણ મી. (ચેલ્લણ) ક્ષેત્રની અપે-
 ક્ષાએ ટપલુ તે.
 ચેલ. પુ. (ચલ) પીક, ખે.

લેખ નં (લેખ) કલ્યાણ, ઉપદ્રવનો અ
ભાવ. (૨) પ્રાપ્ત વસ્તુનું પરિપાલન (૩)
ત્રિં કુશળતા યુક્ત, હિતર

લેખચ. પું (લેખક) અતગત્સુનના
છટા વર્ગના પાત્રમાં અપવનનું નામ
(૨) કાકદી નગરીનો રહેવાસી એક
માથાપતિ.

લેખકર. ત્રિં (લેખકર) લેખકુશળ (૨ક્ષા)
કરનાર (૨) પું એ નામનો અડસઠમો
મહાગ્રંથ (૩) પાત્રમાં કુળકરનું નામ
(૪) જન્મદીપમાં ઔરપતલેનમાં થનાર
ચોથા કુલકર.

લેખધર પું (લેખધર) જન્મદીપના ઔરપત
લેનમાં થનાર પાત્રમાં કુલકર (૨) છટા
કુલકરનું નામ (૩) ત્રિં ઉપદ્રવ દર
કરનાર

લેખકર ત્રિં (લેખકર) મુખકારી

લેખપુરી સ્ત્રી (લેખપુરી) સુન્દર-નિભયની
મુખ્ય નગરી-રાજધાની

લેખય પું (લેખક) આ નામના એક
અન્તકૃદ્દ જૈનમુનિ

લેખસ્થ ત્રિં (લેખસ્થ) કલ્યાણકારક,
ઉપદ્રવ રહિત

લેખલિજિયા સ્ત્રી (લેખલિજા) જૈનમુનિ
ગણની એક સાખા

લેખા સ્ત્રી (લેખા) કરકદીનગરીના ૨૨૭
રાજની મુખ્ય રાજધાની.

લેખ પું (લેખ) ખેડ, શ્રમ (૨) કર્મને
ખેડ કરાવનાર સંયમ

લેખચ. } ત્રિં (લેખક) સચારના ખેડને-
લેખચ. } કુ ખને જાણનાર

લેખર ત્રિં (લેખર) આગમશાસ્ત્રી, પદ્ધતિ
(૨) વિદ્યાધર

લેખિ સ્ત્રી () નાસ

લેખ. ત્રિં (લેખક) વંશાગ્રે ખેલ કરનાર
નદ વિશેષ

લેખ. પું (લેખક) નાક તથા મુખમાથી
ચીકવો કદ નીકળે તે, સલેખમ.

લેખાગ્રાધાર્દ સ્ત્રી (લેખાધારી) આગને
રમાડના કામ કરનાર ધાવમાતા.

લેખોસદિ. સ્ત્રી (લેખોસદિ) એક પ્રકારની
લખિ-સક્રિત, યુક્તી દર્શનું દર્શ મટી
જન એવી જાતની શક્તિ

લેખ નં (લેખ) કીડ, રમત

લેખના. સ્ત્રી (લેખ) રમત મમત

લેખલુહ. પું () કદની એ- જન

લેખ. પું (લેખ) ફેકુ તે (૨) રથાપન
કરતું તે

લેખિય ત્રિં (લેખિય) ફે-વેય

લેખોદય પું (લેખોદય) શેરડીના રસ
જેા પાણીવાળો એક સમુદ્ર

લેખોન્મમાણ. ત્રિં (લેખોન્મમાણ) અતિશય
ક્ષોભ પામતું, આકુળ-પાકુળ થતું

લેખ પું () મોટું લા-કુ (૨)
પ્રદેશ, વિભાગ, સ્થળ (૩) પ્રસેદાન,

પ્રમાર્જન

લેખ પું (લેખ) વસ્ત્રાદિકનું પરિવેશણ
કરના એક ભાગ જેવા પટ્ટી તેના ઉપ

રની રજ તરણ કે કાંઈ જન્મને ખખે
રના તે ભાગનું પ્રમાર્જન કરતું તે

લેખી સ્ત્રી () મોટું લા-કુ.

લેખિ સ્ત્રી (લેખિ) પૃથ્વી

લેખોત્તર. પું (લેખોત્તર) ક્ષોદ્રનાર નામનો દ્વીપ

લેખોદ પું (લેખોદ) ક્ષોદ્રનાર નામનો સમુદ્ર

લેખ પું (લેખ) ચૂર્ણન, વિદારણ (૨)
ધક્કારસ, શેરડીના રસ

લેખોદ પું (લેખોદ) એ નામનો એક દ્વીપ

લેખોદ્ર } પું (લેખોદ) સમુદ્ર વિશેષ
લેખોદ્ર } જેનું પાણી શેરડીના રસ

જેનું મધુર હોય છ (૨) મધુર પાણી-
વાળી વાવ (૩) નં ચીકું પાણી, શેર
ડીના રસ જેનું મધુર પાણી.

હોદોદગ. નં (હોદોદગ) શેરડીના રસ
જેવું પાણી

હોદ. નં (હોદ) મધ

હોમ પું (હોમ) ભય, ક્ષોભ

હોમણ નં (હોમણ) આકુળતા, વિ
હ્વળતા

હોમિય ત્રિં (હોમિય) મ્યાનથી ચલાવેલ,
ક્ષોભ પમાડેલ

હોમ નં (હોમ) સુતરાઉ કપડું

હોમપસિય નં (હોમપ્રજ) વિદ્યા વિરોધ,
જે વસ્ત્રમા દેવતાનું આવાહન કરી શ
કાય છે તે

હોમિય નં (હોમિય) શય તથા સુતરાઉ
વસ્ત્ર (૨) રેશમી વસ્ત્ર (૩) ત્રિં શય
સંબંધી

હોમ. પું (હોમ) શેરડી (૨) સાતમા
દ્વીપ અને સાતમા સમુદ્રનું નામ

હોમય. નં () એક જાનનું ગોળ
વાસણ

હોલ પું (હોલ) ખોળ, તલ પગેરેનો
કુચ્ચો (૨) ગુમચર, જામુસ.

હોસિય ત્રિં () જીનું ડરી નાખેલું

હોદ પું (હોમ) ભય, ક્ષોભ.

ગ.

ગ ત્રિં (ગ) જનાર (૨) પ્રાપ્ત થનાર.

ગઢ ક્ષીં (ગતિ) આલ, ગમન, ધર્માસ્તિ
વાપનું ખાસ લક્ષણ (૨) એક લાનમાથી
ખીજા લાનમા જતું તે, ગત્યતરમા જતું
તે (૩) નિસ્તાર કરનાર, આશ્વપરધાન,
શરણ્યોગ્ય (૪) મરીને જ્યાં જતું તે
ગતિચાર, નરક, નિર્યય મનુષ્ય અને
દેવતા (૫) જ્ઞાન (૬) નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ નરકઆદિ
ગતિમા જાય છે (૭) પત્રનણી સરળ
ત્રીજા પદના ખીજા દ્વારનું નામ, કે જેમા
નરક આદિ ગતિ આથી જીવેનું અપા
બહુલન કંઈ છે

ગઢનામ નં (ગતિવામન) દેવાદિ ગતિનું
કારણભૂત કર્મ

ગઢપવાય પું (ગતિપ્રભત) ગતિનું નિષ્પત્ત
પણું (૨) એ નામનો પ્રથમો એક ભાગ

ગંગ. પું (ગંગ) મધ્યાહ્ને નદી ઉતરતા
પગે દડી અને માથે ગરમીનો અનુભવ
થાય છે, માટે એક સમયે એ ઉપયોગ

હોદ શકે એમ સ્થાપન કરનાર ગંગ
નામનો પાયમો નિહાર, દ્વિતિય મતના
પ્રવર્તક આચાર્ય

ગંગદત્ત પું (ગંગદત્ત) નવમા વાસુદેવના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ (૨) જટા બ
ળદેન તથા વાસુદેવના પૂર્વભવના ધર્મા-
ચાર્ય (૩) હસ્તિનાપુરનો રહેવાસી એક
માથાપતિ

ગંગદત્તા ક્ષીં (ગંગદત્તા) એક સાર્થનાહની
સ્ત્રીનું નામ

ગંગપ્રવાય પું (ગંગાપ્રવાય) દિમવત પવન
ઉપરથી નીકળતી ગંગા નદીનો દરેડો
જ્યાં પડે છે તે કુડ

ગંગા. ક્ષીં (ગંગા) ગંગા નદી (૨) ગોશા-
ળાના મત પ્રમાણે કાળ પરિમાણ વિરોધ
(૩) બીજાપિનામહની માતાનું નામ.

ગંગાકુંડ. પું (ગંગાકુંડ) ગંગા નદીને કંઠે
રહેનાર એક જાતના તાપસ.

ગંગાકુંડ નં (ગંગાકુંડ) દિમવત પરિતપર
રહેલ એક કુંડ કે જેમાથી ગંગા નદી
નીકળે છે

ગંગાકૂડ. ન૦ (ગંગાકૂટ) દ્વિમંત પર્વતનું એક શિખર.

ગંગાદીવ. પુ૦ (ગંગાદીવ) આ નામનો એક ખેટ જ્યાં ગંગાદેવીનું ભવન છે.

ગંગાદેવી. સ્ત્રી૦ (ગંગાદેવી) ગંગા નદીની અધિષ્ઠાત્રી દેવી.

ગંગાવત્ત. પુ૦ (ગંગાવત્ત) એ નામનો એક દ્વ.

ગંગાસવ. ન૦ (ગંગાસવ) ગોશાળાના મન પ્રમાણે કાળપરિભાષુ વિશેષ.

ગંગાસાગર. પુ૦ (ગંગાસાગર) આ નામનું એક પ્રસિદ્ધ તીર્થ કે જ્યાં ગંગા સમુદ્રને મળે છે.

ગંગેય. પુ૦ (ગાંગેય) એ નામના એક પાર્શ્વનાથના સંતાનીયા. (૨) ગંગાનો પુત્ર-ભીષ્મપિતા.

ગંજ. પુ૦ (ગજ) ગાળો. (૨) એક પ્રકારની ખાદ્ય વસ્તુ.

ગંઠ પુ૦ (પ્રય) પુસ્તક; શાસ્ત્ર.

ગંઠિ. પુ૦ સ્ત્રી૦ (ગન્ધિ) ગાંઠ. (૨) રાગદ્વેષની નિવડ ગાંઠ.

ગંઠિઆ. સ્ત્રી૦ (ગન્ધિકા) મોહનીય કર્મની રાગદ્વેષરૂપ ગાંઠ.

ગંઠિગ ત્રિ૦ (ગન્ધિક) કર્મની ગાંઠ સહિત.

ગંઠિમેય. ત્રિ૦ (ગન્ધિમેદ) } ગાંઠ છોડી

ગંઠિમેયગ. ત્રિ૦ (ગન્ધિમેદક) } ચોરી કરનાર. (૨) પુ૦ ચોરની એક જાત.

ગંઠિમ. ન૦ (ગન્ધિમ) ગાંઠ દ્ધને ગુંથેલ માળા વગેરે (૨) શુદ્ધ જ્ઞાનનું એ નામનું ઝાડ

ગંઠિમગ. ન૦ (ગન્ધિમગ) એ નામનું શુભ જાતનું વૃક્ષ

ગંઠિય ત્રિ૦ (ગન્ધિય) ગુંથેયુ, ગંઠેયુ

ગંઠિલ. { ત્રિ૦ (ગન્ધિમલ) ગાંઠરાણું.

ગંઠિલ. }

ગંઢ પુ૦ ન૦ (ગઢ) કષોળ; ગાય. (૨) ગુંમડ, કપડામાળ, રસોળી વિગેરે. (૩)

દડો. (૪) ગેંડુ. (૫) ૧૧ મા તીર્થકરનું સાંજન. (૬) થાનોલો; જનન. (૭) નાવી; હજમ.

ગંઢઝ. પુ૦ (ગઢઝ) ટેલીઓ. (૨) ઢંઢેરો પીટનાર.

ગંઢમાણિયા. સ્ત્રી૦ (ગઢમાણિયા) દેશવિશેષ પ્રસિદ્ધ ધાન્યનું માપ.

ગંઢલેહા. સ્ત્રી૦ (ગઢલેહા) ગાલપાક્ષી; ગાલપર ચોપડેલી કંતુરી વગેરેની જાત.

ગંઢવચ્છા. સ્ત્રી૦ (ગઢવચ્છા) પીન-પુષ્પ સ્તનપુકત છતીવાળી સ્ત્રી.

ગંઢવાણિયા. સ્ત્રી૦ (ગઢવાણિયા) ડાસાથી નાનું વાંસનું પાત્ર; મુંડપી.

ગંઢાગ. પુ૦ (ગઢાગ) હજમ.

ગંઢિ. પુ૦ (ગઢિ) જન્મુ વિશેષ.

ગંઢિ. ત્રિ૦ (ગઢિજ) કંઠમાળના રાગ-વાળો.

ગંઢિયા. સ્ત્રી૦ (ગઢિકા) સામાન્ય અર્થના અધિકારવાળી અન્ય પદ્ધતિ. (૨) સોનીની એરણ. (૩) શેરડીના કકડા; ગંઢેરી.

ગંઢિયાણામોગ. પુ૦ (ગઢિયાણામોગ) દષ્ટિવાદ સુચનાર્થેત અનુયોગનો એક વિભાગ.

ગંઢી. સ્ત્રી૦ (ગઢી) સોનીની એરણ ગાંઠ-વવાનું લાકડું (૨) ગડી પુસ્તક; પહોળાઇમાં અને જાડાઇમાં સરખુ હોય તે ગરુડ પુસ્તક. (૩) કમળની કશિકા.

ગંઢીપદ. } પુ૦ (ગઢીપદ) ગરુડી-સોનીની
ગંઢીપય. } એરણ અથવા કમળની કશિકા જેના પગવાળા જતાવર, હાથી, ગેડા, વિગેરે.

ગંઢીપોત્તય. પુ૦ ન૦ (ગઢીપુત્તક) ગરુડી નામનું પુસ્તક

ગંઢ્યલગ પુ૦ (ગઢ્યલ) બે ઇંદિયવાળા જીવની એક જાત.

ગંઢલ. પુ૦ (ગઢલ) પેટમાં ઉત્પન્ન થતા દૂધિ.

ગંડોવહાણ્ય } નં (ગગડોપગતક) ગાવ
ગંડોવહાણ્ય. } મસરીય

ગંતાર. ત્રિં (ગન્તુ) જનાર, ચાલનાર

ગંતિય નં (ગન્તુક) તથા ત્રિગેય

ગંતુપચ્ચામયા. સ્ત્રીં (ગત્વાપત્યામતા) એડ તરફ
ગોચરી કરતા છેડે જઈ ખીજી એણી તરફ
ગોચરી કરતી તે, જેન મુનિઓની ભિક્ષાનો
એક પ્રકાર

ગંતુમણ પું (ગન્તુમનમ) જનાની ધનજ-
નાજો અર્થાત્ અમુક સત્ર સમર્પણ કરેતો
પડી ભણીને કે સાલગીને જઈ એમ
ઓપનાર અધિનીત શિષ્ય

ગંધ. પું (ગન્ધ) ડંભેનો બધ, ડંભેની
ગાંઠ (૨) ગ્રંથ, પુસ્તક (૩) બાહ્ય અને
અભ્યંતર પરિગ્રહ, બાહ્ય-ધન ધાન્યાદિ
અને અભ્યંતર-કનાથાદિ. (૪) સૂયગ્ધાગ
સૂતના યોદ્ધા અધ્યયનનું નામ (૫)
સત્રાર્થ, શાસ્ત્રની મતનમ (૬) રસજન,
સમધી લોક

ગંધાર્દ્ર. પું (ગન્ધાર્દ્ર) પગિગ્રહરહિત જેન
મુનિ

ગંધિ પું સ્ત્રીં (ગન્ધિ) ગાંઠ

ગંધિમ. ત્રિં (ગન્ધિમ) બુઓ ' ગંધિમ ' "

ગંધ. પુ (ગન્ધ) નાસિકા-જાણેદ્રિયનો ત્રિપય,
સુગંધ કે દુર્ગંધ (૨) ગંધ નામનો દ્રીપ
તથા સમુદ્ર (૩) આધારકર્મ આદિ ઉદ-
ગમનના દોષ (૪) ચૂર્ણ રિશેષ (૫)
નં દેન નિમાન ત્રિગેય (૬) ત્રિં
ગન્ધયુક્ત પદ્યર્થ

ગંધકાસાદ્યા સ્ત્રીં (ગંધકાપાયિકા) સુગંધી
કપાય રંગની સાડી

ગંધજુતિ સ્ત્રીં (ગંધજુતિ) સુગંધિ તેન, અતર
ત્રિગેરે બનાવવાની યુક્તિનું નિશાન

ગંધદ્ય નં (ગંધાદ્ય) ગન્ધમાળા દ્રવ્યનું
ચૂર્ણ

ગંધદ્વ. ત્રિં (ગંધાદ્ય) ગન્ધપૂર્ણ, સુગંધથી
ભરપુર

ગંધચ્ચ. પું (ગંધન) ગંધન જાતનો સર્પ,
કે જે મૂકેલ એર મત્ર પ્રયોગથી પાછું
ચુસી લે છે

ગંધણામ. નં (ગંધનામનું) ગન્ધના હેતુ
જૂત ડંભે રિશેષ

ગંધવદ્વ. નં (ગંધવદ્વ) સુગંધિત વસ્તુ,
સુનાસિત દ્રવ્ય

ગંધદેવી સ્ત્રીં (ગંધદેવી) સૌધર્મ દેવકોડની
એડ દેવી

ગંધદ્વણિ. સ્ત્રીં (ગંધદ્વણિ) ગન્ધ તૃપ્તિ

ગંધમાદ્યા. } પું (ગંધમાદ્ય) એ નામનો
ગંધમાયણ. } યોગના સ્કંધને આકારે એક
વખારા પાંત (૨) તેનું શિખર

ગંધવદ્વ. નં (ગંધવર્તક) સુગંધિત લેપદ્રવ્ય.

ગંધવદ્વિ. સ્ત્રીં (ગંધવર્તિ) સુગંધની વાદ,
અગરમતી, સુગંધમય મુટિકા

ગંધવદ્વિમૂય. ત્રિં (ગંધવર્તિમૂલ) જેમા ઉતમ
સુગંધ હોય તેની મુટિકા વગેરે

ગંધધ્વ. પું (ગંધધ્વ) ગાયનપ્રિય વ્યંતર
દેવની એક જાત (૨) એડ જાતની
નિપિ (૩) કુચુનાથજના યક્ષનું નામ
(૪) ગરેથો, ગાન કરનાર (૫) નં એક
અહોરાત્રિના ત્રીસ મુહુર્તમાનું ૨૨ મુ
મુહુર્ત (૬) ગંધરવિષ્ણુ, નાટક, (૭)
નૃત્યયુક્ત ગાન

ગંધધ્વ. ત્રિં (ગંધધ્વ) ગંધરવસમધી, ગંધરવ
સાથે સમધ રાખનાર

ગંધવંકઠ નં (ગંધવંકઠ) એડ જાતનું
રત્ન

ગંધજ્વલ નં (ગંધજ્વલ) સગીતગૃહ,
સગીતશાળા

ગંધવંનગર પું (ગંધવંનગર) આકાશમા
ગંધરવ નગરને આકારે થતો વાદળાનો
દેખાવ

ગંધવ્યલિવિ. સ્ત્રી (ગન્ધવલિવિ) અધાર
દ્વિધિમાંની એક.

ગંધહરિય. પું (ગન્ધહરિત્વ) સુગંધિ મદ
ઝરતો હાથી. (૨) કૃષ્ણ વાસુદેવનો વિજય
નામનો હાથી.

ગંધહારક. } પું (ગન્ધહારક) ગંધાર દેશ.
ગંધહારણ } (૨) ત્રિં તે દેશનો નિવાસી.

ગંધાર. પું (ગન્ધાર) સાત સ્વરમાંનો
ત્રીજો સ્વર. (૨) એ નામનો એક
દેશ.

ગંધારગામ. પું (ગન્ધારગામ) નન્દી આદિ
સાત મૂર્છનાનો આશ્રયભૂત શુનિ
સમૂહ.

ગંધારી. સ્ત્રી (ગન્ધારી) અંતઃકસૂત્રના
પાંચમા વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ.
(૨) કૃષ્ણવાસુદેવની એક પદ્મરાણી. (૩)
નમિનાથજીની દેવીનું નામ. (૪) એ ના-
મની એક ત્રિદા

ગંધાચાર. પું (ગન્ધાચારિત્વ) એ નામનો હ.
રિવર્ધક્ષેત્રમાંનો વાટલો વૈતાલ્ય પર્વત.

ગંધાવાસિ. પું (ગન્ધાવાસિત્વ) સ્થપકવાસ
ક્ષેત્રના મધ્ય ભાગમાં આવેલ એક વાટલો
વૈતાલ્ય પર્વત

ગંધિ. ત્રિં (ગન્ધિત્વ) ગન્ધવાળું

ગંધિય ત્રિં (ગન્ધિક) સુવાસિત; ગન્ધ-
વાળું. (૨) ધરીપાણું, ગંધીઆણું.

ગંધિલ. પું (ગન્ધિલ) પશ્ચિમ મહાવિદેહની
૭ મી વિજય. (૨) એ વિજયનો
રાજા.

ગંધિલા. સ્ત્રી (ગન્ધિલા) ગન્ધિલા નામની
એક વિજય.

ગંધિલાવર્દ. સ્ત્રી (ગન્ધિલાવર્તી) પશ્ચિમ
મહાવિદેહની આઠમી વિજય.

ગંધિલાવર્દકૂટ. નં (ગન્ધિલાવર્તીકૂટ) ગંધ-
માદન પર્વતનું એક શિખર. (૨) એ
નામનું વૈતાલ્ય પર્વતનું એક શિખર.

ગંધોદગ. } નં (ગન્ધોદગ) સુગન્ધિ ઝગ.
ગંધોદય. }

ગંમીર. ત્રિં (ગમ્મીર) સાગરપેટા; ગંબીર.
(૨) યાગ વિનાનું (૩) ગદન; ગીચઝાડી-
વાળું. (૪) પ્રકાશ રહિત; અધારાવાળું.
(૫) પું નં ગદન સ્થાન; ગદન પ્રદેશ.
(૬) પું યદુવંશી રાજા અન્ધકૃષ્ણના
એક પુત્રનું નામ.

ગંમીરપોય. નં (ગમ્મીરપોય) એ નામનું
એક નગર.

ગમ્મીરમાલિગી. સ્ત્રી (ગમ્મીરમાલિગી) સુવ-
શ્યવિગ્ધની પૂર્વ સરહદ ઉપરની એક
અન્તરનદી. (૨) મહાવિદેહક્ષેત્રની એક
એ નામની નગરી.

ગંમીરવિજય. પું (ગમ્મીરવિજય) અગાધ
આથય; અધારાવાળું સ્થાન.

ગંમીરા. સ્ત્રી (ગમ્મીરા) ચાર ધન્ધિયવાળા
જીવની એક જાત.

ગક્કારપવિમત્તિ. પું (ગક્કારપવિમત્તિ) નાટ-
કનો એક પ્રકાર; ૩૨ પ્રકારનાં નાટક-
માંનું એક.

ગગણ નં (ગગન) આકાશ.

ગગણવહુમ } નં (ગગનવલ્લભ) વૈતાલ્ય
ગગનવહુદ. } પર્વતની દક્ષિણ એણીનું
મુખ્ય નગર.

ગગમ. પું (ગગર્વ) ગાર્ગ્ય ગોત્રમાં ઉત્પન્ન
થયેલ ગર્ગ નામના આચાર્ય (૨) ગૌતમ
ગોત્રની એક શાખા. (૩) ત્રિં તેમાં
ઉપજેલ પુરુષ.

ગગમય. } નં (ગગમ્) શ્વાસ રૂધાતા
ગગમર } બોલવું તે; ગર્જક કંઠે બો-
લવું તે.

ગચ્છ પું નં (ગચ્છ) સમુદાય; સમૂહ.
(૨) ગણ; સઘ, સાધુસમુદાય. (૩) એક
આચાર્યનો પરિવાર.

गच्छवास पु० (गच्छवास) साधु समुदायमा
रहेतु ते

गच्छिद्वि वि० (गच्छिद्वि) गच्छिद्वि गच्छिद्वि
रहेनार

गजसुमाल पु० (गजसुमाल) देवकीश्वरो
न्दा ॥ पुत्र

गज न० (गज) गजमध लेख

गजफल न० () गजम वस्त्र

गजर पु० (गजर) गजर

गजित्तर नि० (गजित्तर) गजित्तर, गजित्तर
भरनार

गजिय न० (गजिय) गजित्तर गजित्तर ते

गज्ज नि० (गज्ज) गज्ज करवा योज्य

गह पु० (गह) गहो

गह्य न० () गह्य

गह्यिणी } स्त्री० () गह्यिणी (२)

गह्यिणी } धेनी गह्यिणी

गह्य स्त्री० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी

गह्य स्त्री० () गह्यिणी

गह्यिणी नि० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्य पु० () गह्य गह्य दुर्ग

गह्यिणी नि० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी (२)
अत्यन्त

गह्यिणी नि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी (२)

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी (३) गह्यिणी
समुदाय (४) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
साधुनो समुदाय (५) गह्यिणी गह्यिणी
समुदाय गह्यिणी गह्यिणी

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्य न० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी

गह्य स्त्री० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी, दस,
मो, हत्यादि कर्मणी गह्यिणी

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी (२)
सेनापति

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी तीर्थकरना
मुष्म शिष्य (२) गह्यिणी गह्यिणी

गह्य पु० (गह्य) गह्यिणी गह्यिणी लक्ष भक्षी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी पु० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी पु० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी (२) गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी नि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी न० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी (२) गह्यिणी

गह्यिणी नि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी नि० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी न० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी (२) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी (३) गह्यिणी गह्यिणी (४) गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी पु० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी (२) गह्यिणी गह्यिणी

गह्यिणी स्त्री० (गह्यिणी) गह्यिणी गह्यिणी
गह्यिणी गह्यिणी गह्यिणी

ગણેત્તિયા સ્ત્રી૦ () સન્યાસીના
હાથનુ આબરણુ, રૂદ્રાક્ષની બનાવેલી
હાથની માળા
ગત ત્રિ૦ (ગત) ગરેન (૨) પ્રાપ્ત થએન
ગતિ સ્ત્રી૦ (ગતિ) જુઓ ' ગત ' શબ્દ
ગત્ત ન૦ (ગત) શરીર
ગત્ત પુ૦ (ગત) ખાડો
ગત્તા ન૦ (ગત્ત) પનગાદિની ઇસ અને
ઉપના
ગત્તા સ્ત્રી૦ (ગત) મ્હોની ખાઈ
ગત્થ ત્રિ૦ (ગત્થ) ગ્રાસ કરેલ
ગદ્ગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) લોહાલિલ દેનતાની
નન જાતિ પેકી એ જાત
ગદ્ગદ પુ૦ } (ગદ્ગદ) ગદ્ગદો
ગદ્ગદ }
ગદ્ગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) ગાયોના વાડામા ઉ-
ત્પન્ન થતા એક જાતના જ તુ
ગદ્ગદાલિ પુ૦ (ગદ્ગદાલિ) ગદ્ગદાલિ નામના
સાધુ (૨) અધક સન્યાસિના ગુરુ
ગદ્ગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) ગીધ પક્ષી
ગદ્ગદ સ્ત્રી૦ (ગદ્ગદ) સખ્યા ગણુના
ગદ્ગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) ગર્ભાશય પે (૨)
અધ્ય વચ્ચે ભાગ (૩) રેશમનો કા
શેટો (૪) ઉત્પત્તિસ્થાન જન્મસ્થાન
ગદ્ગદગદ સ્ત્રી૦ (ગદ્ગદગદ) જેના પ્રભાવે ગર્ભ
ઉત્પન્ન થાય તેની વિદ્યા ૪૦ નિશામાની
એક
ગદ્ગદગદ ન૦ (ગદ્ગદગદ) સૌથી વચ્ચેનો
ઓરડો અન્દરનો હોન (૨) ભોયર.
ગદ્ગદગદ ત્રિ૦ (ગદ્ગદગદ) ગર્ભમા રહેનાર
ગર્ભીની ઉત્પન્ન થનાર મુખ્ય વગેરે
ગદ્ગદગદગદ સ્ત્રી૦ (ગદ્ગદગદગદ) ગર્ભાશયમા
ઉત્પત્તિ
ગદ્ગદગદગદગદ ત્રિ૦ (ગદ્ગદગદગદગદ) ગર્ભા
શયમા જેની ઉત્પત્તિ થાય છે તે
ગદ્ગદગદગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) વગ્નજુનો નોકર

ગદ્ગદગદ સ્ત્રી૦ (ગદ્ગદગદ) ગર્ભવતી સ્ત્રી
ગદ્ગદગદ ત્રિ૦ (ગદ્ગદગદ) ગર્ભિત વચ્ચે પોવ
સહિત (૨) અન્દર ગર્ભના
ગદ્ગદગદ સ્ત્રી૦ (ગદ્ગદગદ) ગર્ભવતી સ્ત્રી
ગદ્ગદગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) જુઓ "ગદ્ગદગદ"
શબ્દ
ગદ્ગદગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) ૧ અતગદ્ગદગદ
પહેના વર્ણના ૪ થા અધ્યયનનુ નામ
(૨) અન્દર વૃજીગુરુના પુત્ર યોથા
દશાર (૩) ઉંડુ (૪) મ્હોડું
ગદ્ગદ પુ૦ (ગદ્ગદ) સૂત્રનો આનાવો (૨)
જ્ઞાન, વર્ણન (૩) જડુ ચાલડુ (૪)
પ્રખર બેદ (૫) અર્થપરિચ્છેદ અર્થની
જુદી જુદી બગી, (૬) વ્યાખ્યા, નીકા
(૭) બોધ જ્ઞાન સમજ (૮) ભાગ,
રસ્તો
ગદ્ગદગદ } પુ૦ (ગદ્ગદ) ચાલડો, સરખા
ગદ્ગદગદ } પાકનો ટાકયસમૂહ (૨) વર્ણન,
અધિખર (૩) ગમનશીન (૪) ત્રિ.
બોધ
ગદ્ગદગદ ન૦ } (ગદ્ગદ) ચાલડુ જડુ (૨)
ગદ્ગદગદ સ્ત્રી૦ } બોધ થવો જાણવું
ગદ્ગદગદ ત્રિ૦ (ગદ્ગદગદ) ગમતુ, રચતુ
(૨) ઉન્નયના-પાર પામના યોગ્ય (૩)
જાણના યોગ્ય, પ્રકાશના યોગ્ય
ગદ્ગદગદ સ્ત્રી૦ (ગદ્ગદ) એક જાતની આ-
કાશમા ઉત્પન્નની વિદ્યાધરેની વિદ્યા
ગદ્ગદગદ ત્રિ૦ (ગદ્ગદ) બોધ કરેન, નિવેદન
કરેન
ગદ્ગદગદ ન૦ (ગદ્ગદ) જેમા એક સરખા
ધણ પાક હોય તે ખારસુ દહિવાદ નામે
અગસૂત્ર
ગદ્ગદ ત્રિ૦ (ગદ્ગદ) મેળવી શકાય તેડુ ૫
હોતી શકાય તેડુ (૨) ગમન કરવા યોગ્ય
ગદ્ગદ ત્રિ૦ (ગદ્ગદ) ગરેલ અન્ન થયેલ (૨)
પ્રાપ્ત થયેલ (૩) પ્રદત્ત (૪) રહેન (૫)

પ્રવિષ્ટ. (૬) વ્યવસ્થિત. (૭) નં ગતિ; ગમન.

મય. પું (મય) રોગ; બિમારી.

મય. પું (મય) હાથી. (૨) ગુચ્છો. (૩) અંતઃસૂત્રના ત્રીજા વર્ગના આઠમા અધ્યયનનું નામ (૪) વાસુદેવ રાજની દેવકી રાણીના સૌથી ન્હાના પુત્ર. (૫) સાતમા દેવલોકના ઇંદ્રનું ચિહ્ન-નિશાની. (૬) દિશાકુમાર જાનના દેવતાનું ચિહ્ન; તેના મુગટમાં હાથીને આકારે નિશાની હોય છે તે. (૭) ખીજ તીર્થેકરનું લાંછન.

મયંક. પુ (મજાજ) દેવોની એક જાત.

મયંદ. પું (મજેન્દ) હાથીમાં ઇન્દ્ર સમાન ઔરણત હાથી.

મયન્નય. પું (મજર્ણ) મજ્જકર્ણ નામનો જીંઘા અન્તર દ્વીપ. (૨) તે દ્વીપમા રહેનાર મનુષ્ય.

મયન્ન પું (મજર્ણ) એ નામનો એક અનાય દેશ. (૨) મજ્જકર્ણ નામનો એક અન્તરદ્વીપ. (૩) ત્રિં તે દ્વીપમા અને તે દેશમા રહેનાર.

મયણ. નં (મજ્જ) આકાશ.

મયપુર. નં (મજ્જુર) કુડ દેશમાંનું એક પ્રસિદ્ધ નગર; હસ્તિનાપુર

મયમારિણી. સ્ત્રીં (મજ્જમારિણી) ગુરુવાળી એ નામની વનગ્રામી.

મયમુદ. પું (મજ્જમુદ) મજ્જમુખ નામે અનાય દેશ.

મયમ્ ૫ (મજ્જાતિ) મજ્જેન્દ, એટ દમ્બી
મયમ્ ૫. } સ્ત્રીં (મજ્જાતિ) વિધવા સ્ત્રી
મયમ્ ૫. }

મયવિજંવિય. પું (મજ્જવિજંવિય) હાથીની વિશેષ ગનિશાળ નાટક, નાટકનો એક પ્રકાર.

મયવીહો. સ્ત્રીં (મજ્જવીહો) રોડિંગી આદિ નક્ષત્રમાં મુક ગતિ કરે તે ગતિથી.

મયસુકુમાલ. પું (મજ્જસુકુમાલ) કૃષ્ણ મહારાજના ન્હાના ભાઈ; મજ્જસુકુમાલ નામથી પ્રસિદ્ધ જૈન મુનિ.

મયા. સ્ત્રીં (મયા) કૈમોદકી નામે ગદા; વિષ્ણુનું એક આયુધ.

મયાહર. પું (મયાહર) વાસુદેવ.

મર. પું (મર) એર; વિય.

મરલ નં (મરલ) રહસ્ય. (૨) ત્રિં ન્યવ્યક્ત; અસ્પષ્ટ.

મરહણ્યા. સ્ત્રીં } (મરહણ) ગુરૂની સાક્ષીએ
મરહણ્યા. } પોતાના અતિચાર-

દોષોની નિન્દા કરવી, પશ્ચાત્તાપ કરવો તે.

મરહણિજ્ઞ. ત્રિં (મરહણિય) નિન્દનીય, નિન્દવા લાયક.

મરહા. સ્ત્રીં (મર્હા) નિન્દા.

મરહિમ. ત્રિં (મર્હિત) મર્દા કરેલ; તિરસ્કાર કરેલ.

મરહિજમાણ ત્રિં (મર્હમાણ) લોક સમક્ષ નિન્દાને યોગ્ય.

મરહિત. } ત્રિં (મર્હિત) નિંદેલ; મર્દા કરેલ.
મરહિય. }

મરાદ. નં (મરાદિ) દરેક માસના ગુરુપક્ષમાં સાતમ અને ચૌદશને દિવસે તથા ખીજ અને દશમની રાતે તેમજ કૃષ્ણપક્ષમાં જીદ અને તેરશને દિવસે તથા ખીજ અને નોમની રાતે આવતું સાત ચરકરણમાંનું પાચમુ કરણ, ૧૧ કરણમાંનું પાચમુ કરણ.

મરિટ્ટ. ત્રિં (મરિષ) સૌથી મોટું.

મરિહણા સ્ત્રીં (મરહણ) નિન્દા.

મરિહણિજ્ઞ. ત્રિં (મરહણિય) ગુરુ સન્મુખ નિન્દવા યોગ્ય.

મરિહા. સ્ત્રીં (મર્હા) ગુરૂની સાક્ષીએ કરેલા પાપની નિન્દા કરવી તે.

મરહં સ્ત્રીં (મરહં) મોટી; ભારે.

મરહડ. પું (મરહડ) શનિનાથજીના યજ્ઞનું નામ.

મટ્ઠાસણ નં (મટ્ઠાસણ) ગરુડના આકાર
જેનું આસન

મહાગોવિંદાય પુ (મહાગોવિંદાય) ૭૨ સૂત્રમાનું
એક

મરુચિં (મરુચિં) ભારે, મરુચિં

મહાલ પુ (મહાલ) ગરુડ પક્ષી (૨) ગાય
બાતર દેવતાની એક જાત (૩) સુનર્ણ
કુમાર દેવતાનું ચિહ્ન તેના મુગટમાં
રહેલ ગરુડાકાર નિશાની (૪) ભગવતપતિ
દેવતાની એક જાત સુનર્ણ કુમાર દેવ

મહાનકેડ પુ (મહાનકેડ) ગરુડના ચિહ્નમાંથી
જેની ખાતર છે તે, વાસુદેવ

મહાનકેડ. } પુ (મહાનકેડ) ગરુડપક્ષીના
મહાનકેડ. } ચિહ્નમાંથી ખાતર (૨) કૃષ્ણ
વાસુદેવ (૩) દેવ જાતિ વિશેષ સુનર્ણ
કુમાર દેવ

મહાનકેડ પુ (મહાનકેડ) ગરુડને આકારે
બુદ્ધિરચના કરવાની કળા

મહાનકેડ નં (મહાનકેડ) જુઓ “ ગરુડ
સંજી ” શબ્દ

મહાગોવિંદાય નં (મહાગોવિંદાય) શાસ્ત્ર વિશેષ,
જેને મહાગોવિંદાય ગરુડ દેવ પ્રત્યક્ષ
આપ તે

મહાલ પુ (મહાલ) ગરુડ કણ્ઠ અર્ધન (૨)
માનનાનું ગરુડ નિધનાર જાળની અન્ધરનો
કાંટો

મહાનકેડ પુ (મહાનકેડ) ગાયને ગળે
લટકતી આમડી હોય છે તે ગલમ્મન

મહાનકેડ પુ () ગળ પકડી પાછું
હાંપવું

મહાનકેડ પુ () હાથથી ગળ પકડવું

મહાલ. ત્રિ (મહાલ) ગાયો, નિયતખોટો

મહાલ ત્રિ (મહાલ) ગાયો ગરુડ પિંજણી
ગાયેલ (૨) વરસી રહેલ.

મહાલે સ્ત્રી (મહાલે) યુવને નામની વ
નસ્થિત.

મહાલ પુ (મહાલ) ગાય

મહાલ પુ સ્ત્રી (મહાલ) પશુ, જાનવર (૨)
ગાય

મહાનકેડ પુ (મહાનકેડ) ગાય, અર્ધખો, ખારી.
(૨) ગવાક્ષની આકૃતિનું રત્ન નિશાન,

મહાનકેડજાલ નં (મહાનકેડજાલ) રત્નનો ૬
ગાયો, (૨) જાળીમાંથી ખારી

મહાનકેડ પુ () હાંપવું, આશ્ચર્યજનક

મહાનકેડ ત્રિ () આશ્ચર્યજનક,
હાંપવું

મહાલ નં (મહાલ) ગાયનો ખોરાક, વાસ

મહાલ પુ (મહાલ) રોજ ગાય જેવો એક
ચોપગો પશુ

મહાલ પુ () એક જાતની વનસ્પતિ

મહાલ નં (મહાલ) ભેંસ કે પાંડુ
શિંગડું

મહાલ સ્ત્રી (મહાલ) ગાયને ખાનાની
તથા રહેવાની જગ્યા, ગમણ

મહાલ ત્રિ (મહાલ) ગાયની ખાતરમાં
જુડેલો ખોલવું તે

મહાલ ત્રિ (મહાલ) એપણા ગવેલણ
દોષ રહિત શોધેલું, ખોળેલું

મહાલ ત્રિ (મહાલ) અભિમાની

મહાલ સ્ત્રી (મહાલ) જાત મુનિ
ગળની એક શાખા

મહાલ ત્રિ } પુ (મહાલ) ગાય, ગાય,
મહાલ ત્રિ } મેઢો (૨) ગાય અથવા મેઢો

મહાલ ત્રિ પુ (મહાલ) અન્વેષણ-શોધ
કરનાર

મહાલ ત્રિ (મહાલ) ગવેલણ કર
નાર શોધનાર

મહાલ ત્રિ (મહાલ) બાંધકામ ધર્મનું
આલોચન

મહાલ ત્રિ } સ્ત્રી (મહાલ) શોધ ત-
મહાલ ત્રિ } પાસ (૨) દુર્લભ આદારની
ગાયના (૩) આદાર અર્થ કરવો તે.

ગવેસાવિય ત્રિ. (ગવેવિત) બીજા પામે
તપાસાવેલ

ગવેસિય. ત્રિ. (ગવેવિત) શોધી-તપાસી
આણેલુ

ગવ પુ. (ગર્વ) ગર્વ, માન અહકાર.

ગવિય. ત્રિ. (ગર્વિત) અભિમાની

ગસિય. ત્રિ. (પ્રસિત) ધસાઇ ધએલુ

ગહ ન. (ગૃહ) ઘર, નિવાસસ્થાન

ગહ પુ. (ગ્રહ) ૮૮ ગ્રહ, જ્યોતિષી દેવતાની
ત્રીજી જાતિ (૨) ગાયનના આરભનો
આત્માપ (૩) લેવુ, પકડવુ (૪) કર્મનો
બન્ધ (૫) ગૃહિ, આસકાત

ગહગજિય. ન. (પ્રહર્ગિત) ગ્રહો ચળાય
માન થવાની ગર્જના થાય તે

ગહચરિય. ન. (પ્રહચરિત) જ્યોતિષ શાસ્ત્રનું
શાન

ગહયુદ્ધ. ન. (પ્રહયુદ્ધ) બે ગ્રહોનું એક
નક્ષત્રની દક્ષિણ ઉત્તરે સમશ્રેણીમાં
રહેવું તે

ગહણ ત્રિ. (ગહન) નિષ્ણ, જાડીરાગુ,
ગદન (૨) જેનો પાર પામી ન શકાય
તેવું (૩) નિર્જન પ્રદેશ (૪) અન્યને
છેતરવા માટે કપટ કરવું તે

ગહણ ન. (પ્રહણ) ગ્રહણ કરવું, સ્વીકારવું,
લેવું. (૨) ત્રિ. આકર્ષણ કરનાર, ખેંચ
નાર. (૩) માલ, ગ્રહણ કરના યોગ્ય (૪)
પુ. ન. અવાજ, શબ્દ (૫) દન્ત્રિય
(૬) ચંદ્રમુર્તિ ઉપગમ (૭) શિક્ષા
ચિન્હ

ગહણય ન. () આજીવન-ધરેલું
ગહણયા સ્ત્રી. (પ્રહણ) ગ્રહણ કરવું ધારવું
ગહણી. સ્ત્રી. (પ્રહણી) જાડનો રોમ, અ
નિમાર રોમ. સમદંત્રી (૨) યુગલય,
યુગલ સ્થાન.

ગહરંદ. પુ. (પ્રહરંદ) ગ્રહોની દડની પે
નીડી બેળી.

ગહમિત્ર ન. (પ્રહમિત્ર) જે નક્ષત્રની વચ્ચે
થઈ ગ્રહ પસાર થાય તે નક્ષત્ર કે જેમાં
દીક્ષા આદિ કાર્ય કરવાથી હાનિ થાય
માટે વર્જના કહેવ છે.

ગહમુસલ ન. (પ્રહમુસલ) મુશળને આકારે
ગ્રહોની ઉંચી શ્રેણી

ગહર પુ. (ગ્રહ) ગીધ પક્ષી

ગહવર પુ. (ગ્રહવતિ) ગૃહપતિ, ગૃહસ્થ

ગહવરૂનો. સ્ત્રી. (ગ્રહવત્સી) ધરધણીયાણી,
ગૃહસ્થામિની

ગહવેહ પુ. (પ્રહવેષ) સૂર ચન્દ્રાદિ સાથે
ગ્રહનો વેધ

ગહસિંચાડગ ન. (પ્રહમગાદક) શીંગોડાના
ફળની પેડે ગ્રહોનું રહેવું તે (૨) ગ્રહયુગ્મ,
ગ્રહનું જોડકું.

ગહિષ્ટ. ત્રિ. (ગ્રહ) આસક્ત; તક્ષીન

ગહિય ત્રિ. (ગ્રહિત) લીધેલું, ગ્રહણ કરેલું
(૨) પકડેલું (૩) જાણેલું

ગહિર. ત્રિ. (ગમીર) ગહેરું, અગાધ.

ગાગ્ર પુ. (ગો) બગદ

ગાગ્ર. ન. (ગાગ્ર) ચરીર, દેહ (૨) ચરીરના
અવયવ

ગાગ્ર ન. (ગીત) ગાયન; ગીત

ગાગ્ર પુ. (ગાયક) ગાનાર, ગાયો.

ગાઈ સ્ત્રી. (ગો) ગાય

ગાડ પુ. (ગમ્યત) ગાઉ, બે દગર ધનુષ્ય
પ્રમાણ ક્ષેત્ર.

ગાડય ન. (ગમ્યત) બે દગર ધનુષ્ય પ-
રિમિત ક્ષેત્ર, ગાઉ

ગાગર. પુ. () એક જાનનું માળવું.
(૨) ઓઝોને પહેરવાનો ધાધરા

ગાગરી સ્ત્રી. (ગર્મી) પાળી ભરવાની ગામર.

ગાગલિ. પુ. (ગમલિ) એ નામના એક
જેનું મુનિ

ગાઢ ત્રિ. (ગઢ) દઢ, મજબૂત (૨) સપાંદિના
ગ્રેની તીવ વેના-મરજાન કપ્ડ. (૩)
અત્યંત, ઘણું

ગાથાંગણિક ત્રિં (ગાથાંગિક) છ માસની
અ દર એક ગણ છેડી બીજા ગુરુમા
દાખલ થનાર

ગાત્ર નં (ગાત્ર) શરીરના અવયવો
ગાથા સ્ત્રીં (ગાથા) આર્યા ગેરે જુદા પ્રોપ
ગામ પું (ગ્રામ) ગામ વસ્તી (૨) ગ્રામી
સમૂહ (૩) સંગીતશાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ મૂર્તનાના
આશ્રયસ્થ ૧ ગાદિ નજી ગામ (૪) ઇ
દ્રિય સમૂહ

ગામડડ } પું () ગામનો મુખી
ગામઝડ }
ગામતિય નં (ગ્રામતિક) ગામની મીમા
(૨) ત્રિં ગામની સીમામા રહેનાર (૩)
જીનેતર એક નિહાન

ગામકડગ } પું (ગ્રામવણ્ટક) ઇદ્રિય સ
ગામકડય } મૂલરૂપ માગ (૨) કુર્મોનોના
નકારા શબ્દો ગાથો દેરી તે

ગામધર્મ પું (ગ્રામધર્મ) ગ્રામ ઇન્દ્રિય સ
મૂલના ધર્મ-શબ્દો રૂપ રસ ગન્ધ અને
રૂપો એ પાંચ નિય (૨) ગામગતો
આચારવિચાર (૩) નિયમની ઇચ્છા (૪)
ઈન્દ્રોનો મનભાર (૫) વિવિધ પ્રકારો
મૈથુન

ગામર્પિટોલગ પું () બીજા માગી
પેટ ભરવાને ગામગતો આશ્રય લેનાર
બીખારી

ગામરક્ષ પું (ગ્રામરક્ષ) ગ્રામનું રક્ષણ
કરનાર કોનનાગ

ગામરક્ષિય પું (ગ્રામરક્ષક) કોટનાગ
ગામેતિ

ગામિ ત્રિં (ગમિત્ર) જગાર પહેલ્યનાર

ગામિત્ર ત્રિં (ગ્રામિક) ત્રિનામિ સપ્તી

ગામિહ ત્રિં (ગ્રામીજ) ગામનાસી
ગામડીસ

ગામેયમ ત્રિં (ગ્રામેયક) ગામડાના ગીરીશ
ગામડીએ

ગામેલુઅ } ત્રિં (ગ્રામીજ) જુઓ "ગા
ગામિહ } મિથ " રામ
ગામેલુય }

ગાય પું (ગો) બગદ

ગાય નં (ગાય) શરીરના અવયવો

ગાયમેય પું (ગાયમેદ) શરીરનો નાશ કરી
કુટનાર ચોરની એ જાત

ગાર નં (ગ્રાગર) મૂલ મકાન

ગારત્ય પું સ્ત્રીં (ગ્રાગત્ય) મુદરથાશ્રમી
ધરનારી

ગારત્યિયી સ્ત્રીં (ગ્રાગત્ય) મુદરથની સ્ત્રી

ગારત્યિય પું સ્ત્રીં (ગ્રાગત્યિત) મુદરથ
સસારી

ગાર્ય પું નં (ગૌર્ય) મુરપણુ મોટાઇ
(૨) મુદિ આસકિન (૩) ગર્ભ અભિમાન

ગારવિય ત્રિં (ગૌરવિત) ગર્ભનાનુ ગર્વિ
(૨) લાનસાવાળો અભિનાયી

ગારહથિયા સ્ત્રીં (ગાહથિયા) મુદરથની
બાહા મેટા આપ આશા વગેરે શબ્દોથી
ગાદને બોલાવતુ તે

ગારિ પું સ્ત્રીં (ગ્રાગરિત્ર) સસારી મુદરથ

ગારહ } ત્રિં (ગાદ) મુદર સમપી (૨)

ગારલ } નં શાસ્ત્ર વિરોધ સર્પનું એર
ઉતારનાના મગે જોમા છે તે

ગારહિત્ર ત્રિં (ગારહિક) ગારહી નિહા-સર્પ
ઉતારનાની પકડનાની નિથા નાથનાર

ગાલય નં (ગાલન) ગાળતુ અણુ

ગાલિત ત્રિં (ગાલિત) ગાળેછુ

ગાલી સ્ત્રીં (ગાલી) ગાળ દેવી તે

ગાવ પું (ગો) બગદ

ગાવી સ્ત્રીં (ગો) ગાય

ગાસ પું (ગાસ) કાગીરો પ્રલ

ગાહ પું (ગાય) ગાય તરીકુ

ગાહ પું (ગાહ) મગરમરુ (૨) પકડતુ

(૩) મુદર કરી ગાનાર (૪) આગ્રહ
હક (૫) સર્પને પકડનાર ગારહી

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહક) ગ્રીહારના લેનાર.

(૨) ગુરૂ વિદ્યા આપનાર

ગાહ્ય નં (ગાયાત્ર) ગાયાનું રિમાણ

ગાહ્ય નં (ગ્રાહ્ય) એક નયન, ઉપદેશ

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહક) ભુઓ " ગાહ્ય " શબ્દ

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્યની) એ નામની એક નદી

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગાયા) પ્રાકૃત ભાષાનું પદ,

એક (૨) સામાન્ય પ્રાકૃતગાયા બના

વરાની તથા જાણનાની ડગા (૩) સૂચ

ગણન સૂચના પ્રથમ જીવનકાળના ૧૬ મા

અધ્યયનનું નામ (૪) પ્રતિજ્ઞા, નિશ્ચય

ગાહ્ય પુ० (ગ્રાહ્ય) નવું ઇન્દ્રિયનાળા

જીવન એક જાત

ગાહ્ય પુ० (ગાયાપતિ) કુટુંબને નિભાવ-

નાર નાયક, કુલપતિ (૨) ગ્રાહ્યનો

ઉપરી, ચક્રવર્તીના ૧૪ રત્નમાનુ એક

(૩) એ નામના એક અન્યતીર્થ વિદ્યાન

ગાહ્ય પુ० (ગ્રહણ) ધરધણી, ગૃહસ્થ

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રહણી) ધરધણીવાણી.

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગાયાપતિ) ચક્રવર્તીના

૧૪ રત્નમાનુ એક

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્યની) નદી વિશેષ (૨)

દ્વીપ વિશેષ (૩) સરોવર વિશેષ, જે

માથી પ્રાહ્યની નદી નીકળી

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્યની) ૨૮ હજાર ન

દીઓના પરિવારે સીતા નદીમા ભગતી

મુકત્ય અને મહાકત્ય વિજયને જીવી

પાડતી એક મહા નદી

ગાહ્ય સ્ત્રીકુટ પુ० (ગ્રાહ્યનીકુટ) મુકત્ય

વિજયની પૂર્વે મહાકત્ય વિજયની પશ્ચિમે

નીવવત પર્વતને દક્ષિણે પ્રાહ્યની ન

દીનો દરેક જેમા પડે છે તે કુ-

ગાહ્ય સ્ત્રીકુટ પુ० (ગ્રાહ્યનીકુટ) પ્રાહ્યની

કુટ વચ્ચેનો દ્વીપ

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) શીખાવેલ, મદ્ય

પ્રાપ્ત

ગાહ્ય વિ० (ગાથીકૃત) એકત્રિત, એકત્ર

કરેલ

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) મદ્ય કરવા યોગ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) એક નયન, ઉપદેશ

દા વગેરેની રમત

ગાહ્ય નં (ગ્રાહ્ય) પદ્યનું

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્ય) પદ્યનું

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) લાવવું, આસક્ત

ગાહ્ય પુ० (ગ્રાહ્ય) ગીધ, માસાહારી પક્ષી

વિશેષ

ગાહ્ય પિટ્ટ (ગ્રાહ્ય) કોઈ જનારના કને-

વરમા પડી ગીધાદિના મુથી ખાવાથી

મરતું તે, બાર અકામમરણમાનુ એક

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગ્રાહ્ય) આકાશ, આસક્તિ,

આતુરતા

ગાહ્ય પુ० (ગ્રાહ્ય) ગરમીની મોસમ, ઉનાળો

ગાહ્ય વિ० (ગ્રાહ્ય) ગ્રીષ્મ ઋતુમા

થયેલું

ગાહ્ય સ્ત્રી० (ગાહ્ય) વાણી

ગાહ્ય પુ० (ગાહ્ય) પર્વત, કુશર, પહાડ

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

ગાહ્ય વિ० (ગાહ્ય) સ્ત્રી (ગાહ્ય) ગાહ્ય

- ગિરિસિયા. સ્ત્રી (ગિરિસિયા) એક જાતનું વાજિત્ર
- ગિલા. સ્ત્રી (ગ્લાનિ) બિમારી, રોગ (૨) ખેદ, થાડ
- ગિલાણ ત્રિ (ગ્લાન) ગ્લાનિ પામેલ, અશક્ત. (૨) રોગી, દુર્બળ (૩) ઉદાસીન
- ગિલાણિ સ્ત્રી (ગ્લાનિ) ગ્લાનિ, ખેદ
- ગિલાયય. ત્રિ (ગ્લાયક) ગ્લાનિ યુક્ત, ખેદ પામેલ
- ગિલાસણ. પુ (ગ્લાશનિ) ભરમક રોગ, ભરમક વ્યાધિ
- ગિલાસિ પુ સ્ત્રી (ગ્રાસ્મિ) એક પ્રકારની વ્યાધિ
- ગિલિષ્ત્ર ત્રિ (ગિલિત) ગમી ગમેલ, ગળા નીચે ઉતારેલ
- ગિહ્નિ સ્ત્રી () હાથીની અપાડી (૨) ખે માણસોએ ઉપાડેલી ગ્રાણી ડાળી (૩) ઉંટનું પક્ષાણુ.
- ગિહ નં (ગૃહ) ઘર, મકાન
- ગિહકોકિલિયા. સ્ત્રી (ગૃહકોવિલા) ગૃહ ગોધિકા, ઢેઘારોળી
- ગિહ્થ પુ સ્ત્રી (ગૃહસ્થ) ગૃહસ્થાશ્રમી ગૃહસ્થ
- ગિહ્વ પુ સ્ત્રી (ગૃહગતિ) ગૃહસ્થ, ધરમણી
- ગિહ્વાસ પુ (ગૃહવાસ) } ગૃહસ્થપણે રહેતું
- ગિહ્વાવટ પુ (ગૃહવાતે) } તે
- ગિહિ. પુ (ગૃહિત) ગૃહસ્થાશ્રમવર્તી, ગૃહસ્થ
- ગિહિર્લિંગ નં (ગૃહિર્લિંગ) ગૃહસ્થનો વેશ, સસારી જીવન
- ગિહિલુગ પુ (ગૃહિલુક) ઉંઘરો, બારણા
- ગિહિલુય પુ () નીચેનો ભાગ
- ગોઘ્રત્ય ત્રિ (ગોઘ્રત્ય) બહુસત્રી
- ગોઘ સ્ત્રી (ગોઘિ) ગીતિ, જન્મ નિશેષ (૨) ગાયન, ગીત
- ગોઘ્ય પુ (ગોઘિક) ગીત-કવિતા બનાવવાની વિધિ

- ગીત. નં (ગીત) ગાયન, ગીત (૨) સૂત તથા અર્થને બાણનાર
- ગીય નં (ગીત) ગીત-ગાયનદળા (૨) આગમનો બાણ (૩) ત્રિ ગાના યોગ્ય (૪) કથિત, પ્રતિપાદિત
- ગીયજ્ઞન. પુ (ગીતયજ્ઞસ) ગન્ધર્વ જાતના વ્યન્તર દેવતાનો ખીન્ને ધન્દ્ર
- ગીયસ્ય. પુ (ગીતાર્ય) શાસ્ત્રના અર્થને બાણનાર, બહુશ્રુત
- ગીયરૂ પુ (ગીતરતિ) દક્ષિણ તરફના ગન્ધર્વ દેવતાનો ધન્દ્ર (૨) સ્ત્રી સંગીત ક્રીડા (૩) પુ ગન્ધર્વ સેનાના અધિપતિ દેવ વિશેષ (૪) ત્રિ સંગીતપ્રિય, ગાયનપ્રિય
- ગીવા સ્ત્રી (ગ્રીવા) ડોક, ગરદન, ગળુ.
- ગુંજા સ્ત્રી (ગુજા) ચણેલી (૨) વાલ વિશેષ (૩) પરિભ્રાણુ ત્રિગેય. (૪) ગુભરવ, ગુન ગુન અવાજ (૫) ગુભરવ કરતો વાયુ
- ગુંજાલિયા. સ્ત્રી (ગુજાલિકા) વાકી વાવ (૨) નીક, નહેર વગેરે (૩) વાકી નદી
- ગુંજાગય. પુ (ગુજગત) શબ્દ કરતો સુ — સવાટા મારતો પવન
- ગુંજિય ત્રિ (ગુજિત) ગુભરવ કરેલ
- ગુઝણ. નં (ગુજ્ઞ) રજથી ખરડાડુ તે
- ગુઝિય ત્રિ (ગુજિત) રજથી ખરડાયેલ (૨) વીંટાએણુ, ઘેરાએણુ (૩) પ્રેરાયેણુ.
- ગુંદકમ્ભ પુ (ગુન્દકમ્ભ) એક જાતનું ઝાડ, ગુદી
- ગુંદલ નં (ગુન્દલ) ક્રીડા, ખેલ
- ગુન્દ પુ (ગુન્દ) રીંગણી પ્રખુખના ગુન્દા (૨) ગુન્દા, શરીર વગેરે ઉપરથી રજ કે જાણે પુછને દૂર કરવાનું એક સાધન-ધર્મનું ઉપકરણ (૩) વૃક્ષની એક જાત (૪) પાદમનો સમૂહ

ગુચ્છગ. } પું (ગુચ્છક) ઉત્તનો મુચ્છો-
ગુચ્છક. } ગોચ્છો.

ગુચ્છિય. ત્રિં (ગુચ્છિત) ગુચ્છવાળું.

ગુચ્છ. ત્રિં (ગુચ્છ) ગુચ્છ વાત. (૨) પું
ગુચ્છભાગ; ગુચ્છોન્નિય. (૩) ભવનપતિ
દેવનાનો એક અવાન્તર ભેદ. (૪) મૈથુન;
સંભોગ.

ગુચ્છગ. પું (ગુચ્છ) ભવનપતિ દેવની
એક જાત. (૨) ત્રિં ગુચ્છ; અદશ્ય.

ગુચ્છદેસ. પું (ગુચ્છદેશ) ગુચ્છસ્થાન.

ગુચ્છસાલા. સ્ત્રીં (ગુચ્છસાલા) ગુચ્છ ધર.

ગુચ્છ. પું (ગોચ) ગાયોને રહેવાનો વડો.

ગુચ્છ. પું (ગુચ્છ) ગોચ; શેરડીના રસથી
બનેલ ખાદ્ય પદાર્થ.

ગુચ્છા. સ્ત્રીં (ગુચ્છ) હાથીનું કવચ. (૨)
ધોણનું કવચ.

ગુચ્છિય. ત્રિં (ગુચ્છિત) મદી લીધેલ.

ગુચ્છાપારિ. ત્રિં (ગુચ્છાપારિ) પોતાનો કુટા-
ચાર છુપાવનાર.

ગુચ્છ. પું નં (ગુચ્છ) ગુચ્છ-મૂળગુચ્છ અને
ઉત્તરગુચ્છ; મૂળગુચ્છ-મહાનત; ઉત્તરગુચ્છ-સ-
મિતિ આદિ. (૨) આવકનાં ત્રણ ગુચ્છવત;
છઠ્ઠું, સાતમું અને આઠમું વત. (૩) દ-
વ્યમાં રહેલ ધર્મ; વસ્તુ સ્વભાવ. (૪)
શબ્દ, રૂપ, રસ, આદિ કામના ગુચ્છ; ઇન્દ્રિય
વિષય. (૫) ક્ષમા, વિનય, માન, સૌભાગ્ય,
સરક્ષતા આદિ, સદ્ગુણ. (૬) સૂત્રનાં
તાંત્રણાં; દોરી. (૭) ગણતુ; ગુણકાર
કરવો. (૮) પ્રશંસા. (૯) કાર્ય; પ્રયોજન.
(૧૦) અંશ; વિભાગ.

ગુચ્છકાર. પું (ગુચ્છકાર) ગુણકાર-એક
રકમને બીજી રકમથી ગુણતુ તે.

ગુચ્છાણ. નં (ગુચ્છાણ) મિથ્યાત્વ આદિ
૧૪ ગુણસ્થાન.

ગુચ્છા. નં (ગુચ્છ) આશ્રિત; પ્રયત્નિયાર.

ગુચ્છપુરિસ. પું (ગુચ્છપુરિસ) ગુચ્છવાળુ પુરિસ.

ગુચ્છરચણ. નં (ગુચ્છરચણ) સોળ મહિનાનું
એક તપ.

ગુચ્છરચણસંવચ્છક. નં (ગુચ્છરચણસંવચ્છક) એ
નામનું એક તપ.

ગુચ્છવેરમણ. નં (ગુચ્છવેરમણ) શ્રાવકનું છઠ્ઠું
સાતમું અને આઠમું એ ત્રણવત.

ગુચ્છવચ. નં (ગુચ્છવચ) જુઓ, “ ગુચ્છવે-
રમણ ” શબ્દ.

ગુચ્છસંક્રમ. નં (ગુચ્છસંક્રમ) અબધમાન
પ્રકૃતિના દ્વિતિયાને બધમાન પ્રકૃતિમાં
પ્રતિસમય અસંખ્યગુણવૃદ્ધિએ ઉમેરવા તે.

ગુચ્છસંક્રમણ. પું (ગુચ્છસંક્રમણ) જુઓ “ ગુ-
ણસંક્રમ શબ્દ.

ગુચ્છસિલ. નં (ગુચ્છસિલ) એ નામનું રા-
જગૃહ નગરી પાસેનું એક ઉદ્યાન.

ગુચ્છસેદિ. સ્ત્રીં (ગુચ્છસેદિ) ગુણકાર પ્રદેશની
રચના; જ્યાં ગુણની વૃદ્ધિએ અસંખ્યાત-
ગુણી નિર્જરા અકેક સમયે અધિક
થાય તે ગુણશ્રેણિ.

ગુણિ. ત્રિં (ગુણિ) ગુણવાળું.

ગુણિજ્ઞમાણ ત્રિં (ગુણિજ્ઞમાણ) ગુણકાર કરાતું.

ગુણિય. ત્રિં (ગુણિત) ગુણેકું; ગુણકાર કરેલ.
(૨) પકન કરેલ; અધ્યયન કરેલ.

ગુણ. ત્રિં (ગુણ) ગુણને લાયક.

ગુત્ત. નં (ગોત) ગોત્ર; અટક. (૨) સાતમું
ગોત્ર કર્મ.

ગુત્ત. ત્રિં (ગુત્ત) ગુત્તિવત; મન વચન
અને કાયાને પાપમાં ન જવા દેતાં
ગોપની રાખનાર. (૨) સ્તબ્ધ; દિઝૂદ
બનેલ. (૩) છુપાવેલ; દોકેલ. (૪) રક્ષણ
કરેલ; બચાવેલ. (૫) ગુત્ત ધર-ભોયકું
વગેરે.

ગુત્તાસ. પું (ગોત્રાસ) વિપાક સૂત્રનું એ નામનું
બીજું અધ્યયન.

ગુત્તિ. સ્ત્રીં (ગુત્તિ) મન વચન અને કાયાને
અગુત્ત પ્રતિનિધી રોકી ગોપની રાખવાં તે.

ગુતિદિય વિં (ગુપ્તિદિય) ધન્દિય નિમ્ન
કરનાર. સયમી

ગુતિગુત વિં (ગુતિગુપ્ત) મન વગેરેની
નિર્દોષ પ્રવૃત્તિ કરનાર, સયતિ

ગુતિય. પું (ગોમિત્ર) મટના (૨) નિં
રક્ષા રક્ષણ કરનાર

ગુતિસેવ પું (ગુતિસેવ) ગુપ્તીપના ઔરવન
ક્ષેત્રમાં આન અનસર્વિપણીમાં થયેન સો-
ળમાં તીર્થકર.

ગુદ પું સીં (ગુદ) ગુપ્ત ગુહ્યસ્થાન

ગુપ્ત વિં (ગાપ્ત) છુપાવના યોગ્ય (૨)
૧૦ એકાન્ત

ગુપ્ત પું (ગુપ્ત) પગની એડી, ધુળી
ગુમ્મમંત. વિં (ગુમ્મમંત) } ગુમ્મમાટ
ગુમ્મમાદ્ય વિં (ગુમ્મમાદ્ય) } કરતો, ગુ-
મ્મમા એવો અવાજ કરતો

ગુમ્મમાયંત. વિં (ગુમ્મમાયમાન) ધમધમાટ
કરતુ ગથુગથાટ કરતુ, મધુર શબ્દ
કરતુ

ગુમ્મ પું નં (ગુમ્) વશમ્બ નનમાં
નિમ્ન આદિ, વૃક્ષની એક જાત (૨)
સમૂહ, નરિવાર (૩) ગ-જોનો એક ભાગ,
જેન મુનિ મુખનો એક અંશ (૪) સ્થાન,
ગંગા

ગુમ્મદ્ય. વિં (ગુમ્મિત) મૂઠ અને ૧

ગુમ્મિ પું (ગુમ્મિત) કાનખજુરો.

ગુમ્મિય વિં () મદમાં રમી રહેલ.
મદાન્ય

ગુમ્મિય પું (ગુમ્મિક) કિલ્લાનુ રક્ષણકરનાર.
ચોપાદાર (૨) જુદા વગેરે પુલગાડ

ગુહ પું (ગુહ) મોક્ષનો માર્ગ દર્શાવનાર, ગુરુ
(૨) શિક્ષક, નિષાદતા (૩) અધોગતિ લાઇ
જનાર નહાદોષ (૪) માતાપિતા વગેરે
વડીન (૫) જેના ઉદયથી જીવ લોભ
જેનુ ભારે શરીર પામે તે નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ (૬) વિં ભારે, નજનદાર

ગુહુલ. નં (ગુહુલ) અભ્યાસ કરના માટે
ગુરુસમીપે રહેતુ તે, ગુરુનુ નિનાસરથાન.

ગુહ્ય સીં (ગુહ્યતિ) ગતિ વિશેષ

ગુહ્યહુ વિં (ગુહ્યહુ) એકાદ ભારે નદી
અને એકાદ હવકુ નદી વિંતુ એક અ-
પેક્ષાએ ભારે અને બીજી અપેક્ષાએ
હવકુ

ગુહ પું (ગુહ) ગુહ, ગોળ

ગુહ્ય વિં (ગુહ્યિત) ગુરુ-ગુરુકેપે
મળેલા ન્દાના ખાડો.

ગુહ્યગુહ. નં (ગુહ્યગુહ) હાથીનો ગુરુગુહ
શબ્દ, ગુરુ ગુરુ એવો પાનિ.

ગુહ્યગુહત. વિં (ગુહ્યગુહત) ગુરુગુહ કરતો,
ગુરુગુહ એવો અવાજ કરતો

ગુહ્યગુહાદ્ય. } નં (ગુહ્યગુહાદ્ય) હાથીનો
ગુહ્યગુહાદ્ય } ગુરુગુહ અવાજ, હાથીની
મર્જના

ગુહ્યગુહાદ્ય. સીં (ગુહ્યગુહાદ્ય) ગોળ
પાપડી

ગુહ્યગુહાદ્ય સીં (ગુહ્યગુહાદ્ય) ગોળ મિશ્રિત
ધાણા

ગુહ્યા સીં (ગુહ્યા) ગુરુકા, દયાની
ગોળી (૨) સુગન્ધી દ્રવ્ય વિશેષ

ગુહ્ય પું (ગુહ) જુઓ ' ગુરુ ' શબ્દ

ગુહ્યદ્ય વિં (ગુમ્મત) જુઓ ' ગુરુદ્ય ' શબ્દ

ગુહ્યિય. વિં (ગુમ્) નાકુળ, કુખ્ય

ગુહ્યિય વિં (ગુહિલ) કુદિલ, મહન (૨)
વ્યાથ

ગુહ્યિય સીં (ગુહ્યિય) સગર્ભા સ્ત્રી ગ
ભંતરી સ્ત્રી

ગુહા સીં (ગુહ) ગુહ

ગુહિય. વિં (ગુહ) ગુહીર, ગુહીર

ગુહ વિં (ગુહ) ગુહ, ગુમ, જાનુ

ગુહવંત પું (ગુહવંત) અધ્યુતરણનાઇ મૂલના
બીજા વર્ગના યોગ્યા અધ્યયનનુ નામ

(૨) શ્રેણિક રાજની ધારણી રાણીનો પુત્ર. (૩) વૃંદાવીપના ભરતમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમાં ચનાર ત્રીજા ચક્રવર્તી. (૪) લવણ સમુદ્રમાં નવમો જોડાન પર આવેલ ગૃહસ્થ નામનો એક અંતરદીપ. (૫) તે અંતરદીપમાં રહેનાર માણસ. (૬) એક જોડાન મુનિ.

ગુઢપય. નં (ગુઢપદ) ગુપ્તપદ, સાંકેતિક શબ્દ.

ગુઢસિરાગ નં (ગુઢસિરાક) એક સાધારણ વનસ્પતિ.

ગુહણ. નં } (ગુહન) પોતાના રૂપને
ગુહ્યતા સીં } છુપાવી દેતું તે, કપટનું
અપર નામ

ગેઝ. નં (ગેય) ગાવા લાયક, ગીત

ગેઝ. ત્રિં (ગ્દ) જુઓ “ ગિઝ ” શબ્દ.

ગેય. નં (ગેય) ઉત્ક્રિષ્ઠ, પાદાન્ત, મન્દક અને રશ્મિનાવસાન એ ચાર જાનના

ગીતમાંનું ગમે તે એક જાનનું ગીત

ગેરિષ્ઠ. પું નં (ગેરિક) ગેરિક ધાતુ, ગેઝ. લાવ રંગની માટી (૨) એક જાતનું રત્ન;

મણિ.

ગેલ્ય પું (ગેલ) ભગવા વસ્ત્ર પહેરનાર પરિવાજક, સન્ધ્યાગી. (૨) એક જાનનો મણિ.

ગેલ્યાગ } નં (ગ્લાન્ય) ખાનિ પામરી;
ગેલ્ય } સુગ્રાવુ. (૨) ગેમ, વિમારી

ગેર ત્રિં (ગેર) કાંચ મનથી

ગેવિજ્ઞ. નં (ગેવ) કંઈ ધરતું. ડેકનું આભરણ (૨) પ્રેવેષક નામનું વિમાન

ગેવિજ્ઞ. નં (ગેવેષક) પ્રેવેષક વિમાન. (૨) નવ પ્રેવેષકાગી દેવ. (૩) ત્રિં મીઠા સમથી.

ગેરિઝિમાણ. નં (ગેરિઝિમાન) પ્રેવેષક દેવતાનાં નિવાસસ્થાન.

ગેવેષ. નં (ગેવેષ) જુઓ “ ગેરિ-” શબ્દ.

ગેવેજ્ઞ નં } (ગેવેષક) જુઓ “ ગેવિ-
ગેવેજ્ઞ. } શબ્દ.

ગેવેજ્ઞવિમાણ નં (ગેવેષવિમાન) જુઓ “ ગેવિજ્ઞવિમાણ ” શબ્દ.

ગેવે. નં (ગેવે) કંઈનું ભૂપણ.

ગેઝ. નં (ગેઝ) ધર; મકાન.

ગેઝાસ. પું (ગેઝામ) ધરવાસ; ગૃહસ્થાશ્રમ.

ગેઝસમ. નં (ગેઝમ) વીણા વગેરે વાદ્ય-ગ્રાએ જે ધાર ઉપાડ્યો હોય તેજ અ-રમાં ગાતું તે.

ગેહાગાર. ત્રિં (ગેહાકાર) ધરની પેઢે ટાઢ તડકા અને વરસાદથી બચાવનાર ધરને આકારે પરિચુત થયેલ કમ્પટ્કની એક જાતિ.

ગેહિ. ત્રિં (ગૃહિ) આસક્તિ; ઇન્દ્રિય.

ગેહિ. ત્રિં (ગૃહ) આનંદામકન, લોપુષ.

ગેહિ ત્રિં (ગેહિત) } ધરવાણ; ગદ-
ગેહિષ્ઠ. ત્રિં (ગેહિક) } સ્થાશ્રમી. (૨)

પું (ગેહા) ધણી; પતિ.

ગેહિણી ત્રિં (ગેહિની) સ્ત્રી; પત્ની.

ગો. પું ત્રિં (ગો) ગાય. (૨) બગદ (૩) વાણી; વાચા.

ગોચમ પું (ગોતમ) મદાવીરનામીના પ્ર-થમ ગૃધર-જોનમનામી. (૨) ઇન્દ્રિય ગૃધરનું ગોત્ર. (૩) વિચિત્ર બગદને શય્યાગી તેની મારફત નિદ્રા ઉદરાવનાર એક ભિતુક વર્ગ.

ગોચર પું (ગોચર) આદાર લેવાની રિતિ; ગોચરી, મધુકરી.

ગોઝર નં (ગોપર) નગરનો દરવાજો.

ગોઝલ. નં (ગોઝલ) ગાયોનો સમૂહ.

ગોફ. પું (ગુલ્ફ) પગની ગાંઠ; એટી.

ગોકવળ પું (ગોર્ગ) એ ખરીનાજો ગાયના જેવા કાનવાળો પશુ વિશેષ (૨) એ નામનો એક અંતરદીપ. (૩) તેમાં રહેનાર માણસ.

ગોકર્ણદીવ પુ. (ગોર્ણદ્વીપ) લવણ સમુદ્રમાં ચારસો જોજન પર ચૂલહિમવતની ઝાડ ઉપરે આવેલ ગોકર્ણ નામનો અન્તર-દ્વીપ

ગોમ્મહ. પુ. (ગોમ્મહ) ગાયની ચોરી, ગાયને છીનવી લેવી તે

ગોચર. ન. (ગોચર) ગાયોને ચરવાનું જગલ (૨) પુ. ગાયોને ચરવાની રીતિ

ગોચરી સ્ત્રી. (ગોચરી) શિક્ષા, ગોચરી ગોચરુ પુ. ન. (ગોચરુ) ગુન્હો, પુજવાનું એક ઉપકરણ

ગોચરુ પુ. (ગોચરુ) વસ્ત્ર, પાત્ર, હસ્તજવાનો (ઉત્તરો) ગોચરો

ગોચરુ ત્રિ. (ગોચરુ) પુલના ગુન્હવાળું ગોજલોયા. સ્ત્રી. (ગોજલોયા) બે ઈન્દ્રિયવાળા જીવની એક જાત.

ગોઢામાહિલ. પુ. (ગોઢામાહિલ) ગોઢામાહિલ નામના સાતમા નિહલ

ગોઢિષ્ઠ } પુ. (ગોષ્ઠિ) એક ગોઢી મ-
ગોઢિષ્ઠ } ઘડીમાં રહેનાર મિત્ર, ગોઢીઓ
ગોઢિષ્ઠ ત્રિ. (ગોષ્ઠિમત) નિદ્રા પુરૂષોની ગોઢી-મણ્ડીમાં લાગ લેનાર, ગોઢીઓ

ગોઢી. સ્ત્રી. (ગોષ્ઠી) વ્યભિચારી પુરૂષોની મણ્ડી (૨) મિત્રમણ્ડી

ગોઢ. પુ. (ગોઢ) ગોઢ દેશ (૨) તે દેશમાં રહેનાર

ગોઢી. સ્ત્રી. (ગોઢી) ગોળની બનાવેલી મદિરા, ગોળનો દારૂ

ગોઢ ત્રિ. (ગોઢ) ગુડ સમઘી, ગોળનું બનાવેલ (૨) મધુર, મીઠું

ગોણ ત્રિ. (ગોણ) ગુણથી બનેલુ-વચ્ચર્થ, ગુણનિષ્પન્ન (૨) અપ્રધાન, મુખ્ય નહિ તે

ગોણ. પુ. () બળદ, આખનો (૨) એ નામનો એક અનાર્થ દેશ

ગોણસ પુ. (ગોણસ) કેણુ પિનાનો સર્પ

ગોણિસજ્ઞા સ્ત્રી. (ગોણિયજ્ઞ) એક પ્રકારનું આસન, ગાયની માથું બેસતું તે.

ગોણી સ્ત્રી. () ગાય

ગોણ. ન. (ગોણ) ગુણ નિષ્પન્ન નામ, પ્રકૃતિ પ્રત્યયના અર્થને અનુસરતું નામ. (૨) ત્રિ. ગોણુ, મુખ્ય નહિ તે

ગોતમ. પુ. (ગોતમ) અતગઙ્ગસૂત્રના પહેલા વર્ણના પહેલા અધ્યયનનું નામ (૨) અધકઙ્ગિય રાજાનો પ્રથમ પુત્ર (૩) ગોતમ ગણધર, મહાવીરવામીના મુખ્ય શિષ્ય (૪) રાહુણી નક્ષત્રનું ગોત્ર (૫) ત્રિ ગોતમ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ (૬) ન. લવણ સમુદ્રના અધિપતિ સુસ્થિક દેવતાનો એક દ્વીપ (૭) પુ. ગોશાળાનો છૂટો પડદા પરિહાર (૮) નાનો બળદ (૯) બળદદ્વારા શિક્ષા માગી નિર્વાહ કરનાર એક વર્ગ

ગોતિય. ન. (ગોતીય) તળાવમાં ઉતરવાનો આરો, સપાટીથી નીચી જમીન (૨) લવણ સમુદ્ર વગેરેની એક જગા

ગોત ન. (ગોત) વસતો મૂળ પુરૂષ, જે નામથી અટકથી તે વસ એળખાતો હોય તે (૨) ત્રિ. સર્વ આગમનો આધાર. (૩) ન. ગોત્રકર્મ, આઠમાનું સાતમું કર્મ, જેના પ્રભાવથી માણસ ઉચ્ચ થા નીચ જાતિનો કહેવાય (૪) ગોત્ર, કુળ, વંશ

ગોત્તાસ. ત્રિ. (ગોત્રાસ) ગાયોને ત્રાસ આપનાર. (૨) પુ. એક કૂટ ગ્રાહનો પુત્ર

ગોધૂમ પુ. (ગોસ્તુપ) લવણ સમુદ્રમાં ચારે દિશાએ જળદીપની જળતીર્થી બેતાળીસ હજાર જોજન ઉપરે આવેલ વેનધર દેવોને રહેવાનો પર્વત (૨) ૧૧ માં શ્રેયાસ પ્રભુના પ્રથમ ગણધરનું નામ

ગોધૂમા સ્ત્રી. (ગોસ્તુજ) પશ્ચિમ દિશાના અજનન પર્વતની પશ્ચિમ તરફની વાવનું

નામ. (૨) શહેરની એક અગ્રમહિષીની રાજધાની.

ગોદાસ. પું (ગોદાસ) એ નામના મુનિ; હરપાહુ સ્વામીના પ્રથમ શિષ્ય. (૨) એક જૈનમુનિગણ.

ગોદાસગણ. પું (ગોદાસગણ) મહાવીરસ્વામીના નવ ગણમાંનો એક ગણ-સાધુ સમુદાય.

ગોદોહિયા. સ્ત્રી (ગોદોહિયા) ગાય દહોવાને જે આસને બેસાય તે આસને બેસી ધ્યાન ધરતું કે આત્મપાના લેવી તે; આસન વિશેષ. (૨) ગાયને દહોવી તે.

ગોધા. સ્ત્રી (ગોધા) ગોઠ; ભુજપરિસરની એક જાત.

ગોધૂમ. પું (ગોધૂમ) ગોધૂમ; ધઉ.

ગોપુર. નં (ગોપુર) શહેરનો દરવાજો.

ગોપ્પદ. નં (ગોપ્પદ) ગાયના પગલા જેટલું; જેમાં ગાયનો પગ છુટે તેટલું ખાઓચીયુ. (૨) ગોપદ પરિમિત ભૂમિ.

ગોપ્પદેલિયા. સ્ત્રી (ગોપ્પદેલિયા) ગાયોને ચરવા માટે થોડા ધામવાળી ભૂમિ.

ગોફ. પું (ગુન્ફ) છુટી-પગની એડી.

ગોફુસ્તિયા. સ્ત્રી (ગોસ્પર્શિકા) એ નામની એક વેપ.

ગોવહુલ. પું (ગોવહુલ) ચરવણ નામના ગામમાં રહેનાર એક બ્રાહ્મણનું નામ.

ગોગ્ગર. પું (ગોર્ગર) મગધ દેશમાંનું એ નામનું એક ગામ.

ગોમતિય. ત્રિ (ગોમતિક) ગાયની ચેર આકાર કરનાર.

ગોમદ. પું (ગોમદ) શાલિહરના પિતાનું નામ.

ગોમ } ત્રિ (ગોમર) ગાયવાળો.
ગોમંત. }

ગોમડ. નં (ગોમ્ડ) ગાયનું દંડેવર.

ગોમવ. નં (ગોમવ) ડાણ.

ગોમાઝ. } પું (ગોમાયુ) શૃંગાલ; શિયાળ.
ગોમાડ. }

ગોમાડપુત્ર. પું (ગોમાડુપુત્ર) ગોમાડુપુત્ર નામના એક સાધુ.

ગોમાણસિયા. સ્ત્રી (ગોમાનસિયા) શ્યામ; પથારી. (૨) લાંબો ઓટલો.

ગોમાણસી. સ્ત્રી (ગોમાન્સી) જુઓ " ગોમાણસિયા " શબ્દ.

ગોમિ. } ત્રિ (ગોમિન્) જુઓ " ગોમંત "
ગોમિષ્ઠ. } શબ્દ.

ગોમિઝ્ઝઝ. પું (ગોમંદક) એક જાતનો મણિ; સચિત કદિન પૃથ્વીનો એક ભાગ.

ગોમિમી. સ્ત્રી (ગોમિમી) ગાયવાળી સ્ત્રી.

ગોમુતિયા. સ્ત્રી (ગોમુતિકા) ચાલતી ગાય મુતરે તેને આકારે વાંછી ગાયરી કરવી તે. (૨) ગાયનું મૂત્ર.

ગોમુત્તી. સ્ત્રી (ગોમુત્તિકા) ગાય કે બગદ મુતરે તેનો જે આકાર થાય તે.

ગોમુહ. પું (ગોમુહ) લવણ સમુદ્રમાં પાંચસો જોગન ઉપર ધ્યાન ખુણામાં આવેલ ગોમુખ નામનો એક અન્તરદીપ. (૨) તે અન્તરદીપમાં રહેનાર માણસ. (૩) શ્રી ઋષભદેવ સ્વામીના યક્ષનું નામ.

ગોમુહિષ્ઠ. નં (ગોમુલિત) ગાયના, મુખના આકારવાળી ઢાલ.

ગોમુહી. સ્ત્રી (ગોમુની) એ નામનું એક વાણંત.

ગોમંઝ. પું (ગોમંદ) એક જાતનો મણિ.

ગોમંદ. પું (ગોમેષ) નેમનાથજીના યક્ષનું નામ.

ગોમ્મિષ્ઠ. પું (ગોમ્મિક) કાટવાળ; નગર રક્ષક.

ગોમ્હિ. પું (ગોમ્મિન્) ત્રણ દ્વિવવાળો જીવ; કાનખજુરો.

ગોંધ. નં () ઉડુગર વગેરેનું ફળ.

ગોંધ. પું (ગોંધ) સાતમું ગોત્રકર્મ જેના

ઉદયથી છપ ઉચ અથવા નીચ ગોત્ર પામે છે (૨) પુ. ન. ગોત્ર, વશ, અટક (૩) માન ધારણ કરતુ તે, વારસયમ
નોયમ. પુ. (ગૌતમ) જુઓ “ ગૌતમ ” શબ્દ

નોયમકુમાર. પુ. (ગૌતમકુમાર) અધક વૃષ્ટિ રાખતો કુમાર દશ દશરમાનો એક
નોયમકેસિજ્ઞ. ન. (ગૌતમકેસીય) ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનુ એક અધ્યયન, જેમા ગૌતમસ્વામી અને કેશિરનામિનો સવાદ છે
નોયમક્ષિયા. સ્ત્રી. (ગૌતમાર્ચિકા) જેનું મુનિઓની એક શાખા

નોયમદ્રીય પુ. (ગૌતમદ્રીય) લગણ સમુદામાં ગૌતમદ્રીય નામનો ટાપુ છે, જ્યાં સુસ્થિત નામનો લગણ સમુદાનો અધિપતિ રહે છે

નોયમપુત્ર પુ. (ગૌતમપુત્ર) ગૌતમના પુત્ર અર્જુન

નોયમસગુત્ર ત્રિ. (ગૌતમસગોત્ર) ગૌતમ ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન

નોયર પુ. (ગોચર) ગોચરી, સાધુએ ગૌવૃત્તિથી બિક્ષા લેની તે (૨) સ્થાન (-) સન્મુખ, પ્રત્યક્ષ (૪) નિયમ સનધી (૫) ગાયે તે ચરનાની જગા

નોયરમા ન. (ગોચરામ્ય) આધા કર્માંદિ દોષરહિત બિક્ષા-ગોચરી

નોયાગાય પુ. (ગોત્રાદ) ગોત્રના નામથી કોઈને બોલાવતુ, જેમકે દે ગૌતમ

ગોર. ત્રિ. (ગૌર) સફેદ ઉજળું ધોળું

ગોરચ્ચર. પુ. (ગોરચ્ચર) ગવેશની એક જાતિ

ગોરમિત્ર પુ. (ગૌરમિત્ર) દરણીની એક જાતિ (૨) ન. તે દરણીના ચામડાનું બનાવેલું વસ્ત્ર

ગોરવ ન. (ગૌવ) ગૌરન, મદિમા, મોટાઇ (૨) આદર, સ માન (૩) ગમન, ગતિ

ગોરસ પુ. ન. (ગોરસ) દર્દિ, દુધ ઝાસ વગેરે.

ગોરહમ. પુ. (ગોરવ) ત્રણ વર્ષનો નાનો વાઝરડો

ગોરી. સ્ત્રી. (ગોરી) અતગડસૂત્રના પાચમા વર્ગના બીજા અધ્યયનનું નામ (૨) કૃષ્ણાસુદેવની એક પદરાણી. (૩) પાર્વતી (૪) ગૌરવર્ણવાળી સ્ત્રી

ગોરોચળ ન. (ગોરોચન) ગોંડ ચંદન

ગોલ. ત્રિ. (ગોલ) ગોળ, લખોટો, ગોળી વગેરે (૨) કાચપ ગોળની એક શાખા. (૩) તેમા ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ (૪) કોઈ એક દેશમા વપરાયેલ અપમાનસૂચક સંબોધન (૫) નિષ્કુરતા, ડોરના

ગોલંગુલ. પુ. (ગોલાંગુલ) વાનર

ગોલય. પુ. (ગોલક) ગોળો, ગોળપિડો, દડો

ગોલચ્છ ત્રિ. (ગોલચ્છ) ગોળાકાર વર્તુલ

ગોલવાચાત્ર ન. (ગોલવાચન) અનુરાધા નક્ષત્રનું ગોત્ર.

ગોલિકાચળ પુ. (ગોલિકાચન) કૌશિક ગોત્રની શાખા (૨) તે શાખામાંનો પુરુષ

ગોલિયસાલા સ્ત્રી. (ગોલિકસાલા) ગોળ વેચવાની દુકાન (૨) ગાયોને દોહવાનું સ્થાન

ગોલિયા સ્ત્રી. () ગોળી, ગુમ્ફા (૨) મોઢું કુંડ મોની થાળી

ગોલિયાચળ ન. (ગોલિકાચન) જુઓ “ ગોલિકાચળ ” શબ્દ

ગોલિયાલિચ્છ } ન. (ગુટિલાલિચ્છ) ચુલો
ગોલિયાલિચ્છ } (૨) અગ્નિ નિર્ણય

ગોલુકી. પુ. (ગોલુકી) ગોલુકી નામનું નાજત્ર

ગોલેહમિયા સ્ત્રી. (ગોલેહમિકા) ગાયોને ચરવાની જગ્યા (બીડ)

ગોલોમ પુ. (ગોલોમ) જાણમા થતા બે ઇન્દ્રિયવાળા જીવની એક જાત

ગોહ ન. () કૃષિ નિર્ણય

ગોહ. ન. (ગોલ્ય) ગોત્ર નિર્ણય, કાચપ

ગોત્રની એક શાખા (૨) ત્રિં ગોત્ર ગો
 ૪મા ઉત્પન્ન થયેલ
 ગોષ પું (ગોષ) ગોવાળ
 ગોચર પું (ગોચર) ગોટા બાદ
 ગોચમા પું (ગોચમા) દસક્રમર ગાયોનુ ટોળુ.
 ગોચહાચર. નં (ગોચર) પૂર્વદિગ્ધાનુ
 નક્ષત્ર ગોત્ર
 ગોવાલ. પું (ગોવાલ) ગોવાળિઓ, ગાયો
 ચારનાર
 ગોવાલિયા સ્ત્રી (ગોવાલિકા) ગોવાલિકા
 નામની આધાર (૨) ગોષી, આદિગણ
 ગોવાલી સ્ત્રી (ગોવાલી) એ નામની એક
 વેધ
 ગોવિષ્ણ. ત્રિં (ગોવિષ્ણ) છુપાવેલ. (૨) ગોવિષ્ણ
 કરાયેલ

ગોવિંદ પું (ગોવિંદ) વિંદ્ય દૃષ્ટ (૨)
 એક જોન મુનિ.
 ગોવીંદ સ્ત્રી (ગોવીંદ) ગુફની ગતિ વિશેષ
 ગોવિંદ્ય ત્રિં (ગોવિંદ) ગાયનુ વ્રત રા-
 ખનાર
 ગોસ પું () ગ્રાત ગા, સનાર
 ગોસાલ } પું (ગોસાલ) ગોશાળો, મ-
 ગોસાલમ } ખવિનો પુત્ર
 ગોસીસ નં (ગોસીસ) ગાયના મસ્તકમાથી
 નિઝળતુ ગોસાયન (૨) ગાયનુ મસ્તક.
 ગોહ પું (ગોહ) } ધો, મુત્પર નિર્ધ-
 ગોહ. સ્ત્રી (ગોહ) } ચની એક જાત
 ગોહિયા સ્ત્રી (ગોહિયા) ભાડ લોકનુ એક
 જાતનુ વાજી (૨) સામાન્ય ધો.
 ગોહી. સ્ત્રી (ગોહી) જુઓ ' ગોહી ' શબ્દ.
 ગોહમ. પું (ગોહમ) ધણ, ધાનની એક જાત

ઘ.

ઘમ્નોઘ } પું (ઘમ્નોઘ) સમુદ્ધ વિશેષ, જેનુ
 ઘમ્નોઘ. } પાણી થી જેનુ મીઠાશાણુ છે
 ઘંચ ત્રિં () ગરીમ, અનાથ
 ઘંચસાલા. સ્ત્રી (ઘંચસાલા) અનાથાચમ,
 ધર્મશાળા
 ઘંટ. પું (ઘંટ) } ઘડી, ટોકરી (૨)
 ઘંટા. સ્ત્રી (ઘંટા) } કાસાની ગાયર
 ઘંટિય. પું (ઘંટિય) ઘટ્ટા ગાડી બિસા
 માગનાર, રાઉનિક
 ઘંટિયા સ્ત્રી (ઘંટિયા) ૪૮૪ી ધુધરી
 એક જાતનુ આભરણ
 ઘંતુ ત્રિં (ઘંતુ) માગનાર ધાન કનાર
 ઘંસણ. નં (ઘંસણ) ધમતુ
 ઘંમિષ્ણ ત્રિં (ઘંમિષ્ણ) અનાની પે ધમેધુ.
 નેધુ.

ઘઠારણ્યવિમ્ભિતિ પુનં (ઘઠારણ્યવિમ્ભિતિ) "ધ"
 ના આકાર જેનુ બનાવ નાટકમાનું એક.
 ઘટ્ટા નં (ઘટ્ટા) ધસવાનો પાણી.
 ઘટ્ટણ નં (ઘટ્ટણ) સંદોષ થવો, અધ્યાત્મ
 ઘટ્ટણમ. પું (ઘટ્ટણ) ધસવાનો એક જા-
 તનો પરચર.
 ઘટ્ટણયા. } સ્ત્રી (ઘટ્ટણ) સંદોષ કરવો;
 ઘટ્ટણ. } ભાર દેને ધસવુ (૨) મારવુ;
 લગવુ (૩) લાવવુ. ચાવવુ (૪) વિચાર,
 જુએ (૫) પીપ્ર. કુ ખ. (૬) ગપ્પ.
 ઘટ્ટિય. ત્રિં (ઘટ્ટિય) માદોમાદિ ગપ્પ થાય
 તેની રીતે દવાવેલ, ઘટ્ટના-કરસનાપામેલ.
 (૨) રૂપ (૩) પ્રેરણા કરેલ.
 ઘટ્ટ ત્રિં (ઘટ્ટ) ધમેધુ, પોલીમ કરેધુ,
 પાપની પે સાદ કરેધુ.

ઘડ-પુ. (ઘટ) ધડા, ડગીશ

ઘડકાર પુ. (ઘટકાર) ઘડનો જનાવનાર,
કુભાર

ઘડગ. પુ. (ઘઠ્ઠ) નાનો ધડો

ઘડણ. ન. (ઘન) ઉઘમ, પ્રવત્ન

ઘડણા સ્ત્રી. (ઘટ્ટા) ઘટના કરવી, યોગ્ય

ઘડદાસ પુ. (ઘટદાસ) પાણી ભરનાર
નોકર

ઘડદાસી સ્ત્રી. (ઘટદાસી) પાણી ભરનારી
દાસી

ઘટિ ત્રિ. (ઘટિન્) ડગનાળો

ઘટિયા સ્ત્રી. (ઘટિકા) માગીની કુલ્હી

ઘટિય. ત્રિ. (ઘટિત) ઘટના કરેન, મેળવેન

ઘણ પુ. (ઘન) દહિનો જામેન ચકકો (૨)
વાગિત્ર, કાસિયા, ઝાઝ નગેરે. (૩) દંડ,
કંઠ્ય, મજાણ, ઝિ વગરનુ (૪) ધાડુ,
ગાઠ, જાકુ (૫) નિસ્તાગ (૬) મેઘ (૭)
આત્માના અસખ્યાત પ્રદેશનુ ધનરૂપ
પિંડ (૮) કોઈ પણ સખ્યાને તેજ સ-
ખ્યાથી ત્રણ વખત ગુણનાથી જે આડો
આવે તે, જેમકે એનો ધન આઠ, ત્રણનો
સત્તાવિસ, ચારનો ચોસઠ વગેરે (૯)
લંગાઈ પહોળાઈ અને જાગાઈ એ ત્રણેનુ
માન જેમા આવે તે, ધનરૂપે આ
લોકનુ પરિમાણ સાત રાજ છે (૧૦)
ધણ બહુ (૧૧) નાગરમોથ (૧૨)
કાસિયા વગેરે વાગિત્રનો શબ્દ (૧૩)
ન. એ નામનુ એક દેવ વિમાન (૧૪)
પિરડ

ઘણઘણાઈય ન. (ઘણઘણિત) રથનો ધણ
ધણ એવો અનાજ થાય તે

ઘણધાર ન. (ઘણધિત્ર) ધનધાની કર્મ,
શાનાવરણીય, દર્શનાવરણીય, મોડનીય
અને અનરાય એ ચાર કર્મ

ઘણચડરંસ ન. (ઘણચુલ) નક્કર વસ્તુનુ
ચોરસ સળ

ઘણતંસ. ન. (ઘણચલ) નક્કરરૂપે ત્રિપાણ
સંકાણ

ઘણતવ ન. (ઘણતવ) પ્રતરને શ્રેણિગુણ
કરતા ધન થાન જેથી પ્રતર તપ પ્રમા-
ણેજ ચાર વાર તપ કરનાથી ધન તપ
થાય છે

ઘણદંત પુ. (ઘણદંત) લવણ સમુદ્રમા નવ
સો જોગન પર આવેલ ધનદત નામનો
અતરદીપ (૨) ત્રિ. તે અતરદીપમા
રહેનાર

ઘણપરિમંડલ ન. (ઘણપરિમંડલ) નક્કરરૂપે
વર્તુલ આકાર, ધનપરિમંડલ સંકાણ

ઘણમુંડળ પુ. (ઘણમુંડળ) મહોદુ નગાર

ઘણજી. સ્ત્રી. (ઘણજી) જેની લખાઈ પ
હોળાઈ અને જાગાઈ સરખી થાય એની
રીતે રાજનુ પરિમાણ કરવુ તે

ઘણવટ ન. (ઘણવટ) નક્કર ગોળાકાર, લા
ડનાના જેવો આકાર

ઘણવાત. પુ. (ઘણવાત) ધનોદધિ અથવા
ઘણચાય. } રિમાન આદિના આધા.
રજત જામેના બરફ જેવો અથવા થીજેના
થી જેવો એક પ્રકારનો કઠિન વાયુ

ઘણચાયવલય. પુ. (ઘણચાયવલય) વળવાકારે
રહેલ ધનવાયુ

ઘણચિગ્રહયા સ્ત્રી. (ઘણચિગ્રહ) ધરજોન્દની
જી અગ્રમહિનીનુ નામ (૨) ડપલ દિશા
કુમારીમાની એક

ઘણસંતાળચ. પુ. (ઘણસંતાળ) કરોળીયાનું
પડ

ઘણસંમદ પુ. (ઘણસંમદ) જે યોગમા ચર
અને સૂર્ય ગ્રહ તથા નક્ષત્રની વચ્ચમા થઇ
ચાને તે યોગ

ઘણસાર. પુ. (ઘણસાર) કપડ

ઘણા. સ્ત્રી. (ઘણ) ધણ દેવી, ધરજોન્દની
એક અગ્રમહિની

ઘણાયત નં (ઘણાયત) જાણ અને પહેલાણી યુક્ત આયતસંધાણ, નક્કર વસ્તુની લખાઈ

ઘણોદધિ } પું (ઘણોદધિ) પ્રત્યે નરકની
ઘણોદધિ } પૃથ્વી નીચે બગ્ગની પેરે
જામેન વનરૂં પાણી કે જે નીચે હંબર
જોગત પ્રમાણે છે

ઘત નં (ઘટ) ધી

ઘત્ત ત્રિં (ઘાત) યાન ગંગા મોગ, મરણેય

ઘાત ત્રિં (ઘત) પક્ષએણુ ઘેરાએણુ
(૨) રસાઈ મેન ખરાઈ મેન

ઘન ત્રિં (ઘન) ગાદ મનીગ (૨) પું
મેન, રસાઈ

ઘમ્મ પું (ઘર્મ) યામ બધારે ગરમી

ઘમ્મા સ્ત્રીં (ઘર્મા) પહેલી નગ્નુ નામ

ઘય નં (ઘટ) ધી. (૦) જૂન નામના દીપ
તથા સમુદ્રુ નામ

ઘયટ્ટ પું (ઘટ્ટ) ધીનો મેન બીડુ

ઘયપુચ્છા નં (ઘટ્ટપુચ્છ) મેનર

ઘયપુર પું (ઘટ્ટપુર) મેનગ

ઘયમઢ પું (ઘટ્ટમઢ) જૂનસાર ઉપ
રતુ ધી

ઘયમેઢ પું (ઘટ્ટમય) લગ્નલેખમા ઉત્સ
રિપણીનો બીજો આરે બેસના ૧૪
દિવસ મુધી બે મેન રસથા પડી સાન
દિન મુધી જાને મેન વરમે તેનું નામ,
ધીના જેવો રસતો વરસાદ

ઘર પું નં (ગૃહ) મન ગહેરાનુ ધ્યાન,
ધ

ઘરકુડી સ્ત્રીં (ગૃહકુડી) ધરની મનરની
કાંડી (૦) નોકની અદરની કુડી

ઘરકોદના } સ્ત્રીં (ગૃહકોદના) મરોગી,
ઘરકોદલિયા } બીનમરોગી

ઘરવળા પું () એ જાનનુ
પ્રાપ્તુ આપૂત્ય

ઘરજામાડય પું (ગૃહજામાડય) ધર જમાઈ
ઘરણી સ્ત્રીં (ગૃહિણી) ધરધણિયાણી, સ્ત્રી,
ભાયા

ઘરવાસ પું (ગૃહવાસ) ગૃહાશ્રમ, ગૃહસ્થાશ્રમ,

ઘરસમુદાણ નં (ગૃહસમુદાણ) સાધુ સામાન્ય
પ્રમરે બવે ઘેરથી મોચરી દરે તે

ઘરસમુદાણિય પું (ગૃહસમુદાણિક) દરેક ધરે
બિજા લેનાર મોચાળાના મતનો અનુ

યાથી, આજરિક મતના અનુયાયી સાધુ

ઘરિણી. સ્ત્રીં (ગૃહિણી) સ્ત્રી, વગ્ધણિયાણી

ઘરિસ પું (ઘર્મ) ધર્મ, અરસપરસ

ધમાતુ તે

ઘરોલિયા } સ્ત્રીં () નાની મરોગી
ઘરોલી. }

ઘલઘલ પું (ઘનઘન) એ જાનનો અચાજ

ઘસ નં (ઘમ) જમીનની મ્હોળી કાટ,
કાળી જમીનનો ચીરીડો

ઘસા સ્ત્રીં () કારનાગી બૂમિ

ઘમિય. ત્રિં (ઘટ્ટ) ધમેણુ

ઘસિર ત્રિં (ઘસિર) અધગપો, બધુ ખાનાર

ઘસી સ્ત્રીં () જમીનનો ડોળા
(૦) બોલર

ઘાદ ત્રિં (ઘાનિત) યાન કંગનાર, હિસક

ઘાદઝા. સ્ત્રીં (ઘાતિય) રિનાગ મરનારી સ્ત્રી

ઘાદકમ્મ નં (ઘાનિકમ્મ) માનારશબીય,
દર્શનારશબીય, મોદતીય અને અનગાય એ

ચાક કર્મ આત્મિક મુજોની ધાત કર-
નાક કર્મ

ઘાદય ત્રિં (ઘાનિત) મારી નખાવેન, ધાન
કરાવેન (૨) ધસાવેન, શકિત મદિન.

ઘાડકામ ત્રિં (ઘનુકામ) લુટનાની ધમ્મ
વાજો

ઘાદ. પું (ઘટ) મિત્રના, ભાઈમધી (૦)
માથાની નીચેનો ભાગ

ઘાડિય. ત્રિં (ઘનિક) મિત્ર, ભાઈમધ

ઘાર. નં () ધામ્મી

ઘાણ પુ. ન. (ઘ્રાણ) ઘ્રાણેન્દ્રિય, નાસિકા.

ઘાણારિસ પુ. ન. (ઘ્રાણારિસ) નાકમા થતો મસાનો રોગ.

ઘાણેન્દ્રિય ન. (ઘ્રાણેન્દ્રિય) નાસિકા, સુ-ધવાની શક્તિ ધરાવનાર ઈન્દ્રિય, નાક.

ઘાત. પુ. (ઘાત) મારતું (૨) નરક.

ઘાતમ્ર. ત્રિ. (ઘાતક) ધાતકરનાર, મા-રનાર.

ઘાતિ ત્રિ. (ઘાતિત્ર) હણનાર, વધ કરનાર (૨) ન. ચાર ધાતી કર્મ.

ઘાતિય, ત્રિ. (ઘાતિત) હણેલું.

ઘાય. પુ. (ઘાત) વધ કરવો, ધાત કરવી (૨) નરક (૩) સમાર.

ઘાયમ્ર. } ત્રિ. (ઘાતક) ભુઓ "ધાતમ્ર"
ઘાયક. } શબ્દ.
ઘાયન.

ઘાયણ ન. } (દળ) મારતું. ધાત
ઘાયણા સી. } કરવી.

ઘાયાવણ ન. (ઘાતવ) ધાયલ ડસવતું.

ઘાયાવણા સી. (ઘાતવ) મારતું. બીજા પાસે મરાવતું.

ઘાસ. પુ. (ઘાસ) કાળિયો (૨) ભોજન.

ઘાસ. પુ. (ઘાસ) વૃથ, ઘાસ.

ઘાસેસણા સી. (ઘાસેવણ) આદાર આ-બનમા શુદ્ધિ અશુદ્ધિનું પચાવોચન કરતું તે.

ઘિમ્ર ન. (ઘન) ઘી.

ઘિમ્રોદ્ધ્ર પુ. (ઘૃષેદક) ધૂતોદધિ સમુદ્ર; ઘીના જેવા પાણીવાળો સમુદ્ર.

ઘિ. } પુ. (ઘીમ) ગરમીની મોસમ,
ઘિસુ. } ઉનાળો (૨) તાપ, ગરમી.

ઘિગિહ ત્રિ. (ઘૃણક) દયાલુ; દયાવાન.

ઘિસરા. સી. () માછની પકડવાની એક જાનની જાત.

ઘુદ્ગ પુ. (ઘૃદ્ગ) વિષેય પાત્રને ધસવાનો પથરો.

ઘુદ્ગ ત્રિ. (ઘુદ્ગ) ઉચે સ્વરેબોલાએલ; ઉદ્-ધોપણા કરેલ.

ઘુણ. પુ. } (ઘુણ) ઘુણો; લાકડાને કાર-
ઘુણા સી. } નાર જતું વિશેષ.

ઘુણિય ત્રિ. (ઘુણિત) કીડાથી વિધાયેલ.

ઘુણા. સી. () બે ઇન્દ્રિયવાળો જીવ; શંખસા વગેરે.

ઘુસિણ. ન. (ઘુસણ) કેસર.

ઘૂઘૂ. } પુ. સી. (ઘૂઘૂ) ઘુવડ.
ઘૂઘૂ. }

ઘૂઘા. સી. () જાંઘ વિગેરે શરીરના અવયવ.

ઘેરોલિયા સી. (ઘૂલ્લોલિયા) મરોળો.

ઘોડ. પુ. (ઘોડ) ઘોડો.

ઘોડા. } પુ. (ઘોડક) એક જાતનો ઘોડો.

ઘોડય. }

ઘોડયમુહ ન. (ઘોડકમુહ) ઘોડાનાં લક્ષણો જોવાનું ચાલ.

ઘોડિય. પુ. () મિત્ર.

ઘોર ત્રિ. (ઘોર) ઘેર, અધર; દારૂ. (૨) જેમા જીવવાનો પણ સશય રહે તેનું કુકર કૃત.

ઘોલ. પુ. (ઘોલ) દહને કપડામા બાંધી માળીનાખવું-પાણી કાઢી નાખવું તે.

ઘોલણ. ન. (ઘોલન) ઘોલવું; અગ્નિ અને આગથીવતી ફેરીની પેઠે ઘોળવું-મસાવવું.

ઘોલવડ ન. (ઘોલવડક) દહિં ઘોળીને તેમાં વડા નાખે તે, દહિવડા.

ઘોલિત } ત્રિ. (ઘોલિત) વલોવેલું; મ
ઘોલિય. } મેયુ, ફેરીની પેઠે ઘોળેલું.

ઘોલિર. ત્રિ. (ઘોલિત) ચક્રપણે કરનાર; ધુમનાર.

ઘોસ પુ. (ઘોષ) મોકુલ; ગાયોને રહેવાનું ધ્યાન (૨) ત્રીજા અને ચોથા દેવ-લોકનું એક વિમાન. (૩) ધર; અ-વાજ. (૪) ઉચે નીચે કે સમત્વર વિશેષ.

ઉચ્ચાર, ઉદાતાદિ સ્વર બોલના તે (૫)
સ્તનિત કુમાર જાતના લગ્નપતિનો ઇન્દ્ર
(૬) ઘોસ નામનું પાચમ દેવ્યોનું
એક પિમાન

ઘોસણ. નં (ઘોષણ) } વદાનો શબ્દ
ઘોસણ સ્ત્રીં (ઘોષણ) } હૃદયે પીગ
વધે તે

ઘોસવ. પું () આરસી, નાનો અ-
રિસો (૨) પર્ણનું નર. (૩) પર્ણ રા
ખાતી ઘોડી

ઘોસાડ પું નં (ઘોમાતક) ગીસોડા, શાઃ
વનસ્પતિની એક જાત

ઘોસાડઈ સ્ત્રીં (ઘોષાતકી) ગીસોડા-તુરી
યાની વેન

ઘોસાડિયા. સ્ત્રીં (ઘોષાતકી) વનસ્પતિ
પિંશેપ, ગીસોડી

ઘોસાલઈ } સ્ત્રી () શરદ-કતુમા
ઘોસાલી. } ઉત્પન્ન થતી એક જાતની વેન.

ઘોસિમ ત્રિં (ઘોષિત) જાહેર કરેલું, સાદ
પ્રાવેસો.

હ.

હકારપવિમસિ પું (હકારપ્રવિમસિ) હકારના આગર જેવું નાટક વિશેષ

ચ.

ચ ઇં (ચ) અને, ૧ગી (૨) પાદપૂરણ
(૩) અતિશય, અધિક

ચઘ પું (ચય) જથ્થો (૨) ઇંદ વિગેરેનું
અણુતર (૩) શરીર (૪) શરીરનું તજડું

ચહય ત્રિં (ત્યક્ત) ઝોડેનું તજડું

ચહ ત્રિં (ચતુર) ચાર ચારની સખના

ચહકન. ત્રિં (ચતુર્જન) ચાર ને ગયેન
(વાર્તા)

ચહક. પું (ચતુરક) ચાર સ્ત્રી બેગા થતા
હોય તે સ્થળ એક ચોનાગે (૨) ચારનો
સમૂહ-જથ્થો

ચહકણહય ત્રિં (ચતુર્જનિક) ચાર નયથી
વસ્તુનો વિચાર કરનાર, જે નેગમના
સામાન્ય અંશને સમજાયા અને વિશેષ

અંશને બ્યવહારમાં સમાવી ત્રણ શબ્દ
નયને એક રૂપે માની સમજાવ્યું બ્યવહાર,
અણુસૂત્ર અને શબ્દ એ ચાર નય માનતા
હતા તે

ચહકણય પું (ચતુર્જનય) ચાર નયને
માનનાર એક આશ્ચર્ય મત

ચહકર ત્રિં (ચતુર્કર) ચાર હાથનાગા,
ચતુર્ચક્ર

ચહકોણ ત્રિં (ચતુર્કોણ) ચાર ખુણાવાળું,
ચોરસ

ચહકલુષો ઇં (ચતુર્લુપ્ત) ચારવાર

ચહગઈ સ્ત્રીં (ચતુર્ગતિ) નરક, નિર્ધય, મનુષ્ય
અને દેવતા એ ચાર ગતિ

ચહગમણ. નં (ચતુર્ગમન) ચાર દિશાએ
જવું તે

ચડગુણ ત્રિં (ચતુર્ગુણ) } ચારગુણ
ચડગુણિય ત્રિં (ચતુર્ગુણિય) }

ચડવત્તા. સ્ત્રીં (ચતુર્વત્તારિણ) ચુમાત્રીસ,
૪૪.

ચડજ્ઞામધમ્મ પું (ચતુર્જ્ઞામધમ્મ) ચાર મહા
તત્ત્વ ધર્મ; અહિંસા, સત્ય, અચોર્ય અને
અપરિગ્રહ-એ ચાર મહાવનૃપ વચ્ચેના
બાવીસ તિર્થકરોએ બતાવેલ ધર્મ

ચડખાદ્યા. સ્ત્રીં () સાપની એક
જાતિ

ચડઢાણ. નં (ચતુ સ્થાન) ઢર્મનો ચોદાણિઓ
રસ

ચડઢાણચડિષ્ઠ ત્રિં (ચતુ સ્થાનગતિ) ચાર
પ્રકારનું

ચડણાહ. સ્ત્રીં (ચતુર્ગતિ) ચોરાણુ

ચડત્રીસ. } સ્ત્રીં (ચતુર્સ્ત્રિણ) ચોત્રીસ;
ચડત્રીસ } ૩૪.

ચડત્રીસમ્મ } નં (ચતુર્સ્ત્રિણમ) સોળ
ચડત્રીસમ્મ } ઉપવાસ ભેગા કરવા તે.

(૨) ત્રિં ચોત્રીસમો, ૩૪ મો

ચડત્ય. ત્રિં (ચતુર્થ) ચોથું ચોથા નખરનું

(૨) પું નં ચોથ ભક્ત, એક ઉપવાસ

ચડત્યચડત્ય. પું નં (ચતુર્થચતુર્થ) એક
એક ઉપવાસ.

ચડત્યગ. } પું (ચતુર્થક) ચોથીથો તાવ,
ચડત્યગ } ત્રણ ત્રણ દિવસને આનંદ
આવે તે તાવ

ચડત્યમત્ત નં (ચતુર્થમત્ત) ચોથ ભક્ત
તપ, એક ઉપવાસ.

ચડત્યાદિષ્ઠ. પું (ચતુર્થાદિષ્ઠ) ચોથે ચોથે
દિવસે આવતો તાવ.

ચડત્યી સ્ત્રીં (ચતુર્થી) પક્ષની ચોથી તિથિ,
ચોથ (૨) ત્રિં ચોથા નખરનું.

ચડદંત. પું (ચતુર્દંત) ચાર દાનતાઓ-દા-
થીરત, દંદ્રો એરાવત નામનો દાથી

ચડદમ્મ. ત્રિં (ચતુર્દમ્મ) ચોદ, દશ અને
ચાર.

ચડદમ્મપુલ્લ નં (ચતુર્દશપૂર્વ) ચોદપૂર્વ-આગમ
મિગેપ કે જે હાલ મિટિન થઈ ગયેલ છે.

ચડદમ્મપુલ્લિ પું (ચતુર્દશપૂર્વિન્) ચોદ પૂર્વના
જાણનાર (સાધુ)

ચડદમ્મપુલ્લી સ્ત્રીં (ચતુર્દશપૂર્વી) ચોદ પૂ-
ર્વનો સમૂહ,

ચડદમ્મ. નં (ચતુર્દશ) એક સાથે છ દિવ-
સના ઉપવાસ કરવા તે (૨) ત્રિં ચોદમુ

ચડદસી સ્ત્રીં (ચતુર્દશી) ચોદશ

ચડદિસં } નં (ચતુર્દિશ) પૂર્વ, પશ્ચિમ,
ચડદિસિં } ઉત્તર અને દક્ષિણ-એ ચાર
દિશાઓ તરફ; ચારે દિશામાં.

ચડનવદ સ્ત્રીં (ચતુર્નવતિ) ચોરાણુ, ૬૪ ની
સખ્યા.

ચડનાણ. નં (ચતુર્જ્ઞાન) ચાર પ્રકારનું જ્ઞાન;
મતિ, શ્રુત, અવધિ અને મન-પર્યવ.

ચડપઙ્ગવસિય ત્રિં (ચતુ પર્યવસિત) ચાર-
ચારના થોડે કરતા જેમાં ચાર રોપ
રહે તે

ચડપણ. } સ્ત્રીં (ચતુ પચાસાત) ચોપન ૧૧
ચડપણ. } સખ્યા

ચડપ્પહ્યા. સ્ત્રીં (ચતુ પદિકા) ચાર પગ-
વાળા જીવપરિસરપની એક જાત

ચડપ્પદી સ્ત્રીં (ચતુ પદી) નિર્ધન સ્ત્રી,
ચોપગી.

ચડપ્પણ } સ્ત્રીં (ચતુ પચાસાત) જીઓ
ચડપ્પણ } " ચઉપણ " શબ્દ.

ચડપ્પય પું સ્ત્રીં (ચતુ પદ) ચોપગો;
ચાર પગવાળા ગાય, ઘોડો, હાથી મિગેરે.

(૨) દરેક માસની અમાયાસ્થાને દિવસે
આવતું ચાર ગિયર કરણમાંનું બીજું
કરણ, ૧૨ કરણમાંનું નવમું કરણ.

ચડપ્પાય. પું (ચતુ પાદ) જીઓ 'ચઉપાય'
શબ્દ.

ચડખાલ. નં (ચતુ પાલ) સપ્તાબદેવનું પ્ર-
કરણકોટી

ચડપ્પુડ. ત્રિં (ચુપ્પુટ) ચાર પડનાળુ, ચો
સર, ચોપડ.

ચડપ્પુડિયા સ્ત્રીં (ચુપ્પુડિયા) ચપની વગા
ડી તે

ચડપ્પાલ ત્રિં (ચુપ્પાલ) ચોક્ષણ, ચાગ
પડનાળુ

ચડખાગ પું (ચુખાગ) ચતુર્થાશ, ચોથો
ભાગ

ચડમંગ પું નં (ચુમંગ) ચાર પ્રકાર,
ચાર વિભાગ.

ચડમંગી સ્ત્રીં (ચુમંગી) ચોલંગી

ચડમાદધા સ્ત્રીં (ચુમાંગિયા) માણીનો
ચોથો ભાગ, રસ માપનાનુ માપ ૬૪
પગનુ એક માપ

ચડમાસા. સ્ત્રીં (ચુમાસી) ચાર માસનો
સમૂહ, ચોમાસુ

ચડમાસિય નં (ચાતુમાસિક) ચોમાસી તપ,
ચાર માસના ઉપવાસ કરવા તે.

ચડમાસિયા. સ્ત્રીં (ચાતુમાસિકા) શિકખુની
ચોથી પડિમા કે જેમા એક માસ સુધી
ચારદાત અજની અને ચારદાત પાણીની
કંપે

ચડમાસ્ત. નં (ચુમાત્ય) આસાદી ૧૫ થી
કાર્તિકી ૧૫ સુધીનો સમય

ચડમુહ ત્રિં (ચુમુહ) ચાર મુખનાળુ
જેની ચારે દિશામા દરવાજા હોય તેવો
પ્રાસાદ-હવેલી

ચડર ત્રિં (ચુર) કુશળ, હોથીચાર
ચડર. ત્રિં (ચુર) ચાર, ચારની સખ્યા

ચડરંગ ત્રિં (ચુરંગ) જેમા ચાર અંગ
અવયવ છે તેવી વસ્તુ ધર્મના ચાર અંગ-
દાન, ડીપન, તપ અને લાવ, શરણના
ચાર અંગ-અરિહન્ટ, સિદ્ધ, સાધુ અને
ધર્મ (૨) હાથી, રથ, વોઝ અને પાવલ
એ ચાગ જેમા અંગ છે એવી મેના-સૈન્ય

ચડરંગિણી. સ્ત્રીં (ચુરંગિની) ચતુરંગી સેના,
ચાર વિભાગવાળી

ચડરંત પું (ચુરંત) ચાર પ્રકારની મતિ
જેમા છે એવો સસાર (૨) ત્રિં ચાર
પદ્યંતવાળો

ચડરંસ ત્રિં (ચુરંસ) ચોરસ, ચારખુણવાળુ

ચડરગ પું (ચુરંગ) ચક્રારપક્ષી.

ચડરય પું () ચોરો, ચણતરો

ચડરાસી. } સ્ત્રીં (ચુરાસીતિ) ચોરાસી,
ચડરાસીદ } ૮૪

ચડરંદિય. ત્રિં (ચુરંદિય) રૂપશી, દ્રાણ,
રસના, નેત્ર, એ ચાર હંદિયવાળો

ચડચન સ્ત્રીં નં (ચુ પદ્માશત) ચોપન,
૫૪

ચડચન. પું (ચુર્વર્ણ) વર્ણચતુષ્ટક, વર્ણ, ગધ,
રસ અને રૂપશ-એ નામકર્મની ચાર
પ્રકૃતિ

ચડચીસ. સ્ત્રીં નં (ચુર્વિસાતિ) ચોવીસ,
વીસ અને ચાર

ચડચીસદમ. નં (ચુર્વિસાતિતમ) ૧૧ ઉપ-
વાસ (૨) ત્રિં ચોવીસમુ

ચડચીસત્યય } નં (ચુર્વિસાત્તવ) ખીજી
ચડચીસત્યવ } આનંદયક સૂત્ર, લોગ
રસનો પાઠ, જેમા ૨૪ તિથેકરની સ્તુતિ છે.

ચડચિહ. ત્રિં (ચુર્વિંધ) ચાર પ્રકારનુ

ચડસદ્ધિ સ્ત્રીં (ચુર્વપ્પાદિ) ચોસઠ, ૬૪

ચડસદ્ધિયા. સ્ત્રીં (ચુ પદ્ધિકા) રસ તોળવાનુ-
માણીના ચોસમ્મા ભાગનુ માપ.

ચડસયારિ સ્ત્રીં (ચુ સમતિ) અયોતેર,
૭૪ ની સખ્યા

ચડસરણ. નં (ચુરગરણ) અરિહન્ટ, સિદ્ધ,
સાધુ અને ધર્મ એ ચારનુ શરણ (આશ્રય)
લેવુ તે (૨) દશ પદ્ધતિમાના એક પદ્ધતિ
(પુત્રક) નું નામ.

ચડસાલ ત્રિં (ચુ સાલ) ચતુ શાવ, ચાર
માળનાળુ (૪૨)

ચડસિયા. સ્ત્રી (ચૌકસિકા) ચોકસ ના
મના દેશની સ્ત્રી

ચડસિર નં (ચુ સિર) વન્દનામા ચાર
વખત ગુરને મસ્તક નમાડુ તે

ચઞ્ચોર પું (ચોર) ચકોર પક્ષી
જમ્બોવચ્ચ. ત્રિં (ચયોપચયિક) ન્યૂનાધિક
થનાર, ચયોપચય-હાનિશુદ્ધિ પામનાર

ચંકમણ નં (ચમ્મણ) આમતેમ કરુ તે
(૨) બાડુ ચાલુ (૩) વારવાર ચાલુ
તે (૪) વાકુ ચાલુ તે

ચકમિત્ર ત્રિં (ચમિત) અતિશય ચાલેય

ચકાર પું (ચકાર) ચકાર, ચ અક્ષર

ચંગદેર. પું () કથરોટ (૨) ચગેરી

ચગિમ પું સ્ત્રી (ચગિમ) સુન્દરતા,
સૌન્દર્ય

ચગેરિયા } સ્ત્રી () પુલ રા
ચગેરી } ખવાની જામડી

ચંચલ. ત્રિં (ચલ) ચ ચગ, અચિર,
ચપળ

ચંચલાયમાણ. ત્રિં (ચલાયમાન) ચયાય
માન, ચયળ

ચંચુ સ્ત્રી (ચચુ) ચાચ

ચંચુલિચય. નં (ચલુલિ) યોગની એક
પ્રકારની ગતિ, યોગી ચાલ

ચચુમાલિય ત્રિં () હાંધી નિહાસ
પામેલ, રોમાચ થયેલ

ચંચુય પું (ચચુ) એ નામનો એક અ-
નાર્થ દેશ. (૨) તે દેશના નિવાસીમનુષ્ય

ચંહ ત્રિં (ચઠ) પ્રયત્ન, તીક્ષ્ણ (૨)
અતિક્રોધી (૩) પું ક્રોધ, ક્રોધ

ચઢનોસિય પું (ચઢનોસિય) એક સર્પ,
જેણે ભગવાન મહાવીર સ્વામીને ઘણો
પરિસદ આપ્યો હતો

ચંહદ પું (ચાહદ) એ નામના એક
ક્રોધી આચાર્ય

ચંહવાલ. પું (ચઢવાલ) એ નામનો એક
રાજા

ચંહા. સ્ત્રી (ચઢા) ચમરેદ વગેરેની મધ્યમ
પર્ણ-સખા (૨) જેમ ક્રોધી માણસને
શ્રમ ન લાગે તેમ જેમા શ્રમ ન જણાય
એવી દેવતાની એક ગતિ

ચંહાલ. પું (ચઢાલ) નીચ ભાત (૨)
ભગી, ઢેડ (૩) વર્ણશકર ભગિ

ચંહાલગ. નં (ચંદાલક) દેવપૂજા નિમિત્તે
પુલ રાખવાનું તાબાનું વાસણ

ચંહાલિય. નં (ચાગલિય) ચણગળના જેવું
કર્મ

ચંહાલિય. નં (ચાગલીક) ક્રોધને વશ
થઈને જૂઠું બોલુ તે

ચંહાલિય ત્રિં (ચાગલિક) ચણા સખધી,
ચણા ભાતિમા ઉપજ થયેલ

ચંહિક. પું નં (ચાલિક) ક્રોધ

ચંહિકિય ત્રિં (ચાલિકિય) ક્રોધ પ્રગટવાથી
રોદરૂપ ધરેલ, ભયકર

ચંહી સ્ત્રી (ચાહી) એ નામની સાધારણ
વનખપતિ (૨) ચણદિવી

ચંદ પું (ચંદ્ર) ચંદ્ર, ચંદ્રમા (૨) ચંદ્ર
નામનું ત્રીગ દેવલોકનું એક વિમાન (૩)

વખનિજ્યની પૂર્વ સરહદ ઉપરનો વખારા
પર્વત (૪) જ્યોતિષી દેવતાનો ધન્દ્ર (૫)

ઉત્તર કુસ્થેનમાના એક દહ કે જેને બે
પાસે કથનક પર્વત છે. (૬) ચંદ્ર નામનો

દ્રોણ તથા સમુદ્ર. (૭) જે વર્ષમા અધિ-
ક્રમાસ ન હોય તે સરસ્વર (૮) ચંદ્ર

પુષ્પિનનું પહેલું અખયન (૯) આદમા
તીર્થકરનું લાઠન (૧૦) સંધાવેધની પુ

તગીની આખનો ડાંગો

ચંદક. પું (ચંદક) મોર પીઝ ઉપનો
ચાદનો

ચંદકાંત. નં (ચંદ્રકાંત) ચંદ્રકાંત નામનું
ત્રીગ દેવલોકનું એક વિમાન.

ચંદ્રકંતા. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રકાન્તા) આનુ અવસાપિ-
ણીના ખીખા કુલરની સ્ત્રી

ચંદ્રકૂટ ન૦ (ચંદ્રકૂટ) ચંદ્રકૂટ નામનું ત્રીજા
દેવલોકનું એક વિમાન (૨) પુ૦ ૩૫૪
પર્યંતનું એક શિખર .

ચંદ્રગવેજ્ઞ. પુ૦ (ચંદ્રગવેજ્ઞ) રાધાવેધ-અંક
કરતી રાધા પુતળીની તના નચ્ચેથી આપ
વિધની તે

ચંદ્રગુપ્ત. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રગુપ્ત) મૌર્યવંશી ચંદ્રગુપ્ત
રાજા

ચંદ્રચરિયા સ્ત્રી૦ (ચંદ્રચર્યા) ચંદ્રની ગનિ
ગણ્યવાની વિદ્યા

ચંદ્રચ્છાય પુ૦ (ચંદ્રચ્છાય) ચંદ્રનાય નામે
અગ દેશનો રાજા કે જોણે મલ્લિનાથ પ્રભુ
સાથે દીક્ષા લીધી હતી

ચંદ્રજસા સ્ત્રી૦ (ચંદ્રજાસ) વિમળ નાહન
કુલરની સ્ત્રી

ચંદ્રજોગ પુ૦ (ચંદ્રજોગ) નક્ષત્રના સાથે
ચંદ્રનો યોગ

ચંદ્રજન્મ. ન૦ (ચંદ્રજન્મ) ચંદ્રજન્મ નામનું
ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન

ચંદ્રણ પુ૦ ન૦ (ચંદ્રણ) મલયાગર, ચંદ્રન
(૨) સુખાડનું ઝાડ (૩) અક્ષ-કોણનો
છાન (૪) ચંદ્રનમણિ, સચિતામર્દિન ૬
ધીનો એક પ્રકાર (૫) ૩૫૪ પર્યંતનું
એક શિખર

ચંદ્રણકલસ { પુ૦ (ચંદ્રણકલસ) ચંદ્ર
ચંદ્રણઘટ { નિર્મિત કળશ મંગળકળશ

ચંદ્રગાંગા સ્ત્રી૦ (ચંદ્રગાંગા) ચૌનીસમા તી
થંકરની મુખ્ય સાધી, ચંદ્રનખાળા નામની
આરગ્ગ

ચંદ્રણપેસિયા સ્ત્રી૦ (ચંદ્રણપેસિયા) ચંદ્રન
ધસનારી દાસી

ચંદ્રણ સ્ત્રી૦ (ચંદ્રણ) ચંદ્રનખાળાસાધી
ભગવાન મહારીરની પ્રથમ સાધી

ચંદ્રણાગરી સ્ત્રી૦ (ચંદ્રણાગરી) જૈન મુનિ-
ઓની એક શાખા

ચંદ્રગી સ્ત્રી૦ (ચંદ્રગી) આચમન

ચંદ્રત્યમણપવિમસિ સ્ત્રી૦ (ચંદ્રાસ્તમણપવિમસિ)
ચંદ્રાસ્તની વિશેષરચનાવાળું નાટક

ચંદ્રદિણ ન૦ (ચંદ્રદિન) ચંદ્રનો દિવસ,
સોમવાર

ચંદ્રદીપ પુ૦ (ચંદ્રદીપ) ચંદ્રમા નામનો દીપ
ચંદ્ર. ન૦ (ચંદ્રાર્ધ) અર્ધો ચંદ્ર, આઠમનો
ચંદ્ર

ચંદ્રન. ન૦ (ચંદ્રન) ચંદ્રન

ચંદ્રનાગરી. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રનાગરી) એ નામની
એક જૈન મુનિઓની શાખા

ચંદ્રપટિમા. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રપટિમા) ચંદ્ર
નામની પ્રતિમા-અભિગ્રહ કે જેમા ચંદ્ર
માની પેટે ગુહ્ય પક્ષમા દરરોજ એકેક
કોળિઓ વધારતા અને કૃષ્ણ પક્ષમા
એકેક કોળિઓ ઘટાડતા જમાવાર્યાએ
એકેક કોળિઓ લેનામા આવે તે, એક
પ્રકારનું ઉણાદરી તપ

ચંદ્રપણતિ સ્ત્રી૦ (ચંદ્રપણતિ) જેમા ચંદ્ર
સમધી વર્ણન કર્યું છે તે ચંદ્રપણતિ
નામનું એક જાનક સુન

ચંદ્રપ્રચય પુ૦ (ચંદ્રપ્રવૃત) ધાતકી ખડના
મહાવિદેહમાનો એ- પર્યંત (૨) એ
નામનો ચીતોદાનદીનો વક્ષરગર પર્યંત

ચંદ્રપ્રમ પુ૦ (ચંદ્રપ્રમ) ચંદ્રકાન્ત
મણિ (૨) છનાનો દાડો (૩) ન૦ ચંદ્ર-
પ્રભ નામનું ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન
(૪) પુ૦ આઠમા ચંદ્રપ્રભ તીર્થ. (૫)
એક જૈન મુનિ (૬) ન૦ ચંદ્રનું સિદ્ધાસન

ચંદ્રપ્રમા સ્ત્રી૦ (ચંદ્રપ્રમા) ચંદ્રાસ નામની
મદિરા-દાર (૨) ચંદ્રમાની મોની અગ્ર
મહિરી (૩) ચંદ્રપ્રભાદેની (૪) દશમા
અને ચૌનીસમા તીર્થેરની પ્રવળ્યા પા
લખીનું નામ

ચંદ્રપ્પહ પુ૦ (ચંદ્રપ્રમ) રત્નમાન ચૌવીસીનો
૮ મા તીર્થેરનું નામ

ચંદ્રપ્પહા. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રપ્રમા) જુઓ “ ચંદ
પ્રમા ” શબ્દ
ચંદ્રપ્પહાવિમાન ન૦ (ચંદ્રપ્રમાવિમાન) એ
નામનું એક વિમાન
ચંદ્રમાળા. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રમાળા) ચંદ્રમાળા નામની
એક નદી, કે જે સિંધુમાં જઈને મળે છે
ચંદ્રમ પુ૦ (ચંદ્રમસ) ચંદ્રમા
ચંદ્રમંડલ. પુ૦ ન૦ (ચંદ્રમણ્ડલ) ચંદ્રનું મં
ડળ, ચંદ્રનું વિમાન (૨) ચંદ્રનું ચિત્ર
ચંદ્રમંડલપરિમિતિ. પુ૦ (ચંદ્રમણ્ડલપરિમિતિ)
ચંદ્રમંડળની રિશેષ રચનાનાં નાટક
ચંદ્રમસ પુ૦ (ચંદ્રમસ) ચંદ્રમા
ચંદ્રમહત્તર. પુ૦ (ચંદ્રમહત્તર) એ નામના
એક આચાર્ય કે જેણે સપ્તતિન નામે
૩૫ રચ્યો છે
ચંદ્રમાલિયા. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રમાલિકા) ચંદ્રાદાર
હાર (૨) એ નામનો એક ૭૬
ચંદ્ર પુ૦ (ચંદ્રક) મોરપીંજનો ચાદરો
ચંદ્રચુત્ત પુ૦ (ચંદ્રચુત) પાટલીપુત્રનો
પ્રાચીન રાજા, ચંદ્રચુત નામે મૌર્યરાજાનો
એક રાજા
ચંદ્રલેસ. ન૦ (ચંદ્રલેસ) ચંદ્રલેસ નામનું
નીળ દેવલોકનું એક વિમાન
ચંદ્રલેસ્તા સ્ત્રી૦ (ચંદ્રલેસ્તા) ચંદ્રના વિ
માનની કાતિ
ચંદ્રવર્દિસમ્ર પુ૦ (ચંદ્રવર્તમક) ચંદ્રમાનું
વિમાન
ચંદ્રવર્ત ન૦ (ચંદ્રવર્ત) એથા દેવલોકનું
ચંદ્રવર્ણ નામનું એક વિમાન
ચંદ્રસાલિયા. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રસાલિકા) મેડી માગ,
મજાવો
ચંદ્રસિંગ ન૦ (ચંદ્રસિંગ) નામનું એથા દેવ
લોકનું એક વિમાન
ચંદ્રસિદ્ધ. ન૦ (ચંદ્રસિદ્ધ) ચંદ્રસિદ્ધ નામનું
નામ દેવલોકનું એક વિમાન.

ચંદ્રસિરિ. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રી) ચંદ્રશ્રી નામની સ્ત્રી,
ચંદ્રસૂર્ય નામના ધીમત કુલકરની માતા
ચંદ્રસૂર્યસાવણિયા. } સ્ત્રી૦ (ચંદ્રસૂર્ય દર્શનિકા)
ચંદ્રસૂર્યસાવણિયા } જન્મથી ત્રિજે
દિવસે જાળકને કરાવવામાં આવતું સૂર્ય
ચંદ્રનું દર્શન (૨) તે પ્રસંગે થયેા ઉત્સવ.
ચંદ્રસૂરમાલિયા. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રસૂર્યમાલિકા) એક
જાતનું ધરેણુ-ઘગીનો
ચંદ્રહોરા સ્ત્રી૦ (ચંદ્રહોરા) ચંદ્રની હોરા,
ચંદ્રલગ્ન
ચંદ્ર. સ્ત્રી૦ (ચંદ્રા) ચંદ્રમાની રાજધાની,
ચંદ્રદ્વીપની રાજધાની
ચંદ્રાગમણપરિમિતિ. ન૦ (ચંદ્રાગમણપરિમિતિ)
ચંદ્રાગમનની રચનાવાળું નાટક રિશેષ
ચંદ્રાણ પુ૦ (ચંદ્રાણ) જ્યોત્સ્નાપના એરવત
ક્ષેત્રમાં આપું અવસર્પિણીના પહેલા
તીર્થકર
ચંદ્રાણના સ્ત્રી૦ (ચંદ્રાણના) ચંદ્રના મારફક
આનંદ ઉત્પન્ન કરનારી શાસ્ત્રવતી જિન
પ્રતિમાઓ પૈકી ત્રીજી પ્રતિમાનું નામ
ચંદ્રામ. ન૦ (ચંદ્રામ) ચંદ્રામ નામનું પાચમાં
દેવલોકનું એક વિમાન (૨) પુ૦ અગી
યારમાં કુળગરનું નામ.
ચંદ્રાયણ. ન૦ (ચંદ્રાયણ) જુઓ “ ચંપ
ડિમા ” શબ્દ
ચંદ્રાલગ ન૦ () એક જાતનું
તાળાનું પાન
ચંદ્રાવત્ત. પુ (ચંદ્રવર્ત) ચંદ્રાવર્ત નામનું
નીળ દેવલોકનું એક વિમાન.
ચંદ્રાવરણપરિમિતિ. ન૦ (ચંદ્રાવરણપરિમિતિ)
ચંદ્રાવરણ દાકનાની રિશેષ રચનાવાળું
નાટ્ય વિશેષ
ચંદ્રાવલિપરિમિતિ. ન૦ (ચંદ્રાવલિપરિમિતિ)
ચંદ્રાવલિ રિશેષ રચનાવાળું એક નાટક
ચંદ્રાવિઝમ્મય. ન૦ (ચંદ્રવેષ્યક) ૨૯ ઉત્ક્રાંતિક
ચંદ્રાવનું ૧૫ મુ

ચંદિમ. પું (ચંદ્રમસ્) ચંદ્રમા. (૨) ચંદ્ર-
માના દૃષ્ટાન્તવાળું જ્ઞાતાસૂત્રનું ૧૦ મું
અધ્યયન. (૩) આ નામના એક જૈન
મુનિ.

ચંદ્રિમસૂરિય. પું (સૂર્યાચંદ્રમસ્) ચંદ્ર અને
સૂર્ય.

ચંદિમા. સ્ત્રી (ચંદ્રિકા) અણુતરોચવાઇ
સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના ૭૬ા અધ્યયનનું
નામ. (૨) કાકંદી નગરી નિવાસી ભદ્રા
સાર્થવાહીના પુત્ર. (૩) ચંદ્રિકા; જ્યોત્સ્ના.

ચંદુત્તર્યદિસગ પું (ચંદ્રોત્તરાક્તમક) ચ-
ન્દ્રોત્તરાવનસક નામનું ત્રીજા દેવલોકનું
એક વિમાન.

ચંદ્રોત્તરણ ન (ચંદ્રોત્તરણ) દૌશાસ્ત્રી નગરીનું
એક ઉધાન.

ચંદ્રોત્તરાયણ. ન (ચંદ્રોત્તરાયન) દૌશાસ્ત્રી
નગરીના બહારનો ચંદ્રોત્તરાયણ નામનો
એક બાગ.

ચંદ્રોયણ. ન (ચંદ્રોત્તરણ) એ નામનું એક
ચૈત્ય કે જે ઉદ્ધપુર નગરની બહાર હતું.

ચંદ્રોચન ન (ચંદ્રોચક) સન્ધ્યાસીનું એક
ઉપકરણ.

ચંદ્રોચરાગ. પું (ચંદ્રોચરાગ) ચંદ્રમદ્ય.

ચંપક. } પું (ચમ્પક) ચંપાનું ઝાડ.

ચપા. }

ચંપક. પું (ચમ્પક) કિમ્બુદરદેવની સજ્જા
આગળનું ચૈત્યરક્ષા, ચંપાનું ઝાડ. (૨)
સૂર્યાના સપ્તક વનનો રક્ષક દેવતા.
(૩) ચંપાનું વન તથા ત્યાં રહેનાર દેવ.
(૪) ચંપો; ચંપાનું ફૂલ (૫) ચંપાનું
રક્ષ કે જેની દેડે વીસમા તીર્થંકરને
કેવળગાન થયું.

ચંપવચકમય. ન (ચમ્પચકમક) સપ્તકા-
વનસક નામનું એક વિમાન.

ચંપા. સ્ત્રી (ચમ્પા) ચંપા નામની નગરી;
કોણિક રાજાની રાજધાની; અંબ દેસનો

પાયતખત; આગકાલ ભાગલપુરના નામથી
ઓળખાય છે તે.

ચંપાણયરી. સ્ત્રી (ચમ્પાનગરી) ચંપાનગરી.

ચંપાપવિમત્તિ. ન (ચમ્પાપવિમત્તિ) ચંપા-
નગરીની બગરની શોભાપુકત નાટક.

ચપિલ્લિયા. સ્ત્રી (ચમ્પીયા) જૈન મુનિગણ-
ની એક શાખા.

ચક્કારવગ્ગપવિમત્તિ. પું (ચકારવગ્ગપવિમત્તિ)
ચ અક્ષરના આકારની રચનાવાળું નાટક;
નાટકના ૩૨ પ્રકારમાંનો એક.

ચક્ક. ન (ચક) પૈકું. (૨) વામુદેવનું
મુદ્રાન ચક. (૩) ચક્રરત્ન; ૧૪ રત્નમાંનું
એક. (૪) ધર્મચક્ર (દેવતાનું બનાવેલ)
તીર્થંકરની આગળ રહે છે તે. (૫) કુંભા-
રનો ચાકડો. (૬) ચક્રાકારે હાથની રેખા.
(૭) સમુદ્ર; મડળ. (૮) મુશળ; સાંભેનું.
(૯) આકાશમાં ચક્રાકારે ગોળ ફુંડાળા
જેવું થાય છે તે. (૧૦) પું. ચક્રવો પક્ષી.

ચક્રંગ. પું (ચક્રાંગ) ચક્રવાક નામે એક
પક્ષી.

ચક્રગ. પું (ચક્રક) ચક્ર; આભરણ વિશેષ.

ચક્કાતોહિ. પું (ચક્રયોધિત્ર) ચક્રથી લગનાર
ચોદો. (૨) વામુદેવ; તથા ખંડ પૃથ્વીનો
રાગ.

ચક્કામ્મય. પું (ચામ્મય) ચક્રની નિશા-
નીવાળી રવળ.

ચક્કાપુરા. } સ્ત્રી (ચાપુરી) મદાવિદેદ
ચક્કાપુરી } ક્ષેત્રની વચ્ચેવિત્તવની મુખ્ય
ગામધાની-નગરી.

ચક્કરવલ. પું (ચક્કર) ચક્રનું રક્ષણ
કરનાર દેવ

ચક્કરવણ. ન (ચક્કર) ચક્રવર્તીનાં ચાક
રત્નમાંનું એક ચક્રરત્ન.

ચક્કર. પું (ચાક) સિદ્ધાસનનો પડવાયો.

ચક્કલિગ્રામિયણ. વિ () ગો-
ળાકાર ખંડ; ગોળ કકરો.

चक्रवर्ध पु० (चक्रानि) } यक्षवर्ती गज,
चक्रवर्द्धि (चक्रवर्तिन्) } सभ्राट, लरत-
सेवता ७ भण्डनो अधिपति

चक्रवाक } पु० (चक्राक) यक्षो पक्षी
चक्रवाग }
चक्रवाय }

चक्रवाल न० (चक्रवाल) यक्षाया, यक्षुड,
भडग. (२) गाडानु पैड (३) सिद्धासन
नीयेनो पाये (४) पु० परित गि०प.

चक्रवालविक्रम. पु० (चक्रवालविक्रम)
गोण परिध, यक्षाकार घेरे

चक्रवाला. स्त्री० (चक्रवाला) भडवाकरे
श्रेणी, गोण पक्ति

चक्रवृद्ध पु० (चक्रव्यू) यक्षाकारे व्यूड
यना करानी कगा

चक्रवृह पु० (चक्रवृ) सुदर्शन यक्षने धारण
करना वासुदेव (२) ७ भण्डनो स्वामी,
यक्षवर्ती

चक्राउह पु० (चक्राउध) भोगभा शान्ति-
नाथ तीर्थकरना प्रथम गणधरनु नाम

चक्राग न० (चक्र) यक्षाकार वस्तु
चक्राग. पु० (चक्राग) यक्षनाड पक्षी

चक्रागमज्जमाण. त्रि० (चक्रागमज्जमान)
जे इण, पाड्डु, के इणी तोडना यक्षाकारे
गोण चिन्ह थाय ते.

चक्रावर्ध. न० (चक्रावर्ध) यक्षु

चक्राट पु० (चक्राट) भोगभा तीर्थकरना
प्रथम दिव्य

चक्रि. पु० (चक्रिन्) } यक्षवर्ती गज
चक्रिय. पु० (चक्रि) } (२) त्रि० यक्ष

नामनु आनुध यध आनवार (३) तेनी
(४) कुलार

चक्रिय. त्रि० (चक्रिन्) लयनीन.

चक्रिय पु० (चक्रि) यक्षी वडवार
योद्धा. (२) विभुकी ओके जनि

चक्रोत्तर. पु० (चक्रोत्तर) यक्षवर्ती, सभा

चक्रोत्तरी स्त्री० (चक्रोत्तरी) यक्षवर्धेव
प्रभुनी देहीनु नाम

चक्र न० (चक्र) यक्षु, आभ

चक्रिन्द्रिय न० (चक्रिन्द्रिय) यक्षु धन्द्रिय,
जेरानी शक्तिनागी धन्द्रिय, आभ

चक्र पु० न० (चक्र) आभ (२) ना-
श्रीयज्ञान

चक्रवृद्धि न० (चक्रिन्द्रिय) ने०,
आभ

चक्रवृत्त पु० (चक्रवृत्त) कुण समुद्रना
देवतानु नाम

चक्रवृत्ता. पु० (चक्रवृत्ता) यापु अव-
सर्पिणीना पायभा दुपकरती ला

चक्रवृत्त (चक्रवृत्त) आपथी नेपेव
वस्तुनो प्रथम सामान्य मोध थाय ते

चक्रवृत्तगडिया स्त्री० (चक्रवृत्तगडिया)
आपथी जेरानो नियम, आपथी जे-
वानो समय

चक्रवृत्तगण न० (चक्रवृत्तगण)
दर्शनावरणीय कर्मनी ओके प्रकृति के जेना
उदयथी ए० यक्षुदर्शन (आपथी सा-
मान्य मोध थाय त) न पाये

चक्रवृत्तगि त्रि० (चक्रवृत्तगि) यक्षुदर्श-
नरायो एव

चक्रवृत्त त्रि० (चक्रवृत्त) गानउपी
आभ आपथी, शान्ति

चक्रवृत्तगण. न० (चक्रवृत्तगण) लुओ "य-
क्षुदर्शन" शब्द

चक्रवृत्तगणगण न० (चक्रवृत्तगणगण)
लुओ "यक्षुदर्शनगण" शब्द

चक्रवृत्तगण. न० (चक्रवृत्तगण) ३५
विषयक ज्ञान, आपथी यनु ज्ञान.

चक्रवृत्त पु० (चक्रवृत्त) नेत्रमार्ग, आ-
भनो उपयोग.

चक्रवृत्त पु० (चक्रवृत्त) दर्शन, अव-
योद्धा.

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अमरान्न
मात्रेयी उरी गयेन

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) आपनी पोर
आधार ३५

चमडुभीय पु० (चमडुभीय) नमुभा नामे
नाथ अरुपिगीना भीम उरु२. (२)
आ'भा उरु२रु नम (३) वि० आप-
नाथ

चमडुभीय पु० (चमडुभीय) दृष्टिगग, आपने
प्रम

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) नेनाभा व्या
आ मने स्नेर धार-आप योगी मय ते

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) आपनी
अपगनागो

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) आपनी
मु०२ ३५५गो

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) नेत्रमाद्य पार्थ
आपनी नेना थोम

चमडुभीय न० (चमडुभीय) चमडु, आप
चमडुभीय पु० (चमडुभीय) उ०२ २५५ना
हृदय नम.

चमडुभीय न० (चमडुभीय) आपने आपन
आपनाइ

चमडुभीय पु० (चमडुभीय) आपना

चमडुभीय न० (चमडुभीय) आयर, आधी नधारे
रुना नेना थना नेय ते अथ अने

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) नधारी नाथीने
अनाथ

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अने नधारी नाथीने
अनाथ

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) नधारी नाथीने
अनाथ

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) नधारी नाथीने
अनाथ

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) नधारी नाथीने
अनाथ

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) नाना ठेडगनी
पार्शवा

चमडुभीय पु० (चमडुभीय) अने (२) नेना
चमडुभीय पु० (चमडुभीय) सभु'प, सभु'द

(२) नेना, नेना (३) अथ अने (४) अथ
(४) अथ अने (५) अथ अने

चमडुभीय पु० (चमडुभीय) अथ. अने (२) नेना
चमडुभीय न० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना
चमडुभीय वि० (चमडुभीय) अथ, अने (२) नेना

(५) वृद्धेना ऽरणी ते, पीडा करनी ते
 (६) निन्दा (७) लात पाटु
 चमर. पु० (चमर) दक्षिण दिशाना असुर
 उभारनो राजा, यमरेन्द्र (२) यमरीगाय
 (३) पायमा तीर्थरना १ ला गणधरनु
 नाम
 चमरचक्र पु० (चमरचक्र) यमरेन्द्रनो रते-
 क्षाणुनो परित
 चमरचक्रा. स्त्री० (चमरचक्रा) यम० यथा
 नामे यमरेन्द्रनी राजधानी.
 चमरी. स्त्री० (चमरी) यमर पशुनी भाद्य.
 चमरोष्पात्र. पु० (चमरोष्पात्र) यमरेन्द्र
 शङ्खे साधे लडवाने उपर पहेने देवलोके
 गये ते, दश अरुठेगमानु ओके
 चमस पु० न० (चमस) आटवो, क्षी.
 (२) यमस नामनो ओके देश
 चमू स्त्री० (चमू) सेना, लश्कर
 चम्म न० (चर्मन्) आभङ्ग, आभङ्गी (२)
 आभङ्गनी अशुनी.
 चम्मम्र पु० (चर्मक) आभङ्गनी तगी
 चम्मकिड त्रि० (चर्मकिट्) आभङ्गथी लावेन
 चम्मकोस पु० (चर्मकोस) } आभ
 चम्मकोसिया स्त्री० (चर्मकोसिका) } ङनी
 जनावेनी बेनी (२) ओम् जतना आभङ्गना
 लुता-पगर्भा
 चम्मसद्विष. नि० (चर्मसद्विष) आभङ्ग-
 नाच सरे उपकण्ठुने गणना ओके
 निशुक्लवर्ग
 चम्मगा न० (चर्मक) पाटुम सन्यासीनु
 ओम् उपररु (२) त्रि० आभङ्गनु जना
 वेन, यर्ममय
 चम्मन्द्रेण न० (चर्मन्द्रेण) आभङ्ग क्ष-
 पानु शस्त्र (२) वाधो विजेरेनो क-
 डेडा-परी
 चम्मद्विज पु० (चर्मद्विज) पक्षिप्रशेष
 आभावेरी

चम्मपन्थि पु० (चर्मपन्थि) आभङ्गनी पा
 भनाणा पक्षी, छापा, वागुनी गेरे जेयर
 तिर्य्य पन्थियनो ओके वेद
 चम्मपट्ट पु० (चर्मपट्ट) आभङ्गनो पगे
 चम्मपाय. न० (चर्मपात्र) आभङ्गनु पात्र
 चम्मरयण. न० (चर्मरत्न) यकवर्तना बौद्ध
 गतमानु ओके ३ जे नदी समुद्र आदि
 स्थले नागानी (होडीनी) गरज सारे
 चम्मरकल पु० (चर्मरत्न) यर्मवृक्ष वन
 रूपनि पिरीय
 चम्मर. पु० (चर्मरत्न) यमा पगर्भा
 जनावनार
 चम्मिग्र. त्रि० (चर्मिग्र) आभङ्गथी आधेन
 चर्मिष्ट } पु० (चर्मिष्ट) मुद्गर, अरतनु
 चर्मिष्ट } ओके साधन, आभङ्गथी वी-
 टाणेन पथरगागु हथियार
 चर्मिष्टग न० (चर्मिष्टक) लुङ्गारनो लोडु गी-
 पानो ओ- ओम्गर. (२) मुद्गर
 चय पु० (चय) देवलोभाथी यरनु ते.
 चय न० (चयन) तगनु जडु
 चय पु० (चय) शरीर, देह (२) दगयो,
 समुद्र (३) ओम्हु होउ (४) वृद्धि
 चयण न० (चयन) व्यसन, वैभानिक अने
 न्योनियानु भरल (२) पतन, सरी जनु
 चयाचइय त्रि० (चयाचयिक) वधनु धटु
 न्यायिक यनार
 चर. पु० (चर) हातता, आधता प्रसङ्ग
 चर त्रि० (चर) } आधनार, इरनार
 चर. त्रि० (चरक) } (२) मेरनार, आ
 यनार (३) धाडगडी हवे करी निक्षा
 भागनार वर्ग
 चरग पु० (चरक) धाडगडी हवेनो री
 निक्षा लेनार नर्म (२) अक्ष, मञ्जर नि-
 जेरे (३) सन्यासीओनो समुदाय
 चरगपरिव्यायग पु० (चरगपरिव्यायग) तापस
 विगे, जिन्दी

ચરણ. નં (ચણ) સંયમ; ચારિત્ર. (૨)
ગમન; વિહાર. (૩) બ્રહ્મભાટ કે ચરણ.

(૪) ચરણ; પગ. (૫) સેવન; આદર.

ચરણકરણ. નં (ચરણચરણ) સંયમના મૂળ
અને ઉત્તર મૂળ

ચરણાણય. પું (ચરણણ) ક્રિયાને મુખ્ય માન-
નારનો મન.

ચરણમોહ. પું (ચરણમોહ) ચારિત્ર અશને
અટકાવનાર મોહનીય વિભાગ; ચારિત્ર
મોહનીય.

ચરણમોહણિય. નં (ચરણમોહનીય) મોહનીય
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી શુભ
ચરણ-ચારિત્ર ન પામે

ચરણવિદિ. પું (ચરણવિધિ) ૨૯ ઉત્કલિક
સૂત્રમાંનું ૨૭ મું સૂત્ર.

ચરમ. ત્રિં (ચમ) છેલ્લું; છેવટનું (૨)
પાંચમા સુમતિનાથ તીર્થકરના પ્રથમ
ગણધરનું નામ. (૩) જેને ફરીથી તે
ભવમાં આવતું નથી તે; છેલ્લા ભવવાળો.

ચરમંત. નં (ચમાન્ત) ચરમાન્ત પ્રદેશ.

ચરમતિસ્થયર. પું (ચરમતીર્થયર) છેલ્લા
તીર્થકર; મહાવીરસ્વામી.

ચરમનિશાહકાલ. પું (ચરમનિશાહકાલ) ઉ-
નાળાનો આખર વખત.

ચરમમય. ત્રિં (ચરમમય) છેલ્લા ભ-
વમાં રહેલ; ચરમશરીર.

ચરમગરિસારત્ત. નં (ચરમગરિગત) ચોમા-
સાનો આખર સમય.

ચરમસમય. પું (ચરમસમય) છેલ્લો વખત.

ચરિમ. નં (ચરિત) ચેષ્ટા; આલયચરણ.
(૨) જન્મ ચરિત; જીવન દર્શાવ.

ચરિમા. સીં (ચરિમ) ગદ અને શહેર
વચ્ચેનો આઠ હાથ પ્રમાણે રસ્તો. (૨)
પરિમાણ.

ચરિત્ત. નં (ચરિત) સયમ અનુધાન;
સમચાર.

ચરિત્તકુસીલ. વિં (ચરિત્તકુસીલ) ચારિત્રને
દ્વિપત બનાવનાર.

ચરિત્તપુરિસ. પું (ચરિત્તપુરિસ) ચારિત્રવાળો.
પુરુષ.

ચરિત્તપુલાય. પું (ચરિત્તપુલાય) ચારિત્રને
નિઃસાર બનાવનાર પુલાય લલિધવંતસાધુ.

ચરિત્તવુદ્ધ. પું (ચરિત્તવુદ્ધ) ચારિત્ર રૂપે
બોધ પામેલ.

ચરિત્તમોહ. સીં (ચારિત્તમોહિ) ચારિત્ર રૂપે
ધર્મની પ્રાપ્તિ થતી તે.

ચરિત્તમોહ. પું (ચારિત્તમોહ) } ચારિત્રને
ચરિત્તમોહણ. નં (ચારિત્તમોહણ) } અટકાવ-
નાર-ગેહનાર મોહનીય કર્મની પ્રકૃતિ;
સોળ કપાય અને નવ તોકપાય એ પ-
ચીસ પ્રકૃતિ.

ચરિત્તમોહણિજ્ઞ. } નં (ચારિત્તમોહનીય)
ચરિત્તમોહણિય. } બુદ્ધિ “ચરિત્તમોહણ”
શબ્દ.

ચરિત્તલલિયા. સીં (ચારિત્તલલિયા) ચા-
રિત્રની પ્રાપ્તિ.

ચરિત્તલોગ. પું (ચારિત્તલોક) સામાયિકાદિ
પાંચ ચારિત્રરૂપ લોક.

ચરિત્તવિણય. પું (ચારિત્તવિણય) ચારિત્રનું
સમ્યક પ્રકારે પાલન કરવું તે.

ચરિત્તવિરાહણ. સીં (ચારિત્તવિરાહણ) ચા-
રિત્રનું અપહન કરવું તે; વનમાં ભંગ
પાડવો તે.

ચરિત્તાચરિત્ત. નં (ચારિત્તાચરિત) એક દેશે
ચારિત્ર અને એક દેશે અચારિત્ર-અચરિત્ત;
વિરતાવિરતિ, આવકપણું.

ચરિત્તાચાર. પું (ચરિત્તાચાર) પાંચ સમિતિ
અને ત્રણ ગુપ્તિ એ આઠ ચારિત્રના
આચાર.

ચરિત્તાચરણા. સીં (ચારિત્તાચરણા) ચારિત્રની
આચરણા.

ચરિત્તારિય. પું (ચરિત્તારિય) વિગૂઢ ચારિત્ર-
વાળા આધુ.

ચરિતાવરણિકા. નં (ચરિતાવરણીય) ચારિ-
ત્રને ટાકનાર ચારિત્ર મોહનીય ડર્મ

ચરિત્તિ. પુ. સ્ત્રી. (ચરિત્રિ) ચારિત્રનાણે
ચારિત્રી, આધુ સાધી

ચરિત્તિદ પુ. (ચારિત્રેદ) યથાખ્યાત ચારિત્ર
વાન

ચરિત્ર ત્રિ. (ચરિત્ર) અનિમ-હેલુ (૨)
ચરમ શરીરી છા (૩) પતનગાસનના
ત્રીજા પદના માનીસમા દારતુ નામ

ચરિય. નં (ચરિત) આચરણ વર્તન (૨)
ત્રિ. સેવિત, આશ્રિત

ચરિય પુ. (ચરિય) વનસ્પતિ ત્રિશે

ચરિયનિવદ્ધ. નં (ચરિતનિવદ્ધ) ૩૦ નાનું
માનુ છેલુ નાનક કે જેમા તીર્થકરના
૭ વડાશિષ્યા ચરિત્રોનુ જ્ઞાન આપ
વામા આવ્યુ છે

ચરિયા સ્ત્રી. (ચર્યા) ચાનુ નિહાર કરવો
તે (૨) ધર્મસમિતિ (૩) ચાનવાનો
પરિષદ (૪) ભિક્ષા, ગોચરી

ચરિયાપરિસદ પુ. (ચર્યાપરિસદ) ચાનવાનો-
નિહાર કરનાનો પરિષદ

ચર પુ. (ચર) હાડતી (૨) સ્થાળી (૩)
યજમા દેવોને મગિદાન આપવાનુ પાન

ચરેદ્ધા. નં (ચર) રોમરાછ-રૂઝાની
પાખોનાનુ પક્ષા

ચર ત્રિ. (ચર) ચાનુ અગ્નિચર ચનિત
ચરણ નં (ચરણ) ચાનુ ગતિ, ચાન

ચરણ. પુ. (ચરણ) ચરણ પગ (૨) ભગવ
તીના પ્રથમ શનના દશમા ઉદ્દેશાનુ નમ

ચરણમલિયા સ્ત્રી. (ચરણમલિકા) પગનુ
ધરેલુ ઝાઝા તોડા, બેડી રંગેરે

ચરણા. સ્ત્રી. (ચરણા) ગતિ ચાનુ ને
(૨) કંપ, ધનનુ તે

ચરણિમા સ્ત્રી. (ચરણિ) સાધીનુ ની
વસ્ત્ર-જાગીરો (૨) આત્મી (૩) પગ
ડુમે તેડવો કાપ

ચરણી સ્ત્રી. (ચરણી) પગ ડુમે તેડવો
નાન

ચલાચલ ત્રિ. (ચલાચર) ચલાચલ, અગ્નિચર
ચલિત્તિય ત્રિ. (ચલેન્દ્રિય) હૃદય નિગ્રહ
રનામા અસમર્થ, જેની છન્દિયો કાષુમા
નથી તે

ચલિય ત્રિ. (ચલિત) ચનાયમાન થયેલુ
(૨) પ્રગત.

ચર. પુ. (ચર) મરણ, મોત

ચરચર નં (ચરચર) ચનચન એવો
આજ

ચરણ નં (ચરણ) દેવલોક ત્રિશેથી
ચરણ-મરણ પામુ, દેવતા કે નારણીનુ
મરણ.

ચરલ ત્રિ. (ચરલ) ચચળ, ચપળ, ઉતા
વળુ (૨) આકુળી વ્યાકુળ.

ચરલા સ્ત્રી. (ચારા) દેવતાની એક પ્રકારની
ગતિ (૨) પીઝળી, ત્રિશુલ

ચરલિય નં (ચરલિત) ભાજન વિશેષ

ચરિયા સ્ત્રી. (ચરિયા) તીખા રસનાળી
એ વનસ્પતિ

ચરેદ્ધા સ્ત્રી. (ચરેગ) આગનીતી ચપળી
વગાડતી તે

ચરણ પુ. (ચર) દાર પીનાનો પ્યાનો

ચામ્ર પુ. (ત્યામ) તજનુ હોડુ

ચાદ ત્રિ. (ત્યાત્રિ) ત્યાગ કરનાર, ત્યાગી,
સમર્થ

ચાદ્ય ત્રિ. (ચક્ર) ચક્રિતન, સમર્થ

ચાઉચાલ પુ. (ચાઉચાલ) બે સધા અને
બે મધ્યાદ્ધ એમ રાત નિસમા ચાર
વખત

ચાઉચાલ ત્રિ. (ચાઉચાલ) ચાર ખુણાવાળુ

ચાઉચાલ } પુ. (ચાઉચાલ) જેની ચારે
ચાઉચાલ } ખાણુએ ચારે દિશામા વિજ
યચર્ય ધરડી બાધેતી હોય તેવો રથ
(૨) નિ. ચાઉ ચાઉ.

ચાડજાતક નં (ચતુર્વત્) ત-૪, એનથી
કેશ મરી એ ચાર વસ્તુનું મિશ્રણ
ચાડજામ પું (ચતુર્ગામ) આંસા સત્ત
અને એ અતિથિ એ ચાર મહા
નતમા શ્રમણપણ જેમા દર્શાવે છે તે
ધર્મ સાધુધર્મ રચેના બીસીસ તીર્થ
રેનો ધર્મ

ચાડજાનધર્મ પું (ચાતુર્યામર) આ
મહાનતર ધર્મ

ચાડવિય પું (ચતુર્વિ) ચોરીયો તાન
રેમ રિશે

ચાડહસિય ત્રિં (ચાતુર્હસિ) ચાંદસને ઢિરમે
જામે

ચાડહસિયા સ્ત્રીં (ચતુર્હસિ) } ચોંદ
ચાડહસી સ્ત્રીં (ચતુર્હસી) } નિધિ
પિશે

ચાડખાવ ત્રિં (ચતુર્ગદ) ચિત્તિસાના ચાર
પાયા રમત રિચેયન મેળ અને રવે
દન (૨) પૈઠ ઓપી દરદી અને
સારના ડરના માણસ (૩) અજન
બધન લેપન અને મદન

ચાડમાયા સ્ત્રીં (ચતુર્માય) આયા લાગ
ચાડમાસ નં (ચાતુર્માસ) ચોમાસુ આ
ગુમાસ

ચાડમાસિય ત્રિં (ચતુર્માસિક) ચાતુર્મા
સિય, ચાર મનિનાનુ

ચાડલ નં (ચતુર્લ) ચાર અગ

ચાડલિજ નં (ચતુર્લિજ) ઉત્તગધ્યવનના
રીજ અધ્યવનનુ નામ (૨) ચાર લાગ
માથે સમધ ગખનાર

ચાડલિગી સાં (ચતુર્લિગી) જુઓ ચડ
ગિગી' ૧૦

ચાડલ ત્રિં (ચતુર્લ) નારખ નિયમ મનુષ્ય
ઓદેવના એ ચાર ગતિ ૭ અન્ત અ
૧૧ જેનીતે ચગતિ ૫ આ અચન
સો નમાર (૨) ચગ દિશાના ચા

રિભાગનાળુ (૩) નળ તરફ સમુદ્ર અને
ચોથો હિમાચન એ ચાર જેના અન્ત
પર ત લાગ છે એવો દૃષ્ટી પ્રદેશ (૪)
જુઓ ' ચક્રિત ૨૦૬

ચાડરંત, પું (ચતુર્લ) ચક્રિત રામ

ચાડરંત પું (ચતુર્લ) ખાડ, ગાળ, સા ર
દ્ધ રિગેરેથી બનાવેન ખાધ વિશે
(૨) ત્રિં આ ચા પરિણત થોન

ચાડરંતનાવીર નં (ચતુર્લવગોવીર)
ચાનાર પરિણત રેન ગાયનુ દ્ધ
દ્ધ રિં ચાનુ દ્ધ બીજ આપને પાડુ
ઓ તેનુ દ્ધ રાગી ત્રીજ ગોરોને પાડુ
એમ ચાર વખત કરી ચોથી વખતનુ જે
ચાનુ દ્ધ ઉત્પત થાય તે

ચાડરંત પું (ચતુર્લ) ચોધિના તાન

ચાડલ પું () ચોખા આનન લાન

ચાડરંત } નં (ચતુર્લ) બ્રાહ્મણ
ચાડરંત } ક્ષત્રિય રેશ અને શ્વ-એ
ચાર વર્ણ (૨) સડુ સાધવી નાન
જાનિમ એ ચતુર્વિધ સન (૩) ત્રિં
ચાર વર્ણનાળુ

ચાડરંતસાલગ } નં (ચતુર્લ) ચાર
ચાડરંતસાલગ } માગનાળુ લાન

ચાડરંત ત્રિં (ચતુર્લ) ત્રિન નયન બોનના

ચાડરંત ત્રિં (ચતુર્લ) જુઓ ચાડરંત

ચાડરંત ત્રિં (ચતુર્લ) શી-મધુર બો
નાર (૨) ખુશામતિયો

ચાગર પું (ચાગર) પાનીપુનના ચ
નામ રામનો મની

ચાગર સાં (ચાગર) એ નામની એક
નિધિ

ચાગર પું (ચાગર) એ નામનો એક મન
કે જેને અની સમામા નામુદેવે મારો

ચામર પું નં (ચમર) જેનાથી પવન
નખા ૭ તે ચામર ચાગી ગાયના
ચામનુ બનાવેનુ હોય છે તે

ચામરા. સ્ત્રી० (ચામર) ચમરી, ચામર
 ચામીકર } ન૦ (ચામીકર) સુર્ણ, મોનુ
 ચામીયર. }
 ચાય પુ૦ (ત્યાગ) ત્યાગ, ત્યાગ
 ચાર પુ૦ (ચાર) જનસુસ, છુપી પોલીસ
 (૨) ચન્દ્રાદિતી ગતિ, ચાન (૩) સૈન્ય
 માપ કરવાની કળા (૪) જમણ કરુ
 કરુ (૫) એ નામનુ એક વૃક્ષ (૬)
 ન૦ કળા વિશેષ મેના વિશેષ
 ચારપુરિસ પુ૦ (ચારપુર) ઝાની ખમર
 મેગનનાર, જનસુસ
 ચારખ. } ન૦ (ચાખ) કેદખાનુ, ડારાઈ.,
 ચારા } જેન
 ચારાપાલક પુ૦ (ચાકાપાલક) જેનર
 ચારામંડ ન૦ (ચાકમામંડ) કેદીને શિક્ષા
 કરવામા જે વપરાય છે તે
 ચારાસરહ. ન૦ (ચારકસરહ) એ- જાતનુ
 કળાનુ વૃક્ષ
 ચારાસાલા સ્ત્રી० (ચારકસાલા) કેદખાનુ
 જેન
 ચારાસોહણ ન૦ (ચારાસોધન) જેનમાથી
 કેદિઓને છુટા કરના તે
 ચારણ. પુ૦ (ચારણ) ચારણ નિધિનાળા
 સાધુ, જનાચારણ અને વિદ્યાચારણ
 ચારાગમણ પુ૦ (ચારાગમણ) એ નામનો
 મહાવીરસ્વામિનો એક ગણ
 ચારણિયા. સ્ત્રી० (ચારણિકા) ગણિત વિશેષ
 ચારમંડ. પુ૦ (ચારમં) સુભટ (૨) ચો
 ચારિ ત્રિ० (ચારિત્ર) ચાલનાર, ચાનના
 સ્વભાવવાળુ
 ચારિ સ્ત્રી० (ચારિ) ચારો, નાસ
 ચારિયા સ્ત્રી० (ચારિકા) પતિનાજિદા,
 સામી
 ચારિત ન૦ (ચારિત) નિયતદિએ આત્મ
 સ્વભાવમા સ્થિરતા અને ચાલનાર દિએ
 અવમાનુષાન

ચારિય ત્રિ० (ચારિત) નિર્ધારિત
 ચારિય પુ૦ (ચારિક) જનસુસ (૨) લડાયો,
 ચોદો (૩) હેર, ચોર
 ચારો. સ્ત્રી० (ચારો) ચારો, ખડ-ચાર
 ચાહ ત્રિ० (ચાહ) સુન્દર, મનોહર (૨)
 હથીયાર (૩) પુ૦ ભરતક્ષેત્રના ચાહ
 ચોનીસીના ત્રીજા તીર્થકરના પ્રથમ
 ગણધરનુ નામ (૪) ન૦ એક પ્રકાર
 રનુ શસ્ત્ર
 ચાહણ્ય. પુ૦ (ચાહકિન) } એ નામનો
 ચાહણ્ય પુ૦ (ચાહક) } એક દેશ
 (૨) ત્રિ० તે દેશના નિવાસી
 ચારપર્ણ પુ૦ (ચારપર્ણ) એ નામનો
 એક પર્ણ
 ચાહમાસિ ત્રિ० (ચાહમાસિ) મીઠું મીઠું
 બોલનાર
 ચાહ પુ૦ (ચાહ) ત્રીજા સહનનાથ તીર્થ
 કરના પ્રથમ ગણધરનુ નામ
 ચારવસ પુ૦ (ચારવસ) ચારવસ નામે
 વનસ્પતિ વિશેષ.
 ચારોવચ્છન ત્રિ० (ચારોવચ્છ) ચાર ગતિ
 યુક્ત જ્યોતિષશાસ્ત્ર, તેમા ઉત્પન્ન થયેલ
 જ્યોતિષી દેવતા
 ચાલક. પુ૦ (ચાલક) ચાલણી
 ચાલક ન૦ (ચાલક) } સમાધાન કર-
 ચાલણ. સ્ત્રી० (ચાલણ) } વાન શકા ક
 રી તે, પૂરવક્ષ (૨) સ્થાનાન્તરે લઈ
 જનુ તે
 ચાલણી સ્ત્રી० (ચાલણી) ધાન્ય ચાળવાની
 ચાળણી
 ચાલિય ત્રિ० (ચાલિત) ચાલમાન કરેલુ,
 ચાલે
 ચાલી સ્ત્રી० (ચાલી) એક જાતનુ વાદ્ય-
 વાદ્ય
 ચાલી. } સ્ત્રી० (ચાલી) ચાલીસ
 ચાલીસા }

ચાવ. પુ. (ચાવ) ધનુ' ૧
 ચાવિત } ત્રિ. (ચાવિત) પ્રાણી બ્રહ્મ
 ચાવિય. } કરનામા આવેન, મારો નાખેવ
 ચાવોણય. પુ. (ચાવોના) અગીઆરમા
 દેવલોકનુ એક નિમાન
 ચાસ પુ. (ચાર) ચાપ પક્ષી, અપૈયો
 ચિમ. ત્રિ. (ચિત) ઇટ પાણી વગેરેથી
 ચણેતુ (૨) એકકુ કરેન.
 ચિમ્મના. સ્ત્રી (ચિત્તા) ચિતા, ચે
 ચિમ્મત. ન. () મનનો પ્રેન
 ચિમ્મમ્મ પુ. (ત્યામ) પાર્શ્વદેવો ત્યામ
 (૨) સુપાત્રમા આદારાદિક આપના તે,
 દાન
 ચિદ સ્ત્રી. (ચિત) લાકડની ચિતા, ચેદ
 (૨) ચેય, ચિતા ઉપર કરેલ મારદ ચિદ્ર
 ચિદ્રકમ્મ. ન. (ચિત્તિર્મ) વદન, એક
 પ્રકારના પ્રણામ
 ચિદ્દા સ્ત્રી. (ચિત્તિ) જુઓ ' ચિદ' ૨૫૬.
 ચિદર. પુ. (ચિદર) જેમાથી પીળો રંગ
 થાય તેનુ એક દ્રવ્ય-પદાર્થ
 ચિવદ્વિષ ત્રિ. () મહેતુ વચમારેયુ
 વિવા. સ્ત્રી. (ચિવા) આમનીનુ ટક્ષ (૨)
 ધાસનો બનાવતી પુરુષ-ઓકુ
 વિચિચિમ્મા સ્ત્રી. (વિચિમ્મા) આમનીનુ ટક્ષ.
 વિતત ત્રિ. (વિતત) વિતવનાર, વિચારક
 વિતણ ન. (વિત) } વિચરુ, ચિ
 વિતિમ્મા સ્ત્રી. } વનન કરતુ
 વિતિયા. સ્ત્રી. (વિતિયા) } તે (૨) સ્મ
 વિતન ન. (વિત) } રણ, સ્મૃતિ
 વિતય ત્રિ. (વિતય) વિચાર કરનાર
 વિતા. સ્ત્રી. (વિત) ચિતા ફિકર મનની
 વ્યવના (૨) પ્યાન (૩) સ્મૃતિ, સ્મરણ
 વિચાવર ત્રિ. (વિચાવર) ચિત્તામા ચગક
 થયેનો
 વિનામયિ પુ. (વિનામયિ) મને ઇન્દ્ર
 પૂર્ણ કરનાર મયિ. ચિનામયિ રત્ન

વિતિય ત્રિ. (વિતિય) ચિન્તવેયુ, વાદ
 દરેય (૨) જેને ચિન્તા ઉત્પન્ન થઇ છે
 તે (૩) ન. મરણ, સ્મૃતિ
 વિંધ ન. (વિંધ) ચિદ્ર, નિશાની, લક્ષણ
 વિંધપટ્ટ. પુ. (વિંધપટ્ટ) ચાદ, ખાસ નિ-
 શાનીનુકત પટ્ટો
 વિંધપુરિસ. પુ. (વિંધપુર) દાદી મુઠ્ઠા આદિ
 પુરુષ ચિન્હનાળો પુરુષ (૨) પુરુષનો વેશ
 ધારણ કરનારી સ્ત્રી વગેરે
 ચિન્કણ ત્રિ. (ચિન્કણ) ચિમ્મશનાળુ,
 સિન્ધ (૨) દુર્બેધ, દુર્બળી કુટુબ
 ચોગ્ય
 ચિન્કલ } પુ. ન. (ચિન્કલ) કીચડ,
 ચિન્કલક } કાદવ (૨) પગ થુડે તેવા
 કાદવનાળો માર્ગ
 ચિન્કલક. ત્રિ. (ચિન્કલક) દવા કરનાર,
 ઇનાવ કરનાર (૨) પુ. પેદ
 ચિચિ. પુ. (ચિચિ) મારદ અનાજ
 ચિચિતા. સ્ત્રી. (ચિચિતા) વાદ્ય વિશેષ
 ચિદ્દ. મ. (મૃતમ્) ધણુ અત્યન્ત.
 ચિદ્દા ન. (રવાન) ઉભા રહેતુ તે
 ચિદ્દા સ્ત્રી. (રવાન) એક, નિશ્ચિત
 ચિદ્દા સ્ત્રી. (ચેગ) હાથ વગેરેની ચેષ્ટા
 કરતી તે
 ચિદ્દિ. ન. (ચેગિ) ચેષ્ટા, સવિમાગ અગ
 પ્રત્યક્ષ મરના તે (૨) ત્રિ. ચેષ્ટા
 કરેય
 ચિદ્દિન ન. (ચેગિ) જુઓ ચિદ્દિ-ન' ૨૫૬
 ચિદ્દિતાર ત્રિ. (ચેગિ) ઉભો રહેનાર
 ચિદ્દિય ત્રિ. (ચિત) ચિત્ત મહેન
 ચિદ્દ. પુ. (ચદ્દ) ચક્રો
 ચિદ્દા સ્ત્રી. (ચદ્દ) ચક્રી, ચીડી
 ચિદ્દિ. પુ. (ચિદ્દિ) એક જાનનુ પક્ષી
 ચિચાણ ત્રિ. (ચીર્ણ) પ્રકર કરેયુ. (૨)
 એકકુ કરેન () આચારિ (૪) ત્રિ
 દિન, દન

ચિત્રાણ ત્રિં (ચૈત્ર) ચીન દેશમાં ઉત્પન્ન થયેન

ચિત્રાદ નં (ચિત્ર) નિશાન, ચિહ્ન
ચિત્રાહપટ્ટ ત્રિં (ચિત્રાહ) આદ ખાસ નિશાનીયુક્ત પટ્ટો

ચિત્તિ સ્ત્રીં (ચિત્તિ) ચિતા, ચે

ચિત્તિ સ્ત્રીં (ચૈય) ચિતા ઉપરનું સ્મારક

ચિત્તિય નં (ચૈય) ભુઓ ' ચિત્તિ ' શબ્દ

ચિત્ત નં (ચિત) ચિત્ત, અન્ત ડરણ, મન (૨) પું ચિત્ત નામના સુત્રિ (૩) પરદેશી રાગનો સારથી, (૪) છત્ર, ચેતન (૫) જ્ઞાન, ચેતના (૬) અભિપ્રાય, આશય (૭) ઉપયોગ, ખ્યાન

ચિત્ત પું નં (ચૈત્ર) ચૈત્ર મહિનો

ચિત્ત. નં (ચિત્ર) ચિત્તરામણ, ઇમી, રોટા. (૨) ત્રિં નિચિન, નાનાપ્રકારનું (૩) પું ચિત્તો, એક જગલી માસાહારી પશુ (૪) ત્રિં આશ્વર્યકારી, નવાઇ જેવું (૫) પું ચિત્ર નામનો એક પર્વત (૬) વેલુદ્ર અને વેલુદાનિ હંદ્રના લોકપાળનું નામ (૭) જૂનાનેન્દ્રના પ્રથમ નોકપાળનું નામ (૮) ગદ્ય નિર્ણય (૯) ત્રિં કાબર, કાગરચિતરે

ચિત્તડત્ત પું (ચિત્તપ) જમ્મૂદીપના ભરતખંડમાં થનાર ૧૬ માં તીર્થકેર

ચિત્તગ પું (ચિત્રાગ) રત્ન મેરગી પુત્ર આપનાર કે પત્રક (૨) ચિત્તાની એક ગત, દિસકે પશુની એક ગત

ચિત્તકટ્ટર. નં () સુનાનું નીચનું તળીયું

ચિત્તકળ્યા સ્ત્રીં (ચિત્તકલા) નિશાના ચચકે પર્વત ઉપર રહેનારી ચાર દિશા-કુમારિ માની ગીછ. ભગવન્તના જન્મ સમયે દીવી નહને ઉગી ગહેલી એક વિદ્યુ કુમારી

ચિત્તક્રમ્મ નં (ચિત્તકર્મ) ચિત્રનું (ચીત રનાનું) ક્રમ

ચિત્તકાર પું (ચિત્તકાર) ચિત્ત ડરનાર, ચિતારો

ચિત્તકૂડ પું (ચિત્તકૂ) ૨૭વિજયની પૂર્વ સંક્રુદ ઉતરનો વખારા પર્વત (૨) દેવકુરુક્ષેત્રમાં નિપથ પર્વતથી ૮૩૪ જોગન અને સાતીયા ચાર ભાગ ઉતરે સીના નદીને પૂર્વ દોરે આવેલ એક પર્વત (૩) જમ્મૂદીપના મેરથી પૂર્વ દિશામાં સીતા મહાનદીના ઉત્તર કાંઠા ઉપરનો એક વખારા પર્વત

ચિત્તગ પું (ચિત્રક) ચિત્તોર, પશુ નિર્ણય

ચિત્તગર. પું (ચિત્તગર) ચિતારો, ચિત્ત ડરનાર

ચિત્તગુત્ત પું (ચિત્તગુત્ત) ચિત્રગુપ્ત નામે ભરતક્ષેત્રમાં આવતી ચોવીસીમાં થનાર ૧૬ માં તીર્થકેર

ચિત્તગુત્તા સ્ત્રીં (ચિત્તગુત્તા) ચમરેન્દ્રના લોકપાળની નીચ અગ્રમહિષી (૨) નક્ષિત્ર દિશાના રચક પર્વતપર વસનારી આઠ દિશા કુમારિકામાંની સાતમી

ચિત્તચણ. ત્રિં (ચિત્ત) મનને જાણનાર

ચિત્તપન્થ પું (ચિત્તપન્થ) વેલુદ્ર અને વેલુદ્રની હંદ્રના લોકપાળનું નામ (૨) ચાર હંદ્રધનાગો છત્રની એક ગત

ચિત્તપત્તમ પું (ચિત્તપત્ત) ચિત્રપત્રક, ચિત્ર પાખરાગો ચઉરિન્દ્રિય છત્ર વિશે

ચિત્તપરિચ્છેય ત્રિં () ન્દાનું લઘુ

ચિત્તમિત્તિ સ્ત્રીં (ચિત્તમિત્તિ) ચિત્રરાગી ભીંત (૨) સ્ત્રીની ઇમી.

ચિત્તમત ત્રિં (ચિત્તમત) સચિત, સછત્ર પરનું

ચિત્તચર પું (ચિત્તચર) ભુઓ "ચિત્તચર" શબ્દ

વિત્તરસ પુ० (ચિત્તરસ) વિચિત્ર રસના
ભોજન-ખાદ્ય પાર્થ આપનાર વ્યવસ્થા

વિત્તલ પુ० (ચિત્તલ) બાળની પશુ ચિત્તો
(૨) ત્રિ० વિચિત્ર રંગનું કાળરચિત્તુ

વિત્તલિ પુ० સ્ત્રી० (ચિત્તલિ) મુકુતિ તા
કે જે ચિત્ત નામથી ઓળખાય છે

વિત્તવિદ્યમ પુ० (ચિત્તવિદ્યમ) ચિત્તવિદ્યમ
ધેનલ

વિત્તસમૂહ્ય ન० (ચિત્તસમૂહ્ય) ચિત્ત અને
સમૂહ નામના આદ્યનનુ જના તરાગુ
ઉત્તરાધ્યયન સ્ત્રનુ વેરસુ અધ્યયન

વિત્તસમા સ્ત્રી० (ચિત્તસમા) બીજાનું ધર

વિત્તા સ્ત્રી० (ચિત્તા) ચિત્તા નામનું નક્ષત્ર
(૨) પહેલા દેવનોકના ઇન્દ્ર શકના લો
પાળ સોમની ખીજ અગ્રમદિતી (૩)
ભગવતના જ મ નખતે દીવો લધને
ઉભી રહેનાર એ પિણુ કુમારી દેવી (૪)
નિદિશાના ડચ પર્વત ઉપર રહેનારી
માર દિશા કુમારીમાની પહેલી

વિત્તાણ્ય વિ० (ચિત્તાણ્ય) ખીજના (આ
આપના) ચિત્તને અનુસરી નવનાગ ન
નહી નહિ ત

વિત્તમૂલ્ય પુ० (ચિત્તમૂલ્ય) નીખા રસ
વાળી એક જાતની વનરપતિ

વિત્તાર વિ० (ચિત્તાર) ચિત્તારો

વિત્તિ વિ० (ચિત્તિ) ચિત્તમા ચિત્તારો

વિત્તિય વિ० (ચિત્તિય) ચિત્તરેતુ

વિત્તિયા સ્ત્રી (ચિત્તિયા) એ સ્ત્રીમંત્રી પાડના
માધ્ય ચિત્તરી

વિત્ત વિ० (ચિત્ત) આચરેન મારેન (૨)
જેમા એ વખત જરાયુ તેવ તવો
પ્રદેશ

ચિપિટ વિ० (ચિપિટ) ચપટુ

ચિપિટ્ય પુ० () અત્ર નિગે

ચિપિણ્ય પુ० () મિનાશનો પ્રદેશ
(૨) મ્પારા મ્પા નાગો પ્રેમ

ચિન્મદિયા સ્ત્રી० (ચિર્મિન્મિ) મકડીની
વેન (૨) માઠાની એ જાતિ

ચિમિટુ } વિ० (ચિમિટ) ચપટા ના નાગુ
ચિમિટ } ચપટુ

ચિય વિ० (ચિ) ઉપચય-ટ્ટિ પામેન

ચિયકા } સ્ત્રી० (ચિતા) ચિતા એ
ચિયગા }

ચિયત્ત વિ० () પ્રેમ ઉપજાવનાર
લોપ્રિય (૨) અભિમત સમ્મત (૩)
૧૦ પ્રીતિ

ચિયત્ત વિ० (ત્યક્) તજેતુ છોડેતુ

ચિયા સ્ત્રી० (ચિતા) ચિતા, એક

ચિયાગ } પુ० (ત્યાગ) ત્યાગ
ચિયાય }

ચિર ન० (ચિર) લાંબો વખત, ધણો મગ

ચિરદિદિ } વિ० (ચિરસ્થિતિક) લાંબા
ચિરદૃશ્ય } આયુષ્યવાળા દીર્ઘમગ
રહેનાર

ચિરત્તય ન० (ચિલત્તય) ધણો વખત નામે
મગ જાતનું સુધી

ચિરાદ્ય વિ० (ચિરાતીત) વણો પુરાનની
બાહુ પ્રાચીન

ચિરાદ્ય વિ० (ચિન્તવ) પુરાતન પ્રાચીન

ચિલાદ્યા સ્ત્રી० (ચિરાતિકા) મિગન દેશમા
રહેનાર સ્ત્રી

ચિલાદ્યુત્ત પુ० (ચિત્તાનુત્ત) રાજ્ય
નિમગ્ની ધનાશા મેમ્ની ચિત્તાતી નામે
સીનો પુત્ર એ દેવ સાધુ

ચિલાતિયા } સ્ત્રી० (ચિરાતિકા) મિગત
ચિલાતી } દેશમા ઉત્પન્ન થયેન દામી

ચિનાય પુ० (ચિરાત) ધના સાધનાડનો
એ સ (૨) મેચ્છ બીનની એ
અન (૩) વિ મિગન દેશમા રહેનાર

ચિલિચિટુ } વિ० () આ
ચિલિચિટ } બીન
ચિલિચીલ }

ચિલિણ વિ० () અનુચિ અપનિન

ચિલિમિળી. } સીં () પડદો,
ચિલિમિલિયા } ઢાકાનું વસ્ત્ર (૨) દોરી
ચિલિમિલી. } દોરડી
ચિલિનિહિંગા. }

ચિહ્ન ત્રિં () દેહીપ્રમાન, પ્રત્યક્ષ
માન (૨) નીન, આસક્ત

ચિહ્નક. પું સીં () શિમરી
પદ્મ વિશેષ, ચિત્તો (૨) કાદનનાથ
જળાશય, નાનું તળાવ (૩) ત્રિં દેહી
પ્રમાન

ચિહ્નક. પું () લોકડી, એક
જગતી જગતી.

ચિહ્નકા સીં (ચિન્ના) શ્રેણિક રાગની
પટ્ટાણીનું નામ

ચિહ્નક ત્રિં () ચગકતુ, દેહી-
પ્રમાન

ચિહ્નક પું સીં () જળમિશ્ર
કાદનનાથ પ્રમાન, નાનું તળાવ (૨)
ત્રિં દેહીપ્રમાન, અમકતુ (૩) પું
સીં ચિતરો

ચિહ્નક } ત્રિં () સુરોચિત
ચિહ્નક } પ્રદીપ (૨) નીન, આસક્ત

ચિહ્ની (ચિહ્ની) એ નામની લીની વનપતિ
ચિહ્નક પું (ચિહ્ન) કેશ, તાળ

ચીણ પું (ચીન) ચીન દેશ (૨) ત્રિં
ચીન દેશનો સ્વીકૃત (૩) નાનું લઘુ

ચીણસુય નં (ચીનાશુક) ચીન દેશની બા
નાનટ, રેશમી વસ્ત્ર (૨) ચીન દેશના
ગીઝઓડી તાળથી ઉત્પન્ન થતું ચૂન,
રેશમ

ચીણપટ પું (ચીણપ) ચીન દેશમાં ચનાડ
એ જાતનું વસ્ત્ર

ચીણપિટ્ટ } પું (ચીનપિટ) સિન્દૂર (૨)
ચીણપિટ્ટ. } દિગ્ગો

ચીર નં (ચીર) વસ્ત્ર લુગડુ (૨) ગાંઠી
પાનું વસ્ત્ર

ચીરક પું (ચીરક) ચીરન, પક્ષી વિશેષ

ચીરિંગ } પું (ચીરિંગ) શેરીમાં કે રસ્તા-
ચીરિય } માં પડેલ ચીથરાનો છુરખો
બનાની ધારણ કરનાર એક ભિક્ષુક, વર્ગ
(૨) કાટેલા કપડા પહેરનાર એક જાતના
સાધુ

ચીવર. નં (ચીવર) વસ્ત્ર, લુગડુ

ચુગ્ર ત્રિં (ચુગ્ર) બ્રહ્મ થયેલ, પતિત
(૨) અવેલ, મરણ પામેલ. (૩) મિનબ્ર

ચુગ્રાચુગ્રસેળિયા સીં (ચ્યુતચ્યુતપ્રેમિકા)
ચ્યુતાચ્યુત શ્રેણીપણના, દષ્ટિનાશનર્થેન
પરિકર્મનો એક ભેદ

ચુગ્રાચુગ્રસેળિયાપરિકર્મ (ચ્યુતાચ્યુતપ્રેમિકા-
પરિકર્મ) દષ્ટિનાશનર્થેન પરિકર્મનો
સાતમો ભેદ

ચુગ્રાચુગ્રાચુત નં (ચ્યુતાચ્યુતાર્ત) ચુઆ
ચુઅસેપિઆ પરિકર્મનો ચૌદમો ભેદ

ચુંચુણ પું (ચુંચુણ) એક આર્થગાનિ,
વેશ્ય જાતિ

ચુંચુણ પું (ચુંચુણ) એક જાતનો એક
ભેદ.

ચુદી. સીં () નાની કુદ (૨)
નાનો અખાત

ચુદાન નં (ચુદાન) ચુદાન, ચુમી

ચુદાન ત્રિં () સેટેલ, લુગડુ

ચુદાન ત્રિં (ચોદા) ચોખ્ખુ, પરિત

ચુદાન પું (ચુદાન) ચુદાન નામનો દેશ
(૨) ત્રિં તે દેશમાં વસનાર

ચુદાન. સીં (ચુદાન) સ્તનનો અગ્રભાગ,
દોટી

ચુદાન. નં (ચુદાન) સ્તનની દોટી, બાંટડી
ચુદાન નં () જુનું થતું, કાની જતું,
સડી જતું

ચુડલિય નં () ઉમાડિયાની પેડે
જોડેલુ ફેરનાં રંધા કરવાથી લા
ગતો દોન, વદનાનો ગમીસમો દોપ

ચુડિલી મીં () ઉમાડિય

સુદ્ધિ. સ્ત્રી० () સળગતો ખડો
પુણે.

સુરણ પુ० ન૦ (ચૂર્ણ) બૂકો, રેત. (૨)
એ નામનો સુરુષો-સુરુષવનસ્પતિ (૩)
કેશર કરતુરી વગેરે સુગંધિ દ્રવ્યનું ચૂર્ણ
(૪) ચમત્કારી ચૂર્ણ; મત્રેવ બૂકો. (૫)
સુનો (૬) આટો; લોટ

સુરણાક્ષોસય ન૦ (ચૂર્ણાક્ષોસય) એક જાતનો
ખાવાનો પદાર્થ

સુરણાજ્ઞાતિ. સ્ત્રી० (ચૂર્ણયુક્તિ) અખીગ, સુવાસ
વિગેરે ચૂર્ણ જનાવવાની યુક્તિ-વિજ્ઞાન.
૭૨ કળામાની એક

સુરણજોય પુ० (ચૂર્ણયોગ) રત્નખનાટિકર્મ,
ચૂર્ણયોગ

સુરણય. પુ० (ચૂર્ણક) સુનો
સુરણયપેસિયા સ્ત્રી० (ચૂર્ણપેસિયા) ચૂર્ણ
પીસનારી દારી

સુરણાસ પુ० (ચૂર્ણર્ણ) ચૂર્ણ-કેશર વગેરે
સુગંધિ દ્રવ્યની ટુટિ

સુરિણમ્ર વિ० (ચૂર્ણિત) સુરેચુરો કરેલ,
ચૂર્ણ થયેલ.

સુરિણમ્રા સ્ત્રી० (ચૂર્ણિકા) ચૂર્ણરૂપે વગ્નનો
ભેદ, એક જાતનો પૃથ્વ્યાગ

સુરિણગામાગ પુ० (ચૂર્ણિગામાગ) ભાગનો
પથ ભાગ, અશનો અશ

સુરિણયામેદ પુ० (ચૂર્ણિયામેદ) વસ્તુનો
ચૂર્ણ રૂપે ભેદ.

સુત વિ० (ચુત) પ્રાણગદિત અનેવુ.

સુત પુ० (ચૂર્ણ) ભદ્રુધ ચૂર્ણ (૨) આટો.
લોટ. (૩) ચૂર્ણ. બુકો.

સુત્રગ. પુ० (ચૂર્ણ) મોચરો-સુગ્રામિક ચૂર્ણ

સુત્રી સ્ત્રી० (ચૂર્ણ) ચૂર્ણ. બૂકો. (૨)
લોટ.

સુપ્તલય પુ० () વિનય નામના
દેવનું આરુધાવય-સખો રાખવાનું યગ.

સુલણી સ્ત્રી० (સુલની) કપિલપુત્રના રાગની
રાણી; અભિદત નામના આરમા ચક્રવર્તી-
ની માતા.

સુલણીપિય પુ० (સુલનીમૃ) ભગવાન
મહાલીંગના એકમુખ્ય ઉપાસક.

સુલસી. } સ્ત્રી० (સુલસી) ચોરાસી,
સુલસીદ. } ૮૪

સુષ વિ० () ન્હાતું. લધુ

સુષ્ણ પુ० () ભાત, ખોરાકની
એક વસ્તુ.

સુષ્ણીદેવી. સ્ત્રી० (સુષ્ણીદેવી) કુપરરાગની
સુષ્ણી નામની દેવી (રાણી)

સુષ્ણપિટ્ઠ પુ० (સુષ્ણપિટ્ઠ) પિતાનો નાનો
ભાઈ, કાકા

સુષ્ણમાડ. સ્ત્રી० (સુષ્ણમાડ) ખોરમાન મા

સુષ્ણમાડયા સ્ત્રી० (સુષ્ણમાડયા) ખોરમાન
માતા. (૨) કાકી.

સુલસયગ પુ० (સુલસય) સુલસતક નામનો
મટાવીગતવામિનો એક આવક; દશ આવક-
માનો એક

સુલ્લિમંત પુ० (સુલ્લિમંત) ભરતક્ષેત્રની
મર્થાન બાપનાર પર્વત; ભરત અને
દેવવધને બુદ્ધ પાસનાર (બેની વચ્ચે
આવેલ) પર્વત.

સુલ્લિમંતકુડ. (સુલ્લિમંતકુડ) સુલ-
લિમંત પર્વત ઉપરનાં અગ્રોઆર કુટમાતુ
ખીન્તુ કુટ-શિખર

સુલ્લિમંતગિરિકુમાર પુ० (સુલ્લિમંતગિરિ-
કુમાર) દેવ સિને, જે સુલ લિમ-
વત્કુટના અધિગતા છે.

સુલ્લિમંતા. સ્ત્રી० (સુલ્લિમંતા) સુલલિમ-
વન્નગિરિ કુમાર દેવનાની રાગધાનીનું
નામ.

સુત્રી સ્ત્રી० (સુત્રી) સુવત્રી, ચૂલી; ન્હાનો
ચૂનો

ચૂડામણિ ૧ (ચૂડામણિ) ચૂડામણિ; સુગ્ર.

ચૂં પુ. (ચૂત) આખાનુ દક્ષ (૨) સૂયાં
ખના આમ્ર વનનો રક્ષક દેવતા (૩) એ
નામની લતા

ચૂંપર્વદિસમ્મ ન. (ચૂતપર્વત) એ નામનુ
એક ધંતુ નિમાન

ચૂંપર્વદિસા સી. (ચૂતપર્વત) સૌધર્મ
ન્દની અમ્રમદિરી દેવીની રાજધાની (૨)
ધંદાણી નિશેષ

ચૂંપર્વ ન. (ચૂત) સૂયાંલિમાનના
ઉત્તર દરનાળેથી ૫૦૦ જોજન ઉપર
આવેન આખાનુ એક વન કે જે સહા
માર હનર જોજન લાણુ અને પાચસો
જોજન પહોણુ છે

ચૂંયા સી. (ચૂતા) સૌધર્મે ની અમ્રમદિ
વીની રાજધાની (૨) શંકે ની એ
અમ્રમદિરી

ચૂંલણી સી. (ચૂલની) અભદત અકર્તની
માતા

ચૂંલા સી. (ચૂલ) ચોગી િખા ચોની

ચૂંલામણિ પુ. (ચૂલમણિ) મુગ

ચૂંલિચગ ન. (ચૂલિચગ) ચોરાલીનાખ
પ્રનુત પરિમિત કાગરિભાગ

ચૂંલિચા સી. (ચૂલિકા) દષ્ટિનાદ અમ્રના
નાચ નિભાગમાનો પાચમે છે નો નિભાગ
(૨) મૂળસૂતમા ન બતાવલ હખીત
સદહ કરી અતમા બતાવવી તે
(૩) ચોરાલીનાખ ચૂનિચગ પ્રમાણનો
મળનિભાગ (૪) ચૂનિકા ચોની
શિખર

ચૂંલિય પુ. (ચૂલિક) ચૂનિ દેશ (૨)
ત્રિ. તે દેશમા વસનાર (૩) સી. ન.
સખ્યા વિશેષ

ચૂંલિયા સી. (ચૂલિકા) ચૂલો સગડી

ચૂંનોવળયણ ન. (ચૂનોવળય) ચોટની
ઉતારવાનો-મુદ્દાન મારનાનો સરમર

ચે મ. (ચે) જો

ચેષ્ટ ન. (ચેષ્ટ) જાન ચેન ૫ (૨) મન
ચિત આન મુણ

ચેષ્ટ ત્રિ. (ચેષ્ટ) મેલુ મનાવેનુ
ચગાવેનુ

ચેષ્ટ પુ. ન. (ચેષ્ટ) યક્ષ રંગે વન
દેનાનુ આયતન-સ્થાન દેવસ્થાન (૨)
વનરના આયતનરાજો અથવા નેના વિ
ભાનો બાગ ઉદ્યાન અ રામ બગીચો
(૩) તીર્થમરનુ જ્ઞાન કેવળજ્ઞાન (૪)
અમણ સાધુ (૫) વનર આદિ દેવતા
(૬) ત્રિ. ચિતને બ્યાન ઉચ્ચત્તરનાર
(૭) ન. કાર્ત મહાપુરની એક ઉપર
મેનુ સ્મૃતિ ચિદ્ર કે રમાર અવશેષ
રાખ અગ્નિ ધ્રુવ રંગે (૮) જતદી
ઉતાવળ (૯) સભાવક્ષ સભાવક્ષ પાસેનુ
ત. (૧૦) અશુતરાના વક્ષ (૧૧)
દેવતા ચિદ્ર જૂત વક્ષ જ્યા તીર્થમરને
કેવળજ્ઞાન ઉત્પત થાય તે

ચેષ્ટલમ પુ. (ચેષ્ટલમ) મુધર્મા સભાની
અચે મણિપીઠિમ ઉપર જે સાં જોજન
હાયો માણુક નામનો થલ છે તે

ચેષ્ટમુમ પુ. (ચેષ્ટમુ) ચેત્યદક્ષ અને
પ્રેક્ષાધરની વચ્ચે મણિપીઠિકા ઉપરનુ
ચિતને આહ્વાનજનન સૂપ

ચેષ્ટમુમ પુ. (ચેષ્ટમુ) વાણ વ્યતરની
મુધર્માદિ સભાની આગળ મણિપીઠિકા
ઉપર રત્નમય વક્ષ કે જેની આઠ જોજ
નની ઉચ્ચાઈ છે (૨) જેની નીચે તીર્થ
મરને કેવળજ્ઞાન અશુ હોય તે વક્ષ
દેવતાઓની સભાના દરેક દરનાજ આગળ
મહાધુમ અને ચેયથુલની વચ્ચેનુ વક્ષ
(૩) જેની નીચે ચોતરો બાધેનો હોય
ત વક્ષ

ચેદ્ધા સી. (ચેદ્ધા) ક્રિયા આચરણ (૨)
પ્રથમ

ચેદ્ધિય ત્રિ. (ચેદ્ધિ) ચેદ્ધા કરેલુ

ચેડ પુ. (ચેટ) પથ પામ રહેનાર નોકર
(૨) માળાં

ચેડા. પુ. (ચેટક) વિશાવા નગરીનો ચેટક
નામનો રાજા કે જે મહારીઝ પ્રભુનો
પરમ ભક્ત હતો (૨) દાસ

ચેડય પુ. (ચેટક) કુમાર, ડોકરો (૨)
દાસ, નોકર

ચેડિયા સ્ત્રી. (ચેટિયા) દાસી, માનડી, બાદી
ચેટિય ન. (ચેય) જુઓ ' ચેટય '
શબ્દ.

ચેલ. પુ. (ચેન) ચેત્રમાસ (૨) જૈન મુનિ-
ઓનો એક ગૃહ

ચેલી સ્ત્રી. (ચેલી) ચેત્ર માસની પુનમ
ચેલિ. પુ. (ચેલિ) ચેલિ નામનો દેશ (૨)
ત્રિ. તે દેશના રહીશ

ચેય ન. (ચેતય) ચિત (૨) ગણાન (૩)
છા, આત્મા

ચેય મ. (યૌ) એમજ, એકમ
ચેયણ. પુ. (ચેત્ત) આત્મા, છા (૨)
ત્રિ. જ્ઞાનવાળા ચેતનવાળા

ચેયણા સ્ત્રી. (ચેત્તા) જ્ઞાનાદિ ચેતના,
ચેતન્ય

ચેયણ. ન. (ચેત ય) છાત્ત, છાત્તપાત્ત.

ચેયા. સ્ત્રી. (ચેત્તા) ચેતના-જ્ઞાનશક્તિ
ચેલ. ન. (ચેલ) વસ્ત્ર લુગડું
ચેલગ ન. (ચેલક) સન્યાસીઓનું એક
ઉપકરણ

ચેલગોલ. ન. (ચેલગોલ) એક જાતનું વસ્ત્ર
ચેલા સ્ત્રી. (ચેલતા) ચિન્તા (ડિરાત)
એવડો દેશમા ઉત્પન્ન થયેલ દાસી

ચેલગ ત્રિ. () જુઓ ' ચિન્તા '
શબ્દ

ચેલણા. સ્ત્રી. (ચેલ્ણ) શ્રેષ્ઠ રાગની
રાણી, ચેલ રાગની પુત્રી

ચેન. મ. (ચે) નિશ્ચય અવધારણ
ચેવ. મ. (હા) સાદરપ્રત્યેક અવધ

ચોમ્મ ત્રિ. (ચોદક) પ્રેરક, પ્રશ્નકર્તા,
પૂર્વપક્ષી

ચોમ્મ પુ. (ચાયક) એક જાતનું ફળ
ચોમ્મ. ન. (ચોદન) } પ્રેરણા.

ચોમ્મણા. સ્ત્રી. (ચોદના) }
ચોદમ ત્રિ. (ચોન) પ્રેરણેલુ પ્રેરણા
કેલ, પુટેન

ચોમ્મ. ત્રિ. (ચાક) ત્રિવિધ, પવિત્ર, સાદ
ચોમ્મલિ. ત્રિ. (ચોજલી) ચોખ્ખો, શ
રીર વસ્ત્રાદિને સાદુસુદ રાખનાર

ચોમ્મણા સ્ત્રી. (ચોલ્ણ) ચોક્ષા નામની
પરિવારક-સન્યાસણ

ચોજ ન. (ચોય) આશ્ચર્ય, નિરમય
ચોજ ન. (ચોય) ચોરી, તરકરપણુ
ચોંડિ ત્રિ. () ગદુ, સગામણુ

ચોમ્મણ ન. () વાક વગેરે લાન
વાનું હવકુ કામ

ચોત્તીસા સ્ત્રી. (ચુલ્લિસા) ચોતીસ
ચોદ ન. () ચામડી છાક
ચોદમ ત્રિ. (ચોદક) જુઓ ' ચોમ્મ '
શબ્દ

ચોદસ ત્રિ. (ચુલ્લિસા) ચોદ
ચોદસમ. ત્રિ. (ચુલ્લિસા) ચોદસ (૨)

પુ. ૭ ઉપવાસ બેગા કરવા તે

ચોમ્મ પુ. () તેન વિગેરે ચોપડુ તે
ચોપાલ પુ. (ચમ્મલ) સુધાભિદેનના આ
સુધાગાર-દધિધારણાનું નામ

ચોપાલગ ન. () મતનારણ, હાથી
ચોય પુ. () ત્રિવિધ, જલ (૨)
કરી વગેરેના રજા (૩) મધ દ્રવ્ય વિશેષ

ચોયમ પુ. (ચાયક) એક જાતનું ફળ.

ચોયમ ત્રિ. (ચોદક) શક કરનાર, પ્રશ્ન
પૂજનાર (૨) સ્ત્રી પુત્રની નામ

ચોયણા. સ્ત્રી. (ચોદના) પ્રેરણા, ચેતનાણી
ચોચાલ પુ. () ગદ ઉપા બેસનાનું
આન

ચોયાલા સ્ત્રી (ચુલ્લ મરિશન) યુમા
ચોયાલીસ્ટા } નીસ
ચોર. પુ (ચોર) ચોર હેર, તપ્કર
ચોરગ પુ ન (ચોર) એ નામની એક
મુશ્મિ વન (૨) પ્રિં ચોરનાર
ચોરિય ન (ચોરિય) ચારી
ચોરિય વિ (ચોરિય) ચોરેલું ચોરી
હોયેલું
ચોરિય. પુ (ચોરિય) માલસોને મારી
ચોરી કરનાર (૨) જમુમ
ચોરી સ્ત્રી (ચોરી) ચોરી, ચોરુ તે
ચોલક ન (ચોલક) ચૂડાપનન, જળ
પ્રાનુ પ્રથમ શિરોમુખ કરાવતું તે
ચોલગપટ્ટ પુ (ચોલગટ) મુનિને નીચે
પહેરનાનું વસ્ત્ર, ચપોટો

ચોલપટ્ટ પુ (ચોલપટ) સાધુઓનું કટિ
વસ્ત્ર, ચપોટો
ચોલોપણ્ય. ન (ચૂડોપણ્ય) જુઓ 'ચોનક'
શબ્દ
ચોનોયણ. } ન (ચૂડોપણ્ય) સરકાર
ચોનોયણ } વિશેષ, મુકત કરાવતું તે
ચોનોયણ્ય. } (૨) શિયા ધારણ,
ચોટની ગણાવી તે.
ચોજક } પુ ન () બોજન,
ચોજક } ખાણ
ચોજિય. વિ () દેહાધિમાન
ચોજતરિ સ્ત્રી (ચુલ્લ) યુમાતેર,
જા
ચોંબોસા સ્ત્રી (ચુલ્લિગતિ) ચોવીસ, ૨૪
ચોસત્રિ સ્ત્રી (ચુલ્લ) ચોસક, ૧૪

છ.

છ વિ (છ) ૮, ૮ની સખ્યા
છા પુ (છા) દહાણુના બાપનું નામ
છાવ વિ (છાવિત) દાકણ
છામ પુ ન (છામ) ૮મથ અમથા,
સરાગ દશા (૨) આત્માનું આરબદન
ગનાગ જાનાવરણીવાદિ આર કર્મ (૩)
૮૧ માથા
છામથ વિ (છામથ) અપૂર્ણ જ્ઞાનના
માથાસ કેળવણી નહિ રાખે તે સહિત
છામતિય વિ (છામતિક) જમ થ અન
આમા રહેનાર
છેર પુ ન (છેર) ૭૬ મ. જ અ
ભિપ્રાય (૨) નિપાસિનારા (૩) ૭૬
મનોનુ રનશ પતાવનાર શાસ્ત્ર પિત્રન
શાસ્ત્ર

છદા. ન (છદ્ધ) ખડીયાનું દાકણ
છદા. સ્ત્રી (છદ્ધા) સાધુએ કાઢપણ
વસ્તુ મુદ્દથને ત્યાથી બેરી લાવ્યા પછી
ચુર્નાક્રિને તે વસ્તુ આગનથ કરતું
પ્રાર્થના કરી તે, સામાચારીનો પ્રાંચમાં
પ્રકાર
છદા. સ્ત્રી (છદ્ધ) દીક્ષાનો એક ભેદ,
ખીખના અભિપ્રાયથી દીક્ષા લીધી
રોષ તે
છદાણુત્તમ વિ (છદ્ધોત્તમ) અધને-
અભિપ્રાયને અનુસરનાર, પોતાની મરજ
પ્રમાણે ન આત્મા ચુરની મરજ પ્રમાણે
વર્તનાર.
છદાણુત્તિ. સ્ત્રી (છદ્ધોત્તિ) કાઢના
અધને-અભિપ્રાયને અનુસરી. વર્તતું તે

ક્રંદાનવાર ત્રિં (ક્રંદાનવાર) આચાર્ય વ-
ગેત્રી ધ્વજાનુસાર વર્નનાર તથા તેમની
મેલા ક્રનાગ

ક્રમક નં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય (૨)
હાન્યાદિ ૭, હાન્ય, રતિ, અગ્નિ, શોધ,
ભય, ભુગુપ્ત

ક્રમક નં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય (૨)
હાન્યાદિ ૭, હાન્ય, રતિ, અગ્નિ, શોધ,
ભય, ભુગુપ્ત

ક્રમક પું (વર્ગ) પૃથ્વીનાય અગ્નિ
તેજસ્ય, વાહિન્ય, વનસ્પતિન્ય અને
વસકાપ-એ ૭ પ્રનારના છોડોનો સમુદાય

ક્રમક પું (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય આ
હાન્યાદિ ૭, હાન્ય, રતિ, અગ્નિ, શોધ,
ભય, ભુગુપ્ત

ક્રમક નં () નિષ્ઠા

ક્રમક નં () ગણ

ક્રમક ગીતા સીં () ગણ

ક્રમક પું (વર્ગ) મો ૩ (૨) આધા
દેવનાના ધ્વજાનુ ચિદ્ર (૩) સગરમા
તીર્થેરુ નાગ

ક્રમક પુર નં (વર્ગ) એ નામનુ એ
વહેર

ક્રમક } ત્રિં (વર્ગ) ગણ
ક્રમક }

ક્રમક ત્રિં (વર્ગ) ૭, ૮

ક્રમક નામક ગાં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
સની સખ્યા

ક્રમક નામક સીં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય

ક્રમક નામક સીં () ૭-૮ નો સમુદાય
નિગેરે સખ્યાની ગણ

ક્રમક નામક પું (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
છોડોનો સમુદાય પૃથ્વીનાય અગ્નિ
તેજસ્ય વનસ્પતિ અને વસકાપ

ક્રમક નામક સીં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
૭-૮ નો સમુદાય અધિકાર કે એક
૭-૮ નો સમુદાય અધિકારનામ

ક્રમક નં () સીયુ ડાટુ
ક્રમક ત્રિં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
બેગા ડાટુ તે

ક્રમક નામક ગાં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
૭-૮ નો સમુદાય તે

ક્રમક નામક નં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય
પાસ સાથે ડાટુ તે

ક્રમક નામક નં (વર્ગ) એ ઉપાસ બેગા
ડાટુ તે

ક્રમક નામક ત્રિં (વર્ગ) નાગનામક મે
ઉપાસ ડાટુ

ક્રમક નં (વર્ગ) અનન્યનામક હોનાધિ-
અમખ્યાત ભાગ હોનાધિ, સખ્યાત ભાગ
હોનાધિ, સખ્યાત હોનાધિ, અમ
ખ્યાત હોનાધિ અને અનન્યનામક હોના
ધિ એ હોનાધિના , અધ્યાનની
સા

ક્રમક નાં (વર્ગ) ૭-૮, પક્ષની ૭ નિધિ
(૨) ૭ નિધિ સમવિધિ (૩)
૭ નામ, મધા નામે ૭ પૃથ્વી

ક્રમક નાં (વર્ગ) એ. પ્રકારનો
અધ્યાન અધ્યાન

ક્રમક ત્રિં () ખાડેનુ ગેડુ

ક્રમક નં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય (૨)
વમન, ઉત્તરી

ક્રમક નામક નં (વર્ગ) ૭-૮ નો સમુદાય

ક્રમક નામક ત્રિં (વર્ગ) વમન કેરે

ક્રમક નામક ત્રિં (વર્ગ) ઉત્તરી કરે

ક્રમક નામક ત્રિં (વર્ગ) વમન કેરે (૨) વમન
ગાંને હાથે ઘોડાથી સાધુને આપે

એ એ આપે દોર

ક્રમક પું (વર્ગ) વમન, અવસ (૨)

દિસા (૩) ઉત્તરી

ક્રમક નં (વર્ગ) દિસા

ક્રમક ત્રિં (વર્ગ) દિસા (૨)
પુ મેરે મર

દ્રવ્યણ. ત્રિં (દ્રવ) દાકેયુ; સનાકેયુ; ઝનુ.

(૨) જનસમુદાયે મળી બોળા કરવું તે.

(૩) બંદાદિનો મહેલસર (૪) નં ભાષા,

૮૫૮

દ્રવ્યણક્રીડા સીં (વળવળતિ) ઝનુ, ૯૬

દ્રવ્યણાલક્ર નં (વળણાલક) ત્રિજાધિક,
સન્ધ્યામીનુ એક ઉપકરણ.

દ્રવિણાલક્ર પું (દ્રવિણ) એ નામનો એક
કસાઈ

દ્રવ. નં (દ્રવ) ઝન, ૭૧૨ (૨) ચદ્ર
વગેરેનો ઘસાકારે થતો નક્કર સાથેનો
યોગ, ઝનયોગ

દ્રવંતિયા. સીં (દ્રવન્તિકા) એક પ્રકારની
સલા.

દ્રવત્કાર. ત્રિં (દ્રવત્કાર) ૭૧ બનાવનાર

દ્રવત્માહ. ત્રિં (દ્રવત્માહ) ઝનને ધારણ
કરનાર

દ્રવત્ધાર ત્રિં (દ્રવત્ધાર) } ઝન ધરનાર.
દ્રવત્ધારિ ત્રિં (દ્રવત્ધારિ) }

દ્રવત્પ્રજાસય નં (દ્રવત્પ્રજાસય) કંપનવા
નગરીની બહારનો એ નામનો એક
મળીઓ

દ્રવત્સયણ. નં (દ્રવત્સયણ) ચક્રવર્તીના ચોદ
રત્નમાંનું નવસુ રત્ન

દ્રવત્તરિ સીં (વસ્ત્રવતિ) છોતર, ૭૬ની સખ્યા

દ્રવત્જનલક્ષણ. નં (દ્રવત્જનલક્ષણ) ઝનના વક્ષણ
પારખવાની એક કળા

દ્રવત્તા. સીં (દ્રવ) અનન્તકાલ વિશેષ

દ્રવત્તાતિદ્રવ. નં (દ્રવત્તાતિદ્રવ) લગનાનનો
એક અનિશય, લગનાન માથે ઝન ઉપર
૭૧ ધારણ થાય તે

દ્રવત્તાર ત્રિં (દ્રવત્તાર) ઝની બનાવનાર,
ઠારીગર

દ્રવત્તાદ પું (દ્રવત્તાદ) એક દ્રક્ષ કે જેની
દેડે હડ્ડા થી પગપ્રભ તીથકરને કેવળ
જ્ઞાન થયું હતું

દ્રવત્તિ ત્રિં (દ્રવત્તિ) ઝનીવાળો, ઝનવાળો.

દ્રવત્તીસા. સીં (વર્તકિશત) ઝનીસ; ૩૬.

દ્રવત્તોમ્ર. પું (દ્રવત્તોમ્ર) ઝનાકારે વર્ષાદે પડી
તરત ઉગતી એક વનસ્પતિ.

દ્રવત્તોવ. પું (દ્રવત્તોવ) } એક જાનનુ

દ્રવત્તોમ્ર. પું (દ્રવત્તોમ્ર) } દ્રક્ષ.

દ્રવત્તોહ. પું (દ્રવત્તોહ) ૧૬ વિશેષ.

દ્રવ. નં (દ્રવ) પાખ, પીણુ.

દ્રવંત પું (વડન્ત) ઝ દાનવાળો હાથી.

દ્રવિસિ. નં (વડ્વિસિ) ઝ દિશા; પૂર્વ,
પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ, બાધ અને અધો
એ ઝ દિશા.

દ્રવનર } સીં (વળવળતિ) ઝનુ, ૯૬

દ્રવનર. }

દ્રવ. ત્રિં (દ્રવ) શુભ રાખેલ. (૨) આં
તેની રીતે શુભ સંદેશો પહોંચાડનાર
એક દ્રવી

દ્રવનરક્રીડા. સીં (વળવળતિ) ઝનુ, ૯૬.

દ્રવપદ } નં (દ્રવપદ) માયા-આન,
દ્રવપય. } ૬૫૮

દ્રવપ્રા સીં (દ્રવ) જુઓ " ઝવપદ " ૧૦૬.

દ્રવપ્રયા. સીં (વદ્વિકા) વુ, લમરી વિગેરે.

દ્રવપ્રણા. } સીં (વદ્વિકા) ઝવપ્ર, ૫૬
દ્રવપ્રા. } ની સખ્યા.

દ્રવપ્રય પું (વદ્વિકા) લમરી (૨) ત્રિં ૭
સ્થાનવાળુ (૩) ઝ પ્રકારનું.

દ્રવચ્ચ } નં () ધીરરણી (૨)
દ્રવચ્ચ } આલણી (૩) આખરીઓ.

દ્રવમાત્ર. પું (વદ્વિકા) ઝડો ભાગ

દ્રવમામરી. સીં (વદ્વિકા) પીણુ; સત્તાર

દ્રવમાસિદ્ધ. ત્રિં (વળ્લાસિક) ઝમાસી
તપ, ઝ મહિનાના ઉપવાસ કરવા તે.

દ્રવમાસિદ્ધમત્ત નં (વળ્લાસિકમત્ત) ૭ મા-
નના ઉપવાસનું વ્રત

દ્રવમાસિયા. સીં (વળ્લાસિકી) સિક્કાનું
છડી પડિમા કે જેમાં એક માસ પર્યન્ત

જ્ઞાન નં (જ્ઞાન) દાકુ
જ્ઞાપ. વિં (જ્ઞાપ) કશા માનથી નમુખ
જ્ઞાપિ વિં (જ્ઞાપાપ) ૧૫-૨૧ની
ગોભાસાગુ તે-૧૦ની
જ્ઞાપા નં (જ્ઞાપ) ૧૫૩૦ ૭૫૫ (૨)
આપ ૧૬૧ (૨) ૫૨ ઉપરનું સાસ ખ
પાટ રિગેરેનું માપાન-૨૫૫ (૩) ૫૫
૮૫૩
જ્ઞાપા સીં (જ્ઞાપ) ૧૫૩૦ ૭૫૫ (૨)
કાન્તિ, દીપ્તિ (૩) ૦૪માને બોરેન પ
મિત્ર-પ્રાપ્ત (૪) તાપનિવાનો દેવ
જ્ઞાપાગ નીં (જ્ઞાપાગ) ૭૫૫ની પેઠે
૭૫૩ તે (૨) ૧૫૫ને આપનનીને ૭૫૩ તે
જ્ઞાપાલા. } સીં (જ્ઞાપ કારિગર) ૬૫૫
જ્ઞાપાલોસા } બીજા ૪
જ્ઞાપોચ્છ. પું (જ્ઞાપોચ્છ) ૫૫૫ની ગયાસાગુ
૭૫૩
જ્ઞા. નં (જ્ઞા) ૭૫૫ ભસ્મ. (૨)
કામ (૩) ખારો (૪) અસદિપકુળા
જ્ઞારિય. નં (જ્ઞારિય) ભસ્મ.
જ્ઞારિયમૂચ્છ વિં (જ્ઞારિયમ) ૨૫૫ જેવું
થયેલું
જ્ઞારિયા સીં (જ્ઞારિયા) ૭૫૫
જ્ઞારિમૂચ્છ વિં (જ્ઞારિમૂચ્છ) લુઓ ' ૧૫૫
બૂધ ' ૨૫૬
જ્ઞારિમૂચ્છા સીં (જ્ઞારિમૂચ્છા) ૭૫૫
સાળનારી આ
જ્ઞાર પું (જ્ઞાર) ૧૫૫ ૧૫૬
જ્ઞારદિ સીં (જ્ઞારદિ) ગ્રસ ૬૬
જ્ઞારસરિ. સીં (જ્ઞારસરિ) છેલેર ૭૬
જ્ઞારસરિ સીં (જ્ઞારસરિ) ગ્રસ ૬૬
જ્ઞારસરિ સીં (જ્ઞારસરિ) ગ્રાસી ૮૬
હિંદી સીં () ૧૫૫ની ગ્રેડી નાની
પારીનો માર્ગ
હિંદુ નં (હિંદુ) છેલ, ભાગ ૩૦૨ તે
હિંદુ વિં (હિંદુ) ૭૫, ૭૫, કરેલું

હિંદુપરોહ્યા સીં (હિંદુપરોહ્યા) એ
ગાનની એક વનસ્પતિ
હિંદુગણિ. વિં (હિંદુગણિ) અન્યથા
અન્યથી બોનાવેલ
હિંદુકાર પું (હિંદુકાર) કુતંગ વગેરેને
દાનનાં ૭૫, ૭૫ ૬૧, ૬૧ ૧૩૦
કરેલ તે
હિંદુ વિં (હિંદુ) જેના યોગ્ય ખાદ્ય
થ' રહે તેન (૨) નં ૭૦ ૭૫૫
હિંદુ. નં (હિંદુ) ૭૫, ૭૫ ૭૫૫ (૨)
૭૫ (૩) આકાર (૪) અન્યથા, અ
૧૫૩
હિંદુયા સીં (હિંદુયા) આગી
હિંદુયા વિં (હિંદુ) છેલ, કાપેલું
હિંદુયાદહા સીં (હિંદુયા) કાપી નાખી
૭૫ તે-૭૫ ઉગે એવી એક ગાનની વ.
નમ્પતિ, ૭૫૫ની વગેરે
હિંદુયાલ પું () ૭૫૩, ઉપપતિ
હિંદુયાયા વિં (હિંદુયાયા) જેમા ૭૫૩
આપનું ન અને એવ આપન-પર્વત, ૭૫-
૫ વગેરે
હિંદુ વિં () ૭૫૩ ૭૫૩, અડકેલું
હિંદુયા સીં () ૭૫૩, ૭૫
હિંદુયા. વિં (હિંદુ) છેલ ૭૫૩ નાસ
૭૫૩
હિંદુ સીં (હિંદુ) છેલ ૭૫૩, ૭૫૩
અડકેલું
હિંદુ. નં (હિંદુ) લુઓ " હિંદુ " ૨૫૬
હિંદુ વિં (હિંદુ) છેલ, કાપેલું (૨)
નિયમિત રીતે લુડ પાડેલું નિભાગ કરેન
(૩) નિર્ધારિત નિશ્ચિત (૪) નં ૭૬
અડકેલું
હિંદુયાય વિં (હિંદુયાય) એકરદિન (૨)
પું ત્યાગી, સાડુ, નિર્ગેય
હિંદુયાય વિં (હિંદુયાય) જે સૂત
૭૫૫ ૭૫૫ અર્થ દર્શાવે, બીજા સૂત

૩ માથાની અપેક્ષા ન ગમે તે જિન્ન
 ડેનયરાગુ ડેવાય જેમ-ધમ્મો મળતુકિડ
 દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર) જ્યા
 મામ, નગર રિગેરે કાષ્ટ ન રોય એવો
 રંગો

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર) એ- જાનની રત-
 અપિ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ () દવખી જાનનો
 ગામ કે મોડો

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (સ્વયં) અપે- કગા વાપ-

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ () પુછુ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (વિત્) ઉનાવગી

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (વિત્) ઉનાવગી સાગનાર
 વાતુ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (વિત્) નાડી નમ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની
 આધારણ વન-પતિ, કન્દ રિગેરે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ () મીત્તમગે કવો તે

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (મજાલ) છેવડુ નવરખ
 ૭ મરખમીનુ ઝું સરખ

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ () આમગાનો વા-વો,
 આમગો

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (હરગવિવલ્લ) પુત્ર-ના
 પાથ પ્રમગમાનો એ- જે પુત્ર-કની પ
 દોગામ રખારે અને જાગ્રદ ઓડી રોય
 તેવુ પુત્ર

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ () મીન્ () સીંગ,
 દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ () કી. (૨) જાગની ૧૧

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (વિત્) મોગની જિખા

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (વિત્) મોગ (૨) વિન્
 મોરપી, ધા-જા મગા

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ () શિખા ના-ડી

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (નુર) } જિન્નુ તે જિન્
 દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (નુર) }

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (નુર) મી દુધવાની એ- સ
 પા ૧૧ વન-પતિ.

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

દ્વિત્વદ્વાર્ણાંતર વિન્ (જોરિકા) એ- જાનની

કેશોવદ્વાવણિય. નં (કેશોવદ્વાવણિય) છેદા-
પસ્થાપનીય નામે ળીઝુ ચારિત્ર

કેજ ત્રિં (કેજ) છેદા વાપડ ચારિ-
ત્રનો છેદ

કેત. નં (કેત) ધ્યાન, ધ્યય

કેતાર. ત્રિં (કેત) છેદનાર કાપનાર

કેદ પું (કેદ) ખડ, કકડો (૨) મિઝેદ,
મિનાશ

કેશોવદ્વાવણ નં (કેશોવદ્વાવણ) ળુઓ
“ છેઓવદ્વાવણ ” શબ્દ

કેશોવદ્વાવણિય. નં (કેશોવદ્વાવણિય) ળુઓ
“ છેઓવદ્વાવણિય ” શબ્દ

કેવ નં (કેવ) પુછક, લાગૂ

કેવ. ત્રિં (કેવ) અનસરનો બચકાર કશય,
હાથીયાર

કેવ પું (કેવ) નિશીથ આદિ છેદ્વત્ર (૨)
પ્રાયશ્ચિત્ત મિશેષ (૩) મિઝેદ, અટમયત

કેવગ. ત્રિં (કેવ) છેદ કનાર, કાનનાર

કેવળ નં (કેવ) અગ્ર મિશેરથી કાપવું
તે (૨) ઈર્ષની સ્થિતિનો ધાન કરવો
તે (૩) મિનાશ, તુ-શાની (૪) ખડ,
કકડો. (૫) કમી નૂનતા (૬) શત્રુ,
હથિયાર (૭) નિશ્ચાત્મ નચન, (૮)
સૂક્ષ્મ અનન

કેવળગ } નં (કેવળ) મે ક્રમ કરના
કેવળય } તે (૨) આમણને છેદવાનું શત્રુ

કેવાયરિય. પું (કેવાયરિય) શિ પાચાર્ય,
કળાચાર્ય.

કેવારિહ નં (કેવારિહ) પ્રાયશ્ચિત્ત મિશેષ

કેવરિણિયા ત્રીં (કેવરિણિયા) વન-
સ્થાન મિશેષ

કેવ. પું ત્રીં () અગ્ર, મકરો.

કેલિગ્ર. નં () નામ િવડુ (૨)
સીંગ વગડરી તે.

કેલિયા ત્રીં () જાલી, નાની
બડરી

કેવટ } પું (મેવાર્ત) ૨ સમયમાનુ ળું
કેવટ } સમયમાનુ

કેવટસંચયના નં (મેવાર્તસંચય) છેવટ સ
ધપણ

કેવટસંચયિ ત્રિં (મેવાર્તસંચયિ) છેવટ
સધપણવાલો

કોમ પું (કોમ) છોતરા

કોંડિગ્ર. ત્રિં (કોંડિ) છુટા કરેલ

કોંડિય ત્રિં (કોંડિય) ફાડેલું, નિદરેલું.

કોમ ત્રિં (કોમ) ક્ષોભ પામેન, ક્ષો
ભરાણ

કોમ ત્રિં (કોમ) સદાય મિનાનો, દીન,
મરીન (૨) નં અવગમ્યાન, કનક,
દોષારોપ

કોમગ નં (કોમ્યક) આળ, કનક

કોમ. પું નં (કોમ) ળુઓ “ કોમ ”
શબ્દ

કોલણ નં () છોલણ, ળાપ
છોલણી તે

જ.

જ ત્રિં (જ) ઉત્પન્ન થનાર

જ ત્રિં (જ) નો

જહ પું (જતિ) ચલનાનત સાધુ મુનિ,
યતિ

જહ ત્રિં (જતિ) બધ મેળવનાર

જહ ત્રિં (જતિ) બેટલું

જા ત્રિં (જા) બે કદિ, બેકે, બે, યદિ

જરજ્ઞા. ત્રીં (જરજ્ઞ) અણધાર્યું પામવું

તે, કાગડાને બેસતુ અને તાડને પશુ તે
યદ્યયોગ.

જહઞ્ઞાવાદ પુ (યદ્યવાદિન્) દરેક પ
દાર્થની ગરજ નિના અણુધારી ઉત્પત્તિ
થાય છે એમ વર્નાર

જહણ ત્રિં (જૈન) નિન-તીર્થકરે દર્શાવેન,
નિનસંમધી (૨) નિનદેવના ભક્ત,
નિનધર્મી.

જહણ ત્રિં (જયિન્) નિત ભેગનનાર (૨)
સ્ત્રીં ધણી ઉનાનગી મન

જહણ ત્રિં (જયિન્) વેગનાન્ વેગવાળુ.

જહણા સ્ત્રીં (યત્ના) એક જાતની ગતિ

જહણી સ્ત્રીં (જયિની) વેગનાગી

જહસ્ત. ત્રિં (જૈન) જીતનાર, વિજયી

જહસ્તાર પુ (જતુ) શત્રુના સૈન્યને જીતનાર

જહય ત્રિં (જયિક) જય કરનાર, જિત
નાર (૨) પુ (જયજય શબ્દ

જહય ત્રિં (યત્) યાજ્ઞ, યજ કરનાર

જહવા પ્રં (યદિના) અથવા

જહવિ પ્રં (યદિ) બેઠે બે પશુ

જહ. નં (જતુ) યાજ બેગણી

જહણા. સ્ત્રીં (યમુના) યમુના, જમના
નદી

જહણાર્વક. નં (યમુનાવક) જમુના નદીને
કહે એ નામનુ એક નગર

જહવેય પુ (યતુર્વેદ) ચાર વેદમાનો એક
વેદ

જહ્મો પ્રં (યત) જેથી જેથી કરી,
જેમાથી

જ. પ્રં (યત) જેથી કરીને, જે કાગજ માટે

જંકિચિ પ્રં (યત્કિચિ) જે કાષ

જંગમ ત્રિં (જહમ) હાલતુ ચાલતુ (૨)
નં જંગમ મિલન (૩) પુ (હાલતુ

ચાલના જા, નસતુ

જંગલ પુ (જહલ) એ નામનો એક
આપરેશ (૨) જંગ નિનાનો પ્રદેશ

જંગિય નં. (જાહ્નિક) કાશીના વગેરે ત્રસ
જંગના અશ્વનથી ઉત્પન્ન થયેલ વસ્ત્ર

(૨) નિં જંગમ વસ્તુથી સમઘ રાખનાર,
જંગમ સમધી

જગોલ નં (જાહુલ) એર ઉતારનાના
ઉચ્ચ મતાનનાર શાસ્ત્ર, આયુર્વેદનો
એક ભાગ જેમા નિયંત્રી ચિકિત્સાનુ
પ્રતિપાદન છે

જગોલી. સ્ત્રીં (જાહુલી) ગાડી નિધા

જંઘા સ્ત્રીં (જઙ્ઘ) બધ, સાથા

જંઘાચર ત્રિં (જઙ્ઘાચર) પાણી, પગે ચાલનાર

જંઘાચારણ પુ (જઙ્ઘાચારણ) તપ વિશૈષથી
પ્રાપ્ત થયેલી શકિતનાગા ચારણ મુનિ

જંઘાચારણા. સ્ત્રીં (જઙ્ઘાચારણા) એ નામ-
ની નિધા કે જેના પ્રભાવથી આકાશમા
ઉરે ચડી શકાય

જંઘાસંતારિમ ત્રિં (જઙ્ઘાસંતાર્ય) બધ
મુધી પાણી દોષ તેટલું ઉંડું જળાશય

જંત નં (યન્ત) વચીકરણાદિ પ્રયોગમા
વપરાતો વા (૨) નિયમન, નિયંત્રણ
(૩) એક પ્રકારનુ રથનુ ઉપકરણ. (૪)
ધાણી, ચિથોડા, મોક્ષણ વગેરે

જંતપિચ્ચકમ્મ } નં (યન્તપીચ્ચકર્મ)

જંતપીલચકમ્મ } ધાણી, ચિથોડા વગેરે
ફેરનાનો ધધા કરવો તે, આનકના પદ
માંલનમાનુ બારમુ કમાંલન, સાતમા
નનો એક અનિચાર

જતપાહ. પુ (યન્તપાહ) મેરડીનો પાહ

જંતિય. ત્રિં (યન્તિ) નિયંત્રિત, નિયંત્રિત,
કનકે કનક

જંતુ પુ (જન્તુ) પ્રાણી, જા (૨) કનક
નિનય નામનુ ગાનાં યુગવાળુ કન,
કનનો એક પ્રકાર

જંતુગ. } નં (જન્તુ) એક જાતનુ ધામ
જંતુય. } કે જેથી કન યુગાય છે. (૨)
જંતુક નામના ધામનુ પાથરણ

જંગમ. } ત્રિં (જંગમ) બોલનાર
જંપય }
જંપાણ નં (જમ્પાણ) એ પ્રકારનું તાલન,
પાતળી રિશેપ
જંપિય ત્રિં (જલ્પિય) મોક્ષેન, કહેન.
જંપિર ત્રિં (જલ્પિર) આનનાર
જંબર સ્ત્રીં (જામ્બરી) શ્રી દુષ્કાની
એક સ્ત્રી
જંબાલ પું નં (જમ્બાલ) કાદન, કાચક
(૧) મેનાગ (૩) જંગનુ, ગર્ભ ઉપર
ચીંટાએની આમડી
જંબુ નં (જમ્બુ) જાણુડ (૨) જાણુડાનુ
ઝાડ (૩) જાણુડામી (૪) જાણુડાપ
જંબુદીવ. નં (જમ્બુદીવ) જાણુડાપ નામનું
પ્રથમ દ્વીપ
જંબુદીવપ્રતિ. સ્ત્રીં (જમ્બુદીવપ્રતિ) એ
નામનું પાત્રપુ ઉપાગ મન
જંબુફલકાલિયા. સ્ત્રીં (જમ્બુફલકાલિયા)
એક જાતનો દારૂ.
જંબુય પું (જમ્બુક) શિઆગ. (૨) જાણુડ
ફળ, જાણુડા
જંબુચતી સ્ત્રીં (જમ્બુચતી) અનમદ્ધનાના
પાત્રમા વર્ગના છૂટા અધ્યયનનું નામ
જંબુસુદંસણ સ્ત્રીં (જમ્બુસુદંસણ) એ નામનું
ઝાડ કે જેના ઉપરથી આ દ્વીપનું નામ
જમ્બુદીપ પડ્યું છે
જંબુ પું (જમ્બુ) સુધર્મા આમિના સિખ
જમ્બુવામી (૨) વૃક્ષ નિરોપ, જાણુડ
ઝાડ (૩) જાણુડાના આકારનો એક
રતનમય શાશ્વત પદાર્થ કે જે ઝરણથી
આ દ્વીપ જમ્બુદીપ કહેવાય છે.
જંબુદ } નં (જામ્બુદ) સોનું, સુવર્ણ
જંબુદાય. }
જંબુદીવ પું (જમ્બુદીવ) એ નામનો અ-
સખ્યાત દ્વીપસમુદ્ધાનો પ્રથમ દ્વીપ

જંબુદીવગ ત્રિં (જમ્બુદીવગ) જાણુડાપમા
ઉપજ થનાર મનુષ્ય.
જંબુદીવપ્રતિ ત્રિં (જમ્બુદીવપ્રતિ) જેમા
જાણુડાપનું પ્રકારનું કંઈ છે તે જાણુ-
દ્વીપપત્તન નામે એક કાવિ કે મન
જંબુદીવાહિવદ. પું (જમ્બુદીવાહિવદ) જાણુ-
દ્વીપને અધિપતિ અનાદન નામનો દેવના.
જંબુદીવપરિમતિ નં (જમ્બુદીવપરિમતિ)
જાણુડ પ્રકારના નાટકમાનું ૨૦ સુ-
નાટક જેમા જાણુડા પાદ્માનો વિભાગ
દર્શાવવામા આવે છે તે
જંબુદીવ } નં (જમ્બુદીવ) જાણુડાનો અ-
જંબુદીવ } ધિરાન પ્રદેશ
જંબુફલકાલિયા. સ્ત્રીં (જમ્બુફલકાલિયા)
જાણુડાના જેવી કાગા :ગની મહિરા
જંબુય પું (જમ્બુક) શૃંગાપ, શિયાગ
જંબુજય પું નં (જમ્બુજય) અણુ, કાળી
કેનાડા પાણીનું કામ
જંબુર સ્ત્રીં (જમ્બુરી) કૃષ્ણ પાસુદેનની
છટ્ટી પદમણી કે જે નેમનાથ પ્રભુ પામે
દીક્ષા બધ મોક્ષ પદાર્થ
જંબુસુદંસણ સ્ત્રીં (જમ્બુસુદંસણ) સુદંત
નામે જાણુડાના ઉપરથી જાણુ-
દ્વીપ નામ પ્રસિદ્ધ થયેલ છે.
જંમગ પું (જમ્મગ) નિરોપવાસી દેવ
તાની એક જાત
જંમણી સ્ત્રીં (જમ્મણી) એ નામની એક
વિદ્યા
જંમય પું (જમ્મય) જુઓ " જમ્મય "
શબ્દ
જંમા. સ્ત્રીં (જમ્મા) બગાસુ
જંમાદય નં (જમ્મદય) બગાસુ ખાનું
જંમિયગામ નં (જમ્મિયગામ) બગાસામા
પાર્થનાથ પદ્માની પાસે આવેલ એક
ગામ કે જેની પાસે મહારીર આમિને
કેળા જાન પ્રાપ્ત થયું હતું

જન્મલ. પું (યત) યક્ષઃ પ્વંતર દેવની એક
ભત. (૨) એ નામનો એક દ્વીપ અને
એક સમુદ્ર. (૩) માન; કુતરો.

જન્મલકહમ. પું (યત્તકર્મ) એ નામના એ
વાણીયા. (૨) એ નામનો એક દ્વીપ
અને એક સમુદ્ર.

જન્મલગાહ. પું (યત્તમહ) યક્ષકૃત ઉપદ્રવ.

જન્મલણાયગ. પું (યત્તનાયક) યક્ષોના અ-
ધિપતિ કુબેર.

જન્મલદિયા. સ્ત્રી (યત્તદત્ત) બાવીસમા
તીર્થેકરની મુખ્ય સાધીનું નામ.

જન્મલમહ. પું (યત્તમદ) યક્ષ દ્વીપનો
અધિપતિ દેવતા.

જન્મલમંડલપવિમસિ. પું નં (યત્તમગ્નલપ્રવિ-
મસિ) ૩૨ નાટકમાં ૧૦ મુ નાટક.

જન્મલમહામહ. પું (યત્તમહામદ) યક્ષ દ્વીપનો
અધિપતિ દેવતા.

જન્મલપદ. પું (યત્તપદ) યક્ષ સમુદ્રનો
અધિપતિ દેવતા.

જન્મલસિતી. સ્ત્રી (યત્તસી) યક્ષત્રી ના-
મની એક બ્રાહ્મણી.

જન્મલા. સ્ત્રી (યત્તા) યક્ષીશ્વરની બહેન.

જન્મલાદિટ્ટ ત્રિં (યત્તાદિટ્ટ) યક્ષના આવેશ-
યાત્રું; યક્ષાધિપતિ.

જન્મલાદિત્તવ. } નં (યત્તાદીપક) એક
જન્મલાલિત્તવ. } દિશામાં થોડે થોડે અતરે
વીજળીના જેવા ભક્ષ દેખાય તે; બૂત
પિરાય વગેરેના આગા.

જન્મલવેસ. પું (યત્તલવેસ) યક્ષનો મનુષ્યના
શરીરમાં પ્રવેશ; યક્ષરૂત આવેશ

જન્મલદ. પું (યત્તેન્દ્ર) યક્ષોનો દંડ. (૨)
અરનાયકના યક્ષનું નામ

જન્મલગો. સ્ત્રી (યત્તલગો) ૨૨ મા તીર્થ-
કરની મુખ્ય સાધી.

જન્મસી. સ્ત્રી (યત્તસી) એક જાનની
વિધિ.

જન્મલુત્તમ. પું (યત્તોત્તમ) યક્ષના ૧૩ પ્ર-
કારમાંનો છેલ્લો પ્રકાર.

જન્મલોદ. પું (યત્તોદ) યક્ષોદ નામનો
સમુદ્ર.

જગ. નં (યત્તર) શરીરની અંદરનો એક
અવયવ; પીડા; કલેઝું.

જગ. પું () પ્રાણી.

જગ. પું (જગત્) જગત; દુનિયા.

જગદ. સ્ત્રી (જગતી) પૃથ્વી. (૨) જગદી-
પને ફરતો કોટ.

જગદિપચ્ચય. પું (જગતીપર્વતક) પર્વત
વિશેષ; સુધાંભ વનખંડમાંનો એક
પર્વત.

જગત્તણ. નં (જગત્તણ) એ નામની એક
ભતની લીંટી વનસ્પતિ.

જગતી. સ્ત્રી (જગતી) પૃથ્વી. (૨) જગદીપ
આદિ ક્ષેત્રનો કોટ-કિલો.

જગતીપચ્ચય. પું (જગતીપર્વત) જુઓ “જગ-
દિપચ્ચય” શબ્દ.

જગપ. નં (યત્તપ) કલેઝું. (૨) તે ભાગનો
રોગ.

જગારી. સ્ત્રી () સગરો; એક
ભતનું ધાન.

જગણ. નં (જગણ) જગરણ; નિશ ન
લેતી તે; ઉત્તમરો કરવો તે.

જગ્ગુણ ત્રિં (યત્તગુણ) જટકાગણું.

જઘણ. નં (જઘન) સાધન.

જઘણ. } ત્રિં (જઘન્ય) યોગમાં થોડું;
જઘણિણ. } યોગમાં યોગું.

જઘ. ત્રિં (જઘત્ય) સ્વાભાવિક. (૨) જાન-
વાન. જાનિયું; પ્રધાન; શ્રેષ્ઠ. (૩) સમ-
તીય. (૪) શુદ્ધ.

જઘ્વંજણ. નં (જઘ્વંજણ) એક અંગના.
(૨) યોગમાં અંગના; તેજ વગેરેથી
મર્દિન અંગના.

જાચરિણ્ય. } નિ= (જાત્યન્વિત) સારા
જાચરિણ્ય. } કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલ; શ્રેષ્ઠ
ગતિનું.

જાનુદ્યેય. પુ. (જનુદેવ) ચાર વેદમાંનો
બીજો વેદ; આદિપુરુષનું મૂળ પુરુષ.

જાનર. વિ. (જર્જર) ઘૂંચ.

જાનરિય વિ. (જર્જરિત) ઊંડવાળું; ખોખરું;
ઘૂંચ થયેલ.

જાજીવ. ન. (ચાત્રજીવ) છવતા સુધી.

જડ. વિ. (જડ) જડનાવાળો; રિવેક રહિત;
મૂર્ખ.

જઙ્ઘા. સ્ત્રી. (જઙ્ઘ) જડા.

જઙ્ઘિ. વિ. (જઙ્ઘિત) જડાધારી; જડાપુરુષ.
(૨) પુ. જડાધારી તાપસ.

જઙ્ઘિય. ન. (જઙ્ઘિત) જડાધારીનો ભાવ;
જડા.

જઙ્ઘિયાજ્ઞ. પું. (જઙ્ઘિયાજ્ઞ) ૮૮ મહાભાનો
એક મહ.

જઙ્ઘિયાલ. પુ. (જઙ્ઘાલ) ૮૮ મહાભાનો
એક મહ.

જઙ્ઘિલ. વિ. (જઙ્ઘિલ) જડાધારી; જડાવશ્ય.
(૨) પું. રાહુ. (૩) સિંહ; કેસરી. (૪)
જડાધારી તાપસ.

જઙ્ઘિલય. પું. (જઙ્ઘિલ) રાહુનું બીજું
નામ.

જઙ્ઘલ પુ. (જઙ્ઘલ) કેસરીસિંહની માથે
જડાધારી એક ગતનો સાપ

જઙ્ઘ. પું. () હાથી

જઙ્ઘ. વિ. (જઙ્ઘ) બોલવામાં, દેખાવમાં
અને કાર્યમાં જડ-મૂર્ખ કે જે દીક્ષા દેવા
ચોખ નથી.

જઙ્ઘ. વિ. (જીલ) તથા દીપેલ; ઊંડેલ;
મૂંડેલ

જઙ્ઘ. પું. (જન) માણસ. (૨) જન-સમા
વડાણ. (૩) વિ. ઉત્પાદક; ઉત્પન્ન
કરનાર.

જઙ્ઘાતાર. વિ. (જનયિતૃ) ઉત્પાદક; ઉત્પન્ન
કરનાર.

જઙ્ઘા. પું. સ્ત્રી. (જનઠ) જનક; માતાપિતા
પગેર.

જઙ્ઘા. પુ. ન. (જનન) ઉત્પત્તિ.

જઙ્ઘાળી. સ્ત્રી. (જનની) માતા.

જઙ્ઘાવ. પું. (જનમ્) દેશ.

જઙ્ઘય. પું. (જનક) પિતા.

જઙ્ઘવદ. પુ. (જનવતિ) બોધનો મુખી.

જઙ્ઘવય. વિ. (જનવદ) દેશમાં ઉત્પન્ન
થયેલ; દેશના નિવાસી.

જઙ્ઘવય. પું. (જનવદ) દેશ; રાષ્ટ્ર. (૨) દેશ
નિવાસી; જન સમૂહ.

જઙ્ઘયકલ્પાગિમા. સ્ત્રી. (જનવદ્વ્યાગિમા)
અકવર્તની રાણીઓ.

જઙ્ઘયસચ્ચ ન. } (જનવદ્વ્યાગિમા) દેશ
જઙ્ઘયસચ્ચા. સ્ત્રી. } પ્રકારનાં સત્પત્નો
પહેલો પ્રકાર; દેશ પરત્વે સત્ય.

જઙ્ઘવાય. પુ. (જનવાદ) લોકવાદ; માણસોની
અરસપરસ ચર્ચા.

જઙ્ઘિય. વિ. (જનિત) ઉત્પન્ન થયેલ.

જઙ્ઘી. સ્ત્રી. (જની) સ્ત્રી; મારી; મહિલા.

જઙ્ઘમિ. સ્ત્રી. (જનોમિ) તરંગની માથે
માણસોની બીડ.

જઙ્ઘા. પું. (યજ્ઞ) યજ્ઞ. (૨) વ્યવસ્થા હજી
દેવની પૂજા. (૩) શ્રાદ્ધ.

જઙ્ઘાદ. વિ. (યજ્ઞિતૃ) યજ્ઞ કરનાર તાપ-
સની એક વ્રત.

જઙ્ઘાદ્વિ. ન. (યજ્ઞીય) એ નામનું ઉત્તરા-
ધ્યવન સૂતરનું પચીસમું અધ્યયન. (૨)
વિ. યજ્ઞ સંબંધી.

જઙ્ઘાં. મ. (યજ્ઞ) જે કંઈ (૨) જેથી;
જેથી કરીને; જે માટે.

જઙ્ઘાજઙ્ઘ પુ. (યજ્ઞાગિતૃ) યજ્ઞ કરનાર.

જઙ્ઘાદત્ત. પુ. (યજ્ઞદત્ત) એ નામના એક
સાધુ.

જગન્નાથ. પુ. (યજ્ઞાથ) યજ્ઞાડો, ન્યા
યસ થાય તે બેતો-ગંગા

જગ્નોપવેશ. ન. (યજ્ઞોપવીત) ગંગેષ, યજ્ઞો-
પવીત

જગદ્. ઘ. (યમ્પાત) જેથી, જેમા

જગદ્ગો. સ્ત્રી. (પાદ્મી) ગંગાનદી

જતિ. ઘ. (યદિ) ભુઓ "જદ્" શબ્દ

જતિ પુ. (યતિ) સાધુ, યુનિ.

જતુ ન. (જતુ) વાપ, જોગણી.

જત પુ. (યત) યત્ન, મહેનત, પ્રયામ
(૨) ત્રિ. યત્નવત.

જતા. સ્ત્રી. (યાત્રા) પ્રયાય, જતુ (૨)
સપ્તમ નિર્વાહ (૩) શુભ પ્રગતિ.

જતામયમ્ } પુ. (યાત્રામુલક) દેશાતરમા
જતામયમ્ } મુસાફરી કરતી વખતે
સાથે રાખેલો નોકર

જતાસિદ્ધ પુ. (યાત્રાસિદ્ધ) જે બાર વખત
સમુદ્રની યાત્રા કરી ક્ષેમકુશળ સહીસના-
મન ધરે આવે તે યાત્રાસિદ્ધ કહેવાય

જતિય ત્રિ. (યાત્ર) જેવું, જેટલા
પ્રમાણનું

જત્તા. ઘ. (યત્ર) જેથી, જે પાસેથી

જત્ત ઘ. (યત્ર) ન્યા, જેમા, જે અથો.
જે જગ્યાએ

જદ્. ઘ. (યદ) જ્યારે, જે વખતે

જદિ ઘ. (યદિ) ભુઓ "જદ્" શબ્દ

જદિચિદ્દા સ્ત્રી. (યદ્વદા) રતનત્રણા, રત્ને
અપાર

જદિચિદ્દમ ત્રિ. (યાત્રિદ્ધ) યથેચ્છ-
અકરમાન બનેલું

જદુ. પુ. (જદુ) આ નામના એક પ્રખ્યાત
રાત્રી (૨) આ નામનો એક વચ

જદુર્બદ્ધ. પુ. (યદુર્બદ્ધ) બીજા

જન પુ. (જન) મનુષ્ય.

જનપ પુ. (જન) ભુઓ "જનપ" શબ્દ

જનપમ. પુ. (જનાત) દેશ રાષ્ટ્ર

જન્ન. પુ. (જન્) ભુઓ "જન્ન" શબ્દ

જન્નવાદ પુ. (યજ્ઞવાદિન્) યજ્ઞવાદી, અન્ન-
મેધ દિ દ્યયયજ્ઞની આપના કરનાર.

જન્નોપવેશ. ન. (યજ્ઞોપવીત) ભુઓ "જન્નુપો-
વેશ" શબ્દ.

જન્નુલ્લી સ્ત્રી. (જાન્ની) ભુઓ "જન્નુલી" શબ્દ.

જપ. ન. (જપ) મંત્રાંતિતો જપ.

જપા. સ્ત્રી. (જાપ) ચીનાઇ યુનાનનો છોડવો.

જપ્ત પુ. (જપ) જપવતુ તે, બોલવતુ તે
જપ્તમિદ્ } ઘ. (યત્રમૃતિ) જે કાળથી,
જપ્તમિદ્ } જે વખતથી, જ્યારથી.

જમ પુ. (યમ) પ્રાણાનિપાત વિરતિ આદિ
પાત્ર મહાવ્રત (૨) શક તથા ઇશાન
ધંદના દક્ષિણ ધિયાના લોકપાળનું નામ
(૩) ભરણી નક્ષત્રનો અધિગતા દેવતા
(૪) મૃત્યુઃ મૈત

જમદગ્ધ ન. (યદ્વતી) એ નામનું સ્વયં
કાચમૂનનું ૧૫ મુ અધ્યયન.

જમકાર્ય. પુ. (યમકાર્ય) દક્ષિણ તરફના
યમ જાનના દેવ, પગમાધામી દેવ

જમગ. પુ. (યમગ) દેવકુડ ઉતરકુડ ક્ષે-
ત્રમાના એ નામના પર્વત (૨) જમગ
પર્વતમાંથી દેવનાનું નામ (૩) પગિ
રિમે. (૪) દ્વડ રિમે

જમગં } ઘ. (યમગમ) એથી

જમગતમગં } સાથે, યુગપત્ર, એથી વખતે

જમગા સ્ત્રી. (યમગ) જમક દેવતાની મા-
જાનાની

જમજગ પુ. (યમજગ) અદિસા, મત્ર, અન્નેય, જ્ઞાનચર્ય અને અપગ્રિમદ એ
પાત્ર યમઅયમકપ યત, બાવ યત

જમગિશ સ્ત્રી. (જનગિશ) જમણી કાપમાં
ગાંધારનું કાપનું એક ઉપકરણ

જમગિનિ પુ. (યમગિનિ) એ નામના એક
નાયક, પગગમન પિતા

जमदग्निपुत्त पु० (यमदग्निपुत्र) जमदग्निने।
पुत्र, परशुराम

जमदेवकाइय पु० (यमदेवकायिक) यम दे
वताओंनी ओके जगत.

जमप्यम पु० (यमप्रम) यमदेवनी ओ ना
भनो उत्पत्त परेत

जमल न० (यमल) सभश्रेष्ठीओ रहेउ,
सरभेसरथु, जेअनेउ रहेउ (२) न०
ओ नाभनु वक्ष के जेनु ३५ कृष्ण वा-
सुदेवना पेंरी सिधाधरे धारथु कर्तु दनु
(३) यु०भ, जेकु (४) सभान, पु०य

जमलजुपल न० (यमलजुगन) सरभे सरभी
जे सभश्रेष्ठीओ रहेय जेअनु

जमलजुगमंजग. पु० (यमलजुगमंजग) श्री
कृष्ण वासुदेव

जमलपय. न० (यमलपद) आठ आर आ
छानो अकेके जथो

जमनपतिगि पु० (यमनपतिगि) भुट्टि

जमलिय त्रि० (यमलित) ओके दिशाभा
यमश्रेष्ठीओ रहेन (२) यु०भ ३५ रहेल

जमनोइय पु० (यमनोइय) परमाधाभी
गेरे यमदेवकासी देवता (२) त्रि०
यमदेव ० १धी

जमा स्त्री० (यामी) दक्षिण दिशा (२)
यमनोइयपाणिनी रात्र्यानी

जमालि पु० (जमालि) ओ नाभना क्षत्रिय
रात्रुभार भदानीरराभिना जभाध के
जेले प्रभु पासे दीक्षा नीधी अने पाठ
पथी ओके पथ यनाओ

जमिगा स्त्री० (यमिका) जमके परितना
देवतानी रात्र्यानी

जमिय त्रि० (यमिय) नियन्त्रित करेन

जमुणा स्त्री० (यमुना) जमना नदी

जम्भ पु० न० (जम्भ) जन्म उत्पत्ति

जम्भतर न० (जम्भान्तर) अन्तर्याम,
पूँजन्म

जम्भण न० (जम्भन्) जन्म, उत्पत्ति

जम्भणचरिय न० (जम्भणचरिय) जन्मचरिय,
जन्मचरिय

जम्भणचरियगिवद्ध न० (जम्भणचरियगिवद्ध)
तीर्थकरना जन्मभारिकेना देवानवा
नाटके, उर नाटकेभानु ओके.

जम्भणमवण न० (जम्भमवण) प्रभृति धर

जम्भभूमि स्त्री० (जम्भभूमि) जन्मभूमि,
मातृभूमि

जम्मा स्त्री० (याम्मा) दक्षिण दिशा

जय त्रि० (यज) उपयोग रात्र्यानी, यजान
रात्र्यानी (२) न० यजान, सावधानपथ

जय. पु० (जय) शत्रुओंने जितना ते नि-
जय (२) ओ नाभना वनमान अरस

जिष्णिना १२ भा यक्षती (३) ओ
नाभनी त्रीज आठम अने तेरस ओ

यथु तिथिओ. (४) ओ नाभनो ओके दे
वता (५) १३ भा तीर्थकरने प्रथम दिक्षा

आपनार गृहस्थ

जय. न० (जयन्) ससार, लोक दुनिधा

जयंत पु० (जयन्त) जन्मदीपना आरक्षार
भानु पश्चिमदिशा तरहेतु क्षार (२)

जयत नामे पाय अनुत्तर निमानभानु
त्रीज निमान (३) ते निमानवासी

देवता (४) मेर परितनी उत्तर दिशाओ
आवेथा इत्येवर परितना आठ कूटभानु

७ भु कूट (५) आरती योरीसीभा य
नार प्रथम जगदेव (६) वज्रसेनसूरिना

आर शिष्यभाना त्रीज शिष्यनु नाम
(७) तेनाथी नीकलेन शापानु नाम

(८) ओके जैन मुनि, जे वज्रसेन मुनिना
त्रीज सिध्य हता

जयंती स्त्री० (जयन्ती) काशाभी नगरीनि
वासी जयती नामे भदानीर स्वाभीनी

भोगी आदि (२) सातभा जगदेवनी
भानुना नाम (३) सातभी विशाकुमारी.

(૪) સર્વપ્રદની ચાર અગ્રમદિધીમાંની ત્રીજી અગ્રમદિધીનું નામ (૫) મહાપ્ર વિજયની મુખ્ય રાજધાની. (૬) ઉત્તર-દિશાના અગ્રન પરંતની એક પશ્ચિમની વારનું નામ (૭) પપ્પાડીઆની પદર મતિમાંની ૬ મી મતિનું નામ (૮) સાતમા તીર્થેકરની પ્રવ્રજ્યા પાવખીનું નામ (૯) એ નામની એક શાખા. (૧૦) લતા નિશેષ

જયઘોસ. પુ (જયઘોસ) એ નામના એક મુનિ.

(૨) જય ધનિ

જયજય. પુ (જયજય) જય થાઓ, જય થાઓ, એવો ધ્વનિ

જયણ. ન (યજન) યાગ, પૂજા (૨) અભયધન

જયણ. ત્રિ (જન) વેગનાડુ, વેગયુક્ત

જયણ ન (જયન) જી, વિજય (૨) નિઃ છતનાર

જયણ ન (યજન) પ્રાણીનું રક્ષણ કરવું

(૨) યત્ન કરવો તે, ઉચિત કરવો તે

જયણા સ્ત્રી (યત્ના) જતના, કાર્યમાં ઉપયોગ રાખવો તે

જયણા સ્ત્રી (યત્ના) બધી મતિ ઉપર છત મેળવે એવી દેવતાની મતિ

જયણા સ્ત્રી (યત્ના) મમકિતમાં હ પ્રમ રની યતના-વિવેક

જયણારમિજ્ઞ. ન (યજ્ઞારમિજ્ઞ) જેથી પ્રવ્રજ-ઉચ્ચમાં અપરાધ પડે તેની કર્મની એક પ્રતિ

જયદ્ધ. પુ (જયદધ) એ નામના એક રાજકુમાર, જે દુર્યોધનના અનેરી યાવ

જયમધિ પુ (જયમધિ) યુગીક મગનના મત્રીનું નામ.

જયમદ. પુ (જયમદ) વિજયસૂચક અવાજ

જયા ધ (યા) જ્યારે, જે વખતે

જયા સ્ત્રી (જયા) જારમાં તીર્થેક વાસુ-ધન્યની માનનું નામ (૨) ગ્રીહ, આરમ

અને તેરસની રાત્રિનું નામ (૩) યોથા ચક્રવર્તીની મુખ્ય સ્ત્રી (૪) એક જાતની મિથાઇ

જયારમયાર પુ (જયારમયાર) જડાગ મહાર-કપ અપરાધ

જર પુ (જર) તાપ (૨) ના સતાપ

જરગ. ત્રિ (જરજ) છૂંદ, પુરાણ

જરગ. } પુ (જરગ) ધરડો બાદ
જરગત. } (૨) જરક નામનું જનાવર

જરઘ ત્રિ (જરઘ) ધરક, છુનું, છૂંદ (૨) કંપ

જરય પુ (જર) પહેલી નરકના મેરથી દક્ષિણ તરફનો એક નરકવાસો.

જરયમઝક પુ (જરજય) પહેલી નરકનો ઉત્તર દિશા તરફનો એક નરકવાસો

જરયાસ પુ (જરયાસ) પહેલી નરકનો પશ્ચિમ દિશા તરફનો એક મહોટો નરકવાસો.

જરયાસિદ્ધ પુ (જરયાસિદ્ધ) પહેલી નરકનો દક્ષિણ દિશા તરફનો એક મહોટો નરકવાસો

જરસ પુ (જર) એક જાતનું જયપી પથ્થ.

જરા સ્ત્રી (જરા) ધણપ, દહાવસ્થા

જરાઝમ. ત્રિ (જરાઝમ) જરાપુ-ઓર સાથે જન્મ પામનાર, મર્મોશયથી જન્મ પામના મનુષ્ય અને પથ્થ

જરાઝ. } ત્રિ (જરાઝ) જુઓ " જરા
જરાઝ. } ઉત્તર " સાર

જરાકુમાર પુ (જરાકુમાર) યાર વરના એક કુમાર, શ્રીકૃષ્ણના એક ભાઇ

જરામુલ પુ (જરામુલ) મન્થન નરકના

જરામિલ (જરામિલ) રામ, નવમા

જરામિલ (જરામિલ) પ્રતિ વામદેવ

જરિ ત્રિ (જરિ) તાવવાનો

જરિમ. ત્રિ (જરિમ) જાત-જાત વચેરે રામવાડુ

જરૂતા સીં (જરૂતા) ચાર ધરિયાળા
છત્રની એક જાત

જલ ત્રિં (જલ) દેદીપ્યમાન ચમકનાળુ

જન નં (જન) પાણી જળ (૨) જન
મન તથા જનપ્રજા ઇ ના પ્રથમ લોક
પાણુ નામ (૩) પાણીના છત્ર (૪)
પરિની (૫) જગત્થાન, તમાર ત્રેરે

જલદિપ પું (જલદિપ) જનકાત ઇના
એક લોકપાણુ નામ

જલકલ પું (જલકલ) ચક્રમતમણિ
સચિત મંડિત પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨)
દક્ષિણ તરફના ઉપિકુમારના ઇંદ્રનુ
નામ (૩) જનકાત ઇ ના ત્રીજા લોક
પાણુ નામ

જનકારિ પું સીં (જલકારિ) ચોધિય
છત્ર વિશે.

જલકિદ્દ નં (જલકિદ્દ) પાણીનો મેન,
મેનાગ શીશુ ત્રેરે

જલકોટા } સીં (જલકોટ) પાણીમા
જલકોલા } રમણી રમત જળપ્રેતિ

જલઘરિય ત્રિં (જલઘરિક) પાણીની બ
તથા પ્રતાપ સાધી ચાનાર

જલચર પું (જલચર) પાણીમા ઉત્પન્ન
થઈ પાણીમા રહેનાર પચેત્રિય તિરિય

જલચરી સીં (જલચરી) પાણીમા રહેનાર
માણી મનરી ત્રેરે જનચર નિર્ધ
ચની સી

જલચાર ત્રિં (જલચાર) પાણીમા ચાનાર

જલચારિયા સીં (જલચારિકા) ચાર ધરિ
યાળો એક જાતનો છત્ર

જલજ નં (જલજ) પાણીમા ઉત્પન્ન થ
નાર કમળાદિ

જલજલિત ત્રિં (જાગૃત્યમાન) દેદીપ્યમાન
ચાણુ

જલદ્વાણ નં (જલદ્વાણ) જગત્થાન પા
ણીનું સ્થાન

જલણ પું (જલણ) દેદીપ્યમાન અગ્નિ
આગ દેવતા (૨) ક્રોધ ગુસ્સો (૩)

નિં સળગાવનાર (૪) પું જ્ઞાનાદિ
ગુણનો પ્રકાશ કરવો તે (૫) અગ્નિ
કુમાર દેવતા (૬) નં સળગાવવું, બાળવું

જલણકાય નં (જલણકાય) તેજસ્વી
અગ્નિ

જનણપચ્ચદ્વય નં (જલણપચ્ચદ્વય) અ
ગ્નિમા પડી મરી જતુ તે બાળમરણનો
એક પ્રકાર

જલણપ્રવેસ નં (જલણપ્રવેસ) અગ્નિની
બહાર પડી બાળી મરતુ તે બાળમરણનો
એક પ્રકાર

જલન પું (જલન) જુઓ "જપણ શબ્દ

જલનિદિ પું (જલનિધિ) સમુદ્ર

જલપચ્ચવ નં (જલપચ્ચવ) પાણીમા
કુખી મરી જતુ તે બાળમરણનો એક
પ્રકાર

જનપચ્ચદ્વય નં (જનપચ્ચદ્વય) જુઓ
ઉપનો શબ્દ

જલપ્રવેસ નં (જલપ્રવેસ) જુઓ જન
પચ્ચવ શબ્દ

જલપ્રમ પું (જલપ્રમ) ઉત્તર તરફના
ઉપિકુમાર જાનિના ભવનપતિ દેવતાનો
ઇં (૨) જનકાન્ત તથા જનપ્રજા ઇંદ્રના
ચોથા લોકપાણુ નામ

જનપ્રવેસ નં (જલપ્રવેસ) જુઓ જન
પચ્ચવ ' શબ્દ

જલપ્રદ પું (જલપ્રમ) જુઓ ' જન
પચ્ચવ ' શબ્દ

જલમાલા સીં (જલમાલા) પણુ પાણી

જલપ પું (જલપ) મેન વરસાદ

જનપ નં (જનપ) કમળ

જલચર પું સીં (જલચર) પાણીમા ઉ
ત્પન્ન થઈ પાણીમા રહેનાર પચેત્રિય
નિર્ધય

जलयरी. श्री० (जलचरी) ~ गायर निर्देश
पर्यवेक्षणी श्री

जलरश्मि पु० (जलरश्मि) जलरश्मि तथा २
जलरश्मि पु० (जलरश्मि) जलरश्मि नाम

जलरम्यस पु० (जलरम्यस) राक्षसना
पाथमे २१०

जलरक्षण न० (चक्रमण) १/११११, १/११११
जलरक्षण पु० म० (चक्रमण) १/११११, १/११११

સનસ્પતિ, કમળ, ગેશાળ સંગેષ

જલરૂપ. } ૫૦ (વજન) ઉદધિ કુમારના
 જલરૂપ } ૬૬ ૧/૨ મિનના પીગ લોક
 પાણી નામ

જલયાસિ પુ (જનશક્તિ) જગની અદર
વસનાર તાપમની એ જગ (૨) ત્રિ
પાણીમા ન્હોના

जलविद्युत् ५० (जलविद्युत्) मन्मथो
वि. १, २२ ईश्वरानन्द १३

जलघोरिय. पु० (जनवीय) गार धन्विष
वाजो अय रिगे। (०) काभहेन रसा-
भीपी तेमना नरसभा थोयो सातगे
गगत, धन्वाकु नरसभा छिपन थोय ओके
मध्यान गगत

जलमूग पु० (वषट्क) २०३१ ६११
श्रीमद् योगपादगुणाम् (२) १० मेराग

જલસંપાદ. પુ. (જગજીવનાદિ) પાઠશ્રી
ગુરુ માનનાર નાપસની એ. જન

जलहर पु० (जलम्) मेघ, पानी, वा०श।

जलदि ३० (जलधि) समुद्र

अज्ञाभिमेपरदिग्गम्य ५० (वज्रभिद्वय
मात्र) वानप्रस्थ तापसनी ज्येष्ठ जन
शेनुं शरीर पाप्मीना वारुण सियनयी
इति यथ गेय होय ते

जजाय पु० (मरुत) रागना गुप्ता भो-
सनाग.

જાણવું ન. (જાણ) શબ્દોનું અર્થ
પ્રશ્ન. ૧૨૧

जलासय पु० न० (जलाशय) ४१११५,
४१११५ हेडाशा-तमान धगेडे

जलासयसोसण न० (जनानथशोषण) १११।-
 गङ्गा-तटस्थ भवेत्ते भोमराया ते, श्रीरक्षणा
 साधना ननदा अनियाऽऽप १५ कर्मा
 दानमानुं यैऽपु कर्मादान

જલય ત્રિ (જાલિત) યાગેશુ (૨) ઉ-
ત્તમ, કાન્તિપુષ્પ

અલિદ ત્રિં (અલિદ) મમના, મમનાના
સ્વભાવનાજો!

જલુગા } સી. (વર્ગ) બગડેલુ લોદી
જળયા } પાનાર, જગો, બેદિય છા
વિશે : (૨) ચર્મ પક્ષીની એક જાત

જક પુ. (નક) સરીઠ ઉપર મતમે દાખ
મેન (૨) નટ. ગામગીઆ (૩) નિ.
ચોડા પ્રપત્તથી દૂર થાય તેવું (૪) જલદેશ
ગાસી રોડથી એક મત (૫) કાન.
લખ જાના

जङ्घरिसिद्ध. पु० (जङ्घरिसिद्ध) शरीराना मे
लगा ५६, २२ भागा १८ भा ५६.

જાણી શી. (મારી) આ-૧૩

जन्मिय न० (वक्र) क्षीरने। मे०.

જઙ્ગાસહિ. સ્વી. (જગૌપથ) એક પ્રકારની
વધિ, જેના મેનના અપરંપી દર્શ મટ
એના પ્રકારની સાધ્ન.

જવ ૭૦ (૪) માં, ફરીફરીને મનનો
આગ દાવો તે.

જય પુઠ (મક) રત્વ એક ગળનુ પાન્ય
(૨) એક પ્રમાની ઓધિ. (૩) આપુ
પ્રમાણુ નવો દાણો, અગ્રનો આપો
જય (૪) પાને પદેસાની એક રા
ની યોષી (૫) એ નામનો એક
માણસ.

જા. પુ. (ગા) મનિ વેમ, જા. પુ.

अथ जय पुं (दाय) मे नामनु मे ।
५ ५

જવણ પુ (જવન) વેગ, સીધપતિ
 જવણ ન (વાપન) નિર્વાહ, ગુભરો
 જવણ પુ (જવન) એવેરૂ વપન દેશ
 વાસી, (૨) એ નામનો એક અનાર્થ દેશ
 જવણીય પુ (જવનદીવ) વપનની રસતિ
 વાળો દ્વીપ
 જવણા સી (જાના) શરીરનિર્વાહ છનન
 નિર્વાહ (૨) સપમનો નાના
 જવણાણિયા સી (જવાલિકા) એક જાતની
 ચિપિ
 જવણાણિયા સી (જવાલિકા) નાને
 પહેરનાની એક જાતની ચોની (૨)
 વન દેશની નિર્ણ ૧૮ નિષિમાની
 એક
 જવણિજ્ઞ ત્રિ (વાપનીય) વખત ગુભરવા
 થોગ (૨) ઇદ્રિયો અને મનને છનના તે
 જવણિયા સી (જવાલિકા) કનાત પડે
 જવણી સી (જાવની) વનનની સી (૨)
 વપનની નિષિ
 જવગણ ન (જવાળ) એક જાતનું જવનું
 બનાવેન અન
 જવનાજિયા સી (જવાલિકા) જુઓ
 “જવણુનિયા” શબ્દ
 જવતમ્મ પુ (જવમ્મ) જવના મધ્ય
 ભાગ રિખિત એક ભરપ (૨) જવનો
 મધ્ય ભાગ (૩) ત્રિ જવના મધ્ય
 ભાગના આમરણુ
 જવમમ્મર્ણપડિમા સી (જવમ્મવજ્જરતિમા)
 જવ મધ્યભાગ જેની મધ્યપડિમા એટલે
 કે જે છેડે પાતળી અને નચે પુષ્ટ,
 જેમ કેઈ સાધુ ગુરુ પહોને પડવેથી
 એ કાગિયો આદાર નહ પડિમા
 શર કરે, પુનઃ ૫૨ કાગિયા મુધી
 પડેલી પત્રી દરેજ એક કાગિયો
 ૫૪૫ના ૫૬ ૦) એક કાગિયો આ
 ૫૨ નહ પડિમા પુરી કરે ને

જવમમ્મ સી (જવમ્મ) જુઓ ઉપનો
 શબ્દ
 જવવારય. પુ (જવવારક) જવના અકર,
 જવારા
 જવસ ન (જવ) ક્રોળ ધાન્ય (૨) ધર્મ
 વજેરે ધાન્ય
 જવ સી (જવા) એક જાતની વનરપતિ
 જવાસ્ય પુ (જવાલક) વનરપતિ રિશો,
 જવાસો
 જવાસા પુ (જવાસ) રાજા પુલવાગુ એક
 જાતનું શાક
 જવિ ત્રિ (જવિન) વેગવાળો (૨) પુ ધોડો
 જસ પુ (જસત્) વશ, કાર્તિ, આબર (૨)
 સપમ, ચારિત્ર (૩) શ્રી પાર્શ્વનાથના
 આકાશ ગણધરનું નામ (૪) ચૈદમા
 તીર્થકર શ્રી અનતનાથજીના પ્રથમ ગણ
 ધરનું નામ. (૫) વિનય
 જસંસ પુ (જસત્તિવ) મહાવીર સ્વામિના
 પિનાનું એક નામ
 જસસિ ત્રિ (જસત્તિવ) પ્રખ્યાત, વશસ્ત્રી,
 જેની શુભ કીર્તિ એતરફ પ્રસરી હોય
 તે (૨) મહાવીર સ્વામીના આપનું અમર
 નામ
 જસસ્ત્ર ત્રિ (જસત્) સર્વ દિશામાં વશ
 મેળવનાર (૨) નાભોદેવરાયોનો એ
 નામનો ૪૨ મો દીકરો,
 જસકિસિ સી (જસત્તિવ) જશ, આબર,
 પ્રખ્યાતિ
 જસકિસિણમ ન (જસત્તિવ) નામ
 કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી છન
 જશ વશ ત્યા શુભ કાર્તિ મેળવે
 જસગોસ પુ (જસગોષ) એરત શેવમા
 ભારિ ત્રીજી તીર્થકર
 જસવ પુ (જસવન્દ) એ નામના એ
 ગણી

જસદ. પું (જસદ) જસત; એક જાતની ધાતુ.

જસઘણ. પું (યસોઘન) એ નામનો એક રાગ.

જસઘર. પું (યસોઘર) પખવાડીઆના પાંચમા દિવસનું નામ.

જસમદ. પું (યસોમદ) સમ્યક્ભવસૂરીના એક શિષ્ય. (૨) એ નામના એક આચાર્ય કે જે માકરસંગોત્રના આર્યસંભૂતવિજયના શિષ્ય હતા. (૩) પખવાડીઆના પંદર દિવસમાંના ચોથા દિવસનું નામ. (૪) નં યસોભદ્રથી નીકળેલ એ નામનું કૃષ્ણ (૫) પું એ નામના શ્રી પાર્શ્વનાથના એક ગણધર.

જસમંત. પું (યસોમંત) એ નામના એક કુલગર. (૨) ત્રિં યસસ્વી, કીર્તિવાળા.

જસવર્દ. } સ્ત્રી (યસોમતી) બીજા સગર
જસવતી. } ચક્રતીની માતા. (૨)

શ્રમણ ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામિની પુત્રીની પુત્રીનું નામ. (૩) ત્રીજા, આક્રમ અને તેરસ એ ત્રણ રાત્રિની તિથિ.

જસગય. પું (યસોગદ) ધન્યનાદ.

જસર્તિસ. ત્રિં (યગચ્ચિત્) યજ્ઞવાન્; યજ્ઞસ્વી.

જસહર. પું (યસોઘર) જૂઠ્ઠીપના ભરત ખામાં થનાર ૧૬ મા તીર્થંકર. (૨) પખવાડીઆના યદર દિવસમાંનો પાંચમે દિવસ. (૩) ત્રેવેયક વિમાનનો એક પાથકો. (૪) સ્ત્રી દક્ષિણ રચક પર્વત ઉપરની આઠ દિશાકુમારીમાંની ચોથી દિશાકુમારી. (૫) પદની પદર રાત્રિમાંની ચોથી રાત્રિનું નામ (૧) જૂઠ્ઠા મુર્ગના નામે ગદા (૭) ત્રિં યસાલી. યસાન્.

જસા. સ્ત્રી (યગા) કૈલાષીના રડીય કારવપની આ ન્ખને કપિવની માના. (૨) બધા પુરોહિતની સ્ત્રી.

જસો. પું (યસા) યશ; આપર; કીર્તિ.
જસોવંદ. પું (યસાવંદ) જુઓ “ જસ-વંદ ” શબ્દ.

જસોદ. પું (જમદ) જુઓ “ જસદ ” શબ્દ.

જસોઘણ. પું (યસોઘન) એ નામના એક રાગ.

જસોઘર. પું (યસોઘર) જુઓ “ જસઘર ” શબ્દ.

જસોઘરા. સ્ત્રી (યસોઘરા) પંદર રાત્રિમાંની ચોથી રાત્રિનું નામ. (૨) દક્ષિણ રચક પર્વત પર રહેનારી એક દિશાકુમારી હતી. (૩) જમ્બુવૃક્ષ વિશેષ; સુદૃશના.

જસોનામ. નં (યસોનામ્) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ જન્મ પામે છે.

જસોવા. સ્ત્રી (યસોદા) મહાવીરસ્વામીની સ્ત્રી. (૨) કૃષ્ણવાસુદેવની પાલક માતા.

જસોવર્દ. સ્ત્રી (યસોમતી) જુઓ “ જસવર્દ ” શબ્દ.

જસોહર. પું (યસોઘર) ભરતક્ષેત્રના ગદ ચોવીસીના ૧૬ મા તીર્થંકર. (૨) આવની ચોવીસીના ભરતક્ષેત્રના ૧૬ મા તીર્થંકરનું નામ.

જસોહરા. સ્ત્રી (યસોઘરા) દક્ષિણ દિશાના રચક પર્વત પરની આઠ દિશાકુમારીમાંની ચોથી દિશાકુમારી. (૨) જમ્બુવૃક્ષનાનું અપર નામ.

જહ. જન (યગ) જેમ, જેની રીતે.

જહકમ નં (યથાકમ) કમ અનુસાર; કમસર, અનુક્રમે.

જહસ્તાય નં (યથાસ્તાય) કયાપ રતિન યથાખ્યાન નામનું પાચમુ આદિત.

જહદ્વિય. નં (યથાધિય) યથાધિય; જેમ હોય તેમ.

જહગ નં (જન) જન્ય.

જટણિજ્ઞ ત્રિ० (હથ) ત્યાગમા યોગ
જટણ ત્રિ० (જપ્ત) ઓગમા ઓહુ,
નામા ન્હાનુ યોગમા યોહુ (૨) અ-
ધમ, નીચ
જટણિણય. ત્રિ० (જપ્ત) બુઓ “ જટણિણય ”
શબ્દ
જહતહ. મ૦ (યાત્રા) જેમતેમ આહુ
અવગુ
જહત્થ. ત્રિ० (ક્ષાણ) યથાર્થ, ખરેખર
જહત્યામ ત૦ (યથાર્થ) યથ શક્તિ
જહત્ત ત્રિ० (જપ્ત) બુઓ “ જટણિણય ”
શબ્દ
જહરિહ. ત૦ (કાઠ) યથાર્થ, ખરાખર,
ખરેખર.
જહસત્તિ સ્ત્રી० ત૦ (યથાર્થ) યથાશક્તિ,
શક્તિ પ્રમાણે.
જહા મ૦ (યમ) જેની રીતે, જેમ, જે
પ્રમાણે
જહાચ્છદ પ૦ (યથાચ્છદ) રાખાવડ
જહાજાય ત્રિ० (યથાજાય) જેમની નખતની
સ્થિતિ જેટલું નજી (૨) જાડ, મૂર્ખ
જહાજેટુ ત૦ (યથાજેટુ) મોટાછાના
ક્રમથી
જહાજોગ ત૦ (યથાજોગ) યથાસોજન જેમ
રે તેમ
જહાજામય. ત્રિ० (યથાજામય) જેનો નામ
નિર્ણય કર્યા નથી તે કોઈ એક
જહાજિસંત ત૦ (યથાજિસંત) અનધાર્યા
પ્રમાણે જેમ ધાય દોષ તેમ
જહાજુપુત્ર ત૦ (યથાજુપુત્ર) ક્રમસર,
અનુક્રમ પ્રમાણ
જહાતથ ત૦ (યથાતથ) સાતતિક સત્ય,
ખ-ખ
જહાતહ ત૦ (યથાતથ) સ્વયંકાય સત્ય
તેરમુ અધ્યયન (૨) સાતતિકપણ,
સત્યતા

જહાનામ ત્રિ० (યથાનામ) યથાનામ, સ
લાનના, કોઈક
જહાનામય ત્રિ० (યથાનામય) જેમ કોઈક,
દેહાત ઉત્તરનાસ (૨) વાત અનંત
જહાનાય ત૦ (યથાનાય) યથાપ્રોગ્ય, રીત
સરનુ, બાજી
જહાપત્રકરણ ત૦ (યથાપત્રકરણ) આત્માનુ
પરિણામ ત્રિગે
જહાફુડ ત૦ (યથાફુડ) ખરેખર, ખરેખર
જહામૂત ત્રિ० (યથામૂત) જેની રીતે
જહામૂત } અનેનુ દોષ તેની રીતે, સત્ય
રીત
જહામાલિય ત૦ (યથામાલિય) જેમ ધાન્ય
વડું જેમ
જહારિહ. ત૦ (યથાર) યથાસોજન, જેમ રે
તેમ
જહાનાઈ ત્રિ० (યથાનાઈ) ખરેખર આનંદ
ચાગ કહેનાર, સત્ય યોનનાર
જહાસંત ત૦ (યથાસંત) સખ્યા પ્રમાણે,
ક્રમનાર
જહાસત્તિ સ્ત્રી० ત૦ (યથાસત્તિ) શક્તિ
પ્રમાણે, યથાશક્તિ
જહાસુહ ત૦ (યથાસુહ) જેમ સુખ પડ તેમ
જહિ. મ૦ (યથા) જે સ્થાને, જ્યાંપર
જહિચ્છ ત૦ (યથા) ક્રમ પ્રમાણે
જહેર. ત૦ (યથેર) જેમ, જેવી રીતે
જહોસ્ય } ત૦ (યથાસિ) યથાસોજન,
જહોચિય } યથાચિત
જહોચિય }
જહોચિય ત૦ (યથાચિય) જેની રીતે કહ-
નામા-કેપેશનામા આ યુ દોષ તે પ્રમાણે
જહુવી. સ્ત્રી० (યથા) મગા નવી
જા મ૦ (યથા) જ્યાં સુધી
જા. સ્ત્રી० (યથા) જેમ, ઉત્પત્તિ (૨)
એકદિય, તે દિવસ આપિ પાચ વનિ

(૩) જ્ઞાનિ; જ્ઞાનિ; ક્ષત્રિય આદિ વર્ણ.
(૪) માતાપક્ષ. (૫) જ્ઞાનું ઝડ; પુષ્પ
પ્રધાન વૃક્ષ. (૬) સામાન્ય નૈયાયિકાના
મત પ્રમાણે એક પ્રકારનો વ્યાપક ધર્મ;
જેમ મનુષ્યનું મનુષ્યતા અને માયનું
માયતા. (૬) મધ વિશેષ.

જાદ. વિ. (યાચિન્) જનાર.

જાદ્વ. વિ. (યાચિત) પ્રાર્થના કરેલ; યાચના
કરેલ.

જાદ્વંધ. પું. (જાદ્વંધ) જનમંધ; જનન-
થીજ આંધળો.

જાદ્વ્યાજીવ. પું. (જામ્યાજીવ) જ્ઞાનિ જ-
ગ્યાવી આદાર લેનાર સાધુ.

જાદ્વ્યાચિય. પું. (જામ્યાચિય) જ્ઞાનિએ કરી
આર્થ; હૃદયજ્ઞાનિની સ્ત્રીથી ઉત્પન્ન થયેલ
જ્ઞાનિ; અન્યથા, ક્ષિદ, વિદેહ, વિદેહજ,
દરિના અને યુંચુળા એ ૭ આર્થ જ્ઞાનિ.

જાદ્વ્યાસીવિસ. પું. (જામ્યાસીવિય) જનમ-
થીજ ઝેરી; સર્પ, વિધી, આદિ

જાદ્વર્મ. ન. (જાનિર્મન્) જનમ સરકાર.

જાદ્વિક્ષય. વિ. (યાદ્વિક્ષ) હૃદય પ્રમાણે
કરનાર.

જાદ્વિગમ. ન. (જાનિગમ) નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેથી છુપ લુપી લુપી જ્ઞાનિ-
માં ઉત્પન્ન થાય.

જાદ્વિવદ્ધ. ન. (જાનિવિવદ્) મુદ્રદબ્ધાનો
એક પ્રકાર; મવપદ્ધાદિ મુદ્ર રચના.

જાદ્વિગ. ન. (જાનિવિદ્) પાંગળનિ, આ-
રજ્ઞિ અને શ્રે નિદાપેશનિ એ ત્રિપુટીની
અગ્રાર પ્રકૃતિનો સમુદાય.

જાદ્વેર. પું. (જાનિવ્યર્થ) સાથી વધારે
વરસતી ઉમરના સાધુ

જાદ્વેશ. પું. (જાનિવેશ) જ્ઞાનિદોષ; જ-
નમેનો દોષ.

જાદ્વર્મય. વિ. (જાનિર્મય) ઉપનિ-
રવઆપવાળો.

જાદ્વિગમ. ન. (જાનિગમ) જુઓ "જાદ-
વિગમ" શબ્દ.

જાદ્વિંગુલ. વિ. (જાનિવિંગુલ) જનમથીજ
પાંગળો-લુપો.

જાદ્વિપદ. પું. (જાનિવિપ) જનમમરણનો માર્ગ;
સંસાર.

જાદ્વિપસરણ. સ્ત્રી. (જાનિવિપસરા) એક
જ્ઞાનનો દારૂ.

જાદ્વિવિદ્. વિ. (જાનિવિવિદ્) જનમથીજ જાદેડ.

જાદ્વિમત. વિ. (જાનિવિમ) જ્ઞાનવાન; સારી
જ્ઞાનનો.

જાદ્વિમ્મ. વિ. (જાનિવિમ્મ) જનમનો મુંગો.

જાદ્વિ. વિ. (યાચિત) જાએલું; માંગેલું.

જાદ્વિવ્યવસ્થ. પું. (જાનિવિવ્યવસ્થ) એ
નામનું ઇચ્છાન ઇચ્છનું ચોથું વિમાન.

જાદ્વિલિગ. ન. (જાનિવિલિગ) જ્ઞાનિમયક વિગ-
શરીર અવયવ.

જાદ્વિવસ્ત્ર. સ્ત્રી. (જાનિવિવસ્થા) જનમથીજ
વધ્યા-વાંઝણી.

જાદ્વિવ. પું. (જાનિવિવ) ઉત્તમ જ્ઞાનિ.

જાદ્વિવિપરણ. વિ. (જાનિવિવિપર) સંપૂર્ણ શુભ-
વાળી જેની માતા દોષ ને; માતાનો
પક્ષ જેનો સાગ દોષ ને.

જાદ્વિવર. વિ. (જાનિવિવર) પૂર્વ જનમનું
અમરણ કરનાર. (૨) પું. પૂર્વ જનમની
રૂપિની.

જાદ્વિવરણ. ન. (જાનિવિવરણ) મત જનમેના
અનાવેનું સમરણ; મનિજ્ઞાનમાં પારણાનો
એક ભેદ.

જાદ્વિવરણાવરણિજ્ઞ. ન. (જાનિવિવરણાવરણ)
જાનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ; જ્ઞાનિ
અમરણને આવરનાર કર્મ પ્રકૃતિ.

જાદ્વિવસ. વિ. (જાનિવિવસ) જુઓ "જાદ-
વસ" શબ્દ.

જાદ્વિવિંગુલ. પું. (જાનિવિવિંગુલ) આંગે
રિંગો.

જાદિ. સ્ત્રી० (જાતિ) જુઓ “ જાદ ” શબ્દ
જાદિસરણ નં (જાતિસ્મરણ) જુઓ “ જાદ ”
સરણ” શબ્દ

જાદિસરણાવરણિજ્ઞ. નં (જાતિસ્મરણાવરણીય)
જુઓ “ જાદિસરણાવરણિજ્ઞ ” શબ્દ
જાદિહિંદુલુપ પુ० (જાતિહિંદુલુક) જુઓ
“ જાદિહિંદુલુપ ” શબ્દ

જાદ પુ० (જાદુ) દવા, ઓસડ

જાદવા. સ્ત્રી० (યાત્રુના) દેશણી.

જાદલ પુ० (જાદુલ) એક પ્રકારની યુગ્મ
નસપતિ

જાદુકરણ. નં (જાદુકર્ણ) એ નામનું એક
ગોત્ર

જાદુકરણીય નં (જાદુકર્ણીય) એ નામનું
એક ગોત્ર

જાદુશય. નં (જાદુશય) એક પ્રકારનું સોતું

જાગ પુ० (યાગ) યજ્ઞ (૨) દેવપૂજા

જાગર ત્રિ० (જાગ) અસયમરૂપ નિદ્રા
વગરના, અગત્ય, નિદ્રાના અભાવનાગો
(૨) પુ० જાગરણ, નિદ્રાનો ત્યાગ

જાગણત્તાર ત્રિ० (જાગરિતુ) જાગનાર

જાગરણ નં (જાગરણ) જાગરણ નિદ્રાનો
ક્ષય.

જાગરિત્તાર. ત્રિ० (જાગરિતુ) જાગનાર

જાગરિય ત્રિ० (જાગર) } જાગેલ, નિદ્રા

જાગરિય ત્રિ० (જાગરિક) } રહિત

જાગરિયા સ્ત્રી० (જાગરિક) આગકના જન્મ
પડી ઇટ્ટી રાત્રે ઘરના માણસો રાત્રે
જાગરણ કરે તે

જાગરિયા સ્ત્રી० (જાગર) ચિત્તન, વિ-
ચારણા

જાગીય મં (યાગીયમ) ઇશ્વરીપૂર્વક

જાગ પુ० નં (યાગ) ગાડી, ગાડા, રથ,
સપ્તમ વગેરે ગાડી (૨) રિમાન (૩)
યાનપાત્ર, વદાણ

જાગણ ત્રિ० (જાગ) જાગનાર, સમજનાર

જાગણિહ નં (યાગણિહ) રથ મુકનાનું ધર

જાગણ નં (જાગ) જ્ઞાન, જાણવું તે

જાગણા. સ્ત્રી० (જ્ઞાન) જ્ઞેનાથી વસ્તુનો નિર્ણય
થાય તે

જાગણ ત્રિ० (જાગ) જાણનાર, સમજ-
નાર, (૨) પુ० પોતે જાણે નહિ છતાં
પોતાને જાણકાર માનનાર બોદાદિ

જાગણ ત્રિ० (જાગ) સમજનાર, જ-
ણનાર

જાગણા સ્ત્રી० (જ્ઞાન) જ્ઞાન, સમજ

જાગણ. પુ० (યાગણ) એક પ્રકારનો રથ

જાગણવત્ત નં (યાગણ) વદાણ

જાગણવ ત્રિ० (જાગણ) દેશમાં વસતા અ-
થવા આવેલા લોકો, દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ

જાગણવિમાણ ત્રિ० (યાગવિમાણ) દેવતાને
ગમન કરનાનું-સુસાધરીના કામનું રિમાન

જાગણસાલા. સ્ત્રી० (યાગણસાલા) ગાડી, રથ,
નહેલ રિગેરેને રાખવાની જગ્યા-તળેયો
(૨) વાહન બનાવવાનું કારખાનું

જાગણસાલિય પુ० (યાગણસાલિક) ગાડા, રથ
વગેરે રાખવાની યાનશાળાનો ઉપરી

જાગણિક ત્રિ० (જાગ) જાણેલ

જાગણ ત્રિ० (જાગ) જાણીને પાપની નિ-
વૃત્તિ કરનાર, જાણનાર

જાગણ નં (જાગ) છુટણું, દીંચણું

જાગણનોપ્પરમાયા. સ્ત્રી० (જાગણનોપ્પરમાય) વધ્યા
સ્ત્રી, વાગણી.

જાગણપાપપડિય ત્રિ० (જાગણપાપપડિય) દીંચ
ણીયે પડેલ

જાગણ ત્રિ० (જાગ) જાણનાર

જાગણ સ્ત્રી० (જાગણી) ગયા નહી

જાત. ત્રિ० (જાત) જન્મેન, ઉત્પન્ન થયેલ
(૨) નં પ્રકાર

જાતકમ્મ નં (જાતકર્મ) જન્મસંકાર

જાતના સ્ત્રી० (જાતના) પીડા

જાતરૂપ. ત્રિ० (જાતરૂપ) સુદર, ચાલુ
(૨) ન૦ મોનુ (૩) જાતરૂપ-મોનાનો

કાણ, રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ખર કાણનો
૧૩ મો વિભાગ

જાતિ સ્ત્રી० (જાતિ) જુઓ " જાતિ " શબ્દ

જાતિકર્મ. ન૦ (જાતિકર્મ) જુઓ " જાતિ
કર્મ " શબ્દ

જાતિપત્ર. પુ० સ્ત્રી० (જાતિપત્ર) એક
જાતનો દાર

જાતિય. ત્રિ० (યાત્રિ) માગેય, યાત્રેય.

જાતિસંપન્ન ત્રિ० (જાતિસંપન્ન) જુઓ " જાતિ-
સંપન્ન " શબ્દ

જાતિસરણ. ન૦ (જાતિસરણ) જુઓ
" જાતિસરણ " શબ્દ

જામ. પુ० (યામ) મહાનત, સંસ્થા પ્રાણી-
નિપાનવેરમય અદિ ઝોટા પાચ પ્રત
(૨) પહેર, ત્રિસ કે રાત્રિનો એથો
ભાગ (૩) આડથી બીસ, બીસથી
સાઠ અને સાઠથી વધારે ઉમર

જામાડય. પુ० (જામાડય) જમાડ

જામિચ્યુ. પુ० (યામિક) પહેરગીર, સિપાઈ

જામુગકુલુમ ન૦ (જામુગકુલુમ) રાત્રી કુલ
વાળા જામી નામે ઝાંડુ કુલ

જાપ. પુ० (યાપ) યા (૨) પૂજા

જાય ત્રિ० (જાત) ઉત્પન્ન થયેન, ઉત્પન્ન, જન્મેન.

(૨) પુ० પુત્ર, દીકરા (૩) ત્રિ० પ્રાપ્ત થયેય, મેળવેન (૪) ન૦ પ્રકાર,

જે (૫) ત્રિ० શુદ્ધ, જાતિનો (૬) પુ० અકુર (૭) ત્રિ० શાસ્ત્રવિધિ ગ્રંથનાગ

ગીતાર્થ (૮) ન૦ ગમન, ગતિ

જાયકર્મ ન૦ (જાતકર્મ) પ્રથમ કર્મ

જાયમ. ત્રિ० (યાત્રક) યાત્રક, યાત્ર કરનાર

જાયમ. ન૦ (યાત્રક) પીપ્પ કરી તે

જાયમ ન૦ (યાત્રક) માયતુ; યાત્રતુ તે.

જાયમપીયત્વ. ત્રિ० (યાત્રમીત્ર) જોના

જાનનો આધાર માગવા ઉપર છે તે,
ભિષ્મુ.

જાયણા સ્ત્રી० (યાત્રા) પીપ્પ

જાયણા. સ્ત્રી० (યાત્રા) યાત્રના, માગણી,
ભિષ્મ માગી તે

જાયણાપરિસહ પુ० (યાત્રાપરિસહ) ભિક્ષાનો
પરિપદ, પરિપદનો એક પ્રકાર

જાયળી. સ્ત્રી० (યાત્રી) આહારાંકિની
માગણી કરનારી ભાષા

જાયતેય. પુ० (જાતેય) અગ્નિ

જાયનિર્દુયા. સ્ત્રી० (જાતનિર્દુતા) જેનું જ
જોના જાતે તરફળ મરણ પામે છે

અથવા મુવેયુ અતરે છે તે માતા

જાયરૂપ ન૦ (જાતરૂપ) એક જાતનું મોનુ

(૨) રૂપ, આદી (૩) ત્રિ० રૂપનાગ

જાયરૂપકંઠ. પુ० (જાતરૂપકાંઠ) રત્નપ્રભા
પૃથ્વીના ૧૨ કાણમાનો ૧૩ મો કાણ

જાયવ પુ० સ્ત્રી० (યાત્ર) યદુરાજા,
જામ

જાયવેય. પુ० (જાતવેદ) અગ્નિ

જાયા સ્ત્રી० (યાત્ર) યાત્રા, શરીરનિર્વાદ
(૨) સમમયાન, સમમ નિર્વાદ (૩)

નિર્વાદ, પ્રશ્ન

જાયા સ્ત્રી० (યાત્ર) સ્ત્રી, ભાયા.

જાયા. સ્ત્રી० (જાત) યમરેન્દ્ર વગેરેની
બહારની સભા કે જોના સભાસદો વગર

જોનાએ આવે

જાયાદ. પુ० (યાત્રાદિ) અતરે યાત્ર કરનાર

જાર પુ० (યાત્ર) મળિનું એક લક્ષણ

જારા સ્ત્રી० (યાત્ર) જાત્રા પ્રાણીની એક જાત.

જારાપચિમત્તિ પુ० (યાત્રાપચિમત્તિ) એક
પ્રકારની નાટક વિધિ, જાત્રા (એક જાતનું
જાત્રા પ્રાણી તે) ની યાત્રાનારું એક
પ્રકારનું નાટક

જારામાર પુ० (યાત્રમાર) જાત્રા પ્રાણીની
એક જાત

જાગમાગપરિભત્તિ. પુ નં (જાગમાગપરિભત્તિ)
ત્રયમાર-૪/૧૫૨ પ્રાપ્તિની એક જાન-
તેની ગુનાસાગ્ર ૩૦ નાટકમાં એ-
નાટક

જાગિસ ત્રિં (જાગ) જેનું જેવા પ્રમારનું
જાન પું (જાન) એ નામની એક સાધા
રૂપે વનસ્પતિ કૃત્તી એ- જાન

જાનકરુહ. } પું (જાનકરુહ) વશિ
જાનકરુહ. } જોતની એ- શાખા (૨) તે
જોતનો પુત્ર

જાલ પું (જાલ) નવાળા, અગ્નિ ગિખા
જાલ. નં (જાલ) માળ્યાં પડવાની જાળ
(૨) શ્રગ વ્યાદિ પશુને પકડવાનો પાશ.
(૩) મુક્તાશ્વનો ગુન્ડો. (૪) નં એક
જાતનું પશુ ધરેણું (૫) જાળી, નાના
નાના પાણવાળી ધારી. (૬) સમૂહ

જાલધર. નં (જાલધર) દેશનાં જાલ
ખીનું જોત

જાલધરસંગુત્ત. ત્રિં (જાલધરસંગુત્ત) જાળ-
ધર જોતમાં ઉત્પન્ન થોત

જાલધરપાળ. નં (જાલધરપાળ) જોત વિશે
જાલકુટન પું (જાલકુટન) જિહ્વાળી
ધારીનો સમૂહ. (૨) જિહ્વાળી આગિજોતી
જોતકર્તા પ્રદેશ

જાલન. પું (જાલન) જાળી, માત્રી (૨)
પશુ એ- જાતનું આશરણ (૩) જે
ઈદિય છત્ર વિશે

જાલધર નં (જાલધર) જાળી સાગ્ર ધર
જાલદ નં (જાલદ) અર્ધ નદામાં
તીસરડી

જાલપંજર પું (જાલપંજર) માખ
જાલપ પું (જાલપ) જુઓ ' જાનપ શબ્દ
જાલદર નં (જાલદર) જાળીમાંથી ધર.
જાલા શૌં (જાલા) નાના જાળી, અ-
ગ્નિની ગિખા (૨) ૮ મા અર્ધસર્તની
માના (૩) અર્ધપ્રખર સામીની નામનદેરી

જાલાડ પું (જાલાડ) એક પ્રકારનો
જે ઈદિય છત્ર

જાલિ. પું (જાલિ) અતગમનના ચોથા
વર્ણના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ (૨)
મુદ્રે રાજની ધારણી રાખીના પુત્ર
(૩) અભુતરોડવાદમનના પ્રથમ વર્ણના
પ્રથમ અધ્યયનનું નામ. (૪) શ્રેણિક
રાજની ધાગ્ધી રાણીના પુત્ર (૫) શ્રી
દૃષ્ટના એક પુત્ર, જે દીક્ષા વધ
મેરુજ્ય પર મોકલે ગયા

જાલિયા શૌં (જાલિકા) જાળી, ધારી
જાન મં (જાન) જ્યાં મુધી, જ્યાં વગી
(૨) ત્રિં જેટલુ

જાવ. પું (જાવ) જાવ, મન્ત્રાકિનું ઉચ્ચારણ
જાવદશ્ય. ત્રિં (જાવદ) જેટલુ

જાવઈ શૌં (જાવિયો) ગુરુ વનસ્પતિનો
એક પ્રમાર (૨) એક જાતનો દંડ.

જાવંચમાં મં (જાવંચ) જેટલામાં

જાવંત ત્રિં (જાવંત) જેટલા (૨) નં ભગની
મુનના પ્રથમ અવકના ઝૂં ઉદ્દેશાનું નામ
જાવંતાથ મં (જાવંતાથ) એક પ્રકારનું
મણિન, સખાનો એક પ્રમાર

જાવગ પું (જાવગ) માળેપ કરનાર હેતુ
હેતુનો એક પ્રમાર

જાવચામ મં (જાવચ) જુઓ " જાવંચન "

જાવજીવ. શૌં નં (જાવજીવ) જીવે ત્યા
મુધી, જીવજીવંત

જાવજીવિયં મં (જાવજીવિયં) જ્યાંમુધી
છત્ર રહે ત્યાંમુધી

જાવજ. નં (જાવજ) નિર્વાં, કુવો

જાવતિષ્ત ત્રિં (જાવત) જેટલુ

જાવતી શૌં (જાવતી) જાવંતી, એક જા-
તનું નક્ષ

જાવદશ્ય નં (જાવદશ્ય) જાવ રો ત્યાંમુધી
રહે ને

जायय. वि० (जायय) नमो ते नत्ता ८
ना० (२) पु० तं शास्त्र प्रभाषे क्षण-
क्षयः हेतु

जायय. वि० (जायय) नमो ते अनासना

जायमिअ वि० (जायमिअ) अना आना या

ना० (२) धान्तीय युग्मन वनासना

जायिअ वि० (जायिअ) ओगायी यन

जास पु० (जाय) निगायनो ओऽ प्र १०

जासुअ. } पु० न० (जायमनय) नयुना

जासुमण } ५

जासुमिण }

जासुयण. }

जाहण पु० (जाहण) अना, दाहाया

ओऽ प्राणी

जाहण न० (जाहण) यथार्थसाधु

जाहे म० (जाहे) ना०

जिअ पु० (जिअ) अ० प्राणी

जिअ. वि० (जिअ) अतेन (०) भविनि

जिअती गा० (जीवन्ती) ओऽ मननी येन

जिअट्ठाण. न० (जीवन्तान) अना भान-

ने, अत्त ओऽ दियानि अना १० न-

प्रभा

जिअरियाणा गा० (जाययिआ) अनायाशी

रिपाय पाभनागी कर्मप्रति

जिअसत्तु पु० (जिअसत्तु) भदानी ० ना-

भीना ययनभा भियिना नमगीनो गम

(२) लगान् अग्निनाथना रिता

जिअमि पु० (जिअमि) अगान् अयन

नाथना रिता

जिअदिअ वि० (जिअदिअ) अग्निने १०

अना, अतेन

जिअणा. गा० (जिअणा) नुप १०

जिअ वि० (जिअ) अना (२) अ०

जिअ गा० (जिअ) नागी अ० (१)

० १० (३) अगान् भदानी नी पु १०

(४) लगान् भदानीनी अ० (५)

ओ नाभनु ओऽ नदन

जिअमल. पु० (जिअमल) अ० पुनमे

अना ० भूगनक्षानी साथे अ० अना अना

अ० ते भविना, अना

जिअ न० () ओऽ मननी अना

जिअ पु० (जिअ) अना अना सर्वा अ०

ना०, तीर्थ, अना आना, अना अना

ना० (२) अना अना अना (३)

अना साधु रिता, अना अना (४)

अना अना अना अना अना

जिअरूप पु० (जिअरूप) अ० अना

पायना साधु-अना अना अना

रिता

जिअरूपि पु० (जिअरूपि) अना अना

साधु

जिअरूपिय पु० (जिअरूपिय) अना अना

साधु, अ० अना अना

जिअदत्त. पु० (जिअदत्त) अना अना रिता

ओऽ साधु अना

जिअधम्म पु० (जिअधम्म) अना अना

जिअधम्मि. गा० (जिअधम्मि) अना,

अना अना अना अना अना अना

नामनी ओगायानी अना अना अना

जिअपालय पु० (जिअपालय) ओ नाभनो

ओऽ साधु अना

जिअभट्ट पु० (जिअभट्ट) आ नाभना ओऽ

अना अना अना

जिअमय न० (जिअमय) ना तीर्थ अना

अना, अना

जिअमुहा गा० (जिअमुहा) अना अना

अना अना अना अना अना अना

अना अना अना अना अना अना

जिअरूपिय पु० (जिअरूपिय) अना अना

नाभे भाषि भाषा अना अना

जिअयालिय पु० (जिअयालिय) अना अना

रीनो रहेवाशी भाकन्दि सार्थवाहनो पुत्र.
 जिणसासण. न० (जिणसासण) जैनदर्शन.
 जिणिन्द्र. पुं० (जिनेन्द्र) जिनेन्द्र लगवान्;
 तीर्थंकर.
 जिणेसर. पुं० (जिनेसर) तीर्थंकर.
 जिणोत्तम. पुं० (जिणोत्तम) तीर्थंकर.
 जिणण. वि० (जीर्ण) लुप्त; शून्य.
 (२) वृद्ध; धरती.
 जिणकुमारी. स्त्री० (जीर्णकुमारी) वृद्धा स्त्री;
 वृद्धा सुधी कुमारी रहेल्ल स्त्री.
 जिणसासा. स्त्री० (जिणसा) लक्ष्मणादी धर्मज्ञा.
 जिणसुज्जाण. न० (जिणोण) राजगृह न-
 गरीनी पश्चिमभां आवेहुं ओक उद्यान.
 जित. वि० (जित) जयदी उपस्थित थाय
 तेनुं; याद आवे तेनु. (२) जितार्थ.
 जितसत्तु. पुं० (जितराज) ओ नामनो ओक
 राजा.
 जितिविय. वि० (जितिविय) लुओ "जित-
 दिव" शब्द.
 जिन्न. वि० (जीर्ण) शून्य; लुप्त.
 जिम्मा. स्त्री० (जिम्मा) शूल.
 जिम्मागर. पुं० (जिम्माकर) शूलनो आकार
 बनावनार ओक प्रकारनो शरीगर.
 जिम्मिम्मा. स्त्री० (जिम्मा) पाणी नीकण-
 वानी परनाण. (२) शूल.
 जिम्मिविय. न० (जिम्मिविय) रसेन्द्रिय;
 रसना; शूल.
 जिमिय. वि० (जिमिय) भोजन करी क्षीयल.
 जिम्म. } वि० (जिम्मा) कपटी; भावावालो.
 जिम्ह. } (२) आगसु; मन्द. (३) न०
 कपट; भावा. (४) शून्य नामनो भेद;
 ओ वरमे सारे प्राये ओक वरस त्रेद आवे.
 जिय. न० (जित) शत, गण. (२) त्रि०
 शतत्रय; वस करेव. (३) जयदी भोक्षी
 राक्षस तेनुं; जयदी आनडे तेनुं. (४) पुं०
 शत-आधार व्यवहार.

जियंतग. } पुं० न० (जीवन्तक) ओ नामनी
 जियंतय. } ओक प्रकारनी वनरपति.
 जियंती. स्त्री० (जीवन्ती) ओक गतनी वेत्र.
 जियवंत. वि० (जितवत्) गण भेजवेव.
 जियसत्तु. पुं० (जितराज) अशतनाथस्वा-
 मीना पितानुं नाम. (२) वाणिज्य
 नामनो राजा. (३) यंपा नगरीनो राजा.
 (४) उज्जयिनी नगरीनो राजा. (५)
 सर्वतोभद्र नगरना राजातुं नाम. (६)
 भिक्षुना नगरीनो राजा. (७) पांचाण
 देशनो राजा के गेजे भिक्षुनाथशु साधु
 दीक्षा लीधी हनी. (८) आमलकक्षपा
 नगरीनो राजा. (९) सावर्था नगरीनो
 राजा. (१०) वायारसी नगरीनो राजा.
 (११) आक्षुभिया नगरीनो राजा. (१२)
 पोश्वासुपुर नगरनो राजा. (१३) त्रि०
 शत्रुने शतनार.
 जियसेण. पुं० (जितसेन) लक्ष्मणना त्रीण
 कुलकरनुं नाम.
 जियारि. पुं० (जितारि) त्रीण तीर्थंकर
 संलवनथना पितानुं नाम.
 जीमूत. } पुं० (जीमूत) शून्य नामनो भेद
 जीमूय. } के गे ओकवार वरसे तो. इस
 वरस सुधी पृथ्वीमां तेनो त्रेद रहे.
 जीय. पुं० (जीव) शव. (२) शवन;
 शंखी.
 जीय. न० (जीत) परंपराधी ब्राह्मो आ-
 वतो व्यवहार; आधारपद्धति. (२) इन्द्र;
 इन्द्र. (३) श्रुत. (४) भर्षाद्य; स्थिति;
 व्यवस्था.
 जीयकण. पुं० (जीवकण) पूर्याचार्योनी
 परंपराधी ब्राह्मो आवतो आधार.
 जीयकण्ठि. वि० (जीवकण्ठि) शतकरिपक;
 परंपरासारी आधारवालो.
 जीयघर. वि० (जीवघर) ओ नामना आर्षणा-
 नमां थयेव आधार; शारिङ्गना शिष्य.

જોરવ. ન૦ (જીરક) શરૂ. (૨) એક જાતની વનસ્પતિ.

જોરવ. પું૦ (જીરક) એક જાતની વનસ્પતિ.

જીવ. પું૦ (જીવ) આત્મા; ચૈતન્ય. (૨)

જીવતત્ત્વ; નવ તત્ત્વમાંનું પ્રથમ તત્ત્વ;

૭ દ્રવ્યમાંનું એક દ્રવ્ય. (૩) જીવન; પ્રાણ

ધારણ; (૪) બળ; પરાક્રમ.

જીવંજીવ. પું૦ (જીવંજીવ) જીવનનો આ-

ધાર. (૨) જીવની શક્તિ. (૩) જીવન.

(૪) એક જાતનું પક્ષી.

જીવંજીવક. } પું૦ (જીવંજીવક) એક જા-

જીવંજીવિગ. } તનું પક્ષી; ચક્રાર. (૨)

એક જાતની વનસ્પતિ.

જીવકાય. પું૦ (જીવકાય) જીવલોક; જીવરાશિ.

જીવગાહ. ત્રિ૦ (જીવગાહ) જીવતાને પ્રહણ

કરનાર.

જીવંઘણ. પું૦ (જીવંઘણ) જીવધન-અસંખ્યાત

પ્રદેશના પિંડરૂપ.

જીવદ્વાણ. ન૦ (જીવસ્વાન) જીવસ્થાન-ગુણ-

સ્થાન.

જીવણ. ન૦ (જીવ) જીવન; પ્રાણ ધારણ.

જીવણિકાય. પું૦ (જીવણિકાય) જીવશરિ.

જીવણિજ્ઞ. ત્રિ૦ (જીવણીય) જીવવા યોગ્ય.

જીવતત્ત્વ. ન૦ (જીવતત્ત્વ) જીવતત્ત્વ; ચૈતન્ય

-પદાર્થ.

જીવવિધિકાય. પું૦ (જીવવિધિકાય) ચૈતન્ય-

ઉપયોગ લક્ષણવાળું ૭ દ્રવ્યમાંનું એક

દ્રવ્ય. (૨) જીવ સમહ; જીવરાશિ.

જીવદ્રવ્ય. ન૦ (જીવદ્રવ્ય) જીવદ્રવ્ય; ૭

દ્રવ્યમાંનું એક.

જીવદિદ્વિયા. સ્ત્રી૦ (જીવદિદ્વિયા) જીવને

જોવા નતાં રાગદ્વેષાદિ કરવાથી લાગતી

ક્રિયા.

જીવપરસિય. પું૦ (જીવપરસિય) જીવના

અસંખ્યાત પ્રદેશમાં હોવા પ્રદેશમાં ન જીવ

માનનાર તિષ્ઠતુમ આચાર્યનો અનુયાયી.

જીવપાડસિયા. } સ્ત્રી૦ (જીવપાડેવિકી)

જીવપાઓસિયા. } કોષ/પણુ જીવ ઉપર

દેવ કરવાથી લાગતી ક્રિયા.

જીવપાડુચિયા. સ્ત્રી૦ (જીવપ્રાતીતિકા) જીવને

આશી લાગતી ક્રિયા.

જીવમિસ્સિયા. સ્ત્રી૦ (જીવમિશ્રિતા) સત્યા-

મૃયા ભાષાનો એક પ્રકાર; ન્યાં થોડા

મરી ગયા હોય અને થોડા જીવતા હોય

ત્યાં બધા-મરી ગયા છે એમ કહેવું તે.

જીવરાસિ. પું૦ (જીવરાશિ) જીવનો સમૂહ-

નથી.

જીવલોચ. પું૦ (જીવલોક) જીવલોક; સંસાર.

જીવવંત. ત્રિ૦ (જીવિતવંત) પ્રાણી.

જીવવિવ્યજ્ઞ. ત્રિ૦ (જીવવિવ્રહીય) પ્રાણુક;

જીવરહિત.

જીવવિવાળા. સ્ત્રી૦ (જીવવિવાળા) જીવને

વિપાક દર્શાવનાર કર્મપ્રકૃતિ; જીવવિપાકી

કર્મપ્રકૃતિ.

જીવવુદ્ધિય. ન૦ (જીવરહિક) અતુલા;

સંમનિ; અતુમતિ.

જીવસાહતિયા. સ્ત્રી૦ (જીવસાહસ્તિકા) પો-

તાના હાથથી જીવને મારવાથી લાગતી

ક્રિયા.

જીવા સ્ત્રી૦ (જીવા) ધતુબ્યની-પશુચ;

દોરી. (૨) ધતુબ્યાકરે ક્ષેત્રનો પશુચ

સ્થાનીય પ્રદેશ; હરત આદિ ક્ષેત્રના

લાંબા છેડાની પહોળાઈ. (૩) એક બા-

બુધી બીજ બાબુ સુધીની સિધી

લોરી.

જીવાજીવ. પું૦ (જીવાજીવ) જીવ અને અ-

જીવ પદાર્થ. (૨) ન૦ જીવ અજીવની

સમંજસવાળું ઉત્તરાધ્યયનનું ૩૬ મુ

અધ્યયન.

જીવાણુસાંસણ. ન૦ (જીવાણુસાંસણ) જીવની

શિક્ષા-સમગ્ર. (૨) એ નામનો એક

ગ્રંથ.

જીવાભિગમ. પુ० (જીવાભિગમ) જીવની સ
મજ, જીવનુ બાણુ (૨) ૧૯ ઉત્કલિક
સૂત્રમાનુ જીવાભિગમ નામનુ સૂત્ર.

જીવાતંભિચ્ચા. વિ० (જીવાતંભિચ્ચા) જીવના
આરમ્ભથી વર્તમાનધાય તે, કિયાનો એક
પ્રકાર

જીવિ ત્રિ० (જીવિ) જીવનાજો, જીવ
વાનાજો (૨) પુ० પ્રાણધારજ, જીવ

જીવિતચ્ચ ત્રિ० (જીવિતચ્ચ) અનુક્રમિત જી-
વન દયાપાત્ર જીવગી

જીવિય ન० (જીવિય) જીવન, જીવિતચ્ચ

જીવિયસ્સમ પુ० (જીવિયસ્સમ) સાધારણ
બાદર નનરપતિ કાપનો એક પ્રકાર

જીવિયરિસિકા સી० (જીવિયરિસિકા) એક
પ્રકારની વનરપતિ

જીવિયા સી० (જીવિયા) આજીવકા, વૃત્તિ

જીવિયોસવિય ત્રિ० (જીવિયોસવિય) જી-
વનમા ઉત્સવ તુલન, જીવનોત્સવ સમાન

જીવિયોસાસિય ત્રિ० (જીવિયોસાસિય)
જીવનને વધારનાર

જીવોદરણ ન० (જીવોદરણ) મન આસ્થનો
એક પ્રકાર

જીહા ચા० (જીહા) જીહા રસેન્દ્રિય

જીર્ણદિય ન० (જીર્ણદિય) જીહા, રસેન્દ્રિય

જુમ્મ ન० (જુમ્મ) ગામ નિશેષ

જુમ્મ ત્રિ० (જુમ્મ) યુમ્મ, સાદત

જુમ્મણ્ડ પુ० (જુમ્મણ્ડ) એક પ્રકારનો ચંદ્ર
અને નક્ષત્રનો યોગ

જુમ્મલ ન० (જુમ્મલ) જોડુ બેની જોડી

જુમ્મલધમ્મ પુ० (જુમ્મલધમ્મ) જુમ્મનીધાનો
ધમ્મ જુગનપણે ઉત્પલ થનુ વગેરે

જુમ્મલિય ત્રિ० (જુમ્મલિય) જોડાયેલ યુગ્મ-
સહિત

જુદ સી० (જુદિ) ક્રાંતિ, તેજ, દીપ્તિ (૨)
એ નામનું નિરમાવનિય સૂત્રના પાંચમા
ગાનું હુ અધ્યયન

જુદ સી० (જુદિ) યુક્તિ, જોડાણ, સંયોગ.

જુદ્ધમંત ત્રિ० (જુદ્ધમંત) ક્રાંતિનાનુ તેજસ્વી
(૨) ન० સયમ (૩) મોક્ષ

જુર્ગિચ્ચ ત્રિ० (જુર્ગિચ્ચ) જ્ઞાતિ, કર્મ અને
શરીરથી દૂષિત હોય તે

જુર્ગિચ્ચં ત્રિ० (જુર્ગિચ્ચં) અપચ

જુજ્ઞા ન० (જોજ્ઞ) યોગનુ, જોડુ (૨)
વ્યાપાર કરવો તે, મન, વચન અને કાયાની
પ્રવૃત્તિ

જુજ્ઞાયા } સી० (જોજ્ઞા) જુઓ " ઉ
જુજ્ઞા } પને " ૨૫૬

જુજ્ઞિચ્ચ ત્રિ० () જુઓ

જુમ્મ ન० (જુમ્મ) રાશિ નિશેષ, બેટી સ
ખ્યા સમસખ્યા

જુગ ન० (જુગ) આર હાથ પરિમિત એ-
કરપ (૨) ધોસર, ધોસરી (૩)
ધોસરાના આગરનુ પુરના હાથ પગનુ
વક્ષણ (૪) પુ० સત્ય, હાપર, પેતા
અને જનિ એ આર યુગ (૫) પાંચ વર્ષ
પ્રમાણનો ગામ નિલાસ (૬) એક જાતનો
મચ્છ (૭) ગોવદેશ પ્રસિદ્ધ એક જાતનુ
બે હાથ પ્રમાણનુ વાહન, પાનખી

જુગંતરુદ્ધમ્મિ સી० (યુગાન્તરુદ્ધમ્મિ) ગુરુ
શિષ્ય પગપરએ અનિર્નિજનપણે સસારનો
અત કરનાર જીવોની પરપરા

જુગંતરુદ્ધમ્મિ } સી० (યુગાન્તરુદ્ધમ્મિ) જુ
જુગંતરુદ્ધમ્મિ } ઓ ઉપવેશ ૨૫૬

જુગતર ન० (યુગાન્તર) પરિભાણ નિશેષ
આજ હાથ જમીન

જુગતરપલોચણા સી० (યુગાન્તરપલોચણા)
આનતા આનતા આર હાથ જમીન પર
દષ્ટિ રાખવી તે

જુર્ગધર પુ० (જુર્ગધર) રથ મનાવવાના
ઉપયોગમા આવતું એ જાતનું વાહનું

જુગણ્ડ પુ० (જુગણ્ડ) જુઓ "જુગણ્ડ"
૨૫૬

જુગપહાણ (યુગપ્રધાન) } યુગ પ્રધાન
જુગપ્રચર. વિ. (યુગપ્રચર) } યુગપ્ર
જુગપ્રધાણ (યુગપ્રધાન) }

જુગવાહુ પુ. (યુગવાહુ) ૯ મા તીર્થસ્નાના
ત્રીજા પૂર્વભાગનું નામ (૨) વિ. વાગા
દાથવાણી, દીર્ઘવાહુ

જુગમચ્છ. પુ. (યુગમચ્ચ) એક જાતનો
મચ્છ

જુગલ ન. (યુગલ) જોડી, જોડ (૨) પુ.
સ્ત્રી. જુગનીયા

જુગલિય. વિ. (યુગલિન) જોડીડુંકત

જુગર વિ. (યુગર) કાળના ઉપદ્રવથી
ગદિત, ત્રીજા નથા ચોથા આરાના
જન્મેય

જુગર. } જ. (યુગર) એકી વખતે, એક
જુગરં } કાળે, એક સાથે.

જુગસંતત્તર પુ. (યુગસંતત્તર) ચંદ્ર, ચંદ્ર, અભિ-
વાધન, ચંદ્ર અને અભિવર્ધિત એ પાંચ
સંતત્તર પ્રમાણુ સમય, ૧૮૩૦ દિવસ
પ્રમાણુ યુગસંતત્તર

જુગસાલા સ્ત્રી. (યુગસાલા) પાંચખી રાખ-
વાની શાળા

જુમ્મ વિ. (યોગ્ય) વાપક, ઉચિત

જુમ્મ ન. (યુમ્મ) ગોષ્ઠ દેશમાં પ્રસિદ્ધ એક
જાતની પાંચખી (૨) ધોસરી (૩) ધોસરી
વહેનાર થોડા, બગદ વગેરે (૪) પુગપથી
ઉગાય એવું આકાશ વિમાન

જુમાયરિયા } સ્ત્રી. (યુમાયર્ષા) વાદનની
જુમારિયા } મનિ

જુજ વિ. (યોગ્ય) યોગ્યતા વડના કરતા
યોગ્ય

જુમ્મ ન. (યુદ) યુદ્ધ, યુદ્ધ.

જુમ્મારજુમ્મ ન. (યુદ્ધાતિયુદ્ધ) ૬-૦ યુદ્ધ
૭૨ કળામાની એક કળા,

જુમ્મ. વિ. (યોગ્ય) જુમ્મ, જુમ્મ. ૧૬

જુમ્મમારો. સ્ત્રી. (યીર્મમારો) જુમ્મો
" યીર્મમારો " શબ્દ

જુમિણ્ય વિ. (જીર્ણિત) જીર્ણ .

જુમ્મજ્ઞાણ ન. (જીર્ણોદ્યાન) જુમ્મો " જી-
ર્મજ્ઞાણ " શબ્દ

જુતિ સ્ત્રી. (જુતિ) કાન્તિ

જુત્ત વિ. (યુગ) યુક્ત, સહિત. (૨)
જોડેલ (૩) યોગ્ય (૪) અસખ્યાત
અને અનતનો એક પ્રકાર,

જુત્ત. ન. (યોગ) જોતર.

જુત્તિ. સ્ત્રી. (યુક્તિ) યુક્તિ, કળા, રીતિ
(૨) મેળવણી. (૩) એ નામના એક
કુમાર (૪) એ નામનું વલ્લિદેશાસનનું
એક અધ્યયન (૫) સાધન, હેતુ

જુત્તિયમ્. વિ. (યુક્તિ) યુક્તિના જાણનાર

જુત્તિસુરણ પુ. ન. (યુક્તિસુરણ) બનાવડી
સોનું

જુત્તિસેગ પુ. (યુક્તિસેગ) જુમ્મદીપના એર-
વન ક્ષેત્રમાં ચાલુ અસપિંધીમાં થયેલ
આત્મા તીર્થકર

જુદ પુ. (યુદ) યુદ્ધ; લડાઈ, લડનાની કળા.

જુદાજુદ ન. (યુદ્ધાતિયુદ્ધ) ૬૩૭
યુદ્ધ, યુદ્ધમાં યુદ્ધ

જુદ્ધ. વિ. (જીર્ણ) જુમ્મો " જુદ્ધ " શબ્દ.

જુદ્ધા સ્ત્રી. (યુદ્ધા) આદની રાત

જુદ્ધ ન. (યુદ્ધ) જુમ્મય; જોડી, બેનું
જોડ (૨) પુ. સમશરણ

જુદ્ધપરિસય વિ. (યુદ્ધપરિસય) સમય
ખ્યા-જોડી પ્રદેશથી બનેલું

જુદ પુ. (યુગ) યુગ, પાંચ સંતત્તર પ્રમાણે
કાળ વિભાગ (૨) એ, સખ્યાવાચક

જુદ પુ. (યુદ્ધ) વચણ સમુદ્રમાના આ
મોટા પાનાવચનામાનો એક.

જુદલ ન. (યુદ્ધ) જોડી, જોડ

જુદ પુ. (યુદ્ધ) યુવાન, જુવાન

જુદા સ્ત્રી. (યુદ્ધ) યુવતિ, યુવાન સ્ત્રી

જુદાજાળ પુ. (યુદ્ધાજાળ) યુવતિ, જુવાન

જુદગન પુ. (યુદ્ધ) નામે જુદા.

જુવતિ. સ્ત્રી० (જુવતિ) યુવતિ; જુવાન સ્ત્રી.
જુવરાજ. ન० (જૈવરાજ્ય) યુવરાજ્ય તરિકે
અભિષિક્તા થયેલાનું રાજ્ય.

જુવરાય. પું० (જુવરાજ) અભિષેકનો રાજા;
પાટવી કુમાર.

જુવલ. ન० (યુગ્મલ) જોડી.

જુવલિય. ત્રિ० (યુગ્મલિત) જોડીરૂપે રહેલ.

જુવાળ. પું० (જુવન) જુવાન; યુવાવસ્થાને
પ્રાપ્ત થયેલ.

જુવ્વળ. ન० (યૌવન) યુવાવસ્થા.

જુસિય. ત્રિ० (જુટ) પ્રસન્ન; પ્રીત.

જુહિદ્દિલ. પું० (યુધિદ્ધિ) હસ્તિનાપુર નગ-
રના પાણ્ડુરાજના મહોટા પુત્ર; ધર્મરાજ.

જૂય. પું० (યૂર) યત્નરામ. (૨) એ
નામનું પુરૂષના હાથ અથવા પગનું લક્ષણ.
(૩) એ નામનો પશ્ચિમ દિશાનો પાતાળ
કળશો. (૪) ધોંસરી.

જૂય. ન० (યૂત) જુમડું. (૨) ૭૨ કળા-
માંની એક કળા.

જૂયઘ. ન० (યૂષક) શુક્લપક્ષના પ્રથમ ત્રણ
દિવસની સંધ્યા; ચંદ્ર અને સંધ્યાની પ્રભા
મિશ્રિત થાય તે.

જૂયંકર. ત્રિ० (યૂતંકર) } જુમારી.
જૂયકાર. (યૂતકાર) }

જૂયજલય. ન० (યૂતજલક) જુમાર ખેલવાનું
ધર.

જૂયગ. પું० (યૂષક) શુક્લ પક્ષના પ્રથમ ત્રણ
દિવસની ચંદ્રની કળા અને સંધ્યાને
પ્રકાશ મિશ્ર થાય તે. (૨) પશ્ચિમદિશાનો
એ નામનો પાતાળ કળશો.

જૂયા. સ્ત્રી० (યૂવા) જુ; માથામાં થતો
એક જંતુ. (૨) ચોસક વાળાનું અથવા
આદિ ત્રિપ પ્રમાણુ એક ભરપ.

જૂયાસેજાયર. ત્રિ० (યૂકાગમ્યાતર) જુને
સ્થાન આપનાર.

જૂરણ. ન० (જૂર) ઝુરણ કરવી; ઝુરવું.

જૂરાવળ. ન० (જૂરણ) શરીરની જીર્ણતા
થાય તે.

જૂરિઘ. ત્રિ० (જીર્ણ) જીર્ણ થયેલ.

જૂવ. પું० (યૂર) યત્નરામ. (૨) પશ્ચિમ દિ-
શનો પાતાળ કળશો.

જૂવગ. } પું० (યૂષક) જુઓ “ જૂયગ ”
જૂવય. } રાખે.

જૂસ. પું० ન० (યૂષ) કદી; ઓસામળ.

જૂસણ. સ્ત્રી० (જોષણ) સેવા; સેવના.

જૂસિય. ત્રિ० (જુટ) સેવન કરેલ. (૨)
ક્ષીણ થઈ ગયેલ.

જૂહ. ન० (યૂય) જૂથ; ટોળું.

જૂહવદ પું० (યૂયતિ) } સમૂહના અ-
જૂહાદિવદ. પું० (યૂયાધિપતિ) } ધિપતિ;
ટોળાના નાયક.

જૂહિય. ન० (યૂયિક) જૂહનું કૂં. (૨) ત્રિ०
ટોળામાં ઉત્પન્ન થયેલ.

જૂહિયા. સ્ત્રી० (યૂયિકા) જૂહ.

જૂહી. સ્ત્રી० (યૂયિકા) જૂહનો વેલો. (૨)
જૂહનું કૂં.

જે. મ० (જે) પાદપૂરણ તથા વાઙ્માસંકારમાં
વપરાતું અવ્યય.

જેટ્ટ. ત્રિ० (જ્યેષ્ઠ) જ્યેષ્ઠ; મહોટું; પ્રથમ
ઉત્પન્ન થયેલ.

જેટ્ટા. સ્ત્રી० (જ્યેષ્ઠ) મહોટી બહેન. (૨)
જ્યેષ્ઠી. (૩) જ્યેષ્ઠ નામનું નક્ષત્ર.

જેટ્ટામૂલ. પું० (જ્યેષ્ઠામૂલ) જેઠ માસ; જેઠ
મહિના.

જેટ્ટામૂલમાસ. પું० (જ્યેષ્ઠામૂલમાસ) જેઠ માસ.

જેટ્ટામૂલી. સ્ત્રી० (જ્યેષ્ઠામૂલી) જેઠ મહિનાની
પુનમ.

જેયેય. મ० (યૌવ) જ્યાં; જે ભાગમાં.

જેમણ. ન० (જેમન) મિષ્ટ ભોજન.

જેમણગ. ન० (જેમનક) આળસ ખાતાં શીખે
તે પ્રસંગે સંસ્કાર કરવામાં આવે તે.

જેમાવળ. ન० (જેમન) ભોજન કરાવવું તે.

જેમિણિ. પું (જેમિનિ) મીમાંસા દર્શનના
સ્થાપક મુનિ.

જેમિય. ત્રિં (જેમિત) જોડે; જોડનાકરેલ.

જેયાર. ત્રિં (જેતૃ) છતનાર; જય કરનાર.

જેહિલ. પું (જેહિલ) એ નામના વશિષ્ઠ
ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ આર્યનામના
શિષ્ય થિવરમુનિ.

જોષ. પું () યુમધ; જોડું.

જોષ. પું (યોષ) સંયમ વ્યાપાર; ક્રિયા.
(૨) ચંદ્રમાનો યોગ. (૩) મન વચન
અને કાયાનો વ્યાપાર.

જોષગ. ત્રિં (યોતક) પ્રકાશ કરનાર. (૨)
નં વ્યાકરણ પ્રસિદ્ધ નિપાત વગેરે પદ.

જોષણ. નં (યોજન) જોડન; ચાર ગાઉ
અથવા ચાર હજાર ગાઉ પ્રમાણ એક
ક્ષેત્રનું માપ. (૨) સંબંધ; સંયોગ.

જોષાવહતાર. ત્રિં (યોજવિતૃ) જોડનાર;
સંયુક્ત કરનાર.

જોડ. પું (યોગિન્) યોગમતનો અનુયાયી;
યોગદર્શનને જ માનનાર.

જોડ. પું (જ્યોતિષ) અગ્નિ; પ્રકાશ; તેજ;
જ્યોતિ. (૨) જ્ઞાન. (૩) ચક્ર, નક્ષત્ર, તારા,
આદિ પ્રકાશક વસ્તુ. (૪) જ્યોતિષી-
મહાદિકનાં વિમાન વિશેષ. (૫) જ્યોતિષ
સંબંધી જ્ઞાનયાત્રું શાસ્ત્ર. (૬) નં દીવાની
જ્યોત. (૭) જેમાંથી અગ્નિ ઉત્પન્ન
થાય તેવી જાતનાં કદપવક્ષ. (૮) ત્રિં
સત્કાર્ય કરવાથી ઉજ્જવળ સ્વભાવવાળો.

જોડંગ. પું (જ્યોતિંગ) જેમાં જ્યોતિ-
પ્રકાશ જણાય તેવા કદપવક્ષની એક જાત.

જોડજલ. પું (જ્યોતિજલ) દીવાની જ્યોત.

જોડય. ત્રિં (યોગિક) યોગિક શબ્દ; જેના
પ્રકૃતિ પ્રત્યયનો અર્થ શબ્દમાં થતે તે.
(૨) યોગવાળા.

જોડય. ત્રિં (યોગિત) યોગેષ; જોડેલ.

જોડસ. નં (જ્યોતિસ) એક જાનનું રત્ન.

જોડસ. નં (જ્યોતિષ) જ્યોતિષ ચક્ર. (૨)

પું, જ્યોતિષ ચક્રની અંદર રહેતા દેવો;
સૂર્ય, ચંદ્ર વગેરે. (૩) જ્યોતિષ શાસ્ત્ર.
(૪) આકાશ.

જોડસ. પું (જ્યોતિષ) સૂર્ય, ચંદ્ર આદિ દે-
વોની એક જાતિ. (૨) ત્રિં જ્યોતિષ
શાસ્ત્રના જાણનાર; જ્યોતિષી.

જોડસગણરાય. પું (જ્યોતિંગણરાજ) જ્યોતિ-
પગણ (તારા નક્ષત્ર વગેરેનો સમૂહ તે) ના
રાજા; ચંદ્ર અને સૂર્ય.

જોડસચક્ર. નં (જ્યોતિચક્ર) જ્યોતિષચક્ર;
સૂર્ય, ચંદ્ર, ગ્રહ, નક્ષત્ર, તારા, વગેરેનો
સમૂહ.

જોડસરાય. પું (જ્યોતિરાજ) ચંદ્ર તથા સૂર્ય.

જોડસામયણ. નં (જ્યોતિંગાલ) જ્યોતિષ
શાસ્ત્ર.

જોડસાલય. પું (જ્યોતિસાલય) જ્યોતિષના
સૂર્ય આદિ દેવ.

જોડસિંદ. પું (જ્યોતિસિન્દ્ર) જ્યોતિષીના
ઈર્ષ; સૂર્ય તથા ચંદ્ર.

જોડસિણા. સ્ત્રીં (જ્યોત્સ્ના) જ્યોત્સ્ના;
કોમુદી; ચાંદની.

જોડસિણાપસ્ત્ર. પું (જ્યોત્સ્નાપત્ર) શુક્લપક્ષ.

જોડસિણામા. સ્ત્રીં (જ્યોત્સ્નામા) ચંદ્રની
ખીજ અગ્રમહિષીનું નામ.

જોડસિણી. સ્ત્રીં (જ્યોતિષી) દેવી વિશેષ.

જોડસિય. પું (જ્યોતિષિક) સૂર્ય, ચંદ્ર,
ગ્રહ, નક્ષત્ર અને તારા એ પાંચ જાતના
દેવતા.

જોડસિયદેવ. પું (જ્યોતિષિકદેવ) જ્યોતિષી
દેવ; ચંદ્ર, સૂર્ય વગેરે.

જોડસિયદેવિત્તી. સ્ત્રીં (જ્યોતિષિકદેવતી)
જ્યોતિષના દેવતાની સ્ત્રી.

જોડસિયરાય. પું (જ્યોતિષિરાજ) ચંદ્ર.
(૨) સૂર્ય.

જોડે. પું (જ્યોતિ) જુઓ "જોડે" શબ્દ.

જોઈરસ નં (જ્યોતીસ) એક જાતનું રત્ન
જોઈસર પું (યોગીશ્વર) યોગીશ્વર, યોગી
ઓના ધર્મર

જોડકશિલામ્ પું (યોગકર્મિન) પુર્વાભાદ્રપદ
નક્ષત્રનું જોન.

જોગ પું (યોગ) સમઘ, મિલાપ, જોડાણ
(૨) અભાને નક્ષત્રનો સબધ (૩)
અભામ નસુની પ્રાપ્તિ (૪) યુક્તિ
ઉપાય (૫) પત્નનણાસૂત્રના ત્રીજા પદના
પાચમા દ્વારનું નામ (૬) વશીકરણ
આદિયોગ (૭) ચિત્તની ગતિનો નિરોધ
(૮) પડિસેજી વગેરે શુભ વ્યાપાર-
પ્રગતિ (૯) મન વચન અને કાયાનો
વ્યાપાર (૧૦) સપથ

જોગંતિયા સ્ત્રીં (યોગ્યન્તિકા) જે પ્રકૃતિ
ઓનો તેરમે ગુણદાહો અત આવે છે
તેની ઈર્મ પ્રકૃતિઓ

જોગસ્થેમ નં (યોગસ્થેમ) અભામની પ્રાપ્તિ
અને પ્રામનું ગ્હણ

જોગપરિણામ નં (યોગપરિણામ) જીવના
પરિણામનો એક પ્રકાર

જોગપરિવિનાશ્યા. સ્ત્રીં (યોગપરિવિકા) સમા
ધિનાગી પરિવર્તિત-સન્ધાસિની

જોગમુહા. સ્ત્રીં (યોગમુહા) હાથથી આગળો
ઓ પગપર અન્તરિન કરી સપુટ બનાવી,
ગ્રંથિનો ભાગ ઉદર પામે રાખી, વદનાનો
પાઠ ઉચ્ચારતા પાચ અંગ (જે હાથ,
મે હાથ અને મગ્ગ) નમાડના તે

જોગમત્ત વિં (યોગમત્ત) શુભ પ્રગતિવાળા
(૨) યોગી, સમાધિ કરનાર

જોગમદિ વિં (યોગમદિ) શાસ્ત્રજ્ઞાનની
આરાધનાને માટે શાસ્ત્રોક્ત તપશ્ચર્યા
કરનાર (૨) સમાધિમા રહેનાર

જોગાણયોગ. પું (યોગાણયોગ) નક્ષીકરણાદિ
ઉપાય બતાવનાર દરમેજનાદિ શાસ્ત્ર

જોગિ વિં (યોગિ) યોગમદિન, સયોગી.

જોગિય. વિં (યોગિક) બુઓ “ જોધય ”
શબ્દ

જોમા વિં (યોમ્ય) યોગ્ય, ધટિત, ઉચિત,
બરાબર, લાયક

જોમાયા સ્ત્રીં (યોમ્યા) યોગ્યતા, લાયકાત

જોમ્મા સ્ત્રીં (યોમ્યા) ગુણાકાર કરવો
તે (૨) શાસ્ત્રનો અભ્યાસ (૩) ગર્ભ
ધારણ કરવાને લાયક થોન

જોજિત. } વિં (યોજિત) જોડેલું, લગ્ન
જોડિય. } ડેલું

જોણ પું (યોન) અનાર્થ દેશમાનો એક

જોમ્મ. પું (યોનક) ઉત્તર ભગતમાનો
એક દેશ

જોણિ. સ્ત્રીં (યોનિ) થોન, ઉત્પત્તિ સ્થાન,
સ્ત્રીનો ગુણભાગ (૨) પત્નનણા સૂત્રના
નવમા પદનું નામ (૩) ગીતની એક
જાત (૪) આધાર (૫) એ નામનો
ભગ અપર નામધારી દેવ (૬) જેનો
દેવતા ભગ કે એવું પુર્વાદાસ્યની નક્ષત્ર
(૭) કમળ, હેતુ, ઉપાય

જોગિપદ નં (યોનિપદ) થોનના અધિમાર
વાગુ પત્નનણા સૂત્રનું એક પદ

જોગિય. વિં (યોનિક) થોનિમા ઉત્પન્ન
થયેન (૨) થોનદેશમા ઉત્પન્ન થયેલ

જોગિયા સ્ત્રીં (યોનિકા) થોનિ, ઉત્પત્તિ
સ્થાન

જોગિયા સ્ત્રીં (યોનિકા) થોન નામના
અનાર્થ દેશમા જન્મેથી ઘસી

જોગિવિહાસ. નં (યોનિવિધાન) ઉત્પત્તિશાસ્ત્ર.

જોગિસૂત્ર. નં (યોનિસૂત્ર) થોનિનો એક
રોગ

જોગહા. સ્ત્રીં (જ્યોત્સના) ચાદની, કૌમુદી.

જોતિ નં (જ્યોતિષ) બુઓ “ જોધ ” શબ્દ

જોતિય વિં (યોજિત) જોતરેલું

જોતિરસ પું (જ્યોતીરસ) જ્યોતિરસકાર,
અગ્નિનો નવમો ભાગ

જોતિસ. નં (જ્યોતિષ) જ્યોતિષશાસ્ત્ર
જોતિસિય પું (જ્યોતિષિક) જુઓ “જ્યેષ્ઠ
સિય” શબ્દ.
જોતિસિહ. પું (જ્યોતિષિય) ૬ પદ્ધતી
એક જાત કે જેમાંથી યુગનીગને સૂર
જેવો પ્રકાશ મળે છે
જોત્ત } નં (યાજ) જોત્ત.
જોય. }
જોયણ. નં (યાજન) ચા. ગાઉ, ચાર
ગાઉ પ્રમાણે ક્ષેત્ર (૨) જોડતુ તે
જોયણ. નં () યજ્ઞ, ડગી (૨)
ધાન્યનું મહેન
જોગણ. નં (યોગન) યુગાનસ્થા, જુનાની

જોગ્યણ. નં (યોગ) યોગન, યુગાનસ્થા
જોગ્યણિયા સ્ત્રી (યોગિનિ) યુગાનસ્થા
જોસણ. સ્ત્રી (જોષણ) પ્રીત (૨) મેના
જોસિયા સ્ત્રી (યોષિ) સ્ત્રી
જોસિય ત્રિં (જુ) મેવેન.
જોહ પું (યોહ) યોદ્ધા, યજ્ઞેયો, મુખટ
જોહટ્ટણ નં (યોહગ્ગાન) અગ્ર ગચ્છા પિ
જેા લડાયેલાઓનો યુદ્ધ સમયે શરીર
નિયાસ
જોહાર પું (યાજ્ઞાર) યોદ્ધા, યુદ્ધ કરનાર.
જોદિ. ત્રિં (યોધિ) યુદ્ધ કરનાર
જોદિયા. સ્ત્રી (યોધિકા) યદન ધો, એક
જાનનું પ્રાણી

ઙ.

ઙ પુ (ઙ) ધ્યાન
ઙલ પું () જામના કરવી
ઙમ્મ પું (ઙમ્મ) ધધ, કનહ, ટો (૨)
બેદ
ઙમ્મા સ્ત્રી (ઙમ્મા) વ્યાકુળતા નિહનળતા
(૨) કટ્ટયો, તોક્ષન (૩) માયા, કપટ
(૪) કોષ, ચુસ્તો (૫) વૃષ્ટિ, લોલ
ઙમ્માર પું (ઙમ્માર) જેથી સપ્રેક્ષયમા
બેદ પડે તેની ખટપટ કરનાર, અસમા-
ધિનું ૧૮ મુ સ્થાનક મેવનાર
ઙમ્માવાય પું (ઙમ્માવાત) વર્ષાસંહિત નિ
જુગ વાયુ
ઙમ્મિય ત્રિં (ઙમ્મિય) જુઓ
ઙમિ ધં (ઙમિત) શીઘ્ર જાનદી
ઙમ્મરિય ત્રિં (ઙમ્મરિય) એક જાતના
વાગ્ગિના અવાગ્ગ્યા
ઙમ્મિ ધં (ઙમ્મિ) જુઓ ઝગિ શબ્દ

ઙમ્ય પું (ઙમ્ય) } ધ્વનિ (૨)
ઙમ્યા સ્ત્રી (ઙમ્યા) } એક સ્વરના
માનુ આશ્રુ સ્વરન
ઙમ્મ પું () સમરણ કરનાર
ઙમિય ત્રિં (ઙમિય) ઝરી ગયેન, નીકળી
ગયેલ
ઙમ્મરી. સ્ત્રી (ઙમ્મરી) ઝાલર (૨) ખજરી,
એક જાતનું વાગ્ગિન (૩) ઢાંકો, ઝાંકુ
(૪) હમઝમીયા, ઝાઝર
ઙમ્મણા સ્ત્રી (ઙમ્મણા) નાશ વિનાશ
(૨) અધ્યયન, પાન
ઙમ્મિય. ત્રિં (ઙમ્મિય) નિર્મૂલ કરવ, ખ
પાવી નાખેલ
ઙમ્મ પું (ઙમ્ય) માછલુ (૨) નાની
માઝી
ઙમ્મ ત્રિં (ઙમ્મિ) } ધ્યાન કરનાર,
ઙમ્મ ત્રિં (ઙમ્મિ) } ચિન્તન કરનાર

માણ. પુ. નં (ધ્યાન) ધર્મ ધ્યાન વગેરે;
અત્યંતર તપનો એક પ્રકાર. (૨) ચિત્તનું
એકાગ્રપણું; મનની સ્થિરતા (૩) મનન;
સ્મૃતિ. (૪) ચિન્તા; વિચાર. (૫) દૃઢ
પ્રવૃત્તિ મન વગેરેનો વ્યાપાર.

માણંતરિયા. સ્ત્રી. (ધ્યાનંતરિકા) આરબેલ
ધ્યાનની સમાપ્તિ અને અપૂર્વ ધ્યાનનો
અનારંભ; જે ધ્યાનની મધ્ય અવસ્થા.
(૨) શુદ્ધધ્યાન વિશેષ.

માણચિમ્તિ. સ્ત્રી. (ધ્યાનચિમ્તિ) ૨૯
ઉત્ક્રિષ્ટ સૂત્રમાંનું ૨૧ સુ.

મામ. વિ. () બળેલું, દાઝેલું.

મામયંકિલ. નં (મામત્સયકિલ) બળી ગયેલ
ભૂમિ.

મામિય. વિ. (ધ્યામિત) ઓતવાયેલું; છ-
ડાયેલું.

માય. વિ. (ધ્યાત) બળી ગયેલ; હરમીકૃત.

મારી. સ્ત્રી. () કીટ વિશેષ.

મિગિર. } પુ. () તેષદ્રિયછવની
મિગિરહ. } એક જાત.

મિમિય. વિ. () ભુખ્યો.

મિમિરી. સ્ત્રી. (મિમિરી) એક જાતની
વેલડી.

મિમિય. } નં () શરીરના
મિમિય. } અત્યંત બદલાઈ જાય તે,
મેળા રંગમાનો એક રંગ.

મિલિયા. સ્ત્રી. (મિલિકા) તથા હિન્દિયવાળા
છવની એક જાત.

મિલિરી સ્ત્રી. () માછલા પકડ-
વાની જાળ.

મિલ્હી. સ્ત્રી. (મિલ્હિકા) આ નામની કાઠ
વનસ્પતિ.

મીણ. વિ. (મીણ) ક્ષય પામેલ.

મુંકિત. } વિ. () કુધાધી ખીડિત;
મુંકિય. } ભુખ્યો.

મુંચાયા. નં () પ્રાસભ્ય; ભ્રમણું.

મુણિ. સ્ત્રી. (મુણિ) અવાજ.

મુરળ. પુ. (મુરળ) ઝુરડું; પસ્તાડું.

મુસદાહ. પુ. (મુસદાહ) ભુજાને બાળવાનું
સ્થાન.

મુસિય. વિ. (મુટ) સેવિત; આરાધના
કરાયેલ. (૨) તળાયેલ.

મુસિર. વિ. (મુષિ) છિદ્રપાણું; પોટું. (૨)
નં છિદ્ર; પોલ. (૩) વાંસળી આદિ
સજ્જિ વાગિત. (૪) આકાશ. (૫) વા-
સળી આદિ સજ્જિ વાગિતનો સંગ.
(૬) મુહી જમીન.

મુસળા. સ્ત્રી. (જોપણ) કમોનો કાપ કરવો.
(૨) સેવા કરવી. (૩) ગ્રહણ કરવું.

મુસિત. } વિ. (મુટ) સેવેલું. (૨) ક્ષય
મુસિય. } કરેલ; શોષાયેલ. (૩) સેવા
કરેલ; આરાધેલ.

મોડ. } નં () આમથી ૫-
મોડળ. } ત્રાહિનું ખંખેરડું. (૨) પત્ર
રહિત વક્ષ; અર્થ મધ.

મોલિયા } સ્ત્રી. (મોલિકા) જોળી; કા-
મોલિયા. } થળી.

મોસ. પુ. () દૂર કરવું; ખસેડવું.

મોસળા. સ્ત્રી. (જોપણ) સેવા; આરાધના.

મોસિય. વિ. (મુટ) ભુખ્યો "મુસિય"
સમ.

ટ.

ટંકા. પું. (ટક) જેના કાંઠા તુટી ગયા હોય તેવું તળાવ. (૨) પર્વતની ટોચ. (૩) એક તરફથી તુટેલ પર્વત. (૪) છાપેલું નાણું; સિક્કો; અપ. (૫) તથવાર આદિનો અગ્ર ભાગ. (૬) એક જાતનું પક્ષી.
 ટંકણ. પું. (ટકણ) ટકણ નામનો દેશ.
 (૨) ત્રિ. તે દેશના મ્હેમ્જોની એક જાત.
 ટકારવમાપવિમલિ. પુ. ન. (ટકારવગ્રવિ-
 મલિ) ૩૨ પ્રકારનાં નાટકમાંનો એક પ્રકાર.

ટાલ. ન. () જેમાં ગોટલી કે ઠ-
 ણિયા બંધાયા ન હોય તેવું ફળ; કુમળું ફળ.

ટિદિમી. સ્ત્રી. (ટિદિમી) ટિટોડી.

ટોપિયા. પું. () પાથડી; ટોપી.

ટોલ. પું. () પતંગીઓ. (૨) તીડ.

ટોલગદ સ્ત્રી. (ટોલગતિ) ટોળ-નીડની પેડે કુદતો કુદતો વંદના કરે તે; વંદનાના બીજા દોષમાંનો પાંચમો દોષ.

ઠ.

ઠાલ. ત્રિ. (સ્થાપિત) સાધુ આવરી ત્યારે આપણું એમ ધારી સ્થાપી રાખેલું; સા-
 ધુએ ટાળવા યોગ્ય હવણા નામના દોષવાળું.

ઠાલ. ત્રિ. (સ્થાપિત) ઠાંકેલું.

ઠંદિલ. ન. (સ્થંદિલ) ધંધિલ-દિશાએ જ-
 વાની ભૂમિ.

ઠમિય. ત્રિ. () ઠમાયેલ.

ઠપ્પ. ત્રિ. (સ્થાપ્ય) સ્થાપવા યોગ્ય; એક બાળુ મૂકી દેવા યોગ્ય. (૨) વ્યવહાર કરવા યોગ્ય નહીં; અસંવ્યવહાર્ય; લો-
 કેના વ્યવહારમાં અનુપયોગી.

ઠવક. ત્રિ. (સ્થાપક) સ્થાપન કરનાર.

ઠવણ. ન. (સ્થાપન) સ્થાપન કરવું; મુકવું.

ઠવણા. સ્ત્રી. (સ્થાપના) ઇવવાગી કે નિર્જીવ વસ્તુમાં તેના જેવા આકારવાળી કે લિંગ આકારવાળી ખીજ વસ્તુની કલ્પના કરવી તે; સ્થાપના નિશ્ચેષો. (૨) સાધુને માટે

અમુકકાળ પર્યંત સ્થાપીને રાખેલ આહાર-
 રાહિ આપવાથી ભાગતો એક દોષ; ૧૬ ઉદ્ગમનમાંનો ૫ મો દોષ. (૩) ધાર-
 ણાનું એક નામ. (૪) અનુતા; સંમતિ.

ઠવણાકમ્મ. ન. ((સ્થાપનાકર્મ) પરમતનું
 ઉત્થાપન કરી સ્વમતનું સ્થાપન કરવું તે.

ઠવણાપુરિસ્. પું. (સ્થાપનાપુર) પુરૂષની
 સ્થાપના-આકૃતિ.

ઠવણાસદ્ધ. ન. (સ્થાપનાસવ્ય) સ્થાપના
 સત્ય; છોકરાની લાકડીને ઘોડો કહેવો તે.

ઠવણિજ્ઞ. ત્રિ. (સ્થાપનીય) સ્થાપી રાખવા
 યોગ્ય; એક બાળુ મૂકી દેવા યોગ્ય.

ઠવિય. ત્રિ. (સ્થાપિત) સાધુ સાધીને માટે
 સ્થાપી રાખેલ (આહાર વગેરે).

ઠવિયા. સ્ત્રી. (સ્થાપિતા) આચાર્યાદિકની
 વેશાવસ્થામાં વ્યાધાત પડે તેથી કરવાનું
 પ્રાયશ્ચિત વર્તમાનમાં ન કરતાં આગળ
 ઉપર કરવાનું રાખે તે.

ઠાઈ ત્રિ० (સ્થાવિત્ર) સ્થાવિત્ર, સ્થિર રહેનાર

ઠાણ પુ० ન૦ (સ્થાવ) સ્થાવ, ઠેકાણુ. જા-
આ, મકાન (૨) કાઉસઅ, કાયાને જરી
પણ દુધાનથી નહીં તે (૩) લેશ્યા કે
અધ્યવસાયોનુ સ્થાવ (૪) ઠાઈ (૫)
સ્થિતિ કરતી તે, અધર્મોસ્તિકાવનુ લ
ક્ષણ (૬) આક્રમણુ સ્થાવ (૭) ઉત્પ
તિસ્થાવ, ઉપજવાનુ ઠેકાણુ (૮) અનકાશ,
ભૂમિ પ્રદેશ (૯) શરીરને અધિક સ્થિતિમા
રાખતુ તે, આસન (૧૦) પત્નરણાના
બીજા પદનુ નામ (૧૧) ત્રીચ્છ અગસત્ર
કે જેમા એકથી દસ પ્રકારની વસ્તુઓનુ
વર્ણન છે (૧૨) સ્થિતિ પરિણામ (૧૩)
સ્થિતિ ૩૫ ગુણ (૧૪) યોગ-મન વચન
ગયાના વગારના સ્થાવક (૧૫) ઉભા
રહેતુ તે (૧૬) નિવાસ, રહેતુ તે (૧૭)
કારણ, નિમિત્ત (૧૮) પ્રકાર. એક (૧૯)
કાણાગસત્રના કાણાનુ નામ

ઠાણુગુણ પુ० (સ્થાણુગુણ) અધર્મોસ્તિકાવ,
સ્થિતિમા સ્થાવ કરવાનો જેનો ગુણ છે તે
ઠાણુપદ ન૦ (સ્થાણુપદ) પ્રતાપના સત્રના
દ્વિતીય પદનુ નામ

ઠાણુમદ્દ ત્રિ० (સ્થાવમદ્દ) પોતાની જગ્યાથી
ખસેલ, (૨) આરિયથી બ્રહ્મ થયેલ

ઠાણુદાય ત્રિ० (સ્થાણુદાય) કાઉસઅને આ-
સને બેઠેન કાઉસઅ કરનાર

ઠાણુવય ન૦ (સ્થાણુવય) ઉચ્ચ સ્થાવ

ઠાણિ ત્રિ० (સ્થાણિ) સ્થાવસ્થિત, સ્થા-
વમા રહેનાર

ઠાણુકકરિય. } ત્રિ० (સ્થાણુકકરિય) ઉત્ક
ઠાણુકકરિય } કુક આસનવાળા

ઠાણુલંક. ન૦ (સ્થાણુલંક) કુક વૃક્ષને એક
ભાગ-અવયવ (૨) ત્રિ० કુક વૃક્ષની
પેઠે ઉભા અને સ્થિર રહેનાર, સ્થાવિત્ર
ગરીરવાળા

ઠાવધ પુ० (સ્થાવધ) પક્ષને સ્થાવનાર
હેતુ

ઠાવદ્ધતાટ. ત્રિ० (સ્થાવધિત) સ્થાવનાર

ઠાવણ. ન૦ (સ્થાવણ) સ્થાવન કરતુ તે

ઠાવણ્યા } સ્ત્રી० (સ્થાવણ) જુઓ
ઠાવણ્યા } કાવણ " શબ્દ

ઠાવણ ત્રિ० (સ્થાવણ) સ્થાવન કરનાર

ઠાવિય ત્રિ० (સ્થાવિય) સ્થાવન કરેલ,
રાખેલ

ઠાઈ સ્ત્રી० (સ્થિતિ) આપુલ્યમાન, શુદ્ધ-
કાળ (૨) પત્નવલ્લાના યોગપદનુ નામ
(૩) જાનારવૃષ્ટિયાદિ કર્મની સ્થિતિ-અન-
સ્થાવ કાળ (૪) બેસતુ, સ્થિર થતુ (૫)
અનસ્થા, ક્રમ, મર્યાદા

ઠાઈસ્થ ન૦ (સ્થિતિકર્મ) સ્થિતિરૂપે
બધાયેલ કર્મ, કર્મની સ્થિતિ (૨) ક્ષિતિ
કર્મ, જન્મ સંસ્કાર

ઠાઈકકાણ. ત્રિ० (સ્થિતિક-કાણ) કલ્યાણરૂપ
ઉત્કૃષ્ટમા ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિવાળા

ઠાઈસ્થવ. પુ० (સ્થિતિકાવ) સ્થિતિનો કાવ,
આપુલ્યની સમાપ્તિ

ઠાઈસ્થિય પુ० (સ્થિતિસ્થિય) કર્મની સ્થિ-
તિમા કર્મના દરિયા નાખના તે

ઠાઈપદ ન૦ (સ્થિતિપદ) પ્રતાપના સત્રના
ચતુર્થ પદનુ નામ

ઠાઈર્થ પુ० (સ્થિતિર્થ) કર્મની સ્થિતિનો
બન્ધ, કર્મનુ કાલમાન

ઠાઈય. ત્રિ० (સ્થિતિક) ઉચ્ચ રહેલ, સ્થિર
ચોલ (૨) સ્થિરિવાલો

ઠાઈયા સ્ત્રી० (સ્થિતિકા) ક્ષિતિ

ઠાઈવકિયા યી० (સ્થિતિકિયા) કુશપરપ-
રાથી ચારી ચારી જન્મ મહોત્સવાદિ
ક્રિયા

ઠાઈ ત્રિ० (સ્થિત) ચિત્તમાં સ્થિર રહેતુ

ઠાઈ સ્ત્રી० (સ્થિતિ) ગતિનો આભાર. (૨)
ચિત્તિ આપુલ્યમાળ (૩) મર્યાદા

ઠિતિમેઘ્ર. પુ० (સ્થિતિમેદ) કર્મેનીને સ્થિતિ
આધેલ હોય તેમા અધ્યવસાયાદિ બળથી
નૂનાધિકતા કરવી તે

ઠિતિય પુ० (સ્થિતિક) ઉભે રહેનાર (૨)
ત્રિ० સ્થિતિરાજો

ઠિતિવડિયા સ્ત્રી० (સ્થિતિવતિતા) કુળકમાગત;
કુળમા આવેની સ્થિતિ પ્રમાણે જન્મે
સવાદિ ક્રિયા

ઠિય ત્રિ० (સ્થિત) સ્થિર રહેન, વ્યવસ્થિત
કરેલ; ઉભુ રાખેલ

ઠિયકણ પુ० (સ્થિતિકણ) ભરત અને
ધરવત ક્ષેત્રમા પહેવા અને છેલા તીર્થ-
કરના શાસનના સાધુઓને માટે નિયત
કરેલ આચાર વ્યવસ્થા-મર્યાદા.

ઢ.

ઢંક. પુ० () ડખ, વીંછી આદિનો
કાટો.

ઢંઢ. પુ० (ઢગઢ) દડ

ઢંઢિ. પુ० (ઢગિઢર) દરકારી

ઢંઢિ સ્ત્રી० () શીવેલા વસ્ત્રનો કંકડો

ઢંઢિલઢ. પુ० (ઢગિલઢ) ઢુકડા ઢુકડા
સીવીને બેડેય વસ્ત્ર

ઢંમણ નં (ઢમન) દલકરી ખીજને કંગુ
તે, (૨) એક પ્રકારનું શસ્ત્ર

ઢંમણયા. } સ્ત્રી० (ઢમ્મણ) કાપા (૨)
ઢંમણા. } માયા, કપટ

ઢંસણ નં (ઢરાન) ડખુ, કંરુ

ઢંચક નં (ઢય) જગમ સર્પાદિનું એર (૨)
ત્રિ० ડખ દીધેન

ઢંપકા. સ્ત્રી० (ઢકા) શિનું પાણુ ડમર

ઢંગલગ. પુ० () નાના નાના પથરા,
કાકરા

ઢંડિ. ત્રિ० (ઢખ) ખળી મથેલુ, ભંખ
થયેલુ

ઢમર. પુ० નં (ઢમર) બે રાજ્યોનો કે રા
જકુમારોનો પરસ્પર વિરોધ થાય તે
ઉપદન (૨) હુણ, તોફાન, બળવો

ઢમરુય નં (ઢમરુક) ડમર નામે વાણ ન

ઢહણ નં (ઢહ) બાળુ

ઢહર ત્રિ० () હવકુ, પુચ્છ, નાતુ

(૨) બાળક (૩) તરણ, યુવક

ઢાણી સ્ત્રી० (ઢાકિની) ઢાકણ.

ઢાળ } પુ० નં (ઢાક) વૃક્ષની ડાળખી,
ઢાય. } નાની ડાળ, (૨) ડાભો, રાંવ
વગેરેની લાણ. (૩) ત્રિ० સાં

ઢાણી. સ્ત્રી० (ઢાકિની) જુઓ “ઢાણી”
શબ્દ

ઢામરિય ત્રિ० (ઢામરિક) લડાઈ કરનાર

ઢાયટિઈ સ્ત્રી० (ઢાયસ્થિતિ) ને સ્થિતિથી
માડીને તે પ્રકૃતિની ઉત્કૃષ્ટચિતિનો બન્ધ
થાય ત્યાં સુધીની બધી સ્થિતિઓની
અચિતિ એની સરા છે

ઢાયલ નં () હવેનીનું તળીયુ,
મહેનીની જમીન.

ઢાલ સ્ત્રી० નં () શાખા, ઝાંડી
ડાળ (૨) શાખાનો એક ભાગ, ડા-
ખળી (૩) કળના પતિકા, ન્હાની કંકડી

ઢાજા. સ્ત્રી० () શાખા, ડાળ.

ઢાહ પુ० (ઢાહ) ખમુ, દાઝુ

ઢિંડિમ નં (ઢિંડિ) વાદ્યવિશેષ, નાળે દોલ.

દિંધ. પુ. નં (દિંધ) ઉપદ્રવ; અગવો
(૨) હરકત, વિધ. (૩) રિધવ, ફેરફાર
દિંધ. પુ. (દિંધ) આગક
દિંધય પુ. (દિંધ) આગક
દિંધિયા સ્ત્રી. (દિંધિયા) આગિકા, કન્યા
ડિલ્હી. સ્ત્રી. () જળજનુ વિશેષ.
ડુગર. પુ. () ડુગર, પર્વત
ડુધ. પુ. () માવત (૨) ચાગવ
(મહેનર)
ડુટ્ટ ત્રિ. (ડુટ) ડુટ, ડુટન
ફૂતિપલાસમ્. પુ. (ફૂતિપલાસક) ફૂતિપ-
લાસ નામે ઉદ્યાન.
ફેવણ. નં () ઉક્ષંધન, ઓગળુ

ડોમ્. પુ. () વાકાનો માટવો
ઢોંગર પુ. () પર્વત, ચોરોને રહે-
વાનું સ્થાન
ઢોંવ. પુ. () ડાખ દેશ (૨) ત્રિ-
ડોંવ દેશ નિવાસી.
ઢોંવિલમ. ત્રિ. (ઢોંવિલક) ડામિયદેશ નિ-
વાસી (૨) પુ. ઢ્યેચ્છ દેશ વિશેષ
(૩) અનાર્થ જાતિ
ઢોંધિયી. સ્ત્રી. () ધામણી, ધા-
મણ જાતિની સ્ત્રી.
ઢોંલ પુ. () મધુગાના કુળ (૨)
જનુ વિશેષ
ઢોંહલ નં (ઢોંહલ) દામણો

ઢ.

ઢંક પુ. (ઢક) ઢક પક્ષી (૨) ડામડો
(૩) કાકડોઆ (૪) કુભાર જાતિનો એક
જેન ઉપાસન.
ઢંકણ પુ. () ચાર હિન્દિયનાગી
જાતિનો એક જાત, અગાઈ
ઢકુણ પુ. () માક (૨) એક
જાતનું વાજીર
ઢકવરથુલ. પુ. (ઢકવાસુલ) શાક વનસ્પ-
તિની એક જાત

ઢકુર પુ. (ઢકુર) અનુકરણ શબ્દ, જાલરો
અવાજ (૨) શબ્દોવનું નામ.
ઢંક પુ. (ઢંક) પક્ષી વિશેષ
ઢંકણ. } પુ. () માક (૨) જ.
ઢંકુણ. } આધ
ઢેશિયાતમ પુ. (ઢેશિકાલક) } પક્ષી
ઢેશિયાલિયા સ્ત્રી. (ઢેશિકાલિકા) } વિશેષ,
ઢેય
ઢોલ પુ. () ઢેલ

જ.

જા જ. (જ) ના, નટિ.
જાંચ ત્રિ. (જાંચ) નયયુક્ત, વિશેષ
અભિપ્રાયવાળા.

જાંચી. સ્ત્રી. (જાંચી) નદી
જાંચકચ્છ પુ. (જાંચકચ્છ) નદીના કિનારા
પરની ઝાડી

શાંદવદ્ પુ (નદીપતિ) સમુદ્ર, સાગર
શાંદ સ્ત્રી (નવતિ) ૮૦, નેત્રુ
શાંદય. સ્ત્રી ૦ ન (નવત) નેત્રુ ૮૦

શાંદય ન (નયુત) ૮૪ લાખ નિયુતાગ
પ્રમાણ કાળવિશેષ

શાંદયંગ ન (નયુતાગ્ર) ૮૪ લાખ અયુત
પ્રમાણ કાળવિશેષ

શાંડલ પુ (નકુલ) નોળાઉં (૨) ન
વાદ્યવિશેષ (૩) પાપકુ રાજાનો દીકરો,
પાપ પાડવોમાનો સૌથી નાનો ભાઈ

શાંડલી સ્ત્રી (નકુલી) સર્પને વશ કરવાની
વિદ્યા

શાં મ () નાકપાતકાર

શાંમર પુ () હમર, વહાણને રોકી
રાખવાની દોરડી કે સાકા

શાંમર } ન (લાજલ) હળ

શાંમલ }

શાંમલઈ સ્ત્રી (નજલજી) એ નામની એક
સાધારણ વનસ્પતિ

શાંમલિય પુ (લાજલિક) સોનાનો હળ
હાથમા લઈ રવારીમા આગળ આતનાર
સુભદ

શાંમલ } ન (લાજલ) પુણ્ય

શાંમલ }

શાંમોલિ પુ (લાજલિન્) લાચુવિક

શાંમોલિય પુ (લાજલિક) નામનો એક

અતરદીપ, ૫૬ અતરદીપમાનો એક.
(૨) પુ સ્ત્રી ૦ તે અતરદીપમા વસનાર
મનુષ્ય

શાંતગ ન () વસ્ત્ર

શાંદ ત્રિ (નન્દ) સમૃદ્ધ (૨) પુ ૦ રાજ્યુદી
નગરીનો નદ મણીવાર નામનો શેર (૩)
૧૧ મા તીર્થકરને પ્રથમ શિક્ષા આપ
નાર (૪) આવતી ઉત્સપિણીમા ચનાર
પ્રથમ વાસુદેવ (૫) એક જાતનું લોધાનું
આસન (૬) આતમા દેવલોનું એક

રિમાન (૭) બાર જાતના રાજાનો
સાથે શબ્દ કરવો તે (૮) એ નામનો
એક રાજકુમાર (૯) પુ ૦ એ નામના
એ- પાટનીપુત્ર નગરના રાજા (૧૦)
ભરતક્ષેત્રમા થયેલા નરમા તીર્થકરના
પૂર્વભવનું નામ

શાંદકંત પુ (નન્દકાન્ત) સાતમા દેવલોકનું
એક રિમાન

શાંદકુડ પુ (નન્દકુ) સાતમા દેવલોકનું
એક રિમાન

શાંદગ પુ (નન્દક) એ નામની કૃષ્ણ વા
સુદેવની તવવાર

શાંદગ્મય પુ (નન્દગ્મય) સાતમા દેવલો-
કનું એક રિમાન

શાંદણ પુ (નન્દ) સમૃદ્ધિ (૨) પુત્ર (૩)
ભરતક્ષેત્રના સાતમા બળદેવ (૪) મેરૂ
પરંત ઉપરનું દેવતાઓને ક્રીડા કરવાનું
વન (૫) મક્ષિનાથ રામિનો પૂર્વભવ
(૬) મોકા નગરીની બહારનું ઉદ્યાન (૭)
ભરતક્ષેત્રના ભરિધ્વના સાતમા વાસુદેવ
(૮) શ્રેણિકરાજાનો એક પુત્ર (૯) જુદી

શાંદણકુડ પુ (નન્દનકુ) નદનવનના નવ
ફૂટમાનું એક

શાંદણમદ પુ (નન્દનમદ) માંદરસ ગોત્રના
આર્ય સમૃદ્ધિરજ્યના પહેલા શિષ્ય

શાંદણગ્ન ન (નન્દગ્ન) જમીનની સપા
ગીથી પાચ્યો જોળન ઉચે મેરૂ પરંત
ઉપર આવેન એક વન (૨) વિજયપુર
નગરીની પાસેનું ઉદ્યાન

શાંદણગ્નકુડ ત્રિ (નન્દગ્નકુ) નદન વ
નના નવ ફૂટમાનું પહેલું ફૂટ-શિખર

શાંદણગ્ન ન (નન્દગ્ન) જુઓ “ જુઓ
વણ ” શબ્દ

શાંદવ્યમ પુ (નન્દવ્યમ) સાતમા દેવલોનું
એક રિમાન

શંદમદ્ સી. (નન્દમતી) એક અન્તકૃત સાધી

શંદમગિયાર પુ. (નદમગિયાર) એ નામનો એક રોહ-સાધુકાર

શંદમાયા પુ. (નન્દમાલક) પદ્મીની એક જાત

શંદમિત્ત. પુ. (નન્દમિત્ર) ભરત ક્ષેત્રમાં થનાર ખીજા વાસુદેવ

શંદલેસ્ત પુ. (નન્દલેસ્ત) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલયા પુ. (નન્દલય) સ્થતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલધિયી. સી. (નન્દલદિની) પૂર્વ દિશાના રથક પરંત ઉપર વસનારી આકાશની ચોથી દિશાકુમારી

શંદલિંગ પુ. (નન્દલિંગ) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલિટ્ટ પુ. (નન્દલિટ્ટ) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન

શંદલેયિયા. સી. (નન્દલેયિયા) એક જૈન સાધી

શંદા સી. (નન્દ) પડવો, હકુ અને અગીયારસ એ નણ નિધિનું નામ (૨) સીતલનાથ પ્રભુની માતાનું નામ (૩) પૂર્વ રથક પરંત પર વસનારી આકાશની ખીજા દિશાકુમારી (૪) રતિકર પરંત ઉપર ધિશાન હરની અગ્રમહિષીની રાજધાની (૫) અગ્રન પરંત ઉપરની એક વાવનું નામ. (૬) શ્રેણિક રાજની એક રાણી, અભયકુમારની માતા

શંદાપુસ્કલરિયી. } સી. (નન્દાપુસ્કલરિયી)
શંદાપાસ્કલરિયી. } મેરૂથી વાયવ્ય પુલ્ક પ. જૈનન ઉપર ભદ્રસાધનનાની ચાર વાવડીઓ (૨) સર્પાલના વનખંડના મહેન્દ્રપાન આગળની એક વાવ (૩)

અપાનગરીની બહારની એક વાવડીનું નામ

શંદાવત્ત. પુ. (નન્દાવર્ત) પાચમાં દેવલોકના ઇના નિમાનનો વ્યવસ્થાપક દેવતા (૨) સાતમાં દેવલોકનું એક વિમાન. (૩) નવ ખુણાવાળો સાધીઓ. (૪) ચાર ઇન્દ્રિયવાળો જીવ વિશેષ

શંદિ. પુ. સી. (નન્દિ) આનંદ, પ્રમોદ (૨) ગૌતમોદનીયર્થ (૩) બાર પ્રકારના વાજત્રોનો સમુદાય, (૪) એક જાતનું ઝાડ (૫) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર (૬) મતિજ્ઞાન આદિ પાચ જ્ઞાન (૭) ઇન્દ્રના અર્ધની પ્રાપ્તિ (૮) મગન (૯) સમૃદ્ધિ (૧૦) જૈન આગમ વિશેષ (૧૧) અભિયાપ, આહના (૧૨) ગાધાર આમની એક મૂર્તિ (૧૩) એ નામના એક રાજકુમાર

શંદિચ્ચ વિ. (નન્દિત) સમૃદ્ધ (૨) પુ. એ નામના એક જૈન મુનિ

શંદિચ્ચાવત્ત પુ. (નન્દાવર્ત) નવખુણાવાળો સાધીઓ (૨) પાચમાં દેવલોકના ઇન્દનું વિમાન

શંદિકર. } ત્રિ. (નન્દિકર) મગલકારક
શંદિગર }

શંદિધોસ પુ. (નન્દિધોષ) બાર પ્રકારના વાજત્રોનો અવાજ (૨) નન્દિના જોષો અવાજ કરનાર (૩) ન. દેવ વિમાન વિશેષ

શંદિધોસા સી. (નન્દિધોષ) ધણિતકુમાર દેવતાની ઘટા

શંદિચ્ચુલ્લ પુ. (નન્દિચ્ચુલ્લ) અમુક દ્રવ્યના સયોગથી બનાવેલુ ચૂર્ણ

શંદિજ્ઞ ન. (નન્દીય) સ્થિર આર્થ રોહણથી નિકળેન ઉદ્દેશ્યજનું પાચમુ કુળ

શંદિગ્ગીપિય. પુ. (નન્દિગ્ગીપિય) સાવર્ધી નગરીનો રહેવાસી એ નામનો ગાથાપાત.

ગંધિતુર. નં (નન્દિતુર્ય) એક સાથે વાગતાં
આર પ્રકારનાં વાગ્ગિત.

ગંધિપૂર નં (નન્દિપુર) શાસ્ત્રિક દેશની
રોજધાની.

ગંધિફલ. ત્રિં (નન્દિફલ) એ નામનું વૃક્ષ.
(૨) એનું પ્રતિપાદન કરનાર સાતાસત્રનું
ત્રીજું અધ્યયન.

ગંધિમાત્ર. નં (નન્દિમાત્ર) એક જાતનું
ઉપકરણ.

ગંધિમિત્ર. પું (નન્દિમિત્ર) મહીનાથ સાથે
દીક્ષા લેનાર નાન્દિમિત્રકુમાર.

ગંધિમુરંગ. નં (નન્દિમુરંગ) એક મકરનું
વાગ્ગિત.

ગંધિમુદ. પું (નન્દિમુદ) એ આંગળી પ્ર-
માણ શરીરધારી પક્ષી વિશેષ.

ગંધિયા. સ્ત્રી (નન્દિયા) ગાંધાર આમની
પહેલી પૂરઠાના.

ગંધિયાવત. પું (નન્દિયાવત) નવ ખુણવાળો
સાથીઓ. (૨) બ્રહ્મદેવલોકના ઇંદ્રનું
મુસાફરી વિમાન. (૩) એ ઇંદ્રવવાળો
જ્યવિશેષ. (૪) ધોપ અને મહાધોપ
ઇંદ્રના લોકપાળનું નામ.

ગંધિરાય. પું (નન્દિરાય) પાવકવોના સમ-
કાલીન એક રાજા.

ગંધિવલ્લ. પું (નન્દિવલ્લ) પીપળો; એક
જાતનું ઝાડ.

ગંધિવચ્ચ. પું (નન્દિવચ્ચ) એ નામના
એક રાજકુમાર. (૨) ભગવાન મહાવીરના
મોટા ભાઈ. (૩) પક્ષ વિશેષ.

ગંધિવચ્ચ. સ્ત્રી (નન્દિવચ્ચ) અજ્ઞાપનત
ઉપરની એક વાવડી. (૨) રૂચક પર્વત
ઉપરની એક દિશાકુમારી.

ગંધિસિંઘા. સ્ત્રી (નન્દિસિંઘા) પશ્ચિમ અં-
ગના પર્વત ઉપરની એક વાવડી.

ગંધિસેના. પું (નન્દિસેના) મથુરા નગરીના
દામરામના કુમારનું નામ. (૨) મોતમનો

પુત્ર; નન્દિવર્ધનનો શિષ્ય. (૩) ઇંદ્રના
સેનમાં ઉત્પન્ન થયેલ ચોથા તીર્થકર.

ગંધિસેના. સ્ત્રી (નન્દિસેના) પૂર્વ અંગના
પર્વત ઉપરની એક વાવડી નામ (૨)
પૂર્વ રૂચક પર્વત ઉપર રહેનારી એક દિ-
શાકુમારી.

ગંધિસેનિયા. સ્ત્રી (નન્દિસેનિકા) શ્રેણિક
રાગની રાણી.

ગંધિસ્તર. પું (નન્દિસ્તર) આર પ્રકારનાં
વાજાંત્રોનો અવાજ. (૨) આઠમો નન્દી-
શ્વર નામનો દીપ.

ગંધિસ્તરશ્વ. પું (નન્દીશ્વરી) નન્દીશ્વર
નામનો આઠમો દીપ.

ગંધિસ્તરા. સ્ત્રી (નન્દીશ્વરા) વાયુકુમાર
દેવતાની ધંટા.

ગંધી. પું સ્ત્રી (નન્દિ) જુઓ “ જુદિ ”
શબ્દ.

ગંધીધુણશય. નં (નન્દિધૂર્ણક) જુઓ
“ જુદિધુણશય ” શબ્દ.

ગંધીમુદ. પું (નન્દિમુદ) પક્ષી વિશેષ.

ગંધીસ્તર. પું (નન્દીશ્વર) આઠમો નન્દી-
શ્વર દીપ.

ગંધીસ્તરવર. પું (નન્દીશ્વર) એ નામનો
એક દીપ.

ગંધીસ્તરવરોદ. પું (નન્દીશ્વરોદ) એ નામનો
એક સમુદ્ર

ગંધુત્તર. પું (નન્દોત્તર) ભયનપનિના ઇંદ્રના
રથનો અધિપતિ.

ગંધુત્તરાં. સ્ત્રી (નન્દોત્તરા) રતિકર પવત
ઉપરની ઇશાનેન્દ્રની અગ્રમહિષીની રાજ-
ધાની. (૨) પૂર્વઅંગના પર્વત ઉપરની
એક વાવડીનું નામ (૩) મન્દર પર્વતના
દિશ્કુટ ઉપર વસનારી દિશાકુમારીમાંની
એક. (૪) પૂર્વ દિશાના રૂચક પર્વત
ઉપરની એક દિશાકુમારી. (૫) એ નામની

શ્રેણિક મહારાજની રાણી, (૧) એ નામની એક વાવ.

શબ્દોત્તરાવર્ણિકા. પું (મન્દોત્તરાવર્ણિક) સા- તમા દેવલોકનું એક વિમાન.

શબ્દોત્તરા. સ્ત્રી (મન્દોત્તરા) જુઓ “શબ્દોત્તરા” ૨૭૬.

શકાર. પું (શકાર) ‘ શ્ ’ અક્ષર.

શક્ક. પું () નાક; નાસિકા.

શક્ક. પું (નક) એક માતનો મરુ.

શક્કલ. પું (નક) નખ.

શક્કલસ. પું ન (નક્ત) અભિનિત્ત વગેરે ૨૮ નક્ત.

શક્કલસમંડલ. પું (નક્તમણ) નક્તને આકાશમાં આલવાનો રસો; નક્તના માંડાં.

શક્કલસમાસ. પું (નક્તમાસ) નક્તમાસ; ૨૮ નક્ત મંદમા સાથે જોગ જોડી હો તેટલો વખત.

શક્કલસંવત્સર. પું (નક્તસંવત્સર) ૩૨૭ અહોરાત્ર અને એક અહોરાત્રના ૬૭ ભાગ કરીએ તેવા ૫૧ ભાગ પ્રમાણ નક્ત સંવત્સર.

શક્કલજ્ઞા. ન () નખ છેલ્લાનું અને કાંટા કાઢવાનું ઓમર.

શક્કિલ. ત્રિ (નક્તિ) મુંદર નખવાળું.

શક્ક. પું (નક) નખ

શક્કલેયણ. ન (નક્કલેયણ) નખ હરણી- નેયણી; નરેણી.

શગ. પું (ના) પર્વત.

શગર. ન (ના) શહેર.

શગરગુત્તિય. પું (નાગુત્તિય) કોટવાળ; દરોજો.

શગરધમ્મ. પું (નાગધમ્મ) શહેરનો આચાર.

શગરનિદમ્મ. ન (નાગનિદમ્મ) નગર-શ- હેરનું પાણી નીકળવાનો માર્ગ; ખાળ.

શગરમાણ. ન (નામાણ) નગર વસાવવાની વિધિ; ૭૨ કળામાંની ૪૫ મી કળા.

શગરરક્ષિય. પું (નાગરક્ષક) નગરનું ર- ક્ષય કરનાર; કોટવાળ.

શગરાય. પું (નાગરાય) પર્વતનો રાગ; મેર પર્વત.

શગરાવાસ. પુ (નાગરાવાસ) રાજધાની; પા- ટનગર.

શગરી. સ્ત્રી (નાગરી) નગરી; પુરી.

શગવર. પું (નાગવર) શ્રેષ્ઠ પર્વત.

શગિન્દ. પું (નાગેન્દ્ર) મેર પર્વત.

શગિણ. } ત્રિ (નાગ) નિષ્પરિગ્રહી; નિર્ગ્રહ.

શગ્મ. } (૨) નગ; વસ્ત્ર સ્થિત.

શગ્મદ. પું (નાગજિત) મધાર (કન્દહાર) દેશનો રાજા. (૨) એ નામના એક ક્ષ- ત્રિય રાજર્ષિ.

શગ્મામાવ. ન (નાગમાવ) નખપણું; સાધુપણું.

શગ્મોદ. પું (ન્યમોદ) વડનું ઝાડ. (૨) વડના આકારનું સંકેત.

શગ્મોદપરિમંડલ. ન (ન્યમોદપરિમંડલ) ન્યમોદપરિમંડળ સંકેત. (૨) ત્રિ તે સંકેતવાળું.

શગ્વ. પ્ર (ના) નહિ.

શગ્વ. ન (નૂત) નાથવું તે; નાથ.

શગ્વણ. ન (નર્ત) નાથ; નાથવું તે.

શગ્વણસીલય. પું (નૂતસીલક) નાથરાના સ્વભાવવાળો; મોર.

શગ્વાવિય. ન (નર્તિત) નાથવનુ-હલાવનું તે. (૨) ત્રિ નાથેશ.

શગ્વાસપ્ર. ન (નાથાસપ્ર) ધણું પાસે નહિ.

શગ્વચિય. ત્રિ (નર્તિત) નાથેશ.

શગ્વચુવદ. ત્રિ (નાલુચ) જે ધણું ગરમ નથી તે.

શટ્ટ. પું (નટ) નાચનાર; નટ લોકોની એક જાત.

શટ્ટ. ન (નાટ) નાચ; નાટક. (૨) નાટક- કળા; નાટક સંબંધી વિજ્ઞાન;

गण्डग. वि० (नर्तक) नृत्य करनार.

गण्डमाल. पु० (नर्तमाल) वृक्ष विशेष.

गण्डमालय. पु० (नृत्यमालक) वैताल्य धर्त-
तनी भंडप्रपात शुशोनी स्वाभी देवता.

गण्डवत्थु. न० (नाट्यवस्तु) नाथ, नाटक
आदिनुं प्रतिपादन करनार शास्त्र; २६
पापश्रुतभांनुं ओके.

गण्डविधि. (नाट्यविधि) नाट्य कला; नाटक
करवानी विधि-रीति.

गण्ड. वि० (नट) नाथ पामेक्ष; नष्ट थयेक्ष.
(२) रातदिवसनुं १७ अ मुहूर्त.

गण्डवैत. पु० (नटव) अष्टोरात्रनुं २६ अ
मुहूर्त.

गण्डसुख. वि० (नटसुख) अक्षेये.

गण्ड. पुं० (नट) नाटक करनारनी ओके
जगत; नट.

गण्डखाइता. स्त्री० (नटखाइता) ओके जगतनी
अनन्या; नाटकनी भाइके धर्मधन्य कथा
करिने आशुविधा अलापनी ते.

गण्डिय. वि० () पीडित.

गण्डी. स्त्री० (नटी) नटनी स्त्री, नटडी. (२)
नाथनार स्त्री. (३) ओके जगतनी विधि.

गण्डीदा. स्त्री० (नान्द) नष्ट; अतिनी छेन.

गण. वि० (नट) नमेक्ष. (२) पु० नत
नामे ओके विमान.

गण. न० (नक) रात्रि.

गण्तिआ. स्त्री० (नटका) दीकरानी दीकरी.
(२) दीकरीनी दीकरी.

गणु. पु० (नट) } पौत्र; पुत्रनो पुत्र.

गणुभ. पु० (नट) } (२) होदित; पु-
त्रीनो पुत्र.

गणुआ. स्त्री० (नटका) लुओ 'लुतिआ'
शब्द.

गणुआव. पुं० (नटकाति) पौत्रीनो वर.

गणुणी. स्त्री० (नटकी) दीकरानी दीकरा
के दीकरीना दीकरानी वडु

गणुई. स्त्री० (नटकी) लुओ 'लुतिआ'
शब्द.

गणुणिअ. पुं० (नटक) पुत्रनो पुत्र; पौत्र.

गणुणिया. स्त्री० (नटका) दीकरानी दीकरी.

गण्य. वि० (न्यस्त) साधुने पारते स्थापी
शमेक्ष. (२) नथ; पण्दनी नाथ.

गण्यि. अ० (नास्ति) नथी.

गण्यिअ. वि० (नास्तिक) नास्तिक; अहि-
यावादी.

गण्यित्त. न० (नास्तित्व) नास्तित्व; अस्ति-
त्यनो अस्माव.

गण. पुं० (नट) नाड; अवाज.

गण्डी. स्त्री० (नटी) नदी. (२) ओ नामनो
ओके दीप अने ओके समुद्र.

गण्डीय. न० (नर्तित) पण्ड वगेरेनो अवाज.

गण्डी. वि० (नट) अधिष्ठ.

गणुंसग. न० (नटसक) नटसक; नामद.

गणुंसगपणवणी. स्त्री० (नटसकज्ञानी)
नटसकना लक्ष्य अतापनारी आया.

गणुंसगजिगसिद्ध. पु० (नटसकलिसिद्ध)
नटसकपणु सिद्ध थाय ते.

गणुंसगवयण. न० (नटसकवयण) ना-यनर
जतिना शब्द.

गणुंसगवेद. पु० (नटसकवेद) नथ वेदभांनो
ओके.

गणुंसगवेदग. पु० (नटसकवेदक) नटसक
गणुंसगवेदय. वेदवाणो अथ.

गणुंसगवेय. पुं० (नटसकवेद) लुओ "लुपु-
सभवेद" शब्द.

गणुंसगवेयग. पुं० (नटसकवेदक) लुओ
"लुपुसभवेदग" शब्द.

गणुंसय. न० (नटसक) लुओ "लुपुंसग" शब्द.

गणुंसयवेयणिज. न० (नटसकवेदनीय) नेथी
नटसकपणु वेदवाभां आवे तेनी ओके
गोहनीय कभेनी प्रकृति.

गण. न० (नम) आकरा.

ગામસૂર પુ० (ગમસૂર) સહુ
 ગામસ્થા ન૦ } (ગમસ્થાન) નમસ્કાર
 ગામસ્થાયા સ્ત્રી૦ } કરવો તે
 ગામસ્થાનિજી વિ० (ગમસ્થાનીય) નમસ્કાર કે
 રવા થોડા
 ગામસ્થિય વિ० (ગમસ્થિત) નમસ્કાર કરે ન
 નમે ન
 ગામણ ન૦ (ગમન) નમન, પ્રણામ
 ગામણી સ્ત્રી૦ (ગમની) ખીણ ગોણ
 આગા
 ગામિ પુ० (ગમિ) ચાર પ્રત્યેકશુદ્ધમાના
 એક પ્રત્યેક શુદ્ધ (૨) એકપીસામા તીર્થકરતુ
 નામ (૩) પૈતાદયની ઉત્તરશ્રેણિમાના
 વિદ્યાધરનો ગળા (૪) અતગણદશા સ
 નના પહેલા અધ્યયનમા જેનો અધિકાર
 છે એવા એક સાધુ
 ગામિપવ્વજ્ઞા સ્ત્રી૦ (ગમિપ્રવજ્ઞા) એ નામતુ
 ઉત્તરધ્યયનનુ ૮ મુ અધ્યયન
 ગામિવ વિ० (ગમિત) નમ્ર
 ગામિયા સ્ત્રી૦ (ગમિતા) એ નામની એક
 શ્રી (૨) શાતાધર્મકથા સૂત્રનુ એક
 અધ્યયન
 ગામુરકાર પુ० (ગમસ્કાર) નમસ્કાર
 ગામુદય પુ० (ગમુદય) એ નામનો ગોશા
 ળાનો એક શ્રાવક આશ્ચર્યિક મતનો એક
 ઉપાસક
 ગામા ગ્ર० (ગમ્) નમસ્કાર કરવો તે
 ગામાકાર } પુ० (ગમકાર) નમસ્કાર (૨)
 ગામાકાર } પત્ય નરભેડિમન
 ગાય પુ० (ગર) બુઝો છૂં શબ્દ
 ગાય ગ્ર० (ગવ) નરિક
 ગાય વિ० (ગત) નમ્ર થાન નમે ન (૨)
 ન૦ દેવ નિમાન રિશેષ
 ગાય પુ० (ગય) અનેક ધર્મવાળા વસ્તુના
 એક ધર્મનો બોધ કરાવનાર અભિપ્રાય
 નેગમ આદિ સાત નયમાનિ ગમે તે એક

(૨) મત, દાદ અપેક્ષા (૩) ન્યાય,
 તીનિ (૪) વિધિ
 ગાયકા સ્ત્રી૦ (ગયકા) નેગમ આદિ ન
 થોએ પોતપોતાના મતનુ પોષયુ-સ્થાપન
 કરતુ તે, પરમ્પર સાપેક્ષ સર્વ નયોપી પ્ર
 માણને બાધ ન આવે તેની રીતે વસ્તુનુ
 વ્યવસ્થાપન કરતુ તે
 ગાયકા ન૦ (ગયન) આખ, તેન, સ્મૃ (૨)
 જ્ઞાન નિશ્ચય
 ગાયવ પુ० (ગવન) એ નમતુ ઉનતુ બ
 નાવેતુ અસ્તર
 ગાયવ ન૦ (ગવર) નમર જ્યા હનીકી વસ્તુ
 ઉપર કર ન હોય તેનુ શહેર
 ગાયવગુન્તિય પુ० (ગમગુન્તિય) નમર રક્ષક,
 કોટવાળ
 ગાયરી સ્ત્રી૦ (ગમરી) નમરી, રાજધાનીનુ
 શહેર
 ગાયર પુ० (ગર) નર મનુષ્ય પુરુષ
 ગાયકતપ્પચાય ન૦ (ગાયકાતપ્પચાય) જ્યા
 હીપના મ-ર પર્વતની ઉત્તરમા આવેતી
 નરકાન્તા નદીનો દરેડો
 ગાયકતા સ્ત્રી૦ (ગાયકાન્તા) શકિમ પર્વતના
 મહાપુરુષીક શ્રદ્ધાથી દક્ષિણ તરફ ની
 ખેલી એક મહાનદી
 ગાયકતકુલ ન૦ (ગાયકાકુલ) શકિમ
 પર્વત ઉત્તરના આઠ દુરમાનુ ચોથુ દુર-
 સિખર
 ગાયકા પુ० (ગાયક) નરકાન્તાનો નારકીના
 ૬ વોને રહેનાનુ સ્થાન
 ગાયકાગલ પુ० (ગાયકાગલ) નરકના રક્ષક
 પદર જાનના પરમાધારિક
 ગાયકાવિમત્તિ સ્ત્રી૦ (ગાયકાવિમત્તિ) નરકના
 નિલાય (૨) તેનુ અતિપાદન કરનાર
 સુચક ગચનતુ પાચમુ અધ્યયન
 ગાયકાગત પુ० (ગાયકાગત) નરકનાસો,
 નારકીનુ સ્થાન

શરંગિંદ્ર પુ૦ (નરકેન્દ્ર) મ્હોટામા મ્હોટો
નરકાનાસો

શરદેવ. પુ૦ (નરદેવ) ચક્રવર્તી (૨) એ
નામનો નરપદ્મદેવ સ્વામિનો એક પુત્ર

શરણ્ય પુ૦ (નરક) રત્નપ્રભાદિ સાત નરક

શરણ્ય પુ૦ (શરણ્ય) માણસનો સ્વામી,
નાયક રાજા

શરવરીસર. પુ૦ (નરવરેશ્વર) શ્રેષ્ઠ રાજા

શરવસહ પુ૦ (નરવસ) ઉત્તમ પુરુષ

શરસીહ પુ૦ (નરસિંહ) પુરુષમા સિંહ સ
માન (૨) અરધા ભાગમા પુરુષના અને
અરધા ભાગમા સિંહના આકારવાળો.

શરાહિષ પુ૦ (નરાહિત) રાજા

શરિંદ્ર પુ૦ (નરેન્દ્ર) રાજા, ચક્રવર્તી આદિ

શરિંદ્રકંત ન૦ (નરેન્દ્રકાન્ત) દેવ વિમાન
વિશેષ

શરિંદ્રવસહ પુ૦ (નરેન્દ્રવસ) મ્હોટો રાજા

શરિંદ્રતરવર્હિસંગ ન૦ (નરેન્દ્રતરવતસક) દેવ
વિમાન વિશેષ

શરીસર. પુ૦ (નરેશ્વર) રાજા

શલ. પુ૦ (નલ) એક જાતની વનસ્પતિ
(૨) નન, વૈશ્રમણ્યનો પ્રખ્યાત પુત્ર

શલદામ પુ૦ (નલદામન) એ નામનો એક
વધુકર

શલિણ ન૦ (નલિન) યોડુ રાણ કમળ (૨)
૬૪ લાખ નીનળ પ્રમાણનો કાળ

વિભાગ (૩) સાતમા દેવોનાં એક વિ
માન. (૪) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ

ખાડાની મેરૂ તરફથી સાતમી નિજ્ય
(૫) સાતમી નિજ્યનો રાજા (૬) જ

મુનુદર્શનની પૂર્વમા આવેલી એક નાન
શલિણ ન૦ (નલિનજ) ૮૪ નાખ પદ્મ

પ્રમાણનો કાળ વિભાગ

શલિણકૂહ પુ૦ (નલિનકૂહ) સીતા મહા
નદીને ઉત્તર કિનારે અને આગળ નિજ્ય
યની પૂર્વ સરહદ ઉપરનો વખાગ પાંચ

શલિણમુખ પુ૦ (નલિનમુખ) શ્રેણિ
રાજાની સ્ત્રી નલિનમુખમાનો પુત્ર (૨)

મહાપદ્મનામીના વખતનો એક રાજા
(૩) આકાશ દેવલોકનુ એ નામનુ એક

વિમાન (૪) એ નામનુ એક અધ્યયન.

શલિણવણ. ન૦ (નલિનવણ) પુષ્કળાવતી
નિજ્યમા પુરુષીક નગરીની ઉત્તર પશ્ચિમ

દિશામા આવેલુ એક ઉદ્યાન

શલિણા સ્ત્રી૦ (નલિના) એક વાંવનુ નામ

શલિણાવર્હ સ્ત્રી૦ (નલિનાવતી) મહા વિદેહ
ક્ષેત્રની એક વિજ્ય, એ નામનો એક પ્રદેશ

શલિણિવણ ન૦ (નલિનીવણ) પદ્મનતાનુ વન

શલિણી. સ્ત્રી૦ (નલિની) કમલિની, પદ્મલતા

શલિણીવણ. ન૦ (નલિનીવણ) એ નામનુ
એક ઉદ્યાન.

શવ ત્રિ૦ (નવ) નવીન, નવુ, તાજુ

શવ ત્રિ૦ (નવર) નવ, ૬ ની સખ્યા

શવહ. સ્ત્રી૦ (નવતિ) નેતુની સખ્યા, ૬૦

શવગ. ન૦ (નવાજ) એ કાન, એ આખ,
એ નાસિકા (નસકોરા), જીભ, સ્પર્શ અને

મન એ નવ અર્થ જાણત થતા જુનાની
પ્રગટે છે

શવણહર સ્ત્રી૦ (નવનવતિ) ૬૬, નવાણુ.

શવણમિયા સ્ત્રી૦ (નવનવમિકા) નવનવદ-
૮૧ દિવસનુ એક અભિગ્રહ તપ

શવણોદયા સ્ત્રી૦ (નવનીતિકા) એક પ્રકારની
વનસ્પતિ

શવણીય } પુ૦ ન૦ (નવનીત) માખણુ
શવણીત }

શવવમચર ન૦ (નવવમચર) નવ પ્રકારના
અભ્યયનુ પ્રતિપાદન કરનાર

શવમ ત્રિ૦ (નવમ) નવમે-મી-મુ

શવમાલિયા સ્ત્રી૦ (નવમાલિકા) એ નામની
એ વેન

શવમિયા સ્ત્રી૦ (નવમિકા) કિંપુરુષના ૭૬-
સુપુરુષની બીજી અઅમિદિ (૨) શકે.

ન્દની છટ્ટી અગ્રમહિષી.. (૩) મન્દર પર્વ-
તની પશ્ચિમે આવેલા રૂચક પર્વતના
રૂચકાત્મ નામના સિખર ઉપર વસનારી
એક દેશાકુમારી. (૪) નવમિકા દેવી.

શબ્દમી. સ્ત્રી (નવમી) નામ.

શબ્દય. પું (નયત) એક જાતનું ઉનનું
કપડું.

શબ્દર. } મં (નવમ) પથ આટલું
શબ્દરિ. } વિગેષ; અંતર; પૂર્વના અતિદેશ
કરતાં કષ્ટક વિશેષતા દોતક.

શબલક. પું (નવલક) જાળ.

શબ્દિય. ત્રિં (નવ્ય) નવું.

શાસ્ત્રા. નં (ન્યસન) મુકતું; આરોપણ
કરવું તે.

શાહ. નં (નમત્) આકાશ.

શાહ. પું (નત્ર) નખ. (૨) કરજ; દેહું.

શાહચ્છેદગાય. નં (નહચ્છેદનક) નખ ઉતા-
રવાનું હથીઆર; નેરણી.

શાહયજ્ઞ. નં (નમસ્તલ) આકાશ.

શાહસિર. નં (નહગિર) } નખનો આ-

શાહસિહા. સ્ત્રી (નહશિજા) } મલો ભાગ.

શાહહરણી. સ્ત્રી (નહહરણી) નખ ઉતારવાનું
શસ્ત્ર; નેરણી.

શાહિ. પું (નહિત્) નહોરવાળાં પ્રાણી; શિ-
કારી પ્રાણીઓ.

શાહિ. મં (નહિ) નિષેધાર્થક અવ્યય; નહિ.

શાહ. મં (નહ) નહિ; નિષેધાર્થક અવ્યય.

શામ્. ત્રિં (શત) જાણેલું. (૨) નં હથીંત.

શામ. સ્ત્રી (જ્ઞાતિ) જ્ઞાતિ; જાતિ; ન્યતઃ
(૨) સજ્જતીય માતા પિતાદિ સુબંધી.
(૩) જ્ઞાન; જોષ.

શામ. ત્રિં (જ્ઞાતિ) જોષે સર્વ પદ્ધતિ જ્ઞાત-
જાણેલા છે તે; સર્વજ્ઞ.

શામ. મં (નતિ) થેહું; અદ્ય.

શામ. પું (જ્ઞાતિ) ધૃતવાકુ વંશમાં ઉત્પન્ન
થયેલ ક્ષત્રિય વિશેષ.

શાહ. મં (નય) નહિ.

શાહપુત્ર. પું (જ્ઞાતિપુત્ર) } ભગવાન શ્રી
શાહસુય. પું (જ્ઞાતિપુત્ર) } મહાવીર.

શાહ્ય. ત્રિં (નાદિત) નાદ કરેલ; પોષકરેલ.

(૨) નં પશ્ચંદો; પ્રતિષ્ઠાનિ. (૩).

અવાજ; શબ્દ.

શાહિજ્ઞ. પું (નાગિજ) આર્ય યજ્ઞસેનના
અંતેવાસી.

શાહિજ્ઞ. } સ્ત્રી (નાગિજા) જૈન મુનિ.

શાહિજ્ઞી. } એની એક શાખા.

શાહ્યંત ત્રિં (જ્ઞાતિમત્) સ્વજાતીય; નાતિલો.

શામ. પું (નાગ) ભવનપતિ દેવોની નાગ-

કુમાર નામે એક જાત. (૨) ત્રિં નાગ

વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલ. (૩) પું હથી.

(૪) નાગકુમાર દેવતાનો મહોત્સવ. (૫)

સર્પ. (૬) આર્યરક્ષિતના શિષ્ય; એના-

મના આચાર્ય. (૭) નાગકેસર; એક

જાતનું જાડ. (૮) ૮ મા તીર્થકરનું ચૈત્ય-

ગૃહ. (૯) અમાવાસ્યાની રાતે આવતું

ચાર (દ્રુવ) સ્થિરકરણમાં ત્રીજું કરણ.

(૧૦) એ નામનો એક દ્વીપ અને એક

સમુદ્ર. (૧૧) વહ્નિવિજયની પૂર્વ સરહદ

ઉપરનો એક વખાસ પર્વત. (૧૨) એ

નામના એક ગૃહસ્થ.

શામકુમાર. પું (નયકુમાર) નાગકુમાર દેવતા;

ભવનપતિની એક જાત.

શામકુમારવય. પું (નયકુમારવય) નાગકુમારના

રાજા; ધરણેદ્ર.

શામકુમારિન્દ. પું (નયકુમારેન્દ) નાગ કુમા-

રના ઇન્દ; ધરણેદ્ર.

શામમહ. પું (નાગમહ) નાગ દેવતાના આ-

વેશથી થયેલ રાગ-જ્વર વગેરે.

શામજયણ. પું (નયજય) નાગપૂજા; નાગ

દેવતાનો ઉત્સવ.

શામગ્રુણ. પું (નાગગ્રુણ) દ્વિમંત આચા-

ર્યના શિષ્ય.

શામળિય. ન૦ (શામળ) નામના; નિર્ગ્રીય-
ભાવ; સંયમ અનુદાન.

શામન્ત. પું૦ (શામન્ત) લોહાની વાંકી
વળેલી ખીંટી.

શામન્ત. પું૦ (શામન્ત) એ નામના એક
રાજપુત્ર. (૨) બળરામની સ્ત્રી મુલદા-
ના પુત્ર.

શામન્તા. સ્ત્રી૦ (શામન્તા) ૧૬ મા તીર્થ-
કરની પ્રવ્રજ્યા પાંચખીનું નામ.

શામન્દાર. ન૦ (શામન્દાર) સિદ્ધાચતનની પ-
શ્ચિમ દિશામાં નાગકુમારના આવાસનું દ્વાર.

શામપદ. પું૦ (શામપતિ) નાગકુમાર દેવતા-
ઓના રામ; નાગેન્દ્ર.

શામપરિવાશિયા. સ્ત્રી૦ (શામપરિવાશિકા)
એ નામનું એક કાલિક શ્રુત.

શામપદ્મય. પું૦ (શામપદ્મ) બ્રહ્મદીપના
મંદર પર્વતની પશ્ચિમે શીતોદ્ધ નદીની
ઉત્તરે આવેલો એક પર્વત.

શામપુર. ન૦ (શામપુર) હસ્તિનાપુર; કુરુદેશનું
મુખ્ય નગર.

શામપ્રજ્ઞા. સ્ત્રી૦ (શામપ્રજ્ઞા) સર્પની દેહ.
(૨) નાગકુમાર દેવતાનું મુગટમાં રહેલું
ચિહ્ન.

શામવાણ. પું૦ (શામવાણ) એક જાતનો દિવ્ય
(દેવી) થોડો.

શામમહ. પું૦ (શામમહ) નામદીપનો અધિ-
પતિ દેવતા.

શામભૂય. ન૦ (શામભૂય) આર્ય રેહણ રથ-
ચરથી નીકળેલ ઉદ્દેહ ગચ્છનું પ્રથમ
કુળ.

શામમહારહ. પું૦ (શામમહારહ) નામદીપનો
અધિપતિ દેવતા.

શામમહાચર. પું૦ (શામમહાચર) નામસમુદ્રનો
અધિપતિ દેવતા.

શામમિત્ત. પું૦ (શામમિત્ત) આર્યમહાગિરીના
એક સિંધ.

શામર. ત્રિ૦ (શામ) નગરમાં રહેનાર મનુષ્ય;
નામરિક.

શામપાજ. પું૦ (શામપાજ) નાગકુમાર દેવ-
તાનો રામ.

શામરી. સ્ત્રી૦ (શામરી) નગરમાં રહેનાર
સ્ત્રી. (૨) એક જાતની ત્રિપિ; હિન્દી
ત્રિપિ.

શામવૃક્ષ. પું૦ (શામવૃક્ષ) નાગવૃક્ષ.

શામલયા. સ્ત્રી૦ (શામલયા) નામલતા; ના-
ગરવેલ.

શામવર. પું૦ (શામવર) પ્રધાન હાથી; ઉત્ત-
મહસ્તી. (૨) નાગસમુદ્રનો અધિપતિ
દેવતા. (૩) ઉત્તમ સર્પ.

શામવીરી. સ્ત્રી૦ (શામવીરી) શુકની નવ
વીથીમાંની એક.

શામસિરી. સ્ત્રી૦ (શામસિરી) પ્રતિજ્ઞાનપુર ન-
ગરના નાગવસુ શેઠની સ્ત્રી અને નાગદ-
તની માતા. (૨) ચંપા નગરીના સોમ
બ્રાહ્મણની સ્ત્રી કે જેણે ધર્મરૂચિ ના-
મના તપસ્વી મુનિને ક્યારેય ટુંખીનું શાક
વહેરાયું હતું.

શામસુદમ. ન૦ (શામસુદમ) એ નામનું એક
લોકિક શાસ્ત્ર.

શામહરિય. પું૦ (શામહરિય) આર્ય નન્દિશ-
ક્ષમણના શિષ્ય.

શામિન્દ. પું૦ (શામિન્દ) નાગકુમારના ધન્દ.

શામી. સ્ત્રી૦ (શામી) નામણી; સાપણી.

શામિન્દ પું૦ (શામિન્દ) જુઓ " શામિન્દ "

શામોદ. પું૦ (શામોદ) એ નામનો સમુદ્ર.

શામ. ન૦ (શામ) જુઓ " શામ " શબ્દ.

શામહરિ. ત્રિ૦ (શામહરિ) નાટકનાં પાત્ર;
એકર.

શામહરિ. સ્ત્રી૦ (શામહરિ) નદી; નાચનાર સ્ત્રી.

શામ. ન૦ (શામ) નાટક. (૨) પું૦ નાટક
કરનાર; નાચ કરનાર.

શાહીય. પું (શાહી) વનસ્પતિ વિશેષ.
શાણ. નં (જ્ઞાન) જ્ઞાન; સમજણ; બોધ.

(૨) આભિનિબોધિક જ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અ-
વધિજ્ઞાન, મનઃપર્યાયજ્ઞાન અને કેવળજ્ઞાન
એ પાંચ પ્રકારમાંનું ગમે તે એક. (૩)
પદ્મવણી સૂત્રના ત્રીજા પદ્મના દશમા
દ્વારનું નામ.

શાણકસાચકુસીલ. પું (જ્ઞાનચાચકુસીલ)
જ્ઞાન આશ્રિત કાયાય કુસીલ.

શાણકુસીલ. ત્રિં (જ્ઞાનકુસીલ) જ્ઞાનને
દ્વેષિત બનાવનાર.

શાણત્ત. નં (નાનાત્વ) } નાના પ્રકાર;
શાણત્તા. સ્ત્રીં (નાનાતા) } નાના ભાવ;
નાનાપણું.

શાણપુરિસ. પું (જ્ઞાનપુરિસ) જ્ઞાનવાન પુરિષ;
જ્ઞાન પ્રધાન પુરિષ.

શાણપુલાઙ્ગ. પું (જ્ઞાનપુલાઙ્ક) જ્ઞાનને નિઃ-
સાર બનાવનાર યુક્તકે લઘિવાળો સાધુ

શાણપ્પ્રમોસ. પું (જ્ઞાનપ્રમોષ) શ્રુત આદિ
જ્ઞાનમાં અથવા જ્ઞાનીમાં અપ્રીતિ-રૂપ
કરવે તે; જ્ઞાનાવરણીય કર્મ આધવાનો
એક હેતુ.

શાણપ્પ્રકાર. ત્રિં (નાનાપ્રકાર) નાના પ્રકારનું;
વિચિત્ર.

શાણપ્પવાય. નં (જ્ઞાનપ્પવાય) એ નામનું
પાંચમું પૂર્વશ્લોક.

શાણવિ. ત્રિં (જ્ઞાનવિ) જ્ઞાનવાળો.

શાણવિસંસ્થાયણાજોમ. પું (જ્ઞાનવિસંસ્થાયણાજોમ)
જ્ઞાની સાથે ખોટા ઝવઝા, મિથ્યા વિવાદ
કરવે તે; જ્ઞાનાવરણીય આધવાનો એક
હેતુ.

શાણા. ઇં (નાન) નાના પ્રકાર; અનેક વિધ.

શાણાચાર. પું (જ્ઞાનાચાર) - કાળે-અવસરે
લાજનું. (૨) નિનય સહિત લાજનું. (૩)
બહુ માનપૂર્વક લાજનું. (૪) ઉપધાન
તપ સહિત લાજનું. (૫) અનિહવપણું

લાજનું. (૬) શબ્દ. (૭) અર્થ. (૮)
તદુભય-શબ્દ અને અર્થ બંનેને ગ્રાહ્યા
સિવાય લાજનું, એ આઠ જ્ઞાનોત્તમક
અનુદાન તે જ્ઞાનાચાર.

શાણાચરણ પું (જ્ઞાનાચરણ) જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર-
વામાં આવે આવતું આઠ કર્મમાંનું પ-
હેલું કર્મ.

શાણાચરણિજ્ઞ. નં (જ્ઞાનાચરણીય) જ્ઞાન
શક્તિને દબાવનાર આઠ કર્મમાંનું પહેલું
કર્મ.

શાણાધિહ. ત્રિં (નાનાધિ) નાના પ્રકારનું;
અનેક પ્રકારનું.

શાણિ. ત્રિં (જ્ઞાનિ) જ્ઞાનિ; યથાર્થ તત્ત્વ
સ્વરૂપ જાણનાર.

જ્ઞાત. પું (જ્ઞાત) વંશ વિશેષ. (૨) ત્રિં
વંશ વિશેષમાં ઉત્પન્ન થયેલ. (૩) પું
એ નામનું એક આર્વકુળ કે જ્યાં મ-
હાવીર સ્વામી ઉત્પન્ન થયા હતા. (૪)
ત્રિં જ્ઞાત કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

જ્ઞાતિકુમાર. પું (જ્ઞાતિકુમાર) જ્ઞાત વંશના
એક રાજકુમાર.

જ્ઞાતિલંહ. નં (જ્ઞાતિલંહ) એ નામનું એક
વન કે જ્યાં મહાવીરસ્વામીએ દીક્ષા
લીધી હતી.

જ્ઞાતિ. સ્ત્રીં (જ્ઞાતિ) સ્વજન; સંબંધી.

જ્ઞાદ. પું (જ્ઞાદ) ધોષ; અવાજ.

જ્ઞાદિત. } ત્રિં (જ્ઞાદિત) નાદ કરેલ; અ-
જ્ઞાદિય. } વાજ કરેલ.

જ્ઞામિ. પું (જ્ઞામિ) જાણનો એક ભાગ.
(૨) નાભિ; હુંડી. (૩) ઋષભદેવ પ્રથુના
પિતાનું નામ; પંદરમા કુલકર.

જ્ઞામિરસહરણી. સ્ત્રીં (જ્ઞામિરસહરણી) ના-
ભિની નાળ.

જ્ઞામ. પું (જ્ઞામ) પરિજ્ઞામ; ભાવ; સંજ્ઞા
વિશેષ. (૨) નમન.

શામ ઇન્ (નામ) વાક્યાનકાર, પાદપૂરણ
(૨) નન્ અભિધાન, નામ (૩) સભા-
વા (૪) જેના થોગે શરીર, રૂપ,
આધા, આકૃતિ, જાતિ વગેરે શારીરિક
સપતિ શુભ કે અશુભ પ્રાપ્ત થાય છે
તે નામકર્મ (૫) આમન્ત્રણ સંબોધન
(૬) પ્રસિદ્ધિ, ખ્યાતિ (૭) અનુસા, અ-
નુમતિ

શામ નન્ (નામન્) નામ, આખ્યા, અભિધાન.
શામંક્રિય ત્રિન્ (નામાક્રિત) નામાક્રિત ના
મનાણુ

શામકર્મ નન્ (નામકર્મન્) નામકર્મ, આઠ
કર્મમાનુ છઠુ કર્મ

શામકરણ. નન્ (નામકરણ) નામકરણ
સરકાર, આરમે દિનસે બાળકનું નામ
રથાપનુ તે.

શામગુણ } નન્ (નામગોત્ર) નામ અને
શામગોત્ર } ગોત્ર કર્મની પ્રકૃતિ

શામણ નન્ (નમન) નમનુ, નીચુ કરવુ

શામધિજ્ઞ } નન્ (નામધેય) નામ, અભિ-
શામધેજ્ઞ } ધાન
શામધેય }

શામપુરિસ્ત પુન્ (નામપુલ્ય) નામનો પુરુષ
(૨) જેનું નામ પુરુષ છે તે

શામય પુન્ (નામક) નામ, સભાવના

શામલોગ પુન્ (નામલોક) નામનો લોક,
જેનું નામ લોક રાખનામા આ પુ
હોય તે.

શામવીર. પુન્ (નામવીર) વીર એવું નામ
ધરાનાર જીવ વા અજીવ પદાર્થ

શામસત્ત્વ નન્ (નામસત્ય) સત્ય જેનું નામ
છે તે, નામનું સત્ય

શામિન્દ. પુન્ (નામેન્દ્ર) નામનો ઇન્દ્ર, જેમા
ઈન્દ્રના શુભ નથી પશુ કેવળ નામ જેનું
ઈન્દ્ર છે તે (૨) ઈન્દ્રનું નામ

શામિય નન્ (નામિક) વાચક શબ્દ, પદ

શાય પુન્ (ન્યાય) ન્યાય, નીતિ (૨) ઉપ-
પતિ, પ્રમાણુ

શાય ત્રિન્ (જ્ઞાત) જાણેલું, સમજેલું. (૨)
નન્ ઈન્દ્રનાકું વશનું એન્ અનાતર કુળ,
મહાવીર સ્વામીનું કુળ (૩) ત્રિન્ તે
વશમા જન્મ પામેવ (૪) નન્ દષ્ટાત
(૫) જ્ઞાતા સત્ત્વનો અથ મતનય

શાય. પુન્ (નાદ) નાદ, અનાજ, ખૂમ

શાયક. પુન્ (નાયક) નાયક, નેતા

શાયકુમાર. પુન્ (જ્ઞાતકુમાર) જુઓ “ જ્ઞા-
તકુમાર ” શબ્દ

શાયકુલ નન્ (જ્ઞાતકુલ) એ નામનો એક
વશ

શાયકુલચંદ. પુન્ (જ્ઞાતકુલચન્દ્ર) } ભગ-
શાયકુલનન્દ પુન્ (જ્ઞાતકુલનન્દ) } વાન્
શ્રી મહાવીર.

શાયલંક. નન્ (જ્ઞાતલંક) જુઓ “ જ્ઞાતખડ ”
શબ્દ

શાયમ પુન્ (નાયક) નાયક, નેતા (૨)
પ્રકૃપણા કરનાર

શાયપુત્ર પુન્ (જ્ઞાતપુત્ર) જ્ઞાતાપુત્રમા ઉત્પન્ન
થેલ, જ્ઞાત-અજ્ઞાત સિદ્ધાર્થરાગના
પુત્ર મહાવીરસ્વામી.

શાયય પુન્ (નાયક) નાયક, નેતા

શાયસંક નન્ (જ્ઞાતલંક) ક્ષત્રિયકુળપુરની
બહારનું ઉછાન, જ્યાં મહાવીર સ્વામીએ
દીક્ષા લીધી

શાયસુય. પુન્ (જ્ઞાતપુત્ર) ભગવાન્ શ્રી મહાવીર

શાયમુય નન્ (જ્ઞાતન) જ્ઞાતાધર્મકથા
નામનો જેન આગમ ગ્રંથ

શાયા સીન્ (જ્ઞાતા) જેમા દષ્ટાત
સહિત અધિભર છે એવું જ્ઞાતા નામનું
છન્ અગસ્ટ

શાયાધર્મકહા સીન્ (જ્ઞાતાધર્મકથા) જેમા
દષ્ટાત સહિત અધિકાર છે એવું એ
નામનું છઠુ અગસ્ટ

આર્ય. પું. (નારદ) નારદ રૂપિ. (૨) સૌર્યપુર
નગરના રાજા સમુદ્રવિજયનો દીકરો.

(૩) ગન્ધર્વના લક્ષ્મીનો આધપતિ ગંધર્વ.

આર્ય. પું. (નારક) નરકમાં ઉત્પન્ન થયેલ
પ્રાણી; નરકના જીવ; નારકી.

આર્યપુત્ર. પું. (નારદપુત્ર) ભગવાન મહા-
વીરસ્વામીના એક શિષ્યનું નામ.

આરાય. ન. (નાગચ) સામસામે બે વસ્તુનો
મર્કટઅંધ; છ સંઘર્ષમાંનું ત્રીજું સંઘર્ષ.

આરાયણ. પું. (નારાયણ) દ્વરથ રાજાના
પુત્ર રામના ભાઈ લક્ષ્મણનું અપર નામ.

આરિકંતા. સ્ત્રી. (નારીકાન્તા) નીલવંન પ-
ર્વતથી નીકળી ઉતર તરફ રમકવાસ
ક્ષેત્રમાં બેઠેલી એક મહાનદી.

આરિકંતાકૂટ. ન. (નારીકાન્તાકૂટ) નીલવંન
પર્વતનું ઊંડું કૂટ.

આરી. સ્ત્રી. (નારી) નારી; સ્ત્રી જાતિ.

આરીકંતપ્રવાય. પું. (નારીકાન્તાપ્રવાય) એ
નામનો એક દ્રવ્ય.

આરીકંતા. સ્ત્રી. (નારીકાન્તા) જુઓ “આરિ-
કંતા” શબ્દ.

આલ. ન. (નાલ) કમળ આદિના દાંડા;
કંદ ઉપરનો ભાગ. (૨) નાળ; ડુંદો.

આલંદ્રજ્ઞ. ન. (નાલન્દ્રીય) સ્વપ્નગંગાસત્રના
ખીખા મુનરકથના હાથ અધ્યયનનું નામ.

(૩) ત્રિ. ગ્રાહક સંબંધી.

આલંદ્રા. સ્ત્રી. (નાલન્દ્રા) રાજ્યક નમરનો
એ નામનો એક લતો-મહોદ્ધો.

આલંદ્રિજ્ઞ. ન. (નાલન્દ્રીય) નાલંદ્રીય નામે
સ્વપ્નગંગા સત્રનું ૨૩ મું અધ્યયન.

આલિપર. પું. (નાલિકેલ) નાળીએરી; ના-
ળીએરનું ઝાડ. (૨) ન. તેનાં ફળ.

આલિવદ્. ન. (નાલવદ) નાળગંધ નાળી-
વાળાં ફુલ; અબ, બૂધ, મેઘરાદિ.

આલિયા. સ્ત્રી. (નાલિકા) કમળ આદિની
દાંડી; નાલિકા. (૨) ધૂનકોડ. (૩) કન-

મ્બુકા નામનું ઝાડ. (૪) એ નામની વેલ.
(૫) સમય માપવાનું યંત્ર; ધડી.

આલિયાલેટ્ટ. ન. (નાલિકાલેટ) ઘુતકીડા
વિશેષ; એક પ્રકારનો જુગાર. (૨) ગ્રહોની
ગતિ સમજવાને માટે ધડી જેવી નળી
બનાવવામાં આવે તે. (૩) કમળઆદિની
નાલિકા છેદવાની કળા.

આલિયાવદ્. ન. (નાલિકાવદ) નાલિકા-
દાંડીનાળાં ફૂલ.

આલી. સ્ત્રી. (નાલી) વખત માપવાની
ધડી. (૨) એક જાતની વેલ.

આલી. સ્ત્રી. (નાલી) નાડી; સિરા; નસ.
આલીય. ત્રિ. (નાલીય) નાસ સંબંધી.

આલણ. ન. () દાન.

આલા. સ્ત્રી. (નાલા) નાવ; વહાણ; જહાજ.

આલાપૂરય. પું. () અંજલિ; ખોખો.

આલાવશિયગ. પું. (નાલાવશિયક) નૌકા
દ્વારા વ્યાપાર કરનાર.

આલાસંતારિમ. ન. (નાલાસંતાર્ય) ન્યા-વહાણ
આવી શકે તેટલું પાણી.

આલિય. પું. (નાલિક) વહાણ અથવાનાર.

આલિયા. સ્ત્રી. (નાલા) નૌકા; વહાણ.

આસ. પું. (નાસ) નાક.

આસ. પું. (ન્યાસ) સ્થાપન; ધાપણ.

આસા. સ્ત્રી. (નાસ) નાક; નાસિકા.

આસાપુડ. પું. (નાસપુડ) નાકના ફેમણાં;
નસકારાં.

આસિ. ત્રિ. (નાસિન) નાસ પામનાર;
નાસવંત.

આસિકકપુર. ન. (નાસિકકપુર) ગોદાવરી
નદીની દક્ષિણે આવેલું એ નામનું નગર.

આસિયપુડ. ન. (નાસિકપુડ) જુઓ “આસા-
પુડ” શબ્દ.

આસિયાસિયાળમ. ન. (નાસિકાસિયાળક) નાકનો ખેત્ર; લોટ ગુંગાં વગેરે.

આદ. પું. (નાય) નાય; ધમી.

શિ. ઘ૦ (નિ) વધારે, અધિકતા (૨)
નિશ્ચય (૩) નિયમ (૪) અધોભાગ,
નીચે (૫) અભિમુખપાણુ સન્મુખપાણુ
(૬) અપપાણુ લઘુપાણુ

શિ ઘ૦ (નિર) આ અવ્યય નીચેના અ
ર્થમા વપરાય છે (૧) નિશ્ચય (૨)
અવિનપાણુ અનિશ્ચય (૩) પ્રતિરેષ,
નિરેષ (૪) બહિર્ભાગ (૫) નિર્જનન
નિષ્ક્રમણ

શિઘ્ર શિઞ (નિષ) સ્વકીય, પોતાનું

શિઘ્રઘ. સ્ત્રીઞ (નિકૃતિ) માયા કપટ

શિઘ્રઘૃ પુઞ (નિર્તત) નિવૃત્તિ

શિઘ્રઘટિ સ્ત્રીઞ (નિવૃત્તિ) અપ્રવનસાય વિ
ગેઞ (૨) મોહરહિત અવસ્થા

શિઘ્રઘટિવાદર. } ન૦ (નિવૃત્તિવાદર) એ
શિઘ્રઘટિવાયર } નામનું આક્રમ્ય ગુણ
ધ્યાનઽ (૨) પુઞ આક્રમા ગુણધ્યાનક્રમા
વર્તનાર ઽન

શિઘ્રઘટિય વિઞ (નિર્વર્તિત) પાછળ હામવેન

શિઘ્રઘટિય. વિઞ (નિર્વર્તિત) રચેન, બનાવેન

શિઘ્રઘટિ. સ્ત્રીઞ (નિકૃતિ) માયા કપટ

શિઘ્રઘટિઙ્ગ વિઞ (નિવૃત્તિમત્) કપટી માયાવી

શિઘ્રઘટિઙ્ગયા સ્ત્રીઞ (નિકૃતિ) કમાઇ, માયા

શિઘ્રઘલ ન૦ પુઞ (નિગડ) યગની બેડી
પોતાની સાકળ

શિઘ્રઘૃ પુઞ (નિયઃ) પ્રહાધિધાયક દેન વિશેઁ

શિઘ્રય વિઞ (નિય) નિત્ય,

શિઘ્રઘ્નમ વિઞ (નિત્યમ) ઉદ્ધમ ગતિ
આગમ્ય

શિઘ્રણ વિઞ (નિગુણ) નિયત નિશ્ચિન ગુ
ણનાગુ

શિઘ્રણ } વિઞ (નિપુણ) નિપુણ, હેઁ

શિઘ્રણિય } સિમાર (૨) સ્વદમ્ય હુદિનાબો

શિઘ્રણ વિઞ (નિયુક્ત) પ્રદય કરેવ યોગેન

શિઘ્રણીય પુઞ (નિગાદીય) નિગોષ્ટના ઽન

શિઘ્રય વિઞ (નિયુત) મુસમન

શિઘ્રર પુઞ (નિર) એક જાતનું ઝાડ

શિઘ્રરંવ ન૦ (નિરમ્વ) સમૂહ (૨) પુઞ
શ્લેષ વિશેઁ

શિઘ્રોઘ પુઞ (નિયોગ) વ્યાપાર, ક્રિયા

શિઘ્રોગ. પુઞ (નિયોગ) આશા, હુકમ (૨)

સમન્ધ નિયોગન (૩) અનુયોગ સ્ત્રીની

વ્યાખ્યા (૪) ગામ (૫) ક્ષેત્ર, ભૂમિ

(૬) સયમ તાગ

શિઘ્રોદ. } પુઞ (નિગોદ) નિગોઽ, સાધારણ

શિઘ્રોય } વનસ્પતિ (૨) કુટુમ્બ

શિઘ્રણ ન૦ (નિન્દન) } નિન્દા કરતી.

શિઘ્રણયા સ્ત્રીઞ } (૨) પદ્માસાપ

શિઘ્રણા સ્ત્રીઞ (નિન્દના) } ઽવે

શિઘ્રણિજ્ઞ વિઞ (નિન્દનીય) નિ દા કરના
યોગ

શિઘ્રા સ્ત્રીઞ (નિવા) નિન્દા દેના

શિઘ્રિયા. સ્ત્રીઞ (નિન્દિતા) જેમા એનાઽ
ધાસ વગેરે નિન્દનામા આવે તે રૂપિ

શિઘ્રુ સ્ત્રીઞ (નિન્દુ) મૃત વગ્રા સ્ત્રી, જેના
ઝોકરા શુચતા નથી તેની સ્ત્રી

શિઘ્ર પુઞ (નિમ્વ) બીજડો (૨) ન૦
લીબોગી, લીબડાના ફળ

શિઘ્રાલિયા સ્ત્રીઞ (નિમ્વગલિકા) લીબોગી

શિઘ્રર પુઞ (નિર) સમૂહ જથ્થો

શિઘ્રરણ ન૦ (નિરણ) નિશ્ચય, નિર્ણય
(૨) દુખ ઉત્પાદન

શિઘ્રરિય વિઞ (નિરિત) વર્તમાના સાઁ
માથી ખેંચેતુ (૨) બધી રીતે શુદ્ધ કરેન

શિઘ્રાઈય વિઞ (નિરવિત) હેતુ ઉદાહરણ
આટીથી સિદ્ધ કરેલુ (૨) નિશ્ચયિત,

કુટે નહિ તેતુ (૩) વ્યવસ્થાપન, નિય-
મિત (૪) ન૦ ઽર્થેતુ નિશ્ચિત અધન

શિકામ ન૦ (નિકમ) નિશ્ચય, નિર્ણય
(૨) અત્યત

શિકાય પ (નિકાય) મોક્ષ (૨) પૃથ્વીપાપ,
અપકાય, તેહકાન, ાહકાય, વનસ્પતિકાય

અને નસવાય એ ઠ પ્રકારના છાત્રો
સમૂહ (૩) આવશ્યક, અવશ્ય કરના
યોગ્ય અનુષ્ઠાન નિર્દેશ
શિક્ષાયા પુઃ (નિકાચ) નિમન્નણ કરુ,
આમન્નણ કરુ,
શિક્ષાયાણા સ્ત્રીઃ (નિકાચા) ડગ્ધ નિર્દેશ,
એમા ઈર્ષનો નિરિડ અધ ૬ તે
શિક્ષુરુચ નઃ (નિકુરુચ) સમૂહ (૨) કાળી
મેન વદા
શિક્ષેય પુઃ (નિકલ) આનાસ, વર
શિક્ષકુ ત્રિઃ () શુદ્ધ, મેન
વગરુ
શિક્ષકંકઙ. ત્રિઃ (નિક્ષક) નિશનરણ,
આનગ્ધુ રહિત
શિક્ષિલિય ત્રિઃ (નિકાહિત) અન્ય દર્શનની
આકાક્ષા રહિત, પક્ષપાત રહિત (૨)
નઃ આકાક્ષાનો અભાન
શિક્ષિત ત્રિઃ (નિકાન્ત) શુદ્ધઆવમથી
શુદ્ધ થયેન દીક્ષા નધિન
શિક્ષકૈતાર ત્રિઃ (નિક્ષમિત) બહાર નીક
બનાર,
શિક્ષકૈતાર ત્રિઃ (નિકાન્તાર) અગનથી બહાર
મહેન
શિક્ષકહ ત્રિઃ (નિક્ષુટ) દુઃખના તરીરવાળો
(૨) બહાર ખેચેન
શિક્ષકણ ત્રિઃ (નિક્ષણ) કણુ-વાન્ય રહિત,
અત્યન્ત મરીન
શિક્ષકમણ. નઃ (નિક્ષમણ) દીક્ષા, આરિન
શિક્ષકમ્મ. પુઃ (નિક્ષમ્) મોક્ષ (૨) સવર,
કર્મનો નિર્દેશ
શિક્ષકલ ત્રિઃ (નિકલ) ડગા રહિત
શિક્ષકલ ત્રિઃ () નકર
શિક્ષકલુણ ત્રિઃ (નિક્ષલુ) દવા રહિત
શિક્ષકનય ત્રિઃ (નિક્ષવ) આનરણુ ગદિન
(૨) કનય વિનાનો
શિક્ષકમણ નઃ (નિક્ષમ) નિર્મમન

શિક્ષકસાય. ત્રિઃ (નિક્ષકાય) ડપામ રહિત
(૨) પુઃ ભગતથેનના એક બારી તીર્થ
કર દેન
શિક્ષકામ ત્રિઃ (નિકામ) અભિનાના રહિત
શિક્ષકારણ ત્રિઃ (નિક્ષકારણ) } દારણ
શિક્ષકારણિય. ત્રિઃ (નિક્ષકારણિય) } રહિત
શિક્ષકાસિય ત્રિઃ (નિક્ષકામિન) નીકળેય,
કાદી મુકેલ
શિક્ષિકિચણ ત્રિઃ (નિક્ષિકચ) નિષ્પરિમહા
શિક્ષિય ત્રિઃ (નિક્ષિય) ક્રિયા રહિત
શિક્ષિક્ષ. ત્રિઃ (નિક્ષુ) દુપા રહિત
શિક્ષકોડણ નઃ (નિકોડ) બન્ધન નિર્દેશ
શિક્ષકોરણ નઃ (નિક્ષોરણ) પન વગેરેનુ
મોદુ અધ કરુ તે
શિક્ષલત. ત્રિઃ (નિક્ષાન્ત) નીકળેલ (૨)
સસારમાથી નીકળીને દોક્ષા લીધેલ
શિક્ષલમ પુઃ નઃ (નિક્ષલમ) હિપાધિ છાદી
નીળુ-દીક્ષા લેરી તે મુખનો એક
પ્રનર
શિક્ષલમણ નઃ (નિક્ષલમણ) સુધ અનુ
તેના માડનામાથી બહાર નીળુ તે (૨)
દોક્ષા લેરી તે (૩) ધરમાથી બહાર
નીકળુ તે
શિક્ષલમણચારિયણિવદ નઃ (નિક્ષલમણચરિ
નિવદ) મહાવીરરવાથી આદિ તીર્થકરના
દોક્ષા મહાત્સન ગમેરે દરય બતાવનાર
નાત્યનિધિ, ૩૦ નાદકમાનુ એ-
શિક્ષલમણમહિમા પુઃ સ્ત્રીઃ (નિક્ષલમણમહિમ)
દીક્ષા મહાત્સન
શિક્ષલમણમિસેય પુઃ (નિક્ષલમણમિચક)
દીક્ષાનો અભિરેક, દીક્ષાની ક્રિયા
શિક્ષિલત ત્રિઃ (નિક્ષિલ) છોડેલ, શુદ્ધ
(૨) વાવન્ધાપન કરેન ગખેન (૩)
રાધનાના વાસણમા રાખેલ
શિક્ષિલતચરણ. ત્રિઃ (નિક્ષિલચક) રસોધના
વાસણમાથી બહાર કઢાડુ ન હોય તેવા
આહારની ગવેયના ગનાર

गिरिविहारी. पु० (निष्क) परम विशेष (०)
नि० निष्क२५, स्थि०

गिम्बेय पु० (निम्न) गम्बु ते (२)
नामग्यानादिउपे निक्षेप ग्वा ते

गिफ्टलेख पु० (निनास) डिपमद०,
आराप- (२) मण्डल ते

शिक्षणप्रणाली } आ० (निष्पत्ति) अध्यापना
शिक्षणप्रणाली }

गिरधराम त्रि० (नि जाभ) दोभरदिन

ગિનામ પુઁ (ગિનામ) સાપારીઆનુ નિનાસ
આન (૨) નાશિઆનો અમૃદ (૩)
અભિગ્રહનિગે (૪) સાપા (૫) નિ
શિત્ત અર્ધનો મોડ

ગિગાર ૫૦ (નિફ') સમૂહ જથ્થો, ઢગનો

निर्माण न० (निम्न) अर्थ, हेतु

ગિગરિતિ } ત્રિ. (નિકરિત) જોધન કરેન,
 ણિગલિય } માગીને શુદ્ધ કરેન

शिगस. पु० (निक्षप) ३५॥

શિલામ કિં. વિ. (નિલામ) અતિશય, બા.ક.

शिंगास पु० (निर्व) ५२५२ भेषा ६
ग्वे। ते

शुद्धि वि० (नम्र) १२५ ३६५

सिगिरिण्या न० (नान्य) १३११५ १३१५५

गिरिगिरिहस्तार त्रि० (निष्ठातृ) निष्ठातृ
-३११२

शिगुणा त्रि० (निगुणा) म म - द्वि

મિશ્રણ નં. (નિશ્ચય) પ્રુઓ. જિલ્લા. ૫

શિવદ. ત્રિ. (નિવૃત્ત) મુખ (૨) મોન ગહેન.

गिगोय पु० (निगोद) अ० शरीरमा अ
नन्ता उ० हो० ते अनन्तमाय

सिद्ध्यर्थं त्रि० (निर्गुण) नीत्येन

गिरगांध न० (नैप्रन्ध) निर्ग्रथना निदान-
प्रवचन (२) नि० निर्ग्रथ नृपधी

गिमंथ पु० (निर्घन्त्य) माध्याह्निके गिम्भद
रदिन निगृहीतौ न आधु

गिगयधम्म पु० (निर्गन्धधर्म) निग्रन्थनो
धर्म, नैल धर्म

गुणधपात्रयत्ता. न० (निर्गुण्यवचन) तैत्ति
सिद्धांत तैत्ति आगम

गिभायी म्मी० (निर्मन्थी) साधरी

उत्पत्ति ७८३ (३) प्रस्थान प्रमाण

શિયામણ નં (નિર્ગમન) તી-૧૫૫૦ માર્ગ.

શિળાય ત્રિ० (નિર્મલ) નીકળેલુ (૨) રત્ન
અનિદ્યમાન

श्रीगणेशाय नमः (निप्रह) निप्रह ५५५५५५
राष्ट्रपति निदेश ५५५५५५

શિંગરદટ્ટાણ નં (નિપ્રહસ્યાન) નાદમા
પ્રતિનાદી જેનાથી પદ્માય તે નિપ્રદ
ધ્યાન

शिवगहदास पु० (निग्रहशेष) पृ० ५१५५
अथानुपु १०५

शिवमाहि वि० (निप्राहिन्) निम्रद ५२११२

शिवांगुडी स्त्री. (निर्वाही) ओ३ प्रभारती
मु२० वनस्पति

ଶିଖାମୁଖା ତ୍ରି. (ନିଗୁଣ) ଖୁଣ ରହିତ (୨)
ଖୁଣନୀୟ ରହିତ

ਸਿੰਘਸੂਚ ਨੰ (ਨਿਰੂਪ) ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ

શિલાહ પુ. (સ્વયં) ૧૩૫ ૩૩ (૨)
 હેના નીધરુત્તે ૧૩૬ (૩) નામિ
 ઉપના અપયો મુદ્દ હોય અને તેની
 નીચેના સાધાગ્ધ હોય તેનું શરીરનું એક
 અપય

શિમ્ગોહપરિમિડજ નં (ન્યમોધારિમિગ્લ)
વડના વૃક્ષની પેરે નાભિ ઉપગના અવ
યવો મુદર અને નીચેના ઝેડામ તેની
અનનુ સરીગ્ન એડ સમણ

गिरिपुत्र पु० (निष्पत्ति) वैश्वनाथ निरुद्ध

(2) દ્વિતીય નામ આમે.

शिघ्राय पु० (निर्घात) वेदिक ऋषेय वज्रपु
पञ्च (२) विष्णोः पञ्च. (३) गर्जना
अश. (४) अग्नौ पहेतु ते (५)
दिनाश-

शिघ्रायण न० (निर्घात) दध्नुः, भारतु,
नाश इत्येव

शिघ्रिण वि० (निर्घात) निर्घ

शिघ्रोत्त पु० (निर्घात) अनाश, अर,
महाध्वनि

शिष्टः पु० (निष्ठा) ओ नामनो वेदिकोऽयं.

शिष्टः पु० (निष्ठा) ज्योतीनो पत्थर.

शिष्टः पु० (निष्ठा) समूहः अथवा (२)
कर्मस्थ, कर्मस्थ.

शिष्टि वि० (निष्ठा) निष्ठा, धृष्ट, धाष्ट.

शिष्टः वि० (निष्ठा) निष्ठा, दमेशतु

शिष्टमत्तः न० (निष्ठा) दमेशतु अथवा
लेतु ते

शिष्टः पु० (निष्ठा) निष्ठा, अश्लेष
कर्म कर्म

शिष्टः वि० (निष्ठा) अथवा अथवा

शिष्टः पु० (निष्ठा) अथवा अथवा,
मोक्ष.

शिष्टाय पु० (निष्ठा) अथवा अथवा
मानान्नो भन

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा.

शिष्टालोका } पु० (निष्ठा) १२ मो

शिष्टालोका } अथवा. (२) १३० दमेश

प्रकाशनाया

शिष्टालोका } पु० (निष्ठा) १३ मो

शिष्टालोका } अथवा. (२) १३० सद्य

प्रकाशयुक्त.

शिष्टः वि० (निष्ठा) अथवा अथवा.

शिष्टाय न० (निष्ठा) अथवा अथवा

शरीरः अथवा

शिष्टाय मी० (निष्ठा) अथवा अथवा

अथवा अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा.
(२) पु० निष्ठा अथवा अथवा.

शिष्टाय वि० () अथवा अथवा.

शिष्टाय पु० (निष्ठा) अथवा अथवा. (२)
अथवा अथवा अथवा. (३) मोक्ष (४)

अथवा अथवा अथवा अथवा अथवा.
अथवा अथवा

शिष्टाय पु० (निष्ठा) अथवा अथवा,
निष्ठा अथवा.

शिष्टाय वि० (निष्ठा) निष्ठा अथवा अथवा.
अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा;
अथवा.

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा,
अथवा.

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा.
अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा.
अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय न० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय वि० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

शिष्टाय न० (निष्ठा) अथवा अथवा
अथवा अथवा

गिज्ञाप्य वि० (निर्वाप्य) सत्त्व रक्षित
(भोजन). (२) निर्वाहकारक.

गिज्ञारण. न० (निर्गतण) निर्गतरा; कर्मभुं
भरतुं.

गिज्ञारा. स्त्री० (निर्गारा) कर्मभुं अेक देशस्थी
अरतुं-भरतुं ते; आत्माथी कर्मभुं छुटा
थनुं; नय तत्त्वभानुं अेक.

गिज्ञारिय. वि० (निर्जित) क्षय करेक्ष; नि-
र्गतरा करेक्ष.

गिज्ञवध. } वि० (निर्वापक) भेदा प्राय-
गिज्ञवग. } श्रिताने निर्वाह करनार.

(२) निर्वाह करनार. (३) आराधना
करनार; आराधक.

गिज्ञवणा. स्त्री० (निर्वापना) प्राप्तिभोना
प्राप्तिने प्रयास करववानुं इत्य; द्विस्तानुं
अेक नाम.

गिज्ञाण. न० (निर्वाण) न्याथी पाछुं
आवतुं न होय तेतुं गमन; भोक्ष गमन.
(२) स्वतंत्र गमन. (३) भरतुंक्षणे क्षरीर-
भाथी आत्मानुं अहार नीकणतुं ते. (४)
नगरथी अहार नीकणतुं ते. (५) नगर-
भाथी नीकणवानो रतो. (६) निस्तार;
छेडा.

गिज्ञाणभूमि. स्त्री० (निर्वाणभूमि) अेक देशस्थे
निर्वाणपद भरतुं होय ते भूमि.

गिज्ञाणमग. पुं० न० (निर्वाणमार्ग) भोक्ष
मार्ग. (२) छुपने नीकणवानो मार्ग.
(३) नीकणवानो रतो; अहार नवानो
मार्ग.

गिज्ञाणिय. वि० (निर्वाणिक) निर्वाण सगंधी;
निर्गम संगंधी.

गिज्ञाणियलेण. न० (निर्वाणिकलयन) नगर-
रभाथी नीकणवाना मार्गभानुं मकान.

गिज्ञामग. } पुं० (निर्वापक) अवासी
गिज्ञामय. }

गिज्ञाय. वि० (निर्वात) नीकणव.

गिज्ञास. पुं० (निर्वास) आडनो रस; सुंदर
वजरे गीह्वा पदार्थ.

गिज्ञिराम्. वि० (निर्जीव) क्षीय; क्षय करेक्ष.

गिज्ञिय. वि० (निर्जित) छुतेतुं.

गिज्ञीव. न० (निर्जीव) सेानुं आदि धातु
भारथी ते; ७१ भी कणा. (२) त्र०
छवरहित.

गिज्ञुत्त. वि० (निर्युक्त) अमीत. (२) अं-
धायेक्ष.

गिज्ञुत्ति. स्त्री० (निर्युक्ति) धुक्ति सहित
सूत्रना अर्थ अतावनार; ग्रंथ विशेष.

(२) व्याख्या; टीका.

गिज्ञूढ. वि० (निर्यूढ) अहार कादी भूक्षेक्ष.
(२) सुंदर नदी ते.

गिज्ञूह. न० (निर्यूह) आरसाभ पात्रे
अहार कादेतुं लाकतुं; धोडले. (२) गोप्य.
(३) गोपवाण धर.

गिज्ञूहणया. } स्त्री० (निर्यूहणा) परित्याग.
गिज्ञूहण. } (२) विरथना; निर्वाण.

गिज्ञोग. } पुं० (निर्वाण) सेपक. (२) वस्त्र
गिज्ञोय } पानादि उपकरण; सामग्री.

गिज्ञमर. पुं० (निर्मर्ग) पदाभाथी अरतुं
पाथी; अरो.

गिज्ञमाह. वि० (निष्पायित) लेनार.

गिज्ञमाहसार. वि० (निष्पायित) अनिर्यिता
करनार.

गिज्ञमोसहसार. वि० (निष्मोपयितु) पूर्वनां
करेक्षां कर्मने अपावनार.

गिह्वण न० (निष्पण) निपन्नयतुं.

गिह्वय. वि० (निष्पक) सभास करनार.

गिह्वा. स्त्री० (निष्) कार्यसिद्धि; कार्यसमाप्ति.
(२) अन्न; अवसान.

गिह्वाम्. न० (निष्ठा) सारा अणुवाणु;
संक्षरेक्ष भोजन.

गिह्वाणकहा. स्त्री० निष्ठाकहा) अेक प्रकारनी
भोजन कथा.

गिह्वाभासि. स्त्री० (निग्रमापिन) निश्चय-
पूर्वक आपत्त्य करनार

गिह्वादि. वि० (नैतिक) धर्मभां श्रद्धापूर्वक
भजन रहनार.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) स्वकार्य सिद्ध करेव-
पुं० करेव. (२) पु० मोक्ष; परिसमाप्ति.
(३) वि० समावागुं, निष्ठावागु (४) न०
आशी; श्रद्धा.

गिह्वादि. वि० (नैतिक) निष्ठावागु.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) कृतकृत्य; कृतार्थ.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) सुभक्त; मो-
क्षनारी धर्मनारी.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) युं० कनार.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) निष्ठा; कनार; कनार.

गिह्वादि. न० (निष्ठा) युं०; अगु. (२)
वि० युं० कनार; अगु आदि कनार.

गिह्वादि. } न० (ललाट) ललाट; कनार.
गिह्वादि. }

गिह्वादि. पु० (निष्ठा) अगु; अगु.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) नीयुं. (२) अ० नीयुं;
हो.

गिह्वादि. स्त्री० (निष्ठा) नदी.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) नगर अदर करेव.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) आगुना प-
कनार रहिन. (२) मेष्टा रहिन. (३)
अनुपेक्षागी.

गिह्वादि. स्त्री० (नैतिक) अ० अकनारीसिपि.

गिह्वादि. } पु० (निष्ठा) सिद्धांतना सत्य
गिह्वादि. } अर्थने गोपनार; सत्यसिद्धांतना
उत्थापक; न्यायी आदि सिद्धांतवादी.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) उत्थापन करनार;
होपनार.

गिह्वादि. न० (निष्ठा) होपनार ते.

गिह्वादि. पुं० (निष्ठा) परंतनी डेड; परंतनी
प्रांत भाग. (२) अनीनी डेडो पाछो
भाग.

गिह्वादि. न० (निष्ठा) न्यायमान न्याय साधु
नित्य यत्नेन, न्याय ते कृण.

गिह्वादि. वि० (नैतिक) निष्ठा; निष्ठा.
(२) नित्य पिड लेनार.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) हमेरातुं; सदानुं.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) पदार्थतुं
अकनारपुं नित्यपुं स्थापनार.

गिह्वादि. पु० (निष्ठा) हमेरा अ०
डेडो निष्ठा करेव ते; अगुना.

गिह्वादि. स्त्री० (निष्ठा) न्यायसिद्धांतना अ-
पर नाभ.

गिह्वादि. न० (नैतिक) नैतिक; आगु.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) साराधुनी न उत-
रेव; अनिष्ठा (२) निष्ठा नदी
पामेव.

गिह्वादि. वि० () स्नेह रहिन; धी
आदिधी यगु.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) स्नेह रहिन; विशुद्ध.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) स्नेह रहिन. (२)
धी रहिन.

गिह्वादि. न० (निष्ठा) पार पामतुं.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) स्थानअर्थ.

गिह्वादि. पुं० (निष्ठा) पार; डेडो. (२)
अगुना; रक्षा. (३) डेडो.

गिह्वादि. स्त्री० (निष्ठा) पार पामतुं ते.

गिह्वादि. वि० (निष्ठा) अगुना; र-
क्षण करेव.

गिह्वादि. न० (निष्ठा) उदाहरण. (२)
निष्ठार जेवुं ते.

गिह्वादि. स्त्री० (निष्ठा) हिस्सा. (२) लानसहित
वेदना.

गिह्वादि. पुं० (निष्ठा) अ० महिनानुं लो-
कांतर नाभ.

गिह्वादि. न० (निष्ठा) कनार; डेडो. (२)
नवना इगुनी आदिना संस्था. (३) अगु
कनार.

शिवाय पु० } (निदाक) लानपूर्वक
शिवाया. स्त्री० } वेदना

शिवाह. पु० (निदाह) असाधारण दह.

शिदाह पु० (निदाह) ग्रेट मासजुं लोकातर
नाम. (२) धाम; अक्षरो. (३) गरभीनी
मोसम.

शिदुड. पु० (निर्वध) भीम-नक्षत्रभा नामे
नरकेन्द्री पूर्वी आरविदाभानो २१ मे
नरकायामो. (२) त्रि० आगी नाभेधः
क्षरम करेत्.

शिदुडुमग्न. पु० (निर्दग्धमग्न) भीम-नक्षत्रभा
नरकेन्द्री उत्तर आरविदाभानो २१ मे
नरकायामो.

शिदुदायत्त. पु० (निर्दग्धावत्त) सीम-नक्ष
नरकेन्द्री पश्चिम आरविदाभानो २१ मे
नरकायासा.

शिदुदोसिद्ध पु० (निर्दग्धावशिष्ट) सीम-नक्ष
नरकेन्द्री दक्षिण आरविदाभानो २१ मे
नरकायामो.

शिद्वय त्रि० (निर्द्वय) निर्द्वय, कउल्य रदित.

शिद्वलण न० (निर्द्वलन) भर्दन; विदारण.

शिदा स्त्री० (निदा) निदा, उद

शिदाशिदा. स्त्री० (निदाशिदा) गादनिदा

शिदारिय. त्रि० (निर्दासित) क्षाडेय, ककडा
करेत्.

शिदिद्ध त्रि० (निर्दिष्ट) छेलेय, द्वावेले

शिदुद्धिया स्त्री० (निर्दुग्धिया) दूधरहित
(गाय वगेरे)

शिदेस. पु० (निर्देस) आजा, दुकम. (२)
सिग या अर्थभावनु कथन. (३) विशेष
आपत्तनु अविधान. (४) निश्चयपूर्वक
कथन. (५) प्रतिपादन. निरूपण.

शिदेसग. } त्रि० (निर्देशक) निर्देश करनार.
शिदेसय }

शिदेसवत्ति त्रि० (निर्देशवर्तिन्) आजा प्र-
भावे वर्तनार.

शिदोस. त्रि० (निर्दोष) निर्दोष, दोषरहित.

शिद्व. त्रि० (स्निग्ध) स्निग्धवागुं, थिक्कलु.

(२) स्नेहवागु. (३) सुंवागु. (४) क्ष-
न्त, तेजस्वी. (५) न० स्नेह, अेक प्र-
कारनो रस

शिद्वन्त. त्रि० (निष्वात) अग्निमा नाप्पी
धमेत्त, नपावेत्त-विशुद्ध करेत्त. (२) भण
गदित.

शिद्वन्धस. त्रि० () निर्द्वय; निर्दुग्ध.

शिद्वलण त्रि० (निर्वल) निर्धन, गरीय

शिद्वफास पु० (स्निग्धफास) स्निग्धरूपशः स्निग्धरा.

शिद्वमण न० (निर्वमन) तिरस्कार. (२) पु०
यत्त विशेष.

शिद्वमण. न० () भाण; मोरी

शिद्वम्म. त्रि० (निर्द्वम्म) धर्मरहित

शिद्वडण न० (निर्द्वडन) अदार कडवु ते.

शिद्वारण. न० (निर्धारण) गुण या जनि
आदिने लधने समुदायना अेक लागतु
पृथक्करण (२) निश्चय, अवधारण.

शिद्वय त्रि० (निर्द्वय) दूर करेत्.

शिद्वोभास त्रि० (स्निग्धावभास) स्निग्ध-
पलाथी अणकतु.

शिद्वण. न० (निष्ण) नारा, पर्यवसान;
छेडा.

शिद्वत्त. न० (निष्त) अेक प्रकारनो कर्मनो
अध. (२) त्रि० निष्ण लायथी प्राप्त
थयेत्त कर्मपुद्गल

शिद्वि पु० (निधि) लज्जर, भजनो.

शिद्वहया स्त्री० (निर्द्विका) अदार सिपि-
भांती अेक.

शिपाइ. त्रि० (निपातिन्) नीचे उतरी
ज्ज्जार.

शिपुण. त्रि० (निपुण) निपुण; होशीयार;
अतुर

शिष्यस. त्रि० (निष्पद्य) प्रदेय रदित.
(०) पु० परमाद्य

શિષ્યક વિ० (નિષ્ઠ) આરા વગરનું, ક્રીચઃ રહિત.

શિષ્યકપ. વિ० (નિષ્ક્રમ) અતિ નિશ્ચય, રિચર

શિષ્યગલ. વિ० (નિષ્કલ) દપકનાઃ, ઝરનાર

શિષ્યચક્ષુભાણ વિ० (નિષ્કચક્ષુભાણ) પ્રત્યા- ખાનરહિત

શિષ્યચરણ વિ० (નિષ્કચરણ) પ્રત્યાચરણ રહિત, અટકાય રહિત (૨) નિર્વિધ

શિષ્યદ્વ. વિ० (નિષ્કદ્વ) જેમા પુરુષ પડે નહી તેડુ યપદ, અસિન્ધ (૨) અપદ, અન્યકા

શિષ્યદિક્ષમ વિ० (નિષ્કદિક્ષમ) સન્કાર રહિત, મનિન

શિષ્યદિવાર. વિ० (નિષ્કદિવાર) ચિદિત્તાર રહિત

શિષ્યપણ. વિ० (નિષ્કપણ) સિદ્ધ, નિપજ અગ્રેય

શિષ્યપતિ. સ્ત્રી० (નિષ્કપતિ) સિદ્ધિ

શિષ્યપત્ર વિ० (નિષ્કપત્ર) પ્રભારહિત

શિષ્યપરિગ્રહ વિ० (નિષ્કપરિગ્રહ) પરિગ્રહરહિત

શિષ્યપલિવચણ વિ० (નિષ્કપલિવચણ) નિરૂપર, ઉતાર આપનામા અસમર્થ

શિષ્યપણ. વિ० (નિષ્કપણ) પ્રાણુરહિત

શિષ્યપાય પુ० (નિષ્કપાય) વાવ, એક જાતનું ધાન્ય

શિષ્યપિવાસ વિ० (નિષ્કપિવાસ) પિપાસા-ના- લસા રહિત (૨) રનેરહિત

શિષ્યપીલણ. ન० (નિષ્કપીલણ) દયાણુ દયાધ જડુ તે

શિષ્યપુલાય પુ० (નિષ્કપુલાય) આનતી ઉત્સ પિપ્પીમા ભરતક્ષેત્રમા થનાર ૧૪ મા તીર્થકર

શિષ્યપદ. વિ० (નિષ્કપદ) ચનન આનિ ક્રિયા રહિત, રિચર

શિષ્યપણ. વિ० (નિષ્કપણ) પૂરું, ભરપુર, ભરેલું (૨) પેદા થયેલું, ઉપજેલું

શિષ્યપાદ્ય. વિ० (નિષ્કપાદ્ય) નીપજાયેલ, સિદ્ધ કરેલ

શિષ્યપાવ. પુ० (નિષ્કપાવ) વાવ, એક જાતનું ધાન્ય

શિષ્યપેદિય. વિ० (નિષ્કપેદિય) દગલુ ઢગલ, વધ બીધેલ

શિષ્યવંધ પુ० (નિષ્કવંધ) મનધ, સયોગ

શિષ્યવંધમા ન० (નિષ્કવંધમા) હેતુ

શિષ્યવદ્ધ વિ० (નિષ્કવદ્ધ) મુંધેલ, બાધેલ

શિષ્યવોહ. પુ (નિષ્કવોહ) ઉત્તમ જ્ઞાન (૨) અનેક પ્રકારનો બોધ

શિષ્યવલ વિ० (નિષ્કવલ) બગાડીન, ડુર્મળ.

શિષ્યવર્દિ મ० (નિષ્કવર્દિ) અત્યન્ત બહાર

શિષ્યુક વિ० () નિર્મૂળ, મૂળ રહિત

શિષ્યમચ્છુલ ન० (નિર્મચ્છલ) આકાશથી કડુવચન કરેલું, ઠપકા દેવો તે

શિષ્યમચ્છુલા. સ્ત્રી० (નિર્મચ્છલા) ઠપકા દેવો

શિષ્યમચ્છિય. વિ० (નિર્મચ્છિય) ઠપકા આપેલ

શિષ્યમય. વિ० (નિર્મય) ભય રહિત

શિષ્ય. વિ० (નિષ્ક) સદશ, સરખું, પુ ૫

શિષ્યમ પુ० (નિષ્ક) ભાગડું, કુદડું તે

શિષ્યમલ ન० () ધર, સ્થાન

શિષ્યમલ. સ્ત્રી० (નિષ્કમલ) આમનજી કરેલું (૨) પ્રાર્થના કરવી

શિષ્યમ્મ વિ० (નિષ્કમ્મ) કુબેલ, પ્રુચેન, તહીન.

શિષ્યમ્મજલા. સ્ત્રી० (નિષ્કમ્મજલા) તિથિરુ યુ ક્ષાની અદર વહેતી નદી

શિષ્યમ્મગ પુ० (નિષ્કમ્મગ) કુબકી મારી સ્નાન કરનાર તાપસની એક જાત

શિષ્યમ્મજીવ ન० (નિષ્કમ્મજીવ) જાગમા પ્રવેશ કરેલો, કુબકી મારવી

શિમિત પુ (નિમિત) કારણ હેતુ (૨)
એક પ્રકારનું જ્ઞાન, નિમિત શાસ્ત્રથી
જૂત ભવિષ્ય જાણુ તે (૩) જેન સા
ધુઓની લિદ્ધાનો એક દેવ

શિમિતપિંડ પુ (નિમિતપિંડ) સાધુએ
ભવિષ્ય પ્રમાણી મેળવેનો પિંડ-આહાર
(૨) તે આહાર લેનારી સાધુને લાગતો
એક દેવ

શિમિસ પુ (નિમિસ) આખનો પનકારો

શિમિસિદ્ધ પુ (નૈમિષિક) આખના પન
કારા જેટલો વખત

શિમેસ પુ (નિમર) આખનો પનકારો

શિમ્મસ ત્રિ (નિર્મલ) માસ રહિત

શિમ્મદ્વય પુ (નિર્વેદક) આગનાને મારીને
ચોરી રનાં છુમરો. (૨) ત્રિ હમેશા
મન રનાર

શિમ્મદિય ત્રિ (નિર્મલિત) મન દરેક
જેન

શિમ્મમ ત્રિ (નિર્મલ) મમતારહિત (૨)
પુ જ્ઞાતનાનો એક લાગી તીર્થસ્થ

શિમ્મલ ત્રિ (નિર્મલ) નિર્મળ, રન-૦ (૨)
પુ મર્મકાંક્ષી મેનથી વિશુદ્ધ થયેન સિદ્ધ
ભગવાન (૩) જ્ઞાનનોના ૭ વિમાન
માનુ ચોધુ વિમાન

શિમ્મરહસાર ત્રિ (નિર્માણિકૃ) સફળતા
પરંત ૧૧ રનાર માસિદ્ધિ મેળવના

શિમ્માણ નં (નિર્માણ) ગ્યના બનાવ (૨)
નામ મેનથી એક પ્રકૃતિ

શિમ્માય પુ (નિમાય) નિમાય કરેન (૨)
ત્રિ નિપુણ કુશળ

શિમ્માયિત ત્રિ (નિમાયિત) બનાવેવ
એક

શિમ્મિય ત્રિ (નિર્મિત) નિમાય કરેન
એક

શિમ્મિયવાદ ત્રિ (નિર્મિતવાદિ) જગત
ધર્મે બનાવેન છે એમ બોલનાર

શિમ્મિસિય ત્રિ (નિર્મિપિત) આખ મીચી
પતમરો મારેન

શિમ્મૂલ ત્રિ (નિર્મૂલ) મૂળ વગરનું

શિમ્મ્વેર ત્રિ (નિર્વેદ) મર્યાદા રહિત

શિમ્માયણી સ્ત્રી (નિર્માવની) સર્પની ગાયણી

શિય ત્રિ (નિય) પોતાનું અંગત

શિયદ્ સ્ત્રી (નિયતિ) નિય લાગ્ય (૨)
લાગીલાન

શિયદ્ સ્ત્રી (નિયતિ) માના વપ

શિયદ્કર્મ નં (નિયતિકર્મ) માયા
રનાં તે.

શિયદ્વ્યય પુ (નિયનિયત) એ નામનો
એ પરંત કે જ્યાં વાણુવ્યતર દેવો
કોપ્રથ વેદિક્ય શરીરના બિનબિન કપો
ધારણુ જે છે

શિયદ્વ્ય નં (નૈયતિક) નિય અનશ્યપણુ

શિયદ્વાદ ત્રિ (નિયતિવાદિ) ભાવિલાગને
માનનાર

શિયદ્વિય ત્રિ (નિયતિ) પ્રત્યાખ્યાનનો
એક પ્રકાર મપે તેવી મુશીમત હોય
જા પચ્ચક્ષાણ ન ઠોવા તે (૨) નં
અનશ્ય કર્તવ્ય

શિયદ્વે પુ (નિર્વેત્ય) બાહ્ય અને અંતર
અથ-પરિગ્રહ રહિત સાધુ (૨) જિન
ભગવાન (૩) ત્રિ ધનરહિત

શિયદ્વિપુત્ર પુ (નિર્વેત્યપુત્ર) એક વિદ્યાધરનો
પુત્ર જેનું બીજું નામ 'સત્ય'
હતુ (૨) એક જેન મુનિ જે ભગવાન
મહાવીરના સિધ્ધ હતા

શિયદ્વિય ત્રિ (નૈર્વેત્યિક) નિગ્રન્થ સમધી
જિનદેવ સમધી

શિયદ્વિ સ્ત્રી (નિર્વેત્યી) સાધી

શિયદ્વ પુ (નિયત્ય) પરંતનો એક લાગ
પદન ઉપગુ વસતિનું આન (૨) કેડનો
એક લાગ થાપા

શિયદ્વસણ નં (નિયત્ય) વચ્ચે પોશા

ગિયડિ સ્ત્રી (નિહતિ) માયા, ૬૫૮
કગુ તે

ગિયડિહ્યા. સ્ત્રી (નિહતિ) માયા, ૬૫૮

ગિયગિય. ત્રિ (નિગ્ગિય) પોતપોતાનું

ગિયત ત્રિ (નિયત) સાથત

ગિયતિ. સ્ત્રી (નિયતિ) ભુએ “ ગિયત ”
૨૧૪

ગિયતિપદ્ય પુ (નિયતિપદ્ય) એ ના-
મનો એ પદ્ય

ગિયતિચાદ્ર. ત્રિ (નિયતિચાદ્ર) ભરિધ્ય
વાદી, ભાપીભાન દોષ તેજ અને અને પુર
પાર્ય અર્થિચિદર છે એમ એવાના

ગિયત્ત. ત્રિ (નિયત) નિદાત, નિદાત પામેન

ગિયત્ત ત્રિ (નિયત) ઉદન દરેય, કાપેન

ગિયત્તણ ન (નિયત) } ક્ષેત્રનુ માપ

ગિયત્તણિય ન (નિયતિ) } નિરોપ (૨)

ત્રિ નિર્નન પરિમાણનાગુ (૩) નિવૃત્ત

ગિયથ ત્રિ (નિયતિ) પહેરેય, ધારણ
દરેય.

ગિયમ પુ (નિયમ) નિયમ, અભિગ્રહ
(૨) પિંડ વિશુદ્ધિ આદિ ઉતાર ગુણ (૩)
નિશ્ચય નક્કો ચોક્કસ (૪) અનશ્ચ
ભાનના

ગિયમ્મ ન (નિયમ) સપથ

ગિયય ત્રિ () સાથત, નિત્ય રહે-
ના (૨) નિયમ મદ નિયમાનુસારી

ગિયયચારિ. ત્રિ (નિયતચારિ) અનિયમ
વગર વિહાર કરનાર

ગિયયપિંડ પુ (નિયતિપિંડ) હમ્મેશા એક
વેરથી લેનામા આનતો પિંડ-આહાર

ગિયર. પુ (નિયત) સમૂહ જથ્થો

ગિયલ ત્રિ (નિયત) બંધન, બેડી

ગિયલ્લ પુ (નિયત) ૮૮ મહાગ્રહમાનો
૫૩ મો મહાગ્રહ

ગિયાદ્ય. ત્રિ (નિયતિ) ભુએ બિ
૪૧ ” સમ

ગિયામ. પુ (નિયામ) મોક્ષ (૨) ન
આમનસ આપી શિક્ષા આપતી તે.

ગિયામ્મ. ન (નિદાન) નિયામ કરવું. (૨)
અર્થ કામના નિયાર

ગિયામ્મકડ ત્રિ (નિદાનકૂટ) } નિયામ

ગિયામ્મકારિ ત્રિ (નિદાનકારિ) } કરનાર,

કરણિના ફળની કમળ રાખનાર

ગિયામ્મમરણ ન (નિદાનમરણ) નિયામ
ગાધીને મરવું તે, બાળ મરણનો એક
પ્રકાર.

ગિયામ્મસહ ન (નિદાનસહ) સપત્તિ પા-
મનાર નિયામ કરવું તે, નથુ રાખમાનું
એક

ગિયામ્મ. } ત્રિ (નિયામ) નિયમમા

ગિયામ્મ. } રાખનાર

ગિયાય પુ (નિયામ) મોક્ષ

ગિયાયાદિ. ત્રિ (નિયતિ) પદાર્થો એ
નિત્ય છે એવા મતવાળો

ગિયુત્ત. ત્રિ (નિયુક્ત) નિયુક્ત કરેન,
જોડેલ

ગિયુદ્ધ. ન (નિયુદ્ધ) મધનુ યુદ્ધ

ગિયોગ પુ (નિયોગ) અનુયોગ વ્યાપાર

(૨) નિશ્ચય ચોક્કસ

ગિર સ્ત્રી (નિર્હતિ) રાક્ષસ (૨) ખૂળ
નક્ષત્રો અધિગતા દેવતા

ગિરપાર પુ (નિરતિપાર) પહેલા અને છેલ્લા
તીર્થકરના વખતમા અનિયાર લાગના વિના
એ સામાયિક ચારિત્ર છેડી બીજી ચારિત્ર
આરોપવામા આવે છે તે, છેડાપસ્યાપનીય
ચારિત્રનો બીજો બેદ (૨) ત્રિ અતિચાર
રહિત.

ગિરમ્મ ત્રિ (નિરમ્મ) સમરહિત, નિર્દેષ

ગિરંજણ. ત્રિ (નિરંજન) સગથી રહિત, મુક્ત

ગિરંતર ત્રિ (નિરંતર) હમ્મેશા, નિરંતર

ગિરંતરિય ત્રિ (નિરંતરિય) જરાપણ
અતર રહિત

गिरिभा स्त्री० (गिरिभा) ओक धन्वाशी,
वैशेयन धन्वनी ओक अग्रमहिषी

गिरिंस त्रि० (गिरिंस) अश उदित, अजड

गिरिभिक्रय त्रि० (गिरिभूत) आकृति विनाश

गिरिद्व त्रि० (गिरिद्व) निर्वर्धक, निर्वर्धक

गिरिद्वय त्रि० (गिरिद्वय) यो०/न. (२)

न० प्रयोजननो अलान

गिरिगुरु त्रि० (गिरिगुरु) अनुपारदित,
निर्दय

गिरिगुह्योस त्रि० (गिरिगुह्योस) अश रहित

गिरिगुहाच त्रि० (गिरिगुहाच) पश्चात्ताप रहित

गिरिगुह्य त्रि० (गिरिगुह्य) निर्दय, निर्वर्धक

गिरिभिगाह. त्रि० (गिरिभिगाह) अलिग्राह
रहित

गिरिभिराम त्रि० (गिरिभिराम) असुन्दर,
उत्तम नदिते

गिरिभिलप्य त्रि० (गिरिभिलप्य) अनिर्ग
अनीय, वाशीधी न अनीय शक्य तेनु

गिरिभिस्संग. त्रि० (गिरिभिस्संग) संगरहित,
आद्याव्यन्तर पश्चिद रहित, नि र्दय

गिरिय त्रि० (गिरिय) आसक्त

गिरिय. त्रि० (गिरिय) रज रहित निर्भय

गिरिय पु० (गिरिय) नरक पाप भोगनानु
स्थान (२) नरकना श्रुति, नारकी

गिरियगह स्त्री० (गिरियगह) नर- गति,
आर गतिभानी ओक

गिरियगामि. त्रि० (गिरियगामि) नरकभा
गनीर.

गिरियगोयर पु० (गिरियगोयर) नर-भा रते
नार श्रुति, नारकी

गिरियपाल पु० (गिरियपाल) नरकने पागनार
परमाधामी

गिरियवेपणिज. न० (गिरियवेपणीय) नर-भा
वेपणी यो० अर्ध

गिरियावलिता स्त्री० (गिरियावलिता) निरय-
नरकनी आननभ-श्रेणी पक्तिमध न-

रजवासा (२) ओ नभनु ओक सत्र (३)
नरकना श्रुतिने दु अ- आपना ५२-
माधामी

गिरियावास. पु० (गिरियावास) नरकनाभा

गिरिवक्षस्व त्रि० (गिरिवक्ष) अपेक्षा रहित

गिरिवर्कसि. त्रि० (गिरिवर्कसि) काक्षा-धन्वा
रहित

गिरिवक्ष. त्रि० (गिरिवक्ष) अतान रति

गिरिवज्र. त्रि० (गिरिवज्र) निर्दय

गिरिवचस्व त्रि० (गिरिवच) परना प्राग
अथावसामा भेदरज

गिरिवचय. त्रि० (गिरिवचय) अथय रहित

गिरिवराहि त्रि० (गिरिवराहि) अपराध
रहित

गिरिवलंब त्रि० (गिरिवलंब) अनक्षयन
रहित, आधार-टोका रगरी

गिरिवलाय त्रि० (गिरिवलाय) काधनी नान
धीनने न कही देनार

गिरिवसेस. त्रि० (गिरिवसेस) संपूर्ण, समग्र

गिरिहिगरण त्रि० (गिरिहिगरण) भोग आरक्ष
३१ शम्भ वगरने

गिरिहिगरणि त्रि० (गिरिहिगरणि) अधिकरण
रहित, शस्त्र रहित

गिरिगोद त्रि० (गिरिगोद) आनन रहित

गिरिगतं त्रि० (गिरिगतं) रोग रहित

गिरिवाध } त्रि० (गिरिवाध) दग्ध न दग्ध
गिरिवाह }

गिरिभिराम त्रि० (गिरिभिराम) अनि सुंदर

गिरिभिराम त्रि० (गिरिभिराम) आभय-
भूयोत्तर शुभ्र अन्ता उप होपथी रहित,
निर्दय आननगामा

गिरामिस त्रि० (गिरामिस) आसक्ति रहित

गिरावंक त्रि० (गिरावंक) लुब्ध " गिरा
तक ' शब्द

गिरायास त्रि० (गिरायास) अ-ना अगथी
रहित परिश्रम रहित,

ગિરાલંબણ. વિ. (ગિરાલંબણ) આશ્રયન-
આધાર રહિત.

ગિરાવકંઠિ. વિ. (ગિરાવકંઠિ) આકાશ
રહિત; નિઃસ્પૃહી.

ગિરાવપક્ષ. વિ. (ગિરવેષ) અપેક્ષા રહિત

ગિરાવરણ. વિ. (ગિરાવરણ) આવરણ રહિત.

ગિરાસ. વિ. (ગિરાસ) ગિરાસ થયેલ. (૨)
૧૦ આશાનો અભાવ.

ગિરાસવ. વિ. (ગિરાસવ) આશ્રવ રહિત;
કર્મ બંધનના કારણથી રહિત

ગિરિધન્યા. સ્ત્રી. (ગિરિધન્યા) કંધન-
બગતથીનો અભાવ.

ગિરિક્ષણ. ન. (ગિરિક્ષણ) બારીકાથી
જોયું; અવલોકન કરવું તે.

ગિરિક્ષણા. સ્ત્રી. (ગિરિક્ષણ) અવલોકન;
પ્રતિલેખના.

ગિરિક્ષિય. વિ. (ગિરિક્ષિત) અવલોકન
કરેલ; નિરીક્ષણ કરેલ.

ગિરિણ. વિ. (ગિરિણ) ઋણમુક્ત.

ગિરિતિ. સ્ત્રી. (ગિરિતિ) એક રાત્રીનું નામ.

ગિરિમણ. ન. (ગિરિમણ) અટકાવત; રોકાયું,
રંધવું તે.

ગિરિમા. સ્ત્રી. (ગિરિમા) એ નામની એક
દેવી.

ગિરિજાહ. વિ. (ગિરિજાહ) ઉત્સાહ રહિત

ગિરિજા ન. (ગિરિજા) રોગનો અભાવ. (૨)
ગિરિ રોગ રહિત

ગિરિજાદ. વિ. (ગિરિજાદિ) નદી ઉત્કનાર

ગિરિજા. ન. (ગિરિજા) વેદમા આવેલા શ
બદાની નિરૂપિત-વ્યુત્પત્તિ દર્શાવનાર
શાસ્ત્ર. (૨) નિશ્ચિત ઉક્તિ.

ગિરિજા સ્ત્રી. (ગિરિજા) વ્યુત્પત્તિ

ગિરિજાદિ. વિ. (ગિરિજાદિ) વ્યુત્પત્તિ પ્રમાણે
જોનો અર્થ થઈ શકે તેવો શબ્દ.

ગિરિજા. વિ. (ગિરિજા) નાના પેટવાળો;
સહુદયી નહિ તે.

ગિરિજા. વિ. (ગિરિજા) ગોકુલ. (૨) આવૃત્ત;
આચ્છાદિત. (૩) પુ. માણસાની એક
ગત.

ગિરિજાવકમ. વિ. (ગિરિજાવક) કષ્ટપાત્ર નિ-
મિત મળ્યે જેનું આઉપુ ત્રુટે નહી તે;
જેટલું બાધુ હોય તેટલુંજ આયુષ્ય જો-
ગવે તે. (૨) મનના શોક આદિથી રહિત.

ગિરિજાવિક્રમ. વિ. (ગિરિજાવિક્રમ) રમગત શોક
આદિ કલેશ રહિત; કુશળ રહિત.

ગિરિજાવિકેસ. વિ. (ગિરિજાવિકેસ) શોક આદિ
કલેશ-આધા રહિત.

ગિરિજામાહ. વિ. (ગિરિજામાહ) ઉપકાર નહિ
કરનાર.

ગિરિજાવરિય. વિ. (ગિરિજાવરિય) ઉપચાર
નહિ કરેલ. (૨) વાસ્તવિક; યથાર્થ.

ગિરિજાદ્રાણિ. વિ. (ગિરિજાદ્રાણિ) નિરૂપિત;
આજ્ઞા.

ગિરિજાદ્રવ. વિ. (ગિરિજાદ્રવ) ઉપદ્રવ રહિત.

ગિરિજામ. વિ. (ગિરિજામ) ઉપમા રહિત.

ગિરિજાવરિય. વિ. (ગિરિજાવરિય) જુઓ "ગિ-
રિજાવરિય" શબ્દ.

ગિરિજાલેવ. વિ. (ગિરિજાલેવ) કર્મરૂપી લેવ
રહિત. (૨) રનેલ વગરનો.

ગિરિજાસમા. પુ. (ગિરિજાસર્ગ) જન્મ, મરણ
આદિ ઉપસર્ગ રહિત, મોક્ષ; મુક્તિ. (૨)
ગિરિ ઉપસર્ગ રહિત.

ગિરિજાદ્રવ } વિ. (ગિરિજાદ્રવ) રોગાદિથી
ગિરિજાદ્રવ } નહિ હણાયેલ. (૨) વિચાર
રહિત (૩) જન્મરૂપિ ઉપદ્રવ રહિત.

ગિરિજાવિમા. વિ. (ગિરિજાવિમા) ઉદ્વેગ રહિત.

ગિરિજાસાહ વિ. (ગિરિજાસાહ) ઉત્સાહ-ઉદ્વેગ
રહિત.

ગિરિજા. પુ. (ગિરિજા) નાદીમાથી લોહી
કાઢવું તે

ગિરિજા. વિ. (ગિરિજા) } નિષ્પ્રકર; નિ-
ચિરંયણ. વિ. (ગિરિજા) } થવ.

શિરોદર. વિ० (નિરુદ્ધ) નાના પેટવાળો,
ઉદરના પિઝાર વિનાનો

શિરોચ વિ० (નીરોચ) રોગ રહિત

શિરોચચાર વિ० (નિરુપ્ચાર) ઉપચારને નહીં
માનનાર

શિરોહ પુ० (નિરોધ) નિરોધ. અટકાર
(૨) ઈર્દ્યાદિનો નિગ્રહ કરવો તે

શિલય ન० (નિલય) ઘર

શિલયણ ન० (નિલયન) નસતી, રહેઠાણ

શિલાહ ન० (લલાહ) કાળી મરુનડનો
આગલો ભાગ

શિલાહપટ્ટિયા શા० (લલાહપટ્ટિ) કપાળ
ઉપર ઢરવામાં આવતી કંકુની પટ્ટી,
પીળી ખીજના ચદ્દ જેવી આડ

શિલુક વિ० (નિલોક્ય) ગુમ

શિલુક્ય ન० (નિર્લાન્ક્ય) નપુસક કરવું
તે, ખુદીઆ આદિને સમારના તે.

શિલુજ્જ વિ० (નિર્જ્જ) ૬૦૦૧-શરમરહિત

શિલ્લાલિય વિ० (નિર્લાલિત) પસરેલ, નીકળેલ

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) લેપરહિત

શિલ્લેયણ ન० (નિર્લેય) લેપનો અભાવ
મેનનો અભાવ

શિલ્લેયણકાલ પુ० (નિર્લેયણકાલ) નરરમા
નિવશિત સમયનો એક સખ નારકી છાન
ન હોય તે સમય

શિલ્લેચિત્ર વિ० (નિર્લેચિત્ર) લેપરહિત -રેલ
(૨) તાન ખુદી ગયેન

શિલ્લેહણ ન० (નિર્લેહણ) ઉદ્ધાર્તન,

શિલ્લે પુ० (નૃપ) } રાજ્ય, નરપતિ

શિલ્લે પુ० (નૃપતિ) }

શિલ્લેચાર. વિ० (નિર્લેચાર) ઉપચાર, પડનાર

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) પડેલ (૨) ન૦ એક

પ્રકારનું એ, તવચા એર, દટિ એરઆદિ

શિલ્લેય. પુ० (નિર્લેય) જેમાં ઉચે
ચડુ પાડુ નીચે પડુ થાય, તેવા પ્રનારનું
એક નાનકડું કર નાટકમાંનું એ

શિલ્લેય ન० (નિર્લેય) નિગ્રહિત, પ્રવૃત્તિનો
અભાવ (૨) પાપ આવવાનો માર્ગ બંધ
થાય તેવું સ્થાન

શિલ્લેય ન० (નિર્લેય) નીચે પડુ

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) નીચે પડેલ

શિલ્લેયણ. પુ० (નિર્લેય) કાચોત્સર્ગ નિર્લેય,
જેમાં ધર્મ આદિ કાંઈ પ્રકારનું ધ્યાન
ડરાવું નથી તેવો કાઉસગ.

શિલ્લેયણશિલ્લેયણ પુ० (નિર્લેયણશિલ્લેયણ) જેમાં
આર્ત અને રોદધ્યાન ડરાવામાં આવે
છે તે કાઉસગ

શિલ્લેયણસ્થિય પુ० (નિર્લેયણસ્થિય) કાચો
ત્સર્ગ નિર્લેય, જેમાં ધર્મ ધ્યાન અને
શુદ્ધ ધ્યાન ડરાવામાં આવે છે તે કાઉસગ

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) વીતી ગયેલ, પસાર
થયેલ

શિલ્લેય ક્ષી० (નિર્લેય) બધું થવું અનુકુળ
(૨) નિર્લેય

શિલ્લેય ન० (નિર્લેય) વસ્ત્ર

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) નીચે પડનાર

શિલ્લેય. } વિ० (નિર્લેય) નીચે

શિલ્લેય. } પડેલ

શિલ્લેય પુ० (નિર્લેય) નીચે પડુ (૨)

મેસુ તે (૩) નિર્લેય, વાંચરણ રાખ
પ્રસિદ્ધ ચ વા આદિ અવ્યય (૪) ચપની
ગાડી તે (૫) સયોગ, સખન્ધ

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) વાનુ સચારરહિત,
સ્થિર

શિલ્લેયણ ન० (નિર્લેય) ખાકમાં પાડુ
(૨) વ્યાકરણ પ્રસિદ્ધ શબ્દસિદ્ધિ

શિલ્લેયણ. ન० (નિર્લેય) નિર્લેય-અટકાવ
વડુ તે (૨) દાદ તાપને મેનાર-વર,
વસ્ત્ર મેરે

શિલ્લેય વિ० (નિર્લેય) નિર્લેય કરનાર,
અટકાવ કરનાર

गिऱारिय वि० (निवारित) रेडि-१, अटकावे-१
गिवास्त पु० (निवास) निवास रहेछथ
गिऱिट्टि वि० (निविट्ट) भेगवेन आस करेव
(२) आसका

गिऱिट्टकपट्टि मी० (निविट्टकपट्टि)
परिहारिरीरुद्ध तप हन करनारनी अ-प
गिथि साधु साभायारी निशेष

गिऱिट्टकाइकपट्टि मी० (निविट्टकाइक
कपट्टि) परिहारिरीरुद्ध तप अगी मरुदर
नीभेन साधुनी अस्थिति

गिऱिसि मी० (निवि) आरुध वगेरे पा
पथी निवृत्त थनु ते, निवर्तन

गिऱिसमाणकपट्टि मी० (निविगमानक-प
ट्टि) परिहारिरीरुद्ध तप आरुधनी
नी अस्थिति

गिऱुडि मी० (निवृद्धि) मरुदो अभा-१
(२) धनु हानि थनी

गिऱिवेय वि० (निविदित) निवेदन रे-१

गिऱिवेय न० (निवेन) निवेन ननडे-२
अनु ते

गिऱिम् पु० (निवग) रथापन अ-नु ते
भेमा-१ ते (२) आवासस्थान

गिऱिम् न० (निवग) अथान भे-१ (२)
अ-१ रानागना धरुदरे

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) अनारना-२
हनी.

गिऱिम् न० (निर्वर्क) नगरभाथी नी-१
गानो भार

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) अनारवे-१ नि
पथ अ-१

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) रेडि-१, आरुध आ-१
अ-१ अ-१

गिऱिम् वि० (निवृत्त) नन-१

गिऱिम् वि० (निवृत्त) निवृत्त थने (२)
अनिभनु अ-१ (३) उत्प-१ थने

गिऱिम् न० (निर्वर्क) उत्प-१
गिऱिम् मी० (निर्वर्क) (२) नि
गिऱिम्

दि. (३) छुटनु निवृत्ति पामनी

गिऱिम् अधिकरगिया } मी० (निर्वर्कनाधि
गिऱिम् हिरगिया } करगिरी) त
नार वगेरे अधि-१ तदन ननीन
तैथार अ-१ लागती छि-१

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) अनारना-१ नि
अ-१ अ-१

गिऱिम् मी० (निवृत्ति) अनुनी उत्प-१,
नन-१ (२) निवृत्ति

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) उत्प-१ अ-१
अनारवे-१ उत्प-१ अ-१ (२) अ-१
अ-१ अ-१ (३) गी-१ अ-१

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) नन-१

गिऱिम् न० (निर्वर्क) अनुनी अ-१

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) अ-१ अ-१,
अ-१ अ-१ अनुनी अ-१ अ-१ न
अ-१

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) अ-१ अ-१,
नन-१ अ-१ (२) न० अ-१

गिऱिम् न० (निर्वर्क) भे-१ (२) पु०
अ-१ अ-१ अ-१ अ-१ अ-१ अ-१
भीमा थना-१ नीन तीर्थ-१ (३) न०
अ-१ अ-१ (४) अ-१ अ-१

गिऱिम् वि० (निवृत्त) अनु अ-१

गिऱिम् मी० (निर्वर्क) अ-१ अ-१
तनी अ-१ अ-१

गिऱिम् वि० (निर्वर्क) अ-१ अ-१,
अ-१ अ-१

गिऱिम् वि० (निवर्क) अ-१ अ-१
अ-१

गिऱिम् न० (निर्वर्क) अ-१
गिऱिम् मी० (निर्वर्क) अ-१
अ-१ अ-१

गिसिजा स्त्री० (निपया) आसन

गिसिजिप्र वि० (नैपथिक) पथक आसने
भेसना

गिसिद्र वि० () प्रयुक्त, ७२ रीते
गिसिद्र वि० (निष्ठ) निकलेन तन्मो-
(२) आपेन (३) युक्त छुगे (४)
देकेन

गिसिद्र पु० (निष्ठ) मण्ड (२) निष्ठ
नामे ओके या १ उभार (३) मण्डविदेहनी
मयाद्य आधना मेथी दक्षिण तरङ्गेना
निष्ठ नामे परन

गिसिद्रकूड न० (निपकूट) निष्ठ पनतनु
पीलु दूट-शिष्य

गिसिद्रदह पु० (निष्ठदह) म दह परननी
दक्षिणे देवकुक्षेत्रभागे मोटा दह-अरं

गिसिद्रण वि० (निष्ठण) ओरेन (२) दक्षि
समने ओके ओ

गिसिद्रमभासि वि० (निष्ठमभासि) निष्ठा
रीने भेनना

गिसिद्रण न० (निष्ठण) नीमगु ते

गिसिद्र वि० (निष्ठान्य) भाया निष्ठाण अने
मिष्टादस्य ओ नथ गय रहित

गिसिद्र पु० (निष्ठ) लुओ ' गिसिद्र
शब्द

गिसिद्रकूड पु० (निष्ठकूट) लुओ गिसिद्र
शब्द शब्द

गिसिद्रदह पु० (निष्ठदह) देवकुक्षेत्रा भिन्न
प्रियङ्गु पर्यंतर्धी ८३४ लोभने सा
नीया या लोभ छितने नीना नदीनी
नये आपेन ओ दह

गिसिद्र स्त्री० (निष्ठा) रात्रि (२) गत्रीना
नेना अधभासणी न० भूमि (२)
नामना पदध

गिसिद्र पु० (निष्ठ) मर निने

गिसिद्राद न० (निष्ठानाद) नामना
पदध

गिसिजा स्त्री० (निपया) आसन भेसक,

गिसिद्र वि० (निष्ठ) देकेन (२) युक्त
(३) अनुगत

गिसिद्र वि० (निष्ठ) निष्ठेन करेन
अटकावेन

गिसिद्रम न० (निष्ठाम) रात्रि भेसक

गिसिद्र वि० (निष्ठ) तीक्ष्ण पाण्डित्य,
तीक्ष्ण धारणा

गिसिद्रण न० (निष्ठण) नीमगु ते (२)
नाम

गिसिद्रणया } स्त्री० (निष्ठणा) दान त्याग
गिसिद्रणा } (२) नीमगु ते

गिसिद्रिय वि० (निष्ठ) तन्मो युक्त

गिसिद्रिय न० (निष्ठिय) भेसु ते

गिसिद्र न० (निष्ठ) नैन आगम नि
शेन निष्ठा सुन

गिसिद्रिया स्त्री० (नैपथिकी) स्वाध्याय
रानी भूमि (२) पाप विमाने त्याग
(३) साभायारीने ओके प्रभार व्यापा-
रान्तरेने निष्ठेन व्यापार

गिसिद्रिया स्त्री० (निष्ठिया) स्वाध्याय
भूमि अध्यायनस्थान (२) व्यापार
सुन ओके अध्यायन

गिसिद्र न० (निष्ठम) निनास (२) नि०
भेनना

गिसिद्र स्त्री० (निष्ठम) निनास छत्रनी
पाथनी अभ्रमिणी

गिसिद्र पु० (निष्ठ) उर्ध्व पुद्गलनी प्रति
अभय अनुभास द्यना

गिसिद्र वि० (निष्ठक) भेनना, आशचना

गिसिद्रिय वि० (निष्ठिय) आशय करेन

गिसिद्र पु० (निष्ठ) अपरा

गिसिद्रिया स्त्री० (निष्ठिया) निनास

गिसिद्रिया स्त्री० (नैपथिकी) भेसकनि

गिसिद्रिय वि० (निष्ठ) निष्ठ, भेसक

શિસ્તિક્રિય ત્રિ० (નિસ્ક્રિય) ગત ગતિન
(૨) ન૦ ગતોનો અભાવ

શિસ્તિચાર. ત્રિ० (નિસ્તચાર) સચ્ચા રહિત,
જે નગરમાં માણસોને આનંદના જવાનું
મધ હોય તે

શિસ્તિંત ત્રિ० (નિશાન્ત) અનિશાન ચાત થોન

શિસ્તિદિદ્ધ ત્રિ० (નિસદિદ્ધ) સદેહ રહિત

શિસ્તિંદેહ ત્રિ० (નિસ્તન્દેહ) સદેહ રહિત

શિસ્તિંધિ ત્રિ० (નિસ્તિંધિ) સાધ-શ્રદ્ધ રહિત

શિસ્તસ ત્રિ० (નિશમ) પ્રસન્ન રહિત

શિસ્તેસ. ત્રિ० (નિશસ) ધાતમી, કૂર

શિસ્તગણ. ત્રિ० (નિસન્ન) સદા ગતિન

શિસ્તયર ત્રિ० (નિશ્ચર) કર્મને ભુદા

પાહનાર

શિસ્તરણ ત્રિ० (નિશરણ) } શરણ રહિત.
(નિશરણ) } (૨) ન૦

મદાગ નીકળીનું.

શિસ્તજ ત્રિ० (નિશન્ય) માયા, નિપાણ

અને મિન્દાસણ એ નણ શબ્દ રહિત

શિસ્તસિય ન૦ (નિશ્ચિત) નીચે આસ
મુખે તે

શિસ્તહ ત્રિ० (નિસહ) અનિચરક્રત, મંદ

શિસ્તા ત્રા० (નિશ્તા) આશ્રય આનંદન.

શિસ્તાણ. ન (નિશાણ) અનિશ્ચયન

શિસ્તાભુપય ન૦ (નિશાભુપદ) અપનાદ

શિસ્તાર ત્રિ० (નિશાર) સાગ રહિત, નિ

ધ્યં (૨) ઝન પુરાણ

શિસ્તારિય ત્રિ० (નિશારિત) મદાગ કાદેન

(૨) બ્રહ્મ કટન

શિસ્તારણ ન૦ (નિશારણ) કાદને પ્ર

નિમોધ પમાડનાને તેના મુજબાગાનું ઝાઈ

પાન આપવું તે

શિસ્તાસ પુ० (નિશ્ચાસ) નિશ્ચાસ, ની

ચોશાસ

શિસ્તિચિય ન૦ (નિશિચિત) અનિશ્ચયન

રિગે

શિસ્તિય ત્રિ० (નિશિત) મેળવેન. (૨)

નિશ્ચે બાધેન (૩) વિરૂપ્રમિત (૪)

આશ્રિત (૫) આસક્ત થયેલ. (૬) ન૦

ગગ, આહાર આદિની લોબુપતા.

શિસ્તિય ત્રિ० (નિશ્ચન) નીકળેય

શિસ્તિલી ત્રિ० (નિશીલ) સારા સ્વભાવથી

રહિત દુશીન. (૨) આચાર રહિત (૩)

સમાધિ-શાન્તિ રહિત (૪) શીયગ વગ-

નો, અભયરૂપન રહિત (૫) મદાનન

કે અણુવત રહિત

શિસ્તેષિ સ્ત્રી० (નિશ્રેણિ) નિસંગ્હી

શિસ્તેયસ. ન૦ (નિશ્રેયસ) કન્યાણ, મગન

(૨) મોક્ષ, નિર્વાણ. (૩) અબુદ્ધ, ઉત્તતિ

શિસ્તેયસિય ત્રિ० (નિશ્રેયસિક) મોક્ષાભિ

લાપી, મુખ્ય

શિસ્તેસ પુ० (નિશ્રેયસ) મોક્ષ

શિસ્તેસ ત્રિ० (નિશ્રેય) સમ્પૂર્ણ, સર્વ

ગિહ. ત્રિ० (નિહ) માયાની (૨) કોષ

આદિથી પીડિત (૩) આધાતનું ઠેકાણું,

યાતના સ્થાન

ગિહ ત્રિ० (નિહ) રાગી, મમત્વનાગો

(૨) ન૦ તેય.

ગિહદ્ધ ત્રા० () છુદ્ડ કરવું તે. (૨)

સ્થાપન કરવું તે

ગિહણ ન૦ (નિશ્ચ) વિનાશ હોય

ગિહસ ન૦ (નિશ) ૧૨૨૫૦ મંગલ કર્મ

પુદ્ગલોને દડપણે ધારણ કરવા તે, કર્મ

બંધનો એક પ્રકાર.

ગિહસણ ન૦ (નિશ્ચ) કર્મનું નિબિઝ

બંધન

ગિહય ત્રિ० (નિહ) દણેન, મારેન.

ગિહરણ. ન૦ (નિશ્ચરણ) નિર્ગમન, બહાર

નીકળવું તે (૨) અપનયન

ગિહસ પુ० (નિશ્ચ) ક્રોડી, ક્રોડી કાઢ

વાનો પત્થર

ગિહા સ્ત્રી० (નિહ) માયા, કપ

શિહાણ નં (નિધાન) ચક્રવર્તીના નર નિધાન

(૨) ખગનો

શિહાર પુ (નિહાર) જોયક્રિયા

શિહારિમ નં (નિહારિમ) જેના રાખે
મરાર કાઢીને સરકાર કરનામા આવે
તેનુ મગણ (૨) ત્રિં દૂર જનાર

શિહિ પુ (નિધિ) ભાગ ખગનો (૨)
એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર
(૩) ધન આદિથી ભરેલુ પાન (૪) ચ
કર્તા રાજની સપત્તિ નિરોધ, નેસર્પ
આનિ નર નિધિ

શિહિપદ પુ (નિધિપતિ) ભારી, નિધાનનો
ધણી, ખગનથી

શિહિરચય નં (નિધિરચ) ચક્રવર્તીનુ નિ
ધાન-ખગનો

શિહી સ્ત્રી (નિહી) અનન્યનાગી વન
અપત્તિ એક જાત

શિહુ સ્ત્રી (સ્નિહુ) એ નામની એક વ
નઅપત્તિ કદ વિશેષ (૨) આપધિ
વિશેષ

શિહુય ત્રિં (નિહુત) નિષ્ઠ થયેન પ્રદ
તિરતિ (૨) પ્રચારકૃતિનાથો (૩)
નિશ્ચય, અચય

શિહુચ. નં () અકિચિકર

શિહા ઇ (ન્યહ) નીચે

શીલગોત્ર. નં (શલગોત્ર) જોનર્મની અ
શુભ પ્રકૃતિ

શીઠ સ્ત્રી (નીતિ) નેગમ આનિ નય (૨)
નીતિ, ન્યાય

શીચ. ત્રિં (નીચ) નીચો હનકા

શીદુટ નં (નિયુત) શુકેષુ, ચ

શીજુહ નં (નિયુજ) જુઓ “ શિલગુહ ”
હન.

શીશિય ત્રિં (નિનીત) બહાર કાઢેય

શીશિયા સ્ત્રી (નીનિકા) એ જાનનો
ચાગ ઈયિવાજો હન

શીતિ સ્ત્રી (નીતિ) નીતિ, ન્યાય

શીમ પુ (નીમ) કદ મનુ ઝાડ

શીય. ત્રિં (નીત) લાવેય, આણેન

શીય ત્રિં (નિચ) નિત્ય, હમેશ રહેનાર

શીય. ત્રિં (નીચ) નીચુ, નાનુ, ઠીગણ
(૨) નીચ, હનકા, નીચા કુળનો

શીયાગોય નં (નીચગોત્ર) ગોત્રકર્મની અ
શુભ પ્રકૃતિ, હવકુ ગોત્ર (૨) ત્રિં નીચ
ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન

શીયાગોયકમ્મ નં (નીચગોત્રકમ્મ) ગોત્ર
કર્મની અશુભપ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
હન નીચ ગોત્ર પામ કરે છે

શીરચ ત્રિં (નીરચ) રમરહિત, નિર્મળ
(૨) પુ. બહાદેવલોકનો એક પ્રસ્તર

શીરિતિ પુ (નીરિતિ) મૂળ નક્ષત્રનો અધિ
શાતા દેવતા

શીરિચિન્મા ત્રિં (નિરિચિન્મા) ઉદ્દેશ ગહિત,
ચિન્મા રહિત

શીરોમ ત્રિં (નીરોમ) રાગ રહિત (૨)
ગાનિ રહિત

શીલ ત્રિં (નીલ) રામ, નીલુ (૨) પુ

નીલો રા (૩) નીલમ, એક જાતનો

મણિ (૪) હન (૫) રા મા પ્રહનુ

નામ (૬) સ્ત્રી નીલેશ્યા, હ લેશ્યામાની

ખીજ લેશ્યા (૭) માયુસમુદ્ર (૮) અ

દ્વાધિધાયક દેવ વિશેષ (૯) પત્રેન

વિશેષ

શીલકંઠ પુ (નીલકંઠ) રાકેન્દ્રની મદિય

મેનાનો અધિપતિ દેવતા

શીલકંઠય પુ (નીલકંઠય) મોર, મયૂર

શીલકચીર પુ (નીલકચીર) ની નાગની

કોર, રક્ષની એક જાત

શીલકૂટ. પુ (નીલકૂટ) નીલવત પર્વત

પર્વતનુ એક શિખર.

શીલગુણિયા સ્ત્રી (નીલગુણિકા) એક જા
તનુ રત્ન

ગીતવંધુજીવ પુ. (ગીતવંધુજીવ) નીચા
મના પુ.પા.ગુ એક માનુ ઝાડ

ગીતલેસ્સ વિ. (ગીતલેસ્સ) નીચવેશ -
વાળો ૭૨.

ગીતલેસ્સા સી. (ગીતલેસ્સા) : વેશ્યા-
માની બીજી વેશ્યા, અનુભ અધ્યવસાય
વિશે.

ગીતવંત પુ. (ગીતવંત) ખીતા નદીને વચ્ચે-
ગાળે આવેલ એ નામનો એક દ્વ. (૨)
તેના વાસી નામકુમાર દે. (૩) મન્દર
પરંતુ ખીજી શિખર (૪) નીચવત
પરંત, મદાવિદેહની ઉત્તર તરફની સીમા
માધનાર પરંત. (૫) નીચવત પરંતનો
અધિષ્ઠાતા દેવતા.

ગીતવંતકુડ પુ. (ગીતવંતકુડ) નીચવત ન-
પરંત પરંતુ ખીજી શિખર

ગીતવંતવદ્ધકુમાર. પુ. (ગીતવંતવદ્ધકુમાર)
નીચવત દ્વનો અધિપતિ નામકુમાર
દેવ.

ગીતવંતવચ. પુ. (ગીતવંતવંત) નીચવત
પરંત

ગીતા સી. (ગીતા) નીચવેશ (૨) નીચડા
પના મેઝની ઉત્તરે રમ્યા મદાનદીને મ
ળની એ નામની એક મદાનદી

ગીતામાસ પુ. (ગીતામાસ) ૨૨ મે મદા મદ

ગીતાસોગ પુ. (ગીતાસોગ) નીચા અનુ
અગોક્તમ (૨) એ નામનુ મુર્તિ નેત્રુ
ઉદ્યાન.

ગીતાસોય ન. (ગીતાસોય) નામધિમ ન
મરીની ગદાનુ એક ઉદ્યાન

ગીલી સી. (ગીલી) નીચી, ગીલી (૨)
મુન્દર વનઅપતિનો એક પ્રમુ

ગીલિયલ. ન. (ગીલિયલ) નીલાતપાવ, કમળ.

ગીલોમામ વિ. (ગીલોમામ) મુરના
મળા જેતુ પ્રમથમ ન (૨) પુ. ૨૨ મા
મદનુ નામ

ગીવ પુ. (ગીવ) કદમ્બુ ઝાડ (૨) ન. ૦
તેના ફળ.

ગીવાર પુ. ન. (ગીવાર) ખેલા વચગી
અમીનમા ઉમેલ ધાન્ય વિશેષ, સામે,
ચોખા પ્રભૃતિ

ગીસંક વિ. (ગીસંક) રાકા રદિત

ગીસદ્ધ. વિ. (ગીસદ્ધ) વિમુક્ત (૨) પ્રત

ગીસદ્ધ વિ. (ગીસદ્ધ) કેકેય, મુકેય.

ગીસચ. વિ. (ગીસચ) નિર્ગર કરનાર

ગીસસિદ્ધમિશ્રમ (ગીસસિદ્ધમિશ્રમ)
તત્ત્વ) ઉચા નીચા મન્દરાગુ ગાયન

ગીસસિય ન. (ગીસસિય) નીચે આમ
મુકેવો

ગીસા. સી. () ધની.

ગીસાસ પુ. ન. (ગીસાસ) નીચે આસ
મુકેવો તે

ગીસેયસ ન. (ગીસેયસ) નિશ્ચિત કસ્યામ,
મોક્ષ

ગીહડિયા સી. (ગીહડિયા) પીંગસાથ

ગીહરમ. ન. (ગીહરમ) મગળ મન્દરા (૨)
નીકળુ તે

ગીહાર. પુ. (ગીહાર) નિશાએ-ગીથડિયાએ
મન્દુ

ગીહારમ. ન. (ગીહારમ) કાદી મુન્દુ

ગીહારિ વિ. (ગીહારિ) આપીંગનાર, વિ-
આગ પામનાર (૨) અવાન્યાગુ

ગીહારિમ ન. (ગીહારિમ) જેના યગનુ
નિદાનુ-અગ્નિમરકાગ રમગ મગમ મરમર

ય, મક ને અચે સધારા કુવે તે
(૨) રવે ફર સુધી પહોંચે તેનુ

ગીહ સી. (ગીહ) કન્ની એક મન

ગુ મ. (ગુ) પ્રમ (૨) વિન

ગુકજાર પુ. (ગુકજાર) નુમગ અન્દ કરેલા ને
મુલી મ. (ગુમ) નક્કી, મોક્ષ (૨)
નર્, પ્રમ, દેવુ યાચિ અર્થમા વપનાનુ
અ વપ

ગુમ નં (ગુમ) ગાઠ અધાર (૨) પર્વતની
ગુફા વગેરે ગુપ્ત સ્થળ. (૩) ઢાંડુ. (૪)
માયા, ટપટ (૫) કર્મ

ગુમગિહ નં (ગુમગિહ) ગીચ ઝાડીમાં આ-
વેલું ધર, કુચ્છર

ગો. ઘં (ગો) પાદપરણ

ગોઆદ્ય. વિં (નૈયાયિક) } ન્યાયયુક્ત,
ગોઆદ્ય વિં (ન્યાય) } યુક્તિ પ્ર-
યુક્તિ સહિત (૨) પું જેમાં નિષ્કે
મુક્તિ મળે તેવા માર્ગ (૩) ત્રિં ન્યાય
શાસ્ત્ર જાણનાર

ગોડગિમ્ન વિં (નૈપુણિક) નિપુણ, ચતુર.
(૨) નં અનુપ્રવાદ નામના પૂર્વ ગ્રંથની
એક વસ્તુ

ગોડવાન નં (નૈપુણ) નિપુણતા, ચતુરાઈ
ગોડર. નં (ગુપ્ત) પગલું આભરણ, ઝાઝર
(૨) જે ધન્વિય છતાં વિશેષ (૩) ચાર
દિશનાળા છતાંની એક જાત

ગોન ત્રિં (ગૈક) અનેક, બહુ

ગોમમ નં (ગૈમ) વાણીયા—યાપારીઓનું
નિવાસ સ્થાન (૨) પું શાસ્ત્રના અર્થમાં
કુશળ (૩) સાત નયમાનો પહેલો નય

ગોઠ્ઠાદ્ય. પું (નૈવૈયિક) નિશ્ચય નય

ગોતાર વિં (ગતૃ) નાયક

ગોસ્ત પું નં (ગમ) આખ (૨) નેતર
(૩) નેતરની છડી, મોતી

ગોસ્તસૂત્ર નં (ગમસૂત્ર) નેતરના આખનો
કદાપો

ગોમ પું સ્ત્રીં (ગમ) જમીનથી ઉગે
નામગતો પ્રદેશ, હિતની કિનારી (૨)
નં મૂળ, જડ

ગોમિ પું (ગમિ) પૈશનો પેશવો, પેઢાની
ધાર (૨) ગાંડીસમાં તીર્થકર.

ગોમિત્તિય નં (ગમિત્તિ) નિમિત્તશાસ્ત્ર,
૨૯ પાપશાસ્ત્રમાનુ એક

ગોમ્મ વિં () સમાન, સરખું

ગોમ્મ સ્ત્રીં () જમીનથી નીકળતો
પ્રદેશ

ગોય. વિં (ગેય) જાણના યોગ્ય

ગોયતિય વિં (નૈયતિક) નિત્ય

ગોયાદ્ય વિં (નૈયાયિક) ન્યાયયુક્ત (૨)
ન્યાયદર્શન-ગોતમ શાસ્ત્રને જાણનાર
(૩) મોક્ષમાર્ગ જતાંનાર ન્યાયયુક્ત
શાસ્ત્ર

ગોયાર વિં (નેતૃ) નેતા નાયક

ગોરદ્ય પું (નૈરદિક) નરકમાં ગહેનાર છતાં
નારકી (૨) નરકગતિ નરકનો ભવ-
અવતાર

ગોરયાવાસ પું (નૈરિકાવાસ) નરકવાસો

ગોરદ. સ્ત્રીં (નૈરદી) નૈરતિ-રાક્ષસ જેનો
દેવતા છે એનું નક્ષત્ર, મૂળ નક્ષત્ર (૨)
દક્ષિણ અને પશ્ચિમ વચ્ચેની દિશા

ગોરસ નં (નૈરવ) બુદ્ધપતિ પ્રમાણે
અર્થનો નાયક શબ્દ (૨) ત્રિં નિરક્ત
શાસ્ત્રના જાણકાર

ગોરસિ. સ્ત્રીં (નૈરસિક) બુદ્ધપતિ

ગોરસિય. વિં (નૈરસિક) બુદ્ધપતિ કરી
સકાય તેનું બુદ્ધપતિનાયક

ગોલ. ત્રિં (ગૈલ) ગળીનો રિકાર

ગોલય નં (ગલપ્ય) વેડ, પોશાક (૨)
પહેલો (૩) અનકાર આજીવન

ગોલાદ્ય વિં (ગૈલિક) નિપાત નિષ્પન્ન
નામ, અથવા આદિ

ગોસલિ ત્રિં (ગૈપલિ) નિપાત-પનારી
આસને બેસનાર

ગોસલિયા સ્ત્રીં (ગૈપલિ) નિપાત-પનારી
આસને બેસનાર (સ્ત્રી)

ગોસલિયા. સ્ત્રીં (ગૈપલિ) પત્થર વગેરે
ફેકનાથી લાગતી ક્રિયા

ગોસપ્પ પું (ગૈપ) અકર્તાના ના નિ-
ધાનમાનુ એક, જેમાં ગામ, નગર આદિનું
વર્ણન છે

મેસાય. પુ० (નિષાદ) નિષાદ નામનો અર, સાત ગ્રામીનો એક

મેહ. પુ० (સ્નેહ) સ્નેહ, રાગ, પ્રીતિ (૨) ચિકિત્સા

મેહુર. પુ० (મેહુર) એ નામનો એક અનાય દેશ (૨) ત્રિ० તે દેશના અનુષ્ઠ

મેૌ. મૃ० (મે) નહી, નિર્ગેષ (૨) મિથ્યુ (૩) દેશ, ભાગ, અશ

મેૌભ્રાગમ પુ० (મેૌભ્રાગમ) આગમનો અભાવ (૨) આગમ સાથે મિથ્યુ (૩) આગમનો એક અથ (૪) ન૦ પાંચનું અપરિણામ.

મેૌદ્રિય. ન૦ (મેૌદ્રિય) હૃદયભિન્ન અને હૃદય સદૃશ, મન

મેૌકસાય. પુ० (મેૌકસાય) હામ્, રતિ, અરતિ, ભય, શોષ, ભુશુષ્ણા, સ્ત્રીવેદ, પુત્રવે, નપુસકવે એ નવ મોદની યકર્મની પ્રકૃતિ કાયાભિન્ન કાયાઅદૃશ, ઉપર્યુક્ત નવ પ્રકૃતિનો સમુદાય

મેૌકસાયવેયગિજ્ઞ ન૦ (નાકવાયવદનીય) મોદનીય કર્મની હામ્પાનિ નવ પ્રકૃતિ

મેૌકેયજનાળ ન૦ (નાકજ્ઞાન) અરધિ અથવા મન પાંચમાન

મેૌગુણ ત્રિ० (મેૌગુણ) અયથાર્થ અસ્તવિદ્યોગીવ પુ० (મેૌગીવ) અભા. નિર્ભા (૨) છવનો પ્રદેશ

મેૌતહ ત્રિ० (મેૌતહ) તેના પ્રનારનું નહીં મેૌદિય ત્રિ० (મેૌદિય) પ્રેરણા કરેલ, જવાને સમુષ્ઠ કરેલ

મેૌમહિયા. } મી० (નમમ્હિકા) નવમા
મેૌમાલિયા } યતિ નામનું એક વૃક્ષ

મેૌહિય ત્રિ० (મેૌહિય) પ્રેરણા કરેલ

મેૌરગા. ન૦ (સ્ત્રાગ) રનાન

મેૌરિય ત્રિ० (સ્ત્રાનિ) આનંદ પ્રેલ નાહેલ

મેૌરા. ન૦ (સ્ત્રાન) આનંદ ગુ તે

મેૌરામ્પીદ પુ० ન૦ (સ્ત્રામ્પીદ) આનંદ ગાનો પાંચો-પાંચે

મેૌરામ્પીદિયા મી० (સ્ત્રામ્પીદિકા) આનંદા ઉપગોગી એક જાનનું મુગધી વૃક્ષ મોગી માવતી

મેૌરાય ત્રિ० (સ્ત્રાત) નાહેન, આનંદ કરેલ

મેૌરા ન૦ } (સ્ત્રાતુ) આપુ, નસ

મેૌરામ્પી મી० } (૨) માસ તપુ

મેૌરાવિયા મી० (સ્ત્રાવિકા) આનંદ પ્રાપ્તનાગી દાસી

મેૌરા મી० (સ્ત્રાવ) પુત્રની નહીં છાગની મી

ત.

ત ત્રિ० (તત્ત્વ) તે, પદ્યુ

તત્ત્વ ત્રિ० (તત્ત્વ) તેપુ-સી-વો.

તત્ત્વ મૃ० (તત્ત્વ) તાગ. તે વખતે

તત્ત્વ ત્રિ० (તત્ત્વ) ત્રીજે-છ-ગુ

તત્ત્વ મી० (તત્ત્વ) ત્રાજ

તત્ત્વ મૃ० (તત્ત્વ) તે વખતે, તે મમ્પે.

તત્ત્વ ન૦ (તત્ત્વ) તેન

તત્ત્વ ત્રિ० (તત્ત્વ) જુઓ " તત્ત્વ " ૫૮.

તત્ત્વ મી० (તત્ત્વ) જુઓ " તત્ત્વ " ૫૮

તત્ત્વ ન૦ (તત્ત્વ) તત્ત્વ, ૫૮ (૨) મીનુ.

તત્ત્વગણેય. પું. (ધ્રુવગણેય) એક માત્રમાં
ત્રણપાસ નાણિ પ્રમાણે જળવાળી નદીમાં
ઉતરવું તે.

તત્ત્વમ. ત્રિ. (તત્ત્વમ) તેની જરોજર, તેના
જેવું.

તત્ત્વ. ન. (વચુક) કથલ; તરબો.

તત્ત્વર. પુ. (ચતુર) રોગ વિશેષ.

તત્ત્વ. ન. (વચુક) એક જાનની વેધ; કા-
કડી. (૨) ચીખડું.

તત્ત્વમિજગા. } સ્ત્રી. (વચુકમિજગા) એક
તત્ત્વમિજગા. } પ્રકારનો ત્રણ ઇદ્રિયવાળો
જંતુ.

તત્ત્વસી. સ્ત્રી. (વચુકી) કાકડી; વનસ્પતિ
વિશેષ.

તત્ત્વ. મ. (તત્ત્વ) ત્યાર પછી; તે પછી.
(૨) તે કારણથી.

તત્ત્વો. મ. (તત્ત્વ) ત્યાર પછી; ત્યારે.

તં. મ. (ત્વ) વાક્યાસંકાર. (૨) કારણ;
હેતુ.

તંત્રજ્ઞ. મ. (તત્ત્વજ્ઞ) તે આ પ્રમાણે; ઉદ્ધ-
રણ જતાવનાર અન્યથ.

તંત્રય. ન. (તાત્રય) નૃત્ય; નાચ.

તંત્રુલ. પું. (તન્ત્રુલ) ચોખા; જાન. (૨)
દીપ્તિરેનું ઝાડ.

તંત્ર ત્રિ. (તાન્ત્ર) ખિન્ન થયેલ; ખેદ પામેલ.

તંત્ર. ન. (તન્ત્ર) શાસ્ત્ર; સિદ્ધાંત; સૂત્ર. (૨)
વિદ્યા. (૩) તાંત્રવાળા વનિત; સગાર
વગેરે.

તંત્રય. પું. (તાન્ત્રય) ચાર ઇદ્રિયવાળા જીવની
એક જાન.

તંત્રિય. ત્રિ. (તાન્ત્રિક) તંત્રી-વીણા વ-
ગાદનાર.

તંત્રી. સ્ત્રી. (તન્ત્રી) વીણા, વાદ્ય વિશેષ.
(૨) વીણા વિશેષ. (૩) તાંત્ર; આમગ્રની
દોરી.

તંત્રુ. પું. (તન્ત્રુ) તાંત્રણ; દોરા; તાર.

તંત્રુજ. } ત્રિ. (તન્ત્રુજ) વસ્ત્ર; કંપણ.
તંત્રુય. }

તંત્રુવાય. પુ. (તન્ત્રુવાય) વળકર; કપડાં
વળનાર.

તંત્રુવાયસાલા. સ્ત્રી. (તન્ત્રુવાયસાલા) વળકરની
શાળા; વળાટશાળા.

તંત્રુલ. પું. (તન્ત્રુલ) ચોખા; ચાવણ. (૨)
તંત્રુલ નામનો ચોખાના જેવડા શરીરવાળો
એક જાનનો મચ્છ. (૩) એ નામની
એક જાનની શીલી વનસ્પતિ.

તંત્રુલમચ્છ. પું. (તન્ત્રુલમચ્છ) ચોખાના
દાણા જેવડો મચ્છ; તંત્રુલીયો મચ્છ.

તંત્રુલયેયાલિય. ન. (તન્ત્રુલયેચારિક) ૨૬ ઉ-
દ્ધારિક સૂત્રમાંનું ૧૪ મું સૂત્ર.

તંત્રુલેજગ. } પું. (તન્ત્રુલીયક) તાંત્રગણે.
તંત્રુલેજગ. }

તંત્ર. ન. (તાન્ત્ર) તાંત્રું; ધાતુની એક જાન.
(૨) ત્રિ. રાત્રું.

તંત્રવ. પુ. (તાન્ત્રવ) એ નામનો ચાર ઇદ્રિ-
યવાળો જીવ.

તંત્રવૂલ. પુ. (તાન્ત્રવૂલ) કુકડો.

તંત્રૂલ. } ન. (તાન્ત્રૂલ) પાનપટ્ટી; તાંત્રૂલ.
તંત્રૂલ. }

તંત્રૂલી. સ્ત્રી. (તાન્ત્રૂલી) નાગરવેલ.

તંત્રમ્ ન. (તન્ત્રમ્) દેવદત્ત વગેરેનું ધડાદિ
ચિયથમાં મન તે તન્મન કહેવાય.

તંત્ર. ત્રિ. (ત્ર્યંત્ર) ત્રિકાળાકાર; ત્રણ
ખુણાવાળું.

તત્ત્વ ન. (તત્ત્વ) જાણ.

તત્ત્વ. પુ. (તત્ત્વ) તત્ત્વ-જ્ઞાન વિશેષ. (૨)
વિચાર; તત્ત્વ; ઉદાગોલ.

તત્ત્વ. ત્રિ. (તત્ત્વ) તત્ત્વ કરનાર.

તત્ત્વવિત્તિ. સ્ત્રી. (તત્ત્વવિત્તિ) નટ-નશાચાર્ય
વગેરેનું કુળ.

તત્ત્વમસેવિ. ન. (તત્ત્વમસેવિ) મેયુન કર્યા
પછી કુતરાની પેડે ચોખાના વીંચેને આટ-
નાર; નપુંસકનો એક પ્રકાર.

તકર. પુ. (ત્વર) ચો

તકરપશોગ પુ. (ત્વરપશોગ) આપના
નામ અન્તાદાનનનો બીજો અનિચાર.

ચોરને પ્રેરણા કરી તે

તકલિ } સી. () મા વિશેષ
તકલી }

તકા. સી. (ત્ર) નકે કદપના

તકાલિ મ. (તન્વાલમ) તન્ત, જની

તકરણ ન. (તન્કણ) તન્તની નેશ રખને

તગર. પ (તગ) તગર એક જનનુ મુખથી દન

તગરા સી. (તગ) તગરા નદી

તથ વિ. (તૃતીય) તાને છ-ચુ (૨)
રીછવા.

તથ. ન. (તથ) સાગ, પગમાથ

તથ વિ. (તથ) સત્ય, સાત્ત્વિક, અરખર,
પારમાર્થિક (૨) ન. સત્યના

તથ મ. (ત્રિ) તથવા

તથાનાય પુ. (તથાનાય) } દર્શિત.
(તથાનાય) } તરતવાદ

તથિલ. વિ. (તથિલ) જેમા જેનુ મન
ચામેલુ હોય તે તથાન

તથિલ ન. (તથિલ) વાકસ તથા છાપરા

તથિલ વિ. (તથિલ) છાપરા

તથિલ ન. (તથિલ) } તથિલ કાગી,
તથિલ સી. (તથિલ) } ઉપબોધે, તથ
તથિલ

તથિલ વિ. (તથિલ) તથિલ શિષ્યને
શિષ્યામય આપતા જે શબ્દો કરતા, તથ
શબ્દો શિષ્ય તથિલ સમજાવે કે નમે કમ
તથિલ કરતા તે (૨) અમાન જનિતાયુ
(૩) માથુને આપતા તાન દ વ-આવ
પર્યાય

તથિલ વિ. (તથિલ) તથિલ એવ

તથ વિ. (તથ) તથ પામેય (૨) ન.
મુદત વિશેષ

તથ. વિ. (તથ) તથ તથિલ કરેલું

તથિલ ન. (તથિલ) મુદત વિશેષ

તથિલ પુ. (તથિલ) ચિત્તા નક્ષત્રનો અનિ-
ધાતા દેવતા

તથ. પુ. ન. (તથ) કિનારો, કમિ

તથિલ સી. () આપના

તથિલ વિ. (તથિલ) તથિલ મધ્યમ

તથિલ પુ. (તથિલ) તથિલ, સરોવર

તથિલ સી. (તથિલ) તથિલ, તથિલ.

તથિલ પુ. (તથિલ) કમિ, બેખડ

તથિલ વિ. (તથ) તથિલ, દેવાયેય.

તથિલ સી. (તથિલ) મોઝરી; પગરખા.

તથિલ વિ. (તથિલ) તથિલ તથિલ
પેરે તથિલ પામેય.

તથિલ સી. (તથિલ) તથિલ; તથિલ

તથિલ સી. (તથિલ) નદી આદિનો કિનારો

તથ ન. (તથ) ધાસ, ખડ, કબ, મો વગેરે
તથા

તથ ન. (તથ) એક જનનુ ધાસ (૨)
ધાસનુ પાથરણ, ચમક

તથિલ ન. (તથિલ) તથિલ જનનુ
પગ, છુપડી

તથિલ ન. (તથિલ) પાથ જનનુ તથિલ.
શાનિ, તથિલ, કામ અને રવામાક

એ પાથ જનનુ પવાય તથા તથા

તથિલ વિ. (તથિલ) } કામગીરી
તથિલ પુ. (તથિલ) } પધારીમા

તથા સામ તે ૨૨ માનો ૨૨ માં પતિવદ

તથિલ પુ. (તથ) પુન

તથિલ વિ. (તથિલ) } ૧૧ દિવસ
તથિલ વિ. (તથિલ) } તથા છુપડી

તથિલ વિ. (તથિલ) } સમ
તથિલ વિ. (તથિલ) } ૧૧ માનો ૧૧ માં પતિવદ

તથિલ વિ. (તથિલ) તથિલ

તથિલ પુ. (તથિલ) પાથ ખાને છ
તાન. પન્નો બીજો. તથિલ છુપડી

તથિલ

तणहारघ्न. पु० (तृणाहारक) धास सारनार,
धास वेयनार.

तण त्रि० (तल) ग्गारीक, अक्षम. (२) पु०
स्त्री० देव, शरीर. (३) न० अक्षम; वधु
परिभाष. (४) छेदे अक्षम होनाथी सि
द्धशिवानु ओक नाम. (५) शरीरनाम,
नामकर्त्तरी ओक प्रकृति के गेना उदवथी
छा उदगिगिदि गरीर पावे.

तण्णई. स्त्री० (तन्वी) नाशुक अगनागी
स्त्री. (२) सिद्धशिवानु ओक नाम.

तण्ण न० (तल्ल) शरीर. (२) नि० अक्षम
तण्णज. पु० (तल्ल) पुन

तण्णाम न० (तल्लामन्) शरीरनाम, ना
मकर्त्तरी ओक प्रकृति

तण्णतण्ण स्त्री० (तल्लतल्ल) } सिद्धशिवानु,
तण्णतण्णई स्त्री० (तल्लतन्त्री) } मुद्रितशिवानु,
धर्मप्रागल्भा नामनी गृही.

तण्णनाम. न० (तल्लनामन्) शरीरअप नाम
कर्त्तरी ओक प्रकृति

तण्णपज्जत्ति. स्त्री० (तल्लपज्जत्ति) १ पर्याप्ति
भानी ग्रीष्म शरीर नामे पर्याप्ति.

तण्णय. त्रि० (तल्ल) ग्रीष्म, अक्षम, २५५
(२) दरिद्री, अरीय (३) पायक. (४)
न० अक्षम (५) शरीर

तण्णय. त्रि० (तल्ल) तल्ल-देवथी उदपम
थपेल, पुन पुनी वगेरे

तण्णल न० (तल्ल) शारीरिक गुण

तण्णवत्तुल. न० (तल्लवत्तुल) ओ नामनी
ओक वनरपनि

तण्णवात } पु० (तल्लवात) धनवानो आ
तण्णवाय } धारभूत तल्लना, ग्गार वायु
अथनो ओक ओक

तण्णसोद्धिय न० (तल्लसोद्धिय) भावनीनु कृप
तण्ण. स्त्री० (तल्ल) धर्मप्रागल्भा नामनी
गृही

तण्णमतरा. स्त्री० (तल्लमतरा) } सिद्धशिवानु
तण्णमरी स्त्री० (तल्लमरी) }

तण्ण पु० (तल्ल) } वा. ७२३.
तण्णय. पु० (तल्लय) }

तण्ण स्त्री० (तल्ल) तृष्णा, लायसा, पि-
पासा. (२) तृष्णा; तरस.

तत न० (तत) तानथी वागे ते; वीष्णा,
सारंगी वगेरे. (२) वक्ष्ये पोसा अने गे
नरक्षी अर्थाद्विधी भटेल वाग्विनी
ओक गत, टोल, भाव्य वगेरे. (३) त्रि०
विस्तार पावेव.

ततगति. स्त्री० (ततगति) ओक गामथी ग्रीष्मे
गाम गता सावे गाम न पहुँचाय त्पा
मुधी गतिनो विस्तार थाय ते ततगति

ततिय. त्रि० (तृतीय) ग्रीष्मे-छ-गु

ततिया स्त्री० (तृतीया) ग्रीष्म.

ततो. म० (तल्ल) त्पार पती.

तत्त. न० (तल्ल) २५५; सार; तल्ल. (२)
वस्तु, सत्पदार्थ. (३) परमार्थ-पथावस्थित
(गेवे छे तेवे) होकनो २५५.
(४) छा, अक्षय, पुण्य, पाप, आश्रय,
सपर, निर्गम, अध अने मोक्ष ओ
नय तल्ल.

तत्त. त्रि० (तल्ल) तपेल, अक्षम अक्षम

तत्तज्जला. स्त्री० (तल्लजला) सुवच्छविगमनी
पश्चिम सरहद उपरनी ओक अतर नदी.

तत्तच्चिन्न. न० () रगेक्ष वस्त्र.

तत्तत्त पु० (तल्लतत्त) परमार्थ, सारअर्थ.

तत्तत्तत्त. त्रि० (तल्लतत्तत्त) तपीने अथित
थपेव.

तत्तत्तत्तत्त न० (तल्लतत्तत्तत्त) अक्षम करेव
अथेत पाणी

तत्तत्तई. स्त्री० (तल्लवती) सुधोस नगरना
अथुन राजनी राणीनु नाम.

तत्ताण्डुल्युत्त. त्रि० (तत्ताण्डुल्युत्त) तपेव पण
आशुक्त-अथेत नहीं थपेल

तत्ताण्डुल्युत्त न० (तत्ताण्डुल्युत्त) १५ मे
सत्य वचननो अनिश्य, तल्लने अनुसरी
भोथु ते

તત્તિ. સ્ત્રી૦ (તૃપ્તિ) સંતોષ; તૃપ્તિ.

તત્તિ. સ્ત્રી૦ (તત્તિ) તાપ; ક્રોધ. (૨) કાર્ય; પ્રયોગન.

તત્તિય. ત્રિ૦ (તાવન) તેટલું.

તત્તિહ ત્રિ૦ (તાવન) તેટલું.

તત્તો ઇ૦ (ત્ત.) ત્યાર પછી.

તત્થ ન૦ (તથ) સત્ય

તત્થ ત્રિ૦ (સ્વસ્ત) સ્વસ્થ અર્થે.

તત્થ ત્રિ૦ (વસ્ત) તાસ પામેય.

તત્થ ઇ૦ (તત) ત્યા; તે ઢેકાળું.

તત્થેય. ઇ૦ (તથેય) ત્યાગ.

તથાકુય ત્રિ૦ (તથાકુય) શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે તેના પ્રકારનો.

તદ્વત્થ ત્રિ૦ (તદ્વત્થ) મૂળ હતું તેડું ને તેડું.

તદ્વા ઇ૦ (તદ્વા) ત્યાગે, તે વખતે.

તદુભય ત્રિ૦ (તદુભય) તે બે

તદ્વિય. પુ૦ (તદ્વિય) અપત્યાદિ અર્થ બતાવનાર પ્રત્યય. (૨) તદ્વિન પ્રત્યયની પ્રાપ્તિના કારણજૂન અર્થ

તદ્વિયથ. ત્રિ૦ (તદ્વિયજ) તદ્વિનથી બનેલું.

તદ્ધા ઇ૦ (તદ્ધા) તે પ્રકારે.

તદ્ધ. પુ૦ ન૦ (તદ્ધ) ત્રાપો (૨) ત્રાપાને આકારે થતું નારકીનું અવધિગાન.

તત્ત્વમ્. ત્રિ૦ (તત્ત્વમ્) પધારી પર જનાર, મુનાર.

તત્ત્વમ્મયા સ્ત્રી૦ (તત્ત્વમ્મયા) મોની પહેલા; શરૂઆત

તત્ત્વજ્ઞ. ન૦ (તર્જન) એક ઉપકરણ. (૨) સાધવો. (૩) તેજ આદિ ગ્નિગ્ન પદાર્થ.

તત્ત્વજ્ઞોદિય. ન૦ (તર્જનોદિય) પાણીથી લેવો પાણેસ સાધવો.

તત્ત્વમિદ્ ઇ૦ (તત્ત્વમિદ્) ત્યારથી માટીને.

તત્ત્વુત્તિ. પ૦ (તત્ત્વુત્તિ) નત્તુગ નામનો મમાસ; સમાસનો એક પ્રકાર.

તત્ત્વમ્. પુ૦ (તદ્ભવ) તે ભવ; વર્તમાન ભવ.

તત્ત્વમ્જીવિય. ન૦ (તદ્ભવજીવિત) ઉદારિત શરીરવાળા મનુષ્ય અને તિર્યચનું જીવન.

તત્ત્વમ્મરણ. ન૦ (તદ્ભવમરણ) તદ્ભવ મરણ; જે ગતિનું આયુષ્ય બેગવે છે તેજ ગતિનું કરી આયુષ્ય બાંધી મરણ પામે તે; બાળમરણનો એક પ્રકાર.

તત્ત્વારિય. પુ૦ (તદ્ભાર્ય) દાસ.

તત્ત્વારિય. (તદ્ભારિક)

તત્ત્વમ્. ત્રિ૦ (તદ્ભોમ) તે બુદ્ધિમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

તત્ત્વ પુ૦ ન૦ (તત્ત્વ) અધકાર; અધાર. (૨) મોલ. (૩) અસાન.

તત્ત્વકાય પુ૦ (તત્ત્વકાય) તમસ્કાય કે જે અગ્નિયર, સમુદ્ધી નિકળી પાંચમાં દેવલોક સુધી પહોંચેલ છે.

તત્ત્વતમ્. પુ૦ (તત્ત્વતમ્) સાતમી નરકના જીવ

તત્ત્વતમ્મમા સ્ત્રી૦ (તત્ત્વતમ્. પ્રમા) સાતમી નરક, સાતમી નરકની પૃથ્વીનું ગોત્ર.

તત્ત્વતમા. સ્ત્રી૦ (તત્ત્વતમા) ગાદ અધકારવાળી સાતમી નરક.

તત્ત્વતિમિર. (તત્ત્વતિમિર) અધકાર (૨) અધકારનો સમુદ.

તત્ત્વપ્રમા. } સ્ત્રી૦ (તત્ત્વ પ્રમા) છઠી નરકની તત્ત્વપ્રમા. } પૃથ્વી.

તત્ત્વજલ ત્રિ૦ (તત્ત્વજલ) અસદાચારી, તન્ક. (૨) ન૦ અસાનનું બળ.

તત્ત્વકુય. ન૦ (તત્ત્વકુય) તમસ્કાય; અગ્નિયર સમુદ્ધાથી અધકારમય ધૂમસ થકે છે તે.

તત્ત્વસ પુ૦ ન૦ (તત્ત્વ) અધકાર.

તત્ત્વમ્સદ્. સ્ત્રી૦ (તત્ત્વમ્સદ્) ધોર અધકારવાળી રાત્રિ

તત્ત્વા સ્ત્રી૦ (તત્ત્વા) છઠી નરક પૃથ્વી. (૨) નીચી નિશાનું નામ.

તમાલ. પુ૦ (તમાલ) નમાસનું માલ.

तमिस्र. न० (तमिस्र) अथात्र
तमिस्रध्वार. पु० (तमिस्रध्वार) गाढ अध्वार.
तमिस्रगुहा. स्त्री० (तमिस्रगुहा) इन्द्रनिग्रहपत्नी
पैताक्ष उपराना नन इन्द्रभानु शुद्ध शिपर
तमिस्रस् न० (तमिस्र) गाढ अध्वार
तमिस्रगुहा. स्त्री० (तमिस्रगुहा) पैताक्ष प
पैतनी नन्वे पक्षिभ माधुनी ऐक गुह्य
३ जेभा यर् अकनर्ती उत नरतभा
देश साधवा नय ३
तमुक्काद्य पु० (तमुक्काद्य) तमुक्काद्य
रना ३ ६१
तमुक्काय पु० (तमुक्काय) अउत्पन्न सभु-
प्रमाना पाणीना अक्षम पश्चिमा ३५
अनकाग्नो सभुद्ध
तमुय वि० (तमुय) जन्मान (२) अ
त्यन्त अज्ञानी
तमोकसिय वि० (तमोकसिय) भरी भीनानो
दा० पीछोश रनार शुभ क्रिया रनार
तम्मण. वि० (तम्मण) तन्नो, तन्वित
तम्मय वि० (तम्मय) तन्मय, ते २१३५
(२) तेनो पिदा
तम्मियय } न० (तम्मियय) पाय तन्मा-
तम्मियय } यथी उत्पन्न यरेन आभस
आदि पाय भद्राभूत
तम्हा. प्र० (तम्हा) तेटना भाटे
तय वि० (तय) निरुत्त पसारन (२)
न० वाद्य निरो
तय स्त्री० (तय) तय तेजानानी ऐक
गत
तयस्त्राय पु० (तयस्त्राय) वाङ्मयी गदा
गनी पक्ष भानार पुष्पा
तयरायस्तुक पु० (तयरायस्तुक) उद्य-
दरुणो ऐक प्रका
तया प्र० (तया) तयरे, ते वभते
तया स्त्री० (तय) तय ननस्पतिनो ऐक
प्रका (२) तयारी, जन तय

तयार्गत. न० (तयार्गत) तयार पडी
तयायुग. वि० (तययुग) तेनु अनुसरण
कनार
तयामंत वि० (तयामंत) तयामागा
तयाविस पु० (तयाविस) तयारी मानना
अपरी जे यडे जेना सर्पनी ऐक नन.
तयाहार पु० (तयाहार) जागनी जयने
आहार कनार यानप्रस्थनी ऐक नन
तर पु० () र्द्वी पगेरे उपर जे
तय हाय ते
तर न० (तर) वेग, जग
तरंग पु० (तरंग) तग, भोग, लहे
(२) रीन
तरंड पु० (तरंड) मज्जा, न्दानु वहाय
तरंग वि० (तरंग) तरनार, पार पामना,
तरङ्ग पु० (तरङ्ग) तरस, दीपको, याननी
ऐक नन
तरण. न० (तरण) तरु ते पारपामनु.
(२) नौदा वहाय
तरणि स्त्री० (तरणि) नाना, नहाय
तरणिज वि० (तरणिज) तगना योय
तरतम. वि० (तरतम) न्यूनाधिक आयराजो
तरमहि वि० (तरमहि) वेग धारण कनार,
जगाना
तरमहिहायण वि० (तरमहिहायण) वेगधी
होडी शके ते अनयाने प्राप्त यथेय, बोडा,
जगद पगेरे (२) तरण, पुयान
तरय वि० (तरय) तरनार.
तरल वि० (तरल) यथग
तरलिय वि० (तरलिय) यथग
तरिग्र. वि० (तरिग्र) तरी यथेय
तरिग्रं प्र० (तरिग्रं) रीध, ननदी.
तरियार वि० (तरियार) तरनार
तरी स्त्री० (तरी) तरानु साधन मज्जा
तर पु० (तर) रक्ष, जाड, (२) वन
रथतिकाय

તસ્કાલ. પુ. (તસ્કાલ) વનસ્પતિકાળ;
અનંતકાળ.

તસ્મા. વિ. (તસ્મા) યુવાન; લુવાન. (૨)
તપીન; તાપુ.

તસ્મગ્ન. } વિ. (તસ્મગ્ન) ન્દાનો બાળક;
તસ્મગ્ન. } અનંત. (૨) તપુ. (૩) કાચુ.

તસ્મગ્નહસ. પુ. ન. () રાગ;
બિહારી.

તસ્મિયા. સી. (તસ્મિયા) કાળી વનસ્પતિ.

તસ્મી. સી. (તસ્મી) યુવાન બી, યુવતિ.

તસ્મીપટિકમ્મ ન. (તસ્મીપટિકમ્મ) ખીને
શોભાવવાનું પિનાન, ૩૨ મી કળા

તસ્પક્ષલંકાર. વિ. (તસ્પક્ષલંકાર) આડ
ઉપરથી પડીને મરનાર; આગમરખીનો
એક પ્રકાર.

તસ્પદ્મ. ન. (તસ્પદ્મ) આડ ઉપરથી
પડીને મરતુ તે; આગમરખીનો એક પ્રકાર.

તત. પુ. (તત) કાચુ તળીડ, કથેગી. (૨)
મધ્યમ ખા. (૩) તળીડ, બુધિનું તળુ.

તત. પુ. (તત) તાડ ટક્ષ અને તેનું કળા.
(૨) કાચતા તાપ; તાપીનો અવાજ.

તત. પુ. (તત) તપ, એક પ્રકારનું ધ્યાન
તત્ત્વજ્ઞા. સી. () એ તામનો
મૂરડો; તેવેડા

તત્ત્વ. ન. (તત્ત્વ) તળુ, બુદ્ધિ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) શાવનના તાપ પ્ર-
માણે એ કથેગીથી પાડવામાં આવતા
તાપ. (૨) તાપ વિશેષ

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) બુદ્ધિમાં પડે-
રવાનું આત્મજ્ઞ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) રાત્રીએ પ્રસન્નતાથી
જાણીત આપેલ અનંતિત નુવર્તન;
મત્તક મરનાર પાવવાનું મૂરખ. (૨) રા-
ત્રવાળ. (૩) તજાડી.

તત્ત્વજ્ઞ. } પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) તજાડા; મરનાર.
તત્ત્વજ્ઞ. }

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) રાત્રવાળ.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તથેવ.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) જોડા-પરખાથી
રક્તેષ પમ.

તત્ત્વજ્ઞ. } સી. (તત્ત્વજ્ઞ) મપાટ; મોઝડી
તત્ત્વજ્ઞ. }

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) પાતળુ; શીષુ.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) કસ્તાસ; વાધ વિશેષ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. ન. () મપા, પમ
વગેરે.

તત્ત્વજ્ઞ. સી. (તત્ત્વજ્ઞ) વાધ વિશેષ

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તથેવ; બંનેવ.

તત્ત્વજ્ઞ. સી. (તત્ત્વજ્ઞ) એક જાતનું વાસળ.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) લુઓ " તત્ત્વ "
રાખે.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) એક જાતનું ખડ

તત્ત્વજ્ઞ. } વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તપીન; તપમ્મ.
તત્ત્વજ્ઞ. }

તત્ત્વ. પુ. ન. (તત્ત્વ) જોડાથી કમ્પેનો કાપ
આપ તે તપ, અનંત આદિ આગ પ્રકાર-
રવા તપ; તપમ્મ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) તાપડો.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) ત, થ, દ, ધ, ન, 'ત'
નો વર્ગ.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) એ (તત્ત્વજ્ઞ) એ
તપનું ૩૨ તાટકમાં ૧૮ મુ તાટક.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) તપનું આગરખું
કરતુ તે.

તત્ત્વજ્ઞ. વિ. (તત્ત્વજ્ઞ) તપાનુપાન
કસ્તા, તપ-લી.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) રાત્રી, તપ.

તત્ત્વજ્ઞ. પુ. (તત્ત્વજ્ઞ) તપાનું તાપ; આત્મજ્ઞા.

તત્ત્વજ્ઞ. ન. (તત્ત્વજ્ઞ) તપાનું તાપ. તપ-
વેવ તાપુ

તમિસ. નં (તમિસ) અંધારું.

તમિસંધ્યાર. પું. (તમિસાન્ધ્યાર) ગાદ અંધાર.

તમિસગુહા. સ્ત્રી. (તમિસગુહા) કચ્છવિશ્વના
વૈતાલ્ય ઉપરનાં નવ કૂટમાંનું છુડું શિખર.

તમિસ્સ. નં (તમિસ) ગાદ અન્ધકાર.

તમિસ્સગુહા. સ્ત્રી. (તમિસગુહા) વૈતાલ્ય પ.
વૈતની યમ્મે પશ્ચિમ બાજુની એક ગુફા
કે જેમાં યજ્ઞ ચક્રવર્તી ઉપર ભરતમાં
દેશ સાધવા વ્તય છે.

તમુકકાદય. પુ. (તમુકાદિક) નમરકાદય
કરનાર દેવ.

તમુકકાય. પુ. (તમુકાય) અગ્નિવર સમુ-
દ્રમાંના પાણીના સદમ પરિણામ કેપ
અન્ધકારનો સમૂહ.

તમુય. વિ. (તમય) જન્માન્ધ. (૨) અ-
ત્યન્ત અગ્ની.

તમોક્કસિય. વિ. (તમોક્કિક) ખરી બીનાનો
ઢાંક પીછોડો કરનાર; યુધ્ધ ક્રિયા કરનાર.

તમ્મણ. વિ. (તમ્મણ) તક્ષીન; તસ્મિન્.

તમ્મય. વિ. (તમ્મય) નન્મય; તે સ્વરૂપ.
(૨) તેનો ચિહ્ન.

તમ્મિયય. } નં (તમ્માવ્રજ) પાંચ તન્મા-
તમ્મેયય. } ત્થી ઉત્પન્ન થયેલ આકાશ
આદિ પાંચ મહાબૂત.

તમ્મહા. મ. (તમ્માત્) તેટલા માટે.

તમ. વિ. (તમ) વિદ્યુત; પસારેલ. (૨)
નં વાદ્ય વિશેષ.

તમ. સ્ત્રી. (તમ) તમ; તેમનાની એક
ગત.

તમકલ્પાય. પુ. (તમકલ્પ) લોકમાંની બહા-
રની બાલ ખાનાર ધુણો.

તમગણવત્થુક. પું. (તમગણવત્થુક) ઉદ્ધ-
રણનો એક પ્રકાર.

તયા. મ. (તદા) ત્યારે; તે વખતે.

તયા. સ્ત્રી. (તય) તૃષ્ણ વનસ્પતિનો એક
પ્રકાર. (૨) સામડી; છાલ; ત્વચા.

તયાર્ગતર. નં (તદનન્તર) ત્યાર પછી.

તયાણુગ. વિ. (તદ્ભુગ) તેનું અનુસરણ
કરનાર.

તયામંત. વિ. (ત્યમંત) ત્વચાવાળા.

તયાવિસ. પું. (ત્યગ્વિ) સામડી માવના
સ્પર્શથી જેર થયે એવા સર્પની એક ગત.

તયાહાર. પુ. (ત્યાહાર) ગાળી છાકનો
આહાર કરનાર વાનસ્પતિનો એક ગત.

તર. પું. () ર્દ્ધી વગેરે ઉપર જે
તર હોય તે.

તર. નં (તાર) વેગ; બળ.

તરંગ. પું. (તરજ) નરંગ; મોગન; લહેર.
(૨) ઢીલો.

તરંડ. પું. (તરંડ) મહાવેગ; હાનું વહાણ.

તરગ. વિ. (તરક) તરનાર; પાર પામનાર.

તરચ્છુ. પુ. (તરજ) તરસ; દીપડો; વાધની
એક ગત.

તરણ. નં (તરજ) તરતું તે; પારપામતું.
(૨) નૌક; વહાણ.

તરણિ. સ્ત્રી. (તરણિ) નાવા; વહાણ.

તરણિજ. વિ. (તરણિવ) તરવા યોગ્ય.

તરતમ. વિ. (તરતમ) ન્યૂનાધિક ભાવવાળો.

તરમહિ. વિ. (તરોમહિ) વેગ ધારણ કરનાર;
બળવાન.

તરમહિહાયણ. વિ. (તરમહિહાયણ) વેગથી
દોડી શકે તે અવસ્થાને પ્રારંભ થયેલ; વેગ,
બળદ વગેરે. (૨) તરણ; યુવાન.

તરય. વિ. (તરક) તરનાર.

તરલ. વિ. (તરલ) ચંચળ.

તરલિય. વિ. (તરલિત) ચંચળ.

તરિચ. વિ. (તીર્થ) તરી થયેલ.

તરિચ્ચં. મ. (તરિત્તમ) શીઘ્ર; જલદી.

તરિયાર વિ. (તરિત્) તરનાર.

તરી સ્ત્રી. (તરી) તરવાનું સાધન; મહાવેગ.

તર. પુ. (તર) તરક; આડ. (૨) વન-
સ્પતિકાય.

તત્કાલ. પું. (તત્કાલ) વનસ્પતિકાળ;
અનંતકાળ.

તત્કાળ. વિ. (તરુણ) યુવાન; ભુવાન. (૨)
નવીન; તાઘ્નું.

તત્કાળા. } વિ. (તરુણક) ન્દાનો બાળક;
તત્કાળા. } અનંધય. (૨) નવુ. (૩) કાચું.

તત્કાળહસ. પું. ન. () રોગ;
બિમારી.

તરણિયા. સ્ત્રી. (તરણિકા) કાચી વનસ્પતિ.

તરણી. સ્ત્રી. (તરણી) યુવાન બી; યુવાન.

તરુણીપટ્ટિકમ્મ. ન. (તરુણીપ્રતિકમ્મ) અંબી
શોભાવવાનું વિજ્ઞાન; ૩૨ મી કળા.

તરુણપદ્મલય. વિ. (તરુણપદ્મલય) યા
ઉપરથી પડીને મરનાર; બાળમરણનો
એક પ્રકાર.

તરુણ. ન. (તરુણ) યા ઉપરથી
પડીને મરવું તે; બાળમરણનો એક પ્રકાર.

તલ. પું. (તલ) હાથનું તળીડ; હથેળી. (૨)
મધ્યમ ખંડ. (૩) તળીડ; બિનિનું તળુ.

તલ. પું. (તલ) તાડ વૃક્ષ અને તેનું ફળ.
(૨) હાથના તાલ; તાલીનો અવાજ.

તલ. પું. (તલ) તલ; એક પ્રકારનું ધાન્ય.

તલમ્મોહા. સ્ત્રી. () એ નામનો
શુભો; તેલેશ.

તલણ. ન. (તલન) તળવું; ભુજવું.

તલતાલ. પું. (તલતાલ) આપના તાલ પ્ર-
માણે બે હથેળીથી પાડવામાં આવના
તાલ. (૨) વાદ્ય વિશેષ.

તલમંગય. ન. (તલમંગ) બુદ્ધિમા પહે-
રવાનું આભૂષણ.

તલવર. પું. (તલવ) રાગએ પ્રસન્નનાથી
બકીસ આપેલ રત્નબિન મુવર્ણપદ
મરનેક ધરનાર ધનવાન શૂદ્ર. (૨) કો-
ટવાળ. (૩) તળાટી.

તલાળ. } પું. (તલાળ) તળાવ; સરોવર.
તલાય }

તલાર. પું. (તલવ) કોટવાળ.

તલિય. વિ. (તલિન) તળેલ.

તલિય. વિ. (તલિક) બેકા-પગરખાંથી
ટંકાયેલ પગ.

તલિયા. } સ્ત્રી. (તલિકા) સપાટ; મોઝડી.
તલિમા. }

તલિય. વિ. (તલિન) પાતળું; ઝીણું.

તલિમ. ન. (તલિમન) દરતાલ; વાદ્ય વિશેષ.

તલિમ. પું. ન. () શય્યા; પથંગ
વગેરે.

તલિમા. સ્ત્રી. (તલિમા) વાદ્ય વિશેષ.

તલિય. વિ. (તલિત) તળેલ; ભૂંજેલ.

તલિયા. સ્ત્રી. (તલિકા) એક જાતનું વાસણ.

તલુણ. વિ. (તરુણ) ભુણે “ તરુણ ”
શબ્દ.

તલ્લજ. ન. (તલ્લજ) એક જાતનું ખડ.

તલ્લસ. } વિ. (તલ્લસ) તલીન; નાસકાત.
તલ્લસ. }

તલ. પું. ન. (તલ) જેનાથી કર્મનો ક્ષય
થાય તે તપ; અનશન આદિ આર પ્રકારના
તપ; તપસ્યા.

તલવ. પું. (તલવ) તાવડો.

તલવ. પું. (તલવ) ત, થ, દ, ધ, ન; ‘ ત ’
નો વર્ણ.

તલવપ્રવિભક્તિ. ન. (તલવપ્રવિભક્તિ) એ
નામનું ૩૨ નાટકમાંનું ૧૮ મુ નાટક.

તલવરણ. ન. (તલવરણ) તપનું આચરણ
કરવું તે.

તલવરણ. વિ. (તલવરણ) તપોનુષ્ઠાન
કરનાર; તપસ્વી.

તલવ. પું. (તલવ) રવિ; સૂર્ય.

તલવધિમાલિ. પું. (તલવધિમાલિ) તાપ
કરતો વ્યક્તિ.

તલવ. સ્ત્રી. (તલવ) સૂર્યનો તાપ; અ.

તલવિ. ન. (તલવિ) રાતું મોનું; તલ
વેલ મોન

તયગિજ્ઞકૂટ. પું (તમીયકૂટ) જંગ્મીપના
૩૪૬ પર્વતનું એક કૂટ-શિખર.

તયગિય. વિ (તમીય) નપવા યોગ.

તયતેણ. વિ (તયસ્તે) તપ સંબંધી બુદ્ધ
બોધનાર; તપ યોર.

તયય પું (તયક) તાવયે; કડાઇ.

તયસમાચારી. સ્ત્રી (તરસમાચારી) આર
પ્રકારે તપ કરતું તે; તપનું અનુધાન.

તયસમાહિ. પું (તરસમાધિ) તપની સમાધિ;
કેવળ નિર્વૃત્તિ અર્થે સમાધિઆવે તપ
કરતું તે.

તયસ્સિ. વિ (તયસ્વિન્) અનશન આદિ
આર પ્રકારે તપ કરનાર.

તયાચાર. પું (તરમાચાર) આર પ્રકારના
તપનો આચાર; જેથી તપ શુદ્ધ થાય તે.

તયારિહ. વિ (તયોર્હ) તપને યોગ; પ્રા-
ચક્ષિણનો હોય પ્રકાર.

તયિય. વિ (તય) તપેલ; ગરમ થયેલ.

તયિય. વિ (તાનિત) તપાવેલ. (૨) સંતાપિત.

તયોક્તમ્. ન (તયઃકર્તૃન્) કર્મને તપાવનાર
તપકર્મ; તપોનુધાન.

તયોક્તમર્ગદિયા. સ્ત્રી (તયઃકર્મમર્ગદિકા)
તપકર્મના આધિકારવાળું પુરતક.

તયોધણ. ન (તયોધ) તપસ્વી; તપ એજ
જેનું ધન છે તે.

તયોમમાદ. સ્ત્રી (તયોમર્ગગતિ) ઉત્તરાર્ધ-
યનસત્રના ૩૦ મા અધ્યયનનું નામ.

તયોવણ. ન (તયોવ) તપોવન; તપ કર-
વાનું સ્થળ.

તયોવહણ ન (તયોવહ) ઉપધાન તપ.

તલ્લગિય. પું () બૌદ્ધધર્મને આન-
નાર; બાદનો અનુયાયી.

તલ્લયુષ્ઠ. પું (તલ્લયુષ્ઠ) ચાદીએ જે
સાધનનો ઉપચાર કર્યો હોય તેને લઈ-
નેજ પ્રતિવાદી ઉપપત્તિપૂર્વક પ્રત્યુત્તર
આપે તે.

તલ્લયણ. પું ન (તલ્લય) વ્યુત્પત્તિ અનુ-
સાર થતાં અર્થને કહેનાર શબ્દ-બૌદ્ધિક
શબ્દ પંક્તિ વગેરે.

તલ્લિય. વિ (તલ્લિય) તે પ્રકારનું.

તસ. પું (તસ) દુઃખથી ત્રાસ પામી એક
સ્થાનથી બીજે સ્થાને જવાની ગતિ
શક્તિવાળા પ્રાણી; તસ જીવ; બે દિવિય
આદિ જીવ. (૨) તસકાય માર્ગજ્ઞા. (૩)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
જીવ તસપણું પામે.

તસકાય. વિ (તસકાયિક) તસકાય જીવ;
જંબમ પ્રાણી.

તસકાય. પું ન (તસકાય) દાક્ષતા આ-
લના જીવ; બે દિવિય, તેદિવિય, ચોદિવિય
અને પંચેદિય જીવ; તસ તમૂદ.

તસજિય. પું (તસજીવ) તસજીવ.

તસણ. ન (તસન) દાક્ષતું આલયું. (૨)
પદાલન.

તસનાડી. સ્ત્રી (તસનાડી) તસ જીવોને
રહેવાનો પ્રદેશ કે જે લોકની વચ્ચે એક
રાજ પ્રમાણુ લોકના નીચેના છેડથી
ઉપરના છેડ મુધી છે.

તસનામ. ન (તસનામ્) જેના ઉદયથી
તસપણું મળે, તેવી નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ.

તસપણ. પું (તસપણ) દાક્ષતા આલતા
પ્રાણી.

તસરેણ. પું (તસરેણ) વાલામનો ૬૪ મો
ભાગ; સ્થરેણને આદ્યો ભાગ.

તસયાદયા. સ્ત્રી (તસયાદિકા) તપુ દિવિય જીવ
વિશેષ.

તસિય વિ (તસ) ત્રાસ પામેલ.

તત્ત્વ. વિ (તત્ત્વ) યથાર્થ.

તત્ત્વ. પું (તત્ત્વ) આચારકરક; દાસ; નોકર.

તત્ત્વ. જ (તત્ત્વ) તે પ્રકારે; તેવી રીતે.

તત્ત્વ. જ (તત્ત્વ) તેમજ; તે પ્રકારે.

તહકાર. પુ० (તથાકાર) મુકાએ તત્ત્વ પ્રતિ-
પાદન કરતી વખતે કે શાસ્ત્રનો પાક
આપતી વખતે શિષ્ય તહત્તિ-તે તેમજ
જ એમ કહે તે, સામાન્યજનો આશ્ચર્ય
પ્રકાર.

તહગણ વિ० (તથાગણ) પ્રશ્ન અને ઉત્તરને
જાણનાર (૨) નં સત્યજ્ઞાન

તહત્તિ ઇ० (તથેતિ) તેમજ, તહેન, મરતુ
પ્રતિપાદન કરતી વખતે બોલનારો ગ્રન્થ

તહપિ. ઇ० (તથાપિ) તોપણ

તહપ્પગાર વિ० (તથાપ્રકાર) તથા પ્રકારનું,
તેની રીતનું

તહા ઇ० (તથા) તેમજ તેમ વગી.

તહાગય પુ० (તથાગત) તથા-જનમજુથી
ગત-નીકળેલ, જનમજુમાંથી નિવૃત્ત

થયેલ, અરિહત, મજુધર વિગેરે. (૨) સર્વજ્ઞ
તહામૂઝ વિ० (તથામૂઝ) તેના પ્રકારનું,
યથાર્થ

તહામુસિ સ્ત્રી० (તથામૂર્તિ) સ્ત્રી ૨૧૭૫
તથા૩૫

તહારૂઝ. વિ० (તથારૂઝ) શાસ્ત્રમાં રહ્યા ના
છે તેના, યથોક્ત મુજુના ધરનાર.

તહારૂઝસાહુ પુ० (તથારૂપમાહુ) આશ્ચર્ય
જતાવેન આશ્ચર્ય પાળનાર સાધુ

તહાધિ ઇ० (તથાધિ) તોપણ

તહાધિ વિ० (તથાધિ) નિપુણ અગુર
(૨) પુ० સર્વજ્ઞ

તહાધિ વિ० (તથાધિ) તે પ્રકારનું

તર્હિ ઇ० (તર) ત્યા, તે દેકાણે

તહિય. વિ० (તથ્ય) સત્ય, વાસ્તવિક

તહિય. ઇ० (તર) ત્યા, તે દેકાણે

તહેવ ઇ० (તથેવ) તે પ્રકારે, તેમજ

તા ઇ० (તમાત્) તેથી

તા. ઇ० (તાવત્) ત્યામુધી

તામ્ પુ० (તાત) તાત, જાપ (૨) પુત્ર,
વત્સ

તાહ વિ० (તાચિન્) } મોક્ષમા જનાર
તાહ વિ० (ત્રાચિન્) } (૨) ૨૪ અને ૫
ગ્નો રક્ષક, પરિપાવક

તાહ વિ० (તાપિન્) તાપડુકત

તામંઘ પુ० (તમંઘ) તેની ગંધ (૨) તે
ગંધની મરોજી ગંધ

તાહણ નં (તાહન) તાહન, મારતુ તે

તાણ નં (ત્રાણ) રક્ષણ કરતુ તે (૨) શમણ

તાળ નં (તાન) શમ આનામાં પથળ મા
રવા તે

તામરસ પુ० નં (તામરમ) કમળ

તામલિ પુ० (તામલિ) અનામ જમ્યાન
એક તાપસ

તામલિત્તિ સ્ત્રી० (તામલિત્તિ) એ નામની
મઘદેશની એક નગરી, કે જ્યાં નામનિ
તાપસનો જન્મ થયો હતો

તામલિત્તિયા સ્ત્રી० (તામલિત્તિકા) ગોપાસ
ધિરથી નીકળેલ ગોપાસ મુજુની પ્રથમ
શાખા

તામસ વિ० (તામસ) અજ્ઞાન ભાવનાળો,
(૨) નં અન્ધકાર

તામસવાણ. પુ० (તામસવાણ) રજસઆમમા
અન્ધકાર ફેલાવે તેવું આણુ

તાય પુ० (તાત) પિતા, આપ

તાયત્તીસ. સ્ત્રી० (ત્રાયત્તીસ) ૩૩, તેત્રીસ

તાયત્તીસગ પુ० (ત્રાયત્તીસક) ધંધના પૂજ્ય
આનીય ગ્રામગ્રંથક જનિના દેવતા

તાર નં (તાર) આદી સોનાનો તાર (૨)
નીચો સ્વર, અતિ ઉચ્ચો સ્વર

તારગ. નં (તારક) આખની યોગી (૨)
વિષેકજન્ય જ્ઞાન (૩) ખીજા પ્રતિ
પાસુદેવ. (૪) તારા (૫) પુ० મુર્ચઆદિ
નં ૩૬.

તારગા સ્ત્રી० (તારકા) વક્ષતા ઇંદ્ર પૂર્વજ્ઞની
એથી અગ્રમદિયો (૨) નક્ષત્ર,

તારણ વિ० (તારણ) તારનાર પાર ઉતારનાર

તારય ત્રિં (તારક) તારનાં (૨) પું
બીજા પ્રતિપાસુદેવનુ નામ

તારયા, સ્ત્રીં (તારકા) જુઓ “ તારંગા ”
શબ્દ

તારા, સ્ત્રીં (તારા) સુગ્રીવની સ્ત્રી (૨)
તારા, નક્ષત્ર (૩) આકાશ અઘવર્તી ૩
ભૂમની માના (૪) એ નામની એક
મહાનદી

તારાગણ નં (તારંગણ) એ નામના એ-
કાની

તારાપદ્મ, પું (તારાપદ) આકાશ ગગન
તારાવલિપવિમસિ પું નં (તારાવલિપ્રિ-
મસિ) ૩૨ નાટકમાંનું એક નાટક.

તારિષ્ઠ ત્રિં (તારિત) તારેશ

તારિમ ત્રિં (તાર્ય) તારવા થોડા

તારિયા સ્ત્રીં (તારિકા) તારિકા દેવી (૨)
આખની કીર્તી

તારિસ ત્રિં (તારણ) તેના જેવો, તેના
સરખો

તારુણા } નં (તારુણ) ધોરન, યુવાનપદ
તારુણ } નં

તારુ પું (તારુ) તાર (તાર) નું ઝાંડ (૨)
તેનું કળી (૩) માસાયા ઝાંડ ૪૦૨ે
(૪) દામનો તાર ગાયનના ૨૨મા તાર
આપવો તે (૫) એ નામનો ગોશાળાનો
મુખ્ય આનંક (૬) તારુ

તારુડક નં (તારુડ) તારુડકનામનું એર,
તત્કાલે પ્રાણુ જન્ય તેનું એર

તારુજઘ ત્રિં (તારુજઘ) તારના જેવી લાગી
જાયવાળી

તારુણ નં (તારુ) } ચપેટા દહીં મારડુ,
તારુણા, સ્ત્રીં (તારુણા) } તારુ કરેનું

તારુદ્ધન, પું (તારુદ્ધન) તારુ દક્ષની
પગના ચિદ્રવાળા, બુદ્ધિવ

તારુના સ્ત્રીં (તારુના) ટીપ્પુ, કુટુંબ તે
તારુપદ્મ, નં (તારુપદ) તારના ઝાંડનો પખો

તારુપલંબ પું (તારુપલંબ) ગોશાળાનો
એક આનંક (૨) તારુનું કળી

તારુપિસાય પું (તારુપિસાય) વાળી ટાપા-
રાળો રાક્ષસ

તારુપુટવિસ નં (તારુપુટવિસ) તારુપુટ એર.

તારુપુટવિસ, નં (તારુપુટવિસ) તારુનું
કાડી નાખે એનું એર

તારુમૂલ્ય નં (તારુમૂલ્ય) તારુ/દક્ષના મૂળની
પેડે નીચે રિશાળ અને ઉપર અકીર્ણ
એનું એક જનતા પ્રાણિનું ધર

તારુચર પું (તારુચર) એક મનુષ્ય જાતિ,
આરણ

તારુચમા પું (તારુચમા) તારના અધિકાર
વાળો વર્ગ-પ્રમુખ

તારુવિટ નં (તારુવિટ) તારના પાદાંગો
પખો

તારુસંબુદ્ધ પું (તારુસંબુદ્ધ) તારના પાદાંગો
પડીઓ

તારુસમ નં (તારુસમ) સમખા તારમા
ગાડુ તે (૨) ત્રિં તાર અનુસાર અર.

તારુચર, } ત્રિં (તારુચર) તારુ/દક્ષના વગાડી
તારુચર } નાચના, તારુ/દક્ષના એ
વર્ગ (૨) પ્રેક્ષક રિજેક્ટ, તારુ આપનાર
પ્રેક્ષક

તારુચરકમ્મ નં (તારુચરકમ્મ) તારુ/દક્ષના
તારુ/દક્ષના

તારુચિત્ર ત્રિં (તારુચિત્ર) તારુ કરેનું

તારુચિત્ર નં (તારુચિત્ર) તારના પાદાંગો
પખો

તારુચિત્ર, ત્રિં (તારુચિત્ર) તેનું તેના પ્રકારનું

તારુ, નં (તારુ) તારુ (૨) તારુ,
સાચના

તારુચિત્રાદિ સ્ત્રીં (તારુચિત્રાદિ) તારુના
ઉપાસનાની વિદ્યા

તારુચિત્ર નં (તારુચિત્ર) } તારુનું
તારુચિત્રાદિ (તારુચિત્રાદિ) }

તાવ મ્ (તાવ) ત્યાસુધી. (૧) પહેલા
તાવ પુ (તાવ) મૂર્તિનો તડકો (૨) તપા
વડુ તે (૩) સતાપ, દુઃખ

તાવશ્ય. વિ (તાવ) તેટલુ, તેટલા પ્ર
માણનાગુ

તાવં મ્ (તાવ) ત્યા સુધી

તાવચ્ચં મ્ (તાવ) તેટલામા.

તાવચ્ચેત ન (તાવચ્ચે) મૂર્તિનો તાવ
જેટલા ક્ષેત્રમા પડે તેટલુ ક્ષેત્ર.

તાવચ્ચાં. મ્ (તાવ) તેટલામા

તાવચ્ચોય વિ (તાવચ્ચો) તાવના યોગ

તાવતિય વિ (તાવ) તેટલુ

તાવસ પુ (તામ) તપસની તાવસ (૨)
માદર ગોત્રના આર્યશાન્તિ-શ્રેણીના સિધ્ધ

તાવસા સ્ત્રી (તામ) જૈન મુનિઓની
એક શાખા.

તાવસી. સ્ત્રી (તાવ) તાવસી તપ કરનાર સ્ત્રી

તાવિચ્છ. પુ ન (તાવિચ્છ) નમાન દુઃખ

તાવિય વિ (તાવિ) તપાવેતુ

તાસ પુ (તાસ) તાસ, ખીક, બા

તાસણમ્. વિ (તાસણ) તાસ-આસ્તિમં
ભવ ઉપગવનાર

તાસન વિ (તાસ) તાસ ઉપગવનાર

તાસિ. વિ (તાસિ) ગોત્રે ખીએ અને
ખીજને ખીજાવે તે

તાસિય. વિ (તાસિ) તાસ પામેવ

તાહે મ્ (તા) ત્યારે, તે વખતે

તિ મ્ (તિ) આ પ્રકારે આમ (૨)
ધતિ, સપૂર્ણ, સમાપ્તિ.

તિ. મ્ (તિ) તથાવા

તિ વિ (તિ) તથા

તિમ્મ ન (તિમ્મ) તથાનો સમૂહ

તિમ્મય. ન (તિમ્મ)

તિમ્મસિદ પુ (તિમ્મસિદ) દેવતાનો અધિ
પતિ, દેવ

તિમ્મલ સ્ત્રી ન (તિમ્મલિગત) તેતાલીસ,
૪૩

તિમ્મિય પુ (તિમ્મિય) તથા દ્વિયનાગા ૭૫

તિમ્મલા સ્ત્રી (તિતિલા) કામા સમિપ્તતા

તિમ્મ વિ (તિમ્મ) તટ

તિમ્મલ. પુ () ધાન્યની એક જાત

૨૪ પ્રકારના ધાન્યમાનુ એ

તિમ્મ વિ (તિમ્મ) તથાગણ

તિમ્મત્ત વિ (તિમ્મત્ત) તથા ઉપર તથાથી
અધિ

તિમ્મ વિ (તિમ્મ) મન વચન અને
તથા એ તથાની પુનઃ કરીને છતનાર

તિમ્મ પુ (તિમ્મ) વસ્તુવિગતના પશ્ચિમ
સરદ ઉપરનો વખારા પરંત

તિમ્મય ન (તિમ્મય) વિવિધ રાશિ
વિશે

તિતિમ્મિય ન () ખેડના તથા
ખાના તે બાકી કરતુ તે (૨) વિ
ગત કરનાર

તિમ્મ } પુ (તિમ્મ) તથા ખીજનાગા
તિમ્મ } કાનાગુ એક જાતનુ જા
તિમ્મ } (૨) વાણારસી નગરીનુ

તિમ્મના જાડનાગુ તિમ્મ નામે ઉદ્યાન

(૩) સાનર્થી નગરીની મહારતુ એ
નામનુ એક ઉદ્યાન (૪) ૧૧ મા તીર્થકંતુ
ધાન્ય

તિમ્મ પુ (તિમ્મ) તથા ખી
તિમ્મ } જા
તિમ્મ } (તિમ્મ) તથા

કે જાડ (૨) દેડા

તિક પુ (તિક) તથાનો સમૂહ

તિકકુય ન (તિકકુ) સુદ, મરી અને પિપર
એ તથા વડુ

તિકણશ્ય. વિ (તિકણશ્ય) ૬ વાચિક ૫
વાચિક અને ઉભવાચિક એમ ત્રણ
વખતે આશ્રય કરનાર

તિકરણ વિ० (તિકરણ) મન રચન અને
કાયા એ નણ કંણ

તિકલ્લ નં (તિકલ્લ) તણ જળનો તિપય
તિકાલ્લ પુ० (તિકલ) બૃત, લાખિય અને
પર્વમાન એ નણ કાળ

તિકૂડ પુ० (તિકૂડ) નમૂનીપના મેડની પૂર્વે
આવેલી ગીતોદા મદાનદીની દક્ષિણ
દિશામા આવેલો એ નખારા પર્વત

તિકોળા વિ० (તિકોળ) તિકોણાકાર પદ્મથ
(૨) નં રીંગોડનું ફળ

તિકલ્લ વિ० (તોલળ) તીમુ તીન (૨)
વેગરાન (૩) ડોર, નિષ્કુર

તિકલુતો. મં (તિકલુ) નણગર

તિગ નં (તિગ) નણ રંગાનો સગમ

તિગદુય નં (તિકદુલ) મુદ, પાપગ અને
મરી-તીખા એ તણ ઔપધિ

તિગરણ નં (તિગરણ) મન, રચન અને
કાયા એ નણ કંણ

તિગિચ્છકૂડ નં (તિગિચ્છકૂડ) શિખરી
પર્વતના ૧૨ દૃટમાનુ અગાઆરમુ દૃટ

તિગિચ્છિદ્દ પુ० (તિગિચ્છિદ્દ) નિરધ પ
ર્વત ઉપરનો દ્વલ

તિગિચ્છ પુ० (તિગિચ્છ) એ નામનો એક
દ્વલ (૨) દશમા દેવોડેનું એક વિમાન

તિગિચ્છ પુ० (ચિકિત્સ) ચિકિત્સા કરનાર, વૈદ

તિગિચ્છા ત્રિ० (ચિકિત્સક) ચિકિત્સા કર
નાર, વૈદ, દરખામ રજેરે

તિગિચ્છણ નં (ચિકિત્સા) ચિકિત્સા કરેલી

તિગિચ્છય નં (ચેકિત્સ) ચિકિત્સા

તિગિચ્છય ત્રિ० (ચિકિત્સક) ચિકિત્સા
કરનાર, વૈદ

નિગિચ્છા. સ્ત્રી० (ચિકિત્સા) ચિકિત્સા, રોગ
નિનાગ્ય ઉપાય (૨) ઉપાયણના ૧૬
દોષમાનો ઝોડો દોષ

તિગિચ્છાયણ પુ० (ચિકિત્સાયણ) જોડા ન
ક્ષત્રનું ગોડ

તિગિચ્છાસત્ય નં (ચિકિત્સાસાસ) ચિકિત્સા
સાસ, આપુર્વ

તિગિચ્છ પુ० (તિગિચ્છ) શિખરી પર્વતનું
એક ગિખગ (૨) નિપદ પર્વત ઉપરનો
એક દ્વલ (૩) યુવની ગમ

તિગિચ્છકૂડ પુ० (તિગિચ્છકૂડ) અમરેદનો
એક ઉત્પાત પર્વત

તિગિચ્છગયતી. સ્ત્રી० (તિગિચ્છગયતી) તિ-
ગિચ્છ નામની નગરી

તિગિચ્છિદ્દ પુ० (તિગિચ્છિદ્દ) નિરધ
પર્વતની રચેનો એક દ્વલ

તિગિચ્છય. પુ० (ચિકિત્સક) ચિકિત્સા
કરનાર વૈદ

તિગિચ્છય. નં (ચેકિત્સ) રોગની ચિ-
કિત્સા કરીની તપાસ

તિગુણ. વિ० (તિગુણ) નણગપુ (૨) દ્વલિ-
વાદતથેન સિદ્ધ શ્રેણિ પરિકર્મોના નખો એક

તિગુત્ત વિ० (તિગુત) મન રચન અને કાયાથી
ગુપ્ત-મુરસિન

તિગુત્તિ સ્ત્રી० (તિગુત્તિ) મન રચન અને
કાયાને પાપથી ગોપનાર નણ ગુપ્તિ

તિગુરંતરિય વિ० (તિગુરંતરિક) તણ યરને
આતરે લિક્ષા યેનાર ગોશાળાના મતનો
અનુયાયી

તિગલુ પુ० (તિગલુ) અમુરિદિય પરમશુન
અને પરમ અરધિ એમ નણ ગાનરપો
અમુ ધરનાર તથા રપના સાધુ

તિગય પુ० (તિગય) તણલોહ

તિગ્યાળ નં (તિગ્યાળ) સરખા તણરથાન-
હદય, કર અને મત્તક (૨) પું કર્મોનો
ત્રિગણીયો ગસ

તિદ્. પુ० () તિડ

તિણ નં (તુણ) ધાસ/ખ.

તિણાય નં (ત્રિણિક) તણ નપનાગુ સત્ર

તિણય વિ० (ત્રિણ) આનિ મધ્ય અને
અપસાનમા નમેય

તિથિયણ. પુ. (ત્રિયણ) સંકર; સિવ.
તિથિસૂય. ન. (તૃણસૂય) તૃણનો આગલો ભાગ.
તિથિસૂય. પુ. (તૃણસૂય) ધાસના પૂર્ણ.
તિથિસ. પું. (તિથિ) રૂઢવિશેષ; નેતરનું
ગ્રાહ.

તિથિસજ્જણ. સ્ત્રી. (તિથિજ્ઞાણ) નેતરની
છડી.

તિથિ. ત્રિ. (તોષ) પાર પામેલ; તરી
ગમેલ.

તિથિયાણિ. ત્રિ. (તિથિયાણિ) મતિ, ધુન અને
અવધિ એ ત્રણ જ્ઞાનવાળો.

તિથિયાણ. પુ. (તીર્થક) એ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય

તિથિદા. સ્ત્રી. (તૃણ) તૃણ; પિપાસા.

તિથિજ્ઞ. ત્રિ. (તિથિજ્ઞ) પરિપક્વ આદિ
સદન કરનાર; દીનતા રહિત.

તિથિજ્ઞણ. ન. (તિથિજ્ઞ) સદન કરવું તે.

તિથિજ્ઞા. સ્ત્રી. (તિથિજ્ઞ) તિથિજ્ઞ; પરિ-
પક્વ સદન કરના તે, સદનથીવળા.

તિથિજ્ઞિય ત્રિ. (તિથિજ્ઞિય) સદન
કરેલ.

તિત્ત. ત્રિ. (તૃપ) તૃપ્ત. સપુષ્ટ.

તિત્ત. પુ. (તિત્ત) તીખો રસ. (૨) ત્રિ.
તીખારસવાળું; તીખુ. (૩) તિત્તારસનામ
કર્મ; નામકર્મથી એક પ્રકૃતિ કે જેના
ઉદયથી છવ તીખો રસ પામે છે.

તિત્તણામ. ન. (તિત્તણામ) નામકર્મની
એક પ્રકૃતિ.

તિત્તરસણામ. ન. (તિત્તરસણામ) નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ.

તિત્તલાડય. ન. (તિત્તલાડય) કડવી તુંબડી.

તિત્તિ. સ્ત્રી. (તિત્તિ) તૃપ્તિ; સંતોષ.

તિત્તિર. પુ. (તિત્તિ) નેતર પક્ષી.

તિત્તિરનસજ્ઞ. ન. (તિત્તિરજ્ઞ) તેતરના
અંતરનું પ્રતિપાદન કરનાર અન્ય
વિશેષ.

તિત્તિસ. } સ્ત્રી. નં. (ત્રિયણ) ૩૩;
તિત્તિસ. } તેત્રીસની સંખ્યા.

તિત્થ. પું. (ત્રિ) સાધુ, સાધ્વી, શ્રી.

તિત્થ. પુ. (ત્રિ) વક, આવિકાનો સ
મુદાય; જેન સંધ,

તિત્થ. પુ. ન. (તીર્થ) ગંગા જમુના-વગેરે
ઔદિક તીર્થ. (૨) સાધુ, સાધ્વી, આવક,
આવિકા રૂપ સંધ-સમુદાય. (૩) શાસન;
તીર્થકરનું સામ્રાજ્ય. (૪) તરવાનું સ્થાન.
(૫) તીર્થકર નામ; નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
કે જેના ઉદયથી છવ તીર્થકરપણું પામે.
(૬) દર્શન; મત. (૭) નદી વગેરેમાં ઉ-
તરવાનો રસ્તો. (૮) યાત્રાનું સ્થાન.

તિત્થ્યકર. } પુ. (તીર્થક) આર તી-

તિત્થ્યકર. } પુ. (તીર્થક) ધને સ્થા-

તિત્થ્યકર. } પુ. (તીર્થક) પનાર; તી-

તિત્થ્યકર. } પુ. (તીર્થક) થકર. (૨)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ, જેના ઉદયથી
છવ તીર્થકર પદ પ્રાપ્ત કરે છે.

તિત્થ્યકરસિદ્ધ. પુ. (તીર્થકસિદ્ધ)-તીર્થકરપદ
પ્રાપ્ત કરીને સિદ્ધ થનાર.

તિત્થ્યનાહ. પુ. (તીર્થનાહ) તીર્થના અધિ-
શ્વતા; તીર્થકર.

તિત્થ્યવચ્ચત્તણચરિયણિવદ્ધ. (તીર્થવચ્ચત-
ચરિયણિવદ્ધ) ૩૨ નાટકમાંનું એક પ્રકારનું
નાટક.

તિત્થ્યમેય. પું. (તીર્થમેય) તીર્થમાં બેઠ
પાડવો તે.

તિત્થ્યયર. પુ. (તીર્થયર) સાધુ, સાધ્વી,
આવક, આવિકા, એ ચાર તીર્થ સ્થાપનાર.

તિત્થ્યયરોડિયા. સ્ત્રી. (તીર્થયરોડિયા) તીર્થ-
કરના ચરિત્રવાળો ગ્રંથ વિભાગ.

તિત્થ્યયરણામગોપકર્મ. ન. (તીર્થયરણામગો-
પકર્મ) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના
ઉદયથી છવ તીર્થકર નામ ગોત્ર પામે.

તિત્થ્યયરસિદ્ધ. પું. (તીર્થયરસિદ્ધ) તીર્થકરપણું
સિદ્ધ થનાર.

તિથસિદ્ધ પુ. (તીથસિદ્ધ) તીથ સ્થપાયા
પડી સિદ્ધ થનાર

તિથાહિર પુ. (તીથાહિર) ચતુર્થ તીથના
અધિપતિ, તીથેકર

તિર્થોચ વિ. (તીર્થોચ) ધર્મોચિત્ત, તે તે
ધર્મના રિવાજ (૨) કાલના ધર્મનો
અનુયાયી

તિરુગાલિય ન. (તારોગાલિય) એ નામનો
એક પત્નો, ૫૨ પત્નીમાનુ એક

તિરૂદ પુ. (તિરૂદ) સન્માનીત એક મા-
નુ ઉપદેશ, તિરૂદી કાઠી (૨) તેને
ધાન્ય કરનાર, સન્માની

તિરૂદિ પુ. (તિરૂદિ) નથ દસ ધારણ ક-
નાર સન્ધાસી, તિરૂદી

તિરૂદિય ન. (તિરૂદિય) સન્માનીતે રા-
ખવાની તાકીડી, જેના યોગથી તિરૂદી
કહેવાય છે તે

તિરૂસા } સી. ન. (તિરૂસા) આર તિ
તિરૂસિસ } શામાની ગમે તે નથ તિ

તિરૂલ વિ. (તિરૂલ) મન વચન અને
ગયાને ડોનાવનાર

તિરૂરદ સી. (તિરૂરદ) ત્રાકુ ૬૩ ની
મખ્યા

તિરૂ વિ. () આદ્ય થત, પાણીથી
પરેન

તિરૂ વિ. (તારૂ) તરી મેન પા પામેવ

તિરૂાણ ન. (તિરૂાણ) મતિ, શુન અને
અવાધ એ નથ જ્ઞાન

તિરૂવ. વિ. (તિરૂવ.) ૫૬૨, ૧૫

તિરૂાસિય વિ. (તિરૂાસિય) દોરાના નથ
વેશન-આટથી બાધેલ

તિરૂંત ન. (તિરૂંત) શુદ્ધ અશુદ્ધ અને મિશ્ર
એ નથ પુદ્ગલનો સમૂહ

તિરૂડ વિ. (તિરૂડ) ત્રણ પડનાથ

તિરૂણ ન. (તિરૂણ) આખમાથી
તિરૂણા સી. () ત્રીયા તરી રોકુ (૨)
દુ બ દેવ કિસા ૨૨ી

તિરૂાસ પુ. (તિરૂાસ) આર સ્પર્ધમાના
નથ સ્પર્ધ

તિરૂાગ પુ. (તિરૂાગ) તૃતીયાક, નાગે
ભાગ

તિરૂાદુર ન. (તિરૂાદુર) ઘી, સા. અને મધ.

તિરૂાસિય. વિ. (તિરૂાસિય) નથ માસનુ,
નથ મહિનાનુ

તિરૂાસિયમસ ન. (તિરૂાસિયમસ) નથ
માસના ઉપનામ

તિરૂાસિયા. સી. (તિરૂાસિયા) બિખુની
તીથ પડિમા જેમા એક મહિના
સુધી નથ દાત અત્રતી અને નથ દાત
પાણીની ૧૪ રકાય

તિરૂા વિ. (તિરૂા) મોટુ માનુ, મરૂની
એક જાત

તિરૂામિલ પુ. (તિરૂામિલ) એ નામનો એક
જાતનો મરૂ

તિરૂામિલમિલ. પુ. (તિરૂામિલમિલ) એ
મરૂરનો મહાન મરૂ

તિરૂામિર. ન. (તિરૂામિર) અધકાર (૨) પરેનની
વનસ્પતિનો એક પ્રકાર

તિરૂામિરિસ પુ. () દક્ષિણેશ

તિરૂામિસા સી. (તિરૂામિસા) ભરતના પેનાક્ય
પરેનની એક શુદ્ધ કે જેમા થઇ અકર્તા
દક્ષિણ ભરતાદમાથી ઉત્પાદમા જઇ
શકે છે

તિરૂામિસસુહા. સી. (તિરૂામિસસુહા) જુઓ
“ તિરૂામિસા ” શબ્દ

તિરૂામિસસા સી. (તિરૂામિસસા) જુઓ “ તિ-
મિસા ” શબ્દ

તિરૂામિહ પુ. (તિરૂામિહ) ત્રીજા સહવનાથ તી
ચક્રેનના પક્ષનુ નામ

તિરૂામિય ન. (તિરૂામિય) ત્રણનો સમુદાય (૨)
શરીરનો એક અવયવ વાસના ડરોડનો
એક ભાગ (૩) નથ માર્ગ બેગા યાવ તે
સ્થળ, ત્રિકાથ માર્ગ

તિય. ત્રિં (તૃતીય) ત્રીજું.

તિયસ. પું (ત્રિદસ) દેવતા.

તિયાહ. પું (ત્રિકાહ) ત્રણ દિવસ.

તિરિચ્છિય. ત્રિં (ત્રિષ્ઠીન) ત્રિષ્ઠો.

તિર્યક્ષ નં (ત્રિવિદ્ય) સમ્યગ્ જ્ઞાન, સમ્યગ્
ર્જન અને સમ્યક ચારિત્ર એ મોક્ષ સા-
ધન રૂપ ત્રણ રત્ન.

તિરાય. ત્રિં () તાડન કરેલ.

તિરાસિ. નં (ત્રિશિ) ત્રેશિક મત પ્ર-
માણે છવ, અછવ અને છવાછવ એમ
ત્રણ ત્રાશિ-પદાર્થ સમૂહ.

તિરિ. ત્રિં (ત્રિષ્વ) ત્રિષ્વ.

તિરિસ્સ ત્રિં (ત્રિષ્વ) ત્રિષ્વ. (૨) પું
પશુ પક્ષી વગેરે આણી. (૩) મત્સ્યલોક,
મધ્યલોક. (૪) નં મધ્ય, વચમા.

તિરિક્ષણાઘ્ર સ્ત્રીં (ત્રિક્ષણિ) ત્રિષ્વની
ગતિ.

તિરિક્ષણમ્ભ. પું (ત્રિષ્વનુમ્ભ) દેવોની
એક ગતિ.

તિરિક્ષણોણિ. પું (ત્રિષ્વણિ) પશુ,
પક્ષી વગેરે ત્રિષ્વ.

તિરિક્ષણોણિ. સ્ત્રીં (ત્રિષ્વણિ) } ત્રિષ્વ-
તિરિક્ષણોણિ. સ્ત્રીં (ત્રિષ્વણિ) } અણી;
ત્રિષ્વની સ્ત્રીં.

તિરિક્ષણોણિય ત્રિં (ત્રિષ્વણિક) ત્રિષ્વ
યોનિમા ઉત્પન્ન થયેલ.

તિરિક્ષણિસા. } સ્ત્રીં (ત્રિષ્વણિક) પૂર્વ
તિરિક્ષણિસિ. } આદિ દિશા.

તિરિક્ષણવચ્ચ. પું (ત્રિષ્વચ્ચ) વચમા
પડેલો પર્વત; માર્ગને અટકાવનાર પર્વત

તિરિક્ષણમિત્તિ. સ્ત્રીં (ત્રિષ્વમિતિ) વચ્ચી
ભીન

તિરિક્ષણવસદ. સ્ત્રીં (ત્રિષ્વવસિ) ત્રિષ્વ
યોનિ.

તિરિચ્છિ. ત્રિં (ત્રિષ્ઠીન) ત્રિષ્ઠું. (૨)
ત્રિષ્વ સંખ્યા.

તિરિચ્છિય. પું (ત્રિષ્વ) ત્રિષ્વ; પશુ.

તિરિય. ત્રિં (ત્રિષ્વ) પશુ પક્ષી વગેરે
ત્રિષ્વ. (૨) ત્રિષ્ઠું. (૩) પું ત્રિષ્ઠો
લોક; મધ્યલોક. (૪) સ્ત્રીં ત્રિષ્ઠી
દિશા; ત્રિષ્ઠી દિશા. (૫) નં મધ્ય.

તિરિયલોગ. } પું (ત્રિયલોગ) અદારમે
તિરિયલોગ. } યોગન પ્રમાણે ત્રિષ્ઠો લોક.
(૨) મત્સ્યલોક; મધ્યલોક

તિરીડ. પું નં (ત્રીડ) ત્રણ શેખરવાળો
મુગટ.

તિરીડ. પું (ત્રીડ) લોધરનું નાડ

તિરીડપટ્ટય. નં (ત્રીડપટ્ટ) લોધ નામના
ઝાડની છાલનુ બનાવેલુ વસ્ત્ર

તિરીડિ ત્રિં (ત્રીડિ) મુકટધારી.

તિરિચ્છિય. ત્રિં (ત્રિષ્ઠીન) ત્રણે ગુણેય;
ત્રણગણુ.

તિરોમાવ. પું (તિરોમાવ) અંતર્ધાન; છુપા
રહેલુ તે.

તિલ. પું (તિલ) તણ. (૨) ૮૮ અક્ષમાનો
૩૧ મો અક્ષ

તિલમ. પું (તિલમ) છુઓ " ત્રિયમ "
શબ્દ.

તિલમકરણી. સ્ત્રીં (તિલમકરણી) કપાળે
તિલક કરવાની સગી.

તિલમરચણ. નં (તિલમરચણ) એક પ્રકારનું
તિલક.

તિલપણિદિગ્ધા. } સ્ત્રીં (તિલપણિકા) તણની
તિલપણિદિયા. } બનાવેલ એક ખાવાની
ચીજ, તથા સાધ્ણી.

તિલપિ. નં (તિલપિટ) તણપટ.

તિલપુણવચ્ચ. પું (તિલપુણવચ્ચ) ૩૨ મો
મદાઅક્ષ

તિલમટ. પું (તિલમટ) તણની જેની કર-
નાર એક આભણુ.

તિલય નં (તિલય) તિલ; આમડી ઉપર
કાળા રંગનો તિલના જેવો ઝાવ. (૨)

આપો, ટીલુ (૩) તિવનુ આડ (૪) ૨૨
મા તીર્થકરનુ ચૈત્ય વૃક્ષ (૫) એ નામના
આપની ચોવિસીના પ્રથમ પ્રતિ વામુદેન
(૬) એ નામનો એક દોષ અને એક
સમુદ.

તિલસંગલિયા સીં (તિલમલિકા) તપની
કૃતી

તિલસમ્બુલિયા સીં (તિલમ્બુલિકા)
તપસાકૃતી

તિલાગણિ. પું (તિલાગિ) તપના આડની
અગ્નિ

તિલિતિલય પું () નામના
નિશેષ

તિલિમ પું (તિલિમ) નાથ નિશેષ

તિલુન્ક. નં (ત્રેલોચ) સ્વર્ગ, મર્ત્ય અને
પાતાળ એ ત્રણ લોકોનાં જનસમુદાય

તિલોઈ સીં (ત્રિલોચી) } સ્વર્ગ મર્ત્ય
તિલોન્ક. નં (ત્રેલોચ) } અને પાતા-
તિલોગ } પું (ત્રિલોક) } ણ એ ત્રણ
તિલોપ. } લોક

તિલ્લ નં (તૈલ) તેલ

તિલ્લકુટ્ટી સીં (તિલકુટ્ટી) તપના

તિલ્લગ ત્રિં (તૈલક) તેલ ધ્યેયનાર

તિલ્લપૂય પું (તિલપૂય) તેલપૂઆ, તેલના
માનપૂઆ

તિલ્લમલ્લી સીં (તિલમલ્લી) તપનો ખોળા

તિરકંતી. સીં (તિરકં) પહેલવાનની એક
પ્રકારની ચાન (૨) લામ વગેરેનું ત્રણે

પગે ઉભા રહેતું, મોઝાની એક પ્રકારની
ચાન. (૩) હાથીનું પલાન માધ્યાની

રસ્તી-દોરડી (૪) કુદવાનો એક પ્રકાર
(૫) ત્રણ પડેનો સમૂહ

તિરમા પું (તિરમ) વર્મ, અર્થ અને કામ
એ ત્રણ પુરુષાર્થ

તિવટ્ટ પું (તિવટ્ટ) ભરતક્ષેત્રના ભરિષ્ઠના
નરમા વામુદેન

તિવરિસ પું સીં (તિવર) ત્રણ વગસની
પ્રત્યક્ષાનાળા સાંતુ સાધી

તિવરિ સીં (તિવરિ) પેટ ઉપર ત્રણ
વાટા હોય છે તે

તિવરિયા. સીં (તિવરિકા) કોપ કંટી
વખને કપાળ ઉપર નચાવી-વિટી પડે

તે (૨) પેટ ઉપર પડના ત્રણ વાટા

તિવરિ સીં (તિવરી) પેટ કે કપાળ ઉપર
થતી ત્રણ રેખા

તિવરિ. પું (તિવર) મન વચન અને
કાયા એ ત્રણનું પાડનું

તિવરિ. નં (તિવરિ) } મન વચન
તિવાયમા સીં (તિવાયમા) } કાયાનો નાશ

કરવો, ધર્મિય આપુષ્ય અને દેહ એ ત્રણનો
નાશ કરવો તે (૨) ત્રણનો અતિપાત

કરવો તે.

તિવિટ્ટ. પું (તિવિટ્ટ) આપુ ચોવીસીના
પ્રથમ વામુદેન (૨) આપની ચોવીસીના

નરમા વામુદેન.

તિવિહ. ત્રિં (તિવિહ) ત્રણ પ્રકારનું

તિવિ. ત્રિં (તિવિ) તીક્ષ્ણ, આક્ર, દુ સદ
(૨) રોદ (૩) અત્યંત, ગાદ. (૪) પું

અત્યંત મરણ નિપજો તેવો રોગ (૫)
પું તીવરસ, કંડવો રસ

તિસંક નં (તિસંક) } પ્રાત કાળ,
તિસંકા સીં (તિસંકા) } મધ્યાહ્ન અને

સાંજ એ ત્રણ સમયો સમૂહ

તિસંધિ ત્રિં (તિસંધિ) આતિ, મધ્ય અને
અન્ત છેડે સાધા ત્રણ

તિસત્તમ્બુત્તો. ત્રિં (તિસત્તમ્બુત્ત) ૨૧ વાર,
૨૧ વખત

તિસમુદ. ત્રિં (તિસમુદ) ધર્મ, અર્થ અને
કામ એ ત્રણ વસ્તુથી બનેલ

તિસર. પું (તિસર) ત્રણ સરોવર (૨)
ત્રણ સરોવરો માળા.

તિસરા. સીં (તિસરા) મન્ય બન્ધન ત્રિ-
ગોળ, માળા પકડવાની જાળ.

તિસલા. સ્ત્રી (તિસલા) ભગવાન મહારીર
સ્વામિની માતાનું નામ

તિસદ્. ન૦ (તિસદ્) માયા, નિયાળ અને
ગિરિદાસના એ ત્રણ શબ્દ

તિસા સ્ત્રી (તુષા) તરસ

તિસાલમ પુ૦ (તિસાલમ) તથા પદ્મજવાળુ ૪૦

તિસિય ત્રિ૦ (તુષિય) તુષાતુર થયય,
તુષાયુક્ત

તિસુદ્ધિ. સ્ત્રી (તિસુદ્ધિ) સમક્રિતની તથા
ગુદિ, દેવ, શુદ્ધ અને ધર્મ શિવાય બા-

કીની સાસારિક વસ્તુ માત્રને તુરુ-

નિ.માત્ર માનની તે

તિસૂલ ન૦ (તિસૂલ) તિસૂલ

તિસુલિયા. સ્ત્રી (તિસુલિયા) બાબી સુખ
(૨) નાનું ત્રિશ્વ

તિસોવાળ. ન૦ (તિસોવાળ) ત્રણ દિશામાં
રોપાન-પ્રાપ્તીવાનો સમૂહ

તિહા. જ૦ (તિહા) ત્રણ પ્રકારે

તિહિ પુ૦ સ્ત્રી (તિહિ) નિધિ, દિવસ

તિહુયણ પુ૦ (તિહુયણ) ઉર્ધ્વ, અધો અને
ત્રિ-કો એ ત્રણ વોક.

તોફલ ન૦ (તોફલ) તેનિન નામનું દ્રવ્ય,
૧૧ દરબુમાનુ એ.

તોત ત્રિ૦ (જનીત) જૂતકાળનું, જનકાળનું

તોતસા સ્ત્રી (મતીતાસા) જનકાળ

તોય. ત્રિ૦ (તૃતીય) ત્રીજું

તોય ત્રિ૦ (જનીત) જનકાળનું જનકાળનું
(૨) પુ૦ જનકાળ

તોયસા સ્ત્રી (જનીતાસા) જનકાળ

તોર પુ૦ (તોર) કાગે, દિવારો

તોરંગમ. ત્રિ૦ (તોરંગમ) પાસામાં, પાર
જળાં,

તોરિય. ત્રિ૦ (તોરિય) પાંચ ઉતારેલ (૨)
સમાપ્ત, પૂર્ણ કરેલ

તોસ. } સ્ત્રી (ત્રિશ્વ) ત્રીસ, ૩૦

તોમદ }

તોસમ ત્રિ૦ (ત્રિશ્વમ) ત્રણવાગટ એ
ત્રિશ્વોના ઉપવાસ

તોસયુક્ત. પુ૦ (ત્રિશ્વયુક્ત) ત્રિશ્વયુક્ત નામના
બીજા નિદાન કે જોણે જીવના અસખ્યાત

પ્રદેશ પેળી છેલા પ્રદેશમાં જીવત છે,

બીજામાં નહિ, એવી રીતે સ્થાપન કર્યું.

તોસમદ. પુ૦ (ત્રિશ્વમદ) એ નામના માંદર
જોતના સમૂહવિરુદ્ધ ચિતરના શિષ્ય

તોસય પુ૦ (ત્રિશ્વય) એ નામના ભગવાન
મહારીર સ્વામિના એક શિષ્ય

તોસયદેવ. પુ૦ (ત્રિશ્વદેવ) મહારીર સ્વા-
મિના નિષ્ક નામના સાધુ કે જે કાળ
સરીને મથમ દેવલોકના સામાનિક દેવના
થયા તે

તોસા. સ્ત્રી (ત્રિશ્વ) તોસ, ૩૦

તુ. જ૦ (તુ) સમુદાય. (૨) અવધારણ.

(૩) વિરોધ (૪) વિતર્ક, પચ (૫)

પાદપચ (૬) તેના માટે (૭) અને,

વળી (૮) બેઠ, બિલના

તુઝદુહ. ન૦ (તુઝદુહ) બામા સધને પડતું

તુઝર. પુ૦ (તુઝર) એક જનનું ધાન્ય, તુઝેર

તુઝ ત્રિ૦ (તુઝ) ઉચ ગુણવાળું, ઉચત

(૨) અદાર નીકળતું

તુઝિય. પુ૦ (તુઝિક) એ નામનું ગોત્ર (૨)

પુ૦ સ્ત્રી (તુઝિક) ગોત્રી

તુઝિયા. સ્ત્રી (તુઝિકા) એ નામની એક

પ્રસિદ્ધ નગરી, કે જ્યાં મહારીરગ્યામીના

પણા જ્ઞાનકા રસતા હતા,

તુઝિયાવળ પુ૦ (તુઝિકાવળ) તુઝિક ગોત્ર-

ના પારિ (૨) ન૦ એ નામનું એક ગોત્ર.

તુડ. સ્ત્રી ન૦ (તુડ) મેઢું, મુખ (૨)

માચ

તુડિલ ત્રિ૦ (તુડિલ) દુધાળો, ફાદાળો.

(૨) મોટા પેટવાળો

તુવ ન૦ (તુવ) તુવડું, પુંમડી (૨) તુવ-

ડીના દર્શાવવાળું જ્ઞાનાશ્રયનું પદ અથવા

યન. (૩) ચક્ર અથવા પેઠાની વચ્ચેનો
ગોળ અવયવ.

તુલસી. પુ. (તુલસી) ભયથી અબધ
થયેલ.

તુલસી. નં. (તુલસી) તુલસીના અધિ
કારવાળું નાતામયનું છઠું અધ્યયન.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુલસીની વીણા
વગાડનાર.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) તુલસીની વીણા.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) ચમરેન્દ્ર તથા જ્યેષ્ઠની
અભ્યંતર પરિપદ-સભા (૨) મૃત્યુ તથા
ચંદ્રની અભ્યંતર પરિપદ

તુલસી. નં. (તુલસી) તુલસી, તુલસી.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) તુલસીની વેલ.

તુલસી. પુ. (તુલસી) શ્રી સુમનિનાથ પ્રભુનો
યક્ષ. (૨) શકેન્દ્રની ગન્ધર્વ મેનાનો અ-
'ધિપતિ. (૩) ત્રીજો ગન્ધર્વ (૪) જક્ષ
નિશેષ (દીપ્ત)

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) નજીવ, નિઃસાર, અમ્બ;
દયકુ (૨) યોધ, નોમ અને ચઉદમ એ
ત્રણ નિધી. (૩) શન્ય (૪) અપૂર્ણ

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) ગભીરતા વિનાનું.
તુલસી. દયકુ, (૨) નિર્ધન; દરિદ્રી
(૩) ગર્વિષ્ઠ, તોળડો

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) યોધ, નોમ અને
સોદસની નિયંત્ર નામ.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) યોધ, નોમ અને
સોદસની નિયંત્ર નામ.

તુલસી. નં. (તુલસી) તૂટી, વાઘ વિગેય.

તુલસી. નં. (તુલસી) વાઘ, વાઘિન

તુલસી. નં. (તુલસી) વિચ્છેદ, પૃથક્કણ

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) સતુષ્ઠ, સતોષ પામેલ,
પુશી થયેલ

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) સતોષ, તુલસી

તુલસી. નં. (તુલસી) તૂટી, વીણા આદિ
વાઘિન (૨) ૮૪ શાખ તુલસીના પ્રમા-
ણનો કાળ વિભાગ. (૩) બાલુઅન્ધ;
ગેરખા. (૪) અન્ન પુર. (૫) ચમરેન્દ્રની
અભ્યંતર પરિપદ.

તુલસી. નં. પુ. (તુલસી) ૮૪ શાખ
પૂર્વનો એક તુલસીના. (૨) જેમાંથી વા-
ઘિન જેવો અવાજ નીકળે તેવા કલ્પવૃક્ષ.

તુલસી. સ્ત્રી. (તુલસી) વાલુઅન્ધ, કોઈ
ખાળ, સર્પ, ચંદ્ર અને કલ્પવૃક્ષની મધ્યમ
સભા. (૨) દાઢનું આભૂષણ; આભૂષણ.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુલસીનાર;
તુલસી. વચ્ચના કાલે ભાગને તુલસીને
ગીવનાર.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુલસીનાર તુલસીને
જિદ પૂરેલ, સાધેલ.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) મોન મારણ
કરનાર.

તુલસી. પુ. (તુલસી) આશુક, આખખો

તુલસી. પુ. (તુલસી) આશુક; આખખો.

તુલસી. નં. (તુલસી) તુલસી; સાધો કરવો તે

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) જુઓ "તુલસી" શબ્દ.

તુલસી. નં. () ઘી. (૨) ત્રિ. ઘીથી
મસળેલ, ઘી લગાડેલ. (૩) નિન્ય, અનેક
યુક્ત

તુલસી. ત્રિ. () તેથી મસળીને
ઓપ ચડાવેલ.

તુલસી. પુ. () કોષ્ટન મનોવિ-
કાર વિનય

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તુ, તમે, આપ

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) તમારા જેવા.

તુલસી. નં. (તુલસી) આડે પડખે પ-

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) ડાબા યથ સ્વ.

તુલસી. નં. (તુલસી) પાસુ ફેરવવું તે.

તુલસી. ત્રિ. (તુલસી) આડે પડખે પડેલ.

તુયારી સ્ત્રી (તુયારી) તુગ્ગ, તુવેગ્ગી
દાગ

તુયાવૃત્તા. સ્ત્રી (તોવૃત્તા) યથા ઉત્પન્ન
કરીને પ્રત્યક્ષ આપનામા આવે તે, પ્ર
ત્યક્ષાનો એક પ્રકાર

તુરગ. પુ (તુરગ) } અથ તોડો
તુરંગમ પુ (તુરંગમ) }
તુરણ પુ (તુરણ) }

તુરણમુહ પુ (તુરણમુહ) અનાય દેશ
નિશેષ

તુરણમેઢગ. પુ (તુરણમેઢગ) અનાય દેશ
નિશેષ

તુરુગ્ધ પુ (તુરુગ્ધ) નાથ હૃદયસાગ
છાવની એક જાત

તુરય પુ (તુરય) તોડો (૨) નાગ નીચ
વરતુ પાવન

તુરયમુહ પુ (તુરયમુહ) એ નામનો અ
નાય દેશ

તુરિય ત્રિ (તુર્ય) ચોથો નાથા નમરનો
તુરિય ન (તુર્ય) બેરી, મૃદ્ધ, જ્ઞાન
વગેરે નાથ-નાથિન

તુરિય ન (તુરિય) શીઘ્ર તગિન, ઉત્તાનગ
(૨) નિ ઉત્તાનગ (૩) નં તીવ્ર ગતિ

તુરિયગ પુ (તુરિયગ) અભિતગિ
તથા અભિતગાદન હદના લોકપાળનુ
નામ (૨) નિ શીઘ્ર ગતિનાગ

તુરિયા સ્ત્રી (તુરિયા) મન જેવા વેગ
વાળી દેવતાની એક પ્રકારની ગતિ

તુરુક્ક. ન (તુરુક્ક) મેઢારસ, બેરી
લોપાન

તુરુક્કી સ્ત્રી (તુરુક્કી) નિષિ નિશેષ

તુરુમણિ સ્ત્રી (તુરુમણિ) તુરુમણિ નામની
એક નગરી.

તુલણા સ્ત્રી (તુલણા) તુલના સરખામણી

તુલસી. સ્ત્રી (તુલસી) તુલસીનું ઝાડ (૨)
અન દેવતાની સખા આગમનુ ચેતન ગ્રંથ

તુલા સ્ત્રી (તુલા) તુલના, સરખામણી
(૨) તોળનાનુ નાજુ, ડોટો

તુલિય ત્રિ (તુલિય) તોળેન

તુલ્ય ન (તાલ્ય) માપ

તુલ્ય ત્રિ (તુલ્ય) સરખુ, યસાન

તુલર. ન (તુલર) તુલેર ધાન્ય (૨) પુ
કસાયયો રસ (૩) નિ. ન્યુ. કસાયયુ

તુલરી સ્ત્રી (તુલરી) ધાન્યની એક જાત,
તુલેર

તુલ પુ (તુલ) રાતરા, બુસ્મો (૨) મની,
ઢાઢગ આદિ બનકુ ધાન

તુલદાહ ન (તુલદાહ) રાતરા આળનાની
જગ્યા

તુલાર ન (તુલાર) મરકે દિમ (૨)
હડ

તુલારકર. પુ (તુલારકર) ચંદ્રમા

તુલિણી. ઇ (તુલિણી) મુગા રહેતુ મૈન
રહેતુ

તુલિણીય. ત્રિ (તુલિણી) મૈનધારી

તુલિય પુ (તુલિય) લોકાતિક દેવતાની
નવ જાતિમાની એક

તુસાદગ } ન (તુસાદગ) ચોખાના બુસાનું
તુસોદય } પાણી ડાગરતુ ધોણુ

તુદગ પુ (તુદગ) એક જાતનો કા

તુહિમાયલ પુ (તુહિમાયલ) હિમાનય

તૂળ. પુ (તૂળ) માણ સખાનાનુ ભાથુ

તૂળકલ્પ ત્રિ (તૂળકલ્પ) તૂણી નામનુ વાછ ન
વગાડી લિક્ષા માગનાર

તૂળય ન (તૂળય) તુલકે નામનુ નાથ
વાછ ન

તૂળા. સ્ત્રી (તૂળા) આણ ગખાનાનુ ભાથુ
(૨) એ નામનુ નાછ ન

તૂર પુ ન (તૂર) વાછ નિશેષ

તૂરપ પુ (તૂરપ) નટોનો મુખી

તૂલ ન (તૂલ) કસાય ૨

તૂલા સ્ત્રી (તૂલા) નગાઈ, સેજ ધાયા

તુલિયા સ્ત્રીં (તુલિયા) તમાલ માધુ (૨)
ચિત્ર આનેખાની પીછી

તુલો સ્ત્રીં (તુલો) તમાલ (૨) જેનું
પડિનેય ન થઈ શકે એનું વચ્ચ

તેમસિ ત્રિં (તમ્સિન્) તેમની, સગીરના
તેમનાજો

તેમ્ય નં (તમ) ભંયુશરીર સદયાગી
સદમશરીર રિશે

તેમસિ ત્રિં (તમ્સિન્) તેમની

તેમ્યાદિષ્ટ પું (યાદિષ્ટ) નથુ નથુ ત્રિસને
આતરે આતરો નાન તરીઓ નાન

તેદિષ્ટ પું (શ્રીદિષ્ટ) શરીર મોટું અને
નાક એ નથુ ધનિયાગા છા

તેદન્દ્ર નં (ચૈન્દ્રિય) ચિત્સા ડરી તે
રોગનો ઉપાય

તેદન્દ્ર સ્ત્રીં (ચિકિત્સા) ચિકિત્સા રોગનો
ઉપચાર

તેદન્દ્રિય ત્રિં (ચૈન્દ્રિય) ચિત્સા
ગના (૨) પું ૨૬ હીમ (૩) નં
ગગનો ઉપચાર

તેદન્દ્રી સ્ત્રીં (ચૈન્દ્રી) ઉપાન ધનાગ

તેદન્દ્ર ત્રિં (તન્દ્ર) તેમનાજો

તેડ પું (તન્દ્ર) અગ્રિ (૨) ગરમી તાન
બકારો (૩) તેજુનેશ્યા (૪) અગ્રિશિષ્ય

તથા અગ્રિમાણુન ઇદના પહેલા લામ્પા
પુ નામ (૫) તાન અભિલાપ (૬)

પ્રકાશ ઉદાત

તેડકત પું (તન્દ્રકાન્ત) અગ્રિશિષ્ય તથા
અગ્રિમાણુન ઇદના લામ્પાગનુ નામ

તેડકાર્ય પું (તન્દ્રકાર્ય) } અગ્રિશિષ્ય

તેડકાય પું (તન્દ્રકાય) } અગ્રિના

તેડકાર્ય પું (તન્દ્રકાર્ય) } છા

તેડકાય પું (તન્દ્રકાય) }

તેડકાય પું (તન્દ્રકાય) }

તેડકાય પું (તન્દ્રકાય) }

તેડલેસા ચાં (તન્દ્રલેસા) તેજુનેશ્યા
લેશાનો ચોથો પ્રખર

તેડલેસા ત્રિં (તન્દ્રલેસા) તેજુનેશ્યાગો

તેડલેસા ચાં (તન્દ્રલેસા) તેજુનેશ્યા

તેડસિહ પું (તન્દ્રસિહ) અગ્રિશિષ્ય તથા
અગ્રિમાણુન ઇદનો બીજો નો માગ

તેડસાય નં (તન્દ્રસાય) ભંમ આશી
સાતો જોય

તેડાગ્ર નં (તન્દ્રાગ્ર) જે સખાને

તેડાગ્ર પું (તન્દ્રાગ્ર) ચારે ભાગના નથુ શેર
રહે તે

તેડાગ્રકડ્ડુમ્ પું (તન્દ્રાગ્રકડ્ડુમ્) જે
સખાને ચારે ભાગના શેર શેર રહે

અને લખ્યાને ચારે ભાગના નથુ રોડ
રહે તે સખા

તેડાગ્રકલિમ્ પું (તન્દ્રાગ્રકલિમ્) જે
સખાને ચારે ભાગના એ શેર રહે

અને લખ્યાને ચારે ભાગના નથુ શેર
રહે તે સખા

તેડાગ્રકલિમ્ પું (તન્દ્રાગ્રકલિમ્) જે
સખાને અને ન ધાડને (મનેને) આ

ભાગના નથુ શેર રહે તે સખા

તેડાગ્રકલિમ્ પું (તન્દ્રાગ્રકલિમ્) જે
સખાને ચારે ભાગના એ શેર રહે

અને લખ્યાને ચારે ભાગના નથુ શેર
રહે તે સખા

તેડાલેસા સ્ત્રીં (તન્દ્રલેસા) તેજુનેશ્યા
તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેડુ પું (તિડુક) ૧૬ રિશે

તેગિચ્છાચણ. વિ० (ચિકિત્સાચણ) ચિકિત્સ
ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

તેગિચ્છાકૂટ. પુ० (તિગિચ્છાકૂટ) અસખ્યા-
તમા સમુદમાં એ નામનું એક કૂટ-સિખર.

તેગિચ્છાદહ. પુ० (ચૈકિત્સ્યદહ) નિવધ પર્વત
ઉપરના ધૃતિક દેવતાનો દહ.

તેગિચ્છાચ. વિ० (ચૈવિત્તિક) જુઓ “ નિ-
ગિચ્છા ” શબ્દ.

તેગિચ્છાચસાલા. સ્ત્રી० (ચૈવિત્તિકસાલા)
દવાખાનું; ઔષધાલય.

તેજ. ન० (તેજઃ) તેજ.

તેજ. પુ० (સ્ત્રેજ) ચોર. તટકર

તેજાદહ. સ્ત્રી० (ત્રિવર્ણ) ૯૩. ખાણની સખ્યા.

તેજારદ. પ્ર० (તત્ત્વ.જ્ઞ) સ્વાર પટ્ટી

તેજયર્વધ. પુ० (સ્ત્રેજકચ) બીજાને કળ-
વામાં ન આવે તેવી રીતે સાધનું ને;
ચોરીયોગ્યધ

તેજાદહ. ન० (સ્ત્રેજાદહ) ચોરી આગ્રેય
માસ ક્ષેત્રો તે; આપકના ત્રીકાને મળતો
પ્રથમ અતિચાર.

તેજાચ્છ. } ન० (સ્ત્રેજ) ચોરી. અદત
તેજાચ. } વસ્તુનું પ્રકૃતિ કંચુ ને.

તેજાસ. વિ० (તેજા) તથુત્ત્વ નામના ઝાડ
સખધી.

તેજેષ. પ્ર० (તેજેષ) સ્વા. નિકા

તેજણ. ન० (સ્ત્રેજ) ચોરી.

તેતલ પુ० (તલ) નાગકુમારના છંતી
અર્ધ સેનાનો અધિપતિ

તેતલિ. પુ० (તેતલિ) દક્ષ વિશેષ. (૨)
મનુષ્યની એક જન. (૩) એક મત્રાના
પિતાનું નામ. (૪) અર્ધ સેનાનો
નાયક.

તેતલિપુત્ર. પુ० (તેતલિપુત્ર) તેતલિપુત્ર ના-
મના એક સાધુ.

તેતલિપુત્રકેચલિ. પુ० (તેતલિપુત્રકેચલિ)
તેતલિપુત્ર નામના કેચલી-કેચળાની.

તેતલિપુર ન० (તેતલિપુ) એ નામનું એક
નગર.

તેતલિસુય. પુ० (તેતલિસુ) તેતલિપુત્ર; એ
નામનો તેતલીપુર નગરના રાજા કનક-
રથનો પ્રધાન. (૨) તેતલીપુત્ર પ્રધાનના
અધિકારવાળું ગાતાસૂત્રનું ૧૪મું અધ્યયન.

તેતલીદ્વિષ. પુ० (તેતલીવક) તેતલીપુત્રના
અધિકારવાળું ગાતાસૂત્રનું ૧૪મું અધ્યયન.

તેતલિ. ન० (તેતલિ) જુઓ “ તીષ્ઠ ”
શબ્દ.

તેતીસ. સ્ત્રી० ન० (ત્રયસિંગ) તેતીસ; ૩૩.

તેત્તિર. પુ० (તિત્તિર) તેતર પક્ષી

તેતીસ. સ્ત્રી० ન० (ત્રયસિંગ) ૩૩; તેતીસ.

તેપુચ્છામિજિયા. સ્ત્રી० (ત્રિપુચ્છામિજિયા) તથુ
છદ્રિયવાળા છાત્રની એક જાત.

તેમાસિય. વિ० (ત્રેમાસિય) તથુ માસમા
થનાર.

તેય. ન० (સ્ત્રેય) ચોરી

તેય. પુ० (તેયઃ) તેજ; કાન્તિ; પ્રકાશ. (૨)
તેજસ શરીર નામ, નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ તેજસ શરીર
પામે. (૩) તાપ, સૂર્યનો તક્રો. (૪)
અગ્નિ. (૫) સાન સમુદ્ધાતમાંની પા-
ચમી સમુદ્ધાત.

તેયધ. ન० (તેયધ) ખોરાકનો રસ નિપ-
ત્તની યથાવી પરિપૂર્ણતાવાળો એક શરીર;
પાચ શરીરમાનુ એક.

તેયસિ. વિ० (તેયસિ) તેયસી.

તેયગ ન० (તેયગ) તેજસ શરીર, પાચ
શરીરમાનુ એક. (૨) પુ० અગ્નિ. (૩)
તેજસ શરીરયોગ્ય પુરુષવસ્તુધની વર્ગજા-
સમુદાય

તેયગલદિ સ્ત્રી० (તેયગલદિ) તેજસેસ્યા
ઉત્પન્ન કરવાની લઘિ-સાક્ષિ.

તેયગમુદાય. પુ० (તેયગમુદાય) આન
સમુદ્ધાતમાંની પાચમી સમુદ્ધાત

તેયગસરીર. ન૦ (તેજસ્વરીર) તેજસ શરીર
તેયગસરીરણામ ન૦ (તેજસ્વરીરણામ) નામ
ઝંખની એક પ્રકૃતિ
તેયગસરીરિ. ત્રિ૦ (તેજસ્વરીરિ) તેજસ
શરીરવાળો. (૭૫)
તેયણિસમા. ન૦ (તેયોનિર્ગ) ભગવતીસુતના
૧૫મા સનકના પહેલા ઉદ્દેશાનુ
નામ
તેયલિ ન૦ (તેયલિ) શાતાસુતનુ તેતની
પુતના અધિકારવાળુ ૧૪ મુ અધ્યયન
(૨) દેવકુર ઉત્તરકુરના મનુષ્યની એક
ગત (૩) એક મત્રીના પિતાનુ નામ.
તેયલિપુત્ર. પુ૦ (તેયલિપુત્ર) તેતથીપુર નગ-
રના રાજા કનકચથેએ નામનો પ્રધાન
તેયલિપુર ન૦ (તેયલિપુર) જુઓ " તેનિ-
પુર " શબ્દ
તેયલેસ્સ. ત્રિ૦ (તેયોલેસ્સ) તેયુલેસ્સનાળો
તેયલેસ્સા સી૦ (તેયોલેસ્સા) તેયુલેસ્સા
તેયરીરિય પુ૦ (તેયોરીરિય) ભરતના વશમાં
પાંચમી પેઢીએ મહાબળનો પુત્ર
તેયસમુગ્રાય. પુ૦ (તેયસમુગ્રાય) તેયુલેસ્સા
મુકતી વખતે જીવ પ્રદેશનુ વિસ્તરતુ અને
પ્રકૃત પ્રકૃતિનુ નિર્જરતુ તે
તેયસરીરિ. ત્રિ૦ (તેજસ્વરીરિ) તેજસ
શરીરવાળો
તેયસિસ ત્રિ૦ (તેયસિસ) તેજસી
તેયા સી૦ (તેજસ) તેજસ શરીર (૨)
તેરસની રાત્રિનુ નામ
તેયા ન૦ (તેજસ) જુઓ " તેઅય " શબ્દ
તેયાણુવંધિ ન૦ (તેયાણુવંધિ) ચોરને
મારવા સમયનુ ઝેદધ્યાન, રોદધ્યાનનો
એક પ્રકાર
તયાપોમલપરિયટ્ટ ન૦ (તેય પુલ્લપરિયટ્ટ)
લોડના સર્પ પુદ્ગલોને તેજસ શરીર રૂપે
જેટલા વખતમાં પચ્ચમાનીને ઝેડે
તેટલો વખત

તેયાલ સી૦ ન૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૪૩, તે-
તાથીસ.
તેયાલિ. પુ૦ (તેયાલિ) એક મતનુ ઝાડ.
તેયાલી સી૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૪૩, તેતાથીસ
તેયાલીસ સી૦ ન૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૪૩;
તેતાથીસ.
તેયાસરીર પુ૦ ન૦ (તેજસ્વરીર) તેજસ
શરીર.
તેયાસીદ. સી૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૮૩, ત્રિચ્ચારી,
તેયાહિય. પુ૦ (ત્રિચ્ચારિશત) નથુ દિવસને આ-
તરે આવતો તાવ, તરીઓ તાવ
તેરસ. ત્રિ૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૧૩, તેરની સખ્યા.
તેરસયા સી૦ () જેના મુનિઓની
એક સાખા.
તેરસી સી૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૫૫થી ૧૩ મી
તિથિ, તેરસ.
તેરાસિય. ત્રિ૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ૭૫ અજીવ
અને જીવજીવ એમ ત્રણ ગણિનુ
આપન કરનાર શેઠનુ આઆર્થના મ-
તનો અનુયાયી (૨) ન૦ મત પ્રિશેષ
તેરિવિય ત્રિ૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ત્રણ ધર્મિયનાળો જીવ
તેરિચ્છ ત્રિ૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ત્રિચ્ચારિશત
(૨) ન૦ ત્રિચ્ચારિશત પશુ પક્ષી વગેરે
તેરિચ્છિય ત્રિ૦ (ત્રિચ્ચારિશત) ત્રિચ્ચારિશત
ત્રિચ્ચારિશત કરેલુ
તેરિચ્છી સી૦ (ત્રિચ્ચારિશત) પશુની માદા,
નિર્મયણી
તેલ. ન૦ (તેલ) તેલ (૨) ગોત્ર વિશેષ,
માન્ય ગોત્રની એક સાખા
તેલકેલા. સી૦ (તેલકેલા) તેન રાખવાનુ
ઘમ
તેલવમ્મ ન૦ (તેલવમ્મ) જેના ઉપર બેસી
તેનુ મર્દન કરાય તે ચામડુ
તેલુચ્ક } પુ૦ (તેલોચ્ક) નથુલોક, રવર્ગ
તેલોચ્ક. } મર્ત્ય અને પાતાળ એ
ત્રણ લોક

તેલ. નં (તૈલ) તેલ.

તેલકેલા. સ્ત્રીં (તૈલકેય) ભુઓ " તેલ-
કેલા " સુદ.

તેલક. નં (તૈલક) એક જાતની મદિરા.

તેલવમ્મ. નં (તૈલવર્મ) તેલ મદન કર-
વાને ખેસવાનું આસન.

તેલપલ્લ. નં (તૈલપલ્લ) એક જાતનું સૌરાષ્ટ્ર
દેશ પ્રસિદ્ધ તેલનું કામ.

તેલપૂવ. નં (તૈલપૂવ) માણપૂઆ.

તેલપેલ્લા. સ્ત્રીં (તૈલપલ્લ) સૌરાષ્ટ્ર દેશ
પ્રસિદ્ધ મૃન્મય તેલનું જાળન.

તેલમા પું (ત્રિવર્ગ) ધર્મ અર્થ અને કામ
એ ત્રણ વર્ગ.

તેલપટ્ટ. } સ્ત્રીં નં (ત્રિપટિ) ત્રેસકં; ૬૩.
તેલપટ્ટ. }

તેલપણ. સ્ત્રીં નં (ત્રિપણ) ૫૩; ત્રેપન.

તેલપ્પરિ. સ્ત્રીં (ત્રિપ્પરિ) ૭૩; તોંતેરની
સંખ્યા.

તેલપ્પ. સ્ત્રીં નં (ત્રિપ્પાણ) ૫૩; ત્રેપન.

તેલપ્પ. સ્ત્રીં નં (ત્રિપ્પાણ) ૨૩; ત્રેપીસ;

તેલપ્પ. સ્ત્રીં (ત્રિપ્પિ) ૬૩; ત્રેસકની સંખ્યા.

તેલપ્પ. સ્ત્રીં (ત્રિપ્પી) ૮૩; ત્રાપીની
સંખ્યા.

તેલપ્પ. ત્રિં (ત્રિપ્પી) ત્રણ દિવસનું. (૨)
તરીઓ તાવ; ત્રીજીદીવસે આવે તેવે તાવ.

તે. પ્રં (તત્ત્વ) તેથી; તેટલા માટે.

તોડન. નં (તોડન) પીડ કરવી તે.

તોડદિયા. સ્ત્રીં () એક પ્રકારનું
વાજાંત્ર.

તોડ. પું () ચાર ઇંદ્રિયવાળા જી-
વની એક જાત.

તોણ. પું નં (તૂણ) બાજુ રાખવાનું બાધું.

તોણ. નં (તોણ) આશુક.

તોણ. ત્રિં (તોણ) વ્યથા ઉપગમનાર;
પીડ કરનાર.

તોમર. નં (તોમર) જેને બાપામાં ગણસા
અથવા સવળી કહે છે તે અન્ન; એક
પ્રકારનું બાધું.

તોય. પું (તોય) પીડ.

તોય. નં (તોય) પાણી; જળ.

તોયધરા. } સ્ત્રીં (તોયધરા) એક દિશા
તોયધરા. } કુમારી દેવી.

તોયપિટ્ટ. નં (તોયપિટ્ટ) પાણીની સપાટી.

તોરણ. નં (તોરણ) તોરણ.

તોલ. પું નં (તોલ) તોલ; માપ વિશેષ.

તોસ. પું (તોષ) પ્રભેદ; સતોષ.

તોસલિ. પું (તોમલિ) તોમલિના રહેવાસી
એક આચાર્ય.

તોસિય. ત્રિં (તોપિય) સંતોષ પમાડેય;
પુત્રી કરેય.

તિ. પ્રં (તિ) સમાપ્તિ દોષક અવ્યય.

ત્ય. ત્રિં (ત્ય) રથાધ રહેય; ત્રિયર રહેય.

ય.

ય. પ્રં (ય) યજ્ઞસંકાર; (૨) યાદપુરજી.

ય. સ્ત્રીં (યજ્ઞિકા) પાન રાખવાની

ડાળી; પાનધની.

યોદિહં. } નં (સ્વયંજિત) સંધારો કરવાને
યોદિહં. } યોગ્ય અર્થ. (૨) સાધુને શ્રેય
જવાની જગ્યા; દિશાએ જવાને ઉચિત
અર્થ. (૩) કોમ; યુગ્મો.

થેવ પુ. (સ્તમ્બ) ઠાસનો જથ્થો (૨)
 ધુમખો

થેમ. પુ. (સ્તમ્બ) અ મગ, ગર, માન
 (૨) થાભયો

થેમણ ન. (સ્તમ્બ) થભતુ (૨) અમકાનતુ.

થેમણયા. સ્ત્રી. (સ્તમ્બ) થોભતુ (૨)
 થેમણા સ્ત્રી. } અટમનતુ

થેમણી સ્ત્રી. (સ્તમ્બ) અભન - રસાની
 વિદ્યા.

થમય પુ. (સ્તમ્બ) અરીમાની ફગમ,
 (ફેમ) યોગકુ

થંમિય ત્રિ. (સ્તમ્બ) થોભાવેન, અમ્ધ
 ઢેલ, રોડેલ

થન્ક પુ. () પયાંય (૨)
 અવસર, સમય

થન્કથન્કં પ્ર. (સ્થિવાસ્થિત્વા) ઝલી
 રહીવે

થગણ ન. (સ્તમ્બ) ઢાનુ

થગિય ત્રિ. (સ્થગિત) આઠાદિન, ઢાંચેલ

થણ પુ. (સ્તન) માન, થાન

થણજીતિગી સ્ત્રી. (સ્તનજીતિ) ઢાઈ,
 માનમાના

થાગા ન. (સ્તન) ગગના (૨) આકન્દ
 (૩) જોરથી નિશાસો મૂકવો તે.

થાગય ન. (સ્તન) ફધ.

થાગિય ન. (સ્તન) ગન્ના, મેનનો શબ્દ
 (૨) રતિકીડા સમયનો શબ્દ (૩) પુ.

અનિતકુમાર દેવના ભવનપતિ દેવતાની
 એક જાત

થાણિયકુમાર પુ. (સ્તનિયકુમાર) ભવનપાત
 દેવતાની દશમી જાત

થાણિયકુમારી સ્ત્રી. (સ્તનિયકુમારી) સ્તન
 તકુમાર દેવતાની દેવી

થજ ત્રિ. (સ્તવ) અહારી અભિમાની

થય પુ. (સ્તન) } સ્તોત્ર અનન.

થયણ. ન. (સ્તન) }

થરહરિય. ત્રિ. () નુજેય, ડપેય

થલ. ન. (સ્થલ) થાળી ન ભરાય તેવો
 ભૂમિ નિભાગ

થલચર પુ. (સ્થલચર) તિરિય પચે દિયની
 એક જાત

થલચરી સ્ત્રી. (સ્થલચરી) થગય તિરિ-
 ચની સ્ત્રી, આરૂપ થગયર તિરિય

થલજ } ત્રિ. (સ્થલજ) જમીનથી ઉત્પન્ન
 થલય } થયેય

થલચર ત્રિ. (સ્થલચર) જુઓ "થનચર"
 શબ્દ

થલી. સ્ત્રી. (સ્થલી) જમીનનો ઉચો પ્રદેશ

થય પુ. (સ્તન) જુઓ "થય" શબ્દ

થયય. ત્રિ. (સ્તવયિત) કુલ અને ગુલ,
 જોમા બાગેર છે તે

થયણ ન. (સ્તવ) નુતિ ઢરી તે

થયય પુ. (સ્તવ) કુલનો ગુલો

થયિર ત્રિ. (સ્થયિર) પરિપક્વ-સ્થિરભુક્તિ
 માગો (૨) સ્થિરરક્ત-ગ-ઠાસિ સાધુ

થયિરકુપ પુ. (સ્થયિરકુપ) મનુષ્ય
 રહેલ આચાર્ય આદિની સામાયારી-
 બનદાર મર્ગદ

થયિરભૂમિ સ્ત્રી. (સ્થયિરભૂમિ) સ્થિરરની
 પદની

થાણ ન. (સ્થાન) આન, દેવાણુ

થાણ પુ. (સ્થાણ) જાનુ કું

થામ ન. (સ્થામન) યગ, સામર્થ્ય (૨)
 ક્રિયા, અનુદાન

થારમિણિયા સ્ત્રી. (સ્થારમિણિયા) આરકિન
 દેશમા ઉત્પન્ન થયેલી દાસી

થારણય ત્રિ. (યારકિન) એ દેશમા ઉત્પન્ન
 થયેન

થાલ પુ. ન. (સ્થાલ) પાત્ર નિગેન, થાળ.

થાલક પુ. (સ્થાલક) થાળ. જોડુ એક
 ઢામ રાખનાર તાપસ તાપસનો એક વર્ગ

થાલપાળ પુ. (સ્થાલપાળ) જમણનાર

શાલેપાણય નં (સ્થાલીપાન) દાહને ઉપ-
 શમાનનાર કુભારની માટીનું પાણી
 શાલી સ્ત્રી (સ્થાલી) થાળી, ભાગ્યન વિશેષ
 શાલીપાન. પું (સ્થાલીપાન) થાળી-નપેવી
 વગેરેમાં રાંધેલું તે
 શાલ્યા સ્ત્રી (સ્થાલ્યા) એ નામની એક
 ગાથાપનિણી; ગૃહિણી
 શાલ્યાપુત્ર પું (સ્થાલ્યાપુત્ર) શાલ્યા-
 ગાથાપનણીનો દીકરો કે જેણે એક
 દગ્ગર જથ્થુ સાથે દીક્ષા લીધી હતી
 શાલ્ય પું (સ્થાલ્ય) સમર્થ હેતુ, અપક્ષ
 સાધનાર હેતુ
 શાલર. પું (સ્થાલર) ૫૨ી, પાણી, અગ્નિ,
 વાયુ અને વનસ્પતિ એ પાંચ સ્થાવર,
 (૨) નં સ્થાવરનામ-નામકર્મની એક
 પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ભવથી જ્ય સ્થાવર-
 પદ્ય પામે
 શાલરકાય. પું (સ્થાલરકાય) રૂપી આદિ
 પાંચ સ્થાવર
 શાસન પું (સ્થાસન) અગીઆ (૨) શે
 ધની પૃથ્વો અવકાશ (૩) એક જાતનું
 દર્પણના આકારનું પાન
 શાસ્યા. સ્ત્રી (સ્થાસ્યા) આગસી, દર્પણ.
 શાહ. પું (સ્થાહ) અગાધ નદી કિન્નુ ના-
 સિકા પર્યંત જગ
 શિમ્બલ પું () શરદ ઋતુના આકા-
 શનો ખ. (૨) ચિત્રો (૩) બીનમાં
 પારેલી બારી
 શિજ્ઞ નં (સ્થેજ) ચિત્રના, ધીંગલ
 શિયુગ પું (સ્થિયુગ) પાખીનો પરપોટો
 શિમિય. ત્રિં (સ્થિમિય) ભયથી રહિત,
 નિભેય (૨) નિમગ્ન, ચિતર (૩) નં
 અત્યઃસૂત્રના ૧ ના ર્જના ૫ મા
 અપ્યવનનું નામ (૪) રાગન અન્ધક
 દર્શિના એક પુત્રનું નામ.
 શિય ત્રિં (સ્થિય) રહેય

ચિર ત્રિં (સ્થિર) ચિતર રહેલું. નિશ્ચય
 (૨) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ (૩) નિષ્પત્ત,
 અપત્ત
 ચિરણામ. } નં (સ્થિરણામ) નામકર્મની
 ચિરનામ } એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ભવથી
 દાત દાડકા આદિ અવયવોની ચિતરતા
 થાય છે
 ચિરા સ્ત્રી (સ્થિરા) ચિતર-નિષ્પત્ત થયેય
 વનસ્પતિ, વનસ્પતિની એક અનન્ધા
 ચિરાવલિયા. સ્ત્રી (સ્થિરાવલિકા) ભુજપ-
 રિસર્પિણીનો એક પ્રકાર
 ચિરીકરણ નં (સ્થિરીકરણ) કષ્ટથી મી-
 નના ધર્મિજનને દિવાલો આપી ચિતર
 કરવે તે, અમકિના આદિ આચારમાનો
 હોય આચાર (૨) ચિતર કરવું, કદ
 કરવું
 ચિહ્નિ સ્ત્રી () ઉદ્ભવો પદાર્થ (૨)
 દાથીની અગાડી (૩) પાન વિશેષ. (૪)
 ગોદનો એક ઉપકરણ (૫) જે ગોદની
 ગાડી (૬) જે અન્યની ગાડી
 ચિહ્ન. સ્ત્રી (સ્થિનુ) સાધાગમ પાત્ર વન-
 સ્પતિનો એક ભેદ.
 ચી સ્ત્રી (સ્ત્રી) આ, બાપાં
 ચીળ ત્રિં (સ્થાન) એક; કરેય (૪)
 થીજીદિનિદ્રા
 ચીળગિદિ. સ્ત્રી (સ્થાનગિદિ) રૂંધનાવરણીય
 કર્મની એક પ્રકૃતિ, એક પ્રકારની નિદ્રા.
 ચીળગિદિ સ્ત્રી (સ્થાનગિદિ) જુઓ ' ચીળ
 ગિદિ ' શ્લોક (૨) અધમ નિદ્રા વિશેષ.
 ચીપગિદિ સ્ત્રી (સ્થાનગિદિ) આ પગિના
 નામનું સુષપ્તચાત્રનું ૪ યુ અપ્યવન.
 ચીલિંગ નં (સ્થાલિંગ) આ જાનિ
 ચીલિલોચન નં (સ્થાલિલોચન) ૧૧ કર
 જુમાનું ચોથું કરણ
 ચીવેય. પું (સ્થાવર) આવેદ.
 ચુદ સ્ત્રી (સ્ત્રી) જુનિ, યજ્ઞ માત્ર તે.

યુક્તાર. પું (યુક્ત) યુય કરતુ તે; પિહા-
રતું તે.

યુઢ. પું (સ્યુઢ) વનસ્પતિનો રકુંભભાગ.

યુતિ. સ્ત્રી (સ્તુતિ) સ્તવતું, તે, સ્તુતિ
કરવી તે.

યુલ્લ. ત્રિં (સ્થલ) જાડું; સ્થૂલ.

યૂળ. નં (સ્થૂળ) થાંભલો.

યૂળા. સ્ત્રી (સ્થૂળા) થાંભલી. (૨) એ
નામની પશ્ચિમ દિશામાં એક નગરી.

યૂળામંડપ. નં (સ્થૂળામગજ) તમ્બુ; થાંભલી
ઉપર કરેલ માંડવો.

યૂમ. પું (સ્તૂપ) પ્રેક્ષા ધરના મણપ
આગળની મણિપીઠિકા ઉપર સોળ
જોજળનો લાંબો પહોળો અને સોળ
જોજળનો ઉંચો સફેદ રંગનો ચૈત્યસ્તૂપ.
(૨) અવયવ સમુદાય રૂપ અવયવી. (૩)
કુવા. વગેરેનો તટ-કાંઠો. (૪) ખપલાં.
(૫) યુલ-રમરણ સ્તમ્ભ. (૬) સ્તૂપ-મુ-
તક ધર; એની જગ્યાએ બાંધેલ દેરી
જનરડી વગેરે. (૭) સિખર. (૮) ઢગલો.

યૂમકરંડગ. નં (સ્તૂપકરણ) રૂપભરુરની
પાસેનું એક ઉદ્યાન.

યૂમિયા. } સ્ત્રી (સ્તૂમિકા) લઘુ સિખર.

યૂમિયાળા. } (૨) પ્રાસાદ ઉપરની મ-
ણિમય સ્તૂપિકા. (સિખર)

યૂલ. ત્રિં (સ્થૂલ) સ્થૂલ; જાડું. (૨) મ્હોડું.
(૩) પુષ્ટ.

યૂલમહ. પું (સ્થૂલમહ) આર્થ સમ્બૂતવિ-
જયના શિષ્યનું નામ.

યેગ. પું (સ્તેક) યેગ; કંઠની એક જાત.

યેજ. નં (સ્વેર્) ધેંય; વિચરલાવ.

યેર. પું (સ્થિર) ૬૦ વરસની ઉંમરના
વય સ્થિર, વીસ વરસની દીક્ષાવાળો
મ્રત્યુના સ્થિર અને કાણાં સમવાયાં
વગેરેના જાણનાર શુન સ્થાવર, એમ ત્રણ

પ્રકારે થિવર. (સાધુ). (૨) નિં ૪૬; પ્રાદ.

યેરકપ્પ. પું (સ્થિરકપ્પ) ૧૪ ઉપગરણ-
ધારી સાધુઓની વ્યવહાર મર્યાદા. (૨)

વિશેષ આચારનો પ્રતિપાદક ગ્રંથ.

યેરકપ્પટ્ટિ. સ્ત્રી (સ્થિરકપ્પસ્યિતિ) ગમ્ભી-
રનિબંધ આચાર્યાદિના કલ્પની કથિતિ-
વ્યવહારમર્યાદા.

યેરકપ્પિય. પું (સ્થિરકલ્પિક) સ્થિર
કલ્પવાળા સાધુ; ગમ્ભીર પ્રતિબંધવાળા
સાધુ.

યૈરમૂમિ. સ્ત્રી (સ્થિરમૂમિ) સ્થિર ૫૬-
વીની યોગ્યતા.

યૈરાવલિ. સ્ત્રી (સ્થિરાવલિ) સ્થિર
સાધુઓની પરિપાટી-એક પાછી એકનું
અનુક્રમે વર્ણન. (૨) એ નામનો મુનિ-
ઓના ચારિત્રનો પ્રતિપાદક ગ્રંથ.

યૈરિયા. } સ્ત્રી (સ્થિરિ) સ્થિર સાધ્વી.

યૈરી. } (૨) વૃદ્ધ સ્ત્રી.

યૈરોવવાહ. પું (સ્થિરોવવાહિક) થિવર
આચાર્ય ગુરુ વગેરેના દોષ કાઢી તેની
ધાત કરનાર; અસમાધિનું જડું સ્થાનક
સેવનાર.

યેવ. ત્રિં () થોડું; સ્વલ્પ.

યોઘ. } ત્રિં (સ્તોક) થોડું.

યોળ. }

યોત્ત. નં (સ્તોત્ર) તીર્થકર આદિની સ્તુતિ;
સ્તોત્ર.

યોમ પું (સ્તોમ) 'ય' 'વ' વ-

યોમય. પું (સ્તોમક) ગેરે પાદપૂરણ
અર્થે વપરાતા અન્યયોનો સમૂહ.

યોવ. ત્રિં (સ્તોક) થોડું. (૨) પું કાળનું
એક જાતનું પ્રમાણ.

યોવઘ. પું (સ્તોક) ચાતક પક્ષી.

યોવંચોલં. ઙ્રં (સ્તોત્રસ્તોક) થોડું થોડું.

યોહરી. સ્ત્રી (યોહરી) યેરનું ઝાડ.

દ.

દક્ષ નં (દક) પાણી.
 દહ સીં (દતિ) મસક
 દહ્ય પું (દયિત) વધણ, પતિ
 દહ્યા સીં (દયિતા) પ્રિયા, વધણા, ઓ
 દહ્યા સીં (દતિકા) ચામડાની મસક.
 દહ્યત } નં (દેવન) દેવ, નશીમ
 દહ્યય }
 દહ્વર } નં (દહોદર) જલોદર, એક
 દહ્વાદર } જનતનો પેટનો રોગ
 દહ્યોમોસ પું (દહ્યમોસ) વેનધર દેવતાનો
 નિનાસ પર્વત
 દંડ. પું (દગ્ધ) જીવી આત્મા દગ્ધ તેવી
 મન, વચન અને કાયાની પ્રશ્નિ કરતી
 તે. (૨) ચાર હાથ પરિમિત એક ભરપ.
 (૩) દડ-પાકડીના આકારે કેનળ સમુદ્ધાત
 વખતે આત્માના પ્રદેશ વિસ્તારવા તે
 (૪) ખભા પ્રમાણે ઉંચી પાકડી, દાડના
 પાચ પ્રકારમાનો એક (૫) પાણી ચરમ
 દરતા પાણીમા ઉકાગે આવે તે (૬)
 દડ, મામાન્ય પાકડી. (૭) સન્પાસીનું
 એક ઉપકરણ (૮) શિક્ષા, સન્ગ (૯)
 દડ રતન, ચક્રવર્તીના મોદ રતનમાનું
 એક (૧૦) મૂળપાદ, શબ્દ સદર્ભ (૧૧)
 આગા (૧૨) પું નં સૈન્ય, લશ્કર
 દંદંદેણ. મં (દગ્ધદગ્ધ) દડ ઉપર દડ
 દંદક. પું } (દગ્ધક) નિધાનો કાટો.
 દંદગ. પું } (૨) નારકી આદિ ચો-
 પીસ દડકે (૩) લાકડી, દોડો (૪) કથન,
 નર્મન (૫) નમોત્યુલ્ય આદિ પાદ
 દંદણ નં } (દગ્ધન) દડનું તે
 દંદણપા સીં }
 દંદગાયમ પું (દગ્ધગાયમ) કાટવાળ (૨)
 દગ્ધગાના (૩) મેનાપતિ

દંદણીદ. સીં (દગ્ધનીતિ) દડકે કરવો,
 શિક્ષા કરવી તે, શાળાનીતિનો એક પ્રકાર
 દંદણક પું (દગ્ધક) કાળકમય દડ, કમ
 ચારીનું એક ઉપકરણ.
 દંદણારિ ત્રિં (દગ્ધારિ) દડકે ધાગણ
 કરનાર
 દંદનાયમ પું (દગ્ધનાયક) જુઓ "દડખા
 ધમ" શબ્દ
 દંદનીદ } જા. (દગ્ધનીતિ) જુઓ
 દંદનીતિ. } "દડણીધ" શબ્દ.
 દંદણહ પું (દગ્ધક) ગાય વગેરે પશુઓને
 ચરનાનો માર્ગ, કેડી
 દંદણાસિ પું (દગ્ધગાધિન) ધો. અપ-
 રાધને માટે ભારે શિક્ષા કરનાર
 દંદપુંજણ્ય નં (દગ્ધપુંજણ્ય) કાઠવાળી
 સાનરણી.
 દદમી ત્રિં (દગ્ધમી) દડકથી-પાપ પ્રા-
 તિથી ખીનાર
 દંદ્ય પું (દગ્ધ) જુઓ "દડ્ય" શબ્દ
 દંદરણિય. પું (દગ્ધરણિય) દડકથી ગદાણું
 કરનાર, કાટવાળ
 દંદરણ્ય. નં (દગ્ધરણ્ય) ચક્રવર્તીનું દડ
 રતન, મોદ રતનમાનું એક
 દંદગીરિચ. પું (દગ્ધગીરિય) ભરતની ગા-
 દીએ આવેલ કીર્તીર્થ પત્રી તેનો પુન
 દંદગાયમ. ત્રિં (દગ્ધગાયતિક) દડની માફક
 પથ નાના કરી ભેસનાર
 દંદગાય. નં (દગ્ધગાય) દગ્ધસન, આસનનો
 એક પ્રકાર (૨) ત્રિં દડની માફક
 લાભો
 દંદગાયિય ત્રિં (દગ્ધગાય) દડગાય
 દંદગાયિય. ત્રિં (દગ્ધગાય) દગ્ધસને
 ભેસનાર

દંડિ વિં (દંડિન્) દંડ ધારણ કરનાર
 દંડિયા સીં (દંડિયા) નાની વાકડી,
 ડંડીકા (૨) સમસ્યકા
 દંડિલંક પું (દંડિલંક) દોરાથી ગાળેલ
 નચ, યોગ્ય દાધેન નચ.
 દંડિગી સીં (દંડિગી) એ નામની એક
 ગાળની એ ચીઓ
 દંડિમ વિં (દંડિમ) દયા મને (૨)
 નં દંડી નચુલ ધરવા રંમ
 દંડિય પું (દંડિક) વિશેષી રાગ
 દંડી. સીં () સાધેલુ જીનુ નચ
 દંત નં (દંત્ય) સુખડીની એક વળત, યુ
 ખીત જેવો ખાનાનો એક પાર્થ
 દંત પું (દંત) દાંત
 દંત વિં (દંત) ધીર્ય હમન કરત,
 નંતેન્દ્રિય
 દંતકટ્ટ નં (દંતકાઠ) દાનથ
 દંતકમ્મ નં (દંતકર્મ) દાંતની કારીગરી
 દંતકાર પું (દંતકાર) દાંતનો કારીગર
 દંતઘાવણ નં (દંતઘાવન) ગત સાધે કરના
 તે (૨) દાંતથ
 દંતનિશાય પું (દંતનિગત) હોઠમા દંત
 કાંત કરતુ તે, મમચેષ્ટાનો એક પ્રકાર
 દંતમણિ પું (દંતમણિ) હાથી આંખના
 દાંતમાથી નીકળતો મણિ
 દંતમાલ પું (દંતમાલ) મક્ષ વિશેષ
 દંતવચ્ચ પું (દંતવચ્ચ) ચક્રનર્તી, જેના
 વચ્ચ માનથી શત્રુ દાંત-દંમિત થાય છે તે
 દંતગણ. નં (દંતગણ) પ્રાણ (૨) ગત
 સાધે કરના તે
 દંતગણિજ્ઞ પું (દંતગણિજ્ઞ) દાંતનો
 વ્યાપાર કરવો તે સાનમા જીવોગ
 પરિભોગ નતનો એ- અતિચાર
 દંતસાહણ નં (દંતસાહન) દાંત ખોતરણી
 દંતાર પું (દંતાર) ગત કાનરનાર
 રીગર

દંતાલી. સીં (દંતાલી) વાસ, પરાગ
 વગેરે એકડુ કરાનુ એક નાંચાનુ દયી
 વાગ, દતાગી
 દંતિ પું (દંતિન્) હાથી
 દંતિદિય. વિં (દંતેન્દ્રિય) હૃદય મન
 કરનાર, જીવેન્દ્રિય
 દંતિક. નં () ચોખાનો બારો.
 દંતિયા સીં (દંતિયા) એ નામનુ એક
 સુખ કરાનુ વૃક્ષ
 દંતી. સીં (દંતી) એ નામની એક
 નનરખનિ, ઉદુમ્બર
 દંતુસ્થલિય વિં (દંતુસ્થલિય) ધા
 ખાનાગ નાપસનો એક ગર્ગ.
 દંદ નં (દંદ) ગમરૂપ આનિ મમ્મે વસતુની
 નેક (૨) દંદ નામે સમાસ સમાસનો
 એક પ્રકાર
 દંમ પું (દંમ) ડોળ, ખાગે આડખા
 દંમણ નં (દંમન) ડાહ
 દંસ પું (દંસ) દર્શન, સમક ન (૨) સા
 માન્ય જોધ
 દંસ પું (દંસ) ડાસ
 દંસણ પું (દંશન) દાંત
 દંસણ પું નં (દંશન) સામાન્ય ઉપયોગ,
 અમુ અચમુ અચિ અને કરના એ ચારે
 દર્શન (૨) તત્ત્વાર્થનુ યથાર્થ શ્રદ્ધાન-સદ્-
 બુદ્ધિ (૩) પત્રનાથા શ્રુતના રીત પદનુ
 નામ (૪) આખ, નેન (૫) દેખતુ,
 જોતુ (૬) સવેદન, વેદુ તે (૭) દર્શન,
 દષ્ટિ (૮) ઉપદેશ (૯) અભિપ્રાય
 દંસણપટ્ટિભોયયા સીં (દર્શનપ્રત્યનોક્તા)
 દર્શન-સમ્યક્ત્વ પ્રતે શરૂતા દર્શના
 નરણીયકર્મ માધ્યમનો એક હેતુ
 દસણપટ્ટિમા સીં (દર્શનપ્રતિમા) શ્રાવક
 એક માસ મુધી બરાબર રીતે સમ્યક્ત્વનુ
 પાલન કરતુ તે શ્રાવકની ૧૧ પટ્ટિમા
 માની પટ્ટી પટ્ટિમા

દમ્ભણપરીસહ. પુ૦ (દર્શનારીસહ) દર્શન-
સમ્યક્ત્વનો પરિપદ, ગાનીશ પચિપદ-
માનો એક

દંસણપુરુષ વિ૦ (દર્શનપુરુષ) સમ્યક્ત્વનાનું
પુરુષ

દંસણપુલાય પુ૦ (દર્શનપુલાય) દર્શનને
નિ સાર ગનાવનાર પુનાક પચિધરત
માનુ

દંસણપુલ્ક પુ૦ (દર્શનપુલ્ક) દર્શન મોહનીયના
હોરોપશમપ્રીતી નરનશ્ચદાન-શચિવડે બોધ
પામેય

દંસણબોહિ વિ૦ (દર્શનબોહિ) દર્શન મો-
હનીય કર્મના હોરોપશમપ્રીતી નરન અદાન
પામનાર

દંસણમેદળી સ્ત્રી૦ (દર્શનમેદળી) દર્શન-
સમકિતને બેદનારી નિકથા

દંસણમોહણિકા ન૦ (દર્શનમોહનીય) દર્શન-
સમ્યક્ત્વમા મુજાનનાર મોહનીય કર્મની
પ્રકૃતિ, સમ્યક્ત્વમોહનીય મિથ્યાત્વમોહનીય
અને મિશ્રમોહનીય એ તથા પ્રકૃતિ

દંસણજોગ પુ૦ (દર્શનજોગ) અમ્યક્ત્વના
દર્શનરૂપ બોધ

દંસણચાવણણ પુ૦ (દર્શનચાવણ) બેબે
દર્શન-સમ્યક્ત્વ પચ્ચ હે-નિદ્ધન નગેરે

દંસણચિંતકાવણાજાગ પુ૦ (દર્શનચિંતકાવણ
જોગ) સમકિત પરત્વે બોરો રિખાદ
કરવો તે, દર્શનાવરણીય કર્મ માધ્યાનો
એક હેતુ

દંસણસાવગ } પુ૦ (દર્શનસાવગ) આરકની
દંસણમાવગ } ૧૧ પદિમા પીટી
પદેતા પદિમા આરગનાર આવક કે જે
એક માસ મુખી શમદિ ગદિન નિર્મળ
સમકિતનું પાપન કરે

દંસણચાર પુ૦ (દર્શનચાર) દર્શન-સમકિતનો
આ પ્રસંગનો આચાર. ૧ નરતમા નિ-
વરણપુ ૨ અનરતને પ્રદન કરવાની

અનિ-જા, ૩ કરણીના ફળની અસદિગ્ધતા-
અસદેહ, ૪ દષ્ટિનો અ-પ્રામોહ, ૫ શક્તિનું
અગ્રોપનુ, ૬ પદનાને સ્થિત કરવો, ૧૭
સાધર્મી પ્રત્યે વત્સલભાવ રાખવો અને
૮ ધર્મની પ્રભાવના કરી.

દંસણાય પુ૦ (દર્શનાત્મનું) દર્શન રૂપ આ
ત્મા, આત્માનો છો પ્રકાર

દંસણાચાર પુ૦ (દર્શનાચાર) બુબો " દસ-
બાચાર " શબ્દ

દંસણાવરણ. ન૦ (દર્શનાવરણ) આત્માની
દર્શન શક્તિને સ્માનનાર કર્મ, કર્મના
આક પ્રકારમાનો બીજો પ્રકાર

દંસણાવરણિકા ન૦ (દર્શનાવરણીય) દર્શના-
વરણીય કર્મ, આક કર્મમાનુ બીજી

દમ્ભણ. વિ૦ (દર્શનિ) દર્શની, દર્શનવાળો.
(૨) તત્ત્વમા અદ્યાનારો

દંસર્મિદ્ર. પુ૦ (દર્શનેન્દ્ર) ક્ષાપિક સમકિતનો
ધણી

દંસર્મિજ } વિ૦ (દર્શનીય) દર્શન કરવા
દસર્મિય } યોગ્ય

દંસર્મિયા વિ૦ (દર્શનિકા) દર્શન, અનુદોષન.

દંસર્મિ વિ૦ (દર્શન) જોનાર, અનુદોષન
કરનાર

દસિય વિ૦ (દર્શિત) દેખાડેત.

દસલ ન૦ (દર્શલ) દર્શના, ચાતુરી,
આચાર

દસલ વિ૦ (દર્શ) ચતુર, બુદ્ધિમાન; નિપુણ

(૨) ઉત્તર તરફના ભવનપતિ ઇન્દ્રી
પાવદગ મેનાનો ઉપરી

દક્ષણ સ્ત્રી૦ (દક્ષણ) દક્ષ-દશાખ

દક્ષિણ પુ૦ (દર્શિત) મન આઓમા
મગ્ધો મગ રાખના નાચકનો એક
પ્રકાર (૨) દક્ષિન દેશ-રિખાગ.

દક્ષિણગૂલ } વિ૦ (દર્શિત) જમાને
દક્ષિણગૂલ } દક્ષિણ દર્શિત રેખા
નાપસ. ન પમની એક રેખા

વકિલગૃહમરહ પુ. (વકિલગૃહમરહ) દક્ષિણ-
ધર્મરત ભરતકેનુ દક્ષિણધર્મ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) દક્ષિણ
શામા મહનાર (અસુરકુમાર આદિ)

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલ) દક્ષિણ દાન
વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) એ નામનો
એક દેવ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) દક્ષિણ
શાનુ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) દાન નેના
વકિલગૃહ } ન. (વકિલગૃહ) ૩૩૧ રથ
વકિલગૃહ } આપુરી, અતુરાર્ધ

વકિલ ત્રિ. (વકિલ) અતુર નિપુણ

વકિલ ત્રિ. (વકિલ) દેખનાર, સર્વજ્ઞ

વકિલ ત્રિ. (વકિલ) જોડેન (૨) પુ. ગિ
નદેન સર્વજ્ઞ

વકિલ ન. (વકિલ) પાણી (૨) એ નામનો
૩૩ મો મહ (૩) રક્ષિક કાટ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) અગ્ર નાદગા

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) પશ્ચિમ નિશેન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૮૮ ગ્રામનો
૩૪ મો મહ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ગ્રામીનાસી દેન
તાઓના નનખડમાનો મહિમ્મથ ક્રીડા
પર્યન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) પાણી ભરવાનો
માગ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૦૮૧ નહેન
(૨) રક્ષિક રતનો બનાવેલા મહેલ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) એ નામની
એક લીલી વનસ્પતિ

વકિલગૃહ } ન. (વકિલગૃહ) પાણીઆર
વકિલગૃહ }

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) વેનધ નાગરાજ
નો એક આનાત પતન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) રક્ષિક રતનોમથ

વકિલગૃહ ન. (વકિલગૃહ) ગ્રામીન દેનનાના
વનખ માનો ક્રીડા મહ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) જેમા પાણી
૩૩ ઠે એવો માડવો (૨) રક્ષિક
રતનો બનાવેનો માડવો

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) પાણીનો માર્ગ

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) સચિત પાણી
સચિત જાદન કીનો કીચ. (૨) પાણી
અને માગીના સચેતનુ વિજ્ઞાન જમીન
અને પાણી લીજનનાની કમા ૭૦
ખામાની ૧૫મી કમા

વકિલગૃહ ન. (વકિલગૃહ) મેન સચિત પાણી,
મેનુ-અદુ પાણી

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) સપાંભ દેનતાનુ
એક ક્રીડાસ્થાન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૦૮૧ નિશેન

વકિલગૃહ પુ. ન. (વકિલગૃહ) પાણીનુ બિડુ-
૨ / કણ

વકિલગૃહ ન. (વકિલગૃહ) પાણીના શીચ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) નામિ પ્રમાણે
પાણીમા ઉતરતુ તે

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) ૩૪ મો મહામહ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) નાનો વડો

વકિલગૃહ } પુ. (વકિલગૃહ) ૧૫૧ નો
વકિલગૃહ } નાનો ધડો

વકિલગૃહ ત્રિ. (વકિલગૃહ) પાણીનો
ધોરીઓ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) મનસિનાક નામના
વેનધ નાગરાજનો આવાસ પર્યન

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) સાખ્ય
મતના અનુયાયી કે જે પાણી દોળનારા
તરીકે પ્રસિદ્ધ હતા જમીના શીકારી

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) જુઓ ' વકિલ
ભાસ શબ્દ

વકિલગૃહ પુ. (વકિલગૃહ) સંદેહ કાદની એક
ગત

વન્દ્ર વિં (વન્) દક્ષ, ચતુર, નિપુણ
 વદ્ધ વિં (વ્) દેખેન
 વદ્ધ. વિં (વ્) ડમેલ, કડેલ
 વદ્ધાર. વિં (વ્) નેનાર, પ્રેક્ષક
 વદ્ધુમાળ વિં (વ્) નેનાની ઇન્દ્રાગે
 વદ્ધુ વિં (વ્) બળેલ, ઘડેન
 વદ્ધ વિં (વ્) દદ, સ્થિર, નિશ્ચય, મ
 નુન (૨) સમર્થ (૩) અનિ નિમિત્ત,
 પ્રગાદ

વદ્ધકેડ. પું (વ્) ઔરત ક્ષત્રમા થ
 નાગ યોગમાં તીર્થકરનુ નામ

વદ્ધગોમિ પું (વ્) નેમિ) ગાત્રીમા નેમનાથ
 તીર્થકરના ભાઈનુ નામ

વદ્ધધણ પું (વ્) જુલુપ) જુલુપના ભરત
 ક્ષેત્રમાં થનાર આદમાં કુલ્ય (૨)
 જુલુપના ઔરત ક્ષેત્રમાં થનાર સા
 તમાં કુલકર

વદ્ધનેમિ પું (વ્) નેમિ) અતગમ્યના યોધા
 ઈર્ષના દશમાં અધ્યયનનુ નામ (૨)
 નેમનાથ પ્રભુના ભાઈ

વદ્ધપદ્મણ પુ (વ્) મુર્ધાભ દેવતાના
 આનતાભવનુ નામ (૨) અદ્વૈત સન્ધ્યા
 મીના આનતા નીમ ભરનુ નામ (૩)
 ગોશાળાના છત્રનુ નામ (૪) એ નામનો
 એક શ્રાવ્ય (૫) વિં પ્રનિગામાં દદ
 રદનાગ

વદ્ધપદ્મહારિ વિં (વ્) હરહરિ) મ
 પ્રદાર કરનાર (૨) પું એક નેન મુનિ
 ક જેઓ પ્રથમ ચોરોના નામ દના
 પાળથી દીક્ષા વધ મોક્ષે ગયા

વદ્ધરહ પું (વ્) દલ) દલમાં તીર્થકર મીન
 નાથના પિતાનુ નામ (૨) એ નામના મન
 અપરિણીતા આદમાં કુલ્ય

વદ્ધરહા સીં (વ્) વા) વાગરના ઇન્દ્રની
 પદાભીની આગ્ર પરિદ (૨) અન-

પતિના ઇન્દ્રના લોકપાળની દેવીની ગાય
 પતિપદ

વદ્ધાડ પું (વ્) જુલુપ) જુલુપના ભરતક્ષે
 ત્રમાં થનાર પાત્રમાં તીર્થકરના પૂર્વભરનુ
 નામ (૨) ભરતપાડના એક ભાવી
 કુલકર

વદ્ધાડલ પું (વ્) જુલુપ) એ નામનો એક
 માગુમ

વદ્ધાય. પું (વ્) રાક્ષસ

વદ્ધ વિં (વ્) આપેલ, દીધેલ (૨)
 નં નાન, આપુ તે (૩) વિં છોડેલ,
 રથાપેન (૪) પું ભારતર્ષમાં થઇ
 ગયેલ સાનમાં મુદ્ધે (૫) જુલુપના
 ભરતક્ષેત્રમાં આરતી ઉત્સર્પિણીમાં થનાર
 પાત્રમાં કુલ્ય (૬) વિષામ્બરના નામમાં
 અધ્યયનમાં ઉદાદગ્ય આપેન દેવદત્તનો
 પિતા (૭) પુષ્પિકામ્બરના સાતમાં અ
 ધ્યયનનુ નામ (૮) મદ્ય યોગીનીના
 ૮ મા તીર્થકર

વદ્ધિ સીં (વ્) અન્ન ક પાળીની
 ઇત-શર, એક નામમાં જેલુ દાન
 આપી શકાય તે

વદ્ધિય પું (વ્) આદાર પાળીની
 ગતનો અભિપ્રદ માન્ય કરનાર
 (સાધુ)

વદ્ધેસળા સીં (વ્) ઉત્પા આ
 એત્પા દોની તપાસ કરતી તે

વદ્ધર વિં (વ્) મજાન, દદ (૨) નં
 ગાય વિગે (૩) થાપે ભારે તે,
 ચપેગનો એક પ્રમ. (૪) દાદરો, નિ
 મની (૫) પું એક ભંત (૬) દેડ
 મની માફક પદ પડતા (૭)
 વચનનો આગ (૮) ગિપ્તમાં દફર
 નામના પદા ઉત્તરુ ચ (૯) અ
 ધાન, પ્રદા

દહરણ પુ. } (દરંક) પચમી ૬૨ ૬૨
દહરણ. નં. } એવો અનાજ કરવો તે.

(૨) એક જાતનું ચાંદિય. (૩) ચામળનું
માં આંખનાનો લુગડનો કડકો.

દહરિયા. સીં (દરંક) ચાલ-ચાંદિય વિ-
ગે. (૨) પ્રસાર; આપાન.

દહુ. પું (દહુ) પાપર; ચામડીનો એક ઝામ.

દહુ. પું (દહુ) દેડકો. (૨) એ નામનો
એક પર્વત (૩) રાહનું અપરનામ. (૪)
ચામડાથી મોટું આંધેલ કળસ. (૫) કુટી
આદિ ભાજનનું મુખ. (૬) દેડકાના ભ-
વમાંથી દહુરાવતંત્રક નિમાનમા ઉત્પન્ન
થયેલ દેવ. (૭) પાંચમા દેવસોહના ઉદનું
ચિહ્ન.

દહુદેવ પું (દહુદેવ) પહેલા દેવસોહનો
એક દેવના.

દહુર્યદિસય. નં (દહુર્યક) એ નામનું
પહેલા દેવસોહનું એક વિમાન.

દહુરી સીં (દહુરી) દેડકી.

દહુ. ત્રિં (દહુ) બળેલ.

દહિ. નં (દહિ) દહીં.

દહિઘગ. નં (દહિઘ) અરાખર જામેલું-
કાંચ ધણેલ દહીં.

દહિફોલ્લે. સીં (દહિફોલ્લી) વનસ્પતિ
વિશેષ.

દહિમુદ. નં (દહિમુલ) નદીપરદીપના
અગળ પર્વતની વાવડી વચ્ચેના પર્વતનું
નામ

દહિવણ. પું (દહિવળ) રૂક્ષ વિશેષ.

દણ. પું (દાં) અહકાર; ગર્વ (૨) કૃષ્ટતા.

દણ. પું નં (દાંણ) અરીસો; આયનો.
(૨) આઠ મગનિકાઓનો એક. (૩) ત્રિં
દર્પણકે.

દણળા. નં (દર્ણક) અરીસો પકડવાનો
હાથો.

દળમિત્ર. ત્રિં (દાંત્રીય) બળ આપી
ઉત્સાદ શક્તિને વૃદ્ધ કરનાર; જાદુશક્તિ
પ્રતીમ કરનાર. (૨) નં જેથી કામ
ઉત્પન્ન થાય એનું એક પ્રકારનું મર્દન.

દળિદ્ધ. ત્રિં (દાંત્રી) ગર્વી; અદંકારી.

દળિય. ત્રિં (દાંત્રી) ગર્વિષ્ઠ.

દળમ. પું (દર્મ) દાખડો; એક જાતનું ખાંડ.

દળમકુલ. નં (દર્મકુલ) દાખડો.

દળમપુલ. પું (દર્મપુલ) દર્શકર-મર્પની
એક જાત.

દળમય. પું (દર્મક) મુળ સરિત દાખડો
જાડ.

દળમસંધારણ. નં (દર્મસંધાર) દાખડાની
પથારી.

દળમિયાયળ પું (દામ્યાયન) ચિત્રા નક્ષત્રનું
ગોત્ર.

દળ. પું (દળ) ઇંદિય દમન; આભટાળનો
નિરોધ. (૨) દમન; નિમ્રદ.

દળગ. ત્રિં (દળક) રાંક; ભિખારી. (૨)
દરિદ્રી.

દળમધોસ. પું (દળમધ) શિશુપાળ રાગના
આપનું નામ; એનું દેશના રાજા.

દળમળ. નં (દળમ) દમન કરવું તે; પશુ
આદિને પીડનાં તે. (૨) વૃક્ષની એક
જાત.

દળમળા. } પું (દળમળ) પ્રુલની એક જાત.
દળમળય. }

દળમળ. સીં (દળમ) એક જાતનું મન્ય
દ્રવ્ય.

દળમંત. પું (દળમંત) એ નામનો દરિત-
શીર્ષકપુરનો એક રાગ. (૨) એક
જેનું મુનિ.

દળિ. ત્રિં (દળિય) ઇંદિય નિમ્રદ કરનાર;
જિતેન્દ્રિય.

દળિય. ત્રિં (દળિય) દમન કરેલ; નિમ્રદ
કરેલ.

દમિલ પુ. (દ્રવિલ) એ નામનો એક ભ-
રતખડમાનો દેશ. (૨) પુ. ઓ
તે દેશના રહેવાશી

દમિલા } મો. (દ્રવિલ) દ્રવિલ દેશમા
દમિલી. } ઉત્પત્ત થયેલ ત્રણી
દમીસર. પુ. (દમીસર) જિતેદ્રિયમાં
અગ્રેસર

દમ્ય ત્રિ. (દમ્ય) દમ્ય કરના યોગ્ય
દ્ય. ન. (દક) પાણી, જળ
દ્ય. ત્રિ. (દ્ય) આપનાર.
દયમીમ પુ. (દક્ષમીમ) બરાબ સમુદ્ધા
રહેલ એક આવાસ પર્વત
દયા. સ્ત્રી. (દયા) દયા, કૃપા. (૨) ઝવ
રક્ષા

દયાલુ. ત્રિ. (દયાલુ) દયાળુ, દયાવાન.
દર. ત્રિ. () અધુ. (૨) થોડું
દરસ્તિજ. ત્રિ. (દર્જનીય) દર્જન કરવા
યોગ્ય.

દરસિય. ત્રિ. (દર્સિલ) દેખાડેલ.
દરિદ્ર ત્રિ. (દરિદ્ર) દરિદ્ર, ગરીબ, નિર્ધન.
દરિય ત્રિ. (દર) ગર્વિષ્ટ, ગર્વયુક્ત.
દરિય. ત્રિ. (દીર્ઘ) હાડેલ, વિગરેલ.
દરિસણ ન. (દર્લ) મમકિન. (૨) આ-
ગમ. (૩) સવેદન. (૪) પ્રકાશનુ. પ્રગટ
કરવું. (૫) વાક્ય (૬) દર્શન-મન.

દરિસણાચરમિજ. } ન. (દર્શનાચરમીય)
દરિસણાચરમીય. } આત્માના દર્શન ગુણનું
આવડાવન કરનાર આર કર્મમાનું બીજું
કર્મ.

દરિસિજ } ત્રિ. (દર્જનીય) બેવા
દરિસિય } યોગ્ય.

દરિસાયણ ન. (દર્લ) દર્શન, સાક્ષાત્કાર.
દરિસિ ત્રિ. (દર્સિલ) સર્વદર્શી
દરી સ્ત્રી. (દરી) પર્વતની યુક્ત. (૨) ડર
આડાએ કરેલી નાની ખાડ
દર ન. (દર) પગ; પાદ (૨) ભાગ;

ખડ. (૩) સમૂહ, જગથો. (૪) કર્મના ન-
વીયા, કર્મના અણુનો જગથો. (૫) ઉ
પાદન કરણુ.

દલિય. ન. (દલિક) વિભાગ, અવયવ વિ-
ગેય. (૨) કર્મના પરમાણુ. (૩) વગુ-
પદાર્થ.

દલ પુ. (દલ) કીડ; ગમ્મત. (૨) પાણી
વગેરે પ્રવાહી. (૩) વેગ. (૪) સંયમ;
વિરતિ (૫) રસીવી ચીજ.

દલ. પુ. (દલ) દાવાનળ, વનનો અગ્નિ.
દલકર. ત્રિ. (દલકર) દાગ્યકારક.
દલકારી સ્ત્રી. (દલકારિણી) દાસી-ગમ્મત
કરનારી. (ભાષા)

દલમિ. પુ. (દલમિ) દાવાનળ
દલમિદાવણયા. સ્ત્રી. (દલમિદાવણ) સાતમા
ઉપભોગ પરિભોગ ત્રવનો ૧૩ મો કર્મા-
દન ૨૫ અનિચાર; કુચર વગેરેને સળ-
ગાવડા તે.

દલણ. ન. (દલ) વાદન.
દલદલ. મ. () 'દલ દલ' કરનાં
આવડુ તે.

દલદલચારિ. ત્રિ. () દલ દલ
એવો અવાજ કરતાં ઉતાવળે આસનાર
સાધુ; અસમાપિતુ પ્રથમ સ્થાન મેવનાર
દલદલસ્ત્ર મ. () ઉતાવળે
ઉતાવળે

દલર. પુ. () રોડ, દોરડું
દલરા પુ. () દોરડું.

દલરિયા. સ્ત્રી. () નાની રસી.
દલમીલ ત્રિ. (દલમીલ) જળની જળની
ભાષણ કરનાર

દલિડ પુ. (દલિડ) એ નામનો એક અ-
નાય દેશ

દલિડી. સ્ત્રી. (દલિડી) વિપિ વિગેય.
દલિય. ન. (દલિય) ધન; સપનિ.
દલિય. ત્રિ. (દલિ) બીજાપેસી; દવયુક્ત.

દવિય પુ. (દ્રવિક) સપત્તી (૨) મોક્ષ
જાતને મોક્ષ, ભવ્ય (૩) તુલ્ય આદિ
દ્રવ્યસમુદાય, જીડ

દવિય પુ. નં. (દ્રવ્ય) દ્રવ્ય, મૂળનુ.
(૨) ધન, સપત્તિ (૩) નિ. ભવ્ય, મુ-
ખિને મોક્ષ (૪) સુન્દર, શુદ્ધ (૫) રાગ-
દ્વેષથી રહિત, વીનરાગ

દવિયાણુધોત પ (દ્રવ્યાણુધોત) પાંચ
રિચા

દવિયાત. પુ. (દ્રવ્યાત્મક) દ્રવ્યાત્મા, આ-
ત્મદ્રવ્ય

દવિલ ત્રિ. (દ્રવિક) દ્રવિક દેશાગ્રી (૨)
પુ. દેશ ત્રિમે.

દવિસાધિય પુ. (દ્રવ્યસાધિક) નન-પતિ
વિશેષ.

દવ્વ. નં. (દ્રવ્ય) યુગ્મ અને ન્યાયનુ આશ્રય
ભૂત અને ભારિ પર્થાયનુ કારણ વરતુ-પ
નાથ, ધર્માસ્તિકાશ આદિ ૭ દ્રવ્ય. (૨)
અંગ, કર્મના દદિઆ.

દવ્યદ્વિય પુ. (દ્રવ્યાર્થિક) દ્રવ્યાર્થિકનય,
દ્રવ્યની અપેક્ષા ભગાડી રિચાર કરવો તે

દવ્યવધ પુ. (દ્રવ્યસ્ત્રવ) દ્રવ્યસ્ત્રવ-સ્તુતિ,
ભાવ રિચા સ્તુતિનો ઉચ્ચાર માત્ર કરવો તે

દવ્યદેવ પુ. (દ્રવ્યદેવ) આનતા ભનમા
દેવપણે થનાર મનુષ્ય અને નિર્વચ

દવ્યપુરિસ પુ. (દ્રવ્યપુરિસ) પુરિસના રહિત,
દ્રવ્યમાત્રે કરી પુરિસ

દવ્યવધ પુ. (દ્રવ્યવધ) દ્રવ્યમધ રનેહ
યા રજ્યુથી માધુ તે

દવ્યમણ નં. (દ્રવ્યમણ) કાયયોગની સ
દાયથી ઇવં ગ્રહણ કરેલ ચિંતા-વિચારણા
પ્રવૃત્તિ કરાનાના મનોગણનો દ્રવ્યસમૂહ

દવ્યલિંગ નં. (દ્રવ્યલિંગ) દ્રવ્ય ભવનહાર,
મહારનો વે.

દવ્યલેસ્તા સ્ત્રી. (દ્રવ્યલેસ્તા) દ્રવ્ય લેસ્તા,
કૃત્ત્વાદિ ૭ લેસ્તાનુ દ્રવ્ય (૨) શરીર

આદિ પાદ્મચિક વનુનો ૩૫, ૪૭
દવ્યલોગ. } પુ. (દ્રવ્યલોક) ધર્માસ્તિકા ન
વચલોગ. } આદિ ૭૫૨૨ દ્રવ્યક્રમ લોખ.

દવ્યમંસાર. પુ. (દ્રવ્યમંસાર) ૭૫ પુદ્ગલ
૩૫ દ્રવ્યનુ ભમણ તે દ્રવ્ય મંસાર

દવ્યસુય નં. (દ્રવ્યસુય) દ્રવ્યસુય, ભાવ-
શ્રુતના કારણક્રમ સન્ન સમૂહ, આચાર્યગ
આદિ સાન્ન

દવ્યસ્રોય પુ. (દ્રવ્યસ્રોય) શરીરશોચ,
મહારની પરિત્રતા

દવ્યહલિયા સ્ત્રી. (દ્રવ્યહલિકા) એ નામની
એક વનગપતિ

દવ્યહોમા. સ્ત્રી. (દ્રવ્યહોમા) ઉચ્ચારનાદિ
નિમિત્તે મધ, ઘી, તલ વગેરે હોમનાની
રિચા, ૪૦ વિદ્યામાની એક

દર્શિક. પુ. (દ્રવ્ય) જે શરીર ભરિષ્યમા
ધનુ સામર્થ્ય મેળવનાર છે અથવા
ભૂતકાળમા જેણે મેળવ્યુ છે વર્તમાનમા
ધ.ભાવ રહિત છે તે શરીરને આગમની
અપેક્ષાએ દ્રવ્યદ દહેવાય

દર્શિકવિય પુ. (દ્રવ્યવિય) કાન, નાક,
આખ આદિ નિર્ગતિ અને ઉપક્રમ ૩૫
દ્રવ્ય ધરિય, સ્થૂન છન્દિન

દર્શિકર પુ. (દર્શિકર) એક જાતનો સર્પ

દર્શી. સ્ત્રી. (દર્શી) કાકી, ચાવો (૨)
આ નામની એક વનગપતિ, કાળીજ,
કુનકોતી

દર્શીચર } પુ. (દર્શીચર) એક જાતનો
દર્શીચર. } સર્પ

દર્શીયણ. સ્ત્રી. (દર્શીયણ) દ્રવ્ય પરતે
કાપુ તે

દર્શીયણ. સ્ત્રી. (દર્શીયણ) દ્રવ્ય આશ્રી
અનગાહના-ઉચ્ચાદ

દર્શીયણ. સ્ત્રી. (દર્શીયણ) આન
પાનના કે પહેરવા ઓઢવાના દ્રવ્યો
ધરાવવા તે, દ્રવ્ય ઉછોદીનો એક પ્રકાર.

વસ્ત. ત્રિ. (વસ્ત્ર) દશ, ૧૦, દશની સખ્યા

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) ૧૮, અદાર

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) દશ જેના અગ-અરધવો છે એવું મુખ્ય મેળવનાર ૭૧, દશાગી મુખ પ્રાપ્ત કરનાર

વસ્ત્રાદિ. ન. (વસ્ત્રાદિ) દશકા, દશનો થોડ.

વસ્ત્રાદિય ન. (વસ્ત્રાદિય) ગર્વ-ગર્વિષ્ઠ નામનું મૂળ સૂત્ર

વસ્ત્રાદિય ત્રિ. (વસ્ત્રાદિય) ગર્વગો

વસ્ત્રાદિય ત્રિ. (વસ્ત્રાદિય) ગર્વ ગર્વગો, ગર્વગો

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) અદાર, ૧૮

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) દાર.

વસ્ત્રાદિ. પુ. (વસ્ત્રાદિ) એ નામનો એક દેશ

વસ્ત્રાદિપુર. ન. (વસ્ત્રાદિપુર) એ નામનું એક નગર

વસ્ત્રાદિમિયા. સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિમિયા) દશ દશક-નો નિસનું અભિગ્રહ-૧૧, જેમાં એકેક નિમે અથવા ૧૨ દશ નિમે એકેક નાત અમપાણીની સંધારતા એક નામથી દશ નાત મુખી અમ પાણીની વધ ગણાય છે

વસ્ત્રાદિ પુ. ન. (વસ્ત્રાદિ) દશનું અવ પાત્ર ૫

વસ્ત્રાદિય ત્રિ. (વસ્ત્રાદિય) પાત્ર ૨૫નું પચરમી

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) ગુપ્તપના એરના સેત્રમાં આવી ઉત્સર્પિણીમાં થનાર ૮૬ કુવર (૨) ભરતસેત્રની આવતી ઉત્સર્પિણીના ૧૦ મા કુવર

વસ્ત્રાદિ. પ (વસ્ત્રાદિ) દાર

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) ગુપ્ત. " સ્વરૂપ " માત્ર

વસ્ત્રાદિ પુ. (વસ્ત્રાદિ) દશ નું દેશનો રાગ.

વસ્ત્રાદિ ન. (વસ્ત્રાદિ) દશનું નામનું નગર

કે જેમાં ગોષ્ઠાદિવ નિદ્રવ થયા

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) દશ પૂર્વ-અથવાના અભ્યાસી.

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) દશમો-મી-મુ (૨) ન. આગ ઉપવાસ

વસ્ત્રાદિમત્ત. ન. (વસ્ત્રાદિમત્ત) આર ઉપવાસ જેમાં ૨૦ના તે.

વસ્ત્રાદિમત્તિય. પુ. (વસ્ત્રાદિમત્તિય) આર ઉપવાસનાથો.

વસ્ત્રાદિ. } સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિ) દશમ, પક્ષની
વસ્ત્રાદિ } ૧૦ મી તિથિ

વસ્ત્રાદિ સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિ) આગમાં પહેરનાનું આભુષણ

વસ્ત્રાદિયાગતક. } પુ. (વસ્ત્રાદિયાગતક)
વસ્ત્રાદિયાગતક } આગમાં પહેરનાનું એક આભુષણ

વસ્ત્રાદિરવિદ્યા. સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિરવિદ્યા) કુળાચાર પ્રમાણે દશ દિવસ મુખી પુત્ર પુત્રાનો જન્મ મહોત્સવ કરવો તે

વસ્ત્રાદિ. પુ. (વસ્ત્રાદિ) આત્મ અસર્પિણીના આદમાં બળદેવ તથા વાસુદેવ, રામ નરમણના પિતા, શ્વરમ ગંગા (૨) એ નામના આત્મ અસર્પિણીના હાથ કુવર

૨૦ (૩) એક કુમારનું નામ (૪) વન્દિદેશ સૂત્રના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ

વસ્ત્રાદિ ત્રિ. (વસ્ત્રાદિ) દશ પ્રકારનું

વસ્ત્રાદિય ત્રિ. (વસ્ત્રાદિય) એ નામનું ગુપ્તમાનું પહેરું

વસ્ત્રાદિ ન. (વસ્ત્રાદિ) દશગની સખ્યા

વસ્ત્રાદિ. પ. (વસ્ત્રાદિ) દશ પ્રકારનું

વસ્ત્રાદિ. સ્ત્રી. (વસ્ત્રાદિ) દશ ગિયનિ, અરધા (૨) સ્ત્રી પ્રમાણના અધિમાત્રાનું એક

પાત્રિક સૂત્ર (૩) મૂળના અથવા ઉત્તરના નાના ને પાનના રોગ

દસાકપ્પયવહાર. પુ. (દસાકપ્પયવહાર)

દશાશ્રુતરકંધનાં દશ, શ્રુતરકંધનાં ૭

. અને વ્યવહાર સૂત્રના દશ અધ્યયન-સર્વ

મગ્ગાને છીસ અધ્યયન.

દસાકપ્પયવહારધર. પુ. (દસાકપ્પયવહારધર)

દશાશ્રુત, શ્રુતરકંધ અને વ્યવહાર સૂત્રના

ધરનાર.

વસાર. પુ. (વસાર) સમુદયિજ્ઞ પગેરે દશ

ભાષ; એકાદશાં અર્ધ-સાયક હોવાથી

દશાર્ધ કહેવાય છે. (૨) વાસુદેવ; શ્રીકૃષ્ણ.

(૩) વાસુદેવનું કુંડળ.

વસારગોહિયા. સી. (ગોર્ધાગણિકા) ગ્રંથમાં

દશાર્ધનો અધિકાર છે એવો મત.

વસાહિય. વિ. (વસાહિક) દશ દિવસ

સંબંધી.

વસાહિયા. સી. (વસાહિકા) દશ દિવસ

પર્યંત થતી પુત્રની ગ્રન્થિકા.

વમો. સી. (વસા) વખતો છોકા કે જે

ભાગ વપ્પા વગરનો હોય તે.

વલ્લુ. પુ. (વલ્લુ) ચોર; નરકર.

વલ્લુય. } પુ. (વલ્લુ) ચોર; નરકર.

વસ્તુ. પુ. (વસ્તુ) ચોર

વહ. વિ. (વહા) દશ, ૧૦.

વહ. પુ. (વહ) પાણીનો ઉડો કરો, દહ.

(૨) એ નામનો એક દીપ અને એક

સમુદ. (૩) એ નામની એક વેશ

વહણ. ન. (વહ) આગીતુ, ભસ્મ કરવું.

(૨) એ નામનો કૃતિકા નક્ષત્રનો દેવતા.

(૩) પુ. અગ્નિ, વહ્નિ.

વહણય વિ. (વહણ) દાહ કરનાર.

વહકુહિયા. સી. (વહકુહિકા) એ નામની

એક વેશ.

વહવર્હ. સી. } (વહવર્હ) મહાવિદેહની

વહવતી. } આર અંતર નદીમાની

એક; કન્ઝગાવનીવિજય અને આર્કત-
વિજય વચ્ચેની નદી.

વહાવર્હ. સી. (વહવર્હ) આર અંતર નદી-

માની એક.

વહાવર્હકુંડ. ન. (વહાવર્હકુંડ) દશાવતી

નદીનો કુંડ.

વહિ. ન. (વહિ) છડી.

વહિકામુય. પુ. (વહિકામુય) એ નામની

એક વનસ્પતિ.

વહિચણ. પુ. (વહિચણ) છડીનો ગિંઝ; કાળ

અને છડી.

વહિમુહ. પુ. (વહિમુહ) એક પર્વતનું નામ.

(૨) વહિમુખ નામનો દેવ.

વહિય. વિ. (વહિ) તપાવેશ.

વહિયણ. પુ. (વહિયણ) એ નામનું એક

ઝાડ. (૨) દીપકુમાર દેવતાનું ચૈત્યરક્ષ.

(૩) ૧૫ માં તીર્થંકરનું ચૈત્યરક્ષ.

વહિવાસુયા. સી. (વહિવાસુયા) એ નામની

એક વનસ્પતિ.

વામ. ન. (વામ) કન્યાને પરણ્યા પછી

આપવાની વસ્તુ; દાન; ક્રિયાવર.

વાહય. પુ. (વાહિક) ભાયાન; ગોપાલ,

કુંડળી.

વાહય. વિ. (વાહિક) દેખાડેશ; ખતાવેશ.

વાર્હ. સી. (વાર્હ) દેનારી; દાતાર સ્ત્રી,

વામ્નોયરિય. વિ. (વામ્નોયરિક) ગદોદર

રોગવાળા.

વામ્નોયરિય. પુ. (વામ્નોયરિક) પાણીનો

કળશીયો.

વાર્કુમ. પુ. (વાર્કુમ) પાણીનો ધડો.

વાહિમ પુ. (વાહિમ) દાસનું ઝાડ; દાસી.

(૨) ન. તેનું કળ; દાસ.

વાદ. વિ. (વાદ) ઘણી ફાડી ખાનાર

પ્રાણી-સિંહ વગેરે.

વાદા. સી. (વાદા) દાહ

વાદિ. વિ. (વાદિ) મહાવાળા. (૨) પુ.

દિસક પશુ.

દાદિગણિ સી૦ (દાદિગણિ) જેનું પડિ-
લેકર અરામર ન થઈ શકે એવું આહુત્યને
પહેરના યોગ્ય એક વસ્તુ (૨) દાદીની
પત્નિ.

દાદિયા સી૦ () દાદી મુન્ન

દાણ. પુ૦ ન૦ (દાન) દાન, ત્યાગ.

દાણેનરાય ન૦ (દાનાનરાય) દાન દેતાં અત-
ગય પાડવાથી વાધેન અંનરાય કર્મની
એક પ્રકૃતિ કે જેને .લીને પોતે દાન
આપી શકે નહીં

દાણમય. ત્રિ૦ (દાનમય) જેમા દાન દેવું
મુખ્ય ધર્મ છે તે, એક પ્રકારની તેની
પ્રત્યક્ષા

દાણવ પુ૦ (દાના) ભવનપતિની એક જાત,
દાનવ, અસુર.

દાણવિંદ્ર. પુ૦ (દાનવન્દ્ર) અમરેન્દ્ર આદિ દા-
નના ઈન્દ્ર

દાણમા સી૦ (દાનમયી) જેમા મુખ્ય કર્મન્ય
દાન છે એની પ્રત્યક્ષા-દીક્ષા

દારિણિ ઇ૦ (દાર્ણીય) અત્યારે, હમણા.

દાતાર. ત્રિ૦ (દાતૃ) દાન કરનાર, દાતાર.

દાન. ન૦ (શન) જુઓ “ દાણ ” શબ્દ

દામ. ન૦ (દામન) ધુનની માળા (૨)
દોરડું. (૩) હવણ સમુદ્રમા ઉત્તર દિશાએ
૪૨ દામર જે જાન ઉપર વેનધર દેવનો
નિવાસ પડેલ.

દામગ. ન૦ (દામક) પગ વાધવાનું દોરડું.
ઝામણ

દામનિ. પુ૦ (દામનિન) } શકે ક્રની ઉપભોગ-

દામનિ. પુ૦ (દામનિ) } નાનો અધિપતિ

દામણ ન૦ (દામન) ઝામણ, બધન

દામણી સી૦ (દામની) ઝામણ (૨) ૧૮
મા તીર્થંકરની મુખર સાધીનું નામ

(૩) દામની આકારનું સ્ત્રીનું એક મુનક્ષય.

દામજિત્રિ. સી૦ (દામજિત્રિ) આહી નિધિનો
૧૭ મો પ્રકાર.

દામા સી૦ (દામન) ધુનની માળા

દામિણી. સી૦ (દામની) ઝામણ

દામિલ પુ૦ (દામિલ) દામિલ દેશ

દામિલલિચિ. સી૦ (દામિલલિચિ) દામિલ
અક્ષરની વિધિ.

દામિત્રી. સી૦ (દામિત્રી) દામિત્રી વિદ્યા.

દામી. સી૦ (દામી) વિધિ વિશેષ

દામોવર. પુ૦ (દામોવર) ભરતક્ષેત્રના ગર્ભ
એનીમીના ૯ મા તીર્થંકર

દાય. ન૦ (દાય) દાન; દેવાનો ભાગ.

દાયઝ ત્રિ૦ (દાયક) દાતાર

દાયગ ત્રિ૦ (દાયક) એવશ્યાના દશ દોષ-
માનો જુદો દોષ (૨) દાતાર.

દાયણ. } ન૦ (દાન) દેવું; આપવું

દાયણા } સી૦

દાપણા. સી૦ (દાપણ) પ્રમત્તુ નિરાકરણ
કરવું તે.

દાપાદ } પુ૦ (દાપાદ) ભાષાત; ગોત્રગી.
દાપાય } (૨) વડીયોની સપતિમાં
ભાગ લેવાને હક્કદાર.

દાપાર પુ૦ (દાપૃ) દાતાર, આપનાર.

દાપાર ત્રિ૦ (દાપાર) યાચક; માગણ

દાર પુ૦ (દાર) પત્ની; સ્ત્રી

દાર ન૦ (દાર) દરવાજો; આરણ્ય (૨) ન૦
પ્રકરણ. (૩) અર્થ મેળવવાનો ઉપાય

દારણ. પુ૦ (દારક) આગક; ઊકરો.

દારવેડી. સી૦ (દારવેડી) આરણ્ય

દારદ્ર. ત્રિ૦ (દાર્દ્ર્ય) દરવાજા પામે રહેલ.
(૨) પુ દરવાજા

દારણ. ન૦ (દારણ) રિદારવું તે.

દારવિંડ પુ૦ (દારવિંડ) આરણ્ય.

દારભાષ પુ૦ (દારભાષ) દારભાગ; આર-
ણ્યનો ભાગ

દારણ પુ૦ (દારણ) આગક; ઊકરો.

દારવતી સી૦ (દારવતી) સેરાપૂ દેશમાંની
પ્રસિદ્ધ દારિકા નગરી

દારવિંડ. નં (દ્વારખિટ) બારસાંખ.

दारिद्र. न० (दारिद्र्य) दरिद्रता.

दारिया, स्त्री० (दारिका) दीक्षी; पुत्री.

दारु. न० (दारु) ३१४.

दास्ता. पुं० (दास्त) वसुदेव राजना अंक
पुत्रनुं नाम. (२) इष्टुना सारथी.

दाहण. वि० (दाहण) दाहण; अर्थः; असत्य.
(२) अथ अहोरात्रना नीय मुहूर्तमाणा
पुंरमा मुहूर्तना नाभ.

દારુપચ્ચય. ૫૦ (દારુચંત) એ નામનો એક
પર્વત વિશેષ.

દારુપચ્ચયગ. પું. (દારુવંતક) સૂર્યાભિ વિમા-
નના વનખડમાંનો લાકડાનો બનેલ
દેખાતો એક પર્વત.

દારુપાય નં (વારુગ્રામ) લાઠ્યાતું બનાવેલું
પાત્ર.

વાચનક. પુ. (વાચન) જાણીપના ભરત-
ખંડમાં થનાર ૨૩ મા તીર્થંકરના પૂર્વ-
ભવન નામ.

दाहय. पुं० (दाहक) अतमससूत्रना त्रीम
 वर्गना भारमा अध्ययनतुं नामे. (२)
 वसुदेव राज्ञनी धारणी राणीना पुत्र.
 (३) लाकडे; काष्ठ. (४) कृष्ण वासुदेवना
 सारथिनुं नाम. (५) कृष्ण वासुदेवना
 अंक पुत्र.

द्वयसंक्रम. पुं० (शस्त्रसंक्रम.) वा. २. पु. १. अ. १. १.
वे. १. पु. १.

दालण. न० (दारण) ३५३; विद्वत्सुं ते.

દાલિ. સ્ત્રી. (દાલિ) ચણા વગેરેની દાળ.
(૨) રેખા.

दालिह. न० (दारिद्र्य) हरिद्रता.

દાલિમ. પુ. નં (દાઝિમ) દાઝમડી. (૨)
તેનું કળ; દાઝમ.

દાલિયંબ. નં (દાલિકમ્લ) આમલી ના-
ખેડ દાળ; ખાટી દાળ.

दालिया. स्त्री० (दालिच) दण.

દાળી. સ્ત્રી० (દાલી) ધાળ. (૨) ક્ષાટ; તડ.

दावणा. श्री० (दापन) अ० पापतुं ते.

दावद. ૫૦ (દાવદ) સમુદના કાંઠા ઉપર
 ઉગતું એક જાતનું ઝાડ. (૨) દાવદ
 નામના વૃક્ષના દર્દ્યાંતવાળું સારી મૂત્રનું
 ૧૧ મુ અધ્યયન.

દાવર. પું. (દ્વાપર) બે; બેની સંખ્યા. (૨)
ત્રીજો દ્વાપર યુગ.

દાવરજીમ્મ. નં (દાવરજીમ્મ) જેને ચારે
ભાગતાં જે ગ્રેષ રહે તે સખ્યા; ૬, ૧૦,
૧૪, વગેરે.

વાવરજીમ્મકડજીમ્મ. નં. (દ્વાપરયુગકૃતયુગ)
 જે રાશિને ચારે ભાગતાં કેશ શેષ ન રહે
 અને લખ્ય સંખ્યાને ચારે ભાગતાં બે
 શેષ રહે તે સંખ્યા.

દાયરજીમ્મકલિઓગ. પું. (દ્વારજીમ્મકલિઓગ)
જે રશિને ચારે ભાગતાં એક શેષ રહે
અને લખ્ય સંખ્યાને ચારે ભાગતાં બે
શેષ રહે તે સંખ્યા.

દાવાજીવનમતેશ્વરોગ. પું. (દ્વાપાયુનમઃશ્વરોજી)
જે સંખ્યાને ચારે ભાગતાં ત્રણ શેષ રહે
અને લઘ્વ સંખ્યાને ચારે ભાગતાં બે
શેષ રહે તે સંખ્યા.

દાવરજીમ્મદાવરજીમ્મ. નં (દ્વાપરયુગમદ્વાપરયુગમ)
 જે રાશિને અને લબ્ધ સંખ્યાને આરે
 ભાગતાં જે શેષ રહે તે સંખ્યા.

दावारग. } न० (दक्कवारक) धडा; पाष्णीतुं
दावारय. } ' पासथ.

दावाविय. त्रि० (दापित) अपावेक्ष.

दास. पु० (दास) 'दास; नोकर; आकर.

दासचेडग } पु० (दासचेडक) दास पुन;
दासचेडय. } नोकरनो छोकरो.

दासचेडिया. स्त्री० (दासचेटिका) दास दासी.

दासचेडी. सी. (दासचेटी) दास दासी.

दासदासी. स्त्री० (दासदामी) दास अर्थात् दासी।
 दासी: नोकर-याकर.

દાસવાય પુ. (દાસવાદ) દાસનો આરોપ
અણવેલો તે

દાસિ ન. (દાસિ) એ નામનો એક ગુરૂડો,
વનરપતિ નિરોધ

દાસી. સ્ત્રી. (દાસી) ઘસી ચાડરડી
દાસીલપટ્ટિયા સ્ત્રી. (દાસીગર્વાટકા) ગો-
દાસ ચિરંજી કાઢેલી ગોદાસગણુની ચોથી
શાખા

દાસીચોર. પુ. (દાસીચોર) ઘસીને ચોરનાર.
દાહ પુ. (દાહ) દાહજનર, નગતરીયો તાન
દાહ પુ. (દાહ) દાહ, બગતરા (૨)
શસ્ત્ર નિરોધ

દાહગ. ત્રિ. (દાહક) બાળનાર.
દાહવક્રંતિય ત્રિ. (દાહવુઝાનિતક) જેને
દાહ ઉત્પન્ન થયેલો છે તે

દાહિણ. ત્રિ. (દક્ષિણ) જમણું, જમણી
બાણુનુ (૨) સ્ત્રી. દક્ષિણ દિશા
દાહિણાગમિ ત્રિ. (દક્ષિણાગમિ) દક્ષિણ
દિશા તરફનું

દાહિણકુ. ન. (દક્ષિણાર્ધ) દક્ષિણાર્ધ-દક્ષિણ
તરફનો અર્ધ ભાગ

દાહિણકુમરહ. પુ. (દક્ષિણાર્ધમસ્ત) દક્ષિણ
ર્ધ ભારત, ભારતક્ષેત્રનો દક્ષિણ તરફનો
અર્ધ ભાગ

દાહિણકુમરહફૂડ. પુ. (દક્ષિણાર્ધમસ્તફૂડ)
વેતાલ્ય પર્વતના નવ કુંડમાનુ બીજું કુંડ
દાહિણકુમારહ પુ. (દક્ષિણાર્ધમારહ) દક્ષિણાર્ધ
ભારત

દાહિણકુમારહવાસ પુ. (દક્ષિણાર્ધમાસ્તર્ગ)
દક્ષિણાર્ધ ભારતના-ભારતક્ષેત્ર

દાહિણદાહિય ન. (દક્ષિણદારિક) અધિની
આદિ સાત નક્ષત્ર, દક્ષિણબુખી

દાહિણપચ્છિદ્રમા. } સ્ત્રી. (દક્ષિણપચ્છિદ્રમા)
દાહિણપચ્છિદ્રિયા } નૈર્ઋત્ય ખુણો.

દાહિણપચ્છિદ્ર પુ. (દક્ષિણપચ્છિદ્ર) નૈર્ઋત્ય
કાણુ

દાહિણપટ્ટીળ પુ. (દક્ષિણપટ્ટીળ) દક્ષિણ
પશ્ચિમનો મધ્યભાગ, નૈર્ઋત્ય ખુણો.

દાહિણપુરચ્છિદ્ર } પુ. (દક્ષિણપુરચ્છિદ્ર)
દાહિણપુરચ્છિદ્રમિલ્લ } અગ્નિકાણુ

દાહિણપુરત્ય } પુ. (દક્ષિણપુરત્ય)
દાહિણપુરત્યમ } અગ્નિકાણુ

દાહિણ્ય પુ. (દક્ષિણ) દક્ષિણ દેશ
દાહિણ. સ્ત્રી. (દક્ષિણ) દક્ષિણ દિશા

દાહિણાયાળ પુ. (દક્ષિણાયન) દક્ષિણાયન,
અર્ધનું દક્ષિણ દિશા તરફ જવું તે

દાહિણાચત્ત. પુ. (દક્ષિણાચત્ત) જમણો શપ્ત,
દક્ષિણાચત્ત શપ્ત

દાહિણિલ્લ ત્રિ. (દક્ષિણાત્ય) દક્ષિણ દિશામા
થનાર, દક્ષિણ દિશાનું

દાહિણિલ્લપુરત્યમિલ્લ પુ. (દક્ષિણાત્યપુરત્યમિલ્લ)
અગ્નિ ખુણો

વિઘ્નત. પુ. (વિઘ્નત) દિશાઓનો અગ્ર છેડો

વિહ સ્ત્રી. (વિહિ) પાણી ભરનાની મશક

વિન્ધ્યા સ્ત્રી. (વીન્ધ્યા) વીન્ધ્યા, સસાર ત્યાં
ગતી ક્રિયા

વિન્ધિય ત્રિ. (વીન્ધિય) વીન્ધ્યા આપેન
વિર્ગિન્ધ્યા સ્ત્રી. (વિન્ધ્યા) બૂખ

વિર્ગિન્ધ્યાપરિસહ. } પુ. (વિન્ધ્યાપરિસહ)
વિર્ગિન્ધ્યાપરીસહ. } બૂખનો પારસહ

વિગ્ન પુ. (વિગ્ન) વિગ્ન સમાસ

વિગ્વ ત્રિ. (વીર્વ) વીર્વ લાણુ

વિજ ત્રિ. (વેય) વેયા યોગ (૨) જે
દેમાનુ છે તે (૩) પુ. ૧૦ ૨૦ વિગેન

વિટ્ટ ત્રિ. (વૃ) વેએન, વૃત્ય, વૃત્યેન
(૨) અભિમન (૩) જ્ઞાન (૪) ન૦
દ્યૌન

વિટ્ટ ત્રિ. (વિટ) ધરમાવેન, કહેવું

વિટ્ટ. પુ. (વ્યન્ત) વટાત, વખતો,
ઉદયસ્થ

વિદ્યુતિય. ત્રિં (દાર્શનિક) અભિનયના
આર પ્રકારમાનો પહેલો પ્રકાર. જેનાપર
ઉદાહરણ આપનામા આવ્યુ હોય તે
વિદ્યુપાદિ ત્રિં (છાંદિ) ચરક, મુશ્તુત
આદિના જાણનાર
વિદ્યુલાભિય. ત્રિં (લક્ષ્યાભિય) દોરેલા
અને પરિચિત દાતા પામેથી દોરેની વ
સ્તુની ગવેષણા કરનાર
વિદ્યુસાહસ્ય નં (છાંદ્ય) એક વસ્તુ
જોઇ તેના ઉપરથી તેના જેની વસ્તુનું
જ્ઞાન થાય તે, અનુમાનનો એક પ્રકાર.
વિદ્વિ. સ્ત્રીં (દિ) દષ્ટિ, નજર (૨) જ્ઞા-
ન, સમજણ (૩) મત, પક્ષ, દર્શન. (૪)
સમ્યક્ દષ્ટિ. (૫) આખ, નેન. (૬)
જ્ઞાદિ, મતિ (૭) વિવેક, વિચાર.
વિદ્વિજુદ્ધ નં (દિયુદ) દષ્ટિયુદ્ધ-આખથી
યુદ્ધ કરુ તે
વિદ્વિમંત ત્રિં (દિમંત) મુદ્ધિનાળા, સ-
મકિતી
વિદ્વિમોહ પું (દિમોહ) દર્શન મોહનીય
વિદ્વિયા સ્ત્રીં (દિકા) જોવાથી કમ અ
ધાપ તે, ૨૫ ક્રિયામાની એક (૨)
નજર, જોવું તે
વિદ્વિધાડરપ્સા. સ્ત્રીં (દિક્ષાદોરદેશિકા)
સમ્યક્ દષ્ટિરૂપ સજ્જા, સજ્જાનો શ્રીજો
પ્રકાર
વિદ્વિધાય પું (દિક્ષાદ) આરમુ અગસ્ય
વિદ્વિવિપરિયાસ પું (દિક્ષિવિર્માસ) દષ્ટિનો
વિપર્યાસબ્રાતિ, મિત્રને શત અને શત્રુને
મિત્ર તરીકે જોવું તે
વિદ્વિવિપરિયાસદંડ પું (દિક્ષિવિર્માસદ
વિદ્વિવિપરિયાસિયાદંડ. } ણ્ડ) બ્રાતિ
યા મિત્રને દુશ્મન માની લઈ તેની ધાત
કરવાથી લાગતી ક્રિયા, તેરમાનુ પાચમુ
ક્રિયા સ્થાનક

વિદ્વિવિપરિયાસિયાદંડચતિય. પું (દિક્ષિવિ
ર્માસદંડચતિય) પાચમુ ક્રિયા સ્થાનક,
મિત્રને દુશ્મન માની તેનો વધ કરવો તે
વિદ્વિવિવજ્ઞાસ. પું (દિક્ષિવિર્માસ) બ્રાતિથી
એકને બન્ને બીજાને મારનાથી વાગતી
ક્રિયા, ક્રિયાના તેર સ્થાનકો પૈકી એક
વિદ્વિવિસ પું (દિક્ષિવિ) જેની દષ્ટિ-
માત્રમા એર લેાય એવો સર્પ
વિદ્વિવિસમાત્રણા. સ્ત્રીં (દિક્ષિવિમાત્રણા)
એ નામનુ એક કાનિક સૂત્ર.
વિદ્વિસંચાલ. પું (દિક્ષિવિચાર) જરી જરી
આખ હવાવધી તે.
વિદ્વિસજ્ઞ પું (દિક્ષિવિ) આખનુ જ્ઞાન.
વિણ. પું નં (વિ) દિનસ
વિણકય. પું (વિનકય) સૂર્ય
વિણકર પું (વિનકર) સૂર્ય
વિણનાહ પું (વિનનાય) સૂર્ય.
વિણપર. પું (વિનકર) સૂર્ય
વિણ ત્રિં (વિ) આપેલુ, દીધેલુ (૨)
પુ ૨૬મા તીર્થકરને પ્રથમ ભક્ષા આપ
નાર ગૃહસ્થ (૩) આઠમા ચંદ્રમણ
તીર્થકરના પ્રથમ ગણધર નામ (૪)
૧૪ મા શ્રેયાસનાથ સ્વામીના ત્રાજા
પૂર્વ લગનુ નામ (૫) અષ્ટાપદ પરત
ઉપર રહેનાર એ નામનો એક તાપસ
(૬) ૨૩ મા પાર્શ્વનાથ પ્રભુના પ્રથમ
ગણધર (૭) ત્રિ નિવેશિત, સ્થાપિત
વિણપદ્મ. પું (વિણપદ્મ) આઠમા તીર્થકરના
પહેલા ગણધર
વિત્ત ત્રિં (વિત્ત) પ્રસશિત, જાળવવામાન
(૨) દીપ્તિમાન, તેજસ્વી (૩) પ્રચ્છ,
તીક્ષ્ણ (૪) ઉજ્જવળ (૫) પુષ્ટ (૬)
પ્રસિદ્ધ (૭) મારનાર
વિત્ત ત્રિં (વિત્ત) કામથી ઉદીપ્ત (૨)
અનિષ્ઠ, અહકારી (૩) ભૂત પિશાચ વગે
રેના આવેશવાળુ (૪) હાનિકારક

વિત્તિસ્ત. વિં (વત્તિ) ગર્વિ, દર્શિયો

વિત્તિ સીં (વીતિ) ગોલા, કાનિ, પ્રનાય

વિત્તિ સીં (વીતિ) કામ (૨) અલ-૧૦

વિત્તયર. પું (વિત્તર) સૂર્ય

વિત્ત વિં (વત્ત) લુઓ “દિવ્ય શઃ”

વિત્તવ્ય વિં (વત્ત) બોલે બેસાડેય, ૬

નક રીધેય

વિય પું (વિય) સાસ અગ્નિવાગો આલય

(૨) પક્ષી

વિયર પું (વેર) પનિનો નાનો ભાન, દેર

વિયરાડ. મં (વિરાટ) રાત નિસ

વિયસ } પું (વિય) નિમ.

વિયહ. }

વિયા મં (વિયા) દિનસે

વિયાવંમયારિ. પું (વિયાવંમયારિ) આનકની

પાચમી પડિમા આદરનાર કે જે પાચ

માસ સુધી દિવસે અલયર્થ પાળે

વિયાલોક. પું (વલોક) દેવલોક, રનર્ગ

વિલિવેદ્ય. પું (વિલિવેદ) એક જાતનો

જળાચર પર્વદિય છવ

વિલી. પું (વિલી) એક જાતનો જળાચર

પર્વદિય છવ

વિય. નં (વિય) રનર્ગ

વિયટ. વિં (વિયટ) દોડ, એમને અ-ધે

વિયસ. પું (વિયસ) દિનસ, દનાડે

વિયસપુટુત નં (વિયસપુટુત) મેથી

નર દિનસ સુધીનો અમય.

વિયમમયસ. પું (વિયમમયસ) ઘડીઓ

મનુ

વિયમિય વિં (વિયમિય) દિવસમા ચનાર

નિસ અમી.

વિયા મં (વિયા) દિવમ

વિયાવટ. પું (વિયાવટ) સૂય

વિયાવટુટ પું (વિયાવટુટ) જગદીપના

મનની રીતિએ આવેય ૩૨૦ પર્વનનું

આમું ૬૮-વિષય

વિવાગર પું (વિવાગર) લુઓ “દિનાઃ”

શઃ

વિવાવંમયારિ. પું (વિવાવંમયારિ) દિવસે

અલયર્થ પાળનાર, પાચમી પડિમાધારી

આનક

વિવાયર પું (વિવાયર) સૂર્ય

વિવ્ય વિં (વિવ્ય) ઉતમ, એક (૨)

દિ-ય, અર્ચીય (૩) પ્રધાન, મુખ્ય (૪)

દેવતા સમી (૫) મુકુલી સર્પની એક

જાત. (૬) દેવતાઈ, દેવાધિનિ

વિવ્ય નં (વેવ) ભાગ્ય, નશીન

વિવ્યાત પું (વિવ્યાત) મુકુનિ સર્પની એક

જાત

વિસા. સીં (વિસા) પૂર્વ આદિ દશ દિશા

(૨) દિશાકુમાર દેવતા, ભવનપતિ દે-

વની એક જાત (૩) એ નામનુ દશમા

દેવલોકનુ એક વિમાન

વિસાઈ પું (વિસાઈ) નિશા વિદિશાની

શરૂઆત જપાથી થાય છે તે મેર પર્વત

વિસાકુમાર પું (વિસાકુમાર) એ નામના

ભવનપતિ દેવતાની એક જાત

વિસાકુમારિયા. } સીં (વિસાકુમારિયા)

વિસાકુમારિકા } નિશાઓની અધિપતિ

વિસાકુમારી } ભવનપતિ જાતની દેવી

કે જે તીર્થગંગા જગમ મોત્સવ ૩૨૧

સેથી પ્રથમ પાવે છે

વિસાચક્રગાત્ર. નં (વિસાચક્ર) એક

પ્રકારનુ નય (૨) દિશાઓનો સમૂહ

વિસાચર વિં (વિસાચર) દિશાચર, જુદી

જુદી દિશાઓમા ફરનાર, મુખાગ્રમ રાગ

પ્રમસ્ય

વિસાણવાય. પું (વિસાણવાય) દિશાનુ અનુસંધ

વિજાદાહ. પું (વિજાદાહ) દિશાઓ અગતી

દેખાય તે, અથવા અગિની જગા દે-

ખાય તે (૨) દિશાઓ ઘડતી દેખાય

તેનુ મુખાગ્રમ જગતની વિદ્ય.

વિસાદિ પુ. (વિચાર) મેર પર્વત
વિસાપોન્નિલ પુ. (વિશ્વોન્નિલ) આરે દિશા
નરક પાણી છાતી કળ પ્રુલાન્કિ લે એના
તાપસની એક જાત

વિસ્માભાષ્ય પુ. (વિગ્ધાભા) વિગ્ધાભા.
વિસામોહ પુ. (વિસ્મોહ) દિશાનો મોહ,
દિશ્મુદતા

વિસાવસિય ત્રિ. (વિગ્ધાવિક) દેશાન્તરમા
ગમન કરનાર

વિસાગ્ધાસિય ન. (વિગ્ધાગ્ધાસિય) } આન
વિસાગ્ધા ન. (વિગ્ધા) } કવિ
આર વ્રતમાનુ દશમુન્દશાની વિશેષ મ-
યાંદા બાધનાનુ વ્રત

વિસાસોવત્થિય પુ. (વિસાસોવત્થિય) વિ
શાઓમા પાણી છાતી આદાર લેનાર
તાપસનો એક વર્ગ (૨) જુહીપના
રથક પર્વતનુ આઠમુ શિખર (૩) ગ્રન્થિતક
વિશેષ (૪) ન. દેવ રિમાન

વિસાસોવત્થિયાસણ ન. (વિસાસોવત્થિયાસણ)
એ નામનુ એક આસન

વિસાહત્થિ પુ. (વિગ્ધાહત્થિ) } ભદ્ર-
વિસાહત્થિકૂટ પુ. (વિગ્ધાહત્થિકૂટ) } સાન
વનનુ એક કૂટ (૨) દિશામ' રહેવા
હાથીના આગરવાળા શિખર વિશેષ,
પદ્મોત્તર, નીલનન્ત, સુહરતી, અજનગિરિ,
કુમુદ, પદ્માશ, અવતસ, રામનગિરિ

વિસિ કી. (વિશ્વ) દિશા (૨) દિશાકુમાર
દેવતા (૩) પલવણા સૂત્રના પહેલા પદના
ત્રીજા હારનુ નામ

વિસિચક્રક પુ. (વિશ્વચક્ર) દિશાચક્ર
વિસિવાહ પુ. (વિગ્ધાવાહ) જુઓ " વિસા-
વાહ " શબ્દ.

વિસિચ્ચય ન. (વિગ્ધાચ્ચય) આવકનુ છદુ વન
વિસી કી. (વિશ્વ) દિશા
વિસોવિસિ મ. (વિશ્વવિસિ) આરે દિશાએ

દીણ ત્રિ. (દીવ) ગરીમ, ગક, નિર્ધન
(૨) હોન, ન્યૂન (૩) ગોકાતુ.

દીણાર. પુ. (દીનાર) સોના મટોર, સીકો
દીનારમાલિયા. કી. (દીનારમાલિયા) એ
નામનુ એક આભૂષણ, મોહનમાળા

દીવ પુ. (દીવ) બેટ, દીપ. (૨) દીપ-
કુમાર નામે ભવનપતિ દેવની એક જાત
(૩) દીપડો

દીવ પુ. (દીવ) દીવો. (૨) જેમાથી
દીપક સમાન જ્યોતિ નીકળે તેવા કટપવૃક્ષ.

દીવંગ પુ. (દીવંગ) એ નામનુ એક કટપ-
વૃક્ષ, જેમાથી દીવા સરખી જ્યોતિ
અગરે એનુ એક જાતનુ કટપવૃક્ષ

દીવકુમાર. પુ. (દીવકુમાર) ભવનપતિ
દેવતાની છટ્ટી જાત

દીવકુમારી. કી. (દીવકુમારી) દીપકુમાર
દેવની દેવી

દીવકુમારદેસય. ન. (દીવકુમારદેશક) ભગ-
વતીના સોગમ શતકના ૧૦ મા ઉદ્દેશાનુ
નામ

દીવગ ન. (દીવક) દીવો (૨) એ નામનુ
એક જાતનુ સમકિત.

દીવચપય ન. (દીવચમ્પક) દીવાનુ ઢાકણુ

દીવણ. ન. (દીવણ) પ્રકાશ કરવો

દીવણા. કી. (દીવણ)

દીવણિજ્ઞ ત્રિ. (દીવણીય) જહરાજિને
વધારનાર, (ખોરાક.) (૨) શોભાવમાન,
દેદીપ્યમાન

દીવય પુ. ((દીવક) દીપડો, ચિતો

દીવર. પુ. (દીવ) એ નામની એક
જાતની વનસ્પતિ

દીવસમુદ્દેસ. ન. (દીવસમુદ્દેશ) એ ના-
મનો જાનાલિચમ સૂત્રનો એક ઉદ્દેશ

દીવસાગરપદ્ધતિ કી. (દીવસાગરપદ્ધતિ)
જેમા દીપસાગરનો અધિકાર છે એવુ
એક કાલિકચુર

દોષસિહ પુ. (દોષસિહ) ડૉષસિહની એક જાત.

દોષસિહા. સ્ત્રી. (દોષસિહા) બ્રહ્મદત્ત ચક્ર વર્તની બીજી નામ.

દોષાયણ પુ. (દોષાયણ) એ નામના એક મહર્ષિ (૨) ભરતખંડમાં થનાર વીસમાં તીર્થંકરના પૂર્વજનું નામ

દોષિગ પુ. (દોષિગ) ચિત્તો

દોષિચ્છા } ત્રિ. (દ્વેષ) દોષ સમૂહી,
દોષિચ્છવ } દોષમાં ઉત્પન્ન થયેલ

દોષિય. પુ. (દોષિય) દોષગ્રસ્ત, ચિત્તો.

દોષિય. ત્રિ. (દોષ) પ્રકાશિત

દોષિયગાહ. ત્રિ. (દોષિકાગાહ) દીનીને પ્રહરણ કરનાર, મશાન પકડનાર

દોષિયા. સ્ત્રી. () વાધના પાત્રગમાં રાખેલું તિતિરપક્ષી

દોષિયા સ્ત્રી. (દોષિયા) દીની, મશાન

દોષ. ત્રિ. (દોષ) લાભુ નિરાણ

દોષકાલિગી. સ્ત્રી. (દોષકાલિની) નણા મતકાળની સ્મૃતિ અને ભારિ વસ્તુની નિચારણાશ્પ સત્તા.

દોષકાલોત્પત્તિયા. સ્ત્રી. (દોષકાલોત્પત્તિકા) અતીત અને અનાગત વસ્તુ નિયમક જ્ઞાનવાળી સત્તા, સત્તાનો પ્રથમ પ્રકાર

દોષલિપ્ત પુ. (દોષલિપ્ત) કમ્પિનપુરનો એક રાજા

દોષદત્ત પુ. (દોષદત્ત) અણતરોપપાનિક સૂત્રના પ્રથમ વર્ણના છઠ્ઠા અધ્યયનનું નામ (૨) શ્રેષ્ઠિક રાજની ધારણી રાણીના પુત્ર (૨) જન્મદોષના ભરતમાં આવતી ઉત્સર્પણીમાં થનાર ૧૦ માં તીર્થંકર. (૩) એક જૈન મુનિ

દોષદક્ષા સ્ત્રી. (દોષદક્ષા) એ નામનો એક ગ્રંથ

દોષપાસ. પુ. (દોષપાસ) એરત સેતમાં થનાર ૧૫માં તીર્થંકર

દોષપુટ. પુ. (દોષપુટ) સર્પ (૨) યવ-રાજનો એક મંત્રી

દોષવાહુ પુ. (દોષવાહુ) આવતી ચોવીસીના ત્રીજા વાસુદેવ (૨) આઠમાં તીર્થંકરના ત્રીજા પૂર્વજનું નામ

દોષમહ પુ. (દોષમહ) સભૂતિનિર્ગમના શિષ્ય

દોષમહ ત્રિ. (દોષમહ) દીર્ઘકાળથી જાણીતું

દોષર ત્રિ. (દોષ) વાણુ, મોડું

દોષલોગસૂત્ર. ન. (દોષલોગસૂત્ર) અગ્નિ

દોષલોચ પુ. (દોષલોક) વનસ્પતિકાય.

દોષયેષુ પુ. (દોષયેષુ) લાભો વૈતાલ્ય પૂર્વે

દોષેણ પુ. (દોષેણ) અણતરોપવાદ સૂત્રના બીજા વર્ણના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ

(૨) શ્રેષ્ઠિક રાજની ધારણી ગણીના પુત્ર (૩) ધરવનજેનના વર્તમાન ચોરી-મીના આઠમાં તીર્થંકરનું નામ

દોષાસણ ન. (દોષાસણ) શાખા, પથારી

દોષિયા. સ્ત્રી. (દોષિકા) પાણીની નીક, ધોરીઓ (૨) નહેર (૩) લાખી વાન

દુ સ્ત્રી. (દુ) સત્તા, સામાન્ય

દુ ગ્રં. (દુર) અભાવ (૨) ખરામ, ભૂરું (૩) મુશ્કેલી (૪) નિન્દા

દુ ત્રિ. (દિ) બે. ૨

દુષ્પ્રાણ પુ. (દુષ્પ્રાણ) એ પરમાણુઓનો સ્કંધ

દુષ્પ્રાણસૂત્ર. ત્રિ. (દુષ્પ્રાણ) દુ.એ કહેવાય એવું

દુષ્પ્રાર ન. (દુષ્પ્રાર) ખારણ

દુષ્પ્રારાહ. ત્રિ. (દુષ્પ્રાર) જેનું આરાધન મુશ્કેલીથી થઈ શકે તે

દુષ્પ્રારિયા. સ્ત્રી. (દુષ્પ્રારિયા) નાનું ખારણ, ખારી. (૨) યુગ દાગ.

દુષ્પ્રાવૃત્ત. ન. (દુષ્પ્રાવૃત્ત) દષ્ટિવાનું અનિર્ણયિતવસ્તુ મોગમ સૂત્ર

દુર્ય. ત્રિ० (દ્વિતીય) બીજી
દુર્યોણય નં (દુર્યોણ) યુરને વદના કરતા
બેનાર મસ્તક નમાડુ તે, 'ધૃષ્ટાકિ-
અમાસમણો' એ પાઠમા 'અણુઅણુલ'
એ પદ બેની આરા માગતા મસ્તક
નમાડુ તે

દુદુમ્બ. } પુ० (દુદુમ્બ) ૮૮ પૈકી ૧૮મા
દુદુમ્બ } મદાગ્રહનુ નામ
દુદુમ્બિ. } પુ० (દુદુમ્બિ) મોટું નગર,
દુદુહિ } એઃ જાતનુ માગિત
દુવિલ પુ० (દુસ્વિલ) એ નામનો એક અ-
નાય દેશ

દુકણ્ય પુ० (દુકિર્ણ) નનગ્ધનિ નિશેઃ
દુકુષ્ઠ નં (દુકુષ્ઠ) યક્ષ નિશેષ (૨)
દુકુલ. પુ० } ત્રિ० દુકુલ યક્ષની અમનુ
અનાવેન નરમ આદિ

દુસ્કન્ધ નં (દુસ્કન્ધ) પાપ, દુષ્ટત્વ
દુક્કડિ ત્રિ० (દુક્કડિ) નારકી, મહાપાપી
દુક્ષપ નં (દુક્ષપ) પાપકર્મ
દુક્ષર ત્રિ० (દુક્ષર) દુષ્ટર મુરકેય, અધર,
દરનાને અશકન.

દુક્કાલ. પુ० (દુક્કાલ) અદાગ, દુર્લેક્ષ
દુક્કલ નં (દુક્કલ) દુખ, કષ્ટ કનેશ (૨)
ત્રિ० દુખ આપનાર (૩) નં અસાતા
વેનીય કર્મ (૪) લગ્નપત્નીસૂત્રના પ્રથમ
શતકના બીજા ઉદેશાનુ નામ (૫) શારી
રિક અને માનસિક દુખ

દુક્કલણ નં (દુક્કલ) જુઓ દુકલ "
શબ્દ

દુક્કલણતા. } છીં () દુખરૂપ
દુક્કલણયા. } પશિયામ

દુક્કલમ ત્રિ० (દુક્કલમ) અસમથ (૨)
અશન્ય

દુક્કલા સ્ત્રી० (દુક્કલા) મીઠાની પ્રેન્ડાથી
ઉત્પન્ન થયેની અસાતા વેદના-પીડા
દુક્કલામિયા સ્ત્રી० (દુક્કલામિયા) વેદના, પીડા

દુસ્મિલ ત્રિ० (દુસ્મિલ) દુખી
દુસ્મિલય ત્રિ० (દુસ્મિલ) દુખ પામેન, દુખી
થયેલ

દુસ્પુત્તર ત્રિ० (દુસ્પુત્તર) મુરકેનીથી પાર
પામના યોગ્ય

દુસલુતો. મં (દુસલુ) બે વાગ
દુસુર ત્રિ० (દુસુર) જેને બે ખરી હોય
તે ગાય બે સ ગરે

દુગ નં (દુગ) બે
દુગંધ પુ० (દુર્ગન્ધ) દુર્ગંધ, અશામનાશ
(૨) ત્રિ० અગમ ગમનાશ (૩) દુર-
ભિગંધ નામની નામ કર્મની એક પ્રતિ
કે જેના ઉદયથી જીવ દુર્ગંધ પામે છ

દુર્ગુણ ત્રિ० (જુગુણ) જુગુણ દરનાગ
દુર્ગુણ. સ્ત્રી० (જુગુણ) નિન્દનીય વસ્તુ
જોડાથી થી ધૂણા

દુર્ગુણિજ ત્રિ० (જુગુણીય) જુગુણ
દરના યોગ્ય

દુર્ગુણ સ્ત્રી० (જુગુણ) દુર્ગન્ધવાળી રસ્તુ
તરફ જોતા આપનો અશુભો (૨) મો-
હનીય કર્મની એક પ્રતિ જેનાથી
ધૂણા થાય

દુર્ગુણિ ત્રિ० (જુગુણિ) જુગુણ દરનાગ
દુર્ગુણિ ત્રિ० (જુગુણિ) ધણિત નરતુ
નિન્દ

દુર્ગુણ ત્રિ० (દ્વિગુણ) અમણ (૨) દષ્ટિનાદ
અન્તર્ગતસિદ્ધિ શ્રેણીયા અને મણુસાગ્રેણીયા
પરિકર્મનો આદ્યો ભેદ અને પુદ્ગલો
આદિ પાચ પરિકર્મનો પાચમો ભેદ

દુર્ગુણ નં (દુર્ગુણ) જુઓ 'દુર્ગુણ'
શબ્દ

દુર્ગોતા સ્ત્રી० (દ્વિગાતા) એ નામની એઃ
વેન

દુગ પુ० (દુગ) વિપથ પ્રદેશ, દુર્ગમ સ્થાન.
(૨) પુ० નં મિથો, કાદ (૩) કષ્ટ,
દુખ

દુગ્ધ. નં () કષ્ટ; દુઃખ.
દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દુઃખી; ધનહીન; ઉપકાર
વગેરેથી રહિત.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) દુષ્ટ બળદ.
દુગ્ધાઘ્ર. સ્ત્રી (દુર્ગતિ) નરક તિર્થંચ આદિ
દુર્ગતિ. (૨) ત્રિપતિ. (૩) દુર્દશા. (૪)
દરિદ્રતા.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત્ય) ખરાબ ગત્ય. (૨) ત્રિં
દુર્ગત્યવાણું.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત્યિન્) દુર્ગત્યવાણું; નકાર.
દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દરિદ્ર; ગિર્ભારી.
દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગમ) દુઃખે સમગત્ય-જથ્થા
એવું.

દુગ્ધાઘ્ર. સ્ત્રી (દુર્ગા) દુર્ગાદેવી.
દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) જેમાં પ્રયાસથી ખા-
વાનું મળતું હોય તે; દુર્લભ.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) મુશ્કેલીથી ગ્રહણ
દુર્ગતમ્. } થઈ શકે-ગણી શકાય તેવું.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) જેનું મુશ્કેલીથી આ-
ગ્રહણ કરી શકાય તે.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) દુર્લભ; દુઃખ.
દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) ધણ; હુકારનું એક
આગર.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) એક ધેર
લિક્ષા લઈ વચ્ચે બે ધર છોડી ત્રીજીથી
લિક્ષા લેવાનો અભિપ્રાય ધરનાર સાધુ-
ગોશાળાના અનુયાયી.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) જેને બે પેઢાં હોય
તેનું વાહન.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દુષ્ટ રીતે કરેલું કામ.
દુગ્ધ. વિં (દ્વિતીય) બીજું.

દુગ્ધ. વિં (દુર્ગત) દુઃખથી છોડાય તેવું.
દુગ્ધ. વિં (દુર્ગત) મુશ્કેલીથી ચલાય તેવું
સ્થાન. (૨) મુશ્કેલીથી આચરવા યોગ્ય.

દુગ્ધાઘ્ર. નં } (દુર્ગત) ખરાબ આચરણ;
દુગ્ધાઘ્ર. વિં } નકારી ચાલચલન.

દુગ્ધાઘ્ર. નં (દુર્ગત) દુષ્ટ ભાવથી કરેલ
કાર્ય-હિંસા આદિ. (૨) દુષ્ટ આચરણ.
(૩) ભેગી કરેલી દુષ્ટ વસ્તુ.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દ્વિગતિ) દ્વિગતી નામનો ગ્રહ;
૮૮ મહાગ્રહમાંનો એક.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) એ નામના એક આચાર્ય.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) ખરાબ મનુષ્ય.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દુઃખથી છોડાય તેવું.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દુઃખથી જવાય તે.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) દુષ્ટ જીવ. (૨) નં

આજીવિકાની મુશ્કેલી.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) મુશ્કેલીથી ખપા-
વા યોગ્ય.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દુર્ગત) ધૃતરાષ્ટ્રનો મોટો
પુત્ર; દુર્ગત.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દોહવા યોગ્ય.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) રૂઢિધાન આદિ
દુષ્ટ ધ્યાન ધરેલ.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) જેની સેવા
કષ્ટથી થઈ શકે એવા.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) જેનો મુશ્કેલીથી
નાશ થઈ શકે એવું.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દુઃખ પામેલ.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) કષ્ટથી નાશ
પામેલ.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દ્વિ) દેવવાળા.

દુગ્ધાઘ્ર. વિં (દુર્ગત) દુષ્ટ; ખરાબ.

દુગ્ધાઘ્ર. નં (દુર્ગત) ખરાબ સ્થાન; કાંસ
મચ્છર વગેરે કષ્ટ જનકવાળું સ્થાન.

દુગ્ધાઘ્ર. નં (દ્વિગત) એ નામનું કાણું-
મસૂરનું બીજું કાણું.

દુગ્ધાઘ્ર. પું (દ્વિગત) બેકાણીઓ
રસ; પચ્યાબાણાવરણીય કાણાને યોગે
કચમાં જે રસ પડે તે.

દુગ્ધાઘ્ર. નં (દુર્ગત) અગિમની આ-
સન; પછ ઉપર પછ ચાલી બેસવું તે.

કુટુંબ ગ્રં (કુટુંબ) કુટુંબ, અચોગ્ય
 કુટુંબકિચ્છિય વિં (કુટુંબકિચ્છિય) કુટુંબ-
 નાલાયગને જ્ઞાન આપેલું હોય તે, જ્ઞાનનો
 એક અતિચાર.
 કુટુંબામ. નં (કુટુંબામ) કુટુંબ ૨૧લાવવા
 નામ (૨) અપખાનિ (૩) કુટુંબ નામ
 (૪) ગર્ભ
 કુટુંબાસકમ વિં (કુટુંબાસકમ) જ્યાં કુટુંબથી
 નીકળનાનું હોય તે
 કુટુંબાસીદિયા. સ્ત્રીં (કુટુંબાસી) કુટુંબ ૩૫
 સ્વાધ્યાય ભૂમિ
 કુટુંબ. નં (કુટુંબ) ઉતાવળે ઉતાવળે જાતુ તે,
 ગાયનનો એક દોષ (૨) જનની, ઉતાવળ
 (૩) નાટકવિધિ નિશેષ
 કુટુંબલેખિત નં (કુટુંબલેખિત) એક પ્રકારનો
 નાટકનિધિ
 કુટુંબતિસ્ત્ર વિં (કુટુંબતિસ્ત્ર) કુટુંબથી સ
 હન થાય તે
 કુટુંબ. વિં (કુટુંબ) કુટુંબે તરી શકાય તે
 કુટુંબ વિં (કુટુંબ) મુશ્કેલીથી તરી શ
 કાય તે
 કુટુંબતિસ્ત્ર. વિં (કુટુંબતિસ્ત્ર) જે મુશ્કેલીથી
 સહન થાય તે
 કુટુંબોસ વિં (કુટુંબોસ) મુશ્કેલીથી સતોષ
 પામનાર
 કુટુંબોસમ. પું (કુટુંબોસ) આહારાદિકથી
 અસતુષ્ટ (સાધુ) મુશ્કેલીથી પ્રસન્ન થાય તે
 કુટુંબ વિં (કુટુંબ) કુટુંબ, કુટુંબ
 કુટુંબ વિં (કુટુંબ) જેનું મુશ્કેલીથી દમન
 થઈ શકે તે
 કુટુંબ વિં (કુટુંબ) જેનું ૩૫ ખરાબ
 હોય તે
 કુટુંબ વિં (કુટુંબ) જેનું કુટુંબથી દમન
 થાય તે
 કુટુંબ વિં (કુટુંબ) કુટુંબ-ધ્યોનવાગ

કુટુંબ નં (કુટુંબ) કુટુંબ વાદ્યન
 ધેરાવાથી સ્પર્શ ન દેખાતા અધારા જે
 વાગે તે.
 કુટુંબ નં (કુટુંબ) કુટુંબ, કુટુંબ.
 કુટુંબાસી સ્ત્રીં (કુટુંબાસી) મદિરા નિગેષ
 જેનો સ્વાદ કુટુંબા જેવો છે તે
 કુટુંબાસી સ્ત્રીં (કુટુંબાસી) બગી, પ્રસન્ન વખ
 તના કુટુંબે પકડી બનાવવામાં આવે છે તે
 કુટુંબા. સ્ત્રીં (કુટુંબા) કુટુંબ આપનારી
 (મૃત્યુ સ્ત્રી વગેરે)
 કુટુંબ વિં (કુટુંબ) કુટુંબથી-પકડી શકાય
 તે (૨) મદન.
 કુટુંબાસી વિં (કુટુંબાસી) પાસે ન જઈ
 શકાય તેનું જેને તાબે કરનાની હામ
 ન બીજાય તેનું, ઉર્જા
 કુટુંબાસી સ્ત્રીં () કુટુંબની તર, મનાઈ
 કુટુંબાસી. સ્ત્રીં () કુટુંબ
 મોખાની કણકી નાખી રાધવામાં
 આવે તે, ખીર
 કુટુંબા. સ્ત્રીં (કુટુંબ) દોષેલી ગાય, હોંસ
 આદિ.
 કુટુંબાસી સ્ત્રીં (કુટુંબાસી) બાણ, ૬૨ ની સખ્યા
 કુટુંબ પું (કુટુંબ) કુટુંબ નીતિ
 કુટુંબાસી વિં (કુટુંબાસી) જે પ્રયાસથી
 જાણી શકાય (૨) કુટુંબ
 કુટુંબ નં (કુટુંબ) કુટુંબથી સચિત
 થોડ અશુભ કર્મ
 કુટુંબાસી વિં (કુટુંબાસી) કુટુંબે જેનું
 શકાય તેનું
 કુટુંબાસી. વિં (કુટુંબાસી) કુટુંબ રીતે ખેડેલ
 કુટુંબ પું (કુટુંબ) હાથી
 કુટુંબાસી પું (કુટુંબાસી) ૬૪ વિં
 યની પ્રાપ્તિથી મુખી થતા અને અનિષ્ટ
 નિયમની પ્રાપ્તિથી કુટુંબ વેદતા કુટુંબ
 પ્રિત પ્રમન સચિતની કાયાનો વ્યાપાર

દુપ્પસ. ત્રિં (દ્વિપ્રદેશ) એ અવયવવાળા. (૨)
પું. ૦ દ્વયપ્પક.

દુપ્પક. ત્રિં (દુપ્પક) દુષ્ટ રીતે પકવેલું.

દુપ્પક્ક. પું. (દુપ્પક્ક) દુષ્ટ પક્ષ.

દુપ્પક્ક. નં (દ્વિપક્ક) એ પક્ષ. (૨) ત્રિં
એ પક્ષવાળા.

દુપ્પક્કલાહ. ત્રિં (દુપ્પક્કલાહિય) દુષ્ટ
રીતે-અવિધિએ પ્રત્યાખ્યાન-પચ્ચખાણ
કરનાર.

દુપ્પક્કલાય. ત્રિં (દુપ્પક્કલાય) અવિધિએ
પચ્ચખાણ કરેલ.

દુપ્પકિમ્મહ. નં (દ્વિપ્રતિમ્મહ) દષ્ટિવાદનું એક
સૂત્ર.

દુપ્પકિયાણંદ. પું. (દુપ્પક્કિયાણંદ) માહું કરી
રાજી થનાર; દુષ્ટત્વમાં આનંદ માનનાર.

દુપ્પકોચ્ચાર. ત્રિં (દ્વિપ્રકાવતાર) } એ સ્થા-
દુપ્પકોચ્ચાર. ત્રિં (દ્વિપ્રત્યક્ષતાર) } નમાં
જેનો સમાવેશ થઈ શકે તે.

દુપ્પદ. } ત્રિં (દ્વિપદ) એ પગવાળા. (૨)
દુપ્પદ. } પું. મનુષ્ય. (૩) નં ગાહુ.

દુપ્પદ. પું. (દુપ્પદ) કાંપિશ્વરપુરના એક
રાજા.

દુપ્પરિચ્છય. ત્રિં (દુપ્પરિત્યજ) દુઃખેથી છો-
ડાય તે.

દુપ્પદેસ. પું. (દ્વિપ્રદેશ) વંદના કરતાં અવ-
ગ્રહમાં યુક્તી મર્યાદામાં એ વખત
પ્રવેશ કરવો તે.

દુપ્પરસ. ત્રિં (દુર્પરી) મુશ્કેલીથી જોવાય તે.

દુપ્પમ્મ. ત્રિં (દુપ્પદ) દેવકું; રિચર ન રહે
તેવું; વાંકું વળી જાય તેવું.

દુપ્પડત્ત. ત્રિં (દુપ્પડુક) ખોટી રીતે ઉપ-
યોગ કરેલ. (૨) ખોટી રીતે ઉપયોગ
કરનાર.

દુપ્પડલિય. ત્રિં (દુપ્પડલિત) દુષ્ટ રીતે
પાડેલું.

દુપ્પડલિયોસહિમક્કલાણા. (દુપ્પડલિતોપ-
વિમક્કલાણા) દુષ્ટ રીતે પાડેલ અનનું
ભક્ષણ કરવું તે; સાતમા વ્રતનો એક
અતિચાર.

દુપ્પમ્મોગ. પું. (દુપ્પમ્મોગ) દુરપયોગ.

દુપ્પમ્મસ્સાય. ત્રિં (દુપ્પમ્મસ્સાય) દુષ્ટ
રીતે-અવિધિએ પચ્ચખાણ કરેલ.

દુપ્પડિકંત. ત્રિં (દુપ્પડિકાન્ત) મુશ્કેલીથી
જેનું આક્રમણ થાય તેવું; દુર્ગમ.

દુપ્પડિમાહ. પું. (દુપ્પડિમાહ) વિચ્છેદ ગયેલ
બારમા દષ્ટિવાદ અંગના ખીજા વિભાગ
સૂત્રનો વીસમો ભેદ.

દુપ્પડિવૂહા. ત્રિં (દુપ્પડિવૂહક) વધારી સ-
કાય નહિ તેવું.

દુપ્પડિયાણંદ. ત્રિં (દુપ્પડિયાણંદ) ઉપકારનો
બદલો વાળવો પડશે એવા ભયથી
તેના ઉપકારમાં દોષ દર્શાવી નારાજી
ખતાવનાર; મુશ્કેલીથી રીતે તેવો.

દુપ્પડિયાર. ત્રિં (દુપ્પડિકાર) જેનો સ્હે-
લાઈથી પ્રતિકાર-અત્યુપકાર ન થઈ શકે
તે.

દુપ્પડિલેહગ. ત્રિં (દુપ્પડિલેહક) જે દષ્ટિ-
ગોચર ન થઈ શકે તેવું; જેનું પરિણેદણ
ન થઈ શકે તેવું.

દુપ્પડિલેહગા. સ્ત્રી. (દુપ્પડિલેહના) અવિ-
ધિએ પરિણેદણ કરવું તે.

દુપ્પડિલેહિય. ત્રિં (દુપ્પડિલેહ્ય) જેનું
પરિણેદણ બરાબર ન થઈ શકે તે.

દુપ્પડિહાણ. નં (દુપ્પડિહાણ) દિસા આદિ
દુષ્ટત્વમાં પ્રશ્નિધાન-ચિત્તની એકાગ્રતા.

દુપ્પડિહિય. ત્રિં (દુપ્પડિહોય) દુઃખે-
મુશ્કેલીથી પ્રેરણા કરવા યોગ્ય.

દુપ્પડતર. ત્રિં (દુપ્પડતર) જે તરી ન થકાય તે.

દુપ્પડંસ. ત્રિં (દુપ્પડંસ) દુર્ગમ.

દુપ્પમ્મજ્જણા. સ્ત્રી. (દુપ્પમ્મજ્ઞેના) દુષ્ટ રીતે-
અવિધિએ પ્રમાર્ગન કરવું તે.

દુષ્પમજ્ઞિય. વિ० (દુષ્પમાર્જિત) દુષ્ટ રીતે-
અવિધિએ પ્રમાણ કરેલ.

દુષ્પમજ્ઞિયચારિ. વિ० (દુષ્પમાર્જિતચારિ)
અવિધિએ-દુષ્ટ રીતે પુંછને ચાલનાર;
અસમાધિના ત્રીજા સ્થાનકનો સેવનાર.
(સાધુ).

દુષ્પય. પું० (દ્વિપદ) જુઓ “દુપય” શબ્દ.
દુષ્પયાર. પું० (દુષ્પચાર) ચોરી વિગેરે માટે
આચાર; અન્યાય.

દુષ્પરહંત. વિ० (દુષ્પરાક્રાન્ત) જેના ઉપર
મુશ્કેલીથી પરાક્રમ થઈ શકે તેવું.

દુષ્પવેસ. વિ० (દુષ્પવેશ) જેમાં ધણી મુશ્કે-
લીએ પ્રવેશ થઈ શકે તેવું.

દુષ્પસહ. પું० (દુષ્પસહ) એ નામના એક
આચાર્ય કે જે પાંચમા આશને છેડે
થવાના છે.

દુષ્પસ્ત. વિ० (દુર્ગંધ) મુશ્કેલીથી દેખાય તે.

દુષ્પર્હસ. વિ० (દુષ્પર્હસ્ય) કઠિનતાથી નાશ
કરાય તે.

દુષ્પરંસ. વિ० (દુષ્પરંસ્ય) અભેય; દુર્બળ.

દુષ્પિચ્છ. વિ० (દુષ્પિચ્ચ) કઠિનતાથી દેખાય તે.

દુષ્પૂરઝ. વિ० (દુષ્પૂરઙ) જે કઠિનતાથી
ભરી શકાય તે.

દુષ્પરિસ. } વિ० (દુઃસ્વર્ણ) જેનો સ્પર્શ
દુષ્પાસ. } ખરાબ છે તે.
દુષ્પાસ. }

દુષ્પાસ. વિ० (દ્વિસ્પર્શ) સિંગળ અને શીત
આદિ અવિરૂદ્ધ બે સ્પર્શોથી યુક્ત.

દુષ્વદ્ધ. વિ० (દુર્વદ્ધ) ખરાબ રીતે બાધિલ.

દુષ્વલ. વિ० (દુર્વલ) બળહીણ.

દુષ્વલિય. વિ० (દુર્વલિક) દુર્બળ.

દુષ્વલિયાપૂર્સમિત્ત. પું० (દુર્વલિકાપુન્યમિત્ત)
એ નામના એક જન આચાર્ય.

દુષ્મગ્ગામ. ન० (દુર્મેગ્ગામન્) નામકર્મની
એક પ્રતિ કે જેના ઉદયથી ઉપકાર
કરનાર સોકેને અપ્રિય થાય છે.

દુષ્મગ્ગાકરા. સ્ત્રી० (દુર્મેગ્ગકરા) જેથી સૌ-
ભાગી માણસ દુર્ભાગી બને તેવી વિદ્યા;
૪૦ વિદ્યામાંની એક.

દુષ્માસિય. ન० (દુર્માપિત) ખરાબ વચન.

દુષ્મિ. વિ० (દુર્મિ) દુર્ગંધી. (૨) અશુભ;
અનિષ્ઠ.

દુષ્મિન્ન. ન० (દુર્મિત્ત) જે દેશ યા કાળમાં
શિક્ષા ન મળતી હોય તેવો દેશ યા કાળ.
(૨) શિક્ષાનો અભાવ. (૩) દુઃકાળ.

દુષ્મિન્નમત્ત. ન० (દુર્મિત્તમત્ત) દુઃકાળના
વખતમાં બૂખે મરતાં ગરીબોને ખોરાક
અપાય તે.

દુષ્મિર્ગંધ. પું० (દુર્મિર્ગંધ) દુર્ગંધ. (૨)
નિ० દુર્ગંધવાળું.

દુષ્મિસહ. પું० (દુર્મિસહ) અશુભ શબ્દ.

દુષ્મૂઝ. વિ० (દુર્મૂઝ) દુરાચારી; નિન્ધ.
(૨) પું० નં નુકસાન કરનાર જન.

દુષ્મૂઝ. સ્ત્રી० (દુર્મૂઝિ) અમંગળ.

દુષ્મેય. વિ० (દુર્મેય) દુઃખથી બેદવાલાયક.

દુષ્મગ. ન० (દુર્મગ) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
કે જેના ઉદયથી જીવ દુર્ભાગી બને છે.
(૨) વિ० દુર્ભાગી.

દુષ્મમા. વિ० (દૌર્માય) દુર્ભાગી.

દુષ્માગ. વિ० (દ્વિમાગ) બીજો ભાગ; અર્ધુ.

દુષ્માગકલિષ્ઠ. વિ० (દ્વિમાગકલિષ્ઠ) બે
ભાગે ઉકાલેલું; સૌરનું અધશેર રહે તેવી
રીતે ઉકાળેલ; બેઠાણીઓ રસ.

દુષ્મ. પું० (દુષ્મ) અલ્પતરોવવાઈ સૂતના
બીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
શ્રેણિક રાગની ધારણી રાણીના પુત્ર.
(૩) વૃક્ષ; ઝાડ. (૪) ચમરેદના પાવણ
લસકરનો અધિપતિ. (૫) દુષ્મ નામનું
આકાશ દેવલોકનું એક વિમાન.

દુષ્મણ. ન० () ધોળું કરતું તે.

દુષ્પત્ત. ન० (દુષ્પાત્ર) વૃક્ષનું પાંદડું. (૨).
ઉત્તરાધ્યયન સૂતનું એક અધ્યયન.

દુમપુષ્પિયા. (દુમપુષ્પિકા) દશ વૈદ્યાલિક-
સૂત્રના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ.

દુમસેણ. પું (દુમસેન) અણ્ણતરોવપ્રાધ
સૂત્રના બીજા વર્ગના આદ્યમા અધ્યયનનું
નામ. (૨) શ્રેણિક ગણની ધારણી
રાણીના પુત્ર. (૩) નવમા બળદેવ વાસુ-
દેવના પૂર્વ ભવના ધર્માચાર્ય.

દુમિય. ત્રિ () ધોણું કરેલ.

દુમુહ. પું (દિસુહ) એ નામના એક યાદવ
કુમાર.

દુમ્મદ. સ્ત્રી (દુર્મતિ) દુર્મતિ. (૨) ત્રિ. દુષ્ટ
બુદ્ધિવાળો.

દુમ્મણ. ત્રિ (દુર્મેન) ૪૯ વિયોગાસ્થિ
જેનું મન ખિન્ન થયેલું હોય તે. (૨)
દીનતાયુક્ત. (૩) દેવયુક્ત.

દુમ્મણિય. ન (દૌર્મન્ય) દુષ્ટ મનોભાવ;
ઉદ્વેગ.

દુમ્મહિલા. સ્ત્રી (દુર્મહિલા) દુષ્ટ સ્ત્રી.

દુમ્મુહ. પું (દુસુહ) અતગઙ્ગસૂત્રના ત્રીજા
વર્ગના દશમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
દારકાના બળદેવ રાજાની ધારણી
રાણીના પુત્ર. (૩) દુર્મુખ નામની પ્રત્યેક
બુદ્ધ કે જેને હિન્દુસ્તાનની પશ્ચાતી
અવસ્થા ઉપરથી વૈરાગ્ય ક્રિપ્ત થયો હતો.

દુમ્મેદ. ત્રિ (દુર્મેદ) દુષ્ટબુદ્ધિવાળો.

દુય. ન (દુત) બત્રીસ પ્રકારનાં નાટક-
માંના બાવીશમા પ્રકારના નાટકનું નામ.
(૨) ઉતાવળું ગાનું તે; ગાયનનો એક
રૂપ. (૩) ત્રિ. વેગવાળું.

દુયં. મ (દુતમ) જલદી; ઉતાવળથી.

દુયવિલંબિય. પું ન (દુતવિલંબિત) બત્રીશ
નાટકમાંનું ચોવીશમું નાટક. (૨) હંદ
વિશેષ. (૩) અલિનય વિશેષ.

દુયાવત્ત. (દિક્ષવત્) વિવેકદ મયેષ 'આરમા'
દષ્ટિવાદ અંગના બીજા વિભાગસૂત્રનો
સત્તરમો ભેદ.

દુરદ્વકામ. ત્રિ (દુરતિક્રમ) દુર્વૈધ; મુશ્કે-
લીથી ઓળંગી શકાય એવું.

દુરંત. ત્રિ (દુરન્ત) નકારા પરિણામવાળું.

દુરવલ્લ. ત્રિ (દુરલ્લ) મુશ્કેલીથી બચાવી
શકાય તેવું.

દુરણુચર. ત્રિ (દુરગુચર) દુઃખે આચરણ
કરી શકાય તેવું; મુશ્કેલીભર્યું.

દુરણુણેય. ત્રિ (દુરગુણેય) માદા સ્વભાવવાળો.

દુરણુપાલ. ત્રિ (દુરુપાલ) દુઃખેથી પાળી
શકાય તેવું.

દુરતિકર્મણિજ્ઞ. ત્રિ (દુરતિકર્મણીય) દુઃખે
ઉલ્લંઘન થઈ શકે તેવું.

દુરણ્ય. ત્રિ (દુરતમ્) દુષ્ટાત્મા; ખરાબ
સ્વભાવવાળું.

દુરમિગંધ. ત્રિ (દુરમિગંધ) દુર્ગંધી; ખરાબ
વાસવાળું. (૨) પું. દુર્ગંધ; ખરાબ
ગંધ.

દુરમિગમ. ત્રિ (દુરમિગમ) જ્યાં દુઃખથી
પહોંચી શકાય તેવું.

દુરવગાહ. ત્રિ (દુરવગાહ) દુઃખે પ્રવેશ કરી
શકાય તેવું.

દુરસ. ત્રિ (દુરમ) ખરાબ રસવાળું; રસહીનું.

દુરહિ. પું (દુરમિ) દુરમિગંધ નામક મૂર્તિ
જેના ઉદયથી જીવ દુર્ગંધ પામે.

દુરહિમ્મ ત્રિ (દુરહિમ્મ) દુર્બોધ; મુશ્કે-
લીથી સમગ્ર્ય તેવું.

દુરહિદ્રિય. ત્રિ (દુરહિદ્રિય) મુશ્કેલીથી સિદ્ધ
થઈ શકે તેવું; દુરાસાધ્ય.

દુરહિયાસ. ત્રિ (દુરહિયાસ) દુઃખે કરી
સહન થાય તેવું.

દુરારાહ. ત્રિ (દુરારાહ) દુઃખે કરી આરાધી
શકાય તેવું.

દુરારોહ ત્રિ (દુરારોહ) મુશ્કેલીથી ચઢી
શકાય તેવું.

દુરાલોહ્ય. ત્રિ (દુરાલોહ્ય) બેદરકારીથી
બેધેલું.

દુરાસય ત્રિ० (દુરાસદ) દુર્નૅમ (૨) દુર્નૅય
(૩) દુ સહ

દુરાસય પુ० (દુરાસય) જેનો મુશ્કેલીથી
આશ્રય થઈ શકે તે અતિ પ્રત્યક્ષ
પ્રકૃતિનાનો.

દુરાસય ત્રિ० (દુરાસય) ઉડા આશયવાળો,
જેનો સામાન્ય બુદ્ધિથી થાડ (પાર) લઈ
શકાય નહિ તે (૨) અત્યન્ત દુર્બળી
પણ સહન ન થાય તેવું

દુરિય ન૦ (દુરિત) પાપ

દુરુદ્ર ત્રિ० () થોડું થોડું પીસેલું,
નહીં પીસેલું.

દુરુત્ત ત્રિ० (દિરુક્ત) બે વખત ઉચ્ચાર
કરેલું, પુનરુક્ત.

દુરુત્તર. ત્રિ० (દુરુત્તર) દુ બે કરી તરી
શકાય તેવું, દુસ્તર, દુર્નૅય

દુરુદ્ધર ત્રિ० (દુરુદ્ધર) દુ બે નીકળે તેવો,
અડુ મુશ્કેલીથી જેનો ઉદ્ધાર થઈ શકે નેવો

દુરુસ્તાસ પુ० (દુરુસ્તાસ) દુષ્ટ ઉશ્કાર,
દુર્નિઆર

દુરુદ્ધ ત્રિ० (દુરુદ્ધ) આરુદ થયેલો, થયેલો

દુરુપ } ન૦ (દુરુપ) બેડાળ રૂપ
દુરુષ }

દુરુર ત્રિ० (દુરુર) બેરૂપ, બેની સખ્યા

દુરુપસંભવ ત્રિ० (દુરુપસંભવ) દુરૂપ-
પર્યેન્દ્રિયના મગમૂલાદિને વિષે ઉત્પન્ન
થતા છુટ

દુરોવળીઘ્ર ત્રિ० (દુરુવળીઘ્ર) દુષ્ટ રીતે-
અસંગતપણે ઉપનય મેળવવો તે, સાધ્યને
અનુપયોગી ઉદાહરણ આપવું તે

દુરુહ ત્રિ० (દુર્નૅમ) દુર્નૅમ

દુરુધ. ત્રિ० (દુર્નૅય) દુ બે કરી ઉત્પાદ્ય
એવું.

મ ત્રિ० (દુર્નૅમ) દુર્નૅમ, દુ બે મળે તેવું

યોહિય ત્રિ० (દુર્લભવોક્ષિક) મુશ્કેલીથી
ધ પામે તેવો

દુરુદ્ધ. ત્રિ० (દુર્લભ) બુઓ " દુર્લભ "
શબ્દ

દુરુદ્ધ. ન૦ (દાવન) ઉપતાપ, પીડન
દુરુદ્ધ } પુ० (દુર્નૅય) અરામ રજ (૨)
દુરુદ્ધ } ત્રિ० અરામ રજનાણુ

દુરુવ. પુ० (દુરુવ) દુષ્ટ નામનો પાયાળ
દેશનો રાજા, દ્રોપદીનો પિતા

દુરુવણ ન૦ (દ્વિવજ) દ્વિવજન, બેની સ
ખ્યા બતાવનાર પ્રત્યય

દુરુવમ ત્રિ० (દુર્વામ્ય) અતિ મુશ્કેલીથી
વમના-તરતવા યોગ્ય

દુરુવાર ન૦ (દ્વાર) દ્વાર, બારણું દરવાજો

દુરુવારવાહ. સ્ત્રી० (દ્વારવાહ) દ્વાર ભાગ

દુરુવારવચણ ન૦ (દ્વારવચન) દરવાજાના કમાડ

દુરુવાર સ્ત્રી० (દ્વાર) બારણું, નાની બારી.

દુરુવારિય પુ० (દ્વારારિક) દ્વારપાળ, દરવાજા

દુરુવારિયા સ્ત્રી० (દ્વારિકા) નાની બારી

દુરુવાલસ ત્રિ० (દ્વાલસ) બાર, ૧૨

દુરુવાલસંગ સ્ત્રી० ન૦ (દ્વાલસંગી) આચારગ

આદિ બાર અંગ સુત્રો

દુરુવાલસંગિ ત્રિ० (દ્વાલસંગિ) બાર અંગ

સુત્રો (શાસ્ત્ર)ના ધરનાર, અંગ શાસ્ત્રવેત્તા

દુરુવાલસમ ત્રિ० (દ્વાલસ) બારનો. (૨)

ન૦ પાત્ર ઉપનાસ બેગા કરવા તે

દુરુવાલસાવસ પુ० (દ્વાલસાવર્ત) ધ્વજામિ

ખમાસમથાની વન્દનામા બાર આવર્તન

આપના તે.

દુર્વિચિત્તિઘ્ર. ત્રિ० (દુર્વિચિત્તિ) દુષ્ટ ચિંત-

વના કરેલ

દુર્વિદ્ધ. પુ० (દ્વિષ્ટ) આવતી ચોરીસીના

ભરતથેત્રના આડમા વાસુદેવ (૨) ચાલુ

ચોવીસીના બીજા વાસુદેવ

દુર્વિધ } ત્રિ० (દ્વિવિધ) બે પ્રકારનું

દુર્વિદ્ધ }

દુર્ધિમજ્ઞ ત્રિ० (દુર્ધિમજ્ઞ) જેના વિભાગ
કરના કંથુ છે તે.

દુઘીસ. સ્ત્રી. ન. (દુર્વિચારિ) બાનીસ
 દુઘ્વચ્ચ. ત્રિ. (દુઘ્વત) નંદારા આચરણ કર
 નાર, માહા વત આચરનાર (૨) વત
 રહિત (૩) ન. દુષ્ટ નિયમ
 દુઘ્વજ્ઞ ત્રિ. (દુઘ્વજ્ઞ) ખરામ દેખાનાણુ
 દુઘ્વચણ ન. (દુઘ્વચ) ખરામ વચન
 દુઘ્વસુ ત્રિ. (દુઘ્વસુ) વસુ-ભવ્ય-મોક્ષ જ
 વાને યોગ, દુષ્ટ-નસુ અર્થાત્ અભવ
 દુઘ્વહ ત્રિ. (દુઘ્વહ) દુ ખેથી વહન કરવા
 યોગ
 દુઘ્વા સ્ત્રી. (દુઘ્વા) ધ્રો વનરપતિ નિશેષ
 દુઘ્વાહ ત્રિ. (દુઘ્વાહ) ખરામ બોનનાર,
 અપ્રિયવક્તા.
 દુઘ્વિજ્ઞાણય. ત્રિ. (દુઘ્વિજ્ઞેય) દુ ખથી જાણી
 શકાય તેવું, જાણવાને અશક્ય
 દુઘ્વિગણાય ત્રિ. (દુઘ્વિગ્ણ) બોની રીતે જાણેય
 દુઘ્વિમત્ત ત્રિ. (દુઘ્વિમાત્) } દુનંદ્ય જે સુ
 દુઘ્વિમાત. ત્રિ. (દુઘ્વિમાત) } રક્ષીથી જો-
 ઇ રામય તે
 દુઘ્વિચયક ત્રિ. (દુઘ્વિચ) વસ્ત્ર નિનાનો, નમ્ર
 દુઘ્વિચકુ ત્રિ. (દુઘ્વિચ) દાધારીગા, અ
 ધંદગ્ય (૨) અશિક્ષિત જ્ઞાનનું જુદું
 અભિમાન કરનાર
 દુઘ્વિસહ ત્રિ. (દુઘ્વિપહ) મુશ્કેલીથી સહન
 કરતું તે
 દુઘ્વિસોજ્ઞ ત્રિ. (દુઘ્વિસોજ્ઞ) દુ ખે શુદ્ધ
 કરી શકાય તેવું
 દુઘ્વિચિય ત્રિ. (દુઘ્વિચિત) અપયસનાજો
 દુઘ્વુદ્ધિ સ્ત્રી. (દુઘ્વુદ્ધિ) ખરામ વૃદ્ધિ, માનકું
 દુસચાર ત્રિ. (દુસચાર) મુશ્કેલીથી ચારી
 શકાય તેવું
 દુસચણ્ણ. ત્રિ. (દુસચણ્ણ) દુ ખે કરી
 સમજાવવા યોગ્ય, દુર્મોખ્ય
 દુસમ પુ. (દુસમ) અવસર્પિણી કાળનો
 પાયમો આરો અને ઉત્સર્પિણી કાળનો
 ખીન્નો આરો

દુસમદુસમા સ્ત્રી. (દુસમદુસમા) અવસ-
 ર્પિણીનો ખોરો આરો અને ઉત્સર્પિણી
 કાળનો પટેલો આરો
 દુસમદુસમાઘ ત્રિ. (દુસમદુસમાઘ) જેમા
 એકાત દુ ખમા દુ ખ છે એના આરામા
 જન્મેલ
 દુસમસુસમા. સ્ત્રી. (દુસમસુસમા) ઉત્સર્પિ-
 ણીના ત્રીજા અને અવસર્પિણીના ચોથા
 આરાતુ નામ, જેમા દુ ખ ધણુ અને
 સુખ થોડું હોય એવો કાળ
 દુસમાઘ ત્રિ. (દુસમાઘ) જેમા એકજી
 દુ ખ છે એના આરામા જન્મેન
 દુસ્સવોહ ત્રિ. (દુસવોષ) દુ ખે કરી બોધ
 પમાડી શકાય તેવો
 દુસ્સમદુસ્સમાકાલ પુ. (દુસમદુસમાકાલ)
 અવસર્પિણીનો છોરો આરો અને ઉત્સર્પિ-
 ણીનો પહેલો આરો, ૨૧૦૦૦ વર્ષના
 પરિભાણવાળો કાળ
 દુસ્સમસુસમાકાલ પુ. (દુસમસુસમાકાલ)
 અવસર્પિણી કાળનો ચોથો આરો અને
 ઉત્સર્પિણીકાળનો ત્રીજો આરો, ૪૨૦૦૦
 વર્ષ ઉભો એક કેળગકાળ સાગરોપમ
 પરિમિત સમય
 દુસ્સમાઘોદેસય પુ. (દુસમોદેશક) ભગવતી
 સૂત્રના એક ઉદ્દેશાનું નામ
 દુસ્સમાકાલ પુ. (દુસમાકાલ) અવસર્પિ-
 ણીકાળના પાયમા આરાતુ અને ઉત્સ-
 ર્પિણીના બીજા આરાતુ નામ
 દુસ્સર પુ. (દુસ્સર) નામ કર્મની એક
 પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ધવથી જીવ કોર ૨૪૨
 પામે
 દુસ્સલ. ત્રિ. (દુસલ) અનિનીત
 દુસ્સહ. ત્રિ. (દુસહ) } મુશ્કેલીથી સ
 દુસ્સહિય ત્રિ. (દુસહોદ) } હન થાય તેવું
 દુસ્સાહડ. ત્રિ. (દુસહ) દુ ખે કરી
 મેળવેલું

દુસ્સિદ્ધા. સી૦ (દુશ્યા) દ્વિતિય સ્થા-મ-
કાન.

દુસ્સીલ ત્રિ૦ (દુશીલ) અસામ સ્વભાવ-
વાળો. (૨) દુરાચારી

દુસ્સીલ. ન૦ (દૌશીલ્ય) અસામ સ્વભાવ

દુસ્સીસ. પુ૦ (દુશિસ) દુષ્ટ શિષ્ય

દુસ્સુમિણ } પુ૦ ન૦ (દુસ્મ) દુષ્ટ

દુસ્સુવિણ. } ૨૧૫ અસામ સ્વભાવ

દુસ્સુય ન૦ (દુશુય) દુષ્ટ શાસ્ત્ર (૨) નિ-
શ્રુતિ કંટુ

દુસ્સેજ્ઞા સી૦ (દુશ્યા) દુષ્ટ વસતિ, દુષ્ટ
દાયક મકાન

દુહ ન૦ (દુહ) દુષ્ટ, પીડા

દુહમ્ પુ૦ (દુમ્) દુર્ભાગ્ય, કમનસીબ

દુહમ્ ત્રિ૦ (દુમય) બને, બે

દુહમ્. ત્રિ૦ (દુર્મત) અસામ રીતે મારેલ

દુહમ્. ત્રિ૦ (દુર્મત) બેથી મારેલ

દુહમ્મો ચ૦ (દુષ્ટાત્મ) બંને તરફથી, અને
પ્રકારે

દુહમ્મોચ્ચ પુ૦ (દુષ્ટાત્મ) બે ઇન્દ્રિયાવાળો
છા

દુહમ્ ન૦ (દુર્મ) દુર્ભાગ્યનામ, નામ ક
મંત્રી એક પ્રકૃતિ, જેના ઉદ્ભવથી છા
દુર્ભાગ્ય પામે છે

દુહમ્. ત્રિ૦ (દુર્મ) દુર્ધર્મ કામિ

દુહમ્ પુ૦ (દુષ્ટ) દુષ્ટગત્તિ, સ્વરતનુ
એ સાધન

દુહમ્ ન૦ (દુહ) દોહતુ તે

દુહમ્ ત્રિ૦ (દુહમ્) દુષ્ટાચાર

દુહિમ્. ત્રિ૦ (દુષ્ટ) દોહન

દુહિમ્. ત્રિ૦ (દુષ્ટ) દુષ્ટાચાર, નોકમત,
પાતિ

દુહિયા સી૦ (દુહિ) કન્યા દીપ્તી

દુહિ ત્રિ૦ (દુહિ) દોહનાર દોહી,

નાસ ન૦ (દુહિત્વ) વાલિન્ય નગ-
ની નગરનું એ નામનું એક ઉદ્ભવ

દુર્દ સી૦ (દુર્તી) બચસ સી. (૨) ઉપાય
લાગતા ૧૬ દોષમાનો બીજો દોષ.

દુર્દર્પિદ. પુ૦ (દુર્તિદર્પ) ગૃહસ્થનો સંદેશો
પહોચાડી આહાર લેવો તે, ઉપાયલાગતા
૧૬ દોષમાનો બીજો દોષ

દુર્ત. પુ૦ (દુર્) સંદેશો પહોચાડનાર, દુર્ત

દુર્તી સી૦ (દુર્તી) સંદેશો આપનારી સ્ત્રી

દુર્મમ ન૦ (દુર્મ) બુદ્ધિ "દુર્ભગ" શબ્દ.

દુર્મમસત્તા. સી૦ (દુર્મમસા) દુર્ભાગી
બાળકને જન્મ આપનાર સ્ત્રી

દુર્મમ } ત્રિ૦ (દાવક) દુઃખ કરનાર
દુર્મમ }

દુર્મણ ન૦ (દુર્મ) દુષ્ટ બી કરતુ તે

દુર્મણ ન૦ () ધોળ કરતુ તે.

દુર્મણ ત્રિ૦ (દુર્મણ) દુષ્ટ મનવાળો

દુર્મિત્ર ત્રિ૦ (દાવિત) દુષ્ટ થયેલ

દુર્મિત્ર ત્રિ૦ () ધોળ થયેલ (૨)
બાળક, દાએન

દુર્મ પુ૦ (દુર્) સંદેશો પહોચાડનાર, દુર્ત

દુર્મક્રમ ન૦ (દુર્મક્રમ) બુદ્ધિ "દુર્દર્પિદ"
શબ્દ.

દુર્ ન૦ (દુર્) દુર્, છેટે આવે (૨) ત્રિ૦
છેટે આવે (મોક્ષ), અસમીપવર્તી

દુર્ગા . } ત્રિ૦ (દુર્ગતિક) દુર્ ૪નાર
દુર્ગામ્ } (૨) સોપાન આદિ દેવપોકમા
ઉત્પન્ન થનાર.

દુર્ગતરામ ત્રિ૦ (દુર્ગત) અત્યંત દુર્

દુર્ગા ચ૦ (દુર્ગા) દુર્ગતી

દુર્ગતરૂપ. પુ૦ (દુર્ગતરૂપ) મોક્ષમાત્રી

દુર્ગતરૂપ પુ૦ (દુર્ગતરૂપ) દુર્ રહેલ આશ્રય
(૨) મોક્ષ (૩) મોક્ષનો માર્ગ

દુર્મ ન૦ (દુર્) વસ્ત્ર. આદર.

દુર્મગણિ પુ૦ (દુર્મગણિ) લોભિનામાર્પના
સિધ્ધ

દુર્મગ ન૦ (દુર્મ) કાલ

દુસમા સ્ત્રી (દુસરા) જુઓ “ દુસમા ”
શબ્દ

દુસર પુ (દુસર) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
કે જેના ઉદયથી જીવ ખરાબ સ્વર-
અવાજ પામે

દુસરવચ્ચા. મં (દુસરવચ્ચા) પ્રધાન-એક વચ્ચ

દુસર. ત્રિ (દુસર) જુઓ “ દુસર ” શબ્દ

દુસિ નં (દુસ) તક, યશ

દુસિ પુ (દુસિ) નપુસકનો એક ભેદ

દુસિત. } ત્રિ (દુસિત) દુસિત, દોષપુકત

દુસિય } (૨) પુ એક પ્રકારનો નપુસક

દુહા ત્રિ (દુમ્હ) દુભાંગી, પામર દીન

દેડજ. નં (દેડજ) દેનાનય દેવળ

દેડલિચ પુ (દેડલિચ) દેનાની સજાળ
લેનાર પૂનરી

દેય ત્રિ (દેય) દેવા યોગ્ય

દેયડ. પુ () એક પ્રકારનો સિદ્ધી-
મણિ

દય પુ નં (દય) ભાનપતિ, નાથુ-અતર,
જ્યોતિષક અને પૈમાનિક દેવતા (૨)
૨નામી રાજા માનિક. (૩) અજ્ઞાનક
પરિનના સિદ્ધાપતનના એક દારતુ નામ
(૪) ગધિનિગ્રયની પૂર્વ સગદ ઉપ
રનો વખારા પરત (૫) દેવદારના
અધિપતિ દેવતાનુ નામ (૬) એ નામનો
એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર (૭) મેન
(૮) આકાશ (૯) દેવાધિદેવ પરમાત્મા
(૧૦) સાધુ મુનિ

દેવઈ સ્ત્રી (દેવકા) નમુદેવની એક ગણી
દુષ્ટવાસુદેવની માતા (૨) જમૂદીપના
ભરતખડમા યના ૨૧ મા તીર્થકરના
પૂર્વભાનુ નામ

દેવડત્ત ત્રિ (દવોત્ત) દેવકૃત

દેવડત્ત ત્રિ (દવજી) દેવથી રક્ષિત

દેવડત્ત પુ (દવજી) દેવપુત્ર

દેવડત્ત નં (દેવજી) દેવની

દેવધંકાર } પુ (દેવાધંકાર) દેવોને સ
દેવધંકાર } તાઈ જના માટે અંધકારનુ

સ્થાન હોનાથી તમસ્કાપનુ એક નામ
દેવકચ્છા સ્ત્રી (દેવકચ્છા) દેવકચ્છા, દેવ-
કુમારી

દેવકહરુક પુ (દેવકહરુક) દેવતાઓનો
કોવાહન

દેવકિલ્લિસ } પુ (દેવકિલ્લિસ) દેવતાની
દેવકિલ્લિસિય } હાની ગત, કિલ્લિપ
ગતના દેવતા

દેવકિલ્લિસિયા સ્ત્રી (દેવકિલ્લિસિયા) ભા
વના પ્રિય જો હાની દેવોનિમા ઉત્પત્ત
યનાનુ કારણ છે

દેવકુમાર. પુ (દેવકુમાર) દેવકુમાર

દેવકુરા સ્ત્રી (દેવકુરા) મેક પરતની દક્ષિણે
મહાનિદેહાન્તર્ગત એક જુગનીયાનુ ક્ષેત્ર
(૨) ૨૧ મા તીર્થકરની પ્રતજ્ઞા પાલ-
ખીનુ નામ

દેવકુર પુ (દેવકુર) જમૂદીપના મહા
નિદેહક્ષેત્ર અન્તર્ગત એક જુગનીયાનુ ક્ષેત્ર
(૨) એ નામનો દેવકુર ક્ષેત્રનો એક
પ્રદ (૩) એ નામનુ એક કૂટ (૪)
જમૂદીપના સોમનસ વખારા પરતનુ
ચોથું કૂટ શિખર (૫) જમૂદીપના ત્રિ
છુનપ્રભ પરતનુ એ નામનુ ત્રીજું કૂટ-
શિખર (૬) સ્ત્રી ગનિકર પરતની ઉત્તરે
આવેન ધર્માનેશ્વરી અગ્રમદિધીની રાજ
ધાની

દેવકુરકુડ. પુ (દેવકુરકુડ) સોમનસ વ
ખારા પરતના સાત કૂટમાનુ ચોથું કૂટ
(૨) ત્રિછુન પ્રભ વખારા પરતનુ ત્રીજું કૂટ

દેવકુલમહદુમ પુ (દેવકુલમહદુમ) એ નામનુ
એક દુમ-જા.

દેવકુલ પુ સ્ત્રી (દેવકુલ) દેવકુર
ક્ષેત્રમા જન્મેન

દેવકુલ નં (દેવકુલ) દેવમંદિર, દેવગ

દેવગાઈ સીં (દેવગતિ) દેવની ગતિ નામ
 કર્મની એક પ્રકૃતિ
 દેવગણિયા સીં (દેવગણિકા) અપ્સરા
 દેવગુપ્ત પું (દેવગુપ્ત) એ નામના એક
 આત્માનું સંપાત્રી
 દેવચન્દ્રકાં } પું (દેવચન્દ્રક) દેવ, હદો,
 દેવચન્દ્રકાં } જમીનથી બે ત્રણ હાથ ઉંચો
 એવો દેવમૂર્તિને બેસાડનારો એવો
 દેવજસ પું (દેવજસ) એક જાન મુનિ
 દેવજિજિ પું (દેવજિજિ) ભારતનામાં થનાર
 ૨૨ માં તીર્થંકર
 દેવકુત્રિં (દેવકુત્રિં) દોઢ
 દેવલિકાયા પું (દેવલિકાયા) દેવલિકાયા
 સમાન ધર્મનામાં દેવોનો સમૂહ
 દેવતમસ નં (દેવતમસ) દેવતાને અધમાર
 ૨૫ તમસ્કાય એક પ્રકારનો અધમાર
 દેવતા સીં (દેવતા) દેવ
 દેવતી સીં (દેવતી) કૃષ્ણ વાસુદેવની
 માતા
 દેવદત્ત પું (દેવદત્ત) એક પુરુષનું નામ
 દેવદત્તા સીં (દેવદત્તા) અપા નગરીની
 રહેનારી એક મહિમા-વેશ્યા (૨)
 રિપાત્ર સુત્રનું એ નામનું નવમું અધ્યયન
 દેવદ્વાર નં (દેવદ્વાર) અગ્નિગિરિના સિદ્ધા
 યનનની પૂર્વ દિશામાં આવેલું દ્વાર
 દેવદ્વાર પું (દેવદ્વાર) વૃક્ષ વિશેષ
 દેવદાત્તી સીં (દેવદાત્તી) બહુ છત્રનામાં
 એ નામની એક નાના ચેડિણી
 દેવદિગ્ધા પું (દેવદિગ્ધા) ધન શેઠનો તેની
 બી બાપથી ઉત્પન્ન થયેલ પુત્ર
 દેવદીવ પું (દેવદીવ) એ નામનો એક
 દાવ
 દેવદુર્ગમિ } પું (દેવદુર્ગમિ) દેવ દુર્ગમિ
 દેવદુર્ગમિ } નાથ વિશેષ
 દેવદુસ નં (દેવદુસ) વિષ ૧૨૫ દેવનામાં
 ૧૨૫

દેવન્તુ પું (દેવન્તુ) બેલિયો
 દેવપદિક્ષોભ પું (દેવપ્રતિક્ષોભ) દેવતાને
 શ્લોક પમાડનાર તમસ્કાય
 દેવપ્રવેશગાય પું (દેવપ્રવેશગાય) દેવગતિમાં
 પ્રવેશ કરનાર છવ
 દેવપન્થ પું (દેવપન્થ) એ નામનો સિ
 તોદા નદીના કિનારા ઉપરનો એક વ-
 ખારા પર્વત (૨) પશ્ચિમ વનખડની
 વેદિકાની પૂર્વ આવેના પર્વતનું જોડું
 દેવપલિક્ષોભા સીં (દેવપલિક્ષોભા) દેવ
 તાને શ્લોક પમાડનાર ૨૫ કૃષ્ણરાજનું
 એક નામ
 દેવપલિહ પું (દેવપલિહ) દેવને ભોગન
 ૨૫ તમસ્કાય
 દેવપલિહા સીં (દેવપલિહા) આઠ કૃષ્ણ
 રાજમાની એક
 દેવમહ પું (દેવમહ) દેવદીપના અધિપતિ
 દેવતાનું નામ
 દેવમહામહ પું (દેવમહામહ) દેવદીપના અ
 ધિપતિ દેવતાનું નામ
 દેવમહાર પું (દેવમહાર) દેવસમૂહનો
 અધિપતિ દેવતા
 દેવય નં (દેવય) દેવ, દેવતા (૨) ત્રિં
 દેવસ્વસ્થ દેવસમધી
 દેવયા સીં (દેવયા) દેવ, દેવતા
 દેવર પું (દેવર) દીધર પતિનો નાનો
 ભાઈ
 દેવરથ પું (દેવરથ) દેવરથ નામે એક રાજા
 દેવરથ નં (દેવરથ) દેવતાનું અસ્વ-
 જન તમસ્કાય
 દેવરમણ નં (દેવરમણ) સાભાજનના નમ
 રીની બહારનું એક ઉદ્યાન
 દેવરાજ } પું (દેવરાજ) દેવતાનો રાજા
 દેવરાજ } ૬૬
 દેવલ પું (દેવલ) એ નામના એક અન્ય
 તીર્થંકર

દેવલોગ. પું. (દેવલોક) દેવલોક; દેવોને રહેવાનું સ્થાન; સ્વર્ગ. (૨) દેવગ્નિ.

દેવલોચ. પું. (દેવલોક) દેવલોક.

દેવવર. પું. (દેવવર) દેવસમૂહનો અધિપતિ દેવતા.

દેવવરચહુ. સ્ત્રી. (દેવવરચહુ) દેવતાની અગ્ર-મહિષી-મુખ્ય દેવી; દેવાંગના.

દેવચૂહ. પું. (દેવચૂહ) દેવતાના સંગ્રામની રચનારૂપ તમસ્કાયનું એક નામ.

દેવસંપ્રાપ્તિ. સ્ત્રી. (દેવસંપ્રાપ્તિ) દેવકૃત પ્રતિ-ષ્ઠા. (૨) દેવનાઓના પ્રતિષ્ઠાધર્મી લીધેલી દીક્ષા.

દેવસંપ્રિયાય. પું. (દેવસંપ્રિયાય) દેવસમાગમ. (૨) દેવસમૂહ. (૩) દેવોની ભીડ.

દેવસમુદ્. પું. (દેવસમુદ) એ નામનો એક સમુદ.

દેવસમ્મ. પું. (દેવસમ્મ) જંબૂદ્વીપના ઐર-વત ક્ષેત્રમાં આજુ અવસાપણીમાં થયેલ ૧૧ માં તીર્થંકર. (૨) ગૌતમસ્વામીએ પ્રતિષ્ઠાધર્મ એ નામનો એક બ્રાહ્મણ.

દેવસ્યયિજ્ઞ. પું. ન. (દેવસ્યયીય) દેવતાની સેના.

દેવસિદ્ધ. ત્રિ. (દેવસિદ્ધ) દિવસ સંબંધી; દિવસને લગતું.

દેવસેણ. પું. (દેવસેન) અતમગમ્યના ત્રીજા વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું નામ. (૨) ભદ્રિલપુર નિવાસીના ગાયાપતિની પત્ની સુદક્ષાના પુત્ર. (૩) ઐરવતક્ષેત્રના વન-માન યોગીસીના તીર્થંકરનું નામ. (૪) ગોશાળાના ભાષી જન્મનું એક નામ. (૫) ભગવાન નેમિનાથના એક શિષ્ય; એક અન્તર્યમુનિ.

દેવસોમ્મ. સ્ત્રી. (દેવસોમ્મ) દેવરૂપ સદ્ગુણિ.

દેવસ્તુવ. પું. (દેવસ્તુ) જંબૂદ્વીપના ભરત-ખંડમાં થનાર ૭૬ તીર્થંકરનું નામ.

દેવાણ્દ. પું. (દેવાનન્દ) ઐરવત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પણીમાં થનાર ૨૪ માં તીર્થંકર.

દેવાણ્દા. સ્ત્રી. (દેવાનન્દા) બ્રાહ્મણકુંડ ગામ નગરના ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણની સ્ત્રી અને મહાવીર સ્વામીની પ્રથમ ગર્ભધારણ કરનારી માતા. (૨) પાપવાડીયાની પદ્મરી રાત્રિ.

દેવાણ્દુર્ગ. સ્ત્રી. (દેવાણ્દુર્ગ) નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ સિધ્ધિ સિધ્ધ-દેવતાની ગતિમાં જાય.

દેવાણ્દુરિય. ત્રિ. (દેવાણ્દુરિય) ભદ્ર; મહા-શય; મહાનુભાવ; દેવ સરખો પ્રિય; દેવના જેવો વહાલો. (કામલ સંબોધન.)

દેવાતિદેવ. પું. (દેવાતિદેવ) દેવોના પાંચ દેવ; તીર્થંકર.

દેવાધિદેવ. પું. (દેવાધિદેવ) તીર્થંકર.

દેવાન્દા. સ્ત્રી. (દેવાન્દા) જુઓ "દેવાણ્દા" શબ્દ.

દેવારચણ. ન. (દેવારચ) દેવતાને જન્મલેખનું સ્થાન; તમસ્કાય.

દેવાદિદેવ. પું. (દેવાદિદેવ) ૧૮ દેવ રહિત તીર્થંકર.

દેવાદિવ. પું. (દેવાદિવ) દેવતાનો અધિપતિ, ઇન્દ્ર.

દેવાદિવ. પું. (દેવાદિવ) ઇન્દ્ર.

દેવિન્દ. પું. (દેવેન્દ) દેવતાનો ઇન્દ્ર.

દેવિન્દ્ર. પું. (દેવેન્દ્રસ્તવ) ૨૬ ઉત્કલિક સૂત્રમાંનું ૧૩ મું સૂત્ર.

દેવિન્દ્રવાય. ન. (દેવેન્દ્રોગાત) એ નામનું એક કલિક સૂત્ર.

દેવિન્દ્ર. સ્ત્રી. (દેવિન્દ્ર) દેવનો વેલવ. (૨) પું. એક સુપ્રસિદ્ધ જૈન આચાર્ય.

દેવિન્દ્રી. સ્ત્રી. (દેવિન્દ્રી) દેવતાની સ્ત્રી; દેવી.

દેવી. સ્ત્રી. (દેવી) દેવી; દેવાંગના. (૨) રાગની મુખ્ય રાષ્ટ્રી; પદ્મરાષ્ટ્રી. (૩) સાતમા ચક્રવર્તીની માતા. (૪) ૧૦ માં

અકનર્તી હરિષેણી સી (૨૮૧) (૫)
૧૮ મા તીર્થકરની માતા.

દેવુષ્કલિયા. સી૦ (દેવોત્કલિકા) દેવોની
૬૨-ભીડ

દેવુદેસય પુ૦ (દેવોદેશ) જીવલિગમ સુ
ત્રનો એક ઉદેશો.

દેવેન્દ્રોષવાસ્ય ન૦ (દેવેન્દ્રોષવાત) ૭૨ સુત્ર
માતુ એક માનિક સુત્ર

દેવેસર પુ૦ (દેવેશ્વર) ૬૦૬

દેવોદ. પુ૦ (દેવોદ) એ નામનો એક સમુદ્ર

દેવોદવાસ્ય પુ૦ (દેવોષવાત) જમૂદીપના
ભરતપદમા થનાર ૨૩ મા તીર્થકર

દેસ પુ૦ (દેવ) દેવ, શક્તિ

દેસ ત્રિ૦ (દેવ) દેવ કરવા યોગ.

દેસ. પુ૦ (દેશ) દેશ, જનપદ (૨) ૧૦૦
લાય માપેની જમીનને દેશ કહે છે (૩)
મદેશ, જગ્યા, સ્થાન (૪) દેશનિરતિ
શુભસ્થાનક (૫) વસ્તુનો એક લાગ,
અશ, હિસ્સો, મદેશ (૬) દેશકાળ,
જમાનો. (૭) સ્થૂળ મોટું મોટું (૮)
અવસર.

દેસઆરન્નિસય ત્રિ૦ (દેશાન્નિત) દેશનો
અધિકારી

દેસઆરાહય પુ૦ (દેશારાધક) એક દેશનો
આરાધક, સર્વથા આરાધક નહીં.

દેસકાલ પુ૦ (દેશકાલ) દેશકાળ, શુભ
શુભ કાર્યનો નિશ્ચય કરેલ સમય

દેસકાલયથયા સી૦ (દેશકાલજ્ઞતા) દેશકાળને
જાણુ તે

દેસકાલવદ્ધતા સી૦ (દેશકાલવ્યતીતત્વ)
તીર્થકરની નાણીનો ૧૪ મા અતિશય

દેસગ ત્રિ૦ (દેશક) ઉપદેશ કરનાર

દેસગ. પુ૦ (દર્શક) દર્શક, દર્શાવનાર

દેસગાર ત્રિ૦ (દેશગાર) દેશધાતી, આ
તમાના એક દેશની ધાત કરનાર કર્મ
મૂર્તિ.

દેસચરિત્ત. ન૦ (દેશચારિત્ર) દેશનિરતિ, આ-
વકપણુ

દેસજઙ્ઘ. પુ૦ (દેસજયતિ) આવક, એક દેશથી
યતિ જેવો (૨) દેશનિરતિ, સ્થૂળ પાપની
નિવૃત્તિ

દેસણ. ન૦ (દેશન) ઉપદેશ, શિક્ષા

દેસણ ન૦ (દેવણ) દેવ કરવો તે

દેસણા. સી૦ (દેશના) દેશના, ઉપદેશ,
ધર્મોપદેશ.

દેસવંધ. પુ૦ (દેશવધ) એક દેશે બધ ધાય તે

દેસવંધન } પુ૦ (દેશવંધક) દેશથી બધ
દેસવંધય } કરનાર, સર્વ બધક નહીં

દેસય ત્રિ૦ (દેશક) દેશના આપનાર,
ઉપદેશક

દેસરાગ. ન૦ (દેશરાગ) કેદ દેશમા પ્રસિદ્ધ
એક વસ્ત્રની ભાત

દેસવિરમ્. ત્રિ૦ (દેશવિરત) એક દેશે પા
પથી નિવૃત્તિ પામેલ, આવક

દેસવિરદ સી૦ (દેશવિરતિ) એક દેશે
પાપથી નિવૃત્તિ પામી તે, આવકપણુ,

અણુનત સ્વીકારવાના પગિથામ

દેસવિરત. ત્રિ૦ (દેશવિરત) જુઓ “ દેસ
નિરમ્ ” શબ્દ

દેસવિરાહય. ત્રિ૦ (દેશવિરાધક) એક દેશે
વિરાધના કરનાર

દેસાવગાસ. પુ૦ (દેશાવગાર) જેમા દેશ-
ક્ષેત્ર-જમીની હક બાધનામા આવે છે
તે, આવકનું દશમુ વત.

દેસાવગાસિય ન૦ (દેશાવગાશિક) દિશાઓ
અને પ્રબળી મર્ચાઈ રૂપ આવકનું દશમુ
વત

દેસાદિવદ. પુ૦ (દેશાદિવાનિ) દેશનો અધિ
પતિ, દેશનો રાજા

દેસિ ત્રિ૦ (દેશિન્) દેશમા જન્મેલ.

દેસિગણિ. પુ૦ (દેશિગણિન્) એ નામના
એક આચાર્ય

વેસિભાસા સ્ત્રીં (વેસિભાસા) જુદા જુદા
દેશની ભાષા

વેસિય પું (વેસિક) ઉપદેશ કરનાર, કથન
કરનાર ગુરુ (૨) ભાગદાર

વેસિય. ત્રિં (વેસિત) દેખાડેલ (૨) ઉપ-
દેશક, પ્રતિપાદન કરેલ (૩) મોટા ક્ષેત્રમાં
વિસ્તાર પામેલ

વેસિય ત્રિં (વેસિક) દિવસ સખધી
વેસિહ્મ ત્રિં (વેસિક) દેશમાં ઉત્પન્ન થ
યેલ, દેશ સખધી

વેસી. સ્ત્રીં (વેસ્યા) દેશમાં જન્મેલી, દેશની

વેસી. સ્ત્રીં (વેસી) દેશી (ભાષા)

વેસીભાસા સ્ત્રીં (વેસીભાસા) અત્યંત પ્રા-
ચીન પ્રાકૃત ભાષાનો એક ભેદ

વેસુળ ત્રિં (વેસોન) થોડું કમી

વેહ ત્રિં (વેહ) શરીરના ચિન્હ, મસ લિન
વગેરે

વેહ પું (વેહ) દેહ, શરીર (૨) એક જા-
તના પિશાચનું નામ

વેહલિયા સ્ત્રીં (વેહલિકા) બિહારગતિ

વેહલ્ય ત્રિં (વેહલ્ય) શરીરમાં રહેનાર

વેહિ પું (વેહિન્) દેહધારી, આત્મા, જીવ

વોકિરિય પું સ્ત્રીં (વોકિરિય) એક સમયે
એક જાતે જે ક્રિયા વેદે એવી રીતે સ્થાપન
કરનાર ગંગાચાર્યના મતના અનુયાયી

વોન્સર. પું (વોન્સર) નવપુત્રક

વોગ્મ્ય નં (વોર્મિય) દરિદ્રતા, દુર્દશા

વોગિહિદ્રસા સ્ત્રીં (વોગિહિદ્રસા) એ નામનો
એક જીવ વિભાગ

વોગુંચિહ્ન ત્રિં (વોગુંચિહ્ન) જુગપ્તિય જુગપ્તિ-ધૃતિ
કરનાર.

વોગુંદગ પું (વોગુંદક) ઘણી કીડા કરનાર
દેવતાની એક જાત

વોમાહ સ્ત્રીં (વોર્મિત) ખરાબ ગતિ, નરક
આદિ ગતિ.

વોચ ત્રિં (વોર્મિય) બીજો-જીવ

વોચ. નં (વોર્મિય) દૂતપણું

વોચ્ચંગ નં (વોર્મિયાંગ) બીજી અંગ (૨)
રાધેયુ શાક (૩) કદી

વોઝ્મ ત્રિં (વોઝ) દોહવા યોગ્ય

વોમા પું (વોમ) આર આદકનું માપ (૨)
દ્રોણકુમાર. (૩) પાણ્ડવોના ગુરુ-
દ્રોણાચાર્ય

વોળમુહ. નં (વોળમુહ) બદર કદી

વોળમેહ પું (વોળમેવ) જેટલા વખતમાં
પાણીના બિંદુથી મોટી ગાગર ભરાય તે
પ્રમાણનો વરસાદ

વોળસૂરિ પું (વોળસૂરિ) અલ્પહિલપુરપટ્ટન
નગરના એક આચાર્ય

વોળિચ્ચ. પું (વોળિચ્ચ) જળથી ભરેલી
મોટી કુડીમાં પુરપ્ર પ્રવેશ કરે તે એક
દ્રોણપાણી તેમાંથી બહાર નીકળે તેટલા
વજનનાનો પુરપ્ર

વોળી સ્ત્રીં (વોળી) નોકા, નાવ (૨) પા-
ણીનું મોટું કુડું

વોતિપ્પમા. સ્ત્રીં (વોતિપ્પમા) અદની અ-
ગ્રમહિયોનું નામ.

વોધાર ત્રિં (વોધાર) જે ધારવાળું

વોફમ્મુલી સ્ત્રીં (વોફમ્મુલી) પૂર્વાશસ્થની
અને ઉત્તરાશસ્થની એ બે નક્ષત્ર

વોર્મલ્લ નં (વોર્મલ્લ) દુર્બળપણું

વોર્મમ્મ નં (વોર્મમ્મ) દુર્ભાગ્ય

વોર્મલ્લસિય ત્રિં (વોર્મલ્લસિય) ખિન્ન,
શોકગ્રસ્ત

વોર્મલ્લસ્સ નં (વોર્મલ્લસ્સ) નાસીપાસી, ચિંતા

વોર્માસિય ત્રિં (વોર્માસિય) જે માસનું
(૨) જે મહીનાના સાથે ઉપવાસ કરના
તે, દ્વિમાસિક તપ

વોર્માસિયા સ્ત્રીં (વોર્માસિય) લિહ્નુની
બાર પડિમામાંથી બીજી પડિમા-અભિગ્રહ,
આમાં એક માસ સુધી બેઠાત અન્ન
અને બેઠાત પાણી લઈ શકાય

દોમિલી. સ્ત્રી (દોમિલી) એક પ્રકારની
શાસ્ત્રીનિધિ

દોર. પુ (દોર) દોરો, તાતલો

દોરુચ ન (દોરુચ) એ, એનો આકાર

દોલા સ્ત્રી (દોલા) આ ઇદ્રિયવાળા
જીવની એક જાત

દોલ પુ (દોલ) એક પ્રકારની અનાથ જાત

દોલઈ } સ્ત્રી (દોલઈ) દોલઈ
દોલઈ. }

દોલાંગ પુ (દોલાંગ) અરિસાનો હાથો

દોલારિજ } પુ (દોલારિક) દોલારાંગ
દોલારિય } દોલારાંગ

દોલ પુ (દોલ) દોલ, અનુચિત, દુષ્ટ

દોલ પુ (દોલ) દોલ, દોલનો પર્ચાય, અ
પ્રીતિ

દોલકરિયા સ્ત્રી (દોલકરિકા) ૧૮ નિધિ
માની એક

દોલકર પુ (દોલકર) દોલને જાળનાર

દોલકરિયા સ્ત્રી (દોલકરિકા) જુઓ "દો
લકરિયા" શબ્દ

દોલકરિયા સ્ત્રી (દોલકરિકા) અપ્રીતિ-
કારક ક્રિયા દેખતી ઉત્પન્ન થતી ક્રિયા.

દોસા. સ્ત્રી (દોસા) ૧૮ લિપિમાની એક
દોસિણ ન () ટાકુ-રાતનાસી અન

દોસિણ સ્ત્રી (જ્યોત્સ્ના) જ્યોત્સ્ના, કાતિ,
તેજ, ચંદ્રલેખા

દોસિણામા સ્ત્રી (જ્યોત્સ્નામા) જ્યોતિ-
ષીના ઇન્દ્રિય તથા સૂર્યની ખીજ અન
મહિષી.

દોસિય. વિ (દોસિય) કાપડીઓ, કાપડનો
બાપારી

દોસિયસાલા. સ્ત્રી (દોસિયકસાલા) કાપડ
વેચનાની જગ્યા, કાપડની દુકાન

દોસિજ વિ (દોલકર) દોલનાળુ

દોસીણ. ન () વાસી-ટાકુ અન

દોહ. પુ (દોહ) કપડ, વેર મુદિ રાખી
અપકાર કરવા તે

દોહમા ન (દોહમા) દુર્ભાગ્ય

દોહદિ પુ (દોહદિ) એ નામનું એક ગામ

દોહલ. ન (દોહલ) દુષ્ટ દોહવાનું વાસણું

દોહલ ન (દોહલ) અર્ધવતી સ્ત્રીને બીજો
ત્રીજો મહિને ગર્ભના જીવના ભવિષ્ય

પ્રમાણે સારી માડી ઇન્દ્રિય-આતુરતા
થાય તે

ધ.

ધંત ત્રિ (ધાન) અગ્નિઆદિથી તપાવીને
શોધેલું, નિર્મળ કરેલું

ધનધનાદ્ય ત્રિ (ધનધાન) ધન ધન
અવાજનાળુ

ધનજીવણ પુ (ધનજીવ) દુષ્ટ રાગનો
પુત્ર, એક રાગકુમાર

ધન ન (ધન) દ્રવ્ય, લક્ષ્મી, સમૃદ્ધિ (૨)

૨૩ માતૃકાકરને પ્રથમ શિક્ષા આપનાર
ગુરુચ (૩) એ નામનો એક શેઠ (૪)

ધન સાધવાદનો એક પુત્ર.

ધર્મજય પુ (ધર્મજય) ઉત્તર ભાદ્રપદ ન-
ક્ષત્રનું જાત (૨) પાખાડીઆના નવમા
દિવસ-નેમનું નામ (૩) એ નામના
એક શેઠ

ધર્મજય. પુ (ધર્મજય) ધ-નતરી વેદ

ધર્મજય પુ (ધર્મજય) એક મુનિનું નામ,
આર્ય કૃત્યમિતના શિષ્ય

ધર્મજય. પુ (ધર્મજય) ધનશત્ર નામે મહા
ગિરિ આચાર્યના એક શિષ્ય

ધળગોષ પુ० (ધનગોષ) રાજગૃહનગર નિવાસી ધન્ય સાર્થવાહનો ત્રીજો પુત્ર
ધળાહુ. પુ० (ધનાહુ) એ નામના એક જૈન મુનિ.

ધળાવૃત્ત. પુ० (ધનવૃત્ત) ત્રીજા નાસુદેવના ત્રીજા પૂર્વ ભવનું નામ (૨) એ નામનો એક સાર્થવાહ.

ધળાદેવ. પુ० (ધનદેવ) ધન્ય સાર્થવાહનો બીજો પુત્ર

ધળાપાલ પુ० (ધનપાલ) ધન્ય સાર્થવાહનો પહેલો પુત્ર

ધળાય પુ० (ધનદ) વૈશ્રમણ્ય, કુબેર ભઠારી
ધળારન્ધ્રાય પુ० (ધનરન્ધ્ર) ધન્ય સાર્થવાહનો ચોથો પુત્ર

ધળાચંદ્ર પુ० (ધનચંદ્ર) વૈશ્રમણ્ય કુબેર ભઠારી (૨) એક રાજકુમાર

ધળાવત્રિ વિ० (ધનવત્ર) ધનવાન શ્રીમત
ધળાવતિ પુ० (ધનવતિ) કુબેર, ધનનો અધિષ્ઠાયક દેવતા

ધળાવહ. પુ० (ધનવહ) એ નામના એક રાજા
ધળાસત્યવાહ પુ० (ધનમાર્થવાહ) રાજગૃહ નગરનિવાસી ધન નામે એક સાર્થવાહ

ધળાસિત્તી સ્ત્રી० (ધનત્રી) એક નાણીયાની સ્ત્રી
ધળાસેટ્ઠિ પુ० (ધનસેટ્ઠિ) રાજગૃહ નગરનો રહેવાસી ધન નામે એક શેઠ

ધળાચંદ્ર ત્રિ० (ધનાચંદ્ર) એ નામના એક રાજા
ધણિ પુ० (ધનિ) શબ્દ ધનિ, અનાજ.

ધણિ સ્ત્રી० (ધ્રાણિ) અસતોષ, લોભીપ્રકૃતિ (૨) તપ્તિ, સતોષ

ધણિક ત્રિ० (ધનિક) ધનવાન
ધણિક્કા સ્ત્રી० (ધનિક્કા) એ નામનું એક નક્ષત્ર.

ધણિય ત્રિ० (ધનિક) ધનવાન (૨) ધણી, માત્રીક, ગ્રામી
ધણિય ત્રિ० () મજાન, કહિન, દંડ
ધણિય મ० () અતિશય ધણી

ધણ નં (ધણ) ધનુષ, તીરકામદુ (૨) સારહાથનુ માપ, વાલ (૩) પુ० ધનુષ્યવતી નાગકીઓને દુષ્ટ આપનાર ધરમાધામી

ધણક નં (ધણક) બુઝો “ધણ” શબ્દ
ધણમહ પુ० (ધનુર્મહ) ધનુર્વા, એક પ્રકારનો વાયુનો રોગ

ધણકલ્પ પુ० (ધનુર્વલ્પ) એ નામનો રાજા કે જે આવતી ચોવીસીમા પહેલા મહાપદ્મ તીર્થંકર પામે દીક્ષા લેશે

ધણચંદ્ર } પુ० (ધનુષ્ટ) ધનુષ્યની પીઠ-
ધણપુટ } કમાન (૨) ધનુષ્યની પીઠના આકારનું ક્ષેત્ર

ધણાચંદ્ર પુ० (ધનુચંદ્ર) નાણુ છોડવાની વિધાનો ગ્રંથ પાંચમો વે

ધણાહ નં (ધણ) ધનુષ્ય

ધણ્ય. ત્રિ० (ધન્ય) સન્માનનું પાત્ર, આદરણીય, ભાગ્યશાળી (૨) એક સાર્થવાહનું નામ. (૩) એ નામના એક જૈન મુનિ (૪) “અનુત્તરોપપાતિકદશા” સૂત્રનું એક અધ્યાયન (૫) યજ્ઞ વિશેષ

ધણા. નં (ધાન્ય) ૨૪ પ્રકારનું ધાન્ય, અનાજ, દાણો

ધણાતરિ પુ० (ધન્યતરિ) કનકરથ રાજાનો એક વેદ

ધત્ત. પુ० () વનસ્પતિ વિશેષ

ધત્તરુદ્ધ પુ० (ધનુરુદ્ધ) કાળા મુખ અને ધગવાળો એક જાતનો હસ.

ધન્ન ત્રિ० (ધન્ય) ધન્યવાદને લાયક (૨) નં અણ્વતરોપપાત્ર સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના પ્રથમ અધ્યાયનનું નામ (૩) પુ० કાકદી નગરીનિવાસી ભદ્રાસાર્થવાહીનો પુત્ર

ધન્ન નં (ધાન્ય) અનાજ, ધાન્ય

ધન્નસિદ્ધિ પુ० સ્ત્રી० (ધાન્યસિદ્ધિ) ધાન્ય ગળવાનું ધર, કોમર

ધન્નપુંજિય નં (પુજિતધાન્ય) એકદુ કરેલું અનાજ

ધર્મવિવિલસ. ન૦ (વિલિમવાલ) પેરેલું
અનામ.

ધર્મવિરલિપ ન૦ (વિરલિતાલ) પવનથી
એકું કરેલું અનામ.

ધર્મસંકલ્પ. ન૦ (સંકલ્પ) બનરમાંથી
કાપીને બળામાં બાણેલું ધાન.

ધર્મા. સ્ત્રી૦ (ધર્મા) એ નામની એક સ્ત્રી.

ધર્માવહ. પુ૦ (ધર્માવ) એ નામનો એક રાજા.

ધર્મસ. ત્રિ૦ (ધર્મસ) ધર્મનાર

ધર્મસ ન૦ (ધર્મ) ચાલુ પડેલા ને (૨)
ધર્મથી.

ધર્મણી. સ્ત્રી૦ (ધર્મણી) નાડી, નસ

ધર્માસલાદ. પુ૦ (ધર્માસલાદ) એક પ્રકારની
પત્તરપત્ર, ધર્માઓ.

ધર્મ પુ૦ ન૦ (ધર્મ) દુર્ગતિમાં પડના ધર્મી
રાખનાર માન, દર્શન, આરિત્રરૂપ ધર્મ.
સ્વા, કામ, લાભ, આદિ આત્મ પ્રેમની
મામધી. (૨) વસ્તુને માલિક. (૩)
દશરૂપિન સત્તા પહેલા અધ્યક્ષનું
નામ. (૪) સુખકાલ સત્તા નવમા અ
ધ્યક્ષનું નામ (૫) છત્રનો પર્વાથ (૬)
૧૫ માં તથિરનું નામ (૭) દરેક
વસ્તુને મળી આવનાર અર્થથી દ્રવ્ય;
ધર્માસ્તિકાથ (૮) પુણ્ય, સુદૃઢ (૯) એ
નામના એક જોન મુનિ. (૧૦) આચાર;
અવદાર

ધર્મ ત્રિ૦ (ધર્મ) ધર્મપુત્ર, ધર્મને કાચક.

ધર્મતેલિપ ત્રિ૦ (ધર્મતેલિપ) ધર્મની આ-
દનાવાળો.

ધર્મકાશ. સ્ત્રી૦ (ધર્મકાશ) ધર્મની ચર્ચા;
ધર્મપ્રદેશ, ધર્મપ્રધાન મન સ્ત્રી ૧૫ ભાવ
મંગે મનથી દેવા

ધર્મકલ્પ. ત્રિ૦ (ધર્મકલ્પ) ધર્મથી કહેનાર;
ધર્મના ઉપદેશક

ધર્મસ્લાદ. ત્રિ૦ (ધર્મસ્લાદ) ધર્મ પ્રતિ-
પાદક.

ધર્મસ્લાદ. ત્રિ૦ (ધર્મસ્લાદ) ધર્મની પ્રતિ-
તિપાળા; ધર્મસ્લા.

ધર્મવોસ. પુ૦ (ધર્મવોસ) એ નામના એક
સ્થપિર સાધુ.

ધર્મવચ્ચ. ન૦ (ધર્મવચ્ચ) ધર્મને પ્રકાશ
કરનાર ધર્મચક્ર તથિરની આગળ આલે
ને ચક્ર, તથિરની ૩૪ અનિશ્ચયમાંને
૨૧ માં અતિશય

ધર્મવસ. પુ૦ (ધર્મવસ) એ નામના એક
જોન મુનિ.

ધર્મવ્રતારિયા. સ્ત્રી૦ (ધર્મવ્રતારિયા) ધર્મને
માટે બચરણ કરતુ તે. (૨) કુળધર્મ
પ્રમાણે બાળકના જન્મને હડે દિવસે જા-
ગરણ થાય છે તે.

ધર્મસીલિ. ત્રિ૦ (ધર્મસીલિ) સંયમમાં
છત્રન બાળનાર.

ધર્મસમ્પ. પુ૦ (ધર્મસમ્પ) બુદ્ધીપના એ-
રવત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્જિતીમાં
ચનાર પાંચમા તથિર. (૨) ધર્મસમ્પ;
ધર્મજોનકર્તા.

ધર્મસમાણ. ન૦ (ધર્મસમાણ) આજાતિ-
સ્થાનિ ૩૫ ધર્મચિન્તન; ધર્મવિચારમાં
તક્કીનલા; આર પ્રકરનાં પાનમાંનું એક.

ધર્મમા ન૦ (ધર્મા) પુક માણી; ચાલુ
પુરવે તે.

ધર્મસિલપદ. પુ૦ (ધર્મસિલપદ) છત્રનમાંના
ધર્મસિલપદ. ન૦ (ધર્મસિલપદ)
ધર્મસિલપદ એ ત્રિમંત્ર સંપત્તી દશરૂપ-
વિકસેત્રનું ૪૬ અધ્યયન.

ધર્મસિલપ. પુ૦ (ધર્મસિલપ) એ પ્રકરનું
જોકબાપી દ્રવ્ય કે જે સર્વે મનિમાં
સકાય કરે છે.

ધર્મદય. ત્રિ૦ (ધર્મદય) ધર્મની પ્રાપ્તિ ક-
રાવનાર; ધર્મદેશક.

ધર્મદેવ. પુ૦ (ધર્મદેવ) ધર્મમાં દેવ સમાન;
સાધુ; મુનિ.

ધમ્મમિત્ત. પુ० (ધર્મમિત્ર) ૭૩ તીર્થકરના
ત્રીગ પૂર્વભનુ નામ

ધમ્મરૂડ પુ० (ધર્મરૂચિ) ધર્મમા પ્રેમ, સ-
મકિતનો એક પ્રકાર (૨) એ નામના
એક સાધુ (૩) ૧૦ ધર્મમા રૂચિનાળા

ધમ્મહસ્તર. પુ० (ધર્મહસ્ત) એ નામનુ વનય
ગનિતુ એક વૃક્ષ

ધમ્મધિ. } વિ० (ધર્મધિ) ધર્મના ગ્વલુ
ધમ્મવિડ } કાર

ધમ્મવિરત્તિ. પુ० (ધર્મવિરતિ) એ નામના
એક સાધુ

ધમ્મસરણા } સ્ત્રી० (ધર્મસરણા) ધર્મ પર
ધમ્મસપ્પા } નિશ્વાસ, (૨) ધર્મશુદ્ધિ

ધમ્મસીલ વિ० (ધર્મસીલ) ધાર્મિક

ધમ્મસીહ. પુ० (ધર્મસિંહ) શુભુદ્ધિ મનાનો
મિત્ર એક રાજા (૨) એથા તીર્થકરના
ત્રીગ પૂર્વભનુ નામ (૩) એક સાધુનુ
નામ. (૪) ૧૫ મા તીર્થકરને પ્રથમ
ભિક્ષા આપનાર ગૃહસ્થ

ધમ્મસેણ પુ० (ધર્મસેન) સાનમા બગદેનના
ત્રીગ પૂર્વભનુ નામ

ધમ્મા સ્ત્રી० (ધર્મા) એ નામની એક આ
ધર્માવરિય. પુ० (ધર્માવર્ય) ધર્મના આ
આર્ય, ધર્મ પાળનાર તથા પાળનાર સાધુ

ધમ્માગાય. પુ० (ધર્મગાય) ધર્મ ચર્ચા (૨)
બારમેા જૈન અગ્રથ

ધમ્માપિચ્છ વિ० (ધર્માપિચ્છ) ધર્મશુદ્ધિ ઉનુ
કરેય (૨) ધર્માથી ધર્મેય

ધમ્મિટ્ટ વિ० (ધર્મિટ્ટ) ધર્મપ્રિય

ધામ્મટ્ટ વિ (ધર્મિટ્ટ) ધર્મમા તત્પર, ધ
મંની ઉડી લાગણીવાળો, ધર્મ પ્રેમી

ધમિય. વિ० (ધર્મિક) ધર્માગ્રહી ધર્મ
સાન (૨) ધર્મ સત્તી

ધમ્મિલ્લ પુ० (ધર્મિલ્લ) કેસનધ, વેણી,
અમેરોડા (૨) એ નામના એક જૈન
મુનિ

ધમ્મીસર. પુ० (ધર્મીસર) ભરતક્ષત્રમા થઈ
ગથેય ગઈ ચોતીસીના ૨૦ મા તીર્થકરનુ

નામ

ધય પુ० (ધ્વજ) } ધન, વાનટો
ધયા સ્ત્રી० (ધ્વજા) }

ધર વિ० (ધર) ધારણ કરનાર, ધારી
રાખનાર (૨) જમૂડીપના એરનત ક્ષે-
ત્રમા ચાલુ અવસરિણીમા થયેય ૨૦
મા તીર્થકર. (૩) ૭૩ તીર્થકરના પિતા
(૪) એ નામનો મથુરા નગરીનો રાજા

ધરણ. પુ० (ધરણ) દક્ષિણ દિશાના નાગકુ
મારોનો ઇન્દ્ર, ધરજેન્દ્ર (૨) ધરજેન્દ્રનો
મિત્ર (૩) અનગકસૂતના બીજા વર્ગના
૭૩ અધ્યયનનુ નામ (૪) અધિક વૃષ્ટિ
રાજાની ધારણી રાણીનો પુત્ર

ધરણ નં () લાનથુ કરની

ધરણપ્રમ. પુ० (ધરણપ્રમ) ધરજેન્દ્રનો ઉ-
ત્પાત પર્વત

ધરણા. સ્ત્રી० (ધરણા) ધરજેન્દ્રની ધન્યા
નામે રાજધાની

ધરણિ. સ્ત્રી० (ધરણિ) પૃથ્વી, ધરા, ભૂમિ
(૨) બારમા તીર્થકરની મુખ્ય સાધ્વી. (૩)
અરનાથજીની શાસન દેવીનુ નામ

ધરણિધરા સ્ત્રી० (ધરણિધરા) તેરમા
તીર્થકરની મુખ્ય સાધ્વી

ધરણિયહાણી સ્ત્રી० (ધરણિયહાણી) એ
નામની એક રાજધાની.

ધરણોવગાચ પુ० (ધરણોવગાચ) એ નામનુ
એક કાનિક સત્ર

ધરા સ્ત્રી० (ધરા) તેરમા તીર્થકરની મુખ્ય
સાધ્વીનુ નામ (૨) પૃથ્વી

ધરિમ નં (ધરિમ) રાજધાની તોળીને વેચી
વકાવ તેની વસ્તુ (૨) ઋયુ, કરગ

ધરિય વિ (ધરિય) ધાન્ય કરયુ

ધરિય. વિ० () લાંબુ

ધરિસિણ સ્ત્રી० (ધર્મ) મારા, ધરના

ધરિસણા સાં (ધરણ) નયનથી તરછોડતું
ધિકારતું

ધવ પું (ધવ) એ નામનું એક વૃક્ષ ધા
તીડું ઝાડ (૨) પતિ સ્ત્રી

ધવલ ત્રિં (ધવલ) ધાતુ સદૈવ મ્વેન

ધસ પું (ધમ) ધસ એવો અના /

ધામ્ન } પું (ધાતુ) દક્ષિણ નરકના પગ

ધાદ્ } પાંચમું જાતની વ્યવસ્થા દેવ
તાનો ધ-

ધાદ્યસંડ પું (ધાતકીવંડ) ધાતમી મડ
નામે બીજો દીપ

ધાર્દ સ્ત્રીં (ધાર્દ) ધાવમાતા (૨) ધાવનું
૧મ કરીને પ્રાપ્ત મ્વેલ ભિક્ષા

ધાર્દિપંડ પું (ધાર્દિપંડ) ધાર્દની પેઠે
બાળકને રમણી-બોલાવીને ભિક્ષા લેવી
તે ભિક્ષાનો એક દાપ

ધાડ પું (ધાડ) સોનું રૂપ ત્રિગેરે ધાતુ

(૨) ગેર વગેરે જાતની માત્રી પથ્થર

(૨) શરીરની અદરના વાત, પિત્ત, કફ

વગેરે ધાતુઓ (૪) ક્રિયાવાચક શબ્દ

ક્રિયાપદ (૫) ધ્વી જગા તેજ અને

નાયુ એ ચાર મહાજન

ધાડમ ત્રિં (ધાડમ) ધાતુથી બનેલું ધા

તુનાડું (૨) નામ શબ્દ

ધાડળ નં (ધાડળ) પ્રેરણા (૨) નાશ

ધાતી સ્ત્રીં (ધાતી) ધારમાતા

ધાતુ પું (ધાતુ) ક્રિયાવાચક શબ્દ ક્રિયા /

(૨) ખનિજ પદાર્થ, ધાતુ

ધામ નં (ધામ) બગ, તેજ

ધાય નં (ધાય) સુભિક્ષ સુખાગ (૨)

તમ સપુટ

ધાયર્દ સ્ત્રીં (ધાયર્દ) નવજ સમુદ્ધને કરતા

ધાતમીના ઝા થી બોળખાનો બીજો

દીપ (૨) એક પ્રકારનું વૃક્ષ

ધાયર્દસંડ પું (ધાયર્દસંડ) એ નામનો

એક દીપ

ધાયર્દસંડ પું (ધાયર્દસંડ) આખળાતું

ઝાડ, જેની નીચે ૨૩ મા તીથકરને

કેવળ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું હતું

ધાયર્દસંડ પું (ધાયર્દસંડ) જુઓ ધાધ

યમડ' રાખ

ધારણ ત્રિં (ધારક) ધારણ કરનાર

ધારણ નં (ધારણ) ધારણ કરનારી અન

સ્થા (૨) ગ્રહણ (૩) રક્ષણ (૪) પરિ

ધાન (૫) અનન્યમન

ધારણા સ્ત્રીં (ધારણા) મનિ જ્ઞાનનો એક

પ્રકાર, સ્મૃતિ ધારણા (૨) ધારણા

નામનો વાનદાર (૩) જેના ઉપર આડ

સર રહે છે તે ધાલની (૪) મનની

સ્થિતતા

ધારણાવ્યવહાર પું (ધારણાવ્યવહાર) વ્યવહાર

નિર્ણય

ધારણિજ્ઞ ત્રિં (ધારણિય) ધારણ કરના

ચોગ

ધારણી સ્ત્રીં (ધારણી) ૧૧ મા તીથકરની

મુખ્ય સાધની (૨) અધિકૃતિય જ્ઞાનની

રાણી (૩) સિદ્ધ જ્ઞાનની એ નામની

રાણી (૪) શ્રેષ્ઠિક મહારાજની રાણી

(૫) ધારણ કરનારી

ધારણ ત્રિં (ધારક) ધારણ કરનાર

ધારા સ્ત્રીં (ધાર) શસ્ત્રાદિની ધાર (૨)

કુદ્ધ પાણી, તેન ત્રિગેરેની ધાર-ઝે

ધારાવારિય ત્રિં (ધારાવારિક) નવા ધારાથી

પાણી પડતું હોય તે-ટુવારો વગેરે

ધારાવારિયલેખ પું (ધારાવારિકલેખ) ૬

વારાવાળું ધર

ધારાહય ત્રિં (ધારાહય) વરસાદથી ઘટાયેલ

ધારિ ત્રિં (ધારિ) ધારણ કરનાર

ધારિયા સાં (ધારિય) ધારણ કરનારી

ધારિણી સ્ત્રીં (ધારિણ) મિથિનાના જિત

યનું જ્ઞાનની રાણી (૨) કૌશિક જ્ઞાનની

ધીનું નામ (૩) બાળજ્ઞાનની રાણી

નામ (૪) સમ્યુધધારી-સમ્યુધ્ધી સ્ત્રી
(૫) રૂપી ગમ્મની રાપીનું નામ (૬)
ચપા નગરીના િતગતુ ગમ્મની ગાપીનું
નામ

ધારણ નં (ધારણ) દોડતુ ભગતુ
ધાવણ્ય પુ (ધાવત્ક) ફત, દોડનાર મેન
ધાહા સ્ત્રી () અસા / મેન
ધિઙ્ઙ સ્ત્રી (ધૃતિ) ધીરજ, ચિત્તની રચ
ચના (૨) ધૃતિદેરી, નિયમ પર્વતના
તિગિઙ્ઙદની અધિગત્રી દેરી (૩) ધૃતિ
દેરીની પ્રતિમા-મૂર્તિ (૪) ધાત્ર્યા
સ્મૃતિ (૫) અર્પિસા (૬) રણ
અવસ્થાન

ધિક્કય ત્રિ (ધિક્કત) ધિક્કાગેન (૨)
નં ધિક્કા નિરમ્મર

ધિક્કાર. પુ (ધિક્કાર) ધિક્કાર તિરમ્મર
(૪) અગિયારમાથી પદ્મમા કુળમ્મરના
સમયમા ૧૫૨ની દંડીનિ ધિક્કારની
શિક્ષા

ધિજ્ઞ. નં (ધેર્ષ) ધીરજ, ધેર્ષ
ધિજ્ઞ. ત્રિ (ધ્યેય) ધ્યાન કરના યોગ
ચિન્તનીય

ધિજ્ઞાણ પુ સ્ત્રી (ધિજ્ઞાતિક) આલથ
ધિજ્ઞીવિત નં (ધિજ્ઞીવિત) ધિક્કમરપાત્ર
અનન

ધિતિ. સ્ત્રી (ધૃતિ) વીરજ (૨) નિયમ
પર્વતના તિગિઙ્ઙદની અધિગત્રી દેરી

ધિતિક્ક. પુ (ધૃતિક્ક) નિયમ પર્વતના
નવકૂટમાનુ ઠકુ કૂટ-શિખર

ધિતિવર } પુ (ધૃતિજ) અતગમ્યત્રના
ધિતિહર. } ળા વર્ષના ળા અધ્યયનનું
નામ (૨) મમ્મી નગરી નિરાગી એ
ગાથાપતિ

ધિદિક્કાર પુ (ધિદિક્કાર) ધિર શમ્મી
અતિશય તિરમ્મર કરવા તે

ધિક્કી મં (ધિક્કિ) ધિક્કારવાની શબ્દ

ધિરત્તુ મં (ધિરત્તુ) ધિર ૧૨ હો

ધી સ્ત્રી (ધી) વી, બુદ્ધિ

ધીમત ત્રિ (ધીમત) બુદ્ધિશાળુ

ધીર ત્રિ (ધીર) ગનીર ધીર (૨) વિવેકી,
ભટ્ટ. (૩) સદિય (૪) પુ પરમાત્મા
નિદેશ (૫) ગણધર દેવ

ધુણા નં (ધૂતન) કપાનુ, હવાનુ

ધુણા ત્રિ (ધાણ) કુ કરના યોગ્ય
(૨) નં પાપ (૩) કર્મ

ધુત ત્રિ (ધૂત) દુર કરેય (૨) આચારાગ
મનુ ઠકુ અધ્યયન (૩) આકં પ્રકા
રના કર્મ

ધુત ત્રિ (ધૂત) ધુતારો, હમ

ધુમ્મ પુ (ધૂમ) ધુમાડો

ધુવ ત્રિ (ધુત) કપાવેલુ હવાવેલુ (૨)
નં સંયમનુ અનુધાન (૩) મોક્ષ (૪)
ત્રિ તળેયુ (૫) નં કર્મ

ધુવ પુ (ધુવ) સયમ

ધુર પુ (ધુર) એ નામનો ૪૧ મો ગ્રહ

ધુરા સ્ત્રી (ધુરા) રથ આગ્ની ધોસરી
(૨) ભાર, જ્વાળાદારી

ધુરી સ્ત્રી (ધુરી) ધરી, ધોસરી

ધુવ ત્રિ (ધુવ) નિશ્ચય, સ્થિર, શાશ્વત
(૨) પુ ધ્રુવ મળ, જે ૧ખતે જે માર
મ્મરના હોય તે સમય (૩) નં મોક્ષ
અને તેના સાધન (૪) અનરપ ભાવી
(૫) નિશ્ચિન નિયત (૬) મોક્ષ મુક્તિ
(૭) સયમ ધિન્દ્રિયાદિ નિગ્રહ (૮) સ-
સા (૯) અત્યન્ત, અનિગમ

ધુવડદ ત્રિ (ધ્રુવોદયિત) જેનો ઉત્તર
વિરિજન નથી થયો એરી કર્મ પ્રકૃતિ

ધુવડદયા. સ્ત્રી (ધ્રુવદયા) ધ્રુવોદયી પ્રકૃતિ

ધુવડદીરણા સ્ત્રી (ધ્રુવોદીરણા) અનરપભારી
ઉદીગણા

ધુવ મં (ધુવમ) નોમ્સ નક્કો, અપિ
ચળપણ

ધુવકર્મિમ્મ પુ (ધુવકર્મિમ્મ) નિત્ય-ચંચારી
પુદારાદિ બાનિ

ધુવચારિ. મિ (ધુવચારિ) મુખ્ય, મોતીના
અભિધાપી

ધુવણ. ન (ધુવણ) ધોતુ સાક કંઠ

ધુવગિમ્મહ પુ (ધુવગિમ્મ) આતરત, અનુપાન વિશેષ

ધુવગાદિ ચી (ધુવગાદિ) પાચ તાલી
નરસ, નન દર્શનાતરસ, મિથ્યાત્વો-
નીય, મોત્તપાચ, ભય, જુથોસા, તેત્તસ,
કામણ, વર્ણાદિ આગ, અચર્યધુ, ઉપ
નાન, નિર્માણ, પાચ આતરાય, એ ૫૭
મૂંનિ અનિર્ણિત હોય તે માટે ધુવ
મૂંનિ કહેવાય છે.

ધુવગ્ધ પુ (ધુવગ્ધ) } જે મૂંનિમધ
ધુવગ્ધી. ચી (ધુવગ્ધી) } હેતુ મત્તે
અવરસ બધાય તેને રચાને ખીજ મૂંનિ
ન બધાય તે ધુવગ્ધી (મૂંનિ)

ધુવગમ પ (ધુવગમ) મોક્ષમાર્ગ

ધુવગાહ પુ (ધુવગાહ) ચાંડની સાથે એ
નાર નિત્ય મહુ

ધુવગણા પુ (ધુવગણ) સપ્તમ (૨) મોક્ષ
(૦) શાશ્વત વચ.

ધુવસંક્રમ પુ (ધુવસંક્રમ) ધુવસપાધાણી
મૂંનિનુ સંક્રમણ-સમતીન મૂંનિનતરમા
પ્રવેગ

ધુવમતકર્મિમ્મ ચી (ધુવમતકર્મિમ્મ) કર્મની
૧૫૮ ઉત્તર મૂંનિમા નરકકીક, અનુ-
નદિ, દેવદિ, વેદિયમમ- આતરત
મમક, તીર્થ-રવામ, સમ્પાત્તમોદનીય,
મમામિથ્યાત્વમોદનીય, ઉચ્ચગોપન, ચાર
આનુપ્ય એ અમલીસ મૂંનિ અ-
નુસરનાતી, ગામ્પની ૧૩૦ મૂંનિ ધુવ-
મતાની છે.

ધુવસત્તા ચી (ધુવસત્તા) નુસતા, જેની
સત્તા અને સર્વમ હોય પગુ બાકમવા-
નિ મરચિક ન દોષ તે

ધુવસીલયા. ચી (ધુવસીલતા) ૧૮ સદસ
નીનામ રથને ધારણ કરવા તે.

ધુવમુજ. મિ (ધુવમુજ) શાશ્વત શ.ન્ય એ-
ટવે જે કાષ પન કાળે અનિત્યમા ન
આવે એવી દ્રવ્ય વર્ગણ

ધુવં મ (ધુવમ) નિશ્ચળ, સ્થિર, નિત્ય
ધુવ મિ (ધુવ) પૂર્વે બાધેય કર્મ

ધુવતા ચી (ધુવિટ) પુત્રી, કન્યા

ધુમ પુ (ધુમ) ધુમાડો (૨) ધુમાડાની
માફક સપમને મયિન કરનાર આહવાનો
એક દોષ (૨) દોષ, અપ્રાપ્તિ.

ધુમકેડ પુ (ધુમકેડ) ધુમકેડુ નામનો
૨૬ મો પ્રહ (૨) વહિ, અગ્નિ

ધુમણ. ન (ધુમણ) ધૂમપાન

ધુમગ્ધા } ચી (ધુમગ્ધા) પાચમા ન-
ધુમગ્ધા } રક, બધા ધુમાડા જેવો
પ્રકારા હોય છે

ધુમગદ્દિ. ચી (ધુમગદ્દિ) ધુમાડાની વાટ,
ધુમાડના મોક્ષ

ધુમસિદ્ધા ચી (ધુમગિજા) ધુમાડનો આ-
ગયો બાગ

ધુમામા. ચી (ધુમામા) એ નામની પાચમા
નરક ભુમિ.

ધુમિય ન (ધૂમિ) અગર વગેરે મુગધી
પદાર્થનો ધુપ દેવો તે

ધુમિયા. ચી (ધુમિયા) ધુવગ,

ધુમ્મ પુ (ધુવ) ધુમાડો

ધુવ મિ (ધુવ) દૂર કરે

ધુવરા ચી (ધુવિટ) પુત્રી (૨) પુત્રીની
પુત્રી

ધુવા. ચી (ધુવિટ) દીકરી, કન્યા, પુત્રી

ધુલિ ચી (ધુલિ) ધૂળ, રમ.

ધુલિયા. ચી (ધુલિયા) ધૂમિ

ધૂલી. ચી (ધૂલિ) ધૂળ, રમ

ધૂવ. પુ (ધૂવ) ધૂપ, મુગધી દ્રવ્ય વિશેષ.

ધૂવકડુચ્છુય પુ. (ધૂવકડુચ્છુ) વપનો
કડો

ધૂવઘડિયા. સ્ત્રી. (ધૂવઘડિ) ધૂવ ગળ-
વાનુ ભાગન

ધૂવઘડી સ્ત્રી. (ધૂવઘડી) જેમા ધૂવ ઉમે
સ્વામા આવે તે

ધૂવણ. ન. (ધૂવ) રેગ નિવૃત્તિ માટે
ધૂવણયા સ્ત્રી. (ધૂવમા વપરાતો મુગ

નિધુકત પદાર્થ (૨) ધૂવ દેવા તે

ધૂવિય ત્રિ. (ધૂવિ) ધૂવાવેલુ, ધૂવ દીધેલુ
ધેજ. ન. (ધેય) ધેય, ધીરજ

ધેણ સ્ત્રી. (ધેવ) ગાય, વેનુ.

ધેય ત્રિ. (ધેય) ધારણ કરના પોત

ધેય. ત્રિ. (ધેય) ધ્યાન કરના પોત

ધેવત. } પુ. (ધેવત) નાભીથી ઉડેનો
ધેવય } નાડ, ઘન ને ઓળના સ્થાનમા જે

અનાજ નારણ હે ને ના સાતમાનો
મે ના.

ધોઝણ ન. (ધોઝ) ધોતુ, માફ કરુ
ધોત } ત્રિ. (વાત) ધોતેલુ, માફ કરેલુ
ધોય }

ધોયણ ન. (ધોય) ધોતુ, સા નુ

ધોયપોત્તી સ્ત્રી. (ધોતપોત્તી) સાક્ષ ગને
પહેરાનુ રસ્ત

ધોરણ ન. () આનનાની અનુરાદ

ધોરણી સ્ત્રી. (ધોરણી) જાગતી નિગ્ગ
ચાલતી મારા, ધોરીઓ

ધોરણી સ્ત્રી. (ધોરણી) દેશ વિશેષમા
ઉત્પન્ન થોન દારી

ધોરણ ત્રિ. (ધોરણ) ધોતે નુન નાનાર-
ભતનામા મગદ મગેર

ધોરણ ન. (ધોરણ) ધોતુ સાફ કરુ

ન.

ન. પ્ર. (ન) ના, ના નિર્દોષાર્થક અ ના
નદી સ્ત્રી. (નદી) નદી, અગમ યમુના સિન્દુ
હત્યાતિ (૨) નદી નામે એ- દ્વી. અને
સમુદ્ર

નડક } સ્ત્રી. (નવતિ) નેનુ
નડતિ. }

નડય પુ. (નડુત) ૮૪ વાખ નડુતામ
પ્રમાણે કાગ નિભાગ

નડયંગ પુ. (નડુતામ) ૮૪ વાખ અનુત
પરિમિત કાગ નિભાગ

નડલ પુ. (નડલ) નોળીયો

નડલી સ્ત્રી. (નડલી) નોળીઆની માદ (૨)
નકુન સમધી વિદા

નં પ્ર. (નુ) શકામયક અ-યય

નંગલ. પુ. (લાગલ) હળ

નંગુલિ. ત્રિ. (લાગુલિ) પૂછીવાળુ જનાવર

નદ પુ. (નન્) આની ચોરીમીના પ્રથમ
સમુદ્ર (૨) આન, પ્રસન્નતા (૩)
લોહાનુ આસન (૪) નનદ

નદ્ય. પુ. (નદ્ય) નન્ નામનુ વાસુદેવનુ
અર્જુનનામ

નંદણ ત્રિ. (નન્) આનન્ ઉપમનના

(૨) પુ. પુત્ર (૩) ભરતક્ષેત્રના આનુ
ચોરીસીના ચોરીસમા તીર્થકરના ત્રીજા
પૂર્ણનનુ નામ (૪) દેવતાઓને રમવાનુ
આનદ કરવાનુ સ્થાન, મેરપર્વત ઉપર
આવેલુ નન્દનન (૫) આવતી ચોરી-
સીના સાતમા જગદેનુ નામ (૬) ઓ-
ગણીસમા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્ણનનુ નામ

નંદણમદ. પુ. (નન્) સમુતિવિજયના
શિષ્ય

નદગામણ, નં (નદગમ) મેરૂ પરિત ઉપર
આવેનો એ નામનો ગીચો પ્વનાઓનું
ક્રીડાસ્થાન

નંદમિત્ત. પું (નન્દમિત્ત) આત્મી ચોવીસીના
ખીજા સમુદેવનું નામ

નદવત્તી સ્ત્રીં (નન્દવત્તી) અતગડસૂતના
સાતમા ઈર્ષના મીઝા અધ્યયનનું નામ (૨)

ગજગૃહ નગગના શ્રેણિક રાજાની ગણી

નદસેણિયા સ્ત્રીં (નન્દમનિકા) અતગડ
સૂતના સાતમા ઈર્ષના ચોથા અધ્યયનનું
નામ (૨) ગજગૃહ નગગના શ્રેણિક
રાજાની રાણી

નદા સ્ત્રીં (નન્દા) અતગડસૂતના સાતમા
ઈર્ષના પહેલા અધ્યયનનું નામ (૨)

ગજગૃહ નગગના શ્રેણિક રાજાની ગણી
(૩) એકમ, ૭, અને અગીરાગસ એ
નથુ નિધિઓનું નામ (૪) ૧૦ મા
તીર્થગંગા માતા (૫) અજાનગિરિની
દક્ષિણ તરફની પુષ્કરિણી નામ

નદાંચપાપવિમત્તિ પું નં (નન્દાચપાપવિમત્તિ)
૩૨ પ્રમાણના નામોનાં એક

નદાપત્તિમત્તિ પું નં (નન્દાપત્તિમત્તિ) એ
નામે નાટ્ય નિધિ

નંદાવત્ત પું નં (નન્દાવત્ત) એક જાનનો
સાથીઓ (૨) આર ઈન્દ્રિયસાગા ૭
વની એક જાન (૩) દરિયાકાંઠાનું સિદ્ધ
મેળિયા પત્તિકર્મનો ૧૩ મો ભેદ (૪) તિલ્લ
મેળિયા અને મપુસસ મેળિયા પરિમર્મનો
તેરમો અને પુ, મેળિયાદિ પાચ પરિ
કર્મનો દસમો બે (૫) નિન્દેક ગયેન
બારમા દરિયાદ અગના ખીજા વિભાગ
મુત્રનો ૧૭ મો ભેદ (૬) અગગમા તી
ર્થકરનું લાહન

નંદિ પું નં (નન્દિ) નદીસૂત્ર (૨) નદી
વાર્જિતનો સમ (૩) રમતમગન
મોહ, દર્શ

નદિઆવત્ત પું (નન્દિઆવત્ત) એ નામનું
આત્મા મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન
(૦) એક વોડપાળનું નામ

નદિવોસ પું (નન્દિવોસ) એ નામનું
પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન (૨)
બાર પ્રમાણના વાર્જિતનો અવાજ

નદિગીપિડ પું (નન્દિગીપિડ) મહારી
સ્વામિના દત્તા શ્રાવકમાના એક

નદિપુર નં (નન્દિપુર) સાડિય દેશનું પ્રસિદ્ધ
નગર

નદિફલ નં (નન્દિફલ) નદિફળના દષ્ટાત
સાગુ સાતાનું ૧૫ મું અધ્યયન

નંદિમાળા પું (નન્દિમાળા) એક જાતનું
પક્ષી

નદિય પું (નન્દિક) નદીસૂત્ર, નદીસિદ્ધાન્ત

નદિય ત્રિં (નન્દિ) વ્યાનનપુક્રા (૨)

મમૃદિહાન

નદિલક્ષમણ પું (નન્દિલક્ષમણ) એ નામનો
મગુનામિતો એક શિષ્ય

નદિવદન પું (નન્દિવદન) મહારીર
આમીના મોળાભાઇનું નામ

નંદિનદ્વણા સ્ત્રીં (નન્દિવર્ણા) અજાનગિરિ

પરિતની ઉત્તરદિશાની પુષ્કરિણી વાવડીનું
નામ

નંદિસેળ પું (નન્દિસેળ) જૂનાપના એ
રવન સેનના આનુ અવસર્ગિપણીમા થયેન
ચોથા તીર્થગંગ (૨) વિપ કમુત્રનું નિર્ણય

નામનું ૭૬ અધ્યયન

નદિસેણા સ્ત્રીં (નન્દિસેણા) પતિમ તરફના
અજાનગિરિ પરિતની પૂરે બાલુની પુક-
રિણી વાવનું નામ

નંદિસ્સર પું (નન્દિ) નદીપર નામનો
આમો દીપ

નંદિસ્સરવર. પું (નન્દિસ્સર) એ નામનો
દીપ અને સુષુક

નંદી. પું. સ્ત્રી. (નદી) ૨૯ ઉત્કલિક
મૃત્તમાનું ૧૧ મું સન. નંદીનામે મૂળ
મન. (૨) લોહનો પર્વાપવાયક શબ્દ.
(૩) ગન્ધાર ગ્રામની પહેલો મૂર્છના.
(૪) આરંભા દ્વીપ અને અમુદનું નામ.
(૫) પોદિયો; આખરો; સાંઠ. (૬) હર્ષ;
આનંદ. (૭) મતિશુન અર્થે મન:પર્થ
અને કેવળ એ પાંચ જાન.

નંદીચુલ્લગ. ન. (નન્દિચૂલ્લગ) હોઠ રંગવાનું
એક ચૂલું.

નંદીમાળ. ન. (નન્દિમાળ) પાત્ર વિશેષ.

નંદીમુર્ચન. પુ. (નદીમુર્ચન) એક જાતનું
મુર્ચન-માદ્ય.

નંદીમુહ. પુ. (નન્દીમુહ) એક જાતનું પક્ષી.

નંદીસર. પું. (નન્દીસર) એક દ્વીપનું નામ.

નંદીસરદ્વીપ. પું. (નન્દીસરદ્વીપ) નદીશર
નામનો આરંભ દ્વીપ.

નંદીસરવર. પુ. (નન્દીસરવર) એ નામનો
દ્વીપ.

નંદોત્તર. સ્ત્રી. (નન્દોત્તર) પૂર્વ નરકના
અંગનગિરિ પર્વતની પૂર્વગાળુની પુષ્કરિણી
વાવનું નામ.

નંદોત્તર. સ્ત્રી. (નન્દોત્તર) અત્યંતશુભતા સા-
તમા વર્ગના ગ્રીમ અધ્યયનનું નામ
(૨) રાગશુદ્ધ નગરના શ્રેષ્ઠિક રાગની
નંદોત્તર નામની રાણી.

નનુલ. પું. (નનુલ) મોળાપો.

નન્ક. પુ. (નન્ક) નાક, કાણેદિય.

નન્કચ્છિદ્ર. ત્રિ. (નન્કચ્છિદ્ર) નાક
પેદાયનો; નકરો.

નન્કર. પું. (નન્ક) નખ.

નન્કલત્ત. ન. (નન્કલ) જ્યોતિ:શાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ
૨૮ નક્ષત્ર.

નન્ક. પું. (નન્ક) નખ.

નન્ક. પું. (નન્ક) પર્વત; પદા.

નન્ક. ન. (નન્ક) નખર; શબ્દ.

નન્કસિય. પું. (નન્કસિય) નગરની રક્ષા
કરનાર કોટવાળ, ફોર્સજર વિગેરે.

નન્કરી. સ્ત્રી. (નન્કરી) નખરી; નગર.

નન્કણ. ત્રિ. (નન્ક) વસ્ત્ર રંદિત; નાગો.
નન્ક. } ત્રિ. (નન્ક) વસ્ત્ર રંદિત; નાગો.

નન્ક ન. (નન્ક) નખ; નિરૂપાધિપત્ન.

નન્કમાત્ર. પુ. (નન્કમાત્ર) નમ્રરૂતિ; સાધુરૂતિ.

નન્કોહ. પુ. (નન્કોહ) વસ્તુ ગ્રાહ.

નન્કણ. ન. (નન્ક) નાચુ; જાનતાન કરવું.

નન્કણી. સ્ત્રી. (નન્કણી) નાચ કરનારી; નદી.

નન્કિર ત્રિ. (નન્કિર) નાચનાર.

નન્કુતંત્ર પુ. (નન્કુતંત્ર) ચોરાસી સાથ
નજીવપરિમિત કાળવિભાગ.

નટ. ન. (નટ) ૩૨ પ્રકારના નાટક
પ્રયોગ, વૃત્તચાનાદિ. (૨) નાટ્યકળા. (૩)

ત્રિ. નાટક કરનાર; નાટકીઆ.

નટન ત્રિ. (નટ) નાચ કરનાર.

નટમાલત્ર. પુ. (નટમાલત્ર) ચૈતાલ્યની
અપ્રપાત શુદ્ધતા અધિપતિ દેવતા.

નટ્ય. ત્રિ. (નટ) નાચનાર.

નટસક્તા. સ્ત્રી. (નટસક્તા) નાટકશાળા.

નટિયા. સ્ત્રી. (નટિયા) નાચ કરનાર સ્ત્રી.

નટ. ત્રિ. (નટ) નટ થયેલ; નાચ પામેલ.

(૨) દિવસના ત્રીસ મુહૂર્તમાંના સત્તરમા
મુહૂર્તનું નામ.

નટુર્થ પુ. (નટુર્થ) એ નામનું ૨૬ મ
મુહૂર્ત

નટ. પુ. (નટ) નટ, નાટકીઆ.

નટિય. ત્રિ. () વિરમિત; ખેદ પ-
મારેલ

નણ. ન. (નણ) સકલશ્રેય અન્યથ.

નત્તમાલ. પુ. (નત્તમાલ) વસ્તુ વિશેષ; અમુની.

નતુ. પું. (નતુ) રોડિંગો.

નત્તમા સ્ત્રી. (નત્તમા) પૌત્રી; દીકરાની કે
દીકરીની દીકરી.

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) છુઓ “ નરુદ્ધ ”
રાખે.

નરુદ્ધ. ટિ. (નરુદ્ધ) રાખેલુ. (૨) છેડેલુ. નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) અગર એવેને નાકમા
આધેલુ દેરડી, નરુદ્ધ

નરુદ્ધ. ઘ. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ, ૫ નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) મરુદ્ધ, નાક, ૫ નરુદ્ધ

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ

નરુદ્ધ. ન. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેવેદ

નરુદ્ધ. ન. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકેવેદ; જેમા આ
અને પુરુષ અનેના કક્ષાનું હોય તે

નરુદ્ધ. } ન. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધકે, નામક
નરુદ્ધ }

નરુદ્ધગવચણ ન. (નરુદ્ધગવચ) નરુદ્ધકે
વચન; નામનરુદ્ધનિ વાચક પ્રત્યય.

નરુદ્ધગવેદ્ય પુ. (નરુદ્ધગવેદ્ય) નરુદ્ધકેવેદ,
મરુદ્ધ વેદમાનો એક.

નરુદ્ધગવેય. પુ. (નરુદ્ધગવેય) નરુદ્ધકે વેદ,
મરુદ્ધ વેદમાનો એક

નરુદ્ધ. ન. (નરુદ્ધ) આઠાન.

નરુદ્ધ. ન. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫

નરુદ્ધ. ટિ. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫
આઠા

નરુદ્ધ. ટિ. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) મિથિયા નમનનો સમન.
(૨) આઠા અવરુદ્ધિની ૨૨ મા તીર્થ-
૨૨૫ નામ

નરુદ્ધ. ટિ. (નરુદ્ધ) નમન, નિનવા

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫.

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫
ગણી પાથે નહી ત્યા સુધી સચારના

પહેરમા એ ધડી સુધી અઢિવિહારના
પરુદ્ધમાથુ કરવા તે

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) એ નામનો એક
આઠાનિક મતનો ઉપાસક

નરુદ્ધ. ઘ. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫ હો

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) પ્રમામ; નમન ૨૨૫.
નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫

પરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. ટિ. (નરુદ્ધ) નમન ૨૨૫; નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. ઘ. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) એક નરુદ્ધના અનેક ધર્મ-
માથી એક ધર્મને મુખ્ય રાખી અન્યને

માથુ રાખી વિચાર કરવો તે; જુદી
જુદી અપેક્ષાએ પદાર્થને જોવાની અને

મમનવાની દષ્ટિ. (૨) ન્યાય. (૩) શાસ્ત્ર.
(૪) મન.

નરુદ્ધ. ન. (નરુદ્ધ) નામ; આઠા. (૨) મર્થ
જુદુ. દેરી જુદુ.

નરુદ્ધ. ન. (નરુદ્ધ) નમન, ૨૨ વિનાનું ગામ.

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) નમન; શહેર.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) મનુષ્ય; પુરુષ. (૨) મનુષ્ય
ગનિતમે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) રમકવાસ ક્ષેત્રની
પૂર્વ તરફ કવચ સમુદ્રમાં ભગતી એ

નામની એક મોટી નદી.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ; નરુદ્ધવાસ.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધના નારુદ્ધીએને
કર્મનું ફળ આપનાર પરમાધારી.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ.

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) નારુદ્ધીએનું નિવાસ
સ્થાન; રત્નપ્રભા આદિ સાત નરુદ્ધ;

પાતાળ લોક.

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) સુવર્ણ-
ગના પાંચમા અધ્યયનનું નામ.

નરુદ્ધ. } પુ. (નરુદ્ધ) નરુદ્ધ; રાત.
નરુદ્ધ. }

નરુદ્ધ. પુ. (નરુદ્ધ) પુરુષવેદ.

નરુદ્ધ. સી. (નરુદ્ધ) મનુષ્યની
અનુપૂર્વિ; નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જે
જીવને જીજ્ઞાસિતાથી મનુષ્યની ગતિમાં
સિધેસિધુ થઈ આવે.

નરહિય. પુ૦ (નરહિય) નરોનો અધિપ,
નૃપ, રાજા

નરિંદ્ર પુ૦ (નેરિંદ્ર) નરેન્દ્ર, રાજા (૨) એ
નામનુ પાચમા દેવલોકનુ એક વિમાન

નરિંદ્રકંઠ પુ૦ (નેરિંદ્રકંઠ) એ નામનુ
પાચમા દેવલોકનુ એક વિમાન

નરિંદુત્તરર્વાક્ષિણ પુ૦ (નેરિંદુત્તરાર્વાક્ષિણ)
એ નામનુ પાચમા દેવલોકનુ એક
વિમાન

નરેસર. પુ૦ (નેરેસર) નરેશ્વર, ચક્રવર્તી

નલ. પુ૦ (નલ) તૃતીય વિશેષ, નળ, બર

નલકૂચર. પુ૦ (નલકૂચર) વૈશ્રમણ્ય દેવનો
પુત્ર સમાન એક દેવ, અતિનાનિત્યનાન
એક દેવ

નલિણ પુ૦ ન૦ (નલિન) કમળ (૨) ૮૪
બાષ્પ નનિનાગપરિમિત કાગવિભાગ
(૩) એ નામનુ આઠમા દેવલોકનુ એક
વિમાન

નલિણા પુ૦ (નલિણા) ચોરાલી બાષ્પ
પડિમાગપરિમિત કાગ વિભાગ

નલિણામુમ્મ પુ૦ (નલિણામુમ) આઠમા
દેવલોકનુ એક વિમાન.

નલિણા સ્ત્રી૦ (નલિણા) નનિના નામની
મહારિદેહની એક નિઝય (૨) બ્રૂક્ષના
અભિષુગાના વનખડની એક વાનડીનુ
નામ

નલિણાપદે ગા૦ (નલિણાપદે) મહાવિદેહની
એક નિઝય

નલિણી ગ્રી૦ (નલિણી) કમનિની

નલિન પુ૦ (નલિન) નનિન રાજા કે જે
આવતી ચોડીસીના પ્રથમ તીર્થે ગયા
પત્ની પામે દીક્ષા લેતે

નલિનમુમ્મ પુ૦ (નલિનમુમ) ભુઆ ન
નિમુમ્મ " શબ્દ

નલિય ન૦ (નલિય) એક જાતની વનખડિ

નર. પિ૦ (નર) નવની સંખ્યા

નર પિ૦ (નર) નવ, રૂપાણી, નવન

નરમ. ન૦ (નરમ) નવનો સમૂહ

નરણીય ન૦ (નરણીય) માખણ

નરવતય ન૦ (નરવતય) ઉત્તર વસ્ત્ર વિશેષ

નરવર સ્ત્રી૦ (નરવરતિ) નવાણી ૬૬ ની
સંખ્યા

નરવરમિયા સ્ત્રી૦ (નરવરમિયા) ૮૧ દિવ
સોમા થતી ૪૦૫ છતની એક બિશ્નુ
પડિમા-અભિગ્રહ વિશેષ

નરનીચ. ન૦ (નરનીચ) માખણ

નરનીયા સ્ત્રી૦ (નરનીયા) શુભ જાતનુ
એક ગ્રહ

નરમહુદ પુ૦ (નરમહુદિ) નવ મહાવરણના
ચેડા રાજાના પક્ષના રાજા કે જે મહા
વીરગામીના પરમસક્ત હતા.

નરમા. સ્ત્રી૦ (નરમા) નરમી, નોમ

નરમાલિયા. સ્ત્રી૦ (નરમાલિકા) નરમાનિ-
વાની વેન

નરમિયા સ્ત્રી૦ (નરમિયા) પશ્ચિમ દિશાના
રથકે પર્વત પર વસનારી આઠ દિશાકુમા
રીમાની છઠી. (૨) સાધર્મેન્દ્રની ત્રીજી
અગ્રમહિષી (૩) સત્પુરિની બીજી અગ્ર
મહિષી

નરવચ પુ૦ (નરવચ) ઉત્તર વસ્ત્ર વિશેષ.

નરવ. ઇ૦ () વિશેષતાસૂચક અર્થ.

નરવિ. ઇ૦ () કેવળ, માત્ર

નરવેચ્છર પુ૦ (નરવેચ્છરિ) નવ નેચરિક
જાતિના રાજા

નરિ ઇ૦ (નેર) નદી, નિષેધમુખ શબ્દ.

નરિય પિ૦ (નર) નવન, નવ

નરસર પિ૦ (નરસર) નાવ થનાર

નહ ન૦ (નહર) આકાશ

નહ પુ૦ (નહ) નખ

નહચ્છેરણ્ય ન૦ (નહચ્છેરણ્ય) નખનેડે
નાગ, નેરળી

નહર પુ૦ (નહર) નખ

નહિ. ત્રિ० (નહિત્) નખ-નહોરવાગુ બનવર
નહુ. ઇ० (નેર) નહીં

નાઘ પુ० (ન્યાય) સન્માર્ગ, યુધુક્ષુઝનોનો
આચાર (૨) પદાર્થનુ રસરૂપ જણાવનાર
ન્યાય-કાટો (૩) ત્રિ० યોગ્ય, ઉચિત
(૪) નં આવશ્યકસ્થનનુ પર્યાયવાચક નામ

નાદ ઇ० (નેર) નહીં, નિર્ણયાર્થક અવ્યય

નાદ સ્ત્રી० (જ્ઞાતિ) જ્ઞાતિ, કુટુંબ

નાદિષ્ટ ત્રિ० (નાદિત) સન્દ, અવાજ
(૨) ગીતાદિ

નામ પુ० (નામ) સર્પ (૨) દાથી (૩)
નાગકુમાર, ભવનપતિ દેવતાની એક
જાત (૪) અનીયસાદિ ૭ બાધનો પિતા,
સુનસાનો પતિ. (૫) ૧૧ કરણમાનુ એક
કરણ (૬) અગ્નિ પરિતના સિદ્ધાપતનના
ત્રીજા દારનુ નામ. (૭) નાગદારના અ
ધિપતિ દેવનુ નામ (૮) એ નામનો એક
છોડવો, નાગકેસર

નાગકુમાર પુ० (નાગકુમાર) ભવનપતિ દે-
વતાની એક જાત

નાગકુમારી સ્ત્રી० (નાગકુમારી) નાગકુમા-
રની દેવી

નાગદંત પુ० (નાગદંત) દાથીના દાંતના
આકારવાળી ખીંટી

નાગપરિયાવળિયા. સ્ત્રી० (નાગપરિયાવળિકા)
૭૨ સૂત્રમાનુ એક

નાગપરિયાવળિયા સ્ત્રી० (નાગપરિયાવળિકા)
એ નામનુ એક કાનિકસૂત્ર

નાગપરવશ્વ. પુ० (નાગપર્વત) એ નામનો
સીતાદા નદીને કિનારે આવેલો એક
પર્વત

નાગવણ પુ० (નાગવણ) એક જાતનુ બાણ,
જે છુટ્યા પછી નામની પેરે મનુષ્યને
પાશરૂપે વીટાઈ શરીરમા પ્રવેશ કરે છે તે

નાગમંડલપરિમત્તિ પુ० (નાગમંડલપરિમત્તિ)
નાગમંડળની વિશેષ રચનાયુક્ત નાટક.

નાગમિત્ત પુ० (નાગમિત્ત) આર્ય મહાગિરિના
શિષ્ય.

નાગપરિમત્તિ પુ० (નાગપરિમત્તિ) નગર
સમધી વિશેષ રચનાવાળુ નાટક.

નાગમુચ્ચ. પુ० (નગમુચ્ચ) મહોરગદેવની
સભા આગળનુ વૃક્ષ (૨) નાગકેશરનુ ઝાડ

નાગમ્લયા. સ્ત્રી० (નાગમ્લતા) તામ્રવર્ણી વેત,
નાગરવેવ.

નાગવીહિ. સ્ત્રી० (નાગવીધિ) શુક્રમંડળની ગતિ
વિશેષ

નાડદ્વિજ. ત્રિ० (નાડદ્વિજ) નાટક સમધી
(૨) નાટકના પાત્ર.

નાડગ } નં (નાટક) પત્રીશ પ્રકારના
નાડય. } નાટક (૨) નાટ્યશાસ્ત્ર

નાડિયા સ્ત્રી० (નાડિયા) ૨૪ મિનિટ પ્ર
માણકાળ, ધડી

નાણ. નં (જ્ઞાન) જ્ઞાન, સમજણ, બોધ
નાણંતરાય પુ० (જ્ઞાનાન્તરાય) જ્ઞાનમા અ
તરાય પાડવી, જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બાધનાનો
એક હેતુ

નાણદ્વિ ત્રિ० (નાણર્થ) અનેક અર્થવાળુ

નાણત્ત નં (નાણત્વ) વિવિધપણુ

નાણનિયહયણયા સ્ત્રી० (જ્ઞાનનિશ્ચય) જ્ઞાની
જ્ઞાન આપનારનો ઉપકાર ન માનવો તે,

જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બાધનાનો એક હેતુ

નાણપરિણીયયા સ્ત્રી० (જ્ઞાનપરિણીય) જ્ઞા-
નથી પ્રતિકૂળ વર્તવું તે, જ્ઞાનાવરણીય
કર્મ બાધનાનો એક હેતુ

નાણપ્રદોસ પુ० (જ્ઞાનપ્રદોષ) જ્ઞાન ઉપર
દેવ રાખવો તે, જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બા-
ધનાનો એક હેતુ

નાણપ્રવાય પુ० (જ્ઞાનપ્રવાહ) જેમા જ્ઞાન
વિષયક વિચાર છે તે પાચમો પૂર્વ
નાણપ્રવાયપુચ પુ० (જ્ઞાનપ્રવાદપૂર્વ) જ્ઞાન-
પ્રવાદ નામે ચલિત પૂર્વમાનો એક પૂર્વ-
શાસ્ત્ર.

નાણવિસંવાદજોગ પુ (નાણવિજ્ઞાનજોગ)
જ્ઞાનયોગને નિયમભાવે પ્રવર્તીતવા તે,
જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બાધનાનો એક હેતુ
નાણવિ ત્રિ (જ્ઞાનવિ) જ્ઞાનનાન્ યથાર્થ
પણે પદાર્થને જાણનાર

નાળા ઘ્ર (નાળ) અનેકરૂપે, વિવિધપ્રકારે
નાળાચાર પુ (નાળાચાર) ગમે બચ્ચુ,
નિનયસહિત બચ્ચુ વગેરે આદિ પ્રવર્તનો
જ્ઞાનનો આચાર

નાળાચરણ ન (જ્ઞાનાચરણ) જ્ઞાનાવરણીય
કર્મ

નાળાચરણિજ્ઞ ન (જ્ઞાનાવરણીય) જ્ઞાનને
હાકના કર્મ

નાભિ ત્રિ (જ્ઞાનિ) જ્ઞાનનાન્ જ્ઞાની
નાભિ સ્ત્રી (જ્ઞાનિ) જ્ઞાનનો માણસ
નાભિ પુ (નાભિ) નાભિ, કુળી (૨) શ્રી
સ્વયંભૂતના પિતા, નાભિરાજ (૩)
પેડાની નાભિ-નુન

નામ. ન (નામ) નામ, અભિધાન, સદા
(૨) આદિ કર્મોમાનુ હુડુ કર્મ (૩) કામગી
આમર્શગ્રહ (૪) શુભ દોષ કે ન દોષ
જના અમુક શુભદૃષ્ટિ નામ પાડતુ તે,
નામનિરોધ

નામ ઘ્ર (નામ) નામે, નામનાણો (૨)
અજ્ઞાનનાર્થમા વપરાતુ અ વય

નામકર્મ ન (નામકર્મ) નામકર્મ અના
આદિ પ્રકારમાનો હોય પ્રમર

નામચરણ ન (નામચરણ) એ નામનો એક
સરખર કે જેમા નામ પાડનાની ક્રિયા
પ્રકાર આલે છે.

નામધિજ્ઞ } ન (નમધય) નામ નામની
નામધેજ્ઞ } આપના
નામધેવ }

નામય. ઘ્ર (નમય) સજ્ઞાના અર્થે વપ
રાતુ ન-વય

નામિય ત્રિ (નમિય) નમાવેદ.

નામુદય પુ (નામોદક) એ નામના એક
અન્યતીર્થિ વિદ્વાન્ (૨) ગોશાખાનો એક
આદિ

નાય ત્રિ (જ્ઞાત) અણેહુ, સમજાવેન
(૨) નં ઉદાહરણ દર્શાવે (૩) પુ
મહાવીર સ્વામીનો વય જાત નામનુ
કુળી. (૪) હટ્ટા અગમનનુ નામ (૫)
ર્થનો નેતા, આત્મા (૬) જ્ઞાતિ, નાત

નાયજ્ઞ પુ (જ્ઞાતજ) જ્ઞાતકુળમા ઉત્પન્ન
થયેન મહાવીરસ્વામી (૨) ત્રિ નાતનો
જ્ઞાતિનો

નાયકુન ન (જ્ઞાતકુળ) એક પ્રખ્યાત
ક્ષત્રિય કુળી (૨) પિતૃકુળી

નાયક ત્રિ (નાયક) નાયક, સ્વામી

નાયપુત્ર પુ (જ્ઞાતપુત્ર) જ્ઞાત નામે કુળીમા
ઉત્પન્ન થયેન શ્રી વર્ધમાનસ્વામી

નાયસટ ન (જ્ઞાતવચક) મહાવીરસ્વામીએ
જે વનમા દીક્ષા લીધી તે વનનુ નામ
નાયધર્મક્રહા સ્ત્રી (જ્ઞાતધર્મક્રહા) જ્ઞાતા
ધર્મધ્યા એ નામનુ ધર્મકથાક્રમ હુ
અગમન

નાયાર પુ (જ્ઞાત) અણનાર, આત્મા

નારંગ. ન (નર) નારંગીકુળી

નારય. પુ (નાર) નરકનો નર

નારય. પુ (નર) જન્મદૂરીના ભરતખંડમા
થનાર રા મા તીર્થકરના પૂર્વજનુ નામ

નારાય પુ (નારાય) બાણ (૨) મર્દનક
એક જાતનુ હાડતુ બધાગળ

નારાયણ પુ (નરાયણ) વદનબ અપ
નામક નારાયણ નામના રામુદેવ

નારાયમધયણ ન (નરવડદળ) એ પ્ર
કારનુ વરીરનુ બધારનુ

નારિય ત્રિ (નરિય) ને-ન, અનાવ.

નારી સ્ત્રી (નરી) નારી શ્રી

નારીફંતા સ્ત્રી (નરીફંતા) રમ્યપ્રસ
સેનની એક નદી, નીતવંત પવનના કે-

शरी द्रवता उत्तर तोरबुथी नीकगी रम्य
क्यास क्षेत्रभा व्हेती अेक महानदी
नारीकूड. पु० (नारीकूड) नीलवत पर्यंतना
नयदूटमानु छु दूट-शिपर.

नाल पु० (नाल) उभणने दाडा (२)
पाणी ज्वानो रेतो, परनाण
नालंदइज्ज न० (नालदीय) सुयशमय सुवना
धीन श्रुतरकेधना सातभा अध्ययननु
नाम

नालग. न० (नालक) लसणुनी दाडी
नालिपर पु० (नालिकेर) अे नाभने अेक
दाप (२) नाणीअेर

नालिपरी. स्त्री० (नालिकेरी) नागिअेरनु
काक

नालिदा. स्त्री० (नालिन्दा) राजगुडीनी
अेक गेरी, नानदा पाडा.

नालिया त्री० (नलिका) भापमानु अेक
साधन, धनुष्य, यार हाथ प्रभाणु भाप
(२) काण भापमानु अेक साधन, धडी
(३) शरीर कर्ता यार आगण वधारे
बाणी बाकडी (४) घूतनी सर्प कगा
(५) वासनी नणी (६) वनस्पति निशे।

नाली स्त्री० (नाडी) धटिका, धडी

नारण न० (स्नान) स्नान वरेतु ते

नारा स्त्री० (नां) नाव, डोडी, नोका

नारगुड पु० (नौगुड) नारगुड आकारे
करेव हवेगीतो आकार, घाणे

नावायध पु० (नौग्य) डोडीनी चोरे अध
टोवा-साधनु ते.

नाविग्र. पु० (नाविक) नाव यनावनार,
अनासी.

नास पु० (न्यास) थापणु, निक्षेप

नास पु० (नास) नाच, निनास

नासग त्रि० (नशक) नास कनार.

नासणा. न० (नाशन) नास कचे ते. (२)
पसायन, नाधी जनु ते

नासणा स्त्री० (नाशन) निनास

नासा स्त्री० (नासा) नासिका, नाक

नासि त्रि० (नाशिन) नाशरत

नासिका स्त्री० (नासिका) नासिका, नाक

नासिय. त्रि० (नाय) नष्ट थवेल

नासिया स्त्री० (नासिका) नाक

नाह पु० (नाथ) रनाभी, भायिक, नायक

नाहि स्त्री० (नाभि) कुटी

नाहिय. पु० (नास्तिक) नास्तिक

नाहियवाद. पु० (नास्तिकवाद) नास्तिकवाद

नाहियवादि त्रि० (नास्तिकवादिन) नास्तिक
वादि, नास्तिक मतनाणे

निग्रंव पु० (नित्य) पर्वतने उपरने भाग

निग्रदि. न० (निवृत्ति) आठभु निवृत्तिआदर
गुणस्थानक

निग्रम पु० (नियम) निश्चय, नक्षी

निग्रमिग्र त्रि० (नियमित) निर्भाणु करेल,
रवेव

निग्रय. त्रि० (नियत) नित्य, शाश्वत, स्थिर

निग्रलिग्र त्रि० (निगलित) अधनयी आ
धेल

निग्र. त्रि० (नित्य) नित्य, स्थिर (२)
न० दरेश, प्रतिदिन.

निउण त्रि० (निवृण) यतुर, प्रनीण, जालो

निउत्त. त्रि० (निवृत्त) गोधेन, योनेन

निउय. पु० (निगोद) निर्गोदाया अवनु
शरीर

निउरंव न० (निकुल्य) समूह, जम्या.

निउयोग. पु० (नियोग) आना, दुकम (२)
नियम (३) व्यापार

निउयोय पु० (निगोद) अनंतकाय अवन

निउयोयग पु० (निगोदक) निर्गोदाया अवन
शरीर

निंदयया. } मी० (निन्दता) आत्मानि
निंदया } साक्षिणे पोताना रगेती निन्द
हरी पथाताप हरेवे ते

નિન્દા. સી० (નિન્દા) નિન્દા.

નિન્દુય. વિ० (નિન્દુત) જન્મતાં મરણ; મૃત
જન્મેદ.

નિન્દ. પું० (નિન્દ) લીંબડા.

નિન્દમ્. પું० (નિન્દક) એ નામનો માણસ.

નિન્દકરણ. પું० (નિન્દકરણ) એ નામનું એક
ગાડ.

નિન્દર પું० (નિન્દર) સમૂહ.

નિન્દરણ. ન० } (નિન્દરણ) કાઢીને પણ
નિન્દરણવા. સી० } શારીરિક થા માનસિક
દુઃખ ઉત્પન્ન કરતું તે. (૨) કારણ.

નિન્દરણા. સી० (નિન્દરણ) નિર્ણય; નિશ્ચય.

નિન્દસ. પું० (નિન્દવ) સોનું ધસવાની
કસોટી.

નિન્દસામ. પું० (નિન્દસામ) જ્યોત્સ્વીપના
ભરતખડમા થનાર ૧૩ માં તીથકર.

નિન્દામ્. પું० (નિન્દામ) સમૂહ; જથ્થો.

નિન્દામ્. વિ० (નિન્દામ્) નિપુણિત હેતુ
ઉદાહરણાદિકારા વ્યવસ્થાપિત કરેલ. (૨)
અત્યંતગાઢ અધ્યવસાય પડે બાધેલ કર્મ
કે જે ક્ષણે બોળ્યા વિના નાશ થાય
નહિ તે.

નિન્દામ્. સી० (નિન્દામ્) કર્મનો નિશા-
ચનઅંધ.

નિન્દામ્. ન० (નિન્દામ) અત્યન્ત; અતિશય.
(૨) નિશ્ચય.

નિન્દામ્ચારિ વિ० (નિન્દામ્ચારિ) આધાક-
મોદિ નિર્મિતો અત્યન્ત કરનાર.

નિન્દામ્ચારા. સી० (નિન્દામ્ચારા) આક્રમાનું કા-
દપણ કરણ પ્રવર્તી ન શકે એવી અ-
વસ્થામાં કર્મને સ્થાપનાં તે.

નિન્દમ્. ન० (નિન્દમ) આશ્રય; ત્યાગ;
ઉપાશ્રય.

નિન્દમ્. વિ० () નિર્મળ.

નિન્દમ્. વિ० (નિન્દમ્) કંટક રૂઢિત;
નિર્વ રૂઢિત.

નિન્દકંચિય. વિ० (નિન્દકંચિય) આક્રમણ-
અભિલાષા વિનાનું.

નિન્દકંચક. વિ० (નિન્દકંચક) અડચણ-વિ-
ધરૂઢિત.

નિન્દમ્. વિ० (નિન્દમ્) અચળ; સ્થિર.

નિન્દમ્. ન० (નિન્દમ્) કર્મરૂઢિત-મોક્ષ.

નિન્દમ્વંસિ. વિ० (નિન્દમ્વંસિ) સર્વ કર્મ-
રૂઢિત-આત્માને બેનાર; આત્મતા.

નિન્દમ્. ન० (નિન્દમ્) નીકળવું.

નિન્દમ્. વિ० (નિન્દમ્) કળાહીન.

નિન્દમ્. પું० (નિન્દમ્) બુદ્ધિ "નિન્દ-
સાય" શબ્દ.

નિન્દકારણ. ન० (નિન્દકારણ) કારણ વિના.

નિન્દકંચક. વિ० (નિન્દકંચક) અધમ; નીચ.

નિન્દકરિય વિ० (નિન્દકરિય) કિયારૂઢિત;
અધિય.

નિન્દકરિયા. સી० (નિન્દકરિયા) નિર્દયતા.

નિન્દકંચક. વિ० (નિન્દકંચક) નીકળેલ; બહાર
આવેલ; સંસારથી બાળેલ, દીક્ષિત થયેલ.

નિન્દકમ્. પું० (નિન્દકમ્) નીકળવું તે; દીક્ષા
લેતી તે.

નિન્દકમ્. વિ० (નિન્દકમ્) આવી નીકળવું;
સંસાર છોડી દીક્ષા લેવી.

નિન્દકમામિમેમ્. પું० (નિન્દકમામિમેમ્) દી-
ક્ષામદોષ્ય.

નિન્દકમ્. વિ० (નિન્દકમ્) મુકેલ; ગમેલ.

(૨) એવગુના દસ દોષમાનો ત્રીજો
દોષ, જે સચિત વસ્તુ ઉપર શબ્દો
વગ્નુ લેવાથી લાગે છે.

નિન્દકમ્ચરમ્. પું० (નિન્દકમ્ચરમ્) રાંધવાના
વાશનમાથી બહાર કાઢેલ દોષ તેજ લેવું
એવો અભિપ્રાય કરનાર.

નિન્દકમ્ચરમ્. પું० (નિન્દકમ્ચરમ્) એવગ
દોષમાં આતુ અવઅર્પિતીમાં થયેલ આ-
રમા તીથકર.

નિષ્ક્રિય પુ. (નિષ્ક્રિય) સ્થાપન કરતું,
મુકતુ

નિષ્ક્રિયણ ન. (નિષ્ક્રિય) મુકતુ ફેંકતું

નિષ્ક્રુડ પુ. (નિષ્ક્રુડ) ધમ્ની પાસેનું વન
(૨) ગોખ વગેરે સ્થાન (૩) ભરત
આદિ ક્ષેત્રનો એક વિભાગ, ખડ

નિષ્ક્રેષ્ઠ પુ. (નિષ્ક્રેષ્ઠ) ચાપણ રાખેલું ધન
(૨) નિકેપ, કર્મનિઆનો નિકેષ કરવો
તે (૩) શબ્દાર્થ વ્યાપાર, નામ, સ્થાપના,
દ્રવ્ય અને ખાન, એ ચાર પ્રકારના
નિકેષ (૪) અનુભવગદાર મુત્રનો ખીન્ને
ભેદ (૫) મુકતુ તે

નિષ્ક્રેષ્ઠા પુ. (નિષ્ક્રેષ્ઠ) નિગમન, ઉ-
પસહાર

નિષ્ક્રેષ્ઠા. ન. } (નિષ્ક્રેષ્ઠ) મુકતુ
નિષ્ક્રેષ્ઠાયા. સ્ત્રી. } રાખતું

નિષ્ક્રેષ્ઠા. સ્ત્રી. (નિષ્ક્રેષ્ઠ) સ્થાપન કરતું
તે, રાખતું, મુકતુ તે.

નિગમ પુ. (નિગમ) વ્યાપારીઓનું નિરાસ
સ્થાન (૨) વેરના વ્યાપારી

નિગર પુ. (નિગર) સમૃદ્ધ જથ્થો

નિગરિત ત્રિ. (નિગરિત) સજ્જ કરેન

નિગરિય ત્રિ. (નિગરિય) શોધિત, આગીને
શુદ્ધ કરેલ

નિગાદ્ય પુ. (નિગાદ્ય) ભોગવ્યા વિના
ખીજી રીતે ધુટે નદી તેવો મજશુત કર્મ
ન-ધ

નિગામ ન. (નિગામ) અત્યંત ધણુ આતિ
શય, હદ ઉપનાત.

નિગિટ્ત ત્રિ. (નિગિટ્ત) અધમ, નીચ

નિગિણ. ત્રિ. (નિગિણ) નગન, નાગો

નિગુંજ પુ. (નિગુંજ) લતાનો માડવો

નિગૂદ ત્રિ. (નિગૂદ) ગુપ્ત, નહીં દેખાય તેવું.

નિગૂહ્ય ન. (નિગૂહ્ય) ઠાકેયું છુપાવેયું

નિગોય. પુ. (નિગોદ) અનતકાલ છવ.

નિગમ. ત્રિ. (નિગમ) નીકળેલ, દૂર થયેલ.

નિગમ. પુ. (નિર્ગતિ) એ નામના એક
પ્રત્યેક શુદ્ધ કે જેને આખાની પલટાયલી
દશા જોઈ વેરાગ્ય થયો હોય

નિર્ગમ. પુ. (નિર્ગમ) પરિગ્રહની અથવા
રાગ દેવની અધિ-ગાઈ રહિત સાધુ

નિર્ગમ ત્રિ. (નિર્ગમ) નિર્ગમ સખધી
(ધમ, પ્રત્યન, વગેરે)

નિર્ગમી સ્ત્રી. (નિર્ગમી) સ્ત્રી આર્થ

નિર્ગમ ત્રિ. (નિર્ગમ) નીકળેલું, દૂર થયેલું

નિર્ગમ પુ. (નિર્ગમ) નીકળવું તે

નિર્ગમણ ન. (નિર્ગમ) નીકળવું તે

નિર્ગમન ન. (નિર્ગમ) ઉત્પત્તિ

નિર્ગમ ત્રિ. (નિર્ગત) બુદ્ધો 'નિર્ગત'
શબ્દ

નિર્ગમ. પુ. (નિર્ગમ) દડ, શિક્ષા; દમન
(૨) પગત્તય વાદીને મુક્તિ જાણી
પકડવો તે

નિર્ગમદ્વાણ ન. (નિર્ગમદ્વાણ) એક પ્રકારનું
વાદિને પરાજય કરનારું સ્થાન, વચન
આગુરી.

નિર્ગુણ ત્રિ. (નિર્ગુણ) શુદ્ધ વિનાનો, મૂર્ખ

નિર્ગુણ ત્રિ. (નિર્ગુણ) શુદ્ધહીનતા.

નિર્ગોહ પુ. (નિર્ગોહ) નિર્ગોહપરિમંડળ
સંકાલ (૨) વડનું ઝાડ

નિર્ગોદમંડલ ન. (નિર્ગોદમંડલ) જેનો
નાભિ ઉપરનો ભાગ શાસ્ત્રમા કહેના
પ્રમાણ જેવું હોય તે, જ સંકાલમાનુ એક

નિર્ગાદણ ન. (નિર્ગાદ) કાલુ બહાર
કરતું, બહાર કરવો તે

નિર્ગાય પુ. (નિર્ગાય) કર્મનો નાશ. (૨)
ગર્જનાનો દડાકો

નિર્ગાય ન. (નિર્ગાય) મારતું, નાશ
કરવો તે

નિર્ગિણ ત્રિ. (નિર્ગિણ) નિર્દય, ધાતકી.

નિર્ગોસ પુ. (નિર્ગોસ) અનાજ, શબ્દ

નિઘંટુ. પુ० (નિઘંટુ) એ નામનો વેદકનો
અન્થ

નિઘસ પુ० (નિઘ) કસ, કમોટી

નિઘય પુ० (નિઘય) સમૃદ્ધ, જથ્થો (૨)
કર્મદયની રચના

નિચિય. વિ० (નિચિ) પુષ્ટ, મગ્નપૂત;
નિવડ.

નિચ. વિ० (નિચ) નિત્ય; સ્થિત, અપિનાસી.
(૨) અન્થ નિર્નર, હમેશા, મદા

નિચં. ઘ્ન (નિચમ્) નિત્ય, હમેશા

નિચમત્તિય. પુ० (નિચમત્તિક) હમેશા એક
વખત ખાનાર સાડુ

નિચમંડિયા. સ્ત્રી० (નિચમત્તિયા) નિચમ-
ર્શનાનુ અપર નામ

નિચલ. વિ० (નિચલ) સ્થિત, મગ્નપૂત

નિચાલોગ પુ० (નિચાલોગ) નિયાલોક
નામનો ગ્રંથ

નિચિદ્ધ વિ० (નિચે) ચેદ્યાર્દિન

નિચુજોય પુ० (નિચોજોય) એ નામનો ગ્રંથ

નિચ્ચેદ્ધ. વિ० (નિચ્) જુઓ "નિચ્ચેદ્ધ"
શબ્દ

નિચ્ચોવન વિ० (નિચ્ચોવ) જેમા હમેશ
પાણી રહેતુ હોય તે, અગાધ જળનાડું

નિચ્ચદ્વિય વિ० (નિચ્ચદ્વિ) નિશ્ચયનયથી
વાન કહેનાર, પરમાથ દષ્ટિવાળો

નિચ્ચય. પુ० (નિચ્ચય) નિશ્ચય, દૃઢ નિશ્ચય.
(૨) નિશ્ચયનય

નિચ્ચયનય પુ० (નિચ્ચયનય) નિશ્ચયનય, વ-
સ્તુને પરમાર્થથી જોવાની દષ્ટિ

નિચ્ચાયા સ્ત્રી० (નિચ્ચાયા) હાથ રદિન

નિચ્ચિગણ. વિ० (નિચ્ચિગ) બીજાથી જુદું
કરેવ.

નિચ્ચિગણ. વિ० (નિચ્ચિગ) તરી પાર પામેવ

નિચ્ચિદ્ધ. વિ० (નિચ્ચિદ્ધ) જેમા દિન ન
રોય તે

નિચ્ચિય વિ० (નિચ્ચિ) નિશ્ચય કરેવ.

નિચ્ચીર વિ० (નિચીર) દૂધરહિત

નિચ્ચુદ વિ० () કાઠી નાખેલું
(૨) નિખેરેલું

નિચ્ચુમ પુ० (નિચ્ચોમ) અહિંકાર કરવો.

નિચ્ચુમણ નન્થ (નિનોમણ) સમુદાયમાથી
દૂર કરવો; અહિંકાર કરવો

નિચ્ચુય વિ० (નિચ્ચુય) મુખ સમાધિયુક્ત

નિચ્ચુદ્ધ. નન્થ (નિચ્ચુય) યુક્તવ.

નિચ્ચોડણા સ્ત્રી० (નિચ્ચોડણ) હવકાષ
કરવી.

નિચ્ચોટિય. વિ० (નિચ્ચોટિય) કુછી નાખેલું.

નિજ વિ० (નિજ) પોતાનું.

નિજુત વિ० (નિજુત) અગાધ ગોઠવેલું

નિજરણ નન્થ (નિજરણ) ગરુ

નિજરણા. સ્ત્રી (નિજરણ) કર્મની નિગમ

નિજરા. સ્ત્રી (નિજરા) એક દેશથી કર્મને

દૂર કરના તે, નવ તરવમાનુ સાતમુ તરવ

નિજરિય. વિ० (નિર્વાર્ગ) નિર્ગરો કરેલ

નિજવગ પુ० (નિર્વાણ) સંધાગનો નિર્વાદ
ગવનાગ, સંધારો કહેલો રોય તેને સ-
દુપદેશથી દૃઢ કરના

નિજવણા સ્ત્રી० (નિર્વાણ) નિગમન ઉપે
ગ્રંથપાયા જેમ ધૂમ હોવાથી અગ્નિની
આપના કરી તે.

નિજવય પુ० (નિર્વાણ) સર્વ પાલન કરી
શકે એવા પ્રકારે પ્રાયશ્ચિત આપનાર.

નિજાણ નન્થ (નિર્વાણ) રાગ વગેરેને નીક-
ળવાનો માર્ગ (૨) કર્મથી છુટવું તે,
સંસારથી નાકાગતુ તે

નિજામય. } વિ० (નિર્વાણ) મુખ્ય અ-
નિજામય } લાભી (૨) સંધારો કરનારની
પરિચર્યાનના કરનાર સાધુ

નિજારિયાર. વિ० (નિર્વાણ) નિર્વાદ
કરનાર, પાગ પાડનાર.

નિજિય વિ० (નિર્વાણ) દૂર ક્રેવ; નિર્ગરેવ

નિજિય. વિ० (નિર્વાણ) જીનેવ

નિજોષ પુ (નિર્જીવ) ૭૧ ન હોય તેની
ગીતે નિષ્કેષ બની સુવેના જેવો દેખાવ
કરનાની ડગા

નિ-નુતિ સ્ત્રી (નિનુતિ) સૂના અર્થની
નિરોધરૂપે નુકિત નગાડી ધટના કરતી તે,
નિષ્કેષ, ઉપોદ્દાન અને સુન્યાર્થિક એમ
ત્રણ પ્રકારની નિનુતિ (૧) સૂના
અર્થની નુતિ દર્શાવનાર વાક્યન વા અથ

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) ગાત્રમાથી સારાસા
નારની નહેન (૨) અમનોત્તર

નિનુત્તરણ ન (નિનુત્તરણ) ગ-૦ મહાર
મુકતુ તે

નિનુત્તરણા સ્ત્રી (નિનુત્તરણ) નિગેષ રચના.
(૨) નક્ષી કરેતુ

નિજોષ } પુ (નિર્જોષ) ઉપકરણ (૨)
નિજોષ } યોગ્યતુ તે

નિનુત્તર પુ (નિર્ક) પાણિના ગ્રન્થ,
પ્રનાદ

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) વારનાર જોરાની
દેવનાગુ

નિનુત્તરણ વિ (નિનુત્તર) ખાન કરનાર,
એમગ્રપણે ચિનનન કરનાર

નિનુત્તરણ વિ (નિર્જોષવિનુ) કર્મનો
ક્ષય કરનાર

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) દૂર કરેય, ક્ષય
કરેન .

નિનુત્તર સ્ત્રી (નિનુત્તર) ભક્તિ (૨) સિદ્ધિ,
સમાપ્તિ (૩) નિશ્ચયમારી બાના

નિનુત્તર ન (નિનુત્તર) દિ રમેરે ખાણ રસ્તુ
નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) સ્થાનરત્ન

નિનુત્તરણ વિ (નિનુત્તરણ) નિશ્ચયમારી
વચન મોવના

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) ધમની પરામાણુકત
નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) નિગ વાગેન, સમાપ્ત
રેન, (૨) નિદ કરેન નિનુત્તરવેન (૩)
સારી રીતે સ્થાપે

નિનુત્તરણ ન (નિનુત્તર) યુંકતુ

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) ધીકાઈ કરનાર, કૂ

નિનુત્તર ન (લલાટ) ભાવ, વ્યાખ,

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) નીચુ, ગમીર, ઉકુ,

નિનુત્તર } પુ (નિનુત્તર) જેન દર્શનથી
નિનુત્તર } અધિક અથવા વિપરીત
નિનુત્તર } નદનાર, સત્ય વાતને છુ

પાવનાર, નિહન

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) નિત્યતુ, રોજતુ

નિનુત્તર ન (નેત્ર) નેન, આપ

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) નિર્મળ, ફાતરા
રિનાતુ

નિનુત્તર } વિ (નિનુત્તર) તેજ રિનાતુ
નિનુત્તર } આપુ

નિનુત્તરણા સ્ત્રી (નિનુત્તરણ) પારેન કામને
પાર પાડતુ તે

નિનુત્તરણ વિ (નિનુત્તરણ) કાઢેતુ, બહાર
કરેતુ

નિનુત્તર ન (નિનુત્તર) ઉદાહરણ, દૃષ્ટાત.

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) દેખાડેતુ, બતાવેતુ

નિનુત્તરણ ન (નિનુત્તર) કામનો, દૃષ્ટાત

નિનુત્તર સ્ત્રી (નિનુ) સમગ્રણપૂર્ક વેદના
વેની તે

નિનુત્તર ન (નિનુ) કારણ, મૂળ.

નિનુત્તર પુ (નિનુ) ઉનાળો

નિનુત્તર વિ (નિનુ) દયા નિનાતો.

નિનુત્તર સ્ત્રી (નિનુ) નાન, ઉન (૨) દર્શનાવર-
ણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

નિનુત્તરણ સ્ત્રી (નિનુત્તરણ) ગાદ નિદા,
દર્શનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) કાઢેવ, નિદારેન.

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) કહેતુ; બતાવેતુ.
(૨) પુ પડેની નગમો ગેડપી દક્ષિણ
નગમો એક નગમમો

નિનુત્તર વિ (નિનુત્તર) કુ ખગદિન.

निर्देश पु० (निर्देश) निर्देश, आशा (२)
अनापु

निदेशयति वि० (निर्देशवर्तिन्) आज्ञाकारी,
ताम्रेण

निर्दोस वि० (निर्दोष) द्वा.गदित, युद्ध,
निर्भय

નિદ્ધ. ત્રિ. (વિગ્રહ) ચિહ્ન, ચિત્રાશાસ્ત્ર (૨)
પુ. મ્નેહ, ચિત્રાશ

નિર્દિષ્ટ. શ્રિ. (નિર્માન) અગ્નિમા નાખી
ગોપેય

निष्पत्ति पु० (निर्माण) गन्नागु, आग
भोरी

निदध्या स्वी. (भिन्नाया) भिन्नाया,
गी. ३५

निष्पत्ति (निष्पत्ति) धुमाज ५३२५
निष्पत्ति (निष्पत्ति) ६३ ३३५

નિદ્રાંશ ત્રિ (નિર્દ્રા) વાદ નામ
નિદ્રા. નં (નિદ્રા) અત્ત અવસાન

નિવૃત્ત નં (નિયમ) ઉત્તર અને અધ
વર્તન ચિરાય કાઠી કુમળથી દેરકાળ ન

શામ એવી ગીતે ધર્મને વાધુ તે કર્મના
વધનો એક પ્રધાર

निनाद पु० (निनाद) ग०
निम्न शि० (निम्न) नीच

निम्नगा मी. (निम्नगा) नदी
निम्नप पु. (निम्नप) निम्नप अम्नप

• २५/११
निश्चया सा. (निष्पत्ति) ११

निम्नलिखित नं० (निम्न) नीचे दी गई धुपारत
निम्नलिखित नं० (निम्नलिखित) नीचे

निपातिर्गा. मं० (निगतिः) सन्मुख पत्नी

निपुण रि० (निपुण) अनु० निपुण
निपुण पु० (निपुण) नदीपुण पी० नदी

24. 117

निष्पंक. प्रि० (निराद) कनक के अर विमानु
शुद्ध

निष्पक्ष त्रि० (निष्पक्ष) निष्पक्ष, स्थिर
निष्पक्ष, त्रि० (निष्पक्ष) निष्पक्ष, स्थिर

५३ तेषु
निष्पन्नस्याण (निष्पत्त्याख्यात) प्रत्याख्यानथी

રહિત.
 નિપ્પજાય ત્રિ (નિપ્પજાય) ત્રિ રહિત

निष्पद् त्रि० (निष्) जेभा हरी पुजानु
१ गहे तेनु, अतिभ्यष्ट

निपट्टिकम् वि० (निप्रतिरुम्) प्रतिरुम्-
मभाग-सार-सार-विहित-विहित

निष्पट्टियार. त्रि० (निष्पट्टियार) प्रनिधाय-
विधाय रदित.

નિમ્નલિખિત વિ. (નિમ્નલિખિત) ને ઉત્તર
૧ આપી શકે તે.

निष्पत्ति. श्री० (निगमि) सिद्धि
निष्पन्न. त्रि० (निगम) तेषां योऽय

निर्यावेधु.
निर्यावेधु वि० (निर्यावेधु) परिग्रह मन्त्र

निष्पात वि० (निष्पात) प्राप्ति रदिन,
भरेन

निष्पात्र न० (निष्पात्र) धान्य विशेष, नोपा
निष्पात्रिय त्रि० (निष्पात्रिय) नैपात्र कश्चु

निष्पिष्टः त्रि० (निष्पिष्ट) भारी शीते वायु
निष्पिष्टास्त त्रि० (निष्पिष्टास्त) पि सस्ता-वृष्णा

गदिन, निष्ठाभ, निम्दी
निष्णिह वि० (निष्पृ) निम्दी, १२७।

निम्न
निम्नता १० (निम्नता) २०००

અગત્યના યનાઃ ૧૪મા તીથિનું નામ
નિર્ણય ત્રિં (નિર્ણય) : અગત્યના ૬૦૦૦

विनाशो दयनययनादि द्वियार्दन
निष्कृष्टान वि० (निम्न) वि० ११ यो०

नियति स्म० (निर्वाण) उत्पत्ति

નિષ્ક્રમ ત્રિં (નિઃક્રમ) તેવાર થયેન
નિષ્કાદ્ય ત્રિં (નિઃકાદિ) ઉત્પન્ન કરેન
નિષ્કાયા ત્રિં (નિઃકાદક) મનાવનાર,
ઉત્પન્ન કરનાર

નિષ્કાપ પું (નિઃકાપ) ધાન વિશેષ, નાન
(૨) માસાના નામ લાગ જેવડો એક
તોય

નિષ્કેદગ. ન૦ (નિષ્કેદગ) હેગનગનિ
નિર્વંધ પું (નિર્વંધ) નિર્વંધ (૨) આગ્રહ
નિર્વંધ ત્રિં (નિર્વંધ) આધેધુ, ગ્યેધુ,
ગોઠવેધુ

નિર્વંધ, પું (નિર્વંધ) આગ્રહ
નિર્વુદ્ધ. ત્રિં (નિર્વુદ્ધ) પાણીમા કુએય
નિર્મમ્બણા. સ્ત્રીં (નિર્મમ્બણા) ડરામણી,
નિરંકાર

નિર્મમ્બણા ન૦ (નિર્મમ્બણ) પુરી પડનાન
ગેરે તળી લીધા પડી અવશેષ રહેય
ગણેય ઘી, દંધેય બૂન

નિર્મમ્બજ્ઞ ન૦ (નિર્મમ્બજ્ઞ) નિરંકાર કરવો,
ડરાવવું

નિર્મમ્બ. ત્રિં (નિર્મમ્બ) લયગદિત, લાડવિનાનું
નિર્મમ્બ. ત્રિં (નિર્મમ્બ) વ્યાપ્ત.

નિમ ત્રિં (નિમ) સમાન, પુન, અગમર
નિર્મતણ. ન૦ (નિર્મતણ) } નિમ નથુ,
નિર્મતણા. સ્ત્રીં (નિર્મતણ) } આમ નથુ,
તેવરં

નિર્મતિષ્ઠ ત્રિં (નિર્મતિષ્ઠ) નિમ નથુ દારેક,
તેવરં.

નિમમા ત્રિં (નિમાત) ગ્યેય

નિમમાજલા સ્ત્રીં (નિમામજલા) નિમિસ
ગુફાને મધ્યભાગે આવેલી એક નદી કે
જેના પાણીમા કપેરર વગેરે પ ની રસુ
ડૂંધી થાય કે

નિમમ્બક. ત્રિં (નિમમ્બક) સ્નાન કરના પા-
ણીમા ડૂંબકા મારી થોડો વખત પા-
રડનાં તાપમ, તાપસની એક જાત

નિમિત્ત. ન૦ (નિમિત્ત) નરથુ, હેતુ (૨)
શુભાશુભસમ્યક નિમિત્તશાસ્ત્ર, શુકન
આદિ ચિહ્નથી શુભાશુભ ફગની કંપના
નિમિત્તર્પિડ. પું (નિમિત્તર્પિડ) નિમિત્ત ભા-
ષીને શિક્ષા લેનામા આવે તે

નિમિત્તચાદિ. ત્રિં (નિમિત્તચાદિ) મૃદિના
નિમિત્તરૂપે ઇશ્વરને માનનાર

નિમિત્તિષ્ઠ પું (નિમિત્તિષ્ઠ) નિમિત્ત શાસ્ત્રથી
ભૂત લખિય જાણનાર.

નિમિસ. ન૦ (નિમિસ) આખનો પચકારો
નિર્મોલિય ત્રિં (નિર્મોલિય) આખ મધ
કરેલ, આખ મીચેન

નિર્મમ્સ ત્રિં (નિર્મમ્સ) માસ રહિત; દુખગુ.

નિર્મમ્ગામિણી સ્ત્રીં (નિર્મમ્ગામિણી) નદી
નિર્મમ્બજ્ઞ. ત્રિં (નિર્મમ્બજ્ઞ) માણી ન
હોય તેડુ એકાન્ત ધ્યાન

નિર્મમ્બ ત્રિં (નિર્મમ્બ) મન કરનાર.

નિર્મમ્બ. ત્રિં (નિર્મમ્બ) મૃદુપણથી રહિત
કાંઈ

નિર્મમ્મ ત્રિં (નિર્મમ્મ) મમતા-આસક્તિ
રહિત (૨) બૂઝીપના ભરતખામા થના
૧૫ મા તીર્થકરતુ નામ

નિર્મમ્મ ત્રિં (નિર્મમ્મ) મગરનિન, ગુદ
(૨) પાચમા દેવલેખમાનો નિર્મમ્મા ના
મનો એક પાથડો

નિર્મમ્મ ન૦ (નિર્મમ્મ) દેવપૂજના અર્પણ
રેન પુષ્પાદિ

નિર્મમ્મરૂક્તાર ત્રિં (નિર્મમ્મરૂક્તાર) જનાનાગ,
ધાન્ય આદિ નીપજનનાર

નિર્મમ્મણ. ન૦ (નિર્મમ્મણ) જનાનડુ, નિપ-
જનવડુ

નિર્મમ્મવિય. ત્રિં (નિર્મમ્મવિય) જનારેન

નિર્મમ્મહિય ત્રિં (નિર્મમ્મહિય) મન્યન કરેન

નિર્મમા. સ્ત્રીં () રડી ઉપરનો
ભાગ.

નિર્મમાગ્ર. ત્રિં (નિર્મમાગ્ર) માયા-કપટ રહિત

નિમાણ પુ. (નિર્માણ) એ નામની
એક ક્ષેત્રપ્રતિ જેના ઉદ્ભવથી શરીરમાં
પોતપોતાની જાતિના અનુસાર અગ-
ત્યગોની મનાવટ થી વધે છે

निष्मात } त्रि० (निर्मात) अनायेन (२)
निष्माय } न'जात, निपुण

निर्गम्य वि० (निर्मित) मनापेयु, जेयु

निर्गमर त्रि० (निर्मयांश) ३ व्यांश विनानु

निर्मलित. वि० (निर्मलित) पृथ्वी ५६१२
५६१२

निम्नोक्त नं० (निम्न) सर्वनी दायणी.

નિર્માયણી સ્ત્રી (નિર્માયણી) સર્પની દાસી

निय. वि. (नीच) ६१३ नीच

निय. वि० (निज) पोलानु २५पी५

नियम. स्त्री० (निवृत्ति-नियति) २।५। ५५२
(२) आरी, देवनी ५५२।

नियमपत्र पु० (नियमित) सप्तम
भातना ननभुडभागे ओके परान के लया
हयना नित्य भूगडपे तेमअ रेडिय शगरे
काल करे ते

निर्देशित मि. (निष्पत्ति) पञ्चमभाषणा
 दन प्रभारभोगे ओष नियन भभर
 रशानु नप कारभुस न मनना कागान्तद
 करवानी प्रनिता येरी ते

निर्वाणपञ्चसूत्रम् ॥ (निश्चितप्रमाणम्)
॥ १० ॥ ॥ ॥

नियत. पु० (निर्णय) परिमद न गभनार
साधु

નિયંત્રણ પુ. (નિર્ધારિત) મદા ૧૭
આમીનો એક શિ' ૫

नियंतिय त्रि० (निश्चित) स्वाधीन २२५
विषयमा गयेन

नियम वि० (निम्न) पं० न० शिक्षा

नियमन न० (निम्न) पदे ॥ अनु ३५५.

नियममार्गी मं० (निम्नार्गी) आधिते ३-५
नाडी-अर्ध शतक सुधी पहे-सातु वन

નિયાત્રિ સ્ત્રી (નિમિત્ત) નિયાત્રિ પાદર નામે
આપ્તુ ગુણધ્યાનદ.

नियम न० (निम्न) सभीप, पामे, नम्र.

નિયંત્ર પુ. (નિયંત્ર) નિયંત્ર, દાથડી

नियोजित. श्री० (निरुक्ति) मू० ३५८, ११, भाषा

नियन्त्रिय वि० (निगडित) माधेयु, ०४३३३

नियोजित. वि० (निवृत्तिमन्) ६५१, ७११
३२११७

निराङ्गुल्या. मी० (निरुति) भाषा, ३०

नियति ग्री० (निवृत्ति) ३५६

नियतिभा. पु० (नियतिभा.) नि. ५५५।

नियन्त्र वि० (निवृत्त) निवृत्ति पात्रेय

नियन्त्रण न० (निवृत्त) निवर्तन, अटलरतु

(2) જમીનનું એક માપ-ભરપ

नियन्त्रणिय त्रि० (निरुक्तिक) निरुक्तिक-१८
भीन मापानु ओक प्राचीन साधन,
१८८३भित निरुक्तिक प्रमाणे.

नियति. स्त्री० (निगति) निगति, निगत थ०.
पा० ५११

नियसिय. शि० (निज्ज) निज्जि यामेन

નિયંત્રિત (ન્યૂન) ડેડેયુ, મૂડેયુ

નિયમ પ્રિ. (નિર્માન) પટેરેયુ, ઓરેય

नियम पु० (नियम) ४१, तपस्यापादि नि-
यम, टे६, अभिप्रद. (२) अ० १४५ पात्रः

५) निषम, अनन

नियमन न० (नियमन) गे० १७, ६११२था

नियम प्रि० (नियत) निरमगद (२)
क्षयमन, साधन, दमेचनु (३) निमित्त.

١٤٣٤ هـ

नियर पु० (निहा) ममूद

નિયત રૂ. (નિયત) ૫૩ ૪૩, ૫૦
માધ્યમની આકૃતિ

નિયત ૧૦ (દિવસ) એ ગામનો ખર્ચ

निर्यान्वित्य नि० (निर्वाण) भा० अ० ३३ ।

નિયામ (નિયમ) ની નિયંત્રણ કરવા માટે
આવી દિશા

નિરયયમ્સ. વિ. (નિરયેત) આદ્યાદ્યાથી રહિત
નિરયસેસ વિ. (નિરયેષ) સમગ્ર, સપૂર્ણ
નિરયાય વિ. (નિરયાય) દોષપરિત, વિના
વિનાનુ

નિરવિમ્સ. } વિ. (નિરવેત) કોઈ પણ
નિરવેમ્સ. } વાતની અપેક્ષા વિનાનો
નિરવેમ્સા. સ્ત્રી. (નિરવેત્તા) નિઃશ્ચિન્તા, ધન્ય
નહિ તે

નિરસણ ન. (નિરસ) બોજાનનો અભાર
નિરસાય વિ. (નિરસાદ) ચાલ વિનાનું,
મોડું, શીકું.

નિરહંકાર વિ. (નિરહંકાર) અદમ્ય રહિત,
નિરાભિમાની

નિરહિગરણ. વિ. (નિરહિગ્ણ) મ્હોળા ન
આનંદ વિનાનું.

નિરાડધ. વિ. (નિરાડુધ) આયુષ્ય વિનાનું,
આયુષ્ય કર્મનો ક્ષય કરેલ

નિરાગરણ. પુ. (નિરાગ્ણ) ખુનામો,
નિરાકરાજ

નિરાગાર વિ. (નિરાગાર) આશર રહિત

નિરાતંક. વિ. (નિરાતંક) નીરોગી

નિરામર્ગધ. વિ. (નિરામર્ગધ) આમર્ગધ-
મૂળાતર મુળની અવગત દોષથી રહિત

નિરામય. વિ. (નિરામય) રોગ-પોડાથી
રહિત

નિરામિત વિ. (નિરામિત) વિવિધ આ-
મિતથી રહિત, વિવિધ સામનાથી નિવૃત્ત
થેલ.

નિરાયંક વિ. (નિરાયંક) રોગ વિનાનું,
નીરોગી.

નિરાયવ વિ. (નિરાયવ) તડકાથી રહિત

નિરામ્મ. વિ. (નિરામ્મ) આનંદ-પાપક્રિયા
ના કરનાર

નિરાલંબણ ન. (નિરાલંબણ) આલોક અને
પર્યોક્તી આશ્રસાથી રહિત, નિષ્પ્રભ
(૨) આનંદ-આધાર વિનાનું

નિરાલય. વિ. (નિરાલય) ૧૨ વિનાનો,
રહેણાંની જરૂર વિનાનો

નિરાલોચ વિ. (નિરાલોક) પ્રકાશથી રહિત
નિરાવકંઠિ. વિ. (નિરાવકંઠિ) આશા-
વાન્નથી રહિત, નિરશ્વદ.

નિરાવરણ. વિ. (નિરાવરણ) આનંદ-કર્મ
રહિત, ઉનાકુ, ખુશુ

નિરાસ. વિ. (નિરાસ) આશાથી રહિત

નિરાસંસ વિ. (નિરાસંસ) આલોક અને
પર્યોક્તી આશ્રસા-કર્મ રહિત

નિરાસવ વિ. (નિરાસવ) આશ્રવ વિનાનું,
પાપરહિત

નિરિંધણ. વિ. (નિરિંધણ) ધન્ધન રહિત

નિરિક્ષણ (નિરીક્ષણ) પરિવેદન, જોવું-
તપાસવું તે

નિરિમ્લિષ્ઠ. વિ. (નિરિમ્લિષ્ઠ) જોયેલું, ત
પામેલું.

નિરિયા સ્ત્રી. (નિરિયા) કન્નડિગેય.

નિરુદ્ધ વિ. (નીરુદ્ધ) રોગ વિનાનું

નિરુ સ્ત્રી. (નિરુ) મૂળ નક્ષત્રનો અધિ-
શતા દેવતા

નિરંમળ. ન. (નિરંમળ) રોગ અટકાવવું તે

નિરંધાર. વિ. (નિરંધાર) જોનો પુરિષ્કારસર્ગ-
મળ ત્યાગ કરવાનો માર્ગ અથવા હોય તે.

નિરંદ્રાહ વિ. (નિરંદ્રાહ) ઉત્પાદથી રહિત

નિરંજ વિ. (નીરંજ) રોગ વિનાનું

નિરંજસિદ્ધ. પુ. (નીરંજસિદ્ધ) આદ્ય ઉપાસ
અને પાત્રો આયગિયકા તપનો એક
પ્રકાર

નિરંદ્રાહ વિ. (નિરંદ્રાહ) નાનાર ઉત્તેજ
ના કરનાર

નિરુત્ત ન. (નિરુત્ત) નિરુત્તરણ; શબ્દની
દુર્વર્તિ દર્શાવનાર શબ્દ.

નિરુત્તિ સ્ત્રી. (નિરુત્તિ) દુઃખવિ, સિદ્ધ

નિરુત્તિષ્ઠ વિ. (નિરુત્તિષ્ઠ) દુઃખવિથી
અનેક

નિરુદ્ધ. ત્રિ० (નિરુદ્ધ) આરંભાન્તિ કરેલ
(૨) હુકમ; સ્વરૂપ. (૩) જળચર જીવ
વિશેષ

નિરુપહસ્ય. ત્રિ० (નિરુપહસ્ય) રોગાન્તિથી હ-
ણાયેલ નહી

નિરુચકંચિ. ત્રિ० (નિરુચકંચિ) આગ્રહા
રહિત.

નિરુચક્રમ ત્રિ० (નિરુચક્રમ) ઉપક્રમ રહિત

નિરુચક્રિદ્ધ. ત્રિ० (નિરુચક્રિદ્ધ) રોગાન્તિથી
રહિત.

નિરુચ્ચારિ ત્રિ० (નિરુચ્ચારિ) ઉપચાર ન
કરનાર

નિરુચ્ચય. ત્રિ० (નિરુચ્ચય) ઉપચય-રૂઢિ
રહિત

નિરુચ્ચરિત ત્રિ० (નિરુચ્ચરિત) ઉપનામા
ન આવે તેવું, ઉપચાર રહિત.

નિરુચ્ચવાન. ત્રિ० (નિરુચ્ચવાન) સર્વસા પ્રખ્યાત
સાધનાર-અનુદાન રહિત

નિરુચ્ચમ. ત્રિ० (નિરુચ્ચમ) અતિ નુર્મર, અનુપમ.

નિરુચ્ચલેય. ત્રિ० (નિરુચ્ચલેય) નિર્ચય, લેખ
રહિત.

નિરુચ્ચસમ ત્રિ० (નિરુચ્ચસમ) ઉપસર્ગ રહિત;
નિરૂપદય

નિરુચ્ચહય ત્રિ० (નિરુચ્ચહય) ઉપદય રોગરહિત

નિરુચ્ચિદ્ધ ત્રિ० (નિરુચ્ચિદ્ધ) નિરૂપાયું કરેલ.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) કપ-મબસમય
રહિત

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) કપનો અભાવ,
નિરૂપપાત્ર.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) રોગ રહિત,
નીરોગી

નિરુચ્ચ પું () આગ્રહ, હુકમ

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) અટકાવ, રોકાણ.
(૨) તીવ્ર, મરમી. (૩) અન્ય કર્મનો ક્ષય

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) ૪૨.

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) કપાળ

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) ગોધવા પાડા વ-
ગેરે સમારવા તે.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) લગ્નગીત:

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) લપ લપ કરતું
અવાજ નીકળેલ.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) લેખથી રહિત.

નિરુચ્ચ નં (નિરુચ્ચ) લેખન ન કરવું તે.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) જેનો લેખ ન
લાગે એવા વાચ અણ વગેરે લેવા તે,
ગોચરીનો એક પ્રકાર

નિરુચ્ચ પું (નિરુચ્ચ) નૃપ; ગમત.

નિરુચ્ચ પું (નિરુચ્ચ) ગમત.

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) નીપજેલ, તૈયાર
થયેલ

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) પડવું.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) પડી ગયેલ.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) તૈયાર થયેલું

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) રાગ, પ્રમપાયક.

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) ઉપનામ થયેલ.

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) યોગસ્થાનોનો કંઈક
વિશેષ

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) નિપજેલ,
નિપજ થયેલ

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) વર્ણ-રંગથી રહિત.

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) ઉપરથી પડવું તે.

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) વસ્ત્ર; કપડા

નિરુચ્ચ. ત્રિ० (નિરુચ્ચ) નીચે પાનાર.

નિરુચ્ચ. } ત્રિ० (નિરુચ્ચ) ઉપરથી
નિરુચ્ચ. } નીચે પાડવું.

નિરુચ્ચ. પું (નિરુચ્ચ) ચ, વા, અદ ક્રિયાદિ
અવ્યય સમૂહ (૨) પડવું; નીચે
સરકવું તે

નિરુચ્ચ ત્રિ० (નિરુચ્ચ) પવન પિનાનો

પ્રદેશ

નિરુચ્ચ. નં (નિરુચ્ચ) જુઓ "નિવાય"
સં.

निवारण. न० (निवारण) निवारण, पा३
वागधु ते

निवारण. स्त्री० (निवारण) येनश्च, अट्टायन.

निवास. पु० (निवास) अट्टायन; अथान,
पञ्चदु

निविष्ट. वि० (निविष्ट) आयाज. (२) मे-
जवेय. (३) छानना प्रदेश (४) तीन
अनुभास्यी उत्पन्न भवेय, अथानो अट्टायन
अथ (५) अट्टायन, अथान भवेय, अथान
अट्टायन.

निविष्टिम् वि० (निविष्टि) सा निम्न
यत् तप अना०

निवृद्ध वि० (निवृद्ध) टिटि अ०.

निवृद्ध. वि० (निवृद्ध) निवेदन अ०,
अनुवेय.

निवृद्धा. स्त्री० (निवृद्धा) नेवेय, देवतायी
पामे उपद्रव नगदि अत्रादि धराया
आवे ते

निवृद्ध न० (निवृद्ध) निवेदन, अथान

निवृद्ध पु० (निवृद्ध) अनादी, अ०, अट्टायन
(२) साध, क्षयदी (३) अथान, आ
अथान.

निवृद्ध न० (निवृद्ध) अ० आट्टायनी
अथान अथान तेना अ० अथान अथान
अथान.

निवृद्ध वि० (निवृद्ध) अथान अ०,
अथान.

निवृद्ध. वि० () अथान अथान
अथान अथान अथान ते.

निवृद्ध वि० (निवृद्ध) अ०

निवृद्ध. वि० (निवृद्ध) अथान अथान
(२) निवृद्धा अथान

निवृद्ध. वि० (निवृद्ध) अथान

निवृद्धा. स्त्री० (निवृद्धा) अथान अथान
निवृद्धा अथान. न० (निवृद्धा) अथान
अथान अथान अथान अथान अथान

निवृद्ध वि० (निवृद्ध) अथान अथान.

निवृद्ध. स्त्री० (निवृद्ध) अथान

निवृद्ध वि० (निवृद्ध) अथान अथान, अथान

निवृद्ध वि० (निवृद्ध) अथान अथान, अथान

निवृद्ध. न० (निवृद्ध) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान अथान

ते, अथान अथान अथान अथान

निवृद्ध वि० (निवृद्ध) अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा न० (निवृद्धा) अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. पु० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. स्त्री० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

निवृद्धा. वि० (निवृद्धा) अथान अथान

अथान अथान अथान अथान

નિવિગ્ધ. ન૦ (નિર્વિગ્ધ) વિવિધ અભાસ
નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) વિવિધ વિનાનો,
મૂર્ખ

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) મેળવેનું
નિવિગ્ધકાચ વિ૦ (નિર્વિગ્ધકાચ) પરિવ્રજ
વિશુદ્ધચરિત્રને પૂર્ણ કરનાર

નિવિગ્ધાણ. વિ૦ (નિર્વિગ્ધાણ) ખિન્ન થયેન,
ઉદાસ મનન

નિવિગ્ધિગિચ્છ વિ૦ (નિર્વિગ્ધિગિચ્છ) ઝમ્મના
દ્વંધમા સદેહ ન કરનાર

નિવિગ્ધિગિચ્છા સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિગિચ્છા) સશય
નો અભાસ

નિવિગ્ધિ સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિ) નિષ્પાતિ સિદ્ધિ
નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) નિવિગ્ધ-રેગગત
પામેય

નિવિગ્ધાર. વિ૦ (નિર્વિગ્ધાર) નિગરહિત,
શુદ્ધ

નિવિગ્ધસય વિ૦ (નિર્વિગ્ધસય) ઉપભોગ કરનાર
નિવિગ્ધસય પુ૦ (નિર્વિગ્ધસય) દેશસારની શિક્ષા

(૨) વિ૦ ન ગણી શકાય એવું

નિવિગ્ધસેસ વિ૦ (નિર્વિગ્ધસેસ) વિરોધતા ગહિત
સામાન્યરૂપ

નિવિગ્ધ. વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) નિર્વાણપદ પામેન

નિવિગ્ધ. સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધ) છુટકારો, મોક્ષ

નિવિગ્ધકૃતી સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધકૃતી) ૧૮ મા
નીર્થકરની પ્રવચના પાવખીનું નામ.

નિવિગ્ધ. વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) નિર્વાણપદ પામેન

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) હુમી થયેન

નિવિગ્ધિ સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિ) અપચય હાની

નિવિગ્ધિ સ્ત્રી૦ (નિર્વિગ્ધિ) મોક્ષમુખ

નિવિગ્ધ } પુ૦ (નિર્વિગ્ધ) સસાનથી વિરક્ત

નિવિગ્ધ } થતું તે, રેગગત

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) સાના અસાનારૂપી
વેના વિનાનો

નિવિગ્ધ. ન૦ (નિર્વિગ્ધ) નેશનું પાખી

નિવિગ્ધ વિ૦ (નિર્વિગ્ધ) સાબરેન

નિવિગ્ધ. પુ૦ (નિર્વાણ) નિશા-રાત્રિનું અન-
સાન, આત ઝાગી (૨) ન૦ સંપૂર્ણતા.

નિસર્ગ પુ૦ (નિર્મળ) સ્વભાવ (૨) ગુણો
ઉપદેશ સાબરૂપા વિના પૂર્વસરગારથી
સમચરત ઉપજે તે, અમચરતનો એક
પ્રકાર

નિસર્ગારહ. સ્ત્રી૦ (નિર્મળારહ) સહજ રૂચિ-
બ્રહ્મા, પ્રાપ્તો ઉપદેશ સાબરૂપા વિના
પોતાની મેજે ધર્મરૂચિ થાય તે

નિમજ્જા સ્ત્રી૦ (નિર્મળ) મેસનાનું સ્થાન
(૨) રજોદરણી દાડી ઉપર વચ્ચેનું વે
જન, નેસથીઓ (૩) ઉપાશ્રય (૪)
એક, આસન

નિસદ્ધ. વિ૦ () વાણ, વધારે.

નિસદ્ધ વિ૦ (નિર્મળ) દીધેય, આપેય
(૨) કુકેન

નિસદ્ધ પુ૦ (નિર્મળ) હરિસાક્ષેન અને મ-
હાવિદેહ ક્ષેત્રની નચ્ચે આવેન એક પર્વત,
નિવિગ્ધ નામનો રીત (૨) એ નામનો
એક વાદનકુમાર, કૃષ્ણ મહાગગનો પુત્ર

નિસર્ગાણ વિ૦ (નિર્મળાણ) એવેય (૨) નિ-
ર્ગત પામેન, નિર્ગત

નિસર્ગ વિ૦ (નિર્મળાણ) એકેય, ગિર થયેલું

નિસર્ગમાસિ. વિ૦ (નિર્મળમાસિ) વિશા-
રિતે બોલનાર

નિસર્ગ પુ૦ (નિર્મળ) મહાવિદેહની મીમા
કરનાર એક પર્વત

નિસા સ્ત્રી૦ (નિર્મળ) ગરિ (૨) શિયા,
પત્થર.

નિસાપુ પુ૦ (નિર્મળ) આત ચરમાનો
છનો ન્ચર

નિસાદ્યાર. પુ૦ (નિર્મળાણ) ગરે જે અનિ-
ચાગ-દોષ વાગ્યા હોય તે

નિસાપાઠાણ. ન૦ (નિર્મળાણ) ઉપરવેશ
આદિ દનનરિના.

निसामण. न० (निशमन) सांख्यश्रुति.
 निसामिञ्च. वि० (निशमित) सांख्यश्रुति.
 निसाय. वि० (निशाल) तीक्ष्ण.
 निसाय. पु० (निपाद) सातमे निपाद ना-
 भनो २५२.
 निसायर. वि० (निशाय) राक्षस, पिशाच
 ५३७.
 निसालोद. पु० (निशालोद) शिवायुत्र;
 पीमशानो ५४२.
 निसायसाण. न० (निशायसान) रात्रिनु अ-
 यसान; प्रातःकाण.
 निसिजागरण. न० (निशजागरण) रात्रे अ-
 गतु ते.
 निसिञ्जा. मी० (निपञ्चा) लुब्धो " निस-
 ४४१ " शब्द.
 निसिद्ध. वि० (निवृत्त) दूर करेव.
 निमिद्ध. वि० (निषिद्ध) निषेध करेव.
 निसिभक्त. न० (निशामण) रात्रिनु भोग्य
 निमिष. वि० (निमित्त) तीक्ष्ण
 निसिष. वि० (निमित्त) रात्रेय
 निमिषर. वि० (निमिष) योऽ २
 राक्षसादि
 निसिरण. न० (निमर्ष) नीकश्रुति ते.
 निसीदस्तार. वि० (निरीदयितृ) भेसनाः.
 निसीदण. } न० (निरीदन) भेसतु ते.
 निसीयण }
 निसीयायण. न० (निपादन) भेसाः.
 निसीह. पु० (निशीष) अभ्यगन. (२) ओ
 नाभनु ओक शक्तिश्च
 निसीहिता. मी० (निषिद्धि) धर्मस्थानके
 वृत्तां भसाःना कर्मनो निषेध सत्यनार
 निमीदि शब्द ओपवा न. आभायारीनो
 ओक प्रकार.
 निसीहिता. मी० (निषिद्धि) ओक (२)
 भेसनाः पदभद (३) पापकार्यं निषे
 धराने निमीदि शब्द ओपवा ते. (४) शा-
 भायनं स्थान.

निसुम्. पु० (निवृत्त) पांथभा प्रतिवासुदेव.
 निसूरण. वि० (निवृत्त) भारनाः; नाशक.
 निसुरणिञ्ज. वि० (निवृत्तगीय) भेसा करवा
 योऽय
 निस्संक. वि० (निराकृत) संका रदित.
 निस्संक्रिय. वि० (निरुद्धित) शका विनानो.
 (२) देव शुद्ध धर्मप्रत्ये शकानो अलाव;
 अभक्तिना आर्क आचारमानो प्रथम
 आचार.
 निस्संग. वि० (निवृत्त) संगरदित; ओकलो.
 निस्संद. पु० (निवृत्त) साः; २५ (२)
 तत्त्वज्ञ ५४४
 निस्संस. वि० (निवृत्त) धातुः; कू.
 निस्संसाय. वि० (निवृत्त) शकाथी
 रदित.
 निस्सरुद्ध. वि० (निवृत्त) कौशल्यो नेत्राये-
 अपेक्षा राप्ती करेव
 निस्सन्न. वि० (निवृत्त) ओक.
 निस्सन्न. वि० (निवृत्त) भाषा आदि
 तत्त्व शक्त्यथी रदित.
 निस्सा. मी० (निवृत्त) निवृत्त; आधार;
 अपसंभन, आश्रय.
 निस्सामयता. मी० (निवृत्त) भाषा-
 यनानो अलाव.
 निस्साय. पु० (निवृत्त) निवृत्त-नेत्रा.
 निस्सार. वि० (निवृत्त) साःविनानुं. भाषी
 निस्सारिय. वि० (निवृत्त) भाषाः करेव.
 निस्सास. पु० (निवृत्त) निवृत्त; भाषा
 लेवा ते
 निस्सासय. वि० (निवृत्त) नीये भाषा
 लेवा
 निम्मित्य. न० (निमित्त) या सगरतु;
 पादु ते.
 निम्मित्य. वि० (निमित्त) आश्रय. रदित.
 (२) आश्रयार्थं यनुपय. (३) यन्त्रे
 अन्यथाऽपे भद्वं कःतु ते.

નીલવંત. પુ. (નીલવંત) મેઢથી ઉતર તરફનો વર્ષાવર પર્વત; મહાવિદેહથી ઉતર મરદદ ઉપરનો પર્વત.

નીલા. સી. (નીલા) એ નામની નદી.

(૨) નીલ લેશ્યા; નીલાચરંગના કર્મરૂઢના યોગથી થતા છવના તેવા પરિણામ.

નીલાભામ. પું. (નીલાભામ) એ નામનો પ્રદ; ૮૮ પ્રદભાનો એક.

નીલિ. પું. (નીલિન્) લીલ; મેવાળ.

નીલીંગમ. પું. (નીલીંગમ) ગળીનો ઝં.

નીલુપ્પલ. ન. (નીલોપ્પલ) નીલ ક્રમળ.

(૨) એકપીશમાં નીચેકરતુ લાગત.

નીવ. પું. (નીવ) ગ્રહ વિશેષ.

નીવાર. પું. (નીવાર) ખડ ધાન્યની એક જાત; એક જાતનું ધાન્ય.

નીર્મક વિ. (નિર્મક) શંકા રહિત.

નીર્મદ. પું. (નિર્મદ) માર; તરવ (૨) રસનાં ટીપા (૩) પરમ્વે, પસીનો.

નીર્મવિષ્ણ. ન. (નિર્મવિષ્ણ) નીચો આસ મુકવે તે.

નીર્મા. સી. (નિર્મા) નિશ્ચા. અપેક્ષા, આશ્રય.

નીર્મામ. પું. (નિર્મામ) નીચો આમ, નિર્માનો.

નીર્મસ. ન. (નિર્મસ) કટવાળું.

નીર્મસિન્ધ. વિ. (નિર્મસ) અમળ, અપૂન

નીર્મસિન્ધ. વિ. (નિર્મસ) જલાર કાઢેવ.

નીર્મસિન્ધ. ન. (નિર્મસ) અગ્નિમંદાર.

નીર્મસિ. ર. પું. (નિર્મસ) રેદયિના; વડીલીત.

નીર્મસિ. પું. (નિર્મસ) ને અથાગે પૂન

નીર્મસિ. પા. પડી ગરીરનું નિદરણ ન થાય

જ્યા સુધી જગ્યાએ અથાગે કરે તે. નયા-

નિર્મસિ. નો એક પ્રકાર.

એ પ્રકાર. ન. (નિર્મસિ) મન ૫ડી

નીર્મસિ. ૫ડી મંદાર થત થકે તેની જગ્યાએ

નીર્મામ વિ. (નિર્મામ) દાસ્ય વિનાનું; દર્પ વગરનું.

નુ. મ. (નુ) વિનર્ક અર્થમાં વપરાતો અન્યથ.

નૂણ. વિ. (નૂન) નૂન; ઓછું.

નૂળ. મ. (નૂળ) ખરેખર; નક્કી.

નૂમ. પું. ન. (નૂમ) કર્મ. (૨) માયા; સત્યને છુપાવતું તે.

નૂમગિહ. ન. (નિમ્નગિહ) નીચેનું ભોંયતળી-આનું ધર.

નેમ્માદ્ય. વિ. (નેમાદ્ય) ન્યાય અનુસાર ચાલનાર.

નિડગિય. ન. (નેગિય) અનુપ્રવાદ પૂર્યો અમુક ભાગ.

નેડર. ન. (નૂપ) જાંઝર.

નેમ. પું. (નેમ) એક વસ્તુને સામાન્ય વિશેષ વગેરે અનેક રીતે છુદી પાડનાર

નય; સાત નયમાંનો પ્રથમ નય. (૨) જ્યાં ચેરવ રહેતા હોય તેનું સ્થાન-આમ.

નેમુગણ ન. (નેમુગ) નિર્મુખપાતું; ગુણનો અભાવ.

નેમંથ. વિ. (નેમંથ) નિર્મથ-અર્થત્ સં-ખંધી.

નેચ્છદ્ય. વિ. (નેચ્છદ્ય) નિચ્છદ્ય દષ્ટિએ વિચાર કરનાર.

નેચ્છદ્યનય પું. (નેચ્છદ્યનય) નિચ્છદ્યનય-દષ્ટિ. નિચ્છદ્યનય.

નેતાર. વિ. (નેત) નાવક; અગ્રેમર.

નેત. ન. (નેત) આંખ. નયન.

નેમ ન. (નેમ) કામ.

નેમિ પું. (નેમિ) શી નેમિનાય. ૨૨ મા નીચે (૨) પેપ્રના પેપ્રના.

નેમિવત્કમ્મ. ન. (નેમિવત્કમ્મ) ગામના પેપ્રને કરતો લોહનો પારા.

નેમિનિમ. વિ. (નેમિનિમ) નિમિત્તને જાણનાર; નિમિત્તી.

નેમીસર પુ. (નેમીસર) ભરતક્ષેત્રના મધ્ય
ચોરીમીના ૧૧ માં નર્થકર

નેમ્મ નં. () મૂળધન, મુડી

નેમ્મા સ્ત્રી. (નેમા) જ્ઞાતીની વેદિના
ઉપરનો ભાગ

નેય વિ. (હેય) ભણત યોગ્ય

નેયાડય પુ. (નેયાધિષ્ઠ) ન્યાય સપત

નેયાર વિ. (નય) અગ્રેસર, નાયક

નેરહ્ય વિ. (નેરયિક) નરકમાં રહેનાર છત્ર

નેરહ સ્ત્રી. (નેરહી) નેરહ્ય ખુણાની દિશા

નેરહ્ત. પુ. (નેરહ્ત) શબ્દના અર્થને ભા-
ણનાર

નેલ પુ. (નેલ) નીનીનો પ્રકાર, નીવરગ.

નેલમ્મ પુ. (નેલમ્) ડાચી નગરીનો પ્રાચીન
સિદ્ધો

નેલવંત પુ. (નીલવન્) એક દ્રવ્યનું નામ

નેરથ નં. (નેરથ્ય) પોષાક, વેદ

નેરયાળ નં. (નિર્વાળ) મોક્ષ.

નેસાગિય વિ. (નેસાગિક) સ્વાભાવિક

નેસાગિય વિ. (નેસાગિક) પલાળીયાળી
ખેસનાર

નેસવ્વ પુ. (નેસવ) ચક્રવર્તીના નવનિધાન-
માંનું એક કે જેમાં આમ નગરદિનો
સમાવેશ થાય છે

નેહ પુ. (નેહ) ગ્રેહ, રાગ, પ્રીતિ (૨)
ધી તેન આદિ સ્ત્રીકાશરાગ પદાર્થ (૩)
કર્મ પુરુષનામાં પડતો રસ

નેહુર પુ. (નેહુર) એ નામનો એક દેશ
(૨) વિ. તે દેશમાં રહેનાર

નો મં. (નો) નિષેધાર્થક અવ્યય

નોઈદિય. પુ. નં. (નોઈદિય) કેરળરાજ્ય
અને કેરળદેશનું પુણા છત્ર કે જેને
ઈદિયોનું પ્રયોગન નથી રહ્યું (૨) મન

નોઈસામ્મ. પુ. (નોઈસામ) } દામ્ય, ગ્નિ,
નોઈસામ્મ નં. (નોઈસામ) } અરતિ,
ભય, ગોઠ, દુઃખ, અવેદ, પુરુષવે,
નપુરુષવે એ નવ પ્રકૃતિનો સમુદાય

નાપજ્ઞત્તમનોઅપજ્ઞત્તમ ન. (નોપર્માસાપર્માસ)
પર્મામ નદિ તેમ અપર્મામ નદિ એના
સિદ્ધ ભગવાન

નોપરિત્તનોઅપરિત્ત. પુ. (નોપરિત્તપરિત્ત)
સિદ્ધ ભગવાન

નોમમ્મસિદ્ધિઅનોમમ્મસિદ્ધિય પુ. (નમ
મ્મસિદ્ધિઅમ્મસિદ્ધિય) ભય નદી તેમ
અભય નદી એના છત્ર સિદ્ધ
ભગવાન

નોમિડર. વિ. (નામિડર) બેદાય નદિ તેનું
નામાલિયા. સ્ત્રી. (નમ્માલિકા) મુગધી
ફૂલવાળું તેનું નામનું વૃક્ષ

નોસજ્ઞયનોઅસજ્ઞય પુ. (નમયતાડસયત)
જેને સયમ કે અસયમ નથી એવા
સિદ્ધ ભગવાન

નોસયિયનોઅસયિય. પુ. (નોસયસયિય)
સસી નદી તેમ અસસી નદી એવા
સિદ્ધ ભગવાન

નોસહ પુ. (નોસહ) નકાર વાચક શબ્દ
નોસશ્ચિનોઅસશ્ચિ. પુ. (નોસશ્ચિય) સમી-
પણા કે અસમીપણા રહિત સિદ્ધ ભગવાન

નોસમ્માવાદિ. વિ. (નોસમ્મવાદિ) સમ્ય-
વાદી ન હોય તે, મિથ્યાદષ્ટિ

નોસુહમ્મોવાદર પુ. (નોસુમ્મવાદર) સદમ-
કે આદરપણા રહિત, સિદ્ધ ભગવાન

ન્હવળ. નં. (સ્વળ) ન્હાતું સ્નાન
કરતું તે.

પરિણ ત્રિ० (પ્રતીર્વાન) પશ્ચિમ દિશાનુ
 પરિચ. પુ० (પ્રવીણ) દીપક દીવો. (૨)
 પ્રદીપકમાર ભાનપતિ દેવતાની એક
 મૂર્તિ
 પડમ્ર. પુ० (પ્રયુત) ચૌરામીનાખ પ્રતુનાગ
 પ્રમાણે એક નામ વિભાગ
 પડમ્રગ. પુ० (પ્રયુત્તમ) ચૌરામીનાખ અતુ
 તનો એક પ્રતુનાગ કાશનુ એક માપ
 પડંજગાયા. } સ્ત્રી० (પ્રયોજના) પ્રયોગ
 પડંજગા. }
 પડંજિતાર ત્રિ० (પ્રધાન) પ્રગતિ પ્રગાર
 પડજિતાર. ત્રિ० (પ્રયોજિત) પ્રગતિ કરાવનાર
 પડજ્ઞ ત્રિ० (પ્રયોજ) પ્રેરણા કરના યોગ્ય,
 યોગ્યતા લાવક
 પડક. પુ० (પરિકર્મ) પરિવર્તન, એક શરી
 રમાથી બીજા શરીરમા પ્રવેશ કરવો તે
 પડક. પુ० (પ્રકોટ) ધાત્રેનો પોચો, કાગળીથી
 પોચા મુધીનો લાગ
 પડળ ત્રિ० (પ્રયુજ) પ્રકૃષ્ટ શ્રેષ્ઠ ગુણસાગુ.
 પડત નં (પ્રયુત) જુઓ " પડિઅ "
 શીબ્દ
 પડત્ત ત્રિ० (પ્રયુક્ત) જોડેલુ યોડેલુ (૨)
 અજમાવેલુ (૩) નં પ્રયોગ
 પડત્ત. ત્રિ० (પ્રવૃત) જોડે પ્રવૃત્તિ કરેલી
 ડે તે.
 પડત્તિ સ્ત્રી० (પ્રયુક્તિ) પ્રવૃત્તિ પ્રગતિ સાત
 પડત્તિ ત્રિ० (પ્રવૃત્તિ) પ્રવર્તન
 પડત્તિમાડય. ત્રિ० (પ્રવૃત્તિન્યાય) નિર્ધારક
 રનામા લાગેન
 પડત્ય ત્રિ० (પ્રોક્ત) કાપથી તમ થયેન
 રીસાધને લાગી ગયેન.
 પડત્યવૃદ્ધા સ્ત્રી० (પ્રોક્તિવૃદ્ધા) જેનો
 પતિ-ધણી પરદેશ ગયો એ તેની વિયોગ-
 વિની સ્ત્રી
 પડપપ. પુ० (પ્રયોજિત) વશપર પરા (૨)
 શિષ્યના શિષ્ય. (૩) પ્રયોગ, પરપોતરો

પડમ નં (વચ) મૂર્ધનિકારી કમળ (૨)
 પદ્મ નામનો દીપ અને સમુદ્ર (૩) પદ્મ-
 નામની વેદીકા, જે દ્રાપ સમુદ્રોની ચાર
 તરફ દોષ ૭ (૪) ચૌરામી લાખ ઉ-
 ત્પન ગણનો એક પદ્માગ, એવા ૮૪
 વાખ પદ્માગનો એક પદ્મ, કાશનુ એક
 માપ (૫) રમરનાસ ક્ષેત્રના પૈતાલ્ય
 પત્તનો અધિભાગ દેવતા. (૬) પદ્મના-
 મનો ગમ ૬ જે આવતી ચૌરિમીના
 પ્રથમ તીર્થંદર મહાપદ્મની પાસે દીક્ષા
 લેને (૭) જમૂદીપના ભગત ક્ષેત્રમા
 આવતી ઉત્તરિપીમા થનાર આઠમા
 ચક્રવર્તી (૮) પાચમા તીર્થંદરને પ્રથમ
 ભિક્ષા આપનાર (૯) આવતી ચૌરીમીના
 આઠમા ગમદેવનુ નામ (૧૦) સાતમા
 દેવયોગનુ પદ્મ નામે વિમાન (૧૧) આ-
 ઠમા દેવયોગનુ એક વિમાન (૧૨) ગન્ધ
 દ્રવ્ય વિશેષ (૧૩) સુધર્મા સભાનુ એક
 સિદ્ધાસન (૧૪) દક્ષિણ ચક્ર પર્યંતનુ
 એક શિખર (૧૫) શ્રેણિક મહાગજના
 એક પૌત્ર (૧૬) એ નામનો દ્રવ્ય
 પડમંગ નં (વચ) ૮૪ લાખ ઉત્પનનો
 એક પદ્માગ, કાશનુ એક માપ
 પડમગ પુ० (વચ) કેસર
 પડમગુમ્મ. પુ० (વચગુણ્ય) પદ્મગુમ્મ નામે
 રાજા કે જે આવતી ચૌરીમીના પહેલા
 તીર્થંદર-મહાપદ્મની પાસે દીક્ષા લેને
 (૨) નં એ નામનુ એક વિમાન (૩)
 શ્રેણિક મહારાજના એક પૌત્ર.
 પડમણામ. } પુ० (વચ) ધાતકીખડની
 પડમણાહ } અમરકકા રાજધાનીનો રાજા,
 કે જે દ્રાપદીને ઉપાદી ગમે દત્તો,
 મ્પિન વાહદેવના એક માડવિક રાજાનુ
 નામ
 પડમદ્દહ. પુ० (વચ) નુલ્લદિમર્તન પર્યંત
 ઉપરનો પદ્મ નામે એક દ્રવ્ય

પડમદ્વય. પુ० (પદ્મધ્વજ) પદ્મધ્વજ નામનો રાગ કે જે આવતી ચોનીસીના પહેલા મહાપદ્મ તીર્થેર પામે દીક્ષા લેશે

પડમનાહ પુ० (પદ્મનાભ) ભગત શેષમા આવતી ચોનીસીના પહેલા તીર્થેરનું નામ

પડમવ્વહ પુ० (પદ્મવ્રત) જૂઠા તીર્થેરનું નામ

પડમવ્વહા સ્ત્રી० (પદ્મવ્રતા) જન્મમુક્તના ઇશાન ખુશુના વનમા પચાસ જોતન ઉપર આવેલી એક પુરુષિણી વાવનું નામ

પડમમહ પુ० (પદ્મમહ) એ નામનો શ્રેણિક મહારાજનો એક પૌત્ર

પડમરાય. પુ० (પદ્મરાય) સાતળી ખડની અમરકંઠાનગરીનો એ- નામ જેણે દ્રોપદીનું હરથ ટુંચે હતું

પડમરાય પુ० (પદ્મરાય) લાલ ખોનો મળિ

પડમચક્ક પુ० (પદ્મચક્ક) ઉત્તર કુરુક્ષેત્રમા રહેલું એક મહા

પડમલયા. સ્ત્રી० (પદ્મલતા) કમનિની પશ્ચિની. (૨) કમળના આકારનાળી વેન

પડમવર્તિસયધિમાણ ન० (પદ્મવર્તનયધિમાણ) એ નામનું નિમાન

પડમચરચરવા. સ્ત્રી० (પદ્મચરચરવા) નનખબડ શ્રેણી વગેરેની સીમા ઉપરની રીડી (૨) કમળોની શ્રે- વેન્ડિકા

પડમચૂહ. પુ० (પદ્મચૂહ) જૈનની પદ્માકાંઠ ગ્યના

પડમસર. ન० (પદ્મસર) કમળપુખ્ત સરોવર કમળનાળુ નગાન

પડમસિરી સ્ત્રી० (પદ્મસી) રાધાની આંધમા ચક્રવર્તીની આ (રત્ન)

પડમસીહામણ ન० (પદ્મસિંહામણ) રાધા નામે મિદામન

પડમમેળ પુ० (પદ્મમેળ) નામ શ્રીકૃષ્ણના એક સાતનું નામ, જેણે મહારીગરાળી પામે દીક્ષા લીધાં દની

પડમા. સ્ત્રી० (પદ્મા) પદ્માદેવી (૨) ગણ- સના ઈન્દ્ર લીમતી પહેલી અગ્રમદિધી (૩)

નનખતિ નિશેષ (૪) પદ્માવતી નામે નીસમા તીર્થેરની માતા (૫) ચોદમા તીર્થેરની મુખ્ય સાધરી (૬) જન્મુક્તીપના

જન્મુક્તના ઈશાન ખુશુના વનમા પચાસ જોતન ઉપર આવેલી એક વાવનું નામ

(૭) એ નામની સાખા (૮) સૌધર્મ દેવ- સોખના ઇન્દ્રની એક અગ્રમદિધી

પડમાવર્ડ સ્ત્રી० (પદ્માવર્તી) અનગમનના પાચમા રંગના પ્રથમ અધ્યયનનું નામ.

(૨) દૃષ્ટ મહારાગની એક પડરાણી (૩) પશ્ચિમ દિશાના રમ્ય પરત પર

સનારી આં દિશા કુમારીમાની ચોથી. (૪) કેશિક ગમ્મતી પડગણી (૫) મહા

પદ્મરાગ્મતી પદ્માવતી દેવી (૬) રાક્ષસના લીમેન્દની બીજી અગ્રમદિધી (૭) ઉદા

યન ગમ્મતી દેવીનું નામ (૮) કનકગથ ગમ્મતી દેવી (૯) મહારાગ ગેયકની

કરણી (૧૦) દિગ્વ્યનાભ રાગ્મતી પુત્રી (૧૧) મતિશુદ્ધ ગમ્મતી ગણી (૧૨)

પાચનાથગ્મતી શાસન દેવીનું નામ (૧૩) નીસમા તીર્થેરની માતા (૧૪) ચપાના

નામ નિધિરાદનની નાણીનું નામ (૧૫) નિકના પુત્ર કાનકુમારની પત્નીનું નામ

(૧૬) મહાનન ગમ્મતી રાણીનું નામ (૧૭) અપરિવર્યની ગમ્મતાની

પડમાસળ ન (પદ્માસળ) એ નામનું એક આસન પદ્મામને મેસતુ તે

પડમિણી સ્ત્રી० (પદ્મિણી) કમનિની, રોળી પોવખી.

પડમુત્તર પુ० (પદ્મુત્તર) ના ચક્રવર્તીના પિતા

પડમુત્તરફૂડ પુ (પદ્મુત્તરફૂડ) ખંડાવરનના નામ નિમ્ન દુર્ગમાન પડેલું ફૂડ- શિખર

पडमुत्तरा. स्त्री० (पञ्चोत्तर) ओ३ ज्ञाननी
भीक्षुर्ध (२) ओ३ ज्ञाननी सा३०

पडमुपल न० (पञ्चमुपल) पञ्चकर्मण

पडर वि० (पडर) प्रयु० सा३ निशे।

पडर. वि० (पडर) शङ्करी नरे०भा
नरे०भा

पडल पु० न० (पडल) ज्ञानपानि निशे।

पडलण. न० (प्रयुक्तल) पौरा रा३ मङ्कना
ते (२) पा० पङ्कना ते

पडलिय वि० (प्रयुक्तित) अग्नि उ३०
पाङ्कय (२) मणी मयन

पडस. पु० (प्रयुक्त) पडिम नाभनो देश
(२) नि० पडिम देशभा गङ्गना०

पडस पु (प्रयुक्त) गेय २५

पडसिया स्त्री० (प्रयुक्तिया) पडिस नरे०भा
नरे०भा नीसी

पड म० (प्रयुक्त) सना०भा, प्रजातभा (२)
पूरे, पङ्कना

पडमिपार. पु० (प्रयुक्तिया) नाराणी ओ३
नानि

पडम पु० (प्रयुक्त) नरे०भा मे निशे। यध
नरे०भा, ओ३ पडतुनो सद्धमभा सद्धम
अश (२) श्रुना अमपाना प्रदेशाना
श्रुना प्रदेशभा श्रु सगा मानना० ओ३
निशे। (३) नरे०भा नरे०भा (४)
योगनरथान (५) नरे०भा प्रदेश नरे०भा

पडसम वि० (प्रयुक्त) प्रयुक्त उ३०देश
करना०, सारी रीते नरे०भा०

पडमकर्म न० (प्रयुक्तकर्म) नरे०भा प्रदेशनो
आत्म प्रदेशनी साधे धी० नी०नर स
नरे०भा थाय ते

पडमग न० (प्रयुक्तग) मोना गनु
नरे०भा

पडसधमा न० (प्रयुक्तधमा) प्रदेश धन,
निशे। नरे०भा प्रदेशउपे आत्मानि
स्थिति था० ते सिद्ध श्रुतेनु सन्धान.

पडमकर्मण न० (प्रयुक्तकर्मण) प्रदेशउपे
श्रुतिथी निशे। नरे०भा ते

पडमवंध पु० (प्रयुक्तवंध) प्रदेशउपे नरे०भा
नरे०भा

पडससंक्रम. पु० (प्रयुक्तसंक्रम) नरे०भा प्रदेशनु
सद्धमण, नरे०भा नरे०भा निशे। नरे०भा नरे०भा
नरे०भा निशे। नरे०भा नरे०भा ते

पडमि पु० (प्रयुक्तमि) अर्धकथ नरे०भा
गगन ३ नरे०भा नरे०भा आमीओ प्रतिभे।
पडमिओ दतो

पडसिणी स्त्री० (प्रयुक्तिया) पडुथी आगणी
अगुथी पडुथी आगणी, तरे०भा.

पडसिय वि० (प्रयुक्तिय) प्रदेशनो

पडमोअ. पु० (पडमोअ) वा३०

पडमोअ पु० (प्रयुक्त) आगुथी, करे०

पडमोअण न० (प्रयुक्त) प्रयुक्त, निमित्त,
का३०, तेतु

पडमोण पु० (प्रयुक्त) उपाय, साधन (२)
वीचयाय, व्यापार, प्रयुक्ति (३) प्रयुक्त
पडमोण मो०भा पडनु नाभ (४) मन,
नरे०भा, नाराणी योगका३० पुडगयनु मङ्कय
उतु ते

पडमोणकरण न० (प्रयुक्तकरण) श्रुतना व्या
पारथी रतु ते

पडमोणकिरिया स्त्री० (प्रयुक्तिया) मन
आग्निनी नरे०भा

पडमोणपद पु० (प्रयुक्तपद) प्रयुक्तपना सनना
मो०भा पडनु नाभ

पडमोणवध पु० (प्रयुक्तवध) श्रुतना प्रयुक्तथी
नरे०भापारथी यतो नरे०भा

पडमोणमड स्त्री० (प्रयुक्तमति) वा३०विवाद
प्रयुक्त मतिनो नरे०भा उ३०पयोग ३
नरे०भा ते.

पडमोणमडसंख्या स्त्री० (प्रयुक्तमतिमङ्कय)
नरे०भाविवाद प्रयुक्त मतिनी श्रुति थाय ते,
आचार्यनी योसय सपडमोणनी ओ३

પડમુત્તરા. સ્ત્રી (પદ્મા) એક જાતની
 મીઠાઈ (૨) એક જાતની સાગ
 પડમુપ્પલ નં (પદ્મપલ) પદ્મકમળ
 પડર ત્રિ (પ્રવુ) પ્રવુ રા. વિગે.
 પડર. ત્રિ (પો) ગંગી નહેમા
 પડેના
 પડલ પુ નં (પાલ) નનનિ વિગે.
 પડલળ નં (પ્રમલન) પાના નગરે મકના
 તે (૨) પા પડનુ ન
 પડલિય ત્રિ (પ્રમલિત) અગિ ઉપર
 પાકેન (૨) મળી મથન
 પડસ પુ (પ્રવુ) પડિસ નામનો દેશ
 (૨) ત્રિ. પડિસ દેશમા ગ્રહેના
 પડસ પુ (પ્રવુ) ગાય રેપ
 પડમિયા સ્ત્રી (પ્રવુ) પડિસ દેશમા
 ને મેની નરિ
 પપ મં (પ્રગ) સનારમા, પ્રખાતમા (૨)
 પૂર્વ પહના
 પપગિયાર પુ (પ્રગિયાર) નામની એક
 જાતની
 પપમ પુ (પ્રગ) જેના મે વિભાગ થઈ
 ગઈ નહિ એવો નરુનો સુદમમા સુદમ
 અશ (૨) છના અમખનાન પ્રેશમાના
 ના પ્રેશમા છના સગા માનના એક
 નિહન (૩) નેમીનો વિભાગ (૪)
 નાગરથાન (૫) મેનો પ્રેશ ૧૫
 પપસમ ત્રિ (પ્રવુ) પ્રૃષ્ઠ ઉપદેશ
 રના, સારી રીતે પ્રખાડના
 પપમકમ નં (પ્રગમકમ) મ પ્રેશનો
 આત્મ પ્રેશની સાથે થીર નીગર સ
 નથ થાય તે
 પપસમા નં (પ્રગમ) મોના મનુ
 પરિમાણ
 પપસમા નં (પ્રેશન) પ્રેશ ધન,
 વિગે. નાગર પ્રેશને આત્માની
 ગ્રિધિ થાય તે સિદ્ધ છવોનુ સરથાન.

પમ્મદેયણ નં (પ્રવુ) પ્રેશને
 હુદિધી વિભાગ પ્રેશને તે
 પમ્મવધ પુ (પ્રવુ) પ્રેશને મેનો
 નથ
 પમ્મસકમ પુ (પ્રગમકમ) કર્મ પ્રેશનુ
 સકમળ, કર્મદર્શનાન લિન અભાન
 રાગા નિધમા નામવા તે
 પમ્મસિ પુ (પ્રવુ) અર્ધકેવલ દેશનો
 મળ ૬ જેને કેથી અમામીએ પ્રતિભાધ
 પમાયો હતો
 પમ્મસિણી સ્ત્રી (પ્રવુ) પટેની આગળી
 અશુભ પામેની આગળી તર્જની
 પમ્મસિય ત્રિ (પ્રવુ) પ્રેશનાનો
 પમ્મોમ્મ પુ (પ્રવુ) વાદ્યુ
 પમ્મોમ્મ પુ (પ્રવુ) વાદ્યુ, કારકો
 પમ્મોમ્મ નં (પ્રવુ) પ્રયોગન, નિમિત્ત
 કારણ, હેતુ
 પમ્મણ પુ (પ્રવુ) ઉપાય સાધન (૨)
 હીનથાન, વ્યાપાર પ્રવૃત્તિ (૩) પ્રા
 પનાના મોગમા પનુ નામ (૪) મન
 નથન નાના મોગદાગ પુદ્ગલનુ પ્રવુ
 નુ તે
 પમ્મણકરણ નં (પ્રવુ) છના વ્યા
 પારથી નુ તે
 પમ્મણકિરિયા સ્ત્રી (પ્રયોગકિરિયા) મન
 આત્મની ચેટા
 પમ્મણવધ પુ (પ્રવુ) પ્રેશના સૂત્રના
 મોગમા પનુ નામ
 પમ્મણવધ પુ (પ્રવુ) છના પ્રયોગથી
 નાપારથી થતો નથ
 પમ્મણમદ સ્ત્રી (પ્રયોગમતિ) વાદવિવાદ
 પ્રસંગે મનિનો તર્કપે ઉપયોગ
 રવો તે
 પચ્ચોગમદસપયા સ્ત્રી (પ્રયોગમદસપયા)
 નાવિવાદ પ્રસંગે મનિની સ્કૃતિ થાય તે,
 આચાર્યની ચોસ સપદામાની એક

પ્રયોગમરણ. નં (પ્રયોગમરણ) નિયાત્રુ કરી
મરતુ તે

પ્રયોગસંપદા સ્ત્રીં (પ્રયોગસદ્) મૃદુલ્યોગરૂપ
સપત્ત મપતિ

પ્રયોગ. નં (પ્રયોગ) આશુ. (૨) વાઙ્ડી
પ્રયોગચર પું (પ્રયોગચર) મળા આડી
લાકનાં

પ્રયોગ. પું (પ્રયોગ) આશુ. (૨) વાઙ્ડી
પ્રયોગપય. પું (પ્રયોગિક) ભુઓ “ રૂપિય ”
શબ્દ.

પ્રયોગ. પું (પ્રયોગ) મરતુ

પ્રયોગી. સ્ત્રીં (પ્રયોગી) નગની અંગનો
રતનો

પ્રયોગ. પું (પ્રયોગ) દેવ, દેવ્યાં

પ્રયોગ. પું (પ્રયોગ) શાંતિનો પહેલો ભાગ,
સાગનો સમય.

પ્રયોગ. પું (પ્રયોગ) રતન, થાંતો

પ્રં. પું નં (પ્રં) કાદી, કીચડ, ગારો
(૨) પાપ

પ્રંરૂપમા } સ્ત્રીં (પ્રંરૂપમા) ચોથી નરક
પ્રંરૂપદા }

પ્રંરૂપદા ત્રિં (પ્રંરૂપદા) મળા કાદીનાડી
(૨) પાપા પાપનાડી (૩) પું રત
મળાના તથા કાદીમાનો બીજો કાદી,
નવા થજો કાદી છે

પ્રંરૂપ. નં (પ્રંરૂપ) મળા

પ્રંરૂપ. સ્ત્રીં (પ્રંરૂપ) પદ્મની નામની
નદી, મહારિદ્વની ગાર અનર નામની

પંકાવતીકી. પું (પંકાવતીકી) પદ્મની
નદીના કુડમાનો કીપ.

પંકિય ત્રિં (પંકિય) મળાનાડી

પંક્ષ પું સ્ત્રીં (પંક્ષ) પાપ, પક્ષ

પંક્ષાસણ નં (પંક્ષાસણ) બે પાપે ઉચ્ચ
અને વચમાં દળતુ આસન

પંક્ષિ પું સ્ત્રીં (પંક્ષિ) પક્ષી

પંક્ષ. નં (પંક્ષ) મરતુ આગાડી

પંક્ષ ત્રિં (પંક્ષ) પાગલો, પગ મિનાનો

પંક્ષુલ. ત્રિં (પંક્ષુલ) પાગલો, પગ મિનાનો,
ધંગડો (૨) પક્ષિ મિલેપ

પંચ ત્રિં (પંચ) પાચ, પાચની
સપ્પા

પંચંગ નં (પંચંગ) બે હાથ, બે પગ અને
મરતક એ પાચ અંગ.

પંચંગુલિ પું (પંચંગુલિ) હાથનો પગે,
(૨) હાથ

પંચંગુલિયા સ્ત્રીં (પંચંગુલિયા) એ નામની
વેન-પના

પંચંગુલિત નં (પંચંગુલિત) હાથનો પગે
(૨) હાથથી પાડેલો થાંતો

પંચરૂપિય. પું (પંચરૂપિય) ભગવાન કૃષ્ણ-
નાથ મળા, નેમના પાચે મળાનિ

કૃતિના નક્ષત્રમાં થવા દના

પંચગ. નં (પંચગ) પાચનો સમૂહ

પંચમિત્રાય પું (પંચમિત્રાય) મળા નં
અગ્નિ અને ઉપર મળેલો નાપ તે મળા-
મિ નાપ

પંચજામ પુ૦ (પચજામ) અર્ધિસાદિ પાચ
યામ-મહાનત (૨) ત્રિ૦ જેમા એ
પાચે મહાનતનુ નિરૂપયુ કરેયુ છે તે
પચણિયમ પુ૦ (પચણિયમ) સૌચ, સન્નોય,
તપ, આધ્યાય અને ઇત્ય પ્રશિધાન-
એ પાચ નિયમ

પંચતણ સ્ત્રી૦ (પચતણ) ઉદારિત આદિ
પાચ શરીર

પંચસ ન૦ (પચસ) મરણ, મૃત્યુ

પંચરિત્તાય. પુ૦ (પચારિત્તાય) પાચ અ
રિત્તાય દ્રવ્ય, ધર્મારિત્તાય, અધર્મારિત્ત
કાય, આકાશારિત્તકાય, પુરુષનારિત્તકાય,
જીવારિત્તકાય, એ પાચ અમિત્તકાય દ્રવ્ય

પંચદસ ત્રિ૦ (પચદસ) ૫૬૨

પચદિવ્ય. ન૦ (પચદિવ્ય) વસુધારા-સોના
મહોરની વૃષ્ટિ, પાચનણી ફૂનની વૃષ્ટિ,
વસ્ત્રની વૃષ્ટિ, આકાશમા દેવ દુર્લભિ
અને અહોદાન મહાદાન એવો ધ્વનિ એ
પાચ દિવ્ય

પંચધર્મ. સ્ત્રી૦ (પચધર્મ) ફીરધારી, મ-
નજીધારી, મણુનધારી અકધારી,
કીલાવણધારી એ પાચ ધારઆતા

પચનરૂ સ્ત્રી૦ (પચનરૂ) પચાણુ. ૯૫

પંચનિર્ગંધ પુ૦ (પચનિર્ગંધ) પુનાક, નકુશ,
કપાય કુશીન નિર્ગંધ, સ્નાનક એ પાચ
નિર્ગંધ

પંચપંડવ પુ૦ (પચપાન્ડવ) તુધિરિર, બીમ,
અર્જુન, નકુળ અને સહદેવ એ પાચ
પાણુવો

પંચપરમેષ્ટિમંત પુ૦ (પચપરમેષ્ટિમંત) પચ-
પરમેષ્ટી મન ' નમોઅરિહતાણુ ' વગેરે
પાચ પ

પંચપુલ. પુ૦ ન૦ (પચપુલ) મત્સ્ય બન્ધન
પિરોપ, માનના પકડવાની બળળ

પંચપુરાસાદ પુ૦ (પચપુરાસાદ) દસમા
તીર્થકં શ્રી હીનગિનાથ સ્વામી, તેમના

પાચે ઈશ્વાનુક પૂર્વાપાદા નક્ષત્રમા થયા
હતા

પંચપ્રસ પુ૦ (પચપ્રસ) ૫૬૨મા તીર્થકં
શ્રી ધર્મનાથ સ્વામી, જેના પાચ દેવા
શિક પુણ્ય નક્ષત્રમા થયા હતા

પંચમૂયગાદ ત્રિ૦ (પચમૂયગાદિ) આત્મા
આર્ પદાર્થને નહીં માનના કેવળ પાચ
મહાવૃત્તોને માનના, નામિત

પંચમ. ત્રિ૦ (પચમ) પાચમુ (૨) પુ૦
નાભિથી ઉત્તર નામુ નાસિકા મ્યાનમા
જે ખાસ ધ્વનિ વારણ કરે તે, સાત
અન્યમાનો પાચમો ન્વ

પંચમહમુતિઘ. ત્રિ૦ (પચમહામોતિઘ) પાચ
મહામત શિનાય જુદો આત્મા નથી એમ
માનનાર નારિત નિરોપ

પચમહગ્રહય ત્રિ૦ (પચનરામતિક) પાચ
મહાનત ધારણ કરના

પંચમહનય. ન૦ (પચમનય) અહિસા,
અત્ય, અસ્તેષ, બ્રહ્મચર્ય, અપરિશ્રદ એ
પાચ મહામત

પંચમહાભૂય ન૦ (પચમહાભૂત) પૃથ્વી, જળ,
અગ્નિ, વાયુ, આકાશ એ પાચ પદાર્થ

પંચમહાવીર પુ૦ (પચમહાવીર) બળદેવ
પ્રમુખ પાચ મહાવીર-મય સુભદ.

પંચમાસિયા સ્ત્રી૦ (પચમાસિકી) શિકંખુની
પાચમી પડિમા કે જેમા એક માસ
પર્યંત અજ પાણીની પાચ પાચ દાત કરપે

પંચમિત્રા સ્ત્રી૦ (પચમિકા) પાચમી, પા
ચમા નમરની

પંચમી સ્ત્રી૦ (પચમી) પાચમી તિથિ,
પાચમ (૨) પાચમી અપાલન ત્રિલકિત

પંચમુદ્રિય ન૦ (પચમૌત્રિક) માથાની ચાર
બાજુએ ચાર અને એક વચ્ચે એમ
પાચ મુદ્રિ-ચપળીથી લેાય કરવો તે
(૨) ત્રિ૦ પાચ મુદ્રિમા આવે નેટયુ

પચય. ન૦ (પચક) પચક, પાચનો સમૂ

પંચરસ પુ. (પત્રસ) તિડખો, ઢંખો, ડ-
સાયવો, ખાટો અને મીંચો એ પાંચ રસ
પંચરુચિય ત્રિ. (પચ્ચુષિક) પાંચ પ્રકારના
વર્ણનાળા

પંચલોડ્યા. સ્ત્રી. (પચ્ચલૌકિકા) શુજપરિ
સર્પ પ્રિય, હાથથી આનનાર ભુજપરિ
સર્પની એક જાતિ

પંચવણ ત્રિ. (પચ્ચર્ણ) પચ્ચગી
પંચવણા. સ્ત્રી. (પચ્ચર્ણા) ચૌદમા તીર્થ-
કરની મંત્રના પાવખીતુ નામ.

પંચવન્ન પુ. (પચ્ચર્ણ) મળો, નીલો રાતો,
પીળો અને ધોળો એ પાંચવર્ણ-ગ

પંચવ્રાહ્મણ સ્ત્રી. (પચ્ચવ્રાહ્મણ) પચ્ચવોધ છા-
પ્રિય

પંચસદ્ધિ સ્ત્રી. (પચ્ચસદ્ધિ) પાસડ, ૬૫

પંચસત્તરિ સ્ત્રી. (પચ્ચસત્તરિ) પચ્ચોતેર

પચ્ચસિન્નિલચ ત્રિ. (પચ્ચસિન્નિલ) પ્રાણ-
તિપાતપિરમણા પાંચ મહાનતરૂપ
શિક્ષાથી ગિક્ષિત થયેલ

પંચસિંહ. ત્રિ. (પચ્ચસિંહ) પચ્ચશિખ-જેના
ખાગમેનાગા ઉનાગવામા આ-ચા નથી
તે

પચ્ચસીદ્ધ સ્ત્રી. (પચ્ચસીદ્ધિ) પચ્ચામી, ૮૫

પંચસુણ. ન. (પચ્ચસુણ) પાંચ પ્રાણિ
વધસ્થાન

પંચસેલ. પુ. (પચ્ચસેલ) } લવણો
પંચસેલગ. પુ. } (પચ્ચસેલક) } દધિમા
પંચસેલય. પુ. } } રહેલ
અને પાંચ પડોતોમા વિભૂતિ એક
નાનો હીપ.

પંચહત્તરિ. સ્ત્રી. (પચ્ચહત્તરિ) પચ્ચોતેર

પંચહથુત્તર. પુ. (પચ્ચહથુત્તર) લગવાન
મહારીરસ્વામી, જેના પાંચ મ્હયાળિક
ઉત્તમ કાચુની નક્ષત્રમા થયા હતા

પંચાણુડચ. સ્ત્રી. ન. (પચ્ચાણુડચ) પચ્ચાણુ
૮૫.

પંચાણુડ સ્ત્રી. (પચ્ચાણુડ) પચ્ચાણુ

પંચાણુ પુ. (પચ્ચાણુ) સિંહ, વાધ

પંચાણુલ્લચ. ત્રિ. (પચ્ચાણુલ્લચ) હિંસા,
અસત્ય, ચોરી. મૈથુન અને પરિશુભા
આશિક લાગનાળા

પંચાલ પુ. (પાચાલ) પચ્ચાળદેશ, આર્ય
દેશમાનો નરમો

પંચાલિયા સ્ત્રી. (પાચાલિકા) દુપદ રાગની
દીકરી, દોપદી

પંચાસ સ્ત્રી. (પચ્ચાસ) પચ્ચાસ

પંચાસર. પુ. (પચ્ચાસર) પ્રાણાતિપાત,
મૃત્યાનાદ, અદતાદાન, મૈથુન અને પરિશુદ
એ પાંચ આશ્વ-કર્મ આવવાનાં દ્વાર

પચ્ચાસીદ્ધ. સ્ત્રી. (પચ્ચાસીદ્ધિ) પચ્ચાસી, ૮૫

પંચિદિય ત્રિ. (પચ્ચેદિય) જેને આખ,
કાન, નાક, જિહ્વા અને શરીર એ પાંચ
ઇન્દ્રિય હોય તે. (૨) ન. આખ, નાક,
કાન, જીભ અને રૂપદર્શ એ પાંચ ઇન્દ્રિય

પંચિદિયતિરિક્ષજોણિય. ત્રિ. (પચ્ચેદિય-
તિરિક્ષજોણિય) તિર્યક પચ્ચેદિય છા

પંચર ન. (પચ્ચર) પીંજર, પાંજર

પંચરદીપ. પુ. (પચ્ચરદીપ) કાનસ સતિત
દીવો

પંચલિ. પુ. સ્ત્રી. (પાચલિ) કરપુત્ર, ગ-
જાનિ, જોખો.

પંચલિડ પુ. (પાચલિડ) ખે હાથ જેડી
મસ્તકે લગાડના તે

પંચલિકટ ત્રિ. (પચ્ચલિકટ) જેણે પ્રણામ
કરવાને ટાચ જોડેલા છે તે

પંડચ. } પુ. (પચ્ચક) નામદ, નપુસક

પંડગ } (૨) ન. મેર પડનની ચૂનિમ-
શિખ ઉપરનુ વન (૩) પાખડ પાપ

પંડગણ ન. (પાચકુવન) મેડના શિખ
ઉપરનુ વન

પંડવ પુ. (પાચવ) પાકુ તમના પુત્રો,
પાંચ પાડવો

પંડિત નં (પાંડિત્ય) પંડિતાર્થ
 પંડિય ત્રિં (પંડિત) પંડિત, ડાહ્યો, વિચ
 ક્ષણ (૨) પું સર્વ વિરતિ, શ્રમણ, સાધુ
 પંડિયમરણ. નં (પંડિતમરણ) પંડિતભાવ
 સહિત સમાધિ પરિણામે મરણ થાય ને.
 પંડિયમાણ ત્રિં (પંડિતમણ્ય) } પંડિત
 પંડિયમાણિ ત્રિં (પંડિતમાણિ) } નલિના
 પોતાને પંડિત તરીકે માનનાર, દુર્વિદ્ય
 પંડિયવોરિય નં (પંડિતવોરિય) પંડિતવીર્ય,
 જ્ઞાનસહિત શક્તિ, સાધુનું આત્મગુણ
 પંડિયાર્થ. સ્ત્રી (પંડિતાર્થ) પંડિતાર્થ સ્ત્રી.
 (૨) પાપથી સર્વથા નિવૃત્ત થયેલ
 (સાધી)
 પંડુ. ત્રિં (પાંડુ) શીકું, સફેદ, પડી ગયેલું.
 (૨) પું પાકું નામનો રોગ (૩) શિયામિરોષ
 પંડુશ્વ. પું (પાંડુશ્વ) અકર્તાના નવ
 નિધાનમાનું એક
 પંડુલ્ય. ત્રિં (પાંડુલ્ય) એત રંગનું બનાવેલ
 પંડુલ્યલસિલા. સ્ત્રી (પાંડુલ્યલસિલા) મેરૂ
 પંડુલ્યલસિલા સ્ત્રી (પાંડુલ્યલસિલા) ની
 ચૂનિકાની દક્ષિણે પાંચ વનને દક્ષિણ હડે
 અર્ધ અદ્રાકારે પાંચસો જોગનની લાખી
 અને અઢીસો જોગનની પહોળી મેરૂ
 પંડુલ્યલસિલા એક શિના
 પંડુમહ. પું (પાંડુમહ) સમૂત્પત્તિવિજયના
 શિષ્ય
 પંડુમતિયા. સ્ત્રી (પાંડુમતિયા) કષ્ટ પીળી
 અને કષ્ટ સફેદ માત્રી
 પંડુમહુરા. સ્ત્રી (પાંડુમહુરા) કૃષ્ણ વાસુદેવ
 તરફથી દેશવટો મળ્યા બાદ પાંડવોએ
 દક્ષિણ સુધી ને કામે રસાવેલી એ નગરી
 પાંડવોની રાજધાની
 પંડુર. ત્રિં (પાંડુર) ધોળુ શ્વેત સફેદ
 (૨) પું ધોળોરંગ
 પંડુરા પું (પાંડુરા) એ નામના દક્ષિ-
 હુમા થયેલ એક પરિમાજક.

પંડુરતલ. નં (પાંડુરતલ) જેનું મોપતળીયું
 સફેદ હોય તેનું ધર
 પંડુરાય પું (પાંડુરાય) પાંડુરાય
 પંડુરિય. ત્રિં (પાંડુરિય) પાંડુર વર્ણવાનું
 બનાવેલ
 પંડુરોગ પું (પાંડુરોગ) પાંડુરોગ, જેથી
 શરીર શીકું અથવા નવેલો એક રોગ.
 પંડુચક્ષુણિયા સ્ત્રી (પાંડુચક્ષુણિયા) એ
 નામની સાખા
 પંડુસિલા સ્ત્રી (પાંડુસિલા) મેરૂ પંડુલ્યની
 ચૂનિકાની પૂર્વ દિશી અર્ધ અદ્રાકારે પા-
 ચસો જોગનની લાખી અને અઢીસો
 જોગન પહોળી એવી એક અભિષેક શિના
 પંડુસેણ. પું (પાંડુસેણ) પાંડુસેન નામે
 પાંડવ કુમાર
 પંડુ. ત્રિં (પાંડુ) પું, નકાઈ, ખરાબ,
 હવકું, રસ વિનાનું. (૨) જમતા બાકી
 રહેલ ખોરાક (૩) ધર્મ જીવેલ અર્થ (૪)
 નં ખરાબ લક્ષ્ય. (૫) અપશબ્દ ગાળ
 (૬) ત્રિં અન્યત્રી, અનિત્ય (૭) કન્દિય
 પ્રતિકૂળ (૮) દરિદ્ર, નિર્ધન (૯) છૂટું,
 કામ્યુ પુટ્યુ (૧૦) વ્યાપ્ત વિનષ્ટ
 પંડુલ્ય. નં (પાંડુલ્ય) અધર્મ-નીચ કુળ,
 હવકી ગતિ
 પંડુચરણ ત્રિં (પાંડુચરણ) પું, ૭ કે વધેલા
 આહારની અવેળા કરનાર, અભિગ્રહ
 વિશેષ ધારી સાધુ-તપસ્વી
 પંડુજીવિ. ત્રિં (પાંડુજીવિ) પું, ૭ આહાર
 કરી છુટનાર
 પંડાવણ. નં (પંડાવણ) સાધુકથી મારતું તે
 પંડાહાર. ત્રિં (પાંડાહાર) લખુ સકુ ખાનાર
 પંડિ. સ્ત્રી (પંડિ) પંડિત, શ્રેણી.
 હાર
 પંડ. પું (પંડિ) મરતો માર્ગ
 પંડુકુટ્ટણ પું (પાંડુકુટ્ટણ) વાટપાકું, રસ્તો
 છુટનાર.

પંથકોટ્ટ. ત્રિં (પાન્થકુટ્ટ) વાટપાહુ; રસ્તે
હુટનાર.

પંથગ. પું (પાન્થક) પંથકનામે શેલક
રામના એક મત્રી. (૨) એક જોત મુનિ.

પંથદાસ. પું (પાન્થદાસ) ધના શેકનો પંથ
નામનો દાસ.

પંથય. પું (પાન્થક) જુઆ “પંથગ” શબ્દ.

પંથિય. પું (પાન્થક) પટેમાર્ગ; મુસાફર.

પંસુ. પું (પાંસુ) ધૂળ; રેતી.

પંસુલાર. પું (પાંસુલાર) લવણ; મીઠું.

પંસુપિસાય. પું સ્ત્રી (પાંસુપિસાય) ધૂળના
લેપથી પિસાય જેવો દેખાય તે.

પંસુલિયા. સ્ત્રી (પાંસુલિયા) પાંસળી.

પંસુલુતિ. સ્ત્રી (પાંસુલુતિ) ધૂળના વૃદ્ધિ
ઉપરથી શુભાશુભ જાણવાની વિદ્યા. (૨)
ધૂળની વૃદ્ધિ.

પંકંથક. પું (પ્રકંથક) ઉત્તમ જાતનો
એક ઘેડો; ઘેડાની એક ઉત્તમ જાત.

પંકંપ. પું (પ્રકંપ) ધૂળરો.

પંકંપિય. ત્રિં (પ્રકંપિય) પ્રકંપયુક્ત.

પંકંટ. ત્રિં (પ્રકંટ) પ્રકંપયુક્ત.

પંકંપિય. ત્રિં (પ્રકંપિય) કલ્પેલું, અના-
વેલું (૨) નં પૂર્વોપાજિત દ્રવ્ય.

પંકંપ. પું (પ્રકંપ) ઉત્કૃષ્ટ આચાર; ઉત્તમ
આચારજ્ઞ. (૨) એ નામનું આચારંગ
મત્રનું એક અધ્યયન. (૩) વ્યવસ્થાપન.

પંકંપમથ. પું (પ્રકંપમથ) ‘ નિશીથ ’
રત.

પંકંપ. નં } (પ્રકંપ) પ્રકૃષ્ટપણે
પંકંપિયા. સ્ત્રી } કરવું; રચવું.

પંકામ. ત્રિં (પ્રકામ) અતિદય; ધણ. (૨)
પું પ્રકૃષ્ટ અભિલાષ.

પંકિણ. } ત્રિં (પ્રકીર્ણ) વિખરેલું.
પંકિન્ન. } વેરેલું.

પંકુવ્યય. ત્રિં (પ્રકાક) પ્રાચશિત લખ
અત્યંત શુદ્ધ મેળવનાર.

પંક. ત્રિં (પંક) પંકવેલ; પાકેલ; રાંધેલ.
પંકગ. પું (પંકગ) એ નામનો એક
અનાર્ય દેશ. (૨) ત્રિં તે દેશમાં
રહેનાર.

પંકગિય. ત્રિં (પંકગિય) પંકગદેશવાસી.

પંકગી. સ્ત્રી (પંકગી) પંકવણ નામના
અનાર્ય દેશમાં જન્મેલી દાસી.

પંકમ. નં (પ્રકમ) પરાક્રમ; ઉદ્યોગ;
પ્રયોગ કરવો તે.

પંકમમહી સ્ત્રી (પ્રકમમહી) ફેર લાવવાની
વિદ્યા.

પંકમ. ત્રિં (પંકમ) થોડું કાચું અને
થોડું પાકું; કાચુ પાકું.

પંકમટ્ટગા. સ્ત્રી (પંકમટ્ટગા) પાકી ઇંટ.

પંકીલિય. ત્રિં (પ્રકીલિય) કીડા કરેલ.

પંક્ષ. પું (પક્ષ) પખવાડીયું; પંદર દિવસ.
(૨) પાંચ; પડખું; બાજુ. (૩) પક્ષ;
વર્ગ. (૪) પાંખ; પીચું. (૫) સ્ત્રી
ધરતી છત (જળ) ની પાંખ. (૬) હેતુ
અને સાધ્યનો આશ્રય; અનુગિતિનું
એક અંગ.

પંક્ષગ્ર. પું (પક્ષ) પંખો; વિજ્ઞાન.

પંક્ષગ્રો. ગ્રં (પક્ષગ્ર) પડખે; જોડાજોડ.

પંક્ષદ. પું (પ્રકંદ) મતિ કરવી; જવું.
(૨) કુદી પડી મરવું તે.

પંક્ષદોલગ. પું (પંક્ષદોલગ) પક્ષીઓનો
હિચકો.

પંક્ષગ. ત્રિં (પક્ષગ) એક પખવાડીયું
રહેનાર; પખવાડીયાની રિયતવાળું.

પંક્ષપિંડ. પું નં (પક્ષપિંડ) આસન
વિશેષ.

પંક્ષવાહા. સ્ત્રી (પક્ષવાહુ) ધરતી પાંખમાં
આડસરનો બકાર નીકળતો ભાગ.

પંક્ષરા. સ્ત્રી () અથ સેના.

પંક્ષલિય. ત્રિં (પંક્ષલિય) સ્ખલિત થયે-
લું; પડેલું.

પન્થારિય પુ. (પ્રથારિય) અનાય દેશ
રિશેષ (૨) પુ. અ. તે દેશના
ગહેરાઓ

પન્થાલ. ન. (પ્રથાલ) ધોડુ તે
પન્થાલણ. } ન. (પ્રથાલન) ધોડુ, સ્થા
પન્થાલન } કરેલું તે
પન્થારિય વિ. (પ્રથારિય) ધોડ્યેલું.
સાદ કરેલું

પન્થાસાય. ન. (પન્થાસ) પશિના આકાર
જેડુ આસન, ચક્ષાસન.

પન્થિલ પુ. સી. (પન્થિલ) પાટી

પન્થિલકાયલ. ન. (પન્થિલકાયલ) એ નામની
કોશિક ગોત્રની એક શાખા

પન્થિલ્લ. વિ. (પ્રથિલ) નાખેલું, ફેંકેલું

પન્થિલ્લ વિ. (પન્થિલ) પન્થાલીઆલું
(૨) પાખી, પુનઃ અને અપાવત્ત
(૩) જોના પક્ષમાં ઘણા માણસો
હોય તે

પન્થિલ્લયા સી. (પ્રથેલ) ફેંકેલું તે

પન્થિલ્લિય. પુ. (પન્થિલ્લિય) પિન્થા
જેના પક્ષ રિતેય

પન્થિલ્લિય વિ. (પ્રથોલિય) આગો દીધેન.
અપખોડેય

પન્થિલ્લિય વિ. (પ્રથિલ) સ્થાપ પામેલું.
આકૃષ્ટ અનેન

પન્થેય પુ. (પ્રથેય) ફેંકેલું, નાખેલું (૨)
કાળાથો

પન્થોલ. પુ. (પ્રથોલ) પન્થાલ, પડિલે-
લથોનો એક મંદાર

પાઈ સી. (પ્રથિ) કમનો સ્વસ્થાન (૨)
મન્થા, લોક (૩) શરીર કે મનનું બધા
રણ, તાસીર (૪) પ્રકૃત અર્થ (૫)
કર્મનો જો

પાઈર્થ પુ. (પ્રથિર્થ) કર્મનો પ્રકૃત-
સ્વસ્થાવરણે અન્થ થાય તે

પાઈર્થકામ પુ. (પ્રથિર્થકામ) કર્મની એક

પ્રકૃતિમાં બીજી પ્રકૃતિનો પરિણામ
થાય તે.

પાઈટ પુ. (પ્રથટ) પાક રિતેય

પાઈટ્ટા પુ. (પ્રથટ્ટા) એક જાતનો બા-
નો, આનોદ આઝારે ચોખુણો ચોટલો.
(૨) ચરીસાની પાઈનો ચોગમે

પાઈટ્ટ વિ. (પ્રથટ) કરેલું (૨) આનોદ.
(૩) ઉત્પન્ન કરેલું.

પાઈટ્ટ. વિ. (પ્રથટ) પ્રસિદ્ધ, જાહેર.

પાઈટ્ટા ન. (પ્રથટ) પ્રકારાલું, ખૂંટું કરેલું

પાઈટ્ટ સી. (પ્રથટ) જુઓ “ પગલ ”
સંદ

પાઈટ્ટિય વિ. (પ્રથટિય) પ્રથટ થયેલ;
ખૂંટું પડેલ, જાહેર થયેલ.

પાઈટ્ટિય ન. (પ્રથટિયર્થ) પ્રકૃતિરૂપે
પ્રધાયેલ કર્મ.

પાઈટ્ટ. પુ. (પ્રથ) મોટી ખાડ, ખાડો

પાઈટ્ટ સી. (પ્રથટિ) જુઓ “ પગલ ”
સંદ

પાઈટ્ટ પુ. (પ્રથ) આચાર, સદાચાર. (૨)
સાધુનો આચાર બતાવનાર શાસ્ત્ર

પાઈટ્ટિય વિ. (પ્રથિય) પ્રકૃતિય, ધર્મિય

પાઈટ્ટ ન. (પ્રથાન્થ) અડાધ, ધૃષ્ટતા.

પાઈટ્ટ. વિ. (પ્રથાન્થ) પીર, ગ્રેહ (૨)
ધર્મ

પાઈટ્ટિય વિ. (પ્રથિય) મગર, ધર્મ

પાઈટ્ટિય વિ. (પ્રથોવિય) દાતરનાં

પાઈટ્ટ. વિ. (પ્રથટ) ચાપલું, મંત્રુત. (૨)
ન. અધિકાર, પ્રસ્તાવ

પાઈટ્ટ. ન. (પ્રથટ) પ્રકરણ અન્થ.
(૨) અધિપતિ, પ્રસ્તાવ.

પાઈટ્ટિય વિ. (પ્રથિય) કોટી, શરીરે
મળી ગયેલ

પાઈટ્ટિય પુ. (પ્રથ) અધિકતા

પાઈટ્ટિય વિ. (પ્રથિય) અરી ગયેલ, મળી
ગયેલ

પગાઢ ત્રિં (પ્રગટ) તીવ્ર, કંઠ્ય, નીલ્ય
(૨) અત્યંત વધુ.

પગામ. ત્રિં (પ્રસામ) અતિશય, ધાતુ

પગાર પું (પ્રકાર) પ્રકાર, બેદ (૨)
આદિ, વગેરે

પગાસ. પુ (પ્રકાશ) પ્રકાશ, તેજ, ઉદ્યોત
(૨) ખુલ્લું (૩) ત્રિં સરખું, પુનઃ,
સમાન (૪) પું ક્રોધ યુસ્મે

પગાસણયા } સ્ત્રીં (પ્રવાસન) પ્રવશિત
પગાસણા. } કરેલું, પ્રગટ કરેલું

પગાસય ત્રિં (પ્રવાસક) પ્રકાશ કરનાર

પગાસિય ત્રિં (પ્રકાશિત) પ્રકાશેન

પગાસિયા. સ્ત્રીં (પ્રકાશિકા) પ્રકાશ કરનારી.

પગિટ્ટ. ત્રિં (પ્રટ્ટ) મજામૂત, પુષ્ટ, ઉત્તમ

પગે. જનં (પ્રગ) પ્રભાતમા, સનાતમા

પગાહ. પું (પ્રમહ) પડકાર, પ્રહાર કરેલું
(૨) રાસ, દોડી (૩) ઉપધિ, ઉપકરણ
(૪) નાયક, મુખી.

પગાહિય. ત્રિં (પ્રણીત) લાધેલું, પ્રહાર
કરેલું

પગાહિયાં. સ્ત્રીં (પ્રણીતા) પિંડેપણના
સાત પ્રકારમાનો ઝડા પ્રકાર, જે આ-
હાર મુદરથે પોતાના વાસણમા ખાના
માટે લીધો છે તેમાથી સાધુને બહોગવે તે

પર્વકમણ } નં (પ્રવકમણ) મુશ્કેલ કે
પર્વગમણ. } ૧૬મણવડે જમીન ઉપર વસ-
ણને આવડુ તે (૨) આગક જમીન
ઉપર મુશ્કેલર આવવા સીધે સારે કઠ-
વામા આવતો સરદાર

પવલિષ્ઠ. ત્રિં (પ્રવલિત) અનાયમાન
થયેલ, નીકળી ગયેલ

પવોદય. ત્રિં (પ્રવોદિત) પ્રેરણા કરાવેન

પચઅ ત્રિં (પ્રવય) જ્ઞાન (૨) નિમિત્ત
(૩) પું વિશ્વાસ, ભરમો

પચાઅ ત્રિં (પ્રવચ્ચિ) પ્રત્યય-હિન્દય
અને અનિવિયગ્ન નિમિત્ત ત્રી ઉપગમ.

(૨) આનાંદર, વિશ્વાસપાત્ર (૩) નં
શ્રુતજ્ઞાન, આગમજ્ઞાન

પચંગ. નં (પ્રત્યક્ષ) શરીરના અન્યરના
અન્યવો, નેન નખ વગેરે ઉપાગ

પચંત પું (પ્રત્યન્ત) પાસે, નજીક (૨)
ત્રિં અત્યંત નીચ, અત્યંત.

પચતિગ } ત્રિં (પ્રાત્યન્તિક) સીમાડે
પચંતિય } આવેન, પ્રાત ભાગમા રહેલ

(૨) પું પર્વતની સમીપનો પ્રદેશ

પચન્ન નં (પ્રત્યક્ષ) આત્માને હિન્દિયોની
મદ્દ વિના પદ્યથેના સાક્ષાત્ યોગથી
થતુ જ્ઞાન (૨) હિન્દિયોથી ઉત્પન્ન થતુ
જ્ઞાન

પચન્નજં. જનં (પ્રત્યક્ષ) રખર, નગર આગળ

પચન્નજાણ. નં (પ્રત્યાજ્ઞા) શ્રાવકનું દશમુ
નન (૨) પાપના ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા, સાન-
ધ્યોગની નિવૃત્તિ (૩) આવશ્યકના છંદા
અધ્યયનનું નામ (૪) પ્રત્યાખ્યાન સ-
બધિ હરીકેતનાજો નવમો પૂર્વ

પચન્નજાણકિરિયા સ્ત્રીં (પ્રત્યાજ્ઞાનક્રિયા)
સૂચકગમ સનના બીજા શ્રુતરકધના ચોથા
અધ્યયનનું નામ

પચન્નજાણનં નં (પ્રત્યાજ્ઞાનક) બાળકની
રક્ષા માટે રાખવામા આવતી આધા

પચન્નજાણપ્રવાય પું (પ્રત્યાજ્ઞાનપ્રવાદ) પ્ર
ત્યાખ્યાનના અધિકારનાજો ૧૪ પ્રવર્તમાનો
નવમો પૂર્વ

પચન્નજાણાવરણ નં (પ્રત્યાજ્ઞાનાવરણ) જેની
અસર નધારેમા વધારે ચાર મહિના સુધી
રહે છે અને જે સર્વ નિરતિપણુ પ્રાપ્ત
થતા દે નહિ તે દાસ, કપાલના ચા-
પરદારમાનો ત્રીજો પ્રકાર

પચન્નજાણિ. ત્રિં (પ્રત્યાજ્ઞાનિ) ત્યાગી,
પચન્નજાણ કરનાર

પચન્નજાણી. સ્ત્રીં (પ્રત્યાજ્ઞાના) નિર્ગેધ
કરનારી ભાસ

પચ્ચમ્નાય. ત્રિ. (પ્રચારયાત) નિયમ લીધેલું,
પ્રતિજ્ઞા કરેલી, ત્યાગ કરેલું

પચ્ચમ્નાયય ત્રિ. (પ્રત્યક્ષયાયક) ત્યાગ
કરનાર

પચ્ચમ્નિ પુ. (પ્રચિન્ન) પ્રત્યક્ષ-કરનાર
જ્ઞાનને ધરનાર, કેનજી

પચ્ચમ્નિ પુ. (પચિમ) પશ્ચિમદિશા

પચ્ચમ્નિદિશા સ્ત્રી. (પચિમદિશા) પશ્ચિમ
(આશ્વમેધી) દિશા

પચ્ચમ્નિમા. સ્ત્રી. (પચિમા) પશ્ચિમદિશા

પચ્ચમ્નિમિત્ર. ત્રિ. (પાશ્ચાત્ય) પશ્ચિમ દિશા
સમધી, પશ્ચિમનું

પચ્ચમ્નિનુત્તરા. સ્ત્રી. (પચિમોત્તરા) નામના
પુણે. પશ્ચિમ અને ઉત્તરની વચ્ચેનો
પુણે.

પચ્ચમ્નિયા સ્ત્રી. (પ્રત્યક્ષિયા) મહા લેકોના
એક પ્રકારનું કર્ણ

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પ્રત્યર્થિક) પ્રતિરક્ષી, દુશ્મન

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પચિન) પશ્ચિમ દિશાગતું
(૨) નં. પશ્ચિમ દિશા

પચ્ચમ્નિયા સ્ત્રી. (પચિના) પશ્ચિમદિશા

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પાશ્ચાત્ય) પશ્ચિમદિશા
તરફનું પશ્ચિમનું

પચ્ચમ્નિનુત્તરા સ્ત્રી. (પચિમોત્તરા) પશ્ચિમ
અને ઉત્તર દિશા વચ્ચેનો પુણે, નામના
પુણે.

પચ્ચમ્નિય ત્રિ. (પ્રત્યાનુવૃત્ત) નિહાવેલું (૨)
દાકેડું.

પચ્ચમ્નિય નં. (પ્રત્યાનુવૃત્ત) સમર્પણ, પાછું
સોંપી દેલું તે (૨) નિવેદન કરતું જાણી
તું તે

પચ્ચમ્નાસ પુ. (પ્રચાન-યાત) નિયમન પ્રત્યક્ષ
આગળ

પચ્ચમ્ પુ. (પ્રચય) વિશ્વાસ ભર્યો (૨)
હેતુ કારણ નિમિત્ત (૩) નિહાનિ
વગેરેના પ્રત્યક્ષ (૪) પ્રતીતિ મોઢ (૫)

નિર્ણય, નિશ્ચય (૧) શપથ (૭) જ્ઞાનનું
કારણ

પચ્ચમ્નાય. નં. (પ્રચમ્નાય) સમનું સમા-
ધાન કરતું તે (૨) પ્રતિનયન ખડન.

પચ્ચમ્નાય પુ. (પ્રચનાય) દોષ ગેરતામ
(૨) નિમ્ન, અનનસય

પચ્ચા. સ્ત્રી. (પચા) નેકપાળ તથા ચક્ર
સૂર્યની યાજ્ઞ પાઠિદ્-અગ્નિ (૨) એક
જાતનું નામ

પચ્ચાઉદગ્રાયા નં. (પ્રચાર્તન) પાછું ફરતું,
આવર્તન કરતું

પચ્ચામ્નિ સ્ત્રી. (પ્રત્યાપનિ) ગોચરીની ના
વીધિમાની બીજી રીધિ જતા એક
પક્ષિમા મિત્રા બધા નામના વગેરેની
બીજી પક્ષિમા મિત્રા હો તે

પચ્ચામ્નિ ત્રિ. (પ્રત્યાપન) પાછું આવેલું
(૨) નં. પ્રત્યાગમન

પચ્ચાજાય ત્રિ. (પ્રચાજાત) ઉત્પન્ન થયેલ,
જન્મેન

પચ્ચાવિચિત્ર નં. () પદ્મનાભ નામના
ધારને કુળને જનાવેલું રત્નેદ્રગ્ધ.

પચ્ચામિત્ર પુ. નં. (પ્રત્યમિત્ર) પડોશનો દુ-
શ્મન, સીમાડાનો પ્રતિરક્ષી (૨) પ્રથમ
મિત્ર અર્થ પડી દુશ્મન થયેલ હોય તે

પચ્ચામ્નિ ત્રિ. (પ્રચાયક) } જાણનાર
પચ્ચામ્નિ ત્રિ. (પ્રચાયક) }

પચ્ચામ્ના સ્ત્રી. (પ્રચાનાતિ) ઉત્પત્તિ, જન્મ
અર્થ

પચ્ચામ્નાય. ત્રિ. (પ્રચાનાત) જન્મ પામેલ
અવતરેન (૨) નં. પુનર્જન્મ

પચ્ચાનદ્ પુ. (પ્રચાર્તન) આવર્તનની
પચ્ચાનદ્. } સામે આવર્તન ચક્ર સામે ચક્ર

પચ્ચાનરય પુ. (પ્રચાનરય) મધ્યાદ્ય રીતો
સમય, ત્રીજો પહોર

પચ્ચાસન. ત્રિ. (પ્રચાપન) સમીપમ રહેન
પચ્ચાસિ ત્રિ. (પ્રચાસિન) બીજીવાગ આગ

પચ્ચુગાચ્છણ્યા સીં (પ્રત્યુદ્ધમતા) અ-
ભિમુખ ગમન.

પચ્ચુત્તર પું (પ્રત્યુત્તર) ઉત્તર ત્યાજ્ય
પચ્ચુત્થય } ત્રિં (પ્રત્યુત્થય) પચ્ચુત્થય
પચ્ચુત્થય } દાંડુ, ગિજાવેતુ

પચ્ચુપ્પરાણ ત્રિં (પ્રત્યુપ્પરાણ) વર્તમાનકાળનું,
આનતા સમયનું (૨) ઋણુચ્ચનામનો
તથ સાત તથામનો એક

પચ્ચુરસ નં (પ્રત્યુરસ) ઝાતી રક્તમે સ
મુખ

પચ્ચુચ્ચાર. } પું (પ્રત્યુચ્ચાર) ઉપકારને
પચ્ચુચ્ચાર } બંને ઉપકાર.

પચ્ચૂસ. નં (પ્રત્યુચ્ચ) પ્રાત કાગ પગેલીઉ
પચ્ચામિ નં () સમુખ આગમન,
સામેયુ કરતુ તે

પચ્ચોલિષત્ત ત્રિં (પ્રત્યુલિષત્ત) ઉચ્ચે ૪૪
પાડુ તીચે પડેન

પચ્ચોચિદ નં (પ્રત્યુચિદ) નદીના કાંઠા
પામેતી બેખડ (૨) ત્રિં દાંડેન

પચ્છ ત્રિં (પચ્છ) દિતકારક, દિનમરી

પચ્છમ્. પું (પ્રત્યુચ્છ) પડેડી, ઓપડ

પચ્છણ નં (પ્રત્યુચ્છ) થોડી થોડી

પચ્છણા સીં } આમડી તાડી-બેની તે

પચ્છણ ત્રિં (પ્રત્યુચ્છ) ગુમ, બાનુ

પચ્છણપદ પું (પ્રત્યુચ્છણ) જાર, ઉપપતિ

પચ્છસ્. ત્રિં (પચ્છ) ઉત્તગર્ભ પાડનો

અર્ધભાગ

પચ્છન્ન ત્રિં (પ્રત્યુચ્છ) ગુમ, નગરે ન દેખાય

એ

પચ્છય પું (પ્રત્યુચ્છ) રત્ન મિશે પડેડી

પચ્છયધુવ. નં (પ્રત્યુચ્છ) પાડુ ૪૦

પચ્છ મં (પચ્છ) ૧૩ પાડગથી (૨)

પચ્છિમ ત્રિં (પ્રત્યુચ્છ) દાંડુ

પચ્છાચ્છ ત્રિં (પચ્છ) નિરાશરૂપ કરન

(૨) નાપુને તે ઉતારી શુદ્ધ બનેન

(૩) પસાગ થયેન, અતીત થયેન

પચ્છાકમ્મ નં (પચ્છાકમ્મ) સાધુ સાધ્વીને
આહાર બોરાવી તે નિમિત્તે સચેત
પાણીથી વાસણ વગેરે ધોવા તે, પચ્છાક
મંદોપ, આહાર સમ્પદી એક દો

પચ્છાગ પું (પ્રત્યુચ્છાગ) પડેડી, બદન ઉપર
ઓડાના નર, સાધુના ચોદ ઉપગ્રહ
માનુ એ

પચ્છાણ્ણતાર પું (પચ્છાણ્ણતાર) પસ્તાવો,
પચ્છાણ્ણ

પચ્છાણ્ણપુત્રી સીં (પચ્છાણ્ણપુત્રી) પાડગથી-
ઉચ્ચેથી અનુક્રમ ગણવો તે

પચ્છાતાય પું (પચ્છાતાય) પસ્તાવો, અનુ
તાય

પચ્છાતાયિય. ત્રિં (પચ્છાતાય) પચ્છાતાય
પસ્તાય

પચ્છાદણ નં (પ્રત્યુચ્છાદણ) દાંડુ તે

પચ્છાનિચાઈ ત્રિં (પચ્છાનિચાઈ) પાડગથી
સરી પનાગ, ચારિત્ર લીધા પડી તેને
ઝેડી દેના

પચ્છાપુર. મં (પચ્છાપુર) આમળ
પાડગ

પચ્છામાગ પું (પચ્છામાગ) પાડવો
દિઓ.

પચ્છાચણ. નં (પ્રત્યુચ્છાચણ) ૭૫ ઉપરનું એક
આનદનનું પડ

પચ્છાચણા સીં (પ્રત્યુચ્છાચણ) આદર,

પચ્છાચણી સીં (પ્રત્યુચ્છાચણી) પડેડી

પચ્છાચાર પું (પચ્છાચાર) પચ્છાચાર

પચ્છાચાર પું (પચ્છાચાર) પચ્છાચાર

પચ્છાચાર પું (પચ્છાચાર) પચ્છાચાર

પચ્છાચાર પું (પચ્છાચાર) પચ્છાચાર

પદ્યસંયમ પુ (પદ્યસંયમ) પાઠ્યથી
પરિચિત થયેના શુભોનો સસ્તર-મીર્તન
રુતુ તે (૨) ભિક્ષાનો એક દોર

પદ્યસંયમ ત્રિ (પદ્યસંયમ) પાઠ્યથી
પરિચિત થયેના સ્ત્રી સાસુ સમરા વગેરે
પદ્ધિત નં (પ્રાચીન) જેથી પાપનો
નાશ થાય તેનું તપ

પદ્ધિત ત્રિ (પદ્ધિ) પાઠ્ય, પાઠ્યનું
(૨) અન્તિમ (૩) નં પદ્ધિ દિશા

પદ્ધિતકાલ પુ (પદ્ધિતકાલ) પાઠ્યનો
વખત સનેખાણનો સમય અનુકૂળ

પદ્ધિતમ્મ નં (પદ્ધિતમ્મ) ઉત્તરાર્ધ ઉત્તરનો
આરંભ ભાગ

પદ્ધિતસલેહણા સ્ત્રી (પદ્ધિતસલેહણા)
છેલ્લા વખતની સનેખના અત વખતે
આપાદિને ટાળના તે

પદ્ધિતમિત્ર ત્રિ (પદ્ધિતમિત્ર) પાઠ્યથી ઉ
ત્પન્ન થયેનું પાઠ્યનું

પદ્ધિત્યા સ્ત્રી () પાસની અખડી,
ચગેરી

પદ્ધિત્યુત્ર ત્રિ (પદ્ધિત્યુત્ર) પાઠ્યનું

પદ્ધિત્યુત્રણ ત્રિ (પદ્ધિત્યુત્રણ) પાઠ્ય
પદ્ધિત્યુત્રણ ત્રિ (પદ્ધિત્યુત્રણ) પાઠ્ય

પદ્ધિત્યુત્રણ નં (પ્રત્યક્ષ) આગળ એ
સત્તા શીખે તે વખતે સમગ્ર રૂનામાં
આવે તે

પદ્ધિત્યુત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) એવું તે
આપણું

પદ્ધિત્યુત્ર ત્રિ (પ્રત્યક્ષ) ઉત્પન્ન કરનાર

પદ્ધિત્યુત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) પુરુષ મિત્ર જન
નાં દય

પદ્ધિત્યુત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) પ્રકૃષ્ટ અર્થમાં
આરી રીતે જીવન નિર્વાહ થય તેટલું
દ્રવ્ય

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) ૮૪ નાખ પ્રત્યુત્થાન
પરિમિતકાળ

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યુત્થાન) ૮૪ લાખ અનુતાગ
પરિમિતકાળ

પદ્ધિત્યુત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) ૧૬ દળ દો ૧૬

પદ્ધિત્યુત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) ૫૫ ધોનાનું પાણી

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) મર્વત નામ, પ્રાપ્તિ
(૨) પરિપાત્રી સમય પ્રસ્નાન

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) અ ત-૭૩

પદ્ધિત્યુત્ર ત્રિ (પ્રત્યક્ષ) ડેનનું ડેન

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) રિનામદનો રિતા
પરદાદો

પદ્ધિત્યુત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) પાનું તે પાન રૂનાનું તે

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) વરમાદ નાદગા

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) જેણે આ ૧૨ આદિ
પદ્ધિમાં આધીને પુરી કરી છે તેણે જીવ

(૨) સપૂર્ણ પુર (૩) પત્રાસરના
ત્રીજા પંના સતરમા નારનું નામ

પદ્ધિત્યુત્ર નં (પ્રત્યક્ષ) પદ્ધિ નામ
નામરૂપની એક પ્રકૃતિ

પદ્ધિત્યુત્ર સ્ત્રી (પ્રત્યક્ષ) સખનાત
વર્ના આનુષંગિકો પદ્ધિમાં જીવ

પદ્ધિત્યુત્ર સ્ત્રી (પ્રત્યક્ષ) સપૂર્ણતા છ પ્રમ
રની પદ્ધિ (૨) શક્તિ સામર્થ્ય

પદ્ધિત્યુત્ર સ્ત્રી (પ્રત્યક્ષ) જેનું રૂપ
સારી રીતે સમ ત્યાગા આવે તેની
ભાના

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) મેર રિશી જે એ
વખત વરસે તો હમર વર્ષ સુધી જમો
નમા ચિકાશ રહે તે મેર

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) પ્રપિનામદ આપનો
દાદો

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) નિધિ અર્થમાં
સદ્ગત નિગોદ જીવને ઉત્પત્તિ સમયે જે
મતિજન અજ્ઞાનના અશ દોષ તેને બીજે
સમય જે વૃદ્ધિ થાય ત પદ્ધિત્યુત્ર

પદ્ધિત્યુત્ર પુ (પ્રત્યક્ષ) પદ્ધિત્યુત્રનો
સમુદાય

પંજીયણ. ન૦ (પર્યવન) સર્વત વસ્તુ પરિ
 ષ્ઠેદ૩૫ જ્ઞાન (૨) નિશ્ચય, અવધા-ણ
 પંજીય પુ૦ (પ્રતક) પટેલી નરકનો
 મેરથી દક્ષિણ તરફનો નરવાવાસો
 પંજીયમગ્ન. પુ૦ (પ્રત્તકમધ્ય) એક નગ-
 કાનામો
 પંજીયારાટ્ટ પુ૦ (પ્રત્તકારત્ત) નરવાવાસ વિશે
 પંજીયારાસિટ્ટ પુ૦ (પ્રત્તકારશિટ) એક
 નરવાવાસો
 પંજીલણ ન૦ (પ્રત્તલન) વધારે અગમ્યુ.
 પંજીલિય. નિ૦ (પ્રત્તલિત) અગમી ઉરેપુ.
 (૨) જાગૃત થયેનું
 પંજીવ. પુ૦ (પર્યવ) દ્રવ્ય અને ગુણનું રૂપા-
 ન્તર થયું, એમ અવગાથામાંથી ખીજી
 અવસ્થામાં જવું તે (૧) પરિ-ઉદ્ધ,
 નિર્લેપ (૩) નિરોપના, વ્યક્તિત્વ (૪)
 પર્યાય-એક વસ્તુના ભિન્ન ૨ નામો,
 એકાર્થવાચક ભિન્ન ભિન્ન શબ્દો
 પંજીવસ્તર ન૦ (વચાસ્તર) સર્વ આમશ
 પ્રદેશને અનન્તયુગા મીએ એના એક
 એમ આમશ પ્રદેશના અચરુનધુ પર્યાય
 છે તે ' પંજીવસ્તર '
 પંજીવજાય ત્રિ૦ (પર્યવજાય) જ્ઞાન પ્રાપ્ત
 પંજીવક્રિય ત્રિ૦ (પર્યવક્રિય) અવસ્થાએ
 પદોત્થેપુ પાર પામેનું
 પંજીવણ ન૦ (પર્યવન) સર્વથા રેદનુ-ગાણનું
 તે. (૨) પરિ-ઉદ્ધ નિવ્ય
 પંજીવનય પુ૦ (પર્યવનય) પર્યાયસ્થિતક
 (પર્યાયન નિયમ કરનાર) નય
 પંજીવલોટ ત્રિ૦ (પર્યવલોટ) અવસ્થાન્તર
 રૂપ પર્યાયથી અવાએન, પુત્રાનના, જુનું
 થયેનું
 પંજીવસાણ ન૦ (પર્યવસાણ) હડો, અન્ત
 પંજીવસિય. ત્રિ૦ (પર્યવસિય) અન્તગામ્યુ,
 ઉગ્રવામ્યુ (૨) રોડ રહેપ, જાળી વધેન
 (૩) ન૦ અવસાન, અન્ત

પંજીય પુ૦ (પર્યાય) સમાન અર્થ, જેમ
 વડ, કળાશ વગેરે. (૨) અનુક્રમ (૩)
 વચ્ચુની ઉત્તરોના અવસ્થા. રૂપાતર
 (૪) સાધુપણ, આનંદપણ વગેરે અવસ્થા
 પંજીયવોચ્છેદ્ય પુ૦ (પર્યાયવ્યવચ્છેદ) અ-
 નુક્રમે સાધુપણના પર્યાયનો વિવેક
 કરવો તે, પ્રયશ્ચિત્તનો એક પ્રકાર
 પંજીયા સ્ત્રી૦ (પ્રાર્યિકા) આપની ક માની
 મોગીમા
 પંજીદાસ પુ૦ (પર્યુદાસ) નિપેધ પ્રતિપેધ
 પંજીદા. પુ૦ (પ્રયુદા) કૃષ્ણ વાસુદેવની
 રૂકમણી રાણીનો પુત્ર (૨) અતમગમ્યુતના
 ચોથા વર્ગના હડો અધ્યયનનું નામ (૩)
 પ્રબુદ્ધ નામનો મેડ કે જે એક વખત
 વરમે તો તેનો એક હગ્ગર વરસ સુધી
 રેદ આને
 પંજીદાક્રિય ત્રિ૦ (પર્યુદાક્રિય) ઉદ્ધત થયેન,
 તેપાર થયેન.
 પંજીવાસણ ન૦ (પર્યુવાસણ) સેના, ભક્તિ
 પંજીવાસણયા } સ્ત્રી૦ (પર્યુવાસણ) મેના
 પંજીવાસણા. } ભક્તિ કરતી તે
 પંજીવાસણિજ્ઞ } ત્રિ૦ (પર્યુવાસણીય) પર્યુ-
 પંજીવાસણિય. } પાસના-સેના ભક્તિ
 કરવા યોગ્ય
 પંજીસણ ન૦ (પર્યુસણ) વર્ણમાગમા સાધુએ
 એક ધ્યાને નિવાસ કરવો તે
 પંજીસણકાપ પુ૦ (પર્યુસણકાપ) પર્યુપણા-
 કરપ, વર્ણમાગમા સાધુએ એમ ધ્યા-
 નકે નિવાસ કરવો, સત્તરી પ્રતિકમ્બ
 કરવું, લોચ કરવો, વચ્ચાદિક વ્દોરવા
 નદી વગેરે
 પંજીતિત. ત્રિ૦ (પ્રયોતિત) પ્રગટ કરેપ
 પંજીય પુ૦ (પ્રયોત) ઉદ્ધોન પ્રકાશ. (૨)
 હડો તીર્થસ્થ રૂપા અધુર
 પંજીયગર. ત્રિ૦ (પ્રયોતય) પ્રગટ કરનાર,
 તેજ આપનાર

પંજોસવળ નં (પંચવળ) } પંચવળ
પંજોસવળા સીં (પંચવળ) } પંચ.

આપાદી પાપીના પડવાથી ૪૯ ૩ ૫૦
મો દિવસ (૨) એક આનમા એમાસુ
વ્યતીત કરવું તે.

પંજોસવળાકપ્પ પુ (પચુપળાકપ) બુઓ
“ પંજોસવળાકપ ” ૨૫

પંજોસવળ ત્રિં (પંચવળ) પંજોસવળ
કપ્પ, પંચવળમા કરનાવું વિધાન કરેલ-
આચરેલ.

પંજર પુ (પંજર) પ્રત્યક્ષ વિશેષ

પંજાય નં (પ્રજાય) પ્રિયજનનું અતિશય
ચિન્તન કરવું તે (૨) ત્રિં ચિન્તિત

પટ પુ (પટ) વસ્ત્ર, લુગડુ

પટ પુ (પટ) દુપટ્ટો, પછેડી (૨) ધાતુના
પતરા (૩) સાધીનું એક ઉપકરણ,
અવગ્રહાનન્તકને ધરી રાખવા માટે સા
ધીની કેક ઉપર બાધાનો પટ્ટો (૪)
કીડાની લાળનું સૂત્ર (૫) કવચ ઉપર
માધવાનો પટ્ટો (૬) લેખની તખતી.
(૭) પટ્ટસૂત્રના બનેન પટ્ટોળા

પટ્ટહલ પુ (પટ્ટહલ) પટેલ મામનો મુખી

પટ્ટસુય. પુ (પટ્ટસુય) અશુભો શરીર લુ
ગનાનો દુવાલ

પટ્ટકાર પુ (પટ્ટકાર) શાલની, વણકર.

પટ્ટગ પુ (પટ્ટગ) પાટ, આસન વિશેષ

પટ્ટણ નં (પટ્ટણ) મોડું શહેર (૨) રત્ન
ભૂમિ, સ્થાન વિશેષ

પટ્ટય નં (પટ્ટ) ન્દાવાના પાટલો

પટ્ટયા સીં (પટ્ટયા) લાકડાની પટ્ટો-
પાટની (૨) ધનુષી પટ્ટો

પટ્ટિસ પુ (પટ્ટિસ) નાળ એ ગતનું
અસ્ત્ર

પટ્ટી સીં (પટ્ટી) ધનુર્ધરિ (૨) હાથ
પરની પટ્ટી

પટ્ટ ત્રિં (પટ્ટ) જેનો સ્પર્શ કરેલો છે તે

પટ્ટ ત્રિં (પટ્ટ) જેને પૂડેન કે તે (૨)
નં પ્રશ્ન, સવાલ (૩) ત્રિં અગ્રેસર
(૪) પ્રધાન, મુખી

પટ્ટ નં (પટ્ટ) પીઠ, વાસાનો ભાગ

પટ્ટવગ્ર. ત્રિં (પ્રત્યાવગ્ર) આપન કરનાર
(૨) અવધિજ્ઞાનનો પ્રાગ્ભ કરનાર

પટ્ટવગ પુ (પ્રત્યાવગ) પ્રસ્થાપના કરનાર
(૨) પ્રતર્કક.

પટ્ટવળ. નં (પ્રત્યાવળ) આગળ (૨) પ્રકૃષ્ટ
આપન

પટ્ટવળા સીં (પ્રત્યાવળા) કલ્પના

પટ્ટવિય. ત્રિં (પ્રત્યાવિય) સ્થાપેલું, પ્રતા
માડેલું

પટ્ટવિયા સીં (પ્રત્યાવિયા) અપરાધનું
પ્રાયશ્ચિત્ત શરૂ કરવું તે, આરોપણ પ્રાય
શ્રિત્તો એ. પ્રકાર

પટ્ટિમંસ નં (પટ્ટિમંસ) પીઠનું માંસ (૨)
વિધ

પટ્ટિય ત્રિં (પ્રતિય) પ્રધાણ કરેલ

પટ્ટીયસ પુ (પટ્ટીયસ) આડસર.

પટ્ટ. પુ (પટ્ટ) વસ્ત્ર લુગડુ

પટ્ટયા. સીં () જડી લાકડી

પટ્ટકારક પુ (પટ્ટકારક) લુગડુ વણનારો,
વણકર

પટ્ટગ પુ (પટ્ટગ) પટ વસ્ત્ર

પટ્ટગાર. પુ (પટ્ટગાર) તનુવાય કપડું
વણનાર

પટ્ટણ નં (પટ્ટણ) પડી જવું, પડવું

પટ્ટલ નં (પટ્ટલ) પટલ સમૂહ, જથ્થો
(૨) પડ, ઝડ (૩) મુન્ડ (૪) પડલો,
ગોચરી વખતે પાત્રા લાંબાનું એક વસ્ત્ર
ખણ

પટ્ટલગ સીં નં (પટ્ટલક) પુષ્પ વગેરે
લાકવાનો પડલો, આચ્છાદન વસ્ત્ર (૨)
પોટની.

પડસાહિય } પુ. (પડસાહક) નામે પહે.
પડસાહિય. } રવાનુ વજ, ધોતીયુ.

(૨) કુપટો

પડસાહિયા } સ્ત્રી. (પડસાહિકા) સાડી,
પડસાહિયા } પડડી

પડહ. પુ. (પડહ) મોટો ઢોપ

પડાગ પુ. (પડાક) } ધ્વજ, વાવટો
પડાગા સ્ત્રી. (પડાકા) } (૨) ચિહ્નવાળો

પડો (૩) એક જાતનો સર્પ

પડાગાપડાગા. સ્ત્રી. (પડાકાતિપાકા) ઉપર
ઉપરી ધ્વજ, ધ્વજ ઉપર ધ્વજ (૨)
મન્જની એક જાત

પડિ ઘ. (પ્રતિ) દરેક. (૨) પ્રત્યે (૩)
પ્રતિપક્ષી, વિપરીત (૪) વિશેષ, વિશિ
ષ્ટતા (૫) વ્યાપ્તિ (૬) પડી (૭)
સન્મુખપણુ (૮) પ્રતિદાન, બદલો. (૯)
પ્રતિબેધ, નિબેધ (૧૦) સ્વભાવ (૧૧)
અધિકતા, અતિશય (૧૨) નાનાપણુ,
લઘુતા (૧૩) સ્નાયુ, પ્રશન્નતા (૧૪)
સાપ્રતિકતા, વર્તમાનતા (૧૫) નિર્બંધક

પડિ વિ. (પડિન) પડનાણુ, વજનાણુ

પડિપદ્મ ન. (પ્રદ્યક) દરેક, પ્રત્યેક

પડિસુઝા સ્ત્રી. (પ્રતિસુઝ) અનિધ્વનિ, અતિ
શાન્ત

પડિકંટક વિ. (પ્રતિકંટક) અનિરૂપર્ધી

પડિકત્તાર વિ. (પ્રતિકર્તૃ) દ્વાજ કરનાર

પડિકલ્પિત વિ. (પ્રતિકલ્પિત) મન્જ
કરેન, તેવા કરેલ

પડિકમ્મ ન. (પ્રતિકમ્મ) સકલનાદિ ચ
ચિત (૨) રેડુ-ચિહ્નિત્સા

પડિકય. વિ. (પ્રતિકૃત) જેનો બન્નો આ
પાસમાં આવેલ જે તે (૨) ન. પ્રતિ
મર બદલો

પડિકિરિયા સ્ત્રી. (પ્રતિકિરિયા) પ્રતિમર, બદલો

પડિકુચ્ચુડ પુ. (પ્રતિકુચ્ચ) પ્રતિપક્ષી
કાળો.

પડિકુટ્ટ } વિ. (પ્રતિકુટ) સમાજનો
પડિકુટ્ટિલ્લ. } તિગરના પામેલ નિષિદ્ધ,
નિઘ.

પડિકૂલ વિ. (પ્રતિકૂલ) ઉવડ, વિપરીત
(૨) અનિષ્ટ

પડિકોહ. પુ. (પ્રતિકોષ) કોધની બદામે
કોધ કરવો

પડિક. ન. (પ્રત્યક) પ્રત્યક્, દરેક.

પડિકંત વિ. (પ્રતિકાન્ત) અનિકમળ કરેલ,
પાપથી પાછો વળેન

પડિકમ્મ. પુ. (પ્રતિકમ્મ) શરીરની વિભૂષા
આદિ ક્રિયા

પડિકમ્મણ. ન. (પ્રતિકમ્મણ) } પ્રતિકમ્મ
પડિકમ્મણા. સ્ત્રી. (પ્રતિકમ્મણા) } કરવ, પા-

પની આનેચના, દોષ નિનાશ (૨)
નિગતિ, વ્યાવર્તન (૩) પ્રમાદને વશ
ચાથી શુભ યોગ મૂકી અશુભ યોગ પર
ચલા પછી પાછા શુભ યોગ પર ચલુતે

પડિનિવૃત્ત. વિ. (પરિવૃત્ત) વિસ્તારિત,

પડિગય. વિ. (પ્રતિગય) પાણુ ગયેલુ

પડિગાહ વિ. (પ્રતિગાહ) મદ્ય કરનાર

પડિગાહ ન. (પ્રતિગાહ) ઉપરથી પડી
રતુને મદ્ય કરનાર, સાધુના પાત્ર,
પાત્ર (૨) સિદ્ધ મેણિયા અને મણુરસ
મેણિયા પરિકર્મને ૧૧ મો ભેદ અને
પુઃ સેણિયા પાત્ર પરિકર્મનો આશ્રમે
ભેદ

પડિમાહ્યારિ વિ. (પ્રતિપ્રત્યાગિ) પાત્ર
રાખનાર

પડિમાહિય વિ. (પ્રતિપ્રત્યાગિ) મદ્ય કરેલ

પડિયામ. પુ. (પ્રતિયામ) વિનાય (૨)
પ્રતિનય, નિરોધ (૩) નિગરણ

પડિચ્ડ પુ. (પ્રતિચ્ડ) સામસામે બે ચ્ડ
દબાય તે, જે ઉપાન આદિન કરણુ છે

પડિચરણ પુ. (પ્રતિચરણ) નમસ્ક. ચર
પુર

પરિચાર. પુ૦ (પ્રતિચાર) ગોઠવણ, વ્યવસ્થા.
(૨) કળા વિશેષ; અદ્ય આદિની મનિનુ
પરિચાન. (૩) રાગીની એવા આકરીનું
જ્ઞાન.

પરિચોદના. સી૦ (પ્રતિચોદના) ઉપદેશ.
પ્રેરણા.

પરિચ્છેદા. પું૦ (પ્રતીચ્છેદ) પોતાના ગુરૂની
આજ્ઞા લઈ મૂલના અર્થ અદ્ય કરવાને
આઆર્થ સાથે રહેનાર સાધુ, જ્ઞાન લેવાનો
અભિલાષી

પરિચ્છેદ્ય. ન૦ (પ્રતીચ્છેદ) ખીજા ગણુમા
જાઈ સત્યાર્થ અદ્ય કરવા ને.

પરિચ્છેદ્ય. ત્રિ૦ (પ્રતિચ્છેદ) ઢકાએક.

પરિચ્છેદ્ય. } ન૦ (પ્રતિચ્છેદ) આચાર્ય-
પરિચ્છેદ્ય. } દન, ઢાંકણ.

પરિદ્વા. સી૦ (પ્રતીદ્વા) પ્રતીક્ષણ; નિરીક્ષણ.

પરિચ્છિદ્ય ત્રિ૦ (પ્રતીચ્છિદ) અદ્ય કરેલ.

(૨) વિશેષ સ્વરૂપની ઇચ્છવાળો.

પરિચ્છેદીય. (પ્રાતિલીય) ઉમેદવાર;
હતેભર.

પરિજાગર. ન૦ (પ્રતિજાગર) ઉગમગરો,
ભગતા રહેવું તે

પરિજાગરણ. ન૦ (પ્રતિજાગરણ) જિજ્ઞાસની
વેવાવચ્ચ કરવી તે.

પરિણાવિયા સી૦ (પ્રતિલોક) સદામે
આવતી નાવા-હોડી

પરિણિકાસ. ત્રિ૦ (પ્રતિનિકાસ) સદશ,
સરખું

પરિણિમાય. ત્રિ૦ (પ્રતિનિર્ગત) નીકળેલ,
નીકળી ગયેલ.

પરિણિમ. ત્રિ૦ (પ્રતિનિમ) હેતુ વિશેષ,
વાદીના ઉપન્યાસ પુલ્ય ઉપન્યાસ કરી
પ્રતિવાદી ઉત્તર આપે તે (૨) સદશ;
પુલ્ય.

પરિણિયત્ત. ત્રિ૦ (પ્રતિનિવૃત્ત) પાછા હરેલ.

પરિણિવિટ્ટ. ત્રિ૦ (પ્રતિનિવિટ્ટ) દેવપુકત.

પરિણિસંત. ત્રિ૦ (પ્રતિનિશ્રાન્ત) સારી રીતે
વિશ્રામ પામેલ. (૨) નિસીન.

પરિણીય. ત્રિ૦ (પ્રત્યનીક) દુરમનાઇ રાખ-
નાર; ઉપદ્ય કરનાર શત્રુ. (૨) નિદક.
(૩) ન૦ પ્રતિપક્ષીની સેના.

પરિણીયમાસા. સી૦ (પ્રત્યનીકમાપા) અપ-
કારી-વિરોધી ભાષા.

પરિણયત્ત ત્રિ૦ (પ્રતિજ્ઞા) ઉક્ત; કથિત.

પરિતંત. ત્રિ૦ (પ્રતિનત) સ્વશાસ્ત્ર પ્રસિદ્ધ
અર્થ.

પરિવંદ. પુ૦ (પ્રતિવંદ) મુખ્ય દંડની સમાન
ખીજો દંડ.

પરિવર્ગદ્વિ. ત્રિ૦ (પ્રતિવર્ગપ્લિન્) નિન્દા
કરનાર. (૨) પરિહસ-ત્યાગ કરનાર.

પરિવુચાર. } ન૦ (પ્રતિવુચાર) મ્હેણા કરવાળા
પરિહાર. } પામેના ખીજો નાનો કરવાળો.

(૨) બારણે બારણે.

પરિનિકાસ. ત્રિ૦ (પ્રતિનિકાસ) સરખું;
સમાન.

પરિનિવર્ત. ત્રિ૦ (પ્રતિનિવર્ત) બહાર
નીકળેલ.

પરિનિયત્ત. ત્રિ૦ (પ્રતિનિવૃત્ત) પાછું વળેલ;
નિવૃત્ત થયેલ.

પરિનિવેસ. પુ૦ (પ્રતિનિવેશ) અલ્પ-નત દેવ.

પરિનીત્ર. ત્રિ૦ (પ્રત્યનીક) પ્રતિપક્ષી;
વિરોધી.

પરિણત. ત્રિ૦ (પ્રતિજ્ઞા) પ્રનિશા કરેલ.
(૨) આરેશ કરેલ

પરિણા. સી૦ (પ્રતિજ્ઞા) જુઓ "પર્યણા"
શબ્દ.

પરિપંથ. પુ૦ (પ્રતિપથ) ઉલટો માર્ગ; વિપ-
રીત માર્ગ. (૨) પ્રતિપ્રયતા.

પરિપંથિ ત્રિ૦ (પ્રતિપથિન્) પ્રતિકૂળ, વિરોધી.

પરિપંથિયા. સી૦ (પ્રતિપથિતા) પ્રતિકૂળતા;
વિદ્વેષિપણ.

પરિપત્ર. ત્રિ૦ (પ્રતિપત્ર) પુકત; સહિત.

पडिपह पु० (प्रतिपह) अन्तो भार्ग,
 उन्तो रस्ते (२) न अलिभुष, सभुष
 पडिपहिघ्न. वि० (प्रतिपहिघ्न) पथे आन्ता
 मुसाक्षन्ती अन्ते अन्त योरी अन्ता,
 सामे आन्ता

पडिपाद् पु० (प्रतिपाद्) पाया नीच गण
 वाने पडपाये

पडिपिडिय वि० (प्रतिपिडिय) प्रेरणा करव.

पडिपुच्छणया } स्त्री० (प्रतिपुच्छण) पूछ

पडिपुच्छण } ते (२) शुद्धी अनुसाथी

अन्ते काम अन्ते पानाने भाटे के

पीन साधुआने भाटे अन्त पीन अन्त

नीकते ते अन्ते पथ पुन अन्ते पुत्री

समनि लघने अन्ते अन्त, सामायारीना

योथो प्रभर (३) शुद्धि पामेथी

अन्तामे भेगना प्रभर के वे ते (४)

उत्तर, प्रभने अन्ता

पडिपुच्छणिय वि० (प्रतिपुच्छण) पानाने

पुछना योथ

पडिपुच्छा. स्त्री० (प्रतिपुच्छा) अन्त पुछना

ते (२) शुद्धि अन्ताने भना करी रोप

ते धार भाटे करीथी अन्ते सिधे पुछु

ते, दन्त सामायागीमानी सातभी सा

मायागी

पडिपुण. } वि० (प्रतिपुण) अन्त पुन

पडिपुण } पुन

पडिप्रजिय वि० (प्रतिप्रजिय) पुन

अन्त

पडिपेध. पु० (प्रतिपेध) अन्ताने, अन्ताने,

अन्ताने रा. अन्त (२) दन्त, आभद

(३) अन्ताने अन्त अन्त आन्त धामो

पडिवाहिर. वि० (प्रतिवाहिर) अन्ताने
 अन्ताने, अन्ताने, अन्ताने

पडिवुच्छणया } स्त्री० (प्रतिवुच्छण) अन्त

पडिवुच्छण. } समन्त (२) अन्त.

पडिवुद्ध वि० (प्रतिवुद्ध) अन्त अन्त,

अन्ताने अन्त (२) नन्त प्रतिपेध

(३) पुन अन्त अन्त नाम

पडिवुद्धि पु० (प्रतिवुद्धि) अन्ताने

अन्ताने अन्ताने अन्ताने

पडिवुहणया स्त्री० (प्रतिवुहण) अन्ताने

पुछि

पडिवाह पु० (प्रतिवाह) अन्ताने

पडिवाहिय. वि० (प्रतिवाहिय) अन्ताने

अन्ताने

पडिवाहिया स्त्री० (प्रतिवाहिया) अन्ताने,

दन्त

पडिभंड पु० (प्रतिभंड) अन्ताने करि

वाल्-आन्त

पडिभग. वि० (प्रतिभग) अन्ताने अन्ताने,

अन्ताने

पडिभणया स्त्री० (प्रतिभण) सामे अन्ताने

दन्त ते

पडिभणितार वि० (प्रतिभणितार) अन्ताने

अन्ताने

पडिभाग पु० (प्रतिभाग) अन्त, अन्त.

पडिभाह वि० (प्रतिभाह) अन्ताने

अन्ताने

पडिमट्टह पु० (प्रतिमट्टह) अन्ताने

अन्ताने अन्ताने अन्ताने अन्ताने

अन्ताने (साधु)

पडिमट्टह पु० (प्रतिमट्टह) अन्ताने

अन्ताने

પટિમાળ. નં (પ્રતિમાન) પ્રતિમાન પૈમા
વગેરેથી વરતુની કિમ્મત કરવી તે (૨) ।
જેનાથી સુવર્ણ વગેરેનો તોવ થાય છે
તે ગ્નિ, માસા કત્યાદિ માપ

પટિમુંઢણા. સ્ત્રીં (પ્રતિમુંઢણા) નિર્મે
નિચારણ

પટિમોચક ત્રિં (પ્રતિમોચક) મુક્ત કરનાર,
ઠેકાડનાર

પટિય. ત્રિં (પતિન) પડછ

પટિયગ. પું (પ્રતિચક્ર) મવા કરનાર,
પ્રેમાનુસર કરનાર

પટિયરણ. નં (પ્રતિચરણ) } નિરૂપણ
પટિયરણા. સ્ત્રીં (પ્રતિચરણા) } કરતુ, આ-

સોચના કરની તે (૨) સેના, સુશ્રૂષા
(૩) પ્રતિક્રમણ (૪) સત્કર્મમા પ્રવૃત્તિ.

પટિયા. સ્ત્રીં (પ્રતિજા) ટેક, ધારણ,
પ્રતિતા

પટિયા. સ્ત્રીં (પત્નિ) પ્રાપ્તિ દાંતીનું
વચ્ચ

પટિયાદિશ્લય. ત્રિં (પ્રત્યાશ્લય) પચ્ચ-
ખાણ કરેલ, લાગ કરેલ

પટિયાશિત્ત. ત્રિં (પ્રત્યાશિત્ત) નિષેધ કરેલુ

પટિયાગય ત્રિં (પ્રત્યાગય) પાળ આવેન

પટિયાણમ. } નં (પત્તાનક) ઘોડાના

પટિયાણિય } પનાણની નીચેનું વચ્ચ,
પડછી (૨) યિગ્ધુ

પટિયાર પું (પ્રતિયાર) પૂર્વકર્મનો મદલો

(૨) ઉપાય (૩) શોધ

પટિયાર. પું (પ્રતિચાર) અગચેષ્ટ (૨)
પ્રતિકાર, મેવા

પટિયારગ પું (પ્રતિચારક) સેનકર્મ

પટિયારિયા. સ્ત્રીં (પ્રતિચારિકા) દારી

પટિરહ. પું (પ્રતિરહ) રથની સ્થાપના રથ

પટિરુત્ર ત્રિં (પ્રતિરુત્ર) સુન્દર દેખાવવાળું,
જેનારને ક્ષણે ક્ષણે નવું લાગે તેનું (૨)
પ્રતિનિમિત્ત પડે તેની સ્ત્રીં (૩)

મળતો આકાર (૮) ઉત્તર તરફના

જૂતદેવતાના જીજ્ઞાસુ નામ. (૫)

માતા અને પિતા જન્મેના કુળને સાધક

(૬) શ્રેષ્ઠ પદવિ, જુના વખતથી ચાલતી

આપતી રીત (૭) નમુનો

પટિરુચક } નં (પ્રતિરુચક) પ્રતિનિમિત્ત,
પટિરુચય. } (૨) ત્રિં નમુનો, તેના જેવું

પટિરુચા. સ્ત્રીં (પ્રતિરુચા) ચાલ અવસ-

પિણીના ચોથા કુવકરની આ

પટિલંભ. પું (પ્રતિલંભ) પ્રાપ્તિ, આદાગ-

કિંમતો આપ

પટિલદ્ધ. ત્રિં (પ્રતિલદ્ધ) મેળવેલ પ્રાપ્ત

કરેલ

પટિલાભિય. ત્રિં (પ્રતિલાભિય) આદાર

પાળી જોડાણેન, સાધુમુનિને નિર્દોષ

આદારાદિ આપેલ.

પટિલેહણ. નં (પ્રતિલેહણ) } નિરીક્ષણ
પટિલેહણા. સ્ત્રીં (પ્રતિલેહણા) } તપાસ.

પટિલેહણિયા. સ્ત્રીં (પ્રતિલેહણિયા) જુઓ

“ પટિલેહણ ” શબ્દ

પટિલેહપ. ત્રિં (પ્રતિલેહપ) નિરીક્ષક,

જેનાર

પટિલેહા. સ્ત્રીં (પ્રતિલેહા) જુઓ ‘ પડિ-

લેહણ ’ શબ્દ

પટિલેહિય. ત્રિં (પ્રતિલેહિય) પડિલેહણ

કરેલ

પટિલોમ. ત્રિં (પ્રતિલોમ) પ્રિયદ્ધ પ્રતિ

કૃત, ઉત્તર

પટિવંસ. પું (પ્રતિવંસ) નાના વાસ,

પટિવંસમ પું (પ્રતિવંસક) પાળનારી
વચ્ચે કરતી ગોઠવેલી વાસની કાળડી
(૨) ઉભા વાસ ઉપર આગ ગોઠવેલ વાસ
પટિવંસ. પું (પ્રતિવંસ) સ્થાપનાપદ્ધ, પ્રતિ-
પદ્ધ, વિરોધીપદ્ધ
પટિવંસિય. ત્રિં (પ્રતિવંસિય) પ્રદગ કરેન
સ્ત્રીંકરેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) આશી થયેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) આશી થયેલું.

(૨) આશિત. (૩) સ્વીકૃત.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પ્રણામ-વ-દના

આદિ વિનયવિધિ; સેવાભક્તિ. (૨) અં-

ગીકાર; સ્વીકાર. (૩) દ્રવ્યાદિક પદાર્થ

પરત્વે મતાન્તર. (૪) અનુભવથી થતી

પ્રતીતિ-નિશ્ચય. (૫) કરણી; કૃત્ય. (૬)

પ્રકાર; ભેદ. (૭) જ્ઞાપિદાર; પ્રકરણ.

(૮) ઉપપતિ; યુક્તિપદના. (૯) પ્રાપ્તિ;

સાધ. (૧૦) અભિપ્રાય વિરોધ. (૧૧)

પરિપાટી; ક્રમ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) સમ્યક્ત્વથી પ-

રિને વળી ખીજવાર સમ્યક્ત્વ પામનાર

જન.

પટ્ટિવેદિય. પુ० નં (પ્રતિવિજિત)

જુનજ્ઞાનનો એક પ્રકાર; ગતિ આદિ

એ આર દ્વારથી થતું જ્ઞાપિ પદાર્થનું

જ્ઞાન.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) સ્વીકારેલ; અગી-

કાર કરેલ (૨) પામ થયેલ; પામેલ.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પડવો; એકમ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) આડે રસ્તો; ઉદ્વેગ

માર્ગ.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પડવો; એકમ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) અવધિ જ્ઞાનનો

પટારો થાય તે.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) પડવાના સ્વ-

ભાવવાળું; આવીને જતું રહે તેનું. (૨)

પુ० નં અવધિજ્ઞાનનો એક ભેદ.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) નાશ, દમ

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) પડવાનો; પડવ

આદિના પાયા નીચે સખચનો લાકપનો

કરો.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) જે નજી

ખડું, સ્થાન કરતાં વાસુદેવને દાથે મરે

ને તેનું સ્થાન વાસુદેવ કરે તે પ્રતિ

વાસુદેવ.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) વિદ્યાની સ્થાને

વિદ્યા; મારણ, મોહન, વગેરેની સ્થાને

તેથી વિદ્યા સ્થાપવી તે.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) વિસ્તાર.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) નિવૃત્તિ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) સાવચ યોગથી

નિવૃત્ત થયેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) વિદાય

કરેલ; વિસર્જન કરેલ.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) વિરોધ;

અધિક.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પ્રત્યુત્તર.

પટ્ટિવેદિય. નં (પ્રતિવિજિત) સદુની સ્થાને

લક્ષર ગોઠવવાની કળા.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) શીત થએલ;

વિશ્રાન્ત.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) ધ્વનિયોને

નિયમમાં રાખી એકાન્તમાં રહેવું; ધ્વનિ-

વાદિકનો નિમગ્ન કરનાર.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પ્રતિ

સંદીપ તપ; ધ્વનિયના વિષયો અને કલા-

યોનો લય કરવો તે.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) પડવાડે

આમતુ; ઉત્કંઠીને ન જતું તે.

પટ્ટિવેદિય. વિ० (પ્રતિવિજિત) ખરી પડેવું.

પટ્ટિવેદિય. પુ० (પ્રતિવિજિત) અનિપક્ષી; દુશ્મન.

પટ્ટિવેદિય. નં (પ્રતિવિજિત) પરિચાલન

નામનું કરણ; ઔદાર્યક સરીરને ઊડના

છવા સમયમાં સંચા તે પ્રજ્ઞાનો

ત્યાગ કરવો તે

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) ખીજવાનો

મનની નિન્દા કરતી તે.

પટ્ટિવેદિય. સ્ત્રી (પ્રતિવિજિત) સહેલી

લેવું; પાતું ખેંચી લેવું. (૨) વિનાય.

પડિમાળ ન૦ (પ્રતિમાન) પ્રતિમાન, પૈમા
વગેરેથી વસ્તુની પ્રિમાત રૂપી તે (૨)
જેનાથી સુવર્ણ વગેરેનો નોન થાય છે
તે નિન, માસા ધર્માદિ માપ

પડિમુંઝણા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિમુઝકા) નિષેધ
નિનારણ

પડિમોચન ત્રિ૦ (પ્રતિમોચન) મુક્ત રૂપ
પનાગ, હોઝાનના

પડિય ત્રિ૦ (પત્તિ) ૫૬૬

પડિયરમ પુ૦ (પ્રતિવાક) મના રૂપનાર,
પૈમાન્ય રૂપનાર

પડિયરણ. ન૦ (પ્રતિવરણ) } નિરૂપણ
પડિયરણા સ્ત્રી૦ (પ્રતિવરણા) } કસુ, આ
સોચના રૂપી તે (૨) સના, શુશ્રૂષા
(૩) પ્રતિક્રમણ (૪) સત્કારમા પ્રદર્શિત.

પડિયા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિજા) રૂપ, ધારણા,
પ્રતિદા

પડિયા. સ્ત્રી૦ (પત્તિકા) ધર્મને કાંડનાનું
પરબ

પડિયાદિમિલય ત્રિ૦ (પ્રત્યાલ્યાસ) પચ્ચ-
ખાણુ કરેલ લાગ કરેલ

પડિયાલિત્ત ત્રિ૦ (પ્રત્યાલિત્ત) નિષેધ કરેલુ

પડિયાગય ત્રિ૦ (પ્રત્યાગય) પાત્ર આવેન

પડિયાગમ્મ } ન૦ (પગ્મતક) ધોઝના

પડિયાગિય } પનાણુની નીચેનું પરબ,

પડિયા (૨) ચિમ્બુ

પડિયાર પુ૦ (પ્રતિવાર) પૂર્વરૂપેનો મલો

(૨) ઉપાધ (૩) સોધ

પડિયાર. પુ૦ (પ્રતિવાર) અગચેષ્ટા (૨)

પ્રતિમાર, સેવા

પડિયારમ પુ૦ (પતિવાસ્ક) મેનકનર્વ

પડિયારિયા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિવાસ્કિ) દાસી

પડિરહ પુ૦ (પ્રતિવ) રથની રૂઢામે રથ

પડિરૂપ ત્રિ૦ (પ્રતિરૂપ) સુન્દર રૂપનારણુ,
લેનારને કણે કણે નહુ નાગે તેનું (૨)
પ્રતિમિત્તમ પડે તેની માર્ગ વસ્તુ (૩)

મળતો આકાર (૮) ઉતાર તરફના
જૂતદેવતાના બીજા ધર્મનું નામ (૫)
માતા અને પિતા બન્નેના કુળને કાયક
(૬) શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિ, જુના વખતથી ચાલતી
આવતી રીત (૭) નમુને

પડિરૂપ } ન૦ (પ્રતિરૂપ) પ્રતિમિત્તમ

પડિરૂપ. } (૨) નિ૦ નમુને, તેના જેવું

પડિરૂપા. સ્ત્રી૦ (પ્રતિરૂપા) આન અનસ-

પિંબીના ચોથા કુલકરની આ

પડિલંભ. પુ૦ (પ્રતિલમ્ભ) પ્રાપ્તિ આદાર

દિક્કો વાલ

પડિલહ ત્રિ૦ (પ્રતિલહ) મેળવેલ પ્રાપ્ત

કરેલ

પડિલામિય. ત્રિ૦ (પ્રતિલામિય) આદાર

પામી બહોરાવેન, સાધુમુનિને નિર્દોષ

આદારાદિ આપેલ.

પડિલેહણ. ન૦ (પ્રતિલેહણ) } નિરીક્ષણ,

પડિલેહણા સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહણા) } તપાસ

પડિલેહણિયા સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહણિકા) જુઓ

“ પડિલેહણ ” શબ્દ

પડિલેહય. ત્રિ૦ (પ્રતિલેહય) નિરીક્ષક,

લેનાર

પડિલેહા સ્ત્રી૦ (પ્રતિલેહા) જુઓ પડિ-

લેહણુ ’ શબ્દ

પડિલેહિય. ત્રિ૦ (પ્રતિલેહિય) પડિલેહણ

કરેલ

પડિલોમ. ત્રિ૦ (પ્રતિલોમ) નિરૂદ્ધ પ્રતિ

કૃષ્ણ, ઉત્કૃષ્ટ

પડિલંસ પુ૦ (પ્રતિલંસ) નાના વાસ

પડિલંસમ પુ૦ (પ્રતિલંસમ) પાળરની

વચ્ચે ફરતી ગોઠવેલી વાસની કામડી
(૨) ઉભા શસ ઉપર આડ ગોઠવેન વાસ

પડિમ્મલ પુ૦ (પ્રતિમ્મલ) રૂઢામેપક્ષ પ્રતિ-

પક્ષ પ્રિરોધીપક્ષ

પડિવજ્ઞિય. ત્રિ૦ (પ્રતિવજ્ઞિય) પ્રદગ કરેન

સ્તીકારેલ

પટ્ટિચેદિય. વિ. (પ્રતિચિત્ત) આશી યથેશ.

પટ્ટિચણ. વિ. (પ્રતિવળ) પ્રાપ્ત યથેશ.

(૨) આશ્રિત. (૩) સ્વીકૃત.

પટ્ટિચત્તિ. સ્ત્રી. (પ્રતિચત્તિ) પ્રણામ-વ-દના

આદિ વિનયવિધિ; સેવાભક્તિ. (૨) અં-

ગીકાર; સ્વીકાર. (૩) દ્રવ્યાદિક પદાર્થ

પરત્વે મતાન્તર. (૪) અનુભવથી થતી

પ્રતીતિ-નિશ્ચય. (૫) કર્મણી; કૃત્ય. (૬)

પ્રકાર; ભેદ. (૭) છવાદિકાર; પ્રકરણ.

(૮) ઉપપત્તિ; યુક્તિપદના. (૯) પ્રાપ્તિ;

લાભ. (૧૦) અભિગ્રહ વિશેષ. (૧૧)

પરિપાટી; ક્રમ.

પટ્ટિચત્તિમ્. પુ. (પ્રતિચત્તિ) સમ્યક્ત્વથી પ-

ડીને વળી બીજાવાર સમ્યક્ત્વ પામનાર

છવ.

પટ્ટિચત્તિમાસ. પુ. ન. (પ્રતિચત્તિમાસ)

શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર; ગતિ આદિ

એ ચાર દારથી થતું છવાદિ પદાર્થનું

જ્ઞાન.

પટ્ટિચમ્. વિ. (પ્રતિવળ) સ્વીકારેલ, અગી-

કાર કરેલ (૨) પાપ યથેશ; પામેલ.

પટ્ટિચયા. સ્ત્રી. (પ્રતિચય) પડવો; એકમ.

પટ્ટિચર. પું. (પ્રતિચર) આડો રસ્તો; ઉચ્ચટો

માર્ગ.

પટ્ટિયા. સ્ત્રી. (પ્રતિચ) પડવો; એકમ.

પટ્ટિયામ્. પું. (પ્રતિચાત) અવધિ જાનનો

ઘટારો થાય તે.

પટ્ટિયાહ. વિ. (પ્રતિચિત્ત) પડવાના સ્વ-

ભાવવાળું; આવીને ઝડું રહે તેડ. (૨)

પુ. ન. અવધિજાનનો એક ભેદ.

પટ્ટિયાપ. પુ. (પ્રતિચાત) નાથ, દ્યમ

પટ્ટિયાપ. પું. (પ્રતિચાત) પડવાપો, પડમ

આદિના પાયા નીચે રાખવાનો લાકડાનો

કકો.

પટ્ટિયાસુદેવ. પુ. (પ્રતિચાત) જે નવ

ખંડનું. રાજ્ય કરના વાસુદેવને હાથે મરે

ને તેનું રાજ્ય વાસુદેવ કરે તે પ્રતિ

વાસુદેવ.

પટ્ટિચિજ્ઞા. સ્ત્રી. (પ્રતિચિજ્ઞા) વિદ્યાની સ્થામે

વિદ્યા; મારણ, મોહન, વખેરની સ્થામે

તેની વિદ્યા સ્થાવરી તે.

પટ્ટિચિત્તર. પું. (પ્રતિચિત્તર) વિસ્તાર.

પટ્ટિચિર. સ્ત્રી. (પ્રતિચિરિત) નિવૃત્તિ.

પટ્ટિચિરય. વિ. (પ્રતિચિરય) સાવધ યોગથી

નિવૃત્ત યથેશ.

પટ્ટિચિસંચિય. વિ. (પ્રતિચિચિત) વિદ્યાપ

કરેશ; વિસર્જન કરેશ.

પટ્ટિચિસેસ. વિ. (પ્રતિચિશેષ) વિશેષ;

અધિક.

પટ્ટિચુત્તયા સ્ત્રી. (પ્રત્યુજ્ઞા) પ્રત્યુત્તર.

પટ્ટિચુહ. ન. (પ્રતિચુહ) શત્રુની સ્થામે

લશ્કર ગોઠવવાની કળા.

પટ્ટિસંત. વિ. (પ્રતિચાન્ત) શાંત યથેશ;

વિશ્રાન્ત.

પટ્ટિસંજીવ. વિ. (પ્રતિચેવન) ધ્વનિયોને

નિયમમાં રાખી એકાન્તમાં રહેલું; ધ્વનિ-

વાદિઓ નિમગ્ન કરનાર.

પટ્ટિસંજીવયા. સ્ત્રી. (પ્રતિચેવનજા) પ્રતિ

સંજીવ તપ; ધ્વનિયના વિષયો અને કયા-

યોનો લય કરવો તે.

પટ્ટિસંસાહયયા. સ્ત્રી. (પ્રમિતાયના) પહોવાડે

આવવું; ઉદ્દેશીને ન જવું તે.

પટ્ટિસંચિય. વિ. (પ્રતિચાત્તિ) ખરી પડેલું.

પટ્ટિસંતુ. પુ. (પ્રતિચતુ) પ્રતિપક્ષી; દુરમન.

પટ્ટિસાહય. ન. (પ્રતિચાહય) પરિચાટન

નામનું કર્મ; આદારક શરીરને ઊંડા

ઉપા સમયમાં સંવેધ તે પ્રુદ્ગલોનો

ત્યાગ કરવો તે.

પટ્ટિમારણા. સ્ત્રી. (પ્રતિચાલ્પ) ખીનનું

મનની નિન્દા કરતી તે.

પટ્ટિસાદરણા સ્ત્રી. (પ્રતિચાલ્પ) સહેલી

લેવું; પાછું ખેંચી લેવું. (૨) વિનાય.

પડિસિદ્ધ. ત્રિ० (પ્રતિષિદ્ધ) નિષેધ કરેલું;
નિવારિત.

પડિસિવિજય. પુ० (પ્રતિવિજય) એક સ્વ-
ખનું વિરોધી ખીજું સ્વખન; સ્વખાનું
પ્રતિકૂળ સ્વખન.

પડિસીસક } ન० (પ્રતિસીર્ષક) ઘરનું
પડિસીસય. } પ્રતિરૂપ શર.

પડિસુદ્ધ. પુ० (પ્રતિશુદ્ધ) અંત્યુદીપના એર-
વતક્ષેત્રમાં આગામિ ઉત્સર્પિણીમાં થનાર
૯ મા કુલકર.

પડિસુગાણ ન० (પ્રતિશ્રવણ) નિમંત્રણનો
સ્વીકાર.

પડિસુચિત્તાર. ત્રિ० (પ્રતિશ્રોત્) સાંભળનાર
પડિસુચાણ. ત્રિ० (પ્રતિશ્રવ્ય) ખાવી;
શ્લ. ૫.

પડિસુતિ. પું० (પ્રતિશ્રુતિ) જુઓ “ પડિ-
સુત ” શ્લોક.

પડિસુય. પું० ન० (પ્રતિશ્રુત) પ્રતિશ્રવનિ;
પડિસુદો. (૨) ત્રિ० સાંભળેલું. (૩) ન०
અગીકાર; સ્વીકાર.

પડિસુયા. સ્ત્રી० (પ્રતિશ્રુતા) પ્રવળના નિષેધ;
એક પ્રકારની દીક્ષા.

પડિસુયા. સ્ત્રી० (પ્રતિશ્રુત) પ્રતિશ્રુદ્ધ; પ્રતિ
ખનિ.

પડિસૂ. પુ० (પ્રતિશ્રવ) સૂચની સામે ખીજો
સૂચ દેખામ તે; સૂચ પ્રનિર્મિત. (૨)
ધન્વ ધનુષ.

પડિસેગ. પુ० (પ્રતિષેગ) નાકની અંદરનું
આવરણ. (૨) નખની નીચેનો ભાગ.

પડિસેજ્ઞા. સ્ત્રી० (પ્રતિષેજ્ઞા) ઉત્તર શય્યા.

પડિસેવ. પુ० (પ્રતિષેવ) નખની નીચેનો
ભાગ.

પડિસેવણ. ન० (પ્રતિષેવણ) નિષિદ્ધ વસ્તુનું
મેવન કરતું તે.

પડિસેવણા સ્ત્રી० (પ્રતિષેવણા) દોષનું મેવન;
સંયમમાં દોષ લગાડવા તે.

પડિસેવણાકુસીલ. પું० (પ્રતિષેવણાકુસીલ)
દોષ લગાડવાથી થયેલ કુશીલ; નિમંદનો
એક પ્રકાર.

પડિસેવય. પુ० (પ્રતિષેવય) સયમનો વિરા-
ધક; દોષનું મેવન કરનાર. (૨) પ્રતિકૂળ
સેવા કરનાર.

પડિસેવા. સ્ત્રી० (પ્રતિષેવા) આધારમાં આ-
હારાદિનું મેવન કરવાથી દોષ લાગે તે;
સંયમની વિરાધના.

પડિસેવિ. ત્રિ० (પ્રતિષેવિ) દોષનો મેવનાર.
પડિસેવિષ. ત્રિ० (પ્રતિષેવિષ) શાસ્ત્ર નિષિદ્ધ
વસ્તુનું મેવન કરેલ.

પડિસેવેત્તાર. ત્રિ० (પ્રતિષેવેત્) પ્રતિષેધવાળી
વસ્તુની સેવા કરનાર.

પડિસેહ. પું० (પ્રતિષેહ) નિષેધ; મનાઈ.
પડિસેહય. ત્રિ० (પ્રતિષેહય) પ્રતિષેધ કર-
નાર; રોકનાર.

પડિસેહણ. ન० (પ્રતિષેહણ) નિષેધ; નિવારણ.
પડિસેહિય. ત્રિ० (પ્રતિષેહિય) પ્રતિષેધ કરેલ,
મનાઈ કરેલ.

પડિસોય. ન० (પ્રતિશ્રોત) કાનની સન્મુખ.
પડિસોય. પું० (પ્રતિશ્રોત્) સ્થાનું પૂર;
પ્રવાહની સ્થાને.

પડિસ્સય. પુ० (પ્રતિશ્રય) ઉપાશ્રય.
પડિસ્સુમ. ત્રિ० (પ્રતિશ્રુત) સ્વીકારેલું;
કમ્પ કરેલું.

પડિસ્સુયા. સ્ત્રી० (પ્રતિશ્રુત) જુઓ “ પડિ-
સુયા ” શ્લોક.

પડિહટ્ટુ. ઙ્ર० (પ્રતિહત્વ) અર્પણ કરીને.

પડિહણ. ન० } (પ્રતિહણ) અટકાવનું
પડિહણા. સ્ત્રી० } તે; નિષેધ.

પડિહરય. ત્રિ० (પ્રતિહરય) પરિપૂર્ણ; ભરેલું;
ધણું.

પડિહ્ય. ત્રિ० (પ્રતિહ્ય) પાછા દયવેત્ર;
સ્ખલના પમાડેલ.

પડિહાણ. ન० (પ્રતિહાણ) પ્રતિભા; છુદ્ધિ વિગેષ.

पडिहाण न० (प्रणिधान) चित्तली अक्षत्रता
पडिहाणरंत. नि० (प्रतिमानक) अनिष्ठा-
उत्पातकी आदि बुद्धिवाणे

पडिहाणरत नि० (प्रणिधानक) अक्षत्र-
चित्तवाण

पडिहाय. पु० (प्रतिघात) प्रतिघात, प्रति-
पक्ष, अटकायत

पडिहार. पु० (प्रनिहार) हारपाय

पडिहारिया. स्त्री० (प्रतिहारिका) दारी

पडोण. पु० स्त्री० (प्रतीचीन) पश्चिम प्रदेश,
पश्चिम दिशा (२) नि० पश्चिम दिशाची
संध राखणार

पडोणयाय पु० (प्रतीचीनवात) पश्चिमने
वायु

पडोणा स्त्री० (प्रतीची) पश्चिम दिशा

पडु नि० (पड) दुशीवार, व्युत्तर, आनाक

पडुनखेन. पु० (प्रत्युत्तेष) टोपक, कासा
वगेरे गायन उपयोगी वाद्यने शब्द (२)
नायनारीना पणने डमके

पडुच्च म० (प्रतीत्य) आशय परतवे (२)
अपेक्षा परतवे (३) आधिगर परतवे

पडुच्चसत्तया. स्त्री० (प्रतीत्यसत्तया) सत्य
वयनने अक्षे भे०, अपेक्षा कृत सत्य
वयन.

पडुप्पण. } नि० (प्रत्युत्त) विद्यमान,
रुक्कण } उत्तमान जगणु (२) उत्तम
पेक्ष, जग (३) गुणगार करेन (४) आ-
म करेन, मेगवेन (५) पु० वर्तमानमग

पडुप्पणाय वि० (प्रत्युत्तवित) वाचन
वगाडेन

पडोमार पु० (प्रत्युत्तर) अनिष्टा उपचार

पडोच्छन्न वि० (प्रत्युच्छन्न) दमायेत

पडोयार. पु० (प्रत्युत्तर) समवनार, स
भावेस करेन, लागु पाडु (२) आनि-
भांर. (३) पातना उपकरण (४) रररर
(५) धनोदधि विगेरेनु वधय

पडोयार पु० (पडावतार) डोळ वस्तुना
पडमा मिथारने लीधे करेन अन्तरणु

पडोयार. पु० () परिकर

पडोयार. पु० (प्रत्युत्तर) प्रतिद्वेष उपचार-
उपाय

पडोल पु० (पडोल) परानने गुळो

पडोला स्त्री० (पडोला) पराननी वेन

पडुळ्ळी स्त्री० () भेस

पडिया. स्त्री० () नानी भेस, पाडी
(२) नानी गाय, वाचरडी.

पडण वि० (पाटक) लगुनार, शीथनार.

पडण न० (पडण) पाडं, अन्धास

पडण न० (पडण) पडन करेन, लणु

पडम. वि० (प्रथम) पडेन, प्रथमनु (२)
प्रधान, मुख्य.

पडमकरण न० (प्रथमकरण) नयकरण पैकी
यथाप्रतिनाभनु प्रथम करण.

पडमरुसाय. पु० (प्रथमरुसाय) प्रथम कपाय,
अनतानुमधी पाय

पडमसरय पु० (प्रथमसरय) भागसर भदिने

पडमा स्त्री० (प्रथमा) पडेकी नाथ, पडे
(२) पडेकी विभक्ति.

पडमालिया स्त्री० (प्रथमालिका) प्रथम
भोगन

पडमिड. वि० (प्रापनिक) पडेनानु आद्य

पडिम वि० (पडित) लगेन

पण. न० (पण) अे नामनु नरभा देवनेकनु
अेक विमान

पण वि० (पण) पाय, सज्जनायक शब्द.

पणायी स्त्री० (प्रपन्थी) प्रेमान स्त्री,
वधवा

पणाय वि० (पणय) पाय

पणाय पु० (पणय) पुगी, लीनपुत्र, जरी
(२) दीनोदधन-पणाय

पणमट्टिया } स्त्री० (पणमट्टिका) नदी
पणमत्तिया. } आदिमा पाणीनु पर

હિનરી ગયા પછી નીચે ચીકણી માટી પડી રહે તે.

પણ્થિય. ત્રિ० (પ્રગર્ભિત) જૃત્મ કરેલ.

પણટ્ટ. ત્રિ० (પ્રજાટ) નાશ પામેલું.

પણટ્ટસંધિ. પુ० (પ્રજાટસંધિ) જેનાં પાદમાંની વચ્ચે સાધાની દાડી દેખાતી નથી એવી એક જાતની વનસ્પતિ.

પણતાલીસા. સ્ત્રી० (પચ્ચારિશત) પિસતા-લીસ; ૪૫.

પણતીસા. સ્ત્રી० (પચ્ચારિશત) પાંત્રીસ, ૩૫.

પણત્તિ. સ્ત્રી० (પ્રગતિ) ધમેનાથજીની શાસન દેવીનું નામ.

પણજ. ત્રિ० (પ્રજા) પરિગત.

પણનિદા. સ્ત્રી० (પંચનિદા) નિદા, નિદ્રાનિદ્રા, અચલા, અચલા અચલા અને ચિયુદ્ધિ ; નિદ્રા એ પાંચ નિદ્રા.

પણપરિણમ. પું० (પંચપ્રાણિક) કુટુમ્બ પ્રિય . વ્યત્તર દેવની એક જાત.

પણપન્ન. સ્ત્રી० ન० (પચ્ચારાશત) પંચાવન; ૫૫.

પણપ્રક્રિય. પુ० (પચ્ચપ્રાણિક) વાલ્યુવ્યંતર દેવતાની ૧૬ જાતમાંની દશમી જાત.

પણમિય. ત્રિ० (પ્રજાત) નમેલું; નીચે વળી ગમેલું.

પણય. પું० (પક્ક) લીલ કુલ, કુળ. (૨) શેવાળ. (૩) ચીકણી કાદવ.

પણય. ત્રિ० (પ્રજાત) અતિનમ્ર; વિનીત. (૨) પ્રાપ્ત.

પણય. પુ० (પ્રજા) સ્નેહ, પ્રેમ.

પણયંજલિ. પુ० (પ્રજાજલિ) પ્રણય-પ્રેમપૂર્વક અભિનિ-હાસ જોડવા તે.

પણયલિજિય. ન० (પ્રજાલેજિય) પ્રણય-સ્નેહ જતા ખેદ રોપ દર્શાવવા તે.

પણયાલ. } સ્ત્રી० ન० - (પચ્ચારિશત)

પણયાલીસ. } પિસતાલીસ, ૪૫ ની સંખ્યા.

પણરસ. ત્રિ० (પચ્ચાર) પંદર.

પણરસિચ્છા. સ્ત્રી० (પચ્ચારી) પૂનમ.

પણવ. પું० (પજા) બાણ લોકોનું વાજન; ઢોલ.

પણવચ્છા. સ્ત્રી० ન० (પચ્ચારાશત) પંચાવન; ૫૫.

પણવચિય. પુ० (પચ્ચપ્રાણિક) જુઓ "પણ-પરિણમ" ચૃદ.

પણવજ્ર. ત્રિ० (પચ્ચર્ણ) પચ્ચર્ણી; પાંચ રંગવાળું.

પણડીસા. સ્ત્રી० (પચ્ચારિશત) પચ્ચીસ; ૨૫.

પણસ. પું० (પજા) કૃષ્ણનું જુદું-ગાડ.

પણસદ્ધિ. સ્ત્રી० (પચ્ચારી) પાંસઠ; ૧૫.

પણસીદ્ધ. સ્ત્રી० (પચ્ચારી) પંચાશી.

પણામ. પું० (પ્રજામ) અણામ; નમસ્કાર.

પણામય. ત્રિ० (પ્રજામક) દુર્ગતિ તરફ નમાડનાર ચૃદાદિ પાંચ રિપય.

પણાયક. } ત્રિ० (પ્રજાયક) નાયક; દોરનાર.

પણાયગ. }

પણાલિચ્છા. સ્ત્રી० (પ્રજાલિકા) પચ્ચારી.

પણાલી. પુ० (પ્રજાલી) શરીર-જેવડી ઉંચી લાકડી.

પણાસિચ્છ. ત્રિ० (પ્રજાસિત) નાશ કરેલું.

પણિદિચ્છ. પુ० (પદેન્દ્રિય) પાંચ ઇન્દ્રિયવાળા જીવ.

પણિજાળ. ન० (પ્રજાવન) (વધ્ય ભૂમિ તરફ) લઇ જતું તે.

પણિધિ. પુ० સ્ત્રી० (પ્રણિધિ) માથા; જળ.

પણિય. ત્રિ० (પ્રણિત) સરસ; રસદાર. (૨) મનોહર.

પણિય. ન० (પજા) વ્યાપાર; સોદો; કપ વિક્રય. (૨) વ્યાપારની વસ્તુ; કરિયાણું.

પણિયમિદ્ધ. ન० (પચ્ચર્ણ) કરીયાણાનું ધર; ડુકાન.

પણિયમંડળ. ન० (પચ્ચારાશત) છીં તેલ વિગેરે માલ. (૨)

पणियभूमि. स्त्री० (प्रणीतभूमि) मनोरा भूमि.

पणियभूमि. स्त्री० (पणितभूमि) ओ नामनो

ओऽ अनार्य देश, जहां मद्रापीर प्रशु

ओऽ योभासुं रक्षा हता. (२) विक्रय

परतु राभवानुं स्थान.

पणियस्ताला. स्त्री० (पणस्ताला) इरीयाथानुं

हाट-दुकान.

पणियवहय. वि० (प्रणिपठित) नभेक्षुं.

पणियाय. पुं० (प्रणिपात) दंडवत्प्रणाम.

पणिहाण. न० (प्रणिधान) मन वगेरे यो-

गोनी ओकाप्रता; अवधान. (२) प्रयोग;

व्यापार. (३) अभिलाषा; कामना.

पणिहि. पु० स्त्री० (प्रणिधि) मननी विसिष्ट

ओकाप्रता. (२) भाषा; कपट. (३) पुं०

नभस; हूत.

पणिदिअ. वि० (प्रणिधिक) वेप नदलावी

कपट-भाषा करना.

पणिदिय. वि० (प्रणिहित) अस-भार्गथी

हरीने स-भार्गमां व्यवस्थित अर्थ.

पणीत. वि० (प्रणीत) दहेक्षु; रयेक्षु.

पणीय. वि० (प्रणीत) अक्षेपु; अक्षरीक्षु;

रयेक्षु. (२) रसहार; जेभां धी विगेरेना

भिन्दु टपके तेतु रसहार. (३) अक्षरी

हारवापेक्ष. (४) मनोरा; सुन्दर. (५)

समग्र आयरित.

पणीयरस. वि० (प्रणीतरस) सरस आहार.

पणुअ. वि० (प्रणुन) प्रेरणा करेस; प्रेरणयेस.

पणुयीस. स्त्री० (पणुयिता) पनीय; रप.

पणोली. स्त्री० (प्रणोदी) ताज्जुानी लाटडी

पणोहण. न० (प्रणोह) प्रेरणा.

पणोहय. वि० (प्रणोदक) प्रेरक.

पणोहि वि० (प्रणोहित) प्रेरणा करना

(२) पुं० नजद वगेरेने हाटवानी लाटडी

पणोहिय. वि० (प्रणोदित) प्रेरणा करेस.

पणय. पुं० (पण) प्रदो. शुद्धिमान् (२)

वि० प्रोदसंभंधी.

पणय. न० (पणय) वाणिज्य. (२) दयविक्रयनी-

परतु.

पणय. वि० (पणय) पांय

पणयग. पुं० (पणय) सर्प; नाग.

पणयट्टि. स्त्री० (पणपट्टि) पांसक; ६५.

पणयत्त. वि० (प्रणय) दहेक्षु; पक्षेक्षु.

पणयत्ति. स्त्री० (प्रणयि) निक्षेप; पक्षेप;

उपदेश. (२) पांयभुं अंगसूत्र; अंगवती

सूत्र. (३) जंशुदीप पनति वगेरे सूत्रो.

पणयत्तिस्त्रेवणी. स्त्री० (प्रणयत्तिस्त्रेवणी)

प्रणयि-संदिग्ध भाष्यसने भधुर वयने

हरी ओषध आपवाइप व्याकषक कथा. (२)

जंशुदीपपननि वगेरे पनतिसूत्रनुं

कथाइपे पांयन.

पणयत्त. वि० (पणयत्त) पन्दर; १५.

पणयत्तसी. स्त्री० (पणयत्तसी) पूनम.

पणयवग. वि० (प्रणयवग) जंशुवनीर; ३३.

(२) अक्षक; प्रतिपादक.

पणयवण. न० (प्रणयवण) प्रतिपादन करतु.

(२) शास्त्र; सिद्धान्त.

पणयवणा. स्त्री० (प्रणयवणा) अक्षपथा; नि-

क्षेप. (२) १२ उपांग पैडा योथु

उपांगसूत्र; २६ उद्गलिहसूत्रभांनुं ८ भु.

(३) विनंति; अक्षर.

पणयवणापद. न० (प्रणयवणापद) प्रणयवणा

सूत्रनुं पद-अक्षर.

पणयवणिज्ज. वि० (प्रणयवणिज्ज) जंशुवनीय

योग.

पणयवणी. स्त्री० (प्रणयवणी) विनयवान् सिध्यने

उपदेश देवामा वपराती भाषा; अर्थ

ओषध लाया.

पणयविय. वि० (प्रणयविय) सामान्यधी

दहेक्षु; प्रतिपादन करेस.

पणयवीस. स्त्री० (पणयवीस) पनीय; २५.

पणयवेत्तार. वि० (पणयवेत्तार) अक्षर

नार; प्रतिपादन करना.

પર્યાણ. સ્ત્રી० (પ્રજ્ઞ) બુદ્ધિ. (૨) ત્રિઙ્ગલિક
ગાન; સમજાવવું.

પર્યાણ. સ્ત્રી० (પર્યાસત) પચાસ.

પર્યાણ. ન૦ (પ્રજ્ઞાન) સદસદ્ વિવેક.
(૨) સમ્યગ્જ્ઞાન. (૩) આગમ.

પર્યાણપરિસ્તહ. પુ० (પ્રજ્ઞાપરિપહ) બુદ્ધિનો
ગર્વ ન કરવો. (૨) બુદ્ધિની મંદતાનો
ખેદ ન કરવો. (૩) પ્રજ્ઞા-બુદ્ધિની મંદ-
તાનો પરિપહ.

પર્યાણસ. સ્ત્રી० (પચાસત) પચાસ; ૫૦.

પર્યહ. પું० (પ્રયત્ર) પ્રશ્ન, સવાલ.

પર્યહવ. પુ० (પ્રયત્ર) ટપકવું. ઝરવું. (૨)
સ્તનધારા.

પર્યહવ. પું० (પ્રહવ) એ નામનો એક
અનાર્યદેશ. (૨) ત્રિ० તે દેશનો રહેવાસી.

પર્યહવણ. ન૦ (પ્રસ્તવ) ઝરવું; ટપકવું.

પર્યહવણ. ન૦ (પ્રજ્ઞાવન) જાણાવવું તે; નિ-
રૂપવું.

પર્યહવિધ્યા. સ્ત્રી० (પ્રજ્ઞવિકા) પ્રહવ દેશમાં
જન્મેલી દાસી.

પર્યહાધારણ. ન૦ (પ્રજ્ઞાધારણ) પ્રશ્ન વ્યા-
કરણ નામનું દશમું અંગસૂત્ર.

પરિહ. પુ० સ્ત્રી० (પાર્શ્વ) પગની પાની.

પરિહયા. સ્ત્રી० (પાર્શ્વિકા) પગની પાની.

પતંગવીહિયા. સ્ત્રી० (પતંગવીહિકા) પતંગી-
યાની ગતિ પ્રમાણે અનિર્મામતપણે કમ-
ચિના ગૌચરી કરવી તે; ગૌચરીનો એક
પ્રકાર.

પતણ. ત્રિ० (પ્રતલ) ત્રીણ; પાતણ; સૂક્ષ્મ.

પતરગ. પુ० (પ્રતરક) સોના રૂપાને જતર-
ગમાં ખેંચી બનાવેલ ત્રીણ તાર

પતિ. પું० (પતિ) ભર્તા; સ્વામી; ધણી.

પતિકંત ત્રિ० (પ્રતિકાન્ત) પ્રવેશ કરેલ.

પતિટ્ટા. સ્ત્રી० (પ્રતિષ્ઠા) આભર; ખ્યાનિ;
પ્રતિષ્ઠા.

પતિટ્ટાણ. ન૦ (પ્રતિષ્ઠાન) ત્રાણુ ધરણુ; રક્ષણુ
કારક.

પતિટ્ટિય. ત્રિ० (પ્રતિષ્ઠિત) પ્રતિષ્ઠા પામેલું.

પતિરણ. ત્રિ० (પ્રતીર્ણ) પાત્ર પહેંચેલ.

પતિરણા. સ્ત્રી० (પ્રતિરણ) પ્રતિષ્ઠા; ટેક.

પતિરોહણ. પુ० (પ્રતિરોહન) જ્ઞાન દેવું;
જાણાવવું તે.

પતિમયકટ. ત્રિ० (પ્રતિમયકટ) રહામો ભય
ઉત્પન્ન કરે તેવું.

પતિમાગ. પું० (પ્રતિમાગ) સમાન; પ્રતિરૂપ.

પતિરિક. ત્રિ० (પ્રતિરિક) ખાલી; શૂન્ય.

પતુચણ. ન૦ (પ્રતુચ્ચ) જાડની છાલના વચ્ચની
એક જાત.

પત્ત. ન૦ (પત્ર) પાંદડું; પાન. (૨) પાંખ.
(૩) પુસ્તકનાં પૃષ્ઠ-પાનાં.

પત્ત. ત્રિ० (પ્રાપ્ત) પામેલું; પ્રાપ્ત કરેલ.

પત્ત. ન૦ (પાત્ર) પાત્ર; વાસણ. (૨) પાત્ર;
ગુણવાન; સુપાત્ર. (૩) પાત્ર; નાટકનો
ખેલ ભજવનાર; એકંદર.

પત્તમ. ત્રિ० (પત્રક) ગેય-ગીતનો એક
પ્રકાર. (૨) ન૦ પાત્ર; પાંદડું.

પત્તદ્ય. ત્રિ० (પત્તદિ) જેમાં નાનાં પાંદડાં
આવ્યા છે તે. (૨) કંઈ પાંદડાંવાળું.

પત્તકાલગ. પુ० (પત્રકાલક) આસંલિપ્ત ન-
ગરીની બહારનો એક દેવ.

પત્તચ્છેદ્ધ. ન૦ (પત્રચ્છેદ) બાણુથી પાંદડું
વિધવાની કળા.

પત્તચ્છેદ્ધક. ત્રિ० (પત્રચ્છેદક) જાડનાં પાંદડાં
જમીન ઉપર પાડનારનું કામ.

પત્તટ્ટ. ત્રિ० (પ્રાપ્તર્થ) અતિક્રમણ.

પત્તપુટ. પું० (પત્તપુટ) પાંદડાંનો દરીયો; દુનો.

પત્તવિટિય પુ० (પત્રવિટક) પાંદડાંને આશ્રી
રહેનાર તથા ક્ષત્રિયવાળા જીવની એક
જાત.

પત્તય. ન૦ (પત્રક) એક પ્રકારનું ગેય.

પત્તરક. પું० (પ્રતરક) આભરણ વિશેષ.

પત્તજ. ન૦ (પત્તજ) પાપણ
 પત્તજ. ત્રિ૦ (પત્તજ) પાદ્મનાગુ
 પત્તરિચ્છુપ. પુ૦ (પત્તરિચ્છુ) જીવ વિશેષ;
 આર દિવ્ય જીવની એક જાત, વીંછી.
 પત્તસગડિયા. સ્ત્રી૦ (પત્તસગડિયા) પાદ્મથી
 ભરેલી ગાડી
 પત્તહાર. પુ૦ (પત્તહાર) નજ દિવ્યનાથ
 જીવની એક જાત,
 પત્તારંધ્ર. પુ૦ (પાત્તરંધ્ર) પાતરા નાધનાનો
 ચોસાગ વસ્ત્રખંડ-ઝોળી
 પત્તમોહ. ન૦ (પત્તમોહ) ડાળીને વાળી
 નીચે નમાડી ચુટેન પાદ્મ
 પત્તહાર. પુ૦ (પત્તહાર) પાદ્મ પ૦ નિર્મલ
 કરનાર વાનખંડ
 પત્તહારગ. પુ૦ (પત્તહારગ) પાદ્મનો જીવડો,
 તેદિવ્ય જીવ વિશેષ
 પત્તિય. ન૦ (પત્તિય) પ્રીતિ ઉપભવનાર
 વચન. (૨) પ્રેમ, પ્રીતિ.
 પત્તિય ત્રિ૦ (પ્રત્યક્ષ) પ્રતીતિ ભરેલું.
 વિશ્વાસજનક
 પત્તિય. પુ૦ ન૦ (પ્રત્યક્ષ) નિમિત્ત, કારણ,
 હેતુ (૨) વિશ્વાસ
 પત્તિય. ત્રિ૦ (પ્રતીતિ) પ્રતિષ્ઠ, પ્રખ્યાત
 (૨) પ્રતીતિ રાખેન
 પત્તિય. ત્રિ૦ (પત્તિય) પાદ્મવાગુ
 પત્તી. સ્ત્રી૦ (પત્તી) સ્ત્રી, પત્ની, ધર્મીયાણી
 પત્તી સ્ત્રી૦ (પત્તી) પાતી, પાતો.
 પત્તેગ. ન૦ (પ્રત્યક્ષ) નામ કર્મની આક
 પ્રત્યેક પ્રતિનિ, ઉપપાત નામ વગેરે (૨)
 એકની તરફ.
 પત્તેગતણ ત્રિ૦ (પ્રત્યેક) પ્રત્યેક શરીર,
 જેને એક જાતિ એક શરીર હોય તે
 પત્તેય. ન૦ (પ્રત્યેક) દરેક, એકેએક (૨)
 નામકર્મની એક પ્રતિનિ કે જેના ઉપથી
 જીવ પ્રત્યેક શરીર-એક જીવ દીઠ એક
 શરીર પામે (૩) પ્રત્યેક વગરનિ વગેરે

પત્તેયુદ્ધ પુ૦ (પ્રત્યેકુદ્ધ) પ્રત્યેક જુદું,
 ક્રોધ વસ્તુના નિમિત્તથી જેને બોધ થયો
 હોય તે, કરકુ આદિ મહાપુરુષ
 પત્તેયુદ્ધસિદ્ધ પુ૦ (પ્રત્યેકુદ્ધસિદ્ધ) પ્રત્યેક
 જુદું થઈને મોક્ષ ગયા હોય તે, સિદ્ધના
 પદર બેઠાનો એક બેઠ
 પત્તેયસરીર. ન૦ (પ્રત્યેકસરીર) } પ્ર-
 પત્તેયસરીરનામ ન૦ (પ્રત્યેકસરીરનામ) } ત્યે-
 શરીર, જીવ જીવદીઠ એકેક શરીર.
 પત્તોપગ્ર પુ૦ (પત્તોપગ્ર) ધણી પાદ્મવાગુ
 ગ્રાહ
 પત્ત પુ૦ (પ્રત્યેક) પ્રાથના
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રત્યેક) દિનકાર, પ્રકૃતિને માફક
 આવે તેવું
 પત્ત પુ૦ (પ્રત્યેક) પાથો, મત્રીશ પસંથી
 પ્રમાણુનો એક માપ (૨) શિખર, ટોચ
 પત્ત પુ૦ (પ્રત્યેક) પાથકો, પક (૨)
 ભવનની વચ્ચેનો અંતરાળ ભાગ.
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રત્યેક) પાથરેલું, ફેલાયેલું
 પત્ત પુ૦ (પ્રત્યેક) પ્રાથના } મી૦ (પ્રાર્થના) માર્ગણી,
 પત્ત પુ૦ (પ્રત્યેક) પ્રાથના } પ્રાર્થના કરી તે (૨)
 યોજનુ પર્વાંય નામ
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રાર્થના) પ્રાર્થના કરનાર
 પ્રાર્થના
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રાર્થના) પ્રાર્થના કરનાર.
 પ્રાર્થના લેનાર
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રાર્થના) પ્રાર્થના કરનાર
 પ્રાર્થના
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રાર્થના) પ્રાર્થના કરનાર
 પ્રાર્થના
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રાર્થના) પ્રાર્થના કરનાર
 પ્રાર્થના
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રાર્થના) પ્રાર્થના કરનાર
 પ્રાર્થના
 પત્ત ત્રિ૦ (પ્રાર્થના) પ્રાર્થના કરનાર
 પ્રાર્થના

પત્થિય. ત્રિ० (પ્રત્થિય) વિદાય થયેલું.
 પત્થિયા. સ્ત્રી० (પ્રત્થિયા) છાત્રી; ટોપલી.
 પત્થિયાપિહમ્. પુ० (પ્રત્થિયાપિહ) કાવડની
 એ બાલુની વાંસની છાત્રી-ટોપલી.
 પત્થિય. પુ० (પાથિય) રાગ.
 પત્થુય. ત્રિ० (પ્રત્થુત) આહુ, ચાલતુ. (૨)
 પ્રાપ્ત; લબ્ધ.
 પય. પુ० (પથિય) માર્ગ; રસ્તો.
 પથિય. પુ० (પથિય) મુસાફર.
 પદ. ન० (પદ) પદ; વાક્યનું એક અંગ;
 શબ્દ. (૨) છવ અછવ આદિ પદાર્થ.
 (૩) છવાદિ પદાર્થનાં પદ્યુનવાળુ પ્રકરણ-
 અધ્યાય. (૪) પગ. (૫) સ્થાન; ઠેકાણું.
 પદ્મસિય. ત્રિ० (પ્રદ્મસિય) દેખાડેલું.
 પદ્મય. પુ० (પદ્મય) છવાદિ પદાર્થ; તત્ત્વ.
 પદ્મચ્છ. ત્રિ० (પદ્મચ્છ) વિશિષ્ટ પદ સ્થનાથી
 રચેલ.
 પદ્મગ. પુ० (પદ્મગ) પગ રસ્તો.
 પદ્મસ. ન० (પદ્મસ) જે પદ જે સ્વરમાં
 ગાતું તેમજ જે સ્વરમાં ગાતું તે.
 પદાણ. ન० (પ્રદાણ) આપણું; હેતું તે.
 પદ્માયગ ત્રિ० (પ્રદ્માયક) દેનાર.
 પદ્માદિગા. સ્ત્રી० (પ્રદ્માદિગા) પ્રદક્ષિણા કરવી તે.
 પદિદ્ધ. ત્રિ० (પ્રદિદ્ધ) ચોપડેલ; બહારાવેલ.
 પદિસા. સ્ત્રી० (પ્રદિસા) નિદિસા; અગ્નિ,
 નેર્મતિ વગેરે ખુલા.
 પદીય. પું० (પ્રદીય) દીવો.
 પદીયગ. પું० (પ્રદીયગ) મોટો દીવો; મસાલ.
 પદુગ. પું० (પ્રદુગ) કાટ; કિલો; ગદ.
 પદુક. ત્રિ० (પ્રદુક) દરિય; દેવયુક્ત.
 પદ્મસિય ત્રિ० (પ્રદ્મસિય) અત્યન્ત પીડિત.
 પદેસ. પું० (પ્રદેસ) સદ્મમાં સદ્મ અથા;
 પ્રદેશ; અવિભાગી અથ (૨) જગ્યા;
 સ્થાન.
 પદેસિય. ત્રિ० (પ્રદેસિય) બતાવેલ; દર્શાવેલ.

પદેસિય. ત્રિ० (પ્રદેસિય) પ્રદેશનાળો; પ્ર-
 દેશના સમુદયી બનેલ સંકલ્પ વગેરે.
 પદોસ. પું० { { પ્રદોષ } } { { પ્રદોષ } } દોષ; ખાર;
 દોષ. (૨) પ્રાતઃકાળ અને સાંધકાળ.
 પદ્મ. સ્ત્રી० (પદ્મ) પૂંકા; શ્રેણી. (૨)
 માર્ગ; રસ્તો.
 પદ્મસ. પું० (પ્રધ્મય) પંચ; નાશ.
 પદ્મસામાય. પું० (પ્રધ્મયામાય) વસ્તુનો
 પંચ થવાથી થતો અભાવ.
 પદ્મસિય. ત્રિ० (પ્રદ્મસિય) ધૂપથી સુવાસિત
 કરેલું.
 પદ્મ. ત્રિ० (પ્રદ્મ) ભુજો " પવય " શબ્દ.
 પદ્મ. ત્રિ० (પ્રદ્મ) પ્રદાવાન; પંડિત. (૨)
 ત્રિ० પ્રતા સંબંધી.
 પદ્મગ. પું० (પન્નગ) સર્પ.
 પદ્મસ. ત્રિ० (પ્રદ્મ) કહેલું; કરમાવેલું.
 પદ્મહત્તરિ. સ્ત્રી० (પદ્મહત્તરિ) પંચોત્તર; ૭૫.
 પદ્મસાર. ત્રિ० (પ્રદ્માયક) પ્રદક્ષિણા કરનાર.
 પદ્મસિ. સ્ત્રી० (પ્રદ્મસિ) જળાવતું તે; નિરપય.
 પદ્મસ. ત્રિ० (પદ્મસ) પદ્મ; ૧૫.
 પદ્મસો. સ્ત્રી० (પદ્મસો) પુનમ; પંચમી
 તિથિ.
 પદ્મય. પુ० (પ્રદ્માયક) પ્રમતો ખુલાસો
 કરનાર-આચાર્ય.
 પદ્મવણ. સ્ત્રી० (પ્રદ્માયક) એ નામનું એક
 ઉપાંગ સૂત્ર-આગમ. (૨) ત્રિપથ કરવું;
 કહેવું.
 પદ્મવણી. સ્ત્રી० (પ્રદ્માયક) શિષ્યવર્તેને ઉપ-
 દેશ દેવો તે; ઉપદેશ આપવાની ભાષા;
 ભાષાનો એક પ્રકાર.
 પદ્મવિય. ત્રિ० (પ્રદ્માયક) જળાવેલું; સમ-
 બેલું.
 પદ્મવોસ. સ્ત્રી० (પદ્મવોસ) પદ્મવોસ; ૨૫.
 પદ્મહત્તરિ. સ્ત્રી० (પદ્મહત્તરિ) પંચોત્તર; ૭૫.

પન્ના. સ્ત્રી૦ (પ્રજા) માણસની દશ દશાઓ પૈકી પાંચમી દશા; ૪૧ થી ૫૦ વર્ષ સુધીની માણસની સમજાણવાળી અવસ્થા. (૨) શુદ્ધિ; ક્ષાપણ.

પન્નાણ. ન૦ (પ્રજા) પદાર્થનું સ્વરૂપ સારી રીતે જાણવું તે. (૨) પ્રકૃષ્ટ જ્ઞાન. (૩) આગમ; શાસ્ત્ર.

પન્નાસ. સ્ત્રી૦ (પચાસ) પચાસ; ૫૦.

પન્દ્ય. પું૦ (પ્રદ્ય) યાત્રામાંથી ઉભરાતું દૂધ; દુર્ગંથી માતાને દૂધનો પાનો ચઢે તે.

પરંચ. પું૦ (પ્રપચ) આડખર; ડોળ. (૨) કાગળ.

પપુત્ત. પું૦ (પ્રપૌત્ર) પરપોતરો; પુત્રના પુત્રનો પુત્ર. (૨) પોતાનો પુત્ર.

પવ્યા. પું૦ (વર્ક) એક જાતનું ધાસ; વનસ્પતિ વિશેષ.

પપ્પટ. પું૦ સ્ત્રી૦ (વર્ટ) પાપ.

પપ્પટ્તમોદ્ય. પું૦ (વર્ટમોદક) મિષ્ટાન્ન વિશેષ; મગદળ અને આડદીઆ.

પપ્પટ્ટિયા. સ્ત્રી૦ (વર્ટિકા) પાપ, વડી વગેરે ખાદ્ય પદાર્થો.

પપ્પુય. ત્રિ૦ (પ્રપ્તુ) ભીજાએસ.

પપ્પટ. પું૦ (વર્ટ) પાપ.

પપ્પુય. ત્રિ૦ (પ્રપ્તુ) વિકાસ પામેલ. (૨) વહેતું; ટપકતું.

પપ્પુત્ત. ત્રિ૦ (પ્રપ્તુ) વિકસિત; ખીલેલ.

પન્નોડળ. ન૦ (પ્રસ્ફોટન) વિસ્ફારવું. (૨) આપટવું.

પન્નોડળા. } સ્ત્રી૦ (પ્રસ્ફોટના) પડિલેદળ
પન્નોડળી. } વખતે વચ્ચે આપટવું તે;
પડિલેદળના એક દોષનું નામ.

પવંચ. પું૦ (પ્રવચ) નિરંતર ચિંત્તા કરવી તે; સીક્યા, ભનક્યા, દેસક્યા અને રાજક્યા એ ચાર ચિંત્તાની પ્રતિ. (૨) રચના; નિર્માણ.

પવંચણ. ન૦ (પ્રવચન) પ્રબંધ કરવો; વ્યવસ્થા કરવી.

પવાકા. સ્ત્રી૦ (પ્રવાકા) વિશેષ પીઝા; પ્રકૃષ્ટ બાધા.

પવોહ્ય. ત્રિ૦ (પ્રવોષક) પ્રબોધ કરનાર.

પન્મ. ત્રિ૦ (પ્રમ) નમ્ર.

પન્મટ્ટ. ત્રિ૦ (પ્રમટ્ટ) ભટ્ટ; પતિત થયેલ.

પન્માર. પું૦ (પ્રામાર) પવંતનો કંઈક નમી ગયેલો ભાગ-સિખર. (૨) સમૂહ. (૩) એક જાતનો કારીગર.

પન્મારગમ્મ. ત્રિ૦ (પ્રામારગત) નમેલું.

પન્મારા. સ્ત્રી૦ (પ્રામારા) માણસની દશ દશાઓમાંની આઠમી દશા. (૨) પુરૂષની ૭૦ થી ૮૦ વર્ષ સુધીની અવસ્થા.

પમ. પું૦ (પ્રમ) દરિકાન્ત અને દરિસદ્ધ ધન્દના લોકપાળનું નામ. (૨) પ્રભા; કાંતિ. (૩) ત્રિ૦ સમાન; તુલ્ય.

પમંકર. પું૦ (પ્રમકર) પ્રમંકર નામે ત્રીજા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૩) લોકાન્તિક દેવતાનું એક વિમાન. (૪) એ નામનો એક મદ.

પમંકર. પું૦ (પ્રમાકર) તેજ આપનાર; પ્રકાશ કરનાર.

પમંકરા. સ્ત્રી૦ (પ્રમેકરા) ન્યોનિયીના ધન્દ ચન્દ્રમા તથા સુર્યની ચોથી અગ્રમદિગીનું નામ. (૨) કચ્છાવતી વિજયની મુખ્ય રાજધાની-નગરી.

પમંશુર. ત્રિ૦ (પ્રમશુર) કાણમાં નાશ પામે તેવું; કાણબચુર.

પમંસણ. પું૦ (પ્રમસન) પ્રમજન નામે વાયુ કુમાર અગ્નિના દેવતાનો ધન્દ. (૨) પાનાસ કચ્છાના અધિગતા એક દેવનું નામ.

પમંકંત. પું૦ (પ્રમચન્ત) જુઓ “પમંકં” શબ્દ.

પમણિય. ત્રિ (પ્રમણિય) કહેલું.
પમવ. પું (પ્રમર) ઉત્પત્તિ; કારણ. (૨)
પ્રભવસ્થામી.

પમા. સ્ત્રી (પ્રમા) કાન્તિ; જ્યોતિ; તેજ
પમાદ્ય ત્રિ (પ્રમાદિક) પ્રાતઃકાળ સમય-
સ્થી; સંચારનું.

પમાકર. પું (પ્રમાકર) એ નામનું ત્રીજા
દેવલોકનું એક વિમાન.

પમાય. ન (પ્રમત) પ્રભાન; પ્રાતઃકાળ.

પમાર. પું (પ્રમાર) પ્રકૃષ્ટ ભાર.

પમાવ. પું (પ્રમાવ) અહિમા; પ્રનાય.

પમાવર્ષ. સ્ત્રી (પ્રમાવર્ષ) ઓગણીસમા
તીર્થંતરી માનાનું નામ. (૧) જગત્સત્તની
રાણીનું નામ. (૩) ઉદયન રાજની
દેવીનું નામ.

પમાવળા. સ્ત્રી (પ્રમાવળા) શાસન ઉભાતિનાં
જે જે કારણો હોય તેનું પ્રવર્તન કરતું
તે; સમક્રિતા આઠ આચારમાનો ઉલ્લેખ
આચાર.

પમાસ. પું (પ્રમાસ) આરમા દેવલોકનું
એક વિમાન. (૨) લયણ સમુદ્ર અને
સિંધુ નદીના સંગમસ્થાને પ્રમાસ નામે
દેવતાના આવાસસ્થ એક તીર્થ કે જ્યાં
ચક્રવર્તી અહમ તપ કરે. (૩) ત્રાગ
ઓથા દેવલોકનું એક વિમાન. (૪)
મહાવીર પ્રજાના એક મહાધરનું નામ.
(૫) ઐશ્વર્યવ્ય ક્ષેત્રના વૃત્તવૈતાલ્યનો
અધિષ્ઠાતા દેવતા

પમાસતિત્વકુમાર. પું (પ્રમાસતીર્થકુમાર)
પ્રશાસતીર્થનો અધિપતિ દેવતા.

પમાસા. સ્ત્રી (પ્રમાસા) અહિસા; દયા.

પમાસિય ત્રિ (પ્રમાસિય) ઉત્તમ, કથિત.

પમિર. } ન (પ્રમિર) ચરઆત; આદિ;

પમિતિ. } વગેરે.

પમીઘ. ત્રિ (પ્રમીઘ) જહુ બીધેલ; લય
પામેલ

પમુ. પું (પ્રમુ) સમર્થ; દેવાધિદેવ; તીર્થ-
કર. (૨) રવાથી

પમુત. ત્રિ (પ્રમુત) ઉદ્ભવેલ; ઉત્પન્ન
સ્થેલ (૨) અનિરુપ; પ્રણુ. (૩) પ્રમા-
દાનું પરિણામ; અતીત અનાગતાદિ
નિરુપક કર્મ પરિણામ.

પમેય. પું (પ્રમેય) પ્રકર; ભેદ.

પમજ. ત્રિ (પ્રમજિત) અનિમજિત.

પમજિલમ. ત્રિ (પ્રમજિત) વિલિપ્ત.

પમજ્ઞ. ન (પ્રમાર્જન) પૂર્ણ; સાફ કરતું.

પમજ્ઞયા. } સ્ત્રી (પ્રમાર્જન) પૂર્ણ; શુદ્ધ

પમજ્ઞા. } કરતું; માર્ગન કરતું. (૨)

વાસીદું વાળનું તે.

પમજ્ઞિયા. } સ્ત્રી (પ્રમાર્જનો) કચરો

પમજ્ઞી. } કાઢવાનું ઝાકું; સાવરણી.

પમજ્ઞિય. ત્રિ (પ્રમાર્જિત) સાફ કરેલ.

પમત્ત. ત્રિ (પ્રમત) પ્રમાદયુક્ત; પ્રમાદી.

(૨) પ્રમતસયતિ; જહા શુભાશ્વાવાળો.

પમત્તચિરત. ત્રિ (પ્રમતચિત) પ્રમતસયતિ;

જહા શુભાશ્વાવાળો.

પમત્તસંજય. પું (પ્રમત્તસવત) જેને કંઈક

પ્રમાદ રહેલો છે તેના જહા શુભાશ્વાનવર્તી

સાધુ; પ્રમાદી સાધુ.

પમદ્વણ. ન (પ્રમદ્વ) મહદંત નામના

પુત્રરાજનું પ્રમદવન નામે એક ઉદ્યાન.

પમદા. સ્ત્રી (પ્રમદા) જુવાનસ્ત્રી; જિતમસ્ત્રી.

પમદ. પું (પ્રમદ) સમૃદ્ધ; મર્દન.

પમદણ. ન (પ્રમદ) મર્દન કરતું. (૨)

પમદળ્ય કરનો. (૧) ઓહું કરતું. (૪)

નાશ કરનો.

પમદિ. ત્રિ (પ્રમદિ) મર્દન કરનાર;

પીઝાર.

પમદવણ. ન (પ્રમદવ) તેનવીપુર નગરની

જહારનું એક વન.

પમયા. સ્ત્રી (પ્રમદા) જુઓ " પમદા "

શુદ્ધ.

પ્રમાદ. ત્રિ० (પ્રમાદિન્) આળસુ; બેદરકાર.
 પ્રમાણ. ન૦ (પ્રમાણ) પ્રલક્ષ્ય પરેલક્ષ આદિ
 પ્રમાણ. (૨) માન; દદ. (૩) આદારની
 મર્યાદા. (૪) હેતુ; કારણ. (૫) ન્યાય
 શાસ્ત્ર. (૬) યથાર્થ જ્ઞાન; સત્ય જ્ઞાન.
 (૭) સમ્પ્રા. (૮) માપ, પરિમાણ.

પ્રમાણશુલ્ક પુ० (પ્રમાણશુલ્ક) પ્રમાણશુલ્ક;
 મહાવીરસ્વામિની એક દળર આત્માશુલ્ક
 પ્રમાણ બરપ.

પ્રમાણકાલ પુ० (પ્રમાણકાલ) માસ, ઋતુ,
 અવન, રાત્રિ, પશ્ચિમ વગેરે નક્ષી
 કરેલ પ્રમાણરૂપ કાળ.

પ્રમાણપત્ર પુ० (પ્રમાણપત્ર) પ્રમાણરૂપ
 પત્રપાડિયુ; અજ્ઞાણીયુ અને અધારીયુ.

પ્રમાણસંચક્ષર. પુ० (પ્રમાણસંચક્ષર) નક્ષત્ર
 સંચક્ષર, ચંદ્રસંચક્ષર, ઋતુસંચક્ષર,
 આદિત્ય સંચક્ષર અને અભિવર્ધિત સંચ-
 ક્ષર એ પાંચ સંચક્ષરો સમુદાય.

પ્રમાદ. } પુ० (પ્રમાદ) મદ, વિનય, કથાવ,
 પ્રમાય. } નિદ્રા અને દિક્ષા એ પાંચ
 પ્રમાદ. (૨) પ્રમાદ, મદ્યન, આશ્રયન
 ત્રીજું રથાન.

પ્રમાયપ્રમાય. ન૦ (પ્રમાયપ્રમાય) ૨૬ ઉ-
 ત્પાત્રિક સ્ત્રમાનું ૧૦ મુ સ્ત્ર.

પ્રમાર. પુ० (પ્રમાર) મરણનો પ્રારંભ. (૨)
 નહારી રીતે માનુ તે.

પ્રમિત્તાળ. ત્રિ० (પ્રમિત્તાળ) અનિશ્ચય કરમાઈ
 મરેલ.

પ્રમુદપ. ત્રિ० (પ્રમુદિત , ખુશાલીપુર, ખુશી
 મરેલ.

પ્રમુદત. ત્રિ० (પ્રમુદ) અમેમર

પ્રમુદ. ત્રિ० (પ્રમુદ) આગેવાન (૨) પુ०
 પ્રમુદ નામનો ૪૬ મો મદ.

પ્રમુદર. ત્રિ० (પ્રમુદ) વાચાન; પ્રભુ
 પ્રમુદરિ. ત્રિ० (પ્રમુદરિ) જોશનાર.

પ્રમોદ. પુ० (પ્રમોદિન્) , ધણા મેદવાળુ;
 નાડુ.

પ્રમોદ્ધ. પુ० (પ્રમોદ) ઉત્તરપક્ષ; જવાબ.
 (૨) મોક્ષ; કર્મથી છુટકારો.

પ્રમોદ્ધ. ન૦ (પ્રમોદ) પરિત્યાગ.

પ્રમોદ. } પું० (પ્રમોદ) મહોત્સવ; આનંદ.
 પ્રમોય }

પ્રમ્દ. પુ० ન૦ (પ્રમ્દ) કમળનો તન્તુ;
 પદ્મકેશર. (૨) પાંચમા દેવલોકનું એક
 વિમાન. (૩) પુલ્ક; લુગડાની પુંમ. (૪)
 હોડો. (૫) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ
 ખાડવાની મેર તરફથી પહેલી વિજય.
 (૬) એ વિજયનો રાગ.

પ્રમ્દકંત. પુ० (પ્રમ્દકંત) એ નામનું પાં-
 ચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પ્રમ્દકૂટ. પુ० (પ્રમ્દકૂટ) એ નામનું પાંચમા
 દેવલોકનું એક વિમાન (૨) રીના મહા
 નદીના ઉત્તર કાંઠા ઉપરનો એક વખારા
 પર્યંત. (૩) વિષ્ણુમંથ ' વખારાપર્યંત
 ઉપરના નવ કૂટમાંનું ચોથું કૂટ-ચિખર.

પ્રમ્દગંધ પુ० (પ્રમ્દગંધ) દેવકુર ઉત્તરકુર
 ક્ષેત્રના માખીઓનો એક જાત. (૨)
 પદ્મના જેવી મન્ય (૩) ત્રિ० કમળના
 જેવી મન્યવાળુ

પ્રમ્દગાર્દ. ત્રી० (પ્રમ્દગાર્દ) એ નામની
 મહાવિદેહની એક વિજય.

પ્રમ્દગમ્ય પુ० (પ્રમ્દગમ્ય) એ નામનું
 પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પ્રમ્દદ્ધ ત્રિ० (પ્રમ્દદ્ધ) જૂલી મરેલ. (૨)
 પડી મરેલ.

પ્રમ્દદ્ધ. પુ० (પ્રમ્દદ્ધ) એ નામનું પાં-
 ચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પ્રમ્દલ. ત્રિ० (પ્રમ્દલ) પુલકવાળુ; હુંડાન-
 વાળુ વસ્ત્ર ચિરોત.

પ્રમ્દજેસ્ત. પુ० (પ્રમ્દજેસ્ત) એ નામનું
 પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પમ્હલેસ્તા. સ્ત્રી૦ (પમ્હલેસ્તા) કમળચર્ણ જેના
સદેહ પુદ્ગલના સસર્ગથી ચતા આત્માના
ઉત્પત્તિ પરિણામ; પમ્હલેસ્તા, છ લેશ્યા-
માની પાચમી લેશ્યા

પમ્હલેસ્તા પુ૦ (પમ્હલેસ્તા) એ નામનુ પાચમા
દેવલોકનુ એક વિમાન

પમ્હલેસ્તા પુ૦ (પમ્હલેસ્તા) એ નામનુ પાચમા
દેવલોકનુ એક વિમાન

પમ્હલેસ્તા પુ૦ (પમ્હલેસ્તા) પાચમા દેવ-
લોકનુ એક વિમાન

પમ્હા સ્ત્રી૦ (પમ્હા) પદ્મા નામની મહા-
વિદેહની એક વિદેહી. (૨) છ લેશ્યામાની
પાચમી લેશ્યા

પમ્હાણ. ત્રિ૦ (પમ્હાણ) ઝાલિન પામેલ,
કરમાપેલ

પમ્હાણી સ્ત્રી૦ (પમ્હાણી) મહારિદેહની
સીતા મહાવદીને જમણે કાઠે આવેલી
રમ્યા વિદ્યાની પદ્માવતી નામની મુખ્ય
નગરી (૨) પશ્ચિમ મહારિદેહના દક્ષિણ
ખાડવાની એથી વિદ્યા (૩) પર્વત
વિશેષ.

પમ્હાણત ન૦ (પમ્હાણત) એ નામનુ પાચમા
દેવલોકનુ એક વિમાન.

પમ્હાણ ત્રિ૦ (પમ્હાણ) બ્રહ્માય ગયેલું

પમ્હાણતરવર્ડિસા. ન૦ (પમ્હાણતરવર્ડિસા)
એ નામે પાચમા દેવલોકનુ એક વિમાન

પમ્હાણ. ન૦ (પમ્હાણ) બ્રહ્માય ગયેલું

પમ્હા પુ૦ (પમ્હા) પ્રજા, પ્રજા (૨) પદ,

વિકાસિત સહિત નામ (૩) ભાગો, પ્રકાર

(૪) સ્થાન, સમમના સ્થાનક. (૫) પદનુ

માન, શ્રુતમાનનો એક પ્રકાર (૬) સ્ત્રીક

કે ગાયાનુ એક ચરણ (૭) નિમિત્ત,

કારણ (૮) કુટ, ભાગ વિશેષ

પમ્હા ન૦ (પમ્હા) દુધ. (૨) પાણી

પમ્હા ત્રિ૦ (પમ્હા) આપનાર, દેનાર.

પમ્હા. ત્રિ૦ (પ્રયત) પ્રયત્નવાન. (૨)
સોપાંગી, ઉપોગ-લક્ષ્યસહિત. (૩)

વ્યત્તર દેવની એક જાત

પમ્હા સ્ત્રી૦ (પ્રયતિ) વાત પિતાદિ પ્રકૃતિ.
(૨) કર્મપ્રકૃતિ, કર્મનો સ્વભાવ.

પમ્હાંદ. પુ૦ (પમ્હાંદ) વાણ્યવ્યત્તર જાતીય
દેવોના ધન્દ

પમ્હા પુ૦ (પમ્હા) પતંગીયો; ઉડતા જંતુની
એક જાત. (૨) પતમ નામે વ્યત્તર દેવ-
તાની એક જાત.

પમ્હાગીદિયા. સ્ત્રી૦ (પમ્હાગીદિયા) } જુઓ
પમ્હાગીદી સ્ત્રી૦ (પમ્હાગીદી) } " પ-
તંગીદિયા " શબ્દ.

પમ્હાં. ત્રિ૦ (પ્રયત) પ્રયત્ન, બચકર

પમ્હાંપિય ત્રિ૦ (પ્રયતિય) કહેલું (૨) ન૦
કથન; ઉક્તિ (૩) બકવાદ

પમ્હાંપિ. ત્રિ૦ (પ્રયતિય) કહેનાર.

પમ્હાંપિયા સ્ત્રી૦ (પ્રયતિયા) પ્રદક્ષિણા દેવી તે

પમ્હાંપિ ન૦ (પ્રયતિ) શિવ, કથાણુ

પમ્હા ન૦ (પમ્હા) પદક, રતનાવલિ તપની

સ્થાપના-આકૃતિનો એક અન્યથ

પમ્હાંપિ પુ૦ (પ્રયતિ) પતમ જાતના

વ્યત્તર દેવતાનો બીજો ધન્દ

પમ્હાંપિ. ન૦ () માછલાને બાધનાની

એક જાતની જાળ

પમ્હાં ત્રિ૦ (પ્રયત) પ્રયત્ન

પમ્હાંપિ ત્રિ૦ (પ્રયતિ) પ્રયત્ન પ્રકૃતિ કરનાર.

પમ્હાંપિ. ત્રિ૦ (પ્રયત) પ્રયત્ન થયેલ

પમ્હાં ત્રિ૦ (પ્રયત) પ્રયત્ન, પ્રયત્ન, રપટ

પમ્હાં સ્ત્રી૦ (પ્રયતિ) કર્મનો સ્વભાવ;

કર્મની પ્રકૃતિ

પમ્હાંપિ ત્રિ૦ (પ્રયતિ) પ્રયત્ન કરેલું.

પમ્હાંપિ. ત્રિ૦ (પ્રયતિ) બધું થયેલ.

પમ્હાં ન૦ (પમ્હા) રાધકુ તે

પમ્હાં ન૦ (પમ્હા) પતન, પડતું તે

પમ્હાંપિ. ન૦ (પમ્હા) તપેલું; રાધવાનુ વાસણું.

પયણગસાલા. ત્રિં (પચ્ચગસાલા) રસોષ-
ખાનું; રસોડું.

પયણ. ત્રિં (પ્રત્ય) સૂદમ; ખાતળું.

પયત. ત્રિં (પ્રયત) પ્રવૃત થયેલ.

પયતિ. સ્ત્રીં (પ્રયતિ) પ્રકૃતિ; સ્વભાવ.

પયત્ત. પું (પ્રયત્ત) પુરુષાર્થ; મહેનત;
પ્રયત્ન. (૨) કંઠ તાલુ વગેરે સ્થાનનો
વ્યાપાર.

પયત્ત. ત્રિં (પ્રયત્ત) કામમાં લાગેલું;
ઉદ્યમવંત.

પયત્ત. નં (પદાત) ગેયના ચાર પ્રકાર-
માંનો ખીન્ને પ્રકાર; પાદલબ્ધ-ચરણબદ્ધ
ગીત.

પયત્ત. ત્રિં (પ્રદત) આપેલ. (૨) અનુદાત;
સંમત.

પદસાય. નં (પદસાત) ગીત વિશેષ.

પદત્થ. પું (પદાર્થ) વસ્તુ. (૨) શબ્દનું
પ્રતિપાદ. (૩) તત્વ.

પદપાસ. પું (પદપાસ) ભળ આદિ બાંધન.

પદયદ્ધ. યં (પદયદ્ધ) જ-દોષદ્ધ કાવ્ય.

પદમગ્ન. પું (પદમાર્ગ) પથ રસ્તો.

પદય. પું (પતય) વાણવ્યન્તર દેવોની એક
જાતિ. (૨) પતય દેવોના દક્ષિણ દિશાનો
ધન્ધ.

પદયવદ. પું (પદયવતિ) પતય દેવોના
ઉત્તર દિશાનો ધન્ધ.

પયર. પું નં (પ્રતર) આકાશ પ્રદેશની
લાંબી અને પહોળી પંક્તિ. (૨) ચર;
પડ. (૩) પતર.

પયર. પું (પ્રતર) સમૃદ્ધ.

પયરભાપત. નં (પ્રતયવત) પ્રતરરૂપે આવન
સંભળ.

પયરગ. પું (પ્રતયગ) એક જાતનો સોનાનો
દાગીનો. (૨) ઘેણનો શુદ્ધચાર. (૩) પત;
પાંખડી.

પયરત્તવ. પું નં (પ્રતરતયવ) તપ વિશેષ;
શ્રેણીને શ્રેણી શુણી કરતાં પ્રતર થાય,

દાખલા તરીકે ચાર

૧	૨	૩	૪
૨	૩	૪	૧
૩	૪	૧	૨
૪	૧	૨	૩

કોષ્ટકની શ્રેણી હોય
તો ૧૬ કોષ્ટકનું પ્રતર
થાય જેમકે ક્રમથી

એક બે ત્રણ ચાર વગેરે અહીં બતાવ્યા
પ્રમાણે ઉપવાસ કરવા તે પ્રતરતપ.

પયરપરિમંડલ. નં (પ્રતરપરિમંડલ) પ્રતરરૂપે
પરિમણવ્ય સંસ્થાન.

પયરમેદ. પું (પ્રતરમેદ) પ્રતરરૂપેમેદ; કોષ
વસ્તુને મેદતાં તેના પડ ઉપડે તે.

પયરરજ્જુ. પું (પ્રતરરજ્જુ) જેની લંબાઈ
તથા પહોળાઈ હોય અને ભડાઈ ન
હોય તે રાજપરિમાણ.

પયરવદ. નં (પ્રતરવદ) પ્રતરરૂપેવદ-વાદલો
સંભળ.

પયલા. સ્ત્રીં (પ્રચલા) દર્શનાવરણીયની
એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી બેઠાં બેઠાં
પણ નિદ્રા આવે તે નિદ્રાનો એક પ્રકાર.

પયલાઈય. પું (પ્રચલાઈય) સર્પની એક
જાત.

પયલાપયલા. સ્ત્રીં (પ્રચલાપ્રચલા) બળદની
પેટે ચાસતાં ચાસતાં ઉંધ આવે તે; દર્શના-
વરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ.

પયલિય. ત્રિં (પ્રચલિત) ઝરેલું.

પયલિય. ત્રિં (પ્રચલિત) અધાયમાન
થએલ; રખણિત.

પયલિય. ત્રિં (પ્રચલિત) નાચ કરેલું;
ચૂર્ણ કરેલું.

પયવિમાદ. પું (પદવિમાદ) પદવિનિષેદ.

પયવિમાગ. પું (પદવિમાગ) પદવિમાગ
નામે સામાચરી; સામાચરીનો એક
પ્રકાર.

પયવિયાદ. પું (પદવિયાદ) પગે ચાસતું તે.

પયસમ્પાસ. નં (પયમ્પાસ) પદના સમુદયનું

એકથી વધારે પદોનું જ્ઞાન; શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર.

પયા. સ્ત્રી (પ્રજા) રેષત; પ્રજ્ઞ. (૨) સંતતિ; પરિવાર. (૩) સંતાનવાળી સ્ત્રી.

પયાણ. નં (પ્રતાપ) વિસ્તારપૂર્વક સ્વપ્ન દર્શન; સ્વપ્નના પાંચ પ્રકારમાંનો બીજો પ્રકાર.

પયાણ. નં (પ્રદાન) આપવું; સોંપવું.

પયાણ. નં (પ્રયાણ) જવું; પ્રયાણ કરવું.

પયાણસારિ. ત્રિ (પદાનુસારિ) એક પદ ઉપરથી અનેક પદોનું અનુસંધાન કરવાની શક્તિવાળું.

પયાણસારિણી. સ્ત્રી (પદાનુસારિણી) બુદ્ધિ વિશેષ; એક પદના અર્થ કરવાથી બીજા અશ્રુત પદોને જોડવાની બુદ્ધિ.

પયાત. } ત્રિ (પ્રજાત) પ્રસવ થયેલ; જન્મ
પયાય. } પામેલ.

પયાય. ત્રિ (પ્રયાત) આલેલ; વિસ્તરેલ.

પયાયાર. ત્રિ (પ્રદાત) ધણો ઉદાર; દાતા.

પયાર. પું (પ્રચાર) પ્રવર્તન; પ્રવ્રતિ.

પયાર. પું (પ્રકાર) પ્રકાર; રીતિ; બેઠ.

પયારણ. નં (પ્રવારણ) ઠંડાઈ; છેતરવું તે.

પયાય. પું (પ્રતાપ) પ્રતાપ; તેજ.

પયાચર. પું (પ્રજાવર્તિ) ૧૯ માં મુદ્દતનું નામ. (૨) દોહિણી નક્ષત્રનો અધિકાતા દેવતા. (૩) કૃતિકા નક્ષત્રનો સ્વામી દેવતા. (૪) પહેલા વાસુદેવ અને બળદેવના પિતાનું નામ.

પયાવણ. નં (પ્રતાવન) તપાવવું.

પયાવણ. નં (પાવન) બીજા પાસે રસોઈ કરાવવી તે.

પયાસ. પું (પ્રચાર) પ્રકાર; અજવાળું. (૨) પ્રગટ; ખુલ્લું.

પયાસ. પું (પ્રયાસ) પ્રયત્ન; ઉદ્વેગ.

પયાસચિહ્ન. ત્રિ (પ્રચારનીય) પ્રકાર કરવા યોગ્ય.

પયાસય. ત્રિ (પ્રચારક) પ્રકાર કરનાર.

પયાસિય. ત્રિ (પ્રચારિત) પ્રકારિત થયેલ.

પયાદિણ ત્રિ (પ્રદક્ષિણ) જમણી તરફનું; જમણી બાજુએ વળતું.

પયાદિણા. સ્ત્રી (પ્રદક્ષિણ) પ્રદક્ષિણા; ફરતું આવર્તન દેવું તે.

પયોગ. પું (પ્રયોગ) ઉપાય; સાધન. (૨) જીવનો વ્યાપાર. (૩) વ દરિવાદ કરવો તે.

પયોગર. પું (પયોગર) સ્તન.

પયોગયજ્ઞ નં (પ્રયોજન) કારણ; વ્યાપાર.

પયોહર. પું (પયોહર) ભુઓ " પયોધર " શબ્દ.

પર. ત્રિ (પર) અન્ય; બીજું; પોતાસિ-વાચનું; પારકું. (૨) પું શત્રુ; દુશ્મન. (૩) ઉપરાંત; વધારે. (૪) પરલોક. (૫) ભોક્ષ. (૬) ઉત્કૃષ્ટ. (૭) તપસ; સાધન. (૮) નં એક જાતનું ધાસ.

પરં. જ્ઞ (પરમ) વળી; પણ.

પરંગમણ. નં (પરગમન) બીજાની મદદથી નાનાં બાળક આલે તે. (૨) બાળકની તેથી શક્તિનો આવિર્ભાવ થાય તે સમયે જે ઉત્સવાદિ સરંકાર કરવામાં આવે છે તે.

પરંતમ. ત્રિ (પરતમસ) અન્યપર ક્રોધ કરનાર. (૨) અન્ય વિષયથી અજાત રાખનાર.

પરંતમ. ત્રિ (પરંતમ) પારકા ઉપર ક્રોધ કરનાર; બીજાને હેરાન કરનાર.

પરંદમ. ત્રિ (પરંદમ) બીજાનું દમન કરનાર; બીજા ઉપર સત્તા ચલાવનાર. (૨) બીજાને જ્ઞાત કરનાર. (૩) અથ આદિને શીખવનાર.

પરંપર. પું (પરમ્પર) વિચ્છેદ ગયેલ બારમા દષ્ટિવાદ્યંગના બીજા વિભાગ સુત્રનો છઠ્ઠો બેઠ. (૨) પરમ્પરા; દિતીયાદિ સમય પ્રવાહ. (૩) ત્રિ (સિત્તભિન.

પરંપરંગિયા સ્ત્રી (પરમપ્રતિકા) એક
પત્રી એક એમ અનુક્રમે ગમે વાગવી તે

પરંપરાય ત્રિ (પરમ્પરાય) ગુણસ્થાનકની
પરંપરાએ ઉપર ચડના સસારનો પર
પામેય

પરંપરપદ્ધતિ ત્રિ (પરપરપદ્ધતિ) જેને
પથામિ પૂર્ણ કરે અનેક સમય થય છે તે

પરંપરપદ્ધતિ ત્રિ (પરમ્પરપદ્ધતિ) પરંપરાથી
આવેય

પરંપરવંધ પુ (પરમ્પરવંધ) જે બધને એકથી
વધારે સમય થય છે તે

પરંપરસિદ્ધ પુ (પરમ્પરસિદ્ધ) જેને સિદ્ધ
થે એકથી વધારે સમય થઈ ગયા
હોય તે

પરંપરા સ્ત્રી (પરમ્પરા) એક પત્રી એક,
અર્થાત્ત્રિ પ્રવાહ (૨) નિરંતરતા (૩)
અનંતર.

પરંપરાગમ પુ (પરમ્પરાગમ) મધ્યધરોના
શિષ્યોની અપેક્ષાએ આગમ પરંપરાગમ
કહેવાય, મધ્યધરોએ પોતાના શિષ્યોને
આગમ સમગ્રતા તે

પરંપરાગમત. પુ (પરમ્પરાગમત) ઉપરાડારિ
પ્રદાર માટેવા તે

પરંપરાહારણ પુ (પરમ્પરાહારણ) બીજા
ત્રીજા આદિ સમયમા અદાર કરનાર
છત્ર.

પરંપરોગમ ત્રિ (પરમ્પરોગમ) એ
કરનાં વધારે સમયથી આગમ પ્રદેશને
અરમાદી ગેય

પરંપરોગમ ત્રિ (પરમ્પરોગમ) એ
સમયથી રમરે રખના ઉત્તમ યોગ

પરંમર ત્રિ (પરમ્પર) પારંમનુ પોતાને

પરંમરિ ત્રિ (પરમ્પરિ) કરનાર

પરંમુદ. ત્રિ (પરમ્પરુદ) ત્રિમુખ વિદ્ય,
પ્રતિપક્ષી

પરંમુદિ ત્રિ (પરમ્પરુદિ) ત્રિપતિ, ત્રિમુખ

પરંકોય } ત્રિ (પરંકોય) પારંકુ, બીજાનુ.
પરંકેટ. }
પરંક

પરંકંત નં (પરંકંત) ઉદ્ધમ, પરાકમ
(૨) અનુગમ

પરંકમ પુ નં (પરંકમ) ર્મરંપ ૬૨૨મ-
નને જાનાનું સામર્થ્ય, પરાકમ. (૨)

ઉત્સાદ, પ્રવર્ત (૩) શત્રુનો નાશ કર-
વાની શક્તિ.

પરં નં (પરં) બીજા, એક જાનુ ધાન્ય
(૨) વાસની જાનડી, જાન (૩) જાસનુ

પથરણ, અદાર્થ (૪) જાજન વિશેષ

પરં. ત્રિ (પરં) પશુ કિંમતરાગુઃ
કિંમતી, મોણુ.

પરંકુદ } પુ (પરંકુદ) પારંકાને અ-
પરંકુદ. } મિત્રાપ, બીજાનો આશય.

પરંક ત્રિ () પરંચ, પરંતમ,
પરંધીન (૨) પુ નં પરંચના, પરા-
ધીનતા

પરંકુ. સ્ત્રી (પરંકુ) બીજાને માટે

પરંત ત્રિ (પરંત) પરંધીન

પરંતિ. સ્ત્રી (પરંતિ) નિન્દા, પારંકી
તત્થા

પરંતિવિય ત્રિ (પરંતિવિ) અન્યદર્શની,
જેનેન

પરંત મં (પરં) બીજાને, પરંતોકમાં
પરંતિવાદ } પુ (પરંતિવાદ) પારંકી
પરંતિવાય } નિન્દા કરવી તે

પરંપુદ પુ (પરંપુ) કોયક

પરંપ્રાદય પુ (પરંપ્રાદય) પાંખર-નિ-
રંમર પામેય

પરંમય પુ (પરંમ) બીજાને બત, જા-માનર.

પરંમયિર ત્રિ (પરંમયિર) પરંમમા-
જાન નરમા સયે આરનાર

પરંમ ત્રિ (પરં) ઉત્તમ (૨) એક (૩)
પુ મેક્ષ મુખિ (૪) ત્રિ અત્યંત

अत्यन्त. (५) प्रधानः शुभ. (६) पुं०
संघमः आरित्र. (७) न० शुभ.
परमद्व. पुं० (परमार्थ) मोक्षः भुक्ति. (२)
सत्य पदार्थ. (३) संघमः आरित्र.
परमराज. न० (परमाय) दुधपाकः पीर.
परमार्थ. पुं० (परमार्थ) परमतरुणः शुवादि
नय तरु. (२) परमार्थः परोपकार.
परमप. पुं० (परात्मनः) परमात्मा; ईश्वर.
परमसौमनस्य. त्रि० (परमसौमनस्य)
सतोषी.
परमहंस. पुं० (परमहंस) परमहंस; सं-
न्यासी; परिमार्जनो एक प्रक्षर.
परमाड. न० (परमायुष) अष्टमीनो सभयः
डिभर.
परमाणु पु० (परमाणु) अ-धृती ध्रुवा पडोला
पुद्गलनो निर्गुणान्य अक्ष के जेना जे
भाग थध थके नकि.
परमाणुवांगज. पु० (परमाणुवांगज) पुद्-
गलनो धजो सूक्ष्मभां सूक्ष्म भाग.
परमायत. त्रि० (परमायत) परम=उत्कृष्टः
आयत=दीर्घः परमायत=मोक्ष.
परमावतीगंगा. स्त्री० (परमावतीगंगा) सात
अवन्ती गंगापरिमित एक परमावती
गंगा; गोशाशाने भते क्षत्रभान विशेष.
परमाहम्म. पु० (परमाहम्म) } नारैक्षीना
परमाहम्मि. पु० (परमाहम्मि) } शुवाने
परमाहम्मिय. पु० (परमाहम्मिय) } शिक्षा
आपनार एक देवताना वरै; परमाधामी
देव.
परमाहोत्रिय. त्रि० (परमाहोत्रिय) परम
अवधिसानवाणी.
परमुह. त्रि० (परमुह) विभुष.
परय. न० (परक) अनिशय
परलोदम. त्रि० (परलौकिक) परलोक
सम्पत्ति; परलौकिक.
परलोप. } पुं० (परलोक) परलोक; न-
परलोप. } न्मान्तर.

परवाघ. पुं० (परवाघ) भोटा वाधना
आमजानुं जनेन वत्र विशेष
परवस. त्रि० (परवस) पराधीनः परवस.
परवाह. पुं० (परवादि) भीम दर्शनवागा.
परवाय. पु० (परवाद) अन्मर्शनः भिन्न
भत.
परविवाहकरण. न० (परविवाहकरण) भीमनो
विवाह करने ते; योथा मतनो एक
अतिआर.
परसंतग. } त्रि० (परसक्त) पारङ्गु;
परसंतगि. } भीमन.
परसु. पुं० (परसु) कुदाडो; इरशी नामनुं
दृष्टीधार.
परस्सर. पुं० स्त्री० (परासर) गे'कुं; पंचेद्रिय
तिर्पयनी एक अन.
परहृत्. पुं० (परहृत्) पारङ्गु-भीमनो हाथ.
परहम्मिय. पुं० (परमाधम्मिय) अंग, अ-
जरीस वजेरे पन्धर नतना परमाधामी
देवना.
परहुन. } पुं० (परमुत) केयल.
परहुय. }
परा. त्रि० (परा) अत्यन्त.
परा. स्त्री० (परा) तृष्य विशेष.
पराहस. त्रि० (पराजित) पराजय पाभेक्ष;
हारेल.
पराघाय. पु० (पराघात) वासना विशेष.
(२) नामकर्मनी एक प्रकृति के जेना
हृदयथी ज्ञान पोते आधारत नामे अने
भीम तेने जेनां वेतन दबाध नय ते.
पराघायनाम. न० (पराघातनाम) पराघात
नामे नामकर्मनी एक प्रकृति.
पराजिगितार. त्रि० (पराजित) पराजय
करनार.
पराजिगितार. त्रि० (पराजित) हारेकुं.
परामव. पु० (परामव) पराजय; पराजय;
तिरस्कार.

પરામિશ્રોગ. નં (પરામિશ્રોગ) પરતતતા
પરામૂચ્ર ત્રિં (પરામૂચ્ર) પરામૂચ્ર પામેય.
પરામુદ્ગ. ત્રિં (પરામુદ્ગ) પરામર્થ કરેન (૨)
૨૫ર્થ કરેન

પરાય } ત્રિં (પાકોય) પરાયુ, બાળનુ,
પરાયણ } પારકુ

પરાયણ ત્રિં (પરાયણ) તત્પર, સાવધાન
પરાસર પું (પરાસર) પરાસર નામના
બ્રાહ્મણ સન્યાસી

પરિ મં (પરિ) પુન પુનઃ, ફરીફરીને
પરિ મં (પ્રતિ) ભુઓ “ પડિ ” શબ્દ
પરિશ્ચિદ્ધિય. ત્રિં (પરિક્ષિત) પહેરેલ,
ધારણ કરેલ

પરિશ્ચદ્ધિય ત્રિં (પરિક્ષિત) પ્રતર્તક, અ
ત્રેસર (૨) પરિશ્ચમ્બુ કરનાર

પરિશ્ચદ્ધિયા સ્ત્રીં (પરિક્ષિતા) સુનાર્થનું
પર્યાયોચન કરતુ, ચોતણા પ્રયોગણા,
અર્થા કરવી

પરિશ્ચદ્ધિય નં (પરિક્ષિત) પરિશ્ચમ્બુ, ૨૫૫૫ટી

પરિશ્ચરવંધ પું (પરિકલ્પન્ય) કમ્બર કસીને
બાધી

પરિશ્ચામ્તગદ્ધુમિ સ્ત્રીં (પર્યામાન્તગદ્ધુમિ)
તીર્થકરની કેવળી અનસ્થા દરમ્યાન
અંતગદ્ધ-મોક્ષગામી ભુવોની પરપરાની
મર્થાદ

પરિશ્ચામ } પું (પર્યાય) અવસ્થા, દશા
પરિશ્ચાય }

પરિશ્ચાલ. પું (પરિશ્ચાલ) પારનાર, દાસદાસી
અને સમ્પ્રદિગ્દન

પરિશ્ચાયણ નં (પરિશ્ચાય) દુ ખ ઉપમવતુ

પરિહિદ ત્રિં (પરિહિત) ઘેરાએલું, વીંટાએલું

પરિવસ પું (પરિકા) મણગા, સૂર્ય કે
અન્યે ૧૨૦ કુમળુ થાય તે

પરિકલ્પિય. ત્રિં (પરિકલ્પિત) પહેરેલું,
ધારણ કરેલું

પરિકલ્પિય ત્રિં (પરિકલ્પિત) પીડા કરેલ

પરિકલ્પિય. ત્રિં (પરિકલ્પિત) તૈયાર કરેલું
શયુગારેલું (૨) બેડેલું. (૩) કાપેલું

પરિકલ્પ } નં (પરિકલ્પન) અગ સરકાર,
પરિકલ્પણ } શરીર મુશૂળા (૨) વસ્તુ
સરકાર, વસ્તુમાં કષ્ટ પણુ વિશેષતા
ઉત્પન્ન કરવી ને. (૩) રાગનો ઉપાધ,
ચિકિત્સા (૪) બારમા દષ્ટિનાદઅગના
પાય વિભાગમાનો પ્રથમવિભાગ (૫)
અભ્યાસ.

પરિકલ્પિય ત્રિં (પરિકલ્પિત) શરીર સ
રકાર કરેલ.

પરિકર પું (પરિકર) કેડ બાંધવી તે.

પરિકલિય ત્રિં (પરિકલિત) અનકૃત

પરિકલ્પ. સ્ત્રીં (પરિકલ્પ) નિકથા.

પરિકલ્પિય. ત્રિં (પરિકલ્પિત) કહેલું

પરિકલ્પણ. ત્રિં (પરિકલ્પિત) ચારે બાજુથી
ઘેરાએલ, વ્યાપ્ત

પરિકલ્પિત. ત્રિં (પરિકલ્પિત) જ્ઞાનિ
પામેન, ચાકી મથેલ

પરિકલ્પિત પું (પરિકલ્પિત) કનેશ પામવો;
દુ ખ પામતુ તે

પરિકલ્પિય ત્રિં (પરિકલ્પિત) ચાકી મથેલ
ભુદિવાળો, જડ બેવો

પરિકલ્પિય. ત્રિં (પરિકલ્પિત) કાપેલું.

પરિકલ્પિત ત્રિં (પરિકલ્પિત) સપમ સમધી
પરાક્રમ-ઉદ્ભવ કરેન

પરિકલ્પ પું (પરિકલ્પ) ફલોતપાદક પુરુષાર્થ,
પરાક્રમ

પરિકલ્પિય. ત્રિં (પરિકલ્પિત) પરાક્રમ
કરેલું

પરિકલ્પણ નં (પરિકલ્પ) પરીક્ષા કરવી
બેલુ

પરિકલ્પમાસિ. ત્રિં (પરિકલ્પમાસિ) વિચા-
રીને બોલનાર

પરિકલ્પ. પું (પરિકલ્પ) સર પ્રમો દાપ

પરિકલ્પા મોં (પરીક્ષા) તપાસ

परिच्छिन्न वि० (परिच्छिन्न) धेरायेलु.
विटयेतुं.

परिच्छेद. पु० (परिच्छेद) धिधि ने-वो
(२) नगरे इरती आध

परिच्छेदि. वि० (परिच्छेदि) शुभांभनो
निरभ्दा इनाइ

परिच्छा. नी० (परिच्छा) आध

परिचय वि० (परिचय) आध

परिचलण न० (परिचलण) पाधु दुध
विगेरे मगु ते

परिचुणन. न० (परिचुणन) रनाधन, गाध
विआइ

परिग्रह पु० (परिग्रह) नभीन, धरमाइ,
भानु, उपु वगेरे इर तथा ते इर उर
आसनि-मु-रा राधरी ते, पायमु पाय
स्थानइ

परिग्रहरेमण न० (परिग्रहरेमण) धि-
अदधी निवति

परिग्रहसगणा. } श्री० (परिग्रहसगणा) लुना,
परिग्रहसन्ना } धननी वासना, आ-
सनाभानी ओइ

परिग्रहिय. वि० (परिग्रहिय) रीरदेव,
अदधे इरेन

परिग्रहिया श्री० (परिग्रहिया) धिअदधी
दिया परिग्रह गजनाथी लागती दिया.

परिग्रहिय वि० (परिग्रहिय) इनायेन

परिग्रहिय वि० (परिग्रहिय) भूय धमेयु

परिग्रहिय. वि० (परिग्रहिय) अरधयेलु
वेपायेलु

परिग्रहण. न० (परिग्रहण) विआइ

परिचारण वि० (परिचारण) नालधारी.

परिचारण श्री० (परिचारण) अनापना
सुत्रना ओइ पधु नाम (२) मेधुन
अदधि.

परिचिय वि० (परिचिय) पदियन-समा-
अभमा आवेन, ओगधीतु

परिच्छत्त वि० (परिच्छत्त) तनेलु, छोडेडु

परिच्छाह. वि० (परिच्छाह) लाग इनाइ.

परिच्छाग } पु० (परिच्छाग) लाग, परिदाइ

परिच्छाय. }

परिच्छात्र. पु० (परिच्छात्र) पगीक्षा इनाइ
कुलम.

परिच्छात्र वि० (परिच्छात्र) दहायेलु

परिच्छात्री० (परिच्छात्री) विआइ, पगीक्षा
अधी

परिच्छात्र वि० (परिच्छात्र) निर्जीत,
निवित

परिच्छेप्र वि० (परिच्छेप्र) धधु नातु
इनाइ.

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) पदभीते वेयाय
तेतु

परिच्छेज पु (परिच्छेज) शुधु पाइ. (२)
नलध

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) धेडु, अ-प.

परिच्छेज पु० (परिच्छेज) स-अधि भायसे,
परिआइ, दस-रासी वगेरे

परिच्छेज न० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने
इरी इरी भेयना ते

परिच्छेज न० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने
भाइती भेयनी ते

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) स-अधि लायेलु.

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) नरत उपधिधत

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिच्छेज वि० (परिच्छेज) अ-प, भनादिने

परिमस्विय वि० (परिजुषित) से ॥ इत्येव.

(૨) પ્રીત. ૩) પરિક્ષા મ.

परिचय. न० (परि.पत्र) आगमने अनु-
सार सभ्य प्रदारे परदयु ते.

परिष्ठापण न० (परिष्ठापन) पदसंयुक्तः त्याग
इत्यादि.

परिचयः. श्री० (परिचयः, परिचयः-
नामा देवता विधि.

परि. वि. (५६३३३३) पर. वि. वि.

परिणाम. स्त्री० (परिणति) पारश्राम.

परिवृत्तार. नि० (परिष्कृत) परिष्कारात्मक ग्राम
कृष्णाक्ष.

परिणत. नि० (परिणत) दृष्टि पाभेदु,
पादनाम पाभेद.

परिणद्ध. नि० (परिणद्ध) विद्यापद्म, धेतापद्म.

પરિશ્ચય. નિ. (પરિણત) પરિણામ પામ્યું.

परिणामय. वि० (वणि०) पत्रिका
अथवापत्रिका.

परिणतवयसणा. गी० (परिणतमायना) श्रीछ
परिणत नामे वायना, अकनर आपेव
पाठ परिणाम पाठ्या पन्थी-आयना
पन्थी श्रीछ वायना आपनी ने.

पणिगशापरिणय पु० (गणिनपरिणत) वि०
 २५६ गायत्रि पा० भा० द्वाष्ट्याह अग्नय
 श्रीन विष्णवे-२५० नो पा० न वे.

परिणाम. पुं० (परिणाम) अथर्वभानु, ३५
तः; ३५ (२) छंदोना १००००. (३)
आय, भननी विधि ४) पारिभाषि
आय: ७ आयभानु अक्ष.

परिणामय. वि० (परिणाम) परिणाम
६३-१३.

परिष्ठापित, दि० (१) परिष्ठापित) परिष्ठापित
परिष्ठापित, दि० (२) परिष्ठापित) परिष्ठापित
परिष्ठापित, दि० (३) परिष्ठापित) परिष्ठापित

परिणामिया मी० (परिचय) अत्र्या
अनुसार उत्पन्न होती बुद्धि, बुद्धि निर्माण

परिष्ठाः पु० (परिष्ठाह) परिमि; धेरायो;
विस्तार.

परिगुणिदिशा. ग्री० (परिगुणिता) ज्ञेमां
 वारंवार धास नीद्वामां आवे तेदी भृषि.

परिणष्टा. स्त्री० (परिनिष्ठा) परिनिष्ठा;
परिपूर्वता.

परिणिहाण. न० (परिनिज्ज) अद्यमान; छेडा.

परिणित्ति. वि० (वगिनित्ति) पराधाध्याय
पद्माध्यायः पूर्वार्धे भेदवेद्य.

परिगिद्यय. पु० (परिनिपात) त्रिंशुं द्रव्यं.

परिणिष्ठाण. न० (परिनिर्वाण) सर्वथा दुःख-
ना क्षयः भावः.

परिगिद्युध्र } त्रि० (परिनिर्ज) सर्व प्र-
परिगिद्युध्र } धरनां दुःअर्थी त-न
निरति पाभेधः मोक्ष पाभेधः.

परिणता त्रि० (पस्त्र) गान्ता; गन्तुं शक्नुते.

परिष्ठाणा. गी० (परिशि) समस्तः ज्ञान
(२) समस्तपूर्णतयाग-पश्यभाष्य, (३)
निवेष्ट (४) पर्यायानतः विचार

परिसमाप्त त्रि० (परिश्रम) प्रतिना करेक्ष.
(०) अभ्युत्ते त्याग करेक्ष.

परितंत. वि० (प्रसिद्धान्त) आशी गंधधु,
मन्त्रा पिता योय.

परित्याग न० (वस्तुन) परिनाय-६:५५
५।५।५।

पण्डितलिङ्ग नि० पण्डितलिङ्ग) तेनभा तृजेधु.

परिणाम न० (परित्राग) २३७७. (२) पाठ-
७५५५.

परिचाय पु० (वृत्तिप) श्रीश, मन्त्राप (२)
श्रीश, मन्त्राप.

परितापगया मी० (वरिष्ठपत्र) परिनाप,
५।३।

परित्यागनिगम शं० (पञ्चिपनिषद्) श्रीमन्ने
पञ्चरात्र-द्वय उपनिषद्वाच्यी लाभनी द्विधा.

परिनायक. वि. (१३३३) परि ॥५-५॥
प.मे.पु. (२) न.मे.पु.

परियस्स प्रो. प्र० (परिवर्जण) पञ्चे,
पामे, समीपे

परियात्र. पु० (पर्यात्र) ३५ न्तरं भी०
अनस्था. (२) दीक्षादपपर्थाय. अमथ
पथु सधुने आर

परियाइअ नि० (पर्यात्त) सपृथपथे अदश्
अनेन

परियाइणया स्त्री० (पर्यादान) ये तत्तथी
अदथु करुते

परियाग पु० (पर्याय) पर्याय अनोमनलान
(२) पर्याय, दक्षा (३) अनोमया, अमथ
पथु.

परियाग पु० (परिरक्त) इण, परियाभ
परियागप्र. त्रि० (पर्यागत) व्यापेतु
परियाण. न० (परित्राण) रक्षथु

परियाण न० (परियाण) गमन (२) वा-
हन (३) अवतरथु

परियाणिय. पु० न० (परियाणिय) यान,
वाहन (२) ये नामनु ये निमान.

परियाणिय नि० (परियाणित्त) रक्षथुनाणु
(२) न० रक्षथु-करथुना स्थान

परियात्त नि० (परियात्त) पामेन

परियाय पु० (पर्याय) दीक्षा आदि अवस्था
(२) अलिप्राय, मत (३) अदथु
(४) तीर्थकर अने उपेण ज्ञाननी उत्प-
त्तिना समथ

परियायतगडभूमि स्त्री० (पर्यायान्तकभूमि)
तीर्थकरने उपेणज्ञान ३५ पर्याय उत्पन्न
यथा पथी निरुपेणपथे साधु परपरा
मोक्ष लय त्या सुधीनी माय मर्यादा

परियाययेर पु० (पर्यायस्वविर) वीस वरं
उपगतनी दीक्षानागा साधु अनोमयाये
स्थित

परियार. पु० (परिवार) अन्तर्दि रिगमोने
उपयोग करुते ते, रिग रिगार भेधुन
सेनन (२) अङ्गैक्य, अमान

परियार. पु० (परिवार) पन्नार, कुटुम्ब
परियारअ नि० (परिवार) माद भाग्यमनी
आदरी करनार, सा वार उगगा (२)
नय मेनन करनार

परियाणया स्त्री० (परिवारणा) भेधुन
परियाणया स्त्री० (परिवारणा) भेधुन, रिपय भोग.

परियाल. पु० (परिवार) पोतानी पाण
अननाग दास दासी वगेरे

परियात्र पु० (परिवार) सतप, पीम,
वेना

परियावज्जण न० (पर्यागत) डादाथ नु,
सन्तु यमडु ते

परियावज्जणा स्त्री० (पर्यागत) आभेनन
परियावज्जया. स्त्री० (परित्रायका) आधने
डुअ डेडु ते

परियावज्जिया स्त्री० (परियावज्जिया) । गान्त
सुधीनी अनस्था, स्थिति

परियावज्ज. त्रि० (पर्यात्त) निम्नन थोडु
(२) वज्जु (३) पुण पाडेडु (४)
व्यापन (५) पूर्य

परियावज्ज नि० (पर्यावज्ज) अेक परिस्थामने
छोडी भीम परिगमने पामेन

परियावज्ज पु० (पर्यावज्ज) लिपुभानो मठ

परियावज्ज नि० (परित्तित्त) रितापना
डुअ उपमवेन

परिरम्भय. नि० (परिरम्भित) रक्षग करेन,
सायवेन

परिरय पु० (परिरय) रेरावे (२) वेग
(३) हेरना भाग आडा स्तो

परिली स्त्री० () पाध रिरो

परिलोयण न० (परिलोयण) अवरोकन,
निरीक्षण

परिवहत्तार नि० (परिवहत्तार) गमन कर
नार

परिवहण न० (परिवहण) प्रशसा, स्तुति

परिवज्जण न० (परिवज्जण) तमनु, छोडु

परिवर्जित्य. वि० (परिवर्जित) वर्जित करेहुं;
तरेहुं.

परिवर्द्धय. न० (परिवर्द्ध) चारवार करी-
रहुं उद्धर्तन करहुं. (२) गुण्याकाररूपे
वृद्धि.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) पडेहुं; अष्ट
थयेहुं.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्ध) वृद्धि करवार.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) वधेहुं; वृद्धि
पामेहुं.

परिवर्द्ध. पु० (परिवर्द्ध) आवर्त, लभरी.

परिवर्द्ध. स्त्री० (परिवर्द्ध) परिवर्तन; अह-
लपद्ध.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) अहवायेहुं.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) वीटायेहुं;
ह्मायेहुं.

परिवर्द्धय. न० (परिवर्द्ध) निवास, रहमण.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) सुभपूर्वक गृहेहुं.

परिवर्द्धय. पु० (परिवर्द्ध) अपवाद, नि-
द्या.

परिवर्द्धय. स्त्री० (परिवर्द्धित) तत्री, वीगा.

परिवर्द्धय. } स्त्री० (परिवर्द्धित) अनुक्रम;
परिवर्द्धय. } परिवर्द्धय. स्त्रीति: पद्धति.

व्यवस्था. (२) तपनी श्रेणी: तपनु
गणिन करवाने अनार्येय यंत्र के उद्धर्तनी
भिन्धि पद्धति (३) अभ्यास; अभ्या
येहुं भाग्योनी पद्धति.

परिवर्द्धय. } स्त्री० (परिवर्द्धित) सात
परिवर्द्धय. } तारवाणी वीगा

परिवर्द्धय. पु० (परिवर्द्ध) कुटुम्ब कभीतो.
अनन.

परिवर्द्धय. न० (परिवर्द्ध) रोकु (२)
निगच्छण.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्ध) वेरायेहुं.
वीटायेहुं: व्याम. (२) परिवर्द्धय.

परिवर्द्धय. स्त्री० (परिवर्द्धित) वावेहुं
उभेरी पाहुं वापवाणी हुने ते-छाथी

वगेरेनी वृत्ति. (२) दीक्षा विशेष; इरीथी
महाप्रतो धारण करवां ते.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) सर्वथा छिन.

परिवर्द्धय. स्त्री० (परिवर्द्धित) लुभो " परि-
वर्द्धित " अर्थ.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) विनाश
पामेहुं; धंस पामेहुं.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) विरहित;
धुका.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) व्याम; वीटायेहुं;
वेरायेहुं.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) पुष्ट; वृद्धि पामेहुं;
अनन.

परिवर्द्धय. स्त्री० (परिवर्द्धित) वधारो; वृद्धि.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) संयमभां उद्यन-
वधारी; संयमतत्पर. (२) वसेहुं; निवास
करेहुं.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) समर्थ; शक्तिवान.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) भूग.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) आरे तरहुं
वीटायेहुं

परिवर्द्धय. पु० (परिवर्द्धित) अंश अर्थने इरुं
कुप्रणु थाय छे ते.

परिवर्द्धय. स्त्री० (परिवर्द्धित) धरना
भाग्योने पीरधनारी-अभायानी स्त्री.

परिवर्द्धय. न० (परिवर्द्धित) पीरस्थ ते.

परिवर्द्धय. स्त्री० (परिवर्द्धित) संन्यास.

परिवर्द्धय. पु० (परिवर्द्धित) सं-पाथी;
परिवर्द्धय.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) सं-पाथी
अनन

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) श्रीवेतो;
अनन थयेहुं.

परिवर्द्धय. स्त्री० (परिवर्द्धित) अर्थात; दद.
(२) जान.

परिवर्द्धय. वि० (परिवर्द्धित) सगी गीने
दिधर रहेहुं.

परित्यास. पुं० (परित्यास) अकस्मात् यनारी
लय.

परितोस. पुं० (परितोष) सन्तोष; आनन्द.

परित्त. वि० (परित्त) सम्भ्रातः गच्छन्तीमां
आवे ते; परित्तित. (२) परस्पर निर-
पेक्ष; भिन्नभिन्न. (३) अत्येक वनस्पति.
(४) पत्रपत्रासूत्रना त्रीन्च पदना सोणमा
क्षारतुं नाम. (५) शुद्धपक्षी; अल्पसं-
सारी. (६) अष्ट; रक्षित. (७) अल्प;
थोडु. (८) ओके लुपवाणा.

परित्तजीव. पु० (परित्तजीव) अत्येक शरीरी
लुप; लुपटीके अकेके शरीरवाणा लुप.

परित्तसंसार. पुं० (परित्तसंसार) जेने बोडोण
काण संसारमा परिभ्रमथु करवानुं होय
ते; अल्पसंसारी.

परित्तसंसारि. वि० (परित्तसारि) अल्प
संसारी.

परित्याग. न० (परित्याग) आरे तरहेतुं रक्षथु;
शरथु.

परित्यागत्य. न० (परित्यागत्य) आनन्तना
नव भेदभानो ओके.

परित्यासंख्येज्ज. पु० (परित्यासंख्येज्ज) अ-
सम्भ्रातना नव भेदभानो ओके.

परित्यास. पु० (परित्यास) नास; जेद.

परित्योम. न० (परित्योम) भस्तक. (२)
त्रि० वक.

परिदाह. पुं० (परिदाह) जलतरा; जलशे.

परिदेवणया. स्त्री० (परिदेवना) जेनी तेनी
आगण दुःख प्रकाशतु-रोहणं रोचं ते.

परिदेविय. न० (परिदेवित्त) प्रधाप करवा.

परिनिद्रिय. वि० (परिनिद्रित) निद्रा पाभेल;
पुत्र थपेल.

परिनिद्राण. पुं० (परिनिद्राण) दुःखनो सर्वथा
नाश; मोक्ष.

परिनिद्राणमम. पुं० (परिनिद्राणमम) निर्वा-
णुनो भाग; मोक्षभाग.

परिनिद्रुड. } वि० (परिनिद्रुड) सकल
परिनिद्रुय. } सन्तोष शान्त; निराशु पद

पाभेल. (२) शान्त; हृदु.

परिघ्न. वि० (परिघ्न) विशेष लज्जनार.

परिघ्ना. स्त्री० (परिघ्ना) प्रत्याप्मान; त्याग.

परिघ्नाय. वि० (परिघ्नाय) अभ्युपार्जक
पथ्यभाषु करेल.

परिपाण. पुं० (परिपाण) इण.

परिपिडिय. वि० (परिपिडित्त) ओकेत्र थ-
पेल; ओकेतुं थपेल.

परिपिरिया. स्त्री० () पाद्य विशेष.

परिपिहिय. वि० (परिपिहित) दंडिहुं.

परिपोलिय. वि० (परिपोलित्त) पीडा पाभेलुं.

परिपुच्छणया. स्त्री० (प्रतिपुच्छना) सुने
प्रश्नादि प्रुठवा ते.

परिपुण्य. वि० (परिपूर्ण) संपूर्ण.

परिपूण. पुं० (परिपूण) सुपरीनो भाषो.

परिपूय. वि० (परिपूय) वक्ष्यी शयेलुं;
छभेलुं.

परिपेरंत. पुं० (परिपेरंत) आरे आणु.

परिपुड. वि० (परिपुड) नाशक; विनाश
करनार.

परिफासिय. } वि० (परिफासिय) योतशेथी
परिफासिय. } २पक्ष पाभेल.

परिवृत्त. स्त्री० (परिवृत्त) वृद्ध; व्यापारी.

परिव्रमट्ट. वि० (परिव्रमट्ट) अष्ट थपेल.

परिमय. पुं० (परिमय) अपमान; पशानय.
(२) तिरस्कार.

परिमवण. स्त्री० (परिमवण) पशानय.

परिमवणिज्ज. वि० (परिमवणीय) तिरस्कार
पाभया धावक.

परिमाय. वि० (परिमायित्त) विलज्ज
करेल.

परमस्यंतिया. स्त्री० (परिमाजयंतिया) पर्वना
द्विस्तोभां स्वजनवर्षमां आण भिक्षा
पजेरे आन पडतुं वडोमी आपनार अरी.

પરિભાષણ. ન૦ (પરિમાજન) લાગ પાડી વહેંચવું.

પરિભાવણીય. ત્રિ૦ (પરિભાવનીય) વિચારવા યોગ્ય.

પરિમાસદ્ર. ત્રિ૦ (પરિમાષક) સ્થાનું બોલનાર; ગુરૂની સ્થાને થનાર.

પરિમાસા. સ્ત્રી૦ (પરિમાપા) સાંકેતિકલાપા. (૧) એ નામની હંડનીતિ; અપરાધીને શિક્ષા કરવાની લાપા.

પરિમાસિ. ત્રિ૦ (પરિમાસિન્) પરિભવ કર્તા.

પરિમુંજણયા. સ્ત્રી૦ (પરિમોજના) પરિભોગ.

પરિમુક્ત. ત્રિ૦ (પરિમુક્) ભોગવેલ.

પરિમૂય. ત્રિ૦ (પરિમૂત) તિરસ્કાર પામેલું.

પરિમોગ. પું૦ (પરિમોગ) ભોગવટો; ઉપભોગ.

(૨) વારંવાર ભોગવટો કરવો તે. (૩) જેનો વારંવાર ઉપભોગ કરી શકાય તે વસ્ત્રાદિ. (૪) જેનો એક વખતજ ઉપભોગ થાય તેના આહાર, પાન આદિ.

પરિમંદ્રણ. ન૦ (પરિમંદ્રજ) અસંકેતરથ.

પરિમંદ્રજ. પું૦ (પરિમંદ્રજલ) વલયાકાર; બલોપાના જેવો આકાર; પાંચ સંકાલ્ય-માંનું એક.

પરિમંદ્રજસંદ્રણ. ન૦ (પરિમંદ્રજસત્ત્વાન) વલય-બલોપાની આકૃતિ; પાંચ સંકાલ્ય-માંનું એક.

પરિમંદ્રિય. ત્રિ૦ (પરિમંદ્રિય) અસંકેત; શશ્યગારેલું.

પરિમદ્ર. ત્રિ૦ (પરિમદ્ર) માર્જીત; શોધિત.

પરિમદ્રણ. } ન૦ (પરિમદ્રણ) ચોળવું; મસ-પરિમદ્રણ. } ળવું.

પરિમલ. પું૦ (પરિમલ) મુગંધ; મુનાસ.

પરિમાણ. ન૦ (પરિમાણ) માપ; માન. (૨) સંખ્યા; ગણતરી.

પરિમાણવંત. ન૦ (પરિમાણવત્) પરિમાણવાળું પદ્યખાણ; દશ પ્રકારનાં પદ્યખાણ-માંનું એક.

પરિમાસ. પું૦ (પરિમાસ) સ્પર્શ.

પરિમાસ. પું૦ () વહાણનું એક જાતનું લાકડું.

પરિમિત. } ત્રિ૦ (પરિમિત) માપેલ; પરિમિય. } પરિચિન્ન.

પરિમુક્ત. ત્રિ૦ (પરિમુક્) છોડેલું; મુક્તું.

પરિમોક્ષ. પું૦ (પરિમોક્ષ) પરિભાગ. (૨) મોક્ષ; મુક્ત.

પરિમોચણ. ન૦ (પરિમોચન) મોક્ષ; છુટકારો.

પરિચંત. પું૦ (પરિચંત) છેડો; અન્ત પ્રદેશ.

પરિચદ્ર. પું૦ (પરિચદ્ર) પરિવર્તન; બદલવું તે. (૨) સમયનું પરિમાણ વિશેષ; અનન્ત ઉત્સર્પણી અવસર્પણી કાળ.

પરિચદ્રણ. ન૦ (પરિચદ્રણ) અદલ બદલ કરવું.

(૨) દ્વિગુણ ત્રિગુણ આદિ ઉપકરણ.

પરિચદ્રણયા. સ્ત્રી૦ (પરિચદ્રણ) લમણું;

પરિચદ્રણા. સ્ત્રી૦ (પરિચદ્રણ) લટકવું. (૨) મનન કરવું; ઉહાપોહ-વિચારણા કરવી તે. (૩) પડખું ફેરવવું.

પરિચદ્રયાગાહ. પું૦ (પરિચદ્રયાગાહ) રાગના શરીર ઉપરથી ઉતરેલાં વસ્ત્ર તથા આભરણ લેનાર.

પરિચદ્રિય. પું૦ (પરિચદ્રિય) સાધુ નિમિત્તે આહારાદિનો અદલો બદલો કરી આપવાથી લાગતો એક દોષ; સોળ ઉદ્દગમન દોષમાંનો ૧૦ મો દોષ.

પરિચદ્રણ. ન૦ (પરિચદ્રણ) બદલવું; અદન કરવું તે.

પરિચદ્રિય. ત્રિ૦ (પરિચદ્રિય) ખેંચાએલું.

પરિચદ્રિય. ત્રિ૦ (પરિચદ્રિય) પરિપૂર્ણ.

પરિચણ. પું૦ (પરિચણ) દાસ પુરૂષ; નોકર વર્ગ.

પરિચત્ત. પું૦ (પરિચત્ત) ચક્ર; પેડું.

પરિચર. પું૦ (પરિચર) ભેડ; કેડ ઉપર તાણીને વસ્ત્ર બાંધવું તે.

પરિચરિય. ત્રિ૦ (પરિચરિય) યુક્ત.

परिसंत. त्रि० (प्रसिद्धान्त) थाडी गयेलुं
 परिसंभित्तर त्रि० (परिसंभित्तर) बेद भाडनार
 परिसाक्षिक त्रि० (परिसाक्षिक) विस्तार
 पाभवाना स्वभाववाणु (२) गभन उरनार.
 परिसिद्धि } त्रि० (परिसिद्धि) सडी गयेल,
 परिसिद्धि } पडी गयेल
 परिसप्य. पु० (परिसप्य) पेडभर के जती
 भग्न बालनार भाषी, सपाँद
 परिसम्पत्ती स्त्री० (परिसम्पत्ती) जालीभर
 आयनार तिर्ययसुी; नागस्य वगेरे
 परिसमापिय. त्रि० (परिसमापित) परिपूर्ण
 करेस
 परिसर पु० (परिसर) अष्टापद, नानावर
 (२) शोहरती भासेनुं के सामेनुं स्थान
 परिसह. पु० (परिसह) उपसर्ग, लूभ तरस
 वगेरे आपीस परिपह सडन करवा ते.
 परिसा स्त्री० (परिसा) प्रपन्न, सला (२)
 परिवार
 परिसाह. त्रि० (परिसाह) नभापी सहे-
 नसाग पाषी अरु होय ओनुं कायु
 परिसाह. पु० (परिसाह) विनाश करवा ते
 (२) पाडु, पटकनु
 परिसाहण. न० (परिसाहण) गलंभात उरवा,
 गलंनुं पाडु
 परिसाहणिया स्त्री० (परिसाहणिया) रस्ताभा
 ओरारु-ढागात होय तेनी रीते आहारादि
 यध आववा ते.
 परिसाहि. स्त्री० (परिसाहि) वेशपु, ढाणातु
 परिसाहित पु० (परिसाहित) पर्यंतवर्ति अ-
 देश, अतलाग (२) आरेतरक
 परिसामिय. त्रि० (परिसामित) अगु थोखु
 परिसाचिय. त्रि० (परिसाचि) वासी रामेन
 परिसिद्ध. त्रि० (परिसिद्ध) आडी कहेनु,
 पधारानु
 परिसिद्ध त्रि० (परिसिद्ध) सीयेन (२)
 न० परिसिद्ध, मेयन, छाटु ते

परिसिद्ध त्रि० (परिसिद्ध) परिपुष्टाणा.
 परिसीसक न० (परिसीसक) आटा वगे-
 रथी अनावेगे भाथानो आधार
 परिसुक. त्रि० (परिसुक) सुकेलु
 परिसुगण. त्रि० (परिसुगण) संधा थन्य
 परिसुद्ध त्रि० (परिसुद्ध) शुद्ध, निर्दोष.
 परिसेय. पु० (परिसेय) पाषी छाटु ते.
 परिसेस. पु० (परिसेस) आडी रहेल,
 अवशेष
 परिसेसिय. त्रि० (परिसेसित) आडी रहेल.
 परिसोसिय त्रि० (परिसोसित) सुकरी
 नाभेखु.
 परिसोहिय त्रि० (परिसोहिय) विशेष शोधेखु
 परिसंत. त्रि० (परिसंत) अतिशय थाकेल,
 अभित थयेस
 परिसम पु० (परिसम) परिश्रम, थाक
 परिसव पु० (परिसव) कर्म तन्मयाना
 स्थान, कर्म छोडनाना हेतु (२) आस्तव,
 कर्ममधनुं करखु.
 परिसावि त्रि० (परिसावि) कर्ममध करनार.
 परिह. पु० (परिह) अर्गला, भोगण
 परिह. त्रि० () दुशीपार, निपुण
 (२) धलु, अजु. (३) भरेखु, भरपुर
 परिहरण. न० (परिहरण) १ दूर करनु.
 परिहरण. स्त्री० (परिहरण) २ (२) रिभोग
 परिहरिय त्रि० (परिहर) तन्हेखु, छोडेखु
 परहा. स्त्री० (परिसा) नीये साडडी अने
 उपर पडोणी जोदनी भाध
 परिहाण. न० (परिहाण) वस्त्रादिक पहेरवा
 ते, पोषाक
 परिहाणि. स्त्री० (परिहाणि) दानि, धटाडा
 परिहार पु० (परिहार) भास लघुभासादि
 आयचित तपनिशेष (२) त्यगनु ते,
 त्याग (३) परिभोग
 परिहारग. त्रि० (परिहारग) पापभंगे दूर
 करनार.

પરિહારવિગુહ. નં (પરિહારવિગુહ) પરિહાર
વિગુહ આરિત્ર; આરિત્રના પાંચ પ્રકાર-
માંનો ત્રીજો પ્રકાર.

પરિહારવિગુહિ પું (પરિહારવિગુહિ) પરિહાર
વિગુહ આરિત્રવાન સાધુ.

પરિહારવિગુહિય. નં (પરિહારવિગુહિય)
પરિહારવિગુહ તપવિશિષ્ટ આરિત્ર; પાંચ
આરિત્રમાંનું ત્રીજું આરિત્ર.

પરિહારિ. ત્રિં (પરિહારિ) પરિહાર કરનાર.

પરિહારિય પું (પારિહારિક) દોષનો પરિહાર
કરી શુદ્ધ આદાર લેનાર સાધુ. (૨)
ત્રિં પરિત્યાગ કરનાર.

પરિહારિય. ત્રિં (પરિહાર્ય) પરિહરવા-ત-
ળના યોગ્ય.

પરિહાસ. પું (પરિહાસ) હાસ્ય; મસ્કરી.

પરિહાસણા. સ્ત્રીં (પરિહાસણ) ઉપાલમ્બ.

પરિહિ. પું (પરિહિ) ઘેરવો.

પરિહિય. ત્રિં (પરિહિત) ધારણ કરેલું;
પહેરેલું.

પરિહીણ. } ત્રિં (પરિહીત) રક્તિ; હીન.
પરિહીન. } (૨) કમઃ મૂન. (૩) ન-
હૂસ; અપચય.

પરિહ્યાગ. નં (પરિહ્યાગ) આશ્રયથી વિશેષ.

પરીસહ. પું (પરિસહ) સાધુઓએ સહન
કરવાનું બૂખ તરસ વગેરેનું કષ્ટ.

પરવજ. નં (પરવજ) ધીન્દ્રિઓની સહાયતાથી
થતું જ્ઞાન; પરોક્ષજ્ઞાન.

પરવણ. ત્રિં (પ્રવણ) રોએલું; રૂદન
કરેલ.

પરસ. ત્રિં (પરસ) ઠડિન; કડંથ.

પરુદ. ત્રિં (પ્રુદ) ઉગેલું; વધેલું.

પરુવણશ. } સ્ત્રીં (પ્રુવણ) પ્રશ્ન
પરુવણ. } કરતી.

પરુવિમ. ત્રિં (પ્રુવિત) નિરૂપણ કરેલ.

પરેલ્યં. મં () પરચ દિવસે.

પરોહ્ય. નં (પ્રોહિત) રૂદન કરવું.

પરોક્ષ. નં (પરોક્ષ) ધીન્દ્રિય અને મનની
સહાયથી જે જ્ઞાન થાય તે; પરોક્ષજ્ઞાન;
પ્રત્યક્ષ નહીં તે.

પરોપ્પર. ત્રિં (પરપર) અન્યો-ન્ય.

પરોહડ. નં () અમાપ્યું બોયફ.

પલ. નં (પલ) એક પ્રકારનું વજન; આર
તોષા. (૨) પ્રમા દેવલોકનું એક વિ-
માન. (૩) માંસ.

પલંઘણ. નં (પ્રલજ્ઞ) ઉલ્લંઘન.

પલંડુ. પું (પલાણ્ડુ) ડુંગળી; પ્યાજ.

પલંવ. પું (પ્રલમ્વ) હુમ્મ; લટકતાં ફોનો
હુમખો. (૨) કણસલો. (૩) ત્રિં દીર્ઘ;
લાંબું. (૪) નં ફળ. (૫) પડિસેલવાના

વસ્ત્રોના ખુણા લંબાવવાથી-ખેંચવાથી લા-
ગતો દોષ; પડિસેલવાના દોષનો એક પ્રકાર.

(૬) મહાશુદ્ધ દેવલોકનું એક વિમાન.

(૭) હુમખું; એક જાતનું ધરેલું. (૮)

પ્રલમ્બ નામે આઠમું મુહૂર્ત. (૯) પ્રલમ્બ

નામનો પ્રક. (૧૦) રચક પર્વતનું એક

શિખર.

પલંવસુત્ત. નં (પ્રલમ્વસુત્ત) હુમખું.

પલંવિય. ત્રિં (પ્રલમ્વિત) લટકાવેલ.

પલંવિટ. ત્રિં (પ્રલમ્વશીલ) ધણું લાંબું.

પલજ્ઞણ. ત્રિં (પ્રજ્ઞણ) રંજન થયેલ;

અનુરાગવાળો.

પજલ. નં (પજલ) તમનો હુંદો; તમવટ.

પજલિય. નં (પ્રલલિત) વિશેષ કીડા.

પજવણ. નં (પ્લવન) ઉગ્ગયતું તે.

પલવિય. નં (પ્રલવિત) અર્ધરહિત બંધનું તે.

પલસદમ્મા. સ્ત્રીં (પલસાતિકા) એકસો

પળની એક મુલા.

પજાપ્ય. ત્રિં (પલાયિત) ભાગી ગયેલ.

પજાણ. } નં (પલાયન) નાશી જતું તે.

પજાપ્ય. } પલાલ. નં (પલાલ) પરાણ; ધર્મ વગેરેનો

હુસ્તો.

પલ્લાલિંગ. ન. (પલ્લાલક) પરાળનું પાથરણું.
પલ્લાલવીદ્ય. પું. (પલ્લાલવીદ્ય) પરાળની
બેઠક.

પલ્લાવ. પું. (પ્રલાપ) નિરર્થક બોલવું તે.
પલ્લાવય. વિ. (પ્રલાપક) પ્રલાપ-બકવાદ
કરનાર.

પલ્લાવિ. વિ. (પ્રલાવિન્) પ્રલાપ-બકવાદ
કરનાર.

પલ્લાસ. પું. (પલ્લાસ) આખરાનું આડ. (૨)
દિશાક્રમાર દેવતાનું ચૈત્યરૂક્ષ. (૩) પલાશ
નામનો દેવતા. (૪) પત્ર; પાંદડું.

પલ્લાસમ્. પું. (પલ્લાસક) આખરાને નામે
પાડેલું કાષ્ઠનું નામ.

પલ્લાસફૂદ. ન. (પલ્લાસફૂદ) ભદ્રસાધ
વનના આઠ દિગ્દશસ્ત કૂટમાંનું છુંડું કૂટ-
શિખર.

પલ્લાસગ. પું. (પલ્લાસક) માત્રોષો; આતંક-
લધુનીત કરવાનું સાધન.

પલ્લાસિયા. સ્ત્રી. (પલ્લાસિકા) ઝાલની બ-
નાવેલી લાકડી.

પલ્લિમ્બંક. પું. (પલ્લયક) પદ્મ.

પલ્લિચંચ. વિ. (પલ્લિચંચક) બીજાને છે-
તરનાર.

પલ્લિચંચણ. ન. (પલ્લિચંચ) માથા; કપડ.

પલ્લિચંચણ્યા. સ્ત્રી. (પલ્લિચંચ) સાચી
સજિવચણ. સ્ત્રી. (પલ્લિચંચ) વળતે કુશલવૃત્તિ
તે. (૨) માથા. (૩) પ્રાથમિક વિશેષ.

પલ્લિચંચિય. વિ. (પલ્લિચંચિક) વિશેષ બ-
ધનાર, વિશેષજ.

પલ્લિચોચ્છ્ર. વિ. (પલ્લિચોચ્છ્ર) કુક-
પલ્લિચોચ્છ્ર વિ. (પલ્લિચોચ્છ્ર) મી.

પલ્લિચોચ્છ્ર. વિ. (પલ્લિચોચ્છ્ર) પ્રસારિત.

પલ્લિચોચમ. ન. (પલ્લિચોચ) એક જોડા
(ચાર ગાઉ) નો લાંબો પહેલો કુવો
ખારીક વાળામથી ઠાંસી ઠાંસીને બાંધી
પછી સો સો વસ્તે એકેક બધું દડાગાં

જોડવા વખતમાં કુવો તદ્દન ખાસી થાય
તેટલો વખત; કુવાની ઉપમાએ ગણાતો
કાળ.

પલ્લિચંચણ્યા. સ્ત્રી. (પલ્લિચંચ) માથા.

પલ્લિચંચણ. વિ. (પલ્લિચંચ) ક્ષય પામેલ.

પલ્લિચોચ. પું. (પલ્લિચોચ) કીચડ; કાદવ.

(૨) લોભ. (૩) આસક્તિ.

પલ્લિચોચણ. વિ. (પલ્લિચોચ) ઢાંકેલું.

પલ્લિચોચ્છ્ર. વિ. (પલ્લિચોચ્છ્ર) માપેલું; હલ-

વાળું (૨) પરિવાર યુક્ત.

પલ્લિચંચ. પું. (પલ્લિચંચ) પોંચડું.

પલિત ન. (પલિત) સફેદ વાળ; ધોળો કેશ.

પલિતોચમ. પું. (પલ્લોચન) જુઓ “ પલિ-
ઓવમ ” શબ્દ.

પલિત્ત. વિ. (પ્રતિત્ત) દીવાલમાન; બગતું.

પલિપામ. પું. (પલિપાક) પરિપાક; નિષ્પત્તિ.

પલિપાંદર. } વિ. (પલિપાંદર) હમેશાં બદાર

પલિપાંદર. } રહેનાર.

પલિમાગ. પું. (પ્રતિમાગ) લાગતો ભાગ;

અંશનો અંશ. (૨) ઉપલેખ ભાગ; સપાટી.

પલિમાગિ. વિ. (પલિમાગિ) સદશ; સરખું.

પલિમંચ. પું. (પલિમંચ) દાનિ; નુકશાન.

(૨) વિષમ; અંતરાય. (૩) વિનાશ. (૪)

સ્વાધ્યાય વ્યાધાન.

પલિમંચમ. પું. (પલિમંચક) કાળા અળા.

પલિમંચુ. વિ. (પલિમંચુ) અતિપક્ષી; ચતુરક.

પલિમોહમ. પું. (પલિમોહક) વાંસની ગાંઠ

ઉપરનો અકાશર ભાગ.

પલિય. ન. (પલિત) નિન્દનીય કર્મ; અ-

શુભ કૃત્ય. (૨) જ્ઞાનાવરણીયાદિ આઠ

કર્મ. (૩) ધોળા કેશ. (૪) રોગ. (૫)

કર્મ; કામ. (૬) અનુશાન.

પલિય. ન. (પલ્લ) જુઓ “ પલિઓવમ ”

શબ્દ.

પલિયંક. પું. (પલ્લ) પદ્મ. (૨) ખાટલો.

(૩) પલાંડી વાગતી. (૪) પલાસન.

પલિંકા. સ્ત્રી (પર્યંક) પદાંકીત્રાગી
બેસતુ; પદાસન.

પલિયંત. પું (પર્યંત) અંત; છેડા. (૨)
સીમાડા ઉપર આવેલ પ્રદેશ. (૩) ત્રિં
અવસાનવાળું; અન્તવાળું.

પલિયટ્ટ. પું (પરિત્ત) અર્નતીકિત્તર્પિણી
અને અવસર્પિણી પરિભિતકાળ વિશેષ;
પુદ્ગળપરાવર્તન.

પલિયટ્ટાણ. } નં (પરિત્તયાન) કર્મસ્થાન;
પલિયટ્ટાણ. } કારખાનું.

પલિયદસમો. ધ્ર. (પરિયવેષ) પાસે;
આલુખાણુ.

પત્રીણ. ત્રિં (પ્રતીન) અનિશીન. (૨) સં-
બંધ.

પલ્લીમંથ. પું (પલિમન્ય) સપમનું નિધ.

પત્રીચળ ત્રિં (પ્રતીપક) આગનાઈ.

પત્રીચળ. નં (પ્રતીન) સળગતુ; બળતું.

પંપણ. નં (પ્રજોવન) પ્રલોપ.

પલ્લટ્ટ. ત્રિં (પર્યંત) વ્યામ; ભરપુર.

પલોદ ત્રિં (પ્રલોકિત) અવલોકન કરનાર;
ભોનાર.

પત્રોચળ. નં (પ્રલોકન) } બેસતુ તે.

પત્રોચળા. સ્ત્રી (પ્રલોકના) }

પટ્ટ. પું (પલ્લ) પાલો; પાલાને આકારે
કુવો. (૨) ધાન્ય રાખવાનો કોડો; કોઠાર.

(૩) પદ્યોપમ; કાળમાન વિશેષ.

પટ્ટક. } પું (સ્વપટ્ટ) મક્કં.

પટ્ટંગ. }

પટ્ટચળ. નં (પ્રલકન) ઓળંગતું.

પટ્ટગ. પું (પટક) પાલો; લાટ દેશ પ્રસિદ્ધ
અનાજ માપવાનું પાત્ર. (૨) લવનપતિના
અવધિતાનનો આકાર.

પટ્ટ. પું () પર્વત વિશેષ.

પટ્ટલ. નં (પલ્લ) નાનું તળાવ; તળાવડી.

પટ્ટવ. પું (પલ્લ) નવાં પાંદાં.

પટ્ટવ. પું (પર્વત) જુઓ " પલ્લવ "
શબ્દ.

પટ્ટવિય. ત્રિં (પટ્ટવિત) નવપલ્લવ; નવાં
અંકુરવાળું.

પટ્ટવિયા. સ્ત્રી (પટ્ટવિકા) પલ્લવ દેશમાં
ઉત્પન્ન થયેલી ઘસી.

પટ્ટી. સ્ત્રી (પટ્ટી) ચોરોને રહેવાનું સ્થાન.

પટ્ટીણ. ત્રિં (પ્રતીન) લીન થયેલું.

પટ્ટોય. પું () બે હન્દિય જીવ
વિશેષ.

પલ્લટ્ટ. ત્રિં (પર્યંત) મુકેશ; રાખેશ. (૨)
દેશ.

પલ્લટ્ટિયા. સ્ત્રી (પર્યંતિકા) આસન વિશેષ;
પદાંકી; વસ્ત્રથી કે જુગથી બંને ધુંકણ
બાંધવા તે.

પલ્લવ. પું (પલ્લ) પલ્લવ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિં તે દેશના રહીશ.

પલ્લવિ. પું (પલ્લવિ) હાથીની પીઠ ઉપર
નાખવાની ઝુલ.

પલ્લવિયા. સ્ત્રી (પલ્લવિકા) પલ્લવ દેશમાં
ઉત્પન્ન થયેલી ઘસી.

પલ્લહમ. પું (પ્રલહ) આવતી ચોવીસીના
પાંચમા પ્રતિવાસુદેવ. (૨) આનંદ.

પલ્લહાયણ નં (પ્રલહન) ખુશી થતું.

પલ્લહાયણિજ્ઞ. ત્રિં (પ્રલહનોય) હપે ઉપ-
ભવે તેવું.

પર્વગમ. પું (પર્વગમ) વાનર.

પર્વંચ. પું (પ્રવંચ) પ્રપંચ; વિસ્તાર. (૨)
વિકલ્પ; ભેદ. (૩) કલેશ. (૪) કુટિલતા.

(૫) સંસાર.

પર્વંચળ. નં (પ્રવંચન) ઠમતું તે.

પર્વંચા. સ્ત્રી (પ્રવંચા) માણસની દશ દ-
શાઓ પૈકી સાનમી દશ, ૬૧ થી ૭૦
વરમ સુધીની અવસ્થા કે જ્યાં શરી-
રજળ ઘટતાં મનનો પ્રપંચ વધે છે.

પર્વંપુલ. પું નં () એક માતની
માછલાં પકડવાની જાળ.

પવક. } પું (પ્લક્ક) વાનરની પેઠે કુ-
પવા. } દનાર. (૨) તરનાર. (૩) પું
પક્ષી. (૪) સુવર્ણકુમાર જાતના દેવતા.
પવમાપવિમત્તિ. પું (પર્વપ્રવિમત્તિ) ૩૨
નાટકમાંનું એક.
પવહણ. નં (પ્રમત્ત) પડી જતું; અધઃપાત.
પવહણયા. સ્ત્રી (પ્રવત્તા) પડવું.
પવહુણ. નં (પ્રવર્ધન) વૃદ્ધિ હેતુ; વૃદ્ધિઋરક.
પવણ. નં (પ્રવન) કુદવું. (૨) તરવું.
પવણ. પું (પવન) પવન; વાયુ. (૨)
પવનકુમાર; અપનપતિની એક જાત.
પવણકિચ. પું (પ્રવનકૃચ) નૌકા; વહાણ.
પવણ. ત્રિં (પ્રવન) પામેલું.
પવત્ત. ત્રિં (પ્રવૃત્ત) પ્રવૃત્ત થયેલ. (૨)
ખીજાઓને શાનાદિકમાં પ્રવર્તાવનાર.
પવત્તણ. નં (પ્રવર્તન) પ્રવૃત્તિ; ઉદ્ભવ. (૨)
ત્રિં પ્રવૃત્તિવાળા.
પવત્તય. પું (પ્રવર્તક) પ્રવર્તાવનાર; પ્રવૃત્તિ
કરાવનાર. (૨) દીર્ઘસ્વરથી આરંભાય
તેવા એક રાગ.
પવત્તિ. સ્ત્રી (પ્રવૃત્તિ) જતાનત; હીસચાલ.
(૨) પ્રવર્તન.
પવત્તિ. પું (પ્રવર્તિત) સાધુઓને સંયમ
પ્રવૃત્તિમાં જોડનાર; પ્રવર્તક.
પવત્તિણી. સ્ત્રી (પ્રવર્તિની) પ્રવૃત્તિ કરાવનાર
સાધ્વી.
પવત્તિય. ત્રિં (પ્રવર્તિત) પ્રવૃત્ત કરેલ.
પવત્તિગાડય. ત્રિં (પ્રવૃત્તિગાટ) પ્રવૃત્તિમાં
લાગેલ.
પવત્ત. નં (પ્રવસ) આસન ઉપર બિછા-
વેલું વસ્ત્ર; ઓઢાડ; ચાદર.
પવન. પું (પવન) ભુજો “ પવણ ” શબ્દ.
પવન. ત્રિં (પ્રવન) પ્રાપ્ત થયેલ; મેળવેલ.
પવય. ત્રિં (પ્રવક) કુદનાર.
પવયણ. નં (પ્રવક્ત) આગમ; શાસ્ત્ર;
સંપદા પચન. (આચારગાદિ સત્તો-

સિદ્ધાન્ત.) (૨) જૈનસંધ. (૩) આગ-
મજ્ઞાન.
પવયણદેવી. સ્ત્રી (પ્રવચનદેવી) શ્રુતદેવી;
શાસનદેવી.
પવયણમાયા. સ્ત્રી (પ્રવચનમાતૃ) આચારા-
ગાદિ સૂત્રના આધારભૂત સંધની માતા;
આઠ પ્રવચન માતા; પાંચ સમિતિ અને
તથા શુભિ.
પવયણસાર. પું (પ્રવચનસાર) સિદ્ધાન્તનો
સાર; આગમ રહસ્ય.
પવર. ત્રિં (પ્રવ) શ્રેષ્ઠ; પ્રધાન.
પવરા. સ્ત્રી (પ્રવરા) વાસુપૂજ્ય પ્રજુની
શાસન દેવીનું નામ.
પવર. પું (પ્રવાહ) નદીનો પ્રવાહ; વહેણ.
પવર. ત્રિં (પ્રવહ) વહેનાર. (૨) ટપકનાર;
ચૂનાર.
પવરણ. પું નં (પ્રવરણ) જહાજ; વહાણ.
(૨) ગાડી આદિ વાહન.
પવા. સ્ત્રી (પ્રવા) જળાશય. (૨) પાણીનું
પર્વ. (૩) પાણીનો પીઆવો.
પવામ. પું (પ્રવાહ) આચાર્ય-શુરને ઉપદેશ.
(૨) જલ; મિષ. (૩) સુરાષ.
પવાદ ત્રિં (પ્રવાદિત) વાદવિવાદ કરનાર.
(૨) ધર્શનિક.
પવાદમ. ત્રિં (પ્રવાદિત) વગાડેલું; બળવેલું.
પવાદય. પું (પ્રવાદુક) પ્રતિવાદી. (૨)
પરધર્મી.
પવાત. પું (પ્રવાત) ઠેસ યાગે ને પડી જવાય
તેવું સ્થાન.
પવાદિ. ત્રિં (પ્રવાદિત) અન્યતીર્થ; જૈન-
ધર્મની સામે વાદ કરનાર.
પવાય. પું (પ્રવાદ) પરંપરા પ્રાપ્ત ઉપદેશ.
(૨) ચત; દર્શન.
પવાય. પું (પ્રવાત) વિશેષ પવન. (૨)
ત્રિં પવનવાણું સ્થાન. (૩) પવન
રહિત.

પવાય. પું. (પ્રવાત) પાણીનો દરેડો. (૨)
પતન.

પવાયગ્ર. પું. (પ્રવાચક) શાસ્ત્રનું પ્રવચન-
વ્યાખ્યાન કરનાર; અધ્યાપક.

પવાયણ. સ્ત્રી. (પ્રવાચના) પઠન; અધ્યયન.

પવાયદ્વહ. પુ. (પ્રવાત્વહ) પર્વત ઉપરનું
સરોવર જ્યાંથી નદી નીકળતી
હોય તે.

પવાલ. પુ. (પ્રવાલ) પરવાળું; એક જાતનું
ઝવેરાત. (૧) કોમળ પાદ્મું; પાંદડાની
દીસી. (૩) મુગો.

પવાસ. પું. (પ્રવાસ) પ્રવાસ; મુસાફરી.

પરાસિય. વિ. (પ્રવાસિત) પરદેશ ગયેલું;
પ્રવાસ કરેલ.

પરાસિય. વિ. (પ્રવૃષ્ટ) વરસેલ.

પવાહ. પું. (પ્રવાહ) પાણીનો પ્રવાહ.

પવિદ્યાણ. વિ. (પ્રવિદ્યોર્ણ) વ્યાપ્ત. (૨) વિ
ક્ષિપ્ત; નિરસ્ત.

પવિદ્યાણ. વિ. (પ્રવિદ્યોર્ણ) આપેલ.

પવિચરિય. વિ. (પ્રવિચરિત) ગતિદારા સ-
ર્વત્ર વ્યાપ્ત થયેલ.

પવિજ્ઞાલ. વિ. (પ્રવિજ્ઞાલ) કીચડવાળું; ર-
ધિરાદિથી વ્યાપ્ત. (૨) પ્રવૃત્તિ.

પવિટ્ટ. વિ. (પ્રવિટ્ટ) સમાધિ ગયેલ, અત-
ર્જૂત; દાખલ થયેલ.

પવિતન્ક્રિય. ન. (પ્રવિતન્ક્રિત) તર્ક; વિચાર;
આરોહા.

પવિત્ત. વિ. (પવિત્ર) વિશુદ્ધ; પવિત્ર.

પવિત્ત. વિ. (પ્રવૃત્ત) કાર્ય કરવા પ્રવર્તેલું.

પવિત્તપ્ર. ન. (પવિત્રક) ત્રાંજાની વીંટી,
પવિત્રી.

પવિત્તિ. પું. (પ્રવર્તિત) સાધુઓને વૈયાવચ્ચ
આદિ કાર્યમાં પ્રવૃત્તિ કરાવનાર સાધુ;
પ્રવર્તક પદની ધારી મુનિ.

પવિત્તિ. સ્ત્રી. (પ્રવૃત્તિ) પ્રવૃત્તિ; હીલચાલ;
સમાચાર.

પવિત્તિણી. સ્ત્રી. (પ્રવર્તિતી) સાધ્વીઓને
સંયમમાં પ્રવર્તાવનાર સાધ્વી; પ્રવર્તિતી
સાધ્વી.

પવિત્તર. પું. (પ્રવિત્તર) ધરવખરી; પરિમહ.
(૨) વિસ્તાર.

પવિત્તરિમ્. વિ. (પ્રવિત્તોર્ણ) ફેલાયેલું;
વિસ્તાર પામેલું.

પવિદ્ધ. વિ. (પ્રવિદ્ધ) વ્યવસ્થા વિના વંદના
કરતી તે; વંદનાના કર દોષમાંથી ત્રીજો
દોષ.

પવિદ્ધત્ય. વિ. (પ્રવિષ્ણત્) ખૂંસ પામેલ;
નષ્ટ થયેલ.

પવિમત્ત. વિ. (પ્રવિમત્ત) મુકરર કરેલું;
વહેંચેલું.

પવિમત્તિ. સ્ત્રી. (પ્રવિમત્તિ) } વિભાગ;
પવિમાળ. પું. (પ્રવિમાળ) } પૃથક્કરણ.

પવિમોચણ. ન. (પ્રવિમોક્ષ) મુક્તું; રાખવું.
(૨) પરિભ્રમ.

પવિયક્રિય. ન. (પ્રવિત્ક્રિત) વિકલ્પ; વિતર્ક.

પવિયક્ષણ. વિ. (પ્રવિચક્ષણ) પ્રવીણ;
હુશીયાર.

પવિચાર. પું. (પ્રવિચાર) મેથુન.

પવિચારણ. ન. (પ્રવિચારણ) હરવું ફરવું.
(૨) પત્રવણાસૂત્રના ૩૪ માં પદનું નામ
કે જેમાં પ્રવિચારણા-વિષયસેવનનું
વર્ણન છે.

પવિચાસિય. વિ. (પ્રવિચારિત) ખીલેલું.

પવિરલ. વિ. (પ્રવિરલ) થોડું (૨) સાન્તર.

પવિરલ્લિય. વિ. () વિસ્તારવાળું.

પવિલીણ. વિ. (પ્રવિલીત) લીન થયેલું;
મળેલું.

પવિસણ. ન. (પ્રવેશન) દાખલ થવું તે.

પવિસિદ્ધ. વિ. (પ્રવિસિદ્ધ) ખીન કરતાં
વધારે; વિશેષતાવાળું.

પવિસિય. વિ. (પ્રવેશિત) અંદર દાખલ
કરેલું.

પવિસિયંગી. સ્ત્રી (પ્રવેશિતાંગી) જોના
અંગમાં દેવતાનો પ્રવેશ છે તેની સ્ત્રી.

પવોદ્ધ્ર. ત્રિ (પ્રવૌક્તિ) વીજેલું; હવાને
આધારે ચલાવેલ.

પવોળ. ત્રિ (પ્રવોળ) ચતુર; શુદ્ધિમાન.

પવોળયા. સ્ત્રી (પ્રવોળયા) ચતુરાધ.

પવૂદ. ત્રિ (પ્રવ્યૂદ) નીકળેલું.

પવેદ્ય. ત્રિ (પ્રવેદિત) જણાવેલ; નિવેદન
કરેલ; દર્શાવેલ. (૨) બેટ કરેલ.

પવેવિય. ત્રિ (પ્રવેશિત) કપાયમાન થયેલ;
ધુજેલ.

પવેસ. પું (પ્રવેશ) પ્રવેશ કરવો.

પવેસચ્ર. ત્રિ (પ્રવેશક) પ્રવેશ કરનાર.

પવેસણ. પું ન (પ્રવેશન) પ્રવેશ કરવો.

(૨) વિગતીય જન્માન્તરમાં ઉત્પત્તિ;
વિગતીય યોનિમાં પ્રવેશ.

પવેસિ. ત્રિ (પ્રવેશિત) પ્રવેશ કરનાર.

પવ્વ. પું ન (પર્વ) વાંસ, શેરડી આદિની
ગાંઠ. (૨) તહેવારનો દીવસ. (૩) પશુ;
પખવાડીયું. (૪) પરજાડી; પાણીનું પર્વ.
(૫) પર્વતની મેખા. (૬) કાણી, ધુંતણ
વગેરે હાડકાનો સાધો. (૭) આંગળીનો
વેટો.

પવ્વદ્ય. ત્રિ (પ્રવજિત) પ્રવજ્યા-દીક્ષા
લાંબેલ.

પવ્વંગ. પું (પર્વંગ) અઘાર જિંદવાળું વાઘ
વિશેષ.

પવ્વગ. પું ન (પર્વક) ગાંઠવાળી વનસ્પતિ.
(૨) વાઘ વિશેષ.

પવ્વજ્ઞા. સ્ત્રી (પ્રવજ્યા) દીક્ષા; પ્રવજ્યા.
(૨) ગમન; ગતિ.

પવ્વળી. સ્ત્રી (પર્વળી) પર્વનિથી.

પવ્વત. પું (પર્વત) પર્વત; પહાડ.

પવ્વતિ. પું (પર્વતિ) કાચપ ગોત્રની સ્ત્રી;
માનો પુરુષ.

પવ્વય. પું ન (પર્વ) પહાડ; ડુંગર; પવત.

પવ્વયચ્ર. પું (પર્વક) બીજા વાસુદેવના
ત્રીજા પૂર્વજાતનું નામ.

પવ્વયવિદુમ્મ. પું ન (પર્વતવિદુર્ગ) પહાડવાળો
પ્રદેશ.

પવ્વરાહુ. પું (પર્વરાહુ) સૂર્ય તથા ચન્દ્રનું
અદ્ય કરનાર એક અંક.

પવ્વરુણ. ન (પ્રવ્યથન) બપો ઉત્પન્ન કરવો;
વ્યથા કરવી.

પવ્વરિય. ત્રિ (પ્રવ્યવિત) પ્રવળ વ્યથા-
પાડ પામેલ; દુઃખી થયેલ.

પવ્વજા. સ્ત્રી (પર્વ) સૂર્યની બાજુ પરિવહ.

પવ્વજાદ્યા. સ્ત્રી (પ્રગાજિકા) તપસ્વિની સ્ત્રી;
સંન્યાસણ.

પવ્વણ } ત્રિ (પ્રમ્લાન) કરમાએલું; જરા
પ.યાત. } સુકાએલું
પ.ચાય. }

પવ્વચણા. સ્ત્રી (પ્રવજ્ઞા) દીક્ષા આપતી તે.

પવ્વચિય. ત્રિ (પ્રવજિત) પ્રવજ્યા આપેલ;
દીક્ષિત કરેલ.

પવ્વીસંગ. પું (પર્વીસક) વાઘ વિશેષ.

પસદ. સ્ત્રી (પ્રવતિ) હથેળીમાં માથ તેડલું
માન; પસતી.

પસંગ. પું ન (પ્રસંગ) અવસર; તક. (૨)
સંગતિ; સંબંધ. (૩) મેથુન.

પસંત ત્રિ (પ્રસાન્ત) શાંત; ઉપશમેલ.
(૨) પું શાન્ત રસ.

પસંચણ. ન (પ્રસચ્ચન) સતતપણે પ્રવર્તનું.

પસંસ. પું (પ્રસાસ) લોભ. (૨) ત્રિ
પ્રશંસાપાત્ર.

પસંસણ ન (પ્રસંચન) પ્રશંસા કરતી તે.

પસંસણિચ્ર. ત્રિ (પ્રસંચનીય) પ્રશંસા કરવા
યોગ્ય.

પસંસા. સ્ત્રી (પ્રસંગ) પ્રશંસા; વખાણ;
શ્લાધા.

પસંસિચ્ર. ત્રિ (પ્રસંચિત) વખાણ કરેલ;
સ્તુતિ કરેલ.

પસદ. ત્રિં (પ્રસદ) શક; અતિ હુમ્મો.

(૨) જોરાવરીથી મેગવેલું.

પસરણ. નં (પ્રસર) મઘ વિશેષ. (૨)

ત્રિં મુંદર; સ્વચ્છ; નિર્મળ.

પસત્ત. ત્રિં (પ્રસત્ત) પ્રસંગથી પ્રાપ્ત થયેલું.

(૨) દુઃખથી પીડાયેલ.

પસાય. ત્રિં (પ્રસાય) શ્રેષ્ઠ; પ્રસંસા કરવા

યોગ્ય. (૨) વખણાયેલ; પ્રસંસા પામેલ.

પસાયાદ. ત્રિં (પ્રસાદ) ધર્મશાસ્ત્ર લખનાર;

પાઠ કરનાર (૨) ગણિતના અધ્યાપક.

(૩) પ્રધાન; મંત્રી.

પસત્ર ત્રિં (પ્રસત્ર) સ્વચ્છ; નિર્મળ. (૨)

હર્ષ પામેલ.

પસત્રા. સ્ત્રીં (પ્રસત્રા) એક જાતની મદિરા.

પસપ્પગ ત્રિં (પ્રસપ્પ) દેશાન્તરમાં જનાર;

મુસાફરી કરનાર.

પસમ. પું (પ્રસમ) વિશેષ મહેનત; ખેદ.

પસમ પું (પ્રસમ) શાંતિ.

પસમણ. નં (પ્રસમણ) દવાવડું; શાન્તકરતું.

પસવ. પું () મૃગ વિશેષ. (૨) મૃ-

ગનું બચ્ચું.

પસવ. પું (પ્રસા) પ્રસર; વિસ્તાર.

પસવ. પું (પ્રસા) સફેદ ધાત્રાવાળું હરણ.

પસરિય. ત્રિં (પ્રસર) વિસ્તાર પામેલ;

પસરેલ.

પસવ. પું (પ્રસવ) ઉત્પત્તિ; જન્મ.

પસવકાલ. પું (પ્રસવકાલ) પ્રસવિનો સમય.

પસવણ. નં (પ્રસવણ) પ્રસવિ; જન્મ.

પસાય. પું (પ્રસાદ) મહેરબાની; કૃપા.

પસાયણ. નં (પ્રસાયણ) ખુશી કરતું.

પસારણ. નં (પ્રસારણ) વિસ્તાર કરવા રૂપ

ક્રિયા; ન્યાયશાસ્ત્ર સંમત પાંચ કર્મમાંનું

નોતું કર્મ.

પસારિય. ત્રિં (પ્રસારિત) પસારેલ; ફેલાવેલ.

પસાણ. નં (પ્રસાણ) શૃંગારનાં સાધન;

આખૂણું વગેરે.

પસાણધર. નં (પ્રસાણધર) અસંકાર પ-

હેરવા ઉતારવાનું ધર.

પસાણ સ્ત્રીં (પ્રસાણ) શાખામાંથી નીકળેલ

શાખા; ઝળ.

પસાહિન. ત્રિં (પ્રસાહિત) અસંકુલ કરેલ.

પસાહિયા. સ્ત્રીં (પ્રસાહિકા) શૃંગાર કરવા-

વાળી.

પસિદિલ. નં (પ્રસિદિલ) પડિસેદવાના

વસ્ત્રાદિક મજબૂત રીતે ન પકડવાથી

લાગનો દોષ; પડિસેદવાના દોષનો એક

મેકર. (૨) ત્રિં શ્લેષક; હીલું.

પસિણ. પું નં (પ્રસ) પ્રશ્ન; સવાલ. (૨)

મન્ત્રવિદ્યા વિશેષ; દર્પણ આદિમાં દેવ-

તાનું આદર્શ.

પસિણાપસિણ. પું (પ્રધામન) પૂજનારને

તેમજ નહિ પૂજનારને મન્ત્રવિદ્યાનાબળથી

શુભાશુભ કહેતું તે.

પસિદ. ત્રિં (પ્રસિદ) જહેર; પ્રખ્યાત.

પસિદિ. સ્ત્રીં (પ્રસિદિ) પ્રસિદિ. (૨)

શકાનું સમાધાન.

પસિસ્ત. પું (પ્રસિસ્ત) દિધ્યનો શિષ્ય.

પણ. પું (પણ) ગાય, ભેંસ વગેરે પશુ.

(૨) અજ; બકરો.

પણજાહ. સ્ત્રીં (પણજાતિ) જનવરોની જાત.

પણત. ત્રિં (પ્રપુત્ર) સુતેલું.

પણમૂઘ. ત્રિં (પણમૂત) પશુ તુલ્ય.

પણવહ. પું (પણવતિ) શિવ; મહાદેવ.

પણ. } સ્ત્રીં (પ્રસુતિ) પ્રસવ; ઉત્પત્તિ.

પણતિ. } (૨) કાદ વિશેષ.

પણ. ત્રિં (પ્રમૂત) પ્રસવ પામેલ; જન્મેલ.

પણેશ. પું (પ્રમેશ) અંતગત મૂત્રના

૧ લા વર્ગના નવમા અધ્યયનનું નામ.

(૨) અધિક વૃષ્ટિના પુત્ર નવમા દશાર.

(૩) બારમા કુલગરનું નામ. (૪) પ્રસેન-

શ્વર નામે આશુ અવસર્પિણીના પાંચમા

કેલકર.

પસેણિ. સ્ત્રી. (પ્રસેણિ) ઉપવર્ગ; છીપા, ધાંચી, મોચી, ગાજા, સઘ, હુડાર, ભિસાન, સરાણીયા, નાપી એ નવ જાતનો કારીગર વર્ગ. (૨) પંક્તિમાંથી નીકળેલ પંક્તિ.

પસેચય. પું. (પ્રસેચક) હનુમની કાથળી.

પસ્ત. પું. (પ્રસ્ત) જુઓ “પસિયુ” શબ્દ.

પસ્તાસ. પું. (પ્રસાસ) વિચ્છેદ ગયેલ બારમા દષ્ટિવાદ અંગના ખીજા વિભાગ સૂત્રનો ૨૧ મો ભેદ.

પસ્તિ. પું. (પસ્તિલ) જ્ઞેનાર; મતિજ્ઞાન ૧ મતિઅજ્ઞાન ૨ અચ્ચક્ષુદર્શન ૩ એ ત્રણ ઉપયોગ મિવાય બાકીના નવ ઉપયોગ-વાળા છવ.

પહ. પું. (પચિત્) રસ્તો; માર્ગ.

પહંકરા. સ્ત્રી. (પ્રમંકરા) પ્રહંકશ નામની દેવી.

પહંજણ. પું. (પ્રમજ્જા) પ્રભંજન નામના એક ઇંદ્ર.

પહંકર. પું. (પ્રકર) સમૂહ; જથ્થો.

પહંટ. ત્રિ. (પ્રહટ) આનંદ પામેલ.

પહંણિય. } ત્રિ. (પ્રહત) મારવામાં આવેલ.
પહંય. }

પહર. પું. (પ્રહર) પહોર.

પહરણ. ન. (પ્રહરણ) આપુધ; શરમ.

પહરણરવણ. ન. (પ્રહરણલ) શરમરતન; શ્રેષ્ઠ દુધીયાર.

પહરાય. સ્ત્રી. (પવરાગિકા) એક તરેહની લિપિ; ૧૮ લિપિમાંની એક.

પહરાય. પું. (પ્રમરાજ) ભરતુ ક્ષેત્રના છઠ્ઠા પ્રતિવાસુદેવ.

પહવ. પું. (પ્રમ્ત) ઉત્પત્તિ સ્થાન.

પહવીકરણ. ન. (પ્રહીકરણ) અનઅને નમ્ર બનાવનાર.

પહસિય. ત્રિ. (પ્રહસિત) દમેલું; ખુશી થ-
મેલું. (૨) ન. હાથ.

પહસિર. ત્રિ. (પ્રહસીલ) દસખુખો.

પહા. સ્ત્રી. (પ્રયા) ખ્યાતિ.

પહા. સ્ત્રી. (પ્રમા) કાન્તિ; તેજ.

પહણ. ન. (પ્રહણ) નાશ; હાનિ.

પહણ. ત્રિ. (પ્રહાન) શ્રેષ્ઠ; ઉત્તમ; મુખ્ય.
(૨) સાંખ્યમતાભિમત પ્રકૃતિ; સત્ત્વ,
રજ્જ અને તમસની સામ્ભાવરથા.

પહણવંત. ત્રિ. (પ્રહાવન્ત) સંપત્તિ; સમા-
ધિવાળો.

પહણિ. સ્ત્રી. (પ્રહણિ) વિનાશ.

પહાય. ન. (પ્રમાત) પ્રાતઃકાળ.

પહાય. સ્ત્રી. (પ્રમત્તા) વનસ્પતિ વિશેષ.

પહાર. પું. (પ્રહાર) પ્રકાર; માર; ધા.

પહારાયા. સ્ત્રી. (પ્રમારાતિકા) અઢાર
લિપિમાંની સાતમી લિપિ.

પહારેતાર. ત્રિ. (પ્રહારયિત્) ચિન્તન કરનાર.

પહાચ. પું. (પ્રમાચ) પરાક્રમ; માહાત્મ્ય.

પહાવિય. ત્રિ. (પ્રહાવિત) દોડેલ; દોડ દોડેલ.

પહાસ. પું. (પ્રમાસ) પ્રભાસનામના શ્રી
મહાવીરસ્વામિના અગીવારમા ગણધર.

પહિસિય. ત્રિ. (પ્રહિસક) દિસા કરનાર.

પહિટ્ટ. ત્રિ. (પ્રહટ્ટ) ખુશી થયેલ.

પહિય. ત્રિ. (પ્રહિત) વિસ્તાર પામેલ. (૨)
અસિદ્ધ.

પહિય. ત્રિ. (પચિત) મુસાફર.

પહિય. ત્રિ. (પ્રહિત) મોકલેલું.

પહીણ. ત્રિ. (પ્રહીન) નષ્ટ થયેલ; હાનિ
પામેલ; રહિત.

પહુ. ત્રિ. (પ્રમુ) સમર્થ; શક્તિમાન;
સ્વામી.

પહુનંદ. પું. (પ્રમુન્દ) દશમા તીર્થકરના
૧ લા ગણધરનું નામ.

પહેણ. ન. (પ્રહેણ) લાણું; ખાયાની વસ્તુ
સંબંધીને ઘેર આપતી તે. (૨) વિવાદ
પડી કન્યાના બાપને ઘેર ભોગ્યન થાય
તે; ગોરવ.

પહેરક. પું. (પ્રહેક) આમરણ વિશેષ.

પહેલિયા સ્ત્રી (પ્રહેલિકા) યુક્ત આશયવાદુ

પદ્ય (૨) તેવા પદ્ય બનાવવાની કળા
પહોલિર ત્રિ (પ્રવૃત્ત) નિરસામા ઘેરાતી
આખનાળો.

પાદ. ત્રિ (પાતિ) ૫૩૫૨, બ્રહ્મ ચનાર.

પાદ્ય ત્રિ (પાતિ) પીવરાવેલુ

પાદ્ય પુ (પાતિ) પેદ્ય

પાદ્ય ન (પ્રાચીન) પ્રાચીન નામનુ ગોત્ર.

પાદ્ય ત્રિ (પાત્ય) ૫૩૫૧ યોગ્ય

પાદ્ય ત્રિ (પાત્ય) ૫૩૫૧વાને યોગ્ય (૨)
કાળ પ્રાપ્ત, મૃત

પાદ્યા સ્ત્રી (પાદિયા) ૫૫

પારિ. સ્ત્રી (પારી) નાનુ પાત્ર, પાતરી

પારિ સ્ત્રી (પ્રાચી) પૂર્વદિશા

પારિ ત્રિ (પ્રાચી) પૂર્વ દિશા સમધી
(૨) નં ગોત્ર નિરોધ. (૩) પુ. સ્ત્રી
તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેલ

પારિયા. સ્ત્રી (પ્રાચીના) પૂર્વદિશા

પાડ પુ (પાડુ) યુદ્ધ.

પાડ્યા. સ્ત્રી (પાડુ) લાકડાની આખડી.

પાડે મ. (પ્રાડુ) પ્રકાશ, પ્રગટ

પાડેચ્ચ ન (પાડેચ્ચ) રંગેકરણ

પાડકરણ. ન (પ્રાડુકરણ) પ્રગટ કરવું તે

પાડકામ ત્રિ (પાડુકામ) પીપાની ક્ષિતિનાળો.

પાડકર. ત્રિ (પ્રાડુકર) પ્રગટ કરનાર

પાડકલાલય. ન (પાડકલાલ) ન્યા
ગયા પડી ૫૫ ધોના પડે તે જગ્યા,
પાપખાનુ

પાડગરણ. ન (પ્રાડુગરણ) અધારામાથી
અજવાળે લાવેલો આહાર.

પાડગ ત્રિ (પ્રાડગ) મહણ કરવાને યોગ્ય

પાડગણ. ન (પાડગણ) ૫૫ લાગવું તે,
વદન

પાડક ત્રિ (પ્રાડ) લોકલું. (૨) નં વસ્ત્ર

પાડપમા સ્ત્રી (પ્રાડુ પ્રમા) પ્રાત કાળની
કાનિ

પાડપમાય. ત્રિ (પ્રાડુ પ્રમા) જોમા પ્રગટ.

પાડે પ્રમા દેખાય તેવો સમય; સવાર.

પાડમવચ્ચા સ્ત્રી (પ્રાડુમવચ્ચ) પ્રગટ થવું

પાડમાવ પુ (પ્રાડુમાવ) પ્રગટ થવું

પાડમ્મય. ત્રિ (પ્રાડુમ્મય) પ્રગટ થયેલ,
બહાર આવેલ

પાડય ત્રિ (પ્રાડય) લપેટેલું, ઓઢેલું.

પાડયર. પુ (પ્રાડુકર) પ્રાડુકરણ નામનો
આહારનો એક દોષ, અધારામા પડેલ
વસ્તુ દીવો પ્રગટાવી સાધુને આપવાથી
સાધુને લાગતો એક દોષ.

પાડયા સ્ત્રી (પાડુયા) પાનડી, આખડી.

પાડરણ. ન (પ્રાડરણ) આગ્રહન, કુપટો,
વસ્ત્ર

પાડુ ન (પાડુ) પાડુ, આખડી.

પાડય. ન (પાડ) ૫૫ ધોનાનુ પાણી

પાડગમ પુ () (પાડોગમ) વૃક્ષની

પાડગમણ. ન () શાખાની માફક
નિશ્ચેષ્ટ થઈ સ્વસ્થપણે અગમ રહી સ-
માધિ મરણ કરવું તે, સંચારાનો એક
પ્રકાર.

પાડનશાહ્યા. સ્ત્રી (પાડોરશાહ્યા) ૫૫

પાડનશારિ. (પાડોરશારી) ધોવાનુ
પાણી આપનાર દાસી

પાડસ. પુ (પ્રાડ) યોમાનુ, વર્ષાનુ

પાડસિય ત્રિ (પ્રાડિસિય) ૫૩૫૨.

પાડસિયા. સ્ત્રી (પ્રાડિસિય) મત્સરથી-
અદેખાઈથી લાગતી ક્રિયા.

પાડસિયા સ્ત્રી (પ્રાડ) જુઓ "પાડિસ"
શબ્દ

પાડ મ. (પ્રાડ) ધણ કરીને (૨)
અર્ધથી શરૂ કરીને

પાડય. મ. (પ્રાડય) ધણ કરીને

પાડો મ. (પ્રાડ) સવારનો પહોર

પાડોચ્ચર ન (પ્રાડુચ્ચર) દીવાનો પ્રગટ
કરીને સાધુને આહારાદિ આપવાથી

પાણામ પુ. (પ્રાણ) નીચે શ્વાસ મુકવે તે,
નિ શ્વાસ

પાણામા. સ્ત્રી. (પ્રાણામી) આણુમિકી પ્રનન્યા
કે જેમા દરેને પ્રણામ કરવે એ મુખ્ય
ધર્મ છે

પાણિ પુ. (પ્રાણિ) આણીનર્ગ

પાણિ. પુ. (પાણિ) હાથ

પાણિ ન. (પાનીય) પાણી, જળ. (૨)
એક જાતની પાણીમા થતી વેવ-વન-
સ્પતિ રીશેષ

પાણિગદ્ધ. ન. (પાણિગદ્ધ) પાણિ ગદ્ધ
વરુ, નિનાહ સસ્કાર

પાણિતલ. ન. (પાણિતલ) હથેળી.

પાણિપદ્મિનિ. પુ. (પાણિપદ્મિનિ) કર-
પાત્રમા ભિક્ષા લેનાર સાધુ, જિનકદંબી

પાણિય ન. (પાનીય) જળ, પાણી

પાણિયઘરિય ત્રિ. (પાનીયઘરિક) પાણી
પાનાર, પાણીપાનાની વનસ્થા કરનાર

પાણિયઘરિયા સ્ત્રી. (પાનીયઘરિકા) પાણી-
યારી, પાણી ભરનારી

પાણી સ્ત્રી. (પાની) એ નામની એક વેન

પાણુ પુ. ન. (પ્રાણ) તન્દુરસ્ત માણસના
એક શ્વાસોશ્વાસ પ્રમાણનો કાળ, સ
ખ્યાની આનનિકા પ્રમાણનો એક કાળ
વિભાગ.

પાણુસ્તિન ન. (પ્રાણોસ્તિન) કીડીબારે, કથના
વિશેરે સક્ષમ શ્રવે

પાત ન. (પાત્ર) પાતર, ભાજન

પાતમ પુ. (પાત્રક) પાપ

પાતવધણ ન. (પાત્રવધન) જન મુનિઓનું
એક ઉચ્ચરણ, પાતરા પાધરાનું એક વચ્ચ

પાતરાસ પુ. (પાત્રાસ) સનારનું આણુ,
સીરામણ

પાતાલ પુ. (પાતાલ) સમુદ્ર

પાતી સ્ત્રી. (પાત્રી) હાનું પાત્ર, પ્યાલી

પાતો. મ. (પાત્ર) પ્રાત કાળ

પાદ પુ. (પાદ) પગ

પાદકેસરિયા સ્ત્રી. (પાદકેસરિકા) પુગણી,
મુરૂજી

પાદપોઠ પુ. (પાદપોઠ) પગ રાખવાનો
બાનેઠ

પાદસમ. ત્રિ. (પાદસમ) ગેય વિશેષ

પાદુયા સ્ત્રી. (પાદુકા) આખડી

પાદોદ્દપય ન. (પાદોદ્ગદ) દષ્ટિરાદાન્તર્ગત
સિદ્ધિરે પદિકર્મનો ત્રીજો ભેદ

પાદોસિય ત્રિ. (પ્રાદોસિક) સનારનું

પામાદ્ય. ત્રિ. (પ્રામાતિક) પ્રમાતકાળનું.

પામન્ન ન. (પ્રામાન્ય) પ્રત્યક્ષાદિ પ્રમાણમા
રહેલું પ્રમાણપણુ

પામર ત્રિ. (પામર) નીચ, દુઃખ

પામરજળ પુ. (પામરજન) નીચ માણસ.

પામિષ્ઠ ન. (પ્રામિષ્ઠ) સાધુને માટે
ઉછીનું લઈ બેસાવવું તે, ઉદ્દગમનના
૧૬ દોષમાનો નવમો દોષ

પામુસ્થ ત્રિ. (પ્રમુલ્ય) મુખન, અપ્રણી

પામૂલ. ન. (પાદમૂલ) ચરણ સમીપનીજ્યા

પામોસ્થ ત્રિ. (પ્રમુલ્ય) પ્રમુખ, મુખી,
અગ્રેસર

પાય પુ. (પાદ) પગ, ચરણ (૨) રોડક
કે ગાથાનો ચોથો ભાગ, ૫૬ (૩) પનમ,
પાટ વગેરે પાયો

પાય ન. (પાત્ર) પાત્ર પાતરા

પાય મ. (પ્રાયત્) ધણું કરીને

પાય. પુ. (પાત) પડવું

પાય. મ. (પ્રાયત્) ધણું કરીને.

પાય. જ. (પ્રાત્) પ્રાત કાળ, પ્રભાત

પાયજ્ઞલિ પુ. (પાત્રજ્ઞલિ) પત્રજનિ મુનિનું
બનાવેન પુત્રક

પાયકંચણિયા સ્ત્રી. (પાદકાચણિકા) પગ
ધોના માટેની સોનાતી પાત્રી

પાયકંબલ પુ. ન. (પાદકમ્બલ) પાયરણ,
પગે પાયરવાનો કાબજો

पायकेसरिया स्त्री० (पायकेसरिका) पात्राने
पुष्पानी पुष्पश्री, वस्त्रभूष

पायखज्ज. त्रि० (पायखज्ज) राधीने आवा
येअ

पायगहण. न० (पायगहण) पायवदन,
नभस्तर

पायचउत्थ त्रि० (पायचउत्थ) तथु वस्त्र
अने येथु पात्र धरनार

पायचार पु० (पादचार) पगे पाणायाधनुते
पायक्षिणाय न० (पादक्षिणिक) पग छेदानी
सग्न

पायच्छिस्त. पु० न० (प्रायश्चित्त) पापने
पश्चात्ताप, शुद्धा-अपराधनी शुद्धि भाटे
हरिवेय तप वगेरे

पायजाल न० (पादजाल) आभरण्य विशेष

पायदृघण न० (पायदृघण) पात्रानी नीये
मुकनानु अेक येअभु कपकु

पायड त्रि० (प्रकट) अगत, भुङ्गु

पायड. त्रि० (प्राप्त) आभूषण

पायण न० (पायन) पान कराननु पातु

पायणोडर न० (पादणूडर) पगभा पहेरनानी
आउरे निगेरे

पायतल न० (पादतल) पगनु तगीथु

पायत्त न० (पादत) पदाति-पायदग ल-
शकरनेो समूह

पायन्ताणिय न० (पादन्तानिक) पायदण
सन्ध

पायदर न० (पाददर) पगे करी जमीनने
येपेटा भातवा ते

पायनिजोग पु० (पात्रनियोग) पात्रानी सा
मग्री, जैन साधुओना उपकरण जेवा
के-पात्र, पात्रन-ध, पात्र स्थापन, पात्र
देशरिद्ध, पटल, रज्जोहरथु अने सुन्दर
वगेरे

पायपडण. न० (पादपडण) पगभा पडु,
नभु.

पायपडिमा. स्त्री० (पात्रप्रतिमा) पात्रा सम्पदे
प्रतिमा-अभिग्रह विशेष.

पायपडिलेहणिया स्त्री० (पा प्रतिलेखिका)
अेक वेंत अने चार आगणनेो पात्रा
पुष्पनानो वस्त्रनो कडडे

पायपडिलेहणी. स्त्री० (पात्रप्रतिलेखिनी)
पात्र पुष्पनानु अेक उपकरण, केसरिओ;
पुं-श्री

पायपालंब पु० (पादप्रलम्ब) पग सुधी
लटकनु आभरण्य विशेष, अुभाथु

पायपीठ न० (पादपीठ) आगणे, पग राभ
वानु आसन

पायपुंछण न० (पादगोच्छन) पगनी रज्ज
छुनानु रज्जोहरथु

पायवंधण न० (पात्रबन्धन) पात्रा नाधनानी
के राभनानी ओगी

पायमूल. न० (पात्रमूल) परितनी तगेटी
(२) पग पासे, हजूरभा, सेनाभा

पायय. त्रि० (प्राकृत) आकृत, साधारण
(२) स्त्री० आकृत भाषा, लेक भाषा

पाययज्जण. पु० (प्राकृतजन) सामान्य
पुं-र

पायया स्त्री० (प्राकृता) आकृत भाषा

पायया. स्त्री० (पादुका) आभडी, पादुका

पायरास पु० (प्रातरास) सीराभश्री, सना-
रनु जभथु

पायरेणु. स्त्री० (पादरेणु) पगनी धूग रज्ज

पायलेहणिया स्त्री० (पादलेखिका) पग साइ
करानु अेक काष्ठभय साधन

पायन पु० (पादप) वृक्ष, आड

पायवंदण न० (पादवन्दन) पगे लागतु

पायवदय त्रि० (पादवन्दक) दीयथु पर
गेसी नीया वगी वदन करनार

पायवडिया. स्त्री० (पादवटिका) प्रथम विशेष
पायविहार. पु० (पादविहार) पगे विहार
करवे ते

પાલિત્ત પુ० (પાલિત) એ નામના એક
જેન આચાર્ય.

પાલિય પુ० (પાલિત) એ નામના એક
બાપારી શ્રાવક (૨) ત્રિ० પાળેવુ,
બચાવેલુ

પાલિયા સ્ત્રી० (પાલિકા) વનરૂપિનિ વિશેષ
પાલિયામ્. પુ० (પારિવાત) પારિવાત વૃક્ષ
પાલિયાતય પુ० (પારિવાતક) જુઓ “પાનિ-
યામ્” શબ્દ

પાલી સ્ત્રી० (પાલી) પદોપમ પ્રમાણ
કાળ વિભાગ (૨) પાણી રોકવાનો
બન્ધ, પાગ.

પાલુકિમિય પુ० (પાલુકિક) કરમીયા,
જતુ વિશેષ.

પાવ પુ० ન० (પાવ) અશુભ કૃત્યથી બંધાતું
અશુભ કર્મ, પાપ ના તરનામાનુ ચોથુ
તરન, (૨) દુષ્ટતા, અશુભ કૃત્ય, અન-
દિસાદિ (૩) ત્રિ० પાપી, અધર્મી (૪)
અશુભ

પાવંસ. ત્રિ० (પાવંસ) પાપી, પાપ કરનાર
પાવક્રમ્મ ન० (વપક્રમ્) અશુભ ક્રમ.

પાવકિરિયા. સ્ત્રી० (પાવકિયા) પાપકારી
કિના

પાવક પુ० (પાવક) અગ્નિ

પાવજીવિ ત્રિ० (પાવજીવિ) પાપથી જીવનાર

પાવણ ત્રિ० (પાવન) પવિત્ર

પાવણ ન० (પ્લાવન) પહેલું નાખી
દેવું.

પાવણ ન० (પ્રાવણ) મેળવતું

પાવણિય. પુ० (પ્રાવણિક) પ્રવચન વાચનાર
આચાર્ય

પાવરિદ્ધિ ત્રિ० (વપરિ) અશુભ દલિનાજો,
હિંમતવાદી.

પાવચમ્મ પુ० (વપચમ્) સારથ દાર્થ

પાવવપટિ સ્ત્રી० (વાવવપટિ) પાપની ૮૨
પ્રકૃતિ

પાવજલચિયાગ પુ० (વાવજલચિયાગ) વિષાક
સૂત્રનો દુષ્ટવિષાક ૩૫ એક વિભાગ-

પ્રથમ શ્રુતરૂઢ (૨) પાપક્રમનો વિષાક

પાવય. ત્રિ० (પ્રાવૃ) દક્ષિણ, આગ્રહિત

પાવય પુ० (વાવક) અગ્નિ.

પાવય પુ० (વાવક) પ્રાપ્ત કરાવનાર

પાવયણ ન० (વાવણ) આગમ, સિદ્ધાન્ત,
જેનશાસ્ત્ર

પાવયણિ ત્રિ० (વાવણિ) સિદ્ધાન્તનુ પ્રતિ-
પાદન કરનાર, તીર્થંકર ગણધર વગેરે.

પાવયણિય. ત્રિ० (વાવણિક) આગમવેત્તા,
યુગ પ્રધાન આચાર્ય

પાવર ન० (વાવર) શેમવાગુ વલ્લ (૨)
મ્હેટો કામજો

પાવરણ. પુ० (વાવણ) વલ્લ વિશેષ, દુષ્ટો.

પાવજોગ પુ० (વાવજોગ) નરક આદિ
દુર્ગતિ

પાવસચ્ચ. ત્રિ० (વાવસચ્ચ) ચોમાસામા જન્મેય

પાવસસચ્ચ. પુ० (વાવસચ્ચ) શિકારી પક્ષી,
પાપી પક્ષી

પાવસમણ પુ० (વાવસમણ) દોષી-પાપી સાધુ

પાવસિયાલગ પુ० (વાવસિયાલગ) પાપ
શીમાગિયો.

પાવસુમિણ પુ० ન० (વાવસુમિણ) ખરાબ રૂપનું

પાવસુવ ન० (વાવસુવ) અધર્મ-નાખડીનું
શાસ્ત્ર

પાવહિયય વ० (વાવહિયય) પાપમય હૃદય,
દુષ્ટ અન્ત કરણ.

પાગ સ્ત્રી० (વાગ) અરસેન દેશમાં પ્રસિદ્ધ
નગરી (૨) પાપણી સ્ત્રી

પાવાઈ } ત્રિ० (વાવાઈ) વાદ કરનાર,
વાદી

પાવાઈય ત્રિ० (વાવાઈય) વગાડેના.

પાગાડય. } ત્રિ० (વાવાડય) વાદી, વાદ
કરનાર, પૂર્વપક્ષી

પાગાર પુ० (વાગાર) વલ્લ વિશેષ, દુષ્ટો.

પાવાવહો. સ્ત્રી (વાવવહો) એ નામની એક વેદ.

પાવિટ્ટ. વિ (વાવિટ્ટ) પાપી.

પાવિય. વિ (વાવિ) વાવ કરેલ; મેલવેલ.

પાવિયા. સ્ત્રી (વાવિયા) પાપાચરણવાળી સ્ત્રી.

પાવેસ. વિ (વાવેસ) રાજસભાદિમાં પહેરવા યોગ્ય વસ્ત્ર.

પાવેસ. પું (વાવેસ) વસ્ત્રની બન્ને તરફ લટકતાં ફાં.

પાસ. પું (વાવ) એ નામનો દેશ. (૨) વિ તે દેશમાં રહેનાર.

પાસ. પું (વાવે) ત્રેવીશમા તીર્થકરનું નામ. (૨) નં પામે; નજક; પડખે. (૩) પડખું; પાડું.

પાસ. પું (વાવ) પાસલો; બન્ધન; શસ્ત્ર વિશેષ.

પાસમો. ઇ (વાવેસ) પડખે; નજક.

પાસેનિય. વિ (વાવેનિ) પ્રસંગોપાત.

પાસેન્ડ. પું (વાવે) ધર્મને નામે આસનો દોષ; મિથ્યાદર્શન. (૨) વિ પાખંડી; નાશિક. (૩) નં મત.

પાસેન્ડલ્ય. પું (વાવેન્ડલ) પાપડી; કુમનિ.

પાસેન્ડિ. વિ (વાવેન્ડિ) ખોટો મત ચલાવનાર.

પાસેન્ડિ. નં (વાવેન્ડલ) ઝરણુ; ટપકનું.

પાસેન્ડ નં (વાવેન્ડ) પાશ્વ લગ્નવાની કળા.

પાસેન્ડ પું (વાવેન્ડ) ફાસી. (૨) પાસા, છુશર ખેલવાનું સાધન.

પાસેન્ડ. પું (વાવેન્ડ) સર્વત્ર. તીર્થકર. (૨) વિ દેખાડનાર.

પાસેન્ડા. પું (વાવેન્ડ) પાસલો લઈ ચલાવનાર.

પાસેન્ડ. નં (વાવેન્ડ) દંડન. દેખડું.

પાસેન્ડા. } સ્ત્રી (વાવેન્ડ) દેખડું; દેખડું
પાસેન્ડા. }

પાસલિય. વિ (વાવેન્ડ) શુભાશુભ પ્રશ્નોનાં ફળાદિ કહેનાર. (૨) અથ દરનાર.

પાસલ્ય. વિ (વાવેન્ડ) પાશ-કર્મબંધમાં રહેનાર સાધુ; સાધુપણથી પતિત.

પાસલ્ય. વિ (વાવેન્ડ) પાસલો; આચાર બ્રહ્મ.

પાસલ્યવિહારિ. વિ (વાવેન્ડવિહારિ) આદિત્રી બ્રહ્મ ચલાવ તેનું અનુક્રાન કરનાર.

પાસલ્યવળ. નં (વાવેન્ડવળ) પાસલાનું બન્ધન.

પાસલ્યવળ. નં (વાવેન્ડવળ) પેશાબ.

પાસલ્યવળા. સ્ત્રી () લુએ " પાસલ્યા " શબ્દ.

પાસલ્યવળવદ. નં () પજારણા સુત્રના ત્રીસમા પદનું નામ.

પાસલ્યવિ. વિ (વાવેન્ડવિ) મનને પ્રસન્ન કરનાર.

પાસલ્ય પું (વાવેન્ડ) પથર.

પાસલ્યવર નં (વાવેન્ડવર) પથરનું ધર. (૨) વનસ્પતિ વિશેષ.

પાસલ્ય. પું (વાવેન્ડ) દહેલી; મહેલ.

પાસલ્યવિ. વિ (વાવેન્ડવિ) ચિત્તને પ્રસન્ન કરનાર.

પાસલ્યમિ. પું (વાવેન્ડમિ) એ નામનો એક વક્ત્ર.

પાસલ્ય. પું (વાવેન્ડ) મહેલ; બપન; દહેલી.

પાસલ્યવરકિસલ્ય. પું (વાવેન્ડવરકિસલ્ય) દેવતાને રહેવાનો મહેલ.

પાસલ્યવિહાર. પું (વાવેન્ડવિહાર) ૨૩ મા પાશ્વનાથ ભગવાનના અનુવાચી-સિંચ, પ્રસિધ્ધ વહેર.

પાસલ્ય. વિ (વાવેન્ડ) પાશ-બંધનનાં સ્થનો.

પાસલ્ય. વિ (વાવેન્ડ) દંડનીય; નેપ.

પાસલ્ય. વિ (વાવેન્ડ) પાશમાં રમવાનાર.

પાસલ્ય પું (વાવેન્ડ) ફળ વિશેષ.

પાસિહૈ } ત્રિ० (પાર્થિવ) પડખાભર
 પાસિહ્ય } સુનાર (૨) પાસે રહેનાર
 પાસુત્ત ત્રિ० (પ્રથમ) સુનેલો, ઉંઘી ગયેલો
 પાહ્યા સ્ત્રી० (ડાહ્યા) જૂલી, મોઝડી
 પાહ્યા } ન० (પ્રાધાન્ય) મુખ્યતા, પ્રધા
 પાહ્ય } નપણુ
 પાહ્યા પુ० (વાપણ) પથ્થર
 પાહુડ પુ० (પ્રાશ્ન) અધ્યયન અને શતકની
 માફક પૂરવતું એક પ્રશ્ન, અધ્યાય (૨)
 ઉપહાર ભેટ, (૩) કેનેશ કોષ
 પાહુડપાહુડ ન० (પ્રાશ્નપ્રાશ્ન) પ્રશ્નભા
 પ્રશ્ન હોય તે પ્રાશ્નપ્રાશ્નતું જ્ઞાન,
 શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર
 પાહુડપાહુડસમાસ પુ० (પ્રાશ્નપ્રાશ્નમાસ)
 એકથી વધારે પાહુડપાહુડનું જ્ઞાન,
 શ્રુતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર
 પાહુડસમાસ પુ० (પ્રાશ્નસમાસ) એકથી
 વધારે પાહુડનું જ્ઞાન શ્રુતજ્ઞાનનો એક
 - પ્રકાર
 પાહુડિયા સ્ત્રી० (પ્રાશ્નિકા) નજરાણુ ભેટ
 (૨) ન્હાનો અધ્યાય (૩) સાધુને પ્રાહુણ
 તરીકે મળી બહીસ તરીકે આહારાદિકે
 આપનાથી વાગતો એક દોષ
 પાહુણ પુ० (પ્રાશ્ન) મેમાન, પ્રાહુણો
 પાહુણ પુ० (પ્રાશ્ન) મેમાન, અધ્યાગત,
 પ્રાહુણો
 પાહુણિય પુ० (પ્રાશ્નિક) હટ્ટા ગ્રહનું
 નામ
 પાહુણિજ ત્રિ० (વાહ્યાનિય) પ્રકૃત કરી
 આદાન કરના યોગ્ય
 પાહુજ પુ० (વાહ્ય) ભાતુ
 પાહુણ ન० (પ્રથમ) લઘુ વિગેરેનું
 જ્ઞાન
 પાહ્ય ન० (વાહ્ય) સુસાદરીમા આવતું
 ભોજન, ભાતુ
 પિ મ० (પિ) પગ નળી (૨) સજાના

પિંગ્મુ. પુ० (પિંગ્મુ) પ્રિયથુ ગમ્પીપર
 (૨) સ્ત્રી એક સ્ત્રીનું નામ
 પિંગ્મામહ. પુ० (પિંગ્મામહ) દાદો, આપનો
 આપ
 પિં પુ० (પિં) પિતા, આપ (૨) પિતૃ
 દેવતા, અશ્વેશ નક્ષત્રનો રનામી
 પિંપજ્ય પુ० (પિંપ્રાર્યક) આપ દાદા,
 વડા, પૂરંગે
 પિંય ત્રિ० (પૈતૃક) પિતાનું પિતા સબંધી
 પિં પુ० (પિં) આપ.
 પિંચ્છ } સ્ત્રી० (પિંચ્છ) ફોષ, આપની
 પિંચ્યા } બહેન
 પિંપજ્ય પુ० (પિંપ્રાર્યક) જુઓ “પિં
 પંગ્મય” શબ્દ
 પિંમંદ. પુ० (પિંમંદ) લીંબાનું ઝાડ
 પિંવણ ન० (પિંવન) રમશાન
 પિંસેણકવહા સ્ત્રી० (પિંસેણકવ્યા) અતગઢ
 સૂતના આઠમા વર્ગના નવમા અધ્યયનનું
 નામ (૨) શ્રેણિક રાજની એક
 રાણી
 પિંસિયપતિ પુ० (પિંસિયપતિ) ધ્રુવો
 પિંસિયા. સ્ત્રી० (પિંસિય) આપની બહેન,
 ફોષ
 પિંકાર. પુ० (પિંકાર) અધિકાર અધિ
 શબ્દ
 પિં પુ० (પિં) ચાતક પક્ષી (૨) વર્ણ-
 રમ વિશેષ
 પિંચ્છ ત્રિ० (પિંચ્છ) પીંગા નેનનાગ
 પિંગલ પુ० (પિંગલ) પીંગો રંગ. (૨) ત્રિ०
 પિન રંગ (૩) પિંગ નામનો ગ્રહ
 (૪) પિંગ નામનો શ્રાવક, કે જોણે
 બધક સન્ધારીને પ્રભો પૂજ્યા હતા
 (૫) છન વિશેષ (૬) ચક્રવર્તીનો એક
 ભાગ
 પિંગલક્ષ્ય ત્રિ० (પિંગલક્ષ્ય) માગરી આ-
 બરાગુ (૨) પુ० એક પક્ષી

પિંગલય. પુ૦ (પિંગલ) ચક્રાતીના ના
નિધાનમાનુ એક કે જેમા સર્વ પ્રકારના
આબૂપણોનો સમાવેશ થાય છે (૨)
રાહુના પુદ્ગળનો એક ભેદ

પિંગલાયણ ન૦ (પિંગલાયન) ગોત્ર વિશેષ,
કોત્સગોત્રની એક શાખા (૨) પુ૦ સ્ત્રી૦
તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન

પિંગાયણ પુ૦ (પિંગાયન) કુત્સગોત્રની શાખા
(૨) ત્રિ૦ તે શાખામા જન્મેન (૩)
ન૦ મના નક્ષત્રનુ ગોત્ર

પિંગુલ. પુ૦ (પિંગુલ) પક્ષી વિશેષ

પિંગણ ન૦ (પિંગત) પીંગુનુ

પિંગર પુ૦ (પિંગ) પીતરક્તવર્ણુ (૨)
તે વર્ણુવાળુ

પિંગ પુ૦ (પિંગ) પિંડો (૨) વનસ્પતિ
વિશેષ, કન્દની એક જાત. (૩) સમય,
પરિવ્રદ (૪) ખોરાક, મોદકાદિ આદાર.
(૫) કાળીયો (૬) શરીર

પિંગમ્ પુ૦ (પિંગમ) પત્રે ચોટતા કીચડના
પિંડા વળે તેટલો કાદવ, મધ્યમ કીચડ
(૨) મોદકાદિ ખોરાકનો પિંડો (૩) સ-
ત્રદ (૪) સમુદાય

પિંગુલ. પુ૦ } (પિંગુલ) લિપ્તા તથા
પિંગુલા સ્ત્રી૦ } રનાનો ગોળ, કણુ ગોળ.

પિંગ્ણા સ્ત્રી૦ (પિંગ્ણા) ખાડ વગેરે ખા.ઘ
પદાર્થોનુ સામાન્ય ભિશ્રણુ (૨) સમૂહ

પિંગ્થ્ય પુ૦ (પિંગ્થ્ય) પદ સમુદાયનો
અર્થ, વાક્યાર્થ

પિંગનિજ્જુત્તિ સ્ત્રી૦ (પિંગનિજ્જુત્તિ) જેમા
પિંડ એટલે આહારના ગુણુદાય સમનન્ધી
વિવેચન છે તે પુસ્તક.

પિંગનિયર. પુ૦ (પિંગનિયર) પિંડનો જથ્થો,
પિતૃપિણ, શ્રાદ્ધનુ ભોજન.

પિંગપદ. સ્ત્રી૦ (પિંગપદ્ધતિ) અનાન્તર
ભેદનાળી કર્મપ્રકૃતિ-જેમ નામકર્મની
ગતિ જાતિ આદિ પ્રકૃતિ

પિંગમહ પુ૦ (પિંગમહ) પિતૃપિંડ-શ્રાદ્ધનો
મહોત્સવ

પિંગલગ ન૦ () પુષ્પની જામડી

પિંગવદ્ધણ પુ૦ (પિંગવર્દન) આહારની વૃદ્ધિ

પિંગવદ્ધણ. ન૦ (પિંગવર્દન) બાળકના
ખોરાકની વૃદ્ધિ થાય તે પ્રસંગે સરનાર
કરવામા આવે તે

પિંગવાત } પુ૦ (પિંગવાત) લિક્ષા, ગૌચરી
પિંગવાય }

પિંગસેનકલ્હા સ્ત્રી૦ (પિંગસેનકલ્હા) રાજા
શ્રેણિકની એક પત્ની

પિંગહલિદા સ્ત્રી૦ (પિંગહલિદા) પિંગરૂપ લ-
ળદર

પિંગાલુ પુ૦ (પિંગાલુ) કન્દ વિશેષ, પિંગાલુ

પિંગિ સ્ત્રી૦ (પિંગિ) વક્રોડો (૨) ગુમખો

પિંગિયા સ્ત્રી૦ (પિંગિયા) છિપ્પર

પિંગિત ત્રિ૦ (પિંગિત) સમન કરેલુ

પિંગિમ ત્રિ૦ (પિંગિમ) પિણ્ડ-જથ્થાદ્ય

પિંગિય. ત્રિ૦ (પિંગિય) ભેગુ થયેલુ, એકલુ
કરેલુ

પિંગી સ્ત્રી૦ (પિંગી) ગુરૂઠો (૨) ગોળો,
વર્તુળાકાર વસ્તુ

પિંગેસણ. સ્ત્રી૦ (પિંગેસણ) પિણ્ડેયથા ના
મનુ આચારાગ સૂત્રના બીજા શ્રુતચક્રનુ
પ્રથમ અધ્યાયન. (૨) પિંગ-આહારની
એણા-દોસાદોષ નિરીક્ષણ

પિંગેસિય ત્રિ૦ (પિંગેસિક) ભિક્ષામા
કરનાર

પિંગોલગ. } પુ૦ (પિંગોલગ) ભિક્ષા
પિંગોલગ } ઉપર નિર્બંધ ચનાનનાર,
ભિક્ષુક

પિંગુમ્. પુ૦ (પિંગુમ) ચાચ

પિચ્છ ન૦ (પિચ્છ) પિચ્છ પાખ, મોર
પીંગી

પિચ્છમ્ પુ૦ (પિચ્છમ) પાખ (૨) પક્ષી

પિચ્છણ ન૦ (પેચણ) જોડુ, દેખડુ

પિચ્છણિજ્ઞ. ત્રિં (પ્રેક્ષણીય) જોવા યોગ્ય
પિચ્છાધર. નં (પ્રેક્ષાઘર) પ્રેક્ષકાને બેસ-
વાનું સ્થાન

પિચ્છ. પું (પિચ્છન્) મોરપીંછ ધરનાર
એક પ્રાચીન અન્યતીર્થ વર્ગ

પિજ્ઞ પું નં (પ્રેમન્) પ્રેમ, સ્નેહ

પિટ્ક પું (પિટ્ક) પેટી, મળૂપ

પિટ્. નં (પેટ) પેટ

પિટ્ઘ. નં (પિત્ત) પિટ્ઘા પીટવા તે (૨)

મારવુ

પિટ્ઘ. નં (વીજન) પીડા, કલેશ

પિટ્ઘાચ નં (પિત્ત) બીજાની પાસે

પિટ્ઘા પીટાવવા તે

પિટ્ પું નં (પિટ) લોટ, પીસેલી વસ્તુ

પિટ્. નં (પુટ) પુઠ (૨) ગુઠ, પીઠ

પિટ્ઘો ઘ્રં (પિત્ત) પડવાડેથી, પુઠિ,

પીઠ તરફ

પિટ્ઘ. નં (પુટ) અપાનહાર

પિટ્ઘરચાડય. પું (પિટ્ઘચક્ર) અરડાનું

હાડકું

પિટ્ઘનિપ્પજ ત્રિં (પિત્તનિપ્પજ) ધઉં, કોદના,

આવન વગેરે ધાન્ય તથા દરાખ આદિના

રસથી નિષ્પન્ન તૈયાર થયેલ, ગોળાનો

એક પ્રકાર

પિટ્ઘંપા સ્ત્રીં (પિટ્ઘંપા) એ નામની એક

નગરી

પિટ્ઘો ઘ્રં (પિટ્ઘ) પાછળથી

પિટ્ઘિ નં (■) વાસાનો ભાગ

પિટ્ઘિરંડગ પું (પિટ્ઘરંડક) પાસળી

પિટ્ઘિમંસ નં (પિટ્ઘાસ) પુઠ્ઠુ માસ-નિષ્ઠા

(૨) પાછળથી કોઠની નિન્દા કરવી તે,

આડી.

પિટ્ઘિમંસિ ત્રિં (પિટ્ઘામિન્) પારકા નિન્દા

કરી પડના મર્મ ઉપાડ પાડનાર

પિટ્ઘિમંસિઘ્ર. ત્રિં (પિટ્ઘાસિઘ્ર) અસમાધિનું

દશમુ સ્થાનક સેવનાર, નિન્દા કરનાર

પિટ્ઠિમાદ્યા સ્ત્રીં (પિટ્ઠમાતૃકા) એક અનુ-
તર વિમાન ગામિની સ્ત્રી

પિટ્ઠિર્વાહિસિયા સ્ત્રીં (પિટ્ઠવતસિમા) કાવડ

પિટ્ઠી સ્ત્રીં (પેટી) આટાનો બનાવેલો દાર

પિટ્. પું (પિટ) પેટી, પટારો.

પિટ્ઘ. નં (પિટ્ક) ટોપની (૨) બે ચન્દ્ર

તથા બે સૂર્યનું જોડકું

પિટ્ઘ. પું (પિટ્ક) પેટી, મળૂપા. (૨)

નેતરનો કંડીયો

પિટ્ઘ. પું નં (પિટ્ઘ) પેણી, હાણી, તપેલી

પિણ્દ ત્રિં (પિણ્દ) હાકેલું (૨) પહેરેલું

પિત્ત પું (પિત્ત) મધા નક્ષત્રનો આધિપતા

દેવ, (૨) પિતા.

પિત્તર્પિટ્ પું (પિત્તર્પિટ્) પિત્તને પિણ્દ

દેવાની ક્રિયા, શ્રાદ્ધ આદિ

પિત્તિ પું (પિત્ત) પિતા, આપ (૨) મધા

નક્ષત્રનો આધિપતા દેવતા

પિત્ત પું નં (પિત્ત) એક પ્રકારની શરી

રની પાળી ધાતુ પિત્ત, પિત્તોકું

પિત્તજ્ઞર પું (પિત્તજ્ઞર) પિત્તજ્ઞર, પિત્તનો

તાવ.

પિત્તધારિણી. સ્ત્રીં (પિત્તધારિણી) પિત્તને

ધારણ કરનારી નાડી નસ

પિત્તિજ્ઞ પું (પિત્તિજ્ઞ) કોકો

પિત્તિય પું (પેલિક) પિત્તની વ્યાધિ, ગ-

રમીતો રોગ

પિત્તિય. પું (પિત્તિય) કોકો, આપનો ભાષ

પિધાણ નં (પિધાણ) હાકાણું

પિન્નામ્ર. } પું (વિષયાક) તલ વગેરેનો

પિન્નામ્ર } બોળ

પિપાલિયા } સ્ત્રીં (પિપાલિકા) ડીડી

પિપીલિયા }

પિપ્પરી સ્ત્રીં (પિપ્પલી) ગળપીપર (૨)

પીપરનું ઝાડ

પિપ્પલ પું (પિપ્પલ) ન્દાનો અસ્તરો

પિપ્પલઞ્ચ. પું (પિપ્પલ) કાંટા કાઢવાનો
ચીપીયો. (૨) અસ્તરો.

પિપ્પલગ. નં (પિપ્પલક) પીપળાના પાંદ-
ડાંનું પાથરણું. (૨) કાતર.

પિપ્પલિ. સ્ત્રી (પિપ્પલિ) પીપર; ટીપધિ
વિશેષ.

પિપ્પલિયા. સ્ત્રી (પિપ્પલિક્ષ) પિપર; વૃક્ષની
એક જાત.

પિપ્પલી. સ્ત્રી (પિપ્પલી) પિપર.

પિપ્પિયા. સ્ત્રી () દાંતનો મેલ.

પિપ્પીસગ. નં (પિપ્પીસક) એક જાતનું
વાગ્નિત્ર.

પિપ્પમ. નં (પ્રેમન્) પ્રેમ; પ્રીતિ; સ્નેહ.

પિય. ત્રિં (પ્રિય) હૃદયને ગમે તેવું; પ્રિય.
(૨) પું વક્ષસ; પતિ.

પિયઞ્ચ. પું (પ્રિયક) અસનનું આડ.

પિયંકર. પું (પ્રિયંકર) પ્રિય કરનાર; હિતેન્દ્ર.

પિયંજલ. પું (પ્રિયજલ) ચાર ધન્દ્રિયવાળો
એક જીવ.

પિયંશુ. પું (પ્રિયશુ) એક જાતનું પુલવાણું
વૃક્ષ કે જેની નીચે પાચમા તીર્થકરને
કેવળજ્ઞાન ઉપજાયું.

પિયંવાહ. ત્રિં (પ્રિયવાહિન્) પ્રિય-મીઠું
ખાલનાર.

પિયકારિણી. સ્ત્રી (પ્રિયકારિણી) ભગવાન
મહાવીરની માતાનું નામ; ત્રિશક્તિદેવી.

પિયંગય. પું (પ્રિયંગ્ય) એક પ્રાચીન જ્ઞેન
મુનિ; આચાર્ય સુરિયતના એક શિષ્ય.

પિયણ. નં (પાન) પીવું; પાન કરવું

પિયદંસણ. ત્રિં (પ્રિયદંસેન) જેનું દર્શન પ્રિય
છે તે; સુંદર દેખાવવાળું. (૨) પું મેર
પર્યત. (૩) દેવ વિશેષ.

પિયદંસણ. સ્ત્રી (પ્રિયદંસના) શ્રી મહાવીર
સ્વામીની પુત્રીનું નામ.

પિયદેવ. પું (પ્રિદેવ) પિતાશ્રી દેવ;
પિતૃદેવ.

પિયઘમ્મ. ત્રિં (પ્રિયઘર્મન્) ધર્મની શ્રદ્ધાવાળો.

પિયમિત્ત. પું (પ્રિયમિત્ર) છઠ્ઠા વાસુદેવના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ.

પિયય. પું (પ્રિયક) વૃક્ષ વિશેષ; વિભયસાર
નામનું આડ.

પિયર. પું (પિતૃ) પિતા.

પિયસેણ. પું (પ્રિયસેન) પ્રિયસેન નામનો
એક રાજા.

પિયા. સ્ત્રી (પ્રિયા) ભાર્યા; સ્ત્રી.

પિયાડય. ત્રિં (પ્રિયાડયુક્) જીવિત પ્રિય.

પિયામહ. પું (પિતામહ) દાદા.

પિયાલ. પું (પ્રિવાલ) રાયણનું વૃક્ષ કે
જેની નીચે ચોથા તીર્થકરને કેવળજ્ઞાન
થયું. (૨) રાયણનું ફળ; રાયણ.

પિરિપિરિયા. સ્ત્રી () પિરિપિરિ
શબ્દ કરતી વાસની નળી; એક જાતનું
વાજીત્ર.

પિરિલી. સ્ત્રી (પિરિલી) એ નામનો વ-
નરપતિનો મુઝા. (૨) વાઘ વિશેષ.

પિલંચુ. પું (પ્લંચ) પિપળો; વૃક્ષની એક
જાત.

પિલક. પું (પિલક) કાંટા વિશેષ.

પિલક્ષુ. પું (ક્ષલ) પીપળો; વૃક્ષની
એક જાત.

પિલગ. પું (પિલક) પક્ષી વિશેષ.

પિલય. પું (પિલક) કાંટા વિશેષ.

પિલાગ. નં (નિલક) પાકેલ મુમડું; ફોલો.

પિલિહા. સ્ત્રી (સીહા) તહી; શરીરની
ગંદરનો એક ભાગ.

પિલુંચુ. } પું (ક્ષલ) પિપરનું વૃક્ષ;
પિલુંચુ. } પીપળો.

પિલુણ. નં (પ્રેરણ) પ્રેરણા કરતી તે.

પિલુણા. સ્ત્રી (પ્રેરણા) પ્રેરવું; પ્રેરણાકરત્રી.

પિલિઞ્ચ. ત્રિં (પ્રેરિત) પ્રેરણા કરેલ.

પિવ. ધ્રં (ક્ષલ) ઉપમાવાચક તરીકે વપ-
રાતુ અન્ય.

પિવાસય ત્રિં (પિવામ) પીવાની ઇચ્છા
વાળા

પિવાસા સ્ત્રીં (પિવાસા) પિવાસા, તરસ
(૨) સ્નેહ, અનુકરણ.

પિવાસાગય. વિં (પિવાસાગ) પિવાસિન
અર્થે

પિવાસાપરિસહ પું (પિવાસાપરિસહ) તૃપાનો
પરિસહ

પિવાસિષ્ઠ ત્રિં (પિવાસિષ્ઠ) તરસો, તૃપાતુર

પિવીલિયા સ્ત્રીં (પિવીલિયા) કીડી,
મોકોડી

પિવાય પું (પિવાય) પિશાચદેવ, વાળુ
વ્યતર દેવતાની એક જાત

પિસાચકુમાર. પું (પિસાચકુમાર) પિશાચ
કુમાર, વ્યતર દેવતાની એક જાત

પિસાચરાય. પું (પિસાચરાય) પિશાચોનો
રાજા

પિસિત. } નં (પિસિત) માસ
પિસિય. }

પિસુણ વિં (પિસુણ) આડીથો સુગનીખેર

પિસુણ. નં (પેશુણ) આડીયાપાણુ

પિસુય. પું (પિસુય) આચ, તણુ હદિય
વાળો એક જીવ

પિહ વિં } (પિહ) બુદ્ધ, જિન
પિહ મં }

પિહંજણ. પું (પિહંજણ) સામાન્ય માણસ

પિહંડગ } પું (પિહંડગ) બકડીયુ, રાધ.
પિહંડય }

પિહાણ નં (પિહાણ) ઢાકણુ આગળન

પિહિય વિં (પિહિય) ઢાકણુ, છુપાવેલું
(૨) એપણાના દય દોરમાનો એથો દોય

પિહિયાસય ત્રિં (પિહિયાસય) જેણે આપ
વને રોકેલ છે તે.

પિહીકમ. ત્રિં (પિહીકમ) બુદ્ધ પાડેલું

પિહુ ત્રિં (પિહુ) નિત્યારાગ પહેલું,
મોહુ.

પિહુ મં (પિહુ) બુદ્ધ જિન

પિહુંડ. નં (પિહુંડ) એ નામનું એક નગર

પિહુંજણ પું (પિહુંજણ) સાધારણ માણસ

પિહું નં () મોરનું પીરુ

પિહુંહલ્ય પું () મોર પીરુનો
પગ પુખ્તી

પિહુંય. પું નં (પિહુંય) પૌવા, અવેલું

પિહુંજ વિં (પિહુંજ) પહેલું

પિહું. મં (પિહું) જિન, બુદ્ધ

પીમ. ત્રિં (પીમ) પ્રસન્ન, હસિત

પીમ સ્ત્રીં (પીમિતિ) પ્રેમ, પ્રીતિ, સ્નેહ
(૨) એક જાતની લતા

પીમગમ નં (પીમિગમ) આઠમા દેવલોકના
ઇન્દ્રનું નામ

પીમદાણ નં (પીમિદાણ) પ્રીતિદાન, પારિ-
તોરિક, ધનમ, બક્ષીસ

પીમણ પું (પીમિમણ) સાતમા મહાલોક
દેવલોકના ઇન્દ્રનું સુસાક્ષરી નિમાન (૨)

પીમ નિં (પીમિમણ) પ્રસન્નચિત્તવાણુ

પીમવચ્ચણ. પું (પીમિવચ્ચ) કાર્તિકમહિનાનું
લોકાતર નામ

પીમ્ય. પું () ક્ષી પ્રિય

પીમસ નં (પીમૂ) અમૃત, સુધા

પીઠ નં (પીઠ) આસન, માળે (૨)
મોડેસ્વાર

પીઠમહ પું (પીઠમહ) રાજાની નજીક
બેસનાર હથુરી

પીઠય પું (પીઠ) કાઠમય આસન, પાટ

પીઠા. સ્ત્રીં (પીઠ) કુખ, વધા

પીઠ નં (પીઠ) બુદ્ધો " પીઠ " શબ્દ

પીઠમ પું (પીઠ) પાટલો, બાળે

પીઠમહ. પું (પીઠમહ) બુદ્ધો " પીઠમહ " શબ્દ

પીઠય પું (પીઠ) હલેસા (૨) પાટલો
(૩) પીઠ રાખનાર પાત્રીયુ

પીઠસપ્તિ વિં (પીઠસપ્તિ) બેસ બેસ
ધમણતા ધસણતા આવવાર.

પીઠાણિય નં (પીઠાણીક) અથ સેના
 પીણ. ત્રિં (પીન) સ્થૂન, પુષ્ટ
 પીણણિજ્ઞ. ત્રિં (પ્રીણનીય) તૃપ્ત કરે તેવું,
 શરીરની દૃઢિ કરે તેવું
 પીણાદ્ય. ત્રિં (પૈનાથિક) ગર્ભી નિર્વૃત્ત
 પીણાયા સ્ત્રીં (પીનાયા) ગર્ભ, અહનર
 પીણિત. ત્રિં (પ્રીણિત) તૃપ્ત થયેન, પ્રસન્ન
 થયેલ (૨) વૃદ્ધિ પામેન (૩) પું સૂર્યની
 સાથે પ્રહ કે નક્ષત્રનો યોગ થાન તે
 પીતય. ત્રિં (પીતક) પીણ, પીળા રંગનું
 (૨) પું પીળો રંગ
 પીતિ સ્ત્રીં (પ્રીતિ) પ્રાતિ, સ્નેહ.
 પીતિગમ પું (પ્રીતિગમ) સાતમા દેવલોકના
 છન્દના યાન વિમાનનો વનસ્થાપક દેવતા
 પીતિવાણ. નં (પ્રીતિવાળ) ખુશાનીની બક્ષીસ
 પીતિનિદ્ધણ પું (પ્રીતિનિદ્ધણ) કાર્તિક મ સનું
 લોભાત્તર નામ
 પીતિય. ત્રિં (પીતક) પીણ, પીળા રંગનું
 (૨) પું પીળો રંગ
 પીવ ત્રિં (પીત) પીળાનર્થનું પીણ (૨)
 પું પીળો રંગ
 પીવરથ નં (પીતવણ) પોતાખગ, પીણવચ્ચ
 પીલણ નં (પીલન) પીડનું, મર્દન કરવું,
 ગેરડીની પેઠે પીધવું
 પીલા સ્ત્રીં (પીલા) પીડા દુઃખ
 પીલિય ત્રિં (પીલિત) ગેરડીની પેઠે થન
 મા પીયેવું, નાચોવેલું (૨) પું બીનું
 વચ્ચ નાચોવના જે પનન નીકળે તે,
 અચિત્તાયુ
 પીલુ પું (પીલ) પાતનું આડ (૨) નં
 તેનું ફળ (૩) દુધ.
 પીલુચ્ચ પું (પીલુક) પાતના આડ ઉપરથી
 પાડેલું કોઈ પુરુષનું નામ
 પીલુક પું (પીલુક) ઋક્ષ વિશેષ ૩ જેની
 નાચે ૧૦ મા તીર્થગંગે કે ગંગાના ઉપજ્યુ
 વાંચર ત્રિં (પીવા) જાડુ પુષ્ટ

પીવરગન્ધા સ્ત્રીં (પીવરગર્ભા) પુરનમા જ
 જન્મ આપે તેની ગર્ભવતી સ્ત્રી.
 પીસણ. નં (પેષણ) વાટનું, પીસવું (૨)
 ત્રિં દળનાર, પીસનાર.
 પીસણિયા. સ્ત્રીં (પેષણિકા) દળણુ દળ
 નારી સ્ત્રી
 પુ. સ્ત્રીં (પુર) શરીર.
 પુષ્પ. નં (પ્લુત) વાડી ગતિ
 પુષ્પજુદ્ધ. નં (પ્લુતયુદ્ધ) અધમ યુદ્ધનો
 એક પ્રકાર.
 પુંલ. પું (પુલ) એ નામનું પાચમા દેવ
 લોકનું એક વિમાન (૨) બાણનું પુખ્ત
 પુંચક્રણ નં (પ્રોચ્ચન) હુલુ તે (૨) ૨.
 જ્ઞેહરથ
 પુંચળી. સ્ત્રીં (પ્રોચ્ચની) સારણી, પૂજણી
 પુંજ પું (પુજ) જમ્થો, દગથો
 પુંજિય ત્રિં (પુજિત) દગલો કરેલ
 પુંજીરુદ્ધ. ત્રિં (પુજીરુદ્ધ) ઉચો દગલો કરેલ
 પુંડ. પું (પુડ) એ નામનું પાચમા દેવ
 લોકનું એક વિમાન (૨) પુષ્કક નામનો
 દેવ (૩) એ નામનો એક દેશ (૪)
 ચિહ્ન, ડાલો (૫) ત્રિં સફેદ
 પુંડેરોક્ષા સ્ત્રીં (પુન્ડરીકા) ઉત્તર દિશાના
 રચક પર્વતપર રસનારી આઠ દિશા
 કુમારિકામાની ત્રીજી
 પુંડરોગિણી. સ્ત્રીં (પુન્ડરીકિણી) પુષ્કલાવતી
 વિજયની સુખ્ય નગરી (૨) દક્ષિણ
 દિશાના અંજનગિરિની ઉત્તર તરફની
 વાવડીનું નામ.
 પુંડરીય નં (પુન્ડરીક) સ્વેત કમળ (૨)
 એ નામે આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન
 (૩) સ્વયંભૂત સૂત્રનું ૧૭ મુ અધ્યયન
 (૪) પુડરીક રાગ કુડરિકનો ભાષ (૫)
 પુડરીક નામનો નુનદિમાત પર્વત ઉપ-
 ગ્રો એક દ્વ

પુંડરીયગુપ્ત. પું (પુન્ડરીકગુપ્ત) આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન

પુંડરીયજીવરાય પું (પુન્ડરીકજીવરાય) પુન્ડરીક નામનો પુત્રરજ.

પુંડરીયદ્વહ. પું (પુન્ડરીકદ્વહ) જેમાંથી સ વર્ણદ્વહા નદી નીકળી તે શીખરી પરંત ઉપરનો એક દ્વહ.

પુંડરીયપદ્મવ. પું (પુન્ડરીકપદ્મવ) એ નામનો પરંત, સેતુ અને

પુંડરીયમહારિસિ પું (પુન્ડરીકમહારિસિ) પુન્ડરીક નામના મુનિ

પુંવ પું નં (પુન્વ) પુલિંગ શબ્દ

પુંવેષ } પું (પુન્વેષ) પુરુષવેષ
પુંવેવ }

પુંસ. પું (પુન્સ) પુરુષવેષ, જેના ઉદયથી સ્ત્રીની અભિનાયા થાય તે

પુંસકોશિલગ પું (પુન્સકોશિલ) નર કોયલ

પુન્ગલી. સ્ત્રીં (પુન્ગલી) પુન્ગળ દેશમાં જન્મેલી સ્ત્રી

પુન્નર નં (પુન્નર) કમળ (૨) માદન વગેરે વાદ્યન ઉપર મહેલુ ચામડુ (૩) કમળવાગુ તળાવ (૪) કાલોર્ધનને ફરતો નીચ નમરનો પુન્નર દોષ અને તેને ફરતો ત્રીજો પુન્નર સમુદ્ર

પુન્નરકારિયાયા સ્ત્રીં (પુન્નરકારિયા) કમળનો મધ્ય ભાગ

પુન્નરગાય નં (પુન્નરગાય) વાજી વગાડનાની કળા.

પુન્નરસ નં (પુન્નરસ) ત્રીજા પુન્નર દોષનો અર્ધ ભાગ, અર્ધ પુન્નર દોષ

પુન્નરવર પું (પુન્નરવર) એ નામનો સ્ત્રીને દોષ (૨) પુન્નરવર સમુદ્ર

પુન્નરવરિયા સ્ત્રીં (પુન્નરવરિયા) એક જાતની નિષિ, અદ્યર નિષિમાની એક

પુન્નરિણી સ્ત્રીં (પુન્નરિણી) વર્તુલ-ગોળા આપરે તથા જેમાં કમળ થતા હોય એવું જગાણ, કમળનાળા વાવ.

પુન્નરોદ } પું (પુન્નરોદ) સમુદ્ર વિશેષ
પુન્નરોય }

પુન્નલ પું (પુન્નલ) કમળ, પદ્મ (૨) પદ્મકેસર.

પુન્નલ. પું (પુન્નલ) પ્રદેશ વિશેષ, એક નિર્ણય (૨) એ નામનો એક અનાર્થ દેશ, (૩) પું સ્ત્રીં તે દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ (૪) સપૂર્ણ, પરિપૂર્ણ

પુન્નલચ્છિમ્મ. } પું નં ()
પુન્નલચ્છિમ્મય. } પાણીમાં થતી એક જાતની વનસ્પતિ

પુન્નલાયિમ્મ નં (પુન્નલાયિમ્મ) પદ્મ કન્દ

પુન્નલસંવદ્વ. પું (પુન્નલસંવદ્વ) એ નામનો મહામેધ, ઉત્સર્પિણી કાગળમાં ખીજો આરો ભેસતા જે વરસાદ વરસે છે તે

પુન્નલા સ્ત્રીં (પુન્નલા) પુન્નલાનતી નામની મહાવિદેહની એક વિનય

પુન્નલાવર્ષ } સ્ત્રીં (પુન્નલાવર્ષ) એ
પુન્નલાવર્ષી } નામની મહાવિદેહની એક વિનય

પુન્નલાવદ્વ. પું (પુન્નલાવદ્વ) એક પ્રકારનો મેધ

પુન્નલાવર્ષ પું (પુન્નલાવર્ષ) પદ્મનાતી નદીની પૂર્વ અને એકશેન વખાણ પૂર્વ તરીકે બન્નેની વચ્ચેનો ક્ષેત્રનિભાગ, મહાવિદેહાન્તર્ગત એક વિનય

પુન્નલાવર્ષકૂડ પું (પુન્નલાવર્ષકૂડ) એક શેડ વખાણ પર્વનના ચાર કૂટમાનું ત્રીજું કૂટ-શિખર

પુન્નલાવર્ષકૂડિય નં () શરીરની આમડી ઉતારતી તે

પુન્નલ પું (પુન્નલ) વર્ણ, મધ, રસ અને સ્પર્શવાગુ પુદ્ગલ નામનું એક મૂર્તિ દ્વહ, ૭ દ્વહમાનું એક (૨) ગર્ભ, ફળનો મુવાગો મધ્યભાગ (૩) લોકના સર્વ પુદ્ગલો એક ૭૧ જેટલા વખનમાં

ભોગની ત્યે તેટલો કાળ, પુદ્ગળ પરાવર્તે
નામે કાળ વિભાગ

પુમ્મલદ્ધ. નં (પુદ્ગલદ્ધ) અર્થ પુદ્ગળ
પરાવર્તન

પુમ્મલપરિવટ્ટ નં (પુદ્ગલપરિવર્ત) સં
પુદ્ગળોનું પરિવર્તન જેટલા કાળમાં એક
જન કરીતે તેટલો કાળ, અનતકાળ
ચક્રપરિભિત એક કાળ વિભાગ

પુમ્મલવિનાયો સીં (પુદ્ગલવિનાયો) પુદ્-
ગળના યોગથી વિષાક પામનારી કર્મની
છત્રીશ પ્રકૃતિઓ

પુચ્છ વિં () પોચુ, બીધુ

પુચ્છ નં (પુચ્છ) પુછકુ, પુછડી.

પુચ્છ વિં (પુચ્છક) પૂછનાર

પુચ્છણા સીં (પુચ્છના) પ્રશ્નાદિ પૂછના તે

પુચ્છણી. સીં (પુચ્છની) પ્રશ્નાદિ પૂછનાની
ભાષા (૨) જત, જમ્મુ

પુચ્છા સીં (પુચ્છા) પુચ્છ કરવી, પૂછકુ

પુચ્છિય વિં (પુચ્છ) પૂછેલું, પ્રશ્ન કરેલું

પુજ્ઞ વિં (પૂજ્ય) પૂજના યોગ, પૂજનીય

પુટ્ટ વિં (પુટ) ખાતો, શરીરે ભરેલો, પુષ્ટ

પુટ્ટ વિં (સ્પૃષ્ટ) સ્પર્શ કરેલ, ફરસેલ (૨)
નં સ્પર્શ

પુટ્ટ વિં (પુટ) પૂછેન

પુટ્ટલામિત્ર. પું (પુટ્ટલામિક) હે સાધે !

“આપને શુ આપુ” એમ પૂછનાર દાતાર

આપે તોજ લેવું એના અભિગ્રહથી

ગવેશણ કરનાર (૨) “નિદોષ છે કે

સદોષ છે,” એમ પૂછી પૂછીને આહાર

લેનાર (સાધુ)

પુટ્ટનયા સીં (પ્રોટ્ટન) પૂર્વાભાદ્રપદ તથા

ઉત્તરાભાદ્રપદ નક્ષત્રનું નામ

પુટ્ટવાગરણ પું (પુટ્ટવાગરણ) પ્રશ્નોનો

ઉત્તર દેનાર

પુટ્ટસેણિયા. સીં (પુટ્ટસેણિકા) પૃષ્ઠ શ્રેણીની

ગણના, દષ્ટિનાદ્યન્તર્ગત પરિકર્મનો એક

ભાગ.

પુટ્ટસેણિયાપરિકર્મ નં (પુટ્ટસેણિકાપરિકર્મન)
દષ્ટિનાદ્યના પરિકર્મનો ત્રીજો ભેદ.

પુટ્ટાપુટ્ટ. નં (પુટ્ટાપુટ્ટ) મિત્રેદ ગયેલા બા
રમાં દષ્ટિવાદ અગના બીજા વિભાગ
સૂત્રનો ૧૪ મો ભેદ

પુટ્ટાવચ્ચ નં (પુટ્ટાવર્ત) પુટ્ટસેણિયા પરિ-
કર્મનો ૧૪ મો ભેદ

પુટ્ટિ. સીં (પુટિ) પુષ્ટિ, મજ્જિમાઈ

પુટ્ટિ. સીં (પુટિ) પૃચ્છ, પ્રશ્ન.

પુટ્ટિ સીં (સ્પૃષ્ટિ) સ્પર્શ

પુટ્ટિયા સીં (સ્પૃષ્ટિક) સ્પર્શ કરવાથી
લાગતો કર્મબધ

પુટ્ટિયા. સીં (પુટ્ટિયા) કુતુહિતથી પ્રશ્ન
કરતા લાગતી પાપ ક્રિયા

પુટ્ટિમાહ પું (પુટ્ટિમાયિન) અણુતરોવાનાઈ
સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું
નામ (૨) કાકદી નગરી નિનાસી ભદ્રા-
સાર્થનાહીના પુત્ર

પુટ્ટ પું નં (પુટ) છીપતું સપુટ (૨)
પડો (૩) એક જાતનું ઔષધિ પકાવવાનું
પાત્ર

પુટ્ટઈ સીં (પુટિસ) એ નામનો શુભો,
એવયી

પુટ્ટા. પું નં (પુટક) નાકના નસારા.

પુટ્ટપાળ { પું (પુટ્ટાક) અશુભ રસનો

પુટ્ટપાય. } પુ આપી અક્ષિમા પકવેન

ઔષાધ

પુટ્ટપુટ્ટી સીં (પુટ્ટપુટ્ટી) અચુરે તથા આ
ગણથી ચપટી વગાડી તે

પુટ્ટમેયણ નં (પુટ્ટમેય) નાના દેશોમાંથી
આવેન (કરીયાણું) જરા વેચાય તે,
નજર

પુટ્ટય નં (પુટ) એક પાત્રમાં પાડેન
જુદા જુદા ખાના-અડ (૨) નાકના
નસકારા

પુઢવો. સ્ત્રી૦ (કૃષિકી) પૃથ્વી, ભૂમિ, જમીન,
રત્નપ્રભા વગેરે આઠ પૃથ્વી (૨) ઇશા
નેદ્રના લોકપાળ સોમની પહેલી અગ્ર
મહિષી (૩) ભગવતીસૂતના પહેલા
શતકના પાંચમા ઉદેશાનુ નામ (૪)
ભગવતીના બીજા શતકના બીજા ઉદે-
શાનુ નામ.

પુઢવીકાશ્ય. પુ૦ (કૃષ્વીકાશ્ય) પૃથ્વીમા
ઉત્પન્ન થયેલ જીવ

પુઢવીકાશ્ય ત્રિ૦ (કૃષ્વીકાશ્ય) પૃથ્વીના જીવોનુ
શરીર, સચિત્ત પૃથ્વી

પુઢવીકાલ. પુ૦ (કૃષ્વીકાલ) એક જીવ
પૃથ્વીમા નિરતરપણે જોડેલો વખત રહે
તેટલો કાળ, અસખ્યાત ઉત્સર્પિણી અ-
વસર્પિણીપરિમિત કાળ

પુઢવીઘડંસઞ્ચ. ન૦ (કૃષ્વીઘનસક) એ ના
મનો એક બગીચો

પુઢવીસત્થ. ન૦ (કૃષ્વીસત્થ) પૃથ્વી રૂપ
શસ્ત્ર (૨) પૃથ્વીનુ શસ્ત્ર, હથ ઢોલણી
વગેરે

પુઢવીસિરી. સ્ત્રી૦ (કૃષ્વીસી) એક સ્ત્રીનુ નામ

પુઢવીસિતા સ્ત્રી૦ (કૃષ્વીસિતા) શિના રૂપે
લાખો પહોળો પૃથ્વીનો પ્રદેશ

પુઢવીસિલાપટ્ટક પુ૦ (કૃષ્વીસિલાપટ્ટક) ૫
ધીની શિનારૂપ પાટ

પુઢીમૂય ત્રિ૦ (કૃષ્વીમૂય) જીવ થયેલુ

પુઢો મ૦ (કૃષ્વ) અનેક (૨) મ્હોડું,
નિસ્તારવાળુ (૩) અલગ લિલ્લ

પુઢોઠ્ઠંદ ત્રિ૦ (કૃષ્વઠ્ઠંદ) ઉનટા અભિપ્રાય
વાળુ

પુઢોજળ પુ૦ (કૃષ્વજળ) સાધારણ લોક

પુઢોજિય પુ૦ (કૃષ્વજીવ) વિભિન્ન પ્રાણી

પુઢોવમ ત્રિ૦ (કૃષ્વિયુગમ) પૃથ્વીની પેઠે
બધુ સહન કરનાર

પુઢોવેમાય ત્રિ૦ (કૃષ્વેમાય) અનેક પ્રકારનુ,
બહુ વિધ.

પુણ મ૦ (પુન) વાગવાર, ફરી, વળી. (૨)

ભેદ નિશેષ (૩) અવધારણુ, નિશ્ચય (૪)

અધિકાર, પ્રસ્તાવ (૫) સમુચ્ચ

પુણમવ પુ૦ (પુનમવ) ફરી જન્મ લેવો તે,
પુનર્જન્મ

પુણરવિ મ૦ (પુનરવિ) વળીપણુ, ફરીનેપણુ.

પુણરુત્ત. ન૦ (પુનરુત્ત) પુનરુક્તિ દોષ, ફરીથી કંહેલુ તે

પુણવ્યસુ પુ૦ (પુનર્વસુ) પુનર્નસુતામનુ નક્ષત્ર

(૨) દશમા તીર્થધરને પ્રથમ ભિક્ષા આ-

પનાર મૃદચ (૩) આઠમા વાસુદેવના

ત્રીજા પૂર્વભવનુ નામ

પુણાં મ૦ (પુન) વળી, ફરી

પુણો. મ૦ (પુન) ફરીથી, બીજાનાર

પુણ. પુ૦ ન૦ (પુણ) શુભકરણોથી સચિત્ત

થતુ શુભ કર્મ કે જેનુ પરિણામ જીવને

સુખરૂપ આવે છે, નવતરનમાનુ ત્રીજુ

તરન (૨) ત્રિ૦ પુણ્યથી પામવા યોગ્ય

(૩) ન૦ પવિત્ર, ઉત્તમ, પુણ્યશાળી

પુણ. ત્રિ૦ (પૂર્ણ) સમ્પૂર્ણ, સમસ્ત (૨)

દક્ષિણ તરફના કોપ કુમારોનો ઇન્દ્ર

(૩) ન૦ સ્વરની સરળી કળાયુક્ત ગાતુ

તે ગાયનનો એક શુભ

પુણાકચ્છંદ ત્રિ૦ (પૂર્ણાત્મ્ય) નાના પ્રમાણના

માલથી ભરેલ.

પુણાઓમાસિ ત્રિ૦ (પૂર્ણાંભસિ) પૂર્ણ

નહી છતા પૂર્ણ ભરેલો છે એમ

દેખાય તે

પુણાઓસ પુ૦ (પૂર્ણોપ) જન્મફોપના

અરવતક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થ

નાર ૧૧ મા તીર્થકર

પુણમદ પુ૦ (પૂર્ણમદ) એક યજ્ઞદેવતાનું

નામ (૨) વાણવ્યવર જાતિના યજ્ઞદેવ

તાનો ઇન્દ્ર (૩) ઇન્દ્ર સમુદના અધિપતિ

દેવતાનુ નામ (૪) અતગચ્છત્રના ઇન્દ્ર

વર્ગના ૧૧ મા અધ્યયનનુ નામ (૫)

વાણિજ્યમાનિવાસી એક શ્રુત્ય. (૬)
ચંપાનગરીની બહારનું એક ઉદ્યાન. (૭)
સંભૂતિવિનયના શિષ્યનું નામ. (૮)
પુષ્કિઆસૂત્રનું પાંચમું અધ્યયન.

પુણ્યમહાકૂટ. પું (પૂર્ણમહકૂટ) વૈતાલ્ય
પવેત ઉપસ્થાનાં નવ કૂટમાંનું છતું શિખર.
(૨) માલવંત પર્વતનાં નવ કૂટમાંનું
આઠમું કૂટ-શિખર.

પુણ્યમહેષ્વેદ્ય. નં (પૂર્ણમહેષ્વેદ્ય) ચંપા નગરી
બહારનું પૂર્ણભદ્ર નામે ઉદ્યાન.

પુણ્યમાસિણી. } સ્ત્રી (પૌર્ણમાસી) પૂનેમ.
પુણ્યમાસી. }

પુણ્યપક્ષ. પું (પૂર્ણપક્ષ) પૂર્ણરક્ષ નામે
એક દેવતા.

પુણ્યસરૂચ. ત્રિં (પૂર્ણસ્વસ્મ) પૂર્ણરૂપ;
સંપૂર્ણ.

પુણ્યસેણ. પું (પૂર્ણસેન) અણ્ણતરૌવવાઈ
સૂત્રના બીજા વર્ગના તેરમા અધ્યયનનું
નામ. (૨) શ્રેણિક રાગની ધારણી
દેવીનો પુત્ર.

પુણ્યા. સ્ત્રી (પૂર્ણ) યક્ષના ઈંદ્ર પૂર્ણભદ્રની
અગ્રમદ્વિધી. (૨) પાંચમ, દશમ અને
પુનમ અથવા અમાવાસ્ય એ ત્રણ પૂર્ણ
તિથિ.

પુણ્યામ. પું (પુણ્યામ) એ નામનું એક રક્ષ.

પુણ્યામા. સ્ત્રી (પૂર્ણિમા) પૂનેમ.

પુત્ર. પું (પુત્ર) પુત્ર, દીકરો.

પુત્તંજીવગ. } પું (પુત્તંજીવક) છયાપોતા

પુત્તંજીવય. } નામનું એક રક્ષ કે જેનો

ઉપભોગ સંતાનની ઉત્પત્તિ માટે કરવામાં
આવે છે. (૨) નં તેનું બીજ.

પુત્તલિયા. સ્ત્રી (પુત્તલિકા) પુતળી.

પુત્તા. સ્ત્રી (પુત્રી) દીકરી; પુત્રી.

પુત્તાણપુત્તિય. ત્રિં (પૌત્રાણુત્તિક) પુત્ર
પૌત્રાદિને યોગ.

પુત્તિઆ. સ્ત્રી (પુત્તિકા) દીકરી.

પુત્તિયા. સ્ત્રી (પૌત્તિકા) પૌત્રદ્રિય જીવ
વિશેષ. (૨) મુદપત્તિ; મુખવચ્ચિકા.

પુત્તી. સ્ત્રી (પોત્તિકા) મુદપત્તિ; મોપતી.

પુત્તી. સ્ત્રી (પુત્રી) પુત્રી; કન્યા.

પુત્ય. પું (પુત્ત) પુતળી; ઢીંગલી.

પુત્યકમ્મ. નં (પુત્તકમ્મ) ઢીંગલી બના-
વવાનું કર્મ.

પુત્યય. } નં (પુત્તક) પુસ્તક; ગ્રંથ.
પુત્યિય. }

પુત્યિયમ્મહ. ત્રિં (પુત્તકમ્મહ) પુસ્તકને ગ્ર-
હણ કરનાર; પુસ્તક હાથમાં લઈ ચાલનાર.

પુત્ત. પું (પૂર્ણ) દીપકુમાર દેવતાનો ઇન્દ્ર.
(૨) ત્રિં પરિપૂર્ણ.

પુત્ત. નં (પુણ્ય) સૂક્ત; શુભ કર્મ.

પુત્તઘોસ. પું (પુણ્યઘોષ) ઐરવત ક્ષેત્રમાં
ભાવિ બીજા તીર્થકર

પુત્તપત્તિયા. સ્ત્રી (પુણ્યપત્તિયા) જેને મુનિ-
ઓની એક શાખા.

પુત્તપ્યવડિ. સ્ત્રી (પુણ્યપ્રવૃત્તિ) પુણ્ય-શુભ-
કર્મની ૪૨ પ્રકૃતિ.

પુત્તમહ. પું (પૂર્ણમદ્ર) જુઓ “પુણ્યભદ્ર”
શબ્દ.

પુત્તમાસી. સ્ત્રી (પૌર્ણમાસી) પૂર્ણિમા.

પુત્તમ. પું (પુત્તમ) વૃક્ષની એક જાત.

પુત્તિમા સ્ત્રી (પૂર્ણિમા) પૂર્ણિમા.

પુષ્ક. નં (પુષ્ક) પુષ્ક. (૨) ઈશાનેન્દ્રના
મુસાફરી વિમાનનો વ્યવસ્થાપક દેવતા.
(૩) દશમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૪)
શુભ વર્ણ અને શુભ ગંધથી પુક્ત. (૫)
૮૮ મો ગ્રહ.

પુષ્કઘ. } પું (પુષ્ક) ઈશાનેન્દ્રનું મુસા-
ફરીવિમાન.

પુષ્કકંત. નં (પુષ્કગન્ત) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કકરંડય. પું (પુષ્કકરંડક) હસ્તિશીર્ષ
નગરનું એક ઉદ્યાન.

પુષ્કકેડ. પું. (પુષ્કકેડ) બ્રહ્મદીપના
ઐરવત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમા
થનાર સાતમા તીર્થકર. (૨) પુષ્પકેડ
નામનો એક ગ્રહ.

પુષ્કા. ન. (પુષ્ક) વાસણનું તળીયું. (૨)
પુષ્પ; ફૂલ.

પુષ્કચૂલા સ્ત્રી. (પુષ્કચૂલા) ૨૩ મા તીર્થ-
કરની મુખ્ય સાધ્વી. (૨) સંપાદકમારની
મુખ્ય સ્ત્રીનું નામ. (૩) એ નામની એક
સ્ત્રી.

પુષ્કચૂલિયા. સ્ત્રી. (પુષ્કચૂલિકા) એ નામનું
એક કાલિકસૂત્ર; અગીયારમું ઉપાંગસૂત્ર.

પુષ્કજંમગ. પું. (પુષ્પજમક) બ્રહ્મા દેવ-
તાની એક જાત.

પુષ્કજ્ઞય. પું. (પુષ્પજ્ઞ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કણ્દિ. પું. (પુષ્પનન્દિ) એક રાગનું નામ.

પુષ્કદંત. પું. (પુષ્પદન્ત) પુષ્પદન્ત નામે
વર્તમાન ચોવીસીના નવમા તીર્થકર. (૨)
ધ્યાનેન્દ્રના હાથીના સૈન્યનો આધ્યપતિ.
(૩) ક્ષીરવરદીપના અધિપતિ દેવતાનું
નામ.

પુષ્કધારિણી. સ્ત્રી. (પુષ્પધારિણી) પુષ્પોને
ધારણ કરનારી દાસી

પુષ્કપૂરય. ન. (પુષ્પપૂલ) ફૂલનો બનાવેલ
શિખર.

પુષ્કપ્રમ. પું. (પુષ્પપ્રમ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કમાલા. સ્ત્રી. (પુષ્પમાલા) ઉર્ધ્વલોકમાં
શ્રીકૃષ્ણદેવારી એક દિશાકુમારી દેવી.

પુષ્કય. ન. (પુષ્ક) દેવવિમાનવિશેષ;
ધ્યાનેન્દ્રનું એક પારિવાનિક વિમાન. (૨)
પુષ્પ; ફૂલ. (૩) કપાળનું એક જાતનું
પુષ્પાકાર આભૂષણ.

પુષ્કલેસ. પું. (પુષ્પલેસ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કવર્હ. સ્ત્રી. (પુષ્પવર્તી) કિપુરુષના ઇન્દ્ર
સુપુરુષની અગ્રમહિષી. (૨) એ નામનો
તુગીયા નગરીનો બગીચો.

પુષ્કચણ. પું. (પુષ્પચર્ણ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કવતી. સ્ત્રી. (પુષ્પવતી) વીશમા તીર્થ-
કરની મુખ્ય સાધ્વી.

પુષ્કવિન્દિય. પું. (પુષ્પવિન્દક) ત્રણ ઇન્દ્રિય-
વાળા જીવની એક જાત.

પુષ્કસિંગ. પું. (પુષ્પસિંગ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કસિદ્ધ. પું. (પુષ્પસિદ્ધ) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કસુદુમ. ન. (પુષ્પસુક્ત) પુષ્પસુક્તમ; વડ,
ઉબરો વગેરેનાં ફૂલ.

પુષ્કા. સ્ત્રી. (પુષ્પા) શિખાસુધી ભરેલ
પુષ્પની યંત્રેરી કે જેને આકારે નવગ્રે-
વેયકવાસી દેવોનું અવધિતાન છે.

પુષ્કાવત્. પું. (પુષ્પાવર્ત) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કિત્રા. સ્ત્રી. (પુષ્પિકા) એ નામનું એક
કાલિકસૂત્ર; દશમું ઉપાંગ સૂત્ર.

પુષ્કિય. ત્રિ. (પુષ્પિત) કુલવાણું; કુલેહું.

પુષ્કુત્તર. ન. (પુષ્પોત્તર) દ્રવ્ય વિશેષ; એક
જાતની સાકર. (૨) દશમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

પુષ્કુત્તરા. સ્ત્રી. (પુષ્પોત્તરા) એક જાતની
મીઠાઈ.

પુષ્કુત્તરાવર્હિસંગ. પું. ન. (પુષ્પોત્તરાવનમક)
દશમા દેવલોકનું એક વિમાન.

પુષ્કોત્તરા. સ્ત્રી. (પુષ્પોત્તરા) જુઓ “પુષ્પ
તરા” શબ્દ.

પુષ્કોદય. ન. (પુષ્પોદક) પુષ્પરસથી
મિશ્રિત જળ.

પુષ્કોવય. ત્રિ. (પુષ્પોલ) ફૂલનાર; પુષ્પ
આવે તેવું.

પુમ. પુ૦ (પુર) પુરૂષ, માણસ (૨) પુરૂષ
વેદ, પુરૂષનો વિષયવિષય
પુમચ્રાણમણી. સ્ત્રી૦ (પુત્રાણમણી) ભાષા
વિશેષ, પુરૂષને આજ્ઞા કરનારી ભાષા
પુમપત્રવળી. સ્ત્રી૦ (પુત્રાણમણી) પુરૂષના
લક્ષણનું પ્રતિપાદન કરનારી ભાષા
પુમચયણ ન૦ (પુવચન) પુરૂષિય શબ્દનું
ઉચ્ચારણ
પુચણ પુ૦ () હાથીના જેવું ગોળ
પગનાળું એક પશુ
પુચલી. સ્ત્રી૦ () પુરૂષ ચિહ્ન
પુચાવચ્ચા. મ૦ (પ્લાવચિત્તા) ખીજી જ
આએ નસાડીને પૂળ મહારન દેખાડીને
દીક્ષા આપવી તે, દીક્ષાનો એક પ્રકાર
પુર ન૦ (પુર) નગર, શહેર
પુરમ્મો મ૦ (પુરતમ્) આગળ, સમક્ષ (૨)
પ્રથમ પહેલા
પુરં. મ૦ (પુરુ) સમક્ષ આગળ
પુરંગમ. નિ૦ (પુરોગમ) આગળ ચાલનાર,
અગ્રેસર
પુરદર પુ૦ (પુરન્દર) પહેલા દેવલોકનો ઇન્દ્ર
પુરકાર પુ૦ (પુસ્કાર) આગળ કરવું, સુ
ખ્યતા આપવી (૨) આદર, સન્માન.
પુરક્ષક. વિ૦ (પુસ્કૃત) આગળ કરેલું
પુરક્ષાય વિ૦ (પુરક્ષાય) પૂર્વે કરેલું
પુરચ્છિન્ન. ન૦ (પૌસ્ત્ય) પૂર્વ, પૂર્વપ્રદેશ
પુરચ્છિન્ન. વિ૦ (પૂર્વા) પૂર્વ દિશા
પુરચ્છિન્નિહ્ન સ્ત્રી૦ (પૌસ્ત્ય) પૂર્વ સમન્ધી
પુરચ્ચા. મ૦ (પુસ્તાત) આગળ, પાસે (૨)
પૂર્વ દિશાએ
પુરચ્ચામિમુહ વિ૦ (પુસ્તાદમિમુહ) પૂર્વ
દિશાની સન્મુખ બેસનાર.
પુરચ્ચિમ નિ૦ (પૌસ્ત્ય) પૂર્વ દિશા સમન્ધી
(૨) ન૦ પૂર્વ દિશા
પુરચ્ચિમદાહિયા સ્ત્રી૦ (પૌસ્ત્યવલિયા) પૂર્વ
અને દક્ષિણ દિશા, અગ્નિપુષ્પા.

પુરચ્ચિમા સ્ત્રી૦ (પૌસ્ત્યા) પૂર્વદિશા
પુરચ્ચિમિહ્ન વિ૦ (પૌસ્ત્ય) પૂર્વદિશાસમન્ધી,
પૂર્વ દિશામાં રહેલ
પુરવર પુ૦ (પુવર) શ્રેષ્ઠ નગર
પુરવરી. સ્ત્રી૦ (પુવરી) નગરી
પુરા મ૦ (પુરા) પૂર્વકાળે, આગળ, પહેલા
પુરાકક વિ૦ (પુરકૃત) પૂર્વ ભરમાં કરેલ,
બાધેન, આગળ સમય કરેલ
પુરાકમ્મ. ન૦ (પુરકર્મન) સાધુ સાધની
આબ્યા પહેલા સાધુનિમિત્તે હાથ, વાસણ
સચિત પાણીથી ધોના વગેરે આરબ
કરવો તે.
પુરાણ વિ૦ (પુરાણ) જીવન, પ્રાચીન, પુરા-
તન. (૨) ન૦ જાગ્યત વગેરે પુરાણ
શાસ્ત્ર
પુરિમ વિ૦ (પૂર્વ) આગળનું પહેલાનું, પૂ
વંકાળનું
પુરિમકુ ન૦ (પૂર્વક) દિવસના પહેલા બે
પહેર (૨) દિવસના પ્રથમ બેપહેર સુધી
આહારના પચ્ચખાણ કરવા તે
પુરિમકુચ્ચ. પુ૦ (પૂર્વાર્ધિક) પુરિમકુ તપ
કરનાર, પહેલા બે પહેર સુધીના પચ્ચ
ખાણ કરનાર
પુરિમતાલ. ન૦ (પુરિમતાલ) એક શહેરનું
નામ કે જેની બહાર સ્વપ્નલેખ પ્રજ્ઞાને
કેવળજ્ઞાન થયું
પુરિમા સ્ત્રી૦ (પુરિમા) પ્રસેદાટક, પડિલેદ
જુમા વચ્ચે જરીક ઝાટકનું તે
પુરિહ નિ૦ (પુરત્ત) આગળ થયેલા,
પુરાતની
પુરિસ પુ૦ ન૦ (પુર) પુરૂષ, માણસ (૨)
સર્વ ઉપાધિ રહિત શુદ્ધ આત્મા, ઇશ્વર.
(૩) પુરૂષવેદ, મોહનીય કર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી પુરૂષને સ્ત્રી
સાથેના ભોગની ઇચ્છા થાય છે

पुरिसिद्ध. न० (पुरीय) उत्तराध्ययनना
छद्म अध्ययननुं अपर नाम.

पुरिसकारिय. न० (पुरस्कार्य) पुरषकार;
पराक्रम.

पुरिसकार. पु० (पुरषकार) पुरषाभिमान;
भरदाष्ट. (२) पुरषावतुं अभिमान.

पुरिसकारपरकर्म. पु० (पुरस्कारपराकर्म)
भर्दानगी क्षरेल पराक्रम-अहादुरी.

पुरिसत्थ. पु० (पुरषात्थ) पुरषार्थ; भनुध्य-
पञ्चानुं प्रयोक्तव्य.

पुरिसपुंडरीय. पु० (पुरषपुण्डरीक) छद्म
वासुदेवतुं नाम.

पुरिसपार. पुं० (पुरस्कार) लुओ " पुरि-
सकार " शब्द.

पुरिसजकखण. न० (पुरस्जकखण) पुरषतुं
क्षम्य लघुवानी कथा.

पुरिसलिंग. न० (पुरषलिंग) पुरषतुं सिद्ध.

पुरिसलिंगसिद्ध. पुं० (पुरषलिंगसिद्ध) पुरष-
लिंगे सिद्ध थयेख.

पुरिसवयय. न० (पुरषवय) पुषिभः नरजाति.

पुरिसवययगहृयि. पु० (पुरषवययगहृयि)
पुरषोभां श्रेष्ठ गंधद्वरती पुरष. (२)
तीक्ष्ण भद्राशय.

पुरिसवयपुंडरीय. पु० (पुरषवयपुण्डरीक) पुर-
षोभां श्रेष्ठ पद्म समान. (२) जिनदेव.

पुरिसयिजय. पु० (पुरषयिजय) ज्ञान विशेष.

पुरिसवेद. पु० (पुरषवेद) पुरषवेदनामे मोक्ष-
नीय कर्मनी ओष्ठ प्रकृति.

पुरिसवेदग. } पु० (पुरषवेदक) पुरषवेदी
पुरिसवेदय. } छत्र.

पुरिसवेय. पुं० (पुरषवेद) लुओ " पुरिसवेदो "
शब्द.

पुरिसवेयग. } पुं० (पुरषवेदक) पुरषवेदी
पुरिसवेयय. } छत्र.

पुरिससीह. पुं० (पुरषसिंह) पुरषोभां सिंह
समान. (२) पुरष सिद्ध नामे, पांथमा
वासुदेव.

पुरिससेण. पुं० (पुरषसेन) अष्टतरोवपाध
सूत्रना प्रथम वर्जना योथा अध्ययननुं
नाम. (२) श्रेष्ठिक राजनी धारणी

राष्ट्रीना पुत्र. (३) अंतगोष्ठसूत्रना योथा
वर्जना योथा अध्ययननुं नाम. (४)
वासुदेव राजनी धारणी राष्ट्रिना पुत्र.

पुरिसादाणीय. त्रि० (पुरषादानीय) जेतुं
ययन सर्व पुरषो मान्य करे ते; भाननीय.

पुरिसुत्तम. पु० (पुरषोत्तम) पुरषोभां उत्तम-
श्रेष्ठ. (२) पुरषोत्तम नामना योथा
वासुदेव.

पुरीस. पु० न० (पुरीय) विष्टा.

पुरस. पुं० (पुरष) पुरष; नर.

पुरसनेययिया. त्री० (पुरसनेय्या) पुरषने।
वेप-पोशाक धारण करेसी श्री.

पुरे. पुं० (पुरष) प्रथमतुं; पूर्व जन्मतुं.

पुरेकड. न० (पुरस्कुत) पूर्वजन्मभां करेख
कर्म.

पुरेकम्म. न० (पुर.कर्मन्) साधुने आहार
वहोराव्या पक्षेसां समेत पाण्डुपीदी क्षय
इ. वासख घोवे तेथी लागतुं कर्म.

पुरेककार. पुं० (पुरस्कार) सम्मान; आदर.

पुरेकसड. त्रि० (पुरस्कुत), आगण करेख.

पुरेघाय. पुं० (पुरोवात) पूर्व दिशानो पवन.
(२) सस्नेह वायु.

पुरेसंखडि. त्री० (पुरस्संखडि) ओष्ठ प्रकाशने
जन्मजुवार करेवो ते.

पुरेसंयव. पुं० (पुरस्संयव) दान दीर्घा पक्षेसां
दातार आगण पोताना वप्राण करेवभां
आवे ते जेवा हेतुथी इ दातार सारी
रीते आपे.

पुरेसंथुय. त्रि० (पुरस्संथुत) पूर्वना परिचित
भा, आप, भाष, ज्ञेन, वनेन, (२)
स्वपक्षना सभा.

पुरोअ. पुं० त्रि० (पुरोग) अभिसर.
पुरोग. }

પુરોવગ પુ. (પુરોવક) વૃક્ષ વિશેષ
 પુરોહટ. નં. (પુરોહત) આગળનું બારણું
 (૨) દરવાજાનો અગ્ર ભાગ
 પુરોહિય. પુ. (પુરોહિત) રાજાનો ચોર, પા
 ઠક (૨) પુરોહિત, શાતિકર્મકારી, ચક્ર
 વર્તીના ચૌદ રત્નમાંનો એક
 પુરોહિયચરણ નં. (પુરોહિતચરણ) ચક્રવર્તીના
 ચૌદ રત્નમાંનું પુરોહિત નામે ચોથું ૫
 ચૈદ્રિય રત્ન
 પુલ પુ. (પુલ) નાનો ફાલો
 પુલ. વિ. (પુલ) ઉત્તમ
 પુલક પુ. (પુલક) પુતકમણિ, સચિત
 ઢલિન પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨) જળચર
 જન્ટુ વિશેષ
 પુલકકંઠ પુ. નં. (પુલકકંઠ) રત્નપ્રભા
 નરક પૃથ્વીનો એક કણ
 પુલક્ય વિ. (પુલકિત) રોમાચ થએલ
 પુલ્કપુલ નં. () નિરતર હમેશા
 (૨) ત્રિ. પ્રભૂત, ધણુ.
 પુલક પુ. નં. (પુલક) રત્ન વિશેષ
 પુલક પુ. (પુલક) રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો સાતમો
 પુલકકણ (૨) એક જાતનું રત્ન. (૩)
 એક જાતનું જળચર પ્રાણી
 પુલક પુ. (પુલક) રોમાચ, રોમહર્ષ. (૨)
 એક જાતનો મણિ
 પુલ્કા સ્ત્રી. (પુલ) પાણીમાં ઉત્પન્ન થતા
 ચોરા, બે ધ્રિય જાતની એક જાત
 પુલ્કાકિમિ પુ. (પુલકમિ) ગુદામાં ઉત્પન્ન
 થનાર કૃમિ, બે ધ્રિય જાતની એકજાત
 પુલ્કાકિમિય. પુ. (પુલકમિક) બે ધ્રિય
 જાત વિશેષ
 પુલ્કાગ પુ. નં. (પુલક) વાવ, ચણા
 વગેરે નિ સાર ધાન્ય (૨) પુલાક નિયમો,
 નિયમના ૭ પ્રકારમાંનો એક (૩) લસણ
 આદિ દુર્ગંધી પદાર્થો (૪) કુટ્ટ રસવાળા
 દ્રવ્ય

પુલાય પુ. (પુલાક) ભુસ્સો, ધાન્યના
 ફાલરા (૨) પુલાક લમ્બિનાનું સાધુ
 જેનું ચારિત્ર ભુસ્સા જેનું નિરસાર-દોષ
 સહિત હોય છે
 પુલિન્દ. પુ. (પુલિન્દ) પુલિન્દ નામનો એક
 અનાર્થ દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર
 પુલિન્દી સ્ત્રી. (પુલિન્દી) પુલિન્દ નામના
 અનાર્થ દેશમાં જન્મેલી ઘસી
 પુલિણ. નં. (પુલિન) કદી, તીર, તટ
 પુલિય. નં. (પુલિત) ધોડાની એક પ્રકારની
 ગતિ
 પુલુય પુ. (પુલક) જલચર પ્રાણીની એક
 જાત
 પુલ્ક. વિ. (પૂર્વ) દેશ અને કાળની અપે-
 ક્ષાએ પહેલાનું અગાઉનું (૨) પૂર્વ
 તરફનું (૩) પુ. પૂર્વ દિગ્વિભાગ
 (૪) ચોરાશી લાખ પૂર્વાંગ અથવા
 સીતર લાખ ૭૫૫ હજાર કરોડ
 વરસ પ્રમાણેનો એક કાળ વિભાગ,
 ૭૦૫૬૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦ વરસ પ્રમાણે
 એક પૂર્વ (૪) પૂન શાસ્ત્ર, ચૌદ પૂર્વમાંનું
 ગમે તે એક (૫) ૬-૬, વરનહુ આદિ
 જોડુ (૬) કારણ, હેતુ
 પુલ્ક. ગ્રં. (પૂર્વમ) પ્રથમ, પહેલું
 પુલ્કંગ. પુ. નં. (પૂર્વાંગ) ચોરાશીલાખ વ
 ધેનો એક પૂર્વાંગ, જળવિભાગ વિશેષ.
 (૨) પખનાડીઆના પહેલા દિવસનું નામ,
 પ્રતિપદા
 પુલ્કકમ્મ નં. (પૂર્વકમ્મ) પૂર્વજન્મમાં કરેલ
 કર્મ
 પુલ્કકાલિય. વિ. (પૂર્વાલિક) પૂર્વકાળનું
 પૂર્વભાગ સાથે સમઘ રાખનાર
 પુલ્કમય. વિ. (પૂર્વમત) ઉત્પાદાદિ ૧૪ પૂર્વ
 કે જે હાલ વિચ્છેદ થઈ ગયેલ છે, દ-
 ણિવાદ સત્તનો એક વિભાગ
 પુલ્કગહ. પુ. (પૂર્વાહણ) દિવસના આગળ
 બે પહેાર

પુવ્વતત્વ પુ० (પૂર્વતત્વ) પૂર્વકાદિનુ-સરાગ
અવસ્થાનુ તપ, વીતરાગ અવસ્થા પહે-
લાનુ તપ.

પુવ્વદક્ષિણ પુ० (પૂર્વદક્ષિણ) પૂર્વ અને
દક્ષિણ, અગ્નિપુણે.

પુવ્વદારિય ત્રિ० (પૂર્વદારિય) પૂર્વ દિશામાં
રહી ચર સાથે જોગ જોડનાર કટ્યાણકારી
નક્ષત્ર

પુવ્વદિશા સ્ત્રી० (પૂર્વદિશા) પૂર્વદિશા
પુવ્વદ્વ. નં (પૂર્વદ્વિ) પૂર્વાર્ધ, પહેલો અર્ધો
ભાગ

પુવ્વધર. પુ० (પૂર્વધર) ચૌદ પૂર્વને ધારણ
કરનાર, પૂર્વના જાણનાર

પુવ્વપ્રયોગ પુ० (પૂર્વપ્રયોગ) પૂર્વ કાળનો
પ્રયત્ન

પુવ્વમહવયા સ્ત્રી० (પૂર્વામાદ્રવદા) પૂર્વાભાદ્રપદ
નક્ષત્ર

પુવ્વમથ. પુ० (પૂર્વમથ) ગત જન્મ, અતીત
જન્મ

પુવ્વરત્ત પુ० (પૂર્વરાત્ર) રાત્રિનો પૂર્વ ભાગ.
પુવ્વરત્તાનરત્ત. નં (પૂર્વરાત્રપરાત્ર) મધ્યરાત્રી,
અરધી રાત

પુવ્વચંત. નં (પૂર્વચં) પૂર્વાલીન ચિહ્નથી-
નિગંધી સાધ્યનું જ્ઞાન થાય તે, અનુમા-
નો એક પ્રકાર

પુવ્વચિન્ન. પુ० (પૂર્વચિન્ન) પૂર્વના જાણનાર,
પૂર્વધર-ચૌદપૂર્વી

પુવ્વચિદેહ નં (પૂર્વચિદેહ) જન્મદ્વીપના
મધ્યક્ષેત્ર મહાવિદેહનો પૂર્વાર્ધ, મેરૂથી
પૂર્વ તરફનો નિભાગ

પુવ્વચિદેહસ્ર ત્રિ० (પૂર્વચિદેહસ્ર) પૂર્વ મહા-
વિદેહ ક્ષેત્રમાં જન્મે

પુવ્વચિદેહકુટ પુ० (પૂર્વચિદેહકુટ) નિષધ
પરંતના નં કુટમાંનુ ચોથું કુટ-શિખર
(૨) નીચળ પરંતના નવ કુટમાંનુ ત્રીજું
કુટ-શિખર

પુવ્વચિદેહવાસ. પુ० (પૂર્વચિદેહવાસ) પૂર્વ
મહાવિદેહ ક્ષેત્ર

પુવ્વસંગમ્ય } ત્રિ० (પૂર્વસંગતિક) પહેલાનો
પુવ્વસંગતિય } સગી, બાધ્યાવસ્થાનો
મિત્ર

પુવ્વસંજમ પુ० (પૂર્વસંયમ) સરાગસંયમ, વી-
તરાગ સંયમની પૂર્વાવસ્થા

પુવ્વસમાસ પુ० (પૂર્વસમાસ) એકથી વધારે
પૂર્વનું જ્ઞાન, જ્ઞાતજ્ઞાનનો એક પ્રકાર

પુવ્વસિજ્ઞાતરી સ્ત્રી० (પૂર્વસિજ્ઞાતરા) સાધુ-
ઓને ઉપાશ્રયમાં રહેવાને પહેલી આસા
આપનાર સ્ત્રી

પુવ્વસુરિ. પુ० (પૂર્વસુરિ) પૂર્વાચાર્ય, પ્રાચીન
આચાર્ય

પુવ્વા. સ્ત્રી० (પૂર્વા) પૂર્વાપાદ, પૂર્વાફાલ્ગુની
તથા પૂર્વાભાદ્રપદ નક્ષત્ર.

પુવ્વાણુપુર્વિય ઘ० (પૂર્વાણુપૂર્વમ્) અનુક્રમે
પુવ્વાણુપુર્વી. સ્ત્રી० (પૂર્વાણુપૂર્વી) અનુક્રમે;
પરિપારી

પુવ્વાફલ્ગુણી સ્ત્રી० (પૂર્વાફાલ્ગુની) પૂર્વાફા-
લ્ગુની નક્ષત્ર.

પુવ્વામહવયા સ્ત્રી० (પૂર્વામાદ્રવદા) પૂર્વાભાદ્ર
પદ નક્ષત્ર.

પુવ્વાસ્તાદા સ્ત્રી० (પૂર્વાવાસ) પૂર્વાપાદ
નક્ષત્ર.

પુવ્વિ. ત્રિ० (પૂર્વિન્) પૂર્વને જાણનાર
પુવ્વિ ઘ० (પૂર્વમ્) પ્રથમ, શરૂઆતમાં

પુવ્વિહ ત્રિ० (પૂર્વે) પહેલાનું આગમનું
પુવ્વિસયય પુ० (પૂર્વસ્તય) જેનું મુનિની
લિહ્યાનો એક દોષ, લિહ્યાપ્રાપ્તિ અર્થે
પ્રથમ કાષ્ઠક વખાણ કરવા તે

પુવ્વી. સ્ત્રી० (પૂર્વી) અનુપૂર્વી નામે નામકર્મની
એક પ્રકૃતિ કે જે જન્મે એક ગતિમાથી
બીજી ગતિમાં સીધી રીતે લઇ જાય છે

પુવ્વોત્તરા સ્ત્રી० (પૂર્વોત્તરા) ઇશાન પુણે
પુસ્ત. પુ० (પુવ્વ) પુષ્ય નામનું નક્ષત્ર

(૨) નવમા તીર્થેકરને પ્રથમ લિહ્યા આપ
નાર

પુસ્તકમાળા. ૫૦ (પુણ્યમાનવ) બાદિજન,
મગલ પાઠક (૨) વખાણ કરનાર, ભાટ,
મારણ આદિ

પુસ્તકમાળા ૫૦ (પુણ્યમાનવ) રેવતી નક્ષત્રનું ગોત્ર
પુહૈ સ્ત્રી (પૃથ્વી) પૃથ્વી, ભૂમિ
પુહત્ત } નં (પુણ્યક્ત) બેથી માઠી
પુહત્તિય } નવ સુધીની સખ્યા (૨) ભદ્ર,
છૂટાપણ (૩) બહુપણ (૪) ત્રિં ભિન્ન,
અલગ

પુહત્તી સ્ત્રી (પૃથ્વી) પૃથ્વી, ભૂમિ (૨)
પશ્ચિમ દિશાના રત્નક પર્વતપર વસનારી
આઠ દિશા કુમારીમાની ત્રીજી (૩)
સાતમા તીર્થેકરની માતા (૪) ત્રીજી
વાસુદેવની માતા

પુહત્તીસિલાપટ્ટય નં (પૃથ્વીસિલાપટ્ટક)
પૃથ્વીમયશિનાનું પટક, પાટને આકારે
ઢોળી પૃથ્વીની શિના

પુહત્ત નં (પુણ્યક્ત) ભુઓ “ પુહત્ત ”
શબ્દ

પુહત્તદિવ્યનક ૫૦ (પુણ્યક્તવિતર્ક) શુક્લઆ
નનો પહેલો ભેદ, એક દ્રવ્ય આશ્રી રહેલ
પથથિનો ભેદ-ભુદાપણ ચિન્તવણ તે

પૂઞયા નં (પૂજન) પૂજન, અર્ચન

પૂઞયા સ્ત્રી (પૂજના) પૂજન

પૂઞ. સ્ત્રી (પૂતિ) દુર્ગંધ, સડો (૨) પદ,
રસી (૩) જેમા આધારર્થીની સીય
ભગી હોય તેવા આદાર લેવાથી લાગતો
એક દોષ

પૂઞ. ત્રિં (પૂજિત) પૂજાયેલું, પૂજા પામેન

પૂઞકંઠ ત્રિં (પૂજિત) આધારર્થી આદાર
રના અશનાનું

પૂઞકર્મ ૫૦ (પૂજિત) આધારર્થી આ
દારના અશનાનું સાધુએ આદારમા
રાખવાના દોષમાનો એક દોષ

પૂઞ ત્રિં (પૂજિત) સડેલું, દુર્ગંધનાનું (૨)
અપવિત્ર, અશુદ્ધ

પૂઞ. ત્રિં (પૂજિત) સરકાર કરાએલું, પૂજેલું
પૂઞ્યાલુભ. નં (પૂજ્યાલુભ) પાણીમા થનારી
એક ગતતની વનસ્પતિ

પૂઞ સ્ત્રી (પૂતિ) એ નામનું એક વૃક્ષ,
એકાસ્થિ વૃક્ષની એક ગતિ

પૂઞ ૫૦ (પૂજ) સોપારીનું ઝાડ

પૂજન ત્રિં (પૂજક) પૂજનાર, પૂજર

પૂજિય ત્રિં (પૂજિત) પૂજેલું, માનેલું,
માનનીય

પૂતિ. સ્ત્રી (પૂતિ) દુર્ગંધ, બદબો

પૂતિકર્મ નં (પૂતિકર્મ) ભુઓ “ પુષ્કરમ ”
શબ્દ

પૂતિય. નં (પૂતિક) ફળ નિશેષ

પૂતિયા સ્ત્રી (પૂતિકા) રસનિકાર, રસનું
બગડું (૨) પદ, રસી

પૂય ૫૦ (ઘૂય) પુડવા, માવપુવા.

પૂય. ત્રિં (પૂ) પવિત્ર, શુદ્ધ થયેન (૨)
સુપડા આદિથી સાફ કરેલ.

પૂય. નં (પૂય) પદ, રસી

પૂય ૫૦ (ઘૂય) પુરી, માલપુના વગેરે.

પૂય ત્રિં (પૂયક) પૂજ-સેવા કરનાર

પૂયના નં (પૂજન) પૂજન

પૂયના સ્ત્રી (પૂજના) કામવિભૂષા, કામો-
દીપક ચણગાર (૨) સેના, પૂજન.

પૂયના. સ્ત્રી (પૂજના) એ નામની એક શા-
કિની કે જે પોતાના ભુવાન પુત્ર ઉપર
આસક્ત થઈ હતી. (૨) કૃષ્ણની વેરણ
એક વિદ્યાધરી, માસી પૂતના (૩) ગા-
ડરી ઘેગી

પૂયણિય નં (પૂજિત) વાસણ વગેરેનું
તળીયું

પૂયણિજ ત્રિં (પૂજનીય) પૂજવા યોગ્ય

પૂયફલ નં (પૂજફલ) સોપારી

પૂયફલી સ્ત્રી (પૂજફલી) સોપારીનું ઝાડ

પ્રયલિયા. સ્ત્રી૦ (પૃષ્ઠિકા) પુડલા.

પ્રયા. સ્ત્રી૦ (પૃષ્ઠા) પૂજા; પૂજન; વજ્રપાત્રાદિ વગેરેથી સત્કાર કરવો તે.

પૂર. પું (પૂર) નદીનો વધેલ પ્રવાહ. (૨) સમૃદ્ધ.

પૂરણ. ત્રિ૦ (પૂરક) પૂરનાર; ભરનાર.

પૂરણ. પું (પૂરણ) એ નામનો એક ગૃહસ્થ. (૨) મદુવર્ણી રાજા અન્ધકૃષ્ણિયુના એક પુત્ર.

પૂરણ. પું (પૂરણ) અમરેન્દ્રના પૂર્વલવનું નામ. (૨) સહિલાવતી વિજયની વીતરોહા નગરીના બળરાજાની ધારણી રાણીનો પુત્ર. (૩) અંતગઙ સૂત્રના બીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૪) અન્ધકૃષ્ણિયુ રાજાની ધારણી રાણીના પુત્ર. (૫) પૂર્ણ કરવું; પાર ઉતારવું.

પૂરય. પું (પૂરક) દૂધનો ઉદ્ધાગ.

પૂરિષ્ઠ. ત્રિ૦ (પૂરિત) સમપૂર્ણ કરેલ.

પૂરિમ. ત્રિ૦ (પૂરિમ) કંઈ વસ્તુની પૂરણી કરીને બનાવેલ-માટી, ધાતુનાં પુતળાં વગેરે. (૨) વાંસની સળીમાં ફૂલ પડેલીને બનાવેલ.

પૂરિમા. સ્ત્રી૦ (પૂરિમા) એ નામની માનવાર મામની ત્રીજી મૂર્તિના.

પૂવ. પું (પૂવ) માલપુવા; પુડ્યા વગેરે.

પૂવલિયા. સ્ત્રી૦ (પૃષ્ઠિકા) એક પ્રકારનો ખાવાનો પદાર્થ; પૌઆ.

પૂસ. પું (પૂષ્પ) પૂષ્પ દેવતા; રેવતી નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવ.

પૂસ. પું (પૂસ) જુઓ " પુસ " સબ્દ.

પૂસગિરિ. પું (પૂષ્પગિરિ) એ નામના એક જૈન મુનિ.

પૂસનંદ. } પું (પૂષ્પનંદ) પૂષ્પનંદ નામે
પૂસનંદિ. } (પૂષ્પનંદિ) એક યુવરાજ.

પૂસફલી. સ્ત્રી૦ (પૂષ્પફલી) કુખમાં-કોઈ-કોઈની વેદકી.

પૂસમાણ્ય. પું (પૂષ્પમાનક) જ્યોતિષીદેવતા વિશેષ; એ નામના ગ્રહાધિપાયક દેવ.

પૂસમાણ્ય. પું (પૂષ્પમાનક) મણિનું એક જાતનું લક્ષણ. (૨) મંગલપાઠક; ભાટ ચારણ વગેરે.

પૂસમિત્ત. પું (પૂષ્પમિત્ર) આર્યરક્ષિતસૂરિના પુષ્પમિત્ર નામના શિષ્ય.

પૂસમિત્તિય. ન૦ (પૂષ્પમિત્તીય) એ નામનું જૈન મુનિઓનું એક કુળ.

પૂસા. સ્ત્રી૦ (પૂષ્પા) મહાવીર સ્વામીના જીઠા કુંડાક્રોડિય શ્રાવકની સ્ત્રીનું નામ.

પૂહ. પું (પ્રોહ) વિચાર; મીમાંસા.

પેઞ્ઞ. પું (પેઞ્ઞ) હાથીની પુંછડીનો મૂળ ભાગ.

પેઞ્ઞ. ત્રિ૦ (પેતૃક) પિતા સંબંધી.

પેઞ્ઞણ્ય. ન૦ (પેત્રણક) ખેલ; તમારો.

પેઞ્ઞણ્યા. સ્ત્રી૦ (પેત્રણ) પડિલેહણનો પર્વાય સબ્દ; નિરીક્ષણ; અવલોકન.

પેઞ્ઞ. ઘ૦ (પ્રેત્ય) મરીને જન્માંતરમાં જતું તે; પરલવ.

પેઞ્ઞમવ. પું (પ્રેત્યમવ) મરીને જન્મવું; બીજો અવતાર; પુનર્જન્મ.

પેઞ્ઞમાવિષ્ય. ત્રિ૦ (પ્રેત્યમાવિક) જન્માંતર સંબંધી.

પેઞ્ઞજ્ઞા. સ્ત્રી૦ (પ્રેત્રણ) જોતું તે; નિરીક્ષણ.

પેઞ્ઞજ્ઞાધર. ન૦ (પ્રેત્રણાદ્રહ) જેમાં બેસી વનનાં કે નાટકનાં દસ્તો જોઈ શકાય તેવું ધર; પ્રેક્ષાધર.

પેઞ્ઞજ્ઞિજ્ઞ. ત્રિ૦ (પ્રેત્રણીય) જોવા યોગ્ય.

પેઞ્ઞ. સ્ત્રી૦ (પ્રેત્રા) જોતું; નિરીક્ષણ કરવું.

પેઞ્ઞાધર. ન૦ (પ્રેત્રાદ્રહ) મુખમણ્ડપ આગળની પટથાળ; પ્રેક્ષાધર; નાટક વગેરે જોવાનું સ્થાન.

પેઞ્ઞ. ત્રિ૦ (પેઞ્ઞ) અતિશય પ્રિય; વહાણું.

પેઞ્ઞ. ન૦ (પેઞ્ઞ) પીવા લાયક-દૂધ વગેરે પદાર્થ.

પેજ. પુ. નં (પ્રેમન્) પ્રેમ; સ્નેહ; રાગ.

પેજદંસિ. ત્રિ. (પ્રેમદંશિન્) અનુરાગી.

પેજવત્તિયા. સ્ત્રી. (પ્રેમવત્તિ) પ્રેમનિમિત્તક
મૂર્છા; માયા કપટાદિ લોભથી ધનાદિકની
મૂર્છા.

પેજા. સ્ત્રી. (પેયા) એક પ્રકારની પીવાની
વસ્તુ.

પેટ. નં (પેટ) પેટ; ઉદર.

પેટવેયણા. સ્ત્રી. (પેટવેદના) પેટપીડ; પેટનો
દુખાવો.

પેઢા. સ્ત્રી. (પેઢ) પેટી. (૨) કોઇ સાધુ
ગોશ્વરીને માટે પેટીને આકારે અભિગ્રહ
ધારણ કરે એટલે કે પેટીને આકારે
આરે દિશામાં આરે ખુલ્લે ગોશ્વરી કરે તે,
ભિક્ષાના અભિગ્રહનો એક પ્રકાર.

પેઢી. સ્ત્રી. (પેઢ) પેટી, મજૂસ.

પેઢ. નં (પીઢ) બાળેઠ. (૨) એટલો.

પેઢાલ. પુ. (પેઢાલ) પેઢાળ નામે ભાષિ
આઠમા તીર્થકર. (૨) નં એક ઉદ્ધાન.

પેઢાલપુત્ર. પુ. (પેઢાલપુત્ર) પેઢાળ નામના
વિદ્યાધરનો પુત્ર. (૨) અણ્વતરોવવાઇ
સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના આઠમા અધ્યયનનું
નામ. (૩) કાકદી નગરી નિવાસી ભદ્રાસાર્થ-
વાહીના પુત્ર (૪) ભરતખડના આઠમા
ભાવી તીર્થકર. (૫) ભગવાન પાર્શ્વનાથના
સત્તાનમાં ઉત્પલ થયેલ એક જૈન મુનિ.

પેઢિયા. સ્ત્રી. (પીઠિકા) માંચી; માંચડી
(૨) પેટથી; ચોતરો; પ્લાટકાર્મ. (૩)
જ્યાં ઇન્દ્રકીલિકા-કમાડ અટકાવવાનું સા-
ધન રહેતું હોય તે સ્થાન.

પેઢી. સ્ત્રી. (પીઠિકા) પીઠીયું.

પેળી. સ્ત્રી. (પ્રેળી) હરિણીનો એક
પ્રકાર.

પેમ પુ. નં (પ્રેમન્) આસક્તિ; પ્રીતિ.

પેયકાઠ્ય. પુ. (પ્રેતકાઠ્યિક) વ્યંતર દેવતાની
એક જાત.

પેયદેવકાઠ્ય. પુ. (પ્રેતદેવકાઠ્યિક) શકે-
ન્દના લોકપાળ જમની આરા માનનાર
દેવતાની એક જાત. (૨) પ્રેત દેવતાનું;
પ્રેત સમૂહી.

પેયા. સ્ત્રી. (પેયા) મ્હોટી કાહલી; વાદ્ય
વિશેષ.

પેયાલ. નં () વિચાર. (૨) પ્રમાણ;
માપ. (૩) સાર; રૂઢરૂઢ. (૪) પ્રધાન;
મુખ્ય.

પેયાલણા. સ્ત્રી. () પ્રમાણ કરવું;
માપવું.

પેયાલુય. ત્રિ. () વિચારિત.

પેરન્ત. નં (પર્યન્ત) છેડા; અન્ત.

પેરણ નં (પ્રેરણ) પ્રેરણા. (૨) ઠપકા.

પેલવ. ત્રિ. (પેલવ) મૃદુ; કામળ. (૨)
પાતળ; કૃશ. (૩) સૂક્ષ્મ; લઘુ.

પેલુ. સ્ત્રી. (પેલુ) રૂની પૂણી.

પેલુકરણ. નં (પેલુકરણ) પૂણી બનાવવાનું
એક સાધન; સળી આદિ.

પેલુગા. સ્ત્રી. (પીલુકા) એ નામની વન-
સ્પતિ; પીલુ.

પેલુમ્મ. પુ. (પ્રેલ) અણ્વતરોવવાઇ સૂત્રના
ત્રીજા વર્ગના ચોથા અધ્યયનનું નામ.
(૨) કાકદી નગરી નિવાસી ભદ્રાસાર્થ
વાહીના પુત્ર.

પેલુણ. નં (પ્રેણ) પ્રેરણા કરવી; કામ
કરાવવું.

પેલુય. પુ. (પેલ્લ) ભગવાન મહાવીરની
પાસે દીક્ષા લઇ અનુતર વિમાનમાં
ઉત્પલ થયેલ એક જૈન મુનિ.

પેલ્લિય. ત્રિ. (પ્રેલિ) ધકેલાપેલુ.

પેસ. નં (પેસ) સિંધ દેશમાંના પેસ
જાતના સૂક્ષ્મ ચામડીવાળા પશુના ચામ-
ડાની બનાવટનું વસ્ત્ર.

પેસ. પુ. (પેસ) સિંધ દેશમાં થતી એક
પશુ જાત.

પેસ પુ. સ્ત્રી. (પ્રેય) નોકર, આકર
 પેસણ ન. (પ્રેય) મોકનવુ
 પેસણ ન. (વિપણ) પીસવુ તે
 પેસણ ન. () કાર્ય, પ્રયોજન
 પેસણકારિયા સ્ત્રી. (પેયણકારિકા) ચન્દન
 વગેરે પીસનારી-ધસનારી દાસી
 પેસણકારી સ્ત્રી. (પ્રેયણકારિણી) સદેશો
 પહોચાડનારી દાસી
 પેસપરિચામ્ર ત્રિ. (પ્રેયપરિચામ્ર) આવકની
 નવમી પડિમા આદરનાર આવક કે જે
 નવ માસ સુધી નોકરની પાસે પશુ આ
 રણ કે કામકાજ કરાવે નહિ
 પેસલ ત્રિ. (પેશલ) મનોહર સુદર (૨)
 ન. પેસલ નામના પશુના કીણા કપાની
 બનાવટનું વસ્ત્ર
 પેસલય ન. (પ્રેય) મોકલવુ.
 પેસારમ. પુ. (પ્રેયારમ) આર પાસે આ-
 રણ કરાવવો તે
 પેસિય ત્રિ. (પ્રેયિત) મોકલેલ
 પેસિયા સ્ત્રી. (પેયિકા) દળનારી, પીસનારી
 પેસિયા, સ્ત્રી. (પેયિકા) શેરડી વિગેરેની
 કાતળી, ચીર. (૨) ખડ, ટુકડા
 પેસી સ્ત્રી. (પેસી) માસની પેસી-કકડો
 (૨) ગર્ભની ત્રીજા અઠવાડીયાની સ્થિતિ,
 પાણીના પરપોટામાથી ગોટલાની માફક
 માસપિંડ રૂપે ગર્ભનો આકાર બધાષ તે
 પેસુણ } ન. (પેગુલ) ચાડી ચુગલી
 પેસુન }
 પેસ્ટ પુ. (પ્રેય) નોકર આકર, સેવક
 પેહણ ન. (પ્રેયણ) જોતુ, દેખવુ
 પેહણયા સ્ત્રી. (પ્રિયા) દામ્નુ.
 પેહમિત્ર ત્રિ. (પ્રેક્ષીય) દેખવા મેળ
 પેહા સ્ત્રી. (પ્રેહા) અનુભવથી વિચાર
 કરવો તે (૨) આસન શબ્દારિક જોઇ
 પુછને વાપરના તે, અપમના ૧૭ પ્રમર
 મનો એક (૩) દોર દનાવના કાઉસગ

કરવો તે, કાઉસગનો ૧૯ મો દોષ (૪)
 શુદ્ધિ મતિ. (૫) ચિ તન (૬) નિરીક્ષણ
 પેહિ ત્રિ. (પ્રેક્ષિત) નિરીક્ષણ
 પેહિય ન. (પ્રેક્ષિત) કટાક્ષભરી રીતે
 જોતુ તે
 પેહુણ ન. (પ્રેક્ષિત) મોરના પીછા, મોરપીંછ
 પોહ્ય ત્રિ. (પોતિત) નિમમ, કુબેલુ (૨)
 સ્પન્દિત
 પોઈ પુ. (પોતી) પોષ, વનસ્પતિ વિશેષ
 પોહ ન. (પોહ) વિકાસ ન પામેલુ કમળ
 પોહણ પુ. (પોહક) વનસ્પતિ વિશેષ
 પોહરી સ્ત્રી. (પોહરી) જમ્બુદ્વીપના મેરૂની
 ઉત્તર કચ્છ પર રહેનારી એક દિશાકુ
 મારી દેવી
 પોહરીકિણી સ્ત્રી. (પુહરીકિણી) દક્ષિણ
 દિશાના અજનક પર્વતની પુહરીકિણી
 નામની વાવ (૨) એ નામની એક
 નગરી
 પોહરીય પુ. (પુહરીય) સ્વયમકાગચત્રના બી
 ના શુતરકન્ધના પહેલા અધ્યયનનું નામ
 (૨) પીછાની પાખોવાળુ પક્ષી (૩) પોણ
 કમળ (૪) સાતમા દેવલોખનું એક વિ
 માન (૫) કુહરીક અને પુહરીકના
 અધિકારનાળુ સાતાસુતનું ૧૯ મુ અ
 ધ્યયન
 પોહવદ્ધિયા સ્ત્રી. (પુહવદ્ધિકા) જેન
 મુનિ ગણુની એક શાખા
 પોક્ક ત્રિ. () આગના જાગમા
 ઉત્ત અને વચ્ચમા નમેલી એવી નાસિકા
 પાક્ક પુ. (પોક્ક) એ નામનો એક અ
 નાર્ય દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમા રહેનાર
 પાક્કર ન. (પુક્કર) કમળ (૨) કમળ
 જેતુ એક વાછત્ર (૩) તે વાછત્ર વ
 ગાડનાની કળા
 પાક્સરિણી સ્ત્રી. (પુક્સરિણી) કમળવાળી
 વાવ (૨) કમળની વેન

पोत्तिया. स्त्री० () आर धन्विप्रवाणा
छवनी ओके मत.

पोत्तिया. स्त्री० (पोत्तिका) मोहपति; मुग्ध
वस्त्रिका.

पोत्ती. स्त्री० (पोत्ती) मोहवानी साडी;
घोती. (२) नानु वस्त्र; लुगडानो ककडे.

पोत्तुल्लय. पु० स्त्री० (पुत्तुल्लिका) पहेरवानु
वस्त्र.

पोत्थ. पु० न० (पुत्त) वस्त्र. (२) पुस्तक.
(३) ताडपत्र. (४) लेखकर्म, भाटी वजे-
रथी अनावेक पुतणा वजेरे.

पोत्थकम्म. न० (पुत्तकम्मन्) वस्त्र तथा
पुस्तकनी अनावट.

पोत्थकार. वि० (पुत्तकार) पुस्तकना सिद्ध,
उपर छविका अनावनार.

पोत्थग. } न० (पुत्तक) पुस्तक; पोथी;
पोत्थय. } मोपडी.

पोत्थयगाह. वि० (पुत्तकगाह) पुस्तक
धरनार.

पोत्थरयण. न० (पुत्तकल) सखाभदेवतानुं
रानसमान ओके पुस्तक के जेभां देव-
नीति-देवताना कुणधर्म संजधी ज्ञान छे.

पोत्था. स्त्री० (पोत्था) भूलापति.

पोत्थार. पु० (पुत्तकार) लेखक; लकीया.

पोम्म. न० (पम) कमण.

पोय. पु० (पोत) वहाथ. (२) अनुष्ण, पशु,
पक्षी आदिनु जन्मुं. (३) न० वस्त्र.

पोयग. पु० (पोतक) जन्मुं.

पोयगपुर. न० (पोतगपुर) ओ नामनुं ओके
आसीन शहरे.

पोयय. वि० (पोतक) लुओ "पोतय" शब्द.

पोयय. पु० (पोतक) लुओ "पोय" शब्द.

पोया. स्त्री० (पोया) वाघ निक्षेप.

पोयार. स्त्री० (पोयकी) पक्षिपु. (२) पक्षी
संजधी विद्या.

पोयाल. पु० (पोतक) भृग आदिनु जन्मुं.

पोर. पु० न० (पर्वन्) गांठ; वेढा. (२) शे-
रडी वजेरे.

पोरग. पु० न० (पर्वक) शेरडी वजेरेनो
साडी.

पोरपरिगह. वि० (पर्वपरिगह) अंगुष्ठनो पर्व
अने प्रदेशिनी आंगणीनुं कुपडाणुं करीअ
तेभां जराजरा समाध जय तेदकु.

पोरवीय. वि० (पर्वबीज) गांठ वाववाथी
उगे ते; शेरडी वजेरे.

पोराण. वि० (पुषण) लुनुं; पुरातन.

पोराणिय. वि० (पौराणिक) धडाकाणनुं;
आसीन.

पोरिसिअ. पु० न० (पौरसिक) पोरसी-अहरे
संजधी पन्थआथु; पोरसी मोविहार.

पोरिसी. स्त्री० (पौरसी) पडोर; दिवस
अथवा रात्रिनो मोथो भाग. (२) वि०
पुश्प प्रभावे लांछुं. (३) पुश्पनी छाया.
(४) ओके पडोरना मोविहारना पन्थआथु
करवा ते.

पोरिसीमंडल. न० (पौरसीमण्डल) २६
उत्क्रांशिक सूत्रमानुं १७ म.

पोरिसीय. वि० (पौरसिक) पुश्प प्रभाथु;
पुश्प परिमित.

पोरस. न० (पौरस) पडाति-पाणानो समूह.
(२) आकर. (३) अत्यन्त बृद्ध पुश्प.

पोरेकस. न० (पौरकस) नगर-शहरेनुं रक्षाथु
करवानी कणा.

पोरेवच. न० (पौरस्य) नगरनुं अधिपति-
पथु; अजेसरपथु.

पोलास. न० (पोलास) पोलासपुर नगर.

पोलासपुर. न० (पोलासपुर) जयां देवकीछनो
जन्म थयो हतो ते नगर.

पोलासाद. न० (पोलासाद) श्वेतविद्या
नगरनुं ओके जेत.

पोर्लिन्दी. स्त्री० (पुलिन्दी) ओके जतनी
निधि.

પોહ. } ત્રિં () ખાલી; અન્ય;
પોહક. } પોહ.
પોહક. પું () એ નામનો કન્દ.
પોસ. પું (પોસ) મળદાર; પુંદો ભાગ;
અપાન પ્રદેશ. (૨) કિંગ; ઉપરથ.
પોસ. પું (વૌપ) પોસ મહિનો. (૨) પોપક;
પુષ્ટિકારક.
પોસક. પું (પોસક) જનનેન્દિય; ઉપરથ.
પોસન. ત્રિં (પોક) પુષ્ટિકારક. (૨) પા-
લન કર્તા.
પોસણ. નં (પોસ) અપાન; ગુદા.
પોસણ. નં (પોણ) પોપથ કરતુ તે. (૨)
પુષ્ટિ. (૩) ત્રિં પોપથકર્તા.
પોસણયા. સ્ત્રી (પોણ) પોપથ કરતુ. (૨)
ભરથુપોપથ.
પોસય. નં (પોસક) જુઓ “ પોસ ”
શબ્દ.

પોસંહ. પું નં (વૌપ) આવકનું અગીયારમું
ત્રત-પોપો.
પોસહપહિમા. સ્ત્રી (વૌપપ્રતિમા) આવકની
ચોથી પહિમા.
પોસહસાલા. સ્ત્રી (વૌપસાલા) પોપથકર્તા
કરવાની શાળા-સ્થાન.
પોસહિય. ત્રિં (વૌપથિક) પોપથ કરનાર.
પોસહોવવાસનિરમ. ત્રિં (વૌપથોવવાસનિરમ)
આવકની ચોથી પહિમા કરનાર આવક
કે જે પાછળી નથ પહિમા સહિત આક્રમ
વગેરે પરને દિને ચાર મહિના સુધી
પોપથ કરે.
પોસિય. ત્રિં (વૌપથ) પાળીપોળી ઉછેરેલ.
પોસી. સ્ત્રી (વૌપી) પોપમાસની પુનેમ.
પોહ. પું () જાણુનો પોદળો.
પોહત્ત. નં (વૌપત્ત) જાણપણું; વિસ્તાર.
પોહત્તિય. નં (વૌપત્ત) અન્યેકપણું. (૨)
પૃથક્ત સંબંધી.

ફ.

ફંદન. નં (ફંદન) અલન; આલન.
ફંદિય. ત્રિં (સ્પન્દિ) ચોકુક આલેશ; ચેષ્ટા
કરેલ.
ફમ્. સ્ત્રી (ફમ્) બીજા તીર્થકરની
પ્રથમ સામી.
ફમ્ગુ. પું (ફમ્ગુ) ફાગથ મહિનો.
ફમ્ગુળી. સ્ત્રી (ફાત્ગુલી) પૂર્વાશ્વિની
તથા ઉત્તરાશ્વિની નક્ષત્ર. (૨) ફાગથ
મહિનાની પુનેમ. (૩) સાચિણીપિયા
નામના આવકની સ્ત્રી.
ફમ્મિત્ત. પું (ફમ્મિત્ત) એક મુનિનું
નામ.

ફમ્મુરમ્મિય. પું (ફમ્મુરમ્મિય) એ નામના
એક જે ને મુનિ.
ફઠા. સ્ત્રી (ફઠા) સાપની ફેણ.
ફઠાડોવ. પું (ફઠાડોવ) ફેણ વિસ્તારવી
તે; ફેણ ચાપવી તે.
ફઠ. નં (ફઠ) આત્માની શાન જોવાતિને
બહાર નિકળવાનું સ્થાન. (૨) કાદવનો
પિંડો.
ફઠગ. } પું (સ્પંક) આકાશ પ્રદેશની
ફઠય. } એક શ્રેણિના અસંખ્યાતમા
ભાગ જેટલી વર્ગશાનો એક સ્પર્ધક થાય
છે. (૨) કટકા; કટકો.
ફઠાફઠિ. ચં (ફઠાફઠિ) મુનિનો એક
ભાગ ફઠક; એક મુનિવચ્ચેની સરદારી

नीचे रहेला साधुओं केगा यधने भ-
णाभा गोठवाध रहे ते
फण. पु० (फण) सर्पनी ईष्ट
फण्ण पु० (फण्ण) कश्चयी, ईष्टी.
फण्णज्ज पु० () वनस्पति विशेष.
फणस्स पु० (फण) इनस्सनु आउ (२) इ
नस्सनु इण
फणा सी० (फणा) सर्पनी ईष्ट
फणि पु० (फणि) सर् (२) तेवीसभा
तीर्थेकरनु ला०-अिह
फणिद्र पु० (फणीन्द्र) ईष्टवाणो सर्प
फणिध पु० (फणिपति) शेषनाम
फणिह पु० (फणिह) भाषाना वाण ओ
जवानु साधन, अगसी
फणुज्जय पु० (फणुज्जय) ओ नामनी ओके
दरित वनस्पति
फणोज्जा सी० (फणोज्जा) वनस्पति विशेष
फण्य न० (फण्य) दास
फण्ण पु० (फण्ण) इरसी, केशमी
फण्णुपाम पु० (फण्णुपाम) परशुराम नामनी
ओके अणि
फणिस पु० (फण) स्पर्श
फणिसय न० (फणिस) स्पर्शेन्द्रिय
फणिहा सी० (फणिहा) आध
फणिस त्रि० (फण) कर्कश, कठिन (२) पु०
कठिनस्पर्श (३) न० निधुर अण्णु,
क्रेर वयन
फणस्स पु० (फण) } कुषार.
फणस्स पु० (फण) }
फणसिया सी० (फणसिया) कर्कशता, निधुरता
फण. पु० न० (फण) वृक्षादिना इण (२)
परिष्कार (३) कष्टपण वस्तुनी प्राप्ति
(४) कार्य (५) साराय (६) अग्रभाग.
फण पु० (फण) पाणीय (२) पटो
(३) अरिसानो काय (४) शूल विशेष,
दास (५) पान

फलजंमग पु० (फलजंमग) इण्णलज,
जलक देवतानी ओके अत
फलविट्ठिय. पु० (फलवृत्त) त्रय ध्मिय
वाणा छुपनी ओके अत
फल्य न० (फल) पाणीय (२) दास
फलह. न० (फल) भोटु पाणीय
फलास्स. पु० (फलास्स) भय विशेष
फलिय न० (फलिक) स्फटिक भण्ड, ओके
अतनो पारदर्शक पत्थर
फलिय पु० (फलित) इण्णोयी युक्त, इण्णु
फलियरयण न० (फलिकल) स्फटिक रत्न
फलिट्ठ न० (फलिह) पाटीय, लाकानी
तप्ती
फलिट्ठ. पु० (फलि) भोगण, पारलु अ
टकाववानो दाउ (२) स्फटिक जेनु २५२०
अत करणु
फलिट्ठ न० (फल) पाणीय, आउडे
फलिट्ठ. पु० (फलिक) स्फटिक नामनु रत्न,
कठिन पृथ्वीना ओके प्रकार (२) आकार
(३) स्फटिकना जेनु निर्माण अत करणु
(४) नास्तो वगेरे (५) रत्नप्रका पृथ्वी
ना ओके स्फटिकभय अण्ड.
फलिट्ठकूट पु० (फलिककूट) गृध्रभादन
पर्वतना अत इटमानु पाययु इट-
शिभर
फलिट्ठवईसय. पु० (फलिकावतक) ओ
नामनु अशान देवलोकेना छेदनु ओके
विमान
फलिट्ठा सी० (फलि) अर्थवा, आगगीओ
फलिट्ठा सी० (फलि) आध.
फलोवय त्रि० (फलोप) इण सद्धित
फलु त्रि० (फल्य) सुतरना कपडा
फाई सी० (फाति) वृद्धि, वधारो. (२)
कार्ति, प्रसिद्धि
फाईकय. त्रि० (फाईतीकय) इनायेव, प्रसिद्ध
योग

કાચુણ. પું (કાચુન) કાચુન માસ.
 કાચિય. વિં (સ્કાટિ) } કાચેલું; ચી-
 (પાટિ) } રેલું.
 કાચિય. પું નં (કાચિત) લીલો ગોળ.
 (૨) કયાય; ઉકાળેલો રસ.
 કાચ. વિં (સ્કીત) જુદ. (૨) વિસ્તીર્ણ.
 (૩) ખપાત.
 કાચિય. નં (વાલ્ય) મર્મભેદક વાડય;
 કોર ભાપા.
 કાલ. પું નં (કાલ) પાટીયું. (૨) એક
 ગતની લોટાની લાંબી કોથ.
 કાલણ. નં (સ્કાલ) ફાલુ; કાપુ;
 ગીરું.
 કાલિય. પું (સ્કાલિક) રફટિક રતન.
 કાલિય. વિં (સ્કાલિત) કાલેલું; ચીરેલું.
 કાલિય. નં (કાલિક) વસ્ત્રનું કાળ; પ-
 નાપને કકડો. (૨) કલાલીન; એક પ્રકાર
 રત્ન વસ્ત્ર.
 કાલિહ. પું (સ્કાલિક) રફટિક રતન વિશેષ.
 કાસ. પું નં (સ્કા) સ્પર્શ; અડકતું તે.
 (૨) સ્પર્શ; ત્વગિન્દ્રિયનો વિષય; શીત,
 ઉષ્ણ, સ્નિગ્ધ, લુકબ, કર્કશ, ક્રોમળ,
 લઘુ, ગુરુ, એ આઠ સ્પર્શ. (૩) દશ
 મશકાદિનો પરિસક. (૪) સ્પર્શેન્દ્રિયના
 વિષયનો ક્ષયોપશમ. (૫) ગુરુ સ્થિતિનો
 સંબંધ. (૬) સ્પર્શ નામનો પ્રદ. (૭)
 શરીરની આમડી. (૮) કુઝાનું આવડું તે;
 (૯) શબ્દ આદિ વિષય.
 કાસઘ્ર વિં (સ્પર્ક) સ્પર્શ-અનુક્રમ
 કરનાર; સેવના કરનાર.
 કાસણ. નં (સ્પર્ક) સ્પર્શ દિવ્ય; પાત્ર
 દિવ્યમાંની એક.
 કાસણયા. } સ્ત્રી (સ્પર્ક) સ્પર્શ ક્રિયા.
 કાસણ. }
 કાસનામ. નં (સ્પર્ક) સ્પર્શ નામ;
 નામકર્મની એક પ્રતિ.

કાસપરિણામ. વિં (સ્પર્કપરિણામ) કંઈનું
 ક્રોમળ થતું અને ક્રોમળનું કંઈનું થતું
 તે; સ્પર્શનું પરિણમવું.
 કાસપરિવાર. પું (સ્પર્કપરિવાર) સ્પર્શ-
 માત્રથી વિષય સેવન કરી વિકાર-શમા-
 વનાર.
 કાસપરિવારણા. સ્ત્રી (સ્પર્કપરિવારણ) સ્પ-
 ર્શથી મૈથુન સેવનું તે.
 કાસિન્દ્રિય. નં (સ્પર્શેન્દ્રિય) સ્પર્શેન્દ્રિય;
 શીતઉષ્ણજાણનાની શક્તિવાળી ત્વગિન્દ્રિય.
 કાસિય. વિં (સ્પર્ક) સ્પર્શ કરેલ.
 કાસિય. વિં (સ્પર્ક) સ્પર્શ કરનાર.
 કાસુ. વિં (પ્રાસુ) }
 કાસુ. વિં (પ્રાસુ) } ઇવરકિત; અચેત
 કાસુ. વિં (પ્રાસુ) } નિદ્રોપ.
 કિટ્ટ. સ્ત્રી () માઁ; રસ્તો.
 કિટ્ટિય. વિં () છુંડ પડેલ. (૨)
 બુંડ પડેલ; બંધ થયેલ; પનિત.
 કિપ્પિસ. નં () ફેફસાં.
 કુંકુમા. સ્ત્રી () અગ્રવાનો અગ્નિ.
 કુક્ણાસ. } વિં (કોમળામ) જેના
 કુક્ણાસ. } નાકની ટોચ લાંબી અને
 ઉંચી હોય તે; લાંબા અને ઉંચા નાકવાળો.
 કુક્કિય. વિં (કુક્ક) કુતકાર કરેલ.
 કુક્કુમા. વિં () અલગ અલગ-
 છટા છટા રોમવાળો.
 કુક્કિ. } વિં (સુક્કિ) કાલેલું; ચીરાઈ
 કુક્ક. } મચેલું. (૨) વિનંદ.
 કુડ. વિં (કુડ) સુદ; પ્રકટ. (૨) ઉગ-
 રેલું; નિકળેલું. (૩) મુત્રથી સ્પર્શ કરવાયેલું
 હોય તે. (૪) પું વ્યક્ત સ્ખલ.
 કુડ. વિં (કુડ) સ્પર્શ કરેલ; અડેલ. (૨)
 મુખાદિ ભોગવેલ.
 કુડળ નં (કુડ) કુદર; નીરાત.
 કુડા. સ્ત્રી (કુડ) મદોદરના કંઈ અ-
 નિશાળની ચોથી આમપદિયા.

કુઢા સીં (કપડ) સાપની ફેણ
કુઢાફયા સીં ((રફનીકા) એક દેવીનું
નામ
કુઢિય. ત્રિં (સ્ફુટિત) ફાટેલ, પુટેલ.
કુર પું (સ્ફુર) શસ્ત્ર વિશેષ
કુરણ. નં (સ્ફુરણ) ફેરકડું
કુરુ ત્રિં (ફુલ) ઉડેલું, ખીલેલું
કુરુ પું (ફુલ) સીંકડું, ફૂલની આ-
કૃતિયાનું કપાળનું ધરેણું
કુલયા સીં (ફુલ) એક જાતની વેલ.
કુલિયા પું (સ્ફુલિત) અગ્નિના તણખા
કુલિય ત્રિં (ફુલિત) વિકસિત.
કુસ પું (સ્વર્ણ) રૂપરંગ, આડકતું તે
કુસણ. નં (સ્વર્ણ) રૂપરંગ કરવો
કુસણા સીં (સ્વર્ણ) રૂપરંગ કરવો
કુસાધિત્ર. ત્રિં (સ્વર્ણ) રૂપરંગધેલ,
અડેલ
કુસિય પું નં (કુસ) ઊડા
કુસિય નં (કુસ) રૂપરંગ કરવો
કુસિયા સીં (કુસ) જળ બિન્દુ (૨)
એક જાતની વેન
ફેડયા નં (સ્ફટન) પડવું

ફેડયા. સીં (સ્ફટા) ફાડીતોડી નાખવું
ફેડિય ત્રિં (સ્ફટિત) ફાડી નાખેલ, ચીરી
નાખેલ
ફેણ પું (ફેન) શીણ
ફેણમાલિયી સીં (ફેનમાલિની) મહાવિ
દેહના વપ્રાવતી રિજ્યની પૂર્વ સરહદ
ઉપરની મહાનદી
ફેણમાલિયા. પું () ધાન્યની નીચેનો
ભાગ
ફોડ. પું (સ્ફોટ) ફોડના (૨) ત્રિં ભક્ષક
ફોડયા. નં (સ્ફોટ) ભૂમિ આદિ ફોડવી
તે (૨) દાગ શાક આદિને વધાર આપવો તે
ફોડિ સીં (સ્ફોટિ) પૃથ્વી ફોડવી-
ખોદવી તે
ફોડીકમ્મ નં (સ્ફોટકમ્મ) ભૂમિ આદિને
ખોદવાનો આપાર કરવો તે, પદર કર્માં
દાનમાનો એક
ફોફલ. નં (પૂળલ) સોપારી
ફોફસ નં (ફોફમ) શરીરનો એક અનયન,
ફેફસું
ફોફી સીં (ફોફી) એ નામની એક
વેલ

વ.

વડલ પું (વડ) મકુલપક્ષ, બોનસરી-
વરગોલીનું ઝાડ કે જેની નીચે રા મા
તીર્થકરને કેવળજાન ઉપનયન હતું (૨)
નં બકુલનું ફૂલ
વડમ. પું (વડ) શરીર તથા ઉપનયનની
ગોખા કરતા મૂળ યુદ્ધોદય લગાડી ચારિત્રને
મીન કંગાઠ સાધુ (૨) એ નામનો

એક દેશ (૩) ત્રિં બકુલ દેશનો
રહેવાસી
વડસિયા સીં (વડસિય) બકુલ દેશના
ઉત્પત્ત થયેલી ઘસી
વંદિગાણ નં (વંદિગાણ) કાઢને હુંગીને
કેદ કરવો તે.
વંધ પું (વંધ) બાધવું (૨) છવ પ્રદેશ
અને કર્માં પુરુષનો ક્ષીર નીરની પેઠે

થનો સંયંધ; નવ તત્ત્વમાંનું આક્રમ્ય તત્ત્વ.

(૩) પત્રવણના ત્રીજા પદના પચ્ચી-

સમા દારનું નામ. (૪) સંયોગ. (૫)

બેડી આદિનું બંધન. (૬) લેપ.

વંધવ્ય. } વિ. (વન્ધક) બાંધનાર; કર્મ-
વંધવ્ય. } બન્ધ કરનાર.

વંધવિતિહેસ. પુ. (વન્ધવિત્યુદેશ) પત્ર-
વણાસત્રના એક ઉદેશનું નામ.

વંધણ. ન. (વન્ધન) બંધન; બંધ. (૨) શ-
રીરનું બન્ધારણ. (૩) જન્મ મરણ. (૪)
નાવાનું બન્ધન. (૫) ઔદારિક, વૈકિય
આદિ પાંચ શરીરનાં પુદ્ગળોનું જોડણ-
મેળ. (૬) રાનાવરણીય આદિ આઠ કર્મનું
બન્ધન. (૭) કૃત્તનું બીજું. (૮) આઠ
કર્મ અને તેના હેતુઓ. (૯) જેથી કર્મનો
બન્ધ થાય તે અધ્યવસાય; આઠ કરણ-
માંનું એક.

વંધણનામ. ન. (વન્ધનામન) બન્ધન નામે
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ.

વંધણયા. સ્ત્રી. (વન્ધન) બન્ધન.

વંધન. ન. (વધન) બાંધવું તે.

વંધય. વિ. (વન્ધક) કર્મ બાંધનાર.

વંધવ પુ. (વન્ધવ) સહોદર; ભાઈ. (૨) ભાયાત.

વંધાયિય. વિ. (વન્ધિત) બન્ધાવેલ.

વંધિસવ. ન. (વન્ધિસત) ભગવતી સત્રના
૨૬ મા સતકનું નામ.

વંધીસા. સ્ત્રી. () વાણિશીય; વાઝું.

વંધુ. પુ. (વન્ધુ) બાતા; ભાઈ.

વંધુજીયમ. પુ. (વન્ધુજીવક) બપોરીયાનું
ઝાડ. (૨) વર્ષાઋતુમાં થતો લાલ મુવાળો
આમરીવાળો છવડો, મેમભોલો.

વંધુદેસ. પુ. (વન્ધુદેશક) પત્રવણાસત્રના
ચોવિસમા પદના એક ઉદેશનું નામ.

વંધુમતી. સ્ત્રી. (વન્ધુમતી) અર્જુનમાલીની
ઓનું નામ. (૨) મરિનાથ તીર્થકરની
મુખ્ય સાધીનું નામ.

વંધુય. પુ. (વન્ધુક) બન્ધુકદેશ. (૨) ત્રિ.
તે દેશના રહેવાસી.

વંધુર. વિ. (વન્ધુર) સુંદર; રમણીક.

વંધુવતી. સ્ત્રી. (વન્ધુમતી) ૧૯ મા તીર્થ-
કરની મુખ્ય સાધી.

વંધુસિરી. સ્ત્રી. (વંધુસી) એક રાણીનું નામ.

વંમ. ન. પુ. (વમન) અભયર્થ. (૨)
અભિજિત નક્ષત્રનો અધિકાતા દેવતા.
(૩) પાંચમે દેવલોક. (૪) પાંચમા દેવ-
લોકનો સ્વામી-ઈશ્વર. (૫) બીજા બળદેવ
વાસુદેવનો પિતા. (૬) વર્તમાન અવસ-
ર્ણીના બારમા ચક્રવર્તી. (૭) મોક્ષ.
(૮) દિવસ રાતના ત્રીસ મુહૂર્તમાંનું નવમું
મુહૂર્ત. (૯) અઘણત ચક્રવર્તીના એક
મહેવનું નામ. (૧૦) રાતસ્વરૂપ આત્માનું
આશ્રયસ્થાન હોવાથી સિદ્ધસિવાનું બીજું
નામ. (૧૧) ૧૨ મા ચક્રવર્તીના પિતા.
(૧૨) અઘણામાંનું એક જુદા દેવલોકનું
વિમાન. (૧૩) અઘા; વિધાતા. (૧૪)
શાન્તિનાથજીના યક્ષનું નામ. (૧૫) એક
જેન મુનિનું નામ. (૧૬) સિદ્ધસિદ્ધા.
(૧૭) સત્ય અનુદાન. (૧૮) નિર્વિકલ્પ
મુખ.

વંમંડ. પુ. ન. (વમ્મનંડ) જગત.

વંમકંત. પુ. (વમ્મકાન્ત) એ નામનું એક
જુદા દેવલોકનું વિમાન.

વંમકૂટ. પુ. (વમ્મકૂટ) એ નામનું જુદા
દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) મદાકાન્ત
વિજયની પૂર્વે અને કન્ધમાવજ વિજયની
પશ્ચિમે આવેલો એક વખારા પર્વત.

વંમમુત્તિ. સ્ત્રી. (વમ્મમુત્તિ) અભયર્થનું રક્ષક.
(૨) અભયર્થનું રક્ષક કરવાને કિયાની
પેઠે બાંધવામાં આવેલી નવ વાડ.

વંમચારિ. વિ. (વમ્મચારિ) અભયર્થ ધારણ
કરનાર (૨) પુ. પાર્શ્વનાથના એ નામના
એક મળધર.

વંમચેર પુ. નં (વંમચર્ચ) અભચર્ચ, વિષય
ત્યાગ (૨) સપથ અનુષ્ઠાન (૩) જી
નેન્દ્રનુ શાસન, જીન પ્રવચન

વંમચેરગુત્તિ સી. (વંમચર્ચગુત્તિ) અભચર્ચના
રક્ષણ માટે યોગ્યતા ની ગુત્તિ-નામ

વંમચેરવાસ પુ. (વંમચર્ચવાસ) અભચર્ચમા
રહેતુ તે, અભચર્ચનું પાલન

વંમજોગ. પુ. (વંમજોગ) અભચર્ચ ધારણ
કરતુ તે

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનું જી
દેવલોકનું એક વિમાન

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) આહાણ, ચાર વળી-
માનો એક નળ

વંમમ્ભય વિ. (વંમમ્ભય) આહાણ
સમધી

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) અભદત નામના
આરમા ચક્રવર્તી (૨) ખીજ તીર્થકરને
પ્રથમ ભિક્ષા આપનાર

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) દેવતીનક્ષત્ર
આચાર્યના શિષ્યનું નામ

વંમમ્ભય સી. (વંમમ્ભય) એ નામની
એક શાખા

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) અભપ્રજા નામનું
જી દેવલોકનું એક વિમાન

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) પદ્મ-મંદિર માત્ર
જન્મનો આહાણ

વંમમ્ભય પુ. સી. (વંમમ્ભય) અભચર્ચ
પાળનાર (૨) અભચારી નામના પા
ર્થનાયના એક ગણધર

વંમમ્ભય નં. (વંમમ્ભય) એ જોન મુનિ
ડી

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનું જી
દેવલોકનું એક વિમાન

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) પાચમા દેવલોકનું
નામ (૨) પાચમા દેવલોકમા રહેનાર
દે

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) અભ
લોકાવતસક નામનું પાચમા દેવલોકનું
એક વિમાન

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) અભલોક નામે
પાચમા દેવલોક

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) પાચમા
દેવલોકનું નામ.

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) સકલ
લોકનો મુકુ ૩૫ હોનાથી સિદ્ધ શિ-
લાનું નામ

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનું જી
દેવલોકનું વિમાન

વંમમ્ભય વિ. (વંમમ્ભય) આત્મશાની

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનું જી
દેવલોકનું એક વિમાન

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનું જી
દેવલોકનું એક વિમાન

વંમમ્ભય. નં. (વંમમ્ભય) અભચર્ચથી થતી
પવિત્રતા.

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) રમ્યક વિજયની
મુખ્ય રાજધાની.

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) એ નામનું જી
દેવલોકનું એક વિમાન

વંમમ્ભય } સી. (વંમમ્ભય) આહી લિપિ (૨)
વંમમ્ભય } નકપલદેવ પ્રભુની પુત્રી કે જોને
પ્રભુએ આહી લિપિ શીખવી હતી

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) એ
નામનું જી દેવલોકનું એક વિમાન.

વંમમ્ભય. પુ. (વંમમ્ભય) અગ્નિ

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) અકુલ પ્રક્ષના
નામે કોઈ માણસનું પાડેલું નામ

વંમમ્ભય. સી. (વંમમ્ભય) અકુલ દેશની
ઉત્પત્તિ થયેલી દાસી

વંમમ્ભય પુ. (વંમમ્ભય) અગ્નિ

વંમમ્ભય વિ. (વંમમ્ભય) અગ્નિ સમધી

વંમમ્ભય સી. (વંમમ્ભય) અગ્નિ.

વજ્રમ્. વિં (વાજ) આશ્વવસ્તુ; અહારની વસ્તુ. (૨) અહારનું; ખીજાઓ ભણે તેવી રીતનું.

વજ્રમ્. નં (વજ્ર) અંધનું કારણ; પાશવો વાધુરાદિકનું અંધન.

વજ્રમ્. વિં (વજ્ર) અંધાપેલ.

વજ્રમંતય. વિં (વજ્રમાન) અધ્યમાન કર્મ-પુણ્ય; વર્તમાન કાળમાં અંધતાં કર્મ.

વર્જિત્ત્રાયણ નં (વાગ્રત્રાયણ) પૂર્વાપાદ નક્ષત્રનું ગોત્ર.

વરિસ. નં (વરિસ) માછલાને વિંધાને માટે વપરાતો લોદનો સળીઓ.

વરુદ્ધ. પું (વરુદ્ધ) નાનહો છોકરો; અલ્પચારી.

વત્તીસ. સ્ત્રીં નં (વાત્તિસ) બત્રીસ.

વત્તીસાવદ્ધ. } નં (વાત્તિસાવદ્ધ) બત્રીસ
વત્તીસાવદ્ધય. } પ્રકારનું; બત્રીસ પ્રકારે રચાયેલ.

વત્તીસામ્. વિં (વાત્તિસામ્) બત્રીસમુ (૨) નં પદર દિવસના લાગલાગટ ઉપવાસ.

વત્તીસિયા. સ્ત્રીં (વાત્તિસિયા) માણીના બત્રીસમા આગનું એક ધાન્ય માપવાનું માપ.

વત્તિ. પું (વત્તિ) નાભિની નીચેનો એક અંદરનો શરીર અવયવ; પેડું. (૨) છત્રનો મધ્યભાગ. (૩) પાણીની મસક.

વત્તિકર્મ. નં (વર્તિકર્મ) નખ તથા બગવાના રોમ-કેશ સમારવા તે. (૨) યોગની એક શારીરિક ક્રિયા કે જેથી શરીરના અંદરના અવયવો સાફ કરાય છે.

વવર. નં (વવર) બોર.

વવ. વિં (વવ) બંધાપેલ. (૨) છત્ર પ્રદેશની સાથે બંધાપેલ કર્મ. (૩) ગણપદ રૂપે રચાયેલ મુત્ર.

વવવજ્ઞ. વિં (વવવજ્ઞ) ફળવાણ.

વટીમક. પું (વટીમક) તાલ વિગેષ.

વઠ્ઠેલ્લગ. } વિં (વઠ્ઠ) હવની સાથે
વઠ્ઠેલ્લય. } સમ્યન્ધ કરેલ. (૨) અ-
હમ્ કરેલ.

વર્ણ. પું () પિતા; બાપ.

વર્ણ. પું નં (વર્ણ) વરાળ; બાફ.

વર્ણર. પું (વર્ણ) બર્ણર દેશ. (૨) વિં બર્ણર દેશ નિવાસી.

વર્ણરિયા. સ્ત્રીં (વર્ણરિયા) બર્ણર દેશની ઘસી.

વર્ણરી. સ્ત્રીં (વર્ણરી) બર્ણર દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી.

વરદ. પું (વરદ) ઉત્તરાપાદ નક્ષત્રનો સ્વામી દેવતા. (૨) નવમા મુહૂર્તનું નામ.

વરદકૂટ. પું (વરદકૂટ) અક્ષકૂટ વખતે પર્વતનાં ચાર કૂટમાંનું ખીચું કૂટ-શિખર.

વરર. પું (વર) બોર.

વરગ. પું (વરગ) બંદી; ધાન્ય વિરોધ.

વરટ. પું (વરટ) બંદી; ધાન્યની એક જાત.

વરદિ. } પું (વરદિ) બોર.

વરદિણ. }

વરક. પું () સાકડી, મુંઝા, ઇંડાણી, મુંચીયાં, મુપડાં, ઇંડાણી બનાવનાર.

વજ્ઞ. નં (વજ્ઞ) શરીરની શક્તિ; તાકાત; સામર્થ્ય. (૨) સેના. (૩) માનસિક શક્તિ. (૪) એ નામનો પીતરોક્ષ નગ-રીનો રાજા. (૫) દરેકેથી મુનિનું અપર-નામ. (૬) નન્દનવનના બગદરમાં વસનાર દેવ અને તેની રાગધાની. (૭) ઉપવાસ; વધાગ. (૮) દક્ષિનાગપુરનો રાજા. (૯) બધા નામનો એક રાગવિ. (૧૦) આત્મિક શક્તિ. (૧૧) નં પુષ્પિ. કા મુત્રના નવમા અપયવનું નામ.

વજ્ઞકૂટ. નં (વજ્ઞકૂટ) નન્દન વનનાં નવ કૂટમાંનું નવમું કૂટ-શિખર.

વજ્ઞયજ્ઞ. વિં (વજ્ઞ) પોતાની શક્તિ ન-બનાર.

વલ્લદેવ. પુ० (વલ્લદેવ) કૃષ્ણ વાસુદેવના
મહાતા ભાષ (૨) જંમુદ્રીપના ભરતખડમા
થનાર ૧૪ મા તીર્થકરના પૂર્વભવનુ નામ

વલ્લહ પુ० (વલીર્હ) બળદ

વલ્લભ. ત્રિ० (વલ્લભ) બલાબલ બાળુનાર

વલ્લભક્ત. પુ० (વલ્લભક્ત) દેવને માટે ભોજ
નનુ બળિધાન

વલ્લભદ્ પુ० (વલ્લભદ્) આવતી ચોવીસીના
સાતમા વાસુદેવ (૨) મહાબળ રાજનો
પુત્ર (૩) એ નામનો રાજા

વલ્લભદ્કુમાર. પુ० (વલ્લભદ્કુમાર) બળભદ્
કુમાર

વલ્લભિષ્ત. પુ० (વલ્લભિષ્ત) એક કુમાર.

વલ્લભિષ્ત ત્રિ० (વલ્લભિષ્ત) બળવાન (૨)
સૈન્યયુક્ત (૩) પુ० આઠમા મુર્તિનુ નામ

વલ્લભિષ્ત. ત્રિ० (વલ્લભિષ્ત) બળવાન

વલ્લભાડય ત્રિ० (વલ્લભાડય) સૈન્યમા લાગી
ગયેલ

વલ્લભીર્ય ન० (વલ્લભીર્ય) બળવીર્ય, પુર
વાગર

વલ્લભીર્ય પુ० (વલ્લભી) મૃગાશયી અને
બળભદ્ રાજનો પુત્ર કે જે મૃગાપુત્ર
નામથી પ્રસિદ્ધ છે

વલ્લભીર્ય પુ० (વલ્લભીર્ય) મેલ

વલ્લા સ્ત્રી० (વલ્લા) માણસની દશ દશાઓ
પૈની ચોથી દશા, ૩૧ થી ૪૦ વર્ષ
સુધીની ભરજીરાનીની અવસ્થા કે જેમા
શરીરનુ બળ ખીલી નીકળે છે

વલ્લા મ० (વલ્લા) બળાતમારથી

વલ્લાકા સ્ત્રી० (વલ્લાકા) બળની

વલ્લાગ પુ० (વલ્લાગ) મગનો

વલ્લાગા. સ્ત્રી० (વલ્લાગ) બળતી, પક્ષી નિશિય.

વલ્લાય. ત્રિ० (વલ્લાય) સપથથી પનિત થતા
મરજી નિપજે તે, બાગમરજીમાનું એક

વલ્લાયમરજી ન० (વલ્લાયમરજી) જુઓ “બ.
શાપ” શૃ૦૬

વલ્લાયા સ્ત્રી० (વલ્લાયા) બળતી

વલ્લાયાલોચ. પુ० (વલ્લાયાલોચ) મ્લેન્ડ લો-
કાનો એક દેશ

વલ્લાહક } પુ० (વલ્લાહક) મેધ (૨) બ-
વલ્લાહગ } ગલો
વલ્લાહય }

વલ્લાહિકા. સ્ત્રી० (વલ્લાહિકા) ઉર્ધ્વલોકનારી
આર દિશા કુમારીમાની છેલ્લી (૨)
નન્દનવનના વજ્રકૂટમા વસનારી દેવી
અને તેની રાજધાની

વલિ. પુ० (વલિ) ઉત્તર દિશાના અસુર
કુમારનો ઇન્દ્ર (૨) દેવતાને બલિ ક-
ર્મમા અપાતી બેટ

વલિ પુ० (વલિ) એ નામના જુદા પ્રતિ-
વાસુદેવ

વલિકર્મ ન० (વલિકર્મ) શરીરની રૂ-
ર્તિને માટે તેવાદિથી મર્દન કરવુ તે. (૨)
દેવતાને નિમિત્તે અપાય તે (૩) મૃદદેવ-
તાનુ પૂજન.

વલિચંચા. સ્ત્રી० (વલિચંચા) એ નામની
બલીન્દ્રની રાજધાની

વલિપિંડ પુ० (વલિપિંડ) બલિકર્મ માટે
કરેલ પિંડ-દ્રવ્ય વિશેષ

વલિપેદ પુ० (વલિપેદ) સૂર્યાભની બલિ-
કર્મ કરવાની બેઠક.

વલિય ત્રિ० (વલિય) બળવાન, શક્તિવાળુ
(૨) પ્રાણવાળુ.

વલિયસરીર. ન० (વલિયસરીર) બલિષ્ઠ
શરીર

વલિસાર. પુ० (વલિસાર) ઉત્તરદિશાના
અસુર કુમારનો ઇન્દ્ર

વલિસ્સહ પુ० (વલિસ્સહ) મહાગિરિના
શિખરનુ નામ

વલીવહ પુ० (વલીવહ) બળદ, બેવ.

વય. ન० (વય) ૧૧ કરજીમાનું પહેલું
કરજી

વહલ. પુ. (વહલ) એ નામનો એક દેશ
(૨) ત્રિ. બહુ; ધૃ. (૩) દહ મગ્ધ્ય
(૪) સખત, કઠણ

વહલિક } વિ. (વહલિક) બહલ દેશનો
વહલિય. } વાસી

વહલી. સ્ત્રી. (વહલી) બહલદેશમા જન્મેન
દાસી (૨) બહલદેશની સ્ત્રી

વહસ્ત્ર. પુ. (વહસ્ત્ર) એ નામનો એક
મહ, યુરનામે મહ (૨) બૃહસ્પતિ નામે
દેવતા. (૩) પુનર્વસુ નક્ષત્રનો અધિપતિ
દેવતા. (૪) ત્રિપાકસૂત્રનો એક અધ્યયન

વહસ્ત્રાચરિયા સ્ત્રી. (વહસ્ત્રાચરિયા) બૃહ
સ્પતિની આય જાણનાની વિદ્યા

વહસ્ત્રાવત્. પુ. (વહસ્ત્રાવત) એક બ્રાહ્મણ,
પુરોહિત પુત્ર. (૨) ત્રિપાક સૂત્રનો એક
અધ્યયન.

વહિ. } મ. (વહિ) બહાર, બાહર.
વહિષ્ઠા }
વહિ. }

વહિટ્ટ. ન. (વહિટ્ટ) મૈથુન સેરન, અથ
હથથ.

વહિટ્ટાણ. ન. (વહિટ્ટાણ) વિષય મેવન

વહિટ્ટ ન. (વહિટ્ટ) મૈથુન, સ્ત્રી સમાગમ

વહિટ્ટા મ. () બહાર (૨) મૈથુન,
સ્ત્રી સમાગમ

વહિપોગ્ગલપન્થેવ પુ. (વહિ પુગ્ગલપન્થેવ)
ઉપાશ્રયની બહાર કાકરો વગેરે પુદ્ગળ
ફેડી કપ લાવનાનું કહેવું તે, દશમા મ
તનો એક અતિચાર

વહિયા મ. (વહિ) બાહર, બહાર

વહિર. ત્રિ. (વહિર) મહેરો, શ્રવણ શ
કિનહીન

વહિલેસ. ત્રિ. (વહિલેસ) સમમર્થી મહારની
લેશનાળો, અસમમટિતિાળો

વહુ ત્રિ. (વહુ) ધણુ અધિક

વહુ સ્ત્રી. (વહી) ધણી

વહુજણ પુ. (વહુજન) અનેક લોક (૨)
ન. આલેખનાનો એક પ્રકાર

વહુદક. પુ. (વહુદક) જેઓ ગામમા એક
રાત અને શહેરમા પાંચ રાત રહે અને
જે મળે તેના ઉપર સતુષ્ટ રહે એના
સન્ધાસી

વહુદેસિય. ત્રિ. (વહુદેસ) થાકુ વધારે

વહુનડ પુ. (વહુનડ) નટની માફ અને
વેશ ધારણ કરનાર.

વહુપુત્તિય. ન. (વહુપુત્રિક) એ નામનું નિ
ર્યાવલિક સૂત્રનું એક અધ્યયન (૨)
ત્રિશાખા નગરીની બહારનું એક ઉદ્યાન

વહુપુત્તિયા સ્ત્રી. (વહુપુત્રિકા) પૃથ્વીબદ્ર
યક્ષેન્દ્રની અગ્રમહિષી (૨) સાધર્મ દેવ
લોકની એક દેવી

વહુમંગિય. પુ. (વહુમંગિક) વિચ્છેદ મથેલ
બારમા દક્ષિણ અગતા પીત્ત વિભાગ
સૂત્રનો ત્રીજો ભેદ

વહુમિત્તપુત્ત પુ. (વહુમિત્તપુત્ર) મથુરા
નગરીના શ્રીધમરાજના સુબધુ નામે
અમાત્યનો પુત્ર

વહુમોહ. ત્રિ. (વહુમુલ્ય) ધણી કિંમતનાળુ,
બહુમુલ્ય

વહુરય ન. (વહુરત) જમાનિનો મત (૨)
ત્રિ. વસ્તુ એક સમયમા પુરી થતી
નથી પણ ધણુ લાખા કાળે થાય છે
એમ માનનાર (૩) ત્રિ. અત્યંત
આસક્ત

વહુરય ન. (વહુરજ્ઞ) એક પ્રકારનું ખાવાનું
અવેણ

વહુરવ. ત્રિ. (વહુવ) વચસરી.

વહુરિયા સ્ત્રી. () ગાકુ

વહુરુના સ્ત્રી. (વહુરુના) જૂતના ઈન્દ્ર
સુરપની અગ્રમહિષી

વહુલ ત્રિ. (વહુલ) વધારે, ધણુ (૨)
કૃષ્ણપદ અધારિયુ. (૩) વ્યામ. (૪)

૨૮ મા તીર્થંકરને પ્રથમ લિક્ષા આપનાર
ગુરુચ. (૫) વિ-છેદ ગયેલ આરમા દષ્ટિ-
વાદ અગના ખીન્ન વિભાગસૂત્રનો ૧૩ મો
બેદ

વહુલપક્ષ પુ. (વહુલપક્ષ) કૃષ્ણપક્ષ, અ-
ધારીયુ

વહુલા સ્ત્રી. (વહુલા) શ્રી મહાવીરજીના ખીન્ના
યુગશતક નામના આવકની સ્ત્રીનું નામ.
વહુવત્તર. ન. (વહુવત્તર) પ્રણાપના સ-
ના ત્રીજા પદનું નામ કે જેમા શુભના
અદ્યાપાપકૃત્યનું વર્ણન છે

વહુવચન. ન. (વહુવચન) બહુવચન બોધક
પ્રત્યય

વહુચીદિ પુ. (વહુચીદિ) બહુચીદિ સમાસ.
વહુસચ. ન. (વહુસચ) દશમા સુદર્ભનું
નામ

વહુસાલય. ન. (વહુસાલય) આદ્યશુક
નગરની બહાર આવેલું એ નામનું એક
ઉદ્યાન.

વહુસ્તુર્ફલ. ત્રિ. (વહુસ્તુર્ફલ) બહુશાલ
લક્ષ્યાવેય, બહુશુભ-ગીતાર્થ બનાવેલ

વહુસ્તુય ત્રિ. (વહુસ્તુય) વિદ્યાન. ધ્યાના શા-
સ્ત્રોને બોલનાર.

વહેલગ પુ. (વિમીતક) બેઠકાનું વૃક્ષ.

વાડસિય. પુ. (વાડસિય) શરીરની ગોળા
દરનામા આસક્ત થઇ આરિત્રને મહીન
દરનાર બહુશ નિયંત્રક (૨) ત્રિ. બહુશ
નિયંત્રક સમધી

વાડસિયા સ્ત્રી. (વાડસિયા) “ બહુશ ”
આરિત્રવાળી

વાદકાર. ન. (વાદકાર) નિશ્ચયકારી બોલક
તે, સીકાગ સૂચક નચન

વાળ. પુ. (વાળ) દક્ષ વિશેષ (૨) તીવ્ર,
બાળ

વાળાડચ. } સ્ત્રી. (વાળાડચ) બાળ, ૯૦
વાળાડ. }

વાળારસી સ્ત્રી. (વાળારસી) બનારસ, કાલી.

વાદર ત્રિ. (વાદર) સ્ત્રી, મોટું. (૨) પુ.
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
શુભને સુદૃઢ શરીરની અપેક્ષાએ મોટું
શરીર મળે તે (૩) બાદર એકેન્દ્રિયાદિ
શુભ (૪) મોટો દોષ; સ્ત્રી દોષ

વાદરગાડ. સ્ત્રી. (વાદરગાડ) બાદર પાણી

વાદરનિગોદ. પુ. (વાદરનિગોદ) બાદર
નિગોદ-સાધારણ વનરપતિ

વાદરપુદવિકાય પુ. (વાદરપુદવિકાય) બાદર
પૃથ્વીના શુભ

વાદરવૈદિકલેખર. પુ. (વાદરવૈદિકલેખર)
એ નામે ગોસાળાને અલિખત કાળ
વિશેષ.

વાયર. ત્રિ. (વાદર) સ્ત્રી, દષ્ટિગોચર
થાય તેવું; મોટું

વાયરતેડન્કાદય. પુ. (વાદરતેડન્કાદય)
બાદર અગ્નિના શુભ

વાયરનામ. (વાદરનામ) બાદરનામ,
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
શુભ બાદર શરીર પામે

વાયરપરણ પુ. (વાદરપરણ) બાદર-સ્ત્રી
વાયુ

વાયરપુદવી સ્ત્રી. (વાદરપુદવી) બાદર
પૃથ્વી.

વાયરવ્યક્તસદિકાદ પુ. (વાદરવ્યક્તસદિકાદ)
બાદર વનરપતિ કાલિકે શુભ

વાયરવાડકાદય. પુ. (વાદરવાડકાદય) બાદર
વાયુકાપના શુભ

વાયરસપરાય. પુ. (વાદરસપરાય) નવમા
ચુલકાણાનું નામ

વાયાલ. } સ્ત્રી. ન. (વાદરવારિસ) બે-
વાયાલીસ } તાલીસ

વાર. ત્રિ. (વાદર) બાદરની સખ્યા, ૧૨

વારગા સ્ત્રી. (વાદરગા) સોરાષ્ટ્ર દેશમા આવેલી
શીકૃષ્ણની રાજધાની, ૬૧૨૬ નગરી

વારવદ્. } સ્ત્રી (દ્વારવતી) દારિકાનગરી
વારવતી }
વારસ ત્રિ (દ્વારશન) આર
વારસમત્ત પુ (દ્વારશમત્ત) અગીયાર ૮૪
વીતાવી આરમે ૮૬ જમતુ તે, પાચ
ઉપાસ ભેગા કરના તે
વારસમિન્નુપડિમા સ્ત્રી (દ્વારશમિન્નુપડિમા)
લિક્ષ્મુ-સાધુની આર પડિમા, અલિક્ષ્મ
વિશેષ
વારસમ ત્રિ (દ્વારશ) આરમુ આરમા
નઅરતુ (૨) પાચ ઉપાસ ભેગા કરના તે
વારસય ન (દ્વારશય) આરનો સમુદ્ધ
વારસાહ ન (દ્વારશાહ) આરમો દ્વિસ
(૨) જમથી આરમે દિવસે થતો ઉત્સવ.
વારસી સ્ત્રી (દ્વારશી) આરસ
વાલ પુ (વાલ) આળક, અન્યુ (૨)
મિથ્યાતી, અશાની (૩) લધુ, નાનુ
(૪) નીન (૫) કામળ (૬) લગતી
સૂના પ્રથમ શતકના આઠમા ઉદ્દેશાનુ
નામ (૭) અસયત, સયમ રહિત,
વાલ. ન (વાલ્ય) આળપણ, મૂર્ખતા
વાલકાલ. પુ (વાલકાલ) આલ્ય અવસ્થા
વાલગ પુ (વ્યાલક) સર્પ
વાલગધી. સ્ત્રી (વાલગો) વાહડી.
વાલઘાષ ત્રિ (વાલઘાષ) આળહટ્યા કરનાર
વાલચંદ પુ (વાલચંદ્ર) ખીજનો ચન્દ્ર
વાલજળ પુ (વાલજન) અશાની
વાલતય પુ (વાલતમ્સ) આળ ભાવે કરણ
તપ, અશાન કષ્ટ
વાલતમસ્સિ. ત્રિ (વાલતમસ્સિ) અશાન
કષ્ટ કરનાર આળભાવે તપ કરનાર
તાપસ વગેરે
વાલતયોરુમ્મ ન (વાલતય કર્મન્) અશાન
કષ્ટ, મિથ્યાતપુક તપોનુશન
વાલપંડિત્ર } ત્રિ (વાલપંડિત) દેશવિરતિ,
વાલપંડિત } આપક, પાપથી દુષ્ટક

નિવર્તેવ અને કષ્ટક ન નિવર્તેન, કષ્ટક
આળભાવ અને કષ્ટક પડિનભાવ યુક્ત
વાલપંડિતમરણ ન (વાલપંડિતમરણ) આળ
પડિનભાવ-દેશવિરતિપણુમા થયેલુ મરણ.
વાલમાય પુ (વાલમાય) આલ્યાવસ્થા,
આળચેખા
વાલમરણ ન (વાલમરણ) અશાન મરણ,
આળભાવે અશાન દશમા હાયવોય કરતા
મરણ પામતુ તે અવિરત દશાનુ મરણ
વાલય. પુ (વાલક) જુઓ "માલ" શબ્દ
વાલય. ન (વાલય) ૧૧ કરણમાનુ ખીજુ
કરણ.
વાલવિયણ પુ (વાલવિયણ) આમર
વાલવોરિય ન (વાલવોરિય) આળભાન
સહિત વીર્ય-શક્તિ
વાલા સ્ત્રી (વાલા) સો વરસના માણસની
દશ દશઓમાની પ્રથમ દશા કે જેમા
સસારની માયા કે સંતન હોતા નથી
(૨) કુમારી
વાલિ ત્રિ (વાલિન્) સુદર કેશનાળા
વાલિય ન (વાલ્ય) આળભાન, અશાન,
મિથ્યાતન (૨) આલ્ય અવસ્થા
વાલિયા સ્ત્રી (વાલિયા) આળપણ (૨) મૂર્ખતા
વાલિયા સ્ત્રી (વાલિકા) કન્યા, છોડી
વાલિસ ત્રિ (વાલિશ) મૂર્ખ, અવિવેચી
વાવદ્ } સ્ત્રી ન (વાવદ્) આસકંઠી
વાવદ્ } સખ્યા
વાવયણ સ્ત્રી ન (દ્વિવાસત) આપન
વાવત્તરિ સ્ત્રી (વાવત્તરિ) બોતેર, ૭૨
વાવત્તરિકલા સ્ત્રી (વાવત્તરિકલા) પુત્રોની
૭૨ કળા
વાવન્ન સ્ત્રી ન (દ્વિવાસત) આપન
વાવોસ સ્ત્રી ન (વાવોસતિ) આનીસ
વાવોસદ્ધમ ન (વાવોસદ્ધમ) એકીસ ૮૪
ઉદ્ધાને આનીસમે ૮૩ અ હાગ લેવો તે,
દશ ઉપાસની સગા

વિહંગિજ્ઞ ત્રિ० (વૃક્ષીય) ધાતુને પુષ્ટ કર
નાર-ભોજન મર્દન વગેરે
વિચમ્બુ ત્રિ० (દ્વિચ્ચ) ચક્ષુ ધન્દ્રિય અને
અપિ જ્ઞાન એમ બે ચક્ષુ ધરનાર
(દેવતા)
વિટ્ ત્રિ० (વિટ) બેઠેલું
વિટ્ નં (વિટ) વડાગર મીઠું.
વિતિય. ત્રિ० (દ્વિતીય) બીજી, બીજા
નખરતુ
વિન્ના. સ્ત્રી० (વિન્ના) એ નામની નદી,
બેના નદી
વિવ્વોમ્મણ નં () આશીર્ક
વિવ્વોદય. નં (વિવ્વોક્ષિત) સ્ત્રીની શૃંગાર
ચેષ્ટાનો એક ભેદ.
વિવ્વોય પું (વિવ્વોક્) અભિમાન (૨)
અનાદર, તિરસ્કાર
વિરાલ. પું (વિરાલ) બિયાડો, મીઠું
વિરાલિય. નં (વિરાલિક) કદની એક
જાત
વિરાલિયા. સ્ત્રી० (વિરાલિકા) } બિલાડી
વિરાલી. સ્ત્રી० (વિરાલી) } (૨) છુ
જપરિસર્પ વિશેષ, ભુજાથી આવનાર
પ્રાણી
વિલ. નં (વિલ) ખાણ. (૨) પર્વતની
ચુકા (૩) ગંગા અને સિન્ધુની પાસે
વેતાકબને બે પડખે છત્રીસ છત્રીસ બિલ
છે તે (૪) ખાખોત્રીયુ, પાણીનો ખાડો
(૫) રાફડો, સર્પ કે ઉદરને રહેવાનું દર
(૬) ફેવા
વિલ્લોલીકારક. ત્રિ० (વિલ્લોલીકારક)
બીજાને મોહમાં નાખના વાસ્તે ઉપદા
વચ્ચેના મોહનાર
વિલ્લોળ. નં (વિલ્લવળ) ખાણથી ઉત્પન્ન
થયેલું મીઠું
વિલ્લ. પું (વિલ્લ) બિલનું જાડ. (૨) નં
બિલનું કળ.

વિલ્લ પું (વિલ્લ) અનાર્થદેશ વિશેષ
(૨) તે દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય જાતિ
વિલ્લિયાલક પું (વિલ્લિયાલક) એક જાતનું
ધાસ, તૃણવનસ્પતિ વિશેષ
વિસ. નં (વિસ) કદમૂળ (૨) કમળ
આદના નાળના તન્તુ, મૃણાલ
વિસટ્ટિ સ્ત્રી० (દ્વાપટ્ટિ) આસઠ, ૬૨
વિસત્તરિ. સ્ત્રી० (દ્વાસત્તરિ) બહોતેર, ૭૨
વિસયરિ } ની સખ્યા
વિહ્વપ્તિ પું (વૃહ્વપ્તિ) બહસ્પતિ પ્રદ
વિહસ્સતિ }
વીજ નં (વીજ) બીજ.
વીમ્બ્લ ત્રિ० (વીમ્બ્લ) ભુજાસિત, ધૂણી-
વીમ્બ્લ } સંગ ઉત્પન્ન થાય તેનું.
વીય. ત્રિ० (દ્વિતીય) બીજી
વીય. નં (વીજ) બીજ, ઘાણ (૨) વીર્ય,
શરીરનો એક ધાતુ (૩) હેતુ; કારણ
(૪) ધર્મનું બીજ-મૂળ કારણ, સમકિત.
વીર્યવીયગ પું (વીર્યવીયગ) પક્ષી વિશેષ
વીર્યપૂર. નં (વીર્યપૂર) બીજોરનું કળ.
વીર્યવિન્દિય પું (વીર્યવેદિત) બીજમાં રહે
નાર ત્રણ ધન્દ્રિયવાળા જીવની એક જાત
વીર્યવુદ્ધિ ત્રિ० (વીર્યવુદ્ધિ) જેમ એક બી-
જમાંથી અનેક બીજ ઉત્પન્ન થઈ શકે
છે તેમ એક અર્ધનાળા પદ્ધતી અનેક
અર્ધને અનુસરનાર, અઘવીસ લાઘિધમાની
એક લાઘિધનાળા
વીર્યહ સ્ત્રી० (વીર્યહ) અનેક અર્ધ બો
ધક એક પદ સાલણીને થયેલ તરનશ્ચિ,
સમકિતના દશ પ્રકારમાનો એક. (૨)
ત્રિ० તેની રચિવાળો
વીર્યહ ત્રિ० (વીર્યહ) બી વાનપાથી ઉગે
તેના વૃક્ષાદિ
વીર્યહ સ્ત્રી० (વીર્યહ) બીજરહ નામની
સાધારણ વનસ્પતિ
વીર્યવાનગ્ર પું (વીર્યવાનગ્ર) વિકલેન્દ્રિય
જન વિશેષ

વીયસુહુમ ન૦ (વીજસૂત્ર) હાલનો આગલો ભાગ

વીયા. સ્ત્રી૦ (દ્વિતીયા) બીજ, તિથિ નિશેષ

વીહણ ત્રિ૦ (મીષણ) ભય ઉપજાવનાર

વીહણકર ત્રિ૦ (મયદ્ધર) ભયકારક, ભયકર

વીહણા. } ત્રિ૦ (મીષણક) ભયજનક
વીહણય. }

વુદ્ધ ત્રિ૦ (વૃક્ત) કહેલું, બોલેલ

વુંદિ. સ્ત્રી૦ () શરીર, દેહ

વુક્સ ન૦ (વુક્સ) અડદ મગ રિગેરે કોમળ ધાન્યની જાત

વુક્સ. પુ૦ () નિષાદ પિતા અને અમદ્રી માતા, તેનાથી ઉત્પન્ન થયેલ એક જાત (૨) એ નામનો એક અનાર્થ દેશ

વુક્સ પુ૦ () વણકર, ડપડા વણનાર

વુદ્ ત્રિ૦ (વૃક્તિ) પાણીમા કુળી ગયેલ

વુદ્. ત્રિ૦ (વુદ્) બોધ પામેલ, વિચારવાન પડિત (૨) પુ૦ કેવળજ્ઞાન પામેલ આત્મા. (૩) શુદ્ધમતના પ્રથમ આચાર્ય, શામ્યમુનિ (૪) ત્રિ૦ જાગૃત, બોધ પામેલ (૫) પુ૦ તીર્થેકર (૬) આચાર્ય, સરિ

વુદ્ધપુત્ર. પુ૦ (વુદ્ધવ) આચાર્યના શિષ્ય

વુદ્ધમાણિ ત્રિ૦ (વુદ્ધમાનિ) પોતાને પદ્ધિ માનનાર

વુદ્ધિ. સ્ત્રી૦ (વુદ્ધિ) શુદ્ધિ, મતિ. (૨) અવાયનું એક નામ (૩) રક્તિમ પરિત ઉપરના મહાપુરુષીક ધ્રુવની અધિષ્ઠાત્રી દેવી (૪) દેવ પ્રતિમા વિશેષ (૫) અહિંસા, દયા.

વુદ્ધિકૃદ પ૦ (વુદ્ધિકૃ) રૂપી પરિત ઉપરના આંક દ્રુટમાનું પાચમુ દ્રુટ-શિખર

વુદ્ધિહ. ત્રિ૦ (વુદ્ધિહ) પોતે અસ હોઇને બીજાની શુદ્ધિએ આપનાર, મૂર્ખ

વુધ પ૦ (વુધ) એ નામનો એક ગ્રહ

વુચુય. પુ૦ (વુદ્ધવુદ) પરમોટા (૨) ગર્ભના બીજા અઠવાડિયાની અનુગ્રા

વુય ત્રિ૦ (વુ) બોલનાર

વુસ. ન૦ (વુસ) ફાતરા, ભુસ્સો

વુસિ સ્ત્રી૦ (વુપિ) મુનિનું આસન

વુસિમંત. ત્રિ૦ { વચ્ચવત્ } ધન્વિય વશ કર-
{ વૃષિમત્ } નાર, સપત્તી

વુહ. ત્રિ૦ (વુહ) વિદ્વાન, પડિત,

અહો (૨) પુ૦ શુધ નામનો ગ્રહ

વૂર. પુ૦ (વૂર) વનસ્પતિ નિશેષ (૨) સુવાળા ધ્રુવની એક જાત (૩) શુરી, જગ્યાજનાના ફાતરા

વેઈવિય. પુ૦ (દ્વીવિય) જેને કાયા અને જીભ એ બે ધન્વિય હોય એવા જીવ.

વેઈવિયકાય. પુ૦ (દ્વીવિયકાય) બે ધન્વિય-વાળા જીવની કાય-ભવસમૂહ

વેંટ. ન૦ (વૃંટ) દીટીયુ, બિટકું

વેદોણિય. ત્રિ૦ (દ્વિદોણિક) બે દ્રોણ પ્રમાણ

વેજા. સ્ત્રી૦ (વેજા) એ નામની એક નદી

વેયા સ્ત્રી૦ (વેદા) એ નામની એક લતા-વેલ.

વેયાદિષ્ટ } પુ૦ સ્ત્રી૦ (દ્વિપાદિક) બે
વેદિષ્ટ } આતરિયો તાર (૨) ત્રિ૦
બે દિવસનું

વેહિમ ત્રિ૦ (વેહિક) બે ભાગ કરવા થોડા

વોડ ન૦ () કપાસના જીડના.

વોડિયસાલા. સ્ત્રી૦ (વોંકિચ્ચાલા) કપાસ વેંચવાની શાળા-કુકાન

વોદિ. સ્ત્રી૦ () શરીર, દેહ

વોદિધર. ત્રિ૦ (વોદિધર) શરીરધારી, દેહ ધરનાર

વોદિયા સ્ત્રી૦ () શાખા

વોંક્સ. પુ૦ (વુગ્મ) વર્ણસકર, આત્મજીથી શુદ્ધીમા ઉત્પન્ન થયેલ અથવા શુદ્ધી વેશ્યાદિમા ઉત્પન્ન થાત

વૉક્સસાલિય પુ૦ () તન્નુવાય
 વોડ. વિ૦ () જેનુ મસ્તક મુડેલ
 હોય તે
 વોડાણ. પુ૦ () એ નામની હરિત
 વનસ્પતિ
 વોડિય. પુ૦ (વોટિક) દિગમ્બર જન સપ્ર-
 દાય. (૨) ત્રિ૦ તે સપ્રદાયના અનુયાયી
 વોડિય ત્રિ૦ () લોચ કરેલ
 વોચણ. ન૦ (વોષત) ઉપદેશ, શિક્ષાવચન
 વોધિ. સ્ત્રી૦ (વોધિ) સમ્યગ્દર્શન. (૨) ધ-
 ર્મપ્રાપ્તિ
 વોર. ન૦ (વદર) ખોર, બદરીફળ
 વોરી. સ્ત્રી૦ (વદરી) ખોગડી.
 વોર ન૦ (વદર) બદરીફળ, ખોર
 વોરુઠ્ઠી. સ્ત્રી૦ (વૂરોઠ્ઠી) ૩ વગેરે ભરવાની
 ખોરી
 વોલ. પુ૦ (વોલ) ખોલચાલ, કાલાહલ,
 ઘોષાટ, ગડખાટ. હલચલ
 વોલગ પુ૦ ન૦ (વોડ) ડૂબવું (૨) ખેતવું

વોલિવિલિવિ. સ્ત્રી૦ (વોલન્દિલિવિ) ૧૮
 લિપિમાની એક.
 વોલિત્તાર. પુ૦ (વ્રુલિત્) મૂડાડનાર
 વોહ. પુ૦ (વોષ) ખોધ, જાણવું, ઉપદેશ
 (૨) સૂત્રનો ધર્મ-સ્વભાવ
 વોહણ ન૦ } (વોષન) જગ્યાડવું (૨) જ
 વોહણા સ્ત્રી૦ } જાવવું
 વોહય ત્રિ૦ (વોષક) ખોધ આપનાર, ઉ-
 પદેશ આપનાર (૨) જગ્યાડનાર
 વોહિ સ્ત્રી૦ (વોધિ) સમ્યક્ત્વ, સુદૃષ્ટિ
 (૨) ધર્મપ્રાપ્તિ (૩) અહિંસા, અનુકરણ,
 દયા
 વોહિય ન૦ () વહાણું
 વોહિવુલ્લહા. સ્ત્રી૦ (વોધિવુલ્લહા) ખોધિ બી-
 જના દુર્લભપણાની લાવના
 વોહિય ત્રિ૦ (વોષિત) જણાવેલ, ખોધ પ
 માટેલ (૨) નિકસિત
 વ્મિ ત્રિ૦ (મિત) ભેદન કરનાર, નાશ
 કરનાર.

મ.

મદ્દ સ્ત્રી૦ (મતિ) પમાર, આશ્ચર્યિકા વૃત્તિ
 મદ્દણી સ્ત્રી૦ (મર્મિની) બહેન
 મદ્દમત્ત ન૦ (મૃતમત્ત) ભૂતિ-રોગ-મુસા-
 રા તરીકેનું બોજન.
 મદ્દય. પુ૦ (મૃત્ય) સેવક, નોકર
 મદ્દય ત્રિ૦ (મત્ત) ભાગ કરેલ (૨) ખડિત
 મદ્દય ત્રિ૦ (મત્તય) વિશ્વેષથી હોવું, અ-
 યોગ્ય હોવું
 મદ્દય પુ૦ (મૈલ) દેવ વિશેષ
 મગ પુ૦ (મત્ત) વિભાગ કરી વસ્તુનો ભેદ
 બતાવેલો તે, બાગ, પ્રસ્તાવ, વિકલ્પ

(૨) નાશ (૩) ખડ, ટુકડો, કટકો (૪)
 એ નામનો એક આર્થ દેશ
 મંગ પુ૦ (મત્ત) શ્રમર, લમરો
 મંગા સ્ત્રી૦ (મત્તા) વનસ્પતિ વિશેષ
 મંગિય ન૦ (માગિક) શણુંતુ લુગડુ, શણીયુ
 વસ્ત્ર (૨) કીડાની લાળથી બનેલું વસ્ત્ર
 મગો ત્રિ૦ (મત્તી) ભગવળ, ભાગાનો
 સમૂહ (૨) એક તીખા રસવાળી વન-
 સ્પતિ, સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત
 મંગુર ત્રિ૦ (મત્તુર) ભાગનાર, પુત્રી જનાર,
 વિનશ્વર

મંદ્રા સ્ત્રી ((મન્ના) ધમણ
મંજા પુ (મજા) એક પ્રકારનું વૃક્ષ
(૨) ત્રિ. ભાગનાર
મંજણ. નં (મજા) ભાગવુ (૨) વિનાશ
મંજણ સ્ત્રી (મજા) ભાગ, ભાગવુ તે
મંદ પુ (મન્દ) એ નામનો એક દેશ
(૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર (૩) ભાડ,
બહુરૂપી
મંદ પુ (મન્દ) માનીના ઠામવાસણ
(૨) વૈશ્વનારી યીજો, માલ (૩) કરિ-
યાણુ, દ્રવ્યસામગ્રી (૪) આભરણુ,
અનકાર નિશેષ (૫) પૂજના ઉપખરણુ
(૬) ગૃહ, સ્થાન
મંદકરંડન પુ (મન્દકરંડક) દ્વગીનાનો
કરંડીઓ-ગાળો
મંદસ્કિયા. સ્ત્રી (મન્દસ્કિયા) ભાડચેષ્ટા
કરવી તે
મંદગ પુ (મન્દગ) માટીના વાસણુ. (૨)
આભરણુ, ધરણુ (૩) રત્નેહરણુ આદિ
સાધુની ઉપધિ. (૪) સન્ધ્યાસીઓનું એક
ઉપકરણુ
મંદગણ નં (મન્દગ) દ્રવ્યથી પુદ્ કંડુ.
(૨) માળકેવી, વહુ, ભાડવુ (૩) કોધનો
પર્વાય (૪) ગાલવાનું શસ્ત્ર
મંદગાલ. ત્રિ. (મન્દગાલ) સરસામાન
સામનનાર
મંદગેવાલિય પુ (મન્દગેવાલિક) કરિયા-
ણુનો વ્યાપાર કરનાર
મંદગાર પુ (મન્દગાર) ભાગર કોઠાર
મંદગારિ પુ. સ્ત્રી (મન્દગારિ) ભાગરી,
ભાગરનો અધ્યક્ષ.
મંદગારિણિયા. } સ્ત્રી. (મન્દગારિણિ)
મંદગારિણી } કોઠારની રક્ષા કરનાર સ્ત્રી
મંદાર પુ (મન્દાર) એક પ્રકારનો ઠા
રીગર
મંદાર. પુ (મન્દાર) ભાગર, ખનનો

મંદારિય. પુ (મન્દારિય) ખનનીયી,
ભાગરી.
મંદિયા. સ્ત્રી (મન્દિયા) થાળી.
મંદિયા. સ્ત્રી () ગાડી.
મંદીર. નં (મંદીર) ભાગરી નામનું ઉદ્યાન.
મંદીરવર્ડિસય. નં (મન્દીરવર્ડિસય) મથુરા
નગરીનું એક ઉદ્યાન.
મન્ત. પુ (મન્ત) પૂજ્ય, માનનીય, ભ-
ગવાન (૨) કલ્યાણકારક. (૩) સુખ-
કારક.
મન્ત ત્રિ. (મન્ત) સેવા કરતો
મન્ત. ત્રિ. (માત) ચમકતો, પ્રકાશતો.
મન્ત ત્રિ. (મન્ત) ભાગનો અત કરનાર,
મોક્ષનું કારણ.
મન્ત ત્રિ. (મન્ત) ભાગનારક
મન્ત નં (મન્ત) આતિપૂર્વક ચેષ્ટા, કર
નાટકમાનું એક (૨) ત્રિ. અનવસ્થિત.
મન્તિય. પુ (મન્તિય) વનરૂપિ નિશેષ
મન્મસાર. પુ (મન્મસાર) શ્રેણિક રાજાનું
અપર નામ
મન્મા પુ (મન્મા) વાદ્ય વિશેષ, ઢાકા (૨)
બો બોનો અનાજ
મન્મામ્ય. પુ (મન્મામ્ય) ભાભા એ પ્રકારનો
શર્ષક
મન્મણ નં (મન્મણ) પાણુ, સરકડુ
મન્મિ. ત્રિ. (મન્મિ) ખનનાર, નાચે ખામનાર
મન્મલ ત્રિ. (મન્મલ) ભાગણુ કરવા યોગ્ય વસ્તુ
મન્મલ. નં (મન્મલ) ખાણુ, ભ-
મન્મલણયા સ્ત્રી (મન્મલ) ભાણુ કરવું
મન્મલ. પુ (મન્મલ) સર્પ.
મન્મલમ. પુ (મન્મલમ) ગૌતમ ગોત્રની
શાખા અને તેનો પુરુષ
મન્મિ. ત્રિ. (મન્મિ) ભાણુ કરનાર,
ખાનાર
મન્મિલ ત્રિ. (મન્મિલ) ખાણુ, ભાણુ
કરેલ

મગ પુ. ન. (મગ) પૂર્વાક્ષાત્યુની નક્ષત્રનો દેવતા (૨) યોનિ, પ્રાણિનુ ઉત્પત્તિ સ્થાન. (૩) ઐશ્વર્ય (૪) રૂપ (૫) શ્રી. (૬) યશ, કીર્તિ (૭) ધર્મ (૮) પ્રપન્ના (૯) સૂર્ય (૧૦) માહાત્મ્ય (૧૧) વૈરાગ્ય (૧૨) મોક્ષ (૧૩) વીર્ય (૧૪) ધન્યતા (૧૫) શુદ્ધ અથવા અડકાશના બીજાનું સ્થાન

મગંદર. પુ. (મગદર) ભગદર નામનો રાજા

મગંદરિય ત્રિ. (મગદરિક) ભગદર રાજાનો ભગવદ્. સ્ત્રી. (મગવતી) ઐશ્વર્યદિ ગુણ સમ્પન્ન સ્ત્રી વિશેષ. (૨) ભગવતી સૂત્ર, પાંચમું અગસૂત્ર (૩) ભગવાનની નાણી (૪) નિધા

મગર્ગત પુ. (મગર્ગ) ઐશ્વર્યદિ ગુણયુક્ત, ભગવાન્

મગવતી સ્ત્રી. (મગવતી) ભુખો “ ભગવર્ધ ” શબ્દ

મગિણી. સ્ત્રી. (મગિની) ભગિની, બહેન મગિણીવદ્ પુ. (મગિણીવતિ) બહેનનો પતિ, બનેની

મગ ત્રિ. (મગ) ભાગેલું, છુટેલું

મગાહ પુ. (મગજિત) એ નામના એક રાજર્ષિ, ક્ષત્રિય સંન્યાસી

મગમય. ત્રિ. (મગ્ગ) ખરાડમુખ થયેલ, ભાગેલ

મગવેસ પુ. (મગવેસમન્) ભરણીનક્ષત્રનું ગોત્ર

મગ્ગ. ત્રિ. (મગ્ગ) ભગનાએ-નિકળે હોના યોગ્ય

મગ્ગણ ન. (મગ્ગણ) ભુજાનું, શેકનું

મગ્ગણમ્મ ન. (મગ્ગણ) ભુજાવાનું વાસણ

મગ્ગા સ્ત્રી. (મગ્ગા) સ્ત્રી, પત્ની

મગ્ગિમ ત્રિ. (મગ્ગિ) મેકવા વાવક.

મગ્ગિય ત્રિ. (મગ્ગિય) રોકે ન

મગ્ગિયા સ્ત્રી. (મગ્ગિકા) ભાણ.

મટ. પુ. (મ) ચોક્કો, સુખ

મટ પુ. (મટ) દેશ વિશેષ પ્રસિદ્ધ પ્રશસ્ત સમોદન

મટારગ } પુ. (મટારગ) પૂજ્ય, પૂજનીય
મટારય }

મટ્ટિ પુ. (મટ્ટ) ભરતાર, પોપણ કરનાર (૨) રોક

મટ્ટ પુ. (મટ્ટ) શેકવાનું સ્થાન, ભાડો

મટ્ટ ત્રિ. (મટ્ટ) પડી ગયેલું, બગ્ગ થયેલું.

મટ્ટિ સ્ત્રી. () રેતી કે ચર વિનાનો માર્ગ.

મટ્ટ પુ. (મ) ચોક્કો, લડવૈયો (૨) ચર, ભસુસ.

મટ્ટસ્થલજ્ઞતા. સ્ત્રી. (મટ્ટજ્ઞતા) સુભદ્રાની માફક બળ દેખાડી ન્યા આહારાદિ મેળવવામાં આવે તે પ્રત્યક્ષ

મટ્ટગ પુ. (મટ્ટ) અનાર્થ દેશ વિશેષ (૨) તે દેશમાં રહેનાર એક મ્હેન્દ્ર ભનિ

મટ્ટગ ત્રિ. (મટ્ટ) ભણનાર, પ્રતિપાદન કરનાર

મટ્ટિ સ્ત્રી. (મટ્ટિ) કથન, બોલવાન

મટ્ટિય ત્રિ. (મટ્ટિય) કહેલ, બોલેલ (૨) મન્યથને ઉદ્દીપિત કરનાર રતિવેળાનો શબ્દ

મટ્ટિય ત્રિ. (મટ્ટિય) કહેલું, કથન કરેલું

મટ્ટિય ત્રિ. (મટ્ટિય) બોલનાર

મટ્ટિ સ્ત્રી. (મટ્ટિ) રાણ, આજીવિકા, મોઢરી, મહુરી

મટ્ટિય. ન. (મટ્ટિક) એ નામનું પંચ ભનિનું વૃક્ષ

મટ્ટ પુ. ન. (મટ્ટ) ભોજન, રાધેલું અન્ન

(૨) ભક્ત પૂજારી

મત્તકહા. સ્ત્રી. (મત્તકયા) ભોજન સમધી વાત

મત્તઘટ. ન. (મત્તઘટ) ભોજનશાળા, રમોડ

भक्तपद्धता. श्री० (भक्तप्रतिष्ठा) भोजनना
पद्मभाष्य; संथारानो अेक प्रकार. (२)
नेमां लक्ष्य प्रतिष्ठानो अधिकार छे अेवा
अेक पद्धता-शास्त्रनुं नाम.

भक्तपद्मस्वाण. न० (भक्तप्रत्याख्यान) दहन
अलन क्रियाने न तज्जतां केवण भोजनना-
दिना त्याग करवो ने; संथारानो अेक
प्रकार.

भक्तपद्मस्वाणमर्या. (भक्तप्रत्याख्यानमर्या)
संथारे करी सभाषिभावे भरवु ते; पंडित
भरवुने अेक प्रकार.

भक्तपरिचाय. पुं० (भक्तप्रत्याख्यान) भोजन-
भानपाननो त्याग; संथारे करवो ते.

भक्तपरिचाय. श्री० (भक्तप्रत्याख्यान) भोजन-
भक्तपरिचाय. नादिनी परिचाय-
पद्मभाष्य करवो ते; अनशन-संथारे.

भक्तपाण. न० (भक्तपाण) लातपाण्डी; अ-
नज्जणी.

भक्तपाणोमोयारिया. श्री० (भक्तपाणोमोयारिका)
आहार ओछे करवो ते; हंसेशना भमा-
ण्डी शोडुं भावुं ते; उद्योदरी तपनो
अेक प्रकार.

भक्त्या. श्री० (भक्त्या) स्वाभीवाणी; सधवा;
नेमां धण्डी होय अेवी श्री.

भक्तवेयण. न० (भक्तवेतन) रेश्छ तरिके
अनपानादिनुं वेतन अपाव ते.

भक्तवेय्य. श्री० (भक्तवेय्य) भोजन
सभय.

भक्तसात्ता. श्री० (भक्तसात्ता) रसेाडुं; भो-
जनगुड.

भक्ता. पुं० (भक्त) पति; स्वामी; नाथ.

भक्ति. श्री० (भक्ति) रचना. (२) यित्र
विशेष; भात. (३) लक्षित; पुन्यल्लापणी
सेवा सत्कार करवो ते. (४) अनेक प्रकारे
विभाग करवो ते. (५) अेधाय वृत्ति.

भक्तिघर. न० (भक्तिघर) घर विगेष.

भक्तिचित्त. न० (भक्तिचित्त) नाना प्रकारना
यित्राभयुनी लातथी यित्रित.

भक्तिज. पुं० (भक्तिज) लत्रीने; लाधनो
दीडरो.

भक्तोस. पुं० न० (भक्तोस) शेरुका धर्
यथा विगरे.

भक्तिय. त्रि० (भक्तिय) अग्निथी आणी
लक्ष्मिं करवुं ते.

भद्र. न० (भद्र) कल्याण; भंगल; अेय.
(२) धैर्यादि गुणयुक्त भद्र जनितो उत्तम
हाथी. (३) आवती योपीसीना त्रीण
जणदेव. (४) धीन, सातम अने आरस
अे वणु निधि; लक्ष्मिथी. (५) अे
नामनुं भद्राशुक्त देवलोक्तुं अेक विमान.
(६) वनस्पति विशेष; कंदनी अेक जल.
(७) सूर्यभद्र तथा सूर्यदीपना देवतानुं
नाम. (८) धनुष्य. (९) भद्र नामनुं
अेक तप. (१०) आवती योपीसीना
भरतक्षेत्रना योविशभा तीर्थकर. (११)
संभूतिविजयना सिध्य. (१२) त्रि०
सारी जलितुं; उत्तम; सु-दर; लक्ष्मि;
साहं. (१३) सरल स्वभावी; लक्ष्मि.
(१४) न० भद्रासन.

भद्र. त्रि० (भद्र) कल्याण; आशीर्वादक्षप.

भद्र. पुं० () लगवात; भूज्य;
श्रीमान.

भद्र. त्रि० (भद्र) सारे; गुणवानु; लक्ष्मि.

भद्रगुत्त. पुं० (भद्रगुत्त) अे नामना अेक
नेन आचार्य.

भद्रगुत्तिय. न० (भद्रगुत्तिय) अे नामनुं
अेक नेन मुनिकुण.

भद्रजस. पुं० (भद्रजस) अे नामना पा-
र्यायना अेक गणधर. (२) आर्यसुद-
स्तना सिध्य.

भद्रजिण. पुं० (भद्रजिण) भरतक्षेत्रना लावी
योपीसभा तीर्थकर.

મહાગંદિ. પું (મહાગંદિ) અભયપુરના ધનાવહ રાજાના એક કુમારનું નામ.

મહાપડિમા. સ્ત્રી (મહાપ્રતિમા) એ દિવસના કાલિસંગનું એક તપ.

મહાવાહુ. પું (મહાવાહુ) યશોભદ્રના શિષ્ય; કદપસૂત તથા નિર્ધુક્તિ આદિ અત્યંત કતાં; ભદ્રબાહુ સ્વામી.

મહામણ. ત્રિ (મહામનુ) ભદ્ર હાથીના જેવું જેવું ધૈર્યવાળું મન હોય તે.

મહામુલ્યા. સ્ત્રી (મહામુલ્યા) નાગરમોય; સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત.

મહ્ય. ત્રિ (મહ્ય) ભદ્રવૃત્તિવાળો; સરળ; ભદ્રિક. (૨) શુદ્ધી શિક્ષાથી ધનિયોને નિયમમાં રાખનાર. (૩) પું સારો શબ્દ (૪) ભદ્રકુમાર નામે એક સુવરાજ.

મહ્યા. સ્ત્રી (મહ્યા) સરલતા.

મહાલપુર. નં (મહાલપુર) એ નામનું જિત-રાજ રાજનું નગર.

મહાલય. ત્રિ (મહ્ય) ભદ્ર પ્રકૃતિવાળો.

મહાધ્ય. પું (મહાધ્ય) ભાદરવો મહિનો.

મહાધ્યા. સ્ત્રી (મહાધ્યા) પૂર્વા ભાદ્રપદ અને ઉત્તરા ભાદ્રપદ એ બે નક્ષત્ર

મહાસાલ. નં (મહાસાલ) મેરૂ પર્વતની તળાદીમાં આવેલું ભદ્રશાળ વન.

મહાસેળ. પું (મહાસેળ) અસુરકુમારના હંદ્ર ધરલેન્દ્રની સેનાનો આધપતિ. (૨) એ નામના એક શેઠ.

મહા. સ્ત્રી (મહા) એ નામની કોશલ રાજાની પુત્રી. (૨) પ્રથમ બળદેવની માતા. (૩) દક્ષિણ દિશાના અંજનક પર્વતની પૂર્વ તરફની ભદ્રા નામની વાવ. (૪) પૂર્વાદિ દિશામાં ચાર ચાર પ્રદર સુધી કાલિસંગ કરવાની પ્રતિષ્ઠા લેવી તે. (૫) એ નામની એક સ્ત્રી. (૬) જ્યુ સુદર્શનાનું એક નામ. (૭) કાકંદી નગરવાસી ધના અણગારની માતા. (૮) સુમતિ

રાજાની ભાખાં. (૯) ત્રીજા ચક્રવર્તીની માતા. (૧૦) ગોશાળાની માતાનું નામ.

(૧૧) ખીજા ચક્રવર્તીની સ્ત્રી. (૧૨) ખીજા, સાતમ અને બારસ એ ત્રણ તિથિ.

(૧૩) ધનાસાર્થવાહની સ્ત્રી. (૧૪) અંતઃગ સૂત્રના સાતમા વર્ગના નવમા અધ્યયનનું નામ. (૧૫) રાજગૃહ નગરના

શ્રેણિક રાજાની રાણી. (૧૬) પશ્ચિમ દિશાના રચક પર્વતપર વસનારી આક

દિશાકુમારીઓમાંની સાતમી. (૧૭) કમદેવજી શ્રાવકની સ્ત્રીનું નામ. (૧૮)

મહાવીર સ્વામીના ત્રીજા શ્રાવક સુલણી-પિયાની ભાખાંનું નામ. (૧૯) કલાદ

સોનીની સ્ત્રી. (૨૦) તેતલિપુત્રની માતા. (૨૧) જિનદત્તસાર્થવાહની સ્ત્રી. (૨૨)

સાગરદત્તની ધર્મપત્ની. (૨૩) દરાખ; દ્રાક્ષ. (૨૪) અહિસા; દ્યા. (૨૫) રાજા

શ્રેણિકની એક પત્ની.

મહાસથ. નં (મહાસન) એક પ્રકારનું આસન. (૨) આક મંગલિક પેટી પાંચમું.

મહિજિયા. સ્ત્રી (મહિયા) જૈન મુનિઓની એક શાખા.

મહિયા. સ્ત્રી (મહિયા) ભદ્રવાળી; કથાણી. (૨) ભદ્રિકા નામની એક નગરી.

મહિલપૂર. નં (મહિલપૂર) મલય દેશનું એક સુખ્ય નગર.

મહુત્તરપડિમા. સ્ત્રી (મહોત્તરપ્રતિમા) એ નામનું એક તપ

મહુત્તરપડિસા. નં (મહોત્તરાવંશક) મહા શુક દેવલોકનું એક વિમાન.

મન્મ. ત્રિ () લેવા યોગ્ય.

મમ. પું (મમ) ચક્રાવો; ભમવુ તે.

મમણ. નં (મમણ) ભમવું; રખડું.

મમર. પું (મમર) ભમર; ભમરો.

મમરવેંટા. સ્ત્રી () ભમરાની માથેક અસ્થિર આવરણવાળી.

भमररुद्र. पु० (रुद्ररुद्र) ओ नाभनो ओक
अनार्य देश.

भमरिली. स्त्री० (भमरी) लभरी.

भमरी. स्त्री० (भमरी) वाघ विशेष.

भमली. स्त्री० (भमरी) यकरी.

भमाड. पुं० (भ्रम) भ्रमण; धूमधु.

भमास पु० (भमाप) पनरपति विशेष.

भमि. स्त्री० (भ्रमि) पाणीमां यक्षकार
कुंजणा थाय ते. (२) चित्तभ्रम करवानी
शक्ति.

भमिर. त्रि० (भमिर) इरनार; भ्रमण कर-
नार. (२) लभरी.

भमुआ. } स्त्री० (भ्रु) लभर; लवां.
भमुहा. }
भमुही. }

भय. न० (भय) लय; डर; नास, पीक.
(२) भोडनीयनी ओक प्रकृति के जेना
वैद्यथी छव यारित्रमां लय पावे.

भयभ्र. पुं० (भ्रतक) याकर; नोकर.

भयकर. त्रि० (भयकर) लय करनार. (२)
पुं० प्राणीनो वध; हिसा.

भयंत. पुं० (भदन्त) भदन्तुल्लाप; श्रेष्ठ;
पूज्य; सुर.

भयंतर. पु० (भयन्तर) लयथी भयावनार;
लभवान.

भयक. } पु० (भ्रतक) पेटवडीओ नोकर.
भयग. }

भयण. न० (भजन) लोल; आशा; वृष्णा.

भयणा. स्त्री० (भजना) विकल्प; द्ययित
होय द्ययित न होय ते.

भयणज. त्रि० (भजनीय) विकल्पे होवा
योय.

भयवंत. पु० (भयन्त) लभवान; पूज्य;
भैरवपवान.

भयसरणा. स्त्री० (भयस्त) लयनी सदा-
सागरी; यार संग्रामांनी ओक

भयालीय. त्रि० (भयानीत) लय लावनार;
लयानक.

भयालि. पु० (भयालि) भयानीपना लरत-
भांडमां थनार १६ भा तीर्थकरना पूर्व
लवनुं नाम.

भयावह. त्रि० (भयावह) लय देनार;
लयकर.

भर. पु० न० (भर) लार; जोगे; साभान.
(२) विनयनी प्रवृत्तिरूप व्यापार. (३)
समूह. (४) लाकड़ पगेरेनो लारो.

भरअ. त्रि० (भरक) लार लरनार.

भरण. न० (भरण) पूरवु; लरवु.

भरणी. स्त्री० (भरणी) ओ नामनुं नक्षत्र.

भरह. पुं० (भरत) लरतक्षेत्र; लारतवर्ष.
(२) लरत नामना प्रथम यक्षवर्ती; न-
पलदेवना पुत्र. (३) आवती उत्सर्पि
शुनी प्रथम यक्षवर्तीनुं नाम.

भरहकूड. पु० (भरतकूट) सुक्षुब्धभवंत पर्यंत
उपरनां ११ कूटमांनुं त्रीनुं कूट-शिखर.

भरहराय. पुं० (भरतार) लरतक्षेत्रनो राजा;
यक्षवर्ती.

भरहवास. न० (भरतवर्ष) लारतवर्ष;
लरतक्षेत्र.

भरिम. त्रि० (भरिम) लरीने लनावेन.

भरिय. त्रि० (भरत) लरेक्षु; पूर्य करेक्षु.

भर. पुं० (भर) ओ नामनो ओक देश. (२)
त्रि० ते देशमां रहनार.

भर पु० (भर) लारु; अष्टीयायुं ओक
रत्न.

भरुही. स्त्री० (भरुही) रींछरी.

भरुण. पुं० (भरुण) पनरपति विशेष.

भरुअ. पु० (भरुकि) विषय पधारवानी
कोछ ओक दवा.

भरुया. स्त्री० (भरुता) लवाध; सारापणुं.

भय. पुं० (भय) संस्कार; नृभ भरय. (२)
पलवथा सजना वृत्तीय पदना वीरमा

क्षरन्तु नाम. (३) संसारन्तु क्षरत्य. (४)
नरक्षति येनि. (५) न० देवविमान
विशेष.

भवंत. पु० (भवन्) व्याप; त्हे.

भवंतर्. न० (भवन्तर्) जन्मान्तर्.

भवद्विद्. स्त्री० (भवद्विष्यति) देव आदि यो-
नभां उत्पत्तिना क्षणनी भवति.

भवण. न० (भवन्) धर; भहेष; भ्रासाह.

(२) भवनपति देवतानां निवासस्थान;

भवनपतिनां भवन. (३) सत्ता.

भवणमिह. न० (भवणमिह) भोष

भवणवस्त्र. पु० (भवणवस्त्र) भवनरूपे
परिष्ठाप पात्रे तेषां कल्पवृक्ष.

भवणवस्त्र. पु० (भवणवस्त्र) भवनपति गतना
देवता.

भवणवर्द्धित. न० (भवणवर्द्धित) भुज्य
भवन; रक्षणभवन.

भवणवासि. पु० (भवणवासिन्) भवनपति
देवता; भवनभा रहेनार देवता.

भवत्य. त्रि० (भवत्य) संसारभां रहेष.

भवधारिण. पु० (भवधारिण) भवना
छेद्य सुधी-आयुष्य पूर यतां सुधी
धारयु क्षरी शक्य ते क्षरीर; भूज
क्षरीर.

भवधारिण्या. स्त्री० (भवधारिण्या) नारदी
देवतानां भवसंलग्नी प्राप्ति यथेक्ष
यैकेय क्षरीरनी भूज अवभाहना.

भवन्. न० (भवन्) धनु; जन्तु.

भवपञ्चर. न० (भवपञ्चर) देवता तथा
नारदीनां भवने योजे उत्पन्न यत्तु अव-
धितान; अवधिताननां ऐक भेद.

भवपञ्चर. न० (भवपञ्चर) भुजो उ-
पयो यत्तु.

भवविवागा. स्त्री० (भवविवागा) भवने नि-
भने उदयभां आसी विधाक आपे तेवी
उभयभूति.

भवसिद्धि. त्रि० (भवसिद्धि) संसारयी
भोक्ष पात्रनार ज्व; सिद्धि पात्रनाने
योज्य ज्व.

भविय. पुं० (भव्य) भोक्ष ज्वाने योज्य
ज्व; भवि ज्व. (२) यवानु; भविष्यभां
यना योज्य.

भविय. त्रि० (भविक) सिद्ध यवाने योज्य.

भवियजन. पुं० (भविकजन) भव्य जन्.

भवियद्वय. व० (भविकद्वय) ज्वने भरीने
ने गतिभा ज्वानुं होय ते गतिनी
अपेक्षाये ते ज्व भवियद्वय कहेवाय.

भवियद्वया. स्त्री० (भविकद्वया) भवि;
भविय.

भवियस्तीर. पु० (भविकस्तीर) आयस्यक
आदि शास्त्र गत्युतो नथी पञ्च भविष्यभां
ज्वज्यो जेवा पुत्रपुं क्षरीर.

भविस्त्. त्रि० (भविष्यत्) भविष्य क्षणभां
यनार.

भव्य. त्रि० (भव्य) योज्य; उत्तम. (२)
भोक्ष पात्रनाने लायक. (३) भवि;
यवानु.

भव्या स्त्री० (भव्या) दाक्ष, दराय

भवेह. पु० () शाणना कलुषशयानी
अष्टी-रक्षा.

भसोल न० (भसोल) नाटकनी ऐक विधि.

भाग्र. पु० (भाग) भाग, भ्रदेश, हिस्सा.

भाद्र. पु० (भाद्र) भाद्र, अन्धु; सहोदर.

भाद्रणिज पु० स्त्री० } (भाद्रिण्य) भा-
भाद्रणिज. } श्रेष्ठ, भेदेनो
दीकरो.

भाद्र त्रि० (भाद्रि) भाग लेनार; भागीदार.

भाउ. पु० (भाउ) भाद्र, सहोदर.

भाउज्जा स्त्री० } (भाउजाया) भात्री; भा-
भाउज्जाया. } उनी वद्ध.

भाग पु० (भाग) भाग, हिस्सा. (२) प्रभाव.
(३) पूज; जन्म.

ભાગવત નં (ભાગવત) એ નામનો એક
પુરાણ ગ્રન્થ, ભાગવત પુરાણ

ભાડય. નં (ભાટક) } ભાડુ, મુસારો
ભાડિ સ્ત્રીં (ભાટિ) }

ભાડીકમ્મ. નં (ભાડીકમ્મ) પશુ આદિથી
ભાડાનુ કામ કરવું તે પદર કર્મોદ્ધાન-
માનુ એક.

ભાણ નં (ભાજન) વાસણ, પાત્ર

ભાણુ પું (ભાતુ) ૧૫ મા તીર્થકરના
પિતાનુ નામ

ભાણુમિત્ત. પું (ભાતુમિત્ર) ભાતુમિત્ર કુમાર

ભામંડલ નં (ભામવંડલ) તીર્થકરના
મસ્તકમા અભોદાના ભાગમા મડકાવાર
મકાશ હોય તે

ભામળ ત્રિં (ભ્રામક) ભામાનનાર, ફેરવનાર

ભામરી સ્ત્રીં (ભ્રામરી) વાદ્ય વિશેષ, વીણા

ભામિય ત્રિં (ભ્રામિત) ભામાવેશ, ફેરવેશ

ભાય પું (ભ્રાતૃ) ભાઇ, બન્ધુ

ભાય પું (ભાગ) ભાગ, પ્રદેશ

ભાયણ પું નં (ભાજન) પાત્ર, વાસણ

ભાયર પું (ભ્રાતૃ) ભાઇ.

ભાર પું (માર) ભાર, બોળે (૨) પરિગ્રહ,
ધન ધાન્યાદિનો સમૂહ

ભારજ પું (મારજ) ભારજ પક્ષી

ભારણ પું (મારક) વજન નિરોધ

ભારદાય } પું (મારદ્રાજ) જોતમ જોતની
ભારદાય } શાખા અને તેમા ઉત્પન્ન

થયેલ પુરૂષ (૨) એ પક્ષી (૩) મૃમ
ચિરનક્ષત્રનુ જોન

ભારહ. નં (મારત) ભારતવર્ષ, ભારતક્ષેત્ર
(૨) મહાભારત, એ નામનુ એક પુરાક
(૩) ભરત મુનિ પ્રણીત નાટ્ય શાસ્ત્ર
(૪) નિં ભરતક્ષેત્રમા જન્મેન ભાર-
તવર્ષનુ

ભારહસ્તિલ્લ } નં (મારતચેત્ર) ભારતક્ષેત્ર
ભારહસ્તિલ્લ }

મારહવાસ. નં (મારતવર્ષ) ભારતવર્ષ,
ભરતક્ષેત્ર

મારહિય ત્રિં (મારતીય) ભરતમા ઉત્પન્ન
થયેલ, ભરત સગંધી

મારિય ત્રિં (મારિક) ભારે, ભારવાળા, ગુરૂ

મારિયા. સ્ત્રીં (માર્યા) સ્ત્રી, નારી, વધુ

મારંડ પું (મારડ) ભારડપક્ષી, જે મુખ
અને એક શરીરવાળુ પક્ષી

માલ. નં (માલ) કપાળ

માલયલ નં (માલતલ) કપાળીતલ, લલાટ

મારુંકી સ્ત્રીં (માલકી) શીયાળણી

માવ પું (માવ) વસ્તુ પદાર્થ (૨) અ
ભિપ્રાય, ચિત્તદ્રિષ્ટિ, ચિન્તાર (૩) છવ્વની
દશા, અવસ્થા (૪) સપ્તમ સ્થાનાદિરૂપ
રિશુદ્ધ પરિણામ (૫) ૮૭ મા મહત્તુ
નામ (૬) રૂપ, રસ, ગન્ધ, રૂપરૂ
આદિ ગુણુ (૭) મોહ (૮) અનુભાગ,
કર્મનો રસ (૯) યોગનુ પરિણામ (૧૦)
વસ્તુનો ગુણુ પર્યાય, વસ્તુ ધર્મ (૧૧)
અસ, ભાગ (૧૨) ઉદય, ઉપશમ, ક્ષયો-
પશમ, ક્ષાયક, પારિણામિક અને સનિપા
તિક એ ૭ ભાગ (૧૩) અત કરણનો
ભાવ, લાગણી, ઇન્દ્રિય (૧૪) ચિત્તચિન્તાર,
માનસ વિકૃતિ (૧૫) જન્મ, ઉત્પત્તિ
(૧૬) પારમાર્થિક પદાર્થ, નિવશિત કિ
યાનો અનુભવ કરનારી વસ્તુ (૧૭)
સ્વભાવ સ્વરૂપ (૧૮) ભવન, સત્તા
(૧૯) જ્ઞાન ઉપયોગ (૨૦) નિધિ કર્ત
વ્યોપદેશ (૨૧) આત્મા

માવકાલ પું (માવકાલ) ઉદયિકાદિ ૭
ભાવોની ગ્રંથિતિ

માવકૂડ નં (માવકૂટ) સપ્તમરૂપ ભાવને
બાધના પાશરૂપ આધાર્મ્યાદિ આ
હારદોહ

માવકેડ. પું (માવકેતુ) એ નામનો અક્ષ
રસિમી ગ્રહ

भावकळर. न० (भावकळर) अंतःकरुभां
रहेल अकरादि अक्षरनुं ज्ञान.

भावकंध. पु० (भावकंध) आगमथी लाव-
रुंधे ते आवश्यक् श्रुतरुंधरुप पदार्थ अने
तेना उपयोगरुप परिणाम.

भावजगण. पु० (भावजगण) लावयश; दुष्ट
लावनी आहुती आपवी ते.

भावण. न० (भावन) लाववु ते.

भावणा. स्त्री० (भावना) चित्तवृत्ति; पूर्व
संस्कारनुं स्फुरणु; वासना. (२) ससारनुं
अनित्यादि स्वरुप चित्तवतु ते. (३) पांथ
महाप्रतनी पथीस लावना.

भावणीय. त्रि० (भावनीय) लावना करवा
लायक.

भावत्य. पु० (भावत्य) तात्पर्य; मतलब.

भावदेव. पु० (भावदेव) आर प्रकाशना
देवता; लवनपति, वायुमन्तर, ज्योतिषी
अने वैमानिक.

भावन्न त्रि० (भावन्न) अलिप्राय लणुनार.

भावप्राण. पुं० (भावप्राण) ज्ञान आदि
आत्माना अन्तरंग शुधु.

भावबंध. पु० (भावबन्ध) मिथ्यात्वआदि
लाव कर्मेना बन्ध.

भावमण. न० (भावमण) चित्तन के ज्ञान-
रुप लाव मन.

भावलय. न० (भावलय) तीर्थकरने अणो-
जने हेकाणु प्रकाश भंडण होय ते;
भाभंडण.

भावलिङ्ग. न० (भावलिङ्ग) लावसंयम;
परिणाम सद्धित विंग.

भावलेस्सा. स्त्री० (भावलेस्सा) अध्यवसाय के
परिणाम रुप लेश्या.

भावलोय. पु० (भावलोक) लावथी लोक;
लोकना लाव.

भावविडस्समा. पु० (भावविडस्समा) लाव-
कायादिना परित्याग.

भावसंधक. वि० (भावसंधक) उचने मोक्ष
साथे साधनार.

भावसंसार. पु० (भावसमार) उदय वगेरे
लावरुपे कर्मेनुं परिणाम.

भावसच्च. न० (भावसत्य) शुद्ध अंतरात्मा;
परमार्थ संगधी विचार.

भावस्तुत. न० (भावस्तुत) लब्धक्षरुप
भावस्तुत. श्रुतज्ञानना उपयोग.

भावाभिगह. पुं० (भावाभिगह) भान करतो,
हसतो, अमुक येष्टा करतो भावुस आपे
तोअ लोकरुप अम लाव संगधी अ-
लिग्रह-नियम धारवा ते.

भावि. त्रि० (भाविन्) थनार.

भाविद्विय. न० (भावेन्द्रिय) ज्ञानावरुणीय
कर्मेना क्षयोपशमथी उचने उत्पन्न थथेल
शुद्धादि ग्रहणु करवानी शक्ति; लब्धि
उपयोगरुप लावधन्द्रिय.

भाविणी. स्त्री० (भाविनी) लावना कर-
वावाणी.

भावितर्यो. स्त्री० (भावितर्यो) अे नाभनी
अेक नदी.

भाविय. पु० (भाविक) सातभा देवलोकरुं
अेक विमान.

भाविय. त्रि० (भावित) विचारेणुं; लावना
लावेणुं. (२) संस्कार पाभेल; वासित
थथेय. (३) शुद्ध; निर्दोष.

भावियत्त. पु० (भावित्तात्मन्) शुद्ध
भावियप्प. आत्मा. (२) अेक अहोरा-
त्रना त्रीश मुहूर्तमाना तेरभा मुहूर्तनु
नाम.

भावियप्पा. त्रि० (भावित्तात्मा) लगवान्
धर्मेनाथनी मुज्य साध्वी.

भावित्र. त्रि० (भाविन्) थनार; नीपननार.

भावुअ. पु० (भावुक) अनेयी; येनना वर.

भावुग. त्रि० (भावुक) भीमना येग पाभी
तेना शुभमां परिणत थथ जय ते

માવોમોદરિયા. સ્ત્રી (માવમોદરિકા) મનના વિકાગેને રોકવારૂપ ભાવની ઉલ્લાસરી કરવી તે.

માવોદિ. પું (માવવિ) ક્ષયોપશમ ભાવે ઉત્પન્ન થઇ ઉદ્યાદિ ભાવને જોનાર અવધિ રાત.

માસ. ન (માસ) ભાષ્ય-વિવરણ.

માસ. પું (માસ) તેજ; પ્રકાશ; ચમક; ઝળક. (૨) પક્ષી વિશેષ.

માસ. ન (મસ) રાખ; ભસ્મ. (૨) પું ભસ્મ નામનો રહ મો મદ.

માસા પું (માસ) ભાષા પર્ચોમિ-બોલવાની શક્તિવાળો જીવ. (૨) પત્રવધ્યાસૂત્રના ત્રીજા પદના પંદરમા દ્વારનું નામ. (૩) ત્રિ વક્તા; પ્રતિપાદક.

માસણ. ન (માસ) ચમક; પ્રકાશ.

માસણા. } સ્ત્રી (માણ) કથન; પ્રમાણ. } તિપાદન.

માસવ. પું (માસ) બોલનાર; ભાષા શક્તિવાળો.

માસરાસિ. પું (માસરાસિ) પ્રકાશનો સમૂહ; સૂર્ય.

માસરાસિ. પું (માસરાસિ) ભસ્મરાસિ નામનો ૩૦ મો મદ. (૨) રાખનો દગલો.

માસર્વત. ત્રિ (માસર્વત) ભાષાના ગ્રંથ દોષોને જાણનાર.

માસા. સ્ત્રી (માસ) ભાષા; બોલી. (૨) ભાષાધોગ્ય પુદ્ગળસ્કંધની વર્ગણ-સચ્ચદાય. (૩) ઉપયોગ અને ચતનાપૂર્વક બોલવું તે; ભાષા સમિતિ. (૪) પત્રવધ્યાસૂત્રના ૧૧ મા પદનું નામ.

માસાજડ. ત્રિ (માસાજડ) બોલવાની શક્તિ રહિત; મૂંઝો.

માસાપ્રસિ. સ્ત્રી (માસાપ્રસિ) પુદ્ગળોને ભાષાના રૂપમાં પરિવૃત્ત કરવાની શક્તિ.

માસાપદ. ન (માસાપદ) પ્રતાપના સૂત્રનું ૧૧ મું ભાષાપદ.

માસાવિજય. પું (માસાવિજય) ભાષાનો નિર્ણય. (૨) દર્શિવાદ; આરમો જન અંગ અન્ય.

માસાસમિદ. } સ્ત્રી (માસાસમિતિ) વિમાસાસમિતિ. } ચારી ચતનાપૂર્વક બોલવું તે.

માસાસમિય. ત્રિ (માસાસમિત) ભાષા સમિતિયુક્ત.

માસિ. ત્રિ (માસિ) બોલનાર; કહેનાર.

માસિય. ત્રિ (માસિ) બોલેલું; કહેલું. (૨) ન બોલવું; કહેવું તે.

માસિહ. ત્રિ (માસાવ) ભાષાયુક્ત; વાણીયુક્ત.

માસુર. ત્રિ (માસુર) દેહાધિમાન; તેજસ્વી. (૨) ભાસુર નામે ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

મિ. ત્રિ (મિત) ભુઓ “ મિત ” શબ્દ.

મિડડિ. સ્ત્રી (મિડિ) અકુટિ; ભસ્મર. (૨) નમિનાથજીના ચક્ષુનું નામ.

મિડર. ત્રિ (મિડર) પોતાની મેળે બેદાય તેવું; નાશવંત.

મિડવ. પું (માર્ગ) ભૂચક્ષુપિના શિષ્ય.

મિંગ. પું (મિંગ) ભસ્મર; ભમરો. (૨) ભુગલીયાને વાસણ આપનાર કદપ વૃક્ષની એક જાત. (૩) પક્ષી વિશેષ. (૪) કીટ વિશેષ. (૫) કાપધા.

મિંગામિમા. સ્ત્રી (મિંગામિમા) જંબુવૃક્ષના વનખંડની એક વાવડીનું નામ.

મિંગમમા. સ્ત્રી (મિંગમમા) જંબુવૃક્ષના નેત્રત્ય ખુણાના વનખંડની એક વાવડીનું નામ.

મિંગા. સ્ત્રી (મિંગા) જંબુવૃક્ષના નેત્રત્ય ખુણાના વનખંડની એક વાવડીનું નામ.

મિંગાર. પું (મિંગાર) ઝારી; સોનાનો કળશ. (૨) પક્ષી વિશેષ.

मिनिरीडि पु० (मिनिरीडि) ऐक योधिन्द्रिय
७५ लुंगरीट

मिगु. पु० (मृग) पाण्डु स्रक्ष गया पछी
तथापमा पोपडा अधाय ते

मिजा. स्त्री० () अभ्यगान, नाविश.
मिडमालिया स्त्री० (मिडमालिका) लौडीनी
भाजा

मिडिमाल } पु० (मिडिमाल) सख
मिडिवाल. } विशेष, छरे

मिमसार } पु० (विमसार) श्रेष्ठिक
मिमिसार } राजानु अपर नाम

मिमी. स्त्री० (मिमी) पाछ रिशे, डोवकु

मिक्कल न० (मेक) शिक्षा, भीष (२)
लिखा समूह

मिक्कलकाल पु० (मिक्कलकाल) शिक्षाकाल,
गोथरीना समय

मिक्कललामिय. पु० (मिक्कललामिक) अनादर
पूर्वक पुनःपुनः भजे ते लेरी ओवे
अभिग्रह धरी गेवपथा करनार साधु

मिक्कलवित्ति स्त्री० (मिक्कलवित्ति) भीष
भागीने शुभदान यथापवु ते

मिक्कला स्त्री० (मिक्कल) शिक्षा गोथरी

मिक्कलाय पु० } (मिक्कल) लिखु साधु
मिक्कलक. } (२) लिपारी

मिक्कलाय वि० (मिक्कल) भीषारी,
भागी भानार.

मिक्कलायरिया. स्त्री० (मिक्कलवा) शिक्षा
भागवी, गोथरी करवी

मिक्कलायरी. स्त्री० (मिक्कलारी) शिक्षा लेना
जु ते, गोथरी

मिक्कलालामिय पु० (मिक्कललामिक) लिखु
विशे

मिक्कु. पु० स्त्री० (मिक्कु) लिखु, साधु, सुनि
मिक्कुचरिया. स्त्री० (मिक्कुचर्या) लिखुङनी
यथा, साधु साभायरी

मिक्कुणी स्त्री० (मिक्कुणी) सापरी, आया
मिक्कुधम्म पु० (मिक्कुधम्म) क्षमा, निर्दो-

खता, क्षमता, आदि दस प्रकारने यति
धर्म

मिक्कुपडिमा स्त्री० (मिक्कुप्रतिमा) लिखु-
साधुनी आर पडिमा-अभिग्रह विशेष

मिक्कुपडिया. स्त्री० (मिक्कुप्रतिमा) साधुने
उद्देश, साधुनु निमित्त

मिक्कुय पु० (मिक्कु) साधु, लिखु

मिक्कुड. पु० (मिक्कुड) लिखाना आधार
रहेनार औद्ध वगेरे अन्यदर्शनी साधु
(२) लिपारी

मिगु पु० (मृग) पडङनी टाय (२) डाट,
गीरे

मिगुडि स्त्री० (मृगुडि) बकुटि

मिगुपड्या. न० (मृगपतन) परतनी टाय
उपरथी पडी मरु ते, बेरुप जथापात,
भाण मरुपुने ऐक प्रकार

मिह पु० (मृह) सेरक, नोकर (२) वि०
सारी रीते पोष्य करनार. (३) पोषणीय.

मिहकुंड. वि० (मिहकुण्ड) लुओ " लि-
क्याड " शब्द

मिह न० (मेह) कर विशेष, दस विशेष.

मिजा. स्त्री० (मिजा) दोष (२) भजेना
पदार्थोभा अत्यन्त आसक्ति

मिजिम्य. वि० (मिजिम्यित) दोषावे तेवु,
सुद्ध

मिणासि पु० () पक्षा विशेष

मिरण न० (मिर) बेदधेन, डाट

मिरण स्त्री० (मिना) भारी मुडी

मितग्र. } पु० (मृत्तक) सेवक, नोकर
मितग } याकर

मिति. स्त्री० (मृति) आशुपिका, शुभदान

मित्त. न० () नदीनी बेण्ड (२)
आधीपु इणादिना अर्द्ध भाग

મિસાળ } નં () અડધીયુ, અડધુ
મિસાળ. } ગાપેલ. (૨) કકડો.
મિસાર ત્રિં (મેતુ) ભેદનાર
મિત્તિ સ્ત્રીં (મિત્તિ) ભીંત, દીવાલ
મિત્તિગુલિયા. સ્ત્રીં (મિત્તિગુલિકા) ઓટલો,
ચોતરો
મિત્તિય પું (મિત્તિ) ભિત્તિ દેશનાસી
મિત્તિલ નં (મિત્તિલ) એ નામનું દેશમાં
દેવલોકનું એક પ્રિમાન.
મિત્ત્ર ત્રિં (મિત્ત્ર) ભેદાપેલ, ફાટી મપેલ
(૨) ભિન્ન, ગૂઢ (૩) પ્રસ્તુતિત (૪) રિ
લક્ષણ (૫) પરિત્યક્ત (૬) ઓછું, ન્યૂન
મિત્ત્રમુદ્રુત નં (મિત્ત્રમુદ્રુત) અત્યુદ્ધત,
ન્યૂનમુદ્ધત
મિયગ પું (મતક) નોકર, આકર.
મિયગાય પું (મેદગાય) સૂર્યના એ મા-
પડવા વચ્ચેનું અતર અર્ધાન્ એક માડ
લેથી બીજે માડલે જવાનો માર્ગ
મિલિંગ પું (મિલિંગ) મસૂર, ધાનની
એક જાત
મિલિંગ. પું () અભયગન
મિલ્લ પું (મિલ્લક) લિલ્પ, આહોડી,
શિકારી
મિલ્લગા સ્ત્રીં (મિલ્લગ) જમીનની ફાટ,
કાળી જમીનમાં થીવાળામાં ચીરા
પડે છે તે
મિલ્લુય નં (મિલ્લુ) જુઓ “લિપુગા” શબ્દ
મિલ્લ પું (મિલ્લ) એ નામનો એક અ
નાર્થ દેશ
મિલ્લાગ્ર પું (મિલ્લાગ્ર) લિલ્લામાંનું વૃક્ષ
મિસ નં (મિસ) કમળતન્તુ કમળનો
કદ (૨) ખાવાનો એક પદાર્થ (૩)
આસન પ્રિશેપ
મિસં. મં (મિસમ) અતિશય, ઘણું
મિસકંદ. પું (મિસકંદ) સકરપારા, મિથાન
વિશેષ

મિસરા સ્ત્રીં () માછના પકડવાની
એક જાતની જાળ.
મિસિંગ. નં (મિસિકા) યોગીનું એક
મિસિયા સ્ત્રીં } આસન
મિસોલ. નં () નૃત્ય પ્રિશેપ
મી. સ્ત્રીં (મી) ભય (૨) ત્રિં ડરનાર,
ભીર, બીકણ
મીમ ત્રિં (મીમ) ભયકર, ડરાવનાર (૨)
પું દક્ષિણ તરફના રાક્ષસ જાતના
વ્યતર દેવોનો ઇન્દ્ર (૩) દ્રૌપદ આચાર્ય-
અનુષ્ઠાન. (૪) ભરતખડના ભાવી સાતમાં
પ્રતિવાસુદેવ (૫) હસ્તીનાપુરના એક
રાજપુરુષ
મીમસેણ. પું (મીમસેણ) એ નામના ગત
અવસર્પિણીના ઠંડા કુલકર (૨) આનતી
ચોવીસીના સાતમાં પ્રતિવાસુદેવ. (૩)
બીમસેન નામનો એક કુમાર
મીમાસુર નં (મીમાસુર) એ નામનું એક
શાસ્ત્ર
મીમાસુરુક્ષ નં (મીમાસુરુક્ષ) બીમાસુરનું
એક પ્રાચીન શાસ્ત્ર.
મીય. ત્રિં (મીત) ભય પામેલ.
મીર ત્રિં (મીર) ડરપોક, બીકણ,
ભયભીત
મીસગ. પું (મીમક) બીમક નામના
રાજા
મીસણ ત્રિં (મીયણ) ભયકર
મુઝર્ગસર. પું (મુઝર્ગસર) નાગરાજ, મોટો
સર્પ
મુઝંગ. પું (મુઝંગ) સર્પ
મુઝગ ત્રિં (મોઝક) પૂજક, સેવા-
કારક
મુઝગ પું (મુઝગ) એક દેવ જાતિ, ના
ગકુમાર દેવ (૨) ભોગી, વિવાસી
મુઝગપદ. પું (મુઝગપદ) વ્યતરદેવની
મહોદર નામની એક જાત

મુગ્ધગર્વદ. સ્ત્રી (મુગ્ધાવતી) } એક ધ્વજા-
મુગ્ધગા. સ્ત્રી (મુગ્ધા) } ણી; અ-

નિશા પામના મહોરગેન્દ્રની એક અગ્ર-
મહિષી.

મુગ્ધપરિસ્પ. પુ. સ્ત્રી (મુગ્ધપરિસ્પ) ભુ-
ગ્ધી મતિ કરનાર પ્રાણી; ગોહ, ઉદર,
ખિસકોલી વગેરે તિર્થ્ય પચે દિય.

મુગ્ધમોચગ. પુ. (મુગ્ધમોચક) સર્પના રિપને
ઉતારવાનું એક રત્ન-મણિ.

મુજળ. નં. } (મોજન) જમણ, ભોજન.
મુજળા. સ્ત્રી. }

મુજિય. નં. (મોજિત) અર્ધ શેકેલું, શેકે
વિગેરે.

મુજિર. વિ. (મોજિશીલ) ભોજનનાર

મુમલ પુ. (મુમલ) મર્શિનું પાત્ર

મુસ્લ વિ. (મુજ-કુમુજિત) ભૂખથી દુર્બળ
થયે; શુષ્ક દેહવાળો.

મુસ્લા સ્ત્રી (મુસ્લા) ભૂખ, કુધા.

મુગા વિ. (મુગ) ભાગેલું, નમી થયેલું

મુગામગ. વિ. (મુગમગ) અત્યત વાડુ

મુજંગ. પુ. (મુજંગ) નાગ, સર્પ

મુજંગમ. પુ. (મુજંગમ) સર્પ.

મુજ વિ. (મોજ) કંપનીય, સાધુને

ભોગવવા ચોગ્ય.

મુજ. પુ. (મજ) શક્તિ વિશેષ (૨) નં

તે ૧૬૫ની છાન

મુજ વિ. (મૂજ) પ્રભૂત, ધણ

મુજતર } વિ. (મૂજતર) મારુત, અત્યત.

મુજવર. }

મુજિય. વિ. (મુજ) શેકેલું ધાન્ય (૨)

પુ. ધાણા, શેકેલા જવ.

મુજો. મ. (મૂજ) વધારે, ધણ, અત્યત

(૨) પુન, બીજ વાર.

મુજોમુજો મ. (મયોમૂયમ) તાવવાર,

પુન પુન.

મુત્ત. વિ. (મુત) ભોગવેશ; ખાધેલ. (૨)

સેવિત. (૩) અનુભૂત. (૪) નં ૧૬૫;

ભોજન. (૫) વિષ વિશેષ

મુત્તુત્તર. નં. (મુત્તુત્તર) ખાધા પડી;

ભોજન સમય પડી.

મુમ્મા. } સ્ત્રી (મૂ) બકરી.

મુમ્યા. }

મુય. પુ. (મુજ) ભુજ, બાહુ, હાથ

મુયંગ. પુ. (મુજંગ) સર્પ, નાગ.

મુયગ પુ. (મુજગ) સર્પ, નાગ, (૨) સર્પને

રમાડનાર ગારડી.

મુયગપરિસ્પસમુચ્છિમ. વિ. (મુજગપરિસ્પ-

સમુચ્છિમ) ભુજળગથી ચાલનાર નોળીયા

વગેરે તિર્થ્ય.

મુયગપરિસ્પી સ્ત્રી (મુજગપરિસ્પી) ભુ-

ગ્ધી ચાલનાર તિર્થ્યપચેદિયની સ્ત્રી

જાતિ.

મુયગવડ પુ. (મુજગવડ) મહોરગ જાતના

વાણ્યપતર દેવતા.

મુયગવડ સ્ત્રી (મુજગવડ) મહોરગના ઇન્દ્ર

અતિકાવની બીજા અગ્રમહિષી.

મુયગા સ્ત્રી (મુજગા) મહોરગના ઇન્દ્ર

અતિકાવની પ્રથમ અગ્રમહિષી.

મુયપરિસ્પ. પુ. (મુજપરિસ્પ) ભુગ્ધી ચા-

લનાર તિર્થ્ય પચેદિયની એક જાત;

ઉદર, ખિસકોલી વગેરે.

મુયમોયગ. પુ. (મુજમોચક) નીશા ઝગના

રત્નની એક જાત, ભુજમોચક મણિ.

મુયસળ વિ. (મુજસર) નોળીયુ, ઘો વગેરે,

નિર્થ્ય પચેદિયની એક જાત.

મુયા સ્ત્રી (મુજા) ભુજન, બાહુ.

મુરુડિય () ધગ ભરેલું;

મેલું.

મુલ વિ. () બ્રહ્મ થયે; બુદ્ધો

પડે.

મુવળ નં. (મુવ) લોક, જગત.

મુવળપદ. પુ० (મુવળપતિ) દેવતાની એક
જાત, લવનપાત દેવતા

મુસ પુ० (મુસ) તૃણ વિશેષ, ભુસ્તે

મૂ. સ્ત્રી० (મૂ) પૃથ્વી

મૂહ સ્ત્રી० (મૂતિ) સપતિ (૨) રાખ,
ભરમ (૩) વૃદ્ધિ (૪) છવરક્ષા.

મૂહકમ્મ ન૦ (મૂતિકર્મ) રાખની ચપડી
આપવી, દોરા ધાગા કરી આપવા તે,
આશિર્વાગી ભાવનાનો એક પ્રકાર (૨)
મત્રાદિથી પરિત કરેલ વસ્તુ

મૂહકર્મિય ત્રિ० (મૂતિકર્મિક) મત્રથી
દોરા ધાગા કરી આપે તે

મૂહુ ત્રિ० (મૂવિહ) અત્યત, ઘણું

મૂહપણ } ત્રિ० (મૂતિપ્રજ્ઞ) છવરક્ષાની
મૂહપત્ર. } બુદ્ધિવાળા (૨) જ્ઞાની
વૃદ્ધિવાળા અનન્ત જ્ઞાની

મૂહલેવ પુ० (મૂહલેવ) બૂલેવ, સકેત,
ધશારી

મૂહાર ઘ૦ (મૂહસ્કાર) બૂહસ્કારબધ કર્મે
બધનો એક પ્રકાર, એક બધે અનેક
કર્મનું બાધનું તે

મૂત પુ० (મૂત) પ્રાણી, છવ (૨) વન
રપતિકાવના છવ. (૩) જૂત નામનો
દીપ અને સમુદ્ર

મૂતણ ન૦ (મૂતણ) તૃણ વિશેષ,
ધાસ

મૂતિય ત્રિ० (મૂતિક) પાચ જૂતથી અનેન,
પાચ જૂત સમન્ધી

મૂતોદ પુ० (મૂતોદ) એ નામનો સમુદ્ર

મૂમ્હ પુ० (મૂમ્હ) જૂમ્હાન નામનું ૨૧
સુ મુર્ત

મૂમિ સ્ત્રી० (મૂમિ) પૃથ્વી (૨) કાળ,
વખત (૩) સ્થળ, જગ્યા

મૂમિચ્છા સ્ત્રી० (મૂમિચ્છા) પૃથ્વી, સ્થાન

મૂમિચંપ પુ० (મૂમિચંપ) ધરતીકંપ

મૂમિચર ન૦ (મૂમિચર) ભાવડું શુદ્ધ

મૂમિચર પુ० (મૂમિચર) જમીન ઉપર ચા
લનાર પશુ અન્યર તિર્થંચ

મૂમિદેવ. પુ० (મૂમિદેવ) શાશ્વત

મૂમિમામ પુ० (મૂમિમામ) જમિનો પ્રદેશ,
સ્થાન

મૂમિરુહા પુ० (મૂમિરુહા) જૂદાડા, વનરપતિ
વિશેષ

મૂમિસણ્વિ ત્રિ० (મૂમિસણ્વિ) જૂમિમા નિ
સ્તરનાર

મૂમિસેજ્ઞા સ્ત્રી० (મૂમિસેજ્ઞા) પૃથ્વીની શય્યા,
જમીન ઉપર સુવ-પથારી કરવી તે

મૂય પુ० (મૂય) પ્રાણી, છવ (૨) જૂત
કાળ બ્યતીત સમય (૩) વનરપતિ અને
તેમા રહેલ છવ વિશેષ (૪) જૂતદેવતા,
વંતર દેવતાની એક જાત (૫) જૂત
દીપ અને જૂતસમુદ્ર (૬) જૂતેન્દ્ર નામે
નામકુમાર દેવતાનો ધન્દ (૭) ત્રિ० જા
માન, તદ્વપ, તેના જેવું (૮) નિશ્ચિત
સ્થાનમા રહેલ પદાર્થ (૯) પ્રાપ્ત, લબ્ધ,
(૧૦) વાસ્તવિક, યથાર્થ (૧૧) વિદ્યમાન
(૧૨) ન૦ પ્રકૃત્યર્થ (૧૩) દક્ષ, ઝાડ.

મૂયસ્કાર. ત્રિ० (મૂયસ્કાર) જુઓ 'જૂગર'
શબ્દ

મૂયમાહ પુ० (મૂયમાહ) જૂતનો વળગાડ

મૂયમામ પુ० (મૂયમામ) છવ સમુદ્ર

મૂયણ્ચ સ્ત્રી० (મૂયણ્ચ) એ નામની એક
વનરપતિ

મૂયત્ય પુ० (મૂયત્ય) યથાર્થ જ્ઞાન, સાચી
વાત

મૂયવિદ્ય પુ० (મૂયવિદ્ય) નામાનુર્ન આચાર્યના
શિષ્યનું નામ

મૂયવિદ્યા સ્ત્રી० (મૂયવિદ્યા) અતગત સૂતના
સાતમા વર્ગના તેરમા ગ્રંથવનનું નામ
(૨) રામચંદ્ર નગરના શ્રેણિક રાજની
બુધદિના નામે રાણી (૩) સ્થિતજાદની
બહેન

भूयमंडलपविमत्ति. पु० (भूतमंडलप्रविमत्ति)
 भूतमण्डली विशेष रचनायुक्त नाटक,
 नाटकना उर प्रकरमानो अेक
 भूयस्मत्त्व. पु० (भूतज्ञ) भीष्मज्ञानु आऽ
 भूयस्त्व न० (भूतरूप) जे इ-गमा गोदधी
 अधाध नथी ते.
 भूयलिवि स्त्री० (भूतलिवि) लिपि विशेष.
 भूयगडिस्ता. स्त्री० (भूतवतमा) अेक
 छन्दोली
 भूयवाह पु० (भूतवादित्र) व्यतरानी सोण
 जतिभानी अेक जत
 भूयवाय पु० (भूतवाद) दृष्टिवाद नामे आ-
 रमा अगसत्रनु अपर नाम (२) यथार्थ
 वाद
 भूयविज्ञा स्त्री० (भूतविद्या) भूत विगरेने
 दाढनानी विद्या, भन्नादि प्रयोग
 भूयवेज्ज. पु० (भूतवैद्य) भूतने दाढनार वैद्य
 भूयसिरी. स्त्री० (भूतश्री) अे नामनी
 अेक आरुली
 भूया. स्त्री० (भूता) स्थुनिलदनी अहेन
 (२) सुदर्शन आधापतिनी दीकरी (३)
 छन्दोलीनी अेक राजधानी
 भूयार्णव. पु० (भूतानन्द) दक्षिण दिशाना
 नागकुमारनो छन्द (२) काष्ठिक भद्वाराज
 नो अेक हाथी
 भूयाधाम पु० (भूतवाद) सहभूत वस्तुनो
 वाद
 भूयइ पु० (भूयति) राज, भूपति
 भूयस्य न० (भूयण) भूपण, दागीनो,
 धरेणु
 भूसा स्त्री० (भूषा) शोभा, दीप्ति
 भूस्तियगी स्त्री० (भूषिताङ्गी) भूषित थयेली
 स्त्री
 भूस्तिय पु० (भूषित) शोभायमान
 भूस्तियंग. वि० (भूषिताङ्ग) जेनु अग भू
 णित होय ते.

भूस्तियंगी स्त्री० (भूषिताङ्गी) आभूषण्णी
 भूषित थयेव स्त्री.
 भे अ० (भोग्) सम्पादन, आमन्त्रणसूचक
 अव्यय
 भेउर वि० (भिदुर) निमलित थनार,
 दुग्गिदुग्गी जनाइ
 भेंडी. स्त्री० (भिंडी) अे नामनु वृक्ष, बींड़ी
 भेत्तार पु० (भेत्तृ) भेदन करनार, तोड़ी
 हैड़ी नामनार.
 भेद पु० (भेद) भेद, प्रकार (२) लुहु
 पडु, पडित थनु
 भेदिय वि० (भेदित) लुहु पाडेहु
 भेय. पु० (भेद) भेद, लूफा, नोभु पाडु.
 (२) राजनीतिना आर भेमानो अेक
 भेद, दुश्मनना पक्षभा भेद पाडी तेनु
 अण तोडु ते
 भेयकर. वि० (भेदकर) विभेदकर्ता
 भेयण. वि० (भेदक) भेदकारक.
 भेयण. न० (भेदन) दाडु, तोडु (२)
 कर्मप्रकृतिना रसनो धात करवो ते
 भेयणी स्त्री० (भेदनी) भेदनारी, लागनारी
 भेरव. वि० (भेर) लयकर, उराननार.
 (२) पु० राक्षस आदि लयकर आली
 भेरि स्त्री० (भेरि) } अेक प्रकारनु वागु,
 भेरी स्त्री० (भेरी) } नगाइ
 भेरताल. पु० } (भेरताल) वृक्ष विशेष
 भेर्याल }
 भेल पु० (भेल) भुजोवननी शाखा (२)
 ते शाखानो पुइय
 भेसग पु० (भौषक) इक्षिभल्लीना पिता,
 भैरव-यनगरना अेक राज.
 भेसज. न० (भेषज) औषधि, दवा
 भेसज्ज न० (भेषज्य) औषधि, दवा
 भेसण. वि० (भेषण) लयकर, उरामणु
 (२) न० उरनु भीनु
 भेसणा. स्त्री० (भेषण) भीन् देखावणी.

મોચળ નં (મોજન) આહાર, ખાદ્ય પદાર્થ
(૨) ખાણ, જમણ, બોજન.
મોચળમંદ્ય. પું (મોક્ષમંદ્ય) બોજનશાળી.

મોચળવિપ્પરિયાસિયા. સ્ત્રીં (મોજનવિ-
પ્પરિયાસિયા) વિપરીત રીતે બોજન
કરતું તે

મ.

મમ્મિ. પું (મદ) અદ્ધાર, અભિમાન
મમ્મ પું (મ્મ) હરણ, મ્મ
મમ્મ. વિં (મન) અભિમાન, ઇન્દ્રિય
મમ્મ વિં (મન) મરણ
મમ્. સ્ત્રીં (મનિ) મતિ, બુદ્ધિ (૨) યાન
રિગેય, ઇન્દ્રિય અને મનથી ઉત્પન્ન થતું
જ્ઞાન.

મમ્મ નં (મતિક) વાવેલા બીજને દાક-
વાને દતાગતી પાળ્યા બાધરાખા આપતો
લાકડાનો એક કંકડો.

મમ્મપ્રાણ. નં (મતિ-પ્રજ્ઞાન) વિપરીત
મનિજ્ઞાન, મિથ્યાદર્શન યુક્ત મનિજ્ઞાન

મમ્મ પું (મ્મ) સિદ્ધ

મમ્મમ્મ નં (મનિજ્ઞાન) મનિજ્ઞાનનું દર્શન,
ચતુર્દશન કે અચતુર્દશન બેમાંનું એક

મમ્મનાળ નં (મતિજ્ઞાન) મનિજ્ઞાન. પાત્ર
ઇન્દ્રિય અને મનથી રિગેય બોધ થાય તે

મમ્મનાળાવરણ નં (મનિજ્ઞાનવરણ) જ્ઞાના-
વરણીય દર્શનની એક પ્રકૃતિ

મમ્મનાળિ વિં (મનિજ્ઞાન) મનિજ્ઞાનની

મમ્મપ્રતિયા. સ્ત્રીં (મનિજ્ઞાન) એક જ્ઞાન
બુદ્ધિની શાખા.

મમ્મન વિં (મતિમ્) બુદ્ધિમાન વિવેચી

મમ્મ સ્ત્રીં (મનિ) મહિમા દારૂ ધરાય

મમ્મ. વિં (મનિ) મેલું મપિન.

મમ્મલિય વિં (મનિ) મપિન થયેલું.

મમ્મ વિં (મન) મગી મપેય, મુવેલું
ન-મપેય.

મમ્મનાળ. પું (મતિમાન) વિવેચનધર્મ
ગમ્મનો મના (૨) એક સાધુનું નામ

મમ્મ વિં (મ્મ) મ્મ, કામળ.

મમ્મ. સ્ત્રીં (મ્મ) કામળ (સ્ત્રી રિગેય)

મમ્મ પું (મુન્ન) વાદ્ય વિગેય. (૨) દેવ
વિગેય

મમ્મ. પું } નં (મુન્ન) મુકુટ, મુગટ

મમ્મ પું }

મમ્મકુટ. નં (મુન્ન) મુકુટનું બાધ,
મમ્મક

મમ્મ. વિં (મુન્ન) મુવાળુ કામળ

મમ્મ નં (મુન્ન) એક પ્રમગ્નું દૂધ

મમ્મલિય નં (મુન્ન) સંકોચ

મમ્મલિ. પું (મૌલિ) મુગટ (૨) પાપડી

મમ્મલિ પું (મુલિ) એક પ્રકારનો સર્પ
કે જે દેખી વિચારી ન શકે તે (૩)

વિં વિચીર્ણ.

મમ્મલિય. વિં (મુલિ) ધોતીઆની
દાઢી વાગેય

મમ્મલિય વિં (મુલિ) મુકુટ-કમ-

મમ્મલિય. } વડાપત્ની માફક બે
દાધ બેડી અગતિ કરેય (૨) ખીનેય

મમ્મલિય. વિં (મુલિ) બુબો "મ-
ઉપિય" સમ

મમ્મ પું (મુલ) મેર, મપૂ ૫૫

મમ્મ સ્ત્રીં (મુલ) મે-પી, ૨૫.

મમ્મ પું (મુલ) મિન્ન.

મંકાદ ૫૦ (મમ્મ) એક અનન્ય મદદી

મંકાર પુ૦ (મકાર) મકાર, મ શબ્દ
(૨) “મ” અવ્યય

મંકુણ પુ૦ (મત્કુણ) હાથીના જેવા ગોળ
પગવાળા પશુની એક જાત (૨) માકડ.

મંલ. પુ૦ (મહુ) પેટીની અદર પાટીયામા
ગોઠવેલા ચિત્રોને કાચદારા દેખાડી આજી
વિકા ચલાવનાર એક જાતના લિહુક,
મખલિલોક (૨) ગોશાળાના પિતાનું
નામ

મંલલિ. પુ૦ (મહુલિ) ચિત્રની પેરી બનાવી
આજીવિક ચલાવનાર, ગોશાળાનો પિતા
મંલલિપુત્ત પુ૦ (મલલિપુત) મખલિનો
પુત્ર ગોશાળા, આજીવકે મતનો પ્રવર્તક
એક સાધુ

મંભ. પુ૦ (મ) મર્મ
મંભરિયા સ્ત્રી૦ () વાઘ રીંછ

મંગલ ન૦ (મન્ગલ) મગળ, વૃષાણ (૨)
માગલિક પદાર્થ દ્રો, સરસન, ચદન,
અક્ષત વગેરે (૩) મગળાચરણનો પાઠ,
નમસ્કાર મત્ર (૪) નાટકનો એક પ્રકાર,
૩૨ માનુ પ્રથમ નાટક (૫) નિમ્મક્ષય
(૬) નિમ્મક્ષયનું કારણ (૭) છટકાં સિદ્ધિ

મંગલા સ્ત્રી૦ (મન્ગલા) પાત્રમા તીર્થકરની
માતા

મંગલાચર પુ૦ (મન્ગલાચરિત્ર) સામ રસ પર્વતનું
એક કૃત

મંગલાચરી સ્ત્રી૦ (મન્ગલાચરી) પૂર્વમહા-
નિરૂદ્ધના દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી
આમી વિજય

મંગલાચરીકૃદ પુ૦ (મન્ગલાચરીકૃત) સોમનસ
વખારા પર્વતના સાત કૃતમાનુ ત્રીજી કૃત

મંગલાચર પુ૦ (મન્ગલાચર) નનિનકૃત વ-
ખારા પર્વતની પૂર્વ અને પશ્ચિમની ન-
નીની પશ્ચિમે બન્નેની વચ્ચેનો ક્ષેત્ર ત્રિ-
ભાગ, મદાનિરૂદ્ધાતમ્ એક વિજય (૨)

એ નામનુ પાત્રમા દેવલોચનુ એક ત્રિ-
માન. (૩) દેવ વિગેષ.

મંગલાચત્કૃદ પુ૦ (મન્ગલાચત્કૃત) નવિ
નકૃત વખારા પર્વતના ચાર કૃતમાનુ ચોથું
કૃત-શિખર.

મંગલાચત્તા. સ્ત્રી૦ (મન્ગલાચર્તા) જુઓ “મ
ગલાચત” શબ્દ.

મંમ્લ. ન૦ (મામ્લય) મગળિક, મગળ
મંમી સ્ત્રી૦ (મમી) રૂઝામની પ્રથમ
મૂર્છના

મંમુ પુ૦ (મમુ) બગલો રણગણકો (૨)
આર્થમથુ નામના જેન આર્થ

મંમુલ. ત્રિ૦ () અમુદર, અસમજસ
મંમુસ પુ૦ (મમુસ) ભુજપરિસર્પની એક
જાત

મંમ્વ પુ૦ (મમ્વ) ખાટલો, ઢોલિયો, માચડો,
ઉંચી બેઠક

મંમ્વાદમંમ્વ પુ૦ (મમ્વાતિમમ્વ) જે યોગમા
સૂર્ય, ચન્દ્ર અને નક્ષત્રની સ્થિતિ માથા
ઉપર ગોઠવેલ માથાના આકારની દોષ
તે યોગ (૨) રસ્તા ઉપર માથાસોને
બેસનાને માથા ઉપર માચડો બાધી
ગોઠવેલ બેઠક.

મંમ્વાલત્ત ત્રિ૦ (મમ્વાલુત) માથામા ગોપની
રાખેલ

મંમ્જરી સ્ત્રી૦ (મમ્જરી) આખાનો મોર,
મજરી

મંમ્જિયા સ્ત્રી૦ (મમ્જિયા) મોરપિંડના વચ્ચે
રહેલુ ચન્દ્રક-ધોળો ચાદલો

મંમ્જિટ્ટા સ્ત્રી૦ (મમ્જિટ્ટા) મજાઈ, રંગામા
વપરાતો એક લાન પદાર્થ

મંમ્જિટ્ટિય. પુ૦ (મામ્જિટ્ટિય) મજાઈનો રંગ

મંમ્જુ. ત્રિ૦ (મમ્જુ) સુંદર, મનોરા (૨)
પ્રિય, ઇષ્ટ.

મંમ્જુગોસા. સ્ત્રી૦ (મન્જુગોષા) દિશાક્રમાર
દેવતાના નામ

મંજુલ. ત્રિં (મન્જુલ) સુન્દર, મનોહર. (૨)
ક્રામણ.

મંજુસ્સરા સ્ત્રીં (મન્જુસ્વરા) અમિતુભાર
દેવતાની ધટા. (૨) ત્રિં મધુર અવાજ
વાળું.

મંજૂસા સ્ત્રીં (મન્જુષા) મગળાવર્તા વિગ્ન-
યતી મુખ્ય નગરી (૨) પટારો, પેટી.

મંડ. પું નં (મગડ) સાર, તરવ. (૨)
રસ.

મંડગ પું (મગગ) ગાડા, માલપુવા, રોટલી
મિશેર. (૨) ત્રિં વિભૂષક, ગોલાવનાર.

મંડણ નં (મગડન) અવકુટાર; ધરેણુ (૨)
પોશાક, શયુગાર

મંડણધાર્દ સ્ત્રીં (મગડનગરી) બાળકને
પોશાક પહેરાવનાર સ્ત્રી, પામ ધાવ
માતામાની એક.

મંડન નં (મગન) શયુગાર; ધરેણુ

મંડવ. પું (મગવ) જોનાથી અટી ગાઉ દૂર
ગામડા હોય તેવું સ્થળ

મંડજ. નં (મગજ) ચન્દ્ર સૂર્યનું મડગ,
માડયું (૨) સૂર્યનું વિમાન, અર્ધનું મિથ
(૩) વાસુદેવ બળદેવની જોડી (૪)
આર ગનિના મડગરૂપ સંસાર (૫) ગોળ
કુમળું (૬) ગામ કે શહેરની આજુબાજુ
ફરતો પ્રદેશ; ગામનો સીમાડો (૭) મછને
ખુશાલીમા મળેલ જમીન (૮) દેશ
(૯) અરીસાનો કાચ-ખાપ કે જેમા
પ્રતિબિંબ દેખાય તે.

મંડલપ્પ પું (મગડનક) બાળ મામા અથવા
સાક રતિ પ્રમાણનું એક વસ્ત્ર

મંડલમ્. પું (મગડલામ) તપવાર,

મંડલવાય. પું (મગડનવત્) મડગાકાર

જમીન બનાવવા માટે રક્ષાદિનું ઉપદેશુ

મંડલપિમત્તિ સ્ત્રીં (મગડનપિમત્તિ) મ

ડગની વિશેષ ગમ્મના પુત્ર એક નાટક.

૩૦ માનુ દશનું નાટક

મંડલપ્પવેસ. પું (મગડલપ્પવેસ) ૨૯ ઉત્ક-
લિક સૂત્રમાંનું ૧૯ મુ.

મંડલરોમ. પું (મગડલરોમ) મડગ-દેશનો
રોગ.

મંડલવતિ પું (મગડલવતિ) દેશનો ધણી;
રાગ.

મંડલવાય પું (મગડલવાત) મડગાકારે
વાતો વાયુ.

મંડલિ પું (મગડલિ) એક પ્રકારનો મુ-
કુષિ સર્પ. (૨) કુત્સગોત્રની એક શાખા.
(૩) તે શાખામાનો પુરૂષ. (૪) માર્ગલિક
રાગ

મંડલિક. પું (મગડલિક) માનુષોત્તર પર્વત.

મંડલિવંધ. પું (મગડલિવંધ) એક પ્રકારની
હાનીતિ, અમુક ક્ષેત્રની મર્યાદા બદલ
અપરાધીને જવા ન દેવો તે (૨) મડગ-
સંપ્રદાયનું બધારણ-વ્યવસ્થા.

મંડલિમોગ પું (મગડલિમોગ) સ્વાધુની
મડગીમા બેસી જોગ્યન કરવું તે.

મંડલિય પું (મગડલિક) મડગેશ્વર રાગ.
(૨) કોટની માફક આરે તરફ ફરતો
મક્કાકાર પર્વત

મંડલિયરાય. પું (મગડલિકરાય) માર્ગલિક
રાગ

મંડલિયાવાય. પું (મગડલિકવત્) મડગ
રૂપે જમતો વાયુ, ચક્રાવો ખાતો વાયુ.

મંડલ્લી સ્ત્રીં (મગડલી) મરુટી, સમુદાય.

મંડવ પું (મગ) જેવોથી વીંટાયેલ માડવો.
(૨) જોનાથી અટી ગાઉ દૂર ગામડા હોય
તેવું સ્થળ, ગામ વિશેષ

મંડવ નં (મગવ) ગોત્ર વિશેષ. (૨)
પું આં તે ગોત્રમા જોગ્યેલ

મંડવિય. ત્રિં (મગવિક) મડગબદ્ધ થઈ
કુનાર.

મંડવશયણ. પું (મગવશય) અપેક્ષાનક-
નું ગાત્ર

મંડાવળધાઈ. સ્ત્રી (મગજગત્રી) બાગકને
શશુગારનાર દાસી

મંડાવળ. પુ (મગજ) આભરણ પહેરાનાર
મંડિતપુત્ર પુ (મંડિતપુત્ર) એ નામના
ધીરપ્રભુના એક ગણધર

મંડિપાહુડિયા. સ્ત્રી (મણિપ્રાશસ્ત્રિકા) માડા
અથવા કોઈ નમુનો અથવા ભાગ કોઈને
માટે તૈયાર કરેલ હોય તે સાધુએ લીડું
હોય તે, કિસાનો એક દોષ

મંડિય ન (મણિક) નાથ વિશે

મંડિય ત્રિ (મણિક) બુદ્ધિ, શશુગારના
(૩) મહાધીર સ્વામીના જુદા ગણધરનું
નામ (૩) ગોશાળાનો નાગને પછેટ
પરિહાર

મંડિયકુચ્છ પુ (મણિકુચ્છ) } રાજ
મંડિયકુચ્છ પુ ન (મણિકુચ્છ) } જુદા
નગરીની બહાર મંડિયકુચ્છ નામનું ચેત્ય-
ઉદ્યાન.

મંડિયપુત્ર. પુ (મણિકુચ્છ) મંદારીર ના-
મીના એક ગણધર

મંદુક પુ (મંદુક) દેડકો

મંદુકપુત્ર પુ (મંદુકપુત્ર) પ્રદની સાથે
મંદુકગતિ સમાન થતો અન્દાદિનો યોગ

મંદુક પુ (મંદુક) નન્દમણિપારનો
જીવ મરીને દેડકો થયો, તેના અધિકારનાજી

ચાતાસત્રનુ ૧૩ મુ અધ્યયન (૨) દેડકો
મંદુકવિદ્યા. સ્ત્રી (મંદુકવિદ્યા) શાકની એક
જાત

મંદુકસ્ત્રી સ્ત્રી (મંદુક) નનસ્પર્શિત વિશે

મંદુક. પુ (મંદુક) મેનક સત્ત્વનો પુત્ર
(૨) રાગત્રી નિવાસી એક આનક (૩)
દેડકો

મંદુક. ન (મંદુક) એક પ્રકારનું અનાજ

મંદ. પુ (મંદ) દેવના અધિષ્ઠિત અ-
ધાર રિતો મંત્રના (૨) કાવ્ય જાન્ય
મંદ ગોત્ર અક્ષર પદ્ધતિ (૩) ઉપા-

યણાના ૧૬ દોષમાનો એક દોષ (૪)
ગુપ્ત વાતચિત, ખાનગી વાતચિત

મંતચુરાણ. ન (મંતચૂર્ણ) મંત્રથી મંત્રેણ
ચૂર્ણ ભરમાદિ.

મંતજમગ પુ (મંત્રજમ્મક) એક દેવ જાતિ

મંતજોય. પુ (મંત્રજોય) મંત્રનો પ્રયોગ

મંતપ્રયોગ પુ (મંત્રપ્રયોગ) મંત્રનો પ્રયોગ

મંતસાલ. ન (મંત્રસાલ) મંત્ર સા-
ધનાનું સ્થાન

મંતાણજોગ પુ (મંત્રાણજોગ) મંત્રના
વિગેરેનું સ્વયં શાસ્ત્ર, મંત્રશાસ્ત્ર, ૨૬
પાપસત્રમાનું એક

મંતાર ત્રિ (મંત્ર) માનનાર, મંત્રના કરનાર
(૨) પુ (મંત્ર), જીવ

મંતિ. પુ (મંત્રિ) મંત્રી, અમાત્ય
સલાહકાર

મંથ પુ (મંથ) મંથાનદડ, રત્નધો. (૨)
કેરળ સમુદ્રવાત કિંચામા આત્માના પ્રદેશ
શરીર બહાર કાઢી મંથાનાકારે લોકાન્ત
પર્યંત વિસ્તારના તે

મંથર. ત્રિ (મંથર) ધીમું, મદ

મંથાણ. પુ (મંથાણ) રવધો

મંથુ પુ (મંથુ) બોર વગેરે ફળનો બુકો
(૨) દહિને વસ્ત્રમાં બાધી પાણીનો
ભાગ કાઢી નાખતા રોષ સત્ર ૨૬ તે

મંદ ન (માન્ય) મૂર્ખતા, બેરુદરી

મંદ ત્રિ (મંદ) મદબુદ્ધિવાળો, સુબુદ્ધિ
રિનાનો. (૨) ધીમું, ૨૫ રત્નજાનનું (૩)
અદ્ય, થોડું (૪) પુ (મદ) જ્ઞાનનો હાથી,
ધેમદિ ગુણુદીન હાથી. (૫) ગાનનો એક
પ્રકાર, (૬) ત્રિ (મંદ)

મંદગ્ર. પુ (મંદક) ગીતનો એક પ્રકાર,
જેમાં મધ્ય ભાગે મૂર્ખતા યુગ સાથે
ચોગના થાય તેની જાનનું ગેર-ગીન
મંદડગિયા. ગી (મંદડગિયા) એ નામની
એક દેવી

મંદકુમાર્ય. પુ૦ (મન્દકુમાર્ય) ન્દાનોઆળડ
મદકુમારિયા સ્ત્રી૦ (મન્દકુમારિકા) બાવિકા,
ન્દાની કન્યા

મન્દર પુ૦ (મન્દર) મન્દર, મેર પર્વત (૨)
મન્દર નામનો દ્વીપ અને એ નામનો
સમુદ્ર. (૩) તેરમા વિમળનાથ તીર્થકરના
પ્રથમ ગણધર (૪) મન્દર પર્વતના
અધિગયક દેવ

મન્દરકૂડ પુ૦ (મન્દરકૂડ) નદનવનના નર
દૃટમાનુ બીજુ દૃટ-શિખર.

મન્દરગિરિ પુ૦ (મન્દરગિરિ) મેર પર્વત
મન્દરચૂલિયા સ્ત્રી૦ (મન્દરચૂલિકા) મેર પ
ર્વતનુ શિખર

મન્દરપવ્યય પુ૦ (મન્દરપર્વત) મેર પર્વત
મંદા. સ્ત્રી૦ (મન્દા) મનુધ્યની દશ દશા-
ઓમાની ત્રીજી દશા ૨૧ થી ૩૦ વરસ
મુધીની અવસ્થા કે જેમા વિપવનાસનાના
બાળથી વિવેકની મન્દતા થાય છે.

મન્દાદ્ય. ન૦ (મન્દાદિત) મધ્ય ભાગમા મૂ
ર્ત્તનાશિષ્યપુત્ર એવનો એક પ્રકાર

મન્દાય. પુ૦ (મન્દાય) મન્દ સ્વસ્થી અવાય
તે રાગ

મન્દાર. પુ૦ (મન્દાર) પારિગત નુ દક્ષી.
(૨) મન્દાર દક્ષીનુ દૃન

મન્દારયમ્ત્રી. સ્ત્રી૦ (મન્દારા) મધ્યમઆમની
બીજી મૂર્ત્તના

મન્દિષ ત્રિ૦ (મન્દિષ) મન્દનાનાથો, મદ
મન્દિર ન૦ (મન્દિર) ધર્મ, મન્દિર (૨)
એ નામનો દ્વીપ અને સમુદ્ર (૩) મેર
પર્વત.

મન્દુય પુ૦ (મન્દુક) જ્ઞાનનુ વિગે

મંધાદગ પુ૦ (મંધાગ) મેરો, મેરો

મસ પુ૦ ન૦ (માસ) માસ

મસચક્ષુ ત્રિ૦ (માસચક્ષુ) અમચ્ચમુ.
નન્યમુ ગદિત ચામગની આખવાગો

મમત ત્રિ૦ (મમત) માસથી બરેત. પુટ

મંસુદ્ધિ. સ્ત્રી૦ (માસુદ્ધિ) માસની ઝટિ
કરી બતાવવાની વિદ્યા.

મસસુહ. ત્રિ૦ (માસસુહ) માસને સુખ
આપનાર.

મસાણસારિ પુ૦ (માસાણસારિ) માસમા
બામ થવાથી એર ચડે તે

મંસી સ્ત્રી૦ (માસી) મન્દન્ય વિગેષ, જટા-
મામી

મંસુ પુ૦ ન૦ (મંસુ) દાઢીમૂઠ.

મરુ. પુ૦ (મરુ) મગરમંજુ (૨) પવન
ડુમાગ વ્યવતા દેવતાનુ ચિન્દ-મકગકાર
નિશાની

મરુરુમ્મય પુ૦ (મરુરુમ્મય) કામદેવ

મરુપસણ ન૦ (મરુપાન) મગરના આકારનુ
આસન

મરુતિ પુ૦ (મરુતિ) અતગ્રહસૂત્રના બૃહ
વર્ગના પ્રથમ અધ્યયનનુ નામ (૨)
રાગ્નૃક નિવાસી એ નામનો એક ગા
થપતિ

મરુકડ. પુ૦ (મરુક) કરોગીઓ. (૨) ક
રોગીઆનુ સ્થાન પડ (૩) વાદરો, મદ

મરુકડવંધ. પુ૦ (મરુકવંધ) મરુકવંધ, હા-
ના સાધાના નધનો એક પ્રકાર.

મરુકડાસંતાણમ. ન૦ (મરુકડાસંતાણ) ક-
રોગીયાની બાળ.

મરુર. પુ૦ (મરુર) નિપેધ અર્ચનાગી દડ
નીતિ અપરાધીને “ મા ” એ મન્દ
સહગાવવાની શિક્ષા ત્રીજા અને ચોથા
કુલકરના વખતમા થતી તે

મરુદ્દમ પુ૦ (મરુદ્દમ) મરુદ્દમ

મરુતય ત્રિ૦ (મરુત) ચોપડેન. મસનેન
(૨) જે વસ્તુ સચિત પૃથ્વી આરિથી
લપગપેલી દોષ તે ચેવાથી મુનિને હા
મનો દોષ એવાના દશ દોષમાની
બીજે દોષ

મગહ્ય ત્રિ૦ () દાધમા બાપેલ.

મગદંતિયા. સ્ત્રી૦ (મગદંતિકા) કમળ વિશેષ.

(૨) માધતી, મોગરાનું ફલ.

મગર પુ૦ (મકર) મગર; મગરમંડ.

મગરંડપવિમત્તિ. પુ૦ (મકરાગડપ્રક્રિમત્તિ)

મકરાગડની વિશેષ રચનાથી યુક્ત નાટક;
નાટકનો એક પ્રકાર

મગરાસણ. ન૦ (મઠગમન) મકરના ચિન્હ-
વાળુ આસન.

મગરિયા. સ્ત્રી૦ (મકરિયા) આહારણુ વિશેષ.

(૨) વાઘ વિશેષ.

મગસિર. સ્ત્રી૦ ન૦ (મૃગસિર) નક્ષત્ર વિશેષ.

મગસિરકોટ પુ૦ (મૃગસીરકોટ) આર ધ-
ન્દ્રિયવાળો એક છુપ.

મગહ. પુ૦ (મગધ) મગધ દેશ.

મગહવરચ્છં. પુ૦ (મગધવરાજ) આહારણુ વિશેષ.

મગુદ. પુ૦ (મુગુદ) વાગિત્ર વિશેષ

મગ. પુ૦ (મુઠ) ધાન્ય વિશેષ; મગ.

મગ. પુ૦ (માર્ગ) માર્ગ; રસ્તો. (૨) સાધન;

મોક્ષમાર્ગ. (૩) આકાશ. (૪) સૂચકાં-
ગના અગીધારમા અધ્યયનનું નામ. (૫)

પ્રવચનનું પર્થાયવાચક નામ; મોક્ષમાર્ગ.

(૬) આયસ્થક (પ્રતિકમણ) નું પર્થા-

યત્રાયક નામ. (૭) યથ; મત.

મગાઓ ઘ૦ () પાછળથી; પછવાડે.

મગાણ. ન૦ (માર્ગણ) તપાસ; મેધ; રસ્તો

કાઢવો. (૨) અન્નપથર્થનું શોધન; જેમ

પાણી જોઈએ તો તેના સહચારી ધર્મની

તપાસ કરવી તે. (૩) માર્ગ; રસ્તો. (૪)

પરિવેદનનો પર્થાય શબ્દ.

મગાળા. સ્ત્રી૦ (માર્ગળ) દક્ષા; ઉદાપોહ

મગળા. સ્ત્રી૦ (માર્ગળ) વિચાર કરવો;

તપાસ કરવી; (૨) કારણ કાર્ય વિચાર

પૂર્વક અન્નપથર્થનું આલોચન.

મગાણ. વિ૦ (માર્ગણ) માર્ગને જાણનાર.

મગાણ. વિ૦ (માર્ગણ) માર્ગમાં રહેલ.

(૦) મોળથી તથા વરસની ઉત્તરવાળા.

મમાદત્ત. પુ૦ (માર્ગદત્ત) ઔરવત ક્ષેત્રના

વર્તમાન ૨૩ મા તીર્થકર.

મમગર. વિ૦ (મમ્મર) એ દેશમાં રહેનાર મનુષ્ય.

મમાવિટ. વિ૦ (માર્ગવિત) માર્ગના જાણકાર.

મમાસિર. પુ૦ (માર્ગસિર) માર્ગશીર્ષ માસ;

માગશર મહિનો.

મમાસિરી. સ્ત્રી૦ (માર્ગસિરી) માગશર મા-

સતી પુનમ.

મમિય. વિ૦ (માર્ગિત) તપાસેલું.

મમિર. વિ૦ (માર્ગિર) તપાસ કરનાર.

મમિહ. ઘ૦ () પાછલું; પાછળનું.

મમી. સ્ત્રી૦ (મમી) ૧૧૪ અમની પહેલી

મૂર્છના.

મમુ. પુ૦ (મમુ) દ્રોણકાગડો; બગલો.

મમ. પુ૦ (મમ) મેષ.

મમચંત. પુ૦ (મમચન) પહેલા દેવલોકના

ધન્દનું નામ. (૨) મધવા નામના ત્રીજા

ચકવર્તી.

મમ્મા. સ્ત્રી૦ (મમ્મા) છઠો નરકનું નામ. (૨)

કૃષ્ણરાણું નામ.

મમ્મ. } પુ૦ (મર્મ) મનુષ્ય; માનવ.

મમિય }

મચ્છુ. પુ૦ (મચ્ચુ) શ્વેત; મરણ.

મચ્છુર્મા. સ્ત્રી૦ (મચ્ચુર્મા) સાત સાદીશુ-

મયા પરિમિત કાળવિભાગ; ગોશાળાના

મત પ્રમાણે માનેલ એક કાળ વિભાગ.

મચ્છુસામગળ. વિ૦ (મચ્ચુસામગ્ય) શ્વેતને

સાધારણ; જેમાં શ્વેતનો દિસ્મો-ભાગ

હોય તે.

મચ્છુસાહિય. વિ૦ (મચ્ચુસાહ્ય) શ્વેતને વશ.

મચ્છ. પુ૦ (મચ્ચ) માછલું. (૨) શબ્દનું

એક નામ. (૩) આઠ મંગલિકામાંનું

સાતમું મંગલિક.

મચ્છંડાપવિમત્તિ. પુ૦ (મચ્ચાણપ્રક્રિમત્તિ)

મચ્ચાણની વિશેષ રચનાથી યુક્ત નાટક;

૩૨ નાટકમાંનું એક.

મચ્છંડિયા. સ્ત્રી (મત્સ્યાનિત્ત્રા) ખાંડ;
મિસરી.

મચ્છંડી. સ્ત્રી (મત્સ્યાણ્ડી) સાકર; સાકરી
ખાંડ.

મચ્છંદાલ. નં (મત્સ્યમ્બલ) માછલા મુક-
વવાનું સ્થાન.

મચ્છંદંધ. ત્રિં (મત્સ્યંધ) માછલાને
આંધનાર-પટ્ટનાર.

મચ્છંદંધિષ્ઠ. ત્રિં (મત્સ્યધનિક) મત્સ્ય
આંધનાર-પટ્ટનાર.

મચ્છંદ. પું (મત્સ્યં) દેવ; અદેખાહ.

મચ્છંદિ. ત્રિં (મત્સ્યિન્) ખીજની સપતિ
ન દેખી શકે તેવા; ધર્મ્યાણુ. (૨) અહુકારી.

મચ્છંદિય. ત્રિં (મત્સ્યિત) મત્સરી; અ-
ભિમાની.

મચ્છંદી. સ્ત્રી (મત્સ્યા) માછલી.

મચ્છંદ્ય. ત્રિં (મત્સ્યિક) મચ્છીમાર; ધીવર.

મચ્છંદ્યા. સ્ત્રી (મત્સ્યા) મચ્છી; માખ.
(૨) મધમાખી; મ્હોટી માખી.

મચ્છંદી. સ્ત્રી (મત્સ્યા) માખ.

મચ્છંદી. સ્ત્રી (મત્સ્યા) માછલી.

મચ્છંદુલ્લસ. નં (મત્સ્યોલ્લસ) માછલાની
પેડે સરડી સરડી ઉડ્યા વિના વદના
કરે તે; વંદનના આદર્શ દેખ.

મચ્છ. નં (મચ) મદિરા; દાર; મદાવિગય

મચ્છા. ત્રિં (મચ્છ) મધ સમ્બંધી.

મચ્છણ. નં (મચ્છ) સ્નાન.

મચ્છણ. નં (મચ્છ) શુદ્ધિ.

મચ્છણઘર. નં (મચ્છણ) સ્નાન કરવાનું
ઘર.

મચ્છણધાર્. સ્ત્રી (મચ્છણી) જાળકને
સ્નાન કરાવનારી ધાવમાના; પાંચ ધાવ-
માંની એક.

મચ્છણિય. ત્રિં (મચ્છનિક) સ્નાન કર્યા
પછી પેરવા ઓડવાનાં વસ્ત્રાદિ.

મચ્છન. નં (મચ્છ) સ્નાન.

મચ્છપાણ. } નં (મચ્છપાન) મદિરાપાન.
મચ્છપાણ્ય. }

મચ્છાયા. સ્ત્રી (મચ્છા) મૃચા; ૬૬;
વ્યવસ્થા.

મચ્છાર. પું (મચ્છાર) બિડાસ; મોદ્દુ. (૨)
એ નામની એક વનસ્પતિ; અંજરનું ઝાડ.

મચ્છારફલ. ત્રિં (મચ્છારફલ) વાપુરોગની
શાન્તિને મારે મચ્છાર વનસ્પતિનું બના-
વેલ ઓસડ.

મચ્છારવ. પું (મચ્છારવ) વનસ્પતિ વિરોધ.

મચ્છારી. સ્ત્રી (મચ્છારી) બિડાડી.

મચ્છાવય. ત્રિં () નવરાવનાર.

મચ્છાવીય. ત્રિં (મચ્છાવી) મ્હોટું મધપાન
કરેલું છે તે.

મચ્છિય. ત્રિં (મચ્છિ) સ્નાન કરેલ.

મચ્છિય. ત્રિં (મચ્છિ) સ્નાન કરનાર.

મચ્છ. નં (મચ્છ) મધ્યભાગ; વચ્ચે. (૨)

ત્રિં વચ્ચેનું; વચ્ચુ. (૩) મધ્યભાગમાં
રહેલ પેટ.

મચ્છંતિય. નં (મચ્છાન્તિક) દિનનો મધ્ય
ભાગ, મધ્યાહ્નકાળ.

મચ્છંતિય. ત્રિં (મચ્છાન્તિક) મધ્યમધ્ય;
વચ્ચોવચ્ચ.

મચ્છંતિય. પું (મચ્છાન્તિક) મધ્ય ભાગ.

મચ્છંતિય. ત્રિં (મચ્છાન્તિક) મધ્યમાં રહેલ.
(૨) પું અવધિનાનનો એક ભેદ.

મચ્છંતિયારિ. ત્રિં (મચ્છાન્તિક) મધ્ય-પા-
ખીના પ્રવાહાદિમા ચાલનાર.

મચ્છંતિય. પું (મચ્છાન્તિક) લેખ.

મચ્છંતિય. પું નં (મચ્છાન્તિક) અપાર; મધ્ય
દિવસ.

મચ્છંતિય. ત્રિં (મચ્છાન્તિક) મધ્યમધ્ય રીતે
પ્રજ્ઞાપાત ગદિન કાર્ય કરનાર.

મચ્છંતિય. પું (મચ્છાન્તિક) મધ્યદેશ.

મચ્છંતિય. પું (મચ્છાન્તિક) ધર્માન્તિશાપના
મધ્ય આદ્ય પ્રદેશ.

મજ્ઞમાગ. પું. (મધ્યમાગ) વચ્ચે લાગ.
મજ્ઞમ. ત્રિં. (મધ્યમ) મધ્યમ; ઉત્કૃષ્ટ
નહીં તેમ જઘન્ય નહીં તે.

મજ્ઞમયાર. નં. (મધ્યદાર) મધ્ય લાગ.

મજ્ઞમલોગનામિ. પુ. (મધ્યલોગનામિ) લોકના
મધ્ય ભાગના નાભિરૂપે રહેલ મેરૂ પર્વત.

મજ્ઞમ. ત્રિં. (મધ્યમ) મધ્યમ, વચ્ચેનું.
(૨) મધ્યમ નામનો સાત સ્વરમાંનો
ચોથો સ્વર.

મજ્ઞમલ્લંડ. પુ. (મધ્યમલ્લંડ) વચ્ચેનો ખંડ.

મજ્ઞમમામ. પુ. (મધ્યમમામ) ઉત્તર વ્યાદિ
સાત મૂર્છનાનો આશ્રય શ્રુતિ સમુદાય.

મજ્ઞમમેવેલ્લગ. પુ. (મધ્યમમેવેલ્લક) નવ-
ઐવેયકની ત્રણ ત્રિકાંભાની મધ્યમ ત્રિકના
દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ ઐવેયકમાંનાં
મધ્યના ત્રણ વિભાન-ચોથું, પાંચમું અને
છઠ્ઠું.

મજ્ઞમમેવેલ્લગકપ્પાતીય. પુ. (મધ્યમમેવેલ્લક-
કપ્પાતીય) મધ્યમ ત્રિકના કલ્પાતીય
ગતિના ઐવેયક દેવતા.

મજ્ઞમમપુરિસ. પુ. (મધ્યમપુરુષ) સાધારણ
મનુષ્ય.

મજ્ઞમ્મા સ્ત્રી. (મધ્યમા) વચ્ચેની આંગળી.
(૨) એ નામની એક જૈન મુનિની શાખા.

મજ્ઞમાડવરિમ પું. (મધ્યમોગરિમ) મધ્યમ
ત્રિકના ત્રણ વિભાનોમાંના ઉપરના વિ-
ભાનમા રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ
ઐવેયકમાંનું છઠ્ઠું ઐવેયક વિભાન.

મજ્ઞમમામજ્ઞમ પુ. (મધ્યમમધ્યમ) મધ્યમ
ત્રિકાંભાની મધ્યમ-પાંચમી ઐવેયકમાં
રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ ઐવેય-
કમાંનું પાંચમું ઐવેયક વિભાન.

મજ્ઞમાહિટ્ઠિમ પુ. સ્ત્રી. (મધ્યમાહિટ્ઠિય)
મધ્યમ ત્રિકાંભાની પ્રથમ-ચોથી ઐવેયકમાં
રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી. નવ ઐવેય-
કમાંનું ચોથું ઐવેયક વિભાન.

મજ્ઞમિયા. સ્ત્રી. (મધ્યમિકા) મધ્યમા.

મજ્ઞમિહુ ત્રિં. (મધ્યમ) મધ્યમ;
વચ્ચેનું.

મજ્ઞે. ધ્ર. (મધ્યે) વિષે. મધ્યમધ્યબોધક
અવ્યય.

મઠ્ઠિ. સ્ત્રી. (મૃતિકા) ધૂળ; માટી.

મઠ્ઠિયા. સ્ત્રી. (મૃતિકા) ધૂળ; માટી; રંગ.

મટ્ટ. ત્રિં. (મૃટ) ધસીને સાફ કરેલ;
પાલીસ કરેલ. (૨) મનોહર; સુંદર;
સાર; રમણીય.

મઢ. ત્રિં. (મૃત) મરેલું; વિનાશ પામેલું.
(૨) નં. મડકું; કલેવર.

મઢંવ. પું. નં. (મઢવ) જેની આરે બાણ
અઢી અઢી યોજનમાં ડાઘ વસતિ ન
હોય તેવું ગામ કે નગર.

મઢગ. ત્રિં. (મૃતક) મરી ગયેલ.

મઢગગિહ. નં. (મૃતકગૃહ) કબરસ્થાન. (૨)
સ્મશાન.

મઢગથંડિલ. પુ. (મૃતસ્થાવિજલ) મૃતક
બાળવાની જગા; સ્મશાન.

મઢગધુમિય. નં. (મૃતવસ્તુપિકા) મૃતકની
ચિંતાને દેકાણે પગલાં વગેરે કરવામાં
આવે તે.

મઢગવઘ નં. (મૃતકવર્ણ) મૃતકના હાડકાં
વગેરેનો દગલો.

મઢપ્પ. પું. (મૃતાત્મન) અહકાર; અભિમાન.

મઢયચેદય નં. (મૃતકચેત્ય) મૃતકનું સ્મરણ
વિશ્ન.

મઢયહાહ પું. (મૃતકહાહ) ચિતા; ચેદ.

મઢયધુમિયા સ્ત્રી. (મૃતસ્થાવિકા) મૃતક
સ્થાનપર બનાવેલ નાનો સ્તંભ.

મઢાર. ત્રિં. (મૃતાદિન) પ્રાસુક-નિર્જીવ પ-
દાર્થ ખાતાર.

મઢામ. નં. (મૃતક) એ નામની વનસ્પતિ.

મઢુય. પું. (મઝુક) જીવ વિશેષ; બગલો.

મઢ પુ૦ (મઢ) મઢ, મન્દિર, મકાન (૨)
એ નામનો એક દેશ (૩) ત્રિ૦ મઢ
દેશમાં રહેનાર

મણ પુ૦ ન૦ (મન્ન) મન, અન્ત કરણ,
ચિત્ત (૨) વિશેષ ઉપયોગ

મણ્યગુત્તિ સ્ત્રી૦ (મનોગુત્તિ) પાપથી
મનને ન ગોપવતુ-મચાવતુ તે, પાપમાં
મનને જોડતુ તે

મણા પુ૦ (મન્ન) એક જોત માગ મુનિ,
મહાનિ શબ્દસૂરિના પુત્ર અને સિધ્ધ

મણગુત્ત. ત્રિ૦ (મનોગુત્ત) જેનું મન પાપથી
શુભ હોય તે

મણગુત્તિ સ્ત્રી૦ (મનોગુત્તિ) મનની પાપા-
દિથી શુભિ-રક્ષા, મનોનિગ્રહ.

મણગુત્તિષ્ટા સ્ત્રી૦ () ચોતરો,
જેસવાનો ચોટનો

મણજીવિય. ત્રિ૦ (મનજીવિ) મનને આત્મા
માનનાર

મણજોગ પુ૦ (મનોયોગ) સહકારી કારણ
બન મન સાથે જીવનો યોગ તે મનોયોગ

મણજોગિ ત્રિ૦ (મનાયોગિ) મનના યોગ-
વાપારવાળો

મણગ પુ૦ (મન્ન) મનન કરતુ, વિચાર કરવો

મણદ્વ પુ૦ (મનાદ્વ) મનથી દુષ્ટ વિચાર
કરી આત્માને કમથી દહવો તે

મણદુષ્કક પુ૦ (મનોદુષ્ક) મનથી કરેલું
પાપ

મણદુષ્પણિહામ પુ૦ (મનોદુષ્પણિહામ) મનથી
દુષ્ટ ખ્યાન ધરતુ, દુષ્ટ ચિન્તના કરવી તે

મણનામ પુ૦ (મનામ) મન પર્યં જ્ઞાન
મગીના મના પર્વાયા જ્ઞાનવાની સમિતિ,

પાપ જ્ઞાનમાનુ નોમ જ્ઞાન

મણનામિ પુ૦ (મનામિ) મન પર્યં જ્ઞાની
મગરજ્ઞતિ સ્ત્રી૦ (મનપ્રવૃત્તિ) મનની પ
ર્વામિ-સર્વજ્ઞતા, પુરુષોને મનના રસ
ગ્રાપમાં પરિબળ કરવાની સમિતિ

મણપજ્ઞ પુ૦ (મનપર્યં) મન પર્યં નામે
ચોથું જ્ઞાન, જીજ્ઞાના મનની વાત જ્ઞા-
ણનાર જ્ઞાન

મણપજ્ઞવર્ણાણ. ન૦ (મનપર્યંજ્ઞાન) મનના
પર્યંનું જ્ઞાન, મન પર્યં નામે ચોથું જ્ઞાન

મણપજ્ઞવર્ણાણાવરણિજ્ઞ ન૦ (મનપર્યંજ્ઞાના-
વર્ણીય) મન પર્યં જ્ઞાનને ઢાકનાર કર્મ

પ્રકૃતિ, જ્ઞાનાવરણીય કર્મની એક પ્રકૃતિ

મણપજ્ઞવર્ણાણિ પુ૦ (મનપર્યંજ્ઞાનિ) મન-
પર્યં જ્ઞાનવાળો

મણપજ્ઞયનામ ન૦ (મનપર્યંજ્ઞાન) મનપર્યં
જ્ઞાન

મણપજ્ઞયનામવરણ ન૦ (મનપર્યંજ્ઞાનાવરણ)
મન પર્યં જ્ઞાનને આવરનાર એક કર્મ

પ્રકૃતિ

મણપજ્ઞયનામવરણિજ્ઞ. ન૦ (મનપર્યંજ્ઞાના-
વર્ણીય) મનપર્યં જ્ઞાનને ઢાકનાર એક

કર્મપ્રકૃતિ

મણપજ્ઞયનામિ પુ૦ (મનપર્યંજ્ઞાનિ) મન
પર્યં જ્ઞાનને ધારણ કરનાર

મણપજ્ઞવિ. ત્રિ૦ (મનપર્યંજિ) મન પર્યં જ્ઞાન-
વાળો.

મણપરિક્રમ્મ પુ૦ (મનપરિક્રમ્) મનનો
નિગ્રહ

મણપરિચારણ ત્રિ૦ (મનપરિચાર) ૫૩૨૫૩
મને મન મેળવી વિષય તૃપ્તિ કરનાર

મણપરિચારણા સ્ત્રી૦ (મનપરિચારણ) મને
મન મેળવી વિષય તૃપ્તિ કરી તે

મણપરિચારણા સ્ત્રી૦ (મનપરિચાર) મ
નના પ્રવેશના ઉત્તર આપવાની રિદ્ધા

મણપુમ્મજપરિચિટ્ટ ન૦ (મનપુમ્મજપરિચિટ્ટ)
એક જીવ વૈભવા મન પુરુષો મનરૂપે

જોડ્યા મગમાં પરિવર્તમાનો દરે તેનો
કામ

મણપુત્ર ન૦ (મનપુત્ર) શુભ મન પ્રવર્ત-
વાથી થતું પુત્ર

મણ્વ્યોગ પુ. (મન પ્રયોગ) મનનો પ્ર-
યોગ-વ્યાપાર, મનની પ્રવૃત્તિ

મણ્વ્યોગસ્ત પુ. (મન પ્રદોષ) મનમાં દોષ
રાખી વદના કરે તે, વદનાનો નવમો
દોષ.

મણ્વ્યોગિહાણ ન. (મન પ્રણિવાન) મનનું
પ્રણિવાન-રોકવું તે, મનની એકાગ્રતા

મણ્વ્યોગસ્ત પુ. (મન પ્રહાસ) અન્ત કરેલુંની
પ્રવૃત્તિ

મણ્વ્યોગિ ત્રિ. (મનોવિજ્ઞ) મનનું જાણવું;
મનને જે ચનાર-લક્ષ્યાવનાર

મણ્વ્યોગિ ત્રિ. (મનોવલિક) મનોમળનાળો.

મણ્વ્યોગિપરિણાય ન. (મનોમિશ્રપરિણત)
મિશ્ર પ્રયોગ પરિણામ પામેલ મન

મણ્વ્યોગિ. ત્રિ. (મનોયોગિ) મનની એકા-
ગ્રતા

મણ્વ્યોગિ પુ. (મનોવિજ્ઞ) મનથી જિન્ય
કરવો તે

મણ્વ્યોગિપરિણાય સ્ત્રી. (મનોવિજ્ઞાસિકા)
મન વિપરીતપણે વર્તવું હોય તે.

મણ્વ્યોગિ. ન. (મન) મન, અન્ત કરેલું,
ચિત્ત. (૨) મનોયોગ, મનનો વ્યાપાર.

મણ્વ્યોગિપરિણાય સ્ત્રી. (મન સમન્વાહરણતા)
મનથી પાપોની નિવૃત્તિ કરવી, મનને

સારી રીતે એકાગ્ર કરવું તે

મણ્વ્યોગિપરિણાય સ્ત્રી. (મન સમાધારણ)
મનની સારી રીતે આગ્રહાકત અર્થાદાથી

ધારણા કરવી-વ્યવસ્થા કરવી તે

મણ્વ્યોગિ સ્ત્રી. (મન સમિતિ) મનનો સયમ

મણ્વ્યોગિ. ત્રિ. (મન સમિત) જેનું મન
સમ્યક્ પ્રવૃત્તિમાં જોડાયું હોય તે

મણ્વ્યોગિ પિ. (મન સ્વાદિત) મનને રના
દિષ્ટ લાગે તેવું, મનમગ્ન.

મણ્વ્યોગિ સ્ત્રી. (મન સિલા) એક પ્રકારની
મરિચ

મણ્વ્યોગિ ત્રિ. (મન સિદ્ધ) ચિન્તિત

મણ્વ્યોગિહાણ. ન. (મન સુપ્રણિવાન) મનને
સારી રીતે વશમાં રાખવું

મણ્વ્યોગિ. ત્રિ. (મનોહર) સુન્દર, રમણીય

મણ્વ્યોગિ. ત્રિ. (મનોહારિ) મનને હળવું
કરનાર

મણ્વ્યોગિ. ત્રિ. (મનોહર) મનોહર.

મણ્વ્યોગિ. ત્રિ. (મનોહર) મનોહર, વારવાર
જેની ધ્વજ થાય તેવું, ન જીવાય

મણ્વ્યોગિ પુ. (મણિ) ચંદ્રાન્તાદિ મણિ, રત્ન,
જવાહીર રંગેર

મણ્વ્યોગિ. પુ. (મણિ) જુગલિયાને આભરણ
આપનાર કંપવૃક્ષ

મણ્વ્યોગિ. પુ. (મણિક્ષર) ઝવેરી, રત્નોનો
વ્યાપારી

મણ્વ્યોગિ. પુ. (મણિક્ષર) શકિમ પરત
ઉપરનું એક શિખર

મણ્વ્યોગિ. પુ. (મણિક્ષર) શકિમ પરત
ઉપરના આઠ ફૂટમાં આઠમું ફૂટ-
શિખર

મણ્વ્યોગિ. ન. (મણિકર્મ) મણિનું કામ,
મણિને કાતરવી, ધસવી, વગેરે કામ,

જડીયા પચ્ચીમરનું કામ

મણ્વ્યોગિ. પુ. (મણિકર્મ) મણિ જડિત
જૂ તળીઈ

મણ્વ્યોગિ. સ્ત્રી. (મણિકર્મ) નગરી વિશેષ

મણ્વ્યોગિ. ન. (મણિકર્મ) મણિની
નગરી, એક પ્રકારનું આભૂષણ

મણ્વ્યોગિ. સ્ત્રી. (મણિકર્મ) મણિ
જડિત ખેસવાની યોદી, મણિનો યોદી,
મણિમય આસન

મણ્વ્યોગિ. પુ. (મણિમદ્) એ નામનો એક
યક્ષ (૨) સજીવિવજીવના શિષ્ય.

મણિમય ત્રિં (મણિમય) મણિનુ બનેયુ,
મણિથી ભરેલુ

મણિમેહલા. સ્ત્રીં (મણિમેહલા) મણિની
મેખયા-કદોગે.

મણિયાર. પું (મણિયાર) બુઓ “મણિઆર”
શબ્દ

મણિરચણ નં (મણિરચ) ચક્રવર્તિના ચૈદ
રત્નમાનું એક

મણિરક્તણ. નં (મણિરક્તણ) મણિના
શુભાશુભ લક્ષણ

મણિરહયા. સ્ત્રીં (મણિરહયા) એ નામનુ
નગર.

મણિરત્નક. પું (મણિરત્નક) મણિનો વાટકા,
મણિનું પાન.

મણિસિલા સ્ત્રીં (મણિસિલા) મદિરા ત્રિશેષ
મણુ પું (મણુ) બીજા દેવપોકનું એક

ત્રિમાન (૨) મનુસ્મૃતિ નામના પ્રસિદ્ધ
ધર્મ ગ્રંથના રચનાર

મણુઈ. સ્ત્રીં (મણુઈ) મનુષ્યની સ્ત્રી માનુષી,
મણુજ પું (મણુજ) મનુષ્ય

મણુચણ } ત્રિં (મણુ) રમણીય, નુદર,
મણુશ } મનગમતુ

મણુય. પું (મણુ) મનુષ્ય (૨) ત્રિં
મનુષ્ય સંબધી

મણુસ્ત. પું (મણુસ્ત) મનુષ્ય, માણસ
મણુસ્તવગેત. નં (મણુસ્તવગેત) મનુષ્યનું

રોગ-ઉત્પત્તિ સ્થાન, અઢી દૈવ

મણુસ્તગદયા સ્ત્રીં (મણુસ્તગદયા) મનુષ્યની
ગતિ

મણુસ્તલોગ પું (મણુસ્તલોગ) મનુષ્ય લોગ
મણુસ્તમેણિયા. સ્ત્રીં (મણુસ્તમેણિયા) મનુષ્ય

એણીની ગણના. દષ્ટિવાદનાર્થે પતિ
કર્મનો એક વિભાગ

મણુસ્તમેણિયાપરિકમ્મ નં (મણુસ્તમેણિયા
પરિકમ્મ) દષ્ટિવાદના પરિકર્મનો બીજો
ભાગ

મણુસ્તવત્ત પું (મણુસ્તવત્ત) મણુસ્તમેણિયા
પરિકર્મનો ૧૪ મો ભેદ.

મણુસ્તિદ. પું (મણુસ્તિદ) મનુષ્યનો ઇન્દ્ર,
ચક્રવર્તી

મણુસ્ત્રી. સ્ત્રીં (માનુષી) નારી, સ્ત્રીગતિ
મણુસ પું (મણુસ) મનુષ્ય.

મણો. નં (મણમ્) મન, ચિત્ત

મણોગમ. પું (મણોગમ) સાતમા દેવપોકના
ઇદનુ ત્રિમાન.

મણોગુત્તિ સ્ત્રીં (મણોગુત્તિ) મનને પાપથી
રોકી રાખતુ તે.

મણોગુલિયા. સ્ત્રીં (મણોગુલિકા) બેઠક,
પીઠિકા

મણોજોગ પું (મણોજોગ) મનનો વ્યાપાર
મણોજોગ ત્રિં (મણોજોગ) મનને યોગ્ય,

મનગમતુ.

મણોજ્ઞ. પું (મણોજ્ઞ) શુદ્ધ વનરૂપિ ત્રિશેષ
મણોદ્રવ્ય નં (મણોદ્રવ્ય) મનનુ દ્રવ્ય

મણોદ્રવ્યમાણા. સ્ત્રીં (મણોદ્રવ્યવર્ગણ) મ
નના દ્રવ્યની વર્ગણા-સમૂહ

મણોમય. ત્રિં (મણોમય) માનસિક
મણોમાણસિય નં (મણોમાણસિક) મનમા

રહેતુ-માનસિક કુષ્ઠ

મણોરમ. ત્રિં (મણોરમ) નુદર, મનોહર
(૧) નં પાશ્વમા દેવપોકનું એક ત્રિમાન

(૩) પું આત્મા દેવપોકના ઇદ્રના પાન
ત્રિમાનનો ઉપરિ દેવતા (૪) રથક

દ્વાપના દેવતાનુદમ (૫) પાપપ્રાપ્તિના
બીજા દિવસનુ નામ. (૬) મિથિયાનુ

એક ચૈત્ય

મણોરમા સ્ત્રીં (મણોરમા) મુદરી. (૨) ૧૮
મા તીર્થકર્તની પ્રવચ્ચ પાશ્વબીનુ નામ

મણોરહ. પું (મણોરહ) મનની ક્ષમ્પ, મનની
દક્ષતા

મણોરાગર. પું (મણોરાગર) મનનો વ્યા-
પાર, મનની પ્રવૃત્તિ

મળોસિલક્ર પૂ. (મળ શિલક) વેનપર દે-
વતાના ચોથા સુગ્રાનુ નામ

મળોસિલા સ્ત્રી. (મળ શિલા) એવ પ્રકારનો
શ્વાતુ મહુસીય

મળોહર. ત્રિ. (મળોહર) હુદર, સાર, રકુ,
મનનુ આકર્ષણ કરે તેનું

મળોહર. સ્ત્રી. (મળોહર) ૨૦ મા તીર્થ
કરતી પ્રવળયા પાલખીનું નામ

મળોહાર. પુ. (મળોહાર) ખખસરીયાના
ત્રીજા દિવસનું નામ

મત ત્રિ. (મત) મરેલ, મરણ પામેલ

મતિ સ્ત્રી. (મતિ) શુદ્ધિ, મનિ

મતિમરણાણ ત્રિ. (મત્યજ્ઞાન) મતિ અજ્ઞાન,
નક અજ્ઞાનમાત્રુ એક

મતિમરણાણિ. ત્રિ. (મત્યજ્ઞાનિ) મતિ
અજ્ઞાનવાળુ

મતિય. પુ. (મતિક) સમાર, કૃપિસાધન
વિશેષ.

મત્ત ન. (મત્તન) વાલશુ, બાળન

મત્ત ત્રિ. (મત્ત) મત, ઉન્નમત, અભિ
માની (૨) ન. મધ, દારૂ

મત્તા પુ. (મત્તા) એક પ્રકારનું કંપવૃક્ષ
૨ ને જુવનીઆને મીઠા મધુરા રસ
આપે છે

મત્તાયવિલસિય ત્રિ. (મત્તાયવિલસિત) મત
લાધીના નિનાસનાનું નાટક, નાટકના ૩૨
પ્રકારમાને એક

મત્તજાતા સ્ત્રી. (મત્તજા) મહારિદેવની
પાર અતન દીમાની એક નદી

મત્તકપવિલસિત ત્રિ. (મત્તકપવિલસિત) મ
દાનમત ધોધની આનવાનું નાટક, ૩૨
પ્રકારના નાટકમાનું એક

મત્તા. સ્ત્રી. (માતા) ૬૫નું પરિમાણ, અર્થ
મર્લાલ (૨) દંડવ, ધીર વિચરે ખરની
માતા

મત્તિયા. સ્ત્રી. (મત્તિયા) માગી, ધૂળ, રમ.

મત્તિયાવૈ સ્ત્રી. (મત્તિયાવૈ) દશાણુ દેશની
પ્રસિદ્ધ નગરી

મત્તય ત્રિ. (મત્તય) મરતક
મત્તય } ન. (મત્તય) મરતક

મત્તયઘોય. ત્રિ. (ઘોતમસ્તક) દાસપણથી
મુક્ત

મત્તયલિગ. } ન. (મત્તયલિગ) માયાનુ ભેદન.
મત્તયલિગ } (૨) માયામાથી નીકળતો
એક જાતનો ચીકણા પદાર્થ

મદ. પુ. (મદ) મવે, અભિમાન

મદણ. પુ. (મદ) મેતાપક્ષી (૨) ઠામદેવ
રિપવવિકાર

મદણા સ્ત્રી. (મદ્દા) શકેન્દ્રના સોમલોક-
પાળતી બીજી અગ્રમહિષી (૨) દેશચર્ત
કની પાત્રમી અગ્રમહિષીનું નામ

મદ્દગિજ ત્રિ. (મદ્દગીય) મદ ઉત્પન્ન
કરનાર, કામેષતેજક

મદ્દન પુ. (મદન) મદન, કામદેવ

મદ્દય. } ત્રિ. (મદ્દય) મદન કરનાર.

મદ્દય }

મદ્દય ત્રિ. (મદ્દય) મદન, માલેસ (૨)
હુદી કચરી નાખતું

મદ્દય પુ. (મદ્દય) એક જાતનું વાદ્ય,
માદલ

મદ્દય ત્રિ. (મદ્દય) શમગતા, નિરભિમાન
વ્રતિ. (૨) નિનય, નમ્રતા

મદ્દય ત્રિ. (મદ્દય) નમ્ર, વિનીત,
મદ્દય ત્રિ. (મદ્દય)

મદ્દય પુ. (મદ્દય) પક્ષી વિશેષ; ખગવે

મદ્દય પુ. (મદ્દય) એ નામનો એક જ-
મણીપાસક-આવક

મધુ ત્રિ. (મધુ) મધ

મધુવેદ્ય. પુ. (મધુવેદ્ય) ચોથા પ્રાનના
મુદેવનું નામ

મધુમાસ પુ. (મધુમાસ) એન માસ

મધુર ત્રિ. (મધુ) મધુર મીઠું (૨) કાં
પ્રિય

મધુસિત્થગોલ. પું. (મધુસિત્થગોલ) મધનો
મધપૂડો. (૨) મધનો ગોળો.

મનુષ્ય. પું. (મનુજ) મનુષ્ય.

મનુસ્સ. પું. (મનુસ્ય) મનુષ્ય.

મનુસ્સલોગ. પું. (મનુસ્યલોક) મનુષ્યલોક;
અદીક્ષીપ.

મન્ના. સ્ત્રી. (મન્ન) મનન કરવું, વિચાર
કરવો. (૨) મતિ; ભુક્તિ.

મન્ના. સ્ત્રી. (માન્યા) અબુપગમ; સ્વીકાર.

મન્નિય. ત્રિ. (મન) વિચાર કરેલ.

મમકાર. પુ. (મમકાર) મમતા; માંડ માંડ
કરવું તે.

મમત્ત. ન. (મમત્વ) મમતા; માગપાણુ.

મમયા. સ્ત્રી. (મમતા) મમતા.

મમાદ. ત્રિ. (મમત્તિન્) મમત્વવાળો; માંડ
માંડ કરનાર.

મમાડ. ત્રિ. () જેના પર મમતા
રાખેલી છે તે.

મમ્મ. ન. (મર્મ) મર્મસ્થાન, યુગ્મસ્થાન.
(૨) કોઇની યુગ્મ વાત-જાની વાત. (૩)

મરણના કારણબૃત વચન આદિ.

મમ્મણ પું. (મમ્મણ) અત્યન્ન લોબી
મમ્મણ નામનો વાણિક.

મમ્મણ. ન. (મમ્મ) બાળકના મ, મ, એવા
અરપટ શબ્દ.

મમ્મણપજ્જપિય. ન. (મમ્મણપ્રજ્જપિય) મ મ
એવો શબ્દ કરવો તે

મમ્મય. ત્રિ. (મર્મ) મર્મભેદક, આર્મિક.

મમ્મહ પુ. (મમ્મય) કામદેવ.

મવ. પું. (મ્વ) મ્વ, દરજી.

મવ. ત્રિ. (મ્વ) મરેલ; મ્વનક; મ્વડુ.

મવ. પુ. ન. (મ્વ) મ્વ; દર્પ. અવકાર.
(૨) દાષીના મરણપરમાર્થ કરતો પ્ર-
વાદી પદાર્થ.

મવ. પુ. (મ્વ) આમ પુરૂષે આન્ય કરેલ
મિહાન. (૨) ત્રિ. માનેવું; ખીકારેવું.

(૩) ન. મનન; માન.

મયંગા સ્ત્રી. (મ્વતંગા) મૃતંગા નદી.

મયકિચ્ચ. ન. (મ્વત્તચ્ચ) મૃતકનું કાર્ય; અ-
ગ્નિસંસ્કારાદિ.

મયગ. ન. (મ્વતક) મુદ્ધ; શય.

મયઙ્ગી. સ્ત્રી. (મ્વગાલી) મૃગના જેવી આ-
ખવાળી સ્ત્રી.

મયણ. પું. (મ્વણ) કામદેવ. (૨) મીથુ.
(૩) ત્રિ. મદકારક; માદક.

મયણમંજરી. સ્ત્રી. (મ્વણમંજરી) શ્રીશેખર
રાજાના વંશની કાઈ કન્યા.

મયણસલાગા. } સ્ત્રી. (મ્વણસલાગા) મેના.
મયણસલાયા. }

મયણસાલ. પુ. } (મ્વણસાલ) પક્ષી
મયણસાલા. સ્ત્રી. } વિશેષ; મેના. (૨)
કપર.

મયણા. સ્ત્રી. (મ્વણા) પહેલા દેવલોકના
ઇન્દ્ર-શકના લોકપાલ મેામની ખીજ અ-
ગ્રમરિપી.

મયણિજ્ઞ. ત્રિ. (મ્વણિય) કામોદીપક વસ્તુ.

મયર. પુ. (મ્વર) મત્સ્ય વિશેષ; મધર.

મયરંદ. પુ. (મ્વરંદ) પુષ્પરંદ. (૨)
કમળ. (૩) જમર.

મયરજ્ઞય. } પુ. (મ્વરજ્ઞય) કામદેવ.
મયરજ્ઞય. }

મયહરણ. ત્રિ. (મ્વહરણ) દાસદાસી.

મયહરણ. ત્રિ. (મ્વહરણ) સદુર્થી મોટો.

મયહરિયા. સ્ત્રી. (મ્વહરિયા) મુખ્ય
સાધ્વી.

મયાલિ. પુ. (મ્વયાલિ) અનથ સૂત્રના મોથા
વર્ગના બીજા અધ્યયનનું નામ. (૨) વસુ-
દેવ રાજાની ધારિણી દેવીનો પુત્ર (૩)
અધ્યયનસેવવાલ સૂત્રના પદેના વર્ગના બીજા
અધ્યયનનું નામ. (૪) ઐગ્નિક રાજાની
ધારિણી ગણીનો પુત્ર.

મયાહિય. પુ. (મ્વયાહિય) સિંદ.

મર્યાદ. પુ. (મ્વર્યાદ) મ્વર્યાદ; સિંદ.

મયૂર પુ. (મયૂર) મેરવો, મેરપક્ષી
 મયૂરાસણ. ન. (મયૂરાસન) આસન વિશેષ
 મયૂરી. સ્ત્રી. (મયૂરી) મેરની, ઢેન
 મરકત ન. } (મરકત) એક જાતનું રત્ન,
 મરકય } મરત મણિ
 મરગય }
 મરણ પુ. ન. (મરણ) મરણ મૃત્યુ, મોત
 મરણતિય ત્રિ. (મરણતિક) મૃત્યુ પાસે
 આવે ત્યારે કરાતું
 મરણવિભક્તિ સ્ત્રી. (મરણવિભક્તિ) ૨૯ જી
 ત્થાનિક સૂત્રમાં ૨૨ યુ સૂત્ર
 મરહટ્ટુ પુ. (મરહટ્ટુ) મહારાષ્ટ્ર દેશ. (૨)
 ત્રિ. તે દેશના રહેવાશી મરાઠા.
 મરીચ પુ. સ્ત્રી. } (મરીચિ) કિરણ
 મરીચિ. }
 મરીચિયા સ્ત્રી. (મરીચિકા) કિરણ
 મરુ પુ. (મરુ) મારવાડ, જળ નિનાની
 ભૂમિ, મરુ ભૂમિ (૨) ત્રિ. તે દેશના
 રહીશ
 મરુધ પુ. (મરુ) મરવો, ખડ ધાન્યની
 એક જાત
 મરુધ પુ. () શાલયુ
 મરુદ્ધા. સ્ત્રી. (મરુદ્ધા) રાજા શ્રેષ્ઠિની એક
 પત્ની
 મરુદ્ધી સ્ત્રી. (મરુદ્ધી) શ્રાવણની સ્ત્રી,
 નાભણી.
 મરુ. પુ. (મરુ) મરદેશ (૨) ત્રિ.
 મરદેશ નિનારી
 મરુતા ન. સ્ત્રી. (મરુતા) અતગડ સૂત્રના
 સાતમા વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું નામ
 (૨) રાજ્ય નગરના શ્રેષ્ઠિક રાજની
 મરતા નામે તાણી
 મરુચલ. ન. (મરુચલ) નિર્જળ પ્રદેશ,
 મારવાડ
 મરુદેવ. પુ. (મરુદેવ) ભગતેવના ચાતુ
 અવસર્પિણીના તેરમા કુલકરનું નામ.

(૨) ભરતેવના ચાતુ અવસર્પિણીના
 છઠ્ઠા કુલકરનું નામ. (૩) નૃપદીપના
 એવત ક્ષેત્રમાં ચાતુ અવસર્પિણીમાં
 થોડા ૧૮ માં તીર્થકર
 મરુદેવા સ્ત્રી. (મરુદેવા) મરુદેવ રવા
 મીની માતા (૨) અતગડ સૂત્રના સાતમા
 વર્ગના આઠમા અધ્યયનનું નામ. (૩)
 રાજ્ય નગરના શ્રેષ્ઠિક રાજની મરુદેવા
 નામે તાણી
 મરુદેવી સ્ત્રી. (મરુદેવી) પ્રથમ તીર્થકરની માતા
 મરુપટ્ટણ. ન. (મરુપટ્ટણ) મરુ દેશમાં પડતું
 તે, નિર્જળ પ્રદેશમાં જઈ મરુ તે, બાળ
 મરણનો એક પ્રકાર
 મરુપાયા પુ. (મરુપાયા) નિર્જળ પ્રદેશમાં
 પડી મરુ તે, બાળ મરણનો એક પ્રકાર.
 મરુ. ત્રિ. (મરુ) મરુ દેશમાં ઉત્પન્ન
 થયેલ
 મરુ પુ. (મરુ) મરુ દેવતા લોકાન્તિક
 દેવતાની એક જાત
 મરુ પુ. (મરુ) મરવાનું કૂન (૨) મર
 વાનો છાંયો.
 મરુવસમ પુ. (મરુવસમ) ઇન્દ્ર
 મરુયા સ્ત્રી. (મરુ) તકમરીયા.
 મરુ પુ. (મરુ) મેન. (૨) નિષ્ઠા (૩)
 આઠ પ્રમરના કર્મ (૪) ઉદારિક શરીર
 મરુણ. ન. (મરુ) મરુ દેશ, મરુગતુ
 મરુણ પુ. (મરુ) મરુ પર્વત, મરુધા-
 મરુ (૨) શીખડ, મરુદન દક્ષ (૩)
 આર્યદેશમાં પદરમે દેશ. (૪) ત્રિ.
 મરુ દેશમાં રહેનાર મરુધ (૫) ન.
 મરુદેશના સૂત્રનું બીજું વસ્ત્ર
 મરુધ. ન. (મરુધ) મરુદેશની બના-
 વટનું વસ્ત્ર
 મરુધ ત્રિ. (મરુધ) મરુધ, મેરુ
 મરુધ ત્રિ. (મરુધ) મરુદેશ (૨) મા
 નજર થોડા પુડા

મહા પુ૦ (મલ્લ) મહા, પહેલવાન, કુસ્તી
કેન્નાડ

મહા. ન૦ (માલ્ય) ફૂંની માળા (૨) યુધે
૫ પુષ્પાદિ, માળા યોગ્ય ફૂલ (૩) એક
દેવ પ્રિમાન

મહા ન૦ (મલ) શરીરનો મેન

મહા. પુ૦ (મરુકિન્) મરિનંશમા ઉત્પન્ન
થયેલ રાજા

મહાકુચ્છા સ્ત્રી૦ (મલ્લકુચ્છા) મરનો ક
-ઝોટા-પગોટ.

મહાકિન્દ. પુ૦ (માલ્યકિન્દ) ૧૧ મા દેવનોકંડુ
એક પ્રિમાન

મહા પુ૦ (મલ્લક) શરાવલો, કોડીયુ,
ગમપાન

મહાચુલ ન૦ (મલ્લચુલ) મહાકુસ્તી.

મહાદામ. ન૦ (માલ્યદામન્) પુષ્પની માળા

મહાદાસ પુ૦ (મલ્લદાસ) એ નામનો એક
મનુષ્ય

મહાદિગણ પુ૦ (મહાદત) મહાદત કુમાર,
મહારાજાનો પુત્ર, મહિનાયજ્ઞનો ન્દાનો
ભાષ

મહાદિગણ્ય. પુ૦ (મલ્લદત્ત) કુમારાજાનો
પુત્ર

મહાદિગ્ન. પુ૦ (મલ્લદગ્ન) એ નામનો એક
મનુષ્ય

મહાદેવ પુ૦ (મલ્લદેવ) મહાદેવ નામે મહાનો
રાજા.

મહાધમ્મ પુ૦ (મહાધર્મ) એ નામનો કોષ
કુસ્તીયા-મહા

મહાધ પુ૦ (મહા) સમવલો

મહારક્ષિત્તમ્. પુ૦ (મારક્ષિત) એ નામનો
એક માણસ

મહારામ પુ૦ (મરગમ) ગોસાજાનો બીન્ને
પ્રેરે પંદાર-શરીર પરિવર્તન

મહાસમ્મ પુ૦ (મહાસન્) એ નામનો એક
મનુષ્ય

મહાસેણ પુ૦ (મરમેન) એ નામનો એક મત્ત
મહિ. સ્ત્રી૦ (મહિ) યોગણીસમા તીર્થંકર.

મહિનાથ ભગવાન. (૨) ન૦ મરિકુ વરીના
દ્ધાતનાગુ જ્ઞાતાસજનુ આઠમુ અધ્યયન,
(૩) ૨૦ મા તીર્થંકરના પહેલા ગણધર.

મહિ ત્રિ૦ (મહિન્) ધરનાર, રાખનાર

મહિય. ત્રિ૦ (સ્ત) મરી ગયેલ.

મહિયા સ્ત્રી૦ (મહિયા) માવતી, લતા
વિશેષ

મહિય ત્રિ૦ (મામિત) માપેલુ.

મસ. પુ૦ (મપ) આમડી ઉપર બધાયલી .
ન્હાની ન્હાની ગાંઠ

મસક. પુ૦ (મસક) મઝ્ઝર

મસમસ. ધ૦ () જલદી

મસથ પુ૦ (મસક) મઝ્ઝર

મસાણ ન૦ (મસાણ) પ્રેતભૂમિ; કમશાન,
મસાણ

મસાર્દ. પુ૦ (મસાર) ઇંદ નીચમણિ. (૨)
કસોડીનો પત્થર.

મસારગલ પુ૦ (મસારગલ) એક પ્રકારનું
રત્ન (૨) રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ખરકાડનો
પાથમે વિભાગ કે જે મસારમથ્ય રત્ન-
મથ છે.

મસિ. સ્ત્રી૦ (મસિ) શાહી (૨) મસી,
કાન્થ

મસિહાર. પુ૦ (મસિહાર) ક્ષત્રિય પગિવાજક
વિશેષ.

મસિણ. ત્રિ૦ (મસણ) મુવાગુ, લપસાણ,
નિસ્સુ

મસી. સ્ત્રી૦ (મસી) મસી, શાહી

મસૂર પુ૦ ન૦ (મસૂર) મસૂર, કચેરા ધાન્યની
એક જાત (૨) રામસયની પાખવાળા
પક્ષીની એક જાત

મસૂરમ પુ૦ (મસૂર) ગાયમસૂરીઆ,
ઝોરીકુ.

મસૂરચંદ. પુ० (મસૂરચંદ) મસૂરની દાળ
 મહ ત્રિ० (મહત્) મહાન, મહોદુ, વિશાળ
 (૨) મહા પુરુષ, મહોટા પુરુષ
 મહ. પુ० નં (મહ) આચ્છવ, મહોત્સવ
 મહરમહાલય ત્રિ० (મહાતિમહત્) અતિ નિ
 શાળા, મહોટામાં મહોદુ
 મહરમહાલયા સ્ત્રી० (મહાતિમહતી) અતિ
 મહોટી
 મહર્ષી સ્ત્રી० (મહતી) મહોટી નિશાળ
 મહત્ત ત્રિ० (મહત્) મહોદુ, નિશાળ
 મહતી સ્ત્રી० (મહતી) મહોટી
 મહાગૃહ. પુ० (મહામહ) મહોટા મહ, લૌભાદિ
 ૮૮ મહામહ
 મહાઘ ત્રિ० (મહાર્થ) વધારે મૂલ્યવાળુ,
 મોતુ
 મહચંદ પુ० (મહાચંદ) એ નામનો એક
 કુમાર (૨) એક રાજા
 મહચ. નં (મહાચ) મહત્વ (૨) ત્રિ०
 મહત્વવાળુ
 મહચ ત્રિ० (મહાચર્ચ) મહોટાને પણ પૂજ્ય,
 સારી રીતે પૂજવા યોગ્ય
 મહચ્ચપરિસ્તા સ્ત્રી० (મહાચર્ચપરિપદ) ઉત્તમ
 માનનીય સભા
 મહચ્છેદય નં (મહાધર્મ) ધણુ આશ્ચર્ય,
 મહત્ આશ્ચર્ય
 મહચ્છુદ સ્ત્રી० (મહાચુતિ) ધણી કાલિ
 મહદ્વિય ત્રિ० (મહદ્વિક) ધણી સપતિનાજો
 મહોટી મહિવાજો
 મહણ ત્રિ० (મયન) મથન કરનાર, મથનાર
 (૨) મારનાર
 મહસાળ પુ० (મહાળવ) મહોટા સમુદ્ધ
 મહતિમહાલય ત્રિ० (મહાતિમહત્) મહા નિ
 સ્તારવાળુ મહોટામાં મહોદુ
 મહતી સ્ત્રી० (મહતી) શતનત્રી વીળા,
 સો નારનાળી વીળા

મહત્ત ત્રિ० (મહત્) વડીલ, મુકુટ (૨)
 અતોપુર રક્ષક (૩) નાયક, પ્રધાન
 મહત્તરાગાર પુ० (મહત્તરાગાર) મહોટરાના
 કહેવાથી કરતુ પડે તેનો પચ્ચક્રમાળુમાં
 રાખેન આગાર
 મહત્તરિયા સ્ત્રી० (મહત્તરિકા) મુખ્ય-વડીલ
 સ્ત્રી, મહોટી દેવી (૨) આદિશાકુમારી
 આમાની એક
 મહત્વ. પુ० (મહાત્વ) મહોટા અર્થ, નિશા-
 ળ તરત (૨) મહત્ત પ્રતિજ્ઞા (૩) ત્રિ०
 ઝીમ્મી, મોઢુ
 મહદિ. સ્ત્રી० (મહાદિ) મોટી પાચના (૨)
 પરિગ્રહ
 મહદુમ પુ० (મહાદુમ) વૈરાગ્યન ધનના
 પદ્ધતિ સૈન્યનો અપિપતિ
 મહપડમ પુ० (મહાપદ) નવ નિધાનમાનુ
 એક નિધાન કે જેમાં સર્વ પ્રકારના વ-
 સ્ત્રોતી લોકીકત હોય છે
 મહપ્પ પુ० (મહાત્મ્ય) મહાન આત્મા, મ
 હાત્મા
 મહપ્પમ. નં (મહાપમ) એ નામનુ વીળ
 યોથા દેવલોકનુ એક નિધાન
 મહધ્વલ પુ० (મહાધ્વલ) મહાબળ નામે રો-
 હિંગ નગરનો રાજા (૨) આવતી મોઢી
 સીના ઠઠા વાસુદેવ (૩) એ નામનો
 એક મોટો રાજા (૪) બળરામનો પુત્ર
 સુદર્શન રોકેનો છત્ર-મહાબળકુમાર (૫)
 ત્રિ० અતિ બળવાન
 મહમ્મય ત્રિ० (મહદ્મય) મોટા બળવાળુ.
 મહમ્મય. નં (મહામૃત) પૃથ્વી, પાણી,
 અગ્નિ, વાયુ અને આકાશ, એ પાચ
 મહાબૃત
 મહય ત્રિ० (મહત્) મહોદુ નિશાળ
 મહયર ત્રિ० (મહત્) વડીલ, મહોટા.
 મહ્યા સ્ત્રી० (મહતી) મોટી, નિશાળ

મહરટ્વિચ વિં (મહારાટ્વિક) મહારાટ્
 દેશમા ૧૮ મેન, મહારાટ્વી-મરાઠી
 મહરિદ્ધિ પું (મહર્દિ) ઐરવત ક્ષેત્રમા
 ભાની ૨૩ મા તીર્થકર
 મહરિસિ પું (મહર્પિ) મોટા નદિ
 મહરિહ વિં (મહર્દ) ધણુ ડીમતી
 મહર્હ વિં (મહર્) મોટું, વિશાળ (૨)
 મોટા માણસ, રડીય
 મહર્હય વિં (મહર્ક) મોટું, વિશાળ
 (૨) પું મોટા બગદર
 મહર્હિય વિં (મહર્) મોટું, વિશાળ
 મહર્હિયા સ્ત્રીં (મહર્તી) મોટી, વૃદ્ધ સ્ત્રી
 મહર્હિયામોયપદિમા. સ્ત્રીં (મહામોક્ષપ્રતિમા)
 ચાર પંચામાની એક
 મહર્હિયાનિમાણપચિમત્તિ. સ્ત્રીં (મહાવિમાન
 પ્રવિમત્તિ) એ નામનું એક દાનિક સૂત્ર
 મહર્વીરિય પું (મહર્વીર્ય) ઐરવત ક્ષેત્રના
 ચાણુ ચોનીસીના ૧૭ મા તીર્થકર
 મહર્વનિય વિં (મહાવતિક) પાચ મહાનત
 રૂપ ધર્મ
 મહર્વ્યય. નં (મહાત) સાધુના પાચ મહા
 નત, અદિસાદિ પાચ યમ, આનકના
 અધુમતની અગેક્ષાએ મહાત્ નત
 મહર્સિય. પું (મહર્સિય) છૂટા બગદેવ તથા
 વાસુદેવના પિતાનું નામ
 મહર્મેળ. પું (મહર્મેન) ૮ મા તીર્થકરના
 પિતા (૨) ૮૫૦૦ દગર નગરાન
 યાદવોના ૩૫૦-અગ્રેસર (૩) એ ના
 મનો એક આગળ પડતો રાગ. (૪) નં
 મન વિગે
 મહા સ્ત્રીં (મધ) મધા નામનું નક્ષત્ર
 મહા. વિં (મહર્) મોટું
 મહામગ્ગર પું (મહારગ) અરણ્યક
 સમુ ના અધિપતિ દેવનાનું નામ
 મહામોધસ્તરા સ્ત્રીં (મહોધસ્તરા) બેવેદની
 મજામાની એક યગ.

મહાકતાર નં (મહાકાન્તાર) મોટું અરણ્ય
 મહાકદિય. પું (મહાકન્દિત) વ્યતર દેવતાની
 એક જાત
 મહાકચ્છ પું (મહાકચ્છ) નીલગન પર્વતની
 દક્ષિણે સીતા મહાનદીની ઉત્તરે જલ
 કૂટ પર્વતની પશ્ચિમે અને ગ્રાહાનતી નદીની
 પૂર્વે મહાનિદેહાન્તર્ગન ક્ષેત્ર વિશેષ (૨)
 દેવ વિશેષ
 મહાકચ્છકૂડ. પું (મહાકચ્છકૂટ) જલકૂટ
 વખારા પર્વતના ચાર કૂટમાનું ત્રીજું
 કૂટ-સિખર.
 મહાકચ્છા સ્ત્રીં (મહાકચ્છા) મહોરગના
 છંદ અતિક્રમની ત્રીજી અગ્રમહિષી. (૨)
 મહાનિદેહની ૩૨ વિજયમાની એક
 વિજય
 મહારુહ પું (મહારુહ) નિરધારનિકા
 સૂત્રના છૂટા અધ્યયનનું નામ. (૨) રાગ
 શ્રેણિકના એક પુન
 મહારુહા સ્ત્રીં (મહારુહા) અતઃગ સૂત્રના
 આઠમા વર્ગના છૂટા અધ્યયનનું નામ.
 (૨) શ્રેણિક રાગની એક રાણી
 મહારુપ્. પું (મહારુપ) ગોશાગાના મતને
 અનુસારે ત્રણ લાખ સર પરિમિત કાળ
 વિભાગ.
 મહારુપ્સમુચ. નં (મહારુપ્સમુ) ૨૬ ઉત્કા-
 નિક સૂત્રમાનું યોધુ
 મહાકમ્મ વિં (મહાકર્મ) જેના કર્મ ધણા
 હોય તે.
 મહાકાય વિં (મહાકાય) જેનું શરીર
 મોટું હોય તે (૨) સાળ-વતર દેવતાની
 સાનગી જન (૩) ઉત્તર તરફના મહોરગ
 જનના સાલવ્યતર દેવતાનો છંદ
 મહાકાલ પું (મહાકાલ) ઉત્તર તરફના
 પિશાચ જનના વ્યતર દેવતાનો છંદ
 (૨) આતમી નગ્નો દક્ષિણ દિશામા રહેલ
 ખીન્ને નરમસાએ (૩) પરમાધામીની

એક જાત (૪) આઠમા દેવલોકનું એક
વિમાન (૫) ચક્રવર્તીના નવ નિધાનમાનું
એક નિધાન કે જેમા ધાતુની ખાણ
સખધી હકીકત છે. (૬) વિવંચન તથા
પ્રલજન ધરના લોકપાળનું નામ (૭)
વાયુકુમાર જાતિના હરનું નામ (૮)
હારિકાની બહારનું એક રમશાન (૯)
૮૮ માનો પૃથ્વી મો ગ્રહ (૧૦) નિરયા-
વલિકાના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૧૧)
રાજા શ્રેણિકના એક પુત્ર (૧૨) દક્ષિણ
લવણસમુદ્રના દેવ

મહાકાલગ. પુ. (મહાકાલક) એ નામનો
એક ગ્રહ

મહાકાર્તિક પુ. (મહાકાર્તિક) વ્યતર જાતિ
નો ધં, ઉત્તરના પિશાચ દેવોનો ધંદ્ર.

મહાકાલી. સ્ત્રી. (મહાકાલી) શ્રેણિક રાજાની
એક રાણી. (૨) અતગઠ સૂત્રના આઠમા
વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ (૩)
સુમતિનાથજીની દેવીનું નામ

મહાકિરિયા. સ્ત્રી. (મહાકિરિયા) એ નામની
એક નદી કે જે મેરના ઉત્તરે રક્તા
નદીને મળે છે

મહાકિરિયા ત્રિ. (મહાકિરિયા) જેની ક્રિયા
મોટી હોય તે, મોટી ક્રિયા કરનાર

મહાકુંડલ. પુ. (મહાકુંડલ) એ નામનો
એક સમુદ્ર.

મહાકુંડલચર પુ. (મહાકુંડલચર) મહાકુંડલ
સમુદ્રનો આધપતિ દેવતા.

મહાકુમુદ. ન. (મહાકુમુદ) સાતમા દેવલોકનું
એક વિમાન

મહાકુલ ત્રિ. (મહાકુલ) પ્રચરત કુળમા
ઉત્પન્ન થયેલ.

મહાગંગા. સ્ત્રી. (મહાગંગા) સાત ગંગાઓની
એક મહાગંગા, ગોશાળાના મતાનુસાર
એક કાળવિલાસ.

મહાગિરિ. પુ. (મહાગિરિ) કોઈન્યાના શિષ્ય
મહાગિરિ નામના એક નિદ્રવ. (૨) સ્થૂ

વિલાદના દસ પૂર્વધારી એક શિષ્ય (૩)
મેર પર્વત.

મહાગોત્ર પુ. (મહાગોત્ર) મહાન રક્ષક (૨)
તીર્થંકર દેવ.

મહાગ્રહ પુ. (મહાગ્રહ) મહાગ્રહ, ભૌમાદિ
૮૮ મહાગ્રહ.

મહાઘોસ પુ. (મહાઘોષ) જ્યૈષ્ઠીપના ઐરવત
ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થનાર ૧૨
મા તીર્થંકર. (૨) નં પાચમા દેવલોકનું
એક વિમાન. (૩) ત્રીજા યોથા દેવલોકનું
એક વિમાન (૪) પુ. ગદ્ય ઉત્સર્પિ-
ણીના સાતમા કુલકર. (૫) ઉત્તર તરફના
સ્તનિતકુમાર જાતના લવણપતિ દેવતાનો
ધંદ્ર (૬) નાસી જતા નારકીને મોટી
ખમ પાડી રોકી રાખનાર પરમાધામીની
પદ્મની જાત.

મહાઘોસા સ્ત્રી. (મહાઘોષા) ધર્માનંદજાદિની
ધટાનું નામ

મહાચંદ્ર. પુ. (મહાચંદ્ર) જ્યૈષ્ઠીપના ઐર-
વત ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
૮ મા તીર્થંકર

મહાચન્દ્ર પુ. (મહાચંદ્ર) ખીજા તીર્થંકર
અજિતનાથજીના યક્ષનું નામ.

મહાચણ. પુ. (મહાચણ) ધણા માણસોનો
સમુદાય, મહાજન.

મહાજસ. પુ. (મહાજસ) જ્યૈષ્ઠીપના
ઐરવતક્ષેત્રમા થનાર યોથા તીર્થંકર. (૨)
આદિત્યપથાની ગાદીએ આવેલ મહાપરા
(૩) ત્રિ. મહાપરશરી

મહાજાત્ર. સ્ત્રી. (મહાજાત્રિ) શુભ જાતના
રક્ષાની એક જાત

મહાજાણ. ન. (મહાજાણ) મોટું વાદન. (૨)
ચારિત્ર, સયમ (૩) પુ. મોક્ષ,
મુક્તિ

મહાજુમ્મ ન. (મહાજુમ્મ) રાસિ વિશેષ;
એક પ્રકારની સખ્યા.

મહાજીમ્મસય. ન૦ (મહાજીમ્મસય) લગવતી
સૂત્રનું ૪૦ મુ રાનક.

મહાણંદિયાવત્ત. ન૦ (મહાણંદિકાવત્ત) મહા-
શુક દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) પુ૦
થોપ તથા મહાથોપ ઈત્યા લોકપાળનું
નામ.

મહાણસ. ન૦ (મહાણસ) રસોડું.

મહાણસસાલા. સ્ત્રી૦ (મહાણસસાલા) રસોડું;
ભોજનગૃહ.

મહાણસિધ્ધ. પુ૦ (મહાણસિધ્ધ) રસોડાઓ;
રાંધનાર.

મહાણસિણિયા. સ્ત્રી૦ (મહાણસિણિકા) રસો-
ડામાં કામ કરનાર દાસી; રસોડાઆણી.

મહાણસિણી. સ્ત્રી૦ (મહાણસિણી) રાંધનારી,
ભોજનસાળામાં કાર્ય કરનારી દાસી.

મહાણિજ્ઞરા સ્ત્રી૦ (મહાણિજ્ઞરા) કંઠની
ઘોડી નિર્જરા; ધણી કંઠોનો ક્ષય કરવો તે.

મહાણીલ. ન૦ (મહાણીલ) એક જાતનો મણિ,
નીલમ. (૨) વિ૦ આનિ નીલવર્ણવાળા.

મહાણુમાગ. વિ૦ } (મહાણુમાગ) અત્યંત

મહાણુમાય. } ભાગવવાનું. પુરુષાત્મા.

મહાણુમાય. વિ૦ (મહાણુમાય) મહા પ્રભા-
વશાળી; તેજસ્વી.

મહાતમપ્રમા. સ્ત્રી૦ (મહાતમપ્રમા) સાતમી
નરક.

મહાતીરા. સ્ત્રી૦ (મહાતીરા) એ નામની એક
નદી કે જે મેઘની ઉત્તરે ગતી નદીને

મળે છે.

મહાદંડય. પું૦ (મહાદંડય) મહાન નિસ્વા-
રવાળુ પર્વત. (૨) પદ્મવર્ણના ત્રીજા

પદ્મનાં સત્તાવીસમા દારનું નામ.

મહાદામદ્ધિ. પુ૦ (મહાદામદ્ધિ) } ધરણે

મહાદામદ્ધિ. પુ૦ (મહાદામદ્ધિ) } ધરણી

ટપાવ મેનાનો અધિપતિ.

મહાદુર. વિ૦ (મહાદુર) ધાતુજ કાંચ;
ન થઈ શકે તેવું.

મહાદુસ્સ. ન૦ (મહાદુસ્સ) અત્યંત દુઃખ.

મહાદુમ. પું૦ (મહાદુમ) મોટું વૃક્ષ. (૨)

આકાશ દેવલોકનું એક વિમાન. (૩)

વેરાચનના પાવદળ મેનાનો અધિપતિ.

મહાદુમસેણ. પુ૦ (મહાદુમસેણ) અણ્ણતરો-

વવાઈ સૂત્રના બીજા વર્ગના નવમા અ-

ધ્યયનનું નામ. (૨) શ્રેણિક રાજની

ધારણી રાણીનો પુત્ર.

મહાધણ. પું૦ (મહાધણ) બળદેવના એક

પુત્ર.

મહાંદિયાવત્ત. પુ૦ (મહાંદિકાવત્ત) રતનિત

કુમારોના લોકપાળનું નામ.

મહાનલિણ. પુ૦ (મહાનલિણ) સાતમા દેવ-

લોકનું એક વિમાન.

મહાનિજ્ઞરા. વિ૦ (મહાનિજ્ઞરા) કંઠની ધણી

નિર્જરા કરનાર.

મહાનિજ્ઞરા. સ્ત્રી૦ (મહાનિજ્ઞરા) અત્યંત કં-

ઠોનો ક્ષય; ધણી કંઠની નિર્જરા.

મહાનિજ્ઞામય. પુ૦ (મહાનિજ્ઞામય) શ્રેષ્ઠ કં-

ર્ણધાર.

મહાનિનાદ. } વિ૦ (મહાનિનાદ) પ્રખ્યાત;

મહાનિનાય. } પ્રસિદ્ધ.

મહાનિમિત્ત. ન૦ (મહાનિમિત્ત) અર્થાંગ નિ-

મિત્ત ચાચ. (૨) મોટું નિમિત્ત-

કારણ.

મહાનિરય. પુ૦ (મહાનિરય) વિશાળ નરક-

નરકવાસો.

મહાનિસીદ્ધ. ન૦ (મહાનિસીદ્ધ) એ નામનું

એક કાવિક સૂત્ર-ચાચ.

મહાનિહિ. પુ૦ (મહાનિહિ) ચક્રવર્તીનું મોટું

નિધાન કે જેની નવ જોડની લંબાઈ

પડેલાછ છે અને જેમાં ચક્રવર્તીની સર્વ

અપતિનો અમાવેશ થાય છે.

મહાનીલા. સ્ત્રી૦ (મહાનીલા) મહાનીલા ના-

મની એક નદી કે જે મેઘની ઉત્તરે રતના

નદીને મળે છે.

મહાપદમ પુ૦ (મહાપદ) મહા હિમવત
પરિત ઉપરનો એક દ્રવ્ય (૨) પુષ્પનાવતી
નિજ્યની પુડરિકિણી નગરીનો એ નામનો
એ- રાજા (૩) પત્તમાન અનસારિણીના
નરમા ચમવતી (૪) ચક્રનર્તીના નર
નિધાનમાનુ પાચમુ નિધાન કે જેમા
સર્વ જાતના નરોની નિષ્પત્તિ થાય છે
(૫) જમૂદીપતી ભરતખડમા ચનાર પ્ર
થમ તીર્થંકર (૬) ગોશાળાના ભાવી
અનતારનુ નામ (૭) સાતમા દેવલોકનુ
એક વિમાન (૮) રાજા શ્રેણિકના એક
પાન (૯) વૃક્ષ વિશેષ

મહાપદમદ્વહ પુ૦ (મહાપદ્મ) મપ હિમવત
પરિત ઉપરનો એક દ્રવ્ય

મહાપદમા સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મા) રાજા શ્રેણિકની
એક પુત્રવધૂ

મહાપદ્મસ્થાણ ન૦ (મહાપદ્મસ્થાન) ઉત્તર
લિંગ સ્ત્રમાનુ ૨૮ મુ મુ

મહાપદ્મસ્થાણ ન૦ (મહાપદ્મસ્થાન) કર્મનો
અત્યત ક્ષય કર્મનો સર્વથા છેડો લેવોતે

મહાપદ્મ ન૦ (મહાપદ્મ) મોટું શહેર

મહાપદ્મ ત્રિ૦ (મહાપદ્મ) જેની પ્રજા ધણી
રિયાગ હોય તે

મહાપદ્મસ્થાણ સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મસ્થાન) ૨૮
ઉત્તરનિઃ સ્ત્રમાનુ ૮ મુ સ્ત્ર

મહાપદ્મસ્થાણ ન૦ (મહાપદ્મસ્થાન) મહાન પ્રસ્થાન
દોર્ધવાના

મહાપદ્મ ત્રિ૦ (મહાપદ્મ) રિયાગ પ્રજા-શુ-
દ્ધિવાળો

મહાપદ્મ ન૦ (મહાપદ્મ) એક દેવ વિમાન

મહાપદ્મ પુ૦ (મહાપદ્મ) પશ્ચિમ મત્તરિદેહના
દક્ષિણ પાડાની એક રિજ્ય (૨) તે
નિજ્યનો રાજા

મહાપદ્મ સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મ) ભુઓ મહાપદ્મ
શબ્દ

મહાપદ્મસ્થાણ સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મ) આચારાગ
ચૂનના પ્રથમ શ્રુતરંધનુ નરમુ અધ્યયન

મહાપદ્મ પુ૦ (મહાપદ્મ) મોટો રત્નો, રા-
જમાર્ગ

મહાપદ્મ ન૦ (મહાપદ્મ) પાચમા દેવલોકનુ
એક વિમાન

મહાપદ્મસ્થાણ પુ૦ (મહાપદ્મસ્થાન) લગભુ સમુ
દ્રમાના પાતાલકનથા કે જે એક લાખ
જેજનના ઉડા છે

મહાપદ્મ સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મ) સાગરોપમ
પરિમિત ભવ રિચિત્ર

મહાપદ્મ સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મ) મહાપાનકી સ્ત્રી

મહાપદ્મ પુ૦ (મહાપદ્મ) આપના મોટા
ભાઈ ભાઈ

મહાપદ્મ ન૦ (મહાપદ્મ) પાચમા દેવલોકનુ
એક વિમાન કે જેના દેવતાનુ આપુધ્ય
૧૨ સાગરોપમ છે

મહાપદ્મ ન૦ (મહાપદ્મ) પાચમા દેવલોકનુ
એક વિમાન

મહાપદ્મસ્થાણ પુ૦ (મહાપદ્મસ્થાન) રૂકિમ પરિત
ઉપરનો એક દ્રવ્ય (૨) ન૦ શ્વેત કમળ
(૩) પુ૦ પ્રજા રિશેષ

મહાપદ્મસ્થાણ પુ૦ (મહાપદ્મસ્થાન) રૂપી
પરિત ઉપરનો એક દ્રવ્ય

મહાપદ્મ સ્ત્રી૦ (મહાપદ્મ) મહાપદ્મસ્થાણ
યની મુખ્ય નગરી-રાજધાની

મહાપદ્મસ્થાણ પુ૦ (મહાપદ્મસ્થાન) મહાત્મા પુરુષ
(૨) કિપુરિસ જાતિના વ્યતર દેવતાના
ધર્મનુ નામ

મહાપદ્મસ્થાણ ન૦ (મહાપદ્મસ્થાન) સાતમા
દેવલોકનુ એક વિમાન (૨) શ્વેત કમળ

મહાવલ ત્રિ૦ (મહાવલ) અત્યત નગીના
મહા પદ્મકળી (૨) પુ૦ જમૂદીપતી
ઐરનતક્ષેત્રમા આત્તી ઉત્સર્ગિણીમા
ચનાર ૨૩ મા તીર્થંકર (૩) ભરતની
ગાદીએ અતિગજ પત્ની આવેન પુરુષ
(૪) એક કુમાર (૫) મક્ષિનાથના પૂર્વ
ભનનુ નામ (૬) ભરતક્ષેત્રના ભારી
જીદા નાસુદેવ

મહાવાહુ પુ. (મહાવાહુ) આવતી ચોરીસીના ચોથા વાસુદેવ. (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહ-ક્ષેત્રના એક વાસુદેવ.

મહાભદ્ર પુ. (મહાભદ્ર) મહાશુક દેવલોકનું એક રિમાન. (૨) એ નામનું એક તપ

મહાભદ્રપદિમા સ્ત્રી. (મહાભદ્રપદિમા) મત રિગેય, કાકિસંગી પદાનું એક મન.

મહામહા. સ્ત્રી. (મહામહા) પૂર્વ આદિ દરેક દિશામાં અકેક અલોચન કાઉચગ કરવાની પ્રતિતા કરતી તે, ચાર પદિમામાની ત્રીજી પદિમા

મહામાગ ત્રિ. (મહામાગ) મોટા આગમનો, લોકપૂજ્ય, શ્રેષ્ઠ

મહામાગા સ્ત્રી. (મહામાગા) એ નામની એક નદી કે જે મેરની ઉત્તરે રક્તાતી નદીને મળે છે

મહામીમ પુ. (મહામીમ) ઉત્તર તરફના રાક્ષસ દેવતાઓનો ઈદ્ર (૨) આવતી ચોરીસીના આઠમા પ્રતિવાસુદેવ.

મહામીમવેણ પુ. (મહામીમવેણ) એક કુશ-ગરનું નામ

મહામોયા સ્ત્રી. (મહામોયા) એક મદાનદી મહામેતિ પુ. (મહામેતિ) મુખ્યમની, વડો પ્રધાન (૨) કાથી સેવના અધેક્ષ.

મહામ્મતા } સ્ત્રી. (મહામ્મતા) અનમઃ મહામ્મતા } સુતના આતમા વર્ણના સાતમા અપ્યવનું નામ (૨) રાજ્યક નમનના શ્રેણિક રાજ્યની એક રાણી

મહામત્તય ત્રિ. (મહામત્તય) આનંદાન માતાના દીકરા.

મહામત્તયા. સ્ત્રી. (મહામત્તયા) માની મ્હોગી બ્હેન (૨) મોટીમા

મહામત્તર. પુ. (મહામત્તર) ધ્યાને-દ્રવી રથ સેનાને અધિર્વન

મહામત્તમ. પુ. (મહામત્તમ) ૯૪ લાખ મહામત્તમો એક મહામાનમ્. જોશ-વાના મતનુસાર એક કાગ રિખાગ

મહામોહ. પુ. (મહામોહ) ભાગે મોહમ્મ. મહા મોહનીય

મહાયસ ત્રિ. (મહાયસ) મહાયશરની. (૨) પુ. અતીત ઉત્સર્પિણીના ચોથા તીર્થકર

મહાર્તમ. પુ. (મહાર્તમ) મોટા આગલ મહાર્ત. ત્રિ. (મહાર્ત) મોટા રથપાળો (૨) પુ. કૃષ્ણ વાસુદેવ.

મહારાય પુ. (મહારાય) મોટા રાગ (૨) લોકપાળ દેવ

મહાર્દિ ત્રિ. (મહાર્દિ) કિ મની મહારોદમ. પુ. (મહારોદમ) સાનમી નરકનો ચોથો નરકનામો

મહાર્તજર. પુ. (મહાર્તજર) પાણીનો મોટો ધડો મહાલય પુ. નં. (મહાલય) ઉત્સવોનું સ્થાન. (૨) મોટું સ્થાન (૩) ત્રિ. મોટા શરીરમાત્ર

મહાલય ત્રિ. (મહા) મોટું; વિશાળ મહાલયા. સ્ત્રી. } (મહા) મોની, વિશાળ. મહાનિયા. }

મહાજોદિશ્વલ પુ. (મહાજોદિશ્વલ) વેશ-અન ધરના પાસ લશ્કરનો અધિપતિ.

મહાવચ્છ પુ. (મહાવચ્છ) પૂર્વ મહાવિદેહની દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી ત્રીજી વિગ્રય (૨) તે વિગ્રયનો રાગ.

મહાવચ્છા સ્ત્રી. (મહાવચ્છા) મદાવચ્છા નામની એક વિગ્રય

મહાવચ્છ. પુ. (મહાવચ્છ) પશ્ચિમ મહાવિદેહના ઉત્તર ખાડાની સીતેલ મુખ્ય તરફથી ત્રીજી વિગ્રય (૨) તે વિગ્રયનો રાગ

મહાવચ્છા સ્ત્રી. (મહાવચ્છા) લુઓ " મદા-વચ્છ " શબ્દ

મહાવચ્છા પુ. (મહાવચ્છા) દક્ષિણે-દના યોડે-સ્થાગ લશ્કરનો અધિપતિ

મહાવચ્છ. પુ. (મહાવચ્છ) યોરવ પુ. તોડાની પવન

મહાવિગ્રહ સ્ત્રી૦ (મહાવિકૃતિ) મધુ, માસ,
મધ, માખણુ આદિ નિક્ષરજનક વસ્તુ

મહાવિજયપુષ્પોત્તરવર્ડિસય. પુ૦ (મહાવિજય
પુષ્પોત્તરાવસક) એ નામનું દશમા દેવ
લોકનું એક વિમાન કે જ્યાં મહાવીર
સ્વામી પૂર્વભરમા દેવતા રૂપે હતા

મહાવિજયા સ્ત્રી૦ (મહાવિજયા) મિથિખ
રિશીર, મીઠાઇની એક જાત

મહાવિદેહ પુ૦ (મહાવિદેહ) મહાવિદેહ નામે
કર્મભૂમિનું એક ક્ષેત્ર કે જ્યાં સદા ચોથા
આસ જેવો અસ્થિતકાળ છે (૨) ત્રિ૦
મહાવિદેહ ક્ષેત્રમા રહેનાર મનુષ્ય

મહાવિદેહગાલ. પુ૦ (મહાવિદેહવર્ષ) મહાવિદેહ
ક્ષેત્ર

મહાવિમાણ ન૦ (મહાવિમાન) મ્હોડું વિમાન.
(૨) ચાર લોકપાળના વિમાનોનું નામ

મહાવીર. પુ૦ (મહાવીર) ભગવાન મહાવીર
સ્વામી, ચોરીસમા તીર્થંકર (૨) મોટો
શૂરવીર, કસાયાદિ દોષને જીતનાર

મહાવીરચુદ્ધ સ્ત્રી૦ (મહાવીરસુતિ) મહાવીરની
સુતિ જેમા છે એનું સ્વયગ્રહણ સૂત્રનું છઠ્ઠું
અધ્યયન

મહાવીરિ સ્ત્રી૦ (મહાવીરિ) મ્હોટો માર્ગ
(૨) મોક્ષ માર્ગ

મહાવેપળા સ્ત્રી૦ (મહાવેદના) અતિશય દુઃખ
મહાવચ ન૦ (મહાવ્રત) જુઓ ‘મહાવચ’
શબ્દ

મહાસંગિ સ્ત્રી૦ (મહાસંગિ) એક વિદ્યા
ધરની સ્ત્રી

મહાસંગ પુ૦ (મહાસંગ) સાતમા દેવલોકનું
એક વિમાન

મહાસદ્ધિ ત્રિ૦ (મહાસદ્ધિ) મોટી શ્રદ્ધાસાગી

મહાસયગ પુ૦ (મહાસયક) શ્રી મહાવીર
આમીના દશ આનકમાના આકંઠમા
આવક

મહાસામાણ ન૦ (મહાસામાન) એક દેવ
વિમાન

મહાસામાણિયવિમાન. ન૦ (મહાસામાનિયવિમાન)
સાતમા દેવલોકનું એક વિમાન

મહાસિલાકાંટય. પુ૦ (મહાસિલાકાંટક) એક
રાજાની સ્કામે કેશિક રાજાના બચાવ
માટે ચમરેંદ્ર અને શરેંદ્ર તરફથી યોગ
વામા આવેલ એ નામનો એક સપ્તમ

મહાસીંહ પુ૦ (મહાસિંહ) એક રાજા, છઠ્ઠા
વાસુદેવના પિતા

મહાસીંહનિકીલિય ન૦ (મહાસિંહનિકીલિય)
એ નામનું એક તપ કે જે ચાર પરિ
પાટીદારા છ વર્ષ, બે માસ અને ચાર
દિવસે પૂર્ણ થાય છે

મહાસીંહસેણ પુ૦ (મહાસિંહસેન) અશ્વત્થરા-
વરાઇ સૂત્રના બીજા વર્ગના ૧૨ મા
અધ્યયનનું નામ. (૨) શ્રેષ્ઠિક રાજાની
ધારણી રાણીનો પુત્ર

મહાસુક પુ૦ (મહાસુક) સાતમો દેવલોક
(૨) સાતમા દેવલોકનો ધંદ્ર (૩)
સાતમા દેવલોકમા રહેનાર દેવતા (૪)
સાતમા દેવલોકનું એક વિમાન

મહાસુક પુ૦ (મહાસુક) અર્ત ઉત્તરવળ
સૂર્ય અને ચંદ્ર

મહાસુકરુકપ્પ પુ૦ (મહાસુકરુક) સાતમો
દેવલોક

મહાસુકવ્ય ત્રિ૦ (મહાસુકવ્ય) સાતમા દે
વલોકના ધંદ્ર સમધી

મહાસુમિષ પુ૦ (મહાસુમિષ) મ્હોટા સ્વપ્ન,
મહાસુમિષ } તીર્થંકર વગેરેની માતા
સિંદ વગેરેના સ્વપ્ન જુએ છે તે

મહાસુવચ પુ૦ (મહાસુવત) એ નામનો એક
આવક

મહાસુવચા સ્ત્રી૦ (મહાસુવચા) ભગવાન
નેમિનાથની એક આવિકા

મહાસેઞ્ર પુ૦ (મહાસેન) ઉત્તર તરફના મહક
જાતિના વ્યતર દેવતાનો દંદ

મહાસેણ. પું (મહામેન) ગત અવસર્પિણીના સાતમા કુલકર. (૨) લગ્નપ્રીપના ઐરવતક્ષેત્રમાં આપતી ઉત્સર્પિણીમાં ચનાર ૧૫ મા તીર્થકર. (૩) અણ્ણતરોતવાઈ સૂત્રના બીજા વર્ગના બીજા અધ્યયનનું નામ. (૪) શ્રેણિક રાગની ધારણી રાણીનો પુત્ર. (૫) ઐરવતક્ષેત્રના બાવી ૧૦ મા તીર્થકર. (૬) ૫૬ હજાર બળવાન પીરોના નાયક મહાસેન કુમાર. (૭) નં એક વન.

મહાસેણકુળહ. પું (મહાસેનકુળ) નિરયાવ-
ધિશાસૂત્રના દશમા અધ્યયનનું નામ.

મહાસેણકુળહા. સ્ત્રી (મહાસેનકુળ્યા) અનગ-
સૂત્રના આઠમા વર્ગના દશમા અધ્યયનનું
નામ. (૨) શ્રેણિક રાગની એક રાણી.

મહાસેય. પું (મહાસે) ઉત્તર તરફના
કુખમાં જાતના બ્ધાર દેવતાનો ઉદ્ધ.

મહાસોદામ. પું (મહાસોદામ) વૈદેયન
ઉદ્ધના પોતેરવાર ઘરકરનો આધપતિ.

મહાહરિ. પું (મહાહરિ) ૧૦ મા અધ્યયનના
પિતા.

મહાહિમયંત. પું (મહાહિત) મહાદિગત
નામનો હેમવય ક્ષેત્રની સરદક ઉપરનો
પર્યંતર પર્યંત.

મહાહિમયંતકૂટ. પું (મહાહિતકૂટ) મહા
દિગત પર્યંત ઉપરના આઠ કૂટમાંનું
બીજું કૂટ-ચિખર.

મહિંદ. પું (મહેન્દ) જ્ઞાનમા મુદ્ધતેનું નામ
(૨) એક પંત. (૩) રોડિણી, લેખેશ
આદિ નક્ષત્રમાં ચમેષ ઉત્પાન કે જે વ-
ર્ગાંતી શુભ નિશાની છે. (૪) નં જહા
દેવલોકનું એક વિમાન. (૫) પું ઐરવ-
તક્ષેત્રના બાવી પંદરમા તીર્થકર (૬)
ત્રિં પાણી મોહું.

મહિંદરંત. નં (મહેન્દરંત) જહા દેવલોકનું
એક વિમાન.

મહિંદરંતમય. પું (મહેન્દરંત) એક હજાર
ચોત્તરની ઉચી હિંદરંતમ. (૨) નં
પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

મહિંદુત્તરવર્તિસમ. નં (મહેન્દોત્તરવર્તમ)
જહા દેવલોકનું એક વિમાન.

મહિચ્છ. ત્રિં (મહેચ્છ) મહત્વાકાંક્ષી.

મહિદ્ધ ત્રિં () જાશ જાંટીને સં-
શ્કારિત કરેલું.

મહિત. ત્રિં (મહિત) સ્તુતિ કરેલ. (૨)
પૂજન કરેલ.

મહિત્ય. પું (મહીત્ય) એક પ્રકારનો
ગુચ્છ.

મહિમ. પું (મહિમ) મહોત્સવ; મહિમા.

મહિય. ત્રિં (મહિય) મધન કરેલ; કચરી
નાખેલ.

મહિય. ત્રિં (મહિય) વિભૂષિત; સુશોભિત.
(૨) પૂજિત. (૩) નં બારમા દેવલોકનું
એક વિમાન. (૪) પૂજન; સત્કાર.

મહિયા. સ્ત્રી (મહિયા) ઝાકળ; પુંવર.

મહિલા. સ્ત્રી (મહિલા) બી; નારી.

મહિલાધૂમ પું (મહિલાધૂમ) } કૃપા વગે-

મહિલિયા. સ્ત્રી (મહિલિયા) } રેના કાશી.

મહિલિયા. સ્ત્રી (મહિલા) નારી; બી.

મહિસ. પું (મહિસ) પાડે. (૨) બીજા
દેવલોકના હન્દનું ચિદ્ર. (૩) બારમા
તીર્થકરનું શાંઘન.

મહિમિદ્ર. ત્રિં (મહિદિદ્ર) બેસ અને
પાગ્રને પાગનાર

મહિર્મી સ્ત્રી (મહિર્મી) બેસ. (૨) રાણી;
પદરાણી.

મહિસ્સર. પું (મહેસર) એક હન્દ; જૂન-
વાદિ દેવોનો ઉત્તર દિશાનો હન્દ.

મહી સ્ત્રી (મહી) પૃથ્વી. પદ્મી. (૨)
એક નદી.

મહીપર. પું (મહીપર) પંત, પદ્મ.

મહીપદ. પું (મહીપદ) મહીપતિ; રાગ.

મહોપાલ પુ. (મહોપાલ) પૃથ્વીનું પાવન
કરનાર, રાજા

મહોદ્ધ પુ. (મહોદ્ધ) વૃક્ષ, ઝાડ

મહોદર. પુ. (મહોદર) પર્વત

મહુ. નં. (મહુ) મધ (૨) મદિરા, ઘર,
શતાય (૩) મધુપ્રમેહ, ગ્રી. પચાબનો

રોગ (૪) બહુદત નામે બારમા ચક્રવ
ર્તીના એક મહેલનું નામ (૫) સાધારણ
વનસ્પતિની એક જાત (૬) ત્રિ. મધુર

મહુચરી સ્ત્રી. (મહુચરી) ભમરી (૨)
ગીચરી

મહુચ્ચાસવ. પુ. (મહુચ્ચાસવ) જેનું વચન
મધની માફક સરથા દોષોપશમક અને
આશ્વાદાદિનું દોષ તે, લઘિ. નિશેષ
ધારક

મહુકર પુ. (મહુકર) ભમર, ભમરો

મહુકરી. સ્ત્રી. (મહુકરી) ભમરી

મહુનોસધ. પુ. (મહુનોસધ) મધનોકાપ,
મધપુડો

મહુગાર. પુ. (મહુગાર) ભમરો

મહુગુલિયા. સ્ત્રી. (મહુગુલિકા) એક જાતની
ગીણી

મહુમેરઘ પુ. (મહુમેરઘ) મદિરા નિશેષ.

મહુમેદળ નં. (મહુમેદળ) મધુ પ્રમેહ
નામનો રોગ.

મહુમેહાગિ ત્રિ. (મહુમેહાગિ) મધના
મહુમીદ પુ. (મહુમીદ) જેના મીઠા
પેસાનાગો-મધુપ્રમેહનો રોગી.

મહુપર પુ. (મહુપર) ભમરો

મહુપરવિત્તિ સ્ત્રી. (મહુપરવિત્તિ) મધુકર
ત્રિ. સાધુએ ભમરાની માફક નિર્દોષ
રૂપિએ આહાર લેવો તે

મહુર. ત્રિ. (મહુર) મીઠુ, સ્વાદવાળુ (૨)
કર્પ્રિય (૩) પુ. ગાળનો એક શુશ્રુ,
કાપની પેઠે મધુર સ્વરે ગાવુ તે (૪)
એ નામનો એક અનાર્ક દેશ (૫) ત્રિ.
તે દેશમાં રહેનાર

મહુરત્તણ. નં. (મહુરત્તણ) શનિપુષ્પાનુ વૃક્ષ,
પર્વત વનસ્પતિની એક જાત

મહુરસા. સ્ત્રી. (મહુરસા) સાધારણ વન-
સ્પતિની એક જાત, મધુપાર્ણિકા, ગુડુચી.

મહુરસ્સરા સ્ત્રી. (મહુરસ્સરા) દ્વીપકુમાર
દેવતાની ધત્રા

મહુરા સ્ત્રી. (મહુરા) મધુરા નગરી

મહુરી સ્ત્રી. (મહુરી)

મહુસિંગી સ્ત્રી. (મહુસિંગી) એ નામનું એક
કદ, સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત

મહુસિત્થ પુ. (મહુસિત્થ) મીઠુ (૨)
માન પચના તળીયા ભીના થાય તેટલો
ઘટ્ટ

મહુસ્સવ } પુ. (મહોત્સવ) મહાન ઉત્સવ,
મહસવ } જલસો. મેલાવડો

મહેસન્ન. પુ. (મહેસન્ન) મહેશ્વર, સ્નામી,
મહાન ઔશ્ધર્થવાન

મહેસર પુ. (મહેસર) ઉત્તર તરફના
ભૂતનાદિ જાતના વ્યતર દેવતાનો ઇંદ્ર

મહેસરદત્ત. પુ. (મહેસરદત્ત) એક પુરોહિત.

મહેસિ પુ. (મહેસિ) મોગા ઋષિ, મહા
મુનિ (૨) તીર્થકર.

મહેસ્સર પુ. (મહેસ્સર) ઉત્તર તરફના
ભૂતનાદિ જાતના વ્યતર દેવતાઓનો ઇંદ્ર.

મહેસ્સરદત્ત. પુ. (મહેસરદત્ત) એ નામનો
એક માથુસ.

મહેસ્સરી સ્ત્રી. (માહસરી) વિન્ધ્યાચળ
પાસેની એક નગરી

મહોરગ પુ. (મહોરગ) વાહન્યતર દેવતાની
એક જાત (૨) એક પ્રકારનો સર્પ

મહોરગવંટ પુ. (મહોરગવંટ) રતનની એક જાત.

મહોરગવિમત્તિ. પુ. (મહોરગવિમત્તિ)
મહાસર્પની નિશેષ રચનાયુક્ત એક

નાટક, ૩૨ પ્રકારના નાટકમાનું એક

મહોરગી. સ્ત્રી. (મહોરગી) મોટી સપિણી,
નાગણી

મા. ઘ૦ (મા) નિષેધાર્થક અવ્યય; નહીં
માઝ સ્ત્રી૦ (માતૃ) માતા, જન્મની, મા
માઝ ત્રિ૦ (માત્રિન્) માયાવી, ૨૫ટી,
લુ-ચો

માઝટ્ટાણ ન૦ (માતૃસ્થાન) માયા, કપટ.
માઝ્ય ત્રિ૦ (માત્રિક) રીંછના પાળવાળુ
(૨) માયાવી, કપટી

માઝ્ય ત્રિ૦ (માત્રિક) પ્રમાણપૂર્વક, હદમા
રહેન, માનોપન

માઝ્ય ત્રિ૦ () જેમા મોર મળરી
આવેલ હાથ તે (૨) વધારે પાળનાળુ

માઝ્ઝ. ત્રિ૦ (માત્રિન્) કપટી, માયાની
માઝ્ઝાદ. ૫૦ સ્ત્રી૦ (માતૃગૃહ) વાક્યમા
રહેનાર સૂણો, ઉધાધ વગેરે

માઝ. સ્ત્રી૦ (માતૃ) માતા, જન્મની, મા
માઝમ. ૫૦ ન૦ (માતૃક) અકાઁ આદિ
ઉતાળીશ અક્ષર

માઝગાપય. ન૦ (માતૃગાપર) સિદ્ધ શ્રેણિઆ
અને મધુસ્સ મેણિઆ પરિકર્મનો પ્રથમ
ભેદ

માઝગામ ૫૦ (માતૃગામ) સ્ત્રી વર્ગ

માઝયા સ્ત્રી૦ (માતૃકા) માતા, મા, જન્મની
(૨) મૂગ-ધોળા-મતરા (૩) માતૃમા
૫૬, મૂગાક્ષર (૪) સખી, સાહેલી
માઝયાપદ ન૦ (માતૃગાપર) મૂગાક્ષર, અ
શાસ્ત્રી દમર સુધી (૨) સિદ્ધશ્રેણિ
પરિકર્મનો એક ભેદ

માઝલ ૫૦ (માતૃલ) માતાનો બાધ
માનો.

માઝલિગ ૫૦ (માતૃલિગ) બીજોરાનુ વક્ષ
(૨) ન૦ બીજોર (૩) અગજ, કા
સિય, તરનૂચ.

માઝલિનો સ્ત્રી૦ (માતૃલિકા) બીજોરાનો
ગુન્ન

માઝસ્તિયા સ્ત્રી૦ (માતૃસ્તિ) માતાની બહેન,
મામી

માઝસ્તિયાપતિ ૫૦ (માતૃસ્તિપતિ) માતૃની
પતિ, માસો

માઝન્દિયપુત્ત ૫૦ (માઝન્દિયપુત્ર) ભગવાન
મહાવીર સ્વામીના એક શિષ્ય

માઝન્દિ ૪૦ (માઝન્દિ) માઝનીના પુત્ર જિ
નરક્ષ અને જિનપાળકના અધિકાન્વાળુ
સાતાસનનુ નરમુ અધ્યયન

માઝન્દિયદારય. ૫૦ (માઝન્દિયદારક) માઝદિ-
કના પુત્ર જિનરક્ષ અને જિનપાળ

માઝધ ૫૦ (માઝધ) વચ્ચ સમુદ્રમા રહેલુ
તીર્થ વિરોધ

માઝહ ત્રિ૦ (માઝધ) મગધ દેશમા રહે-
નાર (૨) ૫૦ શ્રીમતોની શ્રુતિ કર-
નારા ભાટ ચારણ વિગેરે (૩) ન૦
સમુદ્ર અને ગંગા નદીના સંગમને દેહાણે
આવેલુ મગધ નામે એક તીર્થ

માઝહમ. ત્રિ૦ (માઝધક) મગધદેશ સમધી,
મગધ દેશનુ

માઝહતિય ન૦ (માઝધતીર્થ) ગંગા નદીને
લગણુ સમુદ્રના સંગમ ત્રિભાગમા આવેલુ
એક તીર્થ

માઝહતિયકુમાર ૫૦ (માઝધતીર્થકુમાર)
માઝધ નામના તીર્થનો અધિપતિ દેવતા

માઝહપરય. ૫૦ (માઝધપરય) મગધદેશ
પ્રસિદ્ધ પાથો, ધાન્ય માપ વિરોધ

માઝહિય. ત્રિ૦ (માઝધિક) મગધ દેશનુ,
મગધ દેશ સમધી

માઝહિયા. સ્ત્રી૦ (માઝધિકા) મગધ દેશની
ભાયા (૨) મગધ દેશની ગાથા બનાવ-
વાની અને જાણવાની મગા

માઝહરં સ્ત્રી૦ (માઝધરી) આઠ કૃષ્ણતાલ
માની એક (૨) સાતમી નરનુ નામ

માઝધતી. સ્ત્રી૦ (માઝધતી) સાતમી નરનુ
નામ

માઝન્દિય. ૫૦ (માઝન્દિય) જેની આસપાસ
નજીકમા નમસ્તદિ નથી તે મન અને

તેનો અધિપતિ માઢિયક (૨) મડળની
વ્યવસ્થા કરનાર-સોઠે (૩) માડીઓ
સુગીનાઓ, જલત યેનાર

માઢર. પુ. (માઢર) મજૂનારજલના ઓતન
નામ (૨) માઢરશાસ્ત્ર, સોળતર રચાપક
ન્યાયશાસ્ત્ર (૩) શકેદના રચની સેનાનો
અધિપતિ

માઢરી. સ્ત્રી. (માઢરી) એક પ્રકારની વનરપતિ.

માઢી સ્ત્રી. (માઢી) કવચ, અખતર

માણ. પુ. નં. (માણ) ધાન્યાદિન માપવાનું
સાધન-પાલી, માપ વગેરે (૨) શરીરનું
શાસ્ત્રોક્ત પ્રમાણ, પાણીથી ભરેલ કુંડમાં
માણસને બેસાડતા એક દ્રોણ પાણી
મહાર નીડળે તો તે પુરૂષ માનોયેત
કહેવાય. (૩) આઢર, સઢર, પૂઝ, (૪)
પ્રત્યક્ષાદિ પ્રમાણ કે જેનાથી વસ્તુનું જ્ઞાન
થઈ શકે (૫) સંખ્યારૂપ પરિમાણ (૬)
અહમર, અભિમાન, ગર્વ (૭) અહ-
કર કરી આહાર લેવો તે, ઉપાધ્યાયના
૧૬ દોષમાનો આઠમો દોષ

માણકસાઈ. ત્રિ. (માણકસાઈ) અહમર
રૂપી પાપવાણું

માણકસાઈ પુ. (માણકસાઈ) અહમર રૂપ
કથાય

માણા નં. (માણ) સઢર પૂઝ,
આઢરમાન

માણાણિજ ત્રિ. (માણીય) માનવા યોગ્ય

માણપિઠ. પુ. (માણપિઠ) કોઈ સાધુ અ-
ભિમાન કરી અમુક ઇચ્છિત આહાર વધ
આવે તે માણપિઠ ઉપાધ્યાયનો આ
ક્રમો દોષ

માણવ પુ. (માણવ) મનુષ્ય (૨) જાનુ
એક નામ. (૩) જાગવાનું મજોરીરનો
એક ગણ

માણવદયા સ્ત્રી. (માણવી) એ નામની
એક નગરી

માણવગ પુ. (માણવક) એ નામનો પ્રહ
(૨) ચક્રવર્તીના નવ નિધાનમાનું એક કે
જેમાં હથીઆર ગોરે પુહની સામગ્રી
તથા સોનું રૂપું, મણિ, મોની વગેરે સંપ-
ત્તિનો સંગ્રહ અને તેની ઉત્પત્તિની હકી-
કત હોય છે (૩) સૌધર્મ દેવલોકનો
એક ચૈત્ય સ્તંભ

માણવગય પુ. (માણવગય) એ નામનો
મતાપીર સ્વામીનો એક ગણ

માણવસિય પુ. (માણવસિય) જાતિ કુળ
આદિના મદથી લાગતી ક્રિયા; નવમું
ક્રિયારથાનક

માણવય પુ. (માણવક) ૪૬ મા પ્રહનું
નામ. (૨) એક સાથે અને દિવ્ય ચૈત્ય
સ્તંભનું નામ (૩) બાળક

માણવચેદય. પુ. (માણવચેદય) મુખમાં
સલામાનો એક સ્તંભ કે જેમાં અર્ધતરી
દાઢ રહે છે

માણવી સ્ત્રી. (માણવી) મનુષ્યણી, સ્ત્રી

માણસ. નં. (માણસ) મન (૨) ત્રિ. મ-
નમાં ઉત્પન્ન થતું. મન સમધી. (૩)
પુ. માન સરોવર

માણસિય ત્રિ. (માણસિય) મન સમધી,
માનસિક.

માણાવાહ ત્રિ. (માણાવાહ) અહમરી

માણિ. ત્રિ. (માણિ) અભિમાની (૨) ૦
નિરજલના વૈતાલ્ય ઉદરના નન કૂટમાનું
ચોથું કૂટ

માણિયક નં. (માણિય) ગ્રાહીર, માણે

માણિમદ પુ. (માણિમદ) ધક્કુ સમુદ્રના અ-
ધિપતિ દેવતાનું નામ. (૨) પુષ્પિદ્રાસુરનું
જડુ અધ્યયન (૩) મિથિના નગરીની
અહમરનું એક ચૈત્ય-ઉદ્યાન (૪) ઉત્તર
તરફના વક્ષ ભૂતિના વ્યવર દેવતાઓનો
કેન્દ્ર

માણિમદ્કૂડ. પુ. (માણિમદ્કૂડ) વૈતાલ્ય પ-
ર્વત ઉપરના નન કૂટમાનું ચોથું કૂટ.

માણિય ત્રિ० (માનિય) આન આપેન, ૨૨૧
ગતાદિ સત્કાર કરેન

માણિય ત્રિ० (માનિય) આહુમરી
માણુમાણ પુ० (માનોન્માન) માપ અને
તોલ

માણુમાણિય ન० (માનોન્માનિક) આન
ઉન્માન કરનાનું સ્થાન

માણુમાણિયદ્વાણ ન० (માનોન્માનિકસ્થાન)
તોન આપનું સ્થાન (૨) ઘોડા દોડાન-
માની જગા

માણુસ ત્રિ० (માણુ) મનુષ્ય સમધી
માણુસુત્તર પુ० (માણુસુત્તર) માણુસોત્તર
પરેત કે જે પુરુષરાક્ષને કરતો છે અને
અઢીદીપની સીમા જણાવે છે (૨)
ન० એ નામનું એક વિમાન

માણુસોત્તર પુ० (માણુસોત્તર) એ નામનું
બીજા દેવોનાનું એક વિમાન (૨)
માણુસોત્તર નામે અઢીદીપને કરતો
પરેત.

માણુસ ત્રિ० (માણુ) મનુષ્ય સમધી

માતંગ પુ० (માતંગ) દાથી (૨) આજ

માતા સ્ત્રી० (માતૃ) માતા, જનની

માતુલિંગ ન० (માતુલિંગ) બીજોગનું વૃક્ષ

માન ત્રિ० (માન્ય) આનનીય

માન પુ० (માન) મર્મ, અભિમાન

માનવત્તિય પુ० (માનવત્તિય) અભિમાન
૨૩ અન્યને હણુ તે, નરનું ક્રિયાસ્થાનક

માનિ ત્રિ० (માનિય) આનવાણુ

મામત્ર ત્રિ० (મામત્ર) માફ માફ કરનાર
મમતાસાથે

મામગ ત્રિ० (મામગ) માફ, મત્તમનધી (૨)
સાધુને પોતાને ઘેર આવનારી મમત
કરનાર. (૩) પુ० મામો માનવો લાઈ
(૪) ત્રિ० મમતાસાથે

મામાય ત્રિ० (મામાય) ' મા ' ' મા '
બોધનાર નિસાર

મામિયા } સ્ત્રી० () મામી, મા
મામી }

માય ત્રિ० (માત) સમાર્થ ગયેલ

માય ન० (માન) સફળતા, સપૂર્ણતા
(૨) અવધારણું

માયમ પુ० (માતમ) સાતમા તીર્થકં મુ-
પાર્થનાથજીના યક્ષનું નામ (૨) થી મ
દારીર પ્રભુના યક્ષનું નામ

માયજ્ઞ પુ० (માયજ્ઞ) રમણીયનિર્ણયની
પશ્ચિમ સરહદ ઉપરનો વખારા પરં

માયજ્ઞ પુ० (માર્તજ્ઞ) સૂર્ય

માયદિ પુ० (માકન્દિ) ચંપા નગરીનો
માકદી નામનો સારંગદ

માયદિય પુ० (માયદિય) માકન્દિક પુત્ર
નામના એક જૈન મુનિ

માયણ. } ત્રિ० (માયણ) આહારાદિની
માયણ }

માયરા } સ્ત્રી० (માતૃ) મા માતા
માયા. }

માયા સ્ત્રી० (માયા) પરિભાષ્ય મર્થદા,
મમત્વ (૨) ઘોડુ અદા

માયા સ્ત્રી० (માયા) કપટ, જળ, હુઆધ
(૨) જન્મદા, બીજના મતમા મનાયેલી

સસાર ઉત્પત્ત કરનાર શક્તિ (૩) માયા
કપટ કરી આદાર લેવો તે, ઉપાસજાના

૧૬ દોષમાનો ૧૪ મો દોષ

માયાક્રસાદ ત્રિ० (માયાક્રસાદિ) માયાક્રપ
ક્રાપવાળો

માયામોસ પુ० ન० } (માયામૃત) કપટ
માયામોસા. સ્ત્રી० } સ્ત્રી ૧૭ મુ
પાપસ્થાનક

માયામૃતિય પુ० (માયામૃતિય) } અગી
માયામૃતિયા સ્ત્રી० (માયામૃતિયા) } ૧૮ મુ
ક્રિયાસ્થાનક માયા કપટથી લાગતી

ક્રિયા

માયાવિ ત્રિ० (માયાવિ) માયાવી, કપટી

માયાવિત્તિ. સ્ત્રી (માયાવિત્તિ) ચિતવવું કંઈ,
બોલવું કંઈ અને કરવું કંઈ તે; ૧૧ મુ
દ્વિધાસ્થાનક.

માયાસત્ત્વ. ન૦ (માયાસત્ત્વ) માયાસ્થી શબ્દ;
ત્રણ શબ્દમાત્ર એક.

માયિ. ત્રિ૦ (માયિન્) માયાવી; કપટી.

માયિમિચ્છદિદ્ધિ. ત્રિ૦ (માયિમિચ્છાદિ) ક-
પટસંહિત મિષ્ટાદિવાજો.

માર. પુ૦ (માર) મૃત્યુ; મરણ; નાશ. (૨)
હામદેવ; મદન. (૩) સસાર. (૪) ચોથી
નરકનો એક નરકવાસો. (૫) મથિનું
એક લક્ષણ. (૬) યમ. (૭) ત્રિ૦ મારનાર.

મારઘ. ત્રિ૦ (મારઘ) મારનાર; ધાનકી..
મારણ.

મારણ. ન૦ (મારણ) મારવું; નાશ કરવો.

મારણતિય. ત્રિ૦ (મારણતિક) મરણના અ-
ન્તમાં થતું; મૃત્યુ વખતે કરવામાં આવતું.
(૨) પું૦ મરણસમયનું દુઃખ. (૩) મૃત્યુ
વખતે જીવના પ્રદેશ શરીર બહાર નીકળે
તે; સાત સમુદ્ધાતમાંની ત્રીજી મારણા-
તિક સમુદ્ધાત.

મારણતિયકર્મ. ન૦ (મારણતિકકર્મ) મરણને
છેડે વેદાતાં ભવોપગ્રાદિ કર્મ.

મારણતિયસમુદ્ધાય. પું૦ (મારણતિકસમુદ્ધાય)
મરણ પ્રસંગે જન્મ પ્રદેશનું શરીરથી બહાર
નીકળવું અને આયુષ્ય કર્મનું નિર્ભરવું તે.

મારણય. ત્રિ૦ (મારણ) મારનાર; હિંસક.

મારણયા. } સ્ત્રી૦ (મારણ) માર મારવો તે.
મારણા. }

મારા. સ્ત્રી૦ (માર) પ્રાણીવધનું સ્થાન.

મારાપવિમત્તિ. સ્ત્રી૦ (મારાપવિમત્તિ) મારા
જળચર વિશેષતી રચના પુકા નાટક-
નિધિ; નાટકના ૩૨ પ્રકારમાંનો એક.

મારિ. સ્ત્રી૦ (મારિ) મદામારી; મરડો; પ્લેગ.

મારિણી. સ્ત્રી૦ (મારિણી) એ નામનો ગુચ્છ;
વનરપતિની એક જાત.

મારી. સ્ત્રી૦ (મારી) મદામારી; પ્લેગ;
મરડો.

માર્ય. પું૦ (માર્ય) પવન; હવા. (૨)
સંવર્તક નામનો વાયરો.

માલ. પુ૦ (માલ) માળ; મેડી; મગલો.
(૨) વનરપતિ વિશેષ. (૩) માંચી; આ-
સન વિશેષ.

માલઈ. સ્ત્રી૦ (માલતી) માલતી; પુષ્પસતા.

માલંકાર. પુ૦ (માલંકાર) વૈગમ્યન ઉદ્દના
હાથી સૈન્યનો અધિપતિ.

માલગ. પુ૦ (માલક) પ્રાસાદ વિશેષ.

માલણિયા. સ્ત્રી૦ (માલનીયા) કિરણ.

માલમહક. ન૦ (માલામુહક) માળા સહિત
મુગટ.

માલવ. પું૦ (માલવ) એ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિ૦ તે દેશમાં રહેનાર.

માલવઝ. ત્રિ૦ (માલવજ) માલવ દેશમાં
જન્મેષ મનુષ્ય.

માલવંત. પું૦ (માલ્યવ) માલ્યવંત નામે
એક પર્વત. (૨) કિરણવધ્ય ક્ષેત્રના મધ્ય
ભાગમાંનો વાટસો વેતાલ્ય પર્વત. (૩)
મેરૂ પર્વતને વાપુ ખુણે આવેલ માલ્યવંત
નામનો એક વખારા પર્વત. (૪) ઉત્તર
કૂદ ક્ષેત્રમાંનો એક ૧૬ ક જમીને
બાબુએ ૨૦ કંચન પર્વત છે.

માલવંતકૂદ. પું૦ (માલ્યવકૂદ) માલ્યવંત
પર્વતનાં નવ કૂદમાંનું પીઠનું કૂદ.

માલવંતપરિયાગ. } પું૦ (માલ્યવપરિયાગ)
માલવંતપરિયાય. } એ નામનો એક
પર્વત.

માલવિણી. સ્ત્રી૦ (માલવિની) સિપિ વિશેષ.

માલા. સ્ત્રી૦ (માલા) દૂધ વગેરેની માળા.
(૨) પંકિત. હાર. (૩) સમૃદ્ધ. (૪) વ-
હાણ ઉપરનો માળ-મગ્ગદો.

માલાકારિયા. સ્ત્રી૦ (માલાકારિયા) માળા
બનાવનાર; માળણ.

मालागार. पुं० (मालाकार) भाषा बनाव-
नार; भाषी.

मालि. पुं० (मालिन्) ओक प्रकारनो सर्प;
इस्य पगरेनो सर्प. (२) श्रेष्ठि; पंक्ति.
(३) वनरूपति विशेष. (४) भाषनीनुं
वृक्ष के जेनी नीचे नवभा तीर्थकरने
ज्ञान उपपद्युं.

मालिघर. न० (मालिघह) मालिघर; अंडप
विशेष.

मालिज्ज. न० (मालीय) ओक जैन मुनि कुल.

मालिणी. स्त्री० (मालिनी) शोभित्ती.

मालिय. नि० (मालिक) भेगवाणुं धर. (२)
तृथ्य विशेष.

मालिय. त्रि० (मालित) धारथ्य करेस.

मालिया. स्त्री० (मालिका) पगनुं आभरथ्य;
अंगुलीयां. (२) भाषा.

मालुगा. स्त्री० (मालुका) तथ्य छिद्रियवाणा
जवनती ओक जत.

मालुय. पुं० (मालुक) ओक छिद्रियवाणा
वृक्षनी ओक जत.

मालुया. स्त्री० (मालुका) वेधडी; लता. (२)
ओक जतनी लता. (३) तथ्य छिद्रियवाणा
जवनती ओक जत.

मालोहड. नि० (मालावृत्त) भाषा उपरथी
आखुं. (२) पुं० गृहस्थ भाषा उपरथी
डाछं स्त्रीज उतारी आखी साधुने व्हासवे
ते; आदरनो ओक दाय; छिद्रियमनना
१६ दायमानो तेरयो दाय.

मास. पु० (मास) भदिनो. (२) सेनारूपाने
मापवानुं साधन; भायो; पांयसति परि
मित ओक पञ्चन. (३) परमजन्तिनु वृक्ष.
(४) समय; क्षण.

मास. पुं० (मास) अक्षर; ओक प्रकारनुं
मान्य. (२) अनार्यदेश विगेष.

मासंमासेर्ण. म० (मासनामेन) भदिनो
भदिनो; भदिना उपर भदिनो.

मासकण्य. पुं० (मासकन्य) शेषकाण; साधुओ
योभास्य सिवाय ओक गामभां ओक भास
उपरांत न रहेतुं ओवो नियम.

मासस्वमण. न० (मासस्वमण) ओक भासनुं
तप; ओक भदिनाना उपवास करवा ते.

मासतुस. पुं० (मासतुप) भापतुप नामना
ओक मुनि.

मासस्त्र. पु० न० (मासार्द्ध) भासनेो अर्ध
भाग; १५ दिवस. (२) पञ्चवाडीआना
उपवास करवा ते.

मासपयणी. स्त्री० (मासपयणी) ओक प्रकारनी
साधारथ्य वनरूपति; भाषाणी.

मासपरिचट्ट. स्त्री० (मासपरिचट्ट) जग
देशनी राजधानी.

मासपूरिया. स्त्री० (मासपूरिका) ओक जैन
मुनिनी शाखा.

मासाण न० () विउडे गयेथ
पारभा दृष्टिवाद अगना भीम विभाग
सुननेो सातमेो जेद.

मासावडी. स्त्री० (मासावडी) ओक प्रकारनी वेस.

मासिय. नि० (मासिक) ओक भास सं-
जधी; भदिनानुं.

मासियभक्त. पुं० न० (मासिकभक्त) भदिना-
ना उपवास करवा ते.

मासिया. स्त्री० (मासिकी) भिडपु-साधुनी
पार पदिभाभांती पहेली पदिभा; जेभां
ओक भास सुधी ओक दाय अत्र अने ओक
दाय पाणी उपरांत वधारे आदार लेवाय
नही. (२) ओक भासनी संवेज्या-
संधारो.

माह. पु० (माघ) माघ भदिनो.

माहण. पु० (माहण) आहण. (२) डाछने
थथ्य न दजेओ ओवो उपदेश करनार साधु.
(२) न दजेओ जे उपदेशने अनुसरनार
आवक. (४) निपाकभूतनु जे नामनुं
पांयभुं अवयवन. (५) त्रि० अदिशक.

માહ્યાકુંડ. નં (માહ્યાકુંડ) આહ્યાકુંડ.
માહ્યાકુંડ. નં (માહ્યાકુંડ) આહ્યાકુંડ નામનું
એક નગર.

માહ્યાકુંડગામ. પું (માહ્યાકુંડગામ) એ
નામનું એક નગર.

માહ્યાકુંડપુર. નં (માહ્યાકુંડપુર) આહ્યાકુંડની
વસ્તીનું એક શહેર કે જેમાં મહાવીર
સ્વામીના પ્રથમ પિતા મહાભદ્ર આહ્યાકુંડ
અને દેવનંદા આહ્યાકુંડ રહેતા હતા.

માહ્યા સી. (માહ્યા) આહ્યાકુંડની સી.
માહ્યા. પું નં (માહ્યા) માહ્યાત્મ; પ્રભાવ; મહિમા.

માહ્ય. પું (માહ્ય) ચોઇદિય છવની એક
ગત.

માહ્ય. પું (માહ્ય) ચોથા દેવલોકનું
નામ. (૨) ચોથા દેવલોકનો ઇંદ્ર. (૩)
ચોથા દેવલોકના દેવતા. (૪) એક અલ્લે-
રાત્રના ત્રીસ યુદ્ધર્તમાના સાતમા યુદ્ધર્તનું
નામ. (૫) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.
(૬) ૧૪ મા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વ ભવનું
નામ. (૭) સાતમા તીર્થકરને પ્રથમ
ભિક્ષા આપનાર.

માહ્યકવ્ય. પું (માહ્યકવ્ય) ચોથા દેવ-
લોકનું નામ.

માહી. સી. (માહી) માધ માસની પૂર્ણિમા.
માહુર. ત્રિ. (માહુર) મધુરા નગરીમાં ઉ-
ત્પન્ન થયેલ; મધુરાનું.

માહુર. નં (માહુર) મેવા. (૨) ત્રિ. મધુર
રસવાળું

માહેસરી. સી. (માહેસરી) એક પ્રકારની
બિંબી.

મિડ. સી. (મિડ) માટી; ધન.

મિડ. ત્રિ. (મિડ) કામગ; સુવાળું.

મિડકાલુણિયા. સી. (મિડકાલુણિયા) કામગ
તથા દયા ઉપજે એવી કથા; ૪૫૮ જ-
નો શોક.

મિજા. સી. (મિજા) મીઠ; અંદરનું સ્વત્વ.
(૨) પીઠ. (૩) શરીરની અંદરનો અવયવ.

મિજિયા. સી. (મિજિયા) મદ્યર્થની અંદરનો
ભાગ.

મિઠ. પું () સ્થાપિતો માવત. (૨)
ત્રિ. માહુ; અનિષ્ટ.

મિઠ. પું (મેઠ) મેઠો; ધેટા.

મિદ્યમુહ. પું (મેદ્યમુહ) એ નામનો એક
અનાર્પદેશ.

મિદ્યવિવાળા. સી. (મેદ્યવિવાળા) મેદ્યના
શીંગડા જેવી શિશુવાળી વનસ્પતિ;
આવળ.

મિદ્યિયામ. પું (મેદ્યિયામ) એ નામનું
એક નગર જ્યાં રેવતી ગાથાપતણી વ-
સતી હતી

મિગ. પું (મિગ) હરિણ; મૃગ. (૨) પહેલા
દેવલોકના ઈન્દ્રનું ચિહ્ન.

મિગવારિયા. સી. (મિગવારિયા) હરિણની માફક
વનના એકાન્ત પ્રદેશમાં નિઃશબ્દિકમણે
ભવિષ્યની ચિંતા કર્યા વિના રહેતું તે.

મિગલુહા. સી. (મિગલુહા) ઉનાળામાં
ખારજીમાં દૂરથી પાણી જેવું દેખાય તે.

મિગલુહા. પું (મિગલુહા) મૃગના માંસનું
લક્ષણ કરનાર તાપસ; તાપસનો એક
વર્ગ.

મિગર. પું (મિગર) સિંહ.

મિગલ્યા. નં (મિગલ્યા) પરદેશી રાજાની સે-
વકિયા નગરીના ઇલાનપુષ્પાનું એક વન.

મિગલાત્રુકો. સી. (મિગલાત્રુકો) કડવા રૂગ-
વાળી એક વનસ્પતિ.

મિગર. નં (મિગર) સિંહાર.

મિગસિર. નં (મિગસિર) એ નામનું નક્ષત્ર.

મિગસીસ. નં (મિગસીસ) હરણનું મસ્તક.

મિગાલી. સી. (મિગાલી) મેદ્યપના ભરત-
ખંડમાં મનાર ૧૮ મા તીર્થકરના પૂર્વ-
ભવનું નામ.

मिमावर्द्ध. } स्त्री० (मृगावती) षोडशभि
मिमावती. } नगरीना शब्दानी पदराष्ट्रीनुं
नाम.

मिमाहिष. पुं० (मृगाहिष) सिंह.

मिमी. स्त्री० (मृगी) मृगधी; हरणी. (२)
ऐक प्रकाशनी विद्या.

मिच्छ. पुं० (म्लेच्छ) अनार्य; सिद्ध;
अभेद.

मिच्छ. वि० (मिष्या) मिथ्यात्नी; मिथ्या-
दष्टि; सत्यपर विश्वास नहि रागनार.
(२) मिथ्यात्व; विपरीत मान्यता. (३)
मिथ्यात्व नामे मोहनीय कर्मनी ऐक
प्रकृति. (४) मिथ्यात्व नामे प्रथम शुल-
स्थान. (५) न० असत्य वचन.

मिच्छकार. पुं० (मिष्याकार) साधुने कंध
पक्ष होय साजे त्वारे मिच्छाभिदुष्टं
लेखुं ते; साभायारीना सातमे प्रकाश.

मिच्छज्ञाह. स्त्री० (मिष्याजाति) अनार्यजाति.

मिच्छत्त. न० (मिष्यात्व) मिथ्यात्व मोह-
नीयना उदयथी विपरीत अक्षा-मान्यता
थाय ते. (२) विनाशिपक्षु; जोरापक्षु.
(३) सत्य धर्मना अविश्वास.

मिच्छत्तकिरिया. स्त्री० (मिष्यात्तकिरिया) वि-
परीत अक्षानक्ष श्रव व्यापार; मिथ्या-
त्वथी सातती क्रिया-कर्मध.

मिच्छत्तमोहणिय. न० (मिष्यात्वमोहनीय)
दर्शन मोहनीयनी ऐक प्रकृति के ने
मोहाष्टीया रसवाणी अशुद्ध इतिवाक्ष
होय छे.

मिच्छत्तयेमगा. वि० (मिष्यात्ववेदक) मि-
थ्यात्व वेदनार; मिथ्यादष्टि.

मिच्छाईसण. न० (मिष्यादर्शन) मिथ्यात्व
दर्शन; अस-मान्यता.

मिच्छविद्धि. वि० (मिष्यादष्टि) मिथ्यादष्टि;
जोरी मान्यतावाणे.

मिच्छपिय. न० (म्लेच्छपिय) ससक्ष.

मिच्छा. न० (मिष्या) : असत्य; जोडुं.

(२) विपरीत. (३) निष्पण. (४)
मिथ्यात्व; विपरीत अक्षान.

मिच्छाकार. पुं० (मिष्याकार) मिच्छाभि
दुष्टं लेखुं ते.

मिच्छावृद्ध. पुं० (मिष्यावृद्ध) निष्प्रयोजन
आत्मा होय ते.

मिच्छाईसण. न० (मिष्यादर्शन) अतत्त्वभां
तत्त्वनुं ज्ञान; विपरीत शुद्धि.

मिच्छाईसण्यत्तिया. स्त्री० (मिष्यादर्शनप्रत्यया)
असत्य दर्शन सेववाथी कर्मध
थाय ते.

मिच्छाईसण्यसह. न० (मिष्यादर्शनान्य)
चारवार मिथ्या दर्शनथी अतःकरत्तभां
स्थाय सभान दुःख ते; १८ भुं पाप
स्थानक.

मिच्छादिष्टि. वि० (मिष्यादष्टि) मिथ्यादष्टि;
विपरीत दष्टिवाणे; मिथ्यात्नी.

मिच्छादिष्टिय. वि० (मिष्यादष्टिक) नेनी
दष्टि मिथ्यात्व युक्त होय ते.

मिच्छाज्ञाया. न० (मिष्याज्ञान) असत्यज्ञान;
अज्ञान.

मिच्छासुय. न० (मिष्याश्रुत) असत्य शास्त्र;
मिथ्यादष्टि प्रणीत शास्त्र.

मित्त. वि० (मित) अभाष्टपूर्वक ध्येक्षुं
होय ते; परिमित; मर्यादित.

मित्त. वि० (मृत्) भरी भयेक्ष.

मित्तपिंड. पुं० (मृत्पिण्ड) मृत्कनी पाठन
नीने के नवमे दिवसे स्मरणभां पिंड
अर्पण करवाभां आवे ते.

मित्तवादि. वि० (मित्वादि) श्रुत अंगुष्ठाना
पर्य सभान छे जेवा भतवाणे.

मित्त. पुं० न० (मित) मित; दोस्त. (२)
अनुराधा नक्षत्रना अधिशाता देवता. (३)
नव निधनभांनुं ऐक. (४) नील मुह-
तनुं नाम.

મિત્તકેસી. સ્ત્રીં (મિત્તકેસી) રચક પર્વતપર
રહેનારી એક દિશાકુમારી દેવી.

મિત્તિગા. સ્ત્રીં (મિત્તિગા) અર્ધાંદ્રના લોકપાળ
સોમની અગ્રમદિધી.

મિત્તિગંધિ. પું (મિત્તિગંધિ) એક રાજનું
નામ.

મિત્તિદામ. પું (મિત્તિદામ) ગદ ઉત્સર્પિણી
કાળના પ્રથમ કુલકરનું નામ.

મિત્તિદોષસત્તિય. નં (મિત્તિદોષપ્રત્યયિક)
મિત્રાદિ સંબધી જનનો યોડો અપરાધ
ચતાં તેને બારે શિક્ષા કરવાથી લાગતી
ક્રિયા; દશમ ક્રિયાસ્થાનક.

મિત્તિનિહિ. પું (મિત્તિનિધિ) મિત્ર નામે નિધાન.

મિત્તિવાહણ. પું (મિત્તિવાહન) આપતી ઉત્સ-
ર્પિણીમાં થનાર પ્રથમ કુલકરનું નામ.

મિત્તિસિરી. પું (મિત્તિરી) એ નામનો એક
શાવક.

મિત્તિ. સ્ત્રીં (માત્ર) પરિભાષ.

મિત્તિષ્ઠ. નં (મૈષ્ઠ) વાત્સગોત્રની શાખા.
(૨) નિં તે શાખામાં જન્મેલ.

મિત્તી. સ્ત્રીં (મૈત્રી) મિત્રતા; દોસ્તી.

મિતુર. ત્રિં (મેતુર) દિનઝં; ચીકણું. (૨)
ઝામળ; લિસ્તું.

મિર્ચિહ. પું (મૃતિહ) માટીનો પીડો.

મિમ્મય. ત્રિં (મૃમ્મય) માટીનું.

મિય. પું (મૃય) હરિય; મૃગલો. (૨)
વનસ્પતિ વિરોધ. (૩) શરીરે કૃત્ય
અને ખીકણ મૃગ જાતનો હાથી. (૪)
પામર; અદ્ય; પશુ

મિય. ત્રિં (મૃત) મરેલ.

મિય. ત્રિં (મિત) પરિમિત; મર્યાદિત; મા-
નોપેત; નિયમિત.

મિયંક. પું (મૃગક) મૃગના ચિહ્નવાળું
ચંદ્રનું ચિહ્ન.

મિયગ. ત્રિં (મૃતક) મરેલું; અવરહિત
ય મેલ.

મિયગંધ. ત્રિં (મૃગગંધ) મૃગમદ-કરતુરી જેવી
ગંધવાળું. (૨) દેવકુર ઉત્તરકુરના મનુ-
ષ્યોની એક જાત.

મિયમામ. પું (મૃગમામ) એ નામનું એક
ગામ.

મિયચક્ક. નં (મૃગચક) ગંગાના પ્રાણીઓ
ગામમાં-વસતિમાં આવે તેનું કળ જાણુ-
વાની વિદ્યા

મિયલોમિષ્ટ. નં (મૃગલોમિક) મૃગના
વાળનું બનાવેલ સૂત્ર.

મિયચણ. નં (મૃગન) વીતીલય નગરીની
બહાર ઇશાન ખુણામાં આવેલ એ ના-
મનું એક ઉદ્યાન.

મિયવાહ. ત્રિં (મિતવાદિત્ર) આત્મા આદિ
પદાર્થોને પરિમિત માનનાર.

મિયવાહણ. પું (મૃગવાહન) આગામી ઉત્સ-
ર્પિણીમાં થનાર પ્રથમ કુલકર.

મિયચીહિ. સ્ત્રીં (મૃગચીવિ) શુક્ર ગ્રહની
એક પ્રકારની ગતિ.

મિયસિર. નં (મૃગસિરસ) એ નામનું એક
નક્ષત્ર.

મિયા. સ્ત્રીં (મૃગ) બલભદ્ર રાજની
રાણી; મૃગાપુત્રની માતા. (૨) એક
રાજની રાણી; મૃગાલોદીઆની મા.

મિયાડત્ત. પું (મૃગપુત્ર) મૃગારાણીનો
પુત્ર.

મિયાપુત્ત. પું (મૃગપુત્ર) બલભદ્ર રાજનો
કુમાર, જેનું અપર નામ બલથી હતું
અને ઘણા વૈરાગ્યથી જેણે દીક્ષા લીધી
હતી. (૨) વિપાક સૂત્રના પ્રથમ અધ્ય-
યનનું નામ.

મિયાવદ્દ. સ્ત્રીં (મૃગવતી) પ્રથમ વાસુદેવની
માતા. (૨) રાજ સલાતીકની પટરાણીનું
નામ.

મિરિય. પું નં (મિરિય) મરી; તિફાનું
ગ્રાહ. (૨) મર્યાદા.

મિલનકલ્પ. પું નં (મ્લેચ્છ) અનાય; ર્થેચ્છ.

મિલન નં (મિલન) મળવું; બેટવું.

મિલન. ત્રિં (મ્લન) સુકાષ ગયેન; કર-
માષ ગયેલ.

મિલનકલ્પ. પું (મ્લેચ્છ) અનાય; ર્થેચ્છ.

મિલિય. ત્રિં (મિલિત) મળેલું.

મિલેચ્છ પું (મ્લેચ્છ) અનાય.

મિલેય. પું (મ્લેય) માટીનો લેપ.

મિલ. ઇં (ઇલ) સમાન અર્થમાં વપરાતું
ઉપમા વાચી અવ્યય.

મિસોલ. પું () નાભનો એક ભેદ.

મિસ્ત. ત્રિં (મિત્ર) મળેલ; મિત્રણ થએલ.

(૨) નં ત્રીજું મિત્ર ગુણસ્થાનક.

મિસ્તકાલ. પું (મિત્રકાલ) મિત્રકાળ;
અમુક ગતિમાં અમુક સમયે છવ સમૂહ
હોય તેમાથી થોડા નીકળી ગયા હોય
અને થોડા ખીજા નવા ઉપજ્યા હોય તે
મિત્રકાળ.

મિસ્તકેસી. સ્ત્રીં (મિત્રેસી) ઉત્તર દિશાના
શ્યક પર્વતપર વસનારી આઠ દિશાકુમારી
માંની બીજી.

મિસ્તજાણ. નં (મિત્રજાણ) સાધુ અને
ગૃહસ્થ બન્ને માટે બનાવેલ આહારાદિ
લેવાથી સાધુને લાગતો એક દોષ.

મિસ્તિય. ત્રિં (મિત્રિ) પરસ્પર મળી
ગયેલું.

મિહિલા. સ્ત્રીં (મિહિલા) એ નામની પ્ર-
સિદ્ધ નિરોધ દેશની નગરી.

મિહુ. ઇં (મિહુ) પરસ્પર.

મિહુણ નં (મિહુણ) જોડી, જોડેલું. (૨)
સ્ત્રી અને પુરુષની જોડ.

મિહો. ઇં (મિહુ) પરસ્પર; અન્યોન્ય.

મીણ. પું (મીન) માછલી.

મીણા. સ્ત્રીં (મેન) વેશચર્ચની પ્રથમ
અમમદિયો

મીસ. ત્રિં (મિત્ર) પરસ્પર મળી ગયેલું;
ભેગસેળ. (૨) મિત્રસ્કંધ-લક્ષર વિગેરે.

(૩) અનુગામી અને અનાનુગામીરૂપ મિત્ર

અવધિતાન. (૪) ત્રીજું મિત્ર ગુણસ્થાન.

(૫) મિત્ર મોહનીય; દર્શન મોહનીયની

એક પ્રકૃતિ. (૬) મિત્રયોગ; ઉદારિકાદિ

જે શરીરનો સાથે વ્યાપાર.

મીસકાલ. પું (મિત્રકાલ) જુઓ "મિસ્ત-
કાલ" શબ્દ.

મીસજાય. પું (મિત્રજાલ) જુઓ "મિસ્ત-
જાય" શબ્દ.

મીસવશ્યવ્યોગ. પું (મિત્રાશ્રયવ્યોગ) મિત્ર-
વચન યોગ; સત્ય અસત્ય મિશ્રિત વચન
વ્યાપાર.

મીસાપરિણય. ત્રિં (મિત્રપરિણ) મિત્રભાવે
પરિણત પુદ્ગળ; જે પુદ્ગળ જુલે લઇને
છોડ્યા છે તે જ્યાં સુધી અન્ય બાવને
પામ્યા ન હોય ત્યાં સુધી મિત્ર પરિણત.

મીસિય. ત્રિં (મિત્રિ) પરસ્પર મળી
ગયેલું.

મીસીકય. ત્રિં (મિત્રીકય) મિત્ર કરેલ.

મીસીમાય પું (મિત્રીમાય) ભેગસેળ;
એકત્રપણું.

મુદ્ગ. પું (મુદ્ગ) મુદ્ગ; ઢોલક.

મુદ્ગમા. પું () મિત્રાચાર.

મુદ્. ત્રિં (મોહિત) છોડનાર.

મુદ્ગ. ત્રિં () યોનિગુહ; નિદોષ
માતાવાળા.

મુદ્ગ. ત્રિં (મુદિત) પ્રસન્ન; ખુશ થએલ.

મુદ્ગ પું (મુદ્ગ) ઢોલક; તળવા. (૨)

પાર દેવલોકના દેવતાના અવધિતાનનો
આકાર.

મુદ્ગપુસ્તક. પું નં (મુદ્ગપુસ્તક) મુદ્ગનો
ઉપરનો ભાગ.

મુદ્ગલિયા. સ્ત્રીં () જોડી; મોડી.

મુદ્ગ. સ્ત્રીં () જોડી.

મુંડલ. વિ. (મુકલ) અલ્પ વિકસ્વર; થોડું ખીલેલું.

મુંજ. પું. નં. (મુજ) એક પ્રકારનું ધાતુ.

મુંજદ. નં. (મૌજિક્ત) ગોત્ર વિશેષ. (૨) પું. સ્ત્રી. તે ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ.

મુંજકાર. વિ. (મુજકાર) મુંજ ધાસની દોરડી બનાવનાર.

મુંજપાડવાર. પું. (મુજપાડવાર) મુંજ નામના ધાસની પાડુકા, ચટાઇ, દોરડી વગેરે કારીગરી કરનાર.

મુંજપિચ્છિદ. વિ. (મુજપિચ્છિત) કુદીને પિચ્છ જેવું બનાવેલ મુંજનું રંગેદરજી.

મુંડ. પું. નં. (મુણ) દ્રવ્યથી મસ્તકનો લોચ કરી, બાવથી પરિગ્રહનો ત્યાગ કરી દીક્ષા લેવી તે; દીક્ષિત. થવું તે. (૨) ખુંટા; પશુને બાંધવાનો ખાલો. (૩) ત્રિ. કુંઠિત; અતીક્ષ્ણ.

મુંડકુડુંવિ. પું. (મુણકુડુંમ્બિત્ર) બોદમતના સાધુ.

મુંડળ. નં. (મુણ) મુંડન; મુંડવડું.

મુંડપરસુ. પું. (મુણપરસુ) તીક્ષ્ણ કુહાડો.

મુંડાવિય. ત્રિ. (મુણિય) મુંડાવેલો.

મુંડિ. વિ. (મુણિ) માથે મુંડો કરનાર; મુંડન કરનાર.

મુંડિય. વિ. (મુણિય) મુંડાવેલ.

મુંડિયા. નં. (મુણિયા) મુંડાવતું; મસ્તક મુંડાવનારનો લાવ.

મુંડલ. નં. (મુકલ) થોડું ઉધડેલ; થોડી ખીલેલ કળી. (૨) વનસ્પતિ વિશેષ.

મુંજક. વિ. (મુજ) ઊંડી દિધેલ; છુટી થયેલ; મુંડાએલ. (૨) પું. કર્મથી છુટેલ; મુંડાત્મા; સિદ્ધ.

મુંજકપક્ષ. વિ. (મુજકપક્ષ) મુંડત-મુંડી પાંખવાળો.

મુંજકમડ. પું. (મુજકમડ) બે-હાથે ઉઘો કરેલ મુગટ; બે હાથની ઉઘાઇનું પરિમાણ.

મુંજકલણ. () સ્વતન્ત્ર; સ્વાધીન.

મુંજકાવલી. સ્ત્રી. (મુજકાવલી) મુંડાવણી દાર.

મુંજકેલુગ. વિ. (મુજ) જીવે લઇને મુંજકેલુય. } કેલ; જીવે જન્માંતરમાં તળેલ.

મુંજ્જ. પું. (મોજ) મોક્ષ; કર્મથી સર્વથા છુટકારો; નવ તત્ત્વમાનું નવમું તત્ત્વ.

મુંજ. નં. (મુજ) મુખ; મોં. (૨) વાજનતી એક જાત. (૩) ગાડીનું ઢાંકણું.

મુંજવીણિય. વિ. (મુજવીણિક) મુખથી વીણા જેવો શબ્દ કરનાર.

મુંગુંદ. પું. (મુગુંદ) વિંધ વાગિત્ર. (૨) બળદેવ. (૩) વિધ્ય.

મુંગુંસા. સ્ત્રી. () જીવપરિસર્પની એક જાત; જહુંદર.

મુંગુંસિયા. સ્ત્રી. () જહુંદર.

મુંગ. પું. (મુગ) મગ; એક પ્રકારનું ધાન્ય.

મુંગપણી. સ્ત્રી. (મુગપણી) વનસ્પતિ વિશેષ; સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત.

મુંગર. પું. (મુગર) હથોડા જેવું એક પ્રકારનું આયુધ. (૨) વૃક્ષ વિશેષ.

મુંગડ. પું. (મુગલ) ચિત્રકુટ પર્વતનું નામ.

મુંજ્જ્યા. સ્ત્રી. (મૂર્જ્યા) જેથી રાગ વ્યાપ થાય અને શ્રોતા મૂર્ચ્છિત થાય તેવી સ્વરની કર્મથી આરોહ અવરોહ રીતિ; ગામતનું એક અંગ.

મુંજ્જા. સ્ત્રી. (મૂર્જા) મૂર્છા; બેશુદ્ધિ. (૨) વસ્તુને રક્ષા કરવાની ચિંતા. (૩) અવાગની મધુરતા; મૂર્ચના. (૪) પ્રીતિ; શ્રદ્ધિ; આસક્તિ. (૫) લોભ; મમતાનો પર્ણાવ.

મુંજિય. વિ. (મૂર્જિય) મૂર્ચ્છિત થયેલ; આસક્ત થયેલ.

મુંડ. વિ. (મુંડ) ચોરાએલું.

મુંદિ. પું. સ્ત્રી. (મુંદિ) મુંડી; મુંક.

મુંદિય. વિ. (મૌદિક) મુંડીથી લગનાર; મુંદિ

મહાદિ. (૨) ન્હાનો ઘણ; લુહારનું એક.
સાધન. (૩) એ નામના દેશમાં રહેનાર.
(૪) એક મહા કે જેને-બળદેવે માર્યો
હતો. (૫) મુષ્ટિ સંબંધી.

મુદમાલ. પું. () માદમેડી.

મુણાલ. પું. ન. (મુણાલ) કમળની નાળ;
કમળની ડાંડલી. (૨) પદકેશર; કમળતંતુ.

મુણાલિયા. સ્ત્રી. (મુણાલિય) કમળની
નાળ. (૨) કમળતંતુ; પદકેશર.

મુણિ. પું. (મુનિ) મુનિ; ઋષિ; સાધુ.

મુણિત. } વિ. (જ્ઞાત) જાણેલું.

મુણિય. }

મુણિયજયંત. પું. (મુનિયજયન્ત) મુનિ પ્ર-
ધાન; શ્રેષ્ઠ મુનિ.

મુણિસુવચ્ચ. પું. (મુનિસુવચ્ચ) જંગલીપના
ભરતખંડના ચાણુ ચોવીસીના વીઠમા
તીથિકરનું નામ. (૨) આવની ચોવીસીના
૧૧ મા તીથિકર.

મુત્ત. વિ. (મુત્ત) હૂટેલ; સ્વનંત્ર થયેલ;
કર્મબંધનથી મુક્ત થયેલ.

મુત્ત. ન. (મુત્ત) મૂત્ર; પેશાબ.

મુત્ત. વિ. (મૂર્ત) મૂર્તિમાન; સાકાર.

મુત્તા. સ્ત્રી. (મુત્તા) મોતી.

મુત્તાજાલ. ન. (મુત્તાજાલ) મોતીના સમૂ-
હથી બનેલ આભરણ વિશેષ.

મુત્તાદામ ન. (મુત્તાદામ) મોતીની માળા;
મોતીનો દાર.

મુત્તાલય. પું. (મુત્તાલય) સિદ્ધશિવાનું નામ.

મુત્તાયલિ. સ્ત્રી. (મુત્તાયલિ) મુખાવલીદાર.

(૨) તપ વિશેષ.

મુત્તાયલિપરિમત્તિ. પું. (મુત્તાયલિપરિમત્તિ)

મુખાવલિની વિશેષ રચનાથી વુઝાનાટક.

મુત્તાયલિદાર. પું. (મુત્તાયલિદાર) મુખાવલી દાર.

મુત્તાયલી. સ્ત્રી. (મુત્તાયલી) મોતીનો દાર.

મુત્તાયેયલિય. વિ. (મુત્તાયેયલિ) મોતીનો
આપારી; ક્ષેત્રી.

મુત્તાસુત્તિ. સ્ત્રી. (મુત્તાસુત્તિ) બન્ને હાથનો
સંપુટ કરી લલાટ પ્રદેશે લગાડવા તે;
મુદ્રાનો એક પ્રકાર.

મુત્તિ. વિ. (મૂર્તિ) બહુમૂલ્ય રોગવાળો.

મુત્તિ. સ્ત્રી. (મૂર્તિ) આકાર; આકૃતિ. (૨)
શરીર દેહ. (૩) મૂર્ત પદાર્થ; આકાર
વાળી વસ્તુ.

મુત્તિ. સ્ત્રી. (મુત્તિ) મેલ; કર્મબંધનથી છૂ-
ટકારો. (૨) સિદ્ધશિવા. (૩) નિર્લોભતા;
તૃષ્ણાનો અભાવ. (૪) નિસ્સંગતા.

મુત્તિય. ન. (મૌલિક) મોતી.

મુત્તોલી. સ્ત્રી. (મુત્તોલી) નીચે ઉપર-સાં-
કડી અને વચમાં થોડી પહોળી કાંડી;
ધાન્ય ભરવાનું સાધન.

મુદ્દા. પું. () અવગાહના ક્ષેત્રની
અંદરના અને બહારના પુદ્ગળ લાઇ વે-
કિય શરીર બનાવનાર જીવ.

મુદ્દા. સ્ત્રી. (મુદ્દ) હર્ષ; ખુશી.

મુદ્દાગર. વિ. (મુદ્દ) હર્ષનક.

મુદ્દિત. વિ. (મુદ્દિત) દર્શિત.

મુદ્દા. પું. () જળજનુની એક જાત.

મુદ્દા. પું. (મુદ્દ) એ નામનો ગુચ્છ.

મુદ્દયા. સ્ત્રી. (મુદ્દિયા) વીંટી; મુદ્રિકા.

મુદ્દા. સ્ત્રી. (મુદ્દ) વીંટી; અંગુડી. (૨) સિ-
કો; નાચાકાર વુઝા છાપ. (૩) સોના
રૂપાનું નાણું. (૪) એક પ્રકારની યોગ મુદ્રા.

મુદિય. વિ. (મુદ્દિત) અપેક્ષ; મુદ્રાકિત ક-
રેલ. (૨) જાણ માટીનો લેપ કરી મુદ્રિકા
બંધથી બાંધેલું.

મુદિયવેંચ. પું. (મુદ્દિતવેંચ) જાંબી ગપેલ
પાત્રાદિકને સામસામે દોરાનો બંધ દેવો
તે; તુટેલું જોડું ને.

મુદિયા સ્ત્રી. (મુદ્દિયા) વીંટી; અંગુડી.
(૨) મહેર છાપ; બંધ કરી સીલ મારવું તે.

મુદિયા. સ્ત્રી. (મુદ્દિયા) દાસ; પરાખ.
(૨) દાક્ષી વેન.

મુદિયાસાર. પું. (મુદીકાસાર) શ્રાક્ષાનો રસ;
મરિશ.

મુદ્દ. ત્રિં. (મુદ્ધ) મુદ્ધ; અચાત; મોહિત.
(૨) સુન્દર; રૂપાળું.

મુદ્દ. પું. (મુદ્દન) મરતક; માથું.

મુદ્દગા. સ્ત્રી. (મુદ્ધિતા) બાળા; મુઝા.

મુદ્દય. પું. (મુદ્દન) કેશ; બાલ.

મુદ્દસૂત. ન. (મુદ્દસૂત) માથાનો એક
જાતનો રોગ.

મુદ્દાગય. ત્રિં. (મુદ્દાગ) મરતકે ધારણ
કરેલ.

મુદ્દાળ. પું. (મુદ્દન) મરતક; માથું.

મુદ્દામિસિત્ત. પું. } (મુદ્દામિષ્ટિક) રા.
મુદ્દાહિસિત્ત. ત્રિં. } જાનો અભિષેક
થયેલ.

મુમ્મુય. ત્રિં. (મુમ્મુક) અતિશય મુગે;
અસ્પષ્ટ બોલનાર.

મુમ્મુર. પું. (મુમ્મર) અર્ધ શુભ્રાએલ અ-
જિનો તથુબો.

મુમ્મુહી. સ્ત્રી. (મુમ્મુહી) મનુષ્યની દશ
દશાઓમાંની નવમી દશા.

મુય. ત્રિં. (સ્મૃત) યાદકરેલ.

મુય. ત્રિં. (સ્મૃત) મરી ગયેલ.

મુર્યંગ. પું. (મુરગ) મુદ્ગ; ઢોલક.

મુર્યંગલિયા. સ્ત્રી. (સ્મૃતલિકા) કીડી.

મુર્યંગ. ન. (મોક્ષ) છેડવું.

મુરજ. પું. } (મુરજ) મોટો તથલો; ઢો-
મુરય. } લક; મુદ્ગ.

મુરય. પું. (મુરજ) ઢોલક; મુદ્ગ. (૨) અંગ
વિશેષ; ગલધંટકા.

મુરવિ. સ્ત્રી. (મુરવિ) આહરણ વિશેષ.

મુરિય. પું. (મોર્ય) મોર્યંસ.

મુરંડ. પું. (મુરંડ) મુરંડ નામનો એક અ-
નાઈ દેશ (૨) ત્રિં. તે દેશમાં રહેનાર.
(૩) પાર્શ્વભક્ષરિએ-પ્રાંતોષ પમાડેલ
એક મધ્યકાલીન રાજાનું નામ.

મુરંડી. સ્ત્રી. (મુરંડી) મુરંડ દેશમાં ઉત્પન્ન
થયેલ દાસી.

મુરુ. પું. ન. (મુર્ય) મુદ્ધ; કિંમત.

મુસંદિ. પું. સ્ત્રી. (મુસંદિ) વનસ્પતિ વિ-
શેષ; સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત.
(૨) એક પ્રકારનું આયુધ.

મુસલ. પું. ન. (મુસલ) સાંબેદું; મુશળ.
(૨) એક પ્રકારનું આયુધ; ડાંગ; સોટા.
(૩) ચાર હાથ પ્રમાણે એક ભરપ.

મુસલપાણિ. પું. (મુસલપાણિ) જેના હાથમાં
મુશળ આયુધ છે તે; બળદેવ.

મુસલિ. સ્ત્રી. (મોસલી) વસ્ત્ર પડિમેદણનો
એક હોપ.

મુસા. ન. (મુસા) ખોદું; અસત્ય.

મુસાવાદ. ત્રિં. (મુસાવાદિન) ખોદું બોલનાર.

મુસાવાદ. પું. } (મુસાવાદ) ખોટા વાદ;
મુસાવાપ. પું. } ખોદું બોલવું તે.

મુસાવાવચનિય. પું. (મુસાવાવચન) અસત્ય
બોલી બીજાને છેતરવું તે; હટું ક્રિયા-
સ્થાનક.

મુસાવિય. ત્રિં. (મોવિય) ચોરી કરેલ.

મુસંદિ. પું. સ્ત્રી. () સાધારણ
વનસ્પતિની એક જાત.

મુદ. ન. (મુલ) મુખ; મોટું (૨). ઉપાપ.

મુદગોતક. ન. (મુલગોતક) મુખનું વસ્ત્ર;
મુદપતિ.

મુદત્તરય. ન. (મુલત્તરય) મુખથી વગાડવાનું ધાતું.

મુદધોવચીય. ન. (મુદધોવચી) મુખ ધો-
વાનું સાધન; પાત્ર (વશેષ).

મુદપતી. સ્ત્રી. (મુલપતી) મુદપતી; મુખ
વસ્ત્રિકા.

મુદપોતિ. સ્ત્રી. (મુલપોતિ) મુખે બાંધવાનું
કપડું. મુદપતિ.

મુદપોતિયા. સ્ત્રી. (મુલપોતિયા) મુખ વ-
સ્ત્રિકા-મુખે બાંધવાનું એક વેત ને ચાર
આંગુલનું વસ્ત્ર; મુદપતિ.

મુદ્દલકા. પુ. (મુદ્દલકા) મુખના શલ્યગાર
૩૫ સોનાનું પુદ્ગલ

મુદ્દમંડળ નં. (મુદ્દમાળિક) મુખનું આભરણ

મુદ્દમંગલિકા. ત્રિ. (મુદ્દમાંગલિક) મુખે મં
ગલ શબ્દ બોલનાર ચારણ ભાટ આદિ.

(૨) ખુશામત કરનાર

મુદ્દમંડલ પુ. (મુદ્દમંડલ) દેવાધાર કે ધર
આગળનો એક.

મુદ્દમંડલિકા. ત્રિ. (મુદ્દમંડલિકા) મંડલની
પેઠે મુખનો વારનાર વિચિત્ર વિકાર કરવો
તે, મો મચકોડવું તે

મુદ્દરિ. ત્રિ. (મુદ્દરિ) બહુ બોલકો, વાચાળ.

મુદ્દલ. ત્રિ. (મુદ્દલ) બહુ બોલકો, વાચાળ

મુદ્દલચણ પુ. (મુદ્દલચણ) મુખે કરી અન્ય
તીર્થગોળ વર્ણન કરવું-વખાણ કર
વા તે

મુદ્દલાસ. પુ. (મુદ્દલાસ) તાણુય, સોપારી,
એવળી રિગેર.

મુદ્દા. ઘ. (મુદ્દા) બોલ, વ્યર્થ, નિષ્ફળ

(૨) નિર્દોષ વૃત્તિ, પ્રાસુક ભિક્ષા

મુદ્દાજીવિ ત્રિ. (મુદ્દાજીવિ) નિર્દોષ-પ્રાસુક
ભિક્ષા ઉપર જીવન વ્યતીત કરનાર

મુદ્દાશા ત્રિ. (મુદ્દાશા) નિર્દોષ-પ્રાસુક
આદાર આપનાર

મુદ્દાલક્ષ ત્રિ. (મુદ્દાલક્ષ) નિષ્કામ વૃત્તિએ
મલેય.

મુદ્દિયાલ. ઘ. (મુદ્દા) વ્યર્થ

મુદ્દમુદ્દ ઘ. (મુદ્દમુદ્દ) વારનાર, પુન પુન.

મુદ્દત્ત નં. (મુદ્દત્ત) બે ધરી, ૭૭ લા અ
ચા ૩૭૭૩ આમોઆસ પરિમિત કાગ
વિભાગ (૨) શબ્દ વેળા (૩) અનધરી
ગોળનો વખત

મુદ્દરણ પુ. (મુદ્દરણ) તળ પિંડી

મુદ્દા ત્રિ. (મુદ્દા) મૂલો કરેય

મુદ્દ. ત્રિ. (મુદ્દ) મૂલ, અભણ, બેશાન.

મુદ્દ. નં. (મુદ્દ) બોલવું નહિ તે, ચૂપચીટી

મુદ્દ. ત્રિ. (મુદ્દ) મૂલ, મુલો (૨) પુ.
બોલ્યાની પેઠે હુકાર કરતો કાઉસમ

કરે તે, કાઉસમનો ૧૬ મો દોષ (૩)
મુલાની પેઠે પાદનો ઉચ્ચાર ન કરતા
વદના કરે તે; વદનાનો ત્રીશમો દોષ.

મુદ્દ. પુ. (મુદ્દ) મેનાક દેશમાં થતું એક
પ્રકારનું ધાસ.

મુદ્દ. ત્રિ. () ભાગનાર, ચૂરો
કરનાર.

મુદ્દ. નં. (મુલ) મૂલ, આદિ; પ્રથમ,
મુખ્ય, અસત્ય (૨) ૮૮, મૂળીયુ (૩)
મૂળા, કન્દ રિતોય (૪) ખીજ (૫)
દસ પ્રાથમિકમાં આમુ પ્રાથમિક (૬)
થડ (૭) મૂળ રિદ્યા, દેવી ગંગેરના
કંથ (૮) રોકડી ગુમ, મુડી (૯)
મૂળ નામે નક્ષત્ર. (૧૦) વલીકરગદિ
મૂળકર્મ. (૧૧) પાપો, વાચાત,
પ્રારભ. (૧૨) સમીપ, નિકટ (૧૩)
મહાવતનો મોટો દોષ લાગના ફરીને
મહાવત આરોપવું તે, મૂળચુચ
દોષ (૧૪) વર્ગમૂળ, ધનમૂળ વગેરે ગણિ
તનો એક પ્રકાર. (૧૫) નિબંધન, કાન્ય

મુલક. નં. (મુલક) શાક રિસો, મુળ.

મુલકમ્મ નં. (મુલકમ્મ) ગર્ભપાતનાર્થ
કાર્ય કરી આદાર મેળવવો તે આદારનો
એક દોષ (૨) વસીયત કરી આદારાર્થ
લેવો તે, ઉપાધ્યાયનો ૧૬ મો દોષ

મુલગ પુ. (મુલક) મૂળ કદની એક
વન (૨) ખીજ (૩) આદિ મગજ.

મુલગતિયા મી. (મુલગતિયા) મુલાની
કાન્ય

મુલગુણ પુ. (મુલગુણ) પાત્ર મદાન

મુલદેવ. ત્રિ. (મુલદેવ) મૂળ નામના
પ્રાથમિકથી નામ થતા યોગ

મુલદ્રાણ નં. (મુલદ્રાણ) અભાગન મૂળ
કારણ કાપ, તેનું અધન-રૂપ

મૂલશબ્દ. પુ० (મૂલનય) નૈમગ આદિ સાત
નય

મૂલદત્તા. સ્ત્રી० (મૂલદત્ત) અતઃગ સૂત્રના
પાત્રમા વર્ગના દશમા અધ્યયનનું નામ

(૨) કૃષ્ણ વાસુદેવના પુત્ર સાયકુમારની સ્ત્રી
મૂલદેવી. સ્ત્રી० (મૂલદેવી) નિપિ વગેરે

મૂલપગડ. } સ્ત્રી० (મૂલપ્રકૃતિ) કર્મની મૂળ
મૂલપગડિ. } પ્રકૃત-સાનાવરણીયાદિ આઠ

મૂલપદમાણુઓગ. } પુ० (મૂલપ્રયમાણુયોગ)
મૂલપદમાણુઓગ. } દષ્ટિનાદ અતર્ગત

અનુયોગનો એક વિશાગ કે જેમા તીર્થ-
કરનું વર્ણન હતું.

મૂલવીય પુ० (મૂલવીજ) એક જાતની
વનસ્પતિ કે જેનું મૂળ રોપવાથી ઉગે
તે, જામ વગેરે

મૂલય. ન० (મૂલક) મુગા; કદની એક જાત
મૂલયેગી સ્ત્રી० (મૂલયેગી) ધરના માવનશ,
છાપસનો મૂળ આધાર

મૂલસિરી. સ્ત્રી० (મૂલસી) અતઃગ સૂત્રના
પાત્રમા વર્ગના નવમા અધ્યયનનું નામ

(૨) કૃષ્ણ વાસુદેવના પુત્ર સાયકુમારની
પત્ની

મૂલા સ્ત્રી० (મૂલ) મૂળ નક્ષત્ર

મૂલાહાર પુ० (મૂલાહાર) ઝાડના મૂળીયાનો
આહાર કરનાર-તાપસનો એક વર્ગ

મૂલિય ત્રિ० (મૂલિક) મૂળ સખધી, (૨)
ન० મૂળમી મુઠી મૂળ ધન

મૂસ. પુ० (મૃગ) ઉંદર (૨) અનાજની
એક જાત

મૂસગ પુ० (મૂપક) ઉંદર

મૂસગી સ્ત્રી० (મૂપ્તી) ઉંદરી નિવા.

મૂસય. પુ० (મૂપક) ઉંદર

મૂસા. સ્ત્રી० (મૂપા) સોનું રૂપ ગાળવાની

મેાનીની કુલડી, મૂસ (૨) ઉંદર

મૂસિયા. સ્ત્રી० (મૂપિકા) ઉંદરડી

મૂસિયાર. પુ० (મૂપીકાર) સોની

મૂસિયારિ પુ० (મૂપકારિ) માગર,
ગિવાડો

મેઘઙ્ગ. પુ० (મેઘાર્ય) મહારીરસ્વામીના દ-
શમા ગણધરનું નામ

મેઘી સ્ત્રી० (મેઢિની) પૃથ્વી

મેઢ પુ० (મેઢ) થેટું.

મેઢગમુહ પુ० (મેઢગમુહ) લવણ સમુદ્રમા
પાત્રસો જોડન ઉપર નેત્રત્ય પુણામા

આવેશ એ નામનો એક દીપ, હપ્પન
અતરદીપમાનો એક

મેઢવિસાળા સ્ત્રી० (મેઢવિસાળા) વનસ્પતિ
વિશેષ, મેઢવિસાળી

મેઘ પુ० (મેઘ) મેઘ, વાદળ.

મેઘરુપ. સ્ત્રી० (મેઘરુપ) ઉર્લ્લેલોકવાસી
આઠ દિશાકુમારીમાની પહેલી.

મેઘમાલિની. સ્ત્રી० (મેઘમાલિની) ઉર્લ્લેલોક-
વાસી આઠ દિશાકુમારીમાની ચોથી,

(૨) નન્દનવનના હેમવય કૂટમા વસનારી
દેવી (૩) મેઘમાલિની દેવીની રાજધાની

મેઘમુણિ. પુ० (મેઘમુણિ) એ નામના એક
મુનિ, શ્રેણિક રાજના પુત્ર મેઘકુમાર

કે જેણે મહાવીર સ્વામી પાસે દીક્ષા
લીધી હતી

મેઘવર્દ. } સ્ત્રી० (મેઘવર્તી) ઉર્લ્લેલોકવાસી
મેઘવર્તી } આઠ દિશાકુમારીમાની બી-

છ (૨) નન્દનવનના મહરકૂટની અધિષ્ઠાત્રી
દેવી (૩) મેઘવર્તી દેવીની રાજધાની

મેઘસ્સરા. સ્ત્રી० (મેઘસ્વરા) ધરજેન્મની સ-
લાની ધંદા

મેચ્છ પુ० (મેચ્છ) યવન, અનાથ

મેચ્છજાહ સ્ત્રી० (મેચ્છજાતિ) મેચ્છ જાત.
મેચ્છ ત્રિ० (મેચ) જે પદાર્થ માપવા યોગ્ય

હોય તે

મેઢક ન० (મેચક) ઘોડા, બળદ, ગાય આ-
દિને બાધવાનું સ્થાન-અમાણ (૨) લા-
કડનો નોનો દાડો

મેઢમુહ પું (મેઢમુહ) ઇપત્ર અતરદીપમાનો
દશમો અતરદીપ. (૨) ત્રિં તે અતરદીપના
મનુષ્યો

મેદિ. પું (મેયિ) જગદ વગેરેને બાધવાનો
ખીલો-ખુટો. (૨) કવચ વિશેષ (૩)
ચાલકી; સ્તંભ.

મેસા સ્ત્રીં (મારા) પરિભાષ, મર્યાદા

મેસી. સ્ત્રીં (મેસી) મેમો ભાનના, ખીજનું
હિત કરવાની વિચારણા

મેદ. પું નં (મેદસ) ચરખી.

મેય ત્રિં (મેય) માખીને વેચવા વાચક,
પ્રમેય. (૨) જાણવા યોગ્ય.

મેય. પું (મેદ) ચરખી (૨) મેદ નામે
એક દેશ (૩) ત્રિં મેદ દેશ નિવાસી,
એક અનાર્થ મનુષ્ય જાનિ

મેયજ. પું (મેઝાય) એ નામના એક મુનિ
(૨) ધીર પ્રભુના દશમા ગણધર. (૩)
ઉદ્ધવપેદાવપુત્ર મુનિનું ગોત્ર (૪) ત્રિં તે
ગોત્રમા જન્મેય

મેયતી સ્ત્રીં (મેદિતી) પૃથિવી.

મેયસ ત્રિં (મેયસ) તરવરાળી, પહિન,
છવ વગેરે ના તરવરને જાણનાર

મેર. પું () મુજ, તૃણ વિશેષ

મેરા પું (માર) મદિરા, દાઝ (૨) ગેઝ-
ડીના સામનો અમ્ર ભાગ

મેરય. પું (મેક) એક જાતની મરિશ
(૨) તીળ પ્રતિવાસુદેવનું નામ

મેરા સ્ત્રીં (મેગ) ૧૦ મા અકરનાંની
માના.

મેરા સ્ત્રીં (મર્યાશ) મર્યાદા, સરદદ, મીમા

મેદ પું (મેલ) મેરપાંત

મેઢાલ પું (મેઢલ) તાલગ્રંથ વિગે

મેઢપ્યમ પું (મેઢમ) એ નામનો એક
દારી કે જે મરીને મેષકુમાર થયો

મેઢપાત્ર પું (મેઢલ) એ નામનું વસ્ત્ર.

મેઢગ. પું (માર) મરિશ વિગે.

મેલણ નં (મેલન) મળવું, ભેગા થવું

મેલય. પું (મેલક) મેખર, જગદના મસ્ત-
કનો શેઢરો

મેલિઅ ત્રિં (મિલિત) મળેલ, એકત્ર
થયેન.

મેલિમદ. પું (મીલિમદ) એક પ્રકારનો
દેણનાળો સર્પ

મેઝુય પું (માલ્યક) શિખર

મેસ. પું (મેર) ઘેટો.

મેસર. પું (મેમર) એક પ્રકારનું રવાઝ
વાગુ પક્ષી

મેહ પું (મેવ) મેવ, વાદગુ. (૨) અતગઝ-
મૂત્રના છઠ્ઠા વર્ગના ચૌદમા અધ્યયનનું
નામ (૩) રાજ્યકનિવાસી એક ગૃહસ્થ
(૪) શ્રેણિક રાજના પુત્ર. (૫) પાત્રમા
વીર્યકરના પિતા (૬) સિચન કરવું, ધાર
કરવી. (૭) એક જૈન સાધુ.

મેઝંકરા. સ્ત્રીં (મેઝઙ) ઉદ્દલોકવાસિની
એક નિશકુમારી

મેઝુમાર. પું (મેઝુમાર) શ્રેણિક રાજનો
પુત્ર (૨) વરસાદ વરસાવનાર દેવતા

મેઝગાગિ પું (મેઝગાગિ) મેઘગાળી, આર્ય-
મુદસ્તિના સિંધ

મેઢણ નં (મેઢ) મરવું ૮૫૨૫. (૨)
પ્રસવજી, મૂન.

મેઢણિ ત્રિં (મેઢનિ) ઝગનાર

મેઢમાલિણી સ્ત્રીં (મેઢમાલિણી) ભુએ
“મેઢમાલિણી” રામ

મેઢમુહ. પું (મગનુજ) સિંધુ નદીની અધિ-
દાની દેરીનું નિવાસ સ્થાન (૨) ઇપત્ર
અતરદીપમાનો એક (૩) આપાત
જાતના કિંગાતના કુળદેવ, નાયકુમાર
દેવ વિગે (૪) બાવીસમા અતરદીપમા
રહેનાર મનુષ્ય

મેઢમુહ. પું (મેઢમ) ૧૬ મા વીર્યકરના
પૂર્વજનું નામ.

મેહરાઈ સ્ત્રી (મેયરાઈ) આઠ કૃષ્ણરાજ
માની એક

મેહરાય પુ (મેયરાય) મેયરાય

મેહલા સ્ત્રી (મેયલા) કટિસ્ત્ર કદારો.

મેહલાદામ ન (મેહલાદામન) કટિસ્ત્ર
કદારો.

મેહલિજિયા સ્ત્રી (મેહલિયા) એક જેન
મુનિની શાખા

મેહવઈ સ્ત્રી (મેયવતી) જુઓ "મેયવતી"
શબ્દ

મેહસિરી સ્ત્રી (મેયસી) એ નામની એક સ્ત્રી

મેહા સ્ત્રી (મેયા) મેધા, છુદ્ધિ, મતિ (૨)
અમરેદ્રની મુખ્ય દેવી

મેહાત્રિ ત્રિ (મેયત્રિ) મેધાવી પડિત,
મારા ધારણા સકિતમાન

મેદિ ત્રિ (મેદિ) પ્રસવણ કદાર

મેદિય ન (મેદિક) એક જેન મુનિ કુળ

મેદિલ પુ (મેદિલ) એ નામના એક
અનિર સાધુ, પાર્શ્વનાથ ભજનાના

સત્તાનીયા કે જેણે પુગીયા નમરીના
શ્રાવકોના પ્રભોના જવાબ આપ્યા હતા

મેદુણ ન (મેદુન) મિથુન કર્મ, પાનનું
એથુ સ્થાનક અખલચર્ય

મેદુણિય પુ () મામાનો દીપ્તરો

મોમ્મચ ત્રિ (મોચક) કર્મથી છોડાવ

મોમ્મગ } નાર

મોમ્મકલિ પુ (મોચલિ) વનસ્પતિ નિશેષ

મોમ્મલ પુ (મોલ) મોક્ષ કર્મમધથી છુ

ટકારો (૨) એક જાતનું ધાસ

મોગત્રી સ્ત્રી () મેયરો મેયરાત્રી વેન

મોગાર પુ (મુદાર) એક જાતનું આયુધ

કમરનનું સાધન (૨) ગુહ્ય જાતનું એક

વૃક્ષ મોગરો

મોગરપાણિ પુ (મુદરપાણિ) જેના હાથમા

મુદગ નામનું આયુધ છે એવો એક

યક્ષ દેવતા (૨) એક જેન મહર્ષિ

મોમલાયણ ત્રિ (મોદલાયણ) કુન્સગોત્રમા

જન્મેવ (૨) નં અભિજાત નક્ષત્રનું

ગોત્ર

મોચ પુ (મોચ) લઘુનીત, પ્રસવણ,

પેશાળ

મોડગ ત્રિ (મોટક) મોડનાર

મોડણા સ્ત્રી (મોટા) તોડવું, ભાગવું.

મોડિય ત્રિ (મોટિ) ભાગેલું, મોડેલું.

મોદરિ સ્ત્રી (મોટરિ) વનસ્પતિ નિશેષ

મોણ ન (મોન) મોનપ્રત, મોક્ષવું નહીં

તે, ચૂપ બેસવું (૨) મુનિપણ સમપ્રત

મોણચરણ ત્રિ (મોનચરક) મોન શાખીને

આહાર વિહારાદિક ક્રિયા કરનાર, વાણીના

સમપ્રમાણ

મોણપય. ન (મોનપ) મુનિપદ, સમપ,

સાધુપણ

મોત્તિય. ન (મોત્તિ) મોતી

મોત્તિયા. સ્ત્રી (મોત્તિયા) મોતીની છીપ

મોત્ત્યા સ્ત્રી (મુલ્તા) નાગરમોથ મુગધિ

દ્રવ્યની એક જાત

મોહાલ પુ (મોહલ) વૃક્ષ નિશેષ

મોય. પુ (મોય) મોદ નામનો એક દેવતા

મોય પુ (મોય) માનર પેશાળ મૂત્ર

મોયચ ત્રિ (મોચક) ખીજને કર્મદિ

બધનથી છોડાનાર

મોયઈ સ્ત્રી (મોચકી) એક ઠગિયાવાળા

વૃક્ષની એક જાત

મોયક પુ } (મોચક) લાડુ મોદક

મોયમ પુ }

મોયમ ત્રિ (મોચક) કર્મથી છોડાવનાર

મોયણ ન (મોચ) મુકવું છોડવું (૨)

મુકાવવું છોડાવવું (૩) વદનાનો ૨૬ મો

દોષ વેડ તરીકે વદના કરે તે

મોયણા સ્ત્રી (મોચા) મુકિત, છૂટકારો

મોયપડિમા સ્ત્રી (મોચપડિમા) લઘુનીત

આશી અભિચક નિશેષ.

મોયય. પું. (મોદક) લાડુ.

મોયા. સ્ત્રી. (મોકા) એ નામની મહાવીર
સ્વામીના સમયની એક નગરી.

મોર. પુ. (મયૂર) મેર.

મોરન. ન. (મયૂરક) મેરના પીંછાનું પા-
થરણું. (૨) ત્રિ. મેરના પીંછાવાળું.

મોરિય. પું. (મૌર્ય) મહાવીર સ્વામીના
સાતમા ગણધર.

મોરિયપુત્ર. પું. (મૌર્યપુત્ર) મહાવીર સ્વા-
મીના સાતમા ગણધરનું નામ.

મોરી. સ્ત્રી. (માયૂરી) મેરની વિદ્યા.

મોલિ. પું. (મૌલિ) મુગટ.

મોલિકહ. પું. (મૌલીકૃત) આવકની છઠી
પડિમા કે જેમાં ૭ માસસુધી ધોતીઆની
કાઝડી વાળવાનો પ્રતિબંધ કરવામાં
આવે છે.

મોહ. ન. (મૂલ્ય) મૂલ્ય; કિંમત.

મોહમુલ્ય. ત્રિ. (મૂલ્યમુલ્ય) મૂલ્યમાં વધારે;
ભારે કિંમતનું.

મોસ. પુ. (મોષ) મોષ નામનો એક દેશ.
(૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર.

મોસ. પું. ન. (મુષ) અસત્ય; જૂઠું; ખોટું.

મોસપચ્છાદ્ય. પું. (મુષાપ્રત્યયિક) સ્વાર્થ
માટે ભુકુ ખોલવાથી લાગતી ક્રિયા; ક્રિયાનું
છટું સ્થાનક.

મોસલિ. સ્ત્રી. (મૌસલિ) ખાંડી વખતે
સાંધેલું જેમ ઉંચું નીચું જાય છે, તેવી
રીતે પડિલેડખ કરતાં હુગ્રના છેડને
એકદમ ઉંચું નીચું કરવું તે મોસલિ-
ક્રિયા; પડિલેડખનો એક દોષ.

મોસા. ધ. (મુષ) અસત્ય; ખોટું. (૨)
અસત્ય મનોયોગને ગ્રાપવેગ તે; યુક્તિનો
એક પ્રકાર.

મોસાવત્તિચ. પું. (મુષાપ્રત્યયિક) અસત્ય
ખોલવાથી લાગતી ક્રિયા; છટું ક્રિયા-
સ્થાનક.

મોહ. ત્રિ. (મોષ) નિષ્ફળ; વ્યર્થ.

મોહ. પું. (મોહ) મૂઢતા; અસાનતા; અવિ-
વેક; સગાંધના. (૨) મોહનીયકર્મ; આઠ-
માંનું ચોથું કર્મ કે જેના ઉદયથી છવને
સગ, દ્રેષ, ક્રાયા, વિષયવિકાર અને
મિથ્યાત્વ થાય છે.

મોહણ. ત્રિ. (મોહ) મોહ ઉપભવનાર.
(૨) ન. મેયુન; રતિક્રિયા.

મોહણકર્તા. સ્ત્રી. (મોહકરી) જેથી મોહાને
વ્યામોહ ઉપજે તેવી વિદ્યા; ૪૦ વિદ્યા-
માંની એક.

મોહણધર. ન. (મોહણહ) મોહનધર; મુંદર ધર.

મોહણિજ્ઞ. } ન. (મોહનીય) મોહનીયકર્મ;
મોહણીય. } મરનું જ્ઞાન જૂલાવનાર
આઠ કર્મોમાંનું ચોથું કર્મ. (૨) ત્રિ.
મોહનક.

મોહપયદ. } સ્ત્રી. (મોહપદ્ધતિ) મોહનીય
મોહપયદિ. } કર્મની ૨૮ પ્રકૃતિ.

મોહર. ત્રિ. (મૌહર) જકવાદી; વાચાળ;
બહુખોલો.

મોહર. ન. (મૌહર્ય) દાનારની કીર્તિ કરી
આદાર લેવાથી લાગતો એક દોષ. (૨)
ત્રિ. વાચાળપણથી પોતાને પુત્રવત
મનાવનાર.

મોહરિચ. ત્રિ. (મૌહરિક) અસંજલભાષી;
જેમતેમ ખોલનાર; બહુખોલો.

મોહરિચ. ન. (મૌહર્ય) જકવાદ; બહુખો-
લાપણું.

મોહિય. ત્રિ. (મોહિ) મોહી પડેલ; મુઝા-
એલ. (૨) ન. મેયુન; રતિક્રિયા.

ય.

ય ઘ૦ (ચ) અને વળી
યત ત્રિ૦ (યત) પ્રત્યક્ષીન ઉદ્યોગી
યત્તિય ત્રિ૦ (યત્તિય) યાનામા-મુસાફરીમા
ઉપયોગી (૨) યાત્રા કરનાર
યમ પુ૦ (યમ) ભરણી નક્ષત્રનો નામી
યમ નામ દેવતા

યમ પુ૦ (યમ) જન ધાન્ય
યસ ન૦ (યસ) યશ કીર્તિ (૨) ય
શોભન પાર્શ્વનાથના એક ગણધરનું
નામ
યાવદ્દય ત્રિ૦ (યાવદ્) જેણે

ર.

રહ સ્ત્રી૦ (રતિ) રતિક્રીડા વિરયાસક્તિ
પ્રીતિ (૨) રતિ નામની મોહનીયકર્મની
એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્દેશથી પાપમા
રતિ-પ્રુશાની ઉત્પત્તિ થાય છે (૩) છતાં
તીર્થકરની મુખ્ય સાધનીનું નામ

રહસ્ય } પુ૦ (રહસ્ય) રતિકર નામે એક
રહસ્ય } પરીત

રહસ્યમા સ્ત્રી૦ (રહસ્યમા) } પ્રિતરના ધ ની
રહસ્યમા સ્ત્રી૦ (રહસ્યમા) } ચોથી અગ્ર
મહિમી

રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) બનાવેલું કરેલું (૨)
ચુરચુ ત્રિગેરે છુગી વસ્તુના ખાસ સાધુ
માટે લાકુ બનાવી રાખના ત આલ્હ
રનો એક દોષ

રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રંગેલું

રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) સુખ દેનાર આનંદ
આપનાર

રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) ધૂળાણુ મેલું

રહસેણા સ્ત્રી૦ (રહસેણા) કિનરના ધ દની
ત્રીજી અગ્રમહિમી

રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) ભયકર

રહસ્સલા સ્ત્રી૦ (રહસ્સલા) રહસ્યના સ્ત્રી
સુધર્મમા આવેન સ્ત્રી

રહ પુ૦ (રહ) રગસ્થળ નાટ્યભૂમિ
રહટ્ટમા ન૦ (રહટ્ટમા) નાચ ધર નાટ્યશાળા

રહણ પુ૦ (રહણ) રાગસંકિત છતાં

રહિત ત્રિ૦ (રહિત) રંગેલું

રહિય ત્રિ૦ (રહિય) રંગેલું

રહિયા સ્ત્રી૦ (રહિયા) રાધનારી સ્ત્રી,
રસોધ્યાણી

રહણ ન૦ (રહણ) રાધનાનું ધર રસોડ
(૨) રાધનું રસોધ કરવી

રહા સ્ત્રી૦ (રહા) વૈરાગ્યન ધન્દની ત્રીજી
અગ્રમહિમી

રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રક્ષણ કરનાર રખેવાળ
(૨) પુ૦ એક જેને મુનિ

રહ્ય પુ૦ ન૦ (રહ્ય) રક્ષણ

રહ્ય ન૦ (રહ્ય) સાચરવું રક્ષણ
કરવું

રહ્ય ત્રિ૦ (રહ્ય) રક્ષણ કરનાર

રહ્ય પુ૦ (રહ્ય) રક્ષણ વ્યતર
દેવતાની એક ગતિ (૨) રક્ષણ નામનું
ત્રીશય મુદ્દત્

રહ્યસમંડલપરિમિતિ સ્ત્રી૦ (રહ્યસમંડલ
પરિમિતિ) રક્ષણ મહાની વિશેષ રચના
૫૩૧ નાટક વિશેષ

રક્ષસી સ્ત્રી (રક્ષસી) રક્ષસી, રક્ષસની સ્ત્રી (૨) એ નામની એક નિધિ
રક્ષા. સ્ત્રી (રક્ષા) રક્ષા, રક્ષણ, બચાવ
(૨) ગખ, ભરમ

રક્ષિત્વ. ત્રિં (રક્ષિત) રક્ષા કરેલ, બચાવેલ, સંભાળેલ (૨) પુ. આર્યસુદમ્નીના શિષ્ય.

રક્ષિત્વજ્ઞ. પુ. (રક્ષિતાય) આર્યરક્ષિત નામના આચાર્ય

રક્ષિત્વયા સ્ત્રી (રક્ષિતા) રક્ષા કરનારી ધનગોપની સ્ત્રી. (૨) ૧૮ મા તીર્થંકરની મુખ્ય સાધની

રક્ષણ ન. (રક્ષણ) એક પ્રકારનું નિગ્રહ.

રક્ષિત ત્રિં (રક્ષિત) મનાવેલું, રક્ષેલું

રક્ષત ન. (રક્ષત) રૂપ, આદી

રક્ષતકુટ પુ. (રક્ષકુટ) નન્દનનનના નન કુટમાનું પાત્રમુદ્ર-શિખર

રક્ષ ન. (રક્ષ) રાજ્ય રાજતત્ત્વ, સામ્રાજ્ય.

રક્ષસિરી સ્ત્રી (રક્ષસી) રાજ્યતક્ષેત્રી

રક્ષસુક્ત ન. (રક્ષસુક્ત) રાજ્યનો કર, વેશે વિગેરે

રક્ષુ સ્ત્રી (રક્ષુ) રક્ષુ, દોરી (૨) બેથી રોક મપાય છે તે, ક્ષેત્ર વિભાગનો એક પ્રમાણ. (૩) રક્ષુગચિત, લેખગચિત

રક્ષુગસમા સ્ત્રી (રક્ષુગમા) હસ્તિપાદ રાગની એક છુતી ધનસાગા. (૨) લેખક શુદ્ધ.

રક્ષ. પુ. (રક્ષ) ગધૂ દેશ

રક્ષકુટ પુ. (રક્ષકુટ) રાષ્ટ્રકુટ-રાજ્ય એક રાગના રસનું નામ

રક્ષધમ્મ પુ. (રક્ષધમ્મ) દેશાચાર, રાષ્ટ્રધર્મ

રક્ષપાલ પુ. (રક્ષપાલ) ભરત ચક્રવર્તીના મહિત્વગર્ભિત એ નાટક કે જે પ્રાચીન મગધમાં આશ્વત્થામનિએ રચ્યું અને ભા. ૧૫૬૭, પ. ૪૫૧ નેનો નાગ રક્ષામાં આવ્યો હતો.

રક્ષિય પુ. (રક્ષિય) સુખો

રક્ષણ ન. (રક્ષ) બૃમ પાડવી, બગાડવું

રક્ષિય ન. (રક્ષિત) રોવાનો શબ્દ, રોતું ચીસ

રક્ષ. પુ. ન. (રક્ષ) સપ્તમ, ૫૩૪

રક્ષસીસ ન. (રક્ષસીર્ષ) મધુનો મોખરો

રક્ષણ. ન. (રક્ષણ) અરણ્ય, જંગલ, વન

રક્ષિત્રી (રક્ષિત્રી) પ્રીતિ, આસન્નિ (૨) મોહનીચક્રર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના દ્વારા વ્યથી ભોગમાં આસન્નિ થાય છે (૩) રક્ષિ કીડ, મૈથુન

રક્ષિત્વ. પુ. (રક્ષિત) નદીશ્વર કીપમાનો એક પર્વત

રક્ષ. ત્રિં (રક્ષ) બેલુ, રંગાણુ (૨)

પ્રેમી, અનુરાગી (૩) ત્રિં સર્વ પ્રકારથી દક્ષિણ (૪) પુ. ગાયનનો એક

મુચ્છ (૫) ત્રિં જ્ઞાન, રાત્રી. (૬) પુ.

આનંદ, પ્રેમ (૭) લાવરગ

રક્ષ ન. (રક્ષ) ગતિ, ગત

રક્ષ ન. (રક્ષ) રક્ષ

રક્ષવલસિલા સ્ત્રી (રક્ષવલસિલા)

પદ્મવનને ઉત્તર છેડે અર્ધ ચંદ્રાકારપાત્રનો

લેખનની લાગી અને અર્ધીમોચાનની

પટ્ટાળી એક અભિરેક ચિત્રા કે જેના

ઉપર કરના ક્ષેત્રના તીર્થંકરનો અભિરેક

કરનામાં આવે તે

રક્ષકંવલા સ્ત્રી (રક્ષકંવલા) એ નામની

મેડના ચિખડ ઉત્તરી એક ચિત્રા કે

જ્યાં તીર્થંકરનો જન્મભાગિરેક થાય છે

રક્ષવદ્ધ ન. (રક્ષવદ્ધ) વાલ્ય-દન

રંગાગમી

રક્ષપટ પુ. (રક્ષપટ) જ્ઞાન કપડું પટ્ટેનાગ

પરિનાટક-સુખામી

રક્ષપાલ પુ. (રક્ષપાલ) એ નામનો એક

ધર્મ

રક્ષપ્રવાય પુ. (રક્ષપ્રવાય) ૧૮ વિગે.

સ્તરચણ. નં (સ્તરચણ) પદ્યરાગમચિઃ
લાય રત્ન.

સ્તરચણ } સ્ત્રીં (સ્તરચણ) એ નામની
સ્તરચણ } એક રાણી (૨) એરવત
ક્ષેત્રની પદ્મિમના સુખદમા મળતી એક
નદી.

સ્તરસિલા. સ્ત્રીં (સ્તરસિલા) મદર ચૂનિ-
કાથી પદ્મિમે પડાયવનને પદ્મિમને છંડે
અર્ધ ચન્દ્રાકારે પાચ્ચો યોજનની લાખી
અને અડીસો યોજનની પહોળી એક
અભિષેક શિવા કે જેના ઉપર પદ્મિમ
મહાવિદેહના તીર્થકરોનો જન્માભિષેક
કરવામા આવે છે.

સ્તરસુમહા સ્ત્રીં (સ્તરસુમહા) કૃષ્ણ મહા
રાજની ભગિની; અભુતની સ્ત્રી, આલિ-
મન્યુની માતા

સ્ત્રા સ્ત્રીં (સ્ત્રા) શિખરી પર્વત ઉપરથી
નિકળતી એરવત ક્ષેત્રની એક મ્હોટી નદી

સ્ત્રાકૂટ. પું (સ્ત્રાકૂટ) શિખરી પર્વતના
૧૧ કૂટમાનુ છઠ્ઠ કૂટ-શિખર

સ્ત્રાચર્ચ સ્ત્રીં (સ્ત્રાચર્ચ) શિખરી પર્વત-
માથી નિકળી દક્ષિણ તરફ જતી ધર
વતક્ષેત્રની એક મહા નદી

સ્ત્રાચર્ચકૂટ પું (સ્ત્રાચર્ચકૂટ) શિખરી પ-
ર્વતના ૧૧ કૂટમાનુ આઠમું કૂટ-શિખર.

સ્ત્રાચર્ચવાય પું (સ્ત્રાચર્ચવાય) શ્રદ્ધ વિશેષ.

સ્ત્રાસોગ. પું (સ્ત્રાસોગ) લાલ અસોકનું
ગાડ

સ્ત્રિ સ્ત્રીં (સ્ત્રિ) રાત્રિ, રાત

સ્ત્રુપ્પલ. નં (સ્ત્રુપ્પલ) લાલ કમળ.

સ્ત્ર્યા. સ્ત્રીં (સ્ત્ર્યા) ગદી શેરી

સ્ત્રયેણ. પું (સ્ત્રયેણ) આઠ ત્રસરેણ બેગા
ચવાથી બનેલ રકથ, રથ ચાલવાની જે
રજકણુ ઉડે છે તે.

સ્ત્ર. ત્રિં (સ્ત્ર) રાધિણ.

સ્ત્ર નં (સ્ત્ર) વન, જંગલ.

સ્ત્રુપ્પલ પું (સ્ત્રુપ્પલ) કીડીયારાનો રાગ.

સ્ત્રુણ. નં (સ્ત્રુણ) રમત; કીડા; ગમત.
(૨) પું ગ્રામી, ભાર્તા, પતિ.

સ્ત્રુણિજ્ઞ. ત્રિં (સ્ત્રુણિજ્ઞ) રમણીય; સુન્દર;
દેખાવડુ. (૨) નં રમણીય નામનું પા-
ચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૩)
સાતમી વિજયનો મુખ્ય રાગ.

સ્ત્રુણિજ્ઞા. સ્ત્રીં (સ્ત્રુણિજ્ઞા) રમણીયા
નામની પૂર્વ મહાવિદેહની સાતમી વિજય

સ્ત્રુણી સ્ત્રીં (સ્ત્રુણી) સ્ત્રી.

સ્ત્રુણીય. ત્રિં (સ્ત્રુણીય) ધાતુ મનોહર

સ્ત્રિય ત્રિં (સ્ત્રિ) તત્પર, રમેષ, વિચરેષ
(૨) નં રમણ, કીડા.

સ્ત્રિ ત્રિં (સ્ત્રિ) રમ્ય, સુદર; મનોહર.
(૨) પું રમ્યાવિજયનો મુખ્ય રાગ (૩)
નં રમ્ય નામનું પાચમા દેવલોકનું એક
વિમાન.

સ્ત્રિય. પું } (સ્ત્રિય) નીનરત અને
સ્ત્રિય. નં } રૂપી પર્વત વચ્ચેનો ક્ષેત્ર
વિભાગ, ભુગણીયાનું એક ક્ષેત્ર (૨)
પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન (૩)
પૂર્વ મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાડવાની છત્રી
વિજયનો રાગ.

સ્ત્રિયકૂટ પું (સ્ત્રિયકૂટ) રૂપી પર્વત ઉ-
પરના આઠ કૂટમાનુ ત્રીજું કૂટ. (૨)
નીલવત પર્વતના નવ કૂટમાનુ આ-
ઠમું કૂટ

સ્ત્રિયવાસ. પું (સ્ત્રિયવાસ) એ નામનું
એક ભુગણીયાનું ક્ષેત્ર (૨) રમ્યકવાસ-
ક્ષેત્રમા જન્મેલ ભુગણીયા

સ્ત્રિયવાસ. ત્રિં (સ્ત્રિયવર્ષ) રમ્યકવાસ
ક્ષેત્રમા જન્મેલ

સ્ત્રિય. સ્ત્રીં (સ્ત્રિય) રમ્યક નામની પૂર્વ
મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાડવાની છત્રી
વિજય.

સ્ત્રિય પું (સ્ત્રિય) ભુગણીયાનું એક ક્ષેત્ર

રમ્યવર્ણિ નં (રમ્યવર્ણ) એ નામનું
એક જુગનિયાનું ક્ષેત્ર કે જે રૂકિમ અને
નીતવત પર્વતની વચ્ચે આવેલું છે
રમ્યા. સ્ત્રી (રમ્યા) એ નામની પૂર્વ મહા
નિહેલના દક્ષિણ ખાડાની પાસેથી
વિગ્ન

રય. ત્રિં (રત) પ્રીતિથી રમનાર, આસક્ત,
તત્પર (૨) નં રનિકર્મ, મૈથુન.

રય. નં (રત્ન) કીણી ધૂળ, રજ (૨)
શાનાનરણીય આદિ આઠ કર્મ. (૩) કર્મ
૩૫ રજ-મેન

રયડગ્યાય. પું (રમડગ્યાય) રમેદૃષ્ટિ, રજ
ચડવાથી થતું અધકાર-અધી, ૩૨
અસંખ્યમાની એક.

રયણ. પું નં (રત્ન) રત્ન, માણિક્ય (૨)
રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો પ્રથમકાંડ (૩) રત્ન
નામના દ્વીપ અને સમુદ્ર (૪) શ્રેષ્ઠ,
રત્નનિમા ઉત્તમ. (૫) પર્વત વિશેષનું
એક દેહ

રયણ. નં (રજન) વસ્ત્રાદિકને રજના-રજ
લગાડવો તે

રયણકંડ. પું (રત્નકંડ) રત્નપ્રભા પૃથ્વીના
અગ્રકાંડનો પ્રથમ વિભાગ

રયણત્રીટી } પું (રત્નત્રીટી) લગભગ સમુદ્ર
રયણદ્વીપ. } માનો એ નામનો એક
દ્વીપ

રયણનિહિ પું (રત્નનિહિ) રત્નાકર, રત્નનો
અગ્રનો, સમુદ્ર

રયણપુટ્ટી. સ્ત્રી (રત્નપુટ્ટી) રત્નપ્રભા
નામની પદેથી નરક જમિ.

રયણપ્પમા. } સ્ત્રી (રત્નપ્પમા) રત્નપ્રભા
રયણપ્પમા. } નામે પ્રથમ નરકની પૃથ્વી
(૧) ગણપતના દેવ બીજની ચોથી અમ
ભિત્રી

રયણવર્ણમય. નં (રત્નવર્ણ) રત્ન ન
રત્ના રંગના વિમાનનું નામ

રયણસંચન્ન. સ્ત્રી (રત્નસંચન્ન) માનુષોત્તર
પર્વતના એક શિખરનું નામ

રયણસંચયા. સ્ત્રી (રત્નસંચયા) મગવાવતી
નિરવની મુખ્ય રાગધાની (૨) ઇશાને-
ન્દની ચોથી અમ્રમદિપીની રાગધાની.

રયણસિરી. સ્ત્રી (રત્નસિરી) એ નામની
એક સ્ત્રી

રયણા સ્ત્રી (રત્ના) રચના, બનાવટ,
શિષ્ય વિગેષ

રયણા. સ્ત્રી (રત્ના) ઇશાનેન્દની અમ્રમદિ
પીની એક રાગધાની (૨) પદેથી નરકનું
નામ.

રયણામર પું (રત્નામર) સમુદ્ર, દરીયા.

રયણામા સ્ત્રી (રત્નામા) રત્નપ્રભા નામે
પ્રથમ નરકની પૃથ્વી

રયણાયર પું (રત્નાયર) સમુદ્ર

રયણાવલી. સ્ત્રી (રત્નાવલી) રત્નનો હાર.
(૨) પાંચ વરસ, બે મઢીના અને આઠા-
વીસ દિવસોમાં થતું એક પ્રકારનું તપ.

રયણાવલીપરિમત્તિ. પું (રત્નવલિપરિમત્તિ)
રત્નાવલીની વિગેષ ગચનાથી યુક્ત નામ
વિશેષ

રયણિ સ્ત્રી (રત્નિ) મુદો દાથ

રયણિ. સ્ત્રી (રત્નિ) શાંતિ

રયણિકર પું (રત્નનિકર) ચ દ્રમા.

રયણિક્ષિત્ત. નં (રત્નનિક્ષિત્ત) મુર્ચની જે-
વદાગરીનું ક્ષેત્ર

રયણિમર. પું (રત્નનિક્ષિત્ત) ચન્દ્રમા

રયણિનાહ પું (રત્નનિક્ષિત્ત) ચન્દ્રમા

રયણિમુહ. નં (રત્નનિક્ષિત્ત) પ્રભાત, અવાર

રયણિયર. પું (રત્નનિક્ષિત્ત) ચન્દ્રમા.

રયણી. સ્ત્રી (રત્ન) પદ્મ મામની ચોથી
મુર્ચના (૨) રત્નાદેવી.

રયણી સ્ત્રી (રત્ની) રત્ન (૨) ઇશાનેન્દના
ચોક્કસ એકની બીજી અમ્રમદિની
(૩) ચમરેન્દની મુખ્ય દેવી (૪) પું

એ નામનો એક મુદ્રા કે જે આમત્ર-
કાપા નગરીમાં રહેતો હતો. (૫) સ્ત્રી.
મધ્યમગ્રામની એક મુદ્રા. (૬) પશુ
ગ્રામની એક મુદ્રા.

રચણીયર. પું. (રજનીય) ચન્દ્ર.

રચણીયર. પું. (સ્ત્રોષય) રત્નસમૃદ્ધ રૂપ
મેરૂ પર્વત. (૨) માનુષોત્તરનામા પર્વતનો
એક શિખર.

રચણીયર. સ્ત્રી. (સ્ત્રોષયા) ઇશાનેન્દ્રની
અગ્રમદિપીની રાજધાની.

રચણીયર. નં. (સ્ત્રોદશાલ) આશરણ
વિશેષ.

રચત. નં. (રજત) રત્નપ્રભા પૃથ્વીના અર-
કાડનો બારમે ભાગ. (૨) રૂપું; ચાંદી.
(૩) રત્નની એક જાત.

રચતગિરિ. પું. (રજતગિરિ) પર્વત વિશેષ.

રચતામય. ત્રિ. (રજતામય) ચાંદીનું બનાવેલ.

રચત્તાણ. નં. (રજત્તાણ) રત્નની રક્ષા કર-
નાર; આભાસ. (૨) પાત્રનું વેકન.

રચય. નં. (રજત) રૂપું; ચાંદી.

રચયકૂડ. પું. (રજતકૂટ) માલવત પર્વતનાં
નવ કૂટમાંનું છઠું કૂટ-શિખર.

રચસ્સલ. ત્રિ. (રજસ્સલ) રજસ્વાળુ; મેલું.

રચસ્સલા. સ્ત્રી. (રજસ્સલા) રજસ્વલિથી
અધકારમય થયેલી દિશા.

રચહરણ. પું. (રજોહરણ) એધો; રજોહરણ;
જેન મુનિઓનું પ્રસિદ્ધ ચિન્હરૂપ ઉપગરણ.

રચ. પું. (રચ) શબ્દ; નાદ; અવાજ.

રચિ. પું. (રચિ) સૂર્ય.

રચિગય. નં. (રચિગત) સૂર્ય જે નક્ષત્રમાં
હોય તે નક્ષત્ર

રચિમિત્ત. પું. (રચિમિત્ર) ઔરવતક્ષેત્રના
ભાગી ૧૧ મા તીર્થકર.

રચિય. ત્રિ. () ભીનું કરેલ;
ભીંજવેલ.

રચિહોરા. સ્ત્રી. (રચિહોરા) રચિ લગ્ન;
સૂર્ય લગ્ન.

રસ. પું. નં. (રસ) રસ; સ્વાદ; જીભનો
વિષય; પુદ્ગલનો એક ગુણ; નિક્તાદિ
પાંચ રસમાંનો ગમે તે એક. (૨) ત્રિ.
રસયુક્ત પદાર્થ-ધ્વાનિ. (૩) અંતરાત્મા-
ના અનુભવથી થતો આનંદ. (૪) લેશ્યાનો
રસ. (૫) રસના ઇન્દ્રિયના વિષયનો
ક્ષયોપશમ. (૬) અધ્યવસાય વિશેષથી
કર્મપુદ્ગલમાં પડેલો અનુભાગ રૂપ રસ.
(૭) રસ નામની નામકર્મની એક પ્રકૃતિ
જે જેના ઉદયથી જીવ પાંચ રસમાંનો
ગમે તે રસ પામે છે. (૮) મદિરા; દારૂ.
(૯) શંગાર આદિ નવ રસ. (૧૦) મધ
આદિ દ્રવ પદાર્થ.

રસા. ત્રિ. (રસા) પાંચ પ્રકારના રસને
જાણનાર ધ્યેન્દ્રિય જીવ વિશેષ; સંસી-
પન્થિન્દ્રિય.

રસગારવ. નં. (રસગૌરવ) મધુરાદિ રસના
સ્વાદનો ગર્વ કરીને આત્માને ભારે
કરવો તે; તથા ગારવમાંનું એક.

રસજ. પું. (રસજ) રસ બગડવાથી ઉત્પન્ન
થયેલ જડુ.

રસણ. નં. (રસન) } રસનેન્દ્રિય; જીભ.

રસણા. સ્ત્રી. (રસના) }

રસદેવી. સ્ત્રી. (રસદેવી) પુષ્પચૂલા સૂત્રનાં
દશ અધ્યયનમાંનું ૯ મું અધ્યયન.

રસનામ. નં. (રસનામ) નામકર્મની એક
પ્રકૃતિ જે જેના ઉદયથી જીવ શુભ અ-
શુભ રસ પામે છે.

રસન્નુ. ત્રિ. (રસજ) રસને જાણનાર.

રસપરિચાય. પું. (રસપરિચાગ) રસનો
પરિચાય, દૂધ, દહીં આદિ વિગતનો ત્યાગ
કરવો તે, જ બાલ નપમાનું એક.

રસવંધ. પું. (રસવન્ધ) રસમધ; કર્મનો
અનુભાગરૂપે બધ થાય તે.

રસમાળા. ન૦ (રમમાળ) રસ-શ્રુતાદિ આપ-
વાનું માન; પળી, પાવળું વગેરે.

રસમેહ. પું૦ (રમમેહ) ભરતાદિ ક્ષેત્રમાં
ઉત્સર્પિણીને બીજને આગે બેસનાં સાત
દિવસ સુધી પાંચમે વરસાદ વરસે છે
તે કે જે દરેક વનસ્પતિમાં રસ ઉત્પન્ન
કરે છે.

રસય. પું૦ (રસય) રસના વિકારથી ઉત્પન્ન
થતા જંતુ; રસીયા છત્ર.

રસચર્દ. સ્ત્રી૦ (રસચરી) રસોષ.

રસહરણી. સ્ત્રી૦ (રસહરણી) જેનાથી ગર્ભમાં
રસ લેવાય તેનાભિનાય.

રસાયણ. ન૦ (રસાયણ) પુષ્ટિકારક ઔષધિ.
(૨) સોનું, રૂપું, પાસે વગેરે ધાતુ માર-
વાના ઉપાય દર્શાવનાર શાસ્ત્ર; આયુ-
ર્વેદનો એક પ્રકાર.

રસાલુ. પું૦ (રસાલુ) એક ખાદ્ય પદાર્થ કે
જે ઘી, મધ, દહીં, મરી અને ખાંડ કે
ગોળ, એટલા પદાર્થો એટલા હરવાથી
બને છે.

રસિય. ન૦ (રસિય) શબ્દ, અવાજ. (૨)
મેથ મર્ગના. (૩) આનંદ (૪) ત્રિ૦ ર-
સદાર; રસવાળું; મધુર; સ્વાદિષ્ટ.

રસિય. ત્રિ૦ (રસિય) પિપાસાવાળો;
રસિક.

રસિયા સ્ત્રી૦ (રસિયા) મ્ત્રી; યદ.

રસેસિ. ત્રિ૦ (રસેસિ) રસવાન હરવાની
દ્વિગવાળો; પિપાસુ.

રસોદગ ન૦ (રસોદક) જેથી સર્વ વસ્તુઓ
પાકે એનું પુષ્ટકરવર સમુદ્રનું પાણી.

રસિ. પું૦ સ્ત્રી૦ (રસિ) કિરણ.

રહ. પું૦ ન૦ (રહ) એકાન્ત. (૨) ત્રિ૦
ગુપ્ત; છાનું.

રહ. પું૦ ન૦ (રહ) રથ; સંભ્રામ; એક
પ્રકારની માટી; સેનાનું એક અંગ. (૨)
એ નામના એક જ્વેન મંદિર.

રહકાર. પું૦ (રહકાર) રથ બનાવનાર;
સુતાર.

રહચરિયા. સ્ત્રી૦ (રહચરિયા) રથચરિયા; રથકીડ.

રહનેરસક્રવાલ. ન૦ (રહનેરસક્રવાલ)
વેનાહ્યની ઉત્તરશ્રેણીમાં વિદ્યાધરનું મુખ્ય
નગર.

રહનેમિ પું૦ (રહનેમિ) અગવાન નેમીનાથના
ભાઈ.

રહનેમિજ્ઞ. ન૦ (રહનેમીય) ઉત્તરાધ્યયન
સત્રનું બાવીશમું અધ્યયન.

રહપવાય. ત્રિ૦ (રહપવાય) રથે આસનું;
રથની મુસાફરી કરનાર.

રહમૂમિ. સ્ત્રી૦ (રહમૂમિ) એકાન્તની ભૂમિ.

રહમુસલ. પું૦ (રહમુસલ) એકાન્ત ને કો-
ણિક રાત્રની સંક્રાંતિમાં કોણિકના બચાવ
માટે ચમરેંદ્ર અને શકેન્દ્રે યોગેશ્વર રથમુશ્વર
નામનો સંભ્રામ કે જેમાં ૯૬ લાખ
માણુઓની ખુવારી થઈ હતી.

રહરેણ. પું૦ (રહરેણ) રથરેણુ; રથ આસન
રજકેણુ ઉપે તે; આંક ત્રસરેણુ પરિમિત
રૂપ.

રહવાગ્ર. પું૦ (રહવાગ્ર) રથ આસવાથી પ-
વન સાથે ઉડતી રજ.

રહસ. પું૦ (રહસ) રેશ.

રહસા. સ્ત્રી૦ (રહસા) એકકમ; તુરત; વેગથી.

રહમ્મ. ત્રિ૦ (રહમ્મ) લઘુ; થોડું; ટુંકું. (૨)
એક માત્રાવાળા સ્વર.

રહમ્મસ. ન૦ (રહમ્મ) ગુપ્તવાત; છાની બાબત.
(૨) તત્ત્વ; તાત્પર્ય. (૩) અપવાદ સ્થાન.

રહમ્મસકદ ત્રિ૦ } (રહમ્મસ) ગુપ્ત રીતે
રહમ્મસકય. } કરેલું.

રહમ્મસદુસણ. ન૦ (રહમ્મસદુસણ) ગુપ્ત વાત
પ્રકાશથી તે, કોઈનું હિં ઉપાગુ તે;
બીજા વનનો બીજો અનિયાર.

રહમ્મસમેત. ત્રિ૦ (રહમ્મસ) દીપ્તિ; વામન;
કુળદેવ.

रहस्यसाला. स्त्री० (रहस्यसाला) छानी वात
 करवानी शाण्डा, ओझन्त धर
 रहस्यस्य. वि० (रहस्यिक) अत्यन्त गुप्त.
 रहि वि० (रहित्) स्थवालो
 रहिष्य. वि० (रहिक) स्थवालो
 रहिय वि० (रहित) रहित, वनरतु, अत्य
 रहो. प्र० (रहत्) ओझन्त, निर्जन (२)
 शुभ, अनु
 रहोक्तम् न० (रहकर्मन्) ओझन्त कर्म,
 अनु कर्म
 रहोपत्त. वि० (रह प्राप्त) ओझन्तभा प्राप्त
 यथेय
 राह स्त्री० (राहि) पक्षि, दार. (२) त-
 र, दार, वैष्ण (३) राध, धान्य
 विशेष
 राह स्त्री० (राहि) रात्रि, रात (२) धर्म-
 नेन्दना लोकपाण सोमनी भीष्ट अन्न
 महिषी (३) यमरेक्षी अन्नमहिषी (४)
 आभयकल्पा नगरीना राध्याध्यापिनी
 पुत्री (५) ओ नमनो आभयकल्पा
 नगरी निवासी ओक आध्यापिनी
 राहस्य. वि० (राहिक) रात्रि समधी
 राहिवि न० (राहिवि) }
 राहिवि प्र० (राहिवि) } रात रित्स
 राहिवि प्र० (राहिवि) }
 राहिवि. वि० (राहिवि) राहिवि, राहिवि
 समधी (२) राहिवि ओका वैभवपात्रा,
 श्रीमत
 राहिवि. वि० (राहिक) दीक्षाभा भोटा
 होय ते, राहिवि शुद्ध करी अधिक
 राहिवि. } पु० (राहिवि) नम्रवर्ण प्रभुओ
 राहिवि } मित्र स्थाने स्थापित वर
 राहिवि (२) वि० ते वरमा वरपत्र
 यथेय
 राहिवि. स्त्री० (राहिवि) राहिवि श्री,
 राहिवि

राहिवि न० (राहिवि) राहिवि, राहिवि,
 राहिवि ते
 राहिवि न० (राहिवि) राहिवि, राहिवि,
 राहिवि ते.
 राहिवि न० (राहिवि) राहिवि, राहिवि (२) वि०
 राहिवि समधी
 राहिवि पु० (राहिवि) राहिवि, राहिवि,
 राहिवि राहिवि, राहिवि (२)
 राहिवि
 राहिवि स्त्री० (राहिवि) आभयकल्पा
 राहिवि राहिवि राहिवि.
 राहिवि. पु० न० (राहिवि) राहिवि, राहिवि
 राहिवि. प्र० (राहिवि) राहिवि, राहिवि
 राहिवि राहिवि प्र० (राहिवि) राहिवि, राहिवि
 राहिवि.
 राहिवि. पु० (राहिवि) राहिवि, राहिवि, राहिवि,
 राहिवि (२) राहिवि. वरु (३) राहिवि,
 राहिवि
 राहिवि पु० (राहिवि) राहिवि अने द्वेष
 राहिवि न० (राहिवि) राहिवि राहिवि,
 राहिवि राहिवि ते
 राहिवि न० (राहिवि) राहिवि राहिवि-
 राहिवि राहिवि राहिवि
 राहिवि वि० (राहिवि) राहिवि, राहिवि
 राहिवि पु० (राहिवि) राहिवि, राहिवि
 राहिवि राहिवि. वि० (राहिवि) राहिवि, राहिवि
 राहिवि राहिवि राहिवि
 राहिवि. पु० (राहिवि) राहिवि राहिवि राहिवि,
 राहिवि पु० (राहिवि) राहिवि राहिवि
 राहिवि. स्त्री० (राहिवि) राहिवि राहिवि
 राहिवि. वि० (राहिवि) राहिवि राहिवि
 राहिवि राहिवि राहिवि
 राहिवि. पु० (राहिवि) राहिवि राहिवि
 राहिवि राहिवि राहिवि राहिवि
 राहिवि राहिवि राहिवि राहिवि

રામ. પું. (રામ) બલભદ્ર; કૃષ્ણ વાસુદેવના ભાષ. (૨) જમદગ્નિનો પુત્ર પરશુરામ. (૩) એ નામનો એક દેશ. (૪) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર. (૫) પું. એ નામના એક સન્યાસી.

રામકુરુહ. ન. (રામકુરુહ) નિરુપાવલિકા સૂત્રના આરંભા અધ્યયનનું નામ.

રામકુરુહા. સ્ત્રી. (રામકુરુહા) અંતગઃસૂત્રના આરંભા વર્ગના આરંભા અધ્યયનનું નામ. (૨) શ્રેણિકે રાજની એક રાણી.

રામગુપ્ત. પું. (રામગુપ્ત) એ નામનો એક તાપસ.

રામપુત્ર. પું. (રામપુત્ર) અભુતરોવવાઇ સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું નામ. (૨) કાકદી નગરી નિવાસી ભદ્રા સાર્યવાદીનો પુત્ર.

રામરખિલયા. સ્ત્રી. (રામરખિલયા) ઇશાનેન્દ્રની ચોથી અથમદિયોનું નામ.

રામા. સ્ત્રી. (રામા) રામાદેવી. (૨) સ્ત્રી; ભાર્યા. (૩) ૯ મા તીર્થકરની માતા. (૪) ઇશાનેન્દ્રની ત્રીજી અથમદિયોનું નામ.

રામાયણ ન. (રામાયણ) રામચંદ્રના ચરિત્રાત્મક પ્રસિદ્ધ કાવ્ય.

રાય. પું. ન. (રાય) રાત્રિ.

રાય. પું. (રાજન્) રાજ; બૃધતિ.

રાય. પું. (રા) રોડ; શ્રેષ્ઠ.

રાયંસ. પું. (રાજાં) ક્ષયનો વ્યાધિ.

રાયંસિ. પું. (રાજાંસિ) ક્ષયરોગી; મોળ મોટા રોગમાંના એક રોગવાળો.

રાયપદ્મા. સ્ત્રી. (રાજપદ્મા) રાજ સખી કથ; ચાર નિકથમાંની એક.

રાયરુદ્ર. ન. (રાજરુદ્ર) રાજનું કુળ; રા. જા. રા.

રાયમિત્ર. ન. (રાજમિત્ર) મત્રેષ દેશનું સુખમિદ નગર.

રાયમત્ર. પું. (રાજમત્ર) એ નામનો એક મદ.

રાયણિય. પું. (રુનાધિક) જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રમાં જે મોટા હોય તે; દીક્ષામાં જે વૃદ્ધ હોય તે.

રાયણિય. ત્રિ. (રાજન્ય) રાજવંશી; રાજન્ય કુળમાં જન્મેલ.

રાયણ. પું. (રાજન્ય) રાજન્યકુળ; શ્રી આદિનાથે મિત્રસ્થાને સ્થાપેલું કુળ. (૨) ત્રિ. તે કુળમાં જન્મેલ.

રાયધર્મ. પું. (રાજધર્મ) રાજધર્મ; રાજનીનિ.

રાયધ. પું. (રાજન્ય) જુઓ “ રાયપણ ” શબ્દ.

રાયપત્તી. સ્ત્રી. (રાજપત્ની) રાજની રાણી.

રાયપરિવટ. પું. (રાજપરિવર્ત) રાજપરિવર્તન; રાજવક્રાંતિ.

રાયપદ. પું. (રાજપદ) રાજ રસ્તો.

રાયપિંડ. પું. ન. (રાજપિંડ) ખાસ રાજને માટે તૈયાર થએલ પિંડ-આદાર.

રાયપુત્ર. પું. (રાજપુત્ર) રાજપુત્ર; રાજકુમાર.

રાયપ્પસેમિગ્ર. } ન. (રાજપ્રધીય) ૨૬
રાયપ્પસેમિગ્ર. } ઉદાસિન સૂત્રમાંનું ૪૬
રાયપ્પસેમીય. } સૂત્ર.

રાયમ્મ. સ્ત્રી. (રાજમતી) ઉદસેન રાજની પુત્રી.

રાયમ્મ. પું. (રાજમાર્ગ) રાજમાર્ગ; સડક; ધોરી રસ્તો.

રાયમાસ. પું. (રાજમાસ) એક પ્રકારના અષ્ટ.

રાયરિસિ. પું. (રાજરિ) રાજ્ય ઊડી દીક્ષા લીધેલ.

રાયગત્વ. પું. (રાજગત) રાયજ; રાજનું ઘર.

રાયજલ્પદી સ્ત્રી. (રાજલ્પદી) રાજલ્પદી.

રાયજલિપ્ર પું. (રાજજલિપ્ર) નવમા જગદેવના ત્રીજા પુરંજનનું નામ.

રાયલેહા. સી. (રાજેશ્વા) ગોલની કળા.
 રાયવંસિય. વિ. (રાજવંશિક) રાજવંશમાં
 ઉત્પન્ન થયેલ; રાજવંશી.
 રાયચર. પુ. (રાજચર) પ્રધાન રાગ; શ્રેષ્ઠ
 રાગ; ચક્રવર્તી.
 રાયચહી. સી. (રાજચહી) સાધારણ વ-
 નરપતિની એક જાત.
 રાયવેદિ. સી. (રાજવેદિ) રાજની વેદ.
 રાયસદ્ગુણ. પુ. (રાજસાદ્ગુણ) ચક્રવર્તી
 રાગ; શ્રેષ્ઠ રાગ.
 રાયસિતી. સી. (રાજસી) રાજ લક્ષ્મી. (૨)
 એ નામની ચમરેંદ્રની અગ્રમદ્ધિપી; રા-
 હદેવીની પૂર્વભવની માતા.
 રાયહંસ. પું. (રાજહંસ) હંસ પક્ષીની એક
 જાત.
 રાયહાચી. સી. (રાજહાચી) રાજધાની; રાષ્ટ્ર
 શહેર; પાટનગર.
 રાયારામ. પું. (રાજારામ) એ નામના એક
 ક્ષત્રિય પરિવારક.
 રાયારાય. પું. (રાજારાય) એ નામના એક
 ક્ષત્રિય પરિવારક; રાજપિ.
 રાજ. પું. ન. (રાજ) એ નામનું એક ધાન્ય.
 રાયણ. પું. (રાજણ) ૮ મા પ્રતિવાસુદેવનું
 નામ. (૨) શુભ વિશેષ.
 રાસગ. વિ. (રાસક) રાસક ગાનાર.
 રાસિ. પું. સી. (રાસિ) રાસક; રાસી. (૨)
 મેય, વૃથ આદિ ૧૨ રાસિ. (૩) કદ
 વિશેષ (૪) મણિતવિશેષ; ત્રિરાસિ,
 ૫ ચરાસિ વગેરે.
 રાસિકક. વિ. (રાસીકૃત) દગલો કરેલ
 રાસિક. ન. (રાસિક) દાદિનાદાનતર્જન સિદ્ધ
 શ્રેણી પરિકર્મનો જોડો ભેદ.
 રાસીજુમ્મ. ન. (રાસિયુમ) સમરાશીવિશેષ.
 રાસીજુમ્મકડજુમ્મ. ન. (રાસિયુમકડજુમ્મ)
 જે રાસિમાંથી ચાર ચાર બાદ કરતાં
 તે ચાર વધે તે સંખ્યા

રાસીજુમ્મકલિઓગ. પું. (રાસિયુમકલિઓગ)
 જે રાસિમાંથી ચાર ચારના થોડા કાદતાં
 અને એક વધે તે રાસિ-સંખ્યા.
 રાસીજુમ્મતેઓગ. પું. (રાસિયુમતેઓગ) જે
 રાસિમાંથી ચાર ચાર કાદતાં ત્રણ વધે
 તે સંખ્યા.
 રાસીજુમ્મવાયરજુમ્મ. ન. (રાસિયુમવાયરજુમ્મ)
 જે રાસિમાંથી ચાર ચાર કાદતાં બે વધે
 તે સંખ્યા.
 રાસીજુમ્મસય. ન. (રાસિયુમસય) ભગવતી
 સૂત્રના ૪૧ મા શનકનું નામ.
 રાહાવેહ. પું. (રાધાવેષ) ઉપર ટાંગેલી
 પુતળાની આંખને બાણથી વિંધથી તે.
 રાહાવેહગ. વિ. (રાધાવેષક) રાધાવેષ સાધ-
 નાર; પુતળાને વિંધનાર.
 રાહુ. પું. (રાહુ) રાહુ નામનો ગ્રહ.
 રાહુગય. ન. (રાહુગ) રાહુ ગ્રહ અથવા સ-
 વેને આવે તે સમય; ગ્રહણ વેળા.
 રાહુહય. ન. (રાહુહ) જે નક્ષત્રમાં ગ્રહણ
 થયેલ હોય તે નક્ષત્ર.
 રિડ. વિ. (રુડ) સરળ; સીધું.
 રિડ. સી. (રુચ્) ઝડપ.
 રિડ. પું. (રિપુ) રિપુ; શત્રુ.
 રિડ પું. (રુડ) વસંત ગ્રીષ્મ વિગેરે ઋતુ.
 (૨) સ્ત્રીને ઋતુધર્મ આવે તે.
 રિડકાલ. પું. (રુડકાલ) સ્ત્રીને ઋતુ આ-
 વવાનો સમય.
 રિડમદ. સી. (રુડમતિ) મનઃપર્યવ સાનનો
 પ્રથમ ભેદ.
 રિડમાસ પું. (રુડમાસ) ગ્રામ્ય-ત્રીશ દિ-
 વસનો માસ.
 રિડવેદ. પું. (રુડવેદ) પ્રસિદ્ધ ધર્મગ્રંથ;
 રિડવેદ } ચાર વેદમાંનો એક વેદ.
 રિડસુત. પું. (રુડસુત) ૧૫ વિશેષ.
 રિંગિંગ. ન. (રિંગિત) ધોળાતાં સ્વરે ગાયુતો.
 રિંગોલિ. સી. () પંક્તિ; દાર.

રિક્ત નં (ક્ષત) નક્ષત્ર
 રિગિસંગિયા. સ્ત્રીં (રિગિસંગિયા) વાઘવિગેષ.
 રિહ્ સ્ત્રીં (ક્ષત) લુઓ “ રિહિ ” શબ્દ
 રિહ્ વિં (ક્ષત) લુઓ “ રિહિ ” શબ્દ
 રિહ્ વિં (ક્ષત) રત્નવિગેષ (૨) વન
 રપતિ વિરોધ (૩) એક વિમાનનો પ્રસ્તર
 (૪) લોકાન્તિક દેવ વિરોધ, દેવતાની એક
 જાત (૫) જમૂદીપના ભરતમા આવતી
 ઉત્સર્પિણીમા થનાર બારમા ચક્રવર્તી.
 (૬) કાકાદિ પક્ષી (૭) પિતૃત્વ તથા
 પ્રભાત ધનના લોકપાળનું નામ (૮)
 પું નં ક્ષણ વિરોધ, અરીય
 રિહ્કંડ. પું (રિહ્કંડ) અગ્નિવિરોધ મો-
 જાનો વિભાગ
 રિહ્કા. નં (રિહ્કા) અરીયાનું કૂવ (૨)
 પું દ્રોણ કાગડો (૩) નં રત્ન વિરોધ
 રિહ્કેમિ પું (રિહ્કેમિ) નેમિનાથનું
 અપર નામ.
 રિહ્કુપા સ્ત્રીં (રિહ્કુપા) કંઠમાવતી વિ-
 જયતી મુખ્ય નગરી
 રિહ્કુવ નં (રિહ્કુવ) એક જાતનું રત્ન
 રિહ્કુવિમાળપત્થક પું (રિહ્કુવિમાળપત્થક)
 અહ્યોક્તા ત્રીજા પ્રભરમા આવેલ કૃષ્ણ-
 રાશિ વિમાનનો ત્રીજો પ્રસ્તર
 રિહ્કા સ્ત્રીં (રિહ્કા) પાચમી નગરનું નામ.
 (૨) મદાકંઠા વિગતની મુખ્ય નગરી
 રિહ્કામ. પું નં (રિહ્કામ) રિધનામક દક્ષીની
 મંદિર. (૨) એ નામનું પાચમા દેવ
 લોકનું એક સૌકાનિક વિમાન
 રિહ્કા પું (રિહ્કા) આશ્મા દેવલોકનું એક
 વિમાન
 રિહ્કા. નં (રિહ્કા) દેવ. કંઠ
 રિહ્કા મં (રિહ્કા) વિના સિવાય, ગદિત
 રિહ્કા વિં (રિહ્કા) ગત્ય આતી (૨) નં
 અજાત.
 રિહ્કા. વિં (રિહ્કા) અમૃદિવાળુ, અમૃદવૃક્ષ

રિહ્કા સ્ત્રીં (રિહ્કા) સમૃદ્ધિ, ધન, પેસો
 રિમિત } નં (રિમિત) સ્વરધોવન, રામા
 રિમિય. } રાગની અગતી પડે તે. (૨)
 નાટકનો એક ભેદ, ૩૨ નાટકમાનુ
 ૨૬ મુ નાટક
 રિય નં (રિય) ગમન. (૨) સત્ય.
 રિયા. સ્ત્રીં (રિયા) ધર્મસમિતિ, યતના
 પૂર્વક આવડુ તે
 રિયુ. પું (રિયુ) યજ્ઞ, રિપુ.
 રિસમ. પું (રિસમ) સાધાગ્ર્ય વનસ્પતિની
 એક જાત (૨) સાત સ્વરમાનો ખીન્ને
 રાગ. (૩) ૨૮ મુ મુર્તિ
 રિસમા. સ્ત્રીં (રિસમા) અપભ નામની
 શાસ્ત્રી પ્રતિમા
 રિસહ. પું (રિસહ) સાત સ્વરમાનો ખીન્ને
 સ્વર (૨) ૨૮ મુ મુર્તિ. (૩) આમકાનો
 પાટો (૪) શ્રી અપભદેન સ્વામી, આનું
 ચોરીસીના પ્રથમ તીર્થકર
 રિસહનારાય. નં (રિસહનારાય) જે કાઠ
 બધારણમા મસ્તક અને ઉપર પાટો
 હોય તે, ૭ સરવણમાનુ ખીન્ને (૨)
 નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉત્પત્તિ
 છત્ર અપભનારાય સરવણ પામે
 રિસિ પું (રિસિ) અપિ, મુનિ, મદારમા
 રીટા. સ્ત્રીં (રીટા) દેવતા, મરકડી.
 રીયા સ્ત્રીં નં (રીયા) લુઓ “ રિયા ”
 શબ્દ.
 રીસિય નં (રીસિય) રિત્તમ
 રમ નં (રમ) કપાસ, ર. (૨) શબ્દ
 કરવો તે
 રમક પું (રમક) રિશકમારીના નિતાય
 સ્થાનપ એક પંચ
 રમગ પું (રમગ) અનીયારમા કૌપ અને
 ૧૧ મા અમુદનું નામ (૨) કાન્તિ
 પ્રના

લક્ષ્મણકૂટ પુ. (લ્વલ્લુટ) નન્દનનના નવ
દૂતમાનુ ૭૬ શિખર (૨) નિપથ પર્વતના

નવ દૂતમાનુ નવમુ દૂત

લક્ષ્મણમ. ન. (લ્વલ્લુટ) મહાદિમરત
પર્વતનુ એક શિખર

લક્ષ્મણર પુ. (લ્વલ્લુટ) એ નામનો એક
પર્વત (૨) એ નામનો એક સમુદ્ર (૩)

શ્વેતકનર સમુદ્રના એક અધિભાગક દેવ

રહ સ્ત્રી. (રહિ) લાગણી, ઇચ્છા (૨)
મહા, ધર્મપ્રેમ

રહ્ય ન. (રહિત) રતિકીડા સમયે માનિની
સ્ત્રીનો રતિ કસકાદિ શબ્દ (૨) ગીતની

એક સમાન રૂપાણી જાત.

રહર. વિ. (રહિત) સુન્દર, સરસ, મનમગ્ન

રહલ વિ. (રહિ) સુદર, મનોહર (૨)
પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન (૩)

દશમા દેવલોકનુ પીશ સાગરોપમની સ્થિ
તિનાગુ એક વિમાન

રહલ ન. (રહિત) એક દેવવિમાન

રહલુક્ત ન. (રહિલાન્ત) એ નામનુ પા-
યમા દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કૂટ ન. (રહિલુક્કૂટ) એ નામનુ પાયમા
દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કમય. પુ. (રહિલુક્કમય) એ નામનુ
પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કમય પુ. (રહિલુક્કમય) એ નામનુ પા-
યમા દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ
પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કેસ્ત ન. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પા-
યમા દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કેસ્ત પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ
પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કેસ્ત પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ
પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પા-
યમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

રહલુક્કેસ્ત. પુ. (રહિલુક્કેસ્ત) એ નામનુ પાયમા દેવલોકનુ એક વિમાન.

હચિર. નં (હચિર) લોહી, રક્ત
હપ્પ. નં (હપ્પ) ચાદી, રૂપુ (૨) ૮૮
અહમાના ૨૭ માં અહનુ નામ
હપ્પ. વિં (રોપ્પ) ચાદીનુ.
હપ્પકૂલપ્પવાય પું (હપ્પકૂલપ્રમાત) દ્રઢ
વિશેષ.

હપ્પકૂલા સ્ત્રીં (હપ્પકૂલા) રૂકિમ પર્વતના
મહાપુત્રીક દ્રઢના ઉત્તર તોરણે યદ્દિ-
રૂપયમ ક્ષેત્રમા પહેલી એક નદી (૨)
એક દેવી. (૩) પું. ૩કિમ પર્વતનુ
એક દ્રઢ

હપ્પકૂલાકૂટ પું (હપ્પકૂલાકૂટ) રૂપી પર્વત
ઉપરના આઠ દ્રઢમાનુ ૭૬ દ્રઢ

હપ્પસુગંધ પું (હપ્પસુગંધ) વનપ્રપતિ વિશેષ.

હપ્પામાસ. પું (હપ્પામાસ) રૂપાભાસ ના
મનો એક અદ

હપ્પિ પું (હપ્પિમ્) મેશી ઉત્તરે એરૂપયવત
ક્ષેત્રની મર્યાદા કરનાર રૂકિમ પર્વત (૨)
કાગીન નગરનો રાજા (૩) કુણાવ દેશનો
રાજા (૪) એ નામનો એક અદ (૫) ૧૭
મા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વ ભવનુ નામ
(૬) દેવ વિશેષ. (૭) રૂકિમ પર્વતનુ
એક દ્રઢ

હપ્પિકૂટ. પું (હપ્પિકૂટ) રૂકિમ પર્વત
ઉપરના આઠ દ્રઢમાનુ ૭૧ીજી દ્રઢ

હપ્પિળી. સ્ત્રીં (હપ્પિળી) અનગઢ સુત્રના
પાંચમા વર્ગના આરંભા અધ્યયનનું નામ.
(૨) શ્રી રૂપ્ય વાસુદેવની માનીતી રાણી.

હપ્પ નં (રત) કપાસ, ર (૨) રૂપુ બના-
વેવ વચ્ચ (૩) પળીનો શબ્દ

હપ્પ પું (હપ્પ) એ સોકપાળ

હપ્પદં. પું (હપ્પેન્દ) રૂકિન્દ્ર નામનો
ઉત્પાત પર્વત, અચુરકુમાર દેવતાને
વિશ્રાંતિ લેનાનો પર્વત

હપ્પસ્ત પું (હપ્પસ્ત) પૂર્વમ્ અને
વિશિષ્ટ નામના ઇન્દ્રના એક સોકપાળ

હયકંતા. સ્ત્રીં (હયકંતા) ભૂતાન-૬ નામના
ઇન્દ્રની એક અગ્રમદિપી

હયગ. પું (હયક) મયિ, રત્ન. (૨) ગ્રીવાનું
એક સુન્દર આભૂષણ (૩) ત્રિં પ્રીતિ-
કારક, મનોહર (૪) રૂચક નામનો એક
દ્વીપ (૫) નિષધ પર્વતનુ એક શિખર
(૬) મેશના મધ્ય ભાગમા આવેલ આઠ
રૂચક પ્રદેશ કે જ્ઞાપી દિશાઓની શર-
આત થાય છે

હયગર્હિસમ્ર. નં (હયગર્હિસમ્ર) એ નામનુ
એક ભવન.

હયગર પું (હયગર) એ નામનો એક
દ્વીપ તથા સમુદ્ર (૨) રૂચકવર સમુદ્રના
દેવતાનુ નામ (૩) રૂચક દ્વીપને દેવતા
રૂચકવર નામનો પર્વત

હયગરદ્વીપ પું (હયગરદ્વીપ) ૧૩ મો રૂ-
ચકવર દ્વીપ

હયગરમદ્ પું (હયગરમદ્) રૂચકવર દ્વી-
પના દેવતાનુ નામ

હયગરમહાનર પું (હયગરમહાનર) રૂચકવર
સમુદ્રના દેવતાનુ નામ.

હયગવરોદ પું (હયગવરોદ) રૂચકવરોદ
નામનો સમુદ્ર

હયગવરોભાસ પું (હયગવરોભાસ) એ ના
મનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર

હયગવરોભાસમદ્. પું (હયગવરોભાસમદ્)
રૂચકવરોભાસ નામા દ્વીપના અધિપતિ
દેવતાનુ નામ

હયગવરોભાસમહામદ્ પું (હયગવરોભાસમહા-
મદ્) એ નામનો રૂચકવરોભાસ દ્વીપનો
દેવતા

હયગવરોભાસમહાનર પું (હયગવરોભાસમહા-
નર) રૂચકવરોભાસ સમુદ્રના દેવતાનુ
નામ

હયગવરોભાસર પું (હયગવરોભાસર)
રૂચકવરોભાસ સમુદ્રના અધિપતિ કે
તાનુ નામ,

મયગાવર્હ. સ્ત્રી (મયગાવર્હ) એક ઇન્દ્રાણી.

મયગિન્દ. પું (મયગિન્દ) ચમરેન્દ્રના રચક-
નામા ઉત્પાત પર્વત. (૨) રત્ન વિશેષ.

મયગોન્દ. પું (મયગોન્દ) સમુદ્ર વિશેષ.

મયય. પું (મયય) મેઝના મધ્ય ભાગમાના
આદિ રચક પ્રદેશ. (૨) રચક નામનો
દ્વીપ તથા સમુદ્ર. (૩) રચક નામના તે-
રમા દ્વીપમાં પ્રાકારને આકારે ૮૫ દળર
ચોત્તળની ઉચાઇનો મંડળરૂપે રહેલો
પર્વત.

મયરિમિય. પું (મયરિમિય) પક્ષીઓનો
મનોહર સંગ્રહ.

મ્હ. પું (મ્હ) મૃગની એક જાત. (૨)
વનરૂપિતિ વિશેષ. (૩) અનાર્થ દેશ વિશેષ.

મ્હ. ત્રિ (મ્હ) રી ઉત્પન્ન થનાર; પુન-
ર્જન લેનાર.

મ્હા. સ્ત્રી (મ્હા) વનરૂપિતિ વિશેષ.

મ્હિર. નં (મ્હિર) રથિર; રથત; લોદી.

મ્હિરુદ્ધિ. સ્ત્રી (મ્હિરુદ્ધિ) લોદીની વૃદ્ધિ
શુભાશુભ જાણવાની વિદ્યા.

મ્હાગાવર્હ. સ્ત્રી (મ્હાગાવર્હ) મધ્યમ રચક
ઉપર વસનારી એક દિશાકુમારી.

મ્હાગેવી. સ્ત્રી (મ્હાગેવી) એ નામની
એક દેવી; જૂતાનેન્દ્રની અગ્રમહિધી.

મ્હાસિમ્મા સ્ત્રી (મ્હાસિમ્મા) મધ્યરચક
પર્વત ઉપર વસનારી એ નામની એક
દિશાકુમારી.

મ્હ ત્રિ (મ્હ) ધણી કાળથી પ્રસિદ્ધ
ધર્મેશ. (૨) ઉગી નિકળેલ, અકુર અવ-
સ્થાને પામેલ.

મ્હા. સ્ત્રી (મ્હા) ખીજની ઉત્પત્તિરૂપ
અંકુરાવસ્થા

મ્હ. પું નં (મ્હ) રૂપ, સૌંદર્ય.

મ્હિ પું (મ્હિમ્હ) રમ્યકવાસ ક્ષેત્ર અને
એરવપવ્ય ક્ષેત્રને જુદું પાડી મર્યાદા
આધનાર વર્ણધર પર્વત.

મ્હ. પું (મ્હ) દ્વીપકુમારોના ઇન્દ્ર પૂર્ણ
તથા વસિષ્ઠના લોકપાળનું નામ.

મ્હસ્. પું (મ્હાંસ) પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠ
ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

મ્હમા સ્ત્રી (મ્હાંમા) જૂતાનેન્દ્રની દ્વિતીયા
અગ્રમહિધીનું નામ. (૨) એક દિશાકુ-
મારી દેવી.

મ્હકંત. પું (મ્હાન્ત) પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠ
ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

મ્હકંતા. સ્ત્રી (મ્હાન્તા) રૂપકાન્તા દેવી.
(૨) જૂતાનેન્દ્રની પાંચમી અગ્રમહિધી.

મ્હય. પું (મ્હય) એક મૃદુરૂપ. (૨) રૂપા
દેવીનું સિદ્ધાસન.

મ્હયર્ગકિસય. નં (મ્હાન્તવતક) રૂપાદે-
વીનું લગન.

મ્હયર્ગસિદ્ધાસન. નં (મ્હાન્તવતક) રૂપક
નામનું સિદ્ધાસન.

મ્હયસિરી સ્ત્રી (મ્હાન્તી) રૂપકાન્તા
નામની સ્ત્રી.

મ્હયગાવર્હ. સ્ત્રી (મ્હાન્તવતી) જૂતાનેન્દ્રની
ત્રીજી અગ્રમહિધી.

મ્હયગાહવદ. પું (મ્હાન્તવતી) રૂપ નામનો
ગાથાપતિ-મૃદુરૂપ.

મ્હયમ્મ. પું (મ્હાન્ત) દ્વીપકુમારોના ઇન્દ્ર
પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠના લોકપાળનું નામ.

મ્હયમ્મા. સ્ત્રી (મ્હાન્ત) જૂતાનેન્દ્રની છઠી
અગ્રમહિધીનું નામ. (૨) એક દિશાકુમારી
દેવી.

મ્હયર્હ. સ્ત્રી (મ્હાન્તી) સુરુપેન્દ્રની રૂપવતી
નામની અગ્રમહિધી.

મ્હયસિદ્ધ. પું (મ્હાન્તિ) દ્વીપકુમારોના
ઇન્દ્ર પૂર્ણ તથા વસિષ્ઠના લોકપાળનું
નામ.

મ્હયા. સ્ત્રી (મ્હા) જૂતાનેન્દ્રની પ્રથમ
અગ્રમહિધીનું નામ. (૨) રૂપ ગાથાપતિની
કન્યાનું નામ.

રૂપાર. પું (રૂપાર) રૂપ આલેખનાર; ચિતારો.

રૂપાવદ્. સ્ત્રી (રૂપાવતી) એક દિશાકુમારી દેવી.

રૂપ. પું ન (રૂપ) રૂપ; વર્ણ; કાન્તિ. (૨) શરીરનો દેખાવ. (૩) મૂર્તિવસ્તુ; રૂપી પદાર્થ. (૪) રૂપ પ્રાપ્તિનની કળા. (૫) સ્વરૂપ. (૬) એક. (૭) સ્વભાવ.

રૂપંધર. ત્રિ (રૂપંધર) આલેખિત-રંગ-હરણાદિરૂપ ધારણ કરનાર; વેપધારી.

રૂપંસા. સ્ત્રી (રૂપંસા) મધ્યમરૂપક પર્વત ઉપર વસનારી આર દિશાકુમારીમાની ખીણ.

રૂપંગ. પું ન (રૂપંગ) આમૃત; ચિત્ર; પ્રતિબિમ્બ. (૨) સોનુંરૂપ.

રૂપંગ. પું (રૂપંગ) રૂપિયો; સિક્કો.

રૂપંગવ. ત્રિ (રૂપંગ) મૂર્તિરૂપ; રૂપી પદાર્થ.

રૂપંગાવતી. સ્ત્રી (રૂપંગાવતી) મધ્યમરૂપક પર્વત ઉપર વસનારી આર દિશાકુમારીઆમાની ચોથી.

રૂપતેજ. પું (રૂપતેજ) રૂપનો ચોર; ગુણ ન હોય છતાં ગુણનો દેખાવ કરે તે.

રૂપપરિચાર. પું (રૂપપરિચાર) રૂપને જોવા માત્રથી વિપયતૃષ્ઠિ કરનાર.

રૂપપરિચારણ. સ્ત્રી (રૂપપરિચારણ) રૂપ જોઈને વિપયતૃષ્ઠિ કરવી તે.

રૂપવદ્. સ્ત્રી (રૂપવતી) રૂપાળી સ્ત્રી. (૨) રૂપવતી દેવી. (૩) ભૂતના ધ્વજ સુરૂપની અગ્રમંડિપી. (૪) એક દિશાકુમારી મહાંતરિકા.

રૂપા. સ્ત્રી (રૂપા) મધ્યમરૂપક પર્વત ઉપર રહેનારી આર દિશાકુમારીઆમાની પહેલી.

રૂપાવદ્. સ્ત્રી (રૂપાવતી) એ નામની અર્ધત ભગવાનની નાળ કાપનારી એક દિશાકુમારી.

રૂપિ. ત્રિ (રૂપિ) રૂપવાળું; રૂપી પદાર્થ. (૨) ગુણ વિશેષ.

રૂપિદમ્બ. ન (રૂપિદમ્બ) રૂપવાળું દમ્બ; રૂપી પદાર્થ.

રૂપી. સ્ત્રી (રૂપિણી) રૂપવાળી સ્ત્રી. (૨) ધોળો આકાર.

રૂપાર. પું (રૂપાર) રૂપ-અરે એવા તિર-સ્કારનું વચન.

રૂપા. સ્ત્રી (રૂપા) રૂપલક્ષણની બહેન; એક જોન સામી.

રૂપા. પું સ્ત્રી (રૂપા) ધૂળ; રંગ; રેતી.

રૂપાયા. સ્ત્રી (રૂપાયા) એ નામની એક સાધારણ વનસ્પતિ. (૨) ઔષધિ વિશેષ.

રૂપા. પું (રૂપા) સંગીતાનુસાર સ્વરની ગતિ વિશેષ.

રૂપદ્વય. ન (રૂપદ્વય) એ નામનું એક ઉદ્યાન.

રૂપદ્. સ્ત્રી (રૂપદ્) બળદેવની રાણી. (૨) એક નક્ષત્રનું નામ. (૩) રૂપની ગાથા-પાતળી કે જોણીએ મહાવીર સ્વામીને બીજોરાપાક ઉત્કૃષ્ટ ભાવે બોરાવવાથી તીર્થેકર નામગોત્ર ઉપાજ્ઞ કર્યું. (૪) મહાવીરસ્વામીના દશ શ્રાવકમાંના આઠમા મહાશતક શ્રાવકની સ્ત્રી.

રૂપતમ. પું (રૂપતમ) શિરનાર પર્વત.

રૂપતી. સ્ત્રી (રૂપતી) ભુજો " રૂપદ્ " શબ્દ.

રૂપતીનસ્થા. ન (રૂપતીનસ્થા) આર્યાનામ-હસ્તિના શિષ્યનું નામ.

રૂપવ. પું (રૂપવ) ધૈવત નામે સાત સ્વર-માંનો છઠ્ઠો સ્વર. (૨) મોરકમાં આવેલ શિરનાર પર્વત.

રૂપવપ્ચય. પું (રૂપવપ્ચય) શિરનાર પર્વત.

રૂપા. સ્ત્રી (રૂપા) લીટી; પંક્તિ.

રોઘ્રગાગિરિકુટ પુ. (રોઘ્રગાગિરિકુટ , ૭૬-
સાલ યનના આઠ ઈગદરિત ફૂટમાનુ
આમુ ફૂટ.

રોઘ્ર. નિ. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, સારૂ લાગેલું
રોઘ્રાઘસાણ. ન. (રોઘ્રાઘગાલ) ગીતના
આઠ પ્રનારમાનો અનિમ પ્રકાર

રોગ પુ. (રોગ) રોગ, વ્યાધિ (૨) રોગનો
પરિધ

રોગિ. નિ. (રોગિ) રોગી, વ્યાધિપીડિત
રોગિનિયા સી. (રોગિનિકા) રોગના કા-
રણથી લીધેના દીક્ષા.

રોઘ્ર. પુ. () રોઘ્ર નામનું ૧૦૭લી
પશુ

રોઘ્ર. પુ. ન. (લોઘ) લોટ, ચોખ્ખા ઝગરેનો
આટો

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) નવ રસમાનો એક રોઘ્ર
રસ, કોધ પ્રતિનાળો એક રસ, (૨)
પ્રથમ મુહર્તનું નામ. (૩) ત્રોળ બળ-
દેવના પિતાનું નામ (૪) નિ. દારૂ,
ભયકર (૫) ન. ધ્યાન વિશેષ.

રોઘ્રજ્ઞાણ ન. (રોઘ્રજ્ઞા) અન્ય જીવોને
મારનાનો વિચાર કરવો તે, રૂઢિધ્યાન

રોઘ્ર પુ. ન. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, રૂપાડા, બાલ,
કેસ. (૨) રોઘ્ર નામનો એક દેશ (૩)
નિ. તે દેશમાં રહેનાર

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્રાઘ, રોઘ્રાઘ

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) ઉત્તર ભરતમાનો એક
અનાર્થ દેશ (૨) નિ. તે દેશમાં
રહેનાર

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્રાઘ, વાળનું
જિ.

રોઘ્રાઘ સી. (રોઘ્રાઘ) રોઘ્રની પકિત
રોઘ્રાલોણ ન. (રોઘ્રાલોણ) પાળથી ઉત્પન્ન
થતું મીઠું

રોઘ્રાઘ પુ. (રોઘ્રાઘ) રોઘ્રાઘથી હા
વગેરેમાંથી આહાર લેવો તે

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્રાઘ વ્યાધિ, રોઘ્ર.

રોઘ્ર ન. (રોઘ્ર) રોઘ્ર નામનું સમકિત
કે જેમાં સદ્ગુણ પ્રત્યે શ્રદ્ધા માત્ર
રહે પણ અનુધાન થઈ શકે નહિ.

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) ચોથી નરકનો એક નર-
કાવામો (૨) નિ. દારૂ; ભયકર.

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) સાતમી નરકનો એક
નરકાવામો. (૨) ચોથી નરકભૂમિનો
એક નરકાવામો.

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) ગીતનો એક
પ્રકાર

રોઘ્ર નિ. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, વાવેલું.

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, કોધ.

રોઘ્ર. ન. (રોઘ્ર) રોઘ્ર, કોધ ભરાવું.

રોઘ્ર. નિ. (રોઘ્ર) કોધ, કોધ કરનાર

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્ર ધાનવો

રોઘ્ર. પુ. (રોઘ્ર) એ નામના એક મુનિ.
(૨) ગોસ્થાળાનો એકો પ્રૌઢ પરિહાર

રોઘ્ર પુ. (રોઘ્ર) રોઘ્રાઘ નામે શ્રી
શુભાચાર્યના શિષ્ય (૨) આર્ય સુદસ્તીના
શિષ્ય. (૩) આર્ય મહાગિરિના શિષ્ય

રોઘ્ર. ન. (રોઘ્ર) ઉત્પત્તિ

રોઘ્રાઘસદીન. પુ. (રોઘ્રાઘસદીન) રોઘ્રાઘ-
પ્રપાતકુળની વચ્ચેનો હાપ

રોઘ્રાઘસપ્પવાયકુંડ પુ. (રોઘ્રાઘપ્રપાતકુંડ)
રોઘ્રાઘ નદીનો જેમાં દરેક પડે છે
તે કુંડ

રોઘ્રાઘ સી. (રોઘ્રાઘ) મુક્તિમનનના
પદ્મકળા ઉત્તર દિશામાંથી નીકળી છે-
મવય ક્ષેત્રમાં થઈ લવણ સમુદ્રને મળતી
એક નદી

રોઘ્રાઘ પુ. (રોઘ્રાઘ) રોઘ્રાઘ-
પ્રપાત કુળની વચ્ચેનો હાપ

રોઘ્રાઘવાયકુંડ પુ. (રોઘ્રાઘપ્રપાતકુંડ)
જેમાં રોઘ્રાઘ નદીનો દરેક પડે છે
તે કુંડ

રોહિત્રા. સ્ત્રી (રોહિત્રા) રોહિત્રા નદી જે
હેમનપ ક્ષેત્રમાં પૂર્વ તરફ લાગુ સધુ
દ્રને મળે છે તે

રોહિટગ નં (રોહિત્ત) રોહિત્ત નામનું
એક નગર

રોહિણિદાસ. પુ (રોહિણીદાસ) રોહિણીદાસ
નામે કોઇ માણસ

રોહિણિદિન પુ (રોહિણીદિન) એ નામનો
એક પુરુષ

રોહિણિદેવ. પુ (રોહિણીદેવ) એ નામનો
એક માણસ

રોહિણિય પુ (રોહિણેય) રોહિણી નક્ષત્રમાં
ઉત્પન્ન થયેલ (૨) નથુ ઇન્દ્રિયના ગા
જનની એક જાત

રોહિણિયા સ્ત્રી (રોહિણિકા) ધનરોકના
ચોથા દીકરા-ધનરક્ષિતની પદ્મનું નામ

રોહિણિરન્ધ્રિય પુ (રોહિણીરન્ધ્રિય) એ
નામનો કોઇ પુરુષ

રોહિણિસમ્મ પુ (રોહિણીસમ્મ) એ ના
મનો કોઇ પુરુષ

રોહિણિસેણ પુ (રોહિણીસેન) એ નામનો
પુરુષ.

રોહિણી સ્ત્રી (રોહિણી) કિપુરુષના ઇન્દ્ર-
નુપુરુષની પહેલી અગ્રમહિષી (૨)
પહેલા દેવનોકના ઇન્દ્ર શકના લોકપાત્રની
પહેલી અગ્રમહિષી (૩) સૌધર્મના ઇન્દ્રની
ચોથી અગ્રમહિષી (૪) એક દેવી (૫)
નરમાં બગદેવની માતાનું નામ. (૬)
એક જાતની કકડી ૫૧ (૭) જમ્બૂ

પગ ભરતખડમાં થનાર ૧૫ મા
તીર્થકરના પૂર્વ ભાનુ નામ (૮) એ
નામનું નક્ષત્ર (૯) ધનરક્ષિતની સ્ત્રીનું
નામ (૧૦) રોહિણીના દષ્ટાતનાનું
સાતાસત્રનું સાતમું અધ્યયન

રોહિય. નં પુ (રોહિત) તથુ નિરોય (૨)
એ જ જાનનું માળુ (૩) એક દ્વીપ
(૪) નિં રજાઇ ગયેલું (૫) પ્રગટ
થયેલ

રોહિયંસ નં (રોહિતાસ) એ નામની એક
પરંપરા વનરપતિ (૨) પુ (એ નામનો
એક દ્વીપ

રોહિયસકૂડ પુ (રોહિતાશકૂટ) યુક્ષ્મિ-
મનત પરંત ઉપરના ૧૫ પદમાંનું જ
મુ દૃટ.

રોહિયસા સ્ત્રી (રોહિતાસા) એ નામની
એક નદી

રોહિયંસાપવાય. પુ (રોહિતાસાપ્રવાય) એ
નામનો એક દ્વ

રોહિયકૂડ. પુ (રોહિતકૂટ) મહાહિમનત
પરંત ઉપરના આઠ કૂમાંનું ચોથું દૃટ

રોહિયગ નં (રોહિત્ત) જુઓ "રોહિટગ"
શબ્દ

રોહિયંપ્રવાય પુ (રોહિતાપ્રવાય) એ નામનો
એક દ્વ

રોહિયા સ્ત્રી (રોહિતા) મહાહિમનત પ
રંતના મહાપદ્ય દ્વમાંથી નીકળતી એ-
નદી

લ.

લક્ષ્મી સ્ત્રી () વના, વેન
લઝ પુ (લક્ષ્મિ) લાગેલું, ચોટેલું (૨)
પહેરેલું ધાગું કરેલું.

લઝડ પુ (લઝ) નાગડી, લાકડું,
દડો

લઝડયા સ્ત્રી (લઝનિકા) પાકડી

લેડડસાઈ ત્રિં (લેડડસાઈ) વકુટાસને
સુનાર, પગતી પેની અને મનતક જ-
મીનને લગાડી બાકીનું શરીર ચતુ અધર
રાખી સુનાર

લેડડ. પું (લેડડ) એ નામનું નામની-
જનાણુ એક શ્લોક

લેડડ. પું (લેડડ) એ નામનો એક અ-
નાયં દેશ (૨) ત્રિં તે દેશમાં રહેનાર
લેડડસિયા સ્ત્રીં (લેડડસિયા) લકુચ નામના
અનાયં દેશમાં જન્મેન મરતી.

લેલ્લ પું સ્ત્રીં (લેલ્લ) વાસ ઉપર ચઢનાર
નટલોક, વાસ ઉપર ચઢી ખેલ કરનાર
લેલ્લિયા સ્ત્રીં (લેલ્લિયા) વાસ ઉપર ચઢી
વખતે નટડી દીધેણ સુધી વાળી ચઢી
પહેરે છે તે

લેમલિય ત્રિં (લેમલિય) કંઠમાં મોનાનો
લળ ધરનાર

લેમૂલ. નં (લેમૂલ) પુછકુ (૨) એક
પ્રકારનું પુછકાવાળુ માળુ

લેમણ. } નં (લેમણ) ઉત્તરધન કરતુ
લેમણ. }

લેમણ નં (લેમણ) } લાચ, રસાન
લેમણ સ્ત્રીં (લેમણ) }

લેમ્લ પું (લેમ્લ) ચોરોની એક ભલિ
લેમ્લ નં (લેમ્લ) નિશાની, ચિહ્ન
લેમ્લિય ત્રિં (લેમ્લિય) જાગત લાગેણ
(૨) ખણ વગેરેથી વિખીને મોટું જડેણ

લેમ્લક } પું (લેમ્લક) છટો દેવલોક
લેમ્લક } (૨) ઝડા દેવલોકના દેવતા (૩)
લેમ્લક } જડા દેવલોકનો નર્મ (૪) એ
નામનું એક નિમાન

લેમ્લ પું નં (લેમ્લ) કાગ, સમય

લેમ્લ પું (લેમ્લ) આનન ટેકા (૨)
ત્રિં લાણુ દીર્ઘ

લેમ્લ નં (લેમ્લ) કનવ, કાગિશે
લેમ્લિયા સ્ત્રીં (લેમ્લિયા) પાશલ

લેમ્લિય ત્રિં (લેમ્લિય) લાણુ કડેણ (૨)
પું જાડની શાખામાં લટકવાનો અભિ-
પ્રદ ધરનાર વાનપ્રથમે એક વર્ગ

લેમ્લુત્તર. પું સ્ત્રીં (લેમ્લુત્તર) નાભિથી ઉપર
અને ઘુટણથી ઉંચે ચોવપટ પહેરી કા
ઉસગ કરનારી લાગનો કાઉસગનો
આઠમો દોષ.

લેમ્લુસમ. નં (લેમ્લુસમ) માળાનું કુમકું,
(૨) આશુપણુ વિરોધ

લેમ્લુટ ત્રિં (લેમ્લુટ) વાળા દોઢાળો

લેમ્લુટ પું (લેમ્લુટ) જેનું લાણુ ઉપર
હોય તે, ચણેશ.

લેમ્લ પું (લેમ્લ) વાલ, પ્રાપ્તિ.

લેમ્લ નં (લેમ્લ) નિશાન, લક્ષ્ય (૨)
લક્ષણુ રવા થોગ, જનાદિક (૩) મિસ,
ખલાનું

લેમ્લ નં (લેમ્લ) લાખની સખ્યા.

લેમ્લણ પું (લેમ્લણ) દશરથ રાજના
પુત્ર

લેમ્લણ પું નં (લેમ્લણ) રસિતકાદિ
શરીરના શુભાશુભ વક્ષણુ (૨) ચિહ્ન,
નિગ (૩) શુભાશુભ લક્ષણ જાણવાનું
શાસ્ત્ર અખ્યાતનિમિત્ત શાસ્ત્રમાનું એક,
સામુદ્રિક શાસ્ત્ર (૪) જગત્પ્રાપ્તિના
વક્ષણુ (૫) ઉપયોગ, (૬) શબ્દની
વૃત્તપતિ (૭) અસાધારણ ધર્મ, અતિ
વ્યાપ્તિ, અવ્યાપ્તિ, અસભન, એ ત્રણ
દોષરહિત લક્ષણુ (૮) મનુષ્ય, પશુ નગે-
રના શુભાશુભ લક્ષણુ જાણવાની વળા

લેમ્લણ સ્ત્રીં (લેમ્લણ) શ્રી કૃષ્ણની
એક પટ્ટરાણી (૨) અત્યાસ્રવના પા-
ચમાં વર્ણના મોથા અપ્રાપ્તનું નામ.
(૩) ૮ મા તીર્થિકરની માતા

લેમ્લણ પું (લેમ્લણ) વાળ રૂપીવાના
અર્ધથી થોડો એક ભતનો પાક

લક્ષ્મ્યાણિજ નં (લક્ષ્મ્યાણિજ) વાખનો
આપા કરવો તે, ૫-૬૨ આંધનમાનુ
એક

લક્ષ્મ્યા સ્ત્રી (લક્ષ્મ્યા) લાખ

લગંડ નં (લગંડ) વાકુ લાકુ

લગંડસાથિ, વિં (લગંડસાથિ) નાકા
લાખાની પેટે આસનનાળી મુના

લગંડ, પું (લગંડ) વાકુ, સોટા

લગંડસાથિ વિં (લગંડસાથિ) લાકડીની
પેટે માથું અને પગની પેની જમીન ઉ-
પા મુકી શેગભાગ અધર રાખી મુનાર

લગંડસાથિ સ્ત્રી (લગંડસાથિ) લાકડીની
પેટે વકુટાસને મુનાર આ

લગંડાથિ, વિં (લગંડાથિ) લાકડીની પેટે
લાખા થઈ મુનાર

લગ, વિં (લગ) લાગેલ, ચોટેલ (૨)
મે, વૃદ્ધિ બાર વગ

લગુપરત્તકમ પું (લગુપરત્તકમ) હશાને-દ્રના
પાવદળ લશ્કરનો અધિપતિ

લગ્ન, નં (લગ્ન) ચિહ્ન

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) વક્ષીદેવી (૨)
સુદરતા શેભા (૩) સપતિ, ધન (૪)
ચૂલકિમવંત પર્વતના પુડીક પ્રાની
આધારી દેવી

લગ્ન, પું (લગ્ન) શિખરી પર્વ
તના ૧૧ કૂટમાનુ સાતમુ કૂટ-સિખર

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) ગુલા વાસુ
દેવની માતા (૨) ૧૧ મા ચક્રવર્તીની
સ્ત્રી (૨૧)

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) દક્ષિણ દિ
શાના રૂચક પર્વત ઉપર વસનારી બાક
માની પાચમી દિશાકુમારી

લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાન
લગ્ન, વિં (લગ્ન) તેનું

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) નાજ, શરમા (૨)
સપમ

લગ્ન, વિં (લગ્ન) લગ્ન, શરમાળ
લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાળ કરનાર.

લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાળે
લગ્ન, વિં (લગ્ન)

લગ્ન, વિં (લગ્ન) શરમાળ, લગ્ન

લગ્ન, વિં (લગ્ન) સપમવાન (૨)
સરળ

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) રસ્તી, દોરી (૨)
નિં સરળ, સીધું

લગ્ન, વિં (લગ્ન) સુદર, રમણીય (૨)
શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ. (૩) નં કુમુદો

લગ્ન, પું (લગ્ન) લગ્ન સમુદ્રમા
નવમે યોગન ઉપર આવેલ એક અત
રક્ષીય. (૨) વિં એ લીપના મનુષ્ય
(૩) અણ્વચરોવવાઈ મુના પ્રથમ વ
ગેના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૪) શ્રે
ષ્ઠિક રાગની ધારણી રાણીનો પુત્ર

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાકડી, સોટી. (૨)
સન્નાસીતું એક ઉપકરણ

લગ્ન, વિં (લગ્ન) (લગ્ન) રાગની
લગ્ન, વિં (લગ્ન) રાગની લાકડી લઈ
આલનાર

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાકડી

લગ્ન, વિં (લગ્ન) સુદર, મનોહર

લગ્ન, પું (લગ્ન) વાકા, મોદ

લગ્ન, વિં (લગ્ન) ધુનીને પાલીસ કરેલું,
કોમળ

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લતા, વેલ

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) વેનડી

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાત મારની

લગ્ન, સ્ત્રી (લગ્ન) લાત, પાટુ (૨)
માશિયા, મજરા

લગ્ન, વિં (લગ્ન) મેળવેલું, પ્રાપ્ત કરેલું

લગ્ન, પું (લગ્ન) મગ્ન તીર્થસ્ના
નામ પૂર્ણવાનું નામ

લલિ. સી૦ (લલિ) વીર્ધાન્નરાયના ક્ષય કે
ક્ષોભપશ્યથી પ્રાપ્ત થતી શક્તિ. (૨)
શ્રુતજ્ઞાનના આપરણનો ક્ષોભપશ્ય. (૩)
પ્રાપ્તિ; લાભ; ક્ષયદો (૪) અર્હિસા. (૫)
યોગ્યતા.

લલિઅપ્પલર. ન૦ (લલિઅપ્પલર) શબ્દાર્થના
પર્યાયોચનથી થતુ શ્રુતજ્ઞાન, ઉપયોગ-
રૂપ લાવશ્રુતનો એક પ્રકાર

લલિયા. સી૦ (લલિયા) પ્રાપ્તિ.

લપ્પસિયા. સી૦ () લાપસી.

લય. પુ૦ (લય) વીજા વગાડનાં અશુભીમા
રખાતુ એક સાધન. (૨) સંપદ; આ-
શ્રય, મેળાપ.

લયણ. ન૦ (લયણ) તિરોલાવ; લીન થતુ
તે. (૨) ધર. (૩) પર્યતની યુક્ત; ભોંયર.

લયસ્મ. પુ૦ (લયસ્મ) લય; વીજાના રાગને
અનુસારે ગાતુ તે.

લયા. સી૦ (લતા) લતા; વેપરી. (૨) પ્ર-
કાર, ભેદ; (૩) છડી; લાકડી.

લયાઘર. ન૦ (લતાઘર) લનાનું બનેલુ ઘર;
લનામંડપ.

લયાઝુલ. ન૦ (લતાઝુલ) લનાઓથી યુક્ત
કરવાની કળા.

લલણા. સી૦ (લલના) રમણુ કરાવનારી
સ્ત્રી.

લલાહ. ન૦ (લલાહ) કપાળ.

લલિમ. ન૦ () પાસા પ્રમુખથી
ચોપાટ વગેરે રમતુ તે, લીલા; ગમ્મત.

લલિહંદિય. પુ૦ (લલિતેન્દ્રિય) ગર્ભસ્ત્રીમત-
રાજપુત્રાદિક.

લલિય. ત્રિ૦ (લલિત) નુદર; રમણીય.
(૨) ન૦ પાંચમા બળદેવના ત્રીજા પૂ-
ર્વલવનું નામ. (૩) એમ વિન્યાસ વિશેષ.
(૪) પ્રસન્નતા; પ્રસાદ (૫) ત્રિ૦ અભિ-
લપિત.

લલિયમિત્ત. પુ૦ (લલિયમિત) સાતમા
વાસુદેવના ત્રીજા પૂર્વલવનું નામ.

લલિયા. સી૦ (લલિતા) રાગગૃહ નગર-
માની ૭ માણસોની એક ગોઠી-મંડળીનું
નામ.

લલ્લ. ત્રિ૦ (લલ) અઠપક્કી શબ્દ.

લલ્લક. ત્રિ૦ () ભયંકર.

લલ્હિરી. સી૦ () એક જાતની
માઝણ પકડવાની જાળ.

લલ. ત્રિ૦ (લલ) ભોલનાર; બકવાદ
કરનાર.

લલ. પુ૦ (લલ) સાત સ્તોત્ર અથવા ૪
શ્વાસોશ્વાસ પ્રમાણુ એક કાળવિભાગ.
(૨) દાનનું ફળ કહેતું તે. (૩) આઠ
પ્રકારનાં કર્મે. (૪) એક વૃક્ષ.

લલરૂપ. ત્રિ૦ (લલરૂપિ) નવાં પાંદડાંવાળું;
પક્ષવિત થએલું.

લલંઘ. પુ૦ ન૦ (લલં) લવનનું વૃક્ષ, ફૂલ
તથા ફળ.

લલલ. ન૦ (લલન) છેલ્લુ; કાપતુ.

લલણ. પુ૦ (લલણ) એ નામનો જન્મ-
દીપને ફરતો એક સમુદ્ર. (૨) મીઠું;
નિમક. (૩) ત્રિ૦ ખાર.

લલણસમુદ્ર. પુ૦ (લલણસમુદ્ર) લલણ ના-
મનો સમુદ્ર.

લલણોદય. પુ૦ (લલણોદય) લલણ સમુદ્ર.

લલય. પુ૦ (લલય) ફળ; ઝાડ. (૨) બિન્દુ;
લેણ; અણ.

લલસત્તમ પુ૦ (લલસત્તમ) મનુષ્યના લ-
વમાં સાત લવનું આપુણ ઓછું હોવાથી
થેણાં કર્મ અવશેષ રહે છે તે ભોગવવા
માટે અનુત્તરવિભાગમાં ઉત્પન્ન થાય
છે તે દેવતા; સર્વોત્તમ દેવજાતિ.

લલાલવ. પુ૦ (લલાલવ) દરેક વખતે સા-
વધાન રહી સામાન્યારીનું અનુદાન
કરવું તે.

જવાનસંક્રિ ત્રિ० (જવાનસંક્રિ) કર્મનો અ-
પનાપ કરનાર નારિતક

જવિય. ત્રિ० (જવિય) કહેલું, બોલેલું

જસણ. ન० (જસણ) ઝડ વિગેષ, લસણ

જહરિ સી० (જહરિ) મોઢું, લહેર, તરંગ

જહુ ત્રિ० (જહુ) લહુ, નહા, હલકુ (૨)

હસ્ય (૩) જ્ય-૧, થોડામા થોડું (૪)

ન० જનદી, પુરત.

જહુલ્ય ત્રિ० (જહુલ્ય) નહાવું કરેલ.

જહુકમ્મ ત્રિ० (જહુકમ્મ) થોડા કર્મવાળો,

હુકર્મી

જહુકરણ. ન० (જહુકરણ) જેના ડરણો-

સાધનભૂત અન્યથો નાળુક શીવ ગતિ-

વાળા હોય તેવું યાન-નાહન (૨) દ-

ક્ષતા, ચાતુરી

જહુપરકમ્મ પુ० (જહુપરકમ્મ) ઇલાનેન્દ્રના

પાયદળ લશ્કરના અધિપતિનું નામ

જહુફાસ. પુ० (જહુફાસ) હાકા ૨૫૨, આઠ

૨૫૨માનો એક.

જહુભૂય. ત્રિ० (જહુભૂય) હનકુ થોડું (૨)

મોક્ષ (૩) સયમ

જહુયા સી० (જહુયા) નણ હિન્દુનાળા

છાતી એક જાત

જહુસીહનિકીલિય ન० (જહુસીહનિકીલિય)

એ નામનું એક તપ કે જેમા ૧૫૪

ઉપનાસ અને ૩૩ પારથ્યા આવે છે, ૭

માસ અને સાત વિસે તે પુર થાય છે

જહુસ્તગ } ત્રિ० (જહુસ્તગ) પુરુષ, અ-પ,

જહુસ્તય } થોડું

જહુહત્ય ન० (જહુહત્ય) હનકા હાથ

જામ્ર ન० (જામ્ર) લીપતુ.

જામ્ર ત્રિ० (જામ્ર) કાપડા થોડા (૨)

રોપડા થોડા

જામ્ર ન० () બાણ માટી વગેરેથી

લીપતુ

જાઝ પુ० (જાઝ) પુત્ર

જાઝહોદ્ય ત્રિ० (જાઝહોદ્ય) લીપીને

ઉદ્દેશ્ય આધેન.

જાઝ. ન० (જાઝ) હવકાપણ, લઘુતા-

નમ્રતા, નિરભિમાન વૃત્તિ

જાઝવયા સી० (જાઝ) નિરભિમાન

વૃત્તિ, નિરપાધિકપણ, ઉપાધિની મૂન-

તા, લઘુતા

જાઝવિ ત્રિ० (જાઝવિ) લઘુતાવાળા.

જાઝવિય ન० (જાઝવિય) લઘુતા, લાનવ

જાઝવિયા સી० (જાઝ) જુઓ "જાઝવયા"

સાહ

જાઝી સી० (જાઝી) નિષિ વિશે.

જાઝ. ત્રિ० () પ્રસિદ્ધ, શ્રેષ્ઠ, પ્ર

ખ્યાત. (૨) સાફ કે નરસુ જે મળે

તેના ઉપર મુગરાન ચનાવનાર, આત્મ

નિમ્રહી

જાઝ પુ० (જાઝ) એ નામનો એક આર્ય-

દેશ

જામ. પુ० (જામ) તાલ પ્રાપ્તિ.

જામંતવાય. પુ० (જામંતવાય) જેના ઉદયથી

છાતી છતેજેગે પથ લાલ ન મેળવી

શકે એવી એક અતરણ્ય કર્મની

પ્રકૃતિ

જામિય. ત્રિ० (જામિય) જાલનાગુ

જામ ત્રિ० (જામ) મુદર

જાય. ત્રિ० (જાય) મદ્ય કરેન (૨)

સ્થાપિત

જાયમણ } ન० (જાયમણ) મુદરતા

જાયમ } }

જાલપ્પય ન० } (જાલપ્પ) અનિશ્ચ

જાલપ્પણ્યા સી० } આ નાપન-નકાદ

જાલસ ત્રિ० (જાલસ) નાનયુ

જાલા સી० (જાલા) મુખની થાળ (૨)

ધાત્રી અદર રહેલું લેનાક

જાલિય. ત્રિ० (જાલિય) લાનપાનન

કરે.

લાવક } પુ. (લાવક) લાવરી પક્ષી
લાવગ } (૨) ત્રિ. છનાર, જપનાર
લાવગિય ત્રિ. (લાવગિ) લવણસાગ્ર
લાવગણ ન. (લાવગ) ચુદરના, ખૂંસરની
(૨) ચતુગ્રાહ

લાવય પુ. (લાવક) લાવરી પક્ષી
લાવલોભ. પુ. (લાવલોભ) એ નામનો એક
દેશ

લાવિયા. સ્ત્રી. () લાલચ
લાસક } પુ. (લાસક) રાસડા ગાનાર
લાસગ } (૨) જળના પોકારો કરનાર,
ભાણ

લાસય પુ. (લાસક) લાસડ નામનો એક
અનર્થ દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમાં રહેનાર
લાસિયા. સ્ત્રી. (લાસિકા) લાસડ દેશમાં
જન્મેલ ઘસી.

લાહ પુ. (લાભ) વાલ, પ્રાપ્તિ
લાહન ન. (લાપન) વલુતા
લિગ. ન. (લિગ) ચિહ્ન, વેપ (૨) સાધન,
હેતુ (૩) આ, પુરુષ આદિ જનનિ (૪)
પુરુષ ચિહ્ન

લિગકસાયકુસીલ પુ. (લિગકસાયકુસીલ)
વ્યાયકુસીલ નિયમનો એક પ્રકાર,
વિગ-માલાચારમાં દ્વિપથ ચલાવનાર
-સાયકુસીલ

લિગકુસીલ ત્રિ. (લિગકુસીલ) વિગ-વે
પને દ્વિવિત કરનાર.

લિગધારિ ત્રિ. (લિગધારિ) વિગધારી, વે
ધરનાર

લિગપ્રતિસેવણકુસીલ પુ. (લિગપ્રતિસેવણ-
કુસીલ) વિગનો વિગધર, વિગ-વેપ
ધારણ કરી આટનિશ કરનાર સાધુ

લિગપુલાય. પુ. (લિગપુલાય) વિના કાગળે
સાધુનો વેપ અથવા સયમને મનીષ જ-
નારનાર સાધુ

લિગાગીર. પુ. (લિગાગીર) વેપારી સાધ

લિગિ પુ. (લિગિ) વિગ-હેતુથી સાધન,
જન (૨) હેતુથી સાધ્ય, અગ્નિ વગેરે
(૩) સાધુના વેપને ધારણ કરનાર

લિગિય ત્રિ. (લેગિય) હેતુ વ્યાપ્ત, સાધ્ય
લિગ. ન. () ચુદનાનો આશ્રય (૨)
અગ્નિ વિશેષ

લિંડ. ન. () લીંડુ હાથી આદિની
નિશા (૨) શેવાળનાળુ પાણી (૩) ધાણ
(૪) ત્રિ. તીક્ષ્ણ

લિપણ ન. (લેપ) લીંપતુ, લેપ કરવો

લિંબ પુ. (લિંબ) ઘેટાના બન્ધાની ઉન
સહિત આમડી

લિંચ્ચય ન. (લેચ્ચય) ધર સખધા
ગમગ પન લખના તે

લિંચ્ચા સ્ત્રી. (લિંચ્ચા) લીંખ, માથામાં
પડતુ એક જનુ (૨) આંક વાળામ
પ્રમાણુ સ્કંધ

લિંચ ત્રિ. () કામળ, સુવાગુ

લિંચ્ચ પુ. () અગ્નિ

લિંચ્ચ. સ્ત્રી. (લિંચ્ચા) લાલ મેળવવાની
ધન

લિંચ્ચ ત્રિ. (લિંચ્ચ) લાલ મેળવના
ધનનાર

લિંડુ પુ. (લેન્ડ) ઢેડ

લિંત ત્રિ. (લિંત) લીંધેલ, વીંટાળેલ.
(૨) ન. એપણના દશ દોષમાંનો નવમો
દોષ

લિંપ ત્રિ. (લંપ) લીંપના મોડ્ય મીકરો
પદ્ય

લિંપિ. સ્ત્રી. (લિંપિ) } વિધિ, અક્ષરોની
લિંપી. સ્ત્રી. (લિંપી) } નિયત આદર્શ

લિંપ ત્રિ. () નમ્ર સ્વભાવનાજો.

લિંપાસણ. પુ. (લિંપાસણ) ખડીયો

લિંહણ. ન. (લેહ) ચાટતુ તે.

લિંહિય ત્રિ. (લિંહિય) લંબેયુ

લીલા. વિં (લીન) લીન થએન, મગ્ન થએય

લીલા. સ્ત્રી (લીલા) રમણુ, ક્રીડા, આનન્દ

લીલા સ્ત્રી (રેલા) હાથ પગની રેખા

લુંચિમ્મ. વિં (લુચિત) લુચ્ચ કરેલ, લેાચ કરેલ

લુંપણ. નં (લુપ્ત) } લેાપ કરવે, વિ

લુંપણા સ્ત્રી (લોપના) } નાશ કરવે

લુંપિત્તાર વિં (લોપ્ત) લેાપ કરનાર

લુક્ક વિં (લોક્ક) પ્રગટ, ખુલ્લુ.

લુક્ક વિં (લુચિત) લેાચ કરેલ કેશરહિત

લુક્ક. વિં (લુક્ક) લુક્કુ, સુક, રસહીન,
(૨) પું. પુક્કો સ્પર્શ આપ સ્પર્શમાને એક

લુસ્લુફાસ પું (લુસ્લુફાસ) લુક્કો સ્પર્શ

લુસ્લા સ્ત્રી (લુક્કા) રાખ ભરમ

લુનિલ. વિં (લુનિલ) લુક્કા સ્પર્શનાડુ.
સ્નેહરહિત

લુગ વિં (લુગ) રોગી, દુખી

લુસ. વિં (લુસ) લેાપાયેન, નષ્ટ થયેલ
(૨) લેાચ કરેલ

લુલ. નં (લોલ) મુગધિ દ્રવ્ય નિશેષ

લુલ વિં (લુલ) લેાની (૨) લેાલુપ,
લમ્પટ. (૩) પું. લ્યાલ (૪) નં. લેાલ

લુલક. પું (લુલક) શિખરી

લુલિય. વિં (લુલિત) મદમા હક્ક થયેન
(૨) વ્યતીત થયેન

લુણ. પું (લુણ) લુણી નામની અનતકાય
વનરપતિ

લૂયા. સ્ત્રી (લૂયા) કરોગિણી (૨) એક
બતતો રોગ, કરોગિણી

લૂસ. વિં (લૂસ) } હિંસક હિંસા
લૂસ } કરનાર (૨)
લૂસ વિં (લૂપ) } નિનાશ.

(૩) કર, નિંદ્ય (૪) લક્ષક (૫) દોષિત
કરનાર (૬) નિરાધક, આરા નહીં

માનનાર (૭) પું. હેતુ નિગેષ, બીજાને
છેતરાવે હેતુ.

લૂસગાયા. સ્ત્રી (લૂપ) હુ શુ તે

લૂસિય. વિં (લૂપિત) નષ્ટ કરેન.

લૂહ વિં (લૂહ) લૂહુ, (૨) પું. સયમ.
(૩) વિં. દ્રવ્ય અને ભાન એકથી
વર્જિત

લૂહચરમ્મ વિં (લૂહચર) લૂહા આધારની
એપણા કરનાર (સાધુ)

લૂહજીવિ વિં (લૂહજીવિ) હુદુ ખાધ
છનાર

લૂહવિતિ વિં (લૂહવિતિ) અનાસક્ત ત્રિત
વાગા (૨) આં એક પ્રનારની સયમ
ત્રિત

લૂહિય વિં (લૂહિય) હુડુ, હુછી
નાખેલુ

લેલ. પું (લેલ) લેખ, લખવાની ક્રિયા

લેલ્લ. વિં (લેલ્લ) અનિ આશાનાગો,
વલિલ્. વાપારી

લેલ્લ વિં (લેલ્લ) લેલ્લ ૧૨મા
ઉત્પત્તિ થયેન ક્ષત્રિય નિગેષ (૨) એક
પ્રસિદ્ધ સમ્રાટ

લેલ્લારિય વિં () ખરકાયેન

લેલ્લ. વિં (લેલ) ચાટના ચોગન મન
વગેરે.

લેલ્લ. પું (લેલ્લ) લેલ્લ, ધંટ

લેલ્લ નં (લેલ) પરિનમા કાતરેલ ધર
(૨) રહેવાની જગ્યા-ધર્મશાળા (૩)
જનનુદ્ધ

લેલ્લજંગમ. પું (લેલ્લજંગમ) જંગમ દેવતા ત્રિ
એક જાત

લેલ્લપુલ નં (લેલ્લપુલ) મુસાફરને રહેવા
માટે મકાન આપનારી યતુ પુણ્ય,
પુણ્યના નવ પ્રકારમાનો એક.

લેલ્લવિદિ. પું સ્ત્રી (લેલ્લવિદિ) કળા વિગેરે.

લેલ્લ. નં (લેલ) લેખ ત્રિપુ તે.

લેખ. ત્રિ० (લેખ) લિપિયા યોગ્ય પદાર્થ,
છાણ વગેરે

લેખકાર. ત્રિ० } (લેખકાર) લેખન કરનાર
લેખાર પુ० } એક પ્રકારનો કારીગર

લેખ પુ० (લેખ) લેખ, ખરક (૨) નાલિ

સુધી ઉંડુ નદી વગેરેનું પાણી (૩) રાજ

ગૃહ નગરના નાવધ પાડાનો રહીશ એ

નામનો મહાવીર સ્વામીનો એક આવક

લેખકડ. ત્રિ० (લખકડ) જેથી પાત્ર લેખાપ-
ખરકાય તેવો પદાર્થ-દૂધ, દહીં, ઘી
વગેરે.

લેખન ત્વં (લેખ) લેખન કરતું ચોપડતું

લેખાલેખ પુ० (લેખાલેખ) ચોપડ કે મધારે

લેખનાળી વસ્તુનો લેખ લાગે તે

લેસ પુ० (લેસ) થોડું લનનેશ

લેસ પુ० (લેસ) સખન્ધ મળતું તે, મેળાપ

લેસણ ત્વં (લેસણ) આલિંગન દેવું (૨)

સખન્ધ, મેળાપ

લેસણયા સ્ત્રી० (લેસણ) આનિગન દેવું

બેટનું. (૨) કુખડાની માફક વાકા ચંપ

આનતું તે (૩) સધિના, લાથપગના

સાધા રહી જાય તેવો તાપુ

લેસણ સ્ત્રી० (લેસણ) સ્ત્રીકાશ કે જેથી

એ- પદાર્થ ખીમ સાથે ચોગી જાય

લેસણાવધ પુ० (લેસણાવધ) સ્ત્રીકાશથી બે

પદાર્થો પરસ્પર ચોગી જાય તે

લેસણી સ્ત્રી० (લેસણી) જેથી સામે મા-

નસ આસન સાથે ચોટી જાય તેની

નિધા

લેસા સ્ત્રી० (લેસા) કૃષ્ણાદિ દ્રવ્યને ચોગે

થના છૂંદના અધ્યત્સાય નિશ્લેષ કૃષ્ણ,

નીન, મખોત, તેણ, પદ્મ અને શુક્ર,

એ ૭ લેશમામાની ગમે તે એક (૨)

પ્રભા, મનિ, વેજ (૩) સુફરતા (૪)

પતરાણા મુનના ત્રીજા પત્રુ આશુ

દાર (૫) મનોવ્રત્તિ, મનના પરિણામ

(૬) પ્રતાપના સૂત્રના સત્તરમા પદનું નામ.

લેસિય ત્રિ० (લેસિય) મસજેલ

લેસા. સ્ત્રી० (લેસા) જુઓ. “ લેસા ”

શબ્દ

લેસાપય. ત્વં (લેસાપદ) પ્રતાપના સૂત્રના

૧૭ મા પદનું નામ

લેસુદેસા પુ० (લેસુદેશક) પ્રતાપના

સૂત્રના ૧૭ મા પદના ચોથા ઉદેશાનું

નામ

લેહ પુ० (લેહ) લેખન નિધા, લખનાની

કળા (૨) લેખ, નિમધ, જાગળ

લેહડ. ત્રિ० () પરિપૂર્ણ, સપૂર્ણ

લેહા. સ્ત્રી० (લેહા) રેખા, લીંટી

લેહાયરિય. પુ० (લેહાયરિય) લખતા શિખર-

નાર પ્રથમ શિક્ષક

લેહિની. સ્ત્રી० (લેહિની) લેખણ, કક્ષમ

લેહિયા સ્ત્રી० (લેહિયા) રજનાડાનો ઇતિ-

હાસ આવેખનારી દારી

લોહ્ય ત્રિ० (લૌકિક) લોક પ્રસિદ્ધ, લોક

સમધી, લૌકિક- સાવધારિ (૨) લોક

પ્રસિદ્ધ ભારત, રામાયણાદિ શાસ્ત્ર (૩)

લૌકિક ભાવાવસ્થક, સવારે ભારતનું વા-

ચન અને બપોર પછી રામાયણનું વાચન

તે આગમથી લૌકિક ભાવાવસ્થક

લોહ્યકરણી. સ્ત્રી० (લૌકિકકરણ) લૌકિક

ક્રિયા, સસારી કાર્ય

લોહ્યત્તર. ત્રિ० (લોહ્યત્તર) લોહની સામાન્ય

મર્યાદાથી બહારનું લોકશ્રેષ્ઠ, અસાધારણ

લોહ્યત્તરિય ત્વં (લોહ્યત્તરિક) જ્ઞેન શાસ્ત્રની

રીતિ પ્રમાણે કરવામા આવતું આવસ્થક

પ્રતિક્રમણ, નોઆગમથી લોકોત્તરિક

ભાવાવસ્થક (૭) ત્રિ० લોહ્યત્તર શાસ્ત્ર

પ્રસિદ્ધ, જ્ઞેન આગમ સમત.

લોક પુ० (લોક) ૭ દ્રવ્યના સમૂહરૂપ

સસાર, જગત્

લોકનાલિ સી૦ (લોકનાલિ) લોકનાળ, સ
પૂર્વ યૌદ રાજપરિમિત લોક, સમગ્ર લોક
લોકપદિપૂરણ. પુ૦ (લોકપદિપૂર્ણ) સિદ્ધ-
શિનાનુ નામ

લોકવિદુસાર. પુ૦ (લોકવિદુસાર) યૌદમા
પૂર્વ (શાસ્ત્ર) નુ નામ

લોકાયત પુ૦ (લોકાયત) ચાર્વાક, ના-
ત્તિક, (૨) ચાર્વાકનુ શાસ્ત્ર, નાત્તિક
દર્શન.

લોક. નિ૦ (લોચ) જોના યોગ્ય, દેખવા
જેડું.

લોગ પુ૦ (લોક) સસાર, જાત (૨)
છડા દેવલોકનુ એક વિભાગ (૩) પૃથ્વી-
કાન, અપ્માય, નગેરે છકાય. (૪) મનુ-
ષ્યલોક, જનસમાજ (૫) લોકશાસ્ત્ર,
અર્થશાસ્ત્રાદિ.

લોગતિય પુ૦ (લોકાન્તિક) લોકાન્તિક
જાનના દેવલોક કે જે તીર્થકરને દીક્ષા
લેવાની મૂચના કરના આવે છે

લોગધકાર } પુ૦ (લોકાન્ધકાર) લોકના
લોગધચાર } અન્ધકારરૂપ તમસ્કાય

લોગકૃત પુ૦ (લોકકાલ) ઝડા દેવલોકનુ
એક વિભાગ.

લોગકૂટ પુ૦ (લોકકૂટ) ઝડા દેવલોકનુ
એક વિભાગ.

લોગમ્મ. પુ૦ (લોકામ્ર) લોકનેા અગ્રભાગ

લોગમ્મચૂલિયા સી૦ (લોકામ્રચૂલિકા)
સિદ્ધશિનાનુ નામ, સુક્તિસ્થાન

લોગજ્ઞતા સી૦ (લોકજ્ઞતા) લોકમર્થાદા,
લોક રિવાજ, સિદ્ધિચાર

લોગદ્વિદ્. સી૦ (લોકસ્વિતિ) લોક વ્યવસ્થા

લોગતમિસ્ત્ર ન૦ (લોકતમિસ્ત્ર) લોકના
અન્ધમરૂપ-તમસ્કાય.

લોગદ્વ્ય. ન૦ (લોકદ્વ્ય) લોકના દ્રવ્ય-
ધર્માસ્તિશયાદિ છ દ્રવ્ય, છવ, અછવ
આનિ પાર્થનો સમૂહ

લોગનાલિ સી૦ (લોકનાલિ) કન્યાના વ્યુકતે
આધારે લોકનાળ

લોગપરિપૂરણ. સી૦ (લોકપરિપૂર્ણ) ધન-
પ્રાગ્જ્ઞાના પૃથ્વી, સુમિત્રસ્થાન

લોગપાલ. પુ૦ (લોકપાલ) ધન્વન્તા સામ્રા-
જ્યની ચાર દિશાના રક્ષક ચાર લોક-
પાળ, સોમ, યમ, નરક અને વૈશ્રવત્ય,
એ ચાર લોકપાળ

લોગપ્પમ. પુ૦ (લોકપ્રમ) છડા દેવલોકનુ
એક વિભાગ

લોગવિદુસાર પુ૦ (લોકવિદુસાર) લોકમા
સાર-વિદુરૂપ યૌદમેા પૂર્વ-શાસ્ત્ર, યૌદમા
પૂર્વનુ નામ

લોગમગ્માવસાણિય. વિ૦ (લોગમગ્માવસાણિક)
અભિનયના ચાર પ્રકારમાનો એક

લોગમત્થય. ન૦ (લોકમત્તક) લોકનુ મરતક-
અગ્રભાગ

લોગમુણિ પુ૦ (લોકમુનિ) લોકમા ગણતા
મુનિ, શુક પરિવાજક વગેરે.

લોગમુચ્ચ. પુ૦ (લોકમુચ્ચ) છડા દેવલોકનુ
એક વિભાગ

લોગલેસ્ત્ર પુ૦ (લોકલેચ્ય) છડા દેવલોકનુ
એક વિભાગ

લોગમયણ પુ૦ (લોકવર્ણ) છડા દેવલોકનુ
એક વિભાગ.

લોગમય પુ૦ (લોકવદ) પાખડી લોકાનેા
વાદ-માન્યના

લોગવિજ્ઞ. પુ૦ (લોકવિજ્ઞ) એ નામનુ
આચારાગ સતનુ ખીજુ અધ્યયન

લોગવિપરિસ્તિ. વિ૦ (લોકવિદર્શિત) લોકાના
સુખ દુ ખને જાણનાર

લોગસરણ } સી૦ (લોકસ્રા) મતિતા-
લોગસદ્ધા } નાનરૂપ કર્મેના ક્ષયોપશમથી

વિશેષાવબોધ રૂપ જ્ઞાન (૨) લોકની
સજ્ઞા, મમવાસના, લોકેષાગ્નિ

લોગસિંગ. પુ० (લોકચિત્ર) છટ્ટા દેવલોકનું
એક વિમાન.

લોગસિદ્ધ. નં (લોકચિત્ર) છટ્ટા દેવલોકનું
એક વિમાન.

લોગસિદ્ધ પુ० (લોકચિત્ર) છટ્ટા દેવલોકનું
એક વિમાન.

લોગહિય પુ० (લોકચિત્ર) છટ્ટા દેવલોકનું
એક વિમાન.

લોગાગાસ પુ० નં (લોકચિત્ર) લોક
સંબંધી આકાશ

લોગાયય પુ० (લોકચિત્ર) ચારાકનો એક
પ્રથ-પુત્રક, નાન્ટિક પ્રણીત ચાચ.

લોગલોગ. પુ० નં (લોકચિત્ર) લોક
અને અગ્રીક બને; પરિપૂર્ણ આકાશ
ક્ષેત્ર.

લોગાયત્ત. પુ० (લોકચિત્ર) એ નામનું છટ્ટા
દેવલોકનું એક વિમાન.

લોગિંગ ત્રિં (લોકચિત્ર) સામાન્ય લોક
સંબંધી.

લોગુત્તર. ત્રિં (લોકચિત્ર) લોકિક દેવની
બદારનું, શાસ્ત્રીય.

લોગુત્તરચંદ્રિસગ પુ० (લોકચિત્ર) છટ્ટા
દેવલોકનું એક વિમાન.

લોહ. } પુ० () નાનો દાથી.

લોહિય. } પુ० () નાનો દાથી.

લોહિયા. ત્રિં (લોહિય) નાની દાથી.

લોહિય. ત્રિં (લોહિય) ડોહી કરેલ.

લોહ. પુ० () કમળક. (૨) ઉપ
ચરણો.

લોહિય. નં () લોહિય, ચરખાખા
નાખુડુ તે.

લોહિય. ત્રિં () ચરખા.

લોહિય. નં (લવણ) મીઠું

લોહિય. ત્રિં (લવણ) લવણ નામનું
ગ્રાહ.

લોહ. પુ० (લોહ) લોહ વૃક્ષ.

લોમ. પુ० (લોમ) લોહ; તૃણ; ધનપિ-
પાસા. (૨) લોહથી આધાર લેવા તે;

લોમચિત્ર ત્રિં (લોમચિત્ર) લવણનાર;
મોહક

લોમચિત્ર પુ० (લોમચિત્ર) લોહ નિમિત્તે
લાગતી ક્રિયા-કર્મબંધ; ખારમુ ક્રિયા-
સ્થાનક

લોમચિત્ર ત્રિં (લોમચિત્ર) લોહની વા-
સના. (૨) લોહવેદનીયના ઉદયથી અ-
પ્રાપ્ત સચિતાદિ દ્રવ્યની યાચના.

લોમિ ત્રિં (લોમિ) લોહયુક્ત.

લોમ. નં (લોમ) રૂપાંશ; રામરાજ.

લોમચિત્ર. પુ० (લોમચિત્ર) લોહ રૂપાંશની
પાંખો હોય તે પક્ષી; ચક્રા, પારેવા વગેરે.

લોમચિત્ર. પુ० (લોમચિત્ર) પીંછાની પૂંજી.

લોમચિત્ર. પુ० (લોમચિત્ર) લોહથી રા-
માય ઉભા થાય છે તે.

લોમચિત્ર. પુ० (લોમચિત્ર) માણસને મારી.
પ્રાણ લઈ લુટનાર-ચોર વિગેરે.

લોમચિત્ર. પુ० (લોમચિત્ર) ખીનના પ્રાણ
લઈ લુટનાર

લોમચિત્ર. પુ० (લોમચિત્ર) રામરાજથી
આધાર લેવા તે.

લોચ. પુ० (લોચ) કેશ ઉમેડવા તે, લોચ
કરવા તે.

લોચ. પુ० (લોક) ધર્માસ્તિકાય આદિ
દ્રવ્યોના આધારભૂત આકાશક્ષેત્ર; સંસાર;

જગત્, ૧૪રાત્રિમાણ લોક. (૨)
જનસમૂહ. (૩) જીવ અજીવ આદિ દ્રવ્ય.

(૪) સમય, આવૃત્તિ આદિ કાળ. (૫)
ગુણ, પદાર્થ અને ધર્મે.

લોચ. પુ० (લોક) સ્વયંક્રી, ખારાકનો
ગુણ, ચુરમુ.

લોચ. પુ० (લોક) લોક (લોક) લોકાનિક
દેવતા.

लोयग. पु० (लोकाग्र) लोकना अग्रभाग
३५ सिद्धशिना, भुक्तिस्थान

लोयगायमिया स्त्री० (लोकाग्रमृत्तिका) सिद्ध
शिना नु अेक नाम

लोयगपद्मि पु० (लोकाग्रप्रतिष्ठित) लोक-
ना अग्रभागमा-सिद्धशिनामा प्रतिष्ठा
पामेय सिद्ध लभनान्

लोयगपडिबुज्झणा स्त्री० (लोकाग्रप्रतिरोधना)
सिद्धशिना नु नाम

लोयट्टि स्त्री० (लोकस्थिति) लोकभर्यादा

लोयण न० (लोचन) नेत्र, आभ

लोयण न० (लुखन) लोच्य करवे ते

लोयण न० (लोकन) देभनु, अवलोकन
करनु

लोयनामि पु० (लोकाग्रमि) लोकनी नालि-
उप भेद परित

लोयागास पु० (लोककान) लोकनु आकाश

लोयाणी. स्त्री० (लोयाणी) अेक प्रकारनी
साधारण्य वनस्पति

लोयालोय पु० (लोकालोक) लोक अने
अयो

लोयावादि. नि० (लोकवादिन्) लोकनु अ
न्तित्व स्थापनार.

लोल नि० (लोल) मयग, मयग (२)
लुब्ध, आसक्त (३) पहेली नरकनो अेक
नरकावामो (४) लोभन उपर अथवा
हाथमा पडिलेहवाना वस्त्रने हवाववाथी
वागतेो होप, पडिलेहलुना होपनो अेक
प्रकार

लोलण. न० (लोत्र) हवानु, धडेलु.

लोलमज्ज पु० (लोलमज्ज) नरकावास
विशेष

लोलया. स्त्री० (लोलया) लपटता

लोलसिद्ध. पु० (लोलसिद्ध) नरकावास
विशेष.

लोलावत्त पु० (लोलावत्त) नरकावास विशेष

लोलिक. न० (लोच्य) लावय. (२) यप
लता (३) लम्पटता

लोलिय वि० (लुलित) पलोवेय, डोहगु
करेय.

लोलुय वि० (लोलुय) लुब्ध, गृह (२) पु०
पहेली नरकनो भेदथी नक्षिण तरकनो
अेक नरकावासो.

लोलुयञ्जुय पु० (लोलुयञ्जुय) रत्नप्रभा
नरकनु अेक नरक स्थान.

लोलुव. वि० (लोलुव) रत्नाह लपट

लोव. पु० (लोप) निनाश, नाश

लोह. पु० (लोम) लोभ, सवयवृत्ति

लोह. पु० न० (लोह) लोह

लोहजंघ. पु० (लोहजंघ) आनती ओपी-
सीना भीम प्रतिनामुदेव

लोहणंद् पु० (लोभनन्द) अे नामनो अेक
मायूस.

लोहगार पु० (लोहगार) लोकनी शाणा,
लुहारेनी डोह

लोहार. पु० (लोहगर) लुहार.

लोहि. नि० (लोभिन्) लोभी, लावय

लोहिष नि० (लौहित्य) कौशिक गोत्रमा
लभेन (२) स्त्री० कौशिक गोत्रनी अेक
शाभा. (३) पु० लुतहिनाचार्यना अेक
शिष्य

लोहिषायण पु० (लौहित्यायन) आर्ष न-
क्षत्रनु गोत्र.

लोहिणी स्त्री० () अेक नतनो कंद,
साधारण्य वनस्पतिनी अेक नत

लोहित नि० (लोहित) लाल रंगवागु

लोहितंरु पु० (लोहिताष्ट) ८८ अहमानो
अेक अह.

लोहितम्ब पु० (लोहिताम्ब) भयिनी अेक
नत (२) रत्नप्रभा पृथ्वीना अग्रकाडनो
योथो लाय के ले लोदिनाक्ष भयिनी
यनेनो

લોહિય. ત્રિં (લોહિત) રંગ, લાલ રંગનું
(૨) પુ. લાલ રંગ, રક્તવર્ણ (૩) નં
શિવર, લોટી (૪) ગોત્ર મિશેન, જે કો-
શિક ગોત્રની એક શાખા છે
લોહિયમ્સ. પુ. (લોહિતાક્ષ) રત્ન મિશેષ.
(૨) એ નામનો ૮૮ મહાનાનો એક
મદ (૩) અમરેન્દ્રના પાડાના સૈન્યનો
આધિપતિ
લોહિયમ્સલક્ષ્મ. પુ. (લોહિતાક્ષકાષ્ઠ) લો-
હિતાક્ષ રત્નમય કાષ્ઠ-રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો
એક ભાગ
લોહિયમ્સલક્ષ્મ. પુ. (લોહિતાક્ષકૃત) ગદ્ય
માદન પરંતુ સાત શિખરમાનુ ઠંડું
શિખર

લોહિયમ્સા. સી. (લોહિતગ્રા) સાત ચંદ્ર
ગણપરિમિત કાગરિજાગ
લોહિત ત્રિં (લોહિત) લોહિયો
લોહી સી. (લોહી) લોહી, તલો, પદ્મવાનુ
એક સાધન
લોહી. સી. (લોહી) કંઠની એક જાત
લ્હસણ. } પુ. (લલુન) લસણ
લ્હસણ }
લ્હસિય પુ. (લ્હસિક) એક અનાઈ
મનુષ્ય અતિ
લ્હસિયા સી. (લ્હસિકા) લ્હસિકા દેશની
હાસી

વ.

વ ઇ. (વ) નિકટ, સમુચ્ચ
વ ઇ. (વ) ઉપમાવાચક અન્ય
વમ્. પુ. (વ્યય) વિનાશ (૨) અપી જનુ,
અસ્થાપ જનુ
વમ્. નં. (વમ્) રચન
વમ્ સી. (વતિ) વાડ, વંડી (૨) વિસ્તાર
વમ્ ત્રિં (વતિ) મતધારી
વમ્. સી. (વાવ) વાણી, વચનવ્યાપાર
વમ્ડલ પુ. (વ્યાલ) એક જ્વાલનો સર્પ
વમ્ડલ ત્રિં (વ્યતિષ્ઠ) વીલી ગયેન,
પસાર થયેન
વમ્ડલ પુ. (વ્યતિક્રમ) નતની મર્યાદા
નોડાની સામગ્રી મેળવતી કે કાર્યાય
કરતી તે (૨) કમનુ ઉલ્લખન, વ્યવસ્થા
વમ્ડલ નં. (વેચિત્ર) નિશિતપણું
વમ્ડલ પુ. (વાગ્યોગ) વચનગોષ, વાણી
વાપા
વમ્ડલ ત્રિં (વદિત) કહેના

વમ્ડલપરિહાસ. નં. (વાગ્યુપરિહાસ) વચ્ચ
નતી કુષ્ટ પ્રવૃત્તિ.
વમ્ડલ પુ. (વેવેદિત) વિદેહ દેશનો રાજા.
વમ્ડલમ્. નં. (વેચ્ય) વિપમતા, વિમતી-
યતા, વિરક્તા
વમ્ડલમ્ડામ પુ. (વાચ્યયોગ) વાણીનો પ્રયોગ-
વ્યાપાર, વચનપ્રવૃત્તિ.
વમ્ડલડિસંલીલયા. સી. (વાચ્યનિમલીલતા)
વચનપ્રવૃત્તિ અટકાવથી તે
વમ્ડલપરિહાસ નં. (વાચ્યપરિહાસ) વચનનું
પ્રતિષ્ઠાન-પ્રવૃત્તિ.
વમ્ડલપુમ્ડલપરિવટ. પુ. (વાવપુમ્ડલપરિવટ)
એક જન લોકના તમામ પુરુષના વચન
રૂપે જેના રચનમાં પરિણમીને દો
લેટનો વચન, કથનો એક પ્રકાર
વમ્ડલમ્ડલ ત્રિં (વ્યતિષિ) એકદુ, એકન
થયેન
વમ્ડલ. પુ. (વમ્) મોકુળ

વહયર. પુ० (વ્યતિકર) સમાચાર; ગૂઢ
રહસ્ય. (૨) આનન્દદાયક શબ્દ.

વહયા. સ્ત્રી० (વજિકા) નેસ; રખારીને રહે-
વાનું સ્થાન; લઘુ ઓકુળ.

વહયા સ્ત્રી० (પતિકા) પતિવાળી; સધવા સ્ત્રી

વહર. પુ० (વૈર) વેર; દુશ્મનાઈ

વહર. ન० (વજ્ર) વજ્ર નામનું ઇન્દ્રનું આયુધ.
(૨) હીરો, સચિત ખરપૃથ્વીનો એક
પ્રકાર. (૩) કીમિકા; ખીલી. (૪) રત્ન-
પ્રભા પૃથ્વીનો ખીજો કાંડ કે જે હીરામય
છે. (૫) આર્યવંશનામી નામના આ-
ચાર્ય (૬) વજ્રનામે પાંચમા દેવલોકનું
એક વિમાન કે જ્યાં દેવોનું ૧૩ સાગરનું
આયુષ્ય છે.

વહરફંત. પુ० (વજ્રફાન્ત) એ નામે પાંચમા
દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરકૂડ. પુ० (વજ્રકૂટ) નન્દન વનના નવ
કૂટમાંનું આકંડુ કૂટ-શિખર (૨) એ નામે
૭૪૧ દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરજંઘ. પુ० (વજ્રજંઘ) એ નામના આ-
વતી ચોવીસીના ત્રીજા પ્રતિવાસુદેવ

વહરજામ. પુ० (વજ્રજામ) પહેલા તીર્થંકરના
ત્રીજા પૂર્વજવનું નામ.

વહરખમ. પુ० (વજ્રખમ) એ નામે પાંચમા
દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરમગ્ગા સ્ત્રી० (વજ્રમગ્ગા) શુકલપક્ષ અને
કૃષ્ણપક્ષના ચંદ્રની હાનિ વૃદ્ધિ પ્રમાણે
આધારના કેમિયાની વધવટ કરવાનો
અભિગ્રહ લેવો તે, વજ્રના મધ્યભાગ
જેવી આકૃતિવાળા તથા વિશેષનું નામ

વહરરયણ ન० (વજ્રરત્ન) વજ્રરૂપી રત્ન,
હીરો.

વહરરિસિ પુ० (વજ્રરિપિ) વજ્ર નામના
મુનિ.

વહરરુપ. પુ० (વજ્રરૂપ) એ નામનું પાંચમા
દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરલેસ્સ. પુ० (વજ્રલેસ્ય) એ નામનું પાં-
ચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરવણ. પુ० (વજ્રવર્ણ) પાંચમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

વહરસિંગ. પુ० (વજ્રસિંગ) પાંચમા દેવલોકનું
એક વિમાન.

વહરસેણ. પું० (વજ્રસેન) વજ્રસેન નામના
મુનિ.

વહરાડ. પુ० (વૈરાટ) વત્સ દેશમાં એ નામનું
પ્રસિદ્ધ નગર.

વહરાવત્ત. પુ० (વજ્રાવર્ત) એ નામનું પાંચમા
દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરિત્ત. ત્રિ० (વ્યતિરિક) જૂદું; ભિન્ન.

વહરુત્તરવર્હિસિંગ. પુ० (વજ્રોત્તરાવત્તમક) એ
નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વહરેણ પુ० (વ્યતિરિક) હેતુને અભાવે સાધ્યના
અભાવનો નિશ્ચય.

વહરોદ્ધા સ્ત્રી० (વૈરોદ્યા) મક્ષિનાયછની
દેવીનું નામ.

વહરોચણ. પુ० (વૈરોચન) એ નામનું પાંચમા
દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) અગ્નિ. (૩)
ઉત્તરદિશાના અસુરકુમારનો ઇન્દ્ર.

વહરોચણાચ. પુ० (વૈરોચનાચ) વૈરોચન
નામે અસુરકુમારનો ઇન્દ્ર.

વહરોચર્ણિન્દ્ર પુ० (વૈરોચનેન્દ્ર) વૈરોચન નામે
ઉત્તર દિશાના અસુરકુમારનો ઇન્દ્ર

વહરોસમણાચ. પુ० (વજ્રર્પમણાચ) જે
સરીના બધારણમાં હાડકાના સાધા
મર્કટબમથી બધાએવ હોય, તેના ઉપર
નારાચ એટલે પાટો અને વચ્ચે વજ્ર-
ખીલી મારેલી હોય તે સધયજી; ૭ સધ-
યજીમાંનું પ્રથમ સધયજી

વહરોસમણાચસંઘયણ ન० (વજ્રર્પમણાચ-
મહત્ત) જુઓ “ ઉપલે ” શબ્દ.

વહિવિણય. પુ० (વાગવિનય) વચનનો વિનય-
સારા વચનો બોલવાં તે.

વહસત્તેવ. પુ० (વૈષ્ણવ) અગ્નિદેવ
 વહસમાહરણયા સ્ત્રી० (વાહમાહરણ) વાણીને
 વસ કરી તે, વચનના. અશુભ વાણી
 રતો નિરોધ કરે તે
 વહસાહ પુ० (વૈશાલ) વૈશાખ મહિનો.
 વહસાહી સ્ત્રી० (વૈશાલી) વૈશાખ મહિ-
 નાની પુત્રેમ
 વહસેસિય નં (વૈશેષિક) કણાદનુ વૈશેષિક
 દર્શન (૨) વૈશેષિક દર્શનનુ મુખ્ય શાસ્ત્ર
 (૩) વિશેષરૂપ લક્ષણ
 વહસ્ત નિ० (દ્રેષ્ય) દ્રેષ્ય કરવા યોગ્ય
 વહસ્ત. પુ० (વૈશ્ય) વૈશ્ય, વણિદ
 વર્હમય નં (વાહમય) નચનમય, શાસ્ત્ર.
 વઙ્ગ. પુ० નં (વાચ) } વાણી, વચન
 વઘ્નો. પુ० નં (વક્ત્ર) }
 વઘ્નોમય નં (વઘ્નોમય) શાસ્ત્ર
 વઙ્ગ ત્રિ० (વઙ્ગ) વાક્ય કુટિબ (૨) પુ०
 અસપ્તમ
 વળ. પુ० (વળ) બગાળા દેશ
 વળચૂલિયા સ્ત્રી० (વર્ણલિકા) ૭૨ મન
 માનુ એક
 વંચણ નં } (વચ્ચ) ઠગાર્ધ, છેતરનુ
 વંચણયા. સ્ત્રી० } તે
 વંચિષ્ઠ ત્રિ० (વચિત) છેતરાએલું, ઠ
 ગાએલું
 વઙ્ગ સ્ત્રી० (વાન્ગ) હન્ગ, અભિવાધા
 વંચણ નં (વ્યજ્ઞ) શુભાશુભસૂચક સ
 રીંગનુ ચિહ્ન મસા, તિલ વગેરે. (૨)
 શાક, રાઈનુ, ચટણી, અચાણ નિગેરે
 (૩) કથીલ મુધીના અક્ષર. (૪) ઘી,
 તેલ (૫) વીર્યરૂપ પુદ્ગળનો સમલ (૬)
 રાત્રિ વિષયરૂપે પરિણત પુદ્ગલ સ-
 મલ (૭) છિદ્રો અને શબ્દાં પુદ્ગ
 લનો પચ્છર સમલ (૮) મસા, નિન
 ગેરેના શુભાશુભ કૃતિ દર્શવનાર શાસ્ત્ર,
 અપામ નિમિત્તાનુ એ

વંજણસ્થર નં (વ્યજ્ઞાસ્થર) બેનાથી અર્ધ
 બાણાય છે-પ્રકટ થાય છે તે, દ્રવ્યાક્ષર
 નાણમાળા
 વંજણસુદિ પુ० (વ્યજ્ઞસુદિ) સાત નવપૈખ
 બે સમભિરૂ નામનો શુદ્ધ નવ
 વંજણપગાહ પુ० (વ્યજ્ઞાવગાહ) વિષય અને
 ધર્મનો પ્રાથમિક સમન્વય અને તે સ
 મન્વયથી થતો અવ્યક્ત બોધ મતિમાનનો
 એક પ્રકાર
 વંજિય ત્રિ० (વ્યજિત) રપૃષ્ટ કરેલ, વ્યક્ત
 કરેલ
 વંજુલ. પુ० (વન્જુલ) વણુલ નામનુ એક
 વૃક્ષ. (૨) ઉદધિદુમાર દેવતાનુ ચૈત્યવૃક્ષ
 (૩) પક્ષી વિશેષ
 વંચ્ચ ત્રિ० (વન્ચ્ચ) નિષ્કળ વાગ્વિયુ
 વંચ્ચા. સ્ત્રી० (વન્ચ્ચા) વાગ્વણી સ્ત્રી
 વંટ નં (વન્ટ) ડીંટ, બિટકુ
 વંઠ ત્રિ० (વઠ) વડી મથેલ, શીડી મથેલ
 વંત. ત્રિ० (વાન્ત) રમન કરેલું એકેલ.
 (૨) તથા દીધેલ
 વત્તર પુ० (વત્તર) વતાર દેવતા, દેવતાની
 ચાર જાતમાની એક જાત
 વતાર. ત્રિ० (વતિત) વમન કરનાર
 વંતાસય નં (વાન્તાશ્રવ) વમનનુ હાર,
 ઉત્તી થરી તે
 વંદ. નં (વન્દ) સમૃદ્ધ, ટોળું
 વંદણ નં (વન્દ) વન્દના, સ્તુતિ (૨)
 નીચનુ આપસપક, ૭ આપસપદમાનુ નીચનું.
 વંદણયા. સ્ત્રી० } (વન્દના) સ્તુતિ કરતી;
 વંદણ } નમનુ
 વંદણિજ્ઞ ત્રિ० (વન્દત્રીય) વન્દન કરવા
 યોગ્ય
 વંદિય ત્રિ० (વન્દિત) વન્દન કરલું
 વઘ. પુ० (વન્ચ) વનીશમા ગ્રહનું નામ
 વંમ પુ० (વા) વસ-કુળ, એક ચૂળ
 પુરતી ઉત્તરેતર આલેસો પુત્ર, પાત્ર,

શિખાદિનો ક્રમ (૨) વાસનુ ઝાડ, વાસડો,
 ૧૫૫ (૩) વગાડનાની વાસળી
 વંસઘ્ર પુ. (વ્યઘ્ર) વ્યામોહક હેપુ
 વંસઘ્રિહ પુ. (વઘ્રલુક) વાસકારેવડા,
 વનસ્પતિ વિશેષ
 વંસકવેલુયા સ્ત્રી. (વઘ્રકવેલુયા) વળાને
 એ પડખે તિરંગા સ્થાપેલ વાસ
 વંસંગ. પુ. (વઘ્રક) વાસની સળી (૨)
 માલવરા ઉપરની આડી
 વંસઘગ પુ. (વઘ્રક) જેમા વશ-વાસડાનો
 અધિકાર છે એના લગ્નપત્ની સૂત્રના ૨૧,
 ૨૨, ૨૩ મા શતબ્દની અદર આવેલ વર્ગ
 વસવેણ. ન. (વઘ્રવેણ) વાસળી
 વંસા સ્ત્રી. (વઘ્રા) ખીશ નરકનુ નામ
 વંસાણિય પુ. () સાધારણ વન-
 સ્પતિની એક જાત
 વંસીફળકા સ્ત્રી. ન. (વઘ્રીફળકા) વાસ
 ડાના સમૂહની વાડ, વશજળમય વાડ
 વંસીણહિયા. સ્ત્રી. (વઘ્રીનમિત્તા) કુણી
 વનસ્પતિની એક જાત
 વંસીપત્તા. સ્ત્રી. (વઘ્રીપત્તા) વાસના એ પા
 દડા ભેગા કરવાથી થતા આકારનાળી
 યોનિ, સ્ત્રીની યોનિનો એક પ્રકાર
 વંસીમુદ પુ. (વઘ્રીમુદ) એ ઇન્દ્રિયનાગા
 છાની એક જાત
 વંસીમૂલ ન. (વઘ્રીમૂલ) ૧૨ના મારણાની
 બહારનો એન્ડો-એપીકો (૨) નેતર,
 વળુ વિશેષ
 વંસીવત્તિયા સ્ત્રી. (વઘ્રીવત્તિયા) વાસની
 પાતરા જેવી યોનિ કે જેમા સામાન્ય
 નિર્વચનપ્રાપ્તિ ઉત્પત્તિ થાય છે
 વઘ્ર વિ. (વઘ્ર) શકુ
 વઘ્ર. ન. (વઘ્ર) શબ્દ સમૂહ, તામ્ર
 વઘ્રંત. વિ. (વઘ્રંત) ઉત્પન્ન થેન
 વઘ્રંતિ સ્ત્રી. (વઘ્રંતિ) પ્રતાપના સૂત્રના
 પાત્રમા પદનુ નામ (૨) ઉત્પત્તિ.

વઘ્રંતિપય. પુ. (વઘ્રંતિપય) શ્રી પ્રતાપના
 સૂત્રના એક પદનુ નામ
 વઘ્રંતિય. વિ. (વઘ્રંતિય) ઉત્પન્ન થનાર
 (૨) નં પ્રતાપના સૂત્રના ૮૬૫ પદનુ
 નામ
 વઘ્રકર વિ. (વઘ્રકર) આચાર્યોની આગા
 પાળનાર
 વઘ્રકાય. વિ. (વઘ્રકાય) વાકરગત, વાકયનો
 મતલબ
 વઘ્રલ ન. (વઘ્રલ) રક્ષીની જાતનુ વસ્ત્ર
 વઘ્રલવંધ પુ. (વઘ્રલવંધ) વઘ્રલ-ઝાડની
 જાતનો બધ
 વઘ્રલગાસિ વિ. (વઘ્રલગાસિ) વઘ્રલ
 પહેરનાર, ઝાડની છાલના વસ્ત્ર પહેરનાર
 વઘ્રલિ. વિ. (વઘ્રલિ) ઝાડની ગલ
 પહેરનાર
 વઘ્રલ. ન. (વઘ્રલ) હાથ, છાતી
 વઘ્રલમાળ વિ. (વઘ્રલમાળ) આગળ કહે-
 વામા આનનાર
 વઘ્રલા સ્ત્રી. (વઘ્રલા) અર્થની ચના, અર્થ
 કરનાની રીતિ
 વઘ્રલાણ. ન. (વઘ્રલાણ) ઉપદેશ
 વઘ્રલાર પુ. (વઘ્રલાર) દેવકુડ, ઉત્તરક
 રક્ષેત્રને ઘેરનાર વખારા પર્વત (૨)
 ૧ખારા પર્વતના નામસળી દીપ અને
 સમુદ્ર
 વઘ્રલારક પુ. (વઘ્રલારક) વઘ્રલારક નામનો
 દીપ અને સમુદ્ર
 વઘ્રલારવ્યય પુ. (વઘ્રલારવ્યય) ગોડાના
 બધને આગરે ગહેવ ૧ખારા પર્વત
 ગમિલ્લ વિ. (વઘ્રલિલ્લ) વ્યય, નાકુળ
 વઘ્રલેય વિ. (વઘ્રલેય) વ્યાખ્યાન કરના
 યોગ
 વઘ્ર પુ. (વઘ્ર) નાદર, ૪૩
 વઘ્રડા. સ્ત્રી. () પર્વત ઉપરનો ગદ
 (૨) ઝાડ (૩) ચોક, આગણ

વગા પુ. (વગ) શાસ્ત્રનો એક વિભાગ,
પ્રકરણ અધ્યાય (૨) પશુ વિશેષ (૩)
સમૂહ, સમ્પત્તિ સમુદાય (૪) અમુક
ગણિને તેજા ગુણો કરવા, જેમ ૨ નો
વર્ગ ૪, ત્રણનો વર્ગ ૧૧ (૫) ૧૦,
પ્રમર

વગા ત્રિ. (વ્યગ્ર) વ્યાકુળ

વગા ન. (વલ્ક) વલ્ક ન વલ્ક, ઝાંઝી
ગણના રસ

વગાવલિયા સ્ત્રી. (વર્ગલિકા) એ નામનું
એક કૃતિક સં

વગાણ ન. (વલ્ગ) ઉછાડવું, કુદવું.

વગાણ સ્ત્રી. (વર્ગણ) સમ્પત્તિ વસ્તુનો
સમુદાય

વગાતવ પુ. (વર્ગતવ) શ્રેણીના ધનને
ધનગુણો કરતા વર્ગ થાય તેટલા કોષ્ટક-
પરિમિત તપ કરવું તે

વગામૂલ ન. (વર્ગમૂલ) વર્ગનો મૂળ, જેનો
૧૦ કરનામા આવ્યો હોય તે, જેમ ૨૫૬
નું વર્ગમૂળ ૧૬

વગાવગાતવ. પુ. (વર્ગવગાતવ) વર્ગને વર્ગગુણો
કરતા વર્ગવર્ગ થાય તેટલા કોષ્ટક પ્રમા
ણનું તપ તે ૧૦૧૦ તપ

વગાસીદ પુ. (વર્ગસીદ) ૧૭ માં તીર્થકરને
પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ગૃહસ્થ

વગાત્ર ત્રિ. (વર્ગત્ર) ૧૦ કરેલ તેને તે
ટલાએ ગુણેન

વગા પુ. (વગ) પશ્ચિમ મહાવિદેહના ઉત્તર
ખાણનાની સીતોદા મુખના તરફથી પા
ચમી વિજય (૨) પુ. એ વિજયનો
રાગ (૩) ઉત્તર દિશામાં વેશ્રવણ લોક
પાળના વિમાનનું નામ

વગા સ્ત્રી. (વગા) મૃગમધન, પા-
શનો (૨) સમુદાય

વગારિય પુ. (વગારિક) ખાસ આધનાર
શિખરી.

વગા સ્ત્રી. (વગા) ખેરાકમા માખી
જવાથી થતો રોગ (૨) વગાગોળ નામનું
પક્ષી કે જે ઝાડ ઉપર ઉઘે માથે
લટકે છે

વગા સ્ત્રી. (વગા) નાણી, વચન

વગા પુ. (વગા) વાધ

વગામુહ પુ. (વગામુહ) લવણ સમુદ્રમાં
છસો જોળન ઉપર આવેલ વાદ્યમુખ
નામનો એક અતરદીપ (૨) ત્રિ. તે
અતરદીપમાં રહેનાર

વગાહિયા સ્ત્રી. (વગાહિયા) અત્યંત
ઉપદાસ, મસ્કરી

વગારિય ત્રિ. () વિસ્તારેલુ લાખુ
કરેલુ

વગાવગા પુ. (વગાવગા) વશિષ્ઠગોત્રની
શાખા (૨) તે શાખાનો પુરુષ (૩)
ઉત્તરાપાદ નક્ષત્રનું ગોત્ર

વગા સ્ત્રી. (વગા) રાવણ (૨) વાધ
સમધી વિદ્યા

વગ. ન. (વગ) વચન

વગ ત્રિ. (વગ) વહેવા ધોગ્ય

વગ ન. (વર્ગ) ઢાલીયાની પાટી ખાટ-
લાનું વાણું

વગ ન. (વર્ગ) જગલ જવાની ક્રિયા (૨)
નિદ્રા, મળ (૩) સક્રિય, તેજ

વગાસિ ત્રિ. (વગાસિ) પ્રભાવશાળી,
વચનના સોભાગવવાળો

વગાકુપ પુ. (વગાકુપ) ખાળ ગદર.

વગા પુ. (વગ) એક ગતનું વાણ

વગાવર ન. (વગાવર) પાપખાનું ગાગર

વગા પુ. (વગા) ફેરફાર, અદલપાદલ.

વગામેલિય પુ. (વગામેલિય) એક અર્થવાળા
ગૂલગૂલ સ્વરપાત્રને એક દેકાણે બેગ
વીને ઉચ્ચારના તે

વગાવિષયક ન. (વગાવિષયક) વલ્કન-વૃણ
વિશેષને કુદીને જનાવેન (રજોદરમાં)

વચાસ પુ० (વ્યત્યાસ) શ્રાતિ, એક વસ્તુને
અન્ય રૂપે પ્રદક્ષ કરી તે
વર્ધાસંગ. પુ० (વર્ધાસક) વાઘ વિશેષ
વચ્ચ નં (વચ્ચ) વક્ષ સ્થળ, ઝાતી
વચ્ચ પુ० (વચ્ચ) વત્સ નામનો એક આ
ર્યદેશ (૨) દિકરો (૩) પૂર્વ મહાનિદેહની
દક્ષિણ ખાડાની સીતામુખ વન પાસેની
પહેલી નિગમ (૪) વનઝરિગમનો રાજા
(૫) ગાયનો વાગડો (૬) ત્રિં વહાણ,
પ્રેમાસ્પદ

વચ્ચ પુ० (વચ્ચ) વક્ષ, ઝાડ
વચ્ચ. પુ० (વાત્સ્ય) વત્સનો પુત્ર
વચ્ચગ પુ० (વચ્ચ) નાનો નાછરડો
વચ્ચગાર્ધ સ્ત્રીં (વચ્ચગતી) વચ્ચગાવતી
નામની મહાનિદેહની એક વિગમ.
વચ્ચમિત્તા સ્ત્રીં (વચ્ચમિત્તા) ઉર્ધ્વલોકવાસી
આઠ દિશાકુમારીમાની છ. (૨) ન
નનવનના ડચ્ચ કૂટમા વસનારી દેવી.
(૩) વત્સમિત્તા દેવીની રાજધાની
વચ્ચર. પુ० (વચ્ચર) વરસ સાલ
વચ્ચર ત્રિં (વચ્ચર) વહાણ, પ્રિય, ઉપ
કાર કરનાર.
વચ્ચર નં (વાત્સલ્ય) સેવા ભક્તિ, સત્કાર
કરવો

વચ્ચરતા સ્ત્રીં (વચ્ચરતા) સેવા, ભક્તિ
વચ્ચર નં (વાત્સ્ય) સાધર્મીઓની સેવા
ભક્તિ કરવી, સાધર્મી પ્રત્યે વત્સ-પુત્રના
જેવો ભાવ રાખવો તે, સમકિતના આઠ
આચારમાનો સાતમો આચાર
વચ્ચ સ્ત્રીં (વચ્ચ) નચ્ચ નામની મહા
નિદેહની એક વિગમ
વચ્ચવર્ધ. સ્ત્રીં (વચ્ચવર્ધ) પૂર્વ મહાનિ
દેહના દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી
ચોથી નિગમ
વચ્ચ. નં (વચ્ચ) નાછત્ર, નાછ
વચ્ચ નં (વચ્ચ) વચ્ચ નામનું ઇન્દ્રનું આયુધ
(૨) વચ્ચ જેની કદણુ ખીલી (૩) વચ્ચ

નામનું પાયમા દેવલોકનું એક વિમાન
(૪) એ નામનો ડહ. (૫) પદરમા તી
ર્યકરનું લાઝન (૬) ત્રિં નકર,
કકણ

વચ્ચ. ત્રિં (વચ્ચ) નચ્ચનાયક વર્જિત,
નિનાનું રહિત
વચ્ચ નં (વચ્ચ) પાપ
વચ્ચ ત્રિં (વચ્ચ) શ્રેષ્ઠ, પ્રધાન
વચ્ચત્ર ત્રિં (વચ્ચ) તજનાર વર્જનાર
વચ્ચરંત પુ० (વચ્ચરંત) એ નામે પાયમા
દેવલોકનું એક વિમાન
વચ્ચરંદ પુ० (વચ્ચરંદ) દેશ વિશેષ પ્રસિદ્ધ
કદ
વચ્ચરંત નં (વચ્ચરંત) શરીરની આમડી
ઉતારી તે
વચ્ચકૂડ. પુ० (વચ્ચકૂડ) એ નામનું પામા
દેવલોકનું એક વિમાન
વચ્ચ નં } (વચ્ચ) તજહેડુ, છાડી
વચ્ચ સ્ત્રીં } દેવ
વચ્ચાભ } પુ० (વચ્ચાભ) અભિનન્દન
વચ્ચાહ. } તીર્થસ્ના પ્રથમ ગણધરનું
નામ

વચ્ચણિજ ત્રિં (વચ્ચણિજ) તજવા ચોખ
વચ્ચપાણિ પુ० (વચ્ચપાણિ) જેના હાથમા
વચ્ચ નામનું આયુધ છે તે
વચ્ચપ્પમ પુ० (વચ્ચપ્પમ) એ નામે પાયમા
દેવલોકનું એક વિમાન.
વચ્ચમંઝ નં (વચ્ચમંઝ) એક માસપ
રિમિત આદ્રાણુ તપ વિશેષ
વચ્ચ ત્રિં (વચ્ચ) વર્જનાર તજનાર
વચ્ચરિસહનાયક નં (વચ્ચરિસહનાયક) ઉપરથી
ચોખ સહિત રથ આદ્યો ગમ્ય તો પણ
જે સાધો છુટો ન પડે તેના પ્રકારનો
બાધો, છ સધાણુમાનુ પ્રથમ સમયનું
વચ્ચરૂવ પુ० (વચ્ચરૂવ) એ નામે પાયમા
દેવલોકનું એક વિમાન

વજ્જલેસ્સ. પું (વજ્જલેસ્ય) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જવણ. પું (વજ્જવણ) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જસિંગ. પું (વજ્જસિંગ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જસિદ્ધ. પું (વજ્જસિદ્ધ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જાવત્ત. પું (વજ્જાવત્ત) એ નામે પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વજ્જિ. પું (વજ્જિ) પાંચમા દેવલોકનો ધન. (૨) વર્ષ દેશ.

વજ્જિય. વિં (વર્જિત) રહિત.

વજ્જુત્તરવર્ડિસંગ. પું (વજ્જુત્તરવર્ડિસંગ) એ નામે પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વગ્ગ. વિં (વગ્ગ) વધ કરવા યોગ્ય.

વગ્ગ. પું (વગ્ગ) વાધર. (૨) આમણની પાટી.

વગ્ગકાર. પું (વગ્ગકાર) વાધર અથવા આમણની પાટીનો બનાવનાર.

વગ્ગમાલા. સ્ત્રી (વગ્ગમાલા) કાંઈને કાસી દેતી વખતે હેસવવામાં આવતી કહેરની માળા.

વગ્ગમા. સ્ત્રી (વગ્ગમા) હત્યા-વિનાશ.

વગ્ગિમયાણ. પું (વગ્ગિમયાણ) પૂર્વાપાદાનક્ષત્રનું ગોત્ર.

વટ્ટ. નં (વર્તમાન) માર્ગ. રત્નો.

વટ્ટ. વિં (વટ) વર્તુળ; ગોળાકાર; દશ જેવું. (૨) પું નં લાડવા કે દશ જેવી આકૃતિ; પાંચ સંકલ્પમાનું એક. (૩) ભોજ્ય પદાર્થ. વડા. (૪) વાટકો, પાત્ર વિશેષ. (૫) વાટલા-ગોળ પર્વત.

વટ્ટંત. પું (વર્તમાન) વર્તમાનકાળ.

વટ્ટક. પું (વર્તક) વાટકો; બાજન. (૨) પક્ષી વિશેષ, ગરેરો.

વટ્ટવુર. વિં (વટ્ટવુર) ગોળ ખરીવાળા બળવર, અશ્વાદિ.

વટ્ટવેટ્ટ. પું (વટ્ટવેટ્ટ) દરે રમવાની કળા.

વટ્ટમ. પું (વર્તક) ભુએ “ વટ્ટ ” શબ્દ.

વટ્ટમમ્મ. પું (વટ્ટમાર્ગ) પંથ; માર્ગ. (૨) ઉપાધન કર્મ.

વટ્ટમાણ. વિં (વર્તમાન) વર્તમાન; વિદ્યમાન.

વટ્ટય. પું (વર્તક) બટ્ટેરો એક જાતનું પક્ષી. (૨) લાખ આકૃતિ ગોળા.

વટ્ટય. નં (વટ્ટક) પટ્ટો.

વટ્ટયા. સ્ત્રી (વર્તક) લાખની ગોળા; રમવાની લખેટી.

વટ્ટયેયટ્ટ. પું (વટ્ટયેયટ્ટ) વાટલો ચેતાકથ પર્વત.

વટ્ટાવર. પું (વર્તક) ઉપરવટલો; ગોળ પથરો.

વટ્ટિ. સ્ત્રી (વર્તિ) દીવાની વાટ.

વટ્ટિસમાણવરદ્ય. વિં (વર્તમાનવરક) કાંઈને પીરમેલું હોય તેજ લેવું એવા અભિપ્રાયથી આદારની ગવેષણા કરનાર.

વટ્ટિય. વિં (વર્તિત) વળેલ; ગોળ થયેલ.

વટ્ટ. પું (વટ) વડનું ઝાડ. (૨) પવન-કુમાર દેવતાનું ચૈત્ય વૃક્ષ. (૩) વૃક્ષની મુઠમાં સલા આગળનું ચૈત્ય વૃક્ષ. (૪) માછલાની એક જાત.

વટ્ટંસય. પું (વર્તમાન) મુગટ. (૨) મુગટ જેવું વિમાન.

વટ્ટમ. પું (વટ્ટ) વડા; ખાદ્ય પદાર્થની એક જાત. (૨) વસ્ત્ર વિશેષ.

વટ્ટમર. પું (વટ્ટમર) એક જાતનો મરુ.

વટ્ટમ. વિં (વટ્ટમ) ખુધો; જેને છાતીમાં કે પીઠમાં ખુધ નીકળી હોય તે.

વટ્ટમી. સ્ત્રી (વટ્ટમી) ખુધી મગી.

વટ્ટયા. સ્ત્રી (વટ્ટયા) ઘેડી.

વટ્ટયામુહ. પું (વટ્ટયામુહ) લવણ સમુદ્રની

વન્મોવન્મ પૂરી લાગ્યાનો એ નામનો
એક પાતાળી કળશેા

વડહિયા સ્ત્રીં (કમિકા) જુઓ ' વડની' સખ્દ

વડાર પું (વળક) ભાગ, વૈચણી હિસ્સો

વડિસ પું (ધવતસ) ૧૧નું બૂધણ

વડિસરુ. પું (ધવતરુ) મુગ તાંબુ

વડિસગ } (૨) કાનનું એક બૂધણ

વડિસય } (૨) દેશતાઓના બૂધણ

૩૫ વિભાનોના નામને અતે જોડાતો સખ્દ

જેમકે અમોચવડિસએ, સતનનવડિસએ

ધત્યાદિ

વડિસા સ્ત્રીં (ધવત્સા) કિનરના ઇન્દ્રની
પહેલી અમમદિયો

વડિય ત્રિં (વડિત) પડેલું

વડિયા સ્ત્રીં (પ્રતિયા) પ્રતિયા નિયમ
(૨) નિમિત્ત કારણ

વડો. સ્ત્રીં (વડી) વડી જ્ઞાના લોટની
બનાવેલ કાયકીઓ

વડુદ પું (વડેકિ) સુતા (૨) ચક્રવર્તીના

ચૌદ રત્નમાનુ એ

વડુદરયણ નં (વડેકિરત) મુનારનું ૧૩

રત્નના ચક્રવર્તીના ચૌદ રત્નમાનુ ત્રીજું
રત્ન

વડુકુમારી સ્ત્રીં (વડુકુમારી) ઉમ્મરે મ્હોળી
ઠતા પરજોષ ન હોય તે

વડુણ ત્રિં (વડે) નધારનાર

વડુપરિણામ પું (વડુપરિણામ) ત્રિગુણના

૧૬તાન્દ્રજાત પરિણામ.

વડુમાણ નં (વડમાન) અવધિરાનનો એ

બેદ ૩ જે ઉત્પલ ચયા પત્રી વૃદ્ધિ પા
મતો જન્ય.

વડુવય ત્રિં (વડક) વૃદ્ધિ ગગનાર, નધા-

ગનાર

વડુ ત્રિં (વડિ) ઉપર આપ નધાગે

વડિય ત્રિં (વડિત) વૃદ્ધિ પામેલું વધેલું

વળ. પું (વળ) નણ, જામ, ધા (૨)

અનિચાર, વનમા પડેલું જિદ (૩)

રોડકી, ગુમકુ

વળ નં (વળ) ૧૧, એકજ જાતના વૃક્ષનો

સમૂહ. (૨) વાણ યન્તર દેવ (૩) વન

સ્પતિ. (૪) લાડા, ઇધણ

વળકમ્મ નં (વળકમ્મ) વન કપાળી લાક

કાંતો વ્યાપાર કરેલો તે, પદર કર્મદા

નમાનું એક

વળકરંણ પું સ્ત્રીં (વળકણ) વળકાને
કાથી.

વળસાડ પું (વળસાડ) જુદી જુદી જા
તના ઝાડો જ્યા હોય તે સ્થળ

વળચર પું (વળચર) વનમા ફરનાર, જીન

વળચારિ પું (વળચારિ) વાણબનાર દેવ
તાની એક જાન.

વળણ નં (વળ) વાણને પોતાની મા-

તથી વિપુરો પાડી બીજી ગાયની સાથે
ગાળેલો તે

વળદવ પું (વળદવ) વનનો અગ્નિ

વળદ ત્રિં (વળદ) બાધેલું

વળવાલિયા સ્ત્રીં (વળવાલિકા) ૧૧નું પા
પણ કરનારી માણ

વળવ્વદ પું (વળવ્વતિ) દક્ષાદિક વનગપતિ

વળવ્વદસુદાય પું (વળવ્વતિકાવિક) વનગપતિ
ગાયના છાં.

વળમયૂરી સ્ત્રીં (વળમયૂરી) વનની મેરલી-
દેવ

વળમહત્તરા ત્રિં (વળમહત્તર) વનનો અ
ધિપતિ ૧૧મા વડેરો

વળમાલ પું (વળમાલ) એ નામે બારમા

દેવોન્નું એ વિમાન

વળમાલા સ્ત્રીં (વળમાલા) ડાંથી દીચળ

મુધીની બાળી માથા આભરણ વિજે

ચળ્ય નં (વળ્ય) પચક, ડોલ

વળયર પુ. (વળર) વનમા ફરનાર, બી
વ આદિ.

વળલયા. સ્ત્રી. (વલ્લતા) એક જાતની વે
લડી, વનવતા (૨) નાટકનો એક પ્ર-
કાર, બનીશ પ્રકારમાના ત્રીજા પ્રકારનું
નાટક

વળવિદુષ્ણ પુ. (વળવિદુર્ગ) વનની દુર્ગમ
જગ્યા (૨) અનેક જાતના જીવોનો
સમૂહ

વળવિરોહિ. પુ. (વળવિરોધિન) આપાદ મ
હિનાનું લોકાંતર નામ

વળસહ. ન. (વળસહ) જુઓ ' વળુપ્પડ '
૨૧૭૬

વળસ્સહ સ્ત્રી. (વળસ્વતિ) વિલોતરી,
વનરૂપિત

વળસ્સહકાદ્ય પુ. (વળસ્વતિકાદ્ય) વન
રૂપિતકાદ્યમા ઉપજ થયેલ શુવ, તૃણ,
વૃક્ષ વગેરેના શુવ

વળસ્સહકાપ. પુ. (વળસ્વતિકાપ) વનરૂપિત
કાપ, તૃણ, લતા, ઝાડ વગેરે

વળસ્સહકાલ પુ. (વળસ્વતિકાલ) વનરૂપિતમા
એક શુવ વધારેમા વધારે વખત રહે
તેટલો કાળ, અનત કાળ

વળિ નિ. (વળિન) જાખમી

વળિ પુ. (વળિજ) વ્યાપારી

વળિય પુ. (વળિજ) વાણીયા, વ્યાપારી
(૨) વણિજ નામનું કરણ, ૧૧ કરણમાનું
એક

વળિયા સ્ત્રી. (વળિતા) ભાર્યા, સ્ત્રી

વળિયા. સ્ત્રી. (વળિકા) ન્હાનું વન.

વળીમા પુ. } (વળીપક) ચાચક, લિષ્ટુ
વળીમય } શ્રમણ માલિણ, કૃષ્ણ,
અતિથિ અને જ્ઞાન, એ પાત્રમાનો ગમે
તે એક. (૨) ઉપાવણાના ૧૬ દોષમાનો
પાત્રમે દોષ, દીનપણુ દેખાડી લિષ્ટા
યેતી તે (૩) નીચ જાતની

વળણ પુ. (વળ) ગગ, કાળો, નીલો, રાતો,
પીળો અને ધોળો, એ પાત્રમાનો ગમે
તે એક (૨) અળીર ગુલાવ (૩) સૌ-
ન્દર ૩૫ (૪) પ્રીતિ, યશ (૫) ઘડારાદિ
વ્યજન અક્ષર, વર્ણમાળા (૬) વર્ણ નામ
કર્મ (૭) ચદન (૮) વર્ણન કરવું

વળણ નિ. (વળણ) વર્ણન કરવા થોડા

વળણવ્ય પુ. (વળણ) વર્ણન કરવું

વળણવ્યો. વ્ય. (વળણવ્ય) વર્ણ-રંગઆશી

વળણા પુ. (વળણ) ડક, ચદન, વગેરે
પિલેપન દ્રવ્ય (૨) અવગત કરવું, પીગી
ચોળી તે

વળણગપેસિયા સ્ત્રી. (વળણગપેસિકા) ચદન
પીસનારી ઘસી

વળણામ ન. (વળણામન) વર્ણ નામ,
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
શર જૂદા જૂદા વર્ણ-રંગ પામે છે

વળણ્ય પુ. (વળણ) ચદન

વળણવજ્ઞ. (વળણવજ્ય) શુભ વર્ણુ રહિત-
અશુભ કર્મ

વળણવાચ. પુ. (વળણવા) વખાણ

વળણાદ નિ. (વળણાદિન) આચાર્યાદિના
ગુણમાન કરનાર

વળણાસ પુ. (વળણાસ) વર્ણન પ્રિય.

વળણસંજલણયા. સ્ત્રી. { (વળણસંજલન) આ-
ધરણા કે વર્મના
ગુણ દીપાવવા તે.

વળણ્ય નિ. (વળણ) વર્ણન કરાવેન.

વળણયા સ્ત્રી. (વળણયા) પીળી માગી, મ
ગમાગી

વળિહ પુ. (વળિણ) ચાદન, ચાદનકુળ.

વળિહ પુ. (વળિ) બોધાન્તિક દેવતાની
એક જાત

વળિહદસા સ્ત્રી. (વળિહદા) એ નામનું
એક મનિક સુત્ર

વળિ સ્ત્રી. (વળિ) ૧૫ની વાડ

વતિરિત્તિ ત્રિં (વ્યતિરિત્તિ) જૂદું, અલગ
 (૨) અધિષ્ઠ, ઉપરાત
 વત્ત. નં (વજ) દોરાને આપેલ વળ
 વત્ત ત્રિં (વ્યાત) વ્યાપેલું
 વત્ત ત્રિં (વ્રત) થયેલું, બનેલું
 વત્ત નં (વ્યક્ત) અક્ષર અને સ્વરને સ્પૃષ્ટ
 કરી ગાતુ તે, ગાયનનો એક ગુણ (૨)
 ત્રિં ૨૫૫૮, પ્રગટ
 વત્તણ નં (વર્તન) ફેરવવું પાઠ કરવો
 વત્તણા. સ્ત્રીં (વર્તણ) જુના પદાર્થોને નવા
 અને નવાને જુના કરવારૂપે વર્તવું તે,
 ઘણતુ એક લક્ષણ
 વત્તણી. સ્ત્રીં (વર્તણી) માર્ગ, રસ્તો
 વત્તમાણપય. પું (વર્તમાનપદ) નિઃશ્ચય ગયેલ
 બારમા દર્શિવાદ અગના ખીજા વિભાગ-
 સૂત્રનો ૧૮ મો ભેદ
 વત્તન્યા સ્ત્રીં (વત્તન્યા) વક્તવ્ય, કથન
 વિષય, કથન પરિપાત્રી.
 વત્તા સ્ત્રીં (વાર્તા) વાર્તા, વાતચિત.
 વત્તાર. ત્રિં (વત્ત) બોલનાર વક્તા
 વત્તિ સ્ત્રીં (વર્તિ) અગ વિલેપન કરવા
 થોડા મુગધી વસ્તુ
 વત્તિ. સ્ત્રીં (વ્યક્તિ) એક માણસ, સમુદાય
 કે જાતિનો એક અગ
 વત્તિ સ્ત્રીં (વર્તિ) વર્તનાર.
 વત્તિ સ્ત્રીં (વર્તિ) વાટ દીવેટ
 વત્તિય પું (પ્રત્યય) ધારણ કરવું (૨)
 હેતુ, નિમિત્ત
 વત્તિય. ત્રિં (વર્તિ) વૃત્ત-ગોળ થયેલ
 (૨) ઉપલાવેન
 વત્તિય નં (વાર્તિક) વાર્તિક, સૂત્રની
 પૂરણીરૂપ દુકા વાક્ય
 વત્તિયા. સ્ત્રીં (વૃત્તિ) પ્રવર્તન, વર્તવું તે
 (૨) વૃત્તિ, રીતિ
 વત્તિયા સ્ત્રીં (વૃત્તિકા) વૃત્તિ, આ
 અધિષ્ઠ

વત્થ પું (વત્થ) વત્થ નામનું મૂળ ગોત્ર
 (૨) ત્રિં તે ગોત્રમા ઉત્પન્ન થયેન
 પુરુષ-શયલનાદિ (૩) વાછરડો (૪)
 બાળક, બન્ધુ
 વત્થ નં (વત્થ) કપડું, વસ્ત્ર (૨) વસ્ત્ર
 નામે દ્વીપ તથા સમુદ્ર
 વત્થજંમગ. પું (વત્થજંમગ) વસ્ત્રને સાફ
 કે ખરાબ કરનાર દેવ, જાળકા દેવતાની
 એક જાત
 વત્થધર ત્રિં (વત્થધર) વસ્ત્ર ધરનાર
 વત્થધારિ ત્રિં (વત્થધારિ) વસ્ત્ર ધરણ
 કરનાર-પહેરનાર
 વત્થવિહિ પું (વત્થવિહિ) વસ્ત્ર સીનવા,
 ધોવા અને પહેરવાની કળા.
 વત્થાણી. સ્ત્રીં (વત્થાણી) એ નામની વેન
 વત્થિય ત્રિં (વત્થિય) વસ્ત્ર વણનાર,
 કપડા બનાવનાર
 વત્થુ નં (વત્થુ) વસ્તુ, સ્ત્રી, પદાર્થ (૨)
 પૂર્વનું પ્રકરણ વિશેષ-અધ્યયન વિશેષ
 વત્થુ નં (વાસ્તુ) ઘર, મકાન (૨) શાકની
 એક જાત
 વત્થુનિવેસણ નં (વત્થુનિવેસણ) અમુક
 પાત્રમા અમુક વસ્તુ આટલે અંશે સમાશે
 એમ માની તેમા તે વસ્તુ નાખવાની
 કળા
 વત્થુલ નં (વત્થુલ) વધુવા નામની શાક
 વનસ્પતિ
 વત્થુવિજ્ઞા. સ્ત્રીં (વાસ્તુવિજ્ઞ) ઘર, હાટ,
 વગેરેની કેવી રીતે ગોઠવણ કરવી તેનું
 જ્ઞાન, વાસ્તુક વિદ્યા, ૭૨ કળામાની
 એક
 વત્થુસમાસ પું (વત્થુસમાસ) વસ્તુ સમાસ
 શ્રુત અર્થાત્ એ ચાર વસ્તુઓનું-પૂર્વના
 પ્રકરણોનું જ્ઞાન, શ્રુત જ્ઞાનનો એક પ્રકાર
 વદ્વલગ પું } (વદ્વલગ) વાદળ, મેઘ
 વદ્વલગ પું }

वहलिया स्त्री० (वार्दलिया) अनाम दिवस,
तोड़नी दिवस, दुर्दिन

वहलियामत्त न० (वार्दलिकामत्त) तोड़नी
वस्त्राद वस्त्रते राक्षसे व्यापरात् भोजन
घट्ट. न० (वार्) आम्रगनी नाथर (२) यर्म
भुज

वहल न० (वार्दल) नाथरि गला, यकन-
ततिना योद रत्नभानु ओक

वहलहरयण न० (वार्दलिन) लुओ " व
हल " शब्द

वहल नि० (वार्दल) वधारनार

वहलियाम्. पु० (वार्दलिक) लान्न विरोप

वहलमाण पु० (वार्दल) जोषीसभा तीर्थकर
श्री महावीर आभी (२) सरावल्लो, (३)
रतनितकुमार देनानु सिद्ध, तेना
भुजभा रहैल सरावधाने आदारे निशानी
(४) भजे पुरषते उपाडी स्वारीभा आ
गग आपनार (५) ओक ललतु अव-
धिमान

वहलमाणम्. पु० } (वार्दलाम्) भजे भायस
वहलमाणक } जेसाडी स्वारीभा
वहलमाण } आगण आपनार
(२) ६० भा महाप्रदनु नाम (३) स
शरसु, डोडिय (४) आठ भगनिकभानो
ओक.

वहलमाणगिह न० (वार्दलाम्) वारतु रा
स्वनी विधिशी अथावेसु धर

वहलमाणनाम. न० (वार्दलनाम) वार्दमान
आपिन नामतु महावप

वहलमाणपुर पु० (वार्दलाम्) वार्दमानपुर
नामे ओक शहर

वहलमाणशामि पु० (वार्दलाम्) जोरी
सभा तीर्थकर श्री महावीरस्वामी
अपनार नाम

वहलमाण स्त्री० (वार्दल) वार्दमान नामे
सम्पत्ती निरन प्रतिभा

वहलानिम्. नि० (वार्दलिन) वधाद्य आपेय
खल पु० (वार्) दगुतु, १५ करवे

वहलानि नि० (वार्दल) वध करनार, भुनी
वहलानि स्त्री० (वार्दल) स्त्री, पद.

वहल पु० (वार्दल) री, शरीरनी लनि (२)
वर्ण, अक्षरादि अक्षर (३) आसक्त,
रक्त (४) वर्णनाम नामे नामधेयनी
ओक प्रकृति. (५) वर्णन, युगप्राम.

वहल पु० (वार्दल) अमीर गुणाय वगेरे.

वहल पु० (वार्दल) सुन्दर पक्षपात,
अलङ्कार.

वहल पु० (वार्दल) ओक ललतु अक्षर

वहलानि नि० (वार्दल) वर्णवेसु, कहेतु

वहलानि स्त्री० (वार्दल) पीगी भारी

वहल पु० (वार्दल) वार्दलानि देवतानी ओक
लनि.

वहल. न० (वार्दल) शरीर

वहल. न० (वार्) अक्षर, कितो (२) पापाना
अपार (३) पश्चिम महाविदेहना उत्तर
पापानी सीतोदाभुजवन तरुथी पहेली
निजय. (४) ते निजयने राज (५)
अतयभाते अक्षर आवेय ओक तीर्थ

वहलानि स्त्री० (वार्दल) वार्दलानि
विजय

वहलानि पु० () अक्षर

वहलानि पु० (वार्) अपार

वहलानि स्त्री० (वार्) उधर्मा राक्षानु शिभर,
रुद्रो (२) रत्नविजय (३) वार्द नामे
२१ भा तीर्थकरनी भाता (४) ११ भा
यकनतीनी भाता

वहलानि स्त्री० (वार्दल) पश्चिम महावि
देहना उत्तर पापानी सीतोदाभुज
वन्थी योथी निजय

वहलानि पु० (वार्) पापाना अपार

वहलानि स्त्री० (वार्दल) भारी

વળી. સ્ત્રી (વ્રી) જુઓ “૧૫” શબ્દ
વમિચાર પુ (વ્યમિચાર) હેતુનો એક દોષ,
સાધ્ય પિના હેતુનુ અસ્તિત્વ

વમણ. નં (વમન) વમન કરતુ, ઉપરી
કરતી તે

વમ્મ ત્રિ (વમ્ય) વમન કરના યોગ્ય

વમ્મ નં (વર્મેન્) અખતર

વમ્મધારિ પુ (વર્મધારિન્) અખતર ધારણ
કરનાર.

વમ્મિય ત્રિ (વર્મિત) જેણે કન્ય ધારણ
કરેલ છે તે.

વમ્મિયગુહિય. ત્રિ (વર્મિતગુહિત) ધોડાનો
પાખર-કન્ય ધારણ કરેલ

વમ્મીય. પુ (વર્મીક) રાફડો, ઉધર્ધની
ટેકરી

વય. નં (વત) અવિરતિને અટકાવવા પા-
પની નિજતિ કરવી-હદ બાધવી તે, નિ
યમ, પનચક્રબાણ, મર્યાદા, અલ્પમત અને
મહામત

વય નં (વયન્) ઉમર, અવસ્થા

વય પુ (વજ) ૧૬ દલાર ગાયોનો એક
મજ, ગોકુડી

વય પુ (વય) સસાર

વય. નં (વચ્ચ) વચન

વયંસ. પુ (વયસ્ય) સરખી ઉમરનો મિત્ર
વયગુત્ત. ત્રિ (વચોગુત્ત) જેણે સાનઘ વચન
રોકેલ છે તે, જ્ઞાનધારી, વચન ગુપ્તિનાજો

વયગુત્તિ સ્ત્રી (વચોગુત્તિ) સાનઘ પ્રજ્ઞિતી
વચનને રોકતુ તે, વચનગુપ્તિ

વયછત્ક નં (વતપત્ક) પાત્ર મહામત
અને છતુ રાત્રિભોજન વિરમગ એ ૧
નતનો સમૂહ

વયજોગ. પુ (વચોજોગ) વાણીનો વ્યાપાર,
વચનનો જોગ

વયણ નં (વણ) મુખ.

વયણ. નં (વણ) વચન, વાણી

વયણગુત્તિ સ્ત્રી (વચગુત્તિ) વચનગુપ્તિ,
વચનના પાપથી આત્માનુ રક્ષણ કરતુ તે

વયણજોગ. પુ (વચનજોગ) વચનજોગ

વયણસંપયા. સ્ત્રી (વચનસંપત) વચનની
સપદા, મધુર, અનિશ્ચિત અને સ્ફુટ
વચન બોલવા તે.

વયણિજ્ઞ. ત્રિ (વચનીય) મર્દ, નિન્દા
કરવા યોગ્ય નિન્દિત (૨) ખોલવા યોગ્ય

વયતેણ. પુ (વચ્ચતેન) વચનનો ચોર,
જુદાબોલો

વયદ્વઢ પુ (વચોદ્વઢ) દુષ્ટ વચન બોની
આત્માને કર્મથી દૂરવા તે

વયપ્રયોગ. પુ (વચ પ્રયોગ) વચનનો પ્રયોગ-
વ્યાપાર

વયપટ્ટિમા સ્ત્રી (વતપટ્ટિમા) શ્રાવણી
ખીજ વતપ્રતિમા

વયપણિહાણ નં (વચ પ્રણિધાન) વચનનુ
એકાગ્રપણુ

વયપુષ્પ નં (વચ પુષ્પ) તુલ્ય વચન બોલ-
વાથી થતુ પુષ્પ, પુષ્પના નન પ્રકારમાનો
એક

વયવલ્લિય ત્રિ (વચોવલ્લિક) વચનનો -
ળીયો, દહનચની, પ્રતિજ્ઞાપાલક

વચર. પુ (વજ્ર) ધન્વનુ આપ્ત (૨) હીરા,
ઝવેરાતની એક જાત (૩) વિદ્યુત્ક્રમાર
દેવતાનુ ચિહ્ન.

વચર નં (વૈર) વેર, વિરોધ

વચરકંઠ પુ (વજ્રકાન્ઠ) રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો
વજ્રમય કાંઠ

વચરમજ્જા. સ્ત્રી (વજ્રમજ્જા) વજ્રના મધ્યને
આકારે જેના કોષ્ટકનો આકાર થાય
તેનુ એક તપ.

વચરસેના સ્ત્રી (વજ્રમના) નમનનના આ
ગરચિત્કૃતમા વસનારી દેવી (૨) એ
દેવીની રાજધાની

વયસ્માધારણ્યા સ્ત્રી (વચ્ચસ્માધારણ્યા)
સ્વાધ્યાય વગેરેમાં વાણીનું નિયત્રણ
કરતું તે.

વયસ્મિદ્ સ્ત્રી (વચસમિતિ) વચનસમિતિ,
યતના પૂર્વક બોલતું તે

વયસ્મિય વિં (વચસમિત) વચન સમિતિ-
વાળા

વયસુપગિહાણ. નં (વચસુપગિહાણ) વચનનું
સારી પેઠે નિયત્રણ કરતું તે

વયહારિ પુ (વચહારિ) જન્મપૂર્ણાપના
ઐરવતક્ષેપમાં આશુ અવસર્પિણીમાં થયેલ
છઠ્ઠા તીર્થંકર.

વયો સ્ત્રી (વાય) વાચા, વાણી

વર વિં (વર) શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ (૨) પુ.
સૂર્યસમુદ્રના દેવતાનું નામ (૩) વર,
પતિ

વરણ પુ (વર) મહિરત્ન જડિત પાત્ર
(૨) ધાન્ય વિશેષ, મીઠો, કાચ

વરણ સ્ત્રી (વરણિ) ઉત્તમ ગતિ, મોક્ષ
ગતિ.

વરણ પુ (વરણ) સેતુ, પાગ (૨) વરતું
તે (૩) એ નામનો એક આર્યદેશ

વરતા સ્ત્રી (વરતા) વરત, આમણની રસ્તી

વરવંસણ. નં (વરવંસ) શ્રેષ્ઠશૈલ દેવળ
દર્શન

વરવંસિ. વિં (વરવંસિ) દેવળદર્શનથી દે-
ખનાર, કેવળદર્શી

વરવંસ પુ (વરવંસ) અત્યંત સુત્રના છ-
ઠ્ઠા વર્ષના નવમા અધ્યયનનું નામ (૨)
રાજગૃહ નિવાસી એક ગાથાપતિ (૩)
૨૨ માં નેમનાથ તીર્થંકરના પ્રથમ ગ
ભુધરનું નામ (૪) ૨૨ માં તીર્થંકરને
પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ઋત્વિજ (૫) વ
રદત કુમાર

વરદામ નં (વરદામ) સમુદ્ર અને મહા-
તીની સવંતને ટેકાણે આવેલું વરદામ

દેવતાના નિનાસરૂપ એક તીર્થંચાન કે
જ્યાં ચક્રવર્તી અદમ તપ કરે છે

વરપુરિસ. (પુ (વરપુર) શ્રેષ્ઠ પુર, પાસુદેવ.

વરસિદ્ધ. પુ (વરસિદ્ધ) શકેદ્રની દક્ષિણ
શિખા લોકપાળ યમના વિમાનનું નામ

વરાહ. પુ (વરાહ) કેડી. એકદ્રિય શુભ
વિશેષ

વરાહચ્ચ પુ (વરાહ) મીઠો, એકદ્રિય
વરાહ. } જીવની એક જાત

વરાય વિં (વરાય) ગરીબ, કમાપાત્ર (૨)
તપસ્વી, તપ કરનાર

વરાહ પુ (વરાહ) સુવર, ભુક, કુહર (૨)
ત્રીજા દેવલોકના ધંદુનું ચિહ્ન (૩)

નવમા તીર્થંકરના પહેલા ગણધન (૪)
તેરમા તીર્થંકરનું લાજન.

વરાહી. સ્ત્રી (વરાહી) જુડાણી. (૨) ભુક
સમધી વિદ્યા

વરિદ્ધ વિં (વરિ) શ્રેષ્ઠ, સુદર
વરિય વિં (વર) વરેણ, પરબોલ

વરિસ. પુ નં (વરે) વરસ, સાલ
વરિસકળહ પુ સ્ત્રી (વરિસકળ) કાશ્યપ

જોગની શાખા (૨) ત્રિં તે શાખામાં
જન્મેલ

વરિસઘટ. પુ (વરિસ) નાજર, કૃત-
વરિસહર } નપુસક

વરિસા સ્ત્રી (વરિ) વર્ષા ઋતુ
વરિસારત્ત નં (વરિસાર) બાફરવો તથા

આશિન માસ, વર્ષા ઋતુ
વરહ પુ () એક જાતનો કારીગર,
ચટાઈ બનાવનાર

વરણ. પુ (વરણ) શાલિયા નક્ષત્રનો અ
નિષ્ક્રિયા દેવતા (૨) પાણી (૩) ચોથા

દ્વીપ અને ચોથા સમુદ્રનું નામ. (૪) વરણ
દ્વીપમાં રહેનાર એક દેવતા. (૫) શક

તથા ઇશાનેન્દ્રના પશ્ચિમ દિશાના લોક-

પાળતુ નામ. (૧) વરુણ નામે એક
ગાથાપતિ. (૭) વરુણ નામે વીસમુ મુદ્દર્ત.
(૮) પદ્મરુ મુદ્દર્ત. (૯) લોકાન્તિક દેવ-
તાની એક ભત. (૧૦) મુનિમુત્રત
આમીના યક્ષતુ નામ. (૧૧) એક ભતતુ
૩૬

વરુણકાંડ્ય. પુ. (વરુણકાંડ્ય) વરુણ ભ-
નિના દેવ

વરુણદેવકાંડ્ય પુ. (વરુણદેવકાંડ્ય) વરુણ
દેવેનો સમૂહ

વરુણપ્રમા. સ્ત્રી. (વરુણપ્રમા) વરુણ દ્વીપના
દેવતાનુ નામ

વરુણવર પુ. (વરુણ) એ નામનો દ્વીપ
વરુણા. સ્ત્રી. (વરુણ) વરુણ લોકપાળની
રાજધાની.

વરુણોદ. પુ. (વરુણોદ) એ નામનો સમુદ્ર
વરુણોવનામ પુ. (વરુણોવનામ) એ નામનુ
એક કાવિક સુત.

વલ ન. (વલ) પાળતુ-મરુતુ તે
વલન્ત. પુ. (વલન્ત) આભરણ વિશેષ
(૨) દીગાડાની સાકળ.

વલમી. સ્ત્રી. (વલમી) વળી. (૨) જાતુ,
જાપર

વલય ન. (વલય) બલોધુ, ચૂડી, કેકુ
(૨) સંચાર. (૩) જ્યાં પાણી વલયને
આકારે વહેતુ હોય તે પ્રદેશ (૪) બલો-
ધાની આકૃતિ. (૫) વક્તા, કપટ, માયા
(૬) કેતકી, કેળા વગેરે કે જેની બાજુ
ગોળાકાર હોય છે (૭) પ્રત્યેક નરકને
દરતુ ધનોદધિ વગેરેનુ વેષ્ટન કે જે વલ
યાકારે છે.

વલય. પુ. (વલક) વાણુ લાકડુ. (૨) ત્રિ-
વાળનાર; મરુનાર

વલયમરણ. ન. (વલનમરણ) સપમથી બ્રહ્મ
થઇ-પરિપકથી પરાજીત થઇ મરે તે, એક
પ્રકારનુ બાળમરણ

વલયા. સ્ત્રી. (વલ્યા) ઘેડી

વલયામુહ. પુ. (વલ્યામુહ) લવણ સમુદ્રમાનો
પૂર્વ દિશાનો પાતાળ કાશો. (૨) સમુદ્રની
આથ, યડવાનળ

વલયાયય ત્રિ. (વલયાયય) વલયાકાંડ અને
લાણુ, લખગોળ

વલિ. સ્ત્રી. (વલિ) આમડીની કરચલી.

વલિત્ર ન. (વલિત્ર) ધોળા કેશ.

વલિત્ર ત્રિ. } (વલિત્ર) વળેલુ.
વલિય. }

વલિય. પુ. સ્ત્રી. (વલિક) પેટ ઉપર પડતી
ચાણુ-કરચલી

વલિયવિભક્તિ પુ. (વલિકપ્રવિભક્તિ) આ-
વિનિ નિગેષ રચનાવાળુ નાટક.

વલ્લ પુ. (વલ્લ) વાલ; ધાન્ય વિશેષ

વલ્લકી. સ્ત્રી. (વલ્લકી) વીણા.

વલ્લર પુ. ન. (વલ્લર) ગાદ જગલ; ગહન
પ્રદેશ. (૨) વનસ્પતિ વિશેષ.

વલ્લરી સ્ત્રી. (વલ્લરી) વલ્લરી નામનુ વાગ્નિ.

વલ્લદ પુ. (વલ્લ) વલ્લભ-પ્રિય, પતિ. (૨)
ત્રિ. પ્યાર. બહુ.

વલ્લિ સ્ત્રી. (વલ્લિ) વેલ, લના.

વલ્લી. સ્ત્રી. (વલ્લી) શુભો “ વલ્લિ ” શબ્દ.

વલ્લીમૂલયંભ પુ. (વર્ગમૂલસ્તમ) એક ભ-
તનુ ધાસ

વલ્લપસ પુ. (વલ્લપસ) કથન.

વલ્લગય. ત્રિ. (વલ્લગય) ગયેલુ; દૂર થયેલુ.
(૨) રહિત.

વલ્લગીત્ર ત્રિ. (વલ્લગીત્ર) ગયેલુ; દૂર
કરેલ

વલ્લદેસ. પુ. (વલ્લપદેશ) વલ્લપદાર

વલ્લરોચણ ન. (વલ્લરોચણ) નાશ.

વલ્લરોચિત્ર. પુ. (વલ્લરોચિત્ર) નાશ કરેલ;
પ્રાણરહિત કરેલ

વલ્લવંસ પુ. (વલ્લવંસ) એ નામે પર્વત
ભતનુ ૩૬.

વચસાય પુ० (વ્યવસાય) વ્યાપાર, રોજગાર.

(૨) નિર્ણય; નિશ્ચય.

વચસાયસમા. સ્ત્રી० (વ્યવસાયસમા) ચમરચમ્પા

રાજધાનીની એ નામની એક સહા.

(૨) વિજયદેવતાને વિચાર કરવાની સલાહાનુ નામ. (૩) સુધાભદ્રેવતાનું પુત્રનાકા-

શય-પુસ્તક રાખવાનું સ્થાન

વચસિય ત્રિ० (વ્યવસિય) નિર્ણય કરેલું.

વચહાર. પુ० (વ્યવહાર) હાગાકાર, ગણિતનો એક પ્રકાર

વચહાર. પુ० (વ્યવહાર) લોકોમાં આપતી

લોકરૂઢિ, સામાન્ય પ્રવર્તન. (૨) શાસ્ત્ર-

વિદિત મર્યાદા, બાલ્ય આચરણ. (૩)

પ્રવૃત્તિ, વ્યાપાર. (૪) પ્રાયશ્ચિત્ત. (૫)

વ્યવસ્થા. (૬) આગમવ્યવહાર, શ્રુતવ્યવ-

હાર, આજ્ઞાવ્યવહાર, ધારણા વ્યવહાર

અને છત્રવ્યવહાર, એ પાંચ વ્યવહાર.

(૭) વ્યવહાર નામે એક ઉદ્દેશન (૮)

વ્યવદેશ, શબ્દપ્રવૃત્તિ. (૯) વિશેષ

પર્યાયેને પ્રાધાન્ય આપી લોકવ્યવહારને

અનુસરનાર સાત નયમનો ત્રીજો નય.

વચહારફલ્લેષણી. સ્ત્રી० (વ્યવહારફલ્લેષણી) વ્ય-

વહાર-પ્રાયશ્ચિત્ત, તે સમ્બંધી આકર્ષક

કથા, વ્યવહારસૂત્રનું તથા રૂપે વાચન.

વચહારણ. પુ० (વ્યવહારણ) દેતી લેતી કર

નાર, વ્યવહારી

વચહારિ ત્રિ० (વ્યવહારિ) વ્યવહારવાળો,

વ્યવહારોપયોગી

વચહારિષ્ઠ. ત્રિ० (વ્યવહારિષ્ઠ) વ્યવહારને યોગ્ય.

વચેય ત્રિ० (વ્યવેય) દૂર કરેલ.

વસ ત્રિ० (વસ) આધીન, તાબેદાર.

વસંગય ત્રિ० (વસંગય) વસ થયેલું.

વસંત. પુ० (વસન્ત) વસન્ત ઋતુ. (૨)

ચેત્ર મહિનાનું લોકાત્તર નામ.

વસંતઘ્ન. ત્રિ० (વસન્તઘ્ન) વસન્તઋતુમાં

ઉત્પન્ન થયેલ.

વસંતઠ. પુ० (વસન્તઠ) વસન્તઋતુ.

વસંતમાસ. પુ० (વસન્તમાસ) વસન્તઋતુની

માસ, ફાલ્ગુન તથા ચેત્ર.

વસંતલયા. સ્ત્રી० (વસન્તલયા) માધવી લતા.

વસદ્. ત્રિ० (વસદ્) વિષય પરતંત્ર થઈ

પીડાએલ, ઇદિયને વસ થઈ પીડાવો.

વસદ્મરણ ન० (વસદ્મરણ) ઇદિયને વસ

થઈ પતંગીયાની પેઠે મરણ નિપજો તે;

એક પ્રકારનું બાળમરણ.

વસણ. પુ० (વસણ) અડકોશ, મુંવાળીયા.

વસણ. ન० (વસણ) કપડા; દુઃખ, આફત.

વસણ. ન० (વસણ) હુમકુ; કપડું; વસ્ત્ર.

વસતિ. સ્ત્રી० (વસતિ) મકાન; નિવાસસ્થાન.

વસમ પુ० (વસમ) બળદ. (૨) ત્રિ० ઉત્તમ;

શ્રેષ્ઠ; સમર્થ; ગીતાર્થ.

વસમપુચ્છિયં ન० (વસમપુચ્છિયં) બળ-

દના પુચ્છની સાથે બાધીને શિક્ષા

કરવી તે.

વસમવાહણ પુ० (વસમવાહણ) બળદનું જેને

વાહન છે તે બીજા દેવલોકનો ઇન્દ્ર.

વસમવીહિ. સ્ત્રી० (વસમવીહિ) શુક્રઅંબની

વૃષભ વીધિ-ગતિ વિશેષ.

વસમાણુજાત્ર પુ० (વસમાણુજાત્ર) વૃષભાકારે-

બળદને આકારે સૂર્ય, ચંદ્ર અને નક્ષત્રોનો

યોગ થાય તે.

વસવત્તિ. ત્રિ० (વસવત્તિ) ઇદિયને વસ

કરનાર. (૨) પરવસ થયેલ.

વસદ્. પુ० (વસદ્) બળદ (૨) એક અહો-

રાત્રના ત્રીસ મુહૂર્તમાના અહાવીસમાં

મુહૂર્તનું નામ. (૩) ઋષભદેવ સ્વામીનું

લાજન.

વસદ્પુચ્છય. ન० (વસદ્પુચ્છય) બળદને

પુઠો બાધીને ક્રોધને સગ્ન કરવી તે.

વસહવાહણ. પુ० (વસહવાહણ) જેનું વાહન

બળદ છે તે-ઈશાનેન્દ્ર, બીજા દેવલોકનો ઇન્દ્ર.

વહામ્. } વિ. (વચક) વધ કરનાર; ખુની
વહક }

વહામ્ વિ. (વ્યવહાર) પીડા કરનાર.

વહામ્ ન. (વહન) ચાન-આહુ, રથ, સઘમ
પગેરે (૨) ઉપાસતુ, લઈ જતુ. (૩)
યાનપાત્ર; વહાણ, નાવો વગેરે

વહામ્. ન. } (વ્યવહાર) મારતુ, વધ
વહામ્. સ્ત્રી. } કરવો.

વહાવહ. વિ. (વ્યવહાર) પ્રાણી વધતો રસ્તો
ખતાવનાર.

વહિત. વિ. (વ્યવહાર) અવધારી ભેંધણ.

વહિય. વિ. (વ્યવહાર) શબ્દ પ્રદારથી વ્યથા
પામેય.

વહુવર. પુ. (વહુવર) વહુ અને વર. સ્ત્રી
અને પતિ.

વહુ. સ્ત્રી. (વહુ) વહુ; ધણીયાણી, પરણેલી
સ્ત્રી. (૨) નવોડા સ્ત્રીની પેઠે મન્નક
નમાવી કાઉસગ કરવાથી લાજતો એક
દોષ.

વા મ. (વા) અથવા, વહા. (૨) અને,
સમુચ્ચય.

વાહ. વિ. (વાહિન) વાહી, વાહ કરનાર.

વાહમ્. વિ. (વાહિક) વચન સમધી, વાણી
સમધી.

વાહમ્. ન. (વાહિન) વાહિન વગાડવાની
કળી.

વાહમ્. સ્ત્રી. (વાહિક) રીંગણી, શાક
વનસ્પતિની એક જાત

વાહમ્. ન. (વાહિન) વાહન, તત્ત, નિતત,
ધન અને શુધિર એ ચાર જાતના વા-
હમાનું ગમે તે એક.

વાહમ્. વિ. (વ્યાધિય) ધણુ દહ. (૨) વાહુ.
(૩) એણુ અધિકુ એણુ

વાહમ્. ન. (વ્યાધિય) હોથ ને
કરતા એણુ અધિકુ એણુ તે, તાનનો
એક અનિચાર.

વાહમ્. ન. (વાહિન) બળવેણુ. (૨) વાગ્ન;
મુદ્દન, નગારાં વગેરે.

વાહમ્. વિ. (વાહિક) વાયુના રોગગ્રાજી.
(૨) પુ. વાયુનો રોગ.

વાહમ્. વિ. (વાહિન) વચાવેલ; શીખવેલ.

વાહમ્. વિ. (વાહિક) વાહ કરનાર.

વાઝ. પુ. (વાયુ) વાયરો; પવન. (૨)
આસોઆસ. (૩) વાયુકાયના છવ.
(૪) એક અહોરાત્રના ત્રોસ મુહર્તમાના
ચોથા મુહર્તનું નામ. (૫) સ્વાનિ નક્ષ-
ત્રનો અધિકતા દેવતા. (૬) શકેદ્રના
થોડેસ્વાર લશ્કરનો અધિપતિ.

વાઝમ્. વિ. (વ્યાહત) ચોળેય; ગોઠ-
વાયેલ.

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) વાયુકાય; પવન.

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) વાયુકાયના
છવ.

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) જાવનપતિ કે-
વતાની નવમી જાતિ.

વાઝમ્. સ્ત્રી. (વાતોત્કલિકા) ધીમે
ધીમે-હેરી હેરીને વાયરો વાય તે.

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) જુઓ "વા-
હિકામ્" શબ્દ.

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) જુઓ "વા-
હિકામ્" શબ્દ.

વાઝમ્. વિ. (વાહન) ઠાકેણુ.

વાઝમ્. પુ. (વાતોત્કલિકા) એ
નામનું ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક વિ-
માન.

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) જેમાથી પવન
આવે તે-જોખ; હવામારી

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) વટાળીઓ;
જગપાત.

વાઝમ્. પુ. (વાયુકાય) શ્રી મહાવીર સ્વા-
મીના ત્રીજા ગણધરનું નામ

વાડમંડલિયા સ્ત્રી (વાયુમળલિક્ષ) સમુદ્રના
પાણીને મડગાકારે (નમગ) કરનાર
તોફાની પતન

વાડયાય પુ (વાયુકાય) નાયુમાય, પતન
વાડરિય ત્રિ (વાયુરિક) હરણને પાસનાથી
બાધનાર, શિખરી, વાડરી

વાડલ ત્રિ (વ્યાકુલ) આકુળ બારકુળ
વાડલિ પુ (વાલિન્) તોફાની વાડુ,
વટોગીરો

વાડકા સ્ત્રી () એ નામનો
ગુહો

વાકરણ ન (વ્યાકરણ) ઉત્તર, જગમ
વાકુનાસિ પુ (વક્ષામિન્) ઝાડની છાનના
નજ પહેરનાર તાપસનો એક વર્ગ

વાળ પુ (વક્) ઝાડની તથા-જાન
વાળય ન (વક્ત્ર) સણ આદિની છાનનું
સૂત્ર

વાળવનુ સ્ત્રી (વક્ત્રવનુ) ઝાડની છાલની
દોરડી

વાળવણ ન (વ્યાકરણ) બાકરણશાસ્ત્ર,
ભાષાના નિરૂપ દર્શનનાર શાસ્ત્ર (૨)
પ્રત્યુત્તર, ખુનામો, જવાબ.

વાળવણી સ્ત્રી (વ્યાકરણી) કેષ્ઠએ પશુ
પૂડેના અર્થનો ખુનાસો આપનાની ભાષા
વાળવિય ત્રિ (વ્યાક્રુત) ખુનાસો કરેલ
(૨) જગમ આપેન

વાળવ પુ (વક્ત્ર) વહકન નજ, ઝાડની
છાનના નજ

વાળવર ત્રિ (વક્ત્રવર) વહકનનજને
ધારણ કરનાર

વાળવરય પુ (વક્ત્રવર) ઝાડની છા-
લના વજ્ર

વાળિદિ. સ્ત્રી (વજ્રિ) વાણીરૂપ સદિ

વાળુરિય ત્રિ (વજુરિક) નાયુરા-મુગમધન
પાશવડે મુગોને બાધનાર, નાધરી,
શિખરી

વાળુની સ્ત્રી (વ્યાકુની) એ નામની એક
વેન

વાઘાદ્ર ત્રિ (વ્યાક્રાત્રિક) વ્યાવાનગમ્ય,
આડખીન-અતરાયથી ઉત્પન્ન થયેલ
વાગાદ્ર ન (વ્યાક્રાત્રિક) સિદ્ધ, દાવાનળ
વગેરેનો ઉપદ્રવ થાય ત્યારે સથારો કર-
વામા આવે તે

વાઘાત } પુ (વ્યાક્રાત) બાધાત, અત
વાઘાય } રાય, આડખીન.

વાઘાયકર ત્રિ (વ્યાક્રાતકર) અટકાયત
કરનાર, અતરાય પાડનાર.

વાઝીકરણ પુ (વાઝીકરણ) વીર્ય વધાર
વાનો ઉપાય દર્શનનાર શાસ્ત્ર

વાઙ પુ (વાઙ) વાઙો લતો, પાઙો (૨)
ઘડાની વાઙ

વાઙિ. પુ (વાઙિ) ઘડાની વાઙ

વાણપત્ય પુ (વાણપત્ય) મૃદસ્થાશ્રમ પુરો
કરી એકના અથવા સ્ત્રી સહિત વનમા
જઈ મહાઅર્થ પાળવું અને સાસારિક
કાર્યથી નિવૃત્ત થવું તે, આરમાનો ત્રીજો
આશ્રમ (૨) ત્રિ ત્રીજા આશ્રમમા
દાખન થયેલ, વનમા જઈ તપસ્યા
કરનાર

વાણમત્તર પુ (વાણમત્તર) નિઠા લોકમા
રહેનાર દેવોની એક જાત નાણ્યવનર
જાનિના દેવતા

વાણમત્તરી સ્ત્રી (વાણમત્તરી) વાણ્યવનરની
દેવી વાણ્યવનરી

વાણમત્તર પુ (વાણમત્તર) નાણ્યવનર
જાનના દેવતા

વાણહ પુ (વાણહ) જોડા, પથરખા,
મગગખા

વાણારસી સ્ત્રી (વાણારસી) મથી, મનારસ

વાણિજ્ય પુ ન (વાણિજ્ય) બાપાર,
રોજવાર (૨) સાન ચર કરણમાનુ જુ
કરણ, ૧૧ કરણમાનુ જુ કરણ

ઘાણિય. પું (ઘણિજ) વાણિયો; વેપારી.
 ઘાણિયણ. પું (ઘણિજ્યક) વ્યાપાર. (૨)
 વ્યાપારી; વાણીઓ.
 ઘાણિયગામ. નં (ઘાણિયગામ) એ નામનું
 એક પ્રાચીન નગર.
 ઘાણી. સ્ત્રી (ઘાણી) વાણી; વચન.
 ઘાત પું (ઘાત) વાધુ, પવન. (૨) વાધુ
 રોગ.
 ઘાતલેખ. પું (ઘાતલેખ) વાધુના ખંધ;
 ધનવાત, નમુવાત પગેર.
 ઘાતપલિકલોમા. સ્ત્રી (ઘાતપલિકલોમા) આઠ
 કૃષ્ણરાશ્ત્રમાંની એક.
 ઘાતફલિહા. સ્ત્રી (ઘાતફલિહા) આઠ કૃષ્ણ-
 રાશ્ત્રમાંની એક.
 ઘાતાયણ. નં (ઘાતાયણ) રાવાહ; ગોખ.
 ઘાતિ. નં (ઘાતિ) કૃત્રિ વિશેષ.
 ઘાતિગણી. સ્ત્રી (ઘાતિ) રીંગણી.
 ઘાતિક. } ત્રિ (ઘાતિક) વાધુના રોગ-
 ઘાતિય. } વાળો. (૨) પું વાધુનો રોગ.
 ઘાદકર. ત્રિ (ઘાદકર) વાદવિવાદ કરનાર.
 ઘાદિ. ત્રિ (ઘાદિ) વાદવિવાદ કરનાર.
 ઘાખ. પું (ઘાખ) સિંકારી.
 ઘાનર. પું (ઘાનર) વાંદરો; ઘાનર. (૨)
 એથા તીર્થકરનું લાગન.
 ઘાનરિયા. સ્ત્રી (ઘાનરી) વાંદરી.
 ઘાપી. સ્ત્રી (ઘાપી) વાપ.
 ઘાવાહા સ્ત્રી (ઘાવાહા) વિશેષ પીડા.
 ઘામ. ત્રિ (ઘામ) ડાહ્ય; ડાખી બાલુનું. (૨)
 પ્રતિકૂળ; વિપરીત. (૩) પું આર દાય,
 ધનુષ્ય; વામ.
 ઘામવામેણ. ઋ (ઘામવામેણ) ડાખેડાએ;
 પ્રતિકૂળમાં પ્રતિકૂળ રીતે.
 ઘામણ. પું (ઘામણ) વામન સંકેત; કુબંજથી
 ૧૫૫૨ીત લક્ષણવાળું સંકેત; ૭ સંકેતમાંનું
 એક. (૨) પાશ્વનાયકના લક્ષણ નામ.
 (૩). ત્રિ વામન; રીંગણો.

ઘામણિયા સ્ત્રી (ઘામણિયા) } રીંગણી ઘા-
 ઘામણી. સ્ત્રી (ઘામણ) } સી.
 ઘામદણ. નં (ઘામદણ) ૫૨૨૫૨ અંગે-આ-
 નેનું મરુતું તે.
 ઘામલોકવાદિ. પું (ઘામલોકવાદિ) વિપ-
 રીનપણે લોકનું સ્વરૂપ કહેનાર.
 ઘામ. સ્ત્રી (ઘામ) ૨૩ મા તીર્થકરની
 માતાનું નામ.
 ઘામાવચ્ચ. પું (ઘામાવચ્ચ) ડાખી બાલુએ
 આવર્તવાળો શંખ; ડાખો શંખ.
 ઘામૂઢ. ત્રિ (ઘામૂઢ) વિશેષકરી મૂર્ખ.
 ઘાય. પું (ઘાય) વાદવિવાદ; તકરાર.
 ઘાય. પું (ઘાય) વાધુ; પવન. (૨) વાધુ-
 કુમાર નામે ભવનપતિ દેવતાની એક
 જાત. (૩) એ નામનું ત્રીજા ચોથા દેવ-
 લોકનું એક વિમાન. (૪) વાતરોગ;
 વાધુનો રોગ.
 ઘાય. પું (ઘાય) ગાડી જાલનું પત્ર;
 પદકથ.
 ઘાયકંત. પું (ઘાયકંત) એ નામનું ત્રીજા
 ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.
 ઘાયકલહ. પું (ઘાયકલહ) વસ ગોત્રની
 શાખા. (૨) ત્રિ તે શાખાનો પુરુષ.
 ઘાયકરણ. પું (ઘાયકરણ) પાણી પિનાનું
 (સંકેત) કરક-લાગન વિશેષ; એક જાતનો
 ધડો.
 ઘાયલુહ. પું (ઘાયલુહ) એ નામનું ત્રીજા
 ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.
 ઘાયમ. પું (ઘાયમ) ઉપાધાય; શાસ્ત્રની
 વંચાદનાર. (૨) પૂર્વધર; પૂર્વના
 જાલુનાર.
 ઘાયજોમ. પું (ઘાયજોમ) વાણીનો મોગ-
 વ્યાપાર.
 ઘાયઝમ્મય. પું (ઘાયઝમ્મય) વાતવચન
 નામનું ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક
 વિમાન.

ધાયણ નં (વાલ) વાચુ, કથા કંગી
(૨) એક જાતની વનસ્પતિ.

ધાયણાયા. } સ્ત્રી (વાચા) શિષ્યને ગુરુએ
ધાયણા } શાસ્ત્ર વચ્ચાવતુ તે, શાસ્ત્રની
વાચણી, ધર્મધ્યાનનું પ્રથમ આનંદન

ધાયણાગ્રન્થેરામિ પુ (વાચાન્તેરામિ)
જેને અર્થ સાથે મુન ભણાવવામાં આવ્યા
હોય તેનો શિષ્ય

ધાયણાચરિય. પુ (વાચનાચર્ય) અર્થસંદિત
મુન ભણાવનાર, નાચનાચર્ય

ધાયણાનંપયા. સ્ત્રી (વાચાનમ્પન્) નાચના-
મપદ, ઉચ્ચ વાચન

ધાયનિસંગ પુ (વાતનિર્મ) અધીનાયુ જો-
ડવો તે.

ધાયપરિક્ષોમ. પુ (વાતારિક્ષોમ) જેમાં
વાયુ પશુ હોખ મામે માટે કૃષ્ણરાશ્ત્રનું
એક નામ

ધાયવ્યગ પુ } (વાતવ્ય) એ નામનું ત્રીજા
ધાયવ્યહ. } એથા દેવલોકનું એક
નિમાન

ધાયકલિદ્ધલોમ પુ (વાતારિપનામ) વાતને
ભોગમની પેઠે હોભાવનાર હોવાથી નમ-
સ્કાયનું એક નામ

ધાયકલિદ્ધા સ્ત્રી (વાતારિણ) વાયુની ખા
ધરપ હોવાથી કૃષ્ણરાશ્ત્રનું એક નામ

ધાયમંદલિયા સ્ત્રી } (વાતમંદલિયા) વા
ધાયમંદલિયા } વાજોડું મરડાળા
કારે વાતો વાયુ

ધાયય. પુ (વાચક) નાચનાર કથા
કરનાર

ધાયરામિ. પુ (વાચરમિ) જાડની વાચની
દારડી

ધાયજેમ્મ. પુ (વાતજેમ્મ) એ નામનું ત્રીજા
એથા દેવલોકનું એક નિમાન

ધાયવચણ પુ (વાચરણ) એ નામનું ત્રીજા
ને મા દેવલોકનું એ નિમાન

ધાયવાસિ. ત્રિ (વલ્કવામિન્) વલકવ પ
હેરનાર

ધાયવોજ્ઞ ત્રિ (વાતવાય) નાયથી ઉડના
ચોગ્ય.

ધાયગા. સ્ત્રી (વાચગા) વામવ્ય ખુણો

ધાયસ. પુ (વાચમ) કાચડો

ધાયસંજય. ત્રિ (વાચમજય) વચનની
વનનાવાજો, નાણીનો સયમી

ધાયસપરિમંદુલા સ્ત્રી (વાચમપરિમંદુલો)
કે આદિ પક્ષીઓના શબ્દોનું ક્વાકન
જાણવાની વિદ્યા

ધાયર્સિંગ પુ (વાતર્સિંગ) વાતશુભ નામનું
ત્રીજા એથા દેવલોકનું એક નિમાન.

ધાયસિદ્ધ. પુ (વાતસિદ્ધ) વાતસિદ્ધ નામનું
ત્રીજા એથા દેવલોકનું એક નિમાન

ધાયા. સ્ત્રી (વાચ) વાચા-નાણી, વચન
ધાયાદ્ધ ત્રિ (વાત્તાવિદ્ધ) અકાચે મુકાઇ
મથેવ

ધાયામ. પુ (વ્યાયામ) કસરત વ્યાયામ,
ચેલા,

ધાયાલ ત્રિ (વાચાલ) વાચાળ

ધાયારત્ત પુ (વાતારત્ત) એ નામનું ત્રીજા
એથા દેવલોકનું એક નિમાન

ધાયુ. પુ (વયુ) વચન. વાપરો.

ધાયુકુમાર. પુ (વાયુકુમાર) વાયુકુમાર નામે
ભવનપતિ દેવતાની એક જાત

ધાયુકુમારી સ્ત્રી (વાયુકુમારી) વાયુકુમાર
જાતના ભવનપતિ દેવની દેવી

ધાયુમૂર. પુ (વાયુમુનિ) મહાવીર પ્રજાના
એ મુખધરનું નામ

ધાર નં (વર) વાગ નામે એથી નગનો
વરકાચામે (૨) વખત મર્ધમ (૩)
દાનો થડો

ધારંગ પુ (વરંગ) અરિમાનો દાથો

ધારંધારેણ મં (વરજગદ) વા.વાગ, પુન
પુન (૨) પેનપેનાનો વારો દોષ ત્યાગ.

વારક. પું } (વારક) માટલી; માટલો.
વારણ. } (૨) ત્રિં બલ અટકા-

વનાર; બૂલ સુધારનાર.

વારહિષ્ઠ. નં () લાલ વસ્ત્ર.

વારણ. પું (વારણ) હાથી. (૨) નં અટ-
કાવતુ.

વારય. ત્રિં (વારક) અશુદ્ધ પાઠ કરનારને
રોકનાર.

વારવિલયા' સ્ત્રીં (વારવિલયા) વેશ્યા, રડી.

વારાહ. પું (વરાહ) સુવિધિનાથ તીર્થકરના
પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૨) છઠ્ઠા બળદે.
વના ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ.

વારિ. નં (વારિ) પાણી; જળ.

વારિજ. પું () પરણવાની ક્રિયા;
લમક્રિયા.

વારિત ત્રિં } (વારિત) નિવારેલું; નિષેધેલું.
વારિય. }

વારિસેણ. પું (વારિસે) જન્મહીનના ઐર-
વતક્ષેત્રમાં આહુ અવસર્પિણીમાં થયેલ
ચોવીસમા તીર્થકર. (૨) અહ્યુતરોવવાધ
સૂત્રના પ્રથમ વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું
નામ. (૩) શ્રેણીક રાગની ધારણી
રાણીનો પુત્ર.

વારિસેયા. સ્ત્રીં (વારિસે) વારિયેણ ના-
મની શાશ્વતી જિનપ્રતિમા. (૨) ઉર્ધ્વ-
લોકવાસી આઠ દિશાકુમારીમાની સાતમી.
(૩) એ નામની એક નદી કે જે મેરૂની
ઉત્તરે રક્તવતી નદીને મળે છે.

વારણ. ત્રિં (વારણ) આદ્રા, મૂળ આદિ
નક્ષત્રોમાં થયેલ પવન સંબંધી ઉત્પાત
કે જે આવતા વર્ષની શુભ નિશાની રૂપે
મનાય છે. (૨) વરણ સમુદ્રના દેવતાનું
નામ. (૩) વારણ નામનો સમુદ્ર. (૪)
પંદરમા મુહૂર્તનું નામ.

વારણીકન્ટ. પું (વારણીકન્ટ) વરણ સમુ-
દ્ર દેવતાનું નામ.

વારણી. સ્ત્રીં (વારણી) નવમા તીર્થકરની
મુખ્ય સાધ્વી. (૨) મદિરા; દાર. (૩)
પશ્ચિમ દિશા. (૪) ઉત્તર દિશાના રથક
પર્વત પર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માની ચોથી.

વારણોદધ. પું } (વારણોદક) જેનું પાણી
વારણોદગ. નં } મદિરા સરખુ છે તે
સમુદ્ર.

વાલ. પું (વ્યાલ) સર્પ. (૨) જંગલી દિ-
સકે પ્રાણી; વાધ વગેરે.

વાલ. પું નં (વાલ) વાળ; કેશ. (૨)
કાર્યપ જોત્રની શાખા. (૩) ત્રિં તે
શાખામાં ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ.

વાલગ. પું (વ્યાલક) સર્પ.

વાલગ. પું (વાલક) સુગરીનો માળો. (૨)
વાળની બનાવેલી માળણી; ધરણી.

વાલગ. પું નં (વાલાગ) આઠ રથરેણુ
પ્રમાણે દેવકુર, ઉત્તરકુરક્ષેત્રના જુગલી-
યાના વાળનો અગ્રભાગ.

વાલગપ્રોદયા. સ્ત્રીં (વાલાપ્રોતિજા) તળા-
વની અદર હવા ખાવાને બાધેલ મહેલ;
હવામહેલ.

વાલપુચ્છ. પું (વાલપુચ્છ) ચામર.

વાલવંધ. પું (વાલવધ) વાળ-કેશ બાંધવા
તે; અષોડો.

વાલય. નં (વાલય) પશુઓના વાળથી
ઉત્પન્ન થતુ સૂત્ર.

વાલવીચણ. નં (વાલવ્યજન) ચેમરી; ચા-
મર. (૨) પખો. (૩) મોરના પીઠાનું
વીજણ.

વાલવીચણિયા. સ્ત્રીં (વ્યાલવ્યજનિકા) } ચમ
વાલવીચણી. સ્ત્રીં (વાલવ્યજની) } રી (૨)
વીજણ.

વાલિ. પું (વાલિ) વાળ-રવાટાવાળું જા-
નવર.

વાલિહાણ. પું (વાલધાન) વાળને ધારણ
કરનાર પુછ્ક.

વાલુ. પુ. (વાલુ) નજી રેતી બનાવી
તેમા નારકીને દુઃખ આપનાર પરમા
ધામીની એક જાત

વાલુક ન. (વાલુક) ચીલકુ

વાલુકો. સ્ત્રી. (વાલુકી) કાકડી, વનસ્પતિ
વિશેષ

વાલુપ. પુ. (વાલુપ) ભઠ્ઠીમા ચણા જે
તેમા નાખીને ગ્રીતીમા એકનાર પરમા
ધામી; પંદર જાતના પરમાધામીમાનો
એક (૨) રેતી, વેણુ.

વાલુવપ્પમા. } સ્ત્રી. (વાલુવપ્પમા) ત્રીજી
વાલુવપ્પમા } નરક, ત્રીજી નરકની પૃથ્વી
વાલુયા. સ્ત્રી. (વાલુયા) વેણુ રેતી

વાલુયામા. સ્ત્રી. (વાલુયામા) વાતકા
નામે ત્રીજી નરકની પૃથ્વી

વારડ ત્રિ. (વ્યારડ) પ્રવૃત્તિ થએન, વ્યા-
પાકયુક્ત

વારગણ ત્રિ. (વ્યારગણ) વલુસી મએયુ.
નાશ પામેન (૨) વ્યામ થયેયુ, ભરેયુ
(૩) સમકિનથી બહુ થએન જમાનિ
આત્મી પેઠે નિદ્રા થઇ ગયેન

વારગણસંયા. સ્ત્રી. (વ્યારગણસંયા) રામથી
નષ્ટ થયેન મર્ણાશયવાળી

વારત્તિ સ્ત્રી. (વ્યારત્તિ) દિમાથી નિષ્ક્રિય
પામતી તે (૨) દુઃખની માન (૩)
શુનનાશક થયેયુન.

વારહારિક. ત્રિ. (વ્યારહારિક) ન્યારદા
મગન-પી, ન્યારદામા આવડા યોગ્ય
વારહારિકાવ. પુ. (વ્યારહારિકાવ) વ્યાર
દાન-પ સાન નયમાના નેમ, સમ-
ન્યારદા મ્યને ઝગુમ્ય એ ચાર નય

વારહાર. ત્રિ. (વ્યારહાર) નષ્ટ કરેય

વાર. પુ. (વ્યાર) ઉદ્યોગ, કામકાજ
(૨) પ્રવૃત્તિ, ચેટા

વાયિ. ત્રિ. (વ્યારિ) વ્યામ, વાલક

વાયિતિ સ્ત્રી. (વ્યારિતિ) વિનાશ, અન.

વારિહસોયા સ્ત્રી. (વ્યારિહસોયા) વાના-
દિથી ગતિ રહિત મર્ણાશયવાળી

વારિય. ત્રિ. (વ્યારિય) વાવેયુ

વારિયા સ્ત્રી. (વ્યારિયા) જે એકવાર
વાનવાથી ઉગે તે કૃષિ

વારી સ્ત્રી. (વ્યારી) વાન, ફૂલો

વાસ. પુ. (વામ) વિનાસ, રહેણાંતુ (૨)
વસતુ, વિનાસ કરવો (૩) મધ, વાસ, કોકે,
પુટ નગેરે મુગધી દ્રવ્ય

વાસ પુ. (વામ) વસ્ત્ર, કપડુ.

વાસ. પુ. ન. (વાં) વડે, સાથ, સનસન
(૨) નસાદ પડે તે (૩) કર્મભૂમિ, અ-
કર્મભૂમિના ભગત આદિ ક્ષેત્ર

વાસતિયા. સ્ત્રી. (વામતિયા) વાસની ભતા,
માધરી વેય

વાસતી. સ્ત્રી. (વામતી) વાસની ભતા. (૨)
સાસતીનુ ફૂન

વાસકાલ પુ. (વાંસકાલ) ચોમાસુ, વર્ષાકાળ.

વાસગ પુ. (વાસક) એકદિવ જાનતી
એક જાત

વાસગર ન. (વાસગર) શયન ધર (૨)
ફૂન અતર વગેરેની મુગધથી વ્યામ ધર

વાસગા. સ્ત્રી. (વાસગા) ભારના, સરકાર

વાસગિજ્ઞ ત્રિ. (વામગીય) વામવા યોગ્ય
વસ્તુ.

વામત્તાણ ન. (વામત્તાણ) વગમાથી બચતી
નકે તેવુ વસ્ત્ર, લેખરકનોથ જેવુ વસ્ત્ર

વામધર પુ. (વામધર) ભગત આદિ ક્ષેત્રની
મર્ણાશ મરનાર પર્વત (૨) નરમા

વામમરગ ન. (વામમર) શયનધર.

વામમ. ન. (વામમ) વસ્ત્ર પુગડુ

વામમયા સ્ત્રી. (વામમયા) નો વડેની કોમી

વામહર. ન. (વામહર) નેડાનુ પડ

વાસહર પુ. (વાંસ) વાંસ-ક્ષેત્રની મીમા
આપનાર પર્વત (૨) વાંસ નામે કીપ
તથા સમુદ્ર

વારક. પુ. } (વારક) માટલી; માટલો.
વારમ } (૨) ત્રિ. બલ અટકા-
વના; ભૂલ સુધારનાર.

વારકિય. ન. () લાલ વસ્ત્ર.

વારણ. પુ. (વારણ) હાથી. (૨) ન. અટ-
કાવવું.

વારણ. ત્રિ. (વારક) અશુદ્ધ પાક કરનારને
રોકનાર.

વારકિલયા. સ્ત્રી. (વારકિલતા) વેશ્યા, રડી.

વારાહ. પુ. (વરાહ) સુવિધિનાથ તીર્થકરના
પ્રથમ મણ્ડપરનું નામ. (૨) છટ્ટા બળદે.
વના ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ

વારિ. ન. (વારિ) પાણી; જળ.

વારિજ. પુ. () પરણવાની હિયા;
લમકિયા.

વારિત. ત્રિ. } (વારિત) નિવારણ; નિષેધક.
વારિય. }

વારિસેણ. પું. (વારિસે) જન્મસૂત્રના ઔર-
વતક્ષેત્રમાં આણુ અવસર્પિણીમાં થયેલ
ચોવીસમા તીર્થકર. (૨) અણુતરેવવાઇ
શરના પ્રથમ વર્ગના પાંચમા અધ્યયનનું
નામ. (૩) શ્રેણીક રાગની ધારણી
રાણીનો પુત્ર.

વારિસેણા. સ્ત્રી. (વારિસેણ) વારિયેણ ના-
મની શાશ્વતી જિનપ્રતિમા. (૨) ઉર્ધ્વ-
લોકવાસી આઠ દિશાકુમારીમાંની સાતમી.
(૩) એ નામની એક નદી કે જે મેરુની
ઉત્તરે રક્તવતી નદીને મળે છે.

વારણ. ત્રિ. (વારણ) આદ્રા, મૂળ આદિ
નક્ષત્રોમાં થયેલ પવન સંબંધી ઉત્પાત
કે જે આવતા વર્ષની શુભ નિશાની રૂપે
મનાય છે. (૨) વરણ સમુદ્રના દેવતાનું
નામ. (૩) વારણ નામનો સસુદ્ર. (૪)
પંદરમા સુહર્તનું નામ.

વારુશિકંત. પુ. (વારુશિકાન્ત) વરણ સસુ-
દ્રના દેવતાનું નામ.

વારુણી. સ્ત્રી. (વારુણી) નવમા તીર્થકરની
મુખ્ય સાધ્વી. (૨) મદિરા; દાર. (૩)
પશ્ચિમ દિશા. (૪) ઉત્તર દિશાના રથક
પર્વત પર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માંની ચોથી.

વારુણોદય. પું. } (વારુણોદય) જેનું પાણી
વારુણોદય. ન. } મદિરા સરખું છે તે
સમુદ્ર.

વાજ. પું. (વ્યાલ) સર્પ. (૨) જંગલી હિં-
સકે પ્રાણી; વાઘ વગેરે.

વાજ. પું. ન. (વાલ) વાળ; કેશ. (૨)
કશ્યપ ગોત્રની શાખા. (૩) ત્રિ. તે
શાખામાં ઉત્પન્ન થયેલ પુરુષ.

વાજમ. પું. (વ્યાલક) સર્પ.

વાજમ. પું. (વાલક) સુગરીનો માથો. (૨)
વાળની બનાવેલી માળણી; ધરણી.

વાજમ. પું. ન. (વાલામ) આઠ રથરેણુ
પ્રમાણે દેવકુર, ઉત્તરકુરુક્ષેત્રના ભુગલી-
યાના વાળનો અગ્રભાગ.

વાલમવોદયા. સ્ત્રી. (વાલામવોદિત્રા) તળા-
વની અંદર દયા આવ્યાને બાંધેલ મહેલ;
હવામહેલ.

વાલપુચ્છ. પું. (વાલપુચ્છ) ચામર.

વાલવંધ. પુ. (વાલવંધ) વાળ-કેશ બાંધવા
તે; અગ્રોડો.

વાલવ. ન. (વાલવ) પશુઓના વાળથી
ઉત્પન્ન થતું સત્ર.

વાલવીયણ. ન. (વાલવ્યજન) ગૌમરી; ચા-
મર. (૨) પખો. (૩) મેરના પીછાનું
વીજણ.

વાલવીયણિયા. સ્ત્રી. (વાલવ્યજનિકા) } એમ
વાલવીયણી. સ્ત્રી. (વાલવ્યજની) } રી (૨)
વીજણો.

વાલિ. પુ. (વાલિ) વાળ-રવાટાવાળું જા-
નવર

વાલિહાસ્ય. પુ. (વાલધાન) વાળને ધારણ
કરનાર પુ.

વાલુ પુ (વાડ) નજી જેની રેતી બનાવી
તેમા નારકીને દુ ખ આપનાર પરમા
ધામીની એક જાત

વાયુક નં (વાલુક) ત્રીજી

વાયુકી સ્ત્રી (વાલુકી) મકડી વનખનિ
નિજે

વાલુપ પુ (વાલુક) ભૂમા ચણા શેકે
તેમ નારકીને રેતીમા શેકનાર પરમા
ધામી, પદર જાતના પરમાધામીમાનો
એ (૨) રેતી વેળુ

વાલુચપ્પમા } સ્ત્રી (વાલુકપ્રમા) ત્રીજી
વાલુચપ્પમા } નરક ત્રીજી નરકની પૃથ્વી
વાલુયા સ્ત્રી (વાલુકા) વેળુ રેતી

વાલુયામા સ્ત્રી (વાલુકામા) વાનકાલા
નામે ત્રીજી નરકની પૃથ્વી

વાવડ ત્રિ (વ્યાકૃત) મૃત્ત થએન, વ્યા
પારનુકન

વાવણ ત્રિ (વ્યાપન) વણસી ગએલુ
નાશ પામેન (૨) વ્યાપ થયેલુ ભરેલુ
(૩) સમકિતથી ભ્રમ થએન જમાનિ
આદિની પેઠે નિહન થઇ ગયન

વાવણસોયા સ્ત્રી (વ્યાવણસોત્તમ) રેગથી
નદ થયન ગર્ભાશયવાળી

વાવણ સ્ત્રી (વ્યાવણ) સિદ્ધિ નિષ્ઠિત
પામવી તે (૨) દુ ખની નાન (૩)
શુભનાશક મૈયુન

વાવણારિષ્ઠ ત્રિ (વ્યાવણારિક) વ્યવહાર
સમ થી વ્યવહારમા આવના યોગ્ય

વાવણારિયણ પુ (વ્યાવણારિક) વ્યવ
હારનય સાન નયમાના નૈયમ સમ્રલ
વ્યવહાર અને નજીસુત એ ચાર નય

વાવણારિ ત્રિ (વ્યાવણારિક) નદ કરેન

વાવાર પુ (વ્યાવાર) ઉલોગ મમકાજ
(૨) મૃત્તિ એથા

વાવિ ત્રિ (વ્યાવિ) વ્યાપ વ્યાપ

વાવિત્તિ સ્ત્રી (વ્યાવિત્તિ) નિનાશ અત

વાવિદ્સોયા સ્ત્રી (વ્યાવિદ્સોત્તમ) વાના
દિથી શક્તિ રહિત ગર્ભાશયવાળી

વાવિય ત્રિ (વ્યાવિય) વાવેલુ

વાવિયા સ્ત્રી (વ્યાવિયા) જે એકનાર
વા થાથી ઉગે તે કૃષિ

વાવી સ્ત્રી (વ્યાવી) વાન કૃષે

વાસ પુ (વ્યાસ) નિનાસ રહેલાથ (૨)
વસતુ નિનાસ કરવે (૩) ગધ નાસ કોકે,
પુ વગેરે સુગંધી દ્રવ્ય

વાસ પુ (વ્યાસ) વસ્ત્ર કપડુ

વાસ પુ નં (વ્યાસ) વધ સાન સનસર
(૨) વરસાદ પડે તે (૩) કર્મભૂમિ અ
કર્મભૂમિના ભરત આદિ ક્ષેત્ર

વાસતિયા સ્ત્રી (વ્યાસતિયા) વાસતી લતા
માધની વેલ

વાસતી સ્ત્રી (વ્યાસતી) વાસતી લતા (૨)
વાસતીનુ ફૂન

વાસસાલ પુ (વ્યાસસાલ) ચોમાસુ વર્ષાકાળ

વાસસ પુ (વ્યાસસ) એકદિવ્ય જીવની
એક જાત

વાસવર નં (વ્યાસવર) શયન ધર (૨)
ફૂન અત્તર વગેરેની સુગંધથી વ્યાપ ધર

વાસણ સ્ત્રી (વ્યાસણ) ભાવના સરકાર

વાસણિજ ત્રિ (વ્યાસણિય) વાસણ યોગ્ય
સ્તુ

વાસણાજ નં (વ્યાસણાજ) વરસાદથી બચાવી
શેકે તેવુ વસ્ત્ર લેધરકોથ જેવુ વસ્ત્ર

વાસધર પુ (વ્યાસધર) ભરત આદિ ક્ષેત્રની
મર્યાદા મરનાર પર્વત (૨) વરસાદ

વામમગ્ન નં (વ્યામમગ્ન) શયનવર

વાસસ નં (વ્યાસસ) વસ્ત્ર ત્રગુ

વાસસયા સ્ત્રી (વ્યાસસયા) મો વર્તની ડોસી

વાસહર નં (વ્યાસહર) રેતીના ધર

વાસહર પુ (વ્યાસહર) વર્ત-ક્ષેત્રની સીમા
બાધનાર પર્વત (૨) વર્તધર નામે દ્વીપ
તથા સમુ

વાસહરપચ્ચ પુ. (વર્ણપર્વ) ક્ષેત્રની સીમા
આમનાર પરીત, દિગ્વત વગેરે

વાસા સી. (વર્ણ) ચોખાસુ, વર્ણાસુ
(૨) ગૃહિ. ૧૨૫૬ (૩) બેદ્રિયનાજો
છપ

વાસાણિય સી. (વાસાનિદ) એક જાનની
વનરપતિ

વાસારત્ત. ન. (વર્ણાત) વર્ણાસુ ચોખાસુ
વાસારત્ત. ત્રિ. (વર્ણાત) વર્ણાસુ
ઉત્પત્ત થયે ન

વાસાનાસ પુ. (વર્ણાસ) ચોખાસુ વર્ણ-
કાળ.

વાસિ. ત્રિ. (વાસિ) વસનાર, રહેનાર

વાસિદ્વિગ્રા. સી. (વાસિદ્વિગ્રા) વાસિ-
ગણિ નામના અનાથ દેશમાં જન્મેની
દાસી

વાસિદ્વ પુ. (વાસિદ્વ) ત્રિશયા રાહુતું
ગોત્ર (૨) પુનર્વસુનક્ષત્રનું ગોત્ર

વાસિદ્વ સી. (વાસિદ્વ) વસિદ્વ ગોત્રમાં
ઉત્પત્ત થયેની સ્ત્રી.

વાસિની સી. (વાસિની) નિવાસ કરનારી,
વસનારી

વાસિત્તાર. ત્રિ. (વર્ણિત) નરસનાર, મેવ.

વાસિય ત્રિ. (વાસિય) સુગંધી કરેલું,
પુશ્પોપકૃત બનાવેલું (૨) આયત્ત
દિવસનું વાસી (૩) વસેન, રહેન

વાસી. સી. (વાસી) વાસલો કરેલી

વાસીચંદ્રકવ્ય ત્રિ. (વાસીચંદ્રકવ્ય)
કાષ્ઠ વાસલાથી છેદે અને કાષ્ઠ ચંદનથી
લેપ કરે તો પણ ગન્ને તરફ સમભાવ
રાખનાર

વાસીમુદ પુ. (વાસીમુદ) બેદ્રિય છવની
એક જાન

વાસીસગ પુ. (વાસીસગ) સુગંધ

વાસુદેવ પુ. (વાસુદેવ) નસુદેનજના પુત્ર
કૃષ્ણ વાસુદેવ (૨) અઠનાર્તી કરતા અરધ
ખાધ ધરનાર ત્રણ ખણનો રાજા.

વાસુપુજ્ઞ. પુ. (વાસુપુજ્ઞ) વાસુપુજ્ઞ નામના
બારમાં તીર્થસ્થ

વાહ. પુ. (વાહ) બાર, બોળે. (૨) પાલખી
વગેરે વાહન (૩) આહસો આહક અથવા
આહ ઉત્કૃષ્ટ કુબંધમાં માન વિશેષ
(૪) ગાડાબેડું

વાહ. પુ. (વ્યાહ) ચિદાગી

વાહણ ન. (વાહન) ગાડી, રથ, ઘોડા, વગેરે
સ્વારી (૨) નીચ તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વ-
જાનનું નામ

વાહણમણ. ન. (વાહણમણ) સ્વારીમાં બેસી
જતું તે

વાહણ સી. (વ્યાહ) પગરખા, મોઝડી
બેડા.

વાહણીય. ત્રિ. (વાહણીય) વાહન કરવા યો-
ગ્ય, ઉપાડવા યોગ્ય

વાહ્ય પુ. (વાહક) ઘોડાનો શિક્ષક, ઘોડાને
દમનાર (૨) ઘોડેનાર (૩) પાણીનો
પ્રવાહ.

વાહરણ ન. (વ્યાહરણ) બોળતું તે

વાહિ. પુ. (વ્યાધિ) વ્યાધિ પીડા, રોગ.

વાહિગિયા. સી. (વાહિનિકા) વાહન, પાલખી
વગેરે

વાહિત્ત ત્રિ. (વ્યાહત) બોનાવેલ

વાહિમ ત્રિ. (વાહા) વાહન કરવા યોગ્ય,
ગાડીમાં બેડના યોગ્ય

વાહિય. ત્રિ. (વ્યાધિક) રોગી

વિ. ત્રિ. (વ્રિ) વળ સમુચ્ચય (૨) સભા
વળા.

વિ. ત્રિ. (દ્વિ) બે

વિગ્ર ન. (દ્વિ) બેદ્રિયગતિ નામકર્મ
કે જેના ઉત્પત્તી છપ બેદ્રિયપણ
પામે છે

વિગ્રંતકારક. ત્રિ. (વ્યગ્રંતકારક) વિશેષપણે
કર્મનો અંત કરનાર અતદ્વિયાનો કરનાર

વિષદ્ધ. વિ. (વ્યાજ્ઞ) વ્યાજ્ઞતિ પામેલ;
નિવૃત્ત થયેલ.

વિષદ્ધ. વિ. (વિષ્ટ) વિશાળ; મળીર.

વિષદ્ધ. વિ. (વિહ્વ) વિહાર પામેલ;
રૂપાતર થયેલ, અચિત્ત થયેલ

વિષદ્ધંદુ. ન. (વિહ્વાન્દુ) અચિત્ત પાણી.

વિષદ્ધમોર. વિ. (વિહ્વામોરિ) પિકટ-
પ્રગટ-દિવસે બેઠાન કરનાર; રાત્રે નહીં
ખાનાર.

વિષદ્ધાવહ પુ. (વિષ્વપાતિ) હરિવાસ
ક્ષેત્રનો એક વાટલો પૈતાલ્ય પર્વત.

વિષદ્ધ. પુ. (વ્યજ) મહાવીર સ્વામીના
૧૧ ગણધરમાના એક ગણધરનું નામ

વિષદ્ધ. પુ. (વિષ્વ) ધાન્ય વગેરેની
નીપજ.

વિષદ્ધ. પુ. (વિષ્વ) ખાડો (૨) વીરડો

વિષદ્ધસિદ્ધ. વિ. (વિષ્વિત) વિકાસ પામેલ,
ખીસેલ.

વિષદ્ધ. પુ. (વિષ્વ) શ્વાલિક પદ્ધતિનો
વિચાર. (૨) રૂડિલે જતુ, જમ્ય જતુ.

વિષદ્ધરમુસિ. સી. (વિષ્વારમુસિ) હડિય માગાની
ભૂમિ, જમ્ય જમ્યાની જમ્યા.

વિષદ્ધાલ પુ. (વિષ્વાલ) સમ્પ્રકાશ, સાગનો
સમય

વિષદ્ધાવત્ત પુ. (વિષ્વાર્ત) મહાશુક દેવ-
લોકનું વિચાર્યતે નામનું એક વિમાન.

(૨) વિરઠેદ મળેલ વ્યારમા દ્વિતિય અગ્નિ
શ્રીમ વિકાસ સુત્રનો ૧૫ મો ભેદ

વિષદ્ધાદિ. વિ. (વ્યાજ્ઞવાત) વ્યાજ્ઞ
કરેલ, કથન કરેલ.

વિષદ્ધંત. વિ. (વ્યતિકન્ત) વીલી ગયેલ,
એળામી ગયેલ.

વિષદ્ધિચ્છા સી. (વિષ્વિક્ષિયા) સસય,
સદેહ

વિષદ્ધિયા. સી. (વિષ્વિક્ષિયા) વિદુષી,
પંડિતા.

વિષદ્ધા. } વિ. (વિષ્વ) રાજ તરફથી
વિષ્વ. } આપવામાં આવેલ.

વિષદ્ધ. વિ. (વિષ્વિત) જાણેલ; જાહેરાતમાં
આવેલ

વિષદ્ધ. વિ. (વિષ્વિત) ખીજું; ખીજા નામનું

વિ. પુ. (વિષ્વ) વિદ્યાન, પંડિત.

વિષદ્ધાસ પુ. (વ્યુક્ત્ય) વ્યાજ, વાદકાં,
માન

વિષદ્ધા. સી. (વિષ્વિક્ષિયા) વિવિધ કુદૃશ-
તાપથી થએલી ખીજ.

વિષદ્ધિત. વિ. (વ્યુત્પિત) વિશદ ઉદ્ભવ
કરવાને ઉદેશ, અન્યતીર્થિક અથવા મિ-
ત્ર્યાદિ મુદ્દેશ.

વિષદ્ધિય. વિ. (વ્યુત્પિત) રહેલ

વિષદ્ધ. વિ. (વિષ્વ) જમણું

વિષદ્ધ. વિ. (વિષ્વ) રહેલ, જુડુ પડેલ,
વિયોગ પામેલ

વિષદ્ધ. વિ. (વિષ્વ) ધણ, પ્રચુર, વિરતીર્ણ
(૨) મેલસાધન, (૩) મ્હોકું. (૪) પુ.
એ નામનો એક પર્વત

વિષદ્ધમહ પુ. (વિષ્વમહિ) મનપર્વ જા-
નો એક ભેદ ક જે વિશુક્તાથી અન્યના
મનોજન પદ્ધતિને ધણા વિરોધરૂઢી યુક્ત
જાણે

વિષદ્ધસમય સી. (વ્યુક્ત્ય) ઉપસામાંવડુ.

વિષદ્ધાત પુ. (વ્યુક્ત્ય) સમયથી પતન;
અધતા, (૨) હિંસા.

વિષદ્ધ. ન. (વૈશિય) વૈદિય શરીર

વિષદ્ધા. ન. (વિષ્વ) ઉત્તર વૈદિય
વિષદ્ધા. સી. (શરીર કરતુ (૨) જ્ઞાના
મ્હોકા ૧૫ બનાવવાની રીતિ

વિષદ્ધાવિષ્વિ. સી. (વિષ્વવિષ્વિ) એક ૧૫-
માથી નાના મ્હોકા ૧૫ બનાવવાની
રીતિ, વૈદિયવિષ્વિ

વિષદ્ધિ. વિ. (વૈશિય) વૈદિયશક્તિનાત,
વૈદિય શરીર બનાવનાર (૨) નં વૈદિય
શરીર.

વિઙ્ગિય. ત્રિ० (વૈકલ્પ) જેણે વૈકલ્પ શરીર
બનાવેલું છે તે (૨) નં વૈકલ્પ શરીર
બનાવતું તે

વિઙ્ગિયસમુદાય પુ० (વૈકલ્પસમુદાય)
વૈકલ્પ કે ઉત્તરવૈકલ્પ શરીર બનાવતી
૪૫૫૦ પ્રકારનું નિસ્તરતું (દગ્ધ
આકારે થતું) અને વૈકલ્પ શરીરકર
નામ કર્મનો ભોગવટો કરી નિર્જરતું તે

વિઙ્ગ પુ० (વિઙ્ગ) પરિણત, નિર્ધાર
વિઙ્ગસમણ નં } (વ્યવસ્થા) વેદનો
વિઙ્ગસમણવા. સ્ત્રી० } ઉપશમ કરવો તે
નિકાર ટાળવો તે

વિઙ્ગસમિય ત્રિ० (વ્યવસ્થાસમિત) ઉપશમ
પામેલું, દબાવ્ય ગયેલું

વિઙ્ગસરણ નં } (વ્યુત્સર્ગ) તજવું,
વિઙ્ગસરણવા સ્ત્રી० } છોડવું

વિઙ્ગસત્રિય ત્રિ० (વ્યવસ્થાસમિત) જુઓ "વિઙ્ગ
સમિય" શબ્દ

વિઙ્ગસિય ત્રિ० () ખેંચેલું

વિઙ્ગસ્સમ પુ० (વ્યુત્સર્ગ) કાઉસઝ મપાની
તમામ પ્રકારને રાખી સ્થિર થતું તે
(૨) દ્રવ્ય ઉપધિ-શરીરકાર અને ભાન
ઉપધિ-કાયાદિનો ત્યાગ કરી નિસ્સંગ
થતું તે

વિઙ્ગસંગપટિમા સ્ત્રી० (વ્યુત્સર્ગપ્રતિમા)
અમુક વખત સુધી મહિસઝ કરવાની
પ્રતિમા કરવી તે

વિઙ્ગસ્સિત ત્રિ० (વ્યુત્સર્ગ) અને રીતે
પ્રત્યક્ષપણે પોતાના મતથી બધાએ,
મતામતી

વિઙ્ગોગ પુ० (વિયોગ) વિરોધ, વિરહ છુટ
પડવું

વિઙ્ગોગસમિત ત્રિ० (વ્યવસ્થાસમિત) જાન્ય થયેલ

વિઙ્ગોગસિય ત્રિ० (વ્યવસ્થા) નાથ પડેલ,
જાન્ય થયેલ

વિઙ્ગિય પુ० (શબ્દ) નિશ્ચી

વિઙ્ગ પુ० (વિઙ્ગ) વિધ્યાયગ પર્વત
(૨) વિન્ધ નામનો પ્રધાન શિષ્ય

વિઙ્ગગિરિ. પુ० (વિન્ધગિરિ) વિન્ધ્યાયગ
પર્વત

વિઙ્ગાવલ પુ० (વિન્ધાવલ) વિન્ધ નામનો
પહાડ

વિઙ્ગ નં (વૃત્ત) ડીંટકું, બીટકું
વિઙ્ગલિય નં () નિમિત્તાદિ પ્રમ
શાસ તે

વિઙ્ગિત સ્ત્રી० (વિનિઙ્ગિત) પોટની

વિઙ્ગ નં (વૃત્ત) સમૂહ, સમ

વિઙ્ગેતાર. ત્રિ० (વેદ) વીંધીને મારનાર,
વીંધનાર

વિઙ્ગ ત્રિ० (વિઙ્ગ) વ્યાકુળ

વિઙ્ગિત. સ્ત્રી० (વિનિઙ્ગિત) વીસ (૨) નં
ઉપનાસ સાથે કરવા તે

વિઙ્ગ પુ० (વિઙ્ગ) કાપન

વિઙ્ગ ત્રિ० (વિઙ્ગ) પાછું ધકેલેલું

વિઙ્ગ ત્રિ० (વિઙ્ગ) ધણી વિનારનાળ

વિઙ્ગુચ્ચ સ્ત્રી० (વિઙ્ગુચ્ચ) વિઙ્ગુચ્ચ-કર્મણ
ઉત્તર કરતું તે, ટુકડી સ્થિતિની લાગી
અને મન્દ રસનો તીવ્ર રસ કરવો તે

વિઙ્ગુચ્ચ. ત્રિ० (વિઙ્ગુચ્ચ) ખેંચનાર, આકર્ષણ
કરનાર

વિઙ્ગ. ત્રિ० (વિઙ્ગ) કાપેલું.

વિઙ્ગત્ર ત્રિ० (વિઙ્ગત્ર) કાપનાર, છે-

વિઙ્ગત્ર ત્રિ० (વિઙ્ગ) નાર

વિઙ્ગત્ર સ્ત્રી० (વિઙ્ગત્ર) વખાણ
પ્રશસ્ત

વિઙ્ગ. પુ० (વિઙ્ગ) વિકલ્પ, બેદ પ્રકાર
(૨) પ્રાસાદ વિશેષ

વિઙ્ગપણ નં (વિઙ્ગપણ) છેવન

વિઙ્ગપણ સ્ત્રી० (વિઙ્ગપણ) કપના તરફ
નિર્લક

વિક્રય ત્રિ० (વિઙ્ગ) કુરુપ, નિકાર પામેલ

વિકરાલ. ત્રિં (વિકરાલ) પિશાચ જેવો
બીહામણો, ભંડકર.

વિકલ્પ ત્રિં (વિકલ્પ) નિકળ, કળાહીન

વિકસિપ ત્રિં (વિકસિપ) નિકાસ પામેયુ,
ખીનેહુ

વિકાશ. સ્ત્રીં (વિકાશ) કુચની, ગળ્પાસપ્પા.
(૨) વિપરીત કથા

વિકાશાણુજાગ પું (વિકાશાણુયોગ) અર્થ-
કામના ઉપાય દર્શાવનાર શાસ્ત્ર, વાત્સ્યા
યન, કાકશાસ્ત્ર વગેરે

વિકાર. પું (વિકાર) દોષ, વિમાર

વિકિટ્ટ ત્રિં (વિકિટ્ટ) દૂર રહેન, હેટાનુ

વિકિણ્ણ ત્રિં (વિકિણ્ણ) ચારે તરફ

વિકિત્ત. ત્રિં () વિખરાએહુ, છુટછુટ

પડેયુ (૨) બામ, ભરપૂર ભરેન

વિકિરણ નં (વિકિરણ) વિખેરી નાખયુ.

વિકુરિય ત્રિં (વિકુરિય) કાપેયુ

વિકુવિય ત્રિં () વેકિય રૂપ બ-
નાવેત

વિકુન્નણ સ્ત્રીં () વેકિય શકિતકારા

મ્યના કરતી તે

વિકુલ્પ પું (વિકુલ્પ) વાપ, એક જાતનુ

ધાસ

વિકોનણ. નં (વિકોણ) ફેનાવો થવો,

ઉભરાનયુ

વિકોસિપ ત્રિં (વિકોસિપ) આન બહાર

કરેલ

વિક્રંત ત્રિં (વિક્રાન્ત) પગકમી-મળવાનુ

(૨) પ્રસિદ્ધ

વિક્રંતિ સ્ત્રીં (વિક્રન્તિ) પરાક્રમ

વિક્રમ પું (વિક્રમ) પતક્રમ, પુરુષાર્થ

વિક્રમ પું (વિક્રમ) વેચયુ, વિક્રય

કરવો

વિક્રેપાર ત્રિં (વિક્રેપ) નિકન કરનાર

વેચનાર

વિક્રલંમ પું (વિક્રમ) પહોળાઇ, વિસ્તાર

વિક્ષાય. ત્રિં (વિક્ષાય) પ્રસિદ્ધ, જગ-
બાહર

વિક્ષિપ્ત ત્રિં (વિક્ષિપ્ત) વિખેરેહુ

વિક્ષિપ્ત. સ્ત્રીં (વિક્ષિપ્ત) પડિવેહયુ

કરતી વખતે પડિનેલા વસ્ત્રને પડિનેલા

વગરના વસ્ત્રમા ફેકી દેયુ તે, પડિવેહ

જુના એક દોડનું નામ

વિક્ષિરિય ત્રિં (વિક્ષિરિય) જુઓ "વિકિ

રણ" શબ્દ

વિક્ષિરણ. નં (વિક્ષેપણ) વીંખયુ (૨)

મિથ્યાદિને મિથ્યાદિ છોડતી સમક્રિતમા

સ્થાપવો તે, વિનયનો એક પ્રમાર

વિક્ષેપ પું (વિક્ષેપ) મુકયુ (૨) ફેંકયુ

વિક્ષેપણ સ્ત્રીં (વિક્ષેપણ) વિસ્તારયુ

(૨) નિરૂપયુ કરયુ તે

વિક્ષેપણી સ્ત્રીં (વિક્ષેપણી) શ્રોતાને

સન્માર્થમા દોરનારી ચાર પ્રમારની

કથામાની એક

વિગ પું (વિક) વર નાર

વિગા સ્ત્રીં () (વિક્રિ) મનોવિમાર (૦)

વિગતિ. સ્ત્રીં () દુધ દહિ વગેરે નિકાર

ઉત્પન્ન કરનાર પદાર્થ

વિગત્ત. ત્રિં (વિકર્તક) પ્રાણીઓની આમડી

ઉતરડનાર.

વિગય પું (વિક્રય) પ્રકાર, ભે, અનેકપણુ

(૨) ભગ્ના, હોય કે ન હોય તે (૩)

બલિચાર, હેતુનો એક દોષ

વિગયણ સ્ત્રીં (વિક્રયણ) વિશેષ

કદના

વિગપ્પિય ત્રિં (વિકલ્પિય) કદપેહુ, એડી

કદારેહુ

વિગય ત્રિં (વિકલ) ખરામ, રિક્ત-નિકાર

પામેન (૨) વિમાર ઉત્પન્ન કરનાર દૂધ

દહિ વગરે વિગય

વિગય ત્રિં (વિગય) ગોન, નાશ પામેન

(૨) વિનાનું રહિત

વિગયપમ્સ. પું (વિગ્નત) વસ્તુનો અ-
વસ્થાંતરરૂપ વિનાશ ધર્મ.

વિગયસંગ. પું (વિગ્નસંગ) એ નામનો
એક પ્રકાર.

વિગયસંગા. સ્ત્રી (વિગ્નસંગ) નવિનાગતી
વિગ્નપની મુખ્ય નગરી

વિગયલ્લ વિ (વિગ્નલ) ભયકર.

વિગ્ન. પું (વિગ્ન) વિસ્ફોટિત; જે ત્રણ
અને ચાર ઇન્દ્રિયવાળા હોયો.

વિગ્નિન્દ્રિય. પું (વિગ્નિન્દ્રિય) એ ઇન્દ્રિય,
ત્રણ ઇન્દ્રિય અને ચાર ઇન્દ્રિયવાળા
હોયો.

વિગ્નહા. સ્ત્રી (વિગ્નહા) કુલ્લ; ગામગપાટા.

વિગ્નાર. પું (વિગ્નાર) વિકૃતિ; પ્રકૃતિરૂપ
મહાસત્તાની પેટા ભાગ અવાન્તર સત્તા.
(૨) વિકાર.

વિગ્નરિ. વિ (વિગ્નરિ) વિકાર પામવાના
સ્વભાવવાળું.

વિગ્નિચણ. ન (વિગ્નિચ) ત્યાગ કરવો, પ-
રહેવું.

વિગ્નિટ્ટ. ન (વિગ્નિટ્ટ) ઉત્તરપ (૨) કહિન
માર્ગ. (૩) વિ (દૂર રહેલ.

વિગ્નિટ્ટમત્તિય. વિ (વિગ્નિટ્ટમત્તિય) ત્રણ
ઉપવાસથી વધારે તપ કરનાર.

વિગ્નુણ. વિ (વિગ્નુણ) ગુણથી રહિન.

વિગ્નુલ્લસા. સ્ત્રી () વૈકિય શ-
કિતી વૈકિયરૂપ બનાવવું તે.

વિગ્ન. વિ (વિગ્ન) ચિત્તની અશાંતિવાળો;
ઉદ્વેગ પામેલ.

વિગ્નહ. પું (વિગ્નહ) ત્રસનાડી કે જે લોકના
નીચેના છેડાથી ઉપરના છેડા સુધી એક
રાજ પ્રમાણુ લાંબી પહોળી છે. (૨)
શરીર; દેહ. (૩) કલહ; કળ્લો. (૪)
મૈથુન. (૫) સમાસને છુટા પાડી બના-
વવો તે. (૬) વસ્તુની અર્થાત્-કાષ્ટ હોય
એક ગતિમાંથી બીજી ગતિમાં જતાં

વાંક ખાંધ વાંટી ગતિએ ગાય તે. (૭)
વક્ર-વાંકો આકાર.

વિગ્નહાર. સ્ત્રી (વિગ્નહારિ) એક ગતિમાંથી
બીજી ગતિમાં જતાં હોય રસ્તામાં વાંક
ખાંધ તે.

વિગ્નહિય. વિ (વિગ્નહિય) કસકારી. (૨)
સંધી; સાંધ. (૩) શરીર. (૪) સંક્ષિપ્ત;
નાનું.

વિગ્ન. પું (વિગ્ન) વાધ.

વિગ્ન. પું (વિગ્ન) વિગ્ન; અતરાય. (૨)
અંતરાયકર્મ.

વિગ્નય. પું (વિગ્નય) આધાત; દુઃખ. (૨)
સુલોની ધાત કરનાર હોવાથી મૈથુનનું
એક નામ.

વિગ્નુટ્ટ. ન (વિગ્નુટ્ટ) ચીસ પાડવી; ભયંકર
અવાજ કરવો. (૨) સુન્દાની યાદી આપી
ખોલાવવું તે.

વિચારિય. વિ (વિચારિત) વિચારેલું.

વિચિત્ત. વિ (વિચિત્ત) વિચિત્ર; અદ્ભુત.
(૨) અનેક પ્રકારનું. (૩) પું વેલ્લુદેવ
અને વેલ્લુદાસિ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.
(૪) વિચિત્ર પર્વત. (૫) દક્ષિણ દિ-
શના સુવર્ણકુમારના ખીખ લોકપાળનું
નામ.

વિચિત્તકૂડ. પું (વિચિત્તકૂડ) દેવકુર ક્ષેત્રમાં
નિવસ પર્વતથી ૮૩૪ જોગન અને સા-
તીયા ચાર ભાગ ઉત્તરે સીતા નદીના
પશ્ચિમ કાંઠા ઉપરનો એક પર્વત.

વિચિત્તયમ્સ. પું (વિચિત્તયમ્સ) વેલ્લુદેવ
અને વેલ્લુદાસિ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

વિચેલ. વિ (વિચેલ) વસ્તુ રહિત, નમ.

વિચ્છાદ્ય. વિ (વિચ્છાદ્ય) કાત-ધાવલ થયેલ.

વિચ્છાદિય. વિ (વિચ્છાદિય) નાખી
વિચ્છાદિય. } (વિચ્છાદિય) નાખી
દીધેલ. (૨) ભિક્ષુ-
કોને આપેલ; દાન કરેલ.

વિચ્છારિય. વિ (વિચ્છારિત) વિચારેલું.

વિચ્છિદ્રણ. વિ. (વિસ્તીર્ણ) પહેાળું; વિ-
સ્તારવાળું; વિશાળ.

વિચ્છિદ્રણ. વિ. (વિચ્છિન્ન) વિઢેદ ગયેલ;
નષ્ટ થયેલ.

વિચ્છિદ્ર. વિ. (વિસ્તીર્ણ) જુઓ “ વિ-
ચ્છિદ્રણ ” શબ્દ.

વિચ્છિન્ન વિ. (વિચ્છિન્ન) ઢેદાઇ ગયેલ.

વિચ્છુ. પું. (વચ્ચિક) વીંછી.

વિચ્છુક. પું. } (વચ્ચિક) વીંછી.

વિચ્છુય. }

વિચ્છૂર્ણ. સ્ત્રી. (વચ્ચી) વીંછીની વિદ્યા;
વીંછી કરવાની કે ઉતારવાની વિદ્યા.

વિજડ. વિ. (વિચ્ચક્ત) છોડી મૂકેલ, તજ
દીધેલ.

વિજય. પું. (વિજય) નિર્ણય.

વિજય. પું. (વિજય) દુશ્મન ઉપર મેળવેલી

જીત. (૨) વિજય નામના જન્મ્યૂદીપના
ભરતખંડમાં થનાર ૨૧ મા તીર્થંકર. (૩)

એકવીસમા તીર્થંકરના પિતા. (૪) આપતી
ચોવીસીના ખીજા બ્રહ્મદ્ર. (૫) ૧૧

મા અકવર્તીના પિતા. (૬) ૧૪ મા
તીર્થંકરને પ્રથમ શિક્ષા આપનાર મુદ્ગલ.

(૭) જન્મ્યૂદીપનો પૂર્વ દિશાનો દરવાજો.

(૮) ક્ષેત્ર વિશેષ, વિજય. (૯) વિજય
નામે પ્રથમ અનુત્તર વિમાન. (૧૦)

વિજયવિમાનવાસી; પહેલા અનુત્તર
વિમાનના દેવતા. (૧૧) એક અહોરાત્રના

ત્રીશ મુહૂર્તમાંના બારમા અથવા ૧૭
મા મુહૂર્તનું નામ. (૧૨) આસો મહિ-

નાનું લોકાત્તર નામ. (૧૩) વિજય નામે
પવન. (૧૪) વિજય નામનો રાજા.

(૧૫) મહાવીર સ્વામીના સમયમાં
પોલાસપુર નગરનો રાજા. (૧૬) વિજય

નામે રાજ્યક નિવાસી એક ચોરસર-
દાર. (૧૭) કૃષ્ણ વાસુદેવનો વિજય

નામે એક મધદ્રસી-હાથી. (૧૮) વિજય

નામે ક્ષીપ તથા સમુદ્ર. (૧૯) ચન્દ્રપ્રભજીના

યજ્ઞનું નામ. (૨૦) રાજ્યકના નાસંદા
પાત્રમાં રહેનાર એક મુદ્ગલ. (૨૧)

વિજય એવો શબ્દ.

વિજયંત. પું. (વૈજયંત) ખીજું અનુત્તર વિ-
માન. (૨) તે અનુત્તર વિમાનના દેવતા.

વિજયંતી. સ્ત્રી. (વૈજયંતી) અશ્વમીની
રાત્રીનું નામ.

વિજયઘોસ. પું. (વિજયઘોષ) જયઘોષ
મુનિના મોટા ભાઈ વિજયઘોષ નામે

બ્રાહ્મણ.

વિજયચારત્ર. ન. (વિજયચરિત) વિમુદ્ધે
ગયેલ બારમા દષ્ટિવાદ અંગના ખીજા

વિભાગ સૂત્રનો ચોથો ભેદ.

વિજયદ્રુસ. પું. (વિજયદ્રુય) સિંહાસન ઉપર
બાંધવાનું વસ્ત્ર.

વિજયદ્વાર. ન. (વિજયદ્વાર) વિજય નામે
જન્મ્યૂદીપનો પૂર્વનો દરવાજો.

વિજયપુર. પું. (વિજયપુર) એ નામનું એક
નગર.

વિજયપુરા. સ્ત્રી. (વિજયપુરી) પશ્ચાત્તર
વિજયની મુખ્ય નગરી.

વિજયમહાવિમાણ. ન. (વિજયમહાવિમાન)
વિજય નામે પ્રથમ અનુત્તર વિમાન.

વિજયમિત્ર. પું. (વિજયમિત્ર) વિજયમિત્ર
નામે માણસ.

વિજયવર્ધણ. પું. (વિજયવર્ધન) નન્દિવર્ધન-
પુરના રાજાનું નામ.

વિજયવર્ધમાણ. પું. (વિજયવર્ધમાન) એ
નામનું એક ગામ.

વિજયવૈજય. વિ. (વિજયવૈજયિક) અતિશય
વિજય જણાવનાર.

વિજયવૈજયંતી. સ્ત્રી. (વિજયવૈજયંતી) વિજ-
યસચક પતાકા.

વિજયહતિચરણ. ન. (વિજયહતિચરણ)
વિજય નામે દસ્તિચરણ.

વિજયા. સ્ત્રી (વિજયા) સાતમી સતીનું નામ. (૨) વપ્રા વિજયની મુખ્ય નગરી. (૩) વિજયા-પાત્રમા બળદેવની માતા. (૪) બીજા તીર્થકરની માતા (૫) પાત્રમા ચક્રવર્તીની સ્ત્રી. (૨૮૧) (૬) પાત્રમા તીર્થકરની પ્રવ્રજ્યા પાવખીનું નામ (૭) મગળઆદિ અઠવાસી મહત્તી અગ્રમહિપી નામ. (૮) પૂર્વદશના રચક પર્વતપર વસનારી આકાશની પાત્રમી દશાક્રુમરી. (૯) ઉત્તરના અગ્નિ પર્વતની એક વાવ. (૧૦) વિજયા નામની મીઠાઈ. (૧૧) વપ્રાવિજયની મુખ્ય રાજધાની (૧૨) જગમૂકીપના વિજયદારના અધિકારતા રિજય નામે દેવતાની રાજધાની. (૧૩) નિમળનાથજીની શાસન દેવીનું નામ.

વિજામિય. ત્રિ (વિજમક) જાણનાર, સમજનાર

વિજિય. ત્રિ (વિજિત) જિતેલું

વિજોગ. પુ (વિયોગ) વિયોગ, વિરહ

વિજ્ઞ ત્રિ (વેચ) અનુભવ કરવા યોગ્ય, જાણના યોગ્ય.

વિજ્ઞ. પુ (વેચ) વેદ

વિજ્ઞ. પુ () જળચર જીવ વિશેષ

વિજ્ઞ ત્રિ (વિદ્વ) વિદ્વાન, પદ્ધિત

વિજ્ઞાંચિતા. સ્ત્રી (વેદચિંતા) વેદવિદ્યા, વેદક શાસ્ત્રની ચિન્તા-ચિંતવન

વિજ્ઞાત. પુ (વિજા) જાણનાર .

વિજ્ઞા સ્ત્રી (વિજા) શાસ્ત્રોપશ્રવન, કળા. (૨) રોગને સમાવનાર મત્રવિદ્યા. (૩) દેવી અધિષ્ઠિત સાધન સહિત અક્ષર પદ્ધિત (૪) ઉપાયણના ૧૬ દોષમાનો બારમો દોષ. (૫) સુભગાકર આદિ ૪૦ વિદ્યામાની ગમે તે એક.

વિજ્ઞાચરણવિધિવિજ્ઞ પુ (વિજાચરણવિધિ) ૨૯ ઉત્કારિત સત્રમાનું ૧૯ મુ સત્ર

વિજ્ઞાચારણ પુ (વિજાચરણ) વિદ્યાચારણ મુનિ કે જે વિદ્યાના બગથી આકાશમાં ચમન કરી શકે તે

વિજ્ઞાજમગ. પુ (વિજાજમગ) જંભકા દેવતાની એક જાત.

વિજ્ઞાહુષ્ણવાય. પુ (વિજાહુષ્ણવ) અનેક વિદ્યાનું જેમા વર્ણન છે તેવા દશમે પૂર્વ-શાસ્ત્ર.

વિજ્ઞાતુયોગ. પુ (વિજાતુયોગ) રોહિણી-પ્રતપ્તિ વગેરે વિદ્યાના સાધનરૂપ શાસ્ત્ર.

વિજ્ઞાર્પિડ. પુ (વિજાપિડ) (વિદ્યાનો પ્રયોગ બતાવી આદાર લેવો તે; ઉપાયણના ૧૬ દોષમાનો એક.

વિજ્ઞામદ. પુ (વિજામદ) વિદ્યાનો મક-વિદ્યાવધ, પાઠશાળા.

વિજ્ઞાહર. પુ સ્ત્રી (વિજાહર) વિદ્યાવાળા મનુષ્ય; વૈતાલ્ય પર્વત ઉપર વિદ્યાધરની શ્રેણીમા રહેનાર મનુષ્ય

વિજ્ઞાહરસેદિ સ્ત્રી (વિજાહરસેદિ) વૈતાલ્ય પર્વતની ઉપર જમીનથી દશ જોગન ઉંચે દક્ષિણે અને ઉત્તરે વિદ્યાધર લોકોને રહેવાનું સ્થાન

વિજ્ઞુ સ્ત્રી (વિદ્યુ) વિજળી (૨) ધ્યાન-ને દના લોકપાળ સોમની અગ્રમહિપી. (૩) વૈરોચન ધન્વની ત્રીજી અગ્રમહિપી. (૪) અમરે દની એક અગ્રમહિપી. (૫) વિદ્યુકુમાર દેવતા; હવનપતિ દેવતાની એક જાત. (૬) વિદ્યુત નામે દેવી. (૭) બલેન્દના લોકપાળ સોમની ત્રીજી અગ્રમહિપી.

વિજ્ઞુઅંતરિય. પુ (વિજ્ઞુઅંતરિક) વિજળી ચાલ ત્યારે બિજા લેવા ન જતા વિજળીને ૨ તરે લિક્ષા લેનાર ગોશાળા મતનો અનુયાયી

વિજ્ઞુકુમાર. પુ (વિજ્ઞુકુમાર) વિદ્યુકુમાર; હવનપતિ દેવની એક જાત

વિજ્ઞકુમારી. સ્ત્રી (વિજ્ઞકુમારી) વિષ્ણુકે-
માર નામે ભવનપતિની એક ભતની
દેવી.

વિજ્ઞુગાહાવદ. પું (વિજ્ઞુગાથાપતિ) વિષ્ણુ
નામે એક ગૃહપતિ.

વિજ્ઞુહિમ્મ. પું (વિદુહિ) લવણ સમુદ્રમાં
દક્ષિણ દિશાએ ૪૨ હજાર ભોજન ઉપર
આવેલ અણુવેલંધર દેવોનો એક નિવાસ
પર્વત.

વિજ્ઞુદંત. પું (વિદુદંત) વિષ્ણુદંત નામનો
રક્તપતી નદીની અધિષ્ઠાત્રી દેવીનો નિવાસ
દ્વીપ. (૨) લવણ સમુદ્રમાં આસો
ભોજન પર આવેલ વિષ્ણુદંત નામનો
એક અંતરદ્વીપ. (૩) ત્રિં તે અંતર-
દ્વીપમાં રહેનાર મનુષ્ય.

વિજ્ઞુપ્પમ. પું (વિદુપ્પમ) દેવકુરુક્ષેત્રની
પશ્ચિમ તરફનો એક વખારા પર્વત.

વિજ્ઞુપ્પમકૂડ. પું (વિદુપ્પમકૂટ) વિષ્ણુપ્રભ
વખારા પર્વત ઉપરનાં નવકૂટમાંનું બીજું
કૂટ.

વિજ્ઞુપ્પમા. સ્ત્રી (વિદુપ્પમા) કદંબક દેવની
રાજધાનીનું નામ.

વિજ્ઞુમતી. સ્ત્રી (વિદુમતી) એક સ્ત્રી કે
જેને માટે યુદ્ધ થયું હતું.

વિજ્ઞુમુહ. પું (વિદુમુહ) લવણ સમુદ્રમાં
આસો ભોજન પર આવેલ વિષ્ણુમુખ
નામનો એક અંતરદ્વીપ. (૨) વિષ્ણુમુખ
નામનો રક્તા નદીની અધિષ્ઠાત્રી દેવીનો
નિવાસદ્વીપ. (૩) ત્રિં ત્રેવીશમા અંતર-
દ્વીપમાં રહેનાર મનુષ્ય.

વિજ્ઞુમેહ. પું (વિદુમેહ) વિજ્ઞાનીવાજો મેઘ.

વિજ્ઞુયા. સ્ત્રી (વિષ્ણુ) ભુઓ " વિજ્ઞુ "
શબ્દ.

વિજ્ઞુયાદ્યતાર. ત્રિં (વિજ્ઞુર્વ) વિજ્ઞા
કરનાર; વિજ્ઞાના જેવો પ્રકાશ કરનાર.

વિજ્ઞુલા. સ્ત્રી (વિજ્ઞુ) વિજ્ઞા.

વિજ્ઞુસિરી. સ્ત્રી (વિદુચ્છી) વિષ્ણુત્રી નામની
એક સ્ત્રી.

વિજ્ઞમિદિય. ત્રિં () મિત્ર; વ્યાપ્ત.

વિજ્ઞમાય. ત્રિં (વિષ્માત) સુગ્રાહ ગયેલ.

વિજ્ઞમાવિય. ત્રિં (વિષ્માવિત) સુગ્રાવી નામેલ;
સમાવી દીધેલ.

વિદ્ઞ. ત્રિં (વિદ) વેદેલ.

વિદ્ઞર. પું (વિદ્ર) લાગ્ન વિશેષ.

વિદ્ઞા. સ્ત્રી (વિદ્યા) વિદ્યા; અશુચિ.

વિદિ. સ્ત્રી (વિદિ) ૧૧ કરણમાંનું સાતમું
કરણ.

વિદિષ્ય. ત્રિં (વિદ્યક) સારી રીતે રહેલ.

વિડ. પું (વિટ) નર્તક; નટ.

વિડંગ. પું (વિટઙ) કપોતપાત્રી; પક્ષીનું
પાંગરું.

વિડંબા. પું (વિડમ્બક) ભાંડ. (૨) વિદૂષક.

વિડંબણા. સ્ત્રી (વિડંબા) વિટંબના; ઉપાધિ
(૨) થેલણ. (૩) માયા.

વિડંબિત્ર. ત્રિં (વિડંબિત) વિકારયુક્ત કરેલ.
(૨) નિરસકાર કરેલ; નકલ કરેલ.

વિડય. પું (વિડય) મુગટનું શિખર;

વિડય. શેફર. (૨) વૃક્ષ વિસ્તાર.

વિડિમ. પું () નમતી શાખાઓ
પડ્યેની ઉભી શાખા; (૨) ઝાડનો મધ્ય
વિસ્તાર. (૩) અકરો.

વિડિમા. સ્ત્રી () યજ્ઞમાંથી નિકળતી
શાખા.

વિદેર. નં (વિદેર) પૂર્વ દિશામાં ગમન
કરનાર નક્ષત્ર ન્યારે પશ્ચિમ દિશાએ
ગમન કરે ત્યારે તે વિદેર કહેવાય છે.

વિદ્ઞા. સ્ત્રી (વીઙા) લગ્ન.

વિદુર. પું (વેદ્ય) વેદ્ય નામનો મણિ.

વિજ્ઞાદ્યતાર. ત્રિં (વિજ્ઞે) દૂર કરનાર. (૨)
વિનય પ્રતિપતિ કરાવનાર.

વિજ્ઞક. ત્રિં (વિજ્ઞ) નાશ પામેલું.

વિણ્ણત. પુ. (વિનત) વિનત નામનું ૧૯
સાગરોપમની સ્થિતિવાળું એક વિમાન.
વિણ્ણમિ. પુ. (વિનમિ) વેતાધ્યની ઉત્તર
શ્રેણીમાંનો એક વિદ્યાધર રાજ્ય.
વિણ્ણમિય. ત્રિ. (વિનત) નમેલ; વળી ગયેલ.
વિણ્ણય. પુ. (વિનય) અભિમાન મુકી શાસ્ત્રીય
મર્પાદામાં રહી ચુર્વાદિકની આસા પ્રમાણે
વર્તવું. (૨) વિશિષ્ટનય-માર્ગ; મોક્ષ-
માર્ગરૂપ જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્ર; સાધુનો
વિશેષ આચાર. (૩) વિનયવાદ; ઉચ્ચ
નીચ ઠાણ પચુ અને તેને નમસ્કાર કરવો
એવી માન્યતા. (૪) શુદ્ધ પ્રયોગ-
યોજના.

વિણ્ણયસમાહિ. પું. ન. (વિણ્ણયસમાપિ) દશ
વૈદ્યશિક સૂત્રના નવમા અધ્યયનનું નામ.

વિણ્ણા. ઇ. (વિના) વગર; શિવાય.

વિણ્ણાસ. પું. (વિણ્ણાસ) રચના; યોજના.

વિણ્ણાસ. પું. (વિણ્ણાસ) નાશ; વિનાશ કરવો તે.

વિણ્ણાસણ. ન. (વિણ્ણાસ) નાશ કરવો.

વિણ્ણાસિ ત્રિ. (વિનાશિન) વિનાશ પામનાર;
નશ્વર.

વિણ્ણાસિમ્મ. ત્રિ. (વિનાશિત) વિનાશ કરેલું.

વિણ્ણાસત્ત. ત્રિ. (વિનિયુક્ત) પ્રાતસમય
પ્રવૃત્તિવાળું.

વિણ્ણાસોગ. પું. (વિનિયોગ) અર્ધધટના;
અર્થ યોજના. (૨) અદલો અદલો કરવો.

વિણ્ણાસ્મિલ્લ ત્રિ. (વિનિસ્મિત) બહાર
નીકળેલ.

વિણ્ણામ્મય. ત્રિ. (વિનિર્મત) નીકળેલું.

વિણ્ણામહ. પુ. (વિનિવ્રહ) ઇદ્રિયોના વિશેષ
કરી નિગ્રહ કરવો; ઇદ્રિયો વશ કરવી.

વિણ્ણાધાય પુ. (વિનિષાત) અભિધાત;
વિનાશ;

વિણ્ણિચ્છદ્ય. પુ. (વિનિચય) વિશેષ નિચય-
નિર્ણય.

વિણ્ણિચ્છન્ન. ત્રિ. (વિનિચ્છિન્ન) હવાયેલું.

વિણ્ણિચ્છદ્ય. પું. (વિનિચ્છિત) વિશેષ નિર્ણય
કરેલ.

વિણ્ણિદિટ્ટ. ત્રિ. (વિનિર્દિષ્ટ) ફરમાવેલું.

વિણ્ણિમય. પુ. (વિનિમય) બદલો.

વિણ્ણિમ્મુક્ક. ત્રિ. (વિનિર્મુક્ક) મુકાયેલ; છુટો
થયેલ.

વિણ્ણિવટ્ટણ્યા. સ્ત્રી. (વિનિવર્ત્તા) વિપયાદિથી
નિવર્તવું.

વિણ્ણિધાય. પું. (વિનિધાત) પાડું. (૨) સમજ-
ન્ધ થવો. (૩) છોકરાં વગેરેનું મરણ.

વિણ્ણિવિટ્ટવિત્ત. ત્રિ. (વિનિવિટ્ટવિત્ત) દ્રવ્યો-
પાર્જન વગેરેમાં આસક્તિ મનવાળો.

વિણ્ણિવિત્તિ. સ્ત્રી. (વિનિવિત્તિ) નિવૃત્તિ પામવી;
બંધ કરવું.

વિણ્ણિહય. ત્રિ. (વિનિહત) નષ્ટ થયેલ.

વિણ્ણિહાય. પું. (વિનિહાત) મરણ; મૃત્યુ.

વિણ્ણીય. ત્રિ. (વિનીત) વિનયયુક્ત; સન્માર્ગ-
ચારી. (૨) પૂર્ણ કરેલ; સમાપ્ત કરેલ.
(૩) ફર કરેલ; ટાળેલ.

વિણ્ણીયા. સ્ત્રી. (વિનીતા) વિનીતા નામની
નગરી; અયોધ્યાનું અપર નામ

વિણ્ણેય. પુ. (વિનેય) શિષ્ય.

વિણ્ણોય. પુ. (વિનેય) આનન્દ.

વિણ્ણોયણ. ન. (વિનોદવ) ફર કરવો; છુટ-
કારો કરવો.

વિણ્ણાસત્ત. ત્રિ. (વિણ્ણ) કહેલું.

વિણ્ણાસત્તિ. સ્ત્રી. (વિણ્ણિતિ) વિશેષ જ્ઞાન.
(૨) વિનંતિ.

વિણ્ણાસવણ. ન. } (વિણ્ણાવન) વિણ્ણાવન
વિણ્ણાસવણ. સ્ત્રી. } કરવું; જણાવવું.

વિણ્ણાણ. ન. (વિણ્ણાવ) વિશેષ જ્ઞાન; હેય
જેય ઉપાદેય પદ્યોનું તે તે રૂપે થતું
જ્ઞાન (૨) અવાય; નિશ્ચય; મતિજ્ઞાનનો
એક પ્રકાર. (૩) ઉપયોગ. (૪) કળા.

વિણ્ણાણ. ત્રિ. } (વિણ્ણાવ) ગુરુદ્વાર
વિણ્ણાણ. } બાણેલું; સમજાયેલું.

વિગણાયપરિણયમત્ત. ત્રિ० (વિજ્ઞાતપરિણત
માત્ર) વિજ્ઞાનાવસ્થાની પરિણતિને પામેલ;
આત્માવસ્થા પસાર કરેલ.

વિગણાયાર. ત્રિ० (વિજ્ઞાત) જ્ઞાનનાર.

વિગણ. પું० (વિજ્ઞ) વિદ્વાન; પદ્ધિત; (૨)
જ્ઞાનનાર હોવાથી જીવનીસત્તા; આત્મા.

વિગણેય. ત્રિ० (વિજ્ઞેય) જ્ઞાનવા યોગ્ય.

વિગહ. પુ (વિગ્ધ) અંતગડસૂત્રનાં ૧ લા
વર્ગના દશમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
અધકટુશ્ચિના પુત્ર દશમા દશાહ. (૩)
૧૧ મા તીર્થેકરના પિતા. (૪) ૧૧ મા
તીર્થેકરની માતા (૫) શ્રવણ નક્ષત્રનો
અધિષ્ઠાતા દેવતા. (૬) ત્રિષ્ણુ નામના
એક મુનિ.

વિતરહ. ત્રિ० (વિતૃષ્ણ) તૃષ્ણા વિનાનું.

વિતરહા. સ્ત્રી० (વિતૃષ્ણા) વિશેષ તૃષ્ણા;
તરસ.

વિતત. પું० (વિતત) વિતત નામનો ગ્રહ.
(૨) તાંત વિના વાગે તે; તળકા ઢોલક
વગેરે (૩) ફેલાએલું; વિસ્તારેલું.

વિતતપમ્જિ. પુ० વિતતપમ્જિન પહેાળી થાય
તેવી પાંખવાળું પક્ષી.

વિતત્થ. પું० (વિતત્થ) વિતત્થ નામનો ગ્રહ.

વિતત્થ. ત્રિ० (વિતત) જુઓ “વિતત” શબ્દ.

વિતત્. ન० (વિતત) મિથ્યા; અસત્ય; જુઠ.
(૨) અનાચાર; વિપરીત આચાર. (૩)
વૃથા; ફેાડટ.

વિતિફિદ્ધ. ત્રિ० } (વ્યતિક્ષિત) નિકટ-ગહન-
વિતિકિદ્ધિય. } દેશ અથવા ગહન કાળનું
વિતિક્રમણ. ત્રિ० (વ્યતિકીર્ણ) વિશેષ વ્યાપ
યથેલું.

વિતિકંત. ત્રિ० (વ્યતિકાન્ત) હદ બહાર
ગયેલ.

વિતિકમણ. ન० (વ્યતિકમણ) ઉલ્લધન.

વિતિગિચ્છા. ત્રી० વિચિકિત્સા) આશંકા;
સંદેહ. (૨) જુથાસા; મુગ. (૩) લાગ.

(૪) ચિત્તની પન્દર સંરામની ગહમી;
ચિત્તનું સ્વાસ્થ્ય.

વિતિગિચ્છિય. ત્રિ० (વિચિકિત્સિત) સંશયયુક્ત.

વિતિણ. ત્રિ० (વિતીર્ણ) પોતાની હદ ઉલ્લંઘી
ગયેલ.

વિતિત્ત. ત્રિ० (વિતૃષ્ણ) તૃષ્ણ થયેલ.

વિતિમિર. ત્રિ० (વિતિમિર) અંધકાર વિનાનું;
પ્રકાશવાળું. (૨) પાંચમા દેવલોકનો
વિતિમિર નામનો પાથડો.

વિતિરિચ્છ. ત્રિ० (વિતિરિચ્છ) વચ્ચે વાંકું.

વિતિવ્યમાણ ત્રિ० (વ્યતિવ્રજત) ચાલતું.
(૨) ઉલ્લંઘન કરતું.

વિત્ત. ન० (વિત્ત) દ્રવ્ય; ધન ધાન્યાદિ. (૨)
પ્રસિદ્ધ; પ્રખ્યાત.

વિત્ત. ન० (ગત) અનુષ્ઠાન. (૨) વૃત્ત;
જન્દ. (૩) બનેલ હકીકત; બનાવ,
સમાચાર.

વિત્ત. ન० (વેત) નેતરની જડી.

વિત્તિ. સ્ત્રી० (ગતિ) આહુવિકા; નિર્વાહ.
(૨) સૂતનું વિવરણ; અર્થ; વ્યાખ્યા.
(૩) વૃત્તિ; રીતિ; શેલી. (૪) આચારવૃત્તિ.
(૫) નાના પ્રકારના અભિગ્રહ ધારી થઇ
વિચરતું તે. (૬) પ્રવૃત્તિ; ઉત્પત્તિ.

વિત્તિય ત્રિ० (ગતિ) આહુવિકા આપનાર.

વિત્તિસંલેય. પું० (ગતિલેય) વૃત્તિ-ભિક્ષાનો
સંલેપ કરવો; અભિગ્રહાદિ ધારણ કરવા;
બાલ તપનો એક પ્રકાર.

વિત્ત્યહ. } ત્રિ० (વિત્ત) વિસ્તાર પામેલ.
વિત્ત્યય. }

વિત્ત્યર. } પું० (વિસ્તાર) વિસ્તાર; લંબાણ.
વિત્ત્યાર. } (૨) વિસ્તારથી જ્ઞાનવાની
રૂચિ, દશ પ્રકારની રૂચિમાંની એક.

વિત્યારહ. સ્ત્રી० (વિસ્તારહિ) શાસ્ત્રના
લાખા વિસ્તારથી ઉત્પન્ન થયેલ તત્ત્વરૂચિ,
સમકિનનો એક પ્રકાર. (૨) ત્રિ० તેવી
રૂચિવાળો માણસ.

વિવિધગણ ત્રિ० (વિવિધ) વિવિધાર્થ
 વિવિદ્. પુ० (વિવિદ્) કામ સુધી ઉઠી
 લાકડી
 વિવિદ્સમ. } પુ० (વિવિદ્સ) માત્ર, સિમાલો
 વિવિદ્સા. }
 વિવિદ્સ. પુ० (વિવિદ્સ) સાતમા મુપાત્ર
 તીર્થકરના પ્રથમ મણ્ડપરનું નામ
 વિવિદ્સિય પુ० (વિવિદ્સિય) વિવિદ્સાગર-વિવિધ
 વસ્તુ દર્શન
 વિવિદ્સ પુ० (વિવિદ્સ) વાસની ઠોપ
 વિવિદ્સા નં (વિવિદ્સા) વિવિદ્સુ. ચીરુ.
 વિવિદ્સિય ત્રિ० (વિવિદ્સિય) બદ કરેલું.
 વિવિદ્સિય ત્રિ० (વિવિદ્સ) દીધેલું, આપેલું
 વિવિદ્સિય ત્રિ० (વિવિદ્સ) ચીરુ, કાકેલું
 વિવિદ્સ } ત્રિ० (વિવિદ્સ) બાધીત
 વિવિદ્સ }
 વિવિદ્સા સ્ત્રી० (વિવિદ્સા) વિવિદ્સા, ખુલો,
 વિવિદ્સિ સ્ત્રી० (વિવિદ્સિ) બુલો 'વિવિદ્સા'
 શબ્દ.
 વિવિદ્સ પુ० (વિવિદ્સ) પદ્મિ, વિદાન
 વિવિદ્સ પુ० (વિવિદ્સ) વિવિદ્સ પાકરામના
 ન્દાના બાધ
 વિવિદ્સ. પુ० (વિવિદ્સ) પરદેશ
 વિવિદ્સ. પુ० (વિવિદ્સ) વિવિદ્સ નામનો દેશ
 (૨) ત્રિ० વિવિદ્સ દેશની રેષત (૩) પુ०
 મહાવિદ્સ ક્ષેત્ર (૪) વિવિદ્સ દેશનો રાજ્ય
 જનક (૫) વિવિદ્સ નામે રાજ્ય, કુનિય
 પરિવ્રાજક (૬) ત્રિ० સુદર ચરીરનાળુ
 વિવિદ્સિય ત્રિ० (વિવિદ્સિય) વીરપ્રભુની
 માતા ત્રિવિદ્સા પીચું નામ.
 વિવિદ્સપુત્ર પુ० (વિવિદ્સપુત્ર) કાશિ રાજ્યનું
 અપર નામ
 વિવિદ્સ ત્રિ० (વિવિદ્સ) મહાવિદ્સ ક્ષેત્રને
 વિવે ઉપત્તિ થયે
 વિવિદ્સાય પુ० (વિવિદ્સાય) વિવિદ્સ દેશનો
 રાજ્ય

વિવિદ્સા સ્ત્રી० (વિવિદ્સા) બુલુદીપના મધ્ય
 ભાગમાં રહેલ બુલુદીપના વૃક્ષનું અ-
 પર નામ
 વિવિદ્સ. પુ० (વિવિદ્સ) વિવિદ્સ, ઉપદન
 વિવિદ્સ પુ० (વિવિદ્સ) પરનાળુ
 વિવિદ્સ. ત્રિ० (વિવિદ્સ) પરનાળ પામેત
 વિવિદ્સ. પુ० (વિવિદ્સ) મત્સર, દેવ
 વિવિદ્સ ત્રિ० (વિવિદ્સ) જ્ઞાનાદિ શુભે કરી સ્થિતિ,
 પ્રોદ, વૃદ્ધ, અનુભવી
 વિવિદ્સ ત્રિ० (વિવિદ્સ) વિવિદ્સ, વાપવ થયે,
 વિવિદ્સ. પુ० (વિવિદ્સ) વિવિદ્સ
 વિવિદ્સા. નં (વિવિદ્સ) નાશ પામવો,
 વિવિદ્સ થયો તે.
 વિવિદ્સાધ્ય ત્રિ० (વિવિદ્સાધ્ય) નાશ
 પામવાના સલાહનાથો, વિવિદ્સ
 વિવિદ્સાધ્ય. ત્રિ० (વિવિદ્સાધ્ય) નાશ કરનાર.
 વિવિદ્સા. ત્રિ० (વિવિદ્સા) શબ્દ પરિચયેન,
 રૂપાન્તરને પામેન, અચિત્ત થયેન
 વિવિદ્સ સ્ત્રી० (વિવિદ્સ) શબ્દ, વધારા.
 વિવિદ્સ } પુ० (વિવિદ્સ) પશુપતી જાતના
 વિવિદ્સ } બ્યન્તર દેવતાનો બીજો શબ્દ
 વિવિદ્સ પુ० (વિવિદ્સ) રીતિ, પ્રગટ.
 વિવિદ્સ. ત્રિ० (વિવિદ્સ) કપાવેલું, દલાવેલું.
 વિવિદ્સ પુ० (વિવિદ્સ) અપાવ, નુશાન
 વિવિદ્સ ત્રિ० (વિવિદ્સ) ધૂમરકિત
 વિવિદ્સ ત્રિ० (વિવિદ્સ) હથાએલું નાશ
 પામેલું
 વિવિદ્સાય પુ० (વિવિદ્સાય) વધ મારતું તે
 વિવિદ્સ ત્રિ० (વિવિદ્સ) શિક્ષા દધને રાખેને
 હાકરો
 વિવિદ્સ ત્રિ० (વિવિદ્સ) સમગ્રવેલું
 વિવિદ્સ સ્ત્રી० (વિવિદ્સ) મતિ, બુદ્ધિ (૨)
 વિવિદ્સ જ્ઞાન સમિક્ત જ્ઞાન
 વિવિદ્સ. ત્રિ० (વિવિદ્સ) વિવિદ્સ બુલુદીપ
 વિવિદ્સા સ્ત્રી० (વિવિદ્સા) સ્ત્રી જાતિ (૨)
 અપ્રભુ પ્રાર્થના.

વિજ્ઞાન. ત્રિં (વિજ્ઞાત) જાણેલું.

વિજ્ઞાન નં (વિજ્ઞાન) સમજણ, કર્તવ્ય
કર્તવ્યની જાણખ.

વિજ્ઞાનધર્મ. પું (વિજ્ઞાન) વિજ્ઞાનમય
પિંડ

વિજ્ઞાપાર ત્રિં (વિજ્ઞાત) જાણનાર, પદાર્થોનો
પરિચ્છેદક

વિજ્ઞાસ પું (વિજ્ઞાસ) વિશેષ, આપણ

દિવ્ય ત્રિં (વિજ્ઞ) પડિત, વિદ્યાન

વિદ્યેષ્ય ત્રિં (વિદ્યેય) જાણવા લાયક

વિપંચી સ્ત્રીં (વિપંચી) સાત તારાળી
વીળા, સુતાર

વિપદશ્મભૂય. ત્રિં (વિપદશ્મ) શત્રુરૂપ,
અત્યંત અતિક્રૂણ.

વિપરિણતિ. સ્ત્રીં (વિપરિણતિ) વધો,
નિરોધ

વિપરિણય ત્રિં (વિપરિણય) નિરૂદ્ધ પરિ
ભાષને પામેલું

વિપરિણામ પું (વિપરિણામ) વિવિધ પરિ
ણામ, નિયતિ-અનેક રૂપાનર

વિપરિણામન નં (વિપરિણામ) કર્મની પ-
રિણતિ, કર્મનો પરિણામ.

વિપરિણામપ્રેક્ષા સ્ત્રીં (વિપરિણામપ્રેક્ષા)
લોભા દરેક નરુ મશરુ છે એની
ભાવના ભાવની તે

વિપરિણામિય. ત્રિં (વિપરિણામિય) વિશેષરૂપે
પરિચ્છેદક

વિપરિણાસ પું (વિપરિણાસ) ઉત્કૃષ્ટ વિપ
રીતપણું

વિપ્રમોક્ષ પું (વિપ્રમોક્ષ) છુટું થવું. (૨)
ઉત્તર, જવાબ

વિપાલયા. સ્ત્રીં (વિપાલયા) આલમના

વિપુલ ત્રિં (વિપુલ) બહુ ઘણું પુષ્કળ
(૧) રાજ્ય નગર પાસેનો એક પર્વત
(૨) વિપુલમતિ નામે મન પાવ જ્ઞાનનો
એક પ્રકાર

વિપુલપદ્મય પું (વિપુલપર્વત) એ નામનો
એક રાજ્યનગરી પહાડનો પર્વત.

વિપુલમદ સ્ત્રીં (વિપુલમતિ) મન પર્વત-
જ્ઞાનનો બીજો બે, સમ્પૂર્ણ મનુષ્ય જ્ઞેવના
સરી જીવેના મનોભાવને વિશેષી
જાણનાર જ્ઞાન. (૨) પુનર્વે શક્તિનાળા
સાધુ

વિપુલવાહણ પું (વિપુલવાહન) જમ્બૂદ્વીપના
ભરતજ્ઞેવમા આવતી ઉત્કર્ષિણીમા
થનાર ૧૧ મા ચક્રવર્તી

વિષ્ણુ પું (વિષ્ણુ) વિષ્ણુ આદિ

વિષ્ણુજ્ઞ ત્રિં (વિષ્ણુજ્ઞ) વિષ્ણુજ્ઞ, છુટું
છુટું પડેલું

વિષ્ણુમય પું (વિષ્ણુમય) વિષ્ણુમય, નિરૂદ્ધ.

વિષ્ણુવિષ્ણુ ત્રિં (વિષ્ણુવિષ્ણુ) વિષ્ણુને વેરા-
યેલ, આરેતરૂં પસરેત

વિષ્ણુવ્યય પું (વિષ્ણુવ્યય) અવિષ્ણુ, અભ-
રસો, શમ

વિષ્ણુજડ. ત્રિં (વિષ્ણુજડ) વિષ્ણુજડ તત્ત્વએલું.

વિષ્ણુજ્ઞાનવચ્ચ નં (વિષ્ણુજ્ઞાનવર્ત) વિષ્ણુ-
જ્ઞાનસોષ આ પરિચ્છેદક ૧૪ મા બેદ

વિષ્ણુજ્ઞાન. ત્રિં (વિષ્ણુજ્ઞાન) ત્યાગ કરવા
થોમ

વિષ્ણુજ્ઞાનસેવિયા સ્ત્રીં (વિષ્ણુજ્ઞાનસેવિકા)
દર્શિનાનર્થ પરિચ્છેદક એક વિભાગ

વિષ્ણુજ્ઞાનસેવિયાપરિક્રમ નં (વિષ્ણુજ્ઞાન
જ્ઞાનપરિક્રમ) દર્શિનાના પરિચ્છેદક
પાચમે બેદ

વિષ્ણુજ્ઞાન. પું (વિષ્ણુજ્ઞાન) નાશ કરવો,
મારવું

વિષ્ણુજ્ઞાન. } ત્રિં (વિષ્ણુજ્ઞાન) વિષ્ણુ
વિષ્ણુજ્ઞાન. } બેદ અતિક્રૂણ યથેવ

વિષ્ણુજ્ઞાન ત્રિં (વિષ્ણુજ્ઞાન) નાશ પામેવ

વિષ્ણુમુક્ત ત્રિં (વિષ્ણુમુક્ત) પ્રમદ કરી
મુક્ત-મુખ્યેવ (૨) મુક્ત થયેત રાગ
દ્વેષાદિથી છુટેત

વિવિધ. ત્રિ. (વિવિધ) માટે, આ.ભે.ન.
વિવિધિયમ પુ. (વિવિધ) વિવિધ
પરિણામ, વિવિધ પરિણામ

વિવિધિયમાણુપેદા. સ્ત્રી. (વિવિધિયમાણુપેદા)
શુક્રાણી એક જાનના, દરેક વસ્તુ
પ્રતિષ્ઠાને જુદા જુદા પરિણામને પામે
છે એમ ચિન્તાવતુ તે

વિવિધિયાસ પુ. (વિવિધ) વિવિધતા,
જમ

વિવિધિયાસિય. ત્રિ. (વિવિધ) વિવિધ
ધરેન

વિવિધતા. પુ. (વિવિધ) બહુતા, વ્યથે
વાતચિત.

વિવિધિયમ ન. (વિવિધિયમ) વદના
કરતા વચ્ચે નિકળા કરવી તે, વદનાનો
બાનીશનો દાવ

વિવિધુપા ત્રિ. (વિવિધુપા) જુદાનાર,
જુદારો

વિવિધિય ત્રિ. (વિવિધિય) } પરદેશ
વિવિધિય ત્રિ. (વિવિધિય) } મધ્યેશ.

વિવિધિય ત્રિ. (વિવિધ) વિવિધ પ્રકારના

વિવિધિય ત્રિ. (વિવિધ) હીન, રહિત

વિવિધિય ત્રિ. (વિવિધ) અનિષ્ટ, અપ્રિય

વિવિધિય સ્ત્રી. (વિવિધિય) પ્રાપ્તિનો નાશ,
વેર

વિવિધિય ન. (વિવિધ) મિન્દુ, ખટો

વિવિધિય ત્રિ. (વિવિધ) જોડેયુ

વિવિધિય સ્ત્રી. (વિવિધિય) જોડા પેશા
બના એક મિ કુધી સર્વ દર્દો મટે એવી
જાતની મેળવેલી લક્ષ્મી-શક્તિ ૨૮
લક્ષ્મીબાની એક

વિવિધિય ત્રિ. (વિવિધ) ખીલેનું

વિવિધ ત્રિ. (વિવિધ) જળ રહિત નવજળ

વિવિધીકરણ ન. (વિવિધીકરણ) નિષ્ફળ
કરતું નકાસુ બનાવતું.

વિવાહ સ્ત્રી. (વિવાહ) વિશેષ પીઠ

વિવિધ પુ. વિવિધ) દેવતા (૨) પંડિત.

વિવિધ પુ. (વિવિધ) વિવિધ જાતની
વિવિધતા ન. (વિવિધ) સમજાવતું,

વિવિધતા પુ. (વિવિધ) બમિત, સરાયનાનો

વિવિધ પુ. (વિવિધ) વિવિધ રીકારજન્ય

મનની અસમજતા (૨) ધરિરો (૩)

વિવાસ (૪) ધોખો કરવો તે

વિવિધ ત્રિ. (વિવિધ) આકુળ બાકુળ

વિવિધિય. પુ. () એક જાતનો

મન

વિવિધ પુ. (વિવિધ) વિવાર (૨) વિશેષ,

સ્વરૂપ (૩) વિવિધ અજ્ઞાન, તથા અજ્ઞાન

નમાનુ ગ્રીષ્મ (૪) તૃષ્ણ વિરોધ. (૫)

મૈથુન, સપ્તમયુજીનાશક (૬) એક

જાતનું ધાસ

વિવિધતા ન. (વિવિધતા) અનધિજ્ઞાન

જેનું એક વિવિધ જ્ઞાન, તથા અજ્ઞાન

માનું એક

વિવિધતા ત્રિ. (વિવિધતા) વિવિધ

જ્ઞાનનાનો

વિવિધ. ન. (વિવિધ) વહેચતું, વિભાગ

કરવો

વિવિધતા પુ. (વિવિધતા) જુદી જુદી

અપેક્ષાએ જુદું જુદું પાડી બોલતું તે,

સ્પષ્ટ

વિવિધ ત્રિ. (વિવિધ) વહેચેનું, વિભાગ

કરેલ

વિવિધ સ્ત્રી. (વિવિધ) વિભાગ, પૃથક્કરણ

(૨) નામરિક્ષિત અને ધાતુરિક્ષિત,

નામ અને ધાતુને અતે લાગતા પ્રત્યય

વિવિધ પુ. (વિવિધ) વિવિધ સમૃદ્ધિ

વિવિધ ત્રિ. (વિવિધ) વિભાગ કરેન,

ભાગ પાડેલ

વિવિધ પુ. (વિવિધ) સમુક્ત વસ્તુને જુદી

કરવી તે પૃથક્કરણ

વિભાવણા. સ્ત્રી૦ (વિભાવણ) વિશેષ પ્રકાર કરવે

વિભાસગ. પુ૦ (વિભાસ) અનુયોગાચર્યે કરેન વ્યાખ્યાન પ્રમાણે જ વ્યાખ્યાન કરનાર.

વિભાસા સ્ત્રી૦ (વિભાસ) સૂત્રના અનંત અર્થ પેરી કેવાક રચૂળ અર્થેનું કથન (૨) નિકટપ, બે પક્ષ, સાધારણ

વિમિચણ ત્રિ૦ (વિમિચ) જુદુ

વિમ્બુ. ત્રિ૦ (વિમ્બુ) સમર્થ

વિમ્બુશ. સ્ત્રી૦ (વિમ્બુશ) વ્યાપકતા

વિમ્બુ. સ્ત્રી૦ } (વિમ્બુતિ) સમૃદ્ધિ
વિમ્બુતિ. }

વિમ્બુરુણ. ન૦ (વિમ્બુરુણ) અલંકારનાદિ

વિમ્બુવા. સ્ત્રી૦ (વિમ્બુવા) શરીરશૌભા, યજ્ઞ ગાર, અનકાર. (૨) હાથ પગ વગેરે ધોના, શરીરની શુભ્રૂપા દરવી.

વિમ્બુસિય ત્રિ૦ (વિમ્બુસિય) વસ્ત્રાલિંગી શૌભા સહિત અનકૃત.

વિમેલ પુ૦ (વિમેલ) વિભેદ નામનો સર્વવેસ-પાગે-લગો

વિમેલય પુ૦ (વિમેલય) બહેડાનું ઝાડ.

વિમ્બુલ ત્રિ૦ (વિમ્બુલ) ખોલેલુ, વિ-સેલુ.

વિમ્બુસા સ્ત્રી૦ (વિમ્બુસા) વિચારણા, આલોચના, ઈલા, મર્તિતાનનો એક બેદ

વિમ્બુશ ત્રિ૦ (વિમ્બુશ) ઉદાસીન, ચિંતાતુર

વિમ્બુય પુ૦ (વિમ્બુય) પર્વત જાતનું ઝાડ

વિમ્બુરિસ. ત્રિ૦ (વિમ્બુરિસ) વિચાર.

વિમ્બુલ ત્રિ૦ (વિમ્બુલ) દોષ રહિત. શુદ્ધ, નિર્મળ (૨) પુ૦ વર્તમાન યોનીતીના

તેરમા તીર્થકરનું નામ (૩) આઠમા સહસાર દન્દનું મુસાફરી વિમાન (૪)

વિમળ નામનો ઝાડ (૫) નવમા દશમા દેવલોકના ઇન્દ્રનું મુસાફરી વિમાન (૬)

એ નામનું ત્રીજા યોગ દેવલોકનું એક વિમાન (૭) બારમા દેવલોકનું એક

બીસ સાગરોપમની સ્થિતિનાનું વિમાન

(૮) જમ્બુદ્વીપના ઔરવત ક્ષેત્રમા આવતી

ઉત્સર્પિણીમા થનાર ૨૧ મા તીર્થકર.

(૯) જમ્બુદ્વીપના ભરતખંડમા થનાર ૨૨મા

તીર્થકર (૧૦) ક્ષીર સમુદ્રના દેવતાનું

નામ. (૧૧) નવમા દશમા દેવલોકના

ઇન્દ્રના યાન વિમાનનો ઉપરિ દેવતા.

(૧૨) મર્ધ એ નિસીના પાચમા તીર્થકરનું

નામ (૧૩) બીજા તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વ-

ભવનું નામ

વિમ્બુલકૂડ પુ૦ (વિમ્બુલકૂડ) સોમનસ વખારા પર્વતના સાત કૂટમાનું પાચમું કૂટ.

વિમ્બુલયોસ પુ૦ (વિમ્બુલયોષ) નિમનયોસ નામના મધ ઉત્સર્પિણીના પાચમા કુનકર.

વિમ્બુલવ્યમ. પુ૦ (વિમ્બુલવ્યમ) ક્ષીર સમુદ્રના દેવતાનું નામ.

વિમ્બુલવાહન પુ૦ (વિમ્બુલવાહન) જમ્બુદ્વીપના ભરતખંડમા થનાર દશમા ચક્રવર્તી (૨)

ગોશાલાના આવતા ત્રિજન ભવનું નામ.

(૩) ચાલુ અનસાપ્પણીના પ્રથમ કુનકરનું

નામ (૪) જમ્બુદ્વીપના ઔરવત ક્ષેત્રમા

થનાર પ્રથમ કુનકર (૫) નિમલનાહન

નામનો એક રાજા (૬) સાતમા કુલ-

ગરનું નામ

વિમ્બુલા સ્ત્રી૦ (વિમ્બુલા) તેરમા તીર્થકરની પ્રવચ્ચા પાલખીનું નામ (૨) મન્ધરના

ઇન્દ્ર ગીતરતિની બીજા અમ્રમહિષી (૩)

ધરણેન્દ્રના લોકપાલ કાવતી બીજા અમ્ર

મહિષી. (૪) ઉર્ધ્વદિશા (૫) વિમળા-

દેવી (૬) નિર્મળ કાન્તિ.

વિમાણ પુ૦ (વિમાણ) વૈમાનિક દેવતાઓનું નિવાસસ્થાન-રહેઠાણ (૨) ઉર્ધ્વ લોક-

માથી ત્રિ-જલોકમા આવતા દેવતાઓને

બેસવાનું સાધન કે જે ઉત્તર દેક્ષિય

શક્તિથી બનાવવામા આવે છે (૩)

વિમાનનું રાખ, ચાલવવામાનું એક

विमाणपयिभत्ति. खी० (विमानप्रतिष्ठा)

રિમાન પ્રતિબદ્ધિ નામે દાવિદ શુન
નિશેષ.

विमाणवर्णुड्रीय पु. (विमान गुरुवरीर)
 पहेला हेरलोभा व्यलरकुमार नामना
 भिन हेरताना विमाननू नाम.

विमर्शयसि पु० स्त्री० (विमर्शयति)
विमर्शना इहेनाइ विमर्शयति हेवता

ધિમાળાજલિયા. કો. (વિનાશવિકા)
 વિમાનાનો પતિ-દાર, આનિનિદાગદ
 વિમાન

दिमाणायास. पु० (दिमानास) देवताना
नियर दिमान-निासइय निमान.

दिमायित. नि० (विम नि) नाराज करेक्षु

दिमाय की० (दिमाज) नियम मात्रा,
नियमपथ

विमिस्त. त्रि० (विमित्र) निशेष विप्र,
भणेत,

निमुकुल नि० (विमुकुल) निःसित जिलेनु

मिमुक्षुः (मिमुक्षु) मुक्ता धार, अमृतश्री।

विमुञ्च ३० (मिच्छा) } त्याग, भेद
विमुञ्चण ४० वि । ण) } ते (२)

કચ્છના હાલના માધ્યમ (3) નિ. મુખ
પત્રના, ઇલાજનાર

विमुक्त नि० (निवृत्त) लेखक के भवतथी
रचित मुक्त ध्यान

विमुक्ति स्त्री० (विमुक्ति) मुक्त, मोक्ष
(२) धृष्टकेतुः।

विमुह. न० (निमुह) आकाश

विमाइय त्रि० (विमोक्षित) छुट्ट करेछ
मुनेछ

विमोक्ष पु० (विमोक्ष) भुक्ति, मोक्ष

विमोक्षण. न० (विमोक्षण) धुन्धारे,
अधनोने छेछे.

विमोक्षस्य. त्रि० (विमोक्षक) भुविना२,
मेधापना२.

द्विमोयण न० } (मितेज) अधनशी
 द्विमोयणया ग्री० } धु०बु.

विमोदतनाय. द्वि० (विमोदतरङ्ग) द्व० थ०
सङ्केतेन भूतप्रकारिणी साध्यं थायमेन

चिमोह नि० (विमोह) मोहस्थी रजित (२)
अधकार रजित

द्विगोह्य न० (विमोहन) व्य.भेद, वि।पासक्ति
द्विगोह्य १६ (वि मय) आश्रय, विभक्त

यिगुरण न० (विष्णुवर्ण) निरभुनि धनी,
पूरी ७२३

પ્રિયાર્ણવ મં (વિષ્ણુ) (૧૭મી પાઠ)
આશ્વય ઊત્પત્તિ ક્ષેત્ર.

विमिश्रित त्रि० (लिखित) विस्मय पागेन
विषय. त्रि० (विद्वत्) विज्ञान पूर्णतः

धियंग नि० (व्यंग) रिहण अगारागु.
धियजिय. नि० (व्यजित) व्यंग करेन. अगद

वियंभिय त्रि० (विजृम्भित) भु ५ इनायन,

पुस्तक यन्त्र
विवरण पु० (स्थिति) तर्क, प्रमाण, विवरण.

(३) भाभासा, दिव्या-ध्या
नि क्रा. ली० (वितर्क) स्वमनि कल्पना,

विद्यमन्त्रण. त्रि० (दिवक्षण) निवक्षस्थ.

कुशा० दुशीमार
वियग्ध ५० (बैयाप्र) वा ५० अतति.

वियच्चा स्त्री० (वियच्चा) विगत भृतकेभु
अर्था शरीर, शय भङ्ग

वियच्छेयण न० (वय छेदन) व्य० ३६,
५५३१२

वियज्जिय त्रि० (व्यक्त) अमट, पुद्गु
वियद् त्रि० (विज्ञा) ६२ शेषेय (२) ५०

પૃથ્વીને આવર્તન દષ્ટિ ગોલ સૂર્ય. (૩)
આકાશ

त्रिपट्टकउत्तर. त्रि० (त्रिपट्टक) ७४
आवधी द्वर यत्ने, ७४-य अयत्था
पसार करी केवणी यत्ने

त्रिपट्टभोजि. त्रि० (त्रिपट्टभोजि) सूर्य उज्या
पट्टी आदार करनार.

त्रिपट्ट त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, गहन सुकम
सुद्विती गायत्री शमय तेतु (२) लयकर
(३) ११११ (४) पु० त्रिपट्ट नामनो ओः
अय (५) ओक गननु भघ

त्रिपट्ट. न० (त्रिपट्ट) पाण्डु (२) त्रि०
अमित थयेतु, आसुक्त

• त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) उगाडु, दाक्ष्य त्रिनातु
(१) धुड पडेतु (३) प्रगट, स्पर्ध

त्रिपट्टगिह न० (त्रिपट्टगिह) जीत अथवा
दाक्ष्य त्रिनातु धर

त्रिपट्टजाण. न० (त्रिपट्टजाण) धुडगी गाडी-
गाडु गीरे.

त्रिपट्टा. न० (त्रिपट्टा) } पालाना देव
त्रिपट्टा. स्त्री० (त्रिपट्टा) } प्रभासा ते,
आनोपथा.

त्रिपट्टभोह त्रि० (त्रिपट्टभोह) प्रभासा
भोह, द्विस जग भोहन करनार, राने
न आनार

त्रिपट्टा. स्त्री० (त्रिपट्टा) धुडगी योनि-उत्तरति
स्थान ३ ७ त्रिपट्टेदिय तथा देवनाओने
देव छे

त्रिपट्टा. त्रि० (त्रिपट्टा) ओ नामे
त्रिपट्टा. त्रि० (त्रिपट्टा) ओ नामे
त्य पतेत

त्रिपट्टास्तय पु० न० (त्रिपट्टास्तय) तगाव,
७१११११

त्रिपट्टी. स्त्री० (त्रिपट्टी) त्रिपट्टी त्रिपट्टी
(२) अटती

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) यत्ने दुगीधर

त्रिपट्ट. न० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, १११

त्रिपट्ट त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, १११

त्रिपट्टपम्पि पु० (त्रिपट्टपम्पि) पट्टी
पाणोनातु पट्टी, जेसो त्रिपट्ट पट्टेदियनी
ओक गन

त्रिपट्ट. स्त्री० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, त्रिपट्ट

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्टी त्रिपट्टी
गीनार्थी, शास्त्रवेत्ता (२) श्री महावीर
प्रभुना ११ गणधरमाना आथा गण-
धरनु नाम

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) द्वि सा करनार, धातडी,
द्विस

त्रिपट्ट पु० (त्रिपट्ट) आकाशनु ओक नाम.

त्रिपट्ट. पु० (त्रिपट्ट) सातभा तीर्थकरना
१ ला गणधर.

त्रिपट्ट पु० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट

त्रिपट्टपम्पि पु० (त्रिपट्टपम्पि) लुओ
“ त्रिपट्ट त्रिपट्ट ” सप्त.

त्रिपट्ट. पु० (त्रिपट्ट) त्रिपट्टी (२) आडा.

त्रिपट्ट. न० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, आपडु

त्रिपट्ट त्रि० (त्रिपट्ट) आपेडु

त्रिपट्ट त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट (२) त्रिपट्ट

त्रिपट्ट त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, त्रिपट्ट, त्रिपट्ट
न ७४ त्रिपट्ट अने आर त्रिपट्टनागा
छे

त्रिपट्टकिट्ट न० (त्रिपट्टकिट्ट) वासप्रती
छाडनु अनावेन करडीयो, छाय यगेरे

त्रिपट्ट. न० (त्रिपट्ट) अभा

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्टी गरीछः
टपडेडु

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट पाण्डु,
आनेतु

त्रिपट्ट. पु० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, १११

त्रिपट्ट. न० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, १११

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, १११

त्रिपट्ट पु० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट-११११११

त्रिपट्ट. त्रि० (त्रिपट्ट) त्रिपट्ट, १११

વિચાર. પુ० (ચિત્ત) તર્ક નિર્ણય પ્રકાર તે
 (૨) વડીલમ આગની હાગત (૩)
 કૃત્તુ, વિદ્યાર પ્રવૃત્તિ (૪) આજ્ઞા-કૃત્તુ
 વિચારણા ત્રિ० (વિચારણ) ચી નાઈ કાઠનાઈ
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) દાન દેનાર
 વિચારભૂમિ સ્ત્રી० (વિચારભૂમિ) જગત જ
 વાની ભૂમિ સ્થાનને જગતની જગ્યા
 વિચાર ત્રિ० (બાલ) કુટુંબ મદો મત
 (૨) પુ० સર્પ, વાઘ વગેરે દિસક પ્રાણી
 વિચાર પુ० (વિચાર) અમારી, સંપ્રદાય
 (૨) રાત્રિ
 વિચારણ પુ० } (વિચારણ) બીજા અર્થ
 વિચારણ } નામ
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) અકાળે
 કરનાર
 વિચારણા સ્ત્રી० (વિચારણ) અર્થે પર્વા
 લેખન નિરીક્ષણ નિરૂપણની પૂર્વ
 અવસ્થા
 વિચારણ પુ० (વિચારણ) થોડા તથા મહા
 થોડા ઇલાકા લોકપાત્રના નામ
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) નિકાસનુકૂળ
 પ્રદુષિત
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) વ્યાખ્યાન
 કરતાં મથા પ્રેમાર
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) વિરોધ પ્રતિપક્ષ
 કરેલા
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) થોડાના વિનાન
 અનુચિત
 વિચારણ પુ० (વિચારણ) પાંચમા દેવલોખના
 નિમાનનો એક પાંચડો (૨) ત્રિ० પાંચથી
 નિર્ણય પામેલ (૩) બુદ્ધિ પ્રવૃત્તિ
 વિચારણ પુ० (વિચારણ) ૭૨ મા અર્થના નામ
 વિચાર સ્ત્રી० (વિચાર) પાંચથી નિર્ણય
 સાધ્ય પ્રવૃત્તિને અભાવ
 વિચારણ } ત્રિ० (વિચાર) રથેષ ઉત્પન્ન
 વિચારણ } કરેલ

વિચાર ત્રિ० (વિચાર) નિર્ણય પામેલ
 વિચાર ત્રી० (વિચાર) પાંચથી સંપ્રદાય
 નિર્ણય, સર્વ નિર્ણય
 વિચાર ત્રિ० (વિચાર) નિર્ણય વેદાંગી (૨)
 અને પ્રવૃત્તિ
 વિચારણ નં (વિચાર) ત્યાગ
 વિચાર ત્રિ० (વિચાર) પાંચથી નિર્ણય થયેલ
 આરણ સમારણ તથા દીપેન
 વિચારણ નં (વિચાર) રચના કરી
 વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) વિચારણ (૨) એ
 દેવથી વિચાર સંવિત સમગ્ર દર્શિનાળો
 પાંચમે ગુણને વર્તેલો છતાં
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) પાંચથી
 કૃષ્ણ નિર્ણય અને કૃષ્ણ નિર્ણય
 પાંચમા ગુણના નિર્ણય આરણ
 વિચાર ત્રિ० (વિચાર) થોડુ થોડુ છુટ છુટ
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) વિચારણ નિર્ણય
 બેસાડી ચોરી પ્રેમાર
 વિચાર સ્ત્રી० (વિચાર) ચોઈદ્રિય છતાં
 એક ભાવ
 વિચારણ ત્રિ० () ઉપજેલુ મથરો
 ઉગાડી સાઈ કરેલ (૨) વિચાર નામે
 નિર્ણય
 વિચાર ત્રિ० (વિચાર) રસ વગરનું ગુણ
 (૨) નં ચીસ પાડી તે, લયપ્રેરણ
 વિચારણ ત્રિ० (વિચારણ) રસહીન
 છતાં પાંચમા આદ્ય પ્રેરણનાર
 વિચારણ પુ० (વિચાર) નિર્ણય રસવાળો
 વરસાદ
 વિચાર પુ० (વિચાર) વિરોધ, વિરુદ્ધ (૨)
 નિર્ણય સ્થળ એમત સ્થળ
 વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) રહિત, વિનાનું
 અભાવનાનું થય
 વિચારણ ત્રિ० (વિચાર) નં (વિચારણ)
 આવી રચના-પદ્યારી

વિરાટ. } વિ. (વિવક્તિ) ગોપિત;
વિરાટ. } શોભાપમાન.

વિરાગ. પુ. (વિરાગ) પેરાગ; ઉદાસીનતા

વિરાગતા. } સ્ત્રી. (વિગમ) વેરાગ્ય, નિ-
વિરાગતા. } સમતા.

વિરાટ. પુ. (વિગટ) વિરાટ નગર.

વિરાલિપ્ત સ્ત્રી. (વિગલિપ્ત) પસારકંઠ;
સાધારણ વનસ્પતિની એક જાત.

વિરાતી. સ્ત્રી. (વિરાતી) એ નામની એક
વેધ. (૨) એ નામનો કંઠ, સાધારણ
વનસ્પતિની એક જાત.

• વિરાટ. } વિ. (વિગમ) જ્ઞાન દર્શન
વિરાટ. } આશિસ્ત્રને દ્વિત કરનાર. (૨)
મારનાર.

વિરાટ. ન. (વિગમ) } જ્ઞાન દર્શન
વિરાટ. સ્ત્રી. (વિગમ) } અને આશિ
સ્ત્રી વિરાધના, વનખડન, આસાજન

(૨) વિસા. (૩) મેથુન, સયમ વિગધના
વિરાટ. સ્ત્રી. (વિગમ) જેથી મોક્ષમાર્ગની
વિરાધના-ખડના થાય તેવી લાયા.

વિરાટિ પુ. (વિગમ) સર્પની એક જાત.

વિરાટિ. વિ. (વિગમ) જ્ઞાન, દ્યોત અને
આશિસ્ત્રની વિરાધના-ખડના કરનાર

વિરાટિ. વિ. (વિગમ) વિરાધના કરે ન,
વિગમન; આજ્ઞા લગ કરેય

વિટ. પુ. (વિટ) અધિવાસી નારિતક
(૨) વિરાધ કરનાર. વિગમી.

વિટ. ન. (વિટ) જ્ઞાન પદપદ
એ સંપન્ને વિરાધ દોષ તે (૨) વિ. સંપન્ન
વિટ.

વિટ. સ્ત્રી. (વિટ) વિટ નામની આ-
ધારણ વનસ્પતિ.

વિટ. વિ. (વિટ) વિરિધ પ્રપરતુ જુદી
જુદી જાતનું. (૨) બીજાસ

વિટ. વિ. (વિટ) નાના પ્રપરતુ.
અનેક પ્રપરતુ.

વિર. પુ. (વિર) વિભાગ.

વિર. ન. (વિર) રેય લેવો; જુદાપ
લેવો.

વિર. પુ. (વિર) યક્ષ વિરોધ

વિર. પુ. (વિર) અગ્નિ.

વિર. પુ. (વિર) વિરોધનાર; વેર.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) વિરોધિણી;
વિરોધ.

વિર. સ્ત્રી. () ચોરી, ધારી,
પરે ખોટાં કર્મ

વિર. પુ. () ધાડ પાડી
મારકા કરી હુટ કરનાર.

વિર. ન. (વિર) સૂર્ય સાથે યોગ
મેળવી મુકન યથેય નક્ષત્ર. (૨) મેઠું;
વખનસર નહીં.

વિર. પુ. (વિર) વિરુદ્ધ (૨)
જાતી વિરિધ અવસ્થાએ પસાર કરનાર.

વિર. ન. (વિર) લટકતુ તે.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) નિવર્તન;
નિષ્પત્તિ.

વિર. ન. (વિર) :૨ પ્રકાર-
વિર. વિ. (વિર) માના એક પ્રપરતુ નાટક.

વિર. ન. (વિર) ધર્મધર્મ વિ-
લગતી માત્ર તે, આવડતો એક જુગ.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) લાજ; ચરમ.

વિર. વિ. (વિર) વિરોધ કરનારેયું.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) પોતાના ચરીત્રથી
આર આગળ નીચી લાકડી (૨) આરખા
આડી દેવાની લાકડી.

વિર. સ્ત્રી. (વિર) સ્ત્રી

વિર. સ્ત્રી. (વિર) વિવાહ કરવો;
જાતી કાટ રૂપ કરતુ

વિર. ન. (વિર) રૂપનો ચાંદ.
વિર. વિ. (વિર) વિવાહ પદ્ધતિ.

વિર. વિ. (વિર) વિવાહ પદ્ધતિ.
(૨) ન. નેત્રવેશ; કાકા.

विजसिर नि० (विजसिर) विचारणी, आनन्द
करनार

विजनाय पु० (विनाय) आर्ग शब्द करवे,
विनाय करवे

विजनास पु० (विनास) वरु आदिना हाड
(२) आपना पयभरा भारवा-हटाक्ष
हैकरी ते (३) कामहीडा, सभोग

विजनाससालिणी. स्त्री० (विनाससालिनी)
विनासिनी स्त्री

विलीसत नि० (विलीसत) विनास युक्त

विलित्त नि० (विलित्त) चोपडेपु, चिपेपु

विलित्तय नि० (विलित्तय) आवेशभा
आरी गयेथ

विलिया. स्त्री० (विलिया) लज्ज, शर्म

विलिहण. न० (विलिहण) लज्जतु ते

विलीय नि० (विलीय) पीगणपु, गणपु,
रस इप अनेछ (२) दुग्ध पेश करनार,
गुग्गुलिन (३) लीन थोछ

विदुगपाम पु० () अपरिग्रही-
निष्ठयन, निर्गन्ध.

विदुवण. न० (विदुवण) बोध करवे ते

विदुपित्तार नि० (विदुपित्तार) धाड पाडी
गाम भागनार

विलुत्त नि० (विलुत्त) भीरेछ निहारेछ.

विलुलिय नि० (विलुलिय) अण, अथग

विलेपण न० (विलेपण) अदनादिनु निहारेण

विलेय पु० (विलेय) भाडी नरेरेनो ले।

विलेयण ॥ (विलेयण) अदना आपडुन

विलेयणविहि पु० (विलेयणविहि) निहारेण

करनानी डण।

विलोपम नि० (विलोपम) चोरनार, चोरी

करनार

विज्जलम नि० () प्रकाश क पु

विच. न० (विच) जेय, पेटे, उपभारायक

अ-१५

विचची. स्त्री० (विचची) तणु तारवाणी पीछा

विचकत. नि० (विचकत) शत्रु; प्रतिपक्षी
•(२) पु० अनुमाननो ओक अण. तथा

साध्य न होय ते, पक्षनो प्रतिपक्षी.

विचकत. गी० (विचकत) वक्तानी धन्ध,
भोक्तानी धन्ध.

विचगघ. न० (विचगघ) भीतरना आमडानु
वरु

विचघात पु० (विचघात) उचटु अवटु

विचज पु० (विचज) चन्तु, त्याग करवे।

विचजम. } नि० (विचक) तज्जनार,

विचजम. } उडनार.

विचजण न० (विचजण) चन्तु, तज्जु.

विचज्जय. नि० (विचज्जय) निपरीत, निपया

सहाय पायेथ

विचज्जय. पु० (विचज्जय) निपरीत जान

आति

विचज्जय नि० (विचज्जय) त्याग करनार

विचज्जस पु० (विचज्जस) अति, ओने

अहरे भीछु अणु ते

विचज्जिय. नि० (विचज्जिय) अति शय

विचज्जिय. नि० (विचज्जिय) पडी गयेथ पडेथ

विचज्ज नि० (विचज्ज) वयेथ त्रिध पायेथ

विचज्ज. न० (विचज्ज) वधानार, वृद्धि

करनार

विचज्जिभ नि० (विचज्जिभ) वधाने

विचज्जि स्त्री० (विचज्जि) दुजान हाट

विचज्ज नि० (विचज्ज) लागी गयेथ, नि

पनिभा आरी पडेन, नाश पायेन

विचज्ज नि० (विचज्ज) भेडगी, सारा रम

निनाण अणुल वर्यराणु

विचत्त पु० (विचत्त) उड भा अदनु नाम

विचत्ति स्त्री० (विचत्ति) छट, आपत्ति (२)

निनाश

विचत्थ पु० (विचत्थ) उड भा अदनु नाम

विचत्थ न० (विचत्थ) वधानरु

વિવદ્ધિ. સ્ત્રી (વિદ્ધિ) ઉત્તરાશાદપદ
નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા.

વિવન્ન. વિં (વિર્ણ) હલકું; અંતઃપ્રાન્ત.

વિવન્ન. વિં (વ્યાન્ન) નષ્ટ થએલ.

વિવન્નકૈન્દ્ર. વિં (વ્યાન્નકૈન્દ્ર) પેતાના
છાંદ ન આપતાં ખીન્નના અભિપ્રાયને
અનુસરનાર.

વિવર. નં (વિર) હિદ્; આકાર. (૨)
ચક્ર; બોંધ. (૩) આકાર.

વિવરણ. નં (વિરણ) વર્ણન; વિવેચન.

વિવરીય. વિં (વિરીત) ઉલકું; વિપરીત.

વિવસ. વિં (વિસ) પરાધીન.

વિવાગ. પું (વિવક) કર્મ પરિણતિ; કર્મનું
ફળ. (૨) રસ.

વિવાગવિજય. પું (વિવકવિજય) કર્મોના
રસનો વિચાર કરવો; ધર્મધ્યાનનો ત્રીજો
બેદ.

વિવાગસુદ્ધ. નં (વિવકસુદ્ધ) ૧૧ મુ અંગ;
વિપાકસુત્ર.

વિવાદ. } પું (વિવાદ) વાદવિવાદ.
વિવાય. }

વિવાહ. પું (વિવાહ) સમ; વિવાહ.

વિવાહચૂલિયા. સ્ત્રી (વિવાહચૂલિકા) એ
નામનું એક કાલિક સુત્ર.

વિવાહપ્રતિ. સ્ત્રી (વિવાહપ્રતિ) ૫ મું
અંગસુત્ર; વિવાહપ્રતિ (ભગવતી સુત્ર).

વિવાહિય. પું સ્ત્રી (વિવાહિત) વિવાહ
કરેલ; પરણેલ.

વિવિઙ્ગ. } વિં (વિવિઙ્ગ) સ્ત્રી, પદ્ય,
વિવિચ્છ. } પદ્ય, આદિના સંસર્ગરહિત.

(૨) સુન્દર; સ્વચ્છ. (૩) પૃથક્ થયેલ;
ભિન્ન. (૪) નિર્દોષ.

વિવિચ્છત્તીયિ. વિં (વિવિચ્છત્તી) સ્ત્રી
આદિના સંસર્ગરહિત અથવા રાગ દ્વેષ
રહિત હવન માગનાર.

વિવિદિસા. સ્ત્રી (વિવિદિયા) અણવાની
ધમ્મ.

વિવિદ્ધિ. સ્ત્રી (વિર્દિ) ભુઓ “વિવદ્ધિ”
શબ્દ.

વિવિહ. વિં (વિવિહ) વિચિત્ર; ધણી
જાતનું; વિવિધ પ્રકારનું.

વિવેક. } પું (વિવેક) આત્મા અનાત્માનું
વિવેગ. } પૃથક્કરણ; ૪૩ ચેતનનું બુદ્ધિ

પણું કરતું તે. (૨) વિવેક; સદાચાર.

(૩) પરિગ્રહનો ત્યાગ. (૪) વિતર્ક-અન્યથ-
વ્યતિરેકાદિ વડે જાણ્યું તે. (૫) છોડવા
યોગ્ય વસ્તુને છોડવી તે. (૬) સ્ત્રી આદિના
સંસર્ગનો અભાવ.

વિવેગપડિમા. સ્ત્રી (વિવેકપ્રતિમા) બાહ્ય
અને આભ્યંતર પરિગ્રહના ત્યાગની
પ્રતિષ્ઠા.

વિવેગમાસિ. વિં (વિવેકમાપિન્) વિવેકપૂર્વક
જોયનાર.

વિવેજિય. વિં (વિવેચિત) વિવેચનપૂર્વક
અપકા કરેલ.

વિવેચણ. નં (વિવેચન) વિસ્તારપૂર્વક વર્ણન.

વિવ્ચોક્ષ. } પું () હર્ષ; કામ
વિવ્ચોય. } ૧૪કાર; કામુક સ્ત્રીની ચેષ્ટા.

વિવ્ચોચણ. નં () આસીકું;
તરીયો.

વિસ. નં (વિ) ઝેર; વિષ.

વિસં. સ્ત્રી (વિગ્રહ) પૃથગ્ભાવ; ભુગપણું.

વિસંજોય. પું (વિવયોગ) વિસયોગના;
સયોગને વિખેરી નાખવો તે.

વિસંદુલ. વિં (વિવંચુલ) અન્યવસ્થિત;
અસ્થિર.

વિસંદણ. નં (વિવન્દન) દર્દીની તરમાં
ઘઉંનો લોટ નાખી બનાવવામાં આવતો
એક ખાદ્ય પદાર્થ.

વિસંધિ. પું (વિવંધિ) વિસંધિ નામનો
મદ.

વિસંધિકણ્વ. પુ. (વિધિકણ) ૫૭ મા
મહત્તુ નામ

વિસંભોદય ત્રિ. (વિમોહક) જેની સાથે
આહારાદિ લેરા દેવાનો વ્યવહાર તોડી
નાખે એવો તે

વિસંપાદણાજોગ પુ. (વિપાદવિગ્રહ) ખાટી
તકરાર કરી તે, વિન્યાસ

વિસર્ગ. પુ. (વિર્ગ) ત્યાગ, વિસર્જન કરતું

વિસર્જણયા. છી. (વિર્જન) વિસર્જન કરતું
રત્ન આપતી

વિસર્જિત } ત્રિ. (વિર્જિત) વિસર્જન
વિસર્જિત. } કરેલ વસ્તુ કરેલ

વિસ્તૃત ત્રિ. () વિસ્તૃત (૦)
ત્રિ. વિસ્તાર પામેલ

વિસ્તૃતમાણ ત્રિ. () વિમસ
પામતું

વિસ્તૃત ત્રિ. (વિસ્તૃત) વિશેષ રીતિથી
બનેલું.

વિસ્તરણ ત્રિ. (વિસ્તર) વિષય નિમજ્જ,
મશરૂન, પાપમા તત્પર થએલ

વિસદ. ત્રિ. (વિશદ) નિર્મળ, સ્પષ્ટ.

વિસન્ન. ત્રિ. (વિપન્ન) કામ ભોગમા ખુચી
ગયેલ (૨) ખેદ પામેલ, થાડેલ (૩) પુ.
અસપ્ત.

વિસન્નવસિ. ત્રિ. (વિપન્નવસિ) વિષય-
અસપ્ત, એપિન ઇચ્છનાર, અસપ્તમને
ઇચ્છનાર

વિસપગ્રોગ પુ. (વિપગ્રોગ) વિન-એરનો
પ્રયોગ, એર આપતું તે

વિસમન્ત્રણ ન. (વિપમન્ત્રણ) એરનું લક્ષણ
કરતું તે, એર ખાઈ મરણ પામે તે,
ખાળ મશરૂનો એક પ્રકાર

વિસમ ત્રિ. (વિપમ) વસતું ઉચ્ચનીચું
ખડખડતું (૨) ગદન, કડન (૩) ચારે
પદના અક્ષર સરખા ન હોય કિન્તુ
એકના નાના હોય તે ૪ (૪) પુ.

અસપ્ત (૫) ૧૦ અસપ્ત. (૬) પુ.

કર્મબંધ, સત્તાર. (૭) એકીસપ્ત (૮)

આકાશ (૯) અમ-એક સગળુ નર્તી,

વિપમ-ઓષ્ઠ અધિદુ

વિસમચારિ. ત્રિ. (વિમચારિ) જે નક્ષત્રો
મહિનાના નામવાળા નથી તે નક્ષત્ર,
જેમકે ધનિષ્ઠા, ભરણી, વગેરે

વિસમપાય. પુ. (વિપમપદ) ધોડાની પેઠે
એક પગ વાકે સખી કાઢિસબ કરે તે,
કાઢિસબનો એક દોષ

વિસમેહ પુ. (વિમેય) એ જેવો વરસાદ

વિસય. ત્રિ. (વિસદ) એપ્રુ, નિર્મળ, સ્પષ્ટ.

વિસય. પુ. (વિય) હિન્દીઓના વિષય-

શબ્દ, રૂપ, ગદ્ય, રસ અને સ્પર્શ (૨)

વિષય-હૃદ, સીમા. (૩) હખીકત, ખાનત

(૪) શક્તિ (૫) કામચીત્તર, કામવાસના

(૬) ધર્માદિ જેવ પદાર્થ (૭) દેશ (૮)

વિનય, એચર

વિસરા છી. (વિસર) એક પ્રકારની
માઠવાને પકડાતી બળ

વિસરિસ ત્રિ. (વિમરસ) સાદસ્ય રહિત,
વિલક્ષણ

વિસરીર ત્રિ. (વિરીર) એક પ્રકૃત શરીર
અને બીજું જન્મનાંતરમા એક શરીર

પામીને મોક્ષે જનાર, એકાવતારી

વિસલ્લુકરણી છી. (વિસલ્લુકરણી) શકન
કાવવાની વિદ્યા

વિસલ્લોકરણ ન. (વિસલ્લુકરણ) આત્માને
શક્ય રહિત બનાવવો તે

વિસવાશિજ્ઞ ન. (વિવાશિજ્ઞ) એરનો બ્યા-
પાર કરવો તે, પદર કર્મોદ્ધનમાનો એક

વિસહર પુ. (વિષર) સર્પ

વિસાણ. ન. (વિવાણ) શિખરું (૨) હાથી
દાંત.

વિસાણિ. પુ. (વિવાણિ) ગેડો

વિસાદ પુ. (વિપાદ) ખેદ, ઉદ્વેગ.

વિસાય પુ. (વિમાત) એ નામનું દશમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વિસાય પુ. (વિપાદ) ખેદ પરિશ્રમ.

વિસારણ. ન. (વિગારણ) વિખેરવું; વિખેરી નાખવું.

વિસારય. વિ. (વિગારય) કુશળ, હુ-શીયાર.

વિસાલ વિ. (વિશાલ) પહોળું, વિસ્તીર્ણું, મોટું (૨) ઉત્તર તરફના કન્દિત ભાગના ભાગરૂપતાનો બીજો ધન્દ (૩) વિશાળ નામનો ૭૪ નો શ્લોક (૪) એ નામે આકાશ દેવલોકનું એક વિમાન.

વિસાલગ પુ. ન. (વિશાલક) એ માળ-વાળું ધર.

વિસાલા. સ્ત્રી. (વિશાલા) દક્ષિણ દિશાના વ્યવસ્થા પૂર્વતની વિશાળ નામની વાન (૨) ત્રીજીમા તીર્થસ્થાની પ્રવ્રજ્યા પાન-ખીનું નામ. (૩) જમણું સુસ્થાનું એક નામ (૪) એ નામની એક નગરી.

વિસાલિસ વિ. (વિવણ) વિવિધ, વિચિત્ર, ભિન્ન ભિન્ન.

વિસાલગણિ પુ. (વિગાલગણિ) વિશાળ નામના આચાર્ય.

વિસાહ. સ્ત્રી. (વિશાયા) વિશાળ નામનું નક્ષત્ર (૨) વિશાળ નામની નગરી.

વિસિદ્ધ. વિ. (વિસિદ્ધ) વિગેયનાયુક્ત, ગુણી, ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ (૨) ઉત્તરના દ્વીપ કુમારોનો ઇલ.

વિસિદ્ધ. પુ. (વિસિદ્ધ) બાળ, યાર.

વિમીલ વિ. (વિમીલ) નમળા આચરણ-વાળો, શીતરસિન.

વિહુ. મ. (વિહુ) ચોતરફ.

વિહુમ્મ. વિ. (વિલોચ) મોઢા મોઢા, મોઢાન કરના લાપક.

વિહુમ્મમાણ પુ. (વિહુમ્મમાણ) ઉપશમ એણે કે ક્ષપક એણે એવો જીવ.

વિહુમ્મમાણ પુ. (વિહુમ્મમાણ) ઉપશમ એણે કે ક્ષપક એણે એવો સાધુનો સયમ.

વિહુત્તિયા. સ્ત્રી. (વિહોત્તિયા) સયમરૂપ ધાન્યને સુકાનનાર મનોવિકાર, અપધ્યાન.

વિહુદ. વિ. (વિહુદ) નિષ્કલ, નિર્મળ (૨) અજ્ઞાન રહિત. (૩) પાત્રમા દેવ-લોકનો એક પાત્રકો.

વિહુદમાણય. પુ. (વિહુદમાણય) ક્ષપક એણેનાળા મુનિ.

વિહુદિ. સ્ત્રી. (વિહુદિ) કર્મની નિર્જરા, અમુક અશે કર્મનું અપાવવું (૨) શુદ્ધિ, નિર્મળતા.

વિહુદિયા. સ્ત્રી. (વિહુદિયા) અજરણ-ગ્રાહનો રોગ (કાવેરો).

વિહુદિય વિ. (વિહુદિય) આમડી ઉતારેલ, (૨) સજી ગયેલ.

વિહુદિય. પુ. () એ નામનું બાગમા દેવલોકનું એક વિમાન.

વિહુદિ સ્ત્રી. (વિહુદિ) વિપ્રમ એણે; વિદિશાની શ્રેણી (૨) વિ. વિપ્રમ એણેમા રહી શબ્દ પ્રકાર કરનાર.

વિહુસ. પુ. (વિહુસ) તદ્દાનત બનાવનાર અસાધારણ ગુણ, આસં લક્ષણ (૨) પ્રણાપના સૂત્રના પાત્રમા પડવું નામ. (૩) ન્યાયશાસ્ત્ર સમત વિશેષ નામનો એક પદ્ય (૪) પ્રકાર (૫) પદ્ય, બહુ (૬) વિપ્ર તથા વિપ્રના મુખો (૭) બે, તદ્દાનત.

વિહુસદિદ્ધ ન. (વિહુસ) વિગેયપે પૂર્વે દિન રત્ન ઉપરથી અનુમાન કરવું તે, અનુમ નનો એક પ્રકાર.

વિહુસિય વિ. (વિહુસિય) નિધારણ કરેલ, વિગેયપે ચોક્કમ કરેલ.

વિહુમાન વિ. (વિહુમાન) વિગીરી રહિત.

વિસોત્તિયા સ્ત્રી૦ (વિવોતિયા) શકા સશય
(૨) અપધ્યાન

વિસોહણ ન૦ (વિવોધન) શોધનુ, તપાસ
પ્રેરવી

વિમોહિ સ્ત્રી૦ (વિવોધિ) આત્મ શુદ્ધિ
નિમગ્નતા (૨) વિશુદ્ધિહેતુ આવશ્યક
પ્રતિક્રમણ (૩) આટારાદિના દોષનો
અભાવ

વિસાહિય પુ૦ (વિવોધિત) શુદ્ધ થયેલ માર્ગ
મોક્ષમાર્ગ (૨) ત્રિ૦ શુદ્ધ પ્રેર

વિસાહિયા સ્ત્રી૦ (વિવોધિયા) વિશુદ્ધિ
પ્રેરનારી

વિસ્ત પુ૦ (વિષ) ઉતારાપાદ નક્ષત્રનો
અધિગતતા દેવતા

વિસ્ત પુ૦ (વિષ) આમગ્ધ ખરાનગ્ધ

વિસ્તમ પુ૦ (વિષમ) વિશ્વાસ

વિસ્તમઘાદિ ત્રિ૦ (વિષ્મવાતિન્) વિશ્વાસ
ધાત પ્રેરનાર

વિસ્તમયા સ્ત્રી૦ (વિષ્મ) વિશ્વાસ
ભરોસો

વિસ્તમર પુ૦ (વિષ્મર) જુ પુ વિશેષ

વિસ્તમરા સ્ત્રી૦ (વિષ્મરા) ડિપકની એક
ગતતુ પ્રાપ્તી

વિસ્તમિય ત્રિ૦ (વિષમિત) વિશ્વાસમા
રહેતુ વિશ્વાસ

વિસ્તનદિ પુ૦ (વિષ્નદિ) પ્રથમ અગદેવના
ત્રીમ પૂર્ણનનુ નામ

વિસ્તમૂઢ પુ૦ (વિષ્મૃતિ) એ નામનો એક
માયુસ કે જેનો અને લીધે નાસ થયો
દનો (૨) પ્રથમ નાસુદેવના ત્રીમ
પૂર્ણનનુ નામ

વિસ્તર પુ૦ (વિર) આર્તસ્વર દીનસ્વર
(૨) ત્રિ૦ આર્તસ્વર રેનાર

વિસ્તરૂય ત્રિ૦ (વિષ્મ્ય) નાના પ્રકારનુ

વિસ્તવાદિય પુ૦ (વિશ્વાદિય) વિશ્વાદી
નામનો મહાનીર પ્રણુનો એક ગણ

વિસ્સસા મ૦ (વિસ્સા) સ્વભાવ પ્રકૃતિ
વિસ્સસેણ પુ૦ (વિસસ) વિશ્વસેન નામે

અહોરાત્રનુ તેરમુ અથવા અઠારમુ મુહૂર્ત
(૨) સોળમા તીર્થકરના પિતા (૩)

ઓગણીસમા તીર્થકરને પ્રથમ ભિક્ષા
આપનાર મૃદસ્થ (૪) પાચમા ચક્રનર્તીના
પિતા

વિસ્સામ પુ૦ (વિગમ) થાક ઉતારવો
વિસામો ખાવો

વિસ્સામણ ન૦ (વિગમણ) પગથપી કરવી

વિસ્સાયણિજ્ઞ ત્રિ૦ (વિસ્વાધનીય) સ્વાદ
કરવાને-આખવાને યોગ

વિસ્સાસ પુ૦ (વિશ્વાસ) વિશ્વાસ ભરોસો

વિસ્સાસિય ત્રિ૦ (વિશ્વાસિક) વિશ્વાસને
યોગ્ય

વિસ્સુય ત્રિ૦ (વિસુત) વિખ્યાત પ્રસિદ્ધ

વિસ્સેણી સ્ત્રી૦ (વિશ્વણી) વિપરીત શ્રેણી
શ્રેણીના ભાગથી રહિત

વિહ ન૦ (વિમ) બાકીશ

વિહ ન૦ () અટવીતો લાખો માર્ગ
રજ્ય મેલન, જેને ઉક્ષયતા એકથી વધારે
દિવસ લાગે તેવો માર્ગ

વિહગ પુ૦ () વિભાગ ખડ

વિહગમ પુ૦ (વિહગમ) પક્ષી

વિહગ પુ૦ (વિહગ) પક્ષી

વિહગમદ સ્ત્રી૦ (વિહગમિ) વિહાયોગતિ
નામે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના
ઉદયથી જીવ જાનવાની શુભ-હાથીના
સરખી અને અશુભ-અધેજના સરખી
ગતિ પામે છે

વિહગમપવ્યજ્ઞા સ્ત્રી૦ (વિહગમિપ્રવ્રજ્યા)
દ્વિવ્રતાથી લીધેલી દીક્ષા, સગા વહાલાનુ
ચોતણ ન થવાથી દીક્ષા તીધી હોય તે

વિહદિય ત્રિ૦ (વિગિત) જુદુ પડેલું
ઉદરેલું (૨) નીચે પાડેલું

વિહત્ત ત્રિ૦ (વિમળ) વિભાગ કરેલ

विहसि. स्त्री० (विहसि) आर आंगणं
भाप; पंत.

विहम्म. वि० (विहम्म) विशद धर्मवाणो.

विहम्मणा. स्त्री० (विहम्मणा) इहर्षणा.

विहय. वि० (विहय) नाश पाभेक्षु; हृष्टायुं.

विहयण. न० (विहयण) विहय करवो;
विहयण.

विहारि. वि० (विहार) सेवन करेन; आ-
येन.

विहज. वि० (विहज) निश्चय; इण रक्षित.

विहज. पुं० (विहज) अष्टतरोपवाह सजना
प्रथम वर्गेना आठमा अध्यायनं नाम.

(२) ब्रह्मिष्ठ राजनी वेदेषु राज्ञीना पुत्र.

विहय पुं० (विहय) धन; सम्पत्ति.

विहया. स्त्री० (विहया) शोभन स्त्री; पति
विनाती स्त्री; विधवा.

विहसिय. न० (विहसिय) बोद्ध हमेधुं;
मन्दस्मित करेन.

विहस्सह. पुं० (विहस्सह) पुष्प नक्षत्रो
अधिशता देवता.

विहा. स्त्री० (विहा) भेद, भेदास.

विहा. न० (विहा) वृथा; इहा.

विहास. पुं० (विहास) विनाश.

विहास. वि० (विहास) व्यर्थ करनार;
अगदी नाभनार

विहाडिय. वि० (विहाडिय) उपाडेयु;
पुत्रं करेधुं.

विहाण. न० (विहाण) प्रकाश; भेद. (२)
अवस्था विरोध; आंध्यापणु, अदृशपणु
वगेरे. (३) इधु ने.

विहाण. स्त्री० (विहाण) नाम कर्मनी
अेक प्रहृति के जेना उदयशी अथ आस-
वानी गति पाभे छे.

विहायस. पुं० (विहायस) अष्टतरोपवाह
सजना प्रथम वर्गेना नवमा अध्यायनं
नाम. (२) ब्रह्मिष्ठ राजनी वेदेषु राज्ञीना
पुत्र.

विहायार. पुं० (विहायार) इर्ता.

विहार. पुं० (विहार) क्रीडा; गम्भत. (२)

शुद्धना विहृष्टोना भक्त. (३) विहारुं; अेक

स्थलेयी भीष्मे स्थले जयुं. (४) स्वा-

ध्याय. (५) शहरे अहारनी वसित. (६)

मणसाग करवानी जया-स्थान. (७)

विशेष अनुष्ठान; अंगवत् कथित भार्यमां

पराक्रम जतावतुं ते. (८) आचार मर्यादा.

विहारकण्ठ. पुं० (विहारकण्ठ) २६ उल्कासिक
सूत्रभांनुं २६ सु.

विहारचार. पुं० (विहारचार) पणे पाणा
आसतु ते.

विहारमूमि. स्त्री० (विहारमूमि) स्वाध्याय
करवानी भूमि; सज्जतीय करवानी जया.

(२) क्रीडा करवानी भूमि; अगीया वगेरे.

विहारि. वि० (विहारि) विहार करनार.

विहायण. न० (विहायण) विनयन;
विहारतु ते.

विहास. न० (विहास) आकाश.

विहि. पुं० (विहि) विधि; रीति; पद्धति.

(२) प्रकाश, भेद. (३) शास्त्रोक्त मर्यादा;

आता (४) उपाय. (५) निश्चय; कथन.

विहिंसण. वि० (विहिंसण) दिसा करनार;
धानडी; धुनी.

विहिंस. स्त्री० (विहिंस) अथ दिसा;
प्राणीवध

विहियण. वि० (विहियण) विधिते नयनार.

विहिय वि० (विहिय) विधान करेधुं. (२)
इवेधुं. जनावेधुं.

विहीण वि० (विहीण) रक्षित.

विहीणस्तर. न० (विहीणस्तर) सूत्रना
असर ओम्भ्र मोचव ते; गानो अेक
अनियार.

विहण न० (विहण) पंथा, पीठो.

विहय. वि० (विहय) उडेधुं. (२) दूर करेन.

विहयण. न० (विहयण) पीठो.

વિહુર પુ. (વિહુર) પ્રિય જાનનો પ્રિયોમી
 વિહુરિય વિ. (વિહુરિય) વિખાધ ગમેલું
 વિહુર વિ. (વિહુર) રહિત વિનાનું
 વિહુરય ન. (વિહુર) વીજળી પખો
 વિહુર વિ. (વિહુર) સમ્યક્ પ્રમારે પાળેન
 આચરેલ
 વિહુર વિ. (વિહુર) કરવા-આચરવા યાગ્ય
 વિહુર ન. (વિહુર) એક જાનનું કમ
 બહેલ
 વીર પુ. સી. (વીર) તરંગ મોગ (૨)
 વીરનાનું (૩) આકાશ
 વીરકત વિ. (વીરકત) પસાર થયું
 અતીત થયું
 વીર્ય વિ. (વીર્ય) ચમત્કૃત વીર્ય
 વીર્ય પુ. સી. (વીર્ય) તરંગ લહેર
 (૨) તરંગકારે રેખા
 વીર્યવર ન. (વીર્ય) એક આદિ પ્રદેશે
 ન્યૂન આકાર
 વીર્ય વિ. (વીર્ય) વીર્ય, ચમત્કૃત કરેન
 વીર્ય સી. (વીર્ય) વીર્ય નીચું નામનું
 વીર્ય
 વીર વિ. (વીર) તરંગ કાંડેન
 વીરધૂમ વિ. (વીરધૂમ) ધૂમકેદાર રહિત
 વીરરાગ પુ. (વીરરાગ) રાગદ્વય રહિત
 વિન લગવાનું
 વીરસાગ પુ. (વીરસાગ) ૭૩ મા ગ્રંથનું
 નામ
 વીરસાગ સી. (વીરસાગ) સનિનાવતી
 વિજયમાળી મુખ્ય રાજધાની
 વીરંગલ વિ. (વીરંગલ) અગાર દોરથી
 રહિત
 વીરમય ન. (વીરમય) સિંહુ સેનાર
 દેશ મુખ્ય નગર
 વીરમ પુ. (વિરમ) પરીક્ષા (૨)
 વીરમ સી. (વિરમ) (૩) વિચારણા, ધ્યાન
 વીર વિ. (વીર) રહિત વિનાનું

વીર્ય પુ. (વીર્ય) વૃક્ષ વિશેષ
 વીર્ય ન. (વીર્ય) પખો
 વીર્યવત્ત ન. (વીર્યવત્ત) પવન નાખવાનું
 સાધન વીર્યવત્ત
 વીર્ય સી. (વીર્ય) નાનો રીંગણો
 પખો
 વીર્યમય ન. (વીર્યમય) સિંહુ દેશમાનું
 એક પ્રસિદ્ધ નગર
 વીર્યમ પુ. (વીર્યમ) રાગ દ્વય રહિત
 કરાગી લગવાનું તીર્થકર
 વીર્યમકુલમય પુ. (વીર્યમકુલમય) ઉપ
 શાન્તમોહનીય મુખ્યસ્થાન તથા ક્ષીણ-
 મોહનીય મુખ્યસ્થાનવર્તી છત્ર અગ્રીયા
 રમે અને બારમે મુખ્યકાલે વર્તનાર
 વીર્યમસ્તુ ન. (વીર્યમસ્તુ) ૨૮ ઉત્કા
 નિક સુત્રમાનું ૨૪ મુ
 વીર્યમ પુ. (વીર્યમ) રાગદ્વય રહિત
 વિન લગવાનું
 વીર્યમસજય પુ. (વીર્યમસજય) ઉપશાન્ત
 નામનામી તથા ક્ષીણ કયાપયાળા સાધુ
 વીર્યસોગ પુ. (વીર્યસોગ) અકલુષપના
 દેનતાનું નામ
 વીર્યસાગ સી. (વીર્યસાગ) એ નામની
 પશ્ચિમ મહાસિંદ્ધમાળી સનિનાવતી
 વિજયમાળી મુખ્ય રાજધાની
 વીર્યમોયા સી. (વીર્યમોયા) સનિનાવતી
 વિજયમાળી એ નામની નગરી
 વીર પુ. (વીર) કાષ્ઠ પણ વસ્તુમાં અતિ
 શ્ય ઉત્સાહ રાખવો તે નર રસમાનો
 એક ગ્રંથ (૨) એ નામનું ગ્રંથ યોધા
 દેવો નું એક રિમાન (૩) યોધીશમાં
 તીર્થકર, થી મહાવીર રાગી (૪) મુખ્ય
 મોહો કરીર
 વીરકત ન. (વીરકત) એ નામનું ગ્રંથ
 યોધા દેવોનું એક રિમાન

वीरकाण्ड. न० (वीरकाण्ड) निगूयावनिङ्क
भूतना सातभा अध्ययननु नाम -

वीरकाण्डमिन्. पु० (वीरकाण्डमिन्) वीरपुर
नगरनो गान

वीरकाण्डा. स्त्री० (वीरकाण्डा) अतगडसुनना
आडभा वर्गना सातभा अध्ययननु नाम
(१) श्रेष्ठिक राजनी ओक गणी

वीरकूड न० (वीरकूड) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरगत न० (वीरगत) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरजाय. वि० (वीरजाय) ओ भागे वी
पुष्टो गया होय ते भागे

वीरजिण पु० (वीरजिण) योनीशभा तीर्थङ्क
श्री महावीर राजा

वीरज्जय. न० (वीरज्जय) ओ नामनु
नीग योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरण पु० (वीरण) धासनी ओक नत

वीरणधम्म. पु० (वीरणधम्म) धासनी ओक
नत

वीरधुर स्त्री० (वीरधुरि) सुप्रगण भूतना
श्री अध्ययननु नाम

वीरपुर. न० (वीरपुर) ओ नामनु ओक
नगर.

वीरपम. न० (वीरपम) ओ नामनु गान
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरमद. पु० (वीरमद) वीरलद नामना
पार्थनाथ प्रभुना ओक गणध

वीरवण न० (वीरवण) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान.

वीरवण पु० (वीरवण) वीरना सुयक
दायनु ओक आलरण

वीरसिग न० (वीरसिग) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसिद्ध. न० (वीरसिद्ध) ओ नामनु गान
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसुगिआ. स्त्री० (वीरसुगिआ) ५३ लस
नारी कुतरी.

वीरसेण पु० (वीरसेण) अतगडसुनना योथा
वर्गना पायभा अध्ययननु नाम (२)
सुदेव राजनी धारणी राणीना पुन
(३) वृष्टु वासुदेवना २१ द्दगनर वीर
वयधारी सुभटना प्रभुप-असेसर

वीरसेणा स्त्री० (वीरसेणा) ओक राणीनु नाम.
वीरसेणिय. न० (वीरसेणिक) ओ नामनु नीग
योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसत्त व० (वीरसत्त) वीरसत्त नामनु
नीग योथा देवलोडनु ओक रिमान

वीरसण. न० (वीरसण) वीर पुष्टपने छाने
तेनु ओक आसन

वीरसण्णिध. वि० (वीरसण्णिक) वीरसने
भेसनार

वीरिय न० (वीरिय) छानु सामर्थ्य,
आत्मशक्ति (२) ओ नामना पार्थ-
नाथना ओक गणधर (३) सुप्रगण
भूतना आडभा अध्ययननु नाम (४)
श्री पूरमाना नीग पूर्वनु नाम. (५)
वीरान्तराय नामनी अनराय कर्मनी
ओक भूति (६) उत्साद

वीरियतराय. पु० (वीरियतराय) अनराय
कर्मनी ओक भूति के जेना उदयपी
छानी श्रमिनी देवपरी यष्ट शक्ति नदि

वीरियात पु० (वीरियात) वीर्य-सामर्थ्यरूप
आत्मा-वीर्यात्मा, आत्माना आड प्रकाश
मानो ओक

वीरियायार पु० (वीरियायार) वीर्यायार,
गानादि मोक्ष साधन संपादन करामा
वीर्य देवतनु ते

वीरणी स्त्री० (वीरणी) भयभयनु छान,
परम वनस्पतिनी ओक नत

वीरुत्तरावडिसंग न० (वीरुत्तरावडिसंग) ओ
नामनु नीग योथा देवलोडनु ओक रिमान

घोस. वि० (विप्र) भरप्रयेव.

वीस. स्त्री० } (विप्रति) वीथ; संख्या

वीसह. } १११५.

वीसंभ. पु० (विप्रम्भ) विश्वास.

वीसंभवायग. वि० (विप्रम्भवातक) विश्वास-
धाती

घोसतिम. पुं० (विप्रतिम) नव विपवास
साथे करवा ते. (२) वि० वीथयु.

घोसत्य. पुं० (विप्रत) परिश्रम दूर करेस;
स्वस्थ थयेस. (२) विश्वास पायेस;
विश्वासपात्र थयेस.

घोसरण. न० (विप्रण) धूली जलु.

घोसरणालु. वि० (विप्रणवत्) धूलकणुं.

घोसस्ता. म० (विप्रता) स्वभाव; कुदरत.

घोसतापरिणय. वि० (विप्रतापरिणत) श्रवना
व्यापार विना कुदरती रीते थनेस-जेम
संध्या, छंदधनुष्य वगेरे.

घोसताबंध. पुं० (विप्रताबन्ध) स्थावराधिक
बंध.

घोसस्ताय. वि० (विप्रसाज) पोताना स्व-
भावधीन परिणाम पायेस जेम वादण,
संध्या वगेरे.

घोससेण. पुं० (विप्रसेन) सहवर्ती; सार्वभौम.
(२) १७ भा मुहूर्तनुं नाम.

घोसा. स्त्री० (विप्र) दुर्ज्ञेय; अद्वेषो.

अस्तास. पुं० (विप्रस) विप्रसक्त; जरीसो;

घोसु. म० (विप्रह) अदरे तरहे; सर्व
आलुये.

घोसुतायि. पुं० (विप्रज्ञानिन्) विप्रज्ञ ज्ञान-
वाणा साधु तथा आवडो.

घोहि. पुं० (घोहि) जंगल; गेष्पा.

घोहि. स्त्री० (घोवि) गेरी; गत्री. (२)
मार्ग; रस्तो. (३) श्रेष्ठि; पंडित.

घुइय. वि० (उफ) छेदुं.

घुइल. वि० (व्युत्पल) मूग रसथी यजिन
थयेव; रस पचटायेस. (२) अष्ट थयेस.

वुकंति. स्त्री० (व्युत्कांति) प्रतापना स्रजना
छडा पदनुं नाम.

वुककम. पुं० (व्युत्कम) उंथा थनुं; वधनुं.

वुगाह. पुं० (विप्रह) छुपो; तकरार. (२)
मिथ्यालिनिवेश; दुराग्रह.

वुगाहिअ. वि० (व्युद्गाहित) निपरीत-पोटी
पड करेस; दुराग्रही.

वुगाहणा. स्त्री० (व्युद्गाहणा) अवधुं सभ-
नवधुं.

वुच. वि० (वाच्य) छेदवा गोज्य.

वुच्छिअ. वि० (व्युच्छिअ) तुटी गयेलुं.

वुच्छेय. पुं० (व्युच्छेद) विच्छेद; विनाश.

वुच्छेयण. न० (व्युच्छेदन) परिहार-त्याग
करवा ते.

वुट्ट. वि० (वृट्ट) परसेस.

वुट्टि. स्त्री० (वृष्टि) वृष्टि; वरसनुं ते. (२)
वरसाह.

वुट्टिकाय. पुं० (वृष्टिकायिक) वृष्टि करनार
देवतानी ओक जगत.

वुट्टिकाय. पुं० (वृष्टिकाय) वरसाह; मेघ.

वुड्ड. पुं० (वृद्ध) वृद्धावस्थाभां तापसनी प्र-
मत्त्या लेनार; वानप्रस्थ. (२) वि० वृद्ध;
धरडो. (३) वधेले; वृद्धि पायेस.

वुड्डभाव. पुं० (वृद्धभाव) वृद्धावस्था; बुढापो.

वुड्डसावय. पुं० (वृद्धावयक) अरतना सभयभां
आवडो जणथी आठलु थया भाटे
आठलनुं नाम.

वुड्डा. स्त्री० (उडा) वृद्ध स्त्री; डारी.

वुड्डावास. पुं० (वृद्धावास) बुढापो; वृद्धावस्था.

वुड्डि. स्त्री० (वृद्धि) वधनुं; वृद्धि पावनी;
भेदा थनुं.

वुड्डिया. स्त्री० (वृद्धि) बुढी; वृद्धा.

वुत्त. वि० (उफ) छेदुं; छेदन करेस.

बुत्ताण्मासत्र. वि० (उक्तानुवाक) गोष्ट्या
प्रमाणे गोडनार; नकल भात करनार.

બુસરાઈય. ત્રિં (વ્યુપાત્તિક) પચમહાવ્રતરૂપ
રત્ને કરી અધિક, સદાચારી, ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ

બુસિમ્ત ત્રિં (વ્યુપિત) વિવિધ પ્રકારે દશ
પ્રકારની સમાચારીમા વસેલો.

બુસિમંત ત્રિં (વ્યુપિત) જેની ધરિયો
પોતાને વસ છે તે, દત્તિય નિઝહી

બુદ. ત્રિ (વ્યુદ) વહન કરેલ. (૨) તથાઈ
ગયેલ

બુદ પું (વ્યુદ) વ્યુદ રચના કરનાની
કળા, સૈન્ય જોડનાની કળા (૨) સમૃદ્ધ,
ટોળો (૩) નિશ્ચય (૪) ઉત્સાહન,
ખડન

બુદ પું (વેદ) હિંદુ ધર્મનું મુખ્ય શાસ્ત્ર,
આર વેદ (૨) આગમ, શાસ્ત્ર

બુદ પું (વૈતાન્ય) કાર્ત્તવ્યના વૈતાન્ય
ઉપરના નવ કુળમાનુ પાત્રુ કૂટ (૧)
વૈતાન્ય નામનો પર્વત

બુદ પું (વૈતાન્ય) ત્રીજી વેદનીય
કર્મ, જેના ઉદયથી જન્મે સાનાઅસાતા-
સુખ દુઃખ મળે છે તે કર્મ

બુદ પું (વૈતાન્ય) નરકની એક
નદી (૨) પું તે વૈતાન્ય નદીમા
નાળીને તરણનાર પરમાધામી

બુદ પું (વૈતાન્ય) વૃદ્ધ,
ગ્નાન અને શુર આ કરે આહાર, ઉપધિ
વગેરે આપી, અગત્ય દૂર કરી, સદાય
આપવી તે

બુદ ત્રિં (વૈતાન્ય) વેદના

બુદ ત્રિં (વૈતાન્ય) વેદ અનુધી

બુદ ત્રિં (વૈતાન્ય) વિશેષ કપેન

બુદ ત્રિં () જલદી શીઘ્ર

બુદ ત્રિં (વૈતાન્ય) જાણથી સમજેલ
(૨) અનુભવેન જાણવેન

બુદ ત્રિં (વૈતાન્ય) જાણવો, જાણવો

(૨) પરિવેશ કરના હાથ લીધેલ વગેરે

જે ઠેકાણે રાખના જોઈએ, તે ઠેકાણે
ન રાખતા, આધા પાઞ રાખી પડિવેડણ

જુડુ તે, પડિવેડણના જ દોષમાનો હજો
દોષ (૩) વંડી કાટડી, ફરતી લીત

(૪) વેદિમા નામે વર્ણનાનો એક દોષ

વેદિયાવજ્ઞ. ત્રિં (વેદિકાવજ્ઞ) વેદિમાની પેઠે
મે દિયેલ ઉપર હાથ રાખી વદના
દરવાથી લાગતો વદનાનો એક દોષ

વેદિયા ત્રિં (વેદિકાવજ્ઞ) ખેડાગ, રિક્ત રૂપ
કરનાર (૨) વૈદિક શક્તિથી અનેક રૂપ
બનાવનાર

વેદિયા પું ત્રિં (વૈદિક) વૈદિક શરીર
(૨) વૈદિક શરીર બનાવનાની શક્તિ
(૩) વૈદિકમુદ્રાન, સાન સમુદ્રાનમાની
એક (૪) રક્ષિત પુદ્ગળપત્રાનન,
લોખના સર્વ પુદ્ગળો રક્ષિત શરીર રૂપે
પરિભ્રમણના જટલો વખત લાગે તેટલો
કાળ (૫) ત્રિં વૈદિક શક્તિથી વૈદિક
રૂપ બનાવનાર

વેદિયાસીસ પું ત્રિં (વૈદિકાસીસ) વૈદિક
મિશ્રકાયોગ

વેદિયાસીસ પું (વૈદિકાસીસ) વૈદિક
રૂપ બનાવના આત્મપ્રદેશનું દ્વા
દ્વારે અભિરૂચ થાય તે

વેદિયાસીસ ત્રિં (વૈદિકાસીસ) વૈદિક
શરીર, પાત્ર શરીરમાનુ એક કે જે
નારકી દેવતાને નિયમે દોષ અને મનુષ્ય
નિર્ધારમા કોઈ એક દોષ

વેદિયાસીસ ત્રિં (વૈદિકાસીસ) વૈદિક
શરીરવાળો જીવ

વેદ ત્રિં (વૈદ) પુણ્ય મનન, વિગ્ધ

વેદ ત્રિં (વૈદ) નુબ કે અશુભ નિ
મિત્ર પ્રમથનુ તે

વેદિયા ત્રિં (વૈદ) પોતી, પોતી

વેદ ત્રિં (વૈદ) વ્યકુળ વિગ્ધ

વેકચ્છ પુ. (વેકચ્છ) ઉત્તરાસગ (૨)

શરીરના જે ભાગમા જનોઇ રહે તે ભાગ

વેકચ્છિયા સ્ત્રી. (વેકચ્છિયા) સાધીના ૨૫

ઉપગરથુમાનું એક

વેકુંથુ પુ. (વેકુંથુ) અમરેન્દ્રના માધીના

સૈન્યનો ઉપરી.

વેગ. પુ. (વેગ) ઉતાવળી ગતિ (૨) આમ

પેશામતી હાજત

વેગચ્છ પુ. (વેકચ્છ) જુઓ “ વેક-”

શબ્દ

વેગચ્છિયા સ્ત્રી. (વેકચ્છિયા) જુઓ “ વેક-”

“ ચિ.યા ” શબ્દ

વેગિયા. સ્ત્રી. (વેગિકી) વેગવાળી ગતિ, ગતિ

નિગ્રેષ

વેચિત્ત. ન. (વૈચિત્ર્ય) વિચિત્રપણું.

વેચ. ન. (વ્યૂત) ખાટલા ભરવાનું વાણ

(૨) ઢાલીયા ભરવાની પાટી

વેજયંત પુ. (વૈજયંત) એ નામનું ખીજી

અનુત્તર વિમાન (૨) વૈજયંત વિમાન-

વાસી દેવતા, ખીજા અનુત્તર વિમાનના

દેવતા (૩) વિજયસચ્ચ પતાકા-ધ્વજ

(૪) જન્મદીપના દક્ષિણદારનું નામ

વેજયંતિય ન. (વૈજયંતિક) વાસ કરતી ઉપ

યોગમા લેવાનું પાત્ર

વેજયંતી સ્ત્રી. (વૈજયંતી) જેની બે બા

જુએ નાની ન્હાની ધ્વજ હોય તેની

ધ્વજ (૨) મગલ આદિ અહ્યાસી મોટા

ગ્રહની મીઠા અગ્રમહિષીનું નામ (૩)

સુનખા મિજ્યની મુખ્ય નગરી (૪) છટ્ટા

તીચંકરની પ્રવળ્યા પાનખીનું નામ (૫)

હટ્ટા બળદેવની માતાનું નામ (૬) ઉત્ત

રના અગ્ર પર્વતની નાવનું નામ (૭)

પચવાડીઆની પદર રાત્રિજોમાની આ

હમી (૮) પૂર્વદિશાના રૂચક પર્વત ઉપર

વસનારી આહમાની હમી દિશાકુમારી

વેજ પુ. (વૈજ) વેષ, દવા કરનાર

વેજગ ન. (વૈજ) વેષક સખધી જ્ઞાન

(૨) વેષક; વૈદુ.

વેજમલ્લ ત્રિ. (વિજ) આકુળ આકુળ

વેડસ. પુ. (વેલ્લ) વેતસ વૃક્ષ, બરતુ ઝાડ

વેટ પું. (વેટ) ચિંટનું, વેષ્ટન (૨) ત્રિ.

એક જાતનું ૭૬, જૂત નિગ્રેષ (૩) એક

અર્થ પ્રતિપાદક વચન સકલના (૪)

નર્ણન

વેટગ પુ. (વટક) એક જાતનું જળચર

પ્રાણી

વેટણગ. પુ. (વેટલ) ઉત્તરી, આભરણી

એક જાત

વેટિમ. ત્રિ. (વેટિમ) કપડા કૂચ વગેરેને

વીટીને બનાવેલ દડો વગેરે

વેટિમા. સ્ત્રી. (વેટિમા) વેડમી, રાટલી જેવા

એક ખાણ પદાર્થ

વેટિય. ત્રિ. (વેટિય) વીટણ, લપેટણ

વેણદ. ત્રિ. (વૈનિય) વિનયવાળું

વેણદય ત્રિ. (વૈનિક) વિનયવાદી, કાગડો

કુતરો ઉચનીચ સર્વ કોઇને નમવામાજ

શ્રેય માનનાર (૨) ન. વિનયનું ફળ,

કર્મફલ વગેરે

વેણદયવાદ. ત્રિ. (વૈનિકવાદિ) વિનયવાદી,

વિનયથીજ મુક્તિ છે એમ માનનાર

વેણદયા સ્ત્રી. (વૈનિકી) શુભાદિનો વિનય

કરનાથી ખીલેલી શુદ્ધિ ચાર પ્રકારની

શુદ્ધિમાની એક.

વેણતિયા સ્ત્રી. (વૈનિકિય) અદાર લિપિ-

માની એક

વેણા સ્ત્રી. (વૈજ) સ્ત્રીભદ્રની બહેન

વેણિ. સ્ત્રી. (વૈણ) ચોટલો

વેણ પુ. (વેણ) વાસ, જક્ષની એક જાત.

(૨) વાસળી

વેણદંડ પુ. (વેણદંડ) વાસનો દાડો

વેણદાલિ પુ. (વૈણદાલિ) ઉત્તર દિશાના

સુનર્ણકુમાર દેવતાનો ૮૬

વેણુદેવ. પુ. (વણુદેવ) દક્ષિણ તરફના
મુનર્ણકુમાર દેવતાનો છન્દ

વેણુપલાસિઆ સ્ત્રી. (વેણુપલાસિકા) વાસની
પપુડી, પીપી

વેણુફલ. ન. (વેણુફલ) નાસનું કાર્ય-
ઠરડીયો વગેરે

વેણુયાણાત પુ. (વણુકાનુયાત) જે યોગમા
અદ સૂર્ય અને નક્ષત્રની સ્થિતિ વાસને
આધારે થાય છે તે

વેણુલયા સ્ત્રી. (વેણુલતા) વાસની લના
વેણુસલ્તાદ્યા. સ્ત્રી. (વેણુસલ્તાદિકા) વાસની
સાનગણી

વેણુસૂદ્યા સ્ત્રી. (વણુસૂદિકા) નાસની સો.
વેતસ. પુ. (વેતન) } જેની હેડે ૨૨
વેતસી. સ્ત્રી. (વેતસી) } મા તીર્થસ્થને
કેનગતાન ઉપનયુ તે, નેતર-મરુત્ર આક

વેતાલિય પુ. (વૈતાલિક) પરમાધામી
રેફિય શક્તિપત્રે ઉચો પરાંત મનાવે તે
(૨) સપગડાગ મુત્રનું વેતાનક નામે
ખીનું અધ્યયન

વેતાલી. સ્ત્રી. (વૈતાલી) જે મનના જાપથી
અચેતન કાલાદિ ચેતનનાર દેખાય તેરી
રિદા (૨) મધુર કિનારો.

વેતિ. સ્ત્રી. (વૈતિ) વેદિમા.

વેત્ત પુ. (વૈત્ત) નેનગની ઝડી. મોગી. (૨)
નેનર, બરનું આક

વેત્તરૂંડ. પુ. (વૈત્તરૂંડ) નેનરની પાંડી

વેત્તપાસ પુ. (વૈત્તપા) નેનગની જાગ
પાશનો

વેત્તપીટય પુ. (વૈત્તપીટક) નેનગના આગ્ને-
શગે

વેત્તજયા. સ્ત્રી. (વૈત્તજા) નેનગની ઝડી
નેનરની કાજ

વેર પુ. (વૈર) નમરો- શગેરે ચાર વે-
(૨) સુખ પુખ ન જવાપી છવનું એ-
નામ (૩) મોદનીય કર્મની એક મૂનિ

ક જેના ઉદ્ધતી છવને પ્રિય રિમ-
ઉત્પન થાય છે

વેદમ ત્રિ. (વૈદમ) વેદના, ભોગવના
(૨) પુ. એક પ્રકારની આર્ય જાતિ

વેદ્યા ન. (વૈદ્ય) વેદનું, ભોગવનું તે

વેદ્યા સ્ત્રી. (વૈદ્યા) પીંગ (૨) સાતા
અસાતા, સુખ કુખનો અનુભવ-ભોગ
પટો (૩) સાત સમુદ્ધાતમાની પહેલી
સમુદ્ધાત, જેમા વેદનીય કર્મની નિર્જરણ
થાય છે

વેદ્યામમુગ્રાય પુ. (વૈદ્યામમુગ્રાય) વેદના
સમુદ્ધાત, સાત અમુદ્ધાતમાની એક

વેદ્યાગિજ ન. (વૈદ્યાગિ) વેદનીય કર્મ

વેદ્યુરિસ. પુ. (વૈદ્યુરિસ) પુરુષ વેદનો અનુ-
ભવ કરનાર પુરુષ

વેદમી. સ્ત્રી. (વૈદમી) કુખ્ય પાસુરવના
પુન પ્રભુમની પત્ની, અનિરૂદ્ધની માતા

વેદિ. સ્ત્રી. (વૈદિ) વેદિકા, ઓટલી

વેદિયા સ્ત્રી. (વૈદિયા) વેદિમા, ઓટનો
(૨) વડી, કાઠડી

વેધ પુ. (વૈધ) જાતા વગેરથી વિધનું તે

વેધન પુ. (વૈધન) નિરર્થના, અર્થપણું

વેમાર. પુ. (વૈમાર) વૈમાર નામનો રાજા
નગર પામેનો એક પરાંત

વેમેજ પુ. (વૈમેજ) વેમેજ નામનો સર્પ
વેશ-નેમડો

વેમ પુ. (વૈમ) વણવાનું એક આધન

વેમાગસ ન. (વૈમાગ) વૈમા દીનના

વેમાગિર્ણી સ્ત્રી. (વૈમાગિર્ણી) વેમાનિ-
જનની દેરી

વેમાણિય પુ. (વૈમાણિક) વેમાનિક જનના
દેવના આર દેવનો, નર જૈવેય અને
તથ અનુનાગ વિમાનના દેવના

વેમાણિયઝહેસ પુ. (વૈમાણિયઝહેસ) ઇના
જિમ મનના એક ઉદ્દેશનું નામ.

વેમાણિયદેવ પુ. (વૈમાત્રિકદેવ) વૈમાનિક દેવતા

વેમાણિયાવાસ. પુ. (વૈમાનિકાવાસ) વૈમાનિક દેવોને રહેવાનું સ્થાન, વિમાન

વેમાય ન. (વૈમાય) વિપમમાત્રા, ઓછુ આધકુ સરખે સરખુ નહીં

વેમાયા સ્ત્રી. (વૈમાયા) વિચિત્ર, વિરિધ (૨) એક સખો કાળ નહીં, વિપમકાળ, ઓઠાવતો વખત

વેય પુ. (વેદ) ઋગવેદ આદિ ધર્મશાસ્ત્ર (૨) ઓ આદિવેદ-વિપવ વિકાર (૩) પતનજાના નીચ પડના છડા ફારનું નામ (૪) શૂનજ્ઞાન (૫) આચાર-ગાદિ સૂત્ર (૬) કર્મનું વેદુ-પરિણામ ભોગવનું

વેદંત ન. (વેદાન્ત) વેદનું રહસ્ય, વેતા શાસ્ત્ર

વેયકાલ પુ. (વેદકાલ) કર્મ વેદનાનો-ભોગવનાનો વખત, કર્મવેદન કાળ.

વેયગ ન. (વેદક) વેદક સમ્યક્ત્વ

વેયગસમ્મદિદિ ત્રિ. (વેદકસમ્યગ્દિ) વેદક સમ્યક્ત્વ દષ્ટિભાણે

વેયજ્ઞ પુ. (વેદજ્ઞ) જુઓ “વેદ” ૧૦૬.

વેયજ્ઞિય પુ. (વેદજ્ઞક) વેદનું-પુરૂષ ચિહ્ન હિનું છેદનું

વેયકુ પુ. (વૈતાકુ) વૈતાકુ પર્વત

વેયકુટ પુ. ન. (વૈતાકુટ) વૈતાકુ પર્વત ઉપરના નવ કૂટમાનું પાચમું કૂટ

વેયકુઠિરિ પુ. (વૈતાકુઠિરિ) વૈતાકુ મિરિ-પર્વત

વેયણ ન. (વેતન) પગાર માસિક

વેયણ ન. (વેત) અનુભવનું, ભોગવનું

વેયણ સ્ત્રી. (વેતના) વેદના પીડા, દુઃખ (૨) મુલા અશુભ કર્મનું વેદનું-અનુભવનું તે (૩) પ્રજાપના સૂત્રના પાત્રસમા પદનું નામ

વેયણપદ ન. (વેદનાપદ) પત્રવણા સૂત્રના પાત્રસમા પદનું નામ

વેયણમ્મુગ્ધાય પુ. (વેદનાસમુદ્ધાન) રેગા દિક્કના પીડાથી આત્મ પ્રદેશનું વિતરનું અને વેદનીય કર્મનું નિર્દેશનું તે.

વેયણિજ્ઞ ન. (વેદનીય) ત્રીજી વેદનીય વેયણિય. } કર્મ (૨) વેદના યોગ-મોહનીય વગેરે કર્મ

વેયણિયા. સ્ત્રી. (વિત્તિકા) વેદિકા

વેયવંધણ પુ. (વેદવંધક) પ્રજાપના સૂત્રના છત્રીશમા પદનું નામ.

વેયય ન. (વેદક) દર્શન ધાતક સાત પ્રકૃતિનો ક્ષુદ્ર કરતા છેદને સમયે ઉત્પન્ન થતું સમ્યક્ત્વ, વેદક સમકિત, પાચ સમકિતમાનું એક

વેયરણી. સ્ત્રી. (વૈતરણી) વૈતરણી નામની નરકની એક નદી (૨) વૈતરણી નદી રિકુર્નાર પરમાધામી, પદર પરમાધામીમાનો એક

વેયવાય. પુ. (વેદવાદ) વેદનું કથન, વેદની માન્યતા

વેયવિ ત્રિ. (વેદવિદ) } આચારાગાદિ વેયવિદ. } આગમના જ્ઞ-

જ્ઞનાર (૨) ઋગવેદ આદિ ચાર વેદના ભણનાર (૩) વેદ-શ્રુતિનો જ્ઞજ્ઞનાર

વેયવેયક. પુ. (વેદવેદક) પ્રજાપના સૂત્રના સત્તાવીસમા પદનું નામ

વેયાણુવોદ સ્ત્રી. (વેદાણુવોદ) વિપયાભિલાષા

વેયારણિયા. સ્ત્રી. (વેદારણિકા) વિદારણ કરવાથી કે છેદવાથી જે કર્મ બધાય તે, વિદારણીયા ક્રિયા

વેયારિત્ર ત્રિ. () દગાપણું

વેયાલ પુ. (વૈતાલ) વૈતાલ, વિશાલ, જૂનોનો સરદાર

વેયાલિય ન. (વિદારણ) વિદારનાની ક્રિયા (૨) ત્રિ. કર્મ વિદારનાર

वेयालिय. न० (वैतालिक) स्यगगंग सूनना
भीवन अध्ययननु नाम.

वेयालिय. न० (वैकालिक) संध्याक्षण. (२)
पाळवेा पहेर

वेयालिया. स्त्री० (वैतालिका) ऐक जतनी
पीया.

वेयावस्य } न० (वैयावस्य) आहारादिक
वेयावस्य. } आपोने युद्धादिकनी वेया-
वस्य-भक्ति करपी ते.

वेर. न० (वैर) शत्रुता; दुस्मनावट; वैरभाव.
(२) कर्मबंध (३) ज्ञानावरणीयादि कर्म
(४) पुराणा वैरनो उपद्रव; वैरनो अहंता.
(५) वैर हेतु; भेद्युन.

वेरगा. न० (वैराग्य) वैराग्य; ससारथी उ-
दासीनता.

वेरज्ज न० (वैराज्य) शक्यभा अहंर अहंरनो
विरोध.

वेरत्तिय. पु० (वैराग्य) सवारनी संध्याने
समय.

वेरमण. न० (वैरमण) निवृत्ति पाभवी;
अटकव. (२) आवडनु नयमु मन; सावध
योगनी निवृत्तिरूप साभायिक मत.

वेरगुदंधि त्रि० (वैरगुधित्) वैरभावतु
अन्धन करनार, वेर आधनार.

वेरि. त्रि० (वैरि) दुस्मन; शत्रु

वेरलिय. पु० (वैरल्य) वैर्यमधि, सचित्तकडिन
पृथीनेा ऐक प्रकार (२) महा क्षिभवत
पर्यंत उपरतु ऐक शिपर. (३) रत्न-
प्रभा पृथ्वीना भरकाडनो त्रीजे त्रिजाग.

वेरलियकूट. पुं० न० (वैर्यकूट) भदा दि-
भवत पर्यंत उपरनां आड कूटमांनु
आडमु शिपर.

वेरलियप्रमणि. पु० (वैर्यप्रमणि) वैर्यमधि

वेरंघर. पु० (वैरंघर) लवण समुन्नी
वेरने धरनार नागकुमार जतना देवना.

वेरंघरोरवात्र. पुं० (वैरंघरोरवात्र) ७२
सूत्रमांनु ऐक क्षत्रिक सूत्र.

वेरंघ. पुं० (वैरंघ) वायुकुमार जतना
लवनपति देवतानो छंद. (२) पाताण
क्षणशना अधिष्ठाता ऐक देवतुं नाम.

वेरंघम. } पुं० (वैरंघम) विद्वध; नाना
वेरंघय. } प्रकारना वेध धारण करी लोकांने
हसाडनार; लांड.

वेरंघय. पुं० (वैरंघय) लज्ज उतपन्न
थाय ऐवी वस्तु जेवाथी अथवा सांल-
णवाथी जे रस उतपन्न थाय ते.

वेरंघासि. पुं० (वेरंघासि) नदी कडि डे
हरीया किनारे रहेंनार तापसनेा ऐक वर्ग.

वेरंजा. स्त्री० (वेरंजा) समुद्रमां थती जंजनी
हानि वृद्धि; लरती आट. (२) समय;
वपत; अपसर (३) सीमा; मर्यादा.
(४) वेष्टडी; लता.

वेरंज. पु० (वेरंज) वांस; पर्यग जलनु ऐक
वृक्ष.

वेरंज. न० (वैरंज) निक्षिपुं इण.

वेरंजोदय त्रि० (वेरंजोदय) पाकवाना समयने
उचित जनेत्र

वेरंज. पु० (वेरंज) वेष्टा विशेष.

वेरंज. पु० (वेरंज) वेष्टडी; लता.

वेरंज. स्त्री० (वेरंज) वायुथी शरीरमां
कभारी आवे ते रोग; कंषा.

वेरंज. त्रि० (वेरंज) कपेष्ठ; धुनेष्ठ.

वेरंज. पु० (वेरंज) पोपाक; पहेरवेश (२)
वैश्य देवतानुं भट्टि.

वेरंज. त्रि० (वेरंज) दैव करवा योग्य.

वेरंज. न० (वेरंज) धाया, छत्र, भीडुं,
वगेर मसावेा.

वेरंज. स्त्री० (वेरंज) वेरंजा स्त्री.

वेरंज. पु० (वेरंज) कुभेर लंघरी; उतर
दिशानो लोकपाण. (२) कुभेर लंघरीनी
प्रातण. (३) वेसमणदेवनेा भट्टारव.
(४) वेसमणभित्त; यतना नायक. (५)
अहोरात्रना १४ भा अथवा १६ भा

મુદ્નેનું નામ (૬) કૃત્તિ નિમ્નપત્તિ રેતાલ્ય
ઉપરના નવ કૃત્તિમાં આઠમું કૃત્તિ-શિખર
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણિક) વૈશ્વકર્ણ
ભતિના દેવોનો સમૂહ
વેસમળકૃત્તિ પુ. નં. (વૈશ્વકર્ણ) દિગ્વંત
પરંત ઉપરનું ૧૧ મું કૃત્તિ-શિખર (૩)
વૈતાલ્ય પરંતના નવ કૃત્તિમાં નવમું
કૃત્તિ (૩) મહાવૃત્ત નિમ્નપત્તિ ત્રિમિ
સરદ ઉપરનો ત્રીજા પરંત
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણ) કુલાગા
નગરીનો એક રાજા
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્વકર્ણ
વેશ્વરનું ભતિના દેવોનો સમૂહ
વેસમળકૃત્તિ પુ. (વૈશ્વકર્ણ) એક આધુન
નામ,
વેસમળ. સી. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્વકર્ણ લોક-
પાળની-વૈશ્વકર્ણ નામે રાજધાની
વેસમળકાવ્ય પુ. (વૈશ્વકર્ણ) એ
નામનું એક કવિ સત્ર, ૭૨ સૂત્રમાં
એક.
વેસર પુ. (વૈશ્વકર્ણ) પક્ષિ નિરોધ
વેસર ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) અધમ, નીચ
વેસા સી. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યા, છીનામ્બરી
વેસાવતીકૃત્તિ. સી. (વૈશ્વકર્ણ) શુકની
ભતિ નિરોધ
વેસાવતી પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યાવતી નામનો
એક અવતરદીપ (૨) ત્રિ. તે દીપમાં
રહેનાર
વેસાવતી પુ. (વૈશ્વકર્ણ) નિશાલા નગ-
રીમાં જન્મેલ વેશ્યાની-નિસલા કૃત્તિયા
શુકીના પુત્ર શ્રી મહાવીર સ્વામી (૨)
ત્રિ. નિશાળ શરીરનાનો (૩) પુ.
નિશાળ-સમુદ્રમાં ઉત્પન્ન થયેલ વૈશ્વકર્ણ
નામનો દીપ
વેસાલી. સી. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યા રાજની
મુખ્ય નગરી

વેસાવતી ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) નિશાલાના,
અરેભો ગમ્મના લાયક
વેસાર. નં. (વૈશ્વકર્ણ) બાણ દેહવાનું આસન
વેસાહી સી. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યાના માસની
પૂર્ણિમા
વેસિય નં. (વૈશ્વકર્ણ) એ નામનું જુના
વખતનું એક ઔદિક શાસ્ત્ર.
વેસિય. ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) વેશ્યા-બાણનિગ
માનથી ગ્રામ થયેલું
વેસિય. પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યા, બાણારી, આર
વર્ણગાનો એક વર્ણ
વેસિય ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) નિરોધ એપણુથી
શુદ્ધ કરી લીધેલ
વેસિયા સી. (વૈશ્વકર્ણ) નાશનતા.
વેસિયાવતી. પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યાવતી
નામના બાણતારી
વેસ. પુ. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યા, આર વર્ણમાંનો એક
વેસા સી. (વૈશ્વકર્ણ) વૈશ્યા, વારાગના
વેદ પુ. (વૈશ્વકર્ણ) નિશાળ, ઊદ્ધ પાકવું તે
(૨) નિશાળ, ઊદ્ધ
વેશ્વમ નં. (વૈશ્વકર્ણ) નિશાળતા, સમાનપણું
નર્તિ
વેશ્વ પુ. (વૈશ્વકર્ણ) અણુવરોવવાઇ સૂત્રના ત્રીજા
વર્ણના દશમા અધ્યાયનું નામ (૨)
કાકદીનિવાસી ભાગ્યસાધનાદીનો પુત્ર
વેશ્વમ નં. (વૈશ્વકર્ણ) વિશ્વવાપણું, રૂપો
વેશ્વમ નં. (વૈશ્વકર્ણ) મળાકાસો ખાધ
મરતુ તે, બાળ મરણમાંનું એક (૨)
કાસી દેવાની જગ્યા
વેશ્વમસિય ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) મળાકાસો
ખાધ બાળ મરણ મરનાર
વેશ્વસ. નં. (વૈશ્વકર્ણ) આકાશ. (૨) અ
તરાળો, વન્ધે
વેદિમ ત્રિ. (વૈશ્વકર્ણ) બે ભાગ કરના યોગ્ય,
કક્ષા કરના યોગ્ય

वेहिस. वि० (वैषिक) वीधीने-छेदीने परावेव
भागा वगेरे.

वोंडय. न० (वण्डन) वाणना उठवाथी
विपत्र अतुं सूत्र.

वोंकृत. पुं० (व्युत्कृत) जेनी ज्ञानाणा
हांडपी विपर जती होय तेवो अग्नि

वोंकसिय. वि० (व्युत्कृत) इर थपेल.

वोंजा. स्त्री० (युजा) वाघ विशेष.

वोंगड. वि० (व्याकृत) गुरगुणे जणोळुं.

वोंगडा. स्त्री० (व्याकृता) शुद्ध अक्षर अने
शुद्ध-रूप अक्षराणी आपा.

वोंगय. वि० (विपस्त) विपरीत; प्रतिपक्ष.

वोंचिद्धति. स्त्री० (व्युच्चिद्धति) विच्छेद
थवो; विरुद्ध थवो ते.

वोंचिद्धय. } वि० (व्युच्चिद्धन) विच्छेद

वोंचिद्ध. } थप गमेस.

वोंचेंद. } पु० (व्युच्चेंद) विच्छेद;

वोंचेंदय. } विनाश.

वोंज्ज. वि० (वाज) पडन करवा थोअ.

वोंझाय. न० (व्यवज्ञान) तप; तपस्या. (२)
पूर्व कर्मो आपगम-विनाश.

वोंम. न० (व्योमन्) आकाश.

वोंयड. वि० (व्याकृत) प्रगट अर्थनाणा
शुद्ध

वोंरमण. न० (व्युत्तमण) उचने प्राधुधी
रहित करवो ते; दि'सा.

वोंलीण. वि० () गंभोळुं; पसार
थपेळुं. (२) पुं० वनतो अग्नि;

दावानग.

वोंसट्ट. वि० (व्युत्सट्ट) तथ दीधेस; त्याग
करेस. (२) आत्म प्रमाण.

वोंसिरण. न० (व्युत्सरेण) तज्जुं; वोंसरावतुं.

वोंहिय. न० () नौका; नौकाग.

व्य. म० (व्य) जेम; पें.

स.

स. वि० (स्व) पोतानुं; आपाळुं

स. म० (गृह) साथे, सदित.

सम. न० (गत) सो; शन संप्रयावायक.

सम. वि० (स्वत) पोतानुं.

समल. न० (सल) अड; कडो; लाय.

समा. म० (गत) दमेस; निरंतर.

सर. स्त्री० (स्मृति) स्मृति; बाधाल; स्मरण.

सर. स्त्री० (स्मृति) मान निगेव; पसविने
अपभाग.

सरस. म० (गान्) ओक वचन. ओकरार.

सर्. म० (गत) सदा; नित्य.

सर्. म० (गत) ओकरार.

साय. वि० (गति) शन परिमाण. १००
परिमित.

सहर. न० (त्रै) २४०००००; ६००
भाइक.

सारि. वि० (सैरि) स्वेच्छमारी.

सर्. स्त्री० (स्त्री) पतिवता स्त्री.

सर्गा. स्त्री० () तुपेरी; तुपेर.

सडण. पु० (गत) पत्नी. (२) शुभ अ-
शुभययक सिद्ध.

सडणल } न० (सडणल) पत्नीतो शुद्ध.

सडणलय. } (२) पत्नीतोना शुद्ध विपरीती
शुद्धी दुष्टी, शुभ अशुभ जणुवानी
ज्या.

सडण. स्त्री० (गत) दुष्टने भारना
मारी सडुना.

सडणि. पु० (गत) पत्नी. (२) दुष्ट

પક્ષની ચતુર્દશીની રાત્રિમા આવતુ આ
સ્થિરકરણમાનું પ્રથમ કરણ, અગિયાર
માનુ આદ્ય કરણ (૩) વેદના અનિ-
ગ્ય ઉદયથી ચક્રવાની પેઠે અચ્યન્ત
કામાતુર હોય તે, દીક્ષા આપવાને
અયોગ્યમાનો એક

સપ્ત સો. (મતેશ) એ નામના એક
દિશાકુમારિકા

સં પ્ર. (સમ) સમ્યક્ અર્થજ્ઞતાકે ઉપસર્ગ

સંસ્કૃત ત્રિ. (સકાત) પ્રવેશ કરેન

સંસ્કૃતિ સ્ત્રી. (સન્નિતિ) સંક્રામણ

સંકટ ત્રિ. (સઠ) સાકંકુ, તમ, સંકટશ-
નાળુ

સંકટ, ન. (સઠ) કુ. ખ. (૨) ત્ર.
બામ, ભરેન, સંકટશનાળુ (૩) યુક્ત,
સહિત

સંકટુકટ. ન. (સંકટુકટ) આભરણ
વિશેષ.

સંકટિય. ત્રિ. (સંકર્ષિત) ખેતી લાવેલ

સંકળ. ન. (શકલ) શકા કરી.

સંકલિષ્ણ ત્રિ. (સંકલિષ્ણ) શકા કરવા યોગ્ય.

સંકલ્પ (સંકલ્પ) નિચાર, મનોભાવ,
નિર્ણય (૨) ઉદ્દેશ (૩) મૈથુનનું એક નામ
(૪) રાગાદિ અધ્યવસાય

સંકલ્પ પુ. (સંકલ્પ) આગળ પાડી કરવું,
ઉપરથી નીચે આનું (૨) નિષ્પ્ર-
શ્નથી ઉત્તરનાનો માર્ગ. (૩) મધ્યથી
કર્મ પ્રકૃતિના રસમા પ્રકૃત્યતરવું નીચે
નિર્ણયથી પરિણમાવતું

સંકલ્પ ન. (સંકલ્પ) એક વર્ણનથી
ખીખી વર્ણન પર જતું (૨) આક્રમણ
કરવું ઘેરવું (૨) ચરિત્ર (૩) જ્યેષ્ઠી
કર્મની એક પ્રકૃતિનો ખીજ પ્રકૃતિમા
સંકલ્પ-પ્રવેશ થાય તે અધ્યવસાય

સંકલ્પ પુ. (સંકલ્પ) ધણી વસ્તુઓનો એક
ખીખી મેળ થઈ જવો તે, મિશ્રણ

(૨) ધૂળનો ઢગલો. ઉદરરૂ (૩) પત્નિદય;
સીકાર

સંકલિષ્ણ પુ. (સંકલિષ્ણ) આગની ચોની
સીના ૯ મા બળદેવનું નામ

સંકલ્પ. પુ. (સંકલ્પ) સાકળ
સંકલ્પ. સ્ત્રી. (સંકલ્પ)

સંકલિષ્ણ ત્રિ. (સંકલિષ્ણ) સંકલિષ્ણ
કરેલ, એકમ કરેલ

સંકલિષ્ણ. સ્ત્રી. (સંકલિષ્ણ) સાકળ (૨)
એક ખીખીને કહે, ખીખીને ત્રીખીને કહે
એમ સાકળની કડીની પેઠે પરપરા ચાલે
તે, ગાડીયા પ્રવાહ

સંકલ્પ. સ્ત્રી. (સંકલ્પ) સારી વાતથી

સંકલ્પ. સ્ત્રી. (સંકલ્પ) આશકા, શમ

સંકલ્પ ન. (સંકલ્પ) સર્વ વગેરે મહેનત
એક રાક્ષસથી ખીજ રાક્ષસ જતું તે.

સંકલ્પ સ્ત્રી. (સંકલ્પ) ઉત્પત્તિ

સંકલ્પ સ્ત્રી. (સંકલ્પ) સંકલ્પથી
રિધા

સંકલ્પ ત્રિ. (સંકલ્પ) એક રિધિ-
માથી ખીજ રિધિ તમા આલેખ

સંકલ્પ ત્રિ. (સંકલ્પ) સમાન, સદશ,
બરાબર

સંકલ્પ. ત્રિ. (સંકલ્પ) શકા કરનાર

સંકલ્પ. ત્રિ. (સંકલ્પ) ખેડાયેલ

સંકલ્પ ત્રિ. (સંકલ્પ) બામ, ખીખીખીખ
ભરેલ (૨) ન. ૨૫૫ અને ૫૨૫૫ની
નાકુળતા (૩) પુ. ભદ્ર જાતિના
મિશ્રણનાનો હાથી

સંકલ્પ ત્રિ. (સંકલ્પ) ભરેલ

સંકલ્પ ત્રિ. (સંકલ્પ) શકા રાખનાર,
બેઠમ ધરનાર જ્યાં આધાકર્માદિ દોષની
શકા છે તે આધારસદિ લેવાથી લાગતો
દોષ, એપણના દશ દોષમાને પહેલો
દોષ (૩) શકાસ્થાન બપોર ૫૬, શમ
યુક્ત.

સરકૃત લાપાને જ પ્રધાન માની પ્રાકૃત
આદિ બીજી લાપાને ઉત્થાપનાર

સંલય ત્રિ० (સ્ખ્યાય) સરકાર કરનારે-
સાધવાને શક્ય.

સંલચણ નં (શક્ષ્ણ) આનલિકા નગ-
રીની બહારનું એક નં.

સંલચણામ પુ० (શક્ષ્ણામ) ૨૭ મા
મહાગ્રંથનું નામ

સંલચન્ન પુ० (શક્ષ્ણ) એ નામનો એક
ગ્રંથ

સંલચન્નામ. પુ० (શક્ષ્ણામ) એ નામનો
એક ગ્રંથ.

સંલચાલ. પુ० (શક્ષ્ણલ) ધરણેન્દ્ર અને
શૂતાનંદ ઈદ્રના લોકપાળનું નામ

સંલચાલય. પુ० (શક્ષ્ણાલક) શખપાવક
નામે એક દેવ. (૨) ગોશાળાના મુખ્ય
શ્રાવકનું નામ

સંલસમય પુ० (સલ્લસમય) સાખ્ય સમ-
ય-મત, સાખ્ય દર્શન

સંસા સ્ત્રી० (શક્ષ્ણ) શખ દેવતાની રાજધાની
(૨) મહાવિદેહની એક વિજય

સંસા સ્ત્રી० (સદ્વ્યા) સખ્યા, ગણુત્રી,
ગણુના. (૨) વ્યવસ્થા (૩) પ્રસા,
શુદ્ધિ.

સંસામ ત્રિ० (સલ્લ્યાત) સખ્યાવાળું.

સંસાઈય. ત્રિ० (સલ્લ્યાતીત) અસખ્ય, જેની
ગણુત્રી થઈ ન શકે તેટલા

સંસાણ. નં (સદ્વ્યાન) ગણિત શાસ્ત્ર
(૨) શુદ્ધિ મતિ

સંસાતીય. ત્રિ० (સલ્લ્યાતીત) બુદ્ધો “સ
ખ્યાય” શબ્દ

સંસાદત્તિય. પુ० (સદ્વ્યાદત્તિક) સાધુના
પાત્રમા ધાર કુલ્યા પિના એકવાર જે
ભિક્ષા પડે તે દાત કહેવાય, તે દાતની
સખ્યાનું પરિમાણ બાધીને ભિક્ષા લેનાર
સાધુ

સંસાયણ પુ० (શાસ્ત્રાયન) ત્રયશ નક્ષત્રનું
ગોત્ર.

સંસાયત્તિય પુ० (સંસાદત્તિક) બુદ્ધો
“સખ્યાદત્તિય” શબ્દ.

સંસાર. ત્રિ० (શક્ષ્ણાર) શખનું કામ કરનાર
કારીગર

સંસારાલ. ત્રિ० (શક્ષ્ણાર) આખ પામેનું
કપાળનું હાડકું શખ કહેવાય છે તે
શખવાળું

સંસારવત્તા. સ્ત્રી० (શક્ષ્ણાર્વા) ચક્રવર્તીની
બી રતનની યોનિ કે જે શખાકારે દોષ

સંસિય ત્રિ० (શાસ્ત્રિક) ચંદનનાળા શખને
હાથમા લઈ સ્વારીમા આગળ ચાલનાર.

સંસિય સ્ત્રી० (શાસ્ત્રિક) નાની શખની

સંસિજ્ઞ. ત્રિ० (સંલેય) સખ્યા-ગણુના
થઈ શકે તેટલું.

સંસિજ્ઞમ પુ० (સલ્લેયતમ) સખ્યાતમે
ભાગ.

સંસિત્ત. ત્રિ० (સંલ્લિત) સકુચિત, સક્ષેપવાળું

સંસિય ત્રિ० (શાસ્ત્રિક) શખ વગાડનાર

સંસીણ ત્રિ० (સલ્લીય) સર્વથા ક્ષય કરેલ.

સંસુદ ત્રિ० (સંલુલ) દુષ્પિત

સંસેજ્ઞ. ત્રિ० (સંલ્લેય) સખ્યા કરવા
યોગ્ય

સંસેજ્ઞગુણ. ત્રિ० (સદ્વલ્લેયગુણ) સખ્યાત
ચુલ્લ

સંસેજ્ઞમાગ પુ० (સંલ્લેયમાગ) સખ્યાતમે
ભાગ

સંસેજ્ઞગુણ. ત્રિ० (સદ્વલ્લ્યાતગુણ) સખ્યાત
ગણુ

સંસેવ પુ० (સંલ્લેય) સક્ષેપ-શાસ્ત્રના દુષ્ટ
અર્થમા રૂચિ, દશ પ્રકારની રૂચિમાની
એક (૨) ૨૧૬૫, દુષ્ટાણુ

સંસેવરદ સ્ત્રી० (સંલ્લેયરવિ) શાસ્ત્રના
સક્ષિપ્ત અર્થમા રૂચિ થાય તે, સમકિતનો
એક પ્રકાર. (૨) ત્રિ० થોડામા રૂચિવાળો

સંલોમ. } પુ. (સલોમ) સત્રામ, લક્ષ્મી
સંલોહ. } (૨) સંલોહ, ગલરાટ.

સંગ. પુ. (સાર્ગ) ધનુષ્ય.

સંગ. ન. (સુગ) શીંગડું

સંગ. પુ. (સગ) સગ, સ્વજનનો સખધ
(૨) આઠ પ્રકારનો કર્મ

સંગહ સ્ત્રી. (સગતિ) સગતિ, સોખત

સંગહ્ય ત્રિ. (સગતિક) મિત્ર, દોસ્ત,
સાથી, સોખતી (૨) સગતિ-નિયતિ-
ભાવીભાવ, તજજન્ય, ભાવીભાવ અનુસાર
થતુ

સંગહ્ય ત્રિ. (સ્વાત્તિક) પોતે વાપરેલુ

સંગથ પુ. (સમ્પ્રત્ય) સગાના સગા,
સમધી પરપરા

સંગત ત્રિ. (સગત) એક બીજા સાથે
સારીરીતે મળેલુ (૨) ન. પ્રેમથી જુડ
તે, સગતિ

સંગતિય. ત્રિ. (સગતિક) સગતનાઓ, મિત્ર
સંગમ પુ. (સગમ) નદીઓને મળવાનું
સ્થાન. (૨) મહાપીર સ્વામીને ઉપસર્ગ
કરનાર એક દેવ. (૩) સમગ્રમ મેળાપ.

સંગય ત્રિ. (સગત) સુશિક્ષિત, યુક્ત, બધ
મેસતુ (૨) ન. મેળ, સગતિ બેગાથુ
(૩) ત્રિ. સમર્થ શક્ત

સંગલિયા સ્ત્રી. (સગલિકા) ફળી, શિંગ

સંગહ. પુ. (સગ્ધ) સમૃદ્ધ કરવો, એકડું
કરુ (૨) સક્ષેપ (૩) નિશેષને ગોણ
રાખી સામાન્યનેજ મુખ્યતા આપનાર
દષ્ટિ, સમૃદ્ધનય

સંગહગાહા સ્ત્રી. (સગ્ધગાયા) ધણી અર્થનો
દુકામા સમાવેશ કરનાર ગાથા

સંગહણી. સ્ત્રી. (સમ્પ્રહણી) અર્થનો સમૃદ્ધ
કરનાર-ગાથા પ્રભાનિ

સંગહનય. પુ. (સમ્પ્રહનય) સામાન્ય અથ
મઘી સમૃદ્ધનય

સંગહપરિચ્છા સ્ત્રી. (સમ્પ્રહપરિચ્છા) શિષ્ય
ઉપરણ વગેરે સમૃદ્ધવાની સમજણ,
સમૃદ્ધ પરિચ્છા નામે આઠમી ગણિસપદા.

સંગહિણી સ્ત્રી. (સમ્પ્રહિણી) સમૃદ્ધવાળી
ગાથા પ્રભૂતિ

સંગહિય. ત્રિ. (સગ્ધીત) સમૃદ્ધ કરેલ

સંગામ. પુ. (સગામ) યુદ્ધ, લગ્ન.

સંગામિય ત્રિ. (સમ્પ્રામિક) યુદ્ધ સપધી

સંગામિયા સ્ત્રી. (સગામિકા) યુદ્ધ સમયે
સામતો વગેરેને ખબર આપના વગાડ-
વામા આવતી બેરી.

સંગાર પુ. (સગાર) સકેત, મનનો ભાવ
પ્રગટ કરવાની યેધા (૨) મળવાનું શુભ
સ્થાન

સંગારપચ્ચક્ષા. સ્ત્રી. (સગારપચ્ચક્ષા) છુ દીક્ષા
લે તો છુ પછુ લઈ એમ કબુલાત આપીને
લેવાની દીક્ષા.

સંગાહિય ત્રિ. (સમ્પ્રાહક) સમૃદ્ધ કરનાર.

સંગિયા. સ્ત્રી. (સગિયા) સ્વદેષ સંગ-પરિ-
મહાદિ સમધ, વાસના

સંગુણિય. ત્રિ. (સગુણિત) શુભેન.

સંગુપ્ત ન. (સગોપ) છુપાવવું, ગોપનવું

સંગેહિ પુ. () સમુદાય, જથ્થો

સંગેહિયા સ્ત્રી. () સમુદાય

સંગોપગ ત્રિ. (સગોપગ) અગ અને
સંગોરંગ ઉપાગ સહિત.

સંગોરંગ ત્રિ. (સગોરંગ) રક્ષણ કરનાર

સંગોવિત્તાર ત્રિ. (સગોવિત્તર) છુપાવનાર.

સંગોવિય. ત્રિ. (સગોવિત) ઢાકેલું, છુપાવેલું

સંઘ પુ. (સઘ) સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક,
શ્રાવિકા, એ ચાર તીર્થનો સમુદાય (૨)
જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્ર એ ત્રણ શુભનો
સઘાત-સમૃદ્ધ (૩) પ્રવચન

સંઘટ પુ. (સઘટ) સધદો, ધસારો (૨)

સ્પર્ધ (૩) અર્ધજાથ સુધીનું નદીનું

પાણી. (૪) એક જાતની વેત

સંઘટ્ટણ યં (સઘન) સઘડો, ધસારો,
૨૫ર્શ

સંઘટ્ટિતાર. વિં (સઘટ્ટિત) ધસારો-૨૫ર્શ
કરનાર

સંઘટ્ટિય. વિં (સઘટ્ટિત) ધસારો કરેલ,
૨૫ર્શ કરેલ

સંઘટ્ટણ નં (સઘન) એકું થવું

સંઘપાલિષ્ઠ પું (સઘપાલિત) એક સાધુનું
નામ

સંઘયમ્. નં (સઘન) શરીરના હાડ વગેરેનું
બધારણ-બાધો.

સંઘયણિ. વિં (સઘનિ) સઘયણવાળો,
શરીરના હાડના બધારણ યુક્ત

સંઘરિસ પું (સઘર્) ધર્ણ, ધસારો.

સંઘાષ્ટ્ર પું (સઘાત) સમૂહ, અનત પર
માણુઓના એકઠા થનાથી બનેલો રક્ષ
(૨) નાશ

સંઘાદમ્ વિં (સઘાતિમ) નાની નાની
અનેક વસ્તુને એકી કરી બનાવેલી
વસ્તુ, જેવી કે ચોળી, કાચળી, કુલની
માળા (૨) ચિત્ર નિરોધ

સંઘાદય વિં (સઘાતિત) એક બીજાની
સાથે અથડાવી મારેલ

સંઘાઢ પું (સઘાટ) બેની બેડી, બેડણ
(૨) ધનાનહ શેઠની કથાવાળુ ચાતા
ચત્રનું બીજું અધ્યયન

સંઘાઢમ્. } પું (સઘટ્ટ) બેડણ, સધાડો,
સંઘાઢગ } બેની બેડ

સંઘાઢગ } પું (સઘાટ) સિંધોડને
સંઘાઢય. } આકારે તથા રસ્તા બેગ થાય
તેવો માર્ગ

સંઘાઢિ સીં (સઘાટે) પહેડી

સંઘ ઢિ વિં (સઘ ઢિ) બલકો-જબો
પરેરનાર

સંઘાઢિય પું (સઘ ઢિય) ગુપ્ત કાર્યમાં
સહાય કરનાર મિત્ર

સંઘાડી. સીં (સઘાટી) ઓઢવાની પહેડી
સંઘાત પું (સઘાત) સમૂહ

સંઘાતિમ. વિં (સઘાતિમ) જુઓ “સધા-
ધમ” શબ્દ

સંઘાય પું (સઘાત) સયોગ, બેડણ, સ
બધ (૨) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે
જેના ઉદયથી જીવ ઔનાગિકાદિ શરીરના
બધારણને માટે પુદ્ગલો એકઠા કરે
(૩) અબેદ, એકી ભાવ. (૪) શરીરનું
સક્રિયાર્થ જનુ (૫) ગતિઆદિ ચોદ
હારમાના ગમે તે એક હારનું જ્ઞાન, જુત
જ્ઞાનનો એક પ્રકાર

સંઘાયણ નં (સઘાતન) નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ ઔનાગિક
આદિ શરીરો થોડા પુદ્ગલોને એકઠા કરે તે

સંઘાયસમાસ નં (સઘાતસનસ) ધણા
હારનું જ્ઞાન, જુત જ્ઞાનનો એક પ્રકાર

સંઘય. પું (સઘય) સમૂહ.

સંઘાર. પું (સઘાર) સચરતુ થોડી ગતિ
કરવી

સંઘારસમ પું (સઘારસવ) વીણાના તારને
આગળનો જે પ્રમાણે સચાર થાય તે
પ્રમાણે ગાતુ તે

સંઘારિમ વિં (સઘારિમ) હાલનું ચાલનું

સંઘારિય વિં (સઘારિત) આમ તેમ ગતિ
કરેલ, સચાર કરેલ.

સંઘાલ પું (સંઘલ) ગતિ

સંઘાલિય વિં (સઘાલિત) ચલાવેલું

સંઘિતણયા સીં (સંઘ-તના) (વચારણા,
મનન.

સંઘિટ્ટણ નં } (સઘન) સારી રીતે
સંઘિટ્ટણા. સીં } નિયત કરવી

સંઘિય વિં (સઘિત) એકું કરેલું

સંઘિયય. વિં (સઘિય) તોડી નાખેલ,
ચૂરા કરી નાખેલ

સંઘાય } વિં (સઘન) હાકેલું
સંઘન. }

સંક્રમણા સ્ત્રી (સ્ત્રીમણ) સર્વથા અપ-
વર્તન કરીને પદ્યોપમના અસખ્યાતમા
ભાગ પ્રમાણ હેઠા ખડમા પ્રક્ષેપ કરવો તે
સંક્રોમણ. વિ० (સ્ત્રીમણ) ચરમ ખડમા

ઉત્કૃષ્ટ પ્રદેશ સંક્રમ કરનાર

સંજર્દ સ્ત્રી (સયતા) સાધી, આર્થા

સંજણદ્ર. } વિ० (સત્તક) ઉત્પન્ન કરનાર

સંજણ } વિ० (સત્તક) ઉત્પન્ન કરનાર.

સંજણ વિ० (સત્તક) ઉત્પન્ન કરનાર.

સંજણિય વિ० (સમન્નિ) પ્રગટ થયેલ,
ઉત્પન્ન થયેલ

સંજત્તમ પુ० (સર્વાત્મિક) દરીયની યાત્રા-
મુસાફરી કરનાર, વ્યાજીનદી

સંજત્તા સ્ત્રી (સ્વાત્રા) યાત્રા, મુસાફરી

સંજત્તાણા સ્ત્રી (સ્વાત્રાણી) દેશાન્તરમા
મુસાફરી કરના લાપક નાના-વ્યાજી

સંજમ. પુ० (સમ) ૧૭ પ્રકારનો સમ. ઇદિ
યો મન વગેરેને કાણુમા રાખીને પૃથ્વી
આદિ હવેાનુ રક્ષણ કરતુ તે (૨) પત્ત-
વણા સૂત્રના બીજીશમા પદનુ નામ

સંજમસામાચારી સ્ત્રી (સમસામાચારી)
સત્તર પ્રકારના સમમના સામાચારી-
પ્રણાલિકા

સંજમસેદિ. સ્ત્રી (સમસેદિ) સમમના
ગુણની શ્રેણી

સંજય પુ० (સત્ત) ગુદલાલિના શિધ
સત્તય નામના રાજર્ષિ

સંજય પુ० (સત્ત) સમમધારી, સાધુ

સંજયાસંજય. વિ० (સયતાસયત) પત્તમગુણ
સ્થાનતરિ પ્રાપ્ત.

સંજલણ પુ० નં (સજ્જન) મથાખ્યાત
આરિત્રને રોકનાર, વધારેમાં વધારે પદર
દિવસની રિયતિનાળા કયામની એકઠી (૨)
વિ० તામસરનાલાવથી ક્ષણે ક્ષણે બળ-
તરા કરનાર-વેલી ઉકાળનાર. (૩) નં
ગુણ વર્ણન, ગુણ પ્રદીપન (૪) પુ०

નિરતર ગેપ રાખીને અસમાધિનુ આહમુ
આનંક સેવનાર હવ

સંજલણનોહ પુ० (સજ્જનનોહ) સત્તયનો
ક્રોધ

સંજલણનોહ પુ० (સજ્જનનોહ) સત્તયનો
લોભ

સંજલણા સ્ત્રી (સજ્જન) સત્તયનો કથાય

સંજાય વિ० (સત્ત) ઉત્પન્ન થયેલ,

સંજીવણી. સ્ત્રી (સજીવિની) નગક ભૂમિ કે
જ્યા નારડીઓને ખડખડ કરી કાપનામા
આવે તોપણ હવતા રહે છે તે

સંજુત. વિ० (સ્વુક) પરસ્પર બેડાયેલ;
મળી ગયેલ.

સંજુયાહિગરણ. નં (સ્વુતાધિગરણ) કામ
કરવાને યોગ્ય મત શસ્ત્રાદિક તૈયાર
રાખના તે, આહમા મતનો ચોથો
અતિઆર

સંજુહ. પુ० (સયુપ) સમુદાય, સમૂહ. (૨)
સક્ષેપ, સામાન્ય. (૩) વિનંદક ગયેલ
આત્મા દષ્ટિવાદ અગતા બીજા વિભાગ
સૂત્રનો આક્રમે બેદ

સંજોદ્ર વિ० (સ્વોજિત) પરસ્પર બેડાયેલ
સંજોયત્તાર વિ० (સ્વોજિત) પરસ્પર મેળ
કરાનાર

સંજોગ પુ० (સરોગ) પરસ્પર મેળ, બેડાય
(૨) ઓ પુત્રાદિ સાથે મમત્વયુક્ત સમ્બ
(૩) માતા પિતાદિ કુટુંબીજનના સમ્બંધરૂપ
દ્રવ્યસયોગ અને કષાગ્રાદિના સમ્બંધરૂપ
ભાવસયોગ. (૪) આહાર લેતી વખતે
સ્વાદને માટે જુદી જુદી વસ્તુઓનો યોગ
કરનાથી સાધુને લાગતો એક દોષ.

સંજોગિ વિ० (સ્વોજિત) સરોગના

સંજોયણ નં (સ્વોજન) હિસાકારી
સંજાયણા. સ્ત્રી (સ્વોજન) વસ્તુઓનો બેગ મેળવી
રાખવો, જેમકે ધરમા ધનુષ્ય દોષ તો
તીર લાવીને તૈયાર રાખવુ તે. (૨) સ્વાદ

ઉત્પન્ન કરવા માટે નિર્મિત રસોની યોજના
કરવાથી સાધુને લાજતો એક દોષ (૩)
અનતાનુમતી કપાય

સંજોયણાહિમરણિયા સ્ત્રી. (મયોન્નાવિ
વરણિકી) તૈયાગ થયેલ તલવાર વગેરે
અધિકરણના અંગેને યોજી રાખનાથી
લાગતી ક્રિયા, ક્રિયાનો એક પ્રકાર

સંજ્ઞાપ્રમ. પુ. (સ્થાપ્રમ) સોમ લોકપાળનુ
એ નામનુ એક વિમાન

સંજ્ઞા સ્ત્રી. (સ્થ્યા) સધ્યાકાળ સાગ
(૨) પ્રાતઃકાળે લેખજ સધ્યાકાળે આશ
શમા થતો રંગબેરંગી દેખાવ.

સંજ્ઞાકાલ પુ. (સધ્યાકાલ) સધ્યા સમય

સંજ્ઞારાગ પુ. (સધ્યારાગ) સધ્યાનો રંગ

સંઠપ્ય ત્રિ. (સધ્યાપ્ય) સ્થાપન કરવાયોગ્ય

સંઠવણ ન. (સ્થાપન) સ્થાપન કરવું તે
સંઠવિત } ત્રિ. (સધ્યાવિત) સ્થાપન કરેલ
સંઠવિય. }

સંઠાણ. ન. (સ્થાન) આકૃતિ, આકાર,
પરિમણ, વદ્, ત્રસ, અઉરસ અને આમત
એમાનુ ગમે તે એક (૨) શ્રુતી
નક્ષત્રનુ નામ

સંઠાણવિજય. } પુ. (સ્થાનવિજય) લોક,
સંઠાણવિજય. } દીપ, સુમુદ્ર, દિશા
વગેરેની આકૃતિનુ ચિત્રન કરવું તે, ધર્મ
ધ્યાનનો એક પ્રકાર

સંઠિમ ત્રિ. (સ્થિત) સારી રીતે સ્થિર
રહેલ (૨) સારા આકારવાળો

સંઠિ સ્ત્રી. (સ્થિતિ) સ્થિતિ, રહેવાપણું
(૨) અસ્તિત્વ

સંઠિત. } ત્રિ. (સ્થિત) રહેલું
સંઠિય }

સંઠ ન. (સ્થ) ખડ, નિભાગ (૨) કમળ
વગેરેનો સમૂહ.

સંઠાસ પુ. (સ્થાસ) સાધુસો (૨) સા
યગના સાધા

સંઠાસગ. પુ. (સ્થાસગ) સાધુસો (૨)
ચીપીઓ (૩) અશુદ્ધનો અગ્રભાગ

સંઠાસતુંડ પુ. (સ્થાસતુંડ) સાધુસો જેવા
મુખવાળુ એક પક્ષી

સંઠાસય પુ. (સ્થાસ) સાધુસો

સંઠિમ ન. (સ્થિમ) બાળકને રમવાનુ
સ્થાન

સંઠિહ પુ. (સ્થાહિય) આર્ય દેશોમાનો
૧૪ મો દેશ (૨) મશ્યપ ગોત્રની એક
શાખા, (૩) ત્રિ. તે શાખામા જન્મેલ.
(૪) પુ. સ્થામર્યનુ એક સિધ્ધનુ નામ

સંઠેય પુ. (સ્થેય) સાદડો, સાદ

સંઠેયમ પુ. () પત્થર વગેરેના
પથા

સંઠ પુ. (સ્થ) નપુસક

સંઠદ ત્રિ. (સ્થદ) તૈયાર, તૃપ્ત

સંઠિમ ત્રિ. (સ્થિમ) સદશ, સમાન,
સરીખુ

સંઠિયાદ્ય પુ. (સ્થિયાત્ક) સનિપાત રોગ,
ત્રિદોષ.

સંઠિનિદ્ર ત્રિ. (સ્થિનિદ્ર) રહેલ, ખોલ
(૨) પુ. મહોદનો મહી

સંઠિનેસ પુ. (સ્થિનેસ) નેસડો, નાનુ
ગામ, ભરવાડ વગેરેનો મહોદ્દો

સંત. ત્રિ. (સ્થન્ત) આન્ત, થાકેલું

સંત ત્રિ. (સ્થન્ત) આન્ત (૨) પુ. ઉપ-
શાતમોહનામે ૧૧ મુ શુદ્ધસ્થાનક

સંત. ત્રિ. (સ્થ) વિદ્યમાન. (૨) ખર્
સત્ય (૩) સાર્. (૪) મર્મની સત્તા
(૫) રસપ્ર

સંતદ ચી. (સ્થતિ) સત્તાન (૨) પર
પરા, પ્રવાહ

સંતચ્છદ. ન. (સ્થન્ત) ત્રાહુ, છોડા
ઉતારવા

સંતઠાણ ન. (સ્થાણ) સત્તાના સ્થાનક.

સંતત્ત ત્રિ. (સ્થ) તપેલ, કટાણેલ

સંતપય નં (સત્પદ) વિદ્યમાન વસ્તુ વાચક
૫૬. (૨) છતી વસ્તુ

સંતપ વિં (સત્ત્વ) વ્યાપ્ત

સંતહત્તર નં (સાન્તરોત્તર) કોઇ કોઇ વખતે
ઓઢનાનું વસ્ત્ર (૨) અતર-નચ્ચેના
તીર્થકરોની અપેક્ષાએ ઉતર-વિશેષ
(૩) ઉપર ઉતરનું અને અદર સુતરનું
કપડું ઓઢે.

સંતસાર વિં (સન્સાર) દુનિયામાં રહેલી
વસ્તુઓમાં ઉત્તમ વસ્તુ, પ્રધાન ધન

સતા. સ્ત્રીં (સત્તા) કર્મની સત્તા

સતા સ્ત્રીં (શાન્ત્યા) સુપાર્શ્વનાયકની
દેવીનું નામ

સંતાણ પું (સન્તાણ) સમૂહ (૨) એક
ખીજની અપેક્ષાએ વિશેષ જ્ઞાનની પ્ર
જ્ઞતિ. (૩) કરોળીયાની જાળ (૪)
સતતિ, પરિનાર

સંતાણ. નં (સન્તાણ) રક્ષણ (૨) પું
રક્ષક

સંતાણિ વિં (સન્તાણિ) કર્મ સતતિ-
કર્મની પરપરાવાળો

સંતાણ પું (સન્તાણ) પ્રનાહ, પરપરા (૨)
કરોળીયાની જાળ.

સંતાવ. પું (સન્તાવ) સતાવ, દુ ખ

સંતાવણી સ્ત્રીં (સતાવિત્રી) નારખીઓને
સતાવ ઉપજાવનારી કુખી

સંતિ સ્ત્રીં (શાન્તિ) ઉપદ્રવ વિનાની સ્થિતિ,
શાન્તિ (૨) કપાયનો ઉપશમ (૩) અ-
હિંસા (૪) નિર્નાશ, મોક્ષ. (૫) વર્તમાન
અનસર્પિણીના સોળમાં તીર્થકર અને
પાત્રમાં ચક્રનાર્તી

સંતિક્રમ્મ નં (શાન્તિક્રમ્મ) શાન્તિ માટે
વગતું કર્મ, નિવાહ આદિ પ્રસંગે શાન્તિને
અર્થે જોનારો પાઠ.

સતિન્ન વિં (સત્તીર્થ) સસારનો પાપ પામે-
નુકત (૨) પું સિદ્ધભગવાન.

સંતિય વિં (સત્ત) સમધી, ધણીઆલું;
માલેડીનાગુ

સંતુદ્ધ. વિં (સન્તુદ્ધ) સતોષ પામેવ.

સંતોસ. પું (સતોષ) સતોષ

સતોસિ. વિં (સતોષિન્) સતોષી, નિર્દોષી

સંયંદ. વિં (સન્નુત) પથરાયેલું (૨) ભાગ-
હિસ્સાવાગુ, ભાગનુકત (૩) પૂર્વનો
સમધ કુખ્યા વગરનો. (૪) વિસ્તાર
યુકત (૫) નં નિરતર

સંયંદિઞ્ન. વિં () સમર્થ

સયર પું (સત્તર) નિર્નાહ કરવો, પાપ
પાડવું

સંયવ પું (સત્તવ) પ્રશસા, તારીફ (૨)
અતિપરિચય, મેળ, સમધ (૩) સાધુએ
આગળ પાછળની ઓળખાણ આપી
આદારાદિ લેવો તે, ઉપાયણના ૧૬
દાયમાનો ૧૧ મો દાય.

સંયવણ નં (સત્તવન) સ્તુતિ

સંયવય વિં (સત્તવક) સ્તુતિ-પ્રશસા
કરનાર

સંયાર. પું (સત્તાર) અઢી હાથ પ્રમાણ
શખા-ખિજનું દાબપ કે કાખળની
પથારી

સંયારણ પું (સત્તારક) પથારી (૨) એ
નામનો દશ પછાત્રામાનો એક પછાનો

સંશુચ. વિં (સન્નુત) સ્તુતિ કરાયેલ (૨)
પરિમિત, જાણિતો

સંયોમ પું (સત્તોમ) અદલો બદલો,
અશાતા વેદનીયાદિ કર્મને શાતાવેદ-
નીયાદિમાં સક્રમણ-પ્રવેશ કરાવવો તે

સંદદ્ધ વિં (સદ્ધ) દસ કરેલ, કરડેલ

સંદણ. પું (સ્વન્દન) રથ. (૨) ઝરવું,
વહેવું, ટપકવું. (૩) મધ ઓપીશીના
૨૩ મા તીર્થકર

સંદર્ભાણ્યા સ્ત્રીં (સ્વન્દનાવિકા) } પુર-
સંદર્ભાણી. સ્ત્રીં (સ્વન્દમાના) } પના
જેટલી લાખી પાવખી

સંદાવ. પુ () સમુદાય
સંદિદ્ધ. વિ (સદિદ્ધ) આશા કરાયેલું
સંદિદ્ધ. વિ (સદિદ્ધ) સશયવાળું. સદેહયુક્ત.
સદેસ. પુ (સન્દેસ) આશા, સદેશ
સદેહ. પુ (સદેહ) સશય, સદેહ
સંદોહ. પુ (સન્દોહ) સમૂહ
સધણ નં (સધાન) બૂલનું અનુસંધાન
કરતું તે

સંધયા સ્ત્રી (સંધ્યા) સાધા દેવો
સધાણ નં (સધાન) સાધો કરવો
સંધારિય વિ (સંધારિત) ધારણ કરેલ
સંધિ. સ્ત્રી (સંધિ) બે વસ્તુનું જોડાણ,
મેળ, સાધો (૨) સધિ, ચોરે દીનાવમા
પાડેલ ખાકુ (૩) શાનાનરણીય આદિ
આઈ કર્મનો નિવર-હેતુ (૪) છુટણ
વગેરે અવયવોના સાધા (૫) અક્ષરોનું
જોડાણ, સ્વરસધિ કે બ્યજન સધિ

સંધિદ્વેદય. } વિ (સંધિદ્વેદક) ખાતર
સંધિદ્વેય } પાડનાર, ચોરી કરનાર
સંધિદ્વેય }

સંધિય. વિ (સંધિય) સાધેલ, જોડેલ
સંધિવાલ વિ (સંધિવાલ) રાજના સી-
માડાનું નક્ષત્ર કરનાર
સંનિયોગ પુ (સંનિયોગ) સારી રીતે
પ્રવર્તન

સંનિકેય નં (સંનિકેય) સ્થાન, શુદ્ધ
સંનિમિલસ વિ (સંનિમિલસ) વ્યવસ્થાપૂર્વકે
રાખેલું, જોડેલું

સંનિગાસ વિ (સંનિગાસ) સમાન, ગુણ
(૨) પુ બે, ત્રણ વગેરેનો સયોગ
સંનિચય. પુ (સંનિચય) સમૂહ, જથ્થો
સંનિવિદ્ય વિ (સંનિવિદ્ય) ઠાસી ઠાસીને
બરેલ (૨) એકઠું કરેલ.

સનિગ્મ નં (સનિગ્મ) સમીપપણ.
સનિદ્વિય. વિ (સનિદ્વિય) પ્રાપ્ત કરેલ,
મેળવેલ

સનિપદિય. વિ (સનિપદિત) મળેલ, પ્રાપ્ત
થયેલ

સંનિમ. વિ (સનિમ) તુલ્ય, સમાન, સરખું
સંનિયદ્ધ વિ (સનિયદ્ધ) પાછું વળેલું

સંનિયદિય. વિ (સનિયદિત) પડેલ

સંનિવાસ્ય. પુ (સંનિવાસ્ય) ત્રિદોષ, વાત
પિત્ત કર્મનો પ્રકાપ (૨) આદ્યિકાદિ
અનેક ભાવોના સયોગથી નિબળ થયેલ
ભાવ, સાન્નિપાતિત ભાવ.

સંનિવાય પુ (સંનિવાય) મેળાવડો, અનેક
સ્થાનેથી ઉતરી બેસુ થવું.

સંનિવિદ્ધ વિ (સંનિવિદ્ધ) ખેડેલું (૨) ઉતારો
કરેલ (૩) યુક્ત

સંનિવેસ પુ (સંનિવેસ) રસ્તામા નિવાસ
કરવો તે, બાવણી (૨) ભરનાડ રખારીને
વસવાનું સ્થાન-નેસડો

સંનિસરણ વિ (સંનિસરણ) ખેડું.
સંનિસિદ્ધા સ્ત્રી (સંનિસિદ્ધા) બેસનાનું
સ્થાન, ખેડક

સંનિહ. વિ (સનિહ) સમાન, સરખું

સંનિદાણ નં (સંનિદાણ) અધિકરણ, આધાર

સંનિદિ પુ (સંનિદિ) સમઠ, સમય, રાત્રે
થી દૂધ વગેરે વસ્તુનું રાખતું તે (૨).
કાપાય સમય

સંનિદિગ્ધ પુ (સંનિદિગ્ધ) અણપની જાતના
વ્યનર દેવતાનો ઇદ

સંનિદિય. વિ (સંનિદિય) અત્યંત પાસે
રહેલું.

સંપદ્ધ. ઇ (સંપદ્ધિ) આ સમયે, હાલમાં,
વર્તમાન સમય (૨) પુ ગઇ ચોવીશીના
૨૪ મા તીર્થંતર.

સંપદસણ. વિ (સંપદસણ) વ્યાપ્ત, પરિપૂર્ણ
સંપડત વિ (સંપડત) સારી રીતે પ્રયો
ગમા થકેલું લાગેલું, ચોત્તેલું

સંપન્નોગ પુ (સંપન્નોગ) સંસર્ગ (૨)

પ્રાપ્તિ, મેગાપ (૩) ન્યાપાર, ઉષોગ
સંપક્ર. પુ. (સમ્પર્ક) સ્પર્શ. સ્પર્શ
સંપન્નલાલ. પુ. (સપ્તલાલ) માગી વગેરે
શરીરે ધમીને સ્નાન કરે તેવા તાપસની
એક જાત

સંપન્નલાલગ. વિ. (સપ્તલાલ) માટીને
ધરી વસી સ્નાન કરનાર

સંપન્નિવૃત્ત વિ. (સમ્પન્નિવૃત્ત) નાખેલ

સંપન્નદ. વિ. (સપ્તદ) અતિશાદ મનગૂન
(૨) આસક્ત (૩) રિયત કરેલ (૪)
વ્યાપ

સંપન્નિવૃત્ત વિ. (સમ્પન્નિવૃત્ત) ગમેલ, પ્રમાણ
કરેલ

સંપન્નિવૃત્તિ સ્ત્રી. (સપ્તિવૃત્તિ) પોતાના
આશરેની સ્ત્રીનાર

સંપન્નિવૃત્તિ પુ. (સપ્તિવૃત્તિ) પ્રણામ,
નમસ્કાર.

સંપન્નિવૃત્તિ વિ. (સમ્પન્નિવૃત્તિ) સ્થાપન
કરેલ

સંપન્નિવૃત્તિ વિ. (સમ્પન્નિવૃત્તિ) કાનને મધુર
લાગે એવો શબ્દ

સંપન્ન વિ. (સમ્પન્ન) યુક્ત, સહિત

સંપન્ન વિ. (સપ્તન્ન) પામેન પ્રાપ્ત કરેલ

સંપન્ન સ્ત્રી. (સપ્તિ) ધન, સંપદા, સહિત
(૨) સામર્થ્ય

સંપન્ન. સ્ત્રી. (સપ્તિ) મેગ, સંગમ,
પ્રાપ્તિ (૨) આગમન

સંપન્નિય વિ. (સમ્પન્નિય) આવેલુ, પ્રાપ્ત
કરેલ, નીકળી ચુકેલ (૨) જાહેર,
રહેલ

સંપન્નિય વિ. (સપ્તિય) ચોરોને અ
પ્રાપ્તિ ધને સહાય કરનાર

સંપન્નિય વિ. (સપ્તિય) દૂધ વગેરે વડે
સુગંધ કરેલ

સંપન્ન વિ. (સમ્પન્ન) યુક્ત, સહિત

સંપન્ન વિ. (સમ્પન્ન) જાણનાર

સંપન્નિય વિ. (સપ્તિય) સારી રીતે
સાર કરેલ

સંપન્ન મ. (સપ્તમ) આ વખતે, હમણા

સંપન્ન સ્ત્રી. (સપ્ત) લક્ષ્મી સંપત્તિ (૨)
વાકા પુર ચતા રિતમ લેવો તે.

સંપન્ન ન. (સમ્પન્ન) કાનનુ પાત્ર, જેને
દેનામા આવે તે (૧) ૭ કારકમાનુ યોધુ
કારક

સંપન્ન પુ. (સમ્પન્ન) સારી રીતે કરાતો
ઉપયોગ

સંપન્ન વિ. (સામ્પન્ન) કયાય નિમિત્તે
લાગના આઠ પ્રકારના કર્મ

સંપન્નિય વિ. (સામ્પન્નિય) કયાય
નિમિત્તક કર્મણ-ય

સંપન્નિય. સ્ત્રી. (સામ્પન્નિય) સપ્તિય-
કાયા, તેથી લાગતી ક્રિયા-કર્મપરિણતિ,
કયાય નિમિત્તક કર્મપરિણામ

સંપન્ન પુ. (સપાયા) કયાય, ક્રોધ, માન,
માયા અને લોભ (૨) સત્તાર-ગંગત,
પદ્મવ્યંજી લોક (૩) લાડાઈ, યુદ્ધ, સ
આમ, કથો

સંપન્નિય વિ. (સપાયા) પરિવારની
બીડાએન થેરાલેલ

સંપન્નિય વિ. (સપાયા) વીડાએલ
વ્યાપ

સંપન્નિય વિ. (સપાયા) અનેક પરિ
વારથી વીડાએલ

સંપન્નિય વિ. (સપાયા) કોઈના કર્મમા
જોડાયેલ લાગેલ

સંપન્નિય વિ. (સપાયા) કોઈના
સપાયા વિ. (સપાયા) પ્રયત્ન થયેલ

સંપન્નિય પુ. (સપાયા) પનારી (૨)
આસન નિરોધ પદ્મ સન.

સંપન્નિય વિ. (સપાયા) કાન થયેલ

સંપન્નિય વિ. (સપાયા) સુખ, કુદાગ,
સ પુ, મેધુ વિગેરે કથાનો પ્રસાર કર
નાર (સાધુ)

સંપસારણ. ન૦ (સમ્પસારણ) પર્વાલોચન,
વિચારણ

સપસારિય. ત્રિ૦ (સમ્પસારિક) હું કહું તેમ
કરો એમ કહેનાર

સપાત્ર પુ૦ (સ્વાત) સમાગમ, મેળાપ
સંપાદ્ય ત્રિ૦ (સમ્પાતિય) ઉડીને પડનાર
જાતુઓ, પતંગીયા વગેરે.

સંપાદ્યો. ઇ૦ () પ્રાત કાળે
સંપાગદ્ય ત્રિ૦ (સમ્પ્રગદ્ય) પ્રસિદ્ધ, ખુદ્દુ
સંપાગદ્યપડિસેવિ ત્રિ૦ (સમ્પ્રગદ્યપ્રતિવિન્)
પ્રસિદ્ધ રીતે દોડ સેનનાર, બહુશ
નિષ્કો.

સંપાતિય ત્રિ૦ (સમ્પાતિય) થોડુ થોડુ ઉડી
ગતિ કરનાર-માખી, લમરા પતંગીયા
રિગેરે ઉડતા માણી

સપાવ્ય પુ૦ (સ્વાત) પતન, પડતું તે
સંપાવણ. ન૦ (સમ્પાવણ) પ્રાપ્ત કરતું
સંપિંડણ. ન૦ (સમ્પિંડણ) અનેક ખાણ
વસ્તુઓનો સંગ્રહ

સંપિંડિય. ત્રિ૦ (સમ્પિંડિય) એકત્ર થયેલ.
સંપિણદ્ય ત્રિ૦ (સમ્પિણદ્ય) બાધેલ, વીટેલ
(૨) નિકળેલ (૩) પ્રાપ્ત (૪) સારી
રીતે ઢાકેલ.

સપીલા સ્ત્રી૦ (સ્પીલા) દુઃખ, બાધા
સપુચ્છણ ન૦ } (સપુચ્છણ) સેમકથન
સપુચ્છણા. સ્ત્રી૦ } પૂછતું તે
સંપુચ્છણી સ્ત્રી૦ (સપુચ્છણી) ઝાડુ, સાવરણી.
સપુચ્છિયા. સ્ત્રી૦ (સમ્પોચ્છિયા) પગ વગેરે
હુંનાર ઘસી

સપુડ પુ૦ (સપુડ) એક પ્રકારનું કાણનું ધન
કે જેમા ચોરને નાખી પીડા દેનામા
આવે તે

સપુડગ. પુ૦ (સપુડગ) } જેની બે બા-
સંપુડગ ન૦ (સપુડગ) } જુએ પાટલી
દોડ અને જેનો આકાર વાપારીના
નામાના ચોપડ જેવો દોડ તે પુનઃ

સંપુણ } ત્રિ૦ (સમ્પુણ) સપૂર્ણ, આખું,
સંપુષ્પ } બધું.

સંપેસણ. ન૦ (સમ્પેસણ) મોડલવું

સંપેસિય. ત્રિ૦ (સમ્પેસિય) મોડલેલું

સંપેદા. સ્ત્રી૦ (સપેદા) વિચાર, પર્વાલોચન

સંપરિસણ ન૦ } (સપરિસણ) અડતું,
સંપાસણ. } સ્પર્શ કરવો તે (૨)

આરાધન, સેવા.

સંવ પુ૦ (સમ્વ) અતમઃ સૂત્રના ચોથા
વર્ણના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૨)

કૃષ્ણ મહારાજની જન્મવતી રાત્રીનો
પુત્ર (૩) ૧૭ મા કુચુનાથ તીથકરના

પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૪) વજ્ર

સંવંધ. પુ૦ (સમ્વંધ) સમ્બંધ, સંયોગ

સંવંધિ ત્રિ૦ (સમ્વંધિ) સમ્બંધી, સગા
બંધા.

સંવદ્ય ત્રિ૦ (સમ્વદ્ય) નેહાએલ

સંવર પુ૦ (સમ્વર) જેના શીંગડામાથી
બીજા શીંગડા ફૂટે છે તે, સાનર

સંવલિયા સ્ત્રી૦ (સમ્વલિયા) એ નામનું
દહી

સંવાહ. પુ૦ (સમ્વાહ) પર્વત આદિ વિષમ
સ્થાનોમા ધાન્ય સમઢનાના સ્થાન (૨)
મેળો કરાવ તેનું સ્થાન, ગીચ વસ્તી-
વાળું સ્થાન. (૩) સાર્થવાહના મ્હોટા
સાથને ઉતરવાનું સ્થાન, જાનણી (૪)
પર્વત ઉપરનું કે પર્વતની આસપાસનું
ગામ કે નગર

સંવાહણ ન૦ (સમ્વાહણ) } દાથ પગ
સંવાહણા સ્ત્રી૦ (સમ્વાહણા) } ચપાવવા,
અપી કરાવવી તે.

સંવાહ્ય પુ૦ (સમ્વાહ્ય) અપી કરનાર.

સંવાહા. સ્ત્રી૦ (સમ્વાહા) પીડા

સંવાહિય. ત્રિ૦ (સમ્વાહિય) અપી કરેલ.

સંવુદ્ધ પુ૦ (સમ્વુદ્ધ) એક પ્રકારનો રાખ.

સંવુદ્ધાવદ્ પુ૦ (સમ્વુદ્ધાવદ્) લમના લમતીના દર

સંયુક્તકાવ્ય સીં (સમ્યુક્તકાવ્ય) કાંઈ સાધુ
શયુકે-શબના આવર્તનની પેઠે પ્રથમ
વચ્ચેના ઘેરથી લિહા લઈ આવર્તનની
પેઠેકરી ગાયરી કરે તે, લિહાના અભિ
મુદ્દનો એક પ્રકાર

સંયુદ્ધ. ત્રિં (સમ્યુદ્ધ) સમ્યુદ્ધ તરતને જાણ
નાર, વિદાન, બોધ પામેલ

સંવોદ્ધ. નં (સમ્વોદ્ધ) સમોદન, આમન ગુ
(૨) સારીરીતે બોધ આપવો તે

સંવોદિ પું (સમ્વોદિ) સમ્યક્ ધર્મની પ્રાપ્તિ
(૨) સુદષ્ટિ, સમ્યગ દષ્ટિ.

સંવોદિત્ર. ત્રિં (સમ્વોદિત્ર) બોલાવેલ, આ
મનિત.

સંમંત. ત્રિં (સમ્મંત) બયભીત થયેલ,
બય પામેલ

સંમગ. ત્રિં (સમ્મગ) ભાગી ગયેલ

સંમમ્ પું (સમ્મમ્) વ્યાકુળતા, ભ્રમ,
અધીરાઈ (૨) શોભા

સંમરણ. નં (સમ્મરણ) સભારતુ-યાદ
કરતુ તે.

સંમરણીય ત્રિં (સમ્મરણીય) સમરણ કરવા
યોગ્ય

સંમચ. પું (સમ્મચ) ઉત્પત્તિ (૨) સભન,
સભારના (૩) શ્રી સભવનાથ નામના
ચાલુ ચોરિસીના નીચ તીર્થકર

સંમાર પું (સમ્માર) સમૂહ, જૂથો (૨)
પરિમૂહ, ભારખૂત વસ્તુ (૩) નિપાકોદય
થતા કર્મનુ અનસ્ય ચતુ વેદન

સમારકઢ. ત્રિં (સમ્મારકઢ) જૂથારૂપે કરેલ,
એકત્ર કરેન.

સંમારિય ત્રિં (સમ્મારિય) યાદ કરાવેલુ,
સંભારેલ

સંમિશ્રણ ત્રિં (સમ્મિશ્રણ) કંઈક ઓધુ.
(૨) વ્યાપ્તિ (૩) સપૂર્ણ. (૪) ૨૮
લબ્ધિમાની જીવી લબ્ધિ કે જેમા એક

ધર્મિયથી બીજી ધર્મિયના નિપયો જાણી
સમય

સંમિશ્રણસોતાર } પું (સમ્મિશ્રણોતૃ) શરી-
સંમિશ્રણસોયાર } રના સર્વ અવયવોથી
જે સાલળી શકે તેની લબ્ધિવાળો, પાચે
ધર્મિયોના નિપયોને એક ધર્મિયથી ગ્રહણ
કરી શકનાર

સંમિય પું (સમ્મિય) કહીની બાધિ, કહી નિકાર.

સંમિય. ત્રિં (સમ્મિય) ભરેલ, પુનઃ થયેલ
(૨) સસ્કારેયુ (૩) ઉદ્ધૃત-અદરથી
બહાર કાઢેલ

સંમૂહ. ત્રિં (સમ્મૂહિ) સમન

સંમૂહિવિજય પું (સમ્મૂહિવિજય) એ નામના
એક સાધુ

સંમૂય ત્રિં (સમ્મૂય) ઉત્પલ થયેલુ (૨)
પ્રથમ બળદેન તથા વાસુદેવના પૂર્વ
ભવના ધર્માચાર્ય (૩) એ નામનો એક
મનુષ્ય. (૪) યશોભદ્રના શિષ્ય, સંમૂત
નિર્ગય

સંમૂયવિજય. પું (સમ્મૂયવિજય) યશોભદ્રના
શિષ્ય,

સંમોદય ત્રિં (સમ્મોદય) એક સમાચારી
વાળા સાધુ, જેની સાથે આહારાદિ થઈ
શકે તે.

સંમોગ પું (સમ્મોગ) ઉપભોગ, એક
બીજા સાથે બોજનાદિનો ચાલુ વ્યવહાર.

સંમોગવચ્ચસ્થાણ પું નં (સમ્મોગવચ્ચસ્થાણ)
જિનકલ્પીપાણ કે એકવનિહારીપાણ અંગી
કાર કરી મગ્ધ સાથેના સંમોગનો પરિ-
હાર કરવો તે

સંમોગપ્રતિયા. સીં (સમ્મોગપ્રતિયા)
સમાન સમાચારીવાળા સાથે આહારાદિનો
સંમોગ કરવાના નિમિત્તનાગી (ક્રિયા)

સમોગિત્ર. ત્રિં (સમ્મોગિત્ર) એક સમાચારી-
વાળા, પરસ્પર આહાર, પાણી, વસ્ત્ર,
પાત્રના સંમોગ-વ્યવહારવાળા

સંપસારણ. નં (સમ્પ્રસારણ) પર્વાલોચન,
વિચારણા

સપ્સારિય. વિં (સમ્પ્રસારિક) હુ કહું તેમ
રૈ એમ કહેનાર

સપાધ્ય પું (સપાત) સમાગમ, મેળાપ

સંપાદ્ય વિં (સમ્પાતિય) ઉઠીને પડનાર
જાતુઓ, પતગીયા વગેરે.

સંપાદ્યો. જનં () પ્રાત કાળે

સંપાદ્ય વિં (સમ્પ્રકટ) પ્રસિદ્ધ, પ્રુદ્ધ

સંપાદ્યપદિસેધિ. વિં (સમ્પ્રકટપ્રતિસેધિ)
પ્રસિદ્ધ રીતે દોષ સેનનાર, બહુરા
નિપરો.

સંપાતિય વિં (સમ્પાતિય) થોડું થોડું ઉઠી
ગતિ કરનાર-માખી, લમરા પતગીયા
નિગેરે ઉડતા આણી

સપાય પું (સપાત) પતન, પડતું તે

સંપાવણ. નં (સમ્પ્રાવણ) પ્રાપ્ત કરતું

સંપિઢય. નં (સમ્પિઢન) અનેક ખાધ
વસ્તુઓના સંયોગ

સંપિઢિય. વિં (સમ્પિઢિય) એકત્ર થયેન.

સપિઢય વિં (સમ્પિઢય) બાધેલું, વીટેલું
(૨) નિરંજન (૩) પ્રાપ્ત (૪) સ્થરી
રીતે ઢાંકેલ.

સંપીઢા સ્ત્રીં (સમ્પીઢા) દુ ખ, બાધા

સપુચ્છય નં } (સપુચ્છન) ક્ષેમકુશળ
સપુચ્છણા. સ્ત્રીં } પૂછતું તે

સંપુચ્છણી સ્ત્રીં (સમ્પોચ્છિતી) ઝાડુ, સાવરણી.

સપુચ્છિયા સ્ત્રીં (સમ્પોચ્છિકા) પત નગેરે
હુડનાર ઘસી

સંપુઢ પું (સમ્પુઢ) એક પ્રકારનું કાઢતું ચત્ર
કે જેમા ચોરને નાખી પીડા દેનામા
આવે તે

સપુઢગ પું (સમ્પુઢક) } જેની બે બા

સંપુઢપત્રગ નં (સમ્પુઢપત્રક) } બુએ પાટલી
હોય અને જેનો આકાર વાપારીના
નામાના ચોપણ જેવો હોય તે પુસ્તક

સંપુણ } વિં (સમ્પૂર્ણ) સપૂર્ણ, આખું,
સંપુજ્ઞ } બધું.

સપેસણ. નં (સમ્પેણ) મોડલતુ

સંપેમિય. વિં (સમ્પેમિય) મોડલેલું

સંપેહા. સ્ત્રીં (સંપેહા) વિચાર, પર્વાલોચન

સંપરિસણ નં } (સપરિસેન) અડતું,

સંપાસણ. } સ્પર્શ કરવો તે (૨)
આરાધન, સેના.

સંબ પું (સામ્ય) અતગત સૂત્રના ચોથા
વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ. (૨)
દૃષ્ટ્ય મહારાજની જાણવતી રાણીનો

પુત્ર (૩) ૧૭ મા કુથુનાથ તીથકરના

પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૪) ૫૦૦

સંવંધ. પું (સમ્વંધ) સમંધ, સંયોગ

સંવધિ વિં (સમ્વધિય) સળ-ધી, સળા
વ્હાવા.

સંવદ્ય વિં (સવદ) નેડાએન.

સંવર પું (સમ્વર) જેના શીંગડામાંથી
બીજા શીંગડા કૂટે છે તે, સાગર

સંવલિયા સ્ત્રીં (સમ્વલિકા) એ નામનું
દક્ષી

સંવાહ. પું (સન્વાય) પર્વત બાદિ વિષમ

સ્થાનોમા ધાન્ય સમૃદ્ધનાના સ્થાન (૨)

મેળા ભરાય તેલુ સ્થાન, ગીચ વસ્તી

વાળુ સ્થાન. (૩) સાર્થવાહના મોટા

સાધને ઉતરવાનું સ્થાન, જાનણી (૪)

પર્વત ઉપરનું કે પર્વતની આસપાસનું

ગ્રામ કે નગર

સંવાહય નં (સન્વાયન) } દાથ પગ

સંવાહણા સ્ત્રીં (સન્વાયના) } ચપાવવા,
ચપી કરાવવી તે.

સંવાહય. પું (સન્વાયક) ચપી કરનાર.

સંવાહા. સ્ત્રીં (સન્વાયા) પીડા

સંવાહિય. વિં (સન્વાયિત) ચપી કરેલ

સંતુઢ પું (સામ્તુઢવ) એક પ્રકારનો રાખ

સંયુક્તકાવ્ય પું (યુગ્મકાવ્ય) ભમન ભમરીના દં

સંયુક્તકાવ્યદ્વા. લી૦ (સમ્યુક્તકાવ્ય) કાષ્ઠ આધુ
શંકુક-શંખના આવર્તનની પેઠે પ્રથમ
વચ્ચેના ઘેરથી ભિક્ષા લઈ આવર્તનની
પેઠેફરી ગાયરી કરે તે; ભિક્ષાના અભિ
મુદ્દનો એક પ્રકાર.

સંયુદ્ધ. ત્રિ૦ (સમ્યુદ્ધ) સમ્યક્ તત્ત્વને જાણ-
નાર; વિદ્વાન; બોધ પામેલ.

સંવોદ્ધ. ન૦ (સમ્વોદ્ધ) સંબોધન; આમંત્રણ.
(૨) સારીરીતે બોધ આપવો તે.

સંવોદિ પું૦ (સમ્વોદિ) સમ્યક્ ધર્મની પ્રાપ્તિ.
(૨) સુદૃષ્ટિ; સમ્યક્ દૃષ્ટિ.

સંવોદિષ્ય. ત્રિ૦ (સંવોદિષ્ય) બોધાવેલ; આ-
મંત્રિત.

સંમંત. ત્રિ૦ (સંમંત) ભયભીત થયેલ;
ભય પામેલ.

સંમગ્ન. ત્રિ૦ (સમ્મગ્ન) ભાગી ગયેલ.

સંમમ્. પું૦ (સમ્મમ્) વ્યાકુળતા, ભ્રમ;
અધીરાઈ. (૨) શોભા.

સંમરણ. ન૦ (સમ્મરણ) સંભારવું-પાલ
કરવું તે.

સંમરણીય. ત્રિ૦ (સમ્મરણીય) સ્મરણ કરવા
યોગ્ય.

સંમય. પું૦ (સમ્મય) ઉત્પત્તિ. (૨) સભવ;
સંભાવના (૩) શ્રી સમવનાથ નામના
આધુ ચૌરિમીના ગીચ તીર્થકર.

સંમાર. પું૦ (સમ્માર) સમૃદ્ધ; જીવ્યો. (૨)
પરિમદ; ભારજન વસ્તુ. (૩) વિપાકોદય
થતાં દર્મનું અવરણ થતું વેગન.

સંમારકદ. ત્રિ૦ (સમ્મારકદ) જીવ્યારૂપે કરેલ;
એકત્ર કરેલ.

સંમારિય. ત્રિ૦ (સમ્મારિય) યાદ કરાવેલ;
સંભારેલ.

સંમિચ્છ. ત્રિ૦ (સમ્મિચ્છ) કષ્ટે ઓધુ.
(૨) વ્યાધિ. (૩) અંપૂર્ણ. (૪) ૨૮
લઘિમાંની ૭ઠી લઘિ કે જેમાં એક

ઈદ્રિયથી ખીજ ઈદ્રિયના વિષયો જાણી
શકાય.

સંમિચ્છસોતાર. } પું૦ (સમ્મિચ્છસોતાર) શરી-
સમિચ્છસોતાર. } રના સર્વ અવયવોથી
જે સાંભળી શકે તેવી લઘિવાળો; પાંચે
ઈદ્રિયોના વિષયોને એક ઈદ્રિયથી મદ્દખ
કરી શકનાર.

સંમિચ્. પું૦ (સ્મેચ્છ) કષ્ટની વ્યાધિ; કષ્ટ નિકાર.

સંમિચ્. ત્રિ૦ (સમ્મિચ્) ભરેલ; પુષ્ટ થયેલ.
(૨) સંસ્કારેલું. (૩) ઉદ્ધૃત-અંદરથી
જડેલ.

સંમૂહ. સ્ત્રી૦ (સમ્મુતિ) સંમય.

સંમૂનિવિજય. પું૦ (સમ્મુનિવિજય) એ નામના
એક સાધુ.

સંમૂય. ત્રિ૦ (સમ્મૂય) ઉત્પન્ન થયેલું. (૨)
પ્રથમ બળદેવ તથા વાસુદેવના પૂર્વે
ભવના ધર્માચાર્ય. (૩) એ નામનો એક
મનુષ્ય. (૪) યજ્ઞભદ્રના સિધ્ધ; સંમૂત-
વિજય.

સંમૂયવિજય. પું૦ (સમ્મુતવિજય) યજ્ઞભદ્રના
સિધ્ધ.

સંમોદય. ત્રિ૦ (સમ્મોદય) એક સમાચારી
વાળા સાધુ; જેની સાથે આદારાદિ થઈ
શકે તે.

સંમોગ પું૦ (સમ્મોગ) ઉપભોગ; એક
બીજા સાથે ભોજનાદિનો આહુ વ્યવહાર.

સંમોગપચક્ષવાળ. પું૦ ન૦ (સમ્મોગપચક્ષવાળ)
જિનદર્શીપણુ કે એકલવિદારીપણું અંગી-
કાર કરી મગ્ન સાધેના સભોગનો પરિ-
વાર કરવો તે.

સંમોગચત્તિયા. સ્ત્રી૦ (સમ્મોગચત્તિયા)
સમાન સમાચારીવાળા સાથે આદારાદિનો
સભોગ કરવાના નિમિત્તવાળી (ક્રિયા).

સંમોગિચ્છ. ત્રિ૦ (સમ્મોગિચ્છ) એક સમાચારી-
વાળા; પરસ્પર આદાર, પાછી, વચ્ચે,
પાવના સભોગ-વ્યવહારવાળા.

સંમદ. સ્ત્રી (સન્મતિ) સારી મતિ; સારી બુદ્ધિ.

સંમં. ઘ્ર (સન્યસ) સમ્યક્દર્શન અને સમ્યક્ જ્ઞાન.

સંમર્ગ. પું (સન્માર્ગ) મોક્ષમાર્ગ.

સંમર્ગ. પું (સન્માર્ગ) સંમાર્ગ; ચોક્ષુ ઠરવું તે.

સંમર્ગા ત્રિ (સન્માર્ગક) વારંવાર સ્નાન કરનાર.

સંમર્ગા. ન (સંમાર્ગ) સાવરણી વગેરેથી સાફ કરવું તે.

સંમર્જિત. } ત્રિ (સન્માર્જિત) વાસીદું
સંમર્જિય. } વાળી સાફ કરેલ.

સંમર્જિયા. સ્ત્રી (સન્માર્જિકા) વાસીદું વાળનાર સ્ત્રી.

સંમટ્ટ. ત્રિ (સન્યટ) કાન સુધી ભરેલ. (૨) સાફ કરેલ.

સંમત. ત્રિ (સ્મત) સંમતિ આપવા યોગ્ય

સંમત ન (સન્યમત) સમ્યક્ દર્શન, સમકિત.

સંમત્તિ. ત્રિ (સન્યમત્તિ) પરમાર્થ દર્શિ; વાળો. (૨) રાગદ્વેષ રહિત.

સંમત્તમોદયિય. ન (સન્યમત્તમોદનીય) મોહનાય કર્મની એક પૃત્તિ કે જોમાથી મિથ્યાવાતના કાળાશ મટી જતાં, તે શુદ્ધ થઈ સંમત્તમોદનીય રૂપે બને છે, તેના ઉદયથી ક્ષાયક સમકિત શિવાય બીજા સમકિત પ્રગટે છે.

સંમદા. સ્ત્રી (સન્મદા) વસ્ત્રને પહેળું કપાં વિના પડ સડિત પડિમેલ્ય કરવું તે; મસળીને પડિમેલ્ય કરવું તે; પડિમેલ્યનો એક દોષ.

સંમદિય. ત્રિ (સન્મદિય) મસળેય.

સંમય ત્રિ (સન્મય) ૯૮; અભિમત.

સંમાણિય. ત્રિ (સન્માણીય) સન્માન-સન્ધાર કરવા યોગ્ય.

સંમાણિય. ત્રિ (સન્માણિય) માનેહુ; આદર-પૂર્વક સ્વીકારેહું.

સંમિસિમાવ. પું (સમ્મિસિમાવ) ભેળસેળ.

સંમુચ્છિદ. ત્રિ (સમ્મુચ્છિદ) માતા પિતાના સંયોગ વિના ઉત્પન્ન થયેહું.

સંમુચ્છિય ત્રિ (સમ્મુચ્છિત) મૂર્છિત થયેલ.

સંમુત. પું (સમ્મુત) મંડપગોત્રની શાખા. (૨) ત્રિ (તે શાખામાં) જન્મેલ.

સંમુદ. ન (સમ્મુદ) સમીપે. (૨) સ્થાભે; સન્મુખ.

સંમુહી સ્ત્રી (સમ્મુહી) ૮૧ થી ૯૦ વરસ સુધીની માણસની અવસ્થા કે જે મોતને સન્મુખ રહે છે.

સંમૂદ. ત્રિ (સમ્મૂદ) અનિમૂદ બનેલ.

સંમેલ. ન (સમેલ) મીઠામીઠા; મોઠ.

સંમેહ. પું (સમેહ) } મૂઢત્વા દેવ-
સંમેહા. સ્ત્રી (સમેહા) } વિશેષની ભાવના.

સંયમ. પું (સંયમ) જુઓ "સંજમ" શબ્દ.

સંયોજણ. પું (સંયોજન) અનન્તાનુબંધી કથાય.

સંયોજણા. સ્ત્રી (સંયોજના) સંયોજન; સાથે બેસી દેવું તે.

સંયોજણાપાયચ્છિદ. ન (સંયોજણાપ્રાયચ્છિત) અનેક જાતીય અતિચારોને મેળવી-એકત્ર કરી પ્રાયચ્છિત દેવું તે.

સંયોયણા. સ્ત્રી (સંયોજના) મિશ્રિત કરવું તે.

સંરંભ. પું (સંરંભ) હિસાદિ સંબંધી માનસિક વાચિક અને કાષિક સૂક્ષ્મ વ્યાપાર; હિસાદિ સંકલ્પ આદિ.

સંરંભલગ. ત્રિ (સંરંભક) રક્ષા કરનાર.

સંરંભલગ. ન (સંરંભ) રક્ષાય; પાલન.

સંરંભલગપરિમહ. પું (સંરંભલગપરિમહ) ૫૬ કાપના જીવેની રક્ષાને માટે પરિમહ-વસ્ત્રાદિ ઉપકરણ રાખવાં તે.

સંરંભલગા. સ્ત્રી (સંરંભણ) પરિમહ. (૨) માયા.

સંસ્કૃતશાસ્ત્રવિદ્યા ત્રિં (સંસ્કૃતશાસ્ત્રવિદ્યા)
પરિગ્રહ નિમિત્તે ભુક્તુ મોક્ષતુ તે, રૈદ્ર
પ્રાપ્તો એક પ્ર-૧૨

મંરમિલય. વિં (સ્મૃતિ) જેની રક્ષા કરી
હાય તે

સંસ્કૃત વિં (સ્કૃત) રોપવાળો, કોષ ભર્યો.

સંરોહ પું (સ્ત્રોત) નિરોધ, નિગ્રહ

સલગિરી સ્ત્રીં () ૫૨૨૫૨

હાય પકડીને આનુ તે

સજ્જાત પું (મૈત્ર્ય) સહાય પ્રેમપૂર્વક

૫૨૨૫૨ સંભારણ કરતુ તે

મલિહણ નં (સૌંદર્ય) કાશ્યપે પાતળા

પાડા તે, સનેખના કરી તે

સંલિહિય વિં (સંલિહિય) સનેખના કરેલ

સંલીળ વિં (સંલીળ) તત્પર, આસક્ત

સંલીળયા સ્ત્રીં (સંલીળયા) ઉદિય મન

રિજેરેનો નિરોધ કરવો તે

સંલેહણા સ્ત્રીં (સંલેહણા) શારીરિક અને

માનસિક તપથી કપાસાદિનો નાશ કરવો,

તપ રિશય (૨) અનશન સધારો

સંલેહણાનુમ. પું (સંલેહણાનુમ) ૨૯ ઉત્કા-

નિક સૂત્રમાનુ ૨૫ મુ સૂત્ર.

સંલેહ સ્ત્રીં (સંલેહ) સનેખણા, ધ્યાય

આદિને પાતળા પાડા તે.

સંત્રોમ પું (સંત્રોમ) ઈશન, દેખતુ તે

સંત્રોમશિલ્પ વિં (સંત્રોમશિલ્પ) જેના લાપક,

૩૫૧૧

સંતોમ પું (સંતોમ) જોતુ, નિદાનતુ

સવન્દ્ર. પું (સવન્દ્ર) વર્ણ સમ્વત્સર

સંવન્દ્રપટિલેહણ નં (સવન્દ્રપટિલેહણ)

વર્ણમાનો સરમાર

સંસ્કૃત. } પું (સર્વત્ર) પાત્રમા આશને
સંસ્કૃત. } છેડે દરેક કૃતિમ વસ્તુઓનો

સહાર કરનાર વાયુ, સહારકાર વાયુ

સંસ્કૃતગાય. પું (સર્વત્રવાત) ભુઓ " સ
વદ્ધ " શબ્દ

સંવદ્ધ નં (સર્વત્ર) અદ્ય ગિથિતિ. (૨)

માર્ગોનુ મળતુ

સંવદ્ધ પું (સર્વત્ર) તોફાની પરાન

સંવદ્ધગાય. પું (સર્વત્રવાત) ભયકર

વાવાઝોડુ

સંવદ્ધિય. વિં (સર્વત્ર) વધેલું.

સંવત્. વિં (સત) જોળાકાર

સંવત્. પું (સત) કર્મના કારને બધ કરવા

તે, નવ તરખાનુ છુ સવર તરવ (૨)

એથા તીર્થકરના પિતાનુ નામ (૩)

આનન્દ, ૬ કથ (૪) જંગમૂર્તિના

ભરતખડમા ચનાર ૧૮ મા તીર્થકર (૫)

સનર જાવના, બાર જાવનામાની એક

(૬) મન, વચન અને કાયાનુ નિયમન

કરતુ તે

સંવરણ નં (સ્વરણ) આશ્રવના પન્થખાણુ

કરના તે

સંવરણા. સ્ત્રીં (સ્વરણી) એક જાતની

વિદ્યા

સંવરદાર નં (સ્વરદાર) પ્રશંસાકરખ

સત્રના ખીજા શ્રુતરકથનુ નામ.

સંવરિય વિં (સ્વર) લોકેલું

સંવલિય. વિં (સ્વલિત) બામ. (૨)

વીરતુ.

સંવરણ. પું (સ્વરણ) સારી રીતે થતો

બવદાર (૨) દિવિય પ્રત્યક્ષ

સંવરણપથસર નં (સ્વરણપથસર)

પાત્ર દિવિય અને મનથી વસ્તુને સાક્ષા

તમાર થાય તે

સંવદ્ધ નં (સ્વદ્ધ) ઉપાધુ: ૫૬૧ કરતુ

સંગાય પુ० (સ્વાદ) સનાય ચર્ચા.
 સંગાસ પુ० (સ્વામ) એન્ આથે નિનાસ,
 સહયાસ
 સંગાહણિય ત્રિ० (સ્વાહનિક) ખેતીના ઉપ
 યોગમા વપરાના ગાડી ગાઝ વગેરે
 સંવિગ ત્રિ० (સવિમ) મુદ્ધુ સવેગી (૨)
 વ્યામ, આડુગ
 સંવિમચિહારિ ત્રિ० (સવિમચિહારિ) મુક્તિનુ
 અનુકાન કરનાર
 સવિતિ સ્ત્રી० (સવિતિ) ગ્રાન
 સંવિદ્ ત્રિ० (સવિદ) ખુદેલ, વ્યરેલ, પ
 રિચિત કરેલ
 સંવિમદ્તાર ત્રિ० (સવિમદ્ત) વસ્ત્રાન્નો
 પ્રિભાગ કરનાર
 સંવિભાગ પુ० (સવિભાગ) સારી રીતે પ્રિધિ
 સહિત વિભાગ કરવો તે, સમવિભાગ
 સંવિહિય ત્રિ० (સવેત્રિ) ગોળ વળેલ.
 સંવિહ પુ० (સવિત) ગોશાળાના એક મુખ્ય
 શ્રાવકનુ નામ.
 સંગીત ત્રિ० (સંગીત) હાથેલ (૨) વનામ
 સંગુપ્ત ત્રિ० (સગ) હાકેલ, છુપાવેનુ
 સંગુહ ત્રિ० (સગ) હાકેલ, આગ્રહિત
 ગુમ (૨) સનર સહિત, આશ્રય નિરોધ
 કરનાર (૩) સર્વ પ્રકારે ધર્મિય અને
 મનના દર્મમાર્ગને રોકનાર (૪) સાકડી
 યોતિ-દિપ્તિ, ગ્રાહ્ય, કે જે એકદિન અને
 નારાત્રીને હોય છે (૫) વસ્ત્ર પહેરેલ
 સંગુહચારિ ત્રિ० (સગ્ગચારિ) સનરમા
 નિચરનાર સખી
 સંગુહવડસ ત્રિ० (સગ્ગવડસ) જાનો દોષ
 લગાડનાર બહુશ નિમનો એક પ્રકાર
 સંગુહવિપદા સ્ત્રી० (સગ્ગવિપદા) ગર્ભ
 તિર્યક અને ગર્ભન મનુષ્યની ગોન.
 સંગુહસંગુહ ત્રિ० (ગમ્મામત) કષ્ટ પાપથી
 નિવર્તેલ અને કષ્ટ ન નિવર્તેલ, દેશ
 વિરનિ આવક

સંગુહ ત્રિ० (સગ્ગ) વધેલ, ઉત્તરેલ
 સંગુત ત્રિ० (સગ્ગ) ઉત્પન્ન થયેલ
 સંગુય ત્રિ० (સગ) હાથેલ
 સગ્ગ ત્રિ० (સગ) ધસડાતા ધસડાતા
 આવી પહોચેન
 સંવેગ્ય સ્ત્રી० (સવેગી) સંવેગ-ભોક્ષી
 અભિનાયાને વધારનારી ધર્મ કથા
 સંગે પુ० (સવગ) વૈરાગ્ય ભાવ (૨)
 ભોક્ષી અભિયાપ (૩) રિપોથી
 નિવૃત્તિ
 સંગેગ્ય સ્ત્રી० (સવેગી) સાબળનારને
 વૈરાગ્ય ઉત્પન્ન થાય એવી કથા
 સંગેલિત } ત્રિ० (સવેલિત) વાકુ વળેલ.
 સંગેલિય. } (૨) જાનુ છુપાવેન (૩)
 એકલુ કરેલ
 સવેલ પુ० (સવેલ) ભવ આદિની રિચિત
 સસદ ત્રિ० (સસવિ) સશયવાળો, શક-
 શીન
 સંસદ્ય ત્રિ० (સસવિક) સશયવાળો
 સંસગ પુ० } (સર્ગ) સમધ મિનાપ
 સસગિ } (૨) મૈથુન
 સંસગિ ત્રિ० (સર્ગ) સમધ-પરિચયનાળુ.
 સસગિય ત્રિ० (સર્ગ) સસર્ગ-પરિ-
 ચયનાળુ.
 સસગી સ્ત્રી० (સગ) સગ, સોખત
 સસદ ત્રિ० (સગ) ચોટેલ, થિમ થએલ.
 સમદ્ગમિય ત્રિ० (સમદ્ગમિક) ખરડેલ
 હાથે જિક્ષા આપે તે લેનાના સકલપવાળો.
 સંસદ્ગમિય ત્રિ० (સમદ્ગમિક) ખરડાયેન
 હાથે આપનામા આવે તેજ લેવું એવી
 ધારણાથી ગવેચ કરનાર
 સસદ્ગમિય પુ० (સમદ્ગમિક) ખાતા ખાતા
 વધેલો પિડ-ખોરા.
 સંસત ત્રિ० (સમક) આસક્ત, લીન. (૨)
 ચોટેન, લાગેલ (૩) પુ० શીકારી
 કુતરો.

સંસત્તગદ્ધણિ. ત્રિં (સપ્તકપદ્ધણિ) જેના
પેટમાં કે આગમાં કૃમિ આદિ એ દિવિય
છત્ર હોય તે

સંસત્તત્ત્વ નં (સપ્તકપદ્ધણિ) કષ્ટક કષ્ટ
નાથી તપ કરતું તે

સંસત્તવિહારિ ત્રિં (સપ્તકવિહારિ) વિપયા
દિમા આસક્ત થઈ નિચરનાં

સંસત્તા સ્ત્રીં (સપ્તકા) આસન્ના થયેલી આ
સસદ્ધ પું (સપ્તક) પોકાતું. શબ્દ કરવો,
બોલાવતું

સંસપ્પા પું (સપ્તક) કીડી વિગેરે છત્ર
(૨) શિયાળા

સંસમણ નં (સપ્તક) રોગાદિ મટવાથી
થતી શાન્તિ.

સંસય પું (સપ્તક) સદેહ, સશય

સંસયકરણી. સ્ત્રીં (સપ્તક) સશય
કરનારી ભાયા, દિવ્યાર્થ ભાયા

સંસાર પું (સપ્તક) સરકતું, વહેતું.

સંસાર પું (સપ્તક) સસાર, જગત્

સંસારપટ્ટિમાદ્ધ પું (સપ્તકપ્રતિપદ્ધ) દ્વિષ્ટિ
વામાંગત સિદ્ધિશ્રેણી પરિકર્મનો આરમ્ભ
બેઠ (૨) પુરુષેણિ આદિ પાત્ર પરિકર્મનો
નરમ્ભ બેઠ

સંસારસંચિદ્ધુકાલ પું (સપ્તકમધ્યાવકાલ)
સસારની અદર રહેનાનો સમય નર નિર્વચ્ય
મનુષ્ય અને દેવતા એ આર ગતિ રપ
સસારમાં જન્મ મરણ કરવાનો વખત

સંસારા સ્ત્રીં (સપ્તક) ઘણાવાળી કીડી

સંસારાણુપેહા. સ્ત્રીં (સપ્તકવૃક્ષ) સસાર
પાર વિનાનો છે દુઃખ રપ છે તેમાં છત્ર
ભટક્યા કર છે એમ વિચાર કરવો તે,
આર જાનનામાની એક

સંસારિય. ત્રિં (સપ્તક) નમારમાં ગદ્-
નાર છત્ર (૨) સદાપક, સદાપ કરનાર

સસારિય ત્રિં (સપ્તક) સસાર કરેલ
ચપાવેલ.

સંસારિય નં (સપ્તક) પ્રસાર કરવા યોગ્ય,
બહેર કરનાર

સંસિદ્ધ ત્રિં (સપ્તક) ચોટી ગયેલું

સંસિય ત્રિં (સપ્તક) આશ્રયમાં રહેલ,

સંસુદ્ધ ત્રિં (સપ્તક) શુદ્ધ, ચોક્કસ.

સંસેદ્ધ નં (સપ્તક) ત્રિં વિગેરે

ધાનના ધોવણનું પાણી (૨) જેમાં

પત્ર શાક વગેરે બાકવામાં આવે કે

ધાન ઓસાનવામાં આવે તે પાણી.

(૩) એવ-પરમેવાથી ઉત્પન્ન થતા જલ,

જૂ, માકડ વગેરે

સંસેયણ નં (સપ્તક) કથરોટ વગેરેના
ધોવણનું પાણી

સંસેયય. ત્રિં (સપ્તક) પરસેવાથી ઉત્પન્ન

થનાર જલ, જૂ, માકડ વગેરે.

સંસેસિય ત્રિં (સપ્તક) કર્મ સંભેય-
લેપજનક, કર્મ મંધન કરક

સંસોધણ. નં (સપ્તક) સારી રીતે
રોધન કરતું તે

સંસોધિત ત્રિં (સપ્તક) સારી રીતે
ગોધેલું

સંસોદ્ધય નં (સપ્તક) વિગેરે-રથ
ચેલા તે, રોધન કરતું તે

સહરણ. નં (સપ્તક) એક સ્થાનેથી બીજી
સ્થાને લઈ જતું તે, એક કુક્ષિએથી લઈ
બીજી કુક્ષિએ મુકતું તે

સંહિય ત્રિં (સપ્તક) મળેલું, એકત્રિન
થયેલું

સક પું (સપ્તક) શક નામનો એક દેવ.
(૨) ત્રિં તે દેવમાં રહેનાર.

સક ત્રિં (સપ્તક) પોતાનું, આપણું

સકમ્મ ત્રિં (સપ્તક) કાર્ય નામના દ્રવ્ય
પરિમાણ અદિત

સકજ્ઞ નં (સપ્તક) પોતાનું મર્મ

સરમ્મ નં (સપ્તક) પોતાનું કર્મ

સકમ્મ ત્રિં (સપ્તક) કર્મસંદિત

सकम्मवीरिय. न० (सकम्मवीर्य) आण पीर्य;
धर्म लागे तेजुं सामर्थ्य.

सकय. वि० (स्वकृत) पोते करेहुं.

सकल. न० (सकल) दुकडो; भंड.

सकल. वि० (सकल) समस्त; आपु; अधु;
समग्र.

सकसाइ वि० (सकसायिन्) डयाय-डोध,
भान, भाया, लोक्ष, सहित.

सकहा. स्त्री० (सन्ध) दाढ.

सकहा. स्त्री० (सकय) संन्यासीआनु अेक
उपकरण.

सकाइय. वि० (सकाविक) डया-शरीर
सहित श्रव.

सकाम. वि० (सकाम) सकाम-छन्ना
योग्य.

सकाममरण. न० (सकाममरण) पंडित लावे
समाधि परिशुभे थपु भरथ.

सकुंत. पुं० (सकुन्त) पक्षी.

सकुणिया. स्त्री० (सकुणिका) पंभिणी;
पक्षीनी भावा.

सकोरंट. पु० (सकोरंट) वृक्ष विशेष.

सक. पुं० (सक) शुद्धनो साधु.

सक. वि० (सक) यथा योग्य; यथ शक्ति
तेजुं.

सक. वि० (सक) शक्तिवाला; समर्थ.

सक. पुं० (सक) प्रथम देवलोडनो धंद.

सककयय. } न० (सकस्तव) शकस्तव;
सककयय. } नभेसुखुंनो पांड.

सककदुय. पुं० (सककदुय) पहेला देवलोडना
धंदनो दूत; हरिभुम्भेणी देवता.

सककय. वि० (सकक) संरक्षरेहुं; स्वादिष्ट
करेहुं.

सककया. स्त्री० (सककया) सरुत लागा;
संरक्षर पाभेसी लागा.

सककर. पु० (सकर) डाकरा.

सककरणमा } स्त्री० (सककरणमा) मात
सककरणहा. } नरकभानी थी / नरक.

सककरा. स्त्री० (सककरा) साकर. (२) डाकरा-
वाणी नभेनी. (३) डाकरा.

सककराम. पु० (सककराम) गौतम गौतमी
शाखा. (२) वि० ते शाखाभां
नभेस.

सककरामा. स्त्री० (सककरामा) थीशु नरकनी
भूमि.

सकका. स्त्री० (सकका) धरतुंरनी थीशु अग्र
भद्रिणीनु नाम.

सकार. पुं० (सकार) आकर; सकार.

सकारण. न० (सकारण) वस्त्रादिना लाक्ष
३५ सकार.

सकारणिज. वि० (सकारणीय) सकार
करवा योग्य.

सकारपुरकार. पुं० (सकारपुरकार) सकार
३५ अपातो पुरकार-छनाम-भेट; आकर
अनुमान.

सकारपुरकारपरिसह. पु० (सकारपुरकार-
परिसह) आकरपूर्वक समाननो परिपक्ष;
साधुना आनीस परिसहमानो अेक.

सकारिय. वि० (सकारित) नेनो सकार
कथो होय ते.

सकिकय. वि० (सकिक) सकार करेस;
आकरमान आपेक्ष.

सककुलि. स्त्री० (सककुलि) नभेनी. (२)
तस्सांडणी.

सककुलिकरण. } पुं० (सककुलिकरण) लयण-
सककुलिकरण } समुद्रमां नतां आरसो
नेशन पर आवेसो सककुलिकर्णु नामनो
अेक अन्तर दीप. (२) ते अंतरदीपना
अनुप्य.

सकख. न० (सकख) मित्रता; दोस्ती.

सकख. न० (सकख) साक्षी. (२) वि०
साक्षी आपनार.

समल ग्र० (साक्षात्) प्रत्यक्ष, साक्षात्.
समिन्न त्रि० (सत्तिन्) साक्षी, साक्षी
आपनार प्रत्यक्ष जेनार.

सग त्रि० (स्वक) पोतानु भाषण
सग पु० (शक) शब्द नामनो अनाय देश.
सगड न० (शक) गाड, गाडी (२)
निपा.सूत्रनु योथु अध्वयन

सगडभिन् त्रि० (स्वकृन्भिन्) पोताना
करेना कर्भेना जेड करनार

सगडमद्विया जी० (शकृमद्वि) ओ नामनु
जेक दौकिड शास्त्र

सगडमुद् न० (शकृमुल) जना कपलदेन
रनाभी केनणशान पाभ्या ते उद्याननु
नाम.

सगडमुद् पु (शकृमुद्) गाडने आकार
युद्ध रचना करी ते सेनाने जोडनरानी
जेक कणा

सगडिया जी० (शकृया) गाडी

सगडी जी० (शकृगी) गाडी.

सगडुद्विप्रविमत्ति पु० (शकृद्विप्रविमत्ति)
गाडाना उधना विशेष रचनाथी युक्त
नाट, उर नाटभानु जेक.

सगर पु० (सगर) वर्तमान अरसरिणीना
भीगन अकरनी

सगल त्रि० (सकल) संदूर्य समस्त

सगल न० (सकल) दुकड कडक

सगास त्रि० (सकास) सभान सरणु (२)
न० समीप पास

सगा पु० (स्वर्ग) देनयो

सगाइ जी० (सकृति) सारी गि

सगाइ त्रि० (सगह) भग्न, शनि, आ
कूर अदमा आवेक्ष नक्षत्र के जेमा मर्ग
करनाथी पराजय थाय ते

सगाइ पु० (सगह) सहजान वस्तुनु
अदणु करु ते सम्यकर

सगीय. त्रि० (सगीय) रग समधी

सग्व त्रि० (सग्व) वभायना योज
सचित्त. त्रि० (सचित) यित्राभणु सचित
सचित्त. त्रि० (सचित) सधन, धनवायु

सचित्तनिभिखवण न० (सचित्तनिषेण)
अयित आडारादि न देवानी बुद्धिथी
सयित वस्तु उपर मुकना ते, पारभा
वतनो प्रथम अनियार

सचित्तपरिद्वाम त्रि० (सचित्तपरिद्वाम) आ
वकनी सातभी पडिभा आडरनार आरक
के जे सात मडिना सुधी अयिन
वस्तुनो त्याग करे

सचित्तपिहाण न० (सचित्तपिहाण) अयित
आडारादि सयित वस्तुनी डाकवा ते,
पारभा वतनो भीजे अनिया

सचित्तपु. त्रि० (सचित्तपु) अरटा नेत्ररागे

सवेल त्रि (सवेल) पल सजित, पलधारी

सब न० (सय) सम्पाध, यथार्थता परी
हुणीकन (२) त्रि० वा त्रि० यथार्थ
(३) पु० सयम (४) फशु मुहर्न (५)
जी० सतभा ॥, सत्य भाग

सबइ पु० (सयक) जगद्विपना करत
अभा यनार १२ भा तीर्थ रना पूर
करनु नाम

सद्यनेमि पु० (सद्यनेमि) अतगड सूत्रना
योथा रगना नरभा अध्वयननु नाम
(२) समु.विग्रह राजनी रिराराणीना
पुत्र-नेमिनायना नाना लाध

सद्यपमा जी० (सद्यपमा) कृष्णसमुदेवनी
जेक राणी

सद्यपराय पु० (सद्यपराय) सतप्रसद
नभनु १४ पूर्वानु जुहु पूर्व शास्त्र

सद्यपरायपुत्र पु० (सद्यपरायपुत्र) योद
पूरमाना छडा पूर्वनु नाम.

सद्यमामा जी० (सद्यमा) अतगड सूत्रना
पायभा रगना सातभा अध्वयननु नाम

(२) कृष्ण वामुदेवनी जेक राणी.

સદ્યમણજોય પું. (સદ્યમણજોય) આચા
 મદ્યમણજોય. પું. (મદ્યમણજોય) મનનો
 યોગ-વ્યાપાર, પદર યોગમાં એક
 સદ્યમોસ પું. (સદ્યમણ) સત્ય-અસત્ય
 મિશ્રિત વ્યવહાર.
 સદ્યમોસમણજોય. પું. (મદ્યમણજોય)
 સાચા અને ખોટાની મિશ્રિત મનનો
 પ્રયોગ-વ્યાપાર, પદર યોગમાં એક
 સદ્યમણજોય પું. (સદ્યમણજોય) સાચી
 સદ્યમણજોય પું. (મદ્યમણજોય) વાણીનો
 યોગ-વ્યાપાર, અત્ય વચનયોગ, પદર
 યોગમાં એક
 સદ્યમણજોય. પું. (મદ્યમણજોય)
 તીર્થકરની વાણીના ૩૫ આનંદયા.
 સદ્યમણ. વિ. (સદ્યમણ) સત્યવાદી;
 સત્ય બોલનાર.
 સદ્યમણ. પું. (સદ્યમણ) અંતરની અને
 ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સાહિનીમાં થનાર
 ૧૩ માં તીર્થકર.
 સદ્યા. સ્ત્રી. (સદ્યા) સત્યભાષા. (૨)
 સત્ય મનોયોગ વિષયક શ્રુતિ.
 સદ્યમોસ પું. (સદ્યમણ) કષ્ટકે સાધુ
 અને કષ્ટકે બોલું, બેનું મિશ્રણ.
 સદ્યમોસભાષા. સ્ત્રી. (સદ્યમણભાષા) મિશ્ર
 ભાષા.
 મદ્યમોસમણજોય પું. (મદ્યમણજોય)
 મિશ્ર મનનો વ્યાપાર; મિશ્ર મનોયોગ,
 પદર યોગમાં એક.
 સદ્યમોસવદ્યજોય પું. (સદ્યમણજોય)
 સાચી ખોટી વાણીનો વ્યાપાર, મિશ્ર
 વચનયોગ, પદર યોગમાં એક.
 સદ્યમોસ. સ્ત્રી. (સદ્યમણ) કષ્ટકે સત્ય
 અને કષ્ટકે બોલું, મિશ્રભાષા
 સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) સદ્યત્ત. સદ્યત્ત
 સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) પવિત્ર, નિર્ભય. (૨)
 પું. વૃક્ષની એક જાત.

મદ્યમણ. વિ. (મદ્યમણ) કષ્ટકે પ્રમાણે
 વર્તનાર, અવગત, મનમોહ. (૨) પું.
 પાનાનો અભિપ્રાય; પાનાની મતિ
 પ્રમાણે વર્તન.
 સદ્યત્ત પું. (સદ્યત્ત) કષ્ટકે પ્રકરણ
 મન્ત્ર.
 સદ્યત્ત વિ. (મદ્યમણ) યોગ સદ્યત્ત;
 સદ્યત્ત
 સદ્યત્ત વિ. (મદ્યમણ) સદ્યત્ત; મન વચન
 કાપાના યોગ સદ્યત્ત.
 સદ્યત્ત વિ. (સદ્યમણ) સદ્યત્ત નામે-૧૩
 મુ શુભસ્થાનક.
 સદ્યત્તમિશ્રવચનકેવલિ. પું. (સદ્યત્તમિશ્રવચનકેવલિ)
 યોગ સદ્યત્ત અવચન કેવલિ; તેમાં
 શુભસ્થાનકવર્તી કેવલિભાગી.
 સદ્યત્ત વિ. (સદ્ય) તેવાર થયેલું.
 સદ્યત્ત. મ. (સદ્ય) તદ્દશ, તે સમય.
 સદ્યત્ત. પું. (વદ્ય) સાત સ્વરમાંનો પ્રથમ
 સ્વર.
 સદ્યત્ત. પું. (સદ્ય) શાશ્વત્ક.
 સદ્યત્તમણ. મ. (સદ્યત્ત) સાથપાર.
 સદ્યત્તમણ. પું. (વદ્યમણ) મગી આદિ
 સાત મુહુર્તાનો આશ્રય સ્વર સમૂહ.
 સદ્યત્તમણ. પું. (સદ્યત્ત) સદ્યત્ત વૃક્ષ વિશેષ.
 સદ્યત્ત. વિ. (સદ્ય) સારો માણસ; સદ્યત્ત,
 સદ્યત્તમણ. સ્ત્રી. (સદ્યત્ત) તદ્દશ
 બોલેલ પૃથ્વી, ખાણની માટી.
 સદ્યત્ત સ્ત્રી. (સદ્ય) શય્યા, શયન. (૨)
 કષ્ટની એક જાત.
 સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) તેવાર કરેલ
 સદ્યત્તમણ. પું. (સદ્યત્ત) સાથપાર.
 સદ્યત્ત વિ. (સદ્યત્ત) મૃતપ્રાપ્તિ થવના
 કરવાની કળા, મન આદિ પ્રયોગ. (૨)
 નિ. મદ્યત્તેલી દોરી સદ્યત્ત (ધનુષ્ય વગેરે).
 સદ્યત્ત મ. (સદ્ય) તદ્દશ, તદ્દશી.
 સદ્યત્ત વિ. (સદ્ય) નિષ્ઠ કરવા યોગ્ય.

સઙ્ગાચ પુ૦ (સ્વાચાચ) આધ્યાય, શાસ્ત્રનુ
વાચનાર વાચન

સઙ્ગિમત્તગ પુ૦ () ભાષ

સઙ્ગિમત્તગા સી૦ () એન

સટ્ટ. ન૦ (ઘટ્ટ) શક્તા

સટ્ટ. ન૦ (ઘટ્ટ) આરભા મુદ્ધર્નનુ નામ.

સટ્ટાણ. ન૦ (સ્વપ્પાન) પોતાનુ સ્થાન, ધ્વ

સટ્ટિ સી૦ (પટ્ટિ) ૬૦, સાક.

સટ્ટિય. ન૦ (પટ્ટિક) સાકી ચોખા, ચોખાની
એક જાત

સટ્ટિવંત ન૦ (પટ્ટિવન્ત) કપિન મનિ કૃત
એક શાસ્ત્ર

સટ્ટિમત્ત. પુ૦ (પટ્ટિમત્ત) ગેજના મે ૧
ખતના બોજન પ્રમાણે ગગના ત્રીસ
ત્રિસના સાઠ ભક્ત એક માસના ઉત્ત-
યાસ કરના તે, માસખમ.

સટ્ટિમાય પુ૦ (પટ્ટિમાય) એક અખડ
વસ્તુના સાકે ભાગ મરીએ તેમાનો એક
ભાગ

મટ. ત્રિ૦ (મટ) ધૂન

સટ્ટંગાધિ. ત્રિ૦ (પટ્ટંગાધિ) વં ૧૧ ૭ અંગો
આકરણ, શિક્ષા, મદ, નિરૂપ
અને જ્યોતિષને જાગતા

મટ્ટણ. ન૦ (મટ્ટ) સડી નુ ન

મટ્ટિય ત્રિ૦ (મટ્ટિય) સડેડુ

મટ્ટ પુ૦ (મટ્ટ) પદાના નામ (૨)
પિતૃનપંચ શ્રાદ્ધ

મટ્ટ. પુ૦ (મટ્ટ) અદા ગણનાર
તામણી એક જાત

મટ્ટગ ત્રિ૦ (મટ્ટગ) અદાગુ, આર

મટ્ટા ત્રિ૦ (મટ્ટ) ગદા, નરનાય.

મટ્ટિ ત્રિ૦ (મટ્ટિ) અદાગુ આર

મટ્ટિય ત્રિ૦ (મટ્ટિય) અદા ગણનાર
રૂપાસપાત.

સટ્ટી. સી૦ (ઘટ્ટી) શાવિમ

સટ્ટ ત્રિ૦ (મટ) શક, લુચ્ચો, ધૂન

સળ પુ૦ (જળ) સગ એક પ્રકારનો
છોડવો (૨) એક જાતનુ ધાન્ય સળ
નામે ધાન્ય (૩) સળનુ કૂન

સળકુમાર પુ૦ (સત્કુમાર) મનતકુમાર
નામનો નીમે દેવલોહ. (૨) નર્માન
અસર્પિણીના ચોથા અકારી (૩)
નીળ સત્કુમાર નામના દેવલોહમા
રહેનાર દેવતા (૪) નીળ દેવલોહનો ધંદ

સળકુમારપરિસગ પુ૦ (સત્કુમારપરિસગ)
એ નામનુ નીળ દેવલોહનુ એક પ્રિમાન

સળપ્પર } ત્રિ૦ (મળપ્પર) નખરાગા
સળપ્પર. } જાનરજા-મિદ વડ, વગેરે
સળપ્પર }

સળાણ ન૦ (જળ) સ્નાન, નામ

મળાતળ. ત્રિ૦ (મળાતળ) ત્રિપ હુંનાર,
વાચન.

મળાદા સી૦ (સળાધા) ધ ડીયાની બી,
સધા

મળિયં મ૦ (જનૈય) ધામે ધામે

મળિયર પુ૦ (જનૈય) એ નામના એક
મદ

મળિચરમચ્છર. પુ૦ (જનૈયચર) ૨૮
વક્ષા જે ૧૧ રખતમા શ્રીજગ બોગરી
દે તેનો સમા નાશ રા પરિમિત
શાશ્વત નામે ના સગ-૧૧

મળિચારિ. ત્રિ૦ (જનૈયચર) ધામ ધામે
આપનાર નિર્મલ મદ

મળિચારિ ત્રિ૦ (જનૈયચર) દેવકુ ઉત્ત-
કરના મનુ જાતા એક મનિ (૨)
અસર્પિણીમાના રૂડા પાગલા
નુડા પાયાની ૭ મનિમા ૧૧ રી જાત

મળિચર } પુ૦ (જનૈય) એ નામનો
મળિચ્છર } એક મદ ૮૮ મદમાનો
એક મદ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞસંવચ્ચર)

ભુજો " સર્વજ્ઞસંવચ્ચર " શબ્દ

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વ) સર્વજ્ઞ ગોવ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર નં. (સર્વજ્ઞ) અ, આ, ક, ખ,

છ, જાદ આકારરૂપ અક્ષર

સર્વજ્ઞ. વિ. (સર્વજ્ઞ) નેત્ર થયેલ, કાચ

અથ થયેલ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞસંવચ્ચર) કાચ વગેરે

પેરી લગાધને માટે તૈયાર થયેલ.

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વ) સારી રીતે નમેયુ

સર્વજ્ઞ નં. } (સર્વજ્ઞ) જાણવું

સર્વજ્ઞ સી. } (સર્વજ્ઞ) જાણવું

સર્વજ્ઞ. સી. (સર્વ) અર્થાત્સર્વ, મતિજ્ઞાનનો

એક ભેદ (૨) શ્રદ્ધા (૩) લાગણી

મનોરૂપિ (૪) જ્ઞાનસ્વરૂપ રમરગ અને

હરિધ્વની વિચારણા. (૫) આદારાદિ

મેળવવાની ઈચ્છા, આદારાદિ ચાર સર્વ

(૬) પ્રતાપના સ્વરૂપ આરમ્ભ પદ્મ

નામ (૭) સકેન નામ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર નં. (સર્વજ્ઞ) પ્રત્યેક પદ્મ

સર્વજ્ઞ. સી. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

વાળુ, મેરી

સર્વજ્ઞ વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞના પ્રાણી,

મન સર્વજ્ઞ પાત્ર ઈન્દ્રિયાના પ્રાણી

(૨) પદ્મવત્સના ત્રીજા પદ્મના ૧૯ મા

દારનું નામ (૩) પદ્મવત્સના ૩૧ મા

પદ્મનું નામ (૪) પુ. શ્રાવક (૫)

અધિજ્ઞાનના કાલે જ્ઞાતિસ્વરૂપ જ્ઞાન

વાળા સાધુ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) એક

કરેલું.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ,

સર્વજ્ઞ, પુત્ર

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ,

સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) વચ્ચર

જોડે કરેલ.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) દારી દારી

ભરેયુ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર નં. (સર્વજ્ઞ) જ્ઞાતિસ્વરૂપ

જ્ઞાન, સર્વજ્ઞ દ્રવ્યના પૂર્વભવોનું જેમા

સ્વરૂપ થાય તેનું જ્ઞાન.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) ૫ ઇંડા, ૫૩૫

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

પર્યંદ ૭૪.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) પૂર્વના સંતોના

ભરનું જ્ઞાન, જ્ઞાતિસ્વરૂપ જ્ઞાન

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ, પુત્ર

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

(૨) સર્વજ્ઞ ઉત્પન્ન થયેલ.

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

મનુષ્ય, ગર્ભજ મનુષ્ય

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ પામેલ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) રોકેલ અટકાવેલ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર } વિ. (સર્વજ્ઞ) પડી

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર } ગોલુ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

અક્ષરોના પરસ્પર સંબંધ-તેને જ્ઞાનનાર

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

રોગનાલો (૨) પુ. અનેક ભાવોના

જોડાણથી-સર્વજ્ઞની નીપજતા અસર્વજ્ઞી,

દ્વિસર્વજ્ઞાદિકના ૨૬ ભાગ, ૭ ભાગ

આનો સાનિપાતિક નામે છટ્ટા ભાગ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર વિ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ

(૨) નં પાડો, લતો, વસ્તિનો એક

ભાગ

સર્વજ્ઞસંવચ્ચર પુ. (સર્વજ્ઞ) નાનું ગામ

(૨) આદિરનો નેહડો

સર્વિણસર્વણ ત્રિ. (સર્વિણ) સારી રીતે
ખેલુ

સર્વિણસર્વ. ન. (મજિરાત) ભગવતી
ચૂનનું મણિ નામે એક સ્તંભ.

સર્વિણચુચ. ન. (સર્વિણ) મન સગાનાળા
છાનનું શુભ શાન.

સર્વિણદ્વિ. ત્રિ. (સર્વિણ) સમાન, પુ. વ
સર્વિણદ્વાણ. ન. (સર્વિણ) આધાર, આધ-
કરણ

સર્વિણદ્વિ. પુ. (સર્વિણ) ધી વગેરે સ્તિબ્ધ
વસ્તુઓ

સર્વિણદ્વિ. ન. (સર્વિણ) પામે, નગદીક
મળીપ (૨) પુ. દક્ષિણ તરફના અનનનિય
દેવતાનો છંદ

સર્વણીમૂલ ત્રિ. (સર્વણી) સતી રૂપ
ધોય

સર્વણ ત્રિ. (સર્વણ) કામળ ચીકણ,
સુરાણ (૨) કામળ પૃથિવીના છવ
(૩) એક પ્રકારનો મત્સ્ય (૪) એ
નામનું એક વૃક્ષ. (૫) સૂક્ષ્મ, ગ્રીણ

સર્વણીમૂલ ત્રિ. (સર્વણી) પીસનાની
શિયા ખરન

સર્વણસર્વિણ ત્રિ. (સર્વણસર્વિણ)
ઉર્ધ્વરેણનો આઠમો ભાગ ઉચ્ચ સન્દિધા
કળા આઠમો મ્હોટો મ્હક

સર્વણ. ત્રિ. (સર્વણ) એક જાતની
વનસ્પતિ

સત ન. (સત) શાન સખ્યા ૧૦૦, સો

સતમ્ર પુ. (સત) જૂડીના જરન
ખડમા થનાર ૧૦ મા તીર્થેરના પૂર્વ
જાનનું નામ

સતમ્ર પુ. (સતમ્ર) પક્ષના તેરમા
દિનસનું નામ, તેરસનું નામ

સતંત ત્રિ. (સત) સ્વત્ર, સ્વાધીન
સતકિતિ. પુ. (સતકિતિ) જૂડીપના
જરનખડમા થનાર ૧૦ મા તીર્થેર.

સતત્ત. ન. (સ્વત્ત) આત્મસ્વરૂપ, આત્મ
તત્ત.

સતદુવાર ન. (સતદુવાર) એ નામનું એક
નગર

સતપન્ક. પુ. (સતપન્ક) એક પ્રકારનો
રૂવાડાવાળો છંદ.

સતપન્ક. ન. (સતપન્ક) સો પાખડીવાળું
કમળ.

સતપુન્કી. ત્રિ. (સતપુન્કી) વનસ્પતિની
એક જાત, સુવા.

સતરોર. પુ. (સતરોર) સોપર્વ-ગાઠવાળી
વનસ્પતિ, ગેરડી.

સતમિસદ્. ત્રિ. (સતમિસદ્) એ નામનું
એક નક્ષત્ર, સતમિપક

સતર ન. (સતર) વૃક્ષની એક જાત

સતરિસમ પુ. (સતરિસમ) ૨૧ મુ મુહૂર્ત
સતવાદ્ય. પુ. (સતવાદ્ય) તથા ઇદ્રિયવાળા
જીવની એક જાત.

સતસદ્સત્ત ન. (સતસદ્સત્ત) સો હગર,
એક લાખ

સતિ ત્રિ. (સતિ) યાદગિરી, સ્મરણ
સતિર. ત્રિ. (સતિર) સ્વધર્મ પ્રમાણે,
મરણ મુજબ

સતીણ પુ. (સતી) એક પ્રકારનું ધાન્ય-
પુત્ર

સતેણ. ત્રિ. (સતેણ) વિદિશાના રથક
પરંત ઉપર વસનારી ત્રિશકુમારિકા
માની એક.

સતો. ત્રિ. (સત) પોતે.

સત્ત ન. (સત્ત) પૃથ્વી તથા આર સ્થાવર.
(૨) સામાન્ય જીવ, પ્રાણી. (૩) ઉત્સાહ,
હોશ (૪) પરાક્રમ, બળ

સત્ત. ત્રિ. (સત) આસક્ત, તનમય થએલ.
(૨) અહોરાત્રના બીજા મુહૂર્તનું નામ.

સત્ત. ત્રિ. (સત) સાત, સખ્યાવાચક
શબ્દ

સત્ત્વ. ૫૦ (શાન્તિક) ઝેરના ક્ષેરના
વર્તમાન ૧૦ માં લીધેકર.

સત્ત્વ નં (મમાદ) દાંડીના સાન બગ-
૪ પથ, યુગ, પુરુ અને વિગ.

સત્ત્વપ્રતિયોગિ નિં (સમુદ્ગમ્ય) માન
ધરને અનરે ભિક્ષા લેવાનો અગ્રિમ-
ધરનાર ગોસાગામનનો અનુયાયી

સત્ત્વજ્ઞાનોતા શ્રીં (મનક્ષાવિશ્વ) ૪૭,
સુદાનીસ

સત્ત્વદ્વિ શ્રીં (વ્યવર્તિ) અમદ, ૬૭.

સત્ત્વજડ શ્રીં (મનવર્તિ) ૬૭ મનાબુ.

સત્ત્વતરિ. શ્રીં (મનવર્તિ) સનોને, ૭૭
ની સખ્યા.

સત્ત્વસીતા શ્રીં (મનવર્તિ) સાડવીડ

સત્ત્વસાસિયા. શ્રીં (મનસાસિયા) ભિક્ષુબુની
સાતમી પડિમા કે જેમા અજ પાણીની
માન ભત ઉપરાત કદપે નહીં.

સત્ત્વમી. શ્રીં (સ્વાતી) સાનમ (૨) સાતમી
નિભજિ, (૩) સાતમા નબરની

સત્ત્વસ નિં (સ્વરસ) સત્ત્વ, ૧૭

સત્ત્વવર્તિયા. શ્રીં (મનવર્તિયા) સાન
રાત્રિ અને સાન દિનસ પ્રમાણ ભિક્ષુબુની
આઠમી નબમી અને દશમી પડિમા

સત્ત્વરિ શ્રીં (સ્વત્તિ) ૭૦, સીતેર

સત્ત્વવર્ણ. ૫૦ (વર્ણ) એ નામનું એક
પદ્ધ

સત્ત્વવર્ણવળ. નં (સ્વર્ણવળ) સમપર્થ
દક્ષિણ વન જે સુપાલ નિમાનના દક્ષિણ
દરવાગથી ૫૦૦ જોગન ઉટે આવેલુછે.

સત્ત્વસ ૫૦ (સ્વાત) સમપર્થ, દક્ષિ વિશેષ

સત્ત્વપ્ર. ૫૦ (સ્વર્ણ) નાગકુમાર દેવનાનું
ચૈત્યદક્ષ.

સત્ત્વવર્ણવર્તિસત્ત્વ ૫૦ (સ્વર્ણવર્તિસત્ત્વ)
એ નામનું એક વિમાન.

સત્ત્વસદ્વિ શ્રીં (સ્વવર્તિ) સડસદ, સાડ
અને સાન

મત્તમત્તમિયા શ્રીં (મત્તમમિકા) સાત
મધક-૪૬ દિગ્મનુ-એક અગ્રિમદ તપ.

મત્તજ્ઞતરિ શ્રીં (મત્તજ્ઞતિ) ૭૭, સીતેતેર.

મત્તા શ્રીં (મત્તા) જેને લીરે પદાર્થોનું
અગ્નિત્વ છે તે મના.

મત્તાવળગા. શ્રીં (મત્તાવળગે) ૬૭. મત્તાબુ
સત્તાવળગા. } શ્રીં (મત્તાવળગા) મત્તા-
સત્તાવળગા } વન, ૫૭

સત્તાવરી શ્રીં (સ્વાતરી) કમ્પાની એક
જાન.

સત્તારીસર } શ્રીં (સ્વાતરી) સત્તારીસ.
સત્તાવીમા } ૨૭

સત્તાસીદ. શ્રીં (સ્વાતી) સત્તાસી, ૮૭

મત્તિ. શ્રીં (શક્તિ) એક પ્રકારનું આયુધ.

સત્ત્વની એક જાન. (૨) વશિષ્ઠ ગોત્રની

એક શાખા (૩) તે શાખામા જન્મેય.

(૪) નિં સક્તિ, સામર્થ્ય, બળ.

સત્તિગદ નિં (શક્તિગદ) શક્તિ નામનું
આયુધ મહાજુ કરનાર

સત્તિપરણ ૫૦ (મપર્ણ) સુપાંખના સમ-
પર્થ વનનો રક્ષક દેવતા

સત્તિપરણ ૫૦ (સ્વર્ણ) એ નામનું વક્ષ
કે જેની નીચે જીવન લીધેકરને કેવળજાન
થક (૨) સમપર્થ વન (૩) તે વનનો
રક્ષક દેવતા.

સત્તિવર્ણવર્ણવર્ણ ૫૦ (મપર્ણવર્ણવર્ણ) એ
નામનું એક વિમાન

સત્ત્વ ૫૦ (શત્રુ) શત્રુ, ટેરી

સત્ત્વ. ૫૦ (શત્રુ) સાથેયો. ખાનાનો એક પદાર્થ.

સત્ત્વુત્ત્વ નં (સત્ત્વુત્ત્વ) સાથનાનો, જુએ

સત્ત્વુત્ત્વ ૫૦ (શત્રુત્ત્વ) અત્યંત સુત્રના
ત્રીજા વર્ગના છઠ્ઠા અધ્યયનનું નામ (૨)

લદનપુર નિવાસી નાચ ગાથાપતિની

પત્ની સુલસાનો પુત્ર.

સત્થ. ૫૦ (સાથ) સાથ, સુસાદરોનો
સથક.

સત્ય નં (શાસ્ત્ર) શાસ્ત્ર, આગમ

સત્ય નં (શત્ર) શત્ર તત્ત્વર આદિ

હથિનાર (૨) હાથ, કાદાળી વગેરે ખેતીના

સાધન (૩) અસત્યમ-કામ

સત્યગિરેસ પુ (સાર્થનિવેશ) સાર્થનાદના

સાધની ઝાનખી

સત્યપરિણમિપ } ત્રિ (શક્તિપરિણત) શત્રથી

સત્યપરિણમિપ } પરિણત થયેન, અચિત

થયેલ

સત્યપરિણા } સ્ત્રી (શક્તિપ્રતિષ્ઠા) એ

સત્યપરિણા } નામનું આચાર્ય સત્ત્વ

પ્રથમ શ્રુતર ધના ના અધ્યયનમાનું

પરોક્ષ અધ્યયન

સત્ય ત્રિ (સાર્થક) અર્થ સહિત સફળ

સત્યવાહ પુ (સર્થવાહ) મોળ સાધને લઇ

મુમાક્ષી કરનાર સાર્થના

સત્પાતીય ત્રિ (શક્તિપાતીય) શત્રથી રહિત

(૨) જેને શત્ર વાગ્યું હોય તે

સત્પાર ત્રિ (શાસ્ત્ર) શાસન-આચાર કર

નાર નાયક, આચાર્ય

સત્થિય } પુ (સ્વસ્થિય) સાનમા તીથ

સત્થિય } કરેલું નાગ

સત્થોવાહ પુ (શક્તિવાહ) શત્રથી

શરીર વિદારીને મૃત્યુ પામત આગમર

ખતો એક પ્રકાર

સદા મં (સદા) સદા હમેશ નિત્ય

સદામતમેય પુ (સ્વદામતમેય) પોતાના

સ્ત્રીની પ્રતિપત્તિ ખીજને કહેતી તે ખીજના

મનનો નીજો અનિચાર

સદારા. સ્ત્રી (સદાર) ધરણેદ્રતી નીજ

અગ્રમદિપીનું નામ

સદાવરી સ્ત્રી (રાત્રી) નેષ્ટિય ઝાનની

એક વસ્તુ

સદેન પુ (સ્વદેન) પોતાનો દેશ.

સદ્. પુ (શત્ર) શત્ર અનાજ ૭૧

શત્ર અશ્વ શત્ર અને મિશ્ર શત્ર એ

નશુમાનો મળે તે એક. (૨) શત્ર પ્રધાન

નય સાન નયમાનો એક

સદ્કરણ. નં (શત્રકરણ) ઉનાત વગેરે

સ્વર વિશેષ

સદ્ગણ. પુ (શત્રગણ) અર્થ કરતા શત્રને

પ્રાધાન આપનાર દષ્ટિ, શત્ર, સમભિ

રૂઠ અને એવનું એ ત્રય ના

સદ્ગરિયારા ત્રિ (શત્રગરિયારા) પરનાર

શત્ર સાબળીને વિપત તૃપ્તિ કરનાર,

શત્રકર વિપતને સેવનાર

સદ્ગરિયારા સ્ત્રી (શત્રગરિયારા) શત્ર

સાબળીને વિપત તૃપ્તિ કરતી તે, શત્રકરે

વિપત મેવન

સદ્ગેહિ ત્રિ (શત્રગેહિ) શત્રનું લક્ષ્ય

રાખી ગાળ મારનાર

સદ્ગેહા નં (શત્રગેહા) શત્રના નાખવી

સદ્ગેહા સ્ત્રી } તે

સદ્ગેહિ. ત્રિ (શત્રગેહિ) શત્રના રાખેલ,

ખાતરીથી માનેલ

સદ્ગાણવાત્ર પુ (શત્રગાણવાત્ર) ક્ષેત્રની

મર્યાદાથી બહાર ગહેલને સાદ કરી એ

વાવવો તે દશમા મનનો નીજો અનિચાર

સદ્ગાણપુત્ર પુ (શત્રગાણપુત્ર) મહાવીર સ્વા

મિના દશ નારકમાનો એક કે જે

વ્રતનો કુભાર હોય

સદ્ગતિ. પુ (શત્રગતિ) એ નામના

એક શત્રના પેતાલ્ય પરત.

સદ્ગતિ } ત્રિ (શત્રગતિ) બોલાવેલ

સદ્ગતિ } સદ્ગતિ

સદ્ગતિ ત્રિ (શત્રગતિ) પ્રસિદ્ધિ પામેન

સદ્ગતિ ત્રિ (શત્રગતિ) શત્રશત્રને બા

જનાર પેતાલ્ય

સદ્ગતિ સ્ત્રી (શત્ર) એ નામની એક નદી

કે જે સિંધુ નદીમાં મળે છે

સદ્ગતિ પુ (શત્રગતિ) સિ

સદ્ગતિ પુ (શત્ર) તિત્તલિની ક્રિયા, શત્ર

(૨) શત્ર

સદ્ગા સ્ત્રી (ધ્રુવા) તત્ત્વશ્રેયિ, તત્ત્વનિશ્ચય
શ્રદ્ધા આસ્થા (૨) પ્રીતિ, ભક્તિ (૩)
ધર્મજ, અભિનાયા

સદ્ગાળ નામ (ધ્રુવાન) સમ્યક્ દર્શન (૨)
પ્રીતિ નિશ્ચય

સર્વિષ્ઠિ યામ (સર્વમ્) સાથે, સમાધે જોડે
સદેય વિનં (ધર્મેય) શ્રદ્ધા કરના યોગ્ય

સનપ્તક્ય ત્રિન્ (સનપ્તક) નહોરાગા
પગનાળા જનનર, સિદ્ધ ત્રિગેર

સન્ન ત્રિન્ (સ્ન) સારી રીતે જાગૃતાર
મ્ન ત્રિન્ (સ્ન) મન થયેત, ખુચી ગયેત
(૨) આસક્ત

સન્નત ત્રિન્ (સન્) જુઓ સંસ્કૃત્ય
શબ્દ

સન્નદ્ય ત્રિન્ (સન્નદ્ય) જાગૃત આદિ બાધેન

સન્નદ્યવદ્ય ત્રિન્ (સન્નદ્યવદ) કન્ય પહેરી
તેપાર થોલ

સન્ના. સ્ત્રી (સન્ના) આહાર, ભય, મૈથુન
અને પરિગ્રહ વિષેની લાગણી (૨)
મતિશાન વિશેષ, સમજાણુ (૩) માન્યતા,
શ્રદ્ધા (૪) સકેત નામ (૫) હાજત,
શૌચની શમ

સન્નાક્ષર, નામ (સન્નાક્ષર) બ્રાહ્મ્યઆદિ
વિધિ ગત અક્ષરોદિ અક્ષર દ્રવ્યશ્રુતનો
એક બેદ

સન્નાય ત્રિન્ (સ્વજ્ઞાત) પેતાના સ્વયં વ
હાતા

સન્નિ ત્રિન્ (સન્નિ) મનવાળા પચેદ્રિય
જન (૨) શ્રાવક

સન્નિષ્ઠ ત્રિન્ (સન્નિષ્ઠ) સમાવાજુ

સન્નિકાસ ત્રિન્ (સન્નિકાસ) સમાન સરખુ

સન્નિસ્થિત ત્રિન્ (સન્નિસ્થિત) ઘટેતુ
મુકેદુ

સન્નિગાસ ત્રિન્ (સન્નિગાસ) સમાન પુ ૧

સન્નિચય પુન્ (સન્નિચય) ધા યદિનો સમ્રદ

સન્નિષ્ઠ નામ (સન્નિષ્ઠ) સમીપતા

સન્નિધાન નામ (સન્નિધાન) વસ્ત્રાનિ વાસ્તવ
પૂર્વક રાખના તે

સન્નિનાશ પુન્ (સન્નિનાશ) પ્રતિવળ ૫૩૫

સન્નિનાય નામ (સન્નિનાય) જનિસ્મરણ
ચા, જેના બાળથી સતી પચેદ્રિયના
લગોનમ નવસો લાગુ મમરણ થાય તે
જાન

સન્નિપજ્જત ત્રિન્ (સન્નિપાત) જેજો પચામિ
બાધી પુરી કરી છે એવો સતો

સન્નિપાવ પુન્ (સન્નિપાવ) એકદુ કરતુ (૨)
સમ્રદ

સન્નિમ ત્રિન્ (સન્નિમ) સમાન સરખુ

સન્નિયત્વારિ ત્રિન્ (સન્નિયત્વારિ) નિર્નિહ
ધરતી બિહાને ત્યજ દેનાર (સાધુ)

સન્નિર નામ (સન્નિર) શાક પાદકુ

સન્નિર્યદ ત્રિન્ (સન્નિર્યદ) રોકનામા આવેન
અટકાવેન સમ્રેયન

સન્નિવહિષ્ઠ ત્રિન્ (સન્નિવહિષ્ઠ) પડેતુ

સન્નિયાશ પુન્ (સન્નિયાશ) સનિપાતભાવ,
હૃદયમિદિ ભાવેનો સરોગ

સન્નિચાદ્ય ત્રિન્ (સન્નિચાદ્ય) નાત, પિત અને
કન્યા નિકારથી થેનો વાધિ ત્રિદોષ

સન્નિવાત પુન્ (સન્નિવાત) એકન સતો

સન્નિવિદ્ય ત્રિન્ (સન્નિવિદ્ય) સારી રીતે બેરેતુ

સન્નિવેસ પુન્ (સન્નિવેસ) યાત્રાજીએને મુ
સાફરીમા રહેવાનું સ્થાન-ધર્મશાળા નગરે

(૨) ભરનારને જગનમા રહેવાનું સ્થાન-
નેસડા

સન્નિસગણ } ત્રિન્ (સન્નિસગણ) બેરેલુ
સન્નિસન્ન } નિવાસ કરેલુ

સન્નિહ ત્રિન્ (સન્નિહ) પુ ૫ સમાન

સન્નિહાણ પુન્ (સન્નિહાણ) આધાર

સન્નિહિ પુન્ (સન્નિહિ) સમ્રદ અચય

સન્નિહિય ત્રિન્ (સન્નિહિ) નજી નુ

સપ્તમ્ય નામ (સપ્ત) ૫૩૫ જેડાનેડ
બાળુએ

સપ્તમ્ભ. પુ० (સ્વત્ત) પોતાનો પક્ષ,
સન્નતીય વર્ગ

સપ્તમ્ભઝો ઘ્ર० (સપ્તમ્ભ) જોડાજોડ,
બરાબર રીતે

સપ્તમ્ભ ઘ્ર० (સપ્ત) એક વસ્તુની સામે
ખીંછ વસ્તુ એવી રીતે સન્નુપ રહે કે
ખેના પક્ષ-પડખા બરાબર સમકક્ષામાં
આવે ત્યાં આ શબ્દ વપરાય

સપ્તમ્ભસપ્તદિશિસિ. ઘ્ર० (સપ્તસપ્તદિશિ)
જ્યાં બે વસ્તુની સામસામે દિશા
નિદિશા સમાન-એકે સરખી થાય ત્યાં
આ શબ્દ વપરાય

સપ્તમ્ભસિય ત્રિ० (સપ્તમ્ભસિય) વિનાશનાળુ,
અનસાન સહિત છેડા સહિત

સપ્તમ્ભન ન० (સપ્તમ્ભ) ભાતપચ્ચ ખાણ
સથારાનો એક પ્રકાર કે જેમાં ઉંઠ બેસ
થઈ શકે, શરીર હલાવી ચનાવી શકાય,
તેવું અનશન વ્રત

સપ્તમ્ભમણ. પુ० (સપ્તમ્ભમણ) પ્રતિક્રમણ
સહિત કલ્પ-અર્થાત્ મહાવીરસ્વભાના
સાધુને અનશ્ય બે વખત પ્રતિક્રમણ
કરવું જોઈએ, તેથી તેનો કલ્પ ધર્મ
સપ્રતિક્રમણ કહેવાય

સપ્તમ્ભદિશિ ઘ્ર० (સપ્તદિશિ) એક વસ્તુની
સામે ખીંછ વસ્તુ એવી કક્ષામાં આવે
કે ખેની પ્રતિદિશા સમાન-સરખી
થાય તે

સપ્તમ્ભ. ત્રિ० (સપ્તમ્ભ) પાત્ર-આધાર
સહિત, કોઈને પણ આધારે રહેતો.

સપ્તમ્ભમ ત્રિ० (સપ્તમ્ભમ) પરિકર્મ-હવન
ચનનાદિ ચેષ્ટા-તે સહિત, સથારાનો એક
પ્રકાર (૨) પરિકર્મ-સાધુના મૂળચુલની
ધાતરૂપ દોષ, તેણે કરી સહિત

સપ્તમ્ભદિય ત્રિ० (સપ્તમ્ભદિય) પ્રાદુષ્યને
માટે જેમ મમન સાક્ષુક કરી નિષ્ક-
નામાં આવે તેમ સાધુને માટે નિષ્ક

ગુપ્ત કરવામાં આવે તે પાહુડિયા દોષ,
તે સહિત

સર્પિંદરસ. પુ० (સર્પિંદરસ) ખગ્ગર વગેરે
રસમય પદાર્થ

સપ્તમ્ભાવ ત્રિ० (સપ્તમ્ભાવ) પહેલા તથા
છેલા સહિત

સપ્તમ્ભાલ ત્રિ० (સપ્તમ્ભાલ) કર્મ પુદ્ગલ
સહિત, સસારી જીવ

સપ્ત પુ० (સર્પ) સાપ, નાગ (૨) અશ્વેષા
નક્ષત્રનો અધિષ્ઠાતા દેવતા, નાગ દેવતા

સપ્તમ્ભકર્મ ત્રિ० (સપ્તમ્ભકર્મ) જુઓ
“ સપ્તકર્મ ” શબ્દ

સપ્તમ્ભગંધા. સ્ત્રી० (સર્પમ્ભા) એ નામની
સાધારણ વનસ્પતિ

સપ્તમ્ભ પુ० (સપ્ત) સન્માર્ગ, સત્પુરુષો
જે માર્ગે ચાલ્યા હોય તે માર્ગ

સપ્તિ ન० (સર્પિ) ઘી, ધૂત

સપ્તિચાસવ. } પુ० (સર્પિચાસવ) ધૂત
સપ્તિચાસવ. } સમાન મધુર વચનની
લઙ્કિધનાળા સાધુ

સપ્તિસલ્લગ ત્રિ० (સપ્તિચાસવ) પિશાચના
આવેશનાળો.

સપ્તી સ્ત્રી० (સર્પિણી) નાગણ

સપ્તુરિસ પુ० (સપ્તુર) મહાપુરુષ, સન્નન
(૨) દક્ષિણ તરફના કિપુરુષ દેવતાનો ઇન્દ્ર

સપ્તલ ત્રિ० (સપ્તલ) સફળ, સાર્થક.

સવર. પુ० (સવર) એ નામનો એક રમેજી
દેશ (૨) ત્રિ० શમર દેશમાં રહેનાર

સવરિયા સ્ત્રી० (સવરિકા) } શમર દેશમાં
સવરી. સ્ત્રી० (સવરી) } જન્મેથી દાસી

સવલ પુ० (સવલ) ચારિત્રને દૃઢિત બના
વનાર એવી સન્નતના શમરદોષો જેવાકે

૧ હસ્તમ્ભ, ૨ મૈયુન, ૩ રાત્રિ ભોજન,
ઇત્યાદિ (૨) ચોથી જાતના પરમાધામી.
(૩) ત્રિ० કામર, મેનુ, ગ્રામ્ય (૪)
અતિચાર સહિત, દોષવાદ

સત્ત્વલ. પું (સત્ત્વલ) ભાલો; સત્ત્વની એક
ગત.

સત્ત્વાય. પું (સત્ત્વાય) સારો ભાવ. (૨)
જિનેશ્વરે કહેલ પ્રવચન તત્ત્વ. (૩) અ-
સ્તિત્વ; દ્વપાતી. (૪) સત્ત્વ આકાર;
વસ્તુના મૂળ આકાર જેવો આકાર. (૫)
સદ્ગુણ-વિદ્યમાન પદાર્થ.

સત્ત્વાયટકણા. સ્ત્રી (સત્ત્વાયટકણા) વસ્તુનો
વાસ્તવિક આકાર; વસ્તુના મૂળ આકાર
જેવો આકાર.

સત્ત્વાવપચન્નલાક્ષ્ય પું (સત્ત્વાવપચન્નલાક્ષ્ય)
સંસારનો સર્વથા ત્યાગ; સર્વે સંસાર રૂપ
શેષેથી અવસ્થા.

સર્મિતતર. નં } (સમ્મિતતર) અંદર;
સર્મિતતરિય. નં } માંદ.

સત્ત્વભૂય. ત્રિ (સત્ત્વભૂય) યથાર્થ; સત્ત્વ.

સત્ત્વા. સ્ત્રી (સત્ત્વા) મેલાવેડા; પરિપદ;
મળા. (૨) વ્યાખ્યાનશાસ્ત્ર; કથામૃદ.

સત્ત્વાય. પું (સત્ત્વાય) પ્રકૃતિ; સ્વભાવ.

સત્ત્વાયસંપન્ન. ત્રિ (સત્ત્વાયસંપન્ન) કુદરતી
રીતે પાકે તે દરખ વગેરે.

સત્ત્વ. ત્રિ (સત્ત્વ) બરાબર; સરખું; ઉચ્ચ
નીચું નહિ તે. (૨) જેના ચારે ચરણમાં
સરખા અક્ષરો હોય તેનું પદ. (૩)
બરાબર તાલ સહિત ગાનું તે; ગાયનના
આઠ ગુણમાંનો એક ગુણ. (૪) ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિભાગ.

સત્ત્વ. પું (સત્ત્વ) પરિશ્રમ; થાક.

સત્ત્વફલ ત્રિ (સત્ત્વફલ) સારી રીતે
પાર પામેલ.

સત્ત્વિય ત્રિ (સત્ત્વિય) એક સમયની
સ્થિતિવાળો.

સત્ત્વિય નં (સત્ત્વિય) સાવધ યોગની
નિશ્ચિત રૂપ સામાયિક ચારિત્ર.

સત્ત્વ. મં (સત્ત્વ) સાથે.

સમંતઙ્ગો. મં (સમંતઙ્ગ) } સર્વ બાજુએ;

સમંતા. મં (સમંતા) } ચારે તરફ.

સમવલાય. ત્રિ (સમાવ્યાત) કહેવું.

સમયં. મં (સમયં) એકીસાથે; યુગપત્.

સમ્મા. ત્રિ (સમ્મા) સમરેત; સંપૂર્ણ;
આખું.

સમચરંસ. નં (સમચરંસ) પદાંડીવાળી
એસતાં શરીરની ઉચ્ચ અને પટ્ટોળાઈ
સરખી ચાપ, ચારે ખુણા સરખા પડે તે
સંસ્થાન-આકૃતિનું નામ; છ સંકલ્પમાંનું
પ્રથમ સંકલ્પ

સમચરંસસંસ્થાન. નં (સમચરંસસંસ્થાન)
જુઓ “ઉપશે ” શબ્દ.

સમચારિ. ત્રિ (સમચારિ) મદિનાના નામ
સરખા નામવાળા નક્ષત્રો જેવા કે અ-
શ્વિની, કૃત્તિકા, મૃગશિર, ઇન્દ્રાણિ.

સમચણ. નં (સમચણ) પૂર્ણ; અર્ચન.

સમચિય. ત્રિ (સમચિય) સમગ્ર કરેલું;
એવું કરેલું.

સમચ્ચ. ત્રિ (સમચ્ચ) વચ્ચેના ભાગ સહિત;
મધ્યભાગ સાદત.

સમદ્વ. ત્રિ (સમદ્વ) સમર્થ; શક્તિસંપન્ન.
(૨) મુક્ત; ઉચિત; મહિત.

સમદ્વિય. ત્રિ (સમદ્વિય) દુષ્ટ મહિવાળા-
(દેવ વગેરે.)

સમદ્વ. પું (સમદ્વ) મુનિ; નિર્ગ્રંથ; સર્વ
પાપદોષથી રહિત સાધુ. (૨) ભગવાન
મહાવીરે સ્વામીનું ઉપનામ. (૩) શાક્યો
બોદ્ધ વગેરેના સાધુ. (૪) તપશ્ચર્યા કર-
વામાં ઉત્તમ; તપ વગેરે કદ સહનાર.
(૫) નિર્ગ્રંથ, શાક્ય, તાપસ, ગેરૂક અને
આશ્વક એ પાંચમાંનો ગમે તે એક.
(૬) પાખડી લોક.

સમણધમ્મ પું (સમણધમ્મ) ખંતિ, મુતિ
વગેરે દસ પ્રકારનો મુનિધર્મ.

સમણમૂઝ. ત્રિ (સમણમૂઝ) આવકની
અગીવારથી થકિયા આદરનાર આવક
કે જે ૧૧ માસ સુધી સાધુની મારફત વર્તે.

સમણસંઘ. પુ. (ધમ્મણ્ણ) સાધુ સમુદાય.

સમણાડસ. પુ. (ધમ્મણ્ણાડસ) આયુધ્યમત

શ્રમણ-સાધુ, હે આહિષાવાળા સાધુ !

(એ સમોધનમા આ સજ્જ વપરાય છે)

સમણી. સ્ત્રી (ધમ્મણી) સાધી, આર્યા

સમણવિઘ્ન. ત્રિ. (સમણવિઘ્ન) આચરેલું, વર્તમાનમા મુકેલું.

સમણુશ્ચ ત્રિ. (સમણુ) સમ્યક્ અનુસાર-

અનુભોદન-સમનિ આપનાર (૨) મુનિ

પાસે બોધ પામેન, પ્રવજ્ઞાને યોગ્ય

(૩) ઉચ્ચતરિદારી (૪) સામોગિક, જેની

સાથે સાધુને આહાર પાણીનો વ્યવહાર

હોય તે (૫) લોકસમત, લોકમાન્ય

સમણુજ્ઞા સ્ત્રી. (સમણુ) સ્વાભાવિક ગુણ

યુક્ત પુરૂષને યોગ્ય પદવી દેવી તે

સમણુવદ્ધ. ત્રિ. (સમણુવદ્ધ) નિરતર બધાયેલ

સમણુમાધ. પુ. (સમણુમાધ) પરિણામ,

કાર્યબળ

સમણુવચણ પુ. (સમણુવચ) સમ્યક્ પ્રકારે

પામેન-ધારણ કરેલ

સમણુસ્સય. પુ. (સમણુસ્સય) વૃદ્ધિ પામેલ

પુરૂષ.

સમણોવાસગ } પુ. (ધમ્મણોવાસક) સાધુની

સમણોવાસય } સેના ભક્તિ કરનાર,

શ્રાવક

સમણોવાસિયા સ્ત્રી. (ધમ્મણોવાસિકા) સા-

ધુની સેના-ભક્તિ કરનારી, શ્રાવિકા.

સમણણ્ય પુ. (સમણણ્ય) યોગ્યરીતે વટના

કરવી, અન્ય કરવો.

સમણણમ્મ ત્રિ. (સમણણમ) યુક્ત, પ્રાપ્ત

સમણિણમ્મ ત્રિ. (સમણિણમ) સારી રીતે

સમયમા આવેલ.

સમતન. ન. (સમતલ) સરખી સપાટી

સમતલપટ્ટયા સ્ત્રી. (સમતલપટ્ટયા) જૂમિ

ઉપર બને પગ સરખા રાખના તે

સમતાલ. ન. (સમતાલ) સરખો તાલ

આપનાની કળા

સમતિકંત. ત્રિ. (સમતિકાન્ત) ઉદ્ધવી

ગયેલ.

સમત્ત ત્રિ. (સમાત) પુરૂ, સમાપ્ત.

સમત્ત. ત્રિ. (સમસ્ત) સર્વ, સધળું.

સમત્તિ સ્ત્રી. (સમાત્તિ) પરિપૂર્ણતા,

સમત્ય ત્રિ. (સમય) સમર્થ, શક્તિમાન.

સમવિદ્ધિ ત્રિ. (સમવેદિ) સમ દર્શનાળો

સમન્નાગધ ત્રિ. (સમન્નાગધ) સમય અનુ

કાનયુક્ત

સમન્નિત. ત્રિ. (સમન્નિત) યુક્ત, સહિત

સમપાયપુયા. સ્ત્રી. (સમપાયપુયા) બે પગ

તથા ધગડા જમીનને લગાડી બેસવું તે,

એક પ્રકારનું આસન.

સમપ્પમ પુ. (સમપ્રમ) ત્રીજા યોથા દેવ-

લોકનું એક રિમાન.

સમપ્પિય ત્રિ. (સમર્પિત) અર્પણ કરેલું.

સમમર. ત્રિ. (સમમર) પરિપૂર્ણ બરેલ.

સમમાવિય ત્રિ. (સમમાવિત) શુદ્ધ અન્ત-

કરણવાળું, સમભાવિત થયેલ.

સમમિદ્ધાવચણ ત્રિ. (સમમિદ્ધાવચ) પ્રાપ્ત

થયેલ, પાસે આવેલ

સમમિલ્હ. પુ. (સમમિલ્હ) સાત નયમાનો

છત્રો નય, નિગ પર્થાય અને વચનના

બેદથી અર્થભેદ માનનાર એક દર્શિ (૨)

નિચ્છેદ ગયેલ બારમા દર્શિવાદ અગના

ખીજા નિભાગસૂત્રનો ૧૯ મો ભેદ

સમમિલોદય. ત્રિ. (સમમિલોક્તિ) સમ્યક્

પ્રકારથી અવલોકન કરેલ

સમમિલોય પુ. (સમમિલોક) અવલોકન

કરવું, જોવું

સમય. પુ. (સમય) ક્ષણ, કાળનો ન્હાનામા

ન્હાનો અથ (૨) સમય, વખત, કાળ.

(૩) સિધ્ધાન્ત, પ્રત્યય, આગમ (૪)

લાગા, વિષય કરવાની વ્યવસ્થા. (૫)

संयम; सद्यचार. (६) अर्द्धा समय-आग.
इत्य; ॥ इत्यभांनुं ओक इत्य. (७) ना-
स्तिक पगेरेना मतनुं अप्पन नेमां छे
ते समयगडि सत्तना प्रथम अप्पयननुं
नाम. (८) साभावकनन; आवकनुं नपमुं
मत.

समयं. प्र० (समय) युगपत्; ओझी सावे.
समयकिल्लत्त. न० } (समयसेव) अदी
समयकिल्लत्तिय. पुं० } इति प्रमाणं अनुष्य
समयकिल्लत्त. न० } क्षेत्र.

समयान. वि० (समय) स्वसिद्धांत अने
परसिद्धांतने जाणुनार.

समयपवाय. पुं० (समयप्रवाद) ओ नाभने
आहमे. पुर्वे.

समया. स्त्री० (समता) समभाव; समता.

समर. पुं० (समर) संभार; युध्. (२)
नीय भाष्येनां निवासस्थान.

समरत्तार. वि० (रम) संभारनार;
रमय्य करनार.

समरणीय. वि० (समरणीय) रमय्य करवा
योग्य.

समलिहिय. वि० (समलिखित) सरणी
पंक्तिमां आक्षेपेल.

समवगद. वि० (समवगद) विटल्लेखुं; वैश्वेखुं.

समवस्तद. वि० (समवस्त) भीष्मभान
अनेक; यक्षयेल.

समवस्तरण. न० (समवस्तरण) जिनेश्वरनी
इशनाभूमि.

समवाइ. न० (समवायिन्) समवायि करय;
उपासन करय, जेम घडनुं करय भाटी.

समवाय. पुं० (समवाय) अजीवार अंग-
भांनुं ४ गुं समवायां सत्. (२) देवारी
पगेरेना समुद्यय. (३) छन्द.

समवायमद. न० (समवायमद) छन्द महेत्तव.

समसीसिया. स्त्री० () रपधा;
रपसायस्ती.

समसेणि. स्त्री० (समसेणि) सरणी पंक्ति;
सारय्ये.

समहिद्वय. वि० (समहिद्वय) सरणी;
अधिकारी; अधिकारता.

समहिय. वि० (समहित) अधिक; पधारे.

समा. स्त्री० (समा) आगे; समय विशेष.

समाप्य. पुं० (समाप) समापिक.

समाद्वि. वि० (समाद्वि) इरभावत.

समाद्वय. वि० (समाद्वय) व्याप्त; आधुन
व्यक्तुण.

समाउत्त. वि० (समाउत्त) सद्धित; युक्त;
विरिष्ट.

समाउत्त. वि० (समाउत्त) आधुन.

समापस्त. पुं० (समापस्त) अमुक आहार
साधुने आपवा भाटे करपी राभवो ते;
आहारने ओक होय.

समाकर्तिस्य. न० (समाकर्त) भैरवुं.

समाकाल. पुं० (समयकाल) ७ आरानी
प्रवृत्ति ३५ काण.

समागम. पुं० (समागम) समागम; भेगाप.

समागत. वि० (समागत) आवेत्त.

समाचार. पुं० (समाचार) आचारयु; अनुष्ठान.

समाज. वि० (सर) अनु; विद्यमान.

समाज. वि० (समान) सरयुं; पुष्ट. (२)
अधुनानी जतवा व्यतर देवतानो जीमे
छन्द. (३) आठभा देवलोकेनुं ओक विमान.
(४) आठयानी शक्ति क्षीय्य यवायी ओक
होखे स्थिर वास रहनार साधु.

समाजहत्तार. वि० (समाजहत्तार) अनुष्ठान करनार.

समादाय. न० (समादान) अजीवार करवुं ते.

समादेय. वि० (समादेय) अहय करवा योग्य.

समाघाण. न० (समाघाण) समाधान करवुं.

समाधि. पुं० (समाधि) मन्त्री देवस्थता.

(२) श्रुत्यादित्रयधर्म.

समानीय. वि० (समानीय) सम्यक् अकार
आखेखुं.

સમામેવ. ઋ० (સમમે) એકજ વખતે.
 સમાય. પું० (સમ્મલ) તુલ્યકાળ.
 સમાય. પું० (સમાજ) સમુદાય.
 સમાયાન. ન० (સમાદાન) ગ્રહણ કરવું;
 સ્વીકારવું.
 સમાયાર. પું० (સમાચાર) આચરણ;
 અનુદાન.
 સમાયારઘ્ર. ત્રિ० (સમાચારક) આચરણ
 કરનાર.
 સમાયારી. સ્ત્રી० (સમાચારી) દશ પ્રકારની
 સાધુ સમાચારી. (૨) શિષ્ટ પુરુષોએ
 સારીરીતે આચારમાં મુકેલ ક્રિયા.
 સમારંભ. પું० (સમારંભ) મન વચન અને
 કાયાથી પરતે દુઃખ ઉપભવવું તે.
 સમારવ્ચણા. સ્ત્રી० (સમાસ્ત્રા) સુધારવું તે.
 સમારુદ્ધ. ત્રિ० (સમારુદ્ધ) સારીરીતે આરૂઢ
 થયેલો.
 સમાલિહણ. ન० (સમાલેખન) લેખ કરવો;
 ચોપડવું.
 સમાલોચણ. ન० (સમાલોકન) વિચારણા;
 નિરીક્ષણ.
 સમાવહિષ્ઠ. ત્રિ० (સમાપતિ) આવી પડેલું;
 જોડાયેલું; બંધાયેલું.
 સમાવણ. } ત્રિ० (સમાપ્ત) પ્રાપ્ત થયેલ;
 સમાવણ. } પામેલ.
 સમાસ. પું० (સમાસ) સંક્ષેપ; ટુંકાણ. (૨)
 જેથી વધારે પદોનું પરસ્પર જોડાણ. (૩)
 સામાયિક.
 સમાસીય ત્રિ० (સમાસીન) સારીરીતે
 જોડેલ.
 સમાહત. } ત્રિ० (સમાહત) દહેલું; મારેલું.
 સમાહય. }
 સમાહરણયા. સ્ત્રી० (સમાહરણ) અકુશળ
 મન વચન આદિનો નિરોધ કરવો તે.
 સમાહણ. ન० (સમાપ્ત) વિષય વિકાસની
 નિવૃત્તિ; સ્વાસ્થ્ય.

સમાહારા. સ્ત્રી० (સમાહારા) દક્ષિણ દિશાના
 રૂચક પર્વત ઉપર વસનારી આઠ દિશા-
 કુમારીમાંની પહેલી દિશાકુમારી. (૨)
 પખવાડીઆની પંદર રાત્રિમાંની આરમી
 રાત્રિનું નામ.
 સમાહિ. પું० (સમાધિ) સમાધિ; ચિત્તનું
 સ્વાસ્થ્ય-સ્થિતતા; અંતઃકરણની એકાગ્રતા;
 યોગનું એક અંગ. (૨) સૂચકાંગ સૂત્રનું
 ૧૦ મુ અધ્યયન. (૩) જંબુકીપના
 ભરતક્ષેત્રમાં થનાર ૧૭ મા તીર્થકર. (૪)
 ધર્મપ્રાપ્તિ. (૫) જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર
 આદિ મોક્ષમાર્ગ.
 સમાહિનામ. ન० (સમાધિનામ) સૂચકાંગ
 સૂત્રના દશમા અધ્યયનનું નામ.
 સમાહિય. ત્રિ० (સમાહિત) સમાધિ પામેલ;
 સ્વસ્થ થયેલ; શાન્ત થયેલ.
 સમાહિયષ્ઠ. ત્રિ० (સમાહિષ્ઠ) શાન્ત જવાળા-
 વાળો.
 સમિહ. સ્ત્રી० (સમિતિ) ગમન આદિ ક્રિ-
 યામાં યતના રાખવી તે; ધર્મા આદિ
 પાંચ સમિતિ. (૨) મળવું; એકત્ર થવું.
 (૩) સામગ્રી.
 સમિદ્ધ. સ્ત્રી० (સમિતિમા) દર્દિ અથવા
 દુધની તર. (૨) એક જાતનો ખાણ
 પદાર્થ.
 સમિક્ષા. સ્ત્રી० (સમીક્ષા) તરવ વિચારણા.
 સમિતિ. સ્ત્રી० (સમિતિ) ગમન, લાપણ
 આદિ ક્રિયામાં ઉપયોગ રાખવો તે; ધર્મા
 આદિ પાંચ સમિતિમાંની ગમે તે એક.
 (૨) ઋદ્ધિ.
 સમિદ્ધ. ત્રિ० (સમૃદ્ધ) સમૃદ્ધિવાન; ધન-
 ધાન્ય આદિથી પરિપૂર્ણ.
 સમિદ્ધિ. સ્ત્રી० (સમૃદ્ધિ) ધનધાન્યાદિ વિબૂતિ.
 સમિય. ત્રિ० (સમિત) આલવામાં, બોલવામાં,
 ગવેષણા કરવામાં, વસ્તુને લેવા મુકવામાં
 અને પરહવવામાં ઉપયોગ રાખી યતના.

થી વતનાર; પાંચ સમિતિયુક્ત. (૨)
 પ્રભાષ્યપાળો; પરિમિત. (૩) સાંત થયેલ;
 અદંકારનો ત્યાગ કરેલ. (૪) સમ્યક્ પ્ર-
 કારે પ્રાપ્ત થયેલ. (૫) સરખા અવયવ-
 પાળો. (૬) નં નિરંતર; દમેશાં; સર્વકાળ.
 સમિય. વિ. (સમ્યક્) સમ્યક્; સાદું; શ્રેષ્ઠ.
 સમિય. વિ. (શમિત) ઉપશમાવેશું.
 સમિય. સ્ત્રી. (સમિય) ઇન્ધ્રિયા. (૨) લોટ
 હોઈ વગેરે યજ્ઞોપવેશી દ્રવ્યો.
 સમિયર્વસણ. વિ. (સમ્યગ્વર્ણ) સમ્યગ્
 દષ્ટિપાળો; સમ્યક્ દર્શનપાળો.
 સમિયા. સ્ત્રી. (સમિતા) ચમરેન્દ્ર વગેરેની
 અન્દરની સભા કે જેના સભાસદો તેમ-
 યા આવે.
 સમિયા. પ્ર. (સમ્યક્) સારીપેડે; સારી-
 રીતે.
 સમિયા. સ્ત્રી. (શમિતા) સમતા; સામ્યભાવ.
 (૨) ઉપશમ ભાવ.
 સમિલા. સ્ત્રી. (સમિલા) ધોંસરીમાં જોતર
 બાંધવાનો લાકડાનો ખીલો; સમેલ.
 સમિહા. સ્ત્રી. (સમિય) અધ્યય આદિ વૃક્ષની
 પ્રતિષ્ઠાપાના કટક; સમિધ-હવનને
 યોગ્ય સામગ્રી.
 સમી. સ્ત્રી. (શમી) ખીજડાનું ઝાડ; દશેરાને
 હવસે પૂજાવું વૃક્ષ.
 સમીકૃત. વિ. (સમીકૃત) સરખું કરેલ.
 સમીકરણ. ન. (સમીકરણ) વિષમ હોય
 તેને સમુ કરવું તે.
 સમીરિત્ર. વિ. (સમીરિત) ચેરણા કરેલ.
 સમીચ. ન. (સમીપ) સમીપે; પામે.
 સમીવીકરણ. ન. (સમીવીકરણ) દૂર હોય
 તેને પાસે લાવવું.
 સમોસિય. વિ. (સમિષ્ઠિત) મિશ્રણ યુક્ત.
 સમોદિય. વિ. (સમોદિત) ઇન્દ્રિય; કહેવેલું.
 સમુદ્યાણ. ન. (સમુદાન) ઉચિત બિંદુ
 લેવી તે.

સમુદય. વિ. (ગમુદિત) પ્રગટ થયેલ.
 સમુચ્ચકડ. પું. (ગમુચ્ચક) ઉત્કૃષ્ટ પદ્ધતી
 ઉપર સ્થપાયેલ.
 સમુચ્ચિત્ત. વિ. (ગમુચ્ચિત) ઉન્નતિ પામેલ;
 ધનાઢ્ય અનેલ.
 સમુચ્ચિત્તણયા. સ્ત્રી. (સમુચ્ચિત્ત) નામ
 માત્રથી વસ્તુનું પ્રતિપાદન કરવું.
 સમુચ્ચિત્ત. વિ. (સમુચ્ચિત) ફેંકેલું.
 સમુચ્ચ. પું. (સમુચ્ચ) ગમચો; ડબ્બો.
 સમુચ્ચાપિલ. પું. (સમુચ્ચાપિલ) સમુચ્ચપક્ષિ-
 ગમચની પેઠે પાંખ બંધ કરીને આકા-
 શમાં ઉડનાર પક્ષી; ખેતર નિર્વ્યય પંચે-
 દિયનો એક ભેદ, કે જે અદિ દ્વીપતી
 બહાર છે.
 સમુચ્ચ. પું. (સમુચ્ચ) ગમચો. (૨)
 બારણામાં જડેલ ઉભા અને આગ
 લાકડાના સંધાણથી વચ્ચે પડેલાં ચો-
 ગડાં. (૩) ચણીઆરાં.
 સમુચ્ચાય. પું. (સમુચ્ચાય) એકીસાથે
 પ્રખળપણે જીવ પ્રદેશથી કર્મ પુરુષગતે
 ઉદીરણાદિકથી આકર્ષી, ભોગવી ઝાટકવા-
 બંખેરવા તે; વેદના વગેરેથી જીવના પ્ર-
 દેશને બહાર ફેલાવવા તે; વેદના આદિ
 સાત સમુદ્ધાત. (૨) પ્રતાપના સૂત્રના
 ઇન્દ્રિયોના પદ્ધતું નામ.
 સમુચિય. વિ. (સમુચિત) સુખમાં ઉત્પન્ન
 થયેલ.
 સમુચય. પું. (સમુચય) સમુચ્ચય; સમુદાય.
 સમુચયવંધ. પું. (સમુચયવંધ) દગલારૂપે
 બંધ; કોઈ વસ્તુનો ઉચો દગલો કરવો તે.
 સમુચ્ચય. પું. (સમુચ્ચય) ઉદરિકાદિ શરીર.
 સમુચ્ચલિત્ર. વિ. (સમુચ્ચલિત) ઉછળેલ;
 ઉદ્ધાસ પામેલ.
 સમુચ્ચિત્તકિરિત્ર. વિ. (સમુચ્ચિત્તકિરિત્ર) જે
 સ્થિતિમાં-મનયોગ, વચનયોગ અને કાય-

યોગ, એ ત્રણે યોગની નિવૃત્તિ થાય છે તે; શુક્લધ્યાનનો યોગ પાચો.

સમુચ્છિદ્રમ. ત્રિં (સમૂચ્છિદ્રમ) ગર્ભ વિના પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થાય તે. (૨) અચિત વાયુ.

સમુચ્છિદ્રપ. ત્રિં (સમૂચ્છિદ્રપ) ઉત્પન્ન થયેલું.

સમુચ્છેદ. પું (સમુચ્છેદ) મરણ; વિનાશ.

સમુચ્છેદવાદિ. ત્રિં (સમુચ્છેદવાદિ) ક્ષણિક ભાવને માનનાર; ક્ષણિકવાદી.

સમુજ્જમ. પું (સમુજ્જમ) ઉદ્ધોગ.

સમુજ્જાય. ત્રિં (સમુજ્જાય) સારી પેઢે તૈયાર થયેલ.

સમુજ્જાધ. ત્રિં (સમુજ્જાધ) નિકળેલ.

સમુજ્જાય. ત્રિં (સમુજ્જાય) સમ્યક્ ઉર્ધ્વ-લોકને પ્રાપ્ત થયેલ.

સમુજ્જિફ. ત્રિં (સમુજ્જિફ) છોડી દીધેલું; ફેંકી દીધેલું.

સમુદ્ગાહ. ત્રિં (સમુદ્ગાહ) ઉદ્ધત-તૈયાર થનાર.

સમુદ્ગાહ. નં (સમુદ્ગાહ) નિમિત્ત કારણ.

સમુદ્ગાહસુધ. નં (સમુદ્ગાહસુધ) ૭૨ સૂત્ર-માંનું એક.

સમુદ્ગિય. ત્રિં (સમુદ્ગિય) સંયમાદિ અનુશાન કરવા તૈયાર થયેલ; યથોક્ત ચારિત્ર માટે તૈયાર થયેલ. (૨) ઉત્પન્ન થયેલ.

સમુત્તદ્રમ. ત્રિં (સમુત્તદ્રમ) ગર્વિત થયેલ; ગર્વ કરેલ.

સમુત્તિય. ત્રિં (સમુત્તિય) તરીને પાર પામેલ.

સમુત્ય. ત્રિં (સમુત્ય) ઉત્પન્ન થયેલ.

સમુત્ય. નં (સમુત્ય) પવનનું વાયુ.

સમુત્યા. નં (સમુત્યા) કોઈ પણ વસ્તુને સારી સ્થિતિએ પહેંચાડવા માટે પ્રયત્નથી તે વસ્તુમાં યોગ્યતા લાવવી તે.

સમુત્થિય. ત્રિં (સમુત્થિય) ઉત્પન્ન થયેલ.

સમુદય. } પું (સમુદાય) સમૂહ, જથ્થો.
સમુદાય. }

સમુદાણ. પું નં (સમુદાણ) ઉચ્ચ નીચ કુળ સમુદાયની ગોચરી-લિક્ષા.

સમુદાણચરચ્ર. પું (સમુદાણચરચ્ર) સામુદાયિ લિક્ષાથી વૃત્તિ કરનાર.

સમુદાણિય. ત્રિં (સમુદાણિક) ધરોના સમૂ-હથી લિક્ષા મળેલી હોય તે.

સમુદાણિયમેરી. સ્ત્રીં (સમુદાણિકમેરી) સમુ-દાયને એકઠું કરવાની મેરી-કુંડુલિ.

સમુદાચાર. પું (સમુદાચાર) સદાચાર.

સમુદિય. ત્રિં (સમુદિત) સમૂહરૂપે બનેલ.

સમુદ. પું (સમુદ) લવણ આદિ સમુદ્ર.

(૨) આક્રમા બળદેવ, વાસુદેવના પૂર્વ-લવના ધર્માચાર્ય.

(૩) અંતગઙસૂત્રના પહેલા વર્ગના બીજા અધ્યયનનું નામ.

(૪) અંધકવૃષ્ટિ રાજાનો પુત્ર બીજો દસાર.

(૫) અંતગઙ સૂત્રના બીજા વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ.

(૬) અંધકવૃષ્ટિ રાજાની ધારણી રાણીના પુત્ર.

સમુદદત્ત. પું (સમુદદત્ત) ચોથા વાસુદેવના ત્રીજા પૂર્વ લવનું નામ.

(૨) એ નામનો એક માણસ.

સમુદપાલ. પું (સમુદપાલ) પાલિત નામે વ્હાણવરીનો પુત્ર.

સમુદલિક્ષ. પું (સમુદલિક્ષ) સમુદ્રમાં ઉત્પન્ન થનાર એક જંતુ; જે હૃદયવાળા જીવની એક જાત.

સમુદવાયસ. પું (સમુદવાયસ) જળ કાગડો; સમુદ્રમાં ઉડનાર કાકપક્ષી.

સમુદવિજય. પું (સમુદવિજય) વસુદેવજીના મોટા ભાઈ; દસ દસારમાંના સૌથી મોટા દસાર; કારકના રાજા; નેમનાય પ્રભુના પિતા. (૨) ત્રીજા ચક્રવર્તીના પિતા.

સમુદાણ. પું નં (સમુદાણ) જુઓ “સ-મુદાણ” શબ્દ.

સમુદેસ ૫૦ (સમુદેસ) શુદ્ધે સિખને
આપેય વાચના. (૨) બોજન

સમુદેસગકાલ ૫૦ (સમુદેસગકાલ) પાઠા
વાચનાનો વખત.

સમુદેસિય ૨૦ (સમુદેસિક) પાખડીઓને
દેના માટે બનાવેન આહાર લેનાથી
સાધુને લાગતો એક દોષ

સમુદ્વય. વિ. (સમુદ્વય) બાળતું

સમુદ્વિષ્ન. વિ. (સમુદ્વિષ્ન) સારી રીતે ઉદ્ધાર
કરેલ

સમુદ્વય વિ. (સમુદ્વય) ઉડેલ

સમુદ્વય. વિ. (સમુદ્વય) ઉડ્યું

સમુપવિદ્ધ વિ. (સમુપવિદ્ધ) સારી રીતે
પાસે પાસે એક આસને બેઠેલ

સમુપ્પયણ } વિ. (સમુપ્પય) ઉત્પન્ન થયેલ
સમુપ્પન્ન }

સમુપ્પયણ ૨૦ (સમુપ્પયણ) ઉપર ઉડ્યું

સમુપ્પાય. ૫૦ (સમુપ્પાય) પ્રાદુર્ભાવ,
ઉત્પત્તિ

સમુપ્પેહ. વિ. (સમુપ્પેહ) વિચારવા યોગ્ય

સમુપ્પેહા સી. (સમુપ્પેહા) સારો વિચાર

સમુપ્પમ્બ. ૫૦ (સમુપ્પમ્બ) ઉત્પન્ન થયું

સમુપ્પૂય. વિ. (સમુપ્પૂય) ઉત્પન્ન થયેન,
પેદા થયેલ

સમુપ્પાણ. ૨૦ (સમુપ્પાણ) સામુદાયી-ધર
સમુદાયમાથી મેળવેલી સિદ્ધા

સમુપ્પાર. ૫૦ (સમુપ્પાર) આચાર, આચ-
રણ, પ્રવર્તન

સમુપ્પાલિય વિ. (સમુપ્પાલિય) સ્વીકારપૂર્વક
ઉનાળેલ ઉઠાળેલ

સમુપ્પાલ ૫૦ (સમુપ્પાલ) પ્રેમપૂર્વક પાર્તીલાપ

સમુપ્પાલિય વિ. (સમુપ્પાલિય) મેળવેલ,
પેદા કરેલ

સમુપ્પદ્વિય. વિ. (સમુપ્પદ્વિય) આવી પહેા
ચેલ, આવેલ.

સમુપ્પાપ. વિ. (સમુપ્પાપ) એકદા ચએલ

સમુસ્સથ ૫૦ (સમુસ્સથ) શરીર સપતિ,
પુદ્ગલસંધાત (૨) કર્મનેા ઉપચય-/દિ

સમુસ્સસિથ. વિ. (સમુસ્સસિથ) નિષ્ક્રમેલ

સમુસ્સિય. } વિ. (સમુસ્સિય) ખરડેલ

સમુસ્સિય } (૨) ઉડ્યું કરેલ

સમુસ્સથ વિ. (સમુસ્સથ) ઉત્કર્ષિત

સમુદ્. ૫૦ (સમુદ્) સંધાત, જંથો; સમુદાય

સમેય. વિ. (સમેય) સદિન, મિથ

સમોદ્ધાર. ૫૦ (સમવગાર) એક વસ્તુને
બીજી વસ્તુમા સમાવેશ કરવો તે.

સમોદ્ધણ વિ. (સમવરીષ) ઉત્તરી આવેન,
આવી પહેાચેન

સમોદ્ધકતા. સી. (સમવકતા) મધ્યમ
આમની પાચથી મૂર્છના

સમોગાદ વિ. (સમવગાદ) પ્રવિષ્ટ, પેડેલ.
(૨) આવેન

સમોદ્ધવ વિ. (સમવલ્લવ) ઠકાયેન

સમોવડય વિ. (સમવકાતિ) આકાશમાથી
સમાવડિય વિ. } નીચે પડેલ

સમોસદ. વિ. (સમવસદ) ઉચિત સ્થાનમા
ઉતરેલ, ઉતારે કરેલ, ગિરજામાન થયેન

સમોસરણ ૨૦ (સમવસરણ) સ્વયંગાગ સ્વના
બારમા અધ્યયનનું નામ (૨) જોનેતર

દર્શનીઓની માન્યતાઓનો સમાગમ,
મેળો (૩) વિશ્રામ (૪) તીર્થસ્થની પ

ધરામણી અને આર જાતની પ્રપદ્ધતિ
મળવું (૫) ધણા સાધુઓ બેગા થઈ

બેસે તે, મેળો, સંમેનન (૬) ભગવાન
વિરાજતા હોય સા દેવતાએ કરેલી

સિદ્ધાસન વગેરેની રચના. (૭) વાર્તાલાળ,
વર્ણાસુત્ર

સમાસરિય. વિ. (સમવસર) જુઓ "સમે
સદ" શબ્દ.

સમોદ્ધણ સી. (સમવલ્લવ) સમુદ્ધાત

સમોદ્ધય વિ. (સમવલ્લવ) વિસ્તારેલ સમુદ્-
ધાત કરેલ

સમોહ્યામરણ. નં (સમ્યક્ત્વમરણ) બંધુકના ભણકાની માફક મરણ સમયે જીવનું એકદમ નીકળી જતું તે.

સમ્મ. નં (સમ્યક્) સમકિતમોહનીયકર્મ; મોહનીયકર્મની એક પ્રકૃતિ. (૨) સમ-કિત નામે સામયિક. (૩) સમ્યક્ત્વ; સમકિત. (૪) અવિરત સમ્યક્ દષ્ટિ નામનું ચોથું ગુણકાણું. (૫) સમ્યક્ દષ્ટિ જીવ.

સમ્મ મં (સમ્યક્) સારીરીતે; ધરાયર. સમ્મગ. ત્રિં (સમ્યગ્) સમ્યક્ દષ્ટિ; સમકિતી. સમ્માગ. પું (સમ્માર્ગ) સત્યમાર્ગ; શુદ્ધ-માર્ગ. (૨) મોક્ષ માર્ગ.

સમ્મજ્જક. } પું (સમ્મજ્જક) સ્નાન કરતાં
સમ્મજ્જગ. } વારંવાર પાણીમાં પેસી
બંધાર નીકળે તેવા તાપસ; તાપસની એક જાત.

સમ્મજિય. ત્રિં (સમાર્જિત) શુદ્ધ કરેલું; સાફ કરેલું.

સમ્મટ્ટ. ત્રિં (સંવટ) ઝાડીશુડી સાફ કરેલું; કચરો કઢાડી વાળેલું. (૨) કાન સુધી પૂરેલું; બરેલું.

સમ્મત. ત્રિં (સમ્મત) અભિમત, માનેલું.

સમ્મત્ત. નં (સમ્યક્ત્વ) તત્ત્વજ્ઞાન પૂર્વક તત્ત્વશ્રદ્ધાન; સમ્યક્દષ્ટિ; સમકિત. (૨) સમ્યક્ત્વ નામનું આચારાગમનું ચોથું અધ્યયન. (૩) પ્રજ્ઞાપના સૂત્રના ૧૯ માં પદનું નામ. (૪) પ્રજ્ઞાપનાના ત્રીજા પદના નવમા ક્ષારનું નામ.

સમ્મત્તકિરિયા. ક્કીં (સમ્યક્ત્વકિરિયા) સમ્યક્ત્વ સહિત કિયા. (૨) તત્ત્વશ્રદ્ધાન-સદ્દેહજારૂપ જીવવ્યાપાર

સમ્મત્તપચ્છોગ. પું (સમ્યક્ત્વપચ્છોગ) સમ્યક્ત્વ સહિત મનનો વ્યાપાર.

સમ્મત્તપજ્ઞય. પું (સમ્યક્ત્વજ્ઞય) સમ્યક્ત્વના પર્વાય-પરિણામ વિશેષ.

સમ્મત્તપરિગાહિય. ત્રિં (સમ્યક્ત્વપરિગ્રહીત) સમ્યક્ત્વથી સંમદષ્ટિ જીવે સ્વીકારેલ.

સમ્મંદંસણ. નં (સમ્યગ્દર્શન) યથાર્થદર્શન; સમકિતદર્શન.

સમ્મંદંસણપજ્ઞવ. પું (સમ્યગ્દર્શનપર્વવ) સમકિતદષ્ટિના પર્વાય-ભાવ.

સમ્મદિટ્ઠિ. ત્રિં (સમ્યગ્દષ્ટિ) - સમ્યગ્દર્શન-વાળો; સમકિતદષ્ટિવાળો; જીવ વગેરે પદાર્થોને યથાર્થ જોષ.

સમ્મમિચ્છાવિટ્ઠિય. પું (સમ્યક્મિચ્છાવિટ્ઠિ) મિથદષ્ટિવાળો; સમકિત અને મિથ્યા-ત્વના મિથજીવવાળો.

સમ્મય. ત્રિં (સમ્મત) ધણા માણસોએ માન્ય કરેલું.

સમ્મનુષ્ઠ. નં (સમ્યક્નુત) યથાર્થનુત-શાસ્ત્ર; યોગ્યવચન.

સમ્માણ. નં (સન્માન) સત્કાર કરવો.

સમ્માણણિજ્ઞ. ત્રિં (સન્માનનીય) સન્માન-બહુમાન કરવા યોગ્ય.

સમ્માણિય. ત્રિં (સન્માનિત) સન્માન આપેલ.

સમ્મામિચ્છ. ત્રિં (સમ્યક્મિચ્છા) કંઈક યથાર્થ અને કંઈક અયથાર્થ દષ્ટિ (મિથદષ્ટિ) વાળો.

સમ્મામિચ્છત્ત. નં (સમ્યક્મિચ્છાત્ત) મિ-થપણું.

સમ્મામિચ્છત્તમોહનીયો. નં (સમ્યક્મિચ્છાત્ત-મોહનીય) દર્શન મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જે શુદ્ધશુદ્ધ-મિથ દશિયા રૂપ હોય છે.

સમ્મામિચ્છદંસણ. નં (સમ્યક્મિચ્છાદર્શન) કંઈક સમકિત અને કંઈક મિથ્યાત્વ અર્થાત મિથદર્શન.

સમ્મામિચ્છુવિટ્ઠિ. ત્રિં (સમ્યક્મિચ્છાવિટ્ઠિ) કંઈક સમ્યક્ અને કંઈક મિથ્યા દષ્ટિવાળો ત્રીજે ગુણકાણે વર્તેલો જીવ.

સમ્માવાદ } ત્રિં (સમ્માવાદિન્) યથાર્થ-
સમ્માવાદિ } સાર-ખોલનાર

સમ્મેયપલ્લવ્ય પું (સમ્મેતસર્વત) સમ્મેદ નામનો
પરંત, સમ્મેતશિખર પરંત.

સમ્મેયસેલ પું (સમ્મેતસૈલ) સમ્મેતશિખર
પરંત

સમ્મેહતા જીં (સમોહતા) દેવ વિશેષપણુ

સય. પું (સત્ક) સત્પુરૂષ (૨) ત્રિં સત્-
નિદ્રમાન, અસ્તિત્વવાળુ

સય. નં (સત) સો-૧૦૦ (૨) નં એક
જાતની વનસ્પતિ (૩) પું ભગવતીજી
સૂત્રના અધ્યાયોનુ નામ, શ્લોક

સય ત્રિં (સ્વક) પોતાનું

સય પ્રં (સક્ત) એકવાર

સય પ્રં (સ્વયમ્) પોતે, જાતે

સર્વજગ્ન પું (જ્ઞાજ્ય) પખનાડીયાના
તેરમા દિવસનુ નામ

સર્વજલ પું (સ્વયજલ) ગદ્ય અનસર્પિણીના
પ્રથમ કુળકરનુ નામ (૨) ઐરવત
ક્ષેત્રના વર્તમાન ચોવીસીના ૧૪ મા
તીર્થકર (૩) શકેદના લોકપાત્ર-વરણના
નિમાનનુ નામ

સયજલકૂદ. પું (જ્ઞજલકૂદ) ત્રિદુઃખલ
વખારા પર્યંતના ૧૧ કૂટમાનુ આઠમું
કૂટ-સિખર.

સયપ્રમ. પું (સ્વપ્રમ) પોતાની મેજે પ્રકા-
શનો મેરૂ પરંત (૨) અવપ્રમલ નામનો
એક ગ્રં (૩) જન્મૂડીપના ભરતખડમા
થનાર ચોથા તીર્થકર (૪) જન્મૂડીપના
ભરતખડમા થનાર ચોથા કુલકર. (૫)
સ્વપ્રમલ નામે ગદ્ય ઉત્સર્પિણીના ચોથા
કુલકર

સયવુદ્ધ ત્રિં (સ્વયવુદ્ધ) ગુરૂના યોગ વિના
પોતાની મેજે બોધ પામેવ

સયંવુદ્ધસિદ્ધ પું (સ્વયવુદ્ધસિદ્ધ) પોતાની
મેજે બોધ પામી સિદ્ધ થયેવ

સયમૂ પું (સ્વયમૂ) નિષ્કલ. (૨) ત્રીજા
વાસુદેવનુ નામ. (૩) બ્રહ્મા (૪) જીવ
કે જે પોતાની મેજે ઉત્પત્ત થાય છે
(૫) સ્વયમૂ નામનુ ત્રીજા ચોથા દેવ
લોકનુ એક વિમાન (૬) સ્વયમૂરમણ
સમુદ્ર, ત્રિજાલોકના અસખ્યાત સમુદ્ર
માનો છેલ્લો સમુદ્ર

સર્વમૂરમણ. પું (સ્વયમૂરમણ) એ નામનો
ઉત્તરમા છેલ્લો દ્વીપ અને સમુદ્ર (૨) એ
નામનુ ત્રીજા ચોથા દેવલોકનુ એક વિમાન

સર્વમૂરમણમદ પું (સ્વયમૂરમણમદ) સ્વય
મૂરમણ દ્વીપના દેવતાનુ નામ

સયમૂરમણમહામદ પું (સ્વયમૂરમણમહામદ)
સ્વયમૂરમણ દ્વીપના દેવતાનુ નામ.

સર્વમૂરમણમહાવર. પું (સ્વયમૂરમણમહાવર)
સ્વયમૂરમણ સમુદ્રના દેવતાનુ નામ.

સર્વમૂરમણવર. પું (સ્વયમૂરમણવર) સ્વય
મૂરમણ સમુદ્રના દેવતાનુ નામ

સયવર પું (સ્વયવર) પોતાની મેજે
કન્યાએ વર પસંદ કરવો તે

સર્વવરમંદલ વં (સ્વયવરમંદલ) કન્યાને પો
તાની મેજે વર વરવાને બોલાવેવ મિજ-
માનોને બેસવાનુ સ્થાન-માડવો

સયવસ. ત્રિં (સ્વવસ) સ્વાધીન

સર્વવાદ પું (સ્વયવદિન્) એ નામનુ ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનુ એક વિમાન

સર્વમ પું (શતાશ) સોમા ભાગ.

સર્વસવુદ્ધ ત્રિં (સ્વયસવુદ્ધ) જુઓ " સર
સુદ્ધ શાન્દ

સયક્રિતિ પું (સ્વયક્રિતિ) આનતી ચોરી-
સીના દશમા તીર્થકરનુ નામ

સયકેડ પું (શતકેડ) શકેદનું અપર નામ

સયક્રુડ પું (શતક્રુડ) શકેદનું અપર નામ

સયગ. પું (સત્ક) એ નામના એક ગ્રાંથ
કે જેનો જીવ આનતી ચોવીસીમા દશમા

તીર્થેકર થશે તે (૨) સો ગાથાનો સમૂહ.

સયમ્મસો પુ. (શતાવ્રજસ) સેંકડો વાર.

સયમ્મહ. પુ. (સ્વયમ્મહ) સાધુએ પોતાને હાથે આહારઆદિ લેવાથી લાગતો દોષ.

સયમ્મી. સ્ત્રી. (શત્ત્રી) એકી સાથે સો માણસને મારે તેની શિક્ષા અથવા તોષ.

સયમ્મક્રયા. સ્ત્રી. (શતન્ક્રયા) ૬૫ વિશેષ

સયમ્મક્રિદ્. ત્રિ. (શતન્ક્રિદ) સો ઊંડવાગુ, ડુટેલુ ટુટેલુ.

સયમ્મિક્યા સ્ત્રી. () પડોસમા રહેનારી; પડોસણ.

સયણ પુ. (સ્વજન) સગાન, પિત્રાઇ, ભાયાત; સગાસગાથી, કુટુંબી.

સયણ ન. (સ્વજન) ગૃહ; મકાન.

સયણ. ન. (શયન) શય્યા; શેઝ, પનગ. (૨) મુઠું-નિદ્રા કરી તે

સયણજંભગ. પુ. (શયનજંભક) જંભકા દેવતાની એક જાત.

સયણપુન્ન. ન. (શયનપુણ્ય) શય્યા, આસન, વગેરે આપનાથી થતુ પુણ્ય.

સયણવિદિ. પુ. (શયનવિધિ) શયનની વિધિ, શય્યા બનાવવાની તથા તેના ઉપયોગ કરવાની કળા.

સયણિજ્ઞ } ન. (શયનીય) યથારી; સેઝ, સયણીમ્મ. }

સયદુવાર. ન. (શતદ્વાર) એ નામનું એક નગર કે જ્યાં આવતી યોવીસીના બારમા અમમ નામના તીર્થેકરનો જન્મ થશે.

સયદુ. ન. (શતદુ) એક જાતનું વાજિત્ર.

સયધણ પુ. (શતધણ) જન્મકીપના એરવત ક્ષેત્રમા આગામી ઉત્સર્પિણીમા થનાર આંકમા કુળકરનું નામ.

સયપત્ત ન. (શતપત્ત) કમળ (૨) સો પાખડીવાળું કમળનું ફૂલ

સયપાળ. પુ. (શતપાળ) એકમો ઓપધી નાખી પકાવેલ તેલ.

સયપુષ્પ પુ. (શતપુષ્પ) વનસ્પતિ વિશેષ.

સયર્મિસયા. સ્ત્રી. (શતર્મિષ્ઠ) શતતારિકા નક્ષત્ર.

સયમેવ મ. (સ્વયમેવ) પોતે, આપોઆપ.

સયય. ન. (સતત) નિરંતર; હમેશા.

સયરહ. પુ. (શત્રય) ગત અવસર્પિણીના ૬૩મા કુળકરનું નામ.

સયરાહં. મ. (સન્ધામ્) જલદી; ઉતાવળે.

(૨) યુગપત; એકીસાથે

સયરિસહ ન. (શતર્મમ) ૨૩ મા મુહૂર્તનું નામ

સયરી. સ્ત્રી. (શલકરી) શતાનરી નામે બહુબીજવાળી વનસ્પતિની એક જાત.

સંયલ ત્રિ. (સક્લ) બધું; સમૂર્ણ, સમગ્ર.

સયવત્ત. ન. (શતવત્ત) જુઓ "સયપત" શબ્દ.

સયવસહ. પુ. (શતવ્રમ) અહોરાત્રના ત્રેવીશમા મુહૂર્તનું નામ.

સયસં મ. (શતસ) સેંકડો, અપરિમિત

સયસહસ્સ. ન. (શતસહસ્ત્ર) એક લાખ.

સયસાહસ્સિય. ત્રિ. (શતસાહસ્તિક) એક લાખ પરિમિત.

સયસાહસ્સી. સ્ત્રી. (શતસાહસી) સો હમર, એક લાખ.

સયા. મ. (મદ) સદા, હમેશા

સયાડ પું. (શનાયુપ) એરવત ક્ષેત્રના વર્તમાન યોવીસીના ૯ મા તીર્થેકર.

સયાડય પુ. (શનાયુન્ક) શનાયુ નામે અતીત અવસર્પિણી કાળના બીજા કુળકર

સયાણીય પુ. (શનાનોક) કોશાખી નગરીના રાજનું નામ.

સયાય ત્રિ. (સ્વકીય) પોતાનું.

સયાલિ. પુ. (સયાલિ) એક ગૃહસ્થ કે જે ભાવી ૧૯ મા તીર્થેકર થશે.

સયાસવ. ત્રિં (સદાશ્રવ) હિંદ્રવાજું.
 સચ્યંભવ. પું (સચ્યંભવ) શચ્યંભવ સ્વામી.
 સર. પું (સ્વર) કઠં; અવાજ; ખનિ. (૨) સ્વરવિદ્યા-સ્વર ઉપરથી શુભાશુભનું જ્ઞાન થાય તે. (૩) કાકસ્વરાદિ લક્ષણશાસ્ત્ર.
 (૪) અ આ ઇ યાદિ સ્વરાક્ષર. (૫) સા-રિ-ગ-મ-પ-ધ-નિ, એ સાત સ્વર.
 (૬) સ્વર નામે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ.
 સર નં (સર) સરોવર; ઝોડું તળાવ; જળાશય.
 સર. પું (સર) બાથ; તીર. (૨) મુંજ; વનસ્પતિની એક જાત.
 સરદી. સ્ત્રીં (સરદી) મહિસા.
 સરજ. સ્ત્રીં (સરજ) સરયૂ નદી.
 સરંબ. પું (સરંબ) જુજપર તિર્થપંચદ્રિયની એક જાત.
 સરક પું (સરક) સેરા; ખાવાની એક વસ્તુ.
 સરસ્વ. ત્રિં (સરસ્વ) સચિતરજ-ધ્વજ સહિત. (૨) જૂન પિશાબાદિ. (૩) શેવ; શિવધર્મને માનનાર.
 સરગ. પું (સરગ) શર જાતના ધાસનો બનેલ સૂપડો. (૨) બાથને આકારે શાકડાનો કકડો. (૩) શરડું કે જે જેની સાથે અરણી ધસવાથી અગ્નિ થાય. (૪) સરાવતો; ભાજન વિશેષ.
 સરગવ નં (સ્વરગ) સ્વર ઓળખવાની કળા; સંગીતકળા.
 સરહ. પુ (સરહ) કાકિડો.
 સરહી. સ્ત્રીં (સરહી) કાકિડી
 સરહુ. ત્રિં () કામળ; મૃદુ.
 સરહુવ. નં () કાચું કામળ કળ; જેમાં ફળીયો બધાજો ન દોષ તેવું.
 સરળ. નં (સરળ) સરજ; આધાર; આશ્રય. (૨) ધાસનું મુંપડું.

સરણ. ત્રિં (સરણ) શરજો આપનારનું રક્ષણ કરનાર.
 સરણ. નં (સ્મરણ) સ્મરણ; યાદદાસ્તી.
 સરણ. પુ (સ્વરણ) અર્થનું પ્રતિપાદન.
 સરણિ સ્ત્રીં (સરણિ) પંકિત.
 સરત. પું (સરત) શરદ ઋતુ.
 સરથંમ. પુ (સરથંમ) સરકડો; વનસ્પતિ વિશેષ.
 સરદ. પુ (સરદ) જુઓ “સરત” શબ્દ.
 સરદમ્બ. ત્રિં (સરદમ્બ) શરદ ઋતુમાં ઉત્પન્ન થયેલ.
 સરદકાલ. પું (સરદકાલ) શરદકાળ; શરદ ઋતુનો સમય.
 સરદ્ર. ત્રિં (સરદ્ર) રક્ષક; શરજ આપનાર.
 સરપત્ત. નં (સરપત્ત) ધનુષ.
 સરપાય. પુ (સરપાય) શર-બાથ છોડવાનું સાધન; ધનુષ.
 સરપમાળ. નં (સરપમાળ) પરમાવતીંગા પ્રમાણ નદીમાથી સો સો વર્ષે વેળુનો એક એક કણ કાઢતાં વેળુ ખલાસ કરતાં જેટલો વખત લાગે તેટલો સમય; ગોશાળાભિમત કાલવિભાગ.
 સરમ. પું (સરમ) આઠ પગવાળું જંગલનું એક પ્રાણી; અષ્ટાપદ. (૨) ગેડું.
 સરમસ. ત્રિં (સરમસ) સદર્પ; દર્શયુક્ત.
 સરય. પુ (સરય) શરદઋતુ.
 સરય. પુ (સરય) શળીયો. (૨) કાજ વિશેષ કે જેની સાથે અરણીનું લાકડું ધસવાથી અગ્નિ ઉત્પન્ન થાય છે.
 સરયા. સ્ત્રીં (સરય) શરદઋતુ.
 સરમ્હ. નં (મ્હોહ) કમળ.
 સરલ. પુ (સરલ) દેવદારનું વૃક્ષ. (૨) (૨) ત્રિં સરલ; ઋજુ; સીધું; પાંસરું.
 સરવ. પું () જુજપર તિર્થપંચદ્રિયની એક જાત.

સંસ્કૃત. પું (સ્ત્રવ) એ નામનો એક
સન્નિવેશ-ગામરૂં.

સસ્ત. ત્રિ (સસ્ત) રસવાળું; તાળું.

સસ્તર. નં (સસ્તર) હારખંધ આવેલાં
ધણાં તળાવો; તળાવોની હાર.

સસ્તરસ્ત. મં (સસ્તર) સરસર એવો
અવાજ કરીને.

સસ્તવ. પું (સસ્ત) સરસવ; એક જાતનું
તેલવાળું ધાન્ય. (૨) સરસીયું તેલ.

સસ્તી. સ્ત્રી (સસ્તી) તથાવડી.

સસ્તસૈ. સ્ત્રી (સસ્તસૈ) વાણી; વચન
વિદ્યાસ. (૨) મન્ધર્વના ઇન્દ્ર ગીતરતિની
એથી અગ્રમહિષી. (૩) સસ્તવતી દેવી.

સરાગ. ત્રિ (સરાગ) રાગ સહિત; સરાગી.
સરાગજ્ઞમત્ય. પું (સરાગજ્ઞ) સરાગી
જ્ઞાત્ય; દશમા શુદ્ધશાસ્ત્રાવાળા જીવ.

સરાગસંજમ. પું (સરાગસંયમ) સરાગી
સંયમ.

સરાગસંજય. પું (સરાગસંયત) સરાગી
સંયત સાધુ; સરાગી સાધુ.

સરાવ. પું (સરાવ) ડોડીયું; રામકંઠારો.

સરાસણ. નં (સરાસન) ધનુષ્ય.

સરાસણપટ્ટિયા. સ્ત્રી (સરાસણપટ્ટિકા) ધનુષ્ય
બાંધવાની પટ્ટી.

સરિચ્છ. ત્રિ (સર) સમાન; સરખું.

સરિચ્છવ. ત્રિ (સરિચ્છવ) સરખી આમડીવાળું.

સરિય. ત્રિ (સર) ગયેલું.

સરિયા. સ્ત્રી (સરિ) નદી.

સરિચ્છવ. ત્રિ (સરિચ્છવ) સમાનવય; સરખી
ઉમ્મરવાળું.

સરિસ. ત્રિ (સર) સરખું; તુલ્ય; સમાન.

સરિસવ. પું (સર) સરસવ; એક જાતનું
અનાજ. (૨) સરસવ નામની વનસ્પતિ.
(૩) સરસવનું ફૂલ.

સરિસવ. પું (સરિસવ) સરખી ઉમ્મરનો
મિત્ર.

સરીર. નં (શરીર) ઉદારિક, વૈદ્ય, આહારક,
તેજસ અને કાર્મણ્ય, એ પાંચ શરીર.

(૨) કાયથોગ-કાયાનો વ્યાપાર. (૩)
પત્રવણાસૂત્રના આરમા પદનું નામ.

સરીરચલણા. સ્ત્રી (શરીરચલના) શરીરનું
ચાલવું; શરીર યોગ્ય પુદ્ગળનું શરીરરૂપે
પરિણમવાનો વ્યાપાર.

સરીરચિંતા. સ્ત્રી (શરીરચિંતા) શરીર
ચિંતા; મગમગની હાજત.

સરીરપચ્ચક્ષણ. પું (શરીરપચ્ચક્ષણ)
ઉદારિક આદિ શરીરનો ત્યાગ.

સરીરપચ્ચક્ષિ. સ્ત્રી (શરીરપચ્ચક્ષિ) શરીર
પચ્ચક્ષિ; જ પચ્ચક્ષિમાંની બીજી.

સરીરપદ. નં (શરીરપદ) પ્રણાપના સૂત્રના
આરમા પદનું નામ.

સરીરપરિગ્રહ. પું (શરીરપરિગ્રહ) પાંચ
પ્રકારના શરીરરૂપ પરિગ્રહ.

સરીરવંધ. પું (શરીરવંધ) શરીરનું બંધાવું;
સમુદ્ધાત પછી શરીરનું સંપૂર્ણપણે
થવું તે.

સરીરવાડસિયા. સ્ત્રી (શરીરવાડસિકા)
શરીરની શુશ્રૂષા કરી સંયમને દૂષિત
કરનારી.

સરીરમેઘ. પું (શરીરમેઘ) શરીરનું ભેદાવું;
મૃત્યુ.

સરીરવર્જિતિ. સ્ત્રી (શરીરવર્જિતિ) શરીરનો
ત્યાગ કરવો તે.

સરીરવિડસ્સમા. પું (શરીરવિડસ્સમા) શરીરનો
ત્યાગ કરવો તે.

સરીરાણુમગ્ર. પું (શરીરાણુમગ્ર) ઓહાર
ખાતાં શ્વાસ નીકળે તે; અચિત્તવાધુ.

સરીરિ. પું (શરીરિ) શરીરધારી જીવ;
સમારી જીવ.

સરીરોવહિ. પું (શરીરોવહિ) ઔદારિકઆદિ
પાંચ શરીરરૂપી ઉપાધિ.

સરીરોગાહના. સ્ત્રી (શરીરાવગાહના) શરીરની
અવગાહના-ઉચ્ચાઈ.

સરીસિવ. પું (સરીસવ) અતીથી ચાલનાર
સપાંદિ.

સરુવ. ત્રિં (સરુવ) રૂપ-રંગ સહિત. (૨)
સમાન; સરખું; સરખા દેખાવવાળું.

સરુવ. નં (સરુવ) મૂળરૂપ; લક્ષણ.

સરુવા. સ્ત્રી (સરુવા) ચાલુ અવસર્પિશીના
ત્રીજા કુળકરની સ્ત્રી.

સરુવિ. ત્રિં (સરુવિ) વર્ણ, ગંધ, રસ,
રૂપ, વગેરે પુદ્ગળગુણ સહિત; સંસારી
જીવ.

સરુલિષ્ઠ. ત્રિં (સરુલિષ્ઠ) લીલાયુક્ત; મનને
હરણ કરે એવું; મનોહર.

સરુહણિજ્ઞ. ત્રિં (સરુહણિજ્ઞ) અંગસાને
લાયક.

સરુજાગા. સ્ત્રી (સરુજાગા) સગી. (૨) એક
જાતનું રૂંવાડાની પાંખોવાળું પક્ષી. (૩)
સરસવના દાણા. (૪) સંખ્યાની ચલુત્રી
માટે સરસવના દાણા ભરવાને કહ્યવામાં
આવેલ પાકો.

સરુહણિજ્ઞ. ત્રિં (સરુહણિજ્ઞ) પ્રશંસા
કરવા ચોખ.

સરુલિંગ. પું (સરુલિંગ) રમેદરણ મુખ
વસ્ત્રિઆદિ સાધુનું ચિહ્ન; જ્ઞેનદર્શનના
સાધુનો વેષ.

સરુલિંગસિદ્ધ. પું (સરુલિંગસિદ્ધ) સ્વલિંગ-
જ્ઞેનના વેષમાં સિદ્ધ થયેલ.

સરુલિંગિ. પું સ્ત્રી (સરુલિંગિ) રમેદરણ
આદિ વેષના ધારણ કરનાર જ્ઞેન દર્શનના
સાધુ સાખી.

સરુલિટ્ટ. ત્રિં (સરુલિટ્ટ) મનોહર.

સરુલિજ. નં (સરુલિજ) જળ; પાણી.

સરુલિજા. સ્ત્રી (સરુલિજા) નદી.

સરુલિજાવતિ. પું (સરુલિજાવતિ) પશ્ચિમ મહા-
વિદેદમાંથી સવિચારવતી વિજ્યનો રાંભ.

સરુલિજાવતિ. } સ્ત્રી (સરુલિજાવતી) પશ્ચિમ
સરુલિજાવતી. } મહાવિદેદના દક્ષિણ
પાંડાવાની મેર તરફથી આવતી વિજ્ય.

સરુલેસ. ત્રિં (સરુલેસ) કૃષ્ણ, નીલ, આદિ
લેસ્થાવાળો; લેસ્થાસહિત.

સરુલ. નં (સરુલ) માયા, નિયાણ અને
મિથ્યાત્વ, એ ત્રણ શબ્દ. (૨) કાંટા. (૩)
ભાલો. (૪) શંકા. (૫) ઝાડો, પેશાબ
અને અધોવા, એ ત્રણ શબ્દ. (૬) કામભોગ
રૂપ શબ્દ-આણ. (૭) દુઃખદાયક અણુલ
કર્મ. (૮) એક પ્રકારનો જીવનપરિસર્પ.

સરુલિય. ત્રિં (સરુલિય) મુકાબ ગયેલ
પાંદડાંવાળું.

સરુલિ. સ્ત્રી (સરુલિ) શાલેડું; ધુપેડો;
એક જાતનું ઝાડ.

સરુલિગત્તણ. ત્રિં (સરુલિગત્તણ) માયા, નિ-
યાણ, મિથ્યાત્વરૂપી શબ્દ-કર્મને છેદનાર.

સરુલિતા. સ્ત્રી (સરુલિતા) બાણ, કાંટા,
વગેરે કહાડવાની ક્રિયા દર્શાવનાર શાસ્ત્ર;
આયુર્વેદનો એક ભાગ.

સરુલુદરણ. નં (સરુલુદરણ) શબ્દ કાઢવું
તે. (૨) આલેખણ; કરેલાં પાપનું
પ્રાયશ્ચિત્ત.

સરુલ. નં (સરુલ) કાન. (૨) અવજ
નક્ષત્ર. (૩) અવજ કરવું; સાંભળવું તે.

સરુલણા. સ્ત્રી (સરુલણા) સાંભળવું. (૨)
અર્થાવગ્રહનું એક નામ.

સરુલ. પું (સરુલ) સહુ; વિરોધી.

સરુલિયા. સ્ત્રી (સરુલિયા) } શોક્ય;

સરુલિ. સ્ત્રી (સરુલિ) } સપત્ની.

સરુલ. ત્રિં (સરુલ) સમાન વર્ણવાળું;
એક વર્ણવાળું.

સરુલ. પું (સરુલ) સોજાન; સમ.

સરુલિચારિ. પું નં (સરુલિચારિ) શબ્દથી
અર્થમાં અને અર્થથી શબ્દમાં મન વગેરે
યોગેને રોકવાનો વ્યાપાર જેમાં ચાલે તે;
મુક્તિપ્રાપ્તિનો પહેલો ભેદ.

સવિજ્ઞ ત્રિં (સવિજ) પરલોકોપકારિણી
વિદ્યા સહિત.

સવિદ્યા. સ્ત્રીં (ધ્રુવિયા) ધનિદ્યા નક્ષત્રનું નામ.

સવિય. પું (સવિતૃ) હસ્ત નક્ષત્રનો અધિ-
શતા દેવતા.

સવિચાર. ત્રિં (સવિચાર) વિચાર-મન,
વચન અને કાયાના વ્યાપાર સહિત; સચેદ.

(૨) વ્યભિચાર દોષયુક્ત.

સવિલિય. ત્રિં (સવેદ) લગ્ન સહિત.

સવિસાણ. નં (સવિપાણ) હાથી દાંતની
માફક એ તરફ ઓર્ડિગણુત્રાણુ આસન
વિશેષ.

સવિલેસ. ત્રિં (સવિલેષ) વિશેષ-ઉત્તરોત્તર
ગુણ પ્રતિપત્તિ યુક્ત. (૨) કષક વધારે;
થોડું અધિક.

સવેદ. } ત્રિં (સવેદ) સ્ત્રી વેદ, પુરુષ
સવેય. } વેદ, નપુંસક વેદ, એ ત્રણ વેદ-
માંના ગમે તે એક વેદ સહિત; સવેદી,
સવિકારી.

સવ્વ. પું (સવ્વ) વ્રક્ષ વિશેષ.

સવ્વ. ત્રિં (સર્વ) સર્વ; બધું; સધળું;
સંપૂર્ણ

સવ્વઘ્નો. ઇં (સર્વત્) સર્વ પ્રકારે, (૨)
આરેતરક્ષી; સર્વ બાળુથી. (૩) હમેશાં;
સર્વકાળ.

સવ્વઘ્નોમદ્. પું (સર્વતોમદ) એ નામે
મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન. (૨)
અગ્નીવારમા બારમા દેવલોકના ઇંદ્રનું
વિમાન. (૩) ૧૧ મા ૧૨ મા દેવલોકના
ઇંદ્રના યાન વિમાનનો ઉપરી દેવ. (૪)
વિરજેદ ગયેવ બારમા દૃષ્ટિવાદ અગ્ના
બીજા વિભાગ રૂત્રનો વીસમો ભેદ. (૫)
આર પડિમામાંની ચોથી, તપનો એક
પ્રકાર. (૬) એક નગરનું નામ. (૭)
ધશાન ઇન્દ્રના યમલોકપાલના વિમા-
નનું નામ.

સવ્વંગ. નં (સર્વાંગ) શરીરના સર્વ અવ-
યવો; સંપૂર્ણ શરીર.

સર્વંગિય. ત્રિં (સર્વાંગીય) સર્વ શરીરમાં
રહેનાર.

સર્વંગમ્મા. સ્ત્રીં () માયા; કપટ.

સર્વંતિ. ઇં (સર્વંત) બુદ્ધિ “સર્વંબો”
શબ્દ.

સર્વકામ. પું (સર્વકામ) સર્વકામ નામે
વેશમણુ અનુયાયી એક દેવવર્ગ. (૨)
સર્વકામના પૂરનાર સર્વ રસયુક્ત ભોજન
(૩) સર્વ પ્રકારના કામભોગ.

સર્વકામસમિદ્ધ. પું (સર્વકામસમૃદ્ધ) પખ-
વાડીયાના છઠ્ઠા દિવસનું નામ

સર્વકામિય. ત્રિં (સર્વકામિક) સર્વ કામના
પૂરનાર; ૭ રસ સહિત.

સર્વકાલ. નં (સર્વકાલ) સર્વદા; હમેશ.

સર્વચક્ષુરસન્નિયાદ. ત્રિં (સર્વાંચરમભિગતિ)
સર્વ અક્ષરોની સંધિ બાળુનાર; શબ્દાનુ-
શાસનવેતા.

સર્વગ. ત્રિં (સર્વગ) } સર્વત્ર વ્યાપક.
સર્વગમ્, ત્રિં (સર્વગત) }

સર્વગ્મા. નં (સર્વાંગ) સર્વ પરિમાણ.

સર્વગ્વાદ. ત્રિં (સર્વગતિ) આત્માની
સર્વગે ધાત કરનાર. (કર્મપ્રકૃતિ)

સર્વગત્સ. પું (સર્વગત) સર્વવશ નામે
એક દેવવર્ગ.

સર્વગ્નુય. પું (સર્વગુક) સંયમ; સદ્બર્મ.

સર્વદ્વ. પું (સર્વર્થ) સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાન;
પાંચમુ અનુત્તરવિમાન. (૨) એક
અહોરાત્રના ત્રીસ મુહર્તમાંના ઓગણ-
ત્રીસમા મુહર્તનું નામ.

સર્વદ્વસિદ્ધ. પું (સર્વાર્થસિદ્ધ) સર્વાર્થસિદ્ધ
નામે પાંચમા અનુત્તર વિમાનના દેવતા.
(૨) સર્વાર્થસિદ્ધ નામે પાંચમુ અનુત્તર
વિમાન. (૩) સર્વાર્થસિદ્ધ નામે ૨૬ મુ
મુહર્ત. (૪) ઐશ્વર્યતક્ષેત્રમાં બાવી ૬ દ્વા
તીથેકર.

સવ્યટ્ટસિદ્ધાદેવ. પું (સર્વોચ્ચસિદ્ધાદેવ) સર્વાર્થ-
સિદ્ધ વિમાનના દેવતા.

સવ્યટ્ટમિદ્ધિમાળ. પું (મર્્યામિદ્ધિકિમાલ)
સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાન.

સવ્યટ્ટસિદ્ધા સ્ત્રી (સર્વોચ્ચસિદ્ધા) યોધ, નોમ,
અને ચોદસ, એ ત્રણ રાત્રિ નિધિ.

સવ્યટ્ટમિદ્ધિ. સ્ત્રી (સર્વોચ્ચસિદ્ધિ) સર્વાર્થસિદ્ધ
નામે મહા વિમાન.

સવ્યટ્ટાણાવરચિજ્ઞ. ન (સર્વજ્ઞાવરણીય)
સર્વથા જ્ઞાનને ઢાંકી દેનાર કર્મપ્રપૂનિ;
કેવળજ્ઞાનાવરણીય.

સવ્યરણ. ત્રિ (સર્વ) સર્વજ્ઞ; સર્વ વસ્તુને
જાણનાર.

સવ્યતો. ઇ (સર્વ) સર્વ જાણુએ;
આરે તરફ.

સવ્યતોમહપદિમા. સ્ત્રી (સર્વતોમહપદિમા) } દશ
સવ્યતોમહા. સ્ત્રી (સર્વતોમહા) } દિ-
શમાં અનુક્રમે એકેક અહોરાત્ર કાલિઅ
કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરવી તે; આર પદિમા-
માંની એક.

સવ્યતા. સ્ત્રી (સર્વતા) સર્વસ્વરૂપ; પૂર્ણ
સ્વરૂપ.

સવ્યસુ. પું (સર્વ) વસંતાદિ ૭ ઋતુ.

સવ્યરવ. ઇ (સર્વ) સર્વજ્ઞ; બધે રથજે;
દરેક જગાએ; દરેક વિષયમાં.

સવ્યરથ. પું (સર્વ) સર્વાર્થ; રથકહીપના
દેવતાનું નામ.

સવ્યરથોવ. ત્રિ (સર્વસ્થોક) સર્વેથી થોડું.
સવ્યવંસિ. } ત્રિ (સર્વવંસિ) સર્વ પદ-
સવ્યવરસિ. } થેનિ કેવળ દર્શનથી જ્ઞેનાર.
સવ્યવરસિ. }

સવ્યદ્ધા. સ્ત્રી (સર્વદ્ધા) જૂત, બલિષ્ઠ અને
વર્તમાન એ ત્રણે કાળ; સર્વકાળ;
હમેશાં

સવ્યન્તુ. ત્રિ (સર્વ) સર્વવેતા; સર્વ
પદાર્થને જાણનાર; કેવળી.

સવ્યપરિણાચારિ. ત્રિ (સર્વપરિણાચારિ)
ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન અને સર્વ. ૧૨૩૫ ચારિત્ર
પુત્ર.

મદ્યપાણમૂયજીવસત્તસુહાવહા. સ્ત્રી (સર્વ-
પ્રાણિજનગ્રીવજીવમુગ્ધા) સર્વ પ્રાણી જૂત
જીવ સર્વને સુખ આપનાર; સિદ્ધિશિખા.

મવ્યવ. પું ન (સર્વત્મન) સંપૂર્ણ સ્વરૂપ.

મવ્યવ્યમ. પું (મર્્યાવ્યમ) લોભ.

મવ્યવ્યગુણ. પું (સર્વવ્યગુણ) બીજા સર્વ
પરમાણુ કરતાં અદ્ય-યોગ શુભ-રસ
વિજામવાળા પરમાણુ.

સવ્યવ્યજીવિય. ન (સર્વવ્યજીવિત) સર્વથી
થોડામાં થોડું આયુષ્ય.

સવ્યવ્યજ્ઞાયા. ઇ (સર્વવ્યજ્ઞ) આત્માના
સર્વ પ્રદેશે. (૨) સર્વાશે; સંપૂર્ણપણે.

સવ્યવ્યમા. સ્ત્રી (સર્વમા) ઉત્તર દિશાના
રથક પર્વતપર વસનારી આઠ દિશા
કુમારીમાંની છત્રી.

સવ્યવ્યાહારવ. ત્રિ (સર્વવ્યાહારક) બધાથી
થોડા આહારવાળો.

સવ્યવંધ. પું (સર્વવંધ) પ્રથમ સમયમાં
બોદારિકે આદિ શરીરોનો બંધ થાય
છે તે.

સવ્યવંધવ. } ત્રિ (સર્વવંધક) સર્વબંધ
સવ્યવંધવ. } કરનાર.

સવ્યવંધતર. } ત્રિ (સર્વવંધતર) સર્વથી
સવ્યવંધતર. } અંદરનું.

સવ્યમન્ચિલ. ત્રિ (સર્વમન્ચિત) મધું ખાનાર.

સવ્યમહા. સ્ત્રી (સર્વમહા) ૩૯૨ ઉપવાસ
અને ૪૬ પારણ્યાવાળું એક તપ.

સવ્યમહાહારવ. ત્રિ (સર્વમહાહારક) સર્વથી
વધારે આહાર કરનાર.

સવ્યરચણ. પું (સર્વચ) ચક્રવર્તીનાં નવ
નિધાનમાંનું એક, કે જેમાં સર્વ જાતનાં
રત્નો ઉત્પન્ન થવાની હકીકત છે.

સવરચણા પુ. (સર્વત્વક) એ નામનું
માનુષોત્તર પરંતુ એક શિખર.

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વજ્ઞા) ઇશાને દ્રવી
ત્રીજી અગ્રમહીપીની રાજધાની

સવરચણા વિ. (સર્વગતિ) દીક્ષામા
સૌથી મોટા હોય તે.

સવરચણા પુ. (સર્વલોક) સર્વલોક,
સવરચણા } સમરત-આખો લોક

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વચિત્ત) સર્વથા પાપની
નિષ્ક્રિય, સર્વ વિરતિ સયમ.

સવરચણા વિ. (સર્વચિત્ત) સર્વ પ્રકારે
વિરાધના કરનાર.

સવરચણા ન. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞ નામનું
સામાયિક

સવરચણા વિ. (સર્વજ્ઞાતી) સર્વ
સંગથી વિરક્ત થએલ

સવરચણા વિ. (સર્વજ્ઞાપણ) દ્રવ્ય
અને ભાવથી સંગ રહિત

સવરચણા પુ. (સર્વજ્ઞાપણ) ઉત્કૃષ્ટ પ્રદેશ
સક્રમ

સવરચણા વિ. (સર્વજ્ઞા) નિરતર યત્ન
કરનાર સર્વથા સજ્જી

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વજ્ઞ) એ નામની
એક દેવી

સવરચણા પુ. (સર્વજ્ઞાપણ) સર્વ
પ્રકારથી સહન-અચર્યવોના સધાતરૂપ

સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વજ્ઞા) એથ, નોમ
અને ચાદશની રાત્રીનું નામ

સવરચણા મ. (સર્વજ્ઞ) સર્વથા, સર્વ પ્રકારે
સવરચણા સ્ત્રી. (સર્વજ્ઞ) એ નામની
એક દેવી

સવરચણા પુ. (સવ્યાન) એ નામનો એક
દેવગ

સવરચણા પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞાપણ એવત
ક્ષેત્રમા આનતી ઉત્સર્ગિણીમા યનાર

સોગમા તીર્થકર.

સવરચણા પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞાપણ
હરતખડમા યનાર પાયમા તીર્થકરનું

નામ. (૨) સર્વજ્ઞાતિ નામે મહાનીર
રનામીના એક શિષ્ય.

સવરચણા મ. (સર્વ) સર્વજ્ઞ, સર્વજ્ઞાણ,
સર્વ પ્રકારે, તૃતીયા, પછી, સખતમા

આદિ વિભક્તિના અર્થમા વપરાતો
અવ્યય

સવરચણા પુ. (સર્વજ્ઞ) સર્વજ્ઞાપણ તે

સવરચણા પુ. (સર્વજ્ઞ) બની નહતો
સર્વજ્ઞાપણ } ગુણ આપનાર બગીચો

સવરચણા પુ. (સર્વજ્ઞ) જેનું સર્વ (નખ,
કેશ વગેરે) ઔષધરૂપ છે એવી લક્ષિ-
વાળા મુનિ

સસ પુ. (ગજ) સસપુ.

સસંક પુ. (ગજાક) અન્દ્રમા

સસંક વિ. (સસંક) કેનગીની સાક્ષી
સહિત

સસંક પુ. (જ્ઞાન) હાથીની સુદ.

સસંક સ્ત્રી. (સમત્વા) સગભાઈ, ગર્ભનતી

સસંક પુ. (સ્વમય) રસસિદ્ધાંત, જૈન
દર્શન

સસંક વિ. (સસંક) ગંગા, ગંગાથી
ખરડાયેલું

સસંક વિ. (સસંક) શરીર સહિત
દેહધારી

સસંક પુ. (સસંક) અન્દ્રમા

સસંક સ્ત્રી. (સ્વમ) બહેન, ભગિની

સસિ પુ. (શશિ) અન્દ્રમા (૨) અદ્રખ
નામે આક્રમા તીર્થકર (૩) અદ્રના
ચિહ્નના આલરણ

સસિ પુ. (શશિ) સચિત ૨૨ કે
સચિત પાણીથી ખરડાયેલ.

સસિ પુ. (શશિ) એ નામના એક
રાજર્ષિ-ક્ષત્રિયસનાસી

સસુર પુ. (જ્ઞાન) સસરો

સસુકુલ. નં (સસુકુલ) સાસરીયા;
સાસરાનો પક્ષ.

સરસ. નં (વામ્ય) શાશ્વિ, મીઢિ, વજેર
ધાન્ય, ખીયાં.

સસ્તામિવાયણ. નં (સ્વામિવાદન) સ્વ-
સ્થામીભાવસખધ, પોતાનો અને સ્વામિનો
સખધ બતાવવો તે.

સસ્તિરીય. ત્રિં (સતીક) શોભાવાગુ;
શોભિતુ; શોભાવમાન.

સહ. મ (સહ) સાથે; સંધાતે.

સહ. ત્રિં (સહ) સહનશીલતાવાળો;
સમર્થ.

સહ. પું (સહિ) મિત્ર, સખા.

સહ. નં (સહ) બળ.

સહકાર. પું (સહકાર) આબાનું ટકા.

સહકારિ. ત્રિં (સહકારિ) સહાયકતા;
સહાયક.

સહાય ત્રિં (સહાય) સાથે પ્રાપ્ત થયેલ,
સહચારી.

સહજ. ત્રિં (સહજ) સ્વાભાવિક.

સહજાય. ત્રિં (સહજાય) સાથે ઉત્પન્ન
થયેલ, એક સમયે જન્મેલ.

સહય નં (સન) સહન કરવું તે.

સહય પું (સહય) પોતાનો હાથ

સહયપાણાદવાયકિરિયા. સ્ત્રી (સ્વસ્ત્રપાણ-
લિપાલીક્રયા) પોતાને હાથે પોતાની યા
પરની દિશા કરવી તે, ક્રિયાનો એક
અવાન્તર પ્રકાર.

સહયપારિયાવણિયા. સ્ત્રી (સ્વસ્ત્રપરિયા-
વણિકા) પોતાના હાથથી પોતાના શરીરને
અથવા પારખના શરીરને કુંપ દેવું તે;
ક્રિયાનો એક પ્રકાર.

સહદારદરિસિ. ત્રિં (સહદારદરિસિ) એકજ
વખતે સાથે સાથે પરચુનાર બે બંધુ.

સહદેવ. પું (સહદેવ) જરાસંધનો પુત્ર.
રાજગૃહ નગરનો યુવરાજ-સહદેવ કુમાર

સહદેવી. સ્ત્રી (સહદેવી) ૪ યા ચક્રવર્તીની
માતા.

સહપંમુકીલિય. ત્રિં (સહાપંમુકીલિય) સાથે
સાથે ધૂનમાં રમેલ.

સહમુજ્ઞ. નં (સહમોજ્ય) સાથે ભોજન
કરવું તે.

સહમિત્ત. ત્રિં (સહમિત્ર) મિત્રની સાથે;
મિત્ર સહિત.

સહયરી. સ્ત્રી (સહયરી) સખી; સાહેલી.
(૨) ટેલ; મધૂરી.

સહજ. ત્રિં (સહજ) સહજ; હજસહિત.

સહયક્રિય. ત્રિં (સહયક્રિય) સાથે સાથે
વૃદ્ધિ પામેલ.

સહવાસિય. ત્રિં (સહવાસિક) પડોશી; સાથે
સાથે રહેનાર.

સહસંયુદ્ધ. ત્રિં (સહસંયુદ્ધ) યુદ્ધને ઉપદેશ
સાધનના વિના કે કોઈ વસ્તુ જોયા
વિના પોતાની મેજે જ્ઞાન પામેલો.

સહસંમદ સ્ત્રી (સહસંમદિ) સહજમાન
બતિરમરણુ આદિ જ્ઞાન

સહસંકાર. પું (સહસંકાર) અકસ્માતે-
અચાનક ક્રિયા થાય તે; પ્રતિભેવનાના
દશ પ્રકારમાનો એક.

સહસંમક્ષણયા. નં (સહસંમક્ષણયા)
વિચાર કર્યા વિના બોલવું તે; બીજા
જતોમાં પ્રથમ અભિપ્રાય.

સહસા. મં (સહસા) એકદમ, વગર
નિચાવું; ઓચિંતુ

સહસાકાર. ત્રિં (સહસાકાર) પૂર્વાપરનો
વિચાર કર્યા વગર એકદમ કાર્ય કરનાર
સાદસિક.

સહસ્ત્ર નં (સહસ્ત્ર) હજાર

સહસ્તંતરિય ત્રિં (સહસ્તંતરિય) હજારમે
ભાગ.

સહસ્તંવર્ણ. પું (સહસ્તંવર્ણ) પાકુમથુરા
નગરી બહારનું એક ઉદ્યાન (૨) કાકદી

નગરી બહારનું એક ઉદ્યાન. (૩) ત્રિવિધા નગરીની બહારનો એક આંગાનો બગીચો. (૪) હસ્તિનાગપુર નગરની બહારનો આંગાનો બગીચો. (૫) શિરનાર ઉપરનું એક વન.

સહસ્ત્રમ્ભ. પું (સશ્વત્) હજાર નેત્રવાળો-પહેલા દેવલોકનો ઇન્દ્ર.

સહસ્ત્રગુણિય. ત્રિં (સહસ્રગુણિત) હજારગણું.

સહસ્ત્રગાસો. પ્રં (સહસ્રગાસ) હજારોનું પરિમાણ, હજારોની સખ્યામાં.

સહસ્ત્રજોધિ. ત્રિં (સહસ્રજોધિ) હજારો થોડા સાથે લગ્ન કરનાર.

સહસ્ત્રપત્ત. નં (સહસ્રપત્ત) હજાર પાંખડી-વાળું કંમળ.

સહસ્ત્રપાગ. પું (સહસ્રપાગ) હજાર આપ-ધિઓથી બનાવેલું તેલ.

સહસ્ત્રપુહત્ત. નં (સહસ્રપુહત્ત) ભુદા ભુદા હજાર; બે હજારથી નવ હજાર.

સહસ્ત્રવદ્. ત્રિં (સહસ્રવદ્) હજાર હજારને થોડું બાંધેલ.

સહસ્ત્રવસ્તિ. પું (સહસ્રવસ્તિ) હજાર કિર-ણવાળો સૂર્ય.

સહસ્ત્રલંબા. સ્ત્રીં (સહસ્રલંબા) હજાર સોનામહેર આપવાથી મળે તેવી સ્ત્રી.

સહસ્ત્રવત્. નં (સહસ્રવત્) ભુઓ “ સહ-સ્ત્રપત્ત ” શબ્દ.

સહસ્ત્રાણીય. પું (સહસ્રાણીય) કૌશાળી નગરીનો એ નામનો રાજા.

સહસ્ત્રાર. પું (સહસ્રાર) આઠો દેવલોક; આઠમું સ્વર્ગ; વૈમાનિક દેવોની આઠમી બૃગિકા. (૨) આઠમા દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થયેલ દેવતા. (૩) આઠમા દેવલોકનો ઇન્દ્ર.

સહસ્ત્રારકપ્. પું (સહસ્રારકપ્) આઠમા દેવલોકનું નામ.

સહસ્ત્રારવર્ડિસમ. પું (સહસ્રારવર્ડિસમ) એ નામે આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સહસ્ત્રસુદાહ. પું (સહસ્રસુદાહ) વિષાકસૂતના નવમા અધ્યયનનું સાર્યક નામ.

સહા. સ્ત્રીં (સમા) સભા; સમાજ.

સહા. પું (સહા) પ્રશંસા.

સહાય પું (સહાય) સહાય કરનાર; મિત્ર; સહચારી. (૨) સહાય; મદદ.

સહાય. પું (સ્વાભાવ) સ્વભાવ; પ્રકૃતિ; સ્વરૂપ.

સહાયિક. ત્રિં (સ્વાભાવિક) સ્વાભાવિક; કુદરતી.

સહિ. પું (સહિત) સખા; મિત્ર; દાસ્ત.

સહિણ નં (સહિણ) સદ્મન-ગ્રીણી વચ્ચે.

સહિત. પું (મહિત) તેરમા ગ્રંથનું નામ.

(૨) નં સાથેસાથે.

સહિય. ત્રિં (સહિત) સહિત; યુક્ત. (૨) એકલ થયેલ. (૩) સદ્મન કરેલ. (૪) સાથે ઉત્પન્ન થયેલ. (૫) પું એ નામનો એક ગ્રંથ.

સહી. સ્ત્રીં (સહી) બહેનપણી; સહીયર.

સહીવાય. પું (સહીવાદ) ‘હે સખે’ એવા સખેધનથી કાળને બેલાવવું તે.

સહ. પું (સહ) સમય; શક્તિવાળો.

સહોદર. } પું (સહોદર) એક ઉદરમાંથી

જન્મેલ; બાઈ.

સાહ. સ્ત્રીં (સાતિ) સ્વાતિ નક્ષત્ર. (૨)

પું સ્વાતિ નામનો હેમવયના વૈતાલ્ય પર્વતનો અધિષ્ઠાતા દેવતા. (૩) બહિ-સ્સહનો શિષ્ય

સાહ. પું (સાતિ) કપટથી સારા માલમાં હવકા માલ મેળવી દેવો ને.

સાહ. નં (સાદિ) જ સહાયમાનું બીજું સહાય; નાહિ નીચેની આદૃત સુંદર-પ્રમાણ સહિત હોય તે. (૨) ત્રિં

આદિ સહિત, જેની કાંઈ પણ કાળે ચર્યાત થઈ હોય તે.

સાદ. ત્રિં (સાવિત્ર) શયન કરનાર.
 સાદ્ય. ત્રિં (સાદિક) જેનો પ્રારંભ છે તેનું, શરૂઆતનાનું. ઉત્પત્તિવાળું. (૨) નં નાભિની નીચેના મધળા અવયવો પ્રમાણેપેન હોય અને નાભિ ઉપરના ન્યૂનાધિક હોય તે-સાદિ સરથાન.
 સાદજ્જલ. નં (સ્વાદન) પ્રેમબળન.
 સાદગી સીં (શાંતિ) માળસની ૯૧ થી ૧૦૦ વરસ સુધીની છેલ્લી અવસ્થા કે જે શાંતિનીની માફક મનુષ્ય જીવનનું ભક્ષ્ય કરી જાય છે.
 સાદ્યુદ્ધ. પું (સ્વાતિવુદ્ધ) આવતી ચોવીશીના ચોવીશમા તીર્થકરના પૂર્વભવનું નામ.
 સાદમ ત્રિં (સ્વાદિમ) મુખવાસ, મોપારી, એવથી વગેરે.
 સાદ્ય. ત્રિં (સાદિક) આદિશક્તિ; (૨) નં આદિ સહિત શ્રુતજ્ઞાન; શ્રુતજ્ઞાનને એક બેદ.
 સાદ્યંકાર. પું (સત્યકાર) ખાત્રી; પુરાવો.
 સાદ્યાર. પું (સાતિવાર) હેંદોપસ્થાપનીય આરિત્રનો પ્રથમબેદ, જેમા અતિઆરે લાગતા કીકાપર્થાવનો હેંદ થાય છે.
 સાદેરંગ. ત્રિં (સાતિરંગ) ઘટક વિશેષ; થોડું વધારે.
 સાડ. ત્રિં (સ્વાડુ) સ્વાદિષ્ટ, સ્નાદવાળું.
 સાડગ ત્રિં (સ્વાડુક) જ્યાંથી સ્વાદિષ્ટ ભોજન મળે તેનું કુળ.
 સાડગિય ત્રિં (શાકુનિક) પક્ષીનો શિકારી.
 સાડય ત્રિં (સાયુક) આયુષ્ય-આવરણ સહિત, સસારસ્થ જીવ.
 સાદ્યગ્રા નં (સાકેત) દેલાસમુત્તિ વગેરે અતઃક કેવળીની જન્મ-મૃત્યુની નગર.
 સાદ્ય નં (સાકેત) કોશન દેશનું પ્રસિદ્ધ નગર, મિનીતા-અયોધ્યાનું અપરનામ. (૨) એ નામની હરિત વનસ્પતિ.

માકારોચર. ત્રિં (માકારોપયુક) જ્ઞાનની ઉપયોગવાળો.
 સાકેતપુર નં (સાકેતપુર) સાકેતપુર નામનું નગર.
 સાલ્. પું (શાલ) જાડની ઝાળ.
 સામ પું (સાલ) સામનું લાકડું. (૨) તરકારી; શાક.
 સામડ. નં (સાકટ) જાડનો સમૂહ.
 સામડૂહ. પું (સાકટડૂહ) જાડને આકારે લશ્કરની ગોઠવણી; વ્યૂરચનાવિશેષ.
 સામડિય. ત્રિં (સાકટિક) જાડી હાંકનાર; જાડખેડું.
 સામણિય. ત્રિં (સામિક) અગ્નિવાળું; અગ્નિ સહિત.
 સામય. નં (સ્વામ) આવનારને આવકાર દેના તે, સન્માન.
 સામર. પું (સામર) સમૂહ; દરીયા. (૨) સાતમા જળદેવ તથા વાસુદેવના પૂર્વ-ભવના ધર્માર્થ. (૩) દશ કોડકોડી પદ્મોપમ પ્રમાણનો કાળવિભાગ કે જેને સામરોપમ-દરીયાની ઉપમા આપવામાં આવે છે. (૪) એ નામનું ખીજ દેવલોકનું એક વિમાન. (૫) અંતઃક સૂત્રના ૧ લા વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ. (૬) અધિકૃષ્ટિનું પુત્ર ત્રીજા-દશર (૭) અંતઃક સૂત્રના ખીજા વર્ગના ત્રીજા અધ્યયનનું નામ. (૮) અધિકૃષ્ટિનું રાણી ધારણીનો પુત્ર. (૯) સામરદત્ત નામે જિનદત્તનો પુત્ર. (૧૦) એક જાતનો મનુષ્ય. (૧૧) સામરનું સ્વપ્ન; ૧૪ સ્વપ્નમાનું એક.
 સામરંગમા. સીં (સામરંગમા) સમુદ્રને મળનારી (નદી)
 સામરકંત પું (સામરકાન્ત) એ નામનું ખીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

સાગરકૂડ. પુ. (સાગરકૂડ) માવડત પર્વતના
નવ કૂટમાનુ પાંચમુ કૂટ

સાગરચિત્તકૂડ પુ. (સાગરચિત્તકૂડ) નદન
વનના નવ કૂટમાનુ સાતમુ કૂટ

સાગરદત્ત. પુ. (સાગરદત્ત) ચપા નગરીનો
એ નામનો આર્યવાહ (૨) ત્રીજા
બળદેવના ત્રીજા પૂર્વભાગનુ નામ.

સાગરદત્તા સ્ત્રી. (સાગરદત્તા) ૧૫ મા
તીર્થકરની પ્રવજ્યા પાલખીનુ નામ

સાગરનાગરપદ્ધિમત્તિ. પુ. (સાગરનાગરપદ્ધિ
મત્તિ) સાગર તથા નગર સમઘી વિ-
શિષ્ટ રથનાનાળુ નાટક, ૩૨ પ્રકારના
નાટકમાનુ એક

સાગરપદ્ધિમત્તિ. પુ. (સાગરપદ્ધિમત્તિ) સમુદ્રના
આકાર વગેરે વાળુ નાટક, ૩૨ પ્રકારના
નાટકમાનુ એક

સાગરધર. પુ. (સાગરધર) મહાસમુદ્ર

સાગરોવમ ન. (સાગરોવમ) દશ કોડકોડી
પરોપમ પ્રમાણે કાળનો એક વિભાગ

સાગાર. ત્રિ. (સાગાર) આગાર-મોકળ
સહિત, છુટાટનાળુ

સાગાર. ન. (સાકાર) વસ્તુનુ વિશેષ રૂપથી
મદ્ય કરનાર જ્ઞાન, નિષ્કલ સહિત
ળાળુ તે (૨) ત્રિ. આગાર-છુટાટ
સહિત તપ-પન્થુપાણ વગેરે. (૩)
આચાર્ય વગેરેની નિશા

સાગારકૂડ. ત્રિ. (સાકારકૂડ) આચાર્યની
નેશાએ કરેલુ (૨) ગૃહસ્થ થકુ કરી
રાખેન

સાગારમત્ત. પુ. (સાકારમત્ત) સાગારી
સુધારો

સાગારિ. ત્રિ. (સાગારિ) ગૃહસ્થ

સાગારિયા સ્ત્રી. (સાગારિયા) શેખતરી,

સાધુને ઉપાશ્રયની આજ્ઞા આપનારી સ્ત્રી

સાગારિય. પુ. (સાગારિક) ગૃહસ્થ, વરધણી,
શ્રાવક. (૨) સાધુને રહેવાને સ્થાનની

અનુજ્ઞા આપનાર ગૃહસ્થ, શેખતરીઓ

(૩) મેયુન, સ્ત્રીસભોગ

સાગેય પુ. (સાકેત) અથોધ્યા નગરીનુ
નામ.

સાગેયગામ. ન. (સાકેતગમ) સાકેતપુર,
અથોધ્યા

સાડ પુ. (શાટ) નાશ (૨) વસ્ત્ર, દુપટ્ટો
માડમ્ } ન. (શાટક) સાડયો, ઉત્તરીય
સાડમ્ } વસ્ત્ર

સાડિયા સ્ત્રી. (શાટિકા) સાડી, ઉત્તરીય
વસ્ત્ર, કેડ ઉપર પહેરવાનુ વસ્ત્ર

સાડિલુ. પુ. (શાટક) સાડી, રેશમી ધોતી

સાડી સ્ત્રી. (શાટી) સાડયો, પહેડી

સાડીકમ્મ ન. (શાટિકર્મ્મ) વસ્તુનો
સોડા રી વ્યાપાર કરવો તે ૧૫ કર્મા
ધનમાનુ એક

સાડોલુ. ન. (શાટક) ઉત્તરીય વસ્ત્ર,
સાડયો, સાડી

સાણ પુ. (જ્ઞા) કુતરો, જ્ઞાન

સાણ. પુ. (જ્ઞા) જ્ઞાનનામના એક સાધુ

સાણ ન. (જ્ઞમજ્ઞાન) જ્ઞમજ્ઞાન મસાણુ

સાણ ન. (જ્ઞા) કુતરાઓનુ ટોળુ

સાણમ્મ ન. (જ્ઞાનક) જ્ઞાનનુ અનેલુ વસ્ત્ર

સાણિમ્મ ન. (જ્ઞાનિક) જ્ઞાનિક

સાણી સ્ત્રી. (જ્ઞાની) કુતરી

સાણુપામ્મ પુ. (સાણુપાદ) દિવસની છેલ્લી

એ ઘડી, સંધ્યાવેળા

સાણુવીય. ન. (સાણુવીત) જે ખીજમા

ઉત્પાદક શક્તિ (યોનિ) નો નાશ થયો

નથી તે ખી

સાણુવાય પુ. (સાણુવાદ) જ્યાં બોલનારના

શબ્દોની પડચોટો પડે તેવુ સ્થળ

સાતસામ્મ ન. (સાતસામ્ય) સુખશાનિ

સાતા સ્ત્રી. (સાતા) સુખરૂપ વેદના

સાતાગોરવ ન. (સાતાગોરવ) સુખનો ગોરવ-
અદ્ભુત

સાતોત્તર ત્રિં (સાતોત્તર) સુખ ભોગનનાર
પ્રત્યેક સર્ગીરી છા.

સાતિ સ્ત્રીં (સ્ત્રી) સ્વાતી નામનું
નક્ષત્ર.

સાત. પું () અરિશ્વાસ

સાતિજોગ પું (સતિજોગ) માયાનું પર્વાય
નામ, સારી વસ્તુમાં નમગી વસ્તુ
મેળવાને પ્રાદ-ને છેવરતુ તે

સાતિજગ્યા સ્ત્રીં (સ્ત્રી) ભોગવટો,
ભોગનનું.

સાતિરંગ ત્રિં (સતિરંગ) જુઓ “સાધરંગ”
શબ્દ

સાદ્દી સ્ત્રીં (સાદી) કન્દ નિશ્ચય

સાદિ સ્ત્રીં (સાદિ) સ્વાતી નક્ષત્ર

સાદિ ત્રિં (સાદિ) આદિ સદિત, પ્રારભ
વાળું (૨) જેનો નાભિ નીચેનો ભાગ
પ્રમાણપેત તથા મુન્દર અને ઉપરનો
જેડાળ હોય એહતુ શરીરનું સદાચ, ૭
સદાચમાનુ ત્રીજું સદાચ

સાદીણગમા સ્ત્રીં (સાદીણગમા) સાત મહા
ગંગા પરિમિત ગોશાના મતાનુસાર કાગ
વિકાગ

સાદુ ત્રિં (સાદુ) સ્વાદિષ્ટ

સાદેષ્વ નં (સાદેષ્વ) સાનિધ્યતા સાદાચ
(૨) દેવતાપ્રાતિહાર્ય-દેવતાકૃત દિવ્ય
દેખાન

સાધારણ નં (સાધારણ) સાધારણ શરીર
અનત આત્માઓના નિરાસવાળું નિગોદનું
શરીર-સાધારણ-અનતકાય વનસ્પતિ

સાધારણસરીર નં (સાધારણસરીર) નિગોદનું
શરીર

સાધુ પું (સાધુ) મોક્ષમાર્ગસાધક, સાધુ

સામરણ પું (સામરણ) એક જાતનું અન્ય
સિદ્ધે

સામાવિય ત્રિં (સામાવિય) સ્વભાવથી
ચનાઈ

સામાસ ત્રિં (સામાસ) આશાસ સદિત,
વસ્તુત, અસત્ય ત્તા સલ જેતુ દેખાય તે.

સામ પું (સામ) નારકીના દાય પગ આધી
નીચે નાખનાર સ્વામ ગંગો પરમાધામી,

પદર જાતના પરમાધામીમાના નીચ
જાતના પરમાધામી. (૨) નં આકાશ

(૩) ત્રિં સ્વામ-કાળા રંગવાળું, કાળું

(૪) સામ દેશમાં ઉત્પન્ન થયેલ વસ્તુ

સામ. નં (સામ) રાજનીતિનો એક પ્રકાર.

સામ નં (સામ) મુન્દર જાતની વનસ્પતિ

સામર્ય ત્રિં (સામર્ય) સમય-સાધ્યા
દિક્ષના સિદ્ધાન્ત સમધી, સમયને લગતું.

(૨) નં અતીન્દ્રિય છાનો પર્વાય,

અધિજ્ઞાનનો વિષય (૩) પું સકેતથી
બંધાર કરનાર વિદ્વાનો-શાસ્ત્રવેતા

સામત પું (સામત) પામે, નજીક

સામતોવણિવાહ્યા સ્ત્રીં (સામતોવણિવાહ્યા)

પાપના કાર્યને જ્ઞેવા મળેલા ધણા

લોકોના પાપમય પરિણામથી એકી

સાથે થતી કર્મગધક્રિયા, ક્રિયાનો એક

પ્રકાર

સામતોવણિવાહ્યા નં (સામતોવણિવાહ્યા)
અભિનયના ચાર પ્રકારમાંનો ત્રીજો

પ્રકાર

સામકોટ્ટ પું (સામકોટ્ટ) જમ્બૂદ્વીપના
ઐરવત ક્ષેત્રમાં આજુ અનસર્પિણીમાં

થયેલ ૧૧ માં તીર્થકર

સામગ નં (સામગ) જેમાં સામા નામનું

ધાન્ય થાય છે તે, એક જાતનું ધાસ

સામગિય નં (સામગ્ય) સામગ્રી સાહિત્ય

સામજ પું (સામાય) સ્વાનિસ્વામીના

શિષ્ય

સામણિય નં (સામણિય) શ્રમજીપણું,

સાધુતા

સામણેર પું (સામણિ) શ્રમજી-સાધુના

શિષ્ય, નન દીક્ષિત સાધુ

સામણ. ન૦ (આમણ) અમણપણ,
સાધુતા, ચારિત્ર.

સામણ. ન૦ (સામાન્ય) વસ્તુનો સામાન્ય
અથ (૨) ત્રિ૦ સાધારણ

સામન્ય ન૦ (સામર્થ્ય) શક્તિ, સામર્થ્ય
સામર્થ્ય. ન૦ (સમર્થ) વિચાર કરવો,
સમર્થન કરવું

સામન્ન. ન૦ (આમણ) જુઓ “સામણ”
શબ્દ

સામન્ન ન૦ (સામાન્ય) જુઓ “સામણ”
શબ્દ

સામન્નદિદ્ધ. ન૦ (સામાન્ય) સામાન્યથી
પૂરે દીકેય વસ્તુ ઉપરથી અનુમાન કરવું
તે, અનુમાનનો એક પ્રકાર

સામલ. ત્રિ૦ (ક્યામલ) કાણુ

સામલપન્નલ પુ૦ (ક્યામલપન્ન) અધારીયુ,
કૃષ્ણપક્ષ.

સામલયા. સ્ત્રી૦ (ક્યામલતા) એ નામની
કાંઈ ક્ષતા-વેલ

સામલિ પુ૦ (શાલ્મલિ) એમલા-એચાગ્નુ
માં (૨) દેવકુર ક્ષેત્રમાં ગુરુ કુમાર
દેવતાને કાંઈ કરનાં જુદાં (૩) વત્સ
ગોત્રની શાખા અને તેનો પુરુષ.

સામલેર પુ૦ (શાલ્મલ) કાગરચીતરો વાહરડો.

સામલેય. પુ૦ (સામલ) ચાર વેદમાંનો એક

સામલદિધ પુ૦ (સામલદિધ) ભગવાન
મહાવીર રામનીના એક શિષ્યનો નામ

સામા સ્ત્રી૦ (ક્યામા) શ્યામ વર્ણની સ્ત્રી
(૨) મેળ વર્ણની સ્ત્રી (૩) ગત્રી (૪)
પ્રિયથુ, સામે, એક જાતનો અનાજ (૫)
૧૩ મા તીર્થકર્ત્રી માતા (૬) ત્રીજા
તીર્થકર્ત્રી મુખ્ય સાધવી (૭) પહેલા
દેવોકના ઇન્દ્ર-શક્તિના પોતપાત્ર એમની
અમમદીધી.

સામાઞ્ચ પુ૦ (ક્યામા) સામાયિક, આત્મનું
નવમું મત

સામાઞ્ચ. પુ૦ (ક્યામાક) ધાન્ય વિશેષ
સામાઞ્ચ ત્રિ૦ (સામાનિક) જનસમૂહ
સાધી

સામાઞ્ચ. ન૦ (સામાયિક) સામાયિક ચારિત્ર,
ચારિત્રના પાત્ર પ્રકારમાંનો પ્રથમ પ્રકાર;
સર્વ સામયોગની નિવૃત્તિ કરવી તે.
(૨) આવકનું નવમું મત, દેશનિરતિરૂપ
સામાયિક ચારિત્ર (૩) સામાયિકશ્રુત-
આચારાગાદિ (૪) આવશ્યક સત્રનું પ્રથમ
અધ્યયન (૫) દ્રવ્યલેક્ષમાંડે ઉત્પન્ન
થયેન પરિણામ-અધ્યવસાય

સામાઞ્ચકુટ ત્રિ૦ (સામાયિકકુટ) આત્મકની
ત્રીજી પદિમા આદરનાર આત્મક કે જે
તથા મહિના સુધી દરરોજ બે વખત
નિરતિચાર સામાયિક કરે

સામાઞ્ચચરિત્ત. ન૦ (સામાયિકચરિત્ર) સા-
માયિક ચારિત્ર, પાત્ર પ્રકારના ચારિત્રમાં
પ્રથમ ચારિત્ર

સામાઞ્ચસંજ્ઞમ પુ૦ (સામાયિકસંજ્ઞમ) સા-
માયિક ચારિત્ર, સપ્તમયુક્ત આચાર.

સામાઞ્ચસંજ્ઞય. ત્રિ૦ (સામાયિકસંજ્ઞય) સામા-
યિક ચારિત્રનાનો.

સામાઞ્ચ પુ૦ (ક્યામાક) એ નામનો એક
ગાથાપતિ

સામાઞ્ચ પુ૦ (સામાન) સાતમા દેવલોકનું
એક વિમાન

સામાઞ્ચિય. ત્રિ૦ (સામાનિક) સામાનિક
દેવતા, ઇન્દ્રના સમાન દરજ્જાવાળા
દેવતા

સામાય પુ૦ (ક્યામાક) સામે, ધાન્ય વિશેષ
સામાયારી. સ્ત્રી૦ (સમાચારી) સાધુનું કર્તવ્ય,
મુનિનો આચાર (૨) ૫૨૨૫૨ મેળાપ
સામાસ. પુ૦ (ક્યામાક) સાગરનું બે-તન;
વાણુ

સામાસિદ્ધ ત્રિ૦ (ક્યામાક) સમામથી
બનેયુ

સામિ. પુ० (સ્વામિન્) સ્વામી, અધિપતિ;
રાગ; ધણી, ગુરુ, નાયક. (૨) ભગવાન
મહાવીરસ્વામી

સામિજિગ્ણ પુ० (સ્વામિજિ) ગદ્ય ચોતી-
શીના ૧૧ મા તીર્થકર.

સામુચ્છેદ્ય પુ० (સામુચ્છેદ) ક્ષણિકવાદા
અથમિત્રનો મત. વસ્તુ ઉત્પન્ન થયા
પછી સર્વથા નાશ પામે છે, અર્થાત્
ક્ષણેક્ષણે વસ્તુ નાશ પામે છે, એવી
માન્યતા.

સામુચ્છેદ્ય. ત્રિ० (સામુચ્છેદિક) દરેક
પદાર્થનો ક્ષણે ક્ષણે ઉચ્છેદ માનનાર-
અથમિત્રના મતનો અનુયાયી.

સામુદાયિય. ત્રિ० (સામુદાયિક) મધુકરી
વૃત્તિથી થોડું થોડું લીધેલું; ધરના સમુ-
દાયથી પ્રાપ્ત થયેલ.

સામુદ. ન० (સામુદ) સમુદ્રમાં યનાદ લવણ;
મીઠું. (૨) ત્રિ० સમુદ્ર સંબંધી.

સામુદિય. ત્રિ० (સામુદિક) સમુદ્ર સંબંધી.

સાય. ન० (સાત) વેદનીય કર્મની શુભ
પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ શાતા-સુખ
પામે. (૨) સુખશાંતિ. (૩) દશમા
દેવલોકનું એ નામનું એક વિમાન

સાય. પુ० (સાક) શાક; તરકારી.

સાય. ઘ० (સાયમ્) સાગ, સૂર્યાસ્તકાળ.

સાયકાર. પુ० (સાયકાર) પુરાવો.

સાયર. પુ० (સાયર) સમુદ્ર. (૨) ભાવી ત્રીચ
તીર્થકરનું નામ.

સાયવાદિ. ત્રિ० (શાતવાદિન્) સુખ ભોજનીએ
તો સુખ મળે એવા મતવાળો.

સાયવેયગિજ્ઞ ન० (શાતવેદનીય) શાતા
વેદનીય, વેદનીય કર્મની શુભ પ્રકૃતિ.

સાયા. સ્ત્રી० (શાત) સુખશાંતિ; સ્નાય. (૨)
વેદનીય કર્મની શુભ પ્રકૃતિ

સાયાણુ ત્રિ० (શાતાણુ) સાનાસીશીયો;
સુખાર્થી.

સાયાવેદ્ય. ત્રિ० (શાતાવેદક) સુખ ભોજનનાર.

સાર. પુ० (સાર) પ્રધાન-ત્રેષ્ઠ-ઉત્તમ વસ્તુ.
(૨) તત્ત્વ; સારાંશ. (૩) લાકડાનો ગલ.
(૪) રસ.

સારઘ્ર. ત્રિ० (સ્વાત) સયમાદિ અનુધાનમાં
પ્રાપ્તિ રાખનાર.

સારઘ્ર. ત્રિ० (સ્વાત) સંભારી આપનાર.

સારઘ્ર ત્રિ० (શારદ) } સરદ ઋતુમાં
સારઘ્ર. ત્રિ० (શારદિક) } ઉત્પન્ન થયેલું.

સારંગ. પું० (શારંગ) ચાર ઇન્દ્રિયવાળા
જીવની એક જાત.

સારંગી. સ્ત્રી० (શારંગી) સારંગી નામનું
વાજાંત.

સારંભ. પુ० (સંભવ) આરંભ-પાપ વ્યાપાર-
દિશાનો સંકરપ.

સારકંતા. સ્ત્રી० (શારકાન્તા) પડ્મ પ્રામની
પાંચમી મૂર્તિના.

સારકલ્પણ. ન० (શાર્કલ્પણ) એ નામનું
વસ્ત્ર જાતિનું જક્ષ.

સાર્પલ્પણ. ન० (સર્પલ્પણ) રક્ષણ; બચાવ.
(૨) રાખવું. (૩) પુરવું; બંદીખાનામાં
નાખવું.

સારમ્લગ્નાણુવંધિ. ત્રિ० (સંરક્ષણાણુવંધિ)
વિગ્યાદિનું વા ધન વગેરેનું રક્ષણ
કરવામાં વ્યાકુળ રહેનાર.

સાર્પલ્પણ. ત્રિ० (સંરક્ષિત) રક્ષણ
કરનાર.

સારણાઘ્ર. ત્રિ० (સારણાદ) લાકડાનો અદ-
રનો જાગ કોતરી ખાનાર એક જાતનો
પીડા.

સારણ ત્રિ० (સ્વાત) રમરામ કરનાર;
સ્વાધ્યાય કરનાર.

સારણહ પુ० (સારણ) એક જાતનું ઝાડ.

સારજ ન० (સ્વાયજય) સ્વર્ગનું રાજ્ય.

સારજૂય. ન० (શારજૂય) પાસાથી જુગાર
રમે તે.

સારણ પુ. (સારણ) અતઃ સૂત્રના ત્રીજા વર્ગના સાતમા અધ્યયનનું નામ (૨) વસુદેવ રાજાની ધારણી દેહીનો પુત્ર (૩) યથોચિત્ત વર્ણમા પ્રવર્તેલું તે (૪) સારણ્ય નામે જાદુનકાર.

સારણ ન. (સ્મારણ) સંભારી આપડું, કાંઈની જૂન સુધારવી

સારણા. સ્ત્રી. (સારણ) હિન્દની પ્રવૃત્તિ કરાની તે

સારથિ પુ. (સારથિ) રથ હાડનાર

સારથ્ય ન. (સારથ્ય) સારથિનું કામ, રથ હાકવાનું કાર્ય

સારદ ત્રિ. (સારદ) શરદઋતુનું.

સારદમ્બ. ન. (સારદમ્બ) કીમતી વસ્તુ સારભૂત સ્ત્રી.

સારવ ત્રિ. (સારવ) શરદઋતુનું, શીયાળાની મોઝમનું

સારવ ત્રિ. (સ્મારક) સ્મરણ કરાની શિખવનાર.

સારવણ. ન. (સમ્માર્જિત) વાળી સાફ કરડું વાળનું.

સારવિષ્ઠ ત્રિ. (સમ્માર્જિત) સ્વચ્છ કરેલું.

સારસ પુ. (સરસ) સારસપક્ષી

સારસાર. ત્રિ. (સરસર) સારામા સાફ, અપુત્રમ.

સારસસવ. પુ. (સારસ) સારસવત નામે લોકાનિક દેવનાની એક જાત.

સારહિ પુ. (સારથિ) રથ હાકનાર, કાચ મેન (૨) આચાર્ય

સારા સ્ત્રી. (સર) એક પ્રકારનો ભુજપરિ સર્પ.

મારિકણ. ન. (મારિકણ) સાદસ અનુમાન, સગ્ગે મરખી જોડીમાના એકને જોવાથી જીવનનું ગાન થાય તે (૨) ત્રિ. સરખું, સમાન

સારીર. ત્રિ. (સારીર) શારીરિક, શરીરમા ઉત્પન્ન થયેલું.

સારીરિય ત્રિ. (શારીરિક) શરીરનું શરીરને લગતું (૨) શરીરવાળો, દેહી.

સાર્ણવિય. પુ. (સાર્ણવિક) જૈનના સાધુનો વેષ, કચ્છ ન બાધવો, શ્વેતનરમ ધારણ કરવા, મસ્તકે મુક થતું વગેરે (૨)

ત્રિ. સમતીય, પોતાના સરખું

સાર્ણવિકકડ ત્રિ. (સાર્ણવિકકટ) શ્વેત અસમાન પુદ્ગલને પોતાના શરીર રૂપે પરિણમાની પોતા સરખું બનાવેલું

સાલ પુ. (સાલ) જેની નીચે ત્રીજા તીર્થંકરને કેનગિજાન થયું તે વૃક્ષ (૨) જેની હેઠે ૨૪ મા તીર્થંકરને કેનગિજાન થયું તે (૩) સરસઘનુ ઝાડ (૪) સાગનું ઝાડ (૫) સાવ-ફળ (૬) સાખા, ડાંગી (૭) સાન નામનો ૭૭ મો મધ. (૮) આઠમા દેવોનાનું સાન નામનું એક મિમાન કે જેની રિથિનિ અતર સાગરો-પમતી છે. (૯) ગદ, કોટ

સાલ. પુ. (ક્ષાલ) સાગો પત્નીનો લાઈ

સાલહ્ય ત્રિ. (સારદિક) શરદઋતુમા થયેલું

સાલહ્ય. ન. () શાક, તરવારી (૨) ત્રિ. રસપુષ્પ

સાલંકાયણ પુ. (સાલંકાયન) કૌશિક ગોત્રની સાખા (૨) ત્રિ. તે સાખામા જન્મેન

સાલંવણ ત્રિ. (સલમ્બ) પુટ કાગળનાડું. (૨) આનન-ટોમ મંદિન

સાલકોટ્ટય પુ. (સલકોટ્ટ) મેદિક ગામ બહારનો એ નામનો એક બગીચો

માલગ પુ. (મારક) ફેરી વગેરેનો રમ

માલગ. પુ. (મલક) સામી સાખા

સાલેણ પુ. () તગદારી, ટાક.

સાલમંજિયા મીં (સાલમંજિયા) પુતળી;
લાકડાના કે પાપાણુમા આળેખેલી મૂર્તિ.
સાલસ. ત્રિં (સાલસ્ય) આવર્ય સહિત,
આળાનુ
સાલા મીં (સાલા) સખા, બેઠક
સાલા મીં (સાલા) ડાળી, સાખા. (૨)
એક પક્ષીનું નામ.
સાલામ. પું (સાલામ્ય) સગીયે કરી ઉપ-
ચાર કરવાનું શસ્ત્ર, આયુર્વેદનો એક ભાગ
સાલામ્બો. મીં (સાલામ્બો) સાલામ્બી નામે
ચોગપદ્મી
સાલિ. પુ (સાલિ) ભાત, ડાંગર, કમોદ.
(૨) એક જાતનો મરુડ.
સાલિંગણ (સાલિંગ) આપિંગન-શરીર
સંકટ સહિત, શરીરનો પૃથ્વી સ્પર્શ થઈ
શકે તેટલું લાંબુ
સાલિમદ. પું (સાલિમદ) સાલિમદ દેવતા.
સાલિમ. ત્રિં (સાલિમ) જેમા ભાત મુખ્ય
ખોગડ છે તેનું બોજન
સાલિય. પું (સાલિક) વચ્ચે વચ્ચેનાર, દુરિયા
સાલિયા સ્ત્રીં (સાલિકા) વલય જાતનું
એક વૃક્ષ
સાલિસ ત્રિં (સાલ) સમાન, તુલ્ય, સરખું.
સાલિહીપિય. પું (સાલિહીપિય) શ્રીમહાવીર
સ્વામીના દશ આવકમાના દશમા આવકનું
નામ.
સાલુય નં (સાલુક) પાણીમા થતો કંઈ,
જનનકંઈ
સાલુર. પું () ચેટો, મેદડ
સાર. પું (સાગ) આપ, અપકાર
સાવ પું (સાવ) નિશ કરવી, સુષ્ટ જવું તે
સાવજ્ઞ. નં } (સાવત્ય) ઉત્તમ દ્રવ્ય,
સાવજ્ઞ. નં } ધન-દોષત
સાવક } પું (સાવક) ધર્મશાસ્ત્રનું અવધ્ય
સાવગ. } કરનાર, આગાર ધર્મ પાળનાર
(૨) શાળા

સાવગધમ્મ પું (સાવગધમ્મ) બારવતરૂપ
નારકધર્મ
માવજ્ઞ. ત્રિં (માવજ) અવધ-પાપ મહિત;
દોષવાળું.
સાવજ્ઞમાસા. સ્ત્રીં (માવજમાસા) દિસાકારી
ભાષા.
સાવજ્ઞામોયમી સ્ત્રીં (માવજામોયમી)
પાપનું અનુભવન કરનારી જાણ.
સાધન પું (સાધન) સાધન મહોતો.
સાધતિજ્ઞ } નં (સાધતિ) ધન, મી.
સાધતિય. } દોષ.
સાધત્યા સ્ત્રીં (સાધત્યા) એ નામની
કુળાવા દેશની એક નગરી.
સાધય. પું (સાધય) આધક.
સાધય. પું (સાધય) હિંસકપ્રાણી, જંગલી
પત્ત.
સાધયિત્તાર. ત્રિં (સાધયિત્તાર) સહજાવનાર
સાધિગ સ્ત્રીં (સાધિકા) આચારધર્મ-
આવધર્મ પાળનાર સ્ત્રી, આનિદા.
સાધિટ્ટી. સ્ત્રીં (સાધિટ્ટી) આવધી પુરુષ
સાધિય. ત્રિં (સાધિય) સાધેલું, સોગન
આપેલું.
સાધિય ત્રિં (સાધિય) સહજાવેલું
સાધિયા. સ્ત્રીં (સાધિયા) જુઓ "સાધિયા"
શબ્દ
સાધિયાવુદ્ધ પું (સાધિયાવુદ્ધ) સુવસા
આનિદા પાસેથી બાધ પામેલ અમ્મડ
પરિચાલક
સામ. પું (સામ) સાસનુ દર્દ.
સામણ નં (સામણ) સીસું, ધાતુ વિશેષ.
સામણ. પું (સામણ) પારો, સમિતખર-
કંઠિન પૃથ્વીનો એક પ્રકાર (૨) વૃક્ષ
વિશેષ
સામણ નં (સામણ) રત્નની એક જાત
સામણ નં (સામણ) શસ્ત્ર, આગમ
(૨) આગ્રા, દુરૂમ (૩) જૈનશાસ્ત્ર,
જૈનદર્શન (૪) એક જાતનું માન્ય

સામણ પુ. ન. (સામ્વાદન) સામ્વાદન નામનુ
બીજુ ગુણુચ્ચાન.

સાસન. પુ. ન. (સાપન) બુદ્ધો "સાસણુ"
શબ્દ

સાસય ત્રિ. (સાસક) સાસયુ, નિત્ય,
આથી.

સાસય પુ. (સાસય) પોતાનું જન્મ આન-
ઉત્પત્તિનુ અર્થ

સાસયરાદય. ત્રિ. (સાસયારિક) પોતાને
સાધન-અમર માનનાર

સાસયસેનુત ન. (સાસયસેનુત) નિત્ય
સુખ, મોક્ષસુખ

સાસય પુ. (સાસય) સગસન

સાસાણ. ન. (સાસાણ) સમકિતના અર્થ
રસના આસ્વાદ સંપત્તિ છાની થિતિ,
પાત્ર સમકિતમાનુ પ્રથમ સાસાણ
સમકિત (૨) બીજા ગુણુચ્ચાનકનુ નામ

સાસાણસમ્મદિદ્ધિ. પુ. (સાસાણસમ્મદિદ્ધિ)
સમકિતના જગત્ આસ્વાદનગો બાળે
ગુણુચ્ચે વર્તેતો છા

સાસિયા. ત્રી. (સાસિયા) અપિનષ્ટ યોગિ

સામિચ ત્રિ. (સામિચ) સાસનાજો, દમીપન

સાસ ત્રી. (સાસ) સાસ

સાહજાણી ત્રી. (સાહજા) એ નામની
એક નગરી

સાહમ ત્રિ. (સાહમ) સાધક, ઉપસાધક,
મંગરી આપનાર

સાહજ. પુ. ન. (સાહજ) સાધક અર્થ.

સાહજા ન. (સાહજ) સાધક, સાધન કનુ
તે (૨) કહેકુ. (૩) કાર્ય. હેતુ, ઉપાય

સાહજાણ ન. (સાહજ) સધાત, એકેક થનુ.

સાહજાણર્થ પુ. (સાહજાણર્થ) સધાનરૂપે
મધ એકેક થવા રૂપી મધ

સાહજય. ત્રિ. (સાહજ) સાધન પુર પાડનાર

સાહજિય ત્રિ. (સાહજ) એકેક કરેતુ.

સાહ્ય } પુ. (સાહ્ય) પોતાનો દાથ.
સાહય }

સાહયિયા ત્રી. (સાહયિયા) પોતાના
દાથથી લાગતી પાપક્રિયા.

સાહમ ન. (સાહમ) સમાનધર્મ, સમાનતા

સાહમિ ત્રિ. (સાહમિ) સમાન ધર્મવાળુ,
સાધર્મી

સાહમિણી. ત્રી. (સાહમિણી) સમાન ધર્મ
વાળી સ્ત્રી

સાહય ત્રિ. (સાહય) જેનો મધ્યભાગ
સક્ષિપ્ત-સંકેતવાપરો દોષ તેતુ, સકુચિત.

સાહય ત્રિ. (સાહય) નર્પસિદ્ધિ કરનાર.

સાહરણ. ન. (સાહરણ) હરી જનુ, લઇ જનુ

સાહરિજમાણચરણ ત્રિ. (સાહરિજમાણચરણ)
પસારેલી વસ્તુ ફરી સકેવનામા આવે તે
લેની એના અભિપ્રયથી ગવેરણા કર
નાર (મુનિ.)

સાહરિય. ત્રિ. (સાહરિય) લઇ જવામા આ-
વેતુ, હરણેતુ (૨) એકન કરેવ. (૩)
વરોડવાના પાનમા કાઇન દેરા યોગ્ય
વસ્તુ પડી હોય તેને અન્યન ફેકીને
આપનાથી સાધુને લાગતો એવધાનો
પાત્રમો દોષ.

સાહલુ ન. (સાહલુ) સફળપાત્ર

સાહસ. ન. (સાહસ) રિચાગ કર્યા વિના
એકદમ કષ્ટ કર્ય કરેતુ તે

સાહસિક ત્રિ. (સાહસિક) નગર રિચાતું
જોનાનાર, સાહસિક.

સાહસિક ન. (સાહસિક) આદસપાત્ર

સાહસિય ત્રિ. (સાહસિક) આદમિન, નાદમ
જોનાનાર વગર રિચાતું કામ કરનાર

સાહમ્મિય ન. (સાહમ્મિય) સદાચ, દાનર

સાહસ્મી ગા. (સાહમ્મી) એક દાનર

સાહા મ. (સાહા) ગાદા; અમરંગ

સાહા ત્રી. (સાહા) સાખા ડાળી.

સાહામંગ પુ. (સાહામંગ) પૃથ્વી, નકુ
પાદુ (૨) ઝાડની ડાખાનો કહેડો

સાહામિંગ પુ. (સાહામિંગ) વાનર.

સાહારણ. નં (સાધારણ) સામાન્ય; સાધારણ; જેમાં ધણા જીવોનો દિસ્સો હોય તેવું.
(૨) અન્યોન્ય મિશ્રિત થયેલું. (૩) જેને અનત જીવો વચ્ચે એક સાધારણ શરીર પ્રાપ્ત થયેલું છે તેવા જીવ; કન્દમૂળાદિ નિગોદ. (૪) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉત્પત્તિ જીવને અનતકાયમાં ઉપજવું પડે છે. (૫) ઉપકાર.

સાહારણસરીર. પું (સાયરણસરીર) નિગોદના જીવ; અનત જીવ વચ્ચે એક શરીર-વાળા જીવ.

સાહારણનુદુમ. ત્રિં (સાધારણનુદુમ) સૂક્ષ્મ સાધારણ વનસ્પતિકાય.

સાહાવિષ. ત્રિં (સ્વાભાવિક) રવણાવસિદ્ધ; કુદરતી; અકૃત્રિમ.

સાહિત્ર. ત્રિં (સાત્ર) બીજાના દિસ્સાનાળું.
સાહિકરણ. } ત્રિં (સાધિકરણ) કલેશ-
સાહિકરણ } વાળું. (૨) રાજ્ય પુકત.

સાહિજ નં (સાહાય) સહાય; મદદ.

સાહિત. ત્રિં (સાપિત) સાધેલું. (૨) કહેલું.

સાહિત્ત નં (સાહિત્ય) સાંસ્કૃતિક.

સાહિય. ત્રિં (સાહિત) સારીરીતે પ્રાપ્ત કરેલ; ઉપલબ્ધ થયેલ.

સાહિય. ત્રિં (સાંપિત) સાધેલું; સિદ્ધ કરેલું. (૨) કહેલું.

સાહિય. ત્રિં (સાધિક) વિશેષ; કષ્ટ વધારે.

સાહિયુતા. સ્ત્રીં (સાહાયકતા) સહાય કરવા-પણું.

સાહી સ્ત્રીં () અકર્મી; કેડી. (૨) કંટાની વાડ.

સાહીણ. ત્રિં (સ્વાધીન) સ્વાધીન; પોતાને તાબે થયેલ.

સાહુ. પું (સાહુ) સાધુ; મુનિ; શ્રમણ; સત્કુશલ (૨) ત્રિં સાહુ; સુંદર; શ્રેષ્ઠ.

સાહુણી. સ્ત્રીં (સાહુ) સાધી; આપાં.

સાહુલી. સ્ત્રીં () કપડાં.

સિઝ. ત્રિં (સિઝ) મૃદપાશમાં બંધાયેલ; મૃદસ્થાશ્રમી. (૨) પું સિતવર્ણ નામે નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ-પત્તિ જીવનું શરીર રાંધ જેવું ધોળું થાય છે.

સિઝંડી. સ્ત્રીં (જુઝી) સુંક નામે સાધારણ વનસ્પતિ.

સિઝક. નં (શીતોદક) ટાકું પાણી.

સિંગ. નં (સિંગ) સિંગડું. (૨) ફળી; શીંગ. (૩) યુંગી; વાઘ વિશેષ.

સિંગમ્બોડ. પું (સિંગમ્બોડ) બળદરૂપે કંપેલ ઉપાશ્રયનો શિંગડાવાળો ભાગ.

સિંગબેટ. પું (સિંગે) આકુ.

સિંગમલ. પું (સિંગમલ) વૃક્ષ વિશેષ.

સિંગાર પું (સિંગાર) શય્યાગાર; કપડાંની યોગ્ય વ્યવસ્થા. (૨) સ્ત્રીને જોઈ ઉત્પન્ન થતો રતિપ્રકર્ય-વિષય; નવ રસમાંનો એક રસ.

સિંગિ ત્રિં (સિંગિ) સિંગડાવાળું જનાવર.

સિંગિરીડી. સ્ત્રીં (સિંગિરી) ચોઈન્દ્રિય જીવની એક જાત.

સિંગલી. સ્ત્રીં (સિંગલી) સિદ્ધસદ્વીપમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી.

સિંગાડમ. ત્રિં (સિંગાડમ) સિંગાડાનું

સિંગાડમ. ત્રિં (સિંગાડમ) સિંગાડાના ફળને આકારે ત્રણ ખુણા પડતા હોય તેવા માર્ગ; ત્રિકાણ રસ્તા. (૩) રાહ દેવનું એક નામ.

સિંગાણ. નં (સિંગાણ) નાકનો મેલ; સિટ.

સિંગણ. નં (સિંગણ) સિંગણ, જાંટનું; ભાષણવર્ણ.

સિંદુવાર. સ્ત્રીં (સિંદુવાર) પુરી મયેલ જીવની માળામાંથી ફેલ નીચે પડવા માટે તે.

સિંદુવાર પું (સિંદુવાર) નગોડનું વૃક્ષ.

સિદ્ધર. ન૦ (સિદ્ધ) સિદ્ધર
 સિદ્ધવ ન૦ (સૈન્ધવ) સિધાવુણ, મીઠું.
 સિધુ સ્ત્રી૦ (સિન્ધુ) પશ્ચિમ તરફ લગણ
 સમુદ્રમા મળતી ભરત ક્ષેત્રની એક મ્હોની
 નદી. (૨) એક જગતની મદિરા (૩) પુ૦
 આર્ય દેશમાનો વીશમો દેશ (૪) સિન્ધુ
 દેશનું વસ્ત્ર
 સિધુઆયત્તણકૂડ પુ૦ (સિન્ધુઆયત્તણકૂડ)
 ચૂલદિમનત પર્વતના પશ્ચિમની પશ્ચિમે
 પ૦૦ જોગનની ઉપરે જ્યાં સિધુ નદી
 આવર્તન પામે છે તે કૂટ-સિખર
 સિધુકુડ. પુ૦ (સિન્ધુકુડ) સિધુ નદીનો
 દરેડો પડે છે તે કુડ
 સિધુકૂડ. પુ૦ (સિન્ધુકૂડ) ચૂલદિમનત
 પર્વત ઉપરના ૧૧ કૂટમાનું આઠમું કૂટ
 સિધુદેરી સ્ત્રી૦ (સિન્ધુદેરી) સિધુ નદીની
 અધિદાની દેરી
 સિધુદ્વીપ પુ૦ (સિન્ધુદ્વીપ) સિધુપ્રપાત
 કુડની વચ્ચેનો સિધુ દેરીનો દ્વીપો
 સિધુપ્રપાતકુડ. પુ૦ (સિન્ધુપ્રપાતકુડ) જોમા
 ચૂલદિમનત પર્વતમાથી નીકળતી સિધુ
 નદીનો દરેડો પડે છે તે કુડ
 સિધુસોનીર. પુ૦ (સિન્ધુસોનીર) એ નામના એ
 પામે પામેના દેશ કે જે દ્વાનમા સિધ
 કહેવાય છે.
 સિન્ધની સ્ત્રી૦ (સિન્ધની) સીંચ ૩૫,
 રોડો (૨) તનવારની ધાર જેના પાદ્ય-
 વાગુ શાસ્ત્રિ નામનું નરકનું એક
 જગતનું ગ્રામ (૩) ન૦ શાસ્ત્રિ તમ્બુ ૩૫
 સિમ. ન૦ () દવડી જાતનો એક
 પ્રકારનો કુદરોળ, કોલ
 સિમ પુ૦ (સિમ) ૩૬, ૨૦૧મ.
 સિમધરણી સ્ત્રી૦ (સિમધરણી) ૨૦૧મને
 પાતળું ઢરનારી શરીરમા રપ નમેા છે તે
 સિમિવ. પુ૦ (સિમ) જુઓ " સિલ " ૨૦૮.

સિક્કયા સ્ત્રી૦ (સિક્કા) રેળી, ૨૪૬થુ
 સિક્કા ન૦ } (સિક્કયક) શિકુ.
 સિક્કય }
 સિમ્મલ. પુ૦ (સિમ્મલ) શિખવનાર, ગુર.
 સિમ્મલ. પુ૦ (સિમ્મલ) નનદીકિત મુનિ,
 શિષ્ય
 સિમ્મતા સ્ત્રી૦ (સિમ્તા) ૨૫૨ વ્યજનના
 ૨૨૩પનું પ્રતિપાદન કરનાર શાસ્ત્ર, પાશ્ચિ-
 નીય શિક્ષા વગેરે (૨) શિક્ષણ, કેળવણી,
 અભ્યાસ (૩) આવકના આરવત પૈકી
 નનમુ, દશમુ, અગીયારમુ અને બારમુ એ
 આરવત
 સિમ્મતાવિય. ન૦ (સિમ્મતા) શિક્ષણ
 આપેય.
 સિમ્મતાવ્યવ. ન૦ (સિમ્તાવ્યવ) આવકના
 બાર વતો પૈકી નવમાથી બારમા સુ-
 ધીનાં આર વત
 સિમ્મિલ } ત્રિ૦ (સિમ્મિલ) સીખેલું;
 સિમ્મિલ } અભ્યાસ કરેલું.
 સિલ્લેડિ ત્રિ૦ (સિલ્લેડિ) શિખાધારી,
 ચોટથી રૂપનાર.
 સિલ્લિ. પુ૦ (સિલ્લિ) મપૂર, મોર
 સિલ્લા. પુ૦ (સિલ્લા) શિખાગિરો.
 સિલ્લ. ત્રિ૦ () ચાકેય.
 સિલ્લ ત્રિ૦ (સિલ્લ) સીલ, જામદી,
 ઉતાવળ
 સિલ્લ ત્રિ૦ (સિલ્લ) ઉતાવળથી, જામદીથી.
 સિલ્લગમણ ન૦ (સિલ્લગમણ) સીલગમણ
 નામનું વેગવાગુ વિમાન.
 સિલ્લા સ્ત્રી૦ (સિલ્લા) વખાણ. પ્રશસા.
 સિલ્લા. સ્ત્રી૦ (સિલ્લા) દેવનાની પ્રતિ
 ત્રિગે
 સિલ્લમર. પુ૦ (સિલ્લમર) પ્રશસવાગીના
 શિષ્ય
 સિલ્લસ. પુ૦ (સિલ્લ) જગવાન મદાવીર
 આગીના પિતાનું નામ. (૨) પટેલા

તીર્થકરને પારણ કરાવનાર શ્રેયાસકુમાર

(૩) ૧૧ મા તીર્થકરનું નામ

સિજ્ઞા સ્ત્રી (શય્યા) પથારી, મેળ (૨)

વસતિ, મકાન, ઉતરવાની જગ્યા (૩)

સુત્ર, આડે પડખે પડતુ તે

સિજ્ઞાતરી સ્ત્રી (શય્યાતરી) સાધુ સા-

ધ્વીને જગ્યામા ઉતરવાની રજા આપનાર સ્ત્રી

સિજ્ઞાપરિસ્થ. પુ (શય્યાપરિસ્થ) સાધુને

ઉતરવાની જગ્યા ન મળે તેના પરિપા

સિજ્ઞાયર પુ (શય્યાતર) સાધુને રહેવાની

જગ્યા આપનાર

નિજ્ઞાયરપિંડ. પુ (શય્યાતરપિંડ) સાધુ

સાધ્વીને ઉતરવાની જગ્યા આપનારના મરણનો આહાર

સિજ્ઞાસધારણ પુ (શય્યાસધારણ) મેળ

સધારે પથારી તથા તેના ઉપકરણ.

સિદ્ધ ત્રિ (સિદ્ધ) કહેલું, સચવેલું (૨)

શિક્ષા આપેના (૩) ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ

સિદ્ધિ પુ (શ્રેષ્ઠ) શેઠ

સિદ્ધિજ ત્રિ (શિથિલ) શક્તિનીન મન્દ

વીર્યવાન બીધુ.

સિદ્ધિલિપ્ય ત્રિ (શિથિલ) શિથિલ, પ્રમાદી

સિદ્ધિલીક્રય ત્રિ (શિથિલીક્રય) શિથિલ વરેલું

સિદ્ધાન્ત ન (જ્ઞાન) ન્દાવુ, જ્ઞાન કરતુ

સિદ્ધાન્ત પુ (જ્ઞાન) બાતિકર્મરૂપમય ધો-

વાથી શુદ્ધ થયેલ, અરિહત ભગવાન

સિદ્ધાન્ત પુ (જ્ઞાન) શુદ્ધના સિધ્ધ,

બોધિસત્તર (૨) પદ્મર્સયણ આલય

સિદ્ધિજ ત્રિ (શિથિલ) સ્ત્રી (૨) ના લાપસી

ગરે સ્ત્રીકાસનાની વસ્તુ

સિદ્ધેહ પુ (શ્રેષ્ઠ) પૃથ્વીમાથી ઝાડ જે રસ

મેંમે તે રસ. (૨) લીમ, કાકળ વગેરે

(૩) આસક્તિ રોગ, ગમ, પ્રેમ

સિદ્ધેહક પુ (સ્નેહ) સ્નિગ્ધઆવ

સિદ્ધેહક. ત્રિ (સ્નેહકર) એકીજન,

પુન કવચાદિ

સિદ્ધેહકાય પુ (સ્નેહકાય) આકાશમાથી હમેશા

પડતુ અદૃશ્ય પાણી, આદર અપમયની

એક જાત

સિદ્ધિજ સ્ત્રી () જાળ

સિદ્ધિજાલમ ન (સિદ્ધિજાલ) સેકાણું, કળ

પિંગેય

સિદ્ધ ત્રિ (સિદ્ધ) સરેદ, ધોળું.

સિદ્ધ ત્રિ (સિદ્ધ) સિમેલુ, ખાટુ.

સિદ્ધ પુ (સિદ્ધ) શીથ, કણ

સિદ્ધ પુ (સિદ્ધ) સિદ્ધ ભગવાન,

મુક્તાત્મા (૨) તેવાર થયેલ, નિષ્પલ

(૩) સિદ્ધ થયેલું, સિદ્ધ એવું નામ (૪)

કરુણિજગ્યાના પેતાક્રમ પરંત ઉપરના ૧૧

કૂટમાનુ પહેલું કૂટ

સિદ્ધિજ પુ (સિદ્ધિજ) આગમ, શાસ્ત્ર.

(૨) નિર્ણિત અર્થ, ચોક્કસ વાત

સિદ્ધકૂટ. પુ (સિદ્ધકૂટ) ૨૫૦ પરંત ઉપ-

રના આઠ કૂટમાનુ પહેલું કૂટ-શિખર

(૨) નીચરત પરંતના નર કૂટમાનુ

પહેલું કૂટ-શિખર (૩) મોમનસ

વખારા પરંતના સાત કૂટમાનુ પહેલું

કૂટ-શિખર

સિદ્ધગણિયા. સ્ત્રી (સિદ્ધગણિયા) જેમા

સિદ્ધ ભગવાનનું પ્રિવેચન હોય તે

પુરતક.

સિદ્ધગણિ સ્ત્રી (સિદ્ધગણિ) મોક્ષગતિ

સિદ્ધત્વ પુ (સિદ્ધત્વ) સરસવ (૨) ૨૪

મા તીર્થકરના પિતાનું નામ (૩) જન્મ-

કોપના એરત સ્ત્રેષ્ઠમા આવતી ઉત્ત

પિંણીમા થનાર દશમા તીર્થકર (૪)

સિદ્ધાર્થ નામે એમ જામ (૫) એ નામે

મ્થમા દેવયોક્તુ એક વિમાન (૬) સિ-

દ્ધાર્થ નામના આચાર્ય (૭) અંગત

સ્ત્રેષ્ઠમા જ્ઞાની ૧ વા તીર્થકર (૮)

સિદ્ધાર્થ નામનું ઉદાન (૯) મોક્ષ

સિદ્ધત્યગ } ૫૦ (સિદ્ધાર્થક) સરસવતુ કૂન.
સિદ્ધત્યય } (૨) આલ-ણુ વિશેષ

સિદ્ધત્યયણ ન૦ (સિદ્ધાર્થય) ન્યા નપલદેન
રૂપીએ દીક્ષા લીધી તે ઉદ્યાનનુ નામ
(૨) સરસવતુ વન.

સિદ્ધત્યા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધા) સીમ તીર્થગ્ની
પ્રન્યા પાનખીનુ નામ (૨) ઓથા
તીર્થગ્ની માતા

સિદ્ધત્યિયા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધાર્થિકા) લાપસી,
એક ગતનુ મિથાન

સિદ્ધમગોરમ ૫૦ (સિદ્ધમગોરમ) ૫૫૫૫૫
આના ખીન નિસનુ નામ.

સિદ્ધસેણ ૫૦ (સિદ્ધમ) અંગવત ક્ષેત્રમા
ભારી ૮ મા તીર્થગ

સિદ્ધમેણિયા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધમેણિ) દષ્ટિનાદ
અન્તર્ગત સિદ્ધમેણિપરિકર્મ

સિદ્ધસેણિયાપરિકર્મ ન૦ (સિદ્ધમેણિપરિ
કર્મ) દષ્ટિનાદના પરિકર્મનો પ્રથમ ભેદ

સિદ્ધા સ્ત્રી૦ (સિદ્ધા) મદાનીરપ્રભુની
શાસનદેનીનુ નામ

સિદ્ધાયતણ ન૦ (સિદ્ધાયતન) શાપન
દેવાનય.

સિદ્ધાયતણકૂડ ૫૦ (સિદ્ધાયતણકૂડ) પનાદ્ય
પરંત ઉપરના નવ કૂડનાનુ એ (૨)
નિપથ પરંતના નવકૂડમાનુ પહેલુ કૂડ-
શિખર (૩) ચૂવદિમાત પરંત ઉપરના
૧૧ કૂડમાનુ પહેલુ કૂડ-શિખર (૪)
શિખરી પરંતના ૧૧ કૂડમાનુ પહેલુ કૂડ
(૫) ગધમાદન પરંતના ૭ કૂડમાનુ ૧ કૂડ
(૬) મદાદિમન પરંતના ૮ કૂડમાનુ
૧ કૂડ (૭) ચિત્રકૂટ પખાગ ૧૧૧
ઉપરના ૪ કૂડમાનુ ૧ કૂડ (૮)
નિપથ પખાગ પરંતના આ ૪ કૂડમાનુ
૧ કૂડ (૯) એકેશ વખાન પરંતના
૮ કૂડમાનુ ૧ કૂડ (૧૦) નનિન ૧
આના પરંતના ૮ કૂડમાનુ ૧ કૂડ (૧૧)

નિદ્યુત્યલ વખારા પરંત ઉપરના ૮ કૂડ
માનુ ૧ કૂડ (૧૨) માનવત પરંતના
૧૧ કૂડમાનુ પહેલુ કૂડ-શિખર

સિદ્ધાયયણ ન૦ (સિદ્ધાયતન) શાસન દે
વળ-દેવાનય

સિદ્ધાલય ન૦ (સિદ્ધાલય) સિદ્ધશિનાનુ
એ. નામ

સિદ્ધાવત ન૦ (સિદ્ધાવત) સિદ્ધમેણિયા
પરંતર્મનો ૧૪ મા પ્રમાર

સિદ્ધિ સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિ) સિદ્ધશિના, લોકને
અગ્રભાગે રહેલ આકર્ષી પૃથ્વી (૨)
મુક્તિ મોક્ષ સકલકર્મકષયથી પ્રાપ્ત
થી આત્માની સ્વરૂપ સ્થિતિ

સિદ્ધિગ સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિગતિ) સિદ્ધની ગતિ,
મોક્ષ ગતિ

સિદ્ધિગડિયા. સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિગતિકા) સિદ્ધિના
સ્વરૂપનુ જેમા નશુંન છે એનુ એક
પ્રકરણ

સિદ્ધિપદ ૫૦ (સિદ્ધિપદ) મોક્ષનો માર્ગ
સિદ્ધિમ્મ ૫૦ (સિદ્ધિમર્ગ)

સિદ્ધિસાગર સ્ત્રી૦ (સિદ્ધિસાગર) સિદ્ધિરૂપ
સદ્ગતિ

સિધુ. ન૦ (સિધુ) મરિચ વિશેષ

સિર ત્રિ૦ (સીર્ણ) લુપ્ત થયેલુ

સ્ત્રિ ન૦ (સ્ત્રિ) મેના, લક્ષ્મી

સિપ્પ. ન૦ (સિપ્પ) કળા, દુષ્ટ, મરીમરી.

સિપ્પ ૫૦ () મોતીની ડીપ

સિપ્પક્રમ ન૦ (સિપ્પક્રમ) સિ પર્મ, મરીમરી

સિપ્પય ૫૦ (સિપ્પય) એ નામનુ મધ

સિપ્પાગ્રાંત ત્રિ૦ (સિપ્પાગ્રાંત) કળા-
મરીમરીથી જનન નિર્મલ ગુના

સિપ્પાયરિક્ષ ૫૦ (સિપ્પાયરિક્ષ) સિ પ-
મરીમરી શિખરનાર

મિપ્પિ ત્રિ૦ (મિપ્પિ) મરીમરી મિત્રમા
૧૧૨

સિપ્પિ. પુ० () છીપ, બેઠદ્રિય
વાળા છૂપની એક જાત (૨) ભાજન-
પાત્ર વિશેષ
સિપ્પિય પુ० (સિપ્પિક) કારીગર (૨)
તૃણ વિશેષ.
સિપ્પિસંપુડ. પુ० (સિપ્પિસમુદ્ર) છીપનું બેઠુ
સિવિયા. સ્ત્રી० (સિવિકા) માણસ બેસી
થકે તેવડી ઢાકણાગી પાલખી (૨)
શિખિક દેવની સજ્જાનીનું નામ
સિમ્હ ન० (સિમ્હ) કાઠનો એક પ્રકાર,
એક જાતનો રાગ
સિય ત્રિ० (સિત) સી, પુત્ર, વગેરેથી
જકડાયેલ-મધાએન (૨) સફેદ ધોળુ
સિય ત્રિ० (ધિન) આશ્રિત, સમદ
સિય. ત્રિ० (સ્વિત) સારી રીતે પ્રાપ્ત
થયેલું
સિય. ઇ० (સ્વાત) કદાચિત, કાઠ પથ્થ
એક અપેક્ષાએ
સિયગાંડુકી સ્ત્રી० (સિયાલુકી) એ નામની
એક સાધારણ વનસ્પતિ
સિયા. ઇ० (સ્વાત) કદાચિત, કાઠપથ્થ
એક અપેક્ષાએ
સિયાલ. પુ० (સ્વાલ) સિયાગિઓ
સિયાલફલહતા. સ્ત્રી० (સિયાલહતા) જેમા
શીયાળની માફક ગરીબ થઈ દીનતાથી
ભોજન મેળવવામા આવે તેવી ગ્રામજન
સિર. ન० (ગિર) મસ્તક, માથુ (૨)
પુણે
સિરમ્બ પુ० (સિરેમ) વાગ, માથાના કેસ
સિરવલિય. સ્ત્રી० (સિરેવલિ) માથામા
કેડાનું તેજ રાખનાનું પાત્ર વિશેષ.
સિરસાયત્ત પુ० (સિરસાત્ત) મસ્તક
આસતેન દેહ તે
સિરા સ્ત્રી० (સિરા) નસ
સિરિ સ્ત્રી० (ધી) લક્ષ્મી, સપનિ (૨)
ગોખા (૩) છૂટા ચક્રવર્તીની માતા. (૪)

ચૂલહિમવત પર્વતના પદ્મદંડની અધિગતી
દેવી
સિરિડચ્છ. પુ० (ધીપુત્ર) જન્મદૂષીપના
હરતમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
પાત્રમા ચક્રવર્તી
સિરિંકત પુ० (ધીકાન્ત) એ નામે છૂટા
દેવલોકનું એક વિમાન.
સિરિંકતા સ્ત્રી० (ધીકાન્તા) ચાતુ અવસર્પિ
ણીના છૂટા કુવકરની સ્ત્રી (૨) જન્મ
વૃક્ષના વાવડા ખુણાના વનખડની એક
વાવડીનું નામ
સિરિકદલગ પુ० (ધીકદલક) એક ખરી-
વાળુ પશુ
સિરિકૂડ પુ० (ધીકૂ) ચૂલહિમવત પર્વત
ઉપરના ૧૧ દેવતાનું છૂટું દેવ
સિરિગુત્ત પુ० (ધીગુત્ત) આર્યમુદસ્તિના
શિષ્ય, ધીગુત્ત નામના આચાર્ય.
સિરિધર ન० (ધીરુદ્ધ) ખજનો, હજાર
સિરિધરિષ્ઠ. ત્રિ० (ધીરુદ્ધિક) હજારી
સિરિચંદ. પુ० (ધીચન્દ) જન્મદૂષીપના
એરવત ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્સર્પિણીમા
થનાર છૂટા તીર્થિકર (૨) એ નામના
એક મુનિ.
સિરિચંદ્રા સ્ત્રી० (ધીચન્દ્રા) જન્મદૂષીપના
વાવડા ખુણાના વનખડની એક વાવડીનું
નામ
સિરિદુ. પુ० (ધીયાત્ત) આર્યમદાગિરિના
શિષ્યનું નામ
સિરિફિલયા સ્ત્રી० (ધીનિલયા) એક
વાવડીનું નામ
સિરિદામ પુ० (ધીદામ) એ નામે અગ્ની
ચારમા દેવલોકનું એક વિમાન (૨)
એક રાગનું નામ (૩) એક જાતનું
ફૂલ
સિરિધર. પુ० (ધીધર) ધીધર નામે
પાર્શ્વનાથ ભજવાનાના એક ગણપત.

સિરિનિલિયા સી૦ (શ્રીનિલિયા) જુઓ
' સિરિચિનિલા શબ્દ

નિરિમૂઢ પુ૦ (શ્રીમૂલિ) જુઓ
ભરતક્ષેત્રમા આત્મી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
છા યકર્તા

સિરિમદ્વિષ્ણુ પુ૦ (શ્રીમદ્વિષ્ણુ) એ નામે
છા દેવોડેનું એક વિમાન

નિરિમદ્વિષ્ણુ } સી૦ (શ્રીમદ્વિષ્ણુ) જુઓ
સિરિમદ્વિષ્ણુ } નાય ન ખુણના વનખડની
એ વાનડીનું નામ

સિરિયગુમ્મ પુ૦ (શ્રીયગુમ્મ) ફળ અને
ફૂલથી ભરપૂર એક જાતનો યુષ્મ-યુષ્કો
નિરિયા સી૦ (યાયા) ૧૭ મા તીર્થંત્રની
માનાનું નામ

સિરિલી સી૦ (શ્રીલી) એક જાતનો ધંદ

સિરિવદ્ધ પુ૦ (શ્રીવદ્ધ) ચોથામાહે દ્ર
દેવોડેના ધંદનું મુસાફરીવિમાન (૨)
તે વિમાનનો યજ્ઞસ્થાપક દેવતા (૩)
નવ ખુણાવાળો શ્રીનૃસ નામનો સા
થાનો શુભચિહ્ન (૪) એ નામે અગ્ની
યાદમા દેવોડેનું એક વિમાન

સિરિવદ્ધ સી૦ (શ્રીવદ્ધ) બ્રહ્માસ પ્રભુની
દેવીનું નામ

સિરિસમૂલા } સી૦ (શ્રીસમૂલા) પખવા
સિરિસમૂલા } ડીમાની છપી રાત્રીનું નામ

સિરિવામ પુ૦ (શ્રીવામ) જુઓ
ભગ્નમા આત્મી ઉત્સર્પિણીમા થનાર
સાતમા યકર્તા

સિરિસામનસ પુ૦ (શ્રીસામનસ) એ નામનું
જા દેવોડેનું એક વિમાન

નિરિહર પુ૦ (શ્રીહર) પાર્શ્વનાથ પ્રભુના
એક મયુધરનું નામ (૨) ભરતક્ષેત્રના
ગણ મોડીથીના ૭ મા તીર્થંત્ર

સિરી સી૦ (શ્રી) પોનામપુરના વિદ્ય
ગમ્મની રાણી (૨) ઉત્તર દિશા મા રૂચ
પરન પર વસનારી આદિ દિશા કુમારી

માની સાતમી કુમારિમ (૩) ચૂનદિમ
વનના પદ્મદંતી અધિષ્ઠાત્રી દેવી (૪)
તેજ મતિ

સિરીવળ ન૦ (શ્રીવળ) લાદનપુર નગરીની
ઠહારનું એક ઉદ્યાન

સિરીચણી સી૦ (શ્રીચણી) કાપડના
વૃક્ષની એ જાત

સિરીસ પુ૦ (શ્રીરીસ) સરસાનું જાડ અને
તેનું ફૂલ (૨) અમ્મિકુમાર દેવતાનું
ચૈત્યવૃક્ષ (૩) માતમા તીર્થંત્રનું ચૈત્યવૃક્ષ

સિરીસિવ પુ૦ (શ્રીસિવ) સરી સરી પેન્હાર
આનવાર સર્પોદિ

સિરોધરા સી૦ (શ્રીરોધરા) શ્રીના ગર્દન

સિરોચ પુ૦ (શ્રીરોચ) આથાના કેશ

સિલા સી૦ (શિલા) શિના મ્હોટો પત્થર
ઊપર (૨) રાગપટ્ટ રાગ તરફથી
મગેન મ્હોટો શિનાનેખ એક જાતનું દ્રવ્ય

સિલામા સી૦ (શિલામા) રાનામ રાગી
માડી

સિલામાહૃત્યમ પુ૦ (શિલામાહૃત્યમ) રાગી રાગી
સાનરણી

સિલાપટ્ટમ પુ૦ (શિલાપટ્ટમ) પાટને આમરે
મ્હોટો પત્થર

સિલાવદ્ધ પુ૦ (શિલાવદ્ધ) મુકોગાગ વચ્ચે
વિશે (૨) માત્ર જેવો પથર

સિલાદ પુ૦ (શિલાદ) મહા મોળ
ધા યની એક જાત

સિલિંચ પુ૦ (શિલિંચ) ભૂમિદેહા વન
સ્પતિ વિશે

સિલિટ્ટ વિ૦ (શિલિટ્ટ) મગેનું એક થોડું

સિલિયા સી૦ (શિલિયા) રાગી

સિનિવય ન૦ } (શિવ) રમ ઉત્તરનાથી

સિનીચય ન૦ } પગ રમેરે જતા થઇ
જાય તે રોગ માગે રોગમાનો એક રોગ

સિલુચય પુ૦ (શિલુચય) શિનાઓના
અમુકરૂપ એક પરંત

सिलेस पु० (लेष) श्लेष, लेष

सिलेस पु० (श्लेषन्) श्लेषमनु दृष्ट

सिलोक } पु० (लोक) श्लोक, पद्य,
सिलोग } छन्द विशेष (२) प्रशंसा
सिलोय. } सम्पाद्य क्रीडितान (३)

अनुष्टुप् आदि श्लोक जनापवानी जग

सिच. त्रि० (शिव) श्चराष्ट्रगरक, उपद्रव निनातु,
शान्तिभय (२) शात (३) न० श्चराष्ट्र
भुक्ति, मोक्ष (४) मोक्षना हेतुश्च तप
(५) पु० महादेव, शस्त्र (६) जतर
प्रिय (७) शिवनामे हस्तनागपुरमे
शम्भ (८) पोष भद्रिनातु लोकततर
नाम (९) पायभा वासुदेव तथा जल-
देवना पिता (१०) पुष्पिका चतुर्नु ८ मु
अध्ययन

सिचम्र पु० (सिचक) वेनधर देवताना
भीज्ज राजन्तु नाम

सिचकर. पु० (सिचक) भरतक्षेत्रना गध
योवीशीना २२ भा तीर्थकर

सिचगद पु० (सिचगति) भरतक्षेत्रना गध
योवीशीना २४ भा तीर्थकर

सिचपुर न० (सिचपुर) मोक्षनगर, मोक्ष
स्थान

सिचमह. पु० (सिचमह) शिव राजानो
शिवभद्र नामे उभा

सिचमूर्त्ति पु० (सिचमूर्त्ति) ऐक शक्ति
नाम

सिचराय पु० (सिचराय) शिव नामतो
राज

मिरमेण पु० (सिचमेव) नृपदीपना
अरत क्षेत्रमा आयु अवसर्पिणीमा
योय दशभा तीर्थकर

मिरा स्त्री० (सिवा) २२ भा तीर्थकरनी
मातानु नाम. (२) १५ भा तीर्थकरनी
मुष्म साप्ती (३) शकेन्द्री अश्रमदि-
नीनु नाम. (४) सिनाली

सिगादेनी. स्त्री० (सिवादेवी) नेमनाथनी
मातानु नाम

सिवासि. पु० (सिवासिन्) भरतक्षेत्रना
गध योवीशीना १२ भा तीर्थकर

सिविण्ण. पु० (रवप्र) २५

सिसिर. पु० (शिशिर) शिशिर ऋतु.
शियाणो. (२) मान भासतु योकातर
नाम

सिसुनाग. पु० (शिशुनाग) अयसीये

सिसुपाल पु० (शिशुपाल) वसुदेवनी
ज्जेन माद्रीने पुन.

सिस्स. पु० (शिष्य) शिष्यो, शिष्य,
अनुयायी

सिस्सणी स्त्री० (शिष्या) शिष्या, शिष्यी
सिस्सपसिस्स पु० (शिष्यप्रशिष्य) शिष्य,
तेना शिष्य, तेना शिष्य ऐम शिष्य
परपर

सिस्सिरिलि. पु० (सिस्सिरिलिन्) छन्द विशेष
सिह पु० (सिह) लुण्ण तिर्थेय पये
द्रियनी ऐक जत

सिहंडि पु० (सिहणिन्) शिभा-योटीवी
धरनार, योटीनीनायो

सिहर पु० (सिहर) शिभर, टोय,
परतनी दुड

सिहरी पु० (सिहरिन्) शिभरवाणो परत
(२) अरपयय अने अरत क्षेत्रनी
भीमा पाधनार वरधर परत

सिहरिकुड. पु० (सिहरिकुट) शिभरी पर्वत
उपरतु ऐक कूट-शिभर

सिहरिणो. स्त्री० (सिहरिणी) शिभर
ऐक्य पदार्थ.

सिहलि स्त्री० (सिह्या) शिभा योटीनी
(२) नि० योवीशीना, भरतक्षेत्र शिभा
सम्पनार

सिहा. गा० (सिहा) सग, टोय शिभा
(२) अक्षि नागा (३) माया नी योटीनी

સિંહાધારમ. ત્રિં (સિંહાધારક) માથે
શિખા-ચોટથી રાખનાર

સિંહિ પું (સિંહિ) એ (૨) ત્રિં શિખા-
વાળુ પ્રાણી (૩) પું અગ્નિ શિખા

સિંહિણ. પું () સ્તન. યાદાલે

સીમસોઘા સ્ત્રીં (સીત્તોત્તમ) પશ્ચિમ
મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાડવાની ચોટી

નિજ્યની પશ્ચિમ અરહ ઉપરની એક
નદી

સીમ્મા સ્ત્રીં (સીત્તા) મહાવિદેહ ક્ષેત્રની
પૂર્વ તરફ લગણ સમુદ્રમા ભગતી રીતા

નામની એક મ્હોળી નદી (૨) સિદ્ધ-
શિનાની પૃથ્વી (૩) પશ્ચિમ દિશાના કચક

પરંત પગ વસનારી આઠ દિશાકુમારી-
માની ડેઝી

સીમ્માકૂડ પું (સીત્તમ્મા) માનવત પરં-
તના નવ મ્હોળાનુ સાતમુ કૂટ (૨)

નીચવત પરંતના નવકૂમાનુ ચોથુ કૂટ

સીમ્મામુહયન. નં (સીત્તમુહયન) કચક
નિજ્ય અને પુષ્કનામતી નિજ્યની પૂર્વ

સરહદથી લગણ સમુદ્ર સુધીનુ વન

સીમ્માલ સ્ત્રીં (સ્મલ્લવાલ) સુગંધાલીસ,
૪૭

સીંદ્ર સ્ત્રીં () નીસરણી, સીંદ્રી

સીંદ્રમૂચ. ત્રિં (સીંદ્રમૂત) નીલગ થયેન,
કોપાદ રહિત અનેન.

સીંદ્રી સ્ત્રીં (સુન્દ્રી) સુદ, વનગપનિ
નિશે.

સીંદ્રા પું (સીંદ્રા) કન્દ વિશેષ (૨)
ત્રિં ઉતુ તથા ૬૩

સીંદ્રસિણ નં (સીંદ્રા) રીત અને

ઉપન (૨) સુખ અને ૬૫

સીંદ્રસિણા. સ્ત્રીં (સીંદ્રા) નીલ નથા

ઉપન ગોનિ.

સીંદ્રોદગ નં (સીંદ્રોદગ) ૬૩ પાણી

સચિન પાણી

સીંદ્રોદગપાતકુટ પું (સીંદ્રોદગપાતકુટ)
નીચવત પરંત ઉપરથી નીતોદા નદીનો

ઢરેડો જેમા પડે છે તે કુડ

સીંદ્રોદા સ્ત્રીં (સીંદ્રોદા) મહાવિદેહની
એક મ્હોળી નદીનુ નામ

સીંદ્રોદાકૂડ પું (સીંદ્રોદાકૂટ) નિપથ
પરંતના નવ કૂટમાનુ સાતમુ કૂટ

સીંદ્રોયા. સ્ત્રીં (સીંદ્રોદા) નિપથ પરંત
ઉપરથી સીંદ્રોદા કુડમા પડી પશ્ચિમ

મહાવિદેહ ક્ષેત્રમા વહેતી એક મ્હોળી નદી

સીંદ્રોસિગજ્જ નં (સીંદ્રોસિગજ્જ) સીંદ્રોસિગજ્જ
નામનુ આચાર્ય સૂતનુ નીચુ અધ્યયન

સીંત નં (સીંત) 'ડી ૪૬ (૨) ત્રિં
૬૩, ૮૬

સીંતપરિમહ પું (સીંતપરિમહ) ૮૬ સહન
કગી, ૬૬નો પરિપદ, ખાવીશ પરિ

પદમાનો એક

સીંતપાસ પું (સીંતપાસ) ૬૩ ૨૫૨, ૬૬

સીંતલ પું (સીંતલ) દશમા તીર્થકરનુ નામ

(૨) ત્રિં ૬૩

સીંતા સ્ત્રીં (સીંતા) નીચવત પરંતના
કેશરીદના દક્ષિણ તોરણથી નીમ્ણા

પૂર્વ મહાવિદેહના મધ્યમા વહેતી મહા
નદી (૨) ખેતગમા લગથી પાડેલી રેખા-

લીંગ

સીંતોદા સ્ત્રીં (સીંતોદા) લુઓ " સી
ઓવા " સમ્.

સીંતોદાકૂડ. પું (સીંતોદાકૂટ) ત્રિષુબ્રમ
૧ખાગ પરંત ઉપરના નવ કૂટમા

સાતમુ કૂટ

સીંદ્રા નં (સીંદ્રા) સાધુની સમાધાગીમા

પ્રમાદ કરવો તે

સીંધુ સ્ત્રીં (સીંધુ) એ જાનની

સીંધુ સ્ત્રીં (સીંધુ) મરિન

સૌમર નં (સૌમર) અદા-સમ, પસમ,

તાનમ, સપસમ, ઉપાસમ અને

સચારસમથી સાતવર યસમર નીકળે
તેની રીતે ગાતુ તે

સોમંકર પુ. (સોમકર) ગ્રન્થદ્રીપના
ઐરતત ક્ષેત્રમા ચનાર બીજા કુળકર
(૨) ત્રીજા કુળકરનું નામ

સોમકર ત્રિ. (સોમાકર) સીમા-મર્યાદાનો
ધરનાર

સોમતત્ત્વ. પુ. (સોમતક) મીમતક નામનો
એક નરકાનાસો

સોમંતાવળયણ ન. (સોમલોપવળ) ગર્ભા-
ધારાક્રિયા, સીમતસરકાર

સોમંધર પુ. (સોમધર) ગ્રન્થદ્રીપના
ઐરતત ક્ષેત્રમા આગામી ઉત્સર્પિણીમા
થનાર ત્રીજા કુળકર (૨) ચોથા કુલ-
ગરનું નામ (૩) ત્રિ. કરેલ મર્યાદાને
ધરનાર-નિભાનનાર

સીમા સ્ત્રી. (સીમા) હદ, મર્યાદા, અનધિ

સીમાગાર પુ. (સીમાસાર) એક પ્રકારનો
ગુણચર પ્રાણી મગરમંઝ

સીમારત્નિલય ત્રિ. (સીમારત્નક) મર્યાદા
પાળનાર, હદનું રક્ષણ કરનાર

સીય. ત્રિ. (સીત) હડુ, શીતળ, ટાડુ (૨)
પુ. શીતરૂપશ્વં, હડક (૩) હડી, ટાડ
(૪) શીતરૂપશ્વનામ, નામ કર્મની એક
પ્રકૃતિ

સીયર પુ. (સીકર) પાણીનું મિદુ, છાટા

સીયલ ત્રિ. (સીતલ) શીતળ, હડુ (૨)
વર્તમાન ચોવીરીના દશમા તીર્થકરનું
નામ (૩) શ્રીપુર નગરનો શીતળ
નામનો રાજા

સીયલિયા. સ્ત્રી. (સીતલિસા) શીતળ લેશ્યા

સીયલુન્નલ ત્રિ. (સીતલ્લ) હડુ નથા
ઉરપુ

સીયસદ. ત્રિ. (સીન્સદ) ટાડ સદન
કનાર.

સીયસીયર પુ. (સીતસિત્કાર) સીતધર
શબ્દ, હાથી વગેરેનો લયગ્નક અરાજ

સીયા સ્ત્રી. (સિલિકા) પાવપી.

સીયા સ્ત્રી. (સીતા) હડી (૨) શીતળ
લેશ્યા

સીયા સ્ત્રી. (સીતા) સીતા-રામચંદ્રજીની
ઓ (૨) ચોથા વાસુદેવની માતાનું નામ
(૩) શીતથોતિ.

સીયામહાચંદ્ર. સ્ત્રી. (સીતામહાનદી) પૂર્વ
મહાનિદેહમાની શીતા નામે મહાનદી

સીયાચક્ર પુ. (સીતાત્પ) ટાડ અને તડકો

સીયાલ પુ. (ગુણલ) શિયાળ

સીયાલા સ્ત્રી. (સમવર્તારિશત્) સડતાનીસ

સીયાલીસા સ્ત્રી. (સમવર્તારિશત્) બુઓ

“ ગીયાલા ” શબ્દ

સીલ. ન. (સીત) શીય, સદાચાર, સ
માધિ (૨) રસભાસ, પ્રકૃતિ. (૩) બ્રહ્મ
અર્થ. (૪) ચારિત્ર

સીલઈ પુ. (સીલચિત્ર) એ નામના એક
ક્ષત્રિયપરિવાજક-રાજર્ષિ

સીલંગ. ન. (સીલાઠ) શીય-શીયલનું અગ
કારણ, ચારિત્રનો અસ

સીલચર્ય. ન. (સીલચર) આનકના પાત્ર
અણુનત

સીવળ. ન. (સીવળ) સીવણ, વપડા
સીવવા તે

સીવલ્લ. પુ. (સીવલ્લ) એક વનતની વનરૂપતિ,
શીવવાનું ઝાડ

સીવિય ત્રિ. (સીલિત) સીવેલુ, સાધેલુ.

સોસ પુ. (સિય) સિધ્ધ એનો

સોસ ન. (સીયે) મુખ્ય અગ, મસ્તક, માથું

સોસ પુ. (સીયક) સીસુ

સોસગ ન. (સીયક) સીસુ, સચિતપર
પૃથ્વીનો એક પ્રધર

સોસઘડી સ્ત્રી. (સીયેવળે) માથાની
ખાપરી

મીસદ્વિગણય નં (ગ્રીર્ણચ્છિન્નક) જેટું
મન્ત્ર હેઠાએય છે તે, માયુ હેઠાની
સન્ન-શિક્ષા.

મીસદુર્ગારિય નં (ગ્રીર્ણચ્છિન્નક) મન્ત્રનું
દાન, પારડી યેપી.

મીસપહેલિચ્રંગ નં (ગ્રીર્ણપહેલિકા) ૮૪
લાખ ચૂનિકા પ્રમાણનો દાગવિભાગ

મીસપહેલિચ્રા સીં (ગ્રીર્ણપહેલિકા) ૮૪
લાખ ચૂનિકા પ્રમાણનો દાગ
વિભાગ.

મીસય. પું (મીસ) મીસ

મીસવા. સીં (મીસ) મીસમનુ વૃક્ષ

મીમારેદ. નં (મીમારેદ) પાધડી,
દેડે

મીમિળી સીં (મીમિળ) ચિખા, ચેની

મીમોકંપિય. નં (મીમોકંપિય) માયુ
ધુવાનના કાઉમબ કં તે, કાઉસબનો
પરમે દોષ

મીહ પું (મીહ) સિં, સાવજ કેસરી
(૨) એ નામે સાતમા દેવોએકું એક
પિમાન (૩) અહનરૌવનાઇ ચૂનના
બીજા વર્ગના દશમા અધ્યયનનું નામ
(૪) શ્રેણી ગણતરી ધ્યાનની ગણીનો
પુત્ર (૫) દીપક્રમાગ અતના દેવતાનું
નામ (૬) ચોરીગમા તીર્થેકરનું નામ.
(૭) એ નામના એક મદાની ગ્રામીના
શિષ્ય

મીહં ધં (મીહં) મીંચ બનદી (૨)
સીં નીતગતિ

મીહંત પું (મીહંત) એ નામે આનમા
દેવોએકું એ પિમાન

મીહંચય પું (મીહંચ) અશબો અવર
દીપ. (૨) ને અન-દીપમા ન્દનાર
નનુષ્ય

મીહંત્રી. સીં (મીહંત્રી) દેસ વિગેર
મંત્રિ. દે. કામૂળની એક જાત

મીહંકેસર. પું (મીહંકેસર) સિદની કેસ-
વાળી-ગટા-યાળ (૨) સિદની કેસવાળી
જેના બુદીના મનાવેય લાડવા, સિદ
કેસરીઆ લાડના

મીહંચ્છિન્ન. સીં (મીહંચ્છિન્ન) સિદની
પેરે રોષ દેખાડી જેમા આકારાદિ મેળ-
નામા આવે તે પ્રત્યયા

મીહંચ્છિન્ન. પું (મીહંચ્છિન્ન) દિશાદુભારના લોક-
પાળનું નામ. (૨) અમિતગતિ તથા
અમિતરાદન ધંદના લોકપાળનું
નામ

મીહંચિરિ પું (મીહંચિરિ) ૨૦ મા તીર્થ-
કરના ત્રીજા પૂર્વસનનું નામ. (૨) એ
નામનો એક સાધુ (૩) એ નામનો એક
રાગ

મીહંચુદા. સીં (મીહંચુદા) સિદચુદા નામે
ચોરપરી

મીહંચાય. પું (મીહંચાય) સિદનાદ, સિંદના
જેવો અવાજ-ગર્જના.

મીહંતર પું (મીહંતર) ન્દાનો સાધુ

મીહંનાય પું (મીહંનાય) બુઓ “મીહંનાય”
સંદ

મીહંનિઝીલિય. નં (મીહંનિઝીલિય) સિદની
કોમની પેરે ચડતા ઉતરના ઉપરામોની
પગિપાડીનું એક પ્રકારનું તપ

મીહંનિમોહી સીં (મીહંનિમોહી) સિદની
એક (૨) ઉત્તરપાદા નક્ષત્રનો આકાર

મીહંપુચ્છિન્ન નં (મીહંપુચ્છિન્ન) મિદના પુચ્છ-
ચની પેરે આમડી ઉમેડી તે, એક
પ્રાગની શિક્ષા

મીહંપુચ્છિન્ન વિં (મીહંપુચ્છિન્ન) ગરદનના
પાડના લાગની આમડી ઉતરડી સિદની
પુડીને આમડે માધી લટખાવે

મીહંપુચ્છિન્ન. વિં (મીહંપુચ્છિન્ન) મિદની
પુડીએ જેના અમ આખા છે તે.

મીહંપુર. નં (મીહંપુર) મિદપુર નગર.

સોહપુત્ર. સ્ત્રી (સિંહપુત્ર) પતિમ મન્ત્રિ
દેવના દક્ષિણ ખાડાની બીજી નિજયની
મુખ્ય રાજધાની
સોહમુહ. પુ (સિંહમુહ) નવ સમુદ્રમા
એ જોગનપર આવેનો સિંહમુખ
નામનો એક અતરદ્વીપ (૨) નો તે
અતરદ્વીપમા રહેનાર મનુષ્ય
સોહરુહ પુ (સિંહરુહ) ૧૫ મા તીર્થેન્નુ
નીળ પૂર્ણનનુ નામ
સોહલ પુ (સિંહલ) સિંહલ નામનો
એક દેશ (૨) ત્રિ તે દેશની રેવત
સોહલલિતવિક્રંત પુ (સિંહલલિતવિક્રંત)
મિહમમાન મુદર ગતિશુ નાટક, ૩૨
નાટકમાનુ એક
સોહલિપાસગ ન (સિંહલિપાસગ) વેણી-
ચોટલો આધવાની ઉનની કાકસી
(દોરો)
સોહલી. સ્ત્રી (સિંહલી) સિંહદ્વીપ-
નામા જન્મેલી ઘસી
સોહધિય પુ (સિંહધિ) એ નામે સ્થાનમા
દેવલોન્નુ એક વિમાન
સોહવિક્રમગદ પુ (સિંહવિક્રમગદ) જુઓ
' સીડગધ ' શબ્દનો ૧ લો ૨ જો અર્થ
સોહસેણ પુ (સિંહસેન) અણ્ણતરોનનાઇ
સુનના બીજા વર્ષના ૧૧ મા અધ્યયનનુ
નામ (૨) શ્રેણિ રાજાની ધારણી
રાણીનો પુત્ર (૩) શ્રી અજિતવાયના
પ્રથમ મહાધર (૪) જોડમા તીર્થકરના
પિતા (૫) ઐરતત ક્ષેત્રના વર્તમાન ૧૩
મા તીર્થકરનુ નામ
સોહસાયા સ્ત્રી (સિંહસોત્ત) એ નામની
મહાવિદેહની બાર અતર નદીઓમાની
એક
સોહાગદ સ્ત્રી (સોહાગત) ઉતાવળી ચાન
સોહાસણ ન (સિંહાસણ) સિંહાસન
સિંહના ચિહ્ન કે ચિન્નાગ્ર આસન-એકક

સોહ પુ (મોહ) મદિગ-દાર
સુબ્રમ્ણાય ત્રિ (સ્વામ્યાત) સારી રીતે
વેરુ
સુબ્રમ્ણ ત્રિ (સુન્દ) મુદર શરીરનાગુ.
સુબ્રદેવ પુ (સુવદેવ) અતદેવ ગણધર.
સુબ્રલકિમ્બ ત્રિ (સ્વલકુન) સારી રીતે
શયમારેન
સુબ્રહિજિમ્બ ત્રિ (સ્વયીત) પ્રિધિપૂર્વક
ચુર પાસે અધ્યાયન કરેનું.
સુબ્રાહ્મણ ત્રિ (સ્વામ્યેય) મુખેથી કહી
શય તેનું.
સુદ સ્ત્રી (સુવિ) અનુ વરુ, સદ્ગોષ
સાલગવે. (૨) શુનિ, વેદ (૩) ૧૬ મા
તીર્થકરની મુખ્ય સાધી. (૪) કાન
સુદ સ્ત્રી (સુવિ) યાદદસ્ત, સમગ્ધ-
શક્તિ
સુદ ત્રિ (સુવિ) પરિન, શુદ્ધ (૨) સ્ત્રી
પરિનતા (૩) સત્ય, સયમ
સુદયા સ્ત્રી (સુચિ) પરિનતા.
સુદર ઘ (સુચિ) લાગે વખત
સુદરગુ પુ (સુચિગુ) જેમા લખાઇ
જ મપાય, પહેલાઇ અને જાણ નહી
તેની રીતે રાજનો માપ મરેવો તે,
રાજના માનનો એક પ્રકાર
સુદર ત્રિ (સ્મર) આનતી કાનુ
સુદર ત્રિ (સુદર) રહેનાઇ કાઢી
સમય તેનું
સુવ. ઘ (સુવ) આનતી કાલે આવતે
ઘનસે
સુક ન (સુક) કર, જકાત દાણ
સુગાયણ પુ (સુગાયણ) નિશાખા નક્ષત્રનુ
ગોન
સુઠ પુ (સુઠ) એ નામનુ પર્યગ જાતિનુ
મ્હ (૨) તુષ નિરોધ
સુઠકડ પુ (સુઠકડ) સુઠ-તુષ નિરોધની
સાધી

સુકુલિય નં (સુકુલિ) તથા વિરોધ,
સુસોસલ પું (સુસોસલ) જળદીપના એ-
રવતક્ષેત્રમા આગતી ઉત્સર્પિણીમા
ચનાર ૧૯ મા તીર્થકર (૨) વાધયુનો
પરીપદ ખમનાર એ નામના એક રાજર્ષિ

સુક પું (શુક) શુકલપ્રાન, ઉંચામા ઉચુ
પ્રાન (૨) આં ૭ લેશ્યામાતી ૭ ફી
લેશ્યા (૩) ત્રિં સફેદ, ૨૧૨૭, ધોગુ
સુક ત્રિં (શુક) રસ વચરનુ સુકુ, છુકુ.
સુક. નં (શુક) દાણ-જગાત (૨) કન્યા
દાન, વિશાલ સમપતુ દાન (૩) વ્યાજ.
(૪) મૂલ્ય, પ્રિયત

સુક. નં (શુક) વીર્ય, ધાતુ, મીજ (૨)
શુક નામનો ૪૨ મો મહ. (૩) શુક
નામનુ પુરિયાસનનુ નીચું અધ્યયન
(૪) સાતમો દેવલોક (૫) મહાશુકેન્દ્ર,
સાતમા દેવલોકનો ઇન્દ્ર (૬) મહાશુક
નામે સાતમા દેવલોકનુ એક નિમાન

સુકચરિયા સ્ત્રીં (શુકચર્ચા) શુકની ગતિ
જાણવાની નિદા

સુકરખાણ. નં (શુકખ્યાન) આત્મપરિચ્છ
તિમા એકાગ્ર થયુ તે

સુકધરણી. સ્ત્રીં (શુકધર્મિ) નીચેને ધાગ્ય
રતનારી નાડી.

સુકપન્થ. પું (શુકપન્થ) શુકનપથ
અજવાળીયુ

સુકપન્થિય ત્રિં (શુકપન્થિક) જેને અર્ધ
પુદ્ગલપરિવર્તનની અન્નર મોક્ષ જવાનુ
હોય તે છવ.

સુકલેસ્સ ત્રિં (શુકલેશ્ય) શુકન લેશ્યા
નાજો છવ

સુકલેસ્સા સ્ત્રીં (શુકલેશ્યા) અતિ સ્વદ
પુદ્ગલના યોગથી ચના અતિશુદ્ધ
પરિણામ, શુકનલેશ્યા.

સુકા સ્ત્રીં (શુકા) જુઓ "સુકલેશ્યા"
સંદ

સુગમ. પું (શુકમ) એ નામનુ એક
લોકાન્તિક વિમાન

સુન્નિકુ ત્રિં (શુન્) ધોગુ, સફે

સુન્નિકુત્તણ પું (શુન્નુત્ત) એ નામનુ
પરંગ જાનિનુ એક ૧૬

સુન્નિકુત્તપન્થ નં (શુન્નપન્થ) અજવાળીયુ.

સુન્નિકુત્તપન્થ પું (શુન્નપન્થ) ધોજો ગ

સુન્નકોમ્ર ત્રિં (સુન્ન) સારી રીતે ખરીદેયુ

સુન્થ નં (મોન્થ) મુખ, આતા

સુન્થાય ત્રિં (સ્થાલ્યાન) સારી પેર કહેન

સુન્થ નં (મુન્થ) મુખ, શાન્તિ, મન્થ

સુલગદ. સ્ત્રીં (સુલગતિ) હસતી પેક ગુણ
નિદાયોગનિ-ચાવ

સુલચિય ત્રિં (સુલચિ) સારી રીતે
શગુગારેન

સુલાસલ નં (સુલસન) સુખે એમી રાગવ
તેનુ આસન

સુગ પું (શુગ) મુકે, પોપુ

સુગમ ત્રિં (સુગ) ધનવત, પેસાદાર.

સુગદ સ્ત્રીં (સુગતિ) સારી ગતિ, સદ્ગતિ
(૨) સિદ્ધિગતિ

સુગધ પું (સુગધ) સારી ગધ (૨) ત્રિં
સુગધિ પદાર્થ

સુગધિ પું (સુગધિ) સુગન્ધ, ખુશમે

સુગધિય ત્રિં (સુગધિ) સુગન્ધરાગુ (૨)
એક જાતનુ કેષનનુ ફૂન

સુગતિ સ્ત્રીં (સુગતિ) સદ્ગતિ, મોક્ષ

સુગમ ત્રિં (સુગમ) સુખેથી જીવ શકાય
તેનુ, સ્થેલ

સુગય પું (સુગ) ગેતમશુદ્ધનુ અપર
નામ

સુપિન્થ્યાપાદિય પું (સુપીન્થ્યાપાદિય)
ચેત્ર માસની પુનેષ પડીતે પડવે

સુગુણ પું (સુગુણ) સારાગુણો સદ્ગુણો

સુગુરુ પું (સુગુરુ) સદ્ગુરુ, સન્માર્ગદર્શક

સુગદ સ્ત્રીં (સુગતિ) સદ્ગતિ મોક્ષ

સુગ્રીવ. પું (સુગ્રીવ) નવમા તીર્થકરના પિતા. (૨) આવતી. ચોવીસીના નવમા પ્રતિવાસુદેવ. (૩) જૂતાનદ ઇંદ્રના ઘોડેરનાર લશ્કરનો અધિપતિ. (૪) સુગ્રીવ નામનું નગર-જ્યાં મૃગાપુત્રનો જન્મ થયો હતો.

સુગ્રોસ પું (સુગ્રેષ) ત્રીજા ચોથા દેવ-લોકનું એક વિમાન. (૨) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૩) ગદ ઉત્સર્પિણીના છઠ્ઠા કુલકરનું નામ. (૪) એ નામનું એક નગર. (૫) સીં પહેલા દેવલોકની એ નામની એક ઘટા.

સુગ્રોસા સ્ત્રી (સુગ્રેષા) ગધર્વના ઇન્દ્ર ગીતરનિની પહેલી અગ્રમદિધી. (૨) વાઘ નરોય

સુવંદ. પું (સુવન્દ) જન્મજીવના અરવત ક્ષેત્રમા ચાલુ અવસર્પિણીના ખીજ તીર્થકર.

સુવરિય. પું ન (સુવરિત) પાચ મહાવતઃ બલચર્પાદિ નિયમઃ સદાચરણ.

સુચાર વિં (સુચાર) મનોહર.

સુચિયણ } વિં (સુચીર્ણ) શુભભારથી
સુચિન્ન. } આચરેલ, સુદૃઢ.

સુચિય વિં (સુચિક) પરિવ્ર

સુચિરં. પ્રં (સુચિરમ્) લાભો વખત, ધણા મળે મુધી.

સુજવા સ્ત્રી (સુજવા) અંતઃમ સૂચના સાતમા વર્ગના અગ્રીયારમા અધ્યવસનનું નામ. (૨) રાજગૃહ નગરના ઐશ્વિક રાજની મુગ્યા નામે રાણી.

સુજસા. સ્ત્રી (સુજસા) ૧૪ મા તીર્થકરની માતા.

સુજહ. વિં (સુજ્ય) મુખે તજવા ચેત્વ.

સુજાયા. સ્ત્રી (સુજા) નામકુમારે-જૂતાનંદના લોકપાળ-કાવવાસની ત્રીજી અગ્રમદિધી. (૨) જન્મસુધર્મનાનું એક નામ

સુજ્ઞ. પું (સુજ્ય) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞકંત. પું (સુજ્ઞકાન્ત) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞકૂડ. પું (સુજ્ઞકૂટ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞમ્ભવ. પું (સુજ્ઞમ્ભવ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞપ્પમ પું (સુજ્ઞપ્પમ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞલેસ્ત. પું (સુજ્ઞલેસ્થ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞવરણ પું (સુજ્ઞવર્ણ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞસિંગ. પું (સુજ્ઞસિંગ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞસિદ્ધ. પું (સુજ્ઞસિદ્ધ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞાયત્ત પું (સુજ્ઞાયત્ત) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુજ્ઞુત્તરચરિસિંગ. પું (સુજ્ઞુત્તરચરિસિંગ) એ નામનું પાચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુગ્માદ્ય વિં (સુગ્માદ્ય) સારી રીતે અર્થ પુર સર સાબળેનું.

સુદૃઢિય. પું (સુદૃઢિય) લવાજ સમુદનો અ-ધિતાતા દેવ. (૨) કોઇ પણ પ્રમાણથી બાધિત થાય નદિ તે મુત્ર. (૩) એ નામના એક આચાર્ય (૪) વિં નિશ્ચય, ધિર.

સુદૃઢિયા. સ્ત્રી (સુદૃઢિયા) સુદૃઢિય દેવનાની રાજધાની.

સુદૃઢ વિં (સુદૃઢ) મુર, સાં (૨) અ-સમ્પદ. આરી રીત.

સુદ્રુત્તરમાયમા સ્ત્રી (સુદ્રુત્તરમાયમા) માધાર મામની હટી મૂડના.

સુદ્ધવિમ્ન. નં (સુદ્ધવત) સુદ્ધ-લાયકને જ્ઞાન ન આપવાથી લાયકો જ્ઞાનનો એક અ-તિચાર; ચૌદમાંનો એક.

સુદિય. પું () ઘેટો. (૨) ત્રિ-થાકેલુ.

સુણ. પું (યુન) કુતરો.

સુગંધ. પું (સુન્દ) એ નામે સાતમા દેવ લોકનું એક વિમાન. (૨) ૧૨ મા તીર્થકરને પ્રથમ ભિક્ષા આપનાર ગૃહસ્થ.

સુગંધા. સ્ત્રી (સુન્દા) નામકુમારેદ-ભૂતાનંદના લોકપાળ કાલનાલની પહેલી અમ્ભદ્વિધી. (૨) ૩ જ ચક્રવર્તીની મુખ્ય સ્ત્રી-સ્ત્રીરત્ન.

સુણક. પું (યુનક) કુતરો.

સુણમ્બલ્લ. પું (સુલ્લ) શ્રીમહાવીર પ્ર-ભુના શિષ્ય; કાશ્યપદેશના સુનક્ષત્ર નામના મુનિ.

સુણમ્બલ્લા. સ્ત્રી (સુલ્લા) પંચપાડીયાની પેદર રાત્રિઓમાંની બીજી રાત્રિનું નામ.

સુણ. } પું (યુનક) કુતરો.

સુણય. }

સુણામ. પું (સુણમ) પદ્મનાભ રાજાના પુત્રનું નામ.

સુણી. સ્ત્રી (યુની) કુતરી.

સુણીહડ. વિ (સુનિત) સુખે નીકળેલ.

સુણ. વિ (શ્ય) ખાતી; રહિત.

સુણાકાલ. પું (સુનકાલ) વિરહકાળ; વિવેક્ષિત ધ્યાનમાં વિવક્ષિત સમયના છવો બધાએ નિકળી ગયા હોય, તેમાંનો કાષ્ઠપથ રહ્યો ન હોય તે સમય.

સુણા સ્ત્રી (સુણ) પુત્રવધૂ. દીકરાની વધૂ.

સુન. પું (યુન) પુત્ર, દીકરો.

સુતણ. પું (સુત) ઉત્તમ શરીર; આદારક શરીર.

સુતવસ્સિમ્ન. વિ (સુત્તવસિત) સારી રીતે કામના રહિત તપોનુશ્ઠાન કરેલ.

સુતારા. સ્ત્રી (સુતારા) મુનિધિનાથજીની દેવીનું નામ.

સુતિતિક્કલ. વિ (સુતિતિક્ક) સુખેથી સહન થાય તે.

સુતિય. વિ (સુતીય) સુખે તરવાને યોગ્ય. (૨) નં સાર તીર્થ.

સુતેમ્ન. પું (સુતેમ્ન) ભરતક્ષેત્રના ગદ્ય ચોવીશીના ૧૦ મા તીર્થકર.

સુતેમ્ના. સ્ત્રી (સુતેમ્ના) વિદિશાના શ્વક પર્વતપર વસનાર ચાર વિદિશાકુમારીમાંની ત્રીજી.

સુતોસમ્ન. વિ (સુતોમ્ન) સંતોષ રાખનાર; સંતોષી.

સુત. વિ (યુત) ઉષમાં પડેલ. (૨) મિથ્યાત્વી; અત્તાની. (૩) સર્વ પ્રકારના અપયમિ છવ.

સુત. નં (સુત) શાસ્ત્ર; આગમ; પ્રવચન; શાસ્ત્રનો મૂળપાઠ. (૨) થોડા અક્ષર અને ધણા અર્થવાળું વાક્ય. (૩) સુતર; દોરો. (૪) પૂર્વેનો બીજો બેદ, જે સૂત્ર તેના ૮૮ બેદ કલા છે. (૫) આરંભ દર્શિવાદ અંગના પાંચ વિભાગોમાંનો બીજો વિભાગ.

સુતલેહ. પું (સુતલેહ) સૂત્ર બનાવવાની કળા.

સુતગ. નં (સુત્ક) કેડનો કુંદોરો; એક જાનનું આજીવન. (૨) સુતર; દોરો.

સુતજાગર. વિ (સુતજાગર) સૂત્ર અને જાગર; રવમ અવસ્થાવાળું.

સુતઘર. વિ (સુતઘર) સૂત્રના ધરનાર; શાસ્ત્રપાઠક.

સુતય. પું (સુત) સૂત્ર બનાવનાર; ઉપાધ્યાય.

સુતર. સ્ત્રી (સુતર) સૂત્ર-આગમ

ઉપરની શ્રદ્ધા, સત્ર ભણ્ણતા કે સાભળતા
ધર્મક્રિયા થાય તે, સમક્રિયાનો એક
પ્રકાર

સુત્તહાર. પુ. (સુત્તપાર) નાટકનું મુખ્ય
પાત્ર. (૨) સુતાર

સુત્તાણ્ણમ પુ. (સુત્તાણ્ણમ) મૂળનો અનુ-
ગમ-સમ-ધ

સુત્તિય. પુ. (સૌત્રિક) સત્ર બનાવવાનો
તથા વેચનાનો ધંધો (૨) સુતરાઉ વસ્ત્ર.

સુદંસણ. પુ. (સુદંશન) ૨૩ માં તીર્થકરના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ (૨) ૧૮ માં
તીર્થકરના ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ (૩)
૧૮ માં તીર્થકરના પિતા (૪) ત્રીજા
બળદેવ, વાસુદેવના ધર્માચાર્ય (૫) આ
વતી ચોનીશીના પાચમા બળદેવનું નામ
(૬) ૭ માં ચક્રવર્તીના પિતા (૭) અ-
તગ્ધ સત્રના છઠા વર્ગના દશમા અધ્ય-
યનનું નામ, (૮) વાણીયગામ નગરનો
નિવાસી એક ગૃહસ્થ (૯) ધરણેન્દ્રના
દાથીના લશ્કરનો અધિપતિ (૧૦) તા-
શિલ્પ ગામમાં રહેનાર સુદંશન શેઠ.
(૧૧) રાજગૃહનિવાસી એક શાહુકાર કે
જેણે અભુતમાણીને મહાવીરપ્રભુનો
સમાગમ કરાવ્યો (૧૨) અપા નગરીનો
પ્રખ્યાત સુદંશન શેઠ કે જેણે નવમ
ગ્ની પૂર્ણ આરાધના કરી હતી (૧૩)
સુદંશન ગૃહપતિ કે જેને ઘેર ભગવાને
ત્રીજા માસનું પારણ કર્યું હતું (૧૪)
એ નામનો એક ગાથાપતિ. (૧૫) ચક્ર-
વર્તીના ચક્રવર્તનનું નામ (૧૬) જેનું શુભ
દર્શન છે તે-મેરુપર્વત. (૧૭) સૌગધિમ
નગરીનિવાસી સુદંશન શેઠ

સુદંસણા સ્ત્રી. (સુદંશના) ૧ માં તીર્થકરની
પ્રત્યયાપાવણીનું નામ (૨) ધરણેન્દ્રના
લોકપાળ દાગની ચોથી અગ્રમહિષી
(૩) ચોથા બળદેવની માતા (૪) પશ્ચિમ

દિશાના અગ્નનક પર્વતની સુદંશના નામની
વાવ (૫) ભગવાન મહાવીરસ્વામીની
મોહાની બહેનનું નામ (૬) પિશાચના
મહારાજા કાળની ચોથી અગ્રમહિષી
(૭) જમ્બૂદ્વીપના જમ્બૂવૃક્ષનું અપર
નામ.

સુદક્ષુજાગરિયા સ્ત્રી. (સુદક્ષાજાગરિકા)
દર્શન-સમ્યક્ત્વની શુદ્ધિ માટે જગતુ તે.

સુદરિસણ પુ. (સુદ્ધાન) સુદંશન નામનો
એક જક્ષ

સુદરિસણા. સ્ત્રી. (સુદંશના) સુદંશના ના-
મની કોઇ સ્ત્રી.

સુદામ. પુ. (સુદામ) સુદામ નામના ગત
ઉત્સર્પિણીના ખીજા કુલકર

સુદિટ્ટ ત્રિ. (સુદ) સારી રીતે જોએય-
નિર્ણય કરેય.

સુરીહ ત્રિ. (સુરીય) ધણુ નાણુ, બહુ દૂર

સુરીહવસિ. ત્રિ. (સુરીયવસિ) લાખી
દષ્ટિએ જોનાર, દીર્ઘદર્શી

સુદુત્તાર ત્રિ. (સુદુત્તાર) ધણી મુશ્કેલીથી
તરી સકાય તેવું

સુદ. ત્રિ. (સુદ) હનકા વર્ણના લોક, શવ્ર

સુદ. ત્રિ. (સુદ) શુદ્ધ, દોષ વગરનું
નિષ્કલ, નિર્મળ (૨) અગ્નનાગીયુ

સુદ પક્ષ (૩) સચિત

સુદર્ગધારા સ્ત્રી. (સુદર્ગધારા) એ નામની
ગધાર ગ્રામની ચોથી મૂરતીના

સુદ્ધંત પુ. (સુદ્ધંત) લવણ સમુદ્રમાં નર
સૌ જોજન ઉપર આવેલ શુદ્ધંત નામનો
એક અનરદોપ. (૨) ત્રિ. તે
અનરદોપમાં રહેનાર મનુષ્ય. (૩)
જમ્બૂદ્વીપના ભરત ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સ-
ર્પિણીમાં થનાર ચોથા ચક્રવર્તી (૪)
અણ્ણતરોવવાઇ મૂળના ખીજા વર્ગના
પાચમા અધ્યયનનું નામ (૫) શ્રેષ્ઠ
રાજની ધારણી રાણીનો પુત્ર

સુદ્ધતા. સ્ત્રી (સુદ્ધતા) શુદ્ધતા દીપની સ્ત્રી

સુદ્ધપ્રાવેસ વિ० (સુદ્ધપ્રાવેસ) સભામાં પ્રવેશ કરતી વખતે પહેરવા યોગ્ય શુદ્ધ વસ્ત્ર

સુદ્ધમરુ. પુ० (સુદ્ધમરુ) ભરત ક્ષેત્રના ગૃહ ઓળીશીના ૨૧ મા તીર્થકર

સુદ્ધય પુ० (સુદ્ધય) એક જાતનો ગ્રાહ-મગર

સુદ્ધવિયડ ન० (સુદ્ધવિયડ) નિર્દોષ-અચિત્ત પાણી.

સુદ્ધસજ્જા સ્ત્રી (સુદ્ધસજ્જા) પક્ષ આમની સાતમી મૂર્ચ્છા

સુદ્ધાપાણ્ય ન० (સુદ્ધાપાણ્ય) ૭ માસની તપસ્યા કરનાર તપસ્વીને, કેાઈ દેવતા આવીને સ્પર્શ કરે, તે સ્પર્શને બલે જાણે તે શુદ્ધાપાણ્ય કહેવાય છે

સુદ્ધિ સ્ત્રી (સુદ્ધિ) નિર્મળતા શુદ્ધિ, પરિવ્રતા (૨) સમાચાર, ખબર

સુદ્ધેવળા સ્ત્રી (સુદ્ધેવળા) એપણાના દેશ દોષ રૂઢિત આદાર પાણીની તપાસ કરવી તે

સુદ્ધેસણિય વિ० (સુદ્ધેસણિય) એપણા શુદ્ધ-૪૨ દોષ રહિત આદારની ગવે પથા કરનાર

સુધમ્મા સ્ત્રી (સુધમ્મા) એ નામની દેવ સભા

સુધા સ્ત્રી (સુધા) અમૃત

સુનદ પુ० (સુનદ) જન્મદીપના ભરતખંડમાં થનાર નવમા તીર્થકરના પૂર્ણાવનું નામ (૨) એ નામનો એક માણસ

સુનદા સા० (સુનદા) પાર્થનાથપ્રભુની મુખ્ય આધિપ (૨) જ્ઞાનદેવના ચિત્ત લોપ્તાગની અમમદિધી

સુનસ્પર્શ પુ० (સુનસ્પર્શ) અદ્ભુતરોચનાઈ સુનના ત્રીજા વર્ષના બીજા અધ્યયનનું

નામ (૨) કાકડી નગરી નિવાસી બ્રાહ્મ-સાર્થવાહીનો પુત્ર

સુનગ પુ० (સુનગ) કુતરો

સુનતિ. વિ० (સુનતિ) જેનું અતિમ પરિ-ણામ સાર આવે તે

સુન્ન વિ० (સુન્ન) ખાતી રહિત (૨) શૂન્ય, મીઠું.

સુન્નકાલ પુ० (સુન્નકાલ) વિરહકાળ

સુન્દા સ્ત્રી (સુન્દા) જુઓ " સુપ્તા " શબ્દ

સુપદ્મ વિ० (સુપદ્મ) ધર્મજાતર આબરૂ દાર (૨) અત્યંત સૂત્રના છૂટા વર્ગના તેરમા અધ્યયનનું નામ (૩) સાપર્થી નગરીનિવાસી એક ગૃહસ્થ (૪) ભાદરવા માસનું લોકોત્તર નામ

સુપદ્મ ન० (સુપદ્મ) સરાવલો

સુપદ્મપુર ન० (સુપદ્મપુર) સુપ્રતિષ્ઠનગર.

સુપદ્મીય પુ० (સુપદ્મીય) એ નામનું પાત્રમાં દેવલોકનું એક લોકાતિક વિમાન

સુપદ્મિય વિ० (સુપદ્મિય) સારી રીતે પ્રતિષ્ઠા પામેલ, મજબૂત પાયા ઉપર સ્થાપેલ. (૨) શરાવલા ઉપર મુકેલ શરાવલો

સુપદ્મયા સ્ત્રી (સુપદ્મયા) દક્ષિણ દિશાના રથકે પરેત પર વસનારી આકાશની બીજી દિશાકુમારી

સુપક્ક વિ० (સુપક્ક) સારી રીતે પકવેલું

સુપક્કલોતરસ પુ० (સુપક્કલોતરસ) શેર ડીના રસમાથી બનેલી એક પ્રકારની મદિરા

સુપચક્ષ્ણા વિ० (સુપચક્ષ્ણા) વિધિ પૂર્વક પચ્ચખાણ કરનાર

સુપચક્ષ્ણાય. વિ० (સુપચક્ષ્ણાય) સમ્યક્ પ્રમરે પચ્ચખાણ કરેલ

સુપચક્ષ્ણાધિય વિ० (સુપચક્ષ્ણાધિય) સારી રીતે વિધિપૂર્વક પચ્ચખાણ કરાવેલ.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સારી રીતે સંબંધમાં આવેલું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામના એક આચાર્ય; આર્ચ સુદસ્તિના શિષ્ય.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નામનો એક ગાથાપતિ.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સરાવલો.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) પશ્ચિમ મહાવિદેહના દક્ષિણ ખાંડવાની મેરૂ તરફથી બીજી વિજય. (૩) એ વિજયનો મુખ્ય રાજા.

સુપરિચ્છદ. સ્ત્રી (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નામની મહાવિદેહની એક વિજય.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સારી પેઠે ખેડ કરેલ-કેળવેલ.

સુપરિચ્છદ. નં (સુપરિચ્છદ) અગ્નિ વગેરેના પ્રયોગથી મળ શુદ્ધ કરેલો તે.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નેષ્ટ શકાય એવું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ નામે વર્તમાન ચોવીશીના ૭ મા તીર્થકર. (૨) જમ્બૂદ્વીપના ઐરવત ક્ષેત્રમાં થનાર ૧૭ મા તીર્થકર. (૩) જમ્બૂદ્વીપના ભરતખંડમાં થનાર ત્રીજા તીર્થકર. (૪) એ નામના મહા ઉત્સર્પણી કાળના ત્રીજા કુળકર. (૫) જમ્બૂદ્વીપના ભરતખંડમાં થનાર બીજા તીર્થકરના પૂર્વભવનું નામ. (૬) જમ્બૂદ્વીપના ઐરવત ક્ષેત્રમાં ચાલુ અવસર્પણીમાં થયેલ ૧૮ મા તીર્થકર. (૭) ભગવાન મહાવીરસ્વામીના કાકા કે જેણે મહાવીરપ્રભુના તીર્થમાં તીર્થ કરનામ ગોત્ર બાધ્યું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) ઐરવત ક્ષેત્રમાં થનાર ૧૮ મા તીર્થકર.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) ત્રીસ મુહૂર્તમાંનું પાંચમું મુહૂર્ત.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) એ નામનું દશમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) કિપુરિસ જાતના વ્યતર દેવતાનો ધંધ.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સહેલાઈથી ખુસ થનાર; થોડે ઉપકારે ધણો ગુણ માનનાર.

સુપરિચ્છદ. ત્રિં (સુપરિચ્છદ) સુપરિચ્છદ ઉપાય થાય તેવું.

સુપરિચ્છદ. નં (સુપરિચ્છદ) શુભ એકાગ્રતા; મન વગેરે યોગોને શુભધેયમાં એકાગ્ર કરવા તે.

સુપરિચ્છદ. સ્ત્રી (સુપરિચ્છદ) જમ્બૂદ્વીપનાં એક નામ. (૨) દક્ષિણ દિશાના રથક પર્વત પર વસનારી આઠમીની ત્રીજી દિશાકુમારી.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) ૭૬ તીર્થકર શ્રી પદ્ય પ્રભુનું બીજું નામ. (૨) હરિકાંત અને હરિસહ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ. (૩) સુપરિચ્છદ નામના ચોથા બળદેવ. (૪) જમ્બૂદ્વીપના ભરતક્ષેત્રમાં થનાર ત્રીજા કુલકર. (૫) આવતી ચોવીશીના ચોથા બળદેવ. (૬) ત્રિં સારી પ્રભાવાળું.

સુપરિચ્છદ. પું (સુપરિચ્છદ) હરિકાંત અને હરિસહ ઇન્દ્રના લોકપાળનું નામ.

સુપરિચ્છદ. સ્ત્રી (સુપરિચ્છદ) ધરણેન્દ્રના કાલવાલ લોકપાળની ત્રીજી અગ્રમદિધી. (૨) બીજા તીર્થકરની પ્રવળ્યા પાલબીનું નામ. (૩) ત્રીજા બળદેવની માતા.

સુપ્તસિદ્ધા. સ્ત્રી૦ (સુપ્તસિદ્ધા) ચોથા તીર્થ-
કરની પ્રવચ્ચા પાલખીનું નામ.

સુફળી. સ્ત્રી૦ (સુફળી) રાંધવાની હાંધી;
તપેલી.

સુવંધુ. પું૦ (સુવંધુ) ખીજ બળદેવના
ત્રીજા પૂર્વભવનું નામ. (૨) જમ્બૂદ્વીપના
ભરતક્ષેત્રમાં થનાર સાતમા કુળકર.

સુવંમ. પું૦ (સુવંમ) એ નામનું ૭૬
દેવલોકનું એક વિમાન.

સુવાહુ. સ્ત્રી૦ (સુવાહુ) રૂપી રાજની
કુંવરી.

સુવીય. પું૦ (સુવીય) ત્રીસ મુહર્તમાંના
પાંચમા મુહર્તનું નામ.

સુવુદ્ધિ. પું૦ (સુવુદ્ધિ) પ્રતિશુદ્ધ રાજનો
એ નામનો મંત્રી-પ્રધાન. (૨) જિતશક
રાજનો મંત્રી.

સુવ્ર. ત્રિ૦ (સુવ્ર) સાફ; ઉત્તમ.

સુમિ. ત્રિ૦ (સુમિ) સુમંધી. (૨) મનોરા.

સુમ. ત્રિ૦ (સુમ) સાફ; શુભ; પવિત્ર.
(૨) પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન (૩)
૨૧ મ્હ તીર્થકરના પ્રથમ ગણધરનું
નામ. (૪) પાર્શ્વનાથપ્રભુના એક
ગણધરનું નામ. (૫) સર્વનું નામ. (૬)
શુભ નામે નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે
જેના ઉદ્ધવથી સરીરના અવયવો શુભ
મળે છે.

સુમગ્ર. ત્રિ૦ (સુમગ્ર) ભાગ્યશાળી.

સુમર્કત. ન૦ (સુમર્કત) જેની સારી કાંતિ
છે તેનું પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુમગ. ત્રિ૦ (સુમગ) ભાગ્યશાળી; સુંદર;
મનોહર. (૨) કમળ વિશેષ. (૩) ત્રણ
ધન્વિપવાળા જીવની એક જાત. (૪)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદ્ધવથી
જીવ સોભાજી પામે.

સુમંગ. પું૦ (સુમંગ) પહેલા દેવલોકનું
એક વિમાન.

સુમગા. સ્ત્રી૦ (સુમગા) ભૂતના ઇન્દ્ર સુરપત્રી
ચોથી અગ્રમદિધી. (૨) એ નામની વેદ.

સુમગાકરા. સ્ત્રી૦ (સુમગાકરી) જેની દુર્ભાગી
માણસ મુલાગી થાય તેની એક વિદ્યા:
૪૦ વિદ્યામાંની એક.

સુમગોસ. પું૦ (સુમગોસ) શુભધોષ
નામે પાર્શ્વનાથ પ્રભુના એક ગણધર.

સુમગામ. ન૦ (સુમગામ) શુભનામકર્મ;
નામકર્મની શુભ પ્રકૃતિ.

સુમદ. પું૦ (સુમદ) ખીજ બળદેવ તથા
વાસુદેવના પૂર્વ જન્મના ધર્મચાર્ય. (૨)
અરજી સમુદ્રના દેવતાનું નામ. (૩) એ
નામે મહાશુક દેવલોકનું એક વિમાન.
(૪) એ નામનો એક ગૃહસ્થ.

સુમદા. સ્ત્રી૦ (સુમદા) બલીન્દ્રના લોકપાળ
સોમની ખીજ અગ્રમદિધી. (૨) વૈરાચન
ઇન્દ્રની ખીજ અગ્રમદિધી. (૩) ઋષભદેવ
પ્રભુની મુખ્ય આવિઝા. (૪) કાઉત્સગ
કરવાની એક પડિમા; આર પડિમામાંની
ખીજ પડિમા. (૫) પ્રથમ ચક્રવર્તીની સ્ત્રી
(૨૮). (૬) ખીજ બળદેવની માતાનું
નામ. (૭) નામકર્માર્થે જ્ઞાતાન્દના લોક-
પાળ કાલયાણની ખીજ અગ્રમદિધી. (૮)
ક્રોધિક રાજની પદ્મરાણી. (૯) અંતગઢ
સત્રના સાતમા વર્ષના દરામા અધ્યયનનું
નામ. (૧૦) રાજ્યુદ તમરના શ્રેણિક
રાજની રાણી. (૧૧) સુભદ્રા નામની
એક સ્ત્રી.

સુમનામ. પું૦ (સુમનામ) સ્વસ્તિક થી
વત્સાદિ શુભનામ. (૨) નામકર્મની
શુભ પ્રકૃતિ.

સુમફાસ. પું૦ (સુમફાસ) એ નામનું
પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) મદ્દ
આદિ શુભ સ્પર્શ.

સુમલેસ્સ. પું૦ ન૦ (સુમલેસ) પહેલા
દેવલોકનું એક વિમાન.

સુભવચણ પુ० ન० (સુભવર્ણ) પહેલા દેવ-
લોકનું એક વિમાન

સુમા સ્ત્રી० (સુમા) રમણીયા નિજ્યની
મુખ્ય નગરી (૨) વૈરાગ્યન ઇન્દ્રની
અગ્રમહિધીનું નામ

સુમિકલ્લ પુ० (સુમિક્ત) સુખળ, સુભિક્ષ

સુમૂમ પુ० (સુમ) સુમૂમ નામના આઠમા
ચક્રવર્તી. (૨) જન્મદૂષના ભરતમા થનાર
ખીજા કુનકર

સુમૂમિમાળ પુ० (સુમૂમિમાળ) ચમ્પાનગરીની
બહાર આવેલો એ નામનો એક બગીચો
(૨) શેલકપુરની બહારનો એક બગીચો
(૩) રાજગૃહનગરની બહારનો એક
બગીચો

સુમાળા સ્ત્રી० (સુમેળા) અધોલોકવાસિની
આઠ દિશાકુમારિમાની ત્રીજી દિશા-
કુમારી

સુમૌમ પુ० (સુમૌમ) એ નામના એક
કુલકર (૨) બારમા તીર્થકરના ૧ લા
ગણધર

સુમદ્ પુ० (સુમતિ) સુમતિનાથ નામના
૫ મા તીર્થકર (૨) ગદ્ધ યોનીશીના
૧૩ મા તીર્થકર (૩) ત્રી० સારી બુદ્ધિ

સુમદ્રાવ પુ० (સુમદ્રાવ) સુમતિ નામના
એક રાજા

સુમગલ પુ० (સુમગલ) જન્મદૂષના ઐરતત
ક્ષેત્રમા થનાર પ્રથમ તીર્થકર (૨)
સુમગળ નામે અણગાર, ગોશાળાના
ભાવીજન્મનું નામ (૩) ઐરવત ક્ષેત્રમા
થનાર ૫ મા તીર્થકર

સુમંગલા સ્ત્રી० (સુમંગલા) ભરતનામે પ્રથમ
ચક્રવર્તીની માતા

સુમણ ત્રિ० (સુમન્) સાગ મનનાળો
આનદી (૨) પુષ્પ ફૂલ (૩) ઇશા
નેદના મોમનોકાપાનું એક વિમાન

(૪) નદીશ્વર સ્મુદ્રના દેવનું નામ (૫)
૩૪૬ સ્મુદ્રના દેવનું નામ

સુમણદામા સ્ત્રી० (સુમણદામા) ફૂલની માળા

સુમણમદ્ પુ० (સુમણમદ) અતગઙ્ગસૂત્રના

છઠા વર્ગના બારમા અધ્યયનનું નામ

(૨) સાવર્થી નગરી નિનાસી એક ગૃહસ્થ

(૩) અરણ્ય સમુદ્રના દેવતાનું નામ

(૪) સમૃતિરિજ્યના શિષ્ય

સુમણસા સ્ત્રી० (સુમન્) એ નામની એક
વેળ

સુમણા સ્ત્રી० (સુમણ) નાગકુમારેન્દ્ર

જૂતાનદના લોખાળ મનવાગની ચોથી

અગ્રમહિધી (૨) જન્મદૂષના પ્રમાણ

જેટની સુમના નામની શકેન્દ્રની અગ્ર

મહિધીની ગળધાની (૩) ૮ મા તીર્થ

કરની મુખ્ય સાધની (૪) અતગઙ્ગ સૂત્રના

સાતમા વર્ગના બારમા અધ્યયનનું નામ

(૫) રાજગૃહ નગરના શ્રેણિક રાજાની

એક રાણી (૬) મનને હુન્નારી હોવાથી

જન્મસુદર્શનાનું પહેલું નામ

સુમતિ પુ० (સુમતિ) શ્રી સુમતિનાથ

નામના ૫ મા તીર્થકર (૨) પહેલા

કુનકરનું નામ

સુમધુ ન० (સુમધુ) સુમધુ નામે એક

ગતની વનસ્પતિ

સુમક્તા સ્ત્રી० (સુમક્તા) અતગઙ્ગસૂત્રના

સાતમા વર્ગના છઠા અધ્યયનનું નામ

(૨) રાજગૃહનગરના શ્રેણિક રાજાની

એક રાણી

સુમહર્ષ ત્રિ० (સુમહર્ષ) ધણ કીમતી,

ધણ મોહુ

સુમાલિયા સ્ત્રી० (સુમાલિકા) સુકુમારિકા

નામે એક મન્યા દ્રોપદીના પૂર્વજનું

નામ

સુમિણ ન० (સ્વ) સ્વપ્ન (૨) સ્વપ્નનું

શુભાશુભ ફળ દર્શાવનાર શાસ્ત્ર, ૨૯

પાપસૂત્રમાનુ એક (૩) સ્વપ્ન શાસ્ત્ર-
નુસાર સ્વપ્નનું શુભાશુભ ફળ કહેતું તે
સુમિશ્નપાદન પુ. (સ્વપ્નાયક) સ્વપ્નશાસ્ત્ર
વેતા, સ્વપ્નશાસ્ત્રનો અભ્યાસી

સુમિશ્નસત્થ. ન. (સ્વપ્નાસત્થ) સ્વપ્નશાસ્ત્ર
સુમિત્ત. પુ. (સુમિત્ર) ૫ માં તીર્થંકરના
ગ્રીભ પૂર્વભવનું નામ (૨) ૨૦ માં
તીર્થંકરના પિતા (૩) ૧૬ માં તીર્થંકરને
પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ગૃહસ્થ (૪)
સુમિત્રકુમાર

સુમિત્તવિજય પુ. (સુમિત્રવિજય) બીજા
અક્ષવર્તીના પિતા

સુમર પુ. (સુમરિ) ૦/૨ મૂહૂર્તના ઔરવત
ક્ષેત્રમાં થનાર દશમાં કુલકર

સુમુદ. પુ. (સુમુદ) અતગદ્ગત્રના બીજા
વર્ગના નવમાં અધ્યયનનું નામ (૨)
હારિકાનગરીના બળદેવ રાજાની ધારણી
રાણીનો પુત્ર (૩) એ નામના એક
ભદ્રકુમાર

સુમેધા સ્ત્રી. (સુમેધા) ઉર્ધ્વલોકનાસી આદ્ય
દિશાકુમારીમાની ત્રીજી

સુમેલ્પ્યમ. પુ. (સુમેલ્પ્યમ) સુમેરૂપ્રભ નામે
હાથીઓનો ગગન, મેઘકુમારના છત્રનો
પાછલો ભવ

સુમેહા. સ્ત્રી. (સુમેહા) નંદનનના નિષધ
કુટુંબની અધિષ્ઠાત્રી દેવી (૨) સુમેધા
દેવીની રાજધાની

સુય. પુ. (સુય) સુઝા, પોપા (૨) સુઝદેવ
સન્યાસી

સુય પુ. (સુય) પુત્ર, દીકરો

સુય. ત્રિ. (સુય) સભારેલું

સુય. ત્રિ. (સુય) સાભળેલું શ્રવણ કરેલ
(૨) નં વ્યાકરણ જ્યોતિષ, વેદ, વગેરે
શાસ્ત્ર (૩) સૂત્ર, આગમ, પ્રત્યય,
ધર્મશાસ્ત્ર. (૪) શ્રુતજ્ઞાન પાત્ર જ્ઞાનમાનું
બીજું જ્ઞાન (૫) શ્રુત પદવાગ, શાસ્ત્રની

મર્યાદા પ્રમાણે ચાલતું તે, પાત્ર વ્યવહાર
માનો એક

સુયગ્રચારણ. ન. (શ્રુતજ્ઞાન) શ્રુતઅજ્ઞાન,
નવું પ્રકારના અજ્ઞાનમાનો બીજો પ્રકાર

સુયગ્રચારણિ ત્રિ. (શ્રુતજ્ઞાનિ) શ્રુતઅજ્ઞાન
રાણો

સુયધનાણ ન. (શ્રુતજ્ઞાન) જુઓ “સુય-
અણુણ” શબ્દ

સુયકેવલિ. પુ. (શ્રુતકેવલિ) શ્રુતકેવળી,
પરિપૂર્ણ શાસ્ત્રના ધરનાર.

સુયમ્લંઘ. પુ. (શ્રુતસ્લંઘ) સૂત્રનો એક
મુખ્યભાગ, અધ્યયનનો સમુદાય.

સુયમ્લર ન. (શ્રુતમ્લર) અકાર વગેરે
સૂત્રના અક્ષરો

સુયમ્લાય પુ. (સુત્તયાત) શાસ્ત્રપ્રસિદ્ધ
ધર્મ, વીતરાગપ્રણીત ધર્મ

સુયગદ પુ. (સુવદ્ધત) બીજું અગસત્ર
કે જેમાં સ્વસમય અને પરસમયનું
નિરૂપણ છે

સુયણ. ન. (સ્વાન) સપન, સુતુ તે

સુયણાણ ન. (સુત્તાન) સાભળવાથી થતું
શાસ્ત્રનું જ્ઞાન, પાત્ર જ્ઞાનમાનું બીજું
શ્રુતજ્ઞાન

સુયયેર (શ્રુતસ્વરિ) કાણાગ, સમવાયાગ
વગેરે સિદ્ધાંતના ભણનાર સાધુ, સૂત્ર
જ્ઞાનમાં શુદ્ધ-અનુભવી.

સુયદેવયા સ્ત્રી. (શ્રુતદેવતા) શ્રુતદેવતા,
સરસ્વતી

સુયદેવી સ્ત્રી. (શ્રુતદેવી) સરસ્વતી

સુયધમ્મ પુ. (શ્રુતધર્મ) શ્રુતધર્મ, જ્ઞાન
દર્શનરૂપ ધર્મ

સુયનાણ ન. (શ્રુતજ્ઞાન) જુઓ “સુયનાણ”
શબ્દ.

સુયનાણાવરણ } ન. (શ્રુતજ્ઞાનાવરણ)
સુયનાણાવરણિજ } શ્રુતજ્ઞાનાવરણીય
શ્રુતજ્ઞાનને લોકનાર જ્ઞાનાવરણીય ધર્મની
એક પ્રકૃતિ

સુચનાણિ. ત્રિં (ધ્રુવજ્ઞાનિ) શાસ્ત્રના જ્ઞાન-
વાળો.

સુચનિસ્તિષ્ઠ. ત્રિં (ધ્રુવનિષ્ઠિત) શ્રુત નિ-
ષ્ઠિત-સાંભળેલ, અનુભવેલ હોય તે
આશ્રી થતુ જ્ઞાન; શ્રુત જ્ઞાનનો એક
પ્રકાર.

સુચપરિગ્રહ. પું. (ધ્રુવપરિગ્રહ) સ્વત્ત્વનો પરિગ્રહ
કરવો તે, શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવો તે.

સુચપરિચ્છાદય. પું. (શુક્રપરિચ્છાદક) શુક્રદેવ
નામના સન્નાયી.

સુચવેદા. સ્ત્રીં (ધ્રુવવેદા) ત્રણ ઉદિયવાળા
જનની એક જાત.

સુચવેદ. પું. (ધ્રુવવેદ) પર્વગ એક જાતની
વનસ્પતિ.

સુચસંપરણ. ત્રિં (ધ્રુવસંપરણ) શ્રુતજ્ઞાન
વિશારદ.

સુચસંપયા. સ્ત્રીં (ધ્રુવસંપદ) શાસ્ત્રજ્ઞાનરૂપી
લક્ષ્મી, શાસ્ત્રનુ ઉચ્ચ જ્ઞાન

સુચસમત્ત. ત્રિં (ધ્રુવસમાત્) જેણે સંપૂર્ણ
શ્રુતનો અભ્યાસ કર્યો છે તે, યોદ્ધા પૂર્વનો
જાણનાર.

સુચસમાદિ. પું. (ધ્રુવસમાધિ) શ્રુતજ્ઞાનરૂપ
સમાધિ; શ્રુતજ્ઞાનમાં લીન થતુ તે.

સુચસાગર. પું. (ધ્રુવસાગર) જન્મમુક્તિપના
ઐશ્વર્યના ક્ષેત્રમાં આવતી ઉત્સર્પિણીમાં
થનાર નવમાં તીર્થકર.

સુચસુરા. સ્ત્રીં (ધ્રુવસુરા) એ નામની દેવી.

સુચહર. ત્રિં (ધ્રુવહર) શાસ્ત્રના ધરનાર,
શ્રુતજ્ઞાની.

સુયા. સ્ત્રીં (સુતા) દીકરી.

સુયાલ. પું. (સુકાલ) સુચિત્ત, સુકાળ,
વૃદ્ધિ અને જીતનો સમય.

સુર. પું. (સુર) દેવ, વૈમાનિક દેવતા (૨)
અરિહત દેવ (૩) દેવગણિરૂપ નામ
કર્મની એક પ્રકૃતિ.

સુરય ત્રિં (સુરયિત) સારી રીતે રમેયુ

સુરકુમાર. પું. (સુરકુમાર) વાસુપૃથ્વ પ્રભુના
યક્ષનું નામ

સુરગોવ. પું. (સુરગોવ) ચૈત્રામાસમાં થતો
લાલ રંગનો કીડો; ઇન્દ્રગોપ.

સુરદ્વ. પું. (સૌરાષ્ટ્ર) કક્ષીયાવાડ અતર્ગન-
મોઝ દેશ, આર્ય દેશોમાંનો એક.

સુરદ્વજ્ઞાનય. પું. (સૌરાષ્ટ્રજ્ઞાનય) મોઝ દેશ.

સુરણ્ણચર. ત્રિં (સ્વરુચ) મુખે પાળી
સકાય તેવું.

સુરતિ નં. (સુરતિ) રતિ ઉપજાવનાર
(નાટક).

સુરત્ત ત્રિં (સુરત્ત) અનિરક્ત-લાય થયેલ.

સુરવિષ્ણ. પું. (સુરવિષ) એ નામના એક
યક્ષનું સ્થાન-મંદિર.

સુરભિ ત્રિં (સુરભિ) સુગંધિ; ખુશખોદાર.
(૨) પું. સુખશા નામની વનસ્પતિ.

સુરમ્મ. ત્રિં (સુરમ્) મનોહર; મુંદર;
ગમણીય.

સુરય નં. (સુર) સમોગ.

સુરલોચ. પું. (સુરલોક) દેવલોક.

સુરવદ્. પું. (સુરવિ) દેવોનો રામી;
ધન.

સુરવર. પું. (સુરવર) વર-શ્રેષ્ઠ દેવતા.

સુરસ. પું. (સુરસ) સારો રસ-ગાદ.

સુરહિ. ત્રિં (સુરહિ) જુઓ " સુરભિ "
શબ્દ.

સુરા સ્ત્રીં (સુરા) મંદિરા, દાર.

સુરાદેવ પું. (સુરાદેવ) મહાવીર સ્વામીના
દશ આવકમાંનો એક.

સુરાદેવી. સ્ત્રીં (સુરાદેવી) પશ્ચિમ દિશાના
રમ્ય પર્વત પર વસનારી આઠ નિશા
કુમારીમાંની બીજી.

સુરાદેવીકૂટ. પું. (સુરાદેવીકૂટ) ચૂંચ દિશા-
ના પર્વત ઉપરના ૧૧ કૂટમાંનું નવમું
કૂટ-શિખર (૨) શિખરી પર્વતના ૧૧
કૂટમાંનું પાંચમું કૂટ

સુરાલય. પુ० (સુરાલય) દેવતાઓનું સ્થાન,
સ્વર્ગ

સુરિંદ પુ० (સુરેન્દ્ર) દેવતાઓનો ઇન્દ્ર

સુરિવદન્ત પુ० (સુરેન્દ્રવદન્ત) ત્રાજા તીર્થકરને
પ્રથમ બિશ્વા આપનાર

સુરુદ્ધ. વિ० (સુરુ) કોધાયમાન થએન

સુરુતા સ્ત્રી० (સુરુતા) એ નામની દેવી

સુરુત્વ. ત્રિ० (સુરુત્વ) સુદર રૂપવાળો, શરીરે
દેખાવડો (૨) દક્ષિણ તરફના ભૂત
જાતના બ્યતર દેવતાના ઇન્દ્રનું નામ.

સુરુવા. સ્ત્રી० (સુરુવા) ભૂતના ઇન્દ્ર-સુરપની
નીજ અગ્રમહિષી (૨) મધ્યમરચક
પરંતની ચાર દિશાકુમારિકામાની ત્રાજ
(૩) એક સ્ત્રી કે જને લીધે પુદ્ધ થયુ હણ

સુલભ. ત્રિ० (સુલભ) સહેલાઈથી મળે તેડુ.

સુલભવોદિ ત્રિ० (સુલભવોદિ) સુનભવોદિ
સહેલાઈથી બોધ ખામે તેવો

સુલલિપ ત્રિ० (સુલલિપ) અત્યંત કોમળ
(૨) નં સ્વરની ધોલના કરતા આલાપ
સાથે ગાતુ તે, ગાયનના આઠ ગુણમાનો
એક ગુણ.

સુલસા સ્ત્રી० (સુલસા) અનીમસાદિ જ
લાઇને (દેવકીના પુત્રોને) ઉછેરનાર
નાગ ગાથાપતિની પત્ની (૨) રાજગૃહ
નિવાસી અવડને સમજાવનારી સુનસા
શ્રાવિકા (૩) દશમા તીર્થકરની મુખ્ય
સાધી

સુલહ ત્રિ० (સુલભ) જુઓ " સુલભ "
સ. ૨૬

સુલહવોદિ. ત્રિ० (સુલભવોદિ) જુઓ
" સુલભવોદિ " સ. ૨૬

સુલૂહવિત્તિ ત્રિ० (સુલૂહવિત્તિ) વિગમ અને
સ્નેહને તજવાથી જેની લુહાણી થત છે તે

સુલોગ પુ० (સુલોક) જહા દેવલોકનું એક
રિમાન

સુવહર. પુ० (સુવર્ણ) પાંચમા દેવલોકનું
એક રિમાન

સુવસ્કસુદિ. નં (સુવસ્કસુદિ) દશરેકા
સિન્દ સૂત્રના સાતમા અધ્યયનનું નામ

સુવચ્ચ. પુ० (સુવચ્ચ) પશ્ચિમ મહાસિંદહના
ઉત્તર ખાડાની રીતોડ મુખપનથી જહી
વિજ્ય. (૨) એ વિજ્યનો રાજા (૩)
ઇરાન ઇન્દ્રના વૈશ્રમણ્ય લોકપાળના વિ-
માનનું નામ

સુવચ્ચ પુ० (સુવચ્ચ) સુવચ્ચ વિજ્યનો રાજા

સુવચ્ચ સ્ત્રી० (સુવચ્ચ) પૂર્વમહાસિંદહના
દક્ષિણ ખાડાની પૂર્વ તરફથી બીજ વિ-
જ્ય (૨) ઉર્દાલોકવાસી આઠ દિશા-
કુમારિકામાની પાંચમી (૩) નદનવનના
રજતકૂટમા વસનારી એક દેવી. (૪)
સુવચ્ચ દેવીની રાજધાની

સુવચ્ચ. પુ० (સુવચ્ચ) પાંચમા દેવલોકનું એક
રિમાન

સુવચ્ચ. પુ० (સુવચ્ચ) ગરૂડ પક્ષી

સુવચ્ચ નં (સુવચ્ચ) સુવચ્ચ, સોનું, સચિત્ત-
ખર પૃથ્વીનો એક પ્રકાર. (૨) સુવચ્ચ
કુમાર દેવતા, ભવનપતિ દેવતાની એક
જાત (૩) સોળ માસા અથવા ૮૦ રતિ
પ્રમાણનું વજન, સોના મહોર. (૪) અ-
જન પરંતના સિદ્ધાચનનના મોથા ઢારનું
નામ (૫) સુવચ્ચદારના અધિપતિ દેવ-
તાનું નામ

સુવર્ણગુલિયા. સ્ત્રી० (સુવર્ણગુલિકા) સિંધુ
સૌવીરના ઉદાયન રાજાની પ્રભાવતી
રાણીની ઘમી

સુવર્ણકુમાર. પુ० (સુવર્ણકુમાર) સુવચ્ચ
કુમાર દેવતા, ભવનપતિ દેવતાની એક
જાત

સુવર્ણકુમારી સ્ત્રી० (સુવર્ણકુમારી) સુવચ્ચ
કુમાર દેવતાની દેવી, ભવનપતિ દેવતાની
એક જાત.

સુવર્ણકલા. સ્ત્રી (સુવર્ણકલા) ઐરણ્યવય
ક્ષેત્રની પૂર્વ તરફ લવણ સમુદ્રમાં લળતી
એક મહાનદી.

સુવર્ણકલાકૂડ. પું (સુવર્ણકલાકૂટ) શિખરી
પર્વતનાં ૧૧ કૂટમાંનું ચોથું કૂટ-શિખર.

સુવર્ણગાર. પું (સુવર્ણકાર) સોની.

સુવર્ણગારભિસિયા. સ્ત્રી (સુવર્ણકારવિનિકા)
સોનીનું ઉપકરણ-એરણ્ય આદિ.

સુવર્ણજ્યુત્તિ. સ્ત્રી (સુવર્ણયુક્તિ) સોનું
બનાવવાની, શોધવાની અને પરખવાની
કળા.

સુવર્ણજૂહિયા. સ્ત્રી (સુવર્ણયૂથિકા) પીળા
ફૂલવાળી એક વનસ્પતિ.

સુવર્ણપાન. પું (સુવર્ણપાક) સોનું પકવવાની
કળા.

સુવર્ણમાસ. પું (સુવર્ણમાપ) એક માસો.
સોનું; સોનું તોળવાનું એક વજન.

સુવર્ણસુત્ત. ન (સુવર્ણસૂત્ર) મોનાનો દોરો.

સુવર્ણહરણા. સ્ત્રી () ઉઘમાં થતો
નસકારાનો અવાજ; ધોરાકડુ તે; ધોર.

સુવર્ણ. પું (સુવર્ણ) દક્ષિણના કદિત જાનના
વ્યતર દેવતાનો ધન્ધ.

સુવર્ણ. ન (સુવર્ણ) જુઓ “ સુવર્ણ ”
શબ્દ.

સુવર્ણકુમાર. પું (સુવર્ણકુમાર) જુઓ “ સુ-
વર્ણકુમાર ” શબ્દ.

સુવર્ણજ્યુત્તિ. સ્ત્રી (સુવર્ણયુક્તિ) જુઓ “ સુ-
વર્ણજ્યુત્તિ ” શબ્દ.

સુવર્ણજૂહિયા. સ્ત્રી (સુવર્ણયૂથિકા) જુઓ
“ સુવર્ણજૂહિયા ” શબ્દ.

સુવર્ણ. પું (સુવર્ણ) સુવર્ણ વિન્યયનો રાજ્ય.

સુવર્ણ. સ્ત્રી (સુવર્ણ) પશ્ચિમ મહાવિદેહના
ઉત્તર ખાંડવાની શ્રીતોદા વનથી ખીજ
• વિન્ય.

સુવર્ણ. પું (સુવર્ણ) ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું
એક વિમાન.

સુવાસવ. પું (સુવાસવ) એક કુમારનું
નામ.

સુવિક્રમ. પું (સુવિક્રમ) ભૂતાનંદ ધન્ધના
હાથીના લશ્કરનો અધિપતિ.

સુવિણ. પું ન (સ્વપ્ન) સ્વપ્ન; સુપનું. (૨)
જેમાં સ્વપ્નનાં શુભાશુભ ફળ દર્શાવ્યા છે
એનું એક શાસ્ત્ર; અર્થાંશ નિમિત્ત અંત-
ર્ગત સ્વપ્નશાસ્ત્ર.

સુવિણઞ્ચ. } પું (સ્વપ્ન) સારા નરસા
સુવિણગ. } સ્વપ્ન સંબંધી નિમિત્ત.

સુવિણગવિજ્ઞા. સ્ત્રી (સ્વપ્નકાવિજ્ઞા) સ્વપ્નના
વિદ્યા; સ્વપ્નના શુભાશુભ ફળ જાણ-
વાની વિદ્યા.

સુવિણમાવણ. સ્ત્રી (સ્વપ્નમાવણ) એ ના-
મનું એક શાસ્ત્ર.

સુવિધિ. પું (સુવિધિ) શ્રી સુવિધિનાથ;
વર્તમાન ચોવીશીના નવમા તીર્થકરનું
નામ.

સુવિર. વિ (સયાલ) ઉધણસી; નિદ્રાળુ.

સુવિદિ. પું ન (સુવિધિ) ચાલુ ચોવીશીના
નવમા તીર્થકરનું નામ. (૨) સારા અનુદાન;
સારી વિધિ.

સુવીઞ્ચ. ન (સુવીત) અહોરાત્રના પાંચમા
મુહૂર્તનું નામ.

સુવીર. પું (સુવીર) ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું
એક વિમાન.

સુવૃદ્ધિ. સ્ત્રી (સુવૃદ્ધિ) સારી વૃદ્ધિ-વરસાદ.

સુવૃત્ત. } વિ (સુવૃત્ત) સાદી રીતે વ્રત
સુવૃચ. } નિવશ પાળનાર; સારા
વ્રતવાળો. (૨) પું ૭૪ પદ્મપલ તી-
ર્થકરના પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૩)
જ્યેષ્ઠીપના ધરવત ક્ષેત્રમાં આવતી
ચોવીશીમાં થવાના ૧૮ મા તીર્થકરનું
નામ. (૪) એ નામનો એક મહા; ૮૮
માનો ૭૮ મો મહામહા. (૫) સુવ્રત
નામનો દિવસ. (૬) સુવ્રત નામે પા.

શ્રીનાથના એક મુખ્ય શ્રાવક. (૭) ૨૧

મા મુનિમુવત નામના તીર્થંકર.

સુચ્ચયા. સ્ત્રી (સુવત્રા) ૧૫ મા તીર્થંકરની માતા. (૨) સારા વ્રતવાળા-સાધી-આર્થો.

સુસરણવ્ય. ત્રિ (સુસાવ્ય) સુખે સમજે તે.

સુસમદુસ્તમા. સ્ત્રી (સુપમદુષ્મા) જેમાં સુખ ધણું અને દુઃખ થોડું એવા આરા; અવસર્પિણીનો ત્રીજો અને ઉત્સર્પિણીનો ચોથો આરા.

સુસમદુસ્તમાઝ. ત્રિ (સુપમદુષ્માઝ) સુખ ધણું અને દુઃખ થોડું એવા આરામાં જન્મેલ.

સુસમસુસમા. સ્ત્રી (સુપમસુપમા) અવસર્પિણી કાળના પહેલા આરાનું અને ઉત્સર્પિણી કાળના છઠ્ઠા આરાનું નામ.

સુસમસુસમાઝ. ત્રિ (સુપમસુપમાઝ) એકાંત સુખમાં સુખ હોય તે સુસમસુસમ આરામાં-પ્રથમ આરામાં જન્મેલ.

સુસમા. સ્ત્રી (સુપમા) સુપમા નામે એક શેઠની પુત્રી. (૨) અવસર્પિણીનો બીજો આરા અને ઉત્સર્પિણીનો પાચમો આરા.

સુસમાઝ. ત્રિ (સુપમાઝ) સુખમય આરામાં જન્મેલ.

સુસમાદ્ય. ન (સુપમાદ્ય) સુસમા નામે ધનાવહ શેઠની પુત્રીના દર્શાવવાનું માતા સુનું અદારસુ અધ્યયન.

સુસમાપલિભાગ. પું (સુપમાપલિભાગ) સુસમા-બીજા આરાના કાળ જેવો; દરિવર્ષ ક્ષેત્રમાં સદાય બીજા આરા જેવો કાળ છે તે.

સુસમારિયા. સ્ત્રી (સુપમારિયા) વાઘ વિશેષ.

સુસમાહિય. ત્રિ (સુપમાહિય) સારી રીતે સમાધિ પુકત; શુદ્ધ ભાવમાં રિયર થયેલ.

સુસમાહિય. ત્રિ (સુપમાહિય) સારી રીતે ગ્રહણ કરેલ.

સુસાગય. ન (સુસાગત) ભલે પધાર્યા; શકું આગમન.

સુસાગર. પું (સુસાગર) બીજા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસાણ. પું ન (સુસાણ) માણસ; પ્રેત-શૂનિ

સુસામાણ. પું (સુસામાણ) સાતમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસાજ. પું (સુસાજ) આઠમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસિર. ત્રિ (સુસિર) સહિદ્ર; પોહું. (૨) નં વાંસળી, પાલો વગેરે સહિદ્ર પોહું વાળિય. (૩) આઠમા દેવલોકનું સુસિર નામે એક વિમાન.

સુસિલિદ્ધ. ત્રિ (સુસિલિદ્ધ) સાધે સાધે સારી રીતે મળેલ. (૨) સુંદર; મનોહર.

સુસીમા. સ્ત્રી (સુસીમા) ૭ઠ્ઠા પદ્મપ્રભુ તીર્થંકરની માતાનું નામ. (૨) વચ્ચે વિગ્ધની મુખ્ય રાજધાની. (૩) કૃષ્ણ વાસુદેવની એક રાણી. (૪) અંતમહા-સૂત્રના પાંચમા વર્ણના પાંચમા અધ્યયનનું નામ.

સુસુજ. પું (સુસુજ) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસુમાર. પું (સુસુમાર) જળચર તિવંચની એક જાત.

સુસુરકુલ. ન (સુસુરકુલ) સસરાનું કુળ; શાસક.

સુસુર. પું (સુસુર) ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસુત્ત. ત્રિ (સુસુત્ત) શુદ્ધ-સેવા ભક્તિ કરનાર.

સુસેળ. પું (સુસેળ) ભરત ચક્રવર્તીના સેના પતિનું નામ.

સુસેના. સ્ત્રી (સુસેના) એ નામની એક નદી કે જે મેરની ઉત્તરે રક્તવતી નદીમા મળે છે.

સુસ્સર. પુ (સુસ્સર) નામ કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી અવાજ સારો પામે (૨) પાંચમા દેવલોકનું એક વિમાન.

સુસ્સરા. સ્ત્રી (સુસ્સરા) સુરિયાલ વિમાનની ધટા. (૨) ઉદયિકુમાર દેવતાની ધટા. (૩) ગધર્વના ઇન્દ્ર-ગીતરતિની ત્રીજી અગ્રમહિષી. (૪) એ નામની એક દેવી.

સુસ્સસક. ત્રિ (સુસ્સસક) સુશ્રૂષા-સેવા ભક્તિ કરનાર.

સુસ્સસળયા. } સ્ત્રી (સુસ્સસળયા) શુરસેવા;
સુસ્સસળા } શુરભક્તિ. (૨) સાભળવાની હત્થા.

સુસ્સસળાવિગય. પુ (સુસ્સસળાવિગય) શુર આદિની સેવા કરવી તે, દર્શનવિનયનો એક પ્રકાર.

સુસ્સસા. સ્ત્રી (સુસ્સસા) જુઓ “ સુસ્સસજ્ઞા ” શબ્દ.

સુહ. પુ (સુહ) મિત્ર; ભાઈબધ

સુહ. ત્રિ (સુહ) સાર; શુભ; રુક; સુખદાયક.

સુહ. ન (સુહ) સુખ; આનંદ, મજા, ક્ષેમકુશળ. (૨) ત્રિ સુખકર; આનંદદાયક. (૩) શુદ્ધ ઇન્દ્રિયવર્ણો; જીવેન્દ્રિય.

સુહમ્ર. ત્રિ (સુહમ્ર) મુંદર; શ્રેષ્ઠ.

સુહં. મ (સુહમ) અનાયાસે; સહેલાઈથી.

સુહંસુદેણ મ (સુજેનમુજેન) સુખે સુખે; સુખપૂર્વક; એક કે અમ ન લાગે તેવી રીતે.

સુહકામ. ત્રિ (સુહકામ) સુખને આહવાર, સુખનો કામી.

સુહદિ. ત્રિ (સુહાર્પિત) સુખનો અભિલાષી, સુખાર્થી.

સુહડ. પુ (સુહ) સુભટ, ચોષા; લશ્કરવૈ.

સુહણામા. સ્ત્રી (સુહણામા) પાંચમ, દશમ અને પુનેમ તથા અમાવાસ્યાની સત્રીનું નામ.

સુહણપાત્ત. ત્રિ (સુહણપાત્ત) સુખે પાળી શકાય એવું.

સુહતિ. પું (સુહતિત્ત) ગંધહસ્તી. (૨) સ્થૂણભદ્રના ખીજા શિષ્યનું નામ. (૩) સુહરિયામના એક પરિવારક-સંન્યાસી. (૪) પુરુષોમાં શ્રેષ્ઠ-ગંધહસ્તિ સમાન.

સુહતિષ્કૂટ. પું (સુહતિષ્કૂટ) ભદ્રશાલ વનનાં આડ દિગ્ધરિત કૂટમાંનું ત્રીજું કૂટ.

સુહર્દસળ. ત્રિ (સુહર્દસળ) સુખે જોષ શકાય એવું.

સુહનામ ન (સુહનામ) શુભ રૂળ આપનાર નામ કર્મ; ઉચ્ચ પ્રકારનું નામ કર્મ.

સુહમ્મ પું (સુહમ્મ) મહાવીરસ્વામીના પાંચમા ગણધર; સુધર્મોસ્વામી. (૨) આરમા વાસુપૂજ્ય તીર્થકરના પ્રથમ ગણધરનું નામ. (૩) પહેલા દેવલોકના ઇન્દ્ર.

સુહમ્મા. સ્ત્રી (સુહર્મા) પહેલા દેવલોકના ઇન્દ્રની સભા; શહેરની રાજસભા. (૨) ચમરચંચા રાજધાનીની સભા. () સૂર્યાલ વિમાનની સભા. (૪) વાણવ્યતર દેવતાની સભા કે જેની ઉચ્ચાઇ નવ જોગનની છે.

સુહય. ત્રિ (સુહય) સુખ દેનાર; સુખકર.

સુહય. ત્રિ (સુહય) મનોહર.

સુહયર. ત્રિ (સુહયર) સુખકર; સુખ આપનાર.

સુહર. ત્રિ (સુહર) સહેલાઈથી ઉદરપોષણ કરનાર.

સુહવિવાગ પું (સુહવિવાક) વિવાહસૂત્રનો એક ભાગ.

સુહસંકમ. પું (સુહસંકમ) સુખેકરી સંકમણ-
પ્રવેશ થાય તે.

સુહસજ્જ. વિં (સુહસજ્જ) સુખે સાધી
સકાય એવું; સહેલાઈથી બને તેવું;
સુસાધ્ય.

સુહસાગ્ર. પું (સુહસાગ્ર) આદિમંત્રસુખ-
રૂપ સેનામાં શયન કરવું તે; મનની તદ્દન
નિરાકુળ સ્થિતિમાં રહેવું તે.

સુહસાયક. વિં (સુહસાયક) સુખ શય્યામાં
સુનાર.

સુહસેજ્ઞા. સ્ત્રીં (સુહસેજ્ઞા) સુખની શય્યા;
સુખની પથારી.

સુહા. સ્ત્રીં (સુહ) સાતારૂપ વેદના.

સુહા સ્ત્રીં (સુહા) અશ્રુત. (૨) યુનો.

સુહાકર્મંત. નં (સુહાકર્મંત) યુનાતું
હારખાતું.

સુહામિગમ્મ. વિં (સુહામિગમ્મ) સુખે
સેવવા લાયક.

સુહાવહ. પું (સુહાવહ) શીતોદા નદીના
પશ્ચિમ કિનારાનો એક પર્વત. (૨) નસિન-
વિજયની પશ્ચિમે સરહદ ઉપરનો વખારા
પર્વત. (૩) સુખનો પ્રવાહ; સુખ પરંપરા.
(૪) ત્રિં સુખકર; સુખદાયક.

સુહાવહા. સ્ત્રીં (સુહાવહા) શીતોદા મહાનદીને
જમણે ઠહિ આવેલી એ નામની એક
નગરી.

સુહાવાસ. પું (સુહાવાસ) સુખરૂપ આવાસ-
સ્થાન વિશેષ; સુખસ્થાન

સુહાસણ. નં (સુહાસણ) સુખપૂર્વક આસન-
બેઠક; સુખે બેસાય તેવું આસન.

સુહાસિય. વિં (સુહાસિય) સુખ-પથાર્થપણે
બાંધિત-રહેણું.

સુહિ. વિં (સુહિ) સુખી; પ્રુણશાળી;
આનંદી.

સુહિ. પું (સુહ) મિત્ર; સદ્વત્ત્વ; પ્રેમી.

સુહિય. વિં (સુહિય) સુખ ભોગવનાર;
સુખી.

સુહિરિણિયા. સ્ત્રીં (સુહિરિણિયા) પીળા
ફૂલવાળી એક વનસ્પતિ.

સુહુત્તર. વિં (સુહુત્તર) સુખે સુખે ઉત્તરાય-
પાર પહોંચાય તેવું.

સુહુમ. વિં (સુહુમ) બીજું; બારીક; સ્થળ
નજરે ન દેખાય તેવું. (૨) કૃષ્ણી શિ
વાયની નજરે દેખાય નહી, હરણા હણાય
નહી, તેવા સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય જીવ કે જે
આખા લોકમાં રહેલા છે. (૩) નામ-
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી જીવ
સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિયપણુ પામે. (૪) પન્નવણુ-
ના ત્રીજા પદના ૧૮ માં હારતું નામ.
(૫) જ્યૂહાપના ભરતક્ષેત્રમાં આગામી
ઉત્સર્પણીમાં થનાર છઠ્ઠા કુલકરતું નામ.
(૬) અદ્ય; થોડું.

સુહુમકાય. પું (સુહુમકાય) સૂક્ષ્મકાયના-
સંપાતિત જીવોના રક્ષણને માટે સુખપર
રાખવાનાં વસ્ત્રાદિ

સુહુમકિરિષ્ઠ. પું (સુહુમકિરિષ્ઠ) તેરમા ગુણ
સ્થાનમાં શુકલ, જ્ઞાનને ત્રીજો પાયે વર્તમાન
જીવ, કે જેને માત્ર સૂક્ષ્મ ક્રિયા હોય છે.

સુહુમકુસીલ. વિં (સુહુમકુસીલ) પ્રમાદી;
પ્રમાદનો આશ્રય કરનાર

સુહુમણિગ્રોય. } પું (સુહુમણિગ્રોય) સૂક્ષ્મ
સુહુમણિગોય. } નિગોદ-સાધારણુવનસ્પતિ.

સુહુમતસ. પું (સુહુમતસ) સૂક્ષ્મતસ-અગ્નિ
અને વાયુ.

સુહુમતેઝ્ઞકાદય. પું (સુહુમતેઝ્ઞકાદય)
સૂક્ષ્મઅગ્નિ કાયના જીવ.

સુહુમણિગ્રોય. } પું (સુહુમણિગ્રોય) સૂક્ષ્મ
સુહુમણિગોય. } નિગોદ-સાધારણુવન-
સ્પતિનો જીવ.

સુહુમપુલાત્ર. પું (સુહુમપુલાત્ર) માનસિક
દોષ લગાડનાર પ્રધાકે લબ્ધિવંત સાધુ.

સુહુમવસ પુ० (સૂત્રમન્ત્ર) ક્રિયાત્રમાદી,
સહજ શરીરાદિની વિભૂષા કરનાર સાધુ

સુહુમવોદિકલેવર પુ० નં (સૂત્રમવોદિકલેવર)
ગોશાલાના મતમા પન્થોપમ જેવી કાળ
ગણત્રીની એક સરા

સુહુમવણસ્સદ્કાદય પુ० (સૂત્રમવણસ્સદ્કાદય)
સૂક્ષ્મ વનસ્પતિકાયાના ૭૧

સુહુમવાડકાદય. પુ० (સૂત્રમવાડકાદય)
સૂક્ષ્મ વાયુકાયાના ૭૧.

સુહુમસંપરાય. નં (સૂત્રમસંપરાય) જેમા અતિ
થોડા કયાપ રહે છે એનુ સૂક્ષ્મસંપરાય
નામનુ પાંચ ચારિત્રમાનુ ચોથું ચારિત્ર
(૨) એ નામનુ દશમુ ગુણસ્થાનક

સુહુમસરાગ પુ० (સૂત્રમસરાગ) સૂક્ષ્મસંપરાય
ગુણસ્થાનવાળો

સુહુ. ત્રિ० (સુહુ) સારીરીતે હોમેલ.

સુહૈસિ ત્રિ० (સુહૈસિ) સુખનો અભિલાષી,
સુખકાંક્ષી

સુહોત્તાર ત્રિ० (સુહોત્તાર) સુખે ઉતરી
શકાય તેવુ

સુહોવભોગ ત્રિ० (સુહોવભોગ) સુખે કરી
ભોગવવા યોગ્ય

સૂઘ્રા સ્ત્રી० (સૂઘ્રા) ના પ્રસૂતા (ગાય
વગેરે.)

સૂઘ્રમ્મ નં (સૂઘ્રમ્મ) સુનાવડની ક્રિયા,
પ્રસૂતિકર્મ

સૂઘ્ય ત્રિ० (સૂઘ્ય) સૂચના કરેન, સૂચવેલ
(૨) ધાન્યના ફાતરા વગેરે ફર નેલ

સૂઘ્ય ત્રિ० (સૂઘ્ય) દાન, દાદિ વગેરેથી
આર્દ્ર-મિશ્ર નેલ (ભાત વગેરે.)

સૂઘી સ્ત્રી० (સૂઘી) સો, સોય (૨) ખીની,
નુક. (૩) આકાશના એક પ્રદેશની
એણી

સૂઘ્મુહ ત્રિ० (સૂઘ્મુહ) સોય જેના અણી
દાર મુખનાગુ પ્રાણી, સુગ્રી વગેરે

સૂણ. પુ० (સૂણ) પાપનું સ્થાન, ખાડણી,
ઘટી, ચૂલો, પાણીયાર, સાવરણી એ
પાંચ સ્થાન

સૂણા. સ્ત્રી० (સૂણા) વધ્યભૂમિ, જ્યા
માણસોને મારવામા આવતા હોય તે
ભૂમિ

સૂણિય નં (સૂણિય) સોળનો રાગ

સૂર. પુ० (સૂર) રસોડ, પાક (૨) શાક
વિશેષ

સૂપ. } પુ० (સૂપ) મગ, અથા વગેરેની
સૂપ. } દાળ

સૂય. ત્રિ० (સૂય) સોળનાળુ, સળેહુ

સૂયમ ત્રિ० (સૂયમ) આડીઓ, સુગનખોર

સૂયમઙ્ગ નં (સૂયમઙ્ગ) સૂયમઙ્ગ નામે
ખીનુ અગસન

સૂયર પુ० (સૂયર) સુવર, કુકર

સૂયરિય. પુ० (સૂયરિય) સુવરને મારનાર,
શીતરી

સૂયરી. સ્ત્રી० (સૂયરી) હુડણી

સૂયલિ. પુ० (સૂયલિ) એ નામનો એક
દેશ. (૨) ત્રિ० તે દેશમા રહેનાર

સૂયા. સ્ત્રી० (સૂયા) સરવો, અગ્નિમા ઘી
રડવાનો ચાટવો

સૂયા. સ્ત્રી० (સૂયા) અસ્પૃટ વચન

સૂયાર પુ० (સૂયાર) રસોડયો

સૂર. પુ० (સૂર) ધરો; બહાર, પરાક્રમી,
સુભદ્ર ધરતીર (૨) દાનેશ્વરી, દાનશર

સૂર પુ० (સૂર) સરજ, દિવાકર (૨)
જ્યોતિર્દેવતાનો ખીજો ઇન્દ્ર. (૩) મહાવ-

પ્રવિનયની પૂર્વ સરહદ ઉપરનો વખારા
પર્વત (૪) સૂર્યના ચિહ્નનાગુ આભરણ

(૫) સૂર્ય નામે દીપ અને સમુદ્ર (૬)
૧૭ મા વીથિકર અથવા હઠ્ઠા ચક્રવર્તી

કુચુનાયના પિતા (૭) ત્રીજા ચોથા
દેવતાકનુ એક વિમાન (૮) પુષ્ટિયા

સૂરના ખીજા અધ્યનનુ નામ

સૂરકંત પુ० (સૂરકાન્ત) સૂર્યકાન્તમણિ,
સચિત કહિન પૃથ્વીના ૩૬ પ્રકારમાનો
છેલ્લો પ્રનાર. (૨) સૂરકાન્ત નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂરકૂડ. પુ० (સૂરકૂ) ત્રીજા ચોથા દેવ-
લોકનું એક વિમાન

સૂરત્તરિયા સ્ત્રી० (સૂરત્તર) સૂર્યની ચાલ
જાણવાની વિધા.

સૂરમય પુ० (સૂરમય) એ નામનું ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સૂરણ. પુ० (સૂરણ) સૂર્ય, એક જાતનો
કર્ક

સૂર્યમણપવિમત્તિ પુ० નં (સૂર્યમણપવિમત્તિ)
જેમા સૂર્ય આથમવાનો દેખાવ બતાવ-
વામા આવે એવું ૩૨ નાટકમાનું
એક.

સૂરદેવ પુ० (સૂરદેવ) જ્યૃષ્ઠીપના જરત
ક્ષેત્રમા થનાર બીજા તીર્થકરનું નામ

સૂરપ્રતિ. સ્ત્રી० (સૂરપ્રતિ) જેમા સૂર્ય
સંબધી વિવેચન છે, તેનું એક કાવિક
સૂત્ર

સૂરપરિવેસ. પુ० (સૂરપરિવેસ) સૂર્યની આસ
પાસનું કુદાડું

સૂરપવ્યય પુ० (સૂરપવ્યય) એ નામનો એક
વખાસ પર્વત (૨) ધાતકીખડના મદા-
વિદેહમાનો એક પર્વત

સૂરપ્પમ. પુ० (સૂરપ્પમ) એ નામનું ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) એ
નામનું સૂરપ્રમા દેવીનું એક સિદ્ધાસન.

સૂરપ્પના સ્ત્રી० (સૂરપ્પના) જ્યૈષ્ઠીપના-ધન્વ-
સૂર્યની પહેલી અન્નમહિષી.

સૂરપ્પમાણમોજિ. નિ० (સૂરપ્પમાણમોજિ)
સૂર્ય ઉગ્યાથી આથમ્યા સુધી ખા-ખા
કરનાર, અન્નમાયિનું ૧૦ મુ રથાનક

સૂરપ્પદા સ્ત્રી० (સૂરપ્પદા) ૧૧ મા તીર્થકરની
પ્રત્યક્ષ પાપખીનું નામ (૨) સૂર્યપ્રભા

નામે એક ગૃહસ્થ (૩) સૂર્યપ્રભા નામે
એક કન્યા.

સૂરમંડલપવિમત્તિ. નં (સૂરમંડલપવિમત્તિ)
જેમા સૂર્યના માણ્ણાનો વિશાળ દર્શા-
વનામા આવે એવું ૩૨ નાટકમાનું એક
સૂરમહિયા. સ્ત્રી० (સૂરમહિયા) એક જાતની
માલતી

સૂરલેક્ષ પુ० (સૂરલેક્ષ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂરવણ પુ० (સૂરવણ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સૂરવરોમાસ પુ० (સૂરવરોમાસ) એ નામનો
એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર.

સૂરવરોમાસોદય. પુ० (સૂરવરોમાસોદય)
એ નામનો એક દ્વીપ અને એક સમુદ્ર

સૂરધણી સ્ત્રી० (સૂરધણી) એ નામની એક
ધતા-વેલ.

સૂરસિંગ. પુ० (સૂરસિંગ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન

સૂરસિદ્ધ. પુ० (સૂરસિદ્ધ) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂરસિરી. સ્ત્રી० (સૂરસિરી) સાતમા ચક્રવર્તીની
સ્ત્રી (રત્ના) નું નામ

સૂરસેણ પુ० (સૂરસેણ) જ્યૃષ્ઠીપના ઐરવત
ક્ષેત્રમા આવતી ઉત્તરપૃષ્ઠીમા થનાર ૧૪
મા તીર્થકર (૨) એ નામનો બાવીસમો
આર્યદેશ

સૂરાગમણપવિમત્તિ. પુ० (સૂરાગમણપવિમત્તિ)
જેમા સૂર્યનું આગમન બતાવાય એવું
૩૨ નાટકમાનું છઠ્ઠું નાટક

સૂરામ. પુ० (સૂરામ) એ નામે પાંચમા
દેવલોકનું એક વિમાન. (૨) એ નામે
એક લોકાનિક વિમાન

સૂરાવત પુ० (સૂરાવત) એ નામે ત્રીજા
ચોથા દેવલોકનું એક વિમાન.

સૂત્રાવરણપદિભત્તિ. પુ. (સૂત્રાવરણપદિભત્તિ)
સૂર્ય ઉપર વાદળ આવવાનો દેખાવ
આપનાર ઉર નાટકમાનું એક નાટક.

સૂત્રાવલિપદિભત્તિ. પુ. (સૂત્રાવલિપદિભત્તિ)
સૂર્યની પકિત દર્શાવનાર ઉર નાટકમાનું
એક.

સૂરિચ્છ. પુ. (સૂર્ય) સુરજ, દિવાકર. (૨)
(સૌરિક) ત્રિપાક સૂર્યનું સાતમું અધ્યયન.

સૂરિચ્છાવન્ત પુ. (સૂર્યાવન્ત) સૂર્ય જેને
આવર્તન કરે છે તે મેરૂ પર્વત.

સૂરિચ્છાવરણ પુ. (સૂર્યાવરણ) સૂર્ય જેને
આવરે છે- ઘેરે છે તે, મેરૂપર્વત.

સૂરિય. પુ. (સૂર્ય) જુઓ “ સૂરિય ”
શબ્દ.

સૂરિયકંત પુ. (સૂર્યકાન્ત) પરદેશી રાજાનો
પુત્ર (૨) સૂર્યકાન્તમણિ

સૂરિયકંતા. સ્ત્રી. (સૂર્યકાન્તા) પરદેશી
રાજાની રાણી.

સૂરિયામ. પુ. (સૂર્યામ) પરદેશી રાજાનો
જીવ. (૨) પહેલા દેવલોકનું એક વિમાન
કે જેમા પરદેશી રાજા ઉત્પન્ન થયા

સૂરોત્તરધર્મિસા. પુ. (સૂરોત્તરાધર્મિક) એ
નામે ત્રીજા ચોથા દેવલોકનું એક
વિમાન.

સૂરોદ. પુ. (સૂરોદ) એ નામનો એક દ્વીપ
અને એક સમુદ્ર.

સૂરોવરાગ પુ. (સૂરોવરાગ) સૂર્યપ્રદહણ.

સૂત્ર ન. (સૂત્ર) શળી, ફાસી. (૨)
ત્રિશળ, એક જાતનું હથિયાર. (૩)
શળનામે રાગ; ક્ષુદ્રશળ ધત્ત્યાદિ

સૂત્રપાણિ. પુ. (સૂત્રપાણિ) જેના હાથમા
ત્રિશળ આપુધ છે તે; ખીજા દેવલોકનો
ઇન્દ્ર.

સૂત્રા. સ્ત્રી. (સૂત્રા) લાખી શળી, ફાસી
સૂત્રાદય. ત્રિ. (સૂત્રાદય) શળીએ ચડાવેલ,
ફાસીએ લટકાવેલ

સૂત્રાતિગ. ન. (સૂત્રાતિગ) શળીએ ચડાવવાની,
સળ, ફાસીની શિક્ષા.

સૂત્રી. ત્રિ. (સૂત્રા) શળી.

સૂવ. પુ. (સૂત્ર) ઘણ. (૨) રસોધપે.

સૂસર પુ. (સૂસર) સુસ્વરનામ; નામ-
કર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
જીવ મધુર કંઠ પામે. (૨) ત્રિ. સારા
સ્વરવાળુ.

સૂસરા સ્ત્રી. (સૂસરા) સારા સ્વરવાળી
એક ઘટા.

સે. ઇ. (સેવ) પ્રકરણ કે વાક્યની શરૂ-
આતમા મગલ અર્થે વપરાતો શબ્દ
(૨) અનતર, પછી. (૩) પ્રત્યાર્થ. (૪)
અધિકાર, પ્રસ્તાવ.

સેષ પુ. (સ્વેદ) પસીનો, પરસેવો.

સેષ પુ. (સેક) પાણિનું સિંચવું.

સેષ. પુ. (સેત) કાંઈક જાતના બ્યતર
દેવતાનો ઇન્દ્ર.

સેષ ન. (સેયસ) કદમાળુ, હિત; શુભ;
શ્રેય (૨) અલોચનાના ૨૦ મુહૂર્તમાના
ખીજા મુહૂર્તનું નામ.

સેષ ત્રિ. (સેત) એજ-કપન સહિત;
સંપ.

સેયસ પુ. (સેયસ) માગસર મહિનાનું
લોકાંતર નામ.

સેયમાલ. પુ. (સેયમાલ) એક જાતનું વૃક્ષ.

સેયર. ત્રિ. (સેતર) ઇતર-પ્રતિપક્ષ સહિત

સેદ્યા. સ્ત્રી. (સેતિકા) એપસલિ પ્રમાણ,
ધોળો.

સેડ. પુ. (સેલ) પાણ, પૂલ. (૨) માર્ગ,
રસ્તો (૩) આમલકરૂપા નગરીના
એક રાજાનું નામ.

સેડય. ત્રિ. (સેવક) સિંચનાર, પાણિ રેડનાર.
(૨) ધન વૃદ્ધિ કરનાર.

સેંગાલ ત્રિ. (સેંગાલ) ઇલાય દોપ
સહિત.

સેત્રીકા. સ્ત્રી. (મેત્રીક) કર્મની જે ઇચ્છિ-
ઓમાં સેત્રની કલ્પના થઈ શકે તે મેત્રીકા
કહેવાય છે.

સેત્રસં. પું. (થેયંગ) ચાકુ , ચોવીસીના
૧૧ માં તીર્થકરનું નામ. (૨). અપભટ્ટવ
સ્વામીના મુખ્ય શ્રમજ્ઞાપાસકનું નામ.
(૩) માગસર માસનું લોકાંતર નામ.

સેત્રપડિમા. સ્ત્રી. (શય્યાપ્રતિમા) સેત્ર
સંબંધી અભિપ્રદ્ય ધારણ કરવો તે.

સેત્રા. સ્ત્રી. (શય્યા) વસ્ત્રી; સાધુને રહેવા
યોગ્ય મકાન. (૨) મેત્ર-પાટ પદ્મ
વગેરે. (૩) પથારી; પગ પસારી મુદ્ધ
સકાય તેનું ગિજાનું.

સેત્રાધ. પું. (શય્યાક) એ નામની એક
કુલન વનરપતિ.

સેત્રાકારિયા. સ્ત્રી. (શય્યાકારિયા) ગિજાનું
પ્રાથરનાર સ્ત્રી.

સેત્રામંડ. ન. (શય્યામાળક) સંન્યાસીના
ગિજાનાનું એક ઉપકરણ.

સેત્રાયર. પું. (શય્યાતર) સાધુને રહેવાનું
સ્થાન આપનાર; સેત્રાંતરીયો.

સેત્રાવર. પું. (શય્યાવતિ) શય્યા-મકાનનો
માલેક.

સેત્રાસંધાર. પું. (શય્યાસંસ્તાર) પથારી
પ્રાથરવી તે.

સેટ્ટ. ત્રિ. (ટેટ) શ્રેષ્ઠ; ઉત્તમ.

સેટ્ટિ. પું. (ટેટિવ) જેને રાજા તરફથી
શ્રીદેવતાના ચિહ્નવાળો પદ્મો આપવામાં
આવ્યો હોય તે; નગરશેઠ (૨)
શાહુકાર.

સેટ્ટિય. પું. (સેટ્ટિક) પવન જાતની એક
વનરપતિ; એક જાતનું ઘાસ.

સેટ્ટિયા. સ્ત્રી. (સેટ્ટિકા) સફેદ માટી;
ખડી-સેડીમાટી.

સેટ્ટી. સ્ત્રી. (મેટ્ટી) રામરાયની પાખવાળો
એક પદ્મી.

સેટ્ટિ. સ્ત્રી. (ટેટિ) પંક્તિ; દાર; શ્રેષ્ઠિ.
(૨) આકાશના પ્રદેશની લાંબી પંક્તિ;
આકાશ પ્રદેશ શ્રેષ્ઠિ. (૩) ઉપશમ
અથવા ક્ષપક શ્રેષ્ઠિમાંની ગમે તે
એક.

સેટ્ટિવ. ન. (ટેટિવત્) એક ઉપવાસથી
માંડી, ક્રમે ક્રમે શ્રેણીપૂર્વક વધારતાં,
૭ માસ સુધીનું તપ કરવું તે.

સેટ્ટિયા. સ્ત્રી. (મેટ્ટિકા) ધુણુઓ "સેટ્ટિયા"
શબ્દ.

સેટ્ટ. પું. (રંગ) સિંચાણ; એક જાતનો
પદ્મી. (૨) ચોદમા તીર્થકરનું લાંબન.

સેટ્ટા. સ્ત્રી. (મેટા) લશ્કર; સૈન્ય; (૨)
ત્રીજા સંભવનાથ તીર્થકરની માતાનું
નામ. (૩) સ્ત્રીસહાવની એક કહેવ.

સેટ્ટાવર. પું. (સેટ્ટાવતિ) લશ્કરનો અધિપતિ;
સેનાનો સરદાર. (૨) અધવર્તીનાં ૧૪
રત્નમાંનું પ્રથમ સેનાપતિ રત્ન.

સેટ્ટાવરણી. સ્ત્રી. (સેનાવત્ની) સેનાપતિની
સ્ત્રી.

સેટ્ટાવરણ. ન. (સેનાવતિરત્ન) અધવર્તીનું
સેનાપતિ રત્ન; ચોદ રત્નમાંનું એક.

સેટ્ટાવર. ન. (સેનાવર) સેનાપતિપદ્મ;
લશ્કરનું-શિખરીમણું.

સેટ્ટાવતિ પું. (સેનાવતિ) ધુણુઓ "સેટ્ટાવતિ"
શબ્દ.

સેટ્ટિ. સ્ત્રી. (ટેટિ) પંક્તિ, દાર. (૨) વર્ગ;
ગાતિ; કુંજકારઆદિ અધાર પ્રકારની
શ્રેણી. (૩) નિસરણી.

સેટ્ટિયસેટ્ટિ. સ્ત્રી. (ટેટિયસેટ્ટિ) વર્ગ ઉપ-
વર્ગ; ગાતિ ઉપગાતિ.

સેટ્ટિય. પું. (ટેટિક) એ નામનો અગ્રધ
દેશનો મહાવીર અશુના વખતનો એક
રાજા.

સેટ્ટણ. ન. (સૈન્ય) લશ્કર; સેના.

સેત: ત્રિ० (જેત) સદૈઃ ધોળું. (૨) દિવસના:
બીજાં મુહૂર્તનું નામ.

સેતિયા. સ્ત્રી० (મેતિકા) જુઓ. "સેધ્યા"
શબ્દ.

સેતુ. પું० (મેતુ) જુઓ. "સેઉ" શબ્દ.

સેત્ત. ત્રિ० (સમાપ્ત) સમાપ્ત; સંપૂર્ણ.

સેતુંજી. પું० (જીતુજય) શેતુએ પવેત.

સેત્ત: ત્રિ० (જેત) જુઓ. "સેત" શબ્દ.

સેનાવજ્ઞ. ન० (સેનાપત્ય) જુઓ. "સેણા-
વજ્ઞ" શબ્દ.

સેન્ન. ન० (સૈન્ય) જુઓ. "સેણ" શબ્દ.

સેક્. ન० (શેક્સ) જનને પ્રિય; પુરુષ-
ચિહ્ન.

સેય: પું० (સ્વેદ) પસીનો; પરસેવો.

સેય. પું० () કાદવ; કીચડ.

સેય. ત્રિ० (સૈન) એજ-કંપ સહિત; મુજબ.

સેય: પું० (જેત) સદૈઃ રંગ. (૨) ત્રિ०
ધોળું સદૈઃ-રંગવાળું. (૩) દક્ષિણદિશાના
કુખમાં દેવનાઓના ઇન્દ્રનું નામ.

સેય. ન० (યેયસ) કસ્ટાણ; શુભ; હિત;
શ્રેય. (૨) પું० યોથા બળદેવ વાણ-
દેવના પૂર્વભવના ધર્માચાર્ય.

સેયંકર. પું० (યેયસ્કર) ૬૬ મા મહામહત્તું
નામ.

સેયંકાર. ત્રિ० (યેયસ્કાર) શ્રેયસ્કર; કસ્ટાણ-
કારક.

સેયંવિયા. સ્ત્રી० (ચેતામ્બિકા) પ્રાચીન
સમયમાં અર્ધકૈટ્ય દેશની મુખ્ય
રાજધાની.

સેયંસ ત્રિ० (યેયસ્ય) અતિ પ્રયત્નનીય;
શ્રેયસ્કર.

સેયંસા. સ્ત્રી० (યેયાંસા) એક વિદ્યુત્ક્રમારી
દેવી.

સેયંકંડ. પું० (ચેતકંડ) જૂતાનંદ ઇન્દ્રની
મહિષ સેનાનો અધિપતિ દેવતા.

સેયકાલ. પું० (અયત્કાલ) આવતો કાળ;
ભવિષ્યકાળ.

સેયણ. ન० (સ્વેદન) રાગની શાંતિ માટે
સાત પ્રકારનાં ધાન્યની. પોટલી બાં-
ધવી તે.

સેયણ: ન० (સેવન) પાણીનું સિંચનું.

સેયણવહ. ન० (સેવતવય) પાણી સિંચીને
કાઢવાનો રસ્તો; પાણીની નીક.

સેયણગંધહસ્તિ. પું० (સેવકગંધહસ્તિ) સિંચા-
નક નામે ગંધહસ્તી.

સેયણય. પું० (સેવક) સિંચાનક નામનો
હાથી.

સેયમહ. પું० (જેતમદ) ચંદ્રોત્તર ઉદ્યાનમાંનો
એક વૃક્ષ.

સેયર. ત્રિ० (સેતર) પ્રતિપક્ષી સહિત.

સેયચર. ત્રિ० (જેતચર) બહુ ઉત્તવળ; અતિ
સદૈઃ.

સેયવિય. ત્રિ० () સેવવાયોગ્ય મત
પચ્ચક્રખાણ; સંયમ અનુક્રાંત.

સેયવિયા. સ્ત્રી० (ચેતવિતા) અર્ધકૈટ્ય
દેશની રાજધાનીનું નગર.

સેયા. સ્ત્રી० (યેયમી) અત્યંત શ્રેષ્ઠ; કસ્ટાણ-
કારી (સ્ત્રી).

સેયાલ. પું० (અયત્કાલ) આંગામી કાળ;
ભવિષ્યકાળ.

સેયાલોય. ત્રિ० (જેતપીત) સદૈઃ અને
પીળું.

સેયાસોય. પું० (જેતાસોક) કનકપુર નગરની
બહારનું એક ઉદ્યાન.

સેરિય. પું० (સૈરિક) એ નામે યુદ્ધ
આતનું એક વૃક્ષ.

સેસ્તાલ. પું० (સેસ્તાલ) તાડ વૃક્ષની એક
જાત.

સેલ. પું० (સૈલ) પવંત; પહાડ; ડુંગર. (૨)
સિલા; પથ્થર. (૩) પથ્થરમાં કાનરેલ
ધર.

સેલશ્ર. પું (શેલક) શેલકપુર નગરનો
રાજા. (૨) શેલક રાજપૂતના દર્શાવવાળું-
સાવાસતનું પાંચમું અધ્યયન.

સેલકર્મ. નં (સેલકર્મ) પથર કાતરવાનું
કામ.

સેલકાર. પું (શલકાર) હોદ્દારો; યુનારો-
યુનો બનાવનાર.

સેલગ. પું નં (શેલક) શેલકપુર નગરનો
રાજા. (૨) એ નામનો રત્નહીપનો એક
પક્ષ. (૩) સ્ત્રી શેલક રાજાની રાજધાની.

સેલગજન્નલ. પું (શેલકવજ) શેલક નામે
રત્નહીપનો એક પક્ષ.

સેલગપુર. નં (લકપુર) શેલક રાજાનું
તપન શહેર.

સેલદ. પું નં (શેલદ) અર્ધ પર્વતના
આકારનું ધર.

સેલપાલ. પું (શેલપાલ) ધરછેડના ગપને
જૂતાનંદ છંદના ત્રીજા લોકપાળનું નામ.

સેલમાલગ. પું (શેલમાલક) એક જાતનું
ગ્રીક.

સેલય. પું (શેલક) જુઓ " સેલશ્ર "
શબ્દ.

સેલયજન્નલ. પું (શેલકવજ) જુઓ " સેલશ્ર-
જન્નલ " શબ્દ.

સેલયપુર. પું નં (શલકપુર) જુઓ " સેલશ્ર-
પુર " શબ્દ.

સેલયય. પું (શલકયત) વત્સજોત્રની શાખા
અને તેનો પુરુષ.

સેલયરાય. પું (શેલકરાજ) શેલકપુર
નગરનો શેલક નામે રાજા.

સેલયરાયરસિ. પું (શેલકરાજય) શેલક
નામે રાજાનું.

સેલવાલ. પું (શેલપાલ) જુઓ " સેલપાળ "
શબ્દ.

સેલવાલય. પું (શેલપાલક) એ નામના
એક અન્યતીર્થો વિદ્યાન.

સેલા. સ્ત્રી (લા) ત્રીજી નરકનું નામ.

સેલુ. પું (શેલ) બલગમ ઉત્પન્ન કરનાર
એક જાતનું ગ્રીક.

સેલેસ. પું (શેલે) મેર પર્વત.

સેલેસી. સ્ત્રી (લે) મેર પર્વતના જેવી
નિશ્ચય અવસ્થા કે જે ચોદમે શુશુકાણે
મન, વચન અને કાચ યોગનો સર્વથા
નિરોધ કર્યા પછી પાંચ દ્વંદ્વ સ્વર
ઉચ્ચાર માત્ર કાળ પ્રમાણે પ્રાપ્ત થાય
છે તે.

સેલોવાદ. પું (શેલોવાયિત) શેલોવાયી નામના
એક અન્યતીર્થો વિદ્યાન.

સેલ. પું (શૈલ્ય) નંદી દેશનો રાજા.

સેલદ. સ્ત્રી (શેલકી) એક જાતની લતા-
વેલકી.

સેલાર. પું (શિલકાર) કડીયો. (૨) યુનારો.

સેલિ. સ્ત્રી () રજજી; દોરડી. (૨)
લગામ.

સેલિંગ. પું (શલ્યાક) પ્રાણીની એક જાત
કે જેના આમણનું કવચ બનાવવામાં
આવતું.

સેલશ્ર. પું (સેલક) સેવા કરનાર; સેવક.

સેવં. મં (સેવ) અક્ષરે અક્ષર સ્વીકાર-
વામાં વપરાતો શબ્દ; આપ કહો છો તે
અક્ષરે અક્ષર સત્ય છે; તેમજ છે.

સેવગ પું (સેલક) સેવા કરનાર.

સેવદસંધયણ. નં (સેવાસંધયણ) જેમાં
બંધન કંઈ નથી, કેવળ સંયોગ માત્રથી
હાડ બેઠાયેલ છે એવું સંધયણ-શરીરનું
બધારણ; છ સંધયણમાંનું છેલ્લું સંધયણ.

સેવળયા. } સ્ત્રી (સેલ) સેવા; પદ્ય-
સેવળા. } પાસના; ભક્તિ.

સેવળિજ. ત્રિ (સેલનીય) સેવા કરવાયોગ.

સેવય. પું (સેલક) સેવક; નોકર.

સેવા. સ્ત્રી (સેવા) સેવા; ભક્તિ. (૨)
શહેરની એક અગ્રમાહતીનું નામ.

સેવાલ. પું. (સેવાલ) .લીલ; સેવાળ. (૨)
ગુહમ જાતિના વૃક્ષની એક જાત.

સેવાલભક્ષિલ. પું. (સેવાલગજિન) સેવાળનું
ભક્ષણ કરી જીવન ગાળનાર તાપસનો
એક વર્ગ.

સેવિ. ત્રિ. (સેવિન) સેવનાર; સેવા કરનાર.

સેવિત્તાર. ત્રિ. (સેવિત) સેવા કરનાર;
સેવનાર.

સેવિય. ત્રિ. (સેવિત) સેવન કરેલ; સેવેલ.

સેવ્વ. ત્રિ. (સેવ્ય) સેવવાયોગ્ય; રસમી.

સેસ. ત્રિ. (સેવ) શેષ; અચેદુ; બાકી વધેલું;
અવશિષ્ટ.

સેસંતરા. સ્ત્રી. (સેવન્તર) રિથવરની આજ્ઞા
વિના જોડલા દિવસ રહેવાનું બન્યું હોય
તેટલા દિવસની સંખ્યા.

સેસદધિયા. સ્ત્રી. (સેવદધ્યા) લેપ નામના
આધાપાતની ઉદકશાળા-પાણીના પર્વનું
નામ કે જેની અંદર ધરને ઉપયોગી
તમામ પદાર્થોનો સંગ્રહ રહેતો.

સેસમર્દ. સ્ત્રી. (૧. વ્રતી) સાતમા વાસુ-
દેવની માતાનું નામ.

સેસર્વ. સ્ત્રી. (સેવત્રી) દક્ષિણ દિશાના
રચકપર્વત ઉપર વસનારી આઠ દિશા
કુમારિકામાંની ૭ઠી દિશાકુમારિકા.
(૨) એક જાતની લતા-વેલડી. (૩)
વીરપ્રજુની દીકરીની દીકરીનું નામ.

સેસવંત. ન. (સેવન્ત) કાર્યથી કારણનું,
કારણથી કાર્યનું, ગુણથી ગુણીનું, અવ-
યવથી અવયવીનું અને આગ્રયથી આ-
ગ્રયીનું જે અનુમાન થાય છે તે; અનુમા-
નનો એક પ્રકાર.

સેસાવસેસ. ત્રિ. (સેવકશેષ) શેષનો પણ
શેષ; વધેલામાંથી પણ વધેલું; અંતપ્રાંત.

સેસિય. ત્રિ. (સેવિક) બાકીનું.

સેહ. પું. (સેહ) રામરાયની પાંખવાળા
પક્ષીની એક જાત.

સેહ. પું. સ્ત્રી. (સેહ) નવદીક્ષિત શિષ્ય;
લઘુમુનિ; ન્હાનો સાધુ.

સેહતર. પું. સ્ત્રી. (સેહતર) અતિશય
લઘુમુનિ; જેને છેદોપસ્થાપનીય આરિત્ર
આરોપવામાં નથી આવ્યું તે.

સેહનિષ્કેદિયા. સ્ત્રી. (સેહનિષ્કેદિયા)
શિષ્ય સજ્જી થોરી; માતાપિતાની આજ્ઞા
વિના કોઈને દીક્ષા દેવી તે.

સેહમૂમિ. સ્ત્રી. (સેહમૂમિ) નવદીક્ષિતને
છેદોપસ્થાપનીય આરિત્ર આરોપવાનો
સમય.

સેહર. પું. (સેહર) શિષ્યર; મુગટ. (૨)
શિષ્યા; રાંચ.

સેહવૈયાવજ્ઞ. ન. (સેહવૈયાવજ્ઞ) નવદીક્ષિત
મુનિની વેષાવચ્ચ-સેવાભક્તિ કરવી-તે.

સેહાવિય. ત્રિ. (સેહાવિય) પરિચેદ્ય આદિ
ક્રિયા કલાપ શિષ્યવેલ.

સેહિય. ત્રિ. (સેહિક) સિદ્ધિ-મોક્ષ સંબંધી-
(સુખ.)

સેહી. સ્ત્રી. (સેહા) સાહુડી, સેદી; કાંટાવાળું
એક પ્રાણી.

સેહોવદ્યુષ્યા. સ્ત્રી. (સેહોવદ્યુષ્યા) નવ
દીક્ષિતને છેદોપસ્થાપનીય આરિત્ર આરો-
પનું તે.

સોદ્ધ. ન. (સોક્તિ) શોક; દિલગીરી.

સોદ્રિય. ન. (સોદ્રિય) કલ્પેદ્રિય; કાન.

સોડગ્રહ. પું. (સોદગ્રહ) શ્રોત્રેદ્રિયનો
અવગ્રહ; શ્રોત્રેદ્રિયવડે ચતુ પ્રાથમિક જ્ઞાન.

સોંડ. પું. (સોંડ) સુંડવાળો મગરમગ્ગ.

સોંડા. સ્ત્રી. (સુગ્ગ) સુંડ.

સોંડિય. પું. (સોંડિક) અગ્નિનું એક
ભાગન.

સોંડીર. ત્રિ. (સોંડીર) ચર; ગંભીર; ચતુર.

સોફલ. ન. (સોલ્ય) સુખ; મન; આનંદ.

સોમ. પું. (સોમ) દિલગીરી; અસૌસ. (૨)
મોહનીય કર્મની એક પ્રકૃતિ કે

નેતા ઉદ્યતી ઇષ્ટ વસ્તુને વિયોગ થતાં
છવ રૂન, ધુરણા વગેરે કરે.

સોમધિય. પુ. ન. (સૌમ્યિક) સુગંધ-
વાળું સંધ્યાવિકાશી કમળની એક જાત.
(૨) મણિરત્નની એક જાત; સચિત
કહિત પૃથ્વીનો એક પ્રકાર. (૩) રત્ન-
પ્રભા પૃથ્વીમાં રહેલું સોમધિક નામનું
કાંઠ; ખરકાંડનો આઠમો ભાગ. (૪)
સી. એ નામની એક નગરી. (૫)
પોતાની ઈન્દ્રિયમાં સુગંધ માની તેને મુઘે
એવો એક જાતનો નયુંસક.

સોમમલ્લ. ન. (સૌકમાર્ય) સુકમાળપલ્લ;
કામળતા.

સોમગદ. સી. (સમ્પતિ) સારીગતિ; ઉચ્ચ-
ગતિ.

સોમદિયસાજા. સી. (સોદિક્ષાલા) મુખડી
વેચવાની દુકાન.

સોમંદ. પું. (સુમદ) ત્રિદંડી-સંન્યાસીનું
એક ઉપકરણ; ત્રિકાંકિક; ત્રિદં.

સોમિ. સી. (શ્રોણિ) દેડ; કમર.

સોમિંદ. ન. () સમિલાની મુઠ.

સોમિચ્છઃ. ન. (શ્રોણિક) કમરનો
ધેરાનો.

સોમિય. પું. ન. (શોચિત) રંધિર; લોહી;
ખુન.

સોમિયપ્પવાહિ. ત્રિ. (શોચિતપ્રવાહિ)
લોહીના પ્રવાહવાળું, લોહી ઝરવું

સોમિયાણસારિ. ત્રિ. (શોચિત્કુસારિ)
લોહીમાં પસરી ઝરવું પરિણામ આપે તે.

સોમિયાસવ. ત્રિ. (શોચિત્સવ) જેમાંથી
લોહી વહા કરે તે; લોહી ઝરવું.

સોમિસુત. ન. (શ્રોણિ) કઠોરો.

સોમી. સી. (શ્રોણી) તરવારની મુઠ.

સોત. પું. (શ્રો) ઝાન; કણ્ઠેન્દ્રિય.

સોત. ન. (શ્રોત) ઝિ.

સોતમણી. સી. (સૌદામની) વિદિશાનાં
કચક પર્વત ઉપર વસનારી ચાર દિશા-
કુમારિકામાની યોથી દિશાકુમારી.

સોતિમર્દ. સી. (શ્રોણિ) ચેદી દેશના
શિશુપાળ રાજાની રાજધાની.

સોતિય. પું. (શ્રોણિ) વેદ જાણનાર
બ્રાહ્મણ.

સોતિય. ત્રિ. (સૌનિક) સુતરાઉ કાપડ
વગેરે; સુતરનું. (૨) સુતરીયા; સુતરનો
બાપારી.

સોતિયમર્દ. સી. (સૌનિકવતી) જુઓ
" મોતિમધ " શબ્દ.

સોતિયસાજા. સી. (સૌમિક્ષાલા) સુતરી-
યાની દુકાન.

સોતિયા. સી. (સૌનિક) છાપ; એ
ઉદિપ છવની એક જાત.

સોતિય. પું. ન. (સ્તસ્તિક) સાધીશો;
આઠ મંગલિકામાંનો એક. (૨) ૮૮
મહામાંનો ૫૮ મો મહામહ. (૩) એ
નામની એક હરિત વનસ્પતિ.

સોદામણી. સી. (સૌદામિની) વિદ્યુત;
વિજળી. (૨) ધરણ્દ્રની યોથી અમમદિ-
ધીનું નામ.

સોદામિ. પું. (સૌદામિ) ચમરેદના ઘોડે
સ્વાર લશ્કરનો અધિપતિ.

સોધમ્મ. પું. (સૌધમ) પહેલા દેવલોકનું નામ.

સોધમ્મકળ. પું. (સૌધમ્મકળ) સૌધર્મ
નામે પહેલો દેવલોક.

સોમમ્મ. ન. (સૌમાય) ભાગ્ય.

સોમણ. ન. (શોમણ) ચુલ. સાર; ભણ.

સોમા. સી. (શોમા) શોભા; કીર્તિ;
આખર

સોમિય. ત્રિ. (શોમિત) શુશોભિત; શોભા-
યુક્ત.

સોમ. પું. (સોમ) ચંદ્રમા; ચંદ્ર. (૨) ૮૮
મહામાંનો ૧૨ મો મહામહ. (૩) રાંદે

અને ઇશાનેન્દ્રના પૂર્વ દિશાના લોકપાળનું નામ. (૪) ત્રીજા વાસુદેવ અને જળ-દેવના પિતાનું નામ. (૫) ૨૩ મા તીર્થંકર પાર્શ્વનાથના એક ગણધરનું નામ. (૬) સોમનાભનો એક આદિજ્ય. (૭) મૃગશિર નક્ષત્રનો અધિપતિતા દેવતા.

સોમ. વિ. (સૌમ્ય) મનોહર; આહ્વાદકારી.

(૨) શીતળ ષ્ઠેરાવાળો; સ્નેહાળ; ચાંત.

સોમંગલ. પું. (સૌમંગલ) બેઇદ્રિયવાળા જીવની એક જાત.

સોમકાશ્ય. પું. (સૌમકાશિક) સોમ દેવતાનો પરિવાર; સોમકાશિક દેવતા.

સોમવંદ. પું. (સોમવંશ) જંબૂદ્વીપના ઇંદ્રવત ક્ષેત્રના ચાલુ અવસર્પિણીના સાતમા તીર્થંકર.

સોમણસ. પું. (સૌમણસ) રૂમક સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું નામ. (૨) નંદીશ્વર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું નામ. (૩)

ત્રીજા દેવલોકના ઇંદ્ર સત્ત્વક્રમારનું મુસાફરી વિમાન. (૪) સનત્કુમાર ઇંદ્રના પાન

વિમાનનો અધિપતિ દેવતા. (૫) ગેર

પર્વતની મૈષલ ઉપરનું એક વન. (૬)

પખવાડીઆના આઠમા દિવસનું નામ.

(૭) મંગળાવતી વિજયની પશ્ચિમ સરહદ

ઉપરનો વખારા પર્વત.

સોમણસકૂડ. પું. (સૌમણસકૂટ) સોમનસ નામના વખારા પર્વતનાં સાત કૂટમાંનું બીજું કૂટ-સિખર.

સોમણસા. સ્ત્રી. (સૌમણ્ય) શકેન્દ્રની અમરદિવીની રાજધાની. (૨) પખવાડી-વાની પાંચમી રાત્રિનું નામ. (૩) જંબુ-સુર્ધના દક્ષિણ અધરનામ.

સોમણસ્તિય. ત્રિ. (સૌમણ્યિય) મનની પ્રસન્નતા સુકા; પ્રસન્નમનવાળો.

સોમવત્. પું. (સૌમવત્) આઠમા તીર્થંકરને પ્રથમ શિક્ષા આપનાર ગૃધ્રસનું નામ.

(૨) સોમવત્ નામનો એક આદિજ્ય.

(૩) એ નામના એક સાધુ.

સોમદેવ. પું. (સોમદેવ) સોમનામે શકેન્દ્રનો એક લોકપાળ. (૨) જડા તીર્થંકરને

પ્રથમ શિક્ષા આપનારનું નામ.

સોમદેવકાશ્ય. પું. (સોમદેવકાશિક) સોમ લોકપાળના આમાંનિક દેવતાનો પરિવાર.

સોમનસ. પું. (સૌમનસ) પખવાડીઆના આઠમા દિવસનું નામ.

સોમમિ. પું. (સૌમમિત) કુત્સરાગતી ચાખા. (૨) ત્રિ. તે શાખામાં જન્મેલ.

સોમમૂર. પું. (સોમમૂતિ) એ નામનો એક આદિજ્ય.

સોમયા. સ્ત્રી. (સૌમયા) શીતમતા.

સોમજ. પું. (સૌમજ) કૃષ્ણ મહારામના સમયમાં દારિકમાં રહેતાર એક આદિજ્ય

સોમસિરી. સ્ત્રી. (સૌમસી) સોમલ આક-ણી ઓ.

સોમસીદાસવા. ન. (સૌમસિદાસન) સોમ લોકપાળને બેસવાનું સિંહાસન.

સોમા. સ્ત્રી. (સોમા) સાતમા તીર્થંકરની મુખ્ય સાધવીનું નામ. (૨) સોમ લોક-પાળની રજધાનીનું નામ. (૩) સોમ લોકપાળની ચોથી અમરદિવીનું નામ.

(૪) સોમલ આદિજ્યની પુત્રી કે જેનું

લગ્ન ગજસુક્રમાળ સાથે થવાનું હતું.

સોમાજ. ત્રિ. (સુક્રમાર) સુક્રામળ.

સોમાલિયા. સ્ત્રી. (સોમાલિકા) એ નામની એક નગરી.

સોમિલ. પું. (સૌમિલ) વાણિજ્યગામ નગરનો રહેવાસી એક આદિજ્ય કે જેણે

મહાવીરસ્યથી પાસે આવી કેટલાએક

પ્રશ્નો પુછ્યા હતા.

સોય. પું. (શોક) અક્રોશ; દિગ્ભીરી.

સોય. ન. (શ્યેવ) કાન; અવરોધિય.

સોય. ન૦ (સૌંચ) ધવિત્રતા; નિરવધ
આચાર; શુદ્ધ અનુકાન.

સોય. ન૦ (સોય) છિદ્ર; બાંક. (૨)
પ્રવાહ; વહેન. (૩) કમ્પેન્સ પ્રવાહ;
આશય. (૪) વિષયોમાં ઇદિવની પ્રશ્નિ.
(૫) રાગ, દેખની ઇત્પતિ.

સોયકારિ. વિ૦ (ઓચકારિ) ગુનાદિકના
વચન કાને ધરનાર; આચારકારી.

સોયણ. ન૦ (સોય) શોધ; દિલખીરી.

સોયજલ. ન૦ (ઓચજલ) સાંભળવાની
શક્તિ; અવલુંદિવનું સામર્થ્ય.

સોયમૂલ. પું૦ (સૌચમૂલ) શોચ-પવિત્રતા
છે મૂળ જેનું એવો ધર્મ; પરિવાળકેતો
ધર્મ.

સોચર. } પું૦ સી૦ (સોર) સહોદર;
સોચરિય. } એક ઉદરમાંથી જન્મેલ ભાઈ
કે બહેન.

સોચરિય. પું૦ (સૌચરિય) મુવરનો શીકાર
કરનાર; શીકારી.

સોચવિય. ન૦ (સૌચ) ધવિત્રતા.

સોપાસળી. સી૦ (સૌપાસળી) નિશુરકેમરી
એક દેવી કે જે ભગવંતના જન્મ મહો-
ત્સવ વખતે દીવો લઈ ઉભી રહે છે.
(૨) પિત્રી.

સોચાર. વિ૦ (ઓર) ઓતા; સાંભળનાર.

સોચાલણયા. સી૦ (સોચ) શોચ કરાવવો;
મુરજી કરાવવી.

સોચ. ન૦ (સોચ) સોર નામના ધાસનું
પાથવણું.

સોચકુચ. વિ૦ (સૌચકુચ) સોરકે દેશમાં
જન્મેલ; સોરડી.

સોચટ્ટિયા. સી૦ (સોચટ્ટિયા) ફટકડી;
ટુરી માટી.

સોચિય. ન૦ (સૌચિક) એ નામનું કુશાવર્ત
દેશનું મુખ્ય નગર.

સોચિયવસ. પું૦ (સૌચિકવસ) એ નામનો
એક માછી.

સોચિયવુટ. ન૦ (સૌચિકુ) એ નામનું નગર;
મથુરા.

સોચિયર્ડિસળ. ન૦ (સૌચિયર્ડિસળ) એ
નામનું એક વન ઉદ્યાન.

સોલસ. વિ૦ (સોલ) સોળ; ૧૬ ની
સંખ્યા.

સોલસમસ. ન૦ (સોલસમસ) સાત ઉપવાસ
મેષા કરવા તે.

સોલસસ. વિ૦ (સોલસ) સોળમું; સોળમા
નંબરનું. (૨) ન૦ સાત ઉપવાસ મેષા
કરવા તે.

સોલસરોગાવક. પું૦ (સોલસરોગાવક) સોળ
પ્રકારના રોગ.

સોલસિયા. સી૦ (સોલસિકા) માણીના
સોળમા ભાગ જેટલું રસ માપવાનું એક
માપ; સોળસીયું.

સોલ. ન૦ (સૂલ) માંસના સોસા; ઘવા
ઉપર પકવેલું માંસ.

સોલિય. વિ૦ (સૂલ) પકવેલ; સોલું
કરેલ. (૧) ન૦ પકવવાનું વાસણ.

સોલકમાડય. વિ૦ (સોલકમાડય) આયુષ્યનો
કાલ આવી પહેાંચ્યા પહેાંચી કોઈ નિમિ-
ત્તથી જેનું આયુષ્ય પૂરું થઈ જાય તે
સોપકચ આયુષ્યા કહેવાય.

સોલજલ. ન૦ (સૌલજલ) સંચળ; મીઠાની
એક ભલ.

સોલણિય. વિ૦ (સૌલણિક) શિકારી કુતરા-
વડે શિકાર કરનાર.

સોલળી. સી૦ (સ્વાળી) સામા માણસને
નિદ્રામાં નાખી દેવાની એક વિદ્યા.

સોલણિય. વિ૦ (સૌલણિક) સોનાનું જા-
મેલું; મુવળું સંબંધી.

સોલતિય. પું૦ (સ્વલિય) ચાર ખુશા-
વાળો આયીયો. (૨) સ્વસ્તિ સ્વસ્તિ
એવા મોલકિક ચળદો મોલી આ-
શીર્વાદ આપનાર ભાટ ચારણ

વગેરે. (૩) એ નામનો પદ મો મહાગ્રહ
(૪) દશમા દેવલોકનું એક વિમાન. (૫)
ત્રણ ઇંદ્રિયવાળા જીવની એક જાત
સોવત્થિયકૂડ. પું (સ્વસ્તિકાકૃત) વિગ્રહ
વખાસ પર્વત ઉપરના નવ કૂટમાનું જીવ
કૂટ-શિખર.

સોવત્થિયાચત્ત. પું (સ્વસ્તિકાચર્ચ) ખારમા
દૃષ્ટિવાદ અંગના ખીજા નિભાગ-સુત્રનો
૧૧ મો ભેદ

સોવત્થિયાસણ. નં (સ્વસ્તિકાચર્ચ) સાથી-
આના આકારનું આસન, સાથીઆના
ચિહ્નવાળું આસન

સોવચાર. વિં (સોવચાર) અનિરૂદ્ધ અર્થ
પ્રકાશક અને અનુપ્રાસ સહિત.

સોવરિય ત્રિં (શૌકરિક) સુતરના માસનો
વ્યાપાર કરનાર, ખાટકી

સોવરી સ્ત્રીં (શામ્વરી) શામરી-એક
જાતની તાનિકનિધા

સોવાગ પું (શ્વાક) ચણાળની એક જાત

સોવાગજાહ સ્ત્રીં (શ્વાગજાહ) ચણાળની
જાત

સોવાગી. સ્ત્રીં (શ્વાગી) ચણાળની વિદ્યા.

સોવાણ. પું (સોવણ) સીડી, નિસ્સરણી.
(૨) પગથાંયુ.

સોવોર પું (સોવોર) સિંધુ નદી પાસેનો
એક દેશ, આર્ય દેશોમાનો ૨૧ મો
દેશ. (૨) કાંઈ, ઉકાળી ગયેલ જાસ (૩)
જાસની આજ, એક જાતનું પીણું (૪)
ખાટી મરિશ

સોગીરા. સ્ત્રીં (સોગીરા) મધ્યમ ગ્રામની
છત્રી મૂર્તિના.

મોસ. પું (મોવ) જેમા શરીર શોષાય,
ગળુ મુકાય તેવો એક રોગ

સોસગ વિં (શોષક) શોષનાર, મુકનાર

સોસણ્યા. } સ્ત્રીં (શોષણ) શોષણ, મુ
સોસણા. } કાંચુ.

સોસિત્ર વિં (શોષિત) મુકાઈ ગયેલું,
ગાળી પામેલું.

સોદગ્ધ. વિં (શોષક) શુદ્ધ કરનાર.

સોદગ્ધ નં (સૌમાગ્ય) સૌભાગ્ય, સર્વજન
વધાવતા, ચ્હડતો દિવસ.

સોદણ વિં (શોભન) શ્રેષ્ઠ; સુન્દર; સાર-
ઉત્તું

સોદણ. નં (શોભન) શોધવું, ખોળ કાઢવી.

સોદણ્ય. નં (શોષવક્ર) રોધવાનું સાધન.

સોદમ્મ. પું (સૌધર્મ) સૌધર્મ નામે પહેલો
દેવલોક (૨) પહેલા દેવલોકના દેવતા.

સોદમ્મરૂપ પું (સૌધર્મરૂપ) ખાર દેવ-
લોકમાનો પહેલો દેવલોક. (૨) પહેલા
દેવલોકના દેવતા

સોદમ્મગ પું સ્ત્રીં (સૌધર્મક) પહેલા
દેવલોકના દેવતા.

સોદમ્મગદિસગ. } પું (સૌધર્મવત્સક) એ
સોદમ્મગદિસય } નામનું પહેલા દેવલોકનું

વિમાન, શકે પ્રત્યુ પાંચમું વિમાન

સોદમ્મા. સ્ત્રીં (સૌધર્મા) પહેલા દેવલોકના
ઇંદ્રની મુધર્મા નામે સભા.

સોદા સ્ત્રીં (શોધા) સાધર્મ; શોભા.

સોદિ. સ્ત્રીં (શોધિ) શુદ્ધિ, સ્વચ્છતા,
પાનિત્રતા, નિર્મલતા

સોદિત. } વિં (શોધિત) શોભા પામેલ.
સોદિય }

સોદિય વિં (શોધિત) શોધેલું, અનિચાર
રહિત કરેલું, શુદ્ધ બનાવેલ

સોદિય. નં (મોહર્દ) મેત્રીભાનું, મુકદ્દ-
પાણું

સોદિહ વિં (શોમાન) રોષિલું. રોષા-
નાળું

હ.

હં ઘ૦ (હા) કોષનાયક અવ્યય (૨)
આશ્વર્થ વાયક (૩) નિરોપના અર્થમા
વપરાતું અવ્યય. (૪) આમનસુવાયક
અવ્યય

હંકાર પુ૦ (હાર) હ એવો શબ્દ

હંડિયા સી૦ (હવિષ્ય) હાડકું

હંતા ઘ૦ (હન્ત) આશ્વર્થ તથા ખેદનાચી
શબ્દ. (૨) હા, કહેલ વાતનો સ્વીકાર
કરવો તે

હતાર. ત્રિ૦ (હન્ત) મારનાર

હવ. ઘ૦ (હન્ત) આશ્વર્થ તથા હર્ષસૂચક
અવ્યય

હવિ. ઘ૦ (હવો) આમનસુ-સંબોધનાર્થક
અવ્યય

હંમો ઘ૦ (મોહ) ગુસ્સામા સંબોધનાર્થ
અવ્યય

હત્ત. પુ૦ (હત્ત) હસપક્ષી (૨)
ધોળી (૩) પતંગીઓ, એક પ્રકારનો
ચઢિરિદ્રિય છત્ર. (૪) એક પ્રકારના
સન્યાસી

હંસગમ્મ પુ૦ (હસગમ્) એક પ્રકારનું
કામળ વસ્ત્ર (૨) રત્ન વિશેષ (૩) હસ
ગર્ભ રત્નથી ખચિત-ખરકાણનો બેઠો
વિભાગ

હસસ્સરા સી૦ (હસસ્વર) સુવર્ણકુમાર
દેવતાની ઘટા

હંસાવલિપવિમત્તિ પુ૦ (હસાવલિપવિમત્તિ)
હસની વિશેષ રચનાનું એક પ્રકારનું
નાટ્ય

હસાસળ ન૦ (હસાસ) હસના ચિહ્નનાળુ
આસન

હકાર પુ૦ (હકાર) ભુગનીયાના નખની

એક પ્રકારની દણ્ડીની, ગુન્હેગારને લા
એવો શબ્દ કહી ગિફ્તા કરી તે

હચા. સી૦ () ઠગી

હટ્ટ ત્રિ૦ (હટ) પ્રસન્ન, ખુશી થએલ

હટ્ટ પુ૦ (હટ) પાણીમા થતી એક જાતની
વનસ્પતિ (૨) ગેરાળ

હટ્ટ ત્રિ૦ (હટ) હરાયેલ, લપ
જનાયેલ.

હટ્ટ. પુ૦ (હટ) હર્ષ, આમદ

હટ્ટપ્પ. પુ૦ () વસ્તુ રાખવાની
પેટી-હડકો

હટ્ટિ સી૦ () હેઠ કંદાને માધવાતું
સાધન

હટ્ટિ ન૦ () હાડકું

હટ્ટ પુ૦ (હટ) એક પ્રકારની વનસ્પતિ

હટ્ટ પુ૦ (હટ) હડપચી શીડી.

હત્ત ત્રિ૦ (હત) હબેન મારેન

હત્ત પુ૦ (હત) હાથ

હત્તેદુ પુ૦ (હત્તાન્દુ) હાથકડી, હસકના

હત્ત્યકમ્મ ન૦ (હત્ત્યકમ્) સૃષ્ટિવિરૂદ્ધ કર્મ,
હાથથી વીર સ્થપન કરતું તે

હત્થા પુ૦ (હત્તક) સાવરણી (૨)
પુનણી (૩) હાથ

હત્થક્રિયાણ ન૦ (હસ્તક્રિયા) } હાથ છેદ
હત્થનર્ત્તવણ ન૦ (હસ્તક્રેડન) } વાની
સગ

હત્થતરક પુ૦ (હસ્તતરક) વહાણનો સદ

હત્થમાલ પુ૦ (હસ્તમાલ) હાથનું એક
આભરણ

હત્થય ન૦ (હસ્તક) પૂનણી (૨) સાવ
રણી (૩) હાથ

હત્થવ્રહ્ પુ૦ (હસ્તવ્રહ્) નખ

હત્યસંગેહિય ન૦ (હત્યસંગ) પરસ્પર હાથ સાથે હાથ મેળવે તે

હત્યસજય ત્રિ૦ (હત્યસજયત) હાથને સપમમા રાખનાર, હાથની ચતના રાખનાર

હતિય પુ૦ (હતિય) હાથી

હતિયકવણ પુ૦ (હતિયકવણ) સ્વસ્થ સમુદ્ધમા સાતમે યોજન ઉતરનો એ નામનો એક દ્વીપ ૭૫૫ અતરદ્વીપમાનો એક (૨) ત્રિ૦ તે દ્વીપમા રહેનાર

હાત્યકવ્ય ન૦ (હતિયકવ્ય) એ નામનો એક નગર

હતિયમ ત્રિ૦ (હતિયમ) હસ્ત સમૃધી

હતિયજામ ન૦ (હતિયજામ) રાજ્યકર્તા નાનદા પાતા ઇશાન પ્રુથાનુ એક વન

હતિયાપુર ન૦ } (હતિયાપુર) એ નામનું
હતિયાગાઢર } એ નગર
હતિયાપુર. }

હતિયી સી૦ (હતિયી) હાથથી

હતિયાત્રસ પુ૦ (હતિયાત્રસ) અનાજ કે વનરપતિના અસખ્ય ઇવોનો આરભ મરી અમનુ ભોજન કરના પ્રતા એન્જ હાથીને મારી ધણ દિવસ સુધી તેના માસનુ ભોજન કરવામા થોક પાપ છે એમ માનનાર તાપસની એક જાત

હતિય પુ૦ (હતિય) અકુશ

હતિયિવ્યની સી૦ (હતિયિવ્યના) એક પ્રમારની ઔશધી, ગર્ભપિપર

હતિયમદ. ત્રિ૦ (હતિયમદ) હાથીને દમનાર હાથીનો મદ ઉતારનાર

હતિયમુદ પુ૦ (હતિયમુદ) વનજ સમુદ્ધમા એ નોજન ઉપર આનેય એ અનર દ્વીપ. ૫૬ અનરદ્વીપમાનો એ (૨) તે અનરદ્વીપમા રહેના

હતિયાય પુ૦ (હતિયાય) હાથીનો રાજ, મ્હેટો હાથી

હતિયવાઝ પુ૦ (હતિયાવાઝ) હાથીની બ્યવસ્થા કરનાર, માવત

હતિયાજ પુ૦ (હતિયાજ) હતિયાજ નામે પાવાપુરીનો રાજ

હતિયસીસ ન૦ (હતિયસીસ) હતિનાપુર નગરનુ અપર નામ

હતિયસોંડ પુ૦ (હતિયસોંડ) ત્રણ ઇન્દ્રિય વાળા જીવની એક જાત

હથુત્તરા સી૦ (હથુત્તરા) જેના પછી હસ્ત નક્ષત્ર છે તે ઉતારાક્ષત્રની નક્ષત્ર

હદ પુ૦ (હદ) ૬૬ નદીમાં ઉદા પાણીનુ સ્થાન

હદ્દી મ૦ (હદ્દી) ધિક્કારાર્થે અન્ય

હમ્મિમ ન૦ (હમ્મિ) હવેની, બગલો પ્રાસાદ

હય ત્રિ૦ (હય) હથાણેય નાશ પામેલ

હય. પુ૦ (હય) ધોડો.

હયકઠ પુ૦ (હયકઠ) એક જાતનું રત્ન (૨) ઘેડાનો કંઠ

હયકવણ પુ૦ (હયકવણ) ૭૫૫ અતર દ્વીપમાનો એક અતરદ્વીપ (૨) ત્રિ૦ તે અનરદ્વીપમા રહેનાર મનુષ્ય (૩) પુ૦ એ નામનો એ અનાર્થ દેશ (૪) ત્રિ૦ તે દેશમા રહેનાર

હયજોહિ ત્રિ૦ (હયજોહિ) ધોડાથી લડનાર

હયપાહરીય પુ૦ (હયપાહરીય) પક્ષિની એક જાત

હયમુદ પુ૦ (હયમુદ) હથાણ નામે એક અનાર્થ દેશ

હયધિલંબિય ન૦ (હયધિલંબિય) ધોડાની ગતિ બતાવનાર નાટકનો એક પ્રકાર

હયવોહિ સી૦ (હયવોહિ) કૃતિમ, ભરણિ, સ્વાનિ, એ નગ નક્ષત્રના શકની ગનિ થાય તે

હયસાલા સી૦ (હયસાલા) અશ્વવાળા, ઘોડાર

હયહેસિય. ન૦ (હયહેસિય) ઘોડાનો હગ્ગાટ શબ્દ

હર નિ૦ (હર) રાત દિવસ. (૨) વ્યાધિ નિશય

હર. ન૦ (હર) ૫૨

હરણ ન૦ (હરણ) હરણ કરના, ચોગુ

હરતણ પુ૦ (હરતણ) ભેગવાળી જમીનમાં સવારના પહોળામાં નાસની અધીપર પાણીનું બિન્દુ જામે તે (૨) એ નામની એક સાધારણ વનસ્પતિ

હરય પુ૦ (હર) ૬૬

હરદરા સી૦ (હરદરા) બિલાલામાં સૂચનાર શબ્દ

હરિ સી૦ (હરિ) નિમિષ પર્વતના નિમિષ દ્રવના દક્ષિણ નોરગથી નિમિષા હરિવાસ ક્ષેત્રની પૂન તાજીએ વહેતી એક મહા નદી (૨) પુ૦ હરો ૩૫ લીનો વર્ણ (૩) નિ૦ લીના ૨૩૫

હરિ પુ૦ (હરિ) એ નામનો ૮૮ માનો ૩૬ મો મધ્યમ (૨) નિવૃત્તકુમાર દેવાનો દંદ (૩) વજ્રારા પર્વતનું એક શિખર (૪) સિદ્ધ (૫) નાસ્તુદેન (૬) પહેલા દેવોનાનો છદ્મ

હરિમાલ પુ૦ (હરિમાલ) હકતાન

હરિમાલિકા સી૦ (હરિમાલિકા) દુર્ગા દેવ

હરિપસ પુ૦ (હરિપસ) હરિકેશ નામના મુનિ કે જે અગ્નિ કુળમાં જ મ પામ્યા છતાં વૈરાગ્ય લાવથી દીક્ષા ધારણ કરી મહાતપસ્વી અને પ્રભાવિ મુનિ થયા

હરિકલ્ત. પુ૦ (હરિકલ્ત) દક્ષિણ દિશાના નિવૃત્તકુમારનો છદ્મ

હરિકંતહીન. પુ૦ (હરિકંતહીન) હરિકંતા પ્રપાત કુળી રચેનો દ્વીપ

હરિકલ્તપ્પચાકુડ પુ૦ (હરિકલ્તાપ્પચાકુડ) હરિકંતા નદીનો ધોધ જેમાં ૫૩ છે તે કુલ

હરિકલ્તા સી૦ (હરિકલ્તા) હરિવાસ ક્ષેત્રની પશ્ચિમ તરફ લવણ સમુદ્રમાં મળતી એક નદી

હરિકલ્તાકુડ. પુ૦ (હરિકલ્તાકુડ) મહાદ્વિ મવત પર્વત ઉપરના આઠ ફૂટમાનું છું શિખર

હરિકલ્ત પુ૦ (હરિકલ્ત) એ નામનો એક અતરદ્વીપ ૭૫૫ અતરદ્વીપમાનો એક (૨) નિ૦ તે અતરદ્વીપમાં રહેનાર

હરિકુલ્લ ન૦ (હરિકુલ્લ) હરિનારા, યદુવંશ

હરિકુડ પુ૦ (હરિકુડ) નિમિષ પર્વતના નવ ફૂટમાનું પાચમું ફૂટ (૨) માનવત પર્વતના નવ ફૂટમાનું નવમું ફૂટ (૩) મહાદ્વિમવત પર્વતના આઠ ફૂટમાનું પાચમું ફૂટ (૪) નિવૃત્તપ્રભ-વજ્રારા પર્વતના ના ફૂટમાનું નવમું ફૂટ-શિખર

હરિચન્દ્રા પુ૦ ન૦ (હરિચન્દ્ર) અન્તર્યમ્સના છા વર્ગના આઠમાં અધ્યયનનું નામ (૨) સાકેતનગર નિનાસી એક ગાથાપતિ

હરિહય. પુ૦ (હરિહય) હરગનું વૃક્ષ

હરિણ પુ૦ (હરિણ) હરણ (૨) સોળમાં તીર્થંકરનું લાઠન

હરિણમોસિ. પુ૦ (હરિણમોસિ) શકે દ્રવી-પાયદળ સેનાનો અધિપતિ છદ્મનો સદેશે લઇ કામ કરનાર એક દેવતા

હરિત નિ૦ (હરિત) લીનું

હરિતકુડ. ન૦ (હરિતકુડ) નીના ચડવાળી વનસ્પતિ

હરિતગ પું (હરિતક) એક જાતની વન-
સ્પતિ; હરડે.

હરિતાલિય. ન૦ (હરિતાલિક) હડતાલ.

હરિદ્વીપ. પું (હરિદ્વીપ) હરિપ્રપાત કુંડની
વચ્ચેનો એક દ્વીપો.

હરિપ્પવાયકુંડ. પું (હરિપ્રવાતકુંડ) હરિ
નદીનો કુંડ.

હરિમંથ. પું (હરિમન્ય) કાળા ચંચા.

હરિમેલા. સ્ત્રી૦ (હરિમેલા) એક વનસ્પતિ.

હરિય. ત્રિ૦ (હરિત) લીલું; હરે. (૨) ન૦
લીલી વનસ્પતિ. (૩) સ્ત્રી૦ એક પ્રકારની
આર્થ જાતિ. (૪) પું૦ લીલો રંગ.

હરિયકાય. પું (હરિતકાય) વનસ્પતિકાય.

હરિયગ. પું (હરિતક) હરડે. (૨) ભજ્યા.
(૩) લીલી વનસ્પતિ અને તેની હરા
રંગની પ્રજા.

હરિયપચળી. સ્ત્રી૦ (હરિતપચળી) લીલા પાન-
વાળી શાકભાજી.

હરિયય. ન૦ (હરિતક) ભજ્યા.

હરિયા. સ્ત્રી૦ (હરિતા) પશુ આમની ત્રીજી
મૂડના. (૨) એક નદી. (૩) હરિતાલ
સમાન લતા.

હરિયાલ. પું } (હરિતાલ) હડતાલ.
હરિયાલિય. }

હરિયાલિયા. સ્ત્રી૦ (હરિતાલિય) ડુવાં;
ધરા; ધ્રો.

હરિગ્ન. પું (હરિગ્ન) લીલા રંગવાળી રેતી-
રંગકથ.

હરિવંસ. પું (હરિવંસ) નેમિનાથ પ્રભુનો
વંશ; વડુવંશ.

હરિવરિસ. ન૦ } (હરિકર્) હેમવંશ અને
હરિયાસ. પું } મદાનિદેહની વચ્ચેનું જી-
ગણિયાનું એક સેત.

હરિયાસકૂટ. પું (હરિવંસકૂટ) મદાનિદેહનું
પર્યંત ઉપરનાં આઠ કૂટમાંનું સાતમું કૂટ.

(૨) નિપથ પર્વતનાં નવ કૂટમાંનું ત્રીજું
કૂટ.

હરિવાહ્યા. પું (હરિવાહ્ય) નંદીદ્વીપના
અધિષ્ઠાતા દેવતાનું નામ.

હરિસ. પું (હર્ય) હર્ષ; આનંદ; ખુશાલી.

હરિસિય. ત્રિ૦ (હરિત) પ્રસન્ન થયેલ.

હરિસેન. પું (હરિસેન) હરિસેન નામે આજી
ચોવિંશીના દશમા ચક્રવર્તી.

હરિસ્સહ. પું (હરિસહ) ઉત્તર દિશાના
વિષુવકુમાર દેવોનો ધન્દ. (૨) વખારા
પર્વતનું એક શિખર.

હરી. સ્ત્રી૦ (હી) લગ્ન.

હરેણુક. પું (હરેણુક) વનસ્પતિ વિશેષ.

હલ. ન૦ (હલ) હળ; જમીન ખેડવાનું
સાધન.

હલધર. પું (હલધર) } બળભદ્ર નામે
હલપાણિ પું (હલપાણિ) } બળદેવ; કૃષ્ણ
હલહર. પું (હલધર) } મહારાજના
ભાઈ.

હલિ. સ્ત્રી૦ (હલિકા) ધરાળી.

હલિ. પું (હલિન) એક પ્રકારનો મચ્છ.

હલિદ. ત્રિ૦ (હરિદ) પીળા રંગવાળું;
હળદરીયું. (૨) પું૦ એક પ્રકારનો મચ્છ.

હલિદા. સ્ત્રી૦ (હરિદા) હળદર.

હલિમુહ. પું (હલીમુહ) એક જાતનું
પક્ષી.

હલ્લ. પું (હલ) અણુનરોવવાઇ સુવના
ખીજા વર્ણના છટ્ટા અધ્યયનનું નામ.

(૨) શ્રેણિક રાગની ધારણી રાણીનો
પુત્ર.

હલ્લ. ન૦ (હલ) દોહ કરવો.

હલ્લ. ન૦ (હલ્લ) દોહવાનું દ્રવ્ય.

હલ્લ. મ૦ () જાતદી.

હલ્લવાહ. પું (હલ્લવાહ) અગ્નિ.

હલ્લ ન૦ (હલ્લ) હલ્લનું; હાંસી કરવી.

હલ્લણિજ્ઞ. ત્રિ૦ (હલ્લણિ) હલ્લવાળો.

હસ્તિ } ત્રિ. (હસ્તિ) હમેષ. (૨) નં
હસિય } હસ્યુ તે

હસ્ત ત્રિ. (હસ્ત) નાનુ, થોડુ, અલ્પ.

હાડહડા સીં (હાડહડા) એક પ્રકારનું પ્રા-
યશ્રિત, વધુ કે ઓછું જે પ્રાયશ્રિત તત્કાળ
આપનામા આવે તે

હાણ. પુ. (હાણ) વર્ષ, સાવ, સતત.

હાણિ. સ્ત્રી. } (હાણિ) હાનિ, ખરાબી.
હાનિ } (૨) મનુષ્યની દશ દશમાની

૫૦ થી ૧૦૦ વરસની ઓછી દશા.

હાણ નં. (હાણ) સતત, વર્ષ

હાયમાણક. પુ. (હાયમાણક) ઉત્પન્ન થતી
વખતે જેણે હોય તેનાથી ધટતું જણ
હોય તે અવધિશાન, અવધિશાનનો
એક પ્રકાર

હાયમાણપરિણામ પુ. (હાયમાણપરિણામ)
ઉત્તરના પરિણામ, ધટતા જતા પરિણામ.

હાર. પુ. (હાર) હાર, ઓકમા પહેરવાનું
ધરણુ. (૨) ત્રિ. ૬૫ જનાર (૩) પુ.
એ નામનો એક દીપ તથા સમુદ્ર

હારપુડ. નં. (હારપુડ) સોખમ, પોચાદ

હારમદ. પુ. (હારમદ) } હારદીપના
હારમદામદ. પુ. (હારમદામદ) } અધિપતિ
દેવતાનું નામ.

હારમદાચર. પુ. (હારમદાચર) હાર સમુદ્ર
અને હારવર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું
નામ.

હારચર. પુ. (હારચર) હાર સમુદ્ર અને
હારવર સમુદ્રના અધિપતિ દેવતાનું
નામ (૨) હારવર નામે એક દીપ
તથા સમુદ્ર

હારચરમદ પુ. (હારચરમદ) } હારવર
હારચરમદામદ પુ. (હારચરમદામદ) } દીપના
અધિપતિ દેવતાનું નામ.

હારવરમાસ પુ. (હારવરમાસ) એ ના-
મનો એક દીપ તથા એક સમુદ્ર.

હારિ ત્રિ. (હારિ) હરણુ કરનાર.

હારિઆયણ નં. (હારિઆયણ) એ નામનું
એક ગોત્ર.

હારિગા. સ્ત્રી. (હારિગા) ૬૫ જનારી

હારિક પુ. (હારિક) વધુવાની ભાણ;
શાકની એક જાત.

હારિવ. પુ. (હારિવ) કુત્સ ગોત્રની શાખા-
૩૫ દરિત નામનું એક ગોત્ર, (૨) ત્રિ.
તે શાખામાં જન્મેલ.

હારિસ પુ. (હારિસ) એ નામનો એક
અનાર દેશ (૨) ત્રિ. તે દેશમાં
રહેનાર.

હાજાહાજ. નં. (હાજાહાજ) ત્રિપ, તીવર.
(૨) તથા ધરિયવાળા જીવની એક
જાત

હાજાહાજા. સ્ત્રી. (હાજાહાજા) પ્રાપ્તી નગ-
રીમાં રહેતી ગેશાળાની ઉપાસિકા, હાજા-
હાજા નામની એક કુંભારણ.

હાજિદ. ત્રિ. (હાજિદ) પીળા ગવણું (૨)
પુ. પીળા રંગ.

હાજિદા. સ્ત્રી. (હાજિદા) હળદર

હાજિવ. ત્રિ. (હાજિવ) હળવાળો.

હાર પુ. (હાર) મુખનિકાર

હારમાવ. પુ. (હારમાવ) મુખવિશારદિ
એક

હાસ. પુ. (હાસ) ધટતું, ઓછું થતું.

હાસ. પુ. (હાસ) હસતું. (૨) હાસી,
મસ્કરી (૩) મોહનીય કર્મની એક
મુક્તિ કે જેના ઉદયથી જન હાસીવાળો
સ્વભાવ પામે છે (૪) નવ રસમાનો
એક રસ (૫) દક્ષિણના મહાકન્દિત
જાતના વાલ્યુબતર દેવતાનો ઇન્દ્ર

હાસંકર. ત્રિ. (હાસંકર) હાસ કરનાર

હાસરદ પુ૦ (હાસરદ) ઉત્તરના મહા
કન્દિત વનતના વ્યવસ્થા દેવોનો ઇન્દ્ર
(૨) હાસ્ય અને રતિ, મોહનીયકર્મની
એ પ્રકૃતિ.

હાસા સ્ત્રી૦ (હાસ્યા) ઉત્તર દિશાના ક્યક
પરંત પગ વસનારી આઠ દિશાકુમારિ-
વામાની પાચમી

હાહા ધૃ૦ (હાહા) એઃ જનક સખ
હાહામૂય. ત્રિ૦ (હાહામૂય) હાહાર્થ એવેલ,
એક પામેન

હિંગુ. ન૦ (હિંગુ) હીંગ, વધારણી
હિંગુમ્બલ. પુ૦ (હિંગુમ્બલ) હિંગુ ગ્રા.

હિંગુલ. } પુ૦ (હિંગુલ) હીંગગો.
હિંગુલ. }

હિંગોલ પુ૦ (હિંગોલ) મૃત ભોજન (૨) ।
યક્ષાદિ પાના નિમિત્તનુ ભોજન

હિંગા. ત્રિ૦ (હિંગા) હીંગનાર, ભમનાર

હિંગ્ય પુ૦ (હિંગ્ય) આરે ગતિમા ભ્રમણ
કરવાથી પડેયું જનનુ એક નામ.

હિંદિમાલ ન૦ (હિંદિમાલ) આયુધ
પિશેષ.

હિંદિય ન૦ (હિંદિય) ફરડ, ભમતુ

હિંસ ત્રિ૦ (હિંસ) દિસા કરનાર

હિંસા ત્રિ૦ (હિંસા) દિસા કરનાર

હિંસા સ્ત્રી૦ (હિંસા) દિસા કાઢને પીડા
કરવી તે

હિંસાણ્યધિ પુ૦ (હિંસાણ્યધિ) દિસાની
સાથે નિગનાર સમય રાખનાર ચિત્તગતિ,
ગેદમ્બાનનો એક પ્રમ.

હિંસાકંડ. પુ૦ (હિંસાકંડ) દિસાથી આત્મા
પ્રાય તે

હિંસાકંડવતિષ્ઠ ત્રિ૦ (હિંસાકંડવતિષ્ઠ)
બલમગમા નુશ્ચાન કયુ ૦ કે ભરિ
પમા કરગે એમ પાત્રી તેન દત્ત ને
ના તુ વિચારવાન.

હિજ્જા. ધૃ૦ (હિજ્જા) આવતી કાલ, આનતો
દિનસ

હિટ્ઠ ત્રિ૦ (હિટ્ઠ) પ્રસન્ન થએલ

હિટ્ઠા. ધૃ૦ () નીચે, હેઠે.

હિટ્ઠિ ધૃ૦ () નીચે

હિટ્ઠિમ ત્રિ૦ () નીચેનું હેઠેનું
ટેલુ

હિટ્ઠિમાડવરિમ પુ૦ () નીચેની
ત્રિકમા નામ એવેયક વિમાનમા
રહેનાર દેવતા. (૨) સ્ત્રી૦ નર એવેયકમાનુ
ત્રીજુ એવેયક વિમાન.

હિટ્ઠિમામગિમ્મ પુ૦ () નીચેની
ત્રિકમા મધ્યમ એવેયક વિમાનમા રહે-
નાર દેવતા (૨) સ્ત્રી૦ નર એવેયકમાનુ
ત્રીજુ એવેયક વિમાન

હિટ્ઠિમાહિટ્ઠિમ પુ૦ () નીચેની
ત્રિકમા પ્રથમ એવેયક વિમાનમા રહેનાર
દેવતા. (૨) સ્ત્રી૦ નર એવેયકમાનુ પ્રથમ
એવેયક વિમાન

હિટ્ઠિ. ત્રિ૦ () નીચેનું, હેઠું

હિત ન૦ (હિત) હિત, વાલ.

હિમ ન૦ (હિમ) બરફ, દિમ

હિમંત. પુ૦ (હિમંત) ભરતશેનની મર્યાદા
કરનાર એ નામનો એક પરંત (૨)
હેમરથ નામનું ભુગલીયાનું એ ક્ષેત્ર
(૩) અનગદ્યસૂત્રના બીજા રંગેના
ચોથા અધ્યયનનું નામ (૪) અધ્ય-
યનિ રાખની પારણી રાણીનો પુત્ર
(૫) સ્કન્દિનાચાર્યનો એક શિષ્ય.

હિય. ત્રિ૦ (હિય) દરજી કરેલું.

હિય ન૦ (હિય) દિન વાત (૨) શ્રેય,
પ્રવાસ

હિય ન૦ (હિય) હ પ.

હિયય ન૦ (હિયય) હ પ

હિયયંગમ ત્રિ૦ (હિયયંગમ) મનોદર

દિવ્યયમમણિજ્ઞ } વિં (દિવ્યયમનીય) હંદ-
દિવ્યયમમણોય } યને એ તેવું.

દિવ્યયમસૂત્ર નં (દિવ્યયમ) હંદયમ
એક જ્ઞાતનો રોગ

દિવ્યયમ. નં (દિવ્યયમ) દિવ્યયમ, રૂપ.
(૨) સોનું

દિવ્યયમજુક્તિ. સ્ત્રીં (દિવ્યયમજુક્તિ) મોનું,
રૂપ શોધવાની કળા

દિવ્યયમપામ પું (દિવ્યયમપામ) દિવ્યયમ-
આદી, સોનું ગાળવાની કળા.

દિવ્યયમમાસ. પું (દિવ્યયમમાસ) સોનું તોળ-
વાનું સાધન, માસો.

દિવ્યયમનય પું (દિવ્યયમનય) જુગલબંધવાના
છ ક્ષેત્રમાનું એક ક્ષેત્ર.

દિવ્યયમનયકૂટ. પું (દિવ્યયમનયકૂટ) શિખરી
પર્વતના ૧૧ મુકામોનું ત્રીજું કૂટ.

દિવિ. ત્રિં (દિવિ) મનને હરનાર

દિવિ સ્ત્રીં (દી) લગ્ન, શરમ. (૨)
મહાહિમન પર્વતના મહાપદ્મદળની
અધિષ્ઠાત્રી દેવી

દિવિમણ નં (દીવિમણ) લગ્નનું મન,
શરમાનું મન.

દિવિલી સ્ત્રીં (દિવિલી) કળી એક જ્ઞાત.

દિવિવિત્તિય. ત્રિં (દીવિવિત્તિય) લાજ નિમિત્તે
રૂપ

દિવિસત્ત. નં (દીવિસત્ત) લાજસહિત
સત્ત

દિવિ સ્ત્રીં (દી) લગ્ન, શરમ, લાજ.
(૨) મહાહિમન પર્વતની અધિષ્ઠાત્રી
દેવી (૩) કિપુરવણી ધન્વન્તર-સપ્તરશ્મિની
અગ્રમહિષી. (૪) ઉચ્ચર દિશાના રથક
પર્વતપર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માની આઠમી

દિવિયા સ્ત્રીં (દિવિયા) ત્રણ ધન્વન્તરવાળા
છત્રની એક જ્ઞાત

દિવિરી. સ્ત્રીં (દિવિરી) એક પ્રકારની
જ્ઞાત.

દી. સ્ત્રીં (દી) લગ્ન; શરમ.

દી મં (દી) અતિશય કંપવોતક
અભય.

દીયા. ત્રિં (દીન) દીન, નીચ (૨)
રદિન; ઓધુ.

દીયાજ્ઞાત. નં (દીયાજ્ઞાત) દીન-ઓછા
અક્ષર બોલવા તે, જ્ઞાનના ૧૪ અનિ-
ચારમાનો એક.

દીયાપુણ ત્રિં (દીયાપુણ) મુદ્ધવદીન,
કુર્ભાંગી.

દીયમાળ નં (દીયમાળ) જુઓ " દાય-
માયુક " સંદ.

દીર. પું (દીર) કાસ, અપાટની ન્હાની
અણીવાળી કંકડી. (૨) કાંઈ વનસ્પતિને
લાગતા વિષમ છેદ થાય તે. (૩) હીરા.

દીરમ્. પું (દીરમ્) કુત્તિત તૃણ પ્રમુખ

દીલયા. સ્ત્રીં (દીલયા) અપમાન, નિન્દા
દીલયિજ્ઞ. ત્રિં (દીલયિજ્ઞ) હેલના કરવા
યોગ્ય.

દીલા સ્ત્રીં (દીલા) અપમાન, નિરક્ષર

દીલિય. ત્રિં (દીલિય) હેલના-નિન્દા કરેલ

દુ મં (દુ) નિશ્ચયાર્થે બોધક અભય.

દુમ્. ત્રિં (દુમ્) અગ્નિમાં હોમેલું.

દુમ્બહ. પું (દુમ્બહ) અગ્નિ

દુમ્બાસય. પું (દુમ્બાસય) અગ્નિ

હુંડ ત્રિં (હુંડ) બેડોળ. નાના પ્રકારની
આકૃતિવાળો. (૨) નં નાના પ્રકારનું
શરીરનું સંસ્થાન-આકાર, છ સંકાલુમાનું
હુંડ

હુંડસંઠાણ. નં (હુંડસંઠાણ) કુત્તિત સ-
સ્થાન, શરીરનો બેડોળ આકાર (૨)
નામકર્મની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
જીવ હુંડ સંકાલુ પામે

હિયયગમણિજ્ઞ } વિં (હિયયગમણિય) હદ-
હિયયગમણિય } યને એ તેવુ.

હિયયસુલ નં (હિયયસુલ) હદયય
એક જાતનો રોગ

હિયયણ. નં (હિયય) હિરયય, રૂપ
(૨) સોનુ

હિયયણુત્તિ. સ્ત્રીં (હિયયણુત્તિ) મોનુ,
રૂપ શોધનાની કળા

હિયયણપાળ પું (હિયયણપાળ) હિરય-
આદી, સોનુ ગાળનાની કળા

હિયયણમાસ પું (હિયયણમાસ) સોનુ તોળ-
નાનુ સાધન માગે

હિયયણય પું (હિયયણય) જુમળીયાના
૭ ક્ષેત્રમાનુ એક ક્ષેત્ર.

હિયયણયકૂટ. પું (હિયયણયકૂટ) શિખરી
પરેતના ૧૧ કૂટમાનુ ત્રીજી કૂટ

હિરિ. વિં (હિરિ) મનને હરનાર

હિરિ સ્ત્રીં (હી) લગ્ન, શરમ (૨)
મહાહિમયત પરેતના મહાપદ્મહની
અધિષ્ઠાની દેવી

હિરિમય નં (હીમય) લગ્નપુ મન,
શરમાળ મન

હિરિલી સ્ત્રીં (હિરિલી) કની એક જાત

હિરિવસિય વિં (હીવસિય) લાજ નિમિત્તે
થેતુ

હિરિસત્ત નં (હીસત્ત) લાજસહિત
સરન

હિરી સ્ત્રીં (હા) લગ્ન શરમ લાજ
(૨) મહાહિમયત પરેતની અધિષ્ઠાની
દેવી (૩) કિ પુરુષના ઇન્દ્ર-સત્પુરુષની
અગ્રમહિષી (૪) ઉત્તર દિશાના રૂચક
પર્વતપર વસનારી આઠ દિશાકુમારિકા-
માની આઠગી

હિરિયા સ્ત્રીં (હિરિકા) નવ ઇન્દ્રિયવાળા
જાતની એક જાત

હલ્હીરી સ્ત્રીં (હિહીરી) એક પ્રકારની
જાત

હી. સ્ત્રીં (હી) લગ્ન, શરમ.

હી મં (હી) અનિશય હર્ષલોભક
અવ્યય

હીય વિં (હીન) હીન, નીચ (૨)
રદિન, ઓધુ

હીયયસુલ. નં (હીયાસુ) હીન-ઓજા
અક્ષર બોલવા તે, જાનના ૧૪ અનિ-
ચારમાનો એક.

હીયપુયય વિં (હીનપુયય) મુદ્ધહીન,
ડુભાંગી.

હીયમાય નં (હીયમાય) જુઓ " હાય
માયુક " શબ્દ

હીર. પું (હીર) શસ, અપાટની ન્દાન!
અણીવાળી કકડી (૨) કોઈ વનસ્પતિને
ભાગતા રિષભ છેદ થાય તે. (૩) હીરે

હીરમ્. પું (હીરક) કુત્સિત તુલ્ય પ્રમુખ

હીલણા સ્ત્રીં (હેલવા) અપમાન, નિન્દા
હીલણિજ્ઞ. વિં (હેલનીય) હેલવા કરના
યોગ્ય.

હીલા સ્ત્રીં (હેલા) અપમાન, નિરસાર

હીલિય. વિં (હેલિય) હેલના-નિન્દા કરેલ

હુ મં (હુ) નિશ્ચયાર્થે બોધક અંગ.

હુમ્. વિં (હુત) અગ્નિમા હોમેલું.

હુમ્મવહ. પું (હુતવહ) અગ્નિ

હુમ્મસય પું (હુતસય) અગ્નિ

હુંડ વિં (હુણ) બેડાળ, નાના પ્રકારની
આકૃતિવાળો (૨) નં નાના પ્રકારનું
સરીરનું સંસ્થાન-આકાર, ૭ સહણુમાનુ
જડુ

હુન્દસટાણ. નં (હુણસટાણ) કુત્સિત સ-
સ્થાન, સરીરનો બેડાળ આકાર (૨)
નામકર્મેની એક પ્રકૃતિ કે જેના ઉદયથી
જીવ હુડ સહણુ પામે

शुद्धि पत्रक.

पृष्ठांक	कालमात्र	पङ्क्ति	अशुद्ध.	शुद्ध
३	१	२	अहमुत्तग.	अहमुत्तग
११	२	३७	अतोऽलितय	अतोऽलितय
२०	१	३०	पुद्गल	पुद्गल
२२	२	८	अर्थ	अर्थ.
२३	२	१४	अचिरवृत्त	अचिरवृत्त.
३४	१	२७	अष्टाङ्गयुर्ध्व	अष्टाङ्गयुर्ध्व.
३७	२	३२	अर्द्धतृतीयद्वीप	अर्द्धतृतीयद्वीप
४०	२	३७	सूयशम	सूयशम
४७	१	२५	पद्मार्थभा	पद्मार्थभा
५१	०	नो. ८	मणोऽघातनम्	अणोऽघातनम्
५३	२	२१	सिद्धि	सीधी
११	२	३	शब्द	शब्द
१२	२	२८	कभनु	कभनु
७५	२	३१	अपमत	अपमत
८१	१	३१	अभिष्टत	अभिष्टत
८२	२	२८	शब्द	शब्द
८३	१	३१	अपतक्षेत्रना	अपतक्षेत्रना
८४	१	३४	अः	अः
८४	२	७	मत्वाधारी	अत्वाधारी
८४	२	२८	अतिनेरु	अतिनेरु
८४	२	३३	१७ मदाभद	१७ मे मदाभद
११३	१	५	अस्तजय	अस्तजय
११८	२	२	अमुरेन्द्र	अमुरेन्द्र
१२३	१	१८	सूयशम	सूयशम
१२४	१	१६	यथाभूत	यथाभूत
१२५	१	२१	अहोविहार	अहोविहार
११७	२	१	आह्वयमंघ्र	आह्वयसंघ्र
१२५	२	३१		

हेस्तिय. न० (हेस्त) शोअनो हलदण्ड.
 होट्ट. पु० (मोट) होड.
 होट्ट. न० () ओरेलो भुत्तभास;
 ओरेलुं धन.
 होत्तिय. प्रि० (होत्ति) अभिहोन क२-
 नार. (२) पु० हवन क२नार तापसनी
 ओक गत. (३) पासनी ओक गत.

होम. पु० (होम) होम; हवन.
 होरंम. पु० की० (होरम्) वाघ विशेष.
 होरा. की० (होरा) वज. (२) मोषडीयां.
 होल. पु० (होल) अपमानभयक संभोधन.
 होलावाय. पु० (होलावाद) होला ओवा
 अपमानजनक संभोधनयी होलने
 ओलावडुं ते.

अथ ग्रन्थप्रशस्तिः

वर्षे हृन्दर्गजर्ङ्गभूषरिमिते मासेऽश्वयुज्युत्तमे ।
 पक्षेऽच्छे दशमीतिथौ रविदिने श्रीमोरवीपचने ॥
 पूज्यस्वागिगुलावचन्द्रविदुषः शिष्येण रत्नेन्दुना ।
 श्रीजैनागमशब्दसङ्ग्रह इति ग्रन्थोऽरचि श्रेयसे ॥ १ ॥

इति श्रीलोकगच्छान्तर्गतलिङ्गवडीसंप्रदायमुकुटमणिपूज्यपादश्रीगुलावचन्द्रजि
 श्यामिचरणाम्बुजत्वंचरीकमुनिश्रीरत्नचन्द्रविरचितजैनागमशब्द
 सङ्ग्रहामिषकोपः समाप्तः ॐ शान्तिः ! शान्तिः !! शान्तिः !!!

शुद्धि पत्रक.

पृष्ठांक.	श्लोकमांक	पङ्क्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
3	1	2	अहमुत्तग.	अमुत्तग.
11	2	32	अतोलिप्तय.	अंतोलिप्तय.
20	1	30	पृथग्व.	पृथग्व.
22	2	6	अर्घ.	अर्घ.
23	2	14	अचिरवृत्त	अचिरवृत्त.
34	1	20	अष्टाङ्गयुर्वेद	अष्टाङ्गायुर्वेद.
37	2	32	अक्षरतीयद्वीप	अक्षरतीयद्वीप.
40	2	32	सूयभांग	सूयभांग
47	1	24	पदार्थोभां	पदार्थोभां
41	0	नोट	मणोघ्रातनम्	अणोदघ्रातनम्
43	2	21	सिद्धि	सीधी
51	2	3	शब्द	शब्द
52	2	26	अभर्तुं	अभर्तुं
54	2	31	अपमत्त	अपमत्त
61	1	35	अभिहत	अभिहत
62	2	26	शब्द	शब्द
63	1	31	अक्षरतक्षेत्रना	अक्षरतक्षेत्रना
64	1	34	अक्ष	अक्ष
64	2	19	अम्नाघात्री	अम्नाघात्री
64	2	26	अक्षिनेदण्	अक्षिनेदण्
64	2	33	17 मदाभद	17 मो मदाभद
113	1	4	असंज्ञय	असंज्ञय
116	2	2	अस्तुत्तेन्द्र	अस्तुत्तेन्द्र
123	1	16	सूयभांग	सूयभांग
124	1	15	यथाभूत	यथाभूत
129	1	25	कहोविहार	अहोविहार
129	2	1	आह्वयसंयच्छ	आह्वयसंयच्छ
129	2	35	"	"

पृष्ठांक	क्रमांक.	पंक्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१०७	२	२६	आदित्य	आदित्य
१२८	१	३६	साथी	सै, थी
१२८	२	३	अग्नि	आग्नि
१२८	२	१५	आजिनमह	आजिनमह
१३०	१	२६	आगमिष्यभद्र	आगमिष्यभद्र
१३५	१	७	आणद	आणद
१३८	१	१	आदाणभंडमत्त-	आदाणभंडमत्त-
१३८	१	२	"	"
१३८	१	३४	आदीणवित्ति	आदीणवित्ति
१४०	१	२३	आभोगवडस	आभोगवडस
१४१	१	१	आभेज	आभेज
१४२	१	१६	वपत्त	वपत्त
१४३	२	३	आग्नि	आग्नि
१४४	१	१५	आर्यणसोय	आर्यणसोय.
१४६		४	उभवेश	उभवेश
१४७	२	१७	भुक्षय	भुक्षय
१४८	२	१८	आलु	आलु
१४९	१	३६	अवज्जीकरणा	अवज्जीकरणा
१४९	२	११	पैताद्य	पैताद्य
१४९	२	२०	अवट्टकूड	अवट्टकूड
१५१	१	१२	आह्वान	आह्वान
१५३	२	२८	अतने	अतने
१६०	२	४	इदियलद्विया	इदियलद्विया
१६६	१	२५	रहलोग	इहलोग
१६६	२	१७	न अर्थ	न० अर्थ
१७१	२	३०	इष्टात	इष्टात
१७३	१	१३	अवगृहीता	अवगृहीता
१७५	१	२६	उडि	उडि
१७६	१	२९	अज्जुसुय	अज्जुसुय
१८१	१	२७	उत्तराध्ययन	उत्तराध्ययन
१८२	२	३३	पुहण	पुहण
१८३	१	३०	अतम	अतम
१८५	२	२४	उदिष्ट	उदिष्ट
१८४	२	१८	अवगृहीत	अवगृहीत

પૃષ્ઠાંક.	ક્રોધમાંક.	પકિત.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૨૦૧	૧	૨૯	નહણ	મહણ
૨૦૨	૨	૩૪	સન્ના	સન્ના
૨૦૩	૨	૮	ગાર	ઠાર
૨૦૮	૧	૩	અથના	અથના
૨૧૬	૧	૧૬	એદારિક	ઉદારિક
૨૨૦	૧	૩૧	કા	કય
૨૩૦	૨	૧૩	પુદ્ગુલ	પુદ્ગલ
૨૩૧	૧	૩	અવર્પિણીના	અવસર્પિણીના
૨૫૩	૨	૧૩	અસરપણું	અસરપણું
૨૫૪	૨	૨૯	ભિન્નું	ભીનું
૨૫૬	૧	૨૭	કુન્દ્યારિ	કુંડ્યારિ
૨૫૭	૧	૧૧	કુન્દ	કુંદ
૨૬૪	૨	૪	કુન્દુમશર	કુન્દુમશર
૨૬૪	૨	૭	કુન્દુમિય	કુન્દુમિય
૨૬૫	૧	૧	કુન્દુગ	કુન્દુગ
૨૬૫	૧	૨	"	"
૨૭૨	૨	૫	હડીઓ	હડીઓ
૨૭૬	૧	૨૪	સ્નાહયા	સ્નાહયા
૨૮૪	૧	૧૨	જન્મહીપમાં	જન્મહીપના
૨૯૩	૧	૮	ખએલું	ખએલું
૨૯૫	૧	૧૧	શ્રુતરક-ધના	શ્રુતરક-ધના
૨૯૫	૧	૨૦	ગાતાવદ્ગી	ગાતાવદ્ગી
૨૯૯	૧	૨૫	પરિવાંગક	પરિવાંગક
૩૦૭	૧	૧	ઘોસણ	ઘોસણ
૩૦૮	૨	૧૦	ચતુર્વંશી	ચતુર્વંશી
૩૧૧	૧	૧	ચંદ્રવંતા	ચંદ્રવંતા
૩૧૧	૧	૧૭	ચંદ્રયગમ્	ચંદ્રયગમ્
૩૧૭	૧	૨૪	ચમનિદાઘકાલ	ચમનિદાઘકાલ
૩૧૭	૨	૧	ચરિતારિય	ચરિતારિય
૩૧૭	૨	૩૭	"	"
૩૨૪	૨	૪	બિદુક; વગ	બિદુક; વગ
૩૨૪	૨	૧૬	ચ્યુતાચ્યુતાવર્ન	ચ્યુતાચ્યુતાર્ન
૩૨૬	૨	૨૬	ચન્દ્રપૂત	ચન્દ્રપૂત
૩૩૦	૧	૭	ચરણાજક	ચરણાજક

पृष्ठा- क्रमांक	पङ्क्ति	अशुद्ध.	शुद्ध
३३१	२	३१	अकश्या
३३२	१	२६	छरियभूय
३४०	२	१	अयंति
३४२	१	१६	अलकारि
३४२	१	२०	अलकीडा
३४७	२	१३	जातिमूक
३४८	१	२४	कुप
३४८	२	२१	अग्नि
३७४	१	४	अतस्तान
३७५	२	८	अथ
३७७	२	३२	अयस्यापित
३७८	२	३०	अिगोहपरिमंडल
३८३	१	१२	अिहडुमज्ज
३८५	२	३१	अिअ-य
३८६	१	१५	पीण,
३८२	२	२३	आयारग
३८८	१	२८	तातयागा वजिन
४००	१	२	वृणाहारक
४०२	१	२६	तस्मात्
४०३	२	६	वाध
४०८	२	२८	तथा ३५११
४११	१	२१	सौर्यग्योनि
४१२	१	३१	पनात
४१२	२	३४	अथु सरोद्धार
४१७	१	३०	ततलि
४२०	१	२४	गर्गना
४२४	१	३३	अनभोग
४२६	१	२	दक्षिणाधर्मरत
४२७	२	११	आपेक्षु
४२७	२	२७	धार
४३१	१	१२	गलेख
४३३	१	८	अतस्या
४३३	२	३२	आरस्या
४३५	१	२८	अगसुत्र

पृष्ठांक.	कोशभांक.	पङ्क्ति.	अशुद्ध	शुद्ध
४३६	१	३०	धन	शत्रु
४३८	१	२	दिवादि	दिशादि
४३८	२	३१	हुआर	हुंआर
४४०	१	३७	हुक्कासिया	हुक्कासिया
४४०	२	१७	धग	धृग
४४२	२	१६	डुग	धृग
४४४	१	३४	नान	नैन
४४५	१	२३	नाभनी	नाभना
४४३	२	२८	दौर्मनस्यक	दौर्मनस्यक
४४८	२	३७	धीनु	राधीनु
४४८	१	१	धायण	धायण
४४८	२	३३	धुवोदधी	धुवोदधी
४६८	२	१	निष्कृतसन्ध	निष्कृतसन्ध
४७१	१	२०	नित्योद्योत	नित्योद्योत
४७१	२	१	निज्जव	निज्जव
४७१	२	१६	निजरा	निजरा
४७२	१	२४	निर्जोपयितृ	निर्जोपयितृ
४७३	१	३४	निपातिनी	निपातिनी
४७४	१	३०	निमान	निमन्
४७७	२	२७	नीरुज्	नीरुज्
४८०	१	३०	निर्गुहि	निर्गुहि
४८२	१	२४	निमानिहा	निमानिहा
४८२	१	३०	निहिन	निहित
४८८	२	३५	प्रयोगमतिस्तम्पट्	प्रयोगमतिस्तम्पट्
४८९	२	१०	दोपदी	दोपदी
४९३	१	१	पयकोट्	पयकोट्
४९३	१	८	पुआ	पुआ
४९५	२	२२	अनरक्षणा	अनरक्षणा
४९६	२	३३	प्रयायनं	प्रयायनं
४९९	२	१	पच्छासकादि	पच्छासकादि
४९९	१	१३	विशेषना	विशेषना
५०१	१	२२	पडि	पडि
५०१	२	३४	पडिचड्	पडिचड्
५०३	१	१०	प्रतिप्रवृत्तना	प्रतिप्रवृत्तना

पृ० अं०, कोलमां०.	पं०.	अशुद्ध.	शुद्ध.
५१०	१	१७	प्रसन्नवर्ण
५१२	२	७	पद्धति
५१५	१	१	परंपरागंडिया
५२२	२	१५	परिच्छेद्य
५२७	१	२१	सीधी
५२८	१	२१	परिशादनिका
५२८	२	२	परिपद्धत्
५२८	१	१	परिहारविशुद्ध
५२८	१	२	"
५२८	१	५	परिहारविशुद्धिन्
५३०	१	२२	पजिअंक
५३१	१	१२	पदर्शिन्
५३८	१	३७	प्रमालभ्य
५४०	१	३१	नैन
५४७	१	१४	(२)
५४८	१	१	आह
५११	१	२३	पुहुत्तदियस्क
५१२	२	३५	प्रेयस्
५११	२	१	पोलिदी
५७२	२	५	वैमजोय
५७२	२	२८	ग्रहोत्तरावर्तसक
५७५	२	११	अक्षरपति
५८०	२	४	द्यव
५८८	१	१४	भेडभाहार
५८५	२	२८	भकुभोननी
५८१	१	११	(२)
५८८	१	१६	(म)
६०३	१	२४	वदनना
६२५	१	२०	हडीयावागा
६२१	१	३३	धय
६२८	२	२१	भगाराश्रीने
६४२	१	८	पर्वतने
६४८	२	१०	कंधंतिया
१७३	२	८	नैन

પૃષ્ઠાંક. ક્રા.ભાંક.	પાકિત.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૬૭૪	૧	૬	ઘર્ષ
૬૭૪	૨	૩	ઘઘ
૬૮૦	૨	૩૫	ઝઝાવાત
૬૮૪	૧	૧૦	રંડી
૬૯૦	૨	૧૧	વિગ્ધ
૬૯૦	૨	૩૦	વિચિત્તપદ્મ
૬૯૦	૨	૩૪	વિચ્છદિત
૬૯૨	૧	૫	તીથકર
૬૯૨	૧	૧૧	દિશાકુમારી
૬૯૨	૨	૩૬	વિદ્યકુમાર
૬૯૪	૧	૨૮	વિણિત્ત
૬૯૫	૧	૨૬	વિતથ
૬૯૬	૧	૨૮	વેદદ
૬૯૬	૨	૯	વિદ્ધ
૬૯૬	૨	૧૧	"
૬૯૭	૧	૯	વિદેપ
૬૯૭	૧	૨૪	વિપરિણામાનુમેતા
૬૯૭	૨	૨૭	વિપ્રજદ્વૈ-
૬૯૯	૧	૨૭	વિમનસ્
૭૦૦	૧	૧૭	હ્રીં
૭૦૦	૧	૧૭	વિમાન્
૭૦૦	૧	૨૧	વિમુક્ત
૭૦૦	૨	૭	શકે
૭૦૦	૨	૧૧	વિગ્ધય
૭૦૨	૧	૮	સ્થડિલે
૭૦૨	૧	૨૨	વિકાસવત્
૭૦૩	૧	૨૭	વિરદ્ધ (વિરદ્ધ)
૭૦૩	૧	૩૬	નાના
૭૦૪	૧	૨૧	નિર્ગન્થ
૭૦૭	૧	૩૩	વિપ્લવ
૭૦૭	૨	૭	(વિપ્લવ)
૭૦૭	૨	૧૬	કાલેરો
૭૧૦	૧	૨૪	વીતધૂમ
૭૧૧	૨	૩૪	અસઅસનુ

पृष्ठांक, कोशभा. ६.	पंक्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
५१०	१	१७	प्रस्तवन
५१२	२	७	पद्मति
५१६	१	१	परपरगंडिया
५२२	२	१५	परिच्छेद
५२७	१	२१	सिद्धि
५२८	१	२१	प्रतिशाटनिका
५२८	२	२	परिपिछत्
५२८	१	१	परिहारविशुद्ध
५२८	१	२	"
५२८	१	५	परिहारविशुद्धिन्
५३०	१	२२	पलिग्रक
५३१	१	१२	प्रदर्शित्
५३८	१	३७	प्रागल्भ्य
५४०	१	३१	नन
५४७	१	१४	(२)
५५८	१	१	माह
५६१	१	२३	पुहुत्तदियक्क
५६२	२	३५	मेयस्
५६६	२	१	पोलिदी
५७२	२	५	वमलोय
५७२	२	२८	ग्रहोत्तरावतंसक
५७६	२	११	वृद्धरपति
५८०	२	४	वव
५८८	१	१४	भंडाक्षर
५८५	२	२८	भंडुगोत्रनी
५८६	१	११	(२)
५८८	१	१६	(म)
६०३	१	२४	वदनना
६२५	१	२०	हृषीवावाग
६२६	१	३३	धण
६२८	२	२६	भगाराष्ट्रीना
६४२	१	८	पर्वतनो
६४८	२	१०	रुंध्रतिया
६७३	२	६	नलक्ष
			प्रस्तवण
			पद्मति
			परंपरागंडिया
			परिच्छेद
			सीधी
			प्रतिशाटनिका
			परिपिछत्
			परिहारविशुद्ध
			"
			परिहारविशुद्धिन्
			पलिग्रक
			प्रदर्शित्
			प्रागल्भ्य
			नन
			(२) नि०
			माह
			पुहुत्तदियक्क
			मेयस्
			पोलिदी
			वमलोय
			ग्रहोत्तरावतंसक
			वृद्धरपति
			वुव
			भंडाक्षर
			भंडुगोत्रनी
			(२) नि०
			(मं)
			वदनानो
			हृषीवावाग
			धुण
			भगाराष्ट्रीना
			पर्वतनु
			रुंध्रतिया
			नलक्ष

पृष्ठांक.	कालमांक.	पङ्क्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१७४	१	६	वर्ध	वर्ध
१७४	२	३	वध	वध
१८०	२	३५	अंजापात	अंजापात
१८४	१	१०	रंजी	रंजी
१८०	२	११	विग्घ	विग्घ
१८०	२	३०	विचित्तपक्कल	विचित्तपक्कल
१८०	२	३४	विच्छदित	विच्छदित
१८२	१	५	तीर्थकर	तीर्थकर
१८२	१	११	दशाकुमारी	दशाकुमारी
१८२	२	३६	विद्युत्कुमार	विद्युत्कुमार
१८५	१	२८	विण्णउत्त	विण्णउत्त
१८५	१	२६	वियथ	वियथ
१८६	१	२८	वेदह	वेदह
१८६	२	८	विद्ध	विद्ध
१८६	२	११	"	"
१८७	१	८	निक्षेप	निक्षेप
१८७	१	२४	विपरिणामानुमेत्ता	विपरिणामानुमेत्ता
१८७	२	२७	विप्रजहच्छे-	विप्रजहच्छे-
१८८	१	२७	चिम्नस्	चिम्नस्
७००	१	१७	स्त्री०	स्त्री०
७००	१	१७	विमात्र	विमात्र
७००	१	२१	विमुकुल	विमुकुल
७००	२	७	शङ्के	शङ्के
७००	२	११	विग्ध्य	विग्ध्य
७०२	१	८	स्थडिसे	स्थडिसे
७०२	१	२२	विकासत्	विकासवत्
७०३	१	२७	विरुद्ध (विच्छ)	विरुद्ध (विच्छ)
७०३	१	३६	नाना	नाना
७०४	१	२१	निर्भ-य	निर्भ-य
७०७	१	३३	विष्यक्	विष्यक्
७०७	२	७	(विमुद्ध)	(विमुद्ध)
७०७	२	११	कालेश	कालेश
७१०	१	२४	वीतधूम	वीतधूम
७११	२	३४	असअसनुं	असअसने

પૃષ્ઠાંક.	કોલમાંક.	પ કિત	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૭૫૬	૧	૨૫	સૂપડો	સૂપડું
૭૫૮	૧	૨૮	સ્વર્લિંગસિદ્ધ	સ્વર્લિંગસિદ્ધ
૭૬૦	૨	૨૭	સવ્વર્મંતર	સવ્વર્મંતર
૭૬૧	૨	૩૧	ચંદના	ચંદના
૭૬૩	૧	૧૬	આપાધ	ઔપાધિ
૭૬૪	૧	૧૩	સાદુદ્ધ	સાદુદ્ધ
૭૬૪	૨	૨૬	અધકટ્ટિયુના	અધકટ્ટિયુના
૭૬૬	૧	૬	સાત	સાતિ
૭૬૭	૨	૧	સમાસિધ્ધ	સામાસિધ્ધ
૭૬૭	૨	૧૦	ઉત્પન્ન	ઉત્પન્ન
૭૬૮	૧	૩૫	સાતાસીળીયો	સાતાસીળીયો
૭૬૯	૧	૫	સારથ્ય	સારથ્ય
૭૬૯	૧	૩૪	સાદુદ્ય	સાદુદ્ય
૭૬૯	૨	૬	સારુવિય	સારુવિય
૭૭૦	૨	૨૧	સવિટ્ટી	સવિટ્ટી
૭૭૪	૧	૩૦	પટ્ટકર્મપરાયણ	પટ્ટકર્મપરાયણ
૭૭૫	૨	૪	કટ	કટ
૭૭૬	૨	૧૦	જન્યુદક્ષ	જન્યુદક્ષ
૭૭૭	૨	૧૮	શિક્ષાલેખએક	શિક્ષાલેખ;
૭૭૯	૧	૧૮	કટ	કટ
૭૭૯	૧	૨૦	શીતામુલ્લવન	શીતામુલ્લવન
૭૭૯	૧	૨૩	સમ્પત્ત્યારિશત્	સમ્પત્ત્યારિશત્
૭૭૯	૧	૨૬	શીતીભૂત	શીતીભૂત
૭૭૯	૨	૧૯	શીતરપશ	શીતરપર્શ
૭૮૨	૨	૨૧	સુચિરમ્	સુચિરમ્
૭૮૩	૧	૧૭	શુભ	શુભ
૭૮૩	૨	૧૬	શ્રેણિક	શ્રેણિક
૭૮૪	૧	૧૧	શુક્લ	શુક્લ
૭૮૪	૧	૧૨	નિવાહ	નિવાહ
૭૮૫	૧	૧૭	અરપત	એરપત
૭૮૫	૧	૨૧	બલ્લચયાદિ	બલ્લચયાદિ
૭૮૭	૨	૮	સુદર્શનજાગરિકા	સુદર્શનજાગરિકા
૭૮૧૭	૨	૧૦	સુદર્શન	સુદર્શન
૭૮૮	૧	૧૩	પાત્ર	પાત્ર

પૃષ્ઠાંક, ક્રોસમાંક.	પંક્તિ.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૭૬૧	૧	નંબૂદીપના	નંબૂદીપના
૭૬૨	૨	શ્રુતઅજ્ઞાન	શ્રુતઅજ્ઞાન
૭૬૨	૨	શ્રુતહયાત	શ્રુતહયાત
૭૬૨	૨	શ્રુતજ્ઞાન	શ્રુતજ્ઞાન
૭૬૨	૨	શ્રુતધર્મ	શ્રુતધર્મ
૭૬૩	૧	એક જાતની	જાતની એક
૭૬૩	૧	શ્રુતસંપન્ન	શ્રુતસંપન્ન
૭૬૩	૧	શ્રુતસાગર	શ્રુતસાગર
૭૬૪	૨	નંદનવનના	નંદનવનના
૭૬૪	૨	સુચર્ણગુલિકા	સુચર્ણગુલિકા
૭૬૫	૧	સુપચ્છાજ્ઞહિયા	સુપચ્છાજ્ઞહિયા
૭૬૫	૨	સુવિદિ	સુવિદિ
૭૬૬	૨	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૭	૧	શુદ્ધપદ	શુદ્ધપદ
૭૬૮	૨	ઉત્તરાધ	ઉત્તરાધ
૭૬૮	૨	સુદુર્મણિઓય	સુદુર્મણિઓય
૮૦૦	૨	પ્રથિમત્તિ	પ્રથિમત્તિ
૮૦૨	૨	સેનાપત્ય	સેનાપત્ય
૮૦૪	૧	શૈલકાર	શૈલકાર
૮૦૪	૧	શૈલકપુર	શૈલકપુર
૮૦૪	૧	શૈલાર્ધ	શૈલાર્ધ
૮૦૪	૧	શૈલકપુર	શૈલકપુર
૮૦૪	૧	શૈલાપત	શૈલાપત
૮૦૪	૨	શૈલા	શૈલા
૮૦૪	૨	શૈલેશ	શૈલેશ
૮૦૪	૨	શૈલેશી	શૈલેશી
૮૦૪	૨	અવસ્થા	અવસ્થા
૮૦૫	૧	પદ્મતી	પદ્મતી
૮૦૫	૧	પ્રેમિક	પ્રેમિક
૮૦૫	૨	પ્રેમ	પ્રેમ
૮૦૫	૨	મોંઝિય	મોંઝિય

પૃષ્ઠાંક.	કોલમાંક.	પંક્તિ.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૮૦૫	૨	૩૦	ગડ	શૌગડ
૮૦૬	૧	૮	સાગંધિક	સૌગંધિક
૮૦૬	૨	૩૦	ભામ	સૌભામ
૮૦૮	૧	૩૩	સોરાષ્ટ્રી	સૌરાષ્ટ્રી
૮૦૯	૧	૫	વિભ	વિદ્યુત્તમ
૮૧૧	૧	૧૨	હાથકપ્પ	હાથિકપ્પ
૮૧૫	૨	૨૧	દિટ્લિ	દિટ્લિ